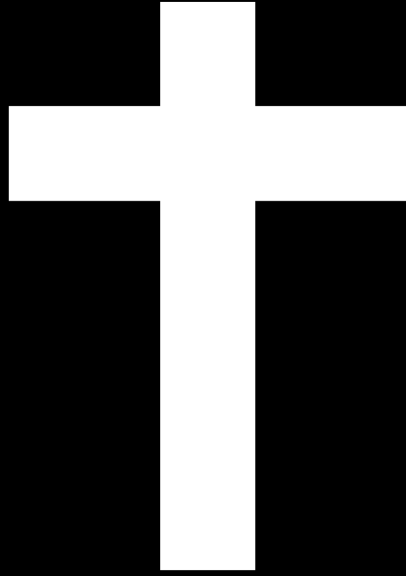

BIBOLO DABUŋ

The Holy Bible in the Yabem language of Papua New Guinea

BIBOLO DABUN
The Holy Bible in the Yabem language of Papua New Guinea
Buk Baibel long tokples Yabem long Niugini

Copyright © 1980 Bible Society of Papua New Guinea

Language: Jabem (Yabem)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023
447e01c5-a375-5452-ae54-b3f890293eeb

Contents

Bibolo Dabuŋ	1
Biŋ Tasam Êmuŋŋa	3
GENESIS	13
EKSODUS	85
LEWITIKUS	118
NAMBA	125
DAITERONOMI	140
JOSUA	167
GÔLIŊWAGA	179
RUT	197
SAMUELNÊ 1	203
SAMUELNÊ 2	238
KIŊNÊŋ 1	262
KIŊNÊŋ 2	291
MIŊ	310
ESRA	312
JOB	318
PESALEM	335
ŊACMÊTÊ TAU	469
JESAIA	472
JEREMIA	518
TANIBOA	549
ESEKIEL	552
DANIEL	564
HOSEA	580
JOEL	586
AMOS	593
JONA	605
MIKA	608
HABAKUK	617
HAGAI	621
SAKARIA	624
MALEAKI	626
MATAI	630
MARKA	683
LUKA	716
JOAN	771
APOSTOLO	811
ROM	860
KORINTI 1	884
KORINTI 2	906
GALATA	921
EPESE	930
PILIPI	938
KOLOSO	944
TESALONIKI 1	950
TESALONIKI 2	955
TIMOTE 1	958

TIMOTE 2	965
TITI	970
PILEMON	973
JAKOBO	975
PETERE 1	981
PETERE 2	988
JOAN 1	992
JOAN 2	998
JOAN 3	999
JUDA	1001
GEOC LASÊ	1003
NAÊ TO NALÔ NAM	1028

Bibolo Dabun

The Holy Bible in the Yabem language of Papua New Guinea

Buk Baibel long tokples Yabem long Niugini

Bibolo Dabun

The Holy Bible in the Yabem language of Papua New Guinea

© 1980, The Bible Society of Papua New Guinea

Print publication, 1980 by The Bible Society of Papua New Guinea

Web version
2015, Wycliffe Bible Translators, Inc.
www.Wycliffe.org

<http://pngscriptures.org>

www.ScriptureEarth.org

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons license (Attribution-Noncommercial-No Derivative Works).
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0>

Your are free to share – to copy, distribute and transmit the text under the following conditions:

- **Attribution.** You must attribute the work to *The Bible Society of Papua New Guinea* (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).
- **Noncommercial.** You may not use this work for commercial purposes.
- **No Derivative Works.** You may not alter, transform, or build upon this work.
- **In addition,** you have permission to port the text to different file formats, as long as you don't change any of the text or punctuation of the Bible.

Notice – For any reuse or distribution, you must make clear to others the license terms of this work.

Tok Orait

Dispela Buk Baibel i kam wantaim tok orait na lo bilong Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivative Works license. Em i tok olsem **yu ken givim kopi long narepela manmeri.** Yu ken wokim kopi na givim long husat i laikim. Tasol, yu mas tok klia dispela samting i kam long <http://tokplesbaibel.org>. Yu no ken kisim mani na salim dispela. **Yu mas givim nating.** Na tu, **yu no ken senisim Tok.**

Ol piksa i kam wantim ol Baibel na narapela buk i stap long dispela sait i gat tok orait long usim wantaim dispela samting tasol. Sapos yu laik narapela tok orait, yu mas askim husat i papa bilong copyright long dispela ol piksa.

Sapos yu laik stretim samting i no orait long dispela tok orait, stretim tok, salim Buk Baibel, o tainim Tok bilong God long nupela tok ples, yu ken **askim mipela**.

Olgeta tok orait na lo long tok ples English i stap long *<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/legalcode>*.

Sapos yu gat askim long dispela, **plis askim mipela**.

Table of Contents

page

Bij Tasam Êmuŋŋa

Sêpuc Bibolo tonec ŋalêŋ teŋ kêtôm, taŋ sêpuc aêacnêŋ Binlênsêm Wakuc naŋ atom. Aêac tec tasam ŋapuc ŋagec tonec gebe epeŋ nêŋ kauc lasê e tajala katô kwananŋenmaŋ.

Sêjam Binlênsêm Lanŋwa ŋabuku samob ôkwi tomalagen ma sêpuc gêc Bibolo tonec atom. Nam amboac tonec gebe Lau Israel lanŋwa nêŋ biŋsu to nêŋ om ma nêŋ da to ŋasakiŋ ŋagôliŋ gwalêkiŋ kepeŋ aêac lau galocŋa amboac lau Juda tau nê atom. Anôtô kêkêŋ biŋ tonanŋ ŋai gêdêŋ lau têm tônêŋagen gebe sejop. Biŋ amboac tonanŋ tec lau-sêjaliŋ-biŋwaga sêwi siŋ gêcŋa. Dedec gêcŋa ŋapucmêgeŋ atom. Sêpuc biŋ dambê kêtû ŋapelenŋ gêjô baliŋ, tê sêgêli gêcŋa nê su. Lau teŋ embe taêŋ ênam sebe sêsam to sêjala biŋ, tê sêgeli gêcŋa nê, naŋ sêkac Bibolo English me Tok Pisin me awenŋa teŋ ma sêsam.

Bibolo ŋamêtê ŋajamanô teŋ gebe sêwa buku samob ŋam sa dambêgeŋ ma sêpuc gêmuŋ buku tau gêdêŋ-gêdêŋgeŋ. Go ŋadênaŋ teŋ gêc gêwiŋ Binlênsêm Wakucŋa, taŋ têdênaŋ biŋ ŋatênagenŋ gêc awê solop.

Ŋalôtêna kêkô miŋ to biŋ ŋagêdô samob ŋaô. Buku ŋagêdô ŋaê ma ŋamôkêlatu to ŋamadiŋ ŋanamba embe ênêc ŋalôtêna teŋ ŋalabu, naŋ êkêŋ puc aêac gebe sêpuc biŋ tau gêc buku tonanŋ ŋai gêwiŋ.

Sêpuc môkêlatu ŋanamba ec kapôêngeŋ kêkô gêdêŋ gasêŋa, taŋ sêjac m biŋ tau naŋ. Namadiŋ ŋanamba gêc ŋataliŋa amboac gêmuŋŋa kêtiam atom. Sêwi siŋ ma sêpuc ŋanamba ec saunŋ gêjô ŋatalô madiŋŋa / su. Namabagenŋ tec geŋ ŋamadiŋ samob gêŋgic-gêŋgic. Embe talic namba luagêc êkô ŋamadiŋ ŋagêdô ŋasawa, naŋ epeŋ nêŋ kauc lasê gebe biŋ samuc tagenŋ, tec sêjac gêŋgic atom, sêpuc ŋamadiŋ luagêc me têtêac kêpi tagenŋ.

Biŋ ŋagêdô, taŋ aposolo to lau teto e kêkwa tau gêc nêŋ buku gêdêŋ-gêdêŋgeŋ naŋ, tasam gebe paralel gebe biŋ tau ŋam me kêkwa tau. Anŋa aêacnêŋ Binlênsêm Wakuc ŋamataŋa samob sêpuc paralel tau ŋabuku ŋaê dambê ma môkêlatu to ŋamadiŋ ŋanamba gêc ŋatali kêkanôŋ biŋ tau solop. Namêtê ŋajam tonanŋ sêwi siŋ anŋa Bibolo tonec ma sêsa lêŋ teŋ. Sêpuc paralel gêc saite tau ŋatali ŋalabuŋagenŋ. ŋapuc teŋ gêwiŋ atom. Aêac taunŋ taêŋ ênam ma tasala namba, tê sêpuc gêc ŋalabuŋa nê. Sêpuc paralel ŋamôkêlatu ŋanamba ec kapôênŋ, tec kêkô awê ŋajam.

Ŋatalô teŋ amboac utitalata embe sêpuc ênêc êkwa biŋ ŋalô teŋ, naŋ êkêŋ puc aêac gebe sêwa ŋalô tonanŋ ŋam sa sêpuc gêc saite tonanŋ ŋalabu me tatap ŋalô tonanŋ sa anŋa buku ŋatêku gêc ŋaê to Ŋalô ŋam.

Namadiŋ ŋagêdô kêsêp gandonŋ (...) ŋalêlôm. Nam amboac tonec gebe Lau-tetowaga lanŋwa ŋagêdô samob teto ŋamadiŋ togandonŋ tonanŋ gêc nêŋ papia gêwiŋ atom, lau ŋagêdôgeŋ teto gêc nêŋ buku gêwiŋ. Aêac embe tasam Mêtê, taŋ tasam biŋ me ŋalô, tê gandonŋ kêkapiŋ tôŋ nê êwiŋmaŋ, gebe gêwa biŋ tau ŋam sa gêwiŋ.

Embe atap ŋatalô amboac tonec sa "...", go ajala gebe galoc kêsôm-biŋwaga nê awa tau tonec, sêjac miŋ ênê miŋ ŋaômagenŋ atom.

Anŋa buku tonec ŋatêku oc atap biŋ ŋagêdô sa. Teŋ ŋaê to Ŋalô ŋam, taŋ gêwa biŋ to ŋalô ŋagêdô ŋam sa. Môkêlatu to ŋamadiŋ ŋam, taŋ têdênaŋ gebe tatap lau to gêŋ ŋagêdô-gêdô nêŋ biŋ to ŋam sa anŋa ŋamala, tê takac Bibolo tonec ŋalêlôm ondoc-ondoc. Miŋanô ŋatêm têdênaŋ ŋatênagenŋ. Tonanŋ gêwa aêacnêŋ kauc sa gebe gêŋ to miŋ ŋajala samob, taŋ kêsâ-kêsâ kêpi kiŋ to propete nêŋ biŋ ŋagêdô-gêdô naŋ, kêdaguc tau amboac ondoc.

Nom ŋakatu Binlênsêm Lanŋwa to Wakucŋa oc tatap sa amboac tonanŋgeŋ.

Aêac tandôn taun e tajala Buku dabun tonec êtu tôñ ma takac nêñ Binlênsêm Langwa to Wakucña todange ma totêntac wapigen êtôm bêcgenman. Apômtau Jesu gêlên bin aêac gebe “Mête tañ teto gêc nan, amac apuc atu dôbgen amoa abe anğôn matem jali tengeñ nam jakêsêp bin tonan, ma bin tonan ñai gêwa aê nam sagoc” (Joan 5:39). Lau tolau ñagêdô sêjam koleñ ñanô gebe Bibolo aêac taun awenña êsêp aêac lemeñ. Tec tanam dange Anôtô gebe “Aômnêm bin kêtü ockain ñadawen, ma ja ten kêpô ñoc intêna” (Pes 119:105). Lanem to lambin êdên Apômtau Jesu Kilisi enden töngeñ. Binñanô.

Nalôandan

BUKU 70 KÊTU BUKU SAMUC TAGEN

NAÊ BIBOLO NAM

Naê Bibolo kêsêp Grik aweng. Êsêac sêsam buku tagen gebe biblos ma biblia buku ñagêdô me taêsam. Sejoñ buku 66 sa ma sêsi kêpi tagen gêc Bibolo ñalêlôm, tec sê ñaê biblia kêpi. Go lau Rom to lau ñamuña toê-toê sêsap ñaê tonan ton tec gelom-gelom lau kêtôm nom ñagamêngeñ gêja. Englis sêsam ña taun aweng gebe Bible (Baibel) ma Jabêm aweng Bibolo. Ñaê tau tonan kepen buku tagen, tañ sêjac buku taêsam sa gêc ñalêlôm nan.

PAPIA NAMATAANÔ SAMOB GÊJANA

BIN NALÔ TAU (TEXT)

Lau andanengeña teto Bibolo ñabuku ñagêdô samob ña Hebolai aweng ma luagêcgeñ ña Aramai aweng. Go teto Binlênsêm Wakuc ña Grik awenggeñ. Papia tobôc ñaôlic (parchment), nan tetowaga ñamataña taun lemeñ teto bin kêsêp nan, ñaten mêngegom aêac atom, sêjaña samob. Nam gebe papia langwa kêtü manê, tec lau têm tenña, tañ jasêsi tetowaga ñamataña nêñ têmña nan, teto bin tau gelom papia wakuc. Papia tañ teto Mête tau ñakôninña kêtiam-kêtiam nanengeñ ñagêdô tec gêc ñapan. Binlênsêm Wakuc ñapapia langwa tonan tomalagen tec sêc. Papia teto ña lemenengeña tonan têtap ñagêdô sa anğa monasteri, ñagêdô anğa gamên sawa ñaganac ñalêlôm, ma ñagêdô anğa pocgêsun. Pocgêsun ten, tañ ñawae kêtôm gamên samob gêja nan, gêdên 1947 ñapalê Arabianña ten gejob nonin gêmôa Qumran (Kumran) ñalôc kêsî Gwêc Matêña. En gesom nonin gêbôm ten e jagêo lasê pocgêsun ten, tañ tetoc ku ñagêdô kêkô nan. Papia tolun langwaanô taêsam gêc ku tau ñalêlôm. Lau teto Binlênsêm Langwa ñabuku ñagêdô kêsêp papia ñalun tonan gêja, go sêpoanec kêsêp ku gêja ma sêbaob auc, gocgo sêsîñ ôkwi tokugeñ kêkô pocgêsun tonan. Kêkô ñajala amboac 2,000 me, go têtap sa. Sêkên jalau kwalam langwa sê dôñ bin Hebolai awenña kêpi bin, tec sêpuc gêc aêacnêñ Binlênsêm Langwa nec, tec sêlic gebe lulu kêkwa tau ñajamengeñ. Ñabukugeñ tec têtap ñagêdô sa todim-todim, mago Bibolo samuc, me Binlênsêm samuc tec têtap sa tosawa-tosawa. Papia ñapopocgeñ to ñagêngeñ, ñagêdô ec kapôên, ñagêdô saunânô amboac lemeñ ñaja taêsam gelom aêac. Mago dedec gên lênu-lênu tonan ñaten gêcña atomanô, sejoñ samob sa tomalagen, gebe gêjam kwalam langwa, tê kôm tau gêjac êsêac ñawae nê, sa gêdên sêwaka Bibolo ñabin ñalô tau sa e sêlic jakêtôm, tê ñatetowaga ñamataña teto nê. Lau tau sêjam kôm tonan sêsîñ sugen tec sêmoa. Mête tê teto gêdên andanengeñ su nê, galoc gêc aêacña amboac tomalagen kêtiam. Têtap papia teto ña lemenengeña langwaanô tonan 1,000 to 1,000 sa, tec sêwaka Mête ñalo tau sa kêtü töngeñ. Lau sêjam Bibolo ôkwi ña lau têm galocña awen nec sêsap papia langwa ñabin ñalô tau tonan töngeñ.

BIBOLO GÊJAC LAU TAÊSAM LEMEN NAWAE

BIN TAU GELOM-GELOM

Namalac têtap sêpuc papia ña masine ñamêtê sa sebeñ atom. Mênghêdên jala 1 to 1500 lau teto papia kêtû taêsam ñamêtê tagen gebe teto ña lemengeñ. Teto bin samob ñakôninña jagelom papia wakuc kêtiam-kêtiam, tec kêtû taêsam. Ñamêtê ten gêc atom, tonangeñ, tec kêtû kôm kapôênanô gêdên lau-tetowaga. Ma gêñ, tê teto bin tau kêsêp nê, keso-keso tau. Lau gamên oc kêpinña sepeñ nêñ bin ñalô kêsêp poc, me sêkôc ka dambê-dambê kêtû kêlêpê jateto ñatalô kêsêp nomku palê-palê. Lau gamên ñagêdô sêmasañ nêñ kêlêpê tokain-tokain ma teto bin kêpi bôc ñaôlicgeñ me sêmasañ sin ñasêbê kêtû nêñ papia, nañ teto nêñ bin kêsêp.

Lau gêmunña tônê teto bin ñamêtê amboac tec. Teto bin tomôkê-tomôkê kêsî taugen kêpi papia ñalaun ec kapôên ten e gêlôc. Daê dôñ êpi sêpuc aêacnên nuspaper ñamêtê, gebe tajala katôgeñ. Go selom ñalaun wakuc ten teto e gêlôc. Sêgôm kêtôm tônêgeñ. Teto-teto e sêjac dabin, go sêsi ñalaun tau samob gêdên ñataligen, sêjac têku-sêjac têku e kêtôm papia samuc tagen baliñ amboac meta ten me luagêc. Papia baliñ tonan tec sêluñ sa amboac lac ten ma sêpoanec kêsêp gasuc me ku ten gêja gebe ênêc lanğwa-lanğwa. Embe taên ênam sebe sêsam, nañ têtain luñ tau sa mênşêjac lêtên ma sêsam bin tau gêc êsêac lanğwênêm ñajamgeñ. Bibolo ñabuku samob nec gêmungeñ toluñ amboac tonan.

Lau lanğwa gamên ñagêdônña teto nêñ bin gelom papia kêtôm aêacnên buku galocña ñamêtê. Sêsam buku tau gebe Kodeks, ñam gebe papia me buku lanğwa teto ña lemengeñña. Sêkên ñalaun gêsac tau ñaô ma sêsi kêpi tagen amboac buku galocña. Mêtê kêlain tau, tec buku kain tonangeñ kêlain tau gêwiñ-gêwiñ. Judanên lau mêtê tokauc, nañ kêtôm têm lanğwa samobgeñ (B.C. kêtôm Before Christ ñam gebe gêdên tan Apômtau Jesu têna kêkôc en gêmên nom atomgeñ nañ) teto-teto Binlênsêm Lanğwa kêsêp papia toluñ mênghelom aêac nañ, ma moniki to lau, tan têtôm têm ñasawa ñamuña ten (Middle Ages, jala

500-1500) teto Bibolo samuc ñakôninña kêtiam-kêtiam nañ, sêlic nêñ kolen tonan kêtôm nêñ sakin gêdên Anôtô tau, tec teto bin samob ñapepsawa to jagêdêngeñ.

BIBOLO NABUKU TO BUKU SAMUC TAU NABIN

BIBOLO NAMATA TÊLÊAC

Sêwa Bibolo ñabuku gêja mata têtêac kêtôm bin kain têtêac, tan kêjalîñ tau sa gêc awê anğa Binlênsêm agêc ñalêlôm nañ (1) Min, (2) Têdôn to sêlên binña, ma (3) Seoc bin lasêña.

Lau Hebolai lanğwa sêjac Binlênsêm Lanğwa gêngic ma têtênan ñabuku kêtôm bin mata têtêac tonan su. Sêkên Binşu (Tora), tan tasam gebe Mosenê Buku Lemen ten me Pentatoik (Buku toluñ 5) nañ, gêc ñamata. Êsêac sêsam Josua e jagêdên Kinên Buku sebe Propete Ñamataña nêñ. Sêjac propete ñagêdô nêñ min gêjam buku tonan ñai auc, tec sêsam amboac tonan ma sêkên kêsî Mosenê. Go Propete Ñamuña Jesaia e Maleaki nêñ buku kêdaguc ñaton tonan. Jeremianê Tanî to Danielnê buku ac sêsam sêwiñ ton tonan atom. Ma buku ñagêdô samob kêtû ton ten taun, nañ sêkên gêc ñamuña. Ac têtênan amboac tan kêtôm lau Juda tan tetoc buku tau gêdên-gêdêngeñ sa nañ.

Dr. M. Luther gêsun buku kain ten ñaton gêc Binlênsêm Lanğwa to Wakuc ñasawa kêtû ton ten taun. En kêsam buku tonan gebe Apokripi. Nê tonan Grik awen, tanam ôkwi gebe Ñam kêsîñ tau. En gêwa buku tau sa gebe “Buku nañ tatoc sa êtôm Bibolo ñabuku tau nañ atom, mago embe tasam, oc êmoasin aêac ñajam êwiñ”.

Apokripi tonan géc Bibolo Hebolai awenja atom. Mago sêkênj géc Bibolo Grik to Rom awenja. Êsêac sêgalun buku tonan kêsêp buku ñagêdô ñalêlôm. Apokripi masi anja Hebolainênj Bibolo, tec Luther gêjac sa kêtû tonj tenj taunja. Bibolo Englis to awenj ñagêdô sêpuc géc Binlênsêm agêc ñasawa ma ñagêdô masi.

BIBOLO ÑASÊBU SAUN TO SAUNANÔ ÑABIN

Sêwa Bibolo kêkôc kêtôm ñamata kapôênjagenj atom, sêjac gêngic-gêngic kêtôm ñasêbu saun to saunanô nec gêwinj. Aêac tasam ñasêbu tonan gebe Môkêlatu to Madinj. Tetowaga langwa taunj sêjac gêngic amboac galoc talic géc nec kwananjenj atom. Lau gêmunja teto binj ñamêtê tenj. Ac teto binj ñalô to natalô kêsî-kêsî taugenj gêja, e ñalô me ñaê tenj kêkô awê amboac galoc nec atomanô. Englisnênj bisop tenj gêjac binj to minj samuc-samuc sa kêtû môkêlatu tenj taunja (1350) su. Go ñac Fransja tenj gêjac m ñamadinj kêtû ñamata gêdênj 1551. Enj gêgôm kêpi Binlênsêm Wakuc tenj, nanj enj kêpuc Grik to Rom awenj e kêkanônj tau nanj. Gêjac binj gêngic-gêngic kêtôm ñamadinjenj ma keto ñanamba gêja. Lau sêlic ñajam, tec malô acgom, go samob sêpuc nênj Bibolo tomôkêlatu ma tonjadinj kêtôm tônêgenj.

Ñalôtêna kapôênj to saunj, tanj kêkô binj ñagêdô ñaô ma genj gêngic nanj, lau langwa teto kwananjenj atom, lau galocna sêkênj gebe sênam lau-sêsamwaga sa.

ANÔTÔ GÊWINJ NÊ LAU ÑAMIN

BINLÊNSÊM LANGWA ÑAM

Teto Binlênsêm Langwa ñabuku ñamataja sa sebenj atom. Lau sêjac ñaminj samob tulu jagelom nênj wakuc sêsôm géc awenjenj ñasawa balinj e nêngenj sêmoa acgom. Teto papia (tolunj) ñamataja gêdênj kinj Dawidi agêc Salomo nênj têmgenj. Mago aêac embe taênj ênam dabe tandênanj Binlênsêm Langwa ñabuku êtôm têm, tê teto-teto buku tau nê, oc danjôm ñawapac.

Lau Juda nênj lau mêtê tokauc to nênj binj sutau sejonj papia dabunj sa-sa sêjac m gêdênj jala 300 to 400 B.C. ñasawa, go sêkênj kêpi tagenj amboac sêgôm Mosenê Buku Lementênj nanj. Sêjac Binlênsêm Langwa tau ñabuku sa nec gêbacnê gêdênj jala 200 A.D. (Anno Domini tonan kêtôm têm, tanj Apômtau Jesu gêmênj nom su nanj, me Apômtaunê jala). Aêac tec talic gebe sêkôc kôm tau sa e sêjac dabinj nec, ñajala amboac 1,000 gêjaña acgom, go sêjac dabinj.

Lau tau ñagêdô nênj ñalêlôm gêja lu kêtû ñabuku ñagêdôña, tec binj sutau ñagêdô sêkac taunj sa gêdênj jala 100 A.D. gebe sêsêm binj tau êtu katô gebe Buku ondoc mênjêsêp Bibolo Hebolai awenja ñalêlôm êwinj ma ondoc êsêp êwinj atom. Samob sêlôc kêtû tônj gebe Apokripi êsêp Bibolo ñalêlôm atom. Go sêsôm binj ñalô tau ñabinj e tomalagenj gêwinj. Binj tanj êsêac sêsôm kêtû tônj nanj, Gôlôac Dabunj kêsô ñalabu. Amboac tonan ñalô Hebolai awenja, tanj êsêac sêwaka sa géc nanj, kêtû Binlênsêm Langwa ñanombanj e mênjgêdênj oc tonec. Lau tenj embe sênam Binlênsêm ôkwi, oc tândênanj binj tau tonanjenj.

BINLÊNSÊM LANGWA ÑABUKU TAU

Ñaê Binlênsêm ñam kêsêp lau Rom awenj (Testament). Englis sêsam sebe Testament amboac tanj. Ñaê tau ñam gebe poac. Ñaê Binlênsêm Langwa kepenj aêacnênj kauc lasê gebe Binlênsêm Wakuc tenj géc amboac tonan. Poac langwa ñam kêsêp poac, tanj Anôtô kêmoatinj gêdênj lau Israel anja lôc Sinai nanj. Poac tonan kêtû anô kêpi lau tau gêdênj tanj sêlôc kêtû tônj gebe tanjenj wamu êndênj Anôtônê Binj, tec sêkênj bôc kêtû da gêdênj enj kêtû ñakamaclauj (Binjsu ñapoac, Eks 24:7,8). Poac wakuc ñam kêsêp Anôtô gêjac mata nê moasinj gêjac ñamalac tapaônjenj ñawae. Sênjônj matenj jali ñam kêsêp Jesu kêkênj tau kêtû da gêdênj

Tama gêjô samob su. Lau tañ sêkênj gêwiñ en nan, Anôtô gêlic êsêac têtú lau gêdênj. (Moasiñ nãpoac.)

Ñaê Buku Minña nê kêkwa buku samob, tañ sêjac Anôtô kêkalem Israel langwa nêñ abenji to gêwê ma kêwaka êsêac sa ñamiñ gêjam auc nan. Ac sê Mosenê ñaê kêpi buku ñamataña 5 nê, ñam kêsêp ñac tau nê koleñ gêwê lau tauña ñamiñ gêjam sêga anga buku tau tônê. Sêjac m buku tau kêpi Anôtô kêkênj undambê to nom ma ñamalac ñamiñ. Ac sêjac Israelnêñ biñ gêmunña ñamiñ balingen ma teto Anôtô gêjam êsêac kêsi ma gêwê êsêac sêwi Aiguptu siñ ñamiñ e tomalagen. Min tonan ñai kêgi poac, tañ Anôtô to nê lau sêmoatiñ gêdênj taun nan, to Biñsu Lemenlu, tañ tonam kêlêlêc su nan. Lau têtôm nom ñagamêngeñ sênô Biñsu 10 tonan ñawaegac. Go sêjac mata Mosenê Buku Lemenjen teto Mose jakêkô lôc Nebo gêlic gamênj, nan Anôtô gêjac mata gêdênj nê lau nasêmoa êtu têlê nan, mago gêjac jao Mose tec jagêô lasê gamênj tau gêwiñ atom.

Josua to Gôlinwaga teto lau Israel nêñ miñ gêdênj tañ lau tau sêbiñ taun tôn têtú lau-m kapôênj su atom nan. Israelnêñ siñsêlêc to nêñ laumata ma gôlinwaga towae sêjam gôlinj êsêac gêdênj ñasawa tônê, tec ñamiñ gêjam buku tonan ñai auc. Sêwaka Israelnêñ gôlinj kinña sa ñamiñ e Dawidi agêc Salomo sêboa gamênj tau sa kêtú kapôênj ma Israel kêpô létênj gêdênj ñac, tañ gêjô Salomo su nan, gêwa gamênj tau kêkôc gêja luagêc kêtú Juda to Israel nêñ gamênj. Sêjac miñ biñ tonan ñai e jagêdênj lau Asiriaña sêku Israel tulu ma lau Babilonña sêku Juda tulu nan. Lau-tetowaga sêpuc gênwapac tonan ñai kêtap lau tau sa nan kêsêp êsêac tañenpêc gêdênj Anôtônê Biñsuña. Esra agêc Nehemia teto lau Juda anga gamênj kapoacwalôña sêmu sêmênj mênjsêkwê lôm dabun sa anga Jerusalem ma sêjac m to sêboa Judanênj gamênj ten tauña sa kêtiam ñamiñ.

Buku Têdôn Biñña to Sêga Wênã nê kêkwa tau atom, gebe biñ, tañ teto gêc buku tonan ñai ñalêlôm nan, kêtôm tau amboac onan teto gêc buku minña to seoc lasêña nan atom. Anga buku Job sêpuc Anôtônê biñgêdênj ñam. Anôtô en ñac gêdênj, ma amboac ondóc lau mansan ñajam taêsam sêôc ñandan to gêmac ma gênwapac kêkôninj êsêac tôngeñ. Biñ tonan kêlênsônj lau kêtôm têm to nom ñagamêngeñ ñapan. Pesalem nec buku wênã ten. Mec 150 tonan ñagêdô balinj ma ñagêdô dambê. Lau mansan gêdênj-gêdêngeñ teten sêmoa nêñ tauña me gôlôac sêjam kêtú nêñ wê gêdênj sêlic nêñ omña. Go Biñgôlinj to ñacmêtê Tau nê seon biñ ñalô to lên ñagôlinj ñajam-ñajam sa, tañ sê kinj tokauc Salomo nê ñaê kêpi. Wêwôkê nan ñapalêo to ñac têtac gêwiñ taunña nêñ wê. Sêlic wê tau kêtôm Anôtô têtac gêwiñ ñamalacña ñadôndônj, tec sêkênj kêtú Bibolo ñabuku ten gêwiñ.

Aêac tatap Propetenênj Buku 16 sa gêc aêacnênj Bibolo. Sêwa buku tau kêkôc ma sêsam gebe propete kapôênj to saun nêñ. Propete Kapôênj nêñ tonec gebe Jesaia agêc Jeremia ma Esekiel agêc Daniel nêñ buku, ma Propete Saun nêñ tonec gebe Hosea e jagêdênj Maleaki. Sêsam buku tonan sebe Propete 12 nêñ Buku gêwiñ. Buku ñadani tec sêsam sebe kapôênj, ma wapi sêsam sebe saun. Propete tonan ñai sêjam dôñ nêñ lau, tê sêmoa êsêac ñalêlôm gêdênj taun nêñ têm nê, nêñ lênj kêpi Anôtônê Biñsu. Go êsêacnênj kôm ten tonec gêwiñ gebe seoc biñ lasê kêtôm Anôtô gêôc êsêac awen sa ma gêgôm katun kainj ten kêsa e sêlic gênj ñakatu to dôñ nan, tec sêsôm to teto. Propetenênj biñ gelom aêac nec ñalênj tonec gebe ac taun me nêñ kêpuctônjwaga teto ñalô, tê kêsa-kêsa êsêac awen sun nê sa. Propete sêsôm lau ñaôma to laumata nêñ geo lasê gêdênj êsêac solopgeñ ma sêjô êsêac gebe Anôtô ocgo êmêtôc to ênac êsêac ñagêjô. Mago sêsôm biñ tonanjen atom, ac sêsôm Anôtô taê labu to taê walô nê launã ñajajen lasê gêdênj êsêac gêc awê amboac tonanjen gebe gêjac mata nê moasiñ gêdênj samob, tañ

sêsap ênê poac, tañ kêmoatinj gêdêñ Israel tôñ ma gebe lau tau sênaña atom nañ. Sêsôm ñajaeñ tonec lasê gêdêñ samob sêñô gebe Anôtô oc ênam Israel to lau nomña pebenj kêsi êñgôm ñanô êsa amboac tonec gebe Enj êkêñ Dawid wakuc teñ mênêtu moasinj ñakiñ. Têm ñamuña teñ acgom, go Gôlôac Dabuñ sêwa propetenêñ biñ ñalô tonañ ñam sa gebe kepenj Jesu Kilisi tau, gebe Mesia Dawidinê Latu enj.

JESU KILISI KÊTU LAU PEBENJ SÊKÊÑ MATEN ENJ ÑANANÔ

BINLÊNSÊM WAKUC ÑAM

Aposolo Paulu nê papia kêtû Binlênsêm Wakuc ñabuku, tañ enj keto gêmunj buku ñagêdô samob su. Binj tañ Apômtau kêsôm to gêñ, tañ enj gêgôm-gêgôm nañ, lau sêjac ñaminj gêc awenjenj gelom kêtôm malacgenj gêja. Sêsôm sêmoa ñasawa balin e ñênjenj acgom, go lau ñagêdô nêñ ñalêlôm kêkac êsêac ma teto minj tonañ ñai sa. Kêtû tonañña tec teto Jesunê Ñawae Ñajam kêsêp papia gêja.

Teto Binlênsêm Wakuc ñabuku ñagêdô samob gêdêñ jala 50 to 100 ñasawa. Gêdêñ têm tônê lau ñagêdô teto buku gwalêkinj, nañ sêkêñ ñalôtêna gêwa buku tau sa gebe ñawae ñajam me aposolonêñ minj ma sêsakinj gêdêñ gôlôac gêwiñ, mago teto Jesu Kilisi nê Ñawae Ñajam to biñ, tañ aposolo tédônj nañ, keso minj ñanô tau, gebe sêgalunj kauc jaba kêsêp ñalêlôm gêjam auc. Amboac tañ tec kêtû kôm gêdêñ Gôlôac Dabuñ gebe sêpuc papia tonañ ñai ñam e sêmasuc buku dansañ ma sêjalinj Mêtê ñawa ñabuku taugenj sa ma sêkêñ kêsêp Binlênsêm Wakuc. Kôm tonañ gêbacnê gêdêñ jala 400. Laumata sêkac taunj sa ma sêsôm buku, tañ êsêp Binlênsêm Wakuc nañ, ñabinj kêtû tôñ. Sêsôm biñ tau kêtû tôñ tec gêc ñapañ.

BINLÊNSÊM WAKUC ÑABUKU

Jesu Kilisi gêjam lau gêdêñ-gêdênjenj to ñamalac gamêñ-gamêñ tapaônjenj kêsi, tec sêwaka biñ tau sa gêc awêgenj anja Binlênsêm Wakuc ñabuku 27 ñalêlôm.

Ñawae Ñajam aclê to Gêñ Tañ Aposolo Sêgôm Nañ kêtû Binlênsêm Wakuc ñabuku minjña. Ñawae Ñajam ñamataña têlêac, tañ sê Matai agêc Marka ma Luka nêñ ñaê kêpi nañ, ñam kêsêp papia lau andanjenj teto ña lemenña ñatonj tagenj. Embe tasam Ñawae Ñajam tonañ ma tapuc ñam ñapepjenj, oc tajala biñ, nañ tetowaga sebe sêwaka sa ênêc awê êndêñ nêñ lau-sêsamwaga. Go Ñawae ñajam kêtû aclêña gêjac têku biñ, tañ teto gêc ñamataña têlêac nañ. Joanj kêwaka biñ tonec sa gebe Binj tajala Anôtô ñamña ma gêñ, tañ taênj kêka anja ênêña nañ, samob ñanô kêsa kêpi Jesu Kilisi sugac.

Luka keto Ñawae Ñajam kêtû têlêacña su, go gêjac êsêac, tañ sêwaka Gôlôac Dabuñ sa ma sêsôm Ñawae Ñajam kêlainj tau kêtôm Romnêñ gamêñ samobgenj gêja nañ, ñaminj gêc Gêñ Tañ Aposolo Sêgôm Nañ.

Binlênsêm Ñabuku Têndônj To Sêlêñ Binjña nec aposolonêñ papia, tañ teto gêdêñ gôlôac to lau tagenj-tagenj nañ. Papia tonañ ñatonj luagêc kêjalinj tau sa amboac tonec gebe Paulunê papia, tañ gêjac gôlôac ñagêdô ñawae solopjenj nañ, ma papia, tañ gêjac gôlôac samob tapaônjenj ñawae nañ, tec sêsam sebe Papia Gôlôac Tapaônjenjña.

Paulu keto nê papia gêjac gôlôac ñawae solop ma gêwa takêñ gêwiñ Jesu Kilisi ñam sa gêdêñ êsêac tomalagenj gêc papia tau ñalêlôm. Lau buña sêsa nêñ lênj jadêdac gêñ, tañ kêlênsônj nêñ kauc ma kêkêñ wapac êsêac nañ, tec sêjam kênac biñ tau ñam gêdêñ enj. Go enj gêjô êsêac awenj keto kêsêp nê papia ma kêsakinj gêdêñ êsêac sêja. Gôlôac ñamataña sêjam kôm Misionña jasêsôm Ñawae Ñajam kêtû tapa e biñ jaba tokainj-tokainj kêpoa lasê ma gebe êmbôc Mêtê ñalêñ auc. Paulu tec gêjac sinj ñajaña gebe êkôninj mêtê-geo tokainj-tokainj tôñ. Enj gêjam

talan Jesu Kilisi nê Nawaê Njam nawa-tau gêdêñ binj geo to lau geo samob nê, ñalô dabunj tej anja ênê papia gêdêñ lau Galatana kêtôc gêc awê gebe “Anô acgom, aêac me anjela undambêña tej embe asôm nawaê njam tej lasê êndêñ amac eso Nawaê Njam, tanj aêac asôm lasê sugac nanj, Anôtô oc êpuc boa enj” (Gal 1:8).

Petere agêc Joanj ma Jakobo agêc Juda to lau ñagêdô teto Papia Gôlôac Tapaôngeñña, tanj gêjac gôlôac malac-malac samob nawaê nanj. Binj amboac tec gêc papia tonanj ñai gebe tawaka takêñ gêwiñ nawa tau sagenj to tajop taunj êndêñ mêtê geo ma tatinj su to tasa lêñ buña mansanjenj ma tanam nêñ sakinj êndêñ gôlôac buña to êndêñ taunj nêñ gôlôac êpi kôm, tec gêjac aêac nawaê nec, ma êndêñ nêñ lau, tanj tamoa êsêac ñalêlôm anja nêñ malacmôkê ma anja taunj nêñ gamêñ amboac tonanjenj nanj.

Binjênsêm Wakuc ñabuku Propeteña tagenj tec gêc. Buku tau ñaê gebe Binj Kilisi Geoc Lasê Gêdêñ Joanña. Embe tanam dôñ êpi propete Binjênsêm Lanğwaña nêñ buku oc naêtôm tau atomanô. Sêjac m Geoc Lasê ña binj 7 gêdêñ gôlôac Asia Saunña, tanj ketowaga kêkêli to gêlêñ binj êsêac ma gêjac êsêac têtac tôñ nanj. Gêñ nanj enj katu kainj tej kêsa jagêlic ñakatu ma keto gêjam môkêlatu ñamuña ñagêdô auc nanj, samob ñam tagenj tonec gebe Gôlinwaga nomña sêgôm gêñlêlôm gebe sêkôninj Gôlôac Dabunj tôñ, mago kêtû ñamu Anôtô gêjam sa e kêku ñacjo samob tulu. Joanj oc keto nê buku Geoc Binj Lasêña gêdêñ ñasawa tej kêdabinj jala 100. Binj tau gêjac gôlôac Asia Saunña nawaê gêdêñ têm, tanj sêjanda to sêlêsu êsêac nanj.

ANÔTÔNÊ BINJ ÑA AÊAC TAUNJ AWENJ

SÊJAM MÊTÊ ÔKWI

Kêtôm têm, tanj Bibolo gêc nanj, lau sêjam Anôtônê Binj Hebolai to Grik awenña ôkwi ña lau gamêñ ñagêdô awenj. Gêdêñ jala 250-130 B.C. sêjam Binjênsêm Lanğwa ôkwi ña Grik awenj. Binjênsêm Lanğwa tonanj gêjac lau Juda gamêñ Aiguptuña nawaê, gebe sêsôm Grik awenjenj kêtû tôñ êsêac. Lau mêtê tokauc 72 sêjam kôm tonanj, tec sêsam Binjênsêm Lanğwa tonanj gebe Septuagint. Ñaê tau ñam gebe 70 sêjam ôkwi. Binjênsêm Lanğwa Grik awenña tonanj kêtû lau buña ñamataña nêñ Bibolo. Mêtê wakuc kêlainj tau kêtôm Romnêñ gamêñ gêja e jagêô lasê êsêacnêñ gamêñbôm gêwiñ, tec sêjam Bibolo samuc me ñabuku ñagêdô ôkwi ña lau-m towae ñagêdô awenj gêwiñ. Go gêdêñ jala 400 A.D. Hieronimus gêjam Bibolo samuc ôkwi ña Rom tau awenj Latin. Bibolo tonanj ñaê Vulgata (ñam gebe kêtû tapa gêja). Katolik sêsap tôñ e mêngeđêñ galoc.

Wulfila kêtû lau Goten nêñ bisop. Enj gêjam Bibolo ôkwi ña lau Serman awenj tej kêtû ñamata. Enj kêwaka alpapet (binj ñatalô) wakuc sa acgom, go gêgôm. Mago ñac tau gêjam Bibolo samucgenj ôkwi ma kêkêñ kêsêp nê lau Goten lemenj atom. Ñam gebe lau tau sesegenj sebe sênac taunña. Amboac tonanj enj kêkêli sinj ñaminj anja Binjênsêm Lanğwaña gebe êkêli êsêac êtu sênac sinjña atom.

Sêjam Bibolo ôkwi ña lau-m wakuc awenj ñakôm kapôñ nec, sêjac dabunj su atom tagenj. Sêgôm kôm tau sêmoa e mêngeđêñ 1975 sêjam ñabuku ñagêdô ôkwi ña lau 1577 awenj, ma Bibolo samuc tau nec ña lau-m 261 genj awenj. Binjênsêm Wakuc tec sêjam ôkwi ña lau-m 645 awenj su. Anja nom samuc nec lau gamêñ-gamêñ 3,000 sêsôm taunj awenj gêdêñ-gêdêñgenj tec sêmoa.

SÊJAM BIBOLO ÔKWI ÑA BINJ JABÊM

Binjsu ñamataña mênşêô lasê aêac gêdêñ 1886. Anôtônê lau jaenj êsêac, tec taênj gêjam kêtû tôñ gebe sêkalem lau Niuginiña sa têtû Anôtônê lau sêwiñ. Sêboalec binj Jabêm sêmoagenj, mago sejonj ñapalê sa sêsô lôm papia anja

Simban ma tédôñ êsêac. Biñsu sêsôm biñ Jabêm kêtú tóñ êsêac ñagec su acgom, go sêsôm Mêtê (Minj Dabuñ) lasê kêtôm omgeñ ma tédôñ lau lêtñja e êsêac ñagêdô sêlinj sanju. Lau buña têtú taêsam ma gôlôac buña sêwaka tauñ sa kêtôm malacgeñ gêja. Go sêkwê lôm papia sa kêtú têndôñ gôlôac saunña. Sêsam papia kêtú tóñ êsêac, tec biñsu sêjam Binlênsêm Langwa to Binlênsêm Wakuc ñaminj ñanôgeñ ôkwi kêtú Minj Dabuñ. Malôgeñ acgom, go sêjam Ñawae Ñajam ñagêdô ôkwi amboac tañ ma sêpuc kêsêp Jaenñajam jalau sêsam-sêsam kêtôm nêñ andugeñ. Sêjam Mêtê ôkwi sêjam kôm tau sêsini sugen sêmoa e gêdêñ 1924 sêpuc Binlênsêm Jabêm awenña ñamataña anja London. Sêbênôc sêmoa e 1935 sêpuc kêtiam (Stuttgart, Sermani). Sinj Kapôêñ Ilna gêbacnê, go sêpuc Binlênsêm Wakuc tonanjen kêtiam gebe masi anja lau taêsam nêñ. Gêdêñ jala 1965 sêsunj kôm bênôcña gêdêñ lau tonj teñ. Ac sêjac dabinj kôm tau, tec sêpuc Binlênsêm Wakuc anja Hong Kong e gêbacnê gêdêñ 1973.

Lau tonj tonanjen selom Binlênsêm Langwa ma sêjam Genesis ôkwi. Kristen Press Madang sêpuc Gêñ Samob Ñam Ñabuku, Mosenê buku ñamataña gêdêñ 1970. Su go lau tonanjen selom Binlênsêm ñabuku ñagêdô gêwiñ. Biñsu ñagêdô sêjam buku tagen-tagen ôkwi gêdêñ ñasawa teñ su, tec sebe sênac dabinj kôm tau. Lau tonj tagen têtôm kôm kapôêñanô tonan atom, tec sêkalem lau tonj teñ sêkôc nêñ kôm sa amboac tonan. Sêjam kôm tau sêmoa e 1979 sêjac dabinj. Sêpuc Binlênsêm Langwa to Binlênsêm Wakuc anja Sydney, Australia ma sêsi lulu kêpi tagen, tec Bibolo samuc kêsêp aêac lemeñ gêdêñ jala 1980.

BIBOLO ÑAKÔM ÑAKÔNINJA

TANAM BIBOLO ÔKWI ÑAKÔNINJA ÑAM

Embe sênam Bibolo ôkwi ña lau teñ awenñ su, nanj dendec gacgeñ ênêcña atom. Sêkêñ êtu kôm êndêñ lau teñ sênam ôkwi êsêp ñasawa êtiam-êtiam. Ñam gebe lau teñ awenñ amboac biñ Jabêm nec gêñmatê teñ atom, gêñ mata jali teñgoc. Lau wakuc sêsôm biñ tau têtôm lau langwa gêmunña sêsôm nanj ñapanj atom. Sêwi biñ ñalô langwa ñagêdô sinj ma sêsôm wakuc gêjô langwa su. Kêtú tonanña tec tanam Bibolo ôkwi êtôm biñ, tê lau wakucgeñ sêsôm-sêsôm sêmoa nê. Embe danjôm atom, lau wakuc oc sêpô lêna tauñ e sêjala Mêtê naeo ma sebe sêñô atom. Mêtê ñanô tau nec, lau teñ sebe sêpô ôkwi atom, biñ ñalôgeñ tec tasôm êtu wakuc-êtu wakuc êjô langwa, tê tajala kwalec nê su. Go ñam teñ gêwiñ. Bibolo ñakwalam langwa sêpuc ñapapia andanjenña ñam sêmoa, tec têtap ñalô wakuc ñagêdô sa, tê sêkêñ gêjô ñakeso langwa su. Kêtú tonanña tec sêkêñ ñapuc amboac tonec gebe Bibolo teñ embe ênêc êtôm jala 30 me 50 su, nanj taên ênam gebe tanam ôkwi ñakôninña teñ êtiam. Embe masi, lau ñagêdô oc sêjala sapu. Biñsu sêgôm kôm tonan kêpi Binlênsêm Wakuc Jabêm awenña dim ñagêdô su, tec galoc ajala ñamgac.

*ANDU TEN EMBE BIBOLO ÊNÊC ATOM, LAU TAU OC SÊMOA ÑAJAM ATOM.
(Dr. M. Luther)*

BIBOLO KÊLAIN TAU GÊMOA

Bibolo gêjac ñamalac peberñ ñawae, tec Gôlôac Dabuñ to lau buña kêtôm nom ñagamêngeñ sêbiñ tauñ tóñ gebe sêmansañ Bibolo êlainj tau ñalên. Lêtñ tonan gêjac kôm têtêac ñawae. Tec gebe sêkêñ lau sênam Bibolo ôkwi ña lau gamênjamên awenñ. Teñ gebe sêmbalinj nêñ mone êna gebe sêpuc Bibolo tau e ñaôli saunjanôgeñ. Go teñ gebe sêkêñ Bibolo naêo lasê lau tau. Baibel Sosaiti gejob kôm tonan. Sêjam kôm tau anja gamênj amboac 100 tec sêmoa. Sêbiñ tauñ tóñ, tec têtôm kôm kapôêñ tonan. Gôlôac Dabuñ to lau buña gamênj ñagêdôña tauñ têtôm Bibolo ñakolenj sênam ôkwi ma sêpuc to sênac sam êtu tapanja tonan

atom, nam gebe gêjac mone taêsam nawae. Kêtu tonanña Baibel Sosaiti gamênj tolêlômña sêjam Baibel Sosaiti gamênj nalêlôm sawanña sa, tec kôm tau kêsêlênj najam. Baibel Sosaiti sêjam gôlinj kôm tau, tec sêjam Bibolo ôkwi to sêkênj kêtû tapa sêgôm sêlêsucgêdôgenj. Nanamba nagêdô tonec kêtôc gêc awê gêdênj aêac

Sêjam Bibolo samuc me nabuku nagêdôgenj ôkwi:

jala 1800 1860 1920 1976

awenj jala 71 1900 299 1950 830 1960 1577 1975

Sêjac sam Bibolo samuc me nabuku nagêdôgenj:

nanamba 8 000 000 22 000 000 35 000 000 44 000 000

BIBOLO NEC BUKU TENJ TAUNJA SAMUCGENJ

NAMALAC AWENJ KÊTU ANÔTÔNÊ BINJ NASABANJ

Bibolo nec buku tenj, nanj lau sêpuc to sêjam ôli ma sêsam-sêsam amboac buku nagêdô nanj. Mago buku nagêdô samob kêtôm Bibolo nec atomanô. Bibolo nec buku taujala tenj, tec sêsam sebe Buku Tau. Nam amboac ondoc, tec sêsam Bibolo sebe Buku Tau, tanj namalac kêtôm nênj têm to nênj gamênjenj sêsam-sêsam e nênj nalêlôm gêwiñj binj tau. Ma nam amboac ondoc, tec Gôlôac Dabunj toê-toê samobgenj sêsô Bibolo nalabu ma sêkênj kêtû nênj nagôlinj. Embe takac Bibolo palinpalinjenj, oc talic amboac buku nagêdôña tenj. Sêjac Anôtô kêkênj undambê to nom ma gênj, tê lau tentenlatu dêdac-dêdac nê naminj. Minj tau kêpi lau, nanj sêngônj gêdênj gêmunj andanjenña. Sejonj lau langwa gamênj tenjña nênj binjsu to nagôlinj sêmoa sêwiñj taunña sa-sa. Aêac tasam binj tonanñ jai e nagêdô kêlênsônj aêacnênj kauc to tapô lêna taunjenj. Binj tonanñ kêtû Bibolo nabinj taujala tau nec atom. Binj taujala nê asagenj.

Bibolo nabinj taujala tau tonec gebe Natetowaga sêjac namalac ma gênj, tanj ac dêdac-dêdac nanj, naminj kêtôm sêlic Anôtô tau gêwê to gêjam gôlinj êsêac nanjenj. Lau-teto-Bibolowaga tônê lau, tanj Anôtô kêkam êsêac tônj nanj. Ac sêlic Anôtô gêjam gôlinj nom to nagênj samob ma namalac to nênj lênj gêwiñj. Ênê binj kêtû tônj. Enj gêgôm samob nanô kêsa. Ac sêlic gêc awê gêdênj êsêac, tec teto nênj binj têtôm lau sêkênj gêwiñj enj to ôlinj andanjenña. Ac sêjala Anôtô kêtû tônj amboac tonanñ, tec taênj gêjam kêtû tônj gebe sêwê lau nagêdô sêkênj êwiñj enj amboac tanj, me sebe sêpuc êsêacnênj sêkênj gêwiñj enjña tônj. Êsêac sebe namalac samob sêjala binj tonec êtu katô gebe Sêmoa matenj jali me sêmac êndu nê, nam kêsêp Anôtônjenj, tanj gedec binj geo samob ma têtac têtwiñj to gê binj tônj namadinj masigenj nanj. Lau tanj teto Binjênsêm Wakuc nabuku nanj, sêjala kêtû tôngac gebe Anôtô têtac gêwiñj namalacña mênjkêtû awê kêpi Jesu Kilisi. Nam gebe ac sêlic enj kêsa nê lênj kêtôm nac tenj, tanj kêkênj tau kêsô Anôtô nalabu kêtû nê binj samobña samucgenj nanj. Enj gêmâc êndu ma gêdi sa anja nacmatênênj, tec sêjala Anôtô kêtôm gebe êsuc namalacnênj tanjenpêc to nênj tôp ôkwi, ma kêtôm gebe êkêli êsêac sêsa nênj lênj totêntac êpa sugenj êtiam, ma kêtôm gebe êtôc sêngônj matenj jali tenjenj êtu nênj lênj jatêpôê naênêc awêgenj êndênj êsêac.

Lau taêsam sê tanjen jaenj, tanj lau-teto-Bibolowaga sêsôm lasê gêdênj êsêac nanj, ma sêmêtôc nênj lênj kêtôm Mêtê tau sêjac nawae. Ac sêngô to sêsam lau tonanñ nênj binj to nênj minj kêtôm Anôtô kêsôm binj gêdênj êsêac solopgenj. Lau taêsam sêsaê sêmoa gebe amboac tonanñ e mênjgêdênj galoc napanj. Lau sêngô Mêtê e atênj gêmô êsêac ma nênj nalêlôm kêtû malô to têtac kêpa su, ma kêkêli êsêac e sêjala gacgenj gebe sêngônj nom nec nômagenj atom.

Bibolo tau gêwa tau sa gebe Anôtônê Binj nec, aêac namalac nênj kauc kêtôm gebe tapuc tônj me dansenj su nec atom. Propete sêsôm nênj jaenj lasê todim-todim sêjac m binj tau gebe "Apômtau awa tau tonec", tec lau têm tônênja nagêdô sêngô tonênj nalêlôm gêja lu-gêja lu kwananjenj su. Aêac têtac lulu atommanj.

Apômtau Jesu kêsôm gêc Joaņnê Nawaê Najam gebe “Aênoc mêtê kêtû tauc noc gêņ atom, ȳac taņ kêsakiņ aê gamêņ naņ, nê gêņ. Tenj embe taê ênam gebe êņgôm Anôtônê Binj êtu tôn, oc êjala noc mêtê ȳam gebe aņga Anôtônê me aê kasôm tauc noc binj” (7:16-17). Anôtô kêsôm binj aņga Bibolo ȳalêlôm nec, aêac tajala kêtû katô atom, tasô binj tau ȳalabu ma daņgôm ȳanô êsa êpi taunj nêņ lêņ acgom. Embe taņô Bibolo ȳakalem e takêņ êwiņ Mêtê ma ôliņ andaņ Anôtô tonêņ ȳalêlôm taêņ êka eņ samucgeņ, oc tatap ȳanô sa e daê taêņ todimtodim. Lau tê sêmoa sêmuņ aêac to onec sêmoa sêwiņ aêac nec, nêņ taêsam ȳanô lasê sêjalagac gebe Bibolo buku taujala tenj, ma aêac taunj ocgo tajala amboac tonanęeņ. Oc tajala Bibolo gebe Buku Tau, taņ daņgônj matenj jali ȳam kêsêp naņ, tec kêlêlêc buku ȳagêdô samob su binjȳanônęeņ.

Gêñ Samob Nam Nabuku

Naê Genesis nam gebe Nam me Namôkê. Buku tau gêjac undambê to nom nam namiñ ma gêwa namalacnêñ nam sa amboac tonanğen. Go kêpuc namalac sêgôm sec to sêôc gêñwapac anğa nom nec nam sa ma kêwaka Anôtô gêjam gôlin namalac tapaonğen ñalên sa gêwiñ.

Aêac tawa buku namôkêlatu kêkôc gêja ñasêbu kapôên luagêc gebe

1. Mômêlatu 1-11 gêwa undambê to nom nam sa ma gêjac miñ namalacnêñ lên andanğenña. Aêac tatap Adam agêc Ewa ma Kain agêc Abel to Noa nêñ miñ sa ma tañô bu kêsun ñatêna to andu ñatêpôê soso balin anğa Babel namiñ amboac tonanğen.
2. Mômêlatu 12-50 gêjac miñ lau Israel nêñ mimi nêñ lên andanğenña namiñ. Nêñ mimi namataña tau Abraham. Eñ ñac towae kêkên gêwiñ to taña wamu Anôtôña. Eñ latu Isak to dêbu Jakob nêñ miñ kêdaguc. Jakob, tañ nê ñaê teñ gebe Israel nañ, nê latui 12 têtû lau Israel nêñ gôlôac 12 nêñ namôkê. Êsêacnêñ teñ Josep. Buku tau gêjac miñ ênê lên kêgêlucgen ma gêwa Jakob tonê gôlôac sêñgôn gamên Aiguptuña nam sa amboac tonanğen.

Biñjanô, buku tonec gêjac miñ biñ namalacña, mago buku tau namanô tau tonec gebe kêwaka kôm, tañ Anôtô tau gêgôm nañ, sa gêc awêgen. Gêjac m miñ tau gebe Anôtô kêkên undambê to nom, tañ buku tau kêpuc miñ tau tôn nañ. Ma gêjac dabiñ namiñ Anôtô gêjac mata biñ gebe ênam jaom nê lau Israel enden tônğenña.

Anôtô kêtû buku tonec ñagôlinğtêna. Eñ kêmetôc namalac to gêjac êsêac kêtû nêñ secña, eñ gêwê nê lau to gêjam êsêac sa ma eñ gêjam gôlin nê lau sêsa nêñ lên sêmoa nom nec.

Êsêac teto buku lanğwaanô tonec nam gebe sênac lau-m teñ nêñ sêkên gêwiñ Anôtôña namiñ gebe elom lau namuña ma êpuc êsêac tôn e sêkên gêwiñ tau tonanğ mata jaligen ênêc êtôm tônêgen ñapañ.

Anôtô kêkên undambê to nom

- 1 Gêdên ñamatanô Anôtô kêkên undambê to nom.
- 2 Nom tau sawa to ñagêlên ma ñakesec kêkôm gwêc ñamsêga auc ma Anôtônê Ñalau kêlao gêmoa bu ñaô.
- 3 Ma Anôtô kêsôm gebe “Ñawê êsa”, e ñawê kêsa.
- 4 Anôtô gêlic ñawê gebe ñajam. Ma Anôtô gêwa ñawê to ñakesec kêkôc.
- 5 Anôtô kêsam ñawê gebe “Gelenğa” ma ñakesec gebe “Gêbêcauc.” Tec gêbêcauc to gelenğa tonanğ kêtû bêc namataña.
- 6 Go Anôtô kêsôm gebe “Lênsanğ teñ êniñ bu êngic ma êwa bu êkôc.”
- 7 Ma Anôtô kêmasanğ lênsanğ ma gêwa bu kêkôc, ñagêdô kêpoac lênsanğ ñalabu ma ñagêdô kêpoac ñaô.
- 8 Ma Anôtô kêsam lênsanğ tau gebe “Umboñ.” Gêbêcauc to gelenğa tonanğ kêtû bêc kêtû luagêcña.
- 9 Go Anôtô kêsôm gebe “Bu, tañ kêpoac umboñ ñalabu nañ, êlêc sa naêpoac tauña e gamên ñakelenğ êsa.” Ma ñanô kêsa.
- 10 Ma Anôtô kêsam gamên ñakelenğ gebe “Nom” ma bu ñatonğ gebe “Gwêc.” Ma Anôtô gêlic gebe ñajam.
- 11 Go Anôtô kêsôm gebe “Gêñ êlêc ñamatac anğa nom, gêñ tolaunğ tañ êkên ñawê êtôm ñakainğenğ nañ, ma ka tañ sênam ñanô êtôm ñakainğenğ nañ.” Ma ñanô kêsa.

¹² Tec gêñ gêlêc ñamatac anğa nom, gêñ tolaun, tañ kêkêñ ñawê kêtôm ñakainğen nañ ma ka tañ sêjam ñanô kêtôm ñakainğen nañ. Ma Anôtô gêlic gebe ñajam.

¹³ Gêbêcauc to gelenña tonañ kêtü bêc kêtü têlêacña.

¹⁴ Go Anôtô kêsôm gebe “Ja ñanô sêkô umbonñ ñalênsañ e sêwa gelenña to gêbêcauc êkôc ma têtü têm to bêc ma jala ñabelo.

¹⁵ Ma ja ñanô sêkô umbonñ ñalênsañ gebe sêpô nom ñawê êsa.” Ma ñanô kêsä.

¹⁶ Tec Anôtô kêkêñ ja kapôênñ luagêc, ja kapôênñsêga tenğêjam gôlinğ gelenña ma ec saunğ tenğêjam gôlinğ gêbêcauc ma utitalata sêwiñ.

¹⁷ Ma Anôtô kêkêñ gêñ tau sêkô umbonñ ñalênsañ gebe sêpô nom ñawê êsa,

¹⁸ gebe sênam gôlinğ gelenña to gêbêcauc to sêwa ñawê to ñakesec êkôc. Ma Anôtô gêlic gebe ñajam.

¹⁹ Gêbêcauc to gelenña tonañ kêtü bêc kêtü aclêña.

²⁰ Go Anôtô kêsôm gebe “Bu to gwêc sêkôc gêñ matenğ jalinğa palac-palacgenğ to moc sêlôp sêmoa nom to umbonñ ñasawa,” e ñanô kêsä.

²¹ Tec Anôtô kêkêñ gêñsêga gwêcña to gêñ matenğ jali samob, tañ sêmoa bu to gwêc palac-palacgenğ ma kêkêñ moc tomagê tokainğ-tokainğ. Ma Anôtô gêlic gebe ñajam.

²² Go Anôtô gêjam mec êsêac ma kêsôm gebe “Asu ñalatu ma atu taêsam e anam bu to gwêc auc ma moc têtü taêsam sêmoa nom.”

²³ Gêbêcauc to gelenña tonañ kêtü bêc kêtü lemenğ tenğña.

²⁴ Go Anôtô kêsôm gebe “Nom êkôc gêñ matenğ jali tokainğ-tokainğ, gêñ masinğ ma gêñ, tañ sêgalab to sêlêgenğ nañ ma bôc salenğña tokainğ-tokainğ.” Ma ñanô kêsä.

²⁵ Tec Anôtô kêkêñ bôc nomña tokainğ-tokainğ, gêñ masinğ tokainğ-tokainğ to gêñ, tañ sêgalab to sêlê nañ, tokainğ-tokainğ. Ma Anôtô gêlic gebe ñajam.

²⁶ Go Anôtô kêsôm gebe “Takênğ ñamalac têtôm aêac taunğ katunğ, têtôm aêac. Êsêac têtü i gwêcña to moc umbonñ ñalabuña ma gêñ masinğ to bôc salenğña samob ma gêñ, tañ sêgalab to sêlêgenğ samob, tañ sêmoa nom nañ ñatau.”

²⁷ Ma Anôtô kêkêñ ñamalac kêtôm enğ tau katu, kêkêñ enğ kêtôm Anôtô katu solop. Enğ kêkêñ êsêagêc ñac to awê.

²⁸ Ma Anôtô gêjam mec êsêagêc ma kêsôm gêdênğ êsêagêc gebe “Aka gôlôac lasê e atu taêsam ma anam nom auc. Nom êsô amac ñalabu. Ma atu i gwêcña to moc umbonñ ñalabuña ma gêñ matenğ jali samob, tañ sêmoa nom nañ, ñatau.”

²⁹ Ma Anôtô kêsôm gebe “Alicgac, aê kakênğ gêñ tolaunğ samob tañ kêkêñ ñawê kêtôm ñakainğenğ nañ to ka samob, tañ sêjam ñanô kêtôm ñakainğenğ nañ, tec kêtü amacnêm gêñ aninğña.

³⁰ Mago gêgwanğ to gêñ matac ñagêdô samob aê jakênğ êndênğ bôc nomña samob to êndênğ moc umbonñ ñalabuña samob ma gêñ matenğ jali samob, tañ sêgalab to sêlê sêmoa nom nañ.” Ma ñanô kêsä.

³¹ Ma Anôtô kêsala gêñ samob, tañ enğ kêkêñ nañ, ma gêlic gebe ñajamanô. Ma gêbêcauc to gelenña.

2

¹ Amboac tonañ undambê to nom ñagênğ matenğ jali totau-totau samob ñanô kêsä.

² Ma Anôtô gêjac dabinğ nê kolenğ, tañ gêjam su nañ, gêdênğ bêc lemenğ tenğ ñanô luagêcña ma kêlêwanğ tau gêdênğ bêc kêtü ñanô luagêcña kêtü kolenğ samob, tañ gêgôm nañña.

³ Ma Anôtô gêjam mec bêc kêtü ñanô luagêcña to gêjam dabunğ, gebe gêdênğ bêc tonañ Anôtô kêlêwanğ tau anğa nê kolenğ, tañ gêjam e gêjac dabinğ nañ.

⁴ Anôtô kêkêñ undambê to nom ñanô kêsä ñaminğ tau tonec.

Bij Paradisja

Gêdêñ tañ Apômtau Anôtô kékêñ nom to undambê

⁵ gêñ tolaun teñ kêpi atom to gêngaga teñ kékô kôm atom tagen gebe Apômtau Anôtô kékêñ kom kêsêp nom atom tagen. Ma ñamalac teñ gebe êngaluñ nom popocña gêmoa atom.

⁶ Ma bu nom ñalêlômña kêlêni mênkêpi ma kêmalôm nom ñawambuc kêsâ.

⁷ Gêdêñ tonañ Apômtau Anôtô kékôc nom anğa kôm ma kêlêsob ñamalac to gêju awajaô mata jaliña kêsô en lususun, tec ñamalac kêtü gêñ mata jali.

⁸ Go Apômtau Anôtô kêsê kôm anğa Eden, tañ gêc gêmu kêsâ gamêñ oc kêpiña nañ, ma ketoc ñamalac, tañ kêlêsob nañ, gêmoa kôm tau.

⁹ Ma Apômtau Anôtô kékêñ ka kêpi anğa nom, ñakatu gêjac mataanô ñajam ma ñanô tau kêmoasiñ awasun. Ma ka dangôñ maten jaliña kêpi anğa kôm ñaluñ to ka tajala ñajam to secña amboac tonanğen.

¹⁰ Bu teñ ñamôkê gêc Eden gebe êmalôm kôm tau. Anğa kôm ñalêlôm bu tonañ gêwa tau kékôc gêja ñasêli aclê.

¹¹ Ñasêli ñamata ñaê gebe Pison. Bu tonañ kêgi gamêñ Hawila, tañ gold gêc nañ,

¹² ma gamêñ tonañ ñagold ñajamanô. Katêkwi tonamalu ñajam ñaê gebe bedelium to pocawa kokoc ñaê gebe soham gêc gamêñ tonañ amboac tonanğen.

¹³ Bu ñasêli kêtü luagêcña ñaê gebe Gihon. Bu tonañ kêgi gamêñ Kus.

¹⁴ Bu ñasêli kêtü têlêcña ñaê gebe Hidekel, nañ kêpoac Asuria ñagamêñ oc kêpiña. Ma bu ñasêli kêtü aclêña ñaê gebe Euprat.

¹⁵ Apômtau Anôtô kékôc ñamalac ma ketoc en gêmoa kôm Eden gebe ênam kôm êpi nom ma ejop kôm tau.

¹⁶ Ma Apômtau Anôtô kêjatu ñamalac ma kêsôm gebe “Kañanô peben, tañ kékô kôm nañ, ôniñmañ.

¹⁷ Mago kañanô tajala ñajam to secña ôniñ atom. Embe ôniñ kañanô tau, oc ômac êndü êndên bêc tonañ.”

¹⁸ Go Apômtau Anôtô kêsôm gebe “Ñamalac taugen êmoa oc ñajam atom. Aê gabe jakêñ kêpuctôño teñ êndên en, tañ êtôm en nañ.”

¹⁹ Tec Apômtau Anôtô kékôc nom ma kêmasañ bôc saleñña samob to moc umbon ñalabuña totau-totau ma kékêñ gêñ tau gêdêñ ñamalac ma gebe êñô ñaê, tañ ñamalac ê êpi gêñ totau-totau tonañ. Ma ñaê, tañ ñamalac gê kêpi gêñ totau-totau samob kêtômgen nañ, tec kêtü êsêacnên ñaê.

²⁰ Ñamalac gê bôc malacña samob nêñ ñaê to kêsam moc umbon ñalabuña nêñ ñaê ma bôc saleñña amboac tonañ, mago kêtap ñamalacnê kêpuctôño teñ gebe êtôm enña sa atom.

²¹ Tec Apômtau Anôtô gêgôm ñamalac tau gêc bêc e kêliñ tau siñ ma kékôc ênê ñabi teñ sa ma ñamêsôm gêc ñamala auc.

²² Ñabi tañ Apômtau Anôtô kékôc anğa ñamalacnê nañ, en kêmasañ kêtü awê ma kékêñ gêdêñ ñamalac.

²³ Go ñamalac kêsôm gebe
“Kecgoc, galoc katap ñatêkwa anğa aêñoc sa ma ñamêsôm anğa aêñoc amboac tonañ.

Aê gabe jaê ênê ñaê gebe ‘Ñamalaco’ gebe sêkôc anğa ñamalacnê.”

²⁴ Kêtü tonanğña ñamalac êwi tama agêc têna siñ ma êsap nê awê tøn ma êsêagêc têtü ôli tagen.

²⁵ Ma ñaclagêco sêmoa ôliñ ñaôma ma majen gêdêñ taun atom.

3

Ñamalac sêkac taun su anğa Anôtônê

¹ Ma moacnê kauc nagaô këlêlêc bôc salenja nagêdô samob, tañ Apômtau Anôtô kêkên nañ nêñ su. Ma enj kêsôm gêdên awê gebe “Anôtô oc kêsôm gebe ‘Aniñ kôm nakananô tenj atom’ me.”

² Go awê kêsôm gêdên moac gebe “Aêac aniñ kôm nakananô,

³ tageñ ka, tañ kêkô kôm nalun nañ nanô, tec Anôtô kêsôm gebe ‘Aniñ atom. Amoasac atom amboac tonan gebe amac êndu atom.”

⁴ Tec moac kêsôm gêdên awê gebe “Op, agêc oc amac êndu atomgoc.

⁵ Mago Anôtô kêjala gebe amagêc embe aniñ, go matemanô êpoa lasê ma atôm enj tau ma ajala najam to sec.”

⁶ Ma awê gêlic kananô ma taê gêjam gebe nalêwê najam e gêjac mataanô najam amboac tonanjen. Tec têtac gêboan gebe êwa nê kauc sa ma kêkôc kananô tau mênjen, go kêkên nagêdô gêdên nê akwen amboac tonan, ma genj.

⁷ Tec agêc matenanô kêpoa lasê ma sêjala taun gebe ôlinj naôma, tec sêgin kalauñ mênșêkic kêtü nêñ ladôm.

⁸ Oc kêtü luc acgom, go Apômtau Anôtô kêsêlên gêmoa kômlêlôm. Agêc sênô enj ma namalac agêc nê awê sêsinj taun sêsô ka, tañ sêkô kôm nañ, nalabu gebe Apômtau Anôtô êlic êsêagêc atom.

⁹ Go Apômtau Anôtô gêmôêc namalac ma kêsôm gêdên enj gebe “Gômoa ondoc.”

¹⁰ Enj kêsôm gebe “Aê ganjô aôm gômoa kôm najicsêa e katêc tauc gebe aê ôlic naôma tec kasiñ tauc.”

¹¹ Go Anôtô kêsôm gebe “Asa kêsôm gêdên aôm gebe ôlim naôma. Aôm goenj kananô, tañ gajac jao gêdên aôm gebe ôniñ atom nañ, me masi.”

¹² Namalac kêsôm gebe “Awê, tañ kôkên gebe êwinj aê nañ, kêkên kananô tau gêdên aê, tec gaenj.”

¹³ Go Apômtau Anôtô kêsôm gêdên awê gebe “Aôm gôgôm asagenj tonan.” Awê gêjô enj awa gebe “Moac kêtüm aê, tec gaenj.”

¹⁴ Ma Apômtau Anôtô kêsôm gêdên moac gebe

“Aôm gôgôm tonan,
tec japuc boa aôm êlêlêc bôc malacna
to bôc salenja samob su.

Aôm ôkên ja têtac walôgenj
ma ôniñ kekop e ômac êndu.

¹⁵ Ma aê gabe jakên amagêc awê
to nêm wakuc akên kisa êndên taôm.

Enj êka aôm môkêmapac popoc
ma aôm ôñac enj êsêp agêbi.”

¹⁶ Enj kêsôm gêdên awê gebe
“Aê jakên nandan taêsam êndên aôm êndên noc ôkêkam napanêna.

Ôkôc napanê tonandanjen.

Aôm matam katu nêm akwenj,
mago enj êtu nêm natau.”

¹⁷ Ma enj kêsôm gêdên Adam gebe

“Aôm kôkên tañam nêm awênê binj

ma goenj ka nanô,
tañ gajac jao gêdên aôm
gebe ôniñ atom nañ.

Kêtü tonanja aê japuc boa nom êtu aômna.

Ônam kôm ôim taôm sugenj êtôm bêc samob,
tañ ômoa nañ, go nom êlôm aôm.

¹⁸ Gênj têtka-têtka to waônj êtu nêm kôm nanô

ma ôniñ ñagêñgaga.

¹⁹ Ônam kôm towaenğen,

go ôtap mo sa

e ôtu nom êtiam

gebe aômnêm ñam gêc nom.

Aôm nom,

tec ômu ôndên nom ôna êtiam.

²⁰ Ma ñamalac gê nê awênê ñaê gebe Ewa gebe enj kêtú lau maten jali samob teneji.

²¹ Ma Apômtau Anôtô kêmasañ bôc ñaôlic kêtú ñakwê ma kêkênj gêdênj ñamalac agêc nê awê sêsô.

²² Ma Apômtau Anôtô kêsôm gebe “Alic acgom, ñamalac kêtôm aêac ma kêjala ñajam to sec. Galoc tec tajop enj gebe êmêtôc lêma naêpip kañanô anğa ka dañğônj maten jaliña ma êniñ e êmoa tenğenj nec atom.”

²³ Kêtú tonañña Apômtau Anôtô kêtiñ enj su anğa kôm Eden gebe êkaliñ nom, tañ kêtú ênê ñam nañ.

²⁴ Ma enj kêmasuc ñamalac ma kêkênj kerub tosiñ ñaôsic-ôsic sêkô kôm Eden ñagamênj oc kêpiña gebe sejop ka dañğônj maten jaliña ñaintêna. *

4

Kain agêc Abel

¹ Adam gêmoa gêwiñ nê awê Ewa e taê ma kêkôc Kain. Ma enj kêsôm gebe” Apômtau gêjam aê sa, tec kakôc latuc tenj.”

² Ma kêkôc ñapalê tenj kêtiam, lasi Abel. Abel kêtú gejobwaga bôcña ma Kain gêjam kôm moña.

³ Têm ñagêdô gêjaña, tec Kain kêkôc nê kôm ñanô kêkênj kêtú da gêdênj Apômtau.

⁴ Ma Abel kêkôc bôc tenj anğa nê bôc tau ñamêcgenj, gêjac endu ma kêkênj ñalêsi kêtú da. Ma Apômtau gêlic Abel to nê da ñajam.

⁵ Mago gêlic Kain to nê da atom. Tec Kain têtac ñandanj kêsa to lañðanô kêbêlê.

⁶ Apômtau kêsôm gêdênj Kain gebe “Aôm têmtac ñandanj to lañðanô kêbêlê kêtú asagenja.

⁷ Biñ tau amboac tonec me masi gebe Aôm embe ôñğôm êndênj, go ôsa lañðanô sa. Embe ôñğôm eso, go sec êndib aôm ênêc katamdêmôê. Sec mata katu aôm, mago aôm ôku sec tulumaj.”

⁸ Go Kain kêsôm gêdênj lasi Abel gebe “Tana kôm.” Agêc sêô lasê kôm su, go Kainnê ñalêlôm gêli sa ma gêjac lasi Abel êndu.

⁹ Go Apômtau kêsôm gêdênj Kain gebe “Lasim Abel gêmoa ondoc.” Enj kêsôm gebe “Aê gajam kauc. Aê katu lasicnê gejobwaga me.”

¹⁰ Ma Apômtau kêsôm gebe “Aôm gôgôm asagenj. Lasimnê dec awa gêmôêc anğa nom kêpi gêdênj aê gêmênj.

¹¹ Ma galoc aê japuc boa aôm anğa nom, tañ gêña awasuj ma gênôm lasimnê dec anğa aôm lêmam nañ.

¹² Aôm embe ônam kôm, go êñgamiñ ñanô êndênj aôm. Matam kanônj ôsêlêñj ôñğenğenj ônac laoc gamênğenj.”

¹³ Ma Kain kêsôm gêdênj Apômtau gebe “Ñoc keso ñagêjô kapôênj kêlêlêc ôlicwalô su.

¹⁴ Gôlicgac me, galoc aôm kêtiñ aê su anğa nom ma jasiñ tauc ôkwi anğa lañðmnêmña. Matoc kanônj jasêlêñj ôñğenğenj janac laoc gamênğenj ma lau, tañ têtap aê sa nañ, sênac aê êndu.”

* **3:24:** Adam ñam gebe Ñamalac.

¹⁵ Mago Apômtau kêsôm gêdêj enj gebe “Amboac tonan atom. Tenj embe ênac Kain êndu, nanj êtap njagêjô êtôm dim 7na sa.” Ma Apômtau kêkêj njabelo tenj gêdêj Kain gebe njac tenj embe êtap enj sa, nanj ênac enj êndu atom.

¹⁶ Amboac tonan Kain kêtaij tau su anja Apômtau lanjônêmja gêmoa gamêj Nod, tanj gêc Eden njagamêj oc kêpija nanj.

Kainnê wakuc

¹⁷ Kain gêmoa gêwiñ nê awê e taê ma kêkôc Enok. Ma Kain kêkwê malac tenj sa ma enj gê latu Enoknê njê kêpi malac tau.

¹⁸ Enok latu Irad, Irad kêka Mehujael lasê, Mehujael kêka Metusael lasê ma Metusael kêka Lamek lasê.

¹⁹ Ma Lamek gêjam awê luagêc, tenj nê njê gebe Ada ma tenj nê njê gebe Sila.

²⁰ Ada kêkôc Jabal. Enj kêtû lau, tanj sêngônj becobo to sêmoa sêwiñ nêj bôc nanj, nêj mimi.

²¹ Lasi njê gebe Jubal. Enj kêtû lau, tanj sêjac gêj wêja to lau-sêju-gasucwaga nêj mimi.

²² Ma Sila kêkôc gôlôac amboac tonan, ênê njê gebe Tubal-Kain. Enj kêtû lau-sêpac-kiwaga, tanj sêmasan gêj ja ki kokoc to jejec nanj, nêj mimi. Tubal-Kain luo Nama.

²³ Ma Lamek kêsôm gêdêj nê awê luagêc gebe “Ada agêc Sila, anjô aê aoc.

Lameknê awêlagêc, akêj tanjem njoc binj.

Binjanô, aê gajac njac tenj êndu gêjô njoc kamoc ma njapalê tenj gêjô njoc sêmmala.

²⁴ Tenj embe ênac Kain êndu, oc sêkêj njagêjô êtôm dim 7na.

Mago tenj embe ênac aê, Lamek, nec êndu, oc sêkêj njagêjô êtôm dim 77na.”

Setnê wakuc

²⁵ Ma Adam gêmoa gêwiñ nê awê kêtiam ma enj kêkôc latu tenj, tanj kêsam enj gebe Set, njam gebe “Anôtô kêkêj latuc tenj gêdêj aê gêjô Abel, tanj Kain gêjac enj êndu nanj su.”

²⁶ Ma Set kêka latu tenj lasê ma gê enj gebe Enos. Gêdêj têm tonan lau awen gêjac Apômtau kêtû njamata. * †

5

Namalac njamataja nêj dênanj

¹ Adamnê wakucnêj njadênanj tau tonec. Gêdêj tanj Anôtô kêkêj Adam nanj, kêkêj enj kêtôm enj tau.

² Enj kêkêj êsêagêc njac to awê ma gêjam mec êsêagêc. Ma gêdêj enj kêkêj êsêagêc nanj kêsam êsêagêc gebe “Namalac.”

³ Gêdêj tanj Adamnê jala kêtû 130 nanj, kêka latu tenj lasê kêtôm enj ma kêtôm enj tau katu ma gê ênê njê gebe Set.

⁴ Ma Adam kêka Set lasê su acgom, go gêmoa nom jala 800 gêwiñ ma kêka latuio to njac njagêdô lasê.

⁵ Adamnê jala kêtû 930, go gêmac êndu.

⁶ Gêdêj tanj Setnê jala kêtû 105 nanj, kêka latu Enos lasê.

⁷ Enj kêka Enos lasê su acgom, go gêmoa nom jala 807 gêwiñ ma kêka latuio to njac njagêdô lasê.

⁸ Amboac tonan Setnê jala kêtû 912, go gêmac êndu.

* **4:26:** Ewa njam gebe Gêj maten jali samob njamôkê. † **4:26:** Kerub têtû Anôtônê anjela tonj tenj.

- ⁹ Gêdêñ tañ Enosnê jala kêtü 90 nañ, kêka Kenan lasê.
- ¹⁰ Eñ kêka Kenan lasê su acgom, go gêmoa nom jala 815 gêwiñ ma kêka latuio to ñac ñagêdô lasê.
- ¹¹ Amboac tonañ Enosnê jala kêtü 905, go gêmac êndu.
- ¹² Gêdêñ tañ Kenannê jala kêtü 70 nañ, kêka Mahalalel lasê.
- ¹³ Eñ kêka Mahalalel lasê su acgom, go gêmoa nom jala 840 gêwiñ ma kêka latuio to ñac ñagêdô lasê.
- ¹⁴ Amboac tonañ Kenannê jala kêtü 910, go gêmac êndu.
- ¹⁵ Gêdêñ tañ Mahalalelnê jala kêtü 65 nañ, kêka Jared lasê.
- ¹⁶ Eñ kêka Jared lasê su acgom, go gêmoa nom jala 830 gêwiñ ma kêka latuio to ñac ñagêdô lasê.
- ¹⁷ Amboac tonañ Mahalalelnê jala kêtü 895, go gêmac êndu.
- ¹⁸ Gêdêñ tañ Jarednê jala kêtü 162 nañ, kêka Enok lasê.
- ¹⁹ Jared kêka Enok lasê su acgom, go gêmoa nom jala 800 gêwiñ ma kêka latuio to ñac ñagêdô lasê.
- ²⁰ Amboac tonañ Jarednê jala kêtü 962, go gêmac êndu.
- ²¹ Gêdêñ tañ Enoknê jala kêtü 65 nañ, kêka Metusala lasê.
- ²² Enok kêsa nê lêñ to Anôtôgeñ ma kêka Metusala lasê su acgom, go gêmoa nom jala 300 gêwiñ ma kêka latuio to ñac ñagêdô lasê.
- ²³ Amboac tonañ Enoknê jala kêtü 365.
- ²⁴ Enok kêsa nê lêñ to Anôtôgeñ e lañômê gebe Anôtô kêkôc eñ su.
- ²⁵ Gêdêñ tañ Metusalanê jala kêtü 187 nañ, kêka Lamek lasê.
- ²⁶ Metusala kêka Lamek lasê su acgom, go gêmoa nom jala 782 gêwiñ ma kêka latuio to ñac ñagêdô lasê.
- ²⁷ Amboac tonañ Metusalanê jala kêtü 969, go gêmac êndu.
- ²⁸ Gêdêñ tañ Lameknê jala kêtü 182 nañ, kêka latu teñ lasê.
- ²⁹ Eñ gê ênê ñaê gebe Noa ma kêsôm gebe “Ñac tonec ênam aêac kêsî anğa nêñ koleñ to gêñwapac, tañ kêtap aêac lemeñ sa kêtü kôm, tañ Apômtau kêpuc boa nañña.”
- ³⁰ Lamek kêka Noa lasê su acgom, go gêmoa nom jala 595 gêwiñ ma kêka latuio to ñac ñagêdô lasê.
- ³¹ Amboac tonañ Lameknê jala kêtü 777, go gêmac êndu.
- ³² Gêdêñ tañ Noanê jala kêtü 500 nañ, kêka Sem agêc Ham ma Japet lasê.

6

Ñamalacnêñ sec gêjam sêga

- ¹ Gêdêñ tañ ñamalac sêjac m gebe têtü taêsam anğa nom nañ, sêka latuñio lasê,
- ² ma lau undambêña sêlic ñamalac latuñio gebe ñajam, tec sêjalîñ nêñ lauo sa anğa êsêacnêñ ma sêjam.
- ³ Go Apômtau kêsôm gebe “Aêñoc Ñalau êmoa êwiñ ñamalac endeñ tôngeñ atom gebe eñ toôli nomña tec ênê jala êtôm 120geñ.”
- ⁴ Gêdêñ têm, tañ lau undambêña sêjam ñamalac latuñio e êsêac sêkôc ñapalê nañ, lau waso-waso kain teñ sêmoa nom. Ma gêdêñ têm, tañ kêdaguc nañ, amboac tonanğeñ. Lau ñaclai towae têm andanğenjanôña tau tonec.
- ⁵ Apômtau gêlic gebe ñamalacnêñ sec gêjam sêga anğa nom ma êsêac sêlao kêtü biñ secña ñapañ.
- ⁶ Ma Apômtau geñ oliñ gebe kêkêñ ñamalac sêmoa nom wagen e nê ñalêlôm ñawapacgosu.
- ⁷ Tec Apômtau kêsôm gebe “Aê gabe jansen ñamalac, tañ kakêñ nañ, su anğa nom, ñamalac to bôc ma gêñ, tañ sêgalabgeñ nañ, to moc umbon ñalabuña gebe aêñoc ñalêlôm ñawapac kêtü gaim tauc su ñaômagen kêtü êsêacña.”

⁸ Mago Noa gêjac Apômtau mataanô njam.

Noa gêsô wan

⁹ Noanê minj tau tonec gebe Noa enj nac gêdên, binj tenj kêtap enj sa anja nê lau njalêlôm atom. Enj kêsa nê lêng toAnôtôgenj.

¹⁰ Ma Noa kêka napanj têtêac lasê, Sem agêc Ham ma Japet.

¹¹ Mago Anôtô gêlic nom kêtuc sec sugac ma binj alôb-alôb gêjam nom auc.

¹² Ma Anôtô kêtuc kêniñ nom ma gêlic gebe sec gêjam aucgenj gebe gênj materj jali samob anja nom sêsa lêng secgenj.

¹³ Ma Anôtô kêsôm gêdên Noa gebe “Aê taêc gêjam kêtuc têng gebe janac gênj materj jali samob nêñ lêng pep tagenj gebe njamalacnênj binj alôb-alôb gêjam nom samucgenj auc. Kêtuc tonanjan aê gabe jansenj êsêac tonomgenj su sênanja.

¹⁴ Ônsô wanj kapôtênj tenj na ka balanj. Ômansanj tobalêm-tobalêm ma openj sip anja dêmôtênja to lêtômja.

¹⁵ Ônsô wanj tau amboac tonec gebe njalêsijn balinj amboac saka 60, takôcña amboac saka 10 ma njaô amboac saka 6.

¹⁶ Ômansanj wanj tau njasalôm ma katam kapôtênj ênêc lêsijnja. Ôwa njalêlôm êkôc êna denj têtêac, denj njalabuña to denj êtu luagêcña ma denj êtu têtêacña.

¹⁷ Gôlicgac me, galoc aê jakênj bu êsunj natêna êpoac nom gebe jansenj gênj materj jali samob, tanj sêwê kainj awajaô mata jali anja umbonj njalabu nanj, su sênanja, gênj nomnja samob sêmac êndu.

¹⁸ Mago aê gabe jamoatinj noc poac êndênj aôm. Amboac tonanj ôsô wanj njalêlôm ôna, aôm taôm to latômi ma nêñ awê to lawamio wakuc sêwinj aôm.

¹⁹ Ma bôc samob to gênj materj jali tokainj-tokainj nanj, ôkênj luagêc-luagêc sêsô wanj sêna gebe sêmoa materj jali sêwinj aôm, ôkênj kapoac tenj ma têna tenj.

²⁰ Moc tokainj-tokainj ma gênj, tanj sêgalabgenj nanj, tokainj-tokainj njalugêc-luagêc sêsô wanj sêna sêwinj aôm gebe sêmoa materj jali.

²¹ Ma aôm ônac gênj taniñja tokainj-tokainj sa, gebe êpuc aôm to êsêac samob têng.”

²² Ma Noa gêgôm gênj samob. Enj gêgôm kêtôm Anôtô kêjatu enj nanj solopgenj.

* gebe “Ênam sa,” ma

7

Bu kêsunj natêna

¹ Go Apômtau kêsôm gêdên Noa gebe “Ôsô wanj ôna, aôm to nêñ gôlôac samob gebe aê galic aôm amboac nac gêdên gômoa aê lanjôcnêm anja lau tonanj njalêlôm.

² Ôkôc bôc 7-7 anja bôc selec samob nêñ, kapoac to têna. Mago ôkôc bôc luagêc-luagêc anja bôc, tanj selec atom nanj, kapoac tenj ma têna tenj.

³ Moc umbonj njalabuña amboac tonanj. Ôkôc 7-7 êtômgenj, kapoac to têna gebe sênac nawê têng anja nom.

⁴ Gebe bêc 7 ênanja acgom, go jakênj kom ênac êtôm elenja 40 to êmbêcauc 40 ma gabe jansenj gênj materj jali samob, tanj kakênj nanj, su anja nom.”

⁵ Ma Noa gêgôm gênj samob njanô kêsa kêtôm Apômtau kêjatu enj.

⁶ Noanê jala kêtuc 600, go bu kêsunj natêna kêtap nom sa.

⁷ Ma Noa to latui ma nê awê to lawaio wakuc sêsô wanj sêja gebe sêc bu su.

⁸ Bôc selec to bôc selec atom ma moc to gênj, tanj sêgalabgenj nanj, anja nom samob,

⁹ kapoac tenj to têna tenj sêsô wanj sêwinj Noa kêtôm Anôtô kêjatu nanj.

* **6:22:** Noa njam gêc awê samucgenj atom. Lau nageêdô sêwa sa

- 10 Bêc 7 gêjaņa, go bu kêsuņ ņatêna kêtap nom sa.
- 11 Gêdêņ taņ Noanê jala kêtû 600 naajôn luagêc ma ņabêc 17 naņ, bumata nom ņalêlômņa samob kêpulu kêpi ma katam umbonņa gêlêc su
- 12 ma kom kêsêwa kêsêp nom geleņņa 40 to gêbêcauc 40.
- 13 Gêdêņ bêc tonan Noa to latui Sem agêc Ham ma Japet ma nê awê to lawaio wakuc têlêac sêwiņ êsêac sêsô waņ sêja.
- 14 Êsêac ma bôc saleņņa tokaiņ-tokaiņ to bôc malacņa tokaiņ-tokaiņ ma gêņ, taņ sêgalabgeņ aņga nom samob tokaiņ-tokaiņ to moc tokaiņ-tokaiņ, moc to gêņ tomagê samob,
- 15 gêņ samob tonan ņai sêsô waņ sêwiņ Noa, gêņ materj jaliņa luagêc-luagêc.
- 16 Gêņ materj jaliņa samob, kapoac teņ to têna teņ sêsô waņ kêtôm Anôtô kêjatu eņ. Ma Apômtau kêlai eņ auc.
- 17 Bu kêsuņ ņatêna kêpoac nom gê tôngeņ kêtôm bêc 40 ma bu kêsuņ kapôêņ ma kêsuņ waņ sa kêpigeņ jakêpoac.
- 18 Ma bu kêsuņ kêpi-kêpi e gêjam sêga aņga nom ma waņ kêpoac bu ņaô.
- 19 Bu kêsuņ ņatêna e gênôm lôc baliņ, taņ kêkô umbon ņalabu naņ auc samucgeņ.
- 20 Bu taņ gênôm lôc ņatêpôê auc naņ e amboac saka samuc têlêac.
- 21 Tec gêņ materj jali, taņ sêmoa nom naņ, samob sêjaņa, moc ma bôc malacņa to bôc saleņņa ma gêņ samob, taņ sêgalab to sêlêgeņ sêjam nom auc naņ, ma ņamalac amboac tonangeņ.
- 22 Gêņ samob, taņ sêsê awen sêmoa masangeņ naņ, sêmac êndu.
- 23 Amboac tonan gesen gêņ materj jali, taņ sêmoa nom naņ su samob, ņamalac to bôc ma gêņ, taņ sêgalab to sêlêgeņ naņ to moc aņga umbon ņalabu samobgeņ sêjaņa aņga nom. Noa taugen gêmoa to êsêac, taņ sêwiņ eņ sêmoa waņ ņalêlôm.
- 24 Ma bu kêsuņ ņatêna kêpoac nom kêtôm bêc 150. * luagêc. Ton teņ tec sêsam gebe Bôc selec, ma teņ sesam gebe Bôc ņatêmui. Bôc selec nêņ ņagêdô gebe domba to bulimakao. Bôc tonan êsêac sêkêņ têtû da, ma bôc selec tonangeņ êsêac seņ kêtû nêņ gwada. Bôc ņatêmui amboac bôc susu êsêac sên atom ma sêkêņ têtû da atom.

8

Bu kêtaiņ su

- 1 Ma Anôtô taê gêjam Noa ma bôc saleņņa to malacņa, taņ sêmoa sêwiņ eņ sêmoa waņ ņalêlôm naņ. Ma Anôtô kêkêņ mu kêsêlêņ aņga nom ma bu tau kêtaiņ su.
- 2 Ma bumata nom ņalêlômņa to katam umbonņa ņajaņa kêsa. Kom gêjac kêtiam atom
- 3 ma bu kêtaiņ su aņga nom. Bu kêpoac bêc 150, go kêtaiņ su
- 4 ma gêdêņ ajôn kêtû 7ņa ņabêc 17 waņ jagêlôc lôc Ararat.
- 5 Bu kêtaiņ-kêtaiņ e gêdêņ ajôn kêtû 10ņa. Gêdêņ ajôn tonan ņabêc ņamataņa lôc ņagêdô ņatêpôê mênkêpi.
- 6 Bêc 40 gêjaņa, go Noa gêlêc waņ ņakatam sauņ, taņ eņ kêmasaņ naņ, su
- 7 ma kêkêņ aoco teņ gêlôb kêsa gêja. Moc tonan gêlôb gêja-gêmu, gêja-gêmu e bu kêpa aņga nom.
- 8 Ma Noa kêsaê e bêc 7, go kêkêņ balôsi teņ gêlôb kêsa gêja gebe êlic bu oc kêtaiņ su aņga nom me masi.

* 7:24: Lau Israel sêwa bôc toê-toê samob kêkôc gêja ton

⁹ Mago balôsi kêtap ñamala êlêwan taunja tenj sa atom, tec gêlôb gêmu gêdênj enj gêja kêtiam, gebe bu gacgenj kêpoac gêjam nom samucgenj auc. Tec enj kêmetôc lêma kêsa jakêkôc moc kêsô wanj ñalêlôm gêja gêwinj enj.

¹⁰ Go kêsaê bêc 7 kêtiam, go kêkênj balôsi tau gêlôb kêsa gêja kêtiam.

¹¹ Gêdênj kêtulala moc gêmu gêdênj enj gêmênj ma kesenjenj katêkwi ñalauj matac tenj. Gêdênj tonanj Noa kêjala gebe bu kêtainj su anja nom.

¹² Enj kêsaê bêc 7 kêtiam ma kêkênj balôsi gêlôb kêsa gêja, mago gêmu gêdênj enj gêmênj kêtiam atom.

¹³ Gêdênj tanj Noanê jala kêtû 601 ñaajônj ñamataña ñabêc ñamataña nanj, bu kêpa anja nom. Tec Noa kêkac wanj ñasalôm su e gêlic nom ñakelenj kêsa.

¹⁴ Gêdênj ajônj kêtû luagêcña ñabêc 27 nom ñakelenj kêsa samucgenj.

¹⁵ Go Anôtô kêsôm gêdênj Noa gebe

¹⁶ “Ôwi wanj sinj ôsa ôna, amagêc nêma awê ma latômi to lawamio wakuc sêwinj aôm,

¹⁷ ma bôc samob, tanj sêwinj aôm nanj, gênj matenj jalinja samob, moc to bôc ma gênj, tanj sêgalabgenj sêmoa nom nanj, samob, ôwi êsêac sinj sêwinj aôm asa ana gebe seola nom auc ma sêsu ñalatu e têtû taêsam anja nom.”

¹⁸ Ma Noa gêwinj nê latui to nê awê ma lawaio wakuc sêsa sêja

¹⁹ ma bôc salenja to malacña samob, moc samob to gênj, tanj sêgalabgenj sêmoa nom nanj, samob tokainj-tokainj sêsa anja wanj sêja.

²⁰ Ma Noa gêboa Apômtaunê altar tenj sa ma kêkôc bôc selec ñagêdô to moc selec ñagêdô ma kêkênj kêtû daja gêsac altar ñaô.

²¹ Ma Apômtau gênu ñamalu ñajam ma kêsôm gêdênj tau gebe “Aê gabe japuc boa nom êtû ñamalacña êtiam atomanô gebe ñamalacnênj geo ñapalêgenja tec gêc. Aê gabe jansenj gênj matenj jali êtiam amboac gagôm su nê atom.

²² Êtôm nom ñatêm samob sêse ñawê ma sejonj ñanô, malô to ñandanj, ocêsa to komô, elenj to êmbêc êjô tau êjô tau.”

9

Anôtô kêmoatinj poac gêdênj Noa

¹ Ma Anôtô gêjam mec Noa to nê latui ma kêsôm gêdênj êsêac gebe “Aka gôlôac lasê e atu taêsam ma anam nom auc.

² Mago bôc nomja samob to moc umbonj ñalabuña samob ma gênj matenj jali, tanj sêgalabgenj sêmoa nom nanj, samob to i samob, tanj sêmoa gwêc nanj, têtêc amac to matenj golec êsa. Ma aê kakênj êsêac sêsêp amac lememe.

³ Gênj matenj jalinja samob, tanj sêmoa nanj, têtû amacnêma gênj aninja. Aê kakênj gênj tolaunj gêdênj amac su, tec gênj ñagêdô samob amboac tonanjenj.

⁴ Tagenj aninj bôc ñamêsôm tonê katugenj atom. Bôcnê katu tau gebe dec.

⁵ Êtû amac taôm nêma decña aê jaê binj ñagêjônja tônj. Aê jaê binj ñagêjônja tônj êpi bôc samob ma êpi ñamalac. Aê jaê ñamalacnênj katuñ ñabinj ñagêjônja tônj êpi lau samob nênj lasitêwai amboac tonanjenj.

⁶ Tenj embe êkêc ñamalacnênj dec sinj, nanj ñamalac sêkêc ênê dec sinj êjô, gebe Anôtô kêkênj ñamalac kêtôm tau katu.

⁷ Amac tec aka gôlôac lasê to atu taêsam anam nom auc to atu nom ñatau.”

⁸ Go Anôtô kêsôm gêdênj Noa to nê latui, tanj sêwinj enj nanj, gebe

⁹ “Alic acgom, aê tec jamoatinj poac êndênj amac to nêma wakuc, tanj sêndanjguc nanj,

¹⁰ ma êndênj gênj matenj jali samob, tanj sêmoa sêwinj amac nanj, êndênj moc to bôc malacña to salenja samob, tanj sêmoa sêwinj amac nanj, êndênj gênj samob, tanj sêsa anja wanj sêmênj nanj.

11 Aê gabe jamoatiņ poac êndêņ amac gebe Bu êsuņ ņatêna teņ enseņ gêņ mateņ jali su êtiam atomanô ma bu êsuņ ņatêna teņ enseņ nom su êtiam atom amboac tonañ.”

12 Ma Anôtô kêsôm gebe “Poac, taņ jamoatiņ êndêņ amac to gêņ mateņ jali, taņ sêmoa sêwiņ amac naņ, ņabelo tonec ênêc teņgeņ ma teņgeņ gebe

13 Jakêņ ņoc kasômbuc êkô tao ņasawa êtu poac, taņ kamoatiņ gêdêņ nom naņ, ņabelo.

14 Aê embe jakêņ tao êkô nom ņaô ma jalic kasômbuc ênsac tao ņaô,

15 go taêc ênam poac, taņ kamoatiņ gêdêņ amac to gêņ mateņ jali samob naņ, ma bu êsa e êsuņ ņatêna enseņ gêņ mateņ jali samob su êtiam atom.

16 Kasômbuc embe ênsac tao ņaô, go jasala gêņ tau ma taêc ênam poac teņgeņņa, taņ kamoatiņ gêdêņ gêņ mateņ jali samob, taņ sêmoa nom naņ.”

17 Ma Anôtô kêsôm gêdêņ Noa gebe “Poac, taņ kamoatiņ gêdêņ gêņ mateņ jali samob, taņ sêmoa nom naņ, ņabelo tau tonec.”

18 Noa latui, taņ sêsa aņga waņ sêmêņ naņ, nêņ ņaê tonec gebe Sem agêc Ham ma Japet. Kanaan tama Ham.

19 Noa latui têlêac tonañ. Ma êsêac têtû lau nom samucgeņņa nêņ ņamôkê.

20 Noa gêjam kôm kêpi nom kêtû ņamata. Eņ kêsê kôm wainņa teņ.

21 Eņ gênôm wain e kêjaņiņ eņ ma gêc nê becobo toôli ņaôma.

22 Ma Kanaan tama Ham gêlic tama ôli ņaôma ma kêsâ jakêsôm biņ tau gêdêņ têtûwai.

23 Go Sem agêc Japet sêkôc ņakwê teņ sêkêņ gêsac magiņm ma sêsêlêņ sênu taungeņ jasêsaņ tamenĭ ôli ņaôma auc. Agêc sêkac laņôņanô ôkwi sebe sêlic tamenĭ ôli ņaôma atom.

24 Gêdêņ taņ wain ņaņaclai gêbacnê ma Noa gêdi sa naņ, eņ gêņô biņ, taņ ņac saunĭ gêgôm gêdêņ eņ naņ,

25 tec kêsôm gebe

“Aê japuc boa Kanaan,
eņ êtu lasitêwainêņ sakiņwaganêņ gêņôma.”

26 Eņ kêsôm teņ gêwiņ gebe

“Apômtau, aêņoc Anôtô, ênam mec Sem
ma êngôm Kanaan êtu ênê gêņôma.

27 Anôtô êkêņ ņasawa êndêņ Japet
gebe êmoa êwiņ Sem aņga nê becobo.
Mago Kanaan êtu ênê gêņôma.”

28 Bu kêsuņ ņatêna kêpa ma Noa gêmoa nom jala 350 gêwiņ.

29 Noanê jala samob kêtû 950, go gêmâc êndu.

10

Noanê wakuc nêņ dênaņ

1 Lau tonec têtû Noa latui Sem agêc Ham ma Japet nêņ wakuc. Êsêac saka gôlôac lasê gêdêņ taņ bu kêsuņ ņatêna gêbacnê.

2 Japet latui tonec Gomer, Magog, Madai, Jawan, Tubal, Mesek ma Tiras.

3 Gomer latui tonec Askenas, Ripat ma Togarma.

4 Jawan latui tonec Elisa, Tarsis, Kitim ma Dodanim.

5 Lau gwêcņa sêsa aņga lau tonañ nêņ. Lau tonec têtû Japetnê wakuc têtôm nêņ gamêņ to awenĭ gêdêņ-gêdêņgeņ ma têtôm nêņ gôlôac to gôlôacmôkê gêdêņ-gêdêņgeņ.

6 Ham latui tonec Kus, Aiguptu, Put ma Kanaan.

7 Kus latui tonec Seba, Hawila, Sabta, Rama ma Sabteka. Rama latui tonec Seba agêc Dedan.

- ⁸ Kus kêka Nimrod lasê, tañ kêtü nom ñaapômtau tonjaclai ñamataña.
- ⁹ Eñ kêtü ñac lêma gwadaña towae gêmoa Apômtau lanônêmña. Kêtü tonañña binjêdêm lanjwa gêc gebe “Kêtôm Nimrod, tañ kêtü ñac lêma gwadaña towae gêmoa Apômtau lanônêmña.”
- ¹⁰ Eñ gêjac m nê gôliñ kinña anja Babel to Erek ma Akad, tañ gêc gamêñ Sinar.
- ¹¹ Eñ gêwi gamêñ tonañ sin ma gêja Asuria ma kêkwê malac Niniwe to Rehobot-Ir ma Kala
- ¹² ma malac teñ gêc Niniwe to Kala ñasawa ñaê gebe Resen, tañ kêtü malac kapôêñ.
- ¹³ Aiguptu kêka Ludim, Anamim, Lehabim, Naptuhim,
- ¹⁴ Patrusim, Kasluhim, tañ kêtü Pilistinêñ mimi nañ, ma Kaptorim lasê.
- ¹⁵ Kanaan kêka nê ñacsêga Sidon agêc lasi Het lasê.
- ¹⁶ Eñ kêtü lau gamêñ Jebus, Amor, Girgas,
- ¹⁷ Hib, Ark, Sin,
- ¹⁸ Arwad, Semar ma Hamatña tamenji. Kêtü ñamu gôlôac, tañ sêsa anja Kanaannê nañ sesewec.
- ¹⁹ Lau Kanaan nêñ gamêñ gêc Sidon gêmu kêsô gêdêñ Gerar ma Gasa to gêmu kêsô gêdêñ Sodom to Gomora ma Adma to Seboim e gêdêñ Lasa.
- ²⁰ Lau tonec têtü Hamnê wakuc têtôm nêñ gamêñ to awen gêdêñ-gêdêñgen ma têtôm nêñ gôlôac to gôlôacmôkê gêdêñ-gêdêñgen.
- ²¹ Japet têwa Sem, tañ kêtü Ebernê gôlôac abenji nañ, kêka gôlôac lasê amboac tonañgen.
- ²² Sem latui tonec Elam, Asur, Arpaksad, Lud ma Aram.
- ²³ Aram latui tonec Us, Hul, Geter ma Mas.
- ²⁴ Arpaksad kêka Sela lasê, ma Sela kêka Eber lasê.
- ²⁵ Eber kêka latui luagêc lasê, ñac teñ nê ñaê gebe Peleg, ñam gebe gêdêñ ênê têm lau nomña sêwa tauñ kêkôc, agêc lasi Joktan.
- ²⁶ Joktan kêka Almodad, Selep, Harsarmawet, Jera,
- ²⁷ Hadoram, Usal, Dikla,
- ²⁸ Obal, Abimael, Seba,
- ²⁹ Opir, Hawila ma Jobab lasê. Lau samob tonec Joktan latui êsêac.
- ³⁰ Êsêacnêñ gamêñ sêngônña gêc Mesa ma gêmu kêsô gêdêñ Separ to gêdêñ lôc dênañ, tañ kêkô gamêñ oc kêpiña.
- ³¹ Lau tonec têtü Semnê wakuc têtôm nêñ gamêñ to awen gêdêñ-gêdêñgen ma têtôm nêñ gôlôac to gôlôacmôkê gêdêñ-gêdêñgen.
- ³² Noanê wakuc nêñ gôlôac têtôm nêñ ñam to gôlôacmôkê êsêac. Bu kêsun ñatêna kêpa, tec êsêac têtü lau nomña samob nêñ ñamôkê.

11

Ñamalac sêkwê andu baliñ teñ

- ¹ Lau nomña samob sêsôm bin awen tagen to ñalô tagen.
- ² Gêdêñ tañ êsêac dêdi anja gamêñ oc kêpiña nañ, sêsêlêñ e têtap gaboañ teñ sa gêc gamêñ Sinar ma sêngôn tonañ.
- ³ Ma êsêac sêc tauñ gebe “Ajôc, tamansañ nomku têkê-têkê ma tapac e ñajaña êsa.” Ma êsêac sêkôc poc nomkuña gêjô poc anô ma sêkôc kolda kêtü sêsap poc tôñña.
- ⁴ Go sêsôm gebe “Ajôc, takwê nêñ malac teñ sa to andu baliñ teñ e ñatêpôê soso êpi undambê gebe tamboa nêñ ñaê sa, gebe têta aêac salin-salin tanam nom samuc auc atom.”
- ⁵ Go Apômtau kêsêp gêmêñ gebe êlic malac to andu soso, tañ ñamalac latunji sêkwê sa nañ.

⁶ Ma Apômtau kêsôm gebe “Kec, êsêac lau m tagen ma samob sêsôm awen tagen. Ma kôm, tañ sêjac m nañ, oc sênac têku ma gêñ samob, tañ êsêac taên ênam gebe sêngômña nañ, ñateñ oc êkên wapac êsêac atom.

⁷ Ajôc, tasêp tana ma tanjalun êsêac awen gebe sêngô taun nêñ bin sapu.”

⁸ Ma Apômtau kêta êsêac salin-salin e jasêjam nom samucgen auc ma êsêac sêpô kôm sêkwê malac saña sin.

⁹ Kêtu tonanña sê malac tau ñaê gebe Babel, ñam gebe Apômtau kêgalun lau nomña samob awen anga ônê ma kêta êsêac salin-salin e sêjam nom samucgen auc.

Semnê wakuc

¹⁰ Semnê wakuc tau tonec. Bu kêsun ñatêna kêpa ma jala luagêc gêbacnê, go Semnê jala kêtú 100, ma kêka Arpaksad lasê.

¹¹ Arpaksad têna kêkôc en su ma Sem gêmôa nom jala 500 gêwiñ, go kêka latuio to ñac ñagêdô lasê.

¹² Arpaksadnê jala kêtú 35 ma kêka Sela lasê.

¹³ Sela têna kêkôc en su ma Arpaksad gêmôa nom jala 403 gêwiñ, go kêka latuio to ñac ñagêdô lasê.

¹⁴ Selanê jala kêtú 30 ma kêka Eber lasê.

¹⁵ Eber têna kêkôc en su ma Sela gêmôa nom jala 403 gêwiñ, go kêka latuio to ñac ñagêdô lasê.

¹⁶ Ebernê jala kêtú 34 ma kêka Peleg lasê.

¹⁷ Peleg têna kêkôc en su ma Eber gêmôa nom jala 430 gêwiñ, go kêka latuio to ñac ñagêdô lasê.

¹⁸ Pelegnê jala kêtú 30 ma kêka Reu lasê.

¹⁹ Reu têna kêkôc en su ma Peleg gêmôa nom jala 209 gêwiñ, go kêka latuio to ñac ñagêdô lasê.

²⁰ Reunê jala kêtú 32 ma kêka Serug lasê.

²¹ Serug têna kêkôc en su ma Reu gêmôa nom jala 207 gêwiñ, go kêka latuio to ñac ñagêdô lasê.

²² Serugnê jala kêtú 30 ma kêka Nahor lasê.

²³ Nahor têna kêkôc en su ma Serug gêmôa nom jala 200 gêwiñ, go kêka latuio to ñac ñagêdô lasê.

²⁴ Nahornê jala kêtú 29 ma kêka Tara lasê.

²⁵ Tara têna kêkôc en su ma Nahor gêmôa nom jala 119 gêwiñ, go kêka latuio to ñac ñagêdô lasê.

²⁶ Taranê jala kêtú 70 ma kêka Abram agêc Nahor ma Haran lasê.

Taranê wakuc

²⁷ Taranê wakuc tau tonec. Tara kêka Abram agêc Nahor ma Haran lasê. Ma Haran kêka Lot lasê.

²⁸ Haran gêmôc êndu gêmun tama Tara anga nê malacmôkê Ur anga Kaldea.

²⁹ Ma Abram agêc Nahor sêjam awê sa. Abramnê awênê ñaê gebe Sarai, Nahornê awênê ñaê gebe Milka, en Haran latuo, Haran, tañ kêka Milka agêc Iska lasê nañ.

³⁰ Ma Sarai en awê kapoac, en kêkôc ñapalê ten atom.

³¹ Tara kêkôc latu Abram agêc dêbu Lot, nañ Haran latu ma lawao Sarai, latu Abram nê awê, ma êsêac sêwi Ur anga Kaldea sin gebe sêna gamên Kanaan. Mago gêdên tañ êsêac sêo lasê Haran nañ sêngôn tônê.

³² Taranê jala kêtú 205 ma Tara gêmôc êndu anga Haran.

12

Anôtô kêkalem Abram

¹ Ma Apômtau kêsôm gêdêḡ Abram gebe “Ondec nêḡ gamêḡ to nêḡ lau sêḡmoa ma tamamnê andu êkôḡḡ ma ôḡna gamêḡ, naḡ aê gabe jatôc êndêḡ aôm.

² Aê gabe jaḡḡôm aôm ôtu laum kapôêḡ ma gabe janam mec aôm ma jaḡḡôm nêḡ ḡaê êtu kapôêḡ gebe ôtu moasiḡ ḡamôkê.

³ Aê gabe janam mec êsêac, taḡ sêḡnam mec aôm ma êsêac, taḡ sêḡpuc boa aôm naḡ, aê gabe japuc boa. Gôlôac nomḡḡa samob têtap mec ḡamoasiḡ sa êtu aômḡḡa.”

⁴ Amboac tonāḡ Abram gêdi kêtôm Apômtau kêjatu eḡ, ma Lot gêdi gêwiḡ eḡ. Gêdêḡ taḡ Abram gêwi Haran siḡ naḡ, nê jala kêtḡ 75.

⁵ Ma Abram kêkôc nê awê Sarai to lasinê latu Lot ma nêḡ waba samob, taḡ têtap sa naḡ, ma lau, taḡ têtḡ nêḡ sakiḡwaga aḡḡa Haran naḡ, ma dêdi gebe sêsêlêḡ sêḡna gamêḡ Kanaan. Ma gêdêḡ taḡ sêô lasê gamêḡ Kanaan tau naḡ,

⁶ Abram kêsêlêḡ-kêsêlêḡ e jagêô lasê malac Sikem to kamem, taḡ kêkô More naḡ. Gêdêḡ têḡ tonāḡ lau gamêḡ Kanaan ḡa sêḡḡôḡ gamêḡ tau.

⁷ Go Apômtau geoc tau lasê gêdêḡ Abram ma kêsôm gebe “Aê gabe jakêḡ nom tonec êndêḡ nêḡ wakuc.” Tec eḡ gêboa altar teḡ sa gêdêḡ Apômtau, taḡ geoc tau lasê gêdêḡ eḡ naḡ.

⁸ Go eḡ gêdi kêpi lôc aḡḡa Betel ḡagamêḡ oc kêpiḡḡa ma gê becobo kêkô Betel, taḡ gêc gamêḡ oc kêsêḡḡa ma Ai, taḡ gêc gamêḡ oc kêpi ḡa naḡ ḡasawa. Ma aḡḡa tônê eḡ gêboa Apômḡḡaunê altar teḡ sa ma awa gêjac Apômḡḡaunê ḡaê.

⁹ Ma Abram gêdi kêsêlêḡ laḡô gêlac Negebgeḡ gêja.

Abram gêḡmoa Aiguptu

¹⁰ Ma tôbôm kêsa gamêḡ tonāḡ. Tec Abram kêsêḡ Aiguptu gêja gebe êsêlêḡ-êselêḡ êḡmoa tônê gebe tôbôm kapôêḡ gêc gamêḡ tau.

¹¹ Gêdêḡ taḡ kêdabiḡ gebe êô lasê Aiguptu naḡ, eḡ kêsôm gêdêḡ nê awê Sarai gebe “Aê kajala gebe aôm awê êjam.

¹² Lau Aiguptu embe sêlic aôm, go sêsôm gebe ‘Êḡnê awê tonec,’ go sêḡnac aê êḡndu, ma oc sendec aôm ôḡmoa.

¹³ Ôsôm gebe aêḡnoc luco aôm e sêlêwāḡ aê êtu aômḡḡa.”

¹⁴ Gêdêḡ taḡ Abram gêô lasê Aiguptu naḡ, Aiguptuwaga sêlic awê tau gebe awê êjam.

¹⁵ Paraonê laumata sêlic eḡ ma sêlambiḡ eḡ ḡḡanô gêdêḡ Parao. Ma sêkôc awê tau sêso Paraonê andu sêja.

¹⁶ Ma kêtḡ eḡḡa Parao kêḡmoasiḡ Abram ma kêkêḡ domba to bulimakao ma doḡki kapoac ma sakiḡwagao to ḡac ma doḡki têḡna to kamele gêdêḡ eḡ.

¹⁷ Mago Apômtau gejoḡ Parao to nê andu ḡa gêḡwapac ḡḡanôgeḡ kêtḡ Abramḡ awê Saraiḡa.

¹⁸ Tec Parao kêkalem Abram ma kêsôm gebe “Aôm gôḡôm aê amboac ondoc. Kêtḡ aḡeḡḡa kôsôm lasê gêdêḡ aê gebe nêḡ awê eḡ nec atom.

¹⁹ Kêtḡ aḡeḡḡa aôm kôsôm gebe ‘Aê luco eḡ,’ tec kakôc eḡ kêtḡ ḡoc awê. Amboac tonāḡ nêḡ awê tau tonec, ôkôc eḡ ma ôêc ôḡna.”

²⁰ Ma Parao kêjatu lau kêtḡ eḡḡa gebe sêsêlêḡ sêwiḡ êsêagêc nê awê to êḡnê waba samob.

13

Abram aḡêc Lot nêḡ biḡ

¹ Ma Abram aḡêc nê awê tonêḡ waba samob sêwi Aiguptu siḡ sêḡmu sêja Negeb. Ma Lot gêwiḡ êsêac.

² Abram kêtḡ ḡac tolêlôm bôc ma silber to goldḡa.

³ Ma enj kêsêlêḡ-kêsêlêḡ gêmoa Negeb e gêô lasê Betel e gêdêḡ gamêḡ, taḡ gêmunḡenḡ gê becobo kêsêḡ, gêc Betel ma Ai ḡasawa naḡ,

⁴ gêdêḡ gamêḡ, taḡ gêboa altar sa. Go Abram awa gêḡac Apômtaunê ḡaê aḡga tône. aḡga tône.

⁵ Ma Lot, taḡ gêwiḡ Abram naḡ, nê domba to bulimakao sêmoa ma nê becobo sêkô amboac tonanḡenḡ.

⁶ Ma gamêḡ kêtôm gebe êsêagêc lulugenḡ sêḡḡônḡ sêwiḡ taunḡa atom, gebe êsêagêcnêḡ waba to bôc taêsam ḡanô gebe sêḡḡônḡ sêwiḡ taunḡ tec kêtôm atom.

⁷ Ma Abramnê bôc ḡagejobwaga to Lotnê bôc ḡagejobwaga awenḡsunḡ gêôc ka tau. Gêdêḡ têm tonanḡ lau gamêḡ Kanaan to Perisḡa sêḡḡônḡ gamêḡ tonanḡ.

⁸ Go Abram kêsôm gêdêḡ Lot gebe “Biḡ awenḡsunḡ êôc ka taunḡa ênêc aêagêc ḡasawa to agêcnêḡ gejobwaga ḡasawa atom gebe aêagêc ḡam tagenḡ.

⁹ Gamêḡ samuc tonec ḡôlic atom me. Ôsu taôm su aḡga aê. Embe ôkôc gamêḡ gasêḡa, go aê jana anônḡaḡa. Embe ôkôc gamêḡ anônḡa, go aê jana gasêḡaḡa.”

¹⁰ Ma Lot gêôc mataanô sa ma gêlic bu Jordan ḡagaboanḡ gebe nom ḡalêsi ḡajam kêtôm Apômtaunê kôm tau, kêtôm gamêḡ Aiguptu e gêdêḡ Soar. Gêdêḡ tonanḡ Apômtau gesenḡ Sodom to Gomora su atom tagenḡ.

¹¹ Tec Lot kêjalinḡ bu Jordan ḡagaboanḡ sa kêtu nê gamêḡ ma Lot kêsêlêḡ gêmu gêdêḡ oc kêpiḡa gêḡa. Gêdêḡ tonanḡ êsêagêc sêwa taunḡ kêkôc.

¹² Abram gêḡḡônḡ gamêḡ Kanaan ma Lot gêḡḡônḡ malac gaboanḡa ḡasawa ma gêḡam bebec e gêdêḡ Sodom.

¹³ Mago lau Sodomḡa lau secanô ma sêḡôm gêḡ alôb-alôb gêdêḡ Apômtau.

¹⁴ Lot kêsû tau su aḡga Abramnê, go Apômtau kêsôm gêdêḡ Abram gebe “Ôc matamanô sa ma ôlic gamêḡ samob, taḡ kêḡi aôm auc naḡ, gêmu kêpi go gêmu kêsêḡ ma gêmu kêsô to gêmu kêsaḡa

¹⁵ gebe gamêḡ samob tonanḡ, taḡ ḡôlic naḡ, aê gabe jakêḡ êndêḡ aôm to nêm wakuc êtu amacnêm êndêḡ tônḡenḡ.

¹⁶ Aê gabe janḡôm nêm wakuc têtû taêsam amboac ganḡac gwêcḡa. Lau embe têtôm gebe sêsa ganḡac gwêcḡa ḡanamba sa, go têtôm gebe sêsa nêm wakucnêḡ namba sa amboac tonanḡenḡ.

¹⁷ Ôndi ôsêlêḡ e naônḡdêḡ gamêḡ ḡamadinḡ makenḡ-makenḡ, gebe aê gabe jakêḡ êndêḡ aôm.”

¹⁸ Tec Abram gêbuc nê bec sa ma jagêô lasê kamem aḡga Mamre, taḡ kêkô Hebron ḡagala naḡ, ma gê nê bec, go gêboa Apômtaunê altar tenḡ sa aḡga tône.

14

Abram gêḡam Lot sa

¹ Gêdêḡ taḡ Amrapel kêtû kinḡ Sinarḡa ma Ariok kêtû kinḡ Elasarḡa ma Kedorlaomer kêtû kinḡ Elamḡa ma Tidal kêtû kinḡ Goiimḡa naḡ,

² êsêac sêḡac sinḡ gêdêḡ Bera, taḡ kêtû kinḡ Sodomḡa ma Birsa, taḡ kêtû kinḡ Gomoraḡa ma Sinab, taḡ kêtû kinḡ Admaḡa ma Semeber, taḡ kêtû kinḡ Seboimḡa ma gêdêḡ kinḡ Belanḡa (ḡaê tenḡ gebe Soar).

³ Êsêac samob sêpi tagenḡ sêsêlêḡ sêwê Sidim ḡagaboanḡ (ḡaê tenḡ gebe Gwêc ḡatonḡ).

⁴ Êsêac sêsô Kedorlaomer ḡalabu to sêḡam sakinḡ enḡ jala 12 ma jala kêtû 13ḡa êsêac sêkac taunḡ su.

⁵ Jala kêtû 14ḡa Kedorlaomer to kinḡ, taḡ sêwiḡ enḡ naḡ, sêmêḡ ma sêkôninḡ Repaim aḡga Asterot-Karnaim to Susim aḡga Ham ma Emim aḡga Sawe-Kiriataim

⁶ to lau gamêñ Horna anğa nêñ lôc Seir e gêdêñ El-Paran, tañ gêc kêsi gamêñ sawa nañ.

⁷ Go sêkac taun ôkwi sêmu sêja En-Mispát (ñaê teñ gebe Kades) ma sêkônin lau Amalek nêñ gamêñ samob ma lau gamêñ Amorña, tañ sêngôn Hasason-Tamar nañ, amboac tonanğen.

⁸ Go kiñ Sodomña to kiñ Gomoraña ma kiñ Admaña to kiñ Seboimña ma kiñ Belaña (ñaê teñ gebe Soar) sêja ma sêdênañ taun anğa gaboan Sidimña gebe sênac siñ.

⁹ Sênac siñ êndêñ Kedorlaomer, tañ kêtú kiñ Elamña to Tidal, tañ kêtú kiñ Goiimña ma Amrapel, tañ kêtú kiñ Sinarña to Ariok, tañ kêtú kiñ Elasarña. Kiñ aclê sêjac siñ gêdêñ kiñ lemeñ teñ.

¹⁰ Ma kolda ñagêsun gêjam gaboan Sidimña auc. Ma gêdêñ tañ kiñ Sodom to Gomoraña sêc siñ nañ, nêñ ñagêdô sêu taun sêsêp gêsun tonanğen ma lau ñagêdô sêc sêpi lôc sêja.

¹¹ Tec ñacjo sêjanğo Sodom to Gomora nêñ waba to nêñ gêñ taniñña samob su ma sêc sêmu sêja nêñ gamêñ.

¹² Abramnê lasi latu Lot gêngôn Sodom, tec êsêac sêkôc en tonê waba amboac tonanğen ma sêc sêja. samob, tañ sêkôc su ma latu Lot to nê waba ma lauo to lau samob gemu gêja amboac tonanğen.

¹³ Ma ñac teñ kêsêp siñ sawa jagêjac miñ gêdêñ ñac Ebolai Abram, tañ gêngôn ñac gamêñ Amorña Mamre nê kamem ñagala. Mamre lasiagêc Eskol agêc Aner. Lau tonanğen sêmoatinğen poac sêwiñ Abram gebe sênam taun sa.

¹⁴ Abram gêñô sêkôc latu tônğen ñawae, go kêdênañ nê siñwaga 318, tañ tenenği sêkôc êsêac têtú ênê sakiñwaga nañ, ma sêjanda êsêac e gêdêñ Dan.

¹⁵ Ma gêdêñ gêbêc en gêwa nê siñwaga kêkôc ma en to nê lau sêjac êsêac ma sêjanda êsêac e gêdêñ Hoba, tañ gêc Damaskus gêmu kêpiña nañ.

¹⁶ En kêtújanğo waba samob, tañ sêkôc su nañ su ma latu Lot to nê waba ma lauo to lau samob gemu gêja amboac tonanğen.

Melkisedek gêjam mec Abram

¹⁷ Abram kêku Kedorlaomer to kiñ, tañ sêwiñ en nañ, tulu ma gêmu gêja. Go kiñ Sodomña kêpuc en tônğôn anğa gaboan Saweña (ñaê teñ gebe Kiñnê Gaboan).

¹⁸ Ma kiñ Salemña, Melkisedek, kêkôc polom to wain gêja. En kêtú Lólôc Natau Anôtô nê dabunğawa.

¹⁹ Ma en gêjam mec en to kêsôm gebe “Lólôc Natau Anôtô, tañ kêtú undambê to nom nañ, ênam mec Abram.

²⁰ Aweñ êoc Lólôc Natau Anôtô, tañ kêtú nê ñacjo sêsô aôm lêmam ñalabu.”

Ma Abram kêtú gêñ lemeñ lu-lemeñ lu ñatagenğen-tagenğen sa kêtú gêdêñ en.

²¹ Ma kiñ Sodomña kêsôm gêdêñ Abram gebe” Ôkêñ ñamalacgenğen sêndêñ aê ma ôkôc waba êtu nê gêñ.”

²² Mago Abram kêsôm gêdêñ kiñ Sodomña gebe “Aê katôc lemoc gêdêñ Lólôc Natau Apômtau Anôtô, tañ kêtú undambê to nom nañ,

²³ gebe jakôc aôm nê nia me lêkôn me aôm nê gêñ ñatenğen atomanô. Moae aôm ôsôm gebe ‘Aê kakêñ Abram kêtú ñac tolêlôm.’

²⁴ Aê gabe jakôc gêñ teñ atom, mago gêñ tagenğen tañ lau matac senğen nañ to gêñ Aner agêc Eskol ma Mamre, tañ sêwiñ aê nañ, sêwê kainğen, tec sêkôc nêñ gêñmañ.” *

* 14:24: Melkisedek ñam gebe Binğêdêñ ñakinğen.

15

Anôtô kêmoinj poac gédêj Abram

¹ sinj tonanj gêbacnê, go Abram katu gêlic Apômtau ma awa gêjac enj gebe “Abram, ôtêc taôm atom. Aê katu aômnmê lautuc. Moasinj kapôêj êtap aôm sa.”

² Mago Abram kêsôm gebe “O Apômtau Anôtô, aôm gobe ôkêj asagenj êndêj aê. Aênjoc gôlôac masianô ma Elieser anja Damaskus êtu njac oc êwê kainj aênjoc gêjnlênsêm.”

³ Ma Abram kêsôm gebe “Ôlic acgom, aôm kôkêj gôlôac gédêj aê atom ma gêjôma tenj, tanj têna kêkôc enj anja njoc andu nanj, oc êtu njac êwê kainj aênjoc gêjnlênsêm.”

⁴ Mago Apômtaunê binj gédêj enj gebe “Njac tonec êwê kainj nênm gêjnlênsêm atom, aôm latôm solop êtu njac êwê kainj nênm gêjnlênsêm.”

⁵ Go gêwê enj kêsa awê gêja ma kêsôm gebe “Matam endec umbonj ma embe ôtôm gebe ôsa utitalata sa, go ôsa samanj.” Go kêsôm gédêj enj gebe “Nênm wakuc oc têtôm tonanj.”

⁶ Ma enj kêkêj gêwinj Apômtau, tec gêlic enj njac gédêj.

⁷ Ma Apômtau kêsôm gédêj enj gebe “Aê Apômtau, tanj kakôc aôm anja Ur Kaldeanja gebe jakêj gamêj tonec êndêj aôm ôwê kainj.”

⁸ Mago Abram kêsôm gebe “O Apômtau Anôtô, aê jajala amboac ondoc gebe jawê kainj gamêj tau.”

⁹ Enj kêsôm gédêj enj gebe “Ôkôc bulimakao têna njajala kêtuj têtêac to noninj têna njajala kêtuj têtêac ma domba kapoac njajala kêtuj têtêac ma balôsi tenj to monjôm njalatu tenj, go ômôêj.”

¹⁰ Ma enj kêkôc gêj samob tonanj ma kêsêlê kêkôc gêja luagêc-luagêc ma kédênanj makenj-makenj kêkanônj tau, mago moc, tec kêsêlê atom.

¹¹ Ma moc, tanj senj gêj todec nanj, sêpôp sêsêp sebe sêninj gwada, tec Abram gesoc.

¹² Oc jakêsêp ma Abram gêc bêc e kêlinj tau sinj ma nê njalêlôm ôlunj-ôlunjenj to njakesec kêkôm enj auc.

¹³ Go Apômtau kêsôm gédêj Abram gebe “Ôjô, ma ôjala êtu tônj gebe nênm wakuc oc têtuj lau jaba anja gamêj, tanj êsêac tauj sêwê kainj atom nanj, ma têtuj gêjôma ma sêkôninj êsêac êtôm jala 400.

¹⁴ Mago aê jamêtôc lau, tê sênam sakinj êndêj êsêac nê, go êsêac sêwi gamêj tau sinj towaba taêsam njanô lasê.

¹⁵ Mago aôm taôm tec ôndêj tamamî ôna tobinjmalôgenj ma nênm jala êtu taêsam acgom, go sênsunj aôm.

¹⁶ Ma nênm gôlôac njatonj têtuj aclênja oc sêmu sêmêj gamêj tonec êtiam, gebe lau gamêj Amorna nênj alôb-alôb gêjac pep atom tagenj.”

¹⁷ Oc jakêsêp ma gamêj njakesec kêsa, go ku tojadaunj tenj ma dawenj tenj gelom lasê gêmoa bôc tau njasawa.

¹⁸ Gédêj bêc tonanj Apômtau kêmoinj poac gédêj Abram ma kêsôm gebe “Aê kakêj gamêj tonec gédêj nênm wakuc su anja bu Aiguptunja e gédêj bu kapôêj Euprat,

¹⁹ gamêj tanj lau Ken to Kenis ma Kadmon

²⁰ to Het ma Peris to Repaim

²¹ ma Amor to Kanaan ma Girgas to Jebus sêwê kainj.”

16

Hagar agêc Ismael

1 Ma Abramné awê Sarai kékôc ñapalê tenj atom. Ma ênê sakinwagao Aiguptuņa tenj gêmoa, nê ñaê gebe Hagar.

2 Ma Sarai kêsôm gédên Abram gebe “Aôm gôlicgac gebe Apômtau kégaminj ñapalê gédên aê gebe jakôc atom. Tec naômoa ôwiņ sakinwagao, moae jatap ñoc ñapalê sa anğa ênê.” Ma Abram kékênj taņa Sarai awa.

3 Abram gêmoa Kanaan jala 10 su, go Sarai kékôc nê sakinwagao Aiguptuņa Hagar ma kékênj gédên nê akweņ Abram gebe ênam êtu ênê awê.

4 Ma enj gêmoa gêwiņ Hagar e kékêkam ñapalê. Gédênj taņ enj kêsâê tau gebe taê nanj, gêlic nê ñatauo ña matapanagenj.

5 Ma Sarai kêsôm gédên Abram gebe “Keso tec sêgôm gédên aêma nec êpi aôm. Aê tauc kakênj ñoc sakinwagao kêsêp aôm lêmam. Ma galoc kêsâê tau gebe taê, tec gêlic aê ña matapanagenj. Apômtau êmêtôc aêagêcnênj binj ñasawaņa.”

6 Mago Abram kêsôm gédên Sarai gebe “Ôlic acgom, nê sakinwagao kêtú aômnêm gêņgac. Ôņgôm gêņ, taņ taêm ênam nanj, êndênj enj.” Ma Sarai kékônij enj, tec gêbôm gêja.

7 Apômtaunê aņela kêtap enj sa gêņgônj bumata, taņ kêpoac gamêņ sawa nanj, bumata tau kêpoac intêna Surņa.

8 Ma enj kêsôm gebe “Sarainê sakinwagao Hagar, aôm gômôênj anğa ondóc ma gobe ôna ondóc.” Enj gêjô enj awa gebe “Aê gabôm anğa ñoc ñatauonê tec gamêņ.”

9 Go Apômtaunê aņela kêsôm gédên enj gebe “Ômu ôndênj nê sakinwagao ôna êtiam naôsô enj ñalabu.”

10 Apômtaunê aņela kêsôm gédên enj gêwiņ gebe “Aê gabe jaņgôm nê wakuc têtú taêsam e sêsa êsêac sa naeo.”

11 Ma Apômtaunê aņela kêsôm gédên enj gebe “Aôm taêm ma ôkôc ñapalê ñac. Ôê ênê ñaê gebe Ismael gebe Apômtau kékênj taņa nê gêņwapac.

12 Enj êtu ñac tenj, taņ êtôm bôclai tenj ma enj lêma ejoņ lau samob ma lau samob lemeņ ejoņ enj. Enj oc êņgônj êwiņ tawaņ atom.”

13 Hagar kêtú kênac tau gebe “Amboac ondóc, aê galic Anôtô, taņ gêlic aê nanj, binjanô anğa tonec me masi.” Tec kêsam Apômtaunê ñaê gebe “Aôm Anôtô tomatamanô kainj tenj.”

14 Kêtú tonaņņa lau sêsam bumata tonaņ gebe Ber-Lahai-Roi. Bumata tau kêpoac Kades to Bered ñasawa.

15 Ma Hagar kékôc Abramné latu tenj ma Abram gê latu, taņ Hagar kékôc nanj, nê ñaê gebe Ismael.

16 Gédênj taņ Hagar kékôc Ismael nanj, Abramné jala kêtú 86. * nanj.”

17

Anôtônê poac ñabelo

1 Gédênj taņ Abramné jala kêtú 99 nanj, Apômtau geoc tau lasê gédên enj ma kêsôm gédên enj gebe “Ñajaņa ñatauo Anôtô aê, ôsa ñoc lêņ ômansaņ taôm ñapep.

2 Ma aê gabe jamoatiņ poac tenj êndênj aôm ma gabe jakêņ aômnêm wakuc têtú taêsam ñasec.”

3 Go Abram gêu tau laņôanô jagédênj nom ma Anôtô kêsôm gédên enj gebe

4 “Gôlicgac, ñoc poac tau tonec gebe jakêņ aôm ôtu gôlôacmôkê taêsam tamenj.

5 Sêsam aômnêm ñaê Abram êtiam atom, sêsam aôm gebe Abraham gebe aê kakêņ aôm kôtu gôlôacmôkê taêsam tamenj.

6 Aê gabe jakêņ aômnêm wakuc têtú taêsam ñasec ma nê wakuc têtú gôlôacmôkê taêsam ma kiņ sêsa anğa aômnêm.

* **16:16:** Ber-Lahai-Roi ñam gebe “Ñac mata jali, taņ gêlic aê

7 Aê jamoatin poac êndên aôm to nêw wakuc, tañ sêndaŋguc aôm nañ, nêñ gôlôac to gôlôac ma poac tau ênêc tengeñ ma tengeñ gebe aê jatu amac to nêw wakuc, tañ sêndaŋguc aôm nañ, nêw Anôtô.

8 Ma aê jakêñ gamêñ Kanaan, tañ aôm gômoa amboac ñac jaba nañ, samucgeñ êndên aôm to nêw wakuc, tañ sêndaŋguc aôm nañ, gebe êtu amacnêw ender tônegeñ ma aê jatu êsêacnêñ Anôtô.”

9 Ma Anôtô kêsôm gêdên Abraham gebe “Aôm to nêw wakuc, tañ sêndaŋguc aôm nañ, ma êsêacnêñ gôlôac to gôlôac ajop ñoc poac.

10 Aênoc poac tau tonec gebe sêsa ñapalê ñac samob. Bin tonañ kamoatin gêdên aôm to nêw wakuc, tañ sêndaŋguc aôm nañ, gebe ajopña.

11 Sêsa amacnêw utimôlic. Poac, tañ kamoatin gêdên aôm nañ, ñabelo tau tonañ.

12 Ñapalê ñac ten añga aôm nêw, tañ nê bêc êtu 8 nañ, sêsa enj êtôm nêw gôlôacmôkêgeñ. Lau, tañ tenenji sêkôc añga taôm nêw andu me ajam ôli ña mone añga lau jaba nêñ, tañ sêsa añga aôm nêw ñawê atom nañ,

13 sêsa êsêagêc lulugeñ, ñac tañ têna kêkôc enj añga taôm nêw andu nañ, to ñac, tañ gôjam ôli ña mone nañ. Tec ñoc poac ênêc amac ôlim êtu poac tengeñña.

14 Mago ñac samuc ten, tañ sêsa utiôlic atom nañ, senseñ enj su añga ênê launêñ gebe enj gêgôm ñoc poac popoc.”

15 Ma Anôtô kêsôm gêdên Abraham gebe “Aôm nêw awê Sarai, nañ ôsam enj gebe Sarai êtiam atom, ênê ñaê gebe Sara.

16 Aê gabe janam mec enj e aôm ôtap latôm sa añga ênê êwiñ. Aê gabe janam mec enj e enj êtu gôlôacmôkê tenenji ma lau to-m-to-m nêñ kin sêsa añga ênêña.”

17 Ma Abraham gêu tau lanjônô jagêdên nom ma kêômac ma taê gêjam gêc tauña gebe “Aê ñamalacanô, tañ ñoc jala kêtú 100 sugac nañ, oc jaka ñapalê lasê me. Ma Sara, tañ nê jala kêtú 90 nañ, êkôc gôlôac me.”

18 Ma Abraham kêsôm gêdên Anôtô gebe “Ojae, Ismael êsa nê lêñ êmoa aôm lanjôm nêw ñamañ.”

19 Mago Anôtô kêsôm gebe “Masi, nêw awê Sara oc êkôc nêw latôm ten. Ôê ênê ñaê gebe Isak. Ma aê gabe jamoatin ñoc poac êndên enj êtu poac ênêc tengeñña êndên ênê wakuc, tañ sêndaŋguc enj nañ.

20 Ismaelnê bin, tec ganjô sugac. Gôlicgac me, aê janam mec enj ma jakêñ gôlôac to gôlôac êndên enj e têtú taêsam ñanô. Enj êka kasêga 12 lasê ma aê gabe jakêñ enj êtu laum kapôên.

21 Mago ñoc poac, tec gabe jamoatin êndên Isakgeñ. Sara êkôc enj êndên jala ônê ñatêw amboac tonec.”

22 Anôtô kêsôm bin gêdên Abraham su, go gêwi enj sinj ma gêc kêpi gêja.

23 Go Abraham kêkôc latu Ismael to nê gêñôma samob, tañ tenenji sêkôc êsêac añga ênê andu ma êsêac samob, tañ gêjam ôli ña mone nañ. Enj kêkôc ñacwaga samob, tañ sêmoa sêwiñ enj añga nê andu ma kêsa nêñ utiñôlic gêdên bêc tônegeñ kêtôm Anôtô kêtatu enj.

24 Abrahamnê jala kêtú 99 ma sêsa enj.

25 Latu Ismael nê jala kêtú 13 tec sêsa enj.

26 Gêdên bêc tônegeñ êsêac sêsa Abraham agêc latu Ismael,

27 ma ñacwaga samob, tañ sêmoa ênê andu, lau, tañ tenenji sêkôc êsêac añga andu tau to êsêac, tañ enj gêjam ôli ña mone añga lau jaba nêñ nañ, sêsa êsêac sêwiñ enj. *

18

Anôtô gêjac mata Isak

* 17:27: Isak ñam gebe Enj kêômac.

1 Ma Apômtau gêoc tau lasê gêdêñ Abraham anja kamem Mamrenja. Abraham gêngôn beco bo nasacgêdô gêdêñ oc kêkô ñaluñ.

2 Enj gêoc mataanô sa e gêlic lau télêac sêkô enj lanônêmña. Enj gêlic êsêac ma kêlêti anja beco bo nasacgêdô gêdêñ êsêac gêja. Enj gewec gêdêñ êsêac

3 ma kêsôm gebe “Ñoc apômtau, embe ôlic aê ñajam, go ôc lêlêc nê m sakinwaga atom.

4 Êsêac sêkôc bu sêmênj gebe akwasin emkainj êsêpña, go alêwanj taôm anjônj ajuñtêna,

5 go aê jakôc gêñ ñagec mênaniñ tek wem êsa. Anin su acgom, go asêlêñ nê m lênj êtiam gebe mênão lasê nê m sakinwaga sugac.” Ma êsêac sêsôm gebe “Ôñgôm amboac kôsôm.”

6 Ma Abraham kêlêti kêsô beco bo ñalêlôm gêdêñ Sara gêja ma kêsôm gebe “Ôkôc polom laclu télêac ôñgamuc ma ôpac ñagaôgenj.”

7 Ma Abraham kêlêti gêdêñ bulimakao gêja, kêkôc bulimakao ñalatu ñajam tonjalêsi tenj ma kêkênj gêdêñ sakinwaga, tanj kêkacgenj gebe eno matajajagenj.

8 Go kêkôc su gêjac anô to su ñakana ñajam ma bulimakao, tanj enj kêmasanj nanj, ma kêkênj gêdêñ êsêac. Êsêac senj genj ma enj tau gêjam sakinj êsêac gêmoa ajuñtêna.

9 Go êsêac sêsôm gêdêñ enj gebe” Nê m awê Sara gêmoa ondoc.” Ma enj kêsôm gebe “Tec gêmoa beco bo ñalêlôm.”

10 Apômtau kêsôm gebe “Êndênj ocêsa aê oc jamu jandênj aôm jamênj êtiam ma Sara oc êkôc latu tenj êndênj têm tonanj.” Ma Sara kêkô beco bo ñakatam lêlômgenj ma tanjasuñ gêjac.

11 Mago Abraham agêc Sara têt u lau o ñanô to ñac sugac, nêñ jala têt u taêsam ma lauonênj mêtê sêjam ôli ajônña gêwi Sara sinj su.

12 Kêtu tonanña Sara kêômac kêênjgimgenj ma kêsôm gêdêñ tau gebe “Aê kamêlinj sugac ma ñoc apômtau kêt u ñamalacanô su amboac tonanjenj, tec aêagêc atu samuc tanj amboac ondoc.”

13 Tec Apômtau kêsôm gêdêñ Abraham gebe “Kêtu agenña Sara kêômac ma kêsôm gêdêñ tau gebe ‘Katu awêanô sugac, tec jakôc ñapalê amboac ondoc.’

14 Gêñwapac tenj gêc, tanj kêlêlêc Apômtau su me. Êndênj ocêsa aê jamu jandênj aôm jamênj êtiam ma Sara oc êkôc latu êndênj têm tonanj.”

15 Sara kêpa tau ma kêsôm gebe “Aê kaômac atom,” gebe kêtêc tau. Mago Apômtau kêsôm gebe “Magobe, kôomacgac.”

Abraham ketenj kêt u Sodomña

16 Go lau tau dêdi ma sêc sêja. Ma êsêac matenj gê Sodom. Ma Abraham kêsêlênj gêwinj êsêac gebe êkênj êsêac anja intêna.

17 Ma Apômtau kêsôm gebe “Aê jansanj gêñ, tanj gabe janjôm nanj, auc êndênj Abraham oc êtôm me.

18 Kajalagac gebe Abraham êtu laum kapôênj to ñajanja, ma lau tom-tom samob têt ap mec ñamoasinj sa anja ênê,

19 gebe aê kajalinj enj sa gebe êjatu nê latui to nê lau samob, tanj sêndanjuc enj nanj, gebe sejop aênoc intêna ma sêngôm ñoc binj ñanô êsa to sêmêtôc lau naêndênjenj gebe aê jakênj gêñ, tanj gajac mata gêdêñ Abraham nanj, êndênj enj.”

20 Go Apômtau kêsôm gebe “Ñaonda kêpi Sodom to Gomora kêt u kapôênj ma êsêacnênj sec gêjam sêga.

21 Tec aê gabe jasêp jana jalic acgom, êsêac samob sêgôm kêtôm ñaonda, tanj ganjô nanj, me masi. Embe masi, mago gabe jajala.”

22 Ma lau tau sêsêlênj sepenj Sodom, mago Apômtau gacgenj kêkô gêwinj Abraham.

²³ Go Abraham kêtü gasuc ma kêsôm gebe “Aôm gobe onsej lau gêdêj to lau sec su êtômgenj binjanô me.

²⁴ Embe lau gêdêj 50 sêngôn malac tau, oc gobe onsej malac su amboac tonangenj me ôsuc malac nasec ôkwi êtu lau 50, taj sêngôn malac nanja.

²⁵ Ônac jaê binj amboac tonanj, aôm ôngôm gêj amboac tonec gebe onsej lau gêdêj sêwiñ lau sec nanj atom. Embe ôngôm, nacgêdêj oc êndac êtôm nac sec. Ônac jaê binj amboac tonanj. Nac-kêmêtôc-nomwaga êmêtôc naêndêj-gejmanj.”

²⁶ Ma Apômtau kêsôm gebe “Aê embe jatap lau gêdêj 50 sa sêngôn malac Sodom, oc jasuc malac samucgenj nabinj ôkwi êtu êsêacnja.”

²⁷ Abraham gêjô enj awa gebe “Aêma katôm kekop to wao, mago katoc tauc sa gebe janam binjalôm jawiñ Apômtau.

²⁸ Moae lau gêdêj 50 solop atom, moae lemeñ tej masi. Aôm gobe onsej êsêac su êtu lemeñ tej masiña me.” Ma enj kêsôm gebe “Aê embe jatap 45genj sa, oc jansenj êsêac su atom.”

²⁹ Abraham awa gêjac enj kêtiam ma kêsôm gebe “Moae ôtap 40genj sa anja ônê.” Enj gêjô enj awa gebe “Êtu 40nja aê gabe jangôm gêj tau njanô êsa atom.”

³⁰ Go Abraham kêsôm gebe “Apômtau, ôlic aê sec atom, aê jasôm binj tej êwiñ. Moae ôtap 30genj sa anja ônê.” Enj gêjô enj awa gebe “Aê embe jatap 30genj sa, oc jangôm gêj tau njanô êsa atom.”

³¹ Abraham kêsôm gebe “Op, aê katoc tauc sa gebe janam binjalôm jawiñ Apômtau, moae ôtap 20genj sa anja ônê.” Enj gêjô enj awa gebe “Aê jansenj êsêac su atom êtu 20genja.”

³² Go Abraham kêsôm gebe “O Apômtau, ôlic aê sec atom, aê jasôm binj tagenj tonec êwiñ. Moae ôtap 10genj sa anja ônê.” Enj gêjô enj awa gebe “Aê jansenj êsêac su atom êtu 10genja.”

³³ Apômtau gêjam binjalôm gêwiñ Abraham e su ma gêc gêja. Ma Abraham tau gêmu gêja nê gamêj.

19

Sodom to Gomora gêjaña

¹ Ma anjela luagêc sêo lasê Sodom gêdêj kêtulala. Lot gêngôn malac nasacgêdô. Enj gêlic êsêagêc ma gêdi sa gebe êpuc êsêagêc tontôn ma gewec lanjanô jagêdêj nom

² ma kêsôm gebe “O apômtauagêc, aê jatenj amagêc gebe anam nêl lêj ôkwi api nêl sakinwaganê andu. Akwasinj emkainj to anêc bêc. Êndêj bêbêc kanucgenj, go andi ma asêlêj nêl intêna.” Mago êsêagêc sêsôm gebe” Masi, aêagêc anêc malacluj tonec.”

³ Mago enj kêkac êsêagêc njapanj, tec agêc sêjam nêj lêj ôkwi sêwiñ enj sêpi ênê andu. Ma Lot kêmasanj moasinj gêdêj êsêagêc to kêpac polom njaluc ma agêc señ.

⁴ Êsêagêc sêc bêc atom tagenj ma nacwaga malacm, nacwaga anja Sodom tau, wakuc to lanjwa sêwiñ tauñ. Lau samob tomalagenj sêgi andu tau auc.

⁵ Ma êsêac sêmôc Lot ma sêsôm gebe “Nacwaga, taj sêo lasê aôm gêdêj gêbêc nanj, sêmoa ondoc. Ôkôc êsêagêc sêsa sêndêj aêac sêmêjmanj gebe ajala êsêagêc.”

⁶ Go Lot kêsa gêdêj êsêac gêja gê katam gêc muña

⁷ ma kêsôm gebe “O lasitêwaiac, anjom sec amboac tonanj atom.

⁸ Alicgac me, latucoagêc sêmoa, taj sêjam kauc nacwaga. Aê gabe jakêj êsêagêc sêndêj amac. Anjom êsêagêc amboac têtac gêwiñ. Mago anjom naclagêc tonanj sec atom, gebe êsêagêc sêsô njoc salôm njalabu sugac.”

⁹ Mago êsêac sêsôm gebe “Aôm ôcêc su.” Ma sêsôm gebe “Nac tonec gêo lasê amboac nac jaba ma galoc ketoc tau sa gebe êtu nac-êmetôc-binwaga. Amboac

tonañ, aêac anjom aom sec elêlêc êsêagêc su.” Ma êsêac guluc-gulucgen sebe sêkoc Lot ton ma sebe têtuc katam popoc.

¹⁰ Mago ñaclagêc sêmêtoc lemen ma sê Lot kêsô andu gêdên êsêagêc gêja ma sêsañ katam auc.

¹¹ Ma sêgom ñacwaga sañ to kapôên, tañ sêmoa katam dêmôênja nañ, matenpec kêsa e seso katam elêmê.

¹² Go ñaclu sêsôm gêdên Lot gebe “Aomnêm lau ñagêdô sêmoa tonec me masi. Aomnêm lawami to latômio ma nêm lau, ñagêdô, tañ sêmoa malac nañ, ôwê êsêac awi malac tonec Siñ.

¹³ Gebe aêagêc abe anseñ malac tonec su gebe Apômtau gênô êsêacnên bin gêjam sêga ma kêsakiñ aêagêc gebe anseñ êsêac su.”

¹⁴ Ma Lot kêsa gêja ma kêsôm gêdên lawai, tañ sebe sênam latuoagêc gebe “Ajôc, awi malac tonec siñ gebe Apômtau oc enseñ su.” Mago lawai sêlic en amboac ñac kêsôm bin makic ten.

¹⁵ Gêu bôn ma anjela sêkac Lot ma sêsôm gebe “Ôndi, ôkoc nêm awê to latomoagêc, tañ sêmoa tonec nañ, gebe ñagêjô, tañ êtap malac sa nañ, enseñ aom su ôwiñ atom.”

¹⁶ Lot kêlênagen, tec ñaclu sêkam êsêagêc nê awê to latuoagêc lemen gebe Apômtau gebe ênam êsêac sa ma sêwê en gêwi malac siñ ma sêkên en kêlêwan tau gêngôn malac ñamagê.

¹⁷ Êsêagêc sêkên êsêac sêmoa awê ma sêsôm gebe “Ôêc ônam katôm kêsi, ôkac taôm ôkwi atom to ôkô ôniñ awam anja gaboañ tonec atom. Ôêc ôpi lôc ôna gebe ônañ atom.”

¹⁸ Mago Lot kêsôm gêdên êsêagêc gebe “O apômtauagêc, masianô.

¹⁹ Amagêc amoasiñ nêm sakiñwaga ma taêm walô aê tec ajam aê kêsi gebe janañ atom. Mago aê katôm gebe jaêc japi lôc atom. Gêwapac oc êtap aê sa ma jamac êndu.

²⁰ Alic acgom, malac tônê gêc ñagala kêtôm gebe jaêc jana tônê, ma malac tau sañanô. Ôlôc sa gebe jaêc jana tônê. Malac tau sañanô atom me. Jaêc jana tônê, go jamoa matoc jali.”

²¹ Apômtau kêsôm gêdên en gebe “Amboac tonañ, aê gabe jalôc sa ma jansen malac, tañ kêsôm ñabiñ nañ, su atom.

²² bêc ôna tônê ñagaôgenmañ. Aê janjom gêñ ten ñagaô atom e ô lasê malac tônê su acgom.” Kêtu tonañña sêsam malac ñaê gebe Soar.

²³ Oc kêpi kêpô nom ma Lot gêô lasê Soar.

²⁴ Go Apômtau kêkên talao to ja anja undambê gêjac Sodom to Gomora anja Apômtaunê.

²⁵ Ma en gesen malac tonañ to gamên gaboañ ma malac to ñalau peben to gêñ, tañ kêpi anja nom nañ.

²⁶ Mago Lotnê awê, tañ kêdaguc en nañ, kêkac tau ôkwi, tec kêtu pocgwêc.

²⁷ Ma bêbêc kanucgen Abraham gêdi ma jakêsa gamên, tañ en kêkô Apômtau lanjônemña nañ,

²⁸ ma mata gê Sodom to Gomora ma gamên gaboañña samob ma gêlic jadañ kêpi amboac ja gen kôm.

²⁹ Gêdên tañ Anôtô gesen malac gaboañña su nañ, en taê gêjam Abraham ma gêwê Lot gêc gamên, tañ gêjañ nañ su. Bin tau kêsa gêdên Anôtô gesen malac, tañ Lot gêngôn nañ su.

Lau Moab to Amon ñam

³⁰ Ma Lot gêwi Soar siñ jakêpi lôc gêwiñ latuoagêc gebe en kêtêc tau, tec gêwi Soar siñ. Ma en gêwiñ latuoagêc jasêngôn pocgêsun ten.

³¹ Ma awêsêga kêsôm gêdêñ awê sauñ gebe “Tamenñ kêtù ñamalacanô sugac ma ñac teñ gêmôa nom tonec atom gebe êmoa êwiñ aêagêc amboac sêgôm-sêgôm kêtôm gamêñgeñ.

³² Ajôc, aêagêc takêñ wain êndêñ tamenñ ênôm e êjanñ en, go tanêc dawin en gebe nêñ wakuc sêsa ança tamenñinê.”

³³ Tec gêdêñ gêbêc sêkêñ wain gêdêñ tamenñ gênôm e kêjanñ en. Ma awêsêga kêsô gêja gêc gêwiñ tama. Gêc gêwiñ en ma gêdi sa, mago tama kêsâê atom.

³⁴ Ñagelen awêsêga kêsôm gêdêñ awê sauñ gebe “Gêdêñ gêbêc aê gaêc gawin tamoc ma êndêñ êmbêc takêñ wain êndêñ en ênôm êtiam. Su, go aôm ôsô naônêc ôwiñ en gebe tatap nêñ wakuc sa ança tamenñinê.”

³⁵ Tec gêdêñ gêbêc sêkêñ wain gêdêñ tamenñ e kêjanñ en kêtiam. Ma awê sauñ gêdi jagêc gêwiñ en. Gêc gêwiñ en ma gêdi sa, mago tama kêsâê atom.

³⁶ Tec Lot latuoagêc lulugen taên ança tamenñinê.

³⁷ Ma awêsêga kêkôc ñapalê ñac ma gê ênê ñaê gebe Moab. En kêtù lau Moab têm galocña nêñ abenñi.

³⁸ Ma awê sauñ kêkôc ñapalê ñac amboac tonanğen ma gê ênê ñaê gebe Ben-Ami. En kêtù lau gamêñ Amonña têm galocña nêñ abenñi. * † ‡

20

Abraham agêc Abimelek nêñ biñ

¹ Abraham gêdi ança ônê kêsêlêñ kepen gamêñ Negebgen ma jagêñgôn Kades to Sur ñasawa. En gêmôa gamêñ Gerar amboac ñac jaba.

² Ma Abraham kêsôm kêpi nê awê Sara gebe “Aê luco en.” Ma kin Gerarña, Abimelek, kêsakin lau gebe sêkôc Sara.

³ Mago gêdêñ gêbêc Anôtô gêsun mê gêdêñ Abimelek ma kêsôm gêdêñ en gebe “Ôlic taôm, aôm ômac êndu êtu awê, tañ aôm kôkôc nanña, gebe ñac teñ nê awê enğoc.”

⁴ Mago Abimelek kêdabin en atom tagen, tec kêsôm gebe “Apômtau, aôm gobe onsen lau tobiñmê su me.

⁵ Abraham tau kêsôm gêdêñ aê gebe ‘Aênoc luco en.’ Ma awê tau kêsôm gebe ‘Ñoc lucñac en.’ Aê gagôm gên tau toñoc ñalêlôm ñanên ma tolemoc selecgen.”

⁶ Go Anôtô kêsôm gêdêñ en gêdêñ tañ gêc mê nan, gebe “Aec, aê kajala gebe gôgôm gên tau tonêm ñalêlôm ñanêngeñ tec aê tauc gabôc aôm auc gebe ôngôm sec êndêñ aê atom. Kêtù tonanğa gajac jao aôm gebe ômoasac en atom.

⁷ Amboac tonanğ ôkêñ Abrahamnê awê êmu êna gebe en propete teñ. Ma en eten êtu aômña gebe ômoa matam jaligen. Mago aôm embe ôkêñ en êmu êna atom, go ôjala gebe ômac êndu biññanôgen, aôm to nêm lau samob.”

⁸ Gêdêñ bêbêc kanucgen Abimelek gêdi sa ma gêmôêc nê sakinwaga samob ma gêjac miñ biñ samob tonanğ ñai gêdêñ êsêac e têtêc tauñ ñanô.

⁹ Go Abimelek kêkalem Abraham ma kêsôm gêdêñ en gebe “Aôm gôgôm asagen gêdêñ aê. Aê gagôm aôm sec amboac ondoc, tec kôsabi sec kapôên kêpi aê to ñoc gamêñ kinña. Gên, tañ sêjac jao gebe dangôm atom nan, aôm gôgôm gêdêñ aê.”

¹⁰ Ma Abimelek kêsôm gêdêñ Abraham gebe “Aôm taêm gêjam biñ amboac ondoc, tec gôgôm gên amboac tonanğ.”

¹¹ Ma Abraham kêsôm gebe “Aê gajam kauc gebe lau gamêñ tonecña têtêc Anôtô atom, tec êsêac sênac aê êndu êtu ñoc awêña, tec gagôm gên tau.

¹² Ma en aênoc luco biññanôgen, gebe en tamocnê latuo, mago tinocnê latuo atom. Ma en kêtù ñoc awê.

* **19:38:** Soar ñam gebe Gên sauñ. † **19:38:** Moab ñam gebe Ança tamocnê. ‡ **19:38:** Ben-Ami ñam gebe Ñoc tawan latu.

¹³ Gêdêñ tañ Anôtô kêkalem aê ma gawi tamocnê andu siñ nan, kasôm gêdêñ enj gebe Aôm embe têmtac êwiñ aê, go ôwa aê ñam sa ma ôsôm êndêñ lau gamêñ samobña gebe ‘Ñoc lucñac enj.’”

¹⁴ Go Abimelek kêkôc domba to bulimakao ma sakiñwagao to ñac ma kêkêñ gêdêñ Abraham ma kêkêñ Sara gêmu gêdêñ enj gêja.

¹⁵ Ma Abimelek kêsôm gebe “Gôlicgac, ñoc gamêñ gêc lanômnmêña, ôngôn gamêñ, tañ gêjac matamanô ñajam nanj.”

¹⁶ Ma kêsôm gêdêñ Sara gebe “Gôlicgac, aê kakêñ silber 1,000 gêdêñ lômñac gebe êwaka aôm waem sa êndêñ lau samob, tañ sêwiñ aôm nanj, ma sêlic aôm awê gêdêñ.”

¹⁷ Go Abraham keteñ mec gêdêñ Anôtô ma Anôtô gêgôm Abimelek ôli ñajam kêsa ma gêgôm ênê awê to sakiñwagao ôliñ ñajam kêsa amboac tonanjenj gebe sêkôc gôlôac êtiam,

¹⁸ gebe Apômtau gêbôc lauo, tañ sêmoa Abimeleknê andu nanj, têngtaclêlôm auc kêtú Abrahamnê awê Saraña.

21

Sara kêkôc Isak

¹ Apômtau kêtú ñaclenj Sara amboac kêsôm su, ma gêgôm binj, tañ gêjac mata nanj, ñanô kêsa kêpi Sara.

² Abraham kêtú ñamalacanô su, go Sara taê ma kêkôc Abrahamnê latu-tenj gêdêñ noc, tañ Anôtô kêsam gêdêñ enj nanj.

³ Abraham gê latu, tañ kêka lasê ma Sara kêkôc enj nanj, nê ñaê gebe Isak.

⁴ Isaknê bêc kêtú 8 ma Abraham kêsa latu amboac Anôtô kêjatú enj nanj.

⁵ Abrahamnê jala kêtú 100 ma Isak mênjkêsa.

⁶ Ma Sara kêsôm gebe “Anôtô gêgôm aê kaômac. Lau, tañ sênjô binj tau ñawae, oc sêômac sêwiñ aê.”

⁷ Ma enj kêsôm gebe “Asa oc kêjala kêtú tôñ ma êsôm êndêñ Abraham gebe Sara oc êkêñ su êndêñ ñapalê dedec sênôm. Mago aê kakôc ênê latu gêdêñ tañ enj kêtú ñamalacanô sugac.”

Têtiñ Hagar agêc Ismael su

⁸ Ma ñapalê kêtú kapôênj e gêwi tēnanê su siñ. Ma gêdêñ bêc Isak gêwi tēnanê su siñ nanj, Abraham geno moasiñ kapôênj.

⁹ Ma Sara gêlic awê Aiguptuña Hagar, nê latu, tañ Abraham kêka lasê nanj, gêjam dôa-dôa gêwiñ latu Isak.

¹⁰ Tec kêsôm gêdêñ Abraham gebe “Ôtiñ sakiñwagao tonec nê latu su gebe sakiñwagao tonec nê latu êwê kainj gênjlênsêwêwiñ latuc Isak atom.”

¹¹ Mago Abrahamnê ñalêlôm ñawapac kêtú latuña.

¹² Mago Anôtô kêsôm gêdêñ Abraham gebe “Nêñ ñalêlôm ñawapac êtu ñapalê tau to nêñ sakiñwagaonja atom. Ôngôm binj samob, tañ Sara kêsôm nanj, ñanô êsa gebe sêsam nêñ wakucnêñ ñaê sêndanjuc Isaknê ñaêgenj.

¹³ Ma aê janjôm sakiñwagaonê latunê wakuc têtú laum kapôênj tenj amboac tonan, gebe enj kêsa anja aômnêñ.”

¹⁴ Tec Abraham gêdi gêdêñ bêbêc kanucgenj ma kêkôc polom to bu kêsêp bôc ñaôlic ma kêkêñ gêdêñ Hagar gêôc gêwiñ ñapalê ma kêsakiñ enj gêja. Ma enj jakêlêsa gêmoa gamêñ sawa anja Ber-Seba.

¹⁵ Gêdêñ tañ bu kêpa anja bôc ñaôlic nanj, enj gêwi ñapalê siñ gêc gamêñ dani.

¹⁶ Ma enj jagênjônj sic anja ñasawa kêtôm ñac talamña êpê nê sôb naêsêpña ma taê gêjam gebe “Aê jalic ñapalê êmac êndu êndêñ aê matocanô atom.” Enj gênjônj kêkanônj enj ma ñapalê awa kêpi ma kêtanj.

17 Anôtô gêñô ñapalê kêtaj ma Anôtônê añela awa gêjac Hagar anja un-dambê ma kêsôm gêdên ej gebe “Asagen gêgôm aôm, Hagar. Ôtêc taôm atom gebe Anôtô gêñô ñapalê awa anja gamên nanj

18 Ôndi sa, ôsip ej sa ma ôkôc ej ñajajja gebe aê gabe jakên ej êtu laum kapôên tej.”

19 Go Anôtô gêgôm ej mata gêlac e gêlic bumata tej ma ej jakêkati bu kêsêp bôc ñaôlic ma kêkên gêdên ñapalê gênôm.

20 Ma Anôtô gêwiñ ñapalê ma ej kêtuj kapôên. Ej gêmoa gamên sawa ma kêpê talam lêma kata sec.

21 Ej gêmoa gamên sawa Paran ma têna kêkôc ênê awê tej anja gamên Aiguptu.

Abraham agêc Abimelek sêmoatiñ poac gêdên taj

22 Gêdên ñasawa tonaj Abimelek agêc nê siñwaganên ñac ñamataña Pikol sêsôm gêdên Abraham gebe “Anôtô gêwiñ aôm to nê m kôm samob.

23 Kêtuj tonajja tec galoc ôtôc lêmam êndên Anôtô matocanô jalic gebe ôñgôm aê to ñoc wakuc me wakucnên wakuc sec atom. Aê kamoasiñ aôm, amboac tonaj ôjô moasiñ tonaj êndên aê to êndên gamên, taj mênngômoa ñac jabanagen nanj.”

24 Ma Abraham kêsôm gebe “Aê gabe jatôc lemoc.”

25 Ma Abraham kêtôc biñ Abimelek kêtuj bumata tej, taj Abimeleknê sakiñwaga sêjanjo su nanja.

26 Ma Abimelek kêsôm gebe “Aê gajam kauc lau, taj sêgôm gên tonaj. Aôm kôsôm biñ tej gêdên aê atom, ma aê ganô biñ tej atom e mênngêdên galoc.”

27 Tec Abraham kêkôc domba to bulimakao ma kêkên gêdên Abimelek ma ñac lu sêmoatiñ poac tej gêdên taj.

28 Go Abraham kêkên domba ñalatu 7 sêkô tajñja

29 tec Abimelek kêtuj kênac Abraham gebe “Domba ñalatu 7, taj kôkên sêkô tajñja nanj, ñam amboac ondoc.”

30 Ej kêsôm gebe “Ôkôc domba ñalatu 7 tonaj su anja lemoc ec têtuj ñabelo êndên aôm ôjala gebe aê tauc tec kakwê bumata tau.”

31 Kêtuj tonajja sêsam gamên tonaj gebe Ber-Seba gebe êsêagêc lulu têtôc lemenj.

32 Êsêagêc sêmoatiñ poac anja Ber-Seba su, go Abimelek agêc Pikol, ênê siñwaganên ñac ñamataña, dêdi ma sêmu sêja Pilistinên gamên kêtiam.

33 Mago Abraham kêsê ka gamên sawajja tej ñaê gebe tamarisk anja Ber-Seba ma awa gêjac Apômtau Anôtô tejgenj nê ñaê.

34 Ma Abraham gêmoa Pilistinên gamên ñasawa ec ñênjenj. * †

22

Anôtô kêjatu Abraham gebe êkên Isak êtu da

1 Gên samob tonaj su acgom, go Anôtô kêsê Abraham ma awa gêjac ej gebe “Abraham.” Ma ej kêsôm gebe “Aê tec gamoa.”

2 Ma Anôtô kêsôm gebe “Ôkôc nê m latôm tagenj Isak, taj têtmac gêwiñ ej nanj, ma ôna gamên Moria. Anja ônê ôkên ej êtu daja anja lôc tej ñatêpôê taj gabe jatôc êndên aôm nanj.”

3 Tec Abraham gêdi gêdên bêbêc kanucgenj kêkôc nê donki mênkêpô ômbiñkap kêsêp. Ej kêkôc sakiñwaga wakuc luagêc sêwiñ êsêagêc latu Isak. Ej gêga ka kêtuj dajajja ma gêdi gêja gamên, taj Anôtô kêsôm ñabiñ gêdên ej nanj.

* 21:34: Alic 17:19; Isak ñam gebe Ej kêômac. † 21:34: Ber-Seba ñam gebe Bumata têtôc lemenja.

⁴ Gêdêñ bêc kêtù têlêacña Abraham gêoc mataanô sa ma gêlic gamêñ tau gêc jaêcgeñ.

⁵ Go Abraham kêsôm gêdêñ nê sakiñwagaagêc gebe “Amoa tonec awiñ donki. Aêagêc ñapalê ana ônê. Ateñ mec su acgom, go amu amêñ êtiam.”

⁶ Ma Abraham kêkêñ ka dajaña gêdêñ latu Isak gêoc. Ma eñ tau gegen ja ma kêmgôm bôjañ. Ma agêc sêsêlêñ sêwiñ tauñ sêja.

⁷ Ma Isak awa gêjac tama Abraham gebe “Tamoc.” Ma eñ kêsôm gebe “Latucenec, aê tec gamoa.” Ma eñ kêsôm gebe “Ja to ka tec gêc, mago domba dajaña gêmoa ondoc.”

⁸ Ma Abraham kêsôm gebe “Latucenec, Anôtô tau oc ênsuñ domba dajaña.” Ma agêc sêsêlêñ sêwiñ tauñ sêja.

⁹ Agêc sêo lasê gamêñ, tañ Anôtô kêsôm ñabiñ gêdêñ eñ nañ, ma Abraham gêboa altar sa ma gêjac pac ka. Go gêsô latu Isak tônia ma ketoc eñ gêsac altar topac ñaô.

¹⁰ Go Abraham kêmgôm lêma gebe êkôc bôjañ ma êmbuc latu.

¹¹ Mago Apômtaunê añela gêmgôm eñ aña undambê ma kêsôm gebe “Abraham, Abraham.” Ma eñ gêlôc gebe “Aê tec gamoa.”

¹² Ma eñ kêsôm gebe “Lêmam êndêñ ñapalê atom ma ôngôm gêñ teñ êndêñ eñ atom, gebe aê galic aôm kôtêc Anôtô ma kôgamiñ nêmgôm tagen gêdêñ aê atom.”

¹³ Ma Abraham gêoc mataanô sa e gêlic domba kapoac teñ kêkô eñ dêmgôm ñajabo gêjac kêsô odani. Tec Abraham gêja ma kêkôc domba kapoac jakêkêñ kêtù daja gêjô latu su.

¹⁴ Abraham kêsam gamêñ tonan ñaê gebe “Apômtau gebe ênam sa êndêñ ñanoc,” amboac sêsôm-sêsôm e mêngêdêñ galoc gebe “Aña lôc Apômtau gebe ênam sa êndêñ ñanocña.”

¹⁵ Go Apômtaunê añela gêmgôm Abraham aña undambê kêtù dim luagêcña

¹⁶ ma kêsôm gebe “Apômtau kêsôm gebe ‘Aôm gômôm tonan ma kôgamiñ nêmgôm nañ atom, tec katôc lemoc kêpi tauc gebe

¹⁷ janam mec aôm biññanôgeñ, ma nêmgôm wac têtù taêsam têtôm utitalata umbon ñalabuña to têtôm ganac gwêcña. Ma nêñ ñacjonêñ malac ñasacgêdô êtu nêmgôm wakucnêñ.

¹⁸ Ma êtu nêmgôm wakucña laum nomña samob têtap moasiñ sa kêtù tañam wamu aêña.’ ”

¹⁹ Amboac tonan Abraham gêmù gêdêñ nê sakiñwagaagêc gêja ma ac dêdi sêwiñ tauñ sêja Ber-Seba. Ma Abraham gêngôn Ber-Seba kêtù têlê.

Nahornê wakuc

²⁰ Gêñ samob tonan su acgom, go biñ gêdêñ Abraham gebe “Gôlicgac, Milka kêkôc gôlôac amboac tonan kêtù lasim Nahornê.”

²¹ Nacsêga Us agêc lasi Bus ma Kemuel, tañ kêtù Aram tama

²² ma Kesed, Haso, Pildas, Jidlap to Betuel

²³ Betuel kêtù Rebeka tama. Lau 8 tonan Milka kêkôc gêdêñ Abraham lasi Nahor.

²⁴ Ma Milka anao, nê ñaê gebe Reuma, kêkôc Teba, Gaham, Tahas to Maka.

23

Sara gêmâc êndu. Abraham gêjam ôli sêo

¹ Sara gêmâc e nê jala kêtù 127. Saranê jala tau tonan.

² Ma Sara gêmâc êndu aña Kiriât-Arba (ñaê teñ gebe Hebron) aña gamêñ Kanaan. Ma Abraham kêsô gebe êpuc tañjiboa sa ma êtañ êtu Saraña.

³ Su, go Abraham gêdi gêwi nê ñacmatê sin ma kêsôm gêdêñ lau gamêñ Hetña gebe

⁴ “Aê ñac jaba to ñac ñasawaña mênğanğon gawin amac. Akêñ nêñ gamêñ ten êndêñ aê jawê kain êtu gamêñ sêôña gebe jansun ñoc ñacmatê ênêc.”

⁵ Lau gamêñ Hetña sêjô Abraham awa gebe

⁶ “O apômtau, ôkêñ tanam ma bin. Aôm gômoe gôwiñ aêac amboac kasêga towae ten. Ônsun nêñ ñacmatê êsêp ma sêô ñajamanô tau. Aêacma ñac ten êngamin nê sêô êndêñ aôm me êkô aôm auc êtu ônsun nêñ ñacmatê êsêpña atom.”

⁷ Abraham gêdi ma gewec gêdêñ lau gamêñ Hetña, tan têtù gamêñ ñatau nan.

⁸ Ma en kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amac embe alic êtôm gebe jansun ñoc ñacmatê ênêc, go akêñ tanem ñoc bin ma aten Sohar latu Epron ajô aê su

⁹ gebe êkêñ pocgêsun Mak-Pela, tan kêtù ênê gêñ nan, êndêñ aê. Gêsun tau gêc kêsî ênê kôm ñamadin. Aê jakêñ ñaôli samucgen êndêñ en jakô amac lanômñemña ma en êkêñ êtu aêñoc gêñ êtu jansun ñacmatê sêsêpña.”

¹⁰ Mago Epron tau gênğon gêwiñ lau gamêñ Hetña ma ñac Hetña Epron gêjô Abraham awa e lau Hetña tan sêmêñ sênğon malac ñasacgêdô nan samob sênğô ma kêsôm gebe

¹¹ “O apômtau, masianô. Ôñô ñoc bin. Aê jakêñ kôm to jakêñ ñapocgêsun, tan gêc kôm tau nan, ñaômagen êndêñ aôm. Aê kakô ñoc lau lanğonñemña, tec jakêñ gêñ tau ñaômagen êndêñ aôm. Ônsun nêñ ñacmatêman.”

¹² Go Abraham gewec gêdêñ gamêñ ñatau.

¹³ Ma en kêsôm gêdêñ Epron e gamêñ ñatau sênğô sêwiñ gebe “Aê jaten aôm gebe ôkêñ tanam aê. Aê jakêñ kôm ñaôli êndêñ aôm. Ôkôc ñaôli anğa aê lemoc gebe jansun ñoc ñacmatê anğa tonan.”

¹⁴ Epron gêjô Abraham awa gebe

¹⁵ “O apômtau, ôñô ñoc bin. Aêagêc tasôm bin taêsam êpi gamêñ, tan ñaôli amboac dôn silberña 400gen nan, êtu agenña. Ônsun nêñ ñacmatêman.”

¹⁶ Abraham gêlôc gêdêñ Epron. Ma Abraham gêjam dôn silber gêdêñ Epron, tan en kêsam lau gamêñ Hetña sênğô nan, dôn silberña 400. En gêjam dôn kêtôm lau-têtulu-gênwaga sêjam dôn gêdêñ tan.

¹⁷ Amboac tonan Epronñê kôm Mak-Pela, tan gêc Mamre ñagamêñ gêmu oc kêpiña nan, kôm to ñapocgêsun ma gênkain, tan kêkô kôm ñagamêñ samucgen auc nan,

¹⁸ kêtù Abrahamnê. Lau gamêñ Hetña samob, tan sêô lasê ênê malac ñasacgêdô nan, sêlic.

¹⁹ Su, go Abraham kêsun nê awê Sara kêsêp pocgêsun, tan gêc kôm Mak-Pela nan, gêc Mamre (ñaê ten gebe Hebron) ñagamêñ oc kêpiña anğa gamêñ Kanaan.

²⁰ Lau gamêñ Hetña sêkêñ kôm to ñapocgêsun tonan kêtù Abrahamnê gên gebe ênsun ñacmatê sêsêpña. * sacgêdô gêc intênagêsun. Gamêñ tonan kêtù êsêacnêñ malen sêkac saña.

24

Isaknê miñ gêjam awêña

¹ Abraham kêtù ñamalacanô sugac ma nê jala kêtù taêsam. Ma Apômtau gêjam mec Abrahamnê gên samob.

² Ma Abraham kêsôm gêdêñ nê sakinwaga ñamataña, tan gejob ênê gên samob nan, gebe “Ôkêñ lêmam êsô lambic

* **23:20:** Lau ñanô sêboa tunğôm kêgi nêñ malac auc. Sêmasan

³ ma ôtôc lêmam êndêñ Apômtau, tañ kêtû undambê to nom ñaAnôtô nañ, gebe ôkêñ awê teñ êndêñ latuc anğa lau gamêñ Kanaanña, tañ gamoa êsêac ñaluñ nañ, nêñ ñapalêonêñ atom.

⁴ Aôm ôna ñoc malacmôkê ôndêñ ñoc lau naôkôc latuc Isak nê awê teñ anğa ônê.”

⁵ Ma sakiñwaga kêsôm gêdêñ eñ gebe “Amboac ondoc, awê tau embe endec ma êndañguc aê êmêñ gamêñ tonec atom, go jakôc latôm êmu êna gamêñ, tañ aôm gôwi siñ nañ, me.”

⁶ Abraham kêsôm gêdêñ eñ gebe “Ôlic taôm, ôkêñ latuc êna ônê atom.

⁷ Apômtau, Anôtô undambêña, tañ gêwê aê anğa tamocnê andu ma anğa ñoc gôlôacnêñ gamêñ nañ, gêjam biñgalôm gêwiñ aê ma kêtôc lêma gebe Aê gabe jakêñ gamêñ tonec êndêñ nêñ wakuc. Eñ oc êsakiñ nê anġela êmuñ aôm ma aôm ôkôc latucnê awê teñ anğa ônê.

⁸ Mago awê tau embe endec ma êndañguc aôm atom, go biñ, tañ ôtôc lêmam nañ ênêcña. Mago ôkêñ latuc êmu êna ônê êtiam atom.”

⁹ Go sakiñwaga kêkêñ lêma kêsô nê ñatau Abraham lambi ma kêtôc lêma gebe êñgôm ênê biñ ñanô êsa.

¹⁰ Go sakiñwaga kêkôc nê ñataunê kamele 10 to nê ñataunê gêlôn ma awa tokaiñ-tokaiñ ma gêdi gêja. Eñ kêsêlêñ gêja Mesopotamia e gêô lasê Nahornê malac.

¹¹ Eñ kêkêñ kamele sêlêwan tañ anğa buman, tañ kêpoac malac ñagala nañ, gêdêñ kêtula, gêdêñ têm, tañ lauo sêsa gebe têtê buña.

¹² Ma eñ kêsôm gebe “O Apômtau, ñoc ñatau Abraham nê Anôtô, aê jateñ aôm gebe ôlôc gebe jatap kôm ñanô sa ma ôwaka nêñ têmtac gêwiñ ñoc ñatau Abrahamña sa.

¹³ Ôlic acgom, aê mênkakô bumata ñatali ma malacm latuñio oc sêsa mênjtêtê.

¹⁴ Ñapalêo, tañ jasôm biñ êndêñ eñ gebe ‘Ôlêwan ku gebe mênjanôm bu’ nañ, embe êsôm gebe ‘Wacônôm ma jakêñ bu êndêñ nêñ kamele sênôm amboac tonanġen,’ nañ jajala gebe tecenec aôm kôjaliñ sa kêtû nêñ ñacsakiñ Isakña. Biñ tonanġ êtu ñabelo êndêñ aê e jajala gebe kôwaka têmtac gêwiñ ñoc ñatauña sa.”

¹⁵ Eñ kêsôm biñ gêmoa, tec Rebeka kêsa gêoc nê ku buña. Eñ Betuel, tañ Abraham lasi Nahor nê awê Milka kêkôc nañ, latuo eñ.

¹⁶ Ñapalêo tau lanô ñajamanô, eñ awêtakiñ teñ, nañ kêtap ñac teñ sa atom tagen. Eñ kêsêp bumata jakêti bu su ma kêpi gêmêñ.

¹⁷ Go sakiñwaga kêlêti gebe êpuc eñ tônġôn ma kêsôm gebe “Aê gabe jateñ aôm ôkêñ bu ñagec mênjanôm anğa nêñ ku.”

¹⁸ Eñ kêsôm gebe “Ñoc ñatau, ônômman.” Ma seben kêlêwan ku kêsêp lêma ma kêkêñ bu gêdêñ eñ gênôm.

¹⁹ Kêkêñ bu gêdêñ eñ gênôm, go kêsôm gebe “Aê jatê bu mênjakêñ êndêñ nêñ kamele sênôm e êoc êsêac tônġ êwiñ.”

²⁰ Amboac tonanġ eñ kêkêc bu kêsêp bôcnêñ suc kêtê-kêtê bu gêja gêmu mênkêkêñ gêdêñ kamele samob sênôm.

²¹ Ma ñac tau kêsala eñ ñabiñmêgen gebe êjala Apômtau oc gêjam gôliñ ênê lêñ me masi.

²² Kamele sênôm bu e kêtôm, go ñac kêkôc gêlôn goldña teñ, gold tau ñawapac kêtôm gold ñadôn ñamakeñ ma jôc luagêc, tañ ñawapac kêtôm gold ñadôn 10ña

²³ ma kêsôm gebe “Asanê latuo aôm. Ôsôm acgom, ñasawa gêc tamamnê andu êtôm aêac anêcña me masi.”

²⁴ Eñ gêjô eñ awa gebe “Milka agêc Nahor latuñi Betuel latuo aê.”

²⁵ Ma kêsôm biñ ñagêdô gêdêñ eñ gêwiñ gebe “Oba to gêgwan taêsam tê gêc to gamêñ kêtôm gebe anêcña tê gêc.”

²⁶ Ñac tau gewec ma awa gêôc Apômtau

²⁷ e kêsôm gebe “Aê jalambiñ Apômtau, ñoc ñatau Abraham nê Anôtô, tañ kêgamiñ nê têtac gêwiñ to biñ ñañêñ gêdêñ ñoc ñatau atom. Ma Apômtau gêwê aê katôgeñ gadêñ ñoc ñataunê lasitêwainêñ andu.”

²⁸ Ma ñapalêo kêlêti jagêjac miñ biñ tonañ gêdêñ tēnanê lau.

²⁹ Rebekanê luñac teñ gēmoa, ênê ñaê gebe Laban. Ma Laban kêlêti gēja bumata gêdêñ ñac tau.

³⁰ Eñ gêlic gêlôn to joc, tañ luo kêka nan, ma gêñô biñ, luo kêsôm gebe Ñac tau kêsôm biñ amboac tonec gêdêñ aê. Tec eñ kêlêti gêdêñ ñac tau gēja ma kêtap eñ sa kêkô bumata gêwiñ nê kamele.

³¹ Ma eñ kêsôm gebe “O ñatau, tañ Apômtau gêjam mec nan, kôkô awê kêtú asageñña. Ôsô ômôêñman, aê kamasan andu su to gamêñ kêtú kamelenña.”

³² Amboac tonañ ñac tau kêsô andu gēja ma Laban kêkôc kamelenêñ waba su ma kêkêñ oba to gêgwan gêdêñ kamele. Go kêkôc bu gebe Abrahamnê sakiñwaga to nê lau sêkwasiñ eñkainê êsêpña,

³³ go sêkêñ gêñ taniñña gêdêñ sakiñwaga gebe êniñ. Mago kêsôm gebe” Aê janiñ gêñ teñ atom, aê jawa ñoc biñ sa êmuñ acgom.” Laban kêsôm gebe “Amboac tonañ ôsômman.”

³⁴ Tec eñ gêwa tau sa gebe “Abrahamnê sakiñwaga aê.

³⁵ Apômtau gêjam mec ñoc ñatau ñanôgeñ e kêtú kapôêñ. Eñ kêkêñ domba to bulimakao ma silber to gold ma sakiñwagao to ñac ma kamele to donki gêdêñ eñ.

³⁶ Ma ñoc ñataunê awê Sara nê jala kêtú taêsam su ma kêkôc latu teñ ma ñoc ñatau kêkêñ gêñlênsêñ samob gêdêñ eñ gêwê kain.

³⁷ Ma eñ kêsôm gêdêñ aê gebe jatôc lemoc ma kêsôm gebe ‘Aôm ôkôc latucnê awê teñ anga lau Kanaanña, tañ aê gamoa nêñ gamêñ nan, latuñionêñ atom,

³⁸ aôm ôndêñ tamocnê andu to ñoc lasitêwai ôna ma ôkôc latucnê awê teñ anga ônê.’

³⁹ Aê kasôm gêdêñ ñoc ñatau gebe ‘Awê embe êndañguc aê atom, go amboac ondoc.’

⁴⁰ Tec eñ kêsôm gêdêñ aê gebe ‘Apômtau, tañ kasêlêñ gamoa eñ lañônêñ nan, êsakiñ nê anjela êwiñ aôm to ênam gôliñ nêñ lêñ e aôm ôkôc latucnê awê anga ñoc launêñ to anga tamocnê andu.

⁴¹ Embe ô lasê ñoc lasitêwai ma êsêac sêkêñ awê êndêñ aôm atom, go biñ, tañ kôtôc lêmam nan ênêcña.’

⁴² “Ocsalô aê gaô lasê bumata ma kasôm gebe ‘O Apômtau, ñoc ñatau Abraham nê Anôtô aôm, galoc ônam gôliñ ñoc lêñ, tec kasa nec.

⁴³ Ôlic aê, galoc kakô bumata. Ñapalêo, nanêsa êmêñ gebe êtê bu ma jasôm biñ êndêñ eñ gebe “Aê jateñ aôm ôkêñ bu ñagec anga nêñ ku mênjanôm,”

⁴⁴ ma embe êsôm êndêñ aê gebe “Ônômman, ma aê gabe jatê êndêñ nêñ kamele amboac tonañ,” nan awê tecenanê êtu awê tañ Apômtau kêjaliñ eñ sa kêtú ñoc ñataunê latuñña.’

⁴⁵ “Aê taêc gêjam biñ tonañ gêbacnê su atomgeñ, tec Rebeka kêsa gêmêñ gêôc nê ku jakêsêp bumata ma kêtê bu. Ma aê kasôm gêdêñ eñ gebe ‘Ôkêñ bu mênjanôm.’

⁴⁶ Eñ seben kêlêwan ku su ma kêsôm gebe ‘Ônômman, ma aê gabe jakêñ bu êndêñ nêñ kamele sênôm amboac tonañgeñ.’ Tec aê ganôm ma eñ kêkêñ bu gêdêñ kamele sênôm amboac tonañ.

47 Go aê katu kênac enj gebe' Aôm asanê latuo.' Enj kêsôm gebe 'Nahor latu Betuel, tanj Milka kêkôc enj nanj, latuo aê.' Tec aê kakênj gêlônj genj kalenj enj lususunj ma kakênj joc enj kêka.

48 Go aê gawec ma aoc gêôc Apômtau ma kalambinj Apômtau, njoc njatau Abraham nê Anôtô, tanj gêwê aê kasa intêna solop e katap njoc njataunê lasinê latuo sa kêtû ênê latunja.

49 Ma galoc amac embe têtmtac êwinj njoc njatau ma atoc enj sa, go asôm njawae êndênj aê. Embe masi, go asôm amboac tonanjenj, ec jajala gebe anô ê aê me gasê ê aê."

50 Go Laban agêc Betuel sêjô enj awa gebe "Binj tonanj gêmênj anja Apômtaunê. Aêac atôm gebe asôm binj najam me sec tenj êndênj aôm atom.

51 Gôlicgac, Rebeka kêkô aôm lanjômnêm, ôkôc enj ôna ma ôkênj enj êtu nêm njataunê latunê awê êtôm Apômtau kêsôm."

52 Gêdênj tanj Abrahamnê sakinwaga gênjô binj tonanj nanj, enj gêu tau gêdênj Apômtau.

53 Ma sakinwaga kêkôc gêlônj silber to gold ma njakwê jakêkênj gêdênj Rebeka. Ma kêkênj gênj mata êjamgenj gêdênj lunjac to têna amboac tonanjenj.

54 Ma enj to nê lau, tanj sêwinj enj nanj, senj to sênôm gênj ma gêdênj gêbêc tonanj sêc sêwinj êsêac. Nagelej êsêac dêdi sa ma enj kêsôm gebe "Asakinj aê jamu jandênj njoc njatau jana."

55 Mago têna agêc lu sêsôm gebe "Ôlôc gebe njapalêo êmoa êwinj aêac bêc njagêdô amboac bêc 10 su, go aêc ana."

56 Tagenj enj kêsôm gebe "Akôc aê tônj atom gebe Apômtau gêjam gôlinj njoc lênj. Asakinj aê, gebe jaêc jamu jandênj njoc njatau jana."

57 Êsêac sêsôm gebe "Aêac amôêc njapalêo to atu kênac enj tau."

58 Ma êsêac sêmôêc Rebeka ma sêsôm gêdênj enj gebe "Aôm gobe ôwinj njac tonec me masi." Enj kêsôm gebe "Aê gabe jawinj."

59 Tec êsêac sêkênj lunjio agêc ênê jaomwagao to Abrahamnê sakinwaga to nê lau sêja.

60 Ma êsêac sêjam mec Rebeka ma sêsôm gêdênj enj gebe "O awêenec, ôtu lau taêsam tenejni ma lau, tanj sêkênj kisa nêm wakuc nanj, nênj malac êtu nêm wakucnênj."

61 Go Rebeka to nê sakinwagao dêdi ma sêpi kamele ma têttaguc njac tau sêja. Amboac tonanj sakinwaga kêkôc Rebeka ma gêc gêja.

62 Ma Isak gêja gamênj, tanj bumata Ber-Lahai-Roi kêpoac nanj, jagênjgônj gamênj Negeb.

63 Gêdênj kêtula tenj Isak kêsêlênj gêmoa kôm njalêlôm gebe taê ênam nê binj njagêdô e gêôc mataanô sa ma gêlic kamele sêmênj.

64 Ma Rebeka gêôc mataanô sa ma gêlic Isak. Tec kêsêp anja kamele

65 ma kêsôm gêdênj sakinwaga gebe "Asa tê kêpuc aêac tônjtôn nê." Sakinwaga gêjô enj awa gebe "Njoc njatau tau tônê." Tec enj kêkôc nê obo ma kêgêduc tau.

66 Ma sakinwaga gêjac minj binj samob, tanj gêgôm nanj, gêdênj Isak.

67 Go Isak gêwê Rebeka kêsô têna Sara nê becobo gêja ma kêkôc enj kêtû ênê awê ma têtac gêwinj enj. Isak têna gêmac êndu, mago binj tonanj gêjam malô ênê njalêlôm. * tonanj.

25

Abrahamnê wakuc, tanj Katura kêkôc

1 Abraham gêjam awê tenj, ênê njâe gebe Katura.

* 24:67: Lau njanô nênj mêtê sêsôm binj êtu tônja tenj

² Enj kékôc Simran, Joksan, Medan, Midian, Isbak to Sua.

³ Joksan kêka Seba agêc Dedan lasê. Dedan latui lau Asurim to Letusim ma Leumim.

⁴ Midian latui tonec Epa, Eper, Hanok, Abida to Elda. Lau samob tonanꝑ nꝑai têtũ Keturanê gôlôac.

⁵ Ma Abraham gêwi nê gêꝑ samob sinꝑ gêdêꝑ Isak.

⁶ Mago Abraham kékêꝑ awamata gêdêꝑ nê lauo nꝑagêdô nêꝑ gôlôac ma kêsakinꝑ êsêac sêja gamêꝑ oc kêpiꝑa sêmoa jaêc latu Isak. Binꝑ tonanꝑ enꝑ gêgôm gêdêꝑ gêmoa mata jaligenꝑ.

Abraham gêmác êndu to sêsunꝑ enꝑ

⁷ Abrahamnê bêc to jala gêmoaꝑa kêtôm jala 175.

⁸ Ma katu gêwi Abraham sinꝑ ma gêmác êndu. Abraham gêboa nê jala sa têtũ taêsam ma kêtũ nꝑamalac su e kêsaê gebe kêtôm enꝑgac. Tec Apômtau kékalem enꝑ jagêwiꝑ nê lau, taꝑ sêmac sêmuꝑ enꝑ nanꝑ.

⁹ Latuagêc Isak agêc Ismael sêsunꝑ enꝑ kêsêꝑ pocgêsunꝑ Mak-Pela, taꝑ gêc nꝑac gamêꝑ Hetꝑa Sohar latu Epronniê kôm gêc Mamre nꝑagamêꝑ oc kêpiꝑa nanꝑ.

¹⁰ Kôm tonanꝑ Abraham gêjam ôli su anꝑa lau gamêꝑ Hetꝑa nêꝑ. Anꝑa ônê sêsunꝑ Abraham gêc gêwiꝑ nê awê Sara.

¹¹ Abraham gêmác êndu ma Anôtô gêjam mec latu Isak. Isak tec gêmoa bumata Ber-Lahai-Roi nꝑagala.

Ismaelnê wakuc

¹² Saranê sakinꝑwagao Aiguptuo Hagar latu Ismael, taꝑ Abraham kêka enꝑ lasê nanꝑ, nê wakuc tonec.

¹³ Ismael latu i nêꝑ nꝑaê tonec. Ac têdênanꝑ nꝑaê kêtôm tenenꝑi kékôc êsêacꝑa. Ismaelnê nꝑacsêga Nebajot ma Kedar, Adbel, Mibsam,

¹⁴ Misma, Duma, Masa,

¹⁵ Hadad, Tema, Jetur, Napis to Kedema.

¹⁶ Ismael latui tau tonanꝑ ma êsêacnêꝑ nꝑaê tau kêtôm nêꝑ malac to gamêꝑ sêngônꝑa. Kasêga 12 têtôm nêꝑ gôlôacmôkê.

¹⁷ Ismaelnê jala gêmoa nomꝑa tonec gebe 137. Katu gêwi enꝑ sinꝑ ma gêmác êndu jagêwiꝑ nê lau.

¹⁸ Nê wakuc sêngônꝑ gamêꝑ Hawila to Sur, taꝑ gêc kêkanônꝑ Aiguptu gêmu kêsô Asuriaꝑa nanꝑ nꝑasawa. Ac sêngônꝑ sêwiꝑ tawanꝑ atom.

Esau agêc Jakob nêꝑ binꝑ

¹⁹ Abraham latu Isak nê wakuc tau tonec. Isak tama Abraham.

²⁰ Isaknê jala kêtũ 40, go gêjam Rebeka kêtũ ênê awê. Rebeka enꝑ nꝑac Aram nꝑa anꝑa Mesopotamia Betuel latuo, nꝑac Aramꝑa Laban nê lu.

²¹ Ma Isak ketenꝑ mec gêdêꝑ Apômtau kêtũ nê awêꝑa gebe enꝑ awê kapoac tenꝑ. Apômtau kékêꝑ taꝑa ênê mec e ênê awê Rebeka taê.

²² Ôlinꝑbôm sêmonanꝑ taunꝑ sêmoa enꝑ têtacclêlôm ma enꝑ kêsôm gebe “Embe amboac tonanꝑ, nanꝑ jamoa êtu asagenꝑa.” Tec gêja gebe êtu kênac Apômtau.

²³ Ma Apômtau kêsôm gêdêꝑ enꝑ gebe “Gôlôacmôkê luagêc sêmoa aôm têtacclêlôm ma aôm ôkôc laum luagêc, mago sêwa taunꝑ êkôc.

Tenꝑ toôliwalô êlêlêc tenꝑ su ma nꝑacsêga ênam sakinꝑ nꝑacsauꝑ.”

²⁴ Gêdêꝑ nꝑanoc êkôc nꝑapalêꝑa, tec kékôc ôlinꝑbôm.

²⁵ Nꝑac nꝑamata, taꝑ kêsa nanꝑ, kokoc ma ôlilu amuc-amuc, tec sê ênê nꝑaê gebe Esau.

²⁶ Go lasi kêsa ma lêma kêkôc Esau agêbi tôñ, tec sêsam enj gebe Jakob. Isaknê jala kêtú 60, tec tenenji kêkôc êsêagêc.

²⁷ Njapalê têtú kapôênj ma Esau kêtú ñac lêma gwadaña, tañ kêpê talam lêma kata gêjac laoc gamênjen. Ma Jakob kêtú ñac wapac to ñañên, tañ gêngônj becobo.

²⁸ Isak têtac gêwiñ Esau gebe enj genj gwada gêjac ñawae. Mago Rebeka têtac gêwiñ Jakob.

²⁹ Gêdênj ñasawa tenj Jakob geno gabab ma Esau anja kôm gêmênj totêkwa gêbacgenj

³⁰ ma Esau kêsôm gêdênj Jakob gebe “Ôkênj gênj kokoc tonanjen sebenj êndênj aê mênjanij gebe aê tekoc gêbac.” Kêtú tonanña sêsam enj gebe Edom.

³¹ Mago Jakob kêsôm gebe” Ôkênj nêmj gêñlênsêmj ñacsêgaña êndênj aê jawê kainj acgom.”

³² Esau kêsôm gebe “Gôlicgac me, aê oc jamac êndu. Gêñlênsêmj ñacsêgaña ênam aê sa amboac ondóc.”

³³ Jakob kêsôm gebe “Ôtôc lêmam êmunj acgom.” Ma enj kêtôc lêma ma kêkênj nê gêñlênsêmj ñacsêgaña gêdênj Jakob gêwê kainj.

³⁴ Go Jakob kêkênj polom to gabab gêdênj enj. Ma enj genj to gênôm gênj su, go gêdi ma gêc gêja. Tec Esau gêlic gêñlênsêmj ñacsêgaña amboac gênj ñaôma. *

26

Isak gêmôa gamênj Gerar to Ber-Seba

¹ Ma tôbôm tenj kêsa anja gamênj tonanjen. Tôbôm, tañ kêsa gêdênj Abrahamnê têm nanj, tenj. Ma Isak gêdênj Pilistinênj kinj Abimelek gêja Gerar.

² Ma Apômtau geoc tau lasê gêdênj enj ma kêsôm gebe “Ôsêp Aiguptu ôna atom. Ômôa gamênj, tañ jasôm ñabinj êndênj aôm nanjenj.

³ amôa gamênj tau amboac ñac jaba ma aê gabe jawiñ aôm to janam mec aôm. Aê gabe jakênj gamênj tonanjen samob êndênj aôm to nêmj wakuc ma gabe janngôm binj, tañ katôc lemoc gêdênj tamam Abraham nanj ñanô êsa.

⁴ Aê gabe janngôm nêmj wakuc têtú taêsam ñanô lasê têtôm utitalata umbonja ma gabe jakênj gamênj samob tonanjen ñai êndênj nêmj wakuc ma laum nomja samob têtap nêmj wakucnênj mec ñamoasiñ sa,

⁵ gebe Abraham taña wamu aê aoc ma kêmasanj ñoc ñagôlinj to ñoc binjsu ma ñoc binj to ñoc jatu.”

⁶ Tec Isak gêmôa Gerar.

⁷ Gêdênj tañ lau malac tonanña têtú kênac enj kêtú nê awênja nanj, enj kêsôm gebe “Aê luco enj,” gebe enj kêtêc tau, tec kêsôm gebe “Aêñoc awê enj” atom. Enj taê gêjam gebe Moae lau gamênj tonecña sênac aê êndu êtu Rebekanja, gebe enj awê ñajam.

⁸ Enj gêmôa gamênj tau ñasawa ec baliñ su, tec bêc tenj Pilistinênj kinj Abimelek kêtuc kênij kêsa katam saunj ma gêlic Isak kêtú samuc Rebeka.

⁹ Tec Abimelek gêmôêc Isak ma kêsôm gebe “Amboac ondóc, enj aômnêmj awêgoc. Aôm kôsôm gebe aôm lômo enj nanj amboac ondóc.” Isak kêsôm gêdênj enj gebe “Aê gaboc moae jamac êndu êtu enja.”

¹⁰ Abimelek kêsôm gebe “Aôm gôgôm aêac amboac ondóc. Aêñoc launênj tenj embe êmôa êwiñ nêmj awê, go aômnêmj keso ñagêjô êtap aêac sa.”

¹¹ Tec Abimelek gêjac binjsu lau samob gebe “Lau, tañ sêmoasac ñac tonec me nê awê nanj, sênac êsêac êndu.”

* **25:34:** Edom ñam gebe Kokoc.

12 Ma Isak kêsê gêñ kêsêp gamêñ tonañ ma gêjam ñanô kêlêlêc ñêñgeñ su. Apômtau gêjam mec eñ,

13 tec ñac tau kêtú ñac tolêlôm ma nê awa kêtú kapôêñ e kêsâlê eñ auc.

14 Ênê domba to bulimakao taêsam sêmoa ma sakinwaga gwalêkin. Pilisti sêlic e têtac sec.

15 Bumata samob, tañ tamanê sakinwaga sêkwê gêdêñ tama Abraham nê têt nañ, Pilisti sêsun auc ma sêkêñ nom kêsêp.

16 Ma Abimelek kêsôm gêdêñ Isak gebe “Ôêc ôna gebe aôm kôtu ñaclai ñatau kôlêlêc aêac su.”

17 Amboac tonañ Isak gêwl gamêñ ônê sin jagêjam bec anga gaboañ Gerar ma gêngôn tônê.

18 Ma Isak kégawê bumata, tañ sêkwê gêdêñ tama Abraham nê têt nañ sa kêtiam. Abraham gêmec êndu, tec Pilisti sêsun bumata tonañ auc. Ma eñ gê ñaê, tañ tama Abraham gê su nañ sa kêtiam.

19 Mago gêdêñ tañ Isaknê sakinwaga sêkwê bumata anga gaboañ e têtap bu sa nañ,

20 gejobwaga bôcña anga Gerar sêsôm Isaknê gejobwaga bôcña gebe “Bu tonec aêacma.” Tec eñ kêsam bumata tau gebe “Esek,” gebe êsêac sêsôm eñ.

21 Ma êsêac sêkwê bumata teñ kêtiam ma sêsôm tauñ kêtú bu tonañña amboac tonañgeñ. Tec eñ kêsam bumata tau gebe “Sitna.”

22 Ma eñ gêwi gamêñ tônê sin ma kêkwê bumata wakuc teñ. Êsêac sêsôm tauñ kêtú bu tonañña atom, tec kêsam ñaê gebe “Rehobot,” + ma kêsôm gebe “Galoc Apômtau kêkêñ ñasawa gêdêñ aêac gebe tatu taêsam anga gamêñ tau.”

23 Anga ônê Isak jakêpi Ber-Seba.

24 Ma Apômtau geoc tau lasê gêdêñ eñ gêdêñ gêbêc tonañ ma kêsôm gebe “Tamam Abraham nê Anôtô aê. Ôtêc taôm atom gebe aê jawin aôm ma gabe janam mec aôm to jakêñ nêm wakuc têtú taêsam kêtú ñoc sakinwaga Abrahamña.”

25 Ma Isak gêboa altar teñ sa ma awa gêjac Apômtaunê ñaê, go gê becobo. Ma Isaknê sakinwaga sêkwê bumata teñ.

Isak agêc Abimelek sêmoatin poac

26 Go Abimelek anga Gerar gêdêñ eñ gêja. Nê ñac Ausat to nê sinwaganêñ ñac ñamataña Pikol sêwiñ eñ.

27 Isak kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amac têtmac gedec aê, tec ajanda aê anga nêm gamêñ ma galoc amêñ kêtú agenña.”

28 Êsêac sêsôm gebe “Aêac alic gêc awêgeñ gebe Apômtau gêwiñ aôm, tec taên gêjam gebe awiñ aôm ma tatôc lemeñ ma tamoatin poac êndêñ taun,

29 gebe aôm ôngôm aêac sec atom êtôm aêac amoasac aôm atom ma agôm aôm ñajamgeñ e asakin aôm tobinmalôgeñ gôêc gômôêñ. Apômtaunê mec kêpi aôm sugac.”

30 Tec Isak geno moasin gêdêñ êsêac señ to sênôm.

31 Gêdêñ bêbêc kanucgeñ ac dêdi ma têtôc lemeñ gêdêñ taun ma Isak kejon êsêac ma êsêac seboñ taun tobinmalôgeñ.

32 Gêdêñ bêc tonañ Isaknê sakinwaga dêdêñ eñ sêja ma sêkêñ ñawae gêdêñ eñ kêtú bumata, tañ sêkwê nanña, ma sêsôm gêdêñ eñ gebe “Aêac atap bu sa.”

33 Eñ kêsam bumata tau gebe “Siba,” ñam gebe Tatôc lemeñ. Kêtú tonañña malac ñaê gebe Ber-Seba e mêngeñ galoc.

34 Esaunê jala kêtú 40 ma eñ gêjam ñac gamêñ Hetña Beri nê latuo Judit to ñac Hetña Elon nê latuo Basemat têtú ênê awê agêc.

35 Ma êsêagêc sêgôm Isak agêc Rebeka nêñ ñalêlôm ñawapac sec. * † ‡ §

27

Jakob gêjam gengeñ tamanê mec

1 Isak kêtú ñamalacanô ma mataanô kêtú waô e gêlic gamêñ kêtôm atom. Gêdêñ tonañ enj gêmôêc nê ñacsêga Esau ma kêsôm gêdêñ enj gebe “Latucenec.” Ma enj gêjô enj awa gebe “Aê tec gamoa.”

2 Ma enj kêsôm gebe “Gôlicgac me, aê katu ñamalacanô sugac ma gajam kauc ñoc bêc jamac ênduñã.

3 Tec ôkôc nêñ waba gwadañã, nêñ talam to sôb naôtap gwada sa anjã salenj êtu aêñã

4 ma ômansañ gêñ tau êtôm aê têtac êwiñ, go ôkôc mênjaninj gebe janam mec aôm su acgom, go jamac êndu.”

5 Ma Rebeka tanjasuñ gêjac binj, tanj Isak kêsôm gêdêñ latu Esau nanj. Esau gêja salenj kêtú êkôc gwadañã su acgom,

6 go Rebeka kêsôm gêdêñ latu Jakob gebe “Aê ganjô tamam kêsôm binj gêdêñ têwam Esau gebe

7 ‘Ôkôc gwada êtu aêñã, mênômansañ gêñ tau gebe janinj ma janam mec aôm êmuñ jakô Apômtau lanjônêmñã, go jamac êndu.’

8 Kêtú tonaññã, latucenec, tanjam wamu ñoc binj, tec jajatu aôm nec.

9 Ôna ôkôc noninj ñalatu kapoac luagêc anjã ñatonj mênjamansañ tamamnê gêñ êtôm têtac êwiñ

10 ma ôkêñ êndêñ tamam êninj gebe ênam mec aôm êmuñ, go êmac êndu.”

11 Mago Jakob kêsôm gêdêñ têna Rebeka gebe “Aôm gôlic gebe teoc Esau enj ñac ôlilu amuc-amuc, mago aê ôlic selec.

12 Moae tamoc êmoasac aê e ênsaê gebe kasau enj ma êpuc boa aê êjô mec su.”

13 Têna kêsôm gêdêñ enj gebe “Latucenec, binj êpuc boa aômñã êpi aê. Aôm tanjam wamu ñoc binj naôkôc gêñ tau ômôêñ.”

14 Tec enj gêja ma kêkôc gêñ luagêc jakêkêñ gêdêñ têna. Ma têna kêmasañ gêñ kêtôm tama têtac gêwiñ.

15 Go Rebeka kêkôc ñacsêga Esau nê ñakwê omñã, tanj gêc tênanê andu nanj, ma kêkêñ gêdêñ ñac saunj Jakob kêsô.

16 Ma kêkwa Jakob lêma to gêsutêkwa auc ñã noninj ñaôlic.

17 Go kêkêñ gwada to polom, tanj enj kêmasañ nanj, kêsêp latu Jakob lêma.

18 Ma enj kêsô gêdêñ tama jakêsôm gebe “Tamoc.” Ma enj kêsôm gebe “Aê tec gamoa. Latucenec, aôm asa.”

19 Jakob kêsôm gêdêñ tama gebe “Nêñ ñacsêga Esau aê. Aê gagôm binj, tanj kêsôm gêdêñ aê nanj, ñanô kêsa. Galoc ôndi sa ma ôninj ñoc gwada gebe ônam mec aê.”

20 Mago Isak kêsôm gêdêñ latu gebe “Latucenec, amboac ondóc, tec kôtap gwada sa sebenj.” Enj gêjô enj awa gebe “Ñam gebe Apômtau, aômñêm Anôtô tau, kêkêñ gêdêñ aê.” Go Isak kêsôm gêdêñ Jakob gebe

21 “Latucenec, ômôêñmanj, gebe jamoasac aôm e jajala gebe latuc Esau aôm binjanô me masi.”

22 Tec Jakob jakêsa tama Isak ñagala. Enj kêmoasac enj ma kêsôm gebe “Awam kêtôm Jakob awa, mago lêmam kêtôm Esau lêma.”

23 Ma enj kêjala enj atom gebe lêma amuc-amuc kêtôm têwa Esau lêma, tec gêjam mec enj.

* 26:35: Esek ñam gebe Kisa. † 26:35: Sitna ñam gebe Sinj. ‡ 26:35: + Rehobot ñam gebe Ñasawa. § 26:35: Ber-Seba ñam gebe Bumataata têtôc lemeññã. Alic 21:31.

²⁴ Enj kêsôm gebe “Aôm latuc Esau binjanô me masi.” Enj gêjô enj awa gebe “Aê tau tonec.”

²⁵ Go enj kêsôm gebe “Ôkêñ gêñ êndêñ aê mênjaniñ latucnê gwada ma janam mec aôm.” Tec enj kêkêñ gêñ gêdêñ enj genj ma kêkêñ wain gêdêñ enj gênôm.

²⁶ Go tama Isak kêsôm gêdêñ enj gebe “Latucenec, mênjôtu gasuc ma ôlêsôp aê.”

²⁷ Ma enj kêtú gasuc to kêlêsôp enj. Ma Isak gêñu ênê ñakwê ñamalu ma gêjam mec enj to kêsôm gebe

“Gôlicgac me, latucnê ñamalu
kêtôm kôm, tañ Apômtau gêjam mec nañ,
ñamalu gêjam sañiñ.

²⁸ Anôtô êkêñ maniñ umbonña êsêlô êpi aôm
to nom ñalêsi ma polom to wain ñanô lasê.

²⁹ Enj êkêñ tentenlatu sênam sakiñ aôm
to laum sewec êndêñ aôm.

Ôtu lasiminêñ ñatau
to tênam latuí sewec êndêñ aôm.

Aê japuc boa lau, tañ sêpuc boa aôm
to janam mec êsêac, tañ sênam mec aôm.”

³⁰ Isak gêjam mec Jakob su ma Jakob gêwi tama Isak siñ dambêgenj, ma têwa Esau anja salenj gêmêñ.

³¹ Enj kêmasañ nê gwada amboac tonañ ma kêkêñ gêdêñ tama. Ma enj kêsôm gêdêñ tama gebe “O tamoc, ôndi sa ma ôniñ latômnê gwada gebe ônam mec aê.”

³² Tama Isak kêsôm gêdêñ enj gebe “Aôm asa.” Enj gêjô enj awa gebe “Aôm latôm ñacsêga aê, Esau.”

³³ Go Isak kêtakê ñanôgenj ma kêsôm gebe “Amboac ondoc, aôm gômôêñ atomgenj ma asa kêtap gwada sa to kêkêñ gêdêñ aê gaenj ma gajam mec enj su. Binjanô, mec kêpi enj sugac, oc êwê kainj.”

³⁴ Esau gêñô tamanê binj tonañ ma kêwakic to kêtanj lasê ma kêsôm gêdêñ tama gebe “O tamoc, ônam mec aê amboac tonanjenmanj.”

³⁵ Mago enj kêsôm gebe “Lasim gêmêñ kêbôli tau kêpi aôm ma kêjanjo aômnmê mec su.”

³⁶ Ma Esau kêsôm gebe “Ac sê ênê ñaê gebe Jakob jagêdêñgenj gebe enj kêsau aê kêtú dim luagêc sugac. Enj kêjanjo ñoc gêñlênsê m ñacsêganña ma galoc enj kêjanjo ñoc mec su gêwiñ.” Go enj kêsôm gebe “Aôm kôgamiñ mec teñ kêtú aêña me masi.”

³⁷ Isak gêjô Esau awa gebe “Ôlic acgom, aê kakêñ enj kêtú nê m ñatau ma kakêñ lasii samob gêdêñ enj gebe têtú ênê sakiñwaga ma kakêñ polom to wain gêdêñ enj gêwê kainj. O latucenec, aê janam aôm sa ña gêñ amboac ondoc.”

³⁸ Esau kêsôm gêdêñ tama gebe “O tamoc, aômnmê mec tagenjenj gêc me masi. O tamoc, ônam mec aê amboac tonanjenmanj.” Ma Esau gêôc awa sa ma kêtanj lasê.

³⁹ Go tama Isak gêjô enj awa gebe
“Malam ôñgônña ênêc jaêc kôm tonalêsi
to gamêñ maniñ umbonña êsêlô êsêpña.

⁴⁰ Nê m siñ êlôm aôm
ma ônam sakiñ lasim.
Mago embe ôñgôm ôtu wakac,
go bêc teñ ônsaic ênê sakiñ su
êkôninñ aôm tônj êtiam atom.

Isak kêsakiñ Jakob gêja Haran

⁴¹ Galoc Esau têtac gedec Jakob kêtû mec, tañ kêtap sa anğa tamanê nanğa. Ma Esau kêsôm gêdêñ tau gebe “Bêc tatañ tañjiboa êtu tamocña kêdabin. Su, go janac lasic Jakob êndu.”

⁴² Rebeka gêñô latusêga Esau nê bin tonañ naboña, tec kêsakin bin gêdêñ ñac saun Jakob ma kêkalem en ma kêsôm gêdêñ en gebe “Ôlic acgom, têwam Esau gebe êkac kamocgôc. En gebe ênac aôm êndu, tec kêkic aômñêm bin.

⁴³ Kêtû tonañña, latucenec, tañam wamu aê aoc. Ôndi ôêc ôndêñ lucñac Laban ôna Haran.

⁴⁴ Ômoa ôwiñ en têm ñagêdô e têwamnê ñalêlôm êtu malô

⁴⁵ e têtac ñandan êôn su ma êlin bin, tañ gôgôm gêdêñ en nan sin, ocgo jasakiñ bin êwac gebe ômu ômôên. Êtu asagenña amagêc lulugen anaña awi aê sin êndêñ bêc tagen.”

⁴⁶ Ma Rebeka kêsôm gêdêñ Isak gebe “Aê ôlic ñakam kêtû lau gamêñ Hetña nêñ lauonja. Jakob embe ênam lau Hetña nêñ awê teñ êwiñ êtôm laocoagêc, awê teñ anğa lau gamêñ tonecña nêñ, go aê jamoa nom êtu agenña.”

28

Jakob gêdi gêja gamêñbôm

¹ Go Isak gêmôêc Jakob ma gêjam mec en, go kêjatu en ma kêsôm gebe “Ônam awê gamêñ Kanaanja teñ êtu nêm awê atomanô.

² Ôndi ôêc ôna Mesopotamia ôndêñ tênam tama Betuel nê andu ma ônam awê teñ anğa tênamnê luñac Laban nê latuionên.

³ Njajaja ñatau Anôtô ênam mec aôm gebe ôtap gôlôac wakuc sa e ôtu taêsam ma ôtu lau tom-tom.

⁴ En êkên Abrahamnê mec ñanô êndêñ aôm to nêm wakuc, gebe nom, tañ Anôtô kêkên gêdêñ Abraham ma aôm gômoa amboac ñac jaba nan, êtu aômñêm gêñ.”

⁵ Amboac tonañ Isak kêsakin Jakob gêja Mesopotamia gêdêñ ñac Aramña Betuel latu Laban, Esau agêc Jakob tenenji Rebeka nê luñac.

Esau gêjam awê teñ

⁶ Esau gêlic gebe Isak gêjam mec Jakob ma kêsakin en gêja Mesopotamia gebe ênam awê anğa ônê ma gêdêñ tañ gêjam mec en nan, kêjatu en gebe “Ônam awê gamêñ Kanaan ña teñ êtu nêm awê atomanô,”

⁷ ma Jakob taña wamu tama agêc têna ma gêc gêja Mesopotamia.

⁸ Tec Esau kêjala gebe tama Isak gêlic lauo gamêñ Kanaanja ñajam atom

⁹ ma Esau gêdêñ Ismael gêja ma gêjam Abraham latu Ismael latuo, Nebajot luo Mahalat kêtû ênê awê gêwiñ awêlu, tañ en gêjam su nan.

Jakob gêc mê anğa Betel

¹⁰ Jakob gêdi anğa Ber-Seba kêsêlên kepen Haran gêja

¹¹ e kêsa ñasawa teñ jagêc gebe oc kêsêp su. En kêkôc poc, tañ sêc gamêñ tonañ nan, ñaten geden kêtû nê kwalim ma kêsa tau sic gebe ênêc bêc.

¹² Ma gêc mê gebe têcwale teñ kêkô nom ma ñatêpôê jadinjen undambê. Ma Anôtônê anjela sêpi-sêsêp sêmoa têc.

¹³ Ma gêlic Apômtau kêkô têcôña ma kêsôm gebe “Apômtau, tamamagêc Abraham agêc Isak nêñ Anôtô aê. Nom, tañ gôêc nan, aê gabe jakên êndêñ aôm to nêm wakuc.

¹⁴ Ma aômñêm wakuc oc ñanô lasê têtôm ganac gwêcña ma sêlain taun sêmu gamêñ oc kêsêp to oc kêpi ma gamêñ gêmu kêsêp to gêmu kêpiña sêna ma aôm to nêm wakuc nêm mec ñamoasiñ êmoasiñ gôlôac to gôlôac êtôm nom ñagamênjen êna.

15 Gôlicgac me, aê gawin aôm ma gabe jajop aôm êtôm nêl lêj ôsaja samobgen ma gabe jawê aôm e ômu ômôên gamên tonec êtiam, gebe aê jawi aôm sin atom e janôm bin, tan gajac mata gédên aôm nan nân êsa acgom.”

16 Jakob gêc bêc e mata gêlac ma kêsôm gebe “Binjanôgen, Apômtau gêmoa gamên tonecgoc ma aê gajam kauc.”

17 Ma en kêtêc tau ma kêsôm gebe “Gamên tonec gamên dabunogoc. Anôtô tau nê andu ma undambê nasacgêdô tonec.”

18 Gédên bêbêc kanucgen Jakob gêdi sa ma gêjac poc, tan geden kêtû nê kwalim nan, sa kêkô kêtû nabelo ma kêkêc niptêkwi kêpi poc tau.

19 En kêsam gamên tau nê gebe Betel. Gêmungen sêsam malac tonan nê gebe Lus.

20 Ma Jakob gêjac mata bin amboac tonec gebe “Anôtô embe êwin aê ma ejop aê anga intêna, tec jasa nec, ma êkên mo aê jani to nêkwê aê jasôna êndên aê

21 e jaô lasê tamocnê andu tobinmalôgen êtiam, go Apômtau êtu noc Anôtô.

22 Poc tonec gajac sa kêkô kêtû nabelo êtu Anôtônê andu. Ma gên samob, tan aôm ôkên êndên aê nan, aê jakên gên 10-10 natej nanô-ten nanô êtômgen êmu êndên aôm êwac.” *

29

Jakob gêjam sakin Laban gêjô Rahel agêc Lea

1 Go Jakob gêdi ma kêsêlên e gêo lasê lau oc kêpi nêl gamên.

2 Mata geso gamên, tec gêlic bumata ten kêpoac kôm ma domba ton têlêac sêc nêgala gebe domba têtap nêl bu sa anga bumata tau. Poc kapôên kêgadê bumata tau.

3 Domba naton samob embe sêpi tagen su, go nagejobwaga sêoc poc su anga bumata ma sêkên bu êndên domba sênôm. Su, go sêkên poc êmu nêmal naêngandê bu auc êtiam.

4 Ma Jakob kêsôm gédên êsêac gebe “O noc lasitêwaiac, amac anga ondoc.” Êsêac sêsôm gebe “Aêac anga Haran.”

5 En kêsôm gédên êsêac gebe “Amac ajala Nahor latu Laban me masi.” Êsêac sêsôm gebe “Aêac ajala enjagac.”

6 En kêsôm gédên êsêac gebe “En gêmoa nêjam me masi.” Êsêac sêsôm gebe “Gêmoa nêjam. Ôlic en latuo Rahel gêmên gêwin domba.”

7 En kêsôm gebe “Amboac ondoc, oc kêkô nalun, tec bôc sêsô sapa sêna atomgen, akên bu êndên êsêac, go aêc ana gebe sênin gêgwanmanj.”

8 Mago êsêac sêsôm gebe “Aêac atôm atom tagen. Domba naton samob sêpi tagen acgom, go aoc poc su anga bumata ma akên bu êndên domba sênôm.”

9 En gêjam binjalôm gêwin êsêac gêmoa, ma Rahel gêo lasê gêwin tamanê domba gebe en gejob êsêac.

10 Jakob gêlic sa langwa Laban nê latuo Rahel to nê domba, go gêja gêoc poc su anga bumata ma kêkên bu gédên sa langwa Laban nê domba sênôm.

11 Go Jakob kêlêso Rahel ma kêtaj lasê.

12 Go Jakob gêwa tau sa gédên Rahel gebe “Tamamnê gôlôacnên ten aê, gebe tinoc Rebeka.” Tec Rahel kêlêti jakêsôm nêwae gédên tama.

13 Laban gênô lu latu Jakob nêwae ma kêlêti gebe êkoc en sa. En kêmboên to kêlêso en, go gêwê en kêsô nê andu. Jakob gêjac nê lên samob nêmin gédên Laban

14 ma Laban kêsôm gédên en gebe “Binjanô, aênoc natê nêgêdô aôm.” Ma Jakob gêmoa gêwin en ajôn ten.

* 28:22: Betel nêam gebe Anôtônê andu.

¹⁵ Go Laban kêsôm gédên Jakob gebe “Aôm anga ñoc gôlôacnên, tec ônam sakin aê ñaôma me. Ôsômman, jakên ñagêjô amboac ondoc êndên aôm êjô nêm kôm.”

¹⁶ Ma Labannê latuoagêc sêmoa, awêsêganê ñaê gebe Lea ma awê saun nê gebe Rahel.

¹⁷ Lea lanôanô tutuc, mago Rahel ôli to lanôanô latu-latu.

¹⁸ Ma Jakob têtac gêwiñ Rahel, tec en kêsôm gebe “Aê gabe janam sakin aôm jala 7 êjô latômo saun Rahel su.”

¹⁹ Laban kêsôm gebe “Jakên en êndên aôm oc ñajam êlêlêc jakên en êndên ñac jaba ten su. Amboac tonan ômoa ôwiñ aê.”

²⁰ Tec Jakob gêjam sakin jala 7 kêtuh Rahel. En têtac gêwiñ en ñanô, tec gêlic ñasawa tonan kêtôm bêc luagêcgen.

²¹ Go Jakob kêsôm gédên Laban gebe “Ôkên ñoc awê êndên aê gebe jamoa jawiñ en gebe ñoc têm gêbacnê.”

²² Ma Laban kêkalem lau malacña samob sêpi tagen ma geno moasiñ ten.

²³ Mago gédên kêtulala en kêkôc latuo Lea ma gêwê en gédên Jakob gebe êmoa êwiñ en.

²⁴ (Laban kêkên nê sakinwagao Silpa gédên latuo Lea gebe ênam sakin en.)

²⁵ Ma gédên bêbêcgen Jakob gêlic gebe Lea. Ma en kêsôm gédên Laban gebe “Aôm gôgôm aê amboac ondoc. Aê gajam sakin aôm kêtuh Rahel ña atom me. Aôm kôsau aê kêtuh asagenña.”

²⁶ Laban gêjô en awa gebe “Aêacma mêtê gebe awê saun ênam ñac êmun awêsêga nec gêc atom.

²⁷ Agêc amoa awiñ taôm e woke tonec êmbacnê, go aêc akên awê ten êndên aôm êwiñ. Ma aôm ônam sakin aê jala 7 êtiam êjô awê tau.”

²⁸ Jakob gêlic ñajam ma agêc sêmoa sêwiñ tauñ e woke tau gêbacnê, go Laban kêkên latuo Rahel gédên en gêjam.

²⁹ (Laban kêkên nê sakinwagao Bilha gédên latuo Rahel gebe ênam sakin en.)

³⁰ Ma Jakob gêmoa gêwiñ Rahel amboac tonan en ma têtac gêwiñ Rahel kêlêlêc Lea su. Ma en gêjam sakin Laban jala 7 gêwiñ.

Jakobnê wakuc

³¹ Apômtau gêlic gebe Jakob têtac gedec Lea, tec kêkên en kêkêkam ñapalê. Mago Rahel en awê kapoac.

³² Ma Lea taê ma kêkôc ñapalê ñac ma gê ênê ñaê gebe Ruben gebe en kêsôm gebe” Apômtau mata gê ñoc gên wapac ma galoc ñoc akwen oc têtac êwiñ aê.”

³³ En taê kêtiam ma kêkôc ñapalê ñac ten ma kêsôm gebe “Apômtau gênô su gebe têtac gedec aê, tec kêkên latuc tonec gêwiñ.” Ma gê ênê ñaê gebe Simeon.

³⁴ En taê-kêtiam ma kêkôc ñapalê ñac ten ma kêsôm gebe “Galoc ñoc akwen êsap aê tôn gebe aê kakôc ênê latui têlêc.” Kêtu tonan en gê ênê ñaê gebe Lewi.

³⁵ Ma en taê kêtiam ma kêkôc ñapalê ñac ten ma kêsôm gebe “Galoc aê gabe jalambiñ Apômtau.” Kêtu tonan en gê ênê ñaê gebe Juda. Go kêkôc gôlôac kêtiam atom.*

30

¹ Rahel kêsâ gebe en oc êkôc ñapalê êjô Jakob atom, tec gêjam lêmun têwao ma kêsôm gédên Jakob gebe “Ôka ñoc gôlôac lasê. Embe masi, oc jamac êndu.”

² Jakob têtac ñandan kêsâ gédên Rahel ma kêsôm gédên en gebe “Aê gajô Anôtô su me. En kêgamiñ têtac lêlêlôm ñanânô gédên aôm.”

* 29:35: Lau tonan sêlic nêñ om awê to ñacña woke samuc ten.

³ Go en kêsôm gebe “Noc sakinwagao Bilha tonec. Ômoa ôwiņ en gebe êkôc űapalê êngôn aê labucm gebe jatap latuc ten sa anġa ênê.”

⁴ Tec kêkêņ nê sakinwagao Bilha gêdêņ Jakob kêtũ ênê awê ma Jakob gêmoa gêwiņ en.

⁵ Ma Bilha taê e kêkôc űapalê űac gêjô Jakob.

⁶ Go Rahel kêsôm gebe “Anôtô kêmêtôc aê ma kêkêņ taņa aê aoc, tec kêkêņ latuc gêdêņ aê.” Kêtũ tonanġa en gê ênê űaê gebe Dan.

⁷ Ma Rahelnê sakinwagao Bilha taê kêtiam ma kêkôc latu kêtũ luagêcņa gêjô Jakob.

⁸ Ma Rahel kêsôm gebe “Aêagêc teoco amônan taunġ űajanġen e kaku en tulu.” Tec gê űapalênê űaê gebe Naptali.

⁹ Lea kêsâe gebe oc êkôc gôlôac êtiam atom, tec kêkôc nê sakinwagao Silpa ma kêkêņ en gêdêņ Jakob kêtũ ênê awê.

¹⁰ Ma Leanê sakinwagao Silpa kêkôc latu ten gêjô Jakob.

¹¹ Ma Lea kêsôm gebe “Aê katap űoc űajam sa.” Ma gê ênê űaê gebe Gad.

¹² Go Leanê sakinwagao Silpa kêkôc latu kêtũ luagêcņa gêjô Jakob.

¹³ Ma Lea kêsôm gebe “Aê gamoa totêtac wapigen. Binġanô, lauo sêlambin aê.” Tec gê ênê űaê gebe Aser.

¹⁴ Gêdêņ têm sejon kôm űanô sanġ nanġ, Ruben gêja kôm ma kêtap kaņanô űagêdô sa, taņ lauo kapoac sêkôc êtu sêkêkam űapalêņa. En kêkêņ gêdêņ têna Lea. Ma Rahel kêsôm gêdêņ Lea gebe “Ôkêņ latômnê kaņanô êndêņ aêmanġ.”

¹⁵ Ma Lea kêsôm gebe “Amboac ondoc, aôm kôjanġo űoc akwen su, nec gôlic amboac gêņ űaôma me. Ma galoc gobe ôkôc latucnê ka űanô su amboac tonanġen me.” Ma Rahel kêsôm gebe “Amboac tonanġ êmbêc tonec êmoa êwiņ aôm êjô latômnê ka űanô.”

¹⁶ Gêdêņ kêtula Jakob gêmu gêmêņ anġa kôm ma Lea kêpuc en têtôtôn ma kêsôm gebe “Ôndêņ aê ômôêņmanġ gebe aê gajam ôli aôm űa latucnê ka űanô.” Tec gêmoa gêwiņ en gêdêņ gêbêc tonanġ.

¹⁷ Ma Anôtô kêkêņ taņa Lea e taê ma kêkôc latu kêtũ lemen tenġa gêjô Jakob.

¹⁸ Ma Lea kêsôm gebe “Anôtô kêkêņ latuc ten gêdêņ aê gêjô aê kakêņ űoc sakinwagao gêdêņ űoc akwenġ.” Ma gê ênê űaê gebe Isakar.

¹⁹ Go Lea taê kêtiam ma kêkôc latu kêtũ 6ņa gêjô Jakob.

²⁰ Ma Lea kêsôm gebe “Anôtô kêkêņ gêņ űajam gêdêņ aê. Galoc űoc akwen etoc aê sa gebe aê kakôc latuci 6 gêjô enġ.” Ma en gê ênê űaê gebe Sebulon.

²¹ Tonanġ su, go en kêkôc latuo ten ma gê ênê űaê gebe Dina.

²² Go Anôtô taê gêjam Rahel ma kêkêņ taņa en ma gêlôc sa gebe êkôc űapalê.

²³ En taê ma kêkôc űapalê ma kêsôm gebe “Anôtô gesen űoc binġ majocņa su,”

²⁴ ma gê ênê űaê gebe Josep ma kêsôm gebe “Apômtau êkêņ latuc ten mênêwiņġ.”

Jakob kêmasan binġ gêdêņ Laban

²⁵ Rahel kêkôc Josep su, go Jakob kêsôm gêdêņ Laban gebe “Ôsakin aê jamũ jana űoc malac to űoc gamêņ.

²⁶ Ôkêņ űoc lauo to űoc gôlôac êndêņ aê gebe aê gajam sakin aôm kêtũ êsêacņa. Ôlôc, go jaêc jana. Aôm kôjala sakin, taņ gajam gêdêņ aôm nanġac.”

²⁷ Ma Laban kêsôm gêdêņ en gebe “Ôlic aê űajammanġ. Aê kapuc kapoac ma katap sa gebe Apômtau gêjam mec aê kêtũ aômņa.

²⁸ Ôsam nêm űaôli ma aê gabe jakêņ êndêņ aôm.”

²⁹ Ma Jakob kêsôm gêdêņ en gebe “Taôm kôjala sakin, taņ gajam nanġ, ma gôlic nêm bulimakao to bôc űagêdô sêmoa űalêņ gêdêņ aê gajob êsêacņa,

³⁰ gebe luagêcgen sêmoa gêdêñ aê gamêñ atomgen ma galoc têtù taêsam, ma Apômtau gêjam mec aôm gêdêñ ñasawa, tañ aê gamoa gawiñ aôm nañ. Mago galoc amboac ondoc. Aê janam kôm janam tauc ñoc gôlôac sa êndêñ ondocgen.”

³¹ Ma Laban kêsôm gebe “Amboac tonañ aê jakêñ asagen êndêñ aôm.” Ma Jakob gêjô en awa gebe “Ôkêñ gêñ ten êndêñ aê atom. Aôm embe ôlôc êndêñ ñoc biñ tonec, go aê jatu gejobwaga ma jajop nêmbôc êtiam.

³² Galoc aê janac nêmbôc peben kêsî ma jajalin bôc ôlin komokom to tictêla-tictêla samob sa ma domba jejec to nonin komokom to tictêla-tictêla amboac tonanjen ma gêñ tonañ têtù ñoc ñaôli.

³³ Êtu ñamu biñ tonec êwaka aê sa gebe aê ñac gêdêñ gebe Aôm embe ômôên gebe ônac ñoc ñaôli kêsî ma ôlic nonin, tañ ôlin komokom to tictêla-tictêla atom to domba, tañ jejec atom nañ ñaten, go ôlic aê amboac ñac genjen.”

³⁴ Laban kêsôm gebe “Ñajam, amboac tonañ nêmbiñ êtu tôñ.”

³⁵ Mago gêdêñ bêc tecenan Laban kêkôc nonin kapoac talô-talô to tictêla-tictêla ma nonin têna ôlin komokom to tictêla-tictêla samob su, samob, tañ ôlin sêpsêp ñagec gêc nañ, to domba jejec samob amboac tonañ ma kêkêñ gêdêñ latui sejop.

³⁶ Ma gêc gêja e intêna ñasawa kêtôm bêc têtêac gen êsêagêc Jakob kêsî ma Jakob gejob Labannê bôc ñagêdôgen.

³⁷ Go Jakob kêkôc kalatu anga kalelon to otic ma kaopo ma geben ñaôlic ñatalô tictêla-tictêla.

³⁸ En kêkôc kalatu, tañ kêmasañ su nañ, jaketoc kêkô busawa, kêkô suc, tañ bôc sêmên sênôm bu kêsêpña nañ, kêkô bôc lanônênma solop. Go gêdêñ noc sênôm buña bôc sêgêli tañ sêmoa.

³⁹ Bôc sêgêli tañ sêmoa sêkanôn gamên, tañ kalatu sêkô nañ, tec sêsu ñalatu ôlin talô-talô to komokom ma tictêla-tictêla.

⁴⁰ Domba tonañ sêmoa taunja ma Jakob kêkêñ bôc ñagêdô lanôn gêdêñ bôc ôlin komokom to tictêla-tictêla, tañ sêmoa Labannê bôc ñaton ñalêlôm nañ. Ma en kêjalin tau nê bôc ñaton ñagêdô sa ma kêkêñ nê gêñ sêwiñ Labannê atom.

⁴¹ Embe bôc toôlinwalô sêngêli tañ, go Jakob naetoc kalatu ênêc bôc lanônênma êsêp suc ñalêlôm gebe sêlic kalatu ma sêngêli tañ.

⁴² Mago embe bôc toôlin secsec, go naetoc kalatu êkô atom. Kêtu tonanja bôc toôlin secsec têtù Labannê ma bôc toôlinwalô têtù Jakobnê.

⁴³ Tec ñac tau kêtù ñac tolêlôm ma kêtap nê bôc ma sakinwagao to ñac ma kamele to donki taêsam sa.

31

Jakob gêwi Laban sin

¹ Ma Jakob gêñô Laban latui sêsôm-sêsôm gêdêñ tañ gebe “Jakob kêjanjo tameninê gêñ samob su. Anja tameninê gêñ en kêtap waba taêsam sa e kêtù ñac tolêlôm.”

² Ma Jakob kêsaê Laban lanôn e gêlic kêtôm gêmunjen kêtiam atom.

³ Tec Apômtau kêsôm gêdêñ Jakob gebe” Ômu tamami to nêmbawan nêñ gamên ôna ma aê oc jawin aôm.”

⁴ Ma Jakob kêsakin biñ gêja ma gêmôc Rahel agêc Lea sêmên kôm, tañ nê bôc sêmoa nañ,

⁵ ma kêsôm gêdêñ êsêagêc gebe “Aê galic tamemi lanôn amboac ten, en gêlic aê ñajam amboac gêmunja kêtiam atom. Mago tamocnê Anôtô gêmoa gêwiñ aê.

⁶ Amagêc ajala gebe gajam sakinj tamemi tonoc ñaclai samucgenj.

⁷ Mago tamemi kêsau aê ma gêjam ñoc ñaôli ôkwi kêtú dim 10. Mago Anôtô kêkô enj auc gebe êngôm aê sec atom.

⁸ Gêdênj tanj enj kêsôm gebe 'Bôc toôlinj komokom têtú nê m ñaôli' nanj, bôc samob sêsu ñalatu toôlinj komokom. Ma gêdênj tanj enj kêsôm gebe 'Bôc toôlinj tictêla-tictêla têtú nê m ñaôli' nanj, bôc samob sêsu ñalatu toôlinj tictêla-tictêlagenj.

⁹ Amboac tonanj Anôtô kêkôc bôc su anja tameminê ma kêkênj gêdênj aê.

¹⁰ "Gêdênj têm tanj bôc sêgêli tauñña nanj, aê gaôc matocanô sa ma gaêc mê tenj ma galic noninj kapoac, tanj sêgêli noninj têna nanj, ôlinj komokom to tictêla-tictêla ma talô-talô.

¹¹ Go Anôtônê anela awa gêjac aê gêdênj tanj gaêc mê gaêc nanj, gebe 'Jakob.' Ma aê kasôm gebe 'Aê tec gamoa.'

¹² Ma enj kêsôm gebe 'Ôc matamanô sa ma ôlic. Noninj kapoac samob, tanj sêgêli noninj têna nanj, ôlinj komokom to tictêla-tictêla ma talô-talô gebe aê galic gênj samob, tanj Laban gêgôm gêdênj aôm nanj.

¹³ Aê Anôtô, tec gaoc tauc lasê gêdênj aôm anja Betel nanj, gêdênj tanj aôm goenj oso poc ma gôjac mata binj gêdênj aê nanj. Galoc ôndi ôwi gamênj tonec sinj ma ômu ôna gamênj, tanj tênam kêkôc aômña nanj."

¹⁴ Ma Rahel agêc Lea sêjô enj awa gebe" Aêagêc awê kainj gênj ñagêdô to gênj lêsêm ñagêdô gêc tamemainê andu me.

¹⁵ Enj gêlic aêagêc amboac lauo jaba. Enj kêtulu aêagêc ma kêjainj awa, tanj gêjô aêagêc nanj, su.

¹⁶ Waba samob, tanj Anôtô kêkôc su anja tamemainê nanj, kêtú aêagêc to ma gôlôac ma gênj. Kêtú tonanña ôngôm binj samob, tanj Anôtô kêsôm gêdênj aôm nanj, ñanô êsamanj."

¹⁷ Tec Jakob gêdi ma kêkênj latui to nê lauo sêngônj kamele ñaô.

¹⁸ Ma enj gêwê nê bôc to gênj matenj jali samob, tanj kêtap sa nanj, bôc samob, tanj têtú ênê gênj gêdênj enj gêmoa Mesopotamia nanj, gebe êndênj tama Isak êna gamênj Kanaan.

¹⁹ Laban gêja gebe êkapiñ domba ñaôlilu. Ma Rahel gêjam genjenj tamanê anôtô gwam.

²⁰ Ma Jakob gêwê ñac Aramña Laban auc gebe kêkênj tau êc êna nec ñawae tenj gêdênj enj atom.

²¹ Enj gêc tonê waba samobgenj gêja, go gêdi jagelom bu Euprat ma kêsêlênj lanjô gêlac gamênj lôcña Gilead.

Laban kêjanda Jakob

²² Bêc têtêac gêjana, go sêsôm gêdênj Laban gebe Jakob gêc gêja.

²³ Tec enj kejonj nê tawanj sêwiñ enj ma kêjanda Jakob bêc 7 e gê enj tônj anja gamênj lôcña Gilead.

²⁴ Mago gêdênj gêbêc Anôtô jagêsunj mê gêdênj ñac Aramña Laban ma kêsôm gêdênj enj gebe "Ôlic taôm, ôsôm binj ñajam me sec êndênj Jakob atom."

²⁵ Ma Laban kêka lêtêc Jakob. Jakob gê nê becobo kêkô lôc ma Laban to nê tawanj jasêlêwanj tauñj sêmoa gamênj lôcña Gilead.

²⁶ Ma Laban kêsôm gêdênj Jakob gebe "Aôm gôgôm asagenj, tec gôwê aê auc ma kôjanjo latucoagêc su amboac sinwaga sêjanjo ñacjo, tanj sêku êsêac tulu nanj su.

²⁷ Kêtú asagenña aôm gôwê aê auc ma gôêc kelecgenj gômôênj. Aê gabe jambonj aôm ña wê to onj ma dauc, mago aôm kôsôm binj tenj gêdênj aê atom.

²⁸ Ma kêtú asagenña aôm godec gebe jalêsôp latucoagêc to dêbuci alinjanô atom. Aôm gôgôm gênj meloc.

²⁹ Aê katôm gebe janğôm aôm sec. Mago tamamnê Anôtô kêsôm biñ gêdêñ aê gêdêñ gêbêc tonan gebe ‘Ôlic taôm, ôsôm biñ ñajam me sec teñ êndêñ Jakob atom.’

³⁰ Ma galoc aôm gôêc gômôêñ gebe gôjam awam su tamamnê anduñ. Mago kêtú asageñña aôm gôjam geñgeñ aêñoc anôtôi gwam.”

³¹ Jakob gêjô Laban awa gebe “Aê katêc tauc gaboc aôm ôjanğo latômio su anğa aêñoc.

³² Aôm embe ôtap nêñ anôtôi gwam sa anğa ñac teñ nê, nan oc êmoa mata jali atom. Aêacnêñ tawan sêmoa, tec ômbêlêñ ñoc waba e ôtap nêñ gêñ sa ma ôkôc êsêac sêlic.” Jakob gêñô Rahel gêjam geñgeñ gêñ tau ñawae atom.

³³ Amboac tonan Laban kêsô Jakobnê bec gêja ma kêsô Leanê bec ma kêsô sakinwagao luagêc nêñ bec amboac tonanğen, mago kêtap gêñ tau sa atom. Go kêsá anğa Leanê bec jakêsô Rahelnê.

³⁴ Ma Rahel kêkôc anôtôi gwam tau jakêsiñ ôkwi gêc kamelenêñ waba lau sêñgôn ñaôña ñalêlôm ma en tau gêñgôn ñaô. Ma Laban kêbêlêñ bec ñagêñlêlôm samob ma kêtap gêñ tau sa atom.

³⁵ Ma Rahel kêsôm gêdêñ tama gebe “O ñoc ñatau, aê gadi sa kakô aôm lanômnêñ jakatôm atom, tec têtmac ñandan êndêñ aê atom, gebe kakôc ajôn.” Tec gesom-gesom, mago kêtap anôtôi gwam tau sa atom.

³⁶ Go Jakob têtac ñandan kêsá ma kêsôm Laban. Ma Jakob kêsôm gêdêñ Laban gebe “Aê gagôm sec amboac ondóc. Aê gagôm keso ondóc tec kôjanda aê gômôêñ nec.

³⁷ Aôm kôbêlêñ ñoc waba samob. Aôm kôtap nêñ waba ondóc sa. Otoc gêñ tau ênêc awêgeñ êndêñ aêñoc tawan to aômnêñ tawan lanônñnêñ gebe sêlic ma sêmêtôc aêagêcnêñ biñ.

³⁸ Aê gamoa gawiñ aôm jala 20. Nêñ domba têna to noniñ têna sêjam ñalatu su atom ma aê gaen domba kapoac teñ anğa nêñ domba ñaton atom.

³⁹ Gêñ, tañ kêam sec sêkac gêñgic nan, aê kakêñ gêdêñ aôm gebe ôlic nan atom, aê tauc gajô anğa aêñoc. Aôm kôkac aê gebe jajô gêñ samob, tañ sêjam geñgeñ gêdêñ ocsalô ma ônê, tañ sêjam geñgeñ gêdêñ gêbêc nan amboac tonanğen.

⁴⁰ Aê gamoa amboac tonan. Gêdêñ ocsalô oc kêpac aê êndu ma gêdêñ gêbêc malo gêjam aê. Ma bêc gedec matocanô.

⁴¹ Jala 20 aê gamoa gawiñ aôm anğa nêñ andu. Aê gajam sakin aôm jala 14 gêjô latômogêc. Ma jala 6 gêjô nêñ bôc. Mago aôm gôjam ñoc ñaôli ôkwi kêtú ñim 10.

⁴² Tamocnê Anôtô, Abrahamnê Anôtô ma Isaknê kêtêc tau ñamôkê embe êmoa êwiñ aê atom, go aôm ôsakin aê tolemoc sawagen jana. Anôtô gêlic ñoc gêñwapac to lemoc ñakôm ma kêmêtôc nêñ biñ gêdêñ gêbêc tonec.”

Jakob agêc Laban sêmoatiñ poac

⁴³ Go Laban gêjô en awa ma kêsôm gêdêñ Jakob gebe “Lauo tonec aêñoc latucio, gôlôac tau aêñoc gôlôac, bôc ñaton aêñoc bôc ñaton ma gêñ samob, tañ aôm gôlic nan, aêñoc gêñgoc. Mago ocsalô tonec aê janğôm asagen êndêñ latucio me êndêñ nêñ gôlôac, tañ êsêac sêkôc nan.

⁴⁴ Ajôc, aêagêc tamoatiñ poac teñ. Poac tau êtu ñabelo êwa aêagêc saña teñ.”

⁴⁵ Tec Jakob kêkôc poc teñ jagêjac sa kêkô kêtú ñabelo.

⁴⁶ Ma Jakob kêsôm gêdêñ nê tawan gebe “Ajon poc sa.” Ma êsêac sêkôc poc ma sêboa sa kêtú ton teñ. Ma êsêac señ gêñ sêñgôn poc tau ñaô.

⁴⁷ Laban kêsam ton tau gebe Jegar-Sahaduta, mago Jakob kêsam gêñ tau gebe Galed.

⁴⁸ Laban kêsôm gebe “Ton tonan kêtú ñabelo êwa aêagêc saña êkô ñasawa.” Kêtú tonanña en kêsam gêñ tau gebe Galed,

⁴⁹ ma alê poc gebe Mispa gebe eñ kêsôm gebe “Aêagêc embe tamoa jaêc tañ, go Apômtau ejop aêagêc.

⁵⁰ Aôm embe ôtu kasec aê latucio me ônam lauo ñagêdô mênșewiñ latucio, nañ ôlic katômañ gebe ñamalac teñ tec mênșewiñ aêagêc atom nec, mago Anôtô oc êjala gebe gejob aêagêc.”

⁵¹ Go Laban kêsôm gêdêñ Jakob gebe “Ôlic toñ to alê poc tonec, tañ aê gajac sa kêkô aêagêc ñasawa nañ.

⁵² Toñ tau to alê poc tonec êtu ñabelo gebe aê jañgêli toñ tonec wacjalom nêm gamêñ atom, ma aôm ôngêli toñ to alê poc tonec mênjolom aêñoc gamêñ êtu ôngôm aê secña atom.

⁵³ Abrahamnê Anôtô to Nahornê Anôtô ma agêc tamenjinê Anôtô êtu ñacmêtôcwaga êkô aêagêc ñasawa.” Ma Jakob kêtôc lêma gêdêñ tama Isak nê kêtêc tau ñamôkê.

⁵⁴ Ma Jakob kêkêñ da teñ aña lôc tonañ ma kêkalem nê tawan gebe sêniñ polom. Ma êsêac señ polom ma sêmoa lôc tau gêdêñ gêbêc samuc tonañ.

⁵⁵ Gêdêñ bêbêc kanucgeñ Laban gêdi ma kêlêșop dêbui to latuio alinãnô to gêjam mec êsêac. Go gêwi êsêac siñ ma gêmu gêja nê gamêñ. * †

32

Jakob kêmasañ tau gebe êndac Esau

¹ Ma Jakob kêkôc nê lêñ sa amboac tonañ. Ma Anôtônê añela dêdac eñ.

² Jakob gêlic êsêac ma kêsôm gebe “Anôtônê siñwaga êsêac.” Tec kêsam gamêñ tau ñaê gebe Mahanaim.

³ Go Jakob kêsakiñ nê lau jaen sêmuñ dêdêñ têwa Esau sêja, tañ gênșgôn Edomnê gamêñ Seir.

⁴ Ma eñ kêjatu êsêac gebe “Asôm êndêñ ñoc ñatau Esau amboac tonec gebe Aôm nêm sakiñwaga Jakob kêsôm biñ tonec gebe Aê gamoa gawiñ Laban e mênșgêdêñ galoc.

⁵ Ma aê katap bulimakao to donki ma bôc ñatoñ ma sakiñwagao to ñac sa. Ma galoc kakêñ jaen gêdêñ ñoc ñatau gebe ôlic aê ñajamña.”

⁶ Lau jaenña sêmu dêdêñ Jakob sêja ma sêsôm gebe “Aêac aô lasê têwam Esau. Eñ gêdi gebe êpuc aôm tônștôn to lau 400 sêwiñ eñ.”

⁷ Tec Jakob kêtakê ñanô ma gêmoa toñalêlôm ñatutucgeñ ma gêwa lau, tañ sêwiñ eñ nañ, ma bôc ñatoñ to bulimakao ma kamele kêkôc gêja toñ luagêc.

⁸ Eñ taê gêjam gêc taña gebe “Esau embe êndac toñ teñ ma enseñ su, go toñ teñ gacgeñ sêc sêna.”

⁹ Ma Jakob kêsôm gebe “O tamoc Abraham nê Anôtô ma tamoc Isak nê Anôtô, o Apômtau, aôm kôsôm gêdêñ aê gebe ‘Ômu ôna nêm gamêñ to nêm gôlôac ma aê gabe jamoasiñ aôm.’

¹⁰ Aê gêñ ñaôma nec katôm nêm moasiñ to nêm biñ ñañêñ, tañ kôkêñ gêdêñ nêm sakiñwaga aê nañ atom. Aê galom bu Jordan tonec tec kamêgôm ñoc tôcgeñ ma galoc katu toñ luagêc.

¹¹ Aê jateñ aôm gebe ônam aê kêsî êndêñ teoc Esau lêma, gebe aê katêc eñ. Moae êmêñ e ênac aêac samob êndu, enseñ tenenji to nêñ gôlôac êtômgeñ.

¹² Mago aôm kôsôm gebe ‘Aê gabe jamoasiñ aôm to jakêñ nêm wakuc têtôm ganac gwêcña, tañ lau teñ sêsa sa têtôm atom.’ ”

¹³ Ma eñ gêmoa ônê gêdêñ gêbêc tonañ ma kêkôc nê gêñ samob, tañ kêtap sa nañ, ñagêdô su gebe êwi siñ êndêñ têwa Esau ñaôma.

* **31:55:** Jegar-Sahaduta ñam gebe Toñ tañ kêtû ñabelo. † **31:55:** Galed tonec Ebolai awen ñam gebe Toñ tañ kêtû ñabelo.

14 Enj kékôc nonij têna 200 to kapoac 20 ma domba 200 to kapoac 20,
15 ma kamela 30 tonêj ñalatugenj, tanj sênôm su nanj, bulimakao tana 40 to kapoac 10, donki têna 20 to kapoac 10.

16 Bôc totonj-totonj tonanj enj kakêj sêsêp sakinwaga lemenj gêdêj-gêdêngenj ma kêsôm gêdêj nê sakinwaga gebe “Amac amuj aê ma akêj ñasawa êsi tau ênij tonj êndêj-êndêj-gejña êngic êtômgenj.”

17 Enj kêjatu ñac ñamataña gebe “Teoc Esau embe êndac aôm ma êtu kênac aôm gebe ‘Aômnêm ñatau asa. Aôm ôna ondoc. Gêj, tanj gêmunj aôm nanj asanê,’

18 go ôsôm gebe ‘Êsêac têtû nêm sakinwaga Jakobnê gêj. Enj gebe êkêj gêj tau êndêj ñoc ñatau Esau ñaômagenj. Enj tau kêdaguc aêac.’ ”

19 Enj kêjatu binj tonanjenj gêdêj ñac kêtû luagêcña to têlêacña ma êsêac samob, tanj têdaguc bôc ñatonj gêdêj-gêdêngenj nanj. “Amac embe andac Esau, go asôm binj tagenj tonanjenj êndêj enj

20 ma asôm tenj tonec êwiñ gebe ‘Nêm sakinwaga Jakob kêdaguc aêac.’ ” Jakob taê gêjam gebe “Aê jaê wama enj ña gêj, tanj gabe jakêj ñaômagenj êndêj enj nanj, êmunj acgom, go jalic enj lanjôanô êtu ñamu. Moae êkôc aê sa.”

21 Tec gêj, tanj gebe êkêj ñaômagenj êndêj Esau nanj, kêsêlêj gêmunj enj ma enj tau gêmoa bec ñamala gêdêj gêbêc tonanj.

Jakob agêc ñac tenj sêmônaj taunj anja Peniel

22 Gêdêj gêbêc tonanjenj Jakob gêdi ma kékôc nê awêagêc to nê sakinwagaoagêc ma nê gôlôac 11 gebe selom buselenj Jabok.

23 Enj kékôc êsêac ma kêsakinj êsêac selom bu tonê gêj ñagêdô amboac tonanjenj.

24 Ma enj taugenj gêmoa ñamakenj. Ma ñac tenj jaagêc sêmônaj taunj e gêu bônj.

25 Gêdêj tanj ñac tau gêlic gebe oc êku Jakob tulu êtôm atom nanj, kêtap Jakob kêsêp magi e magi kêsû gêdêj agêc sêmônaj taunj sêmoa nanj.

26 Ma enj kêsôm gebe “Ôwi aê sinj gebe gêu bônjac.” Mago Jakob kêsôm gebe “Aê jawi aôm sinj atom e ônam mec aê êmunj acgom.”

27 Ma ñac tau kêsôm gêdêj enj gebe “Nêm ñaê amboac ondoc.” Ma enj kêsôm gebe “Jakob.”

28 Go enj kêsôm gebe “Sêsam aôm gebe Jakob êtiam atom, sêsam aôm gebe Israel, gebe aôm gôjac sinj gêdêj Anôtô to ñamalac ma kôku êsêac tulu.”

29 Ma Jakob kêtû kênac enj gebe “Ôsam nêm ñaê êndêj aê.” Mago enj kêsôm gebe “Aôm kôtû kênac ñoc ñaê kêtû asagenjña.” Ma enj gêjam mec Jakob anja tônê.

30 Go Jakob kêsam gamêj tau ñaê gebe Peniel ma kêsôm gebe “Aê lanjôcanô gêdêj Anôtô lanjôanô ma gacgenj gamoa tomatoc jaligenj.”

31 Gêdêj tanj kêka lêlêc Peniel nanj, oc kêpi. Ma enj kêka gwecgenj gêja kêtû magiña.

32 Kêtû tonanjenj lau Israel senj bôc ñalabu atom e mênjgêdêj galoc gebe ñac tau kêtap Jakob kêsêp magi.

33

Jakob agêc Esau sê wama taunj

1 Ma Jakob gêoc mataanô sa e gêlic Esau to lau 400 sêwiñ enj sêmênj. Tec enj gêjac sam nê gôlôac gêdêj Lea agêc Rahel to sakinwagao luagêc.

2 Ma enj kêkêj sakinwagaoagêc to nêj gôlôac sêkô ñamata. Lea to nê gôlôac têdaguc, ma Rahel agêc Josep sêkô êsêac samob ñamu.

3 Enj tau gêwê êsêac ac têtû oloj-oloj sêja. Enj gewec e jakêtap labôc kêtû dim 7 e jagêjac têwa sa.

⁴ Mago Esau k  l  ti g  d  n en jag  l   en t  n to k  mb  n en k  s  p gêsutêkwa, ma kêlêsôp en alianô. Ma ag  c t  ta  .

⁵ G  d  n ta   Esau g  oc mataanô sa e g  lic lauo to gôlôac na  , en k  s  m gebe “Asa lau, tec s  wi   a  m.” Ma Jakob k  s  m gebe “Gôlôac, ta   An  t   k  k  n   s  ac k  tu   moasi   n  m saki  waga  a na  .”

⁶ Ma saki  wagaoag  c to n  n gôlôac m  n  t  dabi   ma sewec.

⁷ Go Lea to n   gôlôac m  n  t  dabi   ma sewec amboac tonanên. Gocgo Josep ag  c Rahel m  n  t  dabi   ma sewec t  tu   amu.

⁸ Ma Esau k  s  m gebe “A  m ta  m g  jam bi   amboac ondod k  pi ton kap  n, ta   gadac na  .” Jakob g  j   en awa gebe “A   gabe   oc   tao   lic a     jam  a.”

⁹ Mago Esau k  s  m gebe “O lasicenec, a  noc g  n k  t  m a  .   k  c n  m g  nma  .”

¹⁰ Jakob k  s  m gebe “O masi. A  m embe   lic a     jam, go   k  c g  n tonan   nga a  noc gebe a   galic lan  man   e k  t  m galic An  t   tau lan  an   gebe a  m k  k  c a   sa   jamn  n.

¹¹ A   jaten   m gebe   k  c g  n, ta   kak  n g  d  n a  m g  wac na  , gebe An  t   k  moasi   a     nan  n ma kakoc   oc g  n k  t  m a   su.” En k  pi  kap Esau amboac tonan e k  k  c g  n tau su.

¹² Go Esau k  s  m gebe “Aj  c, dandima   ma tas  l  n. A   jasêlên jamu   a  m.”

¹³ Ma Jakob k  s  m gebe “O   oc   tao, a  m g  licgac gebe g  l  ac t  tu kap  n su atom ma a   ga   go domba to bulimakao tonalatu na  . Embe sensoc   s  ac sêsêlên ec bali   s  ng  m b  c tagen,   aton samucn  n oc s  na  a.

¹⁴ Amboac tonan,   oc   tao,   s  l  n   mu   a  ac. A   jaw   bulimakao mal  mal  n jandan  c   t  m b  c to g  l  ac   sac-  sac s  k  n a   e wacj   las     oc   taun   gam  n Seir.”

¹⁵ Tec Esau kas  m gebe “A   jawi lau, ta   s  wi   a   na  ,   ag  d   si   s  wi   a  m.” Mago en kas  m gebe “S  wi   a  ac   tu agen  a.   oc   tao, embe   lic a     jam, go   t  m.”

¹⁶ Tec Esau k  kac tau   kwi g  d  n b  c tonan  n g  mu g  ja Seir k  tiam.

¹⁷ Ma Jakob k  s  l  n jag   las   Sukot ma k  kw   n   andu ten, ma g  jam bec k  tu n   b  c  a. K  tu tonan  n en k  sam gam  n tau gebe Sukot.

¹⁸ Go Jakob to  li samucn  n g   las   malac Sikem, ta   g  c gam  n Kanaan na  . En k  s  l  n   nga Mesopotamia g  m  n ma g  jam n   bec k  k   malac   mag  .

¹⁹ Ma en g  jam   li nom, ta   n   bec kak   na  ,   nga Sikem tama Hamor latuin  n. En g  jam   li   a mone 100.

²⁰   nga tonan en g  boa altar ten sa ma k  sam altar tau gebe An  t  , Israeln  n An  t   en. *

34

S  n k  sa Sikem

¹ B  c ten Lea latuo Dina, ta   Jakob k  ka las   na  , k  s  l  n gebe   lic lauo gam  n tonanên.

² Ma   ac gam  n Hib  a ten, ta   k  tu gam  n   tao na  , Hamor latu Sikem, g  lic en ma g  l   en t  n ma g  moa g  wi   en e g  g  m en k  tu sec.

³ Mago n     al  l  m k  sap Jakob latuo Dina t  n. En t  tac g  wi     pal  o tau ma k  s  m bi     jamn  n g  d  n en.

⁴ Tec Sikem k  s  m g  d  n tama Hamor gebe “  mansa   bi   gebe   pal  o tonan   tu   oc aw  .”

* **33:20:** Sukot   am gebe Bec.

⁵ Ma Jakob gêñô gebe eñ gêgôm latuo Dina kêtú sec. Tagen latui sejop bôc sêmoa kôm, tec Jakob gêjam tau tôn e êsêac sêmu sêmên acgom.

⁶ Ma Sikem tama Hamor gêdên Jakob gêja gebe ênam biñgalôm êwiñ eñ.

⁷ Jakob latui anga kôm sêmên ma sênô biñ tau ñawae e gegeñ êsêac sa ma têtac ñandan ñanô gebe Sikem gêgôm sec gêdên Israel ma gêmoa gêwiñ Jakob latuo, gebe lau ten sêngôm gên amboac tonan atomanô.

⁸ Mago Hamor gêjam biñgalôm gêwiñ êsêac ma kêsôm gebe “Latucné ñalêlôm gêwiñ latômo samucgeñ, tec gabe jaten aôm ôkên eñ êndên eñ êtu êna awê.

⁹ Tanam tauñman. Amac akên latômio êndên aêac ma akôc aêac latuñio êjô.

¹⁰ Amoa awiñ aêac atu têlê. Ma gamên êtu amacnêm gamên. Amoa gamên tau ma atulu gên e atu lau tolêlôm.”

¹¹ Ma Sikem kêsôm biñ gêdên awê tama to lui gebe “Alic aê ênac matemanô ñajamman. Ma gên samob, tan aten anga aênoc nan, aê gabe jakên êndên amac.

¹² Amac embe ajatu ñaôli kapôên sec to awalaun, oc jakên êtôm tê ajatu nêgen. Tagen akên ñapalêo tau êtu ñoc awê.”

¹³ Jakob latui sêjô Sikem agêc tama Hamor awen sêbanac biñgen gebe eñ gêgôm luñio Dina kêtú sec.

¹⁴ Êsêac sêsôm gêdên êsêagêc gebe “Aêac atôm atom gebe akên luñio êndên ñac samuc ten, tan sêsa eñ atom nan. Biñ amboac tonan êngôm aêac majen.

¹⁵ Anôm biñ tonec êtu tôn êmuñ acgom, gebe asa nêm ñacwaga samob e amac mênatôm aêac acgom, go aêac alôc êndên nêm biñ

¹⁶ ma akên latuñio êndên amac ma aêac akôc amac latômio to amoa awiñ e tatu laum tagen.

¹⁷ Mago amac embe akên tanem ma biñ ma asa taôm atom, go aêac akôc latuñio su ma aêc ana.”

¹⁸ Êsêacnên biñ tonan kêmoin Hamor agêc Hamor latu Sikem.

¹⁹ Ma ñac wakuc tau gêgôm gên tau ñanô kêsá seben gebe eñ têtac gêwiñ Jakob latuo. Ñac tau nê gôlôac tetoc eñ sa kêlêlêc nên lau ñagêdô su.

²⁰ Ma Hamor agêc latu Sikem sêo lasê nên malac ñasacgêdô ma sêjam biñgalôm sêwiñ ñacwaga malacña ma sêsôm gebe

²¹ “Lau tonan sê sêlêb gêdên aêac, Amboac tonan alôc gebe sêmoa aêacnên gamên ma têtulu gênman. Alic acgom, gamên tau kapôên kêtôm êsêac sêngônña. Aêac tanam êsêac latuñio ma takên nên latuñio êndên êsêac sênam.

²² Tagen êsêac oc sêmoa aêac ñaluñ tatu laum tagen atom, aêac talôc sa gebe êsêacnên biñ tecenec êtu tôn acgom gebe Tasa nên ñacwaga samob êtôm êsêac sêsa tauñ nan.

²³ Ma êsêacnên bulimakao to waba ma bôc samob oc têtú aêacnên atom me. Tagen tecenec gebe talôc êndên êsêacnên biñ, go êsêac sêmoa sêwiñ aêac.”

²⁴ Ma êsêac samob, tan sêsô-sêsa ênê malac ñasacgêdô sêmoa nan, sêkên tanen Hamor agêc latu Sikem nên biñ. Ma sêsa ñacwaga samob, tan sêsô-sêsa ênê malac ñasacgêdô sêmoa nan.

²⁵ Gêdên ñabêc kêtú têlêac kamoc kêtun êsêac. Tec Jakob latuagêc Simeon agêc Lewi, Dinanê luñacagêc, sêkôc nên sin ma kelecgeñ sêja malac jasêjac ñacwaga samob êndú.

²⁶ Êsêac sêjac Hamor agêc latu Sikem ña sin amboac tonanjen, ma sêkôc Dina su anga Sikemnê andu ma sêc sêja.

²⁷ Ma Jakob latui sêjac lau gêmac ma sêjanjo waba malac tonanña su gebe êsêac sêgôm luñio kêtú sec.

²⁸ Êsêac sêjanjo nên domba to bulimakao ma donki ma gên, tan sêmoa malaclêlôm to kôm nan su.

²⁹ Êsêac sêkôc waba samob ma nêj gôlôac nasec-nasec samob to nêj lauo ma sêwê êsêac sêc sêja ma sêjam genjen gêj samob, tañ gêc nêj andu nañ.

³⁰ Ma Jakob kêsôm gêdêj Simeon agêc Lewi gebe “Amagêc akalem gêj togêjô kêpi aê, gebe êngôm lau gamêj tonanña, lau Kanaan to Perisña, têntac sec êndên aê êtu amacña. Aênoc lau luagêcgenjoc. Êsêac embe sêmbinj tañ tôj êtu sênac sinj êndên aênja, oc sensenj aê tauc to njoc gôlôac samucgenj su tanaña.”

³¹ Mago êsêagêc sêjô enj awa gebe “Enj êngôm lunjo amboac mockainjo tenj me.”

35

Anôtô gêjam mec Jakob anja Betel

¹ Anôtô kêsôm gêdêj Jakob gebe “Ajôc, ôndi ôpi Betel ôna naôngônj ônê ma ômboa altar tenj sa êndên Anôtô, tañ geoc tau lasê gêdêj aôm gêdêj tañ gôc têwam Esau su nañ.”

² Tec Jakob kêsôm gêdêj nê gôlôac to lau samob, tañ sêmoa sêwinj enj nañ, gebe “Awi anôtôi gwam, tañ sêc amacña nañ, sinj to akwasinj nêj njetêmui samob su ma asô nêj njakwê wakuc.

³ Su, go aêac dandi tapi Betel tana. Ma aê jamboa altar sa êndên Anôtô, tañ kêkêj taña aê gêdêj bêc, tañ gamoa tonjoc njalêlôm njatutucgenj ma mênjgêwinj aê anja intêna samob, tañ aê kasa nañ.”

⁴ Go êsêac sêkêj anôtôi gwam samob, tañ sêc êsêacña nañ, gêdêj Jakob to salasa, tañ genj kalenj tañenlaunj nañ, ma Jakob kêsunj gêj tau auc gêc kamem, tañ kêkô Sikem njagala nañ njalabu.

⁵ Go êsêac dêdi. Ma Anôtô gêgôm lau malac njamagê-magêja samob têtêc taun e sêjanda Jakob latui atom.

⁶ Ma Jakob to nê lau samob sêo lasê Lus (Betel tau tonan), tañ gêc gamêj Kanaanña.

⁷ Ma anja tônê enj gêboa altar tenj sa ma kêsam gamêj tau gebe “El-Betel,” gebe Anôtô geoc tau lasê gêdêj enj anja tônê gêdêj tañ enj gêc têwa su nañ.

⁸ Ma Rebekânê jaomwagao Debora gêmâc êndu ma sêsunj enj gêc kamem, tañ kêkô Betel njalabu nañ, njajuñ. Ma êsêac sêsam ka tau gebe “Kamem Tanjiboa.”

⁹ Ma Anôtô geoc tau lasê gêdêj Jakob kêtiam gêdêj tañ enj anja Mesopotamia gêmênj nañ gêjam mec enj.

¹⁰ Ma Anôtô kêsôm gêdêj enj gebe “Aômnêj njâe Jakob, mago sêsam aôm gebe Jakob êtiam atom, sêsam aômnêj njâe gebe Israel.” Tec sêsam enj gebe Israel.

¹¹ Ma Anôtô kêsôm gêdêj enj gebe “Njana njatau Anôtô aê. Ôka gôlôac lasê e têtê lau taêsam. Laum kapôênj tenj ma lau toê-toê sêsa anja aômnêj. Ma kinj sêsa anja aômnêj amboac tonanjenj.

¹² Nom, tañ kakêj gêdêj Abraham agêc Isak nañ, aê gabe jakêj êndên aôm to gabe jakêj nom tau êndên nêj wakuc, tañ sêsa sêndanjuc aôm nañ.”

¹³ Go Anôtô gêwi gamêj, tañ gêjam binjalôm gêdêj enj nañ, sinj kêpi lôlôc gêja.

¹⁴ Ma Jakob kêsunj alê tenj sa kêtê njabelo kêkô gamêj, tañ Anôtô gêjam binjalôm gêdêj enj nañ. Alê poc tau enj kêkêc wain kêpi kêtê da ma kêkêc niptêkwi kêpi.

¹⁵ Ma Jakob kêsam gamêj Anôtô gêjam binjalôm gêwinj enja tau gebe Betel.

Rahel gêmâc êndu

¹⁶ Go êsêac dêdi anja Betel. Ac sêsêlênj têdabinj Eprat ma njapalê kêtunj Rahel secanô.

¹⁷ Gêdêj tañ njandanj kêtunj enj njanô nañ, ênê jaomwagao kêsôm gêdêj enj gebe “Ôtêc taôm atom. Aôm ôkôc njapalê njac tenj êtiam.”

¹⁸ Mago gédêñ tañ kédabin gebe awa êtu dambê ma êmac êndu nan, enj gê ênê ñaê gebe Benoni. Mago nê tama kêsam enj gebe Benjamin.

¹⁹ Ma Rahel gêmac êndu. Ac sêsun enj géc intêna Epratña (ñaê tenj gebe Betlehem) ñatali.

²⁰ Ma Jakob kêsun alê poc tenj kékô sêô ñaô. Alê tau kêtû Rahelnê sêô ñabelo, tañ kékô e gédêñ galoc.

²¹ Go Israel gêdi ma gêjam nê bec kékô andu soso Ederña ñamakenj.

Jakobnê wakuc

²² Gédêñ tañ Jakob gêngôñ gamêñ ônê nan, Ruben gêja gêmoa gêwinj tēnanê anao Bilha. Ma Jakob gêñô binj tau ñawae.

Jakob latui 12.

²³ Lea latui gebe Ruben (Jakobnê ñacsêga), Simeon, Lewi, Juda, Isakar ma Sebulon.

²⁴ Rahel latu gebe Josep agêc Benjamin.

²⁵ Rahelnê sakinwagao Bilha latui gebe Dan agêc Naptali.

²⁶ Leanê sakinwagao Silpa latui gebe Gad agêc Aser. Jakob latui tau tonan, tenenji sêkôc êsêac anja Mesopotamia.

Isak gêmac êndu

²⁷ Ma Jakob gêô lasê tama Isak anja Mamre (me Kiriati-Arba, ñaê tenj gebe Hebron) Abraham agêc Isak nêñ gamêñ sêmoanja.

²⁸ Isaknê jala kêtû 180.

²⁹ Ma katu gêwi enj sinj e gêmac êndu, go sêkêñ enj géc gêwinj nê lau. Enj kêtû ñamalacanô su ma ênê jala gēbacnê tomalagenj. Ma latuagêc Esau agêc Jakob sêsun enj. * † ‡

36

Esaunê wakuc

¹ Esau (nê ñaê tenj gebe Edom) nê wakuc tau tonec.

² Esau gējam lauo anja lau gamêñ Kanaanja latuñio nêñ. Ñac gamêñ Hetña Elon latuo Ada ma Ana latuo Oholibama. Ana enj ñac gamêñ Hibña Sibeon latu.

³ Ma Ismael latuo Basemat, Nebajot luo enj.

⁴ Ma Ada kékôc Esau latu Elipas ma-Basemat kékôc Reuel.

⁵ Ma Oholibama kékôc Jeus, Jalam ma Kora. Esau latui tau tonan, tañ tenenji sêkôc êsêac anja gamêñ Kanaan.

⁶ Go Esau kejonj nê lauo ma latuio to ñac ma nê lau samob, nê bulimakao to nê bôc samob ma nê waba, tañ kêtap sa gédêñ tañ enj gêmoa gamêñ Kanaan nan, ma géc lasi Jakob su gêja gamêñ jaêc.

⁷ Gebe êsêagêcnêñ waba taêsam ñasec, tec êsêagêc têtôm gebe sêmoa sêwinj tauñ atom ma gamêñ, tañ êsêagêc sêmoa nan, kêtôm gebe êlôm nêñ bôc atom.

⁸ Kêtû tonanña Esau jagêngôñ gamêñ lôcña Seir. (Esaunê ñaê tenj gebe Edom.)

⁹ Lau Edom tamenji Esau, tañ gêngôñ gamêñ lôcña Seir nan, nê wakuc tau tonec.

¹⁰ Esau latui nêñ ñaê tau tonec gebe Esaunê awê Ada latu Elipas, Esaunê awê Basemat latu Reuel.

¹¹ Elipas latui Teman, Omar, Sepo, Gatam ma Kenas.

¹² (Esau latu Elipas nê awê tenj gebe Timna. Enj kékôc Elipas latu Amalek.) Esaunê awê Ada latui tau tonan.

* **35:29:** El-Betel ñam gebe Anôtô tañ gêmoa Betel. † **35:29:** Benoni ñam gebe Nôc ñandanj latu.

‡ **35:29:** Benjamin ñam gebe Moasinj latu.

¹³ Reuel latui tau tonec gebe Nahat, Sera, Sama ma Misa. Esaunê awê Basemat latui tau tonañ.

¹⁴ Esaunê awê Sibeon latu Ana latuo Oholibama nê latui tonec. Eñ kêkôc Esau latui Jeus, Jalam ma Kora.

¹⁵ Esau latuinêñ kasêga tonec. Esaunê ñacsêga Elipas latui tonec gebe kasêga Teman, Omar, Sepo, Kenas,

¹⁶ Kora, Gatam ma Amalek. Elipasnê kasêga êsêac, tañ sêngôñ gamêñ Edom. Ada latui êsêac.

¹⁷ Esau latu Reuel latui tonec gebe kasêga Nahat, Sera, Sama ma Misa. Reuelnê kasêga êsêac, tañ sêngôñ gamêñ Edom. Esaunê awê Basemat latui êsêac.

¹⁸ Esaunê awê Oholibama latui tonec gebe Jeus, Jalam ma Kora. Esaunê awê Ana latuo Oholibama kêkôc kasêga tonañ.

¹⁹ Esau (nê ñaê teñ gebe Edom) latui to nêñ kasêga tonañ.

Seirnê wakuc

²⁰ Ñac gamêñ Horna Seir latui, tañ sêngôñ gamêñ tonañ nañ, tonec gebe Lotan, Sobal, Sibeon, Ana,

²¹ Dison, Eser ma Disan. Seir latui êsêac, tañ têtû lau gamêñ Horna nêñ kasêga anga gamêñ Edom.

²² Lotan latui tau tonec gebe Hori agêc Heman. Lotan luo Timna.

²³ Sobal latui tau tonec gebe Alwan, Manahat, Ebal, Sepo ma Onam.

²⁴ Sibeon latui tau tonec gebe Aia agêc Ana. Eñ Ana, tañ katap bumata ñandan sa gêdêñ tañ gejob tama Sibeon nê donki anga gamêñ sawa.

²⁵ Ananê gôlôac tonec gebe Dison agêc Oholibama, Ana latuo.

²⁶ Dison latui tonec gebe Hemdan, Esban, Itran ma Keran.

²⁷ Eser latui tonec gebe Bilan, Sawan ma Akan.

²⁸ Disan latui tonec gebe Us agêc Aran.

²⁹ Lau gamêñ Horna nêñ kasêga tau tonec gebe Lotan, Sobal, Sibeon, Ana,

³⁰ Dison, Eser ma Disan. Lau gamêñ Horna nêñ kasêga tonañ têtôm êsêacnêñ gôlôac anga gamêñ Seir.

Kiñ Edomña

³¹ Kiñ, tañ sêjam gôliñ gamêñ Edom gêdêñ têm, tañ kiñ teñ gêjam gôliñ lau Israel atom tageñ nañ, tau tonec.

³² Beor latu Bela gêjam gôliñ Edom. Ênê malac ñaê gebe Dinhaba.

³³ Bela gêmâc êndu ma Sera anga Bosra latu Jobab gêjam gôliñ gêjô eñ su.

³⁴ Jobab gêmâc êndu ma Husam anga lau Teman nêñ gamêñ gêjam gôliñ gêjô eñ su.

³⁵ Husam gêmâc êndu ma Bedad, tañ kêku Midian tulu anga Moabnêñ gamêñ nañ, latu Hadad gêjam gôliñ gêjô eñ su. Ênê malac ñaê gebe Awit.

³⁶ Hadad gêmâc andu ma Samla anga Masreka gêjam gôliñ gêjô eñ su.

³⁷ Samla gêmâc êndu ma Saul anga Rehobot, tañ gêc bu Euprat ñatali nañ, gêjam gôliñ gêjô eñ su.

³⁸ Saul gêmâc êndu ma Akbor latu Bal-Hanan gêjam gôliñ gêjô eñ su.

³⁹ Akbor latu Bal-Hanan gêmâc êndu ma Hadar gêjam gôliñ gêjô eñ su. Ênê malac ñaê Pau. Ênê awênê ñaê Mehetabel. Eñ Mesahab latuo Matred nê latuo.

⁴⁰ Esaunê kasêganêñ ñaê tau tonec têtôm nêñ gôlôac to nêñ gamêñ sêngôñña. Kasêga Timna, Alwa, Jetet,

⁴¹ Oholibama, Ela, Pinon,

⁴² Kenas, Teman, Mibsar,

⁴³ Magdiel, Iram. Edom (ñaê tenj gebe Esau, tanj kêtü Edom tama) nê kasêga tonanj kêtôm nêj gamêj sêngôñja anja taun nêj nom.

37

Josep to têtai

¹ Jakob gêngôñ gamêj Kanaan, gamêj, tanj tama gêngôñ amboac ñac jaba nanj.

² Jakobnê gôlôacnêj minj tau tonec.

Josepnê jala kêtü 17. Enj gejob bôc gamoa gêwiñ têtai. Enj ñapalê matacgen gêmoa gêwiñ tamanê lauo Bilha agêc Silpa nêj latunji. Ma Josep kêdônj êsêacnêj binj keso gêdêñ tamenji.

³ Ma Jakob têtac gêwiñ Josep kêlêlêc nê gôlôac ñagêdô su, gebe enj gêlic enj amboac latu, tanj kêka enj lasê gêdêñ kêtü ñamalacanô su. Ma enj kêsi êna ñakwê baliñ tenj tonjalêma.

⁴ Mago gêdêñ tanj têtai sêlic gebe tamenji têtac gêwiñ enj kêlêlêc latui ñagêdô samob su nanj, êsêac têtac sec gêdêñ enj ma sêsôm binj malô tenj gêdêñ enj atom.

⁵ Gêdêñ ñasawa tenj Josep gêc mê tenj. Enj gajac minj binj tau gêdêñ têtai ma êsêac têtac sec ñanôgenj gêdêñ enj.

⁶ Enj kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Akêñ tanjem mê, tanj aê gaêc nanj.

⁷ Aêac tajak logic polom tonjakainj tamoa kôm, tec aêñoc logic gêjac sa jakêkô ma amacnêm mênşêgi aêñoc auc ma sewec gêdêñ ñoc logic.”

⁸ Têtai sêsôm gêdêñ enj gebe “Aôm gobe ônam gôlinj aêac ma ôtu aêacma kinj me.” Ma êsêac têtac sec samucgenj gêdêñ enj kêtü êné ma to binjja.

⁹ Go enj gêc mê tenj kêtiam ma jagêjac minj gêdêñ têtai ma kêsôm gebe “Alic acgom, aê gaêc mê tenj kêtiam. Oc to alônj ma utitalata 11 sewec gêdêñ aê.”

¹⁰ Binj tonanj enj gêjac minj gêdêñ tama to têtai. Tec tama gec binj enj ma kêsôm gêdêñ enj gebe “Mê, tanj aôm gôêc nanj, ñam amboac ondoc. Aêagêc tênam to têtami wacapônj aenjudic êndêñ aôm binjñanôgenj me.”

¹¹ Ma têtai sêjam lêmunj enj, mago tama taê gêjam binj tau gêc nê ñalêlôm.

Lau Aiguptu sêjam ôli Josep

¹² Ma têtai jasejop tamenjinê bôc sêmoa Sikem ñagala.

¹³ Ma Israel kêsôm gêdêñ Josep gebe “Aôm gôlicgac me, têtami sejop bôc sêmoa Sikem. Ômôênj acgom, aê gabe jasakinj aôm ôndêñ êsêac ôna.” Ma Josep kêsôm gêdêñ enj gebe “Aê tec gamoa.”

¹⁴ Tec enj kêsôm gêdêñ enj gebe “Galoc ôna ma ônac têtami to bôc kêsi ma ômu ômôênj ôkêñ ñawae êndêñ aê.” Tec kêsakinj enj anja gaboan Hebronja e jagêô lasê Sikem.

¹⁵ Ma ñac tenj kêtap enj sa geo gêmoa kôm ñalêlôm. Ma ñac tau kêtü kênac enj gebe “Aôm gosom asagenj.”

¹⁶ Enj kêsôm gebe “Aê gasom teoci. Ôsôm êndêñ aêmanj, êsêac sejop bôc sêmoa ondoc.”

¹⁷ Ma ñac tau kêsôm gebe “Êsêac sêc sêja gebe aê ganjô êsêac sêsôm gebe ‘Taêc tana Dotanmanj.’ ” Tec Josep kêdaguc têtai e jakêtap êsêac sa sêmoa Dotan.

¹⁸ Êsêac sêlic enj kêsa jaêcgenj, mênjkêdabinj êsêac atom tagenj, ma ac sêkic êné binj gebe sênac enj êndu.

¹⁹ Êsêac sêsôm gêdêñ taunj gebe “Op, mê ñatau gêmênjac.

²⁰ Ajôc, tanac enj êndumanj ma tambalinj enj êsêp sê tenj, go tasôm gebe bôc sec tenj genj enj su ma talic êné mê ñanô acgom.”

²¹ Mago Ruben gêñô binj tau ma gebe ênam enj kêsi anja êsêac lemenj, tec kêsôm gebe “Dansenj enj su atom.”

22 Ma Ruben kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Akêc dec siñ atom, naambaliñ enj êsêp sê tônê êmoa gamêñ sawa, mago lememe êpi enj atom.” Enj gebe ênam enj sa anja êsêac lemeñ e êsakiñ enj êmu êndêñ tama êna êtiam, tec kêsôm biñ tonañ.

23 Gêdêñ tañ Josep mêngeô lasê têwai nañ, êsêac sêkwalec ênê ñakwê baliñ su, ñakwê baliñ tau, tañ enj kêsô nañ tonjalêma,

24 ma sêkôc enj tônia jasêbaliñ enj kêsêp sê teñ gêja. Sê tau ñakelenj, bu kêpoac ñalêlôm atom.

25 Go êsêac sêngeñ sic gebe sêniñ gêñ. Ac sêoc matenânô sa e sêlic lau Ismael pom teñ anja Gilead tonêñ kamele sêmêñ, tañ sejoñ katêkwi to gêñmalu ma niptêkwi sebe sêsêp Aiguptu sêna.

26 Go Juda kêsôm gêdêñ nê lasitêwai gebe “Aêac embe tanac lasiñi êndu to tasiñ ênê dec ôkwi, oc tatap ñanô amboac ondoci sa.

27 Ajôc, takêñ enj êndêñ lau Ismael sênam ôli enj ma aêac lemeñ êpi enj atom gebe enj kêtû aêac lasiñi. Aêacnêñ dec tagenj.” Ma ênê lasitêwai sêkêñ tañenj enj.

28 Ma têtulu-gêñwaga anja Midian sêsêlêñ sêoc lêlêc êsêac. Go Josep têwai sê enj sa anja sêlêlôm ma sêkêñ enj gêdêñ lau Ismael sêjam ôli enj ña silber ñadôn 20. Ma êsêac sêkôc Josep sêja Aiguptu.

29 Ma Ruben gêmu gêja sê e gêlic Josep jaôb tagenj, tec kêkac nê ñakwê gêñgic

30 ma gêmu gêdêñ lasii jakêsôm gebe “Ñapalê malamê. Ma aê, aê oc jaêc jasa ondoci jana.”

31 Go êsêac sêkôc Josepnê ñakwê jasêjac noniñ teñ êndu ma sêsac ñakwê tau tônia kêsêp ñadeci.

32 Ma êsêac sêsakiñ ñakwê baliñ tonjalêma ma sêkêñ gêdêñ tamenji ma sêsôm gebe “Aêac atap gêñ toneci sa. Ôlic acgom, latômniñ ñakwê me masi.”

33 Ma enj kêjala gêñ tau ma kêsôm gebe “Latucnê ñakwêgoc. Bôc sec teñ kêkac Josep popoc ma geñ enj biññanôgeñ.”

34 Go Jakob kêkac nê ñakwê gêñgic ma kêsô talu kêtû nê ñakwê ma kêtanj latu ñatanjiboa gêmoa bêc taêsam.

35 Latuio to ñac samob dêdi sebe sênam malô-malô enj, mago enj gedeci gebe sênam malô enj ma kêsôm gebe “Masi, aê totanjiboageñ jasêp lamboam jawiñ latuc jana.” Tama kêtanj-kêtanj enj amboaci tonañ.

36 Kêtanj gêmoa ma lau Midianña sêkêñ Josep gêdêñ Potipar anja Aiguptu gêjam ôli enj. Enj Paraonê gejobwagasêga teñ, tañ kêtû lau siñwaga nêñ laumata.

* sêsô ñakwê langwa me talu.

38

Juda agêc Tamar nêñ biñ

1 Gêdêñ ñasawa tonañ Juda gêwi nê lasitêwai siñ-ma jakêsap ñac gamêñ Adulamña teñ tônia, nê ñaê gebe Hira.

2 Anja ônê Juda gêlic ñac gamêñ Kanaanña Sua latuo. Enj gêjam enj kêtû ênê awê ma gêmoa gêwiñ enj.

3 Ma enj kêkêkam ñapalê e kêkôc latu teñ. Ma enj gê ênê ñaê gebe Er.

4 Go enj kêkêkam ñapalê teñ kêtiam e kêkôc latu teñ ma gê ênê ñaê gebe Onan.

5 Ma kêkôc latu teñ kêtiam ma gê ênê ñaê gebe Sela. Gêdêñ tañ kêkôc Sela nañ, enj gêmoa Kesib.

6 Ma Juda kêjaliñ awê teñ sa ma kêkêñ gêdêñ ñacsêga Er. Ênê ñaê gebe Tamar.

7 Mago Juda latu ñacsêga Er gêjac Apômtau mataanô ñajam atom, tec Apômtau gesenj enj su.

* 37:36: Lau ñanô embe têtap gêñwapaci sa, go têtap tanjiboa ma

8 Go Juda kêsôm gêdêñ Onan gebe “Ôndêñ têwamnê awê ôna ma ônam enj ôjô têwam ma ôkêñ ñawê ajô têwam su.”

9 Mago Onan kêjala gebe ñapalê oc têtú ênê atom, tec gêdêñ tanj enj gêmoa gêwiñ têwanê awê nanj, kékêc sulu kêsêp nom gebe têwa êtap wakuc sa atom.

10 Mago Apômtau gêlic gêñ, tanj enj gêgôm nanj, ñajam atom ma gesen enj su amboac tonanj.

11 Go Juda kêsôm gêdêñ lawao Tamar gebe “Ôñgôn tamamnê andu amboac awêtuc tenj e latuc Sela êtu kapôên acgom.” Gebe enj kêtêc tau gebe moae Sela êmac êndu amboac tonanj êtôm têwaagêc. Amboac tonanj Tamar gêja gêñgôn tamanê andu.

12 Jala ñagêdô gêjaña acgom, go Sua latuo, tanj Juda gêjam nanj, gêmac êndu. Gêdêñ tanj Juda kékac kaukauc su nanj, êsêagêc nê ñac Hira anja Adulam sêpi Timna dêdêñ nê lau sêkapiñ-domba-ñaôliluwaga sêja.

13 Ma êsêac sêsôm gêdêñ Tamar gebe “Lawam kêpi Timna gêja gebe êkapiñ nê domba ñaôlilu.”

14 Tec enj kékac nê abec su ma gi tau auc ña obo lala ma gêñgôn Enaim ñasacgêdô, tanj gêc intêna Timnaña nanj. Enj gêlic Sela kêtú kapôên su, mago sêkêñ enj kêtú ênê awê su atom tagenj.

15 Gêdêñ tanj Juda gêlic enj nanj, gêjam kauc gebe awê mockaiño tenj, gebe gêsanj lanjônô auc.

16 Enj gelom gêdêñ enj gêja intêna ñamakenj jakêsôm gebe “Ômôên, aê gabe jamoa jawiñ aôm.” Gebe enj kêjala atom gebe lawao. Ma awê tau kêsôm gebe “Aôm embe ômoa ôwiñ aê, go ôkêñ asagenj êndêñ aê êjô.”

17 Enj kêsôm gebe “Aê gabe jasakiñ noniñ kapoac ñalatu anja bôc ñatonj êndêñ aôm.” Ma enj kêsôm gebe “Aôm gobe ôkêñ kamaclaun tenj êndêñ aê e êndêñ ñanoc ôsakiñ gêñ tauña me masi.”

18 Enj kêsôm gebe “Aê jakêñ asagenj êtu kamaclaun êndêñ aôm.” Enj gêjô enj awa gebe “Ôkêñ nêñ ñatalô êwa aôm saña, tanj sepenj kêsêp ki nanj, tonjalêkôngeñ ma nêñ tôc, tanj kômêgôm nanj, êndêñ aê.” Tec enj kékêñ gêñ tau gêdêñ enj ma gêmoa gêwiñ enj e taê.

19 Go awê tau gêdi ma gêc gêja. Ma enj kékac nê obo lala su ma gêjam abec kêtiam.

20 Ma Juda kêsakiñ nê ñac anja Adulam kékôc noniñ ñalatu gêja gebe êkôc kamaclaun anja awênê êmu êmên, mago kêtap enj sa atom.

21 Tec enj kêtú kênac lau malacña gebe “Awê mockaiño, tanj gêñgôn intêna Enaimña ñatali nanj, gêmoa ondoc.” Ma êsêac sêsôm gebe “Awê mockaiño tenj gêmoa tonec atom.”

22 Tec enj gêmu gêdêñ Juda jakêsôm gebe “Aê katap enj sa atom ma lau malacña sêsôm gebe awê mockaiño tenj gêmoa tonec atom.”

23 Ma Juda gêjô enj awa gebe “Amboac tonanj êkôc gêñ tau êtu ênê gêñmanj, gebe lau sêômac aê atom. Aôm gôlicgac gebe aê kasakiñ noniñ ñalatu gêja su, mago aôm kôtap enj sa atom.”

24 Ñasawa amboac ajônj têlêac gêjaña, tec sêjac miñ gêdêñ Juda gebe “Lawamo Tamar gêgôm gêñ mockaiñoña e galoc kékêkam ñapalê gêmoa.” Ma Juda kêsôm gebe “Akôc enj êsa êna ma akêñ ja êniñ enj.”

25 Ma êsêac sêwê enj kêsá gêja, tec enj kêsakiñ binj gêdêñ lawa gebe “Ñac, tanj kêtú gêñ tonanj ñatau nanj, kêtú ñapalê tama.” Ma enj kêsôm gebe “Ôsala gêñ tau ñapepgeñ. Ñatalô êwa ñatau saña, tanj sepenj kêsêp ki nanj tonjalêkôn ma tôc nec ñatau asa.”

26 Ma Juda kêjala gêñ tau ma kêsôm lasê gebe “Enj awê gêdêñ kêlêlêc aê su gebe aê kakêñ latuc Sela gêdêñ enj atom.” Ma enj gêmoa gêwiñ enj kêtiam atom.

²⁷ Gêdêñ enj êkôc ñapalê ñanoc nanj kêkôc ôlinbôm.

²⁸ Gêdêñ tanj ñapalê kêtunj enj gêmoa nanj, ñapalê tenj kêkêñ lêma kêsa gêmênj. Ma jaomwagao kêkôc lêkônj kokoc ma kêkic tônj kêpi ñapalê lêma ma kêsôm gebe “Tonec gêô lasê kêtunj ñamata.”

²⁹ Mago enj kêtainj lêma su ma ñac tenj kêsa gêmênj ma jaomwagao kêsôm gebe “Aôm gôc nêñ intêna gêñgicgac.” Tec sê ênê ñaê gebe Peres.

³⁰ Go lasi kêdaguc tolêkônj kokoc gêc lêma, ma sê ênê ñaê gebe Sera.

39

Josep gêjam sakinj Potipar

¹ Ma êsêac sêkôc Josep sêsêp Aiguptu sêja ma Paraonê kasêga tenj, ñac Aiguptunja Potipar, tanj gejob sinwaga tonj tenj nanj, gêjam ôli enj anja lau Ismael, tanj sêkôc enj gêja ênê nanj nêñ.

² Apômtau gêwinj Josep, tec gêjam kôm samob tonjanôgenj gamoa nê ñatau, ñac Aiguptunja, nê andu.

³ Ma ênê ñatau gêlic gebe Apômtau gêwinj enj ma kêmoasinj enj, tec gêgôm gêñ samob ñapep sawa.

⁴ Kêtu tonanjan enj gêlic enj ñajam ma kêkêñ enj kêtunj tau nê sakinwaga ma enj gêgôm enj kêtunj ênê andu ñagejobwagasêga ma kêkêñ enj gejob ênê waba samob.

⁵ Gêdêñ têm tanj enj kêkêñ enj kêtunj andu to êna waba samob ñagejobwagasêga nanj, Apômtau gêjam mec ñac Aiguptunja nê andu kêtunj Josepnja. Apômtau gêjam mec ênê waba samob anja andu to kôm kêtômgenj.

⁶ Kêtu tonanjan enj kêkêñ gêñ samob kêsêp Josep lêma ma taê kêka engenj, gê go tau kêtunj nê gêñ ñagêdônja atomânô, nê gêñ êniñjan tagenj, tec tau gejob.

Josep enj ñac ñajam ma ñac tolanjô.

⁷ Têm ñagêdô gêjanja, tec ênê ñataunê awa mata ola Josep ma kêsôm gebe “Mênônêc ôwinj aê.”

⁸ Mago enj gedec ma kêsôm gêdêñ nê ñataunê awê gebe “Ôlic acgom, ñoc ñatau taê kêka aêgenj ma gê go tau nê andu ñagênjêlêlôm tenjanja atom ma enj kêkêñ gêñ samob kêsêp aê lemoc.

⁹ Enj ñac kapôênj kêlêlêc aê anja andu tonec atom ma kêgaminj gêñ tenj gêdêñ aê atom, aôm taômgenj gebe aôm kôtu ênê awê. Tec aê janjôm gêñ alôb-alôb kapôênj tonec ma janjôm sec êndêñ Anôtô êtu asagenjanja.”

¹⁰ Enj kêsôm binj gêdêñ Josep katôm bêcgenj, mago enj kêkêñ tanja awê atom ma gêc to gêmoa gêwinj enj atom.

¹¹ Bêc tenj Josep jakêsô andu gebe ênam nê kôm ma ñac tenj gêmoa andu ñalêlôm gêwinj atom.

¹² Tec awê gê ênê ñakwê tônj ma kêsôm gebe “Ônêc ôwinj aê.” Mago enj gêwi nê ñakwê sinj kêsêp enj lêma ma gêc kasa anja andu gêja.

¹³ Ma gêdêñ tanj awê gêlic enj gawi nê ñakwê sinj kêsêp enj lêma ma gêc kêsa anja andu gêja nanj,

¹⁴ enj gêmôêc nê sakinwaga ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe” Alic acgom, ñoc ñatau kêkêñ ñac Ebolainja tenj gêmoa gêwinj aêac gebe êngôm aêac majenjanja. Enj kêsôm gêdêñ aê gamênj gebe ênêc êwinj aê. Mago aê gamôêc aoc kapôênj.

¹⁵ Enj gêñô aê kawakic to gamôêc, tec gedec nê ñakwê gêcjanja ma gêc kêsa anja andu gêja.”

¹⁶ Go awê ketoc Josepnê ñakwê gêc gêwinj enj e nê ñatau gêmu gamênj.

¹⁷ Ma enj gajac minj binj tonanjenj gêdêñ enj ma kêsôm gebe “Sakinwaga Ebolainja, tanj kôkêñ enj gêmoa gêwinj aêac nanj, kêsôm gamênj gebe anjôm aê majoc êsa.

¹⁸ Mago gédêñ tañ aê kawakic to gamôêc nañ, en gedec nê ñakwê gécña ma géc kêsa anğa andu gêja.”

¹⁹ Ênê ñatau gêñô biñ, tañ nê awê kasôm gédêñ en nañ, gebe “Aômnêm sakinwaga gégôm aê amboac tonañ,” tec en têtac ñandan kêsa.

²⁰ Ma en kékôc Josep gêja ma kêbalin en kêsêp kapoacwalô, gamên, tañ kinênê lau kapoacwalôwaga sêngôn nañ. Ma en gêngôn kapoacwalô tonañ.

²¹ Mago Apômtau gêwiñ Josep e lau têtac gêwiñ en ma kapoacwalô ñagejobwaga gêlic en ñajam.

²² Ma kapoacwalô ñagejobwaga kékên lau kapoacwalôña samob, tañ sêngôn kapoacwalô nañ, sêsêp Josep lêma. Ma kôm samob, tañ sêgôm nañ, en kêtú ñatau.

²³ Kapoacwalô ñagejobwaga gê go tau kêtú kôm, tañ kêsêp Josep lêma nañña, atomanô, gebe Apômtau gêwiñ Josep ma kêmoasin ênê kôm samob e ñapep sawa.

40

Josep gêwa lau kapoacwalôña nêñ mê ñam sa

¹ Tonañ su, ma têm ñagêdô gêjaña acgom, go kin Aiguptuña nê ñac kèpip wain ñanôña to nê ñac kèpac polomña sêgôm keso ten gédêñ nêñ ñatau, kin Aiguptuña tau.

² Ma Parao têtac ñandan gédêñ nê laumata luagêc tonec, gédêñ laumata wainña to laumata polomña

³ ma en kékên êsêagêc sêsô sinwaganên kapitainê andu gebe sejopña. Andu kapoacwalôña tau, nañ Josep gêngôn nañ.

⁴ Ma sinwaganên kapitai kékên Josep gêjam sakin êsêagêc. Ma êsêagêc sêngôn kapoacwalô ñasawa ec ten.

⁵ Ma gédêñ gêbêc tagen êsêagêc lulugen sêc ma ten-kin Aiguptuña nê ñac kèpip wain ñanôña agêc ñac kèpac polomña, tañ sêngôn kapoacwalô nañ — agêc sêc nêñ mê keso tau ma agêc lulugen nêñ ma ñam keso tau amboac tonanên.

⁶ Gédêñ bêbêcgen Josep gédêñ êsêagêc gêja ma gêlic êsêagêc semoa tonên ñalêlôm ñawapacgen.

⁷ Ma en kêtú kênac Paraonê laumata, tañ sêngôn ênê ñataunê andu sêwiñ en gebe sejop êsêacña nañ, gebe “Agêc lanômanô bêlê-bêlê kêtú asagenña.”

⁸ Agêc sêsôm gédêñ en gebe “Aêagêc aêc mê ma ñac êwa mê ñam saña ten gêmôa atom.” Ma Josep kêsôm gédêñ êsêagêc gebe “Kôm dawa ma saña gêjac Anôtô ñawae. Anac miñ mê tau êndên aêman.”

⁹ Go laumata wainña gêjac miñ nê mê gédêñ Josep ma kêsôm gédêñ en gebe “Aê gaêc mê ma galic wain ñamôkê ten kékô.

¹⁰ Wain ñamôkê tau ñalaka têlêac kékô. Ma gên tau kèpô katôm e ñaola kêsa sebeñ ma gêjam ñanô.

¹¹ Aê kakôc Paraonê laclu. Go kakôc wain ñanô ma kapip ma katêwiñ ñatêkwi kêsap Paraonê laclu ma kakên laclu tau kêsêp Parao lêma.”

¹² Ma Josep kêsôm gédêñ en gebe “Mê tonañ ñam amboac tonec gebe ñalaka têlêac kêtôm bêc têlêac.

¹³ Bêc têlêac ênaña acgom, go Parao êsa aôm têmbêlam sa ma êkên aôm ônam sakin en êtiam. Aôm ôkên laclu êsêp Parao lêma êtiam êtôm gôgôm gédêñ têm, tañ kôtú ênê ñac kèpip wain ñanôña nañ.

¹⁴ Mago aôm embe ômoa ñajam, go taêm ênam aê. Taêm walô aê ma ôkên aê ñawae andan Parao ma ônam aê sa gebe jawi andu tonec sin.

¹⁵ Gebe êsêac sêjam genjen aê anğa Ebolainên gamên, ma aê gagôm gên sec ten anğa gamên tonec kêtôm gebe sêmbalin aê jasêp gêsunña atom.”

¹⁶ Laumata polomnja gêñô gebe gêwa mê ñam sa ñajamgen, tec kêsôm gêdên Josep gebe “Aê gaêc ma ten amboac tonanjen. Aê kakuc gadob polomnja têlêac.

¹⁷ Ma gên tokain-tokain, tan sêpac kêtû Paraonja nan, kêsêp gadob ñaônja. Mago moc mênseñ gên anja gadob, tan aê kakuc nan.”

¹⁸ Ma Josep gêjô en awa gebe “Ñam amboac tonec gebe Gadob têlêac kêtôm bêc têlêac.

¹⁹ Bêc têlêac ênaña acgom, go Parao êsa aôm têmbêlam sa gebe êkên aôm ôñkaleñ ka ten ma moc sêkac nêñ ñamêsôm.

²⁰ Bêc kêtû têlêacña kêtû Paraonê bêc têna kêkôc enña, tec geno moasin gêdên nê sakinwaga samob ma kêsã ñac kêpip wain ñanônja agêc ñac kêpac polomnja tenbelen sa gêdên nê sakinwaga.

²¹ En kêkên sakin wainña gêdên ñac kêpip wain ñanônja gêwê kain kêtiam, tec kêkên laclu kêsêp Parao lêma.

²² Mago en kêkên ñac kêpac polomnja genkaleñ ka kêtôm Josep gêwa sa gêdên êsêagêc su nan.

²³ Tagen ñac kêpip wain ñanônja taê gêjam Josep atom, kêlin en sin gacgen.

41

Josep gêwa Paraonê mê ñam sa

¹ Jala samuc luagêc gêjaña ma Parao gêc mê gebe kêkô bu Nil ñatali

² ma gêlic bulimakao ñajam to têtôp ñajam 7 sêpi anja bu Nil mênseñ sin ñalaun sêmoa.

³ Gocgo bulimakao sec toôlin ñasan kain ten 7 sêpi anja bu Nil têdaguc êsêac mênseñkô sêwin bulimakao ñagêdô sêmoa bu Nil ñatali.

⁴ Ma bulimakao sec toôlin ñasan têdanğôn bulimakao ñajam to têtôp ñajam tau su e Parao mata gêlac.

⁵ Ma en kêlin tau sin kêtiam e gêc mê kêtû luagêcña gebe Mopolom ten ñakain tagen gêjam ñanô ñajam to kesewec kapôên 7.

⁶ Su, go gêlic ñanô sec to ñapaôma 7 mênkêpi, tan mu anja oc kêpinja kêlêsãñ nan.

⁷ Go ñanô sec kêdanğôn ñanô ñajam to kapôên 7 tau su e Parao mata gêlac ma kêsãê gebe gêc mê.

⁸ Gêdên bêbêc en gamoa tonê ñalêlôm ñawapacgen. Kêtû tonanña en kêsakin bin gêdên lau seoc bin lasêwaga to gêdên lau tokauc samob, tan sêmoa Aiguptu nan, gebe sêmên ma gêjac min nê mê gêdên êsêac. Mago êsêacnên ñac ten kêtôm gebe êwa mê ñam sa êndên Parao atom.

⁹ Gêdên tonan go ñac kêpip wain ñanônja kêsôm gêdên Parao gebe “Ocsalô tonec aê taêc gêjam ñoc keso.

¹⁰ Gêdên tan Parao têtac ñandan gêdên nê sakinwaga ma kêkên aêagêc ñac polomnja anğôn sinwaganên kapitainê andu gebe sejop aêagêcña nan,

¹¹ aêagêc aêc ma gêdên gêbêc tagen ma aêagêcma ma keso tau to ñam keso tau amboac tonanjen.

¹² Ñacsenom Ebolainja ten gênğôn gêwin aêagêc. En kêtû sinwaganên kapitainê sakinwaga ten. Aêagêc ajac min ma ma gêdên en ma en gêwa mê ñam sa gêdên aêagêc. En gêwa sa gêdên aêagêc gêdên-gêdêngeñ katôm ma ma tau.

¹³ Ma bin tau, tan gêwa sa gêdên aêagêc nan, ñanô kêsã. Sêsun ñoc sakin gêdên aê kêtiam ma sêkên ñac kêpac polomnja genkaleñ ka.”

¹⁴ Tec Parao kêsakin lau gebe sêmôc Josep. Êsêac sêkôc en seben sa anja gêsun. En kêkalin tau ma kêsô ñakwê wakuc sa su acgom, go kêsô jakêkô Parao lanônem.

15 Tec Parao kêsôm gêdêñ Josep gebe “Aê gaêc ma ten ma ñamalac ten kêtôm gebe êwa ma tau ñam saña gamoa atom. Mago aê ganô aôm ñawae gebe aôm embe ôñô ma ten, go ôtôm gebe ôwa ñam sa solop.”

16 Josep gêjô Parao awa gebe “Bin amboac tonan gêc aêña atom. Anôtô tau êjô aôm awam ma awa nêma ma sa ñajamgen.”

17 Go Parao kasôm gêdêñ Josep gebe “Aê gaêc ma gebe kakô bu Nil ñatali

18 ma bulimakao ñajam to têtôp ñajam 7 sêpi anga bu Nil mênseñ sin ñalaun sêkô.

19 Ma bulimakao 7 kêtiam sêpi têdaguc êsêac. Êsêac ôlin ñasan to sec ma ñatêkwa ñaôma. Aê galic gên ten amboac tonan sêmoa Aiguptunên gamên atomanô.

20 Ma bulimakao ôlin ñasan to sec gacgen têdanğôn bulimakao ñamataña 7, tan têtôp ñajam nan su.

21 Mago gêdêñ tan têdanğôn êsêac su nan, talic êsêac amboac têdanğôn gên ten atom, ôlin ñasan ñaômagen sêmoa katôm gêmunña. E matoc gêlac.

22 Ma aê gaêc ma ten kêtiam nan galic mopolom ñakain tagen gêjam ñanô 7. Ñanô tau ñajam to kapôên.

23 Ma galic ñanô 7 gêuc mênkêpi kêdaguc. Gên tau kêmêlin ma ñapaôma to mu anga oc kêpiña kêlêsân.

24 Ma ñanô ñapaôma kêdanğôn ñanô ñajam 7. Aê gajac min bin tonan gêdêñ lau-seoc-bin-lasêwaga, mago êsêacnên ñac ten kêtôm gebe awa ma tau ñam sa atom.”

25 Ma Josep kêsôm gêdêñ Parao gebe “O Parao, nêma mê luagêc tau ñam tagen. Anôtô geoc bin, tan en gebe êngôm nan, lasê gêdêñ aôm.

26 Bulimakao ñajam 7 to polom ñanô ñajam 7 têtôm jala 7. Ma lulu tau ñam tagen.

27 Ma bulimakao ñatêkwa ñaôma to sec 7, tan mênsepi têdaguc êsêac nan, têtôm jala 7. Ñanô 7 ñapaôma to mu anga oc kêpiña kêlêsân atôm jala 7 totôbôm amboac tonan.

28 Amboac kasôm gêdêñ aôm su gebe Anôtô kêtôc gên, tan gebe êngôm nan, gêdêñ aôm.

29 alic acgom, galoc jala 7 tomoasu ênêc Aiguptu ñagamên samucgen.

30 Mago tonan su, go jala totôbôm 7 mênêsa ma êsêac salin têm moasuña sin samucgen anga Aiguptu. Tôbôm ensen gamên su.

31 Ma êsêac sênac kauc moasu anga gamên tau atu tôbôm, tan mênêsa êndanğuc nanña, ma tôbôm tau oc anam sêga.

32 Aôm gôc mê kêtum dim luagêc ñam gebe Anôtô taê gêjam bin tau kêtum tôn sugac, ma sauñgen, go Anôtô êngôm gên tau ñanô êsa.

33 Amboac tonan galoc aôm ôjalin ñac wapac ma ñac tokauc ten sa ma ôkên en ênam gôlin gamên Aiguptu.

34 Aôm ôkên gejobwaga êtôm gamên samobgen. Êndên jala tomoasu 7 tonan lau embe têtap polom talu lemen ten-lemen ten sa, go sêkôc talu tagen-tagen su anga êsêacnên atôm gamên Aiguptuña samob.

35 Ôjatu gebe sênac polom sasa êndên jala ñajam, tan mênêsa nan, ma sênac polom tau tôn sênac aôm lanôm. Sejon polom ñanô samob sêpi malacsêgagen êna ma sejon tôn.

36 Gên masê tonan ênêc e êlôm lau gamên tonanña êndên jala totôbôm 7, tan mênêsa anga Aiguptu nan, gebe tôbôm ensen gamên tau popoc atom.”

Josep kêtum gôlinwaga Aiguptuña

37 Parao to nê sakinwaga samob sênô bin tonan ñajam.

³⁸ Ma Parao kêsôm gédêñ nê sakinwaga gebe “Aêac oc tatap ñac, tañ Anôtônê Nalau gêjam enj auc kêtôm ñac tonec nañ, teñ sa me masi.”

³⁹ Tec Parao kasôm gédêñ Josep gebe “Anôtô kêtôc gêñ samob tonañ gédêñ aôm, kêtú tonañña ñac wapac ma ñac tokauc teñ kêtôm aôm gamoa atom.

⁴⁰ Aôm ôtu ñoc andu ñatau ma ñoc lau samob tañen wamu aômnêm biñ. Lêpôn kinña tagen êkên aê jalêlêc aôm su.”

⁴¹ Go Parao kêsôm gédêñ Josep gebe “Ôlic acgom, aê kakên aôm kôtu gamên Aiguptuña samucgen ñatau.”

⁴² Ma Parao kêkôc nê rinj toñatalô êwa enj sanja mênkêkên gédêñ Josep kêka. Enj kakên ñakwê ñajam-ñajam gédêñ enj kêsô ma kêkên kapoacwalô gold enj gênôn.

⁴³ Go kêkên enj gêngôn nê kareta kêtú luagêcña ma êsêac sêmôêc sêsêlên sêmuñ gebe “Apôn aemduc.” Amboac tonañ Parao kêkên enj kêtú gamên Aiguptuña samucgen ñatau.

⁴⁴ Ma Parao kêsôm gédêñ Josep gebe “Aê Parao, mago ñac teñ anja gamên Aiguptuña ênam kôm teñ me êngôm gêñ teñ êôc lêlêc aôm atom.”

⁴⁵ Ma Parao kêsam Josepnê ñaê gebe Sapenat-Panea. Ma enj kêkên dabunwaga anja On Potipera latuo Asenat gédêñ enj gêjam kêtú ênê awê. Su, go Josep gêwi Parao sinj ma gêjac gamên Aiguptuña kêsí.

⁴⁶ Gédêñ tañ Josepnê jala kêtú 30 nañ, enj kêkôc kôm anam sakin kinj Aiguptuña Parao sa. Ma Josep gêwi Parao sinj ma gêjac laoc gamên Aiguptuña.

⁴⁷ Gédêñ jala tomoasu 7 nañ kôm gêjam ñanô taêsam.

⁴⁸ Ma enj kejonj jala tomoasu 7 ñapolom samob sa anja gamên Aiguptuña to gêjac gêñ tau sa kêkô kêtôm malacsêgagenj. Enj gêjac kôm, tañ kêgi malac auc kêtômgenj nañ, ñañanô sa kêkô malac gédêñ-gédênjenj.

⁴⁹ Tec Josep gêjac polom taêsam sa kêtôm ganjac gwêcña. Enj gedec gebe ênam dôñ to êsa gêñ tau sa atom gebe ñamalac teñ kêtôm gebe ênam dôñ to êsa gêñ amboac tonañ ñai sa nec atomanô.

⁵⁰ Jala tôbômña gêô lasê atom tagenj ma Josep kêka ñapalê luagêc lasê. Dabunwaga Onña Potipera latuo Asenat kêkôc êsêagêc.

⁵¹ Josep gê ñacsêganê ñaê gebe Manase ma kêsôm gebe “Gaê ênê ñaê Manase gebe Anôtô gêgôm aê kalinj ñoc gêñwapac to tamocnê andu ñagôlôac samob sinj.”

⁵² Gê ñac kêtú luagêcña nê ñaê gebe Epraim gebe “Anôtô kêkên gôlôac gédêñ aê anja gamên ñoc gêñwapacña.”

⁵³ Jala tomoasu 7, tañ gêc gamên Aiguptuña nañ, mênjgêjac pep

⁵⁴ ma jala totôbôm 7 mênjkêsa kêtôm Josep kêsôm nañ. Ma tôbôm gêjam gamên ñagêdô samob auc, anja gamên Aiguptuña tagenj, tec têtap nêñ polom sa.

⁵⁵ Gédêñ tañ lau Aiguptuña sêôc tôbôm nañ, lau têtanj polom gédêñ Parao. Ma Parao kêsôm gédêñ lau Aiguptuña samob gebe “Andênj Josep ana ma biñ samob, tañ enj êsôm nañ anjôm.”

⁵⁶ Ma gédêñ tañ tôbôm gêjam gamên samucgenj auc nañ, Josep gêlêc katam su andu gêñ ñanônja ma kêkên gêñ gédêñ lau Aiguptuña sêjam ôli gebe tôbôm kapôênj gêc gamên Aiguptuña amboac tonañjenj.

⁵⁷ Tôbôm gêjam sêga, tec lau gamên peberña sêja Aiguptu sebe sênam ôli polom anja Josepnê, gebe tôbôm kapôênj gêjam nom ñagamên samob auc. * jali. † tetoc oc sa kêtú nêñ anôtô jaba.

* **41:57:** Sapenat-Panea ñam gebe Anôtô kêsôm gebe enj gêmoa mata † **41:57:** On kêtú lau Aiguptu nêñ malac dabunj towae. Êsêac

42

Josep t wai s s p Aiguptu sebe s nam  li polom

¹ G d n taŋ Jakob g n  polom g c Aiguptu  wae naŋ, eŋ k s m g d n latui gebe “Mateman  g d n-g d n ta m k tu asagenŋa.”

² Ma k s m gebe “Alic acgom, a  gaŋ   wae gebe polom g c Aiguptu. As p ana ma anam  li n n polom aŋga t n  gebe tamoa materŋ jali ma tamac  ndu atom.”

³ Amboac tonan Josep t wai 10 s s p s ja sebe s nam  li polom aŋga Aiguptu.

⁴ Mago Jakob k sakinŋ Josep lasi Benjamin g wiŋ atom gebe eŋ k t c gebe g nwapac  tap eŋ sa.

⁵ Amboac tonan Israel latui s   las  sebe s nam  li polom, s moa lau  g d , taŋ s m n naŋ,  l l m gebe t b m g jam gam n Kanaanŋa auc samucgeŋ.

⁶ Ma Josep k tu  acg liŋs ga gam n tonanŋa. Eŋ tau k k n polom g d n lau gam n samobŋa s jam  li. Ma Josep t wai s   las  jat tap lab c s c eŋ laŋ n mŋa.

⁷ Josep g lic t wai e k jala  s ac, mago eŋ g g m  s ac amboac lau jaba ma k saic biŋ  s ac. Eŋ k s m gebe “Amac aŋga ondoc am n.”  s ac s s m gebe “Aŋga gam n Kanaanŋa, abe anam  li mo.”

⁸ Josep k jala t wai, mago  s ac s jam kauc eŋ.

⁹ Ma Josep ta  g jam m , taŋ eŋ g c k pi  s ac naŋ, ma k s m g d n  s ac gebe “K msecwaga amac, tec am n abe alic gam n kwananŋeŋ.”

¹⁰  s ac s s m g d n eŋ gebe “O ap mtau, masian , n m sakinŋwaga a ac tec am n abe anam  li mo.

¹¹  ac tagenŋ latui a ac samob. A ac lau mansanŋ. A mn m sakinŋwaga atu k msecwaga atom.”

¹² Eŋ k s m g d n  s ac gebe “Masian , amac am n abe alic gam n kwananŋeŋ.”

¹³ Ma  s ac s s m gebe “A mn m sakinŋwaga a ac lasit wai 12,  ac Kanaanŋa teŋ latui a ac.  ac saunŋ gacgeŋ g moa g wiŋ tamemai ma teŋ gêjaŋa.”

¹⁴ Tec Josep k s m g d n  s ac gebe “Amboac t  kas m g d n amac su n  gebe Amac kêmsecwaga.

¹⁵ A  gabe jansa  amac  pi biŋ tonec ma jas m biŋŋan   tu Parao g moanŋa gebe amac oc awi gam n tonec siŋ atom e amacnêm lasimi saunŋ    las  tonec  wiŋ acgom.

¹⁶ Asakinŋ amacnêm teŋ gebe  k c lasimi  m n ma amac  g d  aŋg n kapoacwal  acgom. A  gabe jansa  amacnêm biŋ e jajala gebe amac lau biŋŋan ŋa me masi. Embe masi, go a  jas m  tu Parao g moanŋa gebe kêmsecwaga amacgoc.”

¹⁷ Go k k n  s ac samob s ng n kapoacwal  b c t l ac.

¹⁸  b c k tu t l acŋa go Josep k s m g d n  s ac gebe “Aŋg m tonec, go amoa matem jali gebe a  kat c An t .

¹⁹ Amac embe lau mansanŋ, go awi n m teŋ siŋ  ng n kapoacwal   j  amac ma amac  g d  ak c polom and n n m gôlôac ana gebe mo  j   s ac  ndu atom.

²⁰ Ma ak c lasimi saunŋ and n a  am n, go amacnêm biŋ  waka tau sa gebe biŋŋanô ec amac  ndu atom.” Ma  s ac s g m amboac tonanŋ.

²¹ Go  s ac s s m g d n taunŋ gebe “Biŋŋan goc, g n taŋ dag m g d n lasiŋi naŋ  g j  tonec. A ac talic eŋ g moa tonjalêlôm  luŋ- luŋgeŋ ma ketenŋ a ac, mago tak n taŋeŋ eŋ atom. K tu tonanŋa gênwapac tonec k tap a ac sa jag d ngeŋ.”

²² Ma Ruben gêjô êsêac awenj gebe “Aê tec kasôm gêdêj amac gebe anjôm ñapalê sec atom. Nec kasôm me masi. Mago amac abe akêj tanjem atom. Kêtu tonanja ênê dec ñagêjô kêpi aêac galoc.”

²³ Êsêac sêjam kauc gebe Josep gêjô êsêac awenj atom gebe ñac ênam binj ôkwiña tenj kêkô êsêac ñasawa.

²⁴ Ma enj gêbuc dêmôê êsêac ma kêtanj. Kêtanj su ma gêmu jagêjam binjalôm gêdêj êsêac kêtiam. Ma enj kêkôc Simeon anja êsêacnêj ma gêsô enj tôj ma ac sêlic.

Josep têwai sêmu sêja Kanaan

²⁵ Go kêjatu gebe polom êsêp êsêacnêj talu e mênêc êtômgenj to nêj ñaôli êmu êna êtiam ma sêkêj gêj êpuc êsêac tôj anja intênanja êndêj êsêac êwiñ. Ma sêgôm amboac tonanj.

²⁶ Go êsêac sêpô nêj polom gêsac donji ñaô ma sêc sêja.

²⁷ Ma gêdêj tanj êsêacnêj tenj gêjac nê talu lêtêj gebe êkêj gêj êndêj nê donji êniñ anja gamêj sênêcña nanj, gêlic nê bôlêj gêc taluawa

²⁸ ma kêsôm gêdêj nê lasitêwai gebe “Sêkêj bôlêj gêmu gêmênj, onec gêc ñoc taluawa.” Sêlic e katunj gêjana, ma têtênêp ma sêsôm gebe “Ojae, Anôtô gêgôm asagenj gêdêj aêac.”

²⁹ Gêdêj tanj sêô lasê dêdêj tamenji Jakob anja gamêj Kanaan ña nanj, ac sêjac minj binj samob, tanj kêtap êsêac sa nanj, gêdêj enj ma sêsôm gebe

³⁰ “Ñac, tanj kêtu gamêj tônê ñatau nanj, kêsaic binj aêac ma geboc aêac atu gamêj tau ñakêmsecwaga.

³¹ Mago aêac asôm gêdêj enj gebe ‘Aêac kêmsecwaga atom, aêac lau mansanj.

³² Aêac lasitêwai 12, tamemai latui. Ñac tenj gêjana ma ñac saunj gacgenj gêngônj gêwiñ tamemai gêmôa Kanaan.’ ”

³³ Mago ñac, tê kêtu gamêj ñatau nê, kêsôm gêdêj aêac gebe ‘Aê jajala amac lau mansanj êndêj tonec gebe awi nê tenj sinj êmoa êwiñ aê ma akôc polom andêj nê gôlôac ana, gebe tóbôm gêc.

³⁴ Akôc lasimi saunj andêj aê amênj, go jajala amac gebe lau mansanj ma kêmsecwaga amac atom. Su, go jakêj nê lasitêwa êmu êndêj amac êtiam ma amac atôm gebe atulu gêj amôa gamêj tonec.’ ”

³⁵ Gêdêj tanj êsêac sêjac nêj talu lêtêj nanj, samob sêlic nêj bôlêj tosabanj-tosabanj kêsêp nêj talu gêdêj-gêdêjgenj. Êsêac to tamenji sêlic nêj bôlêj tosabanj-tosabanj ma têtêc taunj.

³⁶ Ma tamenji Jakob kêsôm gêdêj êsêac gebe “Amac ajanjo ñoc gôlôac su. Josep gêjana, Simeon gêjana, ma galoc abe akôc Benjamin su êwiñ. Binj samob tonanj kêpi aêgenj.”

³⁷ Tec Ruben kêsôm gêdêj tama gebe “Ôkêj enj êsêp aê lemoc, aê jakôc enj jamu jandêj aôm jamênj. Aê embe jakôc enj jamu jamênj atom, go ônac ñoc latucagêc êndu.”

³⁸ Mago enj kêsôm gebe “Latuc êsêp êwiñ amac atom gebe têwa gêmâc êndu su ma enj taugenj tec gêmôa. Gêj wapac embe êtap enj sa anja intêna, tanj abe asêlêj nanj, go amac akêj aê tomôdêgenj jasêp lamboam tonoc ñalêlôm ñawapacgenj jana.”

43

Josepnê lasitêwai sêsêp Aiguptu kêtu luagêcña

¹ Tóbôm kapôênj kêkônij gamêj tôj ñanôgenj.

² Êsêac senj polom, tanj sêkôc anja Aiguptu nanj, e gêbacnê su, go tamenji kêsôm gêdêj êsêac gebe “Amu ana êtiam gebe anam ôli aêacnêj mo ñagêdô.”

³ Tec Juda kêsôm gêdêñ enj gebe “Ñac tonañ kêjatu aêac ñajaña ma kêsôm gebe ‘Amac alic aê lañôc atom, e lasimi êwiñ amac acgom.’

⁴ Aôm embe ôsakiñ lasiñi êwiñ aêac, go asêp naanam ôli nêmo.

⁵ Embe ôsakiñ enj êwiñ atom, go aêac asêp atom gebe ñac tau kêsôm gêgêñ aêac gebe ‘Amac alic aê lañôc atom, e lasimi êwiñ amac acgom.’ ”

⁶ Israel kêsôm gebe “Amac agôm aê sec ma asôm lasimi ñawae gêdêñ ñac tau kêtú asagenña.”

⁷ Êsêac sêjô enj awa gebe “Ñac tau kêkip aêac to ma gôlôac ñam sa ñapep ma kêsôm gebe ‘Tamemi gacgenj gêñgôñ mata jali me masi. Amacnêmo lasitêwai tenj gêñgôñ me masi.’ Binj, tañ aêac ajac minj gêdêñ enj nanj, gêjô kênac tonanjenj. Aêac ajala binj, tê enj kêsôm kêdaguc gebe ‘Akôc lasimi andêñ aê amêñ’ nê, kwananjenj amboac ondocgenj.”

⁸ Ma Juda kêsôm gêdêñ tama Israel gebe “Ôsakiñ ñapalê tau êwiñ aê, go andi ma asêlêñ gebe tamoã matenj jali ma aôm to aêac ma nêñ gôlôac ñasec-ñasec amboac tonanjenj, tamãc êndú atom.

⁹ Aê jatu lautuc enj, ma enj ê lamu aê. Ôtu kênac enj êndêñ aê lemoc. Aê embe jakôc enj jamu jawac to jakêñ enj êkô aôm lañômnêmo atom, go jawê binj tonañ ñakaiñ endenj tôñgenj.

¹⁰ Binjñanô, aêac embe tajaiñ têmo atom, oc aêac amu amêñ wanêcgenj su.”

¹¹ Go tamenji Israel kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Embe amboac tonañ, nanj anjôm amboac tec gebe Akôc gamêñ tonecña ñagêñ mata êjamgenj êsêp nêmo talu ma ajonj êndêñ ñac tônê awi sinj êndêñ enj ñaômagenj, amboac gêñmalu ñagec, to lêp ñagec, ma ka ñagêdô ñatêkwi, ma kãña to lanip.

¹² Ma akôc bôlêñ luagêc êwiñ tau. Bôlêñ, tañ sêkêñ gêc nêmo taluawa nanj, akôc amu ana amboac tonanjenj. Oc moãe sêgôm kêgôlinj.

¹³ Akôc lasimi amboac tonañ ma andi amu andêñ ñac tau ana.

¹⁴ Embe akô ñac tau lañônêmo, go ñajaña ñatau Anôtô taê walô amac gebe êsakiñ nêmo lasitêwai tenj agêc Benjamin sêwiñ amac sêmu sêmêñ. Ma aêma nec embe jamoa togôlôacmêgenj, go jamoa amboac tonañ.”

¹⁵ Kêsôm su, go lau tau sêkôc gêñ sêkêñ ñaômagenña to sêkôc bôlêñ luagêc gêwiñ tau ma Benjamin gêwiñ. Ac dêdi ma sêsêp Aiguptu sêja ma sêkô Josep lañônêmo.

¹⁶ Josep gêlic Benjamin gêwiñ êsêac, tec kêsôm gêdêñ gejobwaga anduña gebe “Ôwê lau tonec sêsô andu sêna. Ôñgunj bôc tenj ma ono gebe lau tonec sêniñ gêñ sêwiñ aê êndêñ ocsalô tonec.”

¹⁷ Ñac tau gêgôm kêtôm Josep kêjatu nanj ma gêwê lau sêsô Josepnê andu sêja.

¹⁸ Ac sêkêñ lau tau sêsô Josepnê andu, tec têtêc taunj ma sêsôm gebe “Êsêac sêkôc aêac tasô tonec kêtú ñaôli, tañ sêkêñ kêsêp aêacnêñ talu gêdêñ tamêñ kêtú ñamata nanjña. Êsêac sebe sênac sinj êndêñ aêac e sêku aêac tulu ma sêkônij aêac tatu gêñôma to sêjanjo aêacnêñ donki su.”

¹⁹ Ma êsêac têtú gasuc dêdêñ ñac, tañ gejob Josepnê andu nanj, ma sêjam binjalôm sêwiñ enj sêkô andu ñasacgêdô

²⁰ ma sêsôm gebe “O ma apômtau, aêac asêp amêñ têmo tenj sugac gebe anam ôli mo.

²¹ Gêdêñ tañ aêac aô lasê gamêñ anij awenña ma ajac ma talu lêtêñ nanj, atap ma bôlêñ sa tomalagenj gêc taluawa gêdêñ-gêdêñgenj. Tec aêac akôc gêñ tau amu amêñ kêtiam.

²² Ma aêac akôc bôlêñ ñagêdô gêwiñ amboac tonañ abe anam ôli mo. Aêac ajam kãuc ñac, tañ kêkêñ ma bôlêñ kêsêp ma talu.”

²³ Enj gêjô êsêac awenj gebe “Atêc taôm atom. Nêm Anôtô to tameminê Anôtô oc kêkêñ awa kêsêp nêm talu. Aê tec katap nêm bôlêñ sa sugac.” Ma enj kêkêc Simeon gêdêñ êsêac gêja.

²⁴ Go enj gêwê lau tau sêsô Josepnê andu sêja ma kêkêñ bu gêdêñ êsêac gebe sêkwasiñ enjkaiñ ma kêkêñ gêñ gêdêñ nêñ donki senj.

²⁵ Êsêac sêñô ñawae gebe sêniñ gêñ anja tônê, tec sêmasañ gêñ, tañ sebe sêkêñ ñaômagenj nanj, ma sêsaê Josep gebe êô lasê êndêñ ocsalô.

²⁶ Gêdêñ tañ Josep gêô lasê nê andu nanj, êsêac sêkêc gêñ, tañ sêmasañ nanj, jasêsô dêdêñ enj ma têtap labôc sêc enj akaiñña.

²⁷ Mago enj awa gêjac êsêac ma kêsôm gebe “Tamemi langwa, tañ ajac ênê miñ gêdêñ aê nanj, gêmoa ñajam me masi. Enj gêmoa mata jalî me masi.”

²⁸ Êsêac sêjô enj awa gebe “Aômniêm sakiñwaga, aêac tamemai gêmoa ñajam. Enj gêñgôn mata jaligenj.” Ma êsêac sewec to têtap labôc.

²⁹ Enj mata gedec ma gêlic lasi Benjamin, enj tau têtanê latu teñ ma kêsôm gebe “Lasimi saunj, tañ ajac ênê miñ gêdêñ aê nanj, tau tonec me.” Go kêsôm gêdêñ enj gebe “Latucenec, Anôtô êmoasiñ aôm.”

³⁰ Go Josep kêkacgenj gebe êwi êsêac siñ gebe nê ñalêlôm gêjam awa su lasi ma kêdabiñ gebe êtañ lasê. Enj jakêsô nê balêm teñ ma kêtañ gêmoa tônê.

³¹ Enj kêkwasiñ lañôanô su, go kêsa gêja. Enj kêpuc tau tônj ma kêsôm gebe “Akêc gêñ taniñña amêñmañ.”

³² Êsêac sêjam sakiñ enj taunja to êsêac taunja ma lau Aiguptu, tañ senj gêñ sêwiñ enj nanj, taunja amboac tonanjenj, gebe lau Aiguptu nêñ jao kêkê gebe sêniñ gêñ sêwiñ lau Ebolai atom. Gêñ tonanj lau Aiguptu sêlic amboac gêñ alôb-alôb.

³³ Ma Josep têtawai to lasi sêñgôn enj nêma. Nacsêga gêñgôn mala, tañ gêjac enj ñawae nanj, ma ñac saunj gêñgôn mala, tañ gêjac enj ñawae. Ma lau tau sêsala taunj e sêñac lemenj.

³⁴ Sêkêñ gêñ taniñña gêdêñ êsêac anja Josepnê tebo, mago sêkêñ gêñ taniñña gêdêñ Benjamin kêlêlêc êsêac ñagêdô nêñ su. Êsêac ñagêdô têtap laclu tagenj sa ma Benjamin kêtap nê laclu lemenj teñ sa. Ma êsêac sênôm sêwiñ enj e têtac ñajam kêsa.

44

Josep kêsaê nê têtawai to lasi

¹ Go Josep kêjatu nê andu ñagejobwaga gebe “Ôkêñ polom êsêp lau tau nêñ talu e mênêc êtôm sêmbalanja ma ôkêñ êsêacnêñ bôlêñ ênêc taluawa.

² Mago ñoc laclu silber nanj ôkêñ ênêc ñac saunj nê taluawa êwiñ ênê bôlêñ polomña.” Ma enj gêgôm kêtôm Josep kêsôm gêdêñ enj nanj.

³ Gêu bônj acgom, go sêkêñ êsêac to nêñ donki sêja.

⁴ Êsêac sêwi malac siñ saunjenj ma ñasawa kêtu baliñ atom tagenj, tec Josep kêsôm gêdêñ nê andu ñagejobwaga gebe “Ajôc, ôjanda lau tau. Embe ôê êsêac tônj, go ôsôm êndêñ êsêac gebe ‘Amac akêñ sec gêjô ñajam kêtu agenja. Amac ajam genjenj aêñoc laclu silber nec kêtu agenja.

⁵ Nôc ñatau gênôm gêñ kêsêp gêñ tau tonanj to kêpuc kapoac ña gêñ tonanj. Amac agôm gêñ tonanj, tec agôm keso ñanô.’ ”

⁶ Enj gêôc lêlêc êsêac ma jakêsôm biñ tonanjenj gêdêñ êsêac.

⁷ Êsêac sêjô enj awa gebe “Aêacma apômtau kêsôm biñ amboac tonanj kêtu asagenja. Biñ amboac tonanj ênac jaê nêm sakiñwaga aêac. Biñ amboac tonanj aêac oc anjôm atom.

8 Ôlic acgom, bôlêñ, tañ aêac atap sa gêc ma taluawa nañ, aêac akôc amu amêñ anğa gamêñ Kanaan akêñ gêdêñ aôm, tec aêac anam gengeñ silber me gold anğa nêñ nãtaunê andu amboac ondoc.

9 Aôm embe ôtap gêñ tau sa anğa nêñ sakiñwaganêñ teñ nê, nañ êmac êndu ma aêac ñagêdô atu ma apômtaunê sakiñwaga amboac tonanğen.”

10 Ma enğ kêsôm gebe “Amboac tonanğ, biñ, tañ asôm su nañ, êtu tôñ. Nac, nañ jatap gêñ tau sa anğa ênê nañ, êtu ñoc gêñôma, ma amac ñagêdô aêc ana tobiñmêgen.”

11 Go gaôgenğ êsêac samob sêlêwanğ nêñ talu ma sêjac nêñ talu lêtêñ.

12 Ma enğ kêbêlêñ talu gêjac m anğa ñacsêganê e gêdêñ ñac saunğ nê. Ma kêtap laclu tau sa gêc Benjaminnê talu.

13 Ma êsêac sêkac nêñ ñakwê gêñgic e sêkêñ talu gêsac nêñ donki ñaô kêtiã ma sêmu sêja malac.

14 Juda to nê lasitêwai sêô lasê Josepnê andu ma ñac tau gacgenğ gêmoa. Ma êsêac têtãp labôc sêc enğ akaiñña.

15 Josep kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amac agôm gêñ amboac ondoc. Amac ajãm kauc gebe ñac amboac aê oc Japuc gêñ ñam jatôm atom me.”

16 Ma Juda kêsôm gebe “Aêac asôm biñ ondoc êndêñ ñoc apômtau. Aim awensunğ su êtu agenña. Aêac awaka taunğ sa amboac ondoc. Anôtô kêkip nêñ sakiñwaga aêac ma keso sa sugac. Gôlicgac, aêac atu ñoc apômtaunê gêñôma, aêac to enğ, tañ têtãp laclu sa gêc enña nañ, amboac tonanğ.”

17 Mago Josep kêsôm gebe “Biñ amboac tonanğ ênac jaê aê. Nac tagenğ, tañ têtãp laclu sa gêc enña nanğenğ êtu ñoc gêñôma. Mago amac ñagêdô, amac aêc tobiñmalôgenğ andêñ tamemi ana.”

Juda gebe ênam Benjamin kêsî

18 Tec Juda gêdêñ enğ gêja ma kêsôm gebe “O apômtau, aê gabe jatenğ aôm gebe nêñ sakiñwaga aê jasôm biñ teñ êsô ñoc ñatau tañasunğ ma têtãtac ñandanğ êndêñ nêñ sakiñwaga atom, gebe aôm kôtôm Parao tau.

19 Nôc apômtau kêtũ kênac nê sakiñwaga gebe ‘Amac tamemi me lasimi teñ gêmoa me masi.’

20 Ma aêac asôm gêdêñ ñoc ñatau gebe ‘Tamemai gêmoa, enğ kêtũ ñamalacanô sugac, ma lasiñi saunğ teñ gêmoa, tañ enğ kêka lasê gêdêñ kêtũ ñamalacanô su nañ. Nac tau têtãwa gêmãc êndu su, tec enğ taugenğ gêmoa, têtãnanê gôlôac ñagêdô masi. Ma tama têtãc gêwiñ enğ.’

21 Go aôm kôsôm gêdêñ nêñ sakiñwaga gebe ‘Akôc enğ asêp amêñ gebe matocanô êpi enğ.’

22 Aêac asôm gêdêñ ñoc apômtau gebe ‘Ñapalê tau kêtôm gebe êwi tama siñ atom. Embe êwi tama siñ, oc tama êmac êndu.’

23 Go aôm kôsôm gêdêñ nêñ sakiñwaga gebe ‘Lasimi saunğ embe êwiñ amac êsêp êmêñ atom, oc alic aê lanğoc êtiã atom.’

24 Gêdêñ tañ adêñ nêñ sakiñwaga, tamoc tau, amu aja nañ, ajãc miñ ñoc apômtaunê biñ gêdêñ enğ gêñô.

25 Ma gêdêñ tañ tamemai kêsôm gebe ‘Ana êtiã, gebe anam ôli aêacnêñ gêñ ñagec’ nañ,

26 aêac asôm gebe ‘Aêac asêp ana atôm atom. Embe lasiñi saunğ êsêlêñ êwiñ aêac, go asêp ana, gebe aêac oc alic ñac tau lanğãnanô atôm atom, e lasiñi saunğ êwiñ aêac acgom.’

27 Go nêñ sakiñwaga, aê tamoc, kêsôm gêdêñ aêac gebe ‘Taôm ajalagac gebe ñoc awê kêkôc ñoc ñapalê luagêcgenğ.

28 Teñ gêwi aê siñ e kasôm gebe Biññanô, gêñ teñ kêkac enğ popocgenğ ma aê galic enğ kêtiã atom e mênğgêdêñ galoc.

²⁹ Amac embe akôc ñac tonec su anğa aêñoc amboac tonanğen ma gêñwapac êtap enj sa, go akêñ aê tomôdêğen jasêp lamboam jana tonçoc ñalêlôm ñawapacğen.’

³⁰ Kêtu tonanğna aê embe jaô lasê nêñ sakinwaga, aê tamoc, ma ñapalê, tañ kêtun enj gêñğon mata jali ñamôkê nañ, êwiñ aêac atom,

³¹ enj embe êlic ñapalê mênğewiñ aêac atom, oc êmac êndu. Ma nêñ sakinwaga aêac akêñ nêñ sakinwaga, aêac tamemai, tomôdêğen êsêp lamboam êna tonjalêlôm ñawapacğen.

³² Gebe nêñ sakinwaga aê kasôm gêdên tamoc gebe jatu ñapalê tonec nê lautuc ma enj ê lamu aê. Ma kasôm gebe Aê embe jakôc enj jamu jandên aôm jawac atom, go jawê biñ tonanğ ñakainğ endenğ tônğenğ.

³³ Kêtu tonanğna tec galoc jatenğ aôm gebe nêñ sakinwaga aê jatu ñoc apômtaunê gêñôma jamoa tonec jajô ñapalê tau su. Ma ondec ñapalê tau êwiñ têwai êmu ênamañ.

³⁴ Gebe ñapalê tau embe êwiñ aê atom nec, oc jamu jandên tamoc jana amboac ondoc. Aê katêc tauc gabe jalic gêñwapac, nañ êtap tamoc sa nañ jawiñ atom.”

45

Josep gêwa tau sa

¹ Ma Josep kêkô lau samob lanğonênğna e kêpuc tau tônğ jageo. Tec enj gêmôêc gebe “Lau samob sêwi aê siñ sêsa sêna.” Amboac tonanğ gêdên tañ Josep gêwa tau sa gêdên lasitêwai nañ, lau tenğ sêmoa sêwiñ êsêac atom.

² Ma enj kêtanğ lasê e lau Aiguptu sênğ ma Paraonê lau sênğ ñawae amboac tonanğenğ.

³ Ma Josep kêsôm gêdên nê lasitêwai gebe “Aê Josep. Tamoc gêñğon mata jali me masi.” Mago lasitêwai sêjô enj awa kêtôm atom, gebe enj kêtakê êsêac ñanğenğ.

⁴ Tec Josep kêsôm gêdên nê lasitêwai gebe “Atu gasuc aêmañ.” Ma êsêac dêdên enj sêja. Ma enj kêsôm gebe “Lasimi aê Josep, tañ akêñ aê gadên lau Aiguptu sêjam ôli aê.

⁵ Mago galoc têmtac ñawapac atom to amoa tonênğ ñalêlôm ñatutuc êtu akêñ aê gadên lau tonec sêjam ôli aênğ atom, gebe Anôtô kêsakinğ aê gamuñ amac gebe ênam amac kêsî anğonğ matem jali.

⁶ Tôbôm gêc gamênğ tau jala luagêc su. Ma jala lemenğ tenğ gacğenğ gêc tañ lau sêsap nom ma sejonğ kôm ñanğ sa atom.

⁷ Ma Anôtô kêsakinğ aê gamuñ amac gebe janam amacnêñ ñagêdô kêsî anğa nom ma jajop lau taêsam sênğonğ matenğ jali êtu amacğna.

⁸ Kêtu tonanğna amac asakinğ aê gamênğ tonec atom, Anôtô taugenğ. Enj kêkênğ aê katu Parao tama to ênê andu ñatau ma gamênğ Aiguptuñna samob ñagôlinğwaga.

⁹ Andi ñagağenğ. Andênğ tamoc api ana ma asôm êndênğ enj gebe ‘Latôm Josep kêsôm biñ amboac tonec gebe Anôtô kêkênğ aê katu gamênğ Aiguptuñna samob ñatau. Ôsêp ôndênğ aê ômôênğ ma ônam gamênğ tônğ atom.

¹⁰ Aôm onğonğ gamênğ Gosen ma ômoa aê ñagala, aôm to nêñ gôlôac ma nêñ gôlôacnênğ gôlôac ma nêñ domba to bulimakao ma gênğ samob, tañ kêtun aômñênğ nañ.

¹¹ Aê gabe janam aôm sa anğa tonec e aôm to nêñ lau ma gênğ samob, tañ kêtun aômñênğ nañ, apô lêna taôm êtu gênğ tenğna atom, gebe tôbôm ênêc jala lemenğ tenğ êwiñ.’

¹² Ma galoc amac matemanô alic to lasic Benjamin mataanô gêlic amboac tonanjen gebe aê tauc aocsuñ kasôm biñ gêdên amac.

¹³ Anac minj ñoc ñawasi anja gamênj Aiguptuñja to gên, tañ alic nanj, ñawae êndên tamoc. Andi ñagaôgenj ma akôc tamoc êsêp gamênj tonec êmênj.”

¹⁴ Ma agêc lasi Benjamin sêmbôênj taunj ma têtanj kêpi taunj.

¹⁵ Ma enj kêtêsôp têwai samob ma kêmbôênj êsêac to kêtanj. Su, go lasitêwai sêjam biñgalôm sêwiñ enj.

¹⁶ Gêdênj tañ sênjô ñawae anja Paraonê andu gebe Josepnê lasitêwai sêmênj nanj, Parao to nê sakinwaga sênjô ñajamgenj.

¹⁷ Ma Parao kêsôm gêdênj Josep gebe “Ôsôm êndênj nêm lasitêwai gebe Anjôm amboac tonec gebe akênj nêm waba ênsac nêm bôc ñaô ma amu ana gamênj Kanaan.

¹⁸ Ma akôc tamemi to nêm gôlôac samob andênj aê amênj ma aê gabe jakênj Aiguptu ñagamênj ñajamanô tau êndênj amac gebe aninj nom tonanj ñañalési.

¹⁹ Ôjatu êsêac amboac tonec êwiñ gebe Anjôm tonec gebe Akôc kareta anja gamênj Aiguptuñja êtu nêm ñasec-ñasec to nêm lauonja ma akôc tamemi amênjmanj.

²⁰ Ma taêm walô nêm waba anduñja atom, gebe Aiguptu ñagamênj ñajamanô tau êtu amacnêm.”

²¹ Ma Israel latui sêgôm kêtôm tonanj, go Josep kêtênj kareta gêdênj êsêac kêtôm Paraonê jatu ma kêtênj mo gebe êpuc êsêac tônj anja intênañja.

²² Enj kêtênj ñakwê omña tagenj-tagenj gêdênj êsêac samob kêtômgenj, Benjamin taugenj tec kêtênj silber ñadônj 300 to ñakwê omña lemenj tenj gêdênj enj.

²³ Enj kêsakinj gênj amboac tonec gêdênj tama gêja gebe donki kapoac 10 togênj mata êjam Aiguptuñja ma donki têna 10 topolom ma mo to gênj taniñja êtu êpuc tama tônj anja intênañja.

²⁴ Go kêsakinj lasitêwai sêja ma gêdênj tañ kêtam êsêac lemenj nanj, kêsôm gêdênj êsêac gebe “Asôm taôm anja intêna atom.”

²⁵ Tec êsêac sêwi Aiguptu sinj sêpi gamênj Kanaan jasêo lasê dêdênj tamenj Jakob.

²⁶ Ma êsêac sêjac minj gêdênj enj gebe “Josep gêngônj mata jali ma enj kêtum gamênj Aiguptuñja samob ñagôlinwaga.” Mago têtac kêtac enj atom, gebe enj kêtênj gêwiñ êsêac atom.

²⁷ Mago gêdênj tañ sêjac minj Josepnê biñ samob, tañ kêsôm gêdênj êsêac nanj, gêdênj enj ma gêdênj tañ enj gêlic kareta, tañ Josep kêsakinj gebe êkôc enja nanj, tec tamenj Jakob têtac kêtô su ma nê ñalêlôm gêdi sa kêtiam.

²⁸ Ma Israel kêsôm gebe “Kêtôm gac. Latuc Josep gêngônj mata jali. Aê gabe najalic enj acgom, go jamac êndu.”

46

Jakob lanjwa kêsêp Aiguptu gêja

¹ Amboac tonanj Israel gêdi ma kêtôm nê gênj samob gêwiñ gêja. Enj gêtô lasê Ber-Seba ma kêtênj da gêdênj tama Isak nê Anôtô.

² Ma gêdênj gêbêc Anôtô geoc tau lasê gêdênj Israel ma gêjam biñgalôm gêdênj enj ma kêsôm gebe “Jakob, Jakob.” Ma enj kêsôm gebe “Aê tec gamoa.”

³ Go enj kêsôm gebe “Aê Anôtô, tamamnê Anôtô aê. Ôsêp Aiguptu ôna tonêm ñalêlôm ñatutuc atom, gebe aê gabe janjôm aôm ôtu laum kapôênj tenj anja ônê.

⁴ Aê gabe jasêp Aiguptu jawiñ aôm. Ma aê gabe jakênj aôm ômu ôpi ômôênj êtiam ma Josep lêma êmbaob aôm matamgasi.”

⁵ Go Jakob gêdi anja Ber-Seba. Ma Israel latui sêkênj tamenj Jakob to nê ñasec-ñasec ma nêñ lauo sêpi kareta, tañ Parao kêsakinj kêtum êkôc enja.

⁶ Êsêac sêkôc nêḡ bôc to waba, taḡ têtap sa anḡa Kanaan naḡ, ma sêô lasê Aiguptu, Jakob to nê gôlôac samucgeḡ sêwiḡ eḡ.

⁷ Eḡ kêkôc latui to latuio sêwiḡ eḡ ma dêbui to dêbuio to nêḡ wakuc samob sêwiḡ eḡ sêja Aiguptu.

⁸ Israelnê wakuc, taḡ sêô lasê Aiguptu naḡ, nêḡ ḡaê tau tonec gebe Jakob to nê latui. Jakobnê ḡacsêga Ruben

⁹ to Ruben latui Hanok, Palu, Hesron ma Karmi.

¹⁰ Simeon latui Jemuel, Jamin, Ohad, Jakin, Sohar ma Saul, awê Kanaanḡa teḡ latu eḡ.

¹¹ Lewi latui Gerson, Kohat ma Merari.

¹² Juda latui Er, Onan, Sela, Peres ma Sera (mago Er agêc Onan sêmac êndu anḡa gamêḡ Kanaan). Ma Peres latui Hesron agêc Hamul.

¹³ Isakar latui Tola, Puwa, lob ma Simron.

¹⁴ Sebulon latui Sereḡ, Elon ma Jalel.

¹⁵ (Lea latui tau tonanḡ, taḡ Jakob kêka lasê anḡa Mesopotamia sêwiḡ latuo Dina. Êsêac latuḡio to ḡac samob sêpi tagenḡ têtôm 33.)

¹⁶ Gad latui Sipion, Hagi, Suni, Esbon, Eri, Arodi ma Areli.

¹⁷ Aser latui Imna, Iswa, Iswi, Beria ma luḡio Sera. Ma Beria latui Heber agêc Malkiel.

¹⁸ (Silpa latui tau tonanḡ. Laban kêkêḡ eḡ gêdêḡ latuo Lea. Ma Jakob kêka êsêac lasê, lau 16 sêpi tagenḡ.)

¹⁹ Jakobnê awê Rahel latui Josep agêc Benjamin.

²⁰ Ma anḡa gamêḡ Aiguptu Josep kêka Manase agêc Epraim lasê, taḡ dabuḡwaga Onḡa Potipera latuo Asenat kêkôc naḡ.

²¹ Ma Benjamin latui Bela, Beker, Asbel, Gera, Naman, Ehi, Ros, Mupim, Hupim ma Ard.

²² (Rahel latui tau tonanḡ, taḡ Jakob kêka lasê, lau 14 sêpi tagenḡ.)

²³ Dan latu Husim.

²⁴ Naptali latui Jasel, Guni, Jeser ma Silem.

²⁵ (Bilha, taḡ Laban kêkêḡ gêdêḡ latuo Rahel naḡ, latui tonanḡ, taḡ Jakob kêka lasê, lau 7 sêpi tagenḡ.)

²⁶ Jakobnê lau samob, taḡ sêô lasê Aiguptu naḡ, ma sêsa anḡa eḡ tau nê sêpi tagenḡ 66, mago Jakob latuinêḡ lauo sêwiḡ namba tonanḡ atom.

²⁷ Ma Josep latui taḡ kêka lasê anḡa Aiguptu naḡ, luagêc, tec lau samob anḡa Jakobnê gôlôac, taḡ sêô lasê Aiguptu naḡ, sêpi tagenḡ 70.

²⁸ Jakob kêsakinḡ Juda gêdêḡ Josep gêmuḡ eḡ gebe eteḡ Josep êô lasê Gosen êmuḡ. Ma êsêac sêô lasê gamêḡ Gosen.

²⁹ Go Josep kêmasanḡ nê kareta ma kêpi gêja gebe êpuc tama Israel tôḡtôḡ anḡa gamêḡ Gosen. Ma gêdêḡ taḡ eḡ gêlic tama naḡ, kêmbôêḡ eḡ kêsêp gêsutêkwa ma kêtanḡ ḡasawa baliḡ gêsac eḡ gêsutêkwa.

³⁰ Israel kêsôm gêdêḡ Josep gebe “Galoc gabe jamac êndu gebe aê galic lanḡomanô ma kajala gebe gôḡgôḡ matam jali.”

³¹ Josep kêsôm gêdêḡ lasitêwai to gêdêḡ tamanê lau gebe “Aê gabe japi jakêḡ amac ḡawae êndêḡ Parao ma jasôm êndêḡ eḡ gebe ‘Ḋoc lasitêwai to tamocnê lau, taḡ sêmoa gamêḡ Kanaan naḡ, dêdêḡ aê sêmêḡ su.’

³² Lau tau gejobwaga bôcḡa gebe êsêac seḡgeḡ bulimakao ma sêkôc nêḡ domba to bulimakao ma nêḡ gêḡ ḡagêdô samob sêmêḡ.’

³³ Parao embe êkalem amac ma êtu kênac amac gebe ‘Amacnêḡ kôm amboac ondoc,’

³⁴ go asôm gebe ‘Aômnêḡ sakinḡwaga aêac anḡeḡ bulimakao gêdêḡ aêac ḡapalêgeḡ e mênḡgêdêḡ galoc, atôm tamemai.’ Asôm biḡ tonanḡ ec êlôc gebe

amoa gamêḡ Gosen gebe lau Aiguptuḡa sêlic gejobwaga bôcḡa samob amboac gêḡ alôb-alôb.”

47

Jakob langwa kêtôc tau gêdêḡ Parao

¹ Amboac tonanḡ Josep kêsô jakêkêḡ ḡawae gêdêḡ Parao ma kêsôm gebe “Tamoc to ḡoc lasitêwai ma nêḡ domba to bulimakao ma nêḡ gêḡ samob sêmêḡ anḡa gamêḡ Kanaan jasêḡḡoḡ gamêḡ Gosen.”

² Enḡ kêtôc têwai lemeḡ teḡ sêwiḡ enḡ ma kêtôc êsêac gêdêḡ Parao.

³ Parao kêsôm gêdêḡ enḡ têwai gebe “Amac ajam kôm amboac ondoc.” Ma êsêac sêsôm gêdêḡ Parao gebe “Nêm sakiḡwaga aêac ajop dombageḡ atôm tamemai.”

⁴ Go êsêac sêsôm gêdêḡ Parao gebe “Aêac amêḡ gebe amoa gamêḡ tonec amboac lau jaba gebe nêm sakiḡwaga aêac ma gamêḡ alôm ma dombaḡa teḡ gêc gamêḡ Kanaan atom gebe tôbôm gêjam gamêḡ auc samucgeḡ. Tec aêac atêḡ aôm gebe ôlôc gebe nêm sakiḡwaga aêac anḡoḡ gamêḡ Gosenmanḡ.”

⁵ Go Parao kêsôm gêdêḡ Josep gebe “Tamam to nêm lasitêwai dêdêḡ aôm sêwac.

⁶ Gamêḡ Aiguptuḡa kêtû aôm nêḡ gêḡ. Ôjalinḡ gamêḡ ḡajamanô teḡ sa ma ôkêḡ êndêḡ tamam to nêm lasitêwai sêḡḡoḡ. Ôkêḡ êsêac sêḡḡoḡ gamêḡ Gosenmanḡ. Ma aôm embe ôlic lau tokauc anḡa êsêacnêḡ, go ôkêḡ êsêac sejop ḡoc bulimakao sêwiḡ.”

⁷ Josep gêwê tama jakêkêḡ gêdêḡ Parao ma Jakob gêjam mec Parao.

⁸ Ma Parao kêtû kênac Jakob gebe “Aôm nêḡ jala tendocgeḡ.”

⁹ Jakob gêjô Parao awa gebe “Jala, taḡ gamoa nom amboac ḡac jaba teḡ nanḡ 130. Jala, taḡ gamoa nom ḡatêm tau dambê to ḡawapac ma taêsam kêtôm tamocinêḡ jala sêmoa nom amboac lau jabaḡa nanḡ atom.”

¹⁰ Ma Jakob gêjam mec Parao ma gêwi enḡ sinḡ kêsa gêja.

¹¹ Go Josep kêtêḡ gamêḡ gêdêḡ tama to nê lasitêwai gebe sêḡḡoḡḡa ma kêtêḡ nom gêdêḡ êsêac kêtû êsêacnêḡ gêḡ anḡa gamêḡ Aiguptuḡa, kêtêḡ nom ḡajamanô tau gêdêḡ êsêac anḡa gamêḡ Rameses kêtôm Parao kêtatu.

¹² Ma Josep gêlôm tama to nê lasitêwai ma tamanê lau samob kêtôm êsêacnêḡ gôlôacnêḡ nambageḡ.

Josep gêjam gôlinḡ Aiguptu

¹³ Mo teḡ gêc gamêḡ samuc tonanḡ atom, gebe tôbôm kapôêḡ sec e mo gêjô lau gamêḡ Aiguptu to Kanaanḡa êndu.

¹⁴ Ma Josep kejoḡ awa, taḡ gêc gamêḡ Aiguptu to Kanaanḡa nanḡ, samob sa gêjô polom, taḡ lau sêjam ôli nanḡ. Ma Josep kêtêḡ ḡaawa kêsô Paraonê andu.

¹⁵ Ma gêdêḡ taḡ awa samob gêbacnê anḡa gamêḡ Aiguptu to gamêḡ Kanaan nanḡ, lau Aiguptu samob dêdêḡ Josep sêja ma sêsôm gebe “Ôkêḡ mo êndêḡ aêac. Aêac amac êndu anêc aôm lanḡôm nêḡḡa êtu ageḡḡa, gebe ma awa gêbacnê.”

¹⁶ Ma Josep kêsôm gebe “Amacnêḡ awa embe êmbacnê, go akêḡ nêm bôc ma aê gabe jakêḡ mo êndêḡ amac êjô nêm bôc.”

¹⁷ Tec êsêac sêkêḡ nêḡ bôc gêdêḡ Josep ma enḡ kêtêḡ mo gêjô hos to bulimakao ma domba to donḡi. Tec gêdêḡ jala tonanḡ enḡ gêlôm êsêac ḡa mo gêjô nêḡ bôc samob.

¹⁸ Jala tonanḡ gêbacnê, tec gêdêḡ jala kêtû luagêcḡa êsêac sêmu dêdêḡ enḡ jasêsôm gêdêḡ enḡ gebe “Aêac asinḡ binḡ tonec ôkwi êndêḡ ma ḡatau atôm atom gebe awa gêbacnê ma bôc ḡatoḡ kêtû ma ḡataunê gêḡ sugac. Amboac tonanḡ ma gêḡ akêḡ êndêḡ ma ḡatauḡa teḡ gêc atom, aêac ôlinḡ to ma nom tageḡ.

19 Aêac to ma nom ananja anêc aôm lanômnmêma êtu agenja. Ônam ôli aêac to ma nom ma ôkênj mo êjô, go aêac to ma nom anam sakinj êndênj Parao. Ôkênj polom nawê êndênj aêac gebe anjônj materj jali ma amac êndu atom ma aêacma nom êtu gasanj atom.”

20 Amboac tonanj Josep gêjam ôli nom samob anja Aiguptu kêtû Paraonê gênj, gebe lau Aiguptunja samob sêkênj nênj nom gêdênj enj gêjam ôli gebe tôbôm kapôênj sec gêc, tec nom tau kêtû Paraonê gênj.

21 Mago lau tau tec kêkênj êsêac têtû gênjôma anja Aiguptu namadinj namakenj e gêdênj namakenj.

22 Dabunwaga taunjenj nênj nom tec gêjam ôli atom, gebe dabunwaga têtap nênj njaôli sa anja Paraonê, tec njaôli tau, tanj Parao kêkênj gêdênj êsêac nanj, gêlôm êsêac. Kêtû tonanj nja êsêac sêkênj nênj nom gêdênj enj gêjam ôli atom.

23 Ma Josep kêsôm gêdênj lau gebe “Amboac tonanj, ocsalô tonec aê gajam ôli amac to nênj nom atu Paraonê gênjgac. Galoc akôc polom nawê tonec ma asê êsêp kômmanj.

24 Mago kôm nanô tau awa êkôc êna tonj lemenj tenj ma akênj tonj tenj êndênj Parao. Tonj aclê êtu amacnênj gebe asê êsêp kôm wakuc ma aninj êtu amac to nênj gôlôac ma nênj nasec-nasec nênj mo.”

25 Êsêac sêsôm gebe “Aôm gôjam aêac sa anjônj materj jali. Ma natau, embe ôlic aêac najam, go anam sakinj Parao anêc njawaegenj.”

26 Tec Josep kêkênj binj tonanj kêtû najôlinj tenj gêc e mênjgêdênj galoc gêjam gôlinj lau Aiguptunja nênj nom gebe sêwa kôm nanô êkôc êna tonj lemenj tenj ma sêkênj njatenj êndênj Parao. Dabunwaga taunjenj nênj nom kêtû Paraonê gênj atom.

Jakob lanjwa kêmasanj binj kêtû tauja

27 Amboac tonanj Israel sênjônj gamênj Aiguptu najamênj Gosen. Ac sênjônj têtû têtê ma sêka gôlôac lasê e têtû taêsam nanô lasê.

28 Ma Jakob gênjônj gamênj Aiguptu jala 17 e ênê jala kêtû 147.

29 Israelnê noc êmac êndunja kêdabinj nanj enj kêkalem latu Josep ma kêsôm gêdênj enj gebe “Aôm embe ôlic aê najam, go ôkênj lêmam êsô lambic ma ôsôm êtu tônj gebe ômansanj aê njapen ma totêmtac êwinjenj gebe ônsunj aê anja Aiguptu atom.

30 Mago ôkênj aê janêc jawinj tamoci. Ômbalanj aê anja Aiguptu naônsunj aê anja nênj sêô.” Enj gêjô enj awa gebe “Aê gabe janjôm êtôm binj, tanj kôsôm nanjenj.”

31 Ma Israel kêsôm gebe “Ôtôc lêmam.” Ma Josep kêtôc lêma. Go Israel gewec gêdênj nê mê najêdô môkêapacnja.

48

Jakob lanjwa gêjam mec Josep latuagêc

1 Tonanj su acgom, go sêkênj njawae gêdênj Josep gebe “Ôlic acgom, tamam gêmac gêc.” Tec enj kêkôc latuagêc Manase agêc Epraim sêwinj enj jasêô lasê Jakob.

2 Ma sêkênj njawae gêdênj Jakob gebe “Latôm Josep gêdênj aôm gêwac.” Go Israel kêpuc tau tônj ma gêdi gênjônj nê mê.

3 Ma Jakob kêsôm gêdênj Josep gebe “Najanja natau Anôtô geoc tau lasê gêdênj aê anja Lus, tanj gêc gamênj Kanaan nanj, to gêjam mec aê

4 ma kêsôm gêdênj aê gebe ‘Ôlic acgom, aê gabe jakênj aôm ôka gôlôac lasê e têtû lau taêsam. Aê gabe janjôm aôm ôtu laum kapôênj ma jakênj gamênj tonec êndênj nênj wakuc êtu nênj gênj endenj tônjenj.’

⁵ Ma galoc latômagêc, tañ kôka êsêagêc lasê anğa Aiguptu gêdêñ tañ aê gamêñ Aiguptu atomgeñ nañ, têtû aêñoc. Epraim agêc Manase têtû aêñoc kêtôm Ruben agêc Simeon.

⁶ Gôlôac, tañ kôka lasê têdaguc êsêagêc nañ, têtû aômniêm, ma êsêac sêwê kain gêñlênsêm sêwiñ tewenjiagêc.

⁷ Gêdêñ aê gawi Mesopotamia siñ gaô lasê Kanaan nañ Rahel gêmac êndu anğa intêna, tañ kêdabiñ Êprat ma aê kasuñ eñ anğa intêna Epratña ñatali,” ñaê teñ gebe Betlehem.

⁸ Israel gêlic Josep latuagêc ma kêsôm gebe “Asaagêc tonec.”

⁹ Josep gêjô tama awa gebe “Aê latucagêc, tañ Anôtô kêkêñ gêdêñ aê anğa tonec.” Go Israel kêsôm gebe “Ôkôc êsêagêc têtû gasuc sêmênman gebe janam mec êsêagêc.”

¹⁰ Israel kêtû ñamalacanô su tec mataanô kêtû waô e gêlic gamêñ amboac gêmurña atom. Ma Josep gêwê êsêagêc dêdêñ eñ sêja, ma eñ kêlêsoþ êsêagêc aliñanô ma kêmboên êsêagêc.

¹¹ Go Israel kêsôm gêdêñ Josep gebe “Aê gaboc oc jalic aôm lañômanô êtiam atom, mago galoc Anôtô kêkêñ aê galic aômniêm gôlôac amboac tonanğeñ.”

¹² Go Josep kêkam êsêagêc sa anğa ênê labum ma gewec e lañôanô jagêdêñ nom.

¹³ Ma Josep kêkam êsêagêc, kêkam Epraim ña lêma anôña, tañ kêkanôñ Israel lêma gasêña to Manase ña lêma gasêña, tañ kêkanôñ Israel lêma anôña ma gêwê êsêagêc têtû gasuc eñ.

¹⁴ Mago Israel gêjac lêma keso tau ma kêmêtoç lêma anôña jagêu gêsac ñac sauñ Epraim môkêapac ma lêma gasêña gêsac Manase môkêapac. Manase eñ ñacsêga.

¹⁵ Ma eñ gêjam mec Josep ma kêsôm gebe “Anôtô, tañ tamocagêc Abraham agêc Isak sêsa nêñ lêñ sêmoa eñ lañônêmña, Anôtô, tañ kêtû ñoc ñacgejob gêdêñ ñoc bêc samob e mênğêdêñ galoc,

¹⁶ anela, tañ gêjam aê kêsi gêdêñ gêñwapac samob nañ, ênam mec ñapalêagêc gebe ñoc ñaê to tamocagêc Abraham agêc Isak nêñ ñaê elom-elom anğa êsêagêcnêñ e têtû taêsam ma seola nom ñagamên auc.”

¹⁷ Josep gêlic gebe tama gêu lêma anôña gêsac Epraim môkêapac e keso ênê ñalêlôm, tec kêkôc tama lêma anğa Epraim môkêapac gebe naênsac Manase môkêapac.

¹⁸ Ma Josep kêsôm gêdêñ tama gebe “O tamoc, amboac tonanğ atom. Ñac tonec ñacsêga, tec u lêmam anôña ênsac eñ môkêapac.”

¹⁹ Mago tama gedec ma kêsôm gebe “Aê kajala, latucenec, aê kajalagac. Ñac tonec oc êtu laum amboac tonanğ ma êtu kapôên, mago lasi êtu kapôên êlêlêc eñ ma ênê wakuc têtû laum taêsam.”

²⁰ Tec gêjam mec êsêagêc gêdêñ bêc tonanğ ma kêsôm gebe” Lau Israel sêsam amagêcnêm ñaê gebe sênam mec taunğ ma sêsôm gebe’ Anôtô êngôm aôm ôtôm Epraim agêc Manase.’ ” Kêsôm amboac tonanğ tec ketoc Epraim sa kêlêlêc Manase.

²¹ Go Israel kêsôm gêdêñ Josep gebe “Ôlic acgom, galoc jamac êndu, mago Anôtô êwiñ amac ma êkêñ amac aô lasê tameminên gamên êtiam.

²² Ma aê jatoc aôm sa êlêlêc nêm lasitêwai su ma jakên gamên ñabau, tañ kajanğo su anğa lau gamên Amorña nêñ ña ñoc siñ to talam nañ êndên aôm.”

1 Go Jakob kêkalem latui ma kêsôm gebe “Akac taôm sa api tagen gebe jasôm bin, tañ êtap amac sa êndên têm, tañ gêc nêm ña nan, lasê êndên amac.

2 “Jakob latuiac, akac taôm sa ma akên tañem tamemi Israel awa.

3 “Ruben, aôm kôtu ñoc ñacsêga, ñoc ñaclai to ñoc ôlicwalô ñamêc. Ñac ñamata waenja to ñac ñamata ñaclainja.

4 Aômnêm lêñ êtôm bu, tañ gêc ñasamac nan, tec ôtu ñac ñamata atom gebe aôm kôpi tamamnê mê ma gôgôm mê, tañ aôm kôpi nan, kêtú sec.

5 “Simon agêc Lewi êsêagêc lasitêwai. Êsêagêcnên siñ kêtú ñaclai sec ñawaba.

6 O ñoc katuc, naô lasê êsêacnên sêkac sa atom. O ñoc ñalêlôm, ôwiñ êsêacnên lau atom gebe êsêac embe têtac ñandan, go sênac ñamalac êndu.

7 Aê japuc boa nên têtac ñandan, gebe têtac ñandan ñawaôboa to nên ñalêlôm kêmoatiñ ñajanja. Aê gabe jawa êsêac êkôc anja Jakobnê gamên ma jata êsêac salin-salin anja Israel.

8 “O Juda, lasitêwai oc sêlambiñ aôm. Aôm lêmam êkam ñacjo êndên gêsutêkwa. Tamam latui oc sewec êndên aôm.

9 Juda kêtôm lewe ñalatu. O latucenec, aôm kôjanjo gên, tec gêlôm aôm kôtu kapôên. Enj kêluñ tau jakêlêwan tau amboac lewe, kêtôm lewe têna ten. Asa gebe ensoc enj êndi sa.

10 Kiñnê gêbôm oc endec Juda atom ma tôc gôliñja endec asawa atom e elom ñac, tañ gêjac gên tau ñawae nan, ma tentenlatu oc tañen wamu êndên enj.

11 Enj kêkô nê donki tôñ kêpi wain ñamôkê to nê donki ñalatu kêpi wain ñalaka. Enj kêkwasiñ nê obo kêsêp wain to nê ñakwê kêsêp wain ñanô ñatekwi.

12 Wain gêgôm mataanô ñawasi kêsa ma su gêgôm lulun kêtú sêp.

13 “Sebulon êngôñ gwêctali. Enj êtu wan ñasêclun to ênê ñamadiñ ênêc e naêndên Sidon.

14 “Isakar enj ñatêkwa kêtôm donki, tañ jakêlêwan tau gêmôa domba ñalêlôm.

15 Enj gêlic gebe mala lêwanja ñajam to gamên tau têtac kêsa lanjwagen,

tec en gewec gebe êôc gêñ wapac
ma kêtû gêñôma gêjam kôm e kêkônîñ en.

16 “Dan êmêtôc nê lau
amboac Israelnêñ gôlôacnêñ tonñ tenñ.

17 Dan êtu moac tenñ, tanñ gêc intêna,
êtu moacwêm, tanñ kêkêñ gêjac intêna ñataligenñ nanñ,
ma êñac hos êsêp agêsu e ñac,
tanñ gêngônñ hos ñaô nanñ, embenñ êsêp muña êna.

18 O Apômtau, aê gaônñ aôm gebe ônam aê kêsi.

19 “Sêjanğowaga sêjanda Gad,
mago enñ êjanda êsêac êjô.

20 “Asernê mo tonjalêsi ñajam
ma êmansañ gêñ êtôm kinñ sêniñ.

21 “Naptali kêtôm mojawawa, tanñ kêlêti ñagaôgenñ nanñ.
Binñ ñajam kêsa enñ awasunñ.

22 “Josep kêtôm ka wakuc, tanñ gêjam ñanô,
ka wakuc, tanñ gêjam ñanô ma kêkô bumata nanñ,
ênê ñalaka jagê gêsac tunbôm.

23 Sinwaga totalam sêlênsônñ enñ
to sêpê nêñ sôb ma sêjac sinñ gêdêñ enñ.

24 Mago ênê talam ñajaña
ma enñ lêma kata
gebe Jakobnê ñajaña ñatau gêjam enñ sa
to ñacgejob, lau Israel nêñ poclabu, kêpuc enñ tônñ.

25 Tamamnê Anôtô ênam aôm sa
to ñajaña ñatau Anôtô ênam mec aôm
êkêñ mec ñamoasiñ anğa undambê ôña
to mec ñamoasiñ anğa ñagêdimbob, tanñ kêpoac ñalabuña nanñ,
ma mec ñamoasiñ, tanñ kêsa su to têntaclêlôm nanñ.

26 Tamamnê mec ñamoasiñ tolêlôm-tolêlôm
kêlêlêc lôc tenğenñña ñamec ñamoasiñ su,
kêlêlêc gamêñ ñabau lanğwa sec ñamoasiñ.
Gêñ tonanñ ñai ênsac Josep mômêapac ñaô,
ênsac ñac, tanñ gêmoa jaêc lasitêwai nanñ ñaô.

27 “Benjamin kêtôm kêam sec, tanñ kêkac gêñ gêngic-gêngic nanñ.

Êndêñ bêbêcgenñ enñ êndanğônñ nê gwada
ma êndêñ êtula ênac sam gêñ, tanñ kêjanğo nanñ.”

28 Israelnêñ gôlôac 12 tau tonanñ. Ma binñ, tanñ tamenñi kêsôm gêdêñ êsêac nanñ
tonanñ. Ma enñ gêjam mec êsêac, enñ gêjam mec êsêac gêdêñ-gêdênğenñ ña mec
gêdêñ-gêdênğenñ.

Jakob lanğwa gêmac êndu ma sêsunñ enñ

29 Ma enñ kêjatu êsêac to kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Anôtô embe êkalem aê
najawiñ ñoc lau, go ansunñ aê jawiñ tamoci anğa pocğêsunñ, tanñ gêc ñac gamêñ
Hetña Epron nê kôm,

³⁰ anğa pocgêsun, tañ gêc kôm Mak-Pela gêmu kêsô Mamrenja anğa gamêñ Kanaan, kôm, tañ Abraham gêjam ôli anğa ñac gamêñ Hetña Epron nê gebe êtu gamêñ sêôña.

³¹ Anğa ônê êsêac sêsun Abraham agêc nê awê Sara. Anğa ônê êsêac sêsun Isak agêc nê awê Rebeka. Anğa ônê aê kasun Lea.

³² Kôm to pocgêsun, tañ gêc ñalêlôm nan, êsêac sêjam ôli anğa lau gamêñ Hetña nêñ.”

³³ Jakob kêjatu binj tonan ñai gêdêñ latui e gêbacnê, go Anôtô kêkalem en jagêwiñ nê lau. En gê akainj kêpi mê ma gêwi katu sinj.

50

¹ Go Josep gêu tau gêsac tama lanjôanô ñaô ma kêtanj kêpi enj to kêlêsoþ enj.

² Ma Josep kêjatu dokta, tañ têtû ênê sakinwaga nan, gebe sêmansanj tama. Tec dokta senj oso Israelnê ñawêlêlanj.

³ Ac sêjam bêc 40, gebe kôm taniñ oso ñawêlêlanj kêtôm ñasawa amboac tonan. Ma lau Aiguptu têtanj tanjiboa kêtôm bêc 70 kêtû enja.

⁴ Têm tanjiboaña gêbacnê, go Josep kêsôm binj gêdêñ Paraonê gôlôac gebe “Amac embe alic aê ñajam, go jatenj amac gebe amansanj binj êndêñ Parao ma asôm gebe

⁵ “Tamoc kêsôm gebe Kêdabinj gebe jamac êndu, tec ônsun aê jasêp ñoc sêô, tañ kasap kêsêp poc anğa gamêñ Kanaanja. Tec katôc lemoc gêdêñ tamoc gebe janjôm ñanô êsa. Kêtu tonanja aê jatenj aôm gebe ôlôc gebe japi najansun tamoc, go jamu jamêñ êtiam.’ ”

⁶ Ma Parao gêjô enj awa gebe “Ôpi ôna, ônsun tamam amboac kêtôc lêmam gêdêñ enj.”

⁷ Tec Josep kêpi gêja gebe ênsunj tama, ma Paraonê sakinwaga samob to ênê gejobwaga andunja ma gamêñ Aiguptu ñagejobwaga samob sêpi sêwinj enj sêja.

⁸ Ma Josepnê andu ñagôlôac to nê lasitêwai ma tamanê andu ñagôlôac sêwinj amboac tonan, tagenj nêñ gôlôac ñasec-ñasec ma nêñ bulimakao to domba tec gacgenj sêwi sinj sêmoa gamêñ Gosen.

⁹ Kareta to lau tohos sêpi sêwinj enj sêja amboac tonanjenj. Lau tau tônê nêñ toñ kapôênjô.

¹⁰ Gêdêñ tañ sêô lasê polom ñamala Atadja, tañ gêc bu Jordan ñamakenj ônêña nan, êsêac sêpuc tanjiboa sa ma têtanj ñanô tonêñ ñalêlôm ñawapacgenj. Josep kêmasanj binj gebe lau têtanj tanjiboa êtôm bêc 7 êtu tamanja.

¹¹ Ma malacm tau, lau gamêñ Kanaanja, sêñô tanjiboa kêpi anğa polom ñamala Atadja ma sêsôm gebe “Lau Aiguptu têtanj tanjiboa kapôênj anğa ônê.” Tec sê gamêñ tau ñaê gebe Abel-Misraim. Gamêñ tau gêc bu Jordan ñamakenj ônêña.

¹² Tec Jakob latui sêgôm binj, tañ enj kêjatu êsêac nan, kêtû anô

¹³ gebe latui sêbalanj enj sêja gamêñ Kanaan ma sêsunj enj kêsêp pocgêsun, tañ gêc kôm Mak-Pela ñalêlôm, tañ gêc gêmu kêsô Mamrenja. Abraham gêjam ôli pocgêsunj tau tokômgenj anğa ñac gamêñ Hetña Epron nê gebe êtu ênê gamêñ sêôña.

¹⁴ Josep kêsunj tama su, go enj to nê lasitêwai ma lau samob, tañ sêpi sêwinj enj sêja gebe sênsunj tamanja nan, sêmu sêja Aiguptu kêtiam.

Josep kêsuc têtawainêñ binj ôkwi

¹⁵ Josepnê lasitêwai sêlic gebe tamenj gêmac êndu su, tec sêsôm gebe “Moae Josep êkêñ kisa aêac ma êkêñ ñagêjô êjô sec samob, tañ dagôm gêdêñ enj nan.”

¹⁶ Amboac tonan êsêac sêsakinj binj gêdêñ Josep gêja ma sêsôm gebe “Kêdabinj gebe tamam êmac êndu, tec kêkêñ jatu tonec gebe

¹⁷ Asôm êndên Josep gebe 'Aê jaten aôm êtu têtawamiņa gebe êsêac sêgôm aôm sec. Mago ôsuc êsêacnên keso to sec ôkwimaņ.' Ma galoc aêac ater aôm gebe ôsuc tamamnê Anôtônê sakiņwaga aêac ma keso ôkwi." Gêdên taņ sêsôm biņ gêdên eņ sêmoa naņ, Josep tau kêttaņ.

¹⁸ Têtawai samob dêdên eņ sêja jasêu tauņ sêc eņ laņônêmņa ma sêsôm gebe "Gôlicgac me, aêac atu nê m sakiņwaga."

¹⁹ Mago Josep kêsôm gêdên êsêac gebe "Atêc taôm atom. Aê jajô Anôtô su me.

²⁰ Amac abe aņgôm aê sec, mago Anôtô gêtjam keso tau ôkwi kêtta moasiņ. Eņ gebe êņgôm gêt tônê gebe lau taêsam sêņgôn maten jali amboac talic gêdên galoc.

²¹ Amboac taņ, atêc taôm atom, aê gabe janam amac to nê m nasec-nasec sa." Eņ gêtjam malô êsêac amboac tonan ma gêtjac êsêac têtta tôn.

Josep gêtmac êndu

²² Amboac tonan Josep to tamanê gôlôac sêņgôn Aiguptu ma Josepnê jala kêtta 110.

²³ Ma Josep gêtlic Epraim latui to dêbui, ma Manase latu Makir nê gôlôac, tenenji sêkôc êsêac sêņgôn Josepnê labum.

²⁴ Ma Josep kêsôm gêdên nê lasitêtawai gebe "Kêdabiņ gebe jamac êndu. Mago Anôtô ênam amac kêsî ma êwê amac awî gamên tonec siņ e aô lasê gamên, taņ Anôtô gêt lêm sa ma kêsôm kêtta tôn gebe êtu Abraham agêt Isak ma Jakob nê naņ."

²⁵ Go Josep awa gêtjac Israel latui gebe têtôc lemen ma kêsôm gebe "Anôtô embe ênam amac kêsî, go ambalaņ nêc nêtêkwa aņga tonec api ana."

²⁶ Tec Josep gêtmac êndu, nê jala kêtta 110, ma êsêac sen oso ênê nêtawêlêlaņ ma sêkên eņ kêsêp waņ aņga Aiguptu. *

* **50:26:** Abel-Misraim nam gebe Aiguptunên taņjiboa.

Eksodus

LAU ISRAEL SÊWI AIGUPTU SIN NAMIÑ NABUKU

Naê Eksodus nam gebe Sêwi sin. Sêjalinj naê tau sa gebe namij samob kepen Israelnêñ min towae kapôêñanô tagen gebe sêwi gamêñ Aiguptuñ sa sin, tañ kékônij êsêac tön têtü lau gêñôma sêñgôn nan.

Buku tau namij gêwa tau kékôc gêja nasêbu têlêac.

1. Môkêlatu 1-18 Anôtô kégaboac lau Ebolai su anga kolen gêñômaña ma gêwê êsêac jasêo lasê Lôc Sinai.
2. Môkêlatu 19-24 Anôtô kêmoinj nê poac gêdêñ lau Israel kékêñ biñsu to ñagôlinj gêdêñ êsêac gebe sêsa nêñ lêñ to sênam gôlinj taun ma sêlic nêñ-om sêsô binj tau ñalabugenj.
3. Môkêlatu 25-40 Lau Israel sêkwê nêñ gamêñ sênam sakinj Anôtôña ten sa ma sêjac Lômbec ñagêñlêlôm sakinj sa, go biñsu ñagêdô gêdêñ dabunwaga sejob ma gêdêñ lau Israel sêlic Anôtônê om êtôm sakinj dabunj.

Mago minj ñanô tau, tañ buku tonec gêwa sa nan, tonec gebe Anôtô kégaboac nê lau su anga sakinj gêñômaña ma gêbinj êsêac tön têtü lau-m ten, tañ sêkêñ matenj têm to lêñ nêmaña totêntac kêpa sugen nan.

Ñamalac tañ nê minj gêjam sêga anga buku tau nan Mose. Nac tau tañ Anôtô kêjalinj en sa gebe êwê nê lau sêwi Aiguptu sin nan. Mose kêtü ñamalac tapañgenj nêñ nac towae kapôêñ tenj.

Buku tau ñabinj, tañ lau gamêñ-gamêñ samob sêñô ñawae su nan, Biñsu Lemenju, tañ sêpuc gêc môkêlatu 20 nan.

Gêñwapac, tañ kêtap lau Israel sa anga Aiguptu nan

¹ Israel latui, tañ sêja Aiguptu sêwinj Jakob nan, nêñ naê tonec. Êsêac samob sêja tonêñ gôlôacgenj.

² Ruben agêc Simeon ma Lewi agêc Juda,

³ ma Isakar agêc Sebulon ma Benjamin,

⁴ ac to Dan agêc Naptali ma Gad agêc Aser.

⁵ (Jakobnê gôlôac samob sêpi tagen lau 70.) Josep tau gêmoa Aiguptu kwananjenj.

⁶ Sêmoa acgom, go Josep tau to nê lasitêwai ma nêñ gôlôac samob sêmac êndü.

⁷ Mago lau Israel nêñ wakuc sêka gôlôac lasê e têtü taêsam ñanô. Êsêac ñalêlêma atom, sesewec toñaclaigenj e sêjam gamêñ tau auc.

⁸ Gêdêñ tonan kinj wakuc mênkêsa anga Aiguptu. Nac tau gêjam kauc Josep.

⁹ Enj kêsôm gêdêñ nê lau gebe “Alic acgom, lau Israel têtü taêsam ñanô ma sesewec toñac lai sêlêlêc aêac sugoc.

¹⁰ Ajôc, danjôm nêñ gêñ tokaucgenj gebe têtü taêsam sêlêlêc aêac atom. Embe sinj êsa, oc moae sêwinj aêacnêñ ñacjo ma sênac sinj êndêñ aêac e sêwi aêacnêñ gamêñ sinj ma sêc sêna.”

¹¹ Kêtü tonanña êsêac sêkêñ gejobwaga kômña gebe sêkônij lau Israel ña kôm ñawapac. Tec lau Israel sêkwê malac Piton to Rameses sa. Malac luagêc tonan kêtü Paraonê malac ênac kôm ñanô sanja.

¹² Lau Aiguptu sêkônij lau Israel tön ñanôgenj, mago êsêac têtü taêsam ñanô e sêjam gamêñ auc. Tec lau Aiguptu têtêc lau Israel ñanôgenj.

¹³ Amboac tonan lau Aiguptu sêkac lau Israel gebe sênam kôm kapoacwalôña.

¹⁴ Êsêac sejon lau Israel ña kôm ñawapacgosu. Lau Israel sêkwê andu ña poc, tañ sêmasañ ña nomku nan, to kolda ma sêjam kôm tokôm. Lau Aiguptu sêkac êsêac gebe sênam kôm samob tonañ ñai tonjaôli masigen.

¹⁵ Go kin Aiguptuña kêsôm bin gêdên lau Ebolai nêñ jaomwagao. Awê ten nê ñaê gebe Sipra ma ten nê ñaê Pua.

¹⁶ En kêsôm gebe “Amagêc embe anam Ebolainên lau sa êndên têtêm sêkôc ñapalêña, go ajop ñapep. Awê ten embe êkôc ñapalê ñac, nan anac êndu. Embe êkôc awê, go andec êmoa.”

¹⁷ Mago jaomwagaoagêc têtêc Anôtô, tec sêgôm kin Aiguptuña nê bin ñanô kêsâ atom, agêc dedec ñapalê ñac sêmoa maten jali amboac tonan.

¹⁸ Tec kin Aiguptuña kêkalem jaomwagaoagêc ma kêsôm gêdên êsêagêc gebe “Amagêc adec ñapalê ñac sêmoa maten jali kêtû asagenña.”

¹⁹ Jaomwagaoagêc sêsôm gêdên Parao gebe “Ebolainên lau têtôm lau Aiguptuña atom. Êsêac ôliñwalô kain ten. Jaomwagao sêo lasê dêdên êsêac atom ten ma sêkôc ñapalê su.”

²⁰ Anôtô kêmoasin jaomwagao ma lau Israel têtû taêsam ma sesewec tonclaigen.

²¹ Jaomwagao têtêc Anôtô, tec Anôtô kêkên gôlôac gêdên êsêac.

²² Go Parao kêjatu nê lau samob gebe “Ñapalê ñac samob, tañ Ebolainên lau sêkôc nan, ambalin samob sin sêsêp bu Nil sêna, ma ñapalêogen tec andec sêmoa.”

2

Mose têtêna kêkôc en

¹ Ñac ten anja Lewinê gôlôac gêjam awê ten. Awê tau anja Lewinê gôlôac amboac tonan.

² Awê tau taê ma kêkôc ñapalê ñac ten. En gêlic gebe ñapalê tau ñajam, tec kêsên en ôkwi kêtôm ajôn têtêac.

³ Gêdên tañ têtêna kêtôm gebe êsin en ôkwi êtiam atom nan, en kêkôc katapa, tañ sêmasañ ña talu nan, ma kepen sib, go kêkên ñapalê tau kêsêp ma ketoc katapa tau kêkô bu Nil ñatali ñasin ñalêlôm.

⁴ Ñapalê lu kêtê ec jaêc saun.

⁵ Gêdên tonan Parao latuo mêngeô lasê gebe êlin bu. Ênê sakinwagao sêsêlên sêmoa butali. Awê tau gêlic katapa kêkô sin ñalêlôm, go kêsakin nê sakinwagao ten gebe êkôc gên tau.

⁶ Parao latuo kêkac baob sa e gêlic ñapalê ten. Ñapalê tau kêtan, tec taê walô en ma kêsôm gebe “Ebolainên ñapalê ten tonec.”

⁷ Tec ñapalê lu jakesôm gêdên Parao latuo gebe “Amboac ondoc, aê ñajamôc Ebolainên lasulawê ten gebe êkên su ñapalê tau ênôm êtu aômña me masi.”

⁸ Parao latuo kêsôm gêdên en gebe “Ônanañ.” Tec ñapalê lu gêja jagêmôc ñapalê tau têtêna.

⁹ Go Parao latuo kêsôm gêdên en gebe “Ôkôc ñapalê tonec ma ôkên su êndên en êtu aên. Aê oc jakên ñaôli êndên aôm êjô nê kôm.” Tec awê tau kêkôc ñapalê ma gêlôm en.

¹⁰ Gêdên tañ ñapalê tau kêtû kapôn su nan, têtêna kejon en gêdên Parao latuo gêja. Ma en kêkôc ñapalê tau su kêtû ênê latu ma kêsôm gebe “Aê gaê en sa anja bu,” tec gê ênê ñaê gebe Mose.

Mose gêc gêja Midian

¹¹ Mose kêtü kapôêḅ su ma bêc teḅ eḅ gêḅa gebe êlic nê lau ma gêlic kôm ḅawapac, taḅ kêkônij êsêac tôḅ naḅ. Ma gêlic ḅac Aiguptuḅa teḅ gêḅac Ebolai teḅ. Eḅ Mosenê launêḅ teḅ.

¹² Mose mata geso gamêḅ e gêlic teḅ gêmoa atom, tec gêḅac ḅac Aiguptuḅa tau êndu ma kêgawê gaḅac ma kêsuj eḅ.

¹³ ḅabêbêc Mose kêsa gêdêḅ nê lau gêḅa kêtiam ma gêlic Ebolai luagêc sêḅac tauḅ. Ma eḅ kêsôm gêdêḅ ḅac, taḅ gêgôm keso naḅ, gebe “Gôḅac nêḅ ḅac kêtü asageḅḅa.”

¹⁴ Mago ḅac tau gêḅô eḅ awa gebe “Asa kêkêḅ aôm kôtu aêacma gôliḅwaga to mêtôcwaga. Oc gobe ônac aê êndu amboac gôḅac Aiguptu tau naḅ me.” Go Mose kêtakê ma taê gêḅam gebe “Biḅḅanô, biḅ tau ḅapuc kêsa sugac.”

¹⁵ Gêdêḅ taḅ Parao gêḅô ḅawae naḅ, eḅ gêgôm gêḅlêlôm gebe ênac Mose êndu. Mago Mose gêc Parao su jagêmoa gamêḅ Midianḅa. Ma eḅ jagêḅgôḅ bumata teḅ.

¹⁶ Ma dabuḅwaga Midianḅa nê latuio 7 sêmoa. Êsêac sêsa jasêkati bu jasêsêwa kêsêḅ suc, gebe tamenjêḅ domba sênôm.

¹⁷ Mago geḅobwaga bôcḅa sêmêḅ ma têtij êsêac su. Tec Mose gêdi jagêḅam êsêac sa ma kêkêḅ bu gêdêḅ nêḅ domba sênôm.

¹⁸ Su, go êsêac dêdêḅ tamenjêḅ Reuel sêḅa, ma eḅ kêsôm gebe “Amboac ondóc, tec ocsalô tonec amu amêḅ ḅagaôgeḅ nec.”

¹⁹ Êsêac sêsôm gebe “ḅac Aiguptuḅa teḅ gêḅam aêac sa aḅga geḅobwaga bôcḅa ma kêkati bu gêḅô aêac su jakêkêḅ gêdêḅ domba sênôm.”

²⁰ Go tamenjêḅ kêsôm gêdêḅ latuio gebe “Eḅ gêmoa ondóc. Adec ḅac tau kêkô tônê kêtü asageḅḅa. Amôêc eḅ gebe ênij gêḅ êwiḅ aêacmaḅ.”

²¹ Mose gêlic kêtôm gebe êmoa êwiḅ Reuel, tec ḅac tau kêkêḅ latuo Sipora gêdêḅ Mose gêḅam.

²² Awê tau kêkôc ḅapalê teḅ, ma Mose kêsôm gebe “Aê katu ḅacleḅ gamoa gamêḅ jaba.” Tec gê ênê ḅaê gebe Gerson.

²³ ḅasawa baliḅ tonaj gêbacnê ma kiḅ Aiguptuḅa gêmac êndu. Mago lau Israel seḅ oliḅ tauḅ kêtü nêḅ kôm ḅawapacḅa ma sêmôêc gebe Anôtô ênam êsêac sa. Ma êsêacnêḅ taḅiboja kêtü kôm ḅawapacḅa kêpi gêdêḅ Anôtô gêḅa.

²⁴ Ma Anôtô kêkêḅ taḅa nêḅ oliḅ tau ma taê gêḅam poac, taḅ kêmoatiḅ gêdêḅ Abraham agêc Isak ma Jakob.

²⁵ Ma Anôtô gêlic lau Israel ma kêwaka tau sa gêdêḅ êsêac.

3

Anôtô kêkalem Mose

¹ Ma Mose geḅob lawa dabuḅwaga Midianḅa Jetro nê domba. Eḅ gêwê domba kêsa gamêḅ sawa kêsêlêḅ ec ḅêḅgeḅ e gêô lasê Anôtônê lôc Horeb.

² Ma Anôtônê aḅela geoc tau lasê gêdêḅ eḅ ḅa jawaô. Ja ḅawaô tau kêsa gamêḅdani ḅalêlôm. Mose gêlic ja kêsa gamêḅdani, mago ja geḅ gamêḅdani tau su atom.

³ Ma Mose kêsôm gebe “Aê gabe jana najalic gêḅsêga tonec. Ja geḅ gamêḅdani su atom ḅam amboac ondóc.”

⁴ Apômtau gêlic eḅ kêdabiḅ gamêḅdani gebe êlic ḅam, tec Anôtô gêmôêc gêdêḅ eḅ aḅga gamêḅdani gebe “Mose, Mose.” Ma eḅ gêḅô eḅ awa gebe “Aê tec gamoa.”

⁵ Go Anôtô kêsôm gebe “Ôtu gasuc ômôêḅ atom. Ônu nêḅ atapa su aḅga amtapa gebe gamêḅ, taḅ aôm kôkô naḅ, nom dabuḅ.”

⁶ Ma kêsôm tenj gêwiņ gebe “Tamamnê Anôtô aê, ma Abrahamnê Anôtô ma Isaknê Anôtô ma Jakobnê Anôtô aêgoc.” Mose gêsarj lanđanô auc gebe kêtêc tau, gebe êlic Anôtô atom.

⁷ Go Apômtau kêsôm gebe “Aê galic ŋoc lau sêmoa jageo ŋanô anđa Aiguptu. Aê gaņđô êsêac sêmôêc kêtú nêņ gejobwaga kapoacwalôņa sêlêsu êsêacņa. Biņņanô, aê kajala êsêacnêņ ŋandaņ.

⁸ Aê kasêp gamêņ gebe janam êsêac kêsú anđa lau Aiguptu lemenj ma jawê êsêac sêwi gamêņ tonarj siņ nasêpi gamêņ ŋajam to kapôêņ tenj. Anđa gamêņ tau tônê su to lêp keselenj. Galoc lau Kanaan to Het ma Amor to Peres ma Hib to Jebus sêņgônj gamêņ tau.

⁹ Aê gaņđô lau Israel nêņ taņi mankêsô aê taņocsuņ ma galic lau Aiguptu sejonj êsêac ŋanô.

¹⁰ Amboac tonarj aê gabe jasakiņ aôm ôndêņ Parao ôna gebe ôwê ŋoc lau Israel sêwi Aiguptu siņ.”

¹¹ Mago Mose kêsôm gêdêņ Anôtô gebe “Aê asa, tec jandêņ Parao jana ma jawê lau Israel sêwi Aiguptu siņ nec.”

¹² Anôtô gêjô eņ awa gebe “Aê oc jawiņ aôm. Ma gabe jakêņ ŋabelo tonec êndêņ aôm gebe ôjala, gebe aê tauc tec kasakiņ aôm. Ŋabelo tau tonec gebe Êndêņ taņ ôwê lau sêwi Aiguptu siņ su naņ, oc anam sakiņ Anôtô anđa lôc tonec.”

¹³ Go Mose kêsôm gêdêņ Anôtô gebe “Embe jandêņ lau Israel jana ma jasôm êndêņ êsêac gebe ‘Tameminêņ Anôtô kêsakiņ aê tec gamêņ,’ ma êsêac embe têtú kênac aê gebe ‘Ênê ŋaê amboac ondoc,’ oc jasôm amboac ondoc êndêņ êsêac.”

¹⁴ Go Anôtô kêsôm gêdêņ Mose gebe “Aêŋoc ŋaê gebe Aê-Gamoa-Amboac-Gamoa.” Ma Anôtô kêsôm tenj gêwiņ gebe “Ôsôm biņ tonec êndêņ lau Israel gebe ‘Aê-Gamoa kêsakiņ aê’ tec gadêņ amac gamêņ.”

¹⁵ Ma Anôtô kêsôm gêdêņ Mose gêwiņ gebe “Ôsôm êndêņ lau Israel gebe ‘Apômtau, amac tameminêņ Anôtô, Abrahamnê Anôtô ma Isaknê Anôtô ma Jakobnê Anôtô kêsakiņ aê gadêņ amac gamêņ.’ Ŋaê tonec kêtú ŋoc ŋaê tengeņ ma tengeņņa ma gôlôac to gôlôac wakuc samob awenj ênac aê ŋa ŋaê tonecgeņ.

¹⁶ Ôna ma ôkalem lau Israel nêņ laumata sa sêpi tagenj, go ôsôm êndêņ êsêac gebe ‘Apômtau, amac tameminêņ Anôtô, geoc tau lasê gêdêņ aê. Eņ Abraham agêc Isak ma Jakob nêņ Anôtô. Ma eņ kêsôm gêdêņ aê gebe “Aê gajac amac kêsú ma galic gêņ samob, taņ lau Aiguptu sêgôm gêdêņ amac naņ.

¹⁷ Tec aê taêc gêjam kêtú tônj gebe jawê amac awi gêņwapac Aiguptuņa siņ ma aô lasê lau Kanaan to lau Het ma Amor to Peres ma Hib to Jebus nêņ gamêņ. Anđa gamêņ tônê su to lêp keselenj.”

¹⁸ Lau Israel nêņ laumata oc sêkêņ taņeņ nêmi biņ ma sêwiņ aôm andêņ kiņ Aiguptuņa ana ma asôm êndêņ eņ gebe ‘Apômtau, Ebolainêņ Anôtô, mêņgêjam biņgalôm gêwiņ aêac, tec galoc atenj aôm gebe ôwi aêac siņ gebe asêlêņ bêc têlêac asa gamêņ sawa ana ma akêņ da êndêņ aêacma Apômtau Anôtô.’

¹⁹ Aê kajalagac gebe kiņ Aiguptuņa oc êwi amac siņ atom e ŋaclai tenj êkac eņ acgom.

²⁰ Amboac tonarj aê oc jamêtôc lemoc to janac Aiguptu ŋa gêņtalô tokaiņ-tokaiņ anđa gamêņ tau. Gêņtalô tau êmbacnê acgom, go êwi amac siņ ana.

²¹ Aê jaņgôm lau Aiguptu sêlic lau Israel ŋajam ma embe ana, go ana tolemem sawagenj atom.

²² Amacnêmi lauo samob êndêņ-êndêņgeņ tetenj nêņ lauo sackapoac gêdêņ tauņņa to lauo, taņ sêņgônj andu tagenj sêwiņ tauņ naņ, gebe sêkêņ gêlônj silber to goldņa ma ŋakwê êndêņ êsêac. Ma amac akêņ nêmi latômio to ŋac sêsô to sênonj gêņ tau. Amboac tonarj ajaņgo gêņ su anđa lau Aiguptuņa.”

4

¹ Go Mose gêjô enj awa gebe “Mago lau Israel embe sêkêj êwiñ aê atom to sêkêj tanenj ñoc binj atom ma sêsôm êndênj aê gebe ‘Apômtau geoc tau lasê gêdênj aôm atom,’ go jañgôm amboac ondodoc.”

² Apômtau kêtû kênac enj gebe “Aôm lêmam kômêgôm asagenj.” Ma Mose gêjô enj awa gebe “Kamêgôm tôc.”

³ Go Apômtau kêsôm gebe “Ômbaliñ naênêc nom.” Ma Mose kêbaliñ tôc jagêc nom e kêtû moac. Ma kêtakê e gênu tau su.

⁴ Mago Apômtau kêsôm gêdênj Mose gebe “Ômêtôc lêmam ma ômênjgôm moac ñalêñuc.” Tec enj kêmetôc lêma ma kêmêgôm moac tôñ jakêtu tôc kêtiam kêsêp enj lêma.

⁵ Ma Apômtau kêsôm gebe “Ôñgôm amboac tonan e sêkêj êwiñ gebe Apômtau enj êsêac tamenjênj Anôtô. Enj Abrahamnê Anôtô ma Isaknê Anôtô ma Jakobnê Anôtô geoc tau lasê gêdênj aôm.”

⁶ Go Apômtau kêsôm binj ñagêdô gêdênj enj gebe “Ônsêmunj lêmam êsô nêmj ñakwê.” Enj kêsêmunj lêma kêsô ma gêdênj tanj kêtaiñ sa kêtiam nanj, gêlic gebe kamocbôm gêjac têc lêma auc e kêtû sêp kêtôm labi.

⁷ Go Apômtau kêsôm gebe “Ônsêmunj lêmam êmu êsô nêmj ñakwê êtiam.” Tec Mose kêsêmunj lêma gêmu kêsô nê ñakwê kêtiam, Ma gêdênj tanj kêtaiñ sa kêtiam nanj, gêlic gebe ñajam kêsa kêtôm ôli ñagêdô.

⁸ Ma Anôtô kêsôm gebe “Êsêac embe sêkêj êwiñ aôm atom ma gêñtalô ñamataña embe ênam êsêac ôkwi atom, go sêkêj êwiñ gêñtalô êtu luagêcña.

⁹ Ma êsêac embe sêkêj êwiñ gêñtalô luagêc tonan to sêkêj tanenj nêmj binj atom, go ôkati bu anja bu Nil ma mênjôkêc êsêp nom, go bu, tanj ôkati anja bu Nil nanj, oc êtu dec ênêc nom.”

¹⁰ Mago Mose kêsôm gêdênj Apômtau gebe “Oe, ñoc Apômtau, aê aoc sob atom. Gêmunjenj aê gamoa amboac tonan ma galoc kôsôm binj gêdênj aê, tanj katu nêmj sakiñwaga nanj, mago aoc sob kêsa atom amboac tonanjenj. Aê kasôm binj malô-malô to imbeloc ñawapac sec.”

¹¹ Go Apômtau kêsôm gêdênj enj gebe “Asa kêkêj ñamalac awasunj. Asa kêkêj enj awamê me tanjasunbic me gêlic gamênj me matapec. Aê Apômtau kakêj atom me.

¹² Amboac tonanj ôna ma aê jawiñ aôm to janam aôm awam sa ma jandônj binj ôsômña êndênj aôm.”

¹³ Mago Mose kêsôm gebe “O Apômtau, aê jatenj aôm gebe ôsakiñ lau tenj.”

¹⁴ Go Apômtau têtac ñandanj kêsa gêdênj Mose ma kêsôm gebe “Têwam Aron anja Lewinê gôlôac gêmoa atom me. Aê kajala enj awa sob. Ôlic acgom, enj gêdi kêpuc aôm tôñtônj gêmênj. Enj embe êlic aôm, oc têtac ñajam êsa ñanô.

¹⁵ Amboac tonanj ônam binjalôm êndênj enj ma ôwa nêmj binj sa êndênj enj gebe êsôm lasê. Ma aê gabe jawiñ amagêc to janam amagêc awenj sa ma jandônj gêñ ôngômña êndênj aôm.

¹⁶ Enj êjô aôm su êsôm binj êndênj lau ma êtu aôm awam. Ma enj êlic aôm amboac Anôtô.

¹⁷ Ma aôm ômênjgôm tôc tonec gebe ôñgôm gêñtalônja.”

Mose gêmu gêja Aiguptu

¹⁸ Ma Mose gêmu gêdênj lawa Jetro gêja jakêsôm gêdênj enj gebe “Aê jatenj aôm gebe ôlôc sa ma aê jamu jandênj ñoc lau jana Aiguptu najalic êsêac sêmoa matenj jali me masi.” Ma Jetro kêsôm gêdênj Mose gebe “Ôêc tobinjalôgenj ôna.”

¹⁹ Ma Apômtau kêsôm gêdênj Mose anja Midian gebe “Ômu ôna Aiguptu gebe lau samob, tanj sebe senseñj aôm nanj, sêmac êndu su.”

20 Amboac tonan Mose kékôc nê awê to latu ma kékêñ êsêagêc sêngôn donki ten não ma gêja gamêñ Aiguptuñ. Ma en kêmêgôm Anôtônê tôc.

21 Ma Apômtau kêsôm gêdêñ Mose gebe “Ôlic acgom, aôm embe ô lasê Aiguptu, go ôngôm gêñtalô samob, tañ kakêñ ñaclai gêdêñ aôm gebe ôngômñan, ôkô Parao lañônêmñ. Mago aê oc jangôm ênê ñalêlôm ñadani êsa, gebe êwi lau siñ atom.

22 Go aôm ôsôm êndêñ Parao gebe ‘Apômtaunê biñ tau tonec gebe Ñoc latuc ñacsêga tau Israel,

23 ma aê jasôm êndêñ aôm gebe “Ôwi latuc siñ gebe naênam sakiñ aê.” Ôlic acgom, embe ondec ma ôwi en siñ atom, go jansen aôm latôm ñacsêga su.’ ”

24 Êsêac sêsêlêñ sêmoa intêna e sêo lasê gamêñ sênêc bêcña ten. Ma Apômtau gêdac Mose anga tônê ma kêsaê gebe ênac en êndu.

25 Go Sipora kékôc bôjañ poc ñagaôgeñ ma kêsa latu utiôlic jakêmoasac Mosenê lambi ña ñaôlic tau tonan ma kêsôm gebe “Biññanô, aôm kôtu ñoc ñac-gebe-ênam-awêwaga todec.”

26 Go Apômtau gêwi en siñ gêmoa mata jali. Gêdêñ tonan awê tau kêlêwiñ biñ sêsa lauñ gebe “Ñac-gebe-ênam-awêwaga todec.”

27 Apômtau kêsôm gêdêñ Aron gebe “Ôpuc Mose tontônê ôsa gamêñ sawa ôna.” Tec en gêja ma gêdac Mose anga Anôtônê lôc ma kêlêsoñ en alianô.

28 Go Mose gêjac miñ biñ samob, tañ Apômtau kêsôm gêdêñ tañ kêsakiñ en nan, to gêñtalô samob, tañ Apômtau kêjatu en gebe êngômñ.

29 Go Mose agêc Aron sêja ma sêkalem lau Israel nêñ laumata samob sa sêpi tagen.

30 Ma Aron kêsôm biñ samob, tañ Apômtau kêsôm gêdêñ Mose nan, ma gêgôm gêñtalô lau sêlic.

31 Ma lau tau sêkêñ gêwiñ. Gêdêñ tañ sêñô ñawae gebe Apômtau kêtú ñaclen lau Israel ma gêlic êsêacnêñ gêñwapac nan, êsêac sewec ma teten mec.

5

Mose agêc Aron sêkô Parao lañônêmñ

1 Tônê su, go Mose agêc Aron dêdêñ Parao sêja ma sêsôm gebe “Apômtau, Israelnêñ Anôtô, nê biñ tonec gebe ‘Ôwi ñoc lau siñ gebe sêlic nêñ om ten anga gamêñ sawa êtu tetoc aê saña.’ ”

2 Mago Parao gêjô êsêagêc awen gebe “Apômtau tau asa, tec jakêñ tañoc en ma jawi Israel siñ. Aê gajam kauc Apômtau tonan, ma aê gadec gebe jawi Israel siñ.”

3 Go êsêagêc sêsôm gebe “Ebolainêñ Anôtô gêjam biñgalôm gêwiñ aêagêc, tec aten aôm gebe ôwi aêac siñ. Aêac asa gamêñ sawa ana asêlêñ bêc têlêacgeñ ma akêñ da êndêñ Apômtau, aêacma Anôtô. Embe masi, oc êsêp êndêñ aêac êmên ña kole to siñ.”

4 Mago Parao kêsôm gêdêñ êsêagêc gebe “Mose agêc Aron, amagêc abe akôc lau su anga nêñ kôm kêtú asagenñ. Aec su andêñ nêñ kolen ana.”

5 Ma Parao kêsôm ten gebe “Agêc alic acgom, galoc lau tau têtú taêsam su, ma amagêc abe akô êsêac auc anga nêñ kôm ma akêñ êsêac sêlêwan taun.”

6 Gêdêñ bêc tonan geñ Parao kêjatu lausêlêsuwaga to gejobwaga gebe

7 “Akêñ oba êndêñ lau amboac agôm nan, êtiam atom. Êsêac taun nasejon oba gebe sêmansañ nomku têkê-têkê.

8 Mago nomku têkê-têkê ñanamba, tañ sêmasañ kêtôm bêcgeñ nan, êkôgeñ, êtu saun atom, gebe êsêac ojomtêna, tec sêmôêc gebe ‘Ôwi aêac siñ gebe akêñ da êndêñ aêacma Anôtô.’

⁹ Akêñ kôm ñawapac êkônin laun tonañ e ênam êsêac auc ma têtap nêñ ñasawa sêkêñ tañeñ biñ agwa-agwaña sa atom.”

¹⁰ Amboac tonañ lau-sêlêsuwaga to launêñ gejobwaga sêsa sêja ma sêjac min gêdêñ lau gebe “Parao kêsôm biñ tonec gebe ‘Aê jakêñ oba êndêñ amac êtiam atom.”

¹¹ Galoc amac taôm naajon oba anga gamêñ, tañ atap oba saña nañ. Mago nomku têkê-têkê, tañ amac oc amansañ nañ, ñanamba êtu sauñ atom, êtôm namba lanğawa.’ ”

¹² Amboac tonañ lau sêselêñ sêjam gamêñ Aiguptu samucgeñ auc, gebe sejon oba êtu sêmansañ nomku têkê-têkêña.

¹³ Lausêlêsuwaga sêkac êsêac ma sêsôm gebe “Anam nêñ kôm êtôm bêcgeñña e atap nomku têkê-têkê ñanamba sa êtôm namba, tañ atap sa gêdêñ têm sêkêñ oba gêdêñ amacña nañ.”

¹⁴ Paraonê lausêlêsuwaga sêjac launêñ gejobwaga, tañ êsêac sêjalin sa gebe sejon taun nêñ lau nañ, ma têtû kênac êsêac gebe “Gêdêñ ocsalô tonec amac atap kôm ñanô sa kêtôm gêmunña atom, nec ñam amboac ondoc.”

¹⁵ Go lau Israel nêñ gejobwaga dêdêñ Parao sêja ma têtap gebe “Amboac ondoc aôm gôgôm aêac, tañ atu nêñ sakinwaga nañ, amboac tonañ.

¹⁶ Êsêac sêkêñ oba teñ gêdêñ nêñ sakinwaga atom, mago sêjatu gebe ‘Amansañ nomku têkê-têkê.’ Ma galoc ôlic, êsêac sêjac nêñ sakinwaga gêwiñ. Nakeso gêc aôm taôm nêñ launageñ.”

¹⁷ Mago eñ kêsôm gebe “Amac ojomtêna, amac ojomtêna. Kêtu tonañña amac asôm gebe ‘Ôwi aêac sin gebe akêñ da êndêñ Apômtau.’

¹⁸ Aêc su, anam nêñ kôm. Ac sêkêñ oba êndêñ amac atom, mago amac amansañ nomku têkê-têkê ñanamba êtôm gêmunña.”

¹⁹ Lau Israel nêñ gejobwaga sêmoa jageo ñanô kêtû jatu tonecña gebe “Ajop taôm, gebe nomku têkê-têkê ñanamba êtôm bêcgeñña êtu sauñ atom.”

²⁰ Gejobwaga sêsa anga Paraonê andu sêja ma têtap Mose agêc Aron sa. Êsêagêc sêonê êsêac sêmoa.

²¹ Ma gejobwaga sêsôm gêdêñ êsêagêc gebe “Apômtau mata ê amagêc e êmêtôc amagêc, gebe amagêc agôm Parao to nê lau têtac gedec aêac ma akêñ sin kêsêp êsêac lemeñ, gebe sênac aêac êndu.”

Mosenê mec

²² Go Mose kêkac tau ôkwi kêtiam gêmu gêdêñ Apômtau gêja ma kêsôm gebe “O Apômtau, amboac ondoc tec gôgôm lau tonec sec. Aôm kôsakin aê gamêñ kêtû asageñña.

²³ Aê kasô gadêñ Parao gaja ma kasôm biñ gajam aôm lanôm, mago eñ gêñô e gêgôm lau tonec sec, ma aôm tec gôjam nêñ lau kêsî atomanô.”

6

¹ Mago Apômtau kêsôm gêdêñ Mose gebe “Galoc aôm oc ôlic gêñ, tañ aê gabe janğôm êndêñ Parao nañ. Eñ oc êkac êsêac toñaclaigeñ gebe sêwi gamêñ sin, ma êjanda êsêac toñaclaigeñ gebe sêwi ênê gamêñ sin.”

Anôtô kêkalem Mose ñakôninña

² Ma Anôtô kêsôm gêdêñ Mose gebe “Aê Apômtau.

³ Aê gaoc tauc lasê gêdêñ Abraham agêc Isak ma Jakob gebe Naniñ Natau aê, mago aê kawaka tauc sa gêdêñ êsêac ña ñoc ñaê Aê-Gamoa-Amboac-Gamoa nec atom.

⁴ Aê kamoatin poac gêdêñ êsêac gebe jakêñ gamêñ Kanaan êndêñ êsêac. Gamêñ tau, tañ êsêac sêmoa têtôm lau jabageñ nañ.

⁵ Ma aê ganô lau Israel, tañ lau Aiguptu sêlêsu êsêac ña kôm ñawapac nañ, nêñ tañiboa ma taêc gêjam ñoc poac.

⁶ Kêtu tonanña ôsôm êndên lau Israel gebe ‘Aê Apômtau tau. Aê gabe jaê amac sa anga Aiguptunên kôm ñawapac, tañ kêkônin amac nañ, to jañgamboac amac su anga êsêacnên sakin gênômaña ma jamêtôc lemoc gebe janam amac sa to jañgôm gêñsêga gebe jamêtôc êsêac.

⁷ Aê gabe jakôc amac sa atu ñoc lau ma gabe jatu nêñ Anôtô. Amac ajalaman gebe aê Apômtau, amacnêñ Anôtô, tañ gaê amac sa anga Aiguptunên kôm ñawapac.

⁸ Aê gabe jawê amac aô lasê gamên, tañ katôc lemoc gebe jakên êndên Abraham agêc Isak ma Jakob. Aê gabe jakên gamên tau êndên amac êtu amacnêñ nom. Aê Apômtau oc jañgôm.’ ”

⁹ Mose kêsôm bin tonan gêdên lau Israel, mago êsêac sêkên tañen Mosenê bin atom, gebe nêñ ñalêlôm popoc ma kôm tau ñawapacgosu.

¹⁰ Ma Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe

¹¹ “Ôsô naôsôm êndên Aiguptunên kin Parao gebe êlôc ma lau Israel sêwi ênê gamên sin.”

¹² Mago Mose kêsôm gêdên Apômtau gebe “Ôlic acgom, lau Israel sêkên tañen ñoc bin atom, ma Parao oc êkên taña aê, tañ aocsun ñawapac nañ, amboac ondoc.”

¹³ Go Apômtau gêjam binjalôm gêwin Mose agêc Aron ma kêjatu êsêagêc gebe sêsôm êndên lau Israel to êndên Aiguptunên kin Parao gebe agêc awê lau Israel sêwi gamên Aiguptuña sin.

6:14-27 Ñamadin tonec kêkip Mose agêc Aron nêñ ñam sa. Êsêagêc sêsa anga Lewinê gôlôac. Aronnê wakuc ñagêdô nêñ ñaê kêsêp ñamadin tonec gêwin.

Anôtônê Jatu gêdên Mose agêc Aron

²⁸ Gêdên bêc, tañ Apômtau kêsôm bin gêdên Mose anga gamên Aiguptuña nañ,

²⁹ Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe “Aê Apômtau tau. Ôsôm bin samob, tañ aê jasôm êndên aôm nañ êndên Aiguptunên kin Parao.”

³⁰ Mago Mose kêsôm gêdên Apômtau gebe “Ôlic acgom, aê aocsun ñawapac, tec Parao oc êkên taña aê amboac ondoc.”

7

¹ Ma Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe “Ôlic acgom, aê jakên aôm ôtu Paraonê anôtô ma têwam Aron êtu nêñ propete.

² Aôm ôsôm bin samob, tañ aê jajatu nañ, êndên Aron, ma en êsôm êndên Parao, gebe êlôc gebe lau Israel sêwi ênê gamên sin sêc sêna.

³ Mago aê gabe jañgôm Paraonê ñalêlôm ñadani êsa. Aê oc jañgôm gêntalô to gêñsêga taêsam anga gamên Aiguptuña,

⁴ tagen Parao oc êkên taña amagêcnêñ bin atom. Go aê lemoc êpi Aiguptu ma ñoc ton, ñoc lau Israel tau tonan, sêwi gamên Aiguptuña sin, ma jañgôm gêñsêga gebe jamêtôc lau Aiguptu.

⁵ Aê embe jamêtôc lemoc gebe janac Aiguptu ma jawê lau Israel sa anga êsêac ñalêlôm, go lau Aiguptu sêjala gebe aê Apômtau.”

⁶ Ma Mose agêc Aron tañen wamu ma sêgôm bin kêtôm Apômtau kêjatu êsêagêc.

⁷ Gêdên tañ sêsôm bin gêdên Parao nañ, Mosenê jala kêtú 80 ma Aronnê kêtú 83.

Aronnê tôc

⁸ Ma Apômtau kêsôm gêdên Mose agêc Aron gebe

9 “Parao embe êsôm êndên amagêc gebe ‘Awaka taôm sa ña gêntalô ten,’ go ôsôm êndên Aron gebe ‘Ôkôc nê m tôc ma ômbaliñ naênêc Parao lañônêmña gebe êtu moac.’ ”

10 Amboac tonan Mose agêc Aron dêdên Parao sêja ma sêgôm kêtôm Apômtau kêjatu êsêagêc. Aron kêbaliñ nê tôc jagêc Parao to nê sakiñwaga lañônêmña e tôc tau kêtû moac.

11 Go Parao kêkalem lau tokauc ma lau mectomanña, ma Aiguptunên lau mectomanña tonan nên ñaclai kain ten, tec sêgôm gêntalô tônê amboac tonanjen.

12 Êsêac samob gêdên-gêdênjen sêbaliñ nên tôc jagêc nom e kêtû moac. Mago Aronnê tôc kêdanğôñ êsêacnên tôc samob su.

13 Mago Paraonê ñalêlôm ñadani ñapan, tec kêkên taña êsêagêcnên bin atom, kêtôm Apômtau kêsôm lasê kwananjen.

Bu kêtû dec ñagêñwapac

14 Go Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe “Paraonê ñalêlôm ñadani kêsagac, en gedec gebe êwi lau siñ.

15 Bêbêcgen Parao êsa bu êna, go aôm ôndên en ôna ma ônsaê en ôkô butali. Ômênğôm tôc, tañ gêjam tau ôkwi kêtû moac nan.

16 Go ôsôm êndên en gebe ‘Apômtau, Ebolainên Anôtô, kêsakiñ aê gadên aôm gamên. En kêsôm gebe “Ôwi ñoc lau siñ sêna, gebe sênam sakiñ aê anğa gamên sawa, mago ôlic acgom, aôm tañam wamu atom tagen.”

17 Apômtau kêsôm ten amboac tonec gebe “Ôlic acgom, aê janac bu, tañ kêpoac bu Nil nan, ña tôc, tañ kamêgôm nan, ma bu ênam tau ôkwi êtu dec. Bin tau êwaka aê sa e ôjala gebe aê Apômtau.

18 Ma i anğa Nil oc sêmac êndu ma bu Nil tau ñabu ñasu êsa ma lau Aiguptu oc sendec bu ma sênôm atom.” ’ ’ ”

19 Ma Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe “Ôsôm êndên Aron gebe ‘Ôkôc nê m tôc ma ômêtôc lêmam êndên bu Aiguptuña samob, êndên bu, tañ keselen nan, to êndên busawa ma bu ñaton to bu saboac, gebe bu samob ênam tau ôkwi êtu dec anğa gamên Aiguptuña samucgen. Bu êtu dec anğa suc to kupoc amboac tonanjen.’ ”

20 Mose agêc Aron sêgôm kêtôm Apômtau kêjatu. Aron gêoc tôc sa ma gi bu, tañ kêpoac bu Nil nan, Parao to nê sakiñwaga samob sêlic. Ma bu samob, tañ kêpoac bu Nil nan, gêjam tau ôkwi kêtû dec.

21 Ma i, tañ sêmoa bu Nil nan, sêmac êndu, ma bu Nil ñasu kêsa e lau Aiguptu têtôm gebe sênôm bu anğa bu Nil êtiam atom. Dec gêjam gamên Aiguptuña samucgen auc.

22 Mago lau mectoman Aiguptuña sêgôm gên tônê amboac tonanjen ña nên ñaclai kain ten. Amboac tonan Paraonê ñalêlôm ñadani gedên têngen ma en kêkên taña êsêagêcnên bin atom kêtôm Apômtau kêsôm kwananjen.

23 Parao kêkac tau ôkwi kêsô nê andu gêja ma bin tonan gêgôm nê ñalêlôm ñawapac kêsa atom.

24 Ma lau Aiguptu samob sêgawê bu sênômña sêmoa bu Nil ñatali, gebe êsêac têtôm gebe sênôm bu Nil atom.

25 Apômtau gi bu Nil ma gêñwapac tau gêc bêc 7.

8

Ôpoac ñagêñwapac

¹ Go Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe “Ôsô ôndên Parao ôna ma ôsôm êndên enj gebe ‘Apômtaunê binj tau tonec gebe “Ôwi ñoc lau sinj, gebe nasênam sakinj aê.

² Mago embe ondec ma ôwi êsêac sinj atom, go jakênj ôpoac sêlênsônj nêmm gamênj samucgenj.

³ Ôpoac sênam bu Nil auc. Êsêac sêpi nêmm andu ma sêsô nêmm balêmm bêcña ma sênêc nêmm mê. Êsêac sêpi nêmm sakinjwaga to nêmm lau samob nênj andu. Êsêac sêsô nêmm ki apac polomña ñalêlôm to sênêc nêmm suc anjalun polomña.

⁴ Ôpoac oc sênjalab sêpi aôm to sêpi nêmm lau ma nêmm sakinjwaga samob.” ’ ’ ”

⁵ Ma Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe “Ôsôm êndên Aron gebe ‘Ômêtôc lêmam to nêmm tôc êndên bu to busawa ma bu ñatonj ma ôkênj ôpoac sênam gamênj Aiguptuña auc.’ ”

⁶ Amboac tonanj Aron kêmêtôc lêma gêdên Aiguptu ñabu samob ma ôpoac sêpi e sêjam gamênj Aiguptuña auc.

⁷ Mago lau mectomanña sêgôm gênj tônê ña nênj ñaclai kainj tenj ma sêkênj ôpoac sêpi gamênj Aiguptuña sêmênj amboac tonanjenj.

⁸ Go Parao kêkalem Mose agêc Aron ma kêsôm gebe “Atenj Apômtau gebe êkôc ôpoac su anja aê to ñoc lau ma jawi lau sinj nasêkênj da êndên Apômtau.”

⁹ Mose kêsôm gêdên Parao gebe “Aê jatenj aôm gebe taôm ôsam bêc ôpoac sêwi aôm to nêmm andu samob sinjña, go jatenj êtu aôm to nêmm sakinjwaga ma nêmm launja. Ma ôpoac oc sêmoa bu Nil tagenj.”

¹⁰ Ma Parao kêsôm gebe “Elenja.” Mose kêsôm gebe “Binj, tanj aôm kôsôm nanj, oc ñanô êsa, ec ôjala gebe ñac tenj kêtôm Apômtau, aêacma Anôtô, gêmoa atomanô.

¹¹ Ôpoac oc sêwi aôm to nêmm andu ma nêmm sakinjwaga to nêmm lau samob sinj. Êsêac oc sêmoa bu Nil tagenj.”

¹² Go Mose agêc Aron sêwi Parao sinj, ma Mose awa gêjac Apômtau kêtû ôpoacña, kêtôm tanj enj kêmasanj binj gêwiñ Parao nanj.

¹³ Ma Apômtau gêgôm kêtôm Mosenê binj. Ôpoac sêmac êndu anja andu to malaclun ma kôm.

¹⁴ Ma êsêac sêboa ôpoac sa totonj-totonj e ñasu kêpônj popoc gêjam gamênj samucgenj auc.

¹⁵ Mago gêdên tanj Parao kêsaê gebe gênjwapac kêlêwanj enj nanj, enj gêgôm nê ñalêlôm ñadani kêsa e kêkênj tanja êsêagêcnênj binj atom kêtôm Apômtau kêsôm kwananjenj.

Kawanj ñagênjwapac

¹⁶ Go Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe “Ôsôm êndên Aron gebe ‘Ômêtôc nêmm tôc ma ôi nom ñakekop e êtu kawanj ênam gamênj Aiguptuña samucgenj auc.’ ”

¹⁷ Ma êsêagêc sêgôm amboac tonanj. Aron kêmêtôc lêma tonê tôc ma gi nom ñakekop, ma kawanj kêpi e gênjac ñamalac to bôc. Nom ñakekop samucgenj kêtû kawanj gêjam gamênj Aiguptuña auc samucgenj.

¹⁸ Lau mectomanña sêsaê gebe sêkênj kawanj amboac tonanj ña nênj ñaclai kainj tenj, mago sêgôm têtôm atom. Amboac tonanj kawanj gêjac têt ñamalac to bôc auc.

¹⁹ Ma lau mectomanña sêsôm gêdên Parao gebe “Anôtônê lêma ñakôm tonec.” Mago Paronê ñalêlôm ñadani kêsa e kêkênj tanja êsêagêcnênj binj atom kêtôm Apômtau kêsôm kwananjenj.

Danjudic ñagênjwapac

²⁰ Go Apômtau kêsôm gêdêḡ Mose gebe “Ôndi sa êndêḡ bêbêc kanucgeḡ ma ônsaê Parao êsa bu êna, go êsôm êndêḡ eḡ gebe ‘Apômtaunê biḡ tau tonec gebe “Ôwi ḡoc lau siḡ, gebe nasênam sakiḡ aê.

²¹ Ôlic acgom, embe ôwi ḡoc lau siḡ atom, go jasakiḡ danḡuc êpi aôm to nêḡ sakiḡwaga ma nêḡ lau ma êsô nêḡ andu amboac tonanḡ. Ma danḡuc tolêsoḡb-tolêsoḡb ênam lau Aiguptu nêḡ andu auc ma ênac têc nom, taḡ ḡamalac sêmoa nanḡ, auc amboac tonanḡeḡ.

²² Êndêḡ bêc tonanḡ aê janḡôm gamêḡ Gosen amboac teḡ. ḡoc lau sêmoa gamêḡ tonanḡ, tec danḡuc teḡ êmoa atom e ôjala gebe aê Apômtau gamoa gamêḡ tau ḡalêlôm.

²³ Amboac tonanḡ aê jawa ḡoc lau to nêḡ lau êkôc. Biḡ tonanḡ êsa êndêḡ eḡeḡḡa.” ’ ’

²⁴ Ma Apômtau gêgôm biḡ tonanḡ ḡanô kêsa. Danḡuc tolêsoḡb-tolêsoḡb kêso Parao to nê sakiḡwaga nêḡ andu. Ma gamêḡ Aiguptuḡa samucgeḡ kêtap danḡuc ḡagêḡwapac sa.

²⁵ Go Parao kêkalem Mose agêc Aron ma kêsôm gebe “Ajôc, akêḡ da êndêḡ nêḡ Anôtô anḡa gamêḡ tonec.”

²⁶ Mago Mose kêsôm gebe “Biḡ amboac tonanḡ oc êtôm atom, gebe gêḡ, taḡ aêac oc akêḡ êtu da êndêḡ Apômtau, aêacma Anôtô, nanḡ, lau Aiguptu sêlic amboac gêḡ alôḡ-alôḡ. Ma aêac embe akêḡ gêḡ, taḡ lau Aiguptu sêlic amboac gêḡ alôḡ-alôḡ nanḡ, êtu da êsêac sêlic, oc têtuc aêac ḡa poc êndu atom me.

²⁷ Aêac asêlêḡ êtôm bêc têlêac asa gamêḡ sawa ana, go akêḡ da êndêḡ Apômtau, aêacma Anôtô, êtôm eḡ tau kêjatu aêac nanḡ.”

²⁸ Tec Parao kêsôm gebe “Aê jawi amac siḡ naakêḡ da êndêḡ Apômtau, amacnêḡ Anôtô, anḡa gamêḡ sawa. Tageḡ amac ana jaêcgeḡ atom. Awem ênac Apômtau êtu aêḡa.”

²⁹ Go Mose kêsôm gebe “Ôlic acgom, aê jawi aôm siḡ jasa najateḡ mec êndêḡ Apômtau gebe eḡeḡḡa danḡuc tolêsoḡb-tolêsoḡb êwi Parao to nê sakiḡwaga ma nê lau siḡ. Tageḡ aôm ônsau aêac êtiam atom ma ôḡgamiḡ lau gebe sêkêḡ da êndêḡ Apômtau nec atom.”

³⁰ Ma Mose kêsa anḡa Paraonê jaketeḡ mec gêdêḡ Apômtau.

³¹ Ma Apômtau gêgôm biḡ, taḡ Mose keteḡ nanḡ, ḡanô kêsa ma kêkôc danḡuc tolêsoḡb-tolêsoḡb su anḡa Parao to nê sakiḡwaga ma nê lau nêḡ. Danḡuc teḡ gêmoa kêtiam atom.

³² Mago Parao gêgôm nê ḡalêlôm ḡadani kêsa kêtiam ma gêwi lau siḡ atom.

9

Bôc têtap gêḡwapac sa

¹ Go Apômtau kêsôm gêdêḡ Mose gebe “Ôso ôndêḡ Parao ôna ma ôsôm êndêḡ eḡ gebe ‘Apômtau, Ebolainêḡ Anôtô, nê biḡ tau tonec gebe “Ôwi ḡoc lau siḡ, gebe nasênam sakiḡ aê.

² Ôlic acgom aôm embe ondec gebe ôwi êsêac siḡ ma ôkôc êsêac tôḡ ḡapanḡ,

³ go Apômtau lêma ênac aôm nêḡm bôc, taḡ sêmoa kôm nanḡ, hos to donḡki ma kamele to bulimakao ma domba. Samob têtap gêmac sec kaiḡ teḡ sa.

⁴ Ma Apômtau êwa lau Israel to Aiguptu nêḡ bôc êkêc, ma lau Israel nêḡ bôc teḡ êmac êndu atom.” ’ ’

⁵ Ma Apômtau kêkêḡ noc ma kêsôm gebe “Eḡeḡḡa Apômtau gebe êḡgôm biḡ tau ḡanô êsa anḡa gamêḡ tonec.”

⁶ Ma gēleḡḡa Apômtau gêgôm gêḡ tau. Lau Aiguptu nêḡ bôc samob sêmac êndu, mago lau Israel nêḡ bôc teḡ gêmac êndu atom.

⁷ Ma Parao kêsakinj lau gebe sênac lau Israel nêj bôc kési ma êsêac sêlic gebe nêj bôc tenj gêmac êndu atom. Mago Paraonê ñalêlôm ñadani kêsa ma gêwi lau sinj atom.

Kamocmatu ñagêñwapac

⁸ Ma Apômtau kêsôm gêdêñ Mose agêc Aron gebe “Akôc ñagasi anja ki ano gêñña êsêp amagêc lemema ma Mose êpalip gêñ tau êpi umboñ ma Parao êlic.

⁹ Ñagasi tau oc ênam tau ôkwi êtu kekop ênam gamêñ Aiguptuñja samucgen auc e êngôm kamocmatu ênam ñamalac to bôc nêj ôlinj auc anja gamêñ Aiguptuñja samucgen, ma kamocmatu tau êu lasê e êtu kamoc.”

¹⁰ Amboac tonañ êsêagêc sêkôc ñagasi tau ma sêkô Parao lanjônêmña. Ma Mose kêpalip kêpi umboñ e ñamalac to bôc têtap kamocmatu sa, tec kamocmatu tau gêu lasê e kêtû kamoc.

¹¹ Lau mectomañña têtôm gebe sêkô Mose lanjônêmña atom, gebe kamocmatu gêjam êsêac auc kêtôm gêjam lau Aiguptu ñagêdô samob auc.

¹² Mago Apômtau gêgôm Paraonê ñalêlôm ñadani kêsa e kêkêñ tana êsêagêcnêñ binj atom kêtôm Apômtau kêsôm gêdêñ Mose kwananjen.

Kompoc ñagêñwapac

¹³ Go Apômtau kêsôm gêdêñ Mose gebe “Ôndi êndêñ elenj bêbêc kanucgen ma ôkô Parao lanjônêmña ma ôsôm êndêñ enj gebe ‘Apômtau, Ebolainêñ Anôtô, nê binj tau tonec gebe “Ôwi ñoc lau sinj gebe nasênam sakinj aê.

¹⁴ Gebe galoc aê oc jasakinj ñoc gêñwapac samob êkôninj nêma ñalêlôm to nêma sakinjwaga ma nêma lau e ôjala, gebe ñac tenj kêtôm aê gêmoa nom atomanô.

¹⁵ Wanêcgenj aê embe jaôc lemoc sa ma janac aôm to nêma lau ña gêmac sec, oc galoc amac anañña anja nom su.

¹⁶ Mago aê gasenj aôm su atom, gebe jatôc ñoc ñaclai êndêñ aôm ma jangôm ñoc ñaê ñawae êsa êtu tapa anja nom samucgenj.

¹⁷ Aôm kotoc taôm sa gêdêñ ñoc lau ñapanj ma gôwi êsêac sinj atom.

¹⁸ Ôlic acgom, elenja ñaockatu amboac tonec aê jakêñ kompoc ênac kapôêñanô. Gêdêñ têm, tanj Aiguptu kêsa e mênjgêdêñ galoc kompoc amboac tonañ gêjac kêsêp Aiguptu atomanô.

¹⁹ Amboac tonañ ôsakinj ñawae gebe nêma bôc samob to gêñ samob, tanj gêmoa kôm nanj, sêlamu gadê tenj, gebe kompoc oc ênac ñamalac to bôc samob, tanj sêmoa kôm ma nêñ gadê masi nanj, sêmac êndu.” ’ ’

²⁰ Go Paraonê sakinjwaga ñagêdô, tanj têtêc Apômtaunê binj nanj, sêkêñ nêñ gêñôma to nêñ bôc sêc jasêlamu nêñ andu.

²¹ Mago êsêac, tanj Apômtaunê binj kepenj nêñ ñalêlôm atom nanj, dedec nêñ gêñôma to nêñ bôc gacgenj sêmoa kôm.

²² Ma Apômtau kêsôm gêdêñ Mose gebe “Ômêtôc lêmam êndêñ undambê gebe kompoc ênac êpi ñamalac to bôc ma gêñ kômña anja gamêñ Aiguptuñja samucgenj.”

²³ Go Mose kêmêtôc lêma totôc gêdêñ undambê, ma Apômtau kêkêñ wapap to kompoc gêjac ma ôsic kêkac kêsêp nom gêmênj. Ma Apômtau kêkêñ kompoc gêjac gamêñ Aiguptuñja.

²⁴ Kompoc gêjac ma ôsic kêkac gê tôngênj kêsêp kompoc ñalêlôm. Gêdêñ têm samob, tanj ñamalac Aiguptuñja sêbinj tañj têtû lau-m kapôêñ nanj, kompoc kapôêñanô amboac tonañ gêjac atomanô.

²⁵ Kompoc kêtuc gêñ samob, tanj gêmoa kôm nanj, anja gamêñ Aiguptuñja samucgenj. Gêjac ñamalac to bôc kêtômgenj ma gêjac gêñ kômña samob to kêtuc ka samob, tanj kêkô kôm nanj, tulu.

²⁶ Gamêñ Gosen tagenj, tanj lau Israel sêñgônj nanj, tec kompoc kêsêp atom.

²⁷ Go Parao kêsakinj binj gêdêj Mose agêc Aron gebe sêmêj ma kêsôm gêdêj êsêagêc gebe “Aê gagôm sec gêdêj njasawa tonec. Apômtau enj njas gêdêj ma aê to njoc lau agôm gêj keso.

²⁸ Atej Apômtau gebe wapap to kompoc êmbacnê, gêjac kêtômgaç. Aê gabe jawi amac sinj ana, amac oc amoa tonec baliñanô atom.”

²⁹ Mose kêsôm gêdêj enj gebe “Êndêj tanj jawi malac sinj su, go jalam lemoc êndêj Apômtau, ma wapap êmbacnê ma kompoc ênac êtiam atom, ec ôjala gebe Apômtau kêtum nom ntau.

³⁰ Mago aê kajala gebe aôm to nêj sakinjwaga atêc Apômtau Anôtô atom tagenj.”

³¹ (Kompoc gesenj gêj kômja, tanj kêtum gagwenj nanj su,

³² gêj kômja njagêdô, tanj kêpoa atom tagenj nanj, gêjanja atom.)

³³ Amboac tonanj Mose kêsa anja Paraonê jagêwi malac sinj ma gêlam lêma gêdêj Apômtau, tec wapap to kompoc gêbacnê, ma kom kêsêwa kêsêp nom kêtiam atom.

³⁴ Gêdêj tanj Parao gêlic gebe kom to kompoc ma wapap gêbacnê nanj, enj gêgôm sec kêtiam ma enj tau to nê sakinjwaga sêgôm nêj njalêlôm njadani kêsa.

³⁵ Amboac tonanj Paraonê njalêlôm njadani ma gêwi lau Israel sinj atom kêtôm Mose kêsôm kwananj enj gêjam Apômtau awa.

10

Wagô njagêjwapac

¹ Su, go Apômtau kêsôm gêdêj Mose gebe “Ôsô ôndêj Parao ôna gebe aê gagôm enj to nê sakinjwaga nêj njalêlôm njadani kêsa gebe jatôc njoc gêntalô tonec njai êndêj êsêac

² ma gagôm gêj tau gebe aôm ônac miñ êndêj latômi ma dêbômi sêjô aê gagôm lau Aiguptu têtum meloc to gagôm gênsêga kainj teñ anja êsêacnêj gebe amac ajala gebe aê Apômtau tau.”

³ Amboac tonanj Mose agêc Aron sêsô dêdêj Parao sêja ma sêsôm gêdêj enj gebe “Apômtau, Ebolainêj Anôtô, nê binj tau tonec gebe ‘Aôm gobe ônac jao taôm e êndêj ondocgenj, go ômbu taôm êndêj aê. Ôwi njoc lau sinj gebe nasênam sakinj aê.

⁴ Ôlic acgom, aôm embe ondec ma ôwi njoc lau sinj atom, go elenja aê jakêj wagô êsa nêj gamêj.

⁵ Gêj tau ênac têtum nom auc e talic nom sapu. Wagô êniñ gêj, tanj kompoc gesenj su atom nanj, to êniñ nêj ka samob, tanj kêkô kôm nanj.

⁶ Gêj tau êpi aôm to nêj sakinjwaga ma lau Aiguptu samob nêj andu e êlôc. Gêdêj têtum, tanj tamamum to dêbômi sêngôn gamêj tonec e mênjgêdêj galoc êsêac sêlic gêj amboac tonanj teñ atomanô.’ ” Go Mose kêkac tau ôkwi ma kêsa gêja.

⁷ Ma Paraonê sakinjwaga sêsôm gêdêj enj gebe “Njac tonec êtum aêac tamoa jageo njamôkê e endenj ondocgenj. Ôwi lau tau sinjmanj nasênam sakinj Apômtau, êsêacnêj Anôtô. Aiguptu gêjanja nec aôm nêj kauc kêsa atom me.”

⁸ Amboac tonanj êsêac sêkôc Mose agêc Aron sêmu dêdêj Parao sêja, ma Parao kêsôm gêdêj êsêagêc gebe “Ana anam sakinj Apômtau, amacnêj Anôtômanj. Mago asa lau oc sêna.”

⁹ Ma Mose kêsôm gebe “Aêac oc ana toma lau wakuc ma lau njanô, toma latunjo to njac ma toma bulimakao to domba, gebe aêac alic Apômtaunê om.”

¹⁰ Parao kêsôm gêdêj êsêagêc gebe “Apômtau êwiñ amacmanj, mago aê jawi amac tonêj lau ma nêj gôlôac njasec-njasec sinj atom. Binj tonec gêc awê, gebe amac taêm gêjam binj sec gêc nêj njalêlôm.

11 Masianô. Amac ñacwaga taômgen ana ma anam sakin Apômtau, gebe bin tonec tec abe anôm.” Ma sesoc êsêagêc sêsa anga Parao sêja.

12 Go Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe “Ômêtôc lêmam êpi gamên Aiguptuņa gebe wagô êsa gamên Aiguptuņa êmên ma êniņ gên tolaun samob, taņ kom poc gesen su atom naņ.”

13 Amboac tonan Mose kêmêtôc nê têt kêpi gamên Aiguptuņa ma Apômtau kêtên mu kêsêlên anga gamên oc kêpiņa kêsas gamên tau gêdên oc samuc tonan ma gêbêc samuc tonan. Ma ñagelen mu tau kejon wagô gêmên.

14 Ma wagô gêjam nom Aiguptuņa auc samucgen ma gêjac têt gamên Aiguptuņa auc samucgen. Lau teņ sêlic wagô toton-toton amboac tonan su atomanô me oc sêlic teņ êtiam atom amboac tonan.

15 Gên tau gêjac têt nom auc samucgen e jecôma ma gen gamên ñagên matac samob to kaņanô, taņ kom poc gesen su atom naņ, e gêbacnê Ka to gên kômņa anga gamên Aiguptuņa ñalaun gêjaņa samucgen.

16 Go Parao kêkalem Mose agêc Aron kêkacgen ma kêsôm gebe “Aê gagôm sec gêdên Apômtau, amacnêm Anôtô, ma gêdên amagêc.

17 Tec galoc gabe jaten amagêc gebe asuc ñoc sec ôkwi tagen tecenec êwiņ, gebe aten Apômtau, amacnêm Anôtô, ma êkôc gênwapac tonec su anga aê, gebe janaņa atom.”

18 Go Mose kêsas anga Paraonê jaketen Apômtau.

19 Ma Apômtau gêjam mu ôkwi e kêsêlên kapôên kêsas anga gamên oc kêsêpņa. Mu tonan kejon wagô sa ma kêbaliņ kêsêp Gwêckoc gêja e wagô teņ gêmoa gamên Aiguptuņa kêtiam atom.

20 Mago Apômtau gêgôm Paraonê ñalêlôm ñadani kêsas ma en gêwi lau Israel sin atom.

Gêsunbôm ñagênwapac

21 Go Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe” Ômêtôc lêmam êpi umbon gebe gêsunbôm êkôm gamên Aiguptuņa auc e lau têtôm gebe sêmoasac gêsunbôm tau.”

22 Ma Mose kêmêtôc lêma kêpi umbon e gêsunbôm ñadani sec kêtôm gamên Aiguptuņa samucgen auc kêtôm bêt têtêac.

23 Lau Aiguptu sêlic taun sapu ma dêdi anga malen atom kêtôm bêt têtêac. Mago lau Israel samob têtap ñawê sa anga nêj gamên.

24 Go Parao kêkalem Mose ma kêsôm gebe “Anam sakin Apômtau. Nêm ñapalêo to ñac sêwiņ amac, tagen nêm bulimakao to domba gacgen sêmoa tonec.”

25 Mago Mose kêsôm gebe “Amboac tonan aôm taôm ôkên bêt gebe akên êtu da to daja êndên Apômtau, aêacma Anôtô.

26 Aêacma bulimakao samob sêwiņ aêacmaņ, jaten êmoa tonec atom, gebe aêac ajaliņ ñagêdô sa êtu anam sakin Apômtau, aêacma Anôtôņa. Aêac ajam kauc anam sakin Apômtau ña gên ondod. Aêac aô lasê gamên tau su acgom, go ajala.”

27 Ma Apômtau gêgôm Paraonê ñalêlôm ñadani kêsas ma en gêwi êsêac sin atom.

28 Go Parao kêsôm gêdên Mose gebe “Ôêc su. Ôlic taôm gebe ôlic aê laņôcanô êtiam atom. Êndên bêt ôlic aê laņôcanô êtiamņa, aôm oc ômac êndu.”

29 Mose kêsôm gebe” Aôm kôsômgac. Aê oc jalic aôm laņômanô êtiam atom.”

11

Ñamêc samob sêmac êndu ñapuc

¹ Go Apômtau kêsôm gêdêñ Mose gebe “Aê gabe jakêñ gêñwapac tagenjen êwiñ êkônij Parao to Aiguptu. Tonec êmbacnê, go êwi amac sinj. Embe êwi amac sinj, go êjanda amac aêc gacgenj ana.

² Galoc ôsôm êndêñ nêñ lau gebe ñacwaga samob tetenj nêñ lau sacgêdô gêdêñ tauñña to lauo samob tetenj nêñ lauo sacgêdô gêdêñ tauñña gebe sêkêñ gêlôn silber to gold êndêñ êsêac.”

³ Ma Apômtau gêgôm lau Aiguptu sêlic lau Israel ñajam. Ma Mose tau amboac tonanj. Paraonê sakinwaga to lau tau sêlic enj amboac ñac towae kapôênj anja gamêñ Aiguptuñña.

⁴ Ma Mose kêsôm gebe “Apômtaunê binj tau tonec gebe Êndêñ êmbêc êna lugenj, go aê jasêlêñ janac laoc gamêñ Aiguptuñña.

⁵ Ma gamêñ Aiguptuñña ñagênj ñamêc samob sêmac êndu. Janac m anja Paraonê ñacsêga, tañ oc êngônj Paraonê lêpônj kinña nanj, e êndêñ sakinwagao, tañ kêlêsa polom popoc nanj, nê ñacsêga. Ma bôc ñamêc samob sêmac êndu amboac tonanj.

⁶ Lau oc têtanj tanjiboa kapôênjanô amboac têtanj gêmunña atom ma oc têtanj êtiam amboac tonec atomanô.

⁷ Mago lau Israel amboac tenj. Kêam tenj oc êkêñ Iêsu ñamalac to bôc atom, gebe ajala Apômtau gêwa lau Aiguptu to lau Israel kêkôc.

⁸ Go nêñ sakinwaga samob tonanj sêsêp sêndêñ aê sêmênj ma sewec êndêñ aê ma sêsôm gebe ‘Ôkôc taôm sa ma nêñ lau samob sêndanjuc aôm.’ Su, go jawi gamêñ sinj.” Ma Mose kêsoma anja Paraonê totêtac ñandanj kapôênjenj gêja.

⁹ Go Apômtau kêsôm gêdêñ Mose gebe “Parao oc êkêñ taña aôm nêñ binj atom e aênoc gêñtalô êtu taêsam anja gamêñ Aiguptu acgom.”

¹⁰ Mose agêc Aron sêgôm gêñtalô samob tonanj ñai sêkô Parao lanônênña. Ma Apômtau gêgôm Paraonê ñalêlôm ñadani kêsoma ma gêwi lau Israel sinj anja nê gamêñ atom.

12

Binj Pasanja

¹ Ma Apômtau kêsôm gêdêñ Mose agêc Aron anja gamêñ Aiguptuñña gebe

² “Ajônj tonec êtu nêñ ajônj samob ñamata. Amac anac m nêñ Jala ña ajônj ñamata tonanj.

³ Asôm êndêñ Israelnêñ gôlôac gebe Êndêñ ajônj tonec ñabêc 10 ñacwaga samob sêkôc domba ñalatu tagenj-tagenj êtôm nêñ gôlôacmôkêgenj, sêkôc domba tagenj-tagenj êtôm andugenj.

⁴ Ma lau andu tenña embe nêñ tonj saunj, nanj têtôm gebe sêniñ domba ñalatu tenj e êmbacnê atom, go êsêac to lau, tañ sêngônj mênbanj tauñ nanj, sêpi tagenj, ec têtôm gebe sêniñ domba ñalatu tau. Lau tau nêñ namba êtôm gebe sêniñ domba ñalatu tenj e êmbacnê.

⁵ Aôm nêñ domba ñalatu tau ñageo tenj ênêc atomanô. Ôkôc kapoac tenj ñajala tagenj. Ôkôc domba me nonij ñalatu tenj.

⁶ Ajop bôc ñalatu tau e êndêñ ajônj tonec ñabêc 14. Êndêñ ñabêc tonanj ñaêtula Israelnêñ gôlôac samob sêmbuc nêñ domba ñalatu êtômgenj.

⁷ Go sêkôc ñadec ñagêdô nasênsê êpi andu, tañ sêngônj ma sêniñ gênj nanj, ñasaginjêkwa sacgêdônja to kagêbôc.

⁸ Êsêac sêpac domba ma sêniñ êndêñ êmbêc tonanj êwiñ polom ñaluc to gêngaga ñamakic.

⁹ Anij bôc tau matak atom ma ano êsêp ku, go anij atom amboac tonanj. Apacgenj ma anij. Apac samucgenj, ñamôkê to ñaakainj ma ñatê.

¹⁰ Ma andec n̄apopoc ênêc e eleyen̄a lasê atom. N̄agêdô embe ênêc, go akêñ ja êniñ su.

¹¹ Aniñ gêñ tau n̄alêñ amboac tonec gebe Ajandiñ nêñ ômbiñkap to asô atapa ma amên̄gôm tôc ma aniñ gêñ n̄agaôgeñ. Moasiñ tonañ kêtû Apôm̄taunê Pasa.

¹² Êndêñ êmbêc tonañ aê jasêlêñ janac laoc gamêñ Aiguptuñ ma janac gêñ n̄amêc samob êndu, n̄amalac ma bôc. Ma aê jamêtôc Aiguptunêñ anôtôi samob. Aê Apôm̄tau.

¹³ Dec, tañ ansê êpi nêñ andu nan, êtu amacnêñ n̄abelo. Embe jalic, oc jaôc lêlêc amac. Êndêñ tañ janac Aiguptu nan, gêñwapac teñ êpi amac to enseñ amac su atom.

¹⁴ “Bêc tonañ êtu amacnêñ bêc taêm ênamñ ma amac alic bêc tau amboac Apôm̄taunê om teñ. Biñ tonañ êtu amacnêñ gôlôac to nêñ gôlôac nêñ n̄agôliñ teñ ênêc enden̄ tôñgeñ.

¹⁵ Amac aniñ polom n̄aluc êtôm bêc 7. Êndêñ bêc n̄amatañ amac akôc jist su an̄ga nêñ andu, gebe n̄ac teñ embe êniñ polom tojist êndêñ bêc n̄amatañ to bêc êtu 7ñ n̄asawa, nan têtin̄ en̄ su an̄ga Israelnêñ.

¹⁶ Êndêñ bêc n̄amatañ gôlôac dabuñ sêkac sa. Ma êndêñ bêc êtu 7ñ gôlôac dabuñ sêkac sa êtiam. Êndêñ bêc tonañ lau teñ sênam kôm atom, kôm amansañ gêñ aniññañ tagen̄, tec êtôm gebe anam.

¹⁷ Ma amac matem êndin̄ Om Polom N̄alucñ n̄apep, gebe êndêñ bêc tonan̄geñ aê jawê amacnêñ ton̄ samob sêwi Aiguptu sin̄, tec amacnêñ gôlôac to nêñ gôlôac maten̄ êndin̄ bêc tonañ êtu nêñ om. Biñ tonañ êtu n̄agôliñ ten̄geññ teñ.

¹⁸ Êndêñ ajôn̄ n̄amatañ n̄abêc 14 n̄aêtula amac aniñ polom n̄aluc n̄apan̄ e êndêñ ajôn̄ tonañ n̄abêc 21 n̄aêtula.

¹⁹ Êndêñ bêc 7 tonañ jist n̄agec ênêc amacnêñ andu atom. N̄ac jaba teñ me Israel taun̄ nêñ n̄ac teñ embe êniñ polom tojist, nan têtin̄ en̄ su an̄ga Israelnêñ gôlôac.

²⁰ Aniñ gêñ tojist teñ atom, aniñ polom n̄alucgeñ an̄ga nêñ andu samob.”

²¹ Go Mose kêkalem Israelnêñ laumata samob ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Ajaliñ domba n̄alatu sa êtôm nêñ gôlôacgeñ ma ambuc domba Pasañ.

²² Akôc sôboleç ôndôc teñ ma asac tôn̄ êsêp dec, tañ êpoac laclu nan, go ansê n̄adec êpi kagêbôc to sagiñtêkwa sacgêdôñ. Amacnêñ teñ êsa nêñ andu n̄asacgêdô êna atom e eleyen̄a lasê.

²³ Gebe Apôm̄tau êsêlêñ ênac laoc gamêñ gebe ênac Aiguptu. Embe êlic dec an̄ga kagêbôc to sagiñtêkwa sacgêdôñ, go êc lêlêc sacgêdô tonañ ma êkô an̄ela sin̄ñ auc gebe êsô nêñ andu êna ma ênac amac atom.

²⁴ Sakiñ tonañ amac matem êndin̄ êtu n̄agôliñ ten̄geññ teñ êndêñ amac to nêñ gôlôac wakuc.

²⁵ Ma amac embe aô lasê gamêñ, tañ Apôm̄tau gebe êkêñ êndêñ amac amboac gêjac mata su nan, go ajop sakiñ dabuñ tonañ.

²⁶ Ma amacnêñ gôlôac embe têtû kênac amac gebe ‘Sakiñ dabuñ tau n̄am amboac ondoc,’

²⁷ go asôm êndêñ êsêac gebe ‘Pasa n̄ada, tañ akêñ êndêñ Apôm̄tau nan tonec. Da tau n̄am gebe En̄ gêoc lêlêc lau Israel nêñ andu an̄ga Aiguptu. Gêdêñ tañ gêjac Aiguptu nan, en̄ gêjam aêacnêñ andu kêsî.’ ” Ma lau sewec to teten̄ mec gêdêñ Apôm̄tau.

²⁸ Go lau Israel sêja ma sêgôm biñ, tañ Apôm̄tau kêjatu gêdêñ Mose agêc Aron nan, n̄anô kêsî.

Gêñwapac n̄amuñ. N̄amêc sêmac êndu

²⁹ Gêdêñ gêbêcauc gêja lu Apômtau gêjac launêñ ñacsêga samob êndu ança gamêñ Aiguptuña. Enj gêjac Paraonê ñacsêga, tañ êwê kainj ênê lêpôn kinña to ñac kapoacwalôña, tañ gêñgôn gêsun kapoacwalôña nan, nê ñacsêga ma bôc ñamêc samob.

³⁰ Ma Parao to nê sakinwaga ma lau Aiguptu samob dêdi sa gêdêñ gêbêc ma tanjboa kapônê kêpi ança Aiguptu gebe ñacmatê sêc kêtôm andu samobgenj.

³¹ Ma gêdêñ gêbêc tonanjenj Parao kêkalem Mose agêc Aron ma kêsôm gêdêñ êsêagêc gebe “Andi ma aêc ana. Amagêc to lau Israel awi ñoc lau sinj. Aêc su naanam sakinj Apômtau amboac asôm.

³² Akôc nêmba to bulimakao sêwiñ amac êtôm asôm ma ana. Ma atenj Apômtau gebe ênam mec aê amboac tonanjenj.”

³³ Lau Aiguptu sêkac lau Israel gebe sêwi gamêñ sinj ñagaôgenj gebe sêsôm gebe “Êsêac embe sêwi aêc sinj atom, go aêc samob tamac êndu.”

³⁴ Amboac tonanj lau Israel sêsabanj nêñ suc topolom ñaluc matac kêsêp nêñ ñakwê ma sêbic sa sebe sêsêlêñ.

³⁵ Lau Israel sêgôm kêtôm Mose kêsôm gêdêñ êsêac ma tetenj Aiguptu, tec sêkêñ gêlôn silber to gold ma ñakwê gêdêñ êsêac.

³⁶ Ma Apômtau gêgôm lau Aiguptu sêlic lau Israel ñajam e sêkêñ gêñ, tañ Israel tetenj nan, gêdêñ êsêac. Tec lau Israel sêjanjo gêñ su ança lau Aiguptu nêñ.

Lau Israel sêwi Aiguptu sinj

³⁷ Ma lau Israel dêdi ança Rameses sêsêlêñ sêja Sukot. Êsêacnêñ namba amboac 600,000, mago sêsa lau to nêñ gôlôac sa sêwiñ atom.

³⁸ Ma lau jaba taêsam sêwiñ êsêac, ma domba to bulimakao totonj-totonj sêwiñ amboac tonanjenj.

³⁹ Ma lau Israel sêkôc polom matac, tañ sêmasanj ança Aiguptu nan, ança nêñ suc ma sêpac polom ñaluc. Polom tau ñaluc gebe lau Aiguptu sesoc êsêac, tec nêñ ñasawa sêkêñ jist êsêpñja masi. Êsêac sêmasanj gêñ sêniñ ança intênaña gêwiñ atom amboac tonanjenj.

⁴⁰ Lau Israel sêngôn Aiguptu kêtôm jala 430.

⁴¹ Ma gêdêñ bêc jala 430 gêbacnêña solopgenj Apômtaunê lau samob sêwi gamêñ Aiguptuña sinj.

⁴² Gêdêñ gêbêc tonanj Apômtau gêjam jali ma gêwê êsêac sêsa ança Aiguptu sêja. Kêtu tonanña lau Israel nêñ gôlôac to nêñ gôlôac samob sênam jali êndênj êmbêc tonanj ma taênj ênam Apômtau.

12:43–13:16 Ança ñasêbu tonec biñsu sêlic om Pasa to om Polom Ñalucña ñapepña gêc. Biñsu ñagêdô kêkanônj lau Israel nêñ ñapalê ñamêc to nêñ bôc kapoac ñamêc Anôtô gêwa sa gêdêñ êsêac gebe ñamêc tau têtû ênê gêñ.

13

Tao majanj to tao ja

¹⁷ Gêdêñ tañ Parao gêwi lau Israel sinj nan, Anôtô gêwê êsêac sêsa lau Pilisti nêñ gamêñ ñaintêna atom. Intêna tau tonanj dambê, mago Anôtô taê gêjam gebe lau embe sêndac sinj, oc moae sêkac tauñ ôkwi sêmu sêna Aiguptu êtiam.

¹⁸ Tec Anôtô gêwê lau sêsa intêna gamêñ sawanja sepenj Gwêckoc sêja. Lau Israel dêdi ança Aiguptu tonêñ laukasapgenj.

¹⁹ Ma Mose kêkôc Josepnê ñatêkwa gêwiñ kêtôm Josep kêtôc lêma ma kêmasanj biñ gêdêñ lau Israel gebe “Anôtô oc ênam amac kêsî. Êndênj tonanj amac akôc ñoc ñatêkwa ança tonec êwiñ.”

²⁰ Ma êsêac sêwi Sukot siñ jasê bec anğa Etam, tañ gêc gamêñ sawa ñamagê nan.

²¹ Ma Apômtau kêsêlêñ gêmun êsêac gêmoa tao majan ñalêlôm gêdêñ ocsalô gebe êwê êsêac ma gêdêñ gêbêc gêmoa tao ja ñalêlôm gebe êpô êsêac e têtôm gebe sêsêlêñ êndêñ ocsalô ma êndêñ êmbêc.

²² Tao majan kêsêlêñ gêmun gêdêñ ocsalô ma tao ja gêdêñ gêbêc ñapanğen.

14

Lau Israel selom Gwêckoc

¹ Go Apômtau kêsôm gêdêñ Mose gebe

² “Ôsôm êndêñ lau Israel gebe sêkac taun ôkwi sêmu sêna Pihahiroto nasê bec anğa gamêñ, tañ gêc Migdol to gwêc ñasawa êkanôn Balsepo nan. Aê bec êkanôn malac tonan anğôn gwêctaligen.

³ Parao oc taê ênam gebe lau Israel sêlêsa sêmoa ma gamêñ sawa oc kêlênsôn êsêac.

⁴ Go aê janğôm Paraonê ñalêlôm ñadani êsa e êjanda êsêac. Go jaku Parao to nê siñwaga samob tulu e ñoc ñawasi êsa. Ma lau Aiguptu oc sêjala gebe aê Apômtau.” Ma êsêac sêgôm amboac tonan.

⁵ Gêdêñ tañ sêjac miñ gêdêñ kiñ Aiguptunja gebe lau Israel sêc sêja nan, Parao to nê siñwaga nêñ ñalêlôm gêjam tau ôkwi ma taêñ gêjam biñ teñ kêpi Israel. Ma êsêac sêsôm gebe “Aêac dagôm asagen tonec, tec dawî Israel siñ e sêjam sakin aêac kêtiam atom.”

⁶ Amboac tonan Parao kêjatu gebe sêmansañ kareta siñña ma kejon nê siñwaga sa sêwiñ en.

⁷ En kêkôc kareta siñña 600, tañ tau kêjaliñ sa nan, to kareta ñagêdô samob, tañ kêtap sa anğa Aiguptu nan, ma kêkêñ siñwaganêñ laumata sêpi kareta tonan kêtômgen.

⁸ Ma Apômtau gêgôm kiñ Aiguptunja Parao nê ñalêlôm ñadani kêsa e kêjanda lau Israel, tañ sêsa anğa Aiguptu sêja toôliñ kêpigen.

⁹ Lau Aiguptu sêjanda êsêac ma Aiguptunêñ hos to kareta ma lau, tañ sêngôn hos ñaô nan, to siñwaga samob jasêoc lêlêc lau Israel, tañ sê nêñ bec sêngôn gwêctaligen anğa Pihahiroto kêkanôn Balsepo.

¹⁰ Gêdêñ tañ Parao kêdabiñ êsêac nan, lau Israel sêoc matenânô sa ma sêlic lau Aiguptu sêsêlêñ sepen êsêacgen, ma êsêac têtêc taun ñanô. Ma lau Israel têtan gêdêñ Apômtau.

¹¹ Ma êsêac sêsôm gêdêñ Mose gebe “Amboac ondoc, sêo masi anğa gamêñ Aiguptunja, tec gôwê aêac asa amêñ gebe amac êndu anğa gamêñ sawa nec me. Aôm gôgôm aêac amboac ondoc, tec gôwê aêac awi Aiguptu siñ nec.

¹² Aêac amoa Aiguptugen, tec asôm biñ tonec gêdêñ aôm gebe ‘Ondec aêac, aêac abe anam sakin lau Aiguptu.’ Anam sakin Aiguptu tec ñajam kêlêlêc amac êndu anğa gamêñ sawan su. Aêac asôm biñ tonan atom me.”

¹³ Ma Mose kêsôm gêdêñ lau gebe “Atêc taôm atom, akô ñajana, go alic Apômtau ênam amac kêsi ñakôm, tañ gebe ênam êndêñ ocsalô tonec êtu amacna nan. Lau Aiguptu, tañ ocsalô tonec alic êsêac nan, oc alic êsêac êtiam atom.

¹⁴ Apômtau oc ênac siñ êjô amac su ma amac taôm amoa gamêñ êmacgen.”

¹⁵ Go Apômtau kêsôm gêdêñ Mose gebe “Aôm gômôc aê kêtû asagenña. Ôsôm êndêñ lau Israel gebe sêndi sêsêlêñ.

¹⁶ Ôc nêñ tôc sa to ômêtôc lêmam êsa gwêc ma ôwa êkôc gebe lau Israel sêsêp ma sêsêlêñ gamêñ kelenğen.

17 Ma aê jaŋgôm lau Aiguptu nêŋ ŋalêlôm ŋadani êsa e sêsêp sêndaŋguc êsêac, go jaŋgôm ŋoc ŋawasi êsa jaku Parao to nê siŋwaga samob ma nê kareta to lau, taŋ sêŋgôn hos ŋaô naŋ tulu.

18 Aê embe jaŋgôm ŋoc ŋawasi êsa jaku Parao to nê kareta ma nê lau, taŋ sêŋgôn hos ŋaô naŋ, tulu su, go lau Aiguptu sêjala gebe aê Apômtau.”

19 Go Anôtônê aŋela, taŋ kêsêlêŋ gêmuŋ lau Israel nêŋ toŋ naŋ, gêwi mala siŋ jakêdaguc êsêac. Ma tao majanaŋ gêwi nêmŋa siŋ jakêkô êsêac dêmôêŋmuŋa,

20 ma geŋ lau Aiguptu nêŋ toŋ to Israelnêŋ toŋ gêŋgic. Ma tao majanaŋ tau kêkêŋ gêsunbôm ma toŋ luagêc têtapaŋ sa atom gêdêŋ gêbêcauc samuc tonanaŋ.

21 Go Mose kêmêtôc lêma kêsa gwêc ma Apômtau kêkêŋ mu gêbuc aŋga gamêŋ oc kêpiŋa gêdêŋ gêbêc samuc tonanaŋ ma gêgôm gwêc ŋakelenê kêsa. Eŋ gêwa gwêc kêkôc,

22 ma lau Israel sêsêp gwêc ŋalêlôm jasêsêlêŋ sêmoa gamêŋ ŋakelenê. Ma gwêc tau gêlêc sa kêtôm tunbôm kêkô makeŋ-makeŋ.

23 Lau Aiguptu sêjanda êsêac ma Paraonê hos samob to nê kareta siŋŋa ma nê lau, taŋ sêŋgôn hos ŋaô naŋ, têdaguc êsêac sêsêp gwêc ŋalêlôm sêja.

24 Gêu bônê kêsa ma Apômtau, taŋ gêmoa tao majanaŋ to tao ja ŋalêlôm naŋ, kêtuc kêniŋ kêsêp lau Aiguptu nêŋ toŋ ma kêlênsônê êsêac.

25 Eŋ gêbôc nêŋ kareta auc e kareta kêsêlêŋ ŋawapac sec. Tec lau Aiguptu sêsôm gebe “Taêc lau Israel sumanaŋ, gebe Apômtau tau gêjac siŋ gêdêŋ aêac gêjô êsêac.”

26 Go Apômtau kêsôm gêdêŋ Mose gebe “Ômêtôc lêmam êsa gwêc gebe gwêc êjô tau mala ma ênsalê lau Aiguptu to nêŋ kareta siŋŋa ma nêŋ lau sêŋgôn hos ŋaôŋa auc.”

27 Amboac tonanaŋ Mose kêmêtôc lêma kêsa gwêc, tec gêdêŋ gelenê mata gwêc gêjô tau mala kêtiam. Lau Aiguptu, taŋ sêc su naŋ, sêlêti sêsêp gwêc ŋalêlôm ma Apômtau kêkêŋ gwêc kêsalê lau Aiguptu auc.

28 Gwêc gêjô tau mala ma kêmakop Paraonê kareta to lau sêŋgôn hos ŋaôŋa ma nê toŋ samob, taŋ têdaguc lau Israel sêsêp gwêc sêja naŋ. Êsêacnêŋ tenê gêmoa kêtiam atom.

29 Mago lau Israel sêsêp gwêc jasêsêlêŋ sêmoa gamêŋ ŋakelenê. Gwêc tau gêlêc sa kêtôm tunbôm kêkô makeŋ-makeŋ.

30 Gêdêŋ bêc tonanaŋ Apômtau gêjam lau Israel kêsi aŋga lau Aiguptu lemenê ŋalêŋ tonanaŋ. Ma lau Israel sêlic lau Aiguptu nêŋ ŋacmatê sêc ambêô.

31 Ma lau Israel sêlic kôm kapônêŋ, taŋ Apômtau gêjam gêdêŋ taŋ gesenê lau Aiguptu su naŋ, e têtêc Apômtau. Ma êsêac sêkêŋ gêwiŋ Apômtau to nê sakiŋwaga Mose.

15

1 Go Mose to lau Israel sêjam wê

tonec gêdêŋ Apômtau gebe

“Aê gabe janam wê êndêŋ Apômtau, gebe eŋ kêwaka nê ŋawasi sa.

Eŋ kêbaliŋ hos to lau sêŋgôn ŋaôŋa sêsêp gwêc sêja.

2 Apômtau kêtû ŋoc ŋaclaimôkê to ŋoc wê ŋam.

Eŋ kêtû moasiŋ ênam aê kêsiŋa.

Aêŋoc Anôtô eŋgoc, tec gabe jalambiŋ eŋ.

Eŋ kêtû tamocnê Anôtô, tec gabe jatoc eŋ sa.

3 Apômtau eŋ siŋsêlêc laŋgwa.

Ênê ŋaê gebe Apômtau.

4 “Enj kêbaliņ Paraoņê kareta to nê siņwaga sêsêp gwêc sêja.
Ma siņwaga, taņ Parao kêjaliņ sa naņ, sênôm Gwêckoc su sêjaņa.

5 Gwêc ñadembom kêmakop êsêac auc.

Êsêac sênê sêsêp gêdimbob amboac poc.

6 O Apômtau, aôm lêmam anôņa kêwaka ñaclai sa,

O Apômtau, aôm lêmam anôņa kêtuc ñacjo popoc.

7 Aôm ñaniniņ to ñawasi ñatau kôku nê m soņo-soņo tulu.

Aôm têtmac ñandaņ kêsa, tec geņ êsêac amboac ja geņ oba.

8 Aôm gôju awamjaô kêsa ma gwêc gêlêc tau sa
e kêkô kêtôm tunbôm

ma gwêc ñadimdani tau ñajaņa kêsa kêkô.

9 Ñacjo kêsôm gebe ‘Aê jajanda e jaôc lêlêc êsêac.

Aê janac sam waba, taņ jajaņgo anga êsêacnêņ naņ,
ma matoc katu gêņ teņ êtiam atom.

Aê jambuc ñoc siņ sa ma lemoc enseņ êsêac su.’

10 Aômnêm mu gêbuc e gwêc kêmakop êsêac auc.

Êsêac sênê sêsêp gwêc kapôeņ sêja têtôm ki gênê.

11 “O Apômtau, anôtôinêņ asa kêtôm aôm.

Asa ñaniniņ to dabuņ ma gêgôm gêņsêga tonaclai
to gêgôm gêņtalô kain teņ kêtôm aôm.

12 Aôm kômêtôc lêmam anôņa

ma nom kêdaņgôn êsêac.

13 “Aôm gôwê lau, taņ kôjaliņ sa naņ, totêtmac gêwiņ tengeņņa,

Aôm gôwê êsêac ña nê m ñaclai sêô lasê nê m gamêņ dabuņ.

14 Lau tomôkê-tomôkê sêņô ñawae e têtênêp.

Lau, taņ sêņgôn Pilistinêņ gamêņ naņ, sêmoa tonêņ ñalêlôm ôluņ-ôluņgeņ.

15 Gêdêņ têt tonañ lau Edom nêņ kasêga têtakê,

lau Moab nêņ laumata têtênêp,

ma lau samob, taņ sêņgôn Kanaan naņ, nêņ ñalêlôm kêtu palê.

16 Êsêac têtakê ma têtêc tauņ ñanô.

O Apômtau, aôm lêmam ñaņaclai gêgôm êsêac awenjmê kêsa têtôm poc

e aômnêm lau sêôc lêlêc êsêac,

e lau, taņ aôm gôjam gôliņ naņ, sêôc lêlêc êsêac.

17 Aôm gobe ôwê êsêac e ôsa êsêac sêsêp aôm taôm nê m lôc.

O Apômtau, aôm ôsa êsêac sêsêp nom, taņ kêtu nê m gamêņ naņ.

O Apômtau, gamêņ tonañ êtu nê m lôm dabuņ, taņ lêmam kêmasaņ naņ.

18 Apômtau êtu kiņ tengeņ ma tengeņ.”

19 Paraoņê hos to nê kareta ma lau sêņgôn hos ñaôņa sêsêp gwêc sêja, mago
Apômtau kêkêņ gwêc gêjô tau mala jakêmakop êsêac auc. Ma lau Israel sêsêlêņ
sêmoa gamêņ ñakelen sêmoa gwêc lêlômgeņ sêja.

20 Go Aron luo, Miriam, taņ kêtu teņ naņ, kêkôc oņ sauņ teņ ma lauo samob
têdaguc eņ tooņgeņ ma têtê wê.

21 Ma Miriam gêjam wê gêdêņ êsêac gebe

Anam wê êndêņ Apômtau, gebe eņ kêwaka nê ñawasi sa,

Eņ kêbaliņ hos to lau sêņgôn ñaôņa sêsêp gwêc sêja.

Mara ñabu ñamakic

22 Go Mose kêjatu lau Israel gebe sêndi anğa Gwêckoc ma gêwê êsêac sepeņ
gamêņ sawa Surņa. Êsêac sêsêlêņ bêc têtêc sêmoa gamêņ sawa ma têtap bu teņ
sa atom.

²³ Gêdêñ tañ sêo lasê Mara nañ, êsêac têtôm gebe sênôm bu Maraña atom, gebe bu tau ñamakic. Gamêñ tau ñaê Mara ñam gebe Bu ñamakic.

²⁴ Ma lau sêli awen sa gêdêñ Mose ma sêsôm gebe “Aêac anôm asagenj.”

²⁵ Ma enj gêmôêc gêdêñ Apômtau. Ma Apômtau kêtôc ka tenj gêdêñ enj. Mose kêbaliñ ka tau kêsêp bu ma bu tau ñaluc kêsa.

Anja tônê Apômtau kêkêñ ñagôliñ to jatu gêdêñ êsêac ma kêsaê êsêac.

²⁶ Enj kêsôm gebe “Aôm embe tañam wamu Apômtau, aômnêm Anôtô, nê awa ma ôngôm ênê ñagôliñ êtu tôn, go jakêñ gêmâc, tañ kakêñ gêdêñ lau Aiguptu nañ, ñatenj êñgôm aôm atom, gebe aê Apômtau, tañ gagôm aôm ôlim ñajam kêsa nañ.”

²⁷ Go êsêac jasêo lasê Elim. Bumata 12 kêpoac gamêñ tonañ ma nip 70 kêkô. Ma êsêac sê nêñ bec sêmoa bu ñagala.

16

Anôtô kêkêñ mana

¹ Êsêac dêdi anja Elim ma Israelnêñ gôlôac samob sêo lasê gamêñ sawa Sin, tañ gêc Elim to Sinai ñasawa. Êsêac sêwi Aiguptu siñ ma sêmoa gamêñ sawa e têtap ajônj kêtû luagêcña ñabêc 15 sa, ma sêo lasê gamêñ tonañ.

² Ma Israelnêñ gôlôac samob sêli awen sa gêdêñ Mose agêc Aron anja gamêñ sawa

³ ma sêsôm gêdêñ êsêagêc gebe “Aêac abe Apômtau lêma ensenj aêac su anja gamêñ Aiguptuñamañ. Gêdêñ tonañ aêacma ku togwada kêkô to anjônj moasu ñaô. Amagêc awê aêac asa gamêñ sawa amêñ gebe mo êjô aêac samob êndu.”

⁴ Go Apômtau kêsôm gêdêñ Mose gebe “Ôlic acgom, aê gabe jakêñ polom êndêñ amac anja undambê amboac kom. Ma lau sêsa sêna to sejonj polom êtôm bêcgeñña êndêñ bêc samob, gebe jansaê êsêac gebe sêmoa ñoc binjsu ñalabu me masi.

⁵ Êndêñ bêc êtu 6ña embe sêmansañ polom, tañ sejonj sa nañ, oc polom bêc tagenña tau êtu taêsam êtôm bêc luagêcña.”

⁶ Go Mose agêc Aron sêsôm gêdêñ lau Israel samob gebe “Êndêñ êtula amac oc ajala gebe Apômtau gêwê amac asa anja gamêñ Aiguptuñña amêñ.

⁷ Ma êndêñ elenj bêbêc amac oc alic Apômtaunê ñawasi, gebe enj gêñô amac ali awem sa gêdêñ enj tau, gebe aêagêc asa, tec ali awem sa gêdêñ aêagêc.”

⁸ Ma Mose kêsôm gebe “Êndêñ êtula Apômtau êkêñ gwada êndêñ amac aniñ, ma êndêñ elenj bêbêc êkêñ amac anjônj moasu ñaô. Gebe Apômtau tau gêñô amac ali awem sa gêdêñ enj. Aêagêc asa. Amac ali awem sa gêdêñ aêagêc atom, ali awem sa gêdêñ Apômtau.”

⁹ Go Mose kêsôm gêdêñ Aron gebe “Ôsôm êndêñ lau Israel nêñ gôlôac samob gebe ‘Amêñ atu gasuc andêñ Apômtau amêñ, gebe enj gêñô amac ali awem sa sugac.’ ”

¹⁰ Ma gêdêñ tañ Aron kêsôm binj gêdêñ lau Israel nêñ gôlôac nañ, êsêac sêkac taunj ôkwi gêdêñ gamêñ sawa ma sêlic Apômtaunê ñawasi geoc tau lasê ña tao tenj.

¹¹ Ma Apômtau kêsôm gêdêñ Mose gebe

¹² “Aê ganjô lau Israel sêli awen sa. Ôsôm êndêñ êsêac gebe ‘Êndêñ êtula amac oc aniñ gwada ma êndêñ elenj bêbêc anjônj moasu ñaô. Gocgo ajala gebe Apômtau, amacnêm Anôtô, aê.’ ”

¹³ Gêdêñ kêtula kêmbico mênjsêsa e sêjam gamêñ, tañ bec kêkô nañ, auc. Ma gêdêñ bêbêcgeñ manij gêjam gamêñ tau auc.

¹⁴ Manij gê su acgom, go gêñ ñasec-ñasec to kuku kêtôm mêtçgauc gêc nom.

¹⁵ Lau Israel sêlic gêñ tau ma sêsôm gêdêñ tauñ gebe “Tonec asageñ.” Gebe êsêac sêjam kauc gêñ tau. Ma Mose kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Polom, tañ Apômtau kêkêñ gêdêñ amac gebe aniñ nañ, tonec.

¹⁶ Ma Apômtau tau kêjatu biñ amboac tonec gebe ‘Amac samob êndêñ-êndêñgeñ ajon gêñ sa êtôm amac aniñña. Ajon lita luagêc sa êtôm ñacanôgeñ. Amboac tonañ asa lau, tañ sêngôñ amacnêm bec sêwiñ amac nañ sa, go ajon sa êtôm namba tau tonanğen.’ ”

¹⁷ Ma lau Israel sêgôm kêtôm tonañ. Lau ñagêdô sejon ec kapôêñ, ñagêdô sejon ec ñagec.

¹⁸ Mago gêdêñ tañ sêjam dôñ gêñ tau ña dôñ laclu nañ, ñac tañ kejon ec kapôêñ nañ, kêkôc kêlêlêc laclu teñ su atom, ma ñac, tañ kejon ec ñagec nañ, kêpô lêna atom. Êsêac samob sejon sa kêtôm êsêac sêniñña solopgeñ.

¹⁹ Ma Mose kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Ñac teñ êkêñ ñagêdô ênêc e elenña atom.”

²⁰ Mago êsêac sêkêñ tañeñ eñ atom. Lau ñagêdô tetoc ñapopoc gêc e gelenña, tec gêñ tau kêtü sec ma têmoa gêjam auc ma ñasu kêsa. Ma Mose têtac ñandan kêsa gêdêñ êsêac.

²¹ Kêtôm bêbêcgeñ samob êsêac sejon gêñ tau sa e kêtôm êsêac gebe sêniññageñ. Mago gêdêñ tañ oc ñandan kêsa nañ, gêñ tau gêwê.

²² Gêdêñ ñabêc kêtü 6ña êsêac sejon polom kêtôm bêc luagêcña. Êsêac sejon laclu luagêc-luagêc kêtôm ñacanôgeñ. Ma gôlôacnêñ laumata dêdêñ Mose jasêjac ñamiñ gêdêñ eñ.

²³ Ma eñ kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Biñ tonec Apômtau kêjatu gebe ‘Elenña bêc talêwan tañña teñ. Bêc tau kêtü Apômtaunê sabbat dabuñ. Gêñ tañ amac abe apac nañ, apacmanñ. Ma gêñ, tañ amac abe ano nañ, anomañ. Ma gêñ ñagêdô, tañ gacgeñ gêc nañ, ênêc e elenña acgom.’ ”

²⁴ Amboac tonañ êsêac dedeñ gêñ ñagêdô gêc e gelenña, kêtôm Mose kêjatu êsêac. Ma gêñ tau kêtü sec atom ma têmoa kêsêp atom.

²⁵ Mose kêsôm gebe “Ocsalô aniñ gêñ tau gebe ocsalô kêtü Apômtaunê sabbat. Ocsalô amac oc atap gêñ teñ sa aña kôm atom.

²⁶ Ajon gêñ tau sa êtôm bêc 6, mago êndêñ bêc êtu 7ña, tañ êtu sabbat nañ, oc atap gêñ teñ sa atom.”

²⁷ Gêdêñ bêc kêtü 7ña lau ñagêdô sêsa sêja sebe sejon gêñ tau, mago têtap gêñ teñ sa atom.

²⁸ Ma Apômtau kêsôm gêdêñ Mose gebe “Amac adec ñoc jatu to biñsu ma asô ñalabu atom e êndêñ ondocgeñ.

²⁹ Ôlic acgom, aê Apômtau kakêñ sabbat gêdêñ amac. Kêtü tonañña kakêñ polom kêtôm bêc luagêc gêdêñ bêc kêtü 6ña. Êndêñ bêc êtu 7ña amacnêm lau samob sêngôñ nêñ malenğen. Ñac teñ êwi nê mala siñ atom.”

³⁰ Amboac tonañ lau sêlêwan tañ gêdêñ bêc kêtü 7ña.

³¹ Ma lau Israel sêsam gêñ tau gebe Mana. Gêñ tau sêpsêp kêtôm mêtçgauc ma ñasaê kêtôm polom tolêp.

³² Ma Mose kêsôm gebe “Apômtau kêjatu biñ tonec gebe ‘Akôc gêñ tau laclu teñ ma amansañ ênêc gebe nêm gôlôac ñamuña sêlic polom, tañ kakêñ gêdêñ amac aen aña gamêñ sawa gêdêñ tañ gawê amac asa aña gamêñ Aiguptuña amêñ nañ.’ ”

³³ Ma Mose kêsôm gêdêñ Aron gebe “Ôkôc ku teñ ma ôkêñ mana laclu teñ êsêp ma otoc ku tau êkô Apômtau lanônêmña gebe ênêc e nêm gôlôac ñamuña sêlic amboac tonanğen.”

³⁴ Amboac tonañ Aron ketoc ku tau kêkô katapa poacña ñanêmña gebe ênêc kêtôm tañ Apômtau kêjatu gêdêñ Mose nañ.

³⁵ Ma lau Israel seŋ mana tau kêtôm jala 40 e sêo lasê gamêŋ, taŋ ŋamalac sêŋgôn nan. Êsêac seŋ mana e sêo lasê gamêŋ Kanaan ŋamadiŋ.

³⁶ (Dôn sêjam dôn gêŋ ŋakelenŋa gêdêŋ têm tonaŋ kêkôc kêtôm 20 lita.)

17

Bu kêsapoc

¹ Lau Israel nêŋ gôlôacmôkê samob dêdi aŋga gamêŋ sawa Sin. Êsêac sêsêlêŋ ma sêlêwan taŋ tosawa-tosawa kêtôm Apômtaunê jatu e sê nêŋ bec aŋga Repidim. Mago bu gebe lau sênômŋa masi.

² Kêtu tonaŋa êsêac sêli awen sa gêdêŋ Mose ma sêsôm gebe “Ôkêŋ bu êndêŋ aêac anôm.” Ma Mose kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Amac ali awem sa gêdêŋ aê kêtû asagenŋa. Amac asaê Apômtau kêtû asagenŋa.”

³ Ma bu gêjô lau aŋga tônê, tec sêli awen sa gêdêŋ Mose ma sêsôm gebe “Aôm gôwê aêac asa aŋga Aiguptu mênasa tonec gebe bu êjô aêac to ma gôlôac ma bulimakao samob êndu kêtû asagenŋa.”

⁴ Amboac tonaŋ Mose gêmôêc gêdêŋ Apômtau gebe “Aê jaŋgôm lau tonec amboac ondoc. Sauŋgeŋ, go têtuc aê ŋa poc êndu.”

⁵ Ma Apômtau kêsôm gêdêŋ Mose gebe “Ôkôc lau Israel nêŋ laumata ŋagêdô ma asêlêŋ aôc lêlêc’ lau naamun. Ômêŋgôm tôc, taŋ kôkôc gêdêŋ gôjac bu Nil naŋ, ma ôsêlêŋ.

⁶ Ôlic acgom, aê jakô aôm ŋamata aŋga poc kapôêŋ Horebŋa ma aôm ônac poc tau, go bu êsa gebe lau sênôm.” Mose gêgôm amboac tonaŋ, ma lau Israel nêŋ laumata sêlic.

⁷ Eŋ gê gamêŋ tonaŋ ŋaê gebe Masa to Meriba, ŋam gebe sêli awen sa gêdêŋ Mose to sêsaê Apômtau ŋa biŋ, taŋ sêsôm gebe “Apômtau gêmoa gêwiŋ aêac me masi.

Lau Israel sêjac siŋ gêdêŋ lau Amelek

⁸ Go lau Amelek sêo lasê ma sêjac siŋ gêdêŋ lau Israel aŋga Repidim.

⁹ Ma Mose kêsôm gêdêŋ Josua gebe “Ôjaliŋ lau sa ma elen bêbêc asêlêŋ naanac siŋ êndêŋ lau Amelek. Aê tauc jamêŋgôm Anôtônê tôc najakô gamêŋ ŋabau.”

¹⁰ Amboac tonaŋ Josua gêgôm biŋ, taŋ Mose kêsôm gêdêŋ eŋ nan, ŋanô kêsâ ma gêjac siŋ gêdêŋ lau Amelek. Ma Mose agêc Aron ma Hur jasêpi gamêŋ ŋabau tau sêja.

¹¹ Gêdêŋ taŋ Mose gêoc lêma sa naŋ, lau Israel sêjac lau Amelek ŋapaŋ. Mago gêdêŋ taŋ Mose kêlêwan lêma ŋasawa ŋagêdô nan, lau Amelek sêjac lau Israel.

¹² Mago Mose lêma gêmâc. Amboac tonaŋ tec Aron agêc Hur sêkôc poc teŋ mênșêkêŋ Mose gêŋgôn ŋaô, go êsêagêc sêsip eŋ lêma sa. Ŋac teŋ kêkô ŋamakeŋ ma teŋ kêkô ŋamakeŋ. Tec sêoc Mose lêma tôn ŋaŋêŋgeŋ e oc jakêsêp.

¹³ Ma Josua gesen Amelek to nê lau su ŋa siŋ ŋamata.

¹⁴ Ma Apômtau kêsôm gêdêŋ Mose gebe “Oto biŋ tonec êsêp buku teŋ, gebe lau taêŋ ênam ma ôndôn êndêŋ Josua e êtu tôn eŋ, gebe aê jansen lau Amelek nêŋ waen aŋga umbon ŋalabu su ênaŋa samucgeŋ.”

¹⁵ Ma Mose gêboa altar teŋ sa ma kêsam ŋaê gebe “Apômtau kêtû ŋoc gêbôm,”

¹⁶ ma kêsôm gebe” Lemeŋ êndêŋ Apômtaunê gêbôm. Apômtaunê siŋ oc ênêc gôlôac togôlôacgeŋ êtu lau Amalekŋa.”

18

Mosenê lawa Jetro gêwa lêŋ teŋ sa gêdêŋ eŋ, tec Mose kêjaliŋ lau ŋaŋêŋ ŋagêdô sa têtû mêtôcwaga gebe sêmansaŋ to sêmêtôc launêŋ biŋ ŋasawaŋa.

19

Lau Israel sêmoa Lôc Sinai ñalabu

¹ Lau Israel sêwi gamêñ Aiguptuñja sinj e ñaajônj kêtú têtêac, go sêô lasê gamêñ sawa Sinainja.

² Êsêac dêdi anja Repidim ma sêsêlêñ e sêô lasê gamêñ sawa Sinainja ma sê nêñ bec anja gamêñ sawa tonanj sêngônj sêkanônj lôc tau.

³ Ma Mose kêpi lôc gêdêñ Anôtô gêja. Ma Apômtau awa gêjac enj anja lôc ma kêsôm gebe “Ôsôm binj amboac tonec êndêñ Jakobnê gôlôac to ôkêñ ñawae êndêñ lau Israel gebe

⁴ Amac taôm alic gêñ, tanj gagôm gêdêñ lau Aiguptu. Amac alic, gebe aê kabalanj amac amboac momboanj kêbalanj ñalatu sêngônj nê magê ñaô, ma kajonj amac adêñ aê amêñ.

⁵ Amboac tonanj amac embe tanjem wamu aê aoc ma ajop ñoc poac, go atu aê tauc ñoc gêñ anja lau nomña samob nêñ, gebe nom samucgenj ñatau aê.

⁶ Amac oc atu ñoc gamêñ kinña ñadabuñwaga to atu ñoc lau dabuñ m tenj. Binj tau tonanj aôm ôsôm êndêñ lau Israel.”

⁷ Amboac tonanj Mose gêdêñ lau gêja ma gêmôêc êsêacnêñ laumata ma kêkêñ binj samob, tanj Apômtau kêjatu enj nanj, ñawae gêdêñ êsêac.

⁸ Go lau samob sêlôc selenjenj ma sêsôm gebe “Binj samob, tanj Apômtau kêsôm nanj, aêac abe anjom ñanô êsa.” Ma Mose gêjac minj launêñ binj tonanj gêdêñ Apômtau.

⁹ Ma Apômtau kêsôm gêdêñ Mose gebe “Ôlic acgom, aê jandêñ aôm jawac jamoa tao majanj ñalêlôm. Ma embe jasôm binj êndêñ aôm, go lau sêñô ma sêkêñ êwinj aôm endenj tônjenj.”

Ma Mose gêjac minj launêñ binj gêdêñ Apômtau.

¹⁰ Ma Apômtau kêsôm gêdêñ Mose gebe “Ôndêñ lau ôna ma ôsôm êndêñ êsêac gebe sênam dabuñ taunj êndêñ galoc ma elenja. Êsêac sêkwasiñ nêñ ñakwê,

¹¹ ma êndêñ bêc êtu têtêacña êsêac sêmansanj taunj e êmbacnê, gebe êndêñ bêc êtu têtêacña tonanj aê Apômtau jasêp lôc Sinai jawac ma lau samob sêlic.

¹² Ônac belo êñgi lôc auc êtu madiñ ma ôsôm êndêñ lau gebe ‘Ajop taôm gebe api lôc tau atom ma amoasac ñamadiñ tau atom. Ñac, tanj êmoasac lôc nanj, senseñ enj su ênaña.

¹³ Lau tenj lemenj sêmoasac enj atom. Êsêac oc têtuc enj ña poc me sêpê enj êndu. Bêc me ñamalac, tanj sêmoasac lôc nanj, sêmoa atom, sênaña.’ Êndêñ tanj dauc êtanj ê tônj balingenj nanj, êsêac sêpi lôc sêmêñ.”

¹⁴ Amboac tonanj Mose kêsêp anja lôc gêdêñ lau gêja ma kêsôm gêdêñ êsêac, gebe sênam dabuñ taunj. Ma êsêac sêkwasiñ nêñ ñakwê.

¹⁵ Ma enj kêsôm gêdêñ lau gebe “Amansanj taôm e êmbacnê êndêñ bêc êtu têtêacña ma andambinj lauo atom.”

¹⁶ Gêdêñ bêc kêtú têtêacña ñabêbêcgenj nanj, wapap gêjac to ôsic kêkac ma tao majanj tenj kêkôm lôc auc. Ma dauc kêtanj kapôênj e lau samob, tanj sêngônj gamêñ becña nanj têtênêp.

¹⁷ Go Mose gêwê lau sêsa anja gamêñ becña sêja gebe sêpuc Anôtô tônjtônj. Ma êsêac sêkô lôc tau ñalabu.

¹⁸ Jadaunj kêkôm lôc Sinai auc gebe Apômtau kêsêp lôc gêmêñ gêmôa ja ñalêlôm. Ma jadaunj kêpi kêtôm ja genj oba ma lôc kêwiwic tau ñasec.

¹⁹ Dauc kêtanj kêtú kapôênj-kêtú kapôênj e ñadiñdinj sec. Ma Mose kêsôm binj, go Anôtô gêjô enj awa ña wapap.

20 Ma Apômtau kêsêp lôc Sinai ñatêpôê gêmên. Ma Apômtau gêmôêc Mose gebe êpi lôc ñatêpôê êna, ma Mose kêpi gêja.

21 Ma Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe “Ôsêp ôndên lau naôkên puc êsêac gebe sêngêli ñamadiñ êtu sêlic aêña nec atom. Embe sêngôm, oc taêsam sênaña.

22 Ma ôsôm êndên dabuñwaga, tañ sêndambiñ aê nañ, gebe sênam dabuñ tauñ amboac tonanğen. Embe masi, go aê janac êsêac êwiñ.”

23 Ma Mose kêsôm gêdên Apômtau gebe” Lau tau têtôm gebe sêpi lôc Sinai atom, gebe aôm kôjatu gebe ‘Anac belo anği lôc auc êtu madiñ ma anam dabuñ lôc tau.’ ”

24 Ma Apômtau kêsôm gêdên en gebe “Ôsêp ôna ma ôkôc Aron agêc api amên êtiam. Mago dabuñwaga to lau sêngêli ñamadiñ êtu sêpi sêndên aê sêmênña nec atom. Embe sêngôm, go janac êsêac.”

25 Amboac tonanğ Mose kêsêp gêdên lau jakêkên ñawae gêdên êsêac.

20

Biñsu lemeñ lu

1 Ma Apômtau kêsôm biñ samob tonec ñai gebe

2 “Apômtau, aômnêm Anôtô, aê. Aê gawê aôm kôsa anğa gamên Aiguptuña gômôên, kôsa anğa andu gênğmaña.

3 “Ônam sakiñ anôtôi jaba êwiñ atom, ônam sakiñ aê taucgen.

4 “Ôngôm gên, tañ gêmoa undambê me gêmoa nom me gêmoa bu, tañ kêpoac nom ñalêlôm nañ, ñateñ ñakatu ênam gên tau lanğ atom.

5 Owec êndên gwam tonanğ to ônam sakiñ gên tau atom, gebe aê Apômtau, aômnêm Anôtô, gajob ñoc lau gebe têtac êwiñ aê taucgen nec. Aê jakên lau, tañ têtac gedec aê nañ, nêñ geo ñagêjô êpi êsêac latuñi to dêbuñi ma abenji.

6 Mago aê jakên moasiñ êndên lau, tañ têtac gêwiñ aê to sêmasañ aênoc biñsu nañ, nêñ gôlôac to gôlôac ñênğen êna.

7 “Ôjaiñ Apômtau, aômnêm Anôtô, nê ñaê atom gebe Apômtau oc êmêtôc ñac, tañ êjaiñ ênê ñaê nañ.

8 “Taêm ênam sabat gebe dabuñ ma ômansañ ñapep.

9 Êndên bêc 6 aôm ônam kôm to ôngôm nêm gên samob.

10 Mago bêc êtu 7ña êtu Apômtau, aômnêm Anôtô, nê sabat. Êndên bêc tonanğ aôm ônam kôm teñ atomanô. Aôm to nêm latômio to ñac ma nêm sakiñwagao to ñac ma nêm bulimakao to lau jaba, tañ sêngônğ sêwiñ aôm nañ, anam kôm teñ atom amboac tonanğen.

11 Gebe gêdên bêc 6 Apômtau kêkên undambê to nom ma gwêc to ñagên samob, tañ sêmoa mateñ jali nañ. Ma gêdên bêc kêtü 7ña nañ, en kêlêwanğ tau. Kêtü tonanğña Apômtau gêjam mec sabat tau ma gêjam dabuñ.

12 “Otoc tamam agêc tênam sa, gebe ômoa ñasawa baliñ anğa gamên, tañ Apômtau, aômnêm Anôtô, êkên êndên aôm nañ.

13 “Ônac ñamalac êndü atom.

14 “Ôngôm gên mockaiño to mockaiñña atom.

15 “Ônam geñgen atom.

16 “Ônga biñ êpi lau wacbañ aôm atom.

17 “Matam katu lau wacbañ aôm nêñ andu atom. Matam katu lau wacbañ aôm nêñ awê to sakiñwagao to ñac ma bulimakao to donği ma gên ñagêdô teñ atom.”

Lau têtêc tauñ

¹⁸ Lau samob sêsaê wapap gêjac to ôsic kêkac ma dauc kêtañ ñakicsêa to jadauñ kêsa lôc tau ma têtêc taun e têtênêp ma sêkô jaêcgeñ.

¹⁹ Ma êsêac sêsôm gêdêñ Mose gebe “Aôm taôm ôsôm binj êndêñ aêac ma aêac akêñ tañeñ. Anôtô embe êsôm binj êndêñ aêac, oc amac êndu.”

²⁰ Ma Mose kêsôm gêdêñ lau gebe “Atêc taôm atom, gebe Anôtô gêmêñ gebe ênsaê amac, ec taêm ênam binj atêc eñña ñapañ gebe añgôm sec atom.”

²¹ Gêdêñ tañ Mose kêtú gasuc tao majañ, tañ Anôtô gêmoa ñalêlôm nañ, lau sêkô jaêcgeñ.

20:22–23:33 Biñsu to ñagôlinj ñagêdô kêsêp ñasêbu tonec. Biñsu ñagêdô kêmasañ launêñ lêñ sêmoasinj nêñ lau jabañ êsêacña ñapep. Biñsu ñagêdô gêwa lêñ tamêtôc lau, tañ sêgôm sec tokainj-tokainj nañ, jagêdêñgeñña sa. Ñagôlinj ñagêdô kêkanôñ lau-sêmêtôc-binjwaganêñ kôm. Ñagêdô kêmasañ lêñ tajô launêñ gêñ, tañ dagôm kêtú sec nañña. Ma ñagêdô kêjatu om ñasakinj to sakinj om toê-toê, tañ lau Israel sêlic kêtôm jalagenj nañña.

24

Sêmoatinj poac kêtú tôñ

¹ Ma Apômtau kêsôm gêdêñ Mose gebe “Amagêc Aron ma Nadab agêc Abihu ma Israelnêñ laumata 70 api andêñ aê amêñ ma atenj mec akô jaêcgeñ.

² Mose taugenj êtu gasuc aê. Lau ñagêdô têtú gasuc atom ma lau sêpi sêwinj eñ sêmêñ atom.”

³ Go Mose gêdêñ lau gêja ma kêkêñ Apômtaunê biñsu to ñagôlinj samob ñawae gêdêñ êsêac. Ma lau samob sêlôc sa awenj tagenj gebe “Binj samob, tañ Apômtau kêsôm nañ, aêac abe añgôm ñanô êsa.”

⁴ Ma Mose keto Apômtaunê binj samob sa. Ma gêdêñ bêbêc kanucgeñ eñ gêdi sa ma gêboa altar tenj sa kêkô lôc ñalabu ma gêjac alê poc 12 sa kêtôm lau Israel nêñ gôlôacmôkê 12.

⁵ Go eñ kêjatu lau Israel nêñ lau wakuc ñagêdô gebe sêkêñ daja ma sêmbuc bulimakao kapoac wakuc ma sêkêñ têtú dawama êndêñ Apômtau.

⁶ Ñadec ñamakenj Mose kêkêñ kêsêp laclu tenj. Ñadec ñamakenj eñ kêpalip kêpi altar.

⁷ Go kêkôc poac ñabuku ma kêsam lasê gêdêñ lau sêñô. Ma êsêac sêsôm gebe” Binj samob, tañ Apômtau kêjatu nañ, aêac abe añgôm ñanô êsa ma tañeñ wamu binj tau.”

⁸ Go Mose kêkôc dec, tañ kêpoac laclu nañ, jakêpalip kêpi lau ma kêsôm gebe “Alic acgom, poac, tañ Apômtau kêmoatinj gêdêñ amac kêdaguc binj samob tonañ ñai nañ, ñadec tau tonec.”

⁹ Go Mose agêc Aron ma Nadab agêc Abihu to Israelnêñ laumata 70 sêpi lôc sêja,

¹⁰ ma êsêac sêlic Israelnêñ Anôtô. Ma gamêñ, tañ eñ kêkô nañ, amboac masac pocawa ma ñakêñkêñgosu kêtôm undambê tau.

¹¹ Ma Apômtau lêma gêjac lau Israel nêñ kasêga tonañ atom. Êsêac sêlic Anôtô ma señ to sênôm gêñ.

Mose gêmoa lôc Sinai

¹² Ma Apômtau kêsôm gêdêñ Mose gebe “Ôpi lôc ôndêñ aê mênjôñ ômoa tonec acgom. Aê gabe jakêñ poc tapa tau êndêñ aôm. Aê kato biñsu to jatu kêsêp gebe lau sêjala.”

¹³ Amboac tonañ Mose gêdi tonê sakinjwaga Josua ma sêpi Anôtônê lôc sêja.

14 Ma Mose kêsôm gêdêḡ laumata gebe “Amoa tonec e aêagêc amu amêḡ êtiam. Aron agêc Hur sêmoa sêwiḡ amac. Ḥac teḡ nê biḡ teḡ embe êlênsôḡ, go êndêḡ êsêagêc êna.”

15 Go Mose kêpi lôc gêja ma tao kêkôm lôc tau auc.

16 Apômtaunê ḡawasi kêsêp lôc gêmêḡ, ma tao kêkôm lôc tau auc kêtôm bêc 6. Gêdêḡ bêc kêtu 7ḡa Apômtau awa gêjac Mose kêsa aḡa tao ḡalêlôm.

17 Gêdêḡ tonanḡ lau Israel sêlic Apômtaunê ḡawasi kêtôm ja ḡawaô gêlanḡ-gêlanḡ aḡa lôc ḡatêpôê.

18 Ma Mose kêsô tao ḡalêlôm jakêpi lôc. Ma eḡ gêmoa lôc kêtôm geleḡḡa 40 ma gêbêcauc 40.

25

25:1–31:17 Ḥasêbu tonec gêwa Lômbec ḡadôḡ to ḡakôm ma ḡagêḡlêlôm samob sa. Gêwa sakiḡ dabuḡ ḡawaba ma dabuḡwaganêḡ ḡakwê to gêlôḡ sa. Ḥagôliḡ sênam mec dabuḡwaganḡa kêsêp ḡasawa tonanḡ amboac tonanḡeḡ. Biḡ tonanḡ kêjatu da to takis tokaiḡ-tokaiḡ. Gêḡ samob tonanḡ ḡai gebe ênam lau Israel sa gebe sêkwê nêḡ Lômbec to sênac Lôm tau ḡagêḡlêlôm sa ma sêlic nêḡ om êtôm ḡagôliḡeḡ.

31

Bulimakao ḡakatu

18 Apômtau gêjac dabiḡ nê biḡ gêdêḡ Mose aḡa lôc su, go kêkêḡ biḡsu ḡatabele luagêc, poc tapa luagêc, taḡ Anôtô tau lêma keto biḡ kêsêp nanḡ.

32

1 Gêdêḡ taḡ lau sêlic gebe Mose kêsêp aḡa lôc gêmêḡ atom e ḡêḡeḡ nanḡ, êsêac sêkac tauḡ sa sêḡi Aron auc ma sêsôm gêdêḡ eḡ gebe “Ajôc, ômansanḡ ma anôtô teḡ, gebe êsêlêḡ êmuḡ aêac. Aêac ajam kauc asageḡ gêgôm Mose, ḡac tau, taḡ gêwê aêac aḡa Aiguptu amêḡ nanḡ.”

2 Ma Aron kêsôm gêdêḡ êsêac gebe “Akôc nêḡ lauo ma latômio to ḡac nêḡ salasa gold su ma ajoḡ andêḡ aê amêḡ.”

3 Amboac tonanḡ lau samob sêkôc salasa gold su ma sejoḡ dêdêḡ Aron sêja.

4 Ma eḡ kêkôc gold tau su aḡa êsêac lemeḡ ma kêpac kêsêp ku e gêwê ma gêgôm bulimakao ḡalatu ḡakatu teḡ. Go êsêac sêsôm gebe “O Israel, nêḡ anôtô, taḡ gêwê aôm aḡa gamêḡ Aiguptuḡa gômôêḡ nanḡ, tau tonec.”

5 Aron gêlic gêḡ tonanḡ, go gêboa altar teḡ kêkô ḡakatu tau lanḡnêḡḡa ma kêsôm gebe “Eleḡḡa aêac talic om tatoc Apômtau saḡa teḡ.”

6 Ma êsêac dêdi gêdêḡ bêbêc kanucgeḡ ma sêkêḡ daja to dawama. Ma lau sêḡgôḡ sic seḡ to sêḡôm gêḡ ma dêdi sa sebe sêḡgôm dôa-dôa.

7 Go Apômtau kêsôm gêdêḡ Mose gebe “Ôsêp ôna, gebe nêḡ lau, taḡ gôwê aḡa Aiguptu sêḡêḡ nanḡ, sêgôm tauḡ têtú sec.

8 Êsêac sêkac tauḡ su sebeḡ aḡa intêna, taḡ kajatu êsêac gebe sêsaḡa nanḡ. Êsêac sêmasanḡ bulimakao ḡalatu ḡakatu teḡ ḡa gold, taḡ gêwê nanḡ, ma tetēḡ mec to sêkêḡ da gêdêḡ gêḡ tau ma sêsôm gebe ‘O Israel, aômḡêḡ anôtô, taḡ gêwê aôm aḡa Aiguptu gômôêḡ nanḡ, tau tonec.’ ”

9 Ma Apômtau kêsôm gêdêḡ Mose gebe “Aê galic lau tonanḡ ma kajala êsêac gebe lau gêsuntêkwa ḡatoḡ sec.

10 Amboac tonanḡ ôwi aê siḡ jamoa ḡoc tauḡa, gebe aê têtac ḡandanḡ ḡaja êkwanam êsêac. Tagēḡ aôm, tec jakêḡ aôm ôtu lau-m kapôêḡ.”

11 Mago Mose keten nê Apômtau Anôtô gebe “O Apômtau, êtu agenña aôm têmtac nandan naja ensen nê lau, tañ gôwê êsêac tonjaclai kapôên ma lêmam njanja sêsa anja gamên Aiguptu sêmên nan su.

12 Amboac ondoc lau Aiguptu oc sêsôm gebe ‘Kec, en kêsau êsêacgoc. En gêwê êsêac sêsa sêja, gebe ênac êsêac êndu anja lôc to ensen êsêac su anja nom ngamên samob.’ Tec ôwi aôm têmtac nandan kapôên sin ma ônam nêmlôm ôkwi ma ôngôm sec, tañ gobe ôngôm êndên nê lau nan atom.

13 Taêm ênam nêmlôm sakinjwaga Abraham agêc Isak ma Jakob. Aôm kôtoc lêmam kêpi aôm taôm ma kôsôm gêdên êsêac gebe ‘Aê gabe jakên nêmlôm wakuc têtutêsam têtôm utitalata umbon njalabu, ma gamên samob, tañ gajac mata gêdên amac nan, aê gabe jakên êndên nêmlôm wakuc êtu êsêacnên nomlênsêm endên têngen.’ ”

14 Amboac tonan tec Apômtau gêjam nêmlôm ôkwi ma gêgôm sec, tañ gebe êngôm êndên nê lau nan atom.

15 Go Mose kêkac tau ôkwi ma kêsêp anja lôc gêja. En kêkôc binjsu njapoc tapa luagêc. Apômtau keto bin kêsêp poc tapa maken-maken, keto kêsêp njamaken nêmlôm to muja kêtôm taugen.

16 Anôtô tau gêjam poc tapa tonan njakôm, ma bin tau Anôtô keto. En tau kepen njatalô kêsêp poc tapa.

17 Gêdên tañ Josua gênô lau sêjam lasê njakicsêa nan, en kêsôm gêdên Mose gebe “Sin njakicsêa kêpi anja gamên becja.”

18 Mago Mose kêsôm gebe “Tonec wê sin atom, ma njacjo sêku êsêac tulu njatanjiboa atom amboac tonangen. Têtê wê njanda tec ganô.”

19 En kêdabin gamên becja ma gêlic bulimakao njakatu to lau têtê wê, tec sep tagen Mose têtac nandan kêsêa ma kêbalin poc tapa sin e poc anja lôc njalabu.

20 Ma en kêkôc bulimakao njakatu, tañ êsêac sêmasan nan, ma kêkên ja gen to kêlêsim poc, go kêpalip njataê kêsêp bu ma kêkên gêdên lau Israel sênôm.

21 Go Mose kêsôm gêdên Aron gebe “Lau tonan sêgôm asagen gêdên aôm, tec gôgôm êsêac sêwê kain sec kapôên amboac tonan.”

22 Aron kêsôm gebe “O njatau, têmtac nandan êsa atom. Aôm taôm kôjala gebe lau tonan taên gêjam secgen.

23 Êsêac sêsôm gêdên aê gebe ‘Ajôc, ômansan ma anôtô ten, gebe êsêlên êmuñ aêac nan. Aêac ajam kauc asagen gêgôm Mose, njac tau, tañ gêwê aêac anja Aiguptu amên nan.’

24 Ma aê kasôm gêdên êsêac gebe ‘Lau samob, tañ nêmlôm gold gêc nan, sêkôc su.’ Tec êsêac sêkên gêdên aê, ma aê kabalin kêpi ja gêja ma bulimakao njakatu tonan mênkêsêa.”

25 Mose gêlic gebe lau têtutêsam meloc ma sesen njagôlin su, gebe Aron gêlôc sa, gebe sêsa lên amboac tonan e nêmlôm njacjo sêmajec êsêac,

26 tec en jakêkô gamên becja njasacgêdô ma gêmôêc gebe “Asa lau sêsap Apômtau têng. Asa andên aê amên.” Ma Lewinê wakuc samob sêkac sa dêdên Mose sêja.

27 Ma en kêsôm gêdên êsêac gebe “Apômtau, Israelnên Anôtô, nê bin tau tonec gebe Amac samob ajandin ômbinjak tosin, go asêlên ana-amên-ana-amên anja gamên becja njasacgêdô njasawa ma anac nêmlôm lasitêwai to nêmlôm lau ôlim andan ma lau wacban amacna êndu.”

28 Lewinê wakuc sêgôm kêtôm Mosenê bin kêjatu êsêac. Ma gêdên bêc tonan lau amboac 3,000 sêjan.

29 Ma Mose kêsôm gebe” Ocsalô tonec amac akên latômi to nêmlôm lasitêwai sêjô mec dabunwagan gebe anam sakinj Apômtau, gebe en ênam mec amac êndên bêc tonec.”

³⁰ Nagelen Mose kêsôm gêdên lau gebe “Amac agôm sec kapôên. Galoc aê gabe japi jandên Apômtau jana. Moae jatôm gebe jaê wama en, gebe êsuc nê sec ôkwi.”

³¹ Amboac tonan Mose gêmu gêdên Apômtau gêja ma kêsôm gebe “Ojae, lau tonan sêgôm sec kapôênanô. Êsêac sêmasan nê anôtô jaba na gold.

³² Mago galoc aê jaten aôm, gebe ôsuc êsêacnên sec ôkwi. Embe masi, go jaten aôm, gebe onsen noc naê anga nê buku, tañ koto nan, su.”

³³ Apômtau gêjô Mose awa gebe” Lau samob, tañ sêgôm sec gêdên aê nan, oc jansen êsêacnên naê anga noc buku su.

³⁴ Galoc ôna ma ôwê lau sêna gamên, tañ kasôm nabin gêdên aôm nan. Ôlic acgom, noc anela êsêlên êmun aôm. Mago êndên nanoc janac êsêac kêsiña, oc jakên ngêjô êjô nê sec.”

³⁵ Ma Apômtau kékên gêmac sec ten gêdên lau kêtuteten mec gêdên bulimakao nalatu, tañ Aron kêmasan nan.

33

Jatu sêwi gamên sinja

¹ Go Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe” Ôndi, ôwi gamên tonen sin, aôm to lau, tañ gôwê êsêac sêsa anga gamên Aiguptunja sêmên nan. Asêlên e aô lasê gamên, tañ katôc lemoc gêdên Abraham agêc Isak ma Jakob ma kasôm gebe ‘Aê gabe jakên nom tonen êndên nê wakuc.’

² Aê gabe jasakiñ noc anela ten êsêlên êmun aôm ma jajanda lau Kanaan to Amor ma lau Het to Peres ma lau Hib to Jebus gebe sêwi gamên tau sin.

³ Api gamên, tañ su to lêp keselen nan. Mago aê tauc japi jawin amac atom. Embe jawin amac, oc moae jansen amac su anga intêna anaña, gebe amac lau gêsômtêkwa natoñ.”

⁴ Gêdên tañ lau sênô binjawapac tonan nan, êsêac têtan lasê ma nac ten gêjam gêlôn tau atom,

⁵ gebe Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe “Ôsôm êndên lau Israel gebe ‘Amac lau gêsômtêkwa natoñ. Aê embe japi jawin amac êndên nasawa dambêgen oc janac amac eb tagen anaña. Amboac tonan akôc nê gêlôn su, ec jajala gebe aê janngôm amac amboac ondoc.’ ”

⁶ Amboac tonan lau Israel sêkôc nê gêlôn su anga lôc Horeb ma sêlên nê nê. Ma sêlên nê nê.

Becobo sêkac saña

⁷ Ma Mose kêkôc becobo elêmê ma gê bec tau kêkô jaêc gamên, tañ bec ngêdô kêkô nan. En kêsam becobo tau gebe Becobo takac saña. Lau ten embe sensom Apômtau, go sêsa sêna becobo sêkac tañ saña, tañ kêkô jaêc gamên, tañ bec ngêdô kêkô nan.

⁸ Elêmê embe Mose êsa êndên becobo tau êna, go lau samob sêndi sa sêkô nê bec nakatam ma maten êndên Mose napan e êsô becobo nalêlôm êna.

⁹ Mose embe êsô becobo nalêlôm êna su, go tao majan êsêp êmên êkô becobo tau nasacgêdô. Ma Apômtau ênam binjalôm êwin Mose.

¹⁰ Lau embe sêlic tao majan êsêp êmên êkô becobo tau nasacgêdô, go samob sêndi ma teten mec êndên Apômtau anga nê bec nasacgêdô êndên-êndên.

¹¹ Amboac tonan Apômtau gêjam binjalôm gêwin Mose agêc lanônanô gêdên tañ amboac nac ten, tañ gêjam binjalôm gêwin nê nac ôli andan enja. Ma gêdên tañ Mose gêmu gêja gamên, tañ becobo ngêdô kêkô nan, nê sakiñwaga gêwi becobo tau sin atom. Nac wakuc tau Nun latu Josua.

Apômtau gêjac mata gebe êmoa êwin lau

12 Go Mose kêsôm gêdêñ Apômtau gebe “Ôlic acgom, aôm taôm kôsôm gêdêñ aê gebe ‘Ôwê lau tonec sêpi sêna.’ Mago aôm kôsam ñac, tañ gobe ôsakiñ êwiñ aê nañ, nê ñaê lasê gêdêñ aê atom. Mago aôm kôsôm gebe ‘Aê kajala aômñêm ñaê ma aôm gôjac matocanô ñajam.

13 Amboac tonañ galoc aê jateñ aôm gebe aê embe janac matamanô ñajam, go ôtôc nêm intêna êndêñ aê e jajala aôm êtu tônia ma janac matamanô ñajam. Ma taêm ênam tonec êwiñ gebe lau-m tonec têtû aômñêm laugac.”

14 Ma Apômtau kêsôm gebe “Aê tauc oc jasêlêñ jawiñ aôm ma jakêñ aôm ôlêwan taôm.”

15 Ma Mose kêsôm gêdêñ eñ gebe “Aôm taôm embe ôsêlêñ ôwiñ aêac atom, go ôsakiñ aêac awi gamêñ tonec siñ ma api ana atom.

16 Aôm embe ôsêlêñ ôwiñ aêac atom, go ajala amboac ondoc gebe aê to ñoc lau ajac aôm matamanô ñajam. Aôm embe ôsêlêñ ôwiñ aêac, go êwaka aê to nêm lau sa êndêñ lau nomña ñagêdô samob.”

17 Ma Apômtau kêsôm gêdêñ Mose gebe “Biñ tecenan, tañ aôm kôsôm nañ, aê oc jañgôm ñanô êsa, gebe aôm gôjac aê matocanô ñajam ma aê kajala aômñêm ñaê sugac.”

18 Mose kêsôm gebe “Aê jateñ aôm gebe oc nêm ñawasi lasê êndêñ aê.”

19 Ma Apômtau kêsôm gebe “Aê gabe jakêñ ñoc ñawasi êô lasê aôm lanômñêmña ma jasôm ñoc ñaê lasê êndêñ aôm ôñô. Ñoc ñaê gebe Apômtau. Ma oc jamoasiñ ñac, tañ gabe jamoasiñ eñ nañ, to taêc walô ñac, tañ gabe taêc walô eñ nañ.”

20 Ma kêsôm teñ gebe “Mago aôm ôtôm gebe ôlic aê lanôcanô atom, gebe ñac, tañ êlic aê nañ, oc êmoa mata jali atom.”

21 Ma Apômtau kêsôm gebe “Ôlic acgom, ñasawa teñ tec gêc kêdabiñ aê. Ôpi mênôkô poc kapôêñ ñaô.

22 Ma êndêñ aôm ôkô poc ñasawa ma jañgandê aôm auc ña lemoc e jaôc lêlêc aôm su acgom,

23 go jakôc lemoc su e ôlic dêmôêctêkwa, mago ôlic lanôcanô atom.”

34

Poc tapa kêtû luagêcña

1 Go Apômtau kêsôm gêdêñ Mose gebe “Ôpa poc tapa luagêc êtôm ñamataña, go jato biñ, tañ kato kêsêp poc tapa ñamataña, tê kôtuc popoc nê, êsêp poc tapa tonec amboac tonañgeñ.

2 Ômansañ taôm êndêñ elen bêbêcgeñ. Ma elen bêbêcgeñ ôpi lôc Sinai ômôêñ ma ôtôc taôm êndêñ aê aña lôc tau ñatêpôê.

3 Ñac teñ êpi êwiñ aôm atom ma teñ êmoa lôc ñagala atom. Domba to bulimakao sêniñ gêgwan sêmoa lôc ñagala atom amboac tonañgeñ.”

4 Amboac tonañ Mose kêpa poc tapa luagêc kêtôm poc tapa ñamataña. Ma gêdêñ bêbêc kanucgeñ eñ gêdi jakêpi lôc Sinai kêtôm Apômtau kêjatu eñ, ma kêkôc poc tapa luagêc gêwiñ.

5 Ma Apômtau kêsêp gêmêñ gêmôa tao ñalêlôm e kêkô jaban Mose. Ma Mose awa gêjac Apômtaunê ñaê.

6 Go Apômtau jakêlêlêc eñ gêja ma gêmôêc gebe “Apômtau, Apômtau, eñ Anôtô, moasiñ to taê walô ñatau, eñ têtac ñandan seben atom. Eñ ñac tolêlôm têtac gêwiñ ñamalacña to ñac biññanôña.

7 Eñ têtac gêwiñ lau 1,000 to 1,000 to kêsuc êsêacnêñ geo to sêgêli biñña ma sec ôkwi. Mago eñ kêmetôc lau geo amboac tonañgeñ ma kêkêñ tamenji sêgêli biñ ñagêjô kêpi latunji to dêbuñji ma abenji to nêñ gôlôac.”

⁸ Go Mose gewec sebenj to ketenj mec gêdênj Apômtau

⁹ ma kêsôm gebe “O Apômtau, aê embe janac aôm matamanô njam, go jatenj noc Apômtau aôm, gebe ôsêlênj ômoa aêac njalêlôm ôwiñ. Binjanô, êsêac lau gêsuntêkwa njatonj, mago ôsuc aêac agêli binj to ma sec ôkwi ma ôkôc aêac sa atu nê m gênj.”

Poac njakôninj

¹⁰ Ma Apômtau kêsôm gebe “Ôlic acgom, aê jamoatiñ poac tenj. Aê oc jangôm gêntalô nê m lau samob sêlic. Gêntalô amboac tonec kês a anja nom njagamênj to anja lau-m tenj atomanô. Ma lau samob, tanj sêwiñ aôm nanj, oc sêlic gênj, tanj Apômtau êngôm nanj. Ma gênj, tanj gabe jangôm êndênj aôm nanj, gênsêga kainj tenj.

¹¹ “Ojop binj, tec galoc jajatu aôm nec. Ôlic acgom, aê jajanda lau Amor to Kanaan ma lau Het to Peres ma lau Hib to Jebus sêc sêna.

¹² Ôlic taôm gebe ômoatiñ poac ôwiñ lau, tanj sêngônj gamênj aôm ô lasêna nanj atom. Embe ôngôm, go êtu nê m lakô.

¹³ Ônsêlô êsêacnênj altar su to ôsap nênj alê poc tulu ma ôtuc nênj anôtônê njakatu poc.

¹⁴ Aôm otenj mec êndênj anôtô jaba tenj atom, gebe Apômtau enj Anôtô, tanj gêjam lêmuñ nê lau gebe têtac êwiñ enj taugenj nanj. Ênê njê gebe Aê gajob noc lau têtac gêwiñ aêna.

¹⁵ Ôlic taôm, gebe ômoatiñ poac ôwiñ lau gamênj tônêna atom. Êsêac embe sêngôm mockainj êndênj nênj anôtôi to sêkênj da êndênj nênj anôtôi, oc moae sêkalem aôm gebe ôniñ da ôwiñ êsêac,

¹⁶ ma aôm oc moae ôjaliñ nênj latunjo sa gebe sênam latômi. Ma êsêac latunjo embe sêngôm mockainjo êndênj nênj anôtôi, oc sêlêtm aôm latômi gebe sêngôm mockainj êndênj êsêacnênj anôtôi amboac tonanjenj.

¹⁷ “Ôpac ki êwê ma ômansanj anôtô jaba atom.

¹⁸ “Ôlic Om Polom Njalucnja njapep. Êndênj bêc 7 aôm ôniñ polom njaluc êtm kajatu aôm nanj. Ôniñ êndênj njanoc. tanj kakênj gêdênj aôm nanj, êndênj ajônj Abib, gebe gêdênj ajônj Abib tau tonanj aôm gôwi Aiguptu sinj.

¹⁹ Njamêc samob têt aênoc gênj, aômnê m bôc kapoac njamêc samob, nê m bulimakao to domba kapoac njamêc.

²⁰ Donki njamêc, nanj ônac da nj domba njalatu. Embe ondec gebe ônac da gênj tau atom, go ôpônj gêsutêkwa tulu. Ma ônac da nê m latômi njamêc samob. Ma njac tenj êo lasê aê tolêma sawa atom.

²¹ “Ônam kôm êndênj bêc 6, mago êndênj bêc êtu 7nja ôlêwanj taôm. Ôlêwanj taôm êndênj bêc tonanj êndênj tê m ôkac nom ôkwiña ma êndênj tê m ojonj kômnanô sanja amboac tonanjenj.

²² Aôm ôlic Om Wokenja êndênj noc ôniñ gênj lasêna. Ma êndênj jala njabêc njamuña aôm ôlic Om Ojonj Kômnanô sanja.

²³ Nê m njacwaga samob sêo lasê sêkô aê Apômtau Anôtô, tanj katu Israelnênj Anôtô nanj, lanjôcnê mña êtu dim têlêac êtm jalagenj.

²⁴ Aê oc jajanda lau tomôkê-tomôkê sêc su ma aê jangôm nê m gamênj esewec êtu kapônj. Ma êndênj tanj ôpi ôna ô lasê ôkô aê Apômtau, aômnê m Anôtô, lanjôcnê mña êtu dim têlêac êtm jalagenj nanj, njac tenj oc êjanjo nê m gamênj su atom.

²⁵ “Ôkênj polom tojst êwiñ daja njadec atom. Ma Om Pasa njada njagêdô ênêc e elenja atom.

²⁶ Ôkôc nê m kôm njamêc njajamanô tau ôndênj aê Apômtau, aômnê m Anôtô, njac andu ôna. Ono domba njalatu nj tênanê su atom.”

27 Ma Apômtau kêsôm gédêñ Mose gebe “Oto bin tonañ sa gebe bin tonañ kêtü poac, tañ kamoatiñ gédêñ aôm to Israel nañ, ñagôliñ.”

28 Ma Mose gêmoa gêwiñ Apômtau gelenña 40 ma gêbêcauc 40. En geñ mo atom to gênôm bu atom. Ma en keto poac ñabiñ kêsêp poc tapa, en keto biñsu lemeñ lu.

Mose kêsêp anga lôc gêmên

29 Gédêñ tañ Mose kêsêp anga lôc Sinai gêmên nañ, en kékôc biñsu ñapoc tapa luagêc. Ma gédêñ tañ en kêsêp anga lôc gêmên nañ, kējala tau gebe lañôanô ñawasi kain teñ nec atom. En lañôanô ñawasi kain teñ tonañ ñam gebe en gêjam biñgalôm gêwiñ Apômtau.

30 Gédêñ tañ Aron to lau Israel samob sêlic Mose nañ, tec sêlic lañôanô ñawasi kain teñ ma têtêc gebe nasêndambin en atom.

31 Mago Mose kékalem êsêac, tec Aron to gôlôacnêñ laumata samob sêmu dêdêñ en sêja, ma Mose gêjam biñgalôm gêwiñ êsêac.

32 Tonañ su, go lau Israel samob têtü gasuc en ma en kékêñ biñsu samob, tañ Apômtau kêsôm gédêñ en anga lôc Sinai nañ, gédêñ êsêac.

33 Mose kêsôm bin gédêñ êsêac su, go kékêñ obo lala teñ gêsañ lañôanô auc

34 Kêtôm têm samob, tañ Mose kêsô bec gédêñ Apômtau gêja gebe ênam biñgalôm êwiñ en nañ, en kékac obo lala su e gêmu kêsä kêtiam. Ma gédêñ tañ kêsä gêmên nañ, en gêjac min bin, tañ Apômtau kējatu nañ, gédêñ lau Israel.

35 Ma lau Israel sêlic Mose lañôanô gebe ñawasi kain teñ. Go Mose gêsañ lañôanô auc ña obo lala ñapañ e gêmu kêsô gêja kêtiam gebe ênam biñgalôm êwiñ Apômtau.

35

35:1–40:16 Lau Israel sêkên nêñ da gebe sêkwê Lômbec sa ma sêmansañ Lômbec ñagênlêlôm. Kôm tau kêsêlêñ kêtôm Anôtô kējatu gédêñ Mose gebe sêkwê Lômbec tau sa ma sênac kawi.

40

Sêkwê lômbec sa

17 Gédêñ jala kêtü luagêcña ñaajôn ñamataña ñabêc ñamataña êsêac sêkwê lômbec tau sa.

18 Mose kékêñ lômbec sa. En kékêñ nombañ to kêmasañ saginjtêkwa ma kékêñ budeñ gêsac ñaô ma kékêñ alê ñalêlômña.

19 Go gê obo kêpi lômbec tau ma kêmasañ obo teñ gêsac ñaô kêtü salôm, kêtôm Apômtau kējatu en.

20 Go Mose kékôc poc tapa ma kékêñ kêsêp katapa poacña. Su, go kêmasañ katapa ñata ma kékêñ ñagadê gêsac katapa tau ñaô.

21 Ma en kékôc katapa kêsô lômbec gêja ma kékêñ obo baliñ genkaleñ gêsañ katapa poacña auc, kêtôm Apômtau kējatu en.

22 Go ketoc tebo kékô bec sêkac taun saña. Tebo tau kékô obo baliñ nêmña kêkanôn gamên gêmu kêpiña,

23 ma kédênañ polom, tañ sêkên gédêñ Apômtau kêtü da nañ, gêsac tebo ñaô, kêtôm Apômtau kējatu en.

24 Ma en ketoc jakain kékô bec sêkac taun saña ñalêlôm, kékô tebo ñamaken kêkanôn lômbec ñagamên gêmu kêsêpña,

25 go kékêñ ja ñalêsi kékô Apômtau lañônêmña, kêtôm Apômtau kējatu en.

26 Go ketoc altar gold kékô obo baliñ ñalêlôm anga bec sêkac taun saña tau.

27 Go kékêñ ja geñ gêñ ñamalu, tañ gêsac altar ñaô nañ, kêtôm Apômtau kējatu en.

²⁸ Go kékêñ obo baliñ genkaleñ lômbec ñasacgêdô.

²⁹ Ma ketoc altar dajaña kékô bec sêkac tauñ saña tau ñakatam nêmnja ma kékêñ daja to da gêñ kêpuc ñamalac ôliñ tôñña gêsac ñaô, kêtôm Apômtau kêtatu eñ.

³⁰ Go ketoc laclu kapôêñ kékô bec sêkac tauñ saña to altar ñasawa ma kékêñ bu kêsêp êtu sêkwasiñ lemeñ to enkaiñ ña bu tau tonañ.

³¹ Mose ma Aron to latui sêkwasiñ lemeñ to enkaiñ ña bu tau tonañ.

³² Kêtôm têm samob, tañ êsêac sêsô bec sêkac tauñ saña to sêndambiñ altarna nañ, sêkwasiñ tauñ, kêtôm Apômtau kêtatu Mose.

³³ Ma eñ gêjac balañ malacluñ to lômbec ma altar auc ma kékêñ obo genkaleñ malacluñ ñasacgêdô amboac tonañ. Tec Mose gêjac dabiñ nê kôm tau.

Tao gêsañ lômbec auc

³⁴ Go tao gêsañ bec sêkac tauñ saña auc ma Apômtaunê ñawasi gêjam lômbec ñalêlôm auc.

³⁵ Ma Mose kêtôm gebe êsô bec sêkac tauñ saña êna atom, gebe tao kékôm auc ma Apômtaunê ñawasi gêjam lômbec ñalêlôm auc.

³⁶ Kêtôm têm samob, tañ lau Israel sêsêlêñ sêmoa intêna nañ, tao embe êôñ sa aña lômbec, go êsêac sêndi ma sêsêlêñ.

³⁷ Mago tao embe êôñ sa atom, go sêndi sêsêlêñ atom, sêôñ e tao êôñ sa acgom.

³⁸ Kêtôm têm samob, tañ lau Israel sêsêlêñ sêmoa intêna nañ, Apômtaunê tao kékôm lômbec auc gêdêñ gelenña, ma ja gêjam tao auc gêdêñ gêbêc. Israelnêñ gôlôac samob sêlic.

Lewitikus SÊJAM SAKIN ANÔTÔ NANAGÔLIN

Lewitikus nec dabunwaga, tañ sêsa anga Lewinê gôlôac nan, taun nêj buku. Nabin ñagêdô tec kepeñ dabunwaga tau solop, go nabin ñagêdô kêpi nêj sakin tokain-tokain nan. Kôm tonec gêjac dabunwaga tonan ñawae gebe sêlic lau Israel lanğwa tônê nêj om ma têndôn Anôtônê bin êndên lau tau gebe sêsa nêj lên to awen êc Anôtô sêsô bin tau ñalabugen.

Bin Anôtô dabunña kêtü ñalôtênasêga gêjam gôlin buku tau gêjam aucgen. Amboac tonan ñagôlin tonec gêdên Anôtônê lau Israel gebe sêlic nêj om to sêsa nêj lên ñanên, ec sêmbin taun tôn tamin Israelnên Anôtô Dabun tau enden tongen.

Buku tau ñasêbu lemen teñ gebe

1. Mòkêlatu 1–7 Bin su da to dajaña.
2. Mòkêlatu 8–10 Sêjam mec Aron to latui gebe sênam kôm dabunwagaña ñamin.
3. Mòkêlatu 11–15 ñagôlin lau sêngôn selecña to sênam dabun taunña.
4. Mòkêlatu 16 Omsêga Wama ñagôlin.
5. Mòkêlatu 17–27 ñagôlin gêdên lau gebe sêsa nêj lên to sêlic nêj om sênam dabun taun ñapep.

Ñalô towae, tañ kêsêp buku tonec ñalêlôm nan, teto gêc 19:18. Apômtau Jesu kêsam ñalô tau gebe Bin su kêtü luagêcña, tañ kêtôm bin su kapôên ñamataña. Bin su tau gebe “Têmtac êwiñ lau wacbañ aôm amboac têmtac gêwiñ taôm.”

1:1–15:33 Bin su, tañ gêjam gôlin lau Israel nêj sakin omña ma nêj lên sêkên da to dajaña nan, kêsêp mòkêlatu 1–7. Êsêac sêjam mec Aron to latuagêc ñamin kêsêp mòkêlatu 8–10. Mòkêlatu 11–14 gêwa bin tatu selec to bin ñatêmuinja sa. Bôc, tañ lau Israel têtôm gebe sêniñ to bôc, tañ sêjac jao gebe sêniñ atom nan, nêj ñaê kêsêp mòkêlatu tonan amboac tonangen. Bin ñagêdô gêwa lau, tañ sêkôc ñapalê nan, nêj lên têtü selecña sa. Ma bin su ñagêdô kêkanôn lau tokamocbôm ma gêwa êsêacnên lên têtôc taun êndên dabunwaga ma dabunwaganên kôm sêwaka lau tonan saña sa.

16

Omsêga Pasaña

¹ Gêdên Aronnê latuagêc sêmac êndü kêtü sêkên daja dabun atomña gêdên Apômtau, en kêsôm gêdên Mose gebe

² “Ôsôm êndên têwam Aron gebe en êsô gamên dabunanô, tañ obo baliñ gêsau auc nan, êna paliñ-paliñgen atom gebe gamên tonan aê maloc, tañ gaoc tauc lasê ña tao gêsac poac ñakatapa, lêpôn taê labuña, ñaô, gebe êmac êndü atom.

³ En êsô gamên dabunanô tau ñalên tagen tonec gebe êkôc bulimakao kapoac wakuc teñ êtu dawamaña to domba kapoac teñ êtu dajaña êna.

⁴ En êlin bu su acgom, go êsô ñakwê kwalam-kwalam baliñ ma ñakwê akainña kwalam-kwalam dambê. En êjandiñ ômbin kap kwalam-kwalam ma embec obo gasuc. Gên samob tonan tec kêtü ñakwê dabun tau.

⁵ Ma en êkôc noniñ kapoac luagêc anga lau Israel nêj êtu dawama ma domba kapoac teñ êtu daja.

⁶ “Ma Aron êkên bulimakao kapoac tau êtu dawama êtu en taunña ma ê wama tau to nê gôlôac su acgom.

7 Go enj êkôc nonij luagêc tonanj naetoc lulugenj êkô Apômtau lanjônêmnja anja becobo njakatam dêmoênja.

8 Anja tonanj enj êpuc kapoac êpi nonij luagêc tau, tenj êtu Apômtauja ma tenj êtu Asaselja.

9 Go Aron êkêj nonij tanj kêpuc kapoac kêtû Apômtauja nanj êtu dawama.

10 Mago nonij, tanj kêpuc kapoac jakêsêp Asaselja nanj, enj êkôc tomata jaligenj ma etoc êkô Apômtau lanjônêmnja, go êsa sakinj asuc sec ôkwiña êpi enj ma êjanda nonij tau êsa gamêj sawa êndênj Asasel êna.

11 “Aron êkêj bulimakao kapoac tau êtu dawama êtu enj tau to nê gôlôacnja nêj secnja, enj ênac bulimakao tonanj êtu dawama êtu enj tauja.

12 Go êkôc ja njalana anja Apômtaunê altar naêkêj êsêp laclu tenj ma êngainj gêjmalu, tanj sêlênsim popoc nanj, lêma luagêc êkôc êmêj gamêj dabujanô tau.

13 Anja Apômtaunê lanjônêmnja enj êkêj gêjmalu tau êpi ja ma gêjmalu njajadauj ênam lêpônj taê labuja auc gebe êmac êndu atom.

14 Ma enj êkôc bulimakao kapoac njadec njagêdô ma êpalip êpi lêpônj njagadê to katapa poacnja nêmjna nj nê lêma latu êtu dim 7.

15 “Tonanj su acgom, go êmbuc nonij, tanj êtu da ensenj launêj secnja nanj, ma êkôc njadec êsô gamêj dabujanô tau êna ma êpalip êpi katapa poacnja njagadê to nêmjna êtôm tê enj gêgôm nj bulimakao kapoac njadec su nê.

16 Enj êngôm amboac tonanj tec enj ê wama êtu gamêj dabuj ma lau Israel nêj njatêmui to nêj sêgêli bijsu ma nêj sec samobnja. Ma êngôm amboac tonanjenj êtu becobo poacnja, tanj gacgenj kêkô êsêacnêj môp njalêlôm nanj.

17 Njac tenj êmoa becobo njalêlôm êndênj tanj enj êsô gamêj dabujanô e êsa êmêj ma ênac da tau to nê gôlôac ma lau Israel samob nanj, atom.

18 Go enj êsa êndênj altar, tanj kêkô Apômtau lanjônêmnja nanj, êna ma ênac da êtu altar tauja ma enj êkôc dec njagêdô anja bulimakao to nonij nêj ma ênsê êpi altar njajabo ênam aucgenj.

19 Ma êpalip dec njagêdô êpi altar tau êtu dim 7 nj nê lêma latu gebe êngôm gêj tau êtu selec to dabuj ma ensenj lau Israel nêj njatêmui su.

Nonij kapoac gêoc sec sa

20 “Êndênj tanj enj ênac da gamêj dabuj to becobo poacnja ma altar êmbacnê nanj, go enj êkôc nonij mata jali tau êmêj.

21 Go Aron êkêj nê lêma lulugenj ênsac nonij mata jali tau môkêapac njô ma êsôm keso samob, tanj lau Israel sêgôm to sêgêlinja ma nêj sec samob nanj, lasê ma êkêj êpi nonij môkêapac. Go njac, tanj kêmasanj tau su kwananjenj nanj, êwê nonij tau êc êsa gamêj sawa êna.

22 Nonij tau êoc êsêacnêj sec samob êpi tau êna gamêj gasanj tenj ma (njac tau) esoc nonij tau anja gamêj sawa.

23 “Go Aron êsô becobo poacnja njalêlôm êna ma êkôc njakwê kwalam-kwalam, tanj enj kêsô sa gêdênj tanj kêsô gamêj dabujanô gêja nanj, su ma êkêj ênêc tonanj.

24 Ma enj êlinj bu anja gamêj dabuj njabalêm tenj ma êsô taunê njakwê ma êsa êmêj, go êkêj daja êtu enj tau to lauja ma ê wama tau to lau samob.

25 Ma njalêsi da êjô launêj secnja enj êkêj ja êninj anja altar tau.

26 Ma njac, tanj êwê nonij êndênj Asasel êna nanj, êkwasiñ nê njakwê ma êlinj bu su acgom, go êmu êsô malac êmêj êtiam.

27 Ma bulimakao to nonij, tanj êtu da êjô secnja nanj, nêj dec, tanj sêkôc sêsô gamêj dabujanô tau sêna gebe ê wama nanj, nêj njôlic to njamêsôm ma njatêkwa sêmbalinj êsa malac njamagê êna ma sêkêj ja êninj su.

28 Ma ñac, tañ êkêñ ja êniñ gêñ tau nañ, êkwasiñ nê ñakwê ma êliñ bu su acgom, go êmu êsô malac êmêñ êtiam.

Sêlic om sê wama êsêacña ñalêñ

29 “Ma tonec êtu ñagôliñ ênêc endenñ tôngeñña teñ êndênñ amac gebe êndênñ ajônñ êtu 7 ñabêc 10 amac taôm to lau jaba, tañ sêmoa sêwiñ amac nañ, anam dabuñ taôm ma anam kôm teñ atom.

30 Gebe êndênñ bêc tonañ oc sê wama amac gebe atu selec. Nêm sec ênaña ma atu selec samucgeñ akô Apômtau lañônêm.

31 Om tonañ êtu amacnêm Omsêga anam dabuñ taômña teñ. Tonañ êtu ñagôliñ ênêc endenñ tôngeñña teñ.

32 Ma sakiñ daê wamaña gêjac dabuñwaga, tañ señ oso to sêjam mec eñ gebe êjô tama su nañ, ñawae. Eñ êsô ñakwê kwalam-kwalam, tañ kêtù ñakwê dabuñ nañ.

33 Ma ê wama êtu gamêñ dabuñ to becobo ma altarna ma êngôm êtu dabuñwaga to gôlôac ñalau samobña êwiñ amboac tonanğeñ.

34 Lêñ tonañ êtu amacnêm ñagôliñ ênêc endenñ tôngeñña teñ gebe asa sakiñ wamaña êtu lau Israel nêñ sec samobña êtu dim tagenñ êtôm jalagenñ.”

Ma Mose gêgôm kêtôm Apômtau kêjatu eñ.

17:1–18:30 Biñsu tañ kêsêp môkêlatu tonañ nañ, kêjatu lau gebe sêkêñ nêñ da anğa lôm dabuñ taugenñ. Biñsu ñagêdô gêjac jao gebe lau sênôm dec to sêniñ bôc ñamêsôm todecgeñ. Biñsu tañ kêsêp môkêlatu 18 nañ, gêwa lau to ñac nêñ lêñ sêmoa sêwiñ taunña sa ma gêjac jao nêñ lêñ mockaiñña ñagêdô.

19

Biñsu dabuñ to gêdêñña

1 Ma Apômtau kêsôm gêdênñ Mose gebe

2 “Ôsôm êndênñ gôlôac Israel ñalau samob gebe amac atu lau dabuñ gebe Apômtau, amacnêm Anôtô, aê tauc dabuñ.

3 Amac samob êtôm ñacanôgeñ atoc tenemi to tamemi sa ma taêm ênam om gebe dabuñ ma amansañ ñapep, gebe Apômtau, nêm Anôtô aê.

4 Amac akac taôm ôkwi andênñ anôtô gwam ana atom. Ma apac ki êwê ma amansañ anôtô jaba teñ atom, gebe Apômtau, nêm Anôtô aê.

5 “Embe akêñ da danğe êndênñ Apômtau, go akêñ ñalênñ gebe ênac Apômtau mataanô ñajamgeñ.

6 Êndênñ bêc, tañ akêñ da tau nañ, to bêc, tañ êndanğuc nañ, aniñ da tau e êmbacnê. Gêñ ñagêdô-gêdô, tañ ênêc e êndênñ bêc êtu têtêac nañ, ja êniñ su.

7 Ma embe aniñ êndênñ bêc êtu têtêac, nañ oc êtu gêñ geñeñ ma oc ênac aê matocanô ñajam atom.

8 Ma teñ embe êniñ, oc êtu tôp êndênñ eñ gebe eñ gêgôm Apômtaunê gêñ dabuñ teñ kêtù sec, ma sensenñ eñ su anğa nê lau nêñ.

9 “Ma êndênñ tañ amacnêm gamêñ ñakôm ñanô êsa nañ, go anac sa e êndênñ kôm ñamadiñ samucgeñ atom, ma ajoñ gêñ ñasaliñ-saliñ sa êtu ñamu atom.

10 Anğa nêm kôm wainña amboac tonanğeñ ajoñ gêñ ñasaliñsaliñ ma akôc ñanô, tañ kêsêlô kêsêp nom nañ, sa atom. Awi siñ êndênñ lau ñalêlôm sawa to lau jaba gebe Apômtau, amacnêm Anôtô aê.

11 “Anam geñgeñ atom, ma anam launênñ bôlênñ auc atom to ansau auc lau atom.

12 Atôc lememeñ ansau anam aê lañôc ma anğôm amacnêm Anôtônê ñaê êtu sec ña lêñ amboac tonañ atom gebe Apômtau aê.

13 “Akôninñ nêm lau wacbañ amacña ma ajañgo nêñ gêñ su atom. Anğaminñ nêm sakiñwaga nê ñaôli kômña e êndênñ ñaeleñ atom.

14 Apuc boa ñac tañasuñbic to akêñ gêñ tej êmbôc ñac matapec nê intêna auc atom. Atêc nê Anôtô, gebe Apômtau aê.

15 “Amêtôc biñ eso atom. Ma ambu lau ñalêlôm sawa ma atoc lau tolêlôm sa êlêlêc atom, mago amêtôc nê lau wacbañ amac ña biñgêdêñgeñ.

16 Ôñga biñ êpi nê lau atom. Ma embe ôkô mêtôcwaga lañônêmañ òkic nê ñac wacbañ aôm nê biñ ôwiñ atom gebe Apômtau aê.

17 “Têmtac endec lasitêwa atom, awa biñ sa êndêñ ñac wacbañ amac gebe awê kain sec êtu enña atom.

18 Ôkêñ ñagêjô ma ôê têmtac ñandañ êndêñ taômnêmañ lau tej tôñ atom, mago têmtac êwiñ lau wacbañ aôm amboac têmtac gêwiñ taôm, gebe Apômtau aê.

19 “Ajop aêñoc ñagôliñ tonec gebe akêñ bôc kain luagêc sêñgêli tauñ atom. Ma apalip ñawê kain luagêc êsêp kôm tagenñ atom, ma asô ñakwê, tañ sêwa ña gam kain luagêc kêsêp taulêlôm nañ atom.

20 “Embe ñac tej ênêc êwiñ awê tej, tañ sê en gêdêñ ñac tej gebe ênam ôli êtu ênê gêñômao, mago gêjam ôli su me sêwi en siñ su atom tagenñ nañ, go akêñ ñagêjô, mago êsêagêc sêmac êndu lulugenñ atom, gebe sêwi awê siñ kêtú taunê ñatauo su atom tagenñ.

21 Mago ñac tau êkôc domba kapoac tej êna becobo ñakatam gebe êkêñ êtu datôp êndêñ Apômtau êtu enña.

22 Ma dabuñwaga ê wama ñac tau ña domba kapoac datôpña tonañ êkô Apômtau lañônêmañ êtu sec, tañ en gêgôm nañña. Ma Anôtô oc êsuc sec, tañ ñac tau gêgôm nañ, ôkwi.

23 “Êndêñ tañ asô gamêñ tau ma asê ka ñanô aniñña tokainñ-tokainñ nañ, go alic ñanô tau amboac gêñ selec êtôm aniñña atom e jala têlêac êmbacnê acgom.

24 Ma êndêñ jala êtu aclê ñanô samob êtu gêñ dabuñ ma êtu da lambiñña êndêñ Apômtau.

25 Mago êndêñ jala êtu lemeñteñ aniñ kañanô tau gebe ênam ñanô taêsam êndêñ jala samob, tañ êndañguc nañ. Apômtau, amacnêmañ Anôtô aê.

26 “Aniñ gêñ todec tej atomanô. Aoc biñ lasê to añgôm mectomañ atom.

27 Akapiñ nêmañ môtêmlaunñ su aña môtêmapac atom ma êm ñasaô êtu dambê atom.

28 Asa nêmañ ôlim êtu ñacmatêña me anac bô tej êpi taôm ôlim atom gebe Apômtau aê.

29 “Ôkêñ latômo êtu awê mockaiño gebe mockaiñ ênam gamêñ auc e sec ênam sêga aña gamêñ tau atom.

30 Taêm ênam ñoc om gebe dabuñ ma ômansañ ñapep ma otoc ñoc andu dabuñ sa gebe Apômtau aê.

31 “Naandêñ lau, tañ sêkalem lau katuñ nañ, to lau mectomañña ana atom. Embe añgôm oc añgôm amac selec ñapaliñ gebe Apômtau, amacnêmañ Anôtô aê.

32 “Ôndi sa êtu ñac tomôdêña to otoc ñamalacanô sa ma ôtêc aômnañ Anôtô gebe Apômtau aê.

33 “Embe ñac jaba tej êmoa êwiñ aôm aña nêmañ gamêñ, go ôtu kasec enñ atom.

34 Ñac jaba êmoa êwiñ aôm êtôm nêmañ lasitêwa tej ma aôm têmtac êwiñ enñ amboac têmtac gêwiñ taôm, gebe amac taôm atu lau jaba gêmunañ aña gamêñ Aiguptu, gebe Apômtau, amacnêmañ Anôtô aê.

35 “Amêtôc lau eso atom. Anam dôñ gêñ baliñ to ñawapac ma taêsamña ôkwi gebe ansau lau atom.

36 Nêmañ dôñ gêdêñ ênêc êtu gêñ ñawapacña ma gadob to laclu anam dôñ gêñ êsêpña nañ, solop amboac tonañgeñ gebe Apômtau, amacnêmañ Anôtô, tañ gawê amac aña gamêñ Aiguptu amêñ nañ, aê.

³⁷ Ma ajop ñoc ñagôlinj to ñoc jatu samob ma anjôm ñanô êsa gebe Apômtau aê.”

20:1–22:33 Môkêlatu tonanj ñabiñsu gebe ênam lau to dabunwaga sa e têtû lau dabun ñanô.

23

Om ñagôlinj

¹ Apômtau kêsôm gêdênj Mose gebe

² “Ôsôm êndênj lau Israel gebe Apômtaunê om toê-toê, tanj amac asam gebe dabun ma akac taôm sa nanj, tonec.

³ Anam nê m kôm êtôm bêc 6, mago êndênj bêc êtu 7 êtu bêc lêwanja ñanô akac saña dabun tej. Anam kôm tej atom. Bêc tonanj êtu Apômtau tau nê om anja nê m gamênj samob.

⁴ Bêc tonec kêtû Apômtaunê om toê-toê, tanj enj kêkênj nanj. Akalem lau sa êndênj ñanoc gebe akac taôm sa ma alic om dabun tau.

Omsêga Pasa

⁵ “Êndênj ajônj ñamataja ñabêc 14 ñaêtulala nanj alic Apômtaunê Om Pasa.

⁶ Ma êndênj ajônj tonanjenj ñabêc 15 alic Apômtaunê om Polom Njalucja. Êndênj bêc 7 anij polom njaluc.

⁷ Êndênj bêc ñamataja tonanj akac sa to alic om dabun. Anam kôm tej atom.

⁸ Mago akênj daja êndênj Apômtau êtôm bêc 7 tonanj ma êndênj bêc êtu 7 oc alic om dabun tej êtiam ma anam kôm atom.”

⁹ Ma Apômtau kêsôm gêdênj Mose gebe

¹⁰ “Ôsôm êndênj lau Israel gebe êndênj tanj aô lasê gamênj tau, tanj aê jakênj êndênj amac ma anij gênj lasê nanj, go amac akênj kôm ñanô ñamêc êndênj dabunwaga

¹¹ ma enj ênsunj nê m gênj tonanj êndênj Apômtau êna gebe enj êlic amac ñajam. Sabat su ma ñaelenj dabunwaga êngôm gênj tau.

¹² Ma êndênj bêc, tanj ansunj nê m gênj tonanj nanj, akênj domba ñalatu kapoac ñajam tej ñajala tagenja êtu daja êndênj Apômtau êwinj.

¹³ Ma akênj da kelenj tonec êwinj gebe polom matac êtôm gênj 10 ñaluagêc sênjalunj êwinj katêkwi êtu daja êndênj Apômtau gebe ênu ñamalu ñajam ma akênj wainj ñatêkwi kekec tej êwinj êtu da.

¹⁴ Anij polom matac ma sigob me kêsôcja tej anja kôm wakuc atomanô e êndênj bêc, tanj amac akênj nê m da êndênj nê m Anôtô su acgom. Binj tonanj êtu ñagôlinj ênêc endenj tônjenja tej êndênj gôlôac to gôlôac êtôm nê m gamênjenj.”

Om Tajonj Kôm Njanô Saña

¹⁵ “Sabat, tanj amac akênj da onanj su nanj, ñaelenj go asa woke sa e êtôm woke samuc 7.

¹⁶ Asa bêc 50 sa e êtap bêc, tanj êndanjuc Sabat êtu 7 nanj sa, go akênj da polom wakucja tej êndênj Apômtau.

¹⁷ Akôc polom sigob luagêc anja nê m andu amênj gebe êtu da. Sêmansanj polom tonanj ña polom matac ñajam ma sêpac ña jist êtu kôm ñanô ñamêc êndênj Apômtau.

¹⁸ “Ma akênj domba ñalatu ñajam 7 ñajala tagenj ma bulimakao kapoac wakuc tej ma domba kapoac luagêc êwinj polom tonanj êtu daja êndênj Apômtau. Êwinj da gênj kômja to da gênj têkwiña oc êtu daja, tanj ñamalu ênac Apômtau mataanô ñajam nanj.

19 Ma akêñ noniñ kapoac teñ êtu da êjô secña to domba ñalatu kapoac luagêc, tañ ñajala tagen nañ, êtu dawamaña teñ.

20 Ma dabuñwaga ênsuñ gêñ tonañ êwiñ polom ñamêc êtu da daiñdaiñ êndêñ Apômtau êwiñ domba ñalatu luagêc. Gêñ tau êtu Apômtaunê gêñ ma dabuñwaga êwê kaiñ.

21 Êndêñ bêc tau amac akac taôm sa gebe êtu om dabuñ ma anam kôm kapôñ atom. Tonañ êtu ñagôliñ ênêc enden tòngeñña teñ êtu nêñ wakucña êtôm amacnêñ gamêñ samob.

22 “Ma êndêñ tañ amac anac nêñ kôm ñanô sa nañ, go anac sa e êndêñ kôm ñamadiñ samucgeñ atom, ma ajoñ gêñ ñasaliñ-saliñ sa êtu ñamu atom. Awi siñ êndêñ lau ñalêlôm sawa to lau jaba gebe Apômtau, amacnêñ Anôtô aê.”

Om Jala Wakucña

23 Ma Apômtau kêsôm gêdêñ Mose gebe

24 “Ôsôm êndêñ lau Israel gebe ajoñ êtu 7 ñabêc ñamataña êtu bêc lêwanña ñanô teñ êndêñ amac. Akac sa ma alic om dabuñ tau toôndugeñ.

25 Anam kôm teñ atom, mago akêñ da kelen teñ êndêñ Apômtau.”

Omsêga Wama

26 Ma Apômtau kêsôm gêdêñ Mose gebe

27 “Ajôñ êtu 7 tonañ ñabêc 10 êtu bêc Omsêga Wamaña. Êtu bêc dabuñ, tañ amac akac taôm sa ma anam dabuñ mo to akêñ daja êndêñ Apômtau nañ.

28 Ma anam kôm êndêñ bêc tonañ atom gebe bêc Omsêga Wamaña, ma sê wama amac êndêñ Apômtau, amacnêñ Anôtô.

29 Gebe teñ embe ênam dabuñ mo êndêñ bêc tonañ atom, oc senseñ eñ su aña nê lau nêñ.

30 Ma teñ embe ênam kôm êndêñ bêc tonañ, aê oc jansen eñ su aña nê lau nêñ amboac tonanjen.

31 Anam kôm teñ atom. Tonañ êtu ñagôliñ ênêc enden tòngeñña teñ êndêñ amacnêñ wakuc samob êtôm gamêñgeñ.

32 Bêc tonañ êtu bêc lêwanña ñanô teñ êndêñ amac ma anam dabuñ mo. Alic om tau anac m êndêñ ajoñ tonañ ñabêc 9 ñaêtulala, ma amansañ nêñ sabat e naêndêñ ñabêc 10 ñaêtulala.”

Om Bec

33 Ma Apômtau kêsôm gêdêñ Mose gebe

34 “Ôsôm êndêñ lau Israel gebe Êndêñ ajoñ tonanjen ñabêc 15 êtu Apômtaunê om sêsam gebe Om Bec. Alic om tonañ êtôm bêc 7.

35 Êndêñ bêc ñamataña akac taôm sa gebe alic om dabuñ teñ. Anam kôm teñ atom.

36 Êndêñ bêc 7 tonañ akêñ daja êndêñ Apômtau. Ma êndêñ bêc êtu 8 amac akac taôm sa gebe alic om dabuñ teñ êtiam ma akêñ daja teñ êndêñ Apômtau. Bêc tonañ êtu bêc dabuñ akac saña, tec anam kôm teñ atom.

37 “Apômtaunê om toê-toê tau tonañ, tañ amac asôm lasê gebe akac sa ma anam sakiñ Apômtau gebe akêñ daja to da kelen ma da têkwi. Da samob tonañ akêñ êndêñ Apômtau êtôm ñanoc solopgeñ.

38 Alic om tonañ naêwiñ Apômtaunê sabat to êwiñ nêñ gêñ ñagêdô, tañ ajañ mata ma akêñ kêtù nêñ ñalêlôm kêkac amacña gebe akêñ êndêñ Apômtau nañ.”

Biñ Om Becña ñagêdô kêtiam

39 “Êndêñ ajoñ 7 ñabêc 15 embe anac nêñ kôm ñanô samob sa êmbacnê nañ, alic Apômtaunê om êtôm bêc 7. Bêc ñamataña êtu bêc lêwanña ñanô teñ ma bêc êtu 8 amboac tonanjen.

⁴⁰ Êndêñ béc ñamataña amac ajon ka ñanô ñajam-ñajam to tômtôm ñalaun ma lêsô ma atu samuc amoa Apômtau, amacnêm Anôtô, lañônêm êtôm béc 7.

⁴¹ Alic Apômtaunê om êtôm béc 7 êtôm jalagen. Tonañ êtu ñagôlin ênêc enden tângênña ten êndêñ nêm wakuc samob. Alic om tau êndêñ ajôn êtu 7ña.

⁴² Anğôn bec êtôm béc 7 tonañ. Lau Israel ñanô samob sêngôn becgen.

⁴³ Gebe nêm wakuc to nêñ wakuc sêjala gebe aê kakêñ lau Israel sêngôn bec gêdêñ tañ aê kakôc êsêac sêsa anğa gamêñ Aiguptuña sêmêñ nañ. Apômtau, amacnêm Anôtô aê.”

⁴⁴ Amboac tonañ Mose kêkêñ om, tañ Apômtau kêjatu nañ, ñawae gêdêñ lau Israel.

24:1–27:34 Biñsu tokain-tokain kêsêp môkêlatu tonañ. Biñsu ñagêdô kêmasañ sakin omña, ñagêdô kêmetôc lau, tañ sêsôm biñ alôb-alôb, ñagêdô kêjatu lau gebe sêsa nêñ lêñ bisnis to kômña ñapep ma sêngôn sêwiñ taun tomêtêgen, ñagêdô kêmetôc lau, tañ tañepêc gêdêñ Anôtônê biñsu nañ ma ñagêdô kêmasañ lêñ tatôc lemen ma tanac mata gên êndêñ Anôtôña.

Namba

LAU ISRAEL SÊMOA GAMÊŋ SAWA ŊAMIN

Buku Namba tonec gêjac miŋ lau Israel nêŋ lêŋ, taŋ sêsêlêŋ gêdêŋ taŋ sêwi lôc Sinai siŋ e jasêô lasê gamêŋ tê Anôtô gêjac mata gebe êkêŋ êndêŋ êsêac nê, ŋamadiŋ gêmu oc kêpiŋa naŋ. Têm ŋasawa tau kêdabiŋ jala 40. Buku tonec ŋaê kêkanôŋ miŋ towae, taŋ kêsêp buku tau naŋ. Mose kêsa lau Israel sa aŋga lôc Sinai gêmuŋ êsêac dêdi aŋga tônê. Ma eŋ kêsa êsêac sa kêtiam aŋga Moabnêŋ gamêŋ, taŋ gêc bu Jordan ŋamakeŋ gêmu oc kêpiŋa naŋ. Êsêac sêwi lôc Sinai siŋ ma sêsêlêŋ sepeŋ Moab sebeŋ atom. Êsêac sêô lasê gamêŋ Kades-Barnea, taŋ gêc Kanaan ŋamadiŋ gêmu kêsêpŋa naŋ. Êsêac sebe selom ŋamadiŋ tau e nasêsa Kanaan, mago têtôm atom, tec sêmoa gamêŋ tônê jala taêsam. Kêtu ŋamu êsêac sêwi Kades Barnea siŋ jasêô lasê bu Jordan ŋagamêŋ gêmu oc kêpiŋa ma lau ŋamakeŋ sêŋgôŋ tonanŋ têtû wakac ma ŋagêdô sêmasaŋ tauŋ gebe selom bu nasêsa gamêŋ Kanaan gebe sêŋgôŋŋa.

Buku Nambaŋa tau gêjac miŋ lau, taŋ gêŋwapac gêgôm êsêac ma sêmoa tonêŋ ŋalêlôm ŋagogo to ŋatutucgeŋ kêsêp ŋasawa elêmê naŋ, nêŋ miŋ. Êsêac sêli aweŋ sa gêdêŋ Anôtô to gêdêŋ Mose, taŋ Anôtô tau kêjaliŋ eŋ sa gebe êwê êsêac naŋ, amboac tonanŋeŋ. Miŋ tau gêwa sa gebe Anôtônê lau têtû palê to taŋeŋpêc, mago Anôtô gejob êsêac ŋapep to ŋaŋêŋgeŋ ma gêwa Mose sa gebe eŋ kêtû môsi kêsêp ŋasawa, mago gêjam sakiŋ Anôtô to nê lau ŋaŋêŋgeŋ.

1:1-6:21 Miŋ taŋ kêsêp môkêlatu tonec naŋ, tau tonec: Mose kêsa lau Israel sa aŋga lôc Sinai. Biŋsu ŋagêdô gêwa lau Lewi nêŋ kôm, taŋ gêjac êsêac ŋawae naŋ, sa tomalageŋ. Biŋsu ŋagêdô kêtôc Anôtônê lau nêŋ lêŋ têtû dabuŋŋa.

6

Mec dabuŋsêga ênam mec gôlôacŋa

²² Apômtau kêsôm gêdêŋ Mose gebe

²³ “Ôsôm biŋ êndêŋ Aron to latui gebe Anam mec lau Israel ma asôm amboac tonec gebe

²⁴ ‘Apômtau ênam mec aôm ma ejop aôm.

²⁵ Apômtau êkêŋ laŋôanô êpô aôm ma taê labu aôm.

²⁶ Apômtau êsa laŋôanô sa êndêŋ aôm ma êkêŋ têtmtac êtu malô.’

²⁷ “Êsêac sêkêŋ ŋoc ŋaê ênsac lau Israel ŋaô, go aê gabe janam mec êsêac.”

7:1-9:14 Ŋasêbu tonec kêkêŋ da, taŋ lau sêkêŋ gebe sênam sakiŋ omŋa sa aŋga Lômbec naŋ, ŋawae gêdêŋ êsêac. Lêŋ sênam mec lau Lewi êtu sakiŋ dabuŋŋa ma miŋ lau seŋ Pasa aŋga lôc Sinaiŋa kêsêp môkêlatu tonec amboac tonanŋeŋ.

9

Tao kêkô lômbec ŋaô

¹⁵ Gêdêŋ bêc, taŋ sêkwê lômbec tau sa naŋ, tao majaŋ mênkêgadê Anôtônê biŋsu ŋabec tau. Ma gêdêŋ kêtula tao mênkêkô andu ŋaô amboac ja e geleŋŋa.

¹⁶ Tao majaŋ kêgadê andu gêdêŋ ocsalô ma tao ja kêkô ŋaô gêdêŋ gêbêc gêjô tau-gêjô tau ŋapaŋ.

¹⁷ Tao embe êônŋ sa aŋga lômbec, go lau Israel sêndi. Ma embe naêsêp gamêŋ teŋ, go lau Israel sê nêŋ bec aŋga tonanŋ.

¹⁸ Apômtaunê biñ kêjatu lau Israel, gebe sêndi ma Apômtaunê biñ kêjatu êsêac, gebe sê nêñ bec. Êsêac sêmoa gamêñ tau êtôm bêc, tañ tao êngandê lômbec auc nañ.

¹⁹ Tao embe êngandê lômbec auc bêc taêsam, go lau Israel sêsô Apômtaunê biñ ñalabu ma sêndi atom.

²⁰ Nasawa ñagêdô tao kêgadê lômbec auc bêc gwalêkiñ atom, tec êsêac sêmoa gamêñ tau kêtôm Apômtaunê biñ kêjatu ma dêdi kêtôm Apômtaunê jatu.

²¹ Nasawa ñagêdô tao kêkô gêdêñ kêtula e gêdêñ bêbêcgeñ ma gêdêñ tañ gêôñ sa gêdêñ bêbêcgeñ nañ, êsêac dêdi. Me tao embe gacgeñ êkô êndêñ ocsalô teñ ma êmbêc teñ, ma embe êôñ sa êndêñ tonañ, go sêndi amboac tonañgeñ.

²² Tao embe êngandê lômbec auc bêc luagêc me ajôñ samuc teñ me ñasawa baliñ ec, go lau Israel sêmoa gamêñ tau ma sêndi atom. Mago tao embe êôñ sa, nañ êsêac sêndi amboac tonañgeñ.

²³ Êsêac sê nêñ bec kêtôm Apômtaunê jatu ma dêdi kêtôm Apômtaunê jatu. Êsêac sêsô Apômtaunê biñ ñalabu kêtôm Apômtaunê jatu, tañ Mose kêsôm lasê nañ.

10:1-32 Lau Israel dêdi anğa lôc Sinai ma sêwi gamêñ sawa siñ ma sepeñ gamêñ, tañ Anôtô gêjac mata gebe êkêñ êndêñ êsêac ñamiñ kêsêp ñasawa tonec.

10

Lau Israel sêli awen sa anğa gamêñ sawa

³³ Amboac tonañ êsêac dêdi anğa Apômtaunê lôc ma sêsêlêñ bêc têlêac ma Apômtaunê katapa poacña kêsêlêñ bêc têlêac gêmun êsêac gebe têtap gamêñ sêlêwan taunña teñ sa.

³⁴ Kêtôm têm samob, tañ êsêac dêdi nañ, Apômtaunê tao kêkô êsêac ñaô gêdêñ ocsalô.

³⁵ Gêdêñ tañ sêbalañ katapa poacña sa nañ, Mose kêsôm gebe “O Apômtau, ôndimañ, ma nêñ ñacjo sêc êliñ-êliñ ma êsêac, tañ têtac gedec aôm nañ, sêc su anğa lañômnêmña.”

³⁶ Ma gêdêñ tañ sêlêwan katapa kêkô nañ, Mose kêsôm gebe “O Apômtau, ômu ôndêñ lau Israel nêñ tonñ 1,000 to 1,000 ômôêñ.”

11

¹ Ma lau sêli awen sa kêtu gêñ masiña jakêsô Apômtau tanasun. Apômtau gêñô biñ tau e têtac ñandañ kêsa. Ma Apômtaunê ja gelom anğa êsêac ñalêlôm e gen gamêñ, tañ sê bec kêsêpña nañ, ñamagê su.

² Go lau têtañ gêdêñ Mose ma Mose keten Apômtau, tec ja gêmec.

³ Êsêac sêsam gamêñ tonañ gebe Tabera gebe Apômtaunê ja gelom anğa êsêac ñalêlôm.

⁴ Lau jaba, tañ sêwiñ lau Israel nañ, têtû meloc gwada ma lau Israel têtañ kêtiam amboac tonañgeñ ma sêsôm gebe “Ojae, asa êkêñ gwada êndêñ aêc taniñ.

⁵ Aêc taên gêjam i, tañ taen ñaômagen anğa gamêñ Aiguptunña nañ, ma katim to melen ma laki to anian ma lomboc.

⁶ Mago galoc nêñ ôliñwalô gêbacnê. Gêñ ñajam teñ gêc atom. Maten gê mana tagen.”

⁷ Mana tau kêtôm mêcgauc ma ñalañô kêtôm uc ñatêkwi, tañ ñajana kêsa nañ.

⁸ Lau sêsêlêñ-sêsêlêñ ma sejon gêñ tau sa jasêlêsa popoc me sepeñ kêsêp tonñton. Go seno kêsêp ku ma sêpac polom tapa-tapa. Gêñ tau ñasaê kêtôm polom tapa-tapa, tañ sêpac ña ñalêsi nañ.

9 Gêdênj gêbêc manij kêsêp nêj gamênj becja ma mana kêsêp gêwiñ.

10 Mose gêñô launênj gôlôac têtanj gêdênj-gêdênjenj sêngônj nêj bec njasacgêdô, tec Apômtau têtac nandanj kêsâ njanô ma Mose gêlic sec amboac tonanjenj.

11 Go Mose kêsôm gêdênj Apômtau gebe “Aôm gôgôm nêj sakinwaga sec kêtû asagenja. Ma aê gajac matamanô njam atom kêtû asagenja, tec kôkênj lau samob tonec nêj gêñwapac kêkônij aê.

12 Aê kakêkam lau samob tonanj e kakôc êsêac me, tec aôm kôsôm gêdênj aê gebe ‘Ôsip êsêac sa êtôm jaomwagao kêsip njapalê dedec, tanj gênôm su nanj, ma ôkênj êsêac sêna gamênj, tanj aê katôc lemoc, gebe jakênj êndênj tamenj nanj.’ Amboac tonanj me.

13 Aê jakôc gwada anja ondoc, gebe jakênj êndênj lau tonec sênij. Êsêac têtanj gêdênj aê ma sêsôm gebe ‘Ôkênj gwada êndênj aêac anijnanj.’

14 Aê taucgenj jaôc lau samob tonanj nêj gêñwapac jatôm atom, gebe njawapac sec.

15 Mago aôm embe taêm ênam gebe ôngôm aê amboac tonanj, nanjo ônac aê êndu, go jajala gebe gajac matamanô njam ma jalic gêñwapac, tanj êtap aê sa nanj, atom.”

16 Ma Apômtau kêsôm gêdênj Mose gebe “Ôjalij njoc lau 70 sa anja lau Israel nêj laumata, tanj kôjala êsêac têtû launênj laumata to gejobwaga. Ôwê êsêac sêna lômbec ma ôndênanj êsêac sêkô tônê sêwiñ aôm.

17 Su, go aê jasêp jawac ma janam binjalôm jawij aôm. Go jakôc njalau, tanj kêpi aôm nanj, njagêdo su ma jakênj elom êsêac ma êsêac sêoc launênj gêñwapac sêwiñ aôm, gebe aôm taômgenj ôc gêñwapac tau êtiam atom.

18 “Go ôsôm êndênj lau gebe ‘Anam dabunj taôm êtû elenja, go atap gwada sa, gebe amac atanj kêsô Apômtau tanjasunj gebe “Asa oc êkênj gwada êndênj aêac anij. Anja Aiguptu tec amoa njamgenj.” Kêtû tonanja Apômtau êkênj gwada êndênj amac anij.

19 Eñ êkênj gwada bêc tagenj me luagêc me lemenj tenj me 10 me 20 atom,

20 amac anij gwada ajônj samuc tenj e ôlim njakam êsa ma nêj njalêlôm êli amac. Binj tonanj êtap amac sa gebe atinj Apômtau, tec gêmoa gêwiñ amac nec, su ma atanj to asôm gêdênj enj gebe “Aêac awi Aiguptu sinj kêtû asagenja.” ’ ’

21 Ma Mose kêsôm gebe “Aê gamoa gawij sinwaga 600,000 ma aôm kôsôm gebe ‘Aê oc jakênj gwada êndênj amac anij êtôm ajônj samuc tenj.’

22 Êsêac sêmbuc domba to bulimakao e êtôm êsêac me. Me i gwêcna samob sêpi tagenj, go êtôm êsêac me.”

23 Mago Apômtau kêsôm gêdênj Mose gebe “Amboac ondoc, Apômtau lêma kêtû dambê me. Galoc aôm oc ôlic gebe njoc binj, tanj gajac mata gêdênj aôm nanj, oc njanô me masi.”

Sêkênj laumata 70 sêjam Mose sa

24 Go Mose kêsâ gêja ma kêsôm Apômtaunê binj gêdênj lau, ma kêjalij lau 70 sa anja lau Israel nêj laumata ma kêdênanj êsêac sêkô sêgi lômbec auc.

25 Su, go Apômtau kêsêp gêmênj totaogenj mênkêsôm binj gêdênj Mose ma kêkôc njalau, tanj kêpi Mose nanj, njagêdô su, ma kêkênj gelom laumata 70. Njalau gelom êsêac e sep tagenj seoc binj lasê njapanj.

26 Ma njac luagêc gacgenj sêmoa gamênj becja. Njac tenj nê njâ Eldad, ma tenj nê Medad. Ma njalau gelom êsêagêc gêwiñ. Êsêagêcnênj njâ kêsêp laumatanênj njâemôkê gêwiñ, tagenj êsêagêc sêsa lômbec sêja sêwiñ atom. Mago êsêagêc seoc binj lasê sêmoa gamênj becja.

27 Ma njapalê tenj kêlêti gêdênj Mose gêja ma kêsôm gêdênj enj gebe “Eldad agêc Medad seoc binj lasê sêmoa gamênj becja.”

²⁸ Go Mosenê sakinwaga Nun latu Josua, tañ Mose kêjalij enj sa gêwiñ laumata nan, kêsôm gebe “O ñoc ñatau Mose, ônac jao biñ tau êndênj êsêagêc.”

²⁹ Mago Mose kêsôm gêdênj enj gebe “Aôm gobe ômêtôc êsêagêc ôjô aê su me. Aê gabe Apômtau êkênj nê Nalau êpi nê lau samob e samob seoc biñ lasê.”

³⁰ Su, go Mose to lau Israel nêñ laumata sêmu sêja gamênj kêtiam.

Kêmbico

³¹ Go Apômtau kêkênj mu kêsêlênj ma kejonj kêmbico anja gwêc gêmênj. Mu tau kêpalip kêmbico kêsêp gamênj becña e gêjam gamênj, tañ kêgi gamênj becña nan, auc samucgeñ. Lau embe sêsêlênj oc samuc teñ sêmu sêsa me oc samuc teñ sêmu sêsô, oc têtap kêmbico sa ñapanj. Kêmbico sêngônj taunj ñaô-ñaô e ñadani kêtôm kêdabinj meta samuc teñ luagêc.

³² Tec lau dêdi gêdênj bêc tonanj ma sejonj kêmbico oc samuc ma gêbêc samuc ma ñageleñ oc samucgeñ kêtiam. Lau, tañ sejonj sêjac ñawae atom nan, têtap gadob 10 sa. Êsêac têta gêñ tau e gêjam nanj gamênj becña auc gebe ñakelenj êsa.

³³ Êsêac sêsac gwada tau e têdanjônj su atom, ma Apômtau têtac ñandanj kêsa gêdênj lau tau, tec gêjac êsêac ña gêmac kapôênj teñ.

³⁴ Kêtu tonanj sêsam gamênj tonanj gebe Kibrot-Hatawa, gebe sêsunj lau matenj katu gwadana anja tonanj.

³⁵ Êsêac dêdi anja Kibrot-Hatawa ma sêlêlênj sêja Hasarot. Ma êsêac sêmoa Hasarot tau.

12

¹ Miriam agêc Aron sêli awenj sa gêdênj Mose kêtü awê Kusña, tañ enj gêjam kêtü nê awê nan, gebe enj gêjam awê Kusña teñ.

² Ma êsêagêc sêsôm gebe “Apômtau kêsôm biñ gêdênj Mose taugenj biññanô me masi. Enj kêsôm gêdênj aêagêc gêwiñ atom me.” Ma Apômtau gêñô biñ tau.

³ Mose enj ñac malô kêlêlêc lau samob, tañ sêmoa nom ñagamênj nan, su.

⁴ Ma ñagaôgeñ Apômtau kêsôm gêdênj Mose agêc Aron ma Miriam gebe “Amac lau têlêac asa andênj becobo takac saña ana.” Ma êsêac têlêac sêsa awê sêja.

⁵ Ma Apômtau kêsêp totaogenj mênkêkô becobo ñakatam ma gêmôêc Aron agêc Miriam, go êsêagêc sêsa jatêtu gasuc enj.

⁶ Go enj kêsôm gebe “Anjô aênjoc biñ. Embe propete teñ êmoa amac ñalêlôm, go aê Apômtau jaoc tauc lasê êndênj enj ña gêñ ñakatu ma janam biñgalôm jawin enj ña mê.

⁷ Mago lênj jaoc tauc lasê êndênj ñoc sakinwaga Mose êtôm tonanj atom. Aê kakênj enj gebe ejop aênjoc andu ñagênjêlôm samob.

⁸ Aêagêc ajam biñgalôm aôc taunja awenjkasi. Aê kasôm biñ gêc awêgeñ ma kasin biñ teñ ôkwi atom. Enj gêlic Apômtau kêpi ñanô. Kêtu asagenja amagêc atêc taôm atom ma asôm biñ kêpi ñoc sakinwaga Mose.”

12:9-16 Miriam gêli awa sa gêdênj Mose ma ñagêjô kêtap enj sa ñaminj.

13

Mose kêsakinj kelenwaga 12 sêja Kanaan

¹ Ma Apômtau kêsôm gêdênj Mose gebe

² “Osakinj lau gebe sêkênj kelenj gamênj Kanaan, tañ gabe jakênj êndênj lau Israel nan. Ôsakinj nêñ laumata tagenj-tagenj êtôm tamenjinênj gôlôacmôkêgeñ.”

³ Amboac tonanj Mose kêdaguc Apômtaunê jatu ma kêsakinj lau, tañ têtü lau Israel nêñ laumata nan, dêdi anja gamênj sawa Paran sêja.

13:4-24 Kelenwaga, tañ sêja Kanaan nan, nêñ ñaê kêsêp ñamadinj tonec. Ma Mose kêjatu kôm gêdênj êsêac.

Kelerwaga sêmu sêmêj

- ²⁵ Êsêac sêkêj keler gamêj tau kêtôm bêc 40 su, go sêmu sêja kêtiam.
- ²⁶ Êsêac sêsêlêj e sêo lasê dêdêj Mose agêc Aron ma lau Israel nêj gôlôac samob anja Kades, tañ gêc gamêj sawa Taran nañ. Êsêac sêjac miñ nêj biñ gêdêj êsêac to gôlôac samob ma têtôc gamêj tau njakananô gêdêj êsêac.
- ²⁷ Ma êsêac sêjac miñ gêdêj Mose ma sêsôm gebe “Aêac jaaô lasê gamêj tau kêtôm aôm kôsakiñ aêac. Gamêj tau gamêj, tañ su to lêp keseler nañ. Ma gamêj tau njakananô tonec.
- ²⁸ Mago lau, tañ sêngôn gamêj tau nañ, lau njaja ma tunbôm kêgi nêj malac kapôêj auc. Ma teñ, aêac alic Anaknê wakuc.
- ²⁹ Lau Amalek sêngôn gamêj Negeb, lau Het to Jebus ma Amor sêngôn lôc ma lau Kanaan sêngôn gwêclêdanj to bu Jordan njatali.”
- ³⁰ Mago Kaleb gêjam malô launêj njalêlôm kêkô Mose lanônêmja ma kêsôm gebe “Aêac tapi gamêj tau seberj tana ma tajanjo gamêj su, gebe aêac tatôm gebe taku gamêj tau tulu.”
- ³¹ Go lau, tañ sêpi gamêj tau sêwiñ enj sêja nañ, sêsôm gebe “Aêac tatôm gebe tapi dandêj lau tônê tana atom, gebe êsêac lau njaja sec sêlêlêc aêac su.”
- ³² Êsêac sêgôlinj biñ kêpi gamêj, tañ jasekeler nañ, ma sêsôm gêdêj lau Israel gebe “Gamêj, tañ aêac ajac laoc to akeler nañ, gamêj kainj teñ, tañ geserj lau gamêj tañja su. Ma lau samob, tañ alic anja gamêj nañ, lau waso-waso sec.
- ³³ Ma aêac alic lau njadambê kapôêj sec anja tônê. Lau tau Anaknê lau. Ma aêac asaê tañ gebe saujanô atôm wagô, ma êsêac sêlic aêac saujanô atôm wagô amboac tonanjen.”

14

Lau sêli awer sa gêdêj Apômtau

- ¹ Go lau samob sêpuc tanjiboa sa ma têtanj gêdêj gêbêc samuc tonanj.
- ² Ma lau Israel samob sêli awer sa gêdêj Mose agêc Aron ma samob sêsôm gêdêj êsêagêc gebe “Ojae, aêac tamac êndu anja Aiguptumanj me tamac êndu anja gamêj sawa tonecmanj.
- ³ Apômtau gebe êwê aêac natasa gamêj tônê êtu agenja. Enj gebe sinj enserj aêac su to njacjo sêjanjo aêacnêj lau to gôlôac njasec-njasec me. Aêac embe tamu tana Aiguptu, oc êmoasiñ aêac êlêlêc su atom me.”
- ⁴ Go sêsôm gêdêj tañ gebe “Aêac tajalinj nêj laumata teñ sa ma tamu tana Aiguptu.”
- ⁵ Go Mose agêc Aron sêu tañ e lanônjanô jagêdêj nom lau Israel nêj gôlôac samob sêlic.
- ⁶ Ma Nun latu Josua agêc Jepune latu Kaleb, njacagêc, tañ sekelerj gamêj tau sêwiñ lau njagêdô nañ, sêkac nêj njakwê gêngic
- ⁷ ma sêsôm gêdêj lau Israel nêj gôlôac samob gebe “Gamêj, tañ aêac ajac laoc ma akelerj nañ, gamêj njajamanô.
- ⁸ Apômtau embe êlic aêac njam, go êwê aêac tasa gamêj tau tana ma êkêj êndêj aêac. Su to lêp keselerj njamala tônê.
- ⁹ Tagerj ali awem sa êndêj Apômtau atom, ma atêc lau gamêj tônêja atom, gebe êsêac oc têtô aêacnêj mo ma nêj lamu gêc su anja êsêacnêj. Ma Apômtau gêmoa gêwiñ aêac. Atêc êsêac atom.”
- ¹⁰ Ma gôlôac samob sêsôm sebe têtuc êsêagêc nj poc êndu.
- Go Apômtaunê njawasi geoc tau lasê gêdêj lau Israel samob anja lômbec.

11 Ma Apômtau kêsôm gêdêñ Mose gebe “Aê gagôm gêñtalô anğa êsêacnêñ, mago lau tau lañôn gelo aê ñapan to sêkêñ gêwiñ aê atom nec, sebe sêñgôm e êndêñ ondocgen.

12 Aê gabe jakônin êsêac ña kole to jansen êsêac su ma jakêñ aôm ôtu lau-m kapôêñ to ñaclai ôlêlêc êsêac su.”

13 Mago Mose kêsôm gêdêñ Apômtau gebe “Lau Aiguptu oc sêñô ñawae gebe aôm gôwê lau tonec tonçlaigen sêsa anğa êsêacnêñ sêmêñ.

14 Êsêac oc sêsôm bin tau ñawae êndêñ lau, tañ sêñgôn gamêñ tônê nan. O Apômtau, êsêac sêñô ñawae gebe aôm taôm gômoa lau tonec ñalêlôm ma goc taôm lasê gêdêñ êsêac sêlic ña mateñanô. Êsêac sêñô gebe nêñ tao kêkô lau Israel ñaô ma nêñ tao majan kêsêlêñ gêwiñ êsêac gêdêñ ocsalô to tao ja gêdêñ gêbêc.

15 Embe onsen lau tonec su wen tagen êtôm ñac tagen, go lau tomôkê-tomôkê, tañ sêñô aôm ñawae nan, oc sêsôm gebe

16 ‘Kec, Apômtau gêjac mata gamêñ gêdêñ lau Israel ma kêtôc lêma gebe êkêñ gamêñ tau êndêñ êsêac, mago en kêtôm atom, gebe êwê êsêac nasêsa gamêñ tau, tec gesen êsêac su anğa gamêñ sawa.’

17 O Apômtau, galoc aê jaten aôm gebe ôwa nêñ ñaclai sa êtôm bin, tañ taôm kôsôm nan gebe

18 ‘Apômtau en gê bin tôn ma nê têtac gêwiñ tengeñña ñatêku masi. En kêsuc launêñ sec to sêgêli binña ôkwi. Mago en oc êlic bin ñagêjônña sin samucgen atom. En oc êkêñ tameninêñ sec ñagêjô êndêñ latuñi to dêbuñi ma abenji.’

19 Aê jaten aôm, ôsuc lau tonec nêñ sec ôkwi êtu nêñ têtac gêwiñ tengeñ kapôêñña ma êtu kôsuc lau tonec nêñ bin ôkwi gêdêñ tañ sêwi Aiguptu sin e mêngeñ galoc nanña.”

Apômtau kêmêtôc lau Israel

20 Apômtau kêsôm gebe “Aê oc kasuc êsêacnêñ bin ôkwi kêtôm nêñ bin.

21 Mago aê gamoa matoc jali ma aêñoc ñawasi oc ênam nom ñagamêñ samob auc, tec jasôm binñanôgen gebe

22 Lau samob, tañ sêlic ñoc ñawasi to ñoc gêñtalô, tê gagôm anğa Aiguptu to gamêñ sawa nê, ma sêsaê aê kêtû dim 10 su to sêñô aê aoc atom nan,

23 oc sêlic gamêñ, tañ gajac mata gêdêñ tamenji to katôc lemoc gebe têtap sa nan, atom. Ma lau samob, tañ lañôn gelo aê nan, oc nasêô lasê gamêñ tau atom.

24 Mago ñoc sakinwaga Kaleb gêwê kain ñalau kain ten ma en taña wamu aê ñapep sawa. Kêtû tonanña aê gabe jawê en êsô gamêñ, tañ en jakêsa su nan êna, ma gamêñ tau êtu ênê wakuc nêñ gamêñ.

25 Galoc lau Amalek to Kanaan sêñgôn gaboan, tec elenña andi ma akac taôm ôkwi amu asa gamêñ sawa asêlêñ asa intêna Gwêckocña ana.”

26 Ma Apômtau kêsôm bin gêdêñ Mose agêc Aron gebe

27 “Gôlôac sec tonec sêli awen sa êndêñ aê e êndêñ ondocgen. Aê ganô lau Israel nêñ bin sêli awen saña, tañ sêgôm gêdêñ aê nan.

28 Ôsôm êndêñ êsêac gebe Apômtau kêsôm gebe ‘Aê gamoa matoc jali, tec jasôm binñanô. Aê gabe janğôm amacnêñ bin, tañ ganô amac asôm kêsô aê tañocsuñ nan, ñanô êsa.

29 Amac samob, tañ nêñ jala kêtû 20 su ma ali awem sa gêdêñ aê nan, nêñ ôlim ê su anğa gamêñ sawa.

30 Binñanô, amac asa gamêñ, tañ katôc lemoc gebe anğôn nan, atom. Jepune latu Kaleb agêc Nun latu Josua taungen nasêô lasê.

³¹ Ma nê m gôlôac nasec-nasec, tañ asôm gebe ñacjo oc sêjanço êsêac su nañ, tec jawê êsêac nasêsa gamêñ tau e sêlic gamêñ, tañ amac adec nañ.

³² Amac taôm nê m ñawêlêlanç oc ênaña ança gamêñ sawa tonec.

³³ Ma amac latômi sejob bôc sêmoa gamêñ sawa êtôm jala 40 ma sêoc amacnê m tañempêc ñagêjô e amac samob aê su ança gamêñ sawa.

³⁴ Amac akelenç gamêñ tau kêtôm bêc 40, tec aôc nê m keso ñagêjô êtôm jala 40. Jala teñ êjô bêc teñ e nê m kauc êsa êpi gêñwapac, tañ ñam kêsêp gawi amac sinça nañ.

³⁵ Aê Apômtau kasôm biñ tonec. Biññanô, biñ tonec oc jañgôm ñanô êsa êndênç gôlôac sec, tañ sêboa taunç sa gêdênç aê. Ança gamêñ sawa tonec êsêac samob oc sênaña ma samob oc sêmac êndu ança tonec.”

Kelençwaga 10, tañ sêkênç gêwiñ atom nañ, sêmac êndu

³⁶ Mago lau, tañ Mose kêsakinç êsêac gebe sekelenç gamêñ ma sêmu sêmênç e sêgôlinç biñ sec kêpi gamêñ tau ma sêli gôlôac samob nêñ ñalêlôm sa gêdênç Mose nañ,

³⁷ lau tau, tañ sêgôlinç biñ sec kêpi gamêñ tau nañ, sêmac êndu sep tagenç, gebe Apômtau gêjac êsêac.

³⁸ Lau, tañ sêja gebe sekelenç gamêñ nañ, samob sêmac êndu, Nun latu Josua agêc Jepune latu Kaleb taunçenç tec sêmoa matenç jali.

Ñacjo sêku lau Israel tulu ança Horma

³⁹ Mose gêjac miñ biñ tonanç gêdênç lau Israel samob, go êsêac têtanç tañiboa kapôênç.

⁴⁰ Ma gêdênç gelenç mata êsêac dêdi jasêpi lôc ñatêpôê ma sêsôm gebe “Ôlic acgom, aêac tec amoa ma abe api gamêñ, tañ Apômtau gêjac mata gêdênç aêac nañ, gebe aêac agôm sec.”

⁴¹ Mago Mose kêsôm gebe “Amac abe ançêli Apômtaunê biñ êtu asagença. Amac oc atôm atom.

⁴² Api ana atom, nê m ñacjo oc sênac amac, gebe Apômtau gêmoa gêwiñ amac atom.

⁴³ Oc andac lau Amalek to Kanaan ma nêñ sinç ensenç amac su, gebe amac akac taôm su ança Apômtaunê, tec Apômtau êmoa êwiñ amac atom.”

⁴⁴ Mago êsêac tetoc taunç sa ñanôgenç, tec sêpi lôc ñatêpôê sêja, tagenç Apômtaunê katapa poacña ma Mose sêwi gamêñ becña sinç atom.

⁴⁵ Go lau Amalek to Kanaan, tañ sêngônç gamêñ lôcña nañ, sêsêp mênçsêku êsêac tulu ma sêjanda êsêac êlinç-êlinç e jagêdênç Horma.

15:1–19:22 Da to daja ñabiñsu ñagêdô gêc môkêlatu tonec ñalêlôm. Biñsu ñagêdô gêwa dabunçwaga to lau Lewi nêñ kôm sa ma kêjatu lau gebe sêpuc êsêac tôñ. Biñsu ñagêdô kêmasanç lau, tañ sêmoasac ñacmatê teñ e têtôm gebe sêlic om sêwiñ gôlôac atom nañ, nêñ lêñ têtû selesc êtiamña. Ma miñ teñ kêsêp môkêlatu tonec gêwiñ gebe Kora gêli awa sa gêdênç Mose agêc Aron ma kêtap ñagêjô sa.

20

Bu kêsa ança poc

¹ Gêdênç ajônç ñamataña lau Israel nêñ gôlôac samob sêo lasê gamêñ sawa Sin ma lau sêlêwanç taunç sêngônç Kades. Ma Miriam gêmac êndu ma sêsunç enç ança tônê.

² Ma gôlôacnênç bu masi, tec sêkac sa jasêli awenç sa gêdênç Mose agêc Aron.

³ Ma lau sêoc gêdô Mose ma sêsôm gebe “Ojae, aêac ananç awiñ ma lasitêwai, tañ Apômtau gêjac êsêac nañmanç.

⁴ Amagêc awê Apômtaunê gôlôac mênçjô lasê gamêñ sawa tonec gebe aêac amac êndu toma bulimakaogenç êtu asagença.

⁵ Amagêc awê aêac awi Aiguptu siñ e aô lasê gamêñ sec tonec kêtû asagenñ. Aêac atôm gebe asê gêñ ten atom. Jambô to wain ma aiñ masi. ma bu anômña masi amboac tonanñen.”

⁶ Go Mose agêc Aron sêwi gôlôac siñ sêja lômbec ñasacgêdô ma sêu taunñ lanñanô jagêdên nom. Go Apômtaunê ñawasi geoc tau lasê gêdên êsêagêc.

⁷ Ma Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe

⁸ “Ôkôc nêñ tôc ma amagêc têwam Aron akac gôlôac sa sêpi tagenñ. Go ôsôm biñ êndên poc ôkô êsêac lanñnêm gebe poc êkên bu. Amboac tonanñ ôngôm bu êsa anña poc êtu êsêacña ma ôkên êndên gôlôac to nên bulimakao sênôm.”

⁹ Ma Mose kêkôc tôc, tañ gêc Apômtaunê gamêñ nanñ, kêtôm Apômtau kêjatu enñ.

¹⁰ Go Mose agêc Aron sêkac gôlôac sa sêpi tagenñ sêkô sêwiñ poc ma kêsôm gêdên êsêac gebe “Amac gêsômtekwa-ñatonwaga, anñ acgom. Aêac oc atôm gebe anñôm bu êsa anña poc ma akên êndên amac me masi.”

¹¹ Go Mose gêoc lêma sa ma gêjac poc ña nê tôc kêtû dim luagêc, ma bu kapên kêsâ, ma gôlôac to nên bulimakao sênôm e kêtôm.

¹² Ma Apômtau kêsôm gêdên Mose agêc Aron gebe “Amagêc akên gêwiñ aê atom to awa aê sa e lau Israel sêlic aê amboac ñac dabunñ atom, tec amagêc awê gôlôac tonec e nasêsa gamêñ, tañ kakên gêdên êsêac nanñ, atom.”

¹³ Bu tonec bu Meriba, gebe lau Israel sêli awenñ sa gêdên Apômtau, ma enñ gêwa tau sa gebe enñ ñac dabunñ.

Lau Edom sêjac jao nên gamêñ gêdên lau Israel

¹⁴ Go Mose kêsakinñ lau jaenña anña Kades dêdên kinñ Edomña sêja, ma sêsôm gebe “Aôm lasim Israel gebe êsôm êndên aôm gebe Aôm kôjala gênwapac samob, tañ kêtap aêac sa nanñac.

¹⁵ Aêac tamemai sêsêp Aiguptu sêja ma anñôn Aiguptu ñasawa balinñ. Mago lau Aiguptu sêgôm aêac toma tamemai sec.

¹⁶ Tec aêac awenñ gêjac Apômtau ma enñ kêkên taña aêac awenñ to kêsakinñ anñela tenñ. Anñela tau gêwê aêac asa anña Aiguptu amênñ. Ma galoc aêac anñôn malac Kades, tañ gêc nêñ gamêñ ñamadinñ nanñ.

¹⁷ Ma galoc aêac atenñ, gebe ôlôc ma aêac asô nêñ gamêñ awac. Aêac oc asa nêñ kôm moña to kôm wainña atom ma anôm bu anña bumata atom. Aêac oc asêlên amoa intênasêgagenñ. Aêac oc awi intêna siñ amu anônña me gasênña atom e aô lasê nêñ gamêñ ñamadinñ ônênña.”

¹⁸ Mago Edom kêsôm gêdên enñ gebe “Ôsa ñoc gamêñ ômônên atom. Embe ôsa ômônên, oc ôndac aênoc siñ.”

¹⁹ Ma lau Israel sêsôm gêdên enñ gebe “Aêac asêlên amoa intênasêgagenñ. Ma aêac to ma bulimakao embe anôm nêñ bu, oc anam ôli bu tau. Aêac abe atenñ tagenñ tonec, gebe asêlên amoa intênasêgagenñ e aô lasê ñamadinñ ônênña.”

²⁰ Mago enñ kêsôm gebe “Aôm ôsa tonec ômônên atom.” Ma Edomnê lau taêsam sêsa dêdên êsêac sêja tonñanñagenñ.

²¹ Amboac tonanñ Edom gedec ma gêlôc, gebe lau Israel sêsa nêñ gamênñagenñ sêna atom, tec lau Israel sêjac jaê enñ.

Aron gêmâc êndu anña lôc Horeb

²² Lau Israel to nên gôlôac samobgenñ sêsêlên e sêo lasê lôc Horeb.

²³ Anña lôc Horeb, tañ kêkô lau Edom nên gamêñ ñamadinñ nanñ, Apômtau kêsôm gêdên Mose agêc Aron gebe

²⁴ “Aron naênwiñ nê lau, gebe enñ êsa gamêñ, tañ kakên gêdên lau Israel nanñ, atom. Enñ êsa atom gebe amagêc ali awem sa to tañempêc gêdên ñoc jatu anña bu Meriba.

²⁵ Amboac tonan ôkôc Aron agêc latu Eleasar ma ôwê êsêagêc sêpi lôc Horeb sêna.

²⁶ Go ôkwalec Aronnê ñakwê su ma ôkêñ êndênj latu Eleasar êsô sa. Ma Aron êmac êndu anja tônê naêwiñ nê lau.”

²⁷ Mose gêgôm Apômtaunê jatu ñanô kêsa ma êsêac sêpi lôc Horeb sêja ma gôlôac samob sêlic.

²⁸ Ma Mose kêkwalec Aronnê ñakwê su ma kêkêñ gêdênj ênê latu Eleasar kêsô sa. Go Aron gêmac êndu anja lôc ônê. Ma Mose agêc Eleasar sêsêp anja lôc sêmênj.

²⁹ Gêdênj tanj gôlôac samob sêlic gebe Aron gêmac êndu nanj, lau Israel nêñ gôlôac samob têtanj tanjboa kêtuj enja kêtôm bêc 30.

21

Lau Kanaan sêjac sinj gêdênj lau Israel

¹ Gêdênj tonan ñac Kanaanja tenj kêtuj kinj Aradja. Enj gêngônj gamênj Negeb. Enj gêñô, gebe lau Israel sêsêlênj sêsa intêna anja Atarimja sêmênj, tec gêjac sinj gêdênj Israel, ma kêkôc lau Israel ñagêdô tôñ jakêkêñ êsêac sêngônj kapoacwalô.

² Go lau Israel têtôc lemenj gêdênj Apômtau ma sêsôm gebe “Aôm embe ôkêñ lau tônê sêsêp aêac lemenj, oc anseñ êsêacnênj malac samob su samucgenj.”

³ Apômtau kêkêñ tanja lau Israel awenj ma gêwi lau Kanaan sinj sêsêp êsêac lemenj. Tec lau Israel sesenj êsêac tonênj malac samob su ma sêsam gamênj tau gebe Horma.

Moac Naclai

⁴ Lau Israel dêdi anja lôc Horeb ma sêsêlênj sepenj Gwêckoc sebe sênac jaê gamênj Edom. Êsêac sêsêlênj sêmoa intêna e lau ôlinj ñakam kêsa.

⁵ Êsêac sêli awenj sa gêdênj Apômtau agêc Mose gebe “Amagêc awê aêac awi Aiguptu sinj gebe amac êndu anja gamênj sawa kêtuj agenja. Gebe mo to bu masi anja tonec ma aêac ôlinj ñakam gênj ñasêpam, tanj aenj amoa nanj.”

⁶ Go Apômtau kêsakinj moac ñaclai gêdênj lau. Moac tau sêñac lau Israel e taêsam sêmac êndu.

⁷ Ma êsêac dêdênj Mose jasêsôm gebe “Aêac agôm sec gebe ali awenj sa gêdênj amagêc Apômtau. Otenj Apômtau, gebe êkôc moac su anja aêacma.” Amboac tonan Mose ketenj Apômtau kêtuj lauñ.

⁸ Go Apômtau kêsôm gêdênj Mose gebe “Ômansanj moac ñaclai tenj ñakatu ma ôjac sa naêkô. Ma lau samob, tanj moac gêñac êsêac nanj, embe matenj ê moacki tau, nanj sêmoa matenj jali.”

⁹ Amboac tonan Mose kêmasanj moacki tenj ma gêjac sa jakêkô. Ma moac embe êñac ñac tenj, go ñac tau mata ê moacki tau ma êmoa mata jali.

21:10-35 ñamadinj tonec kêsa gamênj to malac samob, tanj lau Israel sêô lasê gêdênj tanj sêsêlênj sêmoa gamênj sawa nanj sa. *

22

Balak kêkalem Bileam

¹ Go lau Israel dêdi jasê nêñ becobo kêkô Moabnênj gaboanj anja Jordan ñamakenj ônênja kêkanônj malac Jeriko.

² Ma Sipor latu Balak gêlic gênj samob, tanj lau Israel sêgôm gêdênj lau Amor nanj.

³ Ma lau Moab têtêc lau Israel gebe lau taêsam ñasec ma êsêac sêmoa tonênj ñalêlôm ñatutuc kêlêlêc su kêtuj lau Israelja.

* 21:9: Horma ñam gebe sesenj sêjañ.

⁴ Ma êsêac sêsôm gêdêḅ lau Midian nêḅ laumata gebe “Ojae, galoc lau Israel nêḅ tonḅ kapôêḅ oc sêniḅ gêḅ samob, taḅ gêc aêacḅa naḅ, su amboac bulimakao seḅ gêgwaḅ aḅga kôm.” Ma Sipor latu Balak kêtḅ lau Moab nêḅ kiḅ gêdêḅ ḅasawa tonḅ.

⁵ Ma eḅ kêsakiḅ lau jaenḅa gêdêḅ Beor latu Bileam, taḅ gêḅgôḅ malac Petor, taḅ gêc gamêḅ Amauḅa aḅga bu Euprat ḅatali. Lau jaenḅa sebe sêkalem eḅ ma sêsôm gêdêḅ eḅ gebe “Ôlic acgom, lau-m teḅ sêwi Aiguptu siḅ sêmêḅ sêjam gamêḅ auc samucgeḅ mêḅsêḅgôḅ sêkanôḅ aêac.

⁶ Amboac tonḅ ômôêḅ sebeḅ mêḅôpuc boa lau tônê êtu aêḅa, gebe lau tau ḅajaḅa sêlêlêc aê su. Embe ôpuc boa êsêac, oc moae jatôm, gebe jaku êsêac tulu ma jajanda êsêac e sêwi gamêḅ siḅ, gebe aê kajalagac aôm embe ônam mec ḅac teḅ, oc êtap mec ḅanô sa, ma embe ôpuc boa ḅac teḅ, oc êtap kôpuc boa ḅaḅanô sa amboac tonḅgeḅ.”

⁷ Ma lau Moab to lau Midian nêḅ laumata dêdi ma sêkôc ḅaôli Bileam eoc biḅ lasêḅa gêwiḅ. Êsêac jasêô lasê dêdêḅ Bileam ma sêsôm Balaknê biḅ gêdêḅ eḅ.

⁸ Ma eḅ kêsôm gêdêḅ êsêac gebe “Anêc awiḅ aê êndêḅ êmbêc tonec, go jasôm biḅ êndêḅ amac êtôm Apômtau êsôm êndêḅ aê.” Tec lau Moab nêḅ kasêga sêmoa sêwiḅ Bileam.

⁹ Ma Anôtô gêdêḅ Bileam jakêsôm gebe “Asa lau sêmoa sêwiḅ aôm.”

¹⁰ Bileam kêsôm gêdêḅ Anôtô gebe “Sipor latu Balak, lau Moab nêḅ kiḅ, kêsakiḅ biḅ teḅ gêdêḅ aê gebe

¹¹ ‘Ôlic acgom lau-m teḅ sêwi Aiguptu siḅ sêmêḅ sêjam gamêḅ auc samucgeḅ. Amboac tonḅ ômôêḅ mêḅôpuc boa êsêac, moae jatôm, gebe janac siḅ êndêḅ êsêac ma jajanda êsêac e sêwi gamêḅ siḅ.’ ”

¹² Mago Anôtô kêsôm gêdêḅ Bileam gebe “Ôsêlêḅ ôwiḅ êsêac atom ma ôpuc boa lau tau atom amboac tonḅgeḅ, gebe aê gajam mec êsêac su.”

¹³ Gêdêḅ bêbêcgeḅ Bileam gêdi sa ma kêsôm gêdêḅ Balaknê kasêga gebe “Aêc amu ana nêḅ gamêḅ êtiam, gebe Apômtau gedec gebe aê jasêlêḅ jawiḅ amac.”

¹⁴ Go lau Moab nêḅ kasêga dêdi jasêô lasê gêdêḅ Balak ma sêsôm gebe “Bileam gedec gebe êsêlêḅ êwiḅ aêac êmêḅ.”

¹⁵ Tec Balak kêsakiḅ kasêga ḅagêdô kêtiam. Êsêac lau taêsam to lau towae sêlêlêc lau ḅamataḅa su.

¹⁶ Êsêac sêô lasê dêdêḅ Bileam ma sêsôm gêdêḅ eḅ gebe “Sipor latu Balak kêsôm biḅ tonec gebe ‘Ôndêḅ aê ômôêḅmaḅ, gêḅ teḅ êkô aôm auc atom.

¹⁷ Aê gabe jatoc aôm sa ḅanôgeḅ ma jaḅgôm biḅ samob, taḅ aôm ôsôm êndêḅ aê naḅ, ḅanô êsa. Amboac tonḅ ômôêḅ mêḅôpuc boa lau tônê.’ ”

¹⁸ Mago Bileam gêjô Balaknê sakiḅwaga awenḅ gebe “Silber to gold êsô Balaknê andu e mêḅêc gebe êkêḅ êndêḅ aê, mago jatôm gebe jaḅgêli aêḅoc Apômtau Anôtô nê biḅ ḅagec atomanô.

¹⁹ Tagenḅ anêc awiḅ aê êndêḅ êmbêc tonec, gebe jajala biḅ ḅagêdô, taḅ Apômtau oc êsôm êndêḅ aê naḅ.”

²⁰ Ma gêdêḅ gêbêc Anôtô gêdêḅ Bileam jakêsôm gêdêḅ eḅ gebe “Lau tonḅ sêmêḅ gebe sêkôc aôm me. Amboac tonḅ ôndi ma ôsêlêḅ ôwiḅ êsêac. Mago ôḅgôm biḅ, taḅ aê jajatu aôm naḅgeḅ, ḅanô êsa.”

Aḅela ma Bileamnê donḅi

²¹ Amboac tonḅ Bileam gêdi gêdêḅ bêbêc kanucgeḅ. Eḅ kêpô ômbiḅkap kêsêp nê donḅi ma kêsêlêḅ gêwiḅ lau Moab nêḅ kasêga.

²² Mago Apômtau têtac nandan kêsa gêdêñ en gebe en gêdi gêja. Ma Apômtaunê aņela kêkô intêna auc en, tañ gêñgôn donki ñaô ma nê sakiñwaga luagêc sêsêlêñ sêwiñ en nañ.

²³ Donki gêlic Apômtaunê aņela kêkô intêna auc ma aņela kêmêgôm siñ ñamata teñ. Tec donki gêwi intêna siñ ma kêsêlêñ kêsêp kômlêlôm. Tec Bileam gêjac en gebe êmu êsa intêna êna êtiam.

²⁴ Go Apômtaunê aņela jakêkô intêna gasuc-gasuc, tañ kêsa kôm wainja ñalêlôm nañ, gebe tuñbôm kêkô intêna makeñ-makeñ.

²⁵ Donki gêlic Apômtaunê aņela, tec jagêjac tuñbôm ñamakeñ e kêkapiñ Bileam akaiñ tôñ tamiñ tuñbôm, tec Bileam gêjac en kêtiam.

²⁶ Go Apômtaunê aņela gêmuñ gêja kêkô gamêñ, tañ intêna ñasawa kêtου sauñ nañ, ma ñasawa teñ gebe donki êmônin êsa anô me gasêña gêc atom.

²⁷ Donki gêlic Apômtaunê aņela, go gêu tau kêsêp jagêc. Ma Bileam têtac nandan kêsa ma gêjac donki ña nê têtac.

²⁸ Go Apômtau gêña donki awasuñ ma kêsôm gêdêñ Bileam gebe “Aê gagôm asageñ gêdêñ aôm, tec gôjac aê kêtου dim têtêac nec.”

²⁹ Bileam kêsôm gêdêñ donki gebe “Aê gajac aôm gebe gôjam ôwê gêdêñ aê. Aê gabe embe jakôc siñ teñ êsêp lemoc, oc janac aôm tomatêgeñ.”

³⁰ Go donki kêsôm gêdêñ Bileam gebe “Aê katu nêñ donki, tañ gônğôn ñaô geden tôñgeñ e mênğêdêñ galoc me masi. Aênoc mêtê gebe janğôm aôm kwalec amboac tonec me.” Ma en kêsôm gebe “Masi.”

³¹ Go Apômtau gêgôm Bileam mataanô kêpoa lasê e gêlic Apômtaunê aņela kêkô intêna to lêma kêmêgôm siñ ñamata. Ma en gewec to gêu tau jagêc lanğanô gêdêñ nom.

³² Go Apômtaunê aņela kêsôm gêdêñ en gebe “Aôm gôjac nêñ donki kêtου dim têtêac kêtου agenña. Ôlic acgom, aê tec gamêñ gebe jakô aôm auc, gebe aê galic aôm kôsa intêna keso.

³³ Donki gêlic aê ma gêjac jaê aê kêtου dim têtêac. Embe ênac jaê aê atom, oc janac aôm êndu biññanôgeñ, ma donki tau oc êmoa mata jali.”

³⁴ Go Bileam kêsôm gêdêñ Apômtaunê aņela gebe “Aê gagôm sec. Aê gajam kauc gebe kôkô intêna auc aê atom, Amboac tonañ embe ôlic sec, nañgo jamu jana êtiam.”

³⁵ Go Apômtaunê aņela kêsôm gêdêñ en gebe “Ôsêlêñ ôwiñ lau tau. Mago ôsôm biñ tageñ, tañ aê oc jajatu aôm nañgeñ.” Amboac tonañ Bileam kêsêlêñ gêwiñ Balaknê kasêga.

Bileam agêc Balak

³⁶ Balak gêñô Bileam gêmêñ ñawae, tec gêdi kêpuc en tôñtôn gêja Moabnê malac, tañ gêc bu Amon ñatali aņga gamêñ tau ñamadiñ jaêcgeñ nañ.

³⁷ Balak kêsôm gêdêñ Bileam gebe “Aôm gôdêñ aê gômôêñ atom kêtου asageñña. Aê kakêñ jaen to kakalem aôm atom me. Aôm gobe aê oc katôm gebe jatoc aôm sa atom me.”

³⁸ Bileam gêjô en awa gebe “Ôlic acgom, aê tec gadêñ aôm gamêñgac. Mago aê oc katôm gebe jasôm biñ me masi. Aê oc jasôm biñ tageñ, tañ Anôtô êkêñ êsêp aocsuñ nañgeñ, lasê.”

³⁹ Go Bileam kêsêlêñ gêwiñ Balak e sêo lasê Kiriati-Husot.

⁴⁰ Ma Balak kêkêñ bulimakao to domba kêtου da ma kêsakiñ ñagêdô gêdêñ Bileam to kasêga, tañ sêmoa sêwiñ en nañ.

⁴¹ Ma gêdêñ bêbêcgeñ Balak kêkôc Bileam jakêpi Bamot-Bal. Aņga ônê en gêlic lau Israel nêñ gamêñ becña ñagêdôgeñ.

23

¹ Ma Bileam kêsôm gêdêñ Balak gebe “Ômboa altar 7 sa êtu aêña, go ôkêñ-bulimakao kapoac 7 to domba kapoac 7 êndêñ aê.”

² Balak gêgôm kêtôm Bileam kêsôm ma agêc sêkêñ bulimakao kapoac ten ma domba kapoac ten kêtû daja gêsac altar 7 tau ñaô kêtômgen.

³ Ma Bileam kêsôm gêdêñ Balak gebe “Ôkô ôwiñ nêñ daja, ma aê gabe jana. Moae Apômtau oc mênêlic aê. Ma biñ, tañ enj êtôc êndêñ aê nan, oc janac minj êndêñ aôm.” Go enj kêpi lôc sawa tenj gêja.

Bileam gêjam mec lau Israel

⁴ Ma Anôtô mênêgêlic Bileam ma Bileam kêsôm gêdêñ enj gebe “Aê gaboa altar 7 sa ma kakêñ bulimakao kapoac tenj ma domba kapoac tenj kêtû daja gêsac altar 7 ñaô kêtômgen.”

⁵ Ma Apômtau kêkêñ biñ kêsêp Bileam awasunj su, go kêsôm gêdêñ enj gebe “Ômu ôndêñ Balak ôna ma ôsôm biñ tonec êndêñ enj.”

⁶ Go Bileam gêmu gêdêñ Balak gêja ma Balak to lau Moab nêñ kasêga samob sêkô sêwiñ ênê daja.

⁷ Go Bileam gêôc awa sa ma kêsôm gebe
“Lau Moab nêñ kinj Balak kêkôc aê anja lôc oc kêpiña Aram gamêñ ma kêsôm gebe

‘Ômôêñ ôpuc boa Jakob êtu aêña.

Ômôêñ ônac jatu Israel.’

⁸ Mago aê japuc boa ñac, tañ Anôtô kêpuc boa enj atom nan, amboac ondogenj.

⁹ Gebe aê kakô lôc ñatêpôê ma galic enj, kakô gamêñ ñabau ma matoc gê enj.

Lau-m tenj, tê sênêgônj nêñ ñasawa tenj tauñña nê, sedec gebe sênêgônj sêwiñ lau samuc.

¹⁰ Asa kêtôm gebe êsa Jakobnê kekop sa.

Asa kêtôm gebe êsa Israelnê lau ñatonj sa.

Aê jamac êndu jatôm lau gêdêñ ma janac dabinj ñoc lêñ êtôm êsêac sêjac dabinj nêñmanj.”

¹¹ Go Balak kêsôm gêdêñ Bileam gebe “Aôm gôgôm aê amboac ondoc. Ôlic acgom, aê kakêñ biñ aôm gebe ôpuc boa ñoc ñacjo, mago galoc aôm gôjam mec êsêac.”

¹² Bileam gêjô enj awa gebe “Amboac ondoc, aê tañoc wamu ma jasôm biñ, tañ Apômtau kêkêñ kêsêp aê aocsunj nan, atom me.”

¹³ Balak kêsôm gêdêñ enj gebe “Mênêwiñ aê ma aêagêc tana gamêñ tenj. Anja ônê aôm oc ôlic Israel, mago ôlic samucgenj atom, ôlic ñagêdô, tañ mênêkêsi aêacña nanjenj. Ma anja tônê ôpuc boa êsêac êtu aêña.”

¹⁴ Ma enj gêwê Bileam kêpi dibwaganêñ kôm, tañ gêc lôc Pisga ñatêpôê nan, gêja. Go enj gêboa altar 7 sa ma kêkêñ bulimakao kapoac tenj ma domba kapoac tenj kêtû daja gêsac altar 7 tau ñaô kêtômgenj.

¹⁵ Go Bileam kêsôm gêdêñ Balak gebe “Ôkô ôwiñ nêñ daja, ma aê najalic Apômtau anja lôc ñamakerj ônêña.”

¹⁶ Ma Apômtau mênêgêlic Bileam ma kêkêñ biñ kêsêp enj awasunj ma kêsôm gebe “Ômu ôndêñ Balak ôna ma ôsôm biñ tonec.”

¹⁷ Go Bileam gêmu gêdêñ Balak gêja ma Balak to lau Moab nêñ kasêga samob sêkô sêwiñ ênê daja. Ma Balak kêsôm gêdêñ enj gebe “Apômtau kêsôm biñ amboac ondoc.”

¹⁸ Go Bileam gêôc awa sa ma kêsôm nê biñ tau gebe
“O Balak, ôndi ma ôñô biñ.

O Sipor latu, ôkêñ tanam aê.

¹⁹ Anôtô en ñamalac atom, gebe ênsau biñdansañ.

En ñamalac ten latu atom, gebe ênam nê biñ ôkwi.

Biñ, tan en kêsôm nañ, gêgôm kêtú anô atom me.

Biñ, tan en gêjac mata nañ, gêgôm ñanô kêsá atom me.

²⁰ Ôlic acgom, en kêjatu aê gebe janam mec.

En gêjam mec su, tec katôm, gebe janam mec tau ôkwi atom.

²¹ Gêñwapac ten gêc Jakob ñalêlôm atom,

ma ñakeso ten gêc Israel ñalêlôm atom amboac tonanjen.

Nê Anôtô gêmôa gêwiñ en

ma lasê kêtan kêtú êné kinña.

²² Anôtô, tan gêwê en gêwi Aiguptu sin nañ,

kêkêñ ñaclai gêdêñ en kêtôm bôcgabuñ ñajabo.

²³ Biñ beñña ten kêtôm gebe ensen Jakob atom,

ma biñ sêpuc boaña ten ensen Israel atom.

Galoc sêsôm kêpi Jakob to Israel gebe

‘Anôtô gêgôm gêñsêga kaiñ ten.’

²⁴ Alic lau tau acgom. Êsêac têtôm lewe têna gêdi sa.

Êsêac têtôm lewe kêpuc tau gêdi kêkô.

En êlêwan tau atom e êniñ gwada su

ma ênôm gwada, tan gêjac nañ, ñadec.”

²⁵ Go Balak kêsôm gêdêñ Bileam gebe “Aôm kôpuc boa êsêac atom, tec ônam mec êsêac atom amboac tonanjen.”

²⁶ Bileam gêjô en awa ma kêsôm gêdêñ Balak gebe “Biñ samob, tan Anôtô kêjatu nañ, aê oc janğôm ñanô êsa. Aê kasôm biñ tonec gêdêñ aôm me masi.”

²⁷ Balak kêsôm gêdêñ Bileam gebe “Ômôêñ acgom, aê gabe jawê aôm ôna gamêñ ten. Moae Anôtô oc êlic ñajam gebe aôm ôpuc boa êsêac êtu aêña anğa ônê.”

²⁸ Go Balak gêwê Bileam kêpi lôc Peor ñatêpôê gêja. Anğa ônê en gêlic gamêñ sawa.

²⁹ Ma Bileam kêsôm gêdêñ Balak gebe “Ômboá altar 7 sa êndêñ aê anğa tonec ma ôkôc bulimakao kapoac 7 to domba kapoac 7.”

³⁰ Balak gêgôm kêtôm Bileam kêsôm ma kêkêñ bulimakao kapoac ten to domba kapoac ten kêtú daja gêsac altar 7 tau ñaô kêtômgen.

24

¹ Bileam gêlic gebe Apômtau gêlic ñajam, gebe ênam mec Israel, tec gêja kêtôm têm ñagêdô gebe êtap puc saña atom. En lanğânô gêdêñ gamêñ sawagen.

² En gêôc mataanô sa ma gêlic Israel sêngôn toton-toton têtôm nêñ gôlôacmôkêgen. Ma Anôtônê ñalau mênkêpi en,

³ go gêôc awa sa ma kêsôm nê biñ tau gebe

“Beor latu Bileam, ñac, tan mata gêlac nañ, nê biñ tonec.

⁴ Ñac, tan gêñô Anôtônê biñ to gêlic gêñ, tan ñaniniñ ñatau geoc lasê ma gêu tau jagêc tomata gêmôbgen atom nañ, nê biñ tonec.

⁵ O Jakob, nêñ becobo e ñajamanô.

O Israel, nêñ gamêñ gônğônña e ñajam êndu,

⁶ kêtôm gaboñ tapa baliñ,

kêtôm kôm, tan gêc bugala nañ,

kêtôm môsê, tan Apômtau kêsê nañ,

kêtôm kaseda anğa bu ñatali.

⁷ Êsêacnêñ kôm moña êpô lêna bu atom,

gebe bu oc êpoac kôm ñalêlôm.

Êsêacnêñ kin kapôênj kêlêlêc Agag su
ma tetoc ênê gôlinj kinña ñawae sa êlêlêc su.

⁸ Anôtô, tañ gêwê enj gêwi Aiguptu sinj nanj,
kêkêñ ñaclai gêdênj enj kêtôm bôcgabuñ tojabo.

Enj oc êndanğôñ lau tomôkê-tomôkê, tañ têtû ênê ñacjo nanj,
ma oc êtuc nêñ ñatêkwa e popoc-popocgenj,
ma nê sôb oc esenjenj nêñ ñacjo.

⁹ Enj kêluñ tau gêc kêtôm lewe,
kêtôm lewe têna. Asa gebe êkalom e êndi sa.

Ma ñac, tañ êpuc boa aôm nanj, êtap êpuc boa aôm ñagêjô sa.”

¹⁰ Go Balak têtac ñandanj kêsa gêdênj Bileam, tec kêtuc lêma kêpi tau ma kêsôm
gêdênj Bileam gebe “Aê kakalem aôm, gebe ôpuc boa ñoc ñacjo, mago aôm gôjam
mec êsêac kêtû dim têlêac.

¹¹ Ôêc su, ômu ôna nêñ gamênj. Aê gabe jatoc aôm sa, mago Apômtau tau
kêgaminj aôm waem.”

¹² Bileam gêjô enj awa gebe “Aê kasôm gêdênj nêñ lau jaenña, tañ kôsakinj
dêdênj aê sêmênj nanj, su gebe

¹³ ‘Silber to gold embe êsô Balaknê andu e mênjêc, gebe êkêñ êndênj aê, mago
jatôm gebe janğêli Apômtaunê binj atom. Aê oc janğôm sec to ñajam êtôm ñoc
ñalêlôm êkac aênja jatôm atom amboac tonanjenj. Aê jasôm binj tagenj, tañ
Apômtau kêsôm nanjenj.’

¹⁴ Ma galoc jamu jandênj ñoc lau jana êtiam. Amboac tonanğ ômôênj gebe
jasôm binj, tañ lau tônê sênğôm êndênj nêñ lau êtu ñamu nanj, lasê êndênj aôm.”

¹⁵ Ma Bileam gêoc awa sa ma kêsôm nê binj tau gebe
“Beor latu Bileam, ñac, tañ mata gêlac nanj, nê binj tonec.

¹⁶ Ñac, tañ gênğ Anôtônê binj to kêjala Lôlôc Ñatau nê kauc ma gêlic gênj,
tañ Ñanininj Ñatau geoc lasê nanj,
e gêu tau jagêc tomata gêmôbgenj atom nanj, nê binj tonec.

¹⁷ Aê galic ñac tau, mago gêmôa galoc atom.

Matoc gê enj, mago gêmôa ñagala atom.
Utitalata tenj oc mênjêpi anğa Jakobnê,
ma tôc gôlinjña tenj mênjêsa anğa Israelnê.
Ma tôc tau êtuc lau Moab tenjbelenj
to êku Set latui samob tulu.

¹⁸ Gamênj Edom oc êtu ênê gênj,
ma enj êjanğo nê ñacjo Seir nêñ gamênj su,
ma Israelnê ñaclai êsa.

¹⁹ Jakob ênam gôlinj nê ñacjo ma esenjenj lau,
tañ sêsêp sinj sawa nanj su.”

²⁰ Gêdênj tañ Bileam gêlic lau Amalek nanj, gêoc awa sa ma kêsôm nê binj
tonec gebe

“Amalek kêtû lau tomôkê-tomôkê samob nêñ ñamata,
mago êtu ñamu enj oc ênaña.”

²¹ Gêdênj tañ enj gêlic lau Kain nanj, enj gêoc awa sa ma kêsôm nê binj tonec
gebe

“O Kain, nêñ gamênj, tañ gônğônj nanj, ñajanja.
Aôm gôjac nêñ sac gêsac poc kapôênj ñaô.

²² Mago ñacjo oc sensenjenj Kain su.

Têm kêdabinj, go lau Asur sêwê aôm naônğônj kapoacwalô.”

²³ Bileam gêoc awa sa kêtiam ma kêsôm nê binj tonec gebe

“Ojae, Anôtô embe êngôm biñ tonec ñanô êsa,
asa oc êmoa mata jali.

²⁴ Wañ oc êmêñ anğa Kitim, ma êsêac oc sêkôninğ Asur to Eber tøn.
Ma êsêac oc sênaña amboac tonanğen.”

²⁵ Go Bileam gêdi ma gêc gêmu gêja nê gamêñ. Ma Balak gêc kêsa nê intênaña gêja amboac tonanğen.

25:1–27:11 Ñasêbu tonec ñaminğ amboac tonec gebe Anôtô kêpuc boa sakinğ Balña ma kêkêñ ñagêjô gêdêñ lau, tañ sêjam sakinğ anôtô jaba tonanğ. Mose kêsa lau Israel nêñ ñacwaga toôlinğ walôña sa ma gêjac sam nom, tañ Anôtô gêjac mata gêdêñ lau Israel nanğ, gêdêñ gôlôacmôkê kêtôm ñacwaga tonanğ nêñ nambagenğ. *

27

Mose kêjalinğ Josua sa gebe êjô enğ su

¹² Ma Apômtau kêsôm gêdêñ Mose gebe “Ôpi lôc Abarim ônamañ ma ôsala gamêñ, tañ kakêñ gêdêñ lau Israel nanğ.

¹³ Embe ôlic gamêñ tau su, go naôwiñ nêmu lau amboac têwam Aron jagêwiñ êsêac.

¹⁴ Biñ tonec êtap amagêc sa gebe tañempêc anğa gamêñ sawa Sin. Gôlôac sêli awenğ sa gêdêñ aê, ma amagêc akô êsêac lanğônêmu ma awa aê sa anğa bu gebe aê ñac dabuñ nec atom.” Bu tau bu Meriba anğa gamêñ sawa Sin ñamalac Kades.

¹⁵ Ma Mose kêsôm gêdêñ Apômtau gebe

¹⁶ “Aê jatenğ Apômtau, gêñ matenğ jali samob nêñ awenğaô ñaAnôtô, gebe êjalinğ ñac tenğ sa gebe ênam gôlinğ gôlôac.

¹⁷ Ñac tau êsô-êsa êmuñ êsêac ma êwê êsêac sêsô-sêsa, gebe Apômtaunê gôlôac tau têtôm tonğ dombaña, tañ ñacgejob masi nanğ, atom.”

¹⁸ Apômtau kêsôm gêdêñ Mose gebe “Ôkôc Nun latu Josua. Enğ ñac toÑalau ma u lêmam ênsac enğ.

¹⁹ Ôwê enğ naêkô dabuñwaga Eleasar to gôlôac samob lanğônêmu ma ôsakinğ enğ lau samob sêlic.

²⁰ Ôkêñ nêmu ñaclai ñagêdô elom enğ, gebe lau Israel nêñ gôlôac samob tañenğ wamu enğ.

²¹ Enğ naêkô dabuñwaga Eleasar lanğônêmu gebe êtu kênac Urim gebe êtap Apômtaunê taê gêjam sa. Josua êjatu ma Israel nêñ gôlôac samob sêsô-sêsa sêwiñ enğ.”

²² Mose gêgôm biñ, tañ Apômtau kêjatu nanğ, ñanô kêsa ma kêkôc Josua to gêwê enğ jakêkô dabuñwaga Eleasar to gôlôac samob lanğônêmu

²³ ma gêu lêma gêsac enğ to kêsakinğ enğ kêtôm Apômtau kêsôm gêjam Mose awa.

28:1–36:13 Biñ tokainğ-tokainğ kêsêp môkêlatu tonec. Biñ tenğ gebe da to daja, tañ gêjac om to têm toê-toê ñawae nanğ. Biñ tenğ kêkanônğ lauonêñ lêñ têtôc lemenğa. Môkêlatu tenğ gêjac minğ kêpi Israel sêjac sinğ gêdêñ lau Midian ma sêku êsêac tulunğa. Ruben agêc Gad nêñ gôlôac ma Manasenê gôlôac ñamakenğ têtû wakac anğa bu Jordan ñagamêñ gêmu oc kêpiña ñaminğ kêsêp môkêlatu tenğ. Môkêlatu tenğ kêsa gamêñ to malac, tañ lau Israel sêô lasê to sêlêwanğ taunğ gêdêñ sêwi Aiguptu sinğ e sêô lasê gamêñ Kanaan nanğ, sa tomalagenğ. Môkêlatu ñagêdô gêwa gamêñ Kanaan ñamadinğ sa ma kêmasanğ lêñ sênac sam nom êndêñ gôlôacmôkê ñagêdônğa. Biñ ñamuña kêmasanğ biñ sêmetôc lauña to biñ nomlênsêmuña. *

* **24:25:** Agag, ôlic Sam 1. 15:8-33. * **27:23:** Urim kêtû lau Israel nêñ kapoac.

Daiteronomi BINSU NAKÔNIÏNA NABUKU

Gêdêñ tañ lau Israel nêñ intêna gamêñ sawaña kêdabinj gebe ênac pep nañ, êsêac sêo lasê lau Moab nêñ gamêñ ma sêmoa tonañ. Êsêac sêsaê gebe selom bu Jordan ma nasêsa gamêñ Kanaan ma sêjañgo su. Gêdêñ ñasawa tonañ Mose gêjac binjsu to gêjam mêtê nê lau ma ênê binj tonañ kêsêp buku Daiteronomi tonec.

Buku tau ñasêbu aclê gêc awê gebe

1. Mòkêlatu 1-4 Mose gêjac minj kêpi gêñsêga, tañ lau Israel sêsaê gêdêñ tañ sêwi Aiguptu sinj e mênjsêsa Moabnêñ gamêñ nañ. Enj gêjac binjsu nê lau gebe taênj ênam Anôtô gêwê êsêac anja gamêñ sawa tec tañenj wamu enj to sêso enj ñalabu.
2. Mòkêlatu 5-28 Mose gêwa binjsu lemenju ñakôniñña sa. Enj gêlêñ binj lau kêtú binjsu ñamataña ma gêjac binjsu lau gebe sênam sakinj Apômtau taugenj. Enj taê gêjam binjsu toê-toê ñagêdô, tañ ênam gôlinj lau Israel nêñ lêñ anja gamên. tañ Anôtô gêjac mata gêdêñ êsêac nañ, amboac tonanjenj.
3. Mòkêlatu 29-30 Mose gêlêñ binj lau gebe taênj ênam poac, tañ Anôtô kêmoinj gêdêñ êsêac nañ, ñam ma kêjatu êsêac gebe sêlôc êtu tônj gebe sêngôm binj tau ñanô êsa.
4. Mòkêlatu 31-34 Mose gêjam mec Josua gebe êjô enj su ma êtu Anôtônê lau nêñ kasêga. Mose gêjam wê tenj ma kêlambinj Anôtô gebe enj ñac ñañênjosu. Su, go gêjam mec Israelnêñ gôlôacmôkê ma gêmac êndu anja Moabnêñ gamêñ, tañ gêc bu Jordan ñagamêñ gêmu oc kêpiña.

Buku tau ñalôtêna towae tonec gebe Anôtô têtac gêwiñ nê lau, tañ kêjalinj êsêac sa nañ, ma gêjam êsêac sa to gêjam mec êsêac. Nê lau taênj ênam binj tonañ ma têtac êwiñ to tañenj wamu enj gebe sêmoa matenj jali ma têtap Anôtônê moasinj sa ñapanj.

Ñamadinj towae tau gêc 6:4-6. Apômtau Jesu kêsam ñalô dabunj tonec gebe Binjsu kapôênj kêlêlêc ñagêdô su. Binjsu tau gebe “Têmtac êwiñ Apômtau, aômnêm Anôtô, tonêm ñalêlôm samuc ma nêm katôm samuc ma nêm ñaclai samuc êwiñ enjenj (Mat 22:37).”

Mose kêsôm Apômtaunê binj, tañ gêjac mata anja Horeb nañ, lasê kêtiam

¹ Binj tonec Mose kêsôm gêdêñ lau Israel samob anja Jordan ñamakenj ônêña gêdêñ tañ sêmoa gamêñ sawa Araba, tañ gêc gamêñ Paran to Topel ma Laban to Hesarot ma Disahab ñasawa kêkanônj gamêñ Sup nañ.

² Tasêlêñ anja lôc Horeb tasa intêna lôc Seirña e taô lasê malac Kades-Barnea ñasawa kêtôm bêc 11.

³ Ma gêdêñ jala kêtú 40 ñaajônj 11 ñabêc ñamataña Mose kêsôm binj samob, tañ Apômtau kêjatu enj nañ, lasê gêdêñ lau Israel.

⁴ Gêdêñ tañ Apômtau kêku kinj Amorña Sihon, tañ gêngônj Hesbon ma kinj Basanña Og, tañ gêngônj Astarot to Edriña nañ, tulu.

⁵ Anja gamêñ Moabña, tañ gêc Jordan ñamakenj ônêña nañ, Mose gêjac m gebe êwa binjsu tonec sa gebe

⁶ “Apômtau, aêacnêñ Anôtô, kêsôm gêdêñ aêac anja lôc Horeb gebe ‘Amac amoa lôc tonec kêtômgac.

⁷ Andi ma anac têku nêm lêñ êtiam ma asêlêñ ana lau Amor nêñ gamêñ ñabau to êndêñ êsêacnêñ lau jabanña, tañ sêngônj Araba ma gamêñ ñabau to gaboan

ma Negeb to gwêctali ma gamêñ Kanaan to Lebanon e êndêñ bu kapôêñ Euprat nañ.

⁸ Alic acgom, aê kakêñ nom tonañ gêdêñ amac sugac. Asô ana ma akôc ma awê kain nom, tañ Apômtau kêtôc lêma ma gêjac mata gêdêñ amac tamemi, gêdêñ Abraham agêc Isak ma Jakob gebe êkêñ êndêñ êsêac to nêñ wakuc, tañ têndanğuc êsêac nañ.’ ”

1:9–3:39 Mose taê gêjam gêñsêga ñagêdô, tañ kêsa gêdêñ tañ lau Israel sêwi lôc Sinai siñ jasêwê sêmoa gamêñ sawa nañ.

4

Mose gêjac biñsu lau Israel gebe tañeñ wamu Anôtônê biñ

¹ Go Mose kêsôm kêtiam gebe “O Israel, galoc akêñ tañem ñagôliñ to biñsu, tañ jandôñ êndêñ amac nañ, ma anğôm ñanô êsa gebe amoa matem jali ma asa gamêñ, tañ Apômtau, amac tameminêñ Anôtô gebe êkêñ êndêñ amac nañ, ana ma awê kain gamêñ tau êtu nêñ gamêñ.

² Anac têku biñ, tañ aê kajatu amac nañ ñateñ atom to akôc ñalô teñ su atom amboac tonanğeñ. Anğôm Apômtau, amacnêñ Anôtô, nê biñsu, tañ kajatu amac nañ, ñanô êsa.

³ Amac taôm alic gêñ, tañ Apômtau gêgôm anğa Bal-Peor nanğac. Lau samob, tañ sêsap Bal anğa Peorña tônia nañ, Apômtau, amacnêñ Anôtô gesen êsêac su anğa amac ñalêlôm.

⁴ Mago amac, tañ asap Apômtau, amacnêñ Anôtô, tônia ñajaña nañ, tec amoa matem jali e mênğêdêñ galoc.

⁵ Alic acgom, aê kadônia ñagôliñ to biñsu gêdêñ amac kêtôm Apômtau, aêñoc Anôtô, kêjatu aê, gebe amac anğôm ñanô êsa anğa gamêñ, tañ oc asa gebe awê kain êtu amacnêñ gamêñ nañ.

⁶ Amboac tonañ ajop biñsu tau ñapep ma anğôm ñanô êsa, gebe biñsu tonañ êwaka amacnêñ kauc to nêñ ajala mêtêña sa êndêñ tentenlatu sêlic. Êsêac embe sênô ñagôliñ samob tonañ ñai, oc sêsôm gebe ‘Lau-m kapôêñ tonañ êsêac lau tokauc ma lau sêjala mêtêña biññanôgoc.’

⁷ Biññanô, lau-m kapôêñ ondoc oc nêñ anôtô gêmoea êsêac ñagala kêtôm Apômtau, aêacnêñ Anôtô, gêmoea aêac ñagala gêdêñ tēm samob, tañ awenğeñ gêjac eñ nañ.

⁸ Ma lau-m kapôêñ ondoc oc têtap ñagôliñ to biñsu gêdêñ sa, kêtôm biñsu samob, tañ ocsalô tonec kakêñ gêdêñ amac nañ.

Israel taên ênam biñ samob, tañ kêsa anğa lôc Horeb nañ

⁹ “Mago ôlic taôm to ojop katôm ñapep. Ôliñ biñ, tañ gôlic ña matamanô nañ, siñ atom, ma taêm ênam biñ tonañ êtôm bêc ômoa matam jaliña samob. Ônac miñ biñ tau êndêñ nêñ gôlôac to nêñ gôlôacnêñ gôlôac.

¹⁰ Gêdêñ bêc, tañ kôkô Apômtau, aômñem Anôtô, lanônemña anğa Horeb nañ, Apômtau kêsôm gêdêñ aê gebe ‘Ôkac lau sa dêndêñ aê sêmênğeñ gebe jakêñ êsêac sênô ñoc biñ ma jandônia êsêac gebe têtêc aê êtôm bêc samob, tañ sêmoa matem jali anğa nom nañ, ma têndônia biñ tau êndêñ nêñ gôlôac amboac tonanğeñ.’

¹¹ Ma amac tec atu gasuc jaakô lôc ñalabu. Ma ja gelom anğa lôc tau e jagêdêñ undambê, tañ ñakesec to tao ma gêsunğôm kêkôm auc nañ.

¹² Go Apômtau awa kêsa gêdêñ amac anğa ja ñalêlôm. Amac anô biñ ñakicsêa, mago alic ñanô atom, anô awagenğeñ.

¹³ Ma eñ geoc nê poac lasê gêdêñ amac ma kêjatu amac, gebe ajop. Poac tau biñsu 10, tañ eñ keto kêsêp poc tapa luagêc.

¹⁴Ma Apômtau kêjatu aê gêdêñ bêc tonañ gebe jandôñ ñagôlinj to binjsu êndêñ amac, gebe anğôm binj tau ñanô êsa anğa gamêñ, tanj oc asa ana nan, gebe awê kainj êtu amacnêm gamêñ.

Lau Israel sejop tauñ êndêñ anôtôi jaba

¹⁵“Amboac tonañ ajop taôm ñapep. Gêdêñ bêc, tanj Apômtau awa kêsa gêdêñ amac anğa ja ñalêlôm anğa Horeb nan, amac alic ñanô tenj atom.

¹⁶Amboac tonañ alic taôm gebe anğôm binj alôb-alôb ma asap gêñ tokainj-tokainj ñakatu êtu taômña atom. Asap gwam ñac me awê ñakatu atom.

¹⁷Asap bôc nomña to moc, tanj gêlôb gêmoa umbonj ñalabu nan, ñateñ ñakatu atom.

¹⁸Asap gêñ, tanj kêgalab gêmoa nom nan, to i, tanj gêmoa bu nom ñalêlômña nan, ñateñ ñakatu atom.

¹⁹Ma embe ôc matamanô sa e ôlic oc to ajôñ ma utitalata ma undambê ñagêlônj samob, go êlêtôm aôm e otenj mec to ônam sakinj gêñ tau atom. Apômtau, aômnnêm Anôtô, kêkêñ gêñ tau gêdêñ lau samob, tanj sêmoa umbonj ñalabu nan, sêwê kainj.

²⁰Mago Apômtau kêkôc amac ma gêwê amac asa anğa Aiguptu, tanj kêtunj amac kêtôm ja genj ki gêwê nan, amêñ, gebe atu enj taugenj nê lau, kêtôm tanj amoa e gêdêñ galoc.

²¹Ma Apômtau têtac ñandanj gêdêñ aê kêtun amacña. Enj kêtôc lêma ma kêsôm kêtun tônj gebe aê jalom bu Jordan atom ma jasa gamêñ ñajam, tanj Apômtau, amacnêm Anôtô, gebe êkêñ êndêñ amac êtu nêm nomlênsêm nan atom.

²²Tec aê jamac êndu anğa gamêñ tonec, jalom Jordan atom. Amac taômgenj alom e awê kainj gamêñ ñajam tau êtu amacnêm gamêñ.

²³Amboac tonañ ajop taôm ma alinj poac, tanj Apômtau, amacnêm Anôtô, kêmoatinj gêdêñ amac nan, sinj atom. Asap gêñ tokainj-tokainj ñakatu atom, Apômtau, amacnêm Anôtô, gêjac jao gebe anğôm atom.

²⁴Gebe Apômtau, aômnnêm Anôtô, enj ja êndanğac gêñña, enj Anôtô, tanj gêjam lêmunj nê gêñ, gebe têtac êwinj enj taugenj.

²⁵“Amac embe akac gôlôac to gôlôacnêñ gôlôac lasê to atu wakac anğa gamêñ tônê ma embe asap gêñ tokainj-tokainj ñakatu êtu gwam to anğôm gêñ, tanj Apômtau, amacnêm Anôtô, êlic amboac gêñ alôb-alôb nan, e êngôm enj têtac ñandanj êsa,

²⁶go ocsalô tonec jakalem lau undambê to nom sêñô gebe amac malemmê wenj tagenj anğa gamêñ, tanj êtu amacnêm gamêñ êndêñ tanj alom bu Jordan nan. Amac oc amoa gamêñ tau ñasawa balinj atom, oc anaña samucgenj.

²⁷Ma Apômtau êsa amac êlinj-êlinj asêp lau tomôkê-tomôkê ñalêlôm. Ma amac, tanj Apômtau kêpalip amac asêp lau tomôkê-tomôkê ñalêlôm nan, nêm lau ñapopocgenj oc gacgenj sêmoa lau tomôkê-tomôkê ñasawa.

²⁸Ma anğa tônê oc anam sakinj anôtôi, tanj ñamalac lemenj sêsap kêsêp ka to poc nan. Anôtôi tonañ sêlic gamêñ atom, sêñô binj atom, senj gêñ atom, sêñu gêñ ñamalu atom.

²⁹Mago anğa lau tomôkê-tomôkê ñalêlôm aôm oc onsom Apômtau, aômnnêm Anôtô. Ma aôm embe onsom enj tonêm ñalêlôm samuc ma nêm katôm samuc, oc ôtap enj sa.

³⁰Êndêñ bêc ñamu embe gêñwapac samob êpi aôm e ôpô lêna ñanô, go ômu ôndêñ Apômtau, aômnnêm Anôtô, ôna ma tanjam wamu enj awa.

³¹Gebe Apômtau, aômnnêm Anôtô, enj Anôtô taê walôña. Enj oc êwi aôm sinj to ensenj aôm su ma êlinj poac, tanj kêmoatinj gêdêñ tamemi to kêtôc lêma nan, sinj atom.

³² “Ôkip tēm, tañ gējaņa su to gēmuñ aôm nañ, ñabin sa acgom. Ônac m êndên bêc Anôtô kékên ñamalac sēmoa nom nañ ma ôtu kēnac lau, tañ sēngôn umbon ñalabu ñamaken tonecña e êndên ñamaken tônêña nañ, gebe gēnsēga amboac tonec oc kēsa ma lau sēñô binñ ten amboac tonec ñawae su me masi.

³³ Lau-m tenñ sēñô Anôtô awa kēsa anğa ja ñalêlôm gēmên kêtôm aôm gônô, ma sēmoa matenñ jali me.

³⁴ Me anôtô tenñ gēmoa, tañ kēsaê gebe naējaņgo lau-m tenñ su anğa lau-m tenñ ñalêlôm êtu enñ taunğa ma kēsaê êsêac to gēgôm gēñtalô ma gēnsēga to gējac sinñ ña lêma ñajaņa, tañ kēmêtôc nañ, ma kêtakê êsêac ña gēñwapac kainñ tenñ kêtôm Apômtau, amacnēm Anôtô, gēgôm kētu amacña anğa Aiguptu, amac taôm matemanô alic nañ, me.

³⁵ Enñ kêtôc binñ samob tonanñ gêdênñ aôm, gebe ôjala gebe Apômtau enñ Anôtô binñanôgenñ, ma anôtô tenñ gēmoa gēwiñ atomanô.

³⁶ Enñ kékênñ aôm gônô enñ awa kēsa anğa undambê gebe êndônñ aôm ma kékênñ aôm gôlic ênê ja kapôênñ anğa nom to gônô ênê binñ kēsa anğa ja ñalêlôm.

³⁷ Enñ têtac gēwiñ aôm tamamî to kējalinñ êsêacnênñ wakuc sa, ma gēwê aôm kôsa anğa Aiguptu gômôênñ. Enñ tau gēmoa gēwiñ aôm ma gēgôm gēñ tonanñ ña nê ñaclai kapôênñ.

³⁸ Enñ kējanda lau-m kapôênñ-kapôênñ to ñajaņa sêlêlêc aôm su gēmuñ aôm, gebe êwê aôm ôsa êsêacnênñ gamênñ ôna ma êkênñ gamênñ tau êtu nēm nomlênsêm, kêtôm tec gêc galoc nec.

³⁹ Amboac tonanñ ocsalô tonec ôjala ma taêm ênam binñ tau ênêc nēm ñalêlômgenñ gebe Apômtau taugenñ enñ undambê to nom ñaAnôtô. Anôtô tenñ gēmoa atom.

⁴⁰ Kētu tonanñña aôm ôngôm ênê ñagôlinñ to binñsu, tañ ocsalô tonec kajatu aôm nañ, ñanô êsa gebe aôm to nēm gôlôac, tañ sêndanğuc aôm nañ, amoa ñjam to anğônñ ñasawa ñênğenñ anğa gamênñ, tañ Apômtau, aômñnēm Anôtô, êkênñ êndênñ aôm endenñ tônğenñ nañ.”

4:41–5:33 *Ñasêbu tonec teto malac, nañ sêsam tētu malac sê lamunğa anğa Jordan ñamakenñ oc kêpiņa nañ, ñaê, go têdênanñ Binñsu Lemenñlu ñakôninñña kêtiam (alic Eksodus 20).*

6

Binñsu towae

¹ Go Mose kêsôm gebe “Binñsu to ñagôlinñ ma jatu tau, tañ Apômtau, amacnēm Anôtô kējatu aê, gebe jandônñ êndênñ amac gebe anğôm ñanô êsa anğa gamênñ, tañ alom ana gebe awê kainñ êtu amacnēm gamênñ nañ, tonec.

² Gebe aôm ma latômi to dêbômi atêc Apômtau, aômñnēm Anôtô, ma anğôm binñsu to ñagôlinñ samob, tañ kajatu amac nañ, ñanô êsa êndênñ nēm tēm amoa matem jalinña, gebe anğônñ ñasawa ñênğenñ anğa nom.

³ Amboac tonanñ amac lau Israel, anğô binñsu tau to anğôm ñanô êsa ñapep, gebe amoa ñjamgenñ ma atu taêsam anğa gamênñ, tañ su to lêp keselenñ nañ, êtôm tañ amac tameminênñ Anôtô gējac mata gêdênñ amac nañ.

⁴ “O Israel, ôkênñ tañammañ. Apômtau, aêacnênñ Anôtô, enñ Apômtau tagenñ.

⁵ Têmtac êwiñ Apômtau, aômñnēm Anôtô, tonêm ñalêlôm samuc ma nēm katôm samuc ma nēm ñaclai samuc.

⁶ Ma oto binñ, tec galoc jajatu aôm nec, êsêp nēm ñalêlôm.

⁷ Ôndônñ binñ tau êndênñ nēm gôlôac ma embe ôlêwanñ taôm ôngônñ nēm andu me ôsêlêñ ômoa intêna me êndênñ noc ônêc bêc to ôndi saņa nañ, ôsôm binñ tau ñakôninñña amboac tonanğenñ.

⁸ Ôkic binñ tau tônñ êpi lêmam êtu ñabelo to ombec binñ tau êtôm ñatalô.

⁹ Oto biñ tau êpi nêmandu ñasagintêkwa sacgêdôña to êpi nêmandu katam tau.

¹⁰ “Êndên tañ Apômtau, aômnêmandu Anôtô, êwê aôm naô lasê gamên, tañ enj kêtôc lêma gêdên tamami Abraham agêc Isak ma Jakob gebe êkênj êndên aôm nañ, ma êkênj malac kapôênj to ñajam, tañ aôm kôkwê atom nañ,

¹¹ ma êkênj andu toawa tokainj-tokainj, tañ aôm kotoc gêc andu tau atom nañ, ma êkênj kôm wain to katêkwiña, tañ aôm kôsê atom nañ, ma êndên tañ ôniñ gênj tau e êôc aôm tônia nañ,

¹² Ojop taôm gebe ôliñ Apômtau sinj atom, gebe enj tec gêwê aôm kôsa anja gamênj Aiguptuña, tañ kêtôm andu kapoacwalônia nañ, gômôênj.

¹³ Ôtêc Apômtau, aômnêmandu Anôtô, to ônam sakinj enj ma ôtôc lêmam ña ênê ñaê.

¹⁴ Andanğuc lau tomôkê-tomôkê, tañ sêgi amac auc nañ, nêñ anôtôi jaba atom,

¹⁵ gebe Apômtau, amacnêmandu Anôtô, tañ gêmoa amac ñalêlôm nañ, gêjam lêmuñ nê lau, gebe têtac êwiñ enj taugenj. Embe andanğuc anôtôi jaba, oc Apômtau, amacnêmandu Anôtô, têtac ñandanğ êsa êndên amac e ensenj amac su ananja anja nom.

¹⁶ “Ansaê Apômtau, amacnêmandu Anôtô, amboac asaê enj anja Masa nec atom.

¹⁷ Anğôm Apômtau, amacnêmandu Anôtô, nê biñsu to ñagôliñ ma jatu, tañ kêjatu amac nañ, ñanô êsa.

¹⁸ Ma ôngôm gênj gêdênj to ñajam ênac Apômtau mataanôgenj ômoa ñajamgenj ma ôsa gamênj ñajam ôna gebe ôwê kainj êtu aômnêmandu gamênj êtôm Apômtau kêtôc lêma, gebe êkênj êndênj tamami.

¹⁹ Enj êjanda nêmandu ñacjo êmuñ aôm êtôm enj tau gêjac mata.

²⁰ “Embe latôm êtu kênac aôm êtu ñamu gebe ‘Biñsu to ñagôliñ ma jatu, tañ Apômtau, aêacnêmandu Anôtô, kêjatu amac nañ, ñam amboac ondoc,’

²¹ go ôsôm êndênj latôm gebe ‘Aêac atu Paraonê sakinjwaga, ma Apômtau gêwê aêac ña lêma ñajana asa anja Aiguptu amênj.

²² Ma Apômtau kêtôc gênjalô to gênjsêga kapôênj, tañ kêtakê lau Aiguptu ma Parao to nê gôlôac samob gêdênj aêac materjanô alic.

²³ Mago enj gêwê aêac asa anja ônê amênj, gebe êkênj aêac naaô lasê gamênj, tañ kêtôc lêma gêdênj tamenj, gebe êkênj êndênj aêac nañ.

²⁴ Ma Apômtau kêjatu aêac gebe danğôm ênê biñsu samob tonec ñai ñanô êsa to tatêc Apômtau, aêacnêmandu Anôtô, gebe tamoa ñajam ñapanj ma enj ejop aêac tamoa materj jali êtôm tec galoc tamoa nec.

²⁵ Ma aêac embe danğôm biñsu samob tonanğ ñanô êsa e ñapepgenj takô Apômtau, aêacnêmandu Anôtô, lanğônênjña êtôm tec kêjatu aêac nec, go tatu lau gêdênj.’

7

Anôtônê lau dabuñ

¹ “Êndên tañ Apômtau, aômnêmandu Anôtô, êwê aôm ô lasê gamênj, tañ galoc kopenj gômoa nañ, gebe ôwê kainj êtu aômnêmandu gamênj nañ, enj oc êjanda lau tomôkê-tomôkê êmuñ aôm. Enj êjanda lau-m 7, tañ nêñ namba to ñaclai kêlêlêc aômnêmandu su nañ, lau Het to Girgas ma Amor to Kanaan ma Peres to Hib ma Jebus.

² Ma êndênj tañ Apômtau, aômnêmandu Anôtô, êkênj êsêac sêsêp aôm lêmam ma aôm ôku êsêac tulu nañ, onsenj êsêac su samucgenj sênanja. Ômoatinj poac ôwiñ êsêac to taêm walô êsêac atomanô.

³ Ômansanğ biñ awê to ñac sênam tauñña ôwiñ êsêac atom. Ôkênj latômio sênam êsêac latunjio atom to ôkôc êsêac latunjio sênam aôm latômi atom.

⁴ Gebe êsêac oc sênam latômi ôkwi e sêndanɣuc aê êtiam atom ma sênam sakin anôtôi jaba. Embe amboac tonanɣ, go Apômtau têtac ɣandanɣ êsa êndênɣ amac e enseɣ amac su ananɣa sebenɣ.

⁵ Anɣôm êsêac amboac tonec gebe anseɣ nêɣ altar su to atuc nêɣ alêpoc popoc ma asap nêɣ gwam tulu to akêɣ nêɣ anôtôi jaba nêɣ ɣakatu êsa ja êniɣ su.

⁶ “Gebe amac atu Apômtau, amacnêm Anôtô, nê lau dabuɣ. Apômtau, amacnêm Anôtô, kêjaliɣ amac sa anɣa lau tomôkê-tomôkê nomɣa samob, gebe atu eɣ taugen nê lau.

⁷ Apômtau têtac gêwiɣ amac to kêjaliɣ amac sa kêtû nêm namba kapôênɣ kêlêlêc lau-m ɣagêdô nêɣ suɣa nec atom. Masi, amacnêm namba sauɣanô kêlêlêc lau tomôkê-tomôkê samob nêɣ su.

⁸ Apômtau gêwê amac ɣa lêma ɣajana asa amêɣ ma kêgaboac amac su anɣa andu kapoacwalôɣa to anɣa kiɣ Aiguptuɣa Parao lêma, gebe eɣ têtac gêwiɣ amac ma gêgôm biɣ, taɣ kêtôc lêma gêdêɣ amac tamemi nanɣ, ɣanô kêsa.

⁹ Amboac tonanɣ ajala gebe Apômtau, amacnêm Anôtô, eɣ Anôtô ɣanô. Eɣ Anôtô ɣanêɣ, taɣ kêsap nê poac tôɣ ma têtac gêwiɣ êsêac, taɣ têtac gêwiɣ eɣ ma sêmansaɣ ênê biɣsu nanɣ, oc êmoasiɣ êsêac gôlôac to gôlôac ɣênɣenɣ êna.

¹⁰ Mago Anôtô êkêɣ ɣagêjô êndênɣ êsêac, taɣ têtac gedec eɣ nanɣ, êpi êsêac tauɣ ôliɣ ma enseɣ êsêac su. Eɣ ê lau, taɣ têtac gedec eɣ nanɣ, nêɣ biɣ tôɣ atom. Masigoc, êkêɣ ɣagêjô êpi êsêac tauɣ ôliɣ solopɣenɣ.

¹¹ Amboac tonanɣ ôɣgôm biɣsu to ɣagôliɣ ma jatu, taɣ galoc kajatu aôm nanɣ, ɣanô êsamaɣ.

Anôtô ênam mec lau taɣenɣ wamuɣa

¹² “Anô to anɣôm ɣagôliɣ tonanɣ ɣanô êsa, ma Apômtau, amacnêm Anôtô, êsap poac tau tôɣ to têtac êwiɣ amac êtôm kêtôc lêma gêdêɣ tamemi.

¹³ Eɣ oc têtac êwiɣ aôm ma ênam mec aôm to êɣgôm aôm ôtu taêsam. Eɣ ênam mec aôm ôlim ɣanjanô to nêm nom ɣanô amboac polom to wain ma katêkwi. Eɣ ênam mec nêm bulimakao têtû taêsam to domba ɣalatu amboac tonanɣ. Eɣ êɣgôm gêɣ tau anɣa gamêɣ, taɣ kêtôc lêma gêdêɣ tamami, gebe êkêɣ êndênɣ aôm nanɣ.

¹⁴ Eɣ ênam mec aôm êlêlêc lau-m ɣagêdô samob su. Nêm ɣacwaga samob sêka gôlôac lasê to nêm lauo kapoac teɣ sêmoa atom. Ma nêm bulimakao samob sêsu ɣalatu amboac tonanɣenɣ.

¹⁵ Apômtau gebe êmbalanɣ gêmac tokaiɣ-tokaiɣ auc êndênɣ aôm ma lau Aiguptu nêɣ gêmac, taɣ ajala kêtû tôɣ nanɣ, ɣateɣ êtap aôm sa atom. Ma Apômtau ênac lau samob, taɣ têtac gedec aôm nanɣ, ɣa gêmac tau tonanɣ.

¹⁶ Aôm onseɣ lau-m samob, taɣ Apômtau, aômnêm Anôtô, êkêɣ êsêp aôm lêmam nanɣ, su. Taêm walô êsêac atom to ônam sakiɣ nêɣ anôtôi atom amboac tonanɣenɣ, gebe oc êtu lakô ênac aômɣa.

¹⁷ “Aôm moae ôsôm êndênɣ taôm gebe ‘Lau-m tonec nêɣ namba kêlêlêc aêɣoc su, oc jajanda êsêac amboac ondocɣenɣ.’

¹⁸ Ôtêc êsêac atom. Taêm ênam gêɣ, taɣ Apômtau, aômnêm Anôtô, gêgôm gêdêɣ Parao to gamêɣ Aiguptuɣa samucɣenɣ nanɣ.

¹⁹ Taêm ênam gêɣwapac to gêɣsêga ma gêɣtalô, taɣ matamanô gôlic nanɣ, ma taêm ênam Apômtau, aômnêm Anôtô, lêma ɣajana, taɣ kêmetôc ma gêwê aôm kôsa gômôênɣ nanɣ. Apômtau, aômnêm Anôtô, oc êɣgôm lau-m samob, taɣ aôm kôtêc êsêac nanɣ, êtôm tonanɣ.

²⁰ Ma eɣ êɣgôm gêɣ teɣ êlêlêc su êwiɣ, eɣ êsakiɣ banic kapôênɣ-kapôênɣ êndênɣ êsêac e enseɣ lau ɣapopoc, taɣ gacɣenɣ sêmoa to sêsiɣ tauɣ êndênɣ aôm nanɣ, su amboac tonanɣenɣ.

²¹ Ôtêc êsêac atom, gebe Apômtau, aômnêm Anôtô, gêmoa aôm ñalêlôm. Eñ Anôtô kapôêñ ma kainj teñ.

²² Ma Apômtau, aômnêm Anôtô, oc êtiñ lau-m tonañ su malô-malô êmuñ aôm. Aôm oc ôtôm gebe onseñ êsêac su sep tagenj atom. Embe ôñgôm, oc bôc salenja têtù taêsam ma sêkêñ wapac aôm.

²³ Mago Apômtau, aômnêm Anôtô, oc êkêñ êsêac sêsêp aôm lêmam ma êlênsônj êsêac e nêñ meloco êsa ma sênaña.

²⁴ Eñ oc êkêñ êsêacnêñ kinj sêsêp aôm lêmam ma aôm onseñ êsêacnêñ ñaê su anja nom. Ñac teñ êtôm gebe êkô aôm auc atom e onseñ êsêac samob su.

²⁵ Ôkêñ êsêacnêñ anôtôi gwam ja êniñ su. Matam katu silber to gold, tañ kêtù ñakatu tau ñagêlônj nañ, ma ôkôc su atom, gebe oc êtu lakô ênac aômña, gebe Apômtau, aômnêm Anôtô, gêlic gêñ tonañ amboac gêñ alôb-alôb.

²⁶ Ôkêñ gêñ alôb-alôb êsô nêñ andu êna atom. Apômtau kêpuc boa gêñ tau ma eñ oc êpuc boa aôm amboac tonañgeñ. Ôlic gêñ tau amboac gêñ ñatêmui to alôb-alôb, gebe Apômtau kêpuc boa gêñ tau su.

8

Lau Israel têtap nêñ gamêñ ñajam sa

¹ “Ajop ñapep gebe anjôm binjsu samob, tañ galoc kajatu amac nañ, ñanô êsa, gebe amoa matem jali to atu taêsam ma asa gamêñ, tañ Apômtau, amacnêm Anôtô, kêtôc lêma gebe êkêñ êndêñ tamemi nañ, e awê kainj gamêñ tau êtu amacnêm gamêñ.

² Ma taêm ênam intêna samob, tañ Apômtau, aômnêm Anôtô, gêwê aôm gêdêñ tañ gômoa gamêñ sawa kêtôm jala 40 nañ, gebe êkôninj aôm to ênsaê aôm e êjala binj, tañ gêc nêñ ñalêlôm nañ, ma êjala aôm oc ôñgôm ênê binjsu ñanô êsa me masi.

³ Eñ kêkôninj aôm to kêkêñ mo gêjô aôm, go kêkêñ mana, tañ aôm gôjam kauc nañ, gêdêñ aôm goeñ. Aôm tamami sêjam kauc mana amboac tonañgeñ. Eñ gêgôm gêñ tonañ, gebe ôjala gebe mo tagenj gêôc ñamalac tôñ atom. Binj samob, tañ kêsa anja Apômtau awa nañgeñ, tec gêôc ñamalac tôñ.

⁴ Gêdêñ jala 40 tonañ aômnêm ñakwê, tañ kôsô nañ, kêtù manê atom ma amkainj kêtinj atom amboac tonañgeñ.

⁵ Amboac tonañ ôjala ênêc nêñ ñalêlômgeñ, gebe Apômtau, aômnêm Anôtô, kêmêtôc aôm kêtôm ñac teñ kêmêtôc latu.

⁶ Tec ôñgôm Apômtau, aômnêm Anôtô, nê binjsu ñanô êsa ma ôsa ênê lêñ to ôtêc engeñ.

⁷ Binjñanô, Apômtau, aômnêm Anôtô, gêwê aôm, gebe naô lasê gamêñ ñajam teñ. Bu to bumata kêpoac gamêñ tau, ma bu kêpulu anja gaboañ to lôc.

⁸ Gêñ tokainj-tokainj gêjam ñanô ñajam anja nom tau. Polom to janjom ma wain to jambô ma ainj to katêkwi ma lêp.

⁹ Anja gamêñ tonañ aôm ôniñ polom e êôc aôm tôñ ma ôpô lêna gêñ teñ atom. Gamêñ tau ñapoc gêdêñ ki jejec ma aôm oc ôkwê ki kokoc anja gamêñ tau ñalôc.

¹⁰ Aôm ôniñ gêñ e êôc aôm tôñ ma ôlambinj Apômtau, aômnêm Anôtô, gebe kêkêñ gamêñ ñajam gêdêñ aôm.

Lau Israel sejop tauñ gebe sêlinj nêñ Anôtô sinj atom

¹¹ “Ojop taôm gebe ôlinj Apômtau, aômnêm Anôtô, sinj atom. Amboac tonañ ôñgôm ênê binjsu to ñagôlinj ma jatu, tañ galoc kajatu aôm nañ, ñanô êsa.

¹² Aôm embe ôniñ gêñ e êôc aôm tôñ to ôñgônj andu ñajam, tañ kôkwê nañ,

¹³ ma embe nêñ bulimakao to domba ñatonj têtù taêsam ma nêñ silber to gold êtu kapôêñ to nêñ gêñ samob êtu taêsam,

¹⁴ go nê m ñalêlôm etoc tau sa e ôlin Apômtau, aômnêm Anôtô, sin atom, gebe en tec gêwê aôm kôsa anga Aiguptu, tan kêt u andu kapoacwalôña nan, gômôên.

¹⁵ En gêwê aôm golom-golom gamên sawa kapôên to kain ten. Moac ñac lai to alidêbu sêmoa gamên tau ma bu masi e nom gêoc kékôc-kékôc. Mago en kékên bu kês a poctêmui aôm gônôm.

¹⁶ En gêlôm aôm anga gamên sawa ña mana, tan tamami sêjam kauc nan, gebe êkônin to ênsaê aôm, ma êmoasin aôm êtu ñamu.

¹⁷ Ôlic taôm gebe ôsôm bin tonec ênêc nê m ñalêlôm gebe Aênoc ñac lai to lemoc ñajana kékên aê katu ñac tolêlôm, nec atom.

¹⁸ Taêm ênam Apômtau, aômnêm Anôtô, gebe en tec kékên ñac lai gêdên aôm, tec kôtu ñac tolêlôm. En gêgôm gên tau gebe êngôm poac, tan kêmoatin gêdên tamami nan, ñanô êsa amboac asaê galoc.

¹⁹ Galoc aê jakên puc aôm, gebe aôm embe ôlin Apômtau, aômnêm Anôtô, sin to ôndan guc anôtôi jaba ma ônam sakin êsêac to oten mec êndên êsêac, go ônaña bin ñanôgen.

²⁰ Aôm embe tanam wamu Apômtau, aômnêm Anôtô, awa atom, oc ônaña ôtôm lau tomôkê-tomôkê, tan Apômtau kêsêlên gêmun aôm ma gesen êsêac su nan.

9

Apômtau oc ensen bu-m Kanaanja su

¹ “O Israel, ôñô acgom, galoc aôm gobe olom bu Jordan gebe naôsa gamên tau ma ôjanda lau tomôkê-tomôkê kapôên to ñajana sêlêlêc aôm su ma ôku malac kapôên totunbôm balin, tan ñatêpôê jadingen undambê nan, tulu.

² Oc ôjanda lau Anakim. Aôm kôjala êsêac gebe lau-m kapôên to lau waso-waso. Aôm gônô lau sêsôm bin kêpi êsêac gebe ‘Asa oc êtôm gebe êkô ñajana êtu Anak latuinja.’

³ Amboac tonan galoc ôjala, gebe Apômtau, aômnêm Anôtô, elom êmun aôm. En kêtôm ja, tan kêdan gac gên nan. En êsêlên êmun aôm ma ensen êsêac su to êku êsêac tulu, tec aôm ôjanda êsêac to onsen êsêac su seben êtôm Apômtau, aômnêm Anôtô, gêjac mata gêdên aôm.

⁴ “Êndên tan Apômtau, aômnêm Anôtô, êsêlên êmun aôm ma êjanda êsêac su nan, ôsôm bin tonec ênêc nê m ñalêlôm gebe Apômtau kékên gamên tonec kêt u aêacnên gamên gêjô aêacnên ñajam nec atom. Apômtau êsêlên êmun aôm to êjanda lau-m tonan su êtu êsêacnên secña.

⁵ Aôm ôsa gamên tonec e êtu aômnêm gamên êtu nê m bin gêdênña me êtu nê m ñalêlôm ñakênkênña atom, masianô. Apômtau, aômnêm Anôtô, êsêlên êmun aôm ma êjanda lau-m tonan êtu êsêacnên secña. Ma ten, en gebe êngôm bin, tan kêtôc lêma gêdên tamami Abraham agêc Isak ma Jakob nan, ñanô êsa.

Lau Israel sêli awen sa anga lôc Horeb

⁶ “Amboac tonan ôjala gebe Apômtau, aômnêm Anôtô, êkên gamên ñajam tonec êtu aômnêm gamên êtu nê m bin gêdênña atom, gebe aôm ñac gêsôm têt kwa ñaton.

⁷ Taêm ênam ma ôlin sin atom, gebe gôgôm Apômtau, aômnêm Anôtô, têtac ñandan kês a anga gamên sawana. Gêdên tan awi Aiguptu sin e mênâo lasê gamên tonec nan, ali awem sa gêdên Apômtau ñapan.

⁸ Amac agôm Apômtau têtac ñandan kês a anga lôc Horeb e têtac ñandan ñanô ma gebe ensen amac su.

⁹ Aê kapi lôc gaja gebe jakôc poc tapa. Poc tapa tau poac, tan Apômtau kêmoatin gêdên amac nan, ñapoc tapa. Aê gamoa lôc gelenña 40 to gêbêcauc 40 ma gaen to ganôm gên ten atom.

10 Ma Apômtau kékêñ poc tapa luagêc tonañ gédêñ aê. Anôtô tau lêma keto biñ kêsêp. Enj keto biñ samob, tañ kêsôm gédêñ amac kêsâ anğa ja ñalêlôm gêmêñ gédêñ bêc, tañ akac sa amoa lôc nañ.

11 Gelenña 40 to gêbêcauc 40 gêbacnê, go Apômtau kékêñ poc tapa luagêc, tañ kêtú poac tau ñapoc tapa nañ, gédêñ aê.

12 Go Apômtau kêsôm gédêñ aê gebe 'Ajôc, ôndi, ôsêp sebenj ôna, gebe nêmlau, tañ gôwê êsêac anğa Aiguptu sêmêñ nañ, sêgôm sec. Êsêac sêwi intêna, tañ aê kajatu êsêac gebe sêsa nañ, siñ sebenj. Êsêac sêpac ki gêwê ma sêmasañ nêñ ñakatu teñ.'

13 "Ma Apômtau kêsôm biñ teñ gêwiñ gédêñ aê gebe 'Aê galic lau tônê ma kajala êsêac gebe lau gêsuntêkwa ñatonj sec.

14 Ôwi aê siñ gebe jansenj êsêac tonêñ ñaêgenj su anğa umbonj ñalabu. Go jakêñ aôm ôtu lau-m kapôêñ to ñajana ôlêlêc êsêac su.'

15 Amboac tonañ aê kasêp anğa lôc gamêñ, ma ja kêsâ lôc tau. Ma aê kakôc poac ñapoc tapa luagêc ña lemoc lulugenj.

16 Go galic gêñ tau. Amac agôm sec gédêñ Apômtau, amacnêml Anôtô. Amac apac ki gêwê ma amasanj nêml bulimakao ñalatu ñakatu to awi intêna, tañ Apômtau kêjatu amac gebe asañ nañ, siñ sebenj.

17 Tec aê kakôc poc tapa luagêc tau ña lemoc lulugenj ma kabalinj gêñ tau siñ e gêjac popoc gêc amac lanjônêmlña.

18 Go aê gau tau gaêc Apômtau lanjônêmlña gelenj 40 to gêbêcauc 40 kêtôm gagôm gédêñ ñasawa teñ su. Aê gaenj to ganôm gêñ teñ atom kêtú amacnêml sec samob, tañ agôm nañña. Amac asa lêñ, tañ gêjac Apômtau mataanô ñajam atomanô nañ, e agôm enj têtac ñandanj kêsâ.

19 Gebe aê katêc Apômtaunê têtac ñandanj to têtac kêbôli auc gédêñ amacña, tañ kêkac enj gebe ensenj amac su nañ. Mago Apômtau kékêñ taña aê gédêñ ñasawa tonañ kêtiam.

20 Ma Apômtau têtac ñandanj gédêñ Aron gêwiñ ma gebe ensenj enj su amboac tonanjenj. Tec gédêñ ñasawa tonañ kateñ enj kêtú Aronña gêwiñ.

21 Go aê kakôc bulimakao ñalatu, amac lemem ñakôm sec tonañ ma kakêñ ja genj, go katuc popoc ma kalêsim e kêtôm kekop, ma kapalip ñakekop tau kêsêp bu, tañ keselenj anğa lôc kêsêp gêmêñ nañ.

22 "Anğa Tabera to Masa ma Kibrot-Hatawa amac agôm Apômtau têtac ñandanj kêsâ amboac tonanjenj.

23 Ma gédêñ tañ Apômtau kêsakinj amac anğa Kades-Barnea nañ, kêsôm gebe 'Api ana ma akôc gamêñ, tañ kakêñ gédêñ amac, gebe êtu amacnêml gamêñ nañ,' amac ali awem sa gédêñ Apômtau, amacnêml Anôtô, nê biñsu ma akêñ gêwiñ enj to tañem wamu enj awa atom.

24 Aê kajala amac ali awem sa gédêñ Apômtau wanêcgenj e mênjgédêñ galoc.

25 Amboac tonañ aê gau tauc gaêc Apômtau lanjônêmlña kêtôm gelenña 40 to gêbêcauc 40, gebe Apômtau kêsôm, gebe oc ensenj amac su.

26 Ma aê kateñ mec gédêñ Apômtau gebe 'O Apômtau Anôtô, onsenj nêml lau to nêml gênlênsêml su atom. Aôm gôjam êsêac kêsi ña nêml ñaclai kapôêñ to gôwê êsêac ña lêmam ñajana sêsa anğa Aiguptu sêmêñ.

27 Taêm ênam nêml sakinwaga Abraham agêc Isak ma Jakob. Matam ê lau tonañ nêñ gêsuntêkwa ñatonj to nêñ geo ma nêñ sec atom,

28 gebe lau anğa gamêñ, tañ aôm gôwê aêac asa amêñ nañ, oc sêsôm gebe "Êsêacnêñ Anôtô kêtôm, gebe êwê êsêac nasêô lasê gamêñ, tañ gêjac mata gédêñ êsêac nañ, atom. Enj têtac gedec êsêac, tec gêwê êsêac sêsa gamêñ sawa sêja, gebe ênac êsêac êndu anğa tônê."

²⁹ Mago êsêac têtû nêma lau to nêma gênlênsêma sugac. Aôm kômêtôc lêmam ma gôwê êsêac ña nêma ñaclai kapôên sêsa sêmên.’

10

Apômtau kêmasañ poc tapa kêtû luagêcña

¹ “Gêdên ñasawa tonañ Apômtau kêsôm gêdên aê gebe ‘Ôpa poc tapa luagêc êtôm ñamataña, go ôpi lôc ôndên aê ômôên ma ômansañ katapa ten ña ka.

² Ma aê gabe jato bin, tan kato kêsêp poc tapa ñamataña, tê gôjac popoc nê, êsêp poc tapa tau su, go ôkên êsêp katapa tau.’

³ Tec aê kamasañ katapa ña kalelon ma kapa poc tapa luagêc kêtôm ñamataña, go kakôc poc tapa luagêc tau ña lemoc ma kapi lôc gaja.

⁴ Ma en keto bin kêsêp poc tapa tonañ kêtôm keto kêsêp poc tapa ñamataña. Apômtau keto binsu 10, tan kêsôm gêdên amac kêsâ anga ja ñalêlôm gêmên gêdên tan akac sa amoa lôc nan. Keto su, go kêkên gêdên aê.

⁵ Go kakac tauc ôkwi ma kasêp anga lôc gamên e kakên poc tapa luagêc kêsêp katapa, tan kamasañ nan. Poc tapa gêc katapa gêc, kêtôm Apômtau kêjatu aê.”

⁶ (Lau Israel dêdi anga Berot-Bene-Jakan sêsêlên sêja jasêsa Mosera. Anga tônê Aron gêmâc êndu.

⁷ Anga tônê êsêac dêdi jasêsa Gudgoda. Anga Gudgoda êsêac dêdi jasêsa Jotbata, anga gamên tonañ bu ñagêdô kêpoac.

⁸ Gêdên ñasawa tonañ Apômtau kêjaliñ Lewinê gôlôacmôkê sa, gebe sêmbalan Apômtaunê katapa poacña ma sêkô Apômtau lanônêmña to sênam sakin en ma sênam mec lau ña ênê ñaê. Kôm tonañ êsêac sêjam e mênghêdên galoc.

⁹ Kêtû tonañña Lewi gêwê kain nom to gênlênsêma gêwiñ nê lasitêwai atom. Apômtau tau kêtû nê gênlênsêma kêtôm Apômtau, aômnêm Anôtô, tau kêsôm gêdên en.)

¹⁰ “Aê gamoa lôc gelenña 40 to gêbêcauc 40 kêtôm ñamataña ma Apômtau kêkên tanja aê gêdên ñasawa tonañ kêtiam. Apômtau gebe enen aôm su atom.

¹¹ Ma Apômtau kêsôm gêdên aê gebe ‘Ôndi, ôsêlên ômun lau tonec gebe sêsa gamên, tan katôc lemoc gêdên êsêac tamenji, gebe jakên êndên êsêac nan, ma gamên tau êtu êsêacnên gamên.’

Gên, tan Anôtô taê kêka gebe Israel sênghôm nan

¹² “O Israel, galoc Apômtau, aômnêm Anôtô, taê kêka gên ondoc anga aômnêm. En taê kêka tagen tonec gebe ôtêc Apômtau, aômnêm Anôtô, ma ôsa ênê lên samob, têmtac êwiñ en ma ônam sakin Apômtau, aômnêm Anôtô, tonêm ñalêlôm samuc ma nêma katôm samuc

¹³ ma ômansañ Apômtaunê binsu to ñagôlin, tan galoc kajatu aôm nan, êtu tôn gebe ômoa ñajamgen.

¹⁴ Ôlic acgom, Apômtau, aômnêm Anôtô, kêtû undambê to undambê ñaundambê ma nom to gên nomña samob ñatau.

¹⁵ Mago Apômtau kêkên nê ñalêlôm gêdên tamamigen to têtac gêwiñ êsêacgen. Ma en kêjaliñ êsêacnên wakuc, amac taômgen, sa anga lau tomôkê-tomôkê samob nên e mênghêdên galoc.

¹⁶ Amboac tonañ anam taôm ôkwi e nêma ñalêlôm êtu selec ma awi gêsômtêkwa ñaton sinman.

¹⁷ Gebe Apômtau, amacnêm Anôtô, en anôtôinên Anôtô to apômtaunên Apômtau. En Anôtô kapôên ma ñajana kain ten. En kêpuc open lau atom to gedec lau sêjac papac en ña nên awa.

¹⁸ En kêmetôc mosêbu to awêtuc nên bin solopgen. En têtac gêwiñ ñac jaba ma kêkên mo to ñakwê gêdên en.

¹⁹ Amboac tonan tême tac êwiñ lau jaba amboac tonanjen, gebe amac amoa amboac lau jaba gédêñ tañ anğôñ gamêñ Aiguptuñ nañ.

²⁰ Ôtêc Apômtau, aômnêm Anôtô, ma ônam sakiñ en to ôsap en têt ma otoc lêmam ôsam en taugen nê ñaê.

²¹ En kêtü aômnêm lambiñ ñam. En kêtü aômnêm Anôtô, tañ gégôm gêñsêga kaiñ teñ nañ, matamanô gôlic.

²² Aôm tamamî sêsêp Aiguptu sêja, êsêac lau 70gen. Ma galoc Apômtau, aômnêm Anôtô, kêkêñ aôm kôtu taêsam amboac utitalata undambêña.”

11: 1-32 Mose gêlêñ biñ lau Israel gebe sêliñ Anôtônê gêñsêga ñamoasiñ siñ atom. Ma en gêwa sa gédêñ êsêac gebe êsêac embe tañen wamu Anôtô oc têtap ênê moasiñ toê-toê sa.

12

Sênam sakiñ Anôtô anğa ñamala tagenjen

¹ Go Mose kêsôm gebe “Biñsu to ñagôliñ gebe anğôm ñanô êsa anğa gamêñ, tañ Apômtau, amac tamemi nêñ Anôtô, kêkêñ gédêñ amac awê kaiñ nañ, tau tonec. Ajop biñ tau êndêñ bêc samob, tañ amac amoa matem jali anğa nom nañ.

² Ansen tentenlatui, tañ amac oc aku tulu nañ, nêñ gamêñ sêjam sakiñ nêñ anôtôi jabaña anğa lôc ñatêpôtê to ñabau ma ajuñtêna su samucgen biññanô.

³ Akac nêñ altar su ma atuc nêñ alê popoc to akêñ ja êniñ nêñ ñakatu Aseraña ma amakiñ nêñ anôtôi nêñ ñakatu to ansen êsêacnêñ ñaê su anğa gamêñ tonan.

⁴ Amac anğôm êndêñ Apômtau, nêm Anôtô kêtôm êsêac sêgôm nañ, atom.

⁵ Mago amac oc andêñ gamêñ, tañ Apômtau, êjaliñ sa êtu amacnêm gôlôacmôkê samob nêñ nañ, gebe êtu ênê ñaê ñamala.

⁶ Andêñ gamêñ tonanjen ajon nêm daja to da ñagêdô ma nêm gêñ lemenlu-lemenlu ñatagen-tagen ñada to nêm da samob, tañ abe akêñ nañ, ma da danje to da têtña ma da bôc ñamêc samobña ana.

⁷ Ma anğa tonan amac aniñ gêñ amoa Apômtau, nêm Anôtô lanônêmña to atu samuc to nêm gôlôacña êtu gêñ samobña, tañ agôm ma Apômtau gêjam mec amac nañ.

⁸ Anğôm gêñ tau êtôm aêac dagôm gédêñ ocsalô tonec nec atom, gebe amac samob agôm nêm gêñ kêtôm taôm taêm gêjam to alic ñajam nañ.

⁹ Gebe amac jaalêwan taôm to atap nêm nomlênsêm, tañ Apômtau, nêm Anôtô gebe êkêñ êndêñ amac nañ, sa su atom tagen.

¹⁰ Mago embe alom bu Jordan ma anğôñ gamêñ, tañ Apômtau, nêm Anôtô êkêñ êndêñ amac awê kaiñ nañ, ma ensen amacnêm ñacjo samob, tañ sêñgi amac auc nañ, su gebe alêwan taôm e amoa towamagen.

¹¹ Go akôc nêm gêñ samob, tañ kajatu amac nañ, amêñ gamêñ tau, tañ Apômtau, nêm Anôtô, êjaliñ sa gebe êtu ênê ñaê ñamala nañ. Akôc nêm daja to da ñagêdô ma nêm gêñ lemenlu-lemenlu ñatagen-tagen ñada to nêm da, tañ ñalêlôm êkac amac gebe akêñ nañ, to da, tañ akêñ êtu danje to têt anac mata êndêñ Apômtau nañ.

¹² Ma amac to nêm latômio to ñac ma nêm sakiñwagao to ñac ma lau Lewi, tañ sêñgôn nêm malac, mago sêwê kaiñ nomlênsêm sêwiñ amac atom nañ atu samuc Apômtau, amacnêm Anôtô.

¹³ Ojop taôm gebe ôkêñ nêm daja anğa gamêñ, tañ ôlic nañ paliñ-paliñgen atom.

¹⁴ Ôkêñ nêm daja anğa gamêñ tagen, tañ Apômtau oc êjaliñ sa anğa nêm gôlôacmôkê nêñ teñ. Anğa tonan amac akêñ nêm daja ma anğôm gêñ samob, tañ kajatu amac nañ, ñanô êsa.

15 “Mago aôm ôtôm gebe ômbuc to ôniņ ņamêsôm aņga nêm malac samob êndêņ-êndêņgeņ êtôm nêm ņalêlôm êkac aômņa ma êtôm moasiņ, taņ Apômtau, nêm Anôtô kêkêņ gêdêņ aôm. Lau selec to selec atom naņ lulugeņ têtôm gebe sêniņ tonaņ amboac noniņ saleņņa to mojava.

16 Tageņ dec tec ôniņ atom, ôkêc siņ êsêp nom amboac kôkêc bu siņ.

17 Aôm ôniņ polom ma ônôm wain to katêkwi lemeņlu-lemeņlu ņatageņ-tageņ aņga nêm malac atom. Ma ôniņ bulimakao to domba ņamêc ma da daņge to da, taņ nêm ņalêlôm êkac aômņa gebe ôkêņ naņ, ma gêņ ņagêdô, taņ gobe ôkêņ êtu da naņ, aņga nêm malac atom amboac tonageņ.

18 Mago aôm to nêm latômio to ņac ma nêm sakiņwagao to ņac ma ņac Lewi, taņ êņgôņ nêm malac êwiņ aôm naņ, aniņ amoa Apômtau, nêm Anôtô laņônêm aņga gamêņ, taņ Apômtau, nêm Anôtô êjaliņ sa ma amac atu samuc amoa Apômtau, nêm Anôtô laņônêmņa êtu lememe ņakôm ņanôņa.

19 Ajop taôm gebe aliņ nêm ņac Lewi siņ êndêņ ņasawa samucgeņ, taņ amoa nêm gamêņ naņ atom.

20 “Apômtau, nêm Anôtô embe êkêņ gamêņ esewec êtu kapôêņ êtôm eņ gêjac mata gêdêņ aôm ma bôc êjô aôm e ôsôm gebe ‘Aê gabe janiņ bôc,’ naņ ôniņ êtôm ņalêlôm êkac aômņa.

21 Mago gamêņ, taņ Apômtau, nêm Anôtô êjaliņ sa gebe ênê ņae ênêc aņga tonan naņ, ênêc jaêcgeņ êlêlêc aôm, go aôm taôm ôtôm gebe ômbuc nêm bôc teņ, taņ Apômtau êkêņ êndêņ aôm êtôm ae kajatu aôm naņ. Ma aôm ôtôm gebe ôniņ aņga taômnêm malac êtôm nêm ņalêlôm êkac aômņa.

22 Ôniņ amboac sêniņ noniņ saleņņa to mojava. Lau selec me selec atom lulugeņ têtôm gebe sêniņ.

23 Mago ojop gebe ôniņ dec êwiņ atom gebe tamoa mateņ jali ņam kêsêp dec ņalêlôm, tec ôniņ mateņ jali ņam êwiņ ņamêsôm atom.

24 Ôniņ atom, ôkêc siņ amboac tasêwa bu siņ êsêp nom.

25 Ôniņ atom. Embe ôņgôm gêņ, taņ ênac Apômtau mataanô ņajam, go aôm to nêm wakuc amoa ņajam.

26 Mago gêņ, taņ aôm gôjac mata ma gôjam dabuņ gêdêņ Apômtau naņ, aôm ôkôc ôna gamêņ, taņ Apômtau êjaliņ sa naņ.

27 Ma ôkêņ nêm daja ņamêsôm to dec ênsac Apômtau, nêm Anôtô nê altar ņaô. Dec tau oc sêkêc êpi Apômtau, nêm Anôtô nê altar, mago ņamêsôm tau aôm ôtôm gebe ôniņ.

28 Mago ojop taôm to ôkêņ taņam biņ samob, taņ kajatu aôm naņ ņapep. Embe ôņgôm gêņ samob, taņ Apômtau, nêm Anôtô êlic to ênac eņ mataanô ņajam naņ, go aôm to nêm wakuc amoa ņajam ņapaņgeņ.”

Jao kêtου lau samuc nêņ sakiņ anôtôi jabaņa

29 “Êndêņ taņ Apômtau, nêm Anôtô, enseņ tentenlatui êmuņ aôm aņga gamêņ, taņ aôm ôsêlêņ ôsa gebe ôku êsêac tulu naņ, ma êndêņ taņ aôm ôku êsêac tulu ma ôņgôņ nêņ gamêņ naņ,

30 go ojop taôm gebe lakô, taņ gêjac êsêac naņ, ênac aôm atom. Apômtau êku êsêac tulu êmuņ aôm, tec ôtêku êsêac ma ôkip êsêacnêņ anôtôi jaba ņam sa atom. Mago asôm biņ tonec gebe ‘Lau tonan sêjam sakiņ nêņ anôtôi amboac ondoc. Aê gabe jaņgôm êtôm êsêac sêgôm nê atom.’

31 Ôņgôm tonan êndêņ Apômtau, nêm Anôtô atom. Êsêac sêgôm gebe gêņ samob, taņ Apômtau, nêm Anôtô têtac gedec ma gêlic amboac gêņ alôb-alôb naņ, gêdêņ nêņ anôtôi jabaņa. Êsêac sêkêņ nêņ latuņio to ņac ja geņ kêtου tetoc nêņ anôtôi jaba saņa su.

³² Gêñ samob, tañ aê kajatu aôm gebe ôñgôm nañ, ôñgôm ñanô êsa ñapepgeñ. Ônac têku biñ teñ ma onseñ biñ teñ su atomanô.

13

¹ “Embe propete teñ êndi sa anğa amac ñalêlôm me ñac teñ, tañ gêc mê nañ, êtôc gêñsêga me gêñtalô teñ êndên aôm

² ma gêñsêga to gêñtalô, tañ eñ kêtôc gêdên aôm nañ ñanô êsa ma eñ embe êsôm gebe ‘Tandanğuc anôtôi jaba ñagêdô ma tanam sakiñ êsêac’, tañ ajam kauc êsêac gêmuy nañ,

³ go ôkên tañam propete me ñac tañ gêc mê tonañ nê biñ atomanô, gebe Apômtau, amacnêm Anôtô kêsâe amac e ajala gebe têmtac gêwiñ Apômtau, nêm Anôtô tonêm ñalêlôm samuc ma nêm katôm samuc me masi.

⁴ Andanğuc Apômtau, nêm Anôtô ma atêc eñ to ajop ênê biñsu ma tañem wamu ênê awa to anam sakiñ eñ ma asap eñ tôñ.

⁵ Mago propete me ñac, tañ gêc mê tonañ êmac êndu gebe eñ gêli nêm ñalêlôm sa gêdên Apômtau, amacnêm Anôtô, tañ kêkôc amac su anğa gamêñ Aiguptuña ma gêjam aôm kêsî anğa andu kapoacwalôña nañ, ma eñ kêkêli aôm gebe ôwi lêñ tau, tañ Apômtau, nêm Anôtô kêjatu aôm gebe ôsa nañ siñ. Amboac tonañ aôm onseñ sec, tañ gêc amac ñalêlôm nañ su.

⁶ “Lasim, tênam latu me nêm latômo to ñac me nêm awê, tañ têmtac gêwiñ eñ nañ, me nêm ñac teñ, tañ gôlic eñ amboac taômnêm ñatê ñagêdô nañ embe êlêtôm aôm kelecgeñ ma êsôm gebe ‘Tana ma tanam sakiñ anôtôi jaba mañ’

⁷ lau tañ sêñgôn sêgi aôm auc sêñgôn dambê me jaêc me sêmoa nom ñamakeñ tonec me ônê nañ, nêñ anôtôi ñagêdô, tañ aôm me nêm tamamî sêjam kauc nañ,

⁸ go ôkên êwiñ eñ me ôkên tañam eñ me taêm walô eñ me ônam eñ kêsî me ônsa eñ auc atom,

⁹ mago ônac eñ ênduman. Aôm lêmam êpi eñ êtu ñamata gebe eñ êmac êndu ma lau samob sênac eñ sêwiñ.

¹⁰ Ôtuc eñ êndu ña poc gebe eñ kêsâe gebe êkac aôm su anğa Apômtau, nêm Anôtô, tañ kêkôc aôm kôsâ anğa gamêñ Aiguptuña, anğa andu kapoacwalôña nañ.

¹¹ Go lau Israel samob sêñô biñ tonañ e têtêc tañ gebe sêñgôm gêñ teñ amboac tonañ anğa amac ñalêlôm êtiam atomanô.”

13:12–18:13 Biñsu to ñagôliñ, tañ ênam gôliñ lau Israel nêñ lêñ nomña to nêñ sakiñ omña nañ, ñakôniñña kêsêp môkêlatu tonec.

18

Anôtô gêjac mata propete teñ amboac Mose. Propete ñanô to propete dansañ

¹⁴ “Go Mose kêsôm gebe “Lau tañ aôm ôkôc nêñ gamêñ su nañ, samob sêkên tañeñ gêdên lau-seoc-biñ-lasêwaga to mectoman, mago Apômtau, nêm Anôtô, kêkên gêwiñ gebe ôñgôm gêñ amboac tonañ atom.

¹⁵ Apômtau, nêm Anôtô, oc êñu nêm propete teñ sa anğa nêm lasitêwai nêñ êtôm aê. Akên tañem eñmañ.

¹⁶ Biñ tonañ aôm taôm koteñ anğa Apômtau, aômnêm Anôtô nê gêdên noc akac saña anğa lôc Horeb. Aôm kôsôm gebe ‘Aê gabe jañô Apômtau, aêñoc Anôtô, nê awa êtiam atom to jalic ja kapôêñ tonec êtiam atom, gebe jamac êndu atom.’

¹⁷ Ma Apômtau kêsôm gêdên aê gebe ‘Biñ samob, tañ êsêac sêsôm nañ, sêsôm jagêdêngeñ.

18 Aê oc janu êsêacnêj propete ten sa anga nêj lasitêwai nêj êtôm aôm, ma jakêj ñoc binj êsêp en awasun ma êsôm binj samob, tan jajatu en nan, êndênj êsêac sênjô.

19 Ma lau samob, tan sêkêj tanen aênoc binj, tan en oc êsôm ênam aê aoc nanj atom, aê tauc oc jajatu êsêac gebe sêwa nêj binj sa.

20 Mago propete ten embe êsôm binj, tan kajatu nanj atom ênam aê aoc, me êsôm binj ênam anôtôi jaba awen nanj, propete tonanj en êmac êndu ênanja.

21 Aôm embe taêm ênam ênêc nêm ñalêlômgenj gebe 'Aêac tajala binj, tan Apômtau kêsôm atom nanj, êpi asagenj',

22 go anj acgom, propete ten embe êsôm binj ênam Apômtau awa, mago binj tau êtu anô me êtu tôj atom, go ajala gebe binj tonanj Apômtau kêsôm atom. Propete amboac tonanj ketoc tau sa, tec ôtêc en atom."

19:1-14 Mose kêjatu nê lau gebe sêjalij malac ñagêdô sa anga Kanaan êtu malac lamunja. Lau tanj sêjac ñamalac tenj êndu, mago sêgôm amboac lêlêgenj nanj têtôm gebe sê lamu malac tonanj ma lau-sêkac-kamocgôcwaga têtôm gebe sênac êsêac êjô atom.

19

Lau-sêwa-binj-sawaga nêj ñagôlij

15 Go Mose kêsôm gebe "Ñac tenj embe êngôm sec tenj ma êtap ñakeso to geo tenj sa, go ñac-gêwa-binj-sawaga tagenjenj êtôm atom gebe enj taugenj êwa binj tonanj sa. Ñac luagêc me têlêac, tanj sênjô to sêlic gênj tau sêwinj nanj, sêpuc binj tau tôj amboac tonanj acgom.

16 Embe ñac-êwa-binj-sawaga alôb-alôb tenj êndi sa ma ênga binj tenj êpi ñac tenj gebe kêgêli binjsu,

17 go ñac tobij lulugenj mênjsêkô Apômtau lanjônêm ma dabunwaga agêc mêtôcwaga, tanj sênac kôm êndênj bêc tonanj nanj, sêwinj êsêagêc.

18 Lau mêtôcwaga sêkip binj sa ñapepenj ma ñac-gêwa-binj-sawaga embe ñac dansanj tenj ma ênga binj eso,

19 go amac anjôm gênj, tanj enj taê gêjam gebe êngôm êndênj nê lasitêwa nanj, êpi enj taugenj ma onsenj gênj sec, tanj gêc amac ñalêlôm nanj, su amboac tonanj.

20 Ma lau ñagêdô sênjô ma têtêc taunj gebe sênjôm gênj sec tenj amboac tonanj ênêc amac ñalêlôm êtiam atom.

21 Têmtac êtu lêsi atom. Ñamalac êjô ñamalac. Mataanô êjô mataanô. Ma luluj êjô luluj to lêma êjô lêma ma akaij êjô akaij."

20:1-23:20 Binjsu ñagêdô ñakônijja kêsêp môtêlatu tonec. Binjsu ñagêdô kêkanônj binj sinjja, ñagêdô kêmasanj binj gênjlênsêmjja, ñagêdô gêwa lauo to ñac nêj lêj sêmoa sêwinj taunj tonênj ñalêlôm ñawagenjja sa.

24

Lauo to ñac nêj binj sêwi taunj sinjja

1 "Ñac tenj embe ênam awê sa ma êmoa êwinj enj e awê tau ênac ñac mataanô ñajam atom, gebe kêtap awênê keso kaij tenj sa, nanj eto papia sêwi taunj sinjja tenj ma êkênj êsêp awê tau lêma to êsaki enj êwi ênê andu sinj.

2 Ma awê tau embe êwi ñacnê andu sinj ma ênam ñac wakuc tenj,

3 ma ñac wakuc tau embe endec enj to eto papia sêwi taunj sinjja ma êkênj êsêp awê tau lêma to êsaki enj êwi ênê andu sinj amboac tonanj, me ñac wakuc, tanj gêjam enj kêtû nê awê nanj, embe êmac êndu,

4 go awênê akwenj ñamataja, tanj kêsaki enj gêc gêja nanj, ênam awê tau êtu nê awê êtiam atom, gebe awê kêtû sec su. Apômtau gêlic gênj amboac tonanj kêtôm

gêḡ alôb-alôb. Anḡôm gamêḡ, taḡ Apômtau, amacnêḡ Anôto, kêkêḡ gêdêḡ amac kêtḡ nêḡ nomlênsêḡ naḡ, êtu sec atom.

⁵ “ḡac, taḡ gêḡam awê wakucgeḡ naḡ, ênac siḡ êwiḡ siḡwaga to êwê kaiḡ kôm gôlôacḡa teḡ atom. Eḡ êmoa ḡaôma jala samuc teḡ, gebe êsêagêc nê awê, taḡ gêḡam naḡ, têtḡ samuc taḡ.

⁶ “Aôm embe ôkêḡ gêḡ teḡ êndêḡ ḡac teḡ êtu ênê toḡ, naḡ ôkôc ênê poc êlai polomḡa êtu kamaclaḡ atom. Embe ôḡgôm amboac tonanḡ, oc ôkôc ênê gêḡ, taḡ êpuc eḡ toḡ gebe êmoa mata jali naḡ su.

⁷ “ḡac teḡ embe êḡanḡo ḡac Israelḡa teḡ su ma êkêḡ eḡ êtu gêḡôma me êkêḡ lau sênam ôli eḡ, naḡ eḡ êmac êndḡ. Ôḡgôm amboac tonanḡ gebe onseḡ lêḡ sec tonanḡ su anḡa nêḡ ḡalêlôm.

⁸ “Embe kamocbôm êḡgôm aôm, naḡ ojop taôm gebe ôndaḡguc biḡ samob, taḡ dabuḡwaga sêsoḡm êndêḡ aôm naḡ. Ôḡgôm êsêacnêḡ biḡ ḡanô êsa tomalageḡ êtoḡ ḡagôliḡ, taḡ aê kakêḡ gêdêḡ êsêac naḡ.

⁹ Taêm ênam gêḡ, taḡ Apômtau, nêḡ Anôto, gêḡôm gêdêḡ Miriam gêdêḡ taḡ amac asa anḡa Aiguptu amêḡ naḡ.

Biḡsu ḡagêdô

¹⁰ “Aôm nêḡ ḡac wacbaḡ aômḡa embe êpô lêna gêḡ teḡ ma eteḡ aôm, gebe ônam eḡ sa e tau êtap gêḡ sa gebe êkêḡ êḡo gêḡ, taḡ kêkôc anḡa aôm nêḡ naḡ, go ôpi ênê andḡ ôna ma ôkôc toḡ ḡakamaclaḡ atom.

¹¹ Ôkô olonḡeḡ, ma ḡac, taḡ keteḡ gêḡ anḡa aôm nêḡ naḡ, êkôc kamaclaḡ êndêḡ aôm êwac.

¹² Eḡ embe ḡac ḡalêlôm sawa ma êkêḡ nê ḡakwê êtu kamaclaḡ, go ônêc bêc toḡakwê tau atom.

¹³ Êndêḡ taḡ oc naêsêp naḡ, ôkêḡ ênê kamaclaḡ êmu êndêḡ eḡ êna, gebe ênêc bêc tonê ḡakwêgeḡ ma ênam mec aôm. Embe ôḡgôm amboac tonanḡ, go Apômtau, aôm nêḡ Anôto, êlic aôm amboac ḡac gêdêḡ.

¹⁴ “Ôkôniḡ sakiḡwaga ḡalêlôm sawa, taḡ kêpô lêna gêḡ ma gêḡam kôm kêtḡ ḡaôliḡ naḡ, atom. Sakiḡwaga tau embe nêḡ lasitêwa teḡ, me ḡac jaba teḡ, taḡ gêḡgôḡ nêḡ malac naḡ, ôkôniḡ eḡ atom.

¹⁵ Oc êsêp atomgeḡ, ma ôkêḡ ḡaôli êndêḡ eḡ êḡo ênê kôm bêc tonanḡa su. Gebe eḡ ḡac ḡalêlôm sawa, tec kêkêḡ mata ḡaôli tau. Embe ôḡgôm atom, oc eḡ awa ênac Apômtau êtu aômḡa e aôm ôwê kaiḡ sec.

¹⁶ “Lau sênac tamenḡi êndḡ sêḡo latuḡi nêḡ geo atom ma sênac latuḡi êndḡ sêḡo tamenḡinêḡ geo atom. Lau sênac lau êndḡ êtu tauḡ nêḡ secḡageḡ.

¹⁷ “Ônam ḡagôliḡ mêtoḡcḡa ôkwi êndêḡ taḡ ômêtoḡc ḡac jaba to mosêbu naḡ atom ma ôkôc awêtucnê ḡakwê êtu kamaclaḡ atom.

¹⁸ Taêm ênam acgom, anḡa gamêḡ Aiguptuḡa aôm kêtḡ gêḡôma e Apômtau, aôm nêḡ Anôto, gêḡam aôm kêsi anḡa tônê. Kêtḡ tonanḡa aê kajatu aôm, gebe ôḡgôm biḡ tonec ḡanô êsa.

¹⁹ “Aôm embe ônac kôm ḡanô sa ma ôliḡ polom lagic teḡ siḡ êkô kôm, go ômu ôna gebe ôkôc gêḡ tau atom. Gêḡ tau êtu lau jaba to mosêbu ma awêtuc nêḡ gêḡ, gebe Apômtau, aôm nêḡ Anôto, ênam mec aôm to lêmam ḡakôm samob.

²⁰ Ma embe okolonḡ katêkwi ḡalêwê su, go okolonḡ ḡakôniḡḡa êtiam atom. Kaḡanô ḡagêdô tonanḡ êtu lau jaba to mosêbu ma awêtuc nêḡ gêḡ.

²¹ Ma embe ojonḡ wainḡ ḡalêwê anḡa kôm wainḡa sa, go amboac tonanḡeḡ, ojonḡ ḡakôniḡḡa êtiam atom. ḡanô ḡagêdô tonanḡ êtu lau jaba to mosêbu ma awêtuc nêḡ gêḡ.

²² Taêm ênam acgom, anḡa Aiguptu aôm kêtḡ gêḡôma, kêtḡ tonanḡa aê kajatu aôm, gebe ôḡgôm biḡ tonec ḡanô êsa.

25

1 “Embe ñac luagêc nêñ biñ tenj êlênsôn, go sêna sêmêtôc biñ ñamala, ma mêtôcwaga sêmêtôc êsêagêc. Êsêac sêwi ñac tobiñ masi sinj ma sêkêñ ñagêjô êndêñ ñac tobiñ.

2 Mêtôcwaga embe êlic êtôm gebe ñac tobiñ êtap ñandan sa, go êsôm êndêñ ñac tau, gebe êtap labôc ênêc enj lanjônêmña ma si enj ña sêm êtôm ênê keso.

3 Mêtôcwaga êlôc sa gebe si enj êtu dim 40, si enj êlêlêc dim 40 su atom. Embe si enj êlêlêc dim 40 su, go sêngôm aôm lasim tonan maja êsa.

4 “Akic bulimakao kapoac, tanj kêka polom ñanô gêmôa nanj, awasunj auc atom.

Lasi ênam têwanê awêtuc ñabiñsu

5 “Lasitêwai ñagêdô embe sêngônj andu tagenj ma tenj embe latu masi ma êmac êndu, go ñac gêmâc nê awêtuc ênam ñac jaba gamêñ tenjña atom. Nê akwenj lasi êmôa êwiñ enj e ênam enj êtu nê awê êjô têwa su.

6 Awê tau embe êkôc latu ñacsêga, go ñapalê tau êwê kainj awênê akwenj ñamataña, tanj gêmâc êndu nanj, nê ñaê, gebe ênê ñaê êmbacnê anja lau Israel nêñ atom.

7 Ma lasi embe endec ma ênam têwanê awêtuc atom, go têwanê awêtuc êna malacgêdô sêmêtôc biñña ma êsôm êndêñ laumata gebe ‘Ñoc akwenj lasi gedec, gebe têwanê ñaê ênêc tenjenj anja lau Israel nêñ. Enj gedec gebe ênam aê êjô têwa su.’

8 Go laumata malacña sêmôêc ñac tau to sêlêñ biñ enj, ma enj embe êkô ñajanja ma êsôm gebe ‘Aê gadec gebe janam awê tonec,’

9 go têwanê awêtuc êndêñ enj êna anja laumata lanjônêmña ma ênu atapa su anja ñac tau akainj to êkasôp êpi enj lanjônô ma êsôm gebe ‘Biñ amboac tonan dangôm êndêñ lau samob, tanj sendec gebe sêkwê tewenjinê andu sa nanj.’

10 Lau Israel sê ñac amboac tonan nê gôlôacnêñ ñaê gebe ‘Ñac, tanj sênu atapa su nanj, nê gôlôac.’

Biñsu ñagêdô

11 “Embe ñac luagêc sênac tauñ sêmôa ma ñac tenj nê awê ênsaê gebe ênam nê akwenj kêsi anja nê soño-soño nê ma êkôc ñac tau utianô tôñ,

12 go taêm walô enj atom, ôndim ênê lêma êngic beb tagenj.

13 “Kidêbu kainj luagêc, ñawapac to ñagaô, ênêc nêñ atali ñalêlôm atom.

14 Ôkêñ dôñ tanam dôñ gêñña kainj luagêc saunj to kapôên ênêc nêñ andu atom.

15 Ôkôc kidêbu ñanô to jagêdêñ ma dôñ ñanô to jagêdêñ gebe aôm ômôa matam jali balingenj anja gamêñ, tanj Apômtau, nêñ Anôtô, kêkêñ gêdêñ aôm nanj.

16 Apômtau têtac gedec lau samob, tanj sêgôm gêñ dansenj ma sêsau lau nanj.

Jatu gebe sêkêñ ñagêjô êndêñ lau Amalek

17 “Taêm ênam gêñ, tanj lau Amalek sêgôm gêdêñ aôm gêdêñ tanj kôsa anja Aiguptu gômôên nanj.

18 Êsêac têtêc Anôtô atom ma sêjac sinj gêdêñ aôm gêdêñ tanj aôm têkwam gêbac ma ôlim walô masi nanj, ma sêjac nêñ lau samob, tanj sênu tauñ su-su sêmôa ñamu nanj êndu.

19 Amboac tonan êndêñ tanj Apômtau, nêñ Anôtô, êlêwanj aôm anja nêñ ñacjo, tanj sêngônj sêngi aôm nanj ma êkêñ aôm ôngônj nom êtu têlê, tanj enj gêjac mata gêdêñ aôm gebe êtu nêñ lênsêñ nanj, go onsenj Amalek su e ñamôkê êmakop

gebe n̄amalac ten̄ taê ênam êsêac êtiam atomanô. Ôlin̄ bin̄ tonan̄ sin̄ atomanô.
* n̄awapac̄na.

26

Sêniñ mo lasê to sêkêñ kôm n̄anô ten̄ n̄anô-ten̄ n̄anô n̄agôlin̄

1 “Êndên̄ tan̄ ô lasê gamên̄ tau, tan̄ Apôm̄tau, aôm̄nêm Anôtô, gebe êkên̄ êndên̄ aôm̄ êtu nêm nomlênsêm nan̄, ma êndên̄ tan̄ gamên̄ tau êtu aôm̄nêm gamên̄ su e ôngôn̄ ôtu wakac nan̄,

2 ôkôc kôm n̄anô samob n̄amêc n̄agêdô, tan̄ ojon̄ sa an̄ga nêm gamên̄, tan̄ Apôm̄tau, aôm̄nêm Anôtô, êkên̄ êndên̄ aôm̄ nan̄, ma ôkên̄ êsêp gadob ten̄. Go ôna gamên̄, tan̄ Apôm̄tau, aôm̄nêm Anôtô, oc êjalini sa, gebe êtu ênê n̄aê n̄amala nan̄,

3 ma ôndên̄ dabun̄waga, tan̄ sakin̄ bêc tonan̄na ênac en̄ n̄awae nan̄, ôna ma ôsôm êndên̄ en̄ gebe ‘Aê mên̄gaô lasê gamên̄, tan̄ Apôm̄tau kêtôc lêma gêdên̄ aêac tamen̄i gebe êkên̄ êndên̄ aêac nan̄.’

4 Go dabun̄waga êkôc gadob su an̄ga lêmam ma etoc ênêc Apôm̄tau, aôm̄nêm Anôtô, nê altar n̄anêm̄na.

5 “Go ôc awam sa ma ôsôm ôkô Apôm̄tau, aôm̄nêm Anôtô, lan̄ônêm̄na gebe ‘Aê tamoc en̄ n̄ac Aram̄na, tan̄ kêsêlên̄ gêjac laoc gamên̄gen̄. En̄ kêsêp Aiguptu jagêmoa gamên̄ tau amboac n̄ac jaba ten̄, nê lau luagêcgen̄. Ma an̄ga tônê en̄ kêtû lau-m kapôn̄en̄ to n̄ajana ma nê lau têtû taêsam.

6 Mago lau Aiguptu sêgôm aêac kwalec to sêkônini aêac tôñ ma sejon̄ aêac n̄a kolen̄ n̄awapac n̄anô.

7 Go tamôêc gêdên̄ Apôm̄tau, aêac tamen̄inên̄ Anôtô, ma Apôm̄tau kêkên̄ tana aêac awen̄. En̄ gêlic aêac tamoa jageo to tajan̄ kolen̄ n̄awapac ma sêkônini aêac.

8 Go Apôm̄tau kêmêtôc lêma n̄ajana to gêwê aêac dawî Aiguptu sin̄. En̄ gêgôm gên̄ kain̄ ten̄ kêtakê lau ma gêgôm gên̄talô to gên̄sêga.

9 Ma en̄ gêwê aêac taô lasê gamên̄ tonec ma kêkên̄ gamên̄ tau, tan̄ su to lêp keselen̄ nan̄, gêdên̄ aêac.

10 Ma galoc, o Apôm̄tau, aê kakôc nom, tan̄ aôm̄ kôkên̄ gêdên̄ aê nan̄, n̄akôm n̄anô n̄amêc gamên̄.’ Go otoc gên̄ tau ênêc Apôm̄tau, aôm̄nêm Anôtô, lan̄ônêm̄na ma oten̄ mec êndên̄ Apôm̄tau, aôm̄nêm Anôtô.

11 Ma aôm̄ to Lewinê gôlôac ma lau jaba, tan̄ sêmoa sêwin̄ aôm̄ nan̄, atu samuc gên̄ n̄ajam samob, tan̄ Apôm̄tau, amacnêm Anôtô, kêkên̄ gêdên̄ amac to nêm gôlôac samob nan̄.

12 “Êtôm̄ jala têlêac-têlêacgen̄ aôm̄ ôkôc gên̄ 10-10 n̄atagen̄-tagen̄ sa ma ôkên̄ êtu da. Embe ôkên̄ da tonan̄ su êndên̄ Lewinê gôlôac to lau jaba ma mosêbu to awêtuc, tan̄ sên̄gôn̄ nêm malac nan̄, sêniñ e êôc êsêac tôñ,

13 go ôsôm ôkô Apôm̄tau, aôm̄nêm Anôtô lan̄ônêm̄na gebe ‘Aê kakôc gên̄ dabun̄ samob su an̄ga n̄oc andu ma kakên̄ gêdên̄ Lewinê gôlôac to lau jaba ma mosêbu to awêtuc kêtôm̄ nêm biñsu samob, tan̄ kôjatu aê nan̄. Aê kagêli nêm biñsu ten̄ atom to kalini n̄aten̄ sin̄ atom amboac tonan̄gen̄.

14 Gêdên̄ tan̄ gaôc wapac kêtû n̄acmatên̄a nan̄, gaen̄ gên̄ tau n̄aten̄ atom. Gêdên̄ tan̄ gamoa selec atom nan̄, kakôc gên̄ ten̄ su atom. Ma kakên̄ gên̄ tau n̄aten̄ kêtû da gêdên̄ lau n̄anô katur̄ atom amboac tonan̄gen̄. Aê tan̄oc wamu Apôm̄tau, aên̄oc Anôtô, awa ma gagôm gên̄ samob, kêtôm̄ tan̄ aôm̄ kôjatu aê nan̄gen̄.

* 25:19: Kidêbu lau n̄anô nên̄ n̄aê kêtû dôn̄ tanam dôn̄ gên̄

¹⁵ Ôtuc kênij anġa nê m andu dabuġ undambêġa ma matam ê aêac ma ônam mec nê m lau Israel to nom, taġ kôkêġ gêdêġ aêac naġ, kêtôm kôtôc lêmam gêdêġ aêac tamemai. Kôkêġ gamêġ, taġ su to lêp keseleġ naġ.'

Apômtaunê lau dabuġ

¹⁶ "Ocsalô tonec Apômtau, aômnê m Anôtô, kêjatu aôm gebe ôġgôm biġsu to ġagôliġ tonec ġanô êsa, tec ojop taôm gebe ôġgôm biġ tau ġanô êsa tonê m ġalêlôm samuc ma nê m katôm samuc.

¹⁷ Ocsalô tonec aôm kôsôm kêt u têt, gebe Apômtau kêt u aômnê m Anôtô ma aôm gobe ôsa ênê lêġ to ôġgôm ênê biġsu to ġagôliġ ma jatu ġanô êsa ma taġam wamu eġ awa.

¹⁸ Ma ocsalô tonec Apômtau kêsôm kêt u têt, gebe amac atu lau, ênê laugac kêtôm gêjac mata gêdêġ amac, ma anġôm ênê biġsu samob ġanô êsa.

¹⁹ Eġ oc etoc amac sa alêlêc lau tomôkê-tomôkê samob, taġ eġ kêkêġ naġ, su e sêlambiġ amac to sêsôm amac waem lasê ma tetoc amac sa. Ma amac atu Apômtau, amacnê m Anôtô, nê lau dabuġ êtôm eġ kêsôm su."

27:1-29:29 Biġ kêpuc boanġa ġagêdô kêsêp ġasêbu tonec. Biġsu kêpuc boa lau, taġ taġeġpêc gêdêġ Apômtaunê biġ naġ. Lau amboac tonanġ têt ap nêġ ġagêjô sa. Mago lau taġeġ wamuġa têt ap moasiġ sa anġa Apômtaunê. Môkêlatu 29 gêjac miġ poac, taġ Anôtô kêmoatiġ gêdêġ nê lau anġa Moabnêġ gamêġ kêtiam naġ.

30

Lêġ, taġ lau Israel sêsa e Apômtau ênam mec êsêac naġ

¹ Go Mose kêsôm kêtiam gebe "Êndêġ taġ biġ Anôtô ênam mec to êpuc boa amacġa, taġ kakêġ gêc amac laġômnê mġa naġ, ġanô êsa êpi amac, ma amac embe taêm ênam biġ tau anġa gamêġ, taġ Apômtau, aômnê m Anôtô, êjanda amac naġ, amoa lau tomôkê-tomôkê ġalêlôm,

² ma amac to nê m gôlôac amu andêġ Apômtau ana to taġem wamu eġ awa ma anġôm biġ samob, taġ ocsalô tonec kajatu amac naġ, ġanô êsa tonê m ġalêlôm samuc ma nê m katôm samuc,

³ go Apômtau, amacnê m Anôtô, ênam nê m kapoacwalô ôkwi to taê walô amac. Eġ êsa amac êliġ-êliġ amoa lau tomôkê-tomôkê ġalêlôm ma oc ênac amac sa anġa lau tomôkê-tomôkê ġalêlôm e api tagenġ êtiam.

⁴ Apômtau, amacnê m Anôtô, embe êsa amac êliġ-êliġ e naêndêġ umbonġ ġamadiġ, oc ênac amac sa ma êkôc amac anġa ônê êtiam.

⁵ Go Apômtau, amacnê m Anôtô, êwê amac e aô lasê gamêġ, taġ tamemi sêwê kaiġ naġ, gebe êtu amacnê m gamêġ êtiam. Ma eġ oc êmoasiġ amac êlêlêc su to êġgôm amac atu taêsam alêlêc tamemi su.

⁶ Ma Apômtau, aômnê m Anôtô, oc ênam nê m ġalêlôm to nê m wakucnêġ ġalêlôm ôkwi êtu selec e têtmac êwiġ Apômtau, aômnê m Anôtô, tonê m ġalêlôm samuc ma nê m katôm samuc, gebe ômoa matam jali.

⁷ Ma Apômtau, aômnê m Anôtô, oc êsôm biġ êpuc boanġa tonanġ êpi nê m ġacjo to nê m soġo-soġo, taġ sêjanda aôm naġ.

⁸ Ma aôm oc taġam wamu Apômtau awa êtiam ma ôġgôm ênê biġsu samob, taġ ocsalô kajatu aôm naġ, ġanô êsa.

⁹⁻¹⁰ Aôm embe taġam wamu Apômtau, aômnê m Anôtô, awa to ôġgôm ênê biġsu to ġagôliġ, taġ teto gêc biġsu ġabuku tonec naġ, ġanô êsa, ma embe ônam taôm ôkwi êndêġ Apômtau, aômnê m Anôtô, tonê m ġalêlôm samuc ma nê m katôm samuc, go Apômtau, aômnê m Anôtô, êmoasiġ lêmam ġakôm êlêlêc ġêġgeġ su. Eġ êmoasiġ nê m wakuc to êmoasiġ nê m bulimakao e têt u taêsam. Ma nê m

nom ênam ñanô êlêlêc su. Gebe Apômtau êtu samuc aôm êtiam, tec ênsêwa moasiñ êpi aôm êtôm kêtû samuc tamamî.

¹¹ “Gebe biñsu, tañ ocsalô tonec kajatu aôm nañ, ñawapac ñanô kêlêlêc aôm su atom me gêc jaêc aôm atom.

¹² Gêc undambê atom, gebe aôm ôsôm gebe’ Asa êpi undambê êna êjô aêac su naêkôc biñ tau êndêñ aêac êmêñ, gebe añô to añgôm ñanô êsa.’

¹³ Me gêc gwêc ñamakeñ ôñêña atom, gebe aôm ôsôm gebe ‘Asa elom gwêc êjô aêac su naêkôc biñ tau êndêñ aêac êmêñ, gebe añô to añgôm ñanô êsa.’

¹⁴ Masianô, biñ tau gêc aôm ñagala, gêc aôm awamsuñ ma nêñ ñalêlôm, tec kôtôm gebe ôñgôm ñanô êsa.

¹⁵ “Ôlic acgom, ocsalô tonec aê katoc ôñgôn matam jali to moasiñ ma ômac êndu to gêñ sec gêc aôm lañômñêñña.

¹⁶ Aôm embe têmtac êwiñ Apômtau, aômñêñ Anôtô, to ôsa ênê lêñ ma ôñgôm ênê biñsu to ñagôliñ ma jatu ñanô êsa, oc êwa aôm sa gebe tañam wamu Apômtau, aômñêñ Anôtô, nê biñsu, tañ ocsalô aê kajatu aôm nañ. Embe amboac tonañ, go ômoa matam jali to ôtu taêsam ma Apômtau, aômñêñ Anôtô, oc ênam mec aôm aña gamêñ, tañ ôsa ôna, gebe ôwê kaiñ êtu aômñêñ gamêñ nañ.

¹⁷ Mago aômñêñ ñalêlôm embe eo gala ma embe ôkêñ tañam eñ atom, ôwi eñ siñ ma oterñ mec to ônam sakiñ êndêñ anôtôi jaba,

¹⁸ oc ocsalô tonec aê jasôm êndêñ aôm, gebe oc ônaña. Aôm oc ômoa matam jali to ôñgôn gamêñ, tañ olom Jordan ma ôsa ôna, gebe êtu aômñêñ gamêñ nañ, ñêñgeñ atom.

¹⁹ Ocsalô tonec aê jakalem undambê to nom gebe sêlic to sêñô biñ sêwiñ, gebe sêwa aê sa. Aê katoc ômoa matam jali to ômac êndu ma biñ janam mec to japuc boa aômña gêc aôm lañômñêñña. Amboac tonañ ôjaliñ ômoa matam jaliña sa, gebe aôm to nêñ wakuc amoa matem jali,

²⁰ ma têmtac êwiñ Apômtau, aômñêñ Anôtô, to tañam wamu eñ awa ma ôsap eñ tôñ. Biñ tonañ kêtû ômoa matam jali to ôñgôn ñêñgeñ aña gamêñ, tañ Apômtau kêtôc lêma gêdêñ tamamî Abraham agêc Isak ma Jakob, gebe êkêñ êndêñ êsêac nañ, ñam.”

31

Josua êjô Mose su

¹ Mose kêsôm biñ tonañ gêdêñ lau Israel samob su,

² go kêsôm biñ tonec gêwiñ gebe “Ocsalô tonec aêñoc jala kêtôm 120. Aêñoc lêñ galoc gêbacnê ma katôm gebe jasô-jasa êtiam atom. Apômtau kêsôm gêdêñ aê gebe ‘Aôm oc olom bu Jordan ôna atom.’

³ Apômtau, aômñêñ Anôtô, tau oc elom êmuñ aôm. Eñ êsêlêñ êmuñ aôm ma enseñ lau tomôkê-tomôkê tonec su, gebe ôjañgo êsêacnêñ gamêñ su. Ma Josua oc elom êtu nêñ ñamata kêtôm Apômtau kêsôm su.

⁴ Ma Apômtau êñgôm êsêac êtôm gêgôm lau Amor nêñ kiñ Sihon agêc Og to nêñ gamêñ gêdêñ tañ gesenñ êsêac su nañ.

⁵ Apômtau êkêñ êsêac sêsêp amac lemem ma amac añgôm gêñ êtôm biñsu samob, tañ kajatu amac nañ, êndêñ êsêac.

⁶ Akô ñajaña totêmtac êpa sugenñ. Atêc taôm atom ma matem golec êtu êsêacña atom, gebe Apômtau, amacnêñ Anôtô, oc êwiñ amac. Eñ êwi amac siñ atom ma êtaiñ tau su aña amacnêñ atom.”

⁷ Go Mose kêkalem Josua mênkêsôm gêdêñ eñ kêkô lau Israel samob lañômñêñña gebe “Ôkô ñajaña totêmtac êpa sugenñ, gebe aôm ôwiñ lau tonec asa

gamêñ, tañ Apômtau kêtôc lêma gêdêñ êsêac tamenji, gebe êkêñ êndêñ êsêac nañ ana. Ma aôm ôkêñ êsêac têtù gamêñ ñatau.

⁸ Apômtau tau êsêlêñ êmuñ aôm. En oc êmoa êwiñ aôm. En oc êwi aôm siñ atom ma êtaiñ tau su aña aôm atom. Ôtêc taôm atom ma ôtakê atom.”

⁹ Ma Mose keto biñsu tonec sa ma kêkêñ biñ tau gêdêñ Lewi latui, tañ têtù dabuñwaga ma sêbalañ Apômtaunê katapa poacña nañ, to gêdêñ lau Israel nêñ laumata samob.

¹⁰⁻¹¹ Ma Mose kêjatu êsêac gebe “Êtôm jala êtu 7ña samob, êndêñ jala, tañ amac añgamboac gêñôma su nañ, asam biñsu tonec lasê êndêñ lau Israel samob sêñô. Asam lasê êndêñ Om Lômbecña, êndêñ tañ lau Israel samob sêkac sa sêkô Apômtau lañônêmña aña gamêñ, tañ en oc êjaliñ sa nañ.

¹² Ôkac lau samob sa, lauo to ñacwaga ma gôlôac sauñ to lau jaba, tañ sêngôñ nêñ malac nañ, gebe sêñô biñ tau êtu tôñ êsêac e têtêc Apômtau, amacnêñ Anôtô, ma sejop tañ gebe sêngôm biñsu tonec ñabin samob ñanô êsa.

¹³ Êsêacnêñ gôlôac sauñ, tañ oc sênam kauc biñsu nañ, sêñô amboac tonañ ma êndôñ êsêac gebe têtêc Apômtau, amacnêñ Anôtô, êtu tôñ êtôm têm samob, tañ añgôñ gamêñ, tañ oc alom Jordan ma naasa, gebe êtu nêñ gamêñ nañ.”

Apômtau kêdôñ biñ ñamuña gêdêñ Mose

¹⁴ Ma Apômtau kêsôm gêdêñ Mose gebe “Ôlic acgom, nêñ bêc ômac ênduña kêdabinjac. Ômôêc Josua ma agêc naakô bec akac saña ñalêlôm, gebe jakêñ kôm êndêñ en.”

¹⁵ Tec Mose agêc Josua jasêkô bec sêkac saña ñalêlôm ma Apômtau, geoc tau lasê aña bec gêmoa tao ñalêlôm. Tao tau kêkô bec tau ñasacgêdô.

¹⁶ Ma Apômtau kêsôm gêdêñ Mose gebe “Ôlic acgom, noc kêdabin gebe ônêc ôwiñ tamamî. Ma lau tonec oc sêndi to sêngôm mockaiñ êndêñ anôtôi jaba aña gamêñ, tañ oc sêsa sêna nañ. Êsêac sêwi aê siñ ma sênac ñoc poac, tañ kamoatiñ gêdêñ êsêac nañ, popoc.

¹⁷ Êndêñ bêc tônê aê têtac ñandañ êsa êndêñ êsêac. Aê oc jawi êsêac siñ to jansañ lañôcanô auc êndêñ êsêac e sênaña. Sec to gêñwapac tokaiñ-tokaiñ êtap êsêac sa ma êndêñ bêc tônê êsêac sêsôm gebe ‘Apômtau, aêacnêñ Anôtô, gêmoa gêwiñ aêac atom, tec gêñwapac samob tonec kêpi aêac.’

¹⁸ Biññanôgeñ, êndêñ bêc tônê aê jansañ lañôcanô auc êtu sec samob, tañ êsêac sêngôm nañña, gebe êsêac oc sênam tañ ôkwi dêndêñ anôtôi jaba sêna.

¹⁹ Amboac tonañ galoc oto wê tonec sa ma ôndôñ wê tau êndêñ lau Israel. Ôkêñ êsêp êsêac awenñsuñ ma wê tau êwa aê sa êndêñ lau Israel.

²⁰ Aê oc jakêñ êsêac sêô lasê gamêñ, tañ katôc lemoc gebe jakêñ êndêñ êsêac tamenji, gamêñ, tañ su to lêp keselen nañ. Êsêac oc sêniñ gêñ e êôc êsêac tôñ ma têtôp e nêñ ñadambê kapôêñ-kapôêñ acgom, go sênam tañ ôkwi dêndêñ anôtôi jaba sêna ma sênam sakiñ êsêac. Ma têtin aê su to sênac aêñoc poac popoc.

²¹ Êndêñ tañ sec to gêñwapac êpi êsêac nañ, wê tonec ênam malô êsêac ma êwa aê sa. Wê tau ênêc nêñ wakuc awenñgeñ ma sêlin siñ atom. Biññanô, aê kakêñ êsêac jasêô lasê gamêñ, tañ katôc lemoc, gebe jakêñ êndêñ êsêac nañ atomgeñ, ma kajala biñ, tañ êsêac taêñ gêjam gêc nêñ ñalêlôm nañ.”

²² Amboac tonañ gêdêñ bêc tonañgeñ Mose keto wê tau sa ma kêdôñ gêdêñ lau Israel.

²³ Ma Apômtau kêsakiñ Nun latu Josua ma kêsôm gebe “Ôkô ñajana to têtmtac êpa sugen, gebe aôm oc ôwê Israel latui nasêô lasê gamêñ, tañ katôc lemoc gebe jakêñ êndêñ êsêac nañ. Aê oc jawin aôm.”

²⁴ Gêdêñ tañ Mose keto biñsu tonec ñabinj kêsêp buku tenj e gêjac dabinj su nanj,

²⁵ enj kêjatu lau Lewi, tañ sêbalañ Apômtaunê katapa poacña nanj, gebe

²⁶ “Akôc biñsu ñabuku tonec ma atoc ênêc êsi Apômtaunê katapa poacña, gebe êwa aê sa êndêñ amac.

²⁷ Gebe aê kajala amacnêm ali awem sa to gêsômtekwa ñatonj. Alic acgom, galoc aê gamoa matoc jali gawiñ amac, mago ali awem sa gêdêñ Apômtau. Ma embe jamac êndu, oc anğôm taêsam êlêlêc.

²⁸ Akalem nêm gôlôacmôkê ñalaumata to nêm kasêga, gebe jasôm biñ tonec êsô êsêac tañeñsunj ma jakalem undambê to nom gebe sêñô sêwiñ, ec sêwa aê sa.

²⁹ Aê kajalagac, gebe aê jamac êndu su ma amac oc anğôm sec anac ñawaegenj to awi lêñ, tañ kajatu amac, gebe asa nanj siñ. Go êtu ñamu gêñwapac êtap amac sa, gebe anğôm gêñ, tañ ênac Apômtau mataanô ñajam atom nanj. Amac lememe ñakôm oc êñğôm enj têtac ñandanj êsa.”

Mosenê wê

³⁰ Go Mose kêsôm wê tonec ñabinj kêsô lau Israel samob, tañ sêkac sa nanj, tañeñsunj e gêbacnê.

32

¹ “O undambêac, akêñ tañem, aê gabe jasôm biñ, ma nom êñô aê aoc.

² Ñoc mêtê, tañ kadôñ nanj, êsêp amboac kom, ñoc biñ êsêp êmêñ amboac manij, êtôm kom, tañ kêmalôm nom to kêsêli gêgwanj.

³ Gebe aê oc jasôm Apômtaunê ñaê lasê. Atoc aêacnêñ Anôtô samanj.

⁴ “Enj poctêna. Enj gêjam nê kôm ñajam êndugenj, gebe nê lêñ samob jagêdêñ. Enj Anôtô ñañêñ ma nê keso masi, enj ñac gêdêñ to ñakêñkêñ.

⁵ Êsêac, tañ têtû ênê gôlôac nanj, sêgôm enj sec ñanô.

Êsêac lau sec to geo.

⁶ O amac lau meloc to kaucmêac, amac ajam danje Apômtau ña lêñ amboac tonanj me. Amac tamemi enj, tañ kêkêñ amac nanj, atom me. Enj kêlêsob to kêmasanj amac atom me.

⁷ Taêm ênam têm andanjenña, asala jala, tañ gôlôac to gôlôac sêmoa nanj.

Ôtu kênac tamam ma enj oc êwa sa êndêñ aôm.

Ôtu kênac nêm lau ñanô, go sênac miñ êndêñ aôm.

⁸ Gêdêñ tañ Lôlôc Ñatau kêkêñ nomlênsêm gêdêñ lau tomôkê-tomôkê samob, gêdêñ tañ enj gêwa ñamalac latuñi kêkôc nanj, enj kêmasanj lau nomña samob nêñ gamên ñamadinj kêtôm Anôtônê anjela nêñ namba.

⁹ Mago Apômtau tau tec gêwê kainj lau tonj tenj taunja, Jakob kêtû ênê gêñlênsêm.

10 “Enj kêtap Jakob sa anja gamêñ sawa
gêngôñ gamêñbôm ñakicsêa ñalêlôm,
tec kêkwa enj auc to gêlôm enj
ma gejob enj kêtôm tau né matalakôp.

11 Enj kelelo amboac momboan gejob ñalatu
kêkô êsêac ñaô.

Enj gêlam né magê gebe êpuc Jakob tôñ,
ma kêsip enj sa ña né magê.

12 Apômtau taugenj gêwê enj,
anôtô jaba tenj gêwiñ enj atom.

13 Enj gêwê enj kêpi nom ñagamêñ ñabau
ma kêkêñ kôm ñanô gêdêñ enj genj.
Enj kêkêñ lêp kêsa anja poc enj kêlib
to kêkêñ ñalêsi kêsa anja poctêmui.

14 Enj kêkêñ su gêjac anô anja bulimakao
ma su ñakana anja domba ma ñalêsi anja domba ñalatu to domba kapoacña.
Enj kêkêñ bulimakao gamêñ Basanña to nonin
ma polom ñajam êndu.
Ma kêkêñ wain ñanô ñatêkwi kêtú wain aôm gônôm.

15 “Amboac tonan Jakob genj gêñ e gêôc enj tôñ.
Mago Jesurun kêtôp ma kêtú kapôênj to ôli kêpi.
Aôm kôtôp ma kôtú kapôênj ma ôlim ñawasi.
Go gêwi Anôtô, tanj kêkêñ enj nanj, sinj
to kêsu né poctêna, tanj gêjam enj kêsi nanj, susu.

16 Êsêac sêsap anôtô jaba tôñ, tec binj tonec gêli ênê ñalêlôm sa e gêjam lêmuñ
êsêac.

Êsêac sêgôm gêñ alôb-alôb tonan, tec sêlakoc enj.

17 Êsêac sêkêñ da gêdêñ ñalau sec, sêkêñ gêdêñ Anôtô tau atom,
sêkêñ gêdêñ anôtô jaba, tanj êsêac sêjala atom nanj,
sêkêñ gêdêñ anôtô wakuc, tanj galocgenj dêdi sa nanj.
Amac tamemi têtêc êsêac atomanô.

18 Aôm taêm gêjam poc, tanj kêka aôm lasê nanj, atom.
Aôm kôlinj Anôtô, tanj kêtú aôm tamam nanj sinj.

19 “Apômtau gêlic binj tonec tec kêtinj êsêac su,
gebe enj latuio to ñac sêgôm enj têtac ñandanj kêsa.

20 Ma enj kêsôm gebe ‘Aê gabe jansanj lanjôcanô auc êndêñ êsêac,
ma jansaê gêñ amboac ondóc oc êtap êsêac sa êtu ñamu.
Gebe êsêac lau geo,

êsêac têtôm ñapalê, tanj sêmoa ñanênj atom nanj.

21 Êsêac sêli ñoc ñalêlôm sa, tec gajam lêmuñ êsêac
kêtú gêñ, tanj anôtô atom nanjña.

Êsêac sêlakoc aê ña nêñ gwam.

Amboac tonan aê oc jali nêñ ñalêlôm sa e sênam lêmuñ aê
êtu lau, tanj têtú ñoc lau atom nanjña.

Aê oc jalakoc êsêac ña lau-m meloc tenj.

22 Gebe aênoc têtac ñandanj kêtunj ja tenj gelom,
ma ja tau gelom e gêdêñ lamboam ñalêlôm
ma kêkwanam nom to nom ñagêñ samob
to kêtunj lôc ñamôkê gelom.

23 “ ‘Aê oc jamboac gêṅwapac êpi êsêac ênsac gêṅwapac ṅaô ma japê ṅoc sôb samob êpi êsêac.

24 Mo êjô êsêac êndu

ma gêmac ôliṅ ṅandaṅṅa to gêmac sec gelom-gelomṅa enseṅ êsêac su.

Aê oc jasakiṅ bôc saleṅṅa toluṅluṅ kaiṅ teṅ êndêṅ êsêac, to gêṅ, taṅ kêgalab gêmoa nom naṅ, ṅamalic.

25 Siṅ oc enseṅ lau, taṅ sêmoa awê naṅ, su

Ma lau, taṅ semoa balêm ṅalêlôm naṅ, têtakê e sêmac êndu.

Awêtakiṅ to ṅacseṅom ma ṅapalê dedec to lau tomôdê samob oc sênaṅa.

26 Aê gabe jasôm gebe “Aê gabe japa êsêac êliṅ-êliṅ, ma lau nomṅa taêṅ ênam êsêac êtiam atom.”

27 Mago aê katêc ṅacjonêṅ tetoc tauṅ saṅa,

gebe moae êsêacnêṅ ṅacjonêṅ kauc êsa atom.

ma taêṅ ênam gebe “Aêac lemeṅ aku êsêac tulu,

Apômtau gêgôm tonaṅ atom.” ’

28 “Gebe êsêac lau teṅ, taṅ nêṅ jala masi naṅ, ma sêjala gêṅ teṅ atomanô.

29 Embe nêṅ kauc ênêc, oc sêjala biṅ tonec ṅam

ma nêṅ kauc êsa êpi gêṅ, taṅ oc êtap êsêac sa êtu ṅamu naṅ.

30 Lau tau nêṅ poctêna embe êkêṅ êsêac dêndêṅ lau sênam ôli atom,

ma Apômtau embe êwi êsêac siṅ atom,

oc ṅac tageṅ êjanda êsêacnêṅ lau 1,000 amboac ondod,

ma ṅac luagêc têtakê nêṅ lau 10,000 e sêc su amboac ondod.

31 Gebe êsêacnêṅ poctêna kêtôm aêacnêṅ Poctêna atom,

aêacnêṅ ṅacjo tauṅ sêwa biṅ tonec sa.

32 Gebe êsêacnêṅ wainmôkê ṅam kêsêp wainmôkê Sodomṅa,

gêmêṅ aṅga kôm Gomoraṅa.

Êsêacnêṅ wain ṅanô ṅamalic sec,

ma ṅanô tau ṅamakic ṅanô.

33 Êsêacnêṅ wain kêtôm moac ṅamalic,

kêtôm moacwêm ṅaawasulu sec.

34 “Biṅ amboac tonaṅ kêsij tau gêc aêṅa

ma kalai auc gêc ṅoc balêm awamataṅa atom me.

35 Êndêṅ taṅ êsêac sêka selelec naṅ,

aê taucgeṅ oc jakac kamocgôc to jakêṅ ṅagêjô êndêṅ êsêac,

gebe bêc êsêac sênaṅṅa kêdabiṅgac,

gêṅ enseṅ êsêac suṅa kêlêti gêmêṅ

36 Biṅṅanô, Apômtau oc êmêtôc nê lau naêndêṅgeṅ

ma eṅ taê walô nê sakiṅwaga.

Eṅ gêlic gebe nêṅ ṅaclai samob gêbacnê

ma nêṅ lau kapôêṅ to saṅ samob gêbacnê.

37 Go eṅ oc êsôm gebe ‘Êsêacnêṅ anôtôi sêmoa ondod,

poctêna, taṅ êsêac sêlamu naṅ, kêkô ondod.

38 Asa geṅ êsêacnêṅ da ṅaṅalêsi

to gênôm êsêacnêṅ da, taṅ sêkêc siṅ naṅ, ṅawain.

Êsêac sêndi sa to sênam amac samaṅ,

êsêac têtû amacnêm lamumaṅ.

39 “ ‘Galoc alicgac, gebe aê, aê tauc tonec tec Apômtau,

ma anôtô tenj gêmoa gêwiņ aê atomanô.
 Aê tec janac lau êndu ma aê jaņu lau sa sêmoa materj jali.
 Aê janac lau e kamoc êsa ma aê jaņgôm kamoc emo.
 Ņac tenj oc êtôm, gebe ênam lau sa aņga lemoc gêmoa atom.
⁴⁰ Biņņanô, aê jatôc lemoc êpi undambê
 ma jasôm gebe Aê tec jamoa tenjenj,
⁴¹ embe jauc űoc siņ űaôsic-ôsic űamata êsa
 ma embe jakôc kôm mêtôcņa sa,
 go jakac kamocgôc êndênj űoc űacjo
 ma jakênj űagêjô êndênj lau têtac gedec aêņa.
⁴² Aê jakênj dec êjaņiņ űoc sôb
 ma űoc siņ êdanğôņ gwada.
 Dec tau êmênj aņga lau, taņ sêjac êsêac êndu to lau kapoacwalôņa nênj,
 oc êmênj aņga űacjonênj siņsêlêc môtênjapac.'

⁴³ "O amac lau tomôkê-tomôkê samob, alambiņ ênê lau,
 gebe enj êkênj űagêjô êjô nê sakiņwaganênj dec
 to êkac nê űacjonênj kamocgôc
 ma enj êņgôm nê launênj gamênj êtu selec."

⁴⁴ Mose agêc Nun latu Josua sêo lasê ma sêsôm wê tonec űabiņ samob lasê
 gêdênj lau sênjô.

⁴⁵ Ma gêdênj taņ Mose gêjac mata nê biņ tonanj gêdênj lau Israel naņ,

⁴⁶ kêsôm gêdênj êsêac gebe "Biņ samob, taņ galoc gawa sa gêdênj amac naņ,
 ênêc nêma űalêlôm, ma ajatu nêma gôlôac, gebe sênjgôm biņsu tonec űabiņ samob
 űanô êsa űapepgeņ,

⁴⁷ gebe biņ tau êtu biņ űaôma atom, biņ tau kêtu amac amoa matem
 jali űamôkê. Ma biņ tonec êņgôm amac aņgônj űêngeņ aņga gamênj, taņ êtu
 amacnêma gamênj êndênj taņ alom bu Jordan su naņ."

Apômtau kêtôc gamênj Kanaan gêdênj Mose

⁴⁸ Gêdênj bêc tonanjenj Apômtau kêsôm gêdênj Mose gebe

⁴⁹ "Ôpi gamênj lôcņa Abarim űalôc Nebo, taņ kêkô lau Moab nênj gamênj
 kêkanônj malac Jeriko ôna ma ôsala gamênj Kanaan, taņ jakênj êndênj lau Israel
 gebe êtu nênj gamênj naņ.

⁵⁰ Su, go ômac êndu aņga lôc, taņ ôpi ôna naņ, naôwiņ nêma lau ôtôm têwam
 Aron gêmac êndu aņga lôc Horeb jagêwiņ nê lau.

⁵¹ Biņ tonanj kêtap amagêc sa gebe akênj gêwiņ aê kwalec amoa lau Israel
 űalêlôm aņga gamênj sawa Sin gêdênj taņ aņgônj bu Meribat-Kades naņ, ma
 awaka aê sa gêdênj lau Israel, gebe aê űac dabuņ nec atom.

⁵² Ômoa jaêcgeņ ma ôlic gamênj tau, mago naôsa gamênj, taņ jakênj êndênj lau
 Israel naņ atom." * lau nomņa tomôkê-tomôkê samob nênj gejobwaga gêdênj-
 gêdênjenj. †

33

Mose gêjam mec Israelnênj gôlôac

¹ Mec, taņ Anôtônê űac Mose gêjam mec lau Israel naņ, tonec. Mec tau kêtu
 ênê awamu.

² Enj kêsôm gebe

"Apômtau gêmênj aņga Sinai.

Enj kêpi mênjkêpô aêac aņga Seir.

* **32:52:** Lau űanô sêkênj gêwiņ gebe aņela tagenj-tagenj têtu † **32:52:** Jesurun-Jakobnê űaê tenj.

Ênê ñawê kêsa anğa lôc Paran.

Enj mêngêô lasê anğa Meribat-Kades

to ja ñawaô kêsi enj lêma anôña.

³ Biññanô, enj têtac gêwiñ nê lau,
nê lau dabuñ samob sêsêp enj lêma.

Êsêac sêpuc aôm wañam

to sêsêlêñ têtadaguc nêmbiñ.

⁴ Mose kékêñ biñsu gédêñ aêac.

Biñsu tau kêtû gôlôac Jakobña nêñ biñlênsêm.

⁵ Gédêñ tañ launêñ laumata sêkac

to Israelnêñ gôlôac samob sêpi tagenñ nañ,

Apômtau kêtû kiñ anğa Jesurun.

⁶ “Ruben êmoa mata jali, enj êmac êndu atom,
ma nê siñwaganêñ namba êtu saunñ atom.”

⁷ Biñ tonec Mose kêsôm kêpi Juda gebe

“O Apômtau, ôkêñ tañam Juda awa
ma ôwê enj naêô lasê êndêñ nê lau.

Aôm lêmam ênac siñ êjô enj

to ônam enj sa anğa nê ñacjonêñ.”

⁸ Ma enj kêsôm biñ tonec kêpi Lewi gebe

“Ôkêñ nêmbiñ Tumim to nêmbiñ Urim êndêñ Lewi.

Enj ñac, tañ gêjac matamanô ñajam nañ.

Aôm kôsaê enj anğa Masa

to gôjac siñ gôwiñ enj anğa bu Meribaña.

⁹ Ñac tau kêsôm kêpi têna agêc tama gebe

‘Aê kajala êsêagêc atom’.

Enj gêlic nê lasitêwai atom

ma gêjam kauc nê latuio to ñac.

Biññanô, êsêac matenñ gêdiñ nêmbiñ

to sejop nêmbiñ poac.

¹⁰ Êsêac oc sêndôn nêmbiñ ñagôlinñ êndêñ Jakob
ma nêmbiñ biñsu êndêñ Israel.

Êsêac sêkêñ gêñ ñamalu êndêñ aôm ôñu

to tetoc daja ênsac nêmbiñ altar ñaô.

¹¹ O Apômtau, ônam mec ênê waba samob

ma ôkôc enj lêma ñakôm sa.

Ôtuc ênê ñacjo to lau, tañ sêkêñ kisa enj nañ, magiñ êsu,
gebe sêndi sa êtiam atom.”

¹² Ma kêsôm biñ tonec kêpi Benjamin gebe

“Ñac Apômtau têtac gêwiñ enjña,

enj gêngônñ tomalô.

Lôlôc Ñatau ejop enj êtôm bêcgenñ,

go êngônñ ênê lôc ñadenñ êwiñ enj.”

¹³ Ma kêsôm biñ tonec kêpi Josep gebe

“Apômtau ênam mec ênê nom

ña ñanô ñajam, tañ êsêp anğa undambê

ma êpi anğa nom ñalêlôm nañ.

¹⁴ Oc êpô kôm e ênam ñanô ñajamanô,

ma ñanô esewec ñajam êtôm ajôngeñ.

¹⁵ Lôc lanğwa sec êkêñ kôm ñanô ñajam êndu

to gamêḡ ḡabau tenḡenḡa ênam ḡanô êlêlêc su.

¹⁶ Nom to ḡagêḡ samob êkêḡ ḡanô ḡajam-ḡajam, ma ḡac, taḡ ḡêmoa gamêḡ dani naḡ, êlic Joseḡ ḡajam.

Biḡ samob tonanḡ ḡai ḡanô êsa êpi Joseḡ, êpi ḡac, taḡ kêtû nê lasitêwainêḡ kasêḡa naḡ, nê sunsuḡ ḡaô.

¹⁷ Nê bulimakao kapoac ḡamêc kêtap ḡawasi sa ma ênê jabo kêtôm bulimakao saleḡḡa nê.

En êsuc lau tomôkê-tomôkê ḡa jabo tonanḡ e naêndêḡ nom ḡamadiḡ.

Epraimnê lau 10,000 to 10,000 tau tonanḡ, ma Manasenê lau 1,000 to 1,000 tau tonanḡ.”

¹⁸ Ma kêsôm biḡ tonec kêpi Sebulon gebe “O Sebulon, têmtac ḡajam êsa êtu nêḡ lêḡ lagajana Ma aôm Isakar, têmtac ḡajam êsa êtu nêḡ becoboḡa.

¹⁹ Êsêac sêkalem lau tomôkê-tomôkê sêpi êsêacnêḡ lôc sêna.

Aḡḡa tônê oc sêkêḡ da ḡêdêḡ, gebe êsêac sejoḡ ḡwêc ḡagêḡlêlôm totau-totau ḡaawamata,

to ḡaḡac ḡaawamata, taḡ kêsḡ tau naḡ sa.”

²⁰ Ma kêsôm biḡ tonec kêpi Gad gebe “Aê aoc êoc ḡac, taḡ kêkêḡ ḡasawa ḡêdêḡ Gad.

Gad kêluḡ tau kêtôm lewe, en kêkac ḡêḡ ḡalêma to ḡamôkêapac ḡêḡḡic.

²¹ En kêjaliḡ gamêḡ ḡajamanô sa kêtû tauḡa. En ḡêlic kasêḡanê nomlênsêḡ ḡêc kêtû enḡa.

En jagêwiḡ launêḡ laumata ma ḡejob, gebe Apômtaunê mêtôc êtu anô to ênê biḡ êtu tōḡ êpi Israel.”

²² Ma kêsôm biḡ tonec kêpi Dan gebe “Dan kêtôm lewe ḡalatu,

taḡ ḡêboanḡ kêsa aḡḡa Basan ḡêḡêḡ naḡ.”

²³ Ma kêsôm biḡ tonec kêpi Naptali gebe “O Naptali, moasiḡ ḡêjam sêḡa aḡḡa aômḡnêḡ to Apômtaunê mec ḡêjam aôm auc.

Aôm ôwê kaiḡ bugêjactonḡ to gamêḡ ḡêḡu kêsêḡḡa.”

²⁴ Ma kêsôm biḡ tonec kêpi Aser gebe “Aser kêtû Israel latuinêḡ ḡac, taḡ kêtap mec sa kêlêlêc naḡ.

Nê lasitêwai têntac êwiḡ en ḡanôḡanḡ, ma en êsac akaiḡ tōḡ êsêḡ ḡalêsi.

²⁵ Sênsô tuḡ aôm auc ḡa ki jejec to kokoc, ma nêḡ ḡaclai ênaḡa atom e ôḡac êndu.

²⁶ “O Jesurun, ḡac tenḡ kêtôm Anôtô, taḡ ḡêḡḡonḡ tao ḡaô tonê ḡawasi me kêlêti ḡêmoa undambê gebe ênam aôm saḡa naḡ, ḡêmoa atom.

²⁷ Anôtô taugenḡ kêtû nêḡ lamuanô, en kêsḡ aôm sa ḡa lêma tenḡenḡa.

En kêtiḡ ḡacjo su ḡêḡuḡ aôm ma kêsôm gebe Onseḡ sumanḡ.

²⁸ Tec Israel ḡêḡḡonḡ tomalô, Jakobnê bumata êpoac tauḡa aḡḡa gamêḡ, taḡ ḡêjam ḡanô polom to wain. Biḡḡanô, ênê undambê kêpalip manḡḡ kêsêḡ ḡêḡêḡ.

²⁹ O Israel, aê aoc êoc aôm. Asa kêtôm aôm.

Apômtau tau gêjam aôm sa.
 Enj kêtü lautuc gêjam aôm kêsina
 to sinj êku nê m ñacjo tuluja,
 Nê m ñacjo sêo lasê aôm to sênac papac aôm,
 ma aôm ôsêlêj ômoa êsêacnêj lôc ñaô.” * † ‡ tanj sêlac wanj kêtü têtulu gêjña.

34

Mose gêmac êndu

¹ Ma Mose gêdi anja gaboan Moabña jakêpi lôc Nebo ñatêpôê Pisga, tanj kêkô kêkanôj Jeriko nanj. Ma Apômtau kêtôc gamêj samob gêdêj enj anja Gilead e jagêdêj Dan,

² kêtôc Naptalinê gamêj samob to Epraim agêc Manase nêj gamêj ma Judanê gamêj samob e gêdêj gwêc oc kêsêpña,

³ ma kêtôc gamêj Negeb to gaboan Jerikonja e jagêdêj Soar gêdêj enj. Jeriko tau kêtü malac nipña.

⁴ Ma Apômtau kêsôm gêdêj enj gebe “Gamêj tonec tec katôc lemoc ma kasôm gêdêj Abraham agêc Isak ma Jakob gebe ‘Aê oc jakêj gamêj tau tonec êndêj nê m wakuc,’ nanj gamêj tau tonec. Aê kakêj matamanô gôlic gamêj tau su, mago aôm taôm oc naôsa tônê atom.”

⁵ Amboac tonanj Apômtaunê sakinwaga Mose tau gêmac êndu anja gamêj Moabña kêtôm Apômtaunê binj.

⁶ Ma Apômtau kêsuj enj gêc gaboan, tanj gêc gamêj Moabña nanj, kêkanôj Bet-Peor, mago ñac tenj kêjala ênê sêo atom e mênghêdêj galoc.

⁷ Mosenê jala 120, go gêmac êndu. Enj mataanô kêtü waô atom, ma ôliwalô gêjana atom.

⁸ Ma lau Israel têtanj tanjiboa kêtü Mosenja sêmoa gaboan Moabña kêtôm bêc 30, go bêc têtanj tanjiboa kêtü Mosenja gêbacnê.

⁹ Ma ñalau tokauc tatu mêtê taujña gêjam Nun latu Josua auc, gebe Mose gêu lêma gêsac enj. Amboac tonanj lau Israel tanenj wamu enj ma sêgôm binj, tanj Apômtau kêtü Mose nanj, ñanô kêsä.

¹⁰ Ma propete tenj gêdi sa anja Israel kêtôm Mose, tanj êsêagêc Apômtau lanjônânô gêdêj tauj nanj, atom e mênghêdêj galoc.

¹¹ Tenj gêgôm gêjsêga to gêjtalô kêtôm Mose, tanj Apômtau kêsakinj enj gebe êngôm anja gamêj Aiguptuña êndêj Parao ma ênê sakinwaga to ênê gamêj samob nanj atom.

¹² Ma ñac tenj gêwê kainj Mosenê ñaclai to ñajana ma nê gêjsêga kainj tenj, tanj Mose gêgôm anja lau Israel samob lanjônânêj nanj atom.

* **33:29:** Israelnêj ñaê tenj. † **33:29:** Tumim to Urim Israelnêj kapoac ñaê. ‡ **33:29:** Sebulon ñac êlac wanja. Ñalô “lagaja” kêpi lau,

Josua

Josua gêwê lau Israel gêjô Mose su jasêku lau Kanaan tulu ma sêjanngo gamêñ tau su namij gêc buku, tec sê Josuanê ñaê kêpi nec ñalêlôm.

Buku tau ñasêbu kapôênj têlêac gebe

1. Môkêlatu 1-12 Lau Israel selom bu Jordan jasêsa Kanaan ma sêkôc nom tau su anga malacm nêñ.
2. Môkêlatu 13-22 Lau Israel sêpuc kapoac gebe gôlôacmôkê ñagêdô 9 to Manasenê gôlôac ñamakenj têtap nêñ nom sa anga gamêñ, tañ gêc bu Jordan ñamakenj gêmu oc kêsêpñja nañ.
3. Môkêlatu 23-24 Josua kêsaê gebe nê noc êwi nom siñña kêdabinj, tec kêkalem lau Israel sêkac sa ma gêlêñ binj êsêac kêtû dim luagêc. Lau Israel sêsôm kêtû tôñ kêtiam gebe sejob Anôtônê poac ma sênam sakinj enj taugenj endenj tóngenj.

Lau Israel sêmasañ tauñ gebe sêsa gamêñ Kanaan sêna

¹ Apômtaunê sakinjwaga Mose gêmac êndu su, go Apômtau kêsôm binj gêdêñ Mosenê sakinjwaga Nun latu Josua gebe

² “Ñoc sakinjwaga Mose gêmac êndu, amboac tonañ êndi olom bu Jordan tonec. Lau samob sêwiñ aôm, ma naaó lasê gamêñ, tañ galoc jakêñ êndêñ lau Israel nañ.

³ Gamêñ samob, tañ emtapa aka nañ, aê jakêñ êndêñ amac êtôm gajac mata gêdêñ Mose.

⁴ Gamêñ samob, tañ gêc gamêñ sawa to lôc Lebanon ma bu kapôênj Euprat, tañ kêtû lau Het nêñ gamêñ nañ, e gêdêñ gwêc kapôênj, tañ kêpoac gêmu oc kêsêpñja nañ ñasawa, gamêñ samob tonañ êtu amacnêm nom.

⁵ Êtôm têm ômoa matam jalinja nañ, ñac teñ êtôm gebe êkô aôm auc atom. Aê jamoa jawiñ aôm êtôm gamoa gawiñ Mose. Aê oc jañgamiñ tauc êndêñ aôm to jawi aôm siñ atom.

⁶ Ôkô ñajaña totêmtac êpa sugenj, gebe aôm taômgenj ôkêñ lau tonec sêwê kainj gamêñ, tañ katôc lemoc gêdêñ êsêac tamenji gebe jakêñ êndêñ êsêacña nañ.

⁷ Amboac tonañ ôkô ñajaña totêmtac êpa sugenj ma ojop taôm gebe ôngôm binjsu samob, tañ ñoc sakinjwaga Mose kêjatu aôm nañ, ñanô êsa. Ôwi binjsu tau siñ ma o sic ômu anô me gasêña atom, ec ôtap nêm lêñ ñanô ñajam sa.

⁸ Binjsu ñabuku ñabinj ênêc aôm awamsunj ñapañgenj. Taêm ênam binj tau ênêc nêm ñalêlôm êtôm elenj to êmbêc, ec ôngôm binj samob, tañ teto gêc buku tau nañ, ñanô êsa tomalagenj. Embe ôngôm amboac tonañ, go ôsa nêm lêñ e ônac dabinj ñapep ma ôtap nêm lêñ ñanô ñajam sa.

⁹ Aê kajatu aôm gebe ôkô ñajaña totêmtac êpa sugenj. Ôtêc taôm atom ma katôm ôluñ-ôluñ atom, gebe Apômtau, aômnêm Anôtô, oc êmoa êwiñ aôm êtôm lêñ samob, tañ ôsa ôna nañ.”

¹⁰ Go Josua kêjatu launêñ kasêga gebe

¹¹ “Asa gamêñ becña ana ma ajatu lau gebe ‘Amansañ nêm gêñ aninña gebe êpuc amac tôñ anga intêna. Bêc têlêac ênaña acgom, go alom bu Jordan tonec naakôc nom, tañ Apômtau, amacnêm Anôtô, gebe êkêñ êndêñ amac nañ su, gebe êtu amacnêm gamêñ.’ ”

¹² Go Josua kêsôm gêdêñ lau Ruben to Gad ma lau Manase ñamakenj gebe

¹³ “Taêm ênam biñ, tañ Apômtaunê sakinwaga Mose kêjatu amac nañ, gebe ‘Apômtau, amacnêm Anôtô, oc êkên gamên alêwan taômña êndên amac, ma gebe êkên nom tonec êndên amac.’

¹⁴ Amacnêm lauo to nêm gôlôac ñasec-ñasec ma nêm bulimakao sêmoa gamên, tañ Mose kêkên gédên amac géc bu Jordan ñamaken tonecña nañ. Mago amacnêm lau ñaclai sêja laukasap sa naselom bu sêmuñ nêm lasitêwai ma sênâm êsêac sa

¹⁵ e Apômtau êkên nêm lasitêwai sêlêwan taun têtôm amac ma sêngôn têtü wakac anga gamên, tañ Apômtau êkên êndên êsêac nañ. Su, go amac amu amên nom, tañ kêtü amacnêm gamên nañ. Apômtaunê sakinwaga Mose kêkên gamên, tañ géc bu Jordan ñamaken gêmu oc kêpiña nañ, gédên amac.”

¹⁶ Ma êsêac sêjô Josua awa gebe” Biñ samob, tañ kôjatu aêac nañ, aêac abe anğôm ñanô êsa, ma asa gamên samob, tañ ôsakin aêac nañ ana.

¹⁷ Aêac tañen wamu aôm êtôm tañen wamu Mosenê biñ samob. Biñ tagen tonec gebe Apômtau, aôm nêm Anôtô êmoa êwiñ aôm êtôm gêmoa gêwiñ Mose.

¹⁸ Lau samob, tañ sêli awen sa êndên aôm nêm jatu to tañenpêc aôm nêm biñ, tañ ôjatu êsêac nañ, oc sênac êsêac êndü. Biñ tagen tonec gebe ôkô ñajaña ma têtac êpa su.”

2

Josua kêsakin kelenwaga sêja Jeriko

¹ Go Nun latu Josua kêsakin ñac luagêc kelecgen anga gamên Sitim, gebe sêkên kelen gamên. En kêsôm gédên êsêagêc gebe “Ajôc, amagêc akên kelen gamên to malac Jeriko amboac tonanğen.” Ma êsêagêc sêja jasêô lasê mock-aino ten nê andu ma sêngôn tônê. Awê tau nê ñaê gebe Rahab.

² Ma lau sêkên ñawae gédên kin Jerikoña ma sêsôm gebe “Ôlic acgom, gédên gêbêc lau Israel nêñ lau ñagêdô sêô lasê tonec gebe sêlic gamên.”

³ Go kin Jerikoña kêsakin lau dêdên Rahab jasêsôm gebe “Ôkên lau, tañ sêpi nêm andu dêdên aôm sêwac nañ, sêsa sêmên. Êsêac sêmên gebe sêkên kelen gamên.”

⁴ Mago awê kêkôc ñaclagêc sa jakêsin êsêagêc ôkwi ma kêsôm gebe “Biññanô, lau dêdên aê sêmên, mago aê gajam kauc êsêac sêmên anga ondoc.

⁵ Gédên tañ gamên ñakesec kêsâ ma kêdabin gebe sênsañ malac ñakatam auc nañ, lau tau sêc sêja. Gamên tañ êsêac sêja nañ, aê gajam kauc. Andanğuc êsêac ñagaôgen, oc aê êsêac tôn.”

⁶ Mago awê tau gêwê êsêagêc sêpi salôm ñaô jakêsin êsêagêc sêc mê ñalaun, tañ en kêtâ gêc salôm ñaô nañ ñalêlôm.

⁷ Amboac tonan lau tau têdaguc êsêagêc sêsa intêna Jordannña sêja e jadêdên buselen. Lau tonan sêwi malac sin, ma sêsan katam auc.

⁸ Ñaclagêc tau sêc bêc atom tagen ma awê kêpi salôm gédên êsêagêc gêja

⁹ ma kêsôm gédên êsêagêc gebe “Aê kajalagac gebe Apômtau kêkên gamên tonec gédên amac, ma aêac samob atêc amac, ma lau gamên tonecña nêñ ñalêlôm kêtü palê sugac.

¹⁰ Gebe aêac anô ñawae, gebe Apômtau kêkên Gwêckoc kêtü kelen kêtü amacña gédên tañ awi Aiguptu sin nañ. Ma anô gên, tañ agôm gédên lau Amor nêñ kin luagêc Sihon agêc Og anga Jordan ñamaken ônêña. Amac asen êsêagêc su samucgen.

¹¹ Gédên ñasawa, tañ aêac anô biñ tonan nañ, aêacma ñalêlôm kêtü palê kêtü amacña, ma ñajaña ten gêc lau ten kêtiam atom, gebe Apômtau, amacnêm Anôtô, en undambê lólôcña ma nom elonña ñaAnôtô.

¹² Amboac tonañ atôc lememe êndênj Apômtau ma asôm êndênj aê gebe taêm walô tamocnê gôlôac êtôm aê tauc taêc walô amagêc. Ma akênj ñabelo ñanô tenj êndênj aê.

¹³ Aôc lememe tônj êndênj tinoc agêc tamoc ma lasicio to ñac ma êsêacnênj lau samob, ma anam aêac sa gebe amac êndu atom.”

¹⁴ Ma ñaclagêc sêsôm gêdênj enj gebe “Amac embe aoc aêagêcma binj tonec lasê atom, go aêagêc anac da amac. Êndênj tanj Apômtau êkênj gamênj tau êndênj aêac nanj, taênj walô amac to amoasinj amac.”

¹⁵ Go awê tau kêlêwanj êsêagêc ña lêpoa sêsêp katam saunj, gebe nê andu kêtû tunjbôm malacña gêwiñ, tec tunjbôm kêtû ênê andu.

¹⁶ Ma enj kêsôm gêdênj êsêagêc gebe “Api lôc ana, gebe sêjandawaga têtap amagêc sa atom. Asinj taôm amoa tônê êtôm bêc têlêac e sêjandawaga sêmu sêmênj su acgom, go amagêc asa nêmi intêna ana.”

¹⁷⁻¹⁸ Go ñaclagêc sêsôm gêdênj enj gebe “Ôlic acgom, êndênj tanj aêac asa gamênj tonec amênj nanj, ômoatinj gam kokoc tonec enjkalenj katam saunj, tanj kôlêwanj aêagêc asêp amênj nanj. Ma tênam agêc tamam to lômi ma tamamnê gôlôac samob sêpi tagenj anja nêmi andu. Embe ôngôm tonec atom, go binj, tanj aôm kôsôm gebe atôc lemenj êpi nanj, ênsêlô.

¹⁹ Ñac tenj embe êwi nêmi andu sinj êsa intêna êna, nanj enj tau êwê nê dec ñakainj, aêac atom. Mago ñac tenj, tanj êmoa andu ñalêlôm êwiñ aôm nanj, embe êtap gêñwapac sa, go aêac awê ênê dec ñakainj.

²⁰ Ma aôm embe ôsôm aêagêcma binj tonanj lasê, go binj, tanj aôm kôsôm gebe aêagêc atôc lemenj êpi nanj ênsêlô.”

²¹ Ma awê tau kêsôm gebe “Binj tanj asôm su nanj, ñanô êsa.” Go kêsakinj êsêagêc gebe sêc sêna, tec êsêagêc sêwi enj sinj ma sêja. Ma enj tau kêmoatinj gam kokoc genjkalenj katam saunj tau.

²² Êsêagêc sêwi awê tau sinj jasêpi lôc ma sêmoa tônê kêtôm bêc têlêac e sêjandawaga sêmu sêja. Sêjandawaga sesom gamênj, tanj gêc intêna makenj-makenj nanj, mago têtap lau tenj sa atom.

²³ Go ñaclagêc sêsêp anja lôc sêmênj kêtiam jaselom bu ma sêo lasê dêdênj Nun latu Josua, go sêjac minj binj samob, tanj kêtap êsêagêc sa nanj, gêdênj enj.

²⁴ Ma sêsôm gêdênj Josua gebe “Apômtau kêkênj gamênj samob kêsêp aêac lemenj binjnanôgenj. Ma binj tenj, lau gamênj tauña samob sêmoa tonênj ñalêlôm ñatutucgenj kêtû aêacña.”

3

Lau Israel selom bu Jordan

¹ Gêdênj bêbêc kanucgenj Josua gêdi ma gêwi Sitim sinj ma lau Israel samob sêwiñ enj. Êsêac sêo lasê bu Jordan ma sê becobo anja tônê, selom sebenj atom.

² Bêc têlêac gêbacnê, go sinjwaganênj laumata sêsêlênj sêmoa gamênj becña ñalêlôm

³ ma sêjatu lau gebe “Amac embe alic Apômtau, amacnêmi Anôtô, nê katapa poacña, tanj lau Lewi nênj dabunwaga sêmbalanj nanj, go andi ma andanjuc katapa tau,

⁴ ec ajala intêna, tanj asa nanj, gebe amac asa intêna tonec kwanangenj atom. Mago ñasawa êniñ katapa to amac êngic. Ñasawa tau amboac saka 500. Andambinj katapa tau atom.”

⁵ Ma Josua kêsôm gêdênj lau gebe “Anam dabun taôm, gebe elenja Apômtau gebe êngôm gêñtalô anja amac ñalêlôm.”

⁶ Ma Josua kêsôm gêdêñ dabuñwaga gebe “Aôc katapa poacña sa ma asêlêñ amuñ.” Tec êsêac sêôc katapa poacña tau sa ma sêsêlêñ sêmuñ lau.

⁷ Ma Apômtau kêsôm gêdêñ Josua gebe “Ocsalô aê gabe jatoc aôm sa lau Israel samob sêlic e sêjala gebe aê oc jamoa jawiñ aôm êtôm gamoa gawiñ Mose.

⁸ Ma aôm ôjatu dabuñwaga, tañ sêmbalañ katapa poacña nañ, gebe ‘Êndêñ tañ aô lasê Jordan ñatali nañ, akô ñañêngeñ aña bu ñalêlôm.’ ”

⁹ Go Josua kêsôm gêdêñ lau Israel gebe “Ajôc, atu gasuc amêñ, ma akêñ tañem Apômtau, amacnêm Anôtô, nê biñ.”

¹⁰ Ma Josua kêsôm gebe “Biñ tonec êwa sa êndêñ amac gebe Anôtô mata jali gêmoa gêwiñ amac ma eñ êsêlêñ êmuñ amac ma êjanda lau Kanaan to Het ma lau Hiw to Peris ma lau Girgas to Amor ma Jebus biññanôgeñ.

¹¹ Alic acgom, Apômtau, tañ kêtú nom samucgeñ ñatau nañ, nê katapa poacña elom bu Jordan êmuñ amac.

¹² Ma galoc ajaliñ lau 12 sa aña Israelnêñ gôlôacmôkênêñ, ñac tagen-tagen êtôm gôlôacmôkêgeñ.

¹³ Ma êndêñ tañ lau dabuñ, tañ sêmbalañ Apômtau, nom samucgeñ ñatau, nê katapa nañ, sêu enñapa êsêp bu Jordan, go bu tau enselen êtiam atom êpoac ma bumôkê êlêc sa naêkô amboac lênsañ teñ.”

¹⁴ Amboac tonañ gêdêñ tañ lau dêdi aña nêñ becobo sebe selom bu Jordan nañ, dabuñwaga sêbalañ katapa poacña sêmuñ lau.

¹⁵ Ma gêdêñ tañ dabuñwaga, tañ sêbalañ katapa nañ, sêô lasê Jordan ma gêdêñ tañ lau-sabalañ-katapawaga tau sêu enñkain kêsêp bu, tañ kêsâlê Jordan ñatali auc gêdêñ têm sêjac kôm ñanô saña nañ,

¹⁶ bumôkê gêlêc sa jakêsuñ tôñ kêkô Jaêcgeñ amboac lênsañ kêkanôñ malac Adam, tañ gêc Sareta ñagala nañ. Ma bu aêña, tañ kêsa gwêc Arabaña, tañ sêsam teñ gebe Gwêcmatê nañ, kêpa samucgeñ. Ma lau selom sêsêp gamêñ, tañ kêkanôñ Jeriko nañ.

¹⁷ Ma gêdêñ tañ lau Israel samob sêsêlêñ sêmoa gamêñ kelengeñ jasêpi bu-maken nañ, dabuñwaga, tañ sêbalañ katapa poacña nañ, sêkô gamêñ ñakelen aña bu Jordan ñaluñ e lau samob selom bu Jordan gêbacnê.

4

Poc 12, nañ sêkôc aña Jordan

¹ Lau samob selom bu Jordan jasêpi su acgom, go Apômtau kêsôm gêdêñ Josua gebe

² “Ôjaliñ lau 12 sa aña launêñ, ñac tagen-tagen êtôm gôlôacmôkêgeñ,

³ ma ôjatu êsêac gebe ‘Akôc poc 12 aña Jordan ñaluñ tonec, akôc aña gamêñ, tañ dabuñwaga enñapa sêka nañ, ma akôc poc tau amêñ bumaken ma atoc poc tau êkô gamêñ, tañ êmbêc anêc nañ.’ ”

⁴ Go Josua kêkalem lau 12 tau aña lau Israel nêñ, tañ kêjaliñ sa nañ, ñac tagen-tagen kêtôm gôlôacmôkêgeñ.

⁵ Ma Josua kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Asêlêñ naamuñ Apômtau, amacnêm Anôtô, nê katapa êsêp bu Jordan ñaluñgeñ ma aôc poc tagen-tagen êtômgeñ ma poc tau ñanamba êtôm Israelnêñ gôlôacmôkê.

⁶ Poc tonañ êtu ñabelo êkô amac ñalêlôm. Ma embe nêm ñapalêo to ñac têtú kênac amac êtu ñamu gebe ‘Poc tonec gebe êwa asagen sa êndêñ amac,’

⁷ go anac miñ êndêñ êsêac gebe Bu Jordan gêlêc sa ma kêkêñ ñasawa gêdêñ Apômtaunê katapa poacña. Gêdêñ tañ katapa tau gelom Jordan nañ, ñabu gêlêc sa. Tec poc tonec êtu ñabelo tengeñña êndêñ lau Israel.”

⁸ Ma lau tau sêgôm biñ, tañ Josua kêjatu nañ, ñanô kêsa ma sêkôc poc 12 anğa Jordan ñaluñgeñ kêtôm lau Israel nêñ gôlôacmôkênêñ tonñ, kêtôm tañ Apômtau kêsôm gêdêñ Josua nañ. Ma êsêac sêôc poc tau selom jasêpi gamêñ, tañ sebe sênêc nañ, ma tetoc poc tau sêngôñ tonañ.

⁹ Ma Josua gêboa poc 12 sa kêkô Jordan ñaluñgeñ anğa gamêñ, tañ dabuñwaga sêbalañ Apômtaunê katapa ma entapa sêka nañ, ma poc tau kêkô tônê e mênğêdêñ galoc.

¹⁰ Ma Apômtau kêjatu Josua gebe êsôm biñ, tañ Mose kêjatu Josua nañ, êndêñ lau Israel. Ma dabuñwaga, tañ sêbalañ katapa nañ, gacgeñ sêkô Jordan ñaluñgeñ e biñ samob, tañ Apômtau kêjatu Josua nañ, ñanô kêsa.

Ma lau selom sêkac taunğeñ sêja bumakeñ.

¹¹ Ma gêdêñ tañ lau samob selom jasêpi ñamakeñ su nañ, Apômtaunê katapa to dabuñwaga selom amboac tonanğeñ sêmuñ lau.

¹² Rubennê wakuc ma Gadnê wakuc to Manasenê gôlôac ñamakeñ selom tolaukasapgeñ sêmuñ lau Israel kêtôm Mose kêjatu êsêac.

¹³ Siñwaga tolaukasap amboac 40,000 selom jasêpi Jeriko ñagamêñ gaboanğa sêja. Êsêac sêmasañ taunğeñ gebe sênac siñ sêmoa Apômtau lañônêmña.

¹⁴ Gêdêñ bêc tonañ Apômtau ketoc Josua sa anğa lau Israel lañônêm ña ma êsêac têtêc eñ kêtôm têm, tañ gêmoa mata jali nañ, kêtôm têtêc Mose.

¹⁵ Ma Apômtau kêsôm gêdêñ Josua gebe

¹⁶ “Ôjatu dabuñwaga, tañ sêbalañ katapa poacña nañ, gebe sêpi anğa Jordan sêmêñ.”

¹⁷ Amboac tonañ Josua kêjatu dabuñwaga gebe “Api anğa Jordan amêñ.”

¹⁸ Ma gêdêñ tañ dabuñwaga, tañ sêbalañ Apômtaunê katapa poacña nañ, sêpi anğa Jordan ñaluñ su ma êsêac entapa sêka gamêñ ñakelenñ nañ, bu Jordan gêjô tau mala e kêsalê butali auc kêtiam kêtôm gêmunğa.

¹⁹ Lau mênşêpi anğa Jordan gêdêñ ajônğamataña ñabêc kêtü 10 ma sê nêñ bec sêngôñ Gilgal, tañ gêc malac Jeriko ñagamêñ oc kêpiña nañ.

²⁰ Ma Josua gêboa poc 12, tañ êsêac sêkôc anğa Jordan nañ, sa anğa Gilgal.

²¹ Ma eñ kêsôm gêdêñ lau Israel gebe “Amacnêm ñapalêo to ñac embe têtü kênac tamenji êtu ñamu gebe ‘Poc tonec ñam amboac ondoc,’

²² go awa sa êndêñ êsêac ma asôm gebe ‘Lau Israel selom bu Jordan tonec sêmoa gamêñ kelenğeñ,’

²³ gebe Apômtau, amacnêm Anôtô, gêgôm bu Jordan kêpa kêtü amacña e alom mênşapi ñamakeñ kêtôm gêgôm gêdêñ Gwêckoc, tañ gêgôm kêpa kêtü aêacña e alom mênşapi ñamakeñ.

²⁴ Eñ gêgôm gêñ tonañ, gebe lau tomôkê-tomôkê nomña sêjala, gebe Apômtau lêma ñajaña ma gebe amac atêc Apômtau, amacnêm Anôtô, endenğ tonğeñ.”

5

¹ Lau Amor nêñ kinñ samob, tañ sêmoa bu Jordan ñamakeñ kêsi gamêñ oc kêsêpña nañ, ma lau Kanaan nêñ kinñ samob, tañ sêngôñ gwêctali nañ, sêñô ñawae gebe Apômtau gêgôm bu Jordan kêpa kêtü lau Israelña e selom bu su, tec nêñ ñalêlôm kêtü palê ma nêñ ñaclai gêbacnê kêtü lau Israelña.

Josua kêsa lau ma êsêac sêlic om Pasa anğa Gilgal

² Gêdêñ ñasawa tonañ Apômtau kêsôm gêdêñ Josua gebe “Ômansañ bôjañ poc ma ôsa lau Israel êtiam êtu luagêcña.”

³ Amboac tonañ Josua kêmasañ bôjañ poc ma kêsa lau Israel anğa Gibeat-Haralot.

⁴ Josua kêsa êsêac kêtû ñam amboac tonecña gebe lau to siñwaga samob, tañ sêwi Aiguptu siñ nañ, sêmac êndu anğa intêna gamêñ sawaña gêdêñ tañ sêwi Aiguptu siñ su nañ.

⁵ Êsêac sêsa lau samob, tañ sêmêñ nañ, mago lau samob, tañ tenenji sêkôc êsêac gêdêñ tañ sêwi Aiguptu siñ su ma sêmoa intêna gamêñ sawaña nañ, tec sêsa êsêac atom.

⁶ Gebe lau Israel sêsêlêñ sêmoa gamêñ sawa kêtôm jala 40 e lau samob to siñwaga samob, tañ sêwi Aiguptu siñ nañ, sêjaña anğa gamêñ sawa kêtû êsêac sêkêñ tañen Apômtau awa atomña, tec Apômtau kêtôc lêma gebe êsêac sêlic gamêñ, tañ Apômtau gêjac mata gêdêñ aêac tamenji gebe êkêñ gamêñ, tañ su to lêp keselen êndêñ aêac nañ atom.

⁷ Amboac tonañ Josua kêsa êsêac gebe êsêac sêsa lau tonañ anğa intêna atom.

⁸ Gêdêñ tañ sêsa lau samob su nañ, sêngôn nêñ gamêñ becoboñagen e kamoc gemo.

⁹ Ma Apômtau kêsôm gêdêñ Josua gebe “Ocsalô tonec aê kakac biñ majen Aiguptuña su anğa amacnê.” Tec sê gamêñ tau ñaê gebe Gilgal e mêngegêdêñ galoc.

¹⁰ Lau Israel sê nêñ becobo sêngôn Gilgal ma gêdêñ ajôn tonañ ñabêc kêtû 14 ñagêbêc êsêac sêlic om Pasa. Êsêac sêmoa malac Jeriko ñagamêñ gaboanña.

¹¹ Sen Pasa su ma ñageleñ êsêac sen gamêñ tau ñakôm ñanô, sen polom ñaluc to polom ñanô, tañ sêpac nañ, gêdêñ bêc tonanjen.

¹² Ma mana tau gêbacnê gêdêñ bêbêcgen tonañ, gêdêñ tañ sen gamêñ tau ñakôm ñanô nañ. Ma lau Israel têtap mana sa kêtiam atom, sen gamêñ Kanaan ñakôm ñanô gêdêñ jala tonañ.

Josua agêc ñac tosiñ

¹³ Gêdêñ tañ Josua gêmoe Jeriko ñamalac gala nañ, en gêoc mataanô sa ma gêlic ñac ten kêkô en lañônêmña. Ñac tau gê nê siñ sa ma kêmêgôm siñ tau ña lêma. Josua gêdêñ en gêja ma kêsôm gêdêñ en gebe “Aêacma ñac aôm me ma ñacjonêñ ñac aôm.”

¹⁴ Ma en kêsôm gebe “Masi, aê Apômtaunê siñwaganêñ laumata. Galocgen tec gamêñ.” Go Josua gêu tau jagêc lañônê gêdêñ nom ma keten mec to kêsôm gêdêñ en gebe “Ñoc apômtau êjatu biñ ondoc êndêñ nê sakiñwaga.”

¹⁵ Ma Apômtaunê siñwaganêñ laumata kêsôm gêdêñ Josua gebe “Ônu atapa su anğa amtapa, gebe gamêñ, tañ kôkô nañ, gamêñ dabuñ.” Ma Josua gêgôm kêtôm tonañ.*

6

Lau Israel sêku malac Jeriko tulu

¹ Ma lau Jeriko sêbalañ nêñ malac auc ñapep kêtû lau Israelña. Lau ten sêsôsêsa atom.

² Ma Apômtau kêsôm gêdêñ Josua gebe “Ôlic acgom, aê kakêñ Jeriko to ñakin ma siñwaga tonaçlai sêsêp aôm lêmam.

³ Amboac tonañ amac siñwaga samob asêlêñ anği malac tau auc êtu dim tagen. Ma anğôm amboac tonañ êtôm bêc 6.

⁴ Ma dabuñwaga 7 sêkôc dauc 7 sêsêlêñ sêmuñ katapa poacña. Ma êndêñ bêc êtu 7ña amac asêlêñ anği malac auc êtu dim 7 ma dabuñwaga sênac dauc êtañ.

⁵ Ma êsêac embe sênac dauc êtañ ê tôn baliñgen, ma amac embe anğô dauc êtañ amboac tonañ, go lau samob sênam lasê toaligen ma malac ñaturñbôm êku sa ma lau samob gacgen sembo sêsa malaclêlôm sêna.”

* 5:15: Gilgal ñam gebe Takac su.

⁶ Amboac tonan Nun latu Josua kêkalem dabunwaga ma kêsôm gêdênj êsêac gebe “Aôc katapa poacnja sa ma dabunwaga 7 sêkôc dauc 7 ma sêsêlênj sêmunj Apômtaunê katapa poacnja.”

⁷ Ma enj kêsôm gêdênj lau gebe “Ajôc, asêlênj anji malac auc ma sinwaga tolaukasap sêsêlênj sêmunj Apômtaunê katapa.”

⁸ Ma lau sêgôm binj, tanj Josua kêjatu nanj, ñanô kêsa. Dabunwaga 7 sêkôc dauc 7 ma sêsêlênj sêmunj sêmoa Apômtau lanônêmña. Êsêac sêjac dauc kêtanj ma Apômtaunê katapa poacnja kêsêlênj kêdaguc êsêac.

⁹ Ma sinwaga tolaukasap sêsêlênj sêmunj dabunwaga, tanj sêjac dauc kêtanj ñapanj.

¹⁰ Ma Josua kêjatu lau gebe “Anam lasê atom, anam taôm tôngênj, asôm binj tenj êsa awemsunj atom e êndênj bêc aê jasôm êndênj amac gebe Anam lasê, go anam lasê.”

¹¹ Amboac tonan enj kêsakinj Apômtaunê katapa kêgi malac tau auc kêtu dim tagenj. Su, go sêo lasê gamênj becobaña kêtiam ma sêc bêc anja tonan.

¹² Gêdênj bêbêc kanucgenj Josua gêdi sa ma dabunwaga sêbalañ Apômtaunê katapa.

¹³ Ma dabunwaga 7 sêkôc dauc 7 sêsêlênj sêmunj Apômtaunê katapa ma sêjac dauc ñapanj. Ma sinwaga tolaukasap sêsêlênj sêmunj êsêac ma lau ñagêdô têdaguc Apômtaunê katapa, ma dauc kêtanj ñapanj.

¹⁴ Ma gêdênj bêc kêtu luagêcña êsêac sêsêlênj sêgi malac auc kêtu dim tagenj amboac tonanjenj ma sêmu sêja gamênj becobaña. Sêgôm amboac tonanj kêtôm bêc 6.

¹⁵ Gêdênj bêc kêtu 7ña êsêac dêdi gêdênj gelenj mata ma sêsêlênj sêgi malac auc amboac sêgôm-sêgôm kêtu dim 7. Gêdênj bêc tagenj tonanjenj tec êsêac sêsêlênj sêgi malac auc kêtu dim 7.

¹⁶ Ma gêdênj tanj sêgi malac auc kêtu dim 7ña ma dabunwaga sêjac dauc kêtanj nanj, Josua kêsôm gêdênj lau gebe “Anam lasêmanj, gebe Apômtau kêkênj malac tau gêdênj amac.

¹⁷ Ma malac to ñagênj samob êtu Apômtaunê gênj ensenj sunja. Mockainjo Rahab to nê lau samob, tanj sêmoa sêwinj enj anja ênê andu nanj, taunjenj go sêmoa matenj jali, gebe enj gêsa lau jaenja, tanj aêac tasakinj êsêac nanj auc.

¹⁸ Ma amac ajop taôm êndênj gênj, tanj gêjac ansenj sunja ñawae. Matem katu gênj tau e akôc ñagêdô, tanj kêtu Apômtaunê nanj, su atom. Embe anjôm, go lau Israel nênj gamênj becobaña êwê kainj binj, tanj êtap malac Jeriko sa nanj, êwinj ma êtap gênjwapac ñanô sa.

¹⁹ Ma silber to gold samob ma laclu, tanj sêmasanj ña ki kokoc to jejec nanj, êtu Apômtaunê gênj dabun naêsêp Apômtaunê kanom.”

²⁰ Amboac tonan lau sêjam lasê ma sêjac dauc kêtanj. Gêdênj tanj lau sênô dauc kêtanj nanj, sêjam lasê ma tunbôm kêku sa, ma lau sêpi malac sêja. Lau samob gacgenj sebo sêsa malac sêja ma sêku malac tau tulu.

²¹ Go sesenj malac samucgenj su. Êsêac sesenj ñac to awê ma lau matac to lau ñanô, sesenj bulimakao to domba ma donki. Êsêac sesenj gênj samob su ña sinj ñamata.

²² Ma Josua kêsôm gêdênj ñaclagêc, tanj sêkênj kelenj gamênj nanj, gebe “Asô awê mockainjo nê andu ana ma akôc awê tau to nê lau samob, tanj sêmoa sêwinj enj nanj, sêsa sêmênj amboac atôc lemem gêdênj enj nanj.”

²³ Amboac tonan ñac wakuc luagêc tau, tanj sêkênj kelenj gamênj nanj, sêso andu sêja ma sêkôc Rahel to têna agêc tama ma lui to nê lau samob, tanj sênjônj sêwinj enj nanj, sêsa sêmênj. Êsêac sêkôc ênê lau samob ma sêkênj êsêac sênjônj lau Israel nênj gamênj becobaña ñamagê.

²⁴ Ma êsêac sêkêc malac to ñagêñ samob ja geñ. Tagen silber to gold ma ku, tañ sêmasañ ña ki kokoc to jejec nañ, sêkêñ jakêsêp kanom, tañ kêkô Apômtaunê andu nañ.

²⁵ Josua gêjam awê mockaino Rahab to tamanê gôlôac ma nê lau samob, tañ sêwiñ en nañ sa. En gêngôñ lau Israel ñalêlôm e mêngêdêñ galoc, gebe en gêsa lau jaen, tañ Josua kêsakin gebe sêkêñ kelej malac Jeriko nañ auc.

²⁶ Gêdêñ têm tonañ Josua kêjatu lau gebe têtôc lemeñ sêkô Apômtau lanônemña ma kêsôm gebe “Aêac tapuc boa ñac, tañ êndi mêngêkwê malac Jeriko tonec sa êtiam nañ.

En ênac da alê ñamataña ña nê ñacsêga.

Ma ênac da malac ñakatam ña nê ñac saun.”

²⁷ Amboac tonañ Apômtau gêwiñ Josua ma ênê wae gêjam gamêñ samucgen auc.

7

1-26 *

8

1-35 *

9

1-27 *

10

Lau Israel sêku lau gamêñ gêmu kêsêpña tulu

¹ Kin Jerusalemña Adonisedek gêñô Josua kêku malac Ai tulu to gesen malac tau samucgen su ñawae. Josua gégôm malac Ai to ñakin kêtôm gégôm gêdêñ malac Jeriko to ñakin. Kin tau gêñô bin ten gêwiñ gebe Lau Gibeonña sê wama gêdêñ lau Israel ma sêmoa sêwiñ êsêac.

² En gêñô bin tonañ ma kêtêc tau gebe Gibeon malac kapôêñ kêtôm kinên malac ñagêdô, ma malac tau kapôêñ kêlêlêc Ai su ma nêñ lau samob lau tonac lai.

³ Kêtu tonañña kin Jerusalemña Adonisedek kêsakin bin gêdêñ kin Hebronña Hoham to gêdêñ kin Jarmutña Piram ma gêdêñ kin Lakisña Japia to gêdêñ kin Eglonña Debir ma kêsôm gebe

⁴ “Api andêñ aê amênman ma anam aê sa. Aêac tanac Gibeon gebe êsêac sê wama gêdêñ Josua to lau Israel.”

⁵ Go lau Amor nêñ kin lemeñ ten tonec, kin Jerusalemña to kin Hebronña ma kin Jarmutña to kin Lakisña ma kin Eglonña sêkac nêñ sinwaga sa ma êsêac tonêñ sinwaganêñ ton samob sêpi jasêgi malac Gibeon auc ma sêjac sin gêdêñ malac tau.

⁶ Ma lau Gibeonña sêkêñ bin gêdêñ Josua gêja Gilgal ma sêsôm gebe “Ôngamin taôm êndêñ nêñ sakinwaga atom. Ôpi ôndêñ aêac ômôêñ seben ma ônam aêac kêsi to ônam aêac sa. Gebe lau Amor nêñ kin samob, tañ sêngôñ gamêñ lôcña nañ, sêkac sa sêmên gebe sênac sin êndêñ aêac.”

⁷ Ma Josua gêdi anga Gilgal ma kêpi gêja. Sinwaga to lau tonac lai samob sêsêlêñ sêwiñ en.

* **7:1-26:** 7:1-9:27 Josua gêwê lau Israel nêñ sinwaga sêpi Kanaan ñagamên lôcña ma sêku malac Ai tulu. Êsêac sêmoatin poac ten sêwiñ lau Gibeon ñamin gêc tonec. * **8:1-35:** 7:1-9:27 Josua gêwê lau Israel nêñ sinwaga sêpi Kanaan ñagamên lôcña ma sêku malac Ai tulu. Êsêac sêmoatin poac ten sêwiñ lau Gibeon ñamin gêc tonec. * **9:1-27:** 7:1-9:27 Josua gêwê lau Israel nêñ sinwaga sêpi Kanaan ñagamên lôcña ma sêku malac Ai tulu. Êsêac sêmoatin poac ten sêwiñ lau Gibeon ñamin gêc tonec.

⁸ Ma Apômtau kêsôm gêdêñ Josua gebe “Ôtêc êsêac atom, gebe aê kakêñ êsêac sêsêp aôm lêmam sugac. Êsêacnêñ ñac teñ oc êkô aôm auc atom.”

⁹ Josua gêdi ança Gilgal ma kêsêlêñ gêdêñ gêbêc samuc tonan ma gêô lasê gêdêñ êsêac e têtakê.

¹⁰ Ma Apômtau gêgôm êsêacnêñ meloco kêsa e sêc lau Israel, tañ sêjac êsêac ñanô ança Gibeon nan su. Lau Israel sêjanda êsêac sêsêp intêna Bet-Horonña, ma sêjac êsêac e jadêdêñ Aseka to Makeda.

¹¹ Gêdêñ tañ êsêac sêc lau Israel su sêsêp intêna Bet-Horonña sêja nan, Apômtau tau kêbaliñ poc kapôêñ ança undambê jakêruc êsêac e jasêô lasê Aseka, ma êsêac sêmac êndu. Lau tañ sêmac êndu kêtû kom pocña nan, taêsam sêlêlêc lau, tañ lau Israel sêjac ña sin êndu nan su.

¹² Gêdêñ bêc, tañ Apômtau kêkêñ lau Amor sêsêp lau Israel lemeñ nan, Josua kêkô lau Israel lañôñnêm ma kêsôm gêdêñ Apômtau gebe “Aôm oc, ôkô ñañêñ ança Gibeon ma aôm ajôn, ança gaboan Aijalon.”

¹³ Ma oc kêkô ñañêñ ma ajôn kêkô amboac tonan geñ e lau sêkac kamocgôc gêbacnê.

Bin tonan teto gêc Jasarnê buku gebe Oc tau kêkô umbon ñaluñ ma kêkac tau gebe naêsêp atom, kêkôgeñ kêtôm bêc samuc teñ.

¹⁴ Bêc teñ kêtôm tonan gêc gêmun atom ma gêc atom e mênghêdêñ galoc. Gêdêñ bêc tonan Apômtau kêkêñ taña ñac teñ awa ñam gebe Apômtau gêjac sin gêjô Israel.

¹⁵ Go Josua ma lau Israel samob sêc sêmu sêja nêñ gamêñ Gilgal kêtiam.

16-43 *

11

1-23 *

12

1-24 *

13

1-33 *

14

1-15 *

15

1-63 *

16

1-10 *

* **10:16-43:** 10:16-23:16 Lau Israel sêku gamêñ Kanaan samucgeñ tulu. Êsêac sêpuc kapoac e nêñ gôlôacmôkê têtap nêñ nom ñasawa sa kêtômgeñ. * **11:1-23:** 10:16-23:16 Lau Israel sêku gamêñ Kanaan samucgeñ tulu. Êsêac sêpuc kapoac e nêñ gôlôacmôkê têtap nêñ nom ñasawa sa kêtômgeñ. * **12:1-24:** 10:16-23:16 Lau Israel sêku gamêñ Kanaan samucgeñ tulu. Êsêac sêpuc kapoac e nêñ gôlôacmôkê têtap nêñ nom ñasawa sa kêtômgeñ. * **13:1-33:** 10:16-23:16 Lau Israel sêku gamêñ Kanaan samucgeñ tulu. Êsêac sêpuc kapoac e nêñ gôlôacmôkê têtap nêñ nom ñasawa sa kêtômgeñ. * **14:1-15:** 10:16-23:16 Lau Israel sêku gamêñ Kanaan samucgeñ tulu. Êsêac sêpuc kapoac e nêñ gôlôacmôkê têtap nêñ nom ñasawa sa kêtômgeñ. * **15:1-63:** 10:16-23:16 Lau Israel sêku gamêñ Kanaan samucgeñ tulu. Êsêac sêpuc kapoac e nêñ gôlôacmôkê têtap nêñ nom ñasawa sa kêtômgeñ. * **16:1-10:** 10:16-23:16 Lau Israel sêku gamêñ Kanaan samucgeñ tulu. Êsêac sêpuc kapoac e nêñ gôlôacmôkê têtap nêñ nom ñasawa sa kêtômgeñ.

1-18 *

17

1-28 *

18

1-51 *

19

1-9 *

20

1-45 *

21

1-34 *

22

1-16 *

23**24***Josuané awamu*

¹ Go Josua kékac lau Israel nêḡ gôlôacmôkê samob sa anḡa Sikem. En kékalem lau Israel nêḡ lau ḡanô to laumata ma nêḡ gôlinḡaga to kasêga samob sa jasêkô Anôtô lanḡônem.

² Go Josua kêsôm gêdêḡ lau samob gebe “Apômtau, lau Israel nêḡ Anôtô, kêsôm binḡ tonec gebe ‘Gêdêḡ andanḡenḡ amac tamemi Abraham agêc Nahor tamenḡi Tara sêḡḡôḡ bu Euprat ḡamakenḡ ôḡnêḡa, ma sêjam sakinḡ gêdêḡ anôtôi jaba.

³ Go aê kakôc amac tamemi Abraham su anḡa bu ḡamakenḡ ôḡnêḡa ma gawê enḡ kêsêlêḡ kêtôm gamêḡ Kanaanḡa samob. Aê kakêḡ êḡnê wakuc têtû taêsam. Aê kakêḡ Isak gêdêḡ enḡ.

⁴ Ma kakêḡ Jakob agêc Esau gêdêḡ Isak. Aê kakêḡ gamêḡ lôcḡa Seir gêdêḡ Esau gêwê kainḡ, mago Jakob to nê latui sêsêp Aiguptu sêja.

⁵ Go kasakinḡ Mose agêc Aron ma kakôninḡ Aiguptu ḡa ḡêḡwapac, tanḡ gagôm anḡa gamêḡ tau nanḡ. Su, go gawê amac asa amêḡ.

⁶ Aê gawê amac tamemi sêsa anḡa Aiguptu sêmêḡ e aô lasê gwêc. Ma lau Aiguptu sêjanda amac tamemi ḡa kareta to hos e jadêdêḡ Gwêckoc.

⁷ Ma êsêac awenḡ gêjac Apômtau ma enḡ kêkêḡ gêsunḡbôm ḡenḡ amac to lau Aiguptu kêsî to gêgôm gwêc kêmakop e kêsâlê êsêac auc. Amac matemanô alic gêḡ, tanḡ aê gagôm gêdêḡ Aiguptu nanḡ su. Amac amoa gamêḡ sawa ḡasawa balinḡ.

* **17:1-18:** 10:16-23:16 Lau Israel sêku gamêḡ Kanaan samucḡenḡ tulu. Êsêac sêpuc kapoac e nêḡ gôlôacmôkê têtap nêḡ nom ḡasawa sa kêtômḡenḡ. * **18:1-28:** 10:16-23:16 Lau Israel sêku gamêḡ Kanaan samucḡenḡ tulu. Êsêac sêpuc kapoac e nêḡ gôlôacmôkê têtap nêḡ nom ḡasawa sa kêtômḡenḡ. * **19:1-51:** 10:16-23:16 Lau Israel sêku gamêḡ Kanaan samucḡenḡ tulu. Êsêac sêpuc kapoac e nêḡ gôlôacmôkê têtap nêḡ nom ḡasawa sa kêtômḡenḡ. * **20:1-9:** 10:16-23:16 Lau Israel sêku gamêḡ Kanaan samucḡenḡ tulu. Êsêac sêpuc kapoac e nêḡ gôlôacmôkê têtap nêḡ nom ḡasawa sa kêtômḡenḡ. * **21:1-45:** 10:16-23:16 Lau Israel sêku gamêḡ Kanaan samucḡenḡ tulu. Êsêac sêpuc kapoac e nêḡ gôlôacmôkê têtap nêḡ nom ḡasawa sa kêtômḡenḡ. * **22:1-34:** 10:16-23:16 Lau Israel sêku gamêḡ Kanaan samucḡenḡ tulu. Êsêac sêpuc kapoac e nêḡ gôlôacmôkê têtap nêḡ nom ḡasawa sa kêtômḡenḡ. * **23:1-16:** 10:16-23:16 Lau Israel sêku gamêḡ Kanaan samucḡenḡ tulu. Êsêac sêpuc kapoac e nêḡ gôlôacmôkê têtap nêḡ nom ḡasawa sa kêtômḡenḡ.

⁸ Go aê gawê amac aô lasê lau Amor, tañ sêngôn Jordan ñamaken ònêña nan, nêñ gamêñ. Gêdêñ tañ kakêñ êsêac sêsêp amac lememe ma amac akôc êsêacnêñ gamêñ su nan, aê gasen êsêac gamuñ amac.

⁹ Go kin Moabña Sipor latu Balak gêdi ma gêjac sin gêdêñ Israel. En kêsakin bin gêdêñ Beor latu Bileam gebe êmêñ ma êpuc boa amac.

¹⁰ Mago aê kakêñ tañoc Bileam atom, tec en gêjam mec amac. Gagôm amboac tonan, tec gajam amac kêsian anga Balak lêma.

¹¹ Go amac alom bu Jordan e aô lasê malac Jeriko. Ma lau Jerikoña sêjac sin gêdêñ amac. Mago lau Jeriko taungen atom, lau Amor to Peres ma Kanaan to Het ma Girgas to Hiw ma Jebus amboac tonan. Mago aê kakêñ êsêac sêsêp amac lememe.

¹² Aê kasakin banic gêmun ma kêjanda lau Amor nêñ kin luagêc gêmun amac. Amacnêñ sin to talam gêgôm atom.

¹³ Aê kakêñ gamêñ ten, tañ ajam kôm kêpi atom nan, gêdêñ amac ma kakêñ malac, tañ amac akwê sa atom nan, gêdêñ amac angon. Amac aen kôm wainña to katêkwi, tañ asê atomanô nan ñanô.

¹⁴ “Amboac tonan galoc atêc Apômtau to anam sakin en têtac maken ma tonem ñalêlôm ñanên. Atin anôtôi jaba, tañ tamemi sêjam sakin anga bu ñamaken ònêña to anga Aiguptu nan su, ma anam sakin Apômtau.

¹⁵ Mago amac embe andec gebe anam sakin Apômtau, go ocsalô tonec ajalin anôtôi, tañ abe anam sakin nan sa. Abe anam sakin anôtôi, tañ tamemi sêjam sakin anga bu ñamaken ònêña nan, me lau Amor, tec angon êsêacnêñ gamêñ nec, nêñ anôtôi me. Mago aê to ñoc gôlôac abe anam sakin Apômtaugen.”

¹⁶ Go lau tau sêjô en awa gebe “Bin tonec gebe awi Apômtau sin ma anam sakin anôtôi jaba nec ênac jaê aêac,

¹⁷ gebe Apômtau, aêacnêñ Anôtô, gêwê aêac to tamenj tapi anga Aiguptu tamên ma gêwê aêac dawî andu kapoacwalôña sin. En gêgôm gênsêga kain ten aêac talic ma gejob aêac anga intêna samob, tañ tasa nan, ma gejob aêac gêdêñ tañ tasêlên tasêp lau tomôkê-tomôkê ñalêlôm nan.

¹⁸ Ma Apômtau kêjanda lau tomôkê-tomôkê gêmun aêac, en kêjanda lau Amor, tañ sêngôn gamêñ tonec nan, amboac tonan. Kêtu tonan aêac abe anam sakin Apômtau amboac tonan, gebe en kêtu aêacnêñ Anôtô.”

¹⁹ Mago Josua kêsôm gêdêñ lau tau gebe “Amac atôm gebe anam sakin Apômtau atom, gebe en Anôtô dabun. En gêjam lêmun lau gebe têtac êwin en taugen. En oc êsuc amacnêñ bin agêli bin suna to nêñ sec ôkwi atom.

²⁰ En kêmoasin amac su, mago amac embe awi en sin ma anam sakin anôtôi jaba, go ênam dêmôê amac ma êngôm amac sec to ensen amac su.”

²¹ Ma lau sêsôm gêdêñ Josua gebe “Masi, aêac abe anam sakin Apômtau.”

²² Ma Josua kêsôm gêdêñ lau gebe “Amac taôm awa taôm sa gebe ajalin Apômtau sa gebe anam sakin en.” Ma êsêac sêsôm gebe “Aêac awa taun sa sugac.”

²³ En kêsôm gebe “Amboac tonan, go atin anôtôi jaba, tañ sêc amac ñalêlôm nan su, ma akên nêñ ñalêlôm êndên Apômtau, Israelnêñ Anôtô.”

²⁴ Ma lau sêsôm gêdêñ Josua gebe “Aêac anam sakin Apômtau, aêacnêñ Anôtô, to tañen wamu ênê awa.”

²⁵ Tec gêdêñ bêc tonan Josua kêmoatin poac gêwin' lau ma kêmasan bin su to ñagôlin kêtu êsêacña anga Sikem.

²⁶ Ma Josua keto bin tonan kêsêp Anôtônê bin su ñabuku. Ma en kêkôc poc kapôn ten jagêjac sa anga kamem, tañ kêkô Apômtaunê gamêñ dabun nan ñalabu.

²⁷ Ma Josua kêsôm gêdêŋ lau samob gebe “Alic acgom, poc tonec êtu ŋabelo êwa aêac saŋa, gebe gêŋô Apômtaunê biŋ samob, taŋ eŋ kêsôm gêdêŋ aêac naŋ gêwiŋ. Kêtu tonanŋa amac embe ansa nêŋ Anôtô auc, go poc tau êtu ŋabelo êwa amac saŋa.”

²⁸ Go Josua kêsakiŋ lau sêc sêja nêŋ nomlênsêŋ gêdêŋ-gêdêŋgeŋ.

Josua agêc Eleasar sêmac êndu

²⁹ Biŋ tonanŋ gêbacnê, go Apômtau nê sakiŋwaga Nun latu Josua gêmac êndu. Ênê jala kêtû 110.

³⁰ Ma êsêac sêsuŋ eŋ anŋa tau nê nomlênsêŋ ŋamalac Timnat-Serat, taŋ gêc lôc Gas ŋagamêŋ gêmu kêpiŋa anŋa Epraim ŋagamêŋ lôcŋa.

³¹ Ma lau Israel sêjam sakiŋ Apômtau gêdêŋ bêc Josua gêmoa mata jaliŋa samob. Eŋ gêmac êndu su ma laumata ŋagêdô, taŋ sêlic kôm, taŋ Anôtô gêjam kêpi lau Israel naŋ, gacgeŋ sêmoa. Tec lau Israel sêjam sakiŋ Apômtau gêdêŋ laumata tonanŋ nêŋ bêc sêmoa matenŋ jaliŋa samob amboac tonanŋeŋ.

³² Josepnê ŋatêkwa, taŋ lau Israel sêkôc anŋa Aiguptu sêmêŋ naŋ, sêsuŋ anŋa Sikem kêsêp nom, taŋ Jakob gêjam ôli ŋa mone silber 100 gêdêŋ Sikem tama Hamor latui naŋ, ŋasawa teŋ. Gamêŋ tau kêtû Josepnê wakuc nêŋ nomlênsêŋ teŋ.

³³ Ma Aron latu Eleasar gêmac êndu ma sêsuŋ eŋ anŋa latu Pinehas nê malac Gibe. Êsêac sêkêŋ malac, taŋ gêc Epraim ŋagamêŋ lôcŋa naŋ, gêdêŋ eŋ.

Gôliŋwaga

Lau Israel sêku Kanaan tulu e sêwaka sakinj kinja sa naminj gêjam lau Gôliŋwaga nêj buku tonec auc. Minj tau naj kêpi Israelnêj sinjsêlêc, tanj sêsam êsêac sebe Gôliŋwaga nanj, nêj gênj sinjsêlêcna. Lau tonanj ñagêdô samob gôliŋwaga ñanô êsêac atom, laumata êsêac sêwê nêj lau sêjac sinja to kêsiwaga, tanj sêjam nêj lau sa-sa gêdêj ñacjo sêkônij êsêac tôj nanja. Gôliŋwaga ñac towae kêlêlêc ñagêdô samob su nanj Simson, tanj sêjac ênê gêjsêga naminj gêc mômêlatu 13-16.

Binj kapôêj tec buku tau kêdôj nec tonec gebe Lau Israel sêsap Anôtô tôj ñanjêj, tec gêjam êsêac sa sêngôj nêj ñajam Ma sêsap tauj su anja Anôtônê, tec gedec êsêac dêdac gêjwapac e sêngôj jageo.

Mago binj ñanô tej kêsinj tau gêc lêlôm gêwiŋ gebe Lau tau embe sêsap tauj su anja Anôtônê e dêdac gêjwapac, mago enj embe êlic êsêac sêmbu tauj to sêkac tauj ôkwi êtiam, enj taê labu nê lau to gêjam êsêac kêsi gêjac ñawaegenj.

1:1-36. Josua gêmac êndu su acgom, go lau Israel nêj gôlôacmômê ñagêdô sêjac sinj jasêku Kanaannêj malac ñagêdô tulu naminj.

2

Apômtaunê anjela geoc tau lasê anja Bokim

¹ Apômtaunê anjela gêwi Gilgal sinj gêja Bokim ma kêsôm gêdêj lau Israel gebe “Aê kakôc amac anja Aiguptu ma gawê amac mênjaô lasê gamêj, tanj katôc lemoc gebe jakêj êndêj tamemi nanj. Aê kasôm gebe ‘Aê janac poac, tanj kamoatiŋ gêdêj amac nanj, popoc atomanô.

² Ma amac amoatiŋ poac tej êndêj lau, tanj sêngôj gamêj tonec nanj atom. Atuc êsêacnêj altar popoc.’ Mago amac tanjem wamu aêjoc jatu tonanj atom. Amac agôm asagenj.

³ Amboac tonanj aê jasôm êndêj amac gebe Aê jajanda lau tomômê-tomômê jamuj amac atom. Êsêac oc têtû nêj ñacjo ma nêj anôtôi jaba têtû amacnêj lakô.”

⁴ Apômtaunê anjela kêsôm binj tonanj gêdêj lau Israel samob su, go lau tau sêpuc tanjiboa sa ma têtanj.

⁵ Ma sê gamêj tonanj ñaê gebe Bokim ma sêkêj da gêdêj Apômtau anja tônê.

Josua gêmac êndu

⁶ Josua kêlêwanj lau Israel sêmu dêdêj nêj nomlênsêj gêdêj-gêdêjgenj sêja, gebe sêngôj têtû wakac.

⁷ Ma lau Israel sêjam sakinj Apômtau kêtôm têtû Josua gêmoa nomja. Josua gêmac êndu su, go êsêac sêjam sakinj Apômtau sêmoa kêtôm têtû, tanj laumata, tanj sêjala gêj samob, tanj Apômtau gêgôm gêdêj lau Israel nanj, sêmoa matenj jali nanj.

⁸ Ma Nun latu Josua, tanj Apômtaunê sakinjwaga nanj, nê jala kêtû 110 ma gêmac êndu.

⁹ Êsêac sêsuj enj anja tau nê nomlênsêj ñamalac Tinat-Heres, tanj gêc lôc Gas ñagamêj gêmu kêpija anja Epraim ñagamêj lôcna.

¹⁰ Lau tanj sêmoa sêwiŋ Josua nanj, sêmac êndu amboac tonanj, ma lau wakuc mênjsêsa, nanj êsêac sêjam kauc Apômtau to nê kôm, tanj gêjam kêtû lau Israelna nanj.

Lau Israel sêwi Apômtau sinj ma gôliŋwaga sêkôc kôm sa

¹¹ Go lau Israel sêgôm gêj, tanj Apômtau gêlic sec nanj, gebe sêjam sakinj Bal.

12 Êsêac sêwi Apômtau, tameninêj Anôtô, taŋ kêkôc êsêac su aŋga Aiguptu naŋ, siŋ ma sêsap lau, taŋ sêgi êsêac auc naŋ, nêj anôtô i jaba tôn. Êsêac sêpôn enduc gêdêj anôtô i tonan ma sêgôm Apômtau têtac ŋandan kêsa.

13 Êsêac sêwi Apômtau siŋ ma sêjam sakin Bal agêc Astarte.

14 Apômtau têtac ŋandan ŋanô gêdêj lau Israel, tec kêkêj êsêac sêsêp kêjaŋgowaga lemeŋ, gebe sêjaŋgo êsêacnêj gêj su. Eŋ kêkêj nêj ŋacjo, taŋ sêgi êsêac auc naŋ, gebe sêkônij êsêac e lau Israel têtôm gebe sênam tauŋ sa êtiam atom.

15 Kêtôm têm samob, taŋ êsêac dêdi sebe sênac siŋ naŋ, Apômtau gêjam dêmôê êsêac kêtôm eŋ kêsôm ma kêtôc lêma gebe êŋgôm naŋ. Ma êsêac sêpô lêna tauŋ ŋanôgeŋ.

16 Go Apômtau kêkêj gôliŋwaga, taŋ sêjam lau Israel sa aŋga kêjaŋgowaga lemeŋ.

17 Mago êsêac sêkêj taŋeŋ nêj gôliŋwaga atom. Êsêac sêkêj tauŋ dêdêj anôtô i jaba to sêpôn aenduc gêdêj êsêac. Êsêac tamen i taŋeŋ wamu Apômtaunê biŋsu, mago êsêac tauŋ sêwi tameninêj lêj tonan siŋ sebeŋ ma sêsa kêtiam atom.

18 Kêtôm têm samob, taŋ Apômtau kêkêj gôliŋwaga gêdêj êsêac naŋ, eŋ gêmoa gêwiŋ gôliŋwaga tau ma eŋ gêjam lau tau sa aŋga nêj ŋacjo lemeŋ kêtôm têm samob, taŋ gôliŋwaga gêmoa gêwiŋ êsêac naŋ. Apômtau taê walô êsêac kêtû nêj taŋiboa, taŋ têtaj kêtû nêj ŋacjo sêlêsu to sêkônij êsêac naŋŋa.

19 Mago gêdêj taŋ gôliŋwaga gêmac êndu naŋ, lau sêmu sêja nêj intêna laŋgwa kêtiam e sêgôm sec kêlêlêc lau gêmuŋŋa su. Êsêac têdaguc anôtô i jaba ma sêjam sakin êsêac to sêpôn aenduc gêdêj êsêac ma sêwi nêj lêj tonan siŋ atom, sêsa togêsuŋtêkwa ŋatongeŋ sêmoa.

20 Apômtau têtac ŋandan sec gêdêj lau Israel ma kêsôm gebe “Lau tonec seseŋ poac, taŋ kajatu gêdêj êsêac tamen i gebe sêsap tôn naŋ, su ma taŋeŋ wamu aê atom,

21 tec aê jajanda lau tomôkê-tomôkê, taŋ Josua kêku tulu atom ma gêmac êndu naŋ, nêj teŋ êtiam atom.

22 Aê jaŋgôm gêj tonec gebe jansaê lau Israel e jajala êsêac sêsa ŋoc lêj têtôm tamen i sêsa nêj me masi.”

23 Amboac tonan Apômtau gêlôc gebe lau tomôkê-tomôkê, taŋ sêsô Josua lêma ŋalabu atom naŋ, sêŋgôngeŋ. Eŋ kêjanda êsêac sebeŋ atom.

3:1-31 Lau Israel sêwi Apômtau siŋ kêtû dim têlêac, tec Apômtau kêkêj êsêac sêsô nêj ŋacjo ŋalabu. Gêdêj taŋ êsêac teteŋ eŋ naŋ, eŋ kêsakin gêjamsawaga teŋ.

* † ‡

4

Debora agêc Barak sêku Sisera tulu

1 Gôliŋwaga Ehud gêmac êndu su, go lau Israel sêgôm gêj, taŋ Apômtau gêlic sec naŋ kêtiam.

2 Amboac tonan Apômtau kêkêj êsêac sêsêp Jabin lêma. Eŋ lau Kanaan nêj kiŋ, taŋ gêjam gôliŋ êsêac gêŋgôn malac Hasor naŋ. Ênê siŋwaganêj laumata Sisera, taŋ gêŋgôn lau samuc nêj malac Haroset.

3 Jabinnê kareta ki 900 ma eŋ gejoŋ lau Israel secanô kêtôm jala 20. Tec lau Israel awen gêjac Apômtau gebe ênam êsêac sa.

4 Lapidotnê awê Debora eŋ propeteo teŋ kêtû lau Israel nêj gôliŋwagao gêdêj ŋasawa tonan.

* 2:23: Bokim ŋam gebe Lau-têtajwaga.

† 2:23: Bal kêtû lau Kanaan nêj anôtô jaba towae teŋ.

‡ 2:23: Astarte kêtû nêj anôtô towae teŋ.

⁵ Enj gêngôŋ nê nip, taŋ kêkô Rama to Betel ŋasawa aŋga gamêŋ lôcŋa Epraim naŋ, ŋalabu ma lau Israel sêja tônê gebe enj êmêtôc êsêacnêŋ biŋ.

⁶ Debora kêsakiŋ biŋ gêdêŋ Abinoam latu Barak aŋga Naptalinê gamêŋ ŋamalac Kedes gebe êmêŋ ma kêsôm gêdêŋ enj gebe “Apômtau, lau Israel nêŋ Anôtô, kêjatu aôm gebe ‘Ôna ma ôwê nêŋ lau sêpi lôc Tabor sêna. Ôkôc lau 10,000 aŋga Naptali agêc Sebulon nêŋ gôlôac.

⁷ Aê gabe jalêtôm Jabinnê siŋwaganêŋ laumata Sisera gebe ênac siŋ êndêŋ aôm aŋga bu Kison. Enj êmêŋ tonê kareta ki ma nê siŋwaga, mago aê gabe jakêŋ enj êsêp aôm lêmam.’ ”

⁸ Barak kêsôm gêdêŋ Debora gebe “Aôm embe ôwiŋ aê, go jana, mago aôm embe ôwiŋ aê atom, oc jana atom amboac tonanŋenj.”

⁹ Debora gêjô enj awa gebe “Amboac tonan aê jawiŋ aôm, mago intêna, taŋ aôm ôsa naŋ, êwaka aôm waem sa atom, gebe Apômtau êkêŋ Sisera êsêp awê teŋ lêma.” Go Debora gêdi jagêwiŋ Barak sêja Kedes.

¹⁰ Barak kêkalem Sebulon agêc Naptali nêŋ gôlôac sêpi tagen aŋga Kedes, go lau 10,000 têdaguc enj, ma Debora jagêwiŋ enj amboac tonanŋenj.

¹¹ Kennê wakuc teŋ, Heber, kêkac tau su aŋga lau Ken nêŋ ma gê nê becobo kêkô kamem Sananimŋa, taŋ kêkô Kedes ŋagala naŋ ŋalabu. Lau Ken tonan Mosenê lawa Hobab nê’ wakuc.

¹² Êsêac sêsôm ŋawae gêdêŋ Sisera gebe Abinoam latu Barak kêpi lôc Tabor gêja.

¹³ Tec Sisera kêkalem nê kareta ki 900 to nê lau samob ma kêjatu êsêac gebe sêwi lau samuc nêŋ malac Haroset siŋ sêna bu Kison.

¹⁴ Go Debora kêsôm gêdêŋ Barak gebe “Ajôc, ôndi gebe bêc tonec Apômtau êkêŋ Sisera êsêp aôm lêmam. Apômtau êwê aôm.” Tec Barak gêdi aŋga Tabor kêsêp gêja ma nê lau 10,000 têdaguc enj.

¹⁵ Gêdêŋ taŋ Barak tonê siŋwaga sêô lasê naŋ, Apômtau kêlênsôŋ Sisera to nê kareta samob ma nê lau. Sisera gêboan kêsêp aŋga nê kareta e gacgen gêc su gêja.

¹⁶ Barak kêjanda kareta to siŋwaga e jagêdêŋ lau samuc nêŋ malac Haroset ma siŋ gesen siŋwaga samob su, ŋac teŋ gêwê sa atom.

¹⁷ Sisera kêlêti gêja Kennê wakuc Heber nê awê Jael nê becobo, gebe kiŋ Hasorŋa Jabin to Hebernê gôlôac sêmoa sêwiŋ taŋ towamagenj.

¹⁸ Jael kêsa gêja gebe êpuc Sisera tôŋtôŋ ma kêsôm gêdêŋ enj gebe “O apômtau, ôsô ômôêŋ, ôsô ŋoc becobo ômôêŋmaŋ. Ôtêc taôm atom.” Amboac tonan enj kêsô gêja ma awê tau kêgaduc enj ŋa belanŋe.

¹⁹ Ma ŋac tau kêsôm gêdêŋ awê gebe “Aê jaten aôm gebe ôkêŋ bu ŋagec êndêŋ aê janôm gebe bu gêjô aê.” Awê tau kêkac bulakôp bôcôlic, taŋ su kêpoac ŋalêlôm naŋ, ŋasuŋ su jakêkêŋ su gêdêŋ enj gênôm ma kêgaduc enj auc kêtiam.

²⁰ Go ŋac tau kêsôm gêdêŋ enj gebe “Ôkô becobo ŋasacgêdô ma ŋac teŋ embe êô lasê ma êtu kênac aôm gebe ‘Ŋac teŋ gêmoa tonec me masi’, go ôsôm gebe ‘Masi.’ ”

²¹ Sisera têkwa gêbac ŋanô, tec gêc bêc e kêliŋ tau siŋ gêc. Ma Hebernê awê Jael kêkôc hama to biakim becoboŋa teŋ ma kêsô kelecgen gêdêŋ enj gêja ma gêjac biakim tau kêsêp Siseranê mom palalap e jagêjam nom ma gêmac êndu tomatêgenj.

²² Gêdêŋ tonan Barak gêô lasê. Enj gesom Sisera. Ma Jael kêpuc enj tôŋtôŋ jakêsôm gêdêŋ enj gebe “Ômôêŋ tonec, aê gabe jatôc ŋac, taŋ aôm gosom enj naŋ, êndêŋ aôm.” Amboac tonan Barak kêsô becobo gêwiŋ enj ma gêlic Sisera tomatêgenj gêc ma biakim kêkô nê mom.

²³ Gêdêŋ bêc tonan Anôtô kêku lau Kanaan nêŋ kiŋ Jabin tulu gêjô lau Israel su.

²⁴ Ma lau Israel sêkôniŋ lau Kanaan nêŋ kiŋ Jabin ŋajaŋa sec e sesen en su samucgen.

5

Debora agêc Barak nêŋ wê

¹ Gêdêŋ bêc tonan Debora agêc Abinoam latu Barak sêjam wê tonec gebe

² “Alambiŋ Apômtau, gebe lau Israel sêmasan biŋ kêtû tôŋ gebe sênac siŋ, ma lau sêlôc sa tonan ŋalêlômgen.

³ Amac kiŋac, aŋô biŋ tau, amac kasêgaac, akêŋ taŋem.

Aê janam wê to janac gêŋ wêŋa êndêŋ Apômtau, lau Israel nêŋ Anôtô.

⁴ O Apômtau, gêdêŋ taŋ kôsêp aŋga Seir ŋalôc gômôêŋ, ma gêdêŋ taŋ kôsa aŋga gamêŋ Edomŋa gômôêŋ nan, nom kêtênêp ma undambê kêsêwa, biŋŋanô, bu kêsêwa aŋga tao gêmêŋ.

⁵ Lôc kêtênêp kakô Sinai ŋa Apômtau laŋônêmŋa, kêkô Apômtau, lau Israel nêŋ Anôtô, laŋônêmŋa.

⁶ “Gêdêŋ Anat latu Samgar nê têm gêdêŋ Jaelnê têm, lau sêwê sêmoa intênasêga kêtiam atom, ma lau, taŋ sêsêlêŋ nan, sêjac jaê intênasêga.

⁷ O Debora, lau Israel nêŋ malac kêtû gasan e mêngeêŋ aôm gôdi.

Aôm gôdi amboac lau Israel teneŋi.

⁸ Anôtônê siŋwaga awenmê kêsa ma siŋ jakêpi gamêŋ.

Lau 40,000, taŋ sêmoa Israel nan, nêŋ teŋ gêjac lautuc ma gêoc kêm atom.

⁹ Ŋoc ŋalêlôm gêwiŋ lau Israel nêŋ laumata, gêwiŋ lau, taŋ sêlôc sa tonêŋ ŋalêlômgen.

Alambiŋ Apômtau.

¹⁰ “Amac laumata, taŋ api donki kwalam-kwalam ma aŋgôn ŋabelanke ŋaô, ma amac siŋwaga, taŋ asêlêŋgen amoa intêna nan, anac miŋ biŋ tau.

¹¹ Aŋô acgom, lau taŋ sêjam biŋgalôm sêmoa bumata nan, sêsôm Apômtau kêku nê ŋacjo tulu ŋawae, sêsôm lau Israel sêku nêŋ ŋacjo tulu ŋawae.

Go Apômtaunê lau sêwê sêsêp aŋga nêŋ malac sêmêŋ.

¹² “O Debora, ajôc, ajôc.

Ajôc, ôpuc wê teŋ saman.

O Barak, ôndimaŋ,

o Abinoam latu,

ôwê lau kapoacwalôŋa ma aêc ana.

¹³ Go lau ŋaŋêŋ sêsêp dêdêŋ nêŋ laumata sêja, Apômtaunê lau dêdêŋ en sêja sebe sênac siŋ.

14 Êsêac sêsêp gaboan sêmêŃ anġa Epraim
têdaguc Benjammê gôlôac to nêŃ lau.

Kasêga sêsêp anġa Makir sêmêŃ
to laumata sêmêŃ anġa Sebulon.

15 Isakarnê gôlôac nêŃ laumata sêwiŃ Debora sêmêŃ,
biŃŃanô, Isakarnê gôlôac sêwiŃ Barak sêmêŃ.

Êsêac têdaguc eŃ sêsêp gaboan sêja.

Tagen Rubennê gôlôac sêwa tauŃ kêkôc,
êsêac têtôm gebe sêsôm biŃ katô tauŃ atom.

16 Kêtu asagenġa êsêac sêmoa sêwiŃ nêŃ domba Ńatonġen.
Sêmoa gebe sêŃô laugejob têtêlam nêŃ domba Ńatonġ me.

BiŃŃanô, Rubennê gôlôac sêwa tauŃ kêkôc,
êsêac têtôm gebe sêsôm biŃ katô tauŃ atom.

17 Gadnê gôlôac sêmoa Jordan Ńamakenġ oc kêpiŃa,
ma kêtu asagenġa Dannê gôlôac sêjam kôm wanġa.

Asernê gôlôac sêŃgôŃ gwêctali,
sêŃgôŃ nêŃ sêcluŃgenġ.

18 Mago lau Sebulon to Naptali sêjac kapoac tauŃ
totaêŃ kêpa tauŃ sugenġ sêmoa siŃ mala.

19 “KiŃ sêmêŃ ma sêjac siŃ
anġa Tanak, taŃ ġêc bu Megidonġa naŃ.

Lau Kanaan nêŃ kiŃ sêjac siŃ,
mago sêjaŃgo silber tenġ atom.

20 Utitalata undambêŃa sêjac siŃ.

Êsêac sêsa nêŃ lêŃ ma sêjac siŃ ġêdêŃ Sisera.

21 Bu Kison ġêc Ńasamac kapôêŃ e ġêc êsêac su.

Bu Kison ġêc, ġêc Ńasamac kapôêŃ.
O katuc tau, ajôc, ôndi tonġaclaigenġ.

22 Go hos eŃkaiŃ kêka nom
ma sêboanġ-sêboanġ.

23 “Apômtaunê aŃela kêsôm gebe ‘Apuc boa malac Meros,
apuc boa êsêac, taŃ sêŃgôŃ malac tau naŃ Ńanôġenġ,
gebe êsêac sêmêŃ kêtu sênam Apômtau saŃa atom,
ma sêmêŃ gebe sêwiŃ Apômtaunê siŃwaga atom.’

24 “Anôtô ênam mec Kennê wakuc Hebernê awê Jael,
ênam mec eŃ êlêlêc lauo samob, taŃ sêŃgôŃ becobo naŃ su.

25 Sisera ketenġ bu, mago eŃ kêkêŃ su ġêdêŃ eŃ,
kêkêŃ su Ńakana kêsêp laclu Ńajamanô tenġ ġêdêŃ eŃ.

26 Awê tau kêmêġôm biakim kêsêp lêma Ńamakenġ
ma kêmêġôm kamundanê hama kêsêp lêma anôŃa.

EŃ ġêjac Sisera e ġêjac môkêapac popoc.

EŃ ġêgunġ ênê mom palalap ma ġêjac popoc.

27 Sisera gebenġ e ġêu tau ġêc awê tau akaiŃŃa.

EŃ ġêu tau jagêc awê tau akaiŃŃa.

EŃ gebenġ kêsêp nom tomatêġenġ jagêc.

28 “Sisera têna gewec kêsa katam saunġ,
eŃ ġêjam tuc kêsa lala.

‘Kêtu asagenja ênê kareta gêmêj sebenj atom nec.
Kêtu asagenja ênê hos sêsêlêj malô-malô sec’.

²⁹ Sisera têna nê sakinj wagao tokauc kêtêlêc gêjô enj awa,
ma enj tau kêsôm binj tonec njakôninjja njapanj gebe

³⁰ ‘Êsêac oc têtap awa sa ma sêjac sam gêdêj taunj sêmoa.
Sêjac sam njapalêo tagenj me luagêc gêdêj sinjwaga gêdêj-gêdêjnenj.
Sisera tau oc kêtap njakwê njajam sa
ma obo, tañ sêsi nj gam talô-talô nanj,
gebe êkêj êndêj njatauo ênôj’.

³¹ “O Apômtau, aômnêm njacjo samob sênanjamañ,
mago nêm lau têtôm oc kêpi tonjaclai.”

Amboac tonanj wama gêjam gamêj auc kêtôm jala 40.

6

Anôtô kêtalem Gideon

¹ Lau Israel sêgôm gêj, tañ Apômtau gêlic sec nanj, tec Apômtau kêtêj êsêac
sêsêp lau Midian lemenj kêtôm jala 7.

² Lau Midian lemenj kêtôninj lau Israel, tec lau Israel sêsinj taunj kêtêj êsêacnja
sêngônj pocgêsuj to poclabu anja gamêj lôcja.

³ Kêtôm têt lau Israel sêsê gêjja samob lau Midian ma lau Amalek to lau
gamêj sawanja sêo lasê sebe sênac êsêac.

⁴ Êsêac sê nêj-becobo kêsêp Israelnêj gamêj ma sesenj êsêacnêj kôm samob
su e jagêdêj gamêj njalabuña kêtôninj malac Gasa. Êsêac sêwi gêj taniñja tenj
sinj kêtêj lau Israel sêniñja atom, sêkôc domba to bulimakao ma donki samob.

⁵ Êsêac sêo lasê tonêj bulimakao ma nêj becobogenj sêwê têtôm lêsêc. Lau
tenj sêsa êsêac to nêj kamele sa têtôm atom. Êsêac sêo lasê ma sesenj gamêj tau
njagêj samob su.

⁶ Tec lau Israel sêpô lêna taunj njanô kêtêj êsêacnja ma lau Israel awenj gêjac
Apômtau gebe ênam êsêac sa.

⁷ Gêdêj tañ lau Israel awenj gêjac Apômtau kêtêj lau Midiannja nanj,

⁸ Apômtau kêsakinj propete tenj gêdêj êsêac ma kêsôm gêdêj êsêac gebe
“Apômtau, lau Israel nêj Anôtô, kêsôm binj tonec gebe Aê kakôc amac asa anja
Aiguptu amêj to gawê amac awi andu gêjômañja sinj.

⁹ Aê gajam amac sa anja lau Aiguptu lemenj to anja lau samob, tañ sêkôninj
amac nanj, lemenj amboac tonanjenj ma kajanda êsêac gamuj amac ma kakêj
lau tau nêj gamêj gêdêj amac.

¹⁰ Aê kasôm gêdêj amac gebe ‘Aê Apômtau, amacnêm Anôtô. Amac anjônj
lau Amor nêj gamêj, mago anam sakinj lau Amor nêj anôtôi jaba atom.’
Mago amac akêj tañem njoc binj atom.”

¹¹ Go Apômtaunê anjela mênjgêo lasê ma gêngônj kamem, tañ kêtêj malac Opar
njagala nanj njalabu. Joas anja Abiesernê gôlôac kêtêj ka tau njatau. Joas latu
Gideon kêtêj polom kelecgenj gêmoa sêka wain njamala, gebe êsinj polom ôkwi
kêtêj lau Midiannja.

¹² Ma Apômtaunê anjela gêo lasê gêdêj enj ma kêsôm gêdêj enj gebe “O
sinjêlêc, Apômtau gêwiñ aôm.”

¹³ Ma Gideon kêsôm gêdêj enj gebe “O njatau, Apômtau embe êwiñ aêac, go
gêjwapac samob êtap aêac sa êtu asagenja. Ma gêjnsêga samob, tañ tamenj
sêjac minj gêdêj aêac nanj ma sêsôm gebe ‘Apômtau kêtêj aêac asa anja Aiguptu

amêñ atom me, gêñsêga tonañ ñanô ondoc.’ Galoc Apômtau kêtij aêac su to kêkêñ aêac asêp Midian lemeñ.”

¹⁴ Go Apômtau kêjatu eñ gebe “Aê tauc jasakinj aôm ôna tonêm ñajaña, tañ gêc aômña nanj, gebe ônam lau Israel sa anja lau Midian lemeñ.”

¹⁵ Gideon gêjô eñ awa gebe “O Apômtau, aê oc janam lau Israel sa amboac ondoc. Ôlic acgom, aêñoc lau têtû Manasenê gôlôacnêñ lau ômbôêñ-ômbôêñ ma aê tauc katu ñoc launêñ ñac ñamuña tau.”

¹⁶ Ma Apômtau kêsôm gêdêñ eñ gebe “Aôm kôtôm gebe ôñgôm gêñ tau gebe aê oc janam aôm sa. Aôm oc ôku lau Midian tulu amboac kôku ñac tagenj tulu.”

¹⁷ Gideon gêjô eñ awa gebe “Aê embe janac aôm matamanô ñajam, nanjo ôwaka taôm sa ña gêñtalô teñ, gebe aôm taôm tec kôsôm binj gêdêñ aê.

¹⁸ Aê jatenj aôm gebe ôwi gamêñ tonec sinj atom e jamu jandêñ aôm jamêñ êtiam acgom. Aê gabe jakêñ moasinj teñ êtu da êndêñ aôm.” Ma eñ kêsôm gebe “Aê oc jamoa e ômu ômôêñ.”

¹⁹ Amboac tonañ Gideon kêsô nê andu gêja ma geno nonij ñalatu teñ ma kêkôc polom matac laclu kapôêñ teñ gebe êpac polom, mago kêkêñ jist kêsêp atom. Eñ kêkêñ gwada kêsêp gadob ma sulu kêsêp ku, kêkôc gêñ tau gêdêñ Apômtaunê anjela gêja kamem ñalabu.

²⁰ Go Apômtaunê anjela kêsôm gêdêñ eñ gebe “Otoc gwada to polom ñaluc ênsac poc tonec ñaô ma ôkêc sulu êpi.” Ma Gideon gêgôm amboac tonañ.

²¹ Ma Apômtaunê anjela kêmêtôc lêma ma kêmoasac gwada to polom ñaluc ña tôc, tañ eñ kêmêgôm nanj ñatêpôê. Ma ja kêsa anja poc mêngeñ gwada to polom ñaluc tau su. Go Apômtaunê anjela malamê.

²² Go Gideonnê kauc kêsa, gebe gêlic Apômtaunê anjela ma eñ kêtakê ma kêsôm gebe “Op, Apômtau Anôtô, aêagêc anjela lanjôñanô gêdêñ taunjoc.”

²³ Mago Apômtau kêsôm gêdêñ eñ gebe “Ôtêc taôm atom, ômoa tobinjalôgeñ, aôm oc ômac êndu atom.”

²⁴ Gideon gêboa altar teñ sa gêdêñ Apômtau anja tônê ma kêsam altar tau gebe Apômtau eñ binjalô ñam. Altar tau kêkô Opra, tañ kêtû Abiesernê gôlôacnêñ malac nanj, e gêdêñ galoc.

²⁵ Gêdêñ gêbêc tonañ Apômtau kêsôm gêdêñ Gideon gebe “Ôkôc tamam nê bulimakao kapoac êwiñ bulimakao kapoac teñ, tañ nê jala kêtôm 7 ma onsenj tamamnê altar Balña su ôsap alê gwam, tañ kêkô altar ñagala nanj tulu.

²⁶ Su, go ômboa altar teñ sa êndêñ Apômtau, aômñêm Anôtô, êkô poc tau ñaô. Ômboa altar tau sa êtôm ñagôlinjeñ. Go ôkôc bulimakao kêtû luagêc ña ma ôkêñ êtu daja êwiñ alê gwam, tañ ôsap tulu nanj.”

²⁷ Amboac tonañ tec Gideon kêkôc nê sakinjwaga 10 ma gêgôm binj, tañ Apômtau kêsôm gêdêñ eñ nanj, ñanô kêsa. Mago eñ kêtêc tau nê gôlôac to lau malac tonecña, tec gêgôm gêñ tau gêdêñ ocsalô atom, gêgôm gêdêñ gêbêcgeñ.

²⁸ Gêdêñ tañ lau malacña dêdi sa gêdêñ bêbêc kanucgeñ nanj, êsêac sêlic gebe Balnê altar to alê gwam tau gêjaña ma ja geñ bulimakao kêtû luagêcña gêsac altar teñ, tañ sêboa sa nanj ñaô.

²⁹ Êsêac sêsôm gêdêñ taunj gebe “Asa gêgôm gêñ tonec.” Êsêac sêkip binj tau sa e têtap sa gebe “Joas latu Gideon gêgôm.”

³⁰ Go lau malacña sêsôm gêdêñ Joas gebe “Ôkôc latôm ômôêñ tonec gebe anac eñ êndu. Eñ gesenj Balnê altar su ma kêsap alê gwam, tañ kêkô altar ñagala nanj tulu.”

³¹ Mago Joas kêsôm gêdêñ lau samob, tañ sêgi eñ auc nanj, gebe “Amac abe anac sinj êjô Bal ma abe anam eñ sa me. Elenja atomgeñ ma ñac, tañ ênac sinj êjô Bal nanj, oc ênaña. Gebe Bal embe anôtô teñ, go ênam tau kêsi ma ênac sinj êndêñ ñac, tañ gesenj ênê altar su nanj.”

³² Gêdêŋ ŋasawa tonan sêsam Gideon gebe Jerubal gebe Joas kêsôm gebe “Bal ênam tau kêsî ma ênac sinj êndêŋ ŋac, taŋ gesen ênê altar su nanj.”

³³ Go Midian to Amelek ma lau gamêŋ sawaŋa mênjsêpi tagen ma selom bu Jordan jasê nêŋ becobo kêkô gaboan Jesrelŋa.

³⁴ Ma Apômtaunê Nalau gêjam Gideon auc. Ma enj gêjac dauc e kêkalem Abiesernê gôlôac gebe sêndaŋguc enj.

³⁵ Enj kêsakinj lau jaenŋa sêjac laoc Manasenê gôlôacnêŋ gamêŋ samob, gebe sêkalem êsêac mênjsêndaŋguc enj ma enj kêsakinj lau jaenŋa gêdêŋ Aser to Sebulon ma Naptali nêŋ gôlôac e êsêac mênjsêwiŋ amboac tonanŋen.

³⁶ Go Gideon kêsôm gêdêŋ Anôtô gebe “Aôm embe taêm ênam gebe ônam lau Israel kêsî ŋa aê lemoc amboac tê kôsôm nê,

³⁷ nanj ôlic acgom, aê gaja domba ŋaôlilu gêc gamêŋ aka polom ŋa. Êndêŋ elenj ŋa embe manij ênêc domba ŋaôlilugenj ŋaô ma nom ŋakelenj, go jajala êndêŋ tonan gebe aôm taêm kêka aê ŋanôgenj, gebe ônam lau Israel kêsî ŋa aê lemoc, amboac tê kôsôm su nê.”

³⁸ Binj tau ŋanô kêsa. Gêdêŋ taŋ Gideon gêdi sa gêdêŋ bêbêc kanucgenj nanj, enj kêpip ŋaôlilu tau ma kêmôginj kêsêp laclu tenj e mênjgêc.

³⁹ Go Gideon kêsôm gêdêŋ Anôtô gebe “Têmtac ŋandaŋ êndêŋ aê atommanj, aê jasôm binj tagenj tonec êwiŋ. Aê jatenj aôm gebe jansaê domba ŋaôlilu ŋalêŋ tagenj êtiam. Ôŋgôm ŋaôlilu ŋakelenj ênêc ma manij êsêp nomgenj.”

⁴⁰ Ma gêdêŋ gêbêc Anôtô gêgôm amboac tonan. ŋaôlilu ŋakelenj ma manij kêsêlô e gêjam nom auc.

7

Gideonnê lau sêku lau Midian tulu

¹ Go Jerubal, Gideonnê ŋaê tenj tonec, to nê lau samob dêdi gêdêŋ bêbêc kanucgenj ma sê nêŋ becobo kêkô bumata Harod ŋagala. Lau Midian sê nêŋ becobo kêkô gaboan gêmu kêpiŋa anjga lôc More ŋalabu.

² Ma Apômtau kêsôm gêdêŋ Gideon gebe” Lau, taŋ sêwiŋ aôm nanj, taêsam kêlêlêc, tec katôm gebe jakêŋ lau Midian sêsêp êsêac lemenj atom. Moae lau Israel oc tetoc tauŋ sa êndêŋ aê ma sêsôm gebe ‘Aê tauc ŋoc lemoc gêjam aê kêsî.’

³ Amboac tonanj ôkêŋ ŋawae êndêŋ lau gebe’ ŋac tenj embe êtêc tau to nê ŋalêlôm ŋatutuc, nanj êmu êna nê malac.’ ” Ma Gideon kêsaê êsêac ma lau 22,000 sêmu sêja, ma lau 10,000genj sêmoa sêwiŋ enj.

⁴ Apômtau kêsôm gêdêŋ Gideon gebe “Lau tau taêsam kêlêlêc gacgenj sêkô ŋapanj. Ôwê êsêac sêsêp bu sêna ma aê gabe jawa êsêac êkôc jajô aôm. Embe jasôm êndêŋ aôm gebe ‘ŋac tonec êwiŋ aôm’, nanj enj êwiŋ. Embe jasôm êndêŋ aôm gebe’ ŋac tonec êwiŋ aôm atom’, nanj enj êwiŋ atom.”

⁵ Tec Gideon gêwê êsêac sêsêp bu sêja, ma Apômtau kêsôm gêdêŋ enj gebe “Lau, taŋ imbelenj gêjac bu amboac kêam nanj, sêmoa nêŋ tauŋŋa, ma êsêac, taŋ sêpônj aenjduc ma sênôm nanj, sêmoa nêŋ tauŋŋa amboac tonanŋenj.”

⁶ Lau 300 sêmoa, taŋ imbelenj gêjac bu nanj, lau ŋagêdô samob sêpônj aenjduc ma sênôm.

⁷ Go Apômtau kêsôm gêdêŋ Gideon gebe “Aê gabe janam amac kêsî ŋa lau 300, taŋ imbelenj gêjac bu nanj, ma jakêŋ lau Midian sêsêp aôm lêmam. Lau ŋagêdô samob sêmu sêna nêŋ malac.”

⁸ Gideon kêmasanj binj gêdêŋ lau gebe sêkêŋ gêŋ taniŋŋa to nêŋ dauc êndêŋ enj ma kêsakinj lau samob sêmu sêja nêŋ malac, lau 300 tônêgenj tê sêmoa sêwiŋ enj. Lau Midian nêŋ becobo kêkô lau Israelnêŋ bec ŋalabu anjga gaboan.

⁹ GêdêŃ gêbêc tonanŃen Apômtau kêsôm gêdêŃ Gideon gebe “Ajôc, ôndi ma ôsêp gamêŃ becŃa ôna. Aê jakêŃ gamêŃ tau êsêp aôm lêmam.

¹⁰ Mago embe ôtêc taôm gebe ônac siŃ, nanŃo ôsêp lau Midian nêŃ gamêŃ becŃa ma nêŃ sakiŃwaga Pura êwiŃ aôm.

¹¹ Aôm oc ôŃô biŃ, taŃ êsêac sêsôm nanŃ, e têmtac êpa su ma ônac siŃ êndêŃ êsêac.” Amboac tonanŃ Gideon agêc nê sakiŃwaga Pura sêsêp sêja e sêô lasê gamêŃ becŃa Ńamagê.

¹² Lau Midian to Amelek ma lau, taŃ sêmoa gamêŃ sawa nanŃ, sêjam gaboanŃ auc amboac lêsêc, ma nêŃ kamele taêsam Ńasec têtôm ganŃac gwêcŃa.

¹³ GêdêŃ taŃ Gideon gêô lasê malac Ńamagê nanŃ, gêŃô Ńac teŃ gêjac miŃ nê mê, taŃ gêc nanŃ, gêdêŃ nê Ńac teŃ, ma kêsôm gebe “Aê gaêc mê teŃ. Aê galic êsêac sêkôc polom matac ma sêpac polom kuku. Polom kuku tau kêsabi kêsêp lau Midian nêŃ gamêŃ becoboŃa. Polom tau mêŃkêŃuc becobo e becobo tau kêku sa jakêsô gedec ma kêtu tapa gêc nom.”

¹⁴ Nê Ńac gêjô eŃ awa gebe “Mê tonanŃ Ńam tageŃ tonec gebe Ńac IsraelŃa Joas latu Gideon nê siŃ. Anôtô kêkêŃ eŃ gebe êku lau Midian to nêŃ siŃwaga samob tulu.”

¹⁵ GêdêŃ taŃ Gideon gêŃô mê Ńam Ńawae nanŃ, kêpônŃ aduc gêdêŃ Anôtô. Go gêmu gêja lau Israel nêŃ gamêŃ becoboŃa ma kêsôm gebe “Ajôc, andimanŃ, Apômtau kêkêŃ lau Midian nêŃ siŃwaga sêsêp amac lememe sugac.”

¹⁶ EŃ gêwa lau 300 kêkôc gêja mata têlêac ma kêkêŃ dauc to ku sawa gêdêŃ êsêac gêdêŃ-gêdêŃenŃ ma kêkêŃ dawenŃ kêsêp ku tau Ńalêlôm.

¹⁷ EŃ kêsôm gêdêŃ êsêac gebe “Matemanô êndêŃ aêgenŃ, ma anŃôm gêŃ, taŃ aê janŃôm nanŃenŃ. ÊndêŃ taŃ daô lasê êsêacnêŃ gamêŃ becoboŃa Ńamagê nanŃ, go anŃôm gêŃ samob êtôm aê janŃôm.

¹⁸ Aê to Ńoc lau embe anac ma dauc, go amac, taŃ anŃi gamêŃ becoboŃa auc nanŃ, anac nêŃ amboac tonanŃenŃ ma anac mu gebe ‘Apômtau ma Gideon nêŃ siŃ.’”

¹⁹ Gideon to nê lau 100 sêô lasê malac Ńamagê gêdêŃ om-m kêsa atomgenŃ, ma lau-sejop-malacwaga sêjô tauŃ su ma Ńasawa dambêgenŃ. Go Gideon to nê lau sêjac dauc to têtuc ku, taŃ sêkôc nanŃ popoc.

²⁰ SiŃwaga mata têlêac samob sêjac dauc to têtuc ku popoc. Êsêac sêkôc dawenŃ kêsêp êsêac lemeŃ gasêŃa ma dauc kêsêp lemeŃ anôŃa gebe sênac ma sêjac mu gebe “Apômtau ma Gideon nêŃ siŃ.”

²¹ Lau samob sêkô malenŃenŃ sêgi gamêŃ becoboŃa auc. Ma MidiannêŃ siŃwaga samob sêlêti to sêwakic ma sêc sêja.

²² Lau 300 sêjac nêŃ dauc kêtanŃ gê tônŃenŃ sêmoa, ma Apômtau gêgôm lau anŃa gamêŃ becoboŃa nêŃ kauc kêlênsônŃ e sêjac tauŃ. Ma siŃwaga samob sêc e jagêdêŃ Betsita sêkanônŃ Serera ma sêô lasê malac Abel-Mehola, taŃ gec Tabat Ńagala.

²³ Ma êsêac sêkalem lau Israel anŃa Naptali to Aser nêŃ gôlôac ma lau Manase samob sa ma sêjanda lau Midian.

²⁴ Gideon kêsakiŃ lau jaenŃa sêjac laoc gamêŃ Epraim, taŃ gêc gamêŃ lôcŃa nanŃ, ma sêsôm gebe “Asêp amêŃ, anac siŃ êndêŃ lau Midian. Akô lau Midian auc gebe selom bu Jordan to bu Ńagêdô e naêndêŃ Bet-Bara atom.” Amboac tonanŃ lau Epraim samob sêpi tageŃ ma sejop bu Jordan to bu Ńagêdô e jagêdêŃ Bet-Bara.

²⁵ Êsêac sêkôc lau Midian nêŃ kasêga luagêc Oreb agêc Seb tônŃ, ma sêjac Oreb êndu anŃa Orebnê poc ma Seb anŃa Sebnê sêka wain Ńamala. Êsêac sêjanda lau Midian sêmoa ma sêkôc Oreb agêc Seb môkêŃapac dêdêŃ Gideon, taŃ gêmoa Jordan ŃamakenŃ oc kêpiŃa nanŃ sêja.

8

¹ Ma lau Epraim sêsôm gêdêŃ Gideon gebe “Amboac ondóc, aôm gôjac siŃ gêdêŃ Midian, mago kôkalem aêac atom kêtú asagenŃa. Kêtú asagenŃa aôm gôgôm aêac amboac tonanŃ.” Ma êsêac sêlic eŃ sec Ńanô.

² Mago eŃ kêsôm gêdêŃ êsêac gebe “Embe janam dônŃ gêŃ, taŃ aê gagôm nanŃ, êpi gêŃ, taŃ amac agôm nanŃ, go jalic Ńoc gêŃ Ńanô masi. GêŃ sauŃ, taŃ amac lau Epraim agôm nanŃ, Ńanô kêlêlêc gêŃ, taŃ aê to Ńoc gôlôac agôm nanŃ.

³ Anôtô kêkêŃ lau Midian nêŃ kasêga Oreb agêc Seb gêdêŃ amac. Aê gagôm asagenŃ kêlêlêc su gebe janam dônŃ êpi gêŃ tau.” EŃ kêsôm biŃ tonec, go nêŃ têtac ŃandanŃ gêbacnê.

Gideon kêkôc lau Midian nêŃ kiŃ tôŃ

⁴ Gideon to nê lau 300 sêô lasê bu Jordan ma selom bu tau. Êsêac tekwenŃ gêbac, mago sêjanda Ńacjo sêmoa.

⁵ Tec kêsôm gêdêŃ lau anŃa malac Sukot gebe “Aê jatenŃ amac gebe akêŃ polom Ńagêdô êndêŃ Ńoc lau. Êsêac tekwenŃ gêbac ma aê kajanda lau Midian nêŃ kiŃ Seba agêc Salmuna tec gamoa.”

⁶ Mago malac Sukot Ńalaumata sêsôm gebe “Aêac akêŃ mo êndêŃ nêŃ siŃwaga êtu asagenŃa. Aôm kôkôc Seba agêc Salmuna tôŃ atom tagenŃ.”

⁷ Ma Gideon kêsôm gebe “Amboac tonanŃ. Apômtau êkêŃ Seba agêc Salmuna sêsêp aê lemoc su acgom, go jai amac ôlim Ńa gêŃ têkwa-têkwa to okêŃ gamêŃ sawanŃa.”

⁸ Gideon gêwi malac tonanŃ siŃ gêja malac Penuel ma kêsôm biŃ tonangenŃ gêdêŃ lau anŃa ônê. Mago lau PenuelŃa sêjô eŃ awa kêtôm lau SukotŃa.

⁹ Tec eŃ kêsôm gêdêŃ êsêac gebe “Aê embe janam samuc ma jamu jamêŃ, go jansenŃ andu soso tonec su.”

¹⁰ Seba agêc Salmuna to nêŃ siŃwaga sêŃgônŃ Karkor. Lau gamêŃ sawanŃa nêŃ siŃwaga 120,000 sêjanŃa, ma siŃwaga amboac 15,000 geŃ tec sêmoa.

¹¹ Êsêac sêlêwanŃ tauŃ e sêliŃ tauŃ siŃ ma Gideon kêsa intêna, taŃ gêc Noba to Jogbeha gêmu oc kêpiŃa nanŃ, gêmoa gamêŃ sawa ŃataligenŃ gêja jagêjac siŃ gêdêŃ êsêac.

¹² Lau Midian nêŃ kiŃ luagêc, Seba agêc Salmuna sêc sêja, mago eŃ kêjanda êsêagêc e kêkôc êsêagêc tôŃ ma kêsa siŃwaga samob êliŃ-êliŃ.

¹³ Go Joas latu Gideon gêmu anŃa siŃŃa kêsêlêŃ kêsêp intêna HeresŃa gêja.

¹⁴ EŃ kêkôc Ńapalê matac SukotŃa teŃ tôŃ ma kêtú kênac eŃ ma Ńac tau keto Sukot Ńakasêga to Ńalaumata 77 nêŃ Ńaê sa ma kêkêŃ gêdêŃ Gideon.

¹⁵ Go Gideon gêdêŃ lau Sukot gêja ma kêsôm gebe “Alic acgom, Seba agêc Salmuna tau tonec. Amac asu aê susu kêtú êsêagêcŃa ma asôm gebe ‘Seba agêc Salmuna sêsêp aôm lêmam sugac, tec aêac akêŃ polom êndêŃ nêŃ lau, taŃ tekwenŃ gêbac nanŃ me.’ ”

¹⁶ Go eŃ kêkôc gêŃ têkwa-têkwa to okêŃ gamêŃ sawanŃa ma kêmetôc Sukot Ńalaumata.

¹⁷ Ma eŃ gesenŃ andu soso anŃa Penuel su ma gêjac malac tau Ńalau êndú.

¹⁸ Go Gideon kêtú kênac Seba agêc Salmuna gebe “Lau, taŃ ajac êndú anŃa Tabor nanŃ, laŃônŃanô amboac ondóc.” Êsêagêc sêjô eŃ awa gebe “Êsêac têtôm aôm. Êsêac samob laŃônŃanô amboac kiŃ teŃ latui.”

¹⁹ Gideon kêsôm gebe “Ńoc teoci to lasici êsêac, aê tinoc latui solop. Aê jatôc lemoc ma jasôm gebe Amagêc embe anam êsêac kêsi sêmoa matenŃ jali, oc janac amagêc êndú atom.”

²⁰ Go kêsôm gêdêŃ latu Ńacsêga Jeter gebe “Ôndi ônac êsêagêc êndumanŃ.” Mago Ńapalê tau gê nê siŃ sa atom. EŃ kêtêc tau gebe eŃ Ńapalê wakuc.

21 Ma Seba agêc Salmuna sêsôm gebe “Ajôc, aôm taôm ôndi ma ônac aêagêc êndumaŋ. Ńacwaganêŋ kôm gêjac ŋacwaga ŋawae.” Amboac tonanŋ Gideon gêjac Seba agêc Salmuna êndu ma kêkôc gêlônŋ, taŋ agêcnêŋ kamele sênônŋ nanŋ su.

Gideonnê lêŋ ŋagêdô ŋaminŋ

22 Go lau Israel sêsôm gêdêŋ Gideon gebe “Onam gôliŋ aêac, aôm to latômi ma dêbômi, taŋ sêndaŋguc aôm nanŋ, amboac tonanŋŋ, gebe aôm gôjam aêac kêsi anŋa lau Midian nêŋ.”

23 Gideon gêjô êsêac awenŋ gebe “Aê oc janam gôliŋ amac atom, ma latuci oc sênam gôliŋ amac atom amboac tonanŋŋ. Apômtau oc ênam gôliŋ amac.”

24 Ma kêsôm biŋ ŋagêdô gebe “Aê gabe jatenŋ biŋ tenŋ êndêŋ amac. Amac samob akêŋ salasa, taŋ amac ajanŋgo su nanŋ, êndêŋ aê. Lau Midian nêŋ salasa goldŋenŋ gebe êsêac lau gamêŋ sawaŋa.”

25 Lau sêjô enŋ awa gebe “Aêac oc akêŋ gêŋ tau êndêŋ aôm totêntac ŋjamenŋ.” Êsêac sêja obo tenŋ ma êsêac samob, sêbaliŋ salasa, taŋ êsêac sêjanŋgo su nanŋ, kêsêp obo tau.

26 Salasa gold, taŋ Gideon ketenŋ nanŋ, ŋawapac kêtôm kilo 30. Gêlônŋ, taŋ lau Midian nêŋ kiŋ sêkôc to sênônŋ nanŋ, ma ŋakwê asôsamuc gêwiŋ atomŋenŋ, ma kamelenêŋ gêlônŋ, taŋ sênônŋ nanŋ, gêwiŋ atom amboac tonanŋŋ.

27 Gideon kêmasanŋ gwam tenŋ ŋa gold tonanŋ ma kêkêŋ gwam tau kêkô nê malac Opra. Ma lau Israel samob sêwi Anôtô siŋ jatetenŋ mec gêdêŋ gwam tonanŋ. Gwam tau kêtû lakô, taŋ gêjac Gideon to nê gôlôac nanŋ.

28 Lau Israel sêku lau Midian tulu ma lau Midian ôliŋ kêpi kêtiam atom. Wama gêjam gamêŋ auc kêtôm jala 40, kêtôm têm, taŋ Gideon gêmoa mata jali nanŋ.

Gideon gêmâc êndu

29 Joas latu Gideon jagêŋgônŋ tau nê andu.

30 Ênê latui 70 gebe enŋ gêjam lauo taêsam.

31 Ma nê awê tenŋ anŋa Sikem kêkôc ŋapalê tenŋ amboac tonanŋ, ma Gideon gê ênê ŋaê gebe Abimelek.

32 Gideon kêtû ŋamalacanô ma gêmâc êndu. Êsêac sêsuŋ enŋ gêc tama Joas nê sêo anŋa Abiesernê gôlôacnêŋ malac Opra.

33 Gideon gêmâc êndu su acgom, go lau Israel sêwi Anôtô siŋ kêtiam ma sêjam sakiŋ Bal. Êsêac sêgôm Bal-Berit kêtû nêŋ anôtô.

34 Lau Israel taêŋ gêjam nêŋ Apômtau Anôtô, taŋ gêjam êsêac sa anŋa nêŋ ŋacjo, tê sêgi êsêac auc nê, kêtiam atom.

35 Ma êsêac sêjam danŋe Gideonnê gôlôac gêjô kolenŋ ŋajam, taŋ enŋ gêjam gêdêŋ lau Israel nanŋ, su atom. *

9

Abimelek gêjam gôliŋ gamêŋ

1 Jerubal latu Abimelek gêdêŋ sai gêja Sikem ma kêsôm gêdêŋ êsêac to tênanê lau samob gebe

2 “Atu kênac lau Sikemŋa samob gebe ‘Amac oc têtmac êwiŋ biŋ ondoc êlêlêc su, Jerubal latui 70 sênam gôliŋ amac me ŋac tagenŋ ênam gôliŋ amac.’ Taêm ênam gebe amacnêm ŋatê ŋagêdô aê.”

3 Tênanê lau sêjam biŋgalôm kêpi biŋ tonanŋ kêtû enŋa sêwiŋ lau Sikemŋa. Ma nêŋ ŋalêlôm gêwiŋ Abimelek gebe êsêac sêsôm gebe “Enŋ aêac lasiŋi tenŋ.”

* **8:35:** Salasa gold kêtû lau gamêŋ sawaŋa nêŋ gêbôm.

⁴ Êsêac sêkôc mone silber 70 anġa Bal-Berit nê lôm dabuŋ ma sêkêŋ gêdêŋ eŋ. Eŋ kêkôc mone tau ma gêjam ôli lau bôja-bôja to wauc-wauctêna ŋagêdô gebe sêndaŋguc eŋ.

⁵ Go eŋ gêja tamanê andu anġa Opra ma gêjac tama Jerubal latui 70 êndu anġa poc teŋ ŋaô. Jerubalnê latu ŋamu Jotam taugenŋ tec gêmoa, gebe eŋ kêsini tau.

⁶ Go lau Sikem to Betmilonġa samob jasêkac tauŋ sa sêmoa kamem dabuŋ, taŋ kêkô Sikem naŋ, ma sêkêŋ Abimelek kêtui kiŋ.

⁷ Gêdêŋ taŋ Jotam gêŋô biŋ tonanŋ ŋawae naŋ, gêja ma kêkô lôc Garisim ŋaô to gêmôêc gêdêŋ êsêac gebe “O amac lau Sikemġa, akêŋ taŋem aê acgom, gebe Anôtô êkêŋ taŋa amac.

⁸ Gêdêŋ bêc teŋ ka sêsa sêja sebe sêjalinŋ nêŋ kiŋ teŋ sa, ma êsêac sêsôm gêdêŋ katêkwi gebe ‘Ôtu ma kiŋ.’

⁹ Katêkwi gêjô êsêac awenŋ gebe ‘Amboac ondoc, oc jawi ŋoc ŋatêkwi tonġalêsi, taŋ lau sêkôc kêtui tetoc anôtô to ŋamalac saŋa naŋ, siŋ ma janam gôlinŋ amac me.’

¹⁰ Ma ka sêsôm gêdêŋ jambô gebe ‘Ômôêŋ mênôtu ma kiŋ.’

¹¹ Mago jambô gêjô êsêac awenŋ gebe ‘Amboac ondoc, oc jawi ŋoc ŋanô ŋajam to ŋakana siŋ ma janam gôlinŋ amac me.’

¹² Tec ka sêsôm gêdêŋ wain gebe ‘Ômôêŋ mênôtu ma kiŋ.’

¹³ Mago wain gêjô êsêac awenŋ gebe ‘Amboac ondoc, oc jawi ŋoc wain, taŋ gêgôm anôtô to ŋamalac têtac ŋajam kêsa naŋ, siŋ ma janam gôlinŋ amac me.’

¹⁴ Go ka samob sêsôm gedenŋ okêm gebe ‘Ômôêŋ mênôtu ma kiŋ.’

¹⁵ Go okêm gêjô êsêac awenŋ gebe ‘Amac embe têtac êwiŋ ŋanôgenŋ gebe jatu amacnêm kiŋ, go amêŋ aê lamu aêŋoc ajuŋ. Embe amêŋ atom, ja êsa anġa okêm ma êniŋ kaseda anġa lôc Lebanon.’ ”

¹⁶ Jotam gêjac têku nê biŋ gebe “Amboac tonanŋ amac akêŋ Abimelek kêtui amacnêm kiŋ tonêm ŋalêlôm samuc ma tonġanôgenŋ me masi. Amac amoasiŋ Jerubal to nê gôlôac ŋapep ma akêŋ ŋagêjô gêdêŋ eŋ kêtôm kolenŋ, taŋ eŋ gêjam naŋ, me masi.

¹⁷ Taêm ênam acgom, tamoc gêjac siŋ gêjô amac ma gim tau su gebe ênam amac sa anġa lau Midian lemeŋ.

¹⁸ Mago galoc akêŋ kisa gêdêŋ tamocnê gôlôac. Amac ajac latui 70 êndu anġa poc ŋaô ma akêŋ sakinŋwagao latu Abimelek kêtui kiŋ Sikemġa gebe amacnêm lasitêwa teŋ eŋ.

¹⁹ Amboac tonanŋ, gêŋ taŋ amac agôm galoc gêdêŋ Jerubal to nê gôlôac naŋ, embe anġôm tonêm ŋalêlôm samuc ma tonġanôgenŋ, go amoa totêtac ŋajamgeŋ awiŋ Abimelek, ma eŋ êmoa totêtac ŋajamgeŋ êwiŋ amac.

²⁰ Mago embe masi, go ja êsa anġa Abimeleknê e êniŋ lau Sikem to Betmilonġa e êniŋ Abimelek su.”

²¹ Go Jotam gêc gêja jagêŋgônŋ Ber, gebe kêtêc têwa Abimelek.

²² Abimelek gêjam gôlinŋ Israel jala têtêac.

9:23–12:15 Abimelek gêmac êndu su, go gôlinŋwaga ŋagêdô sêjô tauŋ-sêjô tauŋ ma sêjam gôlinŋ Israel amboac jala 75.

13

Simson têna kêkôc eŋ

¹ Lau Israel sêgôm gêŋ, taŋ Apômtau gêlic sec naŋ kêtiam, ma eŋ kêkêŋ lau Pilisti sêjam gôlinŋ êsêac kêtôm jala 40.

² Ma ŋac teŋ gêŋgônŋ malac Sora. Eŋ anġa Dannê gôlôacnêŋ, ênê ŋaê gebe Manoa. Nê awê eŋ awê kapoac ma kêkôc gôlôac atom.

³ Ma Apômtaunê aŋela geoc tau lasê gêdêŋ awê tau ma kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Ôlic acgom, aôm awê kapoac ma kôkôc gôlôac atom. Mago aôm oc taêm ma ôkôc latôm teŋ.

⁴ Amboac tonanŋ ojop taôm ma ônôm wain to bu ŋajaŋa teŋ atom to ôniŋ gêŋ, taŋ sêjac jao nanŋ, atom amboac tonanŋeŋ.

⁵ Gebe aôm oc taêm ma ôkôc latôm teŋ. Ôkapiŋ eŋ môkêlauŋ atom, gebe êndêŋ bêc aôm ôkôc eŋŋa ŋapalê tau oc êtu Anôtônê ŋac dabuŋ teŋ. Eŋ ênac m kôm ênam lau Israel kêsi aŋga lau Pilistinêŋŋa.”

⁶ Go awê tau jagêjac miŋ gêdêŋ nê akweŋ ma kêsôm gebe “Anôtônê ŋac teŋ gêdêŋ aê gêmêŋ ma laŋôanô kêtakê aê amboac Anôtônê aŋela teŋ laŋôanô. Aê katu kênac eŋ gebe eŋ gêmêŋ aŋga ondoc nec atom, ma eŋ kêsam nê ŋaê atom amboac tonanŋeŋ.

⁷ Mago eŋ kêsôm gêdêŋ aê gebe ‘Ôlic acgom, aôm oc taêm ma ôkôc latôm teŋ. Amboac tonanŋ galoc ônôm wain to bu ŋajaŋa atom ma ôniŋ gêŋ, taŋ sêjac jao nanŋ, atom amboac tonanŋeŋ, gebe ŋapalê tau êtu Anôtônê ŋac dabuŋ êtôm têm êmoa nomŋa.’ ”

⁸ Go Manoa keteŋ mec gêdêŋ Apômtau gebe “O Apômtau, aê jateŋ aôm, gebe ôsakiŋ Anôtônê ŋac êmu êndêŋ aêac êmêŋ êtiam, gebe êndôŋ kôm anam jaom ŋapalê tau êndêŋ noc têna êkôc eŋŋa êndêŋ aêagêc.”

⁹ Anôtô gêgôm biŋ, taŋ Manoa keteŋ nanŋ, ŋanô kêsa ma ênê aŋela gêô lasê gêdêŋ awê tau kêtiam gêdêŋ taŋ eŋ gêŋgôŋ kôm nanŋ. Ênê akweŋ gêwiŋ eŋ atom.

¹⁰ Tec awê tau kêlêti sebeŋ jakêsôm gêdêŋ nê akweŋ gebe “Ôlic acgom, ŋac taŋ gêdêŋ aê gêmêŋ gêdêŋ bêc ônê nanŋ, mêŋgêô lasê gêdêŋ aê kêtiam.”

¹¹ Manoa gêdi kêdaguc nê awê e gêô lasê gêdêŋ ŋac tau ma kêtû kênac eŋ gebe “Aôm ŋac, taŋ kôsôm biŋ gêdêŋ ŋoc awê nanŋ me.” Eŋ gêjô eŋ awa gebe “Aêc.”

¹² Go Manoa kêsôm gebe “Amboac tonanŋ, biŋ taŋ aôm kôsôm nanŋ, embe ŋanô êsa, go ŋapalê tau êsa lêŋ amboac ondoc. Eŋ êŋgôm asageŋ.”

¹³ Apômtaunê aŋela gêjô Manoa awa gebe “Aômnêm awê êŋgamiŋ tau êndêŋ gêŋ samob, taŋ gajac jao gêdêŋ eŋ nanŋ.

¹⁴ Eŋ êniŋ gêŋ, taŋ gêmêŋ aŋga wain ŋakaiŋ nanŋ, ŋateŋ atom. Eŋ ênôm wain to bu ŋajaŋa ma êniŋ gêŋ, taŋ sêjac jao nanŋ, atom amboac tonanŋeŋ. Eŋ êŋgôm gêŋ samob, taŋ kajatu eŋ nanŋ, ŋanô êsa.”

¹⁵⁻¹⁶ Manoa gêjam kauc Apômtaunê aŋela. tec kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Aê jateŋ aôm ôêc ôna atom, aêagêc ano noniŋ ŋalatu teŋ gebe ôniŋ.” Mago aŋela kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Aê embe jamoa, oc janiŋ nêm gêŋ atom. Mago embe taêm ênam gebe ôkêŋ da teŋ, nanŋgo ôkêŋ gêŋ tau êsa ja êniŋ êtu da êndêŋ Apômtau.”

¹⁷ Manoa kêsôm gêdêŋ Apômtaunê aŋela gebe “Aômnêm ŋaê amboac ondoc, gebe atoc aôm sa êndêŋ têm aômnêm biŋ ŋanô êsaŋa.”

¹⁸ Aŋela kêtû kênac eŋ gebe “Aôm kêtû kênac ŋoc ŋaê kêtû asageŋŋa. ŋaê tau geŋ, taŋ kêsiŋ tau gêc lêlômgeŋŋa nanŋ ŋateŋ.”

¹⁹ Amboac tonanŋ Manoa kêkôc noniŋ ŋalatu to polom ŋagêdô ma kêkêŋ gêŋ tau kêtû da gêsac altar poc gêdêŋ gêŋ, taŋ kêsiŋ tau gêc lêlômgeŋŋa nanŋ, ŋaApômtau.

²⁰ Ma gêdêŋ taŋ jawaô kêpi aŋga altar nanŋ, Manoa agêc nê awê sêlic Apômtaunê aŋela kêpi undambê gêja gêwiŋ jawaô. Ma êsêagêc sêu tauŋ jasêc laŋôŋanô gêdêŋ nom.

²¹ Manoa agêc nê awê sêlic Apômtaunê aŋela kêtiam atomanô. Tec Manoanê kauc kêsa gebe Apômtaunê aŋela eŋgoc.

²² Ma Manoa kêsôm gêdêŋ nê awê gebe “Aêagêc oc tamac êndu, gebe talic Anôtô.”

²³ Mago nê awê gêjô enj awa gebe “Apômtau embe taê ênam gebe ênac aêagêc êndu, go êkôc aêagêcnêñ da sa atom ma êtôc gêñ samob tonanñ ñai to êsôm binj kainj teñ tonanñ êndênj aêagêc atom.”

²⁴ Ma awê tau kêkôc ñapalê ñac ma gê ênê ñaê gebe Simson. Ñapalê tau kêtû kapôênj ma Apômtau gêjam mec enj.

²⁵ Apômtaunê Ñalau gêjac m nê kôm êkac Simsonña gêdênj tañ enj gêmôa Dannê gamênj becobonja, tañ gêc Sora to Estaol ñasawa nanj.

14

Simson agêc awê Timnaña

¹ Simson kêsêp malac Timna gêja ma gêlic lau Pilisti nêñ ñapalêo teñ anja tônê.

² Enj gêmu gêja nê malac kêtiam ma kêsôm gêdênj têna agêc tama gebe “Aê galic lau Pilisti nêñ ñapalêo teñ. Amansanñ binj êtu enña, gebe janam enj êtu ñoc awê.”

³ Mago têna agêc tama sêsôm gêdênj enj gebe “Aôm gosom awê anja lau samuc Pilisti nêñ kêtû asagenña. Aôm oc ôtap ñapalêo teñ sa anja tauñ nêñ tawanj me tauñ nêñ lau nêñ atom me.” Mago Simson kêsôm gêdênj tama gebe “Aê têtac gêwiñ awê tonanjenj, tec ôkôc enj ômôênj, gebe janam enj.”

⁴ Têna agêc tama sêjala gebe Apômtau tau gêjam gôlinj binj tonec, tec Simson gêgôm nec atom, gebe gêdênj têm tonanñ lau Pilisti sêjam gôlinj lau Israel, tec Apômtau gesom intêna ênac sinj êndênj êsêacña.

⁵ Simson kasêp Timna gêja ma têna agêc tama sêwiñ enj. Êsêac sêo lasê lau Timna nêñ kôm wainña ma Simson gêñô lewe wakuc kêlênjêc lulunj gebe êñac enj.

⁶ Mago Apômtaunê Ñalau gêjam enj auc, tec enj kêkac lewe kêkôc kêtôm ñac teñ kêkac noninñ ñalatu kêkôc. Enj kêkôc gêñ teñ kêsêp lêma atom. Mago enj gêjac minj binj, tañ enj gêgôm nanj, gêdênj têna agêc tama atom.

⁷ Go Simson gêja ma gêjam binjalôm gêwiñ ñapalêo ma têtac gêwiñ enj.

⁸ Bêc ñagêdô gêjaña, go Simson gêmu gêja kêtiam gebe ênam enj êtu nê awê. Enj gêwi intêna sinj ma kêsô gebe naênac lewe, tañ enj gêjac êndu nanj, kêsî e gêlic gêñ kainj teñ, gebe kêtap lêp tonabu sa gêc lewe ñawêlêlanj.

⁹ Enj kêngainj lêp tau kêsêp lêma, go kêsêlênj ma genj gêñ tau gêmôa intêna. Enj gêdênj têna agêc tama gêja jakêkênj lêp ñagêdô gêdênj êsêagêc senj amboac tonanjenj. Êsêagêc senj lêp tau, mago Simson gêjac minj kêkôc lêp anja lewe ñawêlêlanj ñabinj gêdênj êsêagêc atom.

¹⁰ Go tama kêsêp awê tau nê andu gêja, ma Simson geno moasinj teñ anja tonanñ, kêtôm lau wakuc sêgôm sêmoa.

¹¹ Gêdênj tañ lau Pilisti sêlic enj nanj, êsêac sêkôc lau wakuc 30 gebe sêmoa sêwiñ enj.

¹² Ma Simson kêsôm gêdênj êsêac gebe “Aê gabe jasôm binjgôlinj teñ êndênj amac. Amac embe atap binj tau ñam sa êndênj moasinj tau ñabêc 7 êmbacnê, go jakênj obo ñajam 30 to ñakwê omña 30 êndênj amac.

¹³ Embe atap sa atom, go amac akênj obo ñajam 30 to ñakwê omña 30 êndênj aê.” Ma êsêac sêsôm gêdênj enj gebe “Ôsôm nêñ binjgôlinj taumanj gebe aêac anjô.

¹⁴ Ma enj kêsôm gêdênj êsêac gebe

“Gêñ taniñña kêsâ anja ñac-awa-geñwagaña.

Gêñ ñakana kêsâ anja ñactêkwanê.”

Bêc têtac gêjaña ma êsêac têtap binj tonanñ ñam sa atom.

¹⁵ Gêdênj bêc kêtû aclêña êsêac sêsôm gêdênj Simsonnê awê gebe “Ôsôm binj banac-banac êndênj nêñ akwenj e êwa nê binjgôlinj ñam sa êndênj aêac. Embe

masi, oc akêŋ ja êniŋ tamamnê andu ma akêŋ aôm ôsa ja amboac tonanŋen. Amagêc akêŋ jaenŋ aêac gebe ajanŋo aêacma gêŋ me.”

¹⁶ Amboac tonanŋ Simsonné awê gêdêŋ enŋ gêja tomatasulugenŋ ma kêsôm gebe “Aôm têmtac gêwiŋ aê atom, aôm têmtac gedec aê. Aôm kôsôm bingôliŋ gêdêŋ ŋoc lau, mago gôwa ŋam sa gêdêŋ aê atom.” Enŋ kêsôm gêdêŋ awê tau gebe “Ôlic acgom, aê kasôm biŋ tenŋ gêdêŋ tinoc agêc tamoc atom. Ma jawa ŋam sa êndêŋ aôm êtu asagenŋa.”

¹⁷ Enŋ kêtaŋ kêli enŋ kêtôm bêc samuc 7 e noc moasiŋŋa gêbacnê. Ma gêdêŋ bêc kêtû 7ŋa Simson gêwa biŋ tau ŋam sa gêdêŋ enŋ, gebe awê tau kêkac enŋ ŋapanŋ. Go awê tau jagêjac miŋ biŋ tau gêdêŋ nê lau.

¹⁸ Tec gêdêŋ bêc kêtû 7ŋa gêdêŋ taŋ Simson gebe êsô nê balêm bêcŋa êna nanŋ, lau malacŋa jasêsôm gêdêŋ enŋ gebe “Gêŋ ondoc ŋakana ŋajam kêlêlêc lêp. Gêŋ ondoc ŋatêkwa kêlêlêc lewe.”

Simson gêjô êsêac awenŋ gebe

“Amac embe akac nom ôkwi ŋa ŋoc bulimakao atom, oc ajala biŋ tau ŋam atom.”

¹⁹ Go Apômtaunê Ŋalau mênŋgêjam enŋ auc e ôliwalô kêsa ma enŋ kêsêp gêja malac Askalon ma gêjac lau 30 êndu ma kêjanŋo nêŋ ŋakwê omŋa jakêkêŋ gêdêŋ lau, taŋ sêwa ênê bingôliŋ ŋam sa nanŋ. Go gêmu gêja tau nê malacmôkê totêtac ŋandanŋ secanô kêtû biŋ, taŋ kêtap enŋ sa nanŋa.

²⁰ Go sêkêŋ nê awê gêdêŋ ŋac, taŋ Simson tau kêjaliŋ sa gebe êtu ênê ŋac êwa enŋ saŋa nanŋ. * saŋa kêpi bulimakaonê kom kêkac nom ôkwiŋa.

15

¹ Têm ŋagêdô gêjaŋa ma lau sêjac polom sa sêmoa, tec Simson gêja gebe êtu ŋaclenŋ nê awê ma enŋ kêkôc noniŋ ŋalatu tenŋ gêwiŋ. Go enŋ kêsôm gêdêŋ awê tama gebe “Aê gabe jasô ŋoc awênê balêm jana.” Mago enŋ tama gêlôc gebe enŋ êsô êna atom.

² Ênê tama kêsôm gêdêŋ Simson gebe “Aê gajam kauc gebe aôm têmtac gedec enŋ, tec kakêŋ enŋ gêdêŋ nêŋ ŋac. Mago lasio tec ŋajam kêlêlêc enŋ su, ônam enŋ êjômanŋ.”

³ Simson kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Galoc embe jaŋgôm lau Pilisti sec, oc aêŋoc keso atom.”

⁴ Tec gêja ma gêlô kêam salenŋa 300. Enŋ kêkôc luagêc-luagêc ma kêkic ŋalêŋuc tôŋ kêpi tagenŋ ma kêsêmunŋ dawaŋ kêsêp ŋasawa.

⁵ Go enŋ kêtunŋ dawaŋ ma gesoc kêam salenŋa sêlêti sêsêp lau Pilisti nêŋ kôm polomŋa sêja. Tec enŋ kêkêŋ polom, taŋ sêjac sa nanŋ, to polom, taŋ gacgenŋ kêkô kôm nanŋ, ja genŋ su gêwiŋ katêkwi to kôm wainŋa amboac tonanŋenŋ.

⁶ Go lau Pilisti têtû kênac gebe “Asa gêgôm gêŋ tonanŋ.” Êsêac sêjô êsêac awenŋ gebe “Ŋac anŋa Timna nê lawa Simson. Enŋ gêgôm gêŋ tau gebe lawa lanŋwa kêkêŋ latuo gêdêŋ ênê ŋac.” Tec lau Pilisti sêkêŋ ja genŋ awê tau agêc tama to nêŋ lau su.

⁷ Simson kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Aê jatôc lemoc gebe Amac embe anŋôm gêŋ amboac tonanŋ, go jakac kamocgôc su acgom, go biŋ êmbacnê.”

⁸ Enŋ gêjac êsêac secanô e nêŋ ŋatêkwa popocgenŋ su, go kêsêp jagêŋgônŋ pocgêsunŋ anŋa Etam.

Simson kêku lau Pilisti tulu

⁹ Lau Pilisti sêô lasê gamêŋ Juda to sê nêŋ becobo anŋa tônê ma sêjac siŋ gêdêŋ malac Lehi.

* **14:20:** Simson gêjam dôŋ nê awênê kom kêkip bingôliŋ ŋam

¹⁰ Lau anġa Juda têtù kênac êsêac gebe “Amac ajac sinġ gêdêŋ aêac kêtu asagenġa.” Êsêac sêjô êsêac awenġ gebe “Aêac amêŋ gebe ansô Simson tôŋ ma anġôm gêŋ, taŋ enġ gêgôm gêdêŋ aêac naŋ, êndêŋ enġ.”

¹¹ Go lau 3,000 anġa Juda sêsêp pocġêsunġ anġa Etam jasêsôm gêdêŋ Simson gebe” Aôm kôjala lau Pilisti sêjam gôlinġ aêac nec, me masi. Aôm gôgôm aêac amboac ondoc.” Enġ gêjô êsêac awenġ gebe “Gêŋ taŋ sêgôm gêdêŋ aê naŋenġ, tec gagôm gêdêŋ êsêac.”

¹² Êsêac sêsôm gêdêŋ enġ gebe “Aêac amêŋ tonec gebe ansô aôm tôŋ ma akêŋ aôm ôsêp lau Pilisti lemenġ.” Simson kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Atôc lememe êndêŋ aê acgom gebe amac taôm anac aê êndu atom.”

¹³ Êsêac sêsôm gêdêŋ enġ gebe “Masi, aêac ansô aôm tôŋenġ ma akêŋ aôm ôsêp lau Pilisti lemenġ. Aêac anac aôm êndu atom.” Amboac tonanġ êsêac sêsô enġ tôŋ ŋa lêpoa wakuc luagêc, go sêwê enġ anġa pocġêsunġ sêpi sêja.

¹⁴ Gêdêŋ taŋ gêô lasê Lehi naŋ, lau Pilisti sêlêti dêdêŋ enġ sêja tolasêgenġ. Ma Apômtaunê Ŋalau gêjam Simson auc, ma lêpoa, taŋ sêsô enġ tôŋ naŋ, gêŋġic amboac ja genġ gam.

¹⁵ Ma enġ kêtap donġi ŋasê wakuc tenġ sa, tec kêmetôc lêma jakêkôc gêŋ tau sa ma gêjac lau 1,000 êndu ŋa gêŋ tau.

¹⁶ Go Simson kêsôm gebe
“Aê gaboa êsêac sa totonġ-totonġ ŋa donġi ŋasê.
Aê gajac lau 1,000 êndu ŋa donġi ŋasê.”

¹⁷ Kêsôm binġ tau su, go kêbaliŋ ŋasê tau sinġ, tec sêsam gamêŋ tau gebe Ramat-Lehi.

¹⁸ Ma bu gêjô Simson ŋasec, tec awa gêjac Apômtau ma kêsôm gebe “Aôm kôkêŋ nême sakinġwaga aê kaku ŋacjo tulu ma galoc bu êjô aê êndu e jasêp lau samuc lemenġ me.”

¹⁹ Go Anôtô kêkêŋ gêsunġ tenġ anġa Lehi ma bu kêpulu kêpi anġa nom mênġSimson gênôm e têkwa saki kêsa kêtiam. Ma sêsam bumata tau gebe Hakore. Bumata tau kêpoac Lehi e mênġgêdêŋ galoc.

²⁰ Ma Simson gêjam gôlinġ lau Israel kêtôm jala 20 gedenġ lau Pilisti nêŋ têm.

*

16

Simson gêja Gasa

¹ Simson gêdi anġa ônê ma gêja Gasa. Enġ gêlic mockainġo tenġ anġa tônê ma kêsô ênê andu gêja.

² Lau Gasanġa sêŋô Simson gêmôa nêŋ malac ŋawae, tec sêgi gamêŋ tau auc ma sêwa enġ anġa malac ŋasacgêdô gêdêŋ gêbêc samuc tonanġ. Êsêac sêmôa gamêŋ gêmacgenġ gêdêŋ gêbêc samuc ma sêsôm gêdêŋ taunġ gebe “Aêac tansaê e êu bônġ acgom, go tanac enġ êndu.”

³ Mago Simson gêc e gêjac ulugenġ, go gêdi gêja e lêma kêsêp malac ŋakatam, go gêbuc katam to ŋaalê luagêc ma balanġ to ŋagêŋlêlôm samob sa. Enġ gêôc gêŋ tau kêsa magim ma kêbalanġ kêpi lôc, taŋ kêkanônġ Hebron naŋ, ŋatêpôê gêja.

Simson agêc Delila

⁴ Tonanġ su, go têtac gêwiŋ awê tenġ anġa gaboaŋ Sorekġa, ênê ŋaê gebe Delila.

⁵ Lau Pilisti nêŋ laumata dêdêŋ awê tau sêja ma sêsôm gêdêŋ enġ gebe “Ôsôm binġ banac-banac êndêŋ enġ e ôtap ênê ŋaclai ŋam sa, go ajala lêŋ êkôninġ enġ tôŋna ma ansô enġ tôŋ e aku enġ tulu. Aêac samob oc akêŋ mone silber 1,100 êndêŋ aôm êtôm aêacgenġ.”

* **15:20:** Ramat-Lehi ŋam gebe Lôc ŋasêŋa.

⁶ Go Delila kêsôm gêdêŋ Simson gebe “Aê jateŋ aôm, ôwa nêŋ ŋaclai ŋam sa êndêŋ aêmaŋ. Lau teŋ embe taêŋ ênam gebe sênsô aôm tôŋ to sêku aôm tulu, oc sêŋgôm amboac ondoc.”

⁷ Simson gêjô eŋ awa gebe “Êsêac embe sênsô aê tôŋ ŋa talam ŋatikoc 7, taŋ ŋakelen kêsata atom naŋ, go ŋoc ŋaclai ênaŋa ma jatôm lau ŋagêdô.”

⁸ Amboac tonan lau Pilisti nêŋ laumata sêkêŋ talam ŋatikoc 7, taŋ ŋakelen kêsata atom naŋ, gêdêŋ Delila ma eŋ gêsô Simson tôŋ.

⁹ Awê tau kêsij lau sêmoa balêm teŋ ma gêmôêc gebe “O Simson, lau Pilisti sêmêŋ.” Mago eŋ kêmônaŋ tikoc gêŋgic amboac ja geŋ lêpoa. Amboac tonan tec ênê ŋaclai ŋam kêsij tau gêdêŋ êsêac ŋapan.

¹⁰ Ma Delila kêsôm gêdêŋ Simson gebe “Ôlic acgom, aôm kôsu aê susu to kôsôm biŋdansaŋ gêdêŋ aê. Aê jateŋ aôm gebe ôsôm êndêŋ aê acgom, lau sêkôc asageŋ, go sênsô aôm tôŋ.”

¹¹ Eŋ kêsôm gêdêŋ awê tau gebe “Embe sênsô aê tôŋ ŋa lêpoa matac, taŋ sêsô gêŋ teŋ atom naŋ, go ŋoc ŋaclai ênaŋa ma jatôm lau ŋagêdô.”

¹² Tec Delila kêkôc lêpoa wakuc ŋagêdô ma gêsô eŋ tôŋ. Su, go gêmôêc gebe “O Simson, lau Pilisti sêmêŋ.” Lau sêsâê sêmoa balêm teŋ. Mago eŋ kêmônaŋ lêpoa gêŋgic aŋga lêma amboac gam.

¹³ Delila kêsôm gêdêŋ Simson gebe “Aôm kôsu aê susu to kôsôm biŋdansaŋ gêdêŋ aê e mêngeêdêŋ galoc. Ôsôm êndêŋ aê acgom, lau sêkôc asageŋ ma sênsô aôm tôŋ.” Eŋ kêsôm gêdêŋ awê tau gebe “Aôm embe ônam ŋoc môkêlaun gêmôê 7 êwiŋ gam ŋagêdô ma wê tôŋ e ŋagêgêb ma ôkic tôŋ êpi bêlêm ka, go ŋoc ŋaclai ênaŋa ma jatôm lau ŋagêdô.”

¹⁴ Gêdêŋ taŋ Simson gêc bêc naŋ, Delila gêjam môkêlaun gêmôê 7 gêwiŋ gam ŋagêdô ma gê e ŋagêgêb to kêkic tôŋ kêpi bêlêm ka ma gêmôêc gebe “Simson, lau Pilisti sêmêŋ.” Ma Simson gêdi to gê bêlêm to môkêlaun su.

¹⁵ Tec awê tau kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Amboac ondoc tec kôsôm gebe ‘Aê têtac gêwiŋ aôm’, mago nêŋ ŋalêlôm gêwiŋ aê atom. Aôm kôsu aê susu kêtû dim têlêac ma gôwa nêŋ ŋaclai ŋam sa gêdêŋ aê atom tageŋ.”

¹⁶ Awê tau kêtû Iêsu eŋ ŋapan tobêc-tobêc. Eŋ kêkac eŋ e Simson ôli ŋakam ênê biŋ ma gebe êmac êndu.

¹⁷ Ma kêtû ŋamu eŋ kêsôm nê ŋalêlôm lasê gêdêŋ awê tau gebe “Kapiŋ teŋ kêsac aê môkêcapac atomanô. Gêdêŋ taŋ tinoc kêkôc aê naŋ, aê katu Anôtônê ŋac dabuŋ teŋ. Embe sêkapiŋ aê môkêlaun, go ŋoc ŋaclai endec aê to ŋoc ŋajana ênaŋa ma aê jatôm lau ŋagêdô samob.”

¹⁸ Delila kêsâê gebe Simson kêsôm nê ŋalêlôm lasê gêdêŋ eŋ, tec kêkêŋ jaen gêdêŋ lau Pilisti nêŋ laumata ma kêsôm gebe “Amu amêŋ dim tageŋ tonec êwiŋmaŋ. Eŋ kêsôm nê ŋalêlôm lasê gêdêŋ aê.” Go lau Pilisti nêŋ laumata sêpi dêdêŋ eŋ sêja tomonegeŋ.

¹⁹ Delila gêôc Simson e gêc bêc gêsac ênê labum ma awê tau gêmôêc ŋac teŋ, gebe ênsêmbuŋ Simsonnê môkêlaun gêmôê 7 su. Ma Simson kêtû palê ma nê ŋaclai gêwi eŋ siŋ.

²⁰ Delila gêmôêc gebe “Simson, lau Pilisti sêmêŋ.” Tec eŋ gêdi sa ma taê gêjam gebe “Aê jamônaŋ tauc su, go jaêc jana êtôm têm ŋagêdô.” Eŋ gêjam kauc gebe Apômtau gêwi eŋ siŋ atom.

²¹ Lau Pilisti sêkôc eŋ tôŋ ma sêkip eŋ matalakôp sa. Êsêac sejoŋ eŋ sêsêp Gasa sêja ma sêsô eŋ tôŋ ŋa kapoacwalô ki. Go sêkêŋ eŋ gêjam kôm kêlêsa polom popocŋa aŋga andu kapoacwalôŋa.

²² Mago môkêlaun, taŋ sêsêbuŋ su naŋ, kêpuc kêtiam.

Simson gêmac endu

²³ Lau Pilisti nêŋ laumata sêkac tauŋ sa sebe sêkêŋ da êndêŋ nêŋ anôtô Dagon to sêlic nêŋ om têntac ŋajamŋa teŋ, gebe êsêac sêsôm gebe “Aêacnêŋ anôtô kêkêŋ nêŋ ŋacjo Simson kêsêp aêac lemeŋ.”

²⁴ Gêdêŋ taŋ lau sêlic nêŋ anôtô naŋ, êsêac sêlambiŋ eŋ ma sêsôm gebe “Aêacnêŋ anôtô kêkêŋ nêŋ ŋacjo, taŋ gesen aêac, nêŋ gamêŋ su to gêjac nêŋ lau taêsam êndu naŋ, kêsêp aêac lemeŋ.”

²⁵ Êsêac têtû samuc, tec sêsôm gebe “Amôêc Simson gebe êŋgôm biŋ makic êndêŋ aêac.” Amboac tonan êsêac sêmôêc Simson aŋga kapoacwalô gêmêŋ, ma eŋ gêgôm biŋ makic gêdêŋ êsêac ma sêkêŋ eŋ kêkô andu ŋaalê poc ŋasawa.

²⁶ Ma Simson kêsôm gêdêŋ ŋapalê, taŋ kêkam eŋ lêma naŋ, gebe “Ôwê aê najamoasac alê, taŋ kêpuc andu tôŋ naŋ, gabe jajac alê tau.”

²⁷ Lauo to ŋacwaga taêsam ŋasec sêsô e andu tau gêlôc. Lau Pilisti nêŋ laumata sêmoa amboac tonanŋeŋ ma lau amboac 3,000 sêkô salôm ŋaô sebe sêlic Simson gêgôm biŋ makic.

²⁸ Go Simson awa gêjac Apômtau ma kêsôm gebe “O Apômtau Anôtô, aê jateŋ aôm gebe taêm ênam aê. O Anôtô, aê jateŋ aôm gebe ôkêŋ ŋaclai êndêŋ aê dim tageŋ êtiam, gebe jakêŋ ŋagêjô êndêŋ lau Pilisti gulun tageŋ êjô matocanô luagêc su.”

²⁹ Simson kêmbôêŋ alêsêga luagêc, taŋ kêpuc andu tau tôŋ naŋ tôŋ, lêma anôŋa kêmbôêŋ alê teŋ ma gasêŋa kêmbôêŋ teŋ to kêsuc alê tau toŋajanageŋ

³⁰ ma kêsôm gebe “Ôkêŋ aê jamac êndu jawiŋ Pilisti.” Go gewec ma kêsuc toŋajanageŋ e andu kêku sa ma kêkônin laumata to lau ŋagêdô samob, taŋ sêmoa ŋalêlôm naŋ. Lau taŋ eŋ gesen êsêac su gêdêŋ têm gêmâc ênduŋa naŋ, nêŋ namba kêlêlêc lau, taŋ eŋ gêjac êndu gêdêŋ têm gêmâc mata jaliŋa naŋ, ŋêŋgeŋ su.

³¹ Ênê lasitêwai to gôlôac samob sêsêp sêja sebe sêkôc ênê ŋawêlêlaŋ. Êsêac sêkôc ŋawêlêlaŋ tau sêpi sêja ma sêsun eŋ aŋga Sora to Estaol ŋasawa kêsêp tama Manoa nê sêô. Eŋ gêjam gôlin lau Israel kêtôm jala 20. *

17:1–21:25 Môkêlatu ŋamuŋa tonec gêjac miŋ biŋ ŋagêdô kêpi lau Israel nêŋ lêŋ e jagêdêŋ nêŋ kin ŋamataŋa nê têm.

* **16:31:** Hakore ŋam gebe Ŋac, taŋ gêmôêc naŋ, nê bumata.

Rut

Rutnê minj najam to malô kêsâ gêdên tañ Gôlinwaga sêjam gôlin Israel nan. Awê Moabña Rut gêjam ñac Israelña ten. Gêdên tañ nê akwen gêmac êndu nan, Rut kêsap lawao langwa tônia ñañêngeñ ma gêjam sakin lau Israel nêñ Anôtô tonê ñalêlôm samucgen. Kêtu ñamu enj gêjam nê akwen langwa nê lasitêwai ten ma kêtu lau Israel nêñ kin towae Dawid nê mimio.

Gôlinwaganên minj gêwa sa gebe Anôtônê lau embe sêkac taun su anja Anôtônê, nan têtap gênwapac sa ma sec êoc êsêac sa. Rutnê minj gêwa sa gebe Lau jaba, tañ sêkên gêwin lau Israel nêñ Anôtô nan, têtap moasin sa e têtû Anôtônê lau ñañên nêñ ñagêdô.

Rut agêc Naomi

¹ Gêdên têm, tañ gôlinwaga sêjam gôlin gamên nan, tôbôm ten kêsâ. Ma ñac ten anja Betlehem Judaianja gêdi gebe naêngôn gamên Moabña amboac ñac jaba. Ênê awê to latuagêc sêwin enj.

² Ñac tau nê ñaê gebe Elimelek, nê awênê ñaê Naomi ma latuagêcnên ñaê Malon agêc Kilion. Êsêac lau Epraim anja malac Betlehem Judaianja. Êsêac jasêo lasê gamên Moabña ma sêngôn tônia.

³ Ma Naominê akwen Elimelek gêmac êndu, ma awê tau to latuagêc gacgen sêmoa.

⁴ Êsêagêc sêjam lau Moab nêñ awê, ten nê ñaê gebe Orpa ma ten nê ñaê Rut. Êsêac sêngôn gamên tau amboac jala 10.

⁵ Malon agêc Kilion sêmac êndu lulugen amboac tonanjen, tec awê tau latuagêc ma nê akwen sêwi enj sinj su ma taugen gêmoa.

⁶ Tec Naomi ma lawaoagêc dêdi sebe sêwi gamên Moabña sinj sêmu sêna ênê gamên, gebe enj gênô ñawae anja gamên Moab, gebe Apômtau taê walô nê lau ma kêkên mo gêdên êsêac.

⁷ Amboac tonan enj gêdi anja malac, tañ gêngôn nan, ma lawaoagêc sêwin enj. Êsêac sêsêlên sêsa intêna gamên Judaianja sêja.

⁸ Ma Naomi kêsôm gêdên lawaoagêc gebe “Ajôc, agêc aêc amu andên tenemiagêcnên andu ana. Apômtau êmoasin amagêc êtôm amagêc amoasin aê to ñoc ñacmatê.

⁹ Apômtau êkên amagêc atap nêñ ñaciagêc sa ma alêwan taôm anja êsêagêcnên andu.” Go enj kêlêsoep êsêagêc alijanô. Êsêagêc têtan lasê

¹⁰ ma sêsôm gêdên enj gebe “Masi, aêagêc abe awin aôm tamu dandên nêñ lau tana.”

¹¹ Mago Naomi kêsôm gebe “O latuagêc, amu anaman. Amagêc abe awin aê êtu asagenja. Ñapalê ñagêdô sêc aê têtacêlêlôm gebe jakôc têtû amagêcnêñ ñaciagêc me.

¹² O latuagêc, amu anaman. Asa nêñ lên, gebe aê katu awêanô sugac, oc janam ñac tenj êtiam atom. Aê embe jasôm gebe aê taêc kêka ñapalê ma aê embe jatap ñoc akwen sa êndên êmbêc tonec ma jakêkam ñapalê,

¹³ amagêc oc aôn e êsêagêc têtû kapônên me. Oc anjamin taôm êndên lên sênam taunja me. O latuagêc, masianô. Apômtau lêma mênkêtap aê sa, tec kêkên wapac aê ñanôgenj kêtu amagêcña.”

¹⁴ Go êsêagêc têtan lasê kêtiam ma Orpa kêlêsoep lawao langwa alianô, mago Rut kêmboên enj tônia.

¹⁵ Ma Naomi kêsôm gêdêñ en gebe “Ôlic acgom, nêmb boaluo gêmu gêdêñ nê lau to nê anôtôi gêja. Ôndanğuc nêmb boaluo ômu ôna amboac tonanğen.”

¹⁶ Mago Rut kêsôm gebe “Ôkac aê, gebe jawi aôm siñ to jandanğuc aôm êtiam atom nec atom.

Gamêñ tañ aôm ôna nan, aê gabe jana.

Gamêñ tañ aôm ôngôn nan, aê gabe janğôn.

Aômnêm lau têtü aênoc lau

ma aômnêm Anôtô êtu aênoc Anôtô.

¹⁷ Gamêñ tañ aôm ômac êndu nan, aê gabe jamac êndu,

ma sênsuñ aê anğa tonanğ.

Apômtau êwê aê êtôm en taê gêjam,

tagenğ gêmacanô taugenğ tec êkac aê su anğa aômnêm.”

¹⁸ Gêdêñ tañ Naomi gêlic gebe awê tau taê gêjam kêtü tônğ gebe êwiñ en, tec kêsôm biñ tenğ kêtiam atom.

¹⁹ Amboac tonanğ tec agêc lulugenğ sêsêlêñ e jasêô lasê Betlehem. Sêô lasê Betlehem e malacm samob têtakê kêtü êsêagêcña ma lauo sêsôm gebe “Naomi tau tonec me.”

²⁰ Awê tau kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Naomi atom, asam aê gebe Mara, gebe Naniniñ Natau kêkêñ ñamakic taêsam kêpi aê.

²¹ Aê gawi ñoc gamêñ siñ toawê tolêlôm, ma Apômtau gêwê aê gamu gamêñ tonğalêlôm sawagenğ. Apômtau gêwa aê sa gebe gawê kainğ biñ ma Naniniñ Natau kêlêsu aê, tec asam aê Naomi kêtü asagenğ.”

²² Naomi agêc lawao Moabo Rut sêmu sêmênğ anğa gamêñ Moabña ñamiñ tau tonanğ. Êsêagêc jasêô lasê Betlehem gêdêñ tañ lau sêkôc kôm sêjac polomña sa.

* †

2

Rut kejon polom ñasaliñ-saliñ sa anğa Boasnê kôm

¹ Ma Naominê akwenğnê lasitêwa tenğ gêmôa. Enğ ñac tolêlôm anğa Elimeleknê gôlôacnêñ. Ênê ñaê Boas.

² Ma Moabo Rut kêsôm gêdêñ Naomi gebe “Ôlôc ma jana kôm najajonğ polom ñasaliñ-saliñ sa jandanğuc lau, tañ sêlic aê ñajam ma têtinğ aê atom nanğ.” Ma Naomi kêsôm gêdêñ enğ gebe “Latucoenec, ônamañ.”

³ Tec gêdi jakejonğ polom ñasaliñ-saliñ anğa kôm tenğ kêdaguc lau-sêsapwaga. Ma kôm tau tonanğ Boasnê. Enğ Elimeleknê gôlôacnêñ ñac tenğ.

⁴ Gêdêñ tonanğenğ Boas mênğgêô lasê kôm. Enğ awa gêjac lau-sêsapwaga gebe “Apômtau êwiñ amac.” Ma êsêac sêjô enğ awa gebe “Apômtau ênam mec aôm.”

⁵ Go Boas kêsôm gêdêñ nê sakiñwaga, tañ gejob lau-sêsapwaga nanğ, gebe “Asanê ñapalêo tônê.”

⁶ Ma sakiñwaga, tañ gejob lau-sêsapwaga nanğ, gêjô enğ awa gebe “Enğ Moab ñapalêo, tañ gêwiñ Naomi anğa gamêñ Moabña gêmênğ nanğ.

⁷ Awê tau kêsôm gebe ‘Aê jatenğ gebe alôc gebe jajonğ polom ñasaliñ-saliñ jamoa logic ñasawa jandanğuc lau-sêsapwaga.’ Amboac tonanğ tec gêmênğ ma gêjam kôm ñapanğ gêdêñ bêbêc kanucgenğ e mênğgêdêñ galoc ma kêlêwanğ tau ñagec atom.”

⁸ Go Boas kêsôm gêdêñ Rut gebe “Latucoenec, ôkênğ tañam aê acgom. Ojonğ polom anğa kôm tenğ ma ôwi tonec siñ atom. Ôwiñ aênoc sakiñwagao banğbanğenğ.

* **1:22:** Naomi ñam gebe Mataêjamo. † **1:22:** Mara ñam gebe ñamakico.

⁹ Ma matam êsap kôm, tañ êsêac sêsap sêmoa nañ, ma ôndanğuc êsêacgeñ. Aê gajac biñsu sakiñwaga gebe sêlênsôn aôm atom. Bu embe êjô aôm, go ôndên ku naônôm bu, tañ sakiñwaga têtê nañ.”

¹⁰ Go Rut gêu tau lanđanô jagêdên nom ma kêsôm gêdên Boas gebe Aê awê jabao nec gajac matamanô ñajam ma matam gêdiñ aêgen kêtú asagenña.”

¹¹ Boas gêjô eñ awa gebe “Gêñ samob, tañ aôm gôgôm gêdên lawamo lanğwa gêdên tañ nê m akweñ gêmac êndu e mênğêdên galoc nañ, sêjac miñ gêdên aê tomalagen. Aôm gôwi tênam agêc tamam to nê malacmôkê siñ mênğô lasê gamên teñ, tañ gêmunğen gôjam kauc nañ.

¹² Apômtau êmoasiñ aôm êjô gên, tañ gôgôm nañ, ma Apômtau Israelnên Anôtô, tañ gôê lamu ênê magê gômôên tonec nañ, êkên moasiñ totau-totau êndên aôm êjô.

¹³ Go awê tau kêsôm gebe “O ñoc apômtau, aôm kômooasiñ aê ñanô to gôjac aê têtac tôn. Aômnêm sakiñwagao ñanô teñ aê atom, mago kôsôm biñ ñajamgen gêdên nê sakiñwagao aê.”

¹⁴ Gêdên noc sênin gênña Boas kêsôm gêdên awê tau gebe “Ômôên mênônin polom ma ôsac nê polom ñagêdô tôn êsêp wain.” Amboac tonañ Rut gênğôn gêwiñ lau-sêsapwaga ma Boas kêkên polom sigob gêdên eñ gen. Ma awê tau gen e gêoc eñ tôn ma ñagêdô gacgen kêkô.

¹⁵ Gêdên tañ awê tau gêdi gebe ejon polom ñasaliñ-saliñ nañ, Boas gêlên biñ nê sakiñwaga gebe Andec eñ ejon polom êmoa logic ñasawa ma anac jao êndên eñ atom.

¹⁶ Ma atain ñakain ñagêdô su anğa logic ma awi siñ ênêc, gebe eñ ejon sa ma aec biñ eñ atom.”

¹⁷ Amboac tonañ tec kejon gêmoa e kêtula, go kêsêlô polom, tañ kejon sa nañ, e ñadôn amboac talu tagen.

¹⁸ Ma eñ kêkôc ñanô tau sa gêja malac jakêtoç gên, tañ kejon sa nañ, gêdên lawao lanğwa ma kêkôc gên, tañ gen e gêoc eñ tôn nañ, ñagêdô jakêkên gêdên eñ.

¹⁹ Ma lawao lanğwa kêsôm gêdên eñ gebe “Ocsalô tonec aôm kojon polom ñasaliñ-saliñ sa anğa ondoc ma gôjam kôm gômooa ondoc. Anôtô ênam mec ñac, tañ mata gêdiñ aôm nañ.” Tec Rut gêjac ñac, tañ gêjam ênê kôm nañ, nê miñ gêdên lawao lanğwa ma kêsôm gebe “Ñac tañ gajam kôm gawiñ eñ gêdên ocsalô tonec nañ, nê ñaê Boas.”

²⁰ Go Naomi kêsôm gêdên lawao gebe “Apômtau tañ kêgamiñ nê moasiñ gêdên lau mater jali to ñacmatê atom nañ, anam mec eñ.” Naomi kêsôm biñ tonec gêdên eñ gêwiñ gebe “Ñac tau aêagêcnên lasitêwainên teñ eñ kêtú aêacnên nomlênsêm ñakêsiwaga teñ gêwiñ.”

²¹ Ma Moabo Rut kêsôm gebe “Eñ kêsôm biñ teñ gêdên aê gêwiñ gebe ‘Ôsap ñoc sakiñwagao tôn ñapan e sênac ñoc kôm ñanô samob sa êmbacnê.’ ”

²² Ma Naomi kêsôm gêdên lawao Rut gebe “O latucoenec, ñajam gebe ôsêlên ôwiñ ênê sakiñwagao, gebe teñ êlênsôn aôm anğa kôm ñagêdô atom.” Amboac tonañ Rut kejon polom ñasaliñsaliñ sa kêsap Boasnê sakiñwagao tôn ñapan e sêjac polom to polom sa gêbacnê. Ma eñ gênğôn gêwiñ lawao lanğwa. * lasitêwainên nomlênsêm, gebe lau jaba sêjanğo su atom.

3

Rut agêc Boas sêmoa gamên sêka polomña

¹ Go Rut lawao lanğwa Naomi kêsôm gêdên eñ gebe “Latucoenec, amboac ondoc aê oc jansom nê malam ôngôn ñajamña teñ, gebe ômoa ñajamgen me.

* 2:22: Nomlênsêm ñakêsiwaga êsêac lau, tañ sejop

² Boas taŋ gôwiŋ ênê sakiŋwagao naŋ, aêacnêŋ lasitêwainêŋ teŋ eŋ. Ôlic acgom, êmbêc tonec eŋ oc ekolon polom ŋapa anŋa gamêŋ sêka polomŋa.

³ Amboac tonanŋ ôlin bu to ôniŋ oso taôm ma ôsô nêŋ ŋakwê ŋajam tau, go ôsêp ôna gamêŋ sêka polomŋa. Mago ôtôc taôm ôndêŋ ŋac tau atom e êniŋ to ênôm gêŋ êmbacnê acgom.

⁴ Ma êndêŋ taŋ eŋ êsa tau sic naênêc naŋ, matam êndiŋ gamêŋ, taŋ eŋ gêc naŋ, naôkac belanŋe akaiŋŋa sa ma ôsa taôm sic. Go eŋ êsôm gêŋ, taŋ eŋ gebe êŋgôm naŋ, êndêŋ aôm.”

⁵ Ma awê tau gêjô Naomi awa gebe “Biŋ samob, taŋ kôsôm naŋ, oc jaŋgôm.”

⁶ Amboac tonanŋ eŋ kêsêp gamêŋ sêka polomŋa gêja ma gêgôm kêtôm biŋ, taŋ lawao laŋwa kêsôm gêdêŋ eŋ naŋgeŋ.

⁷ Boas geŋ to gênôm gêŋ su, go gêmoa totêtac ŋajamgeŋ jakêsa tau sic gêc polom totonŋ ŋamagê. Go awê tau kêsêlêŋ sacgeŋ-sacgeŋ gêdêŋ eŋ gêja ma kêkac belanŋe akaiŋŋa sa, go kêsa tau sic gêc.

⁸ Gêdêŋ gêbêcauc ŋaluŋ, go ŋac tau kêtakê ma kêkac tau ôkwi e gêlic awê teŋ gêc eŋ akaiŋŋa.

⁹ Eŋ kêtû kênac gebe “Aôm asa.” Ma awê tau gêjô eŋ awa gebe “Nêŋ sakiŋwagao aê Rut. Ôlam nêŋ obo mênênsaŋ nêŋ sakiŋwagao, gebe aôm kôtu aêacma nom lênsêŋ ŋakêsiwaga.”

¹⁰ Ma eŋ kêsôm gebe “O latucoenec, Apômtau ênam mec aôm, gebe aôm gôgôm gêŋlêlôm gêdêŋ lau tolêlôm me lau ŋalêlôm sawa nêŋ ŋapalê wakuc atom. Biŋ tonec kêtû aôm têtac gêwiŋ ŋanô ŋabelo kapôêŋ kêlêlêc belo ŋamataŋa su.

¹¹ Latucoenec, amboac tonanŋ tec ôtêc taôm atom. Aê oc jaŋgôm gêŋ samob, taŋ oteŋ naŋ, gebe aêŋoc lau Betlehemŋa samob sêlicgac, gebe aôm awê mansaŋ teŋ.

¹² Ma galoc, biŋŋanô, nêŋ nomlênsêŋ ŋakêsiwaga teŋ aê, mago nom lênsêŋ ŋakêsiwaga ŋanô teŋ gêmoa.

¹³ Ômoa êmbêc tonec ma êndêŋ bêbêcgeŋ eŋ embe ênam kôm, taŋ gêjac nom lênsêŋ ŋakêsiwaga ŋawae naŋ, oc ŋajam, êŋgômmanŋ. Mago eŋ embe endec ma ênam kôm tau atom, naŋgo aê janam kôm, taŋ gêjac nom lênsêŋ ŋakêsiwaga ŋawae naŋ. Aê jasôm biŋ êtu tôŋ êtôm Apômtau gêmoa mata jali. Ônêc bêc e eleŋŋa acgom.”

¹⁴ Go Rut gêc bêc gêc Boas akaiŋŋa e geleŋ mata, go eŋ gêdi gêdêŋ taŋ lau sêlic taŋŋ sapu-sapu naŋ. Boas taê gêjam gebe awê tau gêc sêka polom ŋamala nec ŋapuc êsa atommanŋ,

¹⁵ tec kêsôm gebe “Ôkôc obo, taŋ kôgadê naŋ, mênôlam.” Ma Rut gêlam obo, go eŋ gêjam dôŋ polom laclu 6 jakêsêwa kêsêp obo tau ma kêkêŋ gêdêŋ awê tau gêôc sa ma gêc gêja malac.

¹⁶ Eŋ jagêô lasê andu ma lawao gêjam kênac eŋ gebe “Latucoenec, biŋ amboac ondoc.” Go Rut gêjac miŋ biŋ samob, taŋ ŋac tau gêgôm gêdêŋ eŋ naŋ,

¹⁷ ma kêsôm gebe “Polom laclu 6 tonec eŋ kêkêŋ gêdêŋ aê ma kêsôm gebe ‘Ôêc tolêmam sawageŋ ôndêŋ lawamo ôna atom.’ ”

¹⁸ Rut lawao gêjô eŋ awa gebe “Latucoenec, ônsaê malôgeŋ e ôjala biŋ tau êtu katô acgom, gebe ŋac tonanŋ oc êwi biŋ tau siŋ atom, ocsalô oc êmansaŋ biŋ tau êtu solop.” * lasitêwainêŋ awêtuc.

4

Boas gêjam Rut sa

* **3:18:** Nomlênsêŋ ŋakêsiwaga nê kôm teŋ, gebe ênam nê

¹ Ma Boas kêpi malac ñasacgêdô gêja jagêngôñ tonañ. Gêngôñ ma gêlic nom ñakêsiwaga, tañ Boas kêsôm ênê biñ nan, kêsêlêñ gêmên. Tec Boas kêsôm gebe “O ñoc ñac, ômôênman, mênôñgôn sic ôñgôn tonec.” Ma en jagêngôñ sic gêwin Boas.

² Go en kêtalem lau mata 10 anga malac ma kêsôm gebe “Mênangôn tonec.” Ma êsêac jasêngôn sic.

³ Go Boas kêsôm gêdên nom ñakêsiwaga tau gebe “Naomi tañ anga Moabnên gamên gêmu gêmên nan, kêtên aêagêcnên ñac Elimelek nê nom ñamaken gebe lau sênâm ôli.

⁴ Amboac tonañ tec taêc gêjam gebe jakên ñawae êndên aôm ma jasôm gebe ‘Ônam ôli nom tau ma lau, tec sêngôn nec, to ñoc launên laumata sêlic. Aôm embe ôsi nom tau su, go ôsi su. Mago embe masi, go ôsôm biñ katô aê gebe jajala, gebe nom ñakêsiwaga ten gêmoa atom, aôm taômgen, ma aê kadaguc aôm.’” Ma ñac tau kêsôm gebe “Aê gabe jasi nom tau su.”

⁵ Go Boas kêsôm gebe “Êndên bêc, tañ ônam ôli nom su anga Naomi lêma nan, ônam ôli ñac gêmac nê awêtuc Moabo Rut êwin, gebe daôn ñac gêmac nê ñaê sa êpi ênê nomlênsêm êtiam.”

⁶ Go nom ñakêsiwaga kêsôm gebe “Embe amboac tonañ, go aê oc jatôm gebe jasi nom su êtu ñoc gên atom. Embe jasi su, go jajain tauc ñoc nomlênsêm. Aôm taôm ôsi nom tau su ôjô aê, gebe aê katôm gebe jasi su atom.”

⁷ Gêdên andanên lau Israel nên mêtê langwa ten amboac tonec gêc, gebe ñac ten embe êsi nom su me êkên gên êjô gên ten, go ênu atapa ten su ma êkên andên nê ñac ten. Mêtê tonañ gêwa sa gebe gen, tañ sêgôm nan, kêtù tângac.

⁸ Amboac tonañ gêdên tañ nom ñakêsiwaga kêsôm geden Boas gebe “Aôm taôm ônam ôli nom tau nan,” en gênu atapa ten su.

⁹ Ma Boas kêsôm gêdên laumata to lau samob gebe “Ocsalô tonec amac samob alic su, gebe aê gajam ôli Elimeleknê gên samob ma Kilion agêc Malon nên gên samob su anga Naomi lêma.

¹⁰ Ma gajam ôli Malonnê awêtuc Moabo Rut amboac tonañ, gebe êtu ñoc awê, gebe jaôn ñac gêmac tau nê ñaê sa êpi ênê nomlênsêm, gebe sênac ñac gêmac nê ñaê êngic anga nê lasitêwainên to anga nê malacmôkê ñasacgêdô atom. Ma amac atu aênoc lau-awa-biñ-sawaga.”

¹¹ Go lau samob, tañ sêngôn sacgêdô nan, to laumata sêsôm gebe “Aêac alic gên tau sugac. Apômtau êkên awê tau, tañ êpi nêmandu nan, êtôm Rahel agêc Lea, tañ sêboa gôlôac Israel sa sêwin tauñ nan. Ôtu ñac tolêlôm anga Eprata ma nêmandu waem êsa anga Bethlehem.

¹² Ma nêmandu wakuc, tañ Anôtô êkên awê matac tau êkôc nan, sêkên nêmandu gôlôac têtôm Peresnê, tañ Tamar kêtên kêtù Juda latu nan.”

¹³ Amboac tonañ tec Boas gêjam Rut kêtù nê awê. En gêmoa gêwin en e Apômtau kêtên en taê ma kêtên latu ten.

¹⁴ Go lau sêsôm gêdên Naomi gebe “Talambiñ Apômtau, tañ kêtên nom ñakêsiwaga gêdên aôm atom nan. Lau Israel sêngôm ênê ñaê ñawae êsa.

¹⁵ En oc êlau aôm têkwam saki êsa ma êndên tañ ôtu awêanô nan, en êlôm aôm, gebe lawamo, tañ têtac gêwin aôm to gêjac matamanô ñajam kêtên latômi 7 su nan, kêtên en.”

¹⁶ Go Naomi kêtên ñapalê tau sa mênketoc en gêsac labum ma kêtên ênê jaomwagao.

¹⁷ Ma nêmandu jaban enña sê ênê ñaê ten gebe “Naomi kêtên latu ten sa.” Ma sêsam en gebe Obed. En Dawid tama Isai nê tama.

¹⁸ Peresnê wakuc tau tonec. Peres kêka Hesron lasê.

¹⁹ Hesron kêka Ram lasê, Ram kêka Aminadab lasê.

- ²⁰ Aminadab kêka Nason lasê, Nason kêka Salmon lasê,
²¹ Salmon kêka Boas lasê, Boas kêka Obed lasê,
²² Obed kêka Isai lasê, ma Isai kêka Dawid lasê.

Samuelnê Buku Namataña

Binj tañ kêsêp buku tonec nañ, gêjac miñ lau Israel nêñ lêt sêwi têt gôlinwagaña siñ jaselom têt kiñña. Lau têtêac sêjam gôlin lêt, tañ gêjam lau Israel ôkwi nañ. Êsêacnêñ ñaê gebe Samuel, tañ enj êsêacnêñ gôlinwaga ñamuña nañ, agêc Saul, tañ kêtû lau Israel nêñ kiñ namataña nañ, ma Dawid. Dawidnê binj kêsêp Samuel agêc Saul nêñ miñ ñalêlôm. Dawid kêtû kiñ atomgenj, mago teto ênê lêt kainj teñ ñagêdô to ênê gêñsêga ñaminj kêsêp Samuelnê buku namataña gêwiñ.

Buku tau ñalôtêna kêtôm Binjênsêm Langwa ñabuku miñña ñagêdô ñalôtêna gebe Lau tañ sêsap Anôtô têt nañ, têtap moasiñ sa, mago sec êôc êsêac, tañ tañenpêc nañ sa. Apômtaunê binj gêdêñ dabuñwaga Eli gêwa ñalôtêna tonañ sa gebe “Aê jatoc êsêac, tañ tetoc aê sa nañ sa ma êsêac, tañ lanjônj gelo aê nañ, oc jalic êsêac amboac lau meloc” (2:30).

Lau sêlic Apômtau Anôtô kêtû lau Israel nêñ kiñ ñanô (8:7), tec ñac-ketobukuwaga gê go gebe Israel embe sêjalij nêñ kiñ teñ sa, oc sêwi Anôtô siñ me masi. Mago gêdêñ tañ têtap nêñ kiñ sa nañ, êsêac sêmasañ ñagôlinj towae tonec gebe kiñ to lau samob sêsô Anôtônê gôlinj to mêtôc ñalabu (2:7-10). Ñagôlinj tonañ ejop gebe êmoasiñ lau saunj to kapôênj ma lau towae to lau ñaôma êtôm taugenj.

Elkana to nê gôlôac semoa Silo

¹ Ñac teñ gêmoa malac Ramataim. Enj ñac Supña anj Epraim ñagamêñ lôcña, nê ñaê Elkana. Enj Jeroham latu, nañ Elihu latu, nañ Tohu latu, nañ Sup latu, êsêacnêñ ñam gêc Epraimña.

² Enj gêjam awê luagêc, teñ nê ñaê Hana ma teñ nê ñaê Penina. Penina kêtôc gôlôac ma Hana enj awê kapoac.

³ Ñac tonañ anj nê malac kêpi gêja Silo kêtôm jalagenj gebe etenj mec to êkêñ da êndêñ lau siñ undambêña nêñ Apômtau. Eli latuagêc Hopni agêc Pinehas têtû Anôtônê dabuñwaga anj tonañ.

⁴ Gêdêñ bêc, tañ Elkana kêtêñ da nañ, enj kêtêñ da ñagêdô-gêdô gêdêñ Penina ma latuio to ñac.

⁵ Enj têtac gêwiñ Hana, mago kêtêñ ñamêsôm ñagêdô tagenjenj gêdêñ enj ñam gebe Apômtau gêbôc têtacêlêlôm auc gebe êkôc gôlôac atom.

⁶ Tec anao kêtôc binjalom gebe êngôm enj maja êsaña gebe Apômtau gêbôc enj auc.

⁷ Kêtôm jalagenj gêñ tonañ kêtap Hana sa. Kêtôm têt samob êsêac sêpi Apômtaunê lôm dabuñ sêja nañ, anao kêtôc binjalom enj ñapanj. Tec Hana kêtap ñanô ma gedec gebe êniñ gêñ.

⁸ Go nê akwenj Elkana kêsôm gêdêñ enj gebe “Hana, aôm kêtap ma goenj gêñ atom nec ñam amboac ondoc. Nêm ñalêlôm ñawapac kêtû asagenjña. Aôm gôlic aê ñajam kalêlêc latômi 10 su atom me.”

Hana agêc Eli

⁹⁻¹⁰ Gêdêñ tañ señ to sênôm gêñ su acgom, go Hana gêdi tonê ñalêlôm ñawapacgosu jakêkô Apômtau lanjônêmña ma ketenj mec gêdêñ enj to kêtap ñanô. Gêdêñ tonañ dabuñwaga Eli gêñgônj nê lêtônj kêsî Apômtaunê lôm ñakatam.

¹¹ Ma Hana gêjac mata binj teñ ma kêsôm gebe “Lau siñ undambêña nêñ Apômtau, aôm embe taêm walô nêm sakinwagao aê to taêm ênam aê ma ôlinj aê siñ atom, ma ôkêñ ñapalê ñac teñ êndêñ nêm sakinwagao aê, go jansunj ñapalê

tau samucgen êndên Apômtau wacêmoa êtu ênê gêj e êmac êndu, ma kekec ten oc êsac môkêlauj atomanô.”

¹² Enj ketenj mec njasawa ec baliñ gêmoa Apômtau lanjônêmña. Gêdên tonan Eli mata gê enj gêdôolic.

¹³ Hana ketenj mec gêc lêlômgenj, ma gêdôolic kêboa-kêboa, mago sênô awa atom. Tec Eli gêjam kauc gebe gêj kêjaninj awê tau.

¹⁴ Ma kêsôm gêdên Hana gebe “Êndên ondoc nêmeloc gêj kêjaninj aômña êmbacnê. Ôwi wain meloc tonan sinmanj.”

¹⁵ Hana gêjô enj awa gebe “O njoc apômtau, amboac tonan atom. Aê awê gêjwapac kékôninj aê tônña. Aê ganôm wain to gêj kêjaninjña ten atom. Aê kasêwa njoc njalêlôm sa gêdên Apômtau tau.

¹⁶ Ôlic nêmeloc sakinjwagao aê amboac awê sec atom. Gêdên njasawa tonec aê kasôm njoc njalêlôm njawapac to kêbuli aucña lasê tec gamoa.”

¹⁷ Go Eli gêjô enj awa gebe “Ôna totêmtac malôgenj ma Israelnên Anôtô oc êngôm binj, tanj kotenj nanj, njanô êsa.”

¹⁸ Hana kêsôm gebe “Ôlic nêmeloc sakinjwagao aê njajmanj.” Go enj gêc gêja ma genj gêj totêtac kêpa sugenj.

Hana kékôc Samuel tau

¹⁹ Bêbêc kanucgenj êsêac dêdi ma tetenj mec gêdên Apômtau. Su acgom, go sêmu sêja malac Rama kêtiam. Elkana gêmoa gêwinj nê awê Hana ma Apômtau taê gêjam enj.

²⁰ Tec Hana kékêkam njapalê ma gêdên njanoc enj kékôc njapalê njac tenj ma gê ênê njê Samuel. Samuel njam gebe “Aê katenj enj anja Apômtaunê.”

²¹ Gêdên tanj Elkana to nê gôlôac samob sêpi sêja kêtiam gebe êkênj da jalaña êndên Apômtau to êngôm nê binj gêjac mataña njanô êsa nanj,

²² Hana gêwinj atom. Enj kêsôm gêdên nê akwenj gebe “Njapalê êwi su sinj acgom, go aê japi ma jakôc enj êwinj gebe enj êkô Apômtau lanjônêmña ma êmoa êwinj enj endenj tônjenj.”

²³ Ma ênê akwenj Elkana gêjô enj awa gebe “Ôngôm êtôm binj, tanj aôm taêm gêjam gebe njajmanj. Ômoa e njapalê êwi su sinj acgom. Tagenj Apômtau êngôm nê binj njanô êsa.” Amboac tonan awê tau gêmoa nê andu ma kékênj su gêdên njapalê e gêwi sinj.

²⁴ Njapalê gêwi su sinj, go Hana kékôc enj agêc sêpi sêja. Ma kékôc bulimakao kapoac, tanj njajala têlêac nanj tenj ma polom matak suc tenj ma bôc njôlic tenj towain. Njapalê tau saunjenj ma têna kékôc enj gêja Apômtaunê lôm dabunj anja Silo.

²⁵ Sêjac bulimakao tonan êndu ma sêkôc njapalê tau gêdên Eli.

²⁶ Hana kêsôm gêdên enj gebe “O njoc njatau, aê jasôm binjnanôgenj êndên aôm gebe aê awê tau, tanj kakô aôm lanjônêm ma katenj mec gêdên Apômtau nanj tonec.

²⁷ Aê katenj kêtuj njapalê tecenecña ma Apômtau kékênj tanja aê ma gêgôm njoc mec njanô kêsa.

²⁸ Kêtu tonanña aê gasunj enj gêdên Apômtau. Enj êtu ênê gêj e êmac êndu.”

Go êsêac tetenj mec gêdên Apômtau.

2

Hananê wê

¹ Go Hana ketenj nê mec amboac tonec gebe “Njoc njalêlôm kêtuj samuc Apômtau aê têtac kêpa su kêtuj Apômtaunja.

Aê aocsuņ kēsu ņoc soņo-soņo susu
gebe aê katu samuc kētu aôm gôjam aê saņa.

² “Ņac dabuņ teņ kêtôm Apômtau gêmoa atom.
Apômtau teņ gêmoa atom, aôm taômgeņ.
Lamuanô teņ kêtôm aêacma Anôtô gêmoa atom.

³ Asôm biņ tembelem angeņ teņ êtiam atom.
Biņ atoc taôm saņa êsa awemsuņ atom,
gebe Apômtau eņ Anôtô kējaļa gēja
ma eņ gējaļm dôn ņamalac nēja kôm.

⁴ Lau ņactêkwa nēja talam tulu,
mago lau palê-palê sējaņdiņ ņaclai sa.

⁵ Êsêac taņ sējaļm nēja masê ņaô su naņ, sesom kôm gebe têtap gēja sējaņiņa
ņagec-ņagec sa.

Ma êsêac, taņ gēja gējaļm êsêac su naņ, galoc gēja gējaļm êsêac tônia.
Awê kapoac kējaļm ņapalê 7,
mago awê, taņ kējaļm gējaļm taêsam naņ, nê ôli kējaļm.

⁶ Apômtau gējaļm êndu to gējaļm mata jali kēja.

Eņ gējaļm lau sējaļm lamboam sēja ma gējaļm êsêac sēja sējaļm kêtiam.

⁷ Apômtau kējaļm lau ņagējaļm tētu lau ņalējaļm sawa ma ņagējaļm lau tolējaļm.
Eņ kējaļm ma ketoc sa.

⁸ Eņ kējaļm lau ņalējaļm sawa sa anģa kekop
ma gējaļm lau sējaļm lējaļm sa anģa waomôkê,
gebe kējaļm êsêac sējaļm sējaļm gējaļm towae
ma sējaļm kējaļm tetoc lau saņa.
Gebe Apômtau kētu nom ņaalê ņatau
ma kējaļm nom kējaļm alê tau ņaô.

⁹ “Eņ oc ejop nê lau dabuņ eņkaiņ,
mago lau alôb-alôb oc sējaļm sējaļm ņakesec ņalējaļm gebe ņac teņ etoc tau sa
êtu tau nê ņaclaiņa atom.

¹⁰ Apômtau oc êtuc nê ņacjo popoc
ma Lôlôc ņatau êkējaļm wapap ênac anģa undambê.
Apômtau oc êmējaļm nom e naējaļm ņamadiņ.

Eņ oc êkējaļm ņajaņa êndēja nê kiņ ma oc etoc nê ņac-geņ-oso-eņwaga nê ņaclai sa.”

¹¹ Go Elkana gējaļm gēja nê malac Rama kêtiam gējaļm nê gējaļm samucgeņ,
ma ņapalê tau gējaļm sakējaļm Apômtau gêmoa dabuņwaga Eli laņôniaņm.

Elinê latui

¹² Eli latuagējaļm sējaļm gējaļm wauc-wauchoa, êsêagējaļm sējaļm Apômtau auc.

¹³ Ma sējaļm ņagējaļm dabuņwagaņa amboac tonanģeņ. Gējaļm taņ ņac teņ
kējaļm da gêmoa naņ, dabuņwaga nê sakējaļm mējaļm lasê tosala ņamata
tējaļm.

¹⁴ Bôc tau eletoc êmoa, go êsējaļm sala êsējaļm ku me pane me laclu me kuki. Gējaļm
samob, taņ sala kējaļm naņ, êtu dabuņwaganê gējaļm. Êsêac sējaļm amboac tonanģeņ
gējaļm lau Israel samob, taņ sējaļm da anģa Silo naņ.

¹⁵ Mago gējaļm Eli latuagējaļm nēja tējaļm, gējaļm taņ ja geņ ņalējaļm atomgeņ naņ,
dabuņwaganê sakējaļm mējaļm lasê ma kējaļm gējaļm ņac, taņ kējaļm da gêmoa
naņ, gebe “Ôkējaļm dabuņwaganê bôc êndēja aê gebe japac sigobgeņ. Eņ gebe êkējaļm
bôc senonģa teņ anģa aômneaļm atom, gebe êkējaļm bôc matacgeņ.”

16 Ma ñac tau embe êsôm êndên en gebe “Ja êniñ ñalêsi su acgom, go ôkôc êtôm têtac êwiñ”, go sakinwaga asôm gebe “Masianô, galocgen ôkên, ma embe masi, go Jajañgo su.”

17 Apômtau gêlic lau wakuc nañ mêtê sec samucgen gebe sêsu Apômtaunê da susu.

18 Ñapalê Samuel gêjam sakin Apômtau gêmoa. En kêjandiñ obo sakinña ten.

19 Katôm jalagen Samuel têna kêsi ñakwê ôliña saun ten enña. Ma gêdên tañ êsêagêc nê akwen sêpi sêja gebe sêkên da nañ, en kêkên ñakwê tau gêdên Samuel.

20 Go Eli gêjam mec Elkana agêc nê awê ma kêsôm gebe “Apômtau êkên awê tonec êkôc nê ñapalê sêjô ñac, tañ kêkên gêdên Apômtau nañ su.” Go agêc sêmu sêja nêñ gamên kêtiam.

21 Ma Apômtau taê gêjam Hana ma en kêkôc ñapalê ñac têtêac ma awê luagêc. Ma ñapalê Samuel kêtû kapôên gêmoa-Apômtau lañônêmña.

22 Eli kêtû ñamalacanô su ma gêñô latuagêc nêñ biñ samob, tañ sêgôm gêdên lau Israel nañ, to sêgôm mockaiñ gêdên lauo, tañ sêjam sakin anga katam lôm becña nañ.

23 Ma kêsôm gêdên êsêagêc gebe “Amagêc agôm gêñ amboac-tonañ kêtû asagenña. Gebe aê gañô lau samob sêsôm amagêc nêñ gêñ alôb-alôb ñawaegac.

24 O latucagêc, awi sinmañ gebe aê gañô Apômtaunê lau sêsôm amagêcnêm lên ñawae ñajam ten atom.

25 Ñac ten embe êngôm ñac ten sec, Anôtô oc êmêtôc gêñ tonañ. Mago ñac ten embe êngôm sec êndên Apômtau, asa oc êtôm gebe eten êtu ñac tonañña.” Tagen êsêagêc sêkên tañen tamenji awa atom, gebe Apômtau taê gêjam kêtû tôñ gebe ênac êsêagêc.

26 Samuel kêtôp kêtû kapôên gamoa ma Apômtau to ñamalac têtac gêwiñ en.

Apômtau geoc Elinê gôlôac nêñ biñ lasê

27 Go Anôtônê ñac ten gêdên Eli gêmên ma kêsôm gêdên en gebe “Apômtaunê biñ tonec gebe ‘Aê gaoc tauc lasê gêdên nêñ miminê gôlôac gêdên tañ sêmoa Aiguptu sêso Parao to nê gôlôac ñalabu nañ.

28 Aê kajalin en sa anga Israel samob nêñ gôlôacmôkê gebe êtu ñoc dabunwaga. En êpi êndên ñoc altar êna gebe ênsôb jadaun ma êsô ñakwê dabun êkô aê lañôcnêmña. Ma aê kakên lau Israel nêñ daja samob gêdên miminê gôlôac.

29 Kêtû asagenña aôm matam katu ñoc daja ma da samob, tañ kajatu sa nañ. Kêtû asagenña aôm kotoc latômagêc sa kêlêlêc aê su nañ, e alôm taôm ña da, tañ ñoc lau Israel sêkên nañ, ñagên mataêjamgen.’

30 Kêtû tonañña Apômtau, Israelnên Anôtô, kêsôm gebe ‘Aê gajac mata su gebe nêñ gôlôac to tamamnê gôlôac sêso-sêsa aê lañôcnêm enden têngen.’ Mago galoc Apômtau kêsôm gebe ‘Biñ tonañ ênêcña. Lau tañ tetoc aê sa nañ, aê oc jatoc êsêac sa ma êsêac, tañ sêpêc gêdô aê nañ, oc jalic êsêac amboac gêñ ñaôma.

31 Ôlic acgom, bêc oc mênêô lasê, nañ jasap aômnêm ñaclai to tamamnê gôlôac nêñ ñaclai su e ñamalacanô ten êmoa nêñ gôlôac ñalêlôm êtiam atom.

32 Êndên onañ oc ôsala moasiñ, tañ jansêwa êpi lau Israel nañ, tomatam katugen, ma ñamalacanô ten oc êmoa nêñ gôlôac ñalêlôm êtiam atom enden têngen.

33 Aômnêm ñac tagen aê jatiñ en su anga ñoc altar atom, en êmoa gebe êtan tomatasulugen e têtwa êmbac-êmbac to nê ñalêlôm ôluñ-ôluñgen. Mago ñamalacnên sin oc ensen nêñ gôlôac nêñ lau wakuc su.

³⁴ Gêñ tañ êtap latômagêc Hopni agêc Pinehas sa nañ, êkêñ puc aôm gebe êsêagêc lulugen oc sêmac êndu bêc tagen.

³⁵ Ma aê oc jakêñ taucñoc dabuñwaga ñañêñ ten. En oc êñgôm gen êtôm aêñoc taêc gêjam to ñoc ñalêlôm. Aê oc jakwê ênê andu tengeñña ten sa ma en êsêlêñ êsô-êsa êmoa ñoc ñac, tañ gaen oso en nañ, lañônêmña enden tôngeñ.

³⁶ Ma nêñm gôlôac ñapopoc samob oc sêndêñ en sêna ma teten en êtu moni me polom tenña ma oc sêsôm gebe “Aê jaten aôm gebe ôkêñ kôm sakin dabuñña ten êndêñ aê gebe janin polom ñapopoc ñagecmañ.” ’ ’ ”

3

Apômtaunê kalem gêdêñ Samuel

¹ Amboac tonan ñapalê Samuel gêjam sakin Apômtau ma Eli gêjam jaom en. Gêdêñ ñasawa tonan Apômtau kégamin nê bin ma geoc tau lasê ña ñakatu atom.

² Gêdêñ têm tonan Eli, tañ mataanô kêtü waô ma gêlic gêñ ñapep atom nañ, gê nê balêm.

³ Anôtônê lam gêmac atomgen ma Samuel gêc Apômtaunê lôm dabuñ ñalêlôm, tañ Anôtô nê poac ñakatapa kêkô nañ.

⁴ Gêdêñ tonan Apômtau gêmôêc gebe “Samuel, Samuel”, ma Samuel gêjô en awa gebe “Aê tec gamoa.”

⁵ Go kêlêti gêdêñ Eli gêja ma kêsôm gebe “Gômôêc aê, tec gamêñ.” Eli kêsôm gebe “Masi, aê gamôêc aôm atom, ômu naônêc bêc êtiam.” Amboac tonan en gêmu jakêsa tau sic kêtiam.

⁶ Ma Apômtau gêmôêc kêtiam gebe “Samuel.” Tec en gêdi gêdêñ Eli gêja ma kêsôm gebe “Gômôêc aê, tec gamêñ.” Mago Eli gêjô en awa gebe “O latucenec, aê gamôêc aôm atom, ômu naônêc bêc êtiam.”

⁷ Gêdêñ tonan Samuel kêjala Apômtau su atom tagen. Ma Apômtaunê bin geoc tau lasê gêdêñ en su atom tagen.

⁸ Ma Apômtau gêmôêc Samuel kêtiam kêtü dim têlêacña. Go en gêdi ma gêdêñ Eli gêja jakêsôm gebe “Gômôêc aê, tec gamêñ.” Gêdêñ tonan Elinê kauc kêsa gebe Apômtau gêmôêc ñapalê.

⁹ Tec kêsôm gêdêñ Samuel gebe “Ômu naênêc bêc ma en embe êmôêc aôm êtiam, go ôsôm gebe ‘Apômtau, ôsôm bin mênêm sakinwaga êñô.’ ” Amboac tonan Samuel gêmu jakêsa tau sic gêc nê mala.

¹⁰ Apômtau jakêkô kêdabin en ma gêmôêc kêtiam tê gêmôêc nê, gebe “Samuel, Samuel.” Ma Samuel gêjô en awa gebe “Ôsôm bin mênêm sakinwaga êñô.”

¹¹ Go Apômtau kêsôm gêdêñ Samuel gebe “Ôñô acgom, aê gabe jangôm gêñ ten anga Ísrael lau samob sêñô e tañensun êtañ.

¹² Êndêñ bêc ônê aê oc jangôm bin samob, tañ kasôm kêpi Elinê gôlôac nañ, ñanô êsa êpi en tomalagen.

¹³ Ma aê jasôm êndêñ en gebe Aê jakêñ ñagêjô êndêñ ênê gôlôac enden tôngeñ gebe en kêjala latuagêc sêgôm sec to sêsôm bin alôb-alôb kêpi Anôtô nañ, mago en kêmetôc êsêagêc ñajaña atom.

¹⁴ Kêtü tonanña aê katôc lemoc kêpi Elinê gôlôac gebe daja to da ñagêdô oc ensen nêñ sec su atomanô.”

¹⁵ Samuel gêc e geleñña lasê, go jagêlêc Apômtaunê lôm ñakatam su. En kêtêc tau gebe ênac min Apômtau geoc tau lasê gêdêñ enña ñamin êndêñ Eli atom.

¹⁶ Mago Eli gêmôêc Samuel gebe “Latucenec Samuel.” Ma Samuel gêjô en awa gebe “Aê tec gamoa.”

¹⁷ Ma Eli kêtû kênac enj gebe Apômtau kêsôm binj amboac ondoc gêdêñ aôm. Ônsa ñalô tenj auc êndêñ aê atom. Aôm embe ônsa binj, tañ Apômtau kêsôm gêdêñ aôm nanj, ñatenj auc, go ôndac êtôm tonanj ma êlêlêc su.”

¹⁸ Amboac tonanj Samuel gêjac minj binj samob tomalagenj gêdêñ Eli ma gêsa ñalô tenj auc atom. Ma Eli kêsôm gebe “Enj Apômtau, enj êñgôm êtôm êlic ñajamña.”

¹⁹ Samuel kêtôp kêtû kapôênj ma Apômtau gêmoa gêwiñ enj ma gêgôm nê binj samob, tañ geoc lasê nanj, ñanô kêsa.

²⁰ Ma lau Israel anja Dan e gêdêñ Berseba sêjala gebe Apômtau kêkênj Samuel kêtû ênê propete.

²¹ Amboac tonanj Apômtau gêo lasê anja Silo kêtiam, gebe enj geoc tau lasê gêdêñ Samuel anja tonanj ma kêsôm binj gêdêñ enj.

4

¹ Ma lau Israel samob sêñô Samuelnê binj.

Lau Pilisti sêjanjo Apômtaunê poac ñakatapa su

Gêdêñ ñasawa tonanj lau Israel dêdi sêja gebe sênac sinj êndêñ lau Pilisti. Êsêac sê nêñ becobo sêñgônj Ebeneser, ma lau Pilisti sê nêñ becobo sêñgônj malac Apek ñagala.

² Go lau Pilisti têdênanj tau su ma sebo sêsa gêdêñ lau Israel. Sinj kapôênj kêsa e lau Pilisti sêku lau Israel tulu ma sêjac lau amboac 4,000 êndu sêc sinj ñamala.

³ Ma gêdêñ tañ lau Israel nêñ sinjwaga sêmu sêmênj maleñ su nanj, Israel nêñ laumata sêsôm gebe “Kêtû asagenña Apômtau kêkênj lau Pilisti sêku aêac tulu gêdêñ ocsalô tonec. Ajôc, takôc Apômtaunê poac ñakatapa anja Silo êmênj gebe mênjêmoa aêac ñaluñ ma ênam aêac kêsi anja nêñ ñacjo lemenj.”

⁴ Amboac tonanj sêsakinj lau sêja Silo ma sêkôc Apômtau, lau sinj undambêña nêñ ñatau, tañ gêñgônj kerubim ñaô nanj, nê poac ñakatapa sêmênj. Ma Eli latuagêc Hopni agêc Pinehas sêwiñ poac ñakatapa.

⁵ Gêdêñ tañ poac ñakatapa jagêo lasê lau Israel nêñ malac becoboña nanj, lau Israel samob sêjam lasê to ñaclaigenj e nom kêwiwic.

⁶ Lau Pilisti sêñô ñaôndu tonanj ma têtû kênac tañj gebe “Sêjam lasê toñaclaigenj anja Ebolainênj gamênj tonanj ñam amboac ondoc.” Sêñô gebe Apômtaunê poac ñakatapa mênjgêo lasê

⁷ tec têtêc tañj ñanô gebe êsêac sêsôm gebe “Anôtô mênjgêo lasê êsêacnêñ malac. Ojae aêacmênj. Gêñ amboac tonanj talic tenj su gêmuj atomanô.

⁸ Ojae aêacmênj. Asa ênam aêac kêsi anja Anôtô ñaclai tonanj lêma. Anôtô tonanj kêku lau Aiguptu tulu ña gêñwapac tokainj-tokainj anja gamênj sawa.

⁹ O Pilisti, ajôc, apuc taôm tôñ. Anac sinj amboac ñacgenj. Embe masi, go atu lau Ebolai nêñ gêñôma, êtôm êsêac têtû amacnêm gêñôma. Akô amboac ñac ma anac sinj.”

¹⁰ Amboac tonanj lau Pilisti sêjac sinj ma sêku lau Israel tulu e sêc sinj su sêlêti sêja nêñ andu gêdêñ-gêdêngenj. Sinj tau kapôênj ma lau Israel nêñ sinjwaga 30,000 sêjanja bêc tagenj.

¹¹ Ma sêjanjo Apômtaunê poac ñakatapa su ma sêjac Eli latuagêc Hopni agêc Pinehas êndu.

Eli gêmac endu

¹² Nac Benjaminja tenj kêsu anja sinj ñamala ma kêlêti e mênjgêo lasê malac Silo gêdêñ oc tagenj tonanj. Nê ñakwê gêñgic ma nom gê enj môkêapac.

¹³ Gêdêñ tañ ñac tau gêô lasê nan, Eli gêñgôn nê lêpôn, mataanô gêdêñ intêna gêsungeñ gebe nê ñalêlôm ñatutuc kêtû Apômtaunê poac ñakatapaña. Gêdêñ tañ ñac tau kêsa malac ma gêjac minj binj nan, lau malacña samob têtanj lasê.

¹⁴ Eli gêñô tanjboa ma gêjam kênac gebe “Gamêñ ñadinjin tonanj ñam amboac ondoc.” Go ñac tau kêlêti gêdêñ Eli ma kêsôm binj tau lasê gêdêñ enj.

¹⁵ Elinê jala kêtû 98 ma mataanô kêtû waô e gêlic gamêñ atom.

¹⁶ Go ñac tau kêsôm gêdêñ Eli gebe “Aê ñac, tañ gamêñ anja sinj ñamala. Aê gaêc sinj gêdêñ ocsalô tonec.” Ma Eli kêtû kênac gebe “Latucenec, binj amboac ondoc.”

¹⁷ Ñac jaenña gêjô enj awa gebe “Lau Israel sêc lau Pilisti ma sinj gesen lau taêsam su. Aôm latômagêc Hopni agêc Pinehas sêmac êndu ma sêjanjo Apômtaunê poac ñakatapa su amboac tonanjenj.”

¹⁸ Gêdêñ tañ enj kêsam Apômtaunê poac ñakatapa nan, Eli gêu tau kêsô gedecgeñ anja lêpôn, tañ kêkô kêsi malac ñasacgêdô nan, ñamuña e kêpôn gêsu tulu ma gêmac êndu, gebe enj kêtû ñamalacanô ma ñawapac kêsa. Enj gajam gôlinj Israel jala 40.

¹⁹ Eli lawao, Pinehasnê awê, taê e kêdabinj gebe akôc ñapalê. Enj gêñô ñawae gebe sêjanjo Apômtaunê poac ñakatapa su to lawa agêc nê akwenj sêmac êndu nan, ma enj gewec gebe ñapalê kêtun enj e kêkôc ñapalê su.

²⁰ Gêc e kêdabinj gebe êmac êndu ma lauo, tañ sêjam jaom enj nan, sêsôm gebe “Ôtêc taôm atom. Aôm kôkôc ñapalê ñac tenj.” Mago enj gêjô binj atom ma kêkênj taña binj, tañ êsêac sêsôm nanj atom.

²¹ Enj gê ñapalênê ñaê gebe Ikabod, ñam gebe” Ñawasi kêkac tau su anja lau Israelnêñ”, gebe sêjanjo Anôtônê poac ñakatapa ma kêtû lawa to nê akwenja.

²² Ma enj kêsôm gebe “Ñawasi kêkac tau su anja Israelnêñ gebe sêjanjo Anôtônê poac ñakatapa su.”

5

Poac ñakatapa kêkô gamêñ Pilistiana

¹ Gêdêñ tañ lau Pilisti sêjanjo Anôtônê poac ñakatapa su nan, êsêac sêbalanj gêñ tau anja malac Ebeneser jasêô lasê malac Asdod.

² Mago sêbalanj katapa tau sêsô anôtô Dagon nê lôm e tetoc kêkô kêsi Dagon tau.

³ Ñagelenj gêdêñ tañ lau Asdod dêdi sa gêdêñ bêbêcgeñ nan, êsêac sêlic gebe Dagon gêu tau gêc masac gêc Apômtaunê poac ñakatapa ñanêmña gêc nom. Amboac tonanj sêkôc enj ma tetoc enj gêmu jakêkô ñamala kêtiam.

⁴ Mago ñagelenj êsêac dêdi e sêlic gebe Dagon gebenj kêtiam gêc Apômtaunê poac ñakatapa ñanêmña, lanjônô gêdêñ nom ma môkêapac to lêma maken- makenj tulu gêc taunja kêsa taonj ñaô ma ñadambê ñaômagenj gêc.

⁵ Tonanj ñam gebe Dagonnê dabunwaga to lau samob embe sêsô Dagonnê lôm oc sejop taunj gebe sêka Dagon anja Asdod nê andu ñataonj atomanô e mênjgêdêñ galoc.

⁶ Apômtaunê lêma gejon lau Asdod ña gêñwapac. Enj kêtakê to kêkôninj malac to ñagamêñ samucgeñ ña kamocmatu.

⁷ Lau Asdod sêlic gêñ tonanj ma sêsôm gebe “Israelnêñ Anôtônê poac ñakatapa êkô êwinj aêac atom, gebe enj lêma kêkôninj aêac to aêacnêñ anôtô Dagon tôñ.”

⁸ Amboac tonanj êsêac sêsakinj binj sêkac lau Pilisti nêñ gôlinjwaga sêpi tagen ma sêsôm gebe “Aêac danjôm asagenj êtu Israelnêñ Anôtônê poac ñakatapaña.” Lau gôlinjwaga sêjô êsêac awenj gebe “Akênj Israelnêñ Anôtônê poac ñakatapa naêkô Gat.” Tec sêkôc katapa tau jakêkô tonanj.

⁹ Gêô lasê su, go Apômtau nê lêma kékêñ gêñwapac kékônij malac tonañ. En kêtakê lau Gat kapôêñ to saun samob ma gêjac êsêac ña kamocmatu.

¹⁰ Tec sêsakinj Anôtônê poac ñakatapa gêja malac Ekron. Gêdêñ tañ Anôtônê poac ñakatapa gêô lasê Ekron nañ, lau Ekron sêjac wali gebe “Êsêac sêkôc Israelnêñ Anôtônê poac ñakatapa sêmêñ gêdêñ aêac gebe ênac aêac to ma gôlôac êndu.”

¹¹ Amboac tonañ sêkalem lau Pilisti nêñ gôliñwaga sêkac sa sêpi tagen ma sêsôm gebe “Asakinj Israelnêñ Anôtônê poac ñakatapa êmu êndêñ taunê gamêñ êna gebe ênac aêac to nêñ lau samob êndu atom.” Malac tau ñalau têtakê taun êndu-êndu gebe Anôtônê lêma kékônij êsêac ñanôgenj.

¹² Lau tañ sêmac êndu atom nañ, têtap kamocmatu sa. Amboac tonañ lau malac tonac nêñ wali kêpi e gêdêñ undambê.

6

Sêsakinj poac ñakatapa gêmu gêja Israel kêtiam

¹ Apômtaunê poac ñakatapa kékô gamêñ Pilistianañ ajôn 7 su acgom,

² go lau Pilisti sêkalem nêñ dabunwaga to lau sêpuc kapoacwaga sêkac sa ma sêsôm gebe “Aêac dangôm asagenj êtu Apômtaunê poac ñakatapaña. Asôm êndêñ aêac acgom, aêac tasakinj gêñ tau êmu êna ñamala êtiam ñalêñ ondoc.”

³ Go êsêac sêjô êsêac awenj gebe “Embe asakinj Israelnêñ Anôtônê poac ñakatapa êmu êna, go asakinj ñaômagenj atom. Anac da taôm êwiñ acgom, go amac ôlim ñajam êsa ma amac ajala Apômtau Anôtô lêma kékônij amac gêwi sinj atom ñam.”

⁴ Êsêac têtû kênac kêtiam gebe” Aêac anac da taun ña asagenj.” Tec êsêac sêjô êsêac awenj gebe “Kamocmatu ñakatu gold lemenjenj to moadec ñakatu lemenjenj êtôm lau Pilisti nêñ gôliñwaga nêñ namba gebe gêñwapac tonañ kêtap amac to nêñ gôliñwaga sa kêtôm taugenj.

⁵ Amansañ nêñ kamocmatu to moadec, tañ gesenj gamêñ samob nañ ñakatu ma atoc Israelnêñ Anôtô sa, oc moae enj êkôc nê lêma ñawapac su anja amacnêñ to anja nêñ anôtôi nêñ ma anja nêñ gamêñ.

⁶ Amac abe nêñ ñalêlôm ñadani êsa êtôm Parao to nê lau Aiguptu nêñ êtu asagenja. Taêm ênam binj, tañ Anôtô tonañ gêgôm êsêac têtû meloc e sêwi lau Israel sinj sac sêja nañ.

⁷ Galoc amansañ kareta wakuc tenj ma akôc bulimakao têna luagêc, tañ sêkêñ su gêdêñ ñalatu sêmoa ma sêjala sê kareta tenj su atom tagen nañ. Ma akêñ bulimakao tonañ sê kareta, mago akêñ ñalatu sêmu sêna sapa.

⁸ Ma akêñ Apômtaunê poac ñakatapa êkô kareta ñaô ma akêñ ñakatu gold, tañ êtu da nañ, êsêp gadob tenj êkô êwiñ katapa, gocgo awi êsêac sinj taunjenj sêna.

⁹ Ma alic acgom, embe sêsa intêna malac Betsemesña, oc ajala gebe Anôtô tau kakônij amac ña gêñwapac. Embe masi oc ajala gebe gêñ tonañ ênê lêma gêjac aêac atom, kêtap aêac sa ñaômagenj.”

¹⁰ Tec lau sêgôm amboac tonañ. Êsêac sêkôc bulimakao luagêc, tañ sêkêñ su gêdêñ ñalatu sêmoa nañ, ma sêkêñ sa kareta ma sêkôc ñalatu tau su sêmoa sapa.

¹¹ Go sêkêñ Apômtaunê poac ñakatapa kékô kareta ma gadob tomoadec gold ma tokamocmatu ñakatu gold gêwiñ.

¹² Bulimakao têna sêsêlêñ gacgenj sepenj malac Betsemes. Sêsêlêñ tatan-têtañ ma sêwi intêna sinj sêmu anô me gasêña sêja atomanô. Gôliñwaga Pilistinañ têdaguc êsêac e dêdêñ lau Betsemes nêñ madiñ.

¹³ Gêdêñ tonañ lau Betsemesña sejoñ mopolom ñanô sêmoa gamêñ gaboañ. Sêôc materanô sa ma sêlic poac ñakatapa tec tatu samuc ma sêpuc kareta tôn-tôn sêja.

¹⁴ Bulimakao sê kareta tau jagêô lasê Josua anğa Betsemes nê kôm ma kêkô. Poc kapôênj tenj kêkô ñagala. Amboac tonanj êsêac sêga kareta ñaka popoc ma sêkênj bulimakao têna luagêc tonanj katu daja gêdênj Apômtau.

¹⁵ Lau Lewit sêkôc Apômtaunê poac ñakatapa to gadob, tanj da goldña kêsêp ñalêlôm nanj, su ma tetoc kêkô poc kapôênj tonanj ñaô. Ñacwaga Betsemesña sêkênj daja to da sêninj sêwiñña gêdênj Apômtau gêdênj bêc tonanj.

¹⁶ Lau Pilistiña nêñ gôliñwaga lemenjenj sêsala gênj samob tonanj su, go sêmu sêja Ekron gêdênj bêc tonanj.

¹⁷ Kamocmatu ñakatu gold, tanj lau Pilisti sêsakinj kêtü sêjac da tauñña gêdênj Apômtau nanj, malac Asdod to Gat ma Askalon to Gasa ma Ekron. Tagenj-tagenj kêtom êsêacnênj malacgenj.

¹⁸ Moadec gold gêjô lau Pilisti nêñ malac samob, tanj gôliñwaga lemenjenj tonanj sêjam gôliñ nanj, malac tunbôm ma tunbôm masi. Poc tau kapôênj, tanj êsêac tetoc Apômtaunê poac ñakatapa kêkô ñaô nanj, gêngônj Josua Betsemesña nê kôm ñagala. Poc tonanj kêtü ñabelo gêngônj gêdênj tonê e gêdênj galoc.

¹⁹ Ma Apômtau gêjac lau Betsemesña ñagêdô gebe êsêac têtü kêninj kêsêp Apômtaunê poac ñakatapa ñalêlôm. Enj gêjac êsêacnênj ñacwaga 70 êndü. Ma lau têtanj tanjboa gebe Apômtau gêjac êsêac secanô.

Poac ñakatapa mênkêkô Kiriati-jearim

²⁰ Go êsêac ñacwaga Betsemesña sêsôm gebe “Asa êtôm gebe êkô Apômtau, Anôtô dabuj tonanj lañônêm. Aêac tasakinj gênj tau êndênj asa lau gebe êmoa êwiñ aêac atom.”

²¹ Go êsêac sêsakinj binj gêdênj lau Kiriati-jearim gebe “Lau Pilistiña sêkênj Apômtaunê poac ñakatapa gemu gêmênj. Asêp amênj ma akôc êpi êndênj amac êwac.”

7

¹ Go lau Kiriati-jearim sêja sêkôc Apômtaunê poac ñakatapa su. Sêkôc jasêkênj gêdênj Abinadabnê andu, tanj kêkô gamênj ñabau ma sêjam mec ênê latu Eleasar gebe ejop Apômtaunê poac ñakatapa.

² Ñasawa baliñanô amboac jala 20 poac ñakatapa kêkô malac Kiriati-jearim, ma lau Israel samob têtanj Apômtau.

Samuel kêtü gôliñwaga

³ Amboac tonanj Samuel kêsôm binj gêdênj gôlôac Israelña samob gebe “Embe amu andênj Apômtau ana tonêm ñalêlôm samucgenj, go awi anôtôi jaba, tanj ajam sakinj amoa nanj, to alê gwam sinj ma nêñ ñalêlôm epenj Apômtaugenj ma anam sakinj enj taugenj. Go enj oc ênam amac kêsî anğa lau Pilisti lemenj.”

⁴ Amboac tonanj lau Israel sêwi anôtôi Bal to alê gwam sinj ma sêjam sakinj Apômtau taugenj.

⁵ Go Samuel kêsôm gebe “Akac lau Israel samobgenj sa anğa Mispa gebe jatenj mec êndênj Apômtau êtu amacña.”

⁶ Amboac tonanj êsêac sêkac tauñ sa anğa Mispa, sêkati bu, go sêsêwa kêsêp nom sêkô Apômtau lañônêmña ma sêjam dabuj mo gêdênj oc samuc tonanj. Ma sêsôm lasê gebe “Aêac dagôm sec gêdênj Apômtaugoc.” Samuel kêmêtôc lau Israel anğa Mispa.

⁷ Gêdênj tanj lau Pilisti sênjô gebe lau Israel sêkac tauñ sa anğa malac Mispa nanj, êsêacnênj gôliñwaga sêpi dêdênj êsêac sêja. Lau Israel sênjô binj tonanj ma têtêc tauñ kêtü lau Pilistiña.

⁸ Ma lau Israel sêsôm gêdênj Samuel gebe “Awam ênac Apômtau endenj tônjenj êtu aêacña gebe Apômtau ênam aêac kêsî anğa lau Pilisti lemenj.”

⁹ Amboac tonañ Samuel kêkôc domba ñalatu ten, tañ gênôm su gêmoa nañ, ma kêkêñ samucgen kêtü daja gêdêñ Apômtau. Ma en kêtan gêdêñ Apômtau gêjô lau Israel su ma Apômtau kêkêñ taña ênê mec.

¹⁰ Gêdêñ tañ Samuel kêkêñ daja tau gêmoa nañ, ma lau Pilisti jatêdabin Israel gebe sênac sin êndêñ êsêac. Mago Apômtau nê wapap gêjac kapôên gê tôngên gêsac lau Pilisti ñaô e gêjam êsêac salin-salingen, tec lau Israel sêku êsêac tulu.

¹¹ Go lau Israel sêwi Mispa sin jasêjanda lau Pilisti to sêjac êsêac e jakêspê gêdêñ malac Bet-Kar ñalabuña.

¹² Go Samuel kêkôc poc ten jagêjac sa kêkô Mispa to Jesana ñasawa ma gê poc tau ñaê gebe Eben-Eser, ma kêsôm gebe “Apômtau gêjam aêac sa e mêngêdêñ tonec.”

¹³ Apômtau kêkônin lau Pilisti amboac tonañ, tec êsêac sêmu sêmên Israel nêñ gamên kêtiam atom. Ma Apômtau lêma gejon êsêac gêdêñ têm samob, tañ Samuel gêmoa mata jali nañ.

¹⁴ Malac tañ lau Pilisti sêjanço su ança Israel nañ, kêtü lau Israel nêñ gên kêtiam ança Eskron e jagêdêñ Gat. Ma lau Israel sêjam nêñ gamên kêsi ança lau Pilisti lemen. Ma wama gêc Israel ma lau Amor ñasawa amboac tonanğen.

¹⁵ Ma Samuel kêtü lau Israel nêñ gôlinwaga kêtôm têm samob, tañ en gêmoa mata jali nañ.

¹⁶ Kêtôm jalagen en kêsêlên gêjac laoc malac Betel to Gilgal ma Mispa ma kêmêtôc lau Israel nêñ bin kêtôm malac tonañ ñai.

¹⁷ Go gêmu jagênğôn Rama kêtiam gebe ênê andu kêkô malac tônê. Ança tônê en gêjam gôlin lau Israel amboac tonanğen. Ma en gêboa Apômtaunê altar ten sa kêkô tônê.

8

Lau Israel teten kin ten

¹ Gêdêñ tañ Samuel kêtü ñamalacanô su nañ, en kêkêñ latui têtü gôlinwaga Israelña.

² Latu ñacsêga nê ñaê Joel ma ñac kêtü luagêcña nê ñaê Abija. Êsêagêc têtü gôlinwaga sênğôn malac Berseba.

³ Mago en latuagêc sêpuc tamenj waña atom. Êsêagêc maten katu mone. Sêkôc awa ñalêsinja ma sêjam mêtôc gêdêñ ôkwi.

⁴ Go lau Israelnêñ laumata samob sêkac sa dêdêñ Samuel sêja Rama.

⁵⁻⁶ Ma sêsôm gêdêñ en gebe “Aôm kôtu ñamalacanô su ma latômagêc sêpuc aôm wañam atom. Amboac tonañ ôkên kin ten êndên aêac gebe ênam gôlin aêac êtôm tentenlatu samob nêñ kin sêğôm.” Êsêacnêñ bin gebe” Ôkên kin ten êndên aêac gebe ênam gôlin aêac” nañ, kêmoasin Samuel atomanô, ma en keten mec gêdêñ Apômtau.

⁷ Ma Apômtau gêjô Samuel awa gebe “Ôkên tañam launên bin, tañ sêsôm nañ, gebe êsêac têtin aôm atom, têtin aê ma sedec gebe jatu êsêacnêñ kin.

⁸ Êsêac sêwi aê sin ma sêjam sakin anôtôi jaba. Gên samob, tañ sêğôm gêdêñ aê gêdêñ tañ kakôc êsêac su ança Aiguptu e mêngêdêñ ocsalô tonec nañ, sêğôm gêdêñ aôm amboac tonanğen.

⁹ Ôkên tañam êsêacnêñ awen, tagen ôlên bin êsêac ñajana ma ôndôn kin, tañ ênam gôlin êsêac nañ, nê ñagôlin êndên êsêac.”

¹⁰ Go Samuel kasôm Apômtaunê bin samob gêdêñ lau, tañ teten kin ten gêdêñ en nañ.

¹¹ Ma kêsôm gebe “Kin tau oc ênam gôlin amac ñalên amboac tonec gebe En oc êkôc amac latômi ma êkên êsêac sênam gôlin êna kareta sinña to sênğôn hos ñaô ma êkên êsêac sêlêti sêmun ênê kareta sinña.

¹² Nagêdô enj oc êkênj êsêac tatu siŋwaga 1,000 nêŋ kapitai ma nagêdô têtû siŋwaga 50 nêŋ kapitai. Nagêdô sêkac ênê nom ôkwi to sejoŋ ênê kôm ŋanô sa. Nagêdô oc sêmansaŋ laukasap siŋŋa ma ênê kareta siŋŋa ŋagêŋlêlôm.

¹³ Enj oc êkôc amac latômio gebe sêmansaŋ gêŋmalu to seno ma sêpac gêŋ.

¹⁴ Enj oc ejoŋ nêŋ kôm to wain ma katêkwiŋa ŋaŋanô mataêjam samob su ma ênac sam gêŋ tau êndêŋ nê sakiŋwaga.

¹⁵ Enj oc êkôc gêŋ lemeŋlu-lemeŋlu ŋatageŋ-tageŋ su aŋga nêŋ kôm polom to wainŋa gebe êkênj êndêŋ nê gejobwaga to sakiŋwaga.

¹⁶ Enj oc êkôc nêŋ sakiŋwagao to ŋac ma nêŋ bulimakao to doŋki ŋajamanô su aŋga amacnêŋ ma êkênj sênam ênê kôm.

¹⁷ Enj oc êkôc nêŋ domba lemeŋlu-lemeŋlu ŋatageŋ-tageŋ ma amac taôm oc atu ênê gêŋôma.

¹⁸ Ma êndêŋ bêc tonaj amac oc atanj lasê êtu nêŋ kiŋ, taŋ taôm ajalinj sa nanjŋa, mago Apômtau oc êkênj taŋa amac êndêŋ bêc tonaj atom.”

¹⁹ Mago lau dedec gebe sêŋô Samuelnê biŋ. Êsêac sêsôm gebe “Masianô, aêac abe akôc kiŋ teŋ ênam gôlinj aêac.

²⁰ Go aêac atôm lau tentenlatu samob. Aêacma kiŋ ênam gôlinj aêac to êwê aêac ma ênac aêacma siŋ.”

²¹ Biŋ samob, taŋ êsêac sêsôm nanj, Samuel gêŋô ma kêsôm lasê kêtiam gêdêŋ Apômtau.

²² Ma Apômtau kêsôm gêdêŋ Samuel gebe “Ôkênj taŋam êsêacnêŋ biŋ ma ôkênj kiŋ teŋ êndêŋ êsêac.” Go Samuel kêsôm gêdêŋ lau Israel nêŋ ŋacwaga gebe “Amu andêŋ nêŋ malacmôkê êndêŋ-êndêŋgeŋ ana.”

9

Sêjalij Saul sa kêtû kiŋ

¹ ŋac teŋ aŋga Benjammînê gôlôac gêmôa nê ŋaê Kis. Enj Abiel latu, nanj Seroro latu, nanj Bekorat latu, nanj Apia latu aŋga toŋ Benjaminjŋa. Enj ŋac tolêlôm.

² Enj latu teŋ gêmôa ŋaê Saul. Enj ŋac matak ŋajam. ŋac Israeljŋa teŋ lanjôanô ŋajam kêtôm enj gêmôa atom. Môkêapac kelenj gamêŋ su.

³ Bêc teŋ Saul tama Kis nê doŋki têna nagêdô sêbôm. Amboac tonaj Kis kêsôm gêdêŋ latu Saul gebe “Ôkôc sakiŋwaga teŋ êwiŋ aôm ma andi naansom doŋki têna tau.”

⁴ Êsêagêc sêsêlêŋ jasêsa gamêŋ lôcŋa Epraim, go sêsêlêŋ jasêsa gamêŋ Salisaŋa, mago têtap bôc tau sa atom. Sêsêlêŋ jasêsa gamêŋ Salimjŋa, mago sêmôa tonaj atom. Go agêc sêsêlêŋ jasêsa gamêŋ Benjaminjŋa, mago sesom elêmê amboac tonajŋeŋ.

⁵ Gêdêŋ taŋ jasêsa gamêŋ Supŋa nanj, Saul kêsôm gêdêŋ sakiŋwaga, taŋ gêwiŋ enj nanj, gebe “Ajôc, aêagêc tamu tana. Tamoc oc êwi doŋki têna ŋabinj siŋ ma ê go tau êtu aêagêcŋa.”

⁶ Ma sakiŋwaga tonaj gêjô enj awa gebe “Anôtônê ŋac teŋ gêŋgônj malac tonec. Enj ŋac, taŋ lau tetoc enj sa nanj. Biŋ samob, taŋ enj kêsôm nanj, ŋanô kêsa. Aêagêc dandêŋ enj tana. Oc moae enj êsôm biŋ katô aêagêc êtu lêŋ tec tasêlêŋ tamoa necŋa.”

⁷ Go Saul kêsôm gêdêŋ nê sakiŋwaga gebe “Aêagêc embe tana, go takêŋ asageŋ êndêŋ ŋac tau. Polom taŋ gêc nêŋ talu nanj, gêbacnê. Ma gêŋ nagêdô gebe takêŋ êndêŋ Anôtônê ŋac tauŋa gêc atom. Aêagêc nêŋ asageŋ gêc.”

⁸ Sakiŋwaga tau gêjô enj awa gebe “Ôlic acgom, aê kakôc silber 50 toea, aê oc jakêŋ tonaj êndêŋ Anôtônê ŋac gebe êwa aêagêcnêŋ lêŋ sa.”

9 (Anğa Israel andanğen embe ñac tenj taê ênam gebe êtu kênac Anôtô êtu gên tenja, nanj êsôm gebe “Dandên ñac-gêlic-gênwaga tana.” Gebe ñac tanj sêsam enj galoc gebe Propete nanj, andanğen sêsam enj gebe Ñacgêlic-gênwaga.)

10 Saul kêsôm gebe “ñajam, dandên enj tana.” Amboac tonanj tec agêc sêsa malac, tanj Anôtônê ñac gêmoa nanj sêja.

11 Gêdên tanj êsêagêc sêpi malac, tanj gêc gamênj ñabau sêja nanj, êsêagêc dêdac ñapalêo ñagêdô sêsa sêmênj sebe sêkati bu, tec têtü kênac êsêac gebe “Gêlic-gênwaga gêmoa me masi.”

12 Êsêac sêjô êsêagêc awenj gebe “Aec, enj kêsêlênj gêmunj amagêc. Galocgen enj mênğêo lasê malac gebe ocsalô tonec lau sêkênj da tenj anğa gamênj ñabau.

13 Êndên tanj asa malac nanj, oc atap enj sa. Enj gebe êpi gamênj ñabau naêninj gênj. Gebe lau oc sêninj gênj atomgenj e enj êo lasê ma ênam mec da su acgom, go lau, tanj sêkalem êsêac nanj, sêninj gênj. Api anamanj, oc atap enj sa solopgenj.”

14 Amboac tonanj êsêagêc sêpi malac sêja ma gêdên tanj êsêagêc sêsa malac nanj, sêlic Samuel kêsêlênj kêsâ gêdênj êsêagêc gêmênj gebe êpi gamênj ñabau êna.

15 Bêc tanj gêmunj bêc Saul gêo lasênja nanj, Apômtau geoc binj lasê gêdênj Samuel ma kêsôm gebe

16 “Elenja êndên tanj oc êkô amboac kêkô galoc nanj, aê oc jasakinj ñac tenj anğa gamênj Benjaminja êndênj aôm êwac. Ôniñ oso enj êtu ñoc lau Israel nêñ kinj. Enj oc ênam ñoc lau kêsâ anğa lau Pilisti lemenj. Aê galic gênwapac, tanj ñoc lau sêoc nanj, gebe nêñ tanjiboa kêsô aê tanjocsun sugac.”

17 Gêdên tanj Samuel gêlic Saul nanj, Apômtau kêsôm gêdênj enj gebe “Ñac tau, tanj kasôm ênê binj gêdênj aôm nanj tonec. Enj ñac, tanj oc ênam gôlinj ñoc lau.”

18 Go Saul kêtü gasuc Samuel anğa malac ñasacgêdô ma kêsôm gêdênj enj gebe “Aê jatenj aôm gebe ôtôc Gêlic-gênwaga nê andu êndênj aê.”

19 Samuel gêjô enj awa gebe “Ñac-gêlic-gênwaga tau aê. Ômunj aê ôpi ôndênj gamênj ñabau ôna gebe ocsalô tec oc ôniñ gênj ôwiñ aê. Ma êndênj bêbêcgenj oc jakênj aôm ôna ma jasôm binj tau, tanj gobe ôtu kênac êndênj aê nanj, lasê êndênj aôm.

20 Ôpô sim taôm êtu donki têna, tanj sêbôm gêdênj ñabêc kêtü têlêac gêjaña su nanj atom gebe têtap êsêac sa su. Mago lau Israel nêñ awamata samob gêjac asa ñawae. Gêjac aôm to tamam nê gôlôac samob ñawae atom me.”

21 Saul gêjô enj awa gebe “Aê ñac Benjaminja, lau Israel nêñ gôlôacmôkê saujanô tau, ma aênjoc gôlôac kêtü Benjamin nê gôlôacmôkê nêñ gôlôac ñamuanô tau. Aôm kôsôm binj tonanj gêdênj aê kêtü agenja.”

22 Go Samuel gêwê Saul agêc nê sakinjwaga sêsô andu sêninj gênja sêja ma kêkênj êsêagêc sênğônj lau, tanj sêkalem êsêac nanj ñamata. Lau tau nanj namba amboac 30.

23 Go Samuel kêsôm gêdênj-ñac-geno-gênja gebe “Ôkôc gênj, tanj kakênj gêdênj aôm ma kasôm gebe otoc ênêc tau ña nanj ômôênj.”

24 Tec geno-gênwaga kêkôc akainj samuc to ñailênô ma ketoc kêkô Saul lanğônêmja ma Samuel kêsôm gebe “Ôlic gênj ñagec tonec, tec tetoc kêkô aôm lanğômnêmja nec ôniñ. Gênj tonec sêmasanj kêtü aômja gebe ênêc e êndênj ñanoc gebe ôniñ ôwiñ ñacleñ.”

Amboac tonanj Saul genj gênj gêwiñ Samuel gêdênj bêc tonanj.

25 Gêdênj tanj êsêac sêsêp anğa gamênj ñabau jasêô lasê malac nanj, êsêac sêja mê tenj gêc andu ñasalôm tapa-tapa ñaô kêtü Saulja ma enj gêc bêc gêc tonanj.

Samuel genj oso Saul kêtü kinj

26 Gêdênj tanj gêu bônj nanj, Samuel gêmôêc kêpi gêdênj Saul gebe “Ôndi sa, aê gabe jakênj aôm ôna.” Saul gêdi ma êsêagêc Samuel lulugenj sêsa intêna sêja.

27 Sêsa malac ñamadiñ, go Samuel kêsôm gêdêñ Saul gebe “Ôsôm êndêñ nê sakinwaga gebe êsêlêñ êmuñ aêagêc. Enj êoc lêlêc aêagêc su, go aôm taôm ômoa saunjenj acgom, gebe jasôm Anôtô nê binj êndêñ aôm ôñô.”

10

1 Go Samuel kêkôc ñoplakôp toniptêkwi ma kêkêc kêpi Saul môkêapac ma kêlêsoþ enj alianô ma kêsôm gebe “Apômtau genj oso aôm gebe ôtu ênê lau Israel nêñ kinj. Aôm oc ônam gôlinj Apômtaunê lau to ônam êsêac kêsî anja nêñ ñacjo, tañ sêgî êsêac auc nañ. Gêñtalô tonec êwa sa êndêñ aôm gebe Apômtau genj oso aôm gebe ôtu ênê gêñlênsêm ñakinj.

2 Galoc embe ôwi aê sinj, oc ôndac ñac luagêc anja Rahelnê sêo, tañ gêc gamêñ Benjamin ñamalac Selsa nañ. Êsêagêc oc sêsôm êndêñ aôm gebe “Têtap donki têna, tañ gosom nañ, sa su. Ma galoc tamam taê gajam donki têna kêtiam atom, mago gê go tau kêtû aômña gêmoa ma kêsôm gebe “Aê janjom asagenj êtu ñoc latucña.”

3 Anja tonañ aôm gacgenj ôna e ô lasê kamem Taborña, go lau têlêac oc dêndac aôm. Êsêac oc sêpi malac Betel sêna gebe sêkêñ da êndêñ Anôtô. Tenj êkôc noninj ñalatu kapoac têlêac. Tenj êkôc mopolom têlêac ma tenj êkôc bôc ñaôlic towain.

4 Êsêac oc sê moalêc aôm ma sêkêñ mopolom luagêc êndêñ aôm. Aôm oc ôkôc su anja êsêac lemenj.

5 Go aôm ô lasê malac Gibeia Elohim, tañ lau Pilisti nêñ malac gêc nañ. Aôm oc ôndac propete ñatonj tenj anja malac ñasacgêdô. Êsêac anja gamêñ ñabau sêsêp sêmênj. Gêñ wêña togam to gegob ma onj to gasuc ñakicsêa êwê êsêac ma nêñ katunj kainj tenj amboac propete nêñ gêgôm êsêac.

6 Ma Apômtaunê Ñalau oc ênam aôm auc êlêlêc su ma nêñ katôm kainj tenj êsa êtôm propete taunj nêñ, go aôm ôtu ñac wakuc tenj samucgenj.

7 Êndêñ tañ gêñtalô tonañ samob êtap aôm sa su nañ, ôñgôm êtôm nêñ ñalêlôm êkac aôm gebe Apômtau tau oc êwiñ aôm.

8 Ôsêp malac Gilgal ôna ômuñ aê, go aê jandêñ aôm jawac gebe jakêñ daja to dawama. Ônsaê aê bêc 7 acgom, go jandêñ aôm jawac ma jasôm gêñ, tañ ôñgômña nañ, êndêñ aôm.”

9 Gêdêñ tañ Saul kêkac tau ôkwi gebe êwi Samuel sinj nañ, go Anôtô kêkêñ ñalêlôm wakuc gêdêñ enj ma gêñtalô samob tonañ ñanô kêsî gêdêñ bêc tagenj tonañ.

10 Ma gêdêñ tañ êsêagêc sêo lasê malac Gilgal nañ, propete nêñ tonj tenj kêpuc enj tôñ-tôñ. Ma Anôtônê ñalau gêjam enj auc kêlêlêc su e katu kainj tenj kêsî ma jakêsêp êsêac ñalêlôm.

11 Lau samob, tañ sêjala enj gamunj ma sêlic ênê katu kainj tenj kêsî amboac propete nêñ nañ, sêsôm gêdêñ taunj gebe” Asagenj gêgôm Kis latu Saul. Enj kêtû propete nêñ tenj amboac tonañ me.”

12 Ma ñac tenj anja gamêñ tonañ kêsôm gebe “Êsêacnêñ tamenjî asa.” Tec sêsôm tonec gebe “Saul kêtû propetenêñ tenj amboac tonañ me.”

13 Gêdêñ tañ katu kainj tenj kêsî su nañ, enj gêja nê malac Gibeia.

14 Go Saul sa lanjwa kêsôm gêdêñ enj to nê sakinwaga gebe “Amagêc aja ondoc.” Tec enj gêjô enj awa gebe “Aêagêc asom donki têna ma gêdêñ tañ atap sa atom nañ, adêñ Samuel aja.”

15 Sa lanjwa kêsôm gebe “Ôsôm acgom, Samuel kêsôm asagenj.”

16 Saul gêjô eo awa gebe “Enj kêsôm gêdêñ aêagêc gebe têtap donki têna sa su.” Mago binj kinjña, tañ Samuel kêsôm nañ, enj gêjac minj gêwiñ atom.

Lau tetoc nêñ kinj Saul sa

¹⁷ Gêdêñ ñasawa tonañ Samuel kêkalem lau Israel sêpi tagen dêdêñ Apômtau anğa malac Mispa.

¹⁸ Ma kêsôm gêdêñ lau Israel gebe “Apômtau, Israel nêñ Anôtô nê bin amboac tonec gebe ‘Aê gawê Israel sêpi anğa Aiguptu sêmêñ. Aê gajam amac kêsi anğa lau Aiguptuña ma anğa gamêñ kinña samob, tañ sêkônin amac nañ.’

¹⁹ Mago amac atin nêñ Anôtô, tañ gêjam amac sa anğa nêñ gêñwapac to gêñ lênsônña samob nañ, su gêdêñ ocsalô tonec ma asôm gebe ‘Masi, ôkêñ kin ten ênam gôlin aêac.’ Amboac tonañ andêñ taôm akô Apômtau lanônênña êtôm nêñ gôlôacmôkê to nêñ sackapoacgêdôgêñ.”

²⁰ Samuel kêkêñ Israelnêñ gôlôacmôkê samob sêsa sêmêñ ma kêpuc kapoac e jakêsêp Benjaminña.

²¹ Go kêkêñ gôlôacmôkê Benjamin nêñ sackapoacgêdô gêdêñ-gêdêñgen sêsa sêmêñ. En kêpuc kapoac e jakêsêp sackapoacgêdô Matri. Go kêkêñ sackapoacgêdô Matri nêñ ñac tagen-tagen sêsa sêmêñ ma kêpuc kapoac e jakêsêp Kis latu Saul. Mago gêdêñ tañ sesom en nañ, en gêmoa atom.

²² Tec têtû kêñac Apômtau kêtiam gebe “Ñac tau gêmêñ tonec me masi.” Ma Apômtau gêjô êsêac awen gebe “Aec, en kêsin tau gêmoa waba ñalêlôm.”

²³ Amboac tonañ sêlêti sêja ma sêkôc en anğa tonañ. Ma gêdêñ tañ en kêkô lau ñalêlôm nañ, en ñac waso-waso kêlêlêc êsêac samob su.

²⁴ Go Samuel kêsôm gêdêñ lau samob gebe “Alic ñac tau, tañ Apômtau kêjalin sa nañ me masi. Ñac ten kêtôm en gêmoa lau samob ñalêlôm atom.” Go lau samob sêjam lasê ma sêmôêc gebe “Kin tau êmoa ñajamôn.”

²⁵ Ma Samuel gêwa mêtê to ñagôlin kinña sa gêdêñ lau ma keto bin samob kêsêp buku ten ma ketoc gêc Apômtau lanônênña. Tonañ su, go Samuel kêsakin lau samob sêmu sêja nêñ andu gêdêñ-gêdêñgen.

²⁶ Saul tau gêmu gêja malac Gibeaa amboac tonanğen ma sinwaga, tañ Anôtô kêkac nêñ ñalêlôm nañ, jasêwin en.

²⁷ Mago lau sec ñagêdô sêmoa nañ sêsôm gebe “Ñac tonañ oc ênam aêac sa amboac ondoc.” Êsêac sêpêc gêdô en ma sêkêñ gêñ ten gêdêñ en atom. Tagen Saul gêgôm amboac gêlic atom.

11

Saul kêku lau Amon tulu

¹ Lau Amon nêñ kin Nahas kêpi gêmêñ ma kêgi malac Jabes-Gilead auc. Go lau Jabes sêsakin bin gêdêñ Nahas gebe “Ômoatin poac ten ôwin aêac, go anam sakin aôm.”

² Mago ñac Amon Nahas gêjô êsêac awen gebe “Aê jamoatin poac tagen tonec jawin amac gebe jakip amac matemlakôp anôn sa ma janğôm Israel samob majen êsa.”

³ Go lau Jabes-Gilead nêñ kasêga sêsôm gêdêñ en gebe “Ôkêñ ñasawa êtôm bêc 7 êndên aêac gebe asakin lau jaenña êtôm malac-malac Israelña samob sêna ma embe lau ten sênam aêac sa atom, go akên taun andên amac.”

⁴ Gêdêñ tañ lau jaenña jasêo lasê malac Gibeaa, tañ Saul gêngôn ma sêkên ñawae tau nañ, lau samob sêpuc tanjiboa sa ma têtan.

⁵ Gêdêñ tonañ Saul gêwê bulimakao gêmu anğa kôm gêmêñ ma kêtû kêñac gebe “Lau têtan tanjiboa tônê ñam amboac ondoc.” Go êsêac sêjac min lau Jabes nêñ bin gêdêñ en.

⁶ Gêdêñ tañ Saul gêñô bin tau nañ, Anôtônê Ñalau gêjam en auc ma en têtac ñandan sec.

⁷ Ma en kêkôc bulimakao luagêc ma kêsa gêngic-gêngic, go kêsakin lau jaenña gebe sênac sam êtôm gamêñ Israelña samobgen ma sêsôm bin tonec gebe “Lau

taņ sēndi nasēndanġuc Saul agēc Samuel atom naņ, nēņ bulimakao oc tētap bin tonanġen sa.” Go Apômtau gēgôm êsêac tētakê ŋanô, tec êsêac dēdi tomalagen sēja.

⁸ Go Saul kēkac êsêac sa aņga malac Besek. Lau Israel nēņ ŋacwaga 300,000 to lau Juda nēņ 30,000.

⁹ Ma eņ kēsôm geden lau, taņ sêkôc jaen sēmēņ naņ, gebe “Asôm êndēņ lau Jabes-Gilead gebe ‘Elen oc ŋandanêsa, go nēm gēņwapac ŋagaô êsa.’ ” Gêdēņ taņ lau jaenġa sêo lasê malac naņ, lau Jabes sēņô bin tau e êsêac tēntac kēpô su.

¹⁰ Go lau Jabes sêkēņ bin gēdēņ Nahas gebe “Elenġa aêac oc ansuņ taun awac, go amac aņgôm aêac atôm taēm ênam.”

¹¹ Gêdēņ gelenmata Saul gēwa nê lau kēkôc sēja ton tēlêac ma geden bebec kanucġen êsêac sêo lasê ŋacjonēņ becobo ma sêjac lau Amon e oc ŋandanêsa. Ma lau ŋapopoc sêc êlin-êlin e ŋac luagēc sēmoa sēwiņ taun atom.

¹² Go lau sēsôm gēdēņ Samuel gebe “Lau ondoc sēsôm gebe ‘Saul ênam gôlin aêac atom.’ Ôkēņ êsêac dandēņ aêac gebe tanac êsêac êndu.”

¹³ Mago Saul kēsôm gebe “Êndēņ ocsalô tonec ŋac teņ êmac êndu atom, gebe galoc Apômtau gējam nê lau Israel kēsi.”

¹⁴ Go Samuel kēsôm gēdēņ lau gebe “Ajôc, aêac tapi malac Gilgal ma tawaka mêtê kiņġa sa.”

¹⁵ Lau samob sēpi jasêo lasê Gilgal ma sêkēņ Saul kētu kiņ sêkô Apômtau laņônēmġa. Ma sêkēņ da moasiņġa gēdēņ Apômtau ma Saul to lau Israel samob tēntac ŋajam kêlêlêc.

12

Samuel kēsôm bin gēdēņ lau samob

¹ Go Samuel kēsôm bin gēdēņ lau Israel samucġen gebe “Aê kakēņ taņoc amacnēm bin atenġa samob ma kakēņ kiņ teņ gēdēņ amac gebe ênam gôlin amac.

² Ma galoc kiņ tau oc êwê amac. Aê katu ŋamalacanô su ma môdê kēpi aê ma aê latuci sēmoa sēwiņ amac. Aê gawê amac gēdēņ aê ŋapalēġen e mēņgēdēņ galoc.

³ Aê tec gamoa. Aêņoc bin teņ embe ênêc amacġa, naņ asôm lasê galoc tamoa Apômtau to ŋac, taņ ġen oso eņ naņ, laņônēmġa. Aê kajango asanê bulimakao su. Aê kakôc asanê donki su. Aê gagôm keso gēdēņ ŋac ondoc ma kakôniņ asa. Ŋac ondoc kēkēņ awa ŋalêsiġa gēdēņ aê gebe ênac aê matoc su. Asôm lasê gebe jakēņ gēņ tau ŋagêjô.”

⁴ Êsêac sêjô ênê bin gebe “Aôm gôgôm keso teņ gēdēņ aêac atom to kôkôniņ aêac atom ma kôkôc awa ŋalêsiġa teņ aņga lau teņ nēņ atom.”

⁵ Go eņ kēsôm gēdēņ êsêac gebe “Apômtau tau kējala ma ênê ŋac ġen osoġa gêlic gēdēņ ocsalô tonec amboac tonanġen gebe amac atap gēņ teņ sa gêc aê lemoc atom.” Ma êsêac sêjô eņ awa gebe “Aec, Apômtau kējala.”

⁶ Go Samuel kēsôm gēdēņ lau gebe “Apômtau taņ kēkēņ Mose agēc Aron ma sêwê nēm tamemi sēpi aņga Aiguptu sēmēņ naņ kējala.

⁷ Amboac tonan andi mēņakô gebe dawa nēņ bin sa takô Apômtau laņônēm ġa ma aê jawa Apômtaunê moasiņ samob, taņ kēkēņ gēdēņ amac to nēm tamemi naņ sa.

⁸ Gêdēņ taņ Jakob kēsêp Aiguptu gēja ma lau Aiguptu sêkôniņ eņ ŋa gēņwapac naņ, amac tamemi sêmôc gēdēņ Apômtau. Go eņ kēsakiņ Mose agēc Aron, taņ sêkôc tamemi su aņga Aiguptu ma sêkēņ êsêac sēņgôġ gamēņ tonec.

⁹ Mago êsêac sêlin Apômtau, nêj Anôtô siñ, tec Anôtô gêwi êsêac siñ sêsêp kiñ Hasor anğa Jabin nê siñsêlêc Sisera ma lau Pilisti to lau Moab nêj kiñ, tañ sêjac siñ gêdêñ êsêac nañ lemeñ.

¹⁰ Gêdêñ tonañ êsêac têtanj gêdêñ Apômtau ma sêsôm gebe ‘Aêac agôm sec, aêac awi Apômtau siñ ma ajam sakiñ Bal agêc Astarot. Mago galoc ônam aêac kêsi anğa ma ñacjo nêj ma aêac anam sakiñ aômgeñ.’

¹¹ Amboac tonañ Apômtau kêkêñ Jerubal agêc Balak ma Jepta agêc Samuel sêjam amac kêsi anğa nêj ñacjo, tañ sêgî amac auc nañ, lemeñ ma amac amoa ñajam.

¹² “Ma gêdêñ tañ alic lau Amon nêj kiñ Nahas gêmêñ gebe ênac siñ êndêñ amac nañ, amac aliñ nêj kiñ ñanô Apômtau, amacnêj Anôtô, siñ ma asôm gadêñ aê gebe ‘Masi, kiñ teñ anam gôlin aêac.’

¹³ Amboac tonañ kiñ, tañ ajaliñ sa to atej eñ nañ, Apômtau kêkêñ eñ gebe ênam gôlin amac.

¹⁴ Embe atoc Apômtau sa ma anam sakiñ eñ akêñ tañem ênê biñ ma ali awem sa êndêñ Apômtaunê biñsu atom, embe amac to nêj kiñ tau, tec gêjam gôlin amac nec andanjuc Apômtau, nêj Anôtô, go amoa ñajam.

¹⁵ Mago amac embe akêñ tañem Apômtaunê biñ atom, ma embe ali awem sa êndêñ ênê biñsu, go Apômtaunê lêma oc enseñ amac êtôm gêgôm gêdêñ tamemi.

¹⁶ Amboac tonañ atu gasuc amêñ ma alic gêñtalô kapôêñ nañ, Apômtau oc êngôm êndêñ amac matemanôgeñ.

¹⁷ Galoc noc tanac mopolom ñanô saña me. Aê oc jateñ Apômtau ma eñ êkêñ wapap to kom ênac, go alic to ajala gebe Apômtau gêlic nêj biñ atej kêtü kiñña sec.”

¹⁸ Go Samuel ketej Apômtau, ma Apômtau kêkêñ wapap to kom gêjac gêdêñ oc tonañ. Ma lau samob têtêc Apômtau agêc Samuel ñanôgeñ.

¹⁹ Ma sêsôm gêdêñ Samuel gebe “Oteñ Apômtau, aôm nêj Anôtô, ôjô nêj sakiñwaga aêac su, gebe ênam aêac sa ec amac êndü atom. Gebe ma sec gêc kwananğej ma agôm keso tonañ jagêwiñ gebe atej kiñ teñ.”

²⁰ Samuel kêsôm gêdêñ lau gebe “Atêc taôm atom. Amac agôm sec samob tonañ biññanôgeñ, tageñ andanjuc Apômtau awi siñ atom, anam sakiñ Apômtau ña nêj ñalêlôm samucgeñ.

²¹ Akac taôm su anğa ênê atom gebe anam sakiñ gwam, tañ sênam lau sa to sênam lau kêsi sêngôm êtôm atom nañ, gebe ñanô masi.

²² Apômtau oc êtiñ amac su atom kêtü ênê ñaê kapôêñña. Eñ kêsôm kêtü tôñ gebe êkêñ amac atu ênê lau.

²³ Aê tauc amboac tonañ. Aê janac jaê biñ tonec gebe jañgôm sec êndêñ Apômtau ma jawi mec êtu amacña siñ atom. Masianô, aê oc jandôñ intêna ñajam to solop êndêñ amac jamoa.

²⁴ Tageñ atêc Apômtau to anam sakiñ eñ ñañêñ to nêj ñalêlôm samucgeñ. Asala gêñsêga samob, tañ eñ gêgôm kêtü amacña nañ.

²⁵ Mago embe anğôm sec amoa, go amac anaña to nêj kiñgeñ.”

13

Saul gêjac siñ gêdêñ lau Pilisti

¹ Saulnê jala kêtü ... ma eñ kêtü kiñ, ma eñ gêjam gôlin Israel jala ...

² Eñ kêtüliñ ñacwaga 3,000 sa anğa Israel. 2,000 sêmoa sêwiñ eñ sêngôn malac Mikmas to gamêñ lôc Betelña. Ma 1,000 sêmoa sêwiñ Jonatan sêngôn malac Gibe Benjaminña. Lau siñ ñagêdô samob Saul gêwi siñ sêmu sêja nêj malac.

³ Go Jonatan gējac lau Pilisti nēj gejobwaga, taŋ gēngōj Gibeā naŋ êndu. Lau Pilisti sējō biŋ tonaŋ ŋawae. Go Saul kējatu lau sējac dauc kētaŋ kētōm gamēnġen ma kējatu gebe “Lau Hebrai sēkēj taŋeŋmaŋ.”

⁴ Lau Israel samob sējō Saul gējac Pilisti nēj gejobwaga êndu ŋawae ma sējō gebe nēj waen kētu sec aŋga lau Pilisti nēj. Ma Saul kēkalem lau samob gebe sēndaŋguc eŋ sēna malac Gilgal.

⁵ Lau Pilisti sēkac taun sa sebe sēnac siŋ êndēj Israel. Êsēacnēj kareta siŋŋa 3,000 to lau sēngōj hos ŋaōŋa 6,000 ma lau siŋ ŋagēdō taēsam ŋanō lasē kētōm gaŋac gwēcŋa. Êsēac sēpi jasē nēj becobo aŋga malac Mikmas, taŋ gec Bet Awen ŋamaken oc kēpiŋa naŋ.

⁶ Gēdēj taŋ lau Israel sēlic gebe lau Pilisti oc sēoc êsēac popoc gebe sēkapiŋ êsēac sa ŋanōgeŋ naŋ, êsēac sēsij taun ôkwi semoa poclabu to nom gēsuj ma poc kapōēj-kapōēj ŋasawa to sē tuc ma sē buŋa.

⁷ Ma ŋagēdō selom bu Jordan jasēmoa Gad to Gilead ŋagamēj. Saul gacgeŋ gēmoa malac Gilgal ma lau samob, taŋ tēdaguc eŋ naŋ, tētēc taun ŋasec.

⁸ Saul kēsaê bēc 7, kētōm taŋ Samuel kēsam gēdēj eŋ gebe naēndac eŋ naŋ, mago Samuel jagēdō lasē Gilgal atom. Amboac tonaŋ lau sēwi Saul siŋ-siŋ sēja.

⁹ Tec Saul kēsōm gebe “Akōc daja to dawama andēj aē amēj.” Ma eŋ tau kakēj daja tonaŋ.

¹⁰ Saul kēkēj da tau gēbacnē su, go Samuel mēngēdō lasē. Saul kēpuc eŋ tōŋ-tōŋ gebe ê moalēc eŋ.

¹¹ Mago Samuel kēsōm gebe “Aōm gōgōm asageŋ.” Ma Saul gējō eŋ awa gebe “Aē galic lau sēwi aē siŋ ma aōm gōmōēj kētōm gōjac noc naŋ atom ma lau Pilisti sēkac taun sa aŋga Mikmas,

¹² tec taēc gējam gebe lau Pilisti oc sēsēp Gilgal mēŋsēnac aē êmuŋ noc jamansaŋ biŋ êndēj Apōmtau êtu êlic aē ŋajamŋa. Amboac tonaŋ ŋoc ŋalēlōm kēkac aē ma kakēj daja tau.”

¹³ Go Samuel kēsōm gēdēj Saul gebe “Aōm gōgōm gēj meloc, gōgōm Apōmtau, aōmnēm Anōtō, nē biŋsu, taŋ kējatu aōm naŋ, ŋanō kēsa atom. Embe ôngōm ŋanō êsa oc Apōmtau ênac dabiŋ aōm gebe ôtu Israelnēj kiŋ enden tōŋgeŋ.

¹⁴ Mago galoc nēm gōliŋ kiŋŋa oc ênēc enden tōŋgeŋ atom. Apōmtau kējaliŋ nē ŋac teŋ sa kētōm ênē ŋalēlōm ma kēkēj eŋ kētu ênē launēj gōliŋwaga gebe aōm gōgōm biŋ, taŋ Anōtō kējatu aōm naŋ, ŋanō kēsa atom.”

¹⁵ Ma Samuel gēdi aŋga Gilgal jakēpi malac Gibeā Benjaminŋa.

Saul kēsa lau, taŋ sēmoa sēwiŋ eŋ naŋ sa. Lau tau amboac 600 geŋ.

¹⁶ Saul agēc latu Jonatan ma lau, taŋ sēmoa sēwiŋ eŋ naŋ, jasēngōj malac Gibeā Benjaminŋa ma lau Pilisti sēngōj nēj becobo aŋga malac Mikmas.

¹⁷ Aŋga tonaŋ lau Pilisti sēsakiŋ siŋwaga gebe sējaŋgo launēj gēj. Êsēac sēwa taun kēkōc gēja mata tēlēc. Mata teŋ gēja malac Opra, taŋ gēc gamēj Sualŋa. Mata teŋ gēja malac Bet Horon

¹⁸ ma teŋ kepeŋ gamēj ŋabau, taŋ sēkō ma sēlic gaboan Seboim to gamēj sawa naŋ.

¹⁹ Aŋga gamēj Israel samucgeŋ ŋackēpac-kiwaga teŋ gēmoa atom gebe lau Pilisti sēsōm gebe” O moae lau Ebolai sēmansaŋ siŋ to kēm ki”.

²⁰ Tec lau Israel samob dēdēj lau Pilisti sēja gebe sēuc êsēacnēj sakweŋ ki to kinom ma ki to bōjaŋ jalō.

²¹ Lau Pilisti embe sēuc sakweŋ ki me kinom, go lau Israel sēnam ôli ŋa mone tēlēc, ma embe sēuc ki me bōjaŋ jalō, go sēnam ôli ŋa mone tageŋ.

22 Amboac tonañ gédêñ siñ kêsâ lau samob, tañ sêmoa sêwiñ Saul agêc Jonatan nañ, nêñ teñ kékôc siñ me kêm ki atom, Saul agêc Jonatan taunjen tec sêkôc.

23 Lau Pilisti sêsakiñ siñwaga tonñ teñ gebe sejop intêna ñamanji Mikmasña. *

14

Jonatan kékili siñwaga Pilistiña

1 Bêc teñ Saul latu Jonatan kêsôm gédêñ ñac, tañ gêôc ênê laukasap nañ gebe “Ajôc, dandêñ Pilistinêñ siñwaga, tañ sêngôñ ñamakeñ ônêña nañ tana.” Mago kêsôm ñawae gédêñ tama atom.

2 Gédêñ tonañ Saul kékô ka ñanô teñ ñalabu anga malac Migron, tañ gêc Gibeâ nañ, ma lau 600 sêmoa sêwiñ eñ.

3 Ma Ahija, Iskiabod nê lasi Ahitub latu eñ kêsô ñakwê dabuñ. Ahitub eñ Apômtaunê dabuñwaga Eli, tañ gêngôñ Silo nañ, nê latu Pinehas latu eñ. Lau teñ sêñô Jonatan gêja ñawae atom.

4 Anga intêna ñamanji, tañ Jonatan kêsâ gebe naêô lasê lau Pilisti nêñ siñwaga nañ, poc soso baliñ luagêc kékô makeñ-makeñ, sêsam teñ gebe Beses ma teñ gebe Sene.

5 Teñ kékô gêmu kêsô Mikmasña ma teñ kékô gêmu kêsâ Gebaña.

6 Jonatan kêsôm gédêñ ñac, tañ gêôc ênê laukasap nañ, gebe “Ajôc, talom dandêñ lau samuc nañ siñwaga tana. Oc moae Apômtau ênam kôm êtu aêagêcña. Eñ kêtôm gebe êkêñ aêagêc taku ñacjo tulu ma ñacjo taêsam me luagêcgeñ têtôm gebe sêkô eñ auc atom.”

7 Ma ênê ñac, tañ gêôc ênê laukasap nañ, gêjô eñ awa gebe “Ôngôm êtôm aôm taêm gêjam. Ônanañ. Aê oc jawiñ aôm. Biñ tañ aôm taêm gêjam nañ, aê taêc gêjam amboac tonañgeñ.”

8 Jonatan kasôm gebe “Ñajam, talom natatôc taunñ êndêñ êsêac sêlic aêagêc.

9 Êsêac embe sêsôm êndêñ aêagêc gebe ‘Akô tonañ e aêac awac’, go aêagêc takô maleñ ma dandêñ êsêac tana atom.

10 Mago embe sêsôm gebe ‘Api andêñ aêac amêñ’, go aêagêc tapi tana gebe biñ tonañ oc êkêñ puc aêagêc gebe Apômtau kékêñ lau Pilisti sêsêp aêagêc lemeñ.”

11 Amboac tonañ êsêagêc têtôc taunñ gédêñ Pilisti nêñ siñwaga sêlic êsêagêc. Ma lau Pilisti sêsôm gebe “Alic acgom, Ebolai sêsa anga gêsun, tañ sêsiniñ taunñ sêmoa nañ sêmêñ.”

12 Go sêmôêc gédêñ Jonatan agêc nê ñac, tañ gêôc ênê laukasap nañ, gebe “Api andêñ aêac amêñ. Aêac abe atôc gêñ teñ êndêñ amagêc.” Jonatan kêsôm gédêñ nê ñac gebe “Ajôc, ôndañguc aê. Apômtau kékêñ êsêac sêsêp Israel lemeñ sugac.”

13 Jonatan kêgalap kêpi ña akainñ to lêma gêmunñ ma nê ñac kêdaguc eñ. Jonatan kêsôlô lau Pilisti jagwac-jagwac jasêc ma nê ñac gêjac êsêac êndu kêdaguc-kêdaguc.

14 Jonatan agêc nê ñac sêjac siñ kwapuc ma sêjac lau amboac 20 êndu anga nom ñasawa saunñ teñ.

15 Pilisti nêñ siñwaga selendec ñanô ma lau Pilisti samob amboac tonañ. Siñwaga to sêjañgowaga katunñ unñ tagenñ. Ôjô gêjam ma Anôtô kêtakê êsêac ñanôgeñ.

Sêku lau Pilisti tulu

16 Saulnê dibwaga anga malac Gibeâ Benjaminña sêlic Pilisti sêwê sêlêsagenñ.

* 13:23: Anga Hebolai awenñ namba jalanañ gêc awê atom.

17 Amboac tonañ Saul kêsôm gêdêñ lau, tañ sêwiñ eñ nañ gebe “Asa lau sa ma alic asa gêwi aêac siñ.” Sêsa lau sa e sêlic gebe Jonatan agêc ñac, tañ gêoc ênê laukasap nañ, sêmoa atom.

18 Tec kêsôm gadêñ Ahija gebe “Ôkôc Anôtônê poac ñakatapa ômôêñ.” Gêdêñ ñasawa tonañ êsêac sêbalañ Anôtônê poac ñakatapa gêwiñ lau Israel.

19 Saul kêsôm biñ gêdêñ dabuñwaga gêmoa ma ñaonda anğa Pilisti nêñ gamêñ becoboña kêtú kapôêñ. Tec Saul kêsôm gêdêñ dabuñwaga gebe “Ôpuc kapoac dabuñ atom.”

20 Go Saul gêwiñ lau samob, tañ sêmoa sêwiñ nañ, têdênañ taun sebe sênac siñ. Êsêac sêlic gebe lau Pilisti sêjac taun sejogen ma ñalênsôn kêtú kapôêñ.

21 Ma lau Ebolai, tañ sêmoa sêwiñ Pilisti kwananğen ma sêwiñ êsêac jasêñgôn gamêñ becoboña nañ, sêwi êsêac siñ ma sêkac taun ôkwi jasêwiñ Saul agêc Jonatan.

22 Ma lau Israel samob, tañ sêsiñ taun sêmoa lôc Epraim nañ, sêñô ñawae gebe lau Pilisti sêc siñ su sêja, tec êsêac jasêwiñ ma sêjanda lau Pilisti amboac tonanğen.

23 Amboac tonañ Apômtau gêjam Israel kêsú gêdêñ bêc tonañ ma sêjac siñ e jasêlêlêc malac Bet Awen su.

Siñ gêbacnê ma biñ kêsa

24 Lau Israel sêjac siñ e tekwen gêbac samucgen, gebe gêdêñ bêc tonañ Saul kêtôc lêma ma kêjatu nê lau gebe “Aê japuc boa ñac, tañ êniñ gêñ e oc naêsêp ma aê jakac ñoc kamocgôc êpi ñoc ñacjo.” Amboac tonañ lau ten awenşun kêsac gêñ taniñña ten atomanô.

25 Ma lau samob jasêô lasê maleñ ma têtap lêp sa gêc nom.

26 Mago lau, tañ têtap sa ma sêlic lêp tau gêwê nañ, nêñ ten kêmetôc lêma jakêkôc mênğen ñagec atom gebe têtêc Saul nê biñ kêpuc boaña.

27 Mago Jonatan gêñô tama kêsôm biñ êpuc boa launğa tonañ atom. Tec eñ kêmetôc nê tôc, tañ kêmêgôm nañ, jakêsac ñatêpôê kêsêp lêp, go kêkên kêsô awasun ma gêñ tau kêlau eñ.

28 Go lau tau nêñ ñac ten kêsôm gêdêñ eñ gebe “Tamam gêjac jao gêñ tonañ to kêtôc lêma gêwiñ ma kêsôm gebe ‘Aê japuc boa ñac, tañ êniñ gêñ êndêñ ocsalô tonec.’ Tec lau samob tekwen gêbac.”

29 Go Jonatan kêsôm gebe “Aê tamoc gêgôm keso gêdêñ aêacnêñ lau, Alic acgom, aê matocanô ñawa kêsa gebe gaen lêp tonec ñagecgen.

30 Ocsalô tonec lau embe sêniñ gêñ, tañ sêjanğo su anğa ñacjo nêñ nañ, oc ñajam êlêlêc, oc sênac lau Pilisti popoc samucgen.”

31 Gêdêñ bêc tonañ lau Israel sêku lau Pilisti tulu to sêjanda êsêac anğa Mikmas e gêdêñ Aijalon. Mago lau tekwen gêbac ñanô.

32 Tec êsêac jasêkac domba to bulimakao ñalatu, tañ sêjanğo su nañ ñagaôgen, ma sêjac êndu gêc nom ñaoma paliñ-paliñgen ma sen ñamêsôm todecgen.

33 Go êsêac sêsôm gêdêñ Saul gebe “Ôñô acgom, lau sêgôm sec gêdêñ Apômtau ma sen gêñ todec.” Eñ kêsôm gebe “Amac agôm secgoc. Ansambi poc kapôêñ ten êmêñ tonec.”

34 Go Saul gêjac têku nê biñ gebe “Andêñ lau naasôm êndêñ êsêac gebe ‘Lau samobgen sêkôc nêñ bulimakao to domba dêndêñ aê sêmên gebe sêmbuc anğa tonec ma sêniñ. Mago anğôm sec êndêñ Apômtau gebe aniñ gêñ todecgen atom.’” Amboac tonañ gêdêñ gêbêc lau samob sêkôc nêñ bulimakao gêdêñ-gêdênğen sêmên ma sêbuc anğa tonañ.

35 Ma Saul gêboa Apômtaunê altar ten sa ma altar tau kêtú Saulnê altar ñamataña, tañ gêboa gêdêñ Apômtau nañ.

³⁶ Go Saul kêsôm gebe “Ajôc, tasêp tandanguc lau Pilisti tana êndênj êmbêc ma tajanjo êsêacnênj gên su e oc êpi, ma êsêacnênj ñac tenj êwê aêac sa atom.” Lau samob sêjô enj awa gebe “Ôngôm gên, tanj taêm gêjam gebe ñajam nanj.” Mago dabunwaga kêsôm gebe “Tatu gasuc dandênj Apômtau tana acgom.”

³⁷ Amboac tonanj Saul kêtû kênac Anôtô gebe “Aê jasêp najanda lau Pilisti me masi. Aôm oc ôkênj êsêac sêsêp Israel lemenj me masi.” Mago Anôtô gêjô enj awa gêdênj bêc tonanj atom.

³⁸ Tec Saul kêsôm gebe “Amac lau nêj kasêga samob, amênj ma akip binj sa e ajala gebe asa gêgôm keso gedenj ocsalô tonec binjanôgenj.

³⁹ Aê jasôm êtu tônj êtu Apômtau, Israelnênj kêsiwaga, tanj gêmôa mata jali nanja, gebe binj tau embe anêc aê latuc Jonatanja enj oc êmac êndu binjanô.” Mago lau nêj tenj gêjô enj awa atom.

⁴⁰ Go Saul kêsôm gêdênj lau Israel samob gebe “Amac lau samob akô ñamakenj ma aêagêc latuc Jonatan akô ñamakenj.” Ma lau samob sêjô enj awa gebe “Ôngôm gên, tanj gôlic gebe oc ñajam nanj.”

⁴¹ Tec Saul kêsôm gebe “O Apômtau, Israelnênj Anôtô, amboac ondoc tec gôjô nêj sakinwaga awa gêdênj ocsalô tonec atom. O Apômtau, Israelnênj Anôtô, tôp tau embe ênêc aê me latuc Jonatan, go ôkênj Urim, mago embe tôp tau ênêc nêj lau Israelja, go ôkênj Tumim.” Ma Jonatan agêc Saul sêwê kainj tôp ma lau Israel sêmôa.

⁴² Go Saul kêsôm kêtiam gebe “Apuc kapoac êtu aêagêc latuc Jonatanja.” Ma kêtap Jonatan sa.

⁴³ Go Saul kêsôm gêdênj Jonatan gebe “Ôsôm êndênj aê gebe gôgôm asagenj.” Tec Jonatan kêsôm lasê gêdênj enj gebe “Binjanô, aê gaenj lêp ñagec, tanj kêsap tôt, tanj kamêgôm nanj tônj. Aê tec kakô aê jamac êndumanj.”

⁴⁴ Ma Saul kêsôm gêdênj enj gebe “Aôm embe ômac êndu atom, go Anôtô ensenj aê sumanj.”

⁴⁵ Go lau sêsôm gêdênj Saul gebe” Jonatan tanj kêku ñacjo tulu tonajlaigenj anja Israel ñalêlôm nanj, oc êmac êndu me. Masianô. Aêac asôm êtu tônj êtu Apômtau, tanj gêmôa mata jali nanja gebe ênê mômêlauj tagenj êu tau êsêp nom atom.” Amboac tonanj lau sêjam Jonatan kêsi gebe êmac êndu atom.

⁴⁶ Go Saul kêjanda lau Pilisti kêtiam atom ma gêc gêja. Ma lau Pilisti sêc sêmu sêja nêj gamênj.

Saulnê gôlinj to gôlôac

⁴⁷ Gêdênj tanj Saul kêtû kinj Israelja su nanj, enj gêjac sinj gêdênj nê ñacjo anja gamênj samob. Enj gêjac sinj gêdênj lau Moab to Amon ma Edom, gêjac sinj gêdênj kinj Sobaña ma gêdênj lau Pilisti. Anja gamênj samob, tanj enj gêjac sinj kêsa nanj, enj kêku êsêac tulu.

⁴⁸ Enj kêtôt nê ñaclai ma kêku lau Amalek tulu, ma gêjam Israel kêsi anja lau sêjanjowaga nêj.

⁴⁹ Saul latui nêj ñaê tonec gebe Jonatan agêc Iswi ma Malkisua. Ma latuio nêj ñaê tonec gebe awêsêga nê ñaê Merab, ma awê saunj nê Mikal.

⁵⁰ Saul tau nê awê nê ñaê gebe Ahinoam, enj Ahimas latuo. Ênê sinjwaganênj ñac sinjêlêc nê ñaê Abner. Enj Saul tama saunj Ner latu.

⁵¹ Saul tama Kis ma Abner tama Ner êsêagêc nêj tamenj Abiel.

⁵² Gêdênj têm samob, tanj Saul gêmôa nom nanj, enj gêjac sinj ñajanja sec gêdênj lau Pilisti ñapanj. Ma enj embe êlic ñactêkwa to ñaclai tenj, nanj enj êkênj enj naêwinj ênê sinjwaga. * †

* 14:52: Ñakwê tau Ebolai sêsam gebe Epod. † 14:52: Tumim to Urim Israelnênj kapoac ñaê.

15

Sinj gêdêj lau Amalek

¹ Samuel kêsôm gadêj Saul gebe “Apômtau kêsakinj aê gebe janiņ oso aôm ôtu ênê lau Israel nêj kinj. Amboac tonanj galoc ôkêj taņam Apômtau awa acgom.

² Lau sinj undambêņa nêj Apômtau kêsôm binj tonec gebe ‘Aê gabe jakêj ñagêjô êndêj Amalek êjô gêj, taņ êsêac sêgôm gêdêj Israel. Êsêac sêkô intêna auc êsêac gêdêj taņ sêpi aņga Aiguptu samaņ naņ.

³ Galoc ôna ma ônac Amalek ma onsenj êsêac to naņ gêj samob su. Taêm walô êsêac atom. Ônac samob êndu, ñacwaga to lauo ma ñapalêo to ñac ma ñapalê dedec, bulimakao to domba ma kamel to dorjki.’ ”

⁴ Tec Saul kakalem lau sêpi tagenj aņga Telaim. Êsêac sinjwaga Israelņa 200,000 ma Judawaga 10,000.

⁵ Saul mênjgêo lasê Amaleknêj malacsêga ma gêwa êsêac gêc nêj gamêjņa gaboañ.

⁶ Go Saul kêsakinj binj gadêj lau Ken gebe “Andi, awi Amalek sinj, aêc asêp ana gebe jansenj amac su awiņ êsêac atom, gebe amac amoasiņ lau Israel gadêj taņ sêpi aņga Aiguptu sêmêj naņ.” Amboac tonanj lau Ken sêwi lau Amalek sinj.

⁷ Go Saul kêku lau Amalek tulu aņga malac Hawila e gêdêj Sur, taņ gêc kêkanôj Aiguptu ñagamêj oc kêpiņa naņ.

⁸ Eņ kakôc lau Amalek naņ kinj Agag tôj tomata jaligenj ma gesenj lau samob su ña sinj.

⁹ Mago Saul to nê lau taêj walô Agag ma domba to bulimakao ñalatu ñajam-ñajam to domba ñalatu ma gêj ñagêdô samob, taņ sêlic ñajam naņ, tec sebe sensej su sênaņa atom. Mago êsêac sesenj gêj sec-sec to ñatêkê samobgenj su.

Saul taņapêc ma Anôtô kêtiņ eņ su

¹⁰ Tec Apômtau nê binj gêdêj Samuel gebe

¹¹ “Aê gaenj oliņ gebe kakêj Saul kêtuj kinj owagenj gebe eņ gêbuc dêmôê aê ma gêgôm aênoc jatu ñanô kêsa atom.” Samuel nê ñalêlôm ñawapac ma kêtaņ gêdêj Apômtau gêdêj gêbêc samuc tonanj.

¹² Ñabêbêc kanucgenj Samuel gêdi gebe êpuc Saul tôj-tôj gêja. Go binj tonec gêdêj Samuel gebe “Saul kêpi lôc Karmel ma jagêboa ñabelo tenj sa kêtuj eņ taunja aņga tonanj, go kêkac tau ôkwi kêsêp malac Gilgal gêja.”

¹³ Samuel jakêtap Saul sa ma Saul gê moalêc eņ gebe “Apômtau ênam mec aôm. Aê gagôm Apômtaunê jatu ñanô kêsagac.”

¹⁴ Mago Samuel kêsôm gebe “Ñam amboac ondoc, tec ganjô domba kêtaņ kêsô taņocsunj ma bulimakao kêtaņ mênjganjô.”

¹⁵ Saul gêjô eņ awa gebe “Lau sêkôc gêj tau aņga Amaleknêj. Êsêac taêj walô domba to bulimakao ñajam-ñajam tonec gebe sêkêj êtu da êndêj Apômtau, aôm nê Anôtô. Gêj ñagêdô aêac asenj su samucgenj.”

¹⁶ Ma Samuel kêsôm gêdêj Saul gebe “Kêtomgac. Aê gabe jasôm binj, taņ Apômtau kêsôm gêdêj aê gêdêj gêbêc naņ, êndêj aôm.” Ma eņ gêjô eņ awa gebe “Ôsôm acgom.”

¹⁷ Ma Samuel kêsôm gebe “Aôm gôlic taôm amboac ñac ñaôma, mago kêtuj gôlôacmôkê Israelņa nêj laumata ma Apômtau genj oso aôm kêtuj Israelnêj kinj.

¹⁸ Ma Apômtau kêsakinj aôm gebe naonsenj lau alôb-alôb Amalek su ma ônac sinj êndêj êsêac e sênaņa samucgenj.

¹⁹ Kêtu asagenj aôm taņam wamu Apômtau awa atom. Kêtu agenj nê ñalêlôm kêboañ kêtuj êsêacnêj awamataņa ma gôgôm gêj, taņ Apômtau gêlic sec naņ.”

20 Saul gêjô Samuel awa gebe “Aê tañoc wamu Apômtau. Aê gaja kêtôm Apômtau kêsakiñ aê. Ma aê kakôc lau Amalek nêñ kiñ Agag gamêñ ma gasen Amalek ñagêdô samob su sêjaña.

21 Mago lau sêkôc domba to bulimakao ança awa siñña ñajamanô tau, tañ Apômtau kêjatu gebe sênaña nan, gebe sêkêñ êtu da êndêñ Apômtau, aômnêm Anôtô ança malac Gilgal.”

22 Go Samuel kêsôm gebe “Apômtau mataanô gêlic daja to da ñagêdô ñawa kêtôm takêñ tañeñ Apômtau awa me. Ôlic acgom, tañeñ wamu kêlêlêc da su ma takêñ tañeñ nan kêlêlêc domba kapoac ñalêsi su amboac tonañ.

23 Tañeñpêc tau gêñ sec kêtôm beñ ma gêsuy têkwa ñatonê kêtôm sakiñ gwamña. Aôm kôtiñ Apômtaunê biñ su, tec Apômtau kêtin aôm su. Kôtu kiñ kêtômngac.”

24 Go Saul kêsôm gêdêñ Samuel gebe “Aê gagôm secgoc gebe kagêli Apômtaunê jatu to aômnêm biñ. Aê katêc lau ma kakêñ tañoc êsêac awen.

25 Mago galoc jatenê aôm gebe ôsuc ñoc sec ôkwi ma ôwiñ aê, agêc tamu tana gebe janam sakiñ êndêñ Apômtau.”

26 Mago Samuel gêjô eñ awa gebe “Oc jawiñ aôm atom, gebe aôm kôtiñ Apômtaunê biñ su, tec Apômtau kêtin aôm su gebe ôtu Israelnêñ kiñ êtiam atom.”

27 Go Samuel kêkac tau ôkwi gebe êc êna ma Saul gê eñ tôñ kêsêp nê ñakwê ñalêsu e gêñgic.

28 Tec Samuel kêsôm gêdêñ eñ gebe “Ocsalô tonec Apômtau kêkao sakiñ kiñña su ança aômnêm amboac tonañ ma kêkêñ gêdêñ ñac wachañ aôm ña ten, tañ ñajam kêlêlêc aôm su nan.

29 Israelnêñ Anôtô ñawasi kêsau biñ to gêjam tau ôkwi atom. Eñ ñamalac gebe ênam tau ôkwi-ôkwi nec atom.”

30 Go Saul kêsôm gebe “Aê kajala gebe gagôm secgoc. Mago otoc aê sa ñoc launêñ laumata to lau Israel sêlic ma ôwiñ aê, agêc tamu tana gebe janam sakiñ Apômtau, aômnêm Anôtô.”

31 Go Samuel kêkac tau ôkwi kêdaguc Saul. Ma Saul gêjam sakiñ gêdêñ Apômtau.

32 Su, go Samuel kêsôm gebe “Akôc Amaleknêñ kiñ Agag andêñ aê amêñ.” Agag kêsêlêñ gêdêñ eñ tonjalêlôm ñatutucgen ma kêsôm gêc tau gebe “Tamac êndu kêtû gêñ ñamakicgoc.”

33 Ma Samuel kêsôm gebe “Kêtôm aômnêm siñ gesen lauonêñ ñapalê su, tec aôm tênam nê ñapalê masi amboac tonañeñ.” Ma Samuel gêjac Agag popoc-popocgenê kêtô Apômtau lanônêmña ança Gilgal.

34 Go Samuel gêja Rama ma Saul kêpi gêja nê andu ança Gibeá.

35 Samuel gêlic Saul kêtiam atom e gêmác êndu, mago Samuelnê ñalêlôm ñawapac kêtû Saulña. Ma Apômtaunê ñalêlôm gêbuc dêmôê gebe kêkêñ Saul kêtû Israelnêñ kiñ wagen.

16

Samuel gen oso Dawid kêtû kiñ

1 Apômtau kêsôm gêdêñ Samuel gebe “Nêm ñalêlôm ñawapac êtu Saulña e êndêñ ondocgen. Aê katiñ eñ su gebe êtu Israelnêñ kiñ êtiam atom. Ôkêc niptêkwi êsêp nêm ñoplakôp ma ôsêlêñ. Aê jasakiñ aôm ôndêñ ñac Betlehemña Isai ôna gebe kajaliñ latuinêñ ten sa gebe êtu kiñ.”

2 Mago Samuel kêtû kênac gebe “Aê oc jana amboac ondoc. Saul embe êñô ñawae, oc ênac aê êndu.” Go Apômtau gêjô eñ awa gebe “Ôkôc bulimakao têna wakuc ten êwiñ ma ôsôm gebe ‘Aê gamêñ gabe jakêñ da êndêñ Apômtau.’

³ Go ôkalem Isai êniñ da ñamoasiñ êwiñ. Aê oc jaoc biñ, tañ ôngômña nan, lasê êndêñ aôm. Ma aôm ôniñ oso ñac, tañ aê oc jasam êndêñ aôm nan.”

⁴ Samuel gêgôm kêtôm Apômtau kêsôm gêdêñ eñ ma gêja malac Betlehem. Malac tau ñagejobwaga sêpuc eñ tônia-tônia tonêñ ñalêlôm ñatutucgeñ ma sêsôm gebe “Kôsêlêñ biñ ñajamña me.”

⁵ Eñ gêjô êsêac awen gebe “Aec, aê gamêñ kêtü biñ ñajamña. Aê gamêñ gabe jakêñ da êndêñ Apômtau. Anam dabuñ taôm gebe mênêwiñ aê ma takêñ da tau.” Go eñ tau gêjam mec Isai to latui ma keten êsêac gebe mênêsêkêñ da sêwiñ.

⁶ Êsêac sêo lasê ma Samuel gêlic Eliab, tec geboc Apômtaunê ñac êniñ oso eñña tau.

⁷ Mago Apômtau kêsôm gêdêñ Samuel gebe “Ôê taêm eñ ôliñ ñawasi to waso-waso atom. Aê katiñ eñ su, gebe aê galic gêñ kêtôm ñamalac sêlic nan atom. Ñamalac sêlic gêñ, tañ gêc dêmôêña nan ma Apômtau gêbi ñalêlôm létêñ.”

⁸ Isai gêmôêc Abinadab ma kêkôc eñ gêdêñ Samuel gêja. Mago eñ kêsôm gebe “Apômtau kêjaliñ eñ sa atom amboac tonanğen.”

⁹ Go Isai kêkêñ Sama gêja, mago Samuel kêsôm gebe “Apômtau kêjaliñ eñ sa atom amboac tonanğen.”

¹⁰ Isai kêkêñ latui 7 dêdêñ Samuel sêja. Ma Samuel kêsôm gêdêñ Isai gebe “Apômtau kêjaliñ êsêac tonec ñai nêñ teñ sa atom.”

¹¹ Go Samuel kêtü kênac Isai gebe “Latômi tecenanğen me.” Ma Isai gêjô eñ awa gebe “Ñac saunğacgeñ gêmôa, eñ gejob domba gêmôa.” Samuel kêsôm gêdêñ Isai gebe “Ôkêñ lau nasêkôc eñ sêmêñ. Aêac oc danğônğ sic atom e eñ êmêñ acgom.”

¹² Amboac tonanğ kêkêñ lau jasêkôc eñ sêmêñ. Eñ lanğanô ñajamanô to mataanô ñakênkêñ ma ôli e ñawasi lanğwageñ. Ma Apômtau kêsôm gêdêñ Samuel gebe “Ajôc, ôniñ oso eñ, ñac tau tonec.”

¹³ Samuel kêkôc niptêkwi ñanğoplakôp ma geñ oso Dawid anğa têwai ñalêlôm. Go Apômtaunê Ñalau kêsêp Dawid ñalêlôm jagêjam eñ auc gêdêñ bêc tonanğ ma gê tôniañgeñ gêja. Samuel gêdi ma gêc gêja Rama.

Dawid gêjac gêñ wêña kêtü Saulña

¹⁴ Apômtaunê Ñalau gêwi Saul siñ ma ñalau sec teñ anğa Apômtaunê kêlêsu eñ.

¹⁵ Go Saulnê sakiñwaga sêsôm gêdêñ eñ gebe “Aôm kôjala gebe ñalau sec anğa Anôtônê kêlêsu aôm gêmôa.

¹⁶ Amboac tonanğ ma ñatau, ôjatu nêm sakiñwaga aêac gebe ansom ñac gêjac gêñ wênawaga teñ. Ma embe ñalau sec anğa Anôtônê mênêlêsu aôm eñ oc ênac gêñ wêña ma nêm ñalêlôm êtu malô êtiam.”

¹⁷ Saul kêsôm gêdêñ nê sakiñwaga gebe “Ñajam, ansom ñac-gêjac-gêñ-wênawaga teñ ma akôc eñ andêñ aê amêñ.”

¹⁸ Sakiñwaganêñ teñ kêsôm gebe “Aê galic Isai anğa Betlehem nê latu teñ gêjac gêñ wêña ñajamanô. Eñ ñactêkwa to ñaclai ma kêsôm biñ tokauc to lanğanô ñajam ma Apômtau gêmôa gêwiñ eñ.”

¹⁹ Amboac tonanğ Saul kêsakiñ lau dêdêñ Isai sêja ma kêsôm gebe “Ôsakiñ latôm Dawid, tañ gejob domba gêmôa nan, êndêñ aê êmêñ.”

²⁰ Tec Isai kêkôc donki teñ jakêkêñ polom gêsac ñaô to wain kêsêp ñaôlic teñ ma noniñ ñalatu kapoac teñ ma kêsakiñ latu Dawid gebe êkêñ gêñ tau êndêñ Saul.

²¹ Amboac tonanğ Dawid gêdêñ Saul gêja ma gêjam sakiñ eñ. Ma Saul têtac gêwiñ Dawid ñanôngeñ ma kêkêñ eñ kêtü ñac, tañ gêôc ênê laukasap nan.

²² Ma Saul kêsakiñ biñ gêdêñ Isai ma kêsôm gebe “Ôkêñ latôm Dawid ênam sakiñ aê êmôa gebe aê galic eñ ñajam.”

²³ Ma kêtôm tèm samob, taŋ Anôtônê ŋalau sec këlêsu Saul naŋ, Dawid kêkôc nê geŋ wêŋa ma gêjac e kêmoasiŋ Saul ma ôli ŋajam kêsa ma ŋalau sec gêwi eŋ siŋ.

17

Goliat kêtiki lau Israel

¹ Lau Pilisti sêkac nêŋ lau siŋŋa sa sêpi tagen aŋga malac Judaŋa teŋ ŋaê Soho. Êsêac sê becobo kêsêp Soho ma Aseka ŋasawa aŋga Epes-Damim.

² Saul to lau Israel sêkac sa sêpi tagen amboac tonanŋen ma sê becobo aŋga gamêŋ Ela. Go êsêac tédênaŋ taun sebe sênac siŋ enden lau Pilisti.

³ Lau Pilisti sêkô lôc ŋamaken ma Israel sêkô lôc ŋamaken ma gaboan gêc ŋaluŋ.

⁴ Go lau Pilistinêŋ ŋac siŋsêlêc kêsa aŋga êsêacnêŋ tonŋ gêmêŋ, ênê ŋaê Goliat aŋga malac Gat. Eŋ ŋac waso-waso baliŋ sec kêtôm saka samuc teŋ ma ŋasêku.

⁵ Eŋ kêtuc kululuŋ ki ma kêsô ŋakwê ki. Ŋakwê ki tau ŋawapac kêtôm 75 kilo.

⁶ Eŋ kêtwa atêkwa auc ŋa ki ma gêoc kêmi ki.

⁷ Kêmi ŋadambê kêtôm sap ma kêmi ŋamata ki ŋawapac kêtôm 10 kilo. Ma ênê ŋac teŋ gêja ênê lautuc kêsêlêŋ gêmun eŋ.

⁸ Eŋ kêsa mênkêkô ma gêmôêc gédêŋ lau Israel gebe “Kêtu asagenŋa amac amêŋ abe anac siŋ. Aê Pilisti teŋ ma Saulnê sakiŋwaga amac atom me. Ajaliŋ nêmi ŋac teŋ sa êsêp êndêŋ aê êmêŋ.

⁹ Eŋ embe êtôm gebe ênac aê êndu, naŋgo atu amacnêmi sakiŋwaga. Mago aê embe jaku eŋ tulu ma janac eŋ êndu, naŋgo amac atu aêacma sakiŋwaga ma anam sakiŋ aêac.”

¹⁰ Ma Pilisti tau kêsôm gebe “Ocsalô tonec aê kasu lau Israel susu gebe akêŋ ŋac teŋ mênjaêagêc anac taun.”

¹¹ Saul to Israel samob sêŋô Pilisti nê biŋ tonan e nêŋ ŋalêlôm ŋagogo ma têtêc taun ŋanô.

Dawid gêo lasê siŋmala

¹² Dawid eŋ ŋac Epra aŋga Betlehem Judaŋa latu. Ŋac tau nê ŋaê Isai. Isai latui 8. Ma gédêŋ Saulnê tèm ŋac tau kêtui ŋamalacanô su.

¹³ Nê latui ŋamataŋa têlêac tédaguc Saul kêtui siŋŋa. Lau têlêac tau nêŋ ŋaê tonec ŋacsêga Eliab ma ŋac kêtui luagêcŋa nê ŋaê Abinadab ma ŋac kêtui têlêacŋa Sama.

¹⁴ Dawid eŋ ŋac ŋamuŋa. Tagen lau ŋamataŋa têlêac tonan tédaguc Saul sêja.

¹⁵ Ma Dawid gêwi Saul siŋ kêsêp ŋasawa ŋagêdô ma gêmu gêja Betlehem gebe ejop tamanê domba.

¹⁶ Kêtôm bêc 40 ŋabêbêc to ŋakêtula samob Pilisti Goliat tonan kêsa jakêkô nê mala.

¹⁷ Gédêŋ bêc teŋ Isai kêsôm gédêŋ latu Dawid gebe “Ôkôc gadob topolom sigob ma polom 10 tonec ôndêŋ têwami ôna gamêŋ becoboŋa,

¹⁸ ma ôkêŋ su-gêjac-anô 10 tonec êndêŋ êsêacnêŋ gôliŋwaga. Ma ôlic têwami oc sêmoa amboac ondoc, go ôkôc gêŋ teŋ, taŋ êwa sa gebe sêmoa ŋajam naŋ, ômu ômôêŋ.”

¹⁹ Saul to êsêac ma lau Israel samob sêjac siŋ gédêŋ lau Pilisti sêmoa gaboan Ela.

²⁰ Dawid gêdi gédêŋ bêbêc kanucgen ma gêwi domba siŋ gédêŋ ŋac teŋ gejob ma kejon gêŋ gêja kêtôm tama Isai kêjatu eŋ. Eŋ jagêo lasê siŋ ŋamala tau ma lau siŋ tédênaŋ taun gebe sêsa êtu siŋŋa ma sêjam lasê.

²¹ Israel to Pilisti tédênaŋ taun towalaŋ-towalaŋ.

22 Dawid kĕlĕwanj nĕ waba su kĕsĕp ņac gejob wabanja lĕma ma kĕlĕti gĕdĕnj lau towalanj ma kĕtu kĕnac tĕwai gebe sĕmoa amboac ondoc.

23 Ēsĕac sĕjam biŋgalôm gĕdĕnj tauj sĕmoa ma ņac waso-waso Goliat tau kĕsa jagĕmôĕc biŋ, taŋ gĕmuŋŋa gĕmôĕc gĕdĕnj ĕsĕac naŋ, kĕtiam ma Dawid gĕŋô biŋ tau.

24 Gĕdĕnj taŋ lau Israel sĕlic ņac tau naŋ, ĕsĕac tĕtĕc tauj ma sĕc.

25 Ēsĕac sĕsôm gebe “Amac alic ņac, taŋ kĕsa gĕmĕnj naŋ, me masi. Eŋ kĕsa gĕmĕnj kĕtu ĕsu Israel susuŋa. ņac taŋ ĕnac eŋ ĕndu naŋ, kiŋ oc ĕkĕnj waba taĕsam ĕndĕnj eŋ ĕtu ņac tolĕlôm to ĕkĕnj latuo ĕndĕnj eŋ ĕnam ma ĕnac tamanĕ gôlôac ĕŋgic gebe sĕkĕnj takis ĕtiam atom.”

26 Go Dawid kĕtu kĕnac lau, taŋ sĕkô tĕdabinj eŋ naŋ, gebe “ņac samuc Pilisti tĕ mĕŋkĕsu Anôtô mata jali nĕ siŋwaga susu nĕ asa. Teŋ embe ĕnac eŋ ĕndu ma enserj biŋ susuŋa su aŋga Israel oc sĕmoasinj eŋ ņa asagenj.”

27 Tec lau tau sĕjô eŋ awa ma sĕsôm biŋ ņakôninja gebe ņac, taŋ ĕnac eŋ ĕndu naŋ, oc sĕmoasinj eŋ ņa gĕnj amboac tonan.

28 Tĕwa ņacsĕga Eliab gĕŋô Dawid gĕjam biŋgalôm gĕwiŋ lau ma tĕtac ņandan kĕsa ma kĕsôm eŋ gebe “Aôm kôsĕp gômôĕnj tonec kĕtu agenja. Ma gôwi domba ņapopoc aŋga oba ônĕ siŋ gĕdĕnj asa gebe ejop. Aĕ kajala gebe aôm kotoc taôm sa ma nĕm ņalĕlôm sec tau tonec gebe gômôĕnj gobe ôlic siŋ tonec.”

29 Dawid gĕjô biŋ tonan gebe “Aĕ gagôm asagenj keso. Aĕ gajam kĕnac ņaômagenj.”

30 Go eŋ kĕkac tau ôkwi aŋga ĕnĕ gĕdĕnj ņac teŋ ma kĕtu kĕnac biŋ tagen tonan kĕtiam. Ma lau sĕjô awa kĕtôm ņamataŋa.

31 Biŋ taŋ Dawid kĕsôm naŋ, lau sĕŋô ma tĕdônj gĕdĕnj Saul. Ma eŋ kĕsakin biŋ gĕdĕnj Dawid gebe “Ôndĕnj aĕ ômôĕnj.”

32 Ma Dawid kĕsôm gĕdĕnj Saul gebe “ņoc ņatau, lau sĕnam golec sa ĕtu ņac ônĕja amboac secgenja. Nĕm sakinwaga aĕ gabe naaĕagĕc Pilisti tônĕ anac tauj.”

33 Tagen Saul kĕsôm gĕdĕnj Dawid gebe “Masi, aôm naônac siŋ ĕndĕnj Pilisti tonan atom. Aôm kôtôm Pilisti tau atom, gebe aôm ņac wakuc ma eŋ ņac siŋsĕlĕc lanjwa.”

34 Mago Dawid kĕsôm gĕdĕnj Saul gebe “Nĕm sakinwaga aĕ gajob tamocnĕ domba. Gĕdĕnj taŋ lewe me bôclai ber gĕmĕnj ma gĕjam genjenj domba teŋ naŋ,

35 aĕ kajanda kadaguc eŋ e kajanjo domba su aŋga eŋ awasuŋ. Ma embe ĕsa tau sa ĕndĕnj aĕ, go aĕ jakôc ĕnĕ ĕm tôn ma jamakinj eŋ ĕndu.

36 Nĕm sakinwaga aĕ gajac lewe to ber ņagĕdô ĕndu su ma ņacsamuc Pilisti tônĕ oc ĕtap gĕnj tagen tônĕ sa amboac tonan gebe kĕsu Anôtônĕ lau siŋ susu.”

37 Ma Dawid kĕsôm biŋ teŋ gĕwiŋ gebe “Apômtau taŋ gĕjam aĕ kĕsi aŋga lewe to bôclai ber nĕnj ņaclai naŋ, oc ĕnam aĕ kĕsi aŋga Pilisti tau nĕ ņaclai ĕwiŋ.” Go Saul kĕsôm gĕdĕnj Dawid gebe “Amboac tonan ôna, ma Apômtau ĕmoa ĕwiŋ aôm.”

38 Go Saul kĕkĕnj tau nĕ ņakwĕ siŋja gĕdĕnj Dawid. Kĕkĕnj kululunj ki Dawid kĕkuc ma kĕkĕnj eŋ kĕsô ņakwĕ ki ņagala.

39 Ma Dawid kĕjandinj Saulnĕ siŋ gĕsac ņakwĕ ņaô ma kĕsĕlĕnj gebe ĕnsaĕ e gĕgôm elĕmĕ, gebe eŋ kĕtôm gĕnj tau atom. Tec Dawid kĕsôm gĕdĕnj Saul gebe “Aĕ katôm gebe jasĕlĕnj tolaukasap samucgenj tonec atom, gebe katôm gĕnj tau atom.” Amboac tonan Dawid kĕsĕlô gĕnj samob tonan su kĕtiam.

40 Go kĕmĕgôm nĕ tôc kĕsĕp lĕma ma kĕjalinj dabanj matu ņawasi lementen aŋga bumanj sa ma kĕkĕnj kĕsĕp atali. Lĕma kĕmĕgôm nĕ dabanj tôn ma gĕdĕnj Pilisti tau gĕja.

Dawid gĕjac Goliat endu

41 Nac Pilisti kêtù oloᅇ-oloᅇ gêdêᅇ Dawid gêmêᅇ ma ênê ᅇac gêᅇa lautuc gêmuᅇ ᅇᅇ.

42 Nac tau gêlic Dawid ma kêpuc mata tōᅇ ᅇᅇ e kêsu ᅇᅇ susu gebe ᅇᅇ ᅇac matak tolaᅇoᅇanō ᅇajamanō.

43 Ma Pilisti tau kêsôm gêdêᅇ Dawid gebe “Aê kêam me, tec kôkôc tōcᅇᅇ ᅇdêᅇ aê gômôêᅇ.” Ma kêpuc boa Dawid kêsam nê anôtôinêᅇ ᅇaê.

44 Ma Pilisti tau kêsôm gêdêᅇ Dawid gebe “Ômôêᅇmaᅇ, aê, oc jakêᅇ aôm ôtu moc to bôclai nêᅇ gwada.”

45 Dawid gêᅇô ᅇᅇ awa gebe “Aôm ᅇôc siᅇ to kêᅇ ma ᅇôᅇa lautuc ᅇdêᅇ aê gômôêᅇ ma aê nec ᅇadêᅇ aôm ᅇajam lausiᅇ undambêᅇa nêᅇ Apômtau to lau Israel nêᅇ siᅇwaga nêᅇ Anôtô, taᅇ kôsu ᅇᅇ susu naᅇ laᅇô.

46 Ocsalô tonec Apômtau oc êkêᅇ aôm ôsêᅇ aê lemoc ma aê oc janac aôm êndu ma jandim aôm ᅇêsômteᅇkwa êᅇᅇic. Ma jakêᅇ lau Pilisti nêᅇ ᅇawêlêlaᅇ êtu moc umbon ᅇalabuᅇa to bôclai nomᅇa nêᅇ gwada. Go lau nomᅇa samob sêᅇala gebe Israelnêᅇ Anôtô ᅇêᅇoa.

47 Ma lau samob, tec sêkac sa aᅇᅇa tonec nec sêlic gebe Apômtau kêᅇô lêna tubac to kêᅇ ênam lau saᅇa atom, gebe siᅇ tonec kêtù Apômtaunê siᅇ ma ᅇᅇ oc êkêᅇ amac asêᅇ aêac lemeᅇ.”

48 Gêdêᅇ taᅇ Pilisti tau kêtù ᅇasuc Dawid naᅇ, Dawid kêlêti ᅇagaôᅇᅇ ᅇdêᅇ ᅇᅇ ᅇêᅇa.

49 ᅇᅇ kêkêᅇ lêma kêsêᅇ nê atali ma ᅇic dabanᅇmatu teᅇ sa ma kêdaiᅇ e jagêᅇac Pilisti têbêla palap tageᅇ. Poc tau kêtuc ᅇᅇ môkêapac popoc ma ᅇêᅇ tau laᅇoᅇanō jagêdêᅇ nom.

50 Amboac tonanᅇ Dawid kêku Pilisti tulu ᅇa dabanᅇ topoc. ᅇᅇ ᅇêᅇac Goliat e ᅇêᅇ tau ma ᅇêᅇac êndu ma siᅇ teᅇ kêsêᅇ Dawid lêma atom.

51 Go Dawid kêlêti ᅇdêᅇ ᅇᅇ jakêsô palap ᅇᅇ ma ᅇêᅇac ênê siᅇ sa ᅇêᅇac ᅇᅇ êndu go ᅇêdim ᅇᅇ ᅇêsutêᅇkwa ᅇêᅇic. Lau Pilisti sêlic gebe nêᅇ siᅇsêlêc ᅇêᅇac êndu su, tec sêc.

52 Ma lau Israel to Juda dêdi sêᅇam lasê ma sêᅇanda lau Pilisti e ᅇdêᅇ Gat to Ekron nêᅇ tuᅇbôm ᅇakatam. Ma lau Pilisti, taᅇ siᅇ ᅇêᅇac êsêac ôliᅇ lasê naᅇ, sêc intêna-intêna aᅇᅇa Saraim e ᅇdêᅇ Gat to Ekron.

53 Go lau Israel sêkac taᅇᅇ ôkwi sêᅇmu sêᅇmêᅇ ma sêᅇaᅇgo lau Pilisti nêᅇ waba, taᅇ ᅇêc nêᅇ ᅇamêᅇ becoᅇoᅇa naᅇ, samob su.

54 Ma Dawid kêkôc Goliat nê môkêapac ma kêkôc ᅇêᅇa Jerusalem ma kêkêᅇ ênê laukasap ᅇêc taunê becoᅇo.

55 Gêdêᅇ taᅇ Saul ᅇêlic Dawid kêsa ᅇêᅇa gebe ênac Pilisti tau naᅇ, ᅇᅇ kêtù kêᅇnac nê ᅇac siᅇsêlêc Abner gebe “Abner, ᅇac matak tônê asanê latu ᅇᅇ.” Ma Abner ᅇêᅇô ᅇᅇ awa gebe “O kiᅇ, aê ᅇajam kauc ᅇᅇ biᅇᅇanôᅇᅇ.”

56 Ma kiᅇ kêsôm gebe “Ôkip ᅇac matak tau nê ᅇam sa. Asanê latu ᅇᅇ.”

57 Amboac tonanᅇ ᅇdêᅇ taᅇ Dawid ᅇêᅇac Pilisti êndu ma ᅇêᅇu ᅇêᅇmêᅇ naᅇ, Abner kêkôc ᅇᅇ ᅇdêᅇ Saul ᅇêᅇa. Dawid ᅇeᅇᅇ Pilisti nê môkêapac tōᅇᅇᅇᅇ.

58 Ma Saul kêtù kêᅇnac ᅇᅇ gebe “Nacnec, asa latu aôm.” Ma Dawid ᅇêᅇô ᅇᅇ awa gebe “Nêᅇ sakiᅇwaga Isai aᅇᅇa Betlehem nê latu aê.”

18

Jonatan kêᅇoatiᅇ poac ᅇêwiᅇ Dawid

1 Dawid ᅇêᅇam biᅇᅇalôm ᅇdêᅇ Saul su acᅇom, go Jonatan aᅇêc Dawid sê sêlêb ᅇdêᅇ taᅇᅇ ma Jonatan têtac ᅇêwiᅇ ᅇᅇ kêtôm têtac ᅇêwiᅇ tau.

2 Ma Saul kêkôc Dawid tōᅇ ᅇêᅇoa ᅇêwiᅇ ᅇᅇ ᅇedeᅇ tōᅇᅇᅇᅇ ma ᅇêwi ᅇᅇ siᅇ ᅇêᅇu ᅇêᅇa tamanê andu kêtiam atom.

³ Go Jonatan kêmoatiñ poac gêdêñ Dawid gebe eñ têtac gêwiñ Dawid amboac têtac gêwiñ tau.

⁴ Jonatan kêkwalec ñakwê, tañ eñ tau kêsô nañ, su kêkêñ gêdêñ Dawid ma kêkêñ nê laukasap to nê siñ ma talam to ômbiñkap gêwiñ.

⁵ Kêtôm têm samob, tañ Saul kêsakiñ kêtù kôm tokaiñ-tokaiñña nañ, Dawid gêjam kôm tau tonanôgeñ. Kêtù tonanña Saul kêkêñ eñ kêtù nê lau siñña nêñ siñsêlêc. Biñ tonañ gêjac lau samob mateñanô ñajam ma Saulnê sakiñwaga sêlic ñajam amboac tonangeñ.

Saul gêjam lêmuñ Dawid

⁶ Gêdêñ tañ Dawid gêjac Pilisti tau êndu ma lau siñ sêmu sêja nêñ gamêñ nañ, lauo anga malac Israel ña samob sêsa sêja sebe sêpuc Saul têtac-têtac. Êsêac sêjam wê têtac ñajam ña toon ma gegob ma têtê wê.

⁷ Lauo têtù samuc ma sêjam wê sêjô-sêjô tañ gebe
“Saul gêjac nê ñacjo 1,000
ma Dawid gêjac nê 10,000.”

⁸ Saul gêñô biñ tonañ ñajam atom ma têtac ñandan secanô. Eñ kêsôm gebe
“Êsêac sêkêñ 10,000 gêdêñ Dawid ma 1,000 geñ gêdêñ aê. Tec galoc kêtap gêñ samob sa su, gêñ tagen nañ masi eñ nañ, tonec gebe êtu kiñ.”

⁹ Gêdêñ bêc tonañ Saul gêlic Dawid sec ma gê têtac gêja.

¹⁰ Ñageleñ Anôtônê ñalau sec teñ kêlêsu Saul ma kêlêti gêmoa nê andu ñalêlôm amboac meloc kêtê eñ. Dawid gêjac gêñ wêña gêmoa kêtôm eñ gêgôm-gêgôm ma Saul kêmêgôm nê kê.

¹¹ Saul kêkôtêñ nê kê ma kêsôm gebe “Aê jandiñ Dawid têtac tamiñ sagiñ.” Mago Dawid kêtêc kê ma kêtù dim luagêc.

¹² Ma Saul kêtêc Dawid gebe Apômtau gêwiñ eñ ma gêwi Saul siñ su.

¹³ Saul gêwi Dawid siñ gebe êmoa lañônêmña êtiam atom ma kêkêñ eñ kêtù ton lausiñ 1,000ña nêñ kasêga. Amboac tonañ eñ gêwê nê lau kêsô kêsa.

¹⁴ Gêñ samob, tañ Dawid gêgôm nañ, ñanô kêsa gebe Apômtau gêmoa gêwiñ eñ.

¹⁵ Saul gêlic Dawidnê kôm samob ñanô kêsa, tec kêtêc eñ kêlêlêc.

¹⁶ Mago Israel to Juda samucgeñ têtac gêwiñ Dawid gebe eñ gêwê êsêac kêsô kêsa.

Dawid gêjam Saul latuo kêtù nê awê

¹⁷ Go Saul kêsôm gêdêñ Dawid gebe “Aê latuco awêsêga Merab tec gêmoa. Aê oc jakêñ eñ êndêñ aôm ônam êtu nê awê. Ma aôm ônam sakiñ aê totêmtac êpa sugen to ônac Apômtaunê siñ.” Gebe Saul taê gêjam gêc taugen gebe “Aê lemoc êpi eñ atom. Lau Pilisti lemeñ êpi eñmañ.”

¹⁸ Dawid kêsôm gêdêñ Saul gebe “Aê asa, ma aêñoc lasitêwai to tamocnê gôlôac lau towae amboac ondoc anga Israel, tec aê jatu kiñ lawa nec.”

¹⁹ Mago gêdêñ têm, tañ sebe sêkêñ Saul latuo Merab êndêñ Dawid nañ, Saul kêkêñ eñ gêdêñ Adriel anga Meholaña gêjam eñ kêtù nê awê.

²⁰ Mago Saul latuo Mikal têtac gêwiñ Dawid. Êsêac têtac biñ tonañ gêdêñ Saul ma eñ gêlic ñajam.

²¹ Saul taê gêjam gêc taunja gebe “Aê jakêñ latuco êndêñ Dawid gebe êtu ênê lakô teñ ma lau Pilisti sensen eñ su.” Ma Saul kêsôm gêdêñ Dawid kêtù dim luagêcña gebe “Aôm oc ôtu aê laoc.”

²² Ma Saul kêjatu nê sakiñwaga gebe.” Anam biñgalôm awiñ Dawid kelecgeñ ma asôm gebe ‘Gôlicgac me, kiñ gêlic aôm ñajam ma ênê sakiñwaga samob têtac gêwiñ aôm amboac tonañ galoc ôtu kiñ lawa.’ ”

²³ Ma Saulnê sakinwaga tédôñ biñ tau gédên Dawid. Mago Dawid kêsôm gebe “Amac alic amboac ondoc, jatu kiñ lawa nec gên saun tenj me. Aê ñac ñalêlôm sawa to ñac ñaôma.”

²⁴ Saulnê sakinwaga jasêjac miñ biñ, tañ Dawid kêsôm nan, gédên Saul.

²⁵ Tec Saul kêsôm gebe “Asôm biñ tonec êndên Dawid gebe ‘Kiñ taê kêka awê ñaôli atom. En keten lau Pilisti 100 nêñ utiñôlic gebe aôm ôkac kiñnê kamocgôc êndên ênê ñacjonên.’” Gebe Saul taê gêjam gêc tauña gebe lau Pilisti senseñ Dawid su.

²⁶ Saulnê sakinwaga tédôñ biñ tonan gédên Dawid ma Dawid gêlic ñajam gebe êtu kiñ lawa. Noc ênam awêña gêcgen

²⁷ ma Dawid gêdi gêwiñ nê lau gêja ma gêjac lau Pilisti 200 êndu. Go Dawid kêkôc utiñôlic mênketoc tomalagen gêc kiñ lanônêmña. Amboac tonan enj kêtú kiñ lawa ma Saul kêkên latuo Mikal gédên enj gêjam kêtú nê awê.

²⁸ Saul gêlic ma kêjala gebe Apômtau gêmoa gêwiñ Dawid ma lau Israel samob têtac gêwiñ enj.

²⁹ Tec kêtêc Dawid kêlêlêc ma kêtú ênê soño-soño geden tóngeñ.

³⁰ Kêtôm têm samob nan lau Pilisti nêñ gôliñwaga sêsa sêmên kêtú sênac siñña nan, Dawid gêjac siñ tonanô kêlêlêc Saulnê sakinwaga samob su. Amboac tonan Dawidnê wae kêsa e gêjam sêga.

19

Saul gebe ênac Dawid endu

¹ Saul gêjam biñgalôm gêwiñ latu Jonatan to nê sakinwaga samob gebe senseñ Dawid su. Mago Saul latu Jonatan têtac gêwiñ Dawid kêlêlêc.

² Tec gêjac miñ biñ tau gédên Dawid ma kêsôm gebe “Tamoc Saul gêgôm gêñlêlôm gebe enseñ aôm su. Ojop taôm êndên eleñ bêbêcgen ma ôsiñ taôm ôkwi ñapep anga gamên ñakêsiñ tenj ma ômoa tonan.

³ Aê oc jasa jawiñ tamoc jawac gamên, tañ aôm ômoa nan, ñagala ma janam biñgalôm êndên tamoc êtu aômña. Ma embe janô biñ tenj oc jakên ñawae êndên aôm.”

⁴ Ma Jonatan kêlanem Dawid gédên tama Saul ma kêsôm gédên enj gebe “O kiñ, ôngôm sec êndên nê sakinwaga Dawid atom gebe enj gêgôm sec tenj gédên aôm atom ma gêjam sakin aôm ñajamanô.

⁵ Enj gêjac môkê tau ma gêjac Pilisti Goliat êndu ma Apômtau kêku Israelnên ñacjo tulu. Aôm gôlic ma kôtu samuc ma amboac ondoc gobe ôngôm sec êndên ñac lanônêm sawa ma ônac Dawid êndu ñaômagen.”

⁶ Saul kêkên taña Jonatan awa ma kêtôc lêma ma kêsôm gebe “Apômtau gêmoa mata jali biññanôgen, tec Dawid êmac êndu atom.”

⁷ Amboac tonan Jonatan gêmôêc Dawid ma gêjac miñ biñ samob tonan gédên enj. Go gêwê Dawid gédên Saul ma Dawid gêjam nê sakin kiñ kêtôm gêmunña kêtiam.

⁸ Siñ tenj kêsa kêtiam ma Dawid gêdi gêwiñ jagêjac siñ gédên lau Pilisti. Ma enj gêjac êsêac ñanôgen, tec sêwi siñ siñ ma sêc enj su sêja.

⁹ Go Apômtaunê ñalau sec tenj gêjam Saul auc gédên tañ enj gêngôn nê andu ma kêmêgôm kê m tenj. Dawid gêjac gên wêña gêmoa.

¹⁰ Ma Saul kêsaê gebe êndiñ Dawid tamiñ sagiñ ña kê m, mago Dawid kêtêc su e kê m jakêpi sagiñ. Dawid gêc gêja ma gêjam samuc.

¹¹ Gédên gêbêc tonanên Saul kêsakin lau sêja Dawidnê andu gebe dêndib enj ma taê gêjam gebe ênac enj êndu êndên bêbêcgen. Mago Dawidnê awê Mikal kêkên puc enj gebe “Embe ôêc êndên êmbêc tonec atom oc sênac aôm êndu êndên bêbêc.”

12 Ma Mikal kêlêwanj Dawid kêsêp katam sauñ ma enj gêc gêja, tec gêjam samuc.

13 Go Mikal kêkôc gwam tej ma ketoc gêc mê go kêkêñ noniñ ñaôlilu gêsac gwam môkêapac ñaô ma kêgadê auc ña obo.

14 Ma gêdêñ taj Saul kêsakiñ lau gebe nasêkôc Dawid nanj, Mikal kêsôm gebe “Gêmac gêgôm enj.”

15 Go Saul kêsakiñ lau gebe sêlic Dawid ma kêjatu êsêac gebe” Ambalanj enj to mêgeñ andêñ aê amêñ gebe janac enj êndu.”

16 Lau tonanj sêsô andu sêja e sêlic gwam tau gêc mê ma noniñ ñaôlilu gêsac môkêapac ñaô.

17 Saul kêsôm gêdêñ Mikal gebe “Kêtu asagenña kôsau aê ma gôwi ñoc soño-soño siñ jagêmoa toôli samuc.” Mago Mikal kêsôm gêdêñ Saul gebe” Enj kêsôm gêdêñ aê gebe ‘Ôkêñ aê jaêc jana. Embe masi, oc janac aôm êndu.’ ”

18 Dawid gêc gêmoa toôli samuc jagêô lasê gêdêñ Samuel anja Rama, go gêjac miñ biñ samob, taj Saul gêgôm gêdêñ enj nanj. Go êsêagêc Samuel sêja Naiot ma sêmoa tonanj.

19 Ñawae kêtap Saul sa gebe “Dawid gêmoa Naiot Ramaña.”

20 Tec enj kêsakiñ lau gebe nasêkôc Dawid sêmêñ. Ma gêdêñ taj êsêac sêlic toñ propeteña, taj katunj kaiñ tej kêsa ma Samuel jagêjam gôliñ êsêac nanj, Anôtônê Ñalau gêjam Saulnê lau auc ma katunj kaiñ tej kêsa gêwiñ amboac tonanjen.

21 Biñ tonanj ñawae gêdêñ Saul gêja, tec kêsakiñ lau toñ tej, mago êsêac katunj kaiñ tej kêsa amboac tonanjen. Ma Saul kêsakiñ lau kêtiam kêtu dim têlêac ma êsêac katunj kaiñ tej kêsa gêwiñ amboac tonanjen.

22 Go enj tau gêja Rama jagêô lasê bumata kapôêñ, taj gêc Seku nanj, ma kêtu kênac gebe “Samuel agêc Dawid sêmoa ondoc.” Ñac tej kêsôm gêdêñ enj gebe “Êsêagêc sêmoa Naiot Ramaña.”

23 Gêdêñ taj Saul kêsêlêñ gebe êna Naiot Ramaña nanj, Anôtônê Ñalau gêjam enj auc amboac tonanjen ma enj kêsêlêñ ma geoc biñ lasê e jagêô lasê Naiot Ramaña.

24 Go enj kêkwalec nê ñakwê su ma gêmoa Samuel lanônêmña ma geoc biñ lasê amboac tonanj ma gêc ôli ñaôma oc samuc ma gêbêc samuc tonanj. Tec biñ tonec kêtu biñgalôm gebe “Saul gêmoa gêwiñ propete amboac tonanj me.”

20

Jonatan gêjam Dawid sa

1 Dawid gêc anja Naiot Ramaña gêmu gêmêñ ma kêsôm gêdêñ Jonatan gebe “Aê gagôm asagenj. Aêñoc keso ondoc. Aê gagôm sec ondoc gêdêñ tamam, tec gebe enseñ aê su nec.”

2 Jonatan gêjô enj awa gebe “Masianô. Aôm oc ômac êndu atom. Ôlic acgom, tamoc kêsiñ gêñ kapôêñ me sauñ, taj gebe êngôm ña nanj, ñateñ ôkwi gêdêñ aê atom. Tamoc ênam biñ amboac tonanj auc êndêñ aê êtu asagenña. Biñ amboac tonanj tej gêc atom.”

3 Mago Dawid gêjô enj awa gebe “Aôm tamam kêjala kêtu tôñ su gebe aôm gôlic aê ñajam, tec taê gêjam gêc taunagenj gebe ‘Jonatan êñô biñ tonanj atom, oc êngôm ênê ñalêlôm ñawapac êsa.’ Aê jasôm biññanô êtu Apômtau gêmoa mata jali to aôm gômoa matam jaliña gebe aê kasa pañ sêawa.”

4 Go Jonatan kêsôm gêdêñ Dawid gebe “Biñ samob, taj ôsôm nanj, aê janğôm ñanô êsa êtu aômña.”

⁵ Dawid gêjô enj awa gebe “Elenja ajôn mêngeô lasê ma aênoc noc janiñ gên jawiñ kiñ tauja. Mago jatenj aôm gebe ôwi aê siñ najasiñ jamoa kôm e bêc êtu têlêac njaétula.

⁶ Tamam embe êlic aê malocmê go ôsôm gebe ‘Dawid ketenj aê ñanôgenj gebe êlic nê malacmôkê Betlehem gebe nê lau sêkênj da jalaja êtu nêñ gôlôacña.’

⁷ Ma tamam embe êsôm gebe ‘Ñajam’, go nêñ sakiñwaga aê jamoa ñajam. Mago embe enj têtac ñandanj, go ôjala gebe ênê biñ sec tônê oc êtu tôñ.

⁸ Ômoasiñ nêñ sakiñwaga aê amboac tonanj gebe aôm kômoatiñ poac gêdênj nêñ sakiñwaga kôkô Apômtau lañônêmña. Mago keso tenj embe ênêc aêña, go aôm taôm ônac aê êndu. Gobe ôkênj aê jandênj tamam êtu asagenja.”

⁹ Jonatan kêsôm gebe “Biñ amboac tonanj êtap aôm sa atom. Aê embe jajala gebe tamoc êsôm biñ êtu tôñ gebe ensenj aôm su, oc aê jakênj ñawae êndênj aôm atom me.”

¹⁰ Go Dawid kêsôm gêdênj Jonatan gebe” Tamam embe ênsaic biñ aôm, asa oc êkênj ñawae êndênj aê.”

¹¹ Tec Jonatan kêsôm gêdênj Dawid gebe “Tana kôm acgom.” Tec êsêagêc sêwiñ tauñ sêja kôm.

¹² Ma Jonatan kêsôm gêdênj Dawid gebe “Aê jasôm biñ tonec jakô Apômtau, Israelnênj Anôtô lañônêmña gebe elenja me ñaelenj tenj ñaockatu amboac tonec embe jajala tamocnê ñalêlôm gebe êlic Dawid ñajam, go jasakiñ biñ êndênj aôm êwac.

¹³ Mago enj embe taê ênam êtu tôñ gebe ensenj aôm su, ma aê embe jakênj puc aôm ma jasakiñ aôm ôêc toôlim samucgenj atom, go Anôtô ensenj aê su amboac tonanjenj. Apômtau êwiñ aôm êtôm gêwiñ tamoc.

¹⁴ Embe jamoa matoc jali êndênj tonanj, go taêm walô aê êtu Apômtauja gebe jamac êndu atom.

¹⁵ Ma ôkôc nêñ moasiñ su anja ñoc gôlôacnênj atomanô. Apômtau embe ensenj Dawidnê ñacjo samob tomalagenj su anja nom,

¹⁶ go Jonatannê ñaê êkac tau su anja Dawidnê gôlôacnênj atom. Ma Apômtau êkênj ñagêjô êndênj Dawidnê ñacjo.”

¹⁷ Go Jonatan ketenj Dawid gebe êtôc lêma êtiam êtu nê têtac gêwiñ enj ñanôña gebe enj têtac gêwiñ Dawid amboac têtac gêwiñ tau.

¹⁸ Go Jonatan kêsôm gêdênj enj gebe “Elenj ajôn oc mêngeô lasê. Oc sensom aôm gebe malac sawa.

¹⁹ Ma elenj ñaelenj oc sensom aôm ñanôgenj. Êndênj tonanj aôm ôna gamênj, tañ kôsiñ taôm gêdênj bêc tenj su nañ, ma ôsiñ taôm ômoa poc totonj ñamuña.

²⁰ Ma aê oc japê sôb têlêac êsêp poc totonj ñamakenj janğôm amboac japô sokoc.

²¹ Ôkênj tañam ñapep. Aê oc jasakiñ ñapalê tau ma jasôm gebe ‘Naosom sôb.’ Aê embe jasôm êndênj ñapalê gebe ‘Ôlic sôb kêsêp aôm nêñ ñamakenj tonecña, ôkôc saman, go ômôênj.’ Aê jasôm biñjanô êtu Apômtau, tañ gêmoa mata jali nañja gebe oc ômoa ñajam ma gênwapac tenj êtap aôm sa atom.

²² Mago embe jasôm êndênj ñapalê tau gebe ‘Ôlic sôb gêc ñamakenj ônê’ nañ ôêc ôna gebe Apômtau kêsakiñ aôm gebe ôna.

²³ Ma Apômtau oc êmbiñ aêagêc tôñ endenj tôñgenj êtu biñ, tañ aêagêc tamasanj gêdênj tauñ nañ.”

²⁴ Amboac tonanj Dawid kêsiniñ tau ôkwi gêmoa kom. Ma gêdênj tañ ajôn mêngeô lasê nañ, kiñ gênğônj sic gebe êniñ gênj.

²⁵ Kiñ gênğônj nê mala, gênğônj kêdabiñ sagiñ kêtôm gêğôm-gêğôm. Jonatan gênğônj kêkanônj enj ma Abner gênğônj kêsi Saulja. Tagenj Dawid mala sawa.

²⁶ Mago gédêṅ béc tonañ Saul kêsôm biṅ teṅ atom. Eṅ taê gêjam gebe “Biṅ teṅ kêtap Dawid sa, tec eṅ kêtú selec atom.”

²⁷ Mago ajôṅ mênggêô lasê ṅabêc kêtú luagêcṅa naṅ Dawid mala sawa kêtiam. Tec Saul kêsôm gédêṅ latu Jonatan gebe “Kêtú asageṅṅa Isai latu mênggeṅ gêṅ gédêṅ nôgeṅ to galoc atom.”

²⁸ Go Jonatan gêjô Saul awa gebe “Dawid keteṅ aê ṅanôgeṅ gebe jawi eṅ siṅ êna Betlehem

²⁹ ma kêsôm gebe ‘Aê jateṅ gebe jana gebe aêacma gôlôac sêkêṅ da aṅga malac. Ma teoc kêjatu aê gebe jawiṅ. Amboac tonañ embe ôlic aê ṅajam, go ôkêṅ aê jana gebe jalic teoci.’ Kêtú biṅ tonañṅa tec eṅ gêmêṅ gêṅgôṅ kiṅṅe tebo atom.”

³⁰ Go Saul têtac ṅandaṅ sec gédêṅ Jonatan ma kêsôm gédêṅ eṅ gebe “Awê sec to mockaiṅo ṅalatu aôm. Aê kajala gebe amagêc Isai latu abiṅ taôm tôṅ, tec gêgôm aôm taôm majam kêsá to kômajec tēnam amboac tonañgeṅ.

³¹ Êtôm tēm samob, taṅ Isai latu êmoa mata jali aṅga nom naṅ, aôm ômoa atom ma nēm gôliṅ kiṅṅa oc ênêc ṅaṅṅeṅ atom amboac tonañgeṅ. Tec ôsakiṅ lau gebe sêkôc eṅ dëndêṅ aê sêmêṅ. Eṅ êmac êndu.”

³² Go Jonatan gêjô tama Saul awa ma kêsôm gédêṅ eṅ gebe “Eṅ êmac êndu êtu asageṅṅa. Eṅ gêgôm asageṅ keso.”

³³ Tec Saul kêkôtêṅ kēm gebe êṅguṅ eṅ. Tec Jonatan kêjala gebe tamanê biṅ kêtú tôṅ gebe ênac Dawid êndu.

³⁴ Ma Jonatan têtac ṅandaṅ sec ma gêdi sa aṅga tebo ma geṅ gêṅ teṅ gédêṅ ajôṅ mênggêô lasê ṅabêc kêtú luagêcṅa atom, gebe ênê ṅalêlôm ṅawapac kêtú Dawidṅa gebe tama gêbu eṅ.

³⁵ Gédêṅ bêbêcgeṅ Jonatan kêsá kôm gêja kêtôm kêmasaṅ biṅ gédêṅ Dawid su ma kêkôc ṅapalê sauṅ teṅ gêwiṅ eṅ.

³⁶ Eṅ kêsôm gédêṅ ṅapalê tau gebe “Ôlêti ma onsom sôb, taṅ galoc japê naṅ.” ṅapalê kêlêti ma eṅ kêpê sôb teṅ kêka lêlêc ṅapalê tau gêja.

³⁷ ṅapalê jagêô lasê gamêṅ, taṅ Jonatan nê sôb kêsêp naṅ, go Jonatan gêmôêc biṅ kédaguc ṅapalê tau gebe “Sôb tonañ kêka lêlêc aôm gêja ôné.”

³⁸ Jonatan kêkac ṅapalê tau gebe “Ôlêti ṅagaôgeṅ, ônam gamêṅ tôṅ atom.” Amboac tonañ ṅapalê kejoṅ sôb sa ma gêmu gédêṅ nê ṅatau gêmêṅ.

³⁹ Mago ṅapalê kêjala biṅ samob tonañ ṅam atom. Jonatan agêc Dawid taunṅeṅ sêjala.

⁴⁰ Go Jonatan kêkêṅ nê laukasap gédêṅ nê ṅapalê ma kêsôm gédêṅ eṅ gebe “Ôkôc ôna malac.”

⁴¹ Gédêṅ taṅ ṅapalê gêja naṅ, go Dawid gêdi aṅga poc totonṅ muṅa mênggêu tau laṅôanô gédêṅ nom ma gewec gédêṅ eṅ kêtú dim têlêac. Go agêc sêlêsoṅp taunṅ aliṅanô ma têtatṅ taunṅ, ma Dawid kêtaṅ kêlêlêc.

⁴² Go Jonatan kêsôm gédêṅ Dawid gebe “Ôêc tobiṅmalôgeṅ ôna. Biṅ taṅ tamoatiṅ tajaṅ Apômtau laṅô naṅ, êtu tôṅ. Apômtau êkô aêagêc ṅasawa ma êkô aêṅoc wakuc to aôm nēm wakuc ṅasawa amboac tonañgeṅ endeṅ tôṅgeṅ.” Dawid gêdi gêc gêja ma Jonatan gêmu gêja malac.

21

Dawid gêc Saul

¹ Go Dawid jagêô lasê Nob gédêṅ Anôtônê dabuṅwaga Ahimelek aṅga malac Nob. Ahimelek kêpuc Dawid tôṅ-tôṅ to nê ṅalêlôm ṅatutuc ma kêsôm gédêṅ eṅ gebe “Aôm taômgeṅ gômôêṅ ma teṅ gêwiṅ aôm atom kêtú agenṅa.”

² Ma Dawid kêsôm gédêṅ dabuṅwaga Ahimelek gebe “Kiṅ kêjatu aê biṅ teṅṅa ma kêsôm gédêṅ aê gebe ‘Aê jasakiṅ aôm êtu jaenṅ teṅṅa ma jajatu aôm biṅ

tenya, mago nac tenj ênjô binj tonanj nawae tenj atom.' Amboac tonanj gajac noc njoc lau gebe sêmênj gamênj tenj.

³ Galoc gêj tenj embe ênêc aômnya amboac polom 5 me gêj taniya njagêdô nanj, ôkênj êndênj aê."

⁴ Mago dabunwaga gêjô Dawid awa gebe "Polom naôma tenj gêc aêja atom-anô. Polom dênanj dabunngagenj tec gêc. Nêm lau wakuc embe têtû mêtê lauonja, go sêninj polom tau."

⁵ Dawid gêjô dabunwaga awa gebe "Binjanô, sêjac jao lauo gêdênj aêac bêc njagêdô su. Gêdênj tanj aê gadi nanj, lau sêjam dabunj tauj. Ocsalô kôm kainj tenj gêjac aê nawae, tec sêjam dabunj tauj napep sawagenj."

⁶ Amboac tonanj dabunwaga kêkênj polom dabunj gêdênj enj.

21:7–23:29 Saul kêjanda Dawid gêmoa mago Dawid kêbuli Saul auc ma kejonj sinjwaga tonj tenj sa. Êsêac sêsap Dawid tônj ma sêjac sinj genjenj.

24

Dawid taê walô Saul

¹ Saul kêjanda lau Pilisti su ma gêdênj tanj gêmu gêja nê malac nanj, êsêac sêjac minj gêdênj enj gebe Dawid gêmoa gamênj sawa Engedi.

² Amboac tonanj Saul kêkôc lau sinj 3,000, tanj kêjalinj êsêac sa anja lau Israel samob nênj nanj, ma jagesom Dawid to nê lau anja pocdênanj Noninj gêbôm njagamênj kêsi oc kêpija.

³ Saul jagêô lasê pocgêsunj tenj, tanj gêc dombanênj sapa njaintêna njamagê nanj. Enj kêsô gêja gebe ênam tau ôkwi. Dawid to nê lau sêsinj tauj sênjgônj pocgêsunj tonanj njalêlôm.

⁴ Go Dawidnê lau sêsôm gêdênj enj gebe "Galoc bêc tau, tanj Apômtau kêsôm njabinj gêdênj aôm nanj, gebe 'Ôlic acgom, aê gabe jakênj nêm njacjo êsêp aôm lêmam gebe ôngôm êtôm aôm taêm ênam.' " Ma Dawid gêdi jakêsêbunj Saul nê njakwê balinj njalêsu su kelecgenj.

⁵ Su, go Dawidnê njalêlôm kepenj enj kêtû kêsêbunj Saulnê njakwê balinj njalêsu gêngic.

⁶ Ma enj kêsôm gêdênj nê lau gebe "Apômtau ênac jao aê gebe jangôm njoc njatau, tanj Apômtau genj oso enj nanj, sec ma jakênj lemoc êpi enj, tanj kêtû Apômtaunê njac genj oso enja."

⁷ Ma Dawid gêjam saic nê lau njabinj tonanj ma gêlôc gebe êsêac sênac Saul êndu atom. Ma Saul gêdi sa ma gêwi pocgêsunj tau sinj kêsa gêja.

⁸ Njasawa saunjenj, go Dawid kêdaguc enj kêsa awê gêja amboac tonanjenj ma gêmôc kêdaguc Saul ma kêsôm gebe "O njoc njatau kinj." Saul kêkac tau ôkwi ma Dawid gewec lanjônô gêdênj nom ma ketoc Saul sa.

⁹ Ma Dawid kêsôm gêdênj Saul gebe "Aôm kôkênj tanjam lau, tanj sêsôm gebe 'Dawid gebe ensenj aôm su' nanj, nênj binj kêtû agenja.

¹⁰ Bêc tonec aôm taôm gôlic njamatamanô gebe Apômtau kêkênj aôm kôsêp aê lemoc anja pocgêsunj. Ma lau njagêdô sêsôm gêdênj aê gebe janac aôm êndu. Mago aê gagôm atom. Aê kasôm gebe aê oc jakênj lemoc êpi njoc njatau atom gebe Apômtau genj oso enj.

¹¹ O tamoc, ôlic nêm njakwê balinj njalêsu, tec gêc aê lemoc nec. Aê kasêbunj njakwê balinj njalêsu tonec su, mago gajac aôm êndu atom. Tonanj êkênj puc aôm ma aôm ôjala gebe aê taêc gêjam binj sec tenj atom ma binj jali tauc sa êndênj aômnya gêc njoc njalêlôm atom. Aê gagôm sec gêdênj aôm atom, mago aôm kôjanda aê gebe ônac aê êndu.

¹² Apômtau êmêtôc aêagêcnênj binj. Apômtau êkênj njagêjô êndênj aôm êjô aê su. Mago aê lemoc êmoasac aôm atom.

13 Êtôm biñgôliñ lanğwa kêsôm gebe ‘Nac alôb-alôb êngôm gêñ alôb-alôb’, mago aêñoc lemoc êmoasac aôm atom.

14 Israelnêñ kiñ gêmêñ kêtü asaña. Kôjanda asa. Kôjanda kêam ñamatê tenj me. Me kôjanda tec tenj me.

15 Amboac tonañ Apômtau êtu ñacmêtôc ma êmêtôc biñ, tanj gêc aêagêc ñasawa. Enj êtuc kêniñ aêñoc ñam ma ênam aê kêsi anğa aôm lêmam.”

16 Dawid kêsôm biñ tonañ gêdêñ Saul su, go Saul kasôm gebe “O latuc Dawid, aôm awam tonañ me.” Ma Saul gêu tanjiboa lasê ma kêtanj.

17 Ma kasôm gêdêñ Dawid gebe” Aôm gôgôm jagêdêñ kêlêlêc aê. Gebe aê kakêñ sec gêdêñ aôm, mago aôm kôkêñ moasiñ gêjô su.

18 Ocsalô tonec Apômtau kêkêñ aê kasêp aôm lêmam, mago gôjac aê êndu atom. Tec gêwa aôm sa gebe kômoasiñ aê ñanô.

19 Nac tenj embe êtap nê ñacjo sa oc awi enj siñ êc toôli samucgenj ana me. Amboac tonañ Apômtau êmoasiñ aôm êjô gêñ, tanj ocsalô tonec gôgôm gêdêñ aê nanj.

20 Ma galoc ôlic acgom, aê kajala gebe aôm oc ôtu kiñ ma Israelnêñ gôliñ kiñña tonañ êsêp aôm lêmam ñalêlôm.

21 Amboac tonañ ôtôc lêmam ôkô Apômtau lanjonêm gebe embe jamac êndu su, go onsenj ñoc wakuc su atom ma ômbuñ ñoc ñaê su anğa tamocnê gôlôac nêñ atom.

22 Ma Dawid kêtôc lêma gêdêñ Saul. Go Saul gêmu gêja nê malac ma Dawid to nê lau sêpi malac ñajanja sêja.

25

Samuel gêmac êndu

1 Gêdêñ tonañ Samuel gêmac êndu. Ma lau Israel samob sêkac taun sa ma têtanj tanjiboa kêtü enña, go sêsunj enj anğa taunê andu anğa Rama.

25:1b-27:12 Dawid gêjam Abigail. Enj awê lanjêjam ma awê tokauc ñagaô. Saul kêjanda Dawid gêmoa. Dawid kêkêñ sec gêjô sec atom, enj taê walô Saul kêtiam. Su, go gêja lau Pilisti nêñ gamêñ ma gêjam sakinj êsêacnêñ kiñ tenj.

28

Saul agêc awê, tanj kêtü kênac lau katunj

1 Gêdêñ ñasawa tonañ lau Pilisti sêkalem nêñ siñwaga samob sêpi tagenj sebe sênac siñ êndêñ lau Israel. Ma nêñ kiñ Akis kêsôm gêdêñ Dawid gebe “Aôm kôjala gebe aôm to nêñ lau oc anac siñ awiñ aê.”

2 Dawid kêsôm gêdêñ Akis gebe “Najam, aôm oc ôlic gêñ, tanj nêñ sakinjwaga ocgo êngôm nanj.” Ma Akis kêsôm gêdêñ Dawid gebe “Najam, aê gabe jakêñ aôm ôtu aê taucñoc siñwaga ejop aê endenj töngeñña.”

3 Gêdêñ ñasawa tonañ Samuel gêmac êndu su ma lau Israel samob têtanj tanjiboa kêtü enña ma sêsunj enj anğa taunê malac Rama. Ma Saul kêtinj lau, tanj sêkalem ñacmatê katunj to lau mectomanña nanj, su anğa lau Israelnêñ gamêñ.

4 Lau Pilisti sêkac taun sa mênşê nêñ becobo kêkô Sunem, ma Saul kêkac lau Israel samob sa sê nêñ becobo kêkô gamêñ ñabau Gilboa.

5 Gêdêñ tanj Saul gêlic lau Pilisti nêñ siñwaga taêsam nanj, enj kêtêc tau ñasec ma nê ñalêlôm ñatutuc ñanô.

6 Go Saul kêtü kênac Apômtau, mago Apômtau gêjô enj awa ña mê me kapoac me propete awenj atom.

7 Amboac tonañ Saul kêsôm gêdêñ nê sakinjwaga gebe “Ansom awê tenj, tanj êtôm gebe êtu kênac ñacmatê katunj nanj. Aê gabe najatu kênac enj.” Ma nê

sakinwaga sêjô en awa gebe “Awê ten gêmoa Endor, tañ kêtôm gebe êtu kênac ñacmatê katuñ nanj.”

⁸ Tec Saul kêsô ñakwê ñaôma ten gêjam lau ñaôma lañôn ma nê ñac luagêc sêwiñ en sêja. Êsêac jasêô lasê dêdên awê tau gêdên gêbêc ma Saul kêsôm gebe “Ôkalem ñacmatê katuñ êtu aêña. Ma ômôêc ñac, tañ aê jasam êndên aôm nanj, nê katu êmênj.”

⁹ Mago awê tau gêjô en awa gebe “Aôm taôm kôjala gêñ, tañ Saul gêgôm nanj. Enj kêtin lau, tañ sêkalem ñacmatê katuñ to lau mectomañ su anja gamênj tonec. Aôm gobe ôwa lakô aê gebe onsenj aê su kêtû asagenja.”

¹⁰ Mago Saul kêtôc lêma ma kêsôm gebe “Aê jasôm binñanôgenj jakô Apômtau mata jali lañônêmña gebe aôm ôwê bin tonañ ñakainj atom.”

¹¹ Go awê tau kêtû kênac gebe “Jakalem asa êmênj êtu aôm ña.” Ma Saul gêjô en awa gebe “Ôkalem Samuel êmênj.”

¹² Gêdênj tañ awê tau gêlic Samuel nanj, enj kêwakic ma kêsôm gêdênj Saul gebe “Aôm Saul tau. Kôsau aê kêtû asagenja.”

¹³ Tec kinj kêsôm gêdênj enj gebe “Ôtêc taôm atom. Gôlic asagenj.” Awê tau gêjô Saul awa gebe “Aê galic ñalau tenj kêpi anja nom ñalêlôm gêmênj.”

¹⁴ Saul kêtû kênac gebe “Ñalanjô kêtôm asagenj.” Awê gêjô enj awa gebe “Ñamalacanô tenj tec kêpi gêmênj ma ñakwê baliñ kékwa enj auc.” Go Saul kêjala gebe Samuel tau tônê, tec gewec lañôanô gêdênj nom ma ketoc enj sa.

¹⁵ Go Samuel kêsôm gêdênj Saul gebe “Aôm kôlêsoñ aê ma gômôêc aê gamu kapi gamênj kêtû asagenja.” Saul gêjô enj awa gebe “Aê kêpô lêna tau ñanôgenj. Lau Pilisti sêjac sinj gêdênj aê ma Anôtô gêbuc dêmôê aê ma gêjô aê aoc kêtiam atom. Enj kékênj propete seoc binj lasê me gêsuj mê tenj gêdênj aê atom. Tec aê kakalem aôm gebe ôsôm gêñ, tañ jangôm nanj, êndênj aê.”

¹⁶ Samuel kêsôm gebe “Apômtau kêgaminj tau gêdênj aôm to kêtû nêm ñacjo su ma aôm kôtu kênac aê kêtû asagenja.

¹⁷ Apômtau gêgôm binj, tañ kasôm lasê kêsa aê aoc nanj, ñanô kêsa kêpi aôm. Enj kékac gôlinj kinja su anja aôm lêmam ma kékênj kêpi ñac wacbanj aômña Dawid.

¹⁸ Aôm tañam wamu gêdênj Apômtau awa atom ma gôgôm ênê têtac ñandanj gêdênj lau Amalek ñanô kêsa atom, tec galoc Apômtau gêgôm gêñ tonañ gêdênj aôm.

¹⁹ Ma Apômtau êkênj aôm taômgenj ôsêp lau Pilisti lemenj atom, êkênj lau Israel samob sêwiñ. Ma êndênj elenja aôm to latômi oc mêñamo aawin aê ma Apômtau oc êkênj Israelnênj sinwaga sêsêp lau Pilisti lemenj amboac tonanjenj.”

²⁰ Saul gêñô Samuelnê binj tonañ e nê katu kelendec ma enj gêu tau gêc nom. Enj ôliwalô gêjana gebe genj genj atom bêc samuc tenj to gêbêc samuc tenj.

²¹ Go awê tau gêdênj Saul gêja e gêlic enj kêsabigenj gêc, tec kêsôm gêdênj enj gebe “Nêm sakinwagao aê kakênj tañoc aôm nêm binj. Ma gajac môkêc tauc gebe janaña, tec kasô nêm binj ñalabu.

²² Galoc ôkênj tañam nêm sakinwagao aê. Ôlôc go jakênj gêñ taniña ñagec êndênj aôm ôniñ têkwam saki êsa gebe ôsêlênj.”

²³ Mago enj gedec ma kêsôm gebe “Masi, aê janiñ gêñ atom.” Tec ênê sakinwaga jasêwiñ awê tau ma sêkac enj e kékênj taña nêñ binj, go gêdi anja nom mênghênghôñ mê.

²⁴ Awê tau kékôc bulimakao ñalatu tanjenj tenj, tañ kékô nê andu nanj, ma gêjac êndu ma kêsa. Go kékôc polom matac mênjkêgamuc ma kêpac polom ñalucgenj

²⁵ mênjkêkênj gêdênj Saul to nê sakinwaga. Senj gêñ su, go ac sêdi ma jasêc sêja gêdênj gêbêc tonañ.

29:1–30:31 Lau Pilisti nëj laumata siŋwagaŋa sedec gebe Dawid tonê lau sênac siŋ êndêj lau Israel sêwiŋ êsêac. Tec Dawid gêmu gêja malac Siklag ma kêtap sa gebe lau Amalek sêjac siŋ gêdêj malac tau su. Kêtu tonanŋa enj kêjanda êsêac e kêku êsêac tulu.

31

Saul to latui sêmac êndu

¹ Lau Pilisti sêjac siŋ gêdêj lau Israel ma sêjam lau Israel êliŋ-êliŋ to sêjac taêsam êndu sêc lôc Gilboa.

² Lau Pilisti sêjanda Saul to nê latui e sêjac Saul latui Jonatan agêc Abinadab ma Malkisua êndu.

³ Ma ŋaço sêgi Saul auc e lau talamŋa sêpê enj ŋa sôb.

⁴ Amboac tonanŋ enj kêsôm gêdêj ŋac wakuc, taŋ gêôc ênê laukasap nanŋ, gebe “Ômbuc nê siŋ sa ma ôŋgunj aê êndu gebe lau samuc tonanŋ mênjsênac aê êndu ma sêsu aê susu atom.” Mago ŋac tau gedec gebe enj kêtêc tau ŋanô. Go Saul kêkôc tau nê siŋ ma gêu tau kêsêp.

⁵ Gêdêj taŋ nê ŋac-gêôc-ênê-laukasapwaga gêlic Saul gêmac êndu nanŋ, enj tau jagêgunj tau ma gêmac êndu gêwiŋ Saul.

⁶ Amboac tonanŋ Saul gêmac êndu to nê latui têtêac ma nê ŋac-gêôc-ênê-laukasapwaga to nê lau samob sêmac êndu gêdêj bêc tagenŋ tonanŋ.

⁷ Lau Israel, taŋ sêŋgônŋ gaboanŋ Jesrel ŋamakenŋ to bu Jordan ŋagamênŋ oc kêpiŋa nanŋ, sêlic Israelnêj siŋwaga sêc êliŋ-êliŋ ma sêjac Saul to latui êndu, tec êsêac sêwi nêj malac siŋ ma sêc su amboac tonanŋenŋ. Ma lau Pilisti mênjsêŋgônŋ êsêacnêj malac tau.

⁸ Ŋageleŋ lau Pilisti sebe sêjanŋo ŋacmatê nêj gêj siŋŋa su ma têtap Saul to nê latui têtêac nêj ŋawêlêlanŋ sa sêc lôc Gilboa.

⁹ Êsêac dêdim Saul gêsutêkwa gêŋgic ma sêjanŋo ênê laukasap su, go sêsakinŋ lau jaenŋ sêjac laoc Pilisti nêj gamênŋ samucgenŋ gebe sêsôm ŋawae ŋajam tonanŋ lasê êndêj nêj anôtôi to lau sêŋô.

¹⁰ Êsêac tetoc Saulnê laukasap gêc anôtôo jaba Astarot nê lôm dabunŋ ma sêjac ênê ŋawêlêlanŋ tôŋ genkaleŋ malac Betsan ŋatunbôm.

¹¹ Ma gêdêj lau Jabes-Gilead sêŋô biŋ, taŋ lau Pilisti sêgôm gêdêj Saul nanŋ ŋawae

¹² êsêacnêj lau ŋaclai samob dêdi ma sêsêlêŋ gêdêj gêbêc jasêkôc Saul to nê latui nêj ŋawêlêlanŋ su anŋa Betsan ŋatunbôm ma sêkôc sêmênŋ malac Jabes, go sêkêj ja genŋ.

¹³ Ma sêkôc êsêacnêj ŋatêkwa jasêsunŋ enj gêc ka kamem anŋa Jabes ŋalabu ma sêjam dabunŋ mo bêc 7.

Samuelnê Buku Kêtu Luagêcya

Samuelnê Buku Kêtu Luagêcya gêjac têku miñ, tañ kêsêp buku namataña. Dawid kêtu kiñ ma gêjam gôliñ gamêñ Judaña gêmuy (môkêlatu 1-4) e kêtu lau Israel samob nêñ kiñ (môkêlatu 5-24). Dawid gêjac siñ gêdêñ nê ñacjo gebe êngôm nê gamêñ kiñña esewec. Ênê ñacjo ñamaken sêmoa lau Israel ñalêlôm, ñamaken sêmoa gamêñ ñamagêña. Buku tonec gêjac miñ Dawidnê siñ tonañ ñabiñ, mago buku tau gêwa Dawidnê biñ ñagêdô sa gêwiñ. Eñ ñac gêdêñ, tañ kêkêñ gêwiñ Anôtô ma gêjam sakin eñ toné ñalêlôm samucgeñ. Nê lau têtac gêwiñ eñ ma tetoc eñ sa. Mago buku tonec gêsan Dawidnê biñ, tañ kêlênsôn to kêkêñ wapac eñ nañ, auc atom amboac tonanğen Kêsêp ñasawa eñ têtac ñandan to têtac ñakalac ma ketoc tau sa. Tagen gêdêñ tañ Anôtônê propete Natan kêtoc ênê sec gêdêñ eñ nañ, eñ geoc nê keso lasê ma kêsô Apômtaunê mêtoc ñalabu.

Lau Israel sê taên ênê lêñ to kôm ñanô e kêtu ñamu gêdêñ tañ gêñwapac kêkônin êsêac nañ, êsêac sêkêñ maten kiñ ten, tañ êsa anğa Dawidnê gôlôacnêñ ma êtôm eñ tau. Êsêac taên kêka Dawidnê latu ten.

Dawid gêñô Saul gêmac êndu ñawae

¹ Saul gêmac êndu su ma Dawid kêku lau Amalek tulu. Eñ gêmu gêmên mênğêmoa Siklag bêc luagêc.

² Ma gêdêñ bêc kêtu têlêacña ñac ten mênğêo lasê anğa Saulnê siñwaga nêñ toné ñakwê gêngic ma kekop gi eñ môkêapac. Gêdêñ tañ eñ gêo lasê gêdêñ Dawid nañ, ñac tau gêu tau gêc nom ma ketoc eñ sa.

³ Dawid kêtu kênac eñ gebe “Gômôên anğa ondoc.” Tec eñ gêjô ênê biñ gebe “Aê gaêc anğa Israelnêñ siñwaga nêñ, tec gamêñ.”

⁴ Ma Dawid kêsôm gêdêñ eñ gebe “Biñ amboac ondoc. Ôsômman.” Ma eñ kêsôm gêdêñ Dawid gebe “Siñwaga sêc su anğa siñmala ma ñacjo sêjac taêsam êndu. Saul agêc latu Jonatan sêmac êndu amboac tonanğen.”

⁵ Go Dawid kêtu kênac ñac matac tau, tañ kêkêc ñawae gêmên nañ gebe “Saul agêc Jonatan sêmac êndu ñawae kêtap aôm sa ñalêñ amboac ondoc.”

⁶ Ñac matac gêjô ênê biñ gebe “Aê tauc gamoa lôc Gilboa gamoa ma galic Saul gesen guñ tau tôn ña nê kêm kêkô ma ñacjonên kareta to lau, tañ sênğôn hos ñaô nañ, sêkapiñ eñ sa.

⁷ Gêdêñ tañ eñ kêkac tau ôkwi nañ, gêlic aê ma gêmôêc aê. Aê gajô eñ awa gebe ‘Aê tec gamoa.’

⁸ Eñ kêtu kênac aê gebe ‘Aôm asa.’ Ma aê gajô eñ awa gebe ‘Aê ñac Amalek ten.’

⁹ Go eñ kêsôm gêdêñ aê gebe ‘Ômôên ma ônac aê êndu. Matocanô kêtu talô su, tagen matoc jali gamoa.’

¹⁰ Amboac tonañ aê katu gasuc eñ jagajac eñ tomatêgen gebe aê kajala gebe eñ oc êmoa atom. Go aê kakêc sunsun kiñña su anğa môkêapac ma joc anğa lêmadambê tec kajon gadên aôm, ñoc apômtau gamên.”

¹¹ Go Dawid lêma kêsêp nê ñakwê ma kêkac gêngic ma lau samob, tañ sêmoa sêwiñ eñ nañ, sêgôm amboac tonanğen.

¹² Ma sêpuc tanjiboa sa ma têtan to sêjam dabun mo e oc jakêsêp kêtu Saul agêc nê latu Jonatan ma Apômtaunê lau Israel, tañ siñ gesen êsêac su nañña.

¹³ Ma Dawid kêsôm gêdêñ ñac matac, tañ kêkêc ñawae gêmên nañ gebe “Aôm anğa ondoc.” Ma eñ gêjô eñ awa gebe “Ñac jaba Amalek ten latu aê, mago gamoa nêñ gamên.”

14 Go Dawid kêsôm gêdêj enj gebe “Amboac ondoc tec kôtêc taôm atom ma lêmam kêpi Apômtaunê ñac, tañ geñ oso enj nañ, ma gôjac enj êndu.”

15 Go Dawid gêmôêc lau matac nêj ñac tenj gêmêj ma kêsôm gebe “Ôna, ônac enj êndu.” Amboac tonañ enj jagêjac ñac Amalekña tonañ e gêmac êndu.

16 Dawid kêsôm gêdêj enj gebe “Nêm dec êpi aôm taôm gebe aôm taôm kôkic nêm binj ña taôm awamsuñ gêdêj tañ kôsôm gebe ‘Aê gajac Apômtaunê ñac, tañ geñ oso enj nañ êndu nañ.’ ”

Dawid kêtañ tañiboa kêtû Saul agêc Jonatanña

17 Go Dawid gêga wê tañiboaña tonac kêpi Saul agêc latu Jonatan

18 ma kêjatu gebe têndôj wê tau êndêj lau Juda ma teto kêsêp Jasarnê buku.

19 “Ojae Israel, sêjac nêm waem êndu gêc nêm lôc ñaô.
Ojae, nêm siñsêlêc ñactêkwa sêjanagoc.

20 Asôm lasê anja Gat atom
ma anac miñ anja Askalon ñamalacluj atom
gebe lauo Pilisti têtû samuc atom
ma lau samuc latuñio sênam lasê atom.

21 “Amac lôc Gilboa, manij to kom
êpi amac atom, atu gamêj gasañ.
Gebe sesen siñsêlêcnê lautuc ñadabuñ su
ma señ oso Saulnê lautuc ña niptêkwi kêtiam atom.

22 “Jonatannê sôb keso ñacjo atomanô
ma Saulnê siñ gêjam kôm ñaôma atom.
Gêjac lau siñsêlêc popoc
mã gesen ñacjo su.

23 “Saul agêc Jonatan têtac gêwiñ tañ to sêlic tañ ñajam
sêmoa maten jali sêwiñ tañ ma sêmac êndu sêwiñ tañ amboac tonañen.
Sêlêti ñagaô kêlêlêc momboañ gêlôb
ma nêj ñaclai kêlêlêc lewe nêj su.

24 “O amac Israel latuñio, atan êtu Saulña
gebe enj kêkêj ñakwê asôsamuc ñajam-ñajam gêdêj amac ma kêkêj gêlôn gold
geñ kalen nêm ñakwê.

25 “Ojae, lau ñactêkwa sêjana anja siñ ñalêlôm.
Sêjac Jonatan êndu tomatêgenj gêc lôc ñaô.

26 “O teocenec Jonatan, atêc gêmô aê kêtû aômña.
Ojae, ñoc gêjenec.
Nêm têtac gêwiñ aêña kêmoasiñ aê ñanôgenj
kêlêlêc lauo têtac gêwiñ aêña su.

27 “Ojae, siñ gesen lau ñactêkwa su ma nêj laukasap gêjana.”

2

Dawid kêtû kinj Judaña

1 Tonañ su, go Dawid kêtû kênac Apômtau gebe “Aê oc Japi najangôn malac Judaña tenj me masi.” Apômtau gêjô ênê binj gebe “Ôna.” Dawid kêtû kênac kêtiam gebe “Jana malac ondoc.” Ma Apômtau gêjô enj awa gebe “Ôna Hebron.”

² Amboac tonañ Dawid gêwiñ nê awêlagêc Ahinoam anğa Jesrel agêc Nabalnê awêtuc Abigail anğa Karmel jakêpi Hebron.

³ Dawid kêkôc lau, tañ sêmoa sêwiñ eñ nan, to nêñ gôlôac sêwiñ jasêngôñ malac Hebron ñagamêñ ñagêdô.

⁴ Go ñacwaga Judaña sêmêñ ma señ oso Dawid kêtü gôlôac Judaña nêñ kiñ anğa tonañ.

Ñawae gêdêñ Dawid gêmêñ gebe lau Jabes-Gilead sêsuñ Saul su.

⁵ Tec Dawid kêsakiñ biñ tonec gêdêñ êsêac gebe “Apômtau ênam mec amac gebe têtac gêwiñ nêñ natau Saul amboac tonañ ma asuñ eñ.

⁶ Apômtau êtôc nê têtac gêwiñ tengeñña êndêñ amac to taê walô amac ma aê gabe jamoasiñ amac amboac tonañgeñ êjô gêñ, tañ amac agôm nan.

⁷ Ma galoc têtac êpa su ma awa taôm sa amboac ñacgeñ. Gebe nêñ natau Saul gêmac êndu su ma lau Juda señ oso aê gebe jatu êsêacnêñ kiñ.”

2:8–4:12 Saulnê siñwaganêñ kasêga Abner kêkêñ Saul latu Isboset kêtü kiñ anğa gamêñ gêmu kêpiña. Siñ kêsa ma lau Israel nêñ gôlôacmôkê, tañ sêngôñ gamêñ gêmu kêpiña to êsêac, tañ sêngôñ gamêñ gêmu kêsêpña nan, sêjac tañ. Siñ gesen Abner agêc Isboset su, tec Dawid kêtü gamêñ samucgeñ ñakiñ Eñ gêbiñ gamêñ Israelña to gamêñ Judaña tôñ sêpi tagen.

5

Sêkêñ Dawid kêtü Israel samob nêñ kiñ

¹ Go Israelnêñ gôlôacmôkê samob sêô lasê gadêñ Dawid anğa Hebron ma sêsôm gêdêñ eñ gebe “Aêacma ñatê ñagêdô aôm.

² Gêmuñña gêdêñ tañ Saul kêtü kiñ nan, aôm gôwê lau Israel kêtü siñña sêja ma kôkôc êsêac sêmu sêmêñ kêtiam. Ma Apômtau kêsôm gêdêñ aôm gebe ‘Aôm oc ôtu aêñoc lau Israelnêñ gejobwaga ma ôtu êsêacnêñ gôliñwaga.’ ”

³ Go lau Israelnêñ kasêga samob sêô lasê gêdêñ kiñ anğa Hebron ma kiñ Dawid kêmoatiñ poac gêwiñ êsêac anğa Hebron semoa Apômtau lanônem, go señ oso Dawid kêtü kiñ Israelña gêwiñ.

⁴ Dawidnê jala kêtü 30 ma kêtü kiñ. Ma eñ gêjam gôliñ êsêac jala 40.

⁵ Eñ kêtü kiñ Judaña anğa Hebron kêtôm jala 7 ma ajôn 6 ma anğa Jerusalem eñ kêtü Israel to Juda samobnêñ kiñ kêtôm jala 33.

Dawid kêku Jerusalem tulu

⁶ Kiñ to nê lausiñ sêja Jerusalem gebe sênac lau Jebus, tañ têtü malac natau nan. Êsêac sêsôm geden Dawid gebe “Aôm ôsô tonec ômôêñ atomanô, lau matenpec to puliñ oc sêkô aôm auc.” Biñ tonañ ñam gebe Dawid oc êku malac tulu atomanô.

⁷ Mago Dawid kêku malac totuñbôm ñajaña tulu, tec sêsam malac tau gebe Dawidnê malac.

⁸ Gêdêñ bêc tonañ Dawid kêsôm gebe “Ñac tañ êsêli êsô gasuc buña naênac lau Jebus ma enseñ lau puliñ to matenpec Dawid gedec ñanôgeñ nan su, go êtu ñac ñamataña.” Kêtü tonañña sêsôm biñ tonec sêmoa gebe “Matenpec to puliñ oc sêsô Apômtaunê andu atom.”

⁹ Dawid gêngôñ malac totuñbôm ñajaña tau ma kêsam gamêñ tau gebe Dawidnê malac. Eñ kêkwê malac tau kêgigen gêjam m anğa Milo ma kêsô gêja.

¹⁰ Amboac tonañ Dawidnê ñaclai kêpi ec-kêpi ec gebe Apômtau lausiñ undambêña nêñ Anôtô gêmoea gêwiñ eñ.

Kiñ Hiram ketoc Dawid sa

¹¹ Lau Tirus nêñ kiñ Hiram kêsakiñ lau jaenña gêdêñ Dawid. Eñ kêsakiñ kaseda to kamunda ma sêsap-pocwaga ma sêkwê Dawidnê andu.

¹² Tec Dawid kêjala gebe Apômtau kêkêñ enj kêtú kiñ Israelña binñanôgenj-ma ketoc ênê gôlinj kiñña sa kêtú ênê lau Israelña.

Dawidnê latuio to ñac, tañ teneñi sêkôc êsêac anja Jerusalem nanj

¹³ Gêdêñ tañ Dawid gêwi Hebron sinj jagêñgônj Jerusalem nanj, enj gêjam lauo ñagêdô mênjsêwiñ, tec sêkôc ênê latuio to ñac ñagêdô.

¹⁴ Latui tañ teneñi sêkôc anja Jerusalem nanj, nêñ ñaê tonec Samua agêc Soba ma Natan agêc Salomo

¹⁵ ma Ibkar agêc Elisua ma Nepeg agêc Japia

¹⁶ ma Elisama agêc Eliada ma Elipelet.

Dawid kêku lau Pilisti tulu

¹⁷ Gêdêñ tañ lau Pilisti sêñô gebe señ oso Dawid kêtú kiñ Israelña nanj, lau Pilisti samob sêwê sêpi sêja gebe sêkôc Dawid tôñ. Mago Dawid gêñô binj tau ñawae ma kêsêp jagêñgônj malac totunbôm ñajaña tau.

¹⁸ Lau Pilisti sêô lasê gaboañ Repairim ma sêñgônj gamêñ aucgenj.

¹⁹ Go Dawid kêtú kênac Apômtau ma kêsôm gebe “Aê oc japi jandêñ lau Pilisti jana ma aôm ôkêñ êsêac sêsêp aê lemoc me masi.” Ma Apômtau gêjô enj awa gebe “Aec, ôpi ôna, gebe aê oc jakêñ lau Pilisti sêsêp aôm lêmam binñanôgenj.”

²⁰ Amboac tonañ Dawid gêô lasê Bal-Perasim ma kêku êsêac tulu anja tonañ. Go enj kêsôm gebe “Apômtau gêjac ñoc ñacjo gêmuj aê amboac bu kêsap lêndanj.” Kêtú tonañña sêsam gamêñ tonañ gebe Bal-Perasim (Apômtau kêku tulu).

²¹ Lau Pilisti sêwi nêñ anôtôi gwam sinj sêc tonañ ma Dawid to nê lau sêkôc sa ma sêc sêja.

²² Go lau Pilisti sêpi jasêô lasê gaboañ Repairim kêtiam ma sêñgônj sêjam gamêñ aucgenj.

²³ Gêdêñ tañ Dawid kêtú kênac Apômtau kêtiam nanj, Apômtau gêjô enj awa gebe “Ôpi ôna atom. Ômbuc ômoa êsêac dêmôêñmunagenj ma ônac êsêac anja gamêñ, tañ kêkanônj ka môsê kêkô nanj.

²⁴ Ma embe ôñô lau sêsêlêñ ñakicsêa anja ka lôlôcña, go ôlêti gebe êndêñ tonañ Apômtau êsêlêñ êmuj aôm gebe ênac Pilisti nêñ lausinj.”

²⁵ Dawid gêgôm kêtôm Apômtau kêjatu enj ma gêjac lau Pilisti anja Geba e gêdêñ Geser.

6

Dawid kêkôc poac ñakatapa gêmêñ Jerusalem

¹ Tonañ su, go Dawid kêkac Israelnêñ laumata sinjña 30,000 sa kêtiam.

² Dawid gêdi gawinj lau samob tonañ gêja malac Bal-Juda gebe êkôc Anôtônê poac ñakatapa, tañ sêsam lausinj undambêña nêñ Apômtau, tañ gêñgônj kerub ñaô nanj, nê ñaê kêpi nanj.

³ Êsêac tetoc Anôtônê poac ñakatapa kêkô kareta wakuc teñ ñaô ma sêkôc sêsa anja Abinadabnê andu, tañ kêkô gamêñ ñabau nanj, ma Abinadab latuagêc Usa agêc Ahio sêjam gôlinj kareta tau.

⁴ Usa kêsêlêñ gêwiñ poac ñakatapa ma Ahio kêsêlêñ gêmuj.

⁵ Dawid to lau Israel samob têtê wê toôlinj walôgenj sêmuj Apômtau ma sêjam wê ma sêjac gêñ wêña togam ma sekolonj gegob ma sêjac dauc ma onj.

⁶ Gêdêñ tañ êsêac jasêô lasê Nakonnê sêka polom ñamala nanj, bulimakao sêka selelec, tec Usa kêmetôc lêma jakêpuc Anôtônê poac ñakatapa tôñ.

⁷ Go Apômtau têtac ñandanj gêdêñ Usa ma gêjac enj gebe kêmetôc lêma gêdêñ Apômtaunê poac ñakatapa.

⁸ Dawid têtac nandan kêtü Apômtau kêkac Usa su amboac tonanjen, tec sêsam gamênj tau gebe Peres-Usa e mêngêdênj galoc.

⁹ Gêdênj bêc tonan Dawid kêtêc Apômtau ma kêsôm gebe “Apômtaunê poac nkatapa êndênj aê êmênj amboac ondoc.”

¹⁰ Tec Dawid gedec gebe Apômtaunê poac nkatapa êna ênê malac, ma kêkôc katapa tau kêsô Obed-Edom anja malac Gat nê andu gêja.

¹¹ Amboac tonan Apômtaunê poac nkatapa kêkô Obed-Edom nê andu anja malac Gat kêtôm alônj têtêac. Ma Apômtau gêjam mec Obed-Edom to nê gôlôac samucjen.

¹² Ma êsêac sêsôm njawae gêdênj kinj Dawid ma sêsôm gebe “Apômtau gêjam mec Obed-Edom nê gôlôac to nê gênj samob kêtü Anôtônê poac nkatapanja”, tec Dawid gêja jakêkôc Anôtônê poac nkatapa totêtac njamjen anja Obed-Edom nê andu gêmênj taunê malac.

¹³ Gêdênj tanj lau sêbalanj katapa sa ma sêu enkainj sêsêlênj kêtü dim 6 nanj, Dawid kêkênj bulimakao kapoac tenj ma domba tonalêsi tenj kêtü da.

¹⁴ Ma Dawid kêtê wê to nê njalêlôm samucjen gêmuj Apômtau. Enj kêjandinj obo dabunjen.

¹⁵ Dawid to lau Israel samob sêkôc Apômtaunê poac nkatapa sêmênj njalênj amboac tonanj sêjam lasê to sêjac dauc kêtanj toôndujen.

¹⁶ Gêdênj tanj Apômtaunê poac nkatapa mêngêô lasê Dawidnê malac nanj, Saul latuo Mikal gêjam tuc kêsâ katam saunj ma gêlic kinj Dawid kêtê wê gêboanj-gêboanj gêmuj Apômtau, tec enj kêpêc gêdô enj gêc lêlômjen.

¹⁷ Sêkôc Apômtau nê poac nkatapa mênjsêsô becobo, tanj Dawid gê nanj, ma tetoc kakô njamala. Ma Dawid kêkênj daja to dawama gêdênj Apômtau.

¹⁸ Kêkênj daja to dawama tonanj su acgom, go gêjam mec lau gêjam Apômtau, lausinj undambênja nênj Anôtô lanjô,

¹⁹ gogco kêsôm njabinj ma sêjac sam polom tenj ma bôc njagêdô tenj ma polom njakana tenj gêdênj lau Israel nênj lauo to njac kêtômjen. Su, go lau samob sec êlinj-êlinj sêmu sêja nênj gamênj kêtiam.

²⁰ Dawid gêmuj gêja nê andu amboac tonanjen gebe ênam mec nê gôlôac. Go Saul latuo Mikal kapuc enj tôn-tôn ma kêsôm gebe “Ocsalô tonec Israelnênj kinj kêtaka tau sa njamanô. Enj kêsêlênj toôli njômagenj gêmoa nê sakinjwaganênj sakinjwagao njalêlôm tomaja gêbacjen kêtôm njac njôma tenj.”

²¹ Dawid gêjô Mikal awa gebe “Aê katê wê gebe jatoc Apômtau sa. Enj kêjalinj aê sa gajô aôm tamam ma gajô ênê gôlôac samob. Enj kêkênj aê katu ênê lau Israel nênj kinj. Aê oc jatê wê to jatoc Apômtau sa jamoa.

²² Ma aê oc jakôninj tauc êlêlêc galocnja e jalic tauc amboac genj njôma. Mago njapalêo, tanj aôm kôsôm binj kêpi êsêac nanj, oc tetoc aê sa.”

²³ Ma Saul latuo Mikal kêkôc njapalê tenj atom e gêmâc êndu. *

7

Anôtô kêmoatinj poac gêdênj Dawid

¹ Gêdênj tanj Apômtau kêkênj kinj nê njacjo sêsô enj njalabu nanj, kinj tau kêtêwanj tau gêngônj nê andu.

² Ma kinj kêsôm gêdênj propete Natan gebe “Ôlic acgom, galoc aê ganjônj andu kaseda tonec, mago Anôtônê poac nkatapa kêkô becobogenj.”

³ Ma Natan kêsôm gêdênj kinj gebe “Njam, ôna ma ôngôm gênj samob, tanj gêc nênj njalêlôm nanj, njanô êsa gebe Apômtau gêmuj aôm.”

⁴ Mago gêdênj gêbêc tonanjen Apômtau gêsuj binj gêdênj Natan ma kêsôm gebe

* **6:23:** Peres-Usa njam “kêkac su”.

⁵ “Ôna ma ôsôm êndêñ ñoc sakinwaga Dawid gebe ‘Apômtau kêsôm amboac tonec gebe Aôm gobe ôkwê andu tenj êtu aê janğônña me.

⁶ Gêdêñ tanj aê gawê lau Israel anğa Aiguptu sêpi sêmêñ e mênğêdêñ galoc nan, aê ganğôn andu tenj ñalêlôm atomanô. Aê gajac laoc gamênğen ma ganğôn becobogen kêtü ñoc andu.

⁷ Amboac ondoc gêdêñ ñasawa samob, tanj gajac laoc gamên gawiñ lau Israel nan, aê kasôm biñ tenj gêdêñ Israelnên gôliñwaga, tanj kajatu êsêac gebe sejob ñoc lau Israel nan, nêñ tenj gebe Amac akwê andu kasedanña tenj êtu aêña atom, kasôm me masi.’

⁸ Ma galoc aôm ôsôm êndêñ ñoc sakinwaga Dawid gebe Lausiñ undambêña nêñ Apômtau kêsôm gebe ‘Aôm gojob domba gômoa gamên wale-wale, tec aê kakôc aôm su gebe ôtu ñoc lau Israel nêñ gôliñwaga.

⁹ Ma aê gamoa gawiñ aôm anğa gamên samob, tanj kôsêlêñ kôsa nan, ma gaseñ nêñ ñacjo samob su gamuñ aôm ma gabe jakêñ aômnêm ñaê êtu kapôêñ êtôm lau kapôêñ nomña nêñ.

¹⁰ Ma aê jajaliñ gamên tenj sa êtu ñoc lau Israelña ma oc jasê êsêac sêsêp gebe êtu êsêacnêñ gamên sênğônña ma ñacjo sêlênsôn êsêac êtiam atom, ma lau ñaclai sec sêkônin êsêac êtôm sêgôm gêdêñ gêmunña êtiam atom.

¹¹ Sêgôm gêdêñ tanj aê kakêñ gôliñwaga sêjam gôliñ ñoc lau Israel nan. Aê oc jakêñ nêñ ñacjo sêsô aôm ñalabu ma ôngôn tomalô. Apômtau gêjac mata gêdêñ aôm gebe enj tau oc êmboa nêñ gôlôac sa.

¹² Nêñ têm embe êmbacnê ma ônêc nêñ bêc ôwiñ tamami, nan oc jakêñ latôm, tanj mênêsa anğa aôm nan, êjô aôm su, ma oc janac dabiñ ênê gamên kiñña.

¹³ Enj oc êkwê andu tenj êtu ñoc ñaêña ma jakêñ ênê lêpôn kiñña êkô enden tônğen.

¹⁴ Aê oc jatu enj tama ma enj êtu aê latuc. Enj embe êngôm sec aê oc jamêtôc enj êtôm tama tenj kêmêtôc latu.

¹⁵ Mago aê oc jakôc ñoc moasiñ su anğa ênê êtôm kakôc su anğa Saul, tanj katu kiñ gêmun aôm nan atom.

¹⁶ Tagen aômnêm gôlôac to nêñ gôliñ kiñña êmoa aê lanğcnêmña tenğen ma tenğen. Ma nêñ lêpôn kiñña êkô enden tônğen.’ ”

¹⁷ Natan kêsôm biñ samob, tanj Anôtô geoc lasê gêdêñ enj nan gêdêñ Dawid.

Dawidnê mec danğenña

¹⁸ Go kiñ Dawid kêsô lômbec jagênğôn Apômtau lanğnêmña ma keten mec gebe “O Apômtau Anôtô, aê asa ma ñoc gôlôac asa tec gôwê aê e mênğêdêñ tonec.

¹⁹ Mago moasiñ tonan, aôm Apômtau Anôtô, gôlic amboac kêtôm su atom, tec kêsôm biñ, tanj oc mênêsa êtu ñamu nan, kêpi nêñ sakinwaganê gôlôac gêwiñ. O Apômtau Anôtô, aôm kôtôc gôlôac to gôlôac, tanj ocgo mênêsa nan gêdêñ aê.

²⁰ O Apômtau Anôtô, aê oc jasôm asagenj êwiñ. Aôm taôm kôjala nêñ sakinwaga.

²¹ Aôm gôgôm gênșêga samob tonan ñai kêtü biñ, tanj gôjac mata nan, ma katu nêñ ñalêlôm kékac aômña gebe ôsôm gên tau lasê êndêñ nêñ sakinwaga aê jajala.

²² O Apômtau Anôtô, aôm ñac kapôêñanô ma tenj kêtôm aôm gêmoa atom. Anôtô tenj gêmoa atom, aôm taômğen, kêtôm biñ samob, tanj aêac anğô kêsô aêac tanğen suñ nan.

²³ Ma lau nomña ondoc têtôm aômnêm lau Israel, tanj anôtô tenj gêjam êsêac kêsî gebe têtü ênê lau nan, ma êwaka taunê ñaê sa to êngôm gênșêga to gênğtalô êtu êsêacña. Ma êtiñ lau to nêñ anôtôi jaba su êmuñ nê lau.

24 Mago aôm kôkêñ lau Israel têtù nêñ lau gedenj tòngeñ ma aôm, Apômtau, kôtu êsêacnêñ Anôtô.

25 “O Apômtau Anôtô, galoc ôkêñ biñ, tañ gôjac mata kêpi nêñ sakiñwaga to nê gôlôac nañ, êtu tòn endenj tòngeñ, ma ôngôm gêñ, tañ kôsôm nañ ñanô êsa.

26 Go aôm nêñ ñaê oc êtu kapôêñ endenj tòngeñ ma sêsôm gebe ‘Lausij undambêña nêñ Apômtau katu Israel nêñ Anôtô.’ Ma nêñ sakiñwaga Dawid nê gôlôac sêmoa aôm lañôm nêñgeñ.

27 Gebe aôm, lausij undambêña nêñ Apômtau, Israelnêñ Anôtô, goc biñ lasê gêdêñ nêñ sakiñwaga ma kôsôm gebe ‘Aê oc jamboa nêñ gôlôac sa’, tec nêñ sakiñwaga aê têtac kêpa su e kateñ mec tonec gêdêñ aôm.

28 “Ma galoc, o Apômtau Anôtô, aôm taômgeñ Anôtô ma nêñ biñ kêtù biññanô. Aôm gôjac mata biñ ñajamanô tonec gêdêñ nêñ sakiñwaga.

29 Amboac tonañ ôlic ñajam ma ônam mec nêñ sakiñwaga nê gôlôac gebe sêmoa aôm lañôm nêñgeñ endenj tòngeñ, gebe aôm Apômtau Anôtô kôsôm biñ tau ma nêñ mec êpi nêñ sakiñwaga nê gôlôac endenj tòngeñ.”

8:1-18 Dawid kêku lau-m ñagêdô, tañ semoa Israel ñamagê nañ, tulu ma kêtù lau Israel samob nêñ kiñ.

9

Dawid kêmoasiñ Mepiboset

1 Ma Dawid kêtù kênac gebe “Saulnê gôlôac nêñ teñ gêmôa gebe jamoasiñ eñ êtu Jonatanña me masi.”

2 Saulnê gôlôac ñasakiñwaga teñ gêmôa, nê ñaê Siba. Êsêac sêmôêc eñ gêdêñ Dawid gêmêñ. Ma kiñ tau kêtù kênac eñ gebe “Aôm Siba me.” Ma eñ gêjô kiñ awa gebe “Nêñ sakiñwaga tec gamoa.”

3 Ma kiñ kêsôm gebe “Saulnê gôlôac nêñ teñ gêmôa gebe jatôc Anôtônê moasiñ êndêñ eñ me masi.” Go Siba gêjô kiñ awa gebe “Jonatannê latu teñ tec gêmôa. Eñ akaiñ lulugeñ kêtù palê gêñgôn.”

4 Kiñ kêsôm gêdêñ eñ gebe “Eñ gêmôa ondôc.” Ma Siba gajô kiñ awa gebe “Eñ gêñgôn Amiel latu Makir nê andu anga malac Lodabar.”

5 Go kiñ Dawid kêsakiñ lau jasêkôc eñ anga Amiel latu Makir nê andu anga Lodabar sêmêñ.

6 Ma Saul latu Jonatan nê latu Mepiboset gêdêñ Dawid gêmêñ ma gêu tau jagêc eñ lañônêñ ma ketoc eñ sa. Ma Dawid kêsôm gebe “Mepiboset”. Ma eñ gêjô awa gebe “Aec, nêñ sakiñwaga aê tec gamoa.”

7 Dawid kêsôm gêdêñ eñ gebe “Ôtêc taôm atom gebe aê gabe jamoasiñ aôm êtu tamam Jonatanña. Ma aê oc jakêñ dêbôm Saulnê nom samob endenj aôm êtiam. Ma aôm oc ôniñ gêñ anga aêñoc tebo ñapan.”

8 Ma Mepiboset kêpôn aduc ma kêsôm gebe “Nêñ sakiñwaga aê asa tec gobe ônam jaom aê, tañ katôm kêam ñamatê teñ nañ.”

9 Go kiñ gêmôêc sakiñwaga Siba ma kêsôm gêdêñ eñ gebe “Saulnê gêñ samob to nê gôlôacnêñ gêñlênsêñ samob aê kakêñ gêdêñ nêñ ñatau latu.

10 Aôm to nêñ latômi ma nêñ sakiñwaga anam kôm êtu eñña ma akôc ñanô amêñ gebe nêñ ñatau nê gôlôac têtap nêñ gêñ sêniñña sa, mago nêñ ñatau latu Mepiboset oc êniñ gêñ anga aêñoc tebo ñapan.” Siba latui 15 ma nêñ sakiñwaga 20 sêmoa.

11 Go Siba kêsôm gêdêñ kiñ gebe “Nêñ sakiñwaga oc êngôm gêñ samob, tañ ñoc apômtau kiñ kêjatu nañ.” Amboac tonañ Mepiboset geñ gêñ anga Dawidnê tebo kêtôm kiñnê latui nêñ teñ.

12 Mepiboset latu saun teñ gêmôa, ênê ñaê Mika. Ma samob, tañ sêngôn Sibanê andu nañ, têtù Mepibosetnê sakiñwaga.

¹³ Amboac tonan Mepiboset gëngôn Jerusalem gebe en gen gën anga kinên tebo napan. Ma en akain lulugen kêtû palê.

10:1-19 Dawidnê sinwaga toton-toton sêku lau Amon to lau Suria tulu.

11

Dawid agêc Batseba

¹ Ockêsa kédabin, kinên têm sênac sinna mênkêsa. Tec Dawid kêsakin Joab to nê sakinwaga ma lau Israel samob jasesen lau Amon nê nom su ma sêgi malac Raba auc. Mago Dawid gacgen gêmoa Jerusalem.

² Nakêtula ten Dawid gadi anga nê mê ma kêsêlên gêmoa nê andu nêsalôm tapa-tapa naô. Gêdên tonan Dawid gêlic awê ten gêlin bu. Ma awê tau najamanô.

³ Tec Dawid kêsakin lau gebe têtû kênac awê tonan nê nam. Ma nac ten gêwa sa gêdên en gebe “En Eliam latuo Batseba, nac Hetna Uria nê awê.”

⁴ Go Dawid kêsakin lau gebe sêkôc en sêmên. Tec sêkôc en dêdên Dawid sêja ma en gêc gêwin en. Gêdên tonan awê tau gêlin busenom su ma kêtû selec. Go gêmu gêja nê andu kêtiam.

⁵ Awê tau taê, tec kêsakin bin ma kêsôm gêdên Dawid gebe “Aê taêc tec gamoa.”

⁶ Amboac tonan Dawid kêsakin bin gêdên Joab gebe “Ôsakin nac Hetna Uria êndên aê êmên.” Ma Joab kêsakin en gêja.

⁷ Gêdên tan Uria mêngeô lasê geden Dawid nan, Dawid tau kêtû kênac en gebe “Joab gêgôm asagen ma lau samob sêmoa najam me masi. Ma sin nabin amboac ondoc.”

⁸ Su, go Dawid kêsôm gêdên Uria gebe “Ôna nê andu ma ôkwasi amkain.” Uria kêsa anga kinên andu gêja, go kin kêsakin moasin ten kêdaguc en.

⁹ Mago Uria gêja nê andu atom. En gêwin nê nataunê sakinwaga nagêdô gêc bêc gêc kinên andu nasacgêdô.

¹⁰ Êsêac sêjac min bin tau gêdên Dawid ma sêsôm gebe “Uria gêja nê andu atom.” Tec Dawid kêtû kênac Uria gebe “Aôm kôsêlên intêna balin. Kêtû asagenja gôja nê andu atom.”

¹¹ Tagen Uria gêjô Dawidnê bin gebe “Poac nakatapa ma lau Israel to Juda sêngôn becobo ma nac natau Joab to nac nataunê sakinwaga samob sêsa jasêc awêgen ma aê najangôn nac andu, jani to janôm gên ma janêc jawin nac awê me. Aê jatôc lemoc ma jasôm êtu tôn gebe aê oc jangôm gên amboac tonan atomanô.”

¹² Go Dawid kêsôm gêdên Uria gebe “Amboac tonan ômoa ocsalô tonec êwin ma elen oc jawi aôm sin ômu ôna.” Amboac tonan Uria gêmoa Jerusalem bêc tonan ma nagele gêwin.

¹³ Dawid keten en gebe ênin to ênôm gên êwin en ma gêgôm e gên kêjanin en. Mago gêdên gêbêc en gêja nê andu atom, en gêc bêc gêc nê mê gêwin nê nataunê sakinwaga anga andu nasacgêdô.

¹⁴ Gêdên bêbêcgen Dawid keto papia ten gêdên Joab ma Uria kêkôc papia tau gêja.

¹⁵ Ma en keto bin tonec gêc papia tau gebe “Ôkên Uria êkô sinmata, go atain taôm su gebe nacjo sênac en êndu.”

¹⁶ Tec gêdên tan Joab kêgi malac tau auc nan, en kêkên Uria kêkô nasawa, tan en kêjala gebe lau nactêkwa nanô sêkô nan.

¹⁷ Ma lau malacna sêsa jasêjac sin gêdên Joab. Gêdên tonan sêjac Dawidnê sakinwaga nagêdô êndu. Ma nac Hetna Uria gêmac êndu amboac tonangen.

¹⁸ Go Joab kêsakin bin ma gêjac min sin nabin gêdên Dawid.

19 Ma en gêjac biñsu ñac jaenña gebe “Êndên tañ ônac miñ biñ siñña êndên kiñ su nan,

20 kiñ embe têtac ñandan êsa ma êsôm êndên aôm gebe ‘Kêtu asagenña amac atu gasuc jaadabiñ malac gebe anac siñ. Amac ajala gebe sêkô tunbôm ñaô ma oc sêpê amac nec atom me.

21 Asa gêjac. Jerubeset latu Abimelek êndu. Awê tenj kêkôc poc sêlêsa polomña tenj ma kêkô tunbôm ñaô, go kêbaliñ jakêruc enj êndu anja Tebes. Kêtu asagenña amac atu gasuc jaadabiñ tunbôm amboac tonan.’ Kiñ embe êtu kênac biñ amboac tonan, go ôsôm êndên enj gebe ‘Nêm sakiñwaga ñac Hetña Uria gêmac êndu amboac tonanjen.’ ”

22 Amboac tonan ñac jaenña jagêjac miñ biñ samob, tañ Joab kasakiñ enj gebe êsôm nan, êndên Dawid.

23 Ñac jaenña kêsôm gêdên Dawid gebe “Lau tônê sêlêlêc aêac ma sêsa anja malac sêmênj gebe sênac aêac anja awêña. Go aêac ajac êsêac ma alêsuc êsêac dêdên malac ñasacgêdô sêja.

24 Go lau talamña sêkô tunbôm ñaô ma sêpê nêm sakiñwaga ñagêdô êndu. Nêm sakiñwaga ñac Hetña Uria gêmac êndu amboac tonanjen.”

25 Go Dawid kêsôm gêdên ñac jaenña gebe “Ônac Joab têtac tôñ ña biñ tonac gebe ‘Biñ tonan êkênj wapac aôm êlêlêc su atom, gebe siñ gesen ñac tenj galoc ma tenj oc êndên ñasawa tenj. Ônac siñ ñajaña êndên malac tau e ôku tulu su.’ ”

26 Gêdên tañ Urianê awê gênô ñawae gebe nê akwenj Uria gêmac êndu nan, enj kêtanj tanjiboa kêtú nê akwenja.

27 Gêdên tañ kêkac abec su nan, Dawid kêsakiñ ñac tenj jakêkôc Batseba gêmênj ênê andu ma gêjam enj kêtú nê awê ma awê tau kêkôc ênê latu tenj. Mago gên, tañ Dawid gêgôm nan, gêjac Apômtau mataanô ñajam atom.

12

Natan gêbu Dawid

1 Ma Apômtau kêsakiñ propete Natan gêdên Dawid gêja. Enj gêô lasê ma kêsôm gêdên Dawid gebe “Ñac luagêc sêmoa malac tenj. Tenj ñac tolêlôm ma tenj ñac ñalêlôm sawa.

2 Ñac tolêlôm nê domba to bulimakao taêsam ñasac.

3 Mago ñac ñalêlôm sawa nê gên masi, domba ñalatu têna tagenjen, tañ enj gêjam ôli. Ma enj gêlôm nê gên e kêtú kapôênj gêwiñ enj to nê ñapalêo to ñac. Agêc senj to sênôm gaenj kêsêp tagenj ma gêc bêc gêsac enj labum ma ñatau gêlic enj kêtôm latuo tenj.

4 Bêc tenj ñaclenj tenj mêngeô lasê gêdên ñac tolêlôm. Ma ñac tau gedec gebe êkôc taunê domba me bulimakao nêñ tenj gebe êmansañ êtu ñaclenj, tañ jagêô lasê gêdên enj nanña. Mago enj kêkôc ñac ñalêlôm sawa nê domba tagenjen su ma kêmasañ kêtú ñaclenj, tañ gêmênj gêdên enj nanña.”

5 Go Dawid têtac ñandan ñanô gêdên ñac tonan ma kêsôm gêdên Natan gebe “Aê jatôc lemoc êndên Apômtau mata jali gebe ñac, tañ gêgôm gên amboac tonan nanj ênaña.

6 Ma enj oc êjô domba tonan êtu dim aclê, gebe gêgôm gên amboac tonan ma taê walô ñagec gêc enja atom.”

7 Natan kêsôm gêdên Dawid gebe “Ñac tau aôm taômogoc. Apômtau, lau Israel nêñ Anôtô, kêsôm amboac tonac gebe ‘Aê gaenj oso aôm kôtu lau Israel nêñ kiñ ma gajam aôm sa anja Saul lêma.

8 Ma kakênj nêm ñataunê andu gêdên aôm gôwê kaiñ ma ênê lauo toônjen wacsênogôn aôm labômm ñaô to kakênj gôlôac Israel to Juda dêdên aôm. Ma embe tonanj êtôm atom nanjo jakênj gên ñagêdô wacênsac ñaô.

⁹ Aôm lanôm gelo Apômtaunê binj ma gôgôm gêñ sec, tañ gêjac matocanô ñajam atom nanj, kêtû asagenña. Aôm gôjac ñac Hetña Uria ña sinj êndu ma gôjam ênê awê kêtû nêñ awê. Aôm gôjac enj ña lau Amon nêñ sinj êndu.

¹⁰ Amboac tonan sinj tau oc êwê nêñ wakuc sinj atomanô gebe lanôm gelo aê ma kôkôc ñac Hetña Uria nê awê su gebe êtu aômnêñ awê.

¹¹ Tec Apômtau kêsôm gebe 'Ôlic acgom, aê oc jakalem gêñwapac êpi aôm anja aôm taômnêñ gôlôac nêñ. Ma oc jakôc aômnêñ lauo su ma jakêñ êndên nêñ ñac wacbanj aôm ma enj oc ênêc êwiñ nêñ lauo ênêc awêgenj êndên oc êkôgenj.

¹² Gebe aôm gôgôm gêñ tau kelecgenj, mago aê oc jangôm gêñ tonan êndên lau Israel samob sêlic êndênj ocsalô.'

¹³ Go Dawid kêsôm gêdênj Natan gebe "Aê gagôm sec gêdênj Apômtau." Natan gêjô Dawid awa gebe "Amboac tonan Apômtau kêsuc nêñ sec ôkwi, aôm oc ômac êndu atom.

¹⁴ Mago kôsu Apômtau susu ña binj tonan, tec nêñ ñapalê, tañ têna êkôc enj nanj, oc êmac êndu."

¹⁵ Go Natan gêmu gêja nê andu.

Dawidnê latu gêmac êndu

Ma Apômtau gêjac Dawidnê ñapalê, tañ Urianê awê kêkôc nanj, e gêmac gêgôm enj.

¹⁶ Amboac tonan Dawid ketenj Apômtau kêtû ñapalêña ma gajam dabunj mo ma kasô nê balêñ gaja jagêc nom kêtôm gêbêc samob.

¹⁷ Ma ana laumata sêkô sêwiñ enj sebe sêsunj enj sa, mago enj gedec ma genj gêñ gawinj êsêac atom amboac tonanjenj.

¹⁸ Gêdênj bêc kêtû 7ña ñapalê tau gêmac andu. Ma Dawidnê sakinwaga têtêc gebe sêsôm ñapalê gêmac endu ñawae êndênj enj. Êsêac taenj gêjam gebe "Gêdênj tañ ñapalê gêmoa mata jaligenj nanj, aêac tasôm binj gêdênj enj, mago kêkêñ taña aêac atom. Aêac tasôm ñapalê gêmac êndu su ñawae lasê êndênj enj amboac ondoc. Oc moae enj êngôm tau palinj."

¹⁹ Mago gêdênj tañ Dawid gêlic êsêac sêjac binj kesec-kesec gêdênj taunj nanj, enj kêjala gebe ñapalê gêmac êndu su ma kêtû kênac nê sakinwaga gebe "Ñapalê gêmac êndu me." Êsêac sêjô enj awa gebe "Aec, gêmac êndu."

²⁰ Go Dawid gêdi sa anja nom ma gêlinj bu to genj oso ôli ma kêsô ñakwê tenj. Go kêsô Apômtaunê lômbec jaketenj mec. Su, go gêmu gêja taunê andu ma ketenj gêñ taniñña. Tec sêkôc gêñ dêdênj enj jagenj.

²¹ Ma ênê sakinwaga sêsôm gêdênj enj gebe "Gôgôm amboac tonan ñam amboac ondoc. Ñapalê mata jali gêmoa ma gôjam dabunj mo to kôtanj ñanô kêtû enjña. Ma gêdênj tañ ñapalê gêmac êndu su nanj, gôdi sa ma goenj gêñ."

²² Ma enj gêjô êsêac awenj gebe "Gêdênj tañ ñapalê mata jali gêmoa nanj, aê gajam dabunj mo to katanj tanjiboa gebe taêc gêjam amboac tonec gebe 'Asa kêjala Apômtau, oc moae taê walô aê ma êkêñ ñapalê êmoa mata jali.'

²³ Galoc gêmac êndu su, tec janam dabunj mo êtu agenña. Oc jakôc enj êmu êmênj êtiam me. Aê oc jandênj enj jana, mago enj oc êmu êndênj aê êtiam atomanô."

²⁴ Go Dawid gêjam malô nê awê Batseba ma kêsô jagêc gêwiñ enj. Ma enj kêkôc ñapalê ñac tenj ma gê ênê ñaê gebe Salomo. Ma Apômtau têtac gêwiñ enj

²⁵ ma kêsakinj propete Natan gebe ê ênê ñaê gebe Jedidia (ñam gebe Anôtô têtac gêwiñ) kêtû Apômtauña.

12:26-14:20 Dawid kêku lau Amon nêñ malacsêga tulu. Mago Dawidnê gôlôacnênj binj kêlênsônj. Dawid latu Absalom gêjac lasi têna tenjña êndu kêtû gêgôm sec gêdênj Absalom lasio Tamarña. Absalom gêc su jagêmoa gamênj Gesur jala télêac. Joab kêkac Dawid gebe êkalem Absalom êmu êmênj.

14

Dawid agêc Absalom sê sêlêb tauj kêtiam

²¹ Go kiñ kêsôm gêdêñ Joab gebe “Gôlicgac, aê jakêñ êwiñ nêmbiñ, tañ koten nañ. Naôkôc ñac wakuc Absalom êmu êmêñ êtiam.”

²² Ma Joab gêu tau lañôanô gêdêñ nom ma ketoc kiñ sa to gêjam mec en. Ma Joab kêsôm gebe “Ocsalô nêmbiñ sakinwaga aê kajala gebe ñoc ñatau kiñ gêlic aê gajac mataanô ñajam ma kiñ tau gêlôc kêtubiñ, tañ katen nañña.”

²³ Amboac tonañ Joab gêdi gêja Gesur ma kêkôc Absalom gêmu gêmêñ Jerusalem kêtiam.

²⁴ Ma kiñ tau kêsôm gebe “En êngôn taunê andu ma êmoa taunã. En êmêñ êkô aê lañôcnêmña atom.” Tec Absalom gêmoa nê taunã gêngôn ênê andu ma jakêkô kiñ lañônêmña atom.

²⁵ Ñac lañôêjam ten kêtôm Absalom gêmoa Israel ñalêlôm atom. Lañôanô latu-latu ma ôli ñageo gêc atomanô.

²⁶ Gêdêñ tañ jala gêjac pep nañ, en kêkapiñ nê môkêlauñ gebe môkêlauñ ñawapac kêsa. Ma kêkêñ môkêlauñ kêpi dôñ ma gêlic ñawapac kêtôm kiñnê dôñ kilo 2.

²⁷ Ma Absalomnê latui têlêac ma latuo tagen, ñaê Tamar. Awê tonañ awê êjam ñanô.

²⁸ Amboac tonañ Absalom gêmoa Jerusalem jala samuc luagêc ma kêsa kiñ lañônêm ñagec atomanô.

²⁹ Go Absalom kêsakiñ biñ gêdêñ Joab gebe êmêñ ma Absalom êsakiñ en êndêñ kiñ êna. Mago Joab gedec ma gêja atom. Ma en kasakiñ biñ kêtiam kêtubiñ luagêcña, mago Joab gêja atom.

³⁰ Tec en kêsôm gêdêñ nê sakinwaga gebe “Alic acgom, Joabnê kôm gêc kêsi aêñoc kôm ma en kêsê polom kêkô tonañ. Ana ma akêñ ja êniñ kôm tau.” Amboac tonañ Absalomnê sakinwaga sêkêñ ja gen kôm tau.

³¹ Go Joab gêdi gêdêñ Absalom nê andu gêja ma kêsôm gêdêñ en gebe “Aômnêm sakinwaga sêkêñ ja gen aêñoc kôm kêtubiñ agenña.”

³² Absalom gêjô Joab awa gebe “Gôlicgac me, aê kasakiñ biñ gêdêñ aôm gebe Ômôêñ gebe jasakiñ aôm ôndêñ kiñ ôna ma ôtu kênac en gebe ‘Aê gamu gamêñ anã Gesur kêtubiñ agenña. Aê gacgen jamoa tônêmanã oc ñajam êlêlêc. Amboac tonañ ôlôc gebe najakô kiñ lañônêmña ma embe jawê kain biñ ten, go en ênac aê ênduman.’ ”

³³ Go Joab gêdêñ kiñ gêja ma gêjac miñ biñ gêdêñ en. Ma kiñ gêmôêc Absalom. Amboac tonañ en gêdêñ kiñ tau gêja ma gewec lañôanô kêsêp nom gêc kiñ lañônêmña. Ma kiñ kêlêsoñ Absalom alianô.

15

Absalom gêli tau sa gêdêñ Dawid

¹ Tonañ su, go Absalom gêjam ôli kareta to hos ma kêkôc lau 50 gebe sêlêti sêmuñ en.

² Kêtôm têm samob Absalom gêdi gêdêñ bêbêcgen jakêkô intêna kêsi malac ñasacgêdôña. Ma elême ñac ten embe êmêñ gebe êlic kiñ êtu êmêtoç ênê biñ ñasawanã, nañ Absalom oc êmôêc en ma êtu kênac gebe “Aôm anã malac ondoc.” Ma en embe êjô en awa gebe “Nêmbiñ sakinwaga aê anã Israelnêñ tonañ,”

³ go Absalom oc êsôm êndêñ en gebe “Ôlic acgom, nêmbiñ ñajam to gêdêñ, mago kiñnê ñac gebe êñô aômnêm biñña gêmoa atom.”

⁴ Ma Absalom kêsôm gêwiñ gebe “Oe, sêkêñ aê jatu ñacmêtôc anğa gamêñ tonecman, go lau samob, tañ nêñ biñ ênêc nañ, dëndên aê sêmên ma jamêtôc nêñ biñ naêndêngeñ.”

⁵ Ma ñac teñ embe êndambin gebe êpôn aduc êndên en, go Absalom êmêtôc lêma ma êkam en sa to êlêsôp en alianô.

⁶ Absalom gêgôm amboac tonan gêdên lau Israel samob, tañ sêmên gebe kin êmêtôc êsêacnên biñ nañ, ma gêjam lau Israel nêñ ñalêlôm ôkwi gêdên en tau.

⁷ Jala aclê gêjaña, go Absalom kêsôm gêdên kin gebe “Aê jateñ aôm gebe ôlôc gebe jana Hebron ma jañgôm biñ, tañ gajac mata gêdên Apômtau nañ, ñanô êsa.

⁸ Gêdên tañ ganğôn Gesur Aram nañ, nêñ sakinwaga gêjac mata biñ ma kasôm gebe ‘Embe Apômtau êkên aê jamu jana Jerusalem binñanôgeñ, go janam sakin en anğa Hebron.’ ”

⁹ Ma kin tau kêsôm gêdên en gebe “Ôna tobinmalôgeñ.” Amboac tonan Absalom gêdi ma gêja Hebron.

¹⁰ Mago Absalom kêsakin lau jaenña kelecgeñ kêtôm Israelnên gôlôacmôkê samob sêja ma sêsôm gebe “Amac embe anô dauc êtañ, go anam lasê to asôm gebe ‘Absalom kêtü kin anğa Hebron.’ ”

¹¹ Absalom keteñ lau 200 anğa Jerusalem gebe têtü ñacleñ en, tec sêsêlên sêwiñ en. Êsêac sêjam kauc biñ samob tonan ñai ma sêwiñ en tonên ñalêlôm sawa binñageñ sêja.

¹² Gêdên tañ Absalom kêkên da gêmoa nañ, en kêsakin biñ gêja malac Gilo gebe Dawidnê ñac gêwa biñ saña Ahitopel êndên en êmên. Ma biñ sêli taun saña kêtü kapôên ma lau toton-toton sêwiñ Absalom.

Dawid gêwi Jerusalem sin

¹³ Ma ñac jaenña teñ mênğê lasê gêdên Dawid ma kêsôm gebe “Lau Israel nêñ ñalêlôm gêjam tau ôkwi jakêsap Absalom tôn.”

¹⁴ Go Dawid kêsôm gêdên nê sakinwaga samob, tañ sêmoa sêwiñ en anğa Jerusalem nañ, gebe “Ajôc, taêc. Embe taêc atom, oc tawê Absalom sa atom. Anğôm ñagaô. Embe masi, oc Absalom mênğê lasê tonec seben ma êkônin aêc to ênac lau malacm tau ña sin êndü.”

¹⁵ Ma kinê sakinwaga sêjô en awa gebe “O ma ñatau kin, nêñ sakinwaga aêc, tec anğôm nêñ biñ ñanô êsa.”

¹⁶ Amboac tonan kin gêdi gêja ma nê gôlôac sêwiñ en. Ma kin gêwi nê lauo 10 sin gacgeñ sêmoa gebe sejob andu.

¹⁷ Ma kin gêdi gaja ma lau samob têdaguc en ma anğa andu ñamuña êsêac sêka tôn sêkô sêlêwan taun.

¹⁸ Go nê sakinwaga samob sêôc lêlêc en sêja. Ma sinwaga Keret to Peletña, tañ sejob en ñapan nañ, to lau Git 600, tañ têdaguc en anğa Gat nañ, jasêôc lêlêc kin.

¹⁹ Go kin tau kêsôm gêdên ñac Gitña Itai gebe “Aôm gobe ôwiñ aêc êtu asageñña. Ômu ôna ma ômoa ôwiñ kin wakuc gebe aôm ñacjaba ma têtin aôm su anğa nêñ malacmôkê mênğônğôn gamên jaba.

²⁰ Nôgeñ tec gômôn ma ocsalô tonec oc jakac aôm gebe ônac laoc gamên ôwiñ aêc me. Aê jana, tageñ gajam kauc jana ondoc. Ôkac taôm ôkwi to nêñ lasitêwaigeñ amu ana. Apômtau têtac gêwiñ aôm ma êmoa êwiñ aôm ñanêngeñ.”

²¹ Go Itai gêjô kin awa ma kêsôm gebe “O ñoc kin, aê jasôm êtu tôn jakô Apômtau mata jali lanônên ña gebe gamên, tañ aôm ôna nañ, aê jawin ma embe jamac êndü oc jamac êndü.”

²² Tec kiñ kêsôm gêdêñ Itai gebe “Amboac tonañ ôsêlêñ ômuñ aê.” Tec ñac Gitña Itai to nê lau samob ma nêñ gôlôac saun samob, tañ sêmoa sêwiñ eñ nan, sêsêlêñ sêmuñ Dawid sêja.

²³ Ma gêdêñ tañ lau samob sêoc lêlêc Dawid sêja nan, lau samob têtanj ñanô ma kiñ gelom bu Kidron ma lau samob sêmuñ eñ sepeñ gamêñ sawagen sêja.

²⁴ Ma Abiatar agêc Sadok sêwiñ lau Lewit samob, tañ sêbalañ Anôtônê poac ñakatapa nan, sêo lasê amboac tonañ. Ma êsêac tetoc Anôtônê poac ñakatapa kêkô e lau samob anga malac sêsa sêmêñ.

²⁵ Go kiñ tau kêsôm gêdêñ Sadok gebe “Ôkôc Anôtônê poac ñakatapa êmu êso malac kapôêñ êna êtiam. Embe Apômtau êlic aê ênac mataanô ñajam, go êkêñ aê jamu jamêñ ma jalic katapa tau to ênê gamêñ êtiam.

²⁶ Mago embe êsôm gebe ‘Aê matocanô galic aôm ñajam atom’, go êngôm aê êtôm eñ taê ênam. Aê tec gamoa.”

²⁷ Go kiñ kêsôm biñ teñ gêdêñ dabunwaga Sadok gêwiñ gebe “Ôlic acgom, ômu ôna malac tobiñmalôgen, amagêc Abiatar awiñ nêmi latômiagêc, nêmi latôm Ahimas agêc Abiatar latu Jonatan.

²⁸ Ôlic acgom, aê oc jansaê anga buselen, tañ gêc gamêñ sawa nan, e jatap ñawae teñ sa anga amacnêmi.”

²⁹ Amboac tonañ Sadok agêc Abiatar sêbalañ Anôtônê poac ñakatapa sêmu sêja Jerusalem ma gacgen sêmoa tonañ.

³⁰ Mago Dawid jakêpi lôc Katêkwi totañiboagen. Eñ kêsêlêñ ña atapa ñaômagen to gêsaj lanôanô auc. Ma lau samob, tañ sêwiñ eñ nan, sêsaj lanôanô auc ma sêsêlêñ sêpi sêja totañiboagen amboac tonanjen.

³¹ Ma ñawae gêdêñ Dawid gebe “Ahitopel gêwiñ lau sêli taun saña gêmoa gêwiñ Absalom.” Go Dawid gêmôc gebe “O Apômtau, aê jateñ aôm, ônam Ahitopelnê biñ ôkwi êtu biñ meloc.”

³² Gêdêñ tañ Dawid gêo lasê gamêñ, tañ sêjam sakin Anôtô sêmoa anga lôc ñatêpôe nan, nê ñac Ark Husai gêdac eñ. Eñ kêkac nê ñakwê gêngic ma nom gi eñ môkêapac.

³³ Ma Dawid kêsôm gêdêñ eñ gebe “Aôm embe ôwiñ aê oc ônam aê sa êtôm atom.

³⁴ Mago aôm embe ôna malac ma ôsôm êndêñ Absalom gebe ‘O kiñ, aê gabe jatu nêmi sakinwaga amboac gêmunjen katu tamamnê.’ Embe ôngôm amboac tonañ, go ônam aê sa ma onsen Ahitopelnê biñ su.

³⁵ Dabunwaga Sadok agêc Abiatar sêmoa sêwiñ aôm. Amboac tonañ biñ samob, tañ ôñô anga kiñnê andu nan, ôndôn êndêñ dabunwaga Sadok agêc Abiatar.

³⁶ Êsêagêcnêñ latunjiagêc Sadok latu Ahimas agêc Abiatar latu Jonatan sêmoa sêwiñ êsêagêc ma aôm ôsakin êsêagêc tobiñ samob, tañ aôm ôñô nan, dêndêñ aê sêmêñ.”

³⁷ Tec gêdêñ têm, tañ Absalom jakêsô Jerusalem nan, Dawidnê ñac Husai jagêo lasê amboac tonanjen.

16

Dawid agêc Siba

¹ Gêdêñ tañ Dawid jakêlêlêc lôctêpôe ñagec su nan, Mepibosetnê sakinwaga Siba kêpuc eñ têt-têt todonki luagêc ma waba. Polom 200 ma wain kwalim 100 ma kananô 100 ma bôc ñaôlic towain teñ gêsac donki ñaô.

² Ma kiñ kêtû kênac Siba gebe “Gêñ tonañ ñam amboac ondoc.” Go Siba gêjô eñ awa gebe “Donki sênam kiñnê gôlôac sa gebe sêngôn ñaô. Ma lau wakuc

sêniñ polom to kañanô ma êsêac, tañ tekwen gêbac anga gamêñ sawa nañ, sênôm wain.”

³ Go kiñ kêtù kênac gebe “Ma nêñ n̄ataunê latu gêmôa ondoc.” Tec Siba gêjô kiñ awa gebe “En gêngôn Jerusalem gebe en kêsôm gebe ‘Ocsalô tonec gôlôac Israel oc sêkêñ tamocnê gamêñ kiñña êmu êndên aê.’ ”

⁴ Tec kiñ kêsôm gêdên Siba gebe “Amboac tonañ gên samob, tañ kêtù Mepibosetnê nañ, êtu aômnêm.” Ma Siba kêsôm gebe “N̄oc n̄atau kiñ, aê jasô aôm ñalabu, matamanô êlic aê ñajammañ.”

Dawid agêc Simei

⁵ Gêdên tañ kiñ Dawid mêngêô lasê malac Bahurim nañ, ñac ten anga Saulnê gôlôac, Gera latu Simei kêsâ anga tonañ gêmên gebe êpuc en tôn-tôn. En kêsêlên tonê ñalêlôm secgen gêmôa ma kêpuc boa Dawid gêmôa intêna.

⁶ Dawidnê lau samob to siñsêlêc sêgi en auc, mago Simei kêtuc Dawid to nê sakiñwaga ña poc.

⁷ Ma Simei kêpuc boa en ma gêmôêc gebe “Ônaña, ônaña, dec kêsap aôm lêmam tôn, aôm ñac alôb-alôb.

⁸ Aôm kôjanço Saulnê gôlin kiñña su ma kôkêc Saulnê gôlôac nêñ dec taêsam siñ. Tec Apômtau kêkêñ ñagêjô kêpi aôm ma kêkêñ nêñ gamêñ kiñña kêsêp latôm Absalom lêma. Kec, ñagêjô kêtap aôm, tañ lêmam siñdec nañ sa sugac.”

⁹ Go Seruia latu Abisai kêsôm gêdên kiñ gebe “Kêam ñamatê tonañ oc êpuc boa êc n̄atau kiñ êtu agenña. Ôsôm ma najandim en gêsutêkwa êñgic.”

¹⁰ Mago kiñ gêjô en awa gebe “Seruia latui amac, aêacnên asagen ñagêdô gêdên taun. En embe êpuc boa aê gebe Apômtau kêsôm gêdên en gebe ‘Ôpuc boa Dawid,’ go asa êtôm gebe êsôm gebe ‘Gôgôm tonañ kêtù asagenña.’ ”

¹¹ Ma Dawid kêsôm gêdên Abisai to nê sakiñwaga samob gebe “Alicgac me, aê tauc latuc kêkic ñoc biñ ma ñac Benjaminña tonañ oc êngôm atom me. Andec en êpuc boa aêmañ gebe Apômtau kêjatu en.

¹² Oc moae Apômtau êlic aêñoc gêñwapac ma êkêñ moasiñ êjô biñ kêpuc boa ocsalô tonecña su.”

¹³ Amboac tonañ Dawid to nê lau sêsêlên sêmoa intêna ma Simei kêsêlên gêwiñ gêmôa lôcdênañ, tañ kêkanôn kiñ nañ, ma kêpuc boa en to kêtuc en ña poc ma kêpalip kekop kêpi gêgôm geden tôngên gêja.

¹⁴ Ma kiñ tau to lau samob, tañ sêwiñ en nañ, sêô lasê Jordan totekwen gêbacgen ma anga tonañ en kêlêwan tau.

Absalom gêmôa Jerusalem

¹⁵ Absalom to lau Israelnên ñacwaga samob sêô lasê Jerusalem ma Ahitopel gêmôa gêwiñ en.

¹⁶ Ma gêdên tañ Dawidnê ñac Ark Husai jagêô lasê gêdên Absalom nañ, en awa gêc Absalom gebe “Kiñ êmoa tenjen, kiñ êmoa tenjen.”

¹⁷ Ma Absalom kêsôm gêdên Husai gebe “Aôm têmtac gêwiñ nêñ ñac amboac tonañ me. Kêtù asagenña aôm gôwiñ nêñ ñac gôja atom.”

¹⁸ Ma Husai kêsôm gêdên Absalom gebe “Masi, aê jatu ñac, tañ Apômtau to lau tonec ma ñacwaga Israel peben sêjaliñ en sa nañ, nê gên ma aê jamoa jawiñ enjen.

¹⁹ Ma ten êwiñ, aê janam sakiñ asa. Oc janam sakiñ ñoc n̄atau latu atom me. Janam sakiñ aôm êtôm gajam sakiñ tamam.”

²⁰ Go Absalom kêsôm gêdên Ahitopel gebe “Ôwa sa acgom, galoc aêac dangôm asagen.”

²¹ Ahitopel gêjô Absalom awa gebe “Aôm ôsô ôndên tamamnê awênê anaio, tañ gêwi êsêac siñ gebe sejop andu tau nañ ôna. Go Israel samucgen sêñô

ɲawae gebe kôkêɲ taôm kôtu tamamnê ɲacjo, go samob, taɲ sêsap aôm tôɲ naɲ, tekwen saki êsa.”

²² Amboac tonanɲ êsêac sê becobo teɲ kêtû Absalomɲa kêkô andu ɲasalôm tapa-tapa ɲaô. Ma Absalom kêsô gêdêɲ tamanê awênê anaio ma Israel samob sêlic.

²³ Gêdêɲ ɲasawa tonanɲ Ahitopel embe êwa biɲ teɲ sa, naɲ tetoc biɲ tau sa ma sêlic amboac aɲga Anôtô taunê. Dawid agêc Absalom lulugenɲ tetoc Ahitopel nê biɲ sa kêtôm tonanɲ.

17

Husai gesen Ahitopelnê biɲ

¹ Go Ahitopel kêsôm gêdêɲ Absalom gebe “Tajaliɲ lau 12,000 sa ma aê jandi ma jandanɲuc Dawid êndêɲ êmbac tonec.

² Aê oc jandac eɲ êndêɲ taɲ eɲ têkwa êmbac ma têtac ɲatutuc ma jatakê eɲ to lau samob, taɲ sêwiɲ eɲ naɲ sêc sêna. Aê oc janac kiɲ taugenɲ

³ ma jakôc lau samob sêmu dêdêɲ aôm sêmêɲ amboac awê teɲ gêmu gêdêɲ nê akwenɲ gêmêɲ. Aôm gobe ônac ɲac tagenɲenɲ ma lau samob sêmoa tobiɲmalôgenɲ.”

⁴ Ma biɲ tau kêmoasiɲ Absalom to Israel nêɲ lauɲanô samob.

⁵ Go Absalom kêsôm gebe “Amôêc ɲac Ark Husai amboac tonanɲenɲ ma taɲô biɲ, taɲ eɲ taê gêjam naɲ.”

⁶ Ma gêdêɲ taɲ Husai mêngeô lasê gêdêɲ Absalom naɲ, Absalom kêsôm gêdêɲ eɲ gebe “Ahitopel kêsôm amboac tonanɲ. Aêac danɲôm êtôm eɲ kêsôm me masi. Embe masi, go ôwa biɲ tau sa.”

⁷ Go Husai kêsôm gêdêɲ Absalom gebe “Biɲ taɲ Ahitopel kêsôm gêdêɲ aôm gebe danɲômɲa naɲ, ɲajam atom.”

⁸ Ma Husai kêsôm gêwiɲ gebe “Aôm kôjala gebe tamam to ɲacwaga, taɲ sêwiɲ eɲ naɲ, lau ɲactêkwa ma êsêac têtac ɲandanɲ sec amboac bôclai têna teɲ, taɲ gêmoa saleɲ ma sêjaɲgo ɲalatu su aɲga ênê naɲ. Ma biɲ teɲ Aôm tamam eɲ siɲsêlêc lanɲwa ma kêjala siɲ ɲagôliɲ. Eɲ oc êkêɲ nê lau sêlêwanɲ taunɲ êndêɲ êmbêc atom.

⁹ Taêm ênam, Dawid galocgenɲ oc kêsiɲ tau ôkwi aɲga pocgêsuɲ me gamêɲ teɲ. Ma embe siɲ êsa ma sênac nêmu lau ɲagêdô êndu, go lau taɲ sêɲô ɲawae naɲ, oc sêsôm gebe ‘Lau taêsam taɲ tédaguc Absalom naɲ sêjaɲa.’

¹⁰ Go ɲac têtac kêpa suna, taɲ nê ɲalêlôm amboac lewe nê naɲ, oc êtu palê ma êtêc tau ɲanôgenɲ. Gebe Israel samucgenɲ sêjala gebe aôm tamam eɲ ɲac siɲsêlêc to êsêac, taɲ sêwiɲ eɲ naɲ, lau tonac laiɲenɲ.

¹¹ Mago biɲ taɲ aê taê gajam gebe danɲôm naɲ, tonec gebe Israel samucgenɲ aɲga Dan e êndêɲ Berseba sêkac taunɲ sa sêpi tagenɲ dêndêɲ aôm. Êsêac lau taêsam ɲanô lasê amboac ganac gwêcɲa ma aôm taômgenɲ ôwê êsêac sênac siɲ.

¹² Aêac embe tatap Dawid sa aɲga nê ɲasawa teɲ, go aêac takôm eɲ auc amboac maniɲ kêsêlô kêsêp nom ma eɲ tonê lau, taɲ sêmoa sêwiɲ eɲ naɲ, nêɲ teɲ oc êwê sa atom.

¹³ Eɲ embe êtaiɲ tau su naêlamu malac totunbôm teɲ, go Israel samucgenɲ sêkôc lêpoa sêna malac tonanɲ ma sê malac tau êsêp gaboanɲ to sensenɲ su ênaɲa e têtap ɲapoc tagenɲenɲ sa êtiam atom.”

¹⁴ Ma Absalom to Israelnêɲ ɲacwaga samob sêsôm gebe “Nac Ark Husai nê biɲ ɲajam kêlêlêc Ahitopelnê su.” Apômtau gebe ensenɲ Absalom su, tec kêkêɲ êsêac sêwi Ahitopelnê biɲ ɲajam siɲ gêcɲa.

15 Go Husai gêjac miñ biñ, tañ Ahitopel kêsôm gêdêñ Absalom to lau Israelnêñ kasêga ma biñ, tañ eñ tau kasôm gêdêñ êsêac nañ, geden dabunwagaagêc Sadok agêc Abiatar.

16 Ma kêsôm biñ tonec gêwiñ gebe “Asakiñ biñ ñagaôgeñ êna ma asôm enden Dawid gebe êmoa buselen gamêñ sawaña êndên êmbêc atom. Selom bu sêna ñamaken gebe gêñwapac êtap kiñ to lau samob, tañ semoa sêwiñ eñ nañ sa atom.”

17 Jonatan agêc Ahimas sêsaê sêmoa bumata Enrogel. Sakiñwagao ten gêja ma kêsôm biñ gêdêñ êsêagêc gebe êsêagêc nasêsôm ñawae êndên kiñ Dawid. Êsêagêc tañ têtôm gebe sêsa malac tau sêna e lau sêlic êsêagêc nec atom.

18 Mago ñapalê ten gêlic êsêagêc, tec jagêjac miñ gêdêñ Absalom. Amboac tonan agêc sêwi gamêñ tonan siñ ñagaôgeñ ma jasêô lasê ñac ten anga malac Bahurim nê andu. Ênê sê buña ten gêc nê malaclun, tec êsêagêc sêsêp sê tau ñalêlôm sêja.

19 Ma ñac tau nê awê jakêgadê sê awa auc ma kêta mopolom ñanô gêsac gadê ñaô e gêñ ten gêc awê atom.

20 Gêdêñ tañ Absalom nê sakiñwaga jasêô lasê dêdên awê tau anga andu tonan nañ, êsêac têtû kênac gebe “Ahimas agêc Jonatan semoa ondoc.” Awê tau gêjô êsêac awen gebe “Êsêagêc selom bu sêja.” Ma êsêac sesom elêmê, mago têtap êsêagêc sa atom. Tec sêmu sêja Jerusalem kêtiam.

21 Sêc sêja su acgom, go êsêagêc sêpi anga sê sêmên kêtiam ma sêja sêkên ñawae gêdêñ kiñ Dawid tau. Êsêagêc sêsôm gêdêñ Dawid gebe “Ôndi ma seben olom bu ñamaken ôna.” Go sêjac miñ biñ, tañ Ahitopel kêsôm kêtû enña nañ.

22 Tec Dawid to lau samob, tañ sêmoa sêwiñ eñ nañ, dêdi selom bu Jordan su sêwi nêñ ñac ten siñ gêmoa ñamaken ônêña atom.

23 Ahitopel gêlic gebe sêgôm ênê biñ samob ñanô kêsa atom, tec kêmasan nê donki ma gêc gêja taunê malacmôkê. Eñ kêmasan nê biñ to gêñ samob gêbacnê ma jagêbic tau êndu ma sêsun eñ anga tamanê sêô.

Dawid gêmoa malac Mahanaim

24 Go Dawid jagêô lasê Mahanaim ma Absalom to lau Israel nêñ ñacwaga samob selom bu Jordan sêja.

25 Absalom kêkên Amasa kêtû siñwaganên ñamata gêjô Joab su. Amasa tonan eñ ñac Ismael Itra latu. Itra tau gêjam Nahas latuo Abigail. Eñ Joab têna Seruia lasio.

26 Absalom to lau Israel sê nêñ becobo sêmoa gamên Gilead.

27 Gêdêñ tañ Dawid gêô lasê Mahanaim nañ, Nahas latu Sobi anga Amon nêñ malac Raba agêc Amiel latu Makir anga Lodebar ma ñac Gileadña Barsilai anga Rogelim,

28 sêkôc mê to laclu ma ku to mopolom tokain-tokain ma polom sigob to gabab ma gêngaga ñagêdô.

29 Êsêac sêkôc lêp to ñalêsi ma su gêjac anô sêmên gebe Dawid to lau siñña, tañ sêmoa sêwiñ eñ nañ sênin. Êsêac sêsôm gebe “Lau sêmoa gamên sawa e mo to bu gêjô êsêac ma tekwen gêbac.”

18

Absalom gêmac êndu

1 Go Dawid gêjac nê lau, tañ sêmoa sêwiñ eñ nañ, kêsî ma kêkên êsêacnên laumata siñña ñagêdô sêjam gôlin lau 1,000 ma ñagêdô sêjam gôlin lau 100.

2 Go Dawid gêwa lau siñña kêkôc gêja ton têtêac. Ton ñamataña Joab gêjam gôlin. Ton ten Seruia latu Joab lasi Abisai gêjam gôlin. Ma ton ten ñac Gitña

Itai gêjam gôlin. Ma kin kêsôm gêdêj lau gebe “Aê tauc oc jawin amac amboac tonanjen.”

³ Mago êsêac sêsôm gebe “Aôm ôwinj aêac atom. Aêac embe aêc njacjo su oc lau taênj ênam binj taêsam atom. Embe aêacma njamakenj sêmac êndu oc lau taênj ênam binj taêsam atom amboac tonanjen. Mago aôm tec kôlêlêc ma lau 10,000 su. Amboac tonan aôm embe ômoa malac ma ôpuc aêac tonj oc njam êlêlêc.”

⁴ Tec kin kêsôm gêdêj êsêac gebe “Gênj tanj amac alic njam nanj, aê gabe jasô njalabu.” Amboac tonan kin kêkô kêsî malac njasacgêdô ma sinjwaga samob sêsêlênj sêsa sêja totonj-totonj. Tonj njagêdô njalau têtôm 100 ma tonj njagêdô njalau têtôm 1,000.

⁵ Ma kin kêjatu Joab agêc Abisai ma Itai gebe “Angôm njac wakuc Absalom saic-saicgenj atom êtu aêja.” Ma lau samob sênjô jatu tonan, tanj kin kêkênj gêdêj êsêac laumata sinja samob kêtû Absalomnja nanj.

⁶ Amboac tonan Dawidnê sinjwaga sêsa awê gebe nasêndac lau Israel. Ma sêjac sinj tau kêsî anja salenj Epraimnja.

⁷ Ma Dawid nê sinjwaga sêku Israel tulu anja tonan. Sêjac sinj kapôênanô gêdêj bêc tonan. Lau 20,000 sêmac êndu.

⁸ Sinj tonan gelom gêjam gamênj tonan auc ma gêdêj bêc tonan salenj kêdanjônj lau taêsam kêlêlêc lau, tanj sinj gesen nanj su.

⁹ Ma Absalom kêtap Dawidnê sakinjwaga sa. Absalom gênjônj nê donki njô ma donki tau jagêboanj kêsô kamem kapôênj njalaka njalêlôm gêja. Ma Absalom nê môkêlaunj gêjac kêsô njalaka ma enj gacgenj genj kalenj ma donki tau, tanj Absalom gênjônj njô nanj, gêboanj su gêc gêja.

¹⁰ Njac tenj gêlic gênj tau ma kêsôm gêdêj Joab gebe “Ôlic acgom, aê galic Absalom genj kalenj kamem njalaka.”

¹¹ Joab kêsôm gêdêj njac, tanj kêsôm binj tau nanj gebe “Aôm gôlic enj me. Kêtû asagenja gôjac enj kêsêp nom gêmênj atom. Aê oc jakênj silber 10 êndênj aôm ma ômbinjak tenj êwinj.”

¹² Mago njac tau kêsôm gêdêj Joab gebe “Aê embe jatap silber 1,000 sa êsêp aê lemoc, mago oc jakênj lemoc êpi kinj latu atom. Gebe aêac anjô kinj gêjac binjsu amagêc Abisai ma Itai gebe ‘Angôm njac wakuc Absalom saic-saicgenj atom êtu aêja.’

¹³ Ma aê embe janjôm gênj tenj kelecgenj êndênj enj katu oc êsinj tau êndênj kinj atom ma aôm taôm oc ônam aê kêsî atom.”

¹⁴ Joab kêsôm gebe” Aê gabe jajainj têm jawin aôm atom.” Go enj kêkôc kêm têlêac jagêgunj Absalom kêsô bôdagi gêdêj tanj enj mata jaligenj genj kalenj kamem njalaka nanj.

¹⁵ Ma lau matac 10, tanj sêoc Joabnê laukasap nanj, sêgi Absalom auc ma sêjac enj êndu.

¹⁶ Go Joab gêjac dauc kêtanj ma lau sinja, tanj sêjanda Israel nanj, sêwi sinj ma sêmu sêmênj gebe Joab kêkô êsêac auc.

¹⁷ Ma êsêac sêkôc Absalomnê njawêlêlanj ma sêbalinj kêsêp sê kapôênj tenj anja salenj ma sêboa poc tonj kapôênj tenj sa kêkô sê tau njô. Ma lau Israel samob sêc sêja nênj andu gêdêj-gêdênjenj.

¹⁸ Gêdênj tanj Absalom gêmôa mata jali nanj, enj kêkôc alê poc tenj jagêjac sa kêtû enj tauja kêkô kinj gaboanj gebe enj kêsôm gebe “Aê latuc masi gebe lau taênj ênam aê.” Enj gê taunê njâê kêpi alê poc tonan ma sêsam gênj tau gebe Absalomnê njabelo e gêdêj ocsalô tonec.

Sêsôm Absalom gêmâc êndu njawae gêdêj Dawid

¹⁹ Go Sadok latu Ahimas kêsôm gêdêj Joab gebe “Ôkênj aê jalêti najakênj njawae êndênj kinj tau gebe Apômtau gêjam enj kêsî anja nê njacjo nênj njacjai.”

20 Ma Joab kêsôm gédênj enj gebe “Aôm ôkôc ñawae ôna êndênj ocsalô tonec atom. Moae oc ôkôc ñawae ôna êndênj bêc tenj, mago galoc aôm ôna atom gebe kinj latu gêmâc êndu.”

21 Go Joab kêsôm gédênj nê sakinwaga ñac Kusña gebe “Ôna ôkênj ñawae êndênj kinj êtu gênj, tanj gôlic nanña.” Ñac Kusña gewec gédênj Joab ma kêlêti gêja.

22 Go Sadok latu Ahimas kêsôm gédênj Joab kêtiam gebe “Gênjwapac tenj embe êtap aê sa, go êtap saman. Mago ôkênj aê jalêti jandanguc ñac Kusña jana.” Ma Joab gêjô enj awa gebe” Ñoc latucenec, ôlêti êtu asagenña. Aôm oc ôtap ñagêjô ñajam tenj sa êtu ôkênj ñawaenja atom.”

23 Enj kêsôm kêtiam gebe “Gênjwapac tenj embe êtap aê sa, go etap sa, mago gabe jalêti jana.” Tec Joab kêsôm gédênj enj gebe “Ôlêtimañ.” Go Ahimas kêlêti kédaguc intêna gaboanña jagêoc lêlêc ñac Kusña su.

24 Dawid jagênjgônj tunbôm ñasacgêdô. Ma dibwaga tau kêpi tunbôm jakêkô sacgêdô ñasalôm ñaô. Enj gêoc mataanô sa e gêlic ñac tenj taugenj kêlêti gêmênj.

25 Ma gêmôêc to kêsôm ñawae gédênj kinj. Ma kinj kêsôm gebe “Embe enj taugenj oc moae kêkôc ñawae ñajam gêmênj.” Ñacjaenj tau kêlêti mênjkêdabinj.

26 Go dibwaga gêlic ñac tenj kêlêti gêmênj kêtiam. Tec enj gêmôêc binj gédênj gejobwaga sacgêdôña gebe “Ôlic acgom, ñac tenj taugenj kêlêti gêmênj kêtiam.” Kinj kêsôm gebe “Enj kêkôc ñawae ñajam tenj amboac tonanjenj.”

27 Ma dibwaga kêsôm gebe “Aê galic ñac, tê kêlêti kêtû ñamata nê, amboac Sadok latu Ahimas.” Ma kinj kêsôm gebe “Enj ñac ñajam ma oc kêkôc ñawae ñajam.”

28 Go Ahimas gêmôêc gédênj kinj gebe “Gênj samob ñajamgenj.” Go enj gewec gédênj kinj lanjôanô gédênj nom ma kêsôm gebe “Awenj êoc Apômtau, aômnmê Anôtô, tanj kêkênj lau, tê sêoc lemenj sa gédênj ñoc ñatau kinj nê, sêsô aôm ñalabu nanj.”

29 Ma kinj kêtû kênac gebe “Ñac wakuc Absalom gêmôa ñajam me masi.” Ahimas gêjô enj awa gebe “Gédênj tanj nê laumata Joab kêsakinj nê sakinwaga aê nanj, aê galic lau taêsam sêjac seso tauñ, mago gajam kauc ñam.”

30 Ma kinj kêsôm gebe “Mênjôkô tonec.” Amboac tonanjenj enj kêkac tau ôkwi ma kêkô ñanjenj.

31 Go ñac Kusña mênjgêô lasê ma kêsôm gebe “Ñawae ñajam kêtû ñoc ñatau kinjña. Ocsalô tonec Apômtau kakênj lau, tanj sêli tauñ sa gédênj aôm nanj, sêsô aôm ñalabu.”

32 Kinj tau kêsôm gédênj ñac Kusña gebe “Ñac wakuc Absalom gêmôa ñajam me masi.” Ma ñac Kusña gêjô enj awa gebe “O ñoc ñatau kinj, aê gabe nê ñacjo samob to lau samob, tanj sêli tauñ sa gédênj aôm nanj, oc tatôm ñac wakuc tonanjenj.”

33 Kinj tau atê gêmô enj ma kêpi balêm, tanj gêc malac ñasacgêdô ñaô nanj, gêja ma kêtanjenj gebe “O ñoc latuc Absalom, latucenec Absalom. Jamac jajô aômmanj. O ñoc latuc Absalom, ñoc gênjenec.”

19

Joab kêsôm Dawid

1 Go sêkênj ñawae gédênj Joab gebe “Ôlic acgom, kinj kêtanjenj tanjiboa kêtû Absalomña.”

2 Amboac tonanjenj gédênj bêc tonanjenj binj sêku ñacjo tulunja tau gêjam tau ôkwi kêtû tanjiboa gédênj lau samob gebe lau sênjô ñawae gebe kinj kêtanjenj tanjiboa kêtû latunja.

³ Gêdêñ bêc tonañ lau siñña sêsa malac sêmêñ kelecgeñ sêgôm amboac lau, tañ majen kêtù têtaiñ taun su anğa siñña nañ.

⁴ Kiñ gêsañ lañôanô auc ma kêtañ toawa-toawa gebe “O latuc Absalom, o Absalom latucenec, o gêñenec.”

⁵ Go Joab kêsô andu gêdêñ kiñ gêja ma kêsôm gebe “Ocsalô tonec aôm gôgôm nêm sakiñwaga samob, tañ sêjam aôm to nêm latômio to ñac ma nêm lauo to anenjo kêsî amoa matem jali nañ, majen kêsîa.

⁶ Aôm têtmac gêwiñ êsêac, tañ têtmac sec gêdêñ aôm nañ, ma têtmac gedec êsêac, tañ têtmac gêwiñ aôm nañ. Ocsalô tonec aôm gôwa taôm sa gebe gôlic lau siñsêlêc to nêm sakiñwaga samob amboac gêñ ñaôma. Galoc aê kajala gebe Absalom embe êmoa mata jali ma aêac samob amac êndu, go ôlic ñajam.

⁷ Amboac tonañ galoc ôndi sa naôsôm biñ ñajam teñ êndêñ nêm sakiñwaga. Embe masi, go aê jatôc lemoc jakô Apômtau lañônêm gebe êndêñ êmbêc tonec ñac teñ oc êmoa êwiñ aôm atomanô. Biñ tonañ oc êtu biñ sec êlêlêc biñ samob, tañ kêtap aôm sa gêdêñ aôm ñapalêgeñ e mênğêdêñ galoc nañ su.”

⁸ Go kiñ gêdi sa jagêñgôn malac ñasacgêdô. Ma ñawae gêdêñ lau samob gebe “Alic acgom, kiñ gêñgôn malac ñasacgêdô” ma lau samob sêsa dêdêñ enj.

Dawid gêmu gêja Jerusalem

Gêdêñ ñasawa tonañ Israelnêñ lau samob sêc dêdêñ taunên andu gêdêñ-gêdêñgeñ sêja.

⁹ Ma lau samob sêoc gêdô taun gêdêñ-gêdêñgeñ kêtôm Israelnêñ gôlôacmôkêgeñ ma sêsôm gebe “Kiñ gêjam aêac kêsî anğa aêacnêñ ñacjo lemeñ ma gêjam aêac sa anğa lau Pilsti lemeñ. Ma galoc enj gêwi gamêñ siñ ma gêc gêja kêtù Absalomña.

¹⁰ Ma Absalom, tañ aêac taenj oso enj nañ, siñ gesen enj su. Ma amboac ondoc amac ajam taôm tôn ma asôm biñ teñ gebe akôc kiñ tau êmu êmênña atom.”

¹¹ Kiñ Dawid gêñô lau Israel sêmasañ biñ kêtù enña ñawae, tec kêsakiñ biñ gêdêñ dabunwagaagêc Sadok agêc Abiatar gebe “Asôm êndêñ lau Juda nêñ laumata gebe ‘Amboac ondoc, tec amac amasan biñ kêtù akôc kiñ êmu êwac nê anduña kêtù ñamu nec.

¹² Aênoc lasitêwai amac, ñoc ñatêkwa to ñoc ñamêsôm amac. Amboac ondoc tec abe akôc kiñ êmu êwac êtu ñamugenj nec.’

¹³ Ma asôm êndêñ Amasa gebe ‘Ñoc ñatêkwa to ñoc ñamêsôm aôm atom me. Aê embe jakêñ aôm ôtu ñoc siñwaga nêñ laumata ôjô Joab su atom oc Anôt ensenj aê su janaña.’ ”

¹⁴ Ma enj gêjam lau Juda samob nêñ ñalêlôm ôkwi e têtmac tagen ma sêsakiñ biñ gêdêñ kiñ gebe “Aôm to nêm sakiñwaga samob amu amên.”

¹⁵ Amboac tonañ kiñ tau gêmu gêmên bu Jordan ma lau Juda sêpuc kiñ tôn-tôn sêmên Gilgal sebe sêkôc kiñ tau elom bu Jordan ñamakenj êmên.

¹⁶ Ma ñac Benjaminña Gera latu Simei anğa Bahurim kêsêp ñagaôgeñ gêmên gêwiñ lau Judaña gebe êpuc kiñ Dawid tôn-tôn amboac tonanjenj.

¹⁷ Ma lau Benjaminña 1,000 sêwiñ enj. Ma Saulnê gôlôacnêñ sakiñwaga Siba to latui 15 ma nê sakiñwaga 20 sêlêti sêsêp jasêo lasê bu Jordan sêmuñ kiñ.

¹⁸ Ma êsêac selom buselenj tau sebe sêkôc kiñnê gôlôac sêmên ñamakenj ma sebe sênğôm gêñ, tañ kiñ êlic êmoasiñ enj nañ. Ma gêdêñ tañ kiñ gebe elom bu Jordan tau nañ, Gera latu Simei gêu tau gec enj lañônêmña

¹⁹ ma kêsôm gêdêñ enj gebe “O ñoc ñatau, taêm ênam biñ, tañ nêm sakiñwaga aê gagôm keso gêdêñ bêc, tañ gôwi Jerusalem siñ nañ, ma ôlic aê sec atom. O kiñ, ôê biñ tau tôn ênêc nêm ñalêlôm atom.

20 Nêm sakinwaga aê kajala gebe gagôm keso. Mago galoc ôlic acgom, aê tec kasêp gamêñ katu Josepnê gôlôac nêñ ñac ñamataña gebe japuc ñoc ñatau kin aôm tônia-tônia.”

21 Go Seruia latu Abisai gêôc awa sa ma kêsôm gebe “Simei êmac êndu êtu kêpuc boa ñac, tañ Apômtau geñ oso eñ nanña atom me.”

22 Mago Dawid kêsôm gebe “Seruia latui amac, aêacnêñ asageñ ñagêdô gêdêñ tañ, tec ocsalô tonec amac alêtôm aê. Ñac teñ oc êmac êndu anña Israel ocsalô tonec me. Aê kajala gebe katu kin Israelña gêdêñ ocsalô tonec.”

23 Ma kin kêtôc lêma ma kêsôm gêdêñ Simei gebe “Aôm oc ômac êndu atom.”

24 Ma Saul dêbu Mepiboset kêsêp gêmêñ gebe êndac kin tau. Eñ kêkwasiñ akaiñ to kêkapiñ nê êm ma kêkwasiñ nê ñakwê atomanô gêdêñ tañ kin gêwi gamêñ siñ nan, e gêmu gêmêñ toôli samucgeñ kêtiam.

25 Gêdêñ tañ Mepiboset anña Jerusalem mêngeô lasê gebe êndac kin nan, kin tau kêsôm gêdêñ eñ gebe “Mepiboset, kêtû asageñña aôm gôwiñ aê gôja atom.”

26 Eñ gêjô eñ awa gebe” O ñoc ñatau ma ñoc kin, aê ñac puliñ. Aê kasôm gêdêñ ñoc sakinwaga gebe êmansañ donki teñ êtu aêña gebe janğônia ñaô ma jawiñ kin jana. Mago ñoc sakinwaga kêsau aê.

27 Eñ kêgôliñ biñ kêpi nêm sakinwaga aê gêdêñ ñoc ñatau kin. Mago ñoc ñatau kin kêtôm Anôtônê anjela. Amboac tonañ ôngôm gêñ, tañ aôm gôlic ñajam nan.

28 Gebe ñoc ñatau kin gêlic tamocnê gôlôac samucgeñ amboac lau gêbac jagêdêñ, mago aôm kôkêñ nêm sakinwaga aê ganğônia êsêac, tañ señ gêñ anña nêm tebo nan ñalêlôm. Aêñoc biñ ñajam ondoci gêc gebe jateñ êndêñ kin.”

29 Ma kin kêsôm gêdêñ eñ gebe “Ôsôm biñ taêsam êwiñ êtu asageñña. Aê kasôm biñ kêtû tônia gebe Amagêc Siba awa nomlênsêm êkôc.”

30 Ma Mepiboset kêsôm gêdêñ kin gebe “Ñoc ñatau kin gêmu gêmêñ toôli samucgeñ, tec Siba êkôc gêñ tauman.”

31 Ñac Gileadña Basilai kêsêp anña Rogelim gêmêñ ma kêsêlêñ gawiñ kin e jasêô lasê bu Jordan gebe êkêñ eñ elom êna ñamakeñ.

32 Basilai kêtû ñamalacanô su, ênê jala kêtû 80. Eñ gêjam kin tau sa ña geñ taniñña gêdêñ ñasawa, tañ eñ gêmoa Mahanaim gebe eñ ñac tolêlôm ñanô teñ.

33 Ma kin kêsôm gedeg Basilai gebe “Ômôêñ ôngônia Jerusalem ôwiñ aê ma aê jamoasiñ aôm anña tônia.”

34 Mago Basilai kêsôm gedeg kin gebe “Aêñoc jala jamoa matoc jaliña tendocgeñ gêc, tec jawiñ kin japi Jerusalem jana.

35 Ocsalô tonec aêñoc jala kêtû 80. Aê katôm gebe jansaê ñajam to sec me. Aê katôm gebe jansaê gêñ, tañ janiñ me janôm nan me. Aê katôm gebe janô lau awen sênam wêña me. Êtu asageñña nêm sakinwaga wacêtu gêñwapac teñ êndêñ ñoc ñatau kin êwiñ.

36 Nêm sakinwaga gebe êsêlêñ êwiñ kin dambêgeñ e êndêñ Jordan ñamakeñ. Kin êmoasiñ aê amboac tonañ êtu asageñña.

37 Aê jateñ aôm gebe ôkêñ nêm sakinwaga êmu êna gebe jamac êndu anña taucñoc malacmôkê ma anña tamoc agêc tinoc nêñ sêô ñagala. Nêm sakinwaga Kimham tec gêmoa. Ôkêñ eñ êsêlêñ êwiñ ñoc ñatau kin tau ma ôngôm gêñ, tañ gôlic ñajamgeñ nan, êndêñ eñ.”

38 Ma kin gêjô eñ awa gebe “Kimham êwiñ aê êna ma aê oc janğôm gêñ, tañ aôm ôlic ñajam nan, êndêñ eñ ma janğôm gêñ samob, tañ aôm oteñ nan, amboac tonanğen.”

39 Go lau samob selom bu Jordan ma kin gelom amboac tonanğen. Ma kin kêlêsoş Basilai alianô ma gêjam mec eñ ma Basilai gêmu gêja taunê malac.

⁴⁰ Kinj tau gêja Gilgal ma Kimham gêwiņ en. Ma lau Juda samob to lau Israel ñamakenj amboac tonanņen sejonj kinj sêmoa intêna.

⁴¹ Go lau Israel samob dêdêņ kinj sêja ma sêsôm gêdêņ en gebe “O kinj, kêtü asagenņa aêacnêņ lasitêwai Judaņa sêjam geņgeņ aôm ma sêkôc aôm to nêm gôlôac ma nêm lau samob amêņ Jordan ñamakenj tonecņa.”

⁴² Lau Judaņa sêjô lau Israel awenj gebe “Kinj kêtü aêacma ñagêdô tenj. Kêtü asagenņa amac têtac ñandanj kêtü biņ tonanņa. Aêac aenj kinjê gêņ tenj me. Me enj kêkêņ gêņ tenj ñaômagenj gêdêņ aêac me.”

⁴³ Ma lau Israel sêjô lau Juda nêņ biņ gebe “Aêac awê kainj kinj Dawid alêlêc amac su gebe aêac lau Israel ma gôlôacmôkê 10. Kêtü asagenņa amac alic aêac sec. Aêac asôm biņ gebe akôc aêacnêņ kinj amu amêņņa kêtü ñamata atom me.” Mago lau Juda awenj ñajaņa kêlêlêc lau Israel nêņ su.

20:1–21:22 Dawid kêtap gêņwapac tokainj-tokainj sa. Lau Israel ñagêdô sêli taunj sa, nê wakuc sêlênsônj taunj, tôbôm kêsä ma nê ñacjo sêjac sinj gêdêņ en. Mago gêņwapac samob tonanj ñai kêku Dawid tulu atom.

22

Dawidnê wê danņeņa

¹ Dawid gêga wê tonec gêdêņ Apômtau, gêdêņ bêc, tanj Apômtau gêjam enj sa anğa nê ñacjo samob lemenj to anğa Saul lêma nanj.

² Enj kêsôm gebe
“Apômtau kêtü ñoc lamuanô to ñoc tuņtêna
ma ñoc gêjam-sawaga.

³ Aêñoc Anôtô kêtü ñoc lôm, tanj gaê lamu nanj.
Enj kêtü ñoc lautuc ma ñoc moasinj ñabulakôp.
Enj kêtü ñoc lêmôp to ñoc lômlabu ma ñoc kês iwaga,
tanj gêjam aê sa anğa gêņ saic-saic nanj.

⁴ Aê aoc gêjac Apômtau, tanj talanem enj nanj,
ma enj gêjam aê kêsä anğa ñoc ñacjonêņ.

⁵ “Gebe gêmacanô ñadembom gênôm aê auc
to gêņ gebe enseņ aêņa ñasamac kêtakê aê.

⁶ Lamboam ñalêpoa gêsô aê tönj
gêmacanô gêwa lakô aê.

⁷ Gamoä e katuc uņ tagenj ma aoc gêjac Apômtau
ma gamôêc gêdêņ ñoc Anôtô gebe ênam aê sa.
Enj gêņgônj nê gamêņ dabunj ma gêņô ñoc môêc
ma gê tanja aêñoc tanjiboa, tanj katanj gêdêņ enj nanj.

⁸ “Go nom wiwic to kôtêņ-kôtêņgeņ, undambê ñataonj kêtênêp e kôjô-kôjôgeņ
gebe enj têtac ñandanj kêsä ñanô.

⁹ Jadaunj kêsä enj lususunj to ja ñawaô kêsä enj awasunj
ma ñalana ñamôsi kêpêlanj anğa ênê kêsä gêja-gêja.

¹⁰ Enj kêwê undambê sêlilib kêsêp gêmêņ.
Tao ñamajanj gêc enj akainj ñalabu.

¹¹ Enj gêlôb gêņgônj kerub ñaô.
Enj gêņgônj mu ñamagê ñaô ma gêlôb wip tagenj.

¹² Enj kêkêņ gêsunjbôm kêtü nê becobo.
Kom ñamajanj to tao tokatap-tokatap kêkôm enj auc.

¹³⁻¹⁴ Ñalana ñamôsi kêpêlanj kêsä
anğa ñawasi, tanj gêmunj enj nanj.

“Apômtau kêkêñ nê wapap gêjac anğa undambê.
Ma Lôlôc Njatau kêkêñ nê awa kêsa.

15 Eñ kêpê nê sôb ma kêpalip nê njacjo êlin-êlin.

Ôsic kêtakê êsêac sêc gôlin-gôlingen.

16 Gwêc njagêdimbob gêôc tau sa kêtû awê
ma nom njataonj kêwaka tau sa.
Gebe Apômtau gêjam wamban
ma njawajaô kêsa enj lurusun.

17 “Enj kêmetôc lêma anğa lôlôc mênkêkam aê tôñ
ma gê aê sa anğa njasamac kapôênj njalêlôm.

18 Eñ kêjanjo aê su anğa njoc njacjo njacjai nê
to anğa njoc gobi, tanj nêñ njacjai kêkôm aê auc nanj nêñ.

19 Êsêac sebo sêsa dêdênj aê gêdênj njoc bêc njawapacña,
mago Apômtau kêpuc aê tôñ.

20 Eñ kêkam aê sa jakakô gamênj kwalam.

Eñ kêsaic aê sa kasa gaja gebe enj têtac gêwinj aêgac.

21 “Apômtau kêmoasinj aê kêtôm lanjônêm sawanja.

Eñ gêjam aê sa kêtôm lemoc selecña.

22 Gebe aê kasa Apômtaunê lêñ njapep
ma kakac tauc su anğa njoc Anôtônê njaucnjagenj atom.

23 Ênê binjêdênj samob kêkô aê lanjônêm
ma gajam dêmôêc ênê binjsu atom.

24 Aê kasa njoc lêñ njapep e enj gêlic aê njajam.

Ma gajob tauc njapep gêdênj gêñ sec.

25 Amboac tonanj Apômtau kêmoasinj aê kêtû gamoa njanênja,
kêtû njoc njalêlôm selec gamoa enj lanjônêmja.

26 “Aôm gôwa taôm sa gêdênj njac njajam gebe aôm njac gabêjam,
gêdênj njac lanjônêm sawanja gebe aôm taôm njac lanjônêm sawa.

27 Aôm gôwa taôm sa gadênj njac mansanj gebe aôm taôm mansanj
mago gêdênj keso-keso, tec kôtôc taôm amboac kainj tenj.

28 Aôm gôjam lau, tanj sêkôninj taun nanj sa
ma kôkôninj lau, tanj tetoc taun sa nanj.

29 Binjanô, o Apômtau, aôm kôtu njoc ja.

Njoc Anôtô kêpô njoc njakesec njawê kêsa.

30 Binjanô, aôm embe êwinj aê oc janac lausinj popoc
ma njoc Anôtô embe êwinj aê oc jamboanj jangêli nêñ tunjôm.

31 Anôtô tonanj tec gêjam gôlinj gêñ samob tomalagenj.

Binj tanj Apômtau gêjac mata nanj, kêtû anô.

Eñ kêtû lau samob, tanj sê lamu enj nanj, nêñ lautuc.

32 “Apômtau taugenj enj Anôtô.

Ma aêacnêñ Anôtô taugenj enj lamu njanô.

33 Anôtô tau tonanj kêtû njoc lamu njanja tau
to kêmasanj njoc intêna gebe jasa toôlic samucgenj.

34 Eñ gêgôm njoc ockainj kêtôm mojava nê.

Eñ ketoc aê kakô lôc njamoatêc njawê toôlic samucgenj.

35 Eñ kêdônj lemoc sinja

tec lemoc jakêkam talam njamadi.

- 36 Aôm kôkêñ lautuc ênam aê kêsiña.
Aômnêm moasiñ ketoc aê sa.
- 37 Aôm kômasañ intêna ñasawa kapôêñ gebe jasa
ma japô ocgêsu ôkwi atom.
- 38 Aê kajanda ñoc ñacjo e gasen êsêac su
ma kakac tauc ôkwi atom e êsêac sêjaña.
- 39 Aê gajac êsêac piñpan ma sebe sêndi e sêgôm jageo.
Ac sêc ockaiñ ñalabu.
- 40 Aôm kôjandiñ aê ña ñaclai gebe janac siñ ñanô.
Aôm kôkôniñ ñoc ñacjo sêmoa aê ñalabu.
- 41 Aôm kôpuc ñoc ñacjo sa tec sêc aê
e gasen êsêac samob, tañ têtac sec gêdêñ aê nañ su.
- 42 Êsêac sesom nêñ gêjam sa ten, mago ten gajam sa atom.
Êsêac sêmôêc gêdêñ Apômtau, mago en gêjô êsêac awenñ atom.
- 43 Aê kalêsa êsêac e têtôm nom ñakekop.
Aê kaka êsêac tôn kêtôm kaka lêsap aña intêna.
- 44 “Aôm gôjam aê sa aña siñ tomôkê-tomôkê e kôkêñ aê katu lausamucnêñ
gôliñwaga.
Lau tañ kajala êsêac atom nañ, sêjam sakiñ aê.
- 45 Lau jaba sewec dêdêñ aê.
Aê embe jakac aocsuñ sa jamoa ma oc tañen wamu êndêñ aê.
- 46 Lau jaba latuñi katuñ gêjaña
ma sêsuñ taun têtênêp-têtênêpgeñ sêsa aña nêñ tuñbôm sêmên.
- 47 “Apômtau gêmoe mata jali. Aê aoc êoc ñoc lamu.
Aê jatoc ñoc ñacmoasiñ Anôtô sa.
- 48 Anôtô tau tec kêpuc aê tôn e kakac ñoc kamocgôc.
En kêkôniñ malac-malac tôn sêsô aê ñalabu.
- 49 Ma en gêjam aê kêsi gêdêñ ñoc ñacjo. Aôm kotoc aê sa kêlêlêc ñoc soño-soño,
ma gôjam aê sa aña lau ñaclai nêñ.
- 50 “O Apômtau, kêtú tonañña aê gabe jalambiñ aôm jamoa lausamuc ñalêlôm
ma janam wê lanemña êpi nêm ñaê.
- 51 Aôm tonañ kotoc nêm kiñ sa ñanô ma kôtôc nêm têtac gêwiñ tengeñña gêdêñ
ñac, tañ sen oso en nañ,
gêdêñ Dawid to nê wakuc geden tòngeñ.”

23

Dawidnê awamu

- ¹ Biñ tonec kêtú Dawidnê awamu
“Isai latu Dawid kêsôm biñ.
Ñac tañ tetoc en sa nañ, kêsôm biñ.
Jakobnê Anôtô nê ñac sen oso enña.
Ñac gêga Israelnê wê ñajamwaga.
- ² “Apômtaunê Ñalau kêsôm biñ kêsa aê aoc,
ma ênê biñ gêc aê imbeloc.
- ³ Israelnêñ Anôtô kêsôm biñ.
Israelnêñ lamu kêsôm biñ gêdêñ aê.
Ñac tañ kêtêc Anôtô
ma gêjam gôliñ ñamalac ñañêñgeñ nañ,

⁴ kêpô êsêac kêtôm ñawê bêbêcgenña,
kêtôm oc, tañ kêpi tonagêlôm masi nan, ma gêgôm gêgwan, tañ kom gêjac nan
kêpuc.

⁵ Aênoc gôlôac sêmoa sêwiñ Anôtô
gebe enj kêmoatinj poac tenjenña tenj gêwiñ aê ma kêmasañ gênj samob ñapep
ma ênêc tenjenj,

gebe enj oc êkêñj aê gebe jamoa ñajam
ma gênj tañ ñoc ñalêlôm têtac gêwiñ nan, enj êngôm esewec.

⁶ Mago lau, tañ sêmoa jaêc Anôtô nan, têtôm gênj têtwa-têtwa,
tañ tambalinj sinj nan, gebe tatôm gebe takôc ña lemenj atom.

⁷ Mago ñac tañ gebe ejonj gênj tau sa nan,
êkôc sinj to kêm ñadambê ma ja êniñ gênj tau êmbacnê samucgenj.”

23:8–24:25 Dawidnê siñsêlêc langwa towae nêñ ñaê kêsêp ñasêbu tonec.
Dawid kêsa nê lau sa, mago Anôtô gêlic ñajam atom, tec kêkêñj gêmâc sec kêtap
lau Israel sa. Kêtu ñamu Anôtô taê walô nê lau kêtiam ma kêkôc gêmâc sec tau
su.

Kiŋnêŋ Buku Namatanja

Kiŋnêŋ Buku Namatanja tonec gêjac têku lau Israel nêŋ kiŋ nêŋ miŋ, taŋ kêsêp Samuelnê buku luagêc naŋ. Buku tau gêwa tau kêkôc gêja ŋasêbu télêac gebe

1. Mòkêlatu 1-2 Salomo kêtú lau Israel to Juda nêŋ kiŋ gêjô Dawid su. Dawid gêmác êndu ŋamiŋ.
2. Mòkêlatu 3-11 Salomo gêjam gôliŋ lau Israel to ênê kôm ŋanô ŋamiŋ. Ênê kôm towae gebe kêkwê lôm dabuŋ anŋa Jerusalem.
3. Mòkêlatu 12-22 Gamêŋ Israel gêwa tau kêkôc gêja gamêŋ luagêc, sêsam teŋ gebe Israel ma teŋ gebe Juda. Kiŋ taŋ sêjam gôliŋ gamêŋ luagêc tonan naŋ, nêŋ miŋ kêsêp mòkêlatu tonan e jagêdêŋ têm Jehosapat kêtú kiŋ anŋa Juda ma Ahasia gêjam gôliŋ Israel.

Kiŋnêŋ buku luagêc kêkip kiŋ samob nêŋ lêŋ taŋeŋ wamu gêdêŋ Anôtôŋa sa. Kiŋ, taŋ taŋeŋ wamu Anôtô naŋ, sêjam gôliŋ lau jagêdêŋ ma têtáp kôm ŋanô ŋajam sa. Mago êsêac, taŋ sêjam sakiŋ gwam to sêbuc dêmôêŋ Anôtô naŋ, nêŋ gôliŋ gêôc sec sa. Kiŋ samob, taŋ sêjam gôliŋ gamêŋ gêmu kêpiŋa naŋ, seso Anôtônê jatú. Gamêŋ Juda ŋakiŋ ŋagêdô sêsô Anôtônê ŋagôliŋ ŋalabu, ŋagêdô sêkac taun su anŋa Anôtônê.

Lau ŋatêkwa teŋ teŋ nêŋ miŋ kêsêp buku tau amboac tonanŋeŋ. Êsêac têtú Apômtaunê jaenwaga. Aêac tasam êsêac gebe Propete. Êsêac sêkêŋ puc gêdêŋ lau samob ma sêjac jao sakiŋ gwamŋa to taŋeŋpêc. Êsêacnêŋ ŋac towae teŋ Elia. Ênê miŋ towae kêsêp mòkêlatu 18. Eŋ to Balnê dabuŋwaga awenŋsuŋ gêôc ka taun anŋa lôc Karmel gebe Anôtô ondóc ŋanô.

Abisag gêjam sakiŋ Dawid

¹ Gêdêŋ taŋ kiŋ Dawid kêtú ŋamalacanô teŋ ma nê jala kêtú taêsam naŋ, êsêac sêkwa eŋ auc ŋa belanŋke, mago malo gêgôm eŋ ŋapan.

² Amboac tonan ênê sakiŋwaga sêsôm gêdêŋ eŋ gebe “O kiŋ, sensom ŋapalêo teŋ êtu aômŋa gebe ênam sakiŋ aôm ma êtu aômnmê jaomwagao. Eŋ ênêc awiŋ aôm oc êjandan aôm.”

³ Tec sesom awêtakiŋ ŋajamanô teŋ anŋa gamêŋ Israelŋa samucgeŋ e têtáp awê Sunemŋa Abisag sa ma sêkôc eŋ dêdêŋ kiŋ sêja.

⁴ Ma awêtakiŋ tonan eŋ ŋajamanô ma kêtú kiŋ nê jaomwagao ma gêjam sakiŋ eŋ, mago kiŋ gêjam eŋ atom.

Adonia gebe êjanŋo lêpônŋ kiŋŋa su

⁵ Dawid agêc Hagit nêŋ latuŋi Adonia ketoc tau sa ma kêsôm gebe “Aê gabe jatú kiŋ.” Ma eŋ kêkôc kareta to lau, taŋ sêŋgônŋ hos ŋaônŋa naŋ, to lau 50 gebe sêlêti sêmuŋ eŋ.

⁶ Ma eŋ tama gêjac jao ma kêtú kênac eŋ gebe “Kêtú asagenŋa aôm gôgôm gêŋ amboac tonan” naŋ atom. Eŋ ŋac tolanŋanô ŋajam teŋ amboac tonan ma têna kêkôc eŋ kêdaguc Absalom.

⁷ Adonia gêjam biŋgalôm gêwiŋ Seruia latu Joab agêc dabuŋwaga Abiatar ma êsêagêc têdaguc Adonia ma sêjam eŋ sa.

⁸ Mago dabuŋwaga Sadok agêc Jehoiada latu Benaia ma propete Natan to Simei agêc Rei ma Dawid nê siŋsêlêc samob, taŋ sejop eŋ naŋ, sêwiŋ Adonia atom.

⁹ Adonia kêkêŋ domba to bulimakao kapoac ma bulimakao ŋalatu, taŋ segeŋ e kêtôp ŋajam naŋ, kêtú da anŋa Poc moacŋa, taŋ gêc kêsí Enrogel naŋ,

ma kĕkĕnĕj jaenĕ gĕdĕnĕ nĕ lasitĕwai, kinĕ latui, samob ma kinĕ nĕ lau kapĕnĕj anĕa Juda gebe tĕtu ņaclĕnĕj enĕ.

¹⁰ Mago enĕ kĕkĕnĕj jaenĕ gĕdĕnĕj propete Natan agĕc Benaia ma sinĕsĕlĕc me lasi Salomo atom.

¹¹ Go Natan kĕsĕm gĕdĕnĕj Salomo tĕna Batseba gebe “Aĕm gĕnĕ su gebe Hagit latu Adonia kĕtu kinĕ ma aĕacnĕnĕj ņatau Dawid gĕjam kauc binĕ tau me masi.

¹² Amboac tonanĕ ŕmĕnĕj ma aĕ gabe jawa lĕnĕ tenĕ sa ĕndĕnĕj aĕm gebe ŕnam taĕm to latĕm Salomo katĕmi kĕsi.

¹³ Aĕm ņagaĕgeņ ŕsĕ ŕndĕnĕj kinĕ Dawid ŕna ma ŕsĕm ĕndĕnĕj enĕ gebe ‘O ņoc ņatau kinĕ, aĕm kĕtĕc lĕmam gĕdĕnĕj nĕm sakinĕwagao aĕ ma kĕsĕm gebe “Aĕmnĕm latĕm Salomo ĕtu kinĕ ĕjĕ aĕ su ma ĕnĕgĕnĕj aĕnĕoc lĕpĕnĕj” aĕm kĕsĕm me masi. Kĕtu asagenĕna Adonia kĕtu kinĕ.’

¹⁴ Aĕm ŕsĕm binĕ ĕndĕnĕj kinĕ ŕmoa, go aĕ oc jasĕ jandanĕguc aĕm ma japuc nĕm binĕ tĕnĕ.”

¹⁵ Amboac tonanĕ Batseba kĕsĕ kinĕnĕ balĕm gĕja (kinĕ tau kĕtu ņamalacanĕ su ma Abisag anĕa Sunem gĕjam sakinĕ enĕ).

¹⁶ Batseba gewec ma gĕu tau gĕc kinĕ akainĕna. Ma kinĕ kĕtu kĕnac gebe “ņalĕlĕm kĕkac aĕm kĕtu asagenĕna.”

¹⁷ Enĕ gĕjĕ enĕ awa gebe “ņoc ņatau, aĕm kĕtĕc lĕmam gĕdĕnĕj nĕm sakinĕwagao aĕ kĕkĕ Apĕmtau, aĕmnĕm Anĕtĕ, lanĕnĕm ma kĕsĕm gebe ‘Nĕm latĕm Salomo oc ĕnam gĕlinĕj ĕjĕ aĕ su ma enĕ oc ĕnĕgĕnĕj ņoc lĕpĕnĕj.’

¹⁸ Ma galoc, ŕlic acgom, Adonia kĕtu kinĕ, ma aĕm kinĕ gĕjam kauc gĕnĕ tau.

¹⁹ Enĕ kĕkĕnĕj bulimakao to ņalatu, tanĕ segenĕ e kĕtĕp ņajam nanĕ, ma domba taĕsam ņasec kĕtu da ma kĕkĕnĕj jaenĕ kinĕ latui samob to dabunĕwaga Abiatar ma sinĕwaga nĕnĕ ņac ņamatanĕa Joab, mago latĕm Salomo tec ketĕnĕ enĕ gĕwinĕ atom.

²⁰ O ņoc ņatau kinĕ, galoc lau Israel samob sĕkĕnĕj matĕnĕ aĕm gebe ŕsĕm ĕndĕnĕj ĕsĕac gebe asa ĕnĕgĕnĕj aĕnĕoc ņatau kinĕ nĕ lĕpĕnĕj ĕjĕ aĕm su.

²¹ Embe masi oc ĕndĕnĕj tanĕ ņoc ņatau kinĕ ĕnĕc nĕ bĕc ĕwinĕ tamai nanĕ aĕagĕc latuc Salomo oc atap ņagĕjĕ sa.”

²² Gĕdĕnĕj tanĕ enĕ gĕjam binĕgalĕm gĕdĕnĕj kinĕ gĕmoa nanĕ, propete Natan gĕĕ lasĕ.

²³ Ma ĕsĕac sĕkĕnĕj ņawae gĕdĕnĕj kinĕ tau gebe “Propete Natan tec gĕmoa tonĕc.” Ma gĕdĕnĕj Natan kĕsĕ gĕdĕnĕj kinĕ gĕja nanĕ, enĕ gewec gĕdĕnĕj kinĕ, lanĕanĕ gĕdĕnĕj nom.

²⁴ Ma Natan kĕsĕm gebe “ņoc ņatau kinĕ, aĕm oc kĕsĕm gebe Adonia ĕtu kinĕ ĕjĕ aĕ su ma ĕnĕgĕnĕj aĕnĕoc lĕpĕnĕj me masi.

²⁵ Gebe enĕ kĕsĕp gĕja gĕdĕnĕj ocsalĕ tonĕc ma kĕkĕnĕj bulimakao kapoac to ņalatu, tanĕ segenĕ e kĕtĕp ņajam nanĕ ma domba taĕsam ņasec kĕtu da ma kĕkĕnĕj jaenĕ kinĕ latui ma sinĕwaga nĕnĕ ņac ņamatanĕa Joab ma dabunĕwaga Abiatar. Ma ŕlic acgom, ĕsĕac seņ to sĕnĕm sĕwinĕ enĕ ma sĕsĕm gebe ‘Kinĕ Adonia ĕmoaĕnĕj.

²⁶ Mago enĕ kĕkĕnĕj jaenĕ gĕdĕnĕj nĕm sakinĕwaga aĕ to gĕdĕnĕj dabunĕwaga Sadok ma Jehoiada latu Benaia agĕc latĕm Salomo atom.

²⁷ O ņoc ņatau kinĕ, aĕm kĕmasanĕ binĕ amboac tonanĕ ma kĕkĕnĕj ņac, tanĕ ĕnĕgĕnĕj ņoc ņatau nĕ lĕpĕnĕj ĕjĕ aĕm su nanĕ, ņawae gĕdĕnĕj nĕm sakinĕwaga aĕac atom me.”

Sĕkĕnĕj Salomo kĕtu kinĕ

²⁸ Go kinĕ Dawid gĕjĕ Natan nĕ binĕ gebe “ŕmĕnĕc Batseba ĕndĕnĕj aĕ ĕmĕnĕj.” Amboac tonanĕ enĕ kĕsĕ gĕdĕnĕj kinĕ jakĕkĕ enĕ lanĕnĕm.

²⁹ Ma kinĕ kĕtĕc lĕma to kĕsĕm gebe “Kĕtu Apĕmtau gĕnĕgĕnĕj mata jali ma gĕjam aĕ katuc kĕsi gĕdĕnĕj gĕnĕwapac samobna,

³⁰ tec janĕm binĕ, tanĕ katĕc lemoc gĕdĕnĕj aĕm gajam Apĕmtau, Israel nĕnĕ Anĕtĕ lanĕ to kasĕm gebe ‘Nĕm latĕm Salomo ĕnam gĕlinĕj ĕjĕ aĕ su ĕnĕgĕnĕj ņoc lĕpĕnĕj ĕjĕ aĕ’ nanĕ oc ņanĕ ĕsa ĕndĕnĕj ocsalĕ tonĕc.”

³¹ Go Batseba gewec lanôanô gêdêṆ nom ma ketoc kiṆ tau sa ma kêsôm gebe “Ṇoc Ṇatau kiṆ Dawid êmoa tenṆen.”

³² KiṆ Dawid kêsôm gebe “Ômôêc dabuṆwaga Sadok agêc propete Natan ma Jehoiada latu Benaia dêndêṆ aê sêmêṆ.” Amboac tonanṆ êsêac dêdêṆ kiṆ tau sêja.

³³ Ma kiṆ tau kêsôm gêdêṆ êsêac gebe “Akôc nêṆ Ṇatau nê sakiṆwaga sêwiṆ amac ma akêṆ latuc Salomo êṆṆṆṆ aê taucṆoc donki Ṇac akôc enṆ asêp andêṆ bumata Gihon ana.

³⁴ Ma dabuṆwaga Sadok agêc propete Natan sêniṆ oso enṆ anṆa tonanṆ êtu IsraelnêṆ kiṆ. Go anac dauc êtaṆ ma amôêc gebe ‘KiṆ Salomo êmoa tenṆen.’

³⁵ Go amac api andanṆuc enṆ ma enṆ mênêṆṆṆṆ Ṇoc lêpônṆ Ṇaô gebe enṆ oc êtu kiṆ êjô aê su. Gebe aê kakêṆ enṆ kêtṆ lau Israel to Juda nêṆ gôliṆwaga.”

³⁶ Ma Jehoiada latu Benaia gêjô kiṆ awa gebe” BiṆṆanô, Apômtau, Ṇoc Ṇatau kiṆ nê Anôtô kêsôm amboac tonanṆ.

³⁷ Apômtau êmoa êwiṆ Salomo êtôm gêmoa gêwiṆ Ṇoc Ṇatau kiṆ tau ma êṆṆôm ênê gôliṆ êtu kapônêṆ alêlêc Ṇoc Ṇatau kiṆ Dawid nê su.”

³⁸ Amboac tonanṆ dabuṆwaga Sadok agêc propete Natan ma Jehoiada latu Benaia ma lau Keret to Pelet sêsêp sêja ma sêkêṆ Salomo gêṆṆṆṆ kiṆ Dawid nê donki ma sêkôc enṆ dêdêṆ bumata Gihon sêja.

³⁹ AnṆa tonanṆ dabuṆwaga Sadok kakôc Ṇoplakôp katêkwiṆa anṆa becobo ma geṆ oso Salomo. Go sêjac dauc kêtaṆ ma lau samob sêsôm gebe “KiṆ Salomo êmoa tenṆen.”

⁴⁰ Ma lau samob, taṆ têdaguc enṆ naṆ, sêju gasuc to sêjac onṆ ma têtṆ samuc tonabêlêc kapônêṆ, e nom gêoc kêkôc kêtṆ êsêacnêṆ ṆaônduṆa.

⁴¹ Adonia to nê ṆaclenṆ samob, taṆ sêmoa sêwiṆ enṆ naṆ, sêṆô biṆ tau gêdêṆ taṆ senṆ moasinṆ tau gêbacnê. Ma gêdêṆ taṆ Joab gêṆô dauc kêtaṆ naṆ, enṆ kêtṆ kênac gebe “Ṇaonda anṆa malac nec Ṇam amboac ondoc.”

⁴² GêdêṆ taṆ enṆ kêsôm biṆ gêmoa naṆ, dabuṆwaga Abiatar latu Jonatan gêmêṆ ma Adonia kêsôm gebe “Ôsô ômôêṆ gebe aôm Ṇac mansanṆ tec kôkôc Ṇawae Ṇjam gômôêṆ.”

⁴³ Jonatan gêjô Adonia awa gebe “Aec, gebe Ṇoc Ṇatau kiṆ Dawid kêkêṆ Salomo kêtṆ kiṆ.

⁴⁴ Ma kiṆ tau kêsakiṆ dabuṆwaga Sadok agêc propete Natan ma Jehoiada latu Benaia sêwiṆ lau Keret to Pelet ma êsêac sêkêṆ enṆ gêṆṆṆṆ kiṆnê donki Ṇaô

⁴⁵ ma dabuṆwaga Sadok agêc propete Natan senṆ oso enṆ kêtṆ kiṆ anṆa bumata Gihon ma êsêac sêmu sêpi anṆa tonanṆ tolasêṆen e malac samucgeṆ ṆadindiṆ kêsa. Ṇakicsêa taṆ amac anô naṆ, Ṇam tau tonanṆ.

⁴⁶ Salomo jagêṆṆṆṆ lêpônṆ kiṆṆa.

⁴⁷ Ma kiṆ nê sakiṆwaga sêja sêsôm biṆ êmoa ṆjamṆa gedenṆ aêacnêṆ Ṇatau kiṆ Dawid ma sêsôm gebe ‘Nem Anôtô êwaka Salomo nê Ṇaê sa êlêlêc aômṆêṆ ma êṆṆôm ênê gôliṆ êtu kapônêṆ êlêlêc aômṆêṆ su.’ Ma kiṆ tau gêṆṆṆṆ nê mê ma gewec.

⁴⁸ Ma kêsôm amboac tonec gebe ‘Aê aoc êoc Apômtau, lau Israel nêṆ Anôtô, taṆ galoc kêkêṆ aê galic Ṇa tauc matocanô gebe Ṇoc wakuc nêṆ tenṆ gebe êṆṆṆṆ Ṇoc lêpônṆ naṆ.’ ”

⁴⁹ Go Adonia nê ṆaclenṆ samob têtakê ma dêdi e sêc êliṆ-êliṆ sêja.

⁵⁰ Ma Adonia kêtêc Salomo. Tec enṆ gêdi jakêkam jabo altarnṆa tôṆ.

⁵¹ Ṇawae gêdêṆ Salomo gebe “Ôlic acgom, Adonia katêc kiṆ Salomo ma enṆ jakêkam jabo altarnṆa tôṆ ma kêsôm gebe ‘KiṆ Salomo êtôc lêma sa êndêṆ aê gebe ênac aê Ṇa siṆ atom.’ ”

⁵² Tec Salomo kêsôm gebe “En embe êwaka tau sa gebe en ñac ñañêŋ, go ten êmoasac en môkêlauŋ ten atom. Mago embe têtap ênê sec sa, go en êmac êndu.”

⁵³ Amboac tonan kiŋ Salomo kêsakiŋ lau ma sêkôc en su anĝa altar. Ma êsêac sêmêŋ, go en gêu tau gêdêŋ kiŋ Salomo. Ma Salomo kêsôm geden en gebe “Ôêc ôndêŋ nêŋ andu ôna.”

2

Dawid kêjatu Salomo kêtû gêŋ ñagêdôŋa

¹ Gêdêŋ taŋ Dawid nê noc êmac ênduŋa kêtû dambê nan, en kêjatu latu Salomo ma kêsôm gebe

² “Aê oc jasa intêna, nan gêŋ nomŋa samob sêja-sêja nan jana. Ôkô ñajaŋa ôtôm ñacgeŋ.

³ Ôŋgôm nêŋ kôm ñañêŋgeŋ êtu Apômtau, aômnêŋ Anôtôŋa. Ôsa ênê lêŋ ma ôŋgôm ênê jatu to biŋsu ma gôliŋ ñanô êsa êtôm teto gêc Mosenê biŋsu gebe ômoa ñajamgeŋ gebe ôtap nêŋ kôm to lêŋ samob ñañanô sa.

⁴ Gebe Apômtau êŋgôm biŋ, taŋ gêjac mata gêdêŋ aê nan ñanô êsa. En gêjac mata biŋ gebe ‘Nêŋ latômi embe sejop nêŋ lêŋ e sêsêlêŋ semoa aê laŋôcnêŋ ñañêŋgeŋ tonalêlôm samucgeŋ ma tokatuŋ samucgeŋ, go aôm ôpô lêna nêŋ wakuc ten gebe êŋgôn Israel nêŋ lêpôn êjô aôm nec atom.’

⁵ “Aôm taôm kôjala gêŋ, taŋ Seruia latu Joab gêgôm gêdêŋ aê ma gêŋ, taŋ en gêgôm gêdêŋ Israelnêŋ siŋwaga nêŋ siŋsêlêc laŋgwa luagêc, Ner latu Abner agêc Jeter latu Amasa. En gêjac êsêagêc êndu gêdêŋ têm wamaŋa gêjô dec, taŋ êsêagêc sêkêc siŋ gêdêŋ têm siŋŋa nan. Ma kêtin lau laŋôŋnêŋ sawa nêŋ dec gi aêŋoc ômbiŋkap to ñoc atapa.

⁶ Ôŋgôm êtôm nêŋ kauc, mago ôkêŋ êwiŋ gebe en êsêp lamboam êna towamagen atom.

⁷ Mago ômoasiŋ ñac Gileadŋa Barsilai latui. Êsêac sêniŋ nêŋ gêŋ sêŋgôn nêŋ tebo gebe êsêac sêmoasiŋ aê amboac tonanĝeŋ gêdêŋ têm, taŋ aê gaêc têwam Absalom su nan.

⁸ Ma Gera latu Simei, ñac Benjaminŋa anĝa Bahurim gêmoa gêwiŋ aôm. Ñac tonan kêpuc boa aê secanôtêna gêdêŋ bêc, taŋ aê gaja Mahanaim nan. Mago gêdêŋ taŋ en kêsêp jagêdac aê anĝa bu Jordan nan, aê katôc lemoc en kakô Apômtau laŋônêŋ ma kasôm gebe ‘Aê oc janac aôm êndu ña siŋ atom.’

⁹ Mago aôm ôlic en amboac ñac tobiŋmê atom. Aôm ñac tokauc, aôm kôjala gebe oc ôŋgôm asageŋ êndêŋ enĝa gebe ôkêŋ en êsêp lamboam êna todecgeŋ.”

Dawid gêmac êndu

¹⁰ Go Dawid gêc nê bêc gêwiŋ tamai ma sêsuŋ en anĝa Dawidnê malac.

¹¹ Ma têm, taŋ Dawid gêjam gôliŋ Israel nan, kêtôm jala 40. En gêjam gôliŋ jala 7 anĝa Hebron ma jala 33 anĝa Jerusalem.

¹² Amboac tonan Salomo gêŋgôn tama Dawid nê lêpôn ma nê gôliŋ kiŋŋa ñajaŋa kêsa.

Salomonê gôliŋ kiŋŋa kêtû tôŋ

¹³ Ma Hagit latu Adonia gêdêŋ Salomo têna Batseba gêja. Ma awê tau kêsôm gebe “Aôm gômôêŋ towamagen me masi.” Ma Adonia kêsôm gebe “Aê gamêŋ towama.”

¹⁴ Go ñac tau kêsôm gebe “Aê gabe jasôm biŋ ten êndêŋ aôm.” Ma Batseba kêsôm gebe “Ôsômman.”

¹⁵ En kêsôm gebe “Aôm kôjala gebe gôliŋ kiŋŋa kêtû aêŋoc ma lau Israel samob sêsaê gebe aê jatu kiŋ tau. Mago galoc gêŋ tonan gêjam tau ôkwi ma gôliŋ kiŋŋa kêtû ñoc lasicnê, gebe Apômtau gêgôm amboac tonan.

¹⁶ Ma galoc aēŋoc biŋ tagenŋen gēc gebe jatenŋ êndêŋ aôm gebe onsenŋ ŋoc biŋ atom.” Batseba kêsôm gêdêŋ enŋ gebe “Ôsôm acgom.”

¹⁷ Enŋ kêsôm gebe “Ônam biŋgalôm êndêŋ kiŋ Salomo, enŋ oc ensenŋ aôm nêŋ biŋ atom, gebe enŋ êkêŋ Abisag aŋga Sunem êndêŋ aê janam enŋ êtu ŋoc awê.”

¹⁸ Batseba kêsôm gebe “Ŋajam, aê gabe janam biŋgalôm êndêŋ kiŋ êtu aômŋa.”

¹⁹ Tec Batseba kêsô gêdêŋ kiŋ Salomo gêja gebe ênam biŋgalôm êndêŋ enŋ êtu Adoniaŋa. Ma kiŋ tau gêdi sa ma kêpuc enŋ tōŋ-tōŋ ma gewec gêdêŋ enŋ, go gêŋgōŋ nê lêpōŋ ma sêkêŋ lêpōŋ tenŋ kêtū kiŋ tēnaŋa gēwiŋ ma gēŋgōŋ sic gēŋgōŋ kiŋ nê anōŋa.

²⁰ Go enŋ kêsôm gebe “Aê kakôc biŋ sauŋ tenŋ gebe jatenŋ êndêŋ aôm. Onsenŋ aê atom.” Kiŋ tau gêjô enŋ awa gebe “O tinoc, otenŋ acgom. Aê oc jansenŋ aôm atom.”

²¹ Go enŋ kêsôm gebe “Takêŋ Abisag aŋga Sunem êndêŋ aôm tēwam Adonia ênam êtu nê awê.”

²² Go kiŋ Salomo gêjô tēna awa ma kêsôm gebe “Kêtū asagenŋa aôm kotenŋ Abisag aŋga Sunemŋagenŋ kêtū Adoniaŋa. Otenŋ gōliŋ kiŋŋa êtu enŋa êwiŋmaŋ. Enŋ kêtū aê teocgoc ma dabuŋwaga Abiatar agêc Seruia latu Joab sêkô jabaŋ enŋ.”

²³ Ma kiŋ Salomo kêtôc lêma gêdêŋ Apômtau ma kêsôm gebe “Anôtô êŋgôm gêŋ, taŋ taê gêjam naŋ, êndêŋ aê, mago Adonia êmac êndu êjô nê biŋ tonanŋ.

²⁴ Apômtau kêkêŋ aê gaŋgōŋ tamocnê lêpōŋ ma gêjac m aēŋoc gôlôac kêtôm enŋ gêjac mata naŋ. Kêtū Apômtau gēmoa mata jaliŋa, tec ocsalô tonecgenŋ Adonia êmac êndu.”

²⁵ Amboac tonanŋ kiŋ Salomo kêsakiŋ Jehoiada latu Benaia ma enŋ jagêjac Adonia êndu.

Dabuŋwaga Abiatar agêc Joab têtap nêŋ ŋagêjô sa

²⁶ Ma kiŋ tau kêsôm gêdêŋ dabuŋwaga Abiatar gebe “Ôna Anatot ôndêŋ nêŋ andu gebe gôjac ŋawae gebe aôm ômac êndu, mago aê gabe janac aôm êndu galoc atom gebe aôm kôbalaŋ Apômtau Anôtô nê poac ŋakatapa kôsêlêŋ gômuiŋ aê tamoc Dawid ma gôc gêŋwapac samob gôwiŋ tamoc.”

²⁷ Amboac tonanŋ Salomo kêtū Abiatar gebe êtu Apômtaunê dabuŋwaga êtiam atom, gebe Apômtaunê biŋ ŋanô êsa, taŋ kêsôm kêtū Elinê gôlôac aŋga Silo naŋ.

²⁸ Gêdêŋ taŋ ŋawae kêtap Joab sa naŋ, (gebe Joab kêpuc Adonia tōŋ, mago kêpuc Absalom tōŋ atom) enŋ gêc gêdêŋ Apômtaunê becobo jakêkam jabo altarnŋa tōŋ.

²⁹ Ma êsêac sêsôm ŋawae gêdêŋ kiŋ Salomo gebe “Joab gêc gêdêŋ Apômtaunê becobo gêja ma ôlic acgom, enŋ kêkô kêsî altar.” Tec Salomo kêsakiŋ ŋacjaenŋ tenŋ gêdêŋ Joab ma kêtū kênac enŋ gebe “Gôêc gôdêŋ altar gôja katu asagenŋa.” Joab gêjô enŋ awa gebe gêc gadêŋ Apômtau gebe kêtêc Salomo. Amboac tonanŋ Salomo kasakiŋ Jehoiada latu Benaia ma kêsôm gebe “Ôna ma ônac enŋ êndu.”

³⁰ Amboac tonanŋ Benaia jagêô lasê Apômtaunê becobo ma kasôm gadêŋ Joab gebe “Kiŋ tau kêjatu gebe ‘Ôsa ômôêŋ.’ ” Mago enŋ kêsôm gebe “Masi, aê gabe jamac êndu aŋga tonec.” Go Benaia jakêsôm biŋ tau gêdêŋ kiŋ kêtiam ma kêsôm gebe Joab kêsôm amboac tonanŋ ma enŋ gêjô aê aoc amboac tonec.

³¹ Kiŋ tau gêjô enŋ awa gebe “Ôŋgôm êtôm enŋ kêsôm. Ônac enŋ êndu ma ônsuŋ enŋ. Ma gêŋ tonanŋ êkac tōp su aŋga aê to tamoc nê gôlôac êtu dec, taŋ Joab kêkêc siŋ ŋam masiŋa naŋ.

³² Apômtau êkêñ en taunê dec êpi en tau gebe tamoc Dawid gêjam kauc ma en gêjac ñac gêdêñ to ñajam luagêc, tañ sêlêlêc en tau nañ, ña siñ êndu, siñwaga Israelña nêñ laumata Ner latu Abner agêc Jeter latu Amasa.

³³ Amboac tonañ êsêagêc nêñ dec êmu naêpi Joab to nê wakuc. Mago Apômtau êkêñ wama êndêñ Dawid to nê wakuc ma nê gôlôac to nê lêpônñ kinña enden tôngeñ.”

³⁴ Go Jehoiada latu Benaia kêpi gêja ma gêjac Joab êndu. Ma sêsun en anga en tau nê andu, tañ kêkô gamêñ sawa nañ.

³⁵ Kin tau kêkêñ Jehoiada latu Benaia kêtú siñwaga nêñ ñac ñamataña gêjô Joab su ma kêkêñ dabuñwaga Sadok gêjô Abiatar su.

³⁶ Go kin tau kêsakinñ binñ gêdêñ Simei to gêmôêc en ma kêsôm gêdêñ en gebe “Ôkwê nêñ andu teñ êkô Jerusalem ma ômoa tonec ma anga tonec aôm ôwi gamêñ tonec siñ naôsa gamêñ teñ atomanô.

³⁷ Taêm ênam ñapep, êndêñ bêc tañ aôm ôsa naolom bu Kidron nañ, aôm ômac êndu. Ma dec êpi aôm taôm.”

³⁸ Ma Simei kêsôm gêdêñ kinñ gebe “Binñ tañ kôsôm nañ, ñajam. Nêñ sakinñwaga êngôm êtôm ñoc ñatau kinñ kêsôm.” Amboac tonañ Simei gêngônñ Jerusalem ñasawa ñêñgeñ.

³⁹ Mago gêdêñ tañ jala têlêac gêjana nañ, Simeinê gêñôma luagêc sêbôm dêdêñ kinñ Gatña Maka latu Akis sêja. Ma Simei gêñô ñawae gebe “Gôlicgac me, nêñ gêñôma luagêc jasêmoa malac Gat.”

⁴⁰ Tec Simei gêdi kêmasañ nê donki ma gêdêñ Akis anga Gat gêja gebe ensom nê gêñôma. Simei gêja ma kêkôc nê gêñôma anga Gat gêmu gêmêñ.

⁴¹ Salomo gêñô ñawae gebe Simei anga Jerusalem gêja Gat ma gêmu gêmêñ.

⁴² Tec kinñ tau kêsakinñ binñ gêdêñ Simei ma gêmôêc en ma kêsôm gêdêñ en gebe “Aê kakêñ aôm kôtôc lêmam gêdêñ Apômtau ma gajac binñsu aôm atom me. Aê kasôm gêdêñ aôm gebe taêm ênam ñapep, êndêñ bêc tau, tañ aôm ôsa gamêñ teñ ôna nañ, aôm ômac êndu. Ma aôm gajô aê aoc gebe Ñajam, aê ganjôgac.

⁴³ Kêtu asageñña aôm gôgôm binñ, tañ kôtôc lêmam gêdêñ Apômtau nañ, to binñsu tañ kakêñ gêdêñ aôm nañ, ñanô kêsá atom.”

⁴⁴ Ma kinñ kêsôm gêdêñ Simei gebe “Aôm taôm kôjala gêñ sec samob, tañ aôm gôgôm gêdêñ aê tamoc Dawid. Galoc Apômtau êkêñ aômñêñ sec êpi aôm taôm mômêmapac.

⁴⁵ Mago en oc ênam mec kinñ Salomo ma Dawidnê lêpônñ êkô ñajana ma êkô Apômtau lañônêñña enden tôngeñ.”

⁴⁶ Ma kinñ tau kêjatu Jehoiada latu Benaia, tañ kêsá gêja ma gêjac Simei êndu. Gêdêñ tonañ gôlinñ kinña gêc Salomo lêma kêtú tôn.

3

Salomo gêjam Parao latuo kêtú nê awê

¹ Go Salomo kêmoatinñ poac gêwiñ lau Aiguptunêñ kinñ Parao ma gêjam Parao latuo kêtú nê awê ma kêkôc en jagêñgônñ Dawidnê malac acgom, e en gêjac dabinñ tau nê andu kapôêñ to Apômtaunê lôm dabuñ ma tuñbôm, tañ kêgi Jerusalem auc nañ, ñakôm.

² Mago lau sêkêñ da anga gamêñ ñabau ñapanñ gebe gêdêñ ñasawa tonañ sêkwê andu teñ kêtú Apômtaunê ñaêña su atom tageñ.

³ Mago Salomo têtac gêwiñ Apômtau ma kêsêlêñ kêtôm tama Dawid nê ñagôlinñ, tageñ en kêkêñ da to gêsôb jadaunñ anga gamêñ ñabau gêwiñ.

Salomo nê da to mec anga Gibeon

⁴ Gêdêŋ ŋasawa teŋ kiŋ gêja Gibeon gebe êkêŋ da anġa tonanġ, gebe gamêŋ tonanġ kêtû gamêŋ ŋabau towae kapôêŋ kêlêlêc. Salomo kêkêŋ daja 1,000 anġa altar tonanġ.

⁵ Anġa Gibeon Apômtau geoc tau lasê gêdêŋ Salomo ŋa mê gêdêŋ gêbêc ma Anôtô kêsôm gebe “Oteŋ gêŋ teŋ, taŋ jakêŋ êndêŋ aôm nanġ.”

⁶ Salomo kêsôm gebe “Aôm kômoeŋ nêŋ sakiŋwaga aê tamoc Dawid ŋanôgeŋ gebe eŋ kêsêlêŋ gêmoe aôm laŋômnêŋ tobiŋgêdêŋ ma laŋônêŋ sawageŋ. Ma aôm gôjac têku nêŋ moasiŋ tonanġ ma kôkêŋ latu, taŋ galoc gêŋgôŋ ênê lêpôn nanġ, gêdêŋ eŋ.

⁷ O Apômtau, ŋoc Anôtô, galoc aôm kôkêŋ nêŋ sakiŋwaga kêtû kiŋ gêjô aê tamoc Dawid su, mago aê amboac ŋapalê saunġ teŋ tec gamoe. Aê kapô lêna lêŋ jasa to jasô janaŋa.

⁸ Ma nêŋ sakiŋwaga aê kakô nêŋ lau, taŋ aôm kôjaliŋ sa nanġ, ŋalêlôm. Êsêac lau-m kapôêŋanô e ŋac teŋ êtôm êsa êsêac sa to êsam nêŋ ŋanamba lasê êŋgôm êtôm atom.

⁹ Amboac tonanġ ôkêŋ ŋalêlôm tokauc êndêŋ nêŋ sakiŋwaga aê gebe janam gôliŋ nêŋ lau ŋapep to jajala ŋajam to sec gebe asa êtôm gebe ênam gôliŋ nêŋ lau-m kapôêŋ tonec.”

¹⁰ Apômtau gêŋô biŋ, taŋ Salomo keteŋ nanġ ŋajam.

¹¹ Ma Anôtô kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Aôm koteŋ gêŋ tonanġ ma koteŋ kêtû ômoa nom e ŋêŋgeŋ me ôtap awa taêsam sa me ôku nêŋ ŋacjo tulunġa nec atom. Mago koteŋ mêtê tokaucŋa gebe ôjala gêŋ ŋajam to gêdêŋŋa.

¹² Tec ôlic acgom, galoc aê jaŋgôm biŋ, taŋ koteŋ nanġ, ŋanô êsa. Ôlic acgom, aê oc jakêŋ ŋalêlôm tokauc, taŋ êjala biŋ naêndêŋgeŋ êndêŋ aôm. Ŋac teŋ kêtap ŋalêlôm amboac tonanġ sa gêmuŋ aôm atom ma teŋ oc êndaŋguc aôm atom amboac tonanġgeŋ.

¹³ Ma gêŋ taŋ koteŋ atom nanġ, aê gabe jakêŋ êndêŋ aôm amboac tonanġ. Aê oc jakêŋ awamata to waem, taŋ kiŋ teŋ kêtap sa atom tageŋ nanġ.

¹⁴ Ma aôm embe ôsa aêŋoc lêŋ ma ojop ŋoc ŋagôliŋ to biŋsu êtôm tamam Dawid kêmasaŋ nanġ, go aê gabe janac têku nêŋ têm ômoa matam jaliŋa ŋêŋgeŋ êwiŋ.”

¹⁵ Ma Salomo mata gêlac ma gêlic gebe gêc mê teŋ. Go eŋ gêmu gêja Jerusalem ma jakêkô Apômtaunê poac ŋakatapa ŋanêŋŋa ma kêkêŋ daja to dawama ma geno moasiŋ kapôêŋ teŋ kêtû nê sakiŋwaga samobŋa.

Salomo kêmêtôc biŋ ŋawapac teŋ

¹⁶ Gêdêŋ tonanġ mockaiŋo luagêc dêdêŋ kiŋ sêja ma sêkô eŋ laŋônêŋ.

¹⁷ Ma awê teŋ kêsôm gebe “O ŋoc ŋatau, ôŋô acgom. Aêagêc awê tonec anġôŋ andu tageŋ. Eŋ gêmoe ma aê kakôc ŋapalê teŋ.

¹⁸ Bec têlêac gêjaŋa, gocgo eŋ kêkôc teŋ kêdaguc. Aêagêc anġôŋ awiŋ taunġ ma teŋ gêmoe andu tau gêwiŋ atom. Aêagêc taunġgeŋ tec amoe.

¹⁹ Gêdêŋ gêbêc teŋ awê tonec nê ŋapalê gêmoe êndu gebe eŋ gêsac eŋ êndu.

²⁰ Ma eŋ gêdi gêdêŋ gêbêcauc ma kêkôc ŋoc ŋapalê su anġa aê gêdêŋ taŋ nêŋ sakiŋwagao gêc su nanġ, ma kêkêŋ gêlô tau nê su ma ketoc nê ŋapalê ŋamatê gêc gêwiŋ aê.

²¹ Gêdêŋ bêbêc gadi sa gebe jakêŋ su ŋoc ŋapalê e galic gebe eŋ gêmoe êndu su. Mago gêdêŋ bêbêc, gêdêŋ taŋ kasala eŋ ŋapep nanġ, aê kajala gebe ŋoc latuc, taŋ kakôc nanġ atom.”

²² Mago awê teŋ kêsôm gebe “Masi, aêŋoc ŋapalê mata jali ma aôm nêŋ ŋapalê ŋamatê.” Ma awê ŋamataŋa kêsôm gebe “Masi, aôm nêŋ ŋapalê gêmoe êndu ma mata jali aêŋoc.” Êsêagêc sêsôm amboac tonanġ sêmoe kiŋ laŋônêŋŋa.

²³ Go kiŋ tau kêsôm gebe “Awê teŋ kêsôm ŋapalê, taŋ gêmôa mata jali tonec naŋ, aêŋoc ma aôm latôm gêmâc êndu matêgeŋ. Ma awê teŋ kêsôm gebe Masi, aômânê ŋapalê gêmâc êndu ma aê latuc tec mata jali gêmôa.”

²⁴ Ma kiŋ kasôm gebe “Akôc siŋ teŋ êndêŋ aê.” Amboac tonan sêkôc siŋ teŋ dêdêŋ kiŋ sêja.

²⁵ Ma kiŋ tau kêsôm gebe “Asêlê ŋapalê mata jali êkôc êna luagêc ma akêŋ ŋamakeŋ êndêŋ awê teŋ ma ŋamakeŋ êndêŋ teŋ.”

²⁶ Go awê, taŋ nê latu mata jali gêmôa naŋ, taê walô nê ŋapalê ma kêsôm gêdêŋ kiŋ gebe “O ŋoc ŋatau, ônac ŋapalê êndu atom, eŋ mata jaligeŋ êndêŋ awê tonan.” Ma awê teŋ kêsôm gebe “Ŋapalê êtu aêŋoc to ênê atom, asêlêmaŋ.”

²⁷ Go kiŋ tau gêjô êsêagêc awen ma kêsôm gebe “Anac ŋapalê êndu atom, akêŋ eŋ tomata jaligeŋ êndêŋ awê ŋamataŋa gebe eŋ ŋapalê têna.”

²⁸ Israel samob sêŋô mêtôc tonan, taŋ kiŋ tau kêmêtôc naŋ, ŋawae ma êsêac têtêc nêŋ kiŋ gebe êsêac sêjala gebe Anôtônê kauc gêwiŋ eŋ ma kêmêtôc biŋ jagêdêŋgeŋ.

4:1-34 Mòkêlatu tonec kêsa Salomonê laumata towae sa, taŋ sêjam sakin sêmoa Salomo ŋalabu naŋ. Sêwa Salomo nê awa sa ma kêsôm biŋ kêtû Salomonê kauc towae kapôêŋŋa.

5

Salomo kêmasaŋ tau gebe êkwê lôm dabuŋ

¹ Gêdêŋ taŋ kiŋ Tirusŋa Hiram gêŋô gebe seŋ oso Salomo kêtû kiŋ gêjô tama su naŋ, eŋ kêsakiŋ nê sakinwaga gêdêŋ Salomo gebe Hiram têtac gêwiŋ Dawid ŋapaŋ.

² Ma Salomo kêsakiŋ biŋ gêdêŋ Hiram gebe

³ “Aôm kôjala gebe aê tamoc Dawid kêtôm gebe êkwê nê Apômtau Anôtô nê ŋaê ŋaandu teŋ atom gebe siŋ to ŋacjo kêgi eŋ auc e Apômtau kêkêŋ êsêac sêsô eŋ akaiŋ ŋalabu.

⁴ Mago galoc Apômtau, ŋoc Anôtô, kêkêŋ wama gêdêŋ aê aŋga gamêŋ makeŋ-makeŋ ma ŋacjo me gêŋwapac teŋ sêmoa atom.

⁵ Amboac tonan aê gabe jakwê andu Apômtau, aêŋoc Anôtô nê ŋaê ênêcŋa teŋ kêtôm Apômtau kêsôm gêdêŋ aê tamoc Dawid gebe ‘Aôm latôm, taŋ aê gabe jakêŋ êŋgôn nêŋ lêpôn kiŋŋa êjô aôm su naŋ, eŋ êkwê andu teŋ êtu aêŋoc ŋaêŋa.’

⁶ Tec ôjatu gebe sêsap kaseda aŋga Lebanon êtu aêŋa. Aêŋoc sakinwaga sênam aômânêŋ sakinwaga sa. Ma aê oc janam ôli aôm êtu nêŋ sakinwagaŋa êtôm aôm ôsam êndêŋ aê. Gebe aôm kôjala gebe ŋac teŋ gêmôa aêac ŋalêlôm, taŋ kêjala kôm sêsap kaŋa kêtôm lau Sidonŋa naŋ atom.”

⁷ Gêdêŋ taŋ Hiram gêŋô Salomonê biŋ naŋ, eŋ kêtû samuc ŋanôgeŋ ma kêsôm gebe “Ocsalô tonec aoc êoc Apômtau gebe kêkêŋ latu tokauc teŋ gêdêŋ Dawid gebe ênam gôliŋ lau towae tonan.”

⁸ Ma Hiram kêsakiŋ biŋ gêdêŋ Salomo ma kêsôm gebe “Aê gaŋô biŋ, taŋ kôsakiŋ gêdêŋ aê naŋ. Aê katôm gebe jaŋgôm gêŋ samob, taŋ ŋalêlôm kêkac aôm kêtû kaseda to katêŋŋa naŋ, ŋanô êsa.

⁹ Aêŋoc sakinwaga oc sêkôc ka tau aŋga Lebanon sêsêp gwêc sêna. Go jambec kwambôn gebe êpoac ma sênam sêmoa gwêcgeŋ sêna gamêŋ, taŋ aôm ôsôm naŋ, ma aê jajatu lau gebe sêndim ŋao su aŋga tonan ma aôm ôtap ka tau sa. Go aôm ôŋgôm biŋ, taŋ taêc gêjam naŋ, ŋanô êsa ma ôkêŋ gêŋ taniŋŋa êndêŋ aêŋoc gôlôac to lau.”

¹⁰ Amboac tonan Hiram kêkêŋ kaseda to katêŋ samob gêdêŋ Salomo kêtôm eŋ keteŋ,

¹¹ ma Salomo kĕkĕnj polom njanô talu 20,000 kĕtu gĕnj taniņņa gĕdĕnj Hiram nĕ gôlôac to nĕ lau ma niptĕkwi gasuc kĕtôm 20,000. Salomo kĕkĕnj gĕnj tonanj gĕdĕnj Hiram kĕtôm jalagenj.

¹² Apômtau kĕkĕnj kauc gĕdĕnj Salomo kĕtôm enj gĕjac mata. Ma wama gĕc Hiram agĕc Salomo ŋasawa, ma êsĕagĕc sĕmoatiņ poac tenj sĕwiņ tauņ.

¹³ Kinj Salomo kĕkac lau Israel gebe sĕkĕnj ŋacwaga kĕtu kômņa. Ma lau tau nĕnj namba tau kĕtôm 30,000.

¹⁴ Ma enj kĕsakinj êsĕac sĕja Lebanon, 10,000 sĕjô tauņ-sĕjô tauņ kĕtôm ajônģenj. Sĕmoa ajônģ tenj anģa Lebanon ma ajônģ luagĕc anģa nĕnj malacmôkĕ. Adoniram gĕjam gôlinj lau kômņa tonanj.

¹⁵ Salomo kĕkôc lau 70,000 amboac tonanj kĕtu sĕbalaņ wabaņja ma 80,000 kĕtu sĕsap poc anģa gamĕnj lôcņa.

¹⁶ Ma Salomo kĕkĕnj lau 3,300 tĕtu gejobwaga kômņa, taņ sĕjatu lau kômņa.

¹⁷ Salomo kĕjatu ma êsĕac sĕkôc poc ŋajamanô kapôĕnj-kapôĕnj sĕmĕnj gebe êtu nombaņ lôm dabuņņa.

¹⁸ Amboac tonanj Salomo agĕc Hiram nĕnj lau sĕkwĕwaga sĕwiņ lau Gebalņa sĕsap to sĕpa ka to poc gebe sĕkwĕ andu tau.

6

Salomo kĕkwĕ Apômtaunĕ lôm

¹ Jala 480 gĕjaņja su gĕdĕnj taņ lau Israel sĕwi gamĕnj Aiguptuņja sinj sĕsa sĕmĕnj naņ, ma Salomo gĕjam gôlinj Israel jala aclĕ su. Gĕdĕnj jala tonanj ŋaajônģ kĕtu luagĕcņa, taņ sĕsam gebe Siw naņ, Salomo gĕjac m gebe êkwĕ Apômtaunĕ lômņa.

² Lôm tau, taņ kinj Salomo kĕkwĕ kĕtu Apômtaunģa naņ, ŋadônģ amboac tonec gebe ŋalĕsiņņa kĕtôm saka samuc 15, ŋatakôcņa kĕtôm saka 5 ma ŋaatĕkwa kĕtôm saka 8.

³ Ma andu seleb, taņ gĕc anduanô tau ŋanĕmņa naņ, ŋadônģ saka 5, kĕtôm lôm tau ŋakalopawa ma kĕdaguc sagiņ baliņ anduanônģa kĕtôm ŋadônģ saka samuc 2 ma ŋasĕku.

⁴ Anģa lôm tau ŋasagiņ êsĕac sĕkĕnj katam saunģ ŋagĕdô gĕc talic saunģ anģa awĕņja, mago kĕsô gedec anģa lĕlômņa.

⁵ Enj gĕjac tĕku lômanô tau ŋasagiņ baliņ makenj-makenj ma ŋakalopawa ŋamuņja amboac tonanģenj. Ma kĕkwĕ ŋadenj tĕlĕac tobalĕm-tobalĕm.

⁶ ŋadĕnj ŋalabuņja ŋakalopawa kĕtôm ŋadônģ saka samuc tagenj. Denj kĕtu luagĕcņa kĕtôm ŋadônģ saka samuc tenj to ŋasĕku lĕmatuc tenj, ma denj kĕtu tĕlĕacņa ŋadônģ saka tenj ma ŋamakenj. Enj kĕkĕnj dembonģĕdô kĕtu baliņ gĕc kwananģenj gebe sĕnac tĕku gĕnj sĕmoa dĕmôĕnģenj.

⁷ Gĕdĕnj taņ sĕkwĕ lôm naņ, êsĕac sĕkôc poc, taņ sĕpa sĕmoa gamĕnj sĕkôc pocņa kwananģenj su naņ. Tec gĕdĕnj taņ sĕkwĕ lôm dabuņģ sĕmoa naņ, lau sĕjô hama me ki me waba kômņa ŋakicsĕa tenj atom.

⁸ Lôm tau ŋadenj ŋamataņja ŋakatam gĕc lôm dabuņģ ŋamakenj gĕmu kĕsĕpņa. Anģa tônĕ tĕcwale tenj kĕpi denj kĕtu luagĕcņa ma tĕcwale tenj kĕpi anģa tônĕ jagĕdĕnj denj kĕtu tĕlĕacņa.

⁹ Amboac tonanj Salomo kĕkwĕ lôm tau e gĕbacnĕ ma enj kĕmasaņ masac jaba ŋaônģa ŋa gamĕntĕkwa to katapa kaseda.

¹⁰ Enj kĕkwĕ ŋatĕku kĕgi lôm auc. ŋatĕku tau gĕmu kĕpiņja amboac saka samuc tagenj ma gamĕnj tĕkwa kaseda kĕtu ŋawalô tenj jagĕdiņ ŋatĕku tau tônģ tamiņ anduanô tau.

¹¹ Ma Apômtaunĕ biņ gĕdĕnj Salomo gebe

12 “Aôm embe ôsêlêŋ êtôm ŋoc jatu to ômansaŋ ŋoc ŋagôliŋ samob ma taŋam wamu ŋoc biŋsu to ôsa lêŋ êtôm tonan, go jaŋgôm ŋoc biŋ, taŋ gajac mata gêdêŋ tamam Dawid nan, ŋanô êsa êpi aôm.

13 Aê wacjaŋgôn lau Israel ŋalêlôm anga lôm, tec kôkwê gômoa nec, ma jawi ŋoc lau Israel siŋ atomanô.”

14 Go Salomo kêkwê lôm e gêjac dabiŋ.

Sêmasaŋ lôm dabuŋ ŋalêlômŋa

15 Eŋ kêkwa sagiŋ ŋalêlômŋa auc ŋa katapa kaseda anga masac ŋalabuŋa e gêdiŋ kêsô ŋagadê ŋaôŋa. Eŋ kêkwa masac ŋalabuŋa tau ŋa katapa katêŋ.

16 Anga lôm ŋalêlômŋa eŋ gêjam dôŋ saka samuc lemeŋ teŋ anga sagiŋ ŋamuŋa ma kêpiŋ ŋasawa tonan auc anga masac ŋalabuŋa e jagêdêŋ masac jaba ŋaôŋa ŋa katapa kaseda. Balêm tonan kêtû Gamêŋ Dabuŋanô tau.

17 Gamêŋ Dabuŋ, taŋ gêc Gamêŋ Dabuŋanô tau ŋanêŋŋa nan, baliŋ amboac ŋadôn saka 10.

18 Anga lôm ŋalêlôm talic poc teŋ atomanô, sêkwa sagiŋ auc ŋa kasedageŋ. Ma sêsap walô to ŋaola gêjac lêtêŋ ŋakatu gêjam katapa tau auc.

19 Eŋ kêmasaŋ gamêŋ Dabuŋanô tau gêc andu ŋalêlôm tau gebe etoc Apômtaunê poac ŋakatapa êkô tonan.

20 Gamêŋ Dabuŋanô tau ŋasagiŋ baliŋ kêtôm saka samuc 5, ŋakalopawa kêtôm saka samuc 5 ma ŋasawa, taŋ geŋ masac ŋalabu to ŋaôŋa gêŋgic nan, kêtôm saka samuc 5 amboac tonanŋeŋ. ŋalêlôm tau Salomo kêkwa auc samucgeŋ ŋa gold ma kêmasaŋ altar teŋ ŋa kaseda.

21 Ma Salomo kêkwa andu ŋalêlôm auc ŋa gold. Ma gêjac balan Gamêŋ Dabuŋanô tau ŋa kapoacwalô gold.

22 Ma Salomo kêkwa andu ŋalêlôm samucgeŋ auc ŋa gold e gêbacnê, ma altar, taŋ kêkô Gamêŋ Dabuŋanô tau ŋalêlôm nan, amboac tonanŋeŋ.

23 Anga Gamêŋ Dabuŋanô tau ŋalêlôm eŋ kêkôc ka katêkwi ŋadambê luagêc ma kêsap kêtû anela kerub ŋakatu luagêc. ŋakatu tau baliŋ kêtôm saka luagêc ma ŋasêku lulugeŋ.

24 Kerub tau nê magê taŋ kêtôm saka samuc teŋ ma ŋasêku ma magê ŋamakeŋ kêtôm tonanŋeŋ. Ma ŋasawa, taŋ geŋ anela teŋ nê magê luagêc gêŋgic nan, kêtôm saka luagêc ma ŋasêku.

25 Kerub teŋ baliŋ kêtôm saka luagêc amboac tonanŋeŋ. Kerub ŋakatu lulugeŋ ŋadôn to ŋalanô kêtôm tau.

26 ŋakatu lulugeŋ baliŋ kêtôm saka luagêc ma ŋasêku kêtôm taugen.

27 Eŋ ketoc kerub tonan sêkô Gamêŋ Dabuŋanô tau. Kerub nêŋ ŋamagê gêlam e teŋ nê ŋamagê gêdiŋ sagiŋ ŋamakeŋ. Ma teŋ nê gêdiŋ sagiŋ ŋamakeŋ ônêŋa. Êsêagêc nêŋ ŋamagê ŋamakeŋ gêdiŋ tau anga andu tau ŋaluŋgeŋ.

28 Ma eŋ kêkwa anela kerub tau auc samucgeŋ ŋa gold.

29 Eŋ kêsap kerub to nip ma ŋaola ŋakatu e gêjam andu ŋasakiŋ samob auc

30 ma kêkwa masac balêm luagêcŋa tonan auc ŋa gold.

31 Eŋ kêmasaŋ katam Gamêŋ Dabuŋanôŋa ŋa katapa katêkwiŋa. Katam tau ŋakêclêsu lemeŋteŋ.

32 Eŋ kepeŋ kerub to nip ma ŋaola gêjac lêtêŋ ŋakatu gêjam katam lulugeŋ auc ŋa gold. Ma gold kêpi kerub ma nip ŋakatu amboac tonanŋeŋ.

33 Eŋ kêmasaŋ Gamêŋ Dabuŋa ŋasacgêdô ŋakatam têkê-têkê ŋa katapa katêkwiŋa aclê.

34 Eŋ kêmasaŋ katam luagêc ŋa katêŋ. Katam luagêc tonan talêc su dandibgeŋ.

³⁵ Ma en kêsap kerub to nip ma ŋaola gêjac lêtêŋ ŋakatu gêjam katam auc ma kêkwa ŋakatu samob auc ŋa gold e ŋapep.

³⁶ Ma en kêboa tunbôm kêgi malaclun ŋalêlômŋa auc. En kêkêŋ poc dênaŋ têlêac-têlêac, taŋ sêpa ŋatip kêsa naŋ, gêsac tau ŋaô ma kêkêŋ kaseda kêtû tau ŋakanô.

³⁷ Gêdêŋ jala katu aclê ŋaajôŋ Siw êsêac sêkêŋ Apômtaunê andu tau ŋanombaŋ.

³⁸ Ma gêdêŋ jala kêtû 11ŋa ŋaajôŋ Bul, taŋ kêtû jala ŋaajôŋ 8ŋa naŋ, êsêac sêjac dabiŋ gêŋ samob, taŋ gêjac andu tau ŋawae naŋ, kêtôm sêmasaŋ kwananŋeŋ. Amboac tonan Salomo kêkwê lôm dabuŋ kêtôm jala 7, go gêjac dabiŋ ŋakôm. *

†

7:1-51 Môkêlatu tonec gêwa Salomonê andu, taŋ kêkwê kêtû en taunŋa naŋ sa to gêŋ ŋagêdô, taŋ sêmasaŋ ŋa kopa kêtû lôm dabuŋŋa naŋ. (Enlis sêsam gebe Silin).

8

Salomo kêkôc poac ŋakatapa gêmêŋ lôm dabuŋ

¹ Go Salomo kêkalem gejobwaga Israelŋa to lau Israel nêŋ gôlôacmôkê nêŋ laumata samob sêpi tagen sêmêŋ gêdêŋ en anŋa Jerusalem gebe sêkôc Apômtaunê poac ŋakatapa anŋa Dawidnê malac, taŋ sêsam gebe Sion naŋ, sêpi lôm dabuŋ sêna.

² Gêdêŋ ajôŋ kêtû 7ŋa ŋaê Etanim ŋacwaga Israelŋa samob sêkac tauŋ sa dêdêŋ kiŋ Salomo jasêlic ombec.

³ Gêdêŋ taŋ gejobwaga Israelŋa samob sêô lasê su naŋ, dabuŋwaga sêôc poac ŋakatapa sa.

⁴ Dabuŋwaga to lau Lewi sêbalaŋ Apômtaunê poac ŋakatapa to becobo takac saŋa ma laclu samob, taŋ gêc becobo ŋalêlôm naŋ, sêpi sêja.

⁵ Ma kiŋ Salomo to gôlôac Israelŋa samob, taŋ sêkac tauŋ sa dêdêŋ en naŋ, sêkô poac ŋakatapa nêŋŋa ma sêkêŋ bulimakao to domba kêtû da. Ten kêtôm gebe êsa bulimakao to domba nêŋ namba sa atom.

⁶ Go dabuŋwaga sêkôc Apômtaunê poac ŋakatapa sêja lôm dabuŋ ŋaGamêŋ Dabuŋanô tau ma tetoc kakô kerubnêŋ magê ŋalabu.

⁷ Kerub sêlam nêŋ magê kêpi poac ŋakatapa ŋamala kêtôm sêjam ajuŋ poac ŋakatapa to ta.

⁸ Ma ta tau kêsa baliŋ sêlic ŋatêpôê anŋa Gamêŋ Dabuŋ, taŋ gêc Gamêŋ Dabuŋanô tau ŋanêŋŋa naŋ, mago sêlic anŋa awêŋa atom. Ma ta tau sêc tonan e gêdêŋ galoc.

⁹ Gêŋ ten kêsêp poac ŋakatapa ŋalêlôm atom, poc tapa luagêcŋeŋ, taŋ Mose kêkêŋ kêsêp anŋa lôc Horeb naŋ. Anŋa tônê Apômtau kêmoatiŋ poac gêwiŋ lau Israel gêdêŋ taŋ êsêac sêsa anŋa gamêŋ Aiguŋtu sêmêŋ naŋ.

¹⁰ Ma gêdêŋ taŋ dabuŋwaga sêsa anŋa Gamêŋ Dabuŋ sêmêŋ naŋ, tao ten gêjam Apômtaunê lôm dabuŋ auc.

¹¹ Tec dabuŋwaga têtôm gebe sêkô ma sênam sakiŋ kêtû tao tonanŋa atom, gebe Apômtaunê ŋawasi gêjam lôm dabuŋ auc.

Salomo kêsôm biŋ gêdêŋ lau

¹² Go Salomo kêsôm gebe
“Apômtau kêkêŋ oc kêkô umbon,
mago kêsôm gebe en tau êŋgôn gamêŋ ŋakesec.

¹³ Aê kakwê nêŋ andu dabuŋ ten,

* **6:38:** Saka tagen kêtôm 1.8 meta. † **6:38:** Masac jaba sêsabaŋ dembon to lêlôm, me lêsa to salôm

nêm malam tenj gebe ômoa endenj tōnjenj.”

14 Go kinj tau kékac tau ôkwi gédênj lau Israel samob, tenj sêkô nanj, ma gêjam moc êsêac

15 ma enj kêsôm gebe “Aê aoc êôc Apômtau, lau Israel nêj Anôtô, tenj lêma gêgôm binj, tenj gêjac mata gadênj aê tamoc Dawid ña awasunj nanj, ñanô kêsa. Enj kêsôm gebe

16 ‘Gédênj bec, tenj aê kakôc ñoc lau Israel sêsa anja Aiguptu sêmênj nanj, aê kajalinj malac tenj anja Israel nêj tonj samob sa gebe sêkwê andu tenj ñoc ñaê ênêcña atom, mago aê kajalinj Dawid sa gebe ênam gôlinj ñoc lau Israel.’

17 Ma aê tamoc Dawid taê gêjam gebe êkwê Apômtau, Israelnêj Anôtô, nê ñaê ñaandu tenj.

18 Mago Apômtau tau kêsôm gédênj aê tamoc Dawid gebe ‘Aôm taêm gêjam gebe ôkwê andu tenj êtu aêñoc ñaêña nanj, ñajam gebe taêm gêjam ñabinj tau gêc nêm ñalêlôm,

19 mago aôm oc ôkwê andu tau atom, tagenj nêm latôm, tenj têna êkôc enj nanj, enj êkwê andu êtu aêñoc ñaêña.’

20 Galoc Apômtau gêgôm nê binj, tenj gêjac mata nanj, ñanô kêsa gebe aê gadi gajô tamoc Dawid su ma gangônj lêpônj Israelña katôm binj, tenj Apômtau gajac mata nanj, ma kakwê andu tau kêtû Apômtau, Israelnêj Anôtô nê ñaêña.

21 Ma kakêj ñamala tenj katu katapa, tenj Apômtaunê poac, tenj enj kamoatinj gêwinj aêacnêj tamenj gédênj enj kékôc êsêac sasa anja gamênj Aiguptu sêmênj nanj kêsêp.”

Salomo ketenj mec

22 Go Salomo jakêkô Apômtaunê altar nêmña lau Israel samob sêlic ma enj gêlam lêma gédênj undambê

23 ma ketenj mec gebe “O Apômtau, Israelnêj Anôtô, anôtô tenj kêtôm aôm gêmôa undambê ñaôña me nom ñalabu ña atom. Aôm gojob poac ma kôtôc nêm têmtac gêwinj tenjenña gédênj nêm sakinwaga, tenj sêsa nêj lênj sêmôa aôm lañômnêm tonênj ñalêlôm samucgenj nanj.

24 Aôm taêm gêjam binj, tenj kôsôm gédênj aê tamoc, nêm sakinwaga Dawid nanj ñapanj. Binjanô, aôm kôsôm ñabinj ña awamsunj ma gôgôm ñanô kêsa ña lêmam gédênj ocsalô tonec.

25 O Apômtau, Israelnêj Anôtô, ôngôm binj, tenj gôjac mata gédênj nêm sakinwaga aê tamoc Dawid nanj ñanô êsa. Aôm kôsôm gebe ‘Aôm latôm embe ejop tagenj tonec gebe êsa nê lênj êmoa aê lañôcnêmña êtôm aôm tanjam wamu gômôa aê lañôcnêmña, go aôm ôpô lêna nêm ñac tenj êmoa aê lañôcnêmña gebe êngônj lêpônj Israelña atom.’

26 O Israelnêj Anôtô, amboac tonanj ônac dabinj nêm binj, tenj kôsôm gédênj nêm sakinwaga aê tamoc Dawid nanj.

27 “Mago Anôtô oc êngônj nom binjanôgenj me masi. Alic acgom, undambê to undambê ñaôña samucgenj kêtôm aôm atom, ma andu tecenec kakwê su nanj, oc êtôm atom amboac tonanjenj.

28 Mago o Apômtau, ñoc Anôtô, mênjôkênj tanjam nêm sakinwaga aê ñoc mec to ñoc binj, tenj aê katenj nanj. Ôñô môêc to mec, tenj nêm sakinwaga aê katenj gédênj aôm gédênj galoc.

29 Ma nêm matam ê andu tonec êndênj êmbêc to elenj, malac tau, tenj kôsôm binj kêpi gebe ‘Aêñoc ñaê oc ênêc tonec’ nanj, gebe aôm ôkênj tanjam mec, tenj nêm sakinwaga aê katenj anja gamênj tonec nanj.

³⁰ Ma ôkêŋ taŋam biŋ, taŋ nêŋm sakiŋwaga to nêŋm lau Israel asuŋ êndêŋ aôm aŋga gamêŋ tonec êndêŋ taŋ atenŋ mec êndêŋ aôm naŋ. Ôkêŋ taŋam aŋga undambê, gamêŋ taŋ gôŋgôŋŋa ma embe ôŋô, go ôsuc ôkwi.

³¹ “Embe ŋac teŋ êŋgôm sec êndêŋ nê ŋac jabaŋ eŋŋa ma têtû kênac eŋ gebe êtôc lêma ma eŋ mênjêtôc lêma êkô nêŋm altar nêŋmŋa aŋga andu tonec,

³² go ôŋô aŋga undambê ma ômêtôc nêŋm sakiŋwaga. Ôkêŋ ŋac tobiŋ nê sec êpi eŋ tau môkêapac ma ônam ŋac gêdêŋ sa ma ôpuc nê biŋ tôŋ ma ôkêŋ ŋagêjô êtôm nê biŋgêdêŋ.

³³ “Embe ŋacjo sêku nêŋm lau Israel tulu êtu sêgôm sec gêdêŋ aômŋa naŋ, ma êsêac sênam tauŋ ôkwi êndêŋ aôm êtiam to tetoc nêŋm ŋaê sa ma tetenŋ mec to sêsuŋ nêŋ biŋ êndêŋ aôm aŋga andu tonec,

³⁴ go ôkêŋ taŋam aŋga undambê ma ôsuc nêŋm lau Israel nêŋ sec ôkwi ma ôkôc êsêac sêmu sêmêŋ gamêŋ, taŋ aôm kôkêŋ gêdêŋ nêŋ tamenŋi naŋ êtiam.

³⁵ “Embe ôkêŋ gêŋwapac êndêŋ êsêac ma ôlai undambê auc to kom ênac atom kêtû êsêac sêgôm sec gêdêŋ aômŋa naŋ, ma êsêac tetenŋ mec sêkanôŋ gamêŋ tonec to tetoc nêŋm ŋaê sa ma sêwi nêŋ sec siŋ,

³⁶ go ôkêŋ taŋam nêŋ mec aŋga undambê ma ôsuc nêŋm sakiŋwaga Israel nêŋ sec ôkwi. Ôndôŋ lêŋ ŋajam êndêŋ êsêac gebe sêsaŋa naŋ ma ôkêŋ kom ênac aŋga nêŋm gamêŋ, taŋ kôkêŋ gêdêŋ nêŋm lau gebe êtu nêŋ gêŋlênsêŋm naŋ.

³⁷ “Embe tôbôm êsa aŋga gamêŋ tau me gêmac sec êtap lau sa me mo gwa ênac me mo ŋakanŋ me wagô me moac tamoac enŋeŋ nêŋ gêŋ taniŋŋa me nêŋ ŋacjo sêŋgi êsêac auc aŋga nêŋ malac naŋ, gêŋwapac me gêmac tokaiŋ-tokaiŋ êtap êsêac sa

³⁸ ma tetenŋ mec me ŋac tagenŋ me nêŋm lau Israel tapaôŋgenŋ embe sêsuŋ nêŋ biŋ teŋ gebe sêjala nêŋ gêŋwapac ŋalêlômŋa ma sêlam lemeŋ êndêŋ andu tonec,

³⁹ go ôkêŋ taŋam aŋga undambê, aŋga gamêŋ, taŋ gôŋgôŋ naŋ, ma ôsuc nêŋ sec ôkwi to ônam êsêac sa ma ôkêŋ ŋagêjô êndêŋ êsêac, taŋ sêjala nêŋ ŋalêlôm naŋ, êtôm nêŋ lêŋ êndêŋ-êndêŋgenŋ gebe aôm, aôm taômgenŋ kôjala ŋamalac latuŋi samob nêŋ ŋalêlôm,

⁴⁰ gebe êsêac têtêc aôm êtôm bêc samob, taŋ sêŋgôŋ matenŋ jali aŋga nom, taŋ kôkêŋ gêdêŋ aêac tamenŋi naŋ.

⁴¹ “Ma ŋacjaba, taŋ aŋga lau Israel nêŋ atom naŋ, embe mênjêô lasê aŋga gamêŋ jaêcsêga êtu gêŋô nêŋm ŋaê ŋawaenŋa

⁴² gebe lau oc sêŋô aôm nêŋm ŋaê to lêmam ŋajaŋa, taŋ kômêtôc naŋ ŋawae, eŋ embe amêŋ ma etenŋ mec aŋga andu tonec,

⁴³ go ôkêŋ taŋam aŋga undambê, aŋga gamêŋ, taŋ gôŋgôŋŋa naŋ, ma ôŋgôm gêŋ samob, taŋ ŋac jaba etenŋ êndêŋ aôm naŋ, ŋanô êsa gebe lau nomŋa sêjala aôm nêŋm ŋaê to têtêc aôm, êtôm taŋ nêŋm lau Israel sêgôm naŋ. Ma êsêac oc sêjala gebe andu tonec taŋ aê kakwê naŋ, sêsam aôm nêŋm ŋaê kêpi.

⁴⁴ “Aôm embe ôjatu nêŋm lau gebe nasênac siŋ êndêŋ nêŋ ŋacjo ma embe tetenŋ mec êndêŋ aôm laŋôŋanô êndêŋ malac kapôêŋ, taŋ aôm kôjaliŋ sa to andu, taŋ aê kakwê kêtû nêŋm ŋaêŋa naŋ,

⁴⁵ go ôkêŋ taŋam êsêacnêŋ mec to biŋ, taŋ sêsuŋ êndêŋ aôm naŋ, aŋga undambê ma ônam êsêac kêsi.

⁴⁶ “Embe êsêac sêŋgôm sec êndêŋ aôm, gebe ŋac teŋ gêmoa atom, taŋ gêgôm sec atom naŋ, ma aôm têtmac ŋandaŋ êndêŋ êsêac ma ôkêŋ êsêac êndêŋ ŋacjo, taŋ sêkêŋ êsêac sêŋgôŋ kapoacwalô aŋga nêŋ gamêŋ jaêc me gamêŋ dambê

⁴⁷ ma êsêac embe taêŋ ênam tauŋ aŋga gamêŋ kapoacwalôŋa ma sênam tauŋ ôkwi to têtataŋ êndêŋ aôm aŋga nêŋ ŋacjo nêŋ gamêŋ ma sêsôm gebe ‘Aêac agôm sec to geo ma awi Anôtô siŋ.’

⁴⁸ Ma êsêac embe sênam tauŋ ôkwi êndêŋ aôm to nêŋ ŋalêlôm makenŋen ma tokatuŋ samucgen aŋga nêŋ ŋacjo, taŋ sêkêŋ êsêac sêŋgôn kapoacwalô naŋ, ma teten êndêŋ aôm laŋôŋanô êndêŋ gamêŋ, taŋ aôm kôkêŋ gêdêŋ êsêacnêŋ tamenŋi naŋ, to êndêŋ malac kapôêŋ tau, taŋ aôm kôjaliŋ sa naŋ, ma êndêŋ andu tau, taŋ aê kakwê kêtû nêŋ ŋaêŋa naŋ,

⁴⁹ go ôkêŋ taŋam êsêacnêŋ mec to taŋi aŋga undambê, taŋ gôŋgôn naŋ, to ônam êsêac sa.

⁵⁰ Ma ôsuc nêŋ lau, taŋ sêgôm sec gêdêŋ aôm naŋ, nêŋ geo to sêgêli nêŋ biŋŋa ôkwi. Ma taêm walô êsêac gebe lau, taŋ sêkêŋ êsêac sêŋgôn kapoacwalô naŋ, sêlic ma taêŋ walô êsêac amboac tonanŋen.

⁵¹ Gebe êsêac têtû nêŋ lau to nêŋ gêŋlênsêŋ, taŋ kôkôc êsêac aŋga ja ŋalakoc sec Aiguptuŋa sêmêŋ naŋ.

⁵² O Apômtau Anôtô matam ê nêŋ sakiŋwaga aê ŋoc mec to nêŋ lau Israel nêŋ mec to ôkêŋ taŋam aêac êndêŋ noc amôêc êndêŋ aômŋa.

⁵³ Gebe aôm kôjaliŋ aêac sa aŋga lau nomŋa samob nêŋ gebe atu nêŋ gêŋlênsêŋ, kêtôm kôkêŋ nêŋ sakiŋwaga Mose kêsôm lasê gêdêŋ taŋ aôm kôkôc aêacma tamenŋi sêsa aŋga Aiguptu sêmêŋ naŋ.”

Salomo keten mec ŋakônŋiŋa

⁵⁴ Gêdêŋ taŋ Salomo keten mec to gêsun biŋ samob tonec gêdêŋ Apômtau su naŋ, eŋ gêdi sa aŋga Apômtaunê altar nêŋ ŋa, taŋ eŋ kêpôn aduc ma kêmetôc lêma gadêŋ undambê naŋ.

⁵⁵ Go eŋ kêkô ma gêjam mec lau Israel, taŋ sêkac sa sêkô naŋ, ŋa awa kapôêŋ ma kêsôm gebe

⁵⁶ “Aê aoc êoc Apômtau, taŋ kêkêŋ nê lau Israel seŋ awenŋ kêtôm biŋ samob, taŋ eŋ gêjac mata ma biŋ teŋ gebeŋ aŋga nê biŋ, taŋ gêjac mata gêdêŋ nê sakiŋwaga Mose naŋ atom.

⁵⁷ Apômtau, aêacnêŋ Anôtô êmoa êwiŋ aêac êtôm eŋ gêmoa gêwiŋ aêac tamenŋi. Eŋ êwi aêac siŋ to êkac tau su aŋga aêacmêŋ atom.

⁵⁸ Eŋ ê aêacnêŋ ŋalêlôm êndêŋ eŋ gebe tasa ênê lêŋ samob ma tamansaŋ ênê biŋsu ma ênê jatu to ênê ŋagôliŋ, taŋ eŋ kêjatu gêdêŋ aêac tamenŋi naŋ.

⁵⁹ Apômtau, aêacnêŋ Anôtô taê ênam mec to biŋ, taŋ kateŋ gêdêŋ eŋ naŋ, endenŋ tônŋenŋ ma ênam nê sakiŋwaga to nê lau Israel sa êtôm bêcgenŋ

⁶⁰ e lau nomŋa samob sêjala gebe Apômtau taugenŋ kêtû Anôtô ma teŋ gêwiŋ eŋ gêmoa atom.

⁶¹ Amboac tonanŋ nêŋ ŋalêlôm ŋaŋêŋ êsa êndêŋ Apômtau, aêacnêŋ Anôtô, ma asêlêŋ êtôm ênê ŋagôliŋ to amansaŋ ênê biŋsu êtôm agôm gêdêŋ ocsalô tonec.”

Sêjac kawi lôm dabuŋ tau

⁶² Go kiŋ to lau Israel samob sêwiŋ tauŋ sêkêŋ da gêdêŋ Apômtau.

⁶³ Salomo kêkêŋ bulimakao kapoac 22,000 to domba 120,000 gêdêŋ Apômtau kêtû dawama. Amboac tonanŋ kiŋ to lau Israel samob sêjac kawi Apômtaunê lôm dabuŋ.

⁶⁴ Gêdêŋ bêc tonanŋenŋ kiŋ gêjam mec lôm ŋamalacluŋ ŋaluŋ, taŋ gêc Apômtaunê lôm ŋanêŋna naŋ. Aŋga tonanŋ eŋ kêkêŋ daja ma da kôm ŋanôŋa to ŋalêsi dawamaŋa gebe altar kopa, taŋ kêkô Apômtau laŋônêŋna naŋ, kêtôm da samob tonanŋ atom.

⁶⁵ Tec gêdêŋ ŋasawa tonanŋ Salomo gêlic om ma Israel samob sêwiŋ eŋ. Êsêacnêŋ toŋ kapôêŋanô. Êsêac sêmêŋ aŋga Hamat ŋamadiŋ e gêdêŋ bu Aiguptuŋa ma sêmoa Apômtau, aêacnêŋ Anôtô laŋônêŋna kêtôm bêc 7.

⁶⁶ GêdêŅ bêc kêtū 8 Salomo kêkêŅ lau sêc êliŅ-êliŅ. Ma êsêac sêjam mec kin ma sêja nêŅ malac totêntac űajamgeŅ ma têtū samuc kêtū moasiŅ samob, taŅ Apômtau kêtôc gêdêŅ nê sakiŅwaga Dawid to nê lau Israel naŅ.

9

Apômtau geoc tau lasê gêdêŅ Salomo kêtū dim luagêcŅa

¹ Salomo gêjac dabiŅ lôm dabuŅ to kinê andu kapôêŅ ma gêŅ samob, taŅ taê gêjam gebe êŅgômŅa naŅ, gêbacnê su,

² go Apômtau geoc tau lasê gêdêŅ eŅ kêtū dim luagêcŅa kêtôm taŅ eŅ geoc tau lasê gêdêŅ eŅ aŅga malac Gibeon naŅ.

³ Ma Apômtau kêsôm gêdêŅ eŅ gebe “Aê gaŅô nêŅ mec to taŅi, taŅ koteŅ gêdêŅ aê naŅ. Aê kakêŅ andu, taŅ kôkwê sa naŅ, kêtū űoc andu dabuŅ gebe űoc űaê ênêc tonaiŅ endeiŅ têtŅgeŅ ma matocanô to űoc űalêlôm êmoa êwiŅ andu tau.

⁴ Embe aôm ôsa űoc lêŅ êtôm tamam Dawid kêsa to laŅômŅem sawageŅ ma toűalêlôm űaŅêŅgeŅ gebe ôŅgôm gêŅ samob, taŅ kajatu aôm naŅ, ma taŅam wamu êndêŅ űoc űagôliŅ to jatu,

⁵ go jakêŅ nêŅ lêpôŅ gôliŅ IsraelŅa êkô endeiŅ têtŅgeŅ êtôm gajac mata gêdêŅ tamam Dawid ma kasôm gebe ‘Aôm oc ôpô lêna űac teŅ gebe êŅgôŅ nêŅ lêpôŅ naŅ atom.’

⁶ Mago aôm to nêŅ wakuc embe akac taôm su aŅga aê ma amansaŅ aêűoc biŅsu to űagôliŅ, taŅ kakêŅ gêdêŅ amac naŅ atom ma andêŅ anôtôi jaba ana ma anam sakiŅ to ateiŅ mec êndêŅ êsêac,

⁷ go aê oc jansaŅ Israel su aŅga gamêŅ, taŅ kakêŅ gêdêŅ êsêac naŅ, ma jatiŅ andu tau, taŅ gajam mec gebe űoc űaê ênêcŅa naŅ, su aŅga laŅôcnêŅŅa. Ma lau-m samob sêsu Israel susu ma sêpêlê êsêac.

⁸ Ma andu tonec êtu gêŅ űapopoc ma lau samob, taŅ mêtŅsêlêlêc gamêŅ tau naŅ, nêŅ űalêlôm elendec ma sêpêlê biŅ. Ma embe têtū kênac gebe ‘Kêtū asageŅŅa Apômtau gêgôm gêŅ amboac tonaiŅ gêdêŅ gamêŅ to andu tau,’

⁹ go sêjô biŅ amboac tonaiŅ gebe ‘Êsêac sêwi Apômtau nêŅ Anôtô, taŅ gêwê êsêac aŅga gamêŅ AiguptuŅa sêsa sêmêŅ naŅ, siŅ ma sêsap anôtôi jaba têtŅ to teteiŅ mec ma sêjam sakiŅ gêdêŅ êsêac, tec Apômtau kêkêŅ gêŅwapac samob tonaiŅ êsêac sêoc sa.’ ”

9:10-28 Salomo agêc kin TirusŅa Hiram sê sêlêb gêdêŅ tauŅ. Salomo kêkac lau jaba gebe sênam ênê kôm toŅaôli masigeŅ.

10

Kwin aŅga Seba kêtū űacleŅ gêdêŅ Salomo

¹ GêdêŅ taŅ kwin aŅga Seba gêŅô Salomonê wae kêpi Apômtaunê űaêŅa naŅ, eŅ gêja gebe ênsaê eŅ űa kênac űawapac űagêdô.

² EŅ gêô lasê Jerusalem tonê lau taêsam, kamel sêbalaŅ gêŅmalu to gold taêsam űanô lasê to pocawa gwalêkiŅ. Ma gêdêŅ taŅ eŅ gêô lasê gêdêŅ Salomo naŅ, eŅ gêjac kênac biŅ samob, taŅ eŅ taê gêjam naŅ.

³ Ma Salomo gêjô ênê kênac samob, gêŅ teŅ kêsiŅ tau gêdêŅ Salomo atom. EŅ gêwa gêŅ samob sa tomalageŅ gêdêŅ eŅ.

⁴ Ma gêdêŅ taŅ kwin aŅga Seba gêlic Salomonê kauc samob to andu, taŅ eŅ kêkwê naŅ

⁵ ma gêŅ taniŅŅa aŅga nê tebo to nê laumata nêŅ űadênaŅ ma nê kômwaga nêŅ sakiŅ to nêŅ űakwê ma nê lau-sejop-lacluwaŅa to nê daja, taŅ kêkêŅ kêtū da aŅga Apômtaunê lôm naŅ, eŅ gêŅac lêma űanôgeŅ.

⁶ Ma eŋ kêsôm gêdêŋ kiŋ tau gebe “Ŋawae taŋ gaŋô aŋga taucŋoc gamêŋ kêtû aômŋêm gêŋ to nêm kaucŋa naŋ, biŋŋanô.

⁷ Mago aê kakêŋ gêwiŋ ŋawae tonan atom e tauc gamêŋ tec taucŋoc mato-canô galic. Ôlic acgom, biŋ ŋamakeŋgeŋ tec sêjac miŋ gêdêŋ aê. Mago nêm kauc to awa kêlêlêc ŋawae, taŋ aê gaŋô naŋ su.

⁸ Aê aoc êôc nêm lauo. Aê aoc êôc nêm sakiŋwaga, taŋ sêkô aôm laŋômŋêmŋa to sêŋô nêm kauc ŋapaŋ naŋ.

⁹ Aê aoc êôc Apômtau, nêm Anôtô, taŋ gêlic aôm ŋajam to kêkêŋ aôm gôŋgôŋ lau Israel nêŋ lêpôŋ kiŋŋa. Gebe Apômtau têtac gêwiŋ Israel gêdêŋ tôŋgeŋ, eŋ kêkêŋ aôm kôtû kiŋ gebe aôm ômêtôc biŋ êndêŋgeŋ.”

¹⁰ Go eŋ kêkêŋ gold ŋadôŋ kêtôm 120 gêdêŋ kiŋ to gêŋ ŋamalu taêsam ŋasec ma pocawa. Gêŋmalu taêsam amboac kwin Sebaŋa kêkêŋ gêdêŋ kiŋ Salomo naŋ, sêlic amboac tonan kêtiam atom.

¹¹ Ma Hiram nê waŋ taêsam, taŋ sejoŋ gold aŋga Ofir sêmêŋ naŋ, tetolon ka môsê taêsam ŋanô lasê to pocawa gêmêŋ aŋga Ofir.

¹² Ma kiŋ kêmasaŋ ka balan katu Apômtaunê lôm to kiŋnê anduŋa ŋa ka môsê tonan ma gêŋ wêŋa togam kêtû lau-sêjam-wêwagaŋa amboac tonanŋeŋ. Ka môsê taêsam amboac tonan gêmêŋ gamêŋ tonec teŋ kêtiam atom to sêlic teŋ kêtiam atom e mênŋgêdêŋ galoc.

¹³ Ma kiŋ Salomo kêkêŋ gêŋ samob, taŋ kwin Sebaŋa têtac gêwiŋ naŋ, gêdêŋ eŋ. Kêkêŋ gêŋ aŋga kiŋ Salomo nê waba taêsamŋa kêtôm sêgôm-sêgôm jagêwiŋ geŋ samob, taŋ eŋ keteŋ naŋ. Go kwin to nê sakiŋwaga sêc sêmu dêdêŋ tauŋ nêŋ gamêŋ sêja.

Salomonê awa to wae

¹⁴ Gold taŋ Salomo kêtap sa gedêŋ Jala teŋ naŋ, ŋawapac kêtôm ŋadôŋ goldŋa 666

¹⁵ ma gold tonan ŋagêdô gêmêŋ aŋga lau têtulu gêŋwaga to lau bôlêŋŋa, taŋ sêkêŋ takis naŋ, ma ŋagêdô aŋga kiŋ Arabiaŋa samob to gôliŋwaga gamêŋ ŋagêdôŋa.

¹⁶ Kiŋ Salomo kêmasaŋ lautuc kapôêŋ-kapôêŋ 200 ŋa gold, taŋ sêsac naŋ. Gold taŋ eŋ kêmasaŋ lautuc tageŋ naŋ, ŋadôŋ amboac 7 kilo.

¹⁷ Go eŋ kêsap lautuc saun 300 ŋa gold, taŋ sêsac naŋ, tageŋ ŋa ŋadôŋ amboac 2 kilo. Ma kiŋ kakêŋ gêŋ samob tonan kêsô andu, taŋ sêsam gebe Andu Saleŋ Lebanonŋa.

¹⁸ Ma kiŋ kêmasaŋ lêpôŋ kapôêŋ teŋ ŋa jabo ma kêkwa auc ŋa gold ŋakêŋkêŋ amboac tonanŋeŋ.

¹⁹ Lêpôŋ tonan ŋatêcboŋ 6 ma bulimakao môkêapac ŋakatu kêkô lêpôŋ tau ŋamu. Ma aŋga lêpôŋ makeŋ-makeŋ sêmasaŋ lêma ŋaadeŋ to lewe ŋakatu luagêc kêkô kêsi lêma ŋaadeŋ tonan.

²⁰ Ma lewe ŋakatu 12 sêkô têtboŋ 6 tonan, sêkô têtboŋ makeŋ-makeŋ kêtômgeŋ. Sêmasaŋ gêŋ kaiŋteŋ amboac tonan teŋ aŋga kiŋ teŋ nê gamêŋ gêmun su atomanô.

²¹ Kiŋ Salomo nê laclu ênôm gêŋ êsêpŋa samob tonan gold ma waba kômŋa samob aŋga Andu Saleŋ Lebanonŋa gold ŋakêŋkêŋ. Sêmasaŋ teŋ ŋa silber atom. Sêlic silber amboac gêŋ ŋaôma gêdêŋ Salomonê têm.

²² Ma kiŋnê waŋ ômbala Tarsisŋa sêpoac gwêc sêwiŋ Hiramnê. Katôm jala têtêacgeŋ waŋ Tarsisŋa tonan mênŋsejoŋ gold to silber ma bôc ŋajabo to moŋki ma moc kaiŋteŋ ŋaê pikok.

²³ Amboac tonan kiŋ Salomo nê awamata to kauc kêlêlêc kiŋ nomŋa samob nêŋ su.

²⁴ Ma nom ŋalau samob sêlic Salomo gebe sêŋô ênê kauc, taŋ Anôtô kêkêŋ gêdêŋ eŋ naŋ.

²⁵ Êsêac samob, taŋ sêmêŋ naŋ, sêkôc gêŋ tokaiŋ-tokaiŋ gebe sêkêŋ êndêŋ Salomo. Êsêac sêkêŋ gêŋ silber to gold ma obo to gêŋmalu ma laukasap to hos ma donki. Tonan sêgôm kêtôm jalagen.

²⁶ Ma Salomo gêjac kareta siŋŋa 1,400 to lau sêŋgôn hos ŋaôŋa 12,000 sa, eŋ kêkêŋ êsêac sêŋgôn malac karetaŋa ma ŋagêdô sêmoa sêwiŋ eŋ aŋga Jerusalem.

²⁷ Ma kiŋ kêkêŋ silber taêsam gêc Jerusalem amboac poclô ma kaseda kêtu taêsam amboac jambô, taŋ sêkô gaboan naŋ.

²⁸ Ma Salomo kêkôc hos gêmêŋ aŋga Aiguptu to Koa. Ênê lau têtulu gêŋwaga sêjam ôli hos aŋga Koa ŋa moni solopgen.

²⁹ Kareta teŋ, taŋ sêkôc aŋga Aiguptu naŋ, ŋaôli kêtôm silber ŋadôn 600 ma hos teŋ kêtôm silber ŋadôn 150. Ma Salomo nê lau-têtulu-gêŋwaga sêkêŋ ŋagêdô kiŋ Hetŋa to kiŋ Suriaŋa sêjam ôli amboac tonanŋen.

11:1-25 Salomo gêjam lauo jaba taêsam. Êsêac sêlêtôm eŋ e kêkac tau su aŋga Anôtônê. Tec Anôtô kêsôm gêdêŋ eŋ gebe êkac gamêŋ kiŋŋa su aŋga eŋ latunê ma êwi gôlôacmôkê tagenŋen siŋ êndêŋ eŋ.

11

Anôtô gêjac mata biŋ gêdêŋ Jerobeam

²⁶ Ŋac Epraimŋa teŋ aŋga malac Sereda Nebat latu Jerobeam kêtu Salomonê sakiŋwaga teŋ, mago gêli tau sa gêdêŋ kiŋ. Ênê têna awêtuc teŋ nê ŋaê Seruat.

²⁷ Ma gêli tau sa gêdêŋ kiŋ ŋam amboac tonec gebe Salomo kêkwê andu ŋajaŋa Milo kêsêp ŋasawa, taŋ gêc tama Dawid nê malac naŋ.

²⁸ Jerobeam tonan eŋ ŋac ôlipalê ŋanô. Ma gêdêŋ taŋ Salomo gêlic gebe ŋac wakuc tonan gêjam kôm kêtu dôbgen naŋ, eŋ kêkêŋ eŋ kêtu lau aŋga Josepnê gôlôacmôkê, taŋ sêpiŋkap êsêac gebe sênam kôm ŋaôli masigen naŋ, nêŋ gejobwaga.

²⁹ Ma gêdêŋ têm, taŋ Jerobeam gêwi Jerusalem siŋ naŋ, propete ŋac Siloŋa Ahija kêtap eŋ sa aŋga intêna. Ahija kêsô ŋakwê wakuc teŋ ma êsêagêc taunŋen sêmoa gamêŋ tonan.

³⁰ Go Ahija kêkêŋ lêma kapi ŋakwê wakuc, taŋ eŋ kêsô naŋ, ma kêkac gêŋgic gêja ŋagêŋgic 12.

³¹ Ma kêsôm gêdêŋ Jerobeam gebe “Ôkôc ŋagêŋgic 10 su êtu aômnêm gebe Apômtau, Israelnêŋ Anôtô kêsôm amboac tonec gebe ‘Ôlic acgom, aê gabe jakac gamêŋ kiŋŋa su aŋga Salomonê ma gabe jakêŋ gôlôacmôkê 10 êndêŋ aôm.

³² Mago Salomo oc êkôc gôlôacmôkê tagen êtu ŋoc sakiŋwaga Dawidŋa to êtu malac Jerusalemŋa, taŋ kajaliŋ sa aŋga Israelnêŋ gôlôacmôkê samobŋa naŋ,

³³ gebe eŋ gêwi aê siŋ ma gêjam sakiŋ lau Sidon nêŋ anôtôo Astart ma lau Moab nêŋ anôtô Kemos to lau Amon nêŋ anôtô Milkom ma kêsâ aêŋoc lêŋ atom. Gêgôm gêŋ gêjac aê matocanô ŋajam atom to kêmasan ŋoc ŋagôliŋ to jatu kêtôm ênê tama Dawid gêgôm naŋ atom.

³⁴ Mago aê gabe jakôc gamêŋ kiŋŋa samucgen su aŋga ênê lêma atom, eŋ ênam gôliŋ gamêŋ êmoa êtôm nê têm êŋgôn mata jaliŋa êtu ŋoc sakiŋwaga Dawid, taŋ kajaliŋ eŋ sa ma eŋ kêmasan ŋoc biŋsu to ŋoc ŋagôliŋŋa naŋŋa.

³⁵ Mago aê oc jakôc gamêŋ kiŋŋa su aŋga Salomonê latu lêma ma jakêŋ gôlôacmôkê 10 gen êndêŋ aôm.

³⁶ Tagen aê oc jakêŋ gôlôacmôkê tagen êndêŋ Salomo latu gebe ŋoc sakiŋwaga Dawid nê ja teŋ elom ênêc aê laŋôcnêm aŋga Jerusalem, aŋga malac, taŋ kajaliŋ sa gebe ŋoc ŋaê ênêcŋa naŋ.

³⁷ Ma aê gabe jakôc aôm sa ôtu kin Israelña ma aôm oc ônam gôlinj gamêŋ samob, taŋ têtac gêwiŋ naŋ.

³⁸ Ma embe ôkêŋ taŋam binj samob, taŋ jajatu aôm naŋ, ma ôsa ŋoc lêŋ to ôŋgôm gêŋ, taŋ ênac matocanô ŋajam ma ômansaŋ ŋoc ŋaôlinj to binjsu kêtôm ŋoc sakinwaga Dawid gêgôm naŋ, go aê oc jawiŋ aôm. Ma gabe jamboa nêŋ wakuc sa ŋanôgeŋ amboac aê gaboa Dawidnê sa ma jakêŋ Israel êndêŋ aôm.

³⁹ Ma aê gabe jakôniŋ Dawidnê wakuc, mago jaŋgôm enderj tôneŋ atom.’ ”

⁴⁰ Ma Salomo kêtû kêka-kêka gebe ênac Jerobeam êndu êtu binj tonanña. Mago Jerobeam gêdi ma gêc gêdêŋ kinj Aiguptuña Sisak jagêmoa tonan e Salomo gêmac êndu.

Salomo gêmac endu

⁴¹ Salomonê kôm to nê kauc ŋaminj ŋagêdô êsêac teto gêc Salomo nê minj ŋabuku.

⁴² Salomo gêjam gôlinj Israel samob gêŋgôŋ Jerusalem kêtôm jala 40.

⁴³ Go Salomo gêc nê bêc gêwiŋ tamai ma sêsuŋ eŋ aŋga tama Dawidnê malac ma ênê latu Rehabeam kêtû kinj gêjô eŋ su.

12

Israel gêli tau sa

¹ Rehabeam gêja Sikem gebe lau Israel samob sêkac taun sa aŋga tonan gebe sêkêŋ eŋ êtu kinj.

² Nebat latu-Jerobeam, taŋ gêc kinj Salomo su jagacgeŋ gêmoa Aiguptu naŋ, gêŋô ŋawae ma gêmu aŋga Aiguptu gêmêŋ.

³ Ma lau Israel sêsakinj binj sêmôêc eŋ gamêŋ. Go sêwiŋ taun jasêsôm gêdêŋ Rehabeam gebe

⁴ “Aôm tamam kêkôniŋ aêac ŋa ta gêŋwapacña. Tec aôm ôlêwanj tamamnê sakinj ŋajana to gêŋwapac gêsac aêac tôneŋ, go aêac oc anam sakinj aôm.”

⁵ Eŋ gêjô êsêacnêŋ binj gebe “Amoa bêc têlêac acgom, go amu andêŋ aê amêŋ êtiam.” Amboac tonan lau sêc sêja.

⁶ Go kinj Rehabeam kêkac laujanô, taŋ sêpuc ênê tama Salomo tôneŋ gêdêŋ taŋ eŋ gêmoa mata jaligeŋ naŋ, sa ma katu kênac binj ma kêsôm gebe “Amac taêm gêjam gebe jajô lau tôneŋ nêŋ binj amboac ondoc.”

⁷ Ma êsêac sêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Embe aôm ôtu lau tonan nêŋ sakinwaga êndêŋ galoc ma ônam sakinj to ôsôm binj malôgeŋ êndêŋ êsêac êndêŋ noc, taŋ ôjô êsêacnêŋ binj naŋ, go êsêac oc sênam sakinj aôm enderj tôneŋ.”

⁸ Mago Rehabeam gesen binj, taŋ laujanô sêkêŋ gêdêŋ eŋ naŋ, ma kêtû kênac lau matac, taŋ têtû kapôeŋ sêwiŋ eŋ to sêpuc eŋ tôneŋ naŋ,

⁹ ma kêsôm gebe “Ma amac taêm gêjam aê jajô lau tôneŋ nêŋ binj amboac ondoc. Êsêac sêsôm gêdêŋ aê gebe ‘Ôŋgôm gêŋwapac, taŋ tamam kêkêŋ gêsac aêac naŋ, ŋagaô êsa.’ ”

¹⁰ Ma lau matac, taŋ têtû kapôeŋ sêwiŋ eŋ naŋ, sêjô ênê binj gebe “Ôsôm binj tonac êndêŋ lau, taŋ sêsôm gêdêŋ aôm gebe ‘Aôm tamam kêkôniŋ aêac ŋa gêŋwapac, mago aôm ôlêwanj gêŋwapac’ naŋ gebe ‘Lemoc sêlêkic ŋajana êlêlêc tamoc magi su.

¹¹ Ma aê tamoc kêkôniŋ amac ŋa gêŋwapac, galoc aê gabe jakêŋ ŋagêdô wacêwiŋ. Tamoc gi amac ŋa sêm, ma aê tec jai amac ŋa okêm.’ ”

¹² Amboac tonan Jerobeam to lau samob dêdêŋ Rehabeam sêja gêdêŋ bêc kêtû têlêacña kêtôm kinj kêsôm gebe “Bêc êtu têlêacña oc amu andêŋ aê amêŋ êtiam.”

¹³ Ma kinj gêjam saic lau ma gêwi kauc, taŋ laujanô sêsôm gêdêŋ eŋ naŋ sinj.

¹⁴ Eñ kêsôm biñ gêdêñ êsêac kêtôm lau matak sêkêñ kauc eñ ma kêsôm gebe “Tamoc kêkônij amac ña gêñwapac, mago aê gabe jakêñ ñagêdô wacêwiñ. Tamoc gi amac ña sêm, ma aê tec oc jai amac ña okêm.”

¹⁵ Amboac tonañ kiñ kêkêñ taña lau nêñ biñ atom gebe Apômtau kêmasañ ñalêñ amboac tonañ gebe nê biñ, tañ eñ kêsôm kêsa ñac Siloña Ahija nê awasun gêdêñ Nebat latu Jerobeam nañ, ñanô êsa.

¹⁶ Ma Israel samob sêlic gebe kiñ kêkêñ taña êsêac atom, tec sêjô ênê biñ gebe “Aêacnêñ asageñ ñagêdô gêdêñ Dawid, nêñ asageñ ñagêdô gêdêñ Isai latu.

Ajôc, lau Israel, amu ana nêñ gamêñ. O Dawid, galoc ojop taômgeñ nêñ gôlôac.” taunñêñ andu sêja.

¹⁷ Mago Rehabeam gêjam gôliñ lau Israel, tañ sêñgôn malac Judaña nañ.

¹⁸ Go kiñ Rehabeam kêsakiñ Adoram. Eñ kêtú lau, tañ sêkac êsêac gebe sênam kiñnê kôm ñaômageñ nañ, nêñ gejobwaga. Ma lau Israel samob têtuc eñ êndu ña poc. Kiñ Rehabeam gacgeñ kêpi nê kareta ma jagêc Jerusalem.

¹⁹ Amboac tonañ lau Israel sêli taun sa gêdêñ Dawidnê gôlôac e mêngeñ galoc.

²⁰ Ma gêdêñ tañ Israel samob sêñô gebe Jerobeam gêmu gêmêñ su nañ, êsêac sêsakiñ biñ to sêmôéc eñ gêdêñ nêñ sêkac saña ma sêkêñ eñ kêtú Israel samob nêñ kiñ. Teñ kêdaguc Dawidnê gôlôac atom, gôlôacmôkê Juda taungeñanô sêsap Dawid tôñ.

²¹ Gêdêñ tañ Rehabeam mêngeñ lasê Jerusalem nañ, eñ kêkalem gôlôac Juda to gôlôacmôkê Benjaminña sêpi tageñ ma kêjaliñ siñwaga 180,000 sa gebe ênac siñ êndêñ Israel nêñ gôlôac. Eñ gebe êmboa gamêñ kiñña sa atu Salomonê latu Rehabeam êtiam.

²² Mago Anôtônê biñ gêdêñ propete Semaia gebe

²³ “Ôsôm êndêñ kiñ Judaña Salomo latu Rehabeam ma êndêñ gôlôacmôkê Juda ma Benjamin ma êndêñ lau ñagêdô gebe

²⁴ ‘Apômtau kêsôm amboac tonec gebe Api naanac siñ êndêñ nêñ lasitêwai, lau Israel, atom. Amac samob aêc amu ana nêñ malac gebe aê gagôm gêñ tonañ ñai.’ ” Amboac tonañ êsêac sêkêñ tañeñ Apômtaunê biñ ma sêmu sêja nêñ malac kêtiam.

Jerobeam gêwê lau Israel ma sêgôm sec

²⁵ Go Jerobeam kêkwê malac Sikem anga gamêñ lôc Epraimña kêtú malac ñajaña ma gêñgôn tonañ. Ma anga tonañ eñ kêkwê malac Penuel kêtôm tonañgeñ.

²⁶ Ma Jerobeam kêsôm anga taunê ñalêlôm gebe “Gamêñ kiñña oc êmu êndêñ Dawidnê gôlôac êna.

²⁷ Lau tonañ embe nasêpi gebe sêkêñ da anga Apômtaunê andu anga Jerusalem, go nêñ ñalêlôm ênam tau ôkwi êndêñ nêñ ñatau, kiñ Judaña Rehabeam, ma êsêac oc sênac aê êndu ma sêmu dêndêñ kiñ Judaña Rehabeam sêna êtiam.”

²⁸ Kiñ taê gêjam biñ tonañ ma kêmasañ bulimakao ñalatu luagêc ña gold. Ma eñ kêsôm gêdêñ lau gebe “O Israel, amac api Jerusalem aja kêtômgec. Alic nêñ anôtôi, tañ sêkôc amac api anga gamêñ Aiguptuña amêñ nañ tonec.”

²⁹ Ma eñ kêkêñ ñakatu teñ kêkô Betel, ma teñ kêkô Dan.

³⁰ Ma gêñ tonañ kêtú Israelnêñ sec gebe lau dêdêñ teñ sêja Betel to dêdêñ teñ sêja Dan.

³¹ Eñ kêkwê andu anga gamêñ ñabau amboac tonañ ma kêkêñ dabunwaga anga Lewinê gôlôac atom, kêkôc êsêac anga lau ñagêdô nêñ.

³² Ma Jerobeam kêkêŋ om teŋ êsêac sêlic gêdêŋ ajôŋ 8 ŋabêc 15 kêtôm omsêga, taŋ sêlic aŋga Jerusalemŋa ma eŋ kêkêŋ da gêsac altar. Eŋ gêgôm tonaŋ aŋga Betel, kêkêŋ da gêdêŋ bulimakao ŋalatu gold, taŋ tau lêma kêmasaŋ naŋ. Eŋ kêkêŋ dabuŋwaga gamêŋ ŋabaŋŋa sêmoa Betel, taŋ eŋ kêkwê sa naŋ.

³³ Eŋ kêpi gêdêŋ altar, taŋ eŋ gêboa sa aŋga Betel naŋ, gêja gêdêŋ ajôŋ 8 ŋabêc 15, taŋ eŋ tau kêjaliŋ sa gêc nê ŋalêlôm naŋ, ma geno moasiŋ kapôêŋ gêdêŋ lau Israelŋa ma kêkêŋ da ŋamalu. * †

13:1–16:28 Apômtaunê propete sêlêŋ biŋ Israelnêŋ kiŋ Jerobeam gebe ejop tau êndêŋ sakiŋ gwamŋa. Mago eŋ gedec gebe ênam tau ôkwi. Gêdêŋ tonaŋ lau Juda nêŋ kiŋ Rehabeam gêmac êndu ma Abijam gêjô eŋ su. Abijam gêmac êndu amboac tonaŋ ma Asa gêjô eŋ su. Jerobeam gêmac êndu amboac tonaŋ ma kiŋ ŋagêdô sêjô-sêjô tauŋ sêjam gôliŋ gamêŋ gêmu kêpiŋa.

16

Ahab gêjam gôliŋ

²⁹ Gêdêŋ taŋ kiŋ Judaŋa Asa gêjam gôliŋ gamêŋ jala 38 su naŋ, Omri latu Ahab kêtû Israelnêŋ kiŋ. Eŋ gêŋgôŋ Samaria ma gêjam gôliŋ nê gamêŋ kêtôm jala 22.

³⁰ Ma Omri latu Ahab gêgôm sec gêmoa Apômtau laŋônêŋm kêlêlêc êsêac samob, taŋ sêmuŋ eŋ naŋ su.

³¹ Eŋ kêsa Nebat latu Jerobeam nê lêŋ sec. Mago eŋ gêgôm sec gêsac sec tonaŋ ŋaô ma gêjam kiŋ Sidonŋa Etbal nê latuo Jesebel kêtû nê awê ma jagêjam sakiŋ anôtô dansaŋ Bal ma keten mec gêdêŋ eŋ gêwiŋ.

³² Eŋ gêboa altar teŋ sa aŋga Balnê andu, taŋ eŋ kêkwê aŋga malac Samaria naŋ.

³³ Ma Ahab kêmasaŋ altar ŋakatu ma gêgôm gêŋ ŋagêdô, taŋ gêgôm Apômtau, lau Israel nêŋ Anôtô têtac ŋandaŋ kêsa naŋ kêlêlêc Israelnêŋ kiŋ samob, taŋ sêmuŋ eŋ naŋ su.

³⁴ Gêdêŋ ênê têm Hiel aŋga Betel kêkwê Jeriko sa kêtiam. Gêdêŋ taŋ eŋ kêkôc kôm sa naŋ, nê latu ŋacsêga Abiram gêmac êndu ma gêdêŋ taŋ kêkêŋ katam gêja naŋ, nê latu saŋ Segub gêmac êndu kêtôm Apômtaunê biŋ, taŋ eŋ kêsôm gêdêŋ Nun latu Josua naŋ.

17

Elia kêsôm lasê gebe kom ênac atom

¹ Go propete Elia aŋga malac Tisbet Gileadŋa kêsôm gêdêŋ Ahab gebe “Apômtau, Israelnêŋ Anôtô, taŋ gajam sakiŋ eŋ gamoa naŋ, gêŋgôŋ mata jali. Êndêŋ jala tonec ŋai maniŋ to kom êsêp atomanô e aê jasôm acgom.”

² Ma Apômtaunê biŋ gêdêŋ eŋ gebe

³ “Wêc aŋga tonec ma ôna gamêŋ oc kêpiŋa naôsiŋ taôm ômoa bu Kerit, taŋ kapoac bu Jordan ŋamakeŋ oc kêpiŋa naŋ.

⁴ Aôm oc ônôm bu Kerit tau ma aê kajatu aoco gebe sêlôm aôm aŋga tônê.”

⁵ Amboac tonaŋ Elia gêja ma gêgôm kêtôm Apômtaunê biŋ. Eŋ jagêŋgôŋ bu Kerit, taŋ kêpoac bu Jordan ŋamakeŋ oc kêpiŋa naŋ.

⁶ Ma aoco sejoŋ polom to gwada gêdêŋ bêbêc ma kêtula ma eŋ gênôm bu Kerit tau.

⁷ Ma gêdêŋ bêc teŋ bu tau kêpa gebe kom gêlac aŋga gamêŋ tau atom.

Elia agêc awêtuc Sareptaŋa

⁸ Go Apômtaunê biŋ gêdêŋ Elia gebe

* 12:33: Amboac tonaŋ êsêac sêmu dêdêŋ † 12:33: Jos 6:26

9 “Ajôc, ôndi ma ôna Sarepta, tañ gêc gamêñ Sidon nañ, ma ômoa ônê. Aê kajatu awêtuc teñ aña ônê gebe êlôm aôm.”

10 Amboac tonañ Elia gèdi gêja Sarepta. Ma gèdêñ eñ gêô lasê malac ñasacgêdô eñ gêlic awêtuc teñ kejoñ ka gêmoa tonañ ma Elia gêmôêc gèdêñ eñ gebe “Ôkêñ bu ñagec êsêp laclu mênjanôm.”

11 Ma gèdêñ tañ awêtuc gêja gebe êkôc bu tau nañ, Elia gêmôêc gèdêñ eñ ma kêsôm gebe “Ôkôc polom ñapopoc ñagec êsêp lêmam êwiñ.”

12 Ma awêtuc gêjô eñ awa gebe “Apômtau, nêm Anôtô, gêmoa mata jali, polom teñ gêc aêña atom. Mopolom matak ñagec to niptêkwi ñakeneñ, tec kêpoac laclu. Aê galoc kajon ka luagêc gebe najamansañ êtu aêagêc latuc aniñ su ma amac êndu.”

13 Tec Elia kêsôm gèdêñ eñ gebe “Ôtêc taôm atom, ôna ma ôngôm êtôm kôsôm gac, mago ôpac mopolom sauñ teñ êtu aêña êmuñ acgom, go ôkôc ômôêñ. Go ôpac êtu amagêc latômña êndañguc.

14 Gebe Apômtau, Israelnêñ Anôtô kêsôm amboac tonec gebe ‘Ku mopolomña oc sawa atom ma niptêkwi oc êpa aña ñalakôp atom amboac tonañeñ e êndêñ bêc, tañ Apômtau êsakiñ kom ênac êsêp nom êtiam.’ ”

15 Ma awêtuc gêja ma gêgôm kêtôm Elia kêsôm. Go Elia ma awêtuc agêc latu señ gêñ bêc taêsam.

16 Ku mopolomña sawa atom ma niptêkwi kêpa aña ñalakôp atom kêtôm Apômtaunê biñ, tañ kêsôm gèdêñ Elia nañ.

17 Tonañ su, go andu ñatauo tau nê latu gêmac kêtap eñ sa e ênê gêmac kêtupapôñ ma kêsî awa kêtôm atom, tec gêmac êndu.

18 Ma awêtuc kêsôm gèdêñ Elia gebe “O Apômtaunê ñac, aêagêc asageñ ñagêdô gèdêñ taun. Aôm gôdêñ aê gômôêñ gebe ñoc sec êôñ sa êtiam enseñ aê latuc su.”

19 Ma Elia gêjô eñ awa gebe “Ôkêñ nêm latôm êndêñ aê acgom.” Ma eñ kêsip eñ sa aña têna labum ma jakêpi balêm ñaô, tañ eñ gêngôn nañ, ma ketoc eñ gêc taunê mê.

20 Go eñ gêmôêc gèdêñ Apômtau gebe “O Apômtau, ñoc Anôtô, kêtupapôñ asageñña aôm taêm gêjam biñwapac kêtupapôñ awêtuc, tañ ganğôn gawin eñ nañña, tec gôjac eñ latu.”

21 Go eñ kêmêtôc tau ma jagêu tau gêsac ñapalê kêtupapôñ dim têtêac ma gêmôêc gèdêñ Apômtau gebe “O Apômtau, ñoc Anôtô, ôkêñ ñapalê tonec nê katu êmu êsô eñ êna êtiam.”

22 Ma Apômtau kêtupapôñ taña Elia nê awa ma ñapalênê katu gêmu kêsô eñ gêja kêtiam ma mata jali kêsî kêtiam.

23 Ma Elia kêtupapôñ ñapalê tau ma kêtupapôñ eñ aña balêm ñaôña kêsêp jakêsô andu ma kêtupapôñ eñ gèdêñ têna gêja. Ma Elia kêsôm gebe “Ôlic acgom, latôm gêmoa mata jali.”

24 Ma awê gêjô Elia awa gebe “Galoc tec kajala gebe Anôtônê ñac teñ aôm ma Apômtaunê biñ, tañ gêc awamsuñ nañ, biñjanô tau.”

18

Elia gêmu gèdêñ Ahab gêja

1 Bêc taêsam gêjaña su acgom, go Apômtaunê biñ gèdêñ Elia gèdêñ jala kêtupapôñ têtêacña ma kêsôm gebe “Naôtôc taôm êndêñ Ahab. Ma aê gabe jakêñ kom ênac êsêp nom êtiam.”

2 Amboac tonañ Elia gêja gebe êtôc tau êndêñ Ahab. Gèdêñ têtupapôñ tonañ têtupapôñ kêsî kapôêñanô aña Samaria.

³ Ma Ahab gêmôêc Obadia, taŋ gejob kinĕ andu naŋ. Obadia ketoc Apômtau sa ŋanô.

⁴ Gêdêŋ taŋ Jesebel gesen Apômtaunê propete su naŋ, Obadia kêkôc propete 100 ma kêsinj 50 ôkwi anĝa pocgêsunj teŋ ma 50 anĝa pocgêsunj teŋ ma gêlôm êsêac ŋa polom to bu.

⁵ Ahab kêsôm gêdêŋ Obadia gebe “Agêc tanac laoc gamêŋ ma bumata samob to bumaŋ samob kêsi, oc moae tatap gêgwanj sa gebe tanam hos to donĝki sa sêmoa matenj jali ec sêmac êndu atom.”

⁶ Amboac tonanĝ êsêagêc sêwa gamêŋ kêkôc gêdêŋ taunĝ. Ahab ênac laoc ŋamakenĝ ma Obadia ênac laoc ŋamakenĝ.

⁷ Ma gêdêŋ taŋ Obadia kêsêlêŋ gêmoa naŋ, eŋ gêdac Elia. Obadia kêjala eŋ tec gêu tau gêc eŋ laŋônêm ma kêsôm gebe “O ŋoc ŋatau Elia, aôm tonanĝ me.”

⁸ Ma Elia gêjô eŋ awa gebe “Aê tauc tonec. Ôna ma ôsôm êndêŋ nêm ŋatau gebe ‘Ôlic acgom, Elia tau tec gêmoa.’”

⁹ Ma eŋ gêjô Elia awa gebe “Aê gagôm sec ondod, tec gobe ôkêŋ nêm sakinwaga aê êsêp Ahab lêma gebe ênac aê êndu.

¹⁰ Apômtau, aômnêm Anôtô gêmoa mata jali, tec lau-m teŋ sêmoa atom ma gamêŋ kinĝa teŋ gêc atom naŋ ŋoc ŋatau kêsakinĝ lau sêja gebe nasensom aôm.

¹¹ Ma galoc aôm-kôsôm gebe Naôsôm êndêŋ nêm ŋatau gebe ‘Ôlic acgom, Elia tau tec gêmoa’.

¹² Ma aê embe jawi aôm sinĝ, naŋ sebenĝ Apômtaunê Ŋalau oc êkôc aôm su ôna gamêŋ, taŋ kajala atom naŋ. Amboac tonanĝ embe aê jaô lasê ma jasôm aôm ŋawae êndêŋ Ahab ma eŋ embe êtap aôm sa atom oc ênac aê andu. Mago nêm sakinwaga aê ŋapalêgeŋ gajam sakinĝ Apômtau.

¹³ Sêjac minĝ gêŋ, taŋ gagôm naŋ, gêdêŋ ŋoc ŋatau aôm atom me. Gêdêŋ taŋ Jesebel gêjac Apômtaunê propete êndu naŋ, aê kasiŋ Apômtaunê propete 100 ôkwi. 50 sêŋgônĝ pocgêsunj teŋ ma 50 sêŋgônĝ teŋ ma galôm êsêac ŋa polom to bu.

¹⁴ Ma galoc kôsôm gebe Naôsôm êndêŋ nêm ŋatau gebe ‘Ôlic acgom, Elia tau tec gêmoa’, go eŋ oc ênac aê êndu.”

¹⁵ Elia gêlô eŋ awa gebe “Lau undambêŋa nêŋ Apômtau, taŋ gajam sakinĝ eŋ naŋ, gêmoa mata jali tec aê gabe jatôc tauc êndêŋ kinĝ êndêŋ ocsalô tonec binĝanôgoc.”

¹⁶ Amboac tonanĝ Obadia gêja gebe êlic Ahab. Eŋ kêtap eŋ sa ma kêsôm binĝ tau gêdêŋ eŋ. Ma Ahab gêja gebe êndac Elia.

¹⁷ Gêdêŋ taŋ Ahab gêlic Elia naŋ, eŋ kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Aôm ŋac, taŋ kêlênsônĝ Israel elêmê naŋ tonanĝ me.”

¹⁸ Tec Elia gêjô eŋ awa gebe “Aê kêlênsônĝ Israel atom. Aôm to tamam nê gôlôac alênsônĝ êsêac kêtû awi Apômtaunê binĝ sinĝa ma adaguc anôtô dansanĝ Bal.

¹⁹ Amboac tonanĝ ôkêŋ binĝ ma ôkac lau Israel samob sa dêndêŋ aê sêmêŋ lôc Karmel ma Balnê propete 450 to anôtôo Asera nê propete 400, taŋ senĝ gêŋ sêŋgônĝ Jesebelnê tebo naŋ, sêmêŋ amboac tonanĝeŋ.”

Sêjam dôŋ taunĝ anĝa lôc Karmel

²⁰ Amboac tonanĝ Ahab kakalem binĝ gadêŋ lau Israel samob ma kêkac propete samob sa anĝa lôc Karmel.

²¹ Ma Elia kêsa jakêkô lau samob laŋônêmŋa ma kêsôm gebe “Amac abe aka gwecgeŋ amoa binĝ luagêc ŋasawa e êndêŋ ondodgeŋ. Apômtau embe Anôtô, go andanĝuc eŋ. Ma embe Bal, naŋ andanĝuc eŋ.” Mago lau sêjô ênê binĝ teŋ atom.

²² Ma Elia kêsôm gêdêŅ lau gebe “Apômtaunê propete teŅ gêmoa atom, aê, aê taucgeŅanô, mago Balnê propete 450.

²³ SêkêŅ bulimakao kapoac luagêc êndêŅ aê sêmêŅ acgom. Ma êsêac sêjaliŅ bulimakao kapoac teŅ sa ma sêsa sêsêlê êkôc-êkôc ma sênac pac nasêkêŅ ênsac űaô ma sêuc ja êsô atom. Ma aê jamansaŅ bulimakao teŅ ma jakêŅ ênsac pac űaô ma jauc ja êsô atom.

²⁴ Ma amac awem ênac nêŅ anôtônê ê ma aê aoc ênac Apômtaunê űaê. Anôtô naŅ ajô biŅ űa ja naŅ, eŅ Anôtô űanô.” Ma lau samob sêjô eŅ awa gebe “Njam, amboac tonan.”

²⁵ Go Elia kêsôm gêdêŅ Balnê propete gebe “AjaliŅ nêŅ bulimakao kapoac teŅ ma amansaŅ êtu űamata gebe amac lau taêsam. Ma awem ênac nêŅ anôtô, mago auc ja êsô atom.”

²⁶ Êsêac sêkôc bulimakao kapoac teŅ, taŅ sêkêŅ gêdêŅ êsêac naŅ, ma sêmasaŅ gêŅ tau. Go awenŅ gêjac Balnê űaê sêjac m gêdêŅ bêbêcgeŅ e oc kêkô űaluŅ ma sêsôm gebe “O Bal, ôkêŅ taŅam aêacmaŅ.” Mago awa teŅ kêsa atom ma teŅ gêjô biŅ atom. Ma êsêac sêka pelendec-pelendec sêgi altar, taŅ sêboa naŅ.

²⁷ GêdêŅ taŅ oc kêkô űaluŅ naŅ, Elia kêsu êsêac susu ma kêsôm gebe “Amôêc apuc sagenŅ. EŅ anôtô teŅgoc. Oc taê gêjam biŅ teŅ gêmoa me gêjam tau ôkwi, me oc kêtû űaclenŅ me oc gêc bêc gêc, tec aŅu eŅ sa acgom.”

²⁸ Ma êsêac sêmôêc sêpuc sagenŅ ma sêbuc taunŅ űa bôjaŅ to sêgunŅ taunŅ űa kêm kêtôm êsêacnêŅ mêtê e ôliŅ dec-decgeŅ.

²⁹ Êsêac sêgôm-sêgôm gêdêŅ taŅ oc kêkô űaluŅ e gêdêŅ oc gebeŅ kwalam, noc takêŅ da gêŅ kelenűa, mago awa teŅ masianô, teŅ gêjô biŅ atom, teŅ kêkêŅ taŅa atom.

³⁰ Go Elia kêsôm gêdêŅ lau samob gebe “AndêŅ aê amêŅ.” Ma lau samob dêdêŅ eŅ sêja. Ma eŅ kêbênôc Apômtaunê altar, taŅ têtâ salinŅ-salinŅ naŅ.

³¹ Elia kêkôc poc 12 kêtôm Jakobnê latuinêŅ namba. Jakob eŅ űac, taŅ Apômtau kêsôm biŅ gêdêŅ eŅ gebe “Galoc nêŅ űaê teŅ gebe Israel.”

³² Ma eŅ gêboa altar sa űa poc tau kêtû Apômtaunê űaêűa. Go kêkwê busawa kêgi altar tau. Busawa gebe sêkêc bu ec kapôêŅ êsêp.

³³ Ma eŅ gêjac pac su, go kêsêlê bulimakao kapoac kêkôc-kêkôc ma ketoc bôc tau jagêsac pac űaô. Ma eŅ kêsôm gebe “Akati bu űa bulakop 4 ma ansêwa êpi daja to êpi ka.”

³⁴ Ma eŅ kêsôm gebe “Anġôm êtu dim luagêc.” Tec êsêac sêgôm kêtû dim luagêc. Go eŅ kêsôm gebe “Anġôm êtu dim têlêac.” Tec êsêac sêgôm kêtû dim têlêac.

³⁵ Ma bu keselenŅ kêgi altar tau ma kêpoac busawa tau gêwiŅ.

³⁶ Ma gêdêŅ noc sêkêŅ daűa propete Elia kêtû gasuc gêdêŅ altar ma keteŅ mec gebe “O Apômtau, Abraham agêc Isak ma Jakob nêŅ Anôtô, mênôwa taôm sa êndêŅ ocsalô tonec gebe aôm kôtu IsraelnêŅ Anôtô ma aê katu nêŅ sakiűwaga, tec gagôm gêŅ samob tonec űai kêtôm aôm nêŅ biŅ.

³⁷ O Apômtau, ôkêŅ taŅam aêma, gebe lau tonec űai sêjala aôm Apômtau gebe aôm Anôtô űanô ma ônam êsêacnêŅ űalêlôm ôkwi êndêŅ aôm êtiam.”

³⁸ Go Apômtaunê ja kêsêp mêngeŅ daja to ka ma poc to nom ma bu, taŅ kêpoac busawa naŅ su.

³⁹ GêdêŅ taŅ lau samob sêlic gêŅ tonanŅ naŅ, êsêac jatêtap labôc sêc nom ma sêmôêc gebe “Apômtau eŅ Anôtô űanô Apômtau eŅ Anôtô űanô.”

⁴⁰ Go Elia kêsôm gêdêŅ êsêac gebe “Akôc Balnê lau tôn, nêŅ teŅ êwê sa atom.” Ma lau sêkôc êsêac tôn ma Elia gêwê êsêac dêdêŅ bu Kison ma jasêjac êsêac êndu aŅga tonanŅ.

Elia keteŅ mec gebe kom ênac êtiam

⁴¹ Ma Elia kêsôm gêdêŅ Ahab gebe “Galoc naônij to ônôm gêŅ gebe aê ganĵ kom gêjac űakicsêa sugac.”

⁴² Amboac tonanĀ Ahab gêja gebe ênij to ênôm gêŅ. Ma Elia kêpi lôc Karmel űatêpôê gêja. EnĀ kêpônĀ aduc ma kêkêŅ lanĵanô kêsô aduc űasawa.

⁴³ Go enĀ kêsôm gêdêŅ nê sakinĵwaga gebe “Ôpi ôna galoc ma matamanô enso gwêc.” EnĀ kêpi jakêsala gwêc ma kêsôm gebe “Aê galic gêŅ tenĀ atom.” Ma Elia kêjatu enĀ gebe “Ôna ômu êtu dim 7 êtiam.”

⁴⁴ Go gêdêŅ dim kêtĀ 7űa tonanĀ sakinĵwaga kêsôm gebe “Ôlic acgom, tao tenĀ kapônĀ amboac űac tenĀ lêma kêpi anĵa gwêc-m gêmêŅ.” Ma Elia kêsakinĀ nê sakinĵwaga gebe “NaônđêŅ Ahab ma ôsôm gebe ‘ÔmansanĀ nêŅ hos to kareta ma ôsêp ôna gebe kom êkô aôm auc atom.’ ”

⁴⁵ űasawa sauŅgenĀ ma kom to mu űamajanĀ kêkêŅ kanuc gamêŅ e kom gêjac űanô. Ma Ahab gêŅgônĀ kareta ma gêja malac Jesrel.

⁴⁶ Ma Apômtaunê lêma gêmoa gêwiŅ Elia ma enĀ gêlêc nê űakwê sa ma kêgambam tau ma kêlêti gêmĀŅ Ahab e jagêô lasê malac Jesrel. *

19

Elia gec Jesebel gêja lôc Horeb

¹ Ahab kêdônĀ binĀ samob, taŅ Elia gêgôm to gêjac propete samob andu űa sinĀŅ, gêdêŅ nê awê Jesebel.

² Tec Jesebel kêsakinĀ binĀ tenĀ gêdêŅ Elia ma kêsôm gebe “Elenĵa êndêŅ ockatu êtôm tonec aê embe janĵôm gêŅ, taŅ aôm gôgôm gêdêŅ êsêac nanĀ, êndêŅ aôm atom, go anôtôi sêŅgôm gêŅ, taŅ êsêac taêŅ gêjam nanĀ, êlêlêc êpi aê.”

³ Go Elia kêtêc tau ma gêdi gêc gêjam katu kêsi e jagêô lasê malac Berseba JudanĀ ma gêwi nê sakinĵwaga sinĀ gêmoa tonanĀ.

⁴ TagenĀ enĀ tau kêsêlêŅ bêc samuc tenĀ kêsa gamêŅ sawa e jagêŅgônĀ ka puliŅ-puliŅ tenĀ űalabu. Go enĀ keteŅ mec gebe êmac êndu ma kêsôm gebe “Ô Apômtau, kêtômĵac. Ôkôc katuc su êwao gebe aê űac űajam kalêlêc tamoci su atom.”

⁵ Kêsôm su ma kêsa tau sic ma gêc bêc gêc ka puliŅ-puliŅ tonanĀ űalabu. Ma anĵela tenĀ kêmoasac enĀ ma kêsôm gebe “Ôndi, ônij gêŅ.”

⁶ Elia mata gêlac e gêlic polom sigob ma bu ku tenĀ kêkô enĀ môkêapacĵa. EnĀ genĀ to gênôm gêŅ su ma gêc bêc kêtiam.

⁷ Ma Apômtaunê anĵela gêmêŅ kêtiam kêtĀ dim luagêcĵa, kêmoasac enĀ ma kêsôm gebe “Ôndi, ônij gêŅ gebe intêna baliŅ tec gêc.”

⁸ EnĀ gêdi genĀ to gênôm gêŅ e têkwa kêsa ma kêsêlêŅ gelenĵa 40 ma gêbêcauc 40, go gêô lasê Anôtônê lôc Horeb.

⁹ Anĵa tonanĀ enĀ kêtap poclabu tenĀ sa ma gêŅgônĀ tonanĀ. Go Apômtaunê binĀ gêdêŅ enĀ jakêsôm gebe “Elia, aôm gôgôm asagenĀ anĵa tonec.”

¹⁰ EnĀ gêjô Apômtau awa gebe “Aê gagôm Apômtau, lau undambêŅa nêŅ Anôtô nê binĀ topalêgenĀ gebe lau Israel sêwi aôm nêŅ poac sinĀ to sesenĀ nêŅ altar su ma sêjac nêŅ propete űa sinĀ êndu. Ma aê taucgenĀ tec gamoa, ma sêgôm gêŅlêlôm gebe sênac aê amboac tonanĀŅ.”

¹¹ Ma Anôtô kêsôm gebe “Ôsa mênĵôkô Apômtau lanĵônêŅ anĵa lôc tonec.” Ma Apômtau gêôc lêlêc enĀ gêja. Go mu gêbuc űatêna tenĀ ma kêkac lôc gêŅĵic-gêŅĵic to gêjac poc têna poc-pococgenĀ, mago Apômtau gêmoa mu űalêlôm atom. Mu gêônĀ sa ma ôjô gêjam, mago Apômtau gêmoa ôjô űalêlôm atom.

¹² Ôjô kêtĀ malô ma ja űawaô kêsa, mago Apômtau gêmoa ja űalêlôm atom. Ja gêmac ma mulêli kêsêlêŅ.

* **18:46:** Amboac 4 oklok.

¹³ Gêdêṅ taṅ Elia gêṅô mu tonan nan, eṅ gêsar lanṅôanô auc ṅa nê ṅakwê ma kasa jakêkô poclabu ṅaawa. Ma awa teṅ gêdêṅ eṅ anṅa tonan ma kasôm gebe “Elia, aôm gôgôm asageṅ anṅa tonec.”

¹⁴ Ma eṅ gêjô ṅabinṅ gebe “Aê gagôm Apômtau, lau undambêṅa nêṅ Anôtô nê biṅ topalêgeṅ gebe lau Israel sêwi aômnêm poac siṅ to sesen aômnêm altar su ma sêjac nêm propete ṅa siṅ êndu. Ma aê, aê taucgeṅ tec gamoa ma sêgôm gêṅlêlôm sebe sênac aê amboac tonanṅeṅ.”

¹⁵ Apômtau kêsôm gêdêṅ eṅ gebe “Ôsêlêṅ ômu gamêṅ sawa Damaskusṅa ôna êtiam. Embe ô lasê, go naôniṅ oso Hasael êtu kiṅ Surianaṅa

¹⁶ to ôniṅ oso Nimsi latu Jehu êtu kiṅ Israelṅa ma Sapat latu Elisa anṅa Abel-Mehola êtu propete êjô aôm su.

¹⁷ Teṅ embe êwê Hasaelnê siṅ sa nan Jehu oc ênac eṅ. Ma teṅ embe êwê Jehunê siṅ sa, nan Elisa oc ênac eṅ.

¹⁸ Ma aê oc jawaka Israel nêṅ lau 7,000, taṅ sêpôṅ eṅduc gêdêṅ Bal to sêlêsoṅ eṅ atom nan sa.”

Kalem gêdêṅ Elisa

¹⁹ Amboac tonan Elia gêwi gamêṅ tonan siṅ ma kêtap Sapat latu Elisa sa kêkac nom ôkwi ṅa bulimakao kionṅ 12 sêsêlêṅ sêmun eṅ. Ma eṅ tau kêsêlêṅ gêwiṅ bôc kêtû 12ṅa. Gêdêṅ taṅ Elia gebe êoc lêlêc Elisa nan, eṅ gau nê ṅakwê baliṅ gêsac eṅ.

²⁰ Ma eṅ gêwi bulimakao siṅ ma kêlêti kêdaguc Elia ma kêsôm gebe “Ôkêṅ aê najalêsoṅ tamoc agêc tinoc aliṅanô, go jandanṅuc aôm.” Ma Elia kêsôm gêdêṅ eṅ gebe “Ômu ôna êtiam, mago taêm ênam gêṅ, taṅ gagôm gêdêṅ aôm nan.”

²¹ Eṅ gêwi eṅ siṅ gêmu gêja ma kêkôc bulimakao kionṅ teṅ ma gêjac lulugeṅ êndu ma geno nêṅ ṅamêsôm ṅa kionṅ bulimakaonṅa ma kêkêṅ gêdêṅ lau seṅ. Go eṅ gêdi kêdaguc Elia ma gêjam sakinṅ eṅ. *

20:1-43 Kiṅ Suriana Benhadad kêgi gamêṅ Israel ṅamalacsêga Samaria auc ma gêjac siṅ gêdêṅ malac tau. Mago Israelnêṅ kiṅ Ahab kêku lau Suria tulu kêtû ðim luagêc. Go propete teṅ geoc lasê gêdêṅ Ahab gebe êmac êndu, gebe eṅ taê walô kiṅ Benhadad ma gêjac eṅ êndu atom.

21

Ahab kêjanṅo Nabotnê kôm wainṅa su

¹ Ṇac Jesrelṅa teṅ ṅaê Nabot nê kôm wainṅa teṅ gêc Jesrel kêsi kiṅ Samarianṅa Ahab nê andu.

² Ma Ahab kasôm gêdêṅ Nabot gebe “Ôkêṅ nêm kôm wainṅa tonan êndêṅ aê. Aê gabe jakôc êtu kôm gêṅ gaganṅa teṅ gebe gêc kêdabinṅ ṅoc andu. Aê oc jakêṅ kôm wainṅa ṅajamanô êlêlêc teṅ êndêṅ aôm êjô me embe taêm ênam teṅ, go jakêṅ mone êjô.”

³ Mago Nabot kêsôm gêdêṅ Ahab gebe “Aê katêc Apômtau, tec oc jakêṅ tamoci nêṅ kôm lênsêm êndêṅ aôm atom.”

⁴ Ahab têtac ṅandanṅ ma tolanṅosigeṅ kêsô nê andu jagêc nê mê ma kêkac nê lanṅôanô ôkwi ma gebe êniṅ gêṅ atom kêtû biṅ, taṅ ṅac Jesrelṅa Nabot kêsôm gêdêṅ eṅ gebe “Aê oc jakêṅ tamocinêṅ kôm lênsêm êndêṅ aôm atom” nanṅa.

⁵ Mago nê awê Jesebel gêdêṅ eṅ jakêsôm gebe “Aôm têtac ṅandanṅ e godec gêṅ kêtû asageṅṅa.”

⁶ Eṅ gêjô awê tau awa gebe “Aê gajam biṅgalôm gawinṅ ṅac Jesrelṅa Nabot ma kasôm gebe ‘Ôkêṅ nêm kôm wainṅa janam ôli ṅa mone me embe ôlic ṅajam

* **19:21:** Kionṅ ṅam gebe ka gêbiṅ bulimakao luagêc-luagêc tôṅ.

oc jajô ña kôm wainña teñ.' Ma eñ gêjô aêñoc biñ gebe 'Aê gabe jakêñ ñoc kôm wainña êndêñ aôm atom.' "

⁷ Go nê awê Jesebel kêsôm gêdêñ eñ gebe "Aôm Israelnêñ kiñ me masi. Ôndi ôniñ gêñ ma têmtac ñajam êsa. Aê gabe jakêñ Nabotnê kôm wainña êndêñ aôm."

⁸ Amboac tonañ eñ keto papia gêjam Ahab awa ma kepeñ Ahabnê ñatalô kêpi ma kêsakiñ papia dansañ gêdêñ gejobwaga to gôliñwaga, tañ sêngôñ Nabotnê malac nañ.

⁹ Ma eñ keto biñ amboac tonec gêc papia tau gebe "Akêñ noc anam dabuñ moña teñ ma atoc Nabotnê sa êngôñ lau samob ñamata.

¹⁰ Ma akêñ kalomtêna luagêc sêngôñ sêkanôñ eñ ma êsêagêc sêngôliñ biñ êpi Nabot gebe 'Aôm kôpuc boa Anôtô to kiñ.' Go akôc eñ asa awê ana ma atuc eñ ña poc êndu."

¹¹ Gejobwaga to gôliñwaga sêgôm Jesebelnê biñ ñanô kêsa kêtôm biñ gêc papia, tañ eñ kêsakiñ gêdêñ êsêac nañ.

¹² Êsêac sêmasañ noc sênam dabuñ moña teñ ma sêkêñ Nabot gêñgôñ lau samob ñamata.

¹³ Ma kalomtêna luagêc sêsô jasêngôñ sêkanôñ eñ. Ma êsêagêc sêgôliñ biñ kêpi Nabot sêmoa lau samob lañôñnêmña ma sêsôm gebe "Nabot kêpuc boa Anôtô to kiñ." Amboac tonañ sê eñ aña malac sêsa jatêtuc eñ ña poc êndu.

¹⁴ Go êsêac sêsakiñ biñ gêdêñ Jesebel gebe "Têtuc Nabot ña poc êndu ma gêmac êndu su."

¹⁵ Jesebel gêñô biñ tau gebe têtuc Nabot ña poc êndu ma gêmac êndu su, go sebeñ kêsôm gêdêñ Ahab gebe "Ôndi sa, ôkôc ñac Jesrelña Nabot nê kôm wainña, tañ eñ gedec aôm ônam ôli nañ, gebe Nabot gêmoe mata jaliña kêtiam atom, eñ gêmac êndu sugac."

¹⁶ Ahab gêñô Nabot gêmac êndu ñawae, tec sebeñ gêdi sa jakêsêp gêdêñ Nabotnê kôm wainña gebe êkôc êtu ênê gêñ.

¹⁷ Go Apômtaunê biñ gêdêñ ñac Tisbetña Elia amboac tonec gebe

¹⁸ "Ôndi naôsêp ôndac kiñ Israelnêñ Ahab, tañ gêñgôñ Samaria nañ. Ma ôlic acgom, eñ jagêmoa Nabotnê kôm wainña. Eñ gêja gebe êkôc kôm tau su êtu ênê gêñ.

¹⁹ Ma aôm oc ôsôm êndêñ eñ gebe 'Apômtau kêsôm amboac tonec gebe Aôm gôjac ñamalac êndu ma kôjañgo launêñ gêñ su kêtû aômnêm me.' Ma aôm oc ôsôm êndêñ eñ gebe 'Apômtau kêsôm amboac tonec gebe Aña gamêñ, nañ kêam têdamôê Nabotnê dec nañ, oc têdamôê aôm taômnêm dec amboac tonañgeñ.' "

²⁰ Ahab kêsôm gêdêñ Elia gebe "Ñoc o aôm, kôtap aê sa me." Elia gêjô ênê biñ gebe "Aê katap aôm sa. Aôm kôkêñ taôm gêdêñ gêñ, tañ gêjac Apômtaunê mataanô sec samucgeñ nañ.

²¹ Ôlic acgom, aê oc jakêñ gêñwapac êpi aôm. Aê gabe jansen aômnêm gôlôac ñac samucgeñ ma oc jandim nêm lau wakuc to lañgwa êngic tomalagen aña Israel.

²² Ma aê oc jansen aômnêm gôlôac êtôm gagôm gêdêñ Nebat latu Jerobeam ma Ahija latu Basa nêñ gôlôac nañ, gebe aôm gôgôm aê têtac ñandan kêsa ma kôlêtôm lau Israel e sêgôm sec.'

²³ Ma Apômtau kêsôm biñ kêpi Jesebel gebe 'Kêam oc sêniñ eñ aña gamêñ Jesrel ñalêlôm.'

²⁴ Ahabnê teñ embe êmac andu aña malac ñalêlôm, nañ kêam oc sêniñ, ma teñ embe êmac êndu aña awêña, nañ moc umbon ñalabuña oc sêniñ."

²⁵ Ñac sec teñ kêtôm Ahab gêmoe atom. Nê awê Jesebel kêkêli eñ e kêkêñ tau-êngôm gêñ, tañ Apômtau gêlic sec nañ,

²⁶ En gēgôm gēj alôb-alôb gebe kadaguc anôtôi gwam kêtôm lau Amor, tañ Apômtau gesen êsêac su anğa Israel lañônêmņa nanj.

²⁷ Gêdêj tañ Ahab gējô biñ tonan nanj, enj kēkac nê ñakwê gēngic ma kêsô talu ñagonen ma gēbu tau ñanôgenj, gējam dabuñ mo ma gēc bēc totalugenj ma gēmoa tonê ñalêlôm ñatutucgenj.

²⁸ Ma Apômtaunê biñ gêdêj ñac Tisbetņa Elia gebe

²⁹ “Aôm gôlic Ahab kēpônj tau tulu-tulu gēmoa aê lañônêmņa nec me masi. Kêtu enj gēbu tau gēmoa aê lañôcnêm ña aê jakêj gējwapac êndêj ñasawa enj êmoa mata jaliņa nanj atom. Jakêj gējwapac êndêj enj latui nêj tēm.”

22

Propete Mikaia geoc Ahab nê biñ lasê

¹ Wama gēc Suria to Israel ñasawa kêtôm jala têlêac.

² Ma gêdêj jala kêtu têlêacņa tonan kinj Judaņa Jehosapat gêdêj kinj Israelņa Ahab gēja.

³ Ma kinj Israelņa kêsôm gêdêj nê laumata gebe “Amac ajala gebe Ramot-Gilead kêtu aêacnêj malac, mago aêac jamanjenj dangônj ma takôc malac tau su anğa kinj Suriaņa lêma atom kêtu asagenņa.”

⁴ Ma enj kêsôm gêdêj Jehosapat gebe “Aôm oc ôwiñ aê natanac siñ anğa Ramot-Gilead me masi.” Ma Jehosapat gējô enj awa gebe “Aê katôm aôm, ñoc lau têtôm aômnêm lau, ñoc hos têtôm aômnêm hos.”

⁵ Ma Jehosapat keten kinj Israelņa gebe “Ôtu kênac Apômtau êmuñ acgom.”

⁶ Go Ahab kēkalem propete amboac 400 sêpi tagen ma kêsôm gêdêj êsêac gebe “Aê najanac siñ êndêj Ramot-Gilead me ênêcņa.” Ma êsêac sêmôêc gebe “Ôpi ôna, gebe Apômtau oc êkêj malac tau êsêp lêmam.”

⁷ Mago Jehosapat kêtu kênac gebe “Apômtaunê propete tenj gēmoa tonec gebe aêac tatu kênac enj me masi.”

⁸ Ma Ahab gējô enj awa gebe “Ñac tenj gēmoa gebe aêac tatu kênac enj êtu Apômtauņa. Imla latu Mikaia tec gēmoa, mago aê gadec enj gebe enj geoc biñ ñajam tenj lasê kêtu aêña atom, kêsôm gējwapac ñaômagenj.” Ma Jehosapat gējô ênê biñ gebe “Ôsôm amboac tonan atom.”

⁹ Go Ahab gêmôêc laumata tenj ma kêsôm gebe “Naôkôc Imla latu Mikaia êmêj sebenj.”

¹⁰ Kinj Ahab agêc Jehosapat tonêj gêlônj kinj sêngônj nêj lêpônj, tañ kêkô gamêj sêsac mopolomņa anğa malac Samaria ñasacgêdô nanj, ma propete samob seoc biñ lasê sêmoa êsêagêc lañônêmņa.

¹¹ Ma Kenan latu Sedekia kêmasanj jabo ki luagêc kêtu taunja ma geoc biñ lasê gebe “Apômtau kêsôm amboac tonec gebe ‘Aôm oc ôsuc lau Suriaņa piñpanj ña jabo tonan e sênaņa.’ ”

¹² Ma propete samob têdaguc ênê biñgenj ma sêsôm gebe “Ôpi Ramot-Gilead ôna ma ôku malac tau tulu. Apômtau oc êkêj malac tau êsêp aôm lêmam.”

¹³ Ma ñacjaenj, tañ gēja gebe êmôêc Mikaia nanj, kêsôm gêdêj enj gebe “Ôñô acgom, propete samob tomalagenj seoc biñ ñajam lasê gêdêj kinj. Amboac tonan aôm ôsôm êtôm êsêac sêsôm ma ôsôm biñ ñajamgenj.”

¹⁴ Mago Mikaia kêsôm gebe “Apômtau gēmoa mata jali, tec biñ, tañ Apômtau êsôm êndêj aê nanj, aê oc jasôm lasê.”

¹⁵ Gêdêj tañ gêo lasê gêdêj kinj nanj, kinj tau kêsôm gêdêj enj gebe “Mikaia aêac oc ana Ramot-Gilead gebe anac siñ me ênêcņa.” Ma enj gējô ênê biñ gebe “Ôpi ôna ma ôku tulu. Apômtau oc êkêj malac tau êsêp aôm lêmam.”

16 Mago kin gējō ênê biñ gebe “Aê janac biñsu aôm êtu dim tendocgeñ gebe aôm ôsôm biññanôgeñ êndên aê ônam Apômtau lañô.”

17 Ma Mikaia gējō eñ awa gebe “Aê galic lau Israel sêc êliñ-êliñ anğa lôc amboac domba, tañ ñacgejobmê nañ, ma Apômtau kêsôm gebe ‘Êsêacnêñ ñatau masi, samob sêmu sêna nêñ andu towamagen.’ ”

18 Go Ahab kêsôm gêdên Jehosapat gebe “Kec, aê kasôm gêdên aôm su gebe eñ oc êsôm biñ ñajam teñ êtu aêña atom. Oc êsôm biñwapacgeñ.”

19 Ma Mikaia kêsôm gebe “Amboac tonan ôñô Apômtaunê biñ. Aê galic Apômtau gêñgôn nê lêpôn ma lau undambêña samob sêkô ênê anô to gasêña.

20 Ma Apômtau kêsôm gebe ‘Asa oc êlêtôm Ahab gebe êpi êna ma êmac êndu anğa Ramot-Gilead.’ Ma anğa teñ kêsôm biñ teñ ma teñ kêsôm teñ.

21 Go ñalau teñ kêsa jakêkô Apômtau lañônêmña ma kêsôm gebe ‘Aê gabe jalêtôm eñ.’

22 Ma Apômtau kêtû kênac eñ gebe ‘Gobe ôñgôm amboac ondoc.’ Ma eñ gējō ênê biñ gebe ‘Aê gabe jana ma jatu ñalau dansañña teñ jamoa ênê propete samob awenşuñ.’ Ma Apômtau kêsôm gebe ‘Aôm ôlêtôm eñ ma eñ oc e 50 aôm ñalabu. Ôna ma ôñgôm amboac tonan.’

23 Amboac tonan gôlicgac me, Apômtau kêkêñ ñalau dansañña teñ gêc aômnmê propete tonec ñai nêñ awenşuñ. Apômtau kêkic aômnmê biñ.”

24 Go Sedekia jakêtu gasuc Mikaia ma kêtap eñ kêsêp alianô ma kêsôm gebe” Apômtaunê Ñalau gêwi aê siñ ma kêsôm biñ gêdên aôm amboac ondoc.”

25 Ma Mikaia gējō eñ awa gebe “Biññanô, aôm oc ôjala biñ tonan êndên bêc, tañ ôsô balêm ñalêlômña gebe ôsiñ taôm ôkwiña nañ.”

26 Ma Ahab kêjatu gebe “Akôc Mikaia tôn ma akôc eñ andên gôliñwaga malacña Amon agêc kin latu Joas ana

27 ma asôm gebe ‘Kin kêjatu amboac tonec gebe “Akêñ ñac tonec êñgôn kapoacwalô ma alôm eñ ña polom to bu ñagec-ñagec e aê jamu jamên towamagen.” ’ ”

28 Ma Mikaia kêsôm gebe “Aôm embe ômu ômôên towamagen, go Apômtau kêsôm biñ ña aê aoc atom.” Ma eñ gējac têku nê biñ gebe “Amac lau samob anô biñ tau.”

Ahab gêmac êndu

29 Amboac tonan Ahab agêc Jehosapat sêwê sêpi Ramot-Gilead sêja.

30 Ma Ahab kêsôm gêdên Jehosapat gebe “Aê gabe jasô siñwaga ñaôma nêñ ñakwê, go janac siñ. Mago aôm ônac siñ tonêm gêlôn kinña.” Ma kin Ahab gêgôm kêtôm taê gêjam ma gêjac siñ.

31 Kin Surianña kêjatu nê laumata karetaña gebe “Anac siñ êndên lau ñaôma to laumata atom êndên kin Israel ña taugen.”

32 Ma gêdên tañ laumata karetaña sêlic Jehosapat nañ, êsêac sêsôm gebe “Tonan kin Israelña biññanôgeñ.” Tec samob sêkac taun ôkwi sebe sênac siñ êndên eñ. Go Jehosapat kêwakic lasê.

33 Gêdên tañ laumata karetaña sêlic gebe kin Israelña tonan atom nañ, êsêac sêkac taun ôkwi ma sêjanda eñ kêtiam atom.

34 Mago siñwaga Surianña teñ kêkêkam nê talam jakêpê palinpalinğen e kêtap kin Israelña Ahab sa kêsêp ñakwê ki ñagala. Tec kin kêsôm gêdên ñac, tañ gêjam gôliñ kareta nañ, gebe “Aê katap kamoc sa sugac, tec ôkac ôkwi ma daêc siñ su.”

35 Siñ ñandanña kêsa gêdên bêc tonan ma lau sêpuc kin tôn kêkô kareta ñaô lañônô gêdên lau Surianña e gêdên kêtula eñ gêmac êndu. Ma ênê kamoc ñadec keselen kêsêp jakêpoac kareta ñalêlôm.

³⁶ Ma gêdêŊ oc jakêsêp wali teŊ kêtəŊ siŊwaga samob sêŊô gebe “Lau samob dêdêŊ nêŊ malac ma nêŊ gamêŊ êndêŊ-êndêŊgeŊ sêna.”

³⁷ Amboac tonəŊ Ahab gêmăc êndu ma sêkôc eŊ sêmêŊ Samaria ma sêsuŊ eŊ aŋga tonəŊ.

³⁸ Êsêac sêkwasiŊ kareta sêmoa bu-gêjac-tonəŊ SamariaŊa ma kêam têdamôê ênê dec ma lauo mockaiŋoŋa sêliŊ bu tau kêtôm biŊ, taŊ Apômtau kêsôm lasê naŊ.

³⁹ GêŊ ŋagêdô samob, taŊ Ahab gêgôm ma andu, taŊ eŊ kêkwê ŋa jabo naŊ, to malac samob, taŊ eŊ kêkwê naŊ, êsêac teto ŋabiŊ gêc kiŊ IsraeliŊa nêŊ miŊ ŋabuku.

⁴⁰ Amboac tonəŊ Ahab gêc nê bêc gêc gêwiŊ nê tamai ma eŊ latu Ahasia gêjam gôliŊ gêjô eŊ su.

22:41-53 Jehosapat gêjô Asa su ma kêtə JudanêŊ kiŊ, ma Ahasia gêjô Ahab ma gêjam gôliŊ Israel.

KiÏnêÏ 2

KiÏnêÏ Buku Kêtu LuagêcÏa tonec gêjac têku KiÏnêÏ Buku ÑamataÏa ma gêjac miÏ lau Israel nêÏ gamêÏ luagêc ñabiÏ ñagêdô.

Buku tau ñasêbu luagêc gebe

1. Mòkêlatu 1-17 GamêÏ IsraelÏa ñamiÏ e gêdêÏ ñacjo sesen malacsêga Samaria su ma sêku gamêÏ tulu gêdêÏ jala 721 gêmuy Kilisi gêmêÏ nomÏa kêsêp ñasêbu ñamataÏa tonec.
2. Mòkêlatu 18-25 GamêÏ JudaÏa ñamiÏ ñagêdô kêsêp ñasêbu kêtú luagêcÏa tonec. GamêÏ IsraelÏa gêbacnê, mago ñacjo sêku gamêÏ JudaÏa tulu seben atom. Mago gêdêÏ jala 586 gêmuy Kilisi gêmêÏ nomÏa kiÏ BabelÏa Nebukadnesar gesen malac Jerusalem su ma kêkêÏ Gedalia kêtú gôliÏwaga JudaÏa. JudanêÏ kiÏ ñamuÏa Jojakim nê miÏ kêsêp mòkêlatu ñamuÏa amboac tonanÏen.

KiÏnêÏ Buku ÑamataÏa kêsôm lasê su gebe gêÏwapac êtap gamêÏ Israel to Juda sa êtu kiÏ to lau sêwi Anôtô siÏÏa. Ñacjo sesen malacsêga Jerusalem su to sêwê Judawaga taêsam jasêÏgôÏ kapoacwalô anÏa Babel. BiÏ tonan gêjam lau Israel nêÏ lêÏ ôkwi samucÏen.

Propete Elisa, taÏ gêjô propete Elia su naÏ, nê miÏ gêjam sêga gêc KiÏnêÏ Buku Kêtu LuagêcÏa.

1:1-18 Elia geoc biÏ lasê gebe IsraelnêÏ kiÏ Ahasia êmac êndu. En gêmac êndu su, go Jehoram gêjô en su.

2

Elia kêpi undambê gêja

¹ GêdêÏ ñasawa, taÏ Apômtau gebe êkôc Elia ña mu ilai êpi undambê êna naÏ, Elia agêc Elisa dêdi anÏa Gilgal ma sêsêlêÏ sêja.

² Elia kêsôm gêdêÏ Elisa gebe “Aê jatenÏ aôm gebe ômoa Gilgal tonec gebe Apômtau kêsakiÏ aê gebe jana Betel.” Mago Elisa gêjô en awa gebe “Apômtau gêÏgôÏ mata jali ma aôm gômoa matam jali, tec aê oc jawi aôm siÏ atomanô.” Amboac tonan êsêagêc sêwiÏ taÏÏ sêsêp Betel sêja.

³ Ma propete toÏ teÏ, taÏ sêmoa Betel naÏ, sêsa dêdêÏ Elisa sêmêÏ ma sêsôm gêdêÏ en gebe “Aôm oc kôjala gebe ocsalô tonec Apômtau gebe êkôc nêÏ ñata su anÏa aôm nêÏ nec me masi.” Tec en kêsôm gebe “Aec, aê kajalagac, asôm atom.”

⁴ Elia kêsôm gêdêÏ en gebe “Elisa, aê jatenÏ aôm gebe ômoa tonec gebe Apômtau kêsakiÏ aê gebe jana Jeriko.” Mago en kêsôm gebe “Apômtau gêÏgôÏ mata jali ma aôm gômoa matam jali, tec aê oc jawi aôm siÏ atom.” Amboac tonan êsêagêc jasêô lasê Jeriko.

⁵ Propete toÏ teÏ, taÏ sêmoa Jeriko naÏ, têtú gasuc dêdêÏ Elisa ma sêsôm gêdêÏ en gebe” Aôm oc kôjala gebe ocsalô tonec Apômtau gebe êkôc nêÏ ñata su anÏa aôm nêÏ nec me masi.” Tec en gêjô êsêac awenÏ gebe “Aec, kajalagac, asôm atom.”

⁶ Go Elia kêsôm gêdêÏ en gebe “Aê jatenÏ aôm gebe ômoa tonec gebe Apômtau kêsakiÏ aê gebe jana bu Jordan.” Mago en kêsôm gebe “Apômtau gêÏgôÏ mata jali ma aôm gômoa matam jali, tec aê oc jawi aôm siÏ atomanô.” Amboac tonan agêc sêsêlêÏ sêja.

⁷ Propete 50 sêja amboac tonanÏen ma êsêac sêkô ñasawa jaêcÏen gêdêÏ taÏ êsêagêc sêkô bu Jordan ñatali naÏ.

⁸ Go Elia kĕkôc nê ñakwê baliñ jakêluñ sa ma gi kĕsêp bu e bu gĕlêc sa maken-maken ma agêc selom gamêñ kelengeñ sêja ôñêña.

⁹ Gêdêñ tañ selom jasêpi ôñêña su nañ, go Elia kĕsôm gêdêñ Elisa gebe “Apômtau gebe êkôc aê su aña aômñêm ma gobe jañgôm asageñ êtu aômña.” Ma Elisa kĕsôm gebe “Aê jateñ aôm gebe jawê kain nêm ñalau mênjelom aê êtu dim luagêc.”

¹⁰ Ma eñ kĕsôm gebe “Aôm koteñ gêñwapac teñ, mago aôm embe ôlic sêkôc aê su aña aômñêm ña matamanô oc biñ tau ñanô êsa. Mago embe ôlic aê atom, go biñ tau ñanô êsa atom.”

¹¹ Sêsêlêñ ma sêjam biñgalôm sêmoa ma sep tageñ kareta ja tohos ja mênğêwa êsêagêc kĕkôc. Ma Elia ña mu ilai kêpi undambê gêja.

¹² Elisa gêlic e gêmôêc gebe “O tamoc, tamoc, Israelnêñ laukasap to lautuc-goc.” Ma gêlic eñ jaôb tageñ.

Elisa gêjô Elia su

Go eñ kĕkac nê ñakwê gêñgic gêja luagêc.

¹³ Go kĕkôc Elia nê ñakwê baliñ, tañ gebeñ aña ênê nañ, sa gêmu jakêkô bu Jordan ñatali.

¹⁴ Eñ kĕkôc Elianê ñakwê baliñ, tañ gebeñ nañ, jagi kĕsêp bu ma kĕsôm gebe “Apômtau, Elianê Anôtô gêmoea ondoc.” Ma gêdêñ tañ eñ gi ñakwê kĕsêp bu tau nañ, bu gĕlêc sa maken-maken ma Elisa gelom gêmêñ ñamakeñ.

¹⁵ Gêdêñ tañ propete toñ teñ, tañ sêmoa Jeriko nañ, sêlic eñ gêmu gêdêñ êsêac gêmêñ nañ, êsêac sêsôm gebe “Elianê ñalau gêsac Elisa ñaô.” Ma êsêac sêpuc eñ tôn-tôn mênşewec lañôñanô kĕsêp nom.

¹⁶ Go êsêac sêsôm gêdêñ eñ gebe “Gôlicgac me, lau ñaclai 50 tec sêmoa sêwiñ nêm sakiñwaga aêac. Aêac ateñ aôm, gebe ôkêñ êsêac nasensom nêm ñatau. Oc moae Apômtaunê ñalau gêoc eñ sa e jagêwi eñ siñ gêmoea lôcdênañ ñaô me gêmoea busawa teñ.” Ma eñ kĕsôm gebe “Asakiñ lau atom.”

¹⁷ Mago êsêac sêkac eñ ñapañ e eñ maja kĕsa, tec kĕsôm gebe “Asakiñ êsêac sêna.” Tec êsêac sêsakiñ lau 50. Ma êsêac sesom eñ bêc têlêac e têtap eñ sa atomanô.

¹⁸ Elisa gacgeñ gêmoea Jeriko ma êsêac sêmu dêdêñ eñ sêja ma eñ kĕsôm gêdêñ êsêac gebe “Aê kasôm gêdêñ amac gebe ‘Ana atom’ me masi.”

¹⁹ Lau malacña sêsôm gêdêñ Elisa gebe “Ôlic acgom, malac tonec ñagêñ samob ñajamanô, kêtôm ñoc ñatau tau gêlic, mago bu tau ñajam atom ma gêjam lauonêñ ñapalê su.”

²⁰ Eñ kĕsôm gebe “Akêñ gwêc êsêp laclu wakuc teñ ma akêñ êndêñ aê êmêñ.” Amboac tonañ êsêac sêkôc gêñ tau gêdêñ eñ sêja.

²¹ Go eñ gêja ma kêpalip gwêc kĕsêp bumata tau ma kĕsôm gebe “Apômtau kĕsôm amboac tonec gebe ‘Aê gagôm bu tonec ñajam kĕsa. Gêmacanô me sênam ñapalê suña êsa tonec atomanô.’ ”

²² Amboac tonañ bu tau ñajam kĕsa e mênğêdêñ ocsalô tonec kêtôm biñ, tañ Elisa kĕsôm nañ.

²³ Eñ aña tonañ kêpi Betel gêja ma gêdêñ tañ eñ kĕsêlêñ kêpi gêmoea nañ, ñapalê ñasec-ñasec ñagêdô sêsa aña malac mênşêsu eñ susu sêmôêc gedeneñ eñ gebe “Môkêmkan, ôpi ômôêñ. Môkêmkan, ôpi ômôêñ.”

²⁴ Tec eñ kĕkac tau ôkwi ma gêdêñ tañ eñ gêlic êsêac nañ, eñ kêpuc boa êsêac gêjam Apômtau lañô. Ma bôc saleñña ber têna luagêc sêsa aña saleñ sêmêñ ma sêkac ñapalê 42 tonañ popoc.

²⁵ Eñ aña tonañ gacgeñ kêpi lôc Karmel gêja ma aña tonañ gêmu gêja malac Samaria.

3:1–4:7 Israel to Juda ma Edom nêj kin sêjac sinj gêdêj Moab, mago sêku en tulu atom.

4

Elisa agêc awê Sunemja

⁸ Gêdêj bêc tenj Elisa gêja Sunem. Awê tolêlôm tenj gêmoa tonan. En kêkac en gebe êniñ gêj anja ênê. Amboac tonan gêdêj têm samob, tan en kêsa intêna tonan nan, kêsô gêdêj en gêja gebe êniñ gêj.

⁹ Ma awê tau kêsôm gêdêj nê akwenj gebe “Ôlic acgom, aê kajala gebe njac tônê en Anôtônê njac dabunj tenj, tan kêsa aêacnêj intêna njapanjen nan.

¹⁰ amansanj balêm saunj tenj tosaginj anja njadenj njônja ma takênj mê to tebo ma lêpônj to lamp tenj êkô êtu enja. Ma en embe êndênj aêac êmênj, go êngônj tonan.”

¹¹ Gêdêj bêc tenj enj gêo lasê tonan ma kêsô nê balêm gêja ma kêlêwanj tau.

¹² Ma enj kêsôm gêdêj nê sakinjwaga Gehasi gebe “Ômôêc awê Sunemja tonan.” Enj gêmôêc awê tau mênjkêkô enj lanônêmja.

¹³ Ma Elisa kêsôm gêdêj Gehasi gebe “Galoc ôsôm êndênj awê tau gebe ‘Gôlicgac me, aôm gôgôm gêjêlêlôm taêsam tonec kêtû aêagêcja, tec aê jakênj asagenj êndênj aôm êjô. Aê jamansanj binj tenj endenj kinj êtu aômja me êndênj njac sinjêlêc me masi.’ ” Awê tau gêjô enj awa gebe “Aê gamoa gawinj njoc lau.”

¹⁴ Ma Elisa kêtû kênac Gehasi gebe “Janjôm gêj asagenj êtu enja.” Enj gêjô ênê binj gebe “Êne latu masi, ma nê akwenj kêtû njamalacanô sugac.”

¹⁵ Go Elisa kêsôm gebe “Ômôêc enj.” Gêdêj tanj enj gêmôêc enj nan, awê tau kêkô sacgêdô.

¹⁶ Ma Elisa kêsôm gebe “Êndênj jala tenj, njasawa amboac galoc aôm oc ôsip latôm tenj.” Ma awê tau kêsôm gebe “O njoc njatau, kêtû Anôtônê njac. Ônsau nêm sakinjwagao aê atôm.”

¹⁷ Mago awê tau taê e kêkôc latu tenj gêdêj têm komô gêbacnê, kêtôm têm, tanj Elisa kêsôm gêdêj enj nan.

¹⁸ Njapalê tau kêtû kapônj ma gêdêj bêc tenj enj gêwinj tama kêsa gêdêj lau sêjac kôm njanô sanja gêja.

¹⁹ Ma enj kêtanj gêdêj tama gebe “Joe, njoc mômêcapac, njoc mômêcapac.” Tec tama kêsôm gêdêj nê sakinjwaga gebe “Ôkôc enj ôndênj têna êna.”

²⁰ Go enj kêsip njapalê sa jakêkênj enj gêdêj têna. Njapalê gêngônj enj labum e gêdêj oc kêkô njaluñ ma gêmâc êndu.

²¹ Awê tau kêpi jaketoc njapalê gêc Anôtônê njac nê mê, go gêsanj katam auc ma kêsa gêja.

²² Go gêmôêc nê akwenj ma kêsôm gebe “Ôsakinj sakinjwaga tenj êndênj aê êmênj ma donjki tenj êwinj gebe aê njagaôgenj jandênj Anôtônê njac jana ma jamu jamênj êtiam.”

²³ Enj kêtû kênac gebe “Aôm galoc ôndênj enj ôna êtu asagenja. Galoc bêc ajônj mênjgêo lasê me sabat kêsa atom nec.” Awê gêjô enj awa gebe. “Kêtôm, ôsôm taêsam atom.”

²⁴ Go enj kêkênj waba gêsac donjki ma kêsôm gêdêj nê sakinjwaga gebe “Ôkac donjki gebe êsêlênj njagaôgenj, êtu malô êtu aênja atom e jasôm êndênj aôm acgom.”

²⁵ Amboac tonan enj gêdi ma jagêo lasê gêdêj Anôtônê njac anja lôc Karmel.

Gêdêj tanj Anôtônê njac gêlic awê tau gêmênj nan, enj kêsôm gêdêj nê sakinjwaga Gehasi gebe “Ôlic acgom, awê Sunemja gêmênj.

26 Ôlêti naôpuc enj tøj-tøj ma ôtu kênac enj gebe ‘Aôm gômoa ñajam me. Ma nêm akweñ gêmôa ñajam me. Nêm ñapalê gêmôa ñajam me.’ ” Ma enj gêjô ênê biñ gebe “Samob sêmoa ñajam.”

27 Ma gêdêñ tañ enj gêô lasê gêdêñ Anôtônê ñac aña lôc tau nañ, enj gêlô enj akaiñ tøj. Ma Gehasi gêmêñ gebe êkac enj su, mago Anôtônê ñac kêsôm gebe “Ôndec enj gebe galic enj katu ôluñ-ôluñgeñ. Apômtau kêsij biñ tau ma kêsôm lasê gêdêñ aê atom.”

28 Go awê tau kêsôm gebe “Aê kateñ ñapalê teñ gêdêñ ñoc ñatau aôm me masi. Aê kasôm gebe ‘Aôm ônsau aê ñaômageñ nañ atom me.’ ”

29 Go Elisa kêjatu Gehasi ma kêsôm gebe “Ôjandiñ nêm ômbiñkap tøj ma ômêngôm ñoc tôc êsêp lêmam ma ôsêlêñ. Embe ñac teñ êndac aôm nañ, awam ênac enj atom. Ma embe teñ ê moalêc aôm, nañ ôjô enj awa atom. Ôkêñ ñoc tôc ênsac ñapalê lañôanô ñaô.”

30 Go ñapalê têna kêsôm gebe “Apômtau gêmôa mata jali ma aôm taôm gômoa matam jali, tec aê oc jawi aôm siñ atom.” Amboac tonañ ñac tau gêdi ma gêwiñ awê tau gêja.

31 Gehasi gêmun ma kêkêñ tôc tau gêsac ñapalê lañôanô ñaô, mago gêñô ñapalê nê awa teñ me kêsaê ñapalê mata jali êsa ñapuc teñ atom. Tec enj gêmu gêja gebe êtap Elisa sa ma êsôm êndêñ enj gebe ñapalê mata jali kêsa atom.

32 Gêdêñ tañ Elisa mêngeô lasê andu nañ, enj gêlic ñapalê tomatêgeñ gêc ênê mê.

33 Amboac tonañ enj kêsô jagêsañ katam auc ma keteñ mec gêdêñ Apômtau.

34 Go enj kêpi mê jakêmêtôc tau gêsac ñapalê tau ñaô, kêkêñ awasun gêdêñ enj awasun, mataanô gêdêñ ênê mataanô ma lêma gêsac ênê lêma ma gêdêñ tañ enj jagêsañ ñapalê ñaô nañ, ñapalê tau ôli ñandanj kêsa.

35 Go enj gêdi sa kêtiam ma kêsêlêñ gêja ma gêmêñ aña andu lêlôm kêtû dim tagen, go jakêmêtôc tau gêsac ñapalê tau kêtiam. Ñapalê kêsamuc kêtû dim 7 ma mata gêlac.

36 Go enj gêmôêc Gehasi ma kêsôm gêdêñ enj gebe “Ômôêc awê Sunemña.” Amboac tonañ enj gêmôêc enj. Ma awê tau gêdêñ Elisa gêmêñ, tec enj kêsôm gebe “Ôkôc latôm sa.”

37 Enj kêtû gasuc jagêu tau gêc Elisa akaiñña lañôanô gêdêñ nom. Go kêkôc latu sa ma kêsa awê gêja.

4:38-44 Propete Elisa nê miñ luagêc kêsêp ñamadiñ tonec.

5

Naemannê kole kêsêlô

1 Kiñ Suriana nê siñwaga nêñ ñac siñsêlêc teñ gêmôa ñaê Naeman. Enj ñac towae ma nê ñatau ketoc enj sa gebe Apômtau kêkêñ enj kêku lau Suriana nêñ ñacjo tulu. Ma kole gêjac têc enj auc.

2 Gêmungeñ gêdêñ tañ lau Suria sêjac siñ nañ, êsêac sêjañgo ñapalêo teñ aña gamêñ Israelña sêja. Ñapalêo tonañ jasêkêñ gêjam sakiñ gêdêñ Naemannê awê.

3 Enj kêsôm gêdêñ nê ñatau gebe “Ñoc ñatau êndêñ propete, tañ gêngôn Samaria nañ, ênamañ oc êngôm ênê kole ênsêlô.”

4 Amboac tonañ Naeman jakêsôm gêdêñ nê ñatau gebe “Ñapalêo Israelña kêsôm biñ amboac tonañ.”

5 Tec kiñ Suriana gêjô enj awa gebe “Ônamañ, ma aê gabe jasakiñ papia teñ êndêñ kiñ Israelña.”

Amboac tonañ enj gêja. Enj kêkôc silber 3,000 to gold 6,000 ma ñakwê moasiñña 10 gêwiñ.

6 Ma enj kĕkĕnj papia tau gĕdĕnj kinj Israelja. Binj tonec gĕc papia tau gebe “Embe papia tonec ĕtap aôm sa, go ôjala gebe aĕ kasakinj ñoc sakinjwaga Naeman gĕdĕnj aôm gebe aôm ôngôm ênĕ kole ñajam ĕsa.”

7 Gĕdĕnj kinj Israelja kĕsam papia tau su nanj enj kĕkac nĕ ñakwĕ gĕngic ma kĕsôm gebe “Aĕ Anôtô me, tec janac ĕndu to jangôm sĕngônj matenj jalinja nec. Ñac tonanj kĕsakinj binj gĕdĕnj aĕ gebe jangôm ñac kole tonanj ôli ñajam ĕsa. Alic to ajala acgom, enj gebe êkalom sinj.”

8 Gĕdĕnj tanj Anôtônĕ ñac gĕnjô gebe kinj Israelja kĕkac nĕ ñakwĕ gĕngic nanj, enj kĕsakinj binj gĕdĕnj enj ma kĕsôm gebe “Kĕtu asagenja kôkac nĕm ñakwĕ gĕngic. Ôkĕnj enj ĕndĕnj aĕ ĕmĕnj, go ĕjala gebe propete tenj gĕngônj Israel.”

9 Amboac tonanj Naeman to nĕ hos ma kareta gĕdĕnj Elisa gĕja ma kĕka kareta tônj kĕkô Elisanĕ andu ñasacgĕdô.

10 Go Elisa kĕsakinj ñacjaenj tenj gĕdĕnj enj ma kĕsôm gebe “Naôlinj bu ĕtu dim 7 anja bu Jordan, go ôlim ĕtu selec ĕtiam.”

11 Mago Naeman tĕtac ñandanj kĕsa ma gĕc gĕja ma kĕsôm gebe “Aĕ taĕc gĕjam gebe enj tau ĕsa ĕndĕnj aĕ ĕmĕnj ma awa ĕnac Apômtau, nĕ Anôtônĕ ñaĕ to ĕkĕnj lĕma ĕnsac kole ñamala ma ĕngôm ôlic tau ñajam ĕsa.

12 Bu Damaskusja Abana to Parpar ñajam kĕlĕlĕc bu Israelja atom me. Aĕ katôm gebe jalinj bu tônĕ ma ôlic ñajam ĕsa atom me.” Amboac tonanj enj kĕkac tau ôkwi gĕc gĕja totĕtac secgenj.

13 Mago ĕnĕ sakinjwaga tĕtu gasuc enj ma sĕmac binj enj gebe “O tamoc, propete embe ĕjatu aôm gebe ôngôm gĕnj kapôĕnj tenj oc aôm ôngôm atom me. Tec ôngôm binj, tanj enj kĕsôm gĕdĕnj aôm gebe ‘Ôlinj bu, go ôlim ĕtu selec’ nanj mañ.”

14 Amboac tonanj enj gim kĕsĕp bu Jordan kĕtu dim 7 kĕtôm Anôtônĕ ñac nĕ binj ma nĕ ôli kĕtu selec kĕtôm ñapalĕ wakuc tenj nĕ ôli.

15 Go enj to nĕ lau samob, tanj sĕwiñ enj nanj, sĕmu dĕdĕnj Anôtônĕ ñac tau sĕja. Enj gĕô lasĕ to kĕkô enj lanjônĕm ma enj kĕsôm gebe “Gôlicgac me, aĕ kajala anja nom ñagamĕnj samob Anôtô ñanô tenj gĕmoa atomanô, lau Israel nĕnj tagenj. Amboac tonanj ôkôc gĕnj ñaômagenja anja nĕm sakinjwaganĕ acgom.”

16 Mago Elisa kĕsôm gebe “Apômtau tanj aĕ gajam sakinj enj nanj, gĕmoa mata jali, tec aĕ gabe jakôc gĕnj tenj atomanô.” Ma Naeman kĕkac enj gebe êkôc, mago enj gĕjac jao tau samucgenj.

17 Go Naeman kĕsôm gebe “Embe masi, go ôlôc gebe sĕkĕnj nom ĕndĕnj nĕm sakinjwaga ĕtôm donki luagĕc sĕmbalanj gebe ĕndĕnj ñamu nĕm sakinjwaga gebe ĕkĕnj daja me da ñagĕdô ĕndĕnj anôtô tenj atomanô, Apômtau tagenj.

18 Tagenj Apômtau ĕsuc nĕm sakinjwaga nĕ binj tonecgenj ôkwi gebe ĕndĕnj tanj aĕ jawiñ aĕñoc ñatau ĕsô Rimonnĕ andu gebe ĕnam sakinj Rimon ma aĕ japô janduc jamoa Rimonnĕ andu nanj, Apômtau ĕsuc aĕñoc binj tonanj ôkwi.”

19 Elisa kĕsôm gĕdĕnj enj gebe “Ôna tobinjalôgenj.”

Mago gĕdĕnj tanj Naeman gĕwi enj sinj ma kĕsĕlĕnj intĕna ñasawa dambĕgenj nanj,

20 Anôtônĕ ñac Elisa nĕ sakinjwaga Gehasi taĕ gĕjam gĕc tau gebe “Gôlicgac me, ñoc ñatau kĕgamiñ lĕma kĕtu ñac Surianja Naeman nĕ gĕnj, tanj kĕkôc gĕmĕnj nanja. Apômtau gĕmoa mata jali, aĕ gabe jalĕti jandanjguc enj ma jatap gĕnj ñagĕdô sa anja ĕnĕ.”

21 Amboac tonanj Gehasi kĕdaguc Naeman. Ma gĕdĕnj tanj Naeman gĕlic ñac tenj kĕlĕti kĕdaguc enj nanj, enj kĕsĕp anja kareta gebe ĕpuc enj tônj-tônj ma kĕtu kĕnac gebe “Gĕnj samob gĕc ñajam me masi.”

22 Ma enj gĕjô enj awa gebe “Genj samob ñajam. Ñoc ñatau kĕsakinj aĕ gebe jasôm amboac tonec gebe ‘Lau propete anja gamĕnj lôc Epraimja nĕnj ñac

wakuc luagêc dêdêŋ aê sêmêŋ galocgeŋ, tec jateŋ gebe ôkêŋ awa silber ŋamatu teŋ ma ŋakwê omŋa luagêc êndêŋ êsêagêc.”

²³ Ma Naeman kêsôm gebe “Jateŋ aôm gebe ôkôc awa ŋamatu luagêc.” Ma eŋ kêkac eŋ ma kêmasaŋ awa ŋamatu silber kêsêp talu luagêc to ŋakwê omŋa luagêc gêwiŋ ma kêkêŋ gêdêŋ nê sakiŋwaga luagêc sêbalaŋ sêmuŋ ma Gehasi kêdaguc.

²⁴ Ma gêdêŋ taŋ eŋ jakêpi gamêŋ ŋabau naŋ, eŋ kêkôc gêŋ tau su aŋga êsêagêc lemeŋ ma kêkêŋ kêsô andu gêja. Go kêsakiŋ ŋaclagêc tau sêmu sêja.

²⁵ Go eŋ kêsô jakêkô nê ŋatau laŋônêm. Ma Elisa kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Gehasi, aôm gôja ondoc.” Ma eŋ gêjô biŋ gebe “Nêm sakiŋwaga aê gaja gamêŋ teŋ atom.”

²⁶ Mago Elisa kêsôm gêdêŋ eŋ gebe” Aêŋoc ŋalau kêsêlêŋ gêwiŋ aôm gêdêŋ taŋ ŋac tau gêwi nê kareta siŋ gebe êpuc aôm tôŋ-tôŋ naŋ atom me. Tonaŋ ŋasawa ŋajam gebe takôc mone to ŋakwê ma kôm kaŋanôŋa to kôm wainŋa ma domba to bulimakao ma sakiŋwagao to ŋac me.

²⁷ Amboac tonaŋ Naeman nê kole wacêsap aôm to nêm wakuc tôŋ enden tôŋgeŋ.” Amboac tonaŋ Gehasi kêsa aŋga eŋ laŋônêmŋa ma kole gêjac têc eŋ e boboma amboac labi.

6

Elisa gêgôm ki nakabasi gêdam

¹ Go propete nêŋ toŋ teŋ sêsôm gêdêŋ Elisa gebe “Ôlic acgom, gamêŋ taŋ aêac aŋgôŋ aôm ŋalabu naŋ, saunjanô, kêtôm aêac atom.

² Ôkêŋ aêac ana bu Jordan ma akôc ka ŋadambê tageŋ-tageŋ kêtôm ŋacanôgeŋ ma akwê gamêŋ teŋ sa êtôm aêac samob aŋgôŋ.” Ma eŋ gêjô êsêacnêŋ biŋ gebe “Aec, ana.”

³ Go êsêacnêŋ teŋ kêsôm gebe” Aôm ôlic aêac ŋajam ma ôwiŋ nêm sakiŋwaga.” Eŋ gêjô biŋ tau gebe “Aec, oc jawiŋ.”

⁴ Ma eŋ kêsêlêŋ gêwiŋ êsêac. Gêdêŋ taŋ êsêac sêô lasê bu Jordan tau naŋ, êsêac sêsap ka.

⁵ Ŋac teŋ kêsap ka ŋadambê teŋ gêmoe e nê ki nakabasi kêsu ma geben kêsêp bu ma ŋac tau gêmôêc gebe “Ojae, apômtau, aê kakôc ŋac teŋ nê ki gebe janam kôm.”

⁶ Ma Anôtônê ŋac kêtû kênac gebe “Geben kêsêp ondoc gêja.” Ma gêdêŋ taŋ eŋ kêtôc gamêŋ tau naŋ, Elisa kêsap ka ŋagêdô saun teŋ me kêbaliŋ jakêpoac gamêŋ, taŋ ki kêsêp naŋ, ma ki nakabasi tau gêôŋ sa mêngêdam kêpoac.

⁷ Go eŋ kêsôm gebe “Ôkôc gêŋ tau sa.” Go ŋac tau kêmetôc lêma ma kêkôc ki nakabasi tau sa.

Elisa to lau Suriaŋa

⁸ Gêdêŋ ŋasawa teŋ kiŋ Suriaŋa ma kiŋ Israelŋa sêjac siŋ gêdêŋ taun. Ma kiŋ Suriaŋa kêmasaŋ biŋ gêdêŋ nê siŋsêlêc ma kêsôm gebe “Asiŋ taôm ma andib ŋacjo aŋga gamêŋ tonec, taŋ tasôm ŋabiŋ su naŋ.”

⁹ Mago Anôtônê ŋac kêsakiŋ biŋ gêdêŋ kiŋ Israelŋa ma kêsôm gebe “Ojop taôm gebe ôsa gamêŋ tonaŋ atom gebe lau Suriaŋa dêdib aôm sêmoa tonaŋ.”

¹⁰ Tec kiŋ Israelŋa kêsakiŋ nê lau sêja gamêŋ tau, taŋ Anôtônê ŋac kêsôm lasê gêdêŋ eŋ naŋ. Amboac tonaŋ Elisa kêkêŋ puc eŋ gêmoe gebe ejop tau, gêgôm kêtû dim tageŋ me luagêcgeŋ atom, gêgôm ŋapaŋgeŋ.

¹¹ Kêtû tonaŋŋa kiŋ Suriaŋa gesom mala ôkwi tec gêmôêc nê siŋsêlêc kêpi tageŋ ma kêtû kênac êsêac gebe “Amac atôm gebe asôm biŋ tonec êndêŋ aê me masi gebe Asa geoc aêac lasê gêdêŋ kiŋ Îsraelŋa.”

12 Ênê sakiŅwaga nêŅ teŅ gêjô ênê biŅ gebe “O Ņoc Ņatau to kiŅ, masianô. Mago propete Elisa, taŅ gêmoa Israel naŅ, kêsôm biŅ, taŅ aôm kôsôm aŅga nêŅ balêm bêcŅa naŅ, lasê gêdêŅ kiŅ IsraelŅa.”

13 Go eŅ kêsôm gebe “Ana ma alic eŅ gêmoa ondoc gebe jasakiŅ lau nasêkôc eŅ tôŅ.” Ma êsêac sêsôm gêdêŅ eŅ gebe “EŅ gêmoa Dotan.”

14 Amboac tonan eŅ kêsakiŅ hos to kareta ma siŅwaga taêsam sêja malac tau. Êsêac sêo lasê gêdêŅ gêbêc ma sêgi malac tau auc.

15 GêdêŅ taŅ Anôtônê Ņac nê sakiŅwaga gadi sa gêdêŅ bêbêc kanucgeŅ ma kêsâ gêja naŅ, gêlic siŅwaga toŅ kapôêŅ to hos ma kareta sêwa malac auc e kêsô tau. Ma sakiŅwaga jakêsôm gebe “Ojae, Ņoc Ņatau, aêac oc danġôm asageŅ.”

16 EŅ gêjô ênê biŅ gebe “Ôtêc taôm atom, lau taŅ sêmoa sêwiŅ aêac naŅ, sêlêlêc lau, taŅ sêwiŅ êsêac naŅ.”

17 Go Elisa keteŅ mec ma kêsôm gebe “O Apômtau, aê jateŅ aôm gebe ôŅġôm eŅ mataanô êpoa lasê gebe êlic gêŅ.” Amboac tonan Apômtau gêġôm Ņac wakuc tonan mataanô kêpoa lasê ma eŅ gêlic. Ma gêlic hos to kareta toja sêgi Elisa auc sêkô lôc tonan.

18 GêdêŅ taŅ lau SuriaŅa mêŅtêdabiŅ Elisa naŅ, eŅ keteŅ mec gêdêŅ Apômtau gebe “Aê jateŅ aôm gebe ôŅġôm lau tonan matenġec êsa.” Ma eŅ gêġôm êsêac matenġec kêsâ kêtôm Elisânê biŅ.

19 Mago Elisa kêsôm gêdêŅ êsêac gebe “Intêna tau tonec jagêdêŅ atom ma malac tau atom. Andanġuc aê. Aê gabe jawê amac êndêŅ Ņac, taŅ asom eŅ amoa naŅ ana.” Ma eŅ gêwê êsêac sêja Samaria.

20 GêdêŅ taŅ êsêac sêo lasê Samaria naŅ, Elisa kêsôm gebe “O Apômtau, ôŅġôm lau tonec maten êlac gebe sêlic gamêŅ.” Ma Apômtau gêġôm êsêac maten gêlac e sêlic gebe sêmoa malac Samaria Ņalêlôm.

21 GêdêŅ taŅ kiŅ IsraelŅa gêlic êsêac naŅ, eŅ kêtû kênac Elisa gebe “Tamoc, aê janac êsêac me masi.”

22 Ma eŅ gêjô eŅ awa gebe “Ônac êsêac atom. Aôm oc ġôjac lau, taŅ kôkôc tôŅ sêŅġôn kapoacwalô naŅ, Ņa siŅ to kôpê êsêac Ņa talam me masi. ÔkêŅ gêŅ êndêŅ êsêac gebe sêniŅ to sênôm, go ôkêŅ êsêac sêmu dêndêŅ nêŅ Ņatau sêna êtiam.”

23 Amboac tonan eŅ kêsôm gebe seno moasiŅ kapôêŅ êtu êsêacŅa. Ma gêdêŅ taŅ êsêac seŅ to sênôm gêŅ su naŅ, eŅ gêwi êsêac siŅ ma êsêac sêc sêmu gêdêŅ nêŅ Ņatau sêja. GêdêŅ tonan lau SuriaŅa nêŅ kelenwaga sêmêŅ gamêŅ IsraelŅa kêtiam atom.

Ņacjo sêgi Samaria auc

24 Tonan su, go kiŅ SuriaŅa Benhadad kêsala nê siŅwaga samob ma kêpi gêja gebe aŅgi Samaria auc.

25 GêdêŅ taŅ sêgi malac tau auc ma tôbôm kapôêŅ ġêc aŅga Samaria naŅ, e lau sêjam ôli donġi Ņamôkê teŅ Ņa silber Ņamatu 80 ma sêjam ôli balôsi Ņatac Ņagec Ņa silber Ņamatu 5.

26 GêdêŅ bêc teŅ, taŅ kiŅ IsraelŅa tau kêsêlêŅ gêmoa tunġôm Ņaô naŅ awê teŅ kêtan ma ġêmoêc gêdêŅ eŅ gebe “O Ņoc Ņatau kiŅ, ônam aê sa.”

27 Ma eŅ gêjô eŅ awa gebe “Embe Apômtau ênam aôm sa atom, go aê janam aôm sa amboac ondoc. JakêŅ gêŅ aŅga andu tanac kôm Ņanô saŅa ma aŅga gamêŅ tapip wainŅa me.”

28 Ma kiŅ kêtû kênac eŅ gebe “Aôm ġobe oteŅ asageŅ.” Ma eŅ gêjô ênê biŅ gebe “Awê tonec kêsôm gêdêŅ aê gebe ‘ÔkêŅ nêŅ latôm êmêŅ gebe aêagêc taniŅ eŅ êndêŅ ocsalô tonec ma elenŅa aêagêc oc taniŅ aêŅoc latuc.’

²⁹ Amboac tonan aêagêc ano aênoc latuc ma aen su. Mago gêdên nôgen aê kasôm gêdên en gebe 'akên nê m latôm êmên gebe tani en.' Mago en kêsin latu ôkwi."

³⁰ Gêdên tan kin gênô awênê bin tonan nan, en kêkac nê njakwê gêngic. Gêdên tonan en kêsêlên gêmoa tunbôm nãô. Ma lau samob sêlic gebe kin kêsô talu gêsã ôli.

³¹ Ma en kêsôm gebe "Embe sêndim Sapat latu Elisa nê môkêapac su êndên ocsalô tonec atom, go Anôtô ênac aê êndu."

³² Elisa gêngôn nê andu ma launên gejobwaga sêngôn sêwin en. Go kin kêsakin nac ten anãa êsêac, tan sêmoa sêwin en nan. Mago njacãen gêô lasê atomgen ma Elisa kêsôm gêdên gejobwaga gebe "Amac alic nac lêma dec tonan kêsakin lau gebe sêndim aê môkêapac êngic. Alic acgom, njacãen embe êmên, go ansã katam auc ma apuc tøn njãnjãen, oc tanô ênê njatau nê akain njakicsêa kêdaguc en me masi."

³³ En kêsôm bin gêdên êsêac gêmoa ma kin gêô lasê ma kêsôm gebe "Gênwapac tonan anãa Apômtaunê. Aê jaôn Apômtau jamoa njasawa êwin êtu asãenãa." *

7

¹ Mago Elisa gêjô ênê bin gebe "Ônjô Apômtaunê bin. Apômtau kêsôm amboac tonec gebe 'Êndên elen njãckatu amboac galoc, go sêkên lau sênam ôli polom sêpsêp njãdøn tagen nã silber njãmatu tagen ma sêkên polom jejec njãdøn luãgêc nã silber tagen anãa Samaria njãsãgêdô.' "

² Go nac tan gêwin kin nan, gêjô Anôtônê nac awã gebe "Apômtau embe êlêc undambê njãkatam su, tagen bin tonan oc njãnô êsa atom." Mago Elisa kêsôm gebe "Aôm oc ôlic gên tau nã taôm matamanô, mago aôm oc ôni gên tonan ten atomanô."

Sinjwaga Samarianã sêc su

³ Lau 4 tan kole gêjac têc êsêac auc nan, sêmoa sacgêdô awênã. Êsêac sêsôm gadên taun gebe "Aêac tamoa tonec e tamãc êndu êtu asãenãa.

⁴ Aêac embe taên ênam gebe tasa malac tana oc tatãp tóbôm sa ma oc tamãc êndu. Embe tamoa tonec oc tamãc êndu amboac tonãen. Ajôc, dandên lau Surianã nên malac becobaã tana. Embe êsêac sendec aêac tamoa, go tamoa maten jãli. Embe sênac aêac êndu, go tamãc êndu."

⁵ Tec êsêac dêdi gêdên dala-dala kêsa gebe sêna lau Surianã nên malac becobaã. Mago gêdên tan êsêac sêô lasê lau Surianã nên malac becoba njãmagê nan, lau ten sêmoa tonan atom.

⁶ Gebe Apômtau gêgôm lau Surianã nên sinjwaga sênô kãreta to hos njakicsêa to sinjwaga njãton kapôênãnô njãndu. Tec sêsôm gêdên taun gebe "Alicgãc me, kin Israelnã gêjam ôli kin Hetnã agêc kin Aiguptunã gebe mênşênãc aêac."

⁷ Amboac tonan êsêac sec gêdên gamên dala-dala kêsa sêja ma sêwi nên becoba to nên hos ma nên donki sin sêmoa ma dedec nên becoba to gên samob kêkô ma sêc sin su gebe sêmoa maten jãli.

⁸ Ma gêdên tan lau tokole tonan sêô lasê becoba njãmagê nan, êsêac sêô becoba ten njãlêlôm sêja ma sen to sênôm gên ma sêkôc silber to gold ma njakwê njãgêdô su ma jasên sin ôkwi. Go sêmu sêmên ma sêô becoba ten ma sêkôc gên anãa tonan su jasên sin ôkwi amboac tonãen.

⁹ Go êsêac sêsôm gêdên taun gebe "Aêac dagôm gên gêdên atom. Bêc tonec kãtu bêc njãwãe njãjam nã ten. Embe aêac njãnjãen tamoa tãnsãe e oc êpi oc

* **6:33:** Balôsi njãtac, oc moãe sêsãm kêpi lakibôm ten njãe.

ŋagêjô êtap aêac sa. Amboac tonan galoc tana ma tasôm ŋawae tau êndên kin nê lau.”

¹⁰ Amboac tonan êsêac mên̄sêmôêc bin̄ gêdên lau sejop sacgêdô malacŋa ma sêjac min̄ bin̄ tau gêdên êsêac gebe “Aêac jaaô lasê lau Surian̄a nêŋ becobo, mago alic gêŋ teŋ ma anô bin̄ teŋ atomanô. Aêac alic sêkô hos to don̄ki tôn̄ ma becobo kakô ŋaômagen̄.”

¹¹ Go gejobwaga sacgêdôŋa sêmôêc bin̄ ma sêsôm bin̄ tau ŋawae gadên lau, taŋ sên̄gôn̄ kin̄nê andu ŋalêlôm nan̄.

¹² Kin̄ tau gêdi sa gêdên gêbêc ma kêsôm gêdên nê sakin̄waga gebe “Aê gabe jasôm andan̄ amac gebe lau Surian̄a sêmasan̄ taun̄ gebe sênac aêac. Êsêac sêjala gebe gêŋ gêjô aêac. Tec sêwi nêŋ becobo sin̄ gebe sêsin̄ taun̄ sêmoa gamên̄ ŋamagêgen̄. Êsêac taên̄ gêjam gebe êndên êsêac sêsa an̄ga malac sêmên̄, go aêac takôc êsêac tôn̄ tomaten̄ jaligên̄ ma tasa nêŋ malac tana.”

¹³ Tec ênê sakin̄waga nêŋ teŋ kêsôm gebe” Tasakin̄ lau ŋagêdô sêkôc hos 5, taŋ gacgen̄ sêmoa maten̄ jali nan̄, nêŋ ŋagêdô sêna sêlic acgom gebe embe sêmoa malac oc sênan̄a têtôm ŋagêdô, taŋ sêjan̄a su nan̄.”

¹⁴ Amboac tonan̄ êsêac sêjalin̄ lau ŋagêdô sa ma kin̄ kêsakin̄ kareta luagêc ma kêjatu êsêac gebe sêndan̄guc Surianêŋ sin̄waga ma kêsôm gebe “Ana ma alic acgom.”

¹⁵ Tec êsêac têdaguc lau Surian̄a sêja e dêdên bu Jordan ma sêlic gebe ŋakwê to waba sin̄ŋa ŋagêdô-gêdô gajam intêna auc samucgen̄. Lau Surian̄a sêbaliŋ gêŋ tonan̄ sin̄ gêdên taŋ sêc sêkacgen̄ nan̄. Ma kelen̄waga sêmu sêmên̄ jasêjac min̄ bin̄ tau gêdên kin̄.

¹⁶ Go lau samob sêsa sêja ma sêjan̄go waba an̄ga lau Surian̄a nêŋ becobo su. Amboac tonan̄ polom sêpsêp matac ŋadôn̄ tagen̄ sêjam ôli ŋa mone silber ŋamatu tagen̄ ma polom jejec ŋadôn̄ luagêc ŋa mone silber ŋamatu tagen̄ amboac tonan̄ kêtôm Apôm̄taunê bin̄.

¹⁷ Kin̄ kêiatu ŋac, taŋ gawin̄ en̄ gêmun̄ nan̄ gebe en̄ ejop sacgêdô. Ma lau sêka en̄ an̄ga sacgêdô tonan̄ e en̄ gêm̄ac êndu kêtôm Apôm̄taunê ŋac kêsôm lasê gêdên taŋ kin̄ kêsêp gêdên en̄ gêja nan̄.

¹⁸ Gebe gêdên tonan̄ Anôtônê ŋac kêsôm gêdên kin̄ gebe “Êndên elen̄ ŋaockatu amboac tonec lau sênam ôli polom matac sêpsêpŋa ŋadôn̄ tagen̄ ŋa mone silber ŋamatu tagen̄ ma polom jejec ŋadôn̄ luagêc ŋa mone silber ŋamatu tagen̄ an̄ga malac ŋasacgêdô.”

¹⁹ Ma lau mata sin̄ŋa tau gêjô Anôtônê ŋac nê bin̄ gebe “Embe Apôm̄tau tau êlêc undambê ŋakatam su gêŋ amboac tonan̄ oc ŋanô êsa atom.” Ma Elisa gêjô en̄ awa gebe “Aôm oc ôlic gêŋ tau ŋa taôm matamanô, mago aôm oc ôniŋ gêŋ tau atomanô.”

²⁰ Amboac tonan̄ bin̄ tau ŋanô kêsa kêpi en̄ gebe lau sêka en̄ an̄ga malac ŋasacgêdô e gêm̄ac êndu.

8:1-13:13 Min̄ ŋagêdô, taŋ kêsa an̄ga gamên̄ Juda to Israel̄ŋa gêdên kin̄ ŋagêdô sêjam gôlin̄ gamên̄ tonan̄ nan̄, kêsêp môkêlatu tonec.

13

Elisa geoc bin̄ lasê kêt̄u ŋamu

¹⁴ Gêdên taŋ Elisa kêt̄ap gêm̄ac, taŋ gebe ensen̄ en̄ sun̄a sa nan̄, kin̄ Israel̄ŋa Joas kêsêp gêdên en̄ gêja ma kêt̄an̄ e gêlin̄ matasulugen̄ gêm̄oa en̄ lan̄ônêm̄ŋa ma kêsôm gebe “O tamoc. tamoc, aôm kôtu launêŋ laukasap to lautucgoc.”

¹⁵ Ma Elisa kêsôm gêdên en̄ gebe “Ôkôc talam teŋ to sôb ŋagêdô.” Amboac en̄ kêt̄oc talam to sôb ŋagêdô.

16 Go eñ kêsôm gadêñ kiñ Israelña gebe “Ôkêkam talam.” Tec eñ kêkêkam talam tau. Ma Elisa kêkêñ lêma gêsac kiñ lêma ñaô.

17 Go kêsôm gebe “Ôlêc katam sauñ gêmu oc kêpiña su.” Ma eñ gêlêc su. Go Elisa kêsôm gebe “Ôpê.” Ma eñ kêpê. Ma Elisa kêsôm gebe “Apômtaunê sôb kêku ñacjo tuluña tau tonañ. Sôb kêku lau Suriaña tulu. Gebe aôm oc ônac siñ êndêñ lau Suriaña ança malac Apek e aôm onseñ êsêac su.”

18 Ma eñ kêsôm gebe “Ôkôc sôb ñagêdô.” Tec eñ kêkôc. Go eñ kêsôm gêdêñ kiñ Israelña gebe “Ônac nom tau ña sôb.” Tec eñ gêjac kêtú dim têlêac ma gêwi siñ.

19 Go Anôtônê ñac têtac ñandan gêdêñ eñ ma kêsôm gebe “Aôm ôna êtu 5 me 6 acgom, go ônac Suria e onseñ su samucgeñ, mago galoc oc ônac Suria êtu dim têlêacgeñ.”

20 Amboac tonañ Elisa gêmác êndu ma êsêac sêsun eñ. Kêtôm jalagen gêdêñ tañ komô kêdabin gebe êmbacnê nan, lau Moab nêñ sêjançowaga ñagêdô mênşêlêşôn gamêñ Israelña.

21 Ma gêdêñ tañ sêsun ñac teñ nan, êsêac sêlic ton sec teñ amboac tonañ ma sêbalin ñacmatê tonañ kêsêp Elisanê sê. Ma gêdêñ tañ ñacmatê jagêjac Elisanê ñatêkwa ñaô nan, sep tagen ñac tau mata jali kêsá ma gêdi sa kêkô.

13:22–18:8 *Kiñ gamêñ luagêcña nêñ miñ ñagêdô kêsêp ñasawa tonec. Lau Asuria sêô lasê gamêñ Israelña ma ñacjo tonañ sêku malac Samaria tulu ma sêwê lau Israel taêsam jasêñgôn kapoacwalô ança Asuria.*

18

Seseñ Samaria su

9 Gêdêñ tañ kiñ Hesekia nê jala kiñña kêtú aclê nan, ma kiñ Israelña Ela latu Hosea nê jala kiñña kêtú 7 nan, kiñ Asuriaña Salmanaser gêmêñ Samaria ma kêgi malac tau auc,

10 e jala têlêac gêbacnê su acgom, kêku malac tau tulu. Biñ tonañ kêsá gêdêñ tañ Hesekia nê jala kêtú 6 ma kiñ Israelña Hosea nê jala kêtú 9 nan.

11 Kiñ Asuriaña kêkôc lau Israel su sêja Asuria ma kêkêñ êsêac sêñgôn malac Hala to bu Gosanna Habor ñatali ma lau Meder nêñ malac kapôêñ ñagêdô,

12 gebe êsêac tañeñ wamu Apômtau, nêñ Anôtô nê awa atom ma sêgôm ênê poac popoc to sêgêli Apômtaunê sakiñwaga Mose nê biñsu samob. Êsêac sêkêñ tañeñ ma tañeñ wamu atomanô.

Lau Asuria sejoñ malac Jerusalem

13 Gêdêñ tañ kiñ Hesekia nê jala kiñña kêtú 14 nan, kiñ Asuriaña Senakerib kêpi malac Judaña ñajaña samob gêmêñ ma kêku tulu.

14 Ma Judanêñ kiñ Hesekia kêsakiñ biñ gêdêñ kiñ Asuriaña gêja malac Lakis ma kêsôm gebe “Aê gagôm keso. Ôwê aê siñ. Biñ samob, tañ aôm embe ôsôm gebe jañgômña nan, oc jañgôm. “Ma kiñ Asuriaña kêsôm gebe êkôc silber ñadôn 300 ma gold ñadôn 30 ança kiñ Judaña Hesekia nê.

15 Ma Hesekia kêkêñ silber samob, tañ gêc Apômtaunê lôm dabuñ to kiñnê andu ñakanom nan gêdêñ eñ.

16 Gêdêñ ñasawa tonañ Hesekia kêkac gold, tañ eñ tau gêjac kêkwa Apômtaunê lôm dabuñ ñakatam to sagiñtêkwa katam ña auc nan su ma kêkêñ gêdêñ kiñ Asuriaña.

17 Ma kiñ Asuriaña kêsakiñ siñwaga ton kapôêñ teñ ança Lakis gebe ênac siñ êndêñ Hesekia ança Jerusalem. Ênê siñşêlêc têlêac tonec Tartan agêc Rabsaris ma Rabsake sêjam gôliñ lau tau. Gêdêñ tañ êsêac sêô lasê Jerusalem nan, êsêac

sêkô intêna, taŋ lau sêmasaŋ ŋakwêwaga sêjam kôm sêmoa naŋ, to busawa, taŋ bu keselen aŋga bugêjacton ŋaôŋa kêsa gêmêŋ naŋ.

¹⁸ Go êsêac sêmôêc kiŋ Hesehia gebe êmêŋ. Tec kiŋnê lau têlêac tonec Hilkia latu Eliakim, taŋ gejob kiŋnê andu naŋ, agêc kêlêpêwaga Sebna ma Asap latu Joa, taŋ gejob andu papiaŋa naŋ, dêdêŋ êsêac sêja.

¹⁹ Ma Rabsake kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Asôm êndêŋ Hesehia gebe kiŋ kapôêŋ Asuriaŋa kêsôm amboac tonec gebe ‘Aôm taêm kêka asa tec gômoa.

²⁰ Aôm oc taêm gêjam gebe biŋ agwaagwageŋ oc kêtôm gebe êkêŋ kauc to ŋaclai siŋŋa me. Aôm taêm kêka asa tec gôli taôm sa gêdêŋ aê.

²¹ Ôlic acgom, aôm kôkêŋ matam Aiguptu, taŋ kêtôm siŋ, taŋ tulu ma gêgunj lau samob, taŋ sêpuc kêtû tôc naŋ, lemeŋ lasê naŋ.

²² Kiŋ Aiguptuŋa Parao gêgôm tonan gêdêŋ lau samob, taŋ taêŋ kêka eŋ naŋ. Ma abe asôm êndêŋ aê gebe “Aêac taêŋ kêka ma Apômtau Anôtô.” Amboac ondoc Hesehia gesen Anôtô tau nê gamêŋ ŋabau to altar su ma kêjatu lau Juda to Jerusalem gebe “Amac anam sakiŋ aŋga altar Jerusalemŋageŋ”.

²³ Najam, alic acgom, aôm embe ôtôm gebe ôtap lau sa têtôm gebe sêŋgôŋ hos ŋaô êtu tôŋ, go ŋoc ŋatau, kiŋ Asuriaŋa, oc êkêŋ hos 2,000 êndêŋ aôm.

²⁴ Aôm taêm kêka lau Aiguptu nêŋ kareta to lau, taŋ sêŋgôŋ hos ŋaô naŋ ma gobe ôjanda ŋoc ŋatau nê sakiŋwaga ŋasec tagenŋeŋ amboac ondoc.

²⁵ Ma teŋ gêwiŋ. Aê kapi gamêŋ tonec gebe jansen malac tonec su ma Apômtau gêlôc atom me. Apômtau kêsôm gêdêŋ aê gebe “Ôpi gamêŋ tonan naonsen su.” ’ ’

²⁶ Go Hilkia latu Eliakim agêc Sebna ma Joa sêsôm gêdêŋ Rabsake gebe ac aten aôm gebe ôsôm biŋ ŋa awen Aramai êndêŋ nêŋ sakiŋwaga aêac gebe aêac anô awen tonan kêtû tôŋ. Ôsôm biŋ ŋa awen Ebolai êndêŋ aêac atom gebe oc lau, taŋ sêmoa tuŋbôm ŋaô naŋ sêŋô.”

²⁷ Mago Rabsake kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Aêŋoc ŋatau kêsakiŋ aê gebe jasôm biŋ samob tonan êndêŋ aôm to nêŋ ŋataugeŋ me. Aê kasôm biŋ gêdêŋ lau, taŋ sêŋgôŋ tuŋbôm ŋaô ma oc sêniŋ tauŋnêŋ tac to sênom tauŋnêŋ mêp têtôm amac oc aŋgôm naŋ, amboac tonanŋeŋ.”

²⁸ Go Rabsake kêkô ma gêmôêc biŋ kapôêŋ ŋa awen Ebolaiŋa gebe “Anô lau Asuriaŋa nêŋ kiŋ kapôêŋ nê biŋ.

²⁹ Kiŋ kêsôm amboac tonec gebe ‘Akêŋ êwiŋ Hesehia atom gebe eŋ kêsau gêôc amac gebe eŋ oc êtôm atom gebe ênam amac kêsi aŋga aê lemoc.

³⁰ Hesehia embe êkac amac gebe taêm êka Apômtau ma êsôm gebe “Apômtau oc ênam aêac kêsi biŋŋanôgeŋ ma oc êkêŋ malac tonec êsêp kiŋ Asuriaŋa lêma atom” naŋ, akêŋ êwiŋ atom.’

³¹ Akêŋ taŋem Hesehia atom. Gebe kiŋ Asuriaŋa kêsôm amboac tonec gebe ‘Asa amêŋ aŋga nêŋ malac ma akêŋ taôm êndêŋ aê, go amac samob oc aniŋ taômnêŋ wain ŋanô to ka ŋanô ma anôm bu aŋga taômnêŋ bu mata

³² e aê jawac ma jakôc amac ana gamêŋ, taŋ kêtôm amac taômnêŋ gamêŋ naŋ. Polom to wain ma mo to kôm wainŋa ma ka katêkwi to lêp gêc gamêŋ tonan gebe amac oc amoa matem jali ma amac êndu atom. Hesehia embe ênsau amac ma êsôm gebe “Apômtau oc ênam aêac kêsi,” naŋ akêŋ taŋem atom.

³³ Lau tentenlatu ŋagêdô nêŋ anôtôi oc sêjam nêŋ gamêŋ kêsi aŋga kiŋ Asuriaŋa nê lêma me masi.

³⁴ Hamat ma Argad nêŋ anôtôi sêmoa ondoc. Sepawaim to Hena ma Iwa nêŋ anôtôi sêmoa ondoc. Êsêac sêjam Samaria kêsi aŋga aê lemoc atom.

³⁵ Gamêŋ samob tonan nêŋ anôtôi nêŋ teŋ gêjam nê gamêŋ kêsi aŋga aê lemoc me masi, tec abe Apômtau oc ênam Jerusalem kêsi aŋga lemoc nec.’ ”

³⁶ Mago lau tau sêjam taun̄ tōŋ ma sêjō ênê biŋ ten̄ atom gebe kiŋ gêjac jaô êsêac gebe “Ajō ênê biŋ atom.”

³⁷ Go Hilkia latu Eliakim, taŋ gejob kiŋnê andu naŋ, agêc kêlêpêwaga Sebna ma Asap latu Joa, taŋ gejob andu papiaŋa naŋ, tonêŋ ŋakwê gêŋgicŋa dêdêŋ Heskia sêja ma sêsôm Rabsake nê biŋ gêdêŋ eŋ.

19

Kiŋ kêtū kênac Jesaia kêtū biŋ tonan̄ŋa

¹ Gêdêŋ taŋ kiŋ Heskia gêŋō biŋ tau naŋ, eŋ kêkac nê ŋakwê gêŋgic to kêsō talu ma gêdêŋ Apôm̄taunê andu gêja.

² Ma eŋ kêsakiŋ Eliakim, taŋ gejob kiŋnê andu naŋ, agêc kêlêpêwaga Sebna ma dabuŋwagasêga, taŋ sêsō talu amboac tonan̄ŋeŋ naŋ, dêdêŋ Amos latu propete Jesaia sêja.

³ Êsêac sêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Heskia kêsôm amboac tonec gebe ‘Bêc tonec kêtū bêc gêŋwapac ma ŋagêjō to majen̄ŋa. Aêac tatôm awê, taŋ ŋapalê kêtun̄ eŋ naŋ, mago nê ôliwalô masi gebe êkôcŋa.

⁴ Oc moae Apôm̄tau, aôm̄nê Anôtô, gêŋō Rabsake, taŋ nê ŋatau kiŋ Asuriaŋa kêsakiŋ gebe êsu Anôtô mata jaliŋa susu naŋ, nê biŋ ma êkêŋ ŋagêjō êtu biŋ, taŋ Apôm̄tau, aôm̄nê Anôtô, gêŋō naŋ. Amboac tonan̄ oten̄ mec êndêŋ Anôtô êtu aêacnêŋ lau ŋapopoc, taŋ gacgeŋ sêmoa naŋŋa.’ ”

⁵ Gêdêŋ taŋ kiŋ Heskia nê sakiŋwaga sêō lasê dêdêŋ Jesaia naŋ

⁶ eŋ kêsôm amboac tonec gêdêŋ êsêac gebe “Asôm êndêŋ nêŋ ŋatau gebe Apôm̄tau tau kêsôm amboac tonec gebe ‘Ôtêc taôm êtu biŋ alôb-alôb, taŋ kiŋ Asuriaŋa nê sakiŋwaga sêsôm kêpi aê ma aôm gōŋō naŋ atom.

⁷ Ôlic acgom, aê gabe jakêŋ ŋalau ten̄ êsêp ênê ŋalêlôm e êŋō biŋ jaô-jaô ma êc êmu taunê gamêŋ êna an̄ga tonan̄ ma aê jakêŋ sênac eŋ êndu ŋa siŋ.’ ”

⁸ Rabsake gêmu gêja ma gêŋō gebe kiŋ Asuriaŋa gêwi Lakis siŋ ma gêjac siŋ gêdêŋ malac Libna gêmoa.

⁹ Gêdêŋ taŋ kiŋ gêŋō ŋawae gebe kiŋ Aitiaŋa Tihaka gêdi gebe ênac siŋ êndêŋ eŋ naŋ, eŋ kêsakiŋ laujaen̄ gêdêŋ kiŋ Judaŋa Heskia ma kêsôm gebe

¹⁰ “Asôm êndêŋ kiŋ Judaŋa Heskia gebe Anôtô, taŋ aôm taêm kêka eŋ naŋ, kêsôm gêdêŋ aôm gebe Jerusalem oc êsêp kiŋ Asuriaŋa lêma atom. Nêŋ Anôtô ênsau aôm atom.

¹¹ Aôm gōŋō gêŋ, taŋ kiŋ Asuriaŋa sêgôm naŋ ŋawae. Êsêac sesen̄ gamêŋ samob su sêjaŋa. Ma aôm taômgeŋ gobe ônam samuc me.

¹² Aê tamoci sesen̄ malac Gosen to Haran ma Resep to lau Beteden, taŋ sêmoa Telasar naŋ. Ma êsêacnêŋ anôtôi têtôm gebe sênam êsêac kêsî atom.

¹³ Ma kiŋ an̄ga Hamat to Arpad ma Separwaim to Hena ma Iwa sêmoa ondoc.”

¹⁴ Kiŋ Heskia kêkôc papia tau sa an̄ga laujaen̄ lemen̄ ma kêsam. Go Heskia kêpi Apôm̄taunê andu gêja ma kêlain̄ papia tau gêc Apôm̄tau lan̄ônêŋ,

¹⁵ ma keten̄ mec gêdêŋ Apôm̄tau ma kêsôm gebe “O Apôm̄tau, lau Israel nêŋ Anôtô, taŋ gōŋgōŋ lêpōŋ kêkô kerub ŋaô naŋ. Aôm taômgeŋ kôtu nom ŋagamêŋ kiŋŋa samob ŋaAnôtô. Aôm kôkêŋ undambê to nom.

¹⁶ O Apôm̄tau, ôkêŋ taŋam ma ôŋō. O Apôm̄tau, matam êlac ma ôlic. Ôŋō biŋ, taŋ Senakerib kêsôm gebe êsu aôm Anôtô matam jali susu naŋ.

¹⁷ O Apôm̄tau, kiŋ Asuriaŋa sêjac lau-m taêsam êndu ma sesen̄ sesen̄ nêŋ gamêŋ biŋŋanôgoc,

¹⁸ ma sêbaliŋ nêŋ anôtôi kêsa ja gebe nêŋ anôtôi anôtôi ŋanô atom, ŋamalac lemen̄ ŋakômgeŋ, ŋamalac sêmasan̄ ŋa ka to poc. Tec sesen̄ samob su sêjaŋa.

19 O Apômtau aêacma Anôtô, ônam aêac kêsi anġa eŋ lêma gebe lau nomġa samob sêjala gebe aôm Apômtau taômgeŋ kôtu Anôtô.”

Jesaianê biŋ gêdêŋ kiŋ

20 Go Amos latu Jesaia kêsakiŋ biŋ teŋ gêdêŋ kiŋ Hesehia ma kêsôm gebe “Apômtau, lau Israel nêŋ Anôtô, kêsôm amboac tonec gebe Aê gaŋô nêŋ mec, taŋ koteŋ gêdêŋ aê kêtû kiŋ Asuria Senakeribġa naŋ.

21 Ma biŋ tonec Apômtau kêsôm kêkanôŋ eŋ gebe ‘Sion latuo, awêtakiŋ tau, gêbu aôm ma kêsû aôm susu, Jerusalem latuo kêdaiŋ gêsû kêtû aômġa.

22 Aôm kôsu asa susu ma kôsôm biŋ alôb-alôb kêpi asa. Aôm kôsaic biŋ asa ma matampaŋa gêjac asa. Gêŋ samob tonanġa ġai gôgôm gêdêŋ Israelnêŋ ġac dabuŋ aê.

23 Aôm kôsakiŋ nêŋ lauġaenġa gebe ôsu Apômtau susu ma kôsôm gebe “Aê kapi lôc baliŋ ġaja toŋoc kareta siŋġa taêsam, kapi Lebanon ġatêpôê ġaja gêwiŋ. Aê kasap Lebanon ġakaseda baliŋanô to ġakêmsêc ġajamanô. Aê kabêlêŋ salen ġagamêŋ ġaêcsêġa to ġadani.

24 Aê kakwê sê buŋa ma ganôm bu gamêŋ ġabaŋa ma octapa kêka bu Aiguptuŋa samob e kêpa.”

25 “ ‘Aôm gôŋô gebe gêdêŋ andanġenġa kamasanġa gêŋ samob tonanġa su atom me. Ma galoc aê gagôm ġanô kêsa ma kakêŋ aôm gebe onsenġa malac totuŋbôm popoc.

26 Lau taŋ sêmoa tonanġa naŋ, nêŋ ôliŋwalô masi. Êsêac têtêc tauŋ ma katuŋ gêġaŋa. Êsêac têtôm gêġwanġa, taŋ kêkô kôm naŋ, ma waôŋ, taŋ kêpi kêkô salôm naŋ. Oc kêpac gêŋ tau ma kêmelîŋ ma kêtû kapôêŋ atom.

27-28 “ ‘Aôm embe ôndi sa me ôŋgôŋ sic, embe ôsa ôna me ôsô ômôêŋ me embe têtmac êmbuli auc êndêŋ aê naŋ kaġalagac. Aôm têtmac kêbuli auc gêdêŋ aê ma kotoc taôm sa ġawae mênkêsô aê taŋocsuŋ, tec gabe ġakêŋ kawaŋgoŋ êsêp lusumsuŋ to ġoc gôliŋ ġamôkê êsêp awamsuŋ ma ġawê aôm ômu ôsa intêna, taŋ kôsa gômôêŋ naŋ ôna.’

29 “Ma gêŋ tonec êtu ġabelo êndêŋ aôm Hesehia gebe ġala tonec to ġala teŋ aôm oc ôniŋ gêŋ, taŋ tau êpi, mago êndêŋ ġala êtu têtêacġa amac oc asê gêŋ ma aġoŋ ġanô sa, amac asê wain ma aniŋ ġanô tau.

30 Lau ġuda ġapopoc, taŋ ġacġenġa sêmoa naŋ, oc sêkêŋ nêŋ ġawakac êsêp nom êtiam ma ġanô amboac gêŋ kômġa teŋ,

31 gebe lau ġapopoc sêsa anġa Jerusalem sêna ma lau toŋ teŋ, taŋ ġacġenġa sêmoa matenġa ġali naŋ, sêsêp anġa lôc Sion sêna. Apômtaunê ġalêlôm oc êkac eŋ gebe êŋgôm gêŋ tonanġa.

32 “Biŋ tonec Apômtau kêsôm kêkanôŋ kiŋ Asuriaŋa gebe ‘Siŋwaga oc sêsa malac kapôêŋ tonec ma sêpô sôb tagenġa êsô malac tau atom. Siŋwaga tolautuc oc sêndambiŋ malac ma êsêac sêmboia nom sa êŋġi malac tau auc atom.

33 Intêna taŋ eŋ kêsa gêmêŋ naŋ, eŋ oc êsa êmu êna amboac tonanġenġa ma êsô malac ġalêlôm êna atom’ Apômtau kêsôm biŋ tonanġa.

34 Gebe aê oc ġanam siŋ ġanam malac tonec sa êtu aê taucġoc waec ma êtu ġoc sakiŋwaga Dawidġa.”

35 Gêdêŋ gêbêc tonanġenġa Apômtaunê anġela gêġa malac, siŋwaga Asuriaŋa sêŋgôŋ naŋ, ma gêjac siŋwaga 185,000 endu. Ma gêdêŋ oc kêpi êsêac samob tomatêġenġa sêc.

36 Go kiŋ Asuriaŋa Senakerib ġêc gêġa nê gamêŋ ġagêŋgôŋ malac Niniwe.

37 Ma gêdêŋ taŋ eŋ ġêġam sakiŋ gêmoa nê anôtô Nisrok nê andu naŋ, ênê latuagêc Adramelek agêc Sareser sêjac eŋ êndu ġa siŋ ma sêc sêġa gamêŋ Ararat. Ma ênê latu teŋ ġaê Esarhadon kêtû kiŋ gêġo eŋ su.

20:1–21:26 Judanêŋ kiŋ Hiskia kêtap gêmac kapôêŋ sa, mago ôli ŋajam kêsa kêtiam ŋamiŋ kêsêp môkêlatu 20. Môkêlatu 21 gêjac miŋ biŋ, taŋ kêsa gêdêŋ taŋ Judanêŋ kiŋ Manase agêc Amon sêjam gôliŋ gamêŋ tau naŋ.

22

Kiŋ Josia aŋga Juda

¹ Josianê jala kêtû 8 gêdêŋ taŋ eŋ kêtû kiŋ ma gêjam gôliŋ gamêŋ jala 31 aŋga Jerusalem. Ênê têna nê ŋaê Jedida, eŋ Adaja aŋga Boskat nê latuo.

² Josia gêgôm gêŋ, taŋ Apômtau gêlic ŋajam naŋ. Eŋ kêdaguc nê mimi kiŋ Dawid nê lêŋ ma taŋa wamu gêdêŋ Anôtônê biŋsu ŋapep sawa.

Têtap biŋsu ŋabuku sa

³ Gêdêŋ taŋ kiŋ Josia nê jala katu 18 naŋ, eŋ kêsakiŋ ŋac kêlêpêŋa Asalia latu ma Mesulam dêbu Sapan gêja lôm dabuŋ ma kêsôm gêdêŋ eŋ gebe

⁴ “Ôndêŋ dabuŋwagasêga Hilkia ôna ma eŋ êmansaŋ mone samob, taŋ lau sêkêŋ aŋga Apômtaunê lôm dabuŋ to lau sejop ŋasacgêdôŋa sejoŋ aŋga launêŋ naŋ.

⁵ Ôsôm êndêŋ eŋ gebe êkêŋ mone tonan êndêŋ lau, taŋ sejop kôm sêbênôc lôm dabuŋŋa naŋ. Ma êsêac sênam ôli kolenwaga, taŋ sêjam Apômtaunê lôm ŋakôm naŋ.

⁶ Êsêac sêkêŋ êndêŋ kamunda to êndêŋ lau sêkwê anduwaga ma êndêŋ lau sêpa pocŋa ma sênam ôli ka to poc êtu sêmbênôc anduŋa.

⁷ Gejobwaga kômŋa êsêac lau mansaŋ, tec sêwa mone, taŋ kêsêp êsêac lemeŋ naŋ, ŋam sa atom.”

⁸ Sapan kêkêŋ kiŋnê awa gêdêŋ Hilkia. Ma Hilkia kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Aê katap Biŋsu ŋabuku sa aŋga Apômtaunê lôm.” Hilkia kêkêŋ buku tau gêdêŋ Sapan gebe êsam.

⁹ Go gêmu gêdêŋ kiŋ gêja ma kêkêŋ ŋawae gêdêŋ eŋ gebe “Nêm sakiŋwaga sêkôc mone, taŋ gêc lôm dabuŋ naŋ, ma sêkêŋ gêdêŋ lau, taŋ sejop kôm lôm dabuŋŋa naŋ.”

¹⁰ Go kêlêpêwaga Sapan kêsôm gêdêŋ kiŋ gebe “Dabuŋwaga Hilkia kêkêŋ buku teŋ gêdêŋ aê.” Ma Sapan kêsam buku tau lasê gêdêŋ kiŋ.

¹¹ Gêdêŋ taŋ kiŋ gêŋô ŋalô, taŋ gêc biŋsu ŋabuku tau naŋ, eŋ kêkac nê ŋakwê gêŋgic.

¹² Ma kiŋ gêmôêc dabuŋwaga Hilkia agêc Sapan latu Ahikam ma Mikaia latu Akbor agêc kêlêpêwaga Sapan ma kiŋnê sakiŋwaga Asaia ma kêsôm gebe

¹³ “Ana ma atu kênac Apômtau ajô aê to ŋoc lau ma Juda samucgeŋ êtu ŋalô, taŋ gêc buku tonec, taŋ têtap sa naŋŋa. Gebe Apômtau têtac ŋandaŋ gêdêŋ aêac gebe aêac tamenŋ taŋeŋ wamu buku tonan ŋabiŋ ma sêgôm biŋ samob, taŋ teto gêc naŋ, ŋanô kêsa atom.”

¹⁴ Amboac tonan dabuŋwaga Hilkia agêc Ahikam ma Akbor agêc Sapan ma Asaia dêdêŋ propeteo Hulda sêja. Hulda eŋ Tikwa latuo ma Harhas dêbuo Salumnê awê. Salum tau gejob ŋakwê dabuŋ aŋga lôm dabuŋ. Ma awê tau gêŋgôŋ Jerusalem ŋamalacgêdô wakuc. Ma êsêac sêjam biŋgalôm sêwiŋ eŋ.

¹⁵ Ma eŋ kêsôm gêdêŋ êsêac gebe sêmu dêndêŋ kiŋ sêna ma sêkêŋ

¹⁶ Apômtaunê biŋ tonec gebe “Ôlic acgom, aê oc jakêŋ ŋagêjô êndêŋ Jerusalem to ŋalau samob êtôm buku ŋabiŋ tau, taŋ sêsam lasê gêdêŋ kiŋ gêŋô naŋ.

¹⁷ Gebe êsêac têtij aê su ma sêkêŋ da gêdêŋ anôtôi jaba gebe nêŋ lemeŋ ŋakôm gêgôm aê têtac ŋandaŋ kêsa. Aê têtac ŋandaŋ êlakoc gamêŋ tonec ma gêŋ teŋ êsi aê têtac ŋandaŋ êndu atom.

¹⁸ Tagen asôm biŋ tonec êndêŋ kiŋ Judaŋa, taŋ kêsakiŋ amac gebe atu kênac Apômtau naŋ, gebe Apômtau, Israelnêŋ Anôtô, nê biŋ tonec gebe Aôm gônô biŋ, taŋ aê kasôm naŋ.

¹⁹ Ma gêdêŋ taŋ aôm gônô biŋ, taŋ aê kasôm kêkanônŋ malac tonec to ŋalau gebe lau embe têtakê ma embe sêpuc boa lau, go sêsam malac tonanŋ ŋaê naŋ. Gêdêŋ taŋ aôm gônô biŋ tonanŋ naŋ, aôm gôjam taôm ôkwi ma gôbu taôm. Ma aôm kôkac nêŋ ŋakwê gêŋgic to kôtanŋ taŋiboa, tec ganô aôm.

²⁰ Tec ôlic acgom, aê gabe jajonŋ aôm ôwiŋ tamami ma ôsêp nêŋ sa to biŋmalôgeŋ ma matamanô êlic gêŋwapac sec samob, taŋ jakêŋ gebe êkôninŋ malac tonanŋ naŋ atom.” Ma êsêac jasêkôc biŋ tonanŋ sêmu dêdêŋ kiŋ sêja.

23

Josia gesenŋ sakiŋ anôtô: Jabaŋa su

¹ Go kiŋ kêkalem lau Juda to Jerusalem nêŋ laumata gebe sêkac sa sêwiŋ eŋ.

² Ma kiŋ kêpi Apômtaunê lôm dabuŋ gêja gêwiŋ lau Juda to Jerusalemŋa samob ma dabuŋwaga to propete ma lau ŋagêdô samob, lau kapôêŋ to lau sauŋ kêtômgeŋ. Ma kiŋ tau kêsam Biŋsu ŋabuku, taŋ têtap sa anŋa lôm dabuŋ naŋ lasê.

³ Ma kiŋ kêkô kêsi alê ma kêmoatiŋ poac teŋ gêwiŋ Apômtau gebe taŋa wamu eŋ ma êmansanŋ ênê biŋsu to jatu ma ŋagôlinŋ tonê ŋalêlôm samuc ma tonê katu samuc ma êŋgôm poac ŋabiŋ samob, taŋ teto gêc buku tau naŋ, ŋanô asa. Ma lau samob sêmoatiŋ poac tonanŋ sêwiŋ.

⁴ Go kiŋ Josia kajatu dabuŋwagasêga Hilkia to nê dabuŋwaga ŋagêdô ma lau-sejop-lôm-dabuŋ-ŋasacgêdôwaga gebe sêkôc gêŋ samob, taŋ gêjac sakiŋ Bal to anôtôo Asera ma utitalata ŋawae naŋ êsa anŋa lôm dabuŋ êna. Kiŋ tau kêkêŋ ja geŋ gêŋ samob tonanŋ anŋa malac Jerusalem ŋamagê, anŋa gaboanŋ Kidronŋa. Go kêsôm gebe sêkôc ŋataê sêna Betel.

⁵ Ma eŋ kêkôc anôtô: jaba ŋadabuŋwaga, taŋ kiŋ Judaŋa sêjatu gebe sêkêŋ da êndêŋ anôtô: jaba anŋa lau Juda nêŋ malac to gamêŋ kêdabiŋ Jerusalem naŋ, ma dabuŋwaga, taŋ sêkêŋ da gêdêŋ Bal to oc ma ajonŋ to utitalata naŋ samob su.

⁶ Go eŋ kêkôc Aseranê ŋakatu su anŋa Apômtaunê lôm dabuŋ jakêsa Jerusalem ŋamagê gêdêŋ gaboanŋ Kidronŋa gêja ma kêkêŋ ja geŋ su, go kêsac ŋagasi popoc kêtû kekop ma kêpalip kêpi gamêŋ sêônŋa.

⁷ Eŋ kêtuc lau mockaiŋo to mockaiŋŋa nêŋ andu, taŋ gêjac têtû Apômtaunê lôm dabuŋ naŋ popoc. Anŋa tonanŋ lauo sêwa obo, taŋ geŋ kalenŋ gêsanŋ anôtôo Asera nê ŋakatu auc.

⁸ Ma eŋ kakôc dabuŋwaga samob, taŋ sêmoa malac kapôêŋ Judaŋa naŋ, su sêmêŋ Jerusalem ma eŋ gêsêŋ altar, taŋ êsêac sêkêŋ da naŋ, su anŋa Geba e gêdêŋ Berseba. Eŋ gesenŋ ŋalau sec nêŋ altar su amboac tonanŋeŋ. Altar tau kêkô kêsi gôlinŋwaga malacŋa Josua nê sacgêdô ŋagasêŋa.

⁹ Gamêŋ ŋabau ŋadabuŋwaga tonanŋ têtôm gebe sênam sakiŋ anŋa Apômtaunê lôm dabuŋ anŋa Jerusalem atom, mago êsêac têtôm gebe sêniŋ polom ŋaluc sêwiŋ nêŋ lau dabuŋwaga ŋagêdô.

¹⁰ Kiŋ Josia gesenŋ gamêŋ Topet anŋa gaboanŋ Hinonŋa ŋadabuŋ su gebe teŋ êkêŋ nê latu me latuo êtu daja êndêŋ anôtô Molok êtiam atom.

¹¹ Eŋ kêkôc hos samob, taŋ kiŋ Judaŋa sêkêŋ kêkô lôm dabuŋ ŋasacgêdô to laumata Natan Melek nê andu ŋagala gebe tetoc oc sa naŋ su ma kêkêŋ ja geŋ kareta, taŋ gêjac sakiŋ ocŋa ŋawae naŋ.

¹² Kiŋ Judaŋa sêboa altar ŋagêdô sa anŋa balêm, taŋ kêkô Ahasnê andu ŋasalôm ŋaô naŋ, ma Manase gêboa altar ŋagêdô sa anŋa Apômtaunê andu

namalacuj luagêc. Kin Josia kêtuc altar samob tonan popoc ma kêbaliñ altar ñapopoc kêsêp bu Kidron.

¹³ Ma Josia gesen gamên ñabau ñaaltar, tan kin Salomo kêkwê kêkô Jerusalem ñaoc kêpi ña ma lôc Katêkwi gêmu kêsanja ñadabuñ su. Gamên ñabau tonan gêjac lau Sidon nêñ anôtôo alôb-alôb Astarte ma lau Moab nêñ anôtô alôb-alôb Kemos ma lau Amon nêñ anôtô alôb-alôb Milkom ñawae.

¹⁴ Kin Josia kêtuc alê gwam popoc ma kêsap anôtôo Asera nê ñakatu tulu go kêkên ñamalac nêñ ñatêkwa gêjam gêñ alôb-alôb tonan ñamala aucgen.

¹⁵ Nebat latu Jerobeam, tan gêwê lau Israel sêgôm sec nan gêboa gamên ñabau to altar ten sa anga Betel. Gamên ñabau to altar tonan Josia gesen su ma kêtuc altar ñapoc tau popoc e lêsîm-lêsîmgen. Ma kêkên Aseranê ñakatu ja gen su.

¹⁶ Ma gêdên tan Josia kêkac tau ôkwi nan, en gêlic sêo ñagêdô gêc gamên ñabau. Tec kêsakiñ lau gebe sêkôc ñatêkwa su ma sêkên ñatêkwa tau kêsa ja anga altar ñaô. Kêtu tonanña en gesen altar tau ñadabuñ su kêtôm Apômtaunê biñ, tan propete kêsôm lasê gêdên tan Jerobeam gêlic om ma kêkô kêsi altar tau nan. Kin Josia kêsala gamên e gêlic propete tau, tan geoc biñ tau lasê nan, nê sêo gêc.

¹⁷ En kêtû kênac gebe “Asanê sêo tonan.” Ma lau malacña sêjô en awa gebe “Anôtônê ñac, tan gêmên anga Juda ma geoc gêñ tau lasê, tan aôm gôgôm gêdên altar Betelña nan, nê sêo tonan.”

¹⁸ Josia kêsôm gebe “En ênêcña, ñac ten êmoasac ênê ñatêkwa atom.” Amboac tonan sêjam ênê ñatêkwa ôkwi atom. Ma sêkôc propete, tan gêmên anga Samaria nan, nê atom amboac tonanjen.

¹⁹ Josia gesen gamên sakiñ jabaña, tan kin Israelña sêmasan e sêgôm Apômtau têtac ñandan kêsa ña gêñ tonan nan, su anga Israel nêñ malac kapôên samob tomalagen. En gêgôm gêñ, tan gêgôm anga Betel nan, gêdên altar samob.

²⁰ En gêjac gamên ñabau ñadabuñwaga, tan sêmoa nan, êndu sêsac altar ñaô ma kêkên ñamalac ñatêkwa ja gen gêsac altar tau ñaô amboac tonanjen. Go en gêmu gêja Jerusalem kêtiam.

Josia kêmasan Pasa

²¹ Ma kin kêjatu lau gebe “Atoc Apômtau, amacnêñ Anôtô, sa ma alic om Pasa êtôm teto gêc Poac ñabuku.”

²² Gebe sêlic om Pasa gêdên lau gôliñ waga, tan sêjam gôliñ Israel nan, nêñ têm e gêdên kin Israel me Judaña nêñ têm atom amboac tonanjen.

²³ Mago gêdên tan Josia gêjam gôliñ gamên jala 18 su nan, êsêac tetoc Apômtau sa ma sêlic om Pasa anga Jerusalem.

²⁴ Ma ten gêwiñ. Josia gesen lau-seoc-biñ-lasêña to mectoman ma ñakatu to anôtôi jaba ma gêñ alôb-alôb samob, tan kêtap sa anga gamên Judaña to Jerusalem nan su. En gêgôm gêñ tonan gebe êngôm biñ, tan teto gec Poac ñabuku, tan dabuñwaga Hilkia kêtap sa anga Apômtaunê andu nan, ñanô êsa.

²⁵ Kin ten gêjam sakiñ Apômtau tonê ñalêlôm samuc, tonê katu samuc ma tonê ñaclai samuc ma tana wamu Mosenê ñalô kêtôm en gêmoa gêmuñ en ma ten kédaguc en atom amboac tonanjen.

²⁶ Mago Apômtau gêwi nê têtac ñandan sec, tan kêlakoc lau Juda nan, siñ atom gebe Manasenê lêñ geo gêgôm en têtac ñandan kêsa ñanôgen.

²⁷ Ma Apômtau kêsôm gebe “Aê jatiñ lau Juda su anga lanôcnêñ amboac katiñ Israel su ma jambaliñ malac Jerusalem, tan kajaliñ sa nan, to andu, tan kasôm gebe ñoc ñaê anêc ñalêlôm nan siñ.”

28 Gêŋ ŋagêdô samob, taŋ kiŋ Josia gêgôm naŋ, teto gêc kiŋ Judaŋa nêŋ miŋ ŋabuku.

29 Gêdêŋ taŋ Josia kêtû kiŋ naŋ, kiŋ Aiguptuŋa Neko gêwê nê siŋwaga sêja bu Euprat gebe ênac siŋ êndêŋ kiŋ Asuriaŋa. Kiŋ Josia gebe naêndac eŋ, tec Parao Neko gêlic eŋ ma gêjac eŋ êndu aŋga Megido.

30 Ma Josianê sakiŋwaga sêkêŋ ênê ŋawêlêlaŋ gêsac kareta aŋga Megido ma sêkôc eŋ sêja Jerusalem ma sêsuŋ eŋ aŋga taunê sêô. Ma lau Juda sêjalîŋ Josianê latu Joahas sa ma seŋ oso eŋ kêtû kiŋ gêjô tama su.

23:31–24:7 Ŋamadiŋ tonec gêjac miŋ biŋ taŋ kêsa gêdêŋ taŋ Judanêŋ kiŋ Joahas to Joiakim, taŋ gêjô eŋ su naŋ, sêjam gôliŋ gamêŋ Judaŋa.

24

Kiŋ Judaŋa Jehoiakin

8 Jehoiakinnê jala kêtû 18 ma eŋ kêtû kiŋ ma gêjam gôliŋ gamêŋ ajon têlêacgeŋ gêŋgôŋ Jerusalem. Ênê tênanê ŋaê Nehusta, eŋ Elnatan aŋga Jerusalem latuo.

9 Jehoiakin kêdaguc tamanê lêŋ ma gêgôm gêŋ, taŋ Apômtau gêlic sec naŋ.

10 Gêdêŋ ŋasawa tonan kiŋ Babilonŋa Nebukadnesar nê siŋwaga sêpi Jerusalem jasêgi malac tau auc.

11 Gêdêŋ taŋ siŋwaga sêgi Jerusalem auc naŋ kiŋ Babilonŋa Nebukadnesar mêŋgêô lasê Jerusalem amboac tonanŋeŋ,

12 ma kiŋ Judaŋa Jehoiakin agêc têna to nê sakiŋwaga ma laumata to gejobwaga andu kapôêŋŋa sêkêŋ taun dêdêŋ kiŋ Babilonŋa. Nebukadnesar gêjam gôliŋ gamêŋ jala 8 gêmoea, tec kêkôc Jehoiakin kêtû ŋac kapoacwalôŋa.

13 Ma eŋ kejon awamata samob, taŋ gêc lôm dabuŋ to kiŋnê andu naŋ, ma sêga laclu gold, taŋ kiŋ Israelŋa Salomo kêmasan aŋga Apômtaunê lôm dabuŋ naŋ, popoc-popoc kêtôm Apômtau kêsôm lasê gamuŋ su.

14 Ma Nebukadnesar gêwê lau Jerusalemŋa samob to kasêga ma siŋsêlêc amboac lau 10,000 têtû lau kapoacwalô, ma lau lemeŋ mêtêŋa to lau sêpac kiwaga sêwiŋ. Lau ŋalêlôm sawa taunŋeŋ tec sêmoa nêŋ gamêŋ.

15 Nebukadnesar kêkôc Jehoiakin gêja malac Babilon gêwiŋ ênê têna to nê lauo ma nê gejobwaga to gamêŋ ŋalaumata têtû lau kapoacwalôŋa.

16 Nebukadnesar kêkôc lau towae 7,000 ma lau lemeŋ mêtêŋa to lau sêpac kiŋa 1,000 sêŋgôŋ kapoacwalô aŋga Babilon. Êsêac samob tonan lau ŋajaŋa, taŋ têtôm gebe sênac siŋ naŋ.

17 Go kiŋ Nebukadnesar kêkêŋ Jehoiakin tama sauŋ Matania kêtû kiŋ Judaŋa ma gêjam ênê ŋaê ôkwi kêsam eŋ gebe Sedekia.

18 Sedekia nê jala kêtû 21 gêdêŋ eŋ kêtû kiŋ Judaŋa ma gêjam gôliŋ gamêŋ jala 11 aŋga Jerusalem. Ênê têna nê ŋaê Hamutal, eŋ Jeremia aŋga malac Libna latuo.

19 Eŋ kêdaguc Jehoiakin nê lêŋ ma gêgôm gêŋ, taŋ Apômtau gêlic sec naŋ.

20 Apômtau têtac ŋandan kêsa gêdêŋ lau Jerusalem to Judaŋa, tec kêtiŋ êsêac su aŋga laŋônêmŋa.

Jerusalem gebeŋ

Sedekia gêli tau sa gêdêŋ biŋ Babilon Nebukadnesar.

25

1 Sedekia gêjam gôliŋ gamêŋ jala 9 ma ajôn 10 ma bêc 10, go kiŋ Babilonŋa gêwiŋ nê siŋwaga samob gêmêŋ gebe sênac siŋ êndêŋ Jerusalem ma sêgi malac

tau auc. Êsêac sê nêŋ becobo kêkô malac ŋamagê ma sêboa nom sa ma sêgi malac tau auc.

² Ma êsêac sêgi malac auc e gêdêŋ Sedekia nê gôliŋ ŋajala kêtû 11.

³ Gêdêŋ jala tonan ŋaajôŋ 4 ŋabêc 9 tôbôm gêjam sêga ma launêŋ gêŋ taniŋŋa masianô samucgeŋ.

⁴ Gêdêŋ bêc tonan ŋaajo têtuc tunbôm popoc. Lau Kaldea sêgi malac auc, mago kiŋ Judaŋa to nê siŋwaga samob sêc sêja gêdêŋ gêbêc. Êsêac sêsa sacgêdô, taŋ gêc tunbôm luagêc ŋasawa kêsî kiŋnê kôm sauŋ nan, ma sepeŋ gaboan Arabagen sêja.

⁵ Mago Kaldeanêŋ siŋwaga sêjanda kiŋ ma sê êsêac tôŋ aŋga gaboan Jerikoŋa ma ênê siŋwaga samob sêc êliŋ-êliŋ.

⁶ Go êsêac sêkôc Sedekia tôŋ ma sêkêŋ eŋ gêdêŋ kiŋ Babilonŋa aŋga malac Ribla ma eŋ kêmêtôc Sedekia.

⁷ Êsêac sêjac ênê latui êndu aŋga eŋ tau lanônêŋŋa, go sêkip Sedekia mataanô sa to sêsô eŋ tôŋ ŋa kapoacwalô ma sêkôc eŋ gêja Babilon.

Seseŋ lôm dabuŋ su

⁸ Gêdêŋ taŋ kiŋ Nebukadnesar nê gôliŋ ŋajala kêtû 19 ŋaajôŋ 5 ma ŋabêc 7 nan kiŋ Babilonŋa nê sakiŋwaga teŋ Nebusaradan taŋ kêtû siŋwaga sejoŋ kiŋŋa nêŋ kasêga nan, kêsô Jerusalem gêja.

⁹ Eŋ kêkêŋ ja geŋ lôm dabuŋ to kiŋnê andu ma andu Jerusalemŋa samob su.

¹⁰ Ma Kaldeanêŋ siŋwaga, taŋ sêwiŋ siŋwaga sejoŋ kiŋŋa nêŋ kasêga nan, seseŋ Jerusalem ŋatunbôm su samucgeŋ.

¹¹ Go kasêga Nebusaradan kêkôc lau ŋapopoc, taŋ gacgeŋ sêmoa malac nan samob, lau lemeŋ mêtê ŋagêdô, taŋ gacgeŋ sêmoa nan ma êsêac, taŋ sêsuŋ tauŋ gêmur gêdêŋ êsêac lau Babilon su nan, sêja Babilon.

¹² Mago eŋ gêwi lau ŋalêlôm sawa ŋagêdô siŋ gacgeŋ sêmoa, gebe sejoŋ kôm wainŋa to sênam kôm moŋa.

¹³ Ma lau Kaldea sêjac Apômtaunê andu ŋaalê kopa ma laclu kapôêŋ buŋa, taŋ sêmasaŋ ŋa kopageŋ nan, popoc ma sêkôc kopa samob sêja Babilon.

¹⁴ Ma êsêac sêjaŋgo ku to siac ma bôjaŋ to laclu ma waba kopaŋa samob, taŋ gêjac sakiŋ lôm dabuŋŋa ŋawae nan su.

¹⁵ Ma kasêga kêkôc gêŋmalu ŋabulakôp to suc ma ŋagêŋlêlôm samob, taŋ sêmasaŋ ŋa gold to silber nan, su amboac tonan.

¹⁶ Alê luagêc ma bukom to sac, taŋ Salomo kêmasaŋ kêtû lôm dabuŋŋa nan, ŋakopa ŋawapac sec, tec sêjam dôŋ kêtôm atom.

¹⁷ Alê tau baliŋ kêtôm saka 5 ma sêmasaŋ alê ŋatêpôê ŋa kopa baliŋ amboac saka samuc tageŋ. Ma sêsac kopa kêtû o to walô ma kaŋanô ŋakatu gêjam ŋamôkê tau auc ma alê kêtû luagêcŋa kêtôm tonan.

Sêkôc lau Juda sêja Babilon

¹⁸ Go siŋwaganêŋ kasêga Nebusaradan kêkôc ŋac dabuŋsêga Seraia agêc dabuŋwaga, taŋ kêsô eŋ ŋalabu nan, Sepania ma gejobwaga sacgêdôŋa têlêac tôŋ.

¹⁹ Aŋga malac eŋ kêkôc gejobsêga, taŋ gêjam gôliŋ siŋwaga nan, to lau lemeŋ teŋ taŋ ôliŋ andaŋ kiŋ ma gacgeŋ sêmoa malac nan, tôŋ ma siŋsêlêc langwa nê kêlêpêwaga, taŋ gejob siŋwaganêŋ ŋaêmôkê nan, to lau towae 60 gamêŋ ŋagêdôŋa, taŋ eŋ kêtap sa aŋga Jerusalem tau.

²⁰ Kasêga Nebusaradan kêkôc êsêac gêdêŋ kiŋ Babilonŋa, taŋ gêmoe malac Ribla.

²¹ Ma anġa malac Ribla, taŋ ġêc gamêŋ Hamat naŋ, kiŋ Babilonŋa kêjatu lau gebe sênac êsêac êndu. Amboac tonanġ êsêac sêwê lau sêwi nêŋ gamêŋ siŋ jasêŋgônġ gamêŋ Babilon.

Gôliŋwaga Judaŋa Gedalia

²² Kiŋ Babilonŋa Nebukadnesar kêkêŋ Ahikam latu ma Sapan dêbu Gedalia kêtu lau ŋagêdô, taŋ Nebukadnesar ġêwi siŋ ġacġenġ sêmoa gamêŋ Judaŋa naŋ, nêŋ gôliŋwaga.

²³ ġêdêŋ taŋ lau Juda nêŋ laumata to nêŋ siŋwaga samob sêŋô gebe kiŋ Babilonŋa kêkêŋ Gedalia kêtu gôliŋwaga naŋ, êsêac dêdêŋ Gedalia sêja Mispa. Lau tau tonanġ nêŋ ŋaê tonec gebe Netania latu Ismael agêc Karea latu Johanan ma Tanhumet latu Seraia anġa malac Netopat, agêc Jasia anġa Maka.

²⁴ Ma Gedalia kêtôc lêma ġêdêŋ êsêac to nêŋ lau ma kêsôm gebe “Atêc taôm êtu lau Babilon nêŋ laumataŋa atom. Anġônġ gamêŋ tonec ma anam sakiŋ kiŋ Babilonŋa, go amoa ŋajam.”

²⁵ Mago ġêdêŋ jala tonanġenġ ŋaajônġ 7 Netania latu ma Elisama dêbu Ismael anġa kiŋnê gôlôac ŋam ġêmêŋ Mispa ġêwiŋ lau 10 ma sêjac Gedalia to lau Juda ma lau Kaldea, taŋ sêmoa sêwiŋ enġ naŋ, êndu anġa Mispa.

²⁶ Go lau samob, lau tolêlôm to lau ŋalêlôm sawa kêtômġenġ, sêwiŋ siŋwaganêŋ laumata sêwi gamêŋ siŋ ma sêsêp Aiguptu sêja gebe êsêac têtêc Kaldeawaga.

Sêwi Jehoiakin siŋ anġa kapoacwalô

²⁷ ġêdêŋ taŋ kiŋ Judaŋa Jehoiakin nê jala ġêŋgônġ kapoacwalônġa kêtu 37 ŋaajônġ kêtu 12 ma ŋabêc 27 naŋ, Ewilmerodok kêkôc nê gôliŋ kiŋŋa sa, tec enġ kêmoasiŋ kiŋ Judaŋa Jehoiakin ma kêġaboac enġ su anġa kapoacwalô.

²⁸ Enġ kêmoasiŋ enġ ma ġêmac-ġêmac biŋ ġêdêŋ enġ ma kêkêŋ enġ ġêŋgônġ lêpônġ tenġ ŋaô ma ketoc enġ sa kêlêlêc kiŋ ŋagêdô, taŋ sêmoa Babilon sêwiŋ enġ naŋ su.

²⁹ Jehoiakin kêkwalec ŋakwê kapoacwalônġa su ma ġenġ ġêŋ ġêŋgônġ kiŋnê tebo kêtôm têm samob e ġêmac êndu.

³⁰ ġêdêŋ têm samob, taŋ enġ ġêmoa mata jaliŋa naŋ, enġ kêtap nê ġêŋ, taŋ kêpô lêna naŋ sa kêtôm bêcġenġ anġa kiŋnê.

Min

Min ñabuku Luagêc gêjac min bin, tañ kêsêp Samuelnê buku luagêc to Kiñnêñ buku luagêc nan, ñakôninña, mago ñac-keto-bukuwaga gêjac min bin amboac teñ. Eñ keto lau Israel nêñ kiñnêñ min kêtú ñam luagêcña.

Ñam teñ gebe êwa sa gebe gêñwapac, tañ kêtap gamêñ kiñña Israel to Judaña sa nan, kêtôm gebe enseñ Anôtônê bin gêjac mataña su atom. Lau ñapopoc, tañ sêngôn gamêñ Juda nan, sênaña atom, Anôtô êpuc êsêac tôn e sêngôm ênê bin ñanô êsa. Ñac-keto-binwaga taê gêjam Dawid agêc Salomo nêñ gêñsêga ma Jehosapat agêc Hesehia ma Josia sêwaka sakin Anôtônê sa kêtiam to lau, tañ sêsap Anôtô tôn ñañêñ, tec kêkêñ gêwiñ ñajaña gebe Anôtô taê walô nê lau, tañ sêngôn gamêñ Judaña nan to êngôm nê bin samob ñanô êsa.

Ñam teñ gebe eñ gebe êkip sakin lôm dabuñña ñam sa ma gebe êwaka dabuñwaga to lau Lewi nêñ kôm ñagôlin to kôm ñalêñ sa amboac tonanñ gebe lau tau tonan sêwê kain sakin omña. Ñac-keto-binwaga gêlic Dawid amboac ñac, tañ kêtú lôm dabuñ to sakin dabuñ toê-toê ñamôkê, tagen eñ tau kêkwê lôm dabuñ sa atom. Kôm tonan latu Salomo gêjam kêtôm Kiñnêñ buku gêjac min.

33

Kiñ Manase anga Juda

¹ Manasenê jala kêtú 12 gêdêñ eñ kêtú kiñ Judaña ma gêjam gôlin jala 55 gêngôn Jerusalem.

² Eñ gêgôm gêñ, tañ Apômtau gêlic gêjac mataanô ñajam atom. Eñ kêdaguc lau tentenlatu, tañ Apômtau kêtin êsêac su gêmun lau Israel nan, nêñ mêtê alôb-alôb.

³ Gebe eñ kêkwê gamêñ ñabau, tañ eñ tama Hesehia gesen su nan, sa kêtiam ma kêkwê anôtô jaba Bal nê altar sa ma kêmasañ anôtôo Asera nê ñakatu to gêjam sakin gêdêñ utitalata undambêña samob.

⁴ Eñ kêkwê altar jaba anga Anôtônê lôm ñalêlôm, anga gamêñ, tañ Apômtau kêsôm gebe “Anga Jerusalem aêñoc ñaê oc ênêc enden tôngeñ” nan.

⁵ Anga Apômtaunê lôm dabuñ ñamalacun lulugen eñ gêboa altar sa gebe lau sênam sakin utitalata undambêña.

⁶ Ma eñ kêkêñ nê latui têtú daja anga Gaboan Hinomña ma gêgôm mectoman to kêsôm mec jaba tokain-tokain ma kêtú kênac lau sêmêc ñacmatê katuñña. Eñ gêgôm gêñ secsêga gêmoa Apômtau lanônemña e gêli Apômtaunê têtac ñandan sa.

⁷ Ma kêsôm gebe sêmansañ ñakatu teñ ma kêkêñ gêñ tau kêkô Apômtaunê lôm dabuñ, kêkô anga gamêñ, tañ Apômtau kêsôm bin kêpi gêdêñ Dawid agêc latu Salomo nan, gebe “Anga andu tonac to Jerusalem, tañ aê kajalin sa anga Israelnêñ gôlôacmôkê samob nêñ nan, aê gabe jakêñ ñoc ñaê ênêc enden tôngeñ.

⁸ Ma lau Israel embe tanen wamu aêñoc jatu to sêmansañ binu samob, tañ aêñoc sakinwaga Mose kêkêñ gêdêñ êsêac nan, go aê jalôc gebe sêjanda ñoc lau anga gamêñ, tañ aê kakêñ gêdêñ nêñ tamenñ nan, êtiam atom.”

⁹ Manase kêtin lau Juda to lau Jerusalem e sêgôm sec sêlêlêc lau tentenlatu, tañ Apômtau gesen êsêac su ma lau Israel sêlic nan.

Manase gêjam tau ôkwi

¹⁰ Apômtau gêlêñ bin Manase to nê lau kêsa propete awenñun, mago êsêac sêkêñ tanen atom.

11 Kêtu tonanña Apômtau kékêñ kin Asuriaña nê sinwaga nêñ laumata mênsgauc Manase ña lêngêc to sêsô enj têtñ ña kapoacwalô ma sêkôc enj sêja Babilon.

12 Enj kêtap ñandan sa, go awa gêjac Apômtau, nê Anôtô gebe taê walô enj êtiam ma kékôninñ tau ñanôgenñ gêdênñ tamainênñ Anôtô.

13 Ketenñ mec gêdênñ enj, go Anôtô kékôc ênê mec sa ma kékêñ taña ênê tanj e kékêñ enj kêtú kin anña Jerusalem kêtiam. Tec Manase kêjala gebe Apômtau tau enj Anôtô ñanô.

14 Ñasawa tenñ acgom, go kékêwê tunbôm tenñ sa kékô Dawidnê malacsêga ñamagê gêdênñ ñamakenñ oc kêsêpña kepenñ Gihonña, kêdaguc gaboanjenñ e jagêdinñ kêsô “Katam Ina”, tec kêgi Opel ma sêboa kêpi e ñênjenñ gêja. Go kékêñ sinwaganênñ laumata jasênngônñ têtôm malac ñatunbôm gamênñ Judaianañ samobjenñ.

15 Ma enj kékôc anôtôi jaba to nêñ ñakatu su anña Apômtaunê andu to altar, tanñ enj gêboa sa anña lôc, têt Apômtaunê andu kékô nê, ma anña Jerusalem tau nanñ, enj gêjac samob sa ma sêbaliñ sinñ kêsêp malac ñamagê gêja.

16 Enj kébênôc Apômtaunê altar kêtiam ma jakékêñ da wama to da danje ma enj kêtatu Judawaga gebe sênam sakinñ êndênñ Apômtau, Israel nêñ Anôtôgenñ.

17 Lau sêkêñ da anña gamênñ ñabau ñagêdô gêwinñ, mago sêkêñ gêdênñ Apômtau, nêñ Anôtô taugenñ.

Manasenê gôlinñ gêjac pep

18 Gênñ ñagêdô samob, tanñ Manase gêgôm mec tanñ enj ketenñ gêdênñ nê Anôtô ma binñ, tanñ propete sêsôm gêdênñ enj sêjam Apômtau, lau Israel nêñ Anôtô lanô nanñ, teto sa samob gêc “Kin Israelña nêñ minñ” ñalêlôm.

19 Manase nê mec to Anôtônê ñagêjô, nê sec ñalênñ, tanñ enj gêgôm gêmunñ gêjam tau ôkwiña nanñ, ma gamênñ sakinña to anôtôo Asera nê ñakatu, tanñ enj kêmasanñ to anôtôi jaba samob, tanñ enj gêjam sakinñ nanñ, samob teto sa gêc “Propetenênñ Minñ”.

20 Manase gêc nê bêc gêc gêwinñ tamai ma sêsunñ enj anña nê andu kapôênñ ma nê latu Amon kêtú kin gêjô enj su.

* kêtiam atom.

* 33:20: Buku luagêc tonanñ tanô ñaênjenñ, ñanô tau gêc

Esra

Esranê buku tonec gêjac têku Minjtau njabuku luagêc. Lau Juda, tañ sêngôñ kapoacwalô anga Babel nan, nêñ nğagêdô sêmu sêja nêñ malacmôkê ma sêkwê nêñ malac Jerusalem sa to sêwaka sakin omña sa kêtiam.

Êsêac tédênañ minj tau kêsêp nğasêbu têtêac gebe

1. Mòkêlatu 1-2 Lau Persia nêñ kiñsêga Kirus kêjatu lau Juda nêñ toñ namataña gebe sêmu sêna nêñ gamênj.
2. Mòkêlatu 3-6 Êsêac sêkwê lôm dabuñ sa kêtiam ma sêjac kawi lôm tau. Su, go sêwaka Anôtônê sakin omña sa kêtiam.
3. Mòkêlatu 7-10 Jala nğagêdô gêjaña acgom, go Esra gêwê lau Juda nêñ toñ teñ sêo lasê Jerusalem amboac tonañ. Esra kêjala Anôtônê biñsu kêtü tön enj, tec kêmasañ lênj teñ gebe lau Juda sêwi nêñ lauo jaba, tañ sêjam nan, sinj gebe sejop lau Israel nêñ biñlênsêm, tañ gêjam gôlinj nêñ sakin dabuñ nğalênj nan.

Kinj Kirus nê jatu

¹ Gêdênj jala namataña, tañ Kirus kêtü kinj Persiaña nan, Apômtau kêkac kinj Persiaña Kirus nê nğalêlôm gebe êngôm biñ, tañ Apômtau kêkênj gêdênj propete Jeremia geoc lasê nan, nğanô êsa. Kirus kêkênj biñ nğa awasunj ma keto papia gêwiñ kêtôm nê gamênj gôlinjña gêja gebe

² “Kinj Persiaña Kirus kêsôm biñ amboac tonec gebe Apômtau, Anôtô undambêña, kêkênj nom nğagamênj samob kêsô aê nğalabu. Ma enj kêjatu aê gebe jakwê ênê andu teñ sa anga Jerusalem, tañ gêc gamênj Judaña nan.

³ Anôtô êwiñ nê lau, tañ sêmoa sêwiñ amac nan, ma sêndi ma sêpi Jerusalem, tañ gêc gamênj Judaña nan, sêna gebe sêkwê Apômtau, Israelnêñ Anôtô nê andu sa êtiam. Enj Anôtô tañ gêngôñ Jerusalem nan.

⁴ Ma nê lau nğapopoc, tañ sêmoa malac gêdênj-gêdênjenj amboac lau jaba nan, têtap moasinj sa anga lau malac taunja. Lau sêkênj silber to gold ma waba to bôc êndênj êsêac ma sêkênj da êtôm nêñ nğalêlôm êkac êsêacña êtu Anôtônê andu anja Jerusalemña.”

Lau kapoacwalôña sêmu sêja Jerusalem

⁵ Go gôlôacmôkê Juda to Benjamin nêñ laumata dêdi sêwiñ dabuñwaga to lau Lewi. Êsêac lau tañ Anôtô kêkac êsêac gebe sêpi sêna ma sêkwê Apômtaunê andu sa anga Jerusalem nan.

⁶ Ma lau malacm samob sêjam êsêac sa ma sêkênj silber to gold ma waba to bôc ma awamata êjamgenj gêwiñ gênj, tañ êsêac sêkênj kêtü nğalêlôm kêkac êsêacña nan.

⁷ Kinj Kirus kêkôc Apômtaunê andu nğaclu, tañ Nebukadnesar kêjanjo su anga Jerusalem ma kêkênj kêsô ênê anôtônê andu gêja nan, kêsa gêmênj amboac tonanjenj.

⁸ Kinj Persiaña Kirus kêkênj laclu tau gêdênj kanomwaga Mitradat ma enj kêsa sa gêdênj gôlinjwaga Judaña Sesbasar.

⁹ Ma waba tau nğanamba amboac tonec gebe suc gold 1,000 ma suc silber 1,000 ma laclu da jadaunja 29.

¹⁰ Laclu gold 30 ma silber 2,410 ma laclu nğagêdô 1,000.

¹¹ Laclu gold to silber samob kêpi tagenj kêtôm 5,469. Gêdênj tañ sêwê lau kapoacwalôña anga Babilon sêpi sêja Jerusalem sêja nan, Sesbasar kêkôc gênj samob tonanj nğai gêwiñ.

2:1-70 Lau tañ sêwi kapoacwalô anġa Babel sinj ma sêmu sêja Juda nanj, nêj gôlôacmôkênêj ñaê to nêj namba kêsêp môkêlatu tonec.

3

Sêmasañ sakinj ñagôlinj

¹ Lau Israel sêngôj nêj malac gêdêj-gêdêngenj su acgom, go gêdêj ajônj kêtû 7 mênġêô lasê êsêac samob sêkac taunj sa anġa Jerusalem.

² Go Josadak latu Jesua to nê dabunwaga ma Sealtiel latu Serubabel to nê lasitêwai dêdi ma sêboa Israelnêj Anôtô nê altar sa gebe sêkêj daja ênsac ñaô kêtôm teto ġêc Anôtônê ñac Mose nê binjsu.

³ Êsêac sêboa altar tau kêkô ñamala lanġwa gebe têtêc taunj kêtû lau gamênj tonanġa. Ma sêkêj daja ġêsac altar gêdêj Apômtau tau kêtôm bêbêc to kêtulagenj.

⁴ Êsêac sêlic Om Bec kêtôm teto ġêc, go sêkêj daja kêtôm bêcġenj kêtôm jatu ñadênanj.

⁵ Tonanġ su, go êsêac sêkêj daja kêtôm bêcġenġa sêmoa to sêkêj daja ajônj mênġêô lasêna ma gêdêj Apômtaunê om samob kêtôm ñajatu ġêc nanj, ma da tañ ñac teñ êkêj êndêj Apômtau êtôm nê ñalêlôm êkac enj nanj.

⁶ Gêdêj ajônj kêtû 7 ñabêc ñamataġa êsêac sêjac m gebe sêkêj daja gêdêj Apômtau. Mago sêkêj nombanġ kêtû Apômtaunê lôm dabunġa su atom tagenj.

⁷ Amboac tonanġ êsêac sêkêj mone gêdêj sêpapocwaga to kamunda ma ġênj sêninġ to sênômġa ma katêkwi gêdêj lau Sidon to Turu gebe sembonġ kaseda anġa lôc Lebanon sêsêp ġwêc sêna Jope êtôm tañ kinġ Persianġa Kirus ġêlôc sa nanj.

Sêjac m kôm sêkwê lômdabunġa

⁸ Gêdêj jala kêtû luagêcġa, tañ êsêac sêô lasê Anôtônê andu ñamala anġa Jerusalem su nanj, ñaajônj kêtû luagêcġa Sealtiel latu Serubabel agêc Josadak latu Jesua sêjac m kôm tau sêwinġ nêj lasitêwai ñagêdô ma dabunwaga to lau Lewi ma êsêac samob, tañ anġa kapoacwalô sêmu sêmêj Jerusalem nanj. Êsêac sêkêj lau Lewi, tañ nêj jala kêtû 20 ma kêlêlêc nanj, gebe sejop kômwaga, tañ sêkwê Apômtaunê andu nanj.

⁹ Ma Jesua ġêwinġ latui to nê tawanġi ma Juda latu Kadmiel to nê latui sejop Anôtônê andu ñakômwaga sêwinġ Henadad latui to lau Lewi nêj latuġi to nêj tawanġi.

¹⁰ Ma gêdêj tañ sêkwêwaga sêu nombanġ Apômtaunê lôm dabunġa nanj, dabunwaga sêsô nêj ñakwê dabunġ ma sêwê todauc ma Asap latui, lau Lewi, tooġgenġ gebe sêlambinġ Apômtau kêtôm ñagôlinġ, tañ kinġ Israelġa Dawid kêkêj nanj.

¹¹ Ma êsêac sêjam wê sêjô taunġ awenġ, sêlambinġ to sêjam danġe gêdêj Apômtau “Gebe enġ ñac gabêjam ênê têtac ġêwinġ Israelġa ênêc endenġ tônġenġ.”

Gêdêj tañ êsêac sêlambinġ Apômtau nanj, lau samob sêjam lasê sêpuc awenġ sagenġ gebe sêu Apômtaunê andu ñanombanġ sugac.

¹² Mago dabunwaga to lau Lewi ma laumata gôlôacmôkêna nêj lau ñanô taêsam, tañ sêlic lôm dabunġ ñamataġa su nanj, sêlic andu wakuc tonec ñanombanġ ma têtanġ tañiboa kapôênanô. Mago nêj ñagêdô taêsam sêjam lasê kapôênj kêtû têtû samucġa.

¹³ Amboac tonanġ lau têtôm atom gebe sêwa sêjam lasê ñabêlêc to launêj tañiboa êkôc gebe lau sêjam lasê ña awenġ kapôênj ma sêġô ñaôndu ġêja ñêġgenġ.

4:1-5:17 Lau Juda sêkôc kôm sêkwê lôm dabunġa sa, mago nêj ñacjo sebe sensej êsêac. Tagenġ propete Hagai agêc Sakaria sêpuc êsêac tônj. Gêdêj tañ

naço sêlênsôn êsêac napan nan, lau Persia nêg gôlinwaga, tan sejop gamên Judaña nan, teto papia gêdên nêg kin Darius, tan gêjô Kirus su nan ma teten enj gebe êmbêlêm kin Kirus nê minkaton, oc êtap Kirusnê jatu sa gebe lau Juda sêkwê nêg lôm dabun sa êtiam me masi.

6

Sêkwê lôm dabun sa. Lôm dabun nakôm

¹ Go kin Darius kêjatu binj gebe sensom andu papiana ôkwi gebe sêjac minkaton samob sa gêc andu tonan.

² Ma anja Media namalacsêga Ekbatana êsêac têtap papia lunj ten sa. Binj tan teto kêsêp papia tau nanj gebe “Minkaton.

³ Gêdên kin Kirus nê gôlin najala namatana kin Kirus tau kêjatu binj tonec gebe Binj tonec kêkanôn Anôtônê andu anja Jerusalem. Êsêac sêkwê andu tau sa êtu gamên sêkên da to dajana êtiam. Lôm nasagin êmu êpi amboac saka 15 to nagêbôcna amboac saka 15 amboac tonanjen.

⁴ Êsêac sêkên poc dênanj têlêac ênsac tau naô ma sênsac ka palanj êtu sagin nakanô. Kôm naôli samob êsa anja kinjê kanom.

⁵ Ma akên Anôtônê andu nalacu gold to silber, tan Nebukadnesar kêjanjo su anja lôm dabun Jerusalemja ma kejon gêmên Babilon nan, êmu êna lôm dabun, tan êkô Jerusalem nanj êtiam. Akên samob êkô namala anja Anôtônê andu.”

Kinj Darius kêjatu gebe sêkôc kôm sa êtiam

⁶ Go kin Darius kêsakin binj tau nagêjô amboac tonec gebe “Êndên gôlinwaga gamên, tan gêc bu namakenj ônêja nan, Tatenai agêc Sedarbosnai to nê lau nagêdô, tan angôn gamên namakenj ônêja nan. Amoa jaêc gamên tonan.

⁷ Alinj Anôtônê andu nakôm su êndên lau Juda nêg gôlinwaga to kasêga taujen. Êsêac sêkwê Anôtônê andu sa êtiam êkô namala langwa.

⁸ Aê kajatu binj nagêdô, tan kêkanôn amacnêm lên anam lau Juda nêg kasêga sana gebe sêkwê Anôtônê andu sa êtiam. Akên naôli samucgenj êndên lau tonan ma anam nagêdô tônj atom. Akôc mone, tan lau anja bu namakenj ônêja sêkên êtu takis nan, sa anja kinjê kanom ma anam ôli lau tonan solop ma êtôm nanocgenj.

⁹ Ma gên samob, tan êsêac sêpô lêna gebe sêkên êtu dajana sêkên êndên Anôtô undambêja amboac bulimakao nalatu kapoac ma domba kapoac to nalatu akên êndên êsêac. Ma akên polom nanô to gwêc ma wain to niptêkwi êtôm tan dabunwaga Jerusalemja sêsôm nan, akên êndên êsêac topalêgenj êtôm bêcgenj.

¹⁰ Gebe êsêac sêkên da najamanô êndên Anôtô undambêja ma teten mec êtu kinj to latuinja gebe sêmoa maten jali.

¹¹ Aênoc jatu tenj gêc gebe Nac tenj embe ênam binj tonec ôkwi, go sêkip ka gêbôc tenj sa anja ênê andu ma sênac enj êpi ka tau ma nê andu êtu lênduc tenj êtu ênê kesona.

¹² Ma Anôtô, tan kêkên nê naê gêc andu tonan nan, êku kinj to lau samob, tan sêmêtôc lemenj gebe sêngêli jatu tonec ma sensej Anôtônê andu, tan kêkô Jerusalem nan, tulu sênanja tomalagenj. Aê Darius kajatu binj tonec. Sêngôm nanô êsa toôlinj palêgenj.”

Sêjac kawi lôm dabun tau

¹³ Go gôlinwaga bu namakenj ônêja Tatenai agêc Sedarbosnai ma êsêagêcnên laumata, tan sêwinj êsêac nan, sêgôm gên samob, tan kinj Darius kêjatu sa nan, nanô kêsa toôlinj palêgenj.

¹⁴ Ma lau Judanêḡ laumata sêkwê andu tau têtû wakac kêtû propete Hagai agêc Ido latu Sakaria nêḡ biḡ seoc lasêḡa. Êsêac sêjac dabiḡ andu tau kêtôm Israelnêḡ Anôtô nê jatu to kiḡ Persiaḡa Kirus agêc Darius ma Artakerkes sêjatu.

¹⁵ Ma êsêac sêjac dabiḡ andu tau gêdêḡ ajôḡ Adar ḡabêc kêtû têlêacḡa. Gêdêḡ tonanḡ kiḡ Darius nê gôliḡ ḡajala kêtû 6.

¹⁶ Ma lau Israel to dabuḡwaga ma lau Lewi to êsêac ḡagêdô, taḡ sêmu sêmêḡ aḡga kapoacwalô naḡ, sêlic nêḡ om sêjac kawi Anôtônê lôm dabuḡḡa totêntac ḡajamgeḡ.

¹⁷ Gêdêḡ taḡ êsêac sêjac kawi Anôtônê andu tonanḡ naḡ, êsêac sêkêḡ bulimakao kapoac 100 to domba kapoac 200 ma domba ḡalatu 400 kêtû daja, kêtû da enseḡ lau Israel samob nêḡ sec suḡa. Ma êsêac sêkêḡ noniḡ kapoac 12 kêtôm Israel nêḡ gôlôacmôkê ḡanamba.

¹⁸ Ma êsêac têdênaḡ dabuḡwaga to lau Lewi nêḡ toḡ kêtû sênam sakiḡ Anôtô aḡga Jerusalemḡa kêtôm teto gêc Mosenê buku naḡ.

Seḡ Pasa

¹⁹ Gêdêḡ ajôḡ ḡamata ḡabêc 14 êsêac, taḡ sêmu sêmêḡ aḡga kapoacwalô naḡ, sêlic om Pasa.

²⁰ Gebe dabuḡwaga to lau Lewi sêjam dabuḡ taḡḡ kêtû têtû selecḡa. Êsêac samob têtû selec su, amboac tonanḡ sêjac domba Pasaḡa kêtû lau kapoacwalô samob, taḡ sêmu sêmêḡ naḡ, kêtû nêḡ dabuḡwaga ḡagêdô ma êsêac taḡḡa gêwiḡ.

²¹ Ma lau Israel samob, taḡ sêmu aḡga kapoacwalô sêmêḡ naḡ, to êsêac samob, taḡ sêbiḡ taḡḡ tôḡ sêwiḡ êsêac ma sêkac taḡḡ su aḡga lau gamêḡ tonanḡa nêḡ ḡatêmui gebe sênam sakiḡ Apômtau, Israelnêḡ Anôtô naḡ, samob seḡ Pasa tau.

²² Ma êsêac sêlic om polom ḡalucḡa tonanḡ kêtôm bêc 7 totêntac ḡajamgeḡ gebe Apômtau gêgôm êsêac têntac ḡajam kêsa to gêjam kiḡ Asuriaḡa nê ḡalêlôm ôkwi gêdêḡ êsêac. Amboac tonanḡ kiḡ tau gêjam êsêac sa kêtû kôm Anôtô, Israelnêḡ Anôtô nê lôm dabuḡḡa. * March ḡasawa.

7

Esra to lau sêmêḡ Jerusalem

¹ Gêḡ tonanḡ su acgom, go Esra kêpi aḡga Babilon gêmêḡ gêdêḡ taḡ kiḡ Persiaḡa Artakerkes gêjam gôliḡ gamêḡ naḡ. Esra eḡ Asaria latu, naḡ Kilkia latu,

² naḡ Salum latu, naḡ Sadok latu, naḡ Ahitub latu,

³ naḡ Amaria latu, naḡ Asaria latu, naḡ Meraiot latu,

⁴ naḡ Serajah latu, naḡ Usi latu, naḡ Buki latu,

⁵ naḡ Abisua latu, naḡ Pinahas latu, naḡ Eleasar latu, naḡ dabuḡwaga Aron latu.

⁶ Esra tau tonanḡ aḡga malac Babilon kêpi Jerusalem gêja. Eḡ kêtû biḡsutau teḡ, taḡ kêjala Mosenê biḡsu, taḡ Apômtau, Israelnêḡ Anôtô kêkêḡ naḡ, toma-lageḡ, Ma kiḡ kêkêḡ gêḡ samob, taḡ eḡ keteḡ naḡ, gebe Apômtau, ênê Anôtônê lêma gejob eḡ.

⁷ Gêdêḡ taḡ kiḡ Artakerkes nê jala gôliḡḡa kêtû 7 naḡ, lau Israel nêḡ ḡagêdô sêpi Jerusalem sêja amboac tonanḡeḡ ma dabuḡwaga to lau Lewi ma lau wêḡa to gejobwaga sacgêdôḡa ma sakiḡwaga lôm dabuḡḡa sêwiḡ.

* **6:22:** Adar katu lau Juda nêḡ ajôḡ ḡamuḡa naḡ February to

8 Ma Esra gêo lasê Jerusalem gêdêy kinê jala gôliŋa kêtû 7 ŋaajôn kêtû lemenŋenŋa.

9 Gêdêy ajôn ŋamata ŋabêc ŋamataŋa eŋ gêdi aŋga Babilon ma gêdêy ajôn kêtû lemenŋenŋa ŋabêc ŋamataŋa eŋ gêo lasê Jerusalem gebe ênê Anôtônê lêma ŋajam kêkêy ajuŋ eŋ.

10 Esra nê ŋalêlôm kêkac eŋ gebe êndôn tau e êjala Apômtaunê biŋsu to êngôm ŋanô êsa ma êndôn ŋagôliŋ to jatu aŋga Israel.

Papia taŋ kiŋ Artakerkes kêkêy gêdêy Esra naŋ

11 Biŋ tonec kêsêp papia, taŋ kiŋ Artakerkes kêkêy gêdêy dabuŋwaga to biŋsutau Esra, taŋ kêjala Apômtaunê biŋsu to ŋagôliŋ, taŋ Anôtô kêkêy gêdêy Israel naŋ kêtû toŋ.

12 “Kiŋ samob nêy kiŋ Artakerkes nê papia êndêy dabuŋwaga Esra, Anôtô undambêŋa nê biŋsu ŋabiŋsutêna.

13 Aê kajatu biŋ tonec gebe lau Israel nêy teŋ me nêy dabuŋwaga to ŋac Lewi teŋ, taŋ gêmoa ŋoc gamêy kiŋŋa ma nê ŋalêlôm êkac eŋ gebe êna Jerusalem naŋ, êtôm gebe êwiŋ aôm êna.

14 Aê kiŋ to ŋoc lau seŋeŋ 7 asakiŋ aôm gebe ônac gamêy Juda to Jerusalemŋa kêsi ma ônam dôn ŋabiŋ êpi aômnmê Anôtônê biŋsu, taŋ kêsêp aôm lêmam naŋ.

15 Ôkôc silber to gold, taŋ aê kiŋ ma ŋoc lau seŋeŋŋa akêy toma ŋalêlôm samucgeŋ gêdêy Israelnêy Anôtô, taŋ gêŋgôn Jerusalem naŋ, ôna amboac tonanŋeŋ.

16 Ôkôc silber to gold samob, taŋ aôm oc ôtap sa aŋga gamêy Babilonŋa samucgeŋ naŋ ma da, taŋ lau Israel to nêy dabuŋwaga sêkêy tonêy ŋalêlôm samucgeŋ êtu nêy Anôtônê andu aŋga Jerusalem naŋ.

17 Mone tonan aôm ôkôc ma ônam ôli bulimakao kapoac to domba kapoac ma domba ŋalatu êwiŋ da kelen to wain, taŋ sêkêc êtu da naŋ. Ôkêy gêy tau êtu da ênsac aômnmê Anôtônê andu ŋaaltar, taŋ kêkô Jerusalem naŋ.

18 Ma aôm to nêy lasitêwai aŋgôm silber to gold, taŋ gacgeŋ gêc naŋ, êtôm amac alic ŋajam ma êtôm amacnêy Anôtônê biŋ naŋ.

19 Laclu taŋ sêkêy gêdêy aôm kêtû Anôtônê andu ŋasakiŋ naŋ, aôm oc ôkêy tomalageŋ ênêc Anôtô laŋônêy aŋga Jerusalem.

20 Gêy ŋagêdô samob, taŋ embe ôpô lêna êtu Anôtônê anduŋa naŋ, ma gêy taŋ gêjac aôm ŋawae gebe ônam ôliŋa naŋ, ôkôc ŋamone sa aŋga kinê kanom.

21 “Ma aê, kiŋ Artakerkes, ŋoc jatu gêdêy kanomwaga samob, taŋ sêmoa bu ŋamakeŋ ônêy naŋ, gebe akêy gêy samob, taŋ dabuŋwaga Esra, Anôtô undambêŋa nê biŋsu ŋabiŋsutêna eteŋ êndêy amac naŋ topalêgeŋ.

22 Akêy silber e naêtôm talu 10 to polom ŋanô ŋadôn 100 ma wain ŋagasuc 100 to niptêkwi ŋagasuc 100 ma gwêc akêygeŋ.

23 Gêy samob, taŋ Anôtô undambêŋa kêjatu sa naŋ, aŋgôm ŋanô êsa toôlim palêgeŋ êtu Anôtô undambêŋa nê anduŋa gebe ênê têtac ŋandan êsa êtu kinê gamêy to nê latuiŋa atom.

24 Ma aêc akêy ŋawae êndêy amac amboac tonanŋeŋ gebe ajac jao gebe amac akôc takis tokaiŋ-tokaiŋ aŋga êsêc dabuŋwaga to lau Lewi ma lau wêy to gejobwaga katamŋa ma sakiŋwaga lôm dabuŋŋa to sakiŋwaga Anôtônê anduŋa samob nêy teŋ atom.

25 “Ma aôm Esra ôjaliŋ gôliŋwaga to mêtôcwaga sa êtôm nêy Anôtônê kauc, taŋ gôwê kaiŋ naŋ gebe sêmêtôc lau samob, taŋ sêŋgôn bu ŋamakeŋ ônêy naŋ. Êsêc sêmêtôc lau samob, taŋ sêjala Anôtônê biŋsu su naŋ to êsêc, taŋ sêjala biŋsu su atom tageŋ naŋ, ôndôn êsêc acgom.

²⁶ Ma êsêac taŋ taŋeŋ wamu nê m Anôtônê biŋsu to kiŋnê jatu atom naŋ, sêmêtôc êsêac solopgeŋ, êsêac sêmac êndu me sêmasuc êsêac me sênam ôli nêŋ keso ŋa nêŋ waba me sêŋgôŋ kapoacwalô.”

Esra kêlanem Anôtô

²⁷ Esra kêsôm gebe “Aweŋ gêôc Apômtau, aêac tamenjinêŋ Anôtô, taŋ kêkêŋ kauc amboac tonanê kêsêp kiŋnê ŋalêlôm gebe êŋgôm Apômtaunê andu, taŋ kêkô Jerusalem naŋ, ŋawae êsa.

²⁸ Ma kêmoasiŋ aê e kiŋ to nê lau seŋeŋ ma nê lau ŋactêkwa sêlic aê ŋajam. Aê têtac kêpa su gebe Apômtau, ŋoc Anôtô nê lêma gêwiŋ aê ma gajac laumata Israelŋa sa gebe sêpi sêwiŋ aê sêna.”

8:1–10:44 Esra gêwê lau Juda sêmu sêja Jerusalem ma kêmasan biŋsu gebe Judawaga sênam lauo jaba êtiam atom ŋaminê kêsêp ŋasêbu tonec.

Job

Sadañ kêsasê Jobnê kékêñ gêwiñ

¹ Nac tenj gêmoea gamêñ Usña, ênê ñaê gebe Job. Nac tau kêsasê nê lêñ tolanjônêm sawagenj ma enj ñac gêdêñ. Enj ketoc Anôtô sa to gejob tau gêdêñ sec.

² Ênê latui 7 to latuio têtêac.

³ Ênê domba 7,000 to kamele 3,000 ma bulimakao 1,000 to donjki 500 sêmoea. Ma sakinjwaga taêsam sêmoea, tec enj kêtû ñac tolêlôm kêtêlêc lau ñagêdô, tañ sêngônj gamêñ oc kêpi ña nanj, su ñêñgenj.

⁴ Enj latui seno moasinj gêjô tau-gêjô tau anja nêñ andu kêtôm ñanocgenj ma sêkalem luñjo têtêac mênseñ moasinj sêwiñ taunj.

⁵ Ma gêdêñ bêc samob, tañ moasinj tonanj gêbacnê nanj, Job gêdi sa gêdêñ bêbêc kanucgenj ma kékêñ daja kêtôm êsêacnêñ namba, kêtû nê gôlôac têtû selecña. Enj gêgôm gêñ tonanj ñapanj, gebe enj taê gêjam gebe “Moae latuci sêgôm sec ma sêsêm binj alôb-alôb kêpi Anôtô anja nêñ ñalêlôm.”

⁶ Gêdêñ bêc tenj lau undambêña jasêpi tagenj gebe sêkô Apômtau lanjônêmña. Ma Sadañ gêô lasê gêwiñ êsêac amboac tonanj.

⁷ Apômtau kêtû kênac enj gebe “Ma aôm gômôêñ anja ondoc.” Sadañ sêjô enj awa gebe “Aê gaja ônê ma gamêñ onec to gajac laoc nom ñagamêñgenj.”

⁸ Go Apômtau kêsôm gêdêñ Sadañ gebe “Aôm gôlic ñoc sakinjwaga Job me masi. Nac tenj kêtôm enj gêmoea nom atom. Enj kêsasê nê lêñ tolanjônêm sawagenj ma enj ñac gêdêñ. Enj ketoc aê sa ma gejob tau gêdêñ sec.”

⁹ Sadañ gêjô Apômtau awa gebe “Job tau ketoc aôm sa ñaômagenj me.

¹⁰ Aôm lêmam kôpiñ enj to nê gôlôac ma nê gêñ samob auc. Aôm gôjam mec kôm samob, tañ enj gêjam nanj, ma nê bulimakao to domba seola gamêñ auc.

¹¹ Mago galoc ômêtôc lêmam ma ômoasac ênê gêñ samob acgom, go enj êpuc boa aôm êpi têmbêlamgenj.”

¹² Tec Apômtau kêsôm gêdêñ Sadañ gebe “Amboac tonanj ênê gêñ samob kêsêp aôm lêmam, mago enj tau ôli tagenj, tec ômoasac atom.” Tec Sadañ gêwi Apômtau lanjônêmña sinj.

Jobnê latuñjo to ñac ma awa samob gêjaña

¹³ Gêdêñ bêc tenj Job latuio to ñac senj moasinj sêngônj ñacsêganê andu,

¹⁴ ma ñac tenj kêtêti jagaô lasê gêdêñ Job ma kékêñ ñawae tonec gebe “Bulimakao sêkac nom ôkwi ma donjki têna senj gêgwanj sêmoea êsêac ñagala,

¹⁵ go lau Saba mênseñañgo bôc samob su ma sêjac nêñ sakinjwaga samob ña sinj êndu. Aê taucgenj, kasêp sinj sawa, tec gamêñ gebe jakêñ ñawae êndêñ aôm.”

¹⁶ Enj kêsôm binj gêmoea ma ñac tenj mêngeô lasê ma kêsôm gebe “Ôsic kêtac e genj domba to ñagejobwaga samob su. Aê taucgenj gawê sa, tec gamêñ gebe jakêñ ñawae êndêñ aôm.”

¹⁷ Enj kêsôm binj gêmoea ma ñac tenj mêngeô lasê ma kêsôm gebe “Lau Kaldea nêñ sêjanjowaga tonj têtêac sêjac sinj gêdêñ aêac ma sêkôc kamele samob su to sêjac nêñ sakinjwaga samob endu, aê taucgenj kasêp sinj sawa, tec gamêñ gebe jakêñ ñawae êndêñ aôm.”

¹⁸ Enj kêsôm binj gêmoea ma ñac tenj mêngeô lasê ma kêsôm gebe “Aôm latômio to ñac senj moasinj sêngônj ñacsêganê andu,

¹⁹ go mu ilai kêsasê anja gamêñ sawa. Mu ilai jakêpi andu ñakêclêsu aclê ma andu kêku sa jakêkôninj lau wakuc tau e samob sêmac êndu. Aê taucgenj gawê sa, tec gamêñ gebe jakêñ ñawae êndêñ aôm.”

²⁰ Go Job gêdi e kakac nê ñakwê gêngic to kêkalinj mômêlaun su ma gêu tau gêc nom ma ketej mec.

²¹ Enj kêsôm gebe “Tinoc kêkôc aê toôlic ñaôma ma jawi nom sinj toôlic ñaômagenj amboac tonan. Apômtau kêkêj ma Apômtau kêkôc su. Aê jalambinj Apômtaunê ñaê.”

²² Gêñwapac samob tonan ñai kêtap Job sa, mago enj gêgôm sec teñ atom me kêtiñ binj kêpi Anôtô atom.

2

Sadanj kêsaê Job kêtiam

¹ Gêdêj bêc teñ lau undambêña jasêpi tagenj kêtiam gebe sêkô Apômtau lanjônêmña. Ma Sadanj gêô lasê gêwiñ êsêac amboac tonanjen.

² Apômtau katu kênac Sadanj gebe “Ma aôm gômôêj anja ondoc.” Sadanj gêjô Apômtau awa gebe “Aê gaja ônê ma gamêj onec to gajac laoc nom ñagamênjen.”

³ Go Apômtau kêsôm gêdêj Sadanj gebe “Aôm gôlic ñoc sakinwaga Job me masi. Nac teñ kêtôm enj gêmoa nom atom. Enj kêsa nê lêj tolanjônêm sawagenj ma enj ñac gêdêj. Enj ketoc aê sa ma gejob tau gêdêj sec. Aôm kôkac aê e galôc sa gêdêj aôm, gebe onsenj enj su ñabinmêgenj. Mago enj kêsap nê kêkêj gêwiñ tôj ñapanj.”

⁴ Sadanj gêjô Apômtau awa gebe “Ñaôlic êjô ñaôlic. Ñamalac ênac da tau ña gêj samob, tanj gêc enja nan, gebe êmoa mata jali.

⁵ Galoc ômêtôc lêmam ma ômoasac Job ôli to nê ñatêkwa acgom, go enj êpuc boa aôm êpi têmbêlamgenj.”

⁶ Tec Apômtau kêsôm gêdêj Sadanj gebe “Amboac tonan, enj kêsêp aôm lêmam, tagenj onsenj enj su ênanja atom.”

⁷ Go Sadanj gêwi Apômtau lanjônêmña sinj ma kêkêj kamoc gêjac têc Job ôli auc.

⁸ Ma Job kêkôc ku ñapopoc teñ ma kêgabe nê kamoc ñatêkwi gêngônj wao ñaô.

⁹ Ma nê awê kêsôm gêdêj enj gebe “Aôm kôsap nê kôkêj gêwiñ tôj ñapanj me. Ôpuc boa Anôtô ma ômac êndumanj.”

¹⁰ Job gêjô enj awa gebe “Aôm kôsôm binj kêtôm awê meloc teñ. Aêac takôc moasinj anja Anôtônêgenj, ma takôc gêñwapac atom me.” Gêñwapac samob tonan ñai kêtap Job sa, mago enj kêsôm binj sec teñ kêsa awasunj atom.

Jobnê ñac têlêac têtû ñaclenj enj

¹¹ Ma Jobnê lau têlêac sêmoa, Elipas anja malac Teman agêc Bildad anja gamêj Sua ma Sopar anja gamêj Nama. Êsêac sêñô gêñwapac kêtap Job sa ñawae, tec sêmasanj binj sêwiñ taunj ma dêdi sebe sênac enj kêsi to sênac enj têtac tôj.

¹² Êsêac sêsa jaêcgenj ma sêlic Job, mago sêjala enj atom. Gêdêj tanj sêjala enj nan, êsêac sêpuc tanjiboa sa ma têtanj ñanô. Êsêac sêkac nanj ñakwê gêngic ma sêpalip kekop kêpi gêja ma kêsêp mênjêgêac êsêac mômêñapac.

¹³ Go sêngônj sic sêngônj nom sêwiñ enj kêtôm bêc 7 to gêbêcauc 7, ma lau tau nêj teñ kêsôm binj gêdêj enj atom, gebe êsêac sêlic gebe ênê ñandanj kapôênanô.

3

Job kêtanj tanjiboa kêtû têna kêkôc enja

¹ Ñasawa tonanj gêbacnê, go Job gêôc awa sa ma kêpuc boa bêc têna kêkôc enja

² ma enj kêsôm gebe

³ “O Apômtau, ôpuc boa bêc tinoc kêkôc aêña

ma ôpuc boa gêbêc tamoc kêka aê lasêᶯa.

⁴ O Anôtô, ônam bêc tau ôkwi e ᶯakesec êsa
ma ᶯawê êpô bêc tau to taêm ênam bêc tau êtiam atom.

⁵ Gêmac ᶯakanuc to gêsunbôm êkôm bêc tau auc,
ma tao ᶯakesec ênsaᶯ auc.

Oc ênam kanuc êtakê bêc tonanᶯ.

⁶ Ôkêᶯ gêsunbôm êndanᶯônᶯ gêbêc tonanᶯ su,
gebe sêsa gêbêc tonanᶯ sa êwiᶯ jala ᶯabêc ᶯagêdô atom,
ma sêndênanᶯ bêc tau êsêp ajônᶯ ᶯabêc atom amboac tonanᶯenᶯ.

⁷ Gêbêcauc tonanᶯ ênam ᶯanô tenᶯ atom,
ma lau têtû samuc to sênam lasê êtû gêbêc tonanᶯᶯa atom.

⁸ Lau-sêpuc-boawaga sêpuc boa bêc tonanᶯ,
êsêac têtôm gebe sêkalem gêᶯsêga tonᶯaclai.

⁹ Ônsaᶯ gêbêc tonanᶯ ᶯautitalata gelenᶯ mataᶯa auc
ma êkêᶯ mata gebe êu bônᶯ elêmê
to êlic gamêᶯ elendenᶯ gêlôm atomanô.

¹⁰ Ôpuc boa gêbêcauc tonanᶯ, gebe gêbôc tinoc têtacclêlôm auc atom,
ma gêsanᶯ gêᶯwapac auc gêdêᶯ matocanô atom.

¹¹ Aê gamac êndu gêdêᶯ tinoc kêkôc aê nanᶯ
ma kasa gamêᶯ tomatêᶯenᶯ atom kêtû agenᶯᶯa.

¹² Tinoc kêkêᶯ aê gaêc enᶯ labum ᶯaô
ma kêkêᶯ su gêdêᶯ aê ganôm kêtû agenᶯᶯa.

¹³ Gêᶯ amboac tonanᶯ embe masi,
go galoc jamanᶯenᶯ tec janêc ma jalêwanᶯ tauc.

¹⁴ Aê oc janêc jawiᶯ kiᶯ to gôliᶯwaga nomᶯa,
tanᶯ sêboa nêᶯ sêô sa nanᶯ.

¹⁵ Aê oc janêc jawiᶯ kasêga tolêlôm goldᶯa,
tanᶯ sêboa silber sa kêpi nêᶯ andu e mênᶯgêc nanᶯ.

¹⁶ Aê jatôm ᶯapalê, tanᶯ têna gêjam enᶯ su ma sêsunᶯ kelecᶯenᶯ nanᶯmanᶯ,
jatôm ᶯapalê dedec, tanᶯ sêlic ᶯawê atomanô nanᶯ.

¹⁷ Anᶯa gamêᶯ tônê lau sec sêᶯᶯôm sec êtiam atom,
ma lau, tanᶯ sim taunᶯ su e tekwenᶯ gêbac nanᶯ, sêlêwanᶯ taunᶯ.

¹⁸ Lau kapoacwalôᶯa sêmoa tobiᶯmalôᶯenᶯ anᶯa gamêᶯ tônê,
ma nêᶯ gejobwaga kapoacwalôᶯa sêkac êsêac êtiam atom.

¹⁹ Lau saunᶯ to kapôêᶯ sêmoa tônê têtôm taunᶯenᶯ
ma sakiᶯwaga êsô nê ᶯatau ᶯalabu êtiam atom.

²⁰ “Anôtô kêkêᶯ ᶯawê kêpô ᶯac, tanᶯ gêôc gêᶯwapac nanᶯ,
ma mata jali gêdêᶯ ᶯac, tanᶯ gêmoa tonᶯalêlôm ᶯamakic nanᶯ, kêtû agenᶯᶯa.

²¹ Êsêac sêjam awenᶯ su gêmacanô, gebe êmêᶯ, mago gêmêᶯ atomanô.

²² Êsêac sesom gêmacanô kêlêlêc lau sesom awamata su.

Êsêac embe têtap sêlêlôm sa, go têtû samuc ᶯanôᶯenᶯ.

²³ ᶯawê kêpô ᶯac, tanᶯ Anôtô kêsiᶯ ênê lêᶯ ôkwi to kêbalanᶯ ênê intêna auc nanᶯ,
kêtû agenᶯᶯa.

²⁴ Aê gajam de kêtû ᶯoc mo
ma aêᶯoc tanᶯiboa kêsa gê tônᶯenᶯ kêtôm bu keselenᶯ.

²⁵ Gêᶯ samob, tanᶯ katêc nanᶯ, mênᶯkêtap aê sa.

Gêᶯ tanᶯ gêᶯôm aê katakê nanᶯ, mênᶯkêkônᶯiᶯ aê tôᶯ.

²⁶ ᶯoc biᶯmalô masi to kalêwanᶯ tauc ma gamoa ᶯanᶯêᶯ atom,

gêṅwapac gêjô tau-gêjô tau ṅapanṅ.”

4

Elipas gêlêṅ biṅ Job

- ¹ Go Elipas anṅa malac Teman gêjô eṅ awa gebe
² “ṅac teṅ embe êsôm biṅ êndêṅ aôm, oc êli aômṅêm ṅalêlôm sa me masi.
 Mago asa kêtôm, gebe ênam tau tōṅgeṅ.
³ Ôlic acgom, aôm kôdônṅ lau taêsam
 ma kôpuc lau-lemenṅ-palê-palêwaga tōṅ.
⁴ Aômṅêm biṅ kêkam ṅac, taṅ kêka keso naṅ sa
 ma gêgôm aduc kêsu ṅajaṅa kêsa.
⁵ Mago galoc gêṅwapac tau mênṅgêô lasê aôm,
 tec têkwam gêbac.
 Gêṅ tau mênṅkêtap aôm taôm sa, tec kôtakê.
⁶ Aôm kotoc Anôtô sa kêtû nêṅ taêm kêka ṅam me masi.
 Aôm kôsa nêṅ lêṅ tolaṅômṅêm sawageṅ kêtû nêṅ kôkêṅ matam ṅam me masi.
⁷ “Galoc taêm ênam acgom, ṅac tobiṅmê teṅ gêjaṅa su me masi.
 Me sesenṅ lau gêdêṅ su ṅaômageṅ anṅa ondoc.
⁸ Aê galic lau sêsap sec ṅakôm
 ma sêsê biṅ alôb-alôb kêtû ṅawê,
 tec êsêac têtap biṅ alôb-alôb to sec ṅanô sa.
⁹ Anôtô awajaô enṅeṅ êsêac
 ma ênê têtac ṅandaṅ oc êndaṅgac êsêac su.
¹⁰ Lau alôb-alôb têtap e awenṅ têtôm lewe.
 Mago Anôtô gêgôm êsêac awenṅmê kêsa ma kêtuc nêṅ luṅluṅ popoc.
¹¹ Êsêac sêmac êndu têtôm lewe, taṅ têtap gwada sa atom naṅ,
 ma têta nêṅ wakuc salinṅ-salinṅeṅ.
¹² “Galoc biṅ teṅ kêtap aê taṅocsuṅ sa kelecgeṅ,
 gaṅô kêsô taṅocsuṅ amboac mugeṅ.
¹³ Biṅ tau kêtôm mê, taṅ gaêc gêdêṅ gêbêc e kêtakê aê
 gêdêṅ taṅ gaêc bêc e kalinṅ tauc siṅ naṅ.
¹⁴ Aê katakê to katênêp
 e ṅoc ṅatêkwa wiwicgeṅ.
¹⁵ Mu ṅajaôjaô gêju aê kêpi laṅôcanô
 ma ôliclu gêli.
¹⁶ Aê galic gêṅ teṅ kêkô aê laṅôcnêṅṅa,
 mago kajala ṅalaṅô atom.
 Gêṅ amboac ṅamalac kêkô aê laṅôcnêṅṅa.
 Gamêṅ ṅaṅêṅ kêsa, go gaṅô awa teṅ gebe
¹⁷ ‘Anôtô gêlic ṅac dalamatê kêtôm ṅac gêdêṅ me masi.
 ṅac teṅ kêtôm gebe êwaka tau sa êndêṅ ṅac-kêkêṅ-eṅwaga,
 gebe ênê ṅalêlôm ṅakêṅkêṅ me masi.
¹⁸ Ôlic acgom, Anôtô kêkêṅ gêwiṅ nê sakinṅwaga atom,
 ma eṅ kêtap nê aṅelanêṅ ṅakeso sa.
¹⁹ Embe amboac tonanṅ, go eṅ êkêṅ êwiṅ êsêac,
 taṅ sêṅgônṅ andu nom naṅ, amboac ondoc.
 Êsêacnêṅ ṅam kêsêp kekop, ma sêpip êsêac êndu têtôm moclêlêp.
²⁰ Êsêac sêmoa matenṅ jali êndêṅ bêbêcgeṅ,

êtula atomgen ma sênaŋa.

Êsêac maleŋmê enden tônŋen, mago ŋac ten taê ênam êsêac êtiam atom.

²¹ Embe sêndim êsêacnêŋ becobo ŋalêpoa êŋgic,
oc sêmac êndu ŋamêtê tokauc masigen.'

5

¹ “Ômôêcmaŋ. Ŋac ten oc êjô aôm awam me masi.

Oc nawê lamu ŋac dabuŋ ondoci.

² Ŋac meloc nê têtac sec enseŋ en su
ma kauc gêbôc nê lêmuŋ ênac en êndu.

³ Aê galic ŋac meloc gêmoa gamêŋ ten e ŋawakac jagêjam,
mago aê kapuc boa ênê andu sep tagen.

⁴ Ênê latui têtap gamêŋ sêmoa ŋaŋêŋa ten sa atom.

Lau sêkônin êsêac tônia ŋga sêmêtôc bin ŋamala
ma ŋac ten gêjam êsêac sa atom.

⁵ Ŋac taŋ mo gêjô en naŋ, oc êniŋ ŋac meloc nê kôm ŋanô.
En oc êkôc ŋanô tau sa ŋga gamêŋdani amboac tonanŋen.

Ma ŋac, taŋ bu gêjô en naŋ, mata katu ênê awamata.

⁶ Gebe gêŋwapac gêmêŋ ŋga kekop atom,
ma ŋalêlôm ŋawapac gêlac ŋga nom atom.

⁷ Masi, ŋamalac tau kêka gêŋwapac lasê,
kêtôm ja ŋamôsi gêlôb kêpi ŋga ja.

⁸ “Aê embe jatôm aôm, oc jaê lamu Anôtô,
ma jansuŋ ŋoc bin samob êndên enŋen êna.

⁹ En gêgôm gêŋsêga, taŋ takip ŋam sa naeo.

En gêgôm gêŋtalô, taŋ tasa sa tatôm atom naŋ.

¹⁰ En kêkên kom gêjac kêsêp nom
ma kêkên bu kêmalôm kôm.

¹¹ En kêsip lau sawa sa

ma gêgôm lau tonên ŋalêlôm ŋawapac têtac ŋajam kêsa.

¹² En kêlênsôn lau, taŋ sêsau sêôc lau naŋ, nêŋ kôm ŋalên, taŋ sêmasaŋ naŋ,
e êsêac lemeŋ ŋakôm ŋanô masi.

¹³ En gêwa laumêtênên kauc kêtû taŋ nêŋ lakô,
gebe bin, taŋ êsêac sêmasaŋ tokaucgen naŋ, ênaŋa sep tagen.

¹⁴ Êsêac têtap gamêŋ ŋakesec sa êndên ocsalô
ma sêlênsagen êndên oc êkô ŋaluŋ amboac sêlêsa gêdên gêbêc.

¹⁵ Mago Anôtô gêjam mosêbu sa ŋga lau awenŋsuŋ
ma gêjam lau-sêpô-lêna-taŋwaga sa ŋga lau tonjaclai lemeŋ.

¹⁶ Amboac tonan tec lau ŋalêlôm sawa sêkên mateŋ
ma lau alôb-alôb sêkapic awenŋsuŋ.

¹⁷ “Aê aoc êôc ŋac, taŋ Anôtô kêmêtôc en naŋ,
tec ôlic ŋaniniŋ ŋatau nê mêtôc sec atom.

¹⁸ Gebe en kêkên kamoc, mago kêsabaŋ.

En gêjac aôm, mago en lêma gêgôm ôlim ŋajam kêsa kêtiam.

¹⁹ En ênam aôm sa ŋga gêŋwapac taêsam ŋalêlôm
ma ejop aôm gebe gêŋ sec ten êmoasac aôm atom.

²⁰ Êndên noc tóbômŋa en oc ênam aôm sa gebe ômac êndu atom
ma êndên noc siŋŋa en oc ejop aôm êndên siŋ ŋaŋaclai.

²¹ En êkwa aôm auc êtu lau imbeleŋ ŋamalicŋa

ma êndêñ tañ senseñ gêñ waucwauçgen nañ, aôm ôtêc taôm atom.

²² Êndêñ tañ senseñ gêñ su waucwauçgen ma sêoc tôbôm nañ, aôm oc ôjômac. Ma aôm ôtêc bôc saleñña atom.

²³ Waôñ aña nêñ kôm oc êkêñ wapac aôm atom ma bôc saleñña oc sê wama aôm.

²⁴ Aôm oc ôñgôn nêñ bec tobiñmalôgen ma nêñ domba ñatoñ sêmoa tomalagen.

²⁵ Aôm oc ôlic nêñ wakuc têtú taêsam, êsêac oc sêpuc amboac gêgwan.

²⁶ Nêñ têñ nomña ênac pep acgom, go ôsêp nêñ sê ôna, ôtôm kôm ñanô, tañ sejoñ sa gêdêñ ñanoc nañ.

²⁷ Ôlic acgom, biñ tonañ aêac atap sa gebe biññanô, amboac tonañ ôkêñ tañam ma taêm ênam e êmoasiñ aôm.” *

6:1–13:28 Job gêjô Elipas awa. Go Bildad agêc Sopar sêsôm nêñ biñ gêdêñ Job gêdêñ-gêdêñgen, ma Job gêjô êsêagêc awen amboac tonañgen. Êsêacnêñ biñgalôm ñamataña gêjac pep kêsêp môkêlatu 14.

14

Job kêsala ñamalacnê bêc gebe dambê

¹ Ñamalac tañ awê kêkôc eñ su nañ, nê bêc nomña jauc atom ma êmoa naeo tec kêlêlêc.

² Eñ kêpi amboac ñaola ma êmbêlê e ênsêlô. Eñ êmoa denden atom, ê su wen tagen.

³ Aôm Anôtô oc matam êsap ñac amboac tonañ me ôkêñ eñ êkô aôm lañômnêñ gebe ômêtôc eñ me masi.

⁴ Asa oc êtôm eñ êkô aôm lañômnêñ gebe ômêtôc eñ me. Ñac amboac tonañ gêmoe atom,

⁵ gebe nê bêc aôm kôsa sa su ma nê ajôn ñanamba gêc aômña. Ma aôm kôkêñ ênê noc, tañ eñ êngêli atom nañ.

⁶ Ôwi eñ siñ ma eñ êmoa nê gêñ gebe eñ têtac ñajam êsa êtu nê bêc lêwanña amboac kômwaga sêgôm-sêgôm sêmoa nañ.

⁷ “Embe sêsap ka teñ su, oc ka tau êmac samuçgen atom gebe ênê mata jali oc êmbacnê atom, ñasêli oc êpuc êtiam.

⁸ Embe nê ñawakac êtu namu aña nomlêlôm ma nê ñakatuc êtu palê ênaña,

⁹ mago embe êlib bu oc êpuc ma oc êkêñ ñalaka amboac ka wakuc teñ.

¹⁰ Mago ñamalac êmac êndu ma oc ênaña. Eñ êwi nom siñ ma êmoa ondoc.

¹¹ “Amboac bu êpa aña bu-gêjacton ma bu e su e êtu gamêñ ñakelen.

¹² Ñamalac êmac êndu ma êndi sa êtiam atom. Eñ oc mata êlac êtiam atom e undambê ênaña ma sêñu eñ sa aña nê bêc atom.

¹³ Ojae, ôsiñ aê ôkwi jamoa lamboam, tañ kêtú katun nêñ malen nañman.

* 5:27: Eñ kêlêwiñ añela kêpi ñac dabun.

Ônac lênsôn aê e nêmtac nandan êmbacnê acgom,
go ôkên noc ten êndên aê ma taêm ênam aê êtiam.

¹⁴ Embe nmalac ten êmac êndu, oc mata jali êsa êtiam me masi.

Noc bêc samob, tan jamoa nan, aê oc jansaê e noc ênam aê saña mênêô lasê.

¹⁵ Go aôm ômôêc ma aê jajô awam.

Aôm oc ônam awam su êtu nêmtac gên, tan lêmam kêkên nan.

¹⁶ Gebe aôm oc ojop noc lên

ma oc ôsala noc sec, tan gagôm nan atom.

¹⁷ Aôm oc ôkic noc geo tôj êsêp talu ma aôm oc ômbuñ noc sec samob su.

¹⁸ “Mago lôc oc êndib-êndib e êku

ma poc kapôên-kapôên sêwi malên sin.

¹⁹ Bu oc êlêsa poc ma nasamac êmbuñ nom su ênaña

ma aôm onsen bin, tan nmalac sêkên mater nan, su amboac tonanjen.

²⁰ Aôm ôku en tulu e ênaña.

Aôm ônam ênê lanôanô ôkwi ma ôsakin en êc êna.

²¹ Nê latui têtû lau towae, mago en ênam kauc bin tau.

Êsêac semben ma en êjala atom.

²² En ênsaê en tau nê nandan ôliña

ma en têtac nawapac êtu en taunjen.”

15:1–18:21 Binjalôm kêtû luagêcña nagêdô kêsêp nasawa tonec. Elipas agêc Job ma Bildad sêsôm nên bin. Job kêtan gebe êsêac samob sêkac bin sa kêpi enjen e nac tagenjen, tan gêngôn undambê nan masi.

19

Job kêkên gêwiñ gebe Anôtô oc ewaka en sa

¹ Go Job gêjô êsêacnên bin gebe

² “Amac abe alêsu aê to alêsa aê popoc na nêmtac bin e êndên ondogen.

³ Amac amajec aê todim-todim.

Amac majem masi, tec agôm aê sec nec.

⁴ Ma aê embe janôm sec binjanôgen,
go aê taucgen jawê noc sec jakain.

⁵ Amac atoc taôm sa
ma abe akip noc keso sa me.

⁶ Ajalagac, gebe Anôtô gêgôm aê sec,
en kêgi aê auc na nê uc.

⁷ Aê gamôêc gebe ‘Êsêac sêlêsu aê,’
mago nac ten gêjô aê aoc atom.

Aê gamôêc gebe ‘Anam aê saman,’
mago binêdên ten gêc atom.

⁸ En kêbalañ noc intêna auc,
amboac tonan tec katôm, gebe janêli balan tau atom.
En kêkên nakesec gêsan noc lên auc.

⁹ En kêjanço aê waec najam su
ma kêkac sunsun su ança môkêcapac.

¹⁰ En kêpôn aê tulu-tulugen e gajaña.
En gêbuc noc bin kakên matocña sa amboac ka ten.

¹¹ Anôtô têtac nandan gêdên aê
ma kêsam aê gawin ênê nacjo.

¹² Ênê sinwaga sêmên tonclaigen

sebe sênac siñ êndên aê mênșêgi ñoc bec auc.

13 “Enj kêkên ñoc lasitêwai sêmoa jaêc aê
ma lau, tañ sêjala aê kêtú tônia nan, sêlic aê amboac ñac jaba samuc teñ.

14 Ñoc tawan to ñoc lau ôlin andan taunña sêc sêja.

15 Ñaclen tañ sêngôn ñoc andu nan, sêlin aê siñ.

Ñoc sakinwagao sêlic aê amboac ñac jaba,
êsêac sêlic aê amboac ñac lanô matac teñ.

16 Aê gamôêc ñoc sakinwaga, mago enj gêlôc gêjô aê aoc atom,
enj kêsaê gebe aê jatenj enj acgom.

17 Aê aoc-u katinj ñoc awê su,
ma ñoc lasitêwai sêlic aê katôm gêñ sec.

18 Ñapalê matenpanja gêjac aê.

Embe jandi sa, go sêsu aê susu.

19 Ñoc lau ôlin andan taunña sê kanônia aê,
ma êsêac, tañ aê têtac gêwiñ êsêac nan, sêkên kisa aê.

20 Ñoc ñaôlic gedec ñatêkwa, ma gêmacanô kêku aê tulu su, mago gawê sa.

21 O ñoc lauac, taêm walô aê, taêm walô aê, taêm walô aêmanj
gebe Anôtô lêma kêtap aê sa.

22 Amac ajanda aê kêtôm Anôtô kêjanda aê nec kêtú agenña.
Amac akên ñandanj gêdên aê ôlic ñapanj kêtú agenña.

23 “Ojae, ñac teñ eto ñoc binj saman,
eto ñoc binj samob êsêp buku teñ.

24 Ojae, sepenj ñoc binj ña kêlêpê ki êsêp pocmanj,
gebe ênêc endenj tôniañ.

25 Mago aê kajalagac, gebe ñoc kêsiwaga tê gêmooa mata jali
ma enj êsêp êmênj êtu ñamu ma ênam aê sa.

26 Ma gêmac embe enenj aênoc ñaôlic su,
ma ôlic embe ê su, oc jalic Anôtô.

27 Aê oc jalic enj êkô êwiñ aê,
ma tauc matocanô êpi enj, ñac teñ êlic enj atom.
Ñoc ñalêlôm gêjam awa su noc tonanj.

28 Amac embe asôm gebe ‘Tajanda enmanj,
ma takip binj tau ñam sa anja ênêmanj’,

29 go atêc taôm êtu siñña
gebe siñ kêtú Anôtônê têtac ñandanña ñagêjô,
ec ajala gebe mêtôc tec gêc.”

20:1–30:31 Job to nê sêlêb nêñ binjalôm kêtú têlêacña kêsêlên e gêbacnê.
Môkêlatu 28 kêtôm wê teñ, tañ sêga kêpi mêtê tokauc nan. Job gêwa nê binj
sa kêtú ñamu kêsêp môkêlatu 29 to 30 ma gêjac mata nê binj kêsêp môkêlatu 31.

31

Job kêwaka nê lênj gêdên sa

1 “Aê kamoatinj poac gêdên matocanô,
gebe matoc katu awêtakinj teñ atomanô.

2 Embe janjôm, go Anôtô êkên asagenj êndên aê,
ma jawê kainj Lôlôc Natau nê gênjlênsêm amboac ondóc.

3 Ñac-alôb-alôbwaga oc ênaña
ma kêjanjowaga oc êtap gênjwapac sa atom me.

4 Anôtô gêlic ñoc intêna samob

ma kêsa ñoc lêñ samob sa atom me.

⁵ “Aê kasêlêñ kasa lêñ keso
ma ockainñ kasêlêñ kepenñ binñdansañ me.

⁶ Anôtô ênam dôñ aê naêndêñgeñ
e êtap sa, gebe aêñoc binñ teñ gêc atom.

⁷ Aê embe jao sic ma ñoc ñalêlôm embe êkêñ êwiñ matocanô
to sec ñajec teñ embe êsap lemoc tôñ,

⁸ go ñac teñ êniñ gêñ ñanô, tañ aê kasê nañ,
ma êmbuc ñoc gêñ, tañ kêpi nañ sa.

⁹ “Ñoc ñalêlôm embe êtu palê êndêñ awê teñ
ma aê embe jandib jamoa ñoc ñac sackapoagêdô gêdêñ tañña nê katam,

¹⁰ go ñoc awê eno ñac teñ nê gêñ
ma lau teñ sênac sêwiñ eñ.

¹¹ Gebe binñ amboac tonañ oc êtu sec alôb-alôb,
ma mêtôcwaga oc sêmêtôc sec kapôêñ tonañ.

¹² Binñ amboac tonañ oc êtôm ja, tañ êniñ gêñ e naêndêñ lamboam nañ,
ma êndañgac ñoc kôm ñanô samob su.

¹³ “Gêdêñ tañ ñoc sakinñwagao to ñac sêmêñ, gebe sêsôm ñoc keso êpi aê
ma aê embe jatiñ êsêac su,

¹⁴ go jañgôm asageñ êndêñ noc Anôtô êndi saña
ma jajô eñ awa amboac ondoc êndêñ noc êtu kênac aêña.

¹⁵ Ñac tañ kêmasañ aê aña tinoc têtacêlêlôm nañ,
kêmasañ ñoc sakinñwaga gêwiñ atom me.

Ñac tageñ tonañ kêmasañ aêagêc lulu atom me.

¹⁶ “Aê kagamiñ gêñ, tañ lau ñalêlôm sawa tetey nañ,
ma gagôm awêtuc mata kêlic-kêlic me.

¹⁷ Aê taucgeñ gaey ñoc mo ñapopoc
ma kakêñ gêdêñ mosêbu geñ gêwiñ atom me.

¹⁸ Eñ ñapalêgeñ, tec gajob eñ amboac tama
ma aê gawê awêtuc amboac lunac.

¹⁹⁻²⁰ Aê galic ñac teñ malo gêjam eñ, gebe nê ñakwê masi,
tec kakêñ ñakwê ma ênê ñalêlôm kêlambiñ aê atom me.

Aê galic ñac ñalêlôm sawa tonê gadê masigeñ,
tec ñoc domba ñaôlilu kêjandañ eñ atom me.

²¹ Aê gaôc lemoc sa, gebe jatap mosêbu
ma taêc kêka, gebe mêtôcwaga sênam aê sa aña mêtôc ñamala me.

²² Aê embe jañgôm gêñ tonañ, go magiclaunñ êsa ma lemoc tulu e ênsêlô.

²³ Gebe aê katêc Anôtônê têtac ñandañ,
ma aê oc jakô ênê ñawasi lañônêm amboac ondoc.

²⁴ “Aê embe taêc êka gold ma jaê lamu awa goldña,

²⁵ aê embe têtac ñajam êsa êtu ñoc awamata taêsamña
me êtu lemoc ñakôm ñanô taêsamña,

²⁶ aê embe matoc ê oc êndêñ ocsalô
me ajôn, tañ kêsa nê lêñ tonñawasi nañ,

²⁷ ma ñoc ñalêlôm embe êkac aê
e jawec êndêñ gêñ samob tonañ ñai,

²⁸ go jawê kainñ binñ alôb-alôb amboac tonañ

ma mêtôcwaga oc sêmêtôc aê,
gebe oc jansa Anôtô Lôlôcŋa auc.

²⁹ “Aê têtac ŋajam kêsa gêdêŋ taŋ ŋac têtac gedec aêŋa gêjaŋa naŋ
ma katu samuc gêdêŋ taŋ gêŋwapac kêtap eŋ sa naŋ, me masi.

³⁰ Aê gajob aocsuŋ, gebe êŋgôm sec atom
ma apuc boa ŋac tau gebe ênaŋa atom amboac tonanŋeŋ.

³¹ Lau taŋ sêŋgônŋ ŋoc bec sêwiŋ aê naŋ, sêsôm biŋ tonec me masi gebe
‘Asa gêmoa, taŋ ênê gwada gêôc eŋ tôŋ atom naŋ.’

³² Lau jaba sêc intêna atom,
aê galêc ŋoc andu ŋakatam su gêdêŋ êsêac.

³³ “Aê gasaŋ ŋoc sec auc gêdêŋ lau sêlic atom
ma kasiŋ ŋoc keso ôkwi gêc ŋoc ŋalêlôm me.

³⁴ Aê katêc lau, tec gagôm gêŋ tonanŋ me.
Aê katêc tauc gebe ŋoc tawaŋ sêlic aê sec,
tec gajam tauc tôŋ ma kasa aŋga ŋoc andu gaja atom me.

³⁵ “Ojae, ŋoc ŋac tagen êmoa, gebe êŋô aêmaŋ.
Aê gawa ŋoc biŋ samob sa tomalagenŋ sugac.

Galoc ŋaniniŋ ŋatau êjô aê aocmaŋ.
Ojae, aê jatap papia tobiŋ, taŋ ŋoc ŋacjo sêgôliŋ kêpi aê naŋ samaŋ.

³⁶ Aê oc jaôc papia tau ênsac aê magicm,
aê oc jambec êtôm naŋeŋeŋeŋ.

³⁷ Aê oc jawa ŋoc lêŋ samob sa êndêŋ eŋ
ma jandambiŋ eŋ amboac aê kasêga teŋ.

³⁸ “Ŋoc kôm embe êtaŋ êtu gagôm kesonŋa,
ma kôm ŋalôcawa embe êtaŋ taŋjiboa,

³⁹ aê embe janiŋ kôm ŋanô, mago jakêŋ ŋaôli atom
ma jalênsu kômwaga,

⁴⁰ go gêŋ têkwa-têkwa êpi êjô polom
ma waônŋ sec êpoa êjô Janŋom.”

Jobnê biŋ tau gêbacnê gêdêŋ tonec.

32:1–37:24 Jobnê sêlêb lanŋwa sêjam taunŋ tôŋ ma sêjô Job awa kêtiam atom.
Tec ŋac wakuc teŋ, nê ŋaê gebe Elihu, gêwa nê taê gêjam sa. Eŋ kêsôm biŋ
wakuc teŋ atom, kêsôm lau lanŋwa têlêac nêŋ biŋ ŋakôniniŋnagenŋ ma gêwa
Anôtônê ŋaclai kapôêŋ sa. Biŋ tonanŋ kêtupelenŋ gebe lau-sêsamwaga sêjandêb
nasêo lasê biŋ, taŋ Anôtô kêsôm gêc môkêlatu 38:1–42:6 naŋ. * Ŋagôliŋ teŋ
gebe sêsê gêŋ êsêp kôm teŋ atom jala 6 ma jala êtu 7ŋa sêsê gêŋ atom. Job
gejob ŋagôliŋ kômŋa samob ŋapep.

38

Anôtô gêwa sa gebe Job gêjam kauc biŋ

¹ Go Anôtô gêjô Job awa ma kêsôm biŋ kêsa aŋga mu ilai ŋalêlôm gebe

² “Asa tê gêsanŋ ŋoc biŋ, taŋ kamasanŋ naŋ, auc
ŋa kauc masi nê.

³ Ôŋgambam taôm amboac ŋac,
go aê jatu kênac aôm, ma aôm ôwa sa êndêŋ aê.

* **31:40:** Anôtô kêmasanŋ ŋagôliŋ tokaiŋ-tokaiŋ kêtupelenŋ kômŋa.

4 “Gêdêñ tañ kasuñ nom ñaalê nañ, aôm gômoa ondoc.
Embe ôjala, nañ ôsôm êndêñ aêmañ.

5 Asa kêmasañ nom tau ñadôn. Aôm kôjala me.
Ma asa gê dôn nom tau.

6 Nom ñaalê kêsêp asageñ,
ma asa kêsuñ ñaalê kêclêsuña,

7 gêdêñ tañ utitêna sêjam wê lambiñña
ma lau undambêña sêjam lasê totêntac ñajamgeñ nañ.

8 “Me asa gêsañ gwêc ñakatam auc
gêdêñ tañ kêpulu mênkêpi anga ñamôkê nañ,

9 gêdêñ tañ kakêñ tao kêtú ñañakwê
ma gamêñ ñamajañ kêtú ñaobo.

10 Aê kakêñ ñamadiñ gêdêñ gwêc
ma gajac balañ auc ña katam ñajaña,

11 ma kasôm gebe ‘Ômôêñ e mênôndêñ tonecgeñ
ma nêñ ñadembom mênêndêñ tonec.’

12 “Gêdêñ tañ tênam kêkôc aômña e mêngeñ galoc nañ,
aôm kôjatu gebe êu bôn

ma kôtôc kelendeñ gêlôm mala me masi.

13 Aôm kôsôm gêdêñ eñ gebe êkôc nom ñakêclêsu tôn
ma ekolon lau alôb-alôb sêsa sêna,

14 gebe ênam nom ôkwi e nom ñagêñlêlôm samob ênêc awêgeñ
ma ñatalô êsa êtôm tamôêc lêkôn.

15 Ñawê kêgamiñ tau gêdêñ lau alôb-alôb
ma kêtuc êsêac lemeñ, tañ sêmêtôc nañ tulu.

16 “Aôm kôsêlêñ e gô lasê gwêc ñamôkê
ma kôsêlêñ gômoa ñagêdimbob ñalêlôm me masi.

17 Têtôc gêmacanô ñakatam gêdêñ aôm,
ma gôlic lamboam sec ñasacgêdô me masi.

18 Aôm kôjala nom ñamadiñ samob su me.
Aôm embe ôjala gêñ samob tonañ ñai, go ôwa samañ.

19 “Ñawê ñamalacmôkê ñaintêna gêc ondoc,
ma ñakesec ñamala gêc ondoc.

20 Aôm kôtôm gebe ôwê ñawê to ñakesec nasêo lasê maleñ,
ôkêñ lulugeñ sêsa intêna nêñ malacña me masi.

21 Aôm kôjala biñ samob tonañ ñai,
gebe tênam kêkôc aôm gêdêñ têm ñawê to ñakesec ñamataña
ma nêñ bêc ñanamba ñalêlêma atom.

22 “Aôm kôpi andu sêjac sno saña gôja
ma gôlic andu sêjac kompoc saña me masi.

23 Aê gajac gêñ tonañ sa kêtú bêc gêñwapac to bêc siñña.

24 Gamêñ mu gêwa tau kêkôcña ñaintêna gêc ondoc.
Ma musalô, tañ gêjam nom auc nañ, ñamôkê gêc ondoc.

25 Asa kêkwê kom gêjac kêsêwageñ ñabusawa
ma asa gêjam wapap gêjac ñaintêna,

26 gebe kom ênac êsêp gamêñ, tañ ñamalac teñ gêmoa atom
ma ênac êsêp gamêñ sawa, tañ ñac teñ gêngôn atom nañ,

27 gebe êmoasiñ gamêñ sawa to ñakelen tau
ma êkêñ gêgwan êpuc anğa nom.

28 “Kom ñatama gêmoea me masi.
Asa kêka manin ñatetep lasê.

29 Ais kêsa anğa asa têtacélôm.
Ma awê ondoc kêkôc umbon ñaômbinôtac.

30 Bu tau ñajaña kêsa kêtôm poc
ma gwêc ñaôlic gêjac anô.

31 “Aôm kôtôm, gebe ôkic dam ñawalô tôñ
ma ôñgamboac i totili su me masi.

32 Aôm kôtôm, gebe ôwê jalêo êpi êmêñ
ma ôkêñ momboan tolalui sêsa nêñ lêñ me masi.

33 Aôm kôjala ñagôlin undambêña
ma kôtôm, gebe ôkêñ ñagôlin tau ênam gôlin nom me masi.

34 “Aôm awam kêtôm, gebe êpi tao êna
e tao taña wamu aôm ma ênsêwa kom mênêpi aôm me masi.

35 Aôm kôtôm, gebe ôsakin ôsic gebe êkac
ma êsôm êndên aôm gebe ‘Aê tau tonec,’ me masi.

36 Asa kêkêñ kauc gêdên kwendec
ma kêdôn talec kapoac gebe êkêñ puc aêac.

37 Asa kêtôm, gebe êsa tao sa tokaucgen
ma êndac bulakôp undambêña sa, gebe ênsêwa,

38 ma êmalôm kekop e ñalêsap êsa
ma nom êlêsob tau tôñ.

39-40 “Aôm kôtôm, gebe ôjanda lewenên gwada
ma ôkêñ êndên lewe ñalatu,
tañ sêc nêñ gêsun to dêdib gwada sêmoa êcdani nan,
sênin e êôc êsêac tôñ me masi.

41 Asa êkêñ gên êndên aoco êndên tañ ñalatu êtañ mo êndên Anôtô
ma ensom elêmê gebe êtap gên taniñña sa nan. * auc nan.

39

1 “Aôm kôjala nonin lôcña kêsu ñalatu ñanoc
ma gôlic nonin saleñña kêsu ñalatu me masi.

2 Aôm kôsa ajôn, tañ bôc tonan taê nan, sa
ma kôjala noc êsu ñalatuña me masi.

3 Bôc tau kêgasun tau e kêsu ñalatu su
ma ñandan tau gêbacnê.

4 Ñalatu tau embe êtôp êtu kapôên e ñajaña êsa,
go êc êna ma êmu êndên têna êna êtiam atom.

5 “Asa kêgaboac donki gamêñ sawaña su
ma asa gêdim o, tañ gêsô donki tôñ nan su.

6 Aê kakêñ gamêñ sawa kêtû ênê gamêñ
ma kakêñ nom, tañ gwêcpoc gêc nan, kêtû ênê gamêñ êmoaña.

7 En gêjac jaê malac ñakicsêa.

* 38:41: Momboan tolalui kêkanôn utitalata, tañ sêgi momboan

Nac-êwê-enwaga ten gêmoa gebe ênô en awaŋa atom.

⁸ En gêjac laoc gamên lôcŋa, taŋ kêtû ênê gamên êniŋ gêŋŋa nan, ma gesom gêŋ matac-matac samob.

⁹ “Bulimakao saleŋŋa gebe ênam sakiŋ aôm me masi.

En oc êniŋ gêŋ aŋga nê m sac êndên êmbêc me masi.

¹⁰ Aôm embe ôkô en tônia ŋa lêpoa,

oc ê sakweŋ ki ma ênac nom popoc êndanŋuc aôm me masi.

¹¹ Aôm kôtôm, gebe ôkên êwiŋ en êtu ênê ôliwalô kapôênŋa ma ôwi nê m kôm siŋ êndên en taugen ênam me masi.

¹² Aôm kôtôm gebe ôkên êwiŋ en gebe êmu êndên aôm êwac ma ejoŋ nê m polom êna nê m sêka polom ŋamala me masi.

¹³ “Kêcsêwa kêtêliŋ nê waô gegen taugen, tagen nê ŋawaô tau kêtû magê to ŋamaic palê têtac gêwiŋŋa me masi.

¹⁴ Gebe en kêsû ŋakêcsulu ma gêwi siŋ gêc nom, ma nom taugen kêjandaŋ gêŋ tau.

¹⁵ En taê gêjam tonec, gebe ŋamalac ten êka ŋakêcsulu popoc me bôc saleŋŋa ten êngôm êtu secŋa nec atom.

¹⁶ En gejob nê ŋalatu ŋapep atom, gêlic êsêac amboac gêŋ jaba.

En gim tau su ŋaômagen, mago taê gêjam biŋ ten kêpi atom,

¹⁷ gebe Anôtô kêkên en ŋagêbôcŋagen, gebe êjala gêŋ atom.

¹⁸ Mago en embe êndi gebe êc, en oc êômac hos to ŋac gêŋgôn hos ŋaôŋa.

¹⁹ “Aôm kôkên hos ôliwalô me.

Aôm kôkên ênê mom kêtû ênê gêlôn gêsutêkwaŋa me.

²⁰ Aôm kôkên en, tec gêboan amboac wagô me.

En kêtaŋ ŋakaŋkaŋ, tec kêtakê lau.

²¹ En apoap kêkip nom gaboanŋa sa totêtac ŋajamgen, ma kêsa tonclaigen, gebe êna êsêp siŋ ŋalêlôm.

²² En kêômac gêŋ têtêc tauŋŋa ma kêtêc gêŋ ten atom ma kêkac tau ôkwi aŋga siŋ atom.

²³ Sôb kêtaŋ ma oc kêpô kê m e ŋaôsic-ôsic.

²⁴ En gêjac tênêp ma kêlêti gêjam gamên kêtû dambê-kêtû dambê. En embe ênô dauc êtaŋ, oc êkô atom.

²⁵ Dauc embe êtaŋ, go êsôm gebe ‘Aa.’

En gêmoa jaêcgen, mago kêlib siŋ ma gêŋô laumatanên jatu ŋaonda to ŋakicsêa.

²⁶ “Aômnê m kauc gêjam gôliŋ kikiç, tec gêlam magê ma gêlôb gêja gamên ŋandaŋ me.

²⁷ Aôm kôjatu momboan, gebe êlôp sa naênam nê sac ênêc lôlôc me.

²⁸ En gêŋgôn poc ma gêjam sac gêc lôc ŋatêpôê.

²⁹ Aŋga ônê en gêdib nê gwada, en mataanô gêu laen su gêja ma mata kata sec.

³⁰ Ênê ŋalatu sênôm dec,

ma en gêmoa gamên, taŋ ŋacmatê gêc nan.” * tonan kêkanôn kêcsêwa tonan.

* **39:30:** Kêcsêwa kaiŋ ten gêmoa gamên sawa Aprikaŋa, tec biŋ

40

- 1 Ma Apômtau kêsôm gêdêḡ Job gebe
 2 “Ḥac taḡ gebe êmêtôc Ḥaniniḡ Ḥatau naḡ, gebe ênam tau tôḡ me.
 Eḡ êjô Apômtau awamaḡ.”
 3 Tec Job gêjô Apômtau awa gebe
 4 “Ôlic acgom, aê ḡac ḡaôma,
 aê jajô aôm awam amboac ondoc.
 Aê jambôc aocsuḡ auc ḡa lemoc.
 5 Aê kasô ḡoc biḡ teḡ su, oc jasôm teḡ êtiam atom, ma janac têku biḡ tau atom.”

Anôtô kêwaka nê ḡaclai sa

- 6 Go Anôtô gêjô Job awa ma kêsôm biḡ kêsa aḡga mu ilai ḡalêlôm gebe
 7 “Ôndi, ôḡgambam taôm amboac ḡac.
 Galoc aê gabe jatu kênac aôm, ma aôm ôwa biḡ tau sa êndêḡ aêmaḡ.
 8 Aôm gobe ôtiḡ biḡ êpi aê me.
 Aôm gobe ômêtôc aê eogeḡ ma
 gobe ôwaka taôm sa gebe aôm ḡac gêdêḡ me.
 9 Aôm lêmam ḡajaḡa kêtôm Anôtônê me.
 Ma aôm awam kêtaiḡ amboac wapap gêjac kêtôm aê me.

- 10 “Embe amboac tonaiḡ, go ôndi totêmbêlam aḡgeḡ amboac kiḡ
 ma ônam gêlôḡ taôm ḡapeḡ toḡawasi.
 11 Matam ê êsêac, taḡ tetoc tauḡ sa naḡ,
 ma ônsêwa nêḡ têtac ḡandaḡ êpi êsêac to ôkôniniḡ êsêac.
 12 Biḡḡanô, matam ê êsêac ma ôkôniniḡ êsêac
 to ôka lau alôb-alôb tôḡ aḡga maleḡ, taḡ sêkô naḡ.
 13 Ônsuḡ êsêac sêsêḡ nom sêna
 ma ônsô êsêac tôḡ sêmoa lamboam.
 14 Go aê jalambiḡ aôm
 ma jajala gebe kôku ḡacjo tulugac.

- 15 “Ôlic gêḡsêga Behemot. Aê kakêḡ amagêc lulugeḡ.
 Eḡ geḡ gêgwaḡ kêtôm bulimakao.
 16 Mago aôm ôlic ḡaclai, taḡ gêc ênê ḡadambê naḡ,
 ma ôlic ḡajaḡa, taḡ gêc ênê ‘ḡawalô naḡ acgom.
 17 Ênê ḡalêḡuc kêpi amboac kaseda,
 ma akalô ḡajaḡa ma ḡagegeb sec.
 18 Ênê ḡatêkwa kêtôm gasuc ki jonjoḡ
 ma akaiḡ ḡajaḡa kêtôm balanḡ ki.

- 19 “Eḡ kêtû gêḡ towae ḡamataḡa, taḡ aê kakêḡ naḡ.
 Ḥac taḡ kêkêḡ eḡ naḡ, taugeḡ kêtôm gebe êku eḡ tulu.
 20 Lôc taḡ kêtû bôc saleḡḡa nêḡ gamêḡ dôa-dôaḡa naḡ,
 kêkêḡ gêḡ êniḡḡa gêdêḡ eḡ.
 21 Eḡ gêc ka têkwa-têkwa ḡalabu
 ma kêsiḡ tau gêc wandob aḡga siḡlêlôm.
 22 Eḡ gec ka têkwa-têkwa ḡaajuḡlabu
 ma gê lamu ka, taḡ kêkô bumaḡ naḡ.
 23 Eḡ kêtêc bu ḡasamac atom.
 Bu embe ênsalê eḡ auc, mago eḡ oc êmoa totêtac êpa sugêḡ.
 24 Asa êtôm, gebe êḡguḡ eḡ êsêḡ mataanô ma êkôc eḡ tôḡ.

Ma asa êtôm, gebe êkim lususun lasê. * bôc tau njam sa ma sêjam dôḡ kêpi bôc buḡa, taḡ sêmoa Aprika naḡ. Lau ḡagêdô sêsôm gebe Behemot kêtôm elepant.

41

- 1 “Aôm kêtôm gebe ônac Lewiatan ḡa êḡpaḡ ma ôkic eḡ imbêla tôḡ ḡa lêpoa me masi.
 2 Aôm kêtôm gebe ôkim lususun lasê ma ôkêḡ lêpoa êsêp ma ôḡgauc eḡ ḡa êḡpaḡ asap nê ḡasê me masi.
 3 Eḡ oc eteḡ aôm gebe taêm walô eḡ ma asôm biḡ ḡajam-ḡajam êndêḡ aôm me.
 4 Eḡ oc êmoatiḡ poac êndêḡ aôm, gebe ênam sakiḡ aôm endeḡ tôḡḡeḡ me.
 5 Aôm oc ôlic eḡ amboac moc, taḡ kêtû ḡêḡ masiḡ naḡ, ma ôtu dôa-dôa ôwiḡ eḡ ma ôkô eḡ tôḡ gebe sakiḡwagao têtû samuc eḡ me.
 6 Lau iḡa têtulu eḡ ma lau-têtulu-ḡêḡwaga sêmoata eḡ su, gebe lau sênam ôli eḡ me.
 7 Aôm kêtôm gebe ôḡḡuḡ eḡ ḡa sao e ênam eḡ ôli auc ma ôḡḡuḡ eḡ ḡa bêlêm êsêp môkêapac me.
 8 Aôm embe ômoasac eḡ, oc êtu siḡ, ma ômoasac eḡ êtiam atom.
 9 “Lau taḡ taêḡ kêka gebe sêkôc Lewiatan tôḡ naḡ, embe sêlic eḡ, ḡo têtakê e sêu taun sênêc nom.
 10 Embe sêli ênê ḡalêlôm sa, ḡo mataanô êtu koc ma ḡac teḡ êtôm gebe êkô eḡ laḡônêmḡa atom.
 11 Asa êtôm gebe ênac siḡ êndêḡ eḡ ma êmoa toôli samuc. Lau taḡ sêmoa nom ḡagamêḡ samob naḡ, nêḡ ḡac teḡ oc êḡḡôm êtôm atom.
 12 “Aê gabe jawa eḡ akaiḡ sa ma jasôm ênê ḡaclai to ḡajaḡa lasê êndêḡ aôm.
 13 Asa kêtôm gebe êkwalec ênê ḡakwê su ma êḡḡuḡ ênê ḡakwê siḡḡa lasê.
 14 Asa kêtôm gebe êḡa eḡ awasuḡ. Ênê luluḡ oc êtakê lau ḡanô.
 15 Lautuc ḡadênaḡ-dênaḡ ḡêsaḡ eḡ dêmôêtêkwa auc, kêsap tau tôḡ-tôḡ e ḡajaḡa kêsa.
 16 Lautuc tau ḡasawa masianô, ma mu ḡalaulau êtôm gebe êsô ḡasawa teḡ atom.
 17 Lautuc tau kêsap tau tôḡ ḡajaḡa e ḡêḡ teḡ kêtôm gebe êkac ḡêḡ tau suḡa atomanô.
 18 Eḡ embe êsamuc, ḡo ja ḡamôsi êsa ma mataanô ḡawê amboac ḡêlôm kelendeḡ.
 19 Jawaô ḡêlaḡ-ḡêlaḡ kêsa eḡ awasuḡ ma ja tomôsi-tomôsi ḡêlôb kêsa ḡêmêḡ.
 20 Jadauḡ kêsa eḡ lusuawa kêtôm ḡawajaô kêpi aḡa bu, taḡ keletoc naḡ.
 21 Ênê awajaô ḡandaḡ kêtôm jalana, ma ja ḡawaô ḡêboḡaḡ kêsa aḡa eḡ awasuḡ.
 22 Eḡ ḡêsutêkwa ḡaôliwalô kaiḡ teḡ.

* **40:24:** Behemot eḡ bôcsêga kaiḡ teḡ. Lau ḡagêdô sebe sêkip

Lau tañ dêdac en nan, sêc totêtêc taunjen.

²³ Ênê ñadambê e gêôc taun tônia-tônia,
ma ñaôlic kêtôm ki, tañ sêpac gêwê jakêsap ôli tônia nan.

²⁴ Ênê nipkalop ñajaña kêtôm poc,
amboac poc, tañ sêlésa polom kêpi nan.

²⁵ En embe êndi, go ñaclai samob têtakê
ma têtêc taun e nêñ meloco êsa.

²⁶ Siñ teñ êtôm gebe ênac en atom,
ma kê m to sôb ma bêlêm kêtôm gebe êngun en lasê atom.

²⁷ En kêsaê bêlêm ki kêtôm sôbolec,
ma ki jonjon kêtôm ka ñanamuc.

²⁸ Sôb teñ kêtôm gebe êngôm en êc atom,
ma kêsaê dabanmatu amboac obalauñ ñapopoc.

²⁹ Embe sênac en ña olopoac, oc ênsaê amboac oba sôb.
Ma embe sêmbaliñ kê m êpi en, go êômac.

³⁰ En akêku ñamata kêtôm kekec
ma kêkip nom palê-palê sa amboac sakwen ki.

³¹ En gêgôm gwêc keletoc kêtôm ku
ma kêjali e ñaboab-boab kêtôm ñalêsi keletoc.

³² En embe êkêkôc, oc ñagwêc ñasênêc êwê kô
ma ñaôpic ênam gwêc auc.

³³ Gêñ nomña teñ kêtôm en gêmoa atom,
Anôtô kêkêñ en nê kêtêc masi.

³⁴ En matapaña gêjac bôc samob, tañ tetoc taun sa nan,
en kêt u bôc towae samob nêñ kin.” *

42

Job geoc nê biñ lasê ma Anôtô kêkôc en sa kêtiam

¹ Go Job gêjô Apômtau awa gebe

² “Aê kajalagac gebe aôm ñaniniñ ñatau,
gêñ tañ taêm gêjam gebe ôngômña nan, aôm kôtôm gebe ôngôm.

³ Asa tê gêsañ nê m biñ, tañ kômasañ nan, auc ña kauc gêbôcgen.
Aê kasôm biñ kêpi gêñ, tañ ñoc kauc kêsa atom nan,
kêpi gêñsêga, tañ kêlêlêc aêñoc kauc su nan.

⁴ Aôm kôjatu aê gebe ‘Ôkêñ tañam ñoc biñ
ma ôwa ñoc kê nac, tañ katu kê nac aôm nan, sa êndên aê.’

⁵ Aê ganô aôm nê m ñawae kêsô tañocsun amboac lau sêjac miñjen,
mago galoc galic aôm ña matocanô.

⁶ Tec majoc kêt u biñ samob, tañ kasôm nanña.
Aê jambu tauc ma janac tauc auc.”

Anôtô kêkêñ waba gêdên Job kêtiam

⁷ Apômtau kêsôm biñ samob tonañ gêdên Job su, go kêsôm gêdên Elipas anga
Teman gebe “Aê têtac ñandan gêdên aôm to nê m ñac luagêc gebe amac awa aê
sa toñanôgen kêtôm ñoc sakiñwaga Job gêwa aê sa nan atom.

⁸ Galoc akôc bulimakao kapoac 7 to domba kapoac 7 andên ñoc sakiñwaga
Job ana ma akêñ bôc tau têt u da êtu amacña. Job eten mec êtu amacña, ma aê
jakêñ tañoc ênê mec ma jakêñ ñagêjô êndên amac êtôm nê m keso atom. Amac
awa aê sa toñanôgen kêtôm ñoc sakiñwaga Job gêwa aê sa nan atom.”

* **41:34:** Lewiatan oc bôc kaiñ teñ amboac iwa.

⁹ Amboac tonañ Elipas anğa Teman agêc Bildad anğa Sua ma Sopar anğa Nama sêja ma sêgôm kêtôm Apômtau kêjatu êsêac. Ma Apômtau kêkôc Jobnê mec sa.

¹⁰ Job keten mec kêtû nê launja su acgom, go Apômtau kêmoasin Job kêtiam ma kêkên waba, tañ gêmunjen en gêwê kain nan, kêtû dim luagêc.

¹¹ Go Job lasiio to ñac samob ma lau samob, tañ gêmunjen sêjala en nan, dêdên en sêja ma sêngôn ênê andu ma sen gên sêwin en. Êsêac taên walô en ma sêjac en têtac tôn kêtû gênwapac samob, tañ Apômtau kêkên gêdên en nanja. Êsêac samob sêkên mone to joc gold tagen-tagen kêtôm lemenjen gêdên en.

¹² Ma Apômtau gêjam mec Jobnê jala ñamuña kêlêlêc nê jala ñamataña su. En kêtap domba 14,000, kamele 6,000, bulimakao 2,000 ma donki 1,000 sa.

¹³ En kêka latui 7 to latuio têlêac lasê.

¹⁴ En gê awêsêganê ñaê gebe Jemima, awê kêtû luagêcña gebe Kesia, ma awê kêtû têlêacña gebe Keren-Hapuk.

¹⁵ Anğa nom ñagamên ñagêdô samob lauo tolanôn amboac Job latuio sêmoa atom. Tameñi kêkên êsêac sêwê kain gênlênsêm sêwin luñi.

¹⁶ Tonañ su, go Job gêmoa nom jala 140 gêwin ma gêlic dêbui to abai.

¹⁷ En kêtû ñamalacanô su ma nê jala gêjac pep, tec gêmac êndu. sênam gêlôn taunja kêsêp nan. * † Hapuk ñam gebe Katapa saun, tao sêkên nê gên

* **42:17:** Alic ñamadin 12 gêwa biñ tonañ sa. † **42:17:** Jemima ñam gebe Balôsi, Kesia ñam gebe Môsê, Keren

Pesalem Nabuku

Pesalem nabuku kêtü Bibolo nabuku mecña to ñawê dabuñ. Lau sêga-wêwaga sêga wê tau gêdên ñasawa baliñanô. Lau sejoñ wê to mec tau sa ma lau Israel sêjam wê to teten mec tau gêdên tañ sêlic nêñ om nañ. Gêdên ñasawa ten lau sêkên Pesalem nabuku kêsêp Bibolo gêwiñ Bibolo nabuku ñagêdô.

Lau sêga wê tonec kêpi biñ tokaiñ-tokaiñ. Wê ñagêdô wê lambiñña, ñagêdô wê tanam sakiñ Anôtôña, ñagêdô wê mecña. Lau teten Anôtô gebe ênam êsêac sa to taê walô êsêac ma ênam êsêac kêsi. Lau ñagêdô teten en gebe êsuc nêñ sec ôkwi. Wê ñagêdô gêjam danje Anôtô gebe gêjam mec nê lau. Ñagêdô teten en gebe êmêtôc nê launên ñacjo. Mec tonañ ñagêdô gêjac lau tagen-tagen ñawae ma ñagêdô gêjac lau tapaôngeñ ñawae. Wê ñagêdô geoc ñac tagen nê ñalêlôm lasê ma ñagêdô kêtôc gêñwapac to biñ, tañ Anôtônê lau samob sêôc to sêsaê sêmoa nañ.

Apômtau Jesu keten Pesalem kêtü nê mec amboac tonanjen. Lau teto-Biñlênsêm-Wakucwaga sêkôc ñalô dabuñ sa anja Pesalem ma teto kêsêp nêñ papia. Lau Buña ñamataña e mêngeñgalocña tetoc buku tonec sa kêtü nêñ buku mecña to nêñ lên ñagôliñ.

Pesalem 150 tonañ sêwa kêkôc kêtü ñasêbu lemenjen me buku lemenjen amboac tonec gebe

Buku kêtü ñamataña Pesalem 1–41

Buku kêtü luagêcña Pesalem 42–72

Buku kêtü têlêacña Pesalem 73–89

Buku kêtü aclêña Pesalem 90–106

Buku kêtü lemenjenña Pesalem 107–150

1

BUKU KÊTU ÑAMATAÑA

Lau gêdên to lau sec

- ¹ Awenj êôc ñac, tañ êsa nê lên êtôm lau,
tañ sêkac tañ su anja Anôtônê nañ, nêñ mêtê atom,
ma êsa lau sec nêñ lên
to êngôn lau-susuwaga ñalêlôm atom.
- ² Ñac amboac tonañ têtac gêwiñ Apômtaunê biñsu
ma taê gêjam ênê biñsu ñam kêtôm bêc to gelenjen.
- ³ Enj kêtôm ka sêsa kêkô butali, tañ gêjam ñanô kêtôm ñanocgen nañ.
Ñalauñ oc êmêlinj atom, ma gêñ samob, tañ enj gêgôm nañ, oc êtap ñanô sa.
- ⁴ Lau tañ sêkac tañ su anja Anôtônê nañ, amboac tonañ atom.
Êsêac têtôm ñapaôma, tañ mu kelelo sa.
- ⁵ Amboac tonañ lau-sêkac-tañ-suwaga oc sêkô ñajaña êndên noc mêtôcña atom,
ma lau sec sêkô gôlôac ñalêlôm atom amboac tonañ,
- ⁶ gebe Apômtau kêjala lau gêdên nêñ lên.
mago lau-sêkac-tañ-suwaga nêñ lên oc ênaña.

2

Anôtô agêc ñac, tañ genj oso en nañ

- ¹ Lau samuc sêli awenj sa kêtü asagenña,
ma tentenlatui sêkic biñ ñaôma-ñaôma nec ñam amboac ondoc.

- 2 Kinj nomņa sêkac tauņ sa,
ma gôliņwaga sêkic biņ sêwiņ tauņ sebe senseņ Anôtô agêc nê ñac, taņ gen
oso eņ naņ.
- 3 Êsêac sêsôm gebe “Tamô êsêacnêņ lakô êņgic
ma tambaliņ êsêacnêņ lêpoa, taņ kêgi aêac auc, naņ siņ.”
- 4 Apômtau, taņ gêņgôņ lêpôņ aņga undambê naņ, kaômac
ma kêsu êsêac susu.
- 5 Go kêsôm biņ gêdêņ êsêac totêtac ñandanen
ma eņ têtac kêmoatiņ tôņ kêtakê êsêac gebe
- 6 “Aê tauc kakêņ ñoc kiņ gêņgôņ ñoc lôc dabuņ Sion.”
- 7 “Aê gabe jasôm biņ, taņ Apômtau taê gêjam naņ, lasê acgom.
Eņ kêsôm gêdêņ aê gebe ‘Aêñoc latuc aôm, ocsalô tonec aê katu aôm
tamam.
- 8 Oter eņ aê, go jakêņ lau samuc têt u nê m gêņlênsê m
ma jakêņ nom samucgen êtu nê m gamêņ.
- 9 Aôm oc ônam gôliņ êsêac ña tôcki
to olo êsêac êtôm selo kunom.’ ”
- 10 Amboac tonañ amac kiņ nê m kauc êsaman
ma amac nom ñagôliņwaga taê m ênam biņ, taņ galêņ biņ amac naņ.
- 11 Anam sakiņ Apômtau toatêc eņgen,
au taôm anêc eņ akaiņña toatênêpgen.
- 12 Embe masi, oc têtac ñandan êsa
ma amac anaņa aņga intêna,
gebe eņ ñac têtac dambê.
Awen êôc lau samob, taņ sê lamu eņgen naņ.

3

Mec bêbêcņa gebe Anôtô ênam sa

- 1 Ojae, o Apômtau, lau taņ sêlêsu aê naņ, taêsam ñasecgoc,
taêsam dêdi sêkô sebe senseņ aê.
- 2 Lau taêsam sêsôm kêpi aê gebe
“Anôtô oc anam eņ sa teņ atom.”
- 3 O Apômtau, aôm kôtu lautuc gômôê aê aucgoc.
Aôm kôtu aê waec to kôsa mômêcapac sa.
- 4 Gamôêc Apômtau ña aoc kapôêņ,
e kêkêņ taņa ñoc taņi aņga nê lôc dabuņ.
- 5 Aê kasa tauc sic ma gaêc bêc e kaliņ tauc siņ.
Gaêc e matoc jali kêsa gebe Apômtau gêjam aê sa.
- 6 Lausiņ taņ topom-topom sêgi aê auc naņ,
mago katêc êsêac atom.
- 7 O Apômtau, ôndi. O ñoc Anôtô, ônam aê sa.
Aôm tonañ tec kôtap ñoc ñacjo samob kêsêp alianô, ma kôtuc lau, taņ sêkac
tauņ su aņga aôm nê m naņ, luņluņ kêsêlô.
- 8 Apômtau kêt u ênam aêac sa ñamôkê.
Ônam mec nê m laumaņ.
Dawidnê pesalem teņ. Gêc latu Absalom gêja su, go gêga.

4

Mec étulanja teŋ gebe Anôtô ênam sa

- ¹ O Anôtô, taŋ kômasaŋ ŋoc biŋ jagêdêŋ,
aê embe jamôêc, naŋ ôkêŋ taŋam aê.
Aê gamoa togêŋwapac, go aôm kôgaboac aê su.
Taêm labu aê ma ôkêŋ taŋam ŋoc mec.
- ² O amac lau tembelem aŋgeŋ,
abe aŋgôm aê waec êtu meloc e êndêŋ ondoc acgom.
Amac abe taêm ênam biŋ dansaŋ,
tec abe asap gêŋ ŋaôma tôŋ e êndêŋ ondocgeŋ.
- ³ Ajalamaŋ gebe Apômtau kêjaliŋ nê ŋac mansaŋ aê sa.
Embe jamôêc êndêŋ Apômtau, oc êkêŋ taŋa aê.
- ⁴ Embe têmtac ŋandaŋ, naŋ aŋgôm taôm sec atom.
Taêm ênam biŋ tonan ênêc lêlômgeŋ, amoa nêŋ gamêŋ ma anam taôm tôŋ.
⁵ Ansuŋ da gêdêŋ
ma akêŋ matem Apômtau.
- ⁶ Lau taêsam sêsôm gebe
“Asa oc êmoasiŋ aêac.
O Apômtau, ôc laŋômanô ŋaja sa
mêŋêpô aêac.”
- ⁷ Aôm kôkêŋ têtac ŋajam kêsêp aêŋoc ŋalêlôm,
kômoasiŋ aê kêlêlêc êsêac, taŋ sêŋgôŋ gêŋmasê ŋaôgeŋ naŋ su.
- ⁸ Aê jasa tauc sic to janêc bêc tobiŋ malôgeŋ
gebe aôm taômgeŋ, o Apômtau, kôkêŋ aê gamoa ŋoc ŋajam.
Dawidnê pesalem teŋ.

5

Mec teŋ kêtû Anôtô ejop aêacŋa

- ¹ O Apômtau, ôŋô ŋoc biŋ.
Wê taŋam ŋoc oliŋ.
- ² Ojae aêŋoc kiŋ to ŋoc Anôtô, ôŋô ŋoc taŋiboa kapôêŋmaŋ,
gebe aêŋoc mec êndêŋ aôm êwac.
- ³ O Apômtau, ôŋô aê aoc êndêŋ bêbêc kanucgeŋ.
Kamaŋ ŋoc da gêdêŋ aôm gêdêŋ bêbêc kanucgeŋ, ma tec matoc teŋ-
teŋgeŋ aômŋa gamoa.
- ⁴ Aôm kôtôm Anôtô, taŋ têtac gêwiŋ biŋ paliŋ-paliŋ naŋ atom.
Ŋac sec teŋ êtu nêŋ ŋacleŋ atom.
- ⁵ Lanemtêna sêkô laŋômnêŋ atom.
Aôm kôkêŋ kisa gêdêŋ lau-sêgôm-secwaga samob.
- ⁶ Aôm gosen dansaŋwaga samob su.
Apômtau gêjam laŋôanô ôkwi aŋga lau, taŋ sêwê kaiŋ dec to biŋ-dansaŋwaga
naŋ nêŋ.
- ⁷ Aôm gôlôc kêtû nêŋ têmtac gêwiŋ teŋgeŋŋa
gebe aê jasô nêŋ andu jana.
Aê jateŋ mec aŋga nêŋ lôm dabuŋ

ma jau tauc janêc gebe jatoc aôm sa.

- 8 O Apômtau, ônam gôlin aê êtôm nêm binjêdên.
 Ômansañ nêm intêna ênêc aê lajôcnêm êtu ñoc ñacjoña,
 9 gebe binjanô gêc êsêac awensuj atom.
 Ac taên gêjam binj sesen gêj sunagenj.
 Êsêacnênj koclabej kêtôm sêawa gêja.
 Imbelenj geno binj e ñawasi lajgwagenj.
 10 O Anôtô, ôkênj ñagêjô êndênj êsêac
 gebe nêj dib êtu lakô êndênj taunj.
 Ôtiñ êsêac su anja lajômnêmña êtu nêj binj alôb-alôb taêsamña
 gebe sêli taunj sa gêdênj aôm.
 11 Mago lau samob, tañ sê lamu aôm nanj, têtac ñajam êsa.
 Ôtu lautuc êsêac,
 tañ têtac gêwiñ aôm nanj,
 gebe sêmoa toôlinj êpigenj.
 12 O Apômtau, aôm gôjam mec ñac gêdênj,
 ma nêm moasiñj kêkwa enj auc amboac lautuc.
 Dawidnê pesalem tenj.

6

Mec gebe Anôtô ênam sa êndênj têm wapacña

- 1 O Apômtau, têtac ñandanj ênac aê atom.
 Têtac êmoatiñj tôj ma ôsôm aê atom.
 2 O Apômtau, taêm labu aê gebe aoc kêtú dambê.
 Ô Apômtau, ômoasiñj aê gebe katakê e katuc unj tagenj.
 3 Aê katuc ñatutuc ñasec.
 Ô Apômtau, aôm gobe ônac jaê aê e êndênj ondocgenj.
 4 O Apômtau, ôkac taôm ôkwi ômu ômôênj ma ônam aê sa.
 Ônam aê sa êtu nêm moasiñjña,
 5 gebe lau, tañ sêmac êndu su sêja nanj, taênj gêjam aôm atom.
 Asa oc êngôm waem êsa anja lamboam.
 6 Aê kasê aoc jamêc-jamêc e tekoc gêbac,
 ma gaêc bêc gajac matocsulu sasa gêdênj gêbêc baliñj gebe matocsulu
 kêsuj laplap lajgwagenj.
 7 Aê katanj ñanô e matocdêbu kêtinj ma galic gamênj sapu
 kêtú ñoc ñacjo sêlêsu aêja.
 8 Amac secwaga samob aêc su anja aêñoc,
 gebe Apômtau kêkênj taña ñoc tañjiboa kapôênj.
 9 Aê katanj e Apômtau kêkênj tañagoc.
 Apômtau kêkôc ñoc mec sagac.
 10 Aêñoc ñacjo samob oc selendec sec e nêj meloco êsa,
 go têtaiñj taunj su sebenj e sêc tomajenjenj sêna.
 Dawidnê pesalem tenj. Pesalem dambu taunjña kêtú ñamataña.

7

Apômtau kêmêtôc lau jagêdêñ jawê

- ¹ O Apômtau, ñoc Anôtô, aê gaê lamu aômgenj.
 Ôjango aê su anja lau samob, tañ sêjanda aê nanj nêñ, ma ônam aê sa.
- ² Embe masi, go ñacjo sêmôniñ aê êngic to sênsaic aê amboac lewe
 gebe ñoc ñac-ênam-aê-sawaga masi.
- ³ O Apômtau, ñoc Anôtô, aê embe jangôm gêñ keso tenj
 êndêñ ñac tenj,
- ⁴ ma embe jatu kasec ñac, tañ jagêc amoa tobiñmalôgenj tauñ nanj,
 ma embe janam êsêac, tañ sêkêñ kisa aê ñaôma nanj, sa atom,
- ⁵ go ñacjo êjanda aê e naê aê tôñ ma êka aê tôñ tamiñ nom
 to êngôm aê waec êtu meloc.
- ⁶ O Apômtau, ôndi totêmtac ñandanjenj ma ôndi sa mêñonsenj lau, tañ sêlêsu aê
 nanj, nêñ ñaôndu su.
 Aôm tañ kômêtôc biñ nanj, matam jali êsa gebe ômoasiñ aê.
- ⁷ Ôkac tentenlatu samob sa wactetoc aôm sa acgom,
 gocgo wêc ômu ôpi ôwac nêñ lôlôc êtiam.
- ⁸ Apômtau kêmêtôc lau samob nêñ biñ.
 O Apômtau, ômêtôc ñoc biñ êtôm nêñ biñgêdêñ ma ômoasiñ aê êtu ñoc biñ
 masiña.
- ⁹ Ôkêñ lau, tañ sêkac tauñ su anja aôm nêñ nanj, nêñ biñ alôb-alôb ênac pep,
 ma ôpuc ñac gêdêñ tôñ êkô ñajaña.
 O Anôtô gêdêñ,
 aôm kôjala ñoc ñalêlôm e gôbi lêtêñ.
- ¹⁰ Anôtô kêkam aêñoc lautuc ñagabiñ.
 Eñ gêjam lau, tañ taêñ gêjam biñgêdêñ nanj sa.
- ¹¹ Anôtô kêmêtôc biñ jagêdêñ
 ma Anôtô tonanj kêkêñ ñagêjô kêtôm bêcgenj.
- ¹² Ñac tenj embe ênam tau ôkwi atom, oc Apômtau êuc nê siñ ñamata êsa êtu enja.
 Eñ êkêkam nê sôb êkanôñ enj.
- ¹³ Eñ êkêñ nê sôb-ensenj-lauña nadiñgenj enj
 to ênam jalana tamiñ nê sôb.
- ¹⁴ Alicgac me, biñ alôb-alôb gêjam ñac sec auc. Eñ taê gêñ wapacña.
 Ma embe êkôc, oc talic gêñ tau gebe biñdansañ.
- ¹⁵ Eñ kêkwê sê e ñalêlôm gêjac tau Jaê,
 mago tau oc nau tau êsêp nê gêñ, tañ kêkwê nanj.
- ¹⁶ Gêñwapac tañ taê gêjam nanj, oc êngôndiñ enj tau,
 ma nê gêñ alôb-alôb oc êtap enj tau môkêdanjam sa.
- ¹⁷ Aê aoc êôc Apômtau êtu nê biñ gêdêñña,
 ma janja wê êpi Lôlôc Natau Apômtaunê ñaê.
 Dawidnê wê tenj, gêjam gêdêñ Apômtau kêtû ñac Benjaminña Kus nê biñña.

8

Tatoc Anôtô sa gebe gêgôm aêac waenj kêsa

- ¹ O Apômtau, aêacma Natau, nêñ ñaê ñawae kêsa gêjam nom aucgoc.
 Êsêac sêlambiñ aôm nêñ ñawasi e jagêdêñ undambê.

- 2 Njapalê to njapalêo dedec awenj sêlambinj aôm sêwinj.
Aôm gôboa gamênj njajaŋa sa
êpuc nênj njacjo su
ma nênj soŋo-soŋo to lau-sêli-awenj-sawaga sênam tauŋ ôkwi.
- 3 Aê embe jalic undambê, taŋ lêmamlatu kêkênj,
ma embe jalic ajônj to utitalata, taŋ kômasaŋ naŋ,
- 4 (oc taêc ênam tauc gebe) Njamalac tau oc amboac asagenj, tec taêm gêjam enj,
ma njamalac latu oc amboac asagenj, tec gôjam jaom enj nec.
- 5 Aôm kôkênj enj kêdabinj gebe êtôm aôm,
ma gôjam gêlônj enj ŋa wae to njawasi.
- 6 Aôm kôkênj enj gêjam gôlinj gênj, taŋ lêmam gôgôm naŋ,
ma kôkênj gênj samob kêsô enj njalabu.
- 7 Kôkênj domba to bulimakao
ma kôkênj bôc saleŋŋa gêwinj.
- 8 Aôm kôkênj moc, taŋ sêmoa umbonj njalabu ma i, taŋ sêmoa gwêclêlôm,
to gênj matenj jali gwêcŋa samob, taŋ sêsa nênj lênj gêdênj-gêdêngenj naŋ.
- 9 O Apômtau, aêacma Njatau,
nênj njâe njawae kêsa gêjam nom aucgoc.
Dawidnê pesalem tenj.

9

Tanam danje Anôtô gebe enj kêmêtôc lau jagêdêngenj

- 1 Aê gabe aoc êôc Apômtau tonoc njalêlôm samuc.
Aê gabe jasôm aôm nênj gênsêga, taŋ gôgôm naŋ samob njawae lasê.
- 2 Aê gabe têtac njajam ma aoc êôc aôm toôndugenj.
O Lôlôc Njatau, aê gabe jaŋga wê êpi aôm nênj njâe,
- 3 gebe aôm kôkênj aênoc njacjo sênu tauŋ su sêmu sêsô sêja.
Aôm kôtiŋ êsêac e sêka enj kaiŋ ôkwi ma sêjaŋa,
- 4 gebe aôm kômasaŋ aênoc binj to kômêtôc jagêdênj.
Aôm-kômêtêc-gêdênjwaga gôŋgôŋ lêpônj tau njâo.
- 5 Aôm goec binj lau samuc to gosenj alôb-alôbwaga su.
Aôm gosenj êsêacnênj njâe su gêjaŋa samucgenj.
- 6 Aôm golo njacjo popoc e gacgenj malenjmê balingenj sêja.
Aôm gosenj malac gêwinj e njâe samob gêjaŋa.
- 7 Apômtau oc êŋgônj nê lêpônj endenj tôneŋj.
Enj ketoc lêpônj kêkô gebe êmêtôc binj.
- 8 Njac tagenj tonanj tec kêmêtôc lau nomŋa nênj binj jagêdênj
ma kêkênj njagêjô gêdênj tentenlatu gêjô gênj, taŋ sêgôm naŋ.
- 9 Apômtau kêtû lau, taŋ sêôc gêŋwapac naŋ, nênj tunjtêna.
Enj kêtû tunjtêna gebe êsêac sêŋgônj njalêlôm êndênj taŋ gêŋwapac êŋgôm êsêac
naŋ.
- 10 Amboac tonanj êsêac, taŋ sêjala aôm nênj njâe naŋ, sêkênj matenj aôm.
Aôm Apômtau tec gôwi êsêac, taŋ sesom aôm naŋ, siŋ atom.
- 11 Awem êôc Apômtau, taŋ gêŋgônj nê lêpônj gêŋgônj Sion naŋ,
asôm ênê gênsêga lasê êndênj tentenlatu sêjô,

- 12 gebe enj taê gêjam gebe êkac êsêacnêj kamocgôc.
Enj kêlinj môêc, tanj lau njasec sêmôêc gêdêj enj nanj, sinj atom.
- 13 O Apômtau, tanj kôkô aê auc gêdêj jamac êndu njasacgêdô nanj, taêm labu aê.
Ôlic aêmamanj gebe njoc njacjo sêgôm aê kwalecgoc.
- 14 Aê gabe jasôm aômnêm gêj towae lasê samob.
Jakô Sion latuo nê sacgêdô ma aoc êoc aôm toôndu, gebe gôjam aê sa.
- 15 Lau samuc nêj sê, tanj sêkwê kêtû aêña nanj, êsêac tauj sêu tauj sêsêp.
Tauj enj kainj gêwê uc, tanj sêkic kelecgenj nanj.
- 16 Apômtau kêmetôc binj gêwa tau sagac.
Njac alôb-alôb gêwê tau lêma njalakô.
- 17 Lau alôb-alôbwaga sêsêp lamboam sêja,
ma lau samuc samob, tanj sêlinj Anôtô sinj nanj, amboac tonanjenj.
- 18 Anôtô oc êlinj lau njalêlôm sawa sinj njapanj atomanô,
ma lau njasec sênsaê gêj, tanj sêkêj matenj nanj, elê mê atomanô.
- 19 O Apômtau, ôndi sa. Ôkêj njamalac sêngôm gêj palinj atom.
Ôkêj lau samuc têtap nêj njagêjô sa anja aômnêm.
- 20 O Apômtau, ôngôm êsêac têtakê.
Ôkêj lau samuc sêjala tauj gebe êsêac lau njâoma.
Dawidnê pesalem tenj.

10

Mec Anôtô êmetôc naêndêjña

- 1 O Apômtau, amboac ondoc kôkac taôm su wackôkô jaêcgenj.
Amboac ondoc kôsinj taôm gêdêj têm gêjwapacnja.
- 2 Lau alôb-alôb tetoc tauj sa ma sêjanda lau njasec.
Binj tanj êsêac taênj gêjam nanj, êtap êsêac tauj sa acgommanj.
- 3 Njac alôb-alôb kêkêli tau kêtû nê kauc secnja
ma njac, tanj gêjam bôlêj njâoli ôkwi nanj, kêsôm binj meloc kêpi Anôtô e gêwi enj sinj.
- 4 Njac alôb-alôb nê binj gêjac kolec tau gebe Anôtô êkêj njagêjô atom.
Enj ketoc tau sa ma taê gêjam gebe Anôtô gêmôa atom.
- 5 Enj gêgôm nê gêj kêmoatinj enj e gêmôa njajam gedenj tôngenj. Aômnêm lêj mêtôcnja gêjac jaê enj.
Enj kêtanj pêlê nê soño-soño samob.
- 6 Enj taê gêjam gêj tau gebe “Aê oc jambenjenj atomanô,
ma gêjwapac oc êtap aê sa atomanô amboac tonanjenj.”
- 7 Ênê awasuj kapuc boa njanô ma binj dansanjenj to njac lai gêjam auc.
Gêjwapac to gêj alôb-alôb gêsac imbêla njatêpôêgenj.
- 8 Enj gêdib lau gêngônj gamênj gasanj e gêjac njac, tanj tobinj mê nanj êndu.
Enj mata geso lau, tanj sêpô lêna kêtû gêj njagêdônja nanj.
- 9 Enj gê lamu gamênj ma gêdib lau amboac lewe gêdib gêj gêmôa gamênjdani.
Enj gêdib gebe êkatôm njac njasec tôj.
Enj kêkatôm njac njasec
gebe ênsaic enj naêsêp nê uclêlôm.

- 10 Eñ kêgalab gewec-gewec
e kêtap lau ñasec sêpô lêna taunña sa.
- 11 Eñ taê gêjam gêc nê ñalêlôm gebe “Anôtô kêlinj sinj.
Anôtô gêsanj lanñanô auc e gêlic sapu.”
- 12 O Apômtau, ôndi sa. O Anôtô, ôc lêmam sa.
Ôlinj lau ñasec sinj atom.
- 13 Ñac alôb-alôb oc êsôm binj meloc-meloc êpi Anôtô êtu asagenña.
Ma amboac ondoc taê ênam ênêc nê ñalêlôm gebe “Aôm oc ôkêñ ñagêjô
êndênj aê atom nec.”
- 14 Mago aôm tec gôlic gêngac. Aôm gôlic gêñwapac to lau-sêpô-lênawagagac,
ma aôm lêmam ônam gôlinj.
Aôm taômgenj, tec ñac kêpô lênaña mata kêsap aôm.
Aôm gôjam mosêbu sa.
- 15 Ônac ñac alôb-alôb to ñac, tanj kêkac tau su anja Anôtônê nanj, lêma tulu.
Ôkêñ ñagêjô êpi enj êjô nê gêñ samob e tomalagenj.
- 16 Apômtau kêtú kinj êngônj tenjenj ma tenjenj.
Lau samuc maleñmê anja ênê gamênj sugac.
- 17 O Apômtau, aôm kôjala lau ñasec têtac kêkac êsêac aômña.
Aôm gôê tanjam êsêac to kôpuc êsêacnênj ñalêlôm tônj,
18 gebe ômêtôc mosêbu to lau sêngônj jageonja nêñ binj êtu katô
e ñamalac nomña têtakê lau tenj êtiam atom.

11

Lau gedênj nêñ lamu

- 1 Apômtau kêtú ñoc lamu. Ma amboac ondoc asôm gêdênj aê gebe
“Ôêc ôpi lôc ôna amboac moc.
- 2 Gôlicgac me, dedec-Anôtôwaga sêkac tikoc talam ma sêjô sôb e jadingenj,
sebe sêpô lau-ñalêlôm-gêdênjwaga êndênj gamênj ñakesec.
- 3 Embe senseñ mêtê ñanomban, nanj gedênj ñamalac tônj nanj su
ñac gêdênj oc êsôm ñabinj amboac ondocgenj.”
- 4 Apômtau gêmôa nê lôm dabunj ñalêlôm.
Ênê lêpônj kêkô undambê.
Eñ mata geso lau gamênj samobña
ma gêlic gêñ, tanj êsêac sêgôm nanj.
- 5 Apômtau kêsaê ñac gêdênj to ñac, tanj gedec enj nanj kêtômgenj.
Ma nê ñalêlôm kêmoatinj tônj kêtú ñac, tanj gêgôm nê gêñ togôlinj mê nanja.
- 6 Eñ kêkêñ ja to talao gêjac lau sec amboac kom gêjac
ma kêsakinj mu ñandanj kêtú nêñ gêñ êlau êsêacña.
- 7 Apômtau enj ñac gêdênj ma têtac gêwinj binjgêdênj.
Lau tanj sêgôm ñanô kêsa nanj, oc sêmoa enj lanñônêmña.
Dawidnê tenj.

12

Mec Apômtau ênam aêac sanja

- 1 O Apômtau, ônam aêac sa gebe lau mansañ têtaiñ su
ma lau wapac malenmê e gamêñ kêta êñ.
- 2 Sêsôm biñ geo gelom-gelom tau.
Ac sêsôm nêñ biñ awenşunñ geno-genogenñ ma nêñ ñalêlôm gêja lulu.
- 3 Ojae, Apômtau enşenñ gêdônôlic samob, tañ seno-seno biñenñ,
to awenşunñ, tañ sêboa taunboa nañ, acgommanñ.
- 4 Lau tonañ tec sêsôm gebe “Tauñma imbelenñ kêpuc aêac tôñ to gêdônôlic gêjac
aêac sa.
Asa gebe ênam gôliñ aêac.”
- 5 Apômtau kêsôm gebe “Aê gabe japuc tauc jandi êtu lau, tañ sêkôninñ êsêac
sênğonñ jageo to lau ñagêbôc senñ oliñ taunñ elêmê nañña.
Aê gabe janam lau, tañ sêkênñ matenğenñ gebe janam êsêac saña nañ sa.”
- 6 Apômtaunê biñ ñalô ñakênkênñ
kêtôm labi nañ sêjam e ñakep masi amboac kwalamwaô.
- 7 O Apômtau, ônam jaom lau ñasec ma ôpuc aêac tôñ
êndênñ lau tônê êtôm têm samob,
- 8 gebe lau geo oc dênđi sêônñ to sêmboa taunñ e sênşinñ aêac auc,
gebe sec gêjam sêga anğa ñamalacnênñ.
Dawidnê pesalem.

13

Mec Apômtau ênam aêac saña

- 1 O Apômtau, gobe ôliñ aê sinñ samucgenñ e êndênñ ondoc acgom.
Ma gobe ôşinñ lanôm aê e êndênñ ondocgenñ.
- 2 Aênoc katuc oc êôc ñandanñ
ma ñoc ñalêlôm ñawapac êtôm elenñ to êmbêc e êndênñ ondocgenñ ma ñoc ñacjo
etoc tau sa êndênñ aê e êndênñ ondocgenñ.
- 3 O Apômtau, ñoc Anôtô, ôlic aê ma ôkênñ tañam aêma.
Ôkênñ matocanô ñawa êsa gebe gêmac enşenñ aê atom.
- 4 Ma ñoc ñacjo etoc tau sa ma êsôm gebe “Aê kaku enñ tulu,”
ma ñoc soño-soño têtü samuc êtu aê kaku saña atom.
- 5 Mago aê taêc kêka aôm têmşac gêwiñ tenğenñña.
Ñoc ñalêlôm êtu samuc gebe gôjam aê kêsî.
- 6 Aê janam wê êndênñ Apômtau
gebe enñ kêmoaşinñ aê ñanô.
Dawidnê pesalem.

14

Ñamalacnênñ sec (Pes 53:1-6)

- 1 Lau meloc tec nêñ ñalêlôm kêsôm gêdênñ taunñ gebe “Anôtô tenñ gêmoa atom-
anô.”
Êsêac sêgôm gêñ sec to alôb-alôb ma nêñ tenñ gêgôm gêñ ñajam tenñ atom.
- 2 Apômtau kêtü kêninñ ñamalac latunñi anğa undambê
gebe oc êtap ñac tokauc tenñ, tañ kêtêc Anôtô nañ, sa gêmoa me masi.

- ³ Mago êsêac samob sêkac tauŋ su. Samob têtû secŋagen.
Êsêacnêŋ tenŋ gêgôm gêŋ ŋajam tenŋ atom, masi samucgen.
- ⁴ “Lau secwaga samob nêŋ kauc gêbôc me. Êsêac têdaŋgônŋ ŋoc lau amboac sen
mo
ma êsêac awenŋ gêjac Apômtau atom.”
- ⁵ Mago êsêac oc têtakê ŋasec
gebe Anôtô gêmoa gêwiŋ lau gêdêŋ nêŋ gôlôac.
- ⁶ Amac abe akô biŋ, taŋ ŋac ŋalêlôm sawa kêkêŋ mata naŋ, auc.
Mago Apômtau tau kêtû ênê lamu.
- ⁷ Ojae, moasiŋ ênam Israel saŋa mênêsa aŋga Sion ecmaŋ.
Êndêŋ taŋ Apômtau êmoasiŋ nê lau êtiam naŋ, Jakob oc êtu samuc ma Israel
oc têtac ŋajam êsa.
Dawidnê pesalem.

15

Lau, taŋ sêŋgônŋ Anôtônê lôc dabuŋ naŋ

- ¹ O Apômtau, asa oc êtu ŋacleŋ aômnmê bec.
Ma asa oc êŋgônŋ aômnmê lôc dabuŋ.
- ² Ŋac tagenŋ, taŋ kêsa nê lêŋ tolaŋônêm sawagenŋ ma gêgôm gêŋ gêdêŋ-gêdêŋgenŋ
naŋ,
ma kêsôm biŋŋanô tau, taŋ gêc nê ŋalêlôm naŋ lasê.
- ³ Ŋac tagenŋ, taŋ biŋ gêga kêsa awasuŋ atom naŋ.
Ŋac taŋ gêgôm gwadê sec to kêsac nê ŋac jabaŋ enŋa atom naŋ.
- ⁴ Ŋac tagenŋ, taŋ gêlic lau alôb-alôb amboac gêŋ ŋaôma
ma etoc lau, taŋ têtêc Anôtô naŋ sa.
Ŋac tagenŋ, taŋ êŋgôm biŋ naŋ kêtôc lêma kêpi naŋ, ŋanô êsa
ma biŋ tau embe êkêŋ ŋandaŋ êndêŋ enŋ, oc ênam nê ŋalêlôm ôkwi atom.
- ⁵ Ŋac tagenŋ, taŋ kêkêŋ nê mone gêdêŋ lau ma taê kêka gebe mone êsu ŋalatu
kapôênŋa atom naŋ,
ma kêtû palê gêdêŋ biŋ kana-kanana ma kêgôliŋ bam ŋac tobiŋmê atom.
- Ŋac tenŋ embe nê lêŋ amboac tonanŋ,
oc nê ŋalêlôm ŋawiwic atomanô.
Dawidnê pesalem.

16

Anôtô kêtû nê lau nêŋ awamata

- ¹ O Anôtô, ojop aê
gebe aê gaê lamu aôm.
- ² Aê kasôm gêdêŋ Apômtau gebe “Ŋoc ŋatau aôm.
Ŋoc gêŋ ŋajam ŋam aôm taômgenŋ.”
- ³ Lau dabuŋ nomŋa êsêac lau ŋaŋêŋ.
Êsêac sêjac aê matocanô ŋajam.
- ⁴ Lau taŋ sêjaliŋ anôtôi jaba sa naŋ, oc sêôc gêŋwapac taêsam.
Aê jakêŋ da decŋa êndêŋ êsêac atom, ma êsêacnêŋ ŋaê êsa aocsuŋ atom.
- ⁵ Apômtau kêtû ŋoc gêŋlênsêm ma ŋoc gêŋ, taŋ gawê kaiŋ naŋ.
Aôm gojob ŋoc lêŋlênsêm ŋapep.

- 6 Sêjac belo gamêñ e katap ñoc gamêñ ñajam sa.
Biñjanô, aê galic ñoc gêñlênsêm e gêjac matocanô ñajam.
- 7 Aê aoc gêjac Apômtau, gebe kêtú ñoc gêjam-sawaga ñajam.
Gêdêñ gêbêc atêc kepeñ aê kêtú biñ tonañña gêwiñ.
- 8 Aê kakêñ Apômtau kêkô lañôcnêm-ñagen gebe matocanô êpi eñ enden tôngeñ.
Eñ kêkô ñoc anôña, tec aê oc jakô tengeñ.
- 9 Amboac tonañ ñoc ñalêlôm ñajam to ñoc katuc kêtú samuc,
ma aê ôlic gêñgôñ ñajam.
- 10 Gebe aôm oc ôwi ñoc katuc siñ êndêñ lamboam atom.
Aôm oc ôkêñ sê êñgamiñ nêm ñac mansañ ôli tônia atom.
- 11 Aôm kôtôc intêna jañgôñ matoc jaliña gêdêñ aê.
Aê jamoa aôm lañômnêmña totêtac ñajam samucgeñ ma jatap lêmam anôña
ñamoasiñ sa enden tôngeñ.
Dawidnê mec teñ.

17

Ñac mansañ awa gêjac Apômtau

- 1 O Apômtau, biñgêdêñ ñatau, ôkêñ tañam ñoc tañi.
Ôê tañam ñoc mec gebe kasôm kêsa gêdôcôlic dansañ atom.
- 2 Aôm taôm oc ômêtôc aêñoc biñ,
gebe aôm tec matamanô gôlic gêñ gêdêñ.
- 3 Embe ônsaê ñoc ñalêlôm me embe ôtuc kêniñ êsêp ñoc ñalêlôm êndêñ êmbac
me embe ômbêlêm aê,
oc ôtap aê taêc gêjam biñ geo teñ sa atom ma aocsuñ kasôm biñ keso teñ
atom.
- 4 Ñamalac embe sêñgôm nêñ gêñ oc sêñgôm, mago aê kasa ñaclainêñ lêñ atom
gebe aôm awamsuñ gêjac jao.
- 5 Ockaiñ kêpuc aôm wañam.
Aê kasêlêñ kaku-kaku atom.
- 6 O Anôtô, aê aoc gêjac aôm, gebe aôm kôkêñ tañam aê.
Ôê tañam aê ma ôñô ñoc biñmañ.
- 7 Oc nêm têmtac gêwiñ tengeñña lasê.
Aôm gôjam lau, tañ sêc nêñ ñacjo su wacsê lamu nêm anôña nañ kêsi.
- 8 Ojop aê êtôm aôm taôm gojob nêm matamanô.
Ôñgandê aê jañgôñ nêm magêm ñaajuñlabu.
- 9 Ojop aê êndêñ lau sec, tañ têtú kasec aê nañ,
to êndêñ ñoc ñacjo, tañ sêgi aê auc e tapi-tapigeñ sebe sensen aêña nañ.
- 10 Êsêacnêñ ñalêlôm ñadani e taêñ walô aê atom
ma sêboa tañ sa ña awensuñgeñ.
- 11 Aê embe jamoa ñasawa teñ, oc sêwa aê auc.
Êsêacnêñ ñalêlôm taêñ gêjam tageñ tonec gebe sênac aê piñpañ e jansambi
sa janêc.
- 12 Êsêac têtôm lewe, tañ kesegeñ gwadaña gêmoa nañ.
Ac têtôm lewe ñalatu, tañ sacgeñ-sacgeñ gêmoa gamêñdani ñalêlôm gêdib nê
gwada gêmoa nañ.

- 13 O Apômtau, ôndi naôndac ñoc ñacjo ma ôku êsêac tulu.
 Ôc nê m siñ sa ma ônam katuc kêsi anğa lau secwaga nêñ.
 14 O Apômtau, taôm lêmam ônam aê sa anğa ñamalacnêñ
 to lau nom tonecña, tañ taêñ kêka nêñ gêñ nomñagenñ nanñ nêñ.
 Gêñ tañ gôjac tôñ gêc nanñ, ôkêñ êndêñ êsêac e êpô êsêac ôkwi lanğwageñ.
 Tauñ sêniñ e êtôm êsêac ma sêkêñ ñagêdô êndêñ nêñ latuñi.
 15 Mago aê oc jalic aôm lanğomanô gebe aê gagôm keso teñ atom.
 Embe matoc êpoa êtiam, nanñ jalic aôm endenñ tòngeñ e tekoc êsa lanğwageñ.
 Dawidnê mec teñ.

18

Dawidnê wê kêku ñacjo tuluña

- 1 O Apômtau, aê têtac gêwiñ aôm,
 tañ kôtu ñoc ñaclai nanñ.
 2 Apômtau kêtü ñoc lamuanô to kêtü ñoc tuñtêna ma kêtü ñoc gêjamsawaga.
 Ñoc Anôtô kêtü ñoc lôm, tañ gaê lamu nanñ, eñ kêtü ñoc lautuc to kêtü ñoc
 moasiñ ñabulakôp ma kêtü ñoc lê m ôp ñajaña sec nanñ.
 3 Aê aoc gêjac Apômtau ma eñ ênam aê kêsi anğa ñoc ñacjonêñ.
 Talanem Apômtau.
 4 Gêmacanô ñadembom gênôm aê auc
 to gêñ gebe enseñ aêña kêtakê aê.
 5 Lamboam ña-uc kêkic aê auc.
 Gêmac ñalakô mênkêtap aê sa.
 6 Gamoa e katuc uñ tagenñ ma aoc gêjac Apômtau.
 Gamôêc gêdêñ ñoc Anôtô gebe ênam aê sa.
 Eñ gêngôn nê gamên dabuñ ñalêlôm e gêñô ñoc môêc.
 Ma gê taña aêñoc tañiboa, tañ katanğ gangôn eñ lanğônêmña nanñ.
 7 Go ôjô gêjam to nom ñawiwic kêsa to kôtêñ-kôtêñgeñ ma lôc ñam kêtênêp e kôjô-
 kôjôgeñ,
 gebe eñ totêtac ñandanğ gêmoa.
 8 Jadauñ kêsa eñ lusuawa to ja ñawaô kêsa eñ awasuñ
 ma ñamôsi kêpêlanğ anğa ênê kêsa gêja-gêja.
 9 Eñ kêwê undambê sêlilip kêsêp gemên.
 Ma tao majanğ gêc eñ akainğ ñalabu.
 10 Eñ mênğêlôb gêngônğ kerub ñaô
 to mu ñamagê kêpuc eñ tôñ mênğkelelo gêmoa.
 11 Eñ kêkwa tau auc ña gêsunğôm.
 Kom ñamajanğ to tao tokatap-tokatap kêkôm ênê bec auc.
 12 Tao kêkôm ênê ñawasi auc,
 mago kompoc to jawaô mênğkêlêpañ kêsa.
 13 Go Apômtau kêkêñ nê wapap kêtanğ anğa undambê.
 Ma Lôlôc Ñatau kêkêñ nê awa kompoc to jawaô kêsa.
 14 Eñ kêpê nê ñacjo ña sôb e sêc sêjam gamênğ aucgenğ sêja.
 Eñ kêpalip ôsic e kêjanda êsêac êliñ-êliñ.
 15 Gêgôm e gwêc ñagêdimbob gêoc tau sa kêtü awê
 ma nom ñataonğ kêwaka tau sa.
 Gebe aôm Apômtau gôjam wambanğ

e atêm bu gwec-gwecgen.

- 16 Enj kêmêtôc lêma anğa lólôc mênkêkam aê tôn,
ma gê aê sa anğa nşamac kapôên nşalêlôm.
- 17 Enj kêjanço aê su anğa nşoc nşacjo nşaclai nê
to anğa nşoc gobi, tan nê nşaclai kêlêlêc aê su nan nê.
- 18 Êsêac sebo sêsa dêdên aê gêdên nşoc bêc wapacņa,
mago Apômtau kêpuc aê tôn.
- 19 Enj kêkam aê sa jakakô gamên kwalam.
Enj kêsaic aê sa kasa gaja gebe têtac gêwiņ aêgac.
- 20 Apômtau kêmoasiņ aê kêtû lanşocnêm sawanņa.
Enj gêjam aê sa kêtû lemoc selecņa.
- 21 Gebe aê kasa Apômtaunê lên nşapep
ma kakac tauc su anğa nşoc Anôtônê nşaucņagen şatom.
- 22 Ênê nşagôliņ samob gesen nşoc intêna auc
ma kamasuc ênê biņsu ten şatom.
- 23 Aê kasa nşoc lên nşapep e enj gêlic aê nşajam
ma gajob tauc nşapep gêdên gêņensen aêņa samob.
- 24 Amboac tonan Apômtau kêmoasiņ aê kêtû gamoa nşanêņņa,
kêtû aê lemoc selecņa, tec enj mataanô gêlic aê jagêdên.
- 25 Aôm oc ôwa taôm sa êndên nşac nşajam gebe aôm nşac gabêjam.
Aôm oc ôwa taôm sa êndên nşac biņņanônņa gebe aôm nşac biņņanônņa.
- 26 Aôm oc ôwa taôm sa êndên nşac mansan gebe aôm nşac mansan,
mago nşac keso-keso, tec oc ôtôc taôm êndên enj e êtakê.
- 27 Aôm kotoc lau maten jali sa nşapep
ma kôkônin lau maten waô tôn.
- 28 Aôm kôtun nşoc ja kêpô gamên nşajam.
Apômtau, nşoc Anôtô, gêgôm nşoc nşakesec nşawê kêsa.
- 29 Biņņanô, aôm embe ôwiņ aê oc jalêti lanşoc êlac nşoc nşacjogen jana.
Nşoc Anôtô embe êwiņ aê oc jamboan janşgêli (nşoc nşacjonên) tunşbôm.
- 30 Anôtô tonan tec gêjam gôliņ gêņ samob tomalagen.
Apômtaunê biņ nşakênkên. Enj kêtû lau samob, tan sê lamu enj nan, nê
lautuc.
- 31 Gebe anôtô ten oc êmoa ondoc, Apômtau enj taugenşoc.
Ma lamuanô tau ten oc êmoa ondoc, aêacnên Anôtô taugenşoc.
- 32 Anôtô tau tonan tec kêjandin aê tôn nşaclai
to gêjam nşoc intêna gebe ockain êndin gêņ ten şatom.
- 33 Nşac tonan kêkên aê kasêlên nşagaô katôm isom.
Enj ketoc aê kakô nşoc lôc nşamoatêc nşaôgen.
- 34 Enj kêdôn lemoc siņņa,
tec lemoc jakêka talam nşamadi nşajana.
- 35 Aôm gôsun nêm lautuc êpiņ aê aucņa to nêm anônņa kêpuc aê tôn.
Aôm nêm moasiņ ketoc aê sa.
- 36 Aê kasêlên e aôm kômasan ockain nşamala nşapep
gebe japô ocgêsu ôkwi şatom.
- 37 Aê kajanda nşoc nşacjo e gaê êsêac tôn
ma panpan jagasen êsêac popoc.

- 38 Aê kamakinj êsêac e têtû motam su ma dêdi sa kêtiam atom.
Êsêac sêc ockainj ñalabu.
- 39 Aôm kôjandinj aê ña ñaclai gebe janac sinj ñanô binjñanôgoc.
Aôm kôkôninj ñoc ñacjo tônj e ockainj kaka êsêac tônj.
- 40 Aôm kôkênj aênoc ñacjo sêc aê sêja.
Aê gasenj êsêac samob, tanj sêkênj kisa gêdênj aê nanj su.
- 41 Êsêac sêmôêc, mago nêj ñac-ênâm-êsêac-sawaga tenj gêmoa atom.
Sêmôêc gêdênj Apômtau, mago enj kêkênj tanja êsêac atom.
- 42 Aê kadaba êsêac sa kêtôm mu kelelo kekop.
Aê kakip êsêac sa kêtôm sêpinj bôc-kêpêc sa anja malaclunj ma sêbalinj sinj.
- 43 Aôm gôjam aê sa anja sinj tomôkê-tomôkê e kôkênj aê katu lau samuc nêj gôlinjwaga.
Lau tanj sêjam kauc aê nanj, tec sêjam sakinj aê sêmoa.
- 44 Lau jaba sênô aê ñawaegenj ma tanjenj wamu êndênj aê.
Êsêac latunji tetoc aê sa.
- 45 Lau jaba latunji katunj gêjanja
ma sêsunj taunj tênêp-tênêpgej sêsa anja nêj tunjlêlôm sêmênj.
- 46 Apômtau gêmoa mata jali. Aoc êoc ñoc lamu.
Aê jatoc ñoc ñacmoasinj Anôtô sa.
- 47 Anôtô tau tec kêpuc aê tônj e kakac ñoc kamocgôc.
Enj kêkôninj malac-malac tônj sêsô ñoc gôlinj ñalabu.
- 48 Ñac tonanj tec gêjam aê kêsi anja ñoc ñacjo, tanj ñaclai sec nanj, nêj to kêpuc aê sa jakatu ñoc gobi nêj ñatau.
Ñac tonanj tec gêjam aê kêsi anja ñaclai sec nê.
- 49 O Apômtau, amboac tonanj jalambinj aôm anja lau samuc ñalêlôm
ma janja wê êpi aômnmêm ñaê.
- 50 Aôm tonanj tec kotoc nêmi kinj sa ñanô ma kôtôc nêmi têtmtac gêwinj tenjenja
gêdênj nêmi ñac goenj oso enja
gêdênj aê Dawid to ñoc gôlôac gedenj tônjenj.
Apômtaunê sakinjwaga Dawid kêsôm binj tonec gêdênj Apômtau gêjam enj kêsi
anja Saul lêma ma ênê ñacjo ñagêdô nêj.

19

Anôtônê kolej to binjsu

- 1 Undambê kêwaka Anôtônê wae sa
ma umbonj gêjac enj lêma ñakolej ñaminj.
- 2 Gelenja tenj kêkênj binj tau ñawae gêdênj gelenja tenj.
Ma gêbêcauc tenj gêwa kauc sa gêdênj gêbêcauc tenj.
- 3 Sêsôm binj atom ma sêsam ñalô tenj lasê atom.
Lau sênô êsêac awenj atom.
- 4 Mago êsêac awenj kêsa
gêjam nom ñagamênj samob auc.
Ma nêj binj kêsa e jagêdênj nom ñamadinj.
Enj gê oc ñabec tenj anja tônê.
- 5 Oc tau tonanj kêtôm sagu togêlônjenj kêsa gêmênj anja nê andu
ma kêlêti kêsa nê lênj kêtôm ñaclai tenj totêtac ñajamgenj.
- 6 Kêpi anja umbonj ñamadinj tenj ma kêlêti e jakêsêp ñamadinj tenj

ma gêñ tej gêc ênê ñandanj su atom.

- 7 Apômtaunê biñsu mansañ kêlau katuj.
Apômtau gêwa nê biñ sa jagêdêñ ma kêkêñ lau meloc-meloc têtú lau tokauc.
- 8 Apômtaunê jatu e jakêtom ma gêgôm nêñ ñalêlôm e ñajamanô.
Apômtaunê biñsu e ñakêñkêñ lanjwageñ, tec kêpô aêac matenjanô.
- 9 Tatêc Apômtau tonêñ ñalêlôm ñawa ênêc endenj tóngeñ.
Apômtaunê mêtôc tau ñanô ma jagêdêñ samob.
- 10 Biñsu tau tonañ ñanô kêlêlêc gold, kêlêlêc gold, tañ sêpac e ñanôgenj kêjalinj tau sa nanj su.
Biñsu tonañ ñakana ñajam kêlêlêc lêp to ñatêkwi, tañ kêpoac ñaobo nanj su.
- 11 Biñsu tonañ kêtu nêñ sakinjwaga nê puc.
Lau tañ sêmansañ nanj, oc têtap ñamoasinj taêsam sa.
- 12 Ojae, asa oc taê ênam nê geo tomalagenj samob.
Amboac tonañ ôsuc ñoc keso, tañ tauc gajam kauc nanj okwi.
- 13 Ojop nêñ sakinjwaga gebe etoc tau sa atom.
Biñ jatoc tauc saña ênam gôlinj aê atom.
Go jamoa lanjôcnêñ sawagenj.
Jawê kainj biñ kapôêñ tej atom.
- 14 Ôñô aocsunj ñabinj ñajam ma biñ, tañ ñoc ñalêlôm taêc gêjam nanj, êndêñ aôm êwac.
O Apômtau, ñoc lamu to kêsiwaga ñanô aôm.
Dawidnê pesalem tej.

20

Mec taku ñacjo tuluña

- 1 Apômtau êkêñ taña aôm êndêñ bêc gêñwapacña.
Jakobnê Anôtô nê ñaê êtu lautuc aôm.
- 2 Eñ ênam aôm sa anja gamêñ dabunj
to êpuc aôm tón anja Sion.
- 3 Eñ taê ênam aômnêñ da samob.
Ma nêñ daja ênac eñ mataanô ñajam.
- 4 Eñ êkêñ gêñ, tañ nêñ ñalêlôm taê kêka nanj, ñanô êsa.
Eñ êkêñ aôm ôñgôm gêñ samob, tañ taêm gajam nanj, e ônac dabinj.
- 5 Embe ôku nêñ ñacjo tulu, aêac oc ôlinj api toôndugenj, oc andainj obokêam asam aêacma Anôtônê ñaê.
Apômtau êkêñ gêñ samob, tañ koteñ nanj, ñanô êsa.
- 6 Galoc tec kajala gebe Apômtau gêjam nê ñac, tañ señ oso eñ nanj sa.
Eñ kêkêñ taña eñ anja nê undambê dabunj. Nê anôña aku ñacjo tulu tonjaclaigenj.
- 7 Lau ônê ñai-ñai samob taêñ kêka nêñ kareta sinja to hos,
mago aêac tec taêñ kêka aêacnêñ Apômtau Anôtô nê ñaclai.
- 8 Êsêac tê sêku sa sêsêp jasêc,
mago aêac gacgenj bônj dagi anjenj akô ñajaña.
- 9 O Apômtau, ôkêñ kinj tau êku nê ñacjo tulu.
Ôkêñ tañam aêacmêñma môêc.
Dawidnê pesalem tej.

21

Awenj gêôc Anôtô kêtû kêku ñacjo tulunja

- 1 O Apômtau, kin têtac ñajam kêtû kôpuc enj tônia ma ôli kêpi ñanô gebe aôm gôjam enj sa.
- 2 Binj tanj nê ñalêlôm taê gêjam nanj, gôgôm ñanô kasa to binj, tanj gêdôlic kêsôm lasê nanj, gôgôm kêtû tônia.
- 3 Aôm gôdênj enj jakômoasinj enj ñanôgenj.
Aôm kôkênj enj kêkuc sunsunj gold tenj.
- 4 Enj ketenj aôm gebe êmoa mata jali, tec gôgôm kêtû tônia, gebe gôjac têku ênê jala ma gêmoa e ñênjenj su.
- 5 Aôm gôjam enj sa, tec nê-wae kêtû kapôênj.
Aôm kôgêlônj enj ña ñawasi to kôwaka enj sa.
- 6 Aôm kotoc enj sa kêtû moasinj ñamôkê ñanô.
Aôm gômoa gôwiñ enj, tec gêgôm enj têtac ñajam kêsa.
- 7 Kinj taê kêka Apômtau
ma Lôlôc Njatau nê têtac gêwiñ tenjenja êpuc enj tônia ma êku atom.
- 8 O kinj, lêmam oc ôlô nêmm ñacjo samob tônia.
Nêmm anônia oc êtap samob, tanj sêkênj kisa aôm nanj sa.
- 9 Aôm embe ojoc taôm lasê,-oc ôndamba êsêac êtôm ja genj oba.
Apomtau têtac ñandanj oc êndanjônj êsêac ma ja oc êniñ êsêac su.
- 10 Kinj oc ensenj êsêacnênj wakuc anja nom su
ma oc ensenj nêñ gôlôac anja ñamalac ñalêlôm su.
- 11 Êsêac embe sêninj oliñ sec êtu aômña me taênj ênam gebe sênsau sêôc aôm,
oc sênjôm gênjêlôm elêmê.
- 12 Enj oc êpê êsêac ña nê sôb
ma êôc êsêac ôkwi e sêc.
- 13 O Apômtau, ômôênj tonêmm ñaclaigenj,
ec aêac alanem to alambinj aômnmêmm ñaclai.
Dawidnê pesalem tenj.

22

Tanjiboa to wê lambinjan tenj

- 1 O ñoc Anôtô, o ñoc Anôtô, amboac ondoc gôwi aê sinj
ma kôkô jaêc ñoc tanj ônam aê sanja.
- 2 O ñoc Anôtô, aê aoc gêjac aôm gêdênj gelenja, mago gôjô aê aoc atom.
Ma gêdênj gêbêc, mago ñoc ñalêlôm kêtû malô atom.
- 3 Mago aôm ñac dabunj.
Aôm gônjônj Israelnê wê lambinjan ñaô kêtû nêmm lêpônj.
- 4 Aôm tonanj tec aêac tamenjai sêkênj matenj.
Sêkênj matenj aôm, tec gôjam êsêac sa.
- 5 Êsêac sêmmôec gêdênj aôm ma gôjam êsêac kêsi.
Êsêac sêkênj matenj aôm e gôgôm êsêac majenj kêsa atom.
- 6 Aê katôm ñamalac atom, katôm moacênjic.
Lau sêsu aê susu ma ñamalac lanjônj gelo aê.
- 7 Lau samob, tanj sêlic aê nanj, têtanj pêlê aê.

- Sêjala to tédainj gêsunj aê gebe
 8 “Nac tau tonanj gêsunj tau gêdênj Apômtau, tec Apômtau akôc enj saman.
 Apômtau têtac gêwinj enj, tec ênam enj kêsimanj.”
- 9 Aôm tonanj tec kôkôc aê anja tinoc têtac lélôm,
 gojob aê napep ma gainj tinocnê su tøj.
- 10 Tinoc kékôc aê su ma aôm gôjam jaom aê njapanj.
 Gêdênj aê katu awê nanj, aôm kôtu aênjoc Anôtô.
- 11 Ômoa jaêc aêma atom
 gebe gêjwapac mênjkêdabinj ma gêjam-sawaga tenj gêmoa atom.
- 12 Bulimakao kapoac taêsam sêkôm aê auc.
 Bulimakao kapoac Basanja tonjaclai sêgi aê auc.
- 13 Gênj tau sêja awenj gêdênj aê
 kêtôm lewe kêtanj gebe êkaku gênj popoc.
- 14 Aê gawê amboac labi.
 Aênjoc njatêkwa samob kêsu.
 Aênjoc njalélôm kêtôm lêp
 ma gêwê gêc njoc wanjlélôm.
- 15 Aênjoc koclabenj njakelenj kêsa amboac ku njasaboac
 ma imbeloc kêsap lôcboam tøj. Ma kôkôninj aê tøj gaêc gêmacanô njakekop
 njalélôm.
- 16 Ojae, kêam sêgi aê aucgoc. Secwaga tonj tenj sêwa aê auc
 ma sêkim lemoc to octapa lasê.
- 17 Njoc njatêkwa samob gêc awêgenj.
 Êsêac matenj gê aê e gêjac matenjanô njajam.
- 18 Êsêac sêjac sam njoc njakwê gêdênj tauj.
 Ma sêpuc kapoac kêtuj njoc njakwê balinja.
- 19 O Apômtau, ômoa jaêc aêma atom.
 O njoc njac lai, mênjonam aê sa sebenj.
- 20 Ônam aê kêsi anja sinj
 ma ônam aê sa anja kêamnênj gebe jamoa matoc jali.
- 21 Ônam aê sa anja lewe awasunj
 ma ojop aê êndênj bôcgabunj njajabo.
- 22 Aê jasôm nênj njâ lasê êndênj njoc lasitêwai
 ma jalanem aôm jakô gôlôac njalélôm.
- 23 Amac tanj atêc Apômtau nanj, alambinj enj.
 Amac samob, tanj anja Jakobnê gôlôac nanj, atoc enj sa.
 Amac samob, tanj nênj njam kêsêp Israel nanj,
 anac tênêp enj.
- 24 Gebe enj mataanô geo gala to gêjam dêmômê
 njac njalélôm sawa, tanj kêpô lèna tau nanj atom.
 Enj gêsanj lanjonanô auc gêdênj enj atom.
 Apômtau kékênj tanja enj gêdênj tanj gêmômêc gêdênj enj nanj.
- 25 Aôm kôtu njoc lambinj, tanj kêsa gôlôac kapômênj njalélôm nanj njamôkê.
 Njoc binj, tanj gajac mata nanj, gabe janngôm êtu tøj jakô lau, tanj têtêc enj nanj
 lanjonênja.

- 26 Lau ñalêlôm sawa oc sêniñ gêñ e êôc êsêac tôñ.
Êsêac tañ sesom Apômtau nañ, oc awenñ êôc enñ.
Nêm ñalêlôm êpi-êpi endenñ tôñgenñ.
- 27 Nom ñamadiñ samob oc taênñ ênam biñ tonañ ma sênam taunñ okwi dendenñ
Apômtau.
Lau tomôkê-tomôkê samob oc sêu taunñ sênêc enñ lanônêmña.
- 28 Gebe Apômtau enñ kinñ,
enñ tec gêjam gôlinñ lau tomôkê-tomôkê samob.
- 29 Lau towae samob anña nom oc sewec êndênñ enñ.
Samob tañ têtù kekop nañ, to êsêac tañ lênñ tamac ênduña gêjac êsêac ñawae
nañ, oc sewec êndênñ enñ amboac tonanñgenñ.
- 30 Lau samob, tañ ocgo mênșêsâ nañ, oc sênam sakinñ enñ.
Ma lau oc têtêku Apômtaunê miñ êndênñ nênñ wakuc.
- 31 Êsêac oc sênac miñ êndênñ lau, tañ tenenñi sêkôc êsêac atom tagenñ nañ,
gebe Apômtau gêjam êsêac sa. *

23

Apômtau kêtù ñoc ñacgejob

- 1 Apômtau kêtù ñoc ñacgejob,
tec oc japô lêna gênñ tenñ atom.
- 2 Enñ kêkênñ aê kasa tauc sic gaêc gamênñ wale-wale
to gêwê aê jakalêwanñ tauc gangônñ bumata.
- 3 Enñ kêlau ñoc katuc
to gêwê aê kasa lênñ ñanênñ kêtù ênê ñaênña.
- 4 Ma embe jamoa ñakêlêndinñ sec ñalabu, oc jatêc gêñwapac tenñ atom,
gebe aôm gôwinñ aê. Nêm guñ to tôc gêjac aê têtac tôñ.
- 5 Aôm gono moasinñ aê ma ñoc ñacjo sêlic.
Aôm goenñ oso môkêcapac ña niptêkwi ma kôkêc aênoc gênñ janômña e
mênșêc.
- 6 Binñanô, malô to moasinñ êsap aê tôñ êndênñ bêc samob, tañ jamoa matoc jali
nañ,
ma janğônñ Apômtaunê andu totêm-totêm. *

24

Kinñ tonawasi

- 1 Apômtau kêtù nom to gênñ samob, tañ gêjam auc nañ ñatau.
Lau tañ sênșônñ nom tau e jagêdênñ ñamadiñ nañ, têtù nê gênñ amboac tonañ.
- 2 Enñ kêsunñ nom tonañ sa kêkô gwêc ñaô
ma kêkwê e ñajaña sec kêkô bu ñaô.
- 3 Asa oc êpi Anôtônê lôc naêtôm.
Ma asa oc êtôm gebe êkô ênê gamênñ dabunñ.
- 4 Ñac tañ lêma ñawasi ma ñalêlôm ñakênkênñ lanğwagenñ nañ.
Ñac tañ gêôc tau sa gêdênñ gêñdansañ atom nañ, to ñac tañ kêtôc lêma kêtù
geo tenñña atom nañ.
- 5 Enñ oc akôc mec anña Apômtaunê.
Ma Anôtô, tañ gêjam enñ kêsi nañ, oc êwaka enñ sa.

* 22:31: Dawidnê pesalem tenñ. * 23:6: Dawidnê pesalem tenñ.

- ⁶ Lau tañ sesom eñ nan, nêñ lêt amboac tonan.
Êsêac tañ sesom Jakobnê Anôtô lanôanô.
- ⁷ O sacgêdôac, asa lanômanô sa ma katam lanngwaanôac, alêc taôm su gebe kiñ tonawasi êsô êwac.
- ⁸ Kiñ tonawasi tau asa.
Apômtau ñaclai to ñactêkwa, Apômtau ñactêkwa, tañ gêjac siñ nan.
- ⁹ O sacgêdôac, asa lanômanô sa ma katam lanngwaanôac, alêc taôm su gebe kiñ tonawasi êsô êwac.
- ¹⁰ Kiñ tonawasi tau asa.
Lausiñ undambêña nêñ Apômtau, ñac tonan kêtú kiñ tonawasigoc. *

25

Mec Anôtô ejop to êwê aêac ma êsuc nêñ sec ôkwiña

- ¹ O Apômtau, aê jansuñ ñoc katuc sa êndêñ aôm.
- ² O ñoc Anôtô, aê kakêñ gêwiñ aôm. Ôkêñ lau sêngôm aê majoc êsa atom ma ôkêñ ñoc ñacjo sêoc ôndu aê atom.
- ³ Samob tañ sêkêñ maten aôm nan, sêngôm êsêac majen êsa atom.
Lau tagen, tañ sêkac tauñ su anga aômnmên nan, go majen êsa.
- ⁴ O Apômtau, ôwa nêñ lêt sa êndêñ aê.
Ôkêñ aê jajala nêñ intênamañ.
- ⁵ Ôndôn aê ma ôkêñ aê jasêlêñ jasa nêñ biñjanô ñaintêna, gebe aôm kôtu ñoc Anôtô gêjam aê saña.
Aê kakêñ matoc aôm kêtôm bêcgen.
- ⁶ O Apômtau, taêm ênam nêñ taêm walô to nêñ têtmac gêwiñ tengeña, tañ gêc gêdêñ andanjen e mêngeđên galoc nan.
- ⁷ Taêm ênam ñoc sec to geo ñapalêgenja atom.
O Apômtau, taêm ênam aê êtu têtmac gêwiñ tengeña to nêñ moasiñja.
- ⁸ Apômtau eñ ñajam to gêdêñ.
Amboac tonan tec kêdôn lau sec sêsa lêt gêdêñ.
- ⁹ Eñ gêwê lau, tañ sêkônij tauñ nan, sêsa nêñ lêt gêdêñ ma kêdôn nê lêt gêdêñ lau, tañ sêkônij tauñ nan.
- ¹⁰ Apômtau gêwê lau, tañ sêmasañ ênê poac to biñsu nan.
Sêsa ênê lêt têtac gêwiñ tengeña to biñjanôña.
- ¹¹ O Apômtau, ôsuc ñoc biñ kapôên nan ôkwi êtu nêñ ñaêña.
- ¹² Ñac tañ kêtêc Apômtau nan, eñ asa.
Apômtau oc êndôn lêt, tañ ñac tau êjaliñ sa nan, êndêñ eñ.
- ¹³ Eñ tau oc êngôn tomoasiñ ma nê wakuc oc sêwê kain gamên tau.
- ¹⁴ Lau tañ têtêc Apômtau nan, têtú ênê lau ôliñ andanjenja.
Ma eñ gêwa nê poac sa gêdêñ êsêac.
- ¹⁵ Matoc kêsap Apômtau têtú gebe eñ oc ênu ockaiñ su anga lakô.
- ¹⁶ Ôkac taôm ôkwi êndêñ aê ma taêm labu aê

* **24:10:** Dawidnê pesalem tenj.

- gebe aê taucgenanô ganğôñ tonoc ñalêlôm ñawapacgenj.
- 17 Ôñgôm ñoc ñalêlôm ñawapac êtu gaô
ma ôñgamboac aê su aña ñoc ñandañ.
- 18 Taêm ênam ñoc ñalêlôm ñawapac to biñ, tañ kêlênsôñ aê
ma ôsuc aêñoc sec samob ôkwi.
- 19 Ôlic ñoc ñacjo samob, tañ sêjac aê ñawae nañ.
Êsêacnêñ ñalêlôm kêmoatiñ tônia aêña.
- 20 Ônam gôliñ katuc ma ônam aê sa.
Ôkêñ lau sêñgôm aê majoc êsa atom gebe aê gaê lamu aôm.
- 21 O Apômtau, biñgêdêñ to gêñ mansañ êkôm aê auc,
gebe aê kakêñ matoc aôm ñapañ.
- 22 O Anôtô, ônam Israel sa
añga nêñ gêñwapac samob ñalêlôm. *

26

Ñac mansañ teñ nê mec

- 1 O Apômtau, nêñ mêtôc êwaka aê sa gebe gawê biñ ñakainj teñ atom gebe aê
kasa ñoc lêñ lañôcnêñ sawagenj
to taêc kêka aôm ñañêñgenj.
- 2 O Apômtau, ônsaê aê ma ôjala aê.
Ômbêlêñ ñoc ñalêlôm e ômbi lêtêñ.
- 3 Gebe nêñ têtac gêwiñ teñgenja gêjac aê matoc su gedenj tônia
ma kasa nêñ lêñ ñañêñ ñapañ.
- 4 Aê ganğôñ gawiñ lau kesowaga atom.
Ma gajac biñ ôkwi gêdêñ kalomtêna atom.
- 5 Aê gadec secwaganêñ sêkac tauñ saña
to gajac jaê lau geowaga.
- 6 O Apômtau, aê kakwasinj lemoc ñabinj masigenj.
Ma kasêlêñ kagi nêñ altar amboac tonañgenj tec gamoa.
- 7 Gebe janam danje aôm ña aoc kapôêñ
Ma jasôm aômnêñ gêñsêga samob ñawae lasê.
- 8 O Apômtau, aê têtac gêwiñ nêñ andu ñamala,
gamêñ tañ nêñ ñawasi gêjam auc nañ.
- 9 Ôtiñ ñoc katuc sinj êwiñ lau secwaga nêñ atom.
Ma ôlic ênaña êwiñ lau-sêjac-ñamalac-ênduwaga nêñ atom.
- 10 Lau tonañ lemeñ sinj-dec kêsap tônia.
Ma sêmêgôm awa ñalêsiña kêsêp lemeñ anônia e mênğêc lanğwagenj.
- 11 Ma aê kasa ñoc lêñ tobiñ masigenj.
O Apômtau, ônam aê kêsî to taêm labu aê.
- 12 Ockainj tec kaka gamêñ ñatapa ñajam tônia.
Lau embe sêkac tauñ sa, oc sêlambinj Apômtau. *

27

Apômtau kêtú ñoc Ja to ñoc moasinj

* 25:22: Dawidnê teñ. * 26:12: Dawidnê teñ.

- 1 Apômtau kêtû ñoc ja to ñoc moasin, amboac tonañ oc jatêc asa.
Apômtau kêtû katucnê lamu, amboac tonañ oc jaê go asa.
- 2 Lau sec embe sênac aê gebe sensen aê su,
go êsêac, tañ têtû ñoc soño-soño to ñoc ñacjo nan, sêka selelec e sêu taun.
- 3 Siñwaga taêsam embe sêngi aê auc, oc ñoc ñalêlôm ñatutuc atom.
Ma êsêac embe sênac siñ êndên aê, oc têtac êpa sugen.
- 4 Aê katen gên tagen gêdên Apômtau ma ñoc ñalêlôm kêkac aê bin tagen tonecña
gebe jañgôn Apômtaunê andu êtôm ñoc bêc jamoa matoc jalinã samob
gebe jalic Apômtaunê ñajam
ma jaten en gebe êwê aê.
- 5 Gebe êndên bêc ñawapacña en oc êsin aê jañgôn ênê bec ñalêlôm.
Ênê bec ñagadê oc êsan aê auc. En êsun aê sa najaka poc ñajaña tôñ.
- 6 Amboac tonañ techeloc angen êndên ñoc ñacjo, tañ sêgi aê auc nan.
Aê gabe jakên da anã ênê bec ma jakên toôndugen. Aê jañga wê ma janam
êndên Apômtau.
- 7 O Apômtau, ôkên tañam aê gebe aoc gêjac aôm kapôên.
Taêm walô aê ma ôkên tañam aêman.
- 8 Aôm kôsôm gebe “Ansom aê.”
“O Apômtau, amboac tonañ tec gabe jansom aôm.”
- 9 Ôsin lañôm aê atom ma ôtin nêm sakinwaga su totêmtac ñandanã atom.
O ñoc kêsiwaga Anôtô, aôm kôtu ñoc gêjam-sa amboac tonañ ôtin aê su to
ônac kapoac aê atom.
- 10 Tinoc agêc tamoc sêwi aê sin su,
mago Apômtau oc êkôc aê sa.
- 11 O Apômtau, ôtôc nêm intêna êndên aê ma ôwê aê jasa gamên tapa ñajam.
Ôngôm êtu ñoc ñacjoña.
- 12 Ôwi aê sin jandên bin, tañ ñoc ñacjo sêkic nan atom.
Gebe bin-gêgawaga dêdi sebe sênac aê ma sêjac tênêp gebe sensen aê su.
- 13 Aê kakên gêwin
gebe jalic Apômtaunê ñajam anã gamên sêngôn maten jalinã.
- 14 Ôkên matam Apômtau totêmtac êpa sugen ma tonêm ñalêlôm samucgen.
Ôkên matam Apômtaugen. *

28

Mec Apômtau ênam aêac sanã

- 1 O Apômtau, aê aoc gêjac aôm gebe ñoc lamu aôm.
Lañôm elo ma ônam taôm tôñ aê atom,
gebe aôm embe ênam taôm tôñ aê,
aê oc jatôm lau, tañ sêsêp sê sêja e lañônmê nan.
- 2 Embe jamôêc êndên aôm ma jaôc lemoc sa êndên nêm lôm ñagamên
dabuñsêga,
nan ôkên tañam ñoc tañiboa.
- 3 Ôtin aê su jawin lau, tañ sêkac taun su anã Anôtônê nan, to lau alôb-alôbwaga
atom.

* 27:14: Dawid gêga.

Gebe lau tonan nêḡ ḡalêlôm keso ma sêbanac bin ḡêdêḡ nêḡ lau jaban êsêacḡa.

⁴ Ôkêḡ ḡagêjô êndêḡ êsêac êtôm nêḡ ḡêḡ, taḡ sêḡôm to sêjac lau matenânô aucḡa naḡ.

Ôkêḡ ḡagêjô êndêḡ êsêac êtôm ḡêḡ, taḡ lemeḡ sêḡôm naḡ, ôkêḡ ḡêḡ tau ḡagêjô êndêḡ êsêac.

⁵ Gebe êsêac maten ḡêdiḡ Apômtaunê ḡôliḡ to ḡêḡ, taḡ lêma ḡêḡôm naḡ atom. Amboac tonan oc enseḡ êsêac su e ênam êsêac sa êtiam atom.

⁶ Aoc êôc Apômtau
gebe en kêkêḡ taḡa ḡoc taḡiboa kapôêḡ.

⁷ Apômtau kêtû ḡoc ḡaclai to ḡoc lautuc.
ḡoc ḡalêlôm kêsap enḡen, tec ḡêjam aê sa.
Amboac tonan ḡoc ḡalêlôm ḡegeḡ aê sa samucḡen
gebe jaḡa wê danḡenḡa êpi en.

⁸ Apômtau kêtû nê lau nêḡ ḡaclai
to kêtû nê ḡac, taḡ seḡ oso en naḡ, nê lautuc.

⁹ Ônam nêḡ lau sa to ônam mec nêḡ ḡêḡlênsêḡmaḡ
ma ojop to ôsip aêac sa enden tōḡenḡ. *

29

Ôsic to wapap kêwaka Apômtaunê wae sa

¹ O lau undambêḡa, awem êôc Apômtau
ma alanem ênê ḡawasi to ḡaclai.

² Awaka Apômtaunê ḡaê ḡawae sa.
Au taôm togêlônḡ dabuḡ anêc Apômtau lanônêḡ.

³ Êsêac sêḡô Apômtau awa anḡa ḡwêc.
Ma ênê awa kêdônḡ tau ḡêsac ḡwêc.

⁴ Apômtau awa kêtaiḡ tonḡaclai.
Apômtau awa ḡadindiḡ kaiḡ teḡ.

⁵ Apômtau awa, wapap tau, ḡêjac kaseda.
Apômtau ḡêjac kaseda, taḡ kêkô Lebanon naḡ popocḡoc.

⁶ En ḡêḡôm lôc Lebanon ḡêboan amboac bôclatu.
Ma Hermon amboac bulimakao ḡalatu.

⁷ Apômtau awa kêkêḡ jawaô kêbêlanḡ
sineḡ-sineḡ kêsa makeḡ-makeḡ.

⁸ Apômtau awa kêlêndiḡ ḡamêḡsawa e kêtênêp lasê.
Apômtau kêkôjôc ḡamêḡsawa Kades.

⁹ Apômtau awa kêwiwic kamem to ḡiḡ kalaka walônḡa e kêsêlô su.
Ma samob, taḡ sêḡḡônḡ nê andu naḡ, sêôc lambiḡ en gebe ḡataugoc.

¹⁰ Apômtau ḡêjam ḡôliḡ ḡwêc ḡagêdimbob.
En ḡêḡḡônḡ nê lêpônḡ kiḡḡa gedēḡ tōḡenḡ.

¹¹ Apômtau êpuc nê lau tōḡmaḡ.
Apômtau ênam mec nê lau ḡa biḡmalô. *

* 28:9: Dawidnê teḡ. * 29:11: Dawidnê pesalem teḡ.

30

Mec dangenja tenj

- 1 O Apômtau, aê gabe aoc êôc aôm gebe gôjam aê kêsi.
Ma kôkênj aênoc ñacjo têtú samuc kêtú aê gajañña atom.
- 2 O Apômtau ñoc Anôtô, aê gamôêc gêdênj aôm gebe ônam aê sa.
Ma aôm kômoasinj aê, tec aê ñajam kêsagoc.
- 3 Apômtau, aôm tec gôwê ñoc katuc aña lamboam kêpi gêmênj.
Aôm gômôêc aê tôñ mênjkôkênj aê matoc jali kêsa kêtiam gebe jaêc su jasêp
sêlêlôm jana atom.
- 4 Amac lau mansañwaga, awem êôc Apômtau.
Ma alanem êné ñaê dabunj.
- 5 Gebe enj têtac ñandañ olañ-olañ atom.
Ma nê moasinj ênêc endenj tôñgenj.
- Êmbêc tatanj tanjiboa
ma elenj ôlinj êpi-êpigenj.
- 6 Aê tec taêc gêjam e gwala kêpa su
gebe “Oc jaku atomanô.”
- 7 O ñacmoasinj Apômtau, aôm kôwaka aê sa gangônj ñoc malac ñajaña.
Ma gôsaj lanjômanô auc gêdênj aê e katakê.
- 8 O Apômtau, gêdênj tonanj aoc gêjac aôm
ma katanj gêdênj ñoc Anôtô.
- 9 “Aê embe jamac êndú ma jasêp sê jana,
oc êmoasinj aôm amboac ondoc.
Kekop oc etoc aôm sa
ma êwaka nê m lênj to nê m binj ñañênj sa êtôm me.
- 10 O Apômtau, ôkênj tanjam aê to taêm walô aê.
O Apômtau, ôtu ñoc ônam-aê-sawaga.”
- 11 Aôm gôjam ñoc gênwapac ôkwi kêtú wê.
Aôm kôkac ñoc abec su ma kôkênj têtac ñajam aê kajandinj.
- 12 Amboac tonanj aê janam tauc tôñ atom. Aê jalambinj aôm.
O Apômtau, ñoc Anôtô, aê gabe janam danje aôm endenj tôñgenj. * nanj.

31

Mec Anôtô ênam aêac sa êndênj noc gênwapacña

- 1 O Apômtau, aênoc lam u aôm. Ôwi aê sinj amboac ñac gêbac atomanô.
Ônam aê sa êtu aôm nê m binj gêdênj ñagenj.
- 2 Ôê tanjam aê
ma mênj ônam aê sa sebenj.
Ôtu ñoc poclabu ôñgandê aê
ma ñoc tunjtêna gebe ôpiñ aê auc.
- 3 Aôm tec kôtu ñoc poclabu to tunjtênagoc.
Aôm oc ôkam to ôwê aê êtu nê m ñañña.
- 4 Aôm oc wê aê sa aña uc, tanj êsêac sêkic kelecgenj kêtú aênja nanj,
gebe aôm kôtu aênoc lamu.
- 5 Aê jasakiñ ñoc katuc êndênj aôm lêmam êwac.

* **30:12:** Dawidnê pesalem, tanj gêga gêdênj sêjac kawi lô m dabunj

O Apomtau, aôm Anôtô ñaņêņ, tec gôjam aê sa.

- 6 Aôm têtac gedec êsêac, taņ sêsap gwam ñaôma tônia naņ samucgeņ,
mago aê matoc kêsap Apômtau tônia.
- 7 Aê oc têtac ñajam ma ôlic êpigeņ êtu nêm têtac gêwiņ tengeņņa
gebe aôm matam gê aê gêdêņ gaņgônia jageoņa ma kôjala ñoc katuc ôluņ-
ôluņ ñam.
- 8 Aôm gôwi aê siņ kêsêp ñacjonê lêma atom.
Aôm kôkêņ aê ockaiņ kaka gamêņ ñatapa tônia.
- 9 O Apômtau, taêm walô aê gebe gaņgônia jageo.
Gêņwapac gêgôm aê matocanô ñatalô kêsâ e katuc to ôlic kêlênim tau.
- 10 Ñoc têtam gamoa matoc jaliņa samob kêtû gêņwapacņageņ gêja
ma katan taņjiboa kêtôm ñoc jala samob.
Aê tekoc gêbac kêtû gamoa jageoņa
ma ñoc ñatêkwa kêtû goloņ su.
- 11 Ñoc ñacjo samob têtaiņ pêlê aê
ma ñoc lau, taņ sackapoagêdô gêdêņ tauiņ naņ, sêsu sam su aê.
Ñoc sêlêb embe sêlic aê, oc têtêc aê.
Lau ten embe têtap aê sa aņga intêna, oc sêc aê.
- 12 Êsêac sêliņ aê siņ amboac ñac, taņ gêmac êndu su naņ.
Aê katôm ku ñamoasagac.
- 13 Lau taêsam sêjac biņ kesec-kesec gêdêņ tauiņ. Gêņ secsêga kêkôm aê auc.
Êsêac sêmasaņ biņ sêwiņ tauiņ gebe sensen aê su janaņa.
- 14 O Apômtau, mago aê tec kasap aôm tôniageņ.
Aê kasôm gebe “Ñoc Anôtô aôm.”
- 15 Aôm lêmam gôjam gôliņ ñoc lêņ.
Amboac tonaiņ ônam aê sa aņga ñoc ñacjo to lau, taņ sêlêsu aê naņ.
- 16 Ôkêņ laiņômanô êpô nêm sakiņwaga.
Onam aê sa êtu nêm têtac gêwiņ tengeņņa.
- 17 O Apômtau, ôwi aê siņ amboac gêņ gêbac atom gebe aoc gêjac aôm.
Ôkêņ lau alôb-alôbwaga têtû gêņ gêbacmaņ ma toawenmêgeņ sêsêp lam-
boam sêna.
- 18 Ômbôc gêdôniaôlic dansaņ auc.
Êsêac tetoc tauiņ sa ma sêsôm ñac gêdêņ nê bôlêņ paliņ e sêgôm en wae kêtû
sec.
- 19 Aôm gôjac nêm moasiņ sa gêjam sêga
kêtû lau, taņ têtêc aôm naņņa,
ma kômooasiņ lau, taņ sê lamu aôm naņ,
ma lau samob sêlic gêdêņ matenânô.
- 20 Aôm kôpiņ êsêac auc ña laiņômanô
gêdêņ ñamalacnêņ poac.
Aôm kôsiņ êsêac ôkwi sêņgônia bec ten
gebe imbelen ênac êsêac atom.
- 21 Aoc gêôc Apômtau,
gebe en kêtôc nê têtac gêwiņ tengeņņa gêdêņ aê gêdêņ taņ sêgi aê auc sebe
sêku aê tulu naņ.
- 22 Aê katêc tauc ñanôgeņ ma taêc gêjam gebe
“Aôm tec kôtin aê su aņga laiņômnêmņa.”

Mago aôm gônô aênoc tanjiboa kapôên
gêdên tan aoc gêjac aôm gebe ônam aê sa nan.

- ²³ Amac akên-gêwiŋwaga samob, têtac êwiŋ Apômtau.
Apômtau gejob lau-ŋaŋênwaga ma êkên ŋagêjô êlêlêc su êndên lau-tetoc-
tauŋ-sawaga.
- ²⁴ Amac samob, tan asaê Apômtau amoa nan,
akô ŋajaŋa totêmtac êpa sugen. *

32

Tamoa totêmtac êpa sugen gebe Anôtô kêsuc nêŋ sec okwi

- ¹ Aweŋ êoc ŋac, tan Anôtô kêsuc ênê sec ôkwi
to kêgadu ênê geo auc nan.
- ² Aweŋ êoc ŋac, tan Anôtô taê gêjam ênê keso atom
ma biŋdansan gêc ênê ŋalêlôm atom nan.
- ³ Gêdên tan gajam tauc tôŋ nan, ŋoc ôlicwalô gêbacnê
gebe katan tanjiboa kêtom bêcgen.
- ⁴ Gebe lêmam gêsac aê ma kôkônij aê kêtôm bêc to gelenŋen.
Ŋoc ŋalêlôm ŋakelen kêsa kêtôm oc kêpac mêckelep e ŋakelen kêsa.
- ⁵ Amboac tonan tec gaoc ŋoc biŋ lasê gêdên aôm
ma gasan ŋoc geo auc atom.
Aê kasôm gebe “Jaoc ŋoc biŋ keso lasê êndên Apômtau,”
tec aôm kôsuc ŋoc geo ŋatôp ôkwi.
- ⁶ Amboac tonan lau mansan samob teten êndên aôm,
êndên têt sêpô lêna tauŋŋa.
Ec embe ŋasamac sec ênsalê auc êmên,
nan êtap êsêac sa atom.
- ⁷ Aôm kôtu ŋoc gamên jasiŋ taucŋa. Aôm gojob gêdên tan gamoa jageo nan.
Nêm moasiŋ gôjam aê kêsiŋa kêkôm aê auc.
- ⁸ “Aê gabe jandôn to jatôc intêna ôsaŋa êndên aôm.
Aê matoc êndiŋ aôm ma jawa aôm.
- ⁹ Ôtôm hos me donki kaucmê atom.
Embe gôliŋ to gôliŋ ŋamôkê êsêp awasuŋ atom, oc taŋa wamu aôm atom.”
Apômtaunê biŋ tonan.
- ¹⁰ Ŋac alôb-alôb kêtap gêŋwapac taêsam sa.
Ma ŋac, tan mata kêsap Apômtau tôŋ nan, Apômtaunê têtac gêwiŋ tenŋenŋa
êkwa en auc.
- ¹¹ O lau gêdênac, ôlim êpi totêmtac ŋajamŋen êtu Apômtaunê.
Ma amac samob, tan nêm ŋalêlôm ŋaŋên nan, atu samuc toôndugen. *

33

Lambiŋ êndên Anôtô, tan kêkên to gejob gêŋ samob nan

- ¹ O lau gêdênac, atu samuc Apômtau toôndugen.
Lambiŋ gajac lau mansan ŋawae.
- ² Anam danŋe Apômtau ŋa gêŋ wêŋa.

* **31:24:** Dawidnê pesalem ten. * **32:11:** Dawid gêga. Pesalem dambu tauŋŋa kêtû luagêcŋa.

- Aôc en sa ɲa gêɲ wêɲa, taɲ ɲagam lemenɲu naɲ.
³ Aɲga wê wakuc teɲ epi en.
 Ansaic ɲagam êtaɲ toaligenɲ.
- ⁴ Gebe Apômtaunê biɲ biɲɲanô.
 Ma gêgôm nê gêɲ samob ɲaɲêɲgosu.
⁵ En têtac gêwiɲ biɲ gêdêɲ to biɲ ɲaɲêɲ.
 Apômtaunê têtac gêwiɲ teɲgenɲa gêjam nom samuc auc.
- ⁶ Undambê ɲanô kêsa ɲa Apômtaunê biɲ.
 Ma ɲagêlôn samob tonan ɲanô kêsa ɲa ênê awajaô.
⁷ En gêjac gwêc sa kêpi tagen amboac kêsêp bulakôp.
 En kêkêɲ gwec ɲagêdimbob kêpoac ɲalapsamboam.
- ⁸ Nom samuc têtêc Apômtau
 ma ɲamalac samob, taɲ sêɲgôn nom naɲ, sêuc labu enɲenɲ.
⁹ Gebe en kêsôm ma gêɲ ɲanô kêsa.
 En kêjatu ma gêɲ tau jakêkô.
¹⁰ Apômtau gesen tentenɲatunêɲ poac e ɲanô masi.
 En kêkô biɲ, taɲ lau samuc sêmasan naɲ auc.
¹¹ Apômtaunê poac ênêc enden tônɲenɲ.
 Biɲ taɲ en kêmasan gêc nê ɲalêlôm naɲ, oc elom gôlôac to gôlôac.
¹² Aweɲ êôc lau, taɲ Apômtau kêtû nêɲ Apômtau naɲ,
 lau tau, taɲ en kêjalɲ sa gebe têtû ênê gêɲlênsêɲ naɲ.
- ¹³ Apômtau kêtuc kêniɲ aɲga undambê kêsêp gêmêɲ.
 En mataanô kêpi ɲamalacnêɲ latuɲi samob.
¹⁴ ɲac tau gêɲgôn nê lêpôn ma mata gêdiɲ ɲamalac samob,
 taɲ sêɲgôn nom naɲ.
¹⁵ ɲac tau tonan tec kêmasan samob nêɲ ɲalêlôm.
 ɲac tau tonan tec mata gêdiɲ gêɲ samob, taɲ êsêac sêgôm naɲ.
- ¹⁶ Siɲwaga taêsam ɲasec, mago oc sênam nêɲ kiɲ sa atom.
 Ma siɲsêlêc ɲaclai oc êku ɲacjo tulu atom.
¹⁷ Teɲ embe taê êka nê hos siɲɲa gebe êku ɲacjo tulu, oc ênsau tau,
 gebe nê hosnê ɲaclai tau oc ênam en sa atom.
- ¹⁸ Alic acgom, Apômtau mata gê êsêac, taɲ têtêc en naɲ,
 to êsêac, taɲ sêkêɲ mater ɲê têtac gêwiɲ teɲgenɲa naɲ,
¹⁹ gebe ênam êsêac katun sa êtu sêmac êndu atomɲa
 to êôc êsêac, taɲ sêmoa mater jali naɲ, tôn êndêɲ noc tôbômɲa.
- ²⁰ Aêacnêɲ katun kêtû gwasae Apômtau,
 aêanêɲ gêjam-sawaga to aêacnêɲ lautuc en.
²¹ Biɲɲanô, aêacnêɲ ɲalêlôm kêtû samuc enɲenɲ,
 gebe aêac takêɲ gêwiɲ ênê ɲaê dabunɲ.
- ²² O Apômtau, aômnmê têtac gêwiɲ teɲgenɲa mênêpi aêac
 êtôm aêac, tec akêɲ mater aôm nec.

34

Anôtô gêjam nê lau, taɲ sêpo lêna tauɲ naɲ sa

- 1 Aoc êôc Apômtau endenj tôngen.
Nabij lanem ênêc aocgenj njapanj.
- 2 Njoc katuc etoc tau sa êtu Apômtau nj.
Êsêac, tanj sêôc gêjwapac nanj, sêjô e têtac njajam êsa.
- 3 Anam Apômtaunê wae êsa awinj aê.
Ma tatoc ênê njê sa selenjenj.
- 4 Aê gamôêc Apômtau ma enj kêkênj tanja aê.
Ma kêjanjo aê su anja gêj samob, tanj katêc nanj.
- 5 Matam ê Apômtau, go têtac njajam êsa
ma asa tembelam sa njapanj.
- 6 Njac njalêlôm sawa tonec gêmôêc e Apômtau kêkênj tanja enj
ma gêjam enj sa anja nê gêjwapac samob.
- 7 Apômtaunê anjela kêpij êsêac, tanj têtêc enj nanj auc
ma gêjam êsêac sa.
- 8 Ansaê ênac awem to ajala gebe Apômtau enj njac gabêjam njanô.
Awenj êôc samob, tanj sê lamu enj nanj.
- 9 Amac tanj atu Apômtaunê lau dabunj nanj, atêc enjenj.
Gebe êsêac, tanj têtêc enj nanj, oc sêpô lêna gêj tenj atom.
- 10 Lewe njalatu taunj oc sêpô lêna ma mo oc êjô êsêac,
mago êsêac, tanj sensom Apômtau nanj, oc seso gêj njajam tenj atom.
- 11 O njapalêac, amênj akênj tanjem aêmanj.
Aê gabe jandônj amac êtu atêc Apômtau nj.
- 12 Asa taê gêjam gebe êngônj mata jali njênjenj
ma taê kêka gebe nê bêc ênac têku tau ma êtap njajam sa.
- 13 Ojop imbêlam êndênj binj sec
to gêdômôlic êndênj binjdansanj.
- 14 Ônac jaê sec ma ôngôm gêj njajam.
Onsom binj malô ma ôlêtigenj e naôê tônj.
- 15 Apômtau mata kêsap lau gêdênj
ma kêkênj tanja nênj tanjiboa.
- 16 Apômtaunê lanjôanô kêkô secwaga auc
gebe enjenj êsêac su e nênj lau taênj ênam êsêac êtiam atom.
- 17 Lau gêdênj embe sêmôêc, go Apômtau oc êkênj tanja
ma ênam êsêac sa anja nênj gêjwapac samob.
- 18 Apômtau gêjam taminj lau-njalêlôm-popocwaga.
Enj gêjam êsêac, tanj nênj katunj ôlunj-ôlunjenj nanj sa.
- 19 Njac gêdênj gêôc gêjwapac taêsam,
mago Apômtau gêjam enj sa gêdênj gêj tonanj njai samob.
- 20 Enj gejob ênê njatêkwa samob
gebe njatenj tulu atom.
- 21 Sec oc ênac njac sec êndu.
Ma êsêac, tanj têtac sec êndênj njac gêdênj nanj, oc têtap njagêjô sa.
- 22 Apômtau gêjam nê sakinjwaga nênj katunj sa.

Ma êsêac, tañ sê lamu en nan, oc têtap ñagêjô sa êjô sec atom. * meloc kêtê en e ñac tau kêtin en su gêc gêja nan.

35

Ñac gaôc gêñwapacña nê mec Anôtô ênam en saña

- 1 O Apômtau, ônac sinj êndênj êsêac, tañ sêjac aê semoa nan.
Ôku êsêac, tañ sêku aê tulu sêmoa nan tulu.
- 2 Ôja lautuc to maluku sa
ma ôndi mênônam aê samañ.
- 3 Ôkôtênj kêm to ôndainj olo endenj lau, tañ sebe sê aê tôñ nan.
Ôsôm êndênj ñoc katuc gebe “Aê tec gabe janam aôm sa.”
- 4 Ôkênj lau, tañ sesom lêñ senseñ aê suña nan,
têtu meloc ma sêmbac tañ su.
Êsêac tañ sêkic aênoc binj nan,
sênu tañ su tomajenjenj sêc sêmu sêna.
- 5 Ôkênj êsêac têtôm jataê, tañ mu kelelo nan,
ma Apômtaunê anjela êtinj êsêac su.
- 6 Êsêacnênj intêna êtu kesec ma ñalênjô êsa
ma Apômtaunê anjela êjanda êsêac.
- 7 Êsêac sêwa lakô aê kelecgen
ma sêkwê sê gebe aê janac tauc êndu.
- 8 Gêñwapac êtap êsêac sa eb tagenmanj ma tañj sêsêp nênj lakô, tañ sêwa
kelecgen nan,
e gacgenj sênaña.
- 9 Go ñoc ñalêlôm êtu samuc Apômtau
ma êoc enj sa gebe gêjam aê kêsi.
- 10 Aê oc jasôm tonoc ñalêlôm samucgenj gebe
“Apômtau, asa oc êtôm aôm,
tañ kôjanjo ñac gêngônj jageonja su anja ñaclainê
to kôjanjo ñalêlôm sawa, tañ gêoc gêñwapac nan, su anja ñac, tañ kêkônin
enj tôñ nan.”
- 11 Imbelenj dansañ sêsa gebe mênjsenseñ aê,
têtu kênac gêñ, tañ gajam kauc ñam nan, gêdênj aê.
- 12 Aê kamoasinj êsêac, mago sêkênj sec gêjô ñajam
e aê katuc gêbac su.
- 13 Mago gêdênj tañ gêmac kêtap êsêac sa nan, aê kasô talu kêtù ñoc ñakwê.
Aê gajam dabunj mo ma katenj ñoc mec gasañ-lañôcanô auc.
- 14 Gagôm tauc amboac gagôm kêtù ñoc ñac me lasic tenja.
Gangônj kapô gaducgenj katôm ñac tenj ñalêlôm ñawapac kêtù tênaña.
- 15 Mago gêdênj tañ aê katu sec nan, êsêac sêkac sa toôlinj kêpigenj sebe sêsu aê
susu.
Ma lau, tañ gajam kauc êsêac nan, sêsôm binj alôb-alôb kêpi aê gedenj
tônjenj.
- 16 Êsêac têtôm sêsu-susuwaga sêjam aê katu ôwê to sêgôm aê katu meloc

* 34:22: Dawid gêga gêdênj tañ kepenj tokauc gêdênj Abimelek gebe

ma sêmôêḡ lunḡḡ ḡêdêḡ aê.

- 17 O Apômḡtau, ḡobe ôlic ḡêḡ tonan e êndêḡ ondocḡen.
 Ôḡanda katuc su anḡa êsêanêḡ biḡ alôb-alôb. Ônam aê kêsi anḡa lewe matac nêḡ.
- 18 ḡo janam danḡe aôm êsêḡ taêsam sêkac tauḡ sa ḡalêlôm.
 Aoc êoc aôm êsêḡ lau taêsam ḡanô tanḡḡsuḡ.
- 19 Ôkêḡ êsêac, tan sêkic aêḡoc biḡ sêsiḡḡen sêmoa nan, sêmajec aê atom.
 Ôkêḡ êsêac, tan sêkêḡ kisa aê ḡabinḡ masiḡen nan, sêsenic maten êtu aêḡa atom.
- 20 Êsêac sêsôm biḡ malô-malô atom.
 Ma sêḡôliḡ biḡdansanḡ kêpi ḡamêḡ tau ḡalau wapac.
- 21 Êsêac sêpa lawenḡenḡ kêtú aêḡa ma sêmôêc ḡebe “Kec, kec tauḡ maten anô talic ḡanôḡac.”
- 22 O Apômḡtau, aôm ḡôlicḡac, amboac tonan ônam taôm tôḡ atom.
 O Apômḡtau, ômoa jaêc aê atom.
- 23 Matam jali êsa to ôndi sa ḡebe ômansanḡ ḡoc biḡ êtu katô.
 O ḡoc Anôtô to ḡoc Apômḡtau, ônam ḡôliḡ ḡoc biḡmanḡ.
- 24 O Apômḡtau ḡoc Anôtô, aôm ḡac ḡêdêḡ. Ômêôtoc ḡoc biḡ êtu katô ḡebe êsêac ôliḡ êpi atu aêḡa atom.
- 25 Ôkêḡ êsêac sêômac aê êtu biḡ, tan sêḡuc boa ḡêc nêḡ ḡalêlôm nanḡa atom ḡebe “Kec, ḡêḡ amboac tonan tec aêac taêḡ ḡêjam.”
 Ôkêḡ êsêac sêkêli tauḡ ḡebe “Aêac asenḡ enḡ sugac” nan atom.
- 26 Ôkêḡ êsêac samob, tan ôliḡ kêpi kêtú ḡoc ḡêḡwapacḡa nan, majenḡ to môtêḡḡapac ḡawapac êsa acḡom.
 Ôkêḡ êsêac, tan tetoc tauḡ sa ḡêdêḡ aê nan, têtú meloc ma majenḡ êkôm êsêac auc.
- 27 Ôkêḡ êsêac, tan sêlic aê ḡajam nan, tauḡ têtac ḡajam to ôliḡ êpiḡen.
 Ma ôkêḡ êsêac sêsôm ênêc awêḡenḡ ḡebe” Apômḡtau enḡ ḡac kapôêḡ. Enḡ taê ḡêjam nê sakiḡwaga ḡebe êmoa ḡajamḡenḡ.”
- 28 Imbeloc oc êwaka nêḡ biḡḡêdêḡ sa,
 êḡḡôm waem êtu tapa endenḡ tôḡḡenḡ. *

36

Lau secwaga nêḡ biḡ alôb-alôb to lau ḡêdêḡ

- 1 ḡac alôb-alôb ḡêḡô sec ḡaawa anḡa tau nê ḡalêlôm.
 Enḡ gedec Anôtô, tec ketoc enḡ sa atom.
- 2 Enḡ ketoc tau sa e taê ḡêjam kêtú tôḡ ḡebe
 Anôtô oc êkip sa to atiḡ enḡ su atom.
- 3 Biḡ samob, tan enḡ kêsôm nan, biḡ alôb-alôb to biḡ dansanḡ.
 Enḡ ḡêwi nê ḡêḡ, tan andanḡenḡ ḡêḡôm tokauc ma ḡapep nan, siḡ su.
- 4 Enḡ kêsa tau sic jagêc nê mê nan taê ḡêjam biḡ alôb-alôb.
 Enḡ kêsa sec ḡalêḡ ma lanḡo ḡelo biḡ keso tau atom.

Anôtônê moasiḡ

* 35:28: Dawidnê tenḡ.

- 5 O Apômtau, nêmtac gêwiñ tengeñña kapi e jagêdêñ undambê
ma nêmtac biñ ñañêñ kapi e jakêpuc kêpi tao.
- 6 Aômnêmtac biñgêdêñ kêtôm Anôtônê lôc sêkô ñajaña. Aômnêmtac mêtôc kêtôm gwêc
ñagêdimbob.
O Apômtau, aôm gôjam ñamalac to bôc sa.
- 7 O Anôtô, nêmtac gêwiñ tengeñña ñajamanôgoc,
tec ñamalac latuñi sêlamu aôm magêmtac ñaajuñlabu.
- 8 Aômnêmtac andu ñamoasiñ taêsam gêjac êsêac materñ su.
Aôm kôkêñ êsêac sênôm aômnêmtac gêñlêwê ñajam ñabu,
9 gebe aôm kôtu danğôñ materñ jali ñamôkê.
Aômnêmtac ñawê kêpô aêac, tec taunñ ajala ñawê amboac tonañ.
- 10 Nêmtac gêwiñ tengeñña êmoasiñ êsêac, tañ sêjala aôm nañ,
to êmoasiñ êsêac, tañ sêsa nêñ lêñ tolañôñnêmtac sawagenñ nañ.
- 11 Ôkêñ lau tenbeleñ anğen enkañ êka aê tônia atom.
Ma êsêac, tañ sêkac taunñ su anğa Anôtônê nañ, sensoc aê atom.
- 12 Secwaga sebeñ jasêc
oc sêndi naeo.
*

37

Lau-secwaga nêñ ñajam, nañ gêñ têlagañña

- 1 Ôniñ oliñ êtu lau secwaga atom.
Ôlim taôm êtu lau-kesowagañña atom.
- 2 Êsêac oc têtuc gegonñ sebeñ amboac gêgwanñ
ma sêmêliñ amboac gêgwanñ ñamêdôb.
- 3 Ôkêñ êwiñ Apômtau, ec ôngôm gêñ ñajamgenñ.
Ôngônñ nêmtac gamêñ ma ôngôm gêñ êndêngeñ.
- 4 Ôtu samuc Apômtau.
Enñ oc êkêñ gêñ, tañ nêmtac ñalêlôm taêm kêka nañ.
- 5 Ôsakiñ nêmtac lêñ êndên Apômtau
ma ôkêñ êwiñ enñ, enñ oc êngôm ñajam êsa.
- 6 Enñ oc êkêñ aômnêmtac biñ gêdêñ êpô gamêñ amboac ñawê.
Ma aômnêmtac biñ ñañêñ ñawê amboac oc kêkô ñaluñ.
- 7 Ônam taôm tônia ômoa Apômtau lañônêmtac ma ôkêñ matam engeñ.
Ôniñ oliñ ñac, tañ kêtap nê kôm ñanô sa ma ñac, tañ kêkic launêñ biñ ma
gêgôm ñanô kêsa nañ atom.
- 8 Ojop taôm êndên têmtac ñandanñ ma ôkac taôm su anğa ñalêlôm kêmoatiñ tônia.
Ôniñ oliñ taôm atom, oc êkalem sec.
- 9 Apômtau oc ensenñ lau-sêgôm-secwaga su.
Ma êsêac, tañ sêkêñ materñ Apômtau nañ, oc sêwê kaiñ gamêñ tau.
- 10 Saunğenñ acgom, go secwaga tau oc malamê
ma embe onsom anğa enñ mala, oc ôtap enñ sa atom
- 11 Mago lau wapac oc têtuc gamêñ ñatau,

* **36:12:** Apômtaunê sakiñwaga Dawid gêga.

ma moasiņ oc ênam êsêac auc sêmoa nêņ ņajam.

12 Secwaga kêkic ņac gêdêņ nê biņ
ma gêmôê luluj kêtuj eņņa.

13 Mago Apômtau kêômac eņ
gebe kêjala gebe saunģeņ, go ņac tau ênaņja.

14 Lau-secwaga sêkac nêņ siņ sa ma sêkêkam nêņ talam,
sebe sensen ņac ņasec to ņalêlôm sawa ma sênac êsêac, taņ sêsa nêņ lêņ
gêdêņģeņ naņ êndu.

15 Mago acnêņ siņ oc êmbuc êsêac taun nêņ ņalêlôm
ma nêņ talam oc tulu-tulugeņ ênaņja.

16 Țac-gêdêņ nê waba luagêcģeņ embe ênêc,
oc êlêlêc secwaga taêsam nêņ waba ņanô lasê su.

17 Lau taņ sêkac taun su aņģa Anôtônê naņ, nêņ lemeņ dambê oc tulu,
mago Apômtau oc êpuc lau gêdêņ tôņ.

18 Apômtau kêjala lau mansaņ nêņ bêc
ma nêņ gêņlênsêm oc ênêc teņģeņ.

19 Êndêņ bêc gêņwapacņja oc sêpô lêna taun atom.
Êndêņ bêc tóbômņa, naņ mo oc êôc êsêac tôņ.

20 Lau taņ sêkac taun su aņģa Anôtônê naņ, oc sêmbac sênaņja.
Ma Apômtaunê ņacjo oc sênaņja amboac ņaola kêsêlô, ma sê su amboac
jadaun.

21 Țac sec nê gêņ masi, tec oc ênac launêņ tôp êtôm atom.
Ma ņac gêdêņ oc êkêņ gêņ totêtac wapômģeņ.

22 Lau taņ Apômtau gêģam mec êsêac naņ, oc sêwê kaiņ gamêņ êtu nêņ gêņ.
Ma lau, taņ eņ kêpuc boa êsêac naņ, oc sênaņja.

23 Apômtau gêģam gôliņ launêņ lêņ
ma kêpuc ņac, taņ nê lêņ gêģac eņ mataanô ņajam naņ tôņ.

24 Eņ embe embeņ, oc gacģeņ êsêp naênêc atom
gebe Apômtau kêkam eņ gêdêņ lêma.

25 Aê ņapalêģeņ e katu ņac lanģwa,
mago galic Apômtau gêwi ņac gêdêņ teņ siņ atomanô. Ma galic nê gôlôac
têtaņ gêņ teņ atomanô.

26 Eņ ņac têtac wapôm ma êkêņ gêņ êndêņ lau, taņ teteņ eņ naņ.
Ma nê gôlôac oc têtuj moasiņ laugeņ.

27 Ôņģamiņ taôm êndêņ sec ma ôņģôm gêņ ņajamģeņ,
go ômoa nêģ gamêņ teņģeņ

28 Gebe Apômtau têtac gêwiņ biņ gêdêņ
ma oc êwi nê lau mansaņ siņ atom.

Eņ oc ejop nê lau gêdêņ sêmoa teņģeņ,
mago lau alôb-alôb nêņ wakuc oc malenģmê.

29 Lau gêdêņ oc têtuj gamêņ ņatau
ma oc sêņģôģ nêģ gamêņ tau endeņ tôģeņ.

- 30 Nac gédêñ nê awasun kêsôm biñ tokauc lasê
ma imbêla kêsôm biñ jagédêñ.
- 31 Nac tau nê Anôtônê biñsu géc ênê ñalêlôm,
tec kêsêlêñ kêku kêpac atom.
- 32 Nac keso gédib ñac gédêñ
ma taê gêjam gebe enseñ eñ su ênaña.
- 33 Mago Apômtau kêkô ñac gédêñ auc
ma embe êmêtôc ênê biñ, oc êkêñ eñ lêwan-lêwan atom.
- 34 Ôkêñ matam Apômtaugeñ to ôsap ênê lêñ tôñ, go etoc aôm sa ôtu gamêñ ñatau
ma aôm ôlic eñ enseñ lau sec su.
- 35 Aê galic ñac sec teñ, tañ ketoc tau sa ñanôgeñ
e kelen gamêñ su amboac kaseda Lebanonña.
- 36 Mago gédêñ tañ kasêlêñ jagaô lasê eñ mala kêtiam nañ, galic eñ malamê
ma gasom e katap eñ sa atomanô.
- 37 Ômoa tobiñmêgeñ ma ôsa nêñ lêñ êndêñgeñ
gebe Anôtô oc êmoasiñ lau amboac tonañ.
- 38 Lau-secwaga samob oc sênaña.
Ma lau, tañ sêkac tauñ su anga Anôtônê nañ, nêñ wakuc oc malenmê.
- 39 Apômtau kêtú lau gédêñ nêñ ênam êsêac sa ñamôkê
ma kêtú nêñ lamu ñanô gédêñ noc sêpô lêna tauñña.
- 40 Apômtau kêpuc êsêac tôñ to gêjam êsêac kêsi.
Eñ gêjam êsêac kêsi gédêñ lau keso ma kêpuc êsêac tôñ gebe sê lamu engeñ.
- *

38

Ñac ñasec teñ nê mec

- 1 O Apômtau, aôm têmtac ñandan ma ônac aê atom.
Têmtac êmoatiñ tôñ ma ôim aê atom.
- 2 Gebe aômnêñ sôb kesenêñ aêgac.
Ma lêmam kêkôniñ aê tôñ ñanô.
- 3 Aôm têmtac ñandan kêkêñ gêmac gêjam ôlic samucgeñ auc.
Aênoc geo gêgôm aê ôlic ñagênlêlôm kêtú masê sugac.
- 4 Aênoc keso gênôm aê auc kêpi e kalêlêc môkêcapac su,
kêkôniñ aê tôñ amboac gêñ wapacsêga teñ.
- 5 Kêtú aê ñac melocña,
tec ñoc kamoc kêtú kapôêñ e gêmôb.
- 6 Aê kapô gaduc ganğôn ducgeñ.
Aênoc ñalêlôm ñawapac ma ganôn kaukauc kêtôm bêc to gelen.
- 7-8 Lambic gêjac aê secanô.
Ma gêmac gêjam aê ôlic auc.
Kasê aoc jamêc-jamêc e tekoc gêbac.
Ñoc ñalêlôm kêjamuñ aê tec gamôêc.
- 9 O Apômtau, aôm kôjala gêñ samob, tañ gajam aoc su nañ,

* **37:40:** Dawid gêga tonec.

- ma gôhôngoc gaen olin sapu atom.
- 10 Nôc nhalêlôm nhatutuc nasec. nhalai kêtaij su anga aênoc ma matocanô nrawê gêjaña amboac tonanjen.
- 11 Nôc nac to tawanj sêkac tauj su gêdênj aênoc gêjwapac ma nhalasitêwai sêmoa jaêc aê.
- 12 Êsêac tanj sebe sensenj aê su nanj, sêwa lakô aê.
Êsêac tanj sebe aê jambac janaña nanj, sêjam kisa aêgenj to sêkic nhaloc binj kêtôm bêc to gelenjen.
- 13 Ma aê amboac nac tanjasunbic, nanj gêjôngoc binj atom.
Ma amboac nac awamê, nanj gêjawa awa atom.
- 14 Binjanô, aê katôm nac tenj gêjôngoc binj atomanô ma awasunj kêpuc binj su tau atomanô.
- 15 O Apômtau, aê matoc kêsap aôm.
O nhaloc Apômtau Anôtô, aôm oc ôjôngoc aê aoc.
- 16 Aê katanj aôm gebe êsêac ôlinj êpi êtu aênja atommanj.
Embe ockaij êku êpac, nanj êsêac sêsu aê susu atommanj.
- 17 Kêdabinj gebe jambenj
ma taêc gêjam nhaloc nhandanj gedenj tôngenj.
- 18 Ojae, aê jasôm nhaloc binj lasê acgom,
gebe nhaloc nhalêlôm kêtunj aê kêtu nhaloc secja.
- 19 Êsêac tanj sêkênj kisa aê nhalômagej nanj, nênj lai kêpoa.
Ma êsêac, tanj nênj nhalêlôm kêmoatinj tônj nhalômagej kêtu aênja nanj, lau taêsam nhaloc.
- 20 Aê tec kasap binj najam tônj.
Ma êsêac sêkênj sec gêjôngoc najam ma sêkênj kisa aêgenj.
- 21 O Apômtau, ôwi aê sinj atom.
Nôc Anôtô, ômoa jaêc aê atom.
- 22 O nhaloc nhalocmoasinj Apômtau,
mênjônjam aê sa. * têtêacja.

39

Aênoc nac tanj gêmoa gêjwapac nhalêlôm nanj, gêbu tau

- 1 Aê taêc gêjam gabe jajop nhaloc lênj nhalocp
ma imbeloc ênac binj sec tenj atom.
Lau sec embe sêmoa aê najala,
oc jakênj najolinj êsêp aocsunj.
- 2 Amboac tonanj gajam tauc tônj najênj langwagenj kakô.
Ma nhaloc nhandanj kêpôngoc aê secanô gêc lêtômgenj.
- 3 Nôc nhalêlôm gêlanj aê gêc bôcdagi nhalêlômgenj ma taêc gêjam gamoa e kêlakoc
aê amboac ja kêpi gêmênj,
go kapô imbeloc najolinj su.
- 4 “O Apômtau, aê oc najôngoc matoc jali e êndênj ondoc. Oc jamac êndu êndênj ondoc.
Ocjamac êndu êndênj ondoc.
Ôkênj aê najala tauc gebe aê gênj dalamatê sec.”

* 38:22: Dawidnê pesalem tenj. Pesalem dambu taujña kêtu

- 5 Ojae, kôsaka ñoc bêc kêtôm samuc tagen wagen, matamanô gôlic aêñoc bêc
 ñawalan ñanô masi.
 Ñamalac samob gêñ ñajaô-jaô ñaômagoc.
- 6 Ñamalac kêsa nê lêt kêtôm gêñ ñakatu ten. En gêñ ñaôma, mago gêgôm gêñlêlôm
 kêtû taunja elêmê.
 Gêjac gêñ sasa geden têngen ma asa oc êtu gêñ tau ñatau.
- 7 O Apômtau, aê oc jakêñ matoc asa.
 Taêc kêka aôm taômgenjoc.
- 8 Ônam aê sa anja ñoc sec samobman.
- Ôkêñ lau meloc sêsu aê susu atom,
- 9 Aê janja aoc atom, janam tauc têngen jamoa,
 gebe aôm gôjam gôlinj ñoc lêt tau.
- 10 Nêm gêñwapac tec kêsac aê nec, ôkôc su anja aêñoc,
 gebe lêmam kêkônin aê têt ñanô e oc janaja.
- 11 Aôm embe ônac ñamalac ten êtu nê sec ñagêjônja, oc nê katu ñajam ênanja êtôm
 abêlôn gen tau.
 Ojae, ñamalac samob gêñ ñajaô-jaô ñaômagoc.
- 12 O Apômtau, ôñô ñoc mec ma ôkêñ tanam ñoc tanj.
 Aê galin matocsulu, amboac tonan ônam taôm têt atom.
 Gebe aê katu ñaçjaba katôm tamoci samob.
 Ma katu nêm ñaclen ten.
- 13 Ôlêwan aê gebe jasi aoc su acgom,
 go jaêc su e malocmê samucgen. *

40

Wê lambinja *(Pes 70:1-5)*

- 1 Aê gaôn Apômtau to gajam aoc su en,
 ma en gewec mênkêkêñ tanja ñoc tanj.
- 2 En gê aê sa anja gêsun ñakêlêndin
 to anja lemon ñagôlub-gôlub.
 En kêkêñ ockain kaka poc têt
 ma kêpuc ockain têt kasêlên ñajanja.
- 3 En kêkêñ wê wakuc kêsêp aocsun.
 Kêdôn wê lambinja ten kêpi aêacnên Anôtô.
 Lau taêsam sêlic e selendec
 e maten êsap Apômtaugen.
- 4 Aoc êoc ñac, tan mata kêsap Apômtau nan,
 ma gêmoa gêwin tenbeñ anjenwaga atom to kêsa dansantêna nêt lêt
 atom.
- 5 O ma Apômtau Anôtô, aôm gôgôm gêñtalô taêsam kêtû aêacña.
 Ñac ten kêtôm aôm gêmoa atom.
 Aôm taêm gêjam lêt moasinja taêsam amboac tonan.
 Aê embe jawa sa to jasa sa, oc jatôm atom gebe taêsam ñanô lasê.
- 6 Da sêbucña to da kelen gêjac aôm matamanô ñajam atom, mago kômasan
 tanocsun gobe janô bin.
 Aôm koten daja to da wama atom.

* 39:13: Dawidnê pesalem ten.

- 7 Amboac tonan jasôm gebe “Ôlic acgom, oc jawac
sêwa aênoc bin sa gêc bin su nabuku.
- 8 O noc Anôtô, aê janngôm aômnêm bin êtu tônia janac nawae.
Nêm bin su gêc noc nalêlôm.”
- 9 Aê kasôm aôm gôjam aêac sa nawae lasê anga lau taêsam sêkac taun sa nalêlôm.
O Apômtau, aôm taôm gôlicgac gebe aê kagamin gêdôcôlic atom.
- 10 Aê gasan nêm bin gôjam lau kêsiņa nawae auc gêc noc nalêlôm atom.
Kasôm lasêgen gebe aôm nac nanjên to gôjam lau sa.
- 11 O Apômtau, amboac tonan ôngamin taêm walô êndên aêma atom.
Nêm têtac gêwin tengeņa to bin nanjên oc êkwa aê auc napan.

Mec ênam saņa

- 12 Gênwapac nalêlêma atom kêgi aê auc.
Nac sec kêtac aê sa gêjam aucgen.
Taêsam nasec kêlêlêc môkêclauņ môkêcapacņa su,
tec gajac kapoac tauc gacgen gamoa.
- 13 O Apômtau, ôlic najam ma ônam aê sa.
O Apômtau, ônsaic taômgen mênôpuc aê tônia.
- 14 Êsêac taņ dêdib aê sebe senseņ aê su naņ, ôkên êsêac samob majen to
tenbelen nawapac êsa.
Ôkên êsêac, taņ sêkên matengen sebe aê jatu sec naņ, sêc tomajengen sêmu
sêna.
- 15 Êsêac taņ sêgôm Kec, kec kêpi aê naņ,
ôkên êsêac têtakê tomajengen.
- 16 Ôkên êsêac samob, taņ sesom aôm naņ,
ôlin êpi to têtac najam êsa êtu aômņa.
Ôkên êsêac samob, taņ taên kêka aômnêm moasiņ naņ,
sêsôm lasê enden tônia gebe Apômtau nac towae.
- 17 O Apômtau, aê tec nac palê-palê to nac nalêlôm sawa jamoa naeo, mago aôm
taêm gêjam aê.
O noc Anôtô, ônam gamên tônia atom gebe noc ônam-aê-sa to ôpuc-aê-tônia waga
aôm goc.

*

41

Nac gêmac nê mec

- 1 Aoc gêoc nac, taņ gêjam nac nasec sa naņ,
gebe êndên gênwapac nabec Apômtau oc ênam en sa.
- 2 Apômtau ejop en ma êwaka ênê katu sa gebe awen êoc en anga nê gamên.
Ma aôm oc ôpô en nabênic su êndên nê nacjo, taņ têtakê kêka-kêka en naņ
atom.
- 3 En embe êmac jaonagen ênêc, Apômtau oc ênam malô en.
Aôm gôjam ênê gênwapac samob ôkwi kêtakê gaô.
- 4 Aê kasôm gebe “O Apômtau, taêm labu aêmaņ.
Ômoasiņ noc katuc gebe aê gagôm geo gêdên aôm.”

* 40:17: Dawidnê pesalem ten.

- 5 Nɔc soŋo-soŋo sêjac jatu aê gebe
 “Êndêŋ ondoc eŋ oc êmac êndu ma nê ŋaê ênaŋa.
 6 Teŋ embe êtu ŋaclen aê êmêŋ, oc êsôm biŋ dansaŋ. Nê ŋalêlôm ênac biŋ sec-sec
 sa,
 gocgo êsa awê naêsôm lasê.
 7 Êsêac samob, taŋ nêŋ ŋalêlôm kêmoatiŋ tôŋ kêtû aêŋa naŋ, sêjac biŋ kesec-
 kesec kêtû aêŋa.
 Êsêac taêŋ gêjam biŋkalom kêpi aêgeŋ gebe
 8 “Eŋ ŋac tobiŋ kalon-kalon sec,
 teŋ embe ênêc amboac tonan, oc êndi sa êtiam atom.
 9 Nɔc ŋac mênbaŋ, taŋ ôlic andaŋ eŋ ma geŋ mo aŋga aêŋoc naŋ,
 tec kêkac akaiŋ sa gebe êka aê.
 10 O Apômtau, taêm labu aê ma ônam aê sa êtiam,
 gô jakêŋ ŋagêjô êndêŋ êsêac.
 11 Nɔc ŋacjo embe ôli êpi-êpi êtu aêŋa atom,
 go aê jajala gebe aôm gôlic aê ŋajam.
 12 Aôm gôjam aê sa kêtû ŋoc biŋ masigeŋŋa
 ma kôkêŋ aê kakô aôm laŋômnêmŋa geden tôŋgeŋ.
 13 Lambiŋ êndêŋ Apômtau, Israelnêŋ Anôtô
 êndêŋ galoc to enden tôŋgeŋ.

Biŋŋanô, biŋŋanôgoc.

*

42

BUKU KÊTU LUAGÊCŊA

Tanam aweŋ su Apômtauŋa

- 1 O Anôtô, aê aocsulu kapa aômŋa
 amboac bôcgaŋ, taŋ awa ecegeŋ gebe ênôm bu naŋ.
 2 Nɔc katuc ŋaawasulu kêpa Anôtôŋa, kêpa kêtû Anôtô mata jaliŋa.
 Êndêŋ ondoc oc jasa najalic Anôtônê laŋôanô.
 3 Galiŋ matocsulu kêtû ŋoc mo kêtôm bêc to gelen,
 gebe sênac aêŋoc Anôtô ôkwi kêtôm bêcgeŋ gebe Nêm Anôtô gêmoa ondoc.”
 4 Jakô ŋoc ŋalêlôm ŋawapac auc atom, taêc ênam biŋ tonecgeŋ gebe gêmungeŋ
 gawiŋ lau taêsam ma gawê êsêac gadêŋ Anôtônê andu gaja.
 Aêac awê tolasê ma toôndugeŋ aja abe akêŋ Anôtônê om.
 5 O katuc tau, amboac ondoc gômoe ŋoc ŋalêlôm tobiŋ wapac ma ôluŋ-ôluŋgeŋ.
 Ôkêŋ matam Anôtô gebe aê oc janam danŋe êndêŋ eŋ, taŋ kêsa aê laŋôc sa
 to kêtû ŋoc Anôtô naŋ.
 6 Nɔc katuc kêpô gêducgeŋ gêmoe ŋoc ŋalêlôm. Amboac tonan tec taêc gêjam
 aôm gamoe Jordan to lôc Hermon ŋatêpôê ŋagamêŋ tonec.
 Gaŋgôn lôc Misar tonec.
 7 Bu ŋasamac teŋ gêmôêc biŋ gêdêŋ ŋasamac teŋ gêdêŋ taŋ kêpô kêsêp pocdambê
 naŋ.
 Ojae, aômnm dembom to koteŋ samob gênôm aê aucgoc.

* **41:13:** Dawidnê pesalem teŋ.

- 8 Gêdêḡ gелеḡḡa gaеḡ oliḡ gebe Apômtau êkêḡ nê moasiḡ êsa ma gêdêḡ gêbêc nê wê gêc aocsuḡ to kateḡ ḡoc mec gêdêḡ Anôtô, taḡ kêkêḡ aê gaḡḡoḡ matoc jali.
- 9 Aê kasôm gêdêḡ ḡoc poclabu Anôtô gebe
 “Amboac ondoc kôliḡ aê siḡ.
 Amboac ondoc gamoa togêḡwapacgeḡ.
 Ma ḡaḡjo kêkônḡ aê tôḡ.”
- 10 Lau taḡ sêlêsu aêḡa naḡ, têtataḡ pêlê aê e sêjamuḡ ḡoc ḡatêkwa popoc-popocgeḡ.
 Êsêac têtataḡ pêlê aê gedēḡ tōḡgeḡ gebe
 “Nêḡ Anôtô gêḡmoa ondoc.”
- 11 O katuc tau, amboac ondoc gôḡmoa ḡoc ḡalêlôm tobiḡ wapac ma ôluḡ-ôluḡgeḡ.
 Ôkêḡ matam Anôtô, gebe aê janam daḡḡe êndêḡ eḡ, taḡ kêsa aê laḡôc sa to kêtu ḡoc Anôtô naḡ.

*

43

(Gêjac têku pesalem 42)

Mec Anôtô ênam aêac saḡa

- 1 O Anôtô, ôwaka ḡoc gêdêḡ sa ma ônam gôliḡ ḡoc biḡ êndêḡ lau têtac gêwiḡmê tônê ḡai.
 Ônam aê sa
 aḡḡa ḡamalac dansaḡ to secwaga nêḡ.
- 2 Aôm kêtu Anôtô, taḡ gejob aê naḡ,
 amboac ondoc kôtiḡ aê su.
 Amboac ondoc jamoa togêḡwapacgeḡ
 ma soḡo-soḡo kêkônḡ aê tôḡ.
- 3 Ôsakiḡ nêḡ ḡawê to nêḡ biḡ ḡaḡêḡ
 gebe êwê aê.
 Ma ôkêḡ aê jandêḡ nêḡ lôc dabuḡ,
 to nêḡ andu, taḡ gôḡḡoḡ naḡ jana.
- 4 Go jandêḡ Anôtônê altar jana.
 Jandêḡ Anôtô, taḡ ôlic kêpi-kêpi eḡḡa naḡ.
 O ḡoc Apômtau Anôtô,
 aê jalambiḡ aôm ḡa gêḡ wêḡḡageḡ.
- 5 O katuc tau, amboac ondoc gôḡmoa ḡoc ḡalêlôm tobiḡ wapac ma ôluḡ-ôluḡgeḡ.
 Ôkêḡ matam Anôtô gebe aê janam daḡḡe êndêḡ eḡ,
 taḡ kêsa aê laḡôc sa to kêtu ḡoc Anôtô naḡ.

44

Mec Anôtô ejop aêacḡa

- 1 O Anôtô, aêac tauḡ aḡô kêsô taḡeḡsuḡ
 ma tameḡmai sêjac aômḡnêḡ miḡ gêdêḡ aêac
 gebe gêdêḡ êsêacnêḡ bec, taḡ sêmoa naḡ, aôm gôḡgôm nêḡ gêḡsêḡga gêdêḡ êsêac,
 gôḡgôm gêdêḡ bêc andaḡḡeḡḡa.

* 42:11: Lau Kora nêḡ wê teḡ.

- 2 Aôm lêmam jagosen lau samuc su ma kôkêñ nêñ lau sêñgôñ sêjô êsêac malen.
Aôm gosen tentenlatu su, ma kôlain êsêacgen sêjam gamên auc.
- 3 Êsêac taun nêñ sin kêsî gamên ñatau su atom.
Ma êsêac taun nêñ ñac lai kêku ñacjo tulu atom.
Aôm taômgen nêñ anôña to lêmam ma lañômanô ñawê gêgôm
gebe aôm têtac gêwiñ êsêac.
- 4 Aôm taômgen kôtu ñoc kin to Anôtô.
Aôm kôkêñ Jakob kêku nê ñacjo tulu.
- 5 Aôm ôwiñ aêac, go akôniñ ma ñacjo tôn.
Aôm nêñ ñaê êpuc aêac tôn, go aka ma ñacjo popoc.
- 6 Aê kakêñ gêwiñ ñoc talamgen atom.
Ma aênoc sin gêjam aê sa atom.
- 7 Aôm taômgen tec kôpuc aêac tôn gêdên ma ñacjo.
Ma gôgôm êsêac, tañ nêñ ñalêlôm kêmoin tôn kêtû aêacña nan, nêñ
meloco kêsa.
- 8 Aêac atoc Anôtô sa geden tôn gen.
Ma awen gêoc nêñ ñaê ñapan.
- 9 Mago galoc kôtiñ aêac su to gôgôm aêac majen kêsa
ma gôwiñ aêacma sinwaga atom.
- 10 Aôm kôpuc aêac tôn atom, tec aêac aêc kêtû ma ñacjoña.
Ma êsêac, tañ nêñ ñalêlôm kêmoin tôn kêtû aêacña nan, sê ma waba êliñ-
êliñ.
- 11 Aôm gôwi aêac sin ñamelocñagen amboac domba, tañ sêwê gebe nasêmbuc
nan.
Aôm kôpa aêac êliñ-êliñ asêp lau samuc ñalêlôm.
- 12 Aôm kôkêñ taôm nêñ lau dêdên lau sêjam ôli êsêac
ma sêkên ñaôli sauñanô amboac êsêac gên ñaôma ten.
- 13 Aôm kôkêñ lau, tañ ma sackapoagêdô gêdên taun nan, têtan pêlê aêac.
Lau samob, tañ sêgi aêac auc sêñgôñ nan, têtan pêlê to sêômac aêac.
- 14 Aôm kôkêñ aêac atu lau samuc nêñ bin makicña
ma tentenlatu têtaiñ gêsun kêtû aêacña.
- 15 Aê taêc gêjam ñoc majoc geden tôn gen
ma majoc kêkôm lañôcanô auc.
- 16 Gebe ganô bin pêlêña to bin alôb-alôb
ma galic ñacjo sen anô-anô gebe sêkac nêñ kamocgôc.
- 17 Aêac atap gên tonan ñai samob sa,
mago aliñ aôm sin ma agôm aôm nêñ poac paliñ atom.
- 18 Aêacma ñalêlôm kêkac tau su anga aôm nêñ atom.
Ma aêac en kaiñ geo gala aôm nêñ intêna atom.
- 19 Mago aôm kôkêñ kêam sec salenña sêñac aêac popoc
ma gêsunbôm gêjam aêac auc.
- 20 Aêac embe aliñ ma Anôtô sin
ma aôc lemen sa êndên anôtô jaba ten,
- 21 en oc etap bin amboac tonan sa atom me.
Gebe en tec kêjala gên samob, tañ aêac ajala gêc ma ñalêlôm ñadim
labusêga ten nan.
- 22 Masigoc, sêjaiñ aêac kêtôm bêcgen kêtû aômña.

Ma sêgôm aêac atôm bôc, tañ sebe sêmbuc nañ.

²³ O Apômtau, matam êpoamañ. Gôêc bêc kêtû asageñña.
Matam êlac ma ômasuc aêac endenñ tôniañ atom.

²⁴ Gôsañ lañômanô auc, o wagenñ.
Ma kôlinñ aêacma gêñwapac to añañgônñ jageonña sinñ.

²⁵ Ojae, ma katuñ kêpô gêduc e geñ kekop lañgwagenñ.
Aêacma ôlinñ kêtap labôc jagêc.

²⁶ Ôndi, mênjônâma aêac samañ.
Ônam aêac sa êtu nêm têtac gêwinñ tengeñña.

*

45

Kin gêjam awê ñawê

¹ Binñ êjam-êjam kêôlinñ kêpi aña aêñoc ñalêlôm tec gebe ênsêwa êsa. Amboac tonañ jansuñ ñoc wê êndênñ kinñ.
Imbeloc kêtôm ñac lêmagaônña keto kêlêpê.

² Aôm lañômanô ñajam kêlêlêc ñamalac samob, tañ sêñgônñ nom nañ, nêñ su.
Gêdômôlic e têtac kêsa lañgwagenñ.
Amboac tonañ tec Anôtô gêjam mec aôm gedênñ tôniañ.

³ O ñactêkwa, ôjandinñ nêm sinñ êñkaleñ magim.
Nêm laukasap e ñawasi lañgwagenñ.

⁴ Ajôc, ñac tau, ônac sinñ taumañ. Ôñgôm êtu binñjanônña to ôpuc binñgêdênñ tôniañ.
Ma lêmam anônña êwaka nêm ñaclai kapôênñ sa.

⁵ Aômnêm sôb ñamatagosu kesenñ kinñê ñacjo nêñ nipkalop tôniañ
ma tentenlatu samob sêu taunñ jasêc amkainñ ñalabu.

⁶ Aômnêm lêpônñ, tañ Anôtô kêpuc tôniañ nañ, êkô tengeñ to tengeñ.
Aôm gôjam gôlinñ nêm lau ña binñgêdênñ.

⁷ Aôm têtac gêwinñ binñgêdênñ ma nêm ñalêlôm kêmoatinñ tôniañ kêtû binñ alôb-alôbña.
Amboac tonañ Anôtô, tañ kêtû nêm Anôtô nañ, geñ oso aôm ña niptêkwi têtac ñajamña e kôlêlêc samob su.

⁸ Lakisia to môsê ma samboa ñamalu kêsa aña nêm ñakwê.
Êsêac sêjam wê sêñgônñ andu, tañ sêgêlônñ ña bôc ñajabo nañ, e gêgôm aôm têtac ñajamanô.

⁹ Kinñ latuñio sêmoa sêwinñ lauo ñagêdô aña nêm andu.
Ma nêm awê togêlônñ gold Opirñagenñ kêkô aômnêm anônña.

¹⁰ O latucoenec, matam ê aê ma ôkênñ tañam ñoc binñ.
Ôlinñ nêm lau to tamamnê andu sinñ.

¹¹ Ma embe kinñ têtac êkac eñ êtu aôm lañômanô ñajamña,
nañ ôkênñ êwinñgeñ gebe eñ kêtû nêm ñatau.

¹² Lau Tirusña oc sênsuñ awa êndênñ aôm.
Ma lau tolêlôm oc têtû kêka-kêka gebe aôm ôlic êsêac ñajam.

¹³ Kinñ latuo gêmoa andu kinñña ñalêlôm togêlônñ ñawasi lañgwagenñ.

* **44:26:** Lau Kora nêñ wê tenñ.

- Ênê ñakwê sêwa gam gold gêwiñ.
 14 Êsêac sêwê en, tañ kêsô ñakwê talô-talô sa nañ, dêdêñ kiñ sêja.
 Ma sêwê ênê sakinwagao toôngeñ dêdêñ kiñ sêja amboac tonangeñ.
 15 Sêjam lasê ma sêwê êsêac toôndugeñ
 ma jasêsô kiñnê andu ñalêlôm sêja.
 16 Aôm ôtap latômi taêsam sa, tañ sêjô tamami su nañ.
 Aôm oc ôkêñ êsêac têtù kasêga anga gamêñ samob.
 17 Aê oc jakêñ lau wakuc ñamuña samob taêñ ênam aôm ñapañ.
 Amboac tonañ tentenlatu awenñ êôc aôm tengeñ to tengeñ.
 *

46

Anôtô kêtù nêñ lamu to ñaclai

- 1 Anôtô kêtù nêñ lamu to ñaclai.
 En gêjam aêac sa gêdêñ dangôn jageoña gêjac ñawae.
 2 Amboac tonañ embe nom ênaña ma lôc êu tau êsêp gwêc êna,
 nañ aêac tatêc taunñ atom.
 3 Embe gwêc ñadindiñ
 ma êngasim e ê kaptic-kaptic naêpi lôc e êkôtêñ tau, nañ aêac tatêc taunñ
 atom.
 Lau siñ undambêña nêñ Apômtau kêpuc aêac tôñ
 Jakobnê Anôtô kêtù aêacnêñ laimôkê.
 4 Bu kapôêñ tec kêpoac ma ñasêli kêmalôm Anôtônê malac
 to kêmoasiñ Lôlôc Natau nê andu dabuñ.
 5 Anôtô tec gêmoa malac tau ñaluñgeñ, tec senseñ su ênaña atom.
 Anôtô gêjam malac tau sa gêdêñ bêbêc kanucgeñ.
 6 Tentenlatunêñ lai kêpoa ma kiñnêñ gamêñ kêku,
 en kêtêñ nê wapap gêjac e nom kêtênêp.
 7 Lau siñ undambêña nêñ Apômtau kêpuc aêac tôñ.
 Jakobnê Anôtô kêtù aêacnêñ laimôkê.
 8 Amêñ ma alic Apômtaunê gêñsêga.
 Alic gêñ kaiñ teñ, tañ gêgôm anga nom nañ.
 9 Ñac tonañ tec gêjam gôliñ siñ e gêdêñ nom ñamadiñ.
 Ñac tonañ tec gêjac talam ñatikoc gêngic to kêmadôm kêmm tulu ma kêtêñ
 kareta siñña ja geñ su.
 10 “Gamêñ ñañêñ êsa ma ajala gebe Apômtau aê taugenñ.
 Tentenlatu tetoc aê sa ma lau anga nom samob amboac tonangeñ.”
 11 Lau siñ undambêña nêñ Apômtau kêpuc aêac tôñ.
 Jakobnê Anôtô kêtù aêacnêñ lai môkê.
 *

47

Anôtô kêtù lau nomña samob nêñ kiñ

- 1 O tentenlatuac, amakop lememe,
 anam lasê Anôtô toôndugeñ.

* 45:17: Lau Kora nêñ wê têtac gêwiñ taunña teñ. * 46:11: Lau Kora nêñ wê teñ.

- 2 Lôi lôc Natau Anôtô en ñacsinsêlêcsêga,
kiñ ñaclai tec gêjam gôlinj nom samucgenj.
- 3 Enj kêkôninj tentenlatu tôñ sêsô aêac ñalabu.
Ma kêkênj aêac tajam gôlinj lau to-m-to-m.
- 4 Enj kêjalinj aêacnênj nomlênsêm sa,
Jakob, tañ enj têtac gêwinj nan, nê gênj towae.
- 5 Anôtô kêpi gêja toôndugenj.
Dauc gêwê Apômtau toaligenj kêpi gêja.
- 6 Awem êôc Anôtô, awem êôcmañ.
Awêm êôc aêacnênj kiñ, awem êôcmañ.
- 7 Gebe Anôtô kêtú nom samucgenj ñakiñ
Amboac tonañ anam ênê wê totalô ñajam tenj.
- 8 Anôtô kêtú lau samuc nêñ kiñ.
Anôtô kêpônj tau sic gêngônj nê lêpônj dabunj.
- 9 Tentenlatunênj kasêga sêkac taunj sa
kêtom Abrahamnê Anôtô nê lau,
gebe nom tau ñagôlinjwaga sêsô Anôtô ñalabu,
gebe enj kêtú ñatau towaegac. *

48

Anôtônê malac ñawê

- 1 Apômtau enj ñac kapôênj, amboac tonañ awenj eoc enj ñanô
añga aêacnênj Anôtônê malac.
- 2 Ênê lôc dabunj gêgunj sa lanjwagenj
kêtú ñamalac samob nêñ gênj ênac materjanô ñajamña.
Anôtônê lôc tau tec lôc Sion
kiñ kapôênj nê malac.
- 3 Anôtô kêwaka tau sa añga êsêacnênj andulêlôm
gebe enj laimôkê.
- 4 Gôlicgac me, kiñ sêkac taunj sa
ma êsêac sêwêgenj sêmênj,
5 e sêlic ma têtakê.
Êsêac selendec e nêñ meloco kêsa ma sêc êlinj-êlinj
- 6 ma têtênêp taunj êndu-êndu
to sêmoa jageo amboac awê, tañ ñapalê kêtunj enj nanj.
- 7 Aôm kôkênj musalô kapôênj
e gôjac lau Tarsis nêñ wanj popoc.
- 8 Galoc talic gênj tau kêtom, tañ tañô nanj,
añga lau siñ undambêña nêñ Apômtau nê malac,
añga nêñ Anôtô nê malac,
tañ enj kêwaka sa gebe êkô endenj tôñgenj.
- 9 O Anôtô, aêac taênj gêjam aômnêm têmtac gêwinj tenjenña
amoa nêñ lôm dabunj ñalêlôm.
- 10 O Anôtô, aôm waem kêsa e jagêdênj nom ñamadinj kêtom nêñ ñaê.
Binjêdênj kêsêp lêmam anôña e mênjgêc poap tagenj.
- 11 Lôc Sion êtu samuc êtu binj tonañña.
Juda latunjo sênam lasê toôndugenj êtu aôm kômêtoc binjña.

* 47:9: Lau Kora nêñ wê tenj.

- 12 Asêlêñ awê anji lôc Sion auc
ma asa ñaandulatu tunjbômña sa.
- 13 Asala tunjbôm tomalagen e êmbacnê ma asêlêñ amoa ñaandu towae ñalêlôm,
gebe anac miñ êndên lau wakuc sêñô,
- 14 gebe Anôtô tonan kêtú aêacnên Anôtô êmoa tengeñ to tengeñ.
Enj oc êwê aêac enden tôngeñ.
- *

49

Taen kêka awamata atom gebe geñ ñaôma

- 1 Tenterlatu samob, anô binj tonec.
Amac lau, tañ anğôn nom samob auc nan, akênj tañemmanj.
- 2 Amac lau ñaôma latunji to apômtau latunjac,
amac lau tolêlôm ma lau ñalêlôm sawa amboac tonanğeñ.
- 3 Aocsunj êsôm mêtê lasê
ma ñoc ñalêlôm taê ênam binj tokauc acgom.
- 4 Aê jaê tañoc êndên binğôlinj lanğwa
ma jawa ñam sa to janac gêñ wêña êtañ.
- 5 Êndên bêc wapacña embe ñacjo nêñ binj alôb-alôb êkôm aê auc,
nan jatêc tauc êtu agenña.
- 6 Lau sec taênj kêka nêñ awagenj
to tetoc taun sa kêtú nêñ waba taêsamña.
- 7 Ñamalac teñ êkênj gêñ ênac da tau êngôm êtôm atom
ma enj êkênj ñaôli êsi tau sunja êndên Anôtô oc êngôm naeo amboac
tonanğeñ.
- 8 Gebe katunj ñaôli (gebe tamoa matenj jali ñaôli) kapôênj secsêga,
ñac teñ êtap sa êtôm atomanô.
- 9 Enj embe taê ênam gebe ênac da tau e êmoa mata jaligenj ma êsêp sê atom
oc êngôm êtôm atomanô.
- 10 Aêac talicğac gebe laumêtê sêmac êndu ma lau meloc to kaucmê sêjaña
amboac tonanğeñ.
Ma êsêac oc sêwi nêñ waba sinj naelom lau teñ sêkôc.
- 11 Lau tonan sê nêñ ñaê kêpi nom ñagamênj ñagêdô,
mago nêñ sê kêtú nêñ malacmôkê, kêtú nêñ andu totêm-totêm.
- 12 Binjanô, ñamalac tonê gêlôngeñ, tec êmoa nê tengeñ atom.
Enj kêtôm bôc, tañ ênaña nanj.
- 13 Lau tañ taênj kêpa taun su nanj,
ma êsêac, tañ sêkênj gêwinj êsêacnênj binj ma oc têndanğuc êsêac nanj, nêñ lênj
kêtôm tonanğeñ.
- 14 Êsêac têdênanj taunj têtôm domba gebe lamboam gêwê kainj êsêac.
Gêmac anô kêtú nêñ ñacgejob.
- 15 Ma Anôtô oc ênam ñoc katuc kêsi anğa lamboam ñañaclai
gebe enj oc ênam aê kêsi.
- 16 Amboac tonan embe ôlic ñac teñ nê awa êtu taêsam
ma nê andu ñagênjêlôm ênsac tau ñaô-ñaô, nanj têtmac sec atom,
- 17 gebe enj embe êmac êndu, oc êkôc gêñ samob tonan ñai ñateñ êna atom.

* 48:14: Lau Kora nêñ wê teñ.

- Ênê gêlônɣ ɣawasi oc êwiɣ enɣ êna atom.
 18 Enɣ embe êlambiɣ tau gebe êmoa ɣajam aɣga nom
 ma lau embe sêlambiɣ enɣ gebe kêtap nê kôm ɣanô taêsam sa,
 19 oc ênam enɣ sa atom, enɣ naêndênɣ tamai to nêɣ lau ɣanô,
 taɣ sêlic oc ɣawê kêtiam atom naɣ.
 20 Biɣɣanô, ɣamalac tonê gêlônɣ oc êmoa tenɣenɣ atom.
 Enɣ kêtôm bôc, taɣ ênaɣa naɣ.

*

50

Anôtô enɣ mêtôcwaga

- 1 Naniɣiɣ Natau Apômtau Anôtô gêmôêc gêdênɣ nom ma kêsôm nê biɣ
 aɣga oc kêpiɣa jagêdênɣ oc kêsêpɣa.
 2 Anôtônê ɣawê kêpoac lasê aɣga Sion,
 taɣ kêtú malac togêlônɣsêga naɣ.
 3 Aêacnêɣ Anôtô gêmênɣ togamênɣ gêmacɣenɣ atom.
 Ja kêdaɣgac-kêdaɣgac gêmuɣ enɣ kêsêp gamênɣ kêlaɣgaɣ.
 4 Enɣ gêmôêc gêdênɣ undambê ôɣa ma gêdênɣ lau nomɣa,
 gebe êmêtôc nê lau.
 5 Enɣ kêsôm gebe “Akac ɣoc lau-mansaɣwaga,
 taɣ sêkênɣ da sêmoatiɣ poacɣa gêdênɣ aê naɣ, sa sêmênɣ.”
 6 Tec undambê êsôm ênê biɣ gêdênɣ lasê
 gebe Anôtô tau enɣ mêtôcwaga.
 7 “O ɣoc lau, akênɣ taɣem aê gabe jasôm biɣ.
 O Israel tau, aê gabe jawa nê m keso, taɣ gôwê kaiɣ naɣ lasê. Anôtô,
 aôm nê m Anôtô aê.
 8 Aê gabe jasôm aôm êtu nê m daɣa atom
 gebe matocanô galic nê m daja gedênɣ tônɣenɣ.
 9 Aê gabe jakôc bulimakao kapoac aɣga nê m andu
 to noniɣ kapoac aɣga nê m sapalêlôm atom,
 10 gebe gwada saleɣɣa samob
 to bôc tokaiɣ-tokaiɣ, taɣ sêmoa lôc tolôc naɣ, ɣatau aê.
 11 Moc samob, taɣ sêmoa lôlôc naɣ, aê kajala kêtú tônɣ
 ma gênɣ, taɣ sêmoa obalêlôm naɣ, ɣatau aê.
 12 “Mo embe êjô aê, oc jasôm êndênɣ aôm atom,
 gebe nom samucɣenɣ to ɣagênɣlêlôm samob ɣatau aê.
 13 Aê oc gaenɣ bulimakao ɣamêsôm
 me oc ganôm noniɣ ɣadec me.
 14 Ôkênɣ danɣe êtu da êndênɣ Apômtau,
 ma ôɣgôm biɣ, taɣ gôjac mata naɣ, ɣanô êsa êndênɣ Lôlôc Natau.
 15 Ma awam ênac aê êndênɣ bêc ôpô lênaɣa,
 go janam aôm sa ma awam êôc aê.”
 16 Mago Apômtau kêsôm gêdênɣ ɣac-kêkac-tau-suwaga gebe
 “Amboac ondôc aôm kôsa aênɣoc biɣsu sasa ma aênɣoc poac ɣabiɣ gêc
 awamɣenɣ.
 17 Aôm tonanɣ tec godec ɣoc mêtôc
 ma kôtiɣ ɣoc biɣ su gêc dêmôêmmuɣa.

* **49:20:** Lau Kora nêɣ wê tenɣ.

- 18 Embe ôtap geŋgentêna teŋ sa, oc wê eŋ êtu nê m sêlêb
ma mockaiŋtêna êtu nê m ɲac ôlim andaŋɲa.
- 19 “Aôm kôlêwaŋ awamsuŋ gêdêŋ biŋ sec
ma imbêlam geno-geno biŋdansaŋ ɲapaŋgeŋ.
20 Aôm gôŋgôŋgeŋ ma kôgôliŋ biŋ kêpi lasim
to gôga biŋ kêpi taôm tênam latu,
21 Aôm gôgôm gêŋ tonan ɲai, mago aê gajam tauc tôŋ, tec taêm gêjam gebe aê
katôm aôm.
Tageŋ galoc jaec biŋ aôm gebe jawa nê m kauc sa.
- 22 “Amac taŋ aliŋ Anôtô siŋ nan, taêm ênam biŋ tonan acgom.
Embe masi, oc jansen amac su anaŋa ma ɲac teŋ êtôm gebe ênam amac sa
atomanô.
23 ɲac taŋ êkêŋ danŋe êtu da nan, etoc aê sa
ma ɲac, taŋ êsa nê lêŋ laŋônê m sawagen nan, oc jakêŋ eŋ êlic Anôtônê
moasiŋ.”

*

51

Mec Anôtô êsuc sec ôkwiŋa

- 1 O Anôtô, taêm walô aê gebe aôm ɲac moasiŋ.
Aôm taêm walô ɲatau kapôêŋ, onseŋ aêŋoc sec su.
- 2 Ôkwasiŋ ɲoc tôp su
ma ômbuŋ ɲoc geo su e jatu selec.
- 3 Gebe aê tauc kajala ɲoc kesogac
ma matoc gê ɲoc geo gedêŋ tôŋgeŋ.
- 4 Aê gagôm sec gêdêŋ aôm taôm goc
ma gagôm gêŋ, taŋ aôm gôlic gebe sec nan.
Tec kômêtôc aê jagêdêŋ
ma nê m mêtôc tau solop.
- 5 Ojae, tinoc kêkêkam aê tobiŋgeŋ
ma kêkôc aê tosecgeŋ.
- 6 Aôm gobe biŋŋanô ênam ɲamalacnêŋ ɲalêlôm auc,
amboac tonan ôwa mêtê tokauc ɲabiŋ ɲalêlômɲa sa êndêŋ aê.
- 7 Ônsêlô ɲoc geo su tomalagen gebe jatu selec.
Ôkwasiŋ aê gebe ɲakêŋkêŋ laŋgwageŋ.
- 8 Ôkêŋ aê jatu samuc to têtac ɲajam êsa
ma ôlic, taŋ gôjac popoc nan, ôli êpi-êpi êtiam.
- 9 Ônsan laŋômanô auc êndêŋ ɲoc sec
ma ômbuŋ aêŋoc geo samob su.
- 10 O Anôtô, ôkêŋ ɲoc ɲalêlôm ɲawa êsa
ma ôkêŋ ɲalau wakuc to ɲaŋêŋ teŋ êŋgôŋ ɲoc ɲalêlôm.
- 11 Ôtiŋ aê su aŋga laŋômnê m atom
ma ôkôc nê m ɲalau Dabuŋ su aŋga aê atom.
- 12 Ôkêŋ nê m moasiŋ êŋgôm aê têtac ɲajam êsa êtiam
ma ôpuc aê tôŋ ɲa ɲalau taŋoc wamuŋa.

* 50:23: Asapnê pesalem teŋ.

- 13 Go aê jandôn aômnêm biñ êndên lau, tañ sêgêli aômnêm biñ sêmoa nan, ma lau sec sênam taun ôkwi dëndên aôm sêmu sêwac êtiam.
- 14 O Anôtô, ñoc moasiñ ñaAnôtô, ônam aê sa gebe jamac êndu atom, go imbeloc êôc aôm sa toôndugen gebe aôm ñac gêdên.
- 15 O Apômtau, ondelec gêdôcôlic
gebe aocsun jasôm aôm waem lasê
- 16 gebe da gêjac matamanô ñajam atom
ma embe jansun daja êwac, aôm oc ôlic ñajam atom.
- 17 Da tañ gêjac Anôtô mataanô ñajam nan, katuñ popoc.
O Anôtô, lañôm eo ñalêlôm popoc to ôluñ-ôluñ atom.
- 18 Moasiñ ñatau aôm, ômoasiñ Siongen.
Ômboa tunbôm Jerusalemña sa êtiam.
- 19 Go da ñanô to daja ma da samuc ênac matamanô ñajam,
go sêkên bulimakao kapoac wacênsac nêma altar ñaô.
* propete Natan gêdên en gêja. Pesalem dambu taunña kêtû aclêña.

52

Anôtônê mêtôc to moasiñ

- 1 O ñaclaisêga aôm, kotoc taôm sa nêma secña kêtû agenña.
Anôtônê têtac gêwiñ tengeñña gêc geden têngen.
- 2 Aôm kalomtêna, taêm gêjam imbêlam ñabiñgêga
e wai-waiôma.
- 3 Aôm têtac gêwiñ sec kêlêlêc ñajam su
ma têtac gêwiñ biñ dansañ kêlêlêc biññanô su.
- 4 Aôm imbêlam dansañ.
Têtac gêwiñ biñ alôb-alôb ñaôma.
- 5 Amboac tonañ Anôtô oc ensen aôm su ônaña samucgen. En oc êtiñ to ensen
aôm su anğa nêma beclêlôm
ma oc êkip aôm sa anğa lau maten jali nêñ gamêñ.
- 6 Lau gêdên oc sêlic e têtêc taun
ma sêômac aôm gebe
- 7 “Kec, alic ñac tônê kêkên Anôtô kêtû nê lamu atom.
Kêkên gêwiñ nê awa taêsam ma gêjam kauc gebe sec êpuc en têt.”
- 8 Ma aê tec katôm katêkwi ñawawa ñajam
kakô Anôtônê andu.
Aê taêc kêka Anôtônê têtac gêwiñ tengeñña
geden têngen.
- 9 Aê oc janam dançe aôm enden têngen êtu nêma gên, tañ gôgôm nanña
ma jatoc nêma ñaê sa êndên lau mansañ sêñô gebe aôm gabêjam.
* mênkêtêku biñ gêdên Saul gebe Dawid kêsô Abimeleknê andu gaja nan.

53

Ñamalacnêñ sec (Pes 14:1-7)

* 51:19: Dawidnê pesalem gêga gêdên en gêmoa gêwiñ Baseba ma gêdên taê ñac Edomña Doeg

* 52:9: Dawidnê wê ten. Gêga

- 1 Lau meloc tec nêñ ñalêlôm kêsôm gêdêñ taun gebe “Anôtô ten gêmoa atom-anô.”
Êsêac sêgôm gêñ sec to alôb-alôb ma nêñ ten gêgôm gêñ ñajam ten atom.
- 2 Apômtau katuc kêniñ ñamalac latuñi anğa undambê
gebe êtap ñac tokauc ten, tañ kêtêc Anôtô nañ, sa gamoa me masi.
- 3 Mago samob sêkac taun su, samob têtú secñagen.
Êsêacnêñ ten gêgôm gêñ ñajam ten atom, masi samucgen.
- 4 Lau secwaga samob nêñ kauc gêbôc me. Êsêac têdanğonñ ñoc lau amboac sen
mo
ma êsêac awenñ gêjac Apômtau atom.
- 5 Mago êsêac têtakê ñasec kêtôm têtakê ten gêmunñ su atomanô
gebe Anôtô kêsa nêñ ñacjo nêñ ñatêkwa salinñ-salinñgen.
En oc êku êsêac tulu samucgen
gebe enñ kêtinñ êsêac su.
- 6 Ojae, moasinñ ênam Israel saña mênêsa anğa Sion ecmañ.
Êndênñ tañ Apômtau êmoasinñ nê lau êtiam nañ, Jakob oc êtu samuc, ma
Israel oc têtac ñajam êsa.

*

54

Anôtô ênam aêac sa êndênñ nêñ ñacjo ñamec

- 1 O Anôtô, ôkênñ nêñ ñaê ênam aê sa
ma nêñ ñaclai êwaka ñoc binğêdênñ sa.
- 2 O Anôtô, ôkênñ tañam ñoc mec.
Wê tañam êndênñ aocsunñ ñabinñ,
- 3 gebe lau jaba tetoc taun sa gêdênñ aê ma ñaclaikoc têtú kêka-kêka sebe senseñ
katuc su.
Êsêac sêsa Anôtô lanô sa atom.
- 4 Aê galicgac, Anôtô kêtú ñoc gêjam-aê-sawaga.
Apômtau kêpuc katuc tônñ ñajana.
- 5 Sec tañ aênoc ñacjo sêgôm nañ, naêpi êsêac taun.
Onsenñ êsêac su gebe aôm ñac ñajênñ.
- 6 Go aê jansunñ ñoc da êndênñ aôm totêtac ñajamgen.
O Apômtau, aê gabe aoc êoc nêñ ñaê gebe gabêjam ñanô,
- 7 gebe aôm kôjanğo aê su anğa gênwapac samob
ma matocanô galic ñoc ñacjo e têtac ñajam gebe sênañagac.
* Saul sêja ma sêsôm gebe Dawid kêsinñ tau gêmoa êsêacnêñ gamênñ.

55

Ñac ten ketenñ nê mec kêtú nê ñac jabanñ kêkac tau su anğa ênê

- 1 O Anôtô, ôkênñ tañam ñoc mec
ma ôsinñ taôm êndênñ ñoc tañiboa atom.
- 2 Ôñô aê ma ôjô aênoc binñ.
Aê gaenñ olinñ tauc ma gao tonoc gênwapacgenñ,

* 53:6: Dawidnê pesalem ten. * 54:7: Dawidnê pesalem ten, gêga gêdênñ tañ lau Sipit dêdênñ

- ³ kētu ñacionêñ ñaonda
 ma kētu lau, tañ sêkac taun su anğa Anôtônê nêñ ñaõndu,
 gebe êsêac sêgôlinğ gêñwapac kêpi aê
 ma sêkêñ kisa aê ñawaôboa.
- ⁴ Ñoc ñalêlôm ñatutuc ñasec gêc ñoc wanğlêlôm.
 Gêmacanô gêgôm aê katakê e gêjac ñoc lênô auc.
- ⁵ Katakê e katênêp
 to ôliclu gêbuc.
- ⁶ Aê kasôm gebe “Ojae, balôsimagê ênêc aêmamanğ
 gebe jalôp sa jaêc gêñ tonec su najalêwanğ tauc jamoa ñoc ñasawa teñ.
- ⁷ Oc jaêc balingeñ jana,
 jalêwanğ tauc janğôñğ ñoc gamêñ sawa tau.
- ⁸ Oc jaêc jana ñoc gamêñ kêsiñ teñ
 gebe mu-gêbuc to gamêñ-kêlanğanğ ê aê tônğ atom.”
- ⁹ O Apômtau, onseñ êsêac su ma ôwa êsêac nêñ biñ êngic
 gebe galic sêgôm gêñ ñaclai to sêkac taunğ kêkôc anğa malac.
- ¹⁰ Êsêac sêgi malac kêtôm bêc to geleñgeñ sêsêlêñ sêmoa ñatunğbôm ñaô
 ma gêñ keso to biñwapac gêjam malac auc.
- ¹¹ Ñaclai sec gêjam gamêñ auc.
 Ma sêkôninğ lau to sêsau biñdansanğ anğa malaclunğ.
- ¹² Ñacjo embe êsu aê susu
 oc jaôc gêñwapac tonanğ.
 Embe ñoc soño-soño êkianğ tau sa êndêñ aê
 oc jasiñ tauc ôkwi.
- ¹³ Mago aôm, tañ kôtôm aê nanğ,
 aôm ñoc ñac jabanğ aê to ñoc ñac, ôlim andanğ aêña gôgôm gêñ tau.
- ¹⁴ Aêagêcneñ biñ gelom tau e ñapep
 ma tawê toôndugeñ dawinğ taunğ dadêñ Anôtônê andu taja.
- ¹⁵ Ojae, ñoc ñacjo sêmac sênanğamanğ ma sêsêp lamboam tomatenğ jaligenğ
 sênamanğ
 gebe biñ alôb-alôb gêjam nêñ andu to nêñ ñalêlôm auc.
- ¹⁶ Aê tec gamôêc gêdêñ Apômtau
 ma Apômtau oc ênam aê kêsi.
- ¹⁷ Aê gabê jatenğ to janiñ olinğ tauc êndêñ êtula ma elenğna to ocsalô
 ma oc êkêñ taña aê aoc.
- ¹⁸ Eñ oc ênam katuc kêsi gebe êmoa tomalô ec êsêac mênğtêtu gasuc aê atom
 gebe êsêac, tañ sebe senseñ aê nanğ, taêsam ñalêlêma atom.
- ¹⁹ Anôtô tañ gêñgônğ nê lêpônğ gêdêñ andanğenanô nanğ,
 oc êkêñ taña aê ma êkôninğ êsêac tônğ.
 Êsêac têtêc Anôtô atom
 ma sênam taunğ ôkwi atom amboac tonanğenğ.
- ²⁰ Aêñoc ñac, tañ gêmunğenğ ôli andanğ aê nanğ, lêma kêpi tau nê lau.
 Eñ gêjac nê poac popoc.
- ²¹ Awasunğ geñ oso biñ e ñawasi kêtôm bôc ñalêsi,
 mago biñ tau ñamata kêtôm siñ.
 Eñ kêbanac biñ ñajam-ñajamgeñ kêlêlêc niptêkwi su,
 mago kêtôm têdainğ siñ gebe sênac.

- 22 Ôkac nê m gêjwapac tolagic su êndên Apômtau, en oc ênam aôm sa.
En oc êkên nac gêdên êku atomanô.
- 23 Binjanô, o Anôtô, aôm oc ôku êsêac tulu
ma sêsêp sê nadimlabu sêna.
Lau tan sêwê kain dec to binjansa nan, oc sêmac êndu natêkwa galigen.
Ma aê tec taêc kêka aômgen.

*

56

Mec maten êsap Anôtôna

- 1 O Anôtô, taêm labu aê gebe namalac sêu lai aêna elêmê.
Lau sinwaga sêlêsu aê geden têngen.
- 2 Noc nacjo sêu lai aê geden têngen
gebe êsêac, tan tetoc tau sa ma sêkên kisa aê nan, lau taêsam nasec.
- 3 Gêdên nasawa, tan noc nalêlôm nagogo gamoa nan,
aê taêc kêka aômgen.
- 4 Aê taêc kêka Anôtô ma katêc tauc atom.
Aê kalambin Anôtô kêt u bin, tan en gêjac mata nan. Namalac oc sêngôm
asagen êndên aê.
- 5 Kêtom bêc samobgen noc nacjo sêlênsôn aê.
Êsêac taên gêjam bin tagen tonec gebe sêkic aênoc bin.
- 6 Êsêac sêkac tau sa ma dêdib aênoc lên semoa
gebe taên kêka sebe sense aê su.
- 7 O Anôtô, ôken nagêjô êndên êsêac êtu nê secna.
Aôm têtac nandan ma ôku tentenlatu tulu.
- 8 Aôm kôsa aênoc noc nawapacna sa. Aôm kôkên aê matocsulu kêsêp nê lacu
jakêpoac.
Aôm koto noc bêc nawapacna kêsêp nê bukugoc.
- 9 Embe jamêc êndên Apômtau oc noc nacjo sêc su.
Aê kajala kêt u têng gebe Anôtô ênam aê sa.
- 10 Aê oc jalambin Anôtô êtu nê binna.
Aê kalambin Apômtau kêt u bin, tan gêjac mata nan.
- 11 Aê taêc kêka Apômtau, tec katêc tauc atom.
Namalac têtôm gebe sêngôm asagen êndên aê.
- 12 O Anôtô, kôm tonec gêjac aê nawae gebe janngôm bin, tan gajac mata gêdên
aôm nan, nanô êsa.
Aê oc jansun da dangena êndên aôm êwac.
- 13 Gebe aôm gôjam aênoc katuc sa gebe jamac êndu atom
ma gôjam ockain sa gebe jaka bêlêlib atom.
Gebe jasêlên jamoa Anôtô lanônêmna
ma jamoa nawê, tan kêpô lau maten jali nan, nalêlôm jawin.
* en têng anga malac Gat nan.

57

Mec Anôtô ênam aêac sana (Pes 108:1-5)

- 1 O Anôtô, taêm labu aê, taêm labu aêman

* 55:23: Dawidnê wê têng. * 56:13: Dawidnê pesalem ten, gêga gêdên tan lau Pilisti sêkôc

- gebe ɲoc katuc gê lamu aômgen.
 Aê gabe jaê lamu aôm magêmlabu
 e ɲaclai enser ɲaê suɲa ê su acgom.
- ² Aê gamôêc gêdêɲ Lôlôc ɲatau Anôtô.
 Gamôêc gêdêɲ Anôtô, taɲ gêjam gôliɲ ɲoc biɲ gêmoa naɲ.
- ³ Eɲ kêkêɲ nê gêɲ ênam aê saɲa aɲga undambê mênêsa. Eɲ oc êngôm lau, taɲ
 sêjanda aê naɲ, majer êsá.
 Anôtô oc êkêɲ nê têtac gêwiɲ tengeɲɲa to biɲ ɲaɲêɲɲa êmêɲ.
- ⁴ Aê gaêc lewe ɲalêlôm.
 Êsêac gwadatêna sec.
 Luɲluɲ kêtôm kê m to sôb
 ma imbeler ɲ kêtôm siɲ ɲamata.
- ⁵ O Anôtô, ôwaka taôm sa aɲga undambê
 ma nê m ɲawasi ênam nom samucger auc.
- ⁶ Êsêac sêkic uc aê gebe jawê
 ma sêkônij aê katuc tôɲ.
 Êsêac sêkwê sê ten geser aê auc,
 mago êsêac tauɲ sêu tauɲ sêsêp.
- ⁷ O Anôtô, aê têtac kêpa su, têtac kêpa sugoc.
 Aê janam wê to janac gêɲ wêɲa êtaɲ.
- ⁸ O ɲoc katuc, ôndi sa. O gêɲ wêɲaagêc, andi sa.
 Aê gabe jaɲu gamêɲ êu bôɲ sa.
- ⁹ O Apômtau, aê gabe janam danje aôm jamoa lau taêsam ɲalêlôm.
 Aê gabe jalambij aôm jamoa tentenlatu ɲalêlôm.
- ¹⁰ Gebe aôm nê m têtac gêwiɲ tengeɲɲa kêpi e jagêdêɲ undambê
 ma aôm nê m biɲ ɲaɲêɲ e gêdêɲ tao.
- ¹¹ O Anôtô, ôwaka taôm sa aɲga undambê
 ma nê m ɲawasi ênam nom samucger auc.
 * pocgêsuɲ naɲ.

58

Mec Anôtô êmêtôc lau alôb-alôbɲa

- ¹ O amac gôliɲwagaac, amac amêtôc biɲ katôger me masi.
 Amac amêtôc ɲamalac samob jagêdêɲ me masi.
- ² Masianô, amac taêm gêjam biɲ alôb-alôb gêc nê m ɲalêlôm.
 Amac agôm gêɲgeo gêjam gamêɲ samob auc.
- ³ Lau taɲ sêkac tauɲ su aɲga Anôtônê naɲ, sêgôm nêɲ gêɲ sêjac m gêdêɲ nêɲ
 têt ɲapalêgeɲɲa kwananɲer.
 Lau dansaɲwaga seo kwananɲer gêdêɲ taɲ tener ɲ sêkôc êsêac su naɲ.
- ⁴ ɲamalac gêjam êsêac auc kêtôm gêjam moac sec auc.
 Ac têtôm moac, taɲ gêbôc taɲasur auc gebe êɲô biɲ atom naɲ.
- ⁵ Têtôm moac, taɲ kêkêɲ taɲa nê gôliɲwaga awa
 to ɲac mectomaɲɲa, taɲ kêsôm ɲamec kêtú tôɲ naɲ atom.
- ⁶ O Anôtô, ônac êsêacnêɲ luɲluɲ popoc aɲga awerɲsuɲ.

* **57:11:** Dawidnê pesalem ten gêga gêdêɲ taɲ gêc Saul su aɲga

- O Apômtau, ôkip lewe matac nêñ ñani sa.
 7 Ôkeñ êsêac sê su êtôm bu kêtaiñ su.
 Êsêac têtú masê amboac gêgwanñ intênaña.
 8 Êsêac sênaña amboac i, tañ daôn sa ança maleñ nañ.
 Êsêac têtôm ñapalê, tañ têna kêkôc eñ ñamatê ma gêlic gamêñ ñawê sapu nañ.
 9 Sêjala atomgeñ ma sebob êsêac amboac waôn.
 Sêmoa mateñ jaligeñ ma Anôtô têtac ñandanñ êju êsêac sa sênaña.
 10 Ñac gêdêñ embe êlic sêkêñ ñagêjô êndêñ ñac, tañ gêgôm sec nañ, oc ôli êpi.
 Eñ oc êkwasiñ akaiñ êsêp ñac alôb-alôb nê dec.
 11 Ma lau oc sêsôm gebe Binñanô, lau gêdêñ têtap nêñ ñagêjô ñajam sa.
 Binñanô, Anôtô tañ kêmêtôc bin ança nom nañ, tec gêmoa.”
 *

59

Mec Anôtô ênam aêac sarja

- 1 O ñoc Anôtô, ôjanço aê su ança ñoc ñacjonêñ.
 Ôtu aêñoc lamu êndêñ ñoc soño-soño.
 2 Ôjanço aê su ança secwaga nêñ.
 Ma ônam aê sa ança lau, tañ sêkêc dec siñ nañ nêñ.
 3 Gôlicgac me, êsêac têtú kêka-kêka sebe senseñ katuc su. Ma ñactêkwa sêkac sa sebe senseñ aê.
 O Apômtau, aê gagôm gêñ geo teñ atom.
 4 Aêñoc bin masi, mago êsêac sêlêtigeñ mênêtêdênañ taunñ sêkô sebe sênac aê.
 Ôndi mênônã aê sa ma ônac êsêac.
 5 O Apômtau, lau siñ undambêña nêñ Anôtô ma Israelnêñ Anôtô aômgoç, ôndi, ôkêñ ñagêjô êndêñ lau samuc samob.
 Taêm labu êsêac, tañ sêgôm aômñem bin paliñ ña bin alôb-alôb nañ, nêñ teñ atom.
 6 Êsêac amboac kêamgeñ sêmu e mênseola malac auc kêtôm kêtulageñ.
 7 Ôlic êsêac awenñ ôpic kêsa. Imbelenñ kêtôm siñ gebe êsêac taên gêjam gebe “Asa oc êñô aêac.”
 8 O Apômtau, aôm kôômac êsêac.
 Aôm kôsu lau samuc susu.
 9 Ñoc ñaclai aôm, gabe matoc êsap aômgeñ gebe aôm Anôtô, kôtu ñoc tuntêna.
 10 Ñoc Anôtô oc êpuc aê tônñônñ êmênñ tonê têtac gêwiñ aêña.
 Eñ oc êkêñ aê jalic eñ êku ñoc ñacjo tulu.
 11 Ônac êsêac êndu atom ec ñoc lau mateñanô êpi êsêac ma sêliñ bin siñ atom.
 Aôm ñaclai, onsoc êsêac gebe seo êliñ-êliñ sêmoa.
 O Apômtau, aêacma lamu aôm, nêñ ñaclai êtiñ êsêac piñpañ nasênêc.
 12 Êsêac awenñsuñ sec, ma bin, tañ kêsa gêdônñolic nañ, amboac tonañ.

* 58:11: Dawidnê pesalem teñ.

- Ôkêñ êsêac sêwê nêñ tetoc tauñ sa êtu uc ma sêwê nêñ biñ alôb-alôb to biñdansañ, tañ sêsôm nañ, amboac tonañ.
- ¹³ Têmtac ñandañ ma onseñ êsêac su. Ôñseñ êsêac su e maleñmê samucgeñ. Ôkêñ êsêac sêjala gebe Anôtô ñacgôliñ tau tec gêjam gôliñ aña Jakob e gêdêñ nom ñamadiñ.
- ¹⁴ Aêñoc ñacjo amboac kêamgeñ sêmu e mênseola malac auc kêtôm kêtulageñ.
- ¹⁵ Êsêac sêoc jaañ-jaañ gebe têtap nêñ gwada sa ma embe têtap sa êtôm atom, oc sêkêñ Iêsu.
- ¹⁶ Mago aê gabe jañga wê êpi aômnmê ñaclai ma aoc êoc nêmtac gêwiñ tengeñña ña ôndu êpi êtôm bêc samob gebe aôm kôtu ñoc tuntêna gêdêñ ñoc noc kapô lêna taucña, tec gaê lamu aômgeñ.
- ¹⁷ Ñoc ñaclai aôm, tec gabe jañga wê êpi aôm gebe Anôtô kêtú ñoc tuntêna, ñoc Anôtô, tañ têtac gêwiñ aê nañ.
* dêdib eñ aña nê andu gebe sênac eñ endu.

60

Mec Anôtô ênam aêac sa êndêñ nêñ soño-soñoña (Pes 108:6-13)

- ¹ O Anôtô, aôm kôtiñ aêac su ma gosen aêac êliñ-êliñ. Aôm têtac ñandañ su ma galoc ônam aêac sa êtiam.
- ² Aôm kôwiwic gamêñ e kôkac nom kêkôc. Ômakop ñasêawa auc êtiam gebe gamêñ ñakôjô-kôjô.
- ³ Aôm kôkêñ nêmtac sêoc gêñwapac ñasec. Aôm kôkêñ gêñ aêac anôm e kêjañiñ aêac.
- ⁴ Aôm gôjac lau, tañ têtêc aôm nañ, nêñ gêbôm su gebe sêkac tauñ sa ma sêc nêñ ñacjo nêñ talam su.
- ⁵ Ônam nêmtac lau, tañ têtac gêwiñ êsêac nañ sa. Nêmtac anôña ênam aêac sa ma ôkêñ tañam aêacmêñmañ.
- ⁶ Ñac dabuñ Anôtô kêsôm nê biñ lasêgac gebe
“Kaku ñacjo tulu, tec ôlic kêpigeñ. Aê gabe janac sam Sikem, gabe janam dôñ bumañ Sukot.
- ⁷ Aê katu Gilead to Manase ñatau ma Epraim kêtú mômêcapac ñakululuñ. Juda kêtú ñoc gôliñ.
- ⁸ Moab kêtú laclu jakwasin taucña. Aê janu ñoc atapa su ma jambaliñ naênsac Edom.
Aê oc janam lasê êtu Pilistiaña.”
- ⁹ Asa oc êwê aê jasa malac ñajaña jana. Asa oc êwê aê jasa Edom jana.
- ¹⁰ O Anôtô, aôm oc kôtiñ aêac su me. O Anôtô, aôm oc ôwê aêacma lau sinña atom me.
- ¹¹ Ônam aêac sa êndêñ ñacjomañ gebe ñamalac oc sênam aêac sa êtôm atom.
- ¹² Anôtô êwiñ aêac, go taku nêñ ñacjo tulu

* **59:17:** Dawidnê pesalem ten gêdêñ tañ Saul kêsakiñ lau gebe

gebe enj oc êka aêacnêj ñacjo popoc samob.

Dawidnê tej gêdêj tanj gêjac sinj gêdêj lau Aramea anja Naharalm to Soba ma Joab kêkac tau ôkwi ma gêjac lau Edom 12,000 anja Gaboan Gwêcja.

61

Mec Anôtô ejop aêacja

1 O Anôtô, ôñô ñoc tanj kapôêj.

Ôkej tanjam ñoc mec.

2 Ganğônj gêdêj nom ñamadinj ma aoc gêjac aôm
gebe ñoc ñalêlôm ñatutuc ñasec.

Poc kapôêj tec kêkô, ma aê tauc oc japi jatôm atom.
Amboac tonanj aôm ôkam aê, go japi.

3 Gebe aê gaê lamu aômgenj.

Aôm kôtu ñoc tuntêna gêdêj ñacjo.

4 Ojae, janğônj nêmc beclêlôm endenj tøngenmanj.

Janğônj nêmc magêm ñalabugenmanj.

5 Gebe aôm Anôtô kôkêj tanjam binj, tanj gajac mata nanj.

Aôm kôkêj aê gawê kainj êsêac, tanj têtêc aômnêm ñaê nanj, nêj gênlênsêm.

6 Ônac têku kinjê bêc wakuc-wakucgenj ênêc.

Ôkêj enj êmoa tojala-tojala ñapanj.

7 Ôkêj enj êngônj nê lépônj êngônj Anôtô lanjonêmñagenj.

Ôkêj nêmc têmtac gêwiñ tenjenja to binj ñanjêj êkwa enj auc.

8 Amboac tonanj aoc êôc nêmc ñaê endenj tøngenj

ma janğôm binj, tanj gajac mata nanj, ñanô êsa êtôm bêcgenj.

*

62

Anôtô taugenj enj lamuanô

1 Aênoc katuc gêônj Anôtô ñanjênjenj

gebe enj oc ênam aê sa.

2 Enj taugenj kêtuj ñoc poclabu ma ñoc gêjam-sawaga.

Enj kêtuj ñoc laimôkê, tec oc jaku sa samucgenj atom.

3 Amac samob aboa taôm sa api ñac tagenj abe aku enj tulu

amboac tunj, tanj kêôpac kwananjenj nanj, e êndêj ondocgenj.

4 Êsêac taênj gêjam binj tagenj tonec gebe têtinjenj enj anja nê lépônj.

Êsêac têtac gêwiñ binjdansanj. Awenj sunj gêjam mec, mago nêj ñalêlôm
kêpuc boa.

5 O ñoc katuc, ôônj Anôtô ñanjênjenj

gebe enj kêtuj aê kakêj matoc ñamôkê.

6 Enj taugenj kêtuj ñoc poclabu ma ñoc gêjam-sawaga.

Enj kêtuj ñoc laimôkê, tec oc jaku sa atom.

7 Anôtô kêtuj ñoc moasinj to waec ñamôkê.

Anôtô kêtuj ñoc poctêna, tanj gaê lamu nanj.

* 61:8: Dawidnê tej.

- 8 O ɲoc lauac, taêm êka eɲ ɲapaɲ. Ansêwa nễm ɲalêlôm sa êndêɲ eɲ.
Anôtô kêtû aêacnêɲ lamu.
- 9 ɲamalac ɲaôma latuɲi têtôm gêɲ ɲajaô-jaô, kasêga latuɲi têtôm gêɲ ɲanômê.
Embe tanam dôɲ êsêac, oc dôɲ êmandi êsêac sa gebe samob ɲagaô kêlêlêc
ɲajaô-jaô su.
- 10 Taêm êka ɲaclai êkônɲi ɲamalac tônia atom ma akêɲ maten gebe aɲango gêɲɲa
atom.
Embe nễm awa êtu taêsam, naɲ nễm ɲalêlôm êsap tônia atom.
- 11 Anôtô kêsôm biɲ kêtû dim tagen, mago aê gaɲô biɲ luagêc kêsêp tau lêlôm
gebe
Anôtô eɲ ɲaclai.
- 12 Ma aôm Apômtau, kêtû têtac gêwiɲ tengeɲɲa ɲatau
gebe aôm kôkêɲ ɲagêjô gêdêɲ ɲamalac kêtôm gêɲ samob, taɲ êsêac sêgôm
naɲ.
*

63

Tanam awen su Anôtô

- 1 O Anôtô, aôm kêtû ɲoc Anôtô, aê gasom aôm.
Katuc gêjam awa su aôm.
Ôlic kêtû sawa aômɲa
amboac gamêɲ ɲakelen, taɲ bu masi samucgen ma kêtû sawa bu naɲ.
- 2 Aê gabe matoc ê aôm aɲga nễm gamêɲ dabuɲ
ma jalic nễm ɲaclai to ɲawasi.
- 3 Gebe aôm têtac gêwiɲ tengeɲɲa ɲajam kêlêlêc jaɲgônia matoc jaliɲa su,
tec aoc êôc aôm.
- 4 Amboac tonan aê jalambɲi aôm êtôm ɲoc bec jaɲgônia matoc jaliɲa samob
ma jaôc lemoc sa to aoc ênac nễm ɲaê.
- 5 ɲoc katuc kêtap moasiɲ sa e gêôc eɲ tônia
ma aoc gêôc aôm toôndugen.
- 6 Êndêɲ taɲ jasa tauc sic najanêc ɲoc mê naɲ, jasa aôm laɲôm sa
ma taêc ênam aôm êndêɲ êmbêc samuc.
- 7 Gebe aôm gôjam aê sagac,
tec gajam wê totêtac ɲajam samucgen gaɲgônia aôm magêm labu.
- 8 Aêɲoc katuc kêsap aôm tônia ɲajana.
Lêmam anônia kêkam aê sa kakô ɲaɲêɲ.
- 9 Ma êsêac, taɲ têtû kêka-kêka sebe senseɲ aê su naɲ,
oc sênaɲa sêsêp nom ɲakêlêndiɲ sec sêna.
- 10 Siɲ enseɲ êsêac su
ma têtû kêam sec saleɲɲa nêɲ gwada.
- 11 Mago kiɲ oc têtac ɲajam Anôtônia. Êsêac samob, taɲ têtôc lemeɲ
kêpi eɲ naɲ, oc têtû samuc gebe eɲ oc êmbôc dansaɲtênanêɲ awenɲsuɲ auc.
* Judaɲa naɲ.

64

Mec Anôtô ejop aêac êndêɲ ɲacjo alôb-alôb

* 62:12: Dawidnê pesalem ten. * 63:11: Dawidnê pesalem gêga gêdêɲ taɲ gêmoa gamêɲ sawa

- 1 O Anôtô, katan nec, ôkêñ tañam aê aoc.
Ojop katuc êndên ñacjo, tañ kêtakê aê nañ.
- 2 Ôkô aê auc êndên lau secwaga nêñ biñ, tañ taên gêjam gêc nêñ ñalêlôm sebe senseñ aê nañ.
Ma êndên lau geo, tañ sêkac taun sa toôndugen sêmoa nañ.
- 3 Sêuc imbelen kêtôm siñ.
Sêsôm biñ ñamalic kêtôm sêpê sôb.
- 4 Sêpê ñac mansañ ña siñ gengeñgen.
Sêpê eñ paliñ-paliñgen ñamelocñagen.
- 5 Sêjatu taun siñ geonja ma sêmoatiñ sebe sêkên lakô.
Êsêac taên gêjam gebe “Asa oc êlic aêac.”
- 6 Êsêac taên gêjam kêsêp biñ alôb-alôb. Taêngejam gebe “Ajac dabiñ tomalagen sugac,”
gebe ñamalac samob nêñ ñalêlôm kêtôm gêsunbôm seclêlôm.
- 7 Sêgôm taun amboac tonañ e Anôtônê sôb kêtap êsêac sa,
go sêjala taun gebe ôliñ lasê sep tagen.
- 8 Eñ oc enseñ êsêac êtu nêñ imbelenña.
Samob tañ sêlic êsêac nañ, têdaiñ gêsun gêdên êsêac.
- 9 Go ñamalac samob têtêc taun sêsôm Anôtônê gêñsêga lasê
ma nêñ kauc kêsa kêpi ênê gôliñ.
- 10 Ñac gêdên têtac ñajam kêtû Apômtaunja ma gê lamu engeñ.
Ma ñalêlôm mansañ samob sêmoa ñajam to ôliñ kêpigen.
- *

65

Dançe kêtû Anôtônê moasiñ ñalêlômña

- 1 O Anôtô, lau awen êôc aôm anja Sionman.
Ma sêngôm biñ, tañ sêjac mata gêdên aôm nañ, ñanô êsa.
- 2 Aôm kôkên tañam mec,
amboac tonañ ñamalac samob dêndên aôm sêwac
- 3 êtu nêñ geo ñatonña. Aêacma geo embe êlêlêc aêac su,
go ôsuc ôkwi.
- 4 Aê aoc êôc ñac, tañ aôm kôjaliñ eñ sa gebe êtu gasuc aôm
wacêmoa nêñ malaclun nañ,
gebe aôm nêñ andu to lôm ñagên ñajam,
tec oc êôc aêac tôn.
- 5 O Anôtô, aêacma kêsiwaga, aôm kôkên tañam aêac
to gôjam aêac sa ña gêñtalô.
- Lau anja nom ñamadiñ samob to êsêac, tañ sêngôn gwêcm anja jaêcsêga nañ,
sêkên maten aômgen.
- 6 Aôm ñactêkwa, tañ kôjandiñ ñaclai kêtû nêñ ômbinjak nañ,
tec kôkwê lôc tolôc sa kêkô.
- 7 Aôm gôê gwêc kêtû malô to gôgôm ñadembom ñatip kêsa
ma gôgôm tentenlatu samob nêñ wambañ kêtû malô.
- 8 Gôgôm e lau, tañ sêngôn nom ñamadiñ jaêcsêga nañ,
têtêc taun kêtû nêñ gêñtalôña.
- Aôm gôgôm lau gamên oc kêpi to oc kêsêpña
sêjam lasê toôndugen.

* **64:10:** Dawidnê pesalem tenj.

- 9 Aôm kokelen nom ma kôsanem ña bu.
 Aôm kômoasiñ nom ñanôgen.
 Aôm Anôtô kôkên nê bu kêsuj e ñalap-lap lanğwagen.
 Aôm kômasañ nom amboac tonañ, tec kôkên launên gên kômña kêpi
 ñajamgen.
- 10 Aôm kôsanem nom ñawampôm e ñapep sawa to kôlênsim nom e kêtü palê.
 Aôm kôkên kom kêmalôm nom ma gôjam mec gên e kêpi ñajam.
- 11 Aôm gôjac dabiñ jala ña nê moasiñ totau-totau
 ma wañam ñalêsi gênôm gamên gêjam auc.
- 12 Bôcnên gamên sênin gênña ñamêdôb ñajamgen ñapan.
 Ma gamên ñamatu gêbuc tau sa e têtac kêsa lanğwagen.
- 13 Bôc sêjam oba auc amboac oba kêsô ñakwê
 ma gaboañ kêkwa tau auc ña molaun.
 Êsêac sêjam lasê
 to sêjam wê sêwiñ taun totêntac ñajamgen.

*

66

Wê lambiñ to danğeña teñ

- 1 Gamên samob awem êoc Anôtô toôndugen.
 2 Atoc ênê ñaê ñawae sa.
 Alambiñ en e ñawasi lanğwagen.
- 3 Asôm êndên Anôtô gebe “Aômnêm gôlin e ñajamanô kain teñ.
 Aômnêm ñacjo tetoc aôm sa kêtü nê ñaclai gêjam sêgaña.
- 4 Lau gamên samobña sewec êndên aôm ma awen êoc aôm.
 Samob tetoc nê ñaê sa.”
- 5 Amên ma alic gên, tañ Apômtau gêgôm nan.
 En gêjam gôlin ñamalacnên latuñi e têtac kêsa lanğwagen.
- 6 En gêjam gwêc ôkwi kêtü gamên ñakelen, tec enkain sêsa ñasamac ñamala sêja.
 Ma aêac têtac ñajam kêtü enña.
- 7 En ñagôlin, nê gôlin oc ênêc teñgen. Mata kêsap tentenlatugen, tec gêmoa.
 Lau-sêli-taun-sawaga oc tetoc taun sa êndên en atom.
- 8 O tentenlatuac, alanem aêacma Anôtô.
 Anğôm ênê wae êtu tapa ñanô.
- 9 En gêjam aêac katun sa, tec tamoa maten jali
 ma kêpuc enkain tôñ, tec taku atom.
- 10 O Anôtô, aôm kôsaê aêacgac.
 Aôm kôpac aêac e awê kêtom sêpac silber gêwê.
- 11 Aôm kôkên aêac awê uc.
 Aôm kôkên gênwapac gêsac aêac dêmôênêtêkwa tôñ.
- 12 Aôm kôkên ma ñacjo sêka aêac lênsôn. Aôm kôkên aêac asa ja to bu ñasamac
 ñalêlôm aja,
 mago galoc gôwê aêac sa jaakô gamên ñajam.
- 13 Aê todajagen jasô nê andu
 ma janğôm biñ, tañ gajac mata su nan, ñanô êsa.
- 14 Gêdên tañ kapô lêna nan, kasôm lasê
 ma aocsun kasôm kêtü tôñ gebe janğôm gên tau tonañ.

* 65:13: Dawidnê pesalem teñ. Wê teñ.

- 15 Aê gabe jansuŋ domba ŋalêsi êtu daja to domba kapoac ŋada ŋamalu êsa êndêŋ aôm.
Aê gabe jamansaŋ bulimakao to noniŋ kapoac atu da êndêŋ aôm.
- 16 Amac lau, taŋ atêc Anôtô naŋ, samob amêŋ aŋô.
Aê gabe janac miŋ biŋ, taŋ eŋ kêmoasiŋ ŋoc katuc naŋ.
- 17 Aê aocsuŋ gamôêc kapôêŋ gêdêŋ eŋ
ma wê lambiŋŋa gêc imbeloc ŋatêpôê.
- 18 Ŋoc ŋalêlôm embe taê êka biŋ eso,
oc Apômtau êkêŋ taŋa aê atom.
- 19 Mago Apômtau kêkêŋ taŋa aêgoc.
Eŋ gê taŋa aêŋoc mec.
- 20 Aê aoc êôc Anôtô gebe gêjac kapoac ŋoc taŋiboa atom.
Ma kêgamiŋ nê têtac gêwiŋ tenŋeŋŋa gêdêŋ aê atom.
- *

67

Seŋ mo lasê ŋawê danŋeŋa

- 1 Anôtô taê labu to ênam mec aêac.
Eŋ oc êkêŋ laŋôanô êpô aêac.
- 2 Gebe lau nomŋa sêjala nêmlêŋ
to lau samuc samob sêjala ŋaclai ônam lau saŋa.
- 3 O Anôtô, tentenlatu awenê êôc aôm.
Tentenlatu awenê êôc aôm tomalagenê.
- 4 Tentenlatu ôliŋ êpi ma sênam wê toôndugenê gebe aôm kômêtôc launêŋ biŋ
jagêdêŋ
ma gôwê tentenlatu samob aŋga nom.
- 5 O Anôtô, tentenlatu awenê êôc aôm.
Tentenlatu awenê êôc aôm tomalagenê.
- 6 Nom gêjam ŋanôgac.
Anôtô, aêacnêŋ Anôtô, gêjam mec aêac.
- 7 Anôtô gêjam mec aêac
ma nom ŋamadiŋ samob têtêc eŋ.
- *

68

Anôtô kêku nê ŋacjo lulu ŋawê lambiŋŋa

- 1 Anôtô êndi êkô gebe enseŋ nê ŋacjo êliŋ-êliŋ
ma êsêac, taŋ nêŋ ŋalêlôm kêmoatiŋ tôŋ kêtu eŋŋa naŋ, sêc su aŋga ênê
laŋônêmlêŋa.
- 2 Anôtônê laŋôanô enseŋ lau, taŋ sêkac tauŋ su aŋga ênê naŋ,
êtôm mu kêdaba jadauŋ to ja kêpac lêp gêwê.
- 3 Ma lau gêdêŋ têtac ŋajamgeŋ to têtê samuc sêkô Anôtô laŋônêmlêŋ
ma ôliŋ êpi toôndugenê.
- 4 Anam wê êpi Anôtô. Awem êôc ênê ŋaê. Anam ŋac, taŋ kêsa gamêŋ sawa naŋ,
nê intêna.
Ŋac tau nê ŋaê gebe Apômtau. Akô eŋ laŋônêmlêŋa ma anam lasê toôndugenê.

* 66:20: Wê ten. * 67:7: Wê ten.

- 5 Anôtô tañ gêmôa nê andu dabuñ nan,
kêtu mosêbunêñ tamerji to awêtucnêñ gêjam-sawaga.
- 6 Anôtô gêjam lau sawa sa gebe têtap gôlôac sa ma kêngaboac lau kapoacwalôña
su jasêmoa nêñ tauñña.
Ma kêmasê gêsuntêkwa ñatonwaga sa e nêñ gamêñ, tañ sêngôñ nan, kêt
kelen langwageñ.
- 7 O Anôtô, gêdêñ tañ gôdi gôwê lau sa ma kôtu êsêacnêñ ñamata
to gêdêñ tañ amkainj kôka gamêñ sawa tôñ nan,
- 8 nom kêtênêp to umbonj kêsêwa kom
kêtu Anôtônê lanjôanô kêt awêña.
Lôc Sinai kêtênêp kêt Anôtô gêo lasê lôc tauña.
Israelnêñ Anôtô gêo lasêgac.
- 9 O Anôtô, aôm kôkêñ kom gêjac kêsêwageñ
ma kôlau nêñ nomlênsêm, tañ gelo-gelo nan.
- 10 Aômnêñ gôlôac têtap nêñ gamêñ sêngôñña sa.
O Anôtô, nêñ moasinj kêmasañ gamêñ tau kêt lau ñalêlôm sawaña.
- 11 Apômtau kêjatu sa
ma lau taêsam ñasec sêjam wêsijn e ñawae kêt tapa.
- 12 “Lausijn totonj-totonj to nêñ kinj sêc, sêcgoc”
ma lau sêjac sam ñawaba gêdêñ tauñ.
- 13 Talic êsêac amboac balôsi ñaôsic-ôsic amboac silber ma ñawaô jonksamuc ma
ñaôsic-ôsic amboac gold.
Amacnêñ lau ñagêdô sêmoa domba nêñ sapa ñalêlôm kêt agenña.
- 14 Gêdêñ tañ ñajaña ñatau Anôtô kêpa kinj êlinj-êlinj nan,
eñ kêkêñ sno gêjac anja lôc Salmon.
- 15 Aôm lôc Basanña kôtu lôc towae.
Aôm lôc Basanña ñatêpôê jabo-jabogoc.
- 16 Amac lôc ñagêdô, tañ jabo-jabo nan, asageñ têtac ñandanj gêdêñ lôc, tañ
Anôtô gebe êngôñ êtu nê gamêñ nan.
Binjanô, Apômtau oc êngôñ tônê endenj têngenj.
- 17 Anôtô gêmêñ anja Sion ña nê kareta sinja taêsam ñalêlêma atom.
Apômtau gêmêñ anja Sinai mêngêo lasê nê gamêñ dabuñ.
- 18 Aôm kôpi lôlôc jagôwê lau kapoacwalôña sêwinj aôm. Ñamalac sêsuj nêñ gêñ
gêdêñ aôm gêwac.
Gêsuntêkwa ñatonj oc sêngôñ sêwinj Apômtau Anôtô amboac tonan.
- 19 Aweñ êoc Apômtau, eñ kêsip aêac sa bêc to bêc.
Eñ Anôtô, tañ gêjam aêac sa nan.
- 20 Anôtô tonan tec kêt aêacnêñ Anôtô, tañ gêjam aêac kêsi nan,
ma Apômtau Anôtô eñ ñatau, tec oc ênam tasa panj lêndanj ôkwi.
- 21 Binjanô, Anôtô oc elo nê ñacjo mômêñapac popoc,
oc ênac ñac, tañ kêsêlêñ tonê secgenj nan, mômêdangam popoc amboac
tonan.
- 22 Apômtau kêsôm kêt têngê gebe “Aê oc jajonj êsêac anja Basan sêmu sêmêñ.
Binjanô, oc jajonj êsêac anja gwêc ñagêdimbob sa sêmu sêmêñ.
- 23 Gebe ôkwasinj amkainj êsêp nêñ declêlôm.
Nêñ kêam imbelenj têtap nêñ gwada anja ñacjonêñ sa.”

- 24 O Anôtô, lau sêlic nê m gôlôac ñawalan baliñ.
Sêlic ñoc kiñ Anôtônê walan baliñ omña sêmoa gamêñ dabuñ.
- 25 Lau sênam wê ña awenwaga têtû ñamata, go lau, tañ sêjac gêñ wêña kêtan nan,
têtû ñamu
ma lauo takin sêmoa ñasawa togegobgeñ.
- 26 Awem êoc Apômtau Anôtô anğa gôlôacnêñ sêkac sa ñalêlôm.
Amac tañ Israel kêtû nê m ñamôkê nan, awem êoc Apômtau.
- 27 Lau Benjaminña ton saun ec teñ sêwê sêmoa ônê, lau Judanêñ kasêga ton
kapôêñ teñ kêdaguc,
go kasêga Sebulonña to kasêga Naptaliña amboac tonangeñ têtû ñamu.
- 28 O Anôtô, ôngôm nê m lai êpoa.
O Anôtô, ondeñ gêñ, tañ gôjam aêac saña nan tônia.
- 29 Kiñ oc sejoñ awa sa dêndêñ aôm sêna Jerusalem
êtu nê m lôm dabuñña.
- 30 Ôlêñ biñ bôcbôm Aiguptuña, tañ sêmoa buman ñasiñlêlôm nan.
Ôlêñ biñ tentenlatui, tañ têtôm bulimakao kapoac to ñalatu nan,
e samob sêmbu taun ma sêkêñ silber êndêñ aôm.
Onseñ lau, tañ têtac gêwiñ siñ nan, êliñ-êliñ.
- 31 Kasêga anğa Aiguptu sê m êñ.
Lau Aitioptianña sêlêti ma sê m êtôc lemeñ gêdêñ Anôtô.
- 32 Amac kiñ nomña anam wê êpi Anôtô.
Awem êoc Apômtau,
33 tañ gêmuñ andangeñanô gêmoa nê undambê lólôcña nan.
Anô eñ gêoc awa sa ma gê m êc ña awa kapôêñ.
- 34 Aoc Anôtô ñaclai lasê. Eñ gêjam gôliñ Israel tonawasigeñ
ma nê ñaclai gêc tao ñalêlôm.
- 35 Anôtô ñaclai kaiñ teñ kêsa anğa nê gamêñ dabuñ gê m êñ.
Eñ Israelnêñ Anôtô. Eñ kêkêñ ôliñ walô gêdêñ nê lau.

Lambiñ êndêñ Anôtô.

*

69

Mec Anôtô ênam saña

- 1 O Anôtô, ônam aêma samañ
gebe bu gênôm aê auc e gabe janaña.
- 2 Aê malocmê kasêp lemoñ gôlub-gôlub gaja. Gamêñ teñ kêtôm gebe jaka tônia
gêc atom.
Aê katap bugaboan sec sa ma ñasamac kêkôm aê auc.
- 3 Katañ tauc e tekoc gêbac ma ñoc koclaben kêtû dambê-dambê lanwgagen.
Aê gaôn to kakêñ matoc Anôtô e matocanô ñabob kêsa.
- 4 Lau tañ têtac gedec aê kêtû ñam teñña atom nan, taêsam ñasec,
sêlêlêc mômêclauñ mômêcapacña su.
Lau tañ sebe senseñ aê su nan, ñaclai sec
ma êsêac sêgôliñ biñ kêpi aê. Êsêac sêkac aê gebe jakêñ gêñ êjô gêñ, tañ
gajam geñgeñ atom nan.
- 5 O Apômtau, aôm kôjala ñoc keso

* 68:35: Dawidnê pesalem teñ. Wê teñ.

- ma noc geo kêsiñ tau gêdêñ aôm atom.
- ⁶ O Anôtô, tañ kôtu lausiñ undambêña nêñ njatau nañ,
ôkêñ aê gebe jañgôm lau, tañ mateñ gê aôm nañ, majen êsa atom.
O Israelnêñ Anôtô,
ôkêñ aê gabe jañgôm lau, tañ sêsap aôm tôñ nañ, waen sec atom,
- ⁷ gebe aê gaôc gêñwapac sec kêtú aôm ña.
Majoc e tecbeloc ñawapac kêsa kêtú aômña.
- ⁸ Noc lasitêwai sêlic aê amboac ñac jaba
ma tinocnê lau sêlic aê amboac ñac gamêñbômña ten.
- ⁹ Gebe gaim tauc su nêñ anduñ e katu meloc su.
Ma lau, tañ sêmbu aômña nañ, nêñ biñ sêmbuñ mênkêpi aê gêwiñ.
- ¹⁰ Aê katu kasec ôlic gebe katan to gajam dabuñ mo,
mago lau sêsu aê susu.
- ¹¹ Aê ganôn kaukac kêtú noc ñakwê
ma êsêac sêga wê susuñ kêpi aê.
- ¹² Lau embe sêñgôn malacluñ nañ, oc sênam aêñoc biñ êtu biñgalôm
ma lau, tañ bu kêjanñ êsêac nañ, sêga wê sec kêpi aê.
- ¹³ O Apomtau, aê tec jansuñ noc mec êndêñ aôm.
O Anôtô, ôjô noc mec êndêñ noc, tañ aôm gôlic ñajam nañ.
Ôjô aê aoc êtu nêñ têmtac gêwiñ tengeñña,
êtu ôñgôm nêñ biñ, tañ gôjac mata nañ, ñanô êsa.
- ¹⁴ Ôkam aê sa anga lemoñ gebe gôdubub jasêp e najanaña atom.
Ônam aê sa anga noc ñacjo nêñ, ma anga bu ñagêdim êwiñ.
- ¹⁵ Ôkêñ ñasamac ênsalê aê auc atom.
Ma ôkêñ aê janôm bu su jasêp gêdimbob me janêc êsêp sê jana atom.
- ¹⁶ O Apômtau, ôkêñ tañam aê gebe nêñ têmtac gêwiñ tengeñña tau ñajam.
Ôkac taôm ôkwi êndêñ aê êtu nêñ taêm labu ñanôña.
- ¹⁷ Ôsiñ lañôm ôkwi êndêñ nêñ sakiñwaga atom.
Aê gamoa jageo, ôjô aêñoc biñ galocgeñ.
- ¹⁸ Ôndêñ aê ômôêñ ma ônam aê kêsi.
Ôsa aê lañoc sa êndêñ noc ñacjo.
- ¹⁹ Aôm gôlic aêñoc biñ, tañ sêgôm aê êndu-êndugeñ to ganğôn jageo ma sêgôm
aê katu meloc nañgac.
Aôm kôjala noc soño-soño samobgac.
- ²⁰ Sêsu aê susu e katuc gêbac to popocgeñ,
tec gamoa jageo ñanô.
Kasaê gebe sê malô aê elêmê
ma kakêñ matoc gebe sênam aê sa e masi.
- ²¹ Êsêac sêkêñ ñaikisi aê gaen kêtú mo
ma gêdêñ tañ bu gêjô aê nañ, sêkêñ bu ñamakic gêdêñ aê ganôm.
- ²² Nêñ moasiñ êtu nêñ lakô
ma nêñ moasiñ daña êtu nañ sê sêu tauñ êsêpña.
- ²³ Ôkêñ êsêac mateñanô êtu kanuc sêlic gamêñ atom
ma ôkêñ êsêac magiñ êsu.
- ²⁴ Ôkêc nêñ têmtac ñandañ êpi êsêac
ma nêñ ñalêlôm ñamondec-mondec êtap êsêac sa.

- 25 Nêñ malac oc êtu gasañ ênêc
ma nêñ andulêlôm êtu tuc êkô.
- 26 Gebe êsêac sêjanda ñac, tañ aôm taôm gôjac en nan,
ma sêjam bingalôm kêpi lau, tañ aôm gôjac êsêac ôlin lasê nan, nan ñandan.
- 27 Ônsalê nêñ keso ñagêjô ênsac nêñ keso ñagêdô ñaô.
Ma ôkêñ êsêac sêwê kain nêñ moasinj ônam ñamalac kêsinja atom.
- 28 Nêñ ñaê ênêc êwinj lau gêdêñ nêñ atom.
Senseñ êsêacnêñ ñaê su anja buku matenj jalinja ñalêlôm.
- 29 Aê tec gangônj jageo ma gaôc gêñwapac ñanô.
O Anôtô, ôsip aê sa ma ônam aê kêsi.
- 30 Aê gabe jangã wê jangôm Anôtônê ñaê ñawae êsa.
Janam danje to jatoc en sa ñanô.
- 31 Jangôm amboac tonan ec Apômtau êlic ñajam êlêlêc bôc kapoac,
êlêlêc bulimakao kapoac to ñajabo ma bôc, tañ enjêku gêwa kêkôc nan su.
- 32 Lau tañ sêôc gêñ wapac nan, embe sêlic oc têtac ñajam êsa.
Amac tañ asom Anôtô amoa nan, nêñ ñalêlôm enjenj amac sagenj.
- 33 Gebe Apômtau kêkêñ taña lau ñalêlôm sawa
ma kêlinj nê lau, tañ sêngônj kapoacwalô nan, sinj atom.
- 34 Undambê to nom awenj êôc Anôtô.
Gwêc tau to ñagêñ matenj jali samob, tañ gêmoa ñalêlôm nan, amboac tonanjenj.
- 35 Gebe Anôtô oc ênam Sion kêsi ma êkwê malac Judanja sa êtiam
ma nê lau nasêngônj tônê ma têtú gamêñ ñatau.
- 36 Ênê sakinjwaga nêñ wakuc oc sêkôc sa êtu nêñ gêñlênsêñ
ma êsêac, tañ têtac gêwinj en nan, oc sêngônj tônê.

*

70

Mec Anôtô ênam sanja (Pes 40:13-17)

- 1 O Anôtô, mênônam aê sa.
O Apômtau, ônsaic taômgenj mênôpuc aê tôñ.
- 2 Êsêac tañ dêdib aê sebe senseñ aê su nan,
ôkêñ êsêac majenj to tenbelej ñawapac êsa.
Ôkêñ êsêac, tañ sêkêñ matenj sebe aê jatu sec nan,
sêc tomajenjenj sêmu sêna.
- 3 Êsêac tañ sêgôm “Kec, kec” kêpi aê nan,
ôkêñ êsêac têtakê tomajenjenj.
- 4 Ôkêñ êsêac samob, tañ sesom aôm nan,
ôlinj êpi to têtac ñajam êsa êtu aôm ña.
Ôkêñ êsêac samob, tañ taênj kêka aômnêñ moasinj nan,
sêsôm lasê endenj tönjenj gebe “Apômtau ñac towae.”
- 5 O Apômtau, aê tec ñac palê-palê to ñac ñalêlôm sawa.
O Anôtô, ôlêti sebeñ ôndênj aê ômôênj.
O Apômtau, ônam gamêñ tôñ atom
gebe ñoc ônam-aê-sa to ôpuc-aê-tônjwaga aômngoc.

* 69:36: Dawidnê tenj.

*

71

Namalacanô tenj nê mec

- 1 O Apômtau, aê gaê lamu aômgenj.
Ôkênj aê jamoa tomajocgenj atom.
- 2 Ôngamboac aê to ônam aê sa êtu nêmbingêdênj.
Ôê tanjam aê ma ônam aê kêsi.
- 3 Ôtu njoc poclabu jaê lamunja to njoc laimôkê ônam aê sanja.
Aôm tonanj kôtu njoc poclabu to njoc laimôkê.
- 4 O njoc Anôtô, ôjanngo aê su anja lau, tanj sêkac tauj su anja aômnmênanj lemenj.
Ôjanngo aê su anja lau alôb-alôb to lêsutêna nênj.
- 5 O Apômtau, aê kakênj matoc aômgenj.
O Apômtau, aê njapalêgenj ma taêc kêka aôm.
- 6 Gêdênj tinoc kêkôc aê su ma gasunj tauc gêdênj aôm, kasa anja tinocnê e aôm
gôlôm aêgenj,
amboac tonanj oc jalambinj aôm endenj tôngenj.
- 7 Lau samob sêlic aê amboac gênsêga tenj,
mago aôm kôtu aênjoc lamu njanja.
- 8 Aocsunj kêsunj aômnmêlanem sa
ma gêgôm waem kêtutapa kêtôm bêcgenj.
- 9 Aê katu njamalacanôgac, tec ôtiñ aê su atom.
Njoc njac lai gêbacnê, tec ôwi aê siñ atom.
- 10 Gebe njoc njacjo sêsôm binj kêpi aê
ma êsêac, tanj sêkic njoc binj nanj, sêjam binjalôm sêwiñ tauj
- 11 ma sêsôm gebe “Anôtô gêwi enj siñgac,
ajanda enj e naakam enj tônge gebe ênê kêsiwaga masi.”
- 12 O Anôtô, ômoa jaêc aê atom. O njoc Anôtô, ôlêtigenj mênjônambê sa.
- 13 Êsêac tanj sêkênj kisa aê nanj, majenj êsa e sênanja
ma sêsu êsêac, tanj sebe sêkênj aê jandac gênjwapac nanj, susu e sêmoa
totenbelej njawapacgenj.
- 14 Aê gabe jakênj matoc aôm endenj tôngenj
ma janngôm waem êsa êlêlêc su.
- 15 Aocsunj êsôm nêmbingêdênj to nêmbingêdênj njac lai ônam njamalac sanja lasê êtôm
bêcgenj.
Aê oc jasa moasiñ tonanj sa êtôm atom.
- 16 Aê gabe jasa Apômtau Anôtô nê gênj njac lai sa.
Aê gabe jalambinj aôm taômgenj nêmbingêdênj.
- 17 O Anôtô, aê njapalêgenj ma aôm kôdôn aê,
tec gaoc nêmbingêdênj lasê njapanj e gêdênj galoc.
- 18 O Anôtô, embe jatunjalambinj e môdê ênam aê auc,
nanj ôwi aê siñ atom.
Gebe jasôm nêmbingêdênj lau wakuc,
tanj mênjsêsa êtu njamu nanj.
- 19 O Anôtô, nêmbingêdênj kêsunj kwandanj kêpi e jagêdênj undambê.

* 70:5: Dawidnê pesalem tenj. Tanjiboa tenj.

- O Anôtô, tañ gôgôm gêñ ñaclaisêga nan, asa oc êtôm aôm.
²⁰ Aôm kôkên gêñwapac to gêñ ñandan gêjam aê auc elêmê.
 Mago aôm oc ôkên aê tekoc saki êsa êtiam ma ôwê aê sa anga nom
 ñalêlômsêga japi jamên êtiam.
²¹ Aôm oc otoc aê sa êlêlêc
 ma ônac aê têtac tôñ.
²² O ñoc Anôtô, amboac tonan oc aoc êôc aôm ña gêñ wêña
 kêtû aôm ñac ñañêñña.
 O Israelnên ñac dabun,
 aê gabe janğôm gêñ wêña êtan êndên aôm.
²³ Aê gêdôcôlic ênam lasê êtu têtac ñajamña
 ma katuc, tañ gôjam kêsi nan, amboac tonanğen.
²⁴ Imbeloc oc êsôm nêñ binğêdên gêjam aê sanja lasê êtôm bêcgen
 gebe êsêac, tañ sebe sêkên aê jandac gêñwapac nan, majen êsa e sêmoa
 totenbeñ ñawapacgen.

72

Mec kêtû kinña

- ¹ O Anôtô, ôndôn kin gebe êmêtôc bin ña nêñ binğêdênña
 ma ôkên nêñ binğêdên êndên kin latu.
² Gebe ênam gôlin nêñ lau ña binğêdênğen
 ma êmêtôc lau ñasec nêñ bin katôğen.
³ Lôc sênam ñanô moasin êmoasin launja
 ma gamên ñabau sênam ñanô binğêdên.
⁴ Kin êmêtôc lau ñalêlôm sawa nêñ bin naêndênğen, en ênam lau sêpô lênaña sa
 ma êka êsêacnên lêsutêna popoc.
⁵ Gôlôac to gôlôac têtêc aôm
 êtôm têm, tañ oc ajôn êpô gamên nan.
⁶ Kin êtôm kom, tañ gêjac kêsêp kôm
 ma en oc êtôm kom, tañ kêmalôm nom nan.
⁷ Êtôm kin tau nê têm binğêdên ênac tau lêtên amboac ñaola ñajam
 ma wama ênam gamên auc kêtôm ajuñ ñawê kêpô gamên gêôc aucgen.
⁸ Ênê gamên gôlinña ênêc gwêc ñamadin ten e naêndên ñamadin ten
 ma anga bu Euprat e naêndên nom ñamadin.
⁹ lau gamên sawa sêpôn aenğuc êndên en
 ma nê ñacjo sêu tauñ sênêc nom.
¹⁰ Kin Tarsis to lau, tañ sênğôn nuc nan,
 oc sejon nêñ awa nasênsun êndên en.
 Lau Arabia to Aitiopia ñataui
 oc sêkên nêñ awamata êndên en.
¹¹ Binñanô, kin samob oc tetoc en sa.
 Lau samuc samob oc sênam sakin êndên en.
¹² Gebe en oc ênam ñac ñalêlôm sawa, tañ awa gêjac en nan sa
 ma ñac ñasec, tañ gêjam-sawaga gêmôa atom nan, amboac tonanğen.
¹³ En oc taê labu ñac ñaôma to ñalêlôm sawa
 ma ejop lau sawa nêñ katun.
¹⁴ En oc ênam êsêacnên katun kêsi anga lêsutêna to ñac lai-secwaga lemen.
 En oc êlic lau tonan ñai nêñ dec amboac gêñ ñanô.

- 15 Kinj oc êngôn nêngen ma sêkên gold Arabianja êndên en.
Êsêac teten mec êtu enja enden tôngên ma Anôtônê mec êpi en njapan.
- 16 Mo êmôp lasê ênêc ênê gaboan
ma êtu secja ênêc lôctêpôê.
Mu êôc ênê gênkainj natêpôê naêsêp-naêsêp amboac anja Lebanon
ma njamalac êlêc anja malac êtôm gêgwanj gêlêc anja nom.
- 17 Ênê njaê oc ênêc enden tôngên.
Ênê wae ênêc êtôm oc êpô gamênj.
Lau nomja samob awenj êôc en
ma tetenj Anôtô gebe ênam mec enj to êkênj enj êmoa totêtac njamgenj.
- 18 Lambinj êndênj Apômtau, lau Israelnênj Anôtô.
Enj taugenj tec gêgôm gênsêga gêmoa.
- 19 Lambinj êndênj ênê njaê towae enden tôngên.
Ênê njawasi ênam nom auc samucgenj.
- Binjanô, binjanôgoc.
- 20 Isai latu Dawid nê mec gêbacnê gêdênj tonec.

Salomonê tenj.

73

BUKU KÊTU TÊLÊACJA

Anôtô kêmêtôc binj jagêdênjenj

- 1 Binjanô, Anôtô kêmoasinj lau mansanj
to kêmoasinj êsêac, tanj nênj njalêlôm njawa nanj, amboac tonanj.
- 2 Mago aê kadabinj gebe japô ockainj ôkwi
ma kadabinj gebe jaka bêlip tagenj
- 3 gebe matoc katu lanemtêna kêtû sêmoa njajam-njajamja
ma galic lau alôb-alôb têtû lau tolêlôm.
- 4 Lau tonanj naj sêjam kauc njandanj
ma sêmoa ôlinj njajam to ôlinj samuc.
- 5 Êsêac sêôc gêngwapac têtôm lau njagêdô atom.
Ma sêlic njandanj tenj têtôm lau njagêdô atom.
- 6 Amboac tonanj tec tetoc taunj sa kêtû nênj gêlônj, tanj sênônj nanj,
ma njacjai kêkwa êsêac auc amboac nênj njakwê.
- 7 Êsêac tonanj têtôp e matenjanô kololoc gêja
ma sêsêwa binj meloc, tanj taênj gêjam gêc nênj njalêlôm nanj, kêsa awê.
- 8 Êsêac sêsu binj susu tonênj njalêlôm njamalic.
Êsêac tetoc taunj sa ma sêpô binj kêpi laugenj.
- 9 Awenjsunj kêsôm binj gesenj undambê
ma imbelej kêsôm binj gêjac laoc nomgenj.
- 10 Amboac tonanj tec lau dêdênj êsêac
ma sêlib êsêacnênj binj kêtôm sêlib bu.
- 11 Êsêac sêsôm gebe “Anôtô oc êjala binj amboac ondoc
ma Lôlôc Njatau oc ênjô binj njam amboac ondocgenj.”
- 12 Alic acgom, lau alôb-alôb nênj binj amboac tonanj

- sêmoa njam gedenj tîngenj sêjac nêj awa sa-sa.
 13 Ojae, kamasanj ñoc ñalêlôm e ñatipsawa ñaômagoc
 ma kakwasinj lemoc e gawê geo tenj ñakainj atom.
 14 Mago gêñwapac gêgôm aê kêtôm bêcgenj
 ma gêñ kêlêsu aê kêtôm ñagelenj samob.
 15 Aê embe taêc ênam gebe aê jasôm binj amboac tonanj jawinj
 oc jansau nêrn launêj gôlôac.
 16 Amboac tonanj katu kêka-kêka gebe jajala ñam elêmê,
 mago galic gebe ñawapac.
 17 E kasô Anôtônê gamêñ dabunj gaja,
 go ñoc kauc kêsa kêpi lau alôb-alôb nêñ lêtêpôê.
 18 Binjanô, aôm kotoc êsêac sêkô gamêñ ñalêñô,
 go gôgôm êsêac sêu taunj e popoc-popocgenj sêjana.
 19 Seseñ êsêac su wenj tagenj,
 sêjana tonêñ ñalêlôm ñatutucgenj.
 20 Êsêac têtôm aêac taêc bêc e taêc mê.
 Matenj gêlac ma talic gêñ ñakatu tau malamê.
 21 Gêdêñ tanj ñoc ñalêlôm ñamakic kêsa
 e kêtunj aê masi nanj,
 22 aê katu meloc e ñoc kauc gêjana,
 katôm bôc gamoa aôm lanjômnêmña.
 23 Mago kasap aôm tîng gedenj tîngenj.
 Aôm kôkam aê tîng gêdêñ lemoc anôña.
 24 Aôm gôwê aê kêtôm, tanj taêm gêjam nanj,
 ma êtu ñamu aôm oc ôkôc aê sa tonjawasigenj.
 25 Aêñoc asa tenj gêmoa undambê
 ma ñoc asagenj gêc nom gebe japô lêna. Aôm taômgenjoc.
 26 Ôlic to katuc oc êtu palê,
 mago Anôtô kêtunj ñoc gêñlênsêm tenjenj ma tenjenj.
 27 Binjanôgoc, êsêac tanj sêmoa jaêc aôm nanj sênanja.
 Aôm gosenj lau samob, tanj sêkac taunj su anja aômnmêm nanj su.
 28 Mago aêgoc tec galic njam gebe jamoa Anôtô ñagalagenj.
 Aê gaê lamu Apômtau Anôtô gebe jasôm aômnmêm gêñ samob, tanj gôgôm
 nanj lasê.

*

74

Têtanj nêñ lôm, dabunj kêtunj ñacjo seseñ sunja

- 1 O Anôtô, amboac ondoc kôtinj aêac su ñanôgenj.
 Ma têtac ñandanj sec gêdêñ gêñ, tanj gojob nanj.
 2 Taêm ênam nêrn gôlôac, tanj gêmunjenj kôjalinj ma kôwaka êsêac sa têtun taôm
 nêrn lau nanj.
 Taêm ênam lôc Sion, tanj gôngônj kêtun nêrn malac nanj.
 3 Ôsêlêñ openj gamêñ popoc tau, tanj gacgenj gêc-gêc nanj.
 Ojae, gêñ samob, tanj kêkô gamêñ dabunj ñalêlôm nanj, ñacjo seseñ sugoc.

* 73:28: Asapnê.

- 4 Nêm ñacjo sêjam wamban ñamelocñagen anja nêm gamêñ, tañ lau sêkac taun sa sêmoa nan.
Êsêac sêgun nêñ bam kêkô gebe gamêñ tonan kêtú êsêacnêñ.
- 5 Êsêac têtôm kômwaga salenña,
tañ sêsap ka tulu ña nêñ ki nan.
- 6 Êsêac sêga katapa tonatalô popoc
ña nêñ ki to hama kapôêñ.
- 7 Êsêac sêkêc nêm gamêñ dabun ja gen su
ma sesen nêm ñaê ñaandu ñadabun su e gêjaña samucgen.
- 8 Êsêac taên gêjam gêc taungen gebe “Aêac dansen êsêac su e tomalagen.”
Ma sêkêc Anôtônê sakin dabun ñamala samob, tañ kêkô-kêkô nan, ja gen su.
- 9 Aêacma gêbôm dabun samob malenmê.
Propete ten gêmoa kêtiam atom, ma aêac samob ajam kauc ñanoc gên tonan oc êmbacnê êndên ondoc.
- 10 O Anôtô, kalomtêna oc sêsôm nêñ bin susu e êndên ondocgen.
Ñacjo oc sêngôm aômnêm ñaê oc êtu meloc enden têngen me.
- 11 Amboac ondoc kôtaiñ lêmam su.
Amboac ondoc kôkapiñ lêmam tôn.
- 12 Mago Anôtô kêtú aênoc kin gêdên andanjen tauanô.
En gêjam ñamalac sa kêtôm nom ñagamênjen.
- 13 Aôm gôwa gwêc kakôc ña nêm ñaclai kapôêñ
ma golo secsêga gwêcña mômêapac popoc.
- 14 Aôm gôga bôcsêga Lewiatan mômêapac kêkôc
ma kôkên en ôli kêtú bôc gamên sawa nêñ.
- 15 Aôm kôkên bumata kêpulu to keselen.
Aôm gôwa bu kapôêñ-kapôêñ gêngic-gêngic e ñakelen kêsa samucgen.
- 16 Aôm kôtu gelenña ñatau. Aôm kôtu gêbêcauc ñatau.
Aôm tec kotoc ajôn to oc sêkô malen.
- 17 Aôm gôjac lôcawa nom e gêdên ñamadiñ.
Aôm kôkên oc kêsa to komôgoc.
- 18 O Apômtau, taêm ênam gebe nêm ñacjo sêômac aôm.
Êsêac sêkac taun su anja aômnêm ma sêgôm nêm ñaê kêtú gên meloc.
- 19 Ôwi nêm balôsinê katu sin êndên kikic atom.
Ôlin aômnêm lau ñasec nêñ katun sin samucgen atom.
- 20 Matam êndin nêm poac, tañ kômotiñ gawiñ aêac nan,
gebe ñaclai sec gêjam gamên ñakesec nomña samob auc.
- 21 Ôkên ñac, tañ gêôc gêñwapac nan, maja êsa atom.
Lau ñalêlôm sawa to lau ñasec awen êôc nêm ñaêman.
- 22 O Anôtô, ôndi sa ma ônam nêm gên kêsiman.
Taêm ênam bin meloc, tañ lau alôb-alôbwaga sêgôlin kêpi aôm kêtôm bêc to gelenjen.
- 23 Olin nêm ñacjo nêñ ñaonda sin atom.
Nêm soño-soño nêñ wamban, tañ kêpi geden têngen nan, amboac tonan.

*
* 74:23: Asapnê ten.

75

Anôtô kêmêtôc ñamalacnêñ biñ jagêdêñ

- 1 O Anôtô, aêac awenj gêôc aôm. O Anôtô, aêac alanem aôm.
Aêac asôm aôm waem lasê ma awa gêñtalô samob, tañ aôm gôgôm nanj sa.
- 2 Anôtô kêsôm gebe “Aê kakêñ ñoc noc mêtôcña
ma oc jamêtôc biñ naêndêñgeñ.
- 3 Embe nom êkôtiñ tau ma ñamalac samob, tañ sêñgôn nom nanj têtênêp,
go aê jandên nom ñanombañ tôn.
- 4 Aê aoc ênac tetoc tauñ sawaga gebe ‘Atoc taôm-sa atom.’
Ma êndên lau alôb-alôbwaga gebe ‘Asa mômêmapac sa amboac secgeñmañ.
- 5 Asa mômêmapac sa ñanôgeñ
amboac tonanñ atom. Amêtôc gêsômtêkwa êtu baliñ alanem taômgeñ
atom.’ ”
- 6 Mêtôcwaga oc mênêsa anja oc kêpiña ma anja oc kêsêpña atom
ma êmên anja gamênj gêmu kêpi to gêmu kêsêpña atom amboac tonanjen.
- 7 Anôtô oc êmêtôc biñ êmoa.
Enj oc êkôninñ lau tenj tôn me etoc lau tenj sa.
- 8 Apômtau lêma kêkam laclu tenj,
tañ ênê têtac ñandañ ñawain ñajaña kêpoac nanj.
Enj kêkêc kêsêp laclu
ma lau alôb-alôb sêlib ñatetep samob gêwinj.
- 9 Ma aê oc ôlic api toôndugeñ ñapañ
gabe aoc aóc Jakobnê Anôtô.
- 10 Enj asap lau sec samob, tañ sêkac tauñ su anja Anôtônê nanj, nanj ñaclai tulu.
Enj êkianñ lau gêdênj nêñ ñaclai sa êtu kapôênj.

*

76

Wê awenj êôc Anôtôña

- 1 Anôtônê wae kêsa anja Juda.
Ênê ñaê kesewec anja Israel.
- 2 Êsêac sê ênê bec anja Salem.
Ma nê andu kêkô Sion.
- 3 Anja tonanñ tec enj gêjac talam ñasôb-ôsic popoc
ma gêgôm lautuc to sinj ma laukasap samob amboac tonanjen.
- 4 Lôc tenjenña ñatau aôm ñac ñawasi.
Samob têtêc aômgeñ.
- 5 Sêjanjo ñaclai ñasiñsêlêc nêñ waba su.
Êsêac sêjac tuluc e sêlinñ tauñ sinj ma ñactêkwa samob lemenj kêtû golonj.
- 6 O Jakobnê Anôtô, aôm gôjam wambañ
e kômônann kareta to gôgôm hosnênj meloco kêsa.
- 7 Aôm embe têtac ñandañ êsa ma asa oc êkô aôm lanjômnêm
gebe aôm ñaclai sec.
- 8 Aôm kôsôm biñ katô anja undambê gobe ômêtôc biñ,
tec lau nomña sêñô e gêjac êsêacnênj lénô auc sêñgônj.
- 9 Gêdênj tonanñ Anôtô gêdi gebe êmêtôc biñ

* **75:10:** Asapnê wê tenj.

gebe êôc lau samob, tañ sêôc gêñwapac anğa nom nan sa.

- 10 Namalacnêñ têtac nandan oc êngôm aôm waem êtu tapa.
Ma êsêac, tañ sêwê siñ sa nan, oc sêlic nê m om.
- 11 Anac mata biñ ma anğôm nanô êsa êndên Apômtau, amacnê m Anôtô.
Lau samob, tañ sêngôñ sêgi en auc nan, sênsuñ nêñ gêñ êndên Anôtô, tañ têtêc en nan.
- 12 Nac tau kêkônin kasêga, tañ tetoc tañ sa nan,
ma kêtakê kin kapôên-kapôên nasec.

*

77

Gêñwapac embe êngôm aêac, nan Anôtô taê walô aêac

- 1 Aê gamôêc gêdên Anôtô na aoc kapôên. Biñnanô aê gabe jamôêc.
Gamôêc kapôên gêdên Anôtô gebe en êkên taña aê.
- 2 Gêdên tañ gêñwapac gêgôm aê nan, aê katen mec gêdên Apômtau,
mago gêñ ten gêjam malô aê atom.
- 3 Aê embe taêc ênam Anôtô, oc janiñ oliñ tauc.
Embe taêc ênam biñ nam, oc noc kauc ensom mala ôkwi.
- 4 En kêkên aê gajam jali gêbêcauc samuc.
noc nalêlôm natutuc e kasôm biñ jageo.
- 5 Aê taêc gêjam kêsêp bêc gêmunğenña
ma jala, tañ gêjana wanêcgen su nan, amboac tonan.
- 6 Kêtom gêbêcgen aê taêc gêjam biñ jakêsa-jakêsa.
Aê taêc gêjam biñ gêc noc nalêlôm ma kakip sa e ganac matoc gebe
- 7 “Apômtau oc êtiñ aêac su samucgen
ma êmoasiñ aêac êtiam atomanô me masi.
- 8 Ênê têtac gêwiñ tenğenña gêbacnê me.
Ma biñ, tañ en gêjac mata nan, gêjac pep su me.
- 9 Anôtô oc kêlin êmoasiñ laña siñ me.
Ênê têtac nandan gêbôc nê taê walô auc me.”
- 10 Tec kasôm gêdên tauc gebe “Aênoc nalêlôm nawapac nanô
gebe Apômtau gêjam nê gôlin ôkwi.”
- 11 Aê gabe taêc ênam gêñ, tañ Apômtau gêgôm nan.
Biñnanô, gabe taêc ênam nê m gêntalô, tañ gôgôm gêdên andanğen nan.
- 12 Jakip gêñ samob, tañ aôm gôgôm nan, nam sa
ma jasala aômnê m gênsêga samob.
- 13 O Anôtô, nê m intêna dabuñ.
Lau samuc nêñ anôtô ondoc kapôên kêtôm aôm.
- 14 Aôm taômgen Anôtô, tañ gôgôm gênsêga nan.
Aôm kôwaka nê m naclai sa gêdên tentenlatu sêlic.
- 15 Lêmam njanañ gôjam nê m lau,
Jakob agêc Josep latuñi kêsi.
- 16 O Anôtô, gêdên tañ bu gêlic aôm nan, kêtêc aôm.
Ma gwêc nagêdim kêtênêp lasê.
- 17 Tao sêsêwa kom nasec to umbon natêtac kêkên wapap gêjac.
Ma aômnê m sôbôsic gen gamên gêngic-gêngic.

* 76:12: Asapnê wê ten.

- 18 Aômnêm wapap ñakicsêa ñadindin kain ten, ôsic kêpô gamên ñawê kêsa
e nom ñawiwic dendengen to kôtên-kôtêngeñ.
19 Aômnêm intêna gêjac gwêc gêngic ma nêlên gêwa ñasamac kapôên êlin-êlin,
mago sêlic wanam atom.
20 Aôm gôwê nêlê lau amboac ñacgejob gêwê nê domba.
Mose agêc Aron sêjam aôm lanôm.
*

78

Sêlên bin Israel kêtú tanenpêcña

- 1 Ao ñoc lauac, akên tanem ñoc mêtê.
Aê tanem aocsun ñabin.
2 Aê gabe jaña aoc êtu jasôm binjôlinja.
Aê gabe jaôn binjôlin têm ñamata tauanôña sa.
3 Bin tan aêac anô to ajala
ma tamenji sêjac minj gêdên aêac nan.
4 Bin tau aêac ansa auc êndên aêacnên ñapalê atom,
tanac minj êndên lau wakuc, tan têndanjuc nan, gebe
Apômtau gêgôm nê gên towae ma ñaclai
to gênsêgagenj.
5 Enj gêwa bin sa anja Jakobnên
to kêwaka bin sa anja Israelnên
ma kêsakinj aêacnên mimi
gebe sêsôm lasê êndên nê wakuc.
6 Gebe lau wakuc, tan têndanjuc êsêac nan, sênô ñawae
ma tauñ sênac ñaminj elom nê wakuc.
7 Sêngôm amboac tonan, go sêkên maten Anôtô to sêlinj gên, tan enj gêgôm nan,
sinj atom
ec sêngôm ênê binjsu êtu tôn.
8 Gebe êsêac têtú gôlôac gêsuntêkwa ñatonjoa
têtôm nê mimi.
Êsêacnên ñalêlôm geo gala
ma nê katuñ kêsap Anôtô tôn ñanên atom.
9 Epraimnê gôlôac sêpê talam lemen kata,
mago gêdên sinj ñabêc nan sêc ñamelocñagenj.
10 Êsêac sêmasan Anôtônê poac atom
ma sebe sêsa nêlên êtôm ênê binjsu atom.
11 Êsêac sêlinj ênê gênsêga, tan gêgôm nan sinj
ma gêntalô, tan enj gêgôm êsêac sêlic nan, amboac tonanjenj.
12 Enj gêgôm gênsêga êsêac tamenji sêlic.
Gêgôm anja gamên Aiguptu ñagaboan Soan.
13 Enj gêwa gwêc kêkôc ma kêkên êsêac sêwê sêsêp ñalunjenj sêja.
Enj gêlêc dembom sa kêpi e amboac tunjôm.
14 Enj gêwê êsêac ña tao gêdên ocsalô
ma ña ja gêdên gêbêc.
15 Enj gêga poc kêkôc anja gamên sawa
ma kêkên bu kapôên anja nom ñalêlôm gêmên mênêsêac sênôm e gêoc
êsêac tôn.

* 77:20: Asapnê tenj.

- 16 Eñ kékêñ bu kêpulu anğa poc ñalêlôm
ma bu tau gêc ñasamac lanğwageñ kêsa gêja.
- 17 Mago êsêac sêkêñ sec gêjô gedeneñ tôneñ
ma sêli taun sa gêdêñ Lôlôc Natau anğa gamêñ sawa.
- 18 Êsêac sêsaê Apômtaugeñ sêjac ñawae
ma sêkapiñ eñ gebe êkêñ mo êndêñ êsêac êtôm êsêac taun têtac gêwiñ.
- 19 Êsêac têtan pêlê Anôtô gebe
“Talic acgom, Anôtô oc êkêñ mo êndêñ aêac anğa gamêñ sawa me masi.
- 20 Eñ gêjac poc
e bu keselen ñasamac lanğwageñ kêsa gêja,
ma oc êkêñ mo to gwada
gebe nê lau sêniñ amboac tonanğen me masi.”
- 21 Apômtau gêñô biñ amboac tonan e têtac ñandan kêsa.
Ênê ja kêsa gebe ensen Jakob, ma nê lai kêpoa gebe ensen Israel
- 22 kêtü êsêac sêkêñ gêwiñ Anôtô atomña ma kêtü êsêac têtac kêpa sugen gebe
Anôtô ocgo ênam êsêac sa nec atomña.
- 23 Mago eñ kêjatu tao lôlôcña
ma gêlêc undambê ñakatam su
- 24 ma kékêñ mana kêsêlô kêtôm kom gêjac gebe sêniñ.
Amboac tonan eñ kékêñ mo undambêña gêdêñ êsêac.
- 25 Amboac tonan êsêac sen anjelanêñ mo kêtü nêñ gêñ.
Ma Anôtô kékêñ gêdêñ êsêac kêtôm êsêac têtac gêwiñ.
- 26 Eñ kékêñ musalô kêsa umbon
ma ñaclai ñatau kêkalem mula gêmêñ.
- 27 Eñ kékêñ gwada kêsêlô kêtôm kekop
ma moc tomagê kêtôm ganjac gwêcña.
- 28 Eñ kékêñ kêsêlô kêsêp nêñ gamêñ, tan sêc nan ñaluñgen,
kêgi nêñ bec, tan sêngôn nan auc.
- 29 Sen e gêoc êsêac tôneñ ñanôneñ.
Gêñ tan teteneñ nan, eñ kékêñ kêlêlêc gêdêñ êsêac.
- 30 Nêñ ñalêlôm kêkac êsêac gêñ amboac tonanña ñawaô
ma sen gêñ gêc awenğen
- 31 e Anôtô têtac ñandan kêsa gêdêñ êsêac
ma gesen êsêacnêñ lau ñactêkwa ñagêdô su ma gêjac lau Israel nêñ lau
matac ñagêdô êndu.
- 32 Anôtô gêgôm nê gêñ amboac tonan, mago êsêac sêgôm nêñ sec sêsiñ sugen,
ma sêkêñ gêwiñ ênê gêñtalô atom.
- 33 Kêtü gêñ tonanña tec Apômtau kékêñ êsêacnêñ bêc gêjaña amboac awenjaô
ma kékêñ gêñ ñaclai sec sep tageñña gesen nan jala sêmoa maten jalina su.
- 34 Gêdêñ tan Anôtô gesen êsêac nan, gocgo awen gêjac eñ kêtiam
ma sêjam taun ôkwi to sesom eñ.
- 35 Ma taên gêjam nêñ lamu Anôtô
gebe Lôlôc Natau Anôtô kêtü nêñ kêsiwaga.
- 36 Mago awenşun sêsôm biñ dansan
ma imbelen sêsau
- 37 gebe nêñ ñalêlôm kêsap eñ tôneñ ñajaña atom
ma sêmasan ênê poac kêtü anô atom.
- 38 Mago eñ taê walô êsêac ma kêsuc êsêacnêñ sec ôkwi

- ma gesen êsêac taun su sêjaņa atom.
 Eņ gêjam têtac nandan tôn gêdên êsêac
 ma kêkên nê naclai kêtû awê kêpi êsêac samucgen atom.
- 39 Eņ taê gêjam êsêac gebe gên palê-palê,
 têtôm gên najaô-jaô, taņ êna e êna-ênagen naņ.
- 40 Sêli awen sa anğa gamên sawa gêdên eņ elémê
 ma sêgôm ênê nalêlôm nwapac kêsa.
- 41 Êsêac sêsaê Anôtô todim-todim kêtû gên wakuc-wakucņa elémê
 ma sêgôm Israelnên Anôtô dabun têtac nandan kêsa.
- 42 Êsêac taên gêjam ênê lêma najaņa atom,
 sêlin bêc, taņ eņ gêjam êsêac kêsi anğa nên nacjonên naņ sin.
- 43 Gêdên taņ gêgôm nê gêntalô anğa Aiguptu
 to gêgôm nê gênsêga anğa gamên gaboan Soanņa naņ.
- 44 Eņ gêjam nên bu ôkwi kêtû dec
 e lau Aiguptu nên bu sênômņa masi.
- 45 Eņ kêkên lelon taêsam nasec gêjac êsêac
 to ôpôac, taņ sêgôm êsêac têtû meloc naņ.
- 46 Eņ kêkên moac tamoac sen êsêacnên gên nanô anğa kôm
 ma gên, taņ lemen sêgôm nakolen elémê naņ, wagô jasesen su.
- 47 Eņ kêkên kompoc gêjac êsêacnên wain namôkê popoc
 ma kom namatu kêtuc nên gênlêwê êndu.
- 48 Eņ kêkên kompoc gêjac nên bulimakao
 ma ôsic gen nên bôc toton su.
- 49 Eņ kêbalin nê têtac nandan kêpi êsêac nawaô.
 Eņ gen olin sec e nê nalêlôm kêmoatin tôn ma kêkên gênwapac sec tonjê-tonjê samob.
- 50 Eņ kêpô nê têtac nandan nabênic sugen gêdên êsêac.
 Eņ kêjanço êsêac katun su atom, gêsın êsêac sugen sêsêp gêmac sec nalêlôm sêja.
- 51 Eņ gêjac napalê namêc samob êndu anğa Aiguptu,
 Lau matak samob nên namêc sêjaņa anğa Hamnê bec.
- 52 Go gêwê nê lau sêsa sêmên têtôm nacgejob gêwê nê domba
 ma gêjam gôlin êsêac anğa gamên sawa kêtôm domba pom kapôên ten.
- 53 Eņ gêwê êsêac sêmoa nanêngen e têtêc taun atom,
 mago kêkên gwêc kêmakop êsêacnên nacjo auc.
- 54 Amboac tonan gêwa êsêac e sêô lasê ênê gamên dabun,
 sêô lasê lôc, taņ eņ lêma anôņa kêkôc kêtû nê gên naņ.
- 55 Eņ gesoc lau samuc sêmun-sêmun
 ma kêkên Israelnên gôlôacmôkê sêngôn lau tau nên gamên.
- 56 Mago êsêac sêsaê Lôlôc Natau Anôtô to sêli taun sa napan
 ma sêsap ênê binjsu tôn atom.
- 57 Sêkac taun su anğa ênê ma sêgôm ênê bin palin têtôm tamenj.
 Êsêacnên lên keso kêtôm talam, taņ sêkêkam nasôb mata kôtên-kôtêngen naņ.
- 58 Êsêacnên sakin gamên nabaunğa gêgôm eņ têtac nandan
 ma nên sakin anôtôi jabaņa kêbôli ênê nalêlôm auc.
- 59 Anôtô gêlic e nalêlôm kêmoatin tôn
 ma kêtin Israel su samucgen.
- 60 Eņ gêwi nê bec anğa Silo sin.

- Mala tau, tañ en jagêmoa ñamalac ñalêlôm nañ.
- 61 En kêkêñ nê poac ñakatapa,
tañ kêtú ênê ñaclai to ñawasi ñabelo nañ, ñacjo sêkôc sêja.
- 62 En gêwi nê lau siñ gêdêñ ñacjonêñ siñ
ma nê ñalêlôm kêbôli auc kêtú nê gêñlênsêmña.
- 63 Siñ gesen ênê lau matac su
ma nêñ lauo takin sêjam wê ñacña kêtiam atom.
- 64 Siñ gesen ênê dabuñwaga su
ma sêlôc gêdêñ êsêacnêñ awêtuc gebe têtanj tañiboa kêtú êsêacña atom.
- 65 Sêgôm sêmoa e Apômtau mata gêlac kêtôm ñac teñ gêc bêc e kêlin tau siñ, go
mata gêlac.
Kêtôm ñac siñsêlêc teñ gênôm gêñ e kêjanin en.
- 66 En gêjac nê ñacjo kêsêp dêmoêmuñagen
ma gêgôm êsêac e majen taun êndu-êndu.
- 67 En kêtin Josepnê bec su
ma kêjalin gôlôac Epraimña sa atom.
- 68 En kêjalin gôlôac Judaña sa.
Lôc Sion tau, tañ têtac gêwiñ nañ.
- 69 En kêsun nê gamêñ dabuñ sa kêpi e jakêtôm undambê.
Gêgôm e gêjac malac su kêtôm nom, tañ êkô ñêngeñ nañ.
- 70 Go kêjalin nê sakinwaga Dawid sa,
kêkôc en su anga gamêñ dombaña.
- 71 Kêkôc en anga domba têna to ñalatu nêñ
gebe ejop ênê lau Jakob to ênê gêñlênsêm Israel.
- 72 Dawid gejob êsêac toñalêlôm ñañêñ
ma gajam gôlin êsêac ña lêma kwalam lanqwa.
- *

79

Mec Anôtô ênam nê lau kêsiña

- 1 O Anôtô, lau samuc sêsô nêñ gamêñ sêja.
Êsêac sesen nêñ lôm dabuñ ñadabuñ ma sêjamu Jerusalem e popocgen.
- 2 Êsêac sêkêñ nêñ sakinwaga nêñ ñawêlêlan kêtú moc, tañ sêmoa umboñ ñalabu
nañ, nêñ gwada.
Sêkêñ nêñ lau mansañ nêñ ñawêlêlan gêdêñ bôc ñaclai.
- 3 Êsêac sêkêc êsêacnêñ dec siñ kêtôm bu, sêgôm sêgi Jerusalem auc e kêsô tau
ma ñac teñ gêmoa gebe ênsuñ ñacmatê nañ gêmoa atom.
- 4 Aêacma lau malac ñagêdô, tañ dêmoêñ gêjac taun nañ, sêsu aêac susu
ma tentenlatu, tañ sêngôñ maken-maken nañ, sêlic aêac amboac gêñ meloc
ma têtanj pêlê aêac.
- 5 O Apômtau, oc gobe ôli nêñ ñalêlôm sa ñapan e êndêñ ondoc acgom.
Nêñ têtac ñandan êndanqac-êndanqac amboac jawaô e êndêñ ondoc, go
êmbacnê.
- 6 Ôkêñ nêñ têtac ñandan naêpi lau samuc, tañ sêjam kauc aôm nañ,
to êpi tentenlatu, tañ awen gêjac nêñ ñaê atom nañman.
- 7 Gebe êsêac sêjac aêacma lau êndu
ma sêgôm nêñ malac kêtú gasañ.

* 78:72: Asap gêga.

- 8 Ôkêñ tamenjinêñ sec ñagêjô êpi aêac atom. Taêm labu aêac sebenman
gebe aêac awi atu gwasaê aômña siñ.
- 9 O Anôtô, tañ kôtu aêacma kêsiwaga nañ, ônam aêac samañ.
Ôngôm nêm ñaê ñawae êsa.
Ônam aêac sa to ôsuc aêacma binj ôkwimañ.
Ôngôm êtu nêm waemña.
- 10 Amboac ondoc lau samuc sênac aêac ôkwi gebe
“Lau tônê nêñ Anôtô oc gêmoa ondoc.”
- Ôkac nêm sakinwaga, tañ lau samuc sêkêc êsêacnêñ dec siñ nañ,
nêñ kamocgôc êndêñ aêac matenjanô alicmañ.
- 11 Ôkêñ tañam lau kapoacwalôña nêñ binj, tañ senj olinj tauñña nañ.
Lêmam ñajañaboa, amboac tonañ ônam lau, tañ sêkic êsêacnêñ binj gebe
sêmac êndu nañ sa.
- 12 O Apômtau, aôm ôkêñ ñagêjô êpi lau, tañ têtañ pêlê aôm sêngôn aêacma gamêñ
ñamadinj nañ acgom.
Ma ôkêñ êsêacnêñ binj ñagêjô êtu ðim 7.
- 13 Ma aêac tec atu nêm lau to toñ, tañ aôm gojob êsêac nec, abe anam danje
aôm endenj têngen,
ma gôlôac to gôlôac sêngôm aôm waem êsa êtôm têngen.

*

80

Mec gebe Anôtô ênam Israel sa êtiamña

- 1 O Israelnêñ ñacgejob, tañ gojob Josep kêtôm domba ñatonj tenj nañ, ôkêñ
tañam.
Aôm tañ gôngônj kerub ñaô nañ, oc taôm lasê
2 êndêñ Epraim agêc Benjamin ma Manase.
Ôndi toñaclai mênônam aêac sa.
- 3 O Anôtô, ônam aêac sa êtiam.
Ôkêñ lañômanô mênêpô aêac gebe ênam aêac sa.
- 4 O Apômtau, lausij undambêña nêñ Anôtô,
nêm lau tetenj mec elêmê ma aôm gobe ôê têtmac ñandanj tônj e êndêñ
ondocgenj.
- 5 Aôm kôkêñ êsêac senj matenjsulu kêtú nêñ mo.
Aôm kôkêñ êsêac sênôm matenjsulu, tañ kêsêp laclu e mêngec nañ.
- 6 Aôm kôpô aêac siñ e tentenlatu sêsu aêac susu
ma aêacma ñacjo sêômac aêac.
- 7 O Lausij undambêña nêñ Apômtau, mênônam aêac sa êtiam.
Ôkêñ lañômanô mênêpô aêac gebe ênam aêac sa.
- 8 Aôm kôkip wainmôkê tenj sa anja Aiguptu
ma kôjanda lau samuc sêsa gebe ôsê êsêp êsêac malenj.
- 9 Aôm kôwaka ñagamênj sa ñapep,
tec ñawakac keselenj ñajam ma gêjam gamênj auc.
- 10 Ka tau kêkêñ ajuñ lôc samob
ma ñalaka gêjam kaseda kapôênj auc.

* **79:13:** Asapné tenj.

- 11 Ka tau ketoc laka kêsâ e jagêdêḡ gwêc
ma ḡsêli kêpi e jagêdêḡ bu Euprat.
- 12 Amboac ondoc tec gosenḡ ḡtatḡ su.
Lau samob, taḡ sasa intêna tonanḡ nanḡ, oc sênam geḡgeḡ ḡnanô.
- 13 Bôcgabuḡ kêsuc popoc
ma bôc saleḡḡa ḡagêdô seḡ katu nêḡ mo.
- 14 O lausiḡ undambêḡa nêḡ Apômtau, ômu ômôêḡ êtiam.
Ôtuc kêniḡ anḡa undambê ma matam e wainmôkê tau e taêm walô nêḡ
geḡ êtiam.
- 15 Taêm walô nêḡm gêḡ, taḡ lêmam anôḡa kasê nanḡ.
ma ḡsêli, taḡ gôḡac kolec nanḡ.
- 16 ḡacjo dêdim gêḡgic e ja-geḡ su.
Laḡômanô ḡajaê êndêḡ êsêac ma onseḡ êsêac su sênaḡa.
- 17 Ôkêḡ lêmam eo ḡac, taḡ kêkô nêḡm anôḡa nanḡ auc.
Eo ḡamalac latu, taḡ gôlôm eḡ e kêtu kapôêḡ nanḡ auc.
- 18 Go aêac akac tauḡ su anḡa aômniêm êtiam atom.
Ôkêḡ aêac anḡôḡ matenḡ jali ma awenḡ êôc aômniêm ḡaê.
- 19 O lausiḡ undambê nanḡ Apomtau, mênḡônâ aêac sa êtiam.
Ôkêḡ laḡômanô mênḡêpô aêac gebe ênam aêac sa.
- *

81

Wê omḡa to biḡ sênam tauḡ ôkwiḡa

- 1 Awem êôc Anôtô, taḡ kêtu aêacnêḡ gêḡam-sawaga nanḡ toôndugeḡ.
Awem êôc Jakobnê Anôtô toôndugeḡ.
- 2 Apuc wê sa ma anac oḡ êtaḡ
ma anḡôm gêḡ wêḡa tokaiḡ-tokaiḡ êtaḡ.
- 3 Anac dauc êtaḡ êndêḡ ajôḡ mênḡêô lasê
ma embe ajôḡ êtu samuc nanḡ, anac ataḡ êtu nêḡm om ḡawaenḡa,
- 4 gebe Israelnêḡ mêtê amboac tonanḡ.
Jakobnê Anôtô kêjatu nê biḡ amboac tonanḡ.
- 5 Kêkêḡ kêtu biḡsu gedêḡ Josep gêdêḡ taḡ gebe enseḡ Aiguptu nanḡ.
Aê gaḡô biḡ samuc teḡ, nanḡ taḡocsuḡ gêḡac kwananḡenḡ atom nanḡ gebe
- 6 “Aê kajonḡ gêḡwapac su anḡa aôm magim
ma kakêḡ aôm gôwi nêḡm gadob kômḡa siḡ.
- 7 Gêdêḡ taḡ kôtap gêḡwapac sa nanḡ, awam gêḡac aê ma gajam aôm sa.
Anḡa ḡoc gamêḡ kêjaḡḡaḡ, taḡ kasiḡ tau gamao nanḡ, aê kakêḡ taḡoc aôm.
Anḡa bu sêli awenḡ saḡa Meriba aê kasaê aôm.
- 8 ḡoc lauac, akêḡ taḡem gabe jalêḡ biḡ amac.
O Israel, taḡam wamu aêmamaḡ.
- 9 Ônam sakiḡ anôtô jaba teḡ atomanô.
Ma aôm oteḡ mec êndêḡ tentenḡlatunêḡ anôtôi teḡ atom.
- 10 Aê Apômtau, tec katu nêḡm Anôtô, taḡ gawê aôm anḡa gamêḡ Aiguptu nanḡ.
Ôḡa awamsuḡ kacgeḡ gebe jalôm aôm.
- 11 “Mago ḡoc lau sêkêḡ taḡenḡ aê atom

* **80:19:** Asap gêwa nê biḡ sa.

- ma Israel sêgôm aênoc binj kêtû tônia atom.
- 12 Tec gawi êsêac sinj kêtû gêsuntêkwa ñatonña sêsa nêñ lêñ kêtôm êsêac taunj nêñ ñalêlôm.
- 13 Ojae ñoc lau sêkêñ tanen aêmanj.
Israel sêsa ñoc lêñmanj.
- 14 Go jakônia êsêacnêñ ñacjo tônia seben ma jaku êsêacnêñ ñacjo samob tulu.
- 15 Êsêac tanj têtac gedec aê nanj, oc sewec tonjalêlôm ñatutucgenj sêkô aê lanjôcnêm
gebe nêñ ñagêjô oc ênêc endenj tônia.
- 16 Mago aê gabe jalôm aôm ña mo mataêjamgenj ma gabe jakêñ lêp anja poclabu êsa wacêlau aôm.”
- *

82

Anôtô enj ñacgôlinjsêga

- 1 Anôtô gêmôa nê lau sêkac taun sa ñalunjenj.
Enj kêmêtôc binj gêngônj gôlinjwaga sêkac taun sa ñalêlôm.
- 2 “Awi amêtôc kesonja sinmanj
ma akêñ êwinj lau, tanj sêkac taun su anja Anôtônê nanj, nêñ binj atom.
- 3 Amêtôc lau ñaôma to mosêbu nêñ binj êtu katô
ma anam lau ñasec to ñalêlôm sawa sa.
- 4 Apuc ñac sawa to ñac, tanj kêpô lêna gên nanj tônia.
Ajanjo enj su anja lau, tanj sêkac taun su anja Anôtônê nanj lemenj.
- 5 “Êsêac lau meloc to nêñ kauc masi.
Amacnêm mêtê kêtû sec samucgenj ma binjêdênj malamê anja nom.
- 6 Binjanô, aê tauc kasômngac gebe ‘Amac atu anôtôi genj
ma amac samob atu Lôlôc Njatau latuigenj.’
- 7 Mago oc amac êndu atôm ñamalac
ma aku e ananja atôm kasêga sêjana.”
- 8 O Anôtô, ômôênj ma ônam gôlinj nom samucgenj
ma tentenlatu samob têtû aômnmêm gênj.
- *

83

Tapô lêna takô ñacjo ñalêlôm ñamec

- 1 O Anôtô, ôngaminj taôm atom.
O Anôtô, ônam taôm tônia to awam mêgenj atom.
- 2 Gôlicgac me, nêñ ñacjo awenj alinj-alonj kêsa sêmoa
ma êsêac, tanj nêñ ñalêlôm kêmôatinj tônia kêtû aômña nanj, sêsa lanjônjanô sagenj.
- 3 Êsêac sêgôm gênjlêlôm sebe sensenj nêñ lau su
ma sêmoatinj poac sebe sensenj lau, tanj sê lamu aôm nanj.
- 4 Êsêac sêsôm gebe “Amênj nadansenj êsêac su ec nêñ tenj ênêc êtiam atom
ma taênj ênam ñaê Israel êtiam atomanô.”
- 5 Binjanôgoc, êsêacnêñ ñalêlôm tagenj ma sêmoatinj nêñ binj e gacgenj gêc-gêcgenj,
sêmoatinj poac gebe sensenj aôm su.

* **81:16:** Asapnê tenj. * **82:8:** Asapnê pesalem tenj.

- 6 Lau tañ sêngôn Edom to Ismaelwaga nêñ bec
lau Moab to lau Hagar amboac tonañ.
- 7 Lau Gebal to Amon ma Amalek,
lau Pilisti to lau Tirusña amboac tonañgenj.
- 8 Lau Asuriaña sêsap lau tônê ñai tôñ.
Lau tonañ ñai sêpuc Lotnê latui tôñ.
- 9 Onseñ êsêac êtôm gêmunjen gosen Midian
ma êtôm gosen Sisera to Jabin anga bu Kison.
- 10 Lau tonañ ñai sêjaña anga Endor
ma nêñ ñawêlêlanj gêmôb gêc nom.
- 11 Onseñ êsêacnêñ kasêga êtôm gosen Oreb ma Seb.
Onseñ êsêacnêñ lau towae samob êtôm Seba agêc Salmuna.
- 12 Lau tonañ ñai tec sêjac awenj gebe
“Aêac tajaanjo Anôtônê gamêñ su.”
- 13 O ñoc Anôtô, onseñ êsêac êtôm mu kêlai kekop jagêngônj gêñ êndu
ma êtôm mu kelelo jataê.
- 14 Onseñ êsêac êtôm ja genj oba
ma êtôm jawaô kêdanjac kêpi lôc.
- 15 Nêm gamêñ kêlanjanj êtakê êsêac
ma nêm mu-gêbuc êpuc soc êsêac amboac tonañ.
- 16 O Apômtau, ôkêñ majenj êkwa êsêac lanjônânô auc,
ec sensom gebe sênam sakinj aôm.
- 17 Ôkêñ êsêac majenj to têtakê ñanô
e nêñ meloco êsa ma sênanjamanj.
- 18 Ôngôm êsêac amboac tonañ e sêjala gebe aôm taômgenj tec kôtu Apômtau.
Lau nomña samob tetoc aôm sa gebe Lôlôc Natau aôm taômgenj.
- *

84

Tanam awenj su Anôtônê andu ñawê

- 1 O lausinj undambêña nêñ Apômtau,
nêm andu e têtac kêsa lanjwangenjoc.
- 2 Ñoc katuc gêjam awa su Apômtaunê lôm ñamalaclun
e taê gêjac tau kêsi-kêsi.
- Ôlic to katuc kêpi-kêpigenj ma gêjam wê
kêtu Anôtô mata jaliña.
- 3 O lausinj undambêña nêñ Apômtau,
o ñoc kinj to ñoc Anôtô,
kêclêwam kêtap nê andu sa
ma mocbibi gêjam nê ic gebe êsu ñalatuña gêc nêm altar ñagala.
- 4 Aoc gêoc lau, tañ sêngônj nêm andu ñalêlôm
ma sêlambinj aôm gedênj tôñgenj nanj.
- 5 Aê aoc gêoc lau, tañ lanjônj gêlac nêm gamêñgenj sêja
ma nêñ ñaclai ñam kêsêp aôm nanj.
- 6 Embe nasêsa gaboanj ñakelenjña, oc sêngôm gaboanj tau êtu gamêñ bumataña
ma komô saunj êkêñ bu ênam gamêñ tau auc.
- 7 Êsêac sêwê taênj andanjenj

* **83:18:** Asapnê pesalem wêña tenj.

e sêlic Anôtô anġa Sion.

- 8 O lausiġ undambêġa nêġ Apômtau Anôtô, ôġô ġoc mec.
O Jakobnê Anôtô, ôkêġ taġam.
- 9 O Anôtô, matam ê aêacma kiġ
ma matamanô ôlic nêġ ġac, taġ seġ oso eġ naġ laġôanô.
- 10 Amoa nêġ-malacluġ bêc tagenġeġ
ġajam kêlêlêc amoa aêacma malac bêc tausen su.
Jajop ġoc Anôtônê andu ġakatom oc êmoasiġ aê
êlêlêc jaġġôġ lau kesowaga nêġ bec su ġêġeġeġ.
- 11 Gebe Apômtau Anôtô kêtġ ġoc ġawasi to lautuc, eġ kêkêġ moasiġ to wae.
Eġ oc êġgamiġ ġêġ ġajam teġ êndêġ lau, taġ sêsa nêġ lêġ laġôġnêġ sawa
naġ atôm.
- 12 Lausiġ undambêġa nêġ Apômtau,
aê aoc êoc ġamalac, taġ taê kêka aôm naġ.
- *

85

Israel teten gebe Anôtô taê walô êsêac

- 1 O Apômtau, aôm kômoadiġ nêġ launêġ gamêġ.
Aôm ġôġam ġêġwapac, taġ ġêġôm Jakob naġ ôkwi.
- 2 Aôm kôsuc nêġ launêġ biġ ôkwi
ma ġôsaiġ êsêacnêġ ġeo samob auc.
- 3 Aôm kôpuc nêġ têtac ġandaġ tôġ
ma ġôwi nêġ têtac ġalakoc siġ.
- 4 O Anôtô, aêacma kêsiwaga, mêġônâġ aêac sa êtiâġ
ma ôwi ôlim ġakam aêacġa siġ.
- 5 Aôm oc ġobe têtac ġandaġ êndêġ aêac endenġ tôġeġeġ me.
Aôm oc ġobe ôê têtac ġandaġ tôġ elom-elom ma wakuc samob me.
- 6 Aôm oc ôkêġ aêac asê aweġ su êtiâġ
gebe nêġ lau ôliġ êpi êtu aômġa êtiâġ me masi.
- 7 O Apômtau, ôtôc nêġ têtac ġêwiġ teġeġeġa êndêġ aêac
ma ôkeġ aêac awê kaiġ nêġ moasiġ.
- 8 Aê ġabe jaġô biġ, taġ Apômtau Anôtô tau kêsôm kêsa awa naġ.
Eġ kêsôm biġmalô
ġêdêġ nêġ lau, ġadêġ nêġ lau dabuġ,
taġ sêġu dêndêġ nêġ lêġ meloc êtiâġ atom naġ.
- 9 Kêdabiġġac gebe ênam lau, taġ têtac eġ naġ, sa biġġanôġeġ
gebe ġawasi ênam aêacnêġ gamêġ auc.
- 10 Têtac ġêwiġ teġeġeġa to biġ ġaġêġ oc sêwiġ tauġ.
Biġġêdêġ to biġmalô oc sêmbôêġ tauġ.
- 11 Biġ ġaġêġ oc êpoa anġa nom êpi êmêġ
ma biġġêdêġ oc atuc kêniġ anġa undambê asap êmêġ.
- 12 Apômtau oc êkêġ ġêġ ġajam
ma naġ nom ġanô esewec êlêlêc su.
- 13 Biġġêdêġ oc êġuġ eġeġeġ
ma biġmalô oc êpuc eġ waġa. *

* 84:12: Kora latui nêġ pesalem teġ. * 85:13: Kora latui nêġ pesalem teġ.

86

Tapô lêna taun dangôh nãamec

- 1 O Apômtau, mênwê tañam to ôkên tañam aê
gebe aê ñac sawa gangôh jageo.
- 2 Ojop aênoc katuc gebe aê ôlic andañ aôm tec gamoa.
O ñoc Anôtô, ônam nêm sakinwaga, tañ mata kêsap aôm nañ sa.
- 3 O Apômtau, ñoc Anôtô, taêm walô aê
gebe aoc gêjac aôm geden tòngeñ.
- 4 Ôkên nêm sakinwaganê ñalêlôm êtu samuc.
O Apômtau, aê kasuñ ñoc ñalêlôm sa gêdên aôm.
- 5 Gebe aôm Apômtau, kôtu ñac gabêjam ma kôsuc binj ôkwi kêlêlêc.
Aômnêm têmtac gêwiñ tengeñña gêdên lau samob, tañ awenj gêjac aôm nañ.
- 6 O Apômtau, ôhò ñoc mec.
Wê tañam ñoc tañiboa kapôên.
- 7 Embe japô lêna, oc aoc ênac aôm
gebe aôm oc ôjô aênoc mec.
- 8 O Apômtau, anôtôi nêñ tenj kêtôm aôm gêmoa atom.
Ma gêñ ñanô tenj oc êtôm gêñ, tañ aôm gôgôm nañ, atom amboac tonanjen.
- 9 O Apômtau, lau samuc samob, tañ kôkên êsêac nañ, oc mênşêpôn enduc êndên
aôm.
Ma sêngôm nêm ñaê ñawae êsa.
- 10 Gebe aôm taômgeñ ñac kapôên tec gôgôm gêñşêga.
Binjanô, aôm taômgeñ tec kôtu Anôtô.
- 11 O Apômtau, ôndôn nêm lêñ êndên aê,
go tañoc wamu aôm ñañêngeñ.
Ôndôn aê gebe janam sakin aôm
tonoc ñalêlôm samucgeñ.
- 12 O Apômtau ñoc Anôtô, gabe aoc êoc aôm tonoc ñalêlôm samucgeñ
ma janngôm nêm ñaê ñawae êsa enden tòngeñ.
- 13 Gebe aôm têmtac gêwiñ aê tengeñ.
Aôm kôjanjo katuc su anga lamboam ñakêlêndiñ.
- 14 O Anôtô, lau tenbelen anjen sêkêli taunj gêdên aê ma ñac lai totongenj dêdib
katuc sêmoa
ma êsêac sêsa aôm lanôm sa elêmê atom.
- 15 O Apômtau, aôm Anôtô taêm labu to kômoasiñ kêlêlêc.
Aôm ñac gabêjam tec gôê binj tôn ma nêm têmtac gêwiñ tengeñña gêc geden
tòngeñ.
- 16 Ôkac taôm ôkwi ôndên aê ma taêm labu aê.
Ñajana ñatau, ôpuc nêm sakinwaga tônj gebe aê gajam sakin aôm kêtôm
tinoc gêgôm.
- 17 Ôngôm gêntalô tenj êpi aê gebe jajala nêm moasiñ. Ôkên ñoc ñacjo sêjala e
majen êsa
êndên êsêac sêlic gebe aôm Apômtau tec gôjam aê sa to gôjam malô aê. *

87

Jerusalem ñalambiñ

* 86:17: Dawidnê mec tenj.

- 1 Apômtau kêkwê nê malac sa kêkô lôc dabuŋ.
- 2 Apômtau têtac gêwiŋ Sion ŋasacgêdô
kêlêlêc gamêŋ ŋagêdô, taŋ Jakobnê lau sêŋgôŋ naŋ su.
- 3 O Anôtônê malac, ôkêŋ taŋam biŋ tonec,
taŋ eŋ kêsôm kêpi aôm naŋ gebe
- 4 “Aê kasa Aiguptu to Babilon sa gêwiŋ lau-taŋeŋ-wamu-aêwaga.
Ma lau Pilistia to Tirus ma Aitiopia nêŋ malacmôkê Jerusalem.”
- 5 Ma sêsôm êpi Sion gebe lau tokaiŋ-tokaiŋ nêŋ malacmôkê
gebe Lôlôc Ŋatau tau kêpuc tôŋ gebe êkô ŋajaŋa.
- 6 Apômtau eto tentenlatu nêŋ ŋaêmôkê ma êwa êsêac sa gebe
“Teneŋi sêkôc êsêac aŋga Jerusalem, Jerusalem ŋatau êsêac.”
- 7 Êsêac sênam wê to têtê gebe
“Aôm kôtu ma moasiŋ samob ŋamôkê.”

*

88

Ŋac togêŋwapac nê wê kêtaŋ taŋa

- 1 O Apômtau, taŋ kôtu aêŋoc kêsiwaga to Anôtô naŋ,
aê gamôêc gêdêŋ ocsalô ma aoc gêjac aôm gêdêŋ gêbêc.
- 2 Ôŋô ŋoc mec
ma wê taŋam ŋoc taŋiboa gebe ônam sa.
- 3 Gebe katuc gêôc gêŋwapac e têkwa gêbac
ma kasa paŋ lamboam ŋalêndaŋ.
- 4 Êsêac sêsam aê gawiŋ lau, taŋ sê su sêsêp sêlêlôm sêja naŋ.
Aê katôm ŋac, taŋ nê ôliwalô gêjaŋa su naŋ.
- 5 Aêŋoc mê gêc ŋacmatê ŋalêlôm
katôm êsêac, taŋ sêjac êsêac êndu sêc sêlêlôm naŋ.
Lau tonaiŋ ŋai aôm taêm gêjam êsêac kêtiam atom
gebe lêmam gêjam êsêac sapu sugac.
- 6 Aôm kôtiŋ aê su kasêp lamboam ŋalabuanô gaja,
kasêp gêsunbôm ŋakêlêndiŋ sec.
- 7 Aômnêm têmtac ŋandaŋ kêsac aê êndu.
Ma nêmtac ŋandaŋ ŋadembom samob kêkôninŋ aê tôŋ.
- 8 Aôm kôkêŋ ŋoc lau mêŋbaŋ samob sêjac jaê aê gebe sêlic aê amboac gêŋ ŋanô
masi teŋ.
Kôlai aê auc, tec gabe jasa e jatuc-jatuc.
- 9 Gaŋgôŋ jageo e matocanô kêtû wao.
O Apômtau, aê aoc gêjac aôm kêtôm bêcgeŋ ma galam lemoc gêdêŋ aôm.
- 10 Aôm oc ôŋgôm gêŋtalô êpi ŋacmatê me masi.
Êsêac oc dêndi mêŋsêlanem aôm me masi.
- 11 Êsêac oc sênac miŋ biŋ êpi aômnêm têmtac gêwiŋ teŋgeŋŋa aŋga sêlêlôm me
masi.
Oc sêsôm biŋ êpi aômnêm biŋ ŋaŋêŋ aŋga gêŋ gêmôb ŋamala me masi.
- 12 Êsêac oc sêsôm aômnêm gêŋtalô ŋawae aŋga gêsunbôm me masi.
Oc sêsôm nêmtac biŋgêdêŋ lasê aŋga gamêŋ sêlinŋ taŋ siŋŋa me masi.

* **87:7:** Kora latui nêŋ pesalem wêja teŋ.

- 13 O Apômtau, amboac tonañ aoc gêjac aôm.
Noc mec gêdêñ aôm gêwac kêtôm bêbêcgen samob.
- 14 O Apômtau, amboac ondoc kôtiñ aê su
ma gôsañ lañômanô auc gêdêñ aê.
- 15 Aê tekoc saki masi gêdêñ ñapalêgen ma tec gamoa jageo ñapañ.
Aê tekoc gêbac kêtû nêñ ñagêjô ñawapacña.
- 16 Aôm têmtac ñandañ ñawaô kêku aê tulu.
Aôm nêñ gêñwapac kêtakê aê e katuc uñ tagen.
- 17 Kêtôm bêc samob kêkôm aê auc amboac bu ñasamac
ma gêjam aê auc samucgen.
- 18 Aôm kôkêñ ñoc ñac to tawan sêjac taun gêñgic aña aêñoc
ma galic gêsunbôm kêtû ñoc tawan.

*

89

Sênac mateñ biñ, tañ Anôtô gêjac mata nañ

- 1 O Apômtau, aê gabe jaña wê êpi nêñ têmtac gêwiñ tengeña enden tôneñ.
Gabe jasôm nêñ biñ ñañêñ lasê êndêñ gôlôac e naêsu kwanangeñ.
- 2 Aôm tec gôjac mata gebe têmtac gêwiñ tengeña tau oc ênêc enden tôneñ.
Aôm kôwaka nêñ biñ ñañêñ sa ñapep kêtôm, tañ kômasañ undambê nañ.
- 3 Aôm kôsôm gebe “Aê kamoatiñ poac gêdêñ ñac, tañ kajaliñ eñ sa nañ,
ma gajac mata gêdêñ ñoc sakiñwaga Dawid gebe
- 4 ‘Aê jakêñ nêñ gôliñ kiña elom nêñ wakuc ñapañ
ma jawaka nêñ lêpôn sa êtôm gôlôac to gôlôac samob.’ ”
- 5 O Apômtau, undambê sêlanem aôm nêñ gêñtalô
ma lau dabuñ, tañ sêkac taun sa nañ, awen gêôc aôm gebe aôm ñac ñañêñ.
- 6 Gebe asa oc êtôm Apômtau aña tao lôlôcña
ma anôtôinêñ latuñi asa oc êtôm Apômtau.
- 7 Anôtô ñaclai gêñgôn lau dabuñ sêkac taun sa ñalêlôm
ma samob, tañ sêmoa eñ lañôanôña nañ, têtêc eñ ñanô.
- 8 O Apômtau, lausiñ undambêña nêñ Anôtô, asa oc êtôm aôm.
O Apômtau, aôm ñaclai sec ma nêñ biñ ñañêñ kêkwa aôm auc.
- 9 Aôm gôjam gôliñ gwêc, tañ kêgasim nañ.
Ñadembom embe êkuc-êkuc, aôm oc ôñgôm ñatip êsa.
- 10 Aôm gôjac gêñsêga Rahab popoc jamuñ-jamuñgen.
Lêmam ñajaña gesen nêñ ñacjo êliñ-êliñ
- 11 Aôm kôtu undambê to nom ñatau.
Aôm kôkêñ nom samuc to gêñ samob, tañ gêjam nom tau auc nañ.
- 12 Aôm kôkêñ gamêñ musangu-m to mula-mña.
Lôc Tabor to Hermon ôliñ kêpi kêtû aôm nêñ ñañêñ.
- 13 Lêmam dambê ñactêkwa sec.
Lêmam ñajaña to kôsun nêñ anôña sa.
- 14 Biñgêdêñ to biñ ñañêñ kêtû nêñ lêpôn ñanombañ.
Têmtac gêwiñ tengeña to biñ ñañêñ gêc aôm lañômnêñ.
- 15 O Apômtau, aê aoc gêôc lau, tañ lañômanô ñawê kêpô êsêac
ma ôliñ kêpi kêtû aôm ña nañ.
- 16 Êsêac tapi-tapiñgen kêtû nêñ ña ñapañ.

* **88:18:** Kora latui nêñ pesalem wêña ten.

- Ma sêjam lasê kêtû aômnêm bingêdêñja.
 17 Gebe aôm kôtu êsêac waen to ñaclai ñamôkê.
 Aômnêm moasinj kêwaka aêacma ñaê sa e ñapep.
 18 Gebe Apômtau kêtû aêacnêñ lautuc ñatau
 ma Israelnêñ ñac dabuñ kêtû aêacnêñ kinj nê ñatau.

Anôtônê binj, tañ gêjac mata gêdêñ Dawid nanj

- 19 Gêdêñ gêmunjen aôm gôwa nêmbin sa gêdêñ nêmbin sakinwaga ñañêñ ña ñakatu
 gebe
 “Aê kakêñ sunsun kinjña gêdêñ ñactêkwa tenj kêkuc ênam lau sa. Aa kakêñ
 lêpônj kinjña gêdêñ ñac, tañ kajalinj sa anja lau nêñ nanj.
 20 Aê katap ñoc sakinwaga Dawid sa,
 gaenj oso enj ña ñoc niptêkwi dabuñ
 21 gebe lemoc êpuc enj tôñ endenj tôñgenj
 ma lemoc êkêñ ñaclai êndêñ enj.
 22 Nê ñacjo ênsau êôc enj êtôm atom
 ma secwaga tenj êku enj tulu atom.
 23 Aê gabe jansenj ênê ñacjo popoc sênêc enj lanjônêmbin
 ma janac êsêac, tañ sêkêñ kisa enj nanj êndu.
 24 Aêñoc binj ñañêñ to têtac gêwinj tenjenja êpuc enj tôñ.
 Aêñoc ñaê oc êsunj ênê wae sa.
 25 Aê jakêñ ênê gôlinj ñamadinj
 anja gwêc ñaluñ e êndêñ bu kapôênj Euprat.
 26 Enj oc awa ênac aê gebe ‘Aêñoc tamoc aôm,
 aôm kôtu ñoc Anôtô to ñoc moasinj ñamôkê.’
 27 Aê gabe jakêñ enj êtu latuc ñamêc.
 Enj kêtû kinj nomña nêñ ñatau.
 28 Aê oc jamoasinj enj endenj tôñgenj
 ma matoc êsap ñoc poac tôñ ñajanja êtu enja.
 29 Aê gabe jawaka ênê gôlôac nêñ tenj sa endenj tôñgenj gebe êtu kinj
 ma ênê lêpônj êkô ñapanj êtôm undambê.
 30 “Ênê latui embe sêwi ñoc binj sinj
 ma nêñ lêñ eso aêñoc binj, tañ kajatu nanj,
 31 ma embe sêngôm aêñoc binj êtu meloc
 ma sêkêñ tañenj ñoc binjsu atom,
 32 oc jai êsêac ña palip êtu sêkac taunj sunja
 ma oc janac êsêac êtu nêñ kwalecña.
 33 Mago gabe jangaminj ñoc moasinj êndêñ Dawid atom
 ma jansa ñoc binj ñañêñ auc êndêñ enj atomanô.
 34 Aê gabe jangôm ñoc poac êtu binj lêlêña atom
 ma janam binj, tañ aocsunj kasôm lasê nanj, ôkwi atom.
 35 “Aê ñac dabuñ, tec katôc lemoc sa kêpi tauc katu dim tagenj
 gebe jansau Dawid tenj atomanô.
 36 Ênê gôlôac oc sêmoa endenj tôñgenj.
 Ênê lêpônj êtôm oc, tañ kêkô aê lanjôcnêmbin nanj.
 37 Enj oc êmoa endenj tôñgenj êtôm ajônj,
 tañ kêtôm gêwa-binj-tau-sawaga ñañêñ anja tao lôlôcña nanj.”

Tañj kêtû sêku kinj tulunja

- 38 Mago galoc aôm kôtiņ to kômasuc ma têtmac ņandaņ
gêdêņ nêĵ nac, taņ goeņ oso eņ naņ.
- 39 Aôm kôsap poac, taņ kômoatiņ gêdêņ nêĵ sakiņwaga naņ tulu
ma gôgôm ênê sunsuņ kêtĵ meloc ma kôpalip kêsêp lêsap gêja.
- 40 Aôm gosenê ěnê tunbôm samob êliņ-êliņ
ma kôsiņ baliņ ěnê malac totunbôm e popoc jamuņ-jamuņgeņ.
- 41 Lau samob, taņ sêsa tonanê sêja-sêmênê naņ, sêjaņgo gêņ anĵa ěnê
nê lau mênbaņ eņ sêsu eņ susu.
- 42 Aôm kôkêņ lau, taņ sêlêsu eņ naņ, sêku eņ tulu.
Aôm kôkêņ ěnê ņacjo samob e sêpi-sêpigeņ kêtĵ eņĵa.
- 43 Aôm kôkêņ eņ gêc tonê siņ ņamatageņ gêja
ma gêdêņ siņ kêsanaņ, kôpuc eņ tôte atom.
- 44 Aôm gôgôm e ěnê ņawasi gêjaņa samob
ma kôtiņ ěnê lêpôte piņpaņ jagêc nom.
- 45 Aôm kôgasuņ ěnê bêc ņapalê matacņa kêtĵ dambê
ma kôkêņ maja to ņawapac kêsâlê eņ auc.

Mec teņ kêtĵ Anôte êjaņgo eņ sunĵa

- 46 O Apômĵau, gobe ônam taôm auc samucgeņ e êndêņ ondocgeņ acgom.
Aômĵnêĵ têtmac ņandaņ ņajawaôte êndaņgac e êndêņ ondocgeņ acgom.
- 47 O Apômĵau, taêm ênam aêac anĵôteĵ matenĵ jali ņam
ma taêm ênam gebe kôkêņ ņamalac samob gebe oc sê su sebeņ.
- 48 ņamalac teņ gêmoa ondoc gebe ênam kauc gêmac ma êmoa endenĵ tôteņgeņ.
Asa oc êjaņgo tau nê katu su anĵa lamboam.
- 49 O Apômĵau, aômĵnêĵ têtmac gêwiņ, taņ gôtejac mata gêdêņ andanĵeņ tauanôte
naņ,
to biņ, taņ aôm ņac biņ ņaņêĵĵa gôtejac mata kêpi Dawid naņ, gêc ondoc.
- 50 O Apômĵau, taêm ênam nêĵ sakiņwaga nê gêĵwapac
gebe kajala gêc ņoc ņalêlôm amboac tonec gebe tentenĵlatu samob sêlic aê
amboac gêĵ lêlêĵa teņ.
- 51 O Apômĵau, nêĵ ņacjo têttaņ pêlê
to sêsu nêĵ nac, taņ goeņ oso eņ naņ, susu kêtôm nê lêĵ samobgeņ.
- 52 Lambin êndêņ Anôte enden tôteņgeņ

Biņĵanôte. Biņĵanôtegoc.

*

90

BUKU KÊTU ACLÊĵA

Anôte gêmoa teņgeņ ma ņamalac gêmoa têlageņ

- 1 O Apômĵau, aôm kôte aêacma lamu.
Gôtelac to gôtelac sê lamu aôm.
- 2 Lôt gêboa tau sa atomgeņ ma aôm kôkêņ nom to ņagêĵlêlôm samob atomgeņ,
naņ aôm Anôte gômoa teņgeņ to teņgeņ.
- 3 Aôm kôkêņ ņamalac têtĵ kekop kêtiam
ma kôsôm gebe “O ņamalac latui, amu ana.”
- 4 Aôm gôteĵic jala tausen kêtôm bêc nôgeņĵa, taņ gêjaņa naņ,

* 89:52: ņac Esraņa Etan nê wê teņ.

- ma kêtôm ajam jali dambêgen gêdên gêbêc.
- ⁵ Aôm kôtiñ aêac su amboac bu lau. Êsêac sêmoa dambêgen amboac taêc bêc ma taêc mê têlagen.
- Êsêac têtôm oba ñamêdôb, tañ kêpuc wakuc gêdên bêbêcgen nañ.
- ⁶ Bêbêcgen kêpuc ñajam-ñajamgen e kêtula ma kêmêlin e kêtula masê.
- ⁷ Aôm têtmac ñandan kêdanjac aêac su ma aômnmêm ñalêlôm kêmoatiñ tôn kêtakê aêac secanô.
- ⁸ Aôm kotoc aêacma geo kêkô aôm lañômnêmña. Aôm lañômanô ñawê kêpô aêacma sec, tañ gêc lêlômgen nañ.
- ⁹ Gebe aôm têtmac ñandan gêjac aêacma bêc samob gêngic. Aêacma jala kêtôm atan awen kêtula dambê.
- ¹⁰ Aêac amoa maten jali ñajala jagêdên 70. Ma embe aŋgôn ñêngeñ, nañ oc naêndên 80. Mago jala tau ñanô gêñwapac to ñanômê ma gê su seben amboac moc gêlôb.
- ¹¹ Asa oc taê ênam aôm têtmac ñandan ñaŋaclai ma asa kêtêc têtmac kêbôli auc.
- ¹² Amboac tonan ôndôn aêac gebe asa ma bêc sa ñapep gebe ma ñalêlôm êjala mêtê tokauc.
- ¹³ O Apômtau, ômu ômôênman, gobe ômoa jaêc aêac e êndên ondocgen. Taêm walô nêm sakiñwagaman.
- ¹⁴ Aôm têtmac gêwiñ tengeña êoc aêac tôn êtôm bêcgen, ec ôlin êpi to têtmac ñajam êtôm ma bêc samob.
- ¹⁵ Ôkên bêc aêacma ñalêlôm ñajam êsaña e naêtôm bêc, tañ kôkônin aêac tôn nañ, to êtôm jala, tañ gêñwapac kêkôm aêac auc nañ.
- ¹⁶ Ôwa nêm kolen ñam sa êndên nêm sakiñwaga ma ôwa nêm ñawasi sa êndên êsêacnên ñapalê amboac tonan.
- ¹⁷ O Apômtau, aêacma Anôtô, nêm moasiñ mênêpi aêac. Ônam mec aêacma lemen ñakolen, biñjanô, ônam mec ma lemen ñakolenman.

*

91

Tamoa Naniniñ Natau nê ajuñlabu

- ¹ Ñac tañ gê lamu Lôlôc Ntaugen ma gêngôn Naniniñ Natau nê ajuñlabu nañ, ma gêngôn Ntaugen nê ajuñlabu nañ,
- ² oc êsôm êndên Apômtau gebe “O ñoc lamu to ñoc laimôkê. O ñoc Anôtô, tañ taêc kêka aôm nañ.”
- ³ Gebe en taugen oc êjanjo aôm su aŋga ñac-gêdib-mocwaga nê lakô ma ênam aôm sa êndên gêmac sec.
- ⁴ En oc êngandê aôm auc ña nê magê ma aôm oc ôngôn ênê magêlabu ñajamgen. Ênê biñ ñanên kêtula lautuc to maluku.
- ⁵ Aôm oc ôtêc gêñsêga gêbêcña atom ma ôtêc sôb, tañ gêlôb gêdên ocsalôña nañ, atom amboac tonan.
- ⁶ Aôm oc ôtêc gêmac sec, tañ kêmoasac tokesecgen

* **90:17:** Anôtônê ñac Mose nê mec.

ma ônan gesen lau gédêñ ocsalô nan, êtap aôm sa atom amboac tonanğen.

- ⁷ Lau tausen, tañ sêwiñ aôm nan, embe sênaña, ma tausen to tausen, tañ sêmoa kêsî lêmam anôñaña nan, embe sênaña nan, mago oc êjac aôm sa.
- ⁸ Aôm taôm matamanô êpi lau kesowaga ma ôlic ñagêjô, tañ oc êtap êsêac sa nan.
- ⁹ Apômtau kêtû aôm nêmu lamu.
Aôm kôjaliñ Lôlôc Natau sa gebe êtu nêmu laimôkê,
- ¹⁰ tec oc ôndac gêñwapac atom
ma gêñ sec teñ oc êsa nêmu bec ñagala atom.
- ¹¹ Gebe eñ oc êsakiñ nê anjela êtu aômña
gebe sejop aôm anğa nêmu lêñ samob.
- ¹² Êsêac oc sêsip aôm sa ña lemeñ
gebe amkaiñ êndiñ êpi poc atom.
- ¹³ Aôm oc ôsêlêñ ôñgêli lewe to moac.
Aôm oc ôka lewe to moactêna popoc.
- ¹⁴ Anôtô kêsôm gebe “Aê oc janam lau, tañ sêsap aê tônia totêntac gêwiñgen nan
sa
ma japiñ êsêac, tañ sêjala ñoc ñaê nan auc.
- ¹⁵ Êndêñ tañ awen ênac aê, oc jakêñ tañoc êsêac. Êndêñ tañ sêngônia naeo, oc jamoa jawiñ êsêac
ma janam êsêac kêsî to jatoc êsêac sa.
- ¹⁶ Aê oc jakêñ êsêac sêmoa mateñ jali ñênğen
ma jatoc ñoc moasiñ êndêñ êsêac sêlic.”

92

Wê lambiña

- ¹ Tanam danğe Apômtau kêtû gêñ ñanô mataêjam.
O Lôlôc Natau, aêac alanem nêmu ñaê.
- ² Êndêñ bêbêcgen samob aêac asôm nêmu têmtac gêwiñ tenğenña lasê
ma êndêñ êmbêc akêñ nêmu biñ ñanêñ ñawae.
- ³ Apip gêñ wêña ñagam lemeli ma anac kaliñğwanğsêga êtañ
ma anac gêñ wêña ñagêdô amboac tonanğen.
- ⁴ Gebe aôm Apômtau gôgôm nêmu gêñ ñajam e kêmoasiñ aênoc ñalêlôm,
tec gajam wê ma katuc samuc nêmu lêmam ñakôm.
- ⁵ O Apômtau, aôm nêmu kôm ñanô kapôêñanô.
Aôm taêm gêjam biñ samob kêsêp lêlôm e jakôkip sa.
- ⁶ Nac tañ nê kauc masi nan, oc êjala gêñ tonanğai atomanô.
Ma ñac meloc oc êjala ñam sapu.
- ⁷ Lau tañ sêkac tañ su anğa Anôtônê nan, têtôm gêgwanğ ñamêdôb wakuc ñajam,
ma lau samob, tañ sêgôm sec nan, têtôm ka ñaola kêsa,
mago oc sêmoa atom, sênaña samucgen.
- ⁸ Ma aôm Apômtau oc ôñgônia nêmu lêpônia, tañ kêkô lôlôcña nan,
endenğ tônia.
- ⁹ O Apômtau, aôm nêmu ñacjo oc sênaña biññanô. Nêmu ñacjo oc sênaña
biññanôgoc.
Aôm oc onsen lau samob, tañ sêgôm sec nan, popoc êliñ-êliñ.

- 10 Aôm gôgôm aê ôlic walô kêsa amboac bôc bulimakao kapoac ñaclai ten.
Aôm goeñ oso aê ña gêñ têtac ñajamña.
- 11 Aê galic sêku ñoc ñacjo tulu
ma gañô lau sec sêwakic.
- 12 Lau gêdêñ sêpoa sêpi amboac nip
ma têtû baliñ kêtôm kaseda Lebanonña.
- 13 Êsêac têtôm ka, tañ sêsê kêsêp Apômtaunê andu nañ.
Êsêacnêñ ñaola gêjac lêtêñ aña aêacnêñ Anôtônê malacluñ.
- 14 Êsêac sêjam ñanô gêdêñ tañ môdê kêpi êsêac nañ.
Nêñ ñatêkwi taêsam ma ñalauñ ñawawa lanğwagenñ.
- 15 Biñ tonañ gêwa sa gebe Anôtô eñ ñac ñañêñ
ma biñ keso ten gêc ñoc lamu atom.
- *

93

Anôtô kêtû kin

- 1 Apômtau kêtû kin. Eñ kêsô ñawasi kinña kêtû nê ñakwê. Apômtau gêjam gêlôn
sa ma kajandiñ ñaclai kêtû nê ômbinğap.
Ñac tau gedeñ nom tôn ñajaña gebe wiwic atom.
- 2 Aômnêm lêpôn kékô ñajaña kwananğen gêdêñ andanğen ma ñapanñ.
Aôm gômoa gêdêñ têm kêsa atomgenñ.
- 3 O Apômtau, bu ñasamac kêsa, ñasamac kêsa e ñadindiñ ñanô.
Ñasamac kêsa e gamêñ gêôn-gêôn
- 4 Apômtau lôlôcña kêtû ñatau ñajaña, eñ kêlêlêc bu ñasamac kapôên ñadindiñ.
Kêlêlêc gwêc, tañ kêgasim ñatêna nañ su.
- 5 Biñ tañ aôm gôwa sa nañ, ñañêñ to biññanô.
O Apômtau, ñamalac tetoc nêm andu sa gebe gamêñ dabuñ ma sêngôm
enden tônğen açgommanñ.

94

Anôtô kêtû lau samob nêñ mêtôcwaga

- 1 O Apômtau, aôm kôkac kamocğôc ñatau.
Kamocğôc ñaAnôtô mênô lasê.
- 2 Aôm tañ kômêtôc lau nomña nêñ biñ nañ, ôndi samanñ.
Ôkêñ ñagêjô êndêñ lau, tañ tetoc taun sa nañ.
- 3 Secwaga tetoc taun sa
ma ôliñ kêpi kêtû nêñ secña e êndêñ ondocgenñ.
- 4 Êsêac sêsôm biñ alôb-alôb e awenğpic mênğêbôc lanğwagenñ.
Secwaga samob sêkêli taun ñanô.
- 5 O Apômtau, êsêac sêka nêm lau popoc.
Êsêac sêkônin nêm gênlênsêm tôn.
- 6 Êsêac sêgin awêtuc to mosêbu êndu
ma sêjac lau jaba, tañ sêmoa aêacma gamêñ nañ êndu.
- 7 Êsêac sêsôm gebe “Anôtô oc êlic sapu.
Jakobnê Anôtô kêpuc mata tôn aêac atom.”

* 92:15: Wê Sabatña.

- 8 Amac lau meloc, tañ amoa lau ñalêlôm nañ, nê m kauc êsa acgomman.
Ma amac lau gêbôc oc êndên ondoc acgom, go ajala biñ ñam.
- 9 Ñac tau, tañ kêkên aêac tañesun kêsap tôn nañ, oc êñô biñ atom me.
Ma ñac tau, tañ kêkên aêac matenânô nañ, oc êlic gamên ten sapu me.
- 10 Ñac tau, tañ gêwa ñamalacnên kauc sa to gêjam gôlin tentenlatu samob nañ,
oc êkên ñagêjô atom me.
- 11 Apômtau tec kêjala biñ, tañ ñamalac taên gêjam gêc nên ñalêlôm nañ, e jakêkip
sa,
mago êsêac tauñ têtôm awenjaô ñaôma.
- 12 O Apômtau, aê aoc êôc ñac, tañ aôm gôjam gôlin en nañ,
to aoc êôc ñac, tañ aôm gôwa nê m biñsu sa gêdên en nañ.
- 13 Aôm gobe ômbôc gêñwapac auc êndên en,
ôngôm ômoa e êndên bêc, tañ sêkwê sê gebe ñac alôb-alôb êsêp êna nañ.
- 14 Apômtau oc êtiñ nê lau su atom
ma oc êwi nê gêñlênsêm siñ atom.
- 15 Biñgêdên oc êwaka tau sa anga gamên mêtôcña êtiam
ma lau gêdên oc sêpuc biñgêdên tau tôn.
- 16 Asa oc êpuc aê tôn êndên lau secwaga.
Asa oc êkô êwiñ aê êndên lau alôb-alôb.
- 17 Apômtau embe ênam aê sa atom,
oc ñoc katuc wanêcgen naêmoa nê gamên ñañên su.
- 18 Gêdên tañ katêc tauc gebe janac tauc êndu nañ,
nê m têtac gêwiñ tengeñña kêpuc aê tôn, o Apômtau.
- 19 Gêdên tañ gêñwapac gêjam ñoc ñalêlôm auc nañ,
aôm gôjam malô aê e gôgôm aê têtac ñajam kêsa kêtiam.
- 20 Lau sêmetôc biñ kesowaga to êsêac, tañ sêjam biñsu ñamata ôkwi-ôkwi nañ,
oc sêwê kain aôm me.
- 21 Lau tonan sêkac tauñ sa gebe sêkic ñac gêdên nê biñ
ma sêmetôc lau, tañ nên biñ masi samucgen nañ, gebe sêmac êndu.
- 22 Mago Apômtau tec kêtú ñoc tuntêna ñajana sec.
Ñoc Anôtô kêtú ñoc poc, tañ gaê lamu nañ.
- 23 En oc êkên ñagêjô êndên êsêac êtôm nên biñ alôb-alôb ma ensen êsêac tauñ
êtu nên secña.
Biñjanô, Apômtau aêacnên Anôtô, oc ensen êsêac su.

95

Talambin Anôtô to tanam sakin en ñawê

- 1 Amên, talambin Apômtau.
Lasê êtan to têtac ñajam êndên aêacnên moasiñmôkê.
- 2 Aêac todañgegen dandên en tawac takô en lanônêm.
Tanam wê lambinña toaligen.
- 3 Gebe Apômtau en Anôtô kapôên.
En kêtú anôtô samob nên kiñsêga.
- 4 En gêjam gôlin nom ñakêlêndin
to lôc ñatêpôê samob.
- 5 En kêtú-gwêc ñatau gebe en kêkên.
En kêtú masanm ñatau gebe en kêlêsob ña lêma.
- 6 Amên, tawec ma taten mec êndên en.

- Tapôn aenduc êndên Apômtau, tañ kékên aêac nañ,
 7 gebe en kêtú aêacnên Anôtô ma aêac tatu ênê lau, tañ en gejob nañ, ma
 domba, tañ en gêjam gôlin nañ.
 Ojae, êndên ocsalô tonec akên tañem en awamañ.
 8 “Anôm nêma ñalêlôm ñadani asa êtôm sêgôm anga Meriba,
 ma êtôm sêgôm gêdên bêc sêmoa gamên sawa Masaña nañ atom.
 9 Gêdên tonañ Tamemi sêsaê aê.
 Aê gagôm ñoc gêñ ñagêdô êsêac tañ sêlicgac, mago sêsaê aê.
 10 Gôlôac tonañ sêgôm aê têtac kêbôli auc kêtôm jala 40 ma aê kasôm gebe’ Êsêac
 lau tonañ nêñ kauc kêlêsa ñapan
 ma êsêac sêkô tañ auc gêdên aênoc lên.’
 11 Amboac tonañ têtac ñandañ ma katôc lemoc kêtú tônia gebe
 ‘Êsêac oc sêsô aênoc gamên sênin awenña atomanô.’ ”

96

Wê lambiña

- 1 Anga wê wakuc êpi Apomtau.
 Amac lau gamên samobña, anga wê êpi Apômtau.
 2 Anga wê êpi Apômtau ma awem êoc ênê ñaê.
 Asôm ênê moasin ñawae lasê êtôm bêc to elenjen.
 3 Asôm ênê ñawasi lasê êndên tentenlatu
 to ênê gêñsêga êndên lau nomña samob.
 4 Apômtau en ñac kapôên, amboac tonañ samob awen êoc en.
 Tatêc en êlêlêc anôtôi samob su.
 5 Gebe tentenlatu nêñ anôtôi samob gwamjen.
 Apomtau taugen tec kékên undambê.
 6 Wae to ñawasi kinña kêkôm en auc.
 Naclai to ñawasi gêjam ênê gamên dabun auc.
 7 O lau samuc nêñ gôlôac, atoc Apômtau sa.
 Atoc Apômtaunê ñawasi to ñaclai sa.
 8 Atoc Apômtaunê ñaê towae sa.
 Asô ênê malaclun ana ma ansun da êndên en.
 9 Au taôm anêc Apômtau lanônem togêlôn dabunjen.
 Nom ñagamên samob, atênêp êtu enña.
 10 Asôm bin tonec lasê êndên lau samuc gebe “Apômtau katu kin.
 En kêsun nom ñam tônia ñajaña gebe kôjô-kôjô atom. En oc êmêtôc ten-
 tenlatunên bin naêndênjen.”
 11 Undambê atu samuc ma nom têtac wapi,
 gwêc tau to gêñ mater jali samob, tañ sêmoa ñalêlôm nañ, ñadindin êsa.
 12 Kôm to gêñ kômña samob sênam lasê.
 Ka salenênña samob sêmôêc toaligen.
 13 Sêkô Apômtau lanônemña gebe en oc êmên.
 Binjanô, en oc amên gebe êmêtôc nom.
 En oc amêtôc gamên samob ña binêdên
 to tentenlatu ña nê bin ñanên.

97

Anôtô en gôlinêga

- 1 Apômtau kêtû kin. Nom tau ênam lasê toôndugen.
Nuc samob, atu samuc.
- 2 Tao ñamajan kékwa enj auc.
Binjêdêñ to bin katô kêtû ênê lêpônñ ñanombañ.
- 3 Ja anga ênê gêmunñ-gêmunñenñ.
Ja kêdañgac ênê ñacjo su sêjanña.
- 4 Ênê ôsic kêpô nom
ma lau, tañ sêngônñ nom nañ, sêlic e têtakê.
- 5 Apômtau gégôm lôc gêwê e kêtôm lêp
gebe enj kêtû lau nomña samob nêñ Apômtau.
- 6 Undambê sêwaka ênê binjêdêñ sa
ma tentenlatu samob sêlic ênê ñawasi.
- 7 Lau samob, tañ sêjam sakinñ gwam to tetoc taunñ sa kêtû nêñ gwamña nañ, oc
sêkô tomajenñenñ.
Anôtôi samob sêu taunñ sêc enj lanônêmña.
- 8 Sion gênô e têtac ñajam ma Juda latunio awenñ gêôc toôndugen
kêtû aôm Apômtau, kômêtôc binñña.
- 9 Gebe aôm, Apômtau, kôtu nom samuc ñatau towae.
Aôm kôlêlêc anôtôi samob ñênñenñ su.
- 10 Apômtau têtac gêwinñ lau, tañ sêkêñ kisa êndêñ sec nañ.
Enj tau gejob nê lau mansañ katuñ ma kêjanngo êsêac su anga lau geo nêñ
lemenñ.
- 11 Ñawê kêsa gebe êpô lau gêdêñ
ma têtac ñajam kêpi êsêac, tañ nêñ ñalêlôm ñanñênñ nañ.
- 12 Amac lau gêdêñ atu samuc Apômtaunña
ma anam dañge enj.

98

Anôtô kêtû nom samucgenñ ñagôlinñwaga

- 1 Apuc wê wakuc tenñ sa êndêñ Apômtau
gebe enj gégôm gêñsêga.
Ênê lêma anônña
to ñaclai dabunñ kêku nê ñacjo tulu.
- 2 Apômtau kêsôm enj kêku ñacjo tulu ñawae lasê.
Enj geoc nê binjêdêñ lasê gêdêñ tentenlatu samob.
- 3 Enj taê gêjam nê têtac gêwinñ tenñenñña to binñ ñanñênñ,
tañ gêjac mata gêdêñ gôlôac Israel nañ.
- 4 Lau gamênñ samobña awem êôc Apômtau toôndugenñ.
Anam lasê to apuc wê lambinñña sa.
- 5 Anğôm gên wêña êtañ gebe êñgôm Apômtaunê wae êsa.
Anğôm ña gên wêña ma apuc wê tau sa.
- 6 Anac dauc to posauno êtañ.
Awem êôc kinñ Apômtau toôndugenñ.
- 7 Gwêc to ñagênñ samob, tañ gelec-gelecgenñ sêmoa ñalêlôm nañ, ñadindinñ êsa
ma lau samob, tañ sêngônñ nom auc nañ, amboac tonanñenñ.
- 8 Bu kapônênñ ñasamac, amakop lemem.
Lôc samob sêkêli taunñ sêpi-sêpigenñ sêkô Anôtô lanônñenñ.

- ⁹ Sêngôm êndêñ Apômtau gebe enj oc mênjêmetôc ñamalac nomña nêñ biñ.
Enj oc êmetôc lau samob, tañ sêngôn nom auc nañ, ña biñgêdêñ ma biñkatô.

99

Anôtô enj kinj towae

- ¹ Apômtau kêtû kinj. Tenteñlatu têtênêp taunj êndu-êndu.
Nê lêpônj kêkô kerub nêñ magê ñaô e nom kôjô-kôjôgenj.
- ² Apômtau kêtû ñac kapôênj anja Sion.
Enj ñatau kêlêlêc tenteñlatu samob su.
- ³ Lau samob sêlambinj ênê ñaê towae to ñaclai kainj tenj
gebe enj ñac dabunj.
- ⁴ O kinj toñaclai,
aôm têtmtac gêwinj biñgêdêñ.
Aôm kôwaka ñagôlinj gêdêñ sa
ma kômêtoç biñ kêtû katô anja Jakobnê.
- ⁵ Atoc Apômtau, aêacnêñ Anôtô sa
ma au taôm naanêc taonj, tañ akainj kêka tôñ nañ, gebe enj ñac dabunj.
- ⁶ Mose agêc Aron têtû ênê dabunjwaga, ma Samuel gêmoa gêwinj êsêac, tañ awenj
gêoc ênê ñaê nañ.
Êsêac awenj gêjac enj, tec enj kêkêñ taña êsêac.
- ⁷ Enj gêmoa tao ñalêlôm ma kêsôm biñ gêdêñ êsêac.
Êsêac sêmasañ ênê biñsu to biñ, tañ enj kêjatu gêdêñ êsêac nañ.
- ⁸ O Apômtau, aêacma Anôtô, aôm kôkêñ tañam êsêac.
Aôm Anôtô kôsuc êsêacnêñ biñ ôkwi ma gôjac êsêac kêtû sêgôm kesonja.
- ⁹ Atoc aêacnêñ Apômtau Anôtô sa ma au taôm naanêc ênê lôc dabunj ñalabu
gebe aêacnêñ Apômtau Anôtô enj ñac dabunjgoc.

100

Wê lambinja

- ¹ Amac lau gamêñ samobña, lasê êtañ totêmtac ñajam êndêñ
- ² Apômtau. Anam sakinj Apômtau toôlim êpigenj.
Mênjakô enj lañônêm toôndugenj.
- ³ Ajala Apômtau gebe enj Anôtô.
Enj kêkêñ aêac tec tatu ênê gêñ. Aêac tatu ênê lau to toñ, tañ enj gejob nañ.
- ⁴ Awê asô ênê sacgêdô ana todañge ma asô ênê lôm dabunj ñamalaclunj
toôndugenj.
Anam danje enj to awem êoc ênê ñaê.
- ⁵ Gebe Apômtau enj ñac gabêjam, ênê moasinj oc ênêc tenjenj
ma ênê biñ ñañêñ ênêc tenjenj to tenjenj.

*

101

Kinj gêjac mata binj

- ¹ Aê gabe janja wê api moasinj to biñgêdêñ.
O Apômtau, aê gabe janam wê êndêñ aômgenj.

* **100:5:** Pesalem danjenja tenj.

² Aê gabe jasa lau lañôñnêm sawa nêñ lêñ
Aôm oc ôndêñ aê ômôêñ êndêñ ondoc.

Aê gabe janğôñ ñoc andulêlôm
toñoc ñalêlôm ñawagenñ.

³ Aê gabe matoc êndiñ
gêñ eso atom.

Aê jakêñ kisa êndêñ êsêac, tañ sêkac taun su anğa Anôtônê.
Biñ amboac tonanğ êtap aê sa atom.

⁴ Ñalêlôm keso ênac jaê aê.
Aê gabe janam kauc gêñ sec.

⁵ Aê gabe jansenñ lau,
tañ sêgôliñ biñ sacgenñ kêpi nêñ lau sackapoa gêdô gêdêñ taunñ nanğ.
Lau tenbelenğ anğenğ ma êsêac, tañ nêñ ñalêlôm kêkianğ tauboa nanğ,
galic êsêac keso ñoc ñalêlôm.

⁶ Matoc gê lau, tañ sêgôm nêñ gêñ ñanğenğenñ nanğ,
gebe sêmoa sêwiñ aê.

Lau tolanğôñnêm sawa
oc sênam sakinğ aê.

⁷ Ñac tenğ embe ênam biñ dansanğ ña lêmagenğ
oc êngôñ ñoc andu atom.

Matoc geso lau,
tañ sêsôm biñ dansanğ sêmoa nanğ.

⁸ Lau samob, tañ sêgôm biñ alôb-alôb nanğ,
jansenğ êsêac su anğa gamêñ tonec êtôm bêcgenğ.

Ma lau samob, tañ sêgôm sec nanğ,
oc jansenğ êliñ-êliñ anğa Apômtaunê malac.

*

102

Ñac matac tonê ñalêlôm ñawapac nê mec

¹ O Apômtau, ôkêñ tañam ñoc mec
ma ôkêñ ñoc tañiboa e wacdiñgenğ aôm.

² Êtôm ñasawa, tañ ñoc ñalêlôm ñatutuc nanğ,
ônsanğ lañômanô auc êndêñ aê atom.

Wê tañam aê.

Êtôm ñasawa, tañ jamôêc nanğ, ôkêñ tañam aê ñagaôgenğ.

³ Ojae, ñoc bêc gêôñ sa katôm jadaunğ
ma ñoc ñatêkwa ñandanğ kêtôm ja genğ gêmoa ñalêlôm.

⁴ Aêñoc ñalêlôm kêsêlic e kêtú masê amboac gêgwanğ
ma gêgôm aê e kalinğ tauc sinğ ma gaenğ gêñ atom.

⁵ Kasê aoc jamêc-jamêc
e ñoc ñamêsôm gedec ñatêkwa.

⁶ Aê katôm moc gwêcña, mago jagamoa gamêñ sawa.
Aê katôm mocki gêmoa gamêñ gasanğ.

⁷ Aê gabe janêc bêc e gagôm jageo ma katanğ tauc.
Aê katôm moc ñanô kêsu tagenğ, tañ gêngôñ nip nanğ.

* **101:8:** Dawidnê pesalem tenğ.

- 8 Njoc njacjo sêsu aê susu kêtôm bêcgen.
Êsêac tañ sêkêli taun kêtû aêña nan, sêpuc boagen gebe aê jananaman.
- 9 Ojae, aê gaen wao kêtû njoc mogoc
ma gabe janôm gêñ, nan ganôm matocsulu toôn-toôn
10 kêtû aôm têmtac njandan to nêñ njalêlôm kêmoatin tônia
gebe aôm gôc aê sa ma kôgôndin aê.
- 11 Aênoc bêc kêtôm katun kêtû baliñ.
Ojae, aêma kamêlin amboac gégwanogoc.
- 12 Mago aôm Apômtau, tec kôtu kin gôngôn nêñ lêpôn gedên tônia
ma gôlôac to gôlôac tetoc aômnêm ñaê sa.
- 13 Aôm oc ôndi ma taêm walô Sion gebe ñanoc aôm taêm walônia kêdabinjac.
Ñanoc tau mênkêsa su.
- 14 Aômnêm sakinwaga têtac gêwin Sion tau ñaalê
ma nêñ njalêlôm kêmoatin tônia kêtû gamên tau ketocña.
- 15 Ec lau samuc oc têtêc Apômtaunê ñaê
ma kin nomña samob têtêc nêñ ñawasi.
- 16 Binñanô, Apômtau oc êkwê Sion sa êtiam.
En oc eoc tau lasê tonê ñawasi.
- 17 En oc êkac lanñanô ôkwi êndên lau, tañ sêjac kapoac êsêac nan, nêñ mec
ma êmbôc tanasun auc êndên êsêacnên tanjiboa atom.
- 18 Bin tonan ñai teto ênêc e lau wakuc sêlic
gebe lau, tañ tenenji sêkôc êsêac su atomgen nan, awen êoc Apômtau.
- 19 Gebe en gêjam tuc anga nê lolôc dabun
gebe Apômtau kêtuc kêniñ anga undambê kêsêp nom gêmên
20 gebe êkên taña êndên lau kapoacwalônia nêñ olin
ma êngamboac lau, tañ têtû lau gêbac nan, su sêmoa maten jali.
- 21 Gebe sêsôm Apômtaunê ñaê lasê anga Sion
ma nê wae anga Jerusalem.
- 22 Sêngôm êndên tañ tentenlatu sêkac taun sa nan,
ma kinên lau sebe sênam sakin êndên Apômtau amboac tonan.
- 23 Aê kasa njoc lên gamoa e en gêgôm aênoc ñaclai kêtû golon.
En gêjam aênoc bêc ganğôn matoc jalin su kêtû dambê,
24 e galoc katan gebe “Njoc Anôtô, ôkaja aêma êndên njoc bêc njalunjen atom
gebe aôm kôtu têt tenjen to tenjen ñatau.”
- 25 Andanjen tauanô gôjac m nom
ma undambê kêtû lêmam ñakôm.
- 26 Gen tonan ñai oc sênaña ma aôm oc gacgen ômoa.
Gên tonan ñai samob oc têtû manê amboac ñakwê.
Aôm oc ôjô gêñ tau êtôm tajô ñakwê
ma aôm oc ônam gêñ tau tonan ôkwigen.
- 27 Mago aôm ômoa amboac gômoa enden tônia
ma nêñ jala oc ñatêku êsu atom.
- 28 Aômnêm sakinwaga nêñ latunji oc tec sêmoa nêñ ôlin ñajamgen
ma nêñ gôlôac oc sêmoa aôm lanômnmênña ñapan.
* lêna tau êndu-êndu nan, nê tanjiboa gêdên Apômtau kêtû nê kwalecña.

* 102:28: Pesalem dambu taunña kêtû lemenjenña. Nac tañ kêpô

103

Talambij Apômtaunê moasiñ

- 1 O katuc tau, ôlanem Apômtau
ma aênoc ñalêlôm samucgen, êlanem ênê ñaê dabun.
- 2 O katuc tau, ôlanem Apômtau
ma ôlin ênê moasiñ samob, tañ gêjam aôm sa nan, sin atom.
- 3 Gebe en tec kêsuc aômnnêm bin samob ôkwi
to gégôm aômnnêm gêmac samob ñajam kêsa.
- 4 En gêjam aôm kêsi anga sec
ma kêkênj têtac gêwinj tengeñña to taê walô kêtû sunsunj gêdêñ aôm.
- 5 Aôm gôngônj ênê moasiñ ñaô kêtôm têm gômoa nomña.
Amboac tonanj tec gômoa ôlim matak kêtôm momboanj.
- 6 Apômtau kêwaka binjêdêñ sa
to kêwaka lau samob, tañ kêkôninj êsêac tôñ nan, sa amboac tonanj.
- 7 En gêwa nê lêñ sa gêdêñ Mose
ma Israel latunji sêlic ênê gêñsêga.
- 8 Apômtau kêtû taê walô to moasiñ ñam.
En têtac ñandanj gaôgenj atom ma têtac gêwinj tengeñña gêjam sêga.
- 9 En oc êli binj lanjwa sa elêmê atom
ma ê têtac ñandanj tôñ ênêc ñapanj atom.
- 10 En gêjac aêac kêtôm nêñ sec atom
to kêkênj ñagêjô gêdêñ aêac kêtôm nêñ geo atom.
- 11 Ênê têtac gêwinj tengeñña gêdêñ lau, tañ têtêc en nan kapôêñanô,
kêtôm ñasawa, tañ genj umbonj to nom gêñgic nan.
- 12 Ñasawa tañ en kêkênj genj aêac to nêñ geo gêñgic nan,
kêtôm ñasawa, tañ genj oc kêpi to oc kêsêp gêñgic nan.
- 13 Apômtau taê walô nê lau, tañ têtêc en nan,
kêtôm tama tenj taê walô nê ñapalê.
- 14 Gebe en kêjala aêac ôlinj ñam su
en kêjala gebe aêac kekop ñaôma.
- 15 Ñamalacnê bêc kêtôm gêgwanj
to kêtôm ñaola, tañ kêkô obalêlôm nan.
- 16 Mu embe êsêlêñ naêpi, oc malamê eb tagen
e talic êtiam atom.
- 17 Mago Apômtaunê têtac gêwinj tengeñña gêdêñ lau, tañ têtêc en nan, gêc tengeñ
to tengeñ
ma ênê moasiñ naelom gôlôac to gôlôac.
- 18 Binj tonanj kêpi lau, tañ sêmasanj ênê poac
to taêñ gêjam ênê binjsu gebe sêñgôm êtu tôñña nan.
- 19 Apômtau kêsa nê lêpônj sa kêkô undambê.
En kinj gêjam gôlinj gamêñ samob.
- 20 Amac ênê anjela to ñaclaisêga, tañ akênj tanjem ênê binj to atu ênê jaenwaga nan,
alanem Apômtau.
- 21 Amac lausinj undambêña samob to ênê sakinwaga, tañ agôm ênê binjsu kêtû
tônj nan,
alanem Apômtau.
- 22 Amac ênê gêñ samob, tañ kêkênj gêc gamêñ samob, tañ enj gêjam gôlinj nan,
alanem Apômtau.

O katuc tau, ôlanem Apômtau.

*

104

Apomtau gejob nê gêj, tañ ej kékêj nanj

- 1 O katuc tau, ôlanem Apômtau. O ñoc Apômtau Anôtô, aôm ñac kapôêngoc.
Aôm kôsô ñawasi kinña to ñaclai kêtú nê.ñakwê.
- 2 Aôm gôj taôm auc ña ñawê kêtú nê. gadê.
Aôm gôlam undambê kêtôm becobo.
- 3 Aôm gôjac nê. andu ñadembonj tøj taminj bu.
Tao kêtú nê. kareta ma gônggøj mu ñamagê ñaô.
- 4 Aôm kôkêj mu kêtú nê. jaenwaga.
Aôm kôkêj ôsic towaô kêtú nê. sakinwaga.
- 5 Aôm kôsuj nom ñaalê kêsêp ñêngej gêja, tec kêkô ñajana,
amboac tonaj oc wiwic atomanô.
- 6 Aôm kôkêj gwêc kékwa nom tau auc kêtôm ñakwê
ma bu tau kêpoac e kêlêlêc lôc su.
- 7 Aôm goec binj bu, tec gê su.
Aôm gôjac wapap kêtaj, tec kêtaj tau su gêja.
- 8 Aôm kôkêj lôc kêpi ma gaboaj gênê kêsêp gêja
e kêtôm ñamadinj, tañ aôm kôtôc nanj.
- 9 Aôm kôtôc bu tau ñamadinj gebe êngêli atom
gebe bu tau ênam nom samucgej auc êtiam atom.
- 10 Aôm kôkêj bumata kêpulu kêsa gaboaj
ma bu tau keselej kêsa lôc ñasawagej gêja.
- 11 Gêj matej jali salejña samob sênôm.
Bôcgabuñ sênôm e gêôc êsêac tøj.
- 12 Moc tañ sêmoa umbonj ñalabu nanj, sêjam sac sêngøj ñalêndanj.
Sêjam nê wê kêtaj kêsa ñalaka ñasawa.
- 13 Aôm kôkêj kom anja nê. andu lôlôcña mênkêmalôm lôc.
Aôm gôjam kôm ñamoasinj gêôc tøj.
- 14 Aôm kôkêj gêgwanj kêpi gebe bôc sêninj
ma gêj tolaunj gebe ñamalac sênám ñakôm
e têtap gêj sêninjña sa anja nom
15 to wain gebe êngôm ñamalacnêj ñalêlôm ñajam êsa ma niptêkwi gebe
êngôm ñamalacnêj lanjôjanô sênic-sênic êsa.
- 16 Kaseda Lebanonj sênôm bu e gêôc êsêac tøj.
Ka tau Apômtaunê ka, tañ tau kêsê nanj.
- 17 Moc sêjam ic sêngøj ka tau
ma boaloc gêjam sac gêngøj kêmêsic.
- 18 Lôc balinj kêtú noninj gêbôm nêj gamêj
ma mojanj têkam sê lamu ñapoclabu.
- 19 Aôm kôkêj ajøj gebe êtôc têm ñanoc.
Oc tau kêjala ñanoc naêsêpña.
- 20 Aôm kôkêj ñakesec, tec gêbêcauc,
go gêj salejña samob olinj palê êsa.

* 103:22: Dawidnê tej.

- 21 Lewe matak têtaj sebe sêniņ nêņ gwada,
sêjatu nêņ mo aņga Anôtônê.
- 22 Oc embe êpi, oc têtaiņ taun su
nasêsa taun sic sênêc nêņ gêsun.
- 23 Go ñamalacgeņ êsa naênam nê kôm,
êņgôm nê gêņ êmoa e êmbêcauc.
- 24 O Apômtau, aômnnêm kôm taêsam ñanô lasê.
Aôm kômasaņ gêņ tau samob tomêtêgeņ ma aômnnêm gêņ, taņ kôkêņ naņ,
gêjam nom auc.
- 25 Gwêc tau kêpoac ñatapa kêsô gedec laņgwageņ.
Gêņ mateņ jali saun to kapôêņ e gelec-gelecgeņ.
- 26 Waņ sêsêlêņ sêmoa
ma gasu-gasu, taņ kôkêņ naņ, gêjam nê ôwê gêmoa.
- 27 Gêņ tonaj ñai samob sêôņ aômgeņ
gebe aôm oc ôkêņ nêņ mo êtôm ñanocgeņ.
- 28 Aôm embe ôkêņ, oc sejoņ sa.
Aôm embe ôlam lêmam, oc ñanô ñajam êôc êsêac tôņ.
- 29 Aôm embe ônsaņ laņômanô auc, oc têtakê.
Aôm embe ôkôc êsêac awenjaô su, oc sêmac êndu ma têtu kekop êtiam.
- 30 Aôm embe ôkêņ awamjaô, oc mateņ jali êsa.
Aôm gôjam nom laņô ôkwi kêtü wakuc.
- 31 Apômtaunê ñawasi oc ênêc teņgeņ.
Apômtau oc êtu samuc nê geņ, taņ kêkêņ naņ.
- 32 Eņ mata gê nom, tec kêkôtêņ tau.
Eņ lêma kêmoasac lôc, tec ñajadaun kêsä.
- 33 Aê gabe jaņga wê êpi Apômtau êtôm ñoc bêc jaņgôņ matoc jali samob.
Aê jaņga wê lambiņña êndêņ ñoc Anôtô êtôm ñoc têm, taņ jamoa naņ.
- 34 Eņ êņô aêņoc wê ñajammaņ
gebe Apômtau gêgôm aê têtac ñajam kêsä.
- 35 Lau secwaga sênaņa aņga nom ma lau, taņ sêkac taun su aņga Apômtaunê
naņ malenmê.

O katuc tau, ôlanem Apômtau. Aleluja.

105

Anôtô kêmoasiņ Israel ñanô

- 1 Anam danģe êndêņ Apômtau, awem ênac ênê ñaê.
Anam ênê gêņ, taņ gêgôm naņ, ñawae êsa êndêņ tentenlatu.
- 2 Anam wê êpi eņ to anam wê lambiņña êndêņ eņ.
Anam ênê gêņsêga samob ñawae êsa.
- 3 Atoc taôm sa êtu ênê ñaê dabuņña.
Êsêac taņ sesom Apômtau naņ, ôliņ êpi e tapi-tapigeņ.
- 4 Apuc Apômtau to nê ñaclai ñam.
Ansom ênê laņôanô enden tôngeņ.
- 5 Taêm ênam ênê gêņsêga, taņ eņ gêgôm naņ.
Taêm ênam ênê gêņtalô to biņ, taņ awasuņ kêmetôc naņ.
- 6 Ênê sakiņwaga Abraham nê latui amac.

Jakobnê latui tec kêjaliņ amac sa.

- 7 Eņ Apômtau, aêacnêņ Anôtô.
Eņ nom samucgen ŋatau.
- 8 Eņ taê gêjam nê poac geden tôngeņ.
Eņ taê gêjam nê biņ, taņ gêjac mata kêpi gôlôac to gôlôac ŋêņgeņ su naņ.
- 9 Eņ taê gêjam poac, taņ kêmoatiņ gêdêņ Abraham naņ,
ma biņ, taņ kêtôc lêma gêdêņ Isak ma kêsôm kêtû tông naņ.
- 10 Biņ tonañ eņ kêsôm kêtû tông gebe êtu Jakobnê biņsu
ma kêtû Israelnê poac ênêc teņgeņņa.
- 11 Gêdêņ taņ eņ kêsôm gebe “Aê gabe jakêņ gamêņ Kanaan êndêņ aôm,
nom taņ gajac sam kêtû aômnmê gêņlênsêma naņ.”
- 12 Gêdêņ taņ êsêac lau luagêcgeņ sêmoa naņ,
amboac lau jaba aņga gamêņ tau.
- 13 Êsêac aņga lau teņ jaselom lau teņ
ma aņga gamêņ teņ jasêpi gamêņ teņ.
- 14 Ma eņ gêlôc gebe lau teņ sêkôniņ êsêac tông atom
ma gec biņ kiņ ŋagêdô kêtû êsêacņa.
- 15 Eņ kêsôm gebe” Amosac ŋoc lau, taņ gaeņ oso êsêac naņ atom
ma atu kasec aêņoc propete atom.”
- 16 Gêdêņ taņ Apômtau kêsakiņ tóbôm kêsa nêņ gamêņ
ma gebe enseņ ŋamalac ôliņ ŋaseņeņ mo samob su naņ,
- 17 eņ kêsakiņ ŋac teņ nê ŋaê Josep gêmuņ êsêac,
taņ lau teņ sêjam ôli eņ amboac gêņôma teņ naņ.
- 18 Sêkapiņ ênê akaiņ tông ŋa ka
ma sêsô eņ gêsutêkwa tông ŋa kapoacwalô.
- 19 Eņ gêmoa amboac tonañ e biņ, taņ kêsôm lasê naņ ŋanô kêsa,
go Anôtônê biņ kêwaka eņ sa.
- 20 Gocgo kiņ kêkêņ lau jasêgaboac eņ su.
Ŋac taņ gêjam gôliņ lau jaba taêsam naņ, kêlêwan eņ jagêmoa nê taunja.
- 21 Ŋac tau kêkêņ eņ kêtû ênê andu ŋatau
ma gêjam gôliņ ênê waba samob.
- 22 Kêkêņ eņ gebe ênam gôliņ ênê kasêga êtôm nê ŋalêlôm taê gêjam
ma êndôn mêtê êndêņ ŋac tau nê gôliņwaga towae.
- 23 Go Israel gêja Aiguptu.
Ma Jakob gêņgôn gamêņ tonañ kêtû wakac.
- 24 Gêdêņ tonañ Apômtau kêsuņ nê lau sa e têtû taêsam.
Kêsuņ êsêac sa têtû dani sêlêlêc nêņ ŋacjo, taņ sêlêsu êsêacņa naņ.
- 25 Go gêjam lau Aiguptu nêņ ŋalêlôm ôkwi e sêkêņ kisa gêdêņ nê lau
ma sêgôm Anôtônê sakiņwaga kwalec.
- 26 Tec kêkêņ nê sakiņwaga Mose
agêc Aron, taņ kêjaliņ eņ sa naņ.
- 27 Ŋac ulu tonañ sêgôm ênê gêņtalô aņga lau tau nêņ
ma sêgôm gêņsêga aņga lau Aiguptu nêņ gamêņ.
- 28 Eņ kêkêņ gêsunbôm to gêgôm gamêņ ŋakanuc kêsa,
mago êsêac sêkêņ taņeņ ênê biņ atom.
- 29 Eņ gêjam êsêacnêņ bu ôkwi kêtû dec
ma kêkêņ êsêacnêņ i sêmac êndu.

- 30 Enj kékêñj ôpôac seola gamêñj auc
e sêsô nêñ kinj nê balêm ñalêlôm sêja.
- 31 Enj kêjatu ma danguc topom-topom Aleluja. sêmêñj.
Kawanj sêjam êsêacnêñj gamêñj samob auc.
- 32 Enj kékêñj kompoc kêtuc êsêac
ma ôsic kékac kêpô gamêñj gêjô kom su.
- 33 Kom tau gêjac êsêacnêñj ainj to jambô
ma gêjac êsêacnêñj gamêñj ñaka popoc.
- 34 Enj kêjatu ma wagô sêmêñj.
Wagô wakuc taêsam ñalêlêma atom.
- 35 Gêñ tonanj ñai senj gamêñj tonanj ñagêñj tolaunj samob
ma senj êsêacnêñj kôm ñanô su.
- 36 Go gêjac lau nêñ ñacmêc samob êndu anja nêñ gamêñj,
gêjac êsêacnêñj lau matac ñamêcgoc.
- 37 Ma kékêñj nê lau sêwê tosilber ma goldgenj sêja.
Ma ênê lau tau nêñ tenj kêsêlêñj gêbôc-gêbôc atom.
- 38 Aiguptu sêlic êsêac sêc sêja, gocgo nêñ ñalêlôm kêlêwanj tau
gebe têtêc êsêac ñanô.
- 39 Enj kékêñj tao tenj kêgadê êsêac
ma jawaô gebe êpô êsêac êndêñj êmbêc.
- 40 Êsêac tetenj, go enj kékêñj kêmbico sêmêñj
ma kêpuc êsêac tôñ ña mo kêsêp anja undambê.
- 41 Enj gêga poc kékôc ma bu kasa
e keselenj kêsa gamêñj sawa kêtôm bu kapôêñj
- 42 gebe enj taê gêjam nê poac dabunj.
Enj taê gêjam nê sakinjwaga Abraham.
- 43 Amboac tonanj enj gêwê nê lau sêsa sêja.
Ma êsêac sêjam wê totêntac ñajamgenj.
- 44 Enj kékêñj lau samuc nêñ gamêñj gêdêñj êsêac
ma êsêac sêwê kainj lau tau nêñ awa to waba kêtû nêñ gêñj
- 45 gebe êsêac sêmansanj ênê binjsu
ma sêngôm binj, tanj enj kêjatu nanj, êtu tôñj.

Aleluja.

106

Anôtô kêmoasinj nê lau

- 1 Aleluja.
Anam danje êndêñj Apômtau gebe enj gabêjam.
Ênê moasinj oc ênêc tenjenj binjñanôgoc.
- 2 Asa kêtôm gebe êsôm Apômtaunê gêñsêga lasê tomalagen
ma asa oc êngôm ênê wae êsa naêtôm.
- 3 Aê aoc êôc êsêac, tanj sêsap binjgêdêñj tôñj
ma sêmasanj binjgêdêñj gedenj tóngenj nanj.
- 4 O Apômtau, taêm ênam aê êtôm, tanj taêm walô nêñ lau nanj.
Mêñônã aê aoc sumanj
- 5 gebe jalic lau, tanj kôjalinj êsêac sa nanj, sêmoa nêñ ñajam ma êmoasinj ñoc
ñalêlôm

gebe têtac ñajam êsa êtu nêmu lau têtac ñajamña ma jamoa ôlic êpigen êtu nêmu gênlênsêmuña.

⁶ Aêac to ma mimi agôm secgoc.

Aêac agôm keso to geogoc.

⁷ Ma mimi sêmoa Aiguptu ma tetoc aômnmêmu gênsêga sa atom, ac taên gêjam nêmu moasin, tañ gêjam êsêac auc nanñ atom.

Êsêac gêsuntêkwa ñatonñ kêsa gêdên Lôlôc Natau anña Gwêckoc,

⁸ mago enñ gêjam êsêac sa kêtum nê ñaênña gebe êwaka nê ñaclai sa ñamalac sêlic.

⁹ Enñ kêsaic binñ kêpi Gwêckoc e ñakelenñ kêsa.

Enñ gêwê nê lau sêsêlên selom ñamakenñ amboac sêmoa gamênñ ñakelenñ.

¹⁰ Enñ gêgôm gên tonanñ gêjam êsêac kêsi anña lau, tañ sêjanda êsêac nanñ lemenñ ma kêjanngo êsêac su anña nêñ ñacjo nêñ ñaclai.

¹¹ Nadebom kêsinñ lau, tañ sêlêsu êsêac nanñ auc e ñanô kêsu tenñ kêsêp sinñ sawa atom.

¹² Gêdên tonanñ sêkênñ gêwinñ ênê binñ ma sêjam wê lambinña kêpi enñ.

¹³ Mago êsêac sêlinñ ênê gênsêga sinñ sebenñ ma sesenñ ênê gôlinñ popoc.

¹⁴ Êsêac sêkênñ gêwinñ nêñ ñalêlôm ñakalac anña gamênñ sawa ma sêsaê Anôtô anña gamênñ ñagêlênñ.

¹⁵ Tec enñ kêkênñ gên, tañ êsêac têtanñ nanñ, mago kêkênñ gêmac sec gesenñ êsêac.

¹⁶ Anña gamênñ becña êsêac sêjam lêmunñ Mose ma sêgôm Anôtônê dabunwaga Aron amboac tonanñenñ.

¹⁷ Tec nom gênac ma kêdanngônñ Datan ma kêmakop tonñ Abiramña auc.

¹⁸ Ja kêsa anña êsêacnênñ tonñ ñalêlôm e jawaô genñ alôb-alôbwaga su.

¹⁹ Êsêac sêmasanñ nêñ bulimakao ñakatu gold tenñ anña Sinai ma sêjam sakinñ ñakatu gold tau.

²⁰ Ma sêkênñ bôc, tañ senñ gêgwanña nanñ, nêñ tenñ ñakatu gêjô nêñ Anôtô nê ñawasi su.

²¹ Êsêac sêlinñ nêñ gêjam-sawaga Anôtô, tañ gêgôm gênsêga anña Aiguptu nanñ sinñ.

²² Nac tau gêgôm gên talô anña gamênñ tonanñ, gêgôm gên ñaclaisêga anña Gwêckoc.

²³ Amboac tonanñ Anôtô kêsôm gebe ensenñ nê lau su.

Mago nê sakinwaga Mose, tañ Anôtô kêjalinn enñ sa nanñ, kêkô Anôtônê têtac ñandanñ auc gebe ensenñ êsêac su atom.

²⁴ Go sêkênñ gêwinñ binñ, tañ enñ gêjac mata nanñ atom ma sêbu gamênñ ñajam tau.

²⁵ Êsêac têtum dindinn binñ kêtôm nêñ beclêlômgenñ ma sêkênñ tanenñ Apômtaunê awa atom.

²⁶ Tec enñ gêoc lêma sa ma kêsôm kêtum têtum gebe

- ensenj êsêac anjga gamênj sawa.
 27 Go êta êsêacnênj wakuc êlinj-êlinj sêsêp tentenlatu njalêlôm
 e sêmac êndu anjga gamênj jaba.
- 28 Go êsêac sêsap Bal Peor tônj
 ma senj gwam matê njada.
- 29 Êsêac sêgôm gênj amboac tonanj e sêgôm Apômtau têtac kêbôli auc
 ma gêmac sec tenj gêgôm êsêac.
- 30 Go Pinehas gêdi ma kêmêtôc êsêac
 e gêmac sec gêônj sa.
- 31 Njac tau gêgôm nê gênj amboac tonanj tec lau sêlic enj amboac njac mansanj
 ma gôlôac to gôlôac taênj gêjam enj gedenj tônjgenj.
- 32 Go sêgôm Anôtô têtac njandanj kêsa anjga bu Meriba
 e Mose kêtap njagêjô sa gêjô êsêac.
- 33 Êsêac sêgôm Mosenê njalêlôm gêônj enj sa sec
 e kêsôm binj tokauc masi.
- 34 Israel sesenj lau samuc
 kêtôm Apômtau kêsakinj êsêacnja atom.
- 35 Êsêac sêjam taunj
 e têtêku lau samuc nanj lênj jaba.
- 36 Ma sêjam sakinj êsêacnênj gwam,
 tec kêtu lakô gêdênj êsêac.
- 37 Êsêac sêkênj latunjio to njac têtuj da
 gêdênj lau samuc nênj njalau sec.
- 38 Êsêac sêkêc lau tobinjmê nênj dec sinj gebe sêkênj latunjio to njac kêtu da gêdênj
 Kanaannênj gwam.
 Sêgôm amboac tonanj tec sesenj nom njadabunj su.
- 39 Êsêac sêjac môp taunj tec sêkac taunj su anjga Anôtônê.
 Êsêac sêgôm nênj gênj amboac tonanj tec sesenj poac popoc.
- 40 Go Apômtau têtac njandanj kêsa gêdênj nê lau
 gebe nê njalêlôm kêmoatinj tau tônj kêtu nê gênjlênsêmnja.
- 41 Enj gêwi êsêac sinj sêsêp lau samuc lemenj,
 tec lau, tanj sêkênj kisa êsêac nanj, sêjam gôlinj êsêac.
- 42 Nênj njacjo sêkôninj êsêac tônj
 e sewec sêsô njacjo lemenj njalabu samucgenj.
- 43 Apômtau gêjam êsêac sa kêsêp njasawa njapanj,
 mago êsêac gêsunjtêkwa njatonj ma nênj sec gêjam sêga e kêkôninj êsêac tônj.
- 44 Tagenj gêdênj tanj têtanj taunj gêdênj enj nanj,
 Apômtau kêkênj tana to taê walô êsêac kêtu nênj gênjwapacnja.
- 45 Enj taê gêjam nê poac, tanj kêmoatinj kêtu êsêacnja nanj,
 ma taê walô êsêac kêtu nê têtac gêwinj tenjenja.
- 46 Ma kêkênj êsêac, tanj sêwê êsêac sêngônj kapoacwalô nanj,
 nênj njalêlôm taênj walô êsêac.
- 47 O Apômtau, aêacma Anôtô, ônam aêacmênj sa
 ma ônac aêac sa anjga lau samuc nênj êtiam
 gebe aêac anam danje êndênj aômnmê njâ dabunj
 ma têtac njam êsa êtu nênj waemnja.

48 Awenj êôc Apômtau Israelnêj Anôtô êndên galoc to enden tôngen,
ma lau samob sêlôc gebe “Binjanô.”

Aleluja.

107

BUKU KÊTU LEMENTENYA

Apômtau gêjam aêac sa

- 1 “Anam danje êndên Apômtau gebe enj nac gabêjam,
ênê moasinj ênêc tenjen binjanô.”
- 2 Lau tanj Apômtau gêjam êsêac kêsi ma kêjanjo êsêac su anja gêjwapac nanj,
sêsôm amboac tonanj.
- 3 Lau tanj enj gêjac êsêac sa sêmênj anja oc kêpi to oc kêsêp ma anja musanj-m
to mula-m nanj,
sêsôm amboac tonanj.
- 4 Nêj lau najêdô seo sêmoa gamênj sawa, tanj intêna masianô nanj,
ma têtap malac sêngônja tenj sa atomanô.
- 5 Mo to bu gêjô êsêac
e katunj tekwenj gêbac.
- 6 Gêjwapac tonanj gêgôm êsêac e awenj gêjac Anôtô,
tec gêjam êsêac sa anja nêj nandanj tau
- 7 ma gêwê êsêac katôgenj
e sêo lasê malac tenj ma sêngônj.
- 8 Êsêac sênam danje êndên Apômtau êtu ênê têtac gêwinj tenjenja
ma êtu ênê gênsêga, tanj gêgôm gêdênj jamalac latunji nanja,
- 9 gebe enj kêlau êsêac, tanj bu gêjô êsêac nanj,
ma kêkênj gêj njajam gêôc êsêac, tanj mo gêjô nanj tôj.
- 10 Nêj lau najêdô sêngônj gêsunjbôm to njakesec,
sêlai êsêac tôj ja ki sêngônj jageo
- 11 gebe êsêac sêli awenj sa gêdênj binsu
ma sêbu Lôlôc Njatau nê binj.
- 12 Kolenj njajana kêkônij êsêac e tekwenj gêbac.
Êsêac sêu taunj jasêc ma nêj gêjam-sawaga masi.
- 13 Gêjwapac tonanj gêgôm êsêac e awenj gêjac Apômtau,
tec enj gêjam êsêac sa anja nêj nandanj tau.
- 14 Enj gêwê êsêac sêsa anja gêsunjbôm to njakesec
ma kêsaic nêj kapoacwalô gêngic.
- 15 Lau tonanj awenj êôc Apômtau êtu ênê têtac gêwinj tenjenja
ma êtu ênê gênsêga, tanj gêgôm gêdênj jamalac latunji nanja,
- 16 gebe enj kêtuc katam ki popoc
ma kêtuc balan ki tulu.
- 17 Nêj lau najêdô têtap gêmac sa kêtunêj secja
ma sêôc nandanj kêtunêj geonja.
- 18 Lau tonanj nêj njalêlôm gedec gêj taniinja samob
e sêsa panj lëndanj sêmac êndunja.
- 19 Gêjwapac tonanj gêgôm êsêac ma awenj gêjac Apômtau,
tec enj gêjam êsêac sa anja nêj nandanj tau.
- 20 Enj kêsakinj nê binj gebe êngôm êsêac njajam êsa

- ma kêjanjo êsêac su anja sê.
- 21 Lau tonan awenj êoc Apômtau êtu ênê têtac gêwinj tengeŋŋa
ma êtu ênê gênsêga, tanj gêgôm gêdêŋ ŋamalac latuŋi nanŋa.
- 22 Êsêac sêkêŋ da danje
ma sêsôm ênê gêŋ, tanj gêgôm nanj, lasê êsêp wê têtac ŋajamŋa.
- 23 Nêŋ lau ŋagêdô sêlac sêsa gwêcô sêja
sebe têtulu gêŋ anja gwêc sawa.
- 24 Êsêac sêlic gêŋ, tanj Apômtau gêgôm nanj,
to ênê gênsêga gwêc sawanŋa.
- 25 Gebe eŋ kêjatu e mu gêbuc
ma gêli gwêc ŋadembom kapôêŋ sa.
- 26 Gwêc tau kêsuŋ êsêac sa sêpi e jadêdêŋ undambê, go gêu êsêac sêsêp e gacgeŋ
sêsêp gwêclêlôm sêja.
Ma gêgôm êsêac e atêŋ uc-ucgeŋ.
- 27 Êsêac katuŋ kêlau e sêku amboac bu kêjanjŋ êsêac
ma nêŋ meloco kêsa samucgeŋ.
- 28 Gêŋwapac tonan gêgôm êsêac e awenj gêjac Apômtau,
tec eŋ gêjam êsêac sa anja nêŋ ŋandanj tau.
- 29 Eŋ gêgôm mutêna kêtû malô
ma kêkêŋ bênôŋ kêsêp
- 30 e êsêac têtac ŋajam kêsa gebe gwêc kêtû malô,
go gêwê êsêac sêsô lêlôm, tanj sepeŋ nanj sêja.
- 31 Lau tonan awenj êoc Apômtau êtu ênê têtac gêwinj tengeŋŋa
ma êtu ênê gênsêga, tanj gêgôm gêdêŋ ŋamalac latuŋi nanŋa.
- 32 Êsêac tetoc eŋ sa anja gôlôac ŋalêlôm
ma sêlanem eŋ anja laumatanêŋ sêkac sa ŋalêlôm.
- 33 Eŋ gêjam bu ôkwi kêtû gamêŋ sawa
ma bumata kêtû gamêŋ keleŋ.
- 34 Nom ŋalêsi ŋajam kêtû mêcgauc
kêtû lau, tanj sêŋgôŋ nanj, nêŋ geonŋa.
- 35 Go gêjam gamêŋ sawa ôkwi kêtû bugêjactonj
ma gamêŋ keleŋ kêtû bumata.
- 36 Ma eŋ kêkêŋ gamêŋ tau gêdêŋ lau, tanj mo gêjô êsêac nanj sêŋgôŋ,
go sêkwê nêŋ malac sa gebe sêŋgôŋŋa.
- 37 Êsêac sêjam nêŋ kôm to sêsê kôm wainŋa
e gêjam ŋanô gêoc tau tôŋ-tôŋ.
- 38 Eŋ gêjam mec êsêac têtû lau taêsam
ma kêkêŋ nêŋ bôc ŋalêlêma atom.
- 39 Gêdêŋ tanj gêŋwapac kêkônŋ êsêac e sêpô lêna taunj êndu-êndu
ma nêŋ gêŋ ŋajam kêtainj su e têtû wapi nanj,
- 40 eŋ kêsêwa majenj kêpi kasêga
ma kêkêŋ êsêac seo sêmoa gamêŋ sawa nanj, intêna masi.
- 41 Mago eŋ gêoc ŋac ŋalêlôm sawa sa anja gêŋwapac ŋalêlôm
ma gêjac ênê gôlôac sa têtû kapôêŋ.
- 42 Lau mansan sêlic e têtac ŋajam kêsa
ma gêjac lau secwaga samob nêŋ lônô auc.
- 43 Lau tokauc taêŋ ênam biŋ tonan
ma sêjala Apômtaunê têtac gêwinj tengeŋŋa ŋanô.

108

Mec Anôtô ênam aêac sa anğa nacjo nêj

(Pes 57:7-11; 60:5-12)

- 1 O Anôtô, ñoc ñalêlôm kêpa su gabe janam wê to janğôm gêj wêña êtañ.
O katuc tau, ôndimañ.
- 2 Gêj wêña totau-totau, andi.
Aê gabe janu gamêj kelenden sa.
- 3 O Apomtau, aê gabe jalanem aôm anğa lau ñalêlôm.
Aê gabe aoc êoc aôm anğa tentenlatu ñalêlôm.
- 4 Gebe aômnêm têmtac gêwiñ tengeñja kêpi-kêpi e jagêdêj undambê
ma aômnêm biñ ñañêj kelenden tau e jagêdêj tao.
- 5 O Anôtô, ôsuñ taôm sa e êndêj undambê ñaô
ma nêm ñawasi ênam nom samuc auc.
- 6 Ôkêj tañam aêac ma ônam nêm lau, tañ têmtac gêwiñ êsêac nañ sa.
Nêm anôña engeñ aêac sa.
- 7 Nac dabuñ Anôtô kêsôm anğa nê gamêj dabuñ gebe
“Aê jawa Sikem êkôc-êkôc totêtac ñajamgeñ ma janac sam gaboañ Sukot
êndêj ñoc lau.
- 8 Gilead to Manase kêtü ñoc gamêj.
Epraim kêtü môkêcapac ñakululuñ ki to Juda kêtü ñoc tôc gôliñja.
- 9 Moab kêtü ñoc laclu jakwasin taucña.
Aê jambalin ñoc atapa êpi Edom ma ñoc dimai êpi Pilistinêj gamêj.”
- 10 O Anôtô, asa oc êwê aê jandêj malac totuñbôm ñajaña jana.
Asa oc êwê aê najaô lasê Edom.
- 11 O Anôtô, aôm oc gôwi aêac siñ
ma kôtu aêacma lausiñ nêj laumata atom me.
- 12 Ônam aêac sa êndêj ñacjomañ
gebe ñamalac oc sênam aêac sa êtôm atom.
- 13 Anôtô êwiñ aêac, go dansen ñacjo aliñ-êliñ.
En taugen tec oc êka aêacnêj ñacjo popoc.

*

109

Ñac-gêmoa-gêjwapac-ñalêlôm nê taji

- 1 O Anôtô, aê aoc gêoc aôm,
amboac tonañ ônam taôm tôj aê atom,
- 2 gebe lau alôb-alôb to lau dansañ sêña awen gêdêj aê
ma sêgôliñ biñ kêpi aê.
- 3 Nêj biñ têntac ñandañ secña kêkôm aê auc
ma sêjac aê ñam mêgeñ.
- 4 Aê kateñ mec kêtü êsêacña.
Aê têtac gêwiñ êsêac, mago sêjam kisa aê.
- 5 Aê kamoasiñ êsêac, mago sêkêj sec gêjô
Aê têtac gêwiñ êsêac, mago sêkêj kisa aê.
- 6 Ôkêj ñac alôb-alôb tenj êmêtôc ñoc ñacjo
ma nê ñacjo tenj êngôliñ biñ êpi en.

* **108:13:** Dawidné pesalem tenj. Wê tenj.

- 7 Êsêac sêmêtôc eŋ ma sêkip ênê keso sa
ma ŋac tau nê mec êtu nê sec.
- 8 Ênê bêc êngôŋ mata jaliŋa êtu dambê
ma nê sakiŋ elom ŋac tenmaŋ.
- 9 Ênê ŋapalê têtû mosêbu
ma nê awê êtu awêtuc.
- 10 Ênê ŋapalê sêmoa nêŋ alê katuc ŋagala atom,
sensom mo ma teten sêôŋ-sêôŋgeŋ.
- 11 Ŋac sec tau, taŋ launêŋ tôp gêc eŋ naŋ, nê waba samob êpêla tau su
ma lau jaba sêjaŋgo ênê kolen ŋanô su.
- 12 Eŋ êtap nê ŋac taê walô eŋŋa ten sa atomanô
ma lau ten sênam jaom ênê mosêbu atom.
- 13 Ênê wakuc samob sêmac êndu
ma sênam kauc dêbuŋinêŋ ŋaê samucgeŋmaŋ.
- 14 Apômtau taê ênam ênê mimi nêŋ keso
ma êsuc tênanê sec ôkwi atomanô.
- 15 Apômtau taê ênam nêŋ sec enden tôngeŋ
ma enseŋ lau sec tonan nêŋ ŋaê su samucgeŋ e sêliŋ siŋ aŋga nom.
- 16 Gebe ŋac tau taê gêjam têtac gêwiŋ launja atom.
Eŋ kêjanda lau sêngôŋ jageoŋa to lau ŋalêlômsawa ma lau sêpô lêna taunŋa
e sêmac êndu.
- 17 Eŋ têtac gêwiŋ gebe êpuc boa lau amboac tonan sêpuc boa eŋ tau.
Eŋ têtac gedec moasiŋ, tec moasiŋ ênac jaê eŋ.
- 18 Biŋ kêpuc boanja kêkôm eŋ auc amboac kêsô ŋakwê.
Gêŋ tau tonan êsêli ênê ôlilêlôm popoc amboac bu ma êndanŋuc ênê
ŋatêkwa amboac niptêkwimaŋ.
- 19 Biŋ kêpuc boanja tonan kêtôm obo, taŋ eŋ gêjac naŋ,
ma kêtôm ômbiŋkap, taŋ kêjandiŋ geden eŋ tôŋ naŋ.
- 20 Apômtau oc êngôm aêŋoc soŋo-soŋo
to êsêac, taŋ sêsôm biŋ sec kêpi aê naŋ, amboac tonanŋeŋmaŋ.
- 21 Ma aôm Apômtau, ŋoc Anôtô, mênômôa ôwiŋ aê êtu nêŋ ŋaêŋa
ma ônam aê sa êtu nêŋ têtac gêwiŋ tengeŋŋa.
- 22 Gebe aê ŋac ŋalêlôm sawa kapô lêna
ma aêŋoc ŋalêlôm popoc jamuŋ-jamuŋgeŋ.
- 23 Aê ôlic kêtaiŋ e kêtôm katuŋ kêtû baliŋ su.
Aê katôm siob, taŋ mutêna kêdaba piŋpaŋ.
- 24 Aê gajam dabuŋ mo e ocmatu kêtû goloŋ
ma ôlic kêtû sec e ŋatêkwa kêsa awê samob.
- 25 Êsêac sêkêŋ aê katu êsêacnêŋ gêŋ lêlêŋa ten
ma têtaiŋ gêsuiŋ kêtû aêŋa.
- 26 O Apômtau, ŋoc Anôtô, mênôpuc aê tôŋ.
Ônam aê sa êtu nêŋ têtac gêwiŋ aê ŋanôgeŋŋa.
- 27 Ôkêŋ ŋoc ŋacjo sêjala gebe aôm lêmam gôjam aê sa.
Aôm Apômtau gêjam gôliŋ amboac tonanŋeŋ.
- 28 Êsêac sêpuc boa aêmaŋ, mago aôm ônam mec aê.
Êsêac taŋ sêjanda aê naŋ, sêkumaŋ gebe aôm nêŋ sakiŋwaga aê jamoa
totêtac ŋajamgeŋ.
- 29 Majen êtu ŋoc soŋo-soŋonêŋ ŋakwê

ma êsêac sênac biñ majenña êtu nêñ obo.

³⁰ Aocsun ênam dançe kapôên êndên Apômtau.

Aê jalambin en jamoa launên sêkac sa ñalêlôm,

³¹ gebe en kêkô ñac ñalêlôm sawa nê anôña

gebe ênam en sa êndên êsêac, tañ sebe senseñ en su nan.

*

110

Apômtau agêc nê kin, tañ gen oso en nan

¹ Apômtaunê biñ gédên ñoc Apômtau gebe

“Mênôñgôn aênoc anôña

e jakên nêñ ñacjo

sênêc amkain ñalabu acgom.”

² Apômtau êkên nêñ gôlin ñaclai esewec anga Sion ma êsa êna êtu tapa.

Ônam gôlin nêñ ñacjo.

³ Êndên bêc, tañ aôm ônac nêñ ñacjo nan,

nêñ lau sêwiñ aôm sênac ñawaegen.

Êtôm nop êpoac bêbêc kanucgen

aômnêñ lau mata sêwac êndên aômnêñ lôc dabun.

⁴ Apômtau kêtôc lêma sa su

ma oc enseñ nê biñ atom gebe

“Aôm kôtu ñac dabun sêga ômoa tengeña

kôtôm Melkisedek tau.”

⁵ Apômtau kêkô aômnêñ anôña.

Êndên ênê bêc têtac ñandanña oc êku kin samob tulu.

⁶ En oc êmêtôc tentenlatunên biñ ma êkên nêñ ñacmatê sênam gamên auc.

En ênac lau môkên êkôc anga gaboan tapa.

⁷ Kin oc ênôm bu, tañ kêpoac gédên intêna natali nan,

amboac tonan tec êsa môkêpac sagen.

*

111

Awen êoc Anôtô êtu êmoasin ôlin to katunña

¹ Aleluja.

Aê gabe janam dançe Apômtau tonoc ñalêlôm samucgen.

Janôm amboac tonan anga lau mansan to gôlôac ñalêlôm.

² Apômtau gêgôm gêñsêga kapôên.

Êsêac samob, tañ têtac kêkac êsêac kêtú gên tonanña nan, sêpuc gên tau ñam.

³ Ñawasi to ñaclai gêjam samob, tañ en gêgôm nan auc

ma ênê biñgédên oc ênêc enden tóngeñ.

⁴ Apômtau kêkên nê gêñtalô taujala gebe taliñ sin atom.

En ñacmoasin to ñac gabêjam.

⁵ En kêkên mo gédên êsêac, tañ têtêc en nan.

En taê gêjam nê poac geden tóngeñ.

* **109:31:** Dawidnê pesalem ten. * **110:7:** Dawidnê pesalem ten.

- 6 En kêkêñ lau samuc nêñ gêñlênsêñ gêdêñ nê lau,
tec gêwa nê ñaclai sa gêdêñ êsêac.
- 7 Gêñ tañ lêma gêgôm nañ, ñañêñ to gêdêñ.
Êñê biñsu samob kêtú katô.
- 8 En kêwaka biñsu tau sa gebe êñêc enden tòngeñ
ma kêkêñ biñsu tau tobiñ ñañêñ ma tobiñ ñañôgeñ.
- 9 En gêjam nê lau kêsi ma kêmoatiñ nê poac tengeñña gêdêñ êsêac.
Êñê ñaê dabuñ to ñaclai.
- 10 Tatêc Apômtau kêtú mêtê ñam êwa lau samob, tañ sêñgôm ñañô êsa nañ, nêñ
kauc sa.
Talambiñ en enden tòngeñ.

112

Embe tatêc Anôtô oc ênam aêac sa

- 1 Aleluja.
- Aê aoc êôc ñac, tañ kêtêc Apômtau
to gêgôm êñê biñsu ñañô kêsa totêtac ñajamgeñ nañ.
- 2 Êñê wakuc oc têtú gamêñ ñatau toñaclai.
Ma Apômtau ênam mec lau mansañ nêñ gôlôac.
- 3 Gêñ masê to awa êñêc êñê andu
ma êñê biñgêdêñ oc êñêc enden tòngeñ.
- 4 En kêpô lau mansañ kêtôm ñawê kêpô gamêñ ñakesec.
En ñac gêdêñ tec taê labu ma kêmoasiñ lau.
- 5 Aê aoc êôc ñac, tañ taê walô lau to gêjam lau sawa sa nañ,
ma êñgôm nê gêñ samob naêndêñgeñ.
- 6 En oc êkô ñajañña êku atomanô
ma lau oc taêñ ênam en enden tòngeñ.
- 7-8 Gêñwapac ñawae oc êñgôm en êtêc tau atom.
Êñê ñalêlôm ñañêñ ma taê êka Apômtau!
En têtac kêpa su ma kêtêc tau atom.
Êndêñ ñamu en oc êku nê ñacjo tulugeñ.
- 9 En gêjac sam nê gêñ gêjac ñawaengeñ gêdêñ lau ñalêlôm sawa amboac tonangeñ.
Êñê biñgêdêñ oc êñêc enden tòngeñ. En oc êtu apômtau towae.
- 10 Ñac tañ kêkac tau su aña Anôtônê nañ, gêlic e kêtú môsi.
En gêmôêñ luluñ, mago ñañô masi. Lau secwaga embe taêñ êka biñ ten oc
ñañô ênsuñ tau êndêñ êsêac atom.

113

Aweñ êôc moasiñ ñatau Anôtô

- 1 Aleluja.
- Apômtaunê sakiñwaga amac,
alanem Apômtaunê ñaê
- 2 Aweñ êôc Apômtaunê ñaê
êndêñ galoc ma êñêc enden tòngeñ.
- 3 Aweñ êôc Apômtaunê ñaê
aña oc kêpi e êndêñ oc kêsêp.
- 4 Apômtau kêlêlêc tentenlatui samob su.

Êné ηawasi kelenj undambê su.

- ⁵ Asa oc êtôm Apomtau, aêacnêη Anôtô,
 taη gêngônj nê lêpônj aηga lôlôc naη.
⁶ ηac tau naη gewec,
 go katuc kêniη undambê to nom.
⁷ Eη kêkam ηalêlôm sawa aηga kekop
 ma gêôc ηac kapô lênaηa sa aηga wao.
⁸ Gebe etoc eη êngônj êwiη kasêga,
 êngônj nabaη êné launêη kasêga.
⁹ Eη kêkêη awê kapoac gêwê kainj andu
 ma kêkêη eη kêkôc ηapalê e têtac ηajam kêsa lanηwagenj.

Aleluja.

114

Wê Pasaηa teη

¹ Alleluja.

- Gêdêη taη Israel gêdi aηga Aiguptu,
 gedêη taη Jakobnê gôlôac dêdi aηga lau awenj jaba naη,
² Juda kêtu Apômtaunê gamêη dabuη
 ma Israel kêtu êné gamêη gôlinjηa.
³ Gwêc tau gêlic e kêtaiη su
 ma bu Jordan gêlêc tau sa jakêkô.
⁴ Lôc sêboanj têtôm domba kapoac
 ma gamêη ηabau têtôm domba ηalatu.
⁵ O gwec, asagenj gêgôm aôm tec kêtaiη su.
 O Jordan, asagenj gêgôm aôm tec gôlêc taôm sa jakêkô.
⁶ O lôc, asagenj gêgôm amac tec aboanj amboac domba kapoac.
 O gamêη ηabau, asagenj gêgôm amac, tec aboanj amboac domba ηalatu.
⁷ O nom, ôwiwic taôm gebe Apômtau gêmêη,
 Jakobnê Anôtô mêngêmoa gêwiη aôm.
⁸ ηac tau gêjam poc ôkwi kêtu bu ηatoη
 ma poclô kêtu bumata, taη kêpulu kêpi gêmêη naη.

115

Anôtô mata jali nê wae êsa

- ¹ O Apômtau, otoc aêac sa atom, otoc aêacma ηaê sa atom, otoc taômnêη ηaê sa
 êtu nêη têtac gêwiη teηgeηηa to nêη binj ηaηêηηa.
² Amboac ondoc lau samuc têtû kênac gebe
 “Êsêacnêη Anôtô gêmoa ondoc.”
³ Aêacnêη Anôtô gêmoa undambêgoc,
 eη gêgôm gêη samob, taη nê ηalêlôm taê gêjam naη.
⁴ Êsêacnêη gwam silber to gold,
 naη ηamalac lemeη sêgôm.
⁵ Êsêacnêη awenjsuη gêc, mago sêsôm binj atom.

- Matenjanô gêc, mago sêlic gamêñ Aleluja. atom.
- ⁶ Êsêac tanenşun gêc, mago sêñô biñ atom.
Lusunşun gêc, mago sêñu gêñ atom.
- ⁷ Êsêac lemeñ gêc, mago sêmoasac gêñ atom. Enkaiñ gêc, mago sêsêlêñ atom
ma nêñ koclaben kêtañ atom.
- ⁸ Lau sêmasañ-gêñ-tauwaga têtôm nêñ gêñ tau
ma lau samob, tañ taêñ kêka gwam nañ, amboac tonanğen.
- ⁹ O amac Israelwaga, taêm êka Apômtau.
En kêtu amacnêm lautuc ma gêjam-sawaga.
- ¹⁰ O Aronnê gôlôac, taêm êka Apômtau.
En kêtu amacnêm lautuc to gêjam-sawaga.
- ¹¹ O amac, tañ atêc Apômtau nañ, taêm êka Apômtau.
En kêtu amacnêm lautuc ma gêjam-sawaga.
- ¹² Apômtau taê gêjam aêac, en oc ênam mec aêac.
En oc ênam mec Israelnêñ gôlôac ma oc ênam mec Aronnê gôlôac.
- ¹³ En oc ênam mec êsêac, tañ têtêc Apômtau nañ,
lau saun to lau kapôêñ.
- ¹⁴ Apômtau êkêñ amac atu taêsam.
En êkêñ amac atu taêsam ma nêñ gôlôac amboac tonanğen.
- ¹⁵ Apômtau tañ kêkêñ undambê to nom nañ,
ênam mec amac.
- ¹⁶ Undambê kêtu Apômtaunê undambê
ma nom tec en kêkêñ gêdêñ ñamalac.
- ¹⁷ Ñacmatê to êsêac, tañ sêc sêsêp nêñ gamêñ ñañêñña sêja nañ,
nêñ teñ oc êlanem Apômtau atom.
- ¹⁸ Mago aêac oc talanem Apômtau
galoc to oc enden tønğen.

Aleluja.

116

Anôtô gêjam ñac, tañ kêsa pañ lêndañ nañ, sa ñawê danğenja

- ¹ Aê têtêc gêwiñ Apômtau gebe en kêkêñ taña aê
ma gêñô ñoc tañiboa.
- ² En gê taña aê.
Amboac tonañ jamôêc êndêñ en êtôm ñoc bêc samob.
- ³ Tamac êndu ñalêpoa gêsô aê tøn ma katêc tauc ñasec kêtu lamboamña.
Aê gaôc gêñwapac to kapô lêna
- ⁴ e aoc gêjac Apômtaunê ñaê gebe
“O Apômtau, aê jaten aôm ônam aê kêsimañ.”
- ⁵ Apômtau en ñacmoasiñ to gêdêñ.
Aêacnêñ Anôtô kêtu taê labu ñamôkê.
- ⁶ Apômtau gejob lau meloc-meloc.
Aê katu palê, mago en gêjam aê sa.
- ⁷ O katuc tau, naôlêwan taôm êtiam
gebe Apômtau kêmoasiñ aômğac.

- 8 Binjanô, aôm gôjam katuc kési anğa tamac ênduņa.
Aôm kôpuc matocgasi tøn gêdên matocsulu ma goden ockain tøn gebe jaka selelec atom.
- 9 Aê jasa ñoc lën jamoa Apômtau lanônêm
anğa gamên sêngôn mater jalinğa.
- 10 Gêdên tan aê kasôm gebe “Ñoc ñalêlôm popoc-popocgen” nan,
mago gawi kakên gêwiņ Anôtôņa sin atom.
- 11 Gêdên tan kapô lëna ñasec nan, aê kasôm gebe
“Ñamalac samob dansanțëna.”
- 12 Aê oc jakên asagen êndên Apômtau
êjô nê moasiņ, tan kékên gêdên aê nan.
- 13 Aê gabe jaôc moasiņ ñalac lu sa êtu danđe
ma gabe aoc ênac Apômtaunê ñaê.
- 14 Bin tan gajac mata gêdên Apômtau nan, gabe janğôm êtu tøn.
Gabe janğôm êtu tøn anğa ênê lau samob ñalêlôm.
- 15 Apômtaunê lau mansan embe sêmac êndu,
oc êlic amboac gêñwapac ten.
- 16 O Apômtau, nêm sakinwaga aê, nêm sakinwaga latu aê.
Aôm kôgaboac lêpoa, tan gêsô aê tøn nan su.
- 17 Aê jakên da danđeņa êndên aôm
ma aoc ênac Apômtaunê ñaê.
- 18 Bin tan gajac mata gêdên Apômtau nan, gabe janğôm êtu tøn.
Gabe janğôm êtu tøn anğa ênê lau samob ñalêlôm.
- 19 Aê gabe janğôm jakô Apômtaunê andu ñamalac lu,
anğa aôm, Jerusalem, ñaluņgen.

117

Alambiņ Apômtau

- 1 Amac lau nomņa samob, awem êôc Apômtau.
Amac tentenlatu samob, alanem en.
- 2 Gebe ênê têtac gêwiņ tenđeņa tau tonclaigen
ma ênê bin ñanên oc ênêc enden tønđeņ.
Aleluja.

118

Gôlôac sêlic om ñawê danđeņa

- 1 Anam danđe êndên Apômtau gebe en ñac gabêjam.
Binjanô ênê moasiņ ênêc enden tønđeņ.
- 2 Israel sêsôm lasê amboac tonec gebe
“Binjanô, ênê moasiņ ênêc enden tønđeņ.”
- 3 Aronnê gôlôac sêsôm lasê amboac tonec gebe
“Binjanô, ênê moasiņ ênêc enden tønđeņ.”
- 4 Lau-têtêc-Anôtôwaga samob sêsôm lasê amboac tonec gebe
“Binjanô, ênê moasiņ ênêc enden tønđeņ.”
- 5 Aê kapô lëna ma aoc gêjac Apômtau,
tec Apômtau kékên tanğa aê ma gajam aê sa.
- 6 Aê katêc tauc atom gebe Apômtau gêwiņ aê
ñamalac oc sêngôm asagen êndên aê.

- 7 Apômtau gêwiņ aê, oc ênam aê sa
ma jaku ñoc ñacjo tulu.
- 8 Daê lamu Apômtau
ñajam kêlêlêc taêñ kêka ñamalac su.
- 9 Daê lamu Apômtau
ñajam kêlêlêc taêñ kêka ñamalacnêñ laumata su.
- 10 Tenteñlatu samob sêgi aê auc,
mago aê gasen êsêac su gajam Apômtau lañô.
- 11 Sêgi aê auc e kêsô tau,
mago aê gasen êsêac su gajam Apômtau lañô.
- 12 Êsêac sêgi aê auc amboac banic, mago ja kêkwanam êsêac su amboac oba,
mago aê gasen êsêac su ña Apômtaunê ñaclai.
- 13 Êsêac têtuc aê ñajaña gebe jamben,
mago Apômtau gêjam aê sa.
- 14 Apômtau kêtú ñoc ñaclai to ñoc ñac kalanem-enwaga.
En kêtú ñoc kêsîwaga.
- 15 Wêsîñ toôndu kêpi aña lau gêdên nêñ bec.
Apômtau lêma anôña gêgôm gêñsêga ñaclai.
- 16 Apômtaunê lêma anôña kêsîp ñamalac sa.
Apômtaunê lêma anôña gêgôm gêñsêga ñaclai.
- 17 Aê oc jamac êndu atom, jañgôn matoc jali
ma jasôm Apômtaunê ñaê lasê.
- 18 Apômtau gêjac aê matocgasi aucgen,
mago gêlôc gebe jamac êndu atom.
- 19 Alêc lôm dabuñ tau ñakatam su êndên aê.
Aê gabe jasô najanam danje êndên Apômtau.
- 20 Apômtaunê sacgêdô tonec
gêjac lau gêdên taunjen ñawae.
- 21 Aê gajam danje aôm gebe kôkên tanam aê
ma kôtu ñoc kêsîwaga.
- 22 Poc, tan sêkwêwaga sêbaliñ siñ nan,
tec kêtú poc kêclêsuña.
- 23 Gên tonan Apômtau gêgôm,
tec matenânô talic amboac gêñsêga.
- 24 Bêc tau tonan Apômtau kêkên.
Awen êôc toôndu ma ôliñ êpi-êpigenman.
- 25 O Apômtau, ônam aêacmên sa.
O Apômtau, ôkên aêac atap kolen ñanô sa.
- 26 Awen êôc ñac, tan gêmên gêjam Apômtau lañô.
Aêac anam mec amac aña Apômtaunê andu.
- 27 Apômtau en Anôtô, en kêkên ñawê gêdên aêac.
Atê wê tolêsôgen ma anam gêlôn altar ñajabo.
- 28 Ñoc Anôtô aôm, aê gabe janam danje êndên aôm.
Ñoc Anôtô aôm, aê gabe jatoc aôm sa.

- 29 Anam danje êndêñ Apômtau gebe eñ ñac gabêjam.
Biñjanô, ênê moasiñ ênêc enderj tòngeñ.

119

Anôtônê biñ wae

- 1 Aoc êôc êsêac, tañ sêsa nêñ lêñ lañôñnêm sawa
ma sêsêlêñ kêtôm Apômtaunê biñsu nañ.
2 Aê aoc êôc êsêac, tañ sêmasañ ênê biñsu
ma tañeñ wamu eñ tonêñ ñalêlôm samucgeñ nañ.
3 Êsêac sêgôm keso teñ atom.
Sêsa ênê lêñ katôgeñ.
4 Aôm kôjatu nêm ñagôliñ
gebe ñamalac sêmansañ tomalageñ.
5 Ojae, ñoc lêñ ñañêñgeñ
ma jamansañ aômnêm biñsu ñapepmañ.
6 Aômnêm biñsu samob embe ênêc aê lañôcnêmñageñ
oc jañgôm tauc majoc êsa atom.
7 Aê embe jañô nêm biñsu gêdêñ êtu tôn,
oc jalambin aôm toñoc ñalêlôm makeñgeñ.
8 Aê gabe jamansañ aômnêm biñsu.
Ônam aê sapu samucgeñ atom.

Tañeñ wamu êndêñ Apômtaunê biñsu

- 9 Ñacsêñom teñ oc êsa nê lêñ mata sawa amboac ondoc.
Eñ êsap aômnêm biñ tôn aćgom, go êsa êndêñ.
10 Aê gasom aôm toñoc ñalêlôm samucgeñ.
Ôkêñ aê janac jaê aômnêm biñsu atom.
11 Aê kamasañ nêm biñ gêc ñoc ñalêlôm
gabe jañgôm sec êndêñ aôm atom.
12 O Apômtau, aoc gêôc aôm
ôndôñ nêm ñagôliñ êndêñ aê.
13 Aocsuñ jasa biñ, tañ aôm awamsuñ kôjatu nañ,
samob sa ñapep.
14 Aê têtac kêkac aê aômnêm biñsu ñalêñña
kêlêlêc têtac kêkac aê awa nomña su.
15 Aê japuc biñ, tañ aôm kôjatu nañ ñam
ma matoc êndiñ aômnêm lêñgeñ.
16 Aêñoc ñalêlôm kêkac aê aômnêm biñsuñageñ.
Aê gabe jaliñ aômnêm biñ siñ atom.

Tatu samuc Apômtaunê biñsu

- 17 Ômoasiñ nêm sakiñwaga aê gebe jamoa matoc jali
ma jajop aômnêm biñ.
18 Ôkêñ matocanô êpoa lasê
gebe jalic aômnêm biñsu ñagêñsêga.
19 Aê katu ñaclêñ ñaôma gañgônñ nom.
Ônsañ nêm biñsu auc êndêñ aê atom.
20 Ñoc ñalêlôm gêjam aoc su
aômnêm biñ tañ kôjatu nañ e tekoc gêbac.

- 21 Aôm goec biñ lau kesowaga, tañ tenbelen angen
ma sêkac tauñ su anga nêmbiñsu nan.
- 22 Aê kamasan aômnbêmbiñsu,
amboac tonan ôngôm aê majoc êmbac ma lau sêsu aê susu atom.
- 23 Kasêga sêkac tauñ sa sêkic aêñoc biñ sêmoa,
mago nêmbiñsu sakinwaga aê tec kapuc aômnbêmbiñsu nam.
- 24 Aômnbêmbiñsu gêgôm aê têtac najam kêsas
gebe kêtunoc gôlinwaga.

Njalêlôm kêkac aê gebe tañoc wamu Apômtaunê biñsu

- 25 Aê kapô lêna tauc ganğon wao naô,
amboac tonan mênônam aê sa êtôm, tañ gôjac mata nan.
- 26 Gêdên tañ gajac minoc biñ gêdên aôm nan, aôm kôkên tañam aê.
Ôndôn nêmbiñsu gôlin êndên aê janô.
- 27 Ôkên aêñoc kauc êsasêpi intêna, tañ nêmbiñsu kêjatu nan,
oc japuc aômnbêmbiñsu gêsêga nam.
- 28 Aêñoc njalêlôm najapac gê têngen ma galin matocsulu elêmê.
Ôkên ôlicwalô êsasêtôm gôjac mata.
- 29 Ôngamin aê êndên biñ dansan njalên
ma ômoasin aê nan aômnbêmbiñsu.
- 30 Aê kajalin lên biñnanôna sa.
Kakên nêmbiñsu kêkô aê lanôcnênna.
- 31 Aê kasap aômnbêmbiñsu tôn.
O Apômtau, ôkên aê janğôm tauc palin atom.
- 32 Aê gabe jalêti jasa aômnbêmbiñsu njalên
gebe noc njalêlôm kêkac aê lên tonan.

Mec kauc êsanja

- 33 O Apômtau, ôndôn aê nêmbiñsu njalên.
Aê gabe matoc êsap e wacjao lasê.
- 34 Ôkên noc kauc êsasêgebe jamasan aômnbêmbiñsu
ma jamasan tonoc njalêlôm samucgen.
- 35 Ôwê aê jasa aômnbêmbiñsu njalên
gebe katu samuc aômnbêmbiñsu tonan.
- 36 Ôkên noc njalêlôm êsap awa tôn atom,
êsap nêmbiñsugen tôn.
- 37 Ônam matocanô ôkwi anga gên nomna.
Ôkên aê jasa nêmbiñsu lên topalên.
- 38 Ôkên biñ, tañ gôjac mata gêdên lau-têtêc-aômwaga nan,
nanô êsasêpi nêmbiñsu sakinwaga aê amboac tonan.
- 39 Ôkac biñ susu, tañ katêc nan su
gebe nêmbiñsu gôlin najam.
- 40 Biñ nanô, aê gajam aoc su nêmbiñsu jatu, tañ gôjac jatu nan.
- Ôkên nêmbiñsu gêdên êpuc aê tôn.

Ôlin andan Apômtaunê biñsu

- 41 O Apômtau, ôkên nêmbiñsu moasin êmoasin aê.
Ônam aê sa êtôm, tañ gôjac mata nan,

- 42 gebe jajô ñac, tañ kêsû aê susu nañ awa,
gebe aê kakêñ gêwiñ aômnêm biñ.
- 43 Ma ôkôc biññanô ñamêtê su aña aê aocsuñ samucgeñ atom
gebe aê kakêñ matoc aômnêm gôliñ.
- 44 Aê gabe jamansañ nêm biñsu tonjanôgeñ
ma gabe jañgôm endenñ tôniañ ñapañ.
- 45 Amboac tonañ jasa lañôcnêm sawageñ
gebe aê gasom aômnêm biñ, tañ kôjatu nañ.
- 46 Aê gabe jasôm aômnêm ñagôliñ êndênñ kiñ
tomajoc êmbacgeñ.
- 47 Aê têtac ñajam kêtû nêm biñsuña,
tañ aê têtac gêwiñ nañ.
- 48 Aê jatoc aômnêm biñsu, tañ têtac gêwiñ nañ sa
ma taêc ênam japuc aômnêm gôliñ ñam.

Aêac taên êka Apômtaunê biñsu

- 49 Taêm ênam biñ, tañ gôjac mata gêdênñ nêm sakinwaga aê nañ.
Biñ tau kêkêñ aê kakêñ matoc.
- 50 Aê ganğônñ jageo ñasec, mago biñ, tañ aôm gôjac mata nañ,
tec kêpuc aê tônia ma gê malô aê.
- 51 Lau sêkêli taunña sêsû aê susu ñasec,
mago aê kakac tauc su aña aômnêm biñsu atom.
- 52 O Apômtau, aê embe taêc ênam aômnêm ñagôliñ lanğwaanôña,
nañ oc ênac têtac tônia.
- 53 Aê têtac ñandañ sec kêtû lau, tañ sêkac taunñ su aña Anôtônê nañ,
gebe lau tonañ sêwi nêm biñsu siñ.
- 54 Aômnêm biñsu kêtû ñoc wê lanemña
gêdênñ tañ kasa ñoc lênñ gamoa jaê ñoc malacmôkê ñanô nañ.
- 55 O Apômtau, aê taêc gêjam aômnêm ñaê gêdênñ gêbêc
ma kamasañ aômnêm biñsu.
- 56 Moasiñ ñanô, tañ gawê kaiñ nañ, tonec
gebe kamasañ aômnêm biñsu.

Anôtônê biñsu e ñañênñ lanğwageñ

- 57 Apômtau kêtû ñoc gêñlênsêm.
Aê kasôm kêtû tônia gebe jamansañ aômnêm biñsu.
- 58 Aê kateñ aôm tonoc ñalêlôm samucgeñ
gebe taêm walô aê êtu biñ, tañ gôjac mata nañña.
- 59 Aê taêc gêjam ñoc lênñ
ma gajam gôliñ ockaiñ gêdênñ aômnêm ñagôliñ.
- 60 Aê gajam gamênñ tônia atom, kakac taucgeñ
gebe jamansañ aômnêm biñsu.
- 61 Lau alôb-alôb nênñ lêpoa gêsô aê tônia,
mago kaliñ aômnêm biñsu siñ atom.
- 62 Aê gadi sa gêdenñ gêbêcauc gêja lu gabe janam danje aôm
êtu nêm gôliñ gêdênña.
- 63 Lau tañ têtêc aôm
ma êsêac, tañ tañenñ wamu nêm jatu nañ, nênñ ñac teñ aê.
- 64 O Apômtau, aômnêm têtac gêwiñ teñgeñña gêjam nom auc.
Ôndônñ aômnêm biñsu êndênñ aê.

Apômtaunê biñsu ñañanô

- 65 O Apômtau, aôm kômoasiñ nêm sakiñwaga ñanôgen,
kêtôm biñ, tañ gôjac mata nañ.
- 66 Ôndôñ mêtê tokauc ma mêtê jakip biñ saña êndên aê
gebe aê taéc kêka aômnêm biñsu.
- 67 Gêdên tañ kôkôniñ aê atomgen nañ, gao gamoa,
mago galoc kamasan aômnêm biñ kêtú tôñ.
- 68 Aôm ñac gabêjam ma kômoasiñ lau.
Ôndôñ aômnêm biñsu êndên aê.
- 69 Lau tenbelen añgen sêga biñ kêpi aê,
mago aê kamasan nêm jatu toñoc ñalêlôm samucgen.
- 70 Êsêacnên ñalêlôm ôliñ ñakam amboac ñalêsi kêkêkam lau,
mago aê tec ñoc ñalêlôm kêkac aê kêtú nêm biñsuña.
- 71 Aôm kôkôniñ aê, tec kêmoasiñ aê
gebe nêm mêtôc tau kêdôñ nêm biñsu gêdên aê.
- 72 Awamsuñ ñabiñsu kêmoasiñ aê
kêlêlêc awamata toton-toton su.

Apômtaunê biñsu ñamêtôc gêdên

- 73 Aôm lêmam kôkên to kôlêsob aê.
Ôwa ñoc kauc sa gebe jajala aômnêm biñsu.
- 74 Êsêac tañ têtêc aôm nañ, embe sêlic aê oc têtac ñajam êsa
gebe aê kakên matoc aômnêm biñ.
- 75 O Apômtau, aê kajala gebe aôm kômêtôc biñ jagêdêngen,
tec kôkôniñ aê kêtôm aômnêm biñ ñañên.
- 76 Ôkên nêm têmtac gêwiñ tenjenña ênam mañ aêmañ,
êtôm nêm biñ, tañ gôjac mata gêdên nêm sakiñwaga aê nañ.
- 77 Taêm walô aê gebe jañgôn matoc jali
gebe aê têtac gêwiñ aômnêm biñsunagen.
- 78 Tenbelen añgen, tañ sêgôm aê waec sec nañ, majen êsa
ma aê tec taéc gêjam aômnêm biñ, tañ kôjatu nañ ñam.
- 79 Ôkên êsêac, tañ têtêc aôm to sêjala aômnêm biñ, tañ gôwa sa nañ,
gebe sêkac tauñ ôkwi dêndên aê.
- 80 Ôkên aênoc ñalêlôm êsap aômnêm biñsu tôn
gebe jañgôm tauc paliñ atom.

Mec Apômtau ênam saña

- 81 Aôm nêm moasiñ gêjô katuc
ma kakên matoc aômnêm biñ.
- 82 Matocanô kêkac gebe jalic biñ, tañ aôm gôjac mata nañ,
ma katu kênac gebe “Êndên ondoc, go ônam malô aê.”
- 83 Aê katôm bêlabi, tañ deden e kêtú ton nañ,
mago kaliñ aômnêm gôliñ siñ atom.
- 84 Aômnêm sakiñwaga nê bêc tendocgen gêc.
Êndên ondocgen, go ômêtôc lau, tañ sêlêsu aê nañ, nên biñ.
- 85 Lau tañ sêkêli tauñ nañ, sêkwê sê aê.
Lau tañ seo gala aômnêm biñ nañ, sêgôm biñ tonañ.
- 86 Aômnêm biñsu samob tobiññanôgen.
Êsêac sêoc aê ôkwi ña biñ dansan, amboac tonañ ônam aê sa.

- 87 Saunġen oc senseġ aê su janaġa aġga nom,
mago aê tec gabe jawi biġ, taġ aôm kôjatu naġ, siġ atom.
- 88 Aôm ŋacmoasiġ ônam aê sa êtu nêm têtac ġêwiġ tenġenġa gebe jaġġôġ matoc
jali
gebe jaġġôm awamsuġ ŋabiġ ŋanô êsa.

Takêġ êwiġ Apômtaunê biġsu

- 89 O Apômtau, aômniêm biġ kêtutôtġ kêsas aġga undambê
ma ênêc endenġ tôtġenġ.
- 90 Aômniêm biġ ŋaġġêġ ênêc êtôm ġôlôac to ġôlôac.
Aôm kôsuiġ nom su, tec ġacġenġ kêkô ŋajaġa kêsas.
- 91 ġêġ taġ kôkêġ naġ, kêkô e ġêdêġ ġaloc
gebe ġêġ samob têtut nêm sakiġwaga.
- 92 Aômniêm biġsu embe êtu aê têtac ġêwiġ ŋamôkê atom,
oc janaġa êndêġ taġ ġêġwapac kêkôm aê auc naġ.
- 93 Aê gabe jaliġ aômniêm jatu siġ atomanô
gebe aôm kôkêġ, tec kêpuc aê tôtġ ġaġġôġ matoc jali.
- 94 Aê katu aômniêm ġêġ, ônam aê sa
gebe aê kapuc aômniêm ġôliġ tec ġamoa.
- 95 Lau alôb-alôb dêdib aê gebe senseġ aê su,
mago aê taêc ġêġam aômniêm biġ, taġ ġôwas sa naġ.
- 96 Aê ġalic ġêġ samob ŋatêku ġêc.
Aômniêm biġsu tagenġ tec ŋamadiġ masi.

Têtac ġêwiġ Apômtaunê biġsu

- 97 Aê têtac ġêwiġ nêm biġsu kêlêlêc
ma taêc ġêġam kêtôm bêcġenġ.
- 98 Nêm biġsu ġêc aêġa ŋapaġ
ma ġêġôm ŋoc kauc kêsas kêlêlêc ŋoc ŋacjonêġ su.
- 99 Aêġoc kauc kêlêlêc ŋoc kêdôġwaga samob nêġ su
gebe aê taêc ġêġam biġ tagenġ, taġ aôm ġôwas sa naġenġ.
- 100 Aêġoc kauc kêsas kêlêlêc kwalam laġgwa nêġ su
gebe aê kamasanġ aômniêm jatu.
- 101 Aê kagamiġ ockaiġ ġêdêġ lêġ ġeo samob
gebe Jamasanġ aômniêm biġ ŋapep.
- 102 Aê kakac tauc su aġga nêm ġôliġ atom
gebe aôm taôm kôdôġ aê.
- 103 Aê kasaê aômniêm biġ gebe ŋakana ŋajamanô.
Kasaê ŋakana kêlêlêc lêp su ġêc aocsuġ.
- 104 Aômniêm jatu ġêwa ŋoc kauc sa,
tec kakêġ kisa ġêdêġ biġdansanġ samob.

Apômtaunê biġsu kêtut ockaiġ ŋaja

- 105 Aômniêm biġ kêtut ockaiġ ŋadawen
ma ja tenġ kêpô ŋoc intêna.
- 106 Aê katôc lemoc ma jamasanġ êtu tôtġ
gebe taġoc wamu aômniêm ġôliġ ġêdêġ.
- 107 ġêġwapac ġêġac aê tôtġ kasêp ŋêġenġ ġaja.
O Apômtau, ojop aê jamoa matoc jali êtôm nêm biġ, taġ ġôġac mata naġ.
- 108 O Apômtau, ôkôc ŋoc dalambiġġa sa

- ma ôndôñ nêñ gôlinj êndêñ aê.
 109 Aê kasa pañ lêndañ gebe jamac ênduñja endenj tòngeñ,
 mago kalinj aômnêm biñsu sinj atom.
 110 Lau alôb-alôb sêwa lakô aê,
 mago aê gao gala aômnêm jatu tenj atom.
 111 Biñ tañ aôm gôwa sa nañ, kêtù ñoc gêñlênsêm tengeñña
 kêtù aêñoc ñalêlôm kêtù samuc ñam.
 112 Aêñoc ñalêlôm taê gêjam kêtù tònj gebe jañgôm aêmnêm biñsu ñanô êsa,
 jañgôm endenj tòngeñ e jamac êndu.

Apômtaunê biñsu kêtù lamu ñajam

- 113 Aê kakêñ kisa gêdêñ lau, tañ nêñ ñalêlôm gêja lu nañ,
 mago aê têtac gêwiñ aômnêm biñsu.
 114 Aôm kôtu ñoc lamu to lautuc.
 Aê kakêñ matoc aômnêm biñ.
 115 Amac lau secwaga, akac taôm sa naamoja jaêc.
 Aê gabe jamansañ ñoc Anôtônê biñsu.
 116 Ôpuc aê tònj êtôm biñ, tañ gôjac mata nañ, gebe jamoa matoc jali.
 Aê kakêñ matoc aôm, amboac tonañ ôñgôm aê majoc êsa atom.
 117 Ôpuc aê tònj gebe jamoa ñajam
 ma jamansañ aômnêm biñsu endenj tòngeñ.
 118 Aôm oc ôtiñ lau samob, tañ seo gala aômnêm biñsu nañ, sinj
 gebe êsêac sêsau tauñ ñamelocñageñ.
 119 Lau samob, tañ sêkac tauñ su nañ, aôm gôlic êsêac amboac gêñ gambu.
 Ma aê tec têtac gêwiñ biñ, tañ aôm kôdôñ nañ.
 120 Aê katêc aôm e ôlilu gêli.
 Aê katêc tauc kêtù nêñ mêtôcña.

Tañeñ wamu Apômtaunê biñsu

- 121 Aê kamasañ biñ solop to biñgêdêñ kêtù tònj.
 Ôwi aê sinj êndêñ sêlêsutêna atom.
 122 Ôjô nêñ sakiñwaga awa gebe ômoasinj eñ.
 Ôkêñ tenbelenj angeñ sêkôninj aê tònj atom.
 123 Matocanô ñawapac kêsa gebe aê gaônj nêñ moasinj,
 gaônj aôm gebe ônam aê sa êtôm gôjac mataña.
 124 Ônam nêñ sakiñwaga sa êtôm nêñ têtac gêwiñ tengeñña
 ma ôndôñ nêñ biñsu aê jajala.
 125 Nêñ sakiñwaga aê, ôwa ñoc kauc sa
 gebe jajala biñ, tañ aôm ôwa sa nañ ñapep.
 126 Apômtaunê noc gebe êwaka tau saña kêdabinj
 gebe êsêac sêgôm aômnêm biñsu popoc.
 127 Kêtù tonañña aê têtac gêwiñ nêñ biñsu
 kêlêlêc awamata totonj-totonj su.
 128 Kêtù tonañña nêñ jatu gêjam gôlinj aê.
 Aê gadec lêñ dansañ samob.

Ñalêlôm kêkac gebe tañeñ wamu Apômtaunê biñsu

- 129 Biñ tañ aôm gôwa sa nañ, kainj tenj.
 Kêtù tonañña ñoc ñalêlôm kêsap biñ tau tònj.

- 130 Aôm embe ônac nêmbiñ lêtêñ, oc êpô gamêñ
ma êwa lau meloc-meloc nêñ kauc sa.
- 131 Aômnêmbiñsu gêjô aê
e aoc ec-ecgeñ.
- 132 Ôkac taôm ôkwi êndêñ aê ma taêm walô aê,
êtôm gôgôm gêdêñ lau, tañ têtac gêwiñ nêmbiñ nêñ.
- 133 Ôkêñ nêmbiñ êpuc ockaiñ tôñ
ma ôkêñ gêñ sec teñ ênam gôliñ aê atom.
- 134 Ônam aê kêsi êndêñ ñamalac, tañ sêkônin aê tôñ nêñ,
go jamansañ aômnêmbiñsu jatu êtu tôñ.
- 135 Ôkêñ lanômanô êpô nêmbiñsakinwaga
ma ôndôñ nêmbiñsu êndêñ aê.
- 136 Matocsulu keselen amboac bu
kêtu lau sêmasañ aômnêmbiñsu atom ña.

Apômtaunê biñsu ñamêtôc gêdêñ

- 137 O Apômtau, aôm ñac gêdêñ
ma aômnêmbiñsu gôliñ jagêdêñ samob.
- 138 Aôm kômasañ nêmbiñsu tobiñgêdêñ
ma kômasañ tobiñ ñañêñ ñanô amboac tonangeñ.
- 139 Aê têtac ñandañ kêlakoc aê sec
kêtu ñoc soño-soño sêliñ aômnêmbiñsu siñña.
- 140 Aômnêmbiñ, tañ gôjac mata nêñ, ñakêñkêñ lanwageñ
ma nêmbiñsakinwaga têtac gêwiñ biñtau.
- 141 Aê katu ñac sawa to sêbu aê,
mago kaliñ aômnêmbiñsu siñ atom.
- 142 Aômnêmbiñgêdêñ kêtu biñgêdêñ teñgeñña
ma aômnêmbiñsu tau biññanô.
- 143 Aê kapô lêna to gêñwapac gêgôm aê,
mago nêmbiñsu gêgôm aê têtac ñajam kêsa.
- 144 Biñ tañ aôm gôwa sa nêñ, oc ênêc ñañêñ enden tôngeñ.
Ôwa ñoc kauc sa, go jañgôñ matoc jali.

Mec Apômtau ênam saña

- 145 Aê gamôêc toñoc ñalêlôm samucgeñ gêdêñ aôm. O Apômtau, ôkêñ tañam
aêmañ.
Aê gabe jamansañ aômnêmbiñsu êtu tôñ.
- 146 Aê aoc gêjac aôm gebe ônam aê sa,
go jañgôm biñ, tañ gôwa sa nêñ, ñanô êsa.
- 147 Aê gadi gêdêñ bêbêc kanucgeñ ma katañ tauc kapôêñ.
Aê matoc kêsap aômnêmbiñsu tec gamoa.
- 148 Matoc jali ñapañ gêdêñ gêbêc baliñ e geleñña
ma taêc gêjam biñ, tañ aôm gôjac mata nêñ, gêc ñoc ñalêlôm.
- 149 Ôkêñ tañam aê êtu nêmbiñ têtac gêwiñ teñgeñña.
O Apômtau, ôkêñ aê jamansañ aômnêmbiñsu gôliñ.
- 150 Lau tañ têtac aê, mago sêkac tañsu aña aômnêmbiñsu nêñ,
têdabiñ aêgac.
- 151 Ma aôm Apômtau, tec gômoa aê ñagala
ma aômnêmbiñsu samob kêtu biññanô.
- 152 Aê kajala biñ, tañ aôm kômasañ nêñ, wanêcgeñ

gebe aôm kômasaŋ gebe ênêc tengeŋŋa.

Mec Apômtau ênam kêsiŋa

- 153 Ôlic ŋoc ŋandaŋ ma ônam aê samaŋ
gebe aê kaliŋ aômnmêm biŋsu siŋ atom.
- 154 Ônam gôliŋ ŋoc biŋ ma ônam aê kêsi.
Ojop aê jamoa matoc jali êtôm nêm biŋ, taŋ gôjac mata naŋ.
- 155 Aôm oc ônam lau alôb-alôb kêsi atom
gebe êsêac sesom aômnmêm biŋsu atom.
- 156 O Apômtau, aôm taêm walô lau kêlêlêc.
Ojop aê jamoa matoc jali êtôm nêm biŋgêdêŋ.
- 157 Lau taêsam sêjanda aê to sêlêsu aê,
mago aê gawi aômnmêm biŋ, taŋ gôwa sa naŋ, siŋ atom.
- 158 Ŋoc ŋalêlôm gêbu lau-sêkêŋ-gêwiŋ-atomwaga
gebe êsêac sêmasaŋ aômnmêm biŋsu atom.
- 159 Ôlic aê, tec têtac gêwiŋ nêm jatu nec.
Ojop aê jamoa matoc jali êtôm nêm têtac gêwiŋ tengeŋŋa.
- 160 Aômnmêm biŋ kêtû biŋŋanô anô tau.
Aômnmêm gôliŋ gêdêŋ samob oc ênêc enden tôneŋ.

Ŋalêlôm samucgeŋ êndêŋ Apômtaunê biŋsu

- 161 Aê gajam kauc tauc ma kasêga sêlêsu aê,
mago ŋoc ŋalêlôm kêtêc aômnmêm biŋ tagenŋ.
- 162 Aê katu samuc biŋ, taŋ aôm gôjac mata naŋ,
kêtôm ŋac tenŋ gêjac siŋ e kêtap awa taêsam sa.
- 163 Aê gadec to kakêŋ kisa biŋ dansaŋ
ma têtac gêwiŋ aômnmêm biŋsu tagenŋ.
- 164 Aê aoc gêôc aôm kêtôm bêcgeŋ kêtû dim 7
kêtû aômnmêm gôliŋ gêdêŋŋa.
- 165 Lau taŋ têtac gêwiŋ nêm biŋsu naŋ, sêmoa tobiŋmalô ŋanô
gebe gêŋ tenŋ êŋgôm êsêac sembeŋ atomanô.
- 166 O Apômtau, aê kakêŋ matoc aôm gebe ônam aê sa
ma kamasanaŋ aômnmêm biŋsugac.
- 167 Aêŋoc ŋalêlôm kêmasaŋ biŋ, taŋ gôwa sa naŋ, kêtû tôŋ
ma têtac gêwiŋ kêlêlêc.
- 168 Aê kamasanaŋ nêm jatu to biŋ, taŋ gôwa sa naŋ.
Aôm kôjala aêŋoc lêŋ samob kêtû tôŋ.

Mec Apômtau ênam saŋa

- 169 O Apômtau, ŋoc taŋi wacêsô aôm taŋamsuŋ.
Ôwa ŋoc kauc sa êtôm nêm biŋ.
- 170 Ŋoc mec wacêsô aôm taŋamsuŋ
ma ônam aê sa êtôm biŋ, taŋ gôjac mata naŋ.
- 171 Lanem oc êsêwa êsa aocsuŋ
gebe aôm kôdôŋ nêm biŋsu gêdêŋ aê.
- 172 Imbeloc oc ênam wê êpi nêm biŋ
gebe aômnmêm biŋsu samob jagêdêŋ.
- 173 Ômansaŋ lêmam gebe ônam aê sa
gebe aê kajala aômnmêm jatu.
- 174 O Apômtau, aê gajam aoc su gebe ônam aê sa

- ma aômnêm biñsu gêgôm aê têtac ñajam kêsa.
 175 Ojop aê jamoa matoc jali gebe jalanem aôm
 ma nêrn gôlinj ênam aê sa.
 176 Aê gao sic amboac domba gêbôm, onsom nêrn sakinwaga
 gebe aê kalinj aômnêm biñsu sinj atom.

120

Apômtau ênam aê sa anja kalomtênanêj

- 1 Aê kapô lêna ma aoc gêjac Apômtau,
 tec enj kêkêj tanja aê.
 2 O Apômtau, ônam aê kêsi anja gêdôñolic dansan
 ma anja imbelenj geo.
 3 Aôm imbêlam geo,
 Natau oc êkêj asagenj êndêj aôm ma êngôm aôm amboac ondoc.
 4 Oc êkêj sinwaganê sôb bôjan-bôjan
 ma sôb tojalana.
 5 Ijoc aêma, tec ganjgônj Mesek,
 tec ganjgônj Kedarnêj becobo.
 6 Aê ganjgônj gawinj lau,
 tanj sêkêj kisa gêdêj binjalô nanj kêtômgac.
 7 Aê ñac binjalôña, mago êndêj tanj jasôm binj wamaña nanj,
 êsêac sêndi êtu sinjña.

121

Ñac tanj gejob Israel ñanjêj nanj

- 1 Aê gaoc matocanô sa kêpi lôc.
 Njoc ênam-aê-sawaga mênjêsa anja ondoc.
 2 Apômtau tanj kêkêj undambê to nom nanj,
 oc ênam aê sa.
 3 Enj oc êkêj amkainj êka selevelc atom.
 Njac tanj gejob aôm nanj, ênac tuluc atom.
 4 Binjanô, ñac-gejob-Israelwaga
 gêjac tuluc to gêc bêc atom.
 5 Apômtau kêtû nêrn gejobwaga. Apômtau kêtû nêrn ajuj,
 tanj lêmam anôña kêsô ñalabu nanj,
 6 gebe oc êpac aôm êndêj ocsalô atom,
 ma ajônj êpô aôm êndêj êmbêc atom.
 7 Apômtau ejop aôm êndêj gêj sec samob,
 enj gejob aôm katôm.
 8 Apômtau oc ejop aôm êndêj tanj ôsa ôna ma ôsô ômôêj nanj,
 galoc ma endenj tôñgenj.

122

Binjalô ênêc Jerusalem ñamec

- 1 Aê ganjô lau sêsôm gêdêj aê gebe “Tawê dandêj Apômtaunê andu tana”
 ma gêgôm aê têtac ñajamanô.
 2 O Jerusalem,

galoc enkañ kêka aômnêm sacgêdô tôngac.

- ³ O Jerusalem, sêkwê aôm sa kêtiam
kêtôm malac, tañ tuñbôm kêpiñ auc e ñajaña nañ.
⁴ Gôlôac to gôlôac sêpi gamêñ tonañ
Apômtau tau nê gôlôac sêpi-sêpi sêmoa
êtôm eñ kêjatu êsêac
gebe sêlanem Apômtaunê ñaê.
⁵ Anğa tonañ tec tetoc lêpôn sêmêtôc biñña kêkô,
tetoc Dawidnê gôlôacnêñ lêpôn kêkô.
⁶ Ateñ mec êtu Jerusalem êtap biñmalô saña.
Êsêac tañ têtac gêwiñ aôm nañ, sêmoa ñajamgeñ.
⁷ Wama ênêc nêm tuñbôm ñalêlôm
ma biñmalô ênêc nêm andu ñalêlôm.
⁸ Aê gabe jasôm gebe “Biñmalô êndêñ aôm”
êtu ñoc lasitêwai to ñoc ñacña.
⁹ Aê gabe jateñ moasiñ êtu aômña,
êtu Apômtau, aêacnêñ Anôtônê anduña.

*

123

Mec Apômtau taê walô aêacña

- ¹ Aê jaôc matocanô sa wacêpi aôm.
Matocanô endec undambê, tañ gôjam gôliñ gôngôn nañ.
² Aêac tatôm sakiñwaga, tañ mataanô êndêñ nê ñatau to sakiñwagao, tañ
mataanô gêdêñ nê ñatau,
tec aêac matenjanô êndêñ Apômtau, aêacnêñ Anôtô, e taê walô aêac.
³ O Apômtau, taêm walô aêac, taêm walô aêacmêñ.
Aêac anjô lau sêbu aêac e kêmasê aêac sa.
⁴ Lau sêkêli tañ nêñ pêlê to tenbelen angeñ nêñ biñ susu
kêmasê aêac katun sa kêlêlêc.

124

Anôtô gêjam Israel sa, tec sêlambin eñ

- ¹ Israel galoc sêsôm acgom gebe
“Apômtau embe êmoa êwiñ aêac atom, oc amboac ondoc.
² Gêdêñ tañ ñamalac dêdi sebe sênac aêac nañ,
Apômtau embe êmoa êwiñ aêac atom,
³ oc têtandôngôn aêac su tomaten jaligen
ma senseñ aêac su êtu nêñ têtac ñandan secanôña.
⁴ Bu ñasamac oc epen aêac lênsôn
ma êc aêac su
⁵ e ñasamac ñakoton-koton
ênsañ aêac auc.”
⁶ Aêac awen êôc Apômtau gebe gêsun aêac dadêñ ñacjo lunlun
jakêkaku aêac popoc atom.
⁷ Aêac katun gêwê sa kêtôm moc gêwê dibwaganê lakô sa.
Lakô tau gêngic ma aêac tec tajam samuc.
⁸ Apômtau tañ kêkêñ undambê to nom nañ,

* **122:9:** Dawidnê teñ.

nê ñaê oc ênam aêac sa.

*

125

Anôtô kêtú nê lau Israel nêj lamu

- 1 Lau tañ ôliñ andañ Apômtau nañ, têtôm lôc Sion,
tañ oc kôjô-kôjô atom, êkô ñañêñ enden tôngeñ nañ.
- 2 Lôc kêgi Jerusalem auc ma Apômtau kêgi nê lau auc kêtôm tonañ.
Gagôm gêdêñ galoc ma oc enden tôngeñ.
- 3 Lau alôb-alôb sênam gôliñ lau gêdêñ nêj gamêñ ñapañ atom.
Embe sêngôm, go lau gêdêñ tañ oc sêngôm sec.
- 4 O Apômtau, ômoasiñ lau ñajam
to êsêac, tañ tañeñ wamu aômñem jatu nañ.
- 5 Ma êsêac, tañ seo sic nañ,
Apômtau ôtiñ êsêac su nasêwiñ lau geowaga.

O Israel, biñmalô êndêñ aômman.

126

Sêjam danje kêtú Anôtô gêjac êsêac sa kêtiamña

- 1 Gêdêñ tañ Apômtau gêjam Sionnê gêñwapac ôkwi nañ,
aêac asaê amboac aêc mêgeñ.
- 2 Gêdêñ tonañ aêac gêdôñ ômac-ômacgeñ
ma imbelen toôndugeñ.
- 3 Biññanô, Apômtau gêgôm gêñsêga kêtú aêacña.
Aêac ôliñ kêpi ñanô.
- 4 O Apômtau, ônam aêacma gêñwapac ôkwi,
amboac kom kêkêñ bu kêsa ñaman kêtiam anga gamêñ mula-mña.
- 5 Lau tañ sêse gêñ tomaten sulu nañ,
oc sêkôc ñanô sa toôndugeñ.
- 6 Ñac tañ kêbic mowê tomatasulugeñ gêja gebe êsê nañ,
oc êmu êmêñ tomolêpoañ ma totêtac ñajamgeñ.

127

Anôtônê mec tageñ ênam aêac sa

- 1 Apômtau embe êkwê andu atom,
oc lau tañ sênam ñakolen elêmê.
Apômtau embe ejop malac atom,
oc kelenwaga sênam jali êtôm atom.
- 2 Amac embe andi êndêñ bêbêc kanucgeñ
ma anam kôm e êmbêcauc
gebe atap gêñ êoc amac tônia sa, oc angom elêmê.
Ñam gebe Anôtônê lau têtac gêwiñ êsêacña têtap nêj gêñ sa êndêñ tañ sênêc
bêc nañ.
- 3 Latuñi têtú Anôtônê moasiñ gêdêñ aêac
ma eñ gêjam mec aêac ña gôlôac tau.
- 4 Lau matac latuñi

* 124:8: Dawidnê teñ.

- têtôm sôb, taŋ kêsêp siŋwaga lêma naŋ.
⁵ Aê aoc êôc ŋac,
 taŋ kêbic nê sôb tolagic-tolagic naŋ.
 Ŋac tonan embe êmansan nê biŋ êndêŋ nê soŋo-soŋo anŋa malac ŋasacgêdô,
 oc sêŋgôm eŋ maja êsa atom.
 *

128

Taŋeŋ wamu Apômtau ŋagêjô

- ¹ Aê aoc êôc ŋac, taŋ kêtêc Apômtau,
 taŋ kêsa ênê lêŋ gêmoa naŋ.
² Aôm oc ôtap lêmam ŋakoleŋ ŋaŋanô sa.
 Ma aôm ôtu samuc ma ômoa ŋajamgeŋ.
³ Aômnêm awê êmoa nêm andu amboac m mamaloc,
 taŋ ŋalatu taêsam kêgi auc naŋ.
 Aômnêm ŋapalê têtôm nip kepeŋ
 kêgi nêm tebo auc.
⁴ Biŋŋanô, ŋac teŋ embe êtêc Apômtau,
 oc Apômtau ênam mec eŋ amboac tonanŋeŋ.
⁵ Apômtau ênam mec aôm anŋa Sion
 gebe ôlic Jerusalem ŋamoasiŋ ênac matamanô ŋajam êtôm aômnêm têm
 ômoa matam jaliŋa,
⁶ ma ôlic nêm ŋapalênêŋ wakuc.
 O Israel, biŋmalô êndêŋ aômmanŋ.

129

Israel sêôc gêŋwapac ma Apômtau gêjam êsêac sa

- ¹ Israel embe êsôm nê biŋ teŋ, oc êsôm, nê biŋ tonec lasê gebe
 “Aê ŋapalêgeŋ ma sêlêsu aê ŋasec.
² Biŋŋanô, aê ŋapalêgeŋ ma sêlêsu aê ŋasec,
 mago sêkôninŋ aê tôn atom.
³ Lau sakweŋtêna sêsêlê aê dêmôêctêkwa
 e popoc jamuŋ-jamuŋgeŋ,
⁴ mago ŋac gêdêŋ Apômtau gêdim lakô,
 taŋ lau sec sêwa su naŋ gêŋgic.”
⁵ Lau samob, taŋ têtac kêbôli auc kêtû Sionŋa naŋ,
 sênu tauŋ su tomajeŋgeŋ.
⁶ Oc têtôm gêgwaŋ, taŋ kêkô salôm eŋ, ŋaô naŋ,
 êtu kapôêŋ atom tageŋ ma êmêlinŋ sebeŋ.
⁷ Ŋanô masi, tec ŋac teŋ ejoŋ sa atom
 ma teŋ ênac logic gêŋ tau atomanô.
⁸ Ma ŋac teŋ, taŋ êsa intêna tonanŋ mêŋêlic gêŋ tau naŋ, oc êmôêc gebe
 “Apômtaunê moasiŋ êpi amac.
 Aêac ajam mec amac ajam Apômtau laŋô” nec atom.

130

Mec Apômtau ênam aêac saŋa

* 127:5: Salomonê teŋ.

- 1 O Apômtau, aê aoc gêjac aôm anga ñakêlêndiñ sec.
 2 Apômtau, ôkêñ tañam aê aoc.
 Ôê tañam ñoc tañiboa kapôêñ.
 3 O Apômtau, aôm embe ôê sec tôñ,
 o Apômtau, asa oc êkô aôm lanômnm.
 4 Mago aôm, tec kôsuc biñ ôkwi,
 amboac tonañ tec têtêc aôm.
 5 Aê gaôn Apômtau. noc katuc gêôñ eñ,
 tec kakêñ matoc nê biñ.
 6 Ñoc katuc gêôñ Apômtau gêmoa,
 gêgôm kêlêlêc ñac, tañ gêdib gamêñ gebe elenñaña nañ su. Gêgôm kêlêlêc
 dibwaga tonañ su biññanôgoc.
 7 Israel, ôkêñ matam Apômtau
 gebe Apômtau kêtú têtac gêwiñ tengeña ñamôkê ma gêjam lau kêsí gêjac
 ñawaegen.
 8 Ma eñ oc ênam Israel kêsí
 anğa nêñ sec samob.
 *

131

Olin andañ Apômtaunja

- 1 O Apômtau, aêñoc ñalêlôm kêkian tau sa atom
 ma matocanô ketoc tau sa atom.
 Aêñoc ñalêlôm taê kêka gêñ,
 tañ kapôêñ kêlêlêc aê nañ atom.
 2 Masianô, aê kakôniñ ñoc ñalêlôm tôñ ñañêñgen.
 Ñoc ñalêlôm ñañêñ kêtôm ñapalê, tañ jamañgen gêsac têna lêma dambê nañ.
 3 O Israel, ôkêñ matam Apômtau
 êndêñ galoc ma endenñ tôñgen.

Dawidnê ten.

132

Anôtô ênam mec gamêñ dabun

- 1 O Apômtau, taêm ênam Dawid
 to nê gêñwapac samob.
 2 Taêm ênam gebe eñ kêtôc lêma gêdêñ Apômtau
 ma gêjac mata biñ gêdêñ Jakobnê Anôtô ñaclai gebe
 3 “Aê gabe jasô ñoc beclêlôm atom
 ma jasa tauc sic janêc ñoc mê atom,
 4 aê gabe matocanô ênam kauc bêc
 ma matoc êmôp êtu bêcña atom,
 5 jama e jatap Apômtaunê mala ten sa
 ma jatap Jakobnê Anôtô ñaclai nê andu ten sa acgom.”
 6 Biññanô, aêac anğôn Eprata ma anô andu tau ñawae,
 go atap sa anğa kôm Jarña.
 7 Aêac asôm gebe “Ajôc, tasô ênê andu ñalêlôm tana
 nadau taun ma taten mec tanêc ênê akainñ ñataon.”

* 130:8: Pesalem dambu taunña kêtú 6ña.

- 8 O Apômtau, ôndi tonêm poac ñakatapa ñaclainja
ma ôna malam ôlêwanj taômña.
- 9 Aômnêm dabunwaga sêsô binjêdênj êtu nêj ñakwê
ma aômnêm lau mansanj sênam lasê totêntac ñajamgenj.
- 10 Ôtiñ nêj ñac, tanj goenj oso enj nanj, su atom
êtu nêj sakinwaga Dawidña.
- 11 Apômtau kêtôc lêma ma kêsôm nê binj kêtû têtj gêdênj Dawid.
Enj kêsôm tobinjanôgenj ma oc ênam ôkwi atom gebe
“Aê gabe jakênj aôm taôm latôminênj tenj
êngônj aômnêm lêpônj.
- 12 Latômi embe sêmansanj aêñoc poac
to ñoc binjsu, tanj jandônj êsêac nanj,
oc nêj wakuc sêngônj aômnêm lêpônj
endenj têtjenj.”
- 13 Binjanô, Apômtau kêjalinj Sion sa
ma taê gêjam gebe êtu ênê andu.
- 14 Ma enj kêsôm gebe “Aê maloc jalêwanj tauc endenj têtjenjnanj nanj tonec.
Aê taêc gêjam kêtû têtj tec jangônj tonec.
- 15 Aê gabe janam mec êsêacnênj gêj êlêlêc su.
Aê gabe jakênj mo êôc nêj lau ñalêlôm sawa têtj.
- 16 Aê gabe jakênj moasinj êtu nêj dabunwaganênj ñakwê.
Êsêacnênj lau mansanj oc sênam lasê totêntac ñajamgenj.
- 17 Aê gabe Dawidnê ñaclai êpoa lasê anja têtjê.
Aê kamasanj aêñoc ñac, tanj gaenj oso enj nanj, nê jakainj tenj kêkô.
- 18 Aê jakênj majenj êtu ênê ñacjonênj ñakwê,
mago enj êkuc sunsunj ñaôsic-ôsic êngônj enj môkêapac.”

133

Lasitêwai semoa sêwinj taunj ñapep ñabinj

- 1 Alicgac me, lasitêwai embe sêngônj sêwinj taunj,
oc talic ñakatu têtac êsa lanjwagenj.
- 2 Binj tonanj kêtôm niptêkwi ñajamanô, tanj sêkêc kêpi Aron môkêapac ma keselenj
kêdaguc ênê êm,
e jagêsac ênê ñakwê gêsutêkwa.
- 3 Kêtôm maninj anja lôc Hermon,
tanj kêsêlô mênkêpi Sion nanj,
gebe gamênj tonanj Apômtau gêjam mec su
gebe sêmoa matenj jali endenj têtjenj.
- *

134

Anôtônê sakinj gêbêcña ñawê

- 1 Ajôc, Apômtaunê sakinwaga samob, tanj akô Apômtaunê andu gêdênj gêbêc
nanj,
alanem Apômtau.
- 2 Aôc lememe sa atenj mec akô gamênj dabunj
ma alanem Apômtau.
- 3 Apômtau, tanj kêkêj undambê to nom nanj,

* 133:3: Dawidnê tenj.

ênam mec aôm anġa Sion.

135

Aweġ êc Apomtau

¹ Aleluja.

Awem êc Apômtaunê ñaê.

Amac taġ ajam sakiġ Apômtau naġ, alanem eġ.

² Amac taġ akô Apômtaunê andulêlôm
to akô aêacnêġ Anôtônê andu ñamalacluġ naġ,

³ awem êc Apômtau, gebe Apômtau eġ ñac gabêjam.

Anam wê êpi ênê ñaê gebe eġ têtac kêsa lanġwagenġ.

⁴ Gebe Apômtau kêjaliġ Jakob sa
ma Israel kêtû ênê ġêġlênsêġ.

⁵ Biġġanô, aê galicġac, Apômtau eġ ñac kapôêġ
ma aêacnêġ Anôtô kêlêlêc anôtôi samob su.

⁶ ġêġ samob, taġ Apômtau têtac ġêwiġ anġa undambê to nom ma anġa ġwêc to
ġêdimbobsêġa samob naġ,
oc êġġôm êtu tôġ.

⁷ Eġ tec ġêwê tao anġa ġwêcm kêpi ġêġmêġ
ma kêkêġ ôsic kêsêp kom ñalêlôm ma kêkôc mu su anġa nom ñakêclêsu.

⁸ Eġ tec ġêġac Aiguptu nêġ ñamêc êndu,
ġêġôm ġêdêġ ñamalac to bôc.

⁹ Anġa tônê eġ kêsakiġ ġêġsêġa to ġêġtalô
gebe êmêtôc Parao to nê sakiġwaga samob.

¹⁰ Eġ tec ġesenġ lau tomôkê-tomôkê taêsam
ma ġêġac nêġ kiġ tonġaclai êndu.

¹¹ Amboac lau Amor nêġ kiġ Sihon ma Basan ñakiġ Og
ma lau Kanaan nêġ kiġ toê-toê samob.

¹² Ma eġ kêkêġ êsêacnêġ ġamêġ
ġêdêġ lau Israel sêwê kaiġ.

¹³ O Apômtau, aôm nêġ ñaê oc ênêc tenġeġ.
O Apômtau, nêġ waem oc êsa êndêġ ġôlôac to ġôlôac.

¹⁴ Gebe Apômtau kêwaka nê launêġ biġġêdêġ sa
ma taê walô nê sakiġwaga.

¹⁵ Tentenġlatunêġ ġwam ñamalac lemeġ sêġômġa.
Êsêac sêmasaġ ña silber to gold.

¹⁶ Aweġsuġ ġêc, mago sêsôm biġ atom.
Mateġanô ġêc, mago sêlic ġamêġ atom.

¹⁷ Taġeġsuġ ġêc, mago sêġô biġ atom
ma sêsi aweġ atom amboac tonanġeġ.

¹⁸ Lau taġ sêmasaġ ġêġ tauwaga naġ, oc têtôm nêġ ġêġ tonanġ
ma lau samob, taġ ôliġ andaġ naġ, amboac tonanġeġ.

¹⁹ O Israelnê ġôlôac, alanem Apômtau.
O Aronnê ġôlôac, alanem Apômtau.

²⁰ O Lewinê ġôlôac, alanem Apômtau.
Amac taġ atêc Anôtô naġ, alanem Apômtau.

21 Awenj êôc Apômtau anġa Sion,
 ŋatau, taŋ ġeŋġoŋ Jerusalem naŋ.

Aleluja.

136

Wê danġeŋa teŋ

- 1 Anam danġe Apômtau gebe eŋ ŋac gabêjam.
 Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tŋŋeŋ.
- 2 Anam danġe anôtôinêŋ Anôtô.
 Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tŋŋeŋ.
- 3 Anam danġe apômtauinêŋ Apômtau.
 Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tŋŋeŋ.
- 4 Eŋ ġêġôm ġêŋsêġa.
 Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tŋŋeŋ.
- 5 Eŋ kêkêŋ undambê tokaucgeŋ.
 Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tŋŋeŋ.
- 6 Eŋ kêmasaŋ nom ġêsac bu ŋaô.
 Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tŋŋeŋ.
- 7 Eŋ kêkêŋ oc to ajôŋ.
 Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tŋŋeŋ.
- 8 Eŋ kêkêŋ oc gebe êwê gamêŋ êndêŋ ocsalô.
 Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tŋŋeŋ.
- 9 Eŋ kêkêŋ ajôŋ to utitalata gebe sêpô gamêŋ êndêŋ êmbêc.
 Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tŋŋeŋ.
- 10 Eŋ ġêġac Aiguptunêŋ ŋamêc êndu.
 Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tŋŋeŋ.
- 11 Eŋ ġêwê Israel sa anġa Aiguptu.
 Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tŋŋeŋ.
- 12 Eŋ ġêġôm ŋa lêma ŋajaŋa ma ġêôc lêmadambê sa.
 Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tŋŋeŋ.
- 13 Eŋ ġêwa Gwêckoc kêkôc ġêġa luagêc.
 Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tŋŋeŋ.
- 14 Eŋ ġêwê Israel sêsêp ŋalêlôm sêġa.
 Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tŋŋeŋ.
- 15 Eŋ kêtŋ Parao to nê lausiŋ sêsêp Gwêckoc ŋalêlôm ma sênôm ġwêc su.
 Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tŋŋeŋ.
- 16 Eŋ ġêwê nê lau sêmoa gamêŋ sawa.
 Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tŋŋeŋ.
- 17 Eŋ ġêġac kiŋ toŋaclai êndu.
 Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tŋŋeŋ.
- 18 Ŋac tau, taŋ ġêġac kiŋ towae êndu naŋ.
 Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tŋŋeŋ.
- 19 Eŋ ġêġac lau Amor nêŋ kiŋ Sihon êndu.
 Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tŋŋeŋ.
- 20 Eŋ ġêġac Basan ŋakiŋ Og êndu.
 Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tŋŋeŋ.
- 21 Eŋ kêkêŋ lau tonan ŋai nêŋ gamêŋ ġêdêŋ nê lau sêwê kainġ.

- Binjanô, ênê moasinj ênêc endenj tòngej.
 22 Eñ kékêj gamêj tau gédêj nê sakinwaga Israel.
 Binjanô, ênê moasinj ênêc endenj tòngej.
- 23 Eñ tec taê gêjam aêac gédêj tañ tapô lêna nanj.
 Binjanô, ênê moasinj ênêc endenj tòngej.
- 24 Ma gêjam aêac kési anga lau, tañ sêlêsû aêac nanj.
 Binjanô, ênê moasinj ênêc endenj tòngej.
- 25 Eñ gêlôm gêj taniñja gédêj gêj matenj jalinja samob.
 Binjanô, ênê moasinj ênêc endenj tòngej.
- 26 Anam danje êndêj undambê ñatau Anôtô.
 Binjanô, ênê moasinj ênêc endenj tòngej.

137

Lau tañ sêngôj kapoacwalô anga Babel nanj, nêj tanjiboa

- 1 Gédêj tañ aêac anjôn Babelnêj bu nanj,
 aêac taêj gêjam Sion ma atanj.
- 2 Aêac akêj ma gêj wêña
 genj kalenj ka siun, tañ kékô tonanj nanj,
- 3 gebe lau, tañ sêkôc aêac tôj nanj,
 sêkac aêac gebe anam ma wê, ma lau, tañ sêlêsû aêac nanj,
 sêkac aêac gebe amoa toôndugenj ma sêsôm gebe
 “Anam nêj wê Sionja tenj aêac anjô.”
- 4 Mago aêacmêj oc anam Apômtaunê wê
 anga gamêj jaba amboac ondocgenj.
- 5 O Jerusalem, aê embe jalinj aôm sinj,
 oc lemoc anôja êtu tonj.
- 6 Aê embe taêc ênam aôm atom ma embe jatoc Jerusalem sa êlêlêc ñoc gêj
 samob, tañ gêgôm aê têtac ñajam nanj atom,
 oc imbeloc êsap lôcboam tôj.
- 7 O Apômtau, taêm ênam bêc, tañ lau Edom sêgôm gêjwapac
 gédêj Jerusalem nanj.
 Êsêac sêmôêc gedenj tòngej gebe
 “Ansenj êlinj-êlinj êsêp e êndêj nombanj.”
- 8 O Babel, aôm kalomtênao.
 Aêac awenj êoc ñac, tañ êkêj gêj, tañ gôgôm gédêj aêac nanj, êmu wacêpi
 aôm êtiam.
- 9 Aêac awenj êoc ñac, tañ êoc nêj ñapalê dedec sa
 ma êmakinj êsêac sêpi poc nanj.

138

Wê danjenja kêtû Anôtônê binj nanjêñja

- 1 O Apômtau, aê gabe janam danje aôm tonjoc ñalêlôm samucgenj.
 Aê gabe jalambinj aôm êndêj anôtôi sêlic.
- 2 Aê gabe jatenj mec êndêj aôm jakô nêj lôm dabunj ñamagêña
 ma jalanem aôm nêj ñaê êtu nêj moasinj to binj nanjêñja
 gebe aôm kôwaka nêj ñaê to binj, tañ gôjac mata nanj sa
 kêlêlêc ñênjenj su.

- 3 Gêdêñ tañ aoc gêjac aôm nan, kôkêñ tañam aê.
Ma kôpuc ñoc ñalêlôm tôñ ña nêñ ñaclai kain tañ.
- 4 O Apômtau, kin samob anga nom embe sêñô awamsun ñabin
oc sêlambin aôm.
- 5 Êsêac oc sênga wê êpi Apômtaunê gôlin
gebe Apômtaunê ñawasi gêjam gamêñ auc.
- 6 Apômtau kêtù ñac towaegoc ma gêjam ñac ñalêlôm sawa sa
ma kêjala lau-tetoc-taun-sawaga, tañ sêmoa jaêc en nan, amboac tonanğen.
- 7 Aê embe jamoa gêñwapac ñalêlôm,
aôm oc ôpuc aê tôñ janğon matoc jali.
Aôm kôpuc ñoc ñacjo, tañ têtac ñandan sec gêdêñ aê nan sugen
ma nêñ anôña gêjam aê sa.
- 8 Apômtau oc êngôm gêñ, tañ gêjac mata gêdêñ aê nan ñanô êsa.
O Apômtau, nêñ moasin ênêc tañgen. Ônac dabin kôm, tañ gôjac m nan.
*

139

Anôtô kêjala gêñ samob e gêdêñ ñamadin to gêmoa gamêñ samob

- 1 O Apômtau, aôm gôbi ñoc ñalêlôm lêtêñ e kôjala aê.
- 2 Aê embe janğon me jandi sa, oc ôjala.
Aôm gômoa jaêc, mago kôjala bin, tañ aê taêc gêjam nan.
- 3 Aôm gôlic aê kasêlêñ me gaêc
ma kôjala aêñoc lêñ e tomalagen samob.
- 4 Ñalô tañ ênsac imbeloc atom tagen
ma aôm Apômtau oc ôjala kwananğen.
- 5 Aôm kôpin aê auc anga muña ma nêñ ña
ma gu lêmam gêsac môkêcapac.
- 6 Aê kasaê bin tonan kain tañ ñanô
kêlêlêc aêñoc kauc su, tec kajala atom.
- 7 Nêñ Ñalau gêmoa ma aê oc jasa ondoc
ma aê oc jaêc jamu ondocña gebe ôlic aê atom.
- 8 Aê embe japi undambê jawac, oc jatap aôm sa.
Ma embe jaja ñoc mê ênêc lamboam, oc jatap aôm sa.
- 9 Aê embe jalôp jandêñ gamêñ oc kêpin
ma najalêwan janğon gamêñ oc kêsêpña jana,
10 oc lêmam êwê aê anga ôné
ma ôsip aê sa ña nêñ anôña.
- 11 Ma aê embe jasôm gebe gêsunbôm êkôm aê auc samucgen
ma ñawê, tañ kêpô aê nan, ênam kesec,
12 mago aôm oc ôlic ñakesec amboac ñakesec atom.
Ôlic gêbêcauc amboac elenña ma ñakesec amboac ñawê.
- 13 Aôm taômgen tec kôkêñ aêñoc ñalêlôm
ma kôlêsob aê anga tinoc têtac lêlôm.
- 14 Aê gajam danğe aôm gebe kôkêñ aê ñamêtê kain tañ.
Aêñoc katuc kêjala gebe aôm nêñ gêñ, tañ gôgôm nan, kêtù gêñsêga kain tañ.
- 15 Aôm kôjala ñoc ñatêkwa ñasec-ñasec samob

* 138:8: Dawidnê tañ.

- gêdêḡ taḡ kôkêḡ aê kelec-kelec kôsingeḡ ma kôlêsoḡb aê aḡga tinoc têtacîlêlôm.
- 16 Matamanô gôlic aê gêdêḡ taḡ aê ḡanô kêsa atomgeḡ ma koto ḡoc bêc, taḡ taêm gêjam gebe jaḡḡôḡḡa naḡ, gêc nêḡ buku kwanangeḡ.
Gôgôm gêḡmuḡ kêsêḡ ḡasawa, naḡ ḡoc bêc teḡ mênkêsa atomanô naḡ.
- 17 O Anôtô, biḡ taḡ aôm taêm gêjam naḡ, ḡawapac, oc jajala amboac ondoc.
Gêḡ tonanḡ taêsam e ḡalêlêma atom.
- 18 Aê embe jasa sa, oc jalic êlêlêc gaḡac su.
Aê embe janêc e gulunḡ jandi, naḡ jatap aôm sa.
- 19 O Anôtô, ônac alôḡb-alôḡbwaga êndumaḡ
ma ôkêḡ lau, taḡ sêwê kainḡ dec naḡ, sêc su aḡga aêḡoc.
- 20 Lau tonanḡ tec sêkianḡ taunḡ sa ma sêsôm biḡ alôḡb-alôḡb kêḡpi aôm
ma sêgôm aômḡnêḡ ḡaê kêtḡ meloc.
- 21 O Apômḡtau, aê oc jakêḡ kisa êndêḡ lau, taḡ sêkêḡ kisa gêdêḡ aôm naḡ, atom
me.
Ma janam lanḡcanô ôkwi êndêḡ lau, taḡ sêli taunḡ sa gêdêḡ aôm naḡ, atom
me.
- 22 Biḡḡanô, aê kakêḡ kisa gêdêḡ êsêac ḡajanaḡ,
galic êsêac têtḡ ḡoc ḡacjo.
- 23 O Anôtô, ômbi aê lêtêḡ e ôjala ḡoc ḡalêlôm.
Ônsaê aê to ôjala gêḡ, taḡ taêc gêjam naḡ.
- 24 Ma embe ôlic aê jasa lêḡ dansanḡ jamoa,
naḡ ôwê aê jasa lêḡ ḡaḡêḡḡa.

*

140

Mec êtu Anôtô ênam aêac sanḡa

- 1 O Apômḡtau, ônam aê kêsi êndêḡ lau sec
ma ojop aê êndêḡ lau tonḡaclai.
- 2 Lau tonanḡ taêḡ gêjam biḡ sec gêc nêḡ ḡalêlôm
ma sêkalom kisa kêtôm bêcgeḡ.
- 3 Êsêacnêḡ imbelenḡ ḡamata kêtôm moac wêḡmnê.
Moac ḡamalic gêc kêsa paḡ gêdôḡḡolicgeḡ.
- 4 O Apômḡtau, ojop aê êndêḡ lau alôḡb-alôḡb lemeḡ.
Ônam jaom aê êndêḡ lau tonḡaclai, taḡ sêkic biḡ sebe sensenḡ aê naḡ.
- 5 Tetoc-taunḡ-sawaga sêwa lakô kêtḡ aêḡa.
Êsêac sêkic uc gêjac intênataligeḡ ma sêwa lip kêtḡ aêḡa gebe ênac aê.
- 6 Aê kasôm gêdêḡ Apômḡtau gebe “ḡoc Anôtô aôm.”
O Apômḡtau, ôkêḡ taḡam ḡoc taḡi kapôêḡ
- 7 O Apômḡtau, ḡoc Anôtô, ḡoc ḡac, taḡ gôjam aê sa ḡajanaḡ naḡ.
Aôm kôtu ḡoc lamu gêdêḡ noc siḡḡa.
- 8 O Apômḡtau, ôkêḡ biḡ, taḡ lau alôḡb-alôḡb taêḡ gêjam to kêkac êsêac naḡ, ḡanô êsa
atom.
Onsenḡ biḡ, taḡ sêkic kêtḡ aêḡa naḡ su.
- 9 Ôkêḡ ḡoc ḡacjo sêku aê tulu atom

* 139:24: Dawidnê pesalem teḡ.

- ma bin, tañ sêkic kêtû aêña nan, êpi êsêac taun.
- ¹⁰ Enj êkênj ñalana ênsêlô êpi êsêac taun.
Enj êtinj êsêac sêsêp sêlêlôm sêna e dêndi sa êtiam atom.
- ¹¹ Njac-gêga-binwaga oc êmoa naeo.
Ma gêñwapac oc epenj ñac tonjaclai sec nan, pinpoap-pinpoap e ênaña.
- ¹² Aê galicgac gebe Apômtau oc êmansañ lau sêngônj jageo nêñ bin
to êmansañ lau ñalêlôm sawa nêñ bin.
- ¹³ Binñanô, lau gêdêñ oc sênam danje êtu aômnêm ñaêña.
Lau gêdêñ oc sêngônj sêwinj aôm.
- *

141

Mec kêtulanja tenj

- ¹ O Apômtau, aê aoc gêjac aôm ôkac taômgenj ôndênj aê ômôênj.
Embe jamôêc aôm, nanj ôkênj tanjam ñoc aoc.
- ² Ôlic ñoc mec êtôm gasôb jadaunj gêdêñ aôm.
Ôlic jaôc lemoc sa êtu da êtulanja.
- ³ O Apômtau, ôkênj aocsunj ñadibwaga tenj
ma ôkênj gêdôcôlic ñakatam ñagejobwaga tenj.
- ⁴ Ôkênj ñoc ñalêlôm ewec êndênj gêñ sec
gebe jangôm gêñ alôb-alôb atom.
- ⁵ Njac gêdêñ tenj embe ênac aê me êlênj binj aê, nanj jajala gebe oc têtac gêwinj aê,
mago aê janac jao gebe lau sec nêñ tenj êninj oso môkêcapac atomanô gebe
katenj mec gedenj tônjenj gebe Apômtau epenj êsêacnêñ kisa su.
- ⁶ Embe sêmbalinj nêñ mêtôcwaga sêsêp pocsaginj,
lau oc sêjala gebe Apômtaunê binj binñanô.
- ⁷ Enj kêpalip êsêacnêñ ñatêkwa jatotonj-totonj sêc gêdêñ lamboam ñagêsunawa,
kêtôm poc, tañ têtuc kêkôc e popoc-popocgenj gêc intêna nanj.
- ⁸ Matoc êndinj aôm, Apômtau ñoc Anôtô. Aê gabe jaê lamu aôm.
Amboac tonanj ôwi ñoc katuc sinj gebe janaña atom.
- ⁹ Ojop aê êndênj lakô, tañ sêwa kêtû aêña nanj,
ma êndênj lau secwaga nêñ lip amboac tonanj.
- ¹⁰ Ôkênj lau, tañ sêkac taun su nanj, sêwê taun nêñ uc
ma aê jao gala jana.
- *

142

Anôtô ênam aêac sa anja gêñwapac ñalêlôm ñamec

- ¹ Aê aoc gêjac Apômtau kapôênjenj,
gamôêc kapôênj gêdêñ Apômtau.
- ² Aê kasêwa ñoc tanj gêc enj lanônêmña,
kasôm ñoc gêñwapac lasê gêdêñ enj.
- ³ Gêdêñ tañ ñoc ñalêlôm ñagogo nanj,
mago aôm kôjala lênj, tañ aê kasa nanj.
- Sêwa lakô kelecgenj
gêc ñoc intêna, tañ kasa nanj.

* 140:13: Dawidnê pesalem tenj. * 141:10: Dawidnê pesalem tenj.

- 4 Aê matoc geso gêmu anôña,
mago katap ñac tenj gebe ênam aê saña sa atom.
Aê gabe jaê lamu gêñ tenj, mago katap sa atomanô
ma ñac tenj gebe ênam aê saña gêmoa atomanô.
- 5 O Apômtau, aê aoc gêjac aôm.
Aê kasôm gebe ñoc lamu aôm to ñoc gêñlênsêm, tanj gawê kainj anja lau
maten jali nêñ gamênj nanj.
- 6 Ojae, ôñô ñoc tanjiboamanj gebe aê katuc gêbac su.
Ônam aê kêsi anja lau, tanj sêlêsu aê nanj, gebe nêñ ôlinj walô kêlêlêc aê su.
- 7 Wê aê sa anja kapoacwalô
gebe jalanem aômnêm ñaê.
Aôm embe ômoasinj aê,
oc lau gêdêñ sêkac sa sêwinj aê.
gêñgônj poclabu nanj. *

143

Embe ôlinj to katunj êñgônj naeo, nanj awenj ênac Anôtô

- 1 O Apômtau, ôñô ñoc mec ma ôê tanjam ñoc tanj.
Aôm ñac tobinj nanjênj, ôkênj tanjam aê êtu nêm binjgêdêñña.
- 2 Ôkic nêm sakinjwaga nê binj atom
gebe aôm ôlic ñamalac mata jali tenj êtôm ñac gêdêñ atom.
- 3 Ojae, ñacjo tau kêjanda katuc.
Enj kêku aê tulu jagaêc nom ma aê katôm êsêac, tanj sêmac êndu su nanj.
- 4 Aêñoc katuc ôluñ-ôluñgenj
e ñoc ñalêlôm kêtú tonj anja ñoc wanjêlêlôm.
- 5 Aê taêc gêjam têm gêmunj andanjenña ma taêc gêjam aômnêm lêmam ñakôm
samob, tanj gôgôm nanj.
Taêc gêjam jakêsêp aômnêm gôlinj samob.
- 6 Aê galam lemoc ma katenj mec gêdêñ aôm.
Aêñoc katuc gêjam awa su aôm kêtôm nom ñakelenj kêsê awa gebe kom
ênac.
- 7 O Apômtau, ôkac taômgenj mênjôkênj tanjam aê.
Ñoc ñalêlôm kêtú dambê-dambê su gebe jananja.
Ônsanj lanjômanô auc êndêñ aê atom
gebe jatôm êsêac, tanj sê su sêsêp sêlêlôm sêja nanj atom.
- 8 Ôkênj aê janjô aômnêm têmtac gêwinj tenjenña ñawae êndêñ elenja
gebe aê taêc kêka aôm.
Ôtôc intêna, tanj gobe aê jasa nanj, êndêñ aê
gebe jasunj ñoc katuc sa êndêñ aôm êwac.
- 9 O Apômtau, ônam aê kêsi êndêñ ñoc ñacjo.
Aê jandêñ aôm wacjaê lamu aôm.
- 10 Ôndônj aê janjôm ñoc gêñ êtôm aôm gôlic ñajam gebe aêñoc Anôtô aôm.
Aômnêm ñalau ñajam êwê aê jasa lênj nanjênj.
- 11 O Apômtau, ôpuc aê tônj janjônj matoc jali êtu aômnêm ñaênja.

* 142:7: Dawid gêga wê tonanj gêdêñ tanj

- Ônam aê sa anğa gêṅwapac êtu aômnmêm biṅgêdêṅṅa.
 12 Onseṅ ṅoc ṅacjo su ma ômoasiṅ aê ma onsoc samob, taṅ sêlêsu aê naṅ,
 gebe nêṅm sakiṅwaga aê. *

144

Aweṅ gêôc Anôtô ṅamec. Moasiṅ gêjam Israel auc

- 1 Aê aoc gêôc Apômtau, taṅ kêtû ṅoc tuṅtêna naṅ.
 Eṅ tec kêdôṅ lemoc gebe janac siṅ ṅajaṅa ma lemoclatu gebe janac siṅ
 ṅajaṅa.
 2 Eṅ tec kêtû ṅoc balan ma ṅoc tuṅtêna to ṅoc kêsiwaga. Eṅ tec kêtû ṅoc lautuc
 to ṅoc lamu.
 Eṅ kêkêṅ tentenṅlatu sêso aê ṅalabu.
 3 O Apômtau, ṅamalac kêtôm asageṅ, tec aôm matam gêdiṅ eṅ
 ma ṅamalac latu tonec kêtôm asageṅ, tec aôm taêm gêjam eṅ nec.
 4 ṅamalac kêtôm awajaô
 ma ênê bêc kêtôm gêṅ ṅajaô-jaô.
 5 O Apômtau, ôwê nêṅm undambê sa ma ôsêp ômôêṅ
 ma ômoasac lôc gebe jadauṅ êsa.
 6 Ôpalip ôsic mênṅenseṅ êsêac êliṅ-êliṅ.
 Ôpê nêṅm sôb ma onsoc êsêac sêc sêna.
 7 Ômêtôc lêmam anğa lôlôc mênôjaṅgo aê su
 ma ônam aê sa anğa ṅasamac kapôêṅ anğa lau jaba lemeṅ.
 8 Lau tonan gêdôṅôlic sêsoṅm biṅ dansanṅ
 ma nêṅ anôṅa kêtôc gêṅ geo.
 9 O Anôtô, aê gabe jaṅga wê wakuc teṅ êpi aôm
 ma jaṅgôm gêṅ wêṅa tonagam lemelu êtaṅ ma janam wê êndêṅ aôm.
 10 Aôm kôpuc kiṅ tônia e sêku ṅacjo tulu.
 Aôm kôjaṅgo nêṅm sakiṅwaga Dawid su anğa siṅ ṅaclai.
 11 Ônam aê sa ma ôjaṅgo aê su anğa lau jaba lemeṅ.
 Anğa lau, taṅ gêdôṅôlic sêsoṅm biṅ dansanṅ to nêṅ anôṅa têtôc geo naṅ.
 12 Aêac latuṅi lau matac têtôm ka baliṅ
 ma aêac latuṅio têtôm andu ṅajam-ṅajam ṅaalê poc, taṅ sepeṅ ṅatalô naṅ.
 13 Aêacma andu moṅa gêlôc lanṅwageṅ
 ma anṅôṅ gêṅmasê ṅaô gedenṅ tôniaṅ.
 Aêacma domba sêsu ṅalatu tausen to tausen
 ma tentausen to tentausen seṅ gêṅ sêmoa oba.
 14 Aêacma bulimakao sêsu ṅalatu taêsam ma gêṅwapac kêtap sa to sêjam ṅalatu
 su atom.
 Lau sêṅgôṅ sênam aucgeṅ, mago taṅiboa ênêc nêṅ malacluṅ atom.
 15 Aê aoc êôc lau, taṅ sêmoa kêtôm biṅ, tec tasôm su nec.
 Aê aoc êôc lau, taṅ Apômtau kêtû nêṅ Anôtô naṅ.
 *

145

Talanem Apômtau êtu nê moasiṅ to ṅaclaiṅa

* 143:12: Dawidnê pesalem teṅ. * 144:15: Dawidnê teṅ.

- 1 O ñoc kiñ Anôtô, aê gabe jatoc aôm sa
ma jalanem nêma ñaê enderj tôngerj.
- 2 Aê gabe jalanem aôm êtôm bêcgerj
ma aoc êoc nêma ñaê enderj tôngerj.
- 3 Apômtau erj ñac kapôêrj, tec talanem erj ñanômarj.
Aêac ñamalac oc tapuc ênê ñam natatôm atom.
- 4 Gôlôac terj sêlanem aôm nêma kolerj êndêrj gôlôac terj sêjô
ma sêsôm aôm nêma ñaclai ñagêrsêga lasê.
- 5 Êsêac oc sêsôm aôm nêma ñawasi to waem kiñja lasê,
ma aê gabe jañga wê êpi nêma gêrsêga.
- 6 Lau oc sêsôm aôm nêma gêrsêga ñañaclai lasê
ma aê gabe jawa aôm nêma waem kapôêrj sa.
- 7 Lau oc sênac aôm nêma moasij tengerja ñamij
to têtû samuc aôm nêma biñgêdêrj toôndugerj.
- 8 Apômtau erj ñac moasij to taê walô ñam.
Erj gêbij tông ma têtac gêwirj tengerja gêjam erj auc.
- 9 Apômtau erj ñajam gêdêrj ñamalac samob
ma erj taê labu gêrj samob, tañ kêkêrj nañ.
- 10 O Apômtau, gêrj samob, tañ kôkêrj nañ, sênam danje aôm.
Ma nêma lau mansañ sêlanem aôm.
- 11 Êsêac oc sêsôm aôm nêma gamêrj kiñja ñawae lasê
ma sênac aôm nêma ñaclai ñamij
- 12 gebe ñamalacnêrj latuñi sêjô aôm nêma gêrsêga
to aôm nêma gamêrj kiñja ñawasi ñanô ñawae.
- 13 Aôm nêma gamêrj kiñja ênêc tergerj
ma ônam gôlij gôlôac to gôlôac ñêngerj êna.
- Apômtau gêgôm nê biñ samob ñanô kêsa
ma nê kolerj samob gêwa ênê têtac gêwirj sa.
- 14 Apômtau kêpuc lau samob, tañ seberj nañ tông
ma gêjac êsêac samob, tañ sêngông sêpô dêducgerj nañ sa.
- 15 Lau samob materj gêdirj aôm
ma aôm kôkêrj êsêacnêrj mo gêdêrj ñanoc.
- 16 Aôm kôlainj lêmamtapa ma gôlôm gêrj materj jali samob
e gêoc êsêac tông.
- 17 Apômtau gêgôm nê gêrj samob gêdêngerj
ma gêgôm nê gêrj samob tomoasijerj.
- 18 Apômtau gêmoa êsêac, tañ awerj gêjac erj nañ ñagala
ma gêwirj êsêac samob, tañ awerj gêjac erj tonanôngerj nañ.
- 19 Erj gêjam êsêac, tañ têtêc erj nañ, nêrj sêpô lêna sa
to gêjô êsêacnêrj tanjiboa ma kêpuc êsêac tông.
- 20 Apômtau gejob êsêac samob, tañ têtac gêwirj erj nañ,
ma oc enserj lau alôb-alôb samob su.
- 21 Aoc êoc Apômtaunê wae
ma lau nomña samob sêlanem ênê ñaê dabunj tengerj ma tengerj.

*

146*Talanem Apômtau êtu êné kôm gêdêŋŋa*¹ Aleluja.

O katuc tau, ôlanem Apômtau.

² Aê gabe jalanem Apômtau êtôm ŋoc bêc samob, taŋ gaŋgôŋ matoc jali naŋ, ma gabe janam wê êndêŋ ŋoc Anôtô êtôm ŋoc têm, taŋ jamoa nom naŋ.³ Taêm êka laumata to ŋamalac teŋ gebe êsêac têtôm gebe sênam lau sa atom.⁴ Awenjaô embe ênac pep, oc têtû kekop êtiam ma nêŋ biŋ, taŋ taêŋ gêjam naŋ, oc ênac pep amboac tonanŋeŋ.⁵ Aê aoc êôc ŋac, taŋ Jakobnê Anôtô gêjam eŋ sa ma kêkêŋ mata Apômtau Anôtôgeŋ naŋ.⁶ Ŋac tonanŋ tec kêkêŋ undambê to nom ma gwêc to ŋagêŋlêlôm samob. Eŋ ŋac ŋaŋêŋ endenŋ tônŋeŋ.⁷ Êné mêtôc gêdêŋ gêjam êsêac, taŋ lau sêkônij êsêac tôŋ naŋ sa ma gêlôm êsêac, taŋ mo gêjô êsêac naŋ. Apômtau kêgaboac lau kapoacwalôŋa su.⁸ Apômtau kêkêŋ matenŋpec sêlic gamêŋ kêtiam ma kêsa lau, taŋ sêpô dêducenŋ naŋ sa.

Apômtau têtac gêwiŋ lau gêdêŋ.

⁹ Apômtau gejob lau jaba ma gêjam awêtuc to mosêbu sa. Mago eŋ gesenŋ lau alôb-alôb nêŋ intêna su.¹⁰ Apômtau eŋ kiŋ teŋŋeŋŋa.

O Sion, aômnêm Anôtô ênam gôliŋ endenŋ tônŋeŋ.

*

147*Anôtô kêtu ŋaclai to moasiŋ ma mêtê ŋatau ŋamôkê*¹ Aleluja.

Alanem Apômtau gebe tanam wê êndêŋ aêacnêŋ Apômtau tonec gêŋ ŋajam. Lambiŋ tonanŋ ŋajam ma jagêdêŋ.

² Apômtau kêkwê Jerusalem sa kêtiam.

Eŋ gêjac Israel latuŋi, taŋ sêmoa saliŋ-saliŋ naŋ sa.

³ Eŋ kêmoasiŋ êsêac, taŋ ŋalêlôm popoc naŋ, ma kêsabaŋ êsêacnêŋ kamoc ŋandaŋ.⁴ Eŋ kêkêŋ utitalata kêtôm tau taê gêjam ma kêsam êsêacnêŋ ŋaê samob tomalagenŋ.⁵ Aêacnêŋ Apômtau eŋ ŋac kapôêŋ to ŋaclaisêga. Êné mêtê ŋadôŋ gêc atomanô.⁶ Apômtau gêjam lau ŋasec sa ma kêtiŋ alôb-alôbwaga piŋpaŋ jasêc nom.⁷ Apuc Apômtaunê wê danŋeŋŋa sa.

Anŋôm gêŋ wêŋa êtaŋ êndêŋ aêacnêŋ Anôtô.

* **145:21:** Dawidnê wê lanemŋa teŋ. * **146:10:** Aleluja.

- 8 Eñ kékêñ tao gêsac umbon
ma kékêñ kom kêmalôm nom to kékêñ gégwanj kêpuc anja lôc.
- 9 Eñ gêlôm bôc
ma kékêñ mo gêdêñ aoco ñalatu, tanj têtanj gêdêñ enj nanj.
- 10 Eñ têtac gêwiñ hos ñaclai atom
to gêlic ñamalac, tanj labum ñajanja nanj ñajam atom.
- 11 Apômtau têtac gêwiñ lau, tanj têtêc enj nanj,
to têtac gêwiñ lau, tanj sêkêñ matenj êné têtac gêwiñ tengeñja nanj.
- 12 O Jerusalem, ôlanem Apômtau.
O Sion, ônam wê êndêñ nêñ Anôtô.
- 13 Gebe enj kêmasanj nêñ katam ñajanja.
Enj gêjam mec nêñ ñapalê, tanj sêmoa nêñ ñalêlôm nanj.
- 14 Eñ kêbalanj nêñ gamêñ ñamadiñ auc ñapep
ma gêlôm aôm gôngôñ moasu ñaôgeñ.
- 15 Eñ kêsakiñ nê jatu kêsêp nom gêmêñ
ma biñ tau kêlêti gêjam nom aucgeñ sep tagenj gêja.
- 16 Eñ kékêñ sno kêtôm kapok
ma kékêñ nop kêtôm wao.
- 17 Eñ kêpalip nê kompoc kêtôm poclô.
Asa oc êôc êné malotêna tôñ.
- 18 Eñ kékêñ nê biñ e gêñ tau gêwê.
Enj kékêñ nê mu, tec ñabu keselenj.
- 19 Eñ gêwa nê biñ sa gêdêñ Jakob
ma kêsôm nê gôliñ to biñgêdêñ lasê gêdêñ Israel.
- 20 Eñ kêmoasiñ tentenlatu tenj amboac tonanj atom.
Êsêac sêjala êné biñsu atom.

Aleluja.

148

Undambê to nom sêlanem Apomtau

- 1 Aleluja.
- Alanem Apômtau anja undambê.
Alanem enj anja lôlôc.
- 2 Êné anjela samob, alanem enj.
Êné lau totonj-totonj samob, alanem enj.
- 3 Oc to ajônj, alanem enj.
Amac utitalata samob, alanem enj.
- 4 Amac undambê to undambê, alanem enj.
Amac bu, tanj apoac umbonj ñaô nanj, alanem enj.
- 5 Gêñ samob tonanj ñai, alanem Apômtaunê ñaêmanj
gebe enj kêjatu, tec gêñ tau ñanô kêsa.
- 6 Gebe enj ketoc gêñ tonanj ñai kêkô gebe êkô endenj tôñgeñ
ma kékêñ ñagôliñ, tanj sêñgêli atom nanj, gêdêñ êsêac.

- 7 Amac gêñ nomña, amac gêñsêga gwêcña to gwêc ñagêdimlabuña samob nañ,
alanem Apômtau.
- 8 Aôm ja to kompoc, aôm sno to ômbiñ,
aôm mutêna, tañ gôgôm ênê biñ kêtú tônia nañ, amboac tonanğen.
- 9 Amac lôc to gamêñ ñabau samob,
amac gêñkaiñ to nip walañ samob,
- 10 amac bôc saleñña ma malacña samob,
amac gêñ kêkêñña ma moc tomagê, alanem Apômtau.
- 11 Amac kiñ anğa nom to tentenlatu samob,
amac kasêga to gôliñwaga nomña samob,
- 12 amac ñacsêñnom to awêtakiñ,
amac lau ñanô to ñapalê, alanem Apômtau.
- 13 Lau samob tonanğ ñai sêlanem Apômtaunê ñaêmañ
gebe ênê ñaê tagenğ tec ñaê towae. Ênê ñawasi kêlêlêc undambê to nomğen.
- 14 Eñ kêkêñ ñaclai gêdêñ nê lau gebe ênê lau mansañ samob sêlanem eñ
sêwiñ lau Israel, tañ têtú ênê gêñ nañ.

Aleluja.

149

Wê lambiñña tenğ

1 Aleluja.

Anam wê wakuc êndêñ Apômtau.

Awenğ êôc eñ anğa ênê lau mansañ ñalêlôm.

2 Israel têtú samuc nêñ ñac, tañ kêkêñ êsêac nañ.
Sion latui awenğ êôc nêñ kiñ toôndugenğ.

3 Êsêac têtê wê sêlanem ênê ñaê
sênac oñ to gêñ wêña êtañ.

4 Apômtau têtac gêwiñ nê lau
ma kêkêñ lau palê-palê sêku nêñ ñacjo tulu.

5 Anôtônê lau têtú samuc eñ to sênam lasê to ôliñ êpi
sênêc nêñ mê ma awenğ êôc eñ toôndugenğ.

6 Êsêac sêlambiñ Anôtô to awenğ êpigenğ
ma sêmêngôm siñ ñamata makeñ-makeñ

7 gebe sêkac nêñ kamocgôc anğa lau samuc nêñ
ma sêkêñ ñagêjô êndêñ tentenlatu.

8 Sênsô êsêacnêñ kiñ ña kapoacwalô tônia
ma sênsô nêñ lau mata tônia ña kapoacwalô ki

9 gebe sêngôm biñ, tañ Anôtô kêkic wanêcgenğ nañ, êtu tônia êpi êsêac.
Biñ tonanğ ketoc Anôtônê lau samob sa.

Aleluja.

150

Alanem Apômtau

1 Aleluja.

Alanem Apômtau anğa nê lôm dabuŋ.

Alanem eŋ anğa undambê.

² Alanem eŋ êtu nê gêŋsêgaŋa
ma alanem eŋ êtu nê ŋaclai kapôêŋa.

³ Alanem eŋ ŋa dauc ŋaôndu.
Alanem eŋ ŋa gêŋ wêŋa to kalingwan.

⁴ Alanem eŋ ŋa wê to oŋ.
Alanem eŋ ŋa gêŋ wêŋa to gasuc.

⁵ Alanem eŋ ŋa gegob êtaŋ.
Alanem eŋ ŋa gegob ŋakicsêa galaŋ-galaŋgen.

⁶ Gêŋ samob, taŋ sêse awen nan, sêlanem Apômtau.

Aleluja.

Ŋacmêtê tau

Ŋac tokauc teŋ keto buku Ŋacmêtê Tau tonec. Eŋ kêkip ŋamalacnêŋ lêŋ nomŋa dambê to gejo-gêjac ŋam sa. Eŋ kêtap sa gebe lêŋ tonanŋ kêlênsônŋ ma biŋgêdêŋ masi. Eŋ kêsaê gebe ŋamalac sêjam nêŋ kôm tosê gogenŋ, tec gêlic gebe ŋamalacnêŋ lêŋ nomŋa ŋanô masi, gêŋ ŋaôma. Ênê kauc kêsa kêpi Anôtô, taŋ gêjam gôliŋ ŋamalacnêŋ têm nanŋ, nê lêŋ atom. Eŋ kêpô lêna kêtû biŋ tonanŋa, mago eŋ gêjam la lau gebe sênam kôm ŋajaŋa to têtû samuc moasiŋ, taŋ Anôtô kêkêŋ gêdêŋ êsêac nanŋ, êtôm têm, taŋ gêjac êsêac ŋawae nanŋ.

Ŋalô taŋ sêjaliŋ sa aŋga buku tau ŋamôkêlatu 12 nanŋ, kepeŋ biŋ tonanŋ, gebe Anôtô kêkêŋ gêŋ samob ŋanoc su. Ŋalô ŋagêdô gêlêŋ biŋ aêac gebe tasa nêŋ lêŋ nomŋa tokauc ma tatu samuc nêŋ lêŋ ŋaŋêŋ ŋajam êtôm têm, taŋ tamoa nom nanŋ.

Biŋ taêsam, taŋ ŋac tokauc taê gêjam nanŋ, kêsa aŋga nê ŋalêlôm ŋawapac to ŋatutuc. Mago lau andanŋenŋa sêkêŋ ênê buku tonec kêsêp Bibolo ŋalêlôm gêwiŋ. Tec gêwa sa gebe biŋ takêŋ gêwiŋŋa, taŋ gêc Bibolo ŋalêlôm nanŋ, kêkêŋ ŋasawa gêdêŋ lau tonêŋ ŋalêlôm ŋawapac to lau-sê-gowaga amboac tonanŋenŋ. Lau taêsam sêsaê buku tonec ŋabiŋ amboac tasalakatu teŋ ma sêlic taunŋ nêŋ ŋakatu kêsêp buku tonanŋ ŋabiŋ. Go êsêacnêŋ kauc kêsa gebe Bibolo, taŋ kêtôc gêŋwapac tokaiŋ-tokaiŋ gêdêŋ ŋamalac nanŋ, kêkêŋ ŋanô teŋ, taŋ ŋamalac sêkêŋ mateŋ e sêjala nêŋ lêŋ nomŋa ŋatêpôê ŋanô nanŋ.

3

Gêŋ samob toŋanoc

¹ Gêŋ samob ŋanoc gêc gêdêŋ-gêdêŋgenŋ. Ma kôm samob, taŋ sêjam sêmoa umbonŋ ŋalabu nanŋ, ŋanoc gêc amboac tonanŋenŋ.

² Teneŋi sêkôc aêac ŋanoc gêc, ma tamac êndu ŋanoc gêc.

Tasê gêŋ ŋatêm gêc ma tajiŋ ŋanô sa ŋatêm gêc.

³ Sêjac ŋamalac êndu ŋanoc gêc ma sêgôm lau ôliŋ ŋajam êsa ŋanoc gêc.

Dansenŋ gêŋ suŋa ŋanoc gêc ma takwê sa ŋanoc gêc.

⁴ Tatanŋ taŋiboa ŋanoc gêc ma taômac ŋanoc gêc.

Tanam abec ŋanoc gêc ma tatê wê ŋanoc gêc.

⁵ Tasac poc êliŋ-êliŋ ŋanoc gêc ma tajiŋ poc sa ŋanoc gêc.

Tamoa dawinŋ taunŋ ŋanoc gêc ma tatu mêtê taunŋ ŋanoc gêc.

⁶ Dansom gêŋ ŋanoc gec ma tanam gêŋ sapu ŋanoc gêc.

Tanac gêŋ sa ŋanôc gêc ma tajiŋ gêŋ ŋanoc gêc.

⁷ Takac gêŋ êŋgic ŋanoc gêc ma tasi gêŋ êpi tagenŋ ŋanoc gêc.

Tanam taunŋ tôŋ ŋanoc gêc ma tasôm biŋ ŋanoc gêc.

⁸ Têntac êwiŋ taunŋ ŋanoc gêc ma têtac endec taunŋ ŋanoc gêc.

Tanac siŋ ŋatêm gêc ma daê wama ŋatêm gêc.

⁹ Kolenŋwaga oc kêtap ŋanô ondôc sa gêjô nê kolenŋ.

¹⁰ Aê galic gêŋwapac, taŋ Anôtô gêu gêsac ŋamalac latuŋi gebe sim taunŋ suŋa.

¹¹ Eŋ kêkêŋ gêŋ samob ŋajamanô gêdêŋ nê noc. Eŋ kêkêŋ kêsêp ŋamalac ŋalêlôm gebe sênam awenŋ su sêŋgônŋ mateŋ jaliŋa, mago ŋamalac kêtôm gebe êkip Anôtônê kôm, taŋ gêjam gêdêŋ taŋ gêjac m kôm tau e gêdêŋ gêŋ samob ŋatêku êsuŋa nanŋ, ŋam sa atom.

¹² Aê kajala gebe ŋamalac nêŋ gêŋ ŋajam kêlêlêc gebe sêmoa totêntac ŋajamgenŋ ma têtû samuc moasiŋ tokaiŋ-tokaiŋ êtôm nêŋ bêc sêmoa nomŋa teŋ gêc atom.

¹³ Ma kajala teŋ gebe Ŋamalac sêniŋ gêŋ to sênomŋ gêŋ ma sêoc gêŋwapac totêntac ŋajamgenŋ nanŋ kêtû Anôtônê moasiŋ teŋ amboac tonanŋenŋ.

¹⁴Ma aê kajala gebe gêŋ samob, taŋ Anôtô gêgôm naŋ, oc ênêc enderŋ tōŋerŋ. Ŋamalac têtôm gebe sênac têku gêŋ teŋ atom ma têtôm gebe sêkôc gêŋ teŋ su atom amboac tonanŋerŋ. Anôtô kêmasaŋ gêŋ tau amboac tonanŋ kêtû ŋamalac têtêc eŋŋa.

¹⁵Gêŋ taŋ kêsa galoc naŋ, gêdêŋ andanŋerŋ kêsa sugac. Ma gêŋ taŋ oc mênêsa naŋ, gêdêŋ andanŋerŋ kêsa su amboac tonanŋerŋ. Ma Anôtô gesom gêŋ, taŋ gêjaŋa su naŋ kêtiam.

Gêŋ alôb-alôb gêc nom

¹⁶Ma aê galic gêŋ teŋ anŋa oc ŋalabu amboac tonanŋ gebe Gêŋ alôb-alôb gêc gamêŋ, taŋ gêjac biŋgêdêŋ ŋawae naŋ, ma gêŋ alôb-alôb gêc gamêŋ, taŋ gêjac mêtôc gêdêŋ ŋawae naŋ.

¹⁷Tec aê kasôm gêc ŋoc ŋalêlôm gebe “Anôtô oc êmêtôc lau gêdêŋ to lau sec êtômgerŋ gebe gêŋ samob ŋanoc gêc ma kôm samob ŋanoc gêc amboac tonanŋerŋ.”

¹⁸Aê kasôm gêc ŋoc ŋalêlôm gebe Anôtô gêgôm gêŋ tonanŋ gebe ênsaê to êtôc êndêŋ ŋamalac e sêjala gebe êsêac têtôm bôc.

¹⁹Gebe ŋamalacnê lêŋ kêtôm bôcnê. Lulugerŋ sêmac êndu kêtômgerŋ. Lulugerŋ sêwê kainŋ awenjaô tagerŋ. Ŋamalacnê gêŋ ŋajam kêlêlêc bôcnê teŋ gêc atom. Gêŋ samob gêŋ ŋaôma.

²⁰Samob sepeŋ gamêŋ tagerŋ. Samob ŋam kêsêp kekop. Ma samob têtû kekop êtiam.

²¹Ŋamalac ondôc kêjala kêtû tōŋ gebe ŋamalac katu oc êpi lôlôc ma bôc katu oc êsêp nomlêlôm êna.

²²Amboac tonanŋ aê galic gebe gêŋ ŋajam kêlêlêc ŋamalac ênam nê kôm totêtac ŋajamgerŋ teŋ gêc atom gebe gêŋ tonanŋ gêjac eŋ ŋawae. Asa oc êtôm gebe êndōŋ eŋ e êjala gêŋ, taŋ mênêsa êtu ŋamu naŋ.

9

Lau sec to lau gêdêŋ

⁷Amboac tonanŋ ôna ma ôniŋ nêŋ gêŋ totêmtac ŋajamgerŋ to ônôm nêŋ wain tonalêlôm ŋajamgerŋ gebe Anôtô gêlôc gêdêŋ gêŋ, taŋ gôgôm naŋ sugac.

⁸Ôsô nêŋ ŋakwê kwalam-kwalam ŋapaŋ ma ôniŋ oso môkêmapac.

⁹Ôtu samuc ôwiŋ nêŋ awê, taŋ têtmtac gawiŋ naŋ, êtôm nêŋ bêc samob, taŋ Anôtô kêkêŋ aôm gômoa oc ŋalabu naŋ. Bêc tonanŋ ŋai, taŋ ê su ŋaômagerŋ naŋ, êtu gêŋ, taŋ gêjac aôm ŋawae naŋ, ma êtu nêŋ gôêm taôm su gômoa oc ŋalabu ŋagêjôŋa.

¹⁰Ônam kôm samob, taŋ êtôm aôm lêmam naŋ, ôtu dôbgerŋ gebe anŋa lamboam, taŋ aôm kopeŋ naŋ, aôm ônam kôm atom ma taêm ênam biŋ atom to ôjala biŋ atom ma ôtap kauc sa atom amboac tonanŋerŋ.

¹¹Aê galic gêŋ teŋ kêtiam anŋa oc ŋalabu gebe Lau embe sêniŋ kwan- kwaninoc, go êsêac, taŋ sêlêti ŋajaŋa naŋ, têtû ŋamata atom. Lau ŋactêkwa sêku nêŋ ŋacjo tulu atom. Laumêtê têtap mo sa atom. Lau tokauc têtû lau tolêlôm atom. Lau lemeŋmêtêŋa têtû lau towae atom. Têm to gêŋwapac gêjam gôliŋ lau samob.

¹²Gebe ŋamalac gêjam kauc nê noc. Ŋamalac têtôm i, taŋ gêwê wasaŋ sec naŋ, ma têtôm moc, taŋ lip gêjac naŋ. Êndêŋ têt sec lakô oc ênac ŋamalac sep tagerŋ.

11

Gêŋ taŋ ŋac tokauc gêgôm naŋ

¹Ônac sam nêŋ mo êtu moasiŋ. Êndêŋ ŋasawa ec baliŋ, go ôtap sa êtiam.

² Ōnac sam gêŋ tau êndêŋ lau taêsam gebe aôm gôjam kauc gêŋwapac, taŋ oc êtap aôm sa aŋga nom naŋ.

³ Tao embe ênac lênsôŋ, go êsêwa kom êsêp nom. Ma ka embe êku êsêp gamêŋ gêmu kêsêp me gêmu kêpiŋa, naŋ ênêc ŋamala, taŋ êku êsêp naŋ.

⁴ Ŋac taŋ kêsaê mu naŋ, oc êpalip ŋawê atomanô, ma ŋac teŋ, taŋ gejob tao naŋ, oc ejoŋ kôm ŋanô sa atom amboac tonanŋeŋ.

⁵ Aôm gôjam kauc mutêpôê to gôjam kauc ŋapalê dedec, taŋ gêc têna têtacêlêlôm naŋ, nê ŋatêkwa ŋam, tec gôjam kauc Anôtô, taŋ kêkêŋ gêŋ samob naŋ, nê kôm amboac tonanŋeŋ.

⁶ Ōsê nêŋ gêŋ êndêŋ bêbêcgeŋ ma lêmam êlêwan atom e êndêŋ êtula gebe aôm gôjam kauc ondoc oc êpoa, ŋawê taŋ kôsê gêdêŋ bêbêcgeŋ me ŋawê, taŋ kôsê gêdêŋ kêtula naŋ, me lulugeŋ oc êpi ŋajam êtôm taugenŋ.

12

Puc êndêŋ lau wakuc

¹ Amboac tonanŋ taêm ênam Anôtô, taŋ kêkêŋ aôm naŋ, êndêŋ nêŋ bec ŋapalêgeŋŋa gebe bêc sec to jala mênêô lasê, taŋ aôm oc ôsôm gebe “Bêc tonanŋ kêmoasiŋ aê atom.”

² Êndêŋ tonanŋ oc to ŋawê ma ajôŋ to utitalata ênam kanuc ma ŋamajan êkô êndanŋuc kom ênac.

³ Êndêŋ ŋasawa tonanŋ gejobwaga anduŋa oc têtênêp (lemen) to lau ŋajaŋa têtû golonŋ (eŋkainŋ). Lauo taŋ sêlêsa polom naŋ (lunlunŋ), sêwi kôm siŋ gebe têtû luagêcgeŋ. Ma êsêac, taŋ têtû kêniŋ sêsa katam sauŋ naŋ (matenjanô) têtû kanuc.

⁴ Katam taŋ kêsa intêna naŋ (tanŋeŋsunŋ), oc ŋajaŋa êsa gebe ôŋô malacluŋ ŋakicsêa atom. Sêlêsa polom ŋakicsêa ma musik êtanŋa oc ôŋô sauŋanôgeŋ. Tagenŋ moc êtanŋ êndêŋ bêbêc oc êŋu aôm sa.

⁵ Ŋamalac oc têtêc gebe sêsêlêŋ gamêŋ ŋabau ma sêsa nêŋ intêna tonêŋ ŋalêlôm ŋatutucgeŋ (ôliŋ walô gêjaŋa). Wa ŋaola ênac lêtêŋ (môdê êsa) ma wagô êka gwec-gwecgeŋ (têtac walô ŋawapac êsa) ma ŋamalac êŋgôm mocsac gêŋ teŋ êtiam atom.

Gebe eŋ oc êna nê andu teŋgeŋŋa (sêô) ma lau-têtanŋ-tanŋiboawaga sêsêlêŋ sêmoa intêna.

⁶ Kapoacwalô silber oc êŋgic ma laclu gold oc embenŋ ma popoc. Bulakôp oc popoc ma waba tatê buŋa oc ênaŋa.

⁷ Kekop taŋ ŋam kêsêp nom naŋ (ôliŋ), oc êmu êna nom êtiam ma awajaô êmu êndêŋ Anôtô, taŋ kêkêŋ naŋ, êna êtiam.

⁸ ŊacmêTê Tau kêsôm gebe “Gêŋ samob gêŋ ŋaôma, gêŋ ŋaôma samuc geŋ.”

Jesaia

Lau sê buku tonec ñaê kêpi propete kapôên Jesaia, tañ gêmôa nom gêdên jala 800 ma 700 ñasawa gêmuñ Kilisi gêmên nom nañ. En gêjam kôm anja Jerusalem. Lau tokauc, tañ sêkip Bibolo ñam sa nañ, nêñ ñalêlôm kêpi tagen gebe buku ñabin ñagêdô ñam kêsêp Jesaia tau, mago bin ñagêdô ñam kêsêp lau teñ, tañ sêmoa nom têdaguc Jesaia nañ. Êsêac sêjam kauc lau tendoc sêwê kain buku ñabin sêwiñ propete, mago bin tonec gêc awê gebe lau sêkaton papia ñagêdô sa kêtû Jesaianê buku. Bin tañ kêsêp papia tau nañ, gêjac miñ gamên Judana ñamin, tañ kêsâ gêdên ñasawa ec baliñ amboac jala 200.

Môkêlatu 1–39 Môkêlatu tonec gêjac miñ gamên Judana ñagênwapac ñanô teñ. Lau Asuria sebe sejon gamên Judana. Jesaia gêlic gebe lau Juda nêñ ñacjo ñanô lau Asuria atom, ñacjo ñanô lau tau nêñ sec to tañenpêc gêdên Anôtônê bin ma nêñ sêkên gêwiñ kwalecña. Propete gêjac biñsu nê lau to gêjam dôñ ñagêdô gwalêkin gebe êkalem lau to nêñ gejobwaga gebe sêsa nêñ lên tobiñgêdên ma tomêtôc gêdêngeñ. En gêlên bin to kêkên puc êsêac gebe êsêac embe sêkên tañen Anôtô atom, go têtap gênwapac sa ma sênaña. Anôtô oc êmêtôc êsêac ñabin gêjam sêga, mago bin Anôtô ênam mec lau-sêsap-en-tôñwaga kêsêp môkêlatu tonec gêwiñ. Jesaia amboac tonanjen kêsôm kêtû têm wamaña teñ, tañ oc ênêc nom nañ, ma Dawidnê wakuc teñ oc êmên tañ êtu kin ñanô tau nañ.

Môkêlatu 40–55 Lau teto môkêlatu tonec gêdên tañ lau Juda taêsam sênngôn kapoacwalô anja Babel nañ. Nêñ ñacjo sejon êsêac e sêkên maten ñanô teñ kêtiam atom. Propete kêsôm jaen ñajam lasê gebe Têlagen oc Anôtô êngamboac nê lau su anja kapoacwalô ma êwê êsêac sêmu sêna nêñ malacmôkê Jerusalem êtiam gebe sênac m nêñ lên wakuc teñ. Bin towae gêjam sêga gêc môkêlatu tonec gebe Anôtô kêtû lau-m samob nêñ lên ñatau. Ma bin teñ, tañ Anôtô taê gêjam kêpi nê lau nañ, tonec gebe en êsakin êsêac sêndên lau-m nomña samob sêna, ma en ênam mec lau nomña samob êtu Jerusalemña.

Ñasêbu tañ kêsôm gebe “Anôtônê sakinwaga” nañ, têtû ñasêbu towae, tañ lau sêjala kêtû tôñ gêc Binlênsêm Lanwanja nañ.

Môkêlatu 56–66 Môkêlatu tonec ñabin kêkanôn lau, tañ sêmu sêja Jerusalem nañ. Êsêacnên ñalêlôm ñatutuc, tec propete gêjac êsêac têtac tôñ ma kêsôm kêtû tôñ gebe Anôtô êngôm nê bin, tañ gêjac mata gêdên nê lau nañ, ñanô êsa.

Bin ñagêdô kêkanôn biñgêdên to mêtôc gêdên ma bin ñagêdô gêlên bin lau gebe sêmansañ om to sêkên da ma teten mec. Ñalô towae teñ gêc 61:1-2. Gêdên tañ Apômtau Jesu kêkôc nê kôm sa nañ, en gêwa nê kalem sa ña ñalô tonan.

Jesaia geoc bin lasê kêkanôn lau Juda to Jerusalem

¹ Gêñ tañ Amos latu Jesaia gêlic kêkanôn lau Juda to Jerusalem gêden têm, tañ Usia agêc Jotam ma Ahas agêc Hiskia têtû Judanên kin nañ tonec.

² O undambê ôñô, o nom ôkên tañam,
gebe Apômtau kêsôm bin tonec gebe
“Aê galôm to kapôn latuci, mago êsêac sêbuc dêmôên aê.

³ Bulimakao kêjala nê ñatau
ma donki kêjala nê ñataunê sac.

Mago lau Israel sêjala atom,
aênoc launên kauc kêsâ atom.”

⁴ Ijoc, amac lau secmên,
amac lau totôp kapôên, sec ñalatu amac,

ma agôm gêñ sakop-sakop sec.
 Êsêac sêwi Apômtau siñ,
 êsêac sêmajec Israelnêñ ñac dabuñ,
 êsêac sêbuc dêmôêñ eñ.

⁵ Amac abe aê janac amac êtiam êsêp ondoc,
 tec asap nêñ lêñ lanğwa têtñ ñapañ nec.
 Gêmac kêtap môkêmapac samucgeñ sa,
 ma ñanipkalop samucgeñ gêmac-gêmac.

⁶ Anğa môkêmdanğam e jakêsêp emtapa amac amoa toôlim samuc atom,
 sêm mala to pipi ma kamocbôm gêjac têt ôlim auc,
 ma amac apip ñatêkwi su atom, asabañ atom,
 ma akêñ katêkwi gebe êmalôm kamocña atom.

⁷ Nêñ nom kêtu gasañ ma ja geñ nêñ malac su.
 Lau jaba têtanğôn nêñ kôm ñanô ma amac matemanô alicgeñ.
 Nêñ gamêñ kêtu gasañ kêtôm lau jaba sesen su.

⁸ Sion latuo taugenğacgeñ gêmoa
 amboac bec jakwa asê kêkô kôm wainña,
 amboac bec, tañ sêjam kêkô kôm katimña nañ,
 ma amboac malac, tañ ñacjo sêgi auc.

⁹ Lau siñ undambêña nêñ Apômtau
 embe endec aêacnêñ lau ñapopoc sêmoa atom,
 oc tatôm lau Sodom ma maleñmê amboac lau Gomora.

Kalem sênam tauñ ôkwiña

¹⁰ Amac gôliñwaga Sodom ña, anô Apômtaunê biñ.
 Amac lau Gomora, akêñ tañem aêacnêñ Anôtônê biñsu.

¹¹ Apômtau kêsôm gebe
 “Amacnêñ da gwalêkiñ gebe êmoasiñ aê amboac ondoc.
 Aê ôlic ñakam nêñ domba kapoac
 ma bulimakao ñalêsi, tañ akêñ kêtu daja nañ.
 Aê têtac gêwiñ bulimakao kapoac to domba kapoac
 me noniñ kapoac ñadec atom.

¹² “Gêdêñ tañ amac mêtakô aê lanğcnêñ nañ,
 asa kêjatu amac gebe aka aêñoc malacluñ popoc.

¹³ Akôc da ñaôma andêñ aê amêñ êtiam atom.
 Nêñ da ñadauñ gêoc aê e ñasu sec.
 Aê gadec nêñ om ajônğêô lasêña ma sabbat to nêñ akac sa ñaonda.
 Aê gadec nêñ biñ alôb-alôb to nêñ omsêga samob.

¹⁴ Aê têtac gedec nêñ om ajônğêô lasêña
 ma noc aniñ moasiñ kapôêñña.
 Gêñ tonañ ñai kêsac aê
 e ôlic ñakam gebe jaôc.

¹⁵ Embe alam lememeñ etu atenğmecña,
 oc jansañ matocanô auc.
 Ma embe atenğmec gwalêkiñ,
 oc Jakêñ tañoc atom,
 gebe dec gêjam lememeñ auc.

16 “Akwasin taôm e atu selec,
ma ansej sec, tañ agôm nan su
gebe ênêc aê lanjôcnêm êtiam atom.

17 Andôn taôm êtu anjôm gêñ njamña.
Ansom binj gêdên.
Amêtôc êsêac, tañ sêlêsu lau nan.
Akwa mosêbu ma anam êsêac sa,
ma apuc awêtucnên binj tôñ.”

18 Apômtau kêsôm gebe
“Ajôc, amênman, tamansañ binj dawin taun acgom.
Embe nêm sec êtuñ gamên amboac dêlêcola,
oc jalic êtôm tao kwalam.

Ma embe amboac obo asôsamuc,
oc janjôm êtu sêpôma amboac gwêcôpic.

19 Embe akên êwin ma akên tanem aênoc binj,
oc anin moasin nom tonecña êtiam.

20 Mago embe tanempêc ma ambuc dêmôêm aê,
sin oc ensej amac su.
Binj tonan kêsap Apômtau tau awa.”

Anôtô êmêtôc Sion ma ênam Sion kêsî

21 Ojae, gêmunjen malac tau kêsap Apômtau tôñ,
mago galoc kêtû awê mockaino sec sugac.
Gêmunjen binj gêdên gêngôn tonec
ma binj mansañ gêjam malac tau auc,
ma galoc lausin genjen sênjôn.

22 Nêm silber kêtû matê
ma sêgalun bu gêwin nêm wain.

23 Nêm kasêga sêbuc dêmôên aê
ma sênjôn sêwin genjentêna.
Êsêac têtac gêwin binj kana-kana
ma taên kêka gebe lau sêkên gêñ njomagen êndên êsêac.
Êsêac sêkwa mosêbu ma sêjam êsêac sa atom
ma sênjô awêtucnên binj atom.

24 Amboac tonan tec Apômtau, lausin undambêña nên Apômtau
ma Israelnên laimôkê kêsôm gebe
“Aê, aê oc jakêc noc têtac njandan êpi noc njacjo
ma jakên njagêjô êpi noc sonjo-sonjo.

25 Aê oc jaja lemoc ôkwi ma janac aôm
to jakên ja êniñ nêm njatêmui su ênaña
ma japac gêñ jaba, tañ kêgalun gêñ njanô nan, su ênaña.

26 Go jakên gôlinwaga êtôm gêmunja
ma kwalam langwa têtû nêm lau senjen êtiam êtôm gêmunja.
Tonan su acgom, go lau samob oc sêsam aôm gebe Malac-binj-gêdênja
ma Malac, tañ kêsap Anôtô tôñ nan.”

27 Mêtôc gêdên oc ênam Sion kêsî
ma binj gêdên oc êpuc lau Sionña, tañ sêjam taun ôkwi nan tôñ.

28 Mago lau-sêbuc-dêmôênwaga to lau sec oc senseñ êsêac su sêwin taunjen,
ma êsêac, tañ sêwi Apômtau sin nan, oc sênaña.

29 Amac oc majem êsa êtu kamem, tañ atoc sa nanña,
ma lanjômanô émbêlê êtu nê m kôm njaolaña, tañ ajalin sa nanña.

30 Amac oc atôm kamem, nan njaalañ kêsêlô
ma atôm kôm ten, tañ nabumata kêpa nan.

31 Nactêkwa oc êtôm dawen
ma ênê koleñ oc êtôm ja namôsi
ma ja oc êniñ lulugen êwiñ tau
ma nac ten oc êsi êndu atom. * njaolaña kêt u nêñ gamêñ sêjam sakin anôtô i
jabaña. Tec lau Israel sêsô mêtê jaba ton

2

Apômtau ênam gôlin nom nagamêñ samob towamagen

1 Bin tañ Amosnê latu Jesaia gêlic kêkanôn lau Juda to Jesusalem nan tonec.

2 Êndên têm nam u na tau gêñ tonec oc êsa
gebe Apômtaunê lôm nalôc oc êkô amboac lôc,
tañ natêpôê keleñ gamêñ su nan,
ma oc êpi kacgeñ êlêlêc lôc samob su nêñgeñ.
Ma tentenlatui samob oc sêkac sa anga tônêgeñ.

3 Ma lau taêsam sêpi sêna ma sêoc tauñ gebe
“Ajôc, tapi Apômtaunê lôc tawac
ma tasô Jakobnê Anôtônê andu nalêlôm tana,
gebe êndôn nê mêtê êndên aêac e tasa ênê lêñ tônê.
Gebe nagamêlin oc êsa anga Sion, ma Apômtaunê bin êsa anga Jerusalem.”

4 En oc êmêtôc tentenlatuinêñ bin
ma êmansañ lau gwalêkiñ nêñ lêñ.
Ma êsêac oc sênam nêñ tubac ôkwi êtu sakwen
ma nêñ kê m êtu lêngêc.
Lau ton ten oc sêoc sin sa êndên lau ton ten êtiam atom
ma sêndôn mêtê sinña êtiam atom.

5 O gôlôac Jakobña, amêñ,
mêntasêlêñ tamoa Apômtaunê nawê nalêlôm.

2:6–4:6 Anôtô oc êmêtôc lau-tetoc-taun-sawaga to lau sec, mago gêjac mata
gebe êmbuñ lau napopoc nêñ sec su to êngôm êsêac têt u wakuc.

5

Bin gôlin kêpi kôm wainña

1 Aê gabe janam wê ten êtu noc nacña,
janam wê êpi ênê kôm wainña.
Noc nac kêsap nê kôm wainña ten
gêsac lôc tonom nalêsi najam naô.

2 En kêkac nom ôkwi napep ma kêjalini poc samob sa
ma kêpuc wain nawalô najam kêsêp.
En kêkwê andu naatêkwa baliñ kêt u sejop kôm tauña
ma kêsap sêpip wain namala ten gêc gêwiñ.
Go taê kêka gebe nê kôm ênam nanô najam,
mago gêjam nanô sec nagamêñ.

3 “O amac lau Jerusalemña to amac Judawaga,
galoc jateñ amac gebe amêtôc aêagêc noc kôm wainña ma bin acgom.

* **1:31:** Lau Kanaan tetoc kamem sa kêt u nêñ anôtô jaba ma kôm

4 Aê janam kôm ondoc, tañ gajam atom nan, êwiñ êpi ñoc kôm wainña.
Aê taêc kêka gebe ênam ñanô ñajam, mago gêjam ñanô sec ñaômagenj kêtú asagenña.

5 “Ma galoc aê jasôm gêñ,
tañ gabe janğôm êndên ñoc kôm wainña nan, lasê êndên amac anô.
Aê gabe jansenj ñatuñ su, gebe bôc sêninñ su
ma jatuc ñatuñbôm ênsêlô, gebe bôc sêka gamênñ tau popoc.

6 Aê oc jakênñ kôm tau êtu gamênñ gasañ
ma janac ñasêli su to jasap nom êtiam atom
e wanğanic to gêñ têkwa-têkwa êôc auc
ma jajatu tao ñamajanñ gebe êkênñ kom ênac êsêp ñoc kôm atom.”

7 Lau Israel têtú lausinñ undambênña nêñ Apômtau nê kôm wainña,
Ma Judawaga têtú wainñ awê, tañ kêjalinñ sa nan.
Enñ taê kêka mêtôc gêdênñ, mago gêlic sêkêc dec sinñ.
Enñ taê kêka binñ gêdênñ, mago kêtap tanjiboa sa.

5:8-30 Binñ ojae kêpi lau sec tokainñ-tokainñ kêsêp mômêlatu tonec. * lau tau têtanñ lasê kêtú mêtôc geo to ñandanñ, tañ kêtap êsêac sa nanña.

6

Anôtô geoc tau lasê ma kêkalem Jesaia

1 Gêdênñ jala, tañ kinñ Usia gêmâc êndú nan, aê galic Apômtau tau gêngônñ lêpônñ kinña tenñ ñaô lôlôcgenñ, ma nê ñakwê balinñ kêsêp e kêjalec lôm dabunñ ñalêlôm auc.

2 Anjela Serapim sêkô Apômtau ñaô. Êsêac samob nêñ magê 6-6 kêtôm êsêacgenñ. Êsêac sêkwa lanôñanô auc ña magê luagêc ma sêkwa enkainñ auc ña magê luagêc ma sêlôp ña magê luagêc.

3 Ma anjela tenñ gêmôêc binñ gêdênñ tenñ ma sêmôêc gelom-gelom gêja gebe
“Lausinñ undambênña nêñ Apômtau
enñ dabunñ, dabunñ, dabunñ.

Ênê ñawasi gêjam nom samucgenñ auc e gêdênñ ñamadinñ.”

4 Ma ñaôndu, tañ kêsa anjela tenñ awasunñ nan, kêwiwic andu ñataonñ e jadaunñ kêkôm lôm ñalêlôm auc.

5 Go kasôm gebe “Ijoc, aêma oc janaña, gebe aê ñac togêdôcôlic ñatêmui ma gamoa gawinñ lau-gêdônñôlic-ñatêmuiwaga, mago matocanô galic Kinñ, lausinñ undambênña nêñ Apômtau.”

6 Go Serapimnênñ tenñ kêgandonñ jalana tenñ sa anğa altar ma kêkôc kêsêp lêma, go gêlôb gêdênñ aê gêmênñ

7 mênkêmoasac aê aocsunñ ma kêsôm gebe “Gôlicgac me, aê kamoasac gêdômôlic, tec gesenñ nêñ tôp su ma kêsuc nêñ sec ôkwi.”

8 Go ganô Apômtau awa kêsôm gebe “Aê oc jasakinñ asa êna ma asa oc naêtu aêacma ñacjaenñ.” Go aê kasôm gebe “Aê tec gamoa, ôsakinñ aê.”

9 Ma enñ kêsôm gebe “Naôsôm êndênñ lau tônê gebe
‘Anô binñ amboac anô, mago anô êtu tônñ atom.
Alic gêñ amboac alic, mago ajala atom.’

10 Ôngôm lau tonanñ nêñ ñalêlôm ñadani êsa
to tanjensunñ êôc auc
ma matenñ êmôp,
gebe moae sêlic gêñ ña matenjanô

* 5:7: Tanjiboa ñam gebe mêtôcwaga sêmêlôc lau kesogenñ, tec

ma sêjô binj ña tanenjsun
to sêjala binj ênêc nêj ñalêlôm e sênâm tauj ôkwi ma ôlinj ñajam êsa.”

¹¹ Tec katu kênac gebe

“O Apômtau, aê jasôm lasê e êndênj ondocgenj.”

Ma enj gêjô aê aoc gebe

“Ôsôm e êndênj tanj malac samob êtu gasanj

ma ñamalac malenjmê

ma andu samob êtu tuc

ma gamênj e ñagêlênj nanj.

¹² Ma Apômtau oc êtinj lau nasênjgônj gamênj jaêcsêga,

ma malac gasanj taêsam ênêc gamênj tonec ñalêlôm.

¹³ Ma embe lau 10-10 nêj tagenj-tagenj gacgenj sêmoa,
oc sensej êsêac êtiam amboac sêsap kamem me kalelonj
e ñakatuc gacgenj êkô.”

Ñakatuc tau tonanj ñawê dabunj tau.

7

Jesaianê wae ñamatanja gêdênj kinj Ahas

¹ Gêdênj têm, tanj Usia latu Jotam nê latu Ahas kêtuj kinj Judanja nanj, kinj Resin anja Suria agêc Remalianê latu Peka, tanj kêtuj kinj Israelnja nanj, sêpi Jerusalem sêja sebe sênac sinj êndênj malac tau, mago sêku tulu atom.

² Gêdênj tanj sêkênj ñawae gêdênj kinj Dawid nê wakuc gebe “Suria to Epraim sêmoatinj poac gêdênj tauj” nanj, enj to nê lau nêj ñalêlôm kêtênêp ñasec amboac mu kêwiwic ka salenja.

³ Go Apômtau kêsôm gêdênj Jesaia gebe “Amagêc latôm Sear-Jasub asa naandac Ahas anja busawa, tanj kêsa anja bugêjactonj ñaônja nanj ñaawa, nanj gêc lau-sêkwasiñ-obowaga nêj kôm ñaintêna,

⁴ ma ôsôm êndênj enj gebe ‘Ojop taôm ñapep ma ôpuc taôm tônj. Ôtêc taôm atom ma nêj ñalêlôm ñatutuc êtu Resin anja Suria agêc Remalianê latu nêj têntac ñandanja atom. Êsêagêc têtôm jakalic luagêc, tanj ja gêôc e kêtuj jec nanj.

⁵ Suria agêc Epraim ma Remalianê latu sêmasanj binj gêdênj tauj sebe sênjgôm aôm sec, ma sêsôm gebe

⁶ “Ajôc, tapi Juda tana ma tatakê êsêac ñamelocnagenj ma taku êsêac tulu e sêwi gamênj tau sinj êndênj aêac, ma takênj Tabelnê latu êtu kinj anja tônê.” ’ ”

⁷ Apômtau Anôtô kêsôm binj tonec gebe

“Binj tonanj oc êtu tônj atom ma ñanô êsa atom,

⁸ gebe Damasku kêtuj Suria ñamôkê

ma Resin kêtuj Damaskunê ñatau.

Jala 65 ênana acgom, go sênac Epraim popoc

e sêmoa amboac lau-m tagenj êtiam atom.

⁹ Samaria kêtuj Epraim ñamôkê

ma Remalianê latu kêtuj Samarianê ñatau.

Amac embe akênj êwinj atom, nanj oc akô ñajanja atom amboac tonangenj.”

Jesaia geoc Imanuelnê binj lasê

¹⁰ Ma Apômtau kêsôm gêdênj Ahas kêtiam gebe

¹¹ “Otenj gêntalô tenj anja Apômtau, aômnmê Anôtô nê. Gêntalô tau êpi anja lamboam me êsêp anja lôlôc.”

¹² Tagenj Ahas gêjô nê binj gebe “Aê oc jatenj atom, ma oc jansaê Apômtau atom.”

13 Tec Apômtau kasôm gebe “O gôlôac Dawid, akêñ tañem aêñoc biñ. Amac alênsônñ ñamalac, nec alic kêtôm atom, tec abe alênsônñ aêñoc Anôtô êwiñ nec.

14 Amboac tonañ Apômtau tau oc êkêñ gêñtalô tenj êndênñ amac amboac tonec gebe Awêtakiñ tenj oc taê e êkôc latu tenj ma ê ênê ñaê gebe Imanuel.

15 Êndênñ tañ êjala lêñ êtiñ sec su to êjaliñ ñajam saña nañ, enj êniñ su gêjac anô to lêpgeñ.

16 Ñapalê tau êjala lêñ êtiñ sec su to êjaliñ ñajam saña atomgeñ, ma kiñ luagêc, tañ sêgôm aôm taêm dani taôm nañ, nêñ gamêñ oc êtu gasañ.

17 Apômtau oc êkêñ têm kaiñ tenj êpi aôm to nêm lau ma tamamnê gôlôac. Gêdênñ tañ Epraim sêkac tauñ su aña Juda e mênğêdênñ galoc nañ, têm amboac tonañ kêtap amac sa atom. Anôtô êkêñ kiñ Asuriaña êkôninñ aôm.”

18 Êndênñ bêc ônê Apômtau oc êmôêc kawanñ aña bu Aiguptuña ñamôkê to banic aña gamêñ Asuriaña

19 mênşênac têc nêm gamêñ ñasalic to pocsawa auc ma sênam wanğanic to ñagamêñ wale-wale auc amboac tonañgeñ.

20 Êndênñ bêc ônê Apômtau oc êkôc kiñ Asuriaña aña bu ñamakeñ ônêña mênşetu kekec bôjanñ ma êkaliñ mômêmlauñ to ôlimlu ma nêm êm ênaña amboac tonañgeñ.

21 Êndênñ bêc ônê ñac tenj oc engeñ bulimakao tageñ ma domba luagêcgeñ.

22 Ma bulimakao to domba sêkêñ su kapôênñ e êtôm gebe lau ñapopoc, tañ gacgeñ sênğônñ gamêñ tau nañ, sêniñ su gêjac anô to lêpgeñ.

23 Êndênñ bêc ônê wanğanic to gêñ têkwa-têkwa oc êôc gamêñ samob, tañ sêsê wain 1,000 kêsêp, tañ ñaôli mone Silber 1,000 nañ auc.

24 Wanğanic to gêñ têkwa-têkwa oc êôc gamêñ tau auc samucgeñ, tec lau embe sêsa gamêñ tau, oc sêsêlênñ totalam ma sôbgeñ.

25 Ma amac oc api gamêñ ñabau, tañ gêmunğeñ asap ña kinom nañ, ana atom, êtu atêc wanğanic to gêñ têkwa-têkwaña, ma gamêñ ñabau tau oc êtu bulimakao sêsêlênñ ñamala ma domba oc sêka popoc. * †

8

Propete latu nê ñae

1 Go Apômtau kêsôm gêdênñ aê gebe “Ôkôc poc tapa kapôênñ tenj ma oto êsêp êtôm tañ teto sêmoa nañ gebe ‘Maher-salal-has-bas.’ ”

2 Ma kakôc dabunwaga Uria agêc Jeberekia nê latu Sakaria mênşêwiñ gebe sêlic biñ tau sêwiñ.

3 Gêdênñ tonañ aê gadênñ propeteo gaja ma enj taê e kêkôc latu tenj. Tec Anôtô kêsôm gêdênñ aê gebe “Wê ênê ñaê gebe Maher-salal-has-bas,

4 gebe ñapalê tau êsôm Mamac me Nenec atomgeñ, ma kiñ Asuriaña oc êjanğo Damaskunênñ gêlônñ to Samarianênñ awamata su aña êsêacnênñ.”

5 Apômtau kêsôm gêdênñ aê kêtiam gebe

6 “Lau tonec sedec bu Siloa,
tañ keselenñ ñañênñ lanğwageñ nañ,
ma têtêc tauñ kêtü Resin agêc Remalianê latuña
e têtü tonañña Apômtau gêgôm bu

7 Kêtü tonañña Apômtau gêgôm bu gêc kapôênñ
ma keselenñ tonçlaigenñ,
ma oc êsuñ e ênam ñasêli auc
to ênsalê ñatali auc.

* 7:25: Sear-Jasub ñam gebe Ñapopoc oc sêmu sêmênñ. † 7:25: Imanuel ñam gebe Anôtô mênğêwiñ aêc.

Kiñ Asuriaña to nê ñawasi kêtôm bu tau tonañ.

⁸ O Imanuel, bu tau oc êc êsa Juda e ênsalê gamêñ tau auc ma êsuñ ênam aucgenj êpi e êndêñ nêñ koclabeñ, ma bu ñamagê oc ênam nêñ gamêñ aucgenj êna.”

⁹ O lau tomôkê-tomôkê, ajala biñ tau ma atakêmañ.

O amac lau gamêñ jaêcñaac, akêñ tañemmañ.

Añgambam taôm ma atakêmañ.

Añgambam taôm ma atakêmañ.

¹⁰ Amansañ biñ awiñ taôm,

mago ñanô masi.

Anam biñgalôm awiñ taôm,

mago biñ tau êtu têt atom, gebe Anôtô mêngeñ aêac.

Atêc Apômtau taugenj

¹¹ Apômtaunê lêma ñajaña kêkôc aê têt ma enj gêjac biñsu aê, gebe jasa lau tonec nêñ lêt atom, ma kêsôm gebe

¹² “Biñ samob, tañ lau tonec sêsam gebe poac sêkic biñña nañ, asam gebe poac sêkic biñña atom, ma gêñ, tañ êsêac têtêc nañ, amac atêc atom ma atakê atom.

¹³ Atoc lausiñ undambêña nêñ Apômtau taugenj sa, gebe enj ñac dabuñ. Atêc enj taugenj ma atakê êtu enj taugenjña.

¹⁴ Gebe enj oc êtu gamêñ dabuñ lau sê lamuña teñ êndêñ Israel nêñ toñ lulugenj, mago êtu poc sêndiñ enkaiñña to poctêna têtac êmbôli aucña ma êtu sa to lakô êndêñ lau Jerusalem amboac tonanjenj.

¹⁵ Êsêacnêñ taêsam oc sêndiñ enkaiñ êpi poc tau ma sênac tauñ êndu e ôliñ popoc ma lakô tau oc ênac êsêac e ênsô êsêac têt.”

¹⁶ Jakic ñoc biñ gaoc lasêña têt ma japac biñ, tañ kadôt nañ, ña penj ñajaña êsa ênêc ñoc ñacseñominêñ ñalêlôm.

¹⁷ Aê oc jansaê Apômtau, tañ kêsiniñ lanôanô gêdêñ gôlôac Jakob nañ, ma jakêñ matoc enjenj.

¹⁸ Alicgac me, lau siñ undambêña nêñ Apômtau, nañ gêñgôn lôt Sion nañ, kêkêñ aê to ñoc ñapalê, tañ Apômtau kêkêñ gêdêñ aê nañ, atu gêñtalô to puc gêdêñ lau Israel.

¹⁹ Lau embe sêsôm êndêñ amac gebe “Awem ênac lau toñalau geoc biñ lasêña ma mectomañwaga, tañ sêsôm biñ kesec-kesec ma ole-ole nañ,” go asôm gebe “Aêac awenj ênac nêñ Apômtau atom ma tateñ ñacmatê êtu sênam lau mateñ jali saña me.”

²⁰ Êsêac embe sêsôm gebe “Dandêñ biñ, tañ kêdôt to geoc lasê nañ tana, nec atom,” oc sêlic gêu bôn atom biññanôgenj.

²¹ Êsêac oc sêlênsa êtôm gamênjenj tonêñ ñalêlôm ñawapac ma mo êjô êsêac. Ma embe sêoc têtôm, oc têtac êmbôli auc ma sêpuc boa nêñ kiñ to nêñ Anôtô.

Êsêac oc sêoc mateñanô sa êpi undambê

²² ma mateñanô êsêp nom, mago sêlic gêñwapac to ñakesecgenj ma têtêc tauñ ñawaô êkôm êsêac auc

ma seo sêmoa gêsunjbôm ñalêlôm.

Mago êsêac, tañ sêmoa totêtêc taunboa nañ, oc sêngônj tokesec êtiam atom. Gêmunjenj enj gêbu gamêñ Sebulon to Naptali, mago êtu ñamu enj oc êngôm lau samuc nêñ Galilaia, nañ gêc bugêjactonj ñalêndanj anja bu Jordan ñamakenj ônêña nañ, êtu gamêñ towae. * sêkac waba su sep tagenj. †

9

Têna kêkôc biñmalô ñatau ma enj kêkôc nê gôlinj sa

¹ Lau tañ sêngônj gêsunjbôm nañ, sêlic ja kapôênj tenj.

Ma ñawê kêpô êsêac, tañ sêngônj gêmac ñagamêñ kanucña nañ.

² Aôm kôkêñ lau têtù taêsam

ma gôgôm êsêac têtac ñajam gêjam sêga.

Êsêac sêmoa aôm lanômnmêña toôlinj kêpigenj

têtôm lau, tañ senj mo lasê nañ,

ma amboac lau, tañ sêjac sam ñacjonêñ awamata.

³ Gebe gêñwapac ñata, tañ gêsac êsêac nañ,

ma tôc magiñmêña to nêñ ñac, tañ kêlêsu êsêac nañ, nê sêm

nañ aôm kôpônj tulu toc tagenj amboac gêdêñ Midiannê têm.

⁴ Gebe siñwaganêñ atapa samob

to nêñ ñakwê siñña, tañ dec gi auc nañ,

êsa ja ma êniñ su.

⁵ Gebe awê tenj kêkôc ñapalê tenj kêtù aêacña,

kêkêñ latu tenj gêdêñ aêac gêmêñ.

Ñagôlinj gêsac enj magim ma sêsam enj gebe

“Mêtêñam, Laimôkê, Tenjenñam, Biñmalôtau.”

⁶ Ênê gôlinj oc ênam sêga,

ma biñmalô oc ênêc tenjenj

anja Dawidnê lêpônj to nê gamêñ kiñña.

Gebe enj oc ênac m ñagôlinj tau to êpuc tôñ

ña mêtôc gêdêñ to biñ gêdêñ

êndêñ galoc ma endenj tôñgenj.

Lausiñ undambêña nêñ Apômtau nê ñalêlôm kêkac enj,

tec êngôm biñ tonanj êtu tôñ.

9:7–10:34 Anôtô kêmêtôc gamêñ Israelña kêtù puc gêdenj gamêñ Judaña.

Mago lau Asuria, tañ têtù Anôtônê waba mêtôcña gebe êmêtôc nê lau sec nañ,

têtap gêñwapac sa e sênaña amboac tonanjenj. *

11

Isainê wakuc ênam gôlinj lau naêndêñ

¹ Ñasêli tenj êlêc anja ñakatuc Isai

ma ñawakac tenj êlêc sa.

² Ma Apômtaunê Ñalau oc êsêp mênênsac enj ñaô.

Enj Ñalau kauc mêtêña to tajala gêñña.

Enj Ñalau êwa biñ saña to Ñalau ñaclainja.

Enj Ñalau takip biñ ñam saña to tatêc Apômtauña.

³ Enj oc êtêc Apômtau êtu ênê têtac ñajam ñam.

* 8:22: Maher-salal-has-bas ñam gebe Kêjanjowaga têtabinj gebe † 8:22: Bu tau bu Euprat, tañ kêpoac Asurianêñ gamêñ nañ. * 9:6: Ñalô êsêac kêkanônj lau Juda to Jerusalem.

Enj oc êmêtôc biñ êpi gêñ, tañ mataanô gêlic nañ atom
ma êkêñ êwiñ biñ, tañ tarjasuñ gêñô nañ, paliñ-paliñgenj atom.

⁴ Enj oc êmêtôc lau ñasec nêñ biñ êndêngeñ
ma êmansañ lau wapac nêñ biñ solopgeñ.

Enj oc ênac wauc-wauctêna ña sêm awasuñña
ma nê awajaô oc ensenj lau alôb-alôb su.

⁵ Enj ênac biñ gêdêñ êtu nê obo ênêc dambê palê
ma biñ ñañêñ êtu nê ômbiñkap.

⁶ Kêam saleñña to domba ñalatu oc sêmoa sêwiñ taun
ma pusip saleñña to noniñ ñalatu oc sênêc sêwiñ taun.

Bulimakao ñalatu to lewe oc sêniñ geñ sêwiñ taun
ma ñapalê saunj teñ oc êwê êsêac.

⁷ Bulimakao to iwa oc sê sêlêb êndênj taun
ma nêñ ñalatu oc sênêc napañ-napañ taun,
ma lewe oc êniñ gêgwanj êtôm bulimakao.

⁸ Ñapalê dedec oc êtu dôa-dôa êngônj moacwêmnê gêsuj ñaô
ma ñapalê saunj oc êkêñ lêma êsô moacmôsinê ic êna.

⁹ Lau oc sêngôm taunj sec to sêlênsu taunj anja aêñoc lôc dabunj atom,
gebe lau sêjala Apômtau kêtú tônia kêtôm gamêngeñ
amboac dembom gêjam gwêc samucgeñ auc.

¹⁰ Êndênj bêc ônê Isainê ñawakac oc êtu ñabelo teñ êkô
ma lau samob sêlic
ma tentenlatu samob sensom to têtú kênac enj
ma ênê malac êtu gamênj towae.

11:11-16 Anôtô gêjac mata gebe ejoj nê lau ñapopoc sa anja nom ñagamênj samob.

12

Wê tanam danjeña

¹ Êndênj bêc tônê aôm oc ôsôm gebe
“O Apômtau, aê gabe janam danje êndênj aôm
gebe têtmtac ñandanj gêdêñ aê,
mago gôjam têtmtac ñandanj tau ôkwi
ma gôjac aê têtac tônia.

² “Alicgac me, Anôtô kêtú ñoc moasiñ ñamôkê,
tec gamoa taêc kêpa sugenj ma katêc tauc atom,
gebe Apômtau Anôtô enj kêtú ñoc ñaclai to ñoc wê lambiñña
ma kêtú ñoc kêsiwaga.”

³ Amac oc atê bu anja bumata dangônj matenj jaliña totêtmtac ñajamgenj.

⁴ Ma êndênj bêc tônê amac oc asôm gebe
“Anam danje êndênj Apômtau, awem ênac ênê ñaê.
Asôm ênê gêñsêga ñawae êtu tapa anja lau samuc nêñ.
Asôm lasê gebe ênê ñaê towae.

⁵ Anam wê lanemña êndênj Apômtau gebe gêgôm gêñsêga tonjaclai.
Naasôm ñawae ênam nom ñagamênj samob auc.

⁶ O amac lau Sionña, anam lasê ma anam wê toôndugenj
gebe Israel nêñ ñac Dabunj enj kapôñ ma gêmoa amac ñalêlôm.”

13:1-27:13 Anôtô oc êmêtôc lau jaba to-m-to-m, tañ sêngônj sêsi gamênj Israel to Judaña nañ, ñawae kêsêp môkêlatu tonec. Mago pesalem lambiñña to

Anôtônê lau sêôc gêwupac e Anôtô ênam êsêac kêsi njawae kêsêp njasawa tonec gêwiņ.

28

Puc gêdêņ Epraim

¹ Ojae lau Epraim. Êsêacnêņ waenį gê su amboac sunsuņ njaołaņa nêņ kasêga, taņ wain kêjaņiņ naņ sêkuc. Êsêac tenbelenį anįenį, mago wain kêku êsêac tulu.

² Alicgac me, Apômtaunê njactêkwa njajaņa tenį gêmoa. Enį oc mênêô lasê amboac kompoc to gamêņ kêlaņgaņ sec to amboac bu njasamac kapôêņ. Enį oc êku gamêņ tulu toņaclai kapôêņ.

³ Ma njacjo oc sêka lau Epraim nêņ gôliņwaga, taņ wain kêjaņiņ êsêac naņ, nêņ sunsuņ towae popoc.

⁴ Ma gôliņwaga, taņ tetoc taui sa naņ, nêņ njawasi oc ê su e malamê amboac jambô njalêwê njamataņa, naņ lau sêlic ma njagaôgeņ têtii su ma senį naņ.

⁵ Êndêņ bêc ônê lausiņ undambêņa nêņ Apômtau oc êtu sunsuņ njawasiņa to naņeņeņ njajam êndêņ nê lau njapopoc.

⁶ Ma enį oc êtu njac-kêmêtôc-biņwaga nê njalau mêtôc gêdêņņa ma êtu êsêac, taņ sêpuc sec njacjo anįga malac tau njasacgêdô naņ, nêņ njaclai njamôkê.

Apômtau geleņ biņ to gêjac mata biņ kêpi Jerusalem

⁷ Wain kêjaņiņ dabuiwaga to propete amboac tonanįenį ma bu njajaņa gêgôm êsêac sêku-sêku. Lau tau sênôm bu njajaņa e kêjaņiņ êsêac. Wain kêlênsônį êsêac ma bu njajaņa gêgôm êsêac sêku-sêku. Êsêac embe seoc biņ lasê, go sêkô wiwicgeņ ma embe sêmêtôc biņ, go sêkô kôjô-kôjôgeņ.

⁸ Êsêac sêluc e njasu gêjam nêņ tebo auc ma gamêņ njajam tenį gêc atom.

⁹ “Enį oc êndônį kauc tajala biņņa êndêņ asa ma êwa jaenį njabiņ sa êndêņ asa. Êndêņ njapalê njasec-njasec, taņ gocgo sêwi teneņinêņ su siņ naņ me.

¹⁰ Enį kêdônį biņsu tenį ma biņsu tenį, biņsu tenį ma biņsu tenį, njagôliņ tenį ma njagôliņ tenį, njagôliņ tenį ma njagôliņ tenį, kêdônį njagec anįga tonec ma njagec anįga ônê.”

¹¹ Biņņanô, Apômtau oc êsôm biņ êndêņ lau tonec njalau samuc awenį ma njalau jaba nêņ biņ.

¹² Gêmunįeņ enį kêsôm gêdêņ êsêac gebe “Alêwanį taôm anįga tonec. Akêņ lautêkweņ-gêbacwaga sêlêwanį taui. Aniņ awenį anįga tonec.” Mago êsêac sêkêņ taņeņ atom.

¹³ Kêtu tonanįa Apômtau oc êsôm biņ tonec êndêņ êsêac gebe “Biņsu tenį ma biņsu tenį, biņsu tenį ma biņsu tenį, njagôliņ tenį ma njagôliņ tenį, njagôliņ tenį ma njagôliņ tenį, êndônį njagec anįga tonec ma njagec anįga ônê. Ma êsêac embe sêsêlêņ oc sembenį sêsêp muņja e ôliņ popoc ma lakô ênac êsêac to sêkôc êsêac tôņ.”

Alê kêclêsuņa kêtui Sioņa

¹⁴ Kêtu tonanįa amac lau-susuwaga, taņ ajam gôliņ lau Jerusalemņa tonec naņ, akêņ taņem Apômtau awa.

¹⁵ Amac asôm gebe “Aêac tamoatiņ poac dawiiņ gêmacanô ma tamasaņ biņ dawiiņ lamboam gebe êndêņ têm njawupac sec mênêsaņa oc êtap aêac sa atom, gebe biņ dansaņ kêtui aêacnêņ gamêņ tasiņ tauiņa.”

¹⁶ Kêtu tonanįa Apômtau Anôtô kêsôm gebe “Alic acgom, aê kakêņ alêpoc kêkô Sion, poc njajaņa tenį, poc mataêjam tenį kêtui alê kêclêsuņa ma lau, taņ sêkêņ gêwiņ naņ, oc sêc su atom.

¹⁷ Ma aê oc jakêņ mêtôc gêdêņ êtu njadônį ma biņgêdêņ êtu dôņpoc. Go kompoc oc enseņ nêņ lamu dansaņ su ma bu njasamac êsuņ nêņ gamêņ sêsiiņ tauiņa sa.”

¹⁸ Go nê m poac gêdê n gêmacanô nan, oc sêsap tulu ma nê m bi n, ta n amoati n gêdê n lamboam nan, oc sense n su. Gê nwapac n amata secsê ga tonan embe ê pi lau ê kajage n oc ê jamu n amac popoc ê wi n.

¹⁹ Oc wacê tap amac sa todim-todim ê tôm bê c samob, ta n mênê sa nan goc. Amac oc aô c n awapac tonan ê mbê c to ele n samobge n. Ma bi n, ta n Anô tô eoc lasê nan, oc ê takê amac nanô-nanô.

28:20–29:24 Anô tô kê kê n puc nê lau gebe ê mêtô c ê sê ac, mago gê jac mata gebe ê nam ê sê ac kê si amboac tonan ge n. * okwi jakê pi lau tau kê tiam. † solopge n.

30

Taen êka Aiguptu n nanô masi

¹ Apô mtau kê sôm gebe “Ojae lau, ta n sê li taun sa gêdê n aê nan. Ê sê ac taê n gê jam bi n, ta n aê kamasan atom nan, to sê gôm nanô kê sa ma sê moati n poac keso aên goc Nalau, tec têtê ku sec gêsac sec naô.

² Ê sê ac dê di sêsê p Aiguptu sê ja, mago têt u kê nac aê atom. Ê sê ac sebe sê lamu Aiguptu, tec taê n kê ka Paraonê naclai.

³ Ma Paraonê naclai oc ê nam amac sa atom to Aiguptu, ta n aê lamu nan, ê ngôm amac majem ê sa. Ma lamu, ta n asom an ga Aiguptu naaju n labu nan, oc ê mbu amac.

⁴ Bi n nanô, laumata Aiguptu n sê ngôn Soan ma n ajaen waga sê o lasê Hanes,

⁵ mago lau Juda n majen ê sa gebe taê n kê ka lau, ta n sê nam ê sê ac sa naeo nan. Lau Aiguptu n tonan oc sê nam amac sa to sê puc amac tô n atom, oc sê nam lau majen ê sa to sesen ê sê ac waen najam su.”

⁶ Anô tônê bi n kê pi bô c Negeb n tonec gebe “Laujaen sê sê lê n sê sa gamê n, ta n kê takê to kê lê nsôn lau nan. Lewe ma moacwê m ma moactê na kai n te n sê moa gamê n tau. Laujaen tau sê kê n nê n waba to awamata gêsac donki to kamele naô. Ê sê ac sebe sê kê n gê n tau dê dê n lau, ta n têtôm gebe sê nam ê sê ac sa atomanô nan.

⁷ Aiguptu ê nam ê sê ac sa naeo to naô ma. Tec kasam gamê n tau gebe ‘Rahab, ta n gê ngôn e nanê n lan gwage n.’ ”

Lau taen pê c n

⁸ Go Anô tô kê sôm gêdê n aê gebe “Ô na oto bi n tonan ê pi poctapa ê sê ac sê lic ma oto ê sê p buku te n gebe ê nê c enden tô nge n. Gebe lau n amu n sê sam e sê jalami n tau.

⁹ Gebe lau tonan sê li taun sa gêdê n Anô tô napan. Ê sê ac bi n dansan nalatui ma sê kê n taen n Apô mtaunê n agô li n atom.

¹⁰ Ê sê ac sê sôm gêdê n lau-geoc-bi n-lasê waga gebe ‘Alic gê n te n atom.’ Ma gêdê n propete gebe ‘Aoc bi n nanô lasê ê ndê n aê ac atom. Asôm bi n, ta n aê ac abe anô ge n nan lasê. Akê n aê ac akô c ma bi n taê n gê jam n tô n.

¹¹ Akê n n asawa ma akô intê na auc atom. Aê ac abe anô Israelnê n Anô tô Dabu n nê bi n ê tiam atom.’ ”

¹² Mago Israelnê n Anô tô Dabu n kê sôm gebe “Amac adec bi n, ta n kasôm gêdê n amac ma taê m kê ka naclai sec to bi n dansan gebe ê tu amacnê m se nge n.

¹³ Kê tu tonan n amac awê bi n najai n. Amac atôm tu n bôm bali n, ta n kê ô pacge n nan. Amac aku sa sep tagen nagulu n.

¹⁴ Amac popoc amboac kuanô, atôm ku, ta n selo popoc samucge n nan, e n asaboac te n ê tôm gebe sê kê n ja n alana ê sê p ma sê kati bu n a atom.”

* 28:19: Bi n susu, ta n Jesaianê n a n a sê sôm nan, Apomtau kakac † 28:19: Dô n tau sê masan n a gam to poc gebe atoc gê n

¹⁵ Gebe Apômtau Anôtô, Israelnêj Njac Dabuñ kêsôm gebe “Embe anam taôm ôkwi ma akêj êwiñ aêgen, nan oc janam amac kêsî. Anğôm njanêj ma akêj matem aêgen, go nêma njaclai êsa.”

¹⁶ Mago amac akêj tanem atom ma asom gebe “Masi, aêac oc anğôn hos ma aêc su.” Tec amac oc aêc su binjanô. Ma asom gebe “Aêac oc anğôn hos ma aêc su wen tagen.” Tec nêma njaço oc sêjanda amac wen tagen amboac tonanjen.

¹⁷ Njaço tagen embe êkôtêj lêma, go amacnêma lau tausen oc sêc su. Njaço lemen ten embe sêkôtêj lemen ma amac samob aêc su e obokêam njajamao taugen êkô lôc njaô êtu nabelo ten.

¹⁸ Mago Apômtau gêôn amac gêmoa gebe taê walô amac. Enj gêdi gebe têtac labu amac gebe Apômtau enj Anôtô gêdêj ma lau, tanj sêôn enj nanj, oc têtac njajam êsa.

30:19-33 Anôtô taê walô nê lau, tanj sêoc gênwapac to njandanj ma êmêtôc lau Asuria.

31

Anôtô oc êtu lautuc Jerusalem

¹ Ojae êsêac, tanj aê lamu Aiguptu ma taênj kêka hosgenj ma sêkênj matenj kareta gebe taêsam to sinjwaga, tanj sênğônj hos njaô nanj, gebe êsêac ôlinjalô kêlêlêc. Mago sêkênj matenj Israelnêj Njac Dabuñ atom ma tetenj Apômtau kêtum ênam êsêac sanja atom.

² Mago Anôtô enj njac tokauc. Enj kêkênj gênwapac kêkôninj êsêac tônj. Enj gêjam nê binj ôkwi atom. Enj oc êndi naensenj lau secwaga nêj gôlôac ma ensenj êsêac, tanj sêjam lau sêgôm secnja sa nanj.

³ Lau Aiguptu êsêac njamalac, êsêac Anôtô atom. Êndênj tanj Anôtô oc êmêtôc lêma nanj, gêjam-sawaga oc ênac tau êndu ma njac, tanj enj gêjam enj sa nanj, oc embenj ma êsêac samob oc sênanja sêwiñ tauñ.

⁴ Apômtau kêsôm binj tonec gêdêj aê gebe “Lewe têna me lewe njalatu embe têtac gwada sa, go gejobwaga bôcnja nêj wambanj to njakicsêa êtôm gebe êtakê êsêac e sêc su nec atom. Ma aê, lausinj undambênja nêj Apômtau amboac tonanjen. Njaclai tenj oc êkô aê auc atom êtôm tonanj. Aê oc jatun lautuc lôc Sion.

⁵ Aê, lausinj undambênja nêj Apômtau, oc jakênj sêlinj Jerusalem -amboac moc kelelo gebe ênam njalatu kêsî. Aê oc janam malac tau sa to jaku njaço tulu.”

⁶ Apômtau kêsôm gebe “O lau Israel, akac taôm ôkwi andênj aê, tanj ajam dêmôem nanj.

⁷ Gebe êndênj njasawa tenj amac samob oc ambalinj nêma gwam sec, tanj lemema kêmasanj nja silber to gold nanj, sinj ênanja.

⁸ Sinj oc ensenj lau Asurianja su nja njamalacnêj njaclai atom. Lau Asurianja oc sêc sinj su sêna ma nêj lau matac têtum gênğoma.

⁹ Êsêacnêj kinsêga oc êtênêp tau êndu-êndu ma nêj laumata sinnja têtakê e sêc su ma sêwi nêj gêbôm sinnja sinj.” Apômtau tanj nê ja kêsâ Sion ma nê ja njawao gêc Jerusalem nanj, nê binj tonanj.

32

Kinj binj gêdênja

¹ Alic acgom, kinj tenj oc ênam gôlinj nja binj gêdêj ma kasêga sênam gôlinj nja mêtôc gêdêj.

² Êsêac samobgenj oc têtôm gamênj, tanj kepenj mu auc nanj, ma têtum launêj lamu gamênj êlanğanjja.

Êsêac têtôm bu kêsâ gamênj njakelenj

ma têtôm poclabu njaajun anga gamêñ sawa.

³ Go êsêac, tañ sêlic nan, materjanô êmôp atom
ma êsêac, tañ sênô bin nan, oc sê tanen.

⁴ Lau tañ sêsôm bin beleb-belebgen nan, oc sêmêtôc bin êndêngeñ,
ma êsêac, tañ sêsôm bin kwac-kwac nan, oc sêsôm bin njanên êsa.

⁵ Êsêac sêsam lau meloc gebe apômtau êtiam atom
ma tetoc lau wauc-wauctêna sa amboac lau towae atom.

⁶ Gebe nac meloc oc êsôm bin meloc
ma nê nalêlôm taê gêjam secgen,
gebe êngôm gêñ toAnôtômêgeñ
ma êsôm bin dansañ êpi Apômtau
ma êwi lau, tañ mo gêjô êsêac nan, sin sêmoa tomo êjô êsêacgen
ma êngamin bu êndên lau, tañ bu gêjô êsêac nan.

⁷ Wauc-wauctênanê mêtê sec,
en taê gêjam bin sec kêtû wakuc-kêtû wakuc
ma lau sêpô-lêna-taunwaga embe sêwa nêñ bin sa gebe binjanô,
oc nac tau enen êsêac su na nê bin dansañ.

⁸ Mago nac mansañ taê gêjam bin mansangen
ma êsap gêñ mansañ tôñ njajanagen.

Propete gêlên bin lauo Jerusalemña

⁹ Amac lauo, tañ anğôn njaômagen nan, andi, anô aê aoc,
ma êsêac latunio amac, tañ akên gêwin bin palin-palinğenboa nan.
akên tanem noc bin.

¹⁰ Jala ten ma bêc nageđô ênaña acgom,
go amac lauo, tañ akên gêwin bin palin-palinğenboa nan atakê,
gebe wain nan oc êtu lêwê atom, ma noc anin mo lasêña mênêsa atom.

¹¹ Amac lauo, tañ anğôn njaômagen nan atênêpman,
amac lauo, tañ akên gêwin bin palin-palinğenboa nan atakêman.
Akwalec nêñ nakwê su ma amoa njaômagen, go asô talu êtu nêñ nakwê.

¹² Atañ tanjiboa êtu nêñ kom njamña
êtu nêñ wain njamña,

¹³ êtu noc launên nom, tañ wanganic to gêñ têkwa-têkwa gêjam auc nanña
ma êtu gôlôac, tañ sênğôn malac tatu samucña totêntac njamgen nanña.

¹⁴ Gebe andu kapôên oc êtu tuc, ma malac tonjanda tau êtu gasañ.
Gamên nabau to andu soso dêdib nacjonña oc êtu bôcnên gêsun enden tôngen,
ma êtu donki gêbôm nêñ gamên ôwêña,
ma êtu dombanên gamên sênin gêñña.

¹⁵ Bin tonañ ênêc e Apômtau ênsêwa Nalau anga lôlôc mênêpi aêac,
go gamên sawa ênam tau ôkwi êtu kôm tonjanô njam,
ma kôm tonjanô njam ênam nan êlêlêc su.

¹⁶ Ma mêtôc gêdên oc ênêc gamên sawa
ma bin gêdên êmoa kôm tonjanô njam nalêlôm.

¹⁷ Ma bin gêdên ênam nan binmalô
ma mêtôc gêdên ênam nan tamoanjanên totêntac êpa sugen enden tôngen.

¹⁸ Noc lau oc sênğôn tobinmalô
ma sêlêwan taun sênğôn andu njanña to gamên êmacgen.

¹⁹ Ma salen oc êku gulun tagen
ma malac popoc samucgen êsêp êtap ênêc.

²⁰ Aê aoc êôc amac, tañ asê nêñ gêñ êsêp bugala
ma akên bulimakao to donki taun sêmoa nêñ gêñ.

33

Apômtau oc ênam Jerusalem kêsi

¹ Ojae aôm ñac-gosen-ğên-suwaga-ma, tañ sesen aôm taôm su atom nañ, ma aôm ñac-kôjañgo-ğênwagama, tañ ñac ten kêjañgo nê m ğên su atom nañ. Êndên tañ onsen gen êmbacnê nañ, oc senseñ aôm taôm su, ma êndên tañ ôjañgo ğên e êmbacnê nañ, êsêac oc sêjañgo nê m ğên.

² O Apômtau, taêm walô aêac, aêac aôn aôm amoa.

Ôtu aêacma lemenj êtôm bêbêcgen ma aêacma kêsiwaga êndên têm ğênwapacña.

³ Êndên tañ lau oc sênô aôm awam amboac wapap ğêjac nañ, oc sêc. Êndên tañ aôm ôndi sa nañ, tentenlatu samob sêc êlinj-êlinj.

⁴ Ma lau oc sejonj ñawaba amboac lêsêc sejonj gwada ma waba tau ê êsêac amboac têapa ğê lêsêc.

⁵ Tatoc Apômtau sa gebe enj ğênğônj lôlôc. Enj oc êkênj mêtôc ğêdênj to binj ğêdênj ênam Sion auc.

⁶ Enj oc ênam ğolinj aôm nê m têm samob êsêlênj ñañênjenj ma êkênj moasinj ênam aôm kêsinja to kauc mêtêña ma kauc tajala ğênña ênam sêga. Tatêc Apômtau kêtü ênê awamata.

⁷ Alic acgom, sinjêlêc têtañ sêmoa intêna ma wama ñasêlinjwaga têtañ secanô.

⁸ Intênasêga kêtü gasañ ma lau tenj sêsêlênj sêsa kêtiam atom. Êsêac sêjac poac popoc ma sêpêlê lau-sêwa-binj-sawaga ma tetoc ñamalac tenj sa kêtiam atom.

⁹ Nom kêtaj tonjalêlôm ñawapacgenj. Lôc Lebanon kêmêlinj tomajagenj. Gaboan Saronña kêtôm gamênj sawa. Ma lôc Basan to Karmel kêtü kwalam.

¹⁰ Apômtau kêsôm gebe “Galoc aê kamasañ tauc gebe jandi, galoc aê oc jandi jakô.

¹¹ Amac taêm, mago akêkam ğên ñapa ma akôc ñalauñ ñamasêgenj. Nê m awemjaô kêtôm ja ñawaô, tañ oc êninj amac su nañ.

¹² Ma tentenlatu samob oc têtôm usu ñapa, tañ sêpac kêtü ñop nañ, têtôm wanjanic, tañ sêsap su ma sêkênj ja genj nañ.

¹³ Amac lau, tañ amoa jaêcsêga nañ, anô ğênj, tañ gagôm nañ ñawae. Ma amac lau, tañ amoa ñagala nañ, ajala ñoc ñaclai.”

¹⁴ Secwaga Sionña têtêc taunj ñasec, ma lau alôb-alôb têtakê ñanô ma sêsôm gebe “Aêacnênj asa oc êtôm gebe êngônj êwinj ja, tañ êsa endenj tônjenj nañ.”

¹⁵ Ñac tañ kêsa nê lênj ğêdênjenj ma kêsôm binjanô nañ, ñac tañ gedec ğênj, tañ lau sêjañgo nañ, ma ğêoc lêma tônj ğêdênj awa êtim enja

ma kêkêñ taña biñ sêkêc dec siñña atom,
 ma gêsañ mataanô auc gebe êlic gêñ sec atom
 16 ñac tonañ tec êngôn lólôc.
 lôc to poc sagiñ oc êtu ênê lamu
 ma anğa tonañ oc sêkêñ mo êndêñ eñ ma êpô lêna bu atom.

17 Matamanô oc êpi nêmi kiñ tonê ñawasi,
 matamanô oc êu laiñ su êna.

18 Nêmi ñalêlôm oc taêm ênam ñawapac lanğwa, tañ katakê aôm nañ,
 gebe “Ñac kêsa gêñ saña gêmoa ondoc.

Ñac gêjam dôn gêñña gêmoa ondoc.

Ñac kêsa andu jaliña samob saña gêmoa ondoc.”

19 Matamanô oc êpi lau-tetoc-taun-sawaga êtiam atom.

Êsêac sêsôm awen teñ, tañ gôjam kauc ñam,
 ma imbelen kêpêlê biñ, tañ kôjala atom.

20 Matamanô êpi Sion, tañ kêtú aêacnêñ omsêga ñamala.

Matamanô oc êpi malac ñañêñ Jerusalem tau,
 tañ kêtôm becobo, tañ kêkô geden tônğen nañ.

Lau teñ oc sêmbuc ñaalê sa atom.

21 Ma Apômtau oc êmoa êwiñ aêac tonê ñawasi kiñña.

Eñ oc êtu aêacnêñ bu kapôên to ñawenwen,
 tañ manowa ma wañ tolac têtôm atom gebe sêsô sêna nañ.

22 Gebe Apômtau kêtú aêacnêñ mêtôcwaga ma kêtú nêñ gôliñwaga.
 Apômtau kêtú nêñ kiñ ma oc ênam aêac kêsi.

23 Nêmi lêpoa kêmi kêtú golon ma gê jamoa tônğ atom,
 tec agen lac sa kêtôm atom.

Go sênac sam awa, tañ sêjanğo nañ,
 ma lau puliñ oc sêkôc sêwiñ amboac tonanğen.

24 Ñac malac tonanğña teñ oc êsôm gebe “Gêmac gêgôm aê,” nec atom.
 Apômtau oc êsuc lau, tañ sêngôn malac tau nañ, nêñ sec ôkwi.

34:1-17 Mòkêlatu tonec geoc Anôtônê ñacjo nêñ ñandan, tañ ensen êsêac su
 sênaña nañ lasê. * sa. Lau jaba sêsôm taun awen katu sejop to sêkônin êsêacña.
 † wañ gebe sênac siñ êndêñ Israel nañ, nêñ biñ sa.

35

Anôtô kêmasañ nê lau têtú wakuc

1 Gamêñ gasañ to gamêñ ñakelen oc têtac ñajam
 ma gamêñ sawa oc êtu samuc ma ñaola ênac lêtêñ amboac mênamiñ.

2 Ñaola êsa ênam aucgen

ma gamêñ tau oc êtu samuc ma ênam wê totêtac ñajamgen.

Ma sêkêñ Lebanon ñañawasi

ma Karmel to Saron ñagêlôn êndêñ gamêñ tau.

Êsêac oc sêlic Apômtaunê ñawasi

ma Anôtônê ñawasi kiñña.

3 Anğôm lememe, tañ kêtú palê nañ, ñajaña êsa
 to anğôm emduc, tañ kêtú golon nañ, ñajam êsa.

* 33:24: Ñamadin 18 to 19 gêwa lau Israel nêñ têm gêñwapacña
 nêñ ñacjo, tañ sêlac

† 33:24: Ñamadin 23 gêwa lau Israel

⁴ Asôm êndêñ lau tonêñ ñalêlôm ñatutuc gebe
 “Akô ñajaña ma atêc taôm atom.
 Alic acgom, nêñ Anôtô oc êmêñ êtu êkac kamocgôc
 to êkêñ ñagêjôña ma ênam amac kêsi.”

⁵ Go matenpêc matenñ êlac
 ma tañensunbic tañensunñ êpoa lasê.

⁶ Go magiñ kêsu sêmboañ sa têtôm mojava
 ma awenmê sênam wê lambiñña,
 gebe bumata oc êu lasê êsa gamêñ gasañ
 to bu kapôêñ êsa gamêñ sawa.

⁷ Kekop ñandañ oc êtu bugêjacton
 ma bumata oc êpulu añga nom gelo-gelo,
 ma gêgwan to ôpic ma siñ êpi añga kêam gamêñ sawañña malenñ.

⁸ Ma intênasêga tenñ oc ênêc tonec,
 ma sêsam intêna tau gebe “Intêna dabunñ.”

Lau môpña sêsêlêñ sêsa tonañ atom,
 ma lau meloc sêmoa intêna tau atom.

⁹ Lewe tenñ oc êmoa tônê atom
 ma bôclai tenñ oc êsêlêñ êmoa intêna tau atom,
 oc tatap êsêac sa sêmoa tônê atom,
 lau tañ Apômtau gêjam êsêac kêsi nanenñ, oc sêsêlêñ intêna tau.

¹⁰ Ma êsêac, tañ Apômtau kêgaboac
 su nañ, oc sêmu sêmêñ
 mênşêô lasê Sion towêgenñ.
 Têntac ñajam tenñenña oc ênsac êsêac ñaô
 têntac ñajam to têntac ñagaô oc ênam êsêac auc
 ma gênwapac to tañiboa oc êwi êsêac siñ.

**36:1–39:8 Lau Asuria nêñ kiñ Sanherib gêwê nê siñwaga sêô lasê gamêñ
 Judañña ñamiñ kêşêp môkêlatu tonec. Mago Anôtô gêjam malac Jerusalem sa
 ña lêñ kaiñ tenñ. Kiñ Hiskia kêtap gêmacc kapôêñ sa, mago ôli ñajam kêsa kêtiã.**

40

Anôtônê biñ gêjam malô Sionña

¹ Nêñ Anôtô kêşôm gebe
 “Anam malô, anam malô ñoc lau.

² Asôm biñ malôgenñ êndêñ Jerusalem
 ma amôêc êndêñ enñ
 gebe ênê sakiñ gênômaña ñatêm gêbacnê
 ma sêsuc ênê keso ñatôp ôkwi,
 gebe Apômtau lêma kêkêñ ñagêjô kêlêlêc su
 gêjô ênê sec samob.”

³ Awa tenñ gêmôêc gebe
 “Amansañ Apômtaunê gamêñ êsêlêñ êsaña añga gamêñ sawa
 to amêtôc intêna êtu solop añga gamêñ ñakelenñ êtu nêñ Anôtôña.

⁴ Gaboañ samob oc êôc sa
 ma lôc to gamêñ ñabau êtu tapa
 ma sêmêtôc ñapoalic êtu solop
 ma sêmansañ gamêñ kalon-kañon ñatip êsa.

⁵ Go Apômtaunê ñawasi oc eoc tau lasê

ma ñamalac peben oc sêlic gêñ tau sêwiñ tauñ
gebe Apômtaunê awa kêsôm biñ tau.”

⁶ Awa ten kêsôm gebe “Ômôêc.”
Ma aê kasôm gebe “Jamôêc asagen.”
“Gêñ nomña samob kêtôm gêgwan
ma ñamalacnêñ gêlôñ samob kêtôm ñaola kômña.

⁷ Êndên tan Apômtau êju nê awajaô nan,
gêgwan êmêliñ ma ñaola êsêlic.
Biññanô, lau têtôm gêgwan.

⁸ Gêgwan kêmêliñ ma ñaola kêsêlic,
mago aêacnêñ Apômtaunê biñ oc ênêc enden tôneñ.”

⁹ O Sion, jaenwaga ñawae ñajamña,
ôpi lôc baliñ ten ôna.
O Jerusalem, jaenwaga ñawae ñajamña,
ôpuc awam sagen.

Ôsôm êndên malac Judaña gebe “Alic nêñ Anôtô tonec.”

¹⁰ Alic acgom, Apômtau Anôtô gêmên tonjaclai
ma en tau lêma gêjam gôliñ gêñ samob.
Alic acgom, lau tan en kêku êsêac atom tulu nan, sêwiñ en
ma lau, tan gêjam kôm kêpi êsêac nan, sêmun en.

¹¹ En oc enen nê domba êtôm ñacgejob
ma êsip domba ñalatu tamiñ bôdagi,
go êwê ñatêna malôgen.

Israelnêñ Anôtônê dôn masi

¹² Asa kêkati gwêc ña lêma ma gêjam dôn
ma kêsaka undambê.
Asa gêjam dôn nom ñakekop kêsêp bakep
ma gê dôn lôc samob to kêsâê gamên ñabau ñañawapac.

¹³ Asa gêjam gôliñ Apômtaunê ñalau
ma mêtêmôkê ondoc kêdôn en.

¹⁴ En gêjam kênac asa gebe êwa biñ sa êndên en
ma asa kêtôc intêna mêtôc gêdênña gêdên en
ma kêdôn kauc gêdên en
ma kêtôc intêna êjala gêñ ñamña gêdên en.

¹⁵ Alic acgom, tentenlatu têtôm bu ñatetep, tan kêsap bakep tôn nan,
ma têtôm kekop, tan lau sênam dôn êtôm atom nan.
Alic acgom, nuc ñawapac kêtôm gêngambu ten.

¹⁶ Ka Lebanonña kêtôm gebe sênac pac êtu dajana
ma bôc Lebanonña kêtôm gebe êtu daja tau atom.

¹⁷ En gêlic tentenlatu samob amboac gêñ ñaôma
gêlic êsêac têtôm gêñ ten atom.

¹⁸ Amac alic Anôtô kêtôm asa,
ma anam dôn en êpi asagen.

¹⁹ Anam dôn en êpi gwam me.
Ñacmêtê kêpac gêñ tau,
ma ñac-kêpac-goldwaga kêkwa gêñ tau auc ña gold

ma kêmasañ kapoacwalô silberña kêtû gêñ taunja.

²⁰ Nac ñalêlôm sawa oc êjaliñ ka ñajaña tenj sa gebe êtu namuc atom ma êtap kwalam langwa tenj sa, gebe êsap ñakatu tenj tanj êkô ñañêngeñ nanj.

²¹ Amac ajala atom me. Amac anjô atom me.

Êsêac sêjac minj binj tau gêdêñ amac gêdêñ andanjenña su atom me. Amacnêm kauc kêsa gêdêñ Anôtô kêkêñ nom nanj, atom me.

²² Enj taugenj gêngôñ nom ñamadiñ lôlôcña ñaô ma gêlic ñamalac têtôm wagô ma kêlainj umbonj kêtôm obo tenj, go gêlam gêñ tau kêtôm becobo, gebe lau sêngeñ ñalabu.

²³ Enj gêgôm kasêga têtû gêñ ñaôma ma gôliñwaga nomña têtôm gêñ ñanô masi.

²⁴ Sêsê êsêac ma sêpônj êsêac ma ñawakac keselenj kêsêp nom, go enj gêju awajaô kêpi êsêac e gacgenj sêmêliñ ma mulai kêlai êsêac sa amboac gêngambu.

²⁵ Nac dabunj tau kêsôm gebe Amac oc anam dôñ aê êpi asa, ma aêagêc asa atôm taunj.

²⁶ Aôc matemanô sa êpi lôlôc ma alic. Asa kêkêñ utitalata samob tônê ñai. Nac, tanj gêwê êsêac totonj-totonj sêsa sêmênj ma kêsam êsêac samob nêñ ñaê nanj, nê ñaclai kapôênj ma enj ñaniniñ Natau, tec nêñ tenj gêjaña atom.

²⁷ Aôm kôsôm gebe “Ñoc lêñ kêsiñ tau gêdêñ Apômtau ma ñoc Anôtô gêôc lêlêc ñoc binj, tanj taêc kêka nanj.”

O Jakob, aôm kôsôm binj tonanj kêtû agenña, o Israel, aôm kôtanj tanjiboa tonanj kêtû agenña.

²⁸ Amac ajala to anjô binj tonec atom me gebe Apômtau enj Anôtô tenjenña.

Enj kêkêñ nom ñamadiñ samob. Enj oc êtu golonj atom ma têtwa êmbac atom. Aêac tatôm gebe takip ênê kauc êjala binjña ñam sa atom.

²⁹ Enj kêkêñ ñaclai gêdêñ lau tekwenj gêbac ma ñajaña gêdêñ lau palê-palê.

³⁰ Lau matac oc têtû golonj ma tekwenj êmbac, ma ñapalê wakuc oc sêu taunj,

³¹ mago êsêac, tanj taênj kêka Apômtau nanj, oc têtap ñaclai wakuc sa.

Êsêac oc sêkêñ magê amboac momboanj.

Êsêac oc sêlêti, mago tekwenj êmbac atom,

êsêac oc sêsêlêñ, mago têtû golonj atom.

41

Anôtô gêjac mata binj gêdêñ Israel

¹ “Amac nuc samob, jamanjenj ma akênj tanjem aê.

Ma tentenlatu samob têtap nêñ ñaclai wakuc sa.

Êsêac têtû gasuc mênjsêsôm nêñ binj.

Aêac samob dawinj taunj natakô êtu mêtôcña.

2 “Asa kêjaliņ ɲac, taņ kêku ɲacjo tulu ɲapaņ naņ, sa aņga oc kêpiņa.
 ɲac tau kêkêņ tenterlatu taêsam sêsô eņ ɲalabu
 to kêka kiņ tôņ.

Ênê siņ gêjac êsêac popocgeņ e têtôm kekop
 ma nê talam kêjanda êsêac e têtôm gêņgambu, taņ mu gêju naņ.

3 Eņ kêjanda êsêac kêdaguc ma kêsa nê lêņ toôli samucgeņ,
 eņ kêlêti e akaiņ gedec nom.

4 Asa kêkalem gôlôac to gôlôac samob gêdêņ andanğeņ ɲanô
 ma kêmasaņ to gêgôm gêņ tonañ.

Aê Apômtau, aê ɲac, taņ gagôm gêņ tau.

Aê katu ɲamata ma oc jatu ɲamu.

5 “Nuc samob sêlic gêņ tau ma têtakê
 ma nom ɲamadiņ têtênêp,
 êsêac têtû gasuc-têtû gasuc sêmêņ.

6 Lau sêjam taui sa
 ma sêsôm gêdêņ taui gebe ‘Têntac êpa sugeņ.’

7 ɲacmêtê awa gegen ɲac-kêpac-goldwaga tôņ.
 Kamunda awa gegen ɲac-keto-ɲatalôwaga tôņ
 ma kêsôm gebe ‘Gêņ tau ɲajamanô.’

Ma sêjac gêņ tau tôņ ɲa bêlêm gebe wiwic atom.

8 “Ma ɲoc sakiņwaga aôm, Israel,
 aôm Jakob, taņ kajaliņ sa naņ,
 ɲoc ɲac Abraham nê wakuc aôm

9 aê kakôc aôm aņga nom ɲamadiņ
 to gamôêc aôm aņga nom ɲakêclêsu jaêcsêga
 ma kasôm gêdêņ aôm gebe ‘Aêɲoc sakiņwaga aôm,
 aê kajaliņ aôm sa ma katiņ aôm su atom.’

10 Ôtêc taôm atom gebe aê gamoa gawiņ aôm,
 têtmac ɲagogo atom gebe aômniêm Anôtô aê.
 Aê oc jakêņ ɲaclai êndêņ aôm, aê oc janam aôm sa,
 aê oc japuc aôm tôņ ɲa lemoc anôņa, taņ kêku ɲacjo tulu naņ.

11 “Alic acgom, êsêac taņ têtmac ɲandaņ gêdêņ aôm naņ,
 oc sêsû êsêac susu ma sêņgôm êsêac majeņ êsa.

Êsêac taņ sêkêņ kisa gêdêņ aôm naņ,
 oc têtôm gêņ ɲaôma ma sênaņa.

12 Aôm oc onsom nêm ɲacjo, mago oc ôtap êsêac sa atom,
 ma êsêac, taņ sêjac siņ gêdêņ aôm naņ, oc malenmê sênaņa.

13 Gebe aê Apômtau, aômniêm Anôtô,
 kakam lêmam anôņa tôņ.

Aê tec kasôm gêdêņ aôm gebe ‘Ôtêc taôm atom,
 aê oc janam aôm sa.’ ”

14 Apômtau kêsôm gebe” O ɲoc gêņenec Jakob, ôtêc taôm atom.
 Amac lau Israelņa, oc janam amac sa,
 gebe amacniêm kêsiwaga aê, Israelnêņ ɲac dabuņ.

15 Ôlic acgom, aê gagôm aôm kôtu olo,
 olo wakuc ɲajaņa.

Aôm oc ôtuc lôc popoc e êtu kekop,

ma gamêñ ñabau e êtu gêñgambu.

¹⁶ Aôm oc okolonj gêñ tau e mu êju ñapa su,
mulai oc êlai gêñ tau êlinj-êlinj.

Ma aôm oc têmtac ñajam êsa êtu Apômtauña,
ma waem êsa êtu Israelnêñ ñac dabuñña.

¹⁷ “Lau ñalêlôm sawa to sêpô-lêna-tauñwaga embe sensom bu elêmê
ma bu embe êjô êsêac e imbelenj ñakelenj êsa,
nanj aê Apômtau oc jakêñ tanjoc êsêac.

Aê, Israelnêñ Anôtô, oc jawi êsêac sinj atom.

¹⁸ Aê oc jakêñ bu enselenj êsa lôc kalonj-kalonj
ma bumata êpoac gamêñ ñagaboañ.

Aê oc janam gamêñ sawa ôkwi êtu bugêjactonj
ma bu êpulu êpi gamêñ ñakelenj.

¹⁹ Aê oc jasê kaseda to kakêlim
ma kabôêñ to katêkwi êkô gamêñ sawa

ma jakêñ siunj êkô gamêñ ñakelenj
ma kalelonj to kêmêsic êwiñ amboac tonanjenj

²⁰ gebe lau samob oc sêlic to sêjala

ma sêsala e nêñ kauc êsa,

gebe Apômtaunê lêma gêgôm gêñ samob tonan
ma Israelnêñ ñac dabuñ kêkêñ gêñ tau.”

Anôtô kêpêlê anôtôi dansañ

²¹ Apômtau kêsôm gebe “Amansañ nêmbiñ.”

Kinj Jakobña kêjatu gebe “Akêñ lau-sêwa-nêmbiñ-sawaga sêsa sêmêñ.
Sêsa sêmêñmanj ma sêsôm biñ samob, tanj oc mênjêsaña nanj lasê.

Anac miñ biñ lanjwa samob ñam
gebe ênêc ma kauclêlôm ma taênj ênam.

²² Ma awa gêñ, tanj oc mênjêsaña nanj, sa êndênj aêac
gebe taênj ênam gêñ tau êtu anô ñalêñ.

²³ Asôm gêñ, tanj mênjêsa êtu ñamu ña nanj, êndênj aêac,
ec ajala gebe amac anôtôi biññanô.

Ajôc, anjôm gêñ tenmanj, ñajam me sec
gebe aêac alic ma atakê.

²⁴ Mago amac gêñ ñaôma

ma nêmbiñ kolenj ñanô masi samucgenj

ma ñac, tanj kêjalinj amac sa nanj, enj ñac alôb-alôb.

²⁵ “Aê gajac ñac tenj sa anjga gamêñ nodonja, tec gêmêñ.
Gêmêñ anjga oc kêpiña. Enj oc awa ênac ñoc ñaê.

Enj oc êka gôlinjwaga tôñ amboac lêsap
ma amboac ñac-kêpac-kuwaga kêka nomku.

²⁶ Asa gêwa gêñ tau sa gêdênj andanjenj gebe aêac ajala
me kêkêñ ñawae gêmunj gebe aêac alôc gebe ‘Ñajam.’

Lau tenj sêwa sa atom, lau tenj sêkêñ ñawae gêmunj atom.
Lau tenj sênjô nêmbiñ atom.

²⁷ Aê kasôm biñ tau lasê gêdênj Sion kêtunj ñamata
ma kasakinj jaenwaga to ñawae ñajam tau gêdênj Jerusalem.

²⁸ Aê matocanô gêja, mago galic ñac tenj atom.

Aê embe jatu kênac, oc nêñ ñac êwê êsêacña tenj gêmoa

gebe êjô aê aocña nec atom.

²⁹ Alic acgom, êsêac samob têtû gêñ ñaôma ma nêñ kolenñ ñanô masi samucgeñ. Nêñ gwam kêtôm mu ñaôma.” * † ñagêdô sa. Alic 40:19-20

42

Apômtaunê sakiñwaga

¹ “Alic acgom, ñoc sakiñwaga, tañ gajac eñ sa nañ, ñac tañ kajaliñ eñ sa ma katuc galic eñ ñajam nañ, tau tonec.

Aê kakêñ ñoc Ñalau jagêsac eñ ñaô ma eñ oc êkôc biñgêdêñ êndêñ tentenlatu samob êna.

² Eñ oc êmôêc êkac sagenñ atom ma êlainñ nê biñ êtu tapa ênêc malacluñ atom.

³ Eñ oc êpônñ sôbolec, tañ tulu kwananğeñ nañ, tulu samucgeñ atom

ma êsi dawenñ gasilana êmac atom.

Eñ oc êwaka biñgêdêñ sa ñanêñgeñ.

⁴ Eñ oc êtu palê me êtu goloñ atomanô e ênac dabiñ biñgêdêñ anğa nom, ma nuc sêkêñ matenñ ênê biñsu.”

⁵ Apômtau Anôtô, tañ kêkêñ undambê ma kêlainñ gêñ tau ma kêmasañ nom to ñagêñlêlôm samob ma kêkêñ lau nomña sêsê awenñ to kêkêñ matenñ jali gêdêñ gêñ samob, tañ sêsêlêñ sêmoa nom ñaô nañ, kêsôm biñ tonec gebe

⁶ “Aê Apômtau, aê kakalem aôm tobiñgêdêñgeñ ma kakam aôm tônñ gêdêñ lêmam ma gajam jaom aôm. Aê kakêñ aôm kôtu ñoc poac ñabelo gêdêñ lau, ma kôtu tentenlatunêñ ja.

⁷ Gebe ôñgôm lau matenñpec nêñ matenñanô êpoa lasê to ôwê lau kapoacwalôña sêsa anğa gêsunñ sêmêñ ma êsêac, tañ sêñgônñ tokesecgeñ nañ, sêsa anğa kapoacwalô sêmêñ.

⁸ Aê Apomtau, aêñoc ñaê tau tonañ. Aê jawi ñoc ñawasi siñ êndêñ lau teñ atom ma jawi ñoc waec siñ naelom gwam atom.

⁹ Alic acgom, biñ lanğwa ñanô kêsa sugac ma galoc oc jasôm biñ wakuc lasê. Biñ tau ñanô kêsa atom tagenñ ma jasôm lasê êndêñ amac kwananğeñ.”

Talambiñ Apômtau, gebe gêjam nê lau kêsi

¹⁰ Anğa wê wakuc teñ êndêñ Apômtau ma alanem eñ e êndêñ nom ñamadiñ. Gwêc to ñagêñlêlôm ñadindiñ êsa ma nuc to lau, tañ sêñgônñ tonañ nañ, sêlambiñ sêwiñ.

¹¹ Gamêñ sawa tau to malac gamêñ sawaña sêôc awenñ sa ma lau Kedar nêñ malac amboac tonañ.

Lau tañ sêñgônñ gamêñ Sela nañ, sênam lasê ma nêñ ñaôndu êpi anğa lôc ñatêpôê.

* **41:29:** Biñ tonañ kêkanônñ kiñ towae Kores. † **41:29:** Ñamadiñ 6 to 7 gêwa lau-sêsap-gwamwaganêñ kôm

12 Êsêac tetoc Apômtau sa
 ma sêsôm ênê wae lasê an̄ga nuc.
 13 Apômtau oc êsa amboac nactêkwa ten̄,
 en̄ êli tau sa amboac nac sin̄na ten̄.
 En̄ ênam wamban̄ to ênac mu.
 En̄ êtôc tau êndên̄ nê nacjo gebe en̄ nac sin̄sêlêc.

Anôtô gêjac mata gebe ênam nê lau kêsi

14 “Aê gan̄gôn̄ gamên̄ gêmâc n̄sawa n̄ên̄gen̄,
 aê kasôm bin̄ atom ma gajam tauc tô̄n̄.
 Ma galoc aê oc jatan̄ lasê amboac awênê gabêsi sec.
 Aê oc jasê aoc e tekoc êmbac-êmbac.
 15 Aê oc jan̄gôm lôc to gamên̄ n̄abau êtu gasan̄
 ma n̄agêgwan̄ samob êsêlic.
 Bu kapôên̄ oc n̄aman̄ n̄aôma
 ma bugêjacton̄ n̄akelen̄ êsa.

16 “Aê oc jawê lau maten̄pec sêsa intênasêga, tan̄ sêjam kauc nan̄,
 ma sêsa intêna saun̄, tan̄ sêjala atom nan̄.
 Aê janam n̄akesec, tan̄ gê êsêac auc nan̄, ôkwi êtu n̄awê
 ma gamên̄ kalon̄-kalon̄ n̄atip êsa.
 Gên̄ samob tonan̄ n̄ai aê oc jan̄gôm ma jandec sênêcna atom.
 17 Êsêac tan̄ sêkên̄ gêwin̄ anôtôi jaba
 ma sêsôm gêdên̄ gwam gebe ‘Aêacma anôtôi amac’ nan̄,
 oc sênu taun̄ su tomajen̄gen̄ sêna.”

Lau Israel seso tan̄en̄ wamu n̄amoasin̄

18 “Amac lau tan̄emsun̄bic an̄ô bin̄,
 ma amac lau matem̄pec alic to asala gên̄.
 19 Asa matapec kêtôm n̄oc sakin̄waga
 ma asa tan̄asun̄bic kêtôm n̄oc jaen̄waga, tan̄ kasakin̄ en̄ nan̄.
 Asa matapec kêtôm en̄, tan̄ ôli andan̄ aê nan̄,
 ma tan̄asun̄bic kêtôm Apômtaunê sakin̄waga.
 20 Aôm gôlic gên̄ taêsam, mago kôsala atom.
 Aôm tan̄amsun̄ kêpoa lasê, mago gôn̄ô bin̄ atom.”
 21 Kêtu nê bin̄gêdên̄na Apômtau gêlic n̄ajam,
 gebe êngôm nê bin̄su êtu kapôên̄ to n̄awasi êsa.
 22 Mago kêjan̄gowaga sêjam gen̄gen̄ ma sêjan̄go lau tonec nê̄n̄ gên̄ samob su.
 Êsêac samob têtôm bôc kêsêp sê
 ma sêsin̄ taun̄ sên̄gôn̄ kapoacwalô.
 Êsêac têtû n̄acjonên̄ gên̄ sugac ma nac ten̄ gêmoa gebe ênam êsêac kêsin̄a atom.
 N̄acjo sêjan̄go êsêac su ma nac ten̄ kêsôm gebe
 “Akên̄ êsêac sêmu sêna,” nec atom.
 23 Amacnêm asa êkên̄ tan̄a bin̄ tonan̄.
 Asa oc ên̄ô ma taê ênam êtu têm, tan̄ oc mên̄êsa nan̄na.
 24 Asa kêkên̄ Jakob gêdên̄ lau saic-saic
 ma Israel gêdên̄ kêjan̄gowaga.
 Apômtau tan̄ aêac dagôm sec gêdên̄ en̄ nan̄, gêgôm atom me.
 Êsêac sêsa ênê lên̄ mansan̄ atom
 ma tan̄en̄ wamu ênê bin̄su atom.

25 Tec enj kêsêwa nandanj têtac nandanja to sinj njanja kêpi enj.
Enj kêkênj jawaô kêkôm enj auc, mago nê kauc kêsâ atom.
Gênj tau genj enj ôli, mago kepenj ênê njalêlôm atom.

43

Apômtau taugen enj kêsîwaga njanô

- 1 O Jakob, o Israel, galoc Apômtau, tanj kêkênj aôm
ma kêmasanj aôm nanj, kêsôm binj tonec gebe
“Ôtêc taôm atom, gebe aê gajam aôm kêsî su.
Aê gamôêc aôm ma kasam nêma njaê anôgenj, aôm kôtu aênjoc gênj.
2 Embe olom gwêc, aê oc mênjawiñ aôm.
Ma embe ôsêlêñ ômoa ja njalêlôm, oc ênam aôm atom
ma jawaô oc êniñ aôm atom,
3 gebe Apômtau, aômnêma Anôtô aê,
Israelnêñ njac dabunj to nêma kêsîwaga aê.
Aê kakênj Aiguptu kêtû awa gêjam ôli aôm sunja
ma kakênj Aitiopia to Seba gêjô aôm
4 gebe aê galic aôm kôtôm awamata tenj
ma kakianj aôm sa to têtac gêwiñ aôm.
Aê kakênj gamênj gêjô aôm
ma kakênj lau tomôkê-tomôkê gebe ômoa matam jali.
5 Ôtêc taôm atom gebe aê mênjawiñ aôm,
aê oc jajonj nêma wakuc sa anja oc kêpiña
ma janac aôm sa anja oc kêsêpña.
6 Aê oc jasôm êndênj musangu-m gebe Ôwi sinmanj,
ma êndênj mula-m gebe Ôngaminj atommanj.
Ôkênj latuci anja gamênj jaêc
to njoc latucio anja nom njamadinj
7 ma lau samob, tanj sêwê kainj njoc njaê
ma kakênj to kamasanj êsêac kêtû njoc waecña nanj,
sêndênj aê sêmênj.
8 “Akênj lau, tanj matenpec, mago matenjanô gêc nanj,
to lau, tanj tanjensunbic, mago tanjensunj gêc nanj, sêsa sêmênj.
9 Akênj tentenlatu samob sênac tauñ sa
ma lau tomôkê-tomôkê sêkac sa sêpi tagenj.
Êsêacnêñ asa kêtôm gebe êwa gênj tonec sa
ma êtôc gênj andanjenja êndênj aêac.
Êsêac sêkênj nêñ lau, tanj sêpuc êsêacnêñ binj tôñ nanj, sêsa sêmênj gebe sêwaka
êsêac sa
e sênô ma sêsôm gebe Binj tau binjanô.”
10 Apômtau kêsôm gebe “Aênjoc lau-sêpuc-njoc-binj-tônjwaga
to njoc sakinjwaga, tanj kajalinj êsêac sa nanj amac
gebe amac ajala to akênj êwiñ aê
ma nêma kauc êsa gebe aê tau tonec.
Anôtô tenj kêsâ gêmunj aê atom
ma tenj oc êndanjuc aê atom.
11 Aê, aê taucgenj Apômtau
ma kêsîwaga tenj gêmôa gêwiñ atomanô.”
12 Apômtau kêsôm gebe “Aê kasôm binj lasê to gajam amac kêsî

ma aê kakêñ ñawae gêdêñ amac gêmunñ su.
Gêdêñ tonañ anôtô jaba teñ gêmoa amac ñalêlôm atom
ma amac atu ñoc lau-sêpuc-ñoc-bin-tônwaga.

¹³ Aê Anôtô gêdêñ andanğenñ
ma galoc amboac tonanğenñ
ma teñ kêtôm gebe êjanğo gêñ su anğa aê lemoc atom.
Aê gajam kôm ma asa oc êtôm gebe êkô kôm tau auc.”

¹⁴ Apômtau, nêm kêsiwaga ma Israelnêñ ñac dabunñ kêsôm binñ tonec gebe
“Aê oc jasakinñ binñ êna Babel êtu amacñ
ma jatuc kapoacwalô ñabalañ popoc
ma lau Kaldea nêñ lasê ênam tau ôkwi êtu tanjiboa.

¹⁵ Aê Apômtau, amacnêm ñac dabunñ,
aê kakêñ Israel ma katu amacnêm kinñ.”

¹⁶ Apômtau gêjam intêna kêsêp gwêc ñalêlôm
ma gêjam intêna gelom bu ñawerñwenñ

¹⁷ ma gêwê kareta to hos ma sinğwaga to nêñ sinğsêlêc sêja
e sêsêp jasêc, êsêac oc sêndi sa êtiam atom.

Êsêac sêmac amboac dawerñ gasilana.
Apômtau, tanğ gêgôm gêñ tonañ nanğ, kêsôm binñ tonec gebe

¹⁸ “Taêm ênam gêñ lanğwa atom
ma aê go taôm êtu gêñ gêmunğanğ atom.

¹⁹ Alic acgom, aê gagôm gêñ wakuc teñ
ma galic gêñ tau kêpoa.

Amac alic gêñ tau atom me.

Aê oc janam intêna êsa gamêñ sawa êna
ma jakêñ bu enselenğ êsa gamêñ ñakelenğ.

²⁰ Bôc salenğna ma kêambôm to kêcsêwa oc tetoc aê sa
gebe kakêñ bu kêpoac gamêñ sawa
ma bu kapôênğ keselenğ kêsa gamêñ ñakelenğ
gebe êkêñ bu êndêñ ñoc lau, tanğ kajalinğ êsêac sa nanğ sênôm.

²¹ Aê kakêñ êsêac têtü ñoc lau gebe sêsôm ñoc waec lasê.

²² “O Jakob, aôm awam gêjac aê atom.

O Israel, aôm gôm taôm su kêtü aênğ atom.

²³ Aôm kôkêñ domba kêtü daja gêdêñ aê
me kotoc aê sa ña nêm da ñagêdô atom.

Aê kakôninğ amac ña da atom
ma kalênsônğ amac ña binğ da ñamalunğ atom.

²⁴ Aôm gôjam ôli tê kêtü aênğ ña nêm mone
me kômiasinğ aê ña nêm da tonğalêsi atom.

Aôm kôkôninğ aê ña nêm sec
to kôlênsônğ aê ña nêm geogenğ.

²⁵ Aê, aê taucgenğ gasenğ nêm geo su
ma oc taêc ênam nêm sec êtiam atom kêtü aê taucñ.

²⁶ Taêm ênam ma ôkêñ puc aê gebe tajô binğ tau dawinğ taunğ.
Aôm ôwa nêm binğ sa ma ôwaka taôm sa gebe kôsôm binğnanô.

²⁷ Tamam ñamatañğ gêgôm sec
ma nêm sêlinğwaga sêgêli ñoc binğ.

²⁸ Kêtü tonanğna aê kakôc ñoc dabunñ su anğa kasêga lôm dabunğna

ma kakêñ Jakob gebe lau senseñ eñ su
ma kakêñ Israel gebe lau sêsôm biñ êpi eñ.”

44

Apômtau taugen eñ Anôtô

¹ “O ñoc sakinwaga Jakob, o Israel, tañ kajaliñ sa nañ,
galoc ôkêñ tañam.

² Apômtau tañ kêkêñ aôm
to kêmasañ aôm anga tênam têtacelêlôm ma oc ênam aôm kêsî nañ,
kêsôm biñ tonec gebe

O ñoc sakinwaga Jakob, o Israel,
tañ kajaliñ aôm sa nañ, ôtêc taôm atom.

³ Gebe aê oc jakêc bu êsêp gamêñ ñakelen
ma bu oc êpoac nom gelo-gelo.

Aê oc jakêc ñoc Ñalau êpi nêñ wakuc
ma jakêc ñoc mec êpi nêñ gôlôac.

⁴ Ma êsêac oc sêlêc amboac gêgwan anga gamêñ ñawambuc ñajam
ma sêpi amboac ka, tañ kêkô bulêndan nañ.

⁵ Ñac teñ oc êsôm gebe ‘Apômtaunê ñac aê.’
Ma teñ oc êsam tau ña Jakobnê ñaê.
Ma teñ oc eto êpi lêma gebe ‘Apômtaunê gêñ,’
ma ê tau êpi Israel.”

⁶ Apômtau, Israelnêñ kin to kêsiwaga
ma lausiñ undambêña nêñ Apômtau kêsôm biñ tonec gebe
“Aê ñac ñamata to ñamu, anôtô teñ gêmoa gêwiñ aê atomanô.

⁷ Asa kêtôm aê. Êsa mênêwa sa,
êkêñ tau êkô aê lanôcnêñ ma êwa tau sa.
Ñac andanjenña asa geoc biñ, tañ ocgo mênêsa nañ, lasê kwananjen.
Eñ eoc gêñ, tañ ocgo mênêsa êtu ñamu nañ, lasê êwiñman.

⁸ Atêc taôm atom ma aê go taôm atom.
Aê gajac miñ to gawa biñ tau sa gêdêñ amac gêdêñ andanjenña atom me.
Amac atu ñoc lau-apuc-ñoc-biñ-tôñwaga.
Anôtô teñ gêmoa gêwiñ aê me masi.
Lamu ñanô teñ gêmoa atom. Aê kajala teñ atom.”

Sakin gwamña tonec gêñ meloc

⁹ Lau-sêsap-gwamwaga êsêac gêñ ñaôma ma nêñ kôm ñanô, tañ tetoc sa nañ,
ñanô masi. Ma lau, tañ sêsap êsêac tôñ nañ, sêlic to sêjala gêñ teñ atom, tec oc
sêmoa tomajenjen.

¹⁰ Asa kêsap gwam ma kêmasañ ñakatu ñaôma ma ñanô masi.

¹¹ Alic acgom, ñac tau nê sakinwaga oc majen êsa, ma lau lemen-mêtêwaga
tau ñamalac ñaôma. Êsêac samob sêkac tauñ sa nasêkô acgom, go têtakê ñanô
ma sênngôm êsêac samob majen êsa.

¹² Ñac-kêpac-kiwaga kêkêñ ki kêsa ja e ñalana kêsa. Eñ kêsac ña hama gebe êkêñ
gwam ñalanô. Eñ gêjam kôm tolêma ñajana sec e mo gêjô eñ ma têtewa gêbac. Eñ
gêjam dabuñ bu, tec ôliwalô gêbacnê.

¹³ Kamunda teñ gê dôñ nê ka ma keto ñakatu ña kêtêpê. Go kêsap ña ki
kêdaguc ñadôn tau ma kêwaka ñamalac ñakatu sa e kêtôm ñamalac lanô, gebe kêkô
andu teñ.

¹⁴ Nac tau kêsap kaseda me kêjaliñ kalelon me kamem ten sa anga salen me moae kêsê kaseda ten ma kom gêlôm ka tau e kêtû kapôên.

¹⁵ Go ka tau êtu nac ten nê kamasê, en êkôc ñagêdô ma ênsêlu ma ñagêdô gebe eno nê gên. Mago ka ñagêdô tec en kêsap kêtû anôtô jaba ma gêjam sakin gên tau, ma kêmasañ gwam ma kêpôn aduc gêdên gên tau.

¹⁶ Ka ñamaken tec en kêkên ja gen ma kêpac gwada ma gen bôc e gêoc en tôn, ma en kêsêlu ja gêwiñ ma kêsôm gebe “Kec, galoc kasêlu jagac.”

¹⁷ Ma ka tau ñamaken en kêsap kêtû nê anôtô gwam ma kêpôn aduc to gêjam sakin ma keten mec gêdên gên tau gebe “Ônam aêac kêsî gebe ñoc anôtô aôm.”

¹⁸ Lau tau tonañ sêjala gên ten atom ma nêñ kauc masi gebe nêñ matenânô gêmôb e sêlic gên ten atom ma nêñ ñalêlôm ñadani e sêjala gên ten atom.

¹⁹ Êsêac taên gêjam bin ten atomanô ma nêñ kauc to jala gebe sêsôm bin amboac tonecña masi gebe “Ka tau ñamaken aê kakên kêsâ ja ma gano ñoc gên to kapac gwada e gêoc aê tôn ma ka tau ñamaken aê oc jasap êtu gên alôb-alôb ten me. Aê oc japôn ocduc êndên ka ñadambê ten me.”

²⁰ Nac tan mata katu gên ñaôma-ñaôma nan, nê ñalêlôm dansañ gêjam gôlin en keso ma en kêtôm gebe ênam tau kêsî atom. En kêtôm atom gebe êsôm bin tonec gebe “Gên tan lemoc anôña gêgôm nan gêñdansañ.”

Apômtau en Israelnên kêsîwaga

²¹ “O Jakob ma Israel, taêm ênam bin tonañ, gebe ñoc sakinwaga aôm.

Aê kamasañ aôm kôtu ñoc sakinwaga.

O Israel, aê oc jalin aôm sin atom.

²² Aê gasen nêm keso su amboac mu kêdaba tao ma nêm sec gê su amboac ômbin.

Ômu ôndên aê ômôên gebe aê gajam aôm kêsî.”

²³ O undambêac, anam wê gebe Apômtau gêgôm gên tau ñanô kêsâ.

O nom ñalêlômac, anam lasê.

O lôcac, o salenac to ñaka samob, apuc wê sa gebe Apômtau gêjam Jakob kêsî

ma geoc nê ñawasi lasê anga Israel.

²⁴ Apômtau, nêm kêsîwaga, tan kêmasañ aôm anga tênam têtaclêlôm nan, kêsôm bin tonec gebe

“Aê Apômtau, tan kakên gên samob nan.

Aê taucgen galam umbon ma gaja nom.

Asa gêmoa gêwiñ aê.

²⁵ Aê gasen laudansañ nêñ puc gebe ñanô êsa atom

ma gagôm lau-seoc-bin-lasêwaga têtû meloc

ma kakên lau tokauc sênu tañ su sêja

ma nêñ kauc kêtû meloc.

²⁶ Aê kapuc ñoc sakinwaganên bin tôn

ma gagôm ñoc jaenwaganên bin ñanô kêsâ.

Aê kasôm kêpi Jerusalem gebe ‘Lau oc sêngôn tonec,’

ma kêpi malac Judaña gebe ‘Lau oc sêkwê malac tonec sa

ma aê oc jajac malac ñapopoc sa êtiam.’

²⁷ Aê kasôm gêdên gwêc ñagêdim gebe ‘Ôtu kelen,

ma aê oc janôm nêm bu êpa.’

²⁸ Aê kasôm kêpi kin Kores gebe ‘Ñoc ñacgejob dombaña en

ma en oc êngôm ñoc bin ñanô êsa.’

Aê kasôm kêpi Jerusalem gebe 'Lau sêkwê malac tonec sa êtiamman,'
ma kêpi lôm dabuņ gebe 'Lau sênac m kôm sêkwê aôm saņa.' "

45

Apômtau kêjaliņ kiņ Kores sa

- ¹ Apômtau kêsôm biņ tonec gêdêņ
nê ñac Kores, taņ geņ oso eņ naņ, gebe
Aê kakam ênê lêma anôņa tôņ,
gebe êku tentenlatu tulu êmuņ eņ
ma êkwalec kiņnêņ ñakwê su to êlêc katam su eņ,
gebe sênsaņ auc atom.
- ² "Aê oc jasêlêņ jamuņ aôm ma jaņgôm lôc êtu tapa
ma jatuc katam ki popoc ma janac balaņ ki tulu-tulugeņ.
- ³ Ma oc jakêņ awa totau-totau, taņ sêsiņ gêc gamêņ ñakesec naņ, êndêņ aôm
ma awamata, taņ sêjac sa gêc gamêņ ñakêsiņ naņ êwiņ.
Gebe ôjala gebe Apômtau Israelnêņ Anôtô aê,
tec gamôêc aôm ña nê m ñaê anôgeņ,
- ⁴ kêt u ñoc sakiņwaga Jakobņa ma kêt u Israel, taņ kajaliņ sa naņņa.
Aê gamôêc aôm ña nê m ñaê anôgeņ.
Aôm gôjam kauc aê, mago aê gaê aômnê m ñaê.
- ⁵ Aê Apômtau ma teņ gêmoa gêwiņ atom.
Anôtô teņ gêmoa gêwiņ aê atom.
Aôm gôjam kauc aê, mago aê gajam gêlôņ aôm
- ⁶ gebe lau aņa oc kêpi to aņa oc kêsêpņa sêjala
gebe Anôtô teņ gêmoa gêwiņ aê atom.
Aê Apômtau ma teņ gêmoa gêwiņ atom.
- ⁷ Aê kakêņ ñawê to kamasan ñakesec.
Aê kamasan gêņ ñajam ma kakêņ gêņwapac.
Aê Apômtau, taņ gagôm gêņ samob tonan ñai naņ."

Apômtau kêkêņ undambê to nom

- ⁸ "O undambêac, ansêwa aņa lôlôc,
ma biņgêdêņ êsêp aņa umbon amboac kom gêjac.
Nom tau êņa gebe Apômtaunê moasiņ ênam kêsija êpoa
ma êkêņ biņgêdêņ êpi êwiņ amboac tonan geņ.
Aê Apômtau kakêņ gêņ tau."
- ⁹ Ojae êndêņ ñac, taņ gêjam saic biņ gêdêņ nê ñac-kêkêņ-eņwaga naņ.
Eņ kêtôm kunom teņ, taņ gêjac saic biņ gêdêņ ñac-gêjac-kuwaga naņ.
Nomku kêsôm gêdêņ ñac-gêjac-kuwaga gebe
"Aôm gôgôm asageņ." Kêsôm me.
Ma kôm ñanô tau kêsôm gebe "Nê m lêmam ñamêtê masi." Kêsôm me.
- ¹⁰ Ojae êndêņ ñac, taņ kêsôm gêdêņ tama gebe "Aôm kôka asageņ lasê,"
ma kêsôm gêdêņ awê teņ gebe "Aôm kôkôc asageņ."
- ¹¹ Apômtau, Israelnê ñac dabuņ, ma nê ñac-kêkêņ-eņwaga kêsôm biņ tonec gebe
"Amac abe atu kênac aê êtu latuciņa me.
Me abe ajatu aê êtu kôm, taņ lemoc êņgôm naņņa me.
- ¹² Aê kakêņ nom ma kamasan ñamalac, taņ sêmoa nom naņ.
Aê lemoc kalaiņ undambê ma aê kajatu gêņ undambêņa samob.
- ¹³ Aê kajaliņ kiņ Kores sa kêt u biņgêdêņņa
ma janam nê intêna samob êtu solop.

Eñ oc êkwê ñoc malac sa
 ma êngamboac ñoc lau kapoacwalôña su.
 Eñ êngôm êtu ñaôli to ñagêjô tenja atom.”
 Lausij undambêña nêñ Apômtau kêsôm biñ tonañ.

¹⁴ Apômtau kêsôm biñ tonec gebe
 “Awamata Aiguptu to Aitiopia ñagêñ têtuluña
 ma lau waso-waso anja Seba oc dëndên aôm sêmên ma têtû nêm gên.
 Êsêac sêndançuc aôm. Êsêac sêmên tokapoacwalôgen
 ma sêpôn aençduc êndên aôm ma têtanj êndên aôm gebe
 ‘Anôtô gêmoa gêwiñ aômgen
 ma anôtô tenj gêmoa gêwiñ atomanô.’ ”

¹⁵ Biññanô, aôm Anôtô, tanj kôsiñ taôm nanj.
 O Israelnên Anôtô aôm kêsiwaga tau.

¹⁶ Êsêac sêkônij nêm ñacjo samob tôñ ma sêngôm êsêac majenj êsa.
 Lau-sêsap-gwamwaga sêc sêwiñ tauñ tomajenjenj sêja.

¹⁷ Mago Apômtau gêjam Israel kêsi
 ma oc ênam êsêac kêsi endenj tôñgenj.
 Êsêac oc sêkônij amac to sêngôm amac majem êsa atom endenj tôñgenj.

¹⁸ Gebe Apômtau, tanj kêkênj undambê nanj, enj taugenj Anôtô
 ma kêkênj to kêmasanj nom e ñajanja kêsa.

Eñ kêkênj gên tau wauc-waucgenj atom,
 enj kêmasanj kêtû lau sêngôñña.

Apômtau tonanj kêsôm biñ tonec gebe
 “Aê Apômtau ma tenj gêmoa gêwiñ atom.

¹⁹ Aê gajac biñ kesec gamoa gamênj ñakesecña atom.

Aê kasôm gêdênj Jakobnê wakuc atom gebe
 ‘Ansom aê anja gên wauc-wauc ñalêlôm.’

Aê Apômtau kasôm biññanôgenj,
 aê kasôm biñ lasê gêc awêgenj.

Anôtô ñanô to anôtôi dansanj Babilonña

²⁰ “Amac tentenlatu ñapopoc, tanj asêp sinj sawa nanj,
 amênj akac taôm sa api tagenj.

Lau tanj sêbalañ nêñ gwamka sêwêgenj
 ma tetenj mec gêdênj anôtô tenj,
 tanj kêtôm gebe ênam êsêac kêsi atom nanj,
 lau tonanj nêñ kauc masi.

²¹ Awa nêm biñ sa ma akênj nêm biñ tau êsa êmênj
 ma amansanj biñ awiñ taôm.

Asa gêjac miñ biñ tonec gêdênj andanjenj.

Ma asa geoc biñ tau lasê wanêcgenj su.

Aê Apômtau kasôm atom me.

Anôtô tenj gêmoa gêwiñ aê atom.

Aa Anôtô ñanô to kêsiwaga ma tenj gêmoa gêwiñ atom.

²² “O nom ñamadiñ samobac, akac taôm ôkwi andênj aê amênj
 ma janam amac kêsi

gebe aê Anôtô ma tenj gêmoa gêwiñ aê atom.

²³ Aê katôc lemoc kêpi tauc
 ma biññanô kêsa aê aocsunj,

biñ tau êmu êndên aê êmên êtiam atom.

Lau samob sêpôn aenduc êndên aêgen

to lemen samob têtôc êpi aê

ma samob sêsôm gebe

²⁴ ‘Biñgêdên to ñaclai ñam kêsêp Anôtô taugen.

Lau samob, tañ sêjam saic biñ en nan, oc dêndên en sêna tomajengen.

²⁵ Israelnên wakuc samob oc ôlin êpi ma waen êsa êtu Apômtauñagen.’ ”

46

Nom ñaApômtau to lau Babilon nêñ anôtôi jaba

¹ “Babilonnên anôtôi gêbacnê. Gêmungen lau Babilon sêjam sakin Bel agêc Nebo, mago galoc sêkên anôtôi tonan gêsac donki ñaô. Bôc tekwen gêbac ma sêbalañ gên tau kêtû waba gêsac êsêac ñaô.

² Gwam kêtôm gebe ênam tau sa atom. Ñacjo sêjanço su ma sêbalañ sêja kapoacwalô.

³ “O gôlôac Jakob to gôlôac Israel nêñ lau ñapopoc, anô ñoc biñ. Aê kasip amac sa gêdên tañ tenemi sêkôc amac to amac asa amên nan, e mênghêdên galoc.

⁴ Amacnêm Anôtô aê. Aê janam jaom amac e atu lau ñanô tomôdê. Aê kakên amac ma jajop amac ma aê oc janam amac sa to janam amac kêsi.

⁵ “Oc anam dôñ aê êpi ñac ondoc gebe aêagêc atôm taun. Ñac ondoc kêtôm aê ma amac oc ansaê aê katôm asa.

⁶ Lau sêsêwa nêñ gold sa ança nêñ talu ma sêjam dôñ nêñ silber. Êsêac sêjam ôli kwalam lanğawa ten gebe êmansañ nêñ gold êtu gwam ma sêpôn aenduc to sêjam sakin gên tau.

⁷ Êsêac sêc gên tau sa ma sêbalañ jagêsac magiñm jatetoc gen tau kêtô ñamala ma gacgen kêtô tônê. Gên tau katôm gebe êwi ñamala tau sin atom. Ñac ten awa embe ênac oc êjô en awa atom to ênam en sa ança gênwapac atom.

⁸ “Amac tañ ajam dêmôêm aê nan, taêm ênam biñ tonan ma asala gên, tañ gagôm nan.

⁹ Taêm ênam gên, tañ gagôm gêdên andanjen, ajala gebe Anôtô aê taucgen ma ten kêtôm aê gêmôa atomanô.

¹⁰ Gêdên tañ gajac m ñoc kôm nan, kasôm kôm ñatêpôê lasê kwananjen. Gêdên andanjen aê gaoc biñ, tañ oc mênêsa su nan lasê. Aê kasôm gebe ‘Biñ tañ taêc gêjam nan oc êkô ma gên samob, tañ gabe jançôm ñanô êsa nan, oc jançôm ñanô êsa.’

¹¹ Aê gamôêc ñac ten gebe êmên ança oc kêpiña. En oc êpôp êsêp amboac kicic gebe êngôm biñ, tañ aê taêc gêjam nan, êtu anô. Aê kasôm tec oc ñanô êsa.

¹² “Amac gêsuntêkwa ñatonwaga, tañ ajam kauc gebe bêc jaku ñacjo tulunça gêc jaêc nan, anô ñoc biñman.

¹³ Aê kakên bêc jaku ñacjo tulunça kêdabiñ. Bêc tau gêc jaec atom. Noc janam amac kêsiña ênam tau tôñ atom. Aê gabe janam Jerusalem sa ma jatoc Israel sa ança tônê.”

47:1–48:22 Sêku malac Babilon tulu ñawê kêsêp môkêlatu 47. Môkêlatu 48 kêtôc Anôtônê lên gêjam gôlin lau-mña to gêjam nê lau sanja.

49

Apômtaunê sakinwaga kêtû tentenlatunên ja

¹ O amac nucac, anô ñoc biñ

ma amac lau gamên jaêcñaac, akên tanem.

Apômtau kêkalem aê gêdên tinoc kêtôc aê atomgen.

En gê aênoc ñaê ança tinoc têtacclêlôm.

² En gêgôm aocsun ñamata amboac bôjan
ma kêsinj aê gamoa nê lêma ñalabu.
En gêgôm aê katu sôb ñawanic sawa tenj
ma kêsinj aê ôkwi kasêp nê atali sôbña ñalêlôm.

³ En kêsôm gêdênj aê gebe “Ñoc sakinwaga aôm, Israel,
aôm oc ôwaka ñoc waec sa.”

⁴ Mago aê kasôm gebe “Aê gaim tauc su
ma kajainj ñoc ñaclai ñaômagenj.
Mago ñoc binjêdênj gêc Apômtauña
ma ñoc ñaôli gêc ñoc Anôtôña.”

⁵ Ma galoc Apômtau, tanj kêmasanj aê anja tinoc têtacclêlôm,
gabe jatu ênê sakinwaga nanj, kêsôm gebe
Jakôc Jakob êmu êndênj enj êna êtiam
ma Israel sênac tauñ sa sêndênj enj sêna.
Tec Apômtau ketoc aê sa
ma ñoc Anôtô kêtû ñoc ñaclai ñam.

⁶ En kêsôm gebe “Aôm kôtu ñoc sakinwaga
gebe ômboa Jakobnê gôlôac sa
ma ôkôc Israelnênj lau ñapopoc sêmu sêmênj êtiam necgenj atom,
aê oc jakênj aôm ôtu tentenlatunênj ja amboac tonangenj
gebe ñoc moasinj janam lau kêsiña naêndênj nom ñamadinj.”

⁷ Binj tonec Apômtau, Israelnê kêsiwaga ma nê ñac dabunj
kêsôm gêdênj enj, tanj lau sêsu enj susu ma tentenlatu sedec enj
ma gôlijwaga sêlic enj kêtû gênôma nanj, gebe
“Kinj oc sêlic aôm ma dêndi sa êtu aôm ña
ma kasêga oc sêpônj aenjudc êndênj aôm
êtu Apômtau ñañênj, tanj kêtû Israelnê ñac dabunj
ma kêjalij aôm sa nanjña.”

Apômtau gêjac mata gebe sêkwê Sion sa êtiam

⁸ Apômtau kêsôm binj tonec gebe
“Aê kakênj tanjoc aôm gêdênj têm moasinjña
ma gajam aôm sa gêdênj bêc gajam lau kêsiña.
Aê gajob aôm ma kakênj aôm kôtu poac gêdênj lau,
gebe jamboa nêñ gamênj sa êtiam
ma janac sam nêñ nomlênsêm, tanj kêtû gasanj nanj.
⁹ Tec jasôm êndênj lau kapoacwalôña gebe ‘Asa amênj,’
ma êndênj êsêac, tanj sêngônj ñakesec ñalêlôm nanj, gebe
‘Asa awê amênj.’

Êsêac oc têtap nêñ mo sa anja intêna
to sêlôm tauñ anja lôc kwalam.

¹⁰ Mo to bu oc êjô êsêac atom
ma mu ñandanj to oc oc êpac êsêac atom
gebe ñac, tanj taê walô êsêac nanj, oc ejonj êsêac
ma êwê êsêac sêndênj bumata.

¹¹ Aê oc janjôm ñoc lôc samob êtu intêna
ma jamansanj intênasêga samob êtu solop.

¹² Alic acgom, lau ñagêdô oc sêmênj anja jaêc
ma ñagêdô anja nodo to anja oc kêsêpña

ma ñagêdô anğa gamêñ Siene.”

13 O undambêac, anam lasê. O nom, ñaôndu êpi.
O lôcac, lasê êtañ
gebe Apômtau gêjac nê lau têtac tôñ
ma taê walô nê lau, tañ sêoc wapac nañ.

14 Mago Sion kêsôm gebe “Apômtau gêwi aê siñ,
ñoc Apômtau kêlin aê siñ.”

15 “Awê teñ oc êtôm gebe êlin nê gêñ dedec siñ
ma taê walô nê têtacêlôm ñañanô atom me.
Ma embe êlin siñ, nañ aê oc jalin aôm siñ atomgoc.

16 Ôlic acgom, aê gajac bô nê ñaê gêc lemoc tapa,
nê tunbôm kêkô aê lanôcnêm ñañañ.

17 Nê lau-sêkwê-aôm-sawaga sêlêtigen sêmên
ma êsêac, tañ sesen aôm su to sêgôm aôm kôtu gasañ nañ, sêc sêja.

18 Oc matamanô sa ma ôlic.
Êsêac samob sêkac tauñ sa dêdên aôm sêmên.”
Apômtau kêsôm gebe “Aê jasôm êtu tôñ gebe
aôm oc ônam êsêac samob sa êtu nê ñgêlôm
ma ôjandin êsêac amboac awê gebe ênam ñacña kêjandin nê ômbin kap.

19 “Binñanô, nê malac gasañ to ñaalê katuc
ma nê gamên, tañ lau sesen su nañ,
oc êtu saun-saun êtu nê lauña
ma êsêac, tañ sesen aôm su nañ, sêc su jaêcgen sêja.

20 Nê ñgêlôm, tañ kôkôc gêdên ñgêlôm tonjalêlôm ñawapacgen nañ,
oc sêsôm êsô tañamsun gebe

‘Gamên tonec e kêtun saun-saun ma kêtôm aê atom,
ôñgôm ñasawa êtu kapôên gebe êtôm aê janğôñña.’

21 Ma aôm oc ôsôm êndên taôm gebe

‘Asa kêkôc ñgêlôm tonec.

Aê awê kapoac ma ñoc ñapalê masi.

Êsêac sêkên aê ganğôn kapoacwalô anğa gamên jaêc
ma lau tonec asa ñgêlôm êsêac,

sêwi aê siñ gamoa tauña,

tec lau tonec sêmên anğa ondoc.’ ”

22 Apômtau Anôtô kêsôm bin tonec gebe
“Alic acgom, aê oc jaôc lemoc sa êndên lau samuc
ma oc jakên puc êndên lau tomôkê-tomôkê
ma êsêac oc sêsip nê latômi tamin bônđagi
ma sêkuc nê latômio sênğôn maginm ñaô sêmên.

23 Ma kin oc têtun tamemi sêpô mo amacña,
ma nêñ kwin oc sêlôm amac têtôn tenemi.

Êsêac oc sêpôn aenđuc êndên amac lanôñanô êsêp nomgen

ma oc sêlêso p kekop anğa emkain.

Go amac ajala gebe aê Apômtau.

Ma êsêac, tañ sêôn aê nañ, oc majen êsa atom.”

24 Lau têtôn gebe sêjanğo ñactêkwanê waba su me.

Êsêac têtôn gebe sênam ñolin-waganê lau kapoacwalônña kêsime.

25 Mago Apômtau kêsôm bin tonec gebe

“Aê oc janam ñactêkwanê lau kapoacwalôña kési
ma jajaŋgo gôliŋwaganê waba su.

Aê oc janac siŋ êndêŋ êsêac, taŋ sêjac aôm naŋ,
ma janam nêŋ gôlôac wakuc kési.

²⁶ Êsêac taŋ sêkôninŋ aôm naŋ, oc jakêŋ êsêac sêniŋ taunŋ nêŋ ñamêsôm
to sênôm taunŋ nêŋ dec e êjaŋinŋ êsêac êtôm wain kêjaŋinŋ lau.
Go ñamalac pebenŋ sêjala gebe aê Apômtau, Jakobnê ñaclai,
nêŋ kêsivaga to nêŋ gêjam-sawaga.”

50

¹ Apômtau kêsôm biŋ tonec gebe

“Teneminêŋ papia-gajac-sêmôcwalô-gêŋgicŋa,
taŋ êsêac sêkôc gêdêŋ aê gawi êsêac siŋna naŋ, gêc ondoc.

Ma ñac ondoc nê tôp gêc aê
gebe kakêŋ amac gêdêŋ enŋ aja.

Alicgac me, aê kakêŋ amac gêdêŋ lau sêjam ôli amac kêtû nêŋ secŋa
ma aê gawi tenemi siŋ kêtû êsêac taunŋ nêŋ geonŋa.

² “Amboac ondoc, gêdêŋ taŋ aê gaô lasê naŋ, ñac teŋ gêmôa atom.

Ma gêdêŋ taŋ aê gamôêc naŋ, teŋ gêjô aêŋoc biŋ atom.

Ñoc lemoc kêtû dambê tec janam kési jaŋgôm êtôm atom me.

Ñoc ñaclai kêtû palê, tec janam sa atom me.

Alicgac me, aê gaec biŋ ma gwêc ñakelenŋ kêsa.

Aê gajam bu ôkwi kêtû gamêŋ sawa

e i sêpô lêna kêtû buŋa

ma bu gêjô êsêac êndu.

³ Aê kakêŋ umbonŋ kêsô majanŋ kêtû nê ñakwê

to kakêŋ talu katu nê gadê abecŋa.”

Anôtônê sakiŋwaga taŋa wamu êsa

⁴ Apômtau Anôtô kêkêŋ imbeloc jandônŋ lauŋa gêdêŋ aê
gebe jasôm ñalô ñajam êndêŋ lau tekwenŋ gêbac.

Kêtôm bêcgenŋ samob enŋ kêmasanŋ aê taŋocsunŋ gebe jaŋô biŋ
kêtôm lau tokauc sêŋô.

⁵ Apômtau Anôtô gêjac aê taŋocsunŋ lasê

ma aê gadec ma gajam dêmôêc atom.

⁶ Aê kakêŋ dêmôêc gêdêŋ êsêac, taŋ si lau ña sêm naŋ,

ma alicanô gêdêŋ êsêac, taŋ sêbu ñoc sêm sa naŋ.

Aê kakwa laŋôanô auc gadêŋ lau,

taŋ sêsu aê susu to sêkasôp kêpi aê naŋ atom.

⁷ Mago Apômtau Anôtô gêjam aê sa,

tec techeloc ñawapac kasa atom.

Aê kamasanŋ laŋôcanô kêtôm poc

ma kajala kwananŋenŋ gebe êsêac têtôm gebe sêŋgôm aê majoc êsa atom.

⁸ Enŋ taŋ oc êwaka ñoc biŋgêdêŋ sa naŋ, gêmôa ñagala.

Asa gebe êŋgôliŋ biŋ êpi aê.

Dawinŋ taunŋ dandêŋ enŋ tana.

Ñoc soŋo-soŋo ondoc.

Enŋ mêŋêtu gasuc aêmanŋ.

⁹ Alic acgom, Apômtau Anôtô gêjam aê sa.

Asa oc êŋgôm aê jaŋgônŋ naeo.

Alic acgom, êsêac samob oc têtû manê amboac ñakwê ten,
tañ bulesen sen nan.

50:10–51:23 Propete gêjac Anôtônê launên ñalêlôm tôn ma geoc lasê gebe
Anôtônê biñ, tañ gêjac mata gebe ênam nê lau kêsi to êkên êsêac têtû wakuc
nan, oc ñanô êsa.

52

Anôtô ênam Sion kêsi anga kapoacwalô

¹ O Sion, matam êlac, ôsô nê m ñaclai sa.

O malac dabun Jerusalem, ôsô nê m ñakwê ñawasi sa
gebe lau samuc to lau ñatêmui ten oc sêsô sêmên êtiam atom.

² O awê kapoacwalôña Jerusalem, okolon kekop su anga taôm ma ôndi sa.

O latuo kapoacwalôña Sion, ôkac lêpoa su anga gêsuntêkwa.

³ Apômtau kêsôm gebe “Lau sêkôc aôm ma sêkên ñaôli ten gêjô aôm atom, tec
oc janam aôm kêsi tonjaôli masigen amboac tonanjen.

⁴ Gêmunjen ñoc lau sêsêp Aiguptu sêja sebe sênghôn tônê. Go lau Asuria sêlêsu
êsêac ñaômagen.

⁵ Ma galoc aê galic asagen anga tonec. Êsêac sêjanjo ñoc lau su ñaômagen
ma nêñ gôlinwaga sêsu êsêac susu, go sêjain ñoc ñaê kêtôm bêcgen ñapan.
Apômtaunê biñ tonec.

⁶ Kêtu tonanjen ñoc lau oc sênô ñoc ñaê êtu tôn ma êndên bêc ônê oc sêjala
gebe aê taucgen tec kasôm gebe Aê tau tonec.”

⁷ Op, ñawae-ñajamwaga, tañ mênkêpi lôc nan,
akain ñakicsêa ñajamanô.

En kêsôm wama lasê to kêkên ñawae ñajam gêmên

ma kêsôm moasin Anôtô ênam aêac kêsina lasê

to kêsôm gêdên Sion gebe

“Nê m Anôtô kêtû kinjac.”

⁸ Ôñô, nê m dibwaga sêôc awen sa

ma sêjam lasê gebe taun matenjanô sêlic

Apômtau gêmu gêmên Sion kêtiam.

⁹ O Jerusalem ñapopoc, ôpuc wê sa ma ônam toôndugen

gebe Apômtau gêjac nê lau têtac tôn

ma gêjam Jerusalem kêsi.

¹⁰ Apômtau kêmêtôc nê lêma dabun gebe tentenlatu samob sêlic

ma nom ñamadin samob sêlic aêacnên Anôtônê moasin gêjam lau kêsina.

¹¹ Ajôc, ajôc, awi gamên tonec sin,

amoasac gên ñatêmui atom.

Amac tañ abalan Apômtaunê laclu nan,

awi gamên tonec sin ma amansan taôm atu selec.

¹² Gebe amac oc asa akacgen atom

me aêc su amboac lau sêc sin atom

gebe Apômtau oc ejop amac

ma Israelnên Anôtô oc êkwa amac auc.

Apômtaunê sakinwaga nê ñandan

¹³ “Alic acgom, ñoc sakinwaga oc êtap kôm ñamoasin sa,
oc sêkian en to tetoc en sa e êngôn lôlôcgen.

¹⁴ Lau taêsam têtakê kêtû enña

gebe sêlic en ôli todecgen kêtôm ñamalac atom

ma lajôanô kêtôm ñamalacnêj atom.

15 Ma tentenlatu taêsam oc têtakê êtu enja amboac tonanjen.

Ma kinj oc sêkaptic awensuj êtu enja

gebe êsêac oc sêlic gêj, tanj lau sêkêj ñawae gêdêj êsêac atom nanj,

ma sêjala gêj, tanj sêjô ñawae su atom nanj. * kinj Kores kêkêj laclu tau lau sejonj sêmu sêja.

53

1 “Asa kêkêj gêwiñ binj, tanj aêac tanjô nanj.

Ma Apômtaunê lêma ñaclai geoc tau lasê kêpi asa.

2 Gebe ñac tau kêpuc kêtôm ka ñasêli tenj aêac talic,

kêtôm ñawakac tenj kêpoa anja nom ñakelenj.

Ênê ñakatu to ñawasi gebe êmansanj aêac materjanô ñajamja masi.

Ma ênê lajôanô gêjac aêac materjanô ñajam atom.

3 Ñamalac sêsu enj susu to sêsu sam su enj.

Enj ñac togênwapac, tanj kêjala ñandanj gêmacja kêtû tôj.

Enj kêtôm ñac, tanj lau sêsanj lajônanô auc gêdêj enj nanj.

Êsêac sêsu enj susu, ma aêac talic enj amboac gêj ñaôma.

4 “Binjanô, enj kêbalañ aêacnêj gêmac

to kêsip aêacnêj gêjwapac sa,

mago aêac tec talic enj kêtôm ñac, tanj Anôtô kêlêsu

to gêjac ma kêkônij tôj enj nanj.

5 Tagenj sêgunj enj ôli lasê kêtû aêacnêj geonja

ma sêjac enj ôli popoc kêtû aêacnêj secja.

Ma ñagêjô, tanj enj kêtap sa nanj, kêkêj aêac tamoa toôlij samucgen

ma ênê sêmmala gêgôm aêac ôlij ñajam kêsa.

6 Aêac samob dajo tatôm domba gêbôm

ma tasa tauñ nêj lêj gêdêj-gêdêjgenj.

Ma Apômtau gêu aêacnêj sec samob jagêsac enjenj.

7 “Sêjac to sêlêsu enj, mago kêtanj atom.

Sejonj enj amboac domba, tanj sebe sêmbucja

ma amboac domba ñalatu, tanj sebe sêkapiñ ñaôlilu nanj,

ma kêtanj atom.

8 Gêdêj tanj sêkônij enj nanj, sêmêtôc enj kêtôm ñagôlij atom.

Asa kêtôm gebe ênac ênê wakucnêj miñ.

Oc masi gebe sesenj enj su anja nom

ma sêjac enj êndu kêtû ñoc launêj geonja.

9 Sêkwê ênê sê gêc gêwiñ lau alôb-alôb nêj

ma sêsunj enj gêc gêwiñ lau tolêlôm.

Mago ñac tau gêgôm keso tenj atom

ma binjansanj tenj kêsa enj awasuj atom.

10 “Mago Apômtau gêlic ñajam, tec kêkêj ñandanj kêpi enj to kêkônij enj ña gêmac.

Ñac tau embe êkêj tau êtu da êjô sec su,

oc êlic nê wakuc ma êmoa bêc gwalêkinj

to binj, tanj Apômtau taê gêjam nanj, oc êngôm êtu anô.

11 Enj oc êlic nê katu ôluñ-ôluñ tau ñajanô e têtac ñajam êsa ma êôc enj katu tôj.

Aêñoc sakinjwaga gêdêj tau nê ñandanj gêgôm lau taêsam têtû lau gêdêj

* 52:15: Laclu lôm dabunja tau tonec. Lau Babel sêjanjo su ma

gebe enj gêôc nêj sec gêjô êsêac su.

¹² Amboac tonan gabe jakêj enj êwê kainj gêjêlênsêm êwiñ lau towae ma êwê kainj lau njanja nêj sinj njanô êwiñ gebe enj kêkêc nê dec sinj ma gêmac êndu ma sêsam enj gêwiñ lau sec, enj tanj gêôc taêsam nêj sec su ma ketenj mec kêtû secwaganja nanj.”

54

Apômtau têtac gêwiñ Israel gedenj tôngenj

¹ Apômtau kêsôm gebe

“O awê kapoac, tanj kôkôc njanalê atom nanj, ôpuc wê sa. Aôm awê, tanj njanalê kêtunj aôm atom nanj, ônam wê toôndugenj ma têtac njanam êsa.

Gebe awê sawa nê njanalê taêsam kêlêlêc awê tonjac nê su.

² Ônac têku nêmandu ma ôngôm nêmand balêmand ênac tau jaê, ôngaminj salôm to waba andunja atom.

³ Gebe aôm oc ôtu taêsam ma ônam gamêj, tanj gêc nêmand anô to gasêja nanj auc. Ma nêmand wakuc oc sêwê kainj tentenlatu têtû nêj gêjêlênsêm to sêngônj malac gasanj samob auc.

⁴ “Ôtêc taôm atom, gebe sêngôm aôm majam êsa atom. Ma têtambêlam njanapac êsa êtu sêsu aôm susunja atom. Gebe gêj, tanj gêgôm aôm majam kêsa gêdêj aôm njanalêgenj nanj, oc ôlinj sinj ma taêmand ênam kêtû awêtuc njaninj wapac êtiam atom.

⁵ Gebe njan, tanj kêkêj aôm nanj, kêtû nêmand akwenj, nê njanê gebe Lausinj undambêja nêj Apômtau. Ma Israelnêj njan dabunj kêtû nêmand kêsiwaga, sêsam enj gebe Nom samucgenj njanAnôtô.

⁶ Gebe Apômtau gêmôêc aôm amboac gêmôêc awê, tanj nê akwenj gêwi enj sinj ma gêngônj tonjalêlôm njanapacgenj nanj, ma amboac awê, tanj njan wakuc kêtinj enj su nanj. Nêmand Anôtônê binj tau tonec.

⁷ Aê gawi aôm sinj têlagenj, mago taêc walô aôm njanô, tec jajanj aôm sa êtiam.

⁸ Aê têtac njanandj sec, tec gasanj lanôcanô auc gêdêj aôm têlagenj, mago kêtû aênoc têtac gêwiñ tenjenja aê oc taêc walô aôm. Apômtau, nêmand kêsiwaga, nê binj tau tonec.

⁹ “Aê galic têtmand tonec kêtôm Noanê bêt. Aê katôc lemoc gebe Noanê bu êsunj gamêj sa êtiam atom, tec aê katôc lemoc amboac tonanjenj gebe oc têtac njanandj êndêj aôm to jaec binj aôm êtiam atom.

¹⁰ Lôc oc êc su ma gamêj njanbau oc njanawic-êsa, mago njanoc têtac gêwiñ tenjenja oc êwi aôm sinj atom ma njanoc poac wamanja oc njanawic êsa atom. Apômtau tanj taê walô aôm nanj, nê binj tau tonec.”

Jerusalem wakuc

11 “Aôm tañ gômoa jageo ma gamêñ kêlanğañ aôm
 ma teñ gêjac aôm têmtac tônia atom nañ,
 ôlic acgom, aê jakêñ nêma alê êkô poc ɲaô
 ma jau nêma demboñ ênsac pocawa ɲaô.
 12 Aê oc jamansañ nêma bôcdêmôê ɲa pocawa kokoc
 to nêma katam ɲa pocawa ɲaôsic-ôsic
 ma nêma sagiñ samob ɲa poc ɲawasi tokaiñ-tokaiñ.
 13 Apômtau tau oc êndônia nêma latômi samob
 ma nêma wakuc oc têtap kôm ɲamoasiñ kapôêñ sa.
 14 Aôm oc ôkô biñgêdêñ ɲaô.
 Lau teñ oc sêkônia aôm tônia atom, tec ôtêc taôm atom.
 Ma gêñ êtakê aômɲa oc êndambiñ aôm atom, oc ênac jaê aôm.
 15 Lau teñ embe sêkêñ kisa êndêñ aôm, nañ ɲam êsêp aê atom
 ma aôm taôm oc ôku ɲac, tañ ênac siñ êndêñ aôm nañ tulu.
 16 Ôlic acgom, aê kakêñ ɲac-kêpac-kiwaga, tañ gêguc ja
 gebe êmansañ waba siñɲa nañ,
 ma kakêñ ɲac, tañ enseñ waba tau su nañ, amboac tonañ.
 17 Waba siñɲa, tañ sêmasañ gebe sênac aômɲa nañ, ɲateñ êpi aôm atom
 ma lau, tan têtiniñ biñ êpi aôm nañ,
 aôm oc ôwa êsêacnêñ dansañ sa êndêñ noc mêtôcɲa.
 Gêñ tonañ kêtû Apômtaunê sakiñwaganêñ gêñlênsêm
 ma kêtû moasiñ, tañ kakêñ gêdêñ êsêac nañ.
 Apômtaunê biñ tau tonec.”

55

Apômtau gebe êkêñ nê taê walô êndêñ lau samob ɲaômageñ

1 “Ajôc, amac lau, tañ bu gêjô amac nañ, samob andêñ bu amêñ.
 Ma amac, tañ nêma mone masi nañ, amêñmañ.
 Akôc ma aniñ.
 Mêñakôc wain to su ɲaôma toñaôli masigeñ.
 2 Amboac ondoc, tec ajaiñ nêma mone kêpi gêñ, tañ gêlôm amac amboac mo
 atom nañ,
 ma nêma kôm ɲaôli gêjô gêñ, tañ gêôc amac tônia atom nañ.
 Añô, añô ɲoc biñ ma oc aniñ geñ ɲajam
 ma nêma katôm oc êtap moasiñ ɲajam sa.
 3 Akêñ tañem ma andêñ aê amêñ.
 Añô gebe nêma katôm oc sêngônia maten jali.
 Aê oc jamoatiñ poac teñgeñɲa êndêñ amac
 êtu têtac gêwiñ teñgeñɲa, tañ gajac mata gêdêñ Dawid nañɲa.
 4 Ôlic acgom, aê kakêñ eñ gêwa biñ sa gêdêñ lau tomôkê-tomôkê,
 ma kêtû tentenlatunêñ ɲatau to gôliñwaga.
 5 Ôlic acgom, aôm oc ômôêc lau tomôkê-tomôkê, tañ gôjam kauc êsêac nañ,
 ma lau tomôkê-tomôkê, tañ sêjam kauc aôm nañ, oc dêndêñ aôm sêwac
 êtu Apômtau, aôm nêma Anôtô ma Israelnêñ ɲac dabuñ, tañ kêwaka nêma ɲawasi
 sa nañɲa.”

6 Ansom Apômtau, gebe têm atap eñ saña tec gêc.
 Aweñ ênac eñ, gebe gêmoa amac ɲagala.
 7 ɲac sec êwi nê lêñ siñ
 ma ɲac alôb-alôb êwi nê biñ, tañ taê gêjam nañ siñ
 ma êmu êndêñ Apômtau êna êtiam

gebe enj tau oc taê walô enj.

Enj êmu êndênj aêacnênj Anôtô êna gebe enj oc êsuc ênê sec ôkwi samucgenj.

⁸ Apômtau kêsôm gebe “Binj, tanj aê taêc gêjam nanj, kêtôm binj, tanj amac taêm gêjam nanj atom,

ma amacnêm lênj kêtôm aênoc lênj atom,

⁹ gebe njasawa, tanj genj aênoc lênj to amacnêm lênj

ma binj, tanj aê taêc gêjam to binj, tanj amac taêm gêjam nanj, gêngic nanj, kêtôm njasawa, tanj genj undambê to nom gêngic nanj.

¹⁰⁻¹¹ “Aênoc binj oc êtôm kom to sno gêjac kêsêp anja umbonj gêmênj

ma oc êmu êpi êtiam atom

e êmalôm nom ma njawê êpoa to êlêc sa

ma êkênj njawê êndênj njac-kêpalip-njawêwaga

to êkênj mo gebe lau sêninj.

Ma aênoc binj, tanj kêsa anja aocsunj gêja nanj,

oc êmu êmênj tonjanômê atom amboac tonanjenj.

Oc ênam kôm êtôm tanj aê taêc gêjam nanj.

¹² “Gebe amac oc asa totêmtac njajamgenj ana

ma jawê amac tobinjmalôgenj.

Lôc to gamênj njabau oc lasê êtanj êtu amacnja

ma ka salenja samob oc sêmakop lemenj.

Ma kêmêsic oc êpi êjô gênj têkwa-têkwa

ma môsi êpi êjô locgôm

ma gênj tonanj êngôm Apômtaunê wae êsa

ma êtu nabelo tenjenja, tanj sensej su atomanô nanj.”

56:1–57:21 njalôtêna njagêdô, tanj kêkanônj binj takênj gêwinja to njamalacnênj lênj sêwi Anôtô sinja nanj, kêsêp njasêbu tonec. Njasêbu tau nabinj njamunja gêjac mata gebe Anôtô ênam nê lau sa to gêjac mata gebe ênam êsêac kêsi.

57

Sakinj Anôtônê gêdênj to keso

¹ Apômtau kêsôm gebe “Ômôêc ôpuc awam sagenj. Ôc awam sa amboac dauc kêtanj. Ôsôm njoc lau nênj binj alôb-alôb lasê êndênj êsêac to ôwa gôlôac Jakob nênj sec sêgômja sa.

² Êsêac sesom aê kêtôm bêcgenj ma têtac gêwinj sebe sêjala njoc intêna. Kêtôm lau, tanj sêgôm gênj mansanj ma sêwi nênj Anôtônê njagôlinj sinj atom. Êsêac tetenj aê kêtû mêtôc gêdênja ma njalêlôm kêkac êsêac gebe têtû gasuc Anôtônja.”

³ Ma lau têtû kênac gebe “Aôm embe ôlic aêac atom, go anam dabunj mo êtu asagenja. Ma embe ôsala aêac atom, go atu mêtê taunj êtu asagenja.”

Tec Apômtau kêsôm gêdênj êsêac gebe “Alic acgom, gêdênj bêc ajam dabunja amac agôm nêmenj genj, tanj taêm gêjam nanj, to akôninj nêmenj kômwaga samob.

⁴ Alic acgom, amac ajam dabunj mo gebe asôm to ajac taôm ma apenj taôm njalem. Dabunj tanj amac agôm nanj, dabunj njanô gebe jakênj tanjoc nêmenj mec anja lôlôc nec atom.

⁵ Tonanj dabunj tenj, tanj gêjac aê matocanô njam nanj me. Bêc tenj gebe njamalac tenj êkênj njandanj êndênj tau ôli me. Tonanj njalênj gebe môkêapac ênac tuluc amboac sinj tenj gêjac bic ma êsô talu êtu nê njakwê ma êlinj waô me. Aôm kôsam gênj samob tonanj njai gebe gôjam dabunj mo me. Bêc tenj, tanj gêjac Apômtaunê matocanô njam nanj me.

Taêj walô lauŋa gêjac Anôtô mataanô ŋajam

⁶ “Mêtê anam dabuŋŋa, taŋ galic ŋajam naŋ, tonec gebe ôŋgamboac ŋaclai sec ŋalêpoa su to ôkôc mêtôc geo ŋagêŋwapac su. Ôwi lau, taŋ kôkônij naŋ siŋ ma ôpôŋ gêŋwapac ŋakioŋ tulu.

⁷ Ônac sam nêŋ mo êndêŋ lau, taŋ gêŋ gêjô êsêac naŋ. Ma ôkêŋ lau ŋalêlôm sawa to andu masiŋa sêŋgôŋ nêŋ andu. Ma embe ôlic lau ôliŋ ŋaôma, naŋ ôkêŋ ŋakwê êndêŋ êsêac ma ôŋgamiŋ taôm êndêŋ taômnêŋ lau atom.

⁸ “Go nêŋ ja ŋawê oc êpô amboac oc kêtuj tau ma nêŋ gêmac oc êmbacnê seberŋ ma nêŋ biŋgêdêŋ oc êwê aôm ma Apômtaunê ŋawasi oc êndaŋguc aôm.

⁹ Go embe ômôêc, naŋ Apômtau oc êjô aôm awam. Embe ôkalem, naŋ eŋ oc êsôm gebe ‘Aê tec gamoa.’ Êndêŋ ôkac gêŋwapac to ôtôc lêmam ma mêtôc geo su aŋga nêŋ ŋalêlôm.

¹⁰ Embe ôkêŋ mo êndêŋ lau gêŋ gêjô êsêacŋa ma ônam malô êsêac, taŋ sêoc gêŋwapac naŋ, êndêŋ tonaj nêŋ ŋawê oc êpô lasê ma nêŋ ŋakesec amboac ŋawê ocsalôŋa.

¹¹ Ma Apômtau oc êwê aôm tôŋgeŋ ma êlôm aôm aŋga gamêŋ sawa. Aômnêŋ ŋatêkwa oc ŋajaŋa êsa ma aôm amboac kôm, taŋ bu kêmalôm nom ŋajam naŋ, amboac bumata ŋakêŋkêŋ, naŋ bu êpa atomanô.

¹² Nêŋ lau sêkwê malac, taŋ popoc wanêcgeŋ su naŋ, sa êtiam ma ônsuŋ nêŋ mimi wakuc nêŋ ŋam sa êtiam. Lau oc sêsam aôm gebe ŋac, taŋ kêbênôc tuŋbôm ŋalasê naŋ ma kêmasaŋ andu gebe êŋgôŋ êtiam.”

Tajop Sabat ŋamoasiŋ

¹³ Apômtau kêsôm gebe “Embe ôŋgamiŋ amkainê êndêŋ om ma ôtulu gêŋ êndêŋ ŋoc bêc dabuŋ atom. Ma embe ôsam sabat tau gebe nêŋ bêc ôtu samucŋa ma ôlic Apômtaunê bêc dabuŋ ŋajam ma otoc sa ma ôwi nêŋ lêŋ laŋgwa siŋ, ônam kôm to ônam kôm awaŋa ma biŋgalôm agwa-agwa atom,

¹⁴ go ôtap nêŋ moasiŋ sa aŋga Apômtaunê ma aê oc jakêŋ aôm ôsêlêŋ ômoa nom samuc ŋamoasiŋ ŋaôgeŋ. Aê oc jakêŋ aôm ôwê kain tamam Jakob nê gêŋlênsêŋ. Biŋ tonaj Apômtau kêsôm kêsa awa.”

59:1-21 Propete kêpuc boa launêŋ sec ma lau tau sêŋô ma seoc nêŋ sec lasê. Apômtau kêmasaŋ lêŋ gebe ênam nê lau sa to gêjac mata gebe ênam êsêac kêsi.

60

Ŋawasi Sionŋa, taŋ mêŋêsa êtu ŋamu naŋ

¹ Ôndi, ŋawê êsa gebe nêŋ ŋawê mêŋgêô lasê su ma Apômtaunê ŋawasi mêŋkêpô aôm.

² Ôlic acgom, ŋakesec gêsaj nom auc ma gêsunbôm gêjam tentenlatu auc, mago Apômtau oc mêŋêpô aôm ma nê ŋawasi oc mêŋênsac aôm ŋaô.

³ Ma tentenlatu oc dêndêŋ nêŋ ŋawê ma kiŋ oc dêndêŋ ŋawasi, taŋ mêŋêpô aôm naŋ sêmêŋ.

⁴ Ôc matamanô sa ma matam enso ôlic gebe Êsêac samob sêkac tauŋ sa ma dêdêŋ aôm sêmêŋ. Nêŋ latômi oc sêmêŋ aŋga gamêŋ jaêc ma lau oc sêsip nêŋ latômio.

⁵ Aôm oc ôlic gêŋ tau totêmbêlam aŋgeŋ ma nêŋ ŋalêlôm êkac aôm to têtac ŋajam êsa gebe gwêc ŋaawa totau-totau oc êndêŋ aôm êwac

ma tentenlatu oc sêkêñ nêñ awamata êndêñ aôm.

⁶ Kamele taêsam oc sênsañ aôm auc
ma kamele ñalatu sêmêñ anğa Midian to Epa.

Lau Seba samob oc sêmêñ
ma sêkôc gold to gêñmalu sêmêñ
ma sêsôm Apômtaunê wae lasê.

⁷ Êsêac oc sejon domba samob anğa Kedar sêndêñ aôm sêmêñ
ma domba kapoac anğa Nebaiot oc sênam sakin aôm.

Êsêac oc sênsac ñoc altar têtû da ñajam
ma aê janğêlôn ñoc andu ñawasi.

⁸ Asa lau tec sêlôp amboac tao
ma amboac monğôm, tañ sêlôp dêdêñ nêñ kakai.

⁹ Êsêac sêjac wañ sa kêtû aêña
ma lau Tarsis nêñ wañ têtû ñamata
gebe sêkôc nêñ latômi anğa gamêñ jaêc sêmêñ
tonêñ gold ma silbergen
sebe tetoc Apômtau, aômñêñ Anôtô
ma Israelnêñ ñac dabuñ sa gebe eñ kêwaka nêñ ñawasi sa.

¹⁰ “Ma lau jaba oc sêmboa nêñ tunbôm sa
ma nêñ kin oc sênam sakin aôm.

Gebe aê gajac aôm kêtû têtac ñandañña,
mago kêtû ñoc moasiñña tec oc taêc walô aôm.

¹¹ Ma nêñ katam oc êlêc su êkôgen enden tônğen
êtôm êmbêc to eleñ oc sênsañ auc atom
gebe lau oc sejon tentenlatunêñ awamata dêndêñ aôm sêmêñ
ma nêñ kin oc sêwê sêmuñ êsêac.

¹² Gebe tentenlatu teñ me gamêñ kinña teñ, tañ ênam sakin aôm atom nañ, oc
êñaña.

Lau amboac tonañ oc sêñaña samucgen.

¹³ Lebanon ñañawasi oc êndêñ aôm êmêñ,
kalelon to kêmêsic ma kabôêñ amboac tonanğen
gebe sêñğêlôn ñoc lôm dabuñ ñamala
ma aê gabe jatoc octapa ñamala sa.

¹⁴ Go êsêac, tañ sêkônin aôm nañ, nêñ latuñi oc sewec dêndêñ aôm
ma êsêac samob, tañ sêsu aôm susu nañ, oc mênşeu taun sênêc aôm amkainña
ma oc sêsam aôm gebe ‘Apômtaunê malac,
Israelnêñ ñac dabuñ nê Sion.’

¹⁵ “Lau sêwi aôm sin to sedec aôm
ma lau teñ sêsa nêñ gamêñ atom,
mago galoc oc jawaka nêñ waem sa ênêc enden tônğen
ma lau oc têtac ñajam êtu aômña ênêc teñgen ma teñgen.

¹⁶ Aôm oc ônôm tentenlatunêñ su, kinñen su oc êlôm aôm.
Ma aôm oc ôjala gebe aê Apômtau, aômñêñ kêsawaga
ma nêñ gêjamsawaga aê, Jakobnê ñac tonçac lai.

¹⁷ “Aê oc jakêñ gold êjô ki jonjon
ma silber êjô ki jejec
ma ki jonjon êjô ka
ma ki jejec êjô poc.

Ma jakêñ biñmalô êtu nêñ gejobwaga
ma biñgêdêñ êtu nêñ gôliñwaga.

¹⁸ Lau sêñô gêñ ñaclai wauc-wauc-geñña anğa nêñ gamêñ
to senseñ gêñ su ma sêñac gêñ popoc anğa nêñ gamêñ ñamadiñ ñawae êtiam
atom.

Ma aôm ôsam nêñ tunbôm gebe Gêjam-kêsi
ma nêñ sacgêdô gebe Lambiñ.

¹⁹ “Oc oc êkêñ ñawê êndêñ aôm êndêñ elenña êtiam atom
ma ajôn ñawê êpô aôm êndêñ êmbêc atom amboac tonanğen
gebe Apômtau oc êtu nêñ ñawê tenğenña
ma nêñ Anôtô oc êtu nêñ ñawasi.

²⁰ Nêñ oc naêsêp êtiam atom
ma nêñ ajôn oc naênam tôn êtiam atom
gebe Apômtau oc êtu nêñ ñawê tenğenña
ma nêñ bêc ôtañ tañiboanğa oc êmbacnê.

²¹ Nêñ lau pebeñ oc têtü lau gêdêñ
ma oc sêwê kain gamêñ tonec enden tônğen.
Êsêac oc têtü ñoc ka, tañ kasê nañ, ñasêli
ma ñoc lemoc ñakôm ñanô,
gebe sêwaka aênoc ñawasi sa.

²² Ñac sauñ tau oc êtu gôlôac kapôên,
ma ñac ñamu êtu lau-m tonğaclai.

Aê Apômtau oc jañgôm biñ tau ñanô êsa sebeñ êndêñ ñanoc.” *

61

Ñawae ñajam Anôtô ênam Sion kêsiña

¹ Apômtau Anôtô nê Ñalau kêpi aê gebe Apômtau geñ oso aê
gebe jasôm ñawae ñajam lasê êndêñ lau ñalêlôm sawa
ma kêsakiñ aê gebe janac lau ñalêlôm popoc têtac tôn
ma jasôm lasê êndêñ lau, tañ sêngôn kapoacwalô nañ,
gebe sêngamboac êsêac su

ma sêlêc katam su êndêñ lau, tañ sêsô êsêac tôn nañ.

² Ma jasôm Apômtau ênam lau kêsi ñajala
ma aêacnêñ Anôtônê bêc êkac kamocgôcña lasê
gebe janac malô lau samob, tañ sêmoa tonğalêlôm ñawapacgeñ nañ.

³ Eñ kêsakiñ aê gebe jamoasiñ lau tonğalêlôm ñawapac anğa Sion
to jakêñ êsêac sêkuc sunsun êjô wao, tañ gêsac môtênğapac nañ,
ma katêkwi têtac ñajamña êjô nêñ abec, tañ sêjam nañ,
lambiñ êjô nêñ katuñ popoc
gebe lau sêsam êsêac gebe Ka biñgêdêñña,
tañ Apômtau kêsê gebe êwaka ênê ñawasi sa.

⁴ Êsêac oc sêkwê ñapopoc lanğwaanô sa êtiam
ma sêjac gamêñ, tañ andanğen sesen su nañ sa
ma sêmbênôc malac ñapopoc
to gamêñ, tañ kêtü gasañ gêc lanğwa sec nañ, e ñajam êsa.

⁵ Ma lau jaba oc sejop nêñ domba,
lau gamênğbômña oc têtü lau sêkac nêñ nom ôkwiña to sênam nêñ kôm wainña.

⁶ Ma lau oc sêsam amac gebe Apômtaunê dabuñwaga

* **60:22:** Lebanon ñañawasi tau kaseda, tañ kêkô lôc tau nañ.

ma sê amac gebe Aêacnêḡ Anôtônê sakinwaga.
 Tenteḡlatu samob nêḡ awamata oc êmoasiḡ amac
 ma amac aḡgêlôḡ taôm ḡa êsêacnêḡ waba tokaiḡ-tokaiḡ.
 7 Anôtônê lau têtap biḡ majeḡḡa sa kêlêlêc
 ma lau sêgôm êsêac waeḡ sec.
 Kêtu tonaeḡḡa êsêac oc sêwê kaiḡ gamêḡ êlêlêc su
 ma êsêac têtac ḡajam ênêc endeḡ tôḡgeḡ.

8 “Gebe aê Apômtau tau têtac gêwiḡ biḡgêdêḡ
 ma têtac gedec kêḡjaḡgowaganêḡ lêḡ alôb-alôb.
 Aê oc jakêḡ êsêacnêḡ kôm ḡaôli solopgeḡ
 ma oc jamoatiḡ poac teḡgeḡḡa êndêḡ êsêac.
 9 Ma lau samob, taḡ sêlic êsêac naḡ, oc sêlôc
 gebe êsêac lau, taḡ Apômtau gêḡjam mec êsêac naḡ tonec.”

10 Aê oc têtac ḡajam samucgeḡ êtu Apômtauḡa
 ma ḡoc katuc êtu samuc ḡoc Anôtô
 gebe eḡ kêkêḡ aê kasô Apômtau gêḡjam aê kêsiḡa kêtu ḡoc ḡakwê
 ma kêkwa aê auc ḡa obo biḡgêdêḡḡa,
 kêtôm ḡac-gebe-ênam-awêwaga kêkuc nê sunsuḡ
 ma kêtôm awê gebe ênam ḡacḡa gêḡjam gêlôḡ tau ḡa pocawa.

11 Apômtau Anôtô oc êḡgôm biḡgêdêḡ to lambiḡ êpoa êpi tenteḡlatu samob
 laḡôḡḡnêḡḡa,
 êtôm nom kêkêḡ ḡakatôm wakuc
 ma êtôm kôm kêkêḡ ḡawê, taḡ sêse naḡ kêpoa.

62:1-12 Môkêlatu tonec propete kêlambiḡ Anôtô gebe ênam nê lau sa êndêḡ
 têm ḡamuḡa teḡ.

63

Bêc Anôtô êmêtôc lauḡa

(Anôtô agêc propete sêḡjam biḡgalôm sêwiḡ taueḡ)

1 “Asa tê gêmêḡ aḡga Edom, gêmêḡ aḡga malac Bosra tonê ḡakwê kêtu koc
 samucgeḡ ma nê obo ḡawasi sec ma kêsêlêḡ toḡaclaigeḡ.”

“Aê, aê tauc tec kasôm biḡgêdêḡ lasê ma aêḡoc ḡaclai kapôêḡ kêtôm gebe
 janam lau kêsiḡa.”

2 “Nêm ḡakwê kêtu koc samucgeḡ kêtu asageḡḡa ma nêm obo kêtôm lau-sêka-
 wain-popocwaga nêḡ kêtu asageḡḡa.”

3 “Aê taucgeḡ kaka wain popoc, lau teḡ sêmoa sêwiḡ aê atom. Aê kaka êsêac
 totêtac ḡandaḡgeḡ, kaka êsêac gaim taucgeḡ totêtac ḡandaḡ sec, tec êsêacnêḡ
 dec ḡakasi-kasi mênkêpi ḡoc ḡakwê ma gêḡjam ḡoc obo samob auc.

4 Gebe ḡoc ḡalêlôm taê gêḡjam bêc jakac kamocgôcḡa kêtu tôḡ su ma ḡoc jala
 jakêḡ ḡagêḡḡa mênḡêô lasê su.

5 Aê matoc geso gamêḡ, mago katap ḡac ênam aê saḡa teḡ sa atom. Aê katakê
 gebe ḡac êpuc aê tôḡḡa teḡ gêmoe atom. Tec tauc lemoc kaku ḡacḡo tulu ma ḡoc
 têtac ḡandaḡ kêpuc aê tôḡ.

6 Aê kaka tenteḡlatu tôḡ totêtac ḡandaḡgeḡ ma kamakiḡ êsêac popoc totêtac
 secgeḡ ma kakêc êsêacnêḡ dec siḡ kêsêp nom.”

Anôtônê moasiḡ gêdêḡ Israel

7 Aê oc jalambiḡ Apômtaunê têtac gêwiḡ teḡgeḡḡa
 ma jalambiḡ gêḡsêga, taḡ Apômtau gêḡgôm gêdêḡ aêac naḡ.

En kêkêñ nê moasin kapôên gêdên gôlôac Israelña
kêtu taê walô êsêacña ma kêtu nê têtac gêwiñ tengeñña.

⁸ En kêsôm gebe “Binñanô, aênoc lau tonec,
noc latuci, tañ oc sênsau aê atom nañ.”

Tec en kêtu êsêacnêñ kêsiwaga kêtu nêñ gêñwapac samobña.

⁹ Jaenwaga me anela gêjam êsêac kêsi atom,
en tau gêmoa gêwiñ êsêac, tec gêjam êsêac kêsi.

En têtac gêwiñ to taê labu êsêac, tec kêsi êsêac su.

En gêôc êsêac sa mênkêsip êsêac kêtôm têm lanğwa ñabêc samob.

¹⁰ Mago êsêac sêli awen sa

ma sêgôm ênê Nalau Dabuñ têtac ñawapac kêsa.

Tec en kêkac tau ôkwi jakatu nêñ ñacjo

ma tau gêjac sin gêdên êsêac.

¹¹ Go êsêac taên gêjam ênê sakinwaga Mose nê têm lanğwa.

“Ñac tañ gêwê nê domba ñagejobwaga kêpi anğa gwêc gemên nañ, gêmoa ondoc.

Ñac tañ kêkêñ nê Nalau Dabuñ kêsêp nêñ ñalêlôm nañ,

¹² to kêkêñ nê lêma ñawasi jagêwiñ Mosenê lêma anôña

ma gêwa gwêc kêkôc kêtu êsêacña gebe êwaka nê ñaê tengeñña sa

¹³ to gêwê êsêac sêsêp gwêc ñagêdimbob ñalêlôm nañ

ma sêka selelec atom amboac hos, tañ kêsêlêñ gêmoa gamên sawa nañ, gêmoa
ondoc.”

¹⁴ Apômtaunê Nalau gêwê êsêac amboac bulimakao sêsêp gaboan sêja gebe
sêlêwan tañ.

Aôm gôwê nêm lau amboac tonañ

gebe ôngôm nêm ñaê ñawae êsa.

Mec Anôtô taê walô to ênam nê lau sanja

¹⁵ Matamanô êsêp anğa undambê,

anğa nêm gamên dabuñ to ñawasi ma ôlic.

Nêm ôlim palê to ñaclai tau ma gôjam awam su taêm walô aêacña gêc ondoc.

Ôngamin taôm atom

¹⁶ gebe aêacma tamenji aôm.

Abraham gêjam kauc aêac ma Israel kêjala aêac atom.

O Apômtau, aêacma tamenji aôm,

gêdên andanğen sêsam aôm nêm ñaê gebe Aêacma kêsiwaga.

¹⁷ O Apômtau, amboac ondoc gôgôm aêac aôc aso nêm intêna.

Amboac ondoc gôgôm aêacma ñalêlôm ñadani kêsa gebe atêc aôm atomña nec.

Ômu ômôên êtu nêm sakinwaga,

tañ têtü nêm gôlôaclênsêm nañña.

¹⁸ Lau alôb-alôb sêjain nêm lôm dabuñ

to aêacma ñacjo sêka nêm gamên dabuñ popoc kêtu agenña.

¹⁹ Aêac atôm lau, tañ aôm gôjam gôlin êsêac atom nañ,

ma atôm lau, tañ sêwê kain nêm ñaê atom nañ. * lau-sêkawaga nêñ kôm ñagêdô
sa. Lau saka wain ñanô e popoc ma ñatêkwi asa. Propete gêjam

64

¹ Ojae, ôkac undambê êngic ma ôsêp ômôênman,

e lôc ñawiwic êsa êkô aôm lanğmnêmña,

² amboac ja gen gab ma amboac ja gêgôm bu keletoc

* **63:19:** Ñamadin 2 gawa lau, tañ sejon wain ñanô sa nañ, ma

gebe êwaka nê m ñaê sa êndên nê m ñacjo
ma êngôm tentenlatu têtênêp sêkô aôm lanôm nê m ña.

³ Aôm gôgôm gênsêga kainj tenj, tanj taênj gêjam atom nanj,
ma kôsêp gômôênj e lôc ñawiwic kêsa kêkô aôm lanôm nê m ña.

⁴ Lau tenj sênô binj amboac tonanj ñatenj gêdênj gêmunjenj atom
ma kêsô lau tenj tanjen sunj atom
ma lau tenj matenjanô sêlic anôtô tenj, tanj gêmoa gêwi nj aôm
ma gêjam kôm kêpi êsêac, tanj sêônj enj nanj atom.

⁵ Aôm gôwê êsêac, tanj sêgôm gênj gêdênj
ma taênj gêjam nê m lênj sêmoa nanj.
Aôm têtmac ñandanj gêdênj tanj aêac agôm sec nanj,
ma aêac ali awenj sa gêdênj aôm wanêc-wanêc.

Asa oc ênam sa.

⁶ Aêac samob atôm ñac ñatêmui
ma aêacma kolenj gêdênj samob kêtôm ñakwê ñajec.
Aêac samob atu masê amboac ka ñalau nj
ma aêacma sec gêju aêac sa amboac mu gêju ka ñalau nj sa.

⁷ Lau tenj awenj gêjac aôm nê m ñaê atom
ma lau tenj têtmac gêboanj gebe sêsap aôm tô nj ña atom.
Gebe aôm kôsij lanôm anô gêdênj aêac
ma kôkênj aêac asô taunj ma sec ñanajclai ñalabu.

⁸ Mago aêacma Tamenj aôm, Apômtau.
Aêac atôm nomku ma aôm kôtôm ñac-kêpac-kuwaga.
Aôm lêmam ñakôm ñanô aêac samob.

⁹ O Apômtau, têtmac ñandanj êndênj aêac êlêlêc su atom
ma taêm ênam aêacma sec endenj tô nj enj atom.

Ôlic ma taêm ênam acgom, aôm nê m lau aêac samob.

¹⁰ Nê m malac samob kêtu gamênj gasanj.
Sion kêtu gasanj ma Jerusalem kêtaênj.

¹¹ Êsêac sêkêc aêacma lô m dabunj ñajam, tanj andanjenj tamenj mai sêlanem aôm
sêmoa nanj,

ma sêjac gênj ñajam samob, tanj têtmac gêwi nj nanj popoc.

¹² O Apômtau, aôm gobe ô nj gamij taôm êndênj aêac
ma ônam taôm tô nj to ôkônij aêac ñanô genj me.

65

Anôtô kêtanj tanj boa kêtu lau sêkênj dê m ôênj enj ña

¹ Apômtau kêsôm gebe “Aê kasaê êsêac, tanj sêjam matenj sa êtu aênj atom
nanj, ma kasaê lau, tanj sesom aê atom nanj, gebe têtap aê sa. Aê kasôm gebe
‘Aê tec gamoa, aê tec gamoa’ gêdênj lau, tanj awenj gêjac aê atom.

² Aê kamê tôc lemoc kêtôm bêc samuc gêdênj lau sêli taunj saña, tanj sêsa nê nj
lênj alôb-alôb kêtôm taunj nê nj kauc taênj gêjam nanj.

³ Ma sêgôm aê têtac ñandanj kêsa ñapanj tomajenj gêbacgenj. Êsêac sêkênj da anja
nê nj kôm ma gênj malu kêtu daja gêsac poc tiki-tiki, tanj sêpac nanj ñaô.

⁴ Ma sên gônj gamênj sêônj ma sêkac taunj sa gêdênj gêbêc anja gamênj ñakêsinj
ñagêdô. Ma senj bôcanô ñamêsôm to gênj, tanj gajac jao nanj, ñasulu kêpoac nê nj
laclu ñalêlôm.

⁵ Êsêac sêsôm gebe ‘Amoa nê m taôm ña ma mênjandambij aêac atom gebe aêac
lau dabunj.’ Lau tonanj têtôm ja daunj kêtu nj aê lusucsunj, kêtôm ja kêtu nj aê bêc
samuc.”

65:6-16 Anôtô geoc lasê gebe êmêtôc lau sêbuc dêmôêḡ enḡa ma gêjac mata sêḡḡḡ materḡ jali tenḡenḡ ḡawasi gêdêḡ lau ḡalêlôm ḡaḡêḡ. Biḡ tonanḡ lulu kêgaluḡ tau anḡa ḡasêbu tonanḡ.

Undambê wakuc to nom wakuc

17 “Alic acgom, aê jakêḡ undambê wakuc to nom wakuc.

Ma lau oc taêḡ ênam gêḡ andanḡenḡa êtiam atom
me oc ênêc nêḡ kauclêlôm êtiam atom.

18 Ma lau oc têtac ḡajam to sênam lasê
êtu gêḡ, taḡ aê jakêḡ nanḡa.

Gebe alic acgom, aê jakêḡ Jerusalem têtac ḡajam êsa
ma ḡalau têtû samuc.

19 Ma aê oc têtac ḡajam êpi Jerusalem
ma jatu samuc ḡoc lau.

Ma lau sêḡô lau sêpuc taḡiboa sa
ma têtanḡ anḡa malac tau êtiam atom.

20 ḡapalê dedec teḡ oc êmoa bêc luagêcḡenḡ anḡa malac tau ma êmac êndu atom
ma ḡamalacanô oc êmac êndu atom e nê bêc ḡatêku êsu.

Gebe ḡapanḡ dedec nê jala êtu 100, go êmac êndu
ma teḡ nê jala embe êtôm 100 atom ma êmac êndu,
nanḡ lau oc sêsôm gebe Anôtô kêpuc boa enḡ.

21 Ma êsêac oc sêkwê andu sa ma sêḡḡḡ
ma oc sêsê kôm wainḡa ma sêniḡ ḡanô.

22 Êsêac oc sêkwê andu sa ma lau teḡ sêḡḡḡ atom
ma êsêac oc sêsê wainḡ ma lau teḡ sêniḡ atom

gebe ḡoc launêḡ bêc sêḡḡḡ nomḡa oc êtu taêsam êtôm kabôêḡ ḡabêc,
ma ḡoc lau, taḡ kajaliḡ sa nanḡ, oc têtû samuc nêḡ lemeḡ ḡakôm ḡanô.

23 Êsêac oc sênam koleḡ ḡaômagenḡ atom
ma sêka gôlôac lasê êtu sêôc gêḡwapacḡa atom.

Gebe lau, taḡ Apômtau gêjam mec nanḡ, nêḡ wakuc êsêac.
Ma êsêacnêḡ gôlôac oc sêmoa sêwiḡ êsêac.

24 Êsêac aweḡ ênac aê atomḡenḡ ma aê jajô êsêacnêḡ biḡ.

Êsêac gocgo sêsôm biḡ sêmoa ma aê jakêḡ taḡoc êsêac.

25 Kêambôm to domba ḡalatu oc sêniḡ gêḡ sêwiḡ tauḡ
ma lewe oc sêniḡ gêḡḡanḡ êtôm bulimakao
ma kekop êtu moacnê mo.

Êsêac oc sêkêḡ ḡandanḡ to senseḡ gêḡ anḡa ḡoc lôc dabuḡ atom.
Apômtaunê biḡ tau tonec.”

66

Anôtônê mêtôc to Sionnê moasiḡ, taḡ gocgo mêḡêsa

1 Apômtau kêsôm biḡ tonec gebe

“Undambê kêtu ḡoc lêpôḡ
ma nom kêtu ockaiḡ ḡakademboḡ.

Amac abe akwê aêḡoc andu amboac ondoc
ma ḡoc gamêḡ jalêwanḡ taucḡa ênêc ondoc.

2 Aê lemoc kamasanḡ gêḡ samob tonec ḡai,
tec gêḡ samob tonec kêtu aêḡoc gêḡ.

Apômtaunê biḡ tau tonec.

Mago matoc gê ḡac, taḡ kêkôniniḡ tau

ma nê katu ôluŋ-ôluŋen to gêjac têngêp aênoc biŋ nan.”

66:3-24 Năsêbu ŋamuŋa nec kêkwa Anôtô êmêtôc lau geo gala, taŋ sêsa nêŋ lêng gêjac en mataanô ŋjam atom nanŋa ma ênam mec lau, taŋ têtêc en to taŋen wamû en nanŋa.

Jeremia

Propete Jeremia gêmôa nom gêmuj Apômtau Jesu amboac jala 600. En gêjam kôm propeteña jala taêsam ma gêjac biñsu Anôtônê lau gebe sênam tauñ ôkwi. Embe masi, go gêñwapac kapôên êtap êsêac sa êtu nêñ sec to nêñ sakin gwamñaña. En gêmôa nom e gêlic biñ, tañ kêsôm lasê nanñ ñanô kêsâ. Kin Babilonña Nebukadnesar kêku Jerusalem tulu ma gesen malac to ñalôm dabuj su ma gêwê kin Judaña to nê lau taêsam jasêngôn kapoacwalô anja Babilon. Mago Jeremia geoc biñ tenñ lasê gêwiñ gebe êsêac sêmu sêmên anja Babilon ma sêmboâ nêñ gôlôac sa êtiam.

Buku tau ñasêbu aclê gebe

1. Môkêlatu 1–25 Anôtô kêkên ñawae gédên nê lau gédên tañ kin têlêac sêjam gôlin êsêac nanñ. Kin têlêac nêñ ñaê gebe Josia agêc Joiakim ma Sedekia.
2. Môkêlatu 26–45 Jeremianê ñac-keto-papiawaga Baruk gêjac miñ nê biñ ñagêdô. En keto biñ ñagêdô Anôtô geoc lasê ma Jeremia tau nê lên ñamin towae ñagêdô kêsêp buku tonec gêwiñ.
3. Môkêlatu 46–51 Anôtô geoc lau jaba nêñ biñ ñagêdô lasê.
4. Môkêlatu 52 Biñ ñatêku tenñ, tañ gêjac miñ ñacjo sêku Jerusalem tulu to sesen lôm dabuj su ma sêwê lau jasêngôn kapoacwalô anja Babilon.

Jeremia enñ ñac têtac malô. En têtac gêwiñ nê lau ñanôgenñ ma gedec gebe êsôm biñ mêtôcña lasê êndên êsêac. Mago Anôtônê biñ kêtuj ênê ñalêlôm kêtôm ja, tec enñ kêtôm gebe êngaminñ biñ tau atom, kêsôm lasêgenñ.

Buku tau ñalô towae ñagêdô kêkanôn Jeremianê têm wapac atom, kêkanôn têm, tañ gêc nêmña nanñ. Êndên têm ônê Anôtô oc êmoatinñ poac wakuc êndên nê lau. Ma êsêac oc sejop poac tônê ñapep. Kêdônwaga to biñsu tenñ oc êlên biñ êsêac gebe sêlin poac sinñ atomña nec atom, gebe poac tau ñabinñ ênêc nêñ ñalêlôm (31:31-34).

Anôtô kêkalem Jeremia ma kêsakin enñ gebe ênam kôm

¹ Jeremianê biñ tonec. Jeremia enñ Hilkia latu. Hilkia tau enñ anja dabujwaga, tañ sêmoa malac Anatot anja Benjaminên gamên nanñ, nêñ ñac tenñ.

² Gédên têm tañ Amon latu Josia kêtuj Judanên kin ma gêjam gôlin gamên kêtôm jala 13 su nanñ, Apômtaunê biñ gédên Jeremia tau.

³ Biñ tau gédên Jeremia amboac tonanğenñ gédên Judanên kin Josia latu Jojakim nê bêc e gédên Judanên kin Josia latu Sedekia nê gôlin ñajala kêtuj 11 ña su ñapan e gédên jala, tañ sêkên lau Jerusalemña sêngôn kapoacwalô ñaajôn kêtuj lemenñ tenñ.

⁴ Ma Apômtaunê biñ gédên aê gebe

⁵ “Aê kajala aôm gédên tañ kamasan aôm anja tênam têtacêlôm atomgenñ nanñ, tênam kêkôc aôm atomgenñ ma gajam mec aôm su, aê kajalin aôm sa gebe ôtu tentenlatunên propete.”

⁶ Go aê kasôm gebe “O Apômtau Anôtô, ôlic acgom, aê ñapalê kwalam ma kajala jasôm biñña atom.”

⁷ Mago Apômtau kêsôm gédên aê gebe

“Ôsôm gebe’ Aê ñapalê kwalam’ nec atom gebe aôm oc ôndên lau, tañ jasakiñ aôm nanñ ôna ma ôsôm biñ, tañ aê jajatu aôm nanñ.

⁸ Ôtêc êsêac atom

gebe aê gamoa gawin aôm gebe janam aôm sa. Apômtaunê biñ tau tonec.”

⁹ Go Apômtau kêmêtôc lêma mênkêmoasac aê aocsuñ ma kêsôm gêdên aê gebe “Ôlic acgom, aê kakên ñoc biñ kêsêp aôm awamsuñ.

¹⁰ Gôlicgac me, ocsalô tonec aê kakên aôm kôtu tentenlatu to gamên kiñña samob ñatau

gebe ômbuc sa ma ôtuc popoc gebe onsen su ma ôku tulu gebe ôkwê sa ma ôsê.”

¹¹ Go Apômtaunê biñ gêdên aê gebe “Jeremia, aôm gôlic asagen.” Ma aê kasôm gebe “Aê galic tali ñalaka ten.”

¹² Go Apômtau kêsôm gêdên aê gebe “Aôm gôlic jagêdên gebe aê gajam jali ñoc biñ gebe ñanô êsa.”

¹³ Apômtaunê biñ gêdên aê kêtú dim luagêcña gebe “Aôm gôlic asagen.” Ma aê kasôm gebe “Aê galic ku ten keletoc ma kêku sa anga gamên nodoña gêmên.”

¹⁴ Go Apômtau kêsôm gêdên aê gebe “Anga gamên nodoña ñaclai sec ensen gênña oc mênêpi lau samob, tañ sêngôn gamên tonec nañ.

¹⁵ Ôlic acgom, aê oc jamôêc gamên kiñña samob, tañ gêc nodoña nañ, ñalau toton-toton. Apômtaunê biñ tau tonec. Ma êsêac oc sêmên ma tetoc nên lêpôn kiñña êkô êkanôn Jerusalem ñasacgêdô samob êtômgen ma sêndên lêpôn kiñña êngi Jerusalem ñatunbôm auc ma tetoc lêpôn êkô êkanôn malac Judana samob.

¹⁶ Ma aê oc jasôm ñoc mêtôc lasê êpi êsêac êtu nên sec samobña gebe êsêac sêwi aê siñ ma sêkên da ñamalu gêdên anôtôi jaba ma teten mec gêdên gên, tañ êsêac tauñ lemen sêmasañ nañ.

¹⁷ “Mago aôm ôjandin nêm ômbin kap tôn ma ôsôm biñ samob, tañ oc jajatu aôm nañ, êndên êsêac. Ôtakê êtu êsêacña atom, embe ôtakê, go aê jatakê aôm anga êsêac lanôn nêmnña amboac tonan gen.

¹⁸ Ôlic acgom, ocsalô tonec aê jakên aôm ôtu malac ñajana ten ma ôtu alê ki ten to ôtu tunbôm ki gebe ôkô ñajana e Judanên kiñ to kasêga ma dabunwaga to lau gamên tonecña tau sêku aôm tulu atom.

¹⁹ Êsêac oc sênac siñ êndên aôm, mago êsêac oc sêku aôm tulu atom gebe aê gamoa gawin aôm gebe janam aôm sa. Apômtaunê biñ tau tonec.” * † kêtôm tau. Jeremia gejo Apômtau awa gebe “Aê galic tali... “Ma Apômtau kêsôm gebe “Biññanô

2

Anôtô gêjam jaom Israel

¹ Apômtaunê biñ gêden aê gebe

² “Ôna ma ôsôm biñ tonec lasê êndên lau Jerusalemña sênô gebe Apômtau kêsôm biñ tonec gebe

Aê taêc gêjam aôm gebe kôkên taôm samucgen gêdên aê gêdên tañ gômoa ñapalêogen nañ.

Aôm têtac gêwiñ aê amboac awê gebe ênam ñac.

Aôm kôdaguc aê anga gamên sawa,

anaga gamên, tañ sêsê gên ten kêsêp atom nañ.

³ Apômtau gêlic Israel amboac lau dabun,

Israel kêtú ênê kôm ñamêc.

Lau samob, tañ sen ñamêc tonan nañ, sêwê kain tốp.

Gênwapac kêtap êsêac sa.

Apômtaunê biñ tau tonec.”

* **1:19:** Têm tonan kêsêp jala 608 to 587 gêmun Kilisi. † **1:19:** Anaga Ebolai awen “tali” ma ñalô “tanam jali” kêtan

Lau Israel nêj tamenj nêj sec

⁴ O gôlôac Jakob to amac gôlôac Israelna samob, anô Apômtaunê biñ.

⁵ Apômtau kêsôm biñ tonec gebe
 “Amac tamemi têtap ñoc keso ondoc sa,
 tec sêwi aê siñ ma sêjac jaê aê
 ma têdaguc gêñ ñaôma e tauñ têtü gêñ ñaôma.

⁶ Êsêac têtü kênac atom gebe
 ‘Apômtau gêmôa ondoc, Apômtau, tañ gêwê aêac tapi anga Aiguptu tamên
 ma gêwê aêac tamoa gamên sawa,
 tamoa gamên gasañ, tañ gêsuy gêjam auc nañ,
 gamên kelenj to ñakesec,
 gamên, tañ ñamalac tenj kêsa atom ma ñac tenj gêñgôn atom nañ,
 gêmôa ondoc.’

⁷ Ma aê kakên amac anğôn gamên tonom ñalêsi ñajam
 gebe gamên tau ñaka ñanô to ñagên ñajam-ñajam êngôm amac têtmac ñajam êsa.
 Mago gêdên tañ amac aô lasê gamên tau su nañ,
 agôm dabuñ tau paliñ
 ma agôm ñoc nomlênsêm kêtü gêñ alôb-alôb.

⁸ Lau dabuñwaga têtü kênac atom gebe ‘Apômtau gêmôa ondoc.’
 Êsêac tañ sejop biñsu nañ, sêjam kauc aê.
 Gejobwaga sêli tauñ sa gêdên aê
 ma propete seoc biñ lasê sêjam Bal lanô
 ma sêsap gêñ ñaôma tôn.

Anôtô kêmêtôc né lau

⁹ “Kêtü tonañña aê kamêtôc amac tec gamoa
 ma aê oc jamêtôc nêñ gôlôacnên gôlôac amboac tonañgenj.
 Apômtaunê biñ tau tonec.

¹⁰ Alom ana nuc Kupromanj ma alic
 me asakiñ lau sêna gamên Kedar gebe sêkip biñ ñam sa ñapep.
 Ma alic acgom, biñ amboac tonec kêtap lau tenj sa me masi.

¹¹ Lau samuc nêñ anôtôi ñanô masi,
 mago lau-m tenj sesenj nêñ anôtôi ma sêkên wakuc sêjô me masi.
 Aênoc lau sêkên nêñ Nawasi gêjô gêñ ñaôma.

¹² O undambêac, atakê to alendec
 ma atênêp êtu biñ tonañña.
 Apômtaunê biñ tau tonec.

¹³ Gebe ñoc lau sêgôm sec luagêc kêpi tagenj,
 êsêac sêwi aê, tañ katu bumata matenj jalinja nañ siñ
 ma sêgawê sê, tañ bu êpoac atom nañ.

Israelnêj tanenpêc ñagêjô

¹⁴ “Israel enj gêñôma tenj me.
 Me têna kêkôc enj gebe êtu sakiñwaga tenj me.
 Ma amboac ondoc tec sêjanjo enj su.

¹⁵ Lewe sêlic enj ma sêkêkwanj.
 Ac sêkêkwanj kapôênanô.
 Êsêac sesenj ênê gamên su e kêtü gasañ
 ma ênê malac samob popoc,
 lau tenj sêñgônj kêtiam atom.

16 Ma tenj gêwiñ gebe lau anja malac Mempis to Tapane sêkaliñ aôm mômêmlauñ su.

17 Binj samob tonañ ñai kêtap aôm sa gebe gôwi Apômtau, aômnnêm Anôtô, tanj gêwê aôm nanj sinj me masi.

18 Ma galoc gobe ôna Aiguptu ma ônnôm bu Nil, oc ênam aôm sa amboac ondoc.

Ma gobe ôna Asuria ma ônnôm bu Euprat, oc ênam aôm sa amboac ondoc.

19 Aôm taôm nêm sec oc êmêtôc aôm.

Aôm gôwi aê sinjña oc ênac aôm.

Nêm kauc êsa e ôlic gebe aôm gôwi Apômtau, aômnnêm Anôtô sinj ma kôtêc en atom,

nanj keso to sec ñanô.

Apômtau, lausinj undambêña nêñ Anôtô, kêsôm binj tonec.

Israel gedec gebe ênam sakinj Apômtau

20 “Aôm kôbaliñ sakinj ñagêñwapac, tanj kêsac aôm nanj, sinj wanêcgen ma gômô ñalêpoa gêñgic

ma kôsôm gebe ‘Aê gadec gebe janam sakinj.’

Mago anja lôc baliñ samob to anja ka ñalabu samob

aôm kôsa taôm sic jagôêc amboac awê mockainjona tenj.

21 Aê tec kasê aôm amboac wain ñamôkê ñajam, tanj tauc kajalinj sa nanj, kasê wain ñasêli ñajamanô tenj.

Amboac ondoc tec gôjam taôm ôkwi kôtu gêñ sec,

kôtu wainbôm tenj.

22 Aôm embe ôkwasinj taôm ña bu ñandanj to sop kapôêñ,

oc jalic nêm keso ñajec ñapanj.

Apômtaunê binj tau tonec.

23 Aôm kôtôm gebe ôsôm binj tonec amboac ondoc gebe ‘Aê gajam ñoc dabunj palinj atom, aê kadaguc Bal atom.’

Ôsala nêm lêñ, tanj kôsa anja gaboan nanj,

ma ôjala binj, tanj gôgôm nanj.

Aôm gôjac laoc gamêñgenj kôtôm kamele têna wakuc tobinj,

24 tanj gêbôm kêsa gamêñ sawa gêja nanj.

Ñalêlôm ñakalac kékac enj, tec kêsê awa kapôêñ.

Êndên nê noc enj êmoa tobinjgenjnanj, asa oc êtôm gebe ênam gôlinj enj.

Lau tanj sesom enj nanj, oc sênam kôm kapôêñ atom,

êsêac oc têtap enj sa êmoa êwiñ kamele kapoac.

25 Ojop amkainj gebe ôsêlêñ toatapa masigenj atom,

ma ojop nêm koclabeñ gebe bu êjô aôm atom.

Mago aôm kôsôm gebe ‘Aê gadec,

aê têtac gêwiñ lau jaba

ma oc jandanjuc êsêacgenj.’

Anôtô oc ênac lau Israel

26 “Israelnê gôlôac samob to kinj ma nêñ kasêga to nêñ dabunjwaga ma nêñ propete

sêmoa tomajenjenj

têtôm ñac genjenj, tanj sê enj lasê ma gêmoa tomajagenj nanj.

27 Êsêac sêsôm gêdênj ka tenj gebe

‘Aêñoc tamoc aôm.’

Ma sêsôm gêdêḡ poc teḡ gebe

‘Aôm kôkôc aê.’

Gebe êsêac sêbuc dêmoêḡ aê,

laḡôḡanô gêdêḡ aê atom.

Mago êndêḡ têm gêḡwapac êtap êsêac saḡa naḡ,

êsêac sêsôm gebe ‘Ôndi ma ônam aêac samaḡ.’

²⁸ Mago nêm anôtôi, taḡ taôm kômasaḡ naḡ, sêmoa ondoc.

Ôjatu êsêac gebe sêndi ma sênam aôm sa êndêḡ têm gêḡwapac êtap aôm saḡa.

O Juda, nêm anôtôi taêsam têtôm nêm malacgeḡ.

²⁹ Amac aôc gêdô gêdêḡ aê kêtû asageḡḡa.

Amac samob ali taôm sa gêdêḡ aê.

Apômtaunê biḡ tau tonec.

³⁰ Aê gajac nêm gôlôac, mago ḡanô masi,

êsêac sêsô mêtôc ḡalabu atom.

Amac taôm nêm siḡ gesenḡ nêm propete

amboac lewe kêdaḡḡôḡ gwada.

³¹ Amac lau kainaḡ teḡ, akêḡ taḡem Apômtaunê biḡ.

Amboac ondoc lau Israel sêlic aê katôm gamêḡ sawa teḡ

me sêlic aê katôm gêsunḡbôm teḡ.

Êsêac sêsôm biḡ tonec kêtû asageḡḡa gebe

‘Aêac tauḡ asa ma lêḡ, oc andêḡ aôm awac êtiam atom.’

³² Awêtakiḡ teḡ oc êliḡ nê gêlôḡ siḡ me masi.

Awê gebe ênam ḡacḡa oc êliḡ nê ḡakwê omḡa siḡ me masi.

Mago ḡoc lau sêliḡ aê siḡ e ḡabêc maḡi masi.

³³ “Aôm kôsa nêm lêḡ kôtap mockainaḡ saḡa tokauc.

Kêtû tonanḡa ôlim gêjac gêḡ sec samob kêtû tôḡ.

³⁴ Lau taḡ nêḡ biḡ masi naḡ, nêḡ dec gi nêm ḡakwê ḡatali.

Aôm kôtap êsêac sa têtuc andu popoc atom,

mago gôjac êsêac êndu.

Biḡ samob tonanḡ ḡai tec gêc,

³⁵ mago aôm kôsôm gebe

‘Aêḡoc biḡ teḡ gêc atom.

Apômtaunê têtac ḡandaḡ kêkac tau su aḡga aê.’

Ôlic acgom, aê oc jamêtôc aôm gebe aôm kôsôm gebe ‘Aê gagôm sec teḡ atom.’

³⁶ Ojae, aôm gôjam nêm lêḡ ôkwi-ôkwi ḡagaôgeḡ.

Aiguptu oc êḡḡôm aôm majam êsa

êtôm Asuria gêḡôm aôm majam kêsa su.

³⁷ Aôm oc ôwi Aiguptu siḡ amboac tonanḡ

tolêmam sawageḡ

gebe Apômtau kêtinḡ lau, taḡ aôm taêm kêka êsêac naḡ su

ma aôm oc ôtap moasiḡ sa aḡga êsêacnêḡ atom.”

3:1–6:15 Lau Juda sêjam sakiḡ gwam, tec têtap ḡagêjô sa ma sênaḡa. Êsêac sêkôninḡ lau to sêmêtôc êsêac kesogeḡ. Embe sênam tauḡ ôkwi atom, oc têtap ḡagêjô sa. * andu popoc nanḡeḡ, êndu sebeḡ (Eks 22:1).

6

Juda to Jerusalem oc sênaḡa

¹⁶ Apômtau kêsôm biḡ tonec gebe

* 2:37: Mosenê biḡsu kêmasaḡ biḡ gebe sênac lau, taḡ têtuc

“Naakô intêna natali ma alic
 ma atu kênac intêna andanjenja
 e atap intêna moasinja tau sa ma asa intêna tau,
 go atap katôm ñagamênj alêwanj taômja sa.
 Mago êsêac sêsôm gebe ‘Aêac adec, oc asa intêna tonanj atom.’

¹⁷ Ma aê kakênj dibwaga gêdênj amac, tec sêsôm gebe
 ‘Anjô dauc kêtanj.’

Mago êsêac sêsôm gebe ‘Aêac adec, oc anjô atom.’

¹⁸ Kêtu tonanjja amac tentenlatu anjô
 ma amac gôlôac, ajala gênj, tanj êtap êsêac sa nanj acgom.

¹⁹ O nom, ônjô. Ôlic acgom, aê oc jakênj gênj sec,
 tanj kêtu êsêac sêkac tanj su ñananô nanj, êpi êsêac
 gebe êsêac sêkênj tanjenj ñoc binj atom
 ma têtinj ñoc binj su.

²⁰ Êsêac sêkênj gênjmalu anja gamênj Seba
 ma gênj ñakana anja gamênj jaêcsêga gêdênj aê kêtu agenja.
 Amacnêm daja kêtôm gebe jakôc sa atom
 ma amacnêm da ñagêdô gêjac aê matocanô atom.

²¹ Tec Apômtau kêsôm binj tonec gebe
 ‘Alic acgom, aê jatoc poc sêndinj enkainj êpija êngônj
 gebe lau tonec sêndinj enkainj êpi e sembenj.

Tamenj to latunji
 ma nênj lau jabanj to nênj sêlêb oc sênanja samob.’ ”

²² Apômtau kêsôm binj tonec gebe
 “Alic acgom, lau-m tenj sêmênj anja gamênj nodonja
 ma lau tonj kapôênj tenj dêdi anja nom ñagamênj nodonja
 ma lau tonj kapôênj tenj dêdi anja nom ñagamênj jaêcsêganja.

²³ Êsêac sêkôc talam to kêm.
 Êsêac lau wauc-wauctêna to taênj walô lau atom.

Êsêacnênj ñakicsêa kêtôm gwêc kêgasim ñakicsêa.
 Êsêac sêngônj hos ñaô ma sêsunj nênj laukasap sa
 gebe sênac sinj êndênj aôm, Sion latuo.”

²⁴ Aêac tanjô binj tonec ñawae,
 tec lemenj kêtu golonj
 ma nênj ñalêlôm ñatutuc kêsa,
 ñandanj kêtuñ aêac amboac ñapalê kêtuñ awê tenj.

²⁵ Ana kôm atom, asêlênj amoa intêna atom
 gebe ñacjonê sinj gebe ensenj amac su
 ma gênj ñaclai sec êtakê amacña gêjam gamênj auc.

²⁶ “O ñoc lau latunjo, ôsô talu sa
 ma ônsambi sa ônsac wao.”
 Ôpuc tanjiboa sa amboac ñac tenj, tanj gêjam taê tau kêtu nê latu tagenja.
 Ôtanj ñanôgenj
 gebe ñac-ensenj-gênj-suwaga oc mênjêpi aêac sep tagenj.

²⁷ “Aê kakênj aôm gebe ônsaê to ônam dônj ñoc lau
 gebe ôjala tô ônsaê êsêacnênj lênj.

²⁸ Êsêac samob sêli tanj sa togêsunjtêkwa ñatonjenj.
 Êsêac sêjac laoc gamênjenj ma sêga binj kêpi lau.
 Êsêac têtôm ki jonjonj to ki jejec.

Êsêac samob sêgôm sec.

²⁹ Êsêac sêguc ñajaña sec gebe ja elom,
mago ki bobobgeñ kêsa anga ja gêmên.

Êsêac sêgôm elêmê,
mago têtôm gebe têtin lau sec su atom.

³⁰ Sêsam lau sec gebe silberbôm, gebe Apômtau kêtin êsêac su.” * † silber sa
atom, têtap ki bobobgeñ sa, ma propete gêjam dôñ lau sec kêpi ki bobob
tau.

7

Amêtôc nê m lêt to nê m kôm

¹ Bin tañ Apômtau kêkên gêdên Jeremia nañ, tonec gebe

² “Naôkô Apômtaunê andu ñasacgêdô ma ôsôm bin tonec lasê anga ônê gebe
Amac lau Judaña samob, tañ asô sacgêdô tonec amên gebe atên mec êndên
Apômtau nañ, anô Apômtaunê bin.

³ Lausin undambêña nêñ Apômtau, Israelnên Anôtô, kêsôm bin tonec gebe
Amêtôc nê m lêt to nê m kôm, go aê jakên amac anğôn gamên tonec.

⁴ Taêm êka bin dansañ tonec gebe ‘Apômtaunê lôm dabuñ tau tonec,
Apômtaunê lôm dabuñ tau tonec, Apômtaunê lôm dabuñ tau tonec,’ nec atom.

⁵ “Mago amac embe amêtôc nê m lêt to nê m kôm ñanôgeñ ma embe amansañ
nê m bin ñasawaña ñanôgeñ awin taôm,

⁶ embe akônin lau jaba to mosêbu ma awêtuc atom ma embe akêc lau
tobinmê nêñ dec sin anga gamên tonec atom ma embe andaguc anôtôi jaba,
tañ senseñ amac su anaña nañ atom,

⁷ go jakên amac anğôn gamên tonec, anğôn nom, tañ kakên wanêcgeñ gêdên
tamemi gebe êtu nêñ gamên endên tôngeñ nañ.

⁸ “Mago alic acgom, amac taêm kêka bin dansañ, tañ gêjam amac sa atom nañ.

⁹ Amboac ondoc amac abe anam geñgeñ to anac ñamalac êndu ma anğôm gên
mockaino to mockainna ma atôc lemêm bin dansañna ma akên da gênmaluña
êndên Bal to andaguc anôtôi jaba, tañ ajam kauc êsêac nañ.

¹⁰ Su, gocgo amên akô aê lañôcnêmna anga andu tonec, tañ sê ñoc ñaê kêpi
nañ, ma asôm gebe ‘Galoc tamoa ôlin samuc.’ Asôm su, go anğôm gên alôb-alôb
samob tonañ ñai êtiam me.

¹¹ Amboac ondoc amac alic andu, tañ sê ñoc ñaê kêpi nañ, kêtü
kêjanğowaganên gêsun me. Bin ñanô, aê tauc galic amboac tonañ. Apômtaunê
bin tau tonec.

¹² Galoc ana ñoc maloc, tañ gêc Silo nañ acgom. Alic gamên, tañ kêtü ñoc ñaê
ñaandu ñamataña nañ. Alic gên, tañ gagôm gêdên gamên tau kêtü ñoc lau Israel
nêñ secña nañ acgom.

¹³ Ma galoc amac agôm sec samob tonañ ñai ma akên tañem gêdên tañ kasôm
bin gêdên amac gamoa nañ atom ma alôc gêdên tañ gamôc amac nañ atom,

¹⁴ tec janğôm andu, tañ sê ñoc ñaê kêpi ma amac taêm kêka nañ, to gamên,
tañ kakên gêdên amac to tamemi nañ, êtôm gagôm gêdên Silo.

¹⁵ Aê oc jatin amac su gebe jalic amac êtiam atom, êtôm katin nê m tawan,
Epraimnê wakuc samob su. Apômtaunê bin tau tonec.

Launên tañepêcña

¹⁶ “Ma aôm, Jeremia, oteñ mec êtu lau tonañna atom. Awam ênac aê ma nê m
mec êndên aê êtu êsêacña atom. Ônam neneñ aê êtu êsêacña atom gebe aê oc
jakên tañoc aôm atom.

* **6:30:** Nalô ñoc Lau Latunjo kêkanôn malac Jerusalem. † **6:30:** Êsêac sebe sêpac silber êwê e êtu selec,
mago têtap

17 Aôm gôlic gêñ, tañ êsêac sêgôm anğa malac Judaña to anğa intêna Jerusalemña nan, atom me.

18 Gôlôac ñasec-ñasec sejon ka masê sa ma tamenj sêgôm ja gelom, go lauo sêgamuc polom gebe sêpac polom êtu undambê ñatauoña. Ma êsêac sêkêñ wain kêtú da gêdêñ anôtôï jaba gebe sêngôm aê têtac ñandanê esa.

19 Apômtau kêsôm gebe Amboac ondóc oc sêgôm aê têtac ñandanê kêsá me. Oc masi, sêgôm tauñ têtac ñandanê kêsá e sêlênsôn tauñ secanô.

20 Kêtu tonañña Apômtau Anôtô kêsôm gebe Alic acgom, aê jakêc ñoc têtac ñandanê to ñoc têtac kêbôli auc sin wacêpi gamêñ tonañ, êpi ñamalac to bôc ma ka anğa kôm to gêñ ñanô nomña. Ñoc têtac ñandanê oc êniñ gêñ amboac ja ma ñac teñ êtôm gebe êsi êmacña atom.”

21 Lausinj undambêña nêñ Apômtau, Israelnêñ Anôtô, kêsôm binj tonec gebe “Akêñ nêñ daja to nêñ da ñagêdô êpi tagen ma taôm aniñ nêñ gêñ.

22 Gebe gêdêñ tañ gawê tamemi sêsa anğa Aiguptu sêmêñ nan, aê kasôm binj teñ kêtú daja to da ñagêdôña gêdêñ êsêac atom ma kajatu êsêac kêtú sêkêñ danja atom.

23 Mago kakêñ binjsu tonec gêdêñ êsêac gebe ‘Tanem wamu aê, go jatu nêñ Anôtô ma amac atu ñoc lau. Ma asa lêñ samob, tañ kajatu amac nan, gebe amoa ñajam.’

24 Mago êsêac tanêñ wamu to sêkêñ tanêñ aê atom. Êsêac sêsa nêñ lêñ kêtôm nêñ ñalêlôm sec kêkac êsêac. Êsêac lanôñanô gêdêñ aê atom, sêbuc dêmôêñ aê.

25 Gêdêñ bêc, tañ amac tamemi sêsa anğa Aiguptu sêmêñ e mênghêdêñ galoc nan, aê kasakinj ñoc sakinwaga propete gêdêñ êsêac gamoa e ñabêc manji masi.

26 Mago êsêac tanêñ wamu to sêkêñ tanêñ aê atom. Êsêac gêsuntêkwa ñaton ma sêgôm sec kêlêlêc tamenj su.

27 “Amboac tonañ ôsôm binj samob tonañ êndêñ êsêac, mago êsêac oc sêkêñ tanêñ aôm atom. Aôm oc ômôêc êsêac, mago êsêac oc sêlôc atom.

28 Ma aôm oc ôsôm êndêñ êsêac gebe ‘Lau-m tonec tec tanêñ wamu Apômtau, êsêacnêñ Anôtô, awa atom ma sêsô ênê mêtôc ñalabu atom amboac tonañgenj. Binjanô gêjaña, gêjac tau gêñgic anğa êsêac awenjsuñ.

Sêgôm genj sec anğa gaboañ Benhinonña

29 “ Ôkapiñ môtêmlauñ ma ômbaliñ sinj.

Ôpuc tanjiboa sa anğa lôc

gebe Apômtau kêtinj gôlôac, tañ ênê têtac ñandanê kêpi êsêac nan su to gêwi êsêac sinj.’ ”

30 Apômtau kêsôm gebe “Juda latui sêgôm sec gêjac aê matocanô atom. Êsêac sêkêñ nêñ gêñ alôb-alôb kêkô andu, tañ sê ñoc ñaê kêpi nan, ñalêlôm gebe sêngôm andu tau ñadabuñ paliñ.

31 Êsêac sêkwê gamêñ ñabau Topetña sa anğa gaboañ Benhinon gebe sêkêñ latunjo to ñac sêsa ja têtú da. Aê kajatu binj amboac tonañ gêdêñ êsêac teñ atom ma taêc gêjam binj amboac tonañ gec ñoc kauclêlôm teñ atom amboac tonañgenj.”

32 Tec Apômtau kêsôm gebe “Ôlic acgom, ñanoc kêdabinj gebe sêsam gamêñ tonañ Topet me gaboañ Benhinon êtiam atom, sêsam gamêñ tau gebe gaboañ sesen ñamalac sunja. Ma Topet êtu gamêñ sêôña gebe gamêñ ñasawa sênsuñ ñacmatêña teñ oc ênêc atom.

33 Ma lau tonec nêñ ñawêlêlanj êtu moc umbonj ñalabuña to bôc nomña nêñ gwada ma ñac teñ oc ensoc êsêac sêc su anğa tônê atom.

34 Ma aê jaŋgamiŋ têtû samuc to têtac ŋajam ŋakicsêa ma ŋac-gebe-ênam-awêwaga to awê gebe ênam ŋacŋa nêŋ awenŋ ŋaonda aŋga malac Judanŋa samob ma aŋga intêna Jerusalemŋa gebe gamêŋ tau oc êtu gasaŋ.”

8:1–9:9 Anôtônê jaenŋ ŋagêdô kêtû launêŋ secŋa ma ŋagêjô, tê gêjac êsêac ŋawae nê, ŋabinŋ gêc ŋasêbu tonec. *

9

Mêtôc kêpi Juda

10 Aê kasôm gebe “Aê jabe jataŋ êtu lôcŋa ma ŋoc taŋiboa êsa êtu gamêŋ gêgwaŋ-gêgwaŋŋa gebe gêŋ tau ŋakelenŋ kêsa ma teŋ kêsêlêŋ kêsa gamêŋ tonanŋ gêja atom. Taŋô bulimakao ŋakicsêa kêtiam atom. Moc to bôc saleŋŋa sêc êlinŋ-êlinŋ sêja su.”

11 Apômtau kêsôm gebe “Aê oc jatuc Jerusalem popoc êlinŋ-êlinŋ êtu lënduc, êtu kêambôm nêŋ gamêŋ. Ma janam Judanêŋ malac ôkwi êtu gamêŋ sawa, taŋ lau teŋ sêmoa atom naŋ.”

12 Aê katu kênac gebe “Apômtau, kêtû asagenŋa gamêŋ e popocgenŋ ma ŋakelenŋ amboac gamêŋ sawa ma ŋamalac teŋ kêsêlêŋ kêsa tonanŋ atom. Asa ŋac tokauc gebe êjala gêŋ tonanŋ. Aôm gôwa binŋ tau sa gêdêŋ asa gebe êsôm lasê êndêŋ lau ŋagêdô.”

13 Apômtau gêjô binŋ tau gebe “Gêŋ tonanŋ ŋanô kêsa ŋam gebe aêŋoc lau sêwi binŋ, taŋ kadôŋ gêdêŋ êsêac naŋ siŋ. Êsêac taŋenŋ wamu gêdêŋ aê me sêgôm binŋ tau, taŋ kasôm gêdêŋ êsêac naŋ, ŋanô kêsa atom.

14 Masigoc, êsêac gêsuntêkwa ŋatonŋ ma sêjam sakinŋ anôtô Bal nê ŋakatu kêtôm nêŋ tamenŋ têdôŋ êsêac.

15 Amboac tonanŋ aŋô binŋ, taŋ aê Apômtau ŋajaŋa ŋatau, lau Israel nêŋ Anôtô, gabe jaŋgôm naŋ acgom. Aê gabe jakêŋ gêŋ ŋamakic êndêŋ ŋoc lau sêniŋ ma jakêŋ bu ŋamalac êndêŋ êsêac sênôm.

16 Aê oc jansenŋ êsêac êlinŋ-êlinŋ sêsêp tentenlatu ŋalêlôm. Êsêac to tamenŋ sêŋô êsêacnêŋ ŋaê gêmunŋ su atom naŋ, ma gabe jasakinŋ ŋacjo totonŋ-totonŋ dêndêŋ êsêac sêna e jansenŋ êsêac su sênam samucgenŋ.”

Lau Jerusalem sêmôêc gebe sênam êsêac sa

17 Lausiŋ undambêŋa nêŋ Apômtau kêsôm gebe “Taêm ênam gêŋ, taŋ ŋanô kêsa naŋ. Amôêc taŋipalêo sêmêŋ. Amôêc êsêac lauo abec sêmêŋ.”

18 Lau tau sêsôm gebe “Ôsôm êndêŋ êsêac gebe sêmêŋ ŋagaôgenŋ ma têtanŋ taŋiboa êtu aêacŋa. Têtanŋ e matenŋ sulu bôlôb-bôlôbgenŋ ma matenŋgasi ŋawambu êsa.”

19 Akêŋ taŋemmanŋ. Taŋiboa ŋakicsêa aŋga Sion gebe “Aêac abac su. Aêac majenŋ kêsa samucgenŋ kêtû awi ma gamêŋ siŋŋa ma sesenŋ ma andu su gêjaŋa.”

20 Aê kasôm gebe “Amac lauo, akêŋ taŋem Apômtau awa ma aŋô ênê binŋ. Andôŋ taŋiboa êndêŋ nêŋ latômio

* 7:34: Undambê ŋatauo enŋ anôtôo jaba teŋ.

ma nê m tawanj nâwê tanjiboan̄a.

²¹ Gebe gêmacanô tau kêsô aêacma andu njakatam saun̄ ma kêsô aêacma laumata nêj andu gêmên̄. Gêmacanô gêjac njapalêo to njac an̄ga malac njaintêna ma lau wakuc an̄ga malacluñ.”

²² Ôsôm gebe

“Apômtau kêsôm amboac tonec gebe
Launên̄ njawêlêlan̄ salin̄-salin̄ gêjam gamên̄ aucgen̄
amboac bôcnê tac, tan̄ sêpalip gêjam kôm auc.
Ma amboac polom njanô, tan̄ lau sêjan̄gowaga sêwi sin̄ nan̄,
ma lau ten̄ sejon̄ sa atom.”

²³ Apômtau kêsôm gebe

“Kwalam lan̄gwa etoc tau sa êtu nê kaucn̄a atom
ma njac njactêkwa êtu nê njaclain̄a gebe atom,
ma njac tolêlôm êtu nê awan̄a atom.

²⁴ Embe ten̄ taê ênam gebe etoc tau sa
go etoc tau sa gebe gêlic to kêjala gebe Aê Apômtau
gebe aên̄oc têtac gêwin̄ gêc geden̄ tôngên̄
ma gên̄, tan̄ gagôm nan̄, gêdên̄ to solop.
Gên̄ tonan̄ aê galic njajam.
Aê, Apômtau tau, kasôm bin̄ tonan̄.”

9:25–13:27 njasêbu tonec kêpuc boa sakin̄ gwam̄na to kêsôm bin̄ kapoac walôn̄a lasê ma kêkên̄ puc lau gebe Apômtau oc êmoatin̄ poac êndên̄ nê lau. Anôtô kêkên̄ puc Jeremia gebe lau sêkic ênê bin̄ ma Apômtau kêpô lêna njanô kêtû nê laun̄a. Apômtau agêc Jeremia sêlên̄ bin̄ lau gebe tetoc taun̄ sa ma sên̄gôm sec atom.

14

Oc kêsêgô gamên̄

¹ Apômtau kêsôm gêdên̄ aê, Jeremia, kêtû oc kêsêgô gamên̄na gebe

² “Juda gêjam abec
nê malac sêmasan̄ bin̄na kêtû gasan̄
ma nê lau sêc nom tonên̄ njalêlôm njawapacgen̄
ma Jerusalem gêmôêc gebe sên̄am en̄ sa.

³ Lau towae sêsakin̄ nêj sakin̄waga kêtû têtê buña.

Êsêac sêja bumata,
mago têtap bu sa atomanô.
Êsêac sêmu sêmên̄ tonên̄ bulakôp sawagen̄.

Êsêac majen̄ ma kauc kêlêlôm,
tec sêsan̄ lan̄ôn̄anô auc.

⁴ Kom gêjac atom
ma nom njakelen̄ kêsa lan̄gwagen̄.
Lau-sêkalin̄-nomwaga sêmoa tomajen̄gen̄,
tec sêsan̄ nêj lan̄ôn̄anô auc.

⁵ Mojawa têna gêwi nê njalatu wakuc sin̄
an̄ga kôm gebe gêgwan̄ masianô.

⁶ Don̄kibôm sêkô gamên̄ njabau selec-selec
ma imbelen̄ olec-olecgen̄ amboac kêambôm.

Êsêacnên̄ maten̄anô kêtû malô gebe gen̄ sên̄in̄na masi.

7 “Aêñoc lau sêmôêc gêdêñ aê gebe
 ‘O Apômtau, aêacma sec geoc aêac lasê,
 mago ônam aêac sa êtu aômñêm ñaêña.
 Aêac akac tauñ su aña aômñêm kêtú dim taêsam.
 Aêac agôm sec gêdêñ aôm.

8 Aôm taômgenj, tec lau Israel sêkêñ materj.
 Aôm taômgenj kôtôm gebe ônam aêac sa êndêñ gêñ ensenj aêacña.
 Kêtú asagenña gômôa ma gamêñ amboac ñacjaba tenj
 amboac ñaclenj tenj, tañ gêmôa gêbêc tagenj nanj.

9 Kêtú asagenña aôm gômôa amboac ñac, tañ gêñ tenj kêtakê enj nanj, amboac
 sinwaga tenj nê ñaclai masi gebe ênam sanja nanj.

O Apômtau, aôm gômôa gôwiñ aêac.

Sê aômñêm ñaê kêpi aêac. Ôwi aêac sinj atom.’ ”

10 Apômtau kêsôm binj tonec kêkanônj lau tonanña gebe “Êsêac têtac gêwiñ
 gebe sêlêti sejo sêja-sejo sêja ma sêjam gôlinj nêñ enkainj atom. Amboac tonan
 aê galic êsêac gêjac aê matocanô ñajam atom. Aê gabe taêc ênam êsêacnêñ geo,
 tañ sêgôm nanj, ñapanj ma jakêñ ñagêjô êtu nêñ secña.”

Tôbôm ñawae

11 Apômtau kêsôm gedênj aê gebe “Otenj mec êtu lau tonec sêmôa ñajamña
 atom.

12 Êsêac sêjam dabunj mo, mago aê gabe janjô êsêac awenj atom. Êsêac sêkêñ
 daja to da kelenj, mago aê gabe jakôc da tau sa atom. Aê gabe jansenj êsêac su
 ña sinj to tôbôm ma gêmac sec.”

13 Go aê kasôm gebe “Ojae, Apômtau Anôtô, ôlic acgom, propete sêsôm gêdêñ
 êsêac gebe ‘Amac oc alic sinj atom ma oc aôm tôbôm atom. Aê oc jakêñ amac
 añgônj gamêñ tonec towamagenj ñapanj.’ ”

14 Ma Apômtau kêsôm gêdêñ aê gebe “Propete tonan seoc binjdansan lasê
 sêjam aê lanjôc, nanj aê kasakinj êsêac atom ma aê kajatu êsêac atom to kasôm
 binj gêdêñ êsêac atom. Êsêac seoc ñakatu dansan to binj ñaôma ma dansan, tañ
 êsêac tauñ nêñ ñalêlôm taênj gêjam nanj, lasê gêdêñ amac.

15 Amboac tonan tec Apômtau kêsôm binj tonec kêkanônj propete tau gebe
 Propete, tañ kasakinj êsêac atom, mago seoc binj lasê sêjam aê lanjôc ma sêsôm
 gebe ‘Sinj to tôbôm oc êtap gamêñ tonec sa atom’ nanj sinj to tôbôm tau oc ensenj
 êsêac su sênaña.

16 Ma lau, tañ propete seoc binj lasê gêdêñ êsêac nanj, sinj to tôbôm oc ensenj
 êsêac su ma sêmbalinj êsêac sinj sênêc intêna Jerusalemña ma ñac tenj êmoa gebe
 ênsunj êsêac to nêñ lauo ma nêñ latunjo to ñacña atom. Gebe aê gabe jansêwa
 êsêac tauñ nêñ sec naêpi êsêac tauñ.

17 “Aôm ôsôm binj tonec êndêñ êsêac gebe
 ‘Matocsulu enselenj êtôm êmbêc to elenjenj,
 enselenj ma êpa atom
 gebe sêjac ñoc lau latunjo, awêtakinj tau, e kêtap kamoc kapôênj sa.
 Sêjac enj secanô.

18 Aê embe jasa kôm jana, oc jalic ñacmatê, tañ sinj gesenj êsêac su nanj.
 Ma embe jamêñ malac, oc jalic lau togêmac tôbômña.
 Propete to dabunwaga sêjac laoc gamênjenj
 ma sêpô lêna kauc sênam lau sanja.’ ”

Lau tetenj Apômtau ñanôgenj

19 Aôm kôtinj Juda su samucgenj me.

Aôm ôlim ñakam gêdêñ Sion me.
 Amboac ondoc tec gôjac aêac
 kêtôm gebe ôlin ñajam êsa êtiam atom nec.
 Aêac akêñ matenj têm ôlin ñajam êsaña,
 mago gêñ êtakê aêacñagenj mênkêsa.
 20 O Apômtau, aêac ajala ma sec to tameninêñ keso
 gebe aêac agôm sec gêdêñ aôm.
 21 Ôtiñ aêac su atom êtu nêm ñaêña
 ma ôngôm nêm lêpôn ñawasi ñawae êtu sec atom.
 Taêm ênam nêm poac, tañ kômotiñ gêdêñ aêac nañ,
 ma onsenj su atom.
 22 Tentenjatunêñ anôtôi jaba têtôm gebe sêkêñ kom ênac me.
 Me undambê kêtôm gebe êngôm kom ênsêwa me masi.
 O Apômtau Anôtô, aôm taômgenj kôtôm.
 Aêac akêñ matenj aôm taômgenj
 gebe aôm gôgôm gêñ samob tonan ñai ñanô kêsa.

15

Apômtau têtac ñandanj sec gêdêñ Juda

1 Go Apômtau kêsôm gêdêñ aê gebe “Mose agêc Samuel embe sêkô aê
 lanôcnêmña, aêñoc ñalêlôm oc ênam tau ôkwi êndêñ lau tonec atom. Onsoc êsêac
 sêc su anja aê lanôc-anôña ma sêc sêna.

2 Ma êsêac embe têtû kênac aôm gebe ‘Aêac ana ondoc,’ go ôsôm êndêñ êsêac
 gebe Apômtau kêsôm binj tonec gebe
 Lau tañ gêmac sec gêjac êsêac ñawae nañ,
 sêndêñ gêmac sec sêna.
 Ma lau, tañ sinj gêjac êsêac ñawae nañ,
 sêndêñ sinj sêna.
 Ma lau, tañ tôbôm gêjac êsêac ñawae nañ,
 sêndêñ tôbôm sêna.
 Ma lau, tañ kapoacwalô gêjac êsêac ñawae nañ,
 sêndêñ kapoacwalô sêna.”

3 Apômtau kêsôm gebe “Aê jajalinj gêñ ensenj êsêac sunja aclê sa, sinj gebe ênac
 êsêac, kêam gebe sêkac êsêac popoc, moc umbonj ñalabuña to bôc nomña gebe
 senseñ to sêdanjgônj êsêac.

4 Ma aê janjôm êsêac têtû gêñ êtakê nom ñagamênj kinja samobña, kêtû
 Judanêñ kinj Hiskia latu Manase nê sec, tañ gêgôm anja Jerusalem nanña.”

5 Apômtau kêsôm gebe
 “O Jerusalem, asa oc taê walô aôm.
 Ma asa êtanj aômña.
 Asa ênac aôm kêsî
 gebe êtu kênac gebe aôm gômoe amboac ondoc.

6 Aôm kôtiñ aê su.
 Aôm kôkêñ dêmôêm aê.
 Amboac tonan aê kamêtôc lemoc ma gasenj aôm su
 gebe aê ôlic ñakam kêsa gebe taêc walô aôm.

7 Anja malac tonec ñagamênj samob
 aê katiñ amac adêñ mu amboac gêñ ñapaôma.
 Aê gasenj aêñoc lau amac su.
 Aê gajac nêm ñapalêo to ñac êndu gebe awi nêm lêñ sec sinj atom.

8 Awêtuc anja nêm gamênj ñanamba

kêlêlêc ganac gwêcna su.

Aê gajac nêma lau matac, tañ sêmoa tonac lai nañ êndu

ma gagôm nêñ tenenji sêoc gêñwapac.

Aê gajac êsêac sep tagen ña gêñwapac e selendec ñanô.

⁹ Ñapalê 7, tañ sêjaña nañ, tenenji mata kêlô

ma kêsi de sec.

Nê oc ñawê gêjam tau ôkwi kêtû ñakesec.

Eñ maja kêsa-ma gêmoa towaemêgen.

Aê gabe jakêñ nêma ñacjo sênac amac,

tañ gacgen amoa matem jali nañ, ña sinj.

Aê Apômtau tau, kasôm biñ tonañ.”

Jeremia kêtañ gêdêñ Apômtau

¹⁰ Ijoc aêma. O tinoc, kôkôc aê o wagenj. Lau gamêñ tonecna samob sêlic aê amboac kismôkê to kalomtêna. Aê kakêñ mone kêtû tôp gêdêñ ñac tenj atom ma katenj gêñ tenj anja ñac tenjê atom, mago samob sêpuc boa aê.

¹¹ O Apômtau, embe aê janam sakinj aôm ñajam atom ma embe aê jatenj gêñ kêsi-kêsigenj êtu ñoc soño-soño, tañ sêmoa gêñwapac to sêpô lêna ñalêlôm nañ atom, go êsêacnêñ biñ sêpuc boa aêña ñanô êsamanj.

¹² Tenj êtôm gebe êpônj ain, ain anja gamêñ gêmu kêsêpna (nodoña), tañ sêgalunj gêwiñ bras nañ, tulu me. Oc masi samucgenj.

¹³ Apômtau kêsôm gêdêñ aê gebe “Aê gabe jakinj ñacjo gebe sêjañgo amacnêma awa to gêlônj ñajam-ñajam su gebe êjô nêma sec, tañ agôm kêtôm gamêñ samobgenj nañ.

¹⁴ Aê gabe jakêñ amac anam sakinj nêma ñacjo anja gamêñ, tañ ajam kauc nañ, gebe aê têtac ñandanj kêtôm ja, tañ gelom gedenj tônjenj nañ.”

¹⁵ Go aê kasôm gebe “O Apômtau, aôm kôjalagac. Taêm ênam aê ma ônam aê sa. Ôkêñ ñagêjô êndêñ lau, tañ sêlêsu aê nañ. Ôê kanônj êsêac e sênac aê êndu nec atom. Taêm ênam gebe êsêac sêsôm biñ kêsi-kêsigenj kêpi aê kêtû aômnmê ñaêña.

¹⁶ Aômnmê biñ gêoc ñoc ñalêlôm tôñ. O Apômtau, lausinj undambêña nêñ Anôtô, nêma biñ gêgôm aê têtac ñajam kêsa ma ôlic kêpi-kêpigenj.

¹⁷ Aê ganjônj gawinj lau ômacña ma katu samuc gawinj êsêac atom. Aôm lêmam kêkanônj aê, tec gamoa ñoc lêtêgenj ma nêma têtac ñandanj gêjam aê auc.

¹⁸ Kêtû asagenjña gêñwapac kêkôninj aê gêmoa. Kêtû asagenjña lau sêjam aêñoc kamoc sa kêtôm atom. Kêtû asagenjña aêñoc kamoc gemo atom. Aôm gobe ôngôm aê amboac bu, tañ ñakelenj kêsa gêdêñ têma oc kêsanja nañ me.”

¹⁹ Apômtau gêjô biñ tonañ amboac tonec gebe “Aôm embe ômu ôndêñ aê ômôênj, go jakôc aôm sa êtiam ma aôm ôtu aêñoc sakinjwaga êtiam. Aôm embe ôsôm biñ ñanô tenj, biñ agwa-agwa atom, go aôm ôtu ñoc propete êtiam. Lau oc sêmu dêndêñ aôm sêwac, tec aôm ôndêñ êsêac ôna atom.

²⁰ Aê oc jakêñ aôm ôtu tunjôm bras ñajanja êndêñ êsêac. Êsêac oc sênac sinj êndêñ aôm, mago sêku aôm tulu atom. Aê gabe jamoa jawinj aôm ma japuc aôm tôñ to janam aôm sa.

²¹ Aê oc janam aôm kêsi anja lau sec to alôb-alôb nêñ ñac lai. Aê Apômtau tau, kasôm biñ tonañ.”

16:1–17:27 Lau Juda sênanja ñapuc kêsêp ñasêbu tonec. Jeremia ketenj mec gebe Apômtau ênam enj sa ma Anôtô gêjac biñsu lau gebe sênam dabunj om sabat.

18

¹ Biñ tañ Apômtau kêsôm gedenj Jeremia nañ, tonec gebe

2 “Ôndi, ôsêp ñac-kêpac-kuwaga nê andu ôna. Aê gabe jasôm biñ êndênj aôm ôñjô anja tônê.”

3 Tec aê kasêp ñac-kêpac-kuwaga nê andu gaja ma ñac tau gêjac ku gêmoa.

4 Ma ku, tañ enj gêjac ña nom nanj, kêtû sec anja enj lêma, tec enj gêjam nomku tau ôkwi kêtû ku wakuc teñ kêtôm lau-sêpac-kuwaga nêñ mêtê.

5 Ma Apômtaunê biñ gêdênj aê gebe

6 “O gôlôac Israel, aê katôm gebe janjôm amac êtôm ñac-kêpac-kuwaga gêgôm nomku atom me.” Apômtau kêsôm gebe “O gôlôac Israel, alic acgom, amac asêp aê lemoc kêtôm nomku kêsêp ñac-kêpac-kuwaga lêma.

7 Êndênj ñasawa teñ oc jasôm êtu tñj êpi lau-m teñ me gamênj kiñja teñ, gebe jambuc êsêac sa to jakônij êsêac ma jansenj êsêac su.

8 Mago lau, tañ kasôm biñ kêpi nanj, embe sêkac tañ su anja sec, go aê janam gêñ sec, tañ gabe janjôm êndênj êsêac nanj ôkwi.

9 Ma êndênj ñasawa teñ aê jasôm êtu tñj êpi lau-m teñ me gamênj kiñja teñ gebe jakwê sa to jasê.

10 Mago êsêac embe sênjôm sec ênêc aê lanjôcnêmja ma sêkênj tañenj aê aoc atom, go aê janam gêñ ñajam, tañ gabe janjôm êndênj êsêac nanj ôkwi.

11 Amboac tonanj tec ôsôm êndênj lau Juda to êndênj êsêac, tañ sênjôm Jerusalem nanj, gebe ‘Apômtau kêsôm biñ tonec gebe Alic acgom, aê kamasanj lêñ gêñwapac ensenj amac sunja ma taêc gêjam lêñ janac amacja. Amboac tonanj amac samob anam taôm ôkwi anja nêñ lêñ sec to amêtôc nêñ lêñ to nêñ kôm êtu solop acgom.’

12 “Mago êsêac oc sêsôm gebe ‘Biñ tonanj ñanô masi. Aêac oc andanjuc tañ ma têtac gêwiñ ma aêac samob oc anjôm biñ, tañ ma ñalêlôm ñadani êkac aêacja nanj, ñanô êsa.’ ”

13 Kêtû tonanjja Apômtau kêsôm biñ tonec gebe

“Atu kênac tentenlatu, êsêac oc sênjô biñ amboac tonanj me masi. Awêtakinj Israel gêgôm gêñ secsêga teñ.

14 Lebanon ñasno oc êwê e ênaña anja poctêna Sirion me.

Me bu lôcña, tañ keselenj tonjalucgenj nanj, oc êpa me.

15 Mago ñoc lau sêlij aê siñ.

Êsêac sêkênj da ñamalu gêdênj anôtô dansanj.

Êsêac sêoc seso anja nêñ intêna,

tañ gêmunjenj sêjam nanj,

ma sêsa intêna ñamagêña, sêsa intênasêga atom.

16 Êsêac oc sênjôm nêñ gamênj êtu gasanj

ma lau sêsu susu endenj tñjenj.

Ma lau samob, tañ sêwê sêna sêmênj nanj têtakê ma têtaiñ gêsuj.

17 Aê jansenj êsêac êlij-êlij anja ñacjo lanjônêmja

amboac mu kelelo ka ñalauñ êlij-êlij.

Êndênj têm gêñwapacja nanj,

aê oc jatôc lanjôcanô êndênj êsêac atom, jambuc dêmôêc êsêac.”

Lau sêkic Jeremianê biñ

18 Go êsêac sêsôm gebe “Ajôc, takic Jeremianê biñmanj gebe enj embe êmoa atom, mago dabunwaga oc êpô lêna biñsu atom ma ñac tokauc êpô lêna biñ ênam lau sanja atom ma propete êpô lêna biñ eoc lasêña atom. Ajôc, takênj tañenj ênê biñ samob ñapepjenj gebe tanac lakô enj ña tau nê biñ.”

Jeremianê mec

19 O Apômtau ôkênj tañam aê

ma ôḡô ḡoc taḡiboa.

²⁰ Sec êjô ḡajam oc êtôm me.

Êsêac sêkwê sê kêtû aêḡa.

Taêm ênam gebe kakô aôm laḡômnêmḡa

gebe jasôm biḡ ḡajam êndêḡ aôm êtu êsêacḡa

gebe janam aôm têmtac ḡandaḡ ôkwi aḡga êsêacnêḡ.

²¹ Amboac tonan ôkêḡ nêḡ ḡôlôac ḡasec-ḡasec sêôc tôbôm.

Ôkêḡ êsêac sêndêḡ siḡ ḡaḡaclai.

Ôkêḡ nêḡ lauo têtû lauo kapoac to awêtuc

ma nêḡ ḡacwaga têtap ḡêmac sec sa e sêmac êndu.

Ma nêḡ lau matac sênac siḡ e siḡ enseḡ êsêac su.

²² Êndêḡ taḡ aôm ôsakiḡ kêḡaḡowaga têtap êsêac sa sep tagen naḡ,

taḡiboa êpi aḡga nêḡ andu samob.

Gebe êsêac sêkwê sê gebe aê jasêp ma sêwa lakô gebe ênac aê.

²³ O Apômtau, mago aôm kôjala nêḡ biḡ samob, taḡ sêkic kêtû aêḡa naḡ.

Ôsuc êsêacnêḡ keso ôkwi atom

to ômbuḡ êsêacnêḡ sec su aḡga laḡômnêmḡa atom.

Ôkêḡ nêḡ ḡacjo sêku êsêac tulu sênc aôm laḡômnêmḡa.

Sêndac aôm êndêḡ têm têmtac ḡandaḡḡa.

19

Biḡ taḡ ku popoc kêdôḡ naḡ

¹ Apômtau kêsôm biḡ tonec gebe “Ôna ma ônam ôli ku teḡ, taḡ sêpac ḡa nom naḡ. Go ôkôc launêḡ laumata ḡagêdô to dabuḡwaga laḡgwa ḡagêdô

² ma ôsa gaboḡ Benhinonḡa, taḡ ḡêc Sacḡêdô Kusaboacḡa naḡ, ôna ma ôsôm biḡ, taḡ oc jasôm êndêḡ aôm naḡ, lasê aḡga tônê.

³ Ôsôm gebe ‘O amac kiḡ Judaḡa to amac lau, taḡ aḡḡôḡ Jerusalem naḡ, akêḡ taḡem Apômtaunê biḡ. Lausiḡ undambêḡa nêḡ Apômtau, Israelnêḡ Anôtô, kêsôm gebe Alic acgom, aê oc jakêḡ ḡêḡwapac kaiḡ teḡ, taḡ enseḡ gamêḡ tonan su naḡ, ma lau samob, taḡ sêḡô biḡ tonan ḡawae naḡ, oc têtakê sec.

⁴ Lau sêwi aê siḡ ma sêḡôm gamêḡ tonec kêtû sec gebe sêkêḡ da ḡêḡmaluḡa ḡêdêḡ anôtôi jaba, taḡ êsêac to êsêac tamenḡi ma kiḡ Judaḡa sêjam kauc naḡ, aḡga gamêḡ tau. Ma êsêac sêkêc lau tobiḡmê nêḡ dec siḡ e ḡêjam gamêḡ tau auc.

⁵ Ma êsêac sêboa altar sa kêtû Balḡa gebe sêkêḡ latuḡi sêsa ja têtû daja êndêḡ Bal. Aê kajatu biḡ tonan ma galôc sa atom ma biḡ amboac tonan taêc ḡêjam ḡêc ḡoc kauclêlôm atom.

⁶ Kêtû biḡ samob tonan ḡaiḡa Apômtau kêsôm gebe Alic acgom, bêc oc mêḡêsa, go sêsam gamêḡ tonan gebe Topet me gaboḡ Benhinonḡa êtiam atom, sêsam gamêḡ tau gebe Gaboḡ sêjac ḡamalac ênduḡa.

⁷ Ma aḡga gamêḡ tonan aê gabe janseḡ biḡ, taḡ Juda to Jerusalem sêmasan naḡ, su ma jakêḡ nêḡ launêḡ ḡacjo sênac êsêac êndu ḡa siḡ to jakêḡ êsêac sêsêp lau, taḡ sêkic êsêacnêḡ biḡ naḡ lemeḡ. Aê oc jakêḡ nêḡ ḡacmatê têtû moc umbon ḡalabuḡa to bôc nomḡa nêḡ ḡwada.

⁸ Aê oc jakêḡ malac tonec êḡḡôm lau têtakê ma sêsu susu. Lau taḡ sêwê sêja sêmêḡ naḡ, oc têtakê ma têndaiḡ ḡêsuḡ êtu ḡêḡwapac, taḡ gesen malac tau su naḡḡa.

⁹ Êndêḡ taḡ ḡacjo to lau, taḡ sêkic êsêacnêḡ biḡ naḡ, sêḡḡi malac tau auc to sêkôninḡ êsêac ḡa ḡêḡwapac ḡanô naḡ, aê oc jakêḡ êsêac sêniḡ latuḡio to ḡac

nêj ñamêsôm ma lau samob oc sêniñ lau sackapoacgêdô gêdêj taunña nêj ñamêsôm.'

¹⁰ "Go aôm ôruc ku tau popoc anña lau, tañ sêwiñ aôm nanñ lanñônêmña

¹¹ ma ôsôm êndêj êsêac gebe 'Lausiñ undambêña nêj Apômtau kêsôm binñ tonec gebe Aê oc jatuc lau tonec to nêj malac popoc êtôm ñac tenñ kêtuc ku popoc e êtôm gebe tambênôc êtiamña atom. Lau sênsuñ nêj ñacmatê êsêp gamêj Topet gebe gamêj sênsuñ ñacmatê êsêpña ñatej oc ênêc atom.

¹² Apômtau kêsôm gebe Aê oc janğôm malac tonec to lau, tañ sêngônñ ñalêlôm nanñ, êtôm tonanñ e malac tau êtôm Topet.

¹³ Andu Jerusalem to kinñ Judaña nêj andu êtu gamêj alôb-alôb êtôm Topet gebe lau sêkêj da gêjmaluña gêdêj umbonñ ñagêjêlêlôm ma sêkêc wain kêtuc da gêdêj anôtôi jaba anña andu tau ñasalôm ñaô.' "

¹⁴ Go Jeremia gêmêj anña Topet, tañ Apômtau kêsakinñ enñ gêja gebe eoc binñ lasê nanñ, jakêkô Apômtaunê andu ñamalaclunñ ma kêsôm gêdêj lau samob gebe

¹⁵ "Lausiñ undambêña nêj Apômtau, Israelnêj Anôtô, kêsôm binñ tonec gebe Alic acgom, aê oc jakêj gêjwapac sec, tañ kasôm lasê su nanñ, êpi malac tonec to malac gamêj tonecña samob gebe êsêac gêsuntêkwa ñatonñ sec ma dedec gebe sêjô aênoc binñ."

20

Pasur kêkêj Jeremia gêngônñ kapoacwalô, tec enñ etap ñagêjô ñawapac sa

¹ Ma Imer latu dabunwaga Pasur, tañ kêtuc Apômtaunê andu ñagejobsêga nanñ, gêjô binñ, tañ Jeremia geoc lasê nanñ.

² Go Pasur gêjac propete Jeremia ma kêkapiñ enñ akainñ tônñ ña ka, tañ sêmasanñ gêc Apômtaunê andu ñasacgêdô gêmu kêpiña, tañ sêsam gebe Benjaminnê Katam nanñ ñagala.

³ Ñageleñ Pasur kêkôc Jeremia su anña ka ma Jeremia kêsôm gêdêj enñ gebe "Apômtau kêsam aômnmê ñaê Pasur atom, gê nêj ñaê gebe 'Gêj-kêtakê-lauña-kêpi-makeñ-makeñ.'

⁴ Gebe Apômtau kêsôm binñ tonec gebe 'Ôlic acgom, aê jakêj aôm ôtu taôm to nêj lau nêj gêj êtakê amacña. Nem launêj ñacjo oc sênac êsêac ña sinñ êndu ma aôm taôm oc ôlic ña matamanô. Ma aê jakêj lau Juda samob sêsêp kinñ Babelña lêma. Enñ oc êwê êsêac sêngônñ kapoacwalô anña Babel ma ênac êsêac ña sinñ.

⁵ Ma tenñ êwiñ gebe jakêj malac tau ñakanom samob to waba samob, tañ sêjac sa nanñ, ma nêj awamata samob to Judanêj kinñ nêj gêlônñ samob êsêp ñacjo lemeñ. Êsêac oc sêjanço su ma sêkôc gêj tau sêna Babel.

⁶ Ma aôm, Pasur, to nêj gôlôac samob oc anğônñ kapoacwalô. Oc ana Babel ma amac êndu anña tônê ma sênsuñ aôm to nêj lau samob, tañ goc binñ keso lasê gêdêj êsêac nanñ, anêc tônê.' "

Jeremia kêtanñ gêdêj Apômtau

⁷ O Apômtau, aôm kôtim aê ma aê kakêj gêwiñ nêj binñ ñalêsi. Aôm ñajaña kôlêlêc aê su ma kôku aê tulu. Lau samob sêômac aê ma sêsu aê susu ñapanñ.

⁸ Kêtôm têm aê kasôm binñña samob aê katanñ to gamôêc gebe "Ojae, ñaclai sec gesenñ aê ñawaô." O Apômtau, êsêac sêmajec aê ma têtanñ pêlê aê ñapanñ gebe aê kasôm nêj jaenñ lasê.

⁹ Mago embe jasôm gebe “Aê gabe jalinj Apômtau sinj ma jasôm binj janam enj lanjô êtiam atom,” mago nêmb jaenj kêlakoc aê amboac ja anja noc njalêlôm. Aê tekoc gêbac gebe jakôc gênj tau tônj ma katôm gebe jangaminj binj tau atomanô.

¹⁰ Aê ganjô lau samob sêjac binj kesec-kesec gebe “Njalai sec kêpi makenj-makenj. Amboac tanj daoc enj lasê êndênj gôlinjwaga.” Aê tauc noc lau sêsaê gebe jana tauc êndu.

Êsêac sêsôm gebe “Tasau enmanj, go moae takôc enj tônj ma takac kamocgôc.”

¹¹ Mago aôm, Apômtau, gêmoea gôwinj aê tonjaja ma njalai amboac tonanj êsêac, tanj sêlêsu aê nanj, oc sêgôm elê mê.

Êsêac oc sêngôm nênj binj nanô êsa atom, tec majenj êsa endenj tônjenj.

Ma lau sêlinj binj majenja sinj atomanô.

¹² Mago lausinj undambênj nênj Apômtau, aôm kôsaê lau jagêdênj.

Aôm kôjala gênj, tanj gêc êsêacnênj njalêlôm to kauc.

Amboac tonanj ôkênj aê jalic aôm ôkênj njagêjô êndênj noc njacjo gebe aê kakênj noc gênj samob kêsêp aôm lêmam.

¹³ Anam wê êndênj Apômtau.

Alanem Apômtau.

Enj gêjam lau, tanj sêoc gênjwapac nanj,

kêsi anja lau alôb-alôb nênj njalai.

¹⁴ Apuc boa bêc, tanj tinoc kêkôc aê nanmanj.

Alinj bêc, tanj tinoc kêkênj aê kasa gamênj nanj sinj.

¹⁵ Apuc boa njac, tanj gêgôm tamoc têtac njajam kêsa

gêdênj tanj enj kêkênj njawae tonec gêdênj enj gebe

“Njalê njac. Aôm kôtap latôm tenj sa” nanj.

¹⁶ Njac tau tonanj êtôm malac,

tanj Apômtau gesenj su ma taê walô atom nanmanj.

Enj ênjô sênac wali êndênj bêbêcgenj

ma sinj njakicsêa êndênj ocsalô.

¹⁷ Gebe enj gêjac aê êndu gêdênj katu awê atomgenj nanj atom.

Embe êngôm amboac tonanj, go tinoc têtacêlôm êtu noc sêô.

¹⁸ Tinoc kêkôc aê o wagenj.

Enj kêkôc aê gebe njandanj to gênjwapac êtap aê sa ma jamac êndu tomajocgenj me.

21:1–22:30 Jeremia kêkênj Apômtaunê jaenj gêdênj lau Juda gebe êmêtôc to ensenj lau-m njagêdô to nênj kinj su êtu nênj tanjenjêcja. Apômtau oc êmêtôc to êkênj njagêjô êndênj lau nomja samob.

23

Lau njapoc oc sêmu sê mênj

¹ Apômtau kêsôm gebe “Ojae laugejob, tanj sesenj to sêsa noc gamênj njadomba êlinj-êlinj nanj.”

² Kêtu tonanja Apômtau, Israelnênj Anôtô, kêsôm binj tonec kêkanônj laugejob, tanj sejop noc lau nanj, gebe “Amac ajop noc domba njatonj atom, asa êsêac êlinj-êlinj ma asoc êsêac sêc sêja. Amboac tonanj oc andec aê êtu nêmb secja. Apômtaunê binj tau tonec.

³ Ma aê tauc gabe jajon ñoc domba ñapopoc sa anğa gamêñ samob, tañ kapalip êsêac nan, ma jawê êsêac sêmu sêmêñ nêñ gamêñ sêniñ gêñña êtiam. Ma êsêac sênam ñanô e têtú taêsam.

⁴ Aê oc jakêñ laugejob gebe sejop êsêac ma êsêac têtêc taun êtiam atom me gêñ teñ êtakê êsêac êtiam atom ma nêñ teñ ênaña atom. Apômtaunê biñ tau tonec.”

⁵ Apômtau kêsôm gebe “Alic acgom, bêc oc mênêsa, go jañu Dawidnê ñalaka gêdêñ teñ sa. En êtu kiñ ma ênam gôliñ tokaucgen ma êmêtôc lau naêndêñgen to etoc biñgêdêñ sa anğa gamêñ tau.

⁶ Êndêñ nê têm en oc ênam lau Juda sa ma lau Israel sêñgôn ñañêñ êsa. Ma sêsam en ña ñaê tonec gebe ‘Apômtau-aêacnêñ-biñgêdêñ.’ ”

⁷ Apômtau kêsôm gebe” Alic acgom, têm oc mênêsa, go lau sêsôm êtiam atom gebe ‘Aê jatôc lemoc êndêñ Apômtau mata jali, tañ gêwê lau Israel sêpi anğa Aiguptu sêmêñ nan,’

⁸ oc sêsôm gebe ‘Aê jatôc lemoc êndêñ Apômtau mata jali, tañ kêkôc to gêwê gôlôac Israel nêñ wakuc anğa gamêñ nodoña to anğa gamêñ samob, tañ kêjanda êsêac nan, gebe sêñgôn taun nêñ nom.’ ”

Jeremianê jaen kêtú propeteña

⁹ Aêñoc ñalêlôm popoc ma ñoc ñatêkwa wiwicgen.

Apômtau to nê biñ dabuñ kêtakê aê, tec katôm ñac, tañ gêñ kêjañiñ en nan, katôm ñac, tañ gênôm wain anaboa nan.

¹⁰ Lau tañ sêkêñ dêmôêñ Apômtau nan, sêjam gamêñ auc samucgen. Êsêac sêsa nêñ lêñ alôb-alôb ma sêjaiñ nêñ ôliñwalô kêpi gêñ geo. Apômtau kêpuc boa nom gebe êôc wapac ma gêgwan êtu masê kêtú êsêacña.

¹¹ Apômtau kêsôm gebe “Propete to dabuñwaga sêkêñ gêwiñ Anôtô atom. Aê katap êsêac sa sêgôm sec anğa lôm dabuñ tau ñalêlôm.

¹² Intêna tañ êsêac sêsa nan, ñalêñô to ñakesec. Aê gabe jañgôm êsêac sêka selelec ma semben.

Aa oc jakêñ gêñwapac êpi êsêac. Têm sêkôc ñagêjôña kêdabiñgac.

Aê Apômtau tauc kasôm biñ tonan.

¹³ Aê galic propete Samariaña nêñ sec. Êsêac sêsôm biñ sêjam anôtô Bal lanô ma sêwê ñoc lau seo sic.

¹⁴ Mago aê galic propete Jerusalemña sêgôm sec kêlêlêc. Êsêac sêgôm gêñ mockaiñña ma sêsau biñdansañ.

Êsêac sêpuc lau tôn gebe sêñgôm sec. Amboac tonan tec teñ gêwi lêñ êñgôm secña siñ atom.

Aê galic êsêac samob kêtôm malac Sodom ma têtú sec têtôm lau Gomoraña.”

¹⁵ Tec lausiñ undambêña nêñ Apômtau kêsôm biñ tonec kêtú propete Jerusalemña gebe

“Aê gabe jakêñ gêñ ñamakic êndêñ êsêac sêniñ to bu ñamalic êndêñ êsêac sênôm

gebe êsêac sêkêñ nêñ gêñ alôb-alôb gelom-gelomgen gêja e gêjam gamêñ samucgen auc.”

16 Lausij undambêna nêj Apômtau kêsôm gêdêj lau Jerusalem ña gebe “Akêj tanjem biñ, tañ propete sêsôm nan atom. Êsêac sêsau sêoc amac, tec akêj matej biñdansañ. Êsêac sêsôm biñ, tañ êsêac taun taêj gêjam nan, sêsôm biñ, tañ aê kasôm nan atom.

17 Êsêac sêsôm gêdêj lau, tañ sedec gebe sêkêj tañej biñ, tañ aê kasôm nan, gebe gêj samob oc ênêc ñajamgenj êtu êsêacña. Ma êsêac sêsôm gêdêj lau samob, tañ mômêj takôc nan, gebe gêjwapac oc êmoasac êsêac atom.”

18 Aê kasôm gebe “Propete tonanj nêj teñ kêjala biñ, tañ Apômtau taê gêjam gêc lêlômgenj nan atom. Êsêacnêj teñ gêjô me kêjala ênê jaen me kêkêj taña to taña wamu ênê biñ atomanô.

19 Ênê têtac ñandañ kêtôm mutêna to mulai sec, ekolonj lau alôb-alôb mômêjapac.

20 Ênê têtac ñandañ êtu malô atom e êndêj êngôm gêj samob, tañ gebe êngômña nan, su acgom. Êndêj bêc, tañ mênêsa nan, lau oc sêjala gêj tonanj ênêc awêgenj.”

21 Apômtau kêsôm gebe “Aê kasakij propete tonanj atom, mago êsêac taun sêwac. Aê kakêj jaen teñ êsêac sêoc atom, mago sêsôm biñ sêjam aê lanôc

22 Êsêac embe sêjala biñ, tañ aê taêc gêjam gêc lêlômgenj nan, go sêoc jaen lau e sêwi nêj lêj sec, tañ sêsa nan, to nêj gêj alôb-alôb, tañ sêgôm nan sij.

23 “Aê Anôtô, tañ gamoa gamêj samob nan, aê gamoa gamêj tagengenj atom.

24 Ñac teñ êtôm gebe êsij tau ôkwi êmoa gamêj teñ, tañ jalic enj sapu nan atom. Amac ajala gebe aê gamoa undambê to nom samucgenj me masi.

25 Aê kajala biñ, tañ propete tonanj sêsôm nan. Êsêac sêsôm biñdansañ sêjam aê lanôc ma sêsôm gebe ‘Aê gaêc mêgoc. Apômtau gêsuj mê gêdêj aê.’

26 Propete tonanj oc sêwê ñoc lau seo ña biñdansañ, tañ êsêac taun taêj gêjam nan, e êndêj ondogenj.

27 Êsêac sêjam kauc gebe mê, tañ êsêac sêsôm nan, oc êngôm aêñoc lau sêlij aê sij, kêtôm êsêac tamenj sêlij aê sij ma sêjam taun ôkwi gêdêj anôtô jaba Bal.

28 Propete tañ ênêc mê nan, êsôm solopgenj gebe gêc mêgenj, mago propete, tañ gêjô aêñoc jaen nan, êsôm jaen tonanjenj lasê êndêjenj. Polom ñapa to polom ñanô gêj luagêc tonanj ñaasagenj ñagêdô gêdêj taun.

29 Ñoc jaen kêtôm ja me kêtôm hama teñ, tañ kêtuc poctêna popoc nan.

30 Tec aê gadec propete tonanj, tañ sêjam genjenj taun nêj propete ñagêdô nêj biñ ma sêsau gebe aêñoc biñ nan.

31 Aê gadec propete, tañ sêsôm taun nêj biñ, mago sêsôm gebe gêmêj anja aêña nan.

32 Akêj tanjem biñ, tañ aê Apômtau tau kasôm nan. Aê gadec propete, tañ seoc nêj mê dansañ lasê nan. Êsêac sêsôm mê tonanj lasê e nêj biñdansañ to tetoc taun saña gêwê ñoc lau seo sic. Aê kasakij êsêac to kajatu êsêac gebe sêwac nec atom. Êsêac sêjam lau teñ sa atomanô. Aê Apômtau, kasôm biñ tonanj.”

Apômtaunê gêj kêkônijña

33 Apômtau kêsôm gêdenj aê gebe “Jeremia, aêñoc lau nêj teñ me propete teñ me dabujwaga teñ embe êtu kênac aôm gebe ‘Apômtaunê jaen amboac ondoc’, go ôsôm êndêj enj gebe ‘Aôm kôtu gêj kêkônijña teñ gêdêj Apômtau tau ma enj gebe ensenj aôm su.’

³⁴ Aênoc lau nêj teñ me propete teñ me dabunwaga teñ embe êsam bin tonanjen gebe 'Apômtaunê gêj kêkôninja', go aê oc jakên ñagêjô êndên en to nê gôlôac.

³⁵ Tagen lau samob têtû kênac nêj ñaci to tawanji gebe 'Bin ondoc Apômtau kêsôm gêjô. Apômtau kêsôm asagen.'

³⁶ Amboac tonanjen êsêac sêsôm ñalô tonec 'Apômtaunê gêj kêkôninja' êtiam atom gebe teñ embe êsôm, go aê janjom aênoc jaen êtu gêj kêkôninja ñanô teñ êndên en gebe lau sêjain Anôtô mata jalinja, Apômtau ñaninjen ñatau nê bin.

³⁷ Jeremia, ôtu kênac propete teñ gebe 'Apômtau kêkên bin ondoc gêjô amacnêm bin. Apômtau kêsôm bin ondoc.'

³⁸ Ma êsêac embe tanenpêc êndên aênoc jatu ma sêsôm ñalô tonec 'Apômtaunê gêj kêkôninja', go ôsôm êndên êsêac gebe

³⁹ Aê binjanôgen gabe jajonjen êsêac sa ma jatinjen êsêac su lulugenjen êsêac taunjen to malac, tanjen kakênjê gêdênjen êsêac to nêj mimi nanjen.

⁴⁰ Aê oc janjom êsêac majenjen êsa endenjen tôngenjen, tanjen talinjen sinjen atomanô nanjen."

24:1-25:38 Binjê mêtôcña, tanjen Jeremia geoc lasê gêdênjen lau Juda nanjen, kêdabinjen gebe ñanô êsa. Ma ñac, tanjen Apômtau kêjalinjen sa gebe êkênjen ñagêjô êndên ênê lau êjô enjen su nanjen, Kinjen Nebukadnesar. Apômtau êkênjen ñagêjô êndênjen lau nomjen samob.

26

Lau sebe sênac Jeremia êndu

¹ Kinjen Judanjen Josia latu Jojakim kêkôc gôlinjen sa wakucgenjen ma Apômtaunê binjen tonec mênkêsa.

² Apômtaunê binjen tau tonec gebe "Naôkô Apômtaunê andu ñamalaclunjen ma ôsôm binjen samob, tanjen jajatu aôm gebe ôsôm êndênjen lau anjen malac Judanjen samob, tanjen sêmênjen gebe tetenjen mec anjen Apômtaunê andu nanjen. Ôngaminjen binjen teñ atom.

³ Moae êsêac oc sêkênjen tanjenjen ma samob sênam taunjen ôkwi amboac tonanjenjen ma janjom gêjen, tanjen taêc gêjam gebe janjom êndênjen êsêac êtu nêjen sec, tanjen sêgômjenjen nanjen atom.

⁴ Ôsôm êndênjen êsêac gebe Apômtau kêsôm binjen tonec gebe Amac embe akênjen tanjen aê atom ma asa lênjen êtôm ñoc binjenjen, tanjen kakênjen gêdênjen amac nanjen atom

⁵ ma amac embe anjen ñoc sakinjenjen waga propete, tanjen kasakinjen êsêac kakacgenjen gêdênjen amac nanjen, nêjen binjen atom amboac agôm-agôm amoa,

⁶ go janjom andu tonec êtôm gagôm gêdênjen Silo ma tentenjenlatu anjen nomjen ñagamênjen samob embe sêpuc boa lau, go sêsam malac tonec ñaê."

⁷ Dabunwaga to propete ma lau samob sênjen Jeremia kêsôm binjen tonanjen anjen Apômtaunê andu.

⁸ Ma gêdênjen tanjen Jeremia gêjac mata nê binjen, tanjen Apômtau kêjatu gebe êsôm êndênjen lau samob nanjen, dabunwaga to propete ma lau samob sêkôc enjen tôjen ma sêsôm gebe "Aôm oc ômac êndu.

⁹ Aôm goc binjen lasê gôjam Apômtau lanjen ma kôsôm gebe 'Andu tonec oc êtôm Silo ma malac tonec oc êtu tuc ma lau teñ sênjenjen ñalêlôm êtiam atom kêtû asagenjen.' " Ma lau samob sêkac sa mênjenjen Jeremia auc anjen Apômtaunê andu.

¹⁰ Gêdênjen tanjen Judanjenjen kasêga sênjenjen binjen tau nanjen, êsêac sêwi kinjenjen andu sinjen jasêsô Apômtaunê andu ma sênjenjen Apômtaunê andu ñasacgêdô, tanjen sêsam gebe Sacgêdô Wakuc nanjen ñalêlôm.

11 Go dabunwaga to propete sêsôm gêdên kasêga to lau samob gebe “Nac tonec êtap ñagêjô êmac ênduŋa sa gebe en geoc malac tonec ênaŋa ñabin lasê amac taôm anjô kêsô tanjemsunŋac.”

12 Go Jeremia kêsôm bin gêdên kasêga to lau samob gebe “Apômtau kêsakin aê gebe jaoc andu tonec to malac tonec ênaŋa ñabin, tan anjô su nan lasê.

13 Amboac tonan galoc amêtôc nê m lên to nê m kôm ma tanem wamu amacnê m Apômtau Anôtô awa, go Apômtau ênam bin sec, tan kêsôm lasê kêpi amac nan ôkwi.

14 Tagen aê tauc, tec kasêp amac lememe sugac, tec anŋôm aê êtôm alic ñajam to naêndêngeŋ nan.

15 Mago ajala bin tagen tonec êtu tôn gebe amac embe anac aê êndu, go ñac tobinmê nê dec ñagêjô êpi amac taôm ma malac tonec to ñalau, tan sênŋôn ñalêlôm nan, gebe Apômtau kêsakin aê gadên amac binŋanôgeŋ gebe jasôm bin samob tonan ñai êsô amac tanjemsun.”

16 Go kasêga to lau samob sêsôm gêdên dabunwaga to propete gebe “Nac tonec êwê kain ñagêjô êmac ênduŋa atom gebe en kêsôm bin gêdên aêac gêjam aêacnêŋ Apômtau Anôtô lanjô.”

17 Ma gamên tau ñalaumata ñagêdô dêdi ma sêsôm gêdên lau samob, tan sêkac tauŋ sa nan, gebe

18 “Gêdên Judanên kin Hiskia propete Mika anŋa Moreset geoc bin lasê ma kêsôm gêdên Judanên lau samob gebe ‘Lau sin undambêŋa nêŋ Apômtau kêsôm bin tonec gebe

Oc sêkac Sion ôkwi amboac sêkac nom ôkwi anŋa kôm.

Jerusalem popoc-popocgeŋ êtu lênduc

ma lôc lô m dabunŋa ênam-tau ôkwi êtu salenbôm.’

19 Judanên kin to lau Juda samob sêjac ñac tau êndu me. Êsêac têtêc Apômtau ma teten en, tec gêjam bin wapac, tan kêsôm lasê kêpi êsêac nan, ôkwi atom me. Ma galoc aêac dabe takalem gênwapac tau mênêpi aêac me.”

20 Nac ten gêmôa. En geoc bin lasê gajam Apômtau lanjô amboac tonan. En Semaia latu Uria anŋa Kiriath-jearim. En geoc malac tonec to gamên tonec ênaŋa ñabin lasê kêtôm Jeremianê.

21 Ma gêdên tan kin Jojakim to nê lausin ma nê kasêga samob sênjô ênê bin nan, kin tau gebe ênac en êndu. Mago Uria gênjô ñawae, tec kêtêc tau ma gêc gêja Aiguptu.

22 Go kin Jojakim kêsakin Akbor latu Elnatan to lau ñagêdô sêwiŋ en sêja Aiguptu.

23 Êsêac sêkôc Uria anŋa Aiguptu mênjêkêŋ en gêdên kin Jojakim gêjac en ña sin êndu ma kêbalin ênê ñawêlêlan kêsêp lau ñaôma nêŋ gamên sêôŋa.

24 Sapan latu Ahukam lêma gejo Jeremia auc, tec sêkêŋ en gêdên lau gebe sênac en êndu atom.

27:1–30:24 Apômtau kêjatu Jeremia gebe êoc ka ñawapac ten ênŋôm êtu dôŋ êwa kin Babilonŋa Nebukadnesar nê ñaclai sa. En oc êkônin lau-m ñagêdô ma êkônin lau Juda amboac tonanŋen. Propete dansan gêjac sin gêdên Jeremia kêtô dôŋ tonanŋa, mago ñagêjô kêtap en sa ma gêmace êndu. Jeremia keto papia ten gêdên lau, tan sênŋôn kapoacwalô anŋa Babilon ma kêsôm gêdên êsêac gebe têtô wakac anŋa gamên jaba, gebe oc sênŋôn tônê ñasawa ec balin. Mago en geoc lasê gêdên êsêac amboac tonanŋen gebe êndên ñanoc oc sêmu sêna nêŋ malacmôkê êtiam.

31

Lau Israel sêmu sêmên nêŋ gamên êtiam

1 Apômtau kêsôm gebe “Êndênj tēm tonaj oc jatu Israelnêj gôlôac samob nêj Anôtô ma êsêac oc têtû aêjoc lau.”

2 Apômtau kêsôm binj tonec gebe

“Lau, tanj sêsêp sinj sawa nanj, têtap moasinj sa anja gamêj sawa. Gêdênj tanj Israel gesom gamêj êlêwanj taunja nanj,

3 Apômtau geoc tau lasê gêdênj enj anja gamêj jaêc.

Aê têtac gêwinj aôm nja têtac gêwinj tengejja.

Kêtu tonanja aê kamoasinj aôm gedenj tôngej.

4 O awêtakinj Israelo, aê gabe jakwê aôm sa ôkô êtiam.

Ôngêlôj taôm nja gegob êtiam

ma ôsa naôtê wê ôwinj lau têtac-ñajamwaga.

5 Aôm oc ôsê kôm wainja êsêp lôc Samarianja êtiam.

Lau-sêsêwaga oc sêsê ma têtû samuc kôm ñanô.

6 Gebe bêc tej oc mênêsa, go dibwaga oc sêmôêc anja lôc Epraimja gebe ‘Ajôc, andi ma tapi Sion dandênj aêacnêj Apômtau Anôtô tana.’ ”

7 Gebe Apômtau kêsôm binj tonec gebe

“Anam lasê totêmtac ñajamgej êtu Jakobja.

Awem êoc lau tomôkê-tomôkê nêj ñamataja.

Asôm lasê to atoc sa ma asôm gebe

‘Apômtau gêjam nê lau Israel nêj ñapopoc kêsi.’

8 Alic acgom, aê gabe jakôc êsêac anja gamêj nodonja

ma jajonj êsêac sa anja nom ñagamêj jaêcsêga.

Oc jajonj matenpec to pulinj ma lauo, tanj taênj to êsêac, tanj ñapalê kêtunj êsêac nanj sêwinj.

Gôlôac tonj kapôênj tej oc sêmu sêmênj tonec.

9 Êsêac oc sêmênj tomatenjsulugenj

ma jawê êsêac tobinjalôgenj sêmu sêmênj.

Aê jakênj êsêac sêsêlênj sêmoa bu ñakênkênj ñataligenj,

oc sêsêlênj sêmoa intêna solop gebe sembenj atom

gebe aê katu Israel tama

ma Epraim kêtû ñoc ñacsêga.

10 “O tentenlatuac, akênj tanjem Apômtaunê binj

ma asôm lasê anja gamêj gwêcña, tanj gêc jaêcsêga nanj.

Asôm gebe ‘Ñac tanj kêsa Israel êlinj-êlinj nanj,

gebe ejonj enj sa êtiam

ma ejop enj amboac ñacgejob gejob nê domba.’

11 Gebe Apômtau gêjam ôli Jakob su

ma gêjam enj kêsi anja lau, tanj lemenj ñajanja kêlêlêc Jakobnê su nanj.

12 Êsêac oc sêmênj ma sênam wê kapôênj anja lôc Sion.

Êsêac ôlinj êpigenj êtu Apômtaunê moasinja,

êtu polom to wain ma ñalêsi

ma domba to bulimakao ñalatuja.

Êsêac katunj êtôm kôm, tanj bu kêmalôm nanj,

ma sêpô lêna gêj tej êtiam atom.

13 Go awêtakinj têtê wê totêmtac ñajamgej

ma lau matac to lau ñanô têtû samuc.

Aê oc janam nêj tanjiboa ôkwi êtu têtac ñajam.

Aê oc janac êsêac têtac tôḡ ma jakêḡ êsêac têtac ḡagaô êsa êjô ḡalêlôm ḡawapac su.

14 Aê oc jalôm dabuḡwaga ḡa ḡêḡ ḡajam taêsam ma ḡoc moasiḡ êôc ḡoc lau tôḡ. Apômtaunê biḡ tau tonec.”

Apômtau taê walô nê lau

15 Apômtau kêsôm biḡ tonec gebe

“Sêḡô awa ḡaonda aḡga Rama.

Sêwakic to têtaiḡ taḡiboa ḡanô.

Rahel kêtaiḡ nê ḡôlôac.

Sêjam malô-malô eḡ kêtui nê ḡôlôacḡa kêtôm atom gebe sêjaḡagac.”

16 Apômtau kêsôm biḡ tonec gebe

“Ônam taḡiboa tôḡ ma ômbuḡ matamsulu su

gebe nêḡ koleḡ oc êtaiḡ ḡagêjô ḡajam sa

ma êsêac oc sêḡu sêḡmêḡ aḡga ḡacjonêḡ gamêḡ.

Apômtaunê biḡ tau tonec.”

17 Apômtau kêsôm gebe

“Ôkêḡ matam têḡ, taiḡ ḡêc nêḡḡa naiḡ,

gebe latôḡi oc sêḡu sêḡmêḡ tauḡ nêḡ gamêḡ.

18 Aê tec gaḡô Epraimnê taḡiboa tonec gebe

‘Aôm kômêtôc aê amboac kômêtôc bulimakao kapoac wakuc mata daun

ma aê kasô nêḡ mêtôc ḡalabu.

Ôkôc aê jamu jana gebe jamoa ḡajam êtiam,

gebe Apômtau, aêḡoc Anôtô, aôm.

19 Aê kakac tauc su mago galoc gaḡam tauc ôkwi.

Ma ḡêdêḡ taiḡ ḡoc kauc kêsa naiḡ, aê gabu tauc.

Aê majoc ma ḡoc ḡalêlôm popoc

gebe ḡoc lêḡ ḡapalêḡeḡḡa kêḡmajec aê.’

20 Epraim eḡ ḡoc latuc têtac ḡêwiḡ eḡḡa me masi.

Aoc ḡêjac eḡ gebe ḡoc ḡêḡenec, me masi.

Têḡ samob, taiḡ kasôm biḡ kêpi eḡ naiḡ, taêc ḡêjam eḡ gamoa.

Tec ḡoc ḡalêlôm ḡêjam awa su eḡ

ma kêkac aê gebe taêc walô eḡ.

Apômtaunê biḡ tau tonec.

21 “Ôḡḡuḡ ka êkô êtui nêḡ intêna ḡabelo.

Matam êndiḡ intênasêga ma ojop intêna, taiḡ kôsa naiḡ.

O awêtakiḡ Israelo, ôḡu ôḡmôêḡ,

ôḡu ôḡndêḡ nêḡ malac tonec ḡai ôḡmôêḡḡaiḡ.

22 O latuco, taiḡ ḡôwi aê siḡ naiḡ,

aôm gobe o sic e êndêḡ ondocḡeḡ.

Gebe Apômtau kêkêḡ ḡêḡ wakuc aḡga nom amboac tonec gebe

Awê ḡêjam ḡac kêsi.”

23 Lausiḡ undambêḡa nêḡ Apômtau, Israelnêḡ Anôtô kêsôm biḡ tonec gebe

“Êndêḡ taiḡ aê jamansaḡ launêḡ lêḡ êtui wakuc êtiam naiḡ, êsêac oc sêsôm biḡ tonec aḡga gamêḡ Judaḡa to nêḡ malac samob êtiam gebe

‘O malac, taiḡ biḡḡêdêḡ ḡêḡḡôḡ naiḡ,

o lôc dabuḡ, Apômtau ênam mec aôm.’

24 Ma gamêḡ Judaḡa to ḡamalac samob ma kômḡwaga to êsêac, taiḡ sejop domba ḡatoḡ naiḡ, oc sêpi tageḡ sêḡḡôḡ gamêḡ tau ḡalêlôm.

25 Gebe aê jaŋgôm katu, taŋ têkwa gêbac naŋ, têkwa saki êsa ma jakêŋ gêŋ êndêŋ katu, taŋ kêpô lêna naŋ, e êôc eŋ tôŋ.”

26 Su, go matoc gêlac ma galic gamêŋ. Aê gaêc bêc ŋajam kêmoasiŋ aê.

Poac wakuc

27 Apômtau kêsôm gebe “Alic acgom, têm kêdabiŋ gebe jasê ŋamalac ŋawê to bôc ŋawê êsêp gôlôac Israel to Juda.

28 Aê matoc gêdiŋ êsêac gêdêŋ taŋ sêbuc sa to têtuc popoc, gêdêŋ taŋ sêku tulu to seser su ma sêlêsu êsêac naŋ, tec êndêŋ taŋ sêkwê sa to sêsê gêŋ naŋ, matoc êndiŋ êsêac amboac tonanŋer. Apômtaunê biŋ tau tonec.

29 Êndêŋ bêc tônê oc sêsôm biŋ tonec êtiam atom gebe ‘Tameŋi ser wain ŋanô matac ma nêŋ gôlôac luŋluŋ siŋ-siŋ.’

30 Lau samob sêmac êndu êtu taun nêŋ secŋa ma lau samob, taŋ ser wain ŋanô matac naŋ, taun luŋluŋ siŋ-siŋ.”

31 Apômtau kêsôm gebe “Alic acgom, têm oc mêŋêsa, go jamoatiŋ poac wakuc êndêŋ gôlôac Israel to gôlôac Juda.

32 Poac tonec oc êtôm poac, taŋ kamoatiŋ gêdêŋ êsêac tamenŋi gêdêŋ taŋ kakam êsêac gêdêŋ lemeŋ ma gawê êsêac sêsa aŋga Aiguptu sêmêŋ naŋ atom. Êsêac sêjac ŋoc poac tonan popoc, tec gawa tauc sa gebe êsêacnêŋ ŋatau aê.

33 Apômtau kêsôm gebe Bêc tônê ŋai êmbacnê acgom, go jamoatiŋ poac tonec êndêŋ gôlôac Israel gebe jakêŋ to jato ŋoc biŋsu êsêp êsêacnêŋ ŋalêlôm ma aê oc jatu nêŋ Anôtô ma êsêac oc têtû ŋoc lau.

34 Êndêŋ noc tonan lau teŋ oc sêndôn nêŋ lau sackapoacgêdô gêdêŋ taunŋa to nêŋ latuŋi ma sêsôm gebe ‘Ajala Apômtauman’ êtiam atom gebe gôlôac to nêŋ lau towae samob oc sêjala aê gebe aê oc jasuc êsêacnêŋ geo ôkwi ma taêc ênam nêŋ sec êtiam atom. Apômtaunê biŋ tau tonec.”

35 Apômtau kêsôm biŋ tonec gebe “Asa kêkêŋ oc ŋawê gêdêŋ geleŋŋa ma ajôn to utitalata ŋawê gêdêŋ gêbêc. Asa gêli gwêc sa e ŋadembom kêgasim ŋakicsêa kapôêŋ. Ŋac tau nê ŋaê gebe Lausiŋ undambêŋa nêŋ Apômtau.

36 Apômtau kêsôm gebe Ŋagôliŋ ŋajaŋa tonan embe ênaŋa aŋga aê laŋôcnêmŋa, go Israelnêŋ wakuc sêmoa aê laŋôcnêmŋa têtôm lau-m tager êtiam atom ender tônŋer amboac tonanŋer.”

37 Apômtau kêsôm biŋ tonec gebe “Embe êtôm gebe sênam dôŋ undambê lôlôcŋa ma sêkip nom ŋalabuŋa ŋanombaŋ ŋam sa, go aê jatiŋ Israelnêŋ wakuc samob su êtu gêŋ samob, taŋ sêgôm naŋŋa. Apômtaunê biŋ tau tonec.”

38 Apômtau kêsôm gebe “Alic acgom, têm oc mêŋêsa, go sêkwê malac sa êtiam êtu Apômtaunŋa. Oc sênac m aŋga Hananelnê andu soso e naêndêŋ Sacgêdô Kêclêsuŋa.

39 Ma gam dôŋŋa êsêlêŋ solopŋer e naêndêŋ gamêŋ ŋabau Gareb, go êmôê êndêŋ gamêŋ Goa êna.

40 Ma gaboan ŋawêlêlaŋŋa to waonŋa samucŋer ma kôm samob e naêndêŋ bu Kidron to Sacgêdô Hosŋa ŋagamêŋ gêmu oc kêpi ŋa, gamêŋ samob tonan ŋai oc êtu Apômtaunê gamêŋ dabuŋ. Lau teŋ oc senser su to têtuc popoc êtiam atom ender tônŋer.”

32:1–35:19 Jeremia gêjam ôli nom anğa nê malacmôkê gêdêñ tañ Nebukadnesar kêgi malac Jerusalem auc nañ. Biñ tonañ gêgôm kêtú dôñ teñ ma gebe êwa sa gebe lau sêkêñ maten têm, tañ gêc nêmnã nañ. Anôtô oc êngôm nê biñ ñanô êsa, Jerusalem oc ênaña, mago êtu ñamu enj oc êmboa lau Juda sa êtiam. * êsêac sa tatu lau samob nêñ toñ ñamataña.

36

Baruk kêsam biñ lasê anğa Apômtaunê andu

¹ Judanêñ kiñ Josia latu Jojakim gêjam gôlinj gamêñ ñajala kêtú aclêña, go Apômtaunê biñ gêdêñ Jeremia gebe

² “Ôkôc papia toluj ma oto biñ samob, tañ aê kasôm gêdêñ aôm gajac m gêdêñ Josianê têm e mênjgêdêñ galoc nañ, kêpi Israel to Juda ma tentenlatu samob

³ gebe gôlôac Judaña oc moae sêñô gêñ sec samob, tañ aê gabe jangôm êndêñ êsêacña nañ, ñawae ma êsêac samob sênam taunj ôkwi anğa nêñ lêñ sec ma aê oc jasuc êsêacnêñ geo to sec ôkwi.”

⁴ Go Jeremia kêkalem Neria latu Baruk. Jeremia kêsôm ma Baruk keto biñ samob, tañ Apômtau kêsôm gêdêñ Jeremia nañ, kêsêp papia toluj.

⁵ Ma Jeremia kêjatu Baruk ma kêsôm gebe “Êsêac sêjac jao aê gebe jasô Apômtaunê andu atom.

⁶ Amboac tonañ aôm ôna ma êndêñ bêc sênam dabunj moña aôm ôsam Apômtaunê biñ, tañ aê kasôm gêdêñ aôm ma koto kêsêp papia nañ, lasê lau samob sêñô. Ôsam êndêñ lau Juda samob, tañ sêmêñ anğa nêñ malac gêdêñ-gêdêñgenj nañ.

⁷ Oc moae tetenj nêñ mec êndêñ Apômtau ma êsêac samob sênam taunj ôkwi anğa nêñ lêñ sec gebe Apômtau gebe ejonj lau tonec ña têtac ñandanj sec to têtac kêbôli auc.”

⁸ Ma Neria latu Baruk gêgôm biñ, tañ propete Jeremia kêjatu enj nañ, ñanô kêsa ma kêsam Apômtaunê biñ, tañ gêc papia nañ, lasê anğa Apômtaunê andu.

⁹ Judanêñ kiñ Josia latu Jojakim gêjam gôlinj gamêñ jala aclê ma ñaajônj kêtú 9 ma lau Jerusalem ña samob ma lau samob, tañ sêmêñ Jerusalem anğa malac gêdêñ-gêdêñgenj nañ, sêlic om sênam dabunj moña teñ sêmoa Apômtau lanônêmña.

¹⁰ Go Baruk kêsam Jeremianê biñ, tañ gêc papia nañ, lasê gêdêñ lau samob sêñô. Enj kêsam lasê anğa ñac-keto-papiawaga Sapan latu Gemarianê balêm, tañ gêc Apômtaunê andu ñamalacluj ñaônja nañ, kêdabinj Apômtaunê andu ñasacgêdô, tañ sêsam gebe Sacgêdô Wakuc nañ.

Sêsam papia tau gêdêñ laumata

¹¹ Gêdêñ tañ Sapan latu Gemaria nê latu Mikaia gêñô Apômtaunê biñ samob, tañ gêc papia nañ,

¹² enj kêsêp kiñnê andu jakêsô ñac-keto-papiawaganê balêm. Kasêga samob sêngônj tônê, ñac-keto-papiawaga tau Elisama, Semaia latu Delaia, Akbor latu Elnatan, Sapan latu Gemaria, Hanania latu Sedekia ma kasêga ñagêdô samob.

¹³ Ma Mikaia gêjac minj biñ samob, tañ enj gêñô gêdêñ Baruk kêsam papia lasê gêdêñ lau nañ, gêdêñ êsêac.

¹⁴ Go kasêga samob sêsakinj Kusi latu Selemia latu Netania nê latu Jehudi gebe êsôm êndêñ Baruk gebe “Ôkôc papia, tañ kôsam lasê gêdêñ lau samob nañ, ma ômôêñ.” Amboac tonañ Neria latu. Baruk kêkôc papia ma gêdêñ êsêac gêja.

* **31:40:** Biñ tonañ kêkanônj lau Israel gebe Anôtô kêjalinj

15 Ma êsêac sêsôm gêdeņ en gebe “Ôņgôn sic ma ôsam lasê.” Tec Baruk kêsam papia tau lasê gêdêņ êsêac.

16 Gêdêņ taņ sêņô biņ samob tonañ naņ, êsêac sêsôm gêdêņ taun totêtêc taungeņ gebe “Aêac takêņ biņ samob tonañ ņawae êndêņ kiņmaņ.”

17 Go têtü kênac Baruk gebe “Ôsôm acgom, aôm koto biņ samob tonañ amboac ondoc. Eņ kêsôm gêdêņ aôm ma koto me.”

18 Baruk gêjô êsêac awen gebe “Jeremia kêsôm biņ samob gêdêņ aê ma aê kato ņa busa kêsêp papia.”

19 Go kasêga sêsôm gêdêņ Baruk gebe “Amagêc Jeremia aêc naasiņ taôm ma akêņ gamêņ, taņ asiņ taôm naņ, ņawae êndêņ lau ten atom.”

Kiņ kêkêņ papia la geņ su

20 Êsêac sêkêņ papia tau gêc ņac-keto-papiawaga Elisama nê balêm, go sêja kiņnê malacluņ ma sêjac miņ biņ samob gêdêņ kiņ.

21 Go kiņ kêsakiņ Jehudi gebe êkôc papia tau. Ma en kêkôc papia tau su aņga ņac-keto-papiawaga Elisama nê balêm jakêsam lasê gêdêņ. kiņ to kasêga samob, taņ sêgi kiņ auc sêkô naņ.

22 Kiņ tau gêņgôn nê andu komôņa gebe ajôn kêtü 9ņa mênkêsa. Sêgôm ja gelom ma kiņ kêsêlu ja gêmoa.

23 Jehudi kêsam papia ņasêbu têlêac me aclê su acgom, go kiņ kêkôc bôjaņ papiaņa ma kêsas ņasêbu tau gêņgic ma kêbaliņ kêpi ja, taņ gelom kêsas naņ. Eņ gêgôm amboac tonañ e ja geņ papia samucgeņ gêbacnê.

24 Mago kiņ tau me nê sakiņwaga, taņ sêņô biņ tonañ naņ, têtakê ma sêkac nêņ ņakwê gêņgic atom.

25 Elnatan agêc Delaia ma Gemaria teten kiņ tonajajageņ gebe êkêņ papia ja êniņ atom, mago en kêkêņ taņa êsêac atom.

26 Ma kiņ kêjatu tau latu Jeramel agêc Asriel latu Seraia ma Abdel latu Selmia gebe sêkôc ņac-keto-papiawaga Baruk agêc propete Jeremia tôn. Mago Apômtau kêsiniņ êsêagêc ôkwi.

Jeremia keto biņ tau kêsêp papia wakuc kêtiam

27 Kiņ kêkêņ papia, taņ Baruk keto kêdaguc Jeremia awa naņ, ja geņ su acgom, go Apômtaunê biņ gêdêņ Jeremia kêtiam gebe

28 “Ôkôc papia toluņ wakuc ma oto biņ, taņ kêsêp papia ņamataņa taņ Judanêņ kiņ Jojakim kêkêņ ja geņ naņ, êsêp papia tau.

29 Ma ôsôm biņ êkanôn Judanêņ kiņ Jojakim amboac tonec gebe ‘Apômtau kêsôm biņ tonec gebe Aôm kôkêņ ja geņ papia tonec ma kôsôm gebe “Kêtu ageņņa tec aôm koto kêsêp papia gebe kiņ Babelņa oc êmêņ biņņanôgeņ ma êņgôm gamêņ tonec êtu gasaņ ma enseņ ņamalac to bôc samob su sênaņa.”

30 Tec Apômtau kêsôm biņ tonec kêkanôn Judanêņ kiņ Jojakim gebe Ênê ņac ten êņgôn Dawidnê lêpôn kiņņa oc êmoa atom ma êsêac oc sêmbaliņ ênê ņawêlêlaņ siņ gebe geleņņa ņaoc ņandaņ êpac en to gêbêc ņamaniņ ênam en.

31 Ma aê gabe jamêtôc en to nê wakuc ma nêņ sakiņwaga êtu nêņ secņa. Ma aê oc jaņgôm biņ sec, taņ kasôm lasê kêtü êsêacņa, mago sêņô atom naņ, ņanô êsa êpi êsêac to lau, ta sêņgôn Jerusalem naņ, ma lau Juda.’ ”

32 Go Jeremia kêkôc papia wakuc ma kêkêņ gêdêņ Neria latu ņac-keto-papiawaga Baruk. ņac tau keto biņ samob, taņ Jeremia kêsôm ma gêc papia, taņ Judanêņ kiņ Jojakim kêkêņ ja geņ naņ, ma gêjac têku biņ ņagêdô taêsam gêwiņ.

1 Kiñ Babelña Nebukanesar kêkên Josia latu Sedekia kêtû kiñ anğa gamên Judana, ma gêjam gôliñ gêjô Jojakim latu Konia su.

2 Mago Sedekia to nê sakinwaga ma lau gamên taunja sêkên tanen Apômtaunê biñ, tañ kêsôm kêsa propete Jeremia awa nan atom.

3 Kiñ Sedekia kêsakin Selemia latu Jehudi agêc Maseia latu dabunwaga Sepania gêdên propete Jeremia ma sêsôm gebe “Oten mec êtu aêacña êndên aêacnên Apômtau Anôtô.”

4 Gêdên tonan Jeremia kêsô kêsa gêwiñ lau gêmoa gebe sêkên en gêngôn kapoacwalô atom tagen.

5 Gêdên tonan Paraonê sinwaga ton ten sêsa anğa Aiguptu sêmên ma lau Kaldeana tañ sêgi Jerusalem auc nan, sênô biñ tonan nawae, tec sêwi Jerusalem sin ma sêc sêja.

6 Go Apômtaunê biñ gêdên propete Jeremia gebe

7 “Apômtau, Israelnên Anôtô, kêsôm biñ tonec gebe Ôsôm biñ tonec êndên Judanên kiñ, tañ kêsakin aôm gôdên aê gômôên gebe ôtu kênac aê nan, gebe ‘Ôlic acgom, Paraonê sinwaga, tañ sêmên gebe sênac aôm sa nan, oc sêc sêmu sêna nên gamên êtiam.

8 Lau Kaldea oc sêmu sêmên ma sênac sin êndên malac tonec. Êsêac oc sêku malac tau tulu ma sêkên ja êniñ.

9 Apômtau kêsôm biñ tonec gebe Ansau taôm ma asôm gebe “Lau Kaldea oc sêmoa jaêc aêac,” nec atom gebe êsêac sêc oc sêna samucgen atom.

10 Ma amac embe aku lau Kaldea nên sinwaga samob, tañ sênac sin êndên amac nan, tulu e nên lau tokamocgen embe sêmoa, tec lau tonan oc sêndi anğa nên becobo ma sêkên ja êniñ malac tonec.’ ”

11 Gêdên tañ lau Kaldea nên sinwaga sêwi Jerusalem sin kêtû Paraonê sinwaga têdabin êsêacña nan,

12 Jeremia gêdi anğa Jerusalem gebe êna Benjaminnê gamên gebe êmansan nê nomlênsêm nabin êwiñ nê lau.

13 En gêo lasê Sacgêdô Benjaminña gêdên sinwaga ten, nê naê Iria, gejob sacgêdô tau. Iria en Hanania latu Selemia nê latu. En kêkôc propete Jeremia tôn ma kêsôm gebe “Aôm gobe ôêc ôndên Kaldeawaga ôna.”

14 Ma Jeremia kêsôm gebe “Aôm kôsau, aê jaêc jandên Kaldeawaga jana atom.” Mago Iria kêkên taña en atom. En kêkôc en tôn ma gêwê en gêdên kasêga gêja.

15 Ma kasêga têtac nandan gêdên Jeremia ma sêjac en to sêkên en gêngôn kapoacwalô anğa nac-keto-papiawaga Jonatan nê andu. Gêdên nasawa tonan êsêac sêjam andu tonan ôkwi kêtû andu kapoacwalônja ten.

Sedekia gêjam biñgalôm gêwiñ Jeremia

16 Êsêac sêkên Jeremia gêngôn andu tonan nabalêm, tañ gêc nom nalêlôm nan, ma gêmoa tonan bêc taêsam.

17 Ma bêc ten kiñ Sedekia kêsakin nac ten gebe êkôc Jeremia. Ma kiñ kêtû kênac en kelecgen anğa nê andu ma kêsôm gebe “Apômtaunê biñ ten gêc aômña me masi.” Jeremia gêjô en awa gebe “Aec, gêc.” Go en kêsôm gebe “Aôm oc ôsêp kiñ Babelña lêma.”

18 Ma Jeremia kêsôm gêdên kiñ Sedekia gêwiñ gebe “Aê gagôm keso ondoc gêdên aôm me gêdên nê sakinwaga me gêdên nê lau, tec kôkên aê gangôn kapoacwalô.

19 Amacnêm propete, tañ seoc biñ lasê gêdên aôm ma sêsôm gebe ‘Kiñ Babelña oc êmên ma ênac sin êndên amac me êndên gamên tonec atom’ nan, sêmoa ondoc.

20 O ñoc ñatau kin, ôñô ñoc bin, tec kateñ aôm lêna-lêna nec, ôsakin aê jamu jana ñac-keto-papiawaga Jonatan nê andu êtiam atom. Embe ôsakin aê jana, oc jamac endu.”

21 Amboac tonan kin Sedekia kêjatu nê lau, tec sêkên Jeremia gêngôn sinwaga, tañ sejop gamên nan, nê malaclun ma sêkên polom samuc ten, tañ sêkôc anga lausêpac-polomwaga nêñ nan, gêdên en kêtôm bêcgen e polom samob gêbacnê anga malac. Sêgôm amboac tonan gêdên en ma gêngôn sinwaga, tañ sejop gamên nan, nêñ malaclun.

38

Sêjam Jeremia sa anga sê

1 Ma Matan latu Sepatia agêc Pasur latu Gedalia ma Selemia latu Jukal agêc Malkia latu Pasur sênô bin, tañ Jeremia kêsôm gêdên lau samob gebe

2 “Apômtau kêsôm bin tonec gebe Lau, tañ sêmoa malac tonec nan, oc sêmac êndu ña sin me tóbôm me gêmac sec. Mago lau, tañ sêsa dêndên lau Kaldea sêna nan, oc sêmoa mateñ jali. Êsêac sêsêp sin sawa nasêmoa tomateñ jaligen.”

3 Apômtau kêsôm bin tonec gebe Malac tonec oc êsêp kin Babelña nê sinwaga lemeñ ma oc sêku malac tau tulu binñanôgen.”

4 Go kasêga sêsôm gêdên kin gebe “Ôsôm gebe sênac ñac tonec êndu gebe ênê bin tonan oc êngôm lausin, tañ gacgen sêmoa malac nan, to lau samob lemeñ êtu golon. Ñac tonec taê gêjam bin lau sêmoa ñajamña atom, en taê gêjam bin lau têtap gêñwapac sanagen.”

5 Kin Sedekia kêsôm gebe “Alic acgom, en kêsêp amac lememe sugac gebe kin kêtôm gebe enseñ amacnêm bin su atom.”

6 Amboac tonan êsêac sêkôc Jeremia tøn ma sêbaliñ en kêsêp kin latu Malkia nê bukom ñasê, tañ gêc sinwaganên malaclun nan. Êsêac sêlêwan Jeremia ña lêpoa. Mago bu kêpoac sê tau atom, ñalemongen. Tec Jeremia kêsêp jakêkô lemeñ ñalêlôm.

7 Mago kinñê andu ñasakinwaga ten anga Aitiopia, ênê ñaê Ebedmelek, gêngôn ñawae gebe sêbaliñ Jeremia kêsêp bukom ñasê. En gêmoea kinñê andu ma kin tau gêngôn Sacgêdô Benjaminña.

8 Tec en gêwi kinñê andu sin ma gêdên kin gêja jakêsôm gebe

9 “O ñoc ñatau kin, gêñ samob, tañ lau tonec sêgôm gêdên propete Jeremia nan, samob sec, êsêac sêbaliñ en kêsêp bukom ñasê gebe naêmac êndu gebe polom ten gêc malac atomanô.”

10 Go kin kêjatu ñac Aitiopiaña Ebedmelek gebe “Ôkôc lau têtêac anga tonec sêwiñ aôm ma aê propete Jeremia sa anga sê gebe êmac êndu atom.”

11 Go Ebedmelek kêkôc lau sêwiñ en ma sêja kinñê andu jasêsô balêm ñakwêña sêja ma en kêkôc obo gêngic to ñakwê lanğwa anga tônê jakêlêwan gêñ tau ña lêpoa kêsêp sê gêdên Jeremia gêja.

12 Go ñac Aitiopiaña Ebedmelek kêsôm gêdên Jeremia gebe “Ôkên obo lanğwa tonan êsô kasumlabu êtu sun gebe lêpoa êniñ aôm atom.” Tec Jeremia gêgôm amboac tonan.

13 Ma êsêac sê en sa ña lêpoa kêpi gêmên ma sêkam en sa anga sê. Sêgôm amboac tonan tec Jeremia jagêngôn sinwaga, tañ sejop gamên nan, nêñ malaclun kêtiam.

Sedekia gebe êñô bin anga Jeremianê

14 Kin Sedekia kêsakin lau gebe sêkôc propete Jeremia. Êsêac sêwê en gêdên kin, tañ gêngôn Apômtaunê lôm dabun ñasacgêdô kêtê têtêacña nan sêja. Kin

kêsôm gêdêñ Jeremia gebe “Aê oc jatu kênac biñ tenj êndêñ aôm. Ônsa biñ tenj auc êndêñ aê atom.”

¹⁵ Jeremia kêsôm gêdêñ Sedekia gebe “Aê embe jasôm biñ tau êndêñ aôm, oc ôsôm êndêñ lau gebe sênac aê êndu biññanôgenj. Ma embe jawa lêñ êmoasinj aômña sa êndêñ aôm, oc ôkêñ tanjem aê atom.”

¹⁶ Go kiñ Sedekia kêtôc lêma kelecgenj gêdêñ Jeremia gebe “Kêtu Apômtau, tanj kêkêñ aêac tamoa materj jali nanña, aê jasôm biññanôgenj gebe oc jansenj aôm su atom me jakêñ aôm ôsêp lau tonec, tanj sebe sênac aôm êndu nanj, lemenj atom amboac tonanjenj.”

¹⁷ Go Jeremia kêsôm gêdêñ Sedekia gebe “Apômtau, lausinj undambêña nêñ Anôtô to lau Israel nêñ Anôtô, kêsôm biñ tonec gebe Aôm embe ôkêñ taôm ôsêp kiñ Babelña nê kasêga lemenj, go ônam samuc ma ja êniñ malac tonec su atom, ma aôm to nêñ gôlôac oc amoa matem jali.

¹⁸ Mago aôm embe ôkêñ taôm ôndêñ kiñ Babelña nê kasêga atom, go malac tonec êsêp lau Kaldea lemenj ma êsêac sêkêñ ja êniñ malac tau ma aôm ôwê êsêac lemenj sa atom.”

¹⁹ Ma Sedekia kêsôm gêdêñ Jeremia gebe “Aê katêc Judawaga, tanj sêc dêdêñ lau Kaldea sêja. Moae lau Kaldea sêkêñ aê jandêñ êsêac ma êsêac oc sêngôm aê sec.”

²⁰ Mago Jeremia kêsôm gebe “Oc sêkêñ aôm ôndêñ êsêac atom. Galoc aôm tanjam wamu Apômtau awa, tanj kasôm gêdêñ aôm nanj, go ênam aôm sa ma ônam samuc.

²¹ Mago aôm embe ondec ma ôkêñ taôm ôndêñ êsêac atom, go biñ, tanj Apômtau kêtôc gêdêñ aê nanj, êtu têtj gebe

²² Ôlic acgom, oc sêwê lauo samob, tanj sêngônj Judanêñ kiñnê andu nanj, sêsa dêndêñ kiñ Babelña nê kasêga sêna ma êsêac oc sêsôm gebe

‘Nem lau, tanj ôliñ andanj aôm nanj,

sêsau sêôc aôm to sêkôninj aôm têtj.

Galoc kôka taôm su kôsêp lemenj jakôkô ma êsêac sêc sêja.’

²³ Êsêac oc sêwê nêñ lauo to latômi samob sêsa dêndêñ lau Kaldea sêna, ma aôm taôm oc ôêc êsêac lemenj su atom, kiñ Babelña oc êkôc aôm têtj ma ja oc êniñ malac tonec.”

²⁴ Go Sedekia kêsôm gêdêñ Jeremia gebe “Ôkêñ biñ tonanjenj êndêñ lau tenj sêngô atom, go ômac êndu atom.

²⁵ Kasêga embe sêñô ñawae gebe gajam biñgalôm gawinj aôm, ma êsêac embe dêndêñ aôm sêwac ma sêsôm gebe ‘Ônac minj biñ, tanj aôm kôsôm gêdêñ kiñ ma kiñ kêsôm gêdêñ aôm nanj, êndêñ aêac, ônsa biñ tenj auc êndêñ aêac atom, go anac aôm êndu atom’

²⁶ embe sêsôm amboac tonanjenj, go ôsôm êndêñ êsêac gebe ‘Aê katerj kiñ lêna-lêna gebe êsakinj aê jamu jana Jonatannê andu êtiam atom. Embe jana, oc jamac êndu anja tônê.’ ”

²⁷ Go kasêga samob dêdêñ Jeremia sêja ma têtj kênac enj ma enj gêjô êsêac awenj kêtôm biñ, tanj kiñ kêsôm gêdêñ enj nanj. Tec êsêac sêwi enj sinj gacgenj gêmoea gebe ñac tenj tanjasuj gêjac biñgalôm tônê atom.

²⁸ Ma Jeremia gêngônj sinjwaganêñ malaclunj e gêdêñ bêc, tanj ñacjo sêku Jerusalem tulu nanj.

39:1–51:64 Nebukadnesar kêku malac Jerusalem tulu ma gêwê Judanêñ kiñ Sedekia jagêngônj kapoacwalô anja Babilon, mago kêgaboac Jeremia su. Gedalia kêtu gôliñwaga, mago saunjenj, go sêjac enj êndu kelecgenj. Lau Juda ñagêdô sêc su sêja Aiguptu ma sêkac Jeremia gebe êwinj êsêac. Anôtônê jaen,

tañ kêkanôn la-m ñagêdô nañ, kêsêp môkêlatu 46–51. En kêsôm biñ mêtôcña lasê gêdên êsêac ma gêdên lau Aiguptu to Babilon amboac tonanjen.

52

Sedekianê gôlinj

¹ Sedekianê jala kêtû 21, go enj kêtû kinj. Enj gêjam gôlinj jala 11 gêngôn Jerusalem. Enj têna Jeremia anja Libna latuo Hamutal.

² Enj gêgôm genj, tañ gêjac Apômtau mataanô ñajam atom nañ, kêtôm Jojakim gêgôm.

³ Gêñ tañ kêtap Jerusalem to Juda sa e Apômtau kêtinj êsêac su anja lanjônemña nañ, ñam kêsêp Apômtaunê têtac ñandanj.

Seku Jerusalem tulu

Ma Sedekia gêli tau sa gêdên kinj Babelña.

⁴ Sedekia gêjam gôlinj jala 8 ma ajôn 10 ma ñabêc 10 su, go kinj Babelña Nebukadnesar to nê sinwaga samob sêo lasê Jerusalem gebe sênac sinj. Êsêac sêgi Jerusalem auc ma sêmasañ gamênj to gên sinja ñajana ñagêdô êtu sêku malac tau tuluña.

⁵ Amboac tonanj ñacjo sêgi malac tau auc e kinj Sedekia nê jala gôlinja kêtû 11.

⁶ Gêdên jala tonanj ñaajôn kêtû aclê ñabêc 9 tôbôm gêjam sêga anja malac tau, tec lau tau nêñ mo masi samucgenj.

⁷ Go ñacjo têtuc malac ñatunbôm ñasawa tenj popoc. Tec kinj Sedekia to nê sinwaga samob sêlic ma sêc sêja. Êsêac sêwi malac tau sinj gêdênj gêbêc sêsa sacgêdô, tañ gêc tunbôm luagêc ñasawa kêsi kinjê kôm sauña ma sepenj gamênj Arabagenj sêja. Gêdênj tonanj lau Kaldeanja sêgi malac tau auc sêmoa.

⁸ Mago lau Kaldea nêñ sinwaga sêjanda kinj Sedekia e sê enj tôñ anja gaboanj Jerikonja ma ênê sinwaga samob sêwi enj sinj ma sêc êlinj-êlinj.

⁹ Go sêkôc kinj tôñ ma sejonj enj gêdênj kinj Babelña, tañ gêngôn Ribla anja gamênj Hamat nañ, sêja ma enj kêmêtôc Sedekia.

¹⁰⁻¹¹ Kinj Babelña gêjac Sedekia latui êndu anja enj tau mataanô ma gêjac Judanênj lau towae samob êndu amboac tonanjenj anja Ribla. Ma kêsôm gêdênj nê lau gebe sêngunj Sedekia mataanô lasê ma sênsô enj tôñ ña kapoacwalô ki. Go kinj Babelña gêwê enj gêja Babel ma kêkênj enj gêngôn kapoacwalô e gêmac êndu.

Lau Juda sêngôn kapoacwalô

¹² Gêdênj ajôn kêtû lemenj tenja ñabêc 10 sinwaga, tañ sejonj kinj Babelña nañ, nêñ kasêga Nebusaradan, tañ gêjam sakinj kinj Babelña nañ, kêsô Jerusalem gêja. Gêdênj tonanj kinj Babelña Nebukadnesar gêjam gôlinj nê gamênj jala 19 su.

¹³ Ma Nebusaradan kêkênj ja genj Apômtaunê andu to kinjê andu ma Jerusalem ñaandu samob. Enj kêkênj ja genj andu kapôênj samob su.

¹⁴ Ma lau Kaldea nêñ sinwaga, tañ sêwiñ Nebusaradan nañ, têtuc tunbôm, tañ kêgi Jerusalem auc nañ, popoc samucgenj.

¹⁵ Ma kasêga Nebusaradan kêkôc lau ñalêlôm sawa ñagêdô to lau ñapopoc, tañ sêngôn malac nañ, ma lau, tañ sêc dêdênj kinj Babelña sêja nañ, ma lau lemenj mêtêña ñapopoc tôñ.

¹⁶ Mago gêwi lau ñalêlôm sawa ñagêdô sinj gacgenj sêmoa gebe sênam kôm anja kôm wainja to kôm moña.

17 Ma lau Kaldeana têtuc Apômtaunê andu njaalê, tañ sêmasañ ña ki jonjon nan, ma sac to bukom, tañ sêmasañ ña ki jojon kékô Apômtaunê andu ñalêlôm nan, popoc-popocgeñ ma sêkôc ki jonjon tau sêja Babel.

18 Ma êsêac sêkôc ku to siac ma bôjan to laclu ma gêñmalu ñabulakôp to ñagêñlêlôm samob, tañ sêmasañ ña ki jonjon kêtú sakin lôm dabunña nan, samobgeñ su.

19 Êsêac sêkôc laclu saun to laclu sêkêñ wao kêsêpña ma suc to ku ma jakain to gêñmalu ñabulakôp ma laclu sênôm wain kêsêpña su amboac tonanğeñ. Siñwaganêñ kasêga kékôc gêñ, tañ sêmasañ ña gold to silber nan, samob su.

20 Alê kapôêñ luagêc to bukom ma bulimakao kapoac 12 ñakatu, tañ kêtú bukom tau ñasac ma sac ñagêdô, tañ kin Salomo kêmasaan kêtú Apômtaunê anduña nan, gêñ samob tonañ ñai êsêac sêmasañ ña ki jonjon. Ma ki samob tonañ ñawapac sec, tec sêjam dôn kêtôm atom.

21 Alê kapôêñ ñadôn amboac tonec. Alê tau baliñ amboac saka lemeñ teñ, ma alê tau ñadambê kêtôm lau têlêac sêmbôêñ. Êsêac sêmasañ alê tau kêtôm gasuc tonjalêlôm ma ñadani ñadôn kêtôm lemeñlatu aclê.

22 Ma sêmasañ ñatêpôê tonatalô ña ki jonjon ma ñatêpôê ñasawa, tañ sepeñ natalô kêsêp nan, kêtôm saka samuc teñ. Ma sêmasañ o to kañanô ñakatu ña ki jonjon amboac tonanğeñ ma sêkêñ geñkaleñ kêgi natalô tau auc. Alê kêtú luagêcña kêtôm tonanğeñ.

23 Kañanô 96 geñkaleñ makeñ-makeñ ma kañanô ñakatu samob kêpi tageñ kêtôm 100 geñkaleñ o ñakatu ñalêlôm.

24 Ma siñwaganêñ kasêga kékôc ñac dabunșêga Seraia agêc dabunwaga, tañ jakêsô eñ ñalabu nan, Sepania ma lau têlêac, tañ sejop lôm dabun ñasacgêdô nan tôn.

25 Anğa malac Nebusaradan kékôc Judanêñ siñwaganêñ kasêga to lau 7, tañ ôlin andañ kin ma gacgeñ sêmoa malac nan, ma siñwaganêñ kasêganê ñac-ketopapiawaga, tañ kêjaliñ siñwaga sa anğa gamêñ Judana ma keto nêñ ñaê kêsêp ñaêmôkê nan, ma lau gamêñ Judana 60, tañ gacgeñ semoa malac tau nan tôn.

26 Ma Nebusaradan kékôc êsêac tôn ma kêsakin êsêac dêdêñ kin Babelña, tañ gêngôn Ribla nan sêja.

27 Ma kin Babelña kêsôm, tec sêjac êsêac êndu anğa Ribla, tañ gêc gamêñ Hamat. Tec lau Juda sêwi nêñ gamêñ siñ ma sêwê êsêac jasêngôn kapoacwalô.

28 Lau tañ Nebukadnesar gêwê êsêac jasêngôn kapoacwalô nan, nêñ namba tonec. Eñ kékôc lau Juda 3,023 gêdêñ ênê jala gôlinña kêtú 17.

29 Ma gêdêñ ênê jala gôlinña kêtú 18 nan, eñ gêwê lau 832 anğa Jerusalem jasêngôn kapoacwalô.

30 Ma gêdêñ tañ Nebukadnesarnê jala gôlinña kêtú 23 nan, siñwaganêñ kasêga Nebusaradan gêwê lau Juda 745 jasêngôn kapoacwalô. Lau samob sêpi tageñ têtôm 4,600.

Êsêac sêgaboac Jojakim su ma tetoc eñ sa anğa Babel

31 Kin Judana Jojakim gêngôn kapoacwalô jala 37 su. Gêdêñ jala tonañ kin Babelña Ewilmerodak kékôc nê kôm gôlinña sa. Tec jala tau ñaajôn kêtú 12 ma ñabêc 25 eñ taê walô kin Judana Jojakim, tec kêgaboac eñ su anğa kapoacwalô.

32 Eñ kêsôm bin malôgeñ gêdêñ eñ ma kêkêñ eñ gêngôn lêpôn teñ ñaô ma ketoc eñ sa kêlêlêc kin ñagêdô, tañ sêmoa Babel nan su.

33 Jojakim kêkwalec nê ñakwê kapoacwalônña su ma geñ gêñ gêngôn kin nê tebo kêtôm bêc samob ñapan e gêmac êndu.

34 Ma kin kêkêñ gêñ ñagêdô, tañ eñ kêpô lêna nan, gêdêñ eñ kêtôm bêc samob, tañ eñ gêmoa mata jali nan, e gêmac êndu.

Jeremianê Tanjiboa

Tanjiboa lemenj tenj kêsêp buku tonec ñalêlôm. Tanjiboa tau ñam gebe ñacjo sesenj malac Jerusalem su ma sêwê lau jasêngônj kapoacwalô anja Babilon gêdênj jala 586 gêmuj Kilisi gêmênj nom. Binj ñawapac gêjam sêga anja buku tonec, mago binj takênj gêwinj Anôtônja to takênj matenj têm, tanj gêc nêmnja nanj, gêc buku ñalêlôm amboac tonanjenj. Kêtôm jalagenj Judawaga taênj gêjam ñacjo sesenj Jerusalem su gêdênj jala 586 gêmuj Kilisi gêmênj nomnja ñabinj ma sêjam dabuj mo to têtanj tanjiboa tonec anja nênj lôm dabuj ñamuña.

3

Ñagêjô ma sêjam tauñ ôkwi to sêkênj matenj

- 1 Aê ñac tenj, tanj kêjala gêñwapac gêdênj Anôtô kêkênj ñagêjô nanj.
- 2 Enj kêtinj aê to kêjanda aê kasêp ñakesec ñalêlôm gaja, nanj ñawê tenj kêsa atom.
- 3 Ma gêjac aê kêtiam-kêtiam popocgenj ma taê labu masi.
- 4 Enj gêjac aê ôlic lasê ma ñoc ñatêkwa popocgenj.
- 5 Enj kêkênj aê gangônj kapoacwalô gêñwapac to katêc taucña.
- 6 Enj kêkênj aê gamoa ñakesec kêtôm gêñmatê lanjwa tenj.
- 7 Enj gêsô aê tôñ ña kapoacwalô ñajaña. Katu ñac kapoacwalônja, tanj jaêc su êtôm atom.
- 8 Aê gamôêc ma katanj gebe sênam aê sa. Anôtô gedec gebe êkênj tanja ñoc môêc.
- 9 Enj gêbôc ñoc intêna samob auc ña poc saginj. Enj gêgôm ñoc lênj kêtuj poalic.
- 10 Enj gêdib aê amboac bôc saleñña ber kêboanj pusup tagenj kêpi aê amboac lewe tenj.
- 11 Enj kêjanda aê anja intêna ma kêkac aê popoc, go gêwi aê sinj.
- 12 Enj kêkêkam talam ma kêkênj aê katu ênê sôb ñasokoc.
- 13 Enj kêpê nê sôb kêsô ñoc ñalêlôm ñanôgenj
- 14 e lau samob sêômac kêpi aê ma katu binj susunja gêdênj êsêac samob kêtôm bêc samucgenj.
- 15 Enj kêkêc bu ñamakic kêsêp koclabenj ma kêsalê aê auc ña gênj to bu ñamakic.
- 16 Enj gêgôm lucluj kikec-kikec kêpi ganjac ma gangônj wao ñalêlôm.
- 17 Ñoc katuc kêjala wama atom. Aê kalinj ñalêlôm ñajamña sinj.
- 18 Amboac tonanj tec kasôm gebe “Ñoc ñawasi gêjaña su ma kakênj matoc Apômtaunja amboac tonanjenj.”
- 19 Taêc gêjam ñoc gêñwapac to gamoa jageonja tonanj kêtôm ñamalic sec.
- 20 Aê taêc gêjam binj tonanj ñapanj ma kêkôninj aê katuc tôñ.
- 21 Mago binj kakênj matocña gêmu gêmênj gêdênj aê taêc gêjam binj tagenj tonec gebe
- 22 Apômtaunê moasinj gêjac pep su atom ma nê taê labu gêbacnê su atom tagenj.
- 23 Bêbêcgenj samob mênjkêtu wakuc, aômnêm binj ñanênj gêjam sêga.
- 24 Katuc kêsôm lasê gebe “Apômtau kêtuj ñoc gêñlênsêm, tec jakênj matoc enj.”
- 25 Apômtau enj ñac gabêjam gêdênj aêac, tanj akênj matenj enj, gêdênj lau, tanj tonênj ñalêlôm sesom enj samucgenj nanj.
- 26 Daônj Apômtau gebe mênjênam aêac kêsi ña awenjmêgenj nec gênj ñajamgoc.

- 27 Nac ten embe êoc nê gêwawapac ênac m êndên en napanlêgen oc êmoasin en njam.
- 28 Apômtau embe êkên gêwawapac naênsac en, nan ênam tau têngen êngôn nê tauja.
- 29 En êmbôc awasun auc, ec êmac êndu samucgen atom.
- 30 En êtôc alianô êndên nac, tan kêtap en nan, ma êkên tau êndên lau sêngôm en maja êsa e êoc en tôn.
- 31 Gebe Apômtau en taê walô nam, tec êtin su enden têngen atom.
- 32 En embe êkên gêwawapac êtap aêac sa oc taê walô aêac êtiam gebe gabêjam gêjam en auc
- 33 gebe êkên gêwawapac to nandan tonan kêmoasin en atom.
- 34 Apômtau kêjala embe sêkônin aêac katun sêsêp kapoacwalô,
- 35 embe sêngamin bingêdên, tan en kêkên gêdên aêac nan,
- 36 embe sênam bingêdên ôkwi anga gamên mêtôcna, en kêjala.
- 37 Apômtaunê nalêlôm nan kêsa napan.
- 38 Bin njam to bin sec oc mênêsa êtôm taugen êtu ênê jatunja.
- 39 Embe sêkên ngêjô êtu aêacnên secna, nan tali awen sa êtu asagenja.
- 40 Tasala to tansaê nê lên ma tamu dandên Apômtau tana.
- 41 Daoc lemen to nalêlôm sa êndên Anôtô undambêna gebe
- 42 “Aêac agêli to ali taun sa ma aôm Apômtau kôsuc ma bin ôkwi atom.
- 43 “Aôm kôkwa taôm auc na têtac nandan ma kôjanda aêac ma gôjac aêac na taêm walô masigen.
- 44 Aôm kôkwa taôm auc na tao gebe aêacma mec êsô wacêtap aôm sa atom.
- 45 Aôm gôgôm aêac atu nom samucgen nalênduc to gêngambu.
- 46 “Aêacma nacjo sêpêlê to sêsu aêac susu.
- 47 Nalêlôm natutuc ma gêwawapac kêkôm aêac auc ma aêac amoa atêc taun to alendec nanôgen.
- 48 Noc matocsulu kêsêwa amboac bu kapônê gebe aênoc lau samob sêjana.
- 49 “Matocsulu keselen gê têngen
- 50 e Apômtau êtu kênin anga undambê ma êlic aêac.
- 51 Noc nalêlôm nawapac nanôgen gebe gêlic gên, tan kêtap aênoc lauo malacna sa nan.
- 52 “Nacjo tan sedec aê nam masigen nan, nê lip gêjac aê amboac moc.
- 53 Êsêac sêbalin aê tomatoc jaligen kasêp sê ma sêsabi poc gêngôn sêawa auc.
- 54 Bu gêjam aê auc. Aê taêc gêjam gebe ‘Aê gabacgac.’
- 55 “O Apômtau, anga sê nalêlôm aê gamôêc gêdên aôm,
- 56 ma gêdên tan aê katen aôm gebe ‘Ônô noc môêc’ nan, aôm kôkên tanam.
- 57 Aôm gôjô aênoc bin ma kôsôm gebe ‘Ôtêc taôm atom.’
- 58 “O Apômtau, aôm mêngôjam aê sa to gôjam aê katuc kêsi.
- 59 O Apômtau, aôm gôlic gên geo, tan sêngôm gêdên aê nan. Ômêtôc aê naêndên.
- 60 Aôm kôjala nacjo nê têtac gedec aêna ma sêngôm gênlêlôm taêsam kêtua aêna.

⁶¹ “O Apômtau, aôm gônô êsêacnêḡ biḡ kêsî-kêsî, nêḡ gêḡlêlôm samob kêtû aêḡa.

⁶² Sêsoḡm biḡ kêtôm bêc samob ma sêkic biḡ kêtû aêḡa.

⁶³ Gêdêḡ bêbêc e oc kêsêp êsêac têtaiḡ pêlê aê.

⁶⁴ “O Apômtau, ôkêḡ ḡagêḡô êndêḡ êsêac êtôm gêḡ, taiḡ sêgôm naiḡ.

⁶⁵ Ôpuc boa êsêac ma ôkêḡ êsêac sêḡgôn togêḡwapac ḡanôḡeḡ.

⁶⁶ Ôjanda êsêac to onseḡ êsêac su samucgeḡ aḡga nom.”

Esekiel

Propete Esekiel gêmôa nom gêdêñ tañ sesen malac Jerusalem su gêdêñ jala 586 gêmun Kilisi gêmên nomña nan. En gêjam sakin lau, tañ sêngôn kapoacwalô anga Babilon to êsêac, tañ sêngôn Jerusalem nan. Buku tau gêwa tau kékôc gêja ñasêbu aclê gebe

1. Mômêlatu 1–24 Propete kékêñ puc nê lau gebe ñacjo oc sêku Jerusalem tulu ma sensen malac tau su ênaña.
2. Mômêlatu 25–32 Apômtau kékêñ jaen gebe êmêtôc lau-m toê-toê, tañ sêkônin ênê lau to sêwê êsêac seogen nan.
3. Mômêlatu 33–39 Gêdêñ tañ Jerusalem gêjaña su nan, Apômtau gêjac nê lau têtac tôñ to gêjac mata gêdêñ êsêac gebe êmoasin êsêac êndên têm, tañ géc nêmña nan.
4. Mômêlatu 40–48 Esekiel gêlic lôm dabun wakuc to ñagêñlêlôm ma gêwa Judawaganên lau-m wakuc sa amboac tonanjen.

Esekiel kékêñ gêwiñ ñanô ma gêlic ñakatu taêsam géc nê ñalêlôm. En gêlic ñakatu tau gêdêñ tañ nê katu kain ten kêsana nan. Ma en gêwa nê jaen taêsam sa ña dôn, tañ gêjam nan. Esekiel kékac lau gebe sênam taun ôkwi e nêñ ñalêlôm êtu wakuc ma en gêlên bin tamenj gebe sejop nêñ latunj ñapep. En kêsôm lasê gebe kékêñ mata lau sênam taun ôkwiña e nêñ lên êtu wakuc. Esekiel en propetejen atom, en dabunwaga amboac tonanjen. Kêtu tonanña en taê kêka ñanô gebe lôm dabun êtu wakuc ma lau sêmansan taun e têtun lau dabun.

Anôtônê lêpôn

¹ Gêdêñ jala kêtun 30 ñaajôn kêtun aclê ma ñabêc kêtun lemen ten aê gamoa gawin lau kapoacwalônña anga bu Kebar ñatali. Gêdêñ tonan undambê gêña ma galic ñakatu, tañ Anôtô gêsun gêdêñ aê nan.

² Gêdêñ ajôn tau ñabêc kêtun lemen ten tonan kin Jehoiakin gêngôn kapoacwalô ñajala kêtun lemen ten su

³ ma Apômtau kêsôm gêdêñ Busi latu aê, dabunwaga Esekiel, anga bu Kebar, tañ kêpoac Kaldeanên gamên nan. Ma Apômtaunê ñac lai mêngêjam aê auc.

⁴ Aê gaôc matoc sa ma galic mu gêbuc ñatêna sec, tañ gêmên anga gamên gêmu kêsêpña (nodonja) totao kapôênanô, tañ ñawasi kékôm aê auc to ja kêpêlanj kêsana gêmên ñapan nan. Ma anga ja tau ñalêlôm aê galic amboac bras ñamondec-mondec.

⁵ Anja mutêna tau ñalêlôm aê galic ñakatu amboac gên maten jali aclê, tañ ñakatu amboac ñamalac.

⁶ Êsêac samob nêñ lañônânô aclê-aclê to ñamagê aclê-aclê kêtômgen.

⁷ Êsêac enkainj solop ma galic enpoap amboac bulimakao kapoac nêñ ma ñawasi to ñaôsic-ôsic amboac bras.

⁸ Êsêac lemen kêtôm ñamalacnên ma kêsana anga nêñ ñamagê aclê-aclê ñakasunlabu. Ma êsêac lañônânô to nêñ ñamagê amboac tonec gebe

⁹ Nêñ ñamagê luagêc gêlam e ñatêpôê kêmomasac tau ma êsêac embe sêsêlên, go sêkac taun ôkwi-ôkwi ten atom, sêsêlên solopen sêja.

¹⁰ Êsêacnên lañônânô ñakatu amboac tonec gebe Êsêac samob nêñ lañônânô, tañ géc nêmña nan, ñakatu amboac ñamalac. Lañônânô anônña amboac lewe ma lañônânô gasênña amboac bulimakao to lañônânô dêmôemuña amboac momboan.

¹¹ Êsêac sêlam nêñ ñamagê luagêc-luagêc gêmu kêpi e sêmoasac tau. Ma êsêac sêkwa ôlinj auc ña nêñ ñamagê luagêc-luagêc ñagêdô.

12 Ma samob sêsêlêñ solopgen sêja kêtôm ñalau gêjam gôlin êsêac ma sêkac tauñ ôkwi ten atom.

13 Anğa gêñ maten jali tonan ñalêlôm gêñ ten gêc, tan galic amboac ja ñalana kêtôm dawen ñawê ñaoleb-oleb kêsa. Ja tau ñawê kain ten ma ôsic kêkac anğa ja tau kêsa gêmên.

14 Ma gêñ maten jali tau sêlêti sêja sêmên—sêja sêmên eb tagen amboac ôsic kêkac.

15 Gêdên tan aê kasala gêñ maten jali tonan nan, aê galic wil aclê sêkô nom, wil tau tagen-tagen kêtôm êsêacgen.

16 Wil aclê tonan kêtôm taugen, ñawasi amboac pocawa. Kêtôm wilgen wil ten gêjac keso ñalêlômgen.

17 Embe sêsêlêñ sêna gamên tônê me ônê, oc sêsêlêñ solopgen sêna, sêkac tauñ ôkwi-ôkwi atom.

18 Ma matenanô gêjam wil samob ñatali aucgen.

19 Ma gêñ maten jali aclê tau embe sêsêlêñ, go wil sêsêlêñ sêwin êsêac. Ma gêñ maten jali embe sêon sa sêpi anğa nom, go wil sêon sa amboac tonanjen.

20 Gêñ maten jali aclê sêsêlêñ kêtôm nêñ ñalau têtac gêwin ma wil dêdi sêwin êsêacgen gebe gêñ maten jali nêñ ñalau gêjam gôlin wil amboac tonan.

21 Amboac tonan têm samob nan gêñ maten jali tauñ embe sêsêlêñ, go wil sêsêlêñ. Embe sêkô, go wil sêkô. Embe sêon sa, go wil sêon sa amboac tonanjen gebe gêñ maten jali nêñ ñalau gêjam gôlin wil.

22 Anğa gêñ maten jali mômênapac lôlôc gêñ ten gêc, tan galic amboac umbon ñawasi amboac glas kain ten, ñaê kristal.

23 Anğa umbon ñalabu gêñ maten jali tauñ sêkô ma sêmêtôc nêñ ñamagê luagêc kêtômgen e ten nê kêmoasac êsêagêc, tan sêkô en maken-maken nan nêñ. Ma êsêac sêkwa nêñ ôlin auc ña nêñ ñamagê luagêc ñagêdô.

24 Gêdên tan sêsêlêñ nan, aê ganô nêñ ñamagê ñakicsêa amboac bu kapôên ñakicsêa ma amboac Apômtau ñaclai ñatau nê awa to gamên ñadindin amboac sinwaga ton kapôên nêñ ñadindin. Gêdên tan sêkô ñanên nan, sêgasun nêñ ñamagê

25 Mago awa ten kêsa anğa umbon, tan gêc êsêac mômênapac ñaônã nan ñapanjen.

26 Ma anğa umbon, tan gêc êsêac mômênapac ñaônã nan, ñamaken aê galic gêñ ten amboac lêpôn sapir majan-majanã ma ñakatu ten amboac ñamalac gêngôn lêpôn tau ñaô.

27 Ma galic ñakatu tau ñamaken ñaônã ñawasi amboac bras ñamondec-mondec ma ñamaken ñalabuã amboac ja ñawaô. Ma ñawê ñawasi kain ten kêkôm ñakatu samucgen auc.

28 Ma ñawê ñawasi tau kêtôm kasômbuc, tan kêkô tao ñalêlôm nan. Apômtaunê ñawasi ñakatu tau tonan.

Apômtau kêkalem Esekiel gebe êtu propete ten

Aê galic ma gau tauc gaêc lanôcanô gêdên nom ma ganô awa ten, tan kêsôm bin nan.

2

1 Ma en kêsôm gêdên aê gebe “Ñamalac latu, ôndi sa. Aê gabe jasôm bin êndên aôm.”

2 Gêdên tan awa kêsôm bin gêmoa nan, Apômtau nê ñalau kêsêp aênoc ñalêlôm gêja ma gêoc aê sa jakakô ma aê ganô awa tau kêsôm bin gebe

3 “O ñamalac latu, aê gabe jasakiñ aôm ôndên lau Israel. Êsêac to nêñ mimi sêli tauñ sa to sêbuc dêmôn aê e mênghêdên galoc.

⁴ Êsêac gêsuntêkwa ñaton to tetoc aê sa atom. Aê jasakin aôm ôndên êsêac ôna gebe ôsôm êndên êsêac gebe Apômtaunê bin tau tonec.

⁵ Êsêac lau ton ten, tan sêli tau sa ñasec, tec êsêac sêkên tanen me sêkên tanen atom, mago êsêac sêjala gebe propete ten gêmoa êsêac ñalêlôm.

⁶ “Ñamalac latu, aôm ôtêc êsêac to nên bin atom. Gên ñatêkwa to locgôm oc sêkôm aôm auc ma ôngôn alidêbu ñaô, mago ôtêc êsêacnên bin to nên lanônsiboa atom gebe êsêac lau ton ten, tan sêli tau sa ñasec nan.

⁷ Aôm ôsôm ñoc bin êndên lau ton ten, tan sêli tau sa ñasec nan, êsêac sêkên tanen me sêkên tanen atom.

⁸ “Ñamalac latu, aôm ôkên tanam bin, tan aê gabe jasôm êndên aôm nan. Ôli taôm sa êtôm êsêac atom. Ôña awamsun ma ôniên gên, tan aê gabe jakên êndên aôm nan.”

⁹ Go aê galic lêma ten, tan kêmêgôm papia tolun ten nan, kêmêtôc tau gêdên aê.

¹⁰ Ma lêma tau kêlain papia tau ma galic teto bin tanjiboan to bin ijoc ma bin ojaen kêsêp maken-makeñ.

3

¹ Go Anôtô kêsôm gêdên aê gebe “Ñamalac latu, ôniên gên, tan gêc aôm lanômnêmña nan, ôniên papia tolun tonan, go ôna ma ôsôm bin andên lau Israel.”

² Amboac tonan aê gan aocsun ma en kêkên lun tau gêdên aê gebe janiñ.

³ Ma en kasôm gebe “Ñamalac latu, ôniên papia tec kakên gêdên aôm nec e ênam têtacsêga auc.” Aa gaen gên tau ma kasaê ñakana kêtôm lap.

⁴ Go Anôtô kasôm gebe “Ñamalac latu, ôndên lau Israel ôna ma ôsôm ñoc bin lasê êndên êsêac.

⁵ Aê jasakin aôm ôndên lau toawen talô ma toawen ñawapac nec atom, jasakin aôm ôndên lau Israelgen.

⁶ Aê jasakin aôm ôndên lau-m ñagêdô, tan sêsôm awen jaba, tan aôm gônô atom nan atom amboac tonan. Embe jasakin aôm ôndên lau-m amboac tonan, oc sêkên tanen aôm awam.

⁷ Mago lau Israel oc sêkên tanen aôm awam atom gebe êsêac dedec gebe sêkên tanen aê aoc. Bin tonan ñam gebe lau Israel samob gêsuntêkwa ñaton ma nan ñalêlôm ñadani.

⁸ Ôlic acgom, galoc aê janôm aôm lanômsiboa atôm êsêacnên ma têmbêlam ñajana êtôm êsêac tenbeñ.

⁹ Binñanô, aê kakên aôm têmbêlam ñajana kêtôm pocawa kain ten diamand su. Ôtêc êsêac atom ma êsêac lanônsiboa êtakê aôm atom gebe êsêac lau ton ten, tan sêli tau sa ñasec nan.”

¹⁰ Go Anôtô kêsôm bin tonec gêwiñ gebe “Ñamalac latu, bin samob, tan jasôm êndên aôm nan, ênêc nêm ñalêlôm ma ôkên tanam aê aoc tau.

¹¹ Gocgo ôndên nêm lau, tan sêngôn kapoacwalô nan, ôna ma ôsôm êndên êsêac, tan sêkên tanen me sêkên tanen atom gebe ‘Apômtaunê bin tau tonec.’ ”

¹² Go Anôtônê Ñalau kêsip aê sa ma gêdên tan Apômtau tonawasi gêdi nan, aê ganô ôjô gêjam ñakicsêa kapôên anga aê dêmôêcmuña.

¹³ Ñakicsêa tau ñam kêsêp gên maten jali sêkac ñamagê kêpi tau ma wil kêsêlên gêwiñ êsêac. Ma ñakicsêa tau tonan kêtôm ôjô ñakicsêa.

¹⁴ Go ñalau kêsip aê sa ma kêkôc aê gêc gêja. Ma aê gaêc gaja tonclaigen e ñalêlôm kêpuc aê ma Apômtaunê lêma kêkônin aê ñanôgen.

15 Tec aê gaô lasê lau kapoacwalôna, tañ sêngôn malac Tel Abib anja bu Kebar natali nan. Aê ganjôn êsêac njalêlôm bêc 7 tonoc njalêlôm gêmô aêgenj kêtû gên, tañ galic to ganjô nan.

Apômtau kêkên Esekiel kêtû dibwaga tenj

16 Gêdênj tañ bêc 7 gêjana nan, Apômtau kêsôm binj gêdênj aê.

17 Enj kêsôm gebe “Njamalac latu, aê kakênj aôm kôtu dibwaga lau Israelna. Êndênj tañ ônjô binj êsa aocsun, nan naôkênj puc êsêac ônam aê lanjoc.

18 Aê embe jasôm êndênj njac alôb-alôb tenj gebe enj oc êmac êndu, mago aôm embe ôkênj puc to ôsôm binj êndênj enj e êwi nê lênj sec sinj ma êmoa mata jali nec atom, oc njac alôb-alôb êmac êndu êtu nê secnja, mago aôm oc ôwê ênê dec njakainj.

19 Mago aôm embe ôkênj puc njac alôb-alôb ma enj êwi sinj atom to ênam tau ôkwi anja nê lênj sec atom, go enj oc êmac êndu amboac njac alôb-alôb, mago aôm gôjam taôm kêsi.

20 “Ma tenj. Njac gêdênj tenj embe êwi nê lênj gêdênj sinj ma êngôm sec ma aê jakênj enj êka selelec, enj oc êmac êndu, gebe aôm kôkênj puc enj atom, tec enj êmac êndu êtu ênê secnja. Aê oc taêc ênam nê kolenj njajam, tañ enj gêgôm nan, êtiam atom. Mago aôm oc ôwê nê dec njakainj.

21 Mago aôm embe ôkênj puc njac gêdênj tenj gebe êngôm sec atom ma enj embe endec sec, nanjo êmoa mata jali gebe enj kêkênj tana nê m puc ma aôm oc ônam taôm katôm kêsi amboac tonanjenj.”

Esekiel oc êtôm gebe êsôm binj atom

22 Ma Apômtau lêma gêsac aê ma enj kêsôm gêdênj aê gebe “Ôndi sa ma ôsa gaboanj ôna. Aê gabe jasôm binj êndênj aôm anja tônê.”

23 Amboac tonanjenj aê kasa gaboanjenj gaja ma anja tonanjenj aê galic Apômtaunê njawasi kêtôm aê galic su anja bu Kebar natali. Aê gau tauc lanjocanô gêdênj nom,

24 mago Apômtaunê Njalau gêjam aênjoc njalêlôm auc. Ma Apômtau kêsôm gêdênj aê gebe “Naôsô nê m andu ma ôlai katam auc.

25 O njamalac latu, oc sêsô aôm tônjenj njalêpoa ma aôm ôtôm gebe ôsa awê ôndênj lau atom.

26 Ma aê gabe jakênj imbêlam êsap lômboam tônjenj gebe awammê êsa ma ôtôm gebe ônac binjsu êsêac atom gebe êsêac lau tonjenj, tañ sêli taujenj sa sec nanjenj.

27 Mago êndênj tañ jasôm binj êndênj aôm nanjenj, jandelec awamsunjenj, go aôm ôsôm êndênj êsêac gebe ‘Apômtau Anôtô nê binjenj tonec’. Njac tañ êkênjenj tana nanjenj, ênjô binjenj taujenj. Njac tañ endec nanjenj, endecgenjenj gebe êsêac lau tonjenj, tañ sêli taujenj sa sec nanjenj.”

4:1-17:24 Apômtaunê jaenjenj njagêdô, tañ Esekiel geoc lasê nanjenj, kêsêp njasêbu tonec. Anôtônê binjenj kêkanônjenj Jerusalem, tañ njacjo oc sensejenj su nanjenj, ma lau, tañ njacjo oc sêwê êsêac nasêngônjenj kapoacwalô nanjenj. Propete gêwa binjenj njawapac njam sa amboac tonanjenj. Njam kêsêp launjenjenj sakijnjenj gwamjena to nêjenj sec.

18

Lau samob sêwê nêjenj binjenj njakainjenj êndênjenj-êndênjenjenjenj

1 Apômtau kêsôm binjenj gêdênjenj aê gebe

2 “Anja gamênjenj Israel amac asôm-asôm binjenjgôlinjenj lanjgwa tonec gebe ‘Tamenjenjenj senjenj wain njanô matac ma latunjenjenj lunlunjenjenj sinjenj-sinjenjenj.’ nanjenj njam amboac ondoc.”

3 Apômtau kêsôm gebe “Aê gamoa matoc jali, tec jasôm êtu tônjenjenj gebe sêsôm binjenjgôlinjenjenj tonanjenjenj anja Israel êtiam atomanô.

⁴ Ôlic acgom, aê katu lau samob katuñ natau. Aê katu tama katu natau to latu katu natau amboac tonanjen ma nac, tañ êngôm sec nan, êmac êndu.

⁵ “Nac gêdên êsap biñsu tôñ ma êsa nê lên nanênjen.

⁶ Eñ êniñ gên anga anôtôi jaba nên gamên nabau to êoc mataanô sa êndên Israelnên gwam atom ma êngôm gên mockainja êndên nê nac jaban en nê awê ma ênêc êwiñ, tañ ênam ôli ajôn nan atom.

⁷ Eñ êkônin nac ten atom ma êngamin nac ten nê kamaclauñ atom. Eñ ênam genjen atom. Eñ êkên mo êndên lau, tañ mo êjô êsêac nan, sênin to êkên najkwê êndên lau toôlin nâoma sêsô.

⁸ Eñ êkên mone êndên lau, mago taê êka najakac atom ma en êka jaê mone êlêlêc su atom amboac tonanjen. Eñ êngôm sec atom ma êmêtôc launên binênênjen.

⁹ Eñ êsa nê lên êtôm noc jatu ma ejop noc biñsu najepjen. Nac amboac tonan en nac gêdên ma êmoa mata jali. Apômtau Anôtô nê bin tau tonan.

¹⁰ “Ma latu, tañ nac amboac tonan êka lasê nan, êjanjo gên su ma ênac namalac êndu ma êsa tamanê lên gêdên atom,

¹¹ en êniñ gên anga anôtôi jaba nên gamên nabau ma êngôm gên mockainja êndên nê nac jaban en nê awê,

¹² ma êkônin lau najêlôm sawa to lau sêpô lēna tauñja ma ênam genjen gên to êngamin kamaclauñ ma êoc mataanô sa êndên gwam to êngôm gên alôb-alôb,

¹³ êkên mone êndên lau ma taê êka najakac to êka jaê mone êlêlêc su, oc êmoa mata jali me masi. Masianô. Eñ gêgôm gên alôb-alôb samob tonan, amboac tonan en êmac êndu, ma oc êwê en tau êmac êndu najain.

¹⁴ “Ma latu tañ nac tau tonan êka lasê nan, êlic sec samob, tañ tama gêgôm nan, ma êtakê to êngôm gên samob tonan atom,

¹⁵ en êniñ gên anga anôtôi jaba nên gamên nabau to êoc mataanô sa êndên Israelnên gwam atom ma êngôm gên mockainja êndên nê nac jaban en nê awê atom.

¹⁶ Eñ êkônin lau to êjatu kamaclauñ ma êjanjo gên atom, mago êkên mo êndên lau, tañ mo êjô êsêac nan, sênin ma êkên najkwê êndên lau toôlin nâoma sêsô.

¹⁷ Eñ ejop lêma gebe êngôm gên eso atom ma êkên mone êndên lau, mago taê êka najakac to êka jaê mone êlêlêc su atom. Eñ ejop noc jatu to êsa nê lên êtôm noc biñsu, oc êmac êndu atom, en êmoa mata jali binjanôjen.

¹⁸ Tagen nac tau tama, tañ gêgôm gên najlai sec to kêjanjo launên gên ma gêgôm gên najam gêdên nê lau nan atom, oc êmac êndu êtu nê secja.

¹⁹ “Ma amac atu kênac gebe ‘Latu êoc nandan êtu tamanê secja atom êtu asagenja.’ Latu kêsap biñsu tôñ to têtac gêwiñ binjêdên ma gejob noc jatu samob nanênjen, tec en êmoa mata jali binjanôjen.

²⁰ Nac tañ gêgôm sec nan, êmac êndu. Latu êoc nandan êtu tamanê secja atom ma tama êoc nandan êtu latunê secja atom. Nac gêdên êtap nê najêjô najam sa ma nac sec êtap najêjô sec sa êtu nê secja.

²¹ “Mago nac sec ten embe êkac tau su anga nê sec samob, tañ en gêgôm nan, ma ejop noc jatu samob ma êsap noc biñsu tôñ ma têtac êwiñ binjêdên, nan êmoa mata jali binjanôjen. Eñ êmac êndu atom.

²² Anôtô oc taê ênam nê sec, tañ en gêgôm nan, êtiam atom. Eñ êmoa mata jali êtu binjêdên, tañ en gêgôm nanja.”

²³ Apômtau Anôtô kêsôm gebe “Amac abe nac sec ten embe êmac êndu, oc jalic najam me. Masianô. Aê têtac gêwiñ gebe jalic en ênam tau ôkwi ma êmoa mata jali.

24 “Mago ñac gêdêñ tej embe êwi nê lêñ gêdêñ siñ ma êngôm sec to êngôm gêñ alôb-alôb, tañ ñac sec gêgôm nañ, oc êmoa mata jali me masi. Masianô. Anôtô taê ênam ênê biñgêdêñ, tañ eñ gêgôm nañ, ñateñ atom. Eñ êmac êndu gebe eñ kêgêli biñsu ma gêgôm sec.

25 “Mago amac asôm gebe ‘Anôtônê lêñ jagêdêñ atom.’ Amac lau Israel, akêñ tañem aê acgom. Ñoc lêñ jagêdêñ atom me. Amac taôm nêñ lêñ tonañ jagêdêñ atom.

26 Ñac gêdêñ tej embe êkac tau su anja biñgêdêñ ma êngôm sec, e êmac êndu. Eñ êmac êndu êtu sec, tañ eñ gêgôm nañña.

27 Ma ñac sec tej embe êkac tau su anja sec, tañ eñ gêgôm nañ, ma êsap biñsu tônia to têtac êwiñ biñgêdêñ, go ênam katu kêsî.

28 Eñ gêjam tau ôkwi anja nê sec samob, tañ gêgôm nañ, tec êmoa mata jali ma êmac êndu atom.

29 Mago lau Israel sêsôm gebe ‘Apômtaunê lêñ jagêdêñ atom.’ O lau Israel, amboac ondoc. Aêñoc lêñ jagêdêñ atom me. Aê gabe amacnêñ lêñ jagêdêñ atom.

30 “O lau Israel, kêtû biñ tonañña aê gabe jamêtôc amac samob êndêñ-êndêñgeñ êtôm nêñ lêñ. Apômtaunê biñ tau tonañ. Amac embe ambu taôm to anam taôm ôkwi anja nêñ keso atom, oc anañña êtu nêñ secña.

31 Ambaliñ nêñ sec samob, tañ agôm gêdêñ aê nañ, siñ ma amansañ nêñ ñalêlôm to nêñ katôm êtu wakuc. O lau Israel, amac abe amac êndu êtu ageñña.”

32 Apômtau kêsôm gebe “Ñac tej embe êmac êndu, oc jalic ñajam atom. Amboac tonañ anam taôm ôkwi gebe amoa matem jali.”

19:1–32:32 Jaenñ ñagêdô, tañ kêsôm lasê gebe Anôtô êmêtôc nê lau nañ, ma ñagêdô, tañ kêkanônia lau jaba, tañ sêñgônia sêsi Judawaga nañ, kêsêp môkêlatu tonec.

33

Apômtau kêkêñ Esekiel kêtû dibwaga tej

1 Apômtau kêsôm gêdêñ aê gebe

2 “o ñamalac latu, ôsôm êndêñ nêñ lau gêñ, tañ ñanô êsa êndêñ noc, tañ jakêñ siñ êsa gamêñ êmêñ. Lau gamêñ tonañña sêjaliñ nêñ tej sa êtu dibwaga.

3 Eñ embe êlic ñacjo têdabiñ, nañ eñ ênac dauc êtañ gebe êkêñ puc lau samob.

4 Embe tej êñô, mago êkêñ taña atom e ñacjo êô lasê ma ênac eñ êndu, go eñ tau êwê kaiñ êmac êndu ñatôp.

5 Eñ êmac êndu ñatôp ênêc eñ tauña gebe eñ kêkêñ taña puc atom. Embe eñ êkêñ taña oc moac eñ êtôm gebe êc siñ su.

6 Mago dibwaga embe êlic ñacjo sêmêñ ma ênac dauc êtañ atom ma êkêñ puc lau atom e ñacjo sêô lasê ma sênac ñac tej êndu, oc ñac tau ênaña êtu nêñ secña, mago dibwaga êwê ênê dec ñakaiñ.

7 “O ñamalac latu, aê jakêñ aôm ôtu lau Israel nêñ dibwaga. Êndêñ tañ ôñô biñ tej anja aêñoc nañ, ôkêñ puc êsêac ônam aê lanôc.

8 Aê embe jasôm êndêñ ñac sec gebe Aôm ômac êndu, mago aôm embe ôkêñ puc eñ gebe ênam nêñ lêñ ôkwi gebe êmoa mata jali nañ atom, go eñ oc êmac êndu êtu nêñ secña, mago aôm ôwê ênê dec ñakaiñ.

9 Mago aôm embe ôkêñ puc ñac sec ma eñ ênam tau ôkwi anja nêñ sec atom, oc êmac êndu êtu nêñ secña, mago aôm gôjam taôm katôm kêsî.

Lau sêwê nêñ biñ ñakaiñ êndêñ-êndêñgeñ

10 “Ma aôm ñamalac latu, ôsôm êndêñ lau Israel biñ tau, tañ êsêac sêsôm nañ gebe ‘Gêñ sec to geo, tañ aêac agôm nañ, kêkôniañ aêac tônia e abêlê. Aêac amoa mateñ jali amboac ondoc.’

11 Aôm ôsôm êndêñ êsêac gebe Apômtau Anôtô kêsôm gebe Aê gamoa matoc jali binñanôgeñ, tec jasôm êtu tônia gebe ñac sec teñ embe êmac êndu, oc aê têtac ñajam atom. Ñac sec teñ embe ênam tau ôkwi to êmoa mata jali, aê oc têtac ñajam êsa. O lau Israel, anam taôm ôkwiman, amac abe amac êndu êtu agenña.

12 “Ma aôm, ñamalac latu, ôsôm êndêñ nêma lau gebe Ñac gêdêñ embe êngêli binñsu, go êna lêñ gêdêñ ênam eñ kêsi atom. Ma ñac sec embe êwi nê sec sin, go nê sec êku eñ tulu ênaña atom. Ñac gêdêñ, tañ êngôm sec nan, oc êmoa mata jali atom.

13 Aê embe jasôm êndêñ ñac gêdêñ gebe êmoa mata jali ma eñ taê êka nê lêñ gêdêñ e êngôm sec, go aê taêc ênam ênê lêñ gêdêñ teñ êtiam atom ma eñ êmac êndu êtu nê secña.

14 Ma teñ. Aê embe jasôm êndêñ ñac sec gebe amac êndu binñanôgeñ, mago eñ embe ênam tau ôkwi anga nê lêñ sec ma ejop ñoc jatu to êsap binñsu tônia

15 ma êngamiñ kamaclauñ atom to êjô gêñ, tañ kêjanço su nan, ma êngôm binñsu, tañ kêtù ançôn matem jali ñam nan, ñanô êsa to êngôm sec atom, nan êmoa mata jali binñanôgeñ, eñ êmac êndu atom.

16 Aê oc taêc ênam ênê sec, tañ gêgôm nan, ñateñ êtiam atom. Eñ gejob ñoc jatu to kêsap binñsu tônia, tec êmoa mata jali binñanôgeñ.

17 “Ma nêma lau sêsôm gebe ‘Apômtaunê lêñ jagêdêñ atom.’ Mago aê gabe êsêacnêñ lêñ jagêdêñ atom.

18 Ñac gêdêñ embe êwi nê lêñ gêdêñ sin ma êngôm sec, oc êmac êndu êtu tonanña.

19 Ma ñac sec embe êwi nê sec sin ma ejop ñoc jatu to êsap binñsu tônia, oc êmoa mata jali êtu tonanña.

20 Mago amac asôm gebe ‘Apômtaunê lêñ jagêdêñ atom.’ O lau Israel, aê oc jamêtoc amac samob êtôm nêma lêñ êndêñ-êndêñgeñ.”

Ñawae gebe Jerusalem ênaña

21 Gêdêñ jala kêtù 12, tañ aêac ançôn kapoacwalô nan, ñaajôn kêtù 10 ñabêc 5 ñac teñ, tañ gêc sin anga Jerusalem gêmên nan, mênçêô lasê aê ma kêsôm gebe “Êsêac sêku malac tulu.”

22 Gêdêñ kêtula, tañ gêmun bêc ñac tau gêô lasêña nan, Apômtau lêma gêsac aê ma eñ kêkêñ imbeloc kêtù golon gêdêñ bêc, tañ ñac tau gêô lasê nan, ma aê aocmê kêsa kêtiam atom.

Launêñ sec

23 Apômtau kêsôm bin gêdêñ aê gebe

24 “O ñamalac latu, lau tañ sênçôn malac ñapopoc anga lau Israel nêñ gamên nan, sêsôm gebe ‘Abraham eñ ñac tageñ ma Anôtô kêkêñ gamên samucgeñ gêdêñ eñ. Mago aêac lau taêsam, tec galoc gamên tau kêtù aêacnêñ gêñçac.’

25 “Amboac tonan ôsôm êndêñ êsêac gebe Apômtau kêsôm gebe Aôm goeñ dec gêwiñ ñamêsôm tau. Aôm gôjam sakiñ gwam. Aôm gôjac lau êndu. Asageñ kêkêñ aôm taêm gêjam gebe gamên tau kêtù amacnêma.

26 Aôm taêm kêka nêma sin. Amac agôm gêñ alôb-alôb. Amac agôm mockain gêdêñ nêma lau wacban amac nêñ lauo. Asageñ kêkêñ amac taêm gêjam gebe gamên tau kêtù amacnêma.

27 “Ôsôm êndêñ êsêac gebe Apômtau kêsôm bin tonec gebe Aê gamoa matoc jali binñanôgeñ, tec jasôm êtu tônia gebe lau, tañ sênçôn malac ñapopoc nan, lau oc sênac êsêac êndu. Êsêac tañ sênçôn gamên ñamagêña nan, bôcbôm oc sêndançôn êsêac. Êsêac tañ sênçôn malac ñajaña me pocçêsun nan, gêmec sec oc êngôm êsêac e sênaña.

²⁸ Aê gabe jangôm gamêñ êtu gasañ. Nêñ ñaclai, tañ êsêac tetoc taun sa kêpi nan, oc êmbacnê. Ma gamêñ Israel ñalôc oc êtu gamêñ sawa e ñac tenj êtôm gebe êsa lôc ñaintêna êtiam atom.

²⁹ Êndênj tañ aê jangôm gamêñ êtu gasañ êtu sêgôm gêñ alôb-alôb nanña, êsêac oc sêjala gebe aê Apômtau tau.”

Jaenj tañ propete kêsôm nanj ñanô

³⁰ “O ñamalac latu, nêñ lau sêsôm binj kêpi aôm sêkô tunbôm ñagala to andu ñasacgêdô. Êsêac sêsôm gêdênj taun gebe ‘Ajôc, tawac ma tañô binj, tañ galoc gêmênj anga Apômtaunê nanj.’

³¹ Amboac tonañ lau sêlinj taun japan-japan amboac lau sêgôm-sêgôm ma ñoc lau sêngôn sic sêngôn aôm lanômnmênña to sêñô nêñ binj, mago sêngôm ñanô êsa atom gebe binjdansañ gêc êsêac awenjsun ma nêñ ñalêlôm gêgôm mocsac awagenj.

³² Ma êsêac sêlic aôm amboac ñac, tañ gêjam wê têtac gêwiñña ñajamgenj to gêjac gêñ wêña nan. Êsêac sêñô aômnmên binj samob, mago sêngôm ñateñ ñanô êsa atomanô.

³³ Ma êndênj nan nêñ binj ñanô êsa-ma oc ñanô êsa binjñanôgenj-gocgo sêjala gebe propete tenj gêmoa êsêac ñalêlôm.” * êndênj ñamu (Ep 1:14) † ñabelo gebe enj oc taê ênam nê tốp tonañ. ‡ êtiam.

34

Lau Israel nêñ gejobwaga

¹ Apômtau kêsôm binj tonec gêdênj aê gebe

² “O ñamalac latu, oc binj lasê êkanônj lau Israel nêñ gejobwaga. Oc binj lasê ma ôsôm êndênj êsêac gebe Apômtau Anôtô kêsôm binj tonec gebe Ojae, amac gejobwaga Israelña, amac ajop taômgenj. Gejobwaganênj kôm gebe sejop domba nec atom me.

³ Amac aenj ñalêsi to asô ñakwê, tañ awa ña domba ñaôlilu ma abuc domba ñajam to aenj ñamêsôm tau, mago amac alôm domba tau atom.

⁴ Amac apuc gêñ palê-palê tônj atom to agôm êsêac, tañ gêmac gêgôm êsêac nan, ôlinj ñajam kêsa atom. Amac asabanj êsêacnênj kamoc atom ma ajonj êsêac, tañ seo sic nan, sa ma awê êsêac sêmu sêmênj atom to asom êsêac, tañ sêjanja nan, atom amboac tonanjenj

⁵ Tec lau sêjac domba tau salinj-salinj e têtú bôcbôm samob nêñ gwada gebe nêñ gejobwaga masi.

⁶ Êsêac sêjac ñoc domba salinj-salinj e seo sic sêmoa lôc to gamêñ ñabau samob. Êsêac sêjac ñoc domba salinj-salinj e sêjam nom ñagamênj samob auc. Ma ñac tenj gêjam jaom êsêac to gesom êsêac atom.

⁷ “Amac gejobwaga, galoc anô binj, tañ aê Apômtau gabe jasôm êndênj amac nanj acgom.

⁸ Aê gamoa matoc jali binjñanôgenj, tec jasôm êtu tônj gebe Aênjoc domba têtú bôcbôm nêñ gwada ma bôcbôm samob senj ñoc domba kêtú êsêacnênj mo gebe domba nêñ gejobwaga masi. Aênjoc gejobwaga sesom ñoc domba atom. Gejobwaga sêlôm taunjenj ma sêlôm ñoc domba atom.

⁹ Kêtú binj tonañ ñainja amac gejobwaga akênj tañem ñoc binj acgom.

¹⁰ Aê Apômtau Anôtô jasôm lasê gebe aê oc jakalem gejobwaga gebe sêwa nêñ binj sa. Aê oc jaka jaê ñoc domba anga êsêacnênj ma janac jao gebe sejop ñoc domba êtiam. Ma gejobwaga sejop taunj êtiam atom amboac tonanjenj. Ma

* **33:33:** Kamaclauñ: 1. kêtú ñabelo gebe tatap ñanô tau sa † **33:33:** 2. ñac tenj embe ênam tốp tenj, go êkênj gêñ tenj êtu ‡ **33:33:** Malôgenj embe ênac tốp tonañ, go êtap nê gêñ tau sa

aê gabe janam ñoc domba kêsi anğa êsêacnêñ awenşun e têtü êsêacnêñ gwada atom.”

Nacgejob ñajam

¹¹ “Aê Apômtau Anôtô jasôm êndêñ amac gebe aê taucgen gabe jansom ñoc domba ma jajop êsêac.

¹² Aê gabe jajop êsêac êtôm ñacgejob gêjam jaom nê domba, tañ lau sêjac salin-salin sêmoa gamêñ samob nañ. Aê gabe janam ñoc domba kêsi anğa gamêñ samob, tañ lau sêjac êsêac salin-salin gêdêñ ômbin to ñakesec kêkôm gamêñ auc nañ.

¹³ Aê gabe jakôc êsêac su anğa gamêñ jaba tau ma jajon êsêac sa to jawê êsêac sêmu dêndêñ taun nêñ gamêñ sêmêñ êtiam. Aê oc jalôm êsêac anğa lôc to gaboan Israelña ma anğa gamêñ tau ñamala ñajamanô.

¹⁴ Aê gabe jalôm êsêac ña gêgwan ñajam ma êsêac sêniñ gêgwan tau anğa Israel ñalôc. Anğa tônê êsêac sêlêwan taun anğa gamêñ wale-wale ma sêniñ gêgwan ñajamanô anğa Israel ñagamêñ.

¹⁵ Aê taucgen gabe jatu ñoc domba nêñ gejobwaga ma gabe jatap gamêñ sêlêwan taunña ten sa êtu êsêacña. Aê, Apômtau Anôtô tauc kasôm bin tonan.

¹⁶ “Aê gabe jansom êsêac, tañ sêjaña nañ, ma jajon êsêac, tañ seo sic nañ, sa to jawê êsêac sêmu sêmêñ ma jansamban êsêacnêñ kamoc to janğôm êsêac, tañ gêmac gêgôm êsêac nañ, ôlin ñajam êsa, mago onan, tañ tonalêsi ma toôlinwalô nañ, aê oc jansen su. Aê oc jatu êsêacnêñ ñacgejob gêdêñ tau.

¹⁷ “O ñoc domba, amboac tonan aê, Apômtau Anôtô jasôm êndêñ amac gebe Aê gabe jamêtôc domba êndêñ-êndêñgen ma jawa domba kapoac to nonin kapoac êkôc.

¹⁸ Amboac ondoc amac ñagêdô aen gêgwan ñajamanôgen jakêtôm atom, tec amac aka gêñ, tañ amac anin atom nañ, popoc nec. Amac anôm bu ñakêñkêñ, tec agôm onan, tañ amac anôm atom nañ, ñamôp kêsa.

¹⁹ Ma aênoc domba ñagêdô oc sêniñ gêgwan, tañ amac aka popoc nañ, ma sênôm bu, tañ amac agôm ñamôp kêsa nañ.

²⁰ “Amboac tonan aê, Apômtau Anôtô jasôm êndêñ amac gebe Aê tauc jamêtôc amac domba, tañ atôp e ñatêku masi nañ, to amac, tañ ôlin ñasan nañ.

²¹ Amac alêsuc domba palê-palê to asap êsêac ña nêñ jabo e atin êsêac su anğa ton ñalêlôm.

²² Mago aê oc janam ñoc domba kêsi. Êsêac têtü nêñ gwada êtiam atom. Aê oc jamêtôc domba samob êndêñ-êndêñgen.

²³ Aê oc jakêñ ñoc sakinwaga Dawid êtu êsêacnêñ gejobwaga. En oc êlôm êsêac ma êtu nêñ ñacgejob ñanô.

²⁴ Aê Apômtau tauc gabe jatu êsêacnêñ Anôtô ma ñoc sakinwaga Dawid êtu êsêacnêñ gôlinwaga. Aê, Apômtau kasôm bin tonan.

²⁵ Aê gabe jamoatin poac wamaña êndêñ êsêac ma jansoc bôcbôm sêwi nêñ gamêñ sin, go ñoc domba sêngôn ñajamgen anğa oba ma sênêc bêc anğa salen.

²⁶ “Aê gabe janam mec êsêac to gamêñ, tañ kêgi ñoc lôc dabun auc nañ, ma jakêñ kom ênac êndêñ ñanoc solop. Kom tau oc êmoasin nom.

²⁷ Ka kômña ênam ñanô ma nom êkêñ gêñ êpi ñajamgen ma lau oc sêmoa ñajam anğa taun nêñ nom. Ma aê embe jamô ñoc launêñ kapoacwalô êngic ma jajanğo êsêac su anğa lau, tañ sêkônin êsêac tôn lemen e sêmoa nêñ taunña nanğo sêjala gebe aê Apômtaugoc.

²⁸ Lau tentenlatu oc sêjanğo êsêac êtiam atom ma gamêñ ñabôcbôm oc sêndanğon êsêac êtiam atom amboac tonanğen. Êsêac oc sêmoa ñajam ma ten êtakê êsêac atom.

²⁹ Aê oc jasê êsêacnêḡ kôm moasiḡḡa gebe mo êḡo êsêac êndu aḡḡa gamêḡ tau êtiam atom.

³⁰ Ma êsêac samob oc sêjala gebe aê, Apômtau Anôtô jamoa jawiḡ êsêac ma lau Israel têtû aêḡoc lau. Aê Apômtau Anôtô, kasôm biḡ tau tonanḡ.

³¹ “ḡoc domba amac, ḡoc domba ḡatonḡ, taḡ aê galôm nanḡ, atu ḡoc lau. Ma amacnêḡ Anôtô aê. Apômtau Anôtô kêsôm biḡ tau tonanḡ.”

35:1–36:21 Propete geoc biḡ lasê kêkanôḡ gamêḡ Edomḡa ma kêsôm lasê gebe lau Israel sêḡu sêna nêḡ malacmôkê êtiam.

36

Lau Israel sêḡoa ḡajam êtiam

²² “Amboac tonanḡ ôsôm êndêḡ lau Israel gebe Apômtau Anôtô kêsôm biḡ tonec gebe O lau Israel, gêḡ taḡ aê jaḡḡôm nanḡ, aê jaḡḡôm êtu amacḡa atom, aê jaḡḡôm êtu aêḡoc ḡaê dabuḡḡa, taḡ amac agôm kêtu sec aḡḡa lau samob, taḡ amac aô lasê êsêac nanḡḡa.

²³ Aê oc jawaka ḡoc ḡaê towae ḡadabuḡanô sa. ḡoc ḡaê kêtu sec aḡḡa tentenḡlatunêḡ, amac agôm ḡoc ḡaê kêtu sec. Ma tentenḡlatu sêjala gebe Apômtau aê. Aê Apômtau Anôtô kasôm biḡ. Aê oc jawaka tauc sa êḡi amac gebe aê dabuḡ.

²⁴ Aê gabe jakôc amac su aḡḡa tentenḡlatunêḡ ma jajonḡ amac sa aḡḡa gamêḡ samob ma jawê amac amu andêḡ taôm nêḡ gamêḡ ana êtiam.

²⁵ Aê jansanem bu ḡawa êḡi amac e atu selec. Aê jakwasiḡ nêḡ ḡatêḡḡui to nêḡ sakiḡ ḡwamḡḡa su ênaḡḡa.

²⁶ Aê gabe jakêḡ ḡalêlôm wakuc teḡ êndêḡ amac. Aê gabe jakôc nêḡ ḡalêlôm ḡadani su ma jakêḡ ḡalêlôm biḡḡmalôḡa êndêḡ amac.

²⁷ Aê oc jakêḡ ḡoc ḡalau êsêḡ amacnêḡ ḡalêlôm ma jajop gebe amac andanḡuc ḡoc biḡsu ma aḡḡôm jatu samob, taḡ kakêḡ gêdêḡ amac nanḡ, ḡanô êsa.

²⁸ Go amac oc aḡḡôḡ gamêḡ, taḡ kakêḡ gêdêḡ amacnêḡ mimi nanḡ. Amac atu aêḡoc lau ma amacnêḡ Anôtô aê.

²⁹ Aê gabe janam amac kêsi aḡḡa nêḡ ḡatêḡḡui samob. Aê gabe jajatu nom gebe êkêḡ ḡanô taêsam gebe aôc tôbôm êtiam atom.

³⁰ Aê gabe jakêḡ ka ênam ḡanô to kôm ênam ḡanô êtu taêsam gebe tôbôm, taḡ êḡḡôm waem sec aḡḡa tentenḡlatunêḡ nanḡ, teḡ êsa êtiam atom,

³¹ go amac taêm ênam nêḡ lêḡ alôb-alôb, taḡ asa nanḡ, to nêḡ sec, taḡ agôm nanḡ, ma majem taôm êtu nêḡ sec to ḡeonaḡ.

³² O lau Israel, ajalamanḡ gebe aê jaḡḡôm gêḡ tonanḡ ḡai êtu amacḡa atom. Majem to asi taôm êtu nêḡ lêḡḡa. Aê Apômtau Anôtô kasôm biḡ tonanḡ.”

³³ Apômtau Anôtô kêsôm gebe “Êndêḡ bêc, taḡ jakwasiḡ amacnêḡ sec samob su atu selec nanḡ, aê jakêḡ amac aḡḡôḡ nêḡ malac ma akwê nêḡ andu ḡapopoc sa êtiam.

³⁴ Ma jakêḡ amac awaka gamêḡ, taḡ lau tê sêwê sêḡa sêḡêḡ nê, sêlic amboac gamêḡ sawa nanḡ, sa êtiam.

³⁵ Ma lau oc sêsôm gebe ‘Gamêḡ tonanḡ kêtu gasanḡ ma galoc talic amboac kôm Eden. Ma malac, taḡ kêtu tuc to sawa ma sesenḡ popoc nanḡ, galoc lau sêḡḡôḡ ma sêkwê tuḡbôm sa kêtiam.’

³⁶ Go lau tentenḡlatu, taḡ sêḡḡôḡ sêḡḡi amac auc nanḡ, sêjala gebe aê, Apômtau kakwê malac popoc sa ma kasê mo kêsêḡ gamêḡ gasanḡ kêtiam. Aê Apômtau gajac mata biḡ tonanḡ ma aê oc jaḡḡôm ḡanô êsa.”

³⁷ Apômtau Anôtô kêsôm biḡ tonec gebe “Aê gabe jakêḡ lau Israel tetenḡ aê gebe janam êsêac sa êtu gêḡ teḡḡa êwiḡ gebe jakêḡ êsêacnêḡ namba êtu kapôêḡ amboac domba ḡatonḡ teḡ.

³⁸ Lau toton-toton sênam malac, tañ galoc kêtuc tuc nañ, auc amboac domba daña sêjam Jerusalem auc gêdêñ têtêm omsêgaña. Êndêñ tonañ êsêac sêjala gebe Apômtau aê.”

37

Gaboan ñatêkwa ñakelenña

¹ Apômtaunê lêma gêsac aê ma Apômtaunê Nalau kêkôc aê ma ketoc aê kakô gaboan, tañ ñatêkwa gêjam nom auc samucgeñ.

² Ma eñ gêwê aê kasêlêñ gaboan tonañ samucgeñ ma aê galic gebe ñatêkwa taêsam ñasec gêjam gaboan tonañ auc ma ñatêkwa tau ñakelenj langwageñ.

³ Eñ kêsôm gêdêñ aê gebe “O ñamalac latu, ñatêkwa tonec oc êtôm gebe maten jali êsa êtiam me masi.”

Ma aê gajô eñ gajô eñ awa gebe “O Apômtau, ñoc Anôtô, aôm taômgeñ tec kôjala biñ tonañ.”

⁴ Eñ kêsôm gebe “Oc biñ lasê êndêñ ñatêkwa tau ma ôsôm êndêñ êsêac gebe O ñatêkwa ñakelenj, akêñ tañem Apômtaunê biñ.

⁵ Apômtau Anôtô kêsôm biñ tonec gêdêñ ñatêkwa gebe Alic acgom, aê oc jaju aocjaô êsêp nêma ñalêlôm, go matem jali êsa êtiam.

⁶ Aê oc jakêñ ñakalôc to ñamêsôm êndêñ amac ma jakwa amac auc ña ñaôlic. Aê gabe jaju aocjaô êsêp amacnêma ñalêlôm ma jakêñ amac matem jali êsa. Go amac ajala gebe aê Apômtau tau.”

⁷ Amboac tonañ aê gaoc biñ lasê kêtôm Apômtau kajatu aê. Ma gêdêñ tañ gaoc biñ lasê nañ, ganô ñakicsêa amboac gegob kêtanj ma galic ñatêkwa sêjac têtucu taun ma sêlinj taun japan-japan ma sêjac têtucu taun.

⁸ Gêdêñ tañ kapuc matoc têtuc gêñ tau nañ, ñakalôc to ñamêsôm ma ñaôlic gêjac têtuc ñatêkwa auc, mago awajaô kêsêp ôlinj atom tageñ.

⁹ Go Apômtau kêsôm gêdêñ aê gebe “O ñamalac latu, oc biñ lasê êndêñ ñalau. Ôsôm êndêñ ñalau gebe O awajaô, ômôtêñ anja nom maken-makenj samob ma ôju êsêp ñacmatê tonec gebe maten jali êsa.”

¹⁰ Amboac tonañ aê gaoc biñ lasê kêtôm eñ kêtatu aê. Ma awajaô jakêsêp ñacmatê e maten jali kêsma ma dêdi sa jasêkô. Êsêac taêsam ñasec kêtôm sinwaga tonj kapôtênanô tenj.

¹¹ Anôtô kêsôm gêdêñ aê gebe “O ñamalac latu, lau Israel têtôm ñatêkwa tonañ. Êsêac sêsôm gebe êsêac têtucu kekenj ma nêñ gêñ sêkêñ matenña masi, tec sêbacgac.

¹² Amboac tonañ aôm oc biñ lasê ma ôsôm êndêñ êsêac gebe Apômtau kêsôm biñ tonec gebe O ñoc lauace, alic acgom, aê gabe janja amacnêma sêô ma janju amac andi sa ma jakêñ amac amu ana gamêñ Israelña êtiam.

¹³ Êndêñ tañ janja nêma sêô ma janju amac andi sa nañ, ajala gebe aê Apômtau tau.

¹⁴ Aê gabe jaju ñoc aocjaô êsêp amacnêma ñalêlôm ma amac matem jali êsa ma jakêñ amac anjôn nêma gamêñ. Êndêñ tonañ oc ajala gebe Aê Apômtau gajac mata biñ tonañ ma aê oc janjôm ñanô êsa. Aê Apômtau kasôm biñ tonañ.”

Juda to Israel têtucu gamêñ kinña tageñ

¹⁵ Apômtau kêsôm biñ tonec gêdêñ aê kêtiam gebe

¹⁶ “O ñamalac latu, ôkôc têtuc tenj ma oto biñ tonec êsêp gebe ‘Êtu Juda to Israel, tañ sêsap eñ têtuc nañña.’ Go ôkôc têtuc tenj êtiam ma oto biñ tonec êsêp gebe ‘Êtu Josep to lau Israel samob, tañ sêsap eñ têtuc nañña.’

¹⁷ Gocgo ômêngôm têtuc luagêc tonañ e ñatêku êndinj tau gebe talic amboac gêñ tageñ.

18 Ma nêmbi lau embe sêsôm gebe 'Ôwa gêntonaŋ nam sa,'

19 go ôsôm êndênj êsêac gebe Apômtau Anôtô kêsôm biŋ tonec gebe Aê gabe jakôc Josep nê tôc, taŋ kêsêp Epraim lêma naŋ, to gôlôac Israel, taŋ sêsap enj tôŋ naŋ, nêŋ ma janac têku ŋa Judanê tôc e têtutu tôc tagen, taŋ jamêŋgôm êsêp aê lemoc.

20 "Ômêŋgôm ka luagêc, taŋ koto biŋ kêsêp naŋ, tôŋ ŋa lêmam ma ôtôc lau sêlic.

21 Go ôsôm êndênj êsêac gebe Apômtau Anôtô kêsôm biŋ tonec gebe Alic acgom, aê gabe jakôc lau Israel sa aŋga tentenlatunêŋ ma jajoŋ êsêac sa aŋga gamêŋ samob ma jakêŋ êsêac sêmu dêndênj êsêac tauŋ nêŋ gamêŋ sêna.

22 Aê gabe jakêŋ êsêac têtutu lau toŋ tagen aŋga Israel ŋagamêŋ lôcŋa. Êsêacnêŋ kiŋ tagen ênam gôlinj êsêac ma êsêac sêwa tauŋ êkôc têtutu lau toŋ luagêc me têtutu gamêŋ kiŋŋa luagêc êtiam atom.

23 Êsêac sêŋgôm tauŋ ŋatêmui êsa ŋa nêŋ gwam to gênt alôb-alôb kaiŋ tenj ma nêŋ sec tokaiŋ-tokaiŋ êtiam atom. Aê gabe janam êsêac kêsi aŋga nêŋ lêŋ sêgêli biŋsu to sêgôm secŋa ma jakwasinj êsêac têtutu selec. Ma êsêac têtutu ŋoc lau ma aê jatu nêŋ Anôtô.

24 Kiŋ tenj amboac ŋoc sakiŋwaga Dawid ênam gôlinj êsêac ma ŋacgejob tagen ejop êsêac samob. Êsêac taŋenj wamu ŋoc jatu to sejop ŋoc biŋsu ŋapepenj.

25 Êsêac oc sêŋgônj gamêŋ, taŋ kakêŋ gêdênj ŋoc sakiŋwaga Jakob naŋ, êsêac sêŋgônj nom, taŋ nêŋ mimi sêwê kaiŋ naŋ. Êsêac to nêŋ gôlôac to nêŋ gôlôac nêŋ wakuc samob sêŋgônj gamêŋ tonanjen endenj tôŋgenj. Ma kiŋ tenj amboac ŋoc sakiŋwaga Dawid oc ênam gôlinj êsêac endenj tôŋgenj.

26 Aê gabe jamoatiŋ poac wamaŋa tenj êndênj êsêac. Poac tau ênêc êsêacŋa endenj tôŋgenj. Aê gabe janam mec êsêac to jakêŋ êsêac têtutu taêsam ma jakêŋ ŋoc lômbi dabuŋ êkôc êsêac ŋaluŋ endenj tôŋgenj.

27 Aê gabe jaŋgônj êtu têtutu jawinj êsêac. Aê gabe jatu êsêacnêŋ Anôtô ma êsêac têtutu aêŋoc lau.

28 Embe jatoc ŋoc lômbi dabuŋ êkôc êsêac ŋalêlôm endenj tôŋgenj, go tentenlatu oc sêjala gebe aê Apômtau jakêŋ Israel têtutu lau dabuŋ."

38:1-48:35 Apômtaunê jaen tenj kêsôm lasê gebe Israelnêŋ ŋacjo oc sênaŋa ma Anôtônê lau oc sêŋgônj nêŋ malacmôkê têtutu wakac êtiam. Môkêlatu ŋamuŋa gêwa lômbi dabuŋ wakuc to ŋagêŋlêlôm samob, taŋ Esekial gêlic gêdênj taŋ katu kaiŋ tenj kêsa naŋ sa. Biŋsu taŋ ênam gôlinj sakiŋ lômbi dabuŋŋa naŋ, gêc môkêlatu tonec gêwiŋ ma ŋagôlinj sênac sam nomŋa gêc amboac tonanjenj.

Esranê buku tonec gêjac têtutu Minjtau ŋabuku luagêc. Lau Juda, taŋ sêŋgônj kapoacwalô aŋga Babel naŋ, nêŋ ŋagêdô sêmu sêja nêŋ malacmôkê ma sêkwê nêŋ malac Jerusalem sa to sêwaka sakiŋ omŋa sa kêtiam.

Êsêac têtutunaj minj tau kêsêp ŋasêbu têtutunaj gebe

1. Môkêlatu 1-2 Lau Persia nêŋ kiŋsêga Kirus kêjatu lau Juda nêŋ toŋ ŋamataŋa gebe sêmu sêna nêŋ gamêŋ.

2. Môkêlatu 3-6 Êsêac sêkwê lômbi dabuŋ sa kêtiam ma sêjac kawi lômbi tau. Su, go sêwaka Anôtônê sakiŋ omŋa sa kêtiam.

3. Môkêlatu 7-10 Jala ŋagêdô gêjaŋa acgom, go Esra gêwê lau Juda nêŋ toŋ tenj sêlê Jerusalem amboac tonanjen. Esra kêjala Anôtônê biŋsu kêtutu tôŋ enj, tec kêmasaŋ lêŋ tenj gebe lau Juda sêwi nêŋ lau jaba, taŋ sêjam naŋ, siŋ gebe sejop lau Israel nêŋ biŋlênsêmbi, taŋ gêjam gôlinj nêŋ sakiŋ dabuŋ ŋalêŋ naŋ.

Daniel

Ñac-keto-bukuwaga Daniel keto buku tau gédênj jala 200 ma 100 gêmunj Kilisi gêmênj nomña ñasawa. Gédênj tonan lau samuc nêj kinj teñj kékôninj to gejonj lau Juda e sêoc ñandanj kapôênj. Ñac-keto-bukuwaga kejonj minj to ñakatu, tañ lau sêlic gédênj tañ katuñ kainj teñj kêsa nanj, sa ma gebe êpuc nê lau tôñj e sêkênj matenj têm, tañ Anôtô êku nêj ñacjo tulu to êkênj nê lau sênam gôlinj tañj êtiam nanj.

Buku tau ñasêbu luagêc gebe

1. Mòkêlatu 1-7 Judawaganênj minj, tañ kêsa gédênj tañ lau Persia sêjam gôlinj nêj gamênj nanj, gêc mòkêlatu tonec. Judawaganênj kasêga Daniel. Enj to nê lau sêkênj gêwiñj to tañenj wamu Anôtô, tec sêku nêj ñacjo tulu.
2. Mòkêlatu 8-12 Daniel katu kainj teñj kêsa, tec gêlic ñakatu aclê. Ñakatu tau ñam gebe êtôc lau Babilon to lau ñagêdô nêj gamênj kinjja kêpi ma gédênj ñanoc gêjanja kêtiam e mênjgêdênj têm ñac-keto-bukuwaga keto buku tañja. Ñakatu tau geoc lasê gebe lau samuc nêj kinj, tañ kékôninj Anôtônê lau nanj, oc ênanja. Anôtônê /au oc sêku enj tulu.

Ñacsênjomi Judanja sêmoa kinj Nebukadnesar nê gamênj

¹ Gédênj lau Juda nêj kinj Jehoiakim nê jala gôlinjja kêtü têtêacña nanj, kinj Babilonja Nebukadnesar jakêgi Jerusalem auc.

² Ma Apômtau kékênj lau Juda nêj kinj Jehoiakim kêsêp enj lêma ma Apômtaunê lôm ñawaba ñagêdô gêwiñj. Ma enj kékôc gênj tau jakêsô ênê anôtônê lôm anja gamênj Sinar ma ketoc waba tau kékô ênê anôtônê andu kanom ña.

³ Go kinj tau kêjatu nê gejobwagasêga Aspenas gebe êjalinj lau ñagêdô anja lau Israel nêj kinj to nêj lau towae nêj gôlôac sa.

⁴ Enj êjalinj lau wakuc sa. Êsêac ôlinj ñago masi to lanjônj êjam ma lau tokauc mêtê samobña ma lau, tañ sêjala binj nanj, ma têtap kauc sa ñagaôgenj, ma têtôm sênam sakinj sêmoa kinjné andu. Ma Aspenas êndônj êsêac e teto to sêsam awenj Kaldea tau êtu tôñj.

⁵ Kinj tau kêjatu gebe sêkênj gênj taniñja to wain anja enj tau nê tebo êndênj êsêac sêninj to sênôm êtôm bêcgenj. Ma kêsôm gêwiñj gebe têndônj êsêac êtôm jala têtêac, go mênjsêkôc nêj kôm sênam sakinj kinjja sa.

⁶ Lau tonanj nêj ñaê tonec Daniel agêc Hanania gebe Sadrak ma Misael gebe tonanj anja lau Juda nêj.

⁷ Ma gejobwagasêga gê êsêacnênj ñaê wakuc. Enj kêsam Daniel gebe Beltesasar ma Hanania gebe Sadrak ma Misael gebe Mesak ma Asaria gebe Abednego.

⁸ Mago Daniel taê gêjam kêtü tôñj gebe kinjné gênj taniñja to nê wain ensenj ênê dabunj su atom, tec ketenj gejobwagasêga gebe êkênj gênj tonanj êndênj enj e ensenj ênê dabunj su atom.

⁹ Ma Anôtô taê gêjam Daniel ma kékênj gejobwagasêga gêlic enj ñajam ma taê walô enj.

¹⁰ Gejobwagasêga Aspenas tau kêsôm gédênj Daniel gebe “Aê katêc tauc gebe ñoc apômtau kinj tê kêjalinj nêj gênj ôniñj to ônômña sa nê, oc êlic gebe aôm ôtôm ôtôm ñapalê, tañ nêj jala kêtôm aôm nêj nanj atom ma oc ênac aê êndu.”

¹¹ Go Daniel kêsôm gédênj sakinjwaga, tañ gejobwagasêga kékênj enj gebe ênam sakinj Daniel agêc Hanania ma Misael agêc Asaria nanj gebe

¹² “Ônsaê nêj sakinjwaga aêac êtôm bêc lemenju acgom ma ôkênj gênjgaga to bugenj aêac aniñj to anôm.

¹³ Go ônam dôñ aêac êpi ñapalê, tañ senj kinñê moasinj nanj, ôlic su, go aêacma lau ondoc têtôp ñajam êlêlêc su, go ôngôm êndênj nêñ sakinjwaga aêac êtôm aôm taêm gêjam.”

¹⁴ Tec enj kêkênj taña enj ma kêsaê êsêac kêtôm bêc lemenju.

¹⁵ Bêc lemenju tonanj gêbacnê ma enj gêlic gebe Daniel to nê lau ôlinj ñajam ma têtôp sêlêlêc ñapalê samob, tañ senj kinñê moasinj nanj su.

¹⁶ Amboac tonanj sakinjwaga tau kêkôc nêñ moasinj to nêñ wain, tañ gêjac êsêac ñawae nanj, su ma kêkênj gêngagagenj gêdênj êsêac senj.

¹⁷ Ma Anôtô kêkênj kauc to jala gêdênj ñacsenjom aclê tonanj e sêjala binj to mêtê samob. Ma Daniel kêjala mêtê êwa mê to gênj ñakatu ñam saña gêwinj.

¹⁸ Gêdênj têm tañ kinj Nebukadnesar kêkênj nanj gêbacnê, gejobwagasêga Aspenas gêwê êsêac dêdênj enj sêja.

¹⁹ Ma kinj gêjam binjalôm gêwinj êsêac e gêlic gebe êsêac samob nêñ tenj kêtôm Daniel agêc Hanania ma Misaël agêc Asaria atom, amboac tonanj sêkênj êsêac sêmoa sêwinj kinj ñapanj.

²⁰ Têm samob, tañ kinj kêtû kênac êsêac kêtû binj kauc to jalaña tenj nanj, enj gêlic gebe êsêac sêjala binj kêlêlêc lau benj to mectomanj samob, tañ sêmoa ênê gamênj kinjña nanj su ñênjenj.

²¹ Ma Daniel gêmoa ñapanj e Kirus kêtû kinj Babilonja.

2

Nebukadnesarnê mê

¹ Gêdênj Nebukadnesar nê jala gôlinjña kêtû luagêc enj gêc mê e kêkôninj enj ñasec ma gêc bêc jageo.

² Tec kinj kêjatu gebe sêkalem benjwaga to lau mectomanj ma lau-sêpuc-kapoacwaga to lau Kaldea mêñsêñac minj mê tau êndênj enj. Êsêac sêmênj ma sêkô kinj lanjônêm.

³ Go kinj tau kêsôm gêdênj êsêac gebe “Aê gaêc mê tenj e kêkênj wapac aê tec gabe janjô mê tau ñam.”

⁴ Go lau Kaldeanja awenj gêôc enj gebe “Kinj, ômoa endenj tônjenj. Ôsôm nêñ mê tau lasê êndênj aêac ma aêac oc awa mê tau sa.”

⁵ Kinj tau gêjô Kaldea awenj gebe “Aênjoc binj tonec oc êtu tônj gebe ‘Embe asôm mê lasê to awa ñam sa êndênj aê atom nanj, oc sêkac amac ôlim êngic-êngic ma oc senseñ nêñ andu su.

⁶ Mago embe asôm mê lasê to awa ñam sa oc jakênj awa to ñaôli êndênj amac to jatoc amac sa ñanôgenj.’ Tec asôm mê tau lasê to awa ñam sa êndênj aêmanj.”

⁷ Êsêac sêjô awa kêtû dim luagêcña gebe “Kinj êñac minj nê mê ñabinj êndênj nê sakinjwaga aêac acgom, go aêac oc awa ñam tau sa.”

⁸ Kinj tau gêjô êsêac awenj gebe “Aê kajala gebe amac abe anac têku têm gebe ajala gebe aê kasôm ñoc ñalêlôm gêdênj amac lasê sugac.

⁹ Embe asôm mê tau lasê êndênj aê atom, go binj tagenj, tañ kakênj puc gêdênj amac su nanj, êtap amac sa êtômgenj. Amacnêñ ñalêlôm kêpi tagenj gebe ansau binj dansanj to ambanac binj êndênj aê e aênjoc ñalêlôm ênam tau ôkwi. Amboac tonanj asôm mê tau lasê êndênj aê, go jajala gebe amac atôm gebe awa mê ñam sa êwinj amboac tonanjenj.”

¹⁰ Lau Kaldea sêjô kinj awa gebe “Ñac tañ êtôm gebe êngôm kinñê jatu ñanô êsaña tenj gêmoa nom tonec atomanô. Ma kinj towae me tonjclai tenj kêjatu binj amboac tonanj tenj sa gêdênj laumêtê to lau mectomanj ma Kaldea su atomanô amboac tonanjenj.

11 Bin tañ kin tau kêjatu aêac gebe anġôm nan, ñawapacgosu ma ñamalac ten oc eoc bin tau lasê êndên kin êtôm atom. Anôtôi tañ sêngôn sêwiñ ñamalac atom nan taunġen.”

12 Go kin tau têtac ñandan sec e nê ñalêlôm kêbôli auc ma kêjatu bin gebe senseñ lau mêtê Babilonña samob su sênaña.

13 Go sêkên jatu tau ñawae kêtü tapa gebe senseñ lau mêtê samob su. Tec sêsakin lau gebe sensom Daniel to nê lau gebe sênac êsêac sêwiñ.

Anôtô kêtôc mê tau to ñamġen ġêdên Daniel

14 Go Daniel tomêtê ma tokaucġen kêtü gasuc ġêdên kin nê siñwaga nêñ laumata Ariok, tañ kêsä ġêja gebe ênac lau mêtê Babilonña samob êndu nan,

15 ma kêtü kênac Ariok gebe “Kin kêjatu bin ñajaña sec tonañ kêtü asagenña.” Ma Ariok kêsôm ñam lasê ġêdên Daniel.

16 Go Daniel kêsô ġêdên kin ġêja ma keten en gebe êkên noc ten acgom ma en oc êwa mê ñam sa êndên kin tau.

17 Ma Daniel ġemu ġêja nê andu ma kêsôm bin tau lasê ġêdên Hanania agêc Misael ma Asaria.

18 Ma kêsôm gebe teten Anôtô undambêña gebe taê walô êsêac ma eoc bin ñalêlômña tonañ lasê gebe Daniel to nê lau sênaña sêwiñ lau mêtê Babilonña atom.

19 Ma Anôtô geoc bin ñalêlômña tau lasê ġêdên Daniel kêsêp mê tonakatu ġêbêcña. Tec Daniel kêlambin Anôtô undambêña

20 ma kêsôm gebe
“Lanem êndên Anôtônê ñaê enden tôġen
gebe kauc to ñaclai ġêc enġagen.

21 En kêkên nom ñatêm to ñanoc ġêjô-ġêjô tau.
En ġesen kin ñagêdô ma kêkian kin ñagêdô sa.
En kêkên kauc ġêdên lau tokauc,
ma mêtê ġêdên lau mêtê.

22 En geoc ġên kêsïñ tau to ġên ñalêlômña lasê
ma kêjala ġên, tañ kêsïñ tau ġêc ñakesec ñalêlôm nan,
ma ñawê tau ġêjam en auc.

23 O Anôtô, abocac nêñ Anôtô aôm,
aê janam danġe to jalambin aôm
gebe kôkên kauc to ñaclai ġêdên aê
ma galoc goc ġên, tañ aêac aten ġêdên aôm nan,
lasê ġêdên aê
ma kôsôm bin, tañ kin gebe êñô nan, lasê ġêdên aêac.”

Daniel ġêjac miñ mê to ġêwa ñam sa ġêdên kin

24 Tec Daniel kêsô ġêdên Ariok, tañ kin kêsakin en gebe enseñ lau mêtê Babilonña su nan, ġêja ma kêsôm ġêdên en gebe “Ônac lau mêtê Babilonña êndu atom. Ôkôc aê najakô kin lanônêm ma aê galoc jawa ênê mê ñam sa êndên en.”

25 Ariok kêkôc Daniel sa jakêkô kin lanônêm sebenġen ma kêsôm ġêdên en gebe “Aê katap ñac ten sa anġa lau Juda nêñ, nan êtôm gebe êwa mê tau ñam sa êndên kin.”

26 Go kin kêsôm ġêdên Daniel, tañ sêsam en gebe Beltesasar ġêwiñ nan, gebe “Aôm kôtôm gebe ônac miñ mê, tañ galic nan, ma ôwa ñam sa êwiñ me.”

27 Daniel ġêjô kin awa gebe “Lau mêtê to lau beñ ma mectoman to sêpuc-utitalata-ñamwaga nêñ ten oc eoc bin kêsïñ tauña, tañ kin gebe êñô nan, lasê êtôm atom.

²⁸ Mago Anôtô tej gêmoa undambê, tañ geoc biñ ñalêlômña lasê. Eñ gêwa biñ, tañ oc ñanô êsa êndêñ têm ñamuña nan, sa gêdêñ kiñ Nebukadnesar. Mê to ñakatu, tañ gôlic gêc nêm kauclêlôm gêdêñ gôcêc bêc nan, tau tonec.

²⁹ O kiñ, aôm gôcêc mê ma taêm gêjam gêñ, tañ oc ñanô êsa êndêñ têm ñamuña nan. Ma Anôtô, tañ geoc gêñ ñalêlômña lasê nan, kêtôc gêñ, tañ oc mênêsa nan, gêdêñ aôm.

³⁰ Eñ geoc gêñ kêsiñ tauña tonañ lasê gêdêñ aê kêtû aêñoc kauc kêlêlêc lau maten jaliña samob nêñ suña nec atom. Eñ gêgôm kêtû aôm kiñ ôjala nêm mê ma gêñ, tañ taêm gêjam gêc nêm kauclêlôm nanña.

³¹ “O kiñ, aôm gôlic ñakatusêga tej kêkô aôm lanômnmêm tonac lai ma ñawasi kain tej. Aôm gôlic e kôtakê ñanô.

³² Sêmasañ ñakatu tau ñamôkêapac ña gold ñawasi, ñabôdagi to ñalêma ña silber,

³³ dambêpalê to labum ña kopa, ñaakain ña ki jejec ma ñaatapa ki jejec to nomku.

³⁴ Gêdêñ tañ kôsala gêñ tau gômoa nan, poc tej, tañ ñamalac tej lêma kêtuc atom nan, mênkêsêp ma gesen ñakatu tau ñaakain ki to nomku tau e popoc samucgen.

³⁵ Go ki to nomku ma kopa to silber ma gold samob tonañ ñai popoc samucgen e kêtôm ñapaôma anga taka polom ñamala gêdêñ oc kêsa. Mu kêlai gêñ tau sa e malamê samucgen. Mago poc tau, tañ kêtuc ñakatu tau popoc nan, kêtôp kêtû lôc kapôêñ tej ma gêjam nom samucgen auc.

³⁶ “Mê tau tonañ. Ma galoc oc jawa ñam sa êndêñ aôm, o kiñ.

³⁷ O kiñ, kiñ samob nêñ kiñ aôm goc. Anôtô undambêña kêkêñ aôm kôtu gamêñ to ñac lai ma ñajaña to ñawasi ñatau.

³⁸ Eñ kêkêñ tentenlatu peben ma gêñ maten jali nomña to moc umbon ñalabuña gebe ônam gôlin samob. Ñakatu ñamôkêapac gold tau aôm taôm.

³⁹ Aômnmêm têm êmbacné acgom, go gôlin kiñña tej oc êndan guc nan nê ñac lai êtôm aômnmêm atom. Go tej nan kêtû têlêacña oc êtôm kopa ma enj oc ênam gôlin nom ñagamên samob.

⁴⁰ Go gôlin kiñña êtu aclêña tej oc mênêsa nan ñajaña amboac ki. Tonañ ênac gôlin gêmuñña samob tulu. Ki kêlêsa to kêtuc gêñ samob popoc ma gôlin kiñña tônê êtôm ki, oc êlêsa to êtuc gôlin ñagêdô popoc amboac tonan gen.

⁴¹ Ma aôm gôlic atapa to alatu tonañ ñamaken nomku ma ñamaken ki jejec. Tonañ ñam gebe gôlin kiñña gêwa tau kêkôc. Ñamaken oc ñajaña amboac ki jejec gebe sêgaluñ ki gêwiñ nomku.

⁴² Ñakatu ñaalatu tau ñamaken ki to ñamaken nomku ñam gebe ênê gôlin oc ñamaken ñajaña ma ñamaken palê-palê amboac tonan gen.

⁴³ Aôm gôlic ki to nomku kêsêp taulêlôm kêtôm êsêac oc sênam tauñ ma sêngaluñ tauñ sêsêp tauñlêlôm, mago oc sêsap tauñ tôn atom amboac ki to nomku kêsap tau tôn atom.

⁴⁴ Êndêñ gôlin kiñña tônê nêñ têm Anôtô undambêña oc êkêñ gamêñ kiñña tej, tañ senseñ su ênaña atomanô nan, mênêsa ma ñagôlin tau oc elom êndêñ lau-m tej atom. Gamêñ tau oc ênac gamêñ samob tonañ ñai popoc e êmbacné ma gamêñ tau oc ênêc enden tôn gen.

⁴⁵ Kêtôm aôm gôlic poc tej gêdib anga lôc ma ñamalac tej lêma kêtuc poc tau atom. Ma poc tau kêtuc ki jejec to kopa ma nomku to silber ma gold popoc. Anôtô ñac lai geoc gêñ tau, tañ ocgo mênêsa êndêñ ñamu nan, lasê gêdêñ kiñ tau. Mê tau biñnanô ma ñam biñnanô amboac tonan gen.”

Kiñ ketoc Daniel sa

⁴⁶ Go kiñ Nebukadnesar gêu tau lanômnmêm jagêdêñ nom ma kêpôn aduc gêdêñ Daniel ma kêjatu biñ sa gebe sêkêñ da ñanô ma da gêñ ñamaluña êtu enña.

⁴⁷ Ma kinj tau kêsôm gêdêñ Daniel gebe “Binjanô, aômnêm Anôtô kêtû anôtôi nêñ Anôtô ma kinj nêñ Apômtau. Enj geoc-gêñ-ñalêlôm ña-lasêwaga tenjoc gebe aôm goc gêñ kêsij tonaj lasê.”

⁴⁸ Go kinj tau kêkianj Daniel sa ñanôgenj ma kêkêñ awamata êjamgenj gêdêñ enj ma kêkêñ enj kêtû gamêñ Babilon ñagôlinjwagasêga ma Babilon nêñ lau mêtê nêñ laumata.

⁴⁹ Daniel ketenj kinj tau e kêkêñ Sadrak agêc Mesak ma Abednego têtû gôlinjwaga gamêñ Babilonña, mago Daniel tau tec gêmoa gêwinj kinj ñapanj.

3

Nebukadnesar kêjatu gebe lau samob sênam sakinj gwam gold

¹ Kinj Nebukadnesar kêkêñ binj gebe sêmansanj ñakatu gold tenj, balinj kêtôm meta 27 ma ñadambê kêdabinj meta 3. Enj kêkêñ gêñ tau kêkô gamêñ Babilon ñagaboanj tenj sêsam gebe Dura.

² Go kinj kêkalem nê gôlôacmôkê nêñ laumata to gôlinjwaga ma sinjwaga nêñ laumata to mêtôcwaga ma gejobwaga kanomña to lau mêtê ma kasêga to kômwaga towae gamêñ ñamagêña ñagêdô sêwinj gebe mênjsênac kawi ñakatu, tanj kinj Nebukadnesar mênjgêjac sa kêkô nanj.

³ Amboac tonanj lau samob tonanj sêkêñ tanjenj ênê kalem ma sêkac taunj sa mênjsêkô ñakatu tau lanjônêmña.

⁴ Ma wambanjwaga kêpuc awa sa ma kêsôm gebe “Jatu êndêñ amac lau samob to tentenlatu ma lau awenj tenj-awenj tenj samob gebe

⁵ êndêñ tanj anjô gasuc wêña to gegob ma onj to gelom ma diñj to dauc ma gêñ wêña tokainj-tokainj êtanj nanj, au taôm naapônj emduc êndêñ ñakatu gold, tanj kinj Nebukadnesar mênjgêjac sa kêkô nanj.

⁶ Ma ñac tenj embe êu tau naêpônj aduc êndêñ ñakatu atom nanj, oc gacgenj sêmbalinj enj êsêp ja ñamondec-mondec ñamala êna.”

⁷ Amboac tonanj gêdêñ tanj lau samob sêñjô gasuc wêña to gegob ma onj to gelom ma diñj to dauc ma gêñ wêña tokainj-tokainj kêtanj nanj, lau samob to tentenlatu ma lau awenj tenj-awenj tenj samob sêu taunj jasêpônj enjduc gêdêñ ñakatu gold, tanj kinj Nebukadnesar mênjgêjac sa kêkô nanj.

Têdônj Juda têlêac nêñ binj tanjenj pêcña

⁸ Gêdêñ tonanj lau Kaldea ñagêdô sêmêñ ma sêgôlinj binj kêpi Juda têlêac.

⁹ Êsêac sêsôm gêdenj kinj Nebukadnesar gebe “O kinj, ômoa endenj tônjenj.

¹⁰ Aôm kôjatu binj gebe lau samob, tanj sêñjô gasuc wêña to gegob ma onj to gelom ma diñj to dauc ma gêñ wêña tokainj-tokainj êtanj nanj, sêu taunj nasêpônj enjduc êndêñ ñakatu gold.

¹¹ Ma ñac tenj embe êu tau naêpônj aduc êndêñ ñakatu tau atom nanj, oc gacgenj sêmbalinj enj êsêp ja ñamondec-mondec ñamala êna.

¹² Lau Juda ñagêdô sêmoa, tanj kôkianj êsêac sa sêjam gôlinj Babilonña nanj, nêñ naê tonec Sadrak agêc Mesak ma Abednego. O Kinj, lau tau tonanj sêkêñ tanjenj aômnêm jatu ma sêjam sakinj aômnêm anôtô to sêpônj enjduc gêdêñ ñakatu gold, tanj mênjgôjac sa kêkô nanj atom.”

¹³ Go Nebukadnesar têtac kêbôli auc ma kêjatu binj totêtac ñandanjenj gebe sêkêñ Sadrak agêc Mesak ma Abednego mênjsêkô enj lanjônêm.

¹⁴ Ma Nebukadnesar kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Sadrak agêc Mesak ma Abednego, amac amboac ondoc. Amac ajam sakinj aênjoc anôtô ma apônj emduc gêdêñ ñakatu gold, tanj kakêñ kêkô nanj, atom nec binjanô me masi.

¹⁵ Ajjôc, amansanj taôm. Êndêñ tanj anjô gasuc wêña to gegob ma onj to gelom ma diñj to dauc ma gêñ wêña tokainj-tokainj êtanj nanj, au taôm to apônj emduc

êndêj ñakatu, tañ kamasan nan, go ñajam ma êtôm. Ma embe apôj emduc êndêj ñakatu atom oc gacgen sêmbalin amac asêp ja ñamondec-mondec ñamala ana. Tansaê talic acgom, anôtô ondoc teñ oc êtôm gebe ênam amac kêsi anja aê lemoc.”

¹⁶ Go Sadrak agêc Mesak ma Abednego sêjô Nebukadnesar awa gebe “Aêac abe anam taun kêsi to ajô aôm awam atom.

¹⁷ Embe Anôtô, tañ aêac ajam sakin en nan, êtôm gebe ênam aêac kêsi anja ja ñamondec-mondec ñamala ñalêlôm to aôm lêmam nan oc êngôm.

¹⁸ O kin, mago embe masi, go ôñô ma bin tonec. Aêac oc anam sakin aômnm anôtô to apôj enduc êndêj ñakatu gold, tañ gôjac sa kêkô nan, atom amboac tonanjen.”

Sêbalin lau têlêac sêsêp ja ñamondec-mondec ñalêlôm sêja

¹⁹ Go Nebukadnesar têtac ñandan kêsa ma lanjanô kêtû koc gêdêj Sadrak agêc Mesak ma Abednego. Tec kêjatu gebe sêngôm ja elom anja ja ñamondec-mondec ñamala e ñandan êlêlêc ja bêc ñagêdôña su ñênjen.

²⁰ Ma kêjatu nê sinwaga, tañ nêj ôlinwalô kêlêlêc ñagêdô nêj su nan, gebe sênsô Sadrak agêc Mesak ma Abednego tôj ma sêmbalin êsêac sêsêp ja ñamondec-mondec ñalêlôm sêna.

²¹ Tec sêsô êsêac to nêj obo gambam ma ñakwê balin to kululun ma nêj ñakwê ñagêdô samob tôj ma sêbalin êsêac sêsêp ja ñamondec-mondec ñalêlôm sêja.

²² Kêtû kin nê jatu ñajana, tañ kêsôm nanja, tec sêgôm ja kêsa kapôênanô e ñamondec-mondec secsêga. Tec ja tau kêlakoc lau tau, nan sêkô Sadrak agêc Mesak ma Abednego nan, e sêmac êndu.

²³ Mago lau têlêac tonec Sadrak agêc Mesak ma Abednego seben tolêpoagen sêsêp ja ñamondec-mondec sec ñalêlôm sêja.

²⁴ Go kin Nebukadnesar kêtakê saun atom ma gacgen gêdi jakêtu kênac nê lau senjen gebe “Amboac ondoc aêac tabalin lau têlêac tolêpoagen sêsêp jawaô sec ñalêlôm sêja me.” Êsêac sêlôc gêdêj kin gebe “Aec, binjanô, o kin.”

²⁵ Go kin kêsôm gebe “Mago aê galic lau aclê sêmoa ja ñalêlôm ma sêsêlêj kêtôm sêsô êsêac tôj atom ma sêmoa toôlin samucgen. Nac tañ kêtû aclêña nan, lanjanô amboac anôtôi nêj latu.”

Sêwi lau têlêac tau sin

²⁶ Go Nebukadnesar kêtû gasuc ja ñamala ñakatam jagêmoêc gebe “Sadrak agêc Mesak ma Abednego, Anôtô Lôlôcña tau nê sakinwaga amac, asa amên.” Go Sadrak agêc Mesak ma Abednego sêsa anja ja ñalêlôm sêja.

²⁷ Ma apômtau to gôlinwaga ma kin nê lau senjen sêkac taun sa ma sêlic gebe ja gen êsêac ôlin to kêlagô môkênlaun ma gen êsêac nêj ñakwê atomanô.

²⁸ Go Nebukadnesar gêôc awa sa ma kêsôm gebe “Aê aoc gêôc Sadrak agêc Mesak ma Abednego nêj Anôtô. En kêsakin nê anela ma gêjam nê sakinwaga, tañ ôlin andan en to sêsô kin nê bin ñalabu atom ma sebe sênam sakin to sêpôn enduc êndêj anôtôi jaba nêj teñ atom, sênam sakin nêj Anôtô taugen nan sa.

²⁹ Kêtû tonanja aê jasôm bin tonec êtu tôj gebe Lau teñ me tentenlatu ma lau awen teñ-awen teñ embe sêsôm bin alôb-alôb êpi Sadrak agêc Mesak ma Abednego nêj Anôtô nan, oc sêkac êsêac ôlin êngic-êngic to têtuc nêj andu popoc gebe anôtô teñ gêjam ñamalac kêsi amboac Anôtô tonec gêmoa nec atom.”

³⁰ Go kin kêwaka Sadrak agêc Mesak ma Abednego sa têtû apômtau anja gamên Babilon.

4

Nebukadnesar nê me kêtû luagêcya

¹ Kiñ Nebukadnesar nê biñ tonec êndên lau to tentenlatu ma lau awen ten-awen ten peben, tañ sêmoa nom ñagamên samob nañ, gebe “Biñmalô ênam amac auc.

² Aê gabe janac miñ gênsêga to gêntalô samob, tañ Anôtô Lôlôc Natau tau gêgôm gêdên aê nañ gebe

³ “Nê gênsêga kain ten ma nê gêntalô kapôênanô.

Nê gamên kiñña kêtû gamên gêmoa tengeña ten ma nê ñagôlin gêc gôlôac to gôlôac nêngeñ gêja.

⁴ “Aê Nebukadnesar kalêwan tauc gaêc ñoc andu ma kamoasin tauc gamoa ñoc andu kapôên.

⁵ Gêdên tañ aê gaêc mê nañ, galic gêñ ten kêtakê aê e katuc gêjaña. Ma gêñ ñakatu, tañ galic gêc ñoc kauclêlôm nañ, kêlênsôn aê ñanôgeñ.

⁶ Kêtû tonanña aê kajatu gebe lau mêtê samob anga Babilon mênșêkô aê lanôcnêm gebe sêwa mê tau ñam sa êndên aê.

⁷ Go benwaga to lau mectoman ma lau Kaldea to sêpuc-utitalata-ñamwaga samob sêsô sêmên ma aê gajac miñ mê tau gêdên êsêac, mago sêwa ñam sa gêdên aê kêtôm atom.

⁸ Kêtû ñamu Daniel, tañ sê aênoc anôtô Beltesasar nê ñaê kêpi en ma anôtôi dabuñ nêñ ñalau gêjam en auc nañ, mênkêkô aê lanôcnêm ma gajac miñ mê tau gêdên en amboac tonec gebe

⁹ O Beltesasar, lau mêtê samob nêñ laumata aôm, aê kajala gebe anôtôi dabuñ nêñ ñalau gêjam aôm aucgoc, tec gêñ ñalêlômña ten kêsin tau gêdên aôm atom. Mê tec galic nec, ôñô ma ôwa ñam sa êndên aê.

¹⁰ “Ñakatu tañ galic gêc ñoc kauclê-lômgeñ gêdên tañ gaêc mê nañ, amboac tonec gebe Aê galic ka ten kêkô nom ñaluñgeñ, ma ka tau kêpi e baliñanô.

¹¹ Ka tau kêtôp e kêtû kapôên to ñajaña kêsa ma ñatêpôê kêsuñ sa kêpi e jagêdên undambê. Ma lau nom ñagamên sêlic ka tau.

¹² Nalauñ ñawawa ñajam ma gêjam ñanô taêsam ñasec. Kêtôm gebe lau samob sênin ka tau ñanô e gêoc êsêac tôñ. Bôc to gêñ saleñña sêc ñaajuñlabu ma moc sêjam sac sênğôn ñalaka ma gêñ maten jali samob sen ñanô tau.

¹³ “Aê taêc gêjam ñakatu, tañ galic su nañ, gamoa ma galic gebe anela mata jali to kêsala gêñña ten kêsêp anga undambê gêmên.

¹⁴ En kêpuc awa sagen ma kêsôm gebe ‘Asap ka tau tulu ma asapu ñalaka su to ansêlô ñalauñ ênaña ma apalip ñanô êlin-êlin êna. Ma ansoc bôc anga ajuñlabu ma moc anga ñalaka sêc su.

¹⁵ Mago andec ñakatuc to ñawakac gacgeñ êkô nom ñalêlôm. Kapoacwalô ki to kopa enden en tôñ êkô gêgwan ñamêdôb kôm ña ñalêlôm. En êlin manin umbonña to ênin gêgwan êwiñ bôc.

¹⁶ Nê kauc ñamalacña êmbacnê ma bôc nêñ kauc naêjô su. En êmoa amboac tonan e têm ñasawa 7 êmbacnê.

¹⁷ Biñ tonan anela dabuñ sêjac mata e kêtû tôñ ma sêsôm lasê gebe lau maten jali sêjala gebe Lôlôc Natau kêtû ñamalacnên gamên ñatau ma gêjac sam gamên kêtôm en taê gêjam ma oc êkên êndên lau ñasec ten sêwê kain.’

¹⁸ Aê kiñ Nebukadnesar galic mê tau tonan. Ma aôm Beltesasar galoc ôwa mê tau ñam sa gebe lau mêtê ñoc gamên samobña sêwa mê tonan ñam sa têtôm atom. Aôm oc ôtôm gebe anôtôi nêñ ñalau gêmoa gêwiñ aôm.”

Daniel gêwa mê tau ñam sa

¹⁹ Daniel tañ nê ñaê teñ gebe Beltesasar nañ, kêtakê saun atom e gêjac nê lêngô auc ñasawa ec ñêngeñ. Mago kiñ tau kêsôm gebe “Beltesasar, mê tau to ñam êngôm aôm taêm dani taôm atom.” Beltesasar gêjô eñ awa gebe “O ñoc ñatau, aê gabe mê tau êkanôn êsêac, tañ sedec aôm nañ, ma êkanôn aômnmêm ñacjo acgomman.

²⁰ O kiñ, ka tañ gôlic kêtôp e ñajaña kêsa ma ñatêpôê kêsun kêpi e jagêdêñ undambê ma gêu laeñ su gêja,

²¹ ma ñalauñ ñawawa ñajam ma gêjam ñanô e ñalaka sêlêlib langwagen ma gêñ samob señ ñanô tau, ma bôc to gêñ saleñña sêc ñaajuñlabu ma moc sêjam sac sêngôn ñalaka nañ.

²² “O kiñ, ka tau tonañ aôm taôm. Aôm kôtu kapôêñ ma ñajaña kêsa. Nem ñaclai kesewec e jagêdêñ undambê. Nêm waem gêjam nom ñagamêñ samob auc.

²³ Aôm kiñ, gôlic anela dabun kêsêp gêmêñ ma kêsôm gebe ‘Asap ka tonañ tulu ma anseñ su, mago ñakatuc to ñawakac andec gacgeñ êkô nom ñalêlôm. Kapoacwalô ki to kopa endeñ eñ tôn ênêc gégwan ñamêdôb kômña ñalêlôm. Eñ êliñ manin umbonña to êniñ gégwan êwiñ bôc e têm ñasawa 7 êmbacnê.’

²⁴ “Bin tau ñam amboac tonec. O kiñ, Lôlôc Ñatau kêmasañ bin, tañ kêkanôn aôm nañ.

²⁵ Eñ oc êtiñ aôm su anga ñamalacnêñ naômoa ôwiñ bôc saleñña ma ôniñ gégwan amboac bulimakao ma nop ênôm aôm ônêc awê e têm ñasawa 7 êmbacnê e nêm kauc êsa acgom, gebe Lôlôc Ñatau kêtû ñamalacnêñ ñatau ma gêjac sam gamêñ kêtôm eñ tau taê gêjam.

²⁶ Ma jatu, tañ kêsa gebe sendec ka ñakatuc to ñawakac gacgeñ êkônña nañ tonañ gêwa sa gebe êndêñ tañ aôm ôjala Anôtô, tañ gêjam gôliñ nom ñagamêñ samob nañ, aôm oc ôtu kiñ êtiam.

²⁷ O kiñ, kêtû tonañña aê gabe janac bin su aôm gebe Ôngôm sec êtiam atom, ôsa lêng bin gêdêñña. Ônam lau ñalêlôm sawaña sa ma taêm walô lau ñasec. Talic acgom, oc ômoa ñajam me masi.”

²⁸ Bin samob tonañ ñai ñanô kêsa kêpi kiñ Nebukadnesar.

²⁹ Ajôn 12 gêjaña su acgom, go kiñ kêsêlêñ gêmoa nê andu kiñña anga Babilon ñasalôm tapa-tapa ñaô.

³⁰ Ma kiñ awa gêoc tau gebe “Malac tau tonec Babilon kapôêñ, tañ ñoc ñaclai kêkwê sa kêtû ñoc gamêñ kiñña ma kêkêñ aê waec kiñña kêtû tapa nañ atom me.”

³¹ Bin tañ kiñ kêsôm kêsa nañ, gêjac pep atom tageñ ma awa teñ kêsa anga undambê gêmêñ gebe “O kiñ Nebukadnesar, bin tonec kepeñ aôm gebe gamêñ tonec ñagôliñ kiñña kêkac tau su anga aômnmêm.

³² Lau oc têtin aôm su anga ñamalacnêñ ma oc ômoa ôwiñ bôc gabun. Aôm oc ôniñ gégwan amboac bulimakao e têm ñasawa 7 êmbacnê acgom, go nêm kauc êsa ma ôjala gebe Lôlôc Ñatau tau gêjam gôliñ ñamalacnêñ gamêñ kiñña ma gêjac sam gamêñ kêtôm eñ tau taê gêjam.”

³³ Ma bin tau gacgeñ ñanô kêsa kêpi Nebukadnesar. Lau têtin eñ su anga ñamalacnêñ ma eñ geñ gégwan amboac bulimakao, nop gênôm eñ ma môkêlauñ kêtû baliñ kêtôm nonin ôlilu ma lêmakêku kêtû baliñ kêtôm momboan lêmakêku.

Nebukadnesar kêlambin Anôtô

³⁴ “Aê Nebukadnesar gamoa e têm tau gêbacnê acgom, go gaôc matocanô sa kêpi undambê ma ñoc kauc kêsa kêtiam. Aê kalanem Lôlôc Ñatau tau ma kalambin to katoc eñ, tañ gêmoa teñgeñ to teñgeñ nañ, sa gebe Ênê gôliñ oc ênêc teñgeñ

to ênê gamêñ, tañ gêjam gôlinj nañ, oc ênêc tengeñ e gôlôac togôlôac nêngeñ êna.

³⁵ Lau nomña samob amboac gêñôma

ma eñ gêgôm kêtôm taê gêjam gêdêñ lau undambêña ma gêdêñ ñamalac nomña amboac tonanげñ.

Ma ñac teñ kêtôm gebe êkô eñ auc

me êtu kênac eñ gebe ‘Aôm gôgôm asageñ’ nec atom.

³⁶ “Gêdêñ têm tecênanげñ aêñoc kauc ñawa kêsa kêtiam ma ñoc waec to ñawasi amboac tonanげñ kêtù ñoc gamêñ ñawaenja. Aêñoc lau sengeñ to apômtaui sesom aê ma sêkêñ aê katu kinj kêtiam ma ñoc waec kêsa kêlêlêc gêmunja su.

³⁷ Galoc aê, Nebukadnesar, gabe jalanem to jalambin ja ma jatoc kinj undambêña sa gebe eñ gêgôm nê gêñ samob jakêtôm ma nê gôlinj jagêdêñ. Êsêac tañ tetoc taun sa nañ, eñ oc êkônin ja êsêac tôn.”

5

Kinj Belsasar geno moasin ja kapôên ja

¹ Kinj Belsasar geno moasin ja kapôên ja teñ kêtù nê gôlinjwaga 1,000ja ma gênom wain gêwin ja lau 1,000 tonan ja gêmoa êsêac lanjonêm.

² Wain kêjan ja Belsasar, tec kêjatu gebe sêkôc laclu gold to silber, tañ eñ tama Nebukadnesar kêkôc anja lôm dabun ja Jerusalemja mênkêkô nañ, sêmên ja gebe kinj tau to nê laumata ma nê awêi to nêñ anenjo samob sênôm gêñ êsêp.

³ Tec sêkôc laclu gold to silber, tañ sêjan go su anja Anôtônê lôm dabun ja Jerusalemja nañ, gêmên ja kinj tau to nê laumata ma nê awêi to nêñ anenjo samob sênôm gêñ kêsêp laclu tau tonan ja.

⁴ Êsêac sênôm wain e tetoc nêñ anôtôi gold to silber ma kopa to ki ma ka to pocja sa ña wê lambin ja.

⁵ Gêdêñ tonanげñ lêmalatu teñ mênketo bin kêpi kinj nê andu ñasagin ja kêkanôn ja jakain ja kapôên. Ma kinj tau gêlic lêma tonan keto bin gêmoa.

⁶ Go kinj lanjonân kêtù sêp ma taê gêjam tau jakêsa-jakêsa to kêtênêp tau êndu êndu e akain ja to lêma gêmac lanjwageñ.

⁷ Kinj gêmôec ña awa kapôên ja gebe sêkôc lau mêtê to Kaldea ma sêpuc-utitalata-ñamwaga sêmên ja. Go kinj kêsôm gêdêñ lau mêtê Babilonja gebe “Teñ embe êsam bin tonan ja ma êwa ñam sa oc jakên ja eñ êsô ñakwê asôsamuc ma ênôn ja kapoacwalô gold teñ ênsac gêsutêkwa to êtu gamên ja ñagôlinjwaga êtu ñac êtu têlêacja.”

⁸ Go kinj nê lau mêtê samob sêsô sêmên ja, mago sêjam kauc bin ja, tañ lêma keto nañ, to sêpô lêna ma sêwa ñam sa êndên ja kinj tau atom amboac tonanげñ.

⁹ Ma kinj kelendec ñanôgeñ ja lanjonân kêtù sêp ma nê gôlinjwaga samob têtakê saun ja atom amboac tonanげñ.

¹⁰ Gêdêñ tañ kinj agêc nê gôlinjwaga sêsôm bin sêmoa nañ, kinj têna lanjwa kêsô balêm ñalêlôm gêja ma kêsôm gebe “O kinj, ômoa enden ja tôngeñ. Taêm dani taôm to lanjonân êtu sêp atom.

¹¹ Ñac teñ gêmoa aôm nê gamên ja ma anôtônên ja ñalau gêmoa gêwin ja. Gêdêñ tamamnê têm ja kêtap kauc ñawa to jala ma saê êjam sa kêtôm anôtônên ja. Ma aôm tamam Nebukadnesar kêkên ja eñ kêtù lau mêtê to mectoman ja ma Kaldea to sêpuc-utitalata-ñamwaga nêñ laumata.

¹² Gebe Daniel, tañ kinj kêsam ja gebe Beltesasar nañ, nê kauc to saê kain ja teñ, kêjala mêtê dawa mê ñam sa to daoc bin lasê ma takip bin ñam saja kêtù tôn ja. Ôkên ja bin gebe ja êmên ja gebe êwa gêñ tonac ñam sa.”

Daniel gêwa bin ja, tañ lêma teñ keto nañ sa

¹³ Go sêkôc Daniel kêsô jakêkô kin lajônêm. Ma kin kêsôm gêdêj enj gebe “Aôm Daniel, lau kapoacwalô Judanja nêj tenj, tanj tamoc kêkôc aôm anja gamêj Judanja gêmêj nanj me.

¹⁴ Aê ganô aôm njawae gebe anôtôi dabunj nêj njalau gêmoea gêwiñ aôm ma saê to jala ma kauc kainj tenj gêc aômja.

¹⁵ Lau mêtê to mectomanj mênjsêkô aê lajônêm gebe sêsam binj tonec ma sêwa njam tau sa êndêj aê, mago sêgôm têtôm atom.

¹⁶ Ma aê ganô aôm gebe gôwa binj njalêlômja sa to wêc gêj njam sa. Amboac tonanj embe ôtôm gebe ôsam binj tonanj ma ôwa njam sa, go jakêj aôm ôsô njakwê asôsamuc ma jatoc aôm sa nj kapoacwalô gold ônônja ma jakêj aôm ôtu gamêj tonec njagôliñwaga êtu têlêacja.”

¹⁷ Tec Daniel gêjô kin awa gebe “Aômnêm gêj gacgenj ênêc aômja, me ôkêj njôli êndêj njac tenj. Aê oc jasm binj tau êndêj aôm ma jawa njam sa êndêj aôm.

¹⁸ “O kin, Anôtô Lôlôc Njatau tau kêkêj tama Nebukadnesar kêtü kin gamêj tonecja ma kêkêj njacjai to njawasi ma wae gêwiñ.

¹⁹ Ma lau samob to tentenlatu ma lau awenj tenj-awenj tenj têtênêp to têtêc taunj kêtü njacjai, tanj Anôtô kêkêj gêdêj enj nanja. Embe enj taê ênam gebe ênac njac tenj êndu oc êngôm. Ma embe taê ênam gebe njac tenj êmoa mata jali oc êngôm amboac tonanjenj. Embe etoc njac tenj sa me êkônij tenj tôj oc êngôm êtôm enj taê gêjam.

²⁰ Mago gêdêj tanj enj kêkianj tau sa ma nê njalêlôm njadani kêsana nj, Anôtô kêkôc enj su anja nê lêpônj kinja ma kêjanjo wae su anja ênê gêwiñ.

²¹ Ma kêtij enj su anja njamalacnêj. Ênê kauc kêlênsônj kêtôm bôcnê ma gêngônj gêwiñ donkibôm. Enj genj gêgwanj kêtôm bulimakao to nop gênôm enj e ênê kauc kêsana gebe Lôlôc Njatau taugenj kêtü njamalacnêj kin nêj njatau ma gêjac sam gamêj kêtôm enj tau taê gêjam.

²² “Mago ênê latu aôm, Belsasar gônjô gêj samob tonanj naj sugac, mago kôkônij taôm atom.

²³ Aôm kôkianj taôm sa gêdêj Apômtau undambêja. Aôm kôsôm gebe sêkôc laclu lôm dabunja mênjac to nêj gôliñwaga ma nêj awêi to nêj anenjo samob anôm gêj êsêp ma alanem nêj anôtôi silber to gold ma kopa to ki ma ka to poc, tanj sêlic gamêj to sêjô binj ma sêjala gêjja gêc atomanô nanj, mago kotoc Anôtô, tanj kêkêj aôm kôsê awam to gêjam gôliñ nêj lêj samob nanj, sa atom.

²⁴ “Kêtü tonanja Anôtô kêsakinj lêma tonanj mênjgêô lasê ma keto binj tonanj.

²⁵ Ma binj tanj keto nanj, tonec gebe ‘Mene, mene, tekkel, peres’ (kêsana sa, kêsana sa, gêjam dôj, gêjac kêkôc).

²⁶ Binj tau njam amboac tonec ‘mene’ gebe Anôtô kêsana nêj bêc gôliñja sa e njatêku êsu su.

²⁷ ‘Tekkel’ gebe Anôtô kêkêj aôm gônjônj dôj e kêtap sa gebe nêj njanô masi.

²⁸ ‘Peres’ gebe Anôtô oc ênac nêj gamêj êngic ma êkêj êndêj lau Mede to Persia sêkôc.”

²⁹ Belsasar kêjatu ma sêkêj Daniel kêsô njakwê asôsamuc ma gênônj kapoacwalô gold. Go sêjam enj wae sa kêtü tapa gebe enj kêtü njac kêtü têlêacja anja gamêj kinja tonec.

³⁰ Gêdêj gêbêc tonanjenj sêjac Kaldeanêj kin Belsasar êndu.

³¹ Njac Medenja Darius kêjanjo njacjai gôliñja su. Ênê jala 62.

6

Sêbaliñ Daniel gedêj lewe

¹ Darius gêlic njam tec kêkêj gôliñwaga saunj 120 sêjam gôliñ nêj gamêj samob.

² Go kêkêj lau tonañ ñai sêsô gôliñwagasêga têlêac ñalabu. Gebe gôliñwaga 120 tonañ sêwa nêj kôm ñalêj samob sa êndêj lau têlêac gebe kiñnê gêj tenj ênanja atom. Ma lau têlêac tonañ nêj tenj Daniel.

³ Kiñ ketoc Daniel sa kêlêlêc gôliñwagasêga to gôliñwaga sauj samob su gebe ênê ñalêlôm mansañ kêlêlêc êsêac samob nêj. Tec kiñ taê gêjam gebe êkêj enj taugenj ênam gôliñ ênê gamêj samob.

⁴ Tec gôliñwagasêga to gôliñwaga sauj samob sesom Daniel nê lêj poalic tenj anja nê kolêj gôliñwaganja sebe sêjgôliñ biñ êpi enja elêmê. Daniel ñac gêdêj tec têtap biñ me gêj geo tenj sa gêc enja atom.

⁵ Tec lau tau sêsôm gêdêj taunj gebe “Aêac oc tatap biñ tenj sa gebe tanjgôliñ êpi Danielña atom. Oc moae tatap ñakeso tenj gêc ênê sakiñ Anôtô tagenja.”

⁶ Tec gôliñwagasêga to gôliñwaga sauj tonañ sêkic Daniel nê biñ ma dêdêj kiñ sêja, go sêsôm gêdêj enj gebe “O kiñ Darius, ômoa endenj tôngênj.

⁷ Aêac gôliñwagasêga to kasêga ma gôliñwaga sauj to gejobwaga ma lau senenj gamêj tonecña alôc kêtú têtj gebe kiñ êjatu ñagôliñ to jao tenj êtu têtj amboac tonec gebe ñac tenj etenj gêj tenj anja anôtô tenj me anja ñamalac tenj nê atomanô. Lau samob tetenj êndêj aôm taômgenj. O kiñ, jao tonec ênêc bêc 30 genj. Ma ñac tenj embe êngêli biñ tonañ, nanj sêmbalinj enj êsêp lewe nêj gêsuj êna.

⁸ O kiñ, galoc ôsôm biñ tau êtu têtj ma oto biñ tau ênêc. Ma openj nêj ñatalô êsêp êwiñ gebe lau tenj sênam ôkwi atom. Biñ tau êkô ñajanja êtôm lau Mede to Persia nêj ñagôliñ tenj, tanj lau sênam okwi sêjgôm êtôm atom.”

⁹ Tec kiñ Darius kepenj nê ñatalô kêsêp ñagôliñ to jao ma biñ tau kêtú têtj.

¹⁰ Gêdêj tanj Daniel gêjô gebe kiñ gêlôc gebe sêjgôm biñ tonañ êtu têtj nanj, enj kêsô nê andu gêja. Anja andu tau ñabalêm lolôcña ñakatam sauj kêkanônj Jerusalem. Enj kêpuc aduc kêtú dim têlêac kêtôm bêcgenj ketenj mec to gêjam danje Anôtô amboac gêgôm-gêgôm.

¹¹ Lau tonañ dêdib Daniel sêmoa e jatêtap enj sa ketenj mec to kêtanj gêdêj nê Anôtô gêmoa.

¹² Tec lau tau dêdêj kiñ jasêsôm enj lasê kêtú ñagôliñ tau ña gebe “O kiñ, aôm kopenj nêj ñatalô kêsêp ñagôliñ gebe ñac tenj etenj gêj tenj anja anôtô me ñamalac tenj nê atomanô, samob tetenj êndêj aôm taômgenj e bêc 30 ênanja. Ma ñac tenj embe êngêli biñ tonañ, nanj sêmbalinj enj êsêp lewe nêj gêsuj êna me masi.” Kiñ tau gêjô êsêac awenj gebe “Magobe, ñagôliñ tonañ kêkô kêtôm lau Mede to Persia nêj ñagôliñ, tanj lau sênam ôkwi sêjgôm êtôm êtôm nanj.”

¹³ Go êsêac sêsôm gêdêj kiñ gebe “O kiñ, Daniel tonañ, nanj sêkôc enj anja Juda sêmêj nanj, tec kêsô aôm ñalabu atom. Enj kêgêli aômnêj ñagôliñ, tanj kômasaanj kêtú têtj nanj, gebe enj ketenj mec kêtú dim têlêac gêmoa kêtôm bêcgenj.”

¹⁴ Kiñ gêjô ñawae e nê ñalêlôm ñawapac kêsá ñanô ma gesom lêj ênam Daniel kêsina tenj. Enj taê gêjam biñ tonañ jakêsa-jakêsa gebe ênam enj sa amboac ondoc e oc jakêsêp.

¹⁵ Go lau tonañ sêwiñ taunj jasêsôm gêdêj kiñ gebe “Aôm taôm kôjalagac gebe lau Mede to Persia nêj mêtê tonec gebe kiñ embe êsôm nê biñ tenj êtu têtj me êkêj ñagôliñ tenj oc ênêc ñapanj, lau tenj sênam ôkwi sêjgôm êtôm atom.”

¹⁶ Amboac tonañ kiñ kêjatu gebe sêkôc Daniel têtj ma êsêac sêbalinj enj kêsêp lewe nêj gêsuj. Kiñ kêsôm gêdêj Daniel gebe” Aômnêj Anôtô, tanj gôjam sakiñ enj gedêj tôngênj gômoa nanj, oc ênam aôm kêsî.”

¹⁷ Ma sêkôc poc kapôênj tenj gêsanj gêsú ñawa auc ma kiñ kêkic poc tau têtj ña tau to gôliñwaga nêj ñatalô gebe lau tenj sênam Daniel kêsî atom.

¹⁸ Kiñ gêmu gêja nê andu e jagedec genj taniñja gêbêc balinj tonañ. Ma gedec gebe lau tenj dêndêj enj sêna ma enj gêc bêc atom amboac tonanjenj.

¹⁹ Gêdêñ gamêñ kêtú gaô acgom, go kiñ gêdi sa ma kêlêti gêdêñ lewe nêñ gêsúñ gêja.

²⁰ Jakêdabin gêsúñawa tau ma gêmôêc gêjac asê susu gebe “O Daniel, Anôtô mata jalinê ñacsakin aôm, nêñ Anôtô, tañ gôjam sakin en geden tôngên nan, oc gêjam aôm kêsî anga lewe nêñ me masî.”

²¹ Tec Daniel awa gêjac kiñ ma kêsôm gebe “O kiñ, ômoa enden tôngên.

²² Aêñoc Anôtô kêkêñ nê anela gêbôc lewe awenñsun auc e sêñac aê atom gebe en gêlic aê gamoa tobinmêgen ma gagôm geo ten gêdêñ aôm atom amboac tonanên.”

²³ Kiñ gêñô e têtac ñjam kêsî samucgen ma kêsôm gebe sê Daniel sa anga gêsúñ. Tec sê Daniel kêpi gêmêñ e sêlic lewe lemen-kêku kêsê en ñagec atomanô, ôli samucanô ñam gebe en ôli andan nê Anôtô.

²⁴ Go kiñ kêjatu ma sejon lau, tañ sêgôlin bin kêpi Daniel nan, to nêñ lauo to nêñ gôlôac samob jasêbalin êsêac sêsêp gêsúñ sêja. Êsêac sêsêp gêsúñ su samucgen atom, go lewe têdanac êsêac ma sêkaku êsêac popoc.

²⁵ Go kiñ Darius keto papia ten gêdêñ lau to tentenlatu ma awen ten-awen ten kêtôm nê gamêñ ñamadin samob gêja gebe “Binmalô ênam amac auc.

²⁶ Aê jasôm êtu tônia gebe aêñoc lau peben têtênêp to têtêc taun êndên Danielnê Anôtô gebe en Anôtô mata jalinã tau, nan gêmoa tenên. Ênê gamêñ oc êkô enden tôngên ma ênê gôlin ñatêku masî.

²⁷ Gêjam kêsî ñatau to gêjamsawaga en, tec gêgôm gêñtalô to gêñsêga anga undambê to nom. En gêjam Daniel kêsî anga lewenên ñac lai.”

²⁸ Tec Daniel kêtú ñac towae gêdêñ Dariusnê têm gôlinã e mênghêdên Kirus anga Persia nê têm amboac tonanên.

7

Daniel gêc me kêpi bôc aclê

¹ Gêdêñ kiñ Babilonã Belsasar nê gôlin ñjala kêtú ñamataña Daniel gêc mê to gêlic gên ñakatu gêdêñ gêbêc. Go keto mê tau sa, tañ gêc ñabin kêsêp papia amboac tonac

² “Aê Daniel, galic ñakatu gêdêñ gêbêc. Ma galic undambê ñamutêna aclê gêli gwêcsawa sa.

³ Ma bôcsêga kain aclê sêpi anga gwêc sêmên.

⁴ Bôc kêtú ñamataña gêjam lewe ten lanô ma ñamagê amboac momboan. Aê kasala gamoa ma sêbuc ñamagê sa ma sêôc bôc tau sa kêkô ñaakain luagêcgen amboac ñamalac ten ma sêkên ñamalac nêñ kauc gêdêñ en.

⁵ Go aê galic bôcsêga ten kêtú luagêcña gêjam bôc saleñña ber lanô ma kêkô gêc lêma sagen. En kesenên ñabi têtêac gêc awasun ñalêlôm ma sêsôm gêdên en gebe’ Ajôc, najau nêñ deó.’

⁶ Tonañ su, go galic bôcsêga tañ kêtú têtêacña gêjam pusipbôm kapôên (leopard) lanô tomoc ñamagê aclê kêkô dêmôtêkwa ma môkêpac aclê. Ma sêkên nom ñagôlin gêdên en.

⁷ Tonañ su, go gaê mê e galic bôc ten kêtú aclêña. Bôc tau gêñsêga kain ten ñanô ma ñajaña sec ma ñalulun ki kapôên ma gen gên ñawaô to kêkaku gên popoc ma kêtêsa ñapopoc-popoc kêtiam ña akain. Bôc tau kêtôm bôc ñamataña têtêac tônia atom gebe ñajabo 10.

⁸ Aê kasala jabo tonañ gamoa e jabo saun ten kêpi ñasawa kêtiam ma gêbuc jabo lanãwa têtêac tonawakacgen sa ma galic gebe jabo tonañ ñamataanô amboac ñamalacnên ma ñawasun ten gêc, tañ kêsôm bin ketoc tau saña nan.

Ñac tañ gêmoa tenên nan, nê ñakatu

9 “Aê kasala gamoa ma galic gebe sêkênj lêpônj kinja ñagêdô kêkô ma ñac, tañ gêmoa tengeñ nan, jagênjônj tenj ñaô. Nê ñakwê sêpôma amboac tao kwalam ma môkêlaunj kêtôm domba ñaôlilu sêp samuc amboac gwêc ôpic. Nê lêpônj kêkô jawaô ñalêlôm ma lêpônj ñaakainj amboac ja ñawaô.

10 Ja ñawaô amboac bu gêc ñasamac kêsêwa kêsâ anja tônê. Ma lau tausen to tausen sêjam sakinj enj. Lau tentausen dim tentausen sêkô enj lanjônêm. Mêtôcwaga sênjônj sebe sêmêtôc binj, tec sêkac buku sa.

11 “Aê galic ma ganjô binj ketoc tau saña samob, tañ kêsâ jabo tonanj awasunj. Ma gêdênj tonanj sêjac bôc kêtû aclêña êndu ma sêbalinj ñanô tau kêpi jawaô e genj su.

12 Ma sêkac nom ñagôlinj su anja bôc ñagêdô nêj, mago sêjac têku nêj têm sêmoa matenj jalinja ñasawa tenj gêwinj.

13 Aê gaêc mê gêdênj gêbêc ma galic ñakatu tenj amboac ñamalac latu gêmênj gêmoa tao undambênja ñalêlôm jakêtu gasuc ñac, tañ gêmoa tengeñ nan, ma sêwê enj gêdênj enj sêja.

14 Ma sêkênj ñaclai to wae ma gamênj gôlinja gêdênj enj gêwinj. Ma tentenlatui to lau tomôkê-tomôkê ma lau awenj tenj-awenj tenj samob sêjam sakinj gêdênj enj. Ênê ñaclai oc ênêc tengeñ. Ênê gamênj gôlinja ênac pep atom.

Gênj ñakatu tau ñam

15 “Ma aê Daniel, ñoc katuc kelendec ñanô ma gênj ñakatu, tañ galic gêc ñoc kauclêlôm nan, kêtakê aê êndu-êndu.

16 Aê katu gasuc lau, tañ sêkô tonanj nan, nêj tenj ma katenj enj gebe êwa gênj tonanj ñam sa acgom. Tec enj gêwa ñam sa gêdênj aê ma kêsôm gebe

17 ‘Bôcsêga aclê tonanj têtôm kinj aclê, tañ oc sêsa anja nom.

18 Mago ñac Lôlôcña nê lau dabunj oc sêwê kainj gamênj to sênâm gôlinj gamênj tau totêm-totêm endenj tôngeñ.’

19 “Go katenj enj gebe êwa bôc kêtû aclêña, tañ kêtôm bôc têlêac ñagêdô tonanj atom nan, ñam sa êndênj aê. Bôc tonanj gênjsêga kainj tenj ñanô, nê lulunj ki to kêku ki kopa. Enj kêlêsa to kêdanjônj gênj ñawaô ma kêka ñagêdô popoc.

20 Ma aê katenj enj gebe êwa jabo lemelu, tañ kêkô môkêapac ñaô nan, ma ñajabo tenj, tañ kêsâ ma gesenj jabo langwa têlêac su nan, ma tomataanô to awasunj kêsôm binj ketoc tau saña sec ma kêtû kapôênj kêlêlêc ñagêdô su nan, sa êwinj.

21 “Aê kasala gamoa ma galic jabo tau gêjac sinj gêdênj Anôtônê lau dabunj e kêku êsêac tulu,

22 go ñac, tañ gêmoa tengeñ nan, mênjgêô lasê ma kêmêtôc binj ma kêkênj ñaclai gêdênj ñac Lôlôcña nê lau dabunj ma gêdênj noc tonanj lau dabunj sêwê kainj gamênj kinja.

23 “Ñac tañ katenj nan, kêsôm amboac tonec gebe ‘Bôc kêtû aclêña ñam gebe gamênj kinja êtu aclêña oc mênjêsa. Ma gamênj tonanj kainj tenj, oc êtôm gamênj ñagêdô atom. Gamênj tau oc êndanjônj nom ñagamênj samob su ma êka tônj êsêp nom to êlêsa popoc.

24 Ma jabo lemelu ñam amboac tonec gebe Kinj lemelu oc sêsa anja gamênj tonanj ma tenj oc êsa êtiam êndanjguc êsêac. Enj oc êtôm êsêacnênj ñagêdô atom ma oc êkôninj kinj têlêac tônj.

25 Enj oc êsôm binj alôb-alôb êpi ñac Lôlôcña tau ma êlênsu ñac Lôlôcña nê lau dabunj. Enj oc ênsaê gebe ênam mêtê to om ñagôlinj samob ôkwi. Ma lau dabunj oc sêsêp enj lêma êtôm ñasawa samuc tagenj ma ñasawa samuc têlêac ma ñasêku tenj êwinj.

26 Mago mêtôcwaga oc sêkôc nêj kôm sa ma oc sêjanjo kinj tonanj nê ñaclai su ma senseñ enj su ênaña samucgenj.

²⁷ Ma mêtôcwaga sêkêñ ênê gamêñ to gôliñ ma gamêñ samob, tañ gêc umbon ñalabu nañ, êndêñ Ñac Lôlôcña nê lau dabuñ. Êsêacnêñ gamêñ oc ênêc enden tôngeñ ma gamêñ samob oc sênam sakin ma tañeñ wamu êndêñ êsêac.

²⁸ “Bin tau tonanğeñ. Ma aê Daniel, katakê ñanô e lanğocanô kêtü sêp, ma gajam bin tau tõe gêc ñoc kauclêlômğeñ.”

8

1-27 *

9

Daniel keteñ mec kêtü nê lauña

¹ Ahasweros latu Darius, tañ nê ñam kêsêp lau Medeña nañ, kêtü kin gamêñ Kaldeaña.

² Gêdêñ ênê gôliñ ñajala ñamataña aê Daniel kasam buku dabuñ ma gajam lêsu jala ñanamba, tañ énaña e sêkwê Jerusalem, tañ kêtü gasañ su nañ, sa étiam êtôm Apômtau kêsôm lasê gêdêñ propete Jeremia, jala tau ñanamba 70.

³ Go aê kakac lanğocanô ôkwi gêdêñ Apômtau Anôtô ma kateñ mec gêdêñ eñ ma gajam dabuñ ma kasô talu ma gangôn wao ñaô.

⁴ Aê kateñ mec gêdêñ Apômtau, ñoc Anôtô ma kasôm tauc ñoc to ñoc lau nêñ sec lasê.

Aê kasôm gebe “O Apômtau, Anôtô kapôêñ to ñaclai secgoc, aôm gojob poac to têtmac gêwiñ êsêac, tañ têtmac êwiñ aôm to sêngôm aômnêm binşu ñanô êsa nañ.

⁵ “Aêac agôm sec to geo ma keso to ali tauñ sa ma akac tauñ su anğa nêm binşu to ñagôliñ.

⁶ Aêac akêñ tañeñ nêm sakinwaga propete, tañ sêjam aôm lanğôm ma sêsôm bin gêdêñ aêacma kin to laumata ma tamenî to lau gamêñ samobña nañ atom.

⁷ O Apômtau, aôm binğêdêñ ñatau, mago ocsalô tonec aêac amoa tomajenğeñ aêac lau Juda to lau Jerusalemña ma lau Israel samob, tañ gosoc êsêac sêja kêtü nêñ sec, tañ sêgôm gêdêñ aôm jasêmoa ñagala me sêmoa jaêc anğa gamêñ samob nañña aêac samob amoa tomajenğeñ.

⁸ O Apômtau, aêac to ma kin ma gôliñwaga to tamenî amoa tomajenğeñ gebe aêac agôm sec gêdêñ aômğoc.

⁹ Apômtau, aêacma Anôtô, kêtü taê walô ma kêsuc bin ôkwiña ñatau, mago aêac ali tauñ sa gêdêñ eñ.

¹⁰ Aêac tañeñ wamu gêdêñ Apômtau, aêacma Anôtô, nê awa atom ma adaguc ênê binşu, tañ eñ kêkêñ gêdêñ aêac ña ênê sakinwaga propete nañ atom.

¹¹ Israel samob sêgêli aômnêm binşu ma sêkac tauñ su ma sedec gebe tañeñ wamu aôm awam. Ma bin sêpuc boaña to têtôc lemeñña, tañ teto gêc Anôtônê sakinwaga Mose nê binşu nañ, sêsêwa siñ kêpi aêac kêtü aêac agôm sec gêdêñ aômña.

¹² Aôm gôgôm nêm bin, tañ kôsôm gêdêñ aêac to ma gôliñwaga, tañ sêjam gôliñ aêac nañ, ñanô kêsä to kôkêñ gêñwapac kapôêñ teñ gebe anğa umbon ñalabu samucğeñ gêñ teñ kêsä kêtôm, tañ kêsä anğa Jerusalem nañ atom.

¹³ Gêñwapac tañ teto gêc Mosenê binşu nañ, samob kêtap aêac sa, mago aêac ajam malô Apômtau, aêacma Anôtô, atom gebe akac tauñ su anğa gêñ sec to akêñ tañeñ êndêñ aômnêm binñanô atom.

* **8:1-27:** 8:1-27 Daniel katu kain teñ kêsä ma gêlic ñakatu, tañ gêwa lau Mede to Persia nêñ min sa e gêdêñ têm ñacjo sêku kin Antiokus Epipanes tuluña.

14 Amboac tonan Apômtau kômasan gêŋ wapac tau ma kôkêŋ kêpi aêac gebe Apômtau, aêacma Anôtô, en ŋacgêdêŋ kêtû nê kôm samobŋa, taŋ en gêgôm nan, mago aêac taŋen wamu en awa atom.

15 “O Apômtau, aêacma Anôtô, aôm kôkôc aômnêm lau su anŋa Aiguptu ŋa lêmam ŋajaŋa ma gôgôm aômnêm ŋaê ŋawae kêsa e gêdêŋ ocsalô tonec aêac agôm sec to gêŋ alôb-alôb gêdêŋ aôm.

16 O Apômtau, aêac aten aôm êtu nêm kolenŋêdêŋ samobŋa gebe ôkêŋ nêm têtmac ŋandan to ŋalêlôm sec ênam jaê nêm malac Jerusalem to nêm lôm dabuŋ. Gebe aêacma sec to aêacma tamenŋi nêŋ geonŋa gêgôm lau, taŋ sêgi aêac auc nan, sêsu Jerusalem to nêm lau susu.

17 O aêacma Anôtô, amboac tonan ôkêŋ taŋam nêm sakinŋwaga aê ŋoc mec to ŋoc taŋi. O Apômtau, ôkêŋ laŋômanô êpô nêm lôm dabuŋ, taŋ kêtû gasan nan, êtu aôm taômŋa.

18 O ŋoc Anôtô, ôkêŋ taŋam to ôŋô aêac, ôsa laŋômanô sa ma ôlic aêac to malac, taŋ sêsam aômnêm ŋaê kêpi nan, gebe atu gêŋ gêbac. Aêac akêŋ ma mec gêdêŋ aôm kêtû ma biŋgêdêŋŋa atom, akêŋ kêtû nêm taêm labu kapôêŋŋagenŋ.

19 O Anôtô, ôŋô aêac. O Apômtau, ôsuc ma biŋ ôkwi. O Apômtau, ôkêŋ taŋam to ônam aêac sa. O ŋoc Anôtô, ônam gamêŋ tôŋ atom êtu aôm nêm ŋaêŋa gebe êsêac sêsam aômnêm ŋaê kêpi nêm malac to nêm lau.”

Gabriel gêwa biŋ tau ŋam sa

20 Aê kasôm biŋ to kateŋ mec amboac tonan ma gaoc tauc ŋoc to ŋoc lau Israel nêŋ sec lasê ma katanŋ gêdêŋ Apômtau, ŋoc Anôtô kêtû ênê lôm dabuŋŋa.

21 Aê kateŋ mec tau gamoa, tec Gabriel, taŋ galic en gêdêŋ taŋ galic ŋakatu ŋamataŋa nan, gêlôb ŋagaôgenŋ gêdêŋ aê gêmêŋ gêdêŋ noc da kêtulaŋa.

22 En gêmêŋ ma kêsôm gêdêŋ aê gebe “O Daniel, aê mênŋaô lasê gebe jawa aôm sa e aôm ôjala.

23 Gêdêŋ taŋ gôjac m nêm mec nan, biŋ tenŋ kêsa ma aê gamêŋ gabe jasôm biŋ tau lasê êndêŋ aôm gebe Anôtô têtac gêwiŋ aôm ŋanôgenŋ. Amboac tonan ôsala biŋ tau ma nêm kauc êsa êtu gêŋ, taŋ gôlic nan.

24 “Anôtô kêkêŋ noc jala 70 êtu dim 7 êtu aômnêm lau to aômnêm malac dabuŋŋa, go biŋ alôb-alôb êmbacnê to sec ênac pep ma Anôtô êsuc nê tôp, taŋ gêc amac nan, ôkwi to êkêŋ biŋgêdêŋ ênêc endenŋ tôŋgenŋa êndêŋ amac. Go en êŋgôm ŋakatu, taŋ geoc lasê nan, to propetenêŋ biŋ ŋanô êsa ma êniŋ oso gamêŋ dabuŋanô tau.

25 Amboac tonan ôjala ma nêm kauc êsa gebe ŋasawa, taŋ noc ŋajatu êsa gebe sêkwê Jerusalem sa êtiamŋa ma noc kasêga, taŋ sêniŋ oso nan, mênêô lasêŋa êtôm jala 7 êtu dim 7. Sêkwê Jerusalem sa ma sênam intêna to busawa ma êkô tobiŋ wapacgenŋ êtôm jala 62 êtu dim 7.

26 Jala 62 êtu dim 7 tonan êmbacnê, go sensenŋ ŋac, taŋ senŋ oso en nan, su tonŋagôliŋmêgenŋ. Ma gôliŋwaga to ŋaclai tenŋ to nê lau oc sêmêŋ ma sensenŋ malac to lôm dabuŋ su ênaŋa. Go têm ŋamuŋa mênêô lasê amboac bu ŋatênagenŋ ma ensenŋ siŋ to gêŋwapac ŋanô, taŋ Anôtô kêjatu nan.

27 Ma gôliŋwaga tonan oc êmoatiŋ poac ŋajaŋa tenŋ êwiŋ lau taêsam êtôm jala 7. Ma embe ŋasawa tonan ŋamakenŋ êmbacnê oc ênac jao daja to da ŋagêdô. Ma gêŋ alôb-alôb, taŋ ensenŋ gêŋ ŋawaô nan, êkô gamêŋ dabuŋ ma êmoa tonan e ŋac, taŋ ketoc gêŋ tau kêkô tône nan, êndac ŋagêjô, taŋ Anôtô kêmasanŋ kwananŋenŋ kêtû enŋa su nan.”

1-21 *

10

1-45 *

11

1-13 *

12

* **10:1-21:** 10:1-12:13 Daniel katu kainj teŋ k̄sa ma ḡelic ŋakatu, taŋ k̄b̄ênôc ŋakatu ḡemuŋŋa ŋamiŋ naŋ, ma ḡêjac t̄eku miŋ ŋagêdô. * **11:1-45:** 10:1-12:13 Daniel katu kainj teŋ k̄sa ma ḡelic ŋakatu, taŋ k̄b̄ênôc ŋakatu ḡemuŋŋa ŋamiŋ naŋ, ma ḡêjac t̄eku miŋ ŋagêdô. * **12:1-13:** 10:1-12:13 Daniel katu kainj teŋ k̄sa ma ḡelic ŋakatu, taŋ k̄b̄ênôc ŋakatu ḡemuŋŋa ŋamiŋ naŋ, ma ḡêjac t̄eku miŋ ŋagêdô.

Hosea

Propete Hosea gêjam mêtê lau anga gamêñ Israelña kêdaguc propete Amos. Enj gêjam kôm mêtêña gêdêñ têm ñawapac gêmunj sinj, tanj gesen malac Samaria su gêdêñ jala 721 gêmunj Kilisi gêmêñ nomña nan. Lau sêjam sakinj gwam ma sêwi Anôtô sinj kêkêñ wapac enj ñanôgenj. Hosea tau gêjam awê mockainj ma gebe êtu ñadôndôñ êpi launêñ lêñ sêwi Anôtô sinjña. Anôtônê lau sêwi Apômtau sinj kêtôm Hoseanê awê Gomer gêwi enj sinj kêtû mockainjña. Mago êtu ñamu Anôtônê têtac gêwiñ tenjenña taê walô nê lau, tec ênam kôm êpi lau Israel e sêmu dêndêñ enj sêna êtiam ma têtû ênê lau êtiam. Anôtônê ñalô ñagêdô, tanj kepenj aêacnêñ ñalêlôm nan, gêwa ênê têtac gêwiñ nê launja sa. Anôtô kêsôm gebe “O Israel, aê jawi aôm sinj amboac ondoc. Aê jandec aôm amboac ondoc. Ñoc ñalêlôm kêkac aê gebe janğôm aôm sec atom, gebe aê têtac gêwiñ aôm kêlêlêc.”

¹ Apômtaunê binj gêdêñ Beri latu Hosea. Enj kêkêñ binj tau gêdêñ Usia agêc Jotam ma Ahas agêc Hesechia sêjam gôlinj gamêñ Judanja, ma Joas latu Jerobeam gêjam gôlinj gamêñ Israel ña.

Hoseanê awê to nê gôlôac

² Gêdêñ tanj Apômtau kêsôm binj kêsa Hosea awasunj kêtû ñamata nan, enj kêsôm gêdêñ Hosea gebe “Ajôc, ôna ma ônam awê mockainjña tenj êtu nêm awê ma ôka ñapalê mockainjña lasê gebe lau gamêñ tonecña sêgôm mockainj kapôêñ gebe sêwi Apômtau sinj.”

³ Amboac tonanj enj gêja jagêjam Diblaim latuo Gomer ma enj taê ma kêkôc ñapalê ñac tenj.

⁴ Ma Apômtau kêsôm gêdêñ enj gebe “Wê ênê ñaê gebe ‘Jesrel’, gebe ñasawa dambêgenj, go aê jakêñ ñagêjô êndêñ Jehunê gôlôac êtu dec, tanj enj kêkêc sinj anja Jesrel nan, ma aê gabe jansenj gôlinj kinjña su anja Israelnêñ gôlôac.

⁵ Ma êndêñ bêc tonanj aê oc japôñ Israelnêñ talam tulu anja gaboanj Jesrelña.”

⁶ Awê tau taê kêtiam ma kêkôc ñapalêo tenj. Ma Apômtau kêsôm gêdêñ Hosea gebe “Wê ênê ñaê gebe ‘Taêwalômêo’. Gebe aê gabe taêc walô gôlôac Israelña e jasuc êsêacnêñ binj ôkwi êtiam atom.

⁷ Mago aê gabe taêc walô gôlôac Judanja ma aê, Apômtau, nêñ Anôtô, gabe janam êsêac kêsi. Aê gabe janam êsêac kêsi ña talam to tubac ma ña sinj to hos ma lau, tanj sêngôñ hos ñaô nanj atom.”

⁸ Gêdêñ tanj Taêwalômêo gêwi su sinj nanj, Gomer taê kêtiam ma kêkôc ñapalê ñac tenj.

⁹ Ma Apômtau kêsôm gebe “Wê ênê ñaê gebe ‘Ñoc lau atom’ gebe amac Israel atu aênoc lau atom ma aê katu amacnêm Anôtô atom.”

Israel êtu wakuc êtiam

¹⁰ Mago lau Israelnêñ namba oc êtôm ganjac gwêcña, tanj tanam dôñ ma tasa sa danğôm êtôm atom nanj. Ma anja gamêñ, tanj sêsôm gêdêñ êsêac gebe “Aênoc lau atom” nanj, oc sêsôm êndêñ êsêac gebe “Anôtô mata jali latui amac.”

¹¹ Ma oc sênac lau Juda to lau Israelña sa sêpi tagenj ma êsêac oc sêjalij nêñ laumata tenj sa ma êsêac oc sêpi sêmêñ anja gamêñ tau gebe Jesrel ñabêc oc êtu bêc kapôêñanô.

2

¹ Amboac tonanj asam nêm lasitêwai gebe “Anôtônê lau” ma lômio gebe “Apômtaunê taê walô.”

Mockaiņo Gomer—mockaiņo Israel

² Țoc ņapalêac, atej tenemi kêsi-kêsigen — akac tenemi gebe eņ kêtû aêĵoc awê kêtiam atom ma aê katu ênê akweņ kêtiam atom. Eņ êwi nê mockaiņo to êtu mandabņa siņ.

³ Embe masi, go aê oc jakwalec ênê ņakwê su e êkô ôli ņaôma êtôm bêc, taņ tâna kêkôc eņ naņ. Aê oc jaņgôm eņ êtôm nom ņakelen to gasaņ ma bu êjô eņ êndu.

⁴ Aê oc taêc walô ênê gôlôac atom gebe nêĵ ņam kêsêp mockaiņo

⁵ gebe êsêac teneni kêtû mockaiņo su. Eņ kêkôc êsêac, mago kêsa nê lêĵ maja gêbacgeņ. Eņ kêsôm gebe “Aê jandaņguc ņoc lau-têntac-gêwiņ-aêwaga. Êsêac oc sêkêĵ gêĵ taniņņa ma bu to ņakwê ma obo to niptêkwi ma wain êndêĵ aê.”

⁶ Kêtû tonanņa aê oc jambôc ênê intêna auc ņa gêĵ têkwa-têkwa. Aê gabe jamboa tunbôm êkô eņ auc gebe eņ êsa awê atom.

⁷ Eņ embe êlêti êndaņguc nê ņaci, mago eņ oc êtôm gebe ê êsêac tôĵ atom. Eņ oc ensom êsêac, mago êtap nê intêna sa atom. Go eņ êsôm gebe “Aê oc jamu jandêĵ ņoc akweņ ņamataņa jana êtiam gebe gamoa gawiņ eņ ņajam kêlêlêc galoc nec su.”

⁸ Ma eņ kêĵala gebe aê tauc tonec tec kakêĵ polom to wain ma niptêkwi gêdêĵ eņ nec atom. Ma aê tec kakêĵ silber ma gold ņanô lasê, taņ eņ kêkêĵ kêtû gêĵam sakiņ Bal naņ.

⁹ Amboac tonanĵ êndêĵ têm, taņ seĵoņ ņanô naņ, aê oc jakôc polom to wain, taņ kakêĵ gêdêĵ eņ naņ su, ma aê oc jakôc obo to ņakwê, taņ kakêĵ gêdêĵ eņ kêtû eņ êkwa nê ôli ņaôma naņ auc.

¹⁰ Go aê jakwalec nê ņakwê su e ôli ņaôma êsa êmoa ênê lau-têntac-gêwiņ-eņwaga sêlic ênê ôli ņaôma ma ņac tenĵ ênam eņ kêsi aņga ņoc lemoc êņgôm êtôm atom.

¹¹ Aê oc jansenĵ ênê bêc êtu samucņa samob su êwiņ ênê om kapôêĵ ma ênê om êtôm ajôĵņa to ênê om sabat ma om dabuņ ņagêdô samob.

¹² Aê gabe jansenĵ ênê wainmôkê to jambô su gebe eņ kêsôm gebe “Gêĵkaiņ tonanĵ kêtû ņoc ņaôli, taņ lau-têntac-gêwiņ-aêwaga sêkêĵ gêdêĵ aê naņ.” Aê oc jakêĵ gêĵ tau êtu saleņ ma bôcbôm oc senseņ gêĵ tau su.

¹³ Aê oc jakêĵ ņagêĵô êndêĵ eņ êtu têm samob, taņ eņ kêliņ aê siņ naņ, gêdêĵ eņ gêsôb gêĵmalu gêdêĵ Bal nê om ma jagêĵam gêlôĵ tau ņa pocawa to gold ma kêlêti kêdaguc nê lau-têntac-gawiņ-eņwaga e kêliņ aê siņ. Apômtau kêsôm biņ tau tonanĵ.

Apômtau têtac gêwiņ nê lau

¹⁴ Kêtû tonanņa aê gabe jatêlam eņ e jasa gamêĵ sawa jana, ma jasôm biņ malôņa êndêĵ eņ.

¹⁵ Aņga tônê aê jakêĵ ênê kôm wainņa êndêĵ eņ êtiam ma jakêĵ gaboanĵ Akorņa êtu katam takêĵ matenņa. Aņga tônê eņ êĵô aê aoc êtôm gêmuņņa gêdêĵ eņ gêmoa awêtakiņgeņ, gêdêĵ têm, taņ eņ kêsa aņga gamêĵ Aiguptuņa gêmêĵ naņ.

¹⁶ Êndêĵ bêc tônê eņ oc êsam aê gebe “Țoc akweņ.” Eņ êsam aê gebe “Țoc Bal” êtiam atom.

¹⁷ Gebe aê oc jakôc Balnêĵ ņaê su aņga eņ awasuņ ma eņ êsam nêĵ ņaê êsa êtiam atomanô.

¹⁸ Êndêĵ bêc tônê aê oc jamoatiņ poac êndêĵ bôcbôm ma moc umbonĵ ņalabuņa ma êndêĵ gêĵ sêgalabņa sêmoa nom ma jansenĵ talam to tubac ma siņ su aņga gamêĵ samob ma jakêĵ aôm ôsa taôm sic towamagenĵ.

¹⁹ Aê oc janam aôm ôtu ņoc awê endenĵ tôĵgeņ.

Aê oc jamoa jawiņ aôm mansaņ to êndêņgenj ma têtac gêwiņ to taêc walô aôm ñanô.

²⁰ Aê oc janam aôm ñaņêņgenj. Ma aôm oc ôjala gebe nêġm Apômġtau aê.

²¹⁻²² Êndêņ bêc tonañ aê oc jajô ñoc lau Jesrel nêġ mec tetenġa, ma jakêņ kom ênac êsêġ nom

ma nom oc êkêņ polom ñanô ma wain ñanô to katêkwi ñanô.

²³ Ma aê, Apômġtau, jasê Jesrel êsêġ nom gebe êtu aêġoc gêġ.

Ma taêc walô awê “Taêwalômêo”, ma jasôm êndêņ ñac “Ñoc lau atom” gebe” ñoc Lau amac”, ma êsêac sêsôm gebe “Ma Anôtô aômġoc.”

3

Hosea agêc awê mockaiņo

¹ Apômġtau kêsôm biņ gêdêņ aê gebe “Ôna êġiam ma têtġac êwiņ awê tenj, taņ ênê akwenj têtġac gêwiņ enj naņ, mago gêġôm mockaiņo. Têtġac êwiņ enj êġôm aê, Apômġtau, têtġac gêwiņ Israel gamoa. Israel tonañ sêġam tauņ ôkwi gêdêņ anôtôġ ñagêdô ma sebe sêkêņ polom ñakana ñakelenj êndêņ êsêac êtu da.”

² Amboac tonañ aê ġajam ôli enj ña silber 15 ma polom ñanô ñadôġ 7.

³ Aê kasôm gêdêņ enj gebe “Aôm ômoa ôwiņ aê ñasawa baliņ ma ôtu mandab atom. Aôm ônêc ôwiņ ñac tenj atomanô ma aê amboac tonañgenj.”

⁴ Ñam gebe bêc taêsam lau Israel oc sêġmoa tonêġ kiņ masi ma kasêġa masi, nêġ da masi me nêġ alê dabuņ masi, nêġ kapoac sêġpucġa masi to nêġ ġwam masi, gebe têtġu kênac têtġm ñamuġa.

⁵ Êtu ñamu lau Israel oc sêġmu sêġmêġ ma sensom nêġ Apômġtau Anôtô ma nêġ kiņ Dawid. Êndêņ noc tonañ êsêac sêndêņ Apômġtau to ênê moasiņ ñajam totêtêc taugenj.

4

Apômġtau kêsôm lau Israel

¹ Amac lau Israel, aņô Apômġtaunê biņ. Gebe Apômġtau kêsôm lau tonecġa tonañgenj. “Biņ ñaņêņ to têtġac êwiņ ġêc ġamêġ tau atom ma êsêac sêġjala Anôtô atom amboac tonañgenj.

² Mago êsêac sêġpuc boa lau to sêsau biņdansaņ ma sêġac ñamalac êndu. Êsêac sêġam ġenġenj to sêġôm ġêġ mockaiņo to mockaiņġa. ġêġ ñaclai sec ġêġam sêġa ma sêġac ñamalac sêġac ñawae.

³ Amboac tonañ ġamêġ tau ġêġam taņi sa ma lau samob, taņ sêġġôġ ġamêġ tau naņ, têtġu palê e sêġnaġa. Bôc tokaiņ-tokaiņ samob to moc, taņ sêġmoa umbonj ñalabu naņ, ma i, taņ sêġmoa ġwêc ñalêlôm naņ, samob oc sêġnaġa.”

Apomġtau kêsôm dabuņwaga

⁴ Apômġtau kêsôm gebe “Tenj êsôm to êmêtôc lau atom, aêġoc biņ gêdêņ amac dabuņwaga tec ġêc.

⁵ Amboac tonañ aôm ônac taôm êndu êndêņ oc ma propete oc ênac tau êndu êndêņ êmbêc êwiņ aôm. Ma aê oc jansenj aôm têtġam su amboac tonañgenj.

⁶ Aêġoc lau sêġaġa gebe sêġam kauc aê. Aôm kôbaliņ mêtê tokauc siņ, tec aê oc jambaliņ aôm siņ amboac tonañgenj. Aê jatiņ aôm su aņġa kôm dabuņwagaġa. Aôm kôliņ nêġm Anôtô nê biņsu siņ, tec aê oc jaliņ aômġnêġm ġôlôac siņ amboac tonañgenj.

⁷ “Êsêac têtġu taêsam, ma nêġ sec, taņ sêġôm gêdêņ aê naņ, kêtġu sêġa. Amboac tonañ aê oc janam êsêac waenj ôkwi atu biņ majenġa êndêņ êsêac naaņ-naaņ.

⁸ Aêġoc lau nêġ sec kêtġu êsêacnêġ mo ma êsêac mateņ katu ñoc lau nêġ keso.

⁹ Amboac tonanġ gêġ, taġ êtap lau tau sa nanġ, oc etap lau dabunġwaga sa amboac tonanġenġ. Aê oc jamêtoċ êsêac êtoġ nêġ lêġ ma jakêġ ġagêġo êtoġ gêġ, taġ sêġoġ nanġ.

¹⁰ Êsêac oc sêniġ gêġ, mago êoċ êsêac toġ atom. Sêġġoġ gêġ mockainġa to mockainġo, mago sêka ġoġoac lasê têtġ taêsam atom gebe sêwi aê Apômtau sinġ ma sêġam sakinġ gêġ mockainġoġa.”

4:11–5:3 Apômtau kêpuc boa anôtoġi jaba ġasakinġ.

5

Hosea kêkêġ puc kêtġ sakinġ gwamġa

⁴ Sec taġ êsêac sêġoġ nanġ, ġêsô êsêac toġ, tec ġêġac jao gebe sêmu dêndêġ nêġ Anôtoġ sêna. Ma ġalau mockainġa ġêċ êsêacnêġ ġalêlôġ, tec sêġala nêġ Apômtau atom.

⁵ Nêġ tetoc taunġ saġa kêsôġ Israel lasê. Lau Epraim nêġ sec ġêġoġ êsêac sêka keso e sebenġ ma lau Juda sebenġ sêwiġ êsêac.

⁶ Êsêac oc sensom nêġ Apômtau ġa nêġ domba to bulimakao, mago oc têtap enġ sa atom, gebe enġ kêkac tau su anġa êsêacnêġ.

⁷ Êsêac sêsa Apômtau auc ma sêkôċ ġapalê ġacdu. Tec ajôġ wakuc oc êndanġġoġ êsêac to nêġ nomlênsêġ samob.

Sinġ ġêċ Juda to Israel ġasawa

⁸ Anac dauc êtaġ anġa Gibeaa. Anac dauc êtaġ anġa Rama. Amôêċ kapôêġ anġa malac Bet Awen. Atakê Benjamin.

⁹ Epraim oc êtu ġamêġ ġasanġ teġ êndêġ bêċ jakêġ ġagêġoġa. Aê oc ġasôġ binġ, taġ ġanô êsa binġanôġenġ nanġ, lasê êndêġ Israelnêġ ġoġoacmôkê.

¹⁰ Laumata Judaġa têtôġ lau, taġ sêġam nom ġamadinġ ôkwi, tec aê oc jakêċ ġoc têtac ġandanġ êpi êsêac êtoġ bu nanġ.

¹¹ Êsêac sêkôniġ Epraim toġ. Sêkôċ ênê ġamêġ, taġ enġ ġêwê kainġ ġagêdêġ nanġ, su ġam gebe enġ ġêġa ġêdêġ lau, taġ têtôġ gebe sênam enġ sa atom nanġ.

¹² Mago Epraim ġêlic aê amboac bulesenġ ma Juda ġêlic aê amboac têmoa.

¹³ ġêdêġ taġ Epraim kêsaa nê ġêmac ma Juda kêsaa nê kamoc nanġ, Epraim ġêdi ġêġa Asuria ma kêsakinġ binġ ġêdêġ kinġ kapôêġ. Mago enġ kêtôġ gebe êġġoġ êsêac ôlinġ ġajam êsa me êġġoġ nêġ kamoc emo atom.

¹⁴ Aê oc ġatôġ lewe teġ êndêġ Epraim ma oc ġatôġ lewe wakuc êndêġ Juda. Aê, aê tauc jakac êsêac popoc ma ġaêċ jana. Aê ġakôċ êsêac jana ma teġ êtoġ gebe ênam êsêac sa atom.

¹⁵ Aê ġabe ġamu jana ġoc ġamêġ êtiã e êsêac sêġala nêġ keso to sensom aê lanġcanô. Embe sêpô lêna taunġ oc sensom aê ma sêsôġ gebe

6

¹ “Ajôċ, aêac tamu dandêġ Apômtau tana êtiã, gebe enġ kêkac aêac popoc, enġ oc êġġoġ aêac ôlinġ ġajam êsa êtiã. Enġ ġêġac aêac ôlinġ lasê, mago enġ oc ênsambanġ aêacnêġ kamoc.

² Bêċ luagêċ ênaġa acġom, ġo enġ êġġoġ aêac matenġ ġali êsa. Êndêġ bêċ êtu têlêac enġ oc êġu aêac sa gebe tamoa enġ lanġônêġmġa.

³ Tajala Apômtaumanġ, danġoġ tanac ġawae gebe tajala Apômtau. Enġ oc mêġêô lasê binġanôġenġ amboac ġelenġmata ma êndêġ aêac amboac kom, amboac kom ġamuġa, taġ kêmaloġ nom nanġ.”

Apômtau ġêġoġ binġ

⁴ “O Epraim, aê jaŋgôm asageŋ êndêŋ aôm. O Juda, jaŋgôm aôm amboac ondoci. Nêm têtac gêwiŋ aê amboac tao gelenmataŋa teŋ ma amboac maniŋ, taŋ kêpa gêdêŋ oc kêpigeŋ naŋ.

⁵ Kêtu tonanŋa aê kasakiŋ ŋoc propete gebe sênac êsêac, taŋ gajac êsêac êndu ŋa aê aoc ŋabiŋ naŋ. Ma ŋoc mêtôc mênêpi amboac oc ŋawê.

⁶ Aê gabe jalic nêma da atom, gabe jalic amacnêma têtac gêwiŋ tengeŋna. ŋoc lau sêjala aêna tonanŋa ŋanô kêlêlêc sêkêŋ daja su.”

6:7-10:15 Nâsêbu tonec gêjac miŋ gebe Apômtau kêmetôc nê lau Israel kêtu nêŋ secŋa ma kêtu sêjac nêŋ kiŋ ênduŋa. Nâgêjô oc êtap êsêac sa kêtu taêŋ kêka ŋaclai jabaŋa ma kêtu sêjam sakiŋ gwamŋa amboac tonanŋeŋ.

11

Anôtô têtac gêwiŋ nê lau, taŋ sêli tauŋ sa naŋ

¹ “Gêdêŋ taŋ Israel ŋapalêgeŋ naŋ, aê têtac gêwiŋ eŋ ma gamôêc ŋoc latuc anŋa Aiguptu gêmêŋ.

² Aê gamôêc-gamôêc eŋ, mago eŋ gaja ec-gêja ec ma kêkêŋ da gêdêŋ Bal ma da ŋamalu gêdêŋ gwam.

³ Aê tec kadôŋ Epraim gebe êsêlêŋ. Ma kasip eŋ sa. Mago êsêac sêjala gebe aê gagôm êsêac ôliŋ ŋajam kêsa naŋ atom.

⁴ Aê gajam gôliŋ êsêac ŋa gôliŋ taê walôŋa to gaê êsêac ŋa lêpoa têtac gêwiŋna. Aê gajam êsêac sa gebe kioŋ, taŋ gêsac êsêac gêsuntêkwa naŋ, êkôninŋ êsêac tôŋ atom ma gawec ma galôm êsêac.

⁵ “Êsêac sedec gebe sêmu dêndêŋ aê sêmêŋ, amboac tonanŋ oc sêmu sêna Aiguptu êtiam, ma Asuria ênam gôliŋ êsêac.

⁶ Siŋ oc êsa anŋa nêŋ malac ma enseŋ nêŋ malac ŋakatam ŋawalô ma êndanŋônê êsêac su anŋa nêŋ malac ŋajana ŋalêlôm.

⁷ Aêŋoc lau sebe sêkac tauŋ su anŋa aêŋoc sêmoa, amboac tonanŋ kioŋ ênsac êsêac gêsuntêkwa ma teŋ êoc su atomanô.

⁸ “O Epraim, aê jawi aôm siŋ amboac ondoci. O Israel, aê jakêŋ aôm êndêŋ lau tentenlatu amboac ondoci. Aê jaŋgôm gêŋ, taŋ gagôm gêdêŋ Adma naŋ, êndêŋ aôm amboac ondoci. Aê jaŋgôm gêŋ, taŋ gagôm gêdêŋ Seboim naŋ, êndêŋ aôm amboac ondoci. Aêŋoc ŋalêlôm kêkac tau ôkwi ma taêc walô aôm kêlêlêc su.

⁹ Aê oc jaŋgôm ŋoc têtac ŋandanŋ kapôêŋ ŋanô êsa atom. Aê gabe jansen Epraim su êtiam atom. Gebe aê Anôtô, aê ŋamalac atom. Aê ŋac dabuŋ, taŋ gamoa aôm ŋalêlôm naŋ, ma aê jawac êtu jansen suŋa atom.”

11:10-13:3 Anôtô êmêtôc to êmasuc nê lau êtu nêŋ lêŋ alôb-alôbna ŋabiŋ ŋagêdô gêc ŋasêbu tonec. * to Gomora.

13

Mêtôc ŋamuŋa kêpi lau Israel

⁴ “Aê Apômtau, aôm nêma Anôtô, gêdêŋ taŋ aôm gômoa Aiguptu naŋ. Aôm kêjala Anôtô teŋ gêwiŋ atom, aê taucgeŋ ma Kêsiwaga teŋ gêmoa atomanô.

⁵ Aê gajam aôm sa anŋa gamêŋ sawa to gamêŋ ŋakelenŋ.

⁶ Mago gêdêŋ taŋ sêsô gamêŋ ŋajamanô tau naŋ, seŋ gêŋ gêoc êsêac tôŋ. Ma gêdêŋ taŋ seŋ gêoc êsêac tôŋ naŋ, go tetoc tauŋ sa ma sêliŋ aê siŋ.

⁷ Tec aê gajam duc êsêac amboac lewe ma gadib êsêac anŋa intêna ŋamagê amboac pusip saleŋna leopard.

* 11:9: Adma to Seboim, malac luagêc tonanŋ sêjana sêwiŋ Sodom

⁸ Aê oc jajanda amac amboac bôc ber têna ten, tañ sêkôc ênê ñalatu su nan, jajanda ma jakac êsêac ôliñ lasê ma jandanğôn êsêac amboac lewe kêdanğôn gwada ma amboac bôcbôm êkac êsêac popoc.

⁹ “O Israel, aê oc jansen amac su. Asa êtôm gebe ênam amac sa.

¹⁰ Amacnêm ñagêdô sêsôm gebe ‘Ôkên kin to gôliñwaga êndên aêac’ ma galoc nêm kin gêmoa ondoc gebe ênam amac kêsi. Nêm gôliñwaga, tañ sênac siñ êtu amacña nan, sêmoa ondoc.

¹¹ Kêtu ñoc têtac ñandanña aê kakên kin ten gêdên amac ma kêtu ñoc ñalêlôm kêbôli aucña aê kakôc en su.

¹² “Aê kacic Israelnên sec to keso tôn, ma gajac ênê sec sa to gajob.

¹³ Gabêsi mênğêô lasê kêtu enña, mago en latu masi, gebe galoc en gedec gebe êwi ñaabêlôn siñ.

¹⁴ Aê oc janam êsêac kêsi êndên lamboam atom. Jakac êsêac su anğa ñaclai gêmacanôña atom. Gêmacanô, nêm ñaclai gêc ondoc. Lamboam, nêm ñaclai onsen suña gêc ondoc. Aê taêc walô lau tonec êtiam atom.

¹⁵ Epraim oc êtôp amboac siñ, mago mu oc kêpiña oc êmên, Apômtaunê mutêna oc êô lasê anğa gamên sawa, go êngôm ênê bumata êpa ma ênê bu ñamôkê ñakelen êsa ma êjanğo awamata samob su anğa ênê kanom.

¹⁶ Samaria oc êôc nê ñagêjô êtu gêli tau sa gêdên nê Anôtôña. Siñ oc ensen êsêac su. Oc sênac êsêacnên ñapalê ñasec-ñasec popoc ma sêsêlê lauo, tañ sêmoa ten nan, nên têtacwalô.”

14

Hosea gêlên biñ lau Israel

¹ O Israel, ômu ôndên Apômtau, aômnêm Anôtô, ôna gebe nêm sec gêgôm aôm gôjac taôm êndu.

² Ômu ôndên Apômtau ôna ma ôkôc biñ tonec êwiñ. Ôsôm êndên en gebe “Ôsuc ma keso samob ôkwi gebe ñalêlôm ñajam êsa ma akên awensun ñalambin êtu da êndên aôm.

³ Asuria ênam aêac sa atom. Aêac naapi anğôn hos ñaô atom. Ma aêac oc asôm êndên lemen ñakôm gebe ‘Aêacnên Anôtô’ nan êtiam atom gebe aôm taômgen taêm walô mosêbu.”

Apômtau gêjac mata moasinj wakuc gêdên Israel

⁴ “Aê gabe janğôm êsêacnên gêmac sêwi aê siñña ñajam êsa. Aê oc têtac êwiñ êsêac janac ñawaegen gebe ñoc têtac ñandan kêkac tau su anğa êsêacnên.

⁵ Aê oc jatôm manin êndên lau Israel. Nên ñaola ênac lêtên amboac mênamin ma nên ñawakac êsêlên êsêp nom amboac kalelon ñawakac.

⁶ Êsêacnên ñasêli oc esewec, nên ñakatu amboac katêkwi ñakatu ma. nên ñamalu amboac môsê Lebanonña.

⁷ Êsêac oc sêmu sêmên sênğôn aênoc ajuñlabu êtiam. Êsêac oc têtôm amboac kôm ñajam ten ma sênam ñaola amboac kôm wainña ten. Ma nên wain ñanô êtu wain towae amboac wain Lebanonña.

⁸ O lau Israel, aêagêc gwam ma asagen ñagêdô gêdên tauñ. Aê taucgen jajô aômnêm biñ ma janam jaom aôm. Aê katôm ka, nan ñalaun ñamajan ñapan ma nêm moasinj samob gêmên anğa aêgen.”

⁹ Asa kêtu ñac tokauc gebe êjala gên tonec. Asanê kauc kêsa gebe êlic gên tonec. Apômtaunê intêna solop ma laugêdên oc sêsa intêna tau, mago lau alôb-alôb oc sênac tauñ êndu.

Joel

Joelnê tēm gêmōa nomṅa to nê lēṅ kēsij tau ma tajala samucgeṅ atom. Moae enj keto nê buku gêdêṅ lau Persia sêjam gôliṅ gamêṅ gêdêṅ jala 500 ma 400 gêmurj Kilisi gêmêṅ nomṅa ṅasawa. Joel gêjac miṅ gebe wagô tolêsôb-tolêsôb sêsa gamêṅ Israelṅa ma oc ṅandanṅ gesenṅ nom su. Enj kêsâê gebe gêṅwapac tonanṅ kêtū puc teṅ gebe Anôtônê bêc êmêtôc lau, taṅ sesenṅ ênê biṅgêdêṅ su nanṅa kêdabiṅ. Propete kêkêṅ Anôtônê kalem gêdêṅ lau gebe sênam taunṅ ôkwi ma kêkêṅ Anôtônê biṅ, taṅ gêjac mata nanṅ, gelom êsêac gebe êkatonṅ nê lau sa êtiam to ênam mec êsêac. Biṅ towae teṅ, taṅ Anôtô gêjac mata nanṅ, kêsêp Joelnê buku gebe Anôtô êsakiṅ nê ṅalau naêpi ṅamalac samob, êpi lauo to ṅac ma lau wakuc to lanṅwa êtômgeṅ.

¹ Apômtaunê biṅ gêdêṅ Petuel latu Joel tau tonec.

Tañiboa kêtū sasenṅ gêṅ taniṅṅa

² Amac lau ṅanôac, aṅô biṅ
to amac lau gamêṅ tonecṅa, akêṅ taṅem.
Amac alic gêṅsêga amboac tec teṅ ṅanô kêsâ
gêdêṅ amacnêṅ tēm me gêdêṅ abeminêṅ tēm me masi.

³ Anac ṅamiṅ êndêṅ nêṅ gôlôac wakuc sêṅô.
Êsêac sênac ṅamiṅ êndêṅ nêṅ wakuc ma elom-elom amboac tonanṅenṅ êna.

⁴ Gêṅ taṅ wagô-kêlêṅa dedec gêcṅa nanṅ,
wagô-sêboanṅa mênṅseṅ.
Ma gêṅ taṅ wagô-sêboanṅa dedec gêcṅa nanṅ,
wagô-sêlôṅṅa mênṅseṅ.
Go gêṅ taṅ wagô-sêlôṅṅa dedec gêcṅa nanṅ,
wagô-ṅatêna-kêsanṅa mênṅseṅ.

⁵ Amac anôm-gêṅ-anaboawaga, matem êlac ma atanṅ lasêmanṅ.
Amac anôm-wainwaga samob, apuc tañiboa sa
êtu wain ṅakanaṅa,
taṅ sêkac su aṅga awemsunṅ nanṅ.

⁶ Gebe lau-m teṅ sêwê sêpi mênṅsêjam aêṅoc gamêṅ auc,
lau ṅactêkwa ma taêsam ṅanô lasê.
Lunṅlunṅ kêtôm lewe kapoac nê
ma ṅani amboac lewe têna nê.

⁷ Êsêac sesenṅ aêṅoc wain ṅamôkê su
ma sêsap ṅoc jambô tulu.
Êsêac selec ṅaôlic su sêbaliṅ siṅ jagêc nom
e ṅalaka ṅapom ṅaôma.

⁸ Atanṅ tañiboa amboac awêtakiṅ, taṅ gêjam abec
kêtū nê ṅac, taṅ sê gêdêṅ enj nanṅa.

⁹ Êsêac sêkêṅ gêṅ taniṅṅa to gêṅ tanômṅa kêtū da
aṅga Apômtaunê andu kêtiam atom.
Apômtaunê sakiṅwaga, dabunṅwaga taunṅ,
sêpuc tañiboa sa.

¹⁰ Kôm tau kêtū gasanṅ
nom tau kêtāṅ

gebe sêjain kôm ñanô gêjaña,
wain ñanô kêmêlin ma niptêkwi kêpa.

11 O kômwagaac, nê m ñalêlôm êôc auc
ma kômwaga wainñaac, atanman.
Kêtu jaŋgom to polomña
gebe kôm ñanô kêtu sec su.

12 Wain ñamôkê kêmêlin
ma jambô kêsêlic.
Ain to nip ma uc
to gêŋkain samob kêtu masê aŋga sêjam.
Ma têtac ñajam
gêc su aŋga ñamalacnêj.

13 O dabuŋwagaac, asô talu sa ma atan.
O sakinwaga altarn, anam tanjboa sa.
Ñoc Anôtônê sakinwagaac, amêj
tonê m abecgej
gebe sêgamin gêj taniŋña to gêj tanômña ma sêkêj kêtu da
aŋga nê m Anôtônê andu kêtiam atom.

14 Akêj noc anam dabuŋña ten.
Akalem gôlôac sêpi tagen.
Akac kasêga to gamêj ñatau samob sa sêpi tagen
dêndêj Apômtau, amacnê m Anôtô, nê andu,
go awam ênac Apômtau.

15 Ojae, bêcsêga taugoc.
Apômtaunê bêc kêdabin ma mêngeô lasê
amboac gêj ñaclai mênkêpoa lasê
aŋga ñajaña ñatau nê.

16 Sêkac gêj taniŋña su
gêdêj aêac matenânô atom me.
Ma têtac ñajam to ôlin kêpi
gêwi aêacnêj Anôtô nê andu sin atom me.

17 Gêj ñawê kêtu matê aŋga nom ñalêlôm
lêsucm kêpô lêtêj
ma andu gêj ñanôña kêku
gebe kôm ñanô masi.

18 Bôc têtaj gêj
ma bulimakao ñaton sêmoa jageo
ma têtaj gêgwan sa atom
ma domba toton-toton sêpô lêna tauj.

19 O Apômtau, aê aoc gêjac aôm, gebe ja gen
gêgwan ñamêdôb aŋga oba
ma jawaô kêsêgô
gêj kain samob aŋga sêjam.

20 Bôc salenña awen ec-ecgej têtaj gêdêj aôm
gebe bu kêpa

ma ja geŋ
gêgwanŋ ŋamêdôb aŋga oba.

2

Wagô kêtû Apômtaunê bec ŋapuc

¹ Anac dauc êtaŋ aŋga Sion.

Anac wali aŋga ŋoc lôc dabuŋ tau
e lau gamêŋ tonecŋa samob têtênêp
gebe Apômtaunê bêc, taŋ mênêsa naŋ kédabiŋgac.

² Nakesec to gêsunbôm ênam bêc tau auc
ma tao to ômbiŋ êkôm bêc tau auc amboac tonanŋeŋ.
Lau amboac tonanŋ sêmoa gêdêŋ gêmunŋ andanŋeŋ atomanô
ma oc sêmoa atom e êndêŋ têm samob ŋamadiŋ.

³ Ja kêkuc gamêŋ sa gêmunŋ lau-m tau
ma ja ŋawaô kédanŋac gêŋ kédaguc êsêac.
Gamêŋ tê gêc êsêac nêmuŋa nê, kêtôm kôm Eden
ma tê gêc dêmôênmuŋ nê, kêtôm gamêŋ sawa ma gêŋ teŋ gêwê êsêac sa atomanô.

⁴ Êsêacnêŋ ŋakatu amboac hos ŋakatu
ma sêlêti amboac hos siŋŋa sêja.

⁵ Êsêac sêboanŋ sêmoa lôctêpôêgeŋ
ma ŋakicsêa amboac kareta siŋŋa.
ma amboac jawaô kédanŋac oba
ma amboac lau ŋajana, tê tédênaŋ tauŋ êtu sênac siŋŋa nê.

⁶ Lau katuŋ ŋatutuc ŋasec
ma lanŋanô kêtû sêp kêtû êsêacŋa.

⁷ Êsêac sebo sêsa amboac siŋsêlêc
jasêpi tuŋbôm amboac kwalam lanŋwa siŋŋa.
Ac sêwê tédaguc tauŋ sêsa nêŋ intêna
ma teŋ geo sic aŋga nê walaŋ atom.

⁸ Êsêac sêbôc tauŋ auc atom.
Sêsap nêŋ lêŋ tôŋ gêdêŋ-gêdêŋgeŋ.
Êsêac sêwê sêsêli ŋacjo sêja
ma gêŋ teŋ kêtôm gebe êkô êsêac auc atom.

⁹ Ac sebo sêpi malac sêja
sêlêti sêpi tuŋbôm
to sêpi andu sêja
sêsô katam saunŋ amboac geŋgeŋtêna.

¹⁰ Nom kêkôtêŋ tau kêtû êsêacŋa
to umbonŋ ŋawiwic.

Oc to ajôŋ sêjam kanuc
ma utitalata sêgamiŋ ŋawê.

¹¹ Apômtaunê wapap gêjac
gêmunŋ nê siŋwaga
gebe ênê siŋwaga nêŋ toŋ kapôênŋ kêlêlêc
ma ŋac, taŋ gêgôm ênê biŋ kêtû tôŋ naŋ, ŋaclai sec.
Gebe Apômtaunê bêc kapôênanô
ma kaiŋ teŋ ŋanô.
Asa êtôm gebe êpuc tau tôŋ.

Anôtô gêlêñ biñ nê lau gebe sênam tauñ ôkwi

12 Apômtau kêsôm gebe “Galocgen amu andêñ aê amêñ tonêm ñalêlôm samucgen.

Anam dabuñ taôm, atan to apuc tanjiboa sa.

13 Akac nêñ ñakwêgen êñgic atom, nêñ ñalêlôm tec akac êñgicmanñ.”

Akac taôm ôkwi amu andêñ Apômtau, nêñ Anôtô, ana gebe moasin to taê labu ñam en.

En gê biñ tônia to têtac gêwiñ gêjac ñawae

ma têtac êtu lêsi ma êsuc biñ ôkwi.

14 Asa kêjala. Oc moae Apômtau taê ênam tau e nê ñalêlôm ten

ma êliñ moasin ten su êndêñ amac,

e êtôm gebe akêñ gêñ taniñña to tanômña êtu da

enden nêñ Apômtau.

15 Anac dauc êtan aña Sion.

Akêñ noc bec anam dabuñña ten.

Akalem gôlôac sêpi tagen.

16 Akac lau sa.

Akalem gôlôac sênam dabuñ tauñ.

Kasêga sêpi tagen.

Ajon ñapalêo to ñac

ma ñapalê dedec sa.

Ñac tan gêjam awê wakucgen nan, êsêp aña nê andu

to awê wakuc êsa aña nêñ balêm êmêñ.

17 Dabuñwaga, Apômtaunê lausakin tau

têtan sêkô lôm dabuñ ñasacgêdô to altar ñasawa

ma sêsôm gebe “O Apômtau, taêm labu nêñ lau.

Ondec nêñ gêñlênsêm êtu meloc, e tentenlatu sêsu susu atom.

Lau to-m-to-m sênac ôkwi êndêñ tauñ gebe

‘Lau tônê nêñ Anôtô gêmoea ondoc’ êtu asagenña.”

Anôtô gêñô mec ma kêkêñ gêñ taniñña kêtiam

18 Gocgo Apômtau têtac kêkac en nê gamêñña,

tec taê walô nêñ lau.

19 Tec Apômtau gêjô êsêac awen ma kêsôm gêdêñ nêñ lau gebe

“Alic acgom, oc jasakiñ polom ñanô

to wain ma niptêkwi e êôc amac tônia

ma jandec amac atu biñ susuñ

êndêñ tentenlatu êtiam atom.

20 “Aê oc jansoc ñacjo aña gamêñ gêmu kêpiña êc amac su baliñen êna

ma jatin en naêngônia gamêñ gasan to ñagêlên ten.

Nêñ pom ñamataña êsêp gwêc oc kêpiña (gwêc matê)

ma nêñ pom ñamuña êsêp gwêc oc kêsêpña (gwêc ñaluñ) sênaña.

E ñajaê to ñasu êônia sa

gebe en ketoc tau sa kêlêlêc.

21 “O gamêñ tau, ôtêc taôm atom.

Têmtac ñagaô êsa to ôlim êpigen gebe Apômtau gêgôm gêñsêga.

22 Amac bôc sêñamña, atêc taôm atom

gebe gêgwanj ñamêdôb kêpuc anjga oba kêtiam.
Gênkainj gêjam ñanô
ma jambô to wain ñanô taêsam.

23 “O Sion latuiac, têmtac ñajam
ma atu samuc êtu Apômtau, aômniêm Anôtôña,
gebe enj kêkênj kom gêjac gêdênj ñatêm
ec êwaka amacniêm gêdenj sa.
Enj kêsêwa kom kêsêp kêtü amacña,
kêkênj kom gêdenj têm asê genj to ajac gêj sa kêtôm andanjenja.

24 “Polom ñanô êsô têtinj-kôm ñanô-ñamala e êlôc
ma wain to niptêkwi ñagasuc mênjêc e êkêc.
25 Aê jajô jala ñakôm ñanô, tanj wagô tolêsôb-tolêsôb senj nanj, wagô sêlôpña to
ñatêna kêsaña ma kêlêña
têtu ñoc sinjwaga ñatonj kapôênj, tanj kajatu gebe sênac sinj sêndênj amac nanj.

26 “Amac oc aninj gêj e êôc amac tôj
ma awem êôc Apômtau, nêm Anôtô, tanj kêmoasinj amac ñajam kêlêlêc nanj, nê
ñaê,
ma sênjgôm ñoc lau majenj êsa êtiam atom.

27 Amac oc ajala gebe aê gamoa Israel ñalêlôm
ma aê Apômtau taucgenj katu nêm Anôtô
ma sênjgôm ñoc lau majenj êsa êtiam atomanô.

Anôtô êkêc nê Nalau êpi ñamalac pebenj

28 “Go êndênj têm tenj acgom
oc jakêc ñoc Nalau êpi ñamalac pebenj
ma latômio to ñac seoc binj lasê
to nêm lau ñanô oc sênêc mê
ma nêm ñacsenjomi oc sêlic gêj ñakatu.

29 Êndênj bêc tônê oc jakêc ñoc Nalau
êpi sakinjwagao to ñac amboac tonanjenj.

Bêc ñamu tau ñawêc

30 “Oc jakênj gêjsêga êsa umbonj ma anjga nom, dec to ja ma ja ñatêtac.

31 Oc oc ênam kanuc ma ajônj oc êtôm dec su acgom, go Apômtaunê bêc
kapôênj to ñaclai kainj tenj tau oc mênjêsa.

32 Ma ñamalac samob, tanj awenj ênac Apômtaunê ñaê nanj, enj oc ênam êsêac
kêsi êndênj-êndênjenj, gebe lau, tê sêwê gêjwapac sa nê, oc sênjonj lôc Sion to
Jerusalem, ma lau, tê Apômtau êkalem êsêac nanjenj sêmoa matenj jali êtôm
Apômtau gêjac mata nê.

3

Anôtô êmêtôc ñamalac pebenj êndênj Bec ñamuña

1 “Alic acgom, êndênj tanj jawaka Juda to Jerusalem sa nanj,
êndênj bêc to ñasawa tônê

2 aê oc jakalem tentenlatu samob sêpi tagenj
ma jawê êsêac sêsêp gaboanj Josapat sêna,
gebe jamêtôc êsêac anjga tônê
êtu gêj samob, tanj sêgôm gêdênj aênjoc lau to ñoc gêjnlênsêm Israelña,
gebe sêjam êsêac êlinj-êlinj sêmoa tentenlatu ñasawa

ma sêjac sam aênoc nom gêdên taun.

³ Êsêac sêpuc kapoac

kêtu noc launja

ma sêkên nâpalê gêjô awê mockainjo

ma sêkên nâpalêo lau sêjam ôli nâ wain, tañ êsêac taun sênôm nan.

⁴ “Ma amac lau Tirus to Sidon ma Pilistia nêñ gamêñña samob, aêacnêñ asageñ nâgêdô gêdên taun. Amac abe akên nâgêjô êndên aê êtu gên tenña me. Embe akên nâgêjô êndên aê, go janam nêm nâgêjô ôkwi wacêtap amac taôm môkêmapac sa wen tagen.

⁵ Gebe amac ajanjo noc silber to gold su ma ajon noc awamataêjam kêsô nêm lôm gwam gêja.

⁶ Ma akên lau Juda to Jerusalem gêdên lau Helen sêjam ôli gebe sejon êsêac sêna e sêmoa jaéc nêñ gamên nâmadin.

⁷ Alicgac me, galoc tec jaóc êsêacnêñ nâlêlôm gebe sêndi anga gamên, tañ amac atulu êsêac sêja nan, ma gên amac agôm nan, nâgêjô wacêtap amac taôm môkêmapac sa.

⁸ Aê oc jakên latômio to nâc sêndên lau Juda sênam ôli nasêsêp êsêac lemen, ocgo ac sêkên êsêac sêndên lau Sabea, tê sêngôn jaêcsêga nê, sênam ôli êsêac. Bin tec Apômtau kêsôm.

⁹ “Asôm bin tonec êtu tapa anga lau tentenlatu nêñ gebe

‘Amansañ taôm êtu anac sinña.

Ajatu lau sinjêlêc sa.

Akên sinwaga sêmênman

samob sêpi tagen.

¹⁰ Apa nêm sakwen ôkwi êtu sin

to anam lêngêc ôkwi êtu kêm.

Nâc ômbôn-ômbôn êsam tau gebe “Aê nactêkwa ten.”

¹¹ Amac tentenlatu, tañ angôn agi aêac auc nan, andi nâgaôgen, naakac taôm sa anga tônêman.’ ”

O Apomtau, ôwê nêm lausin sêsêp tônê sêna.

¹² “Tentenlatu sêndiman.

Ma êsêac sêwê sêna gaboan Josapat

gebe anga tônê aê oc jançon ma jamêtôc tentenlatu samob,

tañ sêngôn sêjam aucgen nan.

¹³ Akên bôjan jalô êna

gebe kôm nanô gêmêc e kêtum masê su.

Asô anaman, aka wain,

tañ kêsêp tonon e mêngêc su nan.

Ma nâtekwi êsêp gasuc e mênêc amboac tonan e wain êkêc gebe nêñ sec gêjam sêga.

¹⁴ “Lau toton-toton

sêmoa gaboan mêtôcña

gebe Apômtaunê bêc kêdabinjac

anaga gaboan mêtôcña.

¹⁵ Oc to ajôn sêjam kanuc

ma utitalata sêgamin nâwê.”

Anôtô gebe êmoasin nê lau

16 Ma Apômtau awa ñadindiñ kêsa ança Sion.
Apômtau gêmôêc biñ awa kapôên ança Jerusalem ma umbonj to nom ñawiwic.
Mago Apômtau kêtû nê lau nêñ lamu tenj
ma lau Israel nêñ tuntêna tenj enj.

17 “Ocgo ajala gebe Apômtau, nêñ Anôtô aê,
tec ganğonj ñoc lôc dabunj Sion nec, aê taucgoc.
Ma Jerusalem oc êtu gamêñ dabunj
ma lau jaba tenj oc sêsêlêñ sênac êngic êtiam atomanô.

18 “Ma êndênj bêc tônê wain oc enselenj ança lôc
ma su êsêp ança gamêñ ñabau
ma bu enselenj
êtôm Judanêñ bumanj samobgenj.
Ma bumata tenj êpulu êpi ança Apômtaunê andu
ma êmalôm gaboanj Sitim.

19 “Gamêñ Aiguptunja oc êtu gasan
ma gamêñ Edomnja oc ñagêlêñ êsa
êtu gênj alôb-alôb, tanj sêgôm gêdênj lau Juda nanja
gebe sêkêc biñ-masiwaganêñ dec sinj ança nêñ gamêñ.

20 Ma lau sêngônj gamêñ Juda endenj têngenj
ma gôlôac oc sêjô-sêjô taunj ança Jerusalem ñapanj.

21 Aê oc jakêñ ñagêjô êjô êsêacnêñ dec
ma sêwê-biñ-ñakaiñwaga
tenj êwê sa atom
gebe Apômtau oc êngônj lôc Sion.”

Amos

Propete Amos nê binj kêtü propete samob nêñ binj ñamataña, tañ teto sa kêsêp buku teñ tomalagen. Têna kêkôc en anga malac Judana teñ, mago enj gêjam mêtê lau anga gamêñ Israelña gêdêñ jala 800 ma 700 gêmun Kilisi gêmêñ nomña ñasawa. Gêdêñ ñasawa tonan lau sêpô lêna gêñ teñ atom, sêmoa ñajamgen. Êsêac sêlic nêñ om ma sêsaê gebe sêmoa towamagen. Mago Amos gêlic amboac teñ. Enj kêsâê gebe lau tolêlômgen sêmoa ñajam ma êsêac sêmoa ñajam ñam kêsêp nêñ sêmêtôc lau ñalêlôm sawa kesogen to nêñ sêkônin êsêacña. Lau sêlic om, tagen nêñ ñalêlôm gêwin atom. Êsêac sêjam kauc gebe sêmoa towamagen, mago sêsau taun. Tec Amos gêjam mêtê lau toôli palêgen ma kêtêc tau atom. Enj kêsôm Anôtô êmêtôc lau ñawae lasê. Enj kêjatu gebe Bingêdêñ ñalêñ êsa êtôm bu keselen ma kêsôm gebe Moae Apômtau taê walô nê launêñ ñagêdô, tañ gacgen sêmoa maten jali nan (5:15).

¹ Amosnê binj tau tonec. Enj gejobwaga dombaña nêñ teñ anga malac Tekoa. Ôjô gêjam atomgen ma enj gêlic binj tau gêdêñ Judanêñ kinj Usia agêc Israelnêñ kinj Joas latu Jerobeam nêñ têm e ñajala luagêc gêja, go ôjô gêjam.

² Ma enj kêsôm gebe
 “Apômtau gêjam wamban anga Sion
 to kêkac awa sa anga Jerusalem
 e gejobwaga dombaña nêñ gamêñ ñagêgwan kêsêlic
 to lôc Karmel ñatêpôê kêmêlin.”

Anôtô kêmêtôc lau Israel nêñ lau jaban êsêacña

Siria

³ Apômtau kêsôm binj tonec gebe
 “Aê oc jawi Damaskusnêñ keso têlêac me aclêña ñagêjô sinj atom,
 gebe êsêac sêlêsa Gilead popoc to sêlêsu êsêac.
⁴ Amboac tonan aê jakêñ ja ênin Hasaelnê andu
 ma êndanğac Benhadadnê andu kinja.
⁵ Aê gabe jatuc malac Damaskus ñabalanj popoc
 ma jansenj lau Bikat Awenna
 to ñac, tañ kêmêgôm tôc kinja gêñgôn Bet-Eden nanj su.
 Ma lau Siriana nasêñgôn kapoacwalô anga Kir.”
 Apômtaunê binj tau tonec.

Pilistia

⁶ Apômtau kêsôm binj tonec gebe
 “Aê jawi Gasanêñ keso têlêac me aclêña ñagêjô sinj atom,
 gebe êsêac sêjanğo lau-m samuc teñ su gebe sêkêñ êsêac sêsêp lau Edom lemen.
⁷ Amboac tonan aê jakêñ ja ênin Gasa ñatunbôm
 ma êndanğac ñaandu kinja su.
⁸ Aê gabe jansenj lau Asdodña
 to ñac, tañ kêmêgôm tôc kinja gêñgôn Askalon nanj su.
 Aê lemoc ejon malac Ekron
 e lau Pilisti nêñ ñapopoc sênaña.”
 Apômtaunê binj tau tonec.

Tirus

⁹ Apômtau kêsôm binj tonec gebe
 “Aê jawi Tirusnêñ keso têlêac me aclêña ñagêjô sinj atom,

gebe êsêac sêkêñ lau-m samuc teñ sêsêp Edom lemeñ
ma taêñ gêjam poac lasitêwaiña atom.

¹⁰ Amboac tonañ aê jakêñ ja êniñ Tirus ñatunbôm
ma êndanğac ñaandu kiñña su.”

Edom

¹¹ Apômtau kêsôm biñ tonec gebe
“Aê jawi Edomnê keso têlêac me aclêña ñagêjô siñ atom
gebe eñ kêjanda lasi ña siñ
ma kêtiñ nê taê walô lauña su.
ma têtac ñandan ñapan
to têtac kêmoatiñ tôn gedey tôngeñ.

¹² Amboac tonañ aê jakêñ ja êniñ malac Teman
ma êndanğac malac Bosra ñaandu kiñña.”

Amon

¹³ Apômtau kêsôm biñ tonec gebe
“Aê jawi lau Amon nêñ keso têlêac me aclêña ñagêjô siñ atom,
gebe êsêac sêkac lau, tañ sêmoa teñ nañ, gêngic anğa Gilead,
gebe sêngôm taun nêñ nom ñamadiñ êtu kapôêñ.

¹⁴ Amboac tonañ jañgôm ja elom anğa malac Rahab ñatunbôm ñalêlôm
ma êndanğac ñaandu kiñña
êndêñ tañ wali êtañ êndêñ bêc siñña
ma êndêñ tañ mu êmbuc êndêñ bêc mulaiña.

¹⁵ Ma êsêacnêñ kiñ to nê kasêga samob sêwiñ taun
nasêngôn kapoacwalô anğa gamêñ jaêc.”
Apômtaunê biñ tau tonec.

2

Moab

¹ Apômtau kêsôm biñ tonec gebe
“Aê jawi Moabnê keso têlêac me aclêña ñagêjô siñ atom,
gebe eñ kêpac kiñ Edomña nê ñatêkwa kêtü ñop.

² Amboac tonañ aê jakêñ ja êniñ Moab
ma êndanğac andu kiñña anğa Kerijot
ma Moab ênaña êsêp siñ ñakicsêa ñalêlôm
êndêñ tañ wambañ to dauc êtañ êmoa nañ.

³ Aê oc jasap gôliñwaga tulu anğa êsêac ñaluñ
to janac ênê kasêga samob êndu sêwiñ eñ.”
Apômtaunê biñ tau tonec.

Juda

⁴ Apômtau kêsôm biñ tonec gebe
“Aê gabe jawi Judanêñ keso têlêac me aclêña ñagêjô siñ atom,
gebe êsêac têtin Apômtaunê biñsu su
to sejop ênê ñagôliñ atom.

Ma êsêacnêñ dansañ, tañ kêtü tameninêñ lêñ ñagôliñ nañ,
gêwê êsêac seo amboac tonañgeñ.

⁵ Amboac tonañ aê jakêñ ja êniñ Juda
ma êndanğac Jerusalem ñaandu kiñña.”

Anôtô kêmetôc lau Israel

⁶ Apômtau kêsôm biñ tonec gebe
“Aê jawi Israelnêñ keso têlêac me aclêña ñagêjô siñ atom,

gebe êsêac sêkêñ ñac gêdêñ gêdêñ lau sêjam ôli kêtú têtáp silber saña, ma ñac ñalêlôm sawa kêtú têtáp atapa saña.

⁷ Êsêac sêka lau ñalêlôm sawa mômêñapac tônia kêsêp kekop ñalêlôm ma sêkô lau-ñalêlôm-ñawapacwaga nêñ lêñ auc. Ñac ten agêc tama sêsô dêdêñ mockaino tagen e sêgôm ñoc ñaê dabun kêtú sec.

⁸ Êsêac sêsa taun sic sêc altar samob ñagala ma ñakwê, tañ sêjanjo su anga launêñ nan, kêtú nêñ mê ma sênôm wain, tañ lau sêkêñ kêtú nêñ bin ñagêjônja nan, anga nêñ Anôtônê andu.

⁹ “Ma aê, tec gamun amac ma gasen lau Amor, tañ waso-waso têtôm kaseda ma ñajaña têtôm kamem nan.

Aê gasen nêñ ñanô, tañ genkalen lólôc nan, to nêñ ñawakac, tañ gêc nom ñalêlôm nan.

¹⁰ Aê kakôc amac sa anga gamêñ Aiguptunja api amêñ to gawê amac amoa gamêñ sawa kêtôm jala 40, gebe awê kain lau Amor nêñ gamêñ,

¹¹ Ma aê, tec gajac nêñ latômi ñagêdô sa têtú propete ma nêñ ñacsenomi ñagêdô têtú lau sêjam dabun taunja. O lau Israel, bin amboac tonan binñanô me masi.” Apômtaunê bin tau tonec.

¹² “Mago amac akêñ wain gêdêñ lau sêjam dabun taunja tau sênôm to ajac jao propete ma asôm gebe ‘Aoc bin lasê atom.’

¹³ “Alic acgom, aê janjom nêñ gamêñ kôjô-kôjôgen êtôm wan, tañ gêlac gwêc sec nan.

¹⁴ Ñac, tañ ñagaô nan, embe êc su, oc ênam en sa atom. Ma ñac ñajaña nê ñaclai ñanô masi.

Ma ñac ñaclai ênam tau sa êtôm atom.

¹⁵ Ñac talamja oc êkô ñajaña atom.

Ñac, tañ ñagaô nan, ênam tau sa atom.

Ma ñac, tañ gêngôn hos ñaô nan, ênam katu sa atom.

¹⁶ Ma lau sinjêlêc, tañ sêmoa totêntac kêpa sugen nan, oc sêc toôlin ñaôma êndêñ bêc tonan.”

Apômtaunê bin tau tonec.

3

Kôm tañ gêjac propete ñawae nan

¹ O lau Israel, anô bin tonec, tañ Apômtau kêsôm kepen amac gôlôac samob, tañ kakôc sa anga gamêñ Aiguptunja api amêñ nan.

² “Aê kajalin amac taômgen sa anga gôlôac nomja samob nêñ. Kêtú tonanja aê gabe jamêtôc amac êtu nêñ keso samobja.

³ “Ñac luagêc, tañ sêjac noc taun atom nan, sêsêlêñ sêwin taun me.

⁴ Lewe, tañ kêtáp gwada sa atom nan, oc êu awa ñaôma anga salen me.

Lewe ñalatu, tañ gêjac gên atom nan, oc êkêkwan anga nê gêsun me.

- 5 Embe sêwa lakô atom, oc lip ênac moc me.
Gwada teŋ embe êsêp lakô atom,
oc lipkainj êmandi sa me.
- 6 Dauc embe êtaŋ aŋga malac,
oc lau têtakê atom me.
Gêŋwapac embe êtap malac teŋ sa,
naŋ Apômtau gégôm atom me.
- 7 Biŋŋanô, Apômtau Anôtô êŋgôm gêŋ teŋ atom,
eŋ eoc nê biŋ ŋalêlômŋa lasê
êndêŋ propete, taŋ têtû ênê sakinwaga naŋ, êmunj acgom.
- 8 Lewe embe êtaŋ asa oc êtêc tau atom.
Apômtau Anôtô embe êsôm biŋ, asa oc eoc biŋ lasê atom.”

Samaria ênaŋa ŋapuc

- 9 Asôm lasê êndêŋ lau, taŋ sêŋgônj andu kinŋa aŋga Asuria
to êsêac, taŋ sêŋgônj andu kinŋa aŋga gamêŋ Aiguptuŋa,
gebe “Akac taôm sa aŋga lôc Samarianja,
go alic lau sênac seso taŋ aŋga gamêŋ tau
to sêkônij taŋ sêmoa gamêŋ tau.”
- 10 Apômtau kêsôm gebe “Êsêac sêjam kauc lêŋ sêŋgôm gêŋ naêndêŋŋa.
Êsêac sêboa ŋaclai sêkônij laŋa to sêjaŋgo gêŋŋa sa aŋga nêŋ andu kinŋa.”
- 11 Kêtu tonanŋa Apômtau Anôtô kêsôm biŋ tonec gebe
“Ŋacjo sêŋgi gamêŋ auc ma sensenj nêŋ tunbôm su
ma sêjaŋgo waba su aŋga nêŋ andu kinŋa.”
- 12 Apômtau kêsôm biŋ tonec gebe “Aê oc janam lau Israel, taŋ sêŋgônj nêŋ bec
ŋalêlôm to sêc nêŋ mê ŋawasi ŋaô aŋga Samaria naŋ, kêsi êtôm ŋacgejob gêjam
dombalabu ŋapopoc me taŋalauj kêsi aŋga lewe awasuŋ.”
- 13 Apômtau Anôtô, lausiŋ undambêŋa nêŋ Anôtô, kêsôm gebe
“Aŋô biŋ tonec ma awa Jakobnê gôlôacnêŋ keso sa.
- 14 Êndêŋ bêc, taŋ jamêtôc Israel êtu nêŋ sêgêli biŋŋa naŋ,
aê oc jamêtôc Betel ŋaaltar ma jatuc altar tau ŋajabo tulu
e embenj êsêp nom.
- 15 Aê jatuc andu komônja to andu ockêsaŋa popoc.
Ma andu, taŋ sêkwê tonagêlônj kaiŋ teŋ naŋ, ênaŋa
ma andu taêsam malenmê.”
Apômtaunê biŋ tau tonec.

4

- 1 “Amac bulimakao Basanja,
taŋ amoa lôc Samarianja naŋ,
aŋô biŋ tonec.
Amac akônij lau ŋalêlôm sawa tonj to alêsa lau-sêpô-lênawaga popoc,
ma asôm gêdêŋ ŋaci gebe
'Akôc gêŋ amêŋ, gebe anômônj.’
- 2 Apômtau kêtôc lêma ma gebe nê biŋ ŋanô êsa êtu eŋ ŋac dabuŋŋa gebe
Alic acgom, bêc oc mênêsa, go sêŋgauc amac asa amêŋ ŋa lêŋgêc
to sênac nêŋ lauo ŋamuŋa ŋa êŋpaŋ.
- 3 Ma amac oc akêŋ taôm tagenj-tagenj asa tunbôm ŋakêlêtêc ŋasawa ana
ma sêmbaliŋ amac siŋ ana Hermon.”
Apômtaunê biŋ tau tonec.

4 “Amêḡ Betel ma aḡgôm gêḡ alôb-alôb.
Amêḡ Gilgal ma aḡgôm gêḡ alôb-alôb êlêlêc su.
Akêḡ nêḡ daja êtôm bêbêcgeḡ samob
ma akêḡ nêḡ gêḡ teḡ ḡanô teḡ ḡanô êtôm bêc êtu têlêacḡa samob.

5 Akêḡ polom togoleḡ êtu da danḡe
to anam nêḡ da awalaunḡ ḡawae êsa ênêc awêgeḡ.
O lau Israel, biḡ tonanḡ amac têmtac gêwiḡ gebe aḡgôm.”
Apômtau Anôtô nê biḡ tau tonec.

6 “Kêtôm nêḡ malac samob, aê kakêḡ amac lumluḡ gêḡac gêḡ teḡ atom
to kakêḡ amac aôc tôbôm moḡa kêtôm nêḡ gamêḡgeḡ.
Mago amac ajam taôm ôkwi amu adêḡ aê amêḡ atom.”
Apômtaunê biḡ tau tonec.

7 “Aê kagamīḡ kom gêdêḡ amac amboac tonanḡeḡ e ajôḡ têlêac su,
go ajonḡ kôm ḡanô sa.
Aê kakêḡ kom gêḡac malac teḡ,
ma kagamīḡ kom gêdêḡ malac teḡ.
Kôm teḡ kêtap kom sa,
ma kôm, taḡ kêtap kom sa atom nanḡ, ḡagêḡ kêḡmêliḡ.

8 Amboac tonanḡ tec malac luagêc me têlêac sêselêḡ sêja malac teḡ
sebe sêḡnôm bu, tagenḡ sêḡnôm e gêôc êsêac tôḡ atom.
Mago amac ajam taôm ôkwi amu adêḡ aê amêḡ atom.”
Apômtaunê biḡ tau tonec.

9 “Aê kakêḡ gwa gêḡac amacnêḡ mo to kakêḡ kôm ḡanô kêḡmêliḡ.
Aê gasenḡ nêḡ kôm moḡa to kôm wainḡa su.
Wagô geḡ amacnêḡ jambô to katêkwi.
Mago amac ajam taôm ôkwi amu adêḡ aê amêḡ atom.”
Apômtaunê biḡ tau tonec.

10 “Aê kasakiḡ kole gêdêḡ amac kêtôm gagôm gêdêḡ Aiguptu.
Aê gajac nêḡ lau wakuc êḡdu ḡa siḡ.
Aê kajanda nêḡ hos sêc sêja.
Ma nêḡ gamêḡ becḡa ḡasu sec e gêjam gamêḡ-gamêḡ aucgeḡ.
Mago amac ajam taôm ôkwi amu adêḡ aê amêḡ atom.”
Apômtaunê biḡ tau tonec.

11 “Aê gasenḡ amac su katôm gasenḡ Sodom to Gomora su.
Ma amac atôm jakalic, taḡ sêwê sic aḡga ja nanḡ.
Mago amac ajam taôm ôkwi amu adêḡ aê amêḡ atom.”
Apômtaunê biḡ tau tonec.

“Kêtu tonanḡa aê gabe janḡôm biḡ tonanḡ ḡanô êsa êpi
12 amac, o Israel.

O Israel, aê gabe janḡôm biḡ tonanḡ ḡanô êsa, tec ômansanḡ taôm,
gebe ôḡdac nêḡ Anôtô.”

13 Ôlic acgom, ḡac taḡ gêboa lôc sa to kêkêḡ mu nanḡ,
ḡac taḡ geoc nê biḡ, taḡ taê gêjam nanḡ, lasê gêdêḡ ḡamalac nanḡ,
ḡac taḡ kêkêḡ gamêḡ kelendeḡ to ḡakesec
ma kêselêḡ gêmoa nom ḡabau ḡaô nanḡ,

nê ñaê gebe Apômtau, lausij undambêña nêñ Anôtô. * Basanña, tañ sen gêngeñ ma sêjam kom teñ atom.

5

Kalem sênam tauñ ôkwiña

¹ O gôlôac Israel, añô biñ tonec ma akêñ tañem tañjboa, tañ katanj kêtú amacña nanj.

² “Awêtakiñ Israel gêjac tau êndu, eñ oc êndi sa êtiam atom. Eñ gêjac tau êndu gêc tau nê nom ma ñac teñ oc gêjac eñ sa atom.”

³ Gebe Apômtau Anôtô kêsôm biñ tonec gebe
“Malac tañ êkêñ lau 1,000 sêsa sêna nanj,
nêñ lau 100 geñ sêmoa maten jali.
Ma malac, tañ êkêñ lau 100 sêsa sêna nanj,
nêñ 10 geñ sêmoa maten jali.”

⁴ Gebe Apômtau kêsôm biñ tonec gêdêñ gôlôac Israel gebe
“Ansom aê, go amoa matem jali,

⁵ ansom Betel atom, ma ana Gilgal atom
ma asêlêñ alom Berseba ana atom.

Gebe Gilgal oc êngôn kapoacwalô anga gamêñ jaêc biññanôgeñ,
ma Betel oc ênaña.”

⁶ Ansom Apômtau, go amoa matem jali.

Embe masi, go eñ êpoa lasê êtôm ja e êndançac gôlôac Josep su,
ma ñac teñ êmoa Betel, gebe ênac ja tau êmac atom.

⁷ O amac, tañ ajam lêñ biñgêdêñña ôkwi kêtú gêñ ñamakic sec
ma akônin biñgêdêñ tôn gêc nom.

⁸ Ñac tañ kêkêñ dam to i totili
ma gêjam ñakesec ôkwi kêtú gelenña
to gêgôm gelenña ñakesec kêsa,
ñac tañ kêkalem gwêc ma kêsêwa kêsêp nom nanj,
ênê ñaê gebe Apômtau.

⁹ Eñ gesen lau ñajaña su eb tagen
ma gêgôm malac ñajaña kêtú gasan.

¹⁰ Êsêac têntac gedec ñac, tañ kêpuc biñgêdêñ tôn gêmoa sêmêtôc biñ ñamala
to sê kanôn ñac, tañ kêsôm biññanô nanj.

¹¹ Amac akwê andu ña poc, tañ apa e ñatip kêsa nanj,
mago oc ançôn andu tau ñalêlôm atom.

Amac asê kôm wainña ñajam,
mago oc anôm wain tau atom,
gebe amac aka ñac ñalêlôm sawa tôn
to akac eñ, gebe êkêñ polom êndêñ amac.

¹² Aê kajala gebe agôm gêñ alôb-alôb taêsam
ma nêñ sec kapôêñanô.

Amac tañ alêsu ñac gêdêñ
to akôc awa ñalêsina
ma akô ñac ñalêlôm sawa auc anga amêtôc biñ ñamala nanj.

* **4:13:** Propete gêjam dôn Israelnêñ lauo kêpi bulimakao

13 Kêtu tonanña tec ñac tokauc oc ênam tau tòn êndên tèm tonec, gebe tèm tau tèm sec.

14 Ansom gêñ ñajam, ansom gêñ sec atom, gebe amoa matem jali.

Go Apômtau, lausij undambêña nêñ Anôtô, êmoa êwiñ amac amboac asôm su.

15 Têmtac endec sec ma têmtac êwiñ ñajam to amansañ biñgêdên anga mêtôc ñamala, ec Apômtau, lausij undambêña nêñ Anôtô, taê walô Josepnê gôlôac ñapopoc.

16 Amboac tonan Apômtau, lausij undambêña nêñ Anôtô, kêsôm biñ tonec gebe

“Tanjiboa êpi êtôm malacluñ samobgeñ.

Ma lau sêmôêc gebe ‘Ojae, ojae’ êtôm intêna samob.

Êsêac sêkalem lau kômña gebe têtan

to êsêac, tan têtan tanjiboa kêtú tòn nan, gebe sêpuc tanjiboa sa.

17 Tanjiboa êtan êtôm kôm wainña samob gebe aê oc jasêlên jamoa amac ñasawa-ñasawa.” Apômtaunê biñ tau tonec.

18 Ojae amac, tan ajam awem su Apômtaunê bêc.

Ajam awem su bêc tonan kêtú agenña.

Bêc tonan ñakesec, ñawê atom.

19 Oc êtôm ñac teñ gêc lewe su,

mago gêdac bôclai teñ,

me gêô lasê andu ma gêjac señeñ tau ña lêma

ma moac teñ gêñac eñ.

20 Apômtaunê bêc tau ñakesec, ñawê atom,

ñakanuc ma ñawasi masi.

21 “Aê gâdec ma galic nêñ om sec

ma nêñ akac taôm sa omña gêjac aê matocanô ñajam atom.

22 Ma amac embe akên daja to dadançe êndên aê, oc jakôc sa atom.

Aê matoc ê nêñ bulimakao kêtôp ñajam, tan akên êtu dawama nan atom.

23 Aêc su tonêñ wê ñakicsêa anga aênoc.

Aê gabe janô nêñ gên wêña êtan atom.

24 Mago biñgêdên ñalên êsa êtôm bu keselen

ma biñgêdên êtôm bu, tan keselen geden tòngeñ nan.

25 “O gôlôac Israel, amac akên daja to da ñagêdô gêdên aê gêdên tan amoa gamên sawa kêtôm jala 40 nan, me masi.

26 Tec galoc akôc nêñ kin Sakut to amacnêñ gwam utitalatanna Kaiwan, tan amasañ kêtú amac taômña nan, sa

27 gebe aê oc jawê amac aka lêlêc Damaskus su naasêp kapoacwalô.” Apômtau tan nê ñaê gebe lausij undambêña nêñ Anôtô nan, kêsôm biñ tonan.

* Babel nêñ anôtôi jaba.

* 5:27: Sakut agêc Kaiwan nêñ ñam gêc awê atom, moae têtú lau

6

Senseñ Israel su ñabinj

¹ “Ojae êsêac, tañ sêlêwanj sêmoa Sion,
to êsêac, tañ sêngônj lôc Samarianja totêntac kêpa sugen,
ma tentenlatu ñamataña nêj lau towae,
tañ gôlôac Israel dêdêj êsêac sêja nañ.

² Alom malac Kalne ana ma alic acgom,
go anja onê ana malacsêga Hamat.
Go asêp Pilistinêj malac Gat ana.

Êsêacnêj gamêj ñajam kêlêlêc gamêj tonec su me.
Me êsêacnêj nom kapôêj kêlêlêc amacnêj nom su me.

³ O amac, tañ atinj bêc sec su nañ,
mago akalem ñaclai êkôninj launja mênkêtu dambê.

⁴ “Ojae êsêac, tañ sêsa taunj sic sêc pôpô, tañ sêjam gêlônj ña jabo nañ,
to sêmêtôc taunj sêzac nêj mê ñaô,
ma señ domba ñalatu anja domba ñatonj
to bulimakao ñalatu, tañ señgenj e kêtôp ñajam nañ.

⁵ Êsêac sêjam wê ole-ole to sêjac gêj wêña kêtanj gêwinj,
ma sêmasanj gêj wêña wakuc kêtôm Dawid.

⁶ Êsêac sênôm wain kêsêp laclu kapôêj
to señ oso taunj ña niptêkwi ñajamanô tau,
mago sêmoa tonjalêlôm ñawapac kêtuj Josep gêjananja atom.

⁷ Tec êsêac têtuj lau, tañ sêngônj kapoacwalô anja gamêj jaêc nañ, nêj ñamata,
ma êsêac, tañ sêmêtôc taunj sêzac nêj mê ñaô nañ, têtuj samuc taunj toôndugenj
êtiam atom.”

⁸ Apômtau, lausinj undambêña nêj Anôtô, kêsôm gebe

Apômtau Anôtô kêtôc lêma kêpi tau gebe

“Aê gadec Jakobnê ketoc tau sa

ma têtac gedec ênê andu kinja

ma gabe jakêj malac to gêj samob, tañ gêc ñalêlôm nañ, êndêj ñacjo.”

⁹ Lau 10 embe sêmoa andu teñ, oc sêmac êndu.

¹⁰ Ma ñac teñ, tañ gêjanja atom ma kêsinj tau gêngônj nê andu ñabalêm
ñalêlômña nañ, nê tawanj, tañ gebe êkôc enj ma sejonj ñatêkwa sa anja andu
nañ, embe êsôm gebe “Ñac teñ gêngônj gêwinj aôm me masi,” go enj êjô nê tawanj
awa gebe “Masi,” ma êmbaob enj gebe “Us, jamanjenj, aêc tasam Apômtaunê
ñâê atommanj.”

¹¹ Alicgac me, Apômtau kêjatu, tec oc têtuc andu kapôêj popoc
ma sênac andu saunj êkôc-êkôc.

¹² Amboac ondoc, hos sêlêti sêmoa poc ñaô
ma bulimakao sê sakwenj ki, gebe sêkac gwêc ôkwi me.

Mago amac ajam lêj mêtôcña ôkwi kêtuj gêj ñamalac
to agôm bingêdêj ñajanô ñamakic kêsa.

¹³ Amac atu samuc gêj ñaôma

ma asôm gebe “Aêac aku malac Karnaim tulu ña taunj ma ôlinjalô atom me.”

¹⁴ “O gôlôac Israel, alic acgom,
aê jajatu tentenlatu tonj teñ sa, gebe sênac sinj êndêj amac.”
Apômtau, lausinj undambêña nêj Anôtô, kêsôm binj tonanj.

“Ma êsêac sêkônij amac tøj anja Hamat naintênagêsuj e naêndên bu Arabanja.”

7

Amos gêlic nakatu wagôna

¹ Apômtau Anôtô kêtôc gêñ tonec gêdên aê gebe Aê galic enj kêmasañ wagô gêdên tañ kinê lau sebob gêgwanj namata su ma gêgwanj namêdôb kêpuc kêtû luagêcña.

² Wagô senj nom nâgêgwanj su, go kasôm gebe
“O Apômtau Anôtô, aê jatenj aôm gebe ôsuc binj okwi,
gebe Jakob oc êôc gêñ tau amboac ondoc. Enj saujanô.”

³ Tec Apômtau gêjam nê nâlêlôm ôkwi ma kêsôm gebe
“Binj tonañ êtu anô atom.”

Amos gêlic nakatu janja

⁴ Go Apômtau Anôtô kêtôc gêñ tonec gêdên aê gebe Aê galic Apômtau Anôtô kêkalem ja gebe êmêtôc binj. Ma ja genj gêdimbobsêga su ma mêngeñ nom gêmoa.

⁵ Go kasôm gebe
“O Apômtau Anôtô, aê jatenj aôm gebe ôwi sinj,
gebe Jakob êôc gêñ tau amboac ondoc. Enj saujanô.”

⁶ Tec Apômtau Anôtô gêjam nê nâlêlôm ôkwi ma kêsôm gebe
“Binj tonañ êtu anô atom amboac tonanjenj.”

Amos gêlic nakatu gam topocña

⁷ Enj kêtôc gêñ tonec gêdên aê gebe Aê galic Apômtau kêkô tunbôm, tañ sêkwê todøj, tañ sêmasañ nâ gam topoc êtôc gêñ solopña. Ma enj lêma kêkôc døj tonañ nâtenj.

⁸ Ma Apômtau kêsôm gêdên aê gebe “Amos, aôm gôlic asagenj.” Ma aê kasôm gebe “Galic døjnoc tenj.” Go Apômtau kêsôm gebe

“Ôlic acgom, aê kakô noc lau Israel nâlêlôm
ma gajam døj êsêac nâ døjnoc.
Aê gabe jaê êsêacnênj binj tøj êtiam atom.

⁹ Isaknê gamênj nâbau êtu gasañ
to sensenj Israelnênj gamênj dabuj su.

Ma aê gabe jandi tosinjenj gebe janac sinj êndênj Jerobeamnê gôlôac.”

Amos agêc Amasia

¹⁰ Go dabujwaga Betelña Amasia kêsakinj binj gêdên Israelnênj kinj Jerobeam gebe “Amos kêkic aômnm binj gêmoa gôlôac Israel nâlêlôm. Lau tau têtôm gebe sêôc ênê binj tøj atom.

¹¹ Gebe Amos kêsôm gebe
‘Sinj oc ensenj Jerobeam su,
ma Israel sêwi nêñ gamênj sinj nasênghôñ kapoacwalô anja gamênj jaêc.’

¹² Ma Amasia kêsôm gêdên Amos gebe “O nâc-goc-binj-lasêwaga, wêc sinj su taôm ôna nêñ gamênj Judanja, ec ôniñ nêñ polom to oc binj lasê anja ônê.

¹³ Mago oc binj lasê anja Betel êtiam atomanô gebe Betel kêtû kinê gamênj dabuj to kêtû ênê gamênj tau nâlôm dabuj tenj.”

¹⁴ Go Amos gêjô Amasia awa gebe “Aê propete atom, ma propete tenj latu aê atom amboac tonanjenj. Mago aê nâc bôcña to nâc kasê ka nanôña.

¹⁵ Ma Apômtau kêkôc aê su anja bôc nâtonj ma Apômtau kêsôm gêdên aê gebe
‘Ôna oc binj lasê êndênj noc lau Israel.’

¹⁶ Amboac tonañ galoc ôkênj tanam Apômtaunê binj.
Aôm kôsôm gebe ‘Oc binj lasê eso Israelnênj nâlêlôm atom

ma ônam mêtê eso Isaknê gôlôacnêḡ ḡalêlôm atom.'

¹⁷ Kêtu tonanḡa Apômtau kêsôm biḡ tonec gebe

'Aômnêm awê oc êtu mockainḡo êmoa malac,

ma siḡ enseḡ latômio to ḡac su.

ḡacḡo sênac lôcawa nêḡ nom to sênac sam êndêḡ tauḡ.

Aôm taôm ômac êndu anḡa lau samuc nêḡ gamêḡ,

ma Israel oc sêwi nêḡ gamêḡ siḡ nasêḡḡoḡ kapoacwalô anḡa gamêḡ jaêc." '

8

ḡakatu kêtu aclêḡa

¹ Go Apômtau Anôtô kêtôc ḡêḡ tonec ḡêdêḡ aê gebe Aê galic ka ḡanô ḡalêwê gadob teḡ.

² Ma eḡ kêsôm gebe" Amos, aôm ḡôlic asageḡ." Ma aê kasôm gebe "Gal ic ka ḡanô ḡalêwê gadob teḡ." Go Apômtau kêsôm ḡêdêḡ aê gebe

"Aêḡoc lau Israel nêḡ têm mêḡḡêjac pep,

aê jaê êsêacnêḡ biḡ tôḡ êtiam atom.

³ Êndêḡ bêc tonanḡ wê anḡa lôḡ dabuḡ ênam tau ôkwi êtu taḡiboa."

Apômtau Anôtô nê biḡ tau tonec.

"Êtôm gamêḡ samob êsêac sêmbalinḡ ḡawêlêlanḡ taêsam siḡ ḡabinḡmêḡeḡ."

Israel sênanḡa ḡatêm kêdabinḡac

⁴ Amac taḡ aka lau sêpô lêna tauḡḡa tôḡ

ma akôninḡ lau ḡalêlôm sawa gamêḡ tonecḡa nanḡ,

akêḡ taḡem biḡ tonec.

⁵ Amac asôm gebe "Êndêḡ ondoc ajôḡ mêḡḡêô lasê ḡaôm êmbacnê,

gebe takêḡ polom êndêḡ lau sênam ôli.

Êndêḡ ondoc sabat êmbacnê,

gebe tatulu mo ma danḡôm dôḡ moḡa êtu sauḡ ma mo ḡaôli êtu kapôêḡ

ma tansau lau ḡa dôḡdansanḡ.

⁶ Ma tanam ôli lau ḡalêlôm sawa ḡa silber

to lau sêpô lêna tauḡḡa ḡa atapa

ma takêḡ polom ḡapa êndêḡ lau sênam ôli amboac tonanḡeḡ."

⁷ Apômtau kêtôc lêma kêpi Jakobnê wae ḡajam gebe

"Biḡḡanôḡeḡ, aê jalinḡ êsêacnêḡ ḡêḡ samob, taḡ sêḡôm nanḡ, ḡateḡ siḡ atomanô.

⁸ Biḡ tonec êḡḡôm nom êtênêp

to êḡḡôm lau samob, taḡ sêḡḡoḡ nom tau nanḡ, têtanḡ taḡiboa

ma êḡḡôm nom samucgeḡ êsuḡ êtôm bu Nil

ma ḡakotoḡ-kotoḡ e ê su êtiam êtôm bu Nil anḡa Aiguptu nanḡ, atom me."

⁹ Apômtau Anôtô kêsôm gebe "Êndêḡ bêc tonanḡ

aê jakêḡ oc naêsêp êndêḡ têm oc êkô ḡaluḡḡa

ma janḡôm nom ḡagamêḡ ḡakesec êsa êndêḡ ocsalô.

¹⁰ Aê gabe janam nêḡ om têtmac ḡajamḡa ôkwi êtu bêc ḡawapac

to janam nêḡ wê samob ôkwi êtu taḡiboa.

Aê gabe jakêḡ amac samob anac talu

ma samob akalinḡ môkêmlauḡ su.

Aê gabe janḡôm amac atanḡ taḡiboa êtôm ḡac,

taḡ ḡêjam taê tau kêtu nê latu tagenḡeḡḡa,

ma anac dabinḡ bêc tau amboac sêjac dabinḡ bêc têtmac ḡamakicḡa teḡ."

11 Apômtau Anôtô kêsôm gebe “Alicgac me, béc oc mênêsa, go jakên tóbôm ênam gamên auc.

Tóbôm mo to buña atom, tóbôm sênô Apômtaunê mêtêña.

12 Lau oc sêsêlên sêwê anga gwêc ñamaken e dëndên gwêc ñamaken to anga gamên musanngu-mña e dëndên gamên oc kêpiña.

Êsêac sêna sêmên—sêna sêmên ma sensom Apômtaunê mêtê, mago têtap sa atom.

13 “Êndên béc tonan lauo takin tolanôn êjam ma ñacsenom maten êlô êtu bu êjô êsêacña.

14 Lau tan têtôc lemen êndên gwam Asima Samarianña ma sêsôm gebe

‘Dannê anôtô gêngôn mata jali, tec aê jasôm binñanô,’

ma êsêac, tan sêsôm ten gebe ‘Bersebanê lamu gêmoa, tec aê jasôm binñanô,’

nan êsêac samob oc semben e sêndi sa êtiam atom.” * gêbacnê, tec ka ñanô ñalêwê katu Apômtaunê bec mêtôcña ñadôn. †

9

Lau ten sêwê Apômtaunê mêtôc sa atom

1 Aê galic Apômtau kékô kési altarnña ma kêsôm gebe

“Ôtuc alê popoc e salôm ênsêlô

mênêtuc lau samob môkênñapac popoc,

ma êsêac, tan sêwê sa nan, aê oc janac ña sin,

ma ten êc su atom, ten ênam samuc atom.

2 “Êsêac embe sewen nom sêsêp lamboam sêna, aê lemoc oc jakôc êsêac anga ônê.

Êsêac embe sêpi undambê sêna,

aê oc jakôc êsêac anga tônê sêsêp sêmên.

3 Êsêac embe sêsin tauñ sêmoa lôc Karmel ñatêpôê,

oc jaê êsêac lasê ma jakôc êsêac tôn.

Êsêac embe sêsin tauñ sêsêp gwêc ñagêdimbob, gebe jalic êsêac atom,

oc jajatu moac, gebe êñac êsêac anga ônê.

4 Êsêac embe sêsêlên sêmun nên ñacjo sêsêp kapoacwalô sêna

oc jajatu sin, gebe ensen êsêac su anga tônê.

Aê matocanô êpi êsêac êtu êmoasin êsêacña atom, êtu êkên sec êsêacña.”

5 Apômtau, lausin undambêña nên Anôtô, kêmoasac nom e gêwê,

ma êsêac samob, tan sênğôn nom tau nan, têtan lasê,

ma gên nomña samucgen kêsun kêtôm bu Nil

ma gê su kêtiam kêtôm bu Nil Aiguptuña.

6 En kêkwê nê balêm lôlôcña anga undambê

ma kêsun nê andu ñaalê kékô nom.

En tan kékalem gwêc ñadembom ma kêsêwa kêsêp nom nan,

nê ñaê gebe Apômtau.

7 Apômtau kêsôm gebe

“O gôlôac Israel, aê galic amac atôm lau Aitiopianña atom me.

Aê gawê Israel anga Aiguptu ma lau Pilisti anga Kaptor

to lau Suria anga Kir sêmên atom me.

8 Alicgac me, Apômtau Anôtô mata gê gamên kinña sec

* **8:14:** Ka ñanô ñalêwê gêwa sa gebe jala ten ñatêm ñajam † **8:14:** Lau Israel nên abec tau tonan.

ma aê gabe jansen gamêñ tau su ênaña anğa nom,
tagen gabe jansen Jakobnê gôlôac su samucgen atom.”
Apômtaunê binj tau tonec.

⁹ “Alic acgom, aê gabe jajatu binj
ma jakolon gôlôac Israel sêsêp lau tomôkê-tomôkê samob ñalêlôm.
Aê jakolon êsêac êtôm sekolon polom kêsêp lala
e ñamatu teñ embenj êsêp nom atom.

¹⁰ Aêñoc launêñ lau sec samob, tañ sêsôm gebe
‘Gêñwapac êtap aêac sa to êôc lêlêc aêac atom nañ,
sinj enseñ êsêac su sênaña.’ ”

Êtu ñamu Apômtau êmansañ Israelnêñ binj êtiam

¹¹ “Êndêñ bêc tônê aê gabe jajac Dawidnê bec, tañ kêku nañ, sa êtiam.
Aê gabe jambôc ñalasê to jamboa ñapopoc sa
ma jakwê sa êtiam êtôm andanjenña,

¹² gebe êsêac sêwê kain Edom ñapopoc to lau tomôkê-tomôkê samob,
tañ sê ñoc ñaê kêpi êsêac nañ.”

Apômtau tañ êngôm binj tau êtu anô nañ, kêsôm binj tonañ.

¹³ Apômtau kêsôm gebe

“Alic acgom, bêc oc mênêsa, go ñac êkac nom ôkwi mênê ñac ejon ñanô saña tôñ,
ma ñac êka wain ñanôña mênê ñac êsê ñawêña tôñ.

Wain ñakana oc mênjep-mênjep anğa lôc
to enselenj anğa gamêñ ñabau.

¹⁴ Aê gabe janğôm ñoc lau Israel nêñ gêñ mataêjam êtu wakuc.

Êsêac sêkwê malac, tañ sesenj popoc nañ, sa êtiam ma sênğonj ñalêlôm.

Êsêac sêsê kôm wainña ma sênôm ñawain.

Êsêac sêsê kôm ma sêniñ ñanô.

¹⁵ Aê gabe jasê êsêac sêsêp tañ nêñ nom

ma sêmbuc êsêac sa anğa nom, tañ kakêñ gêdêñ êsêac nañ, êtiam atom.”

Apômtau aômnm Anôtô, nê binj tau tonec. * † êkôc. Têm ñagêdô lau sekolon
ñop kêsêp lala, tec ñop ñajam kêsêp laclu ma ñapoc gacgenj gêc lala
ñalêlôm. Têm teñ lau sekolon polom ñanô e ñanô gêc lala ñalêlôm ma
ñapa gêjaña. Ñamadiñ tonec kêkanônj binj polom ñanôña. ‡

* **9:15:** Lau Israel nêñ kinêñ gamêñ. † **9:15:** Lau sekolon gêñ kêsêp lala, gebe sêwa ñajam to sec

‡ **9:15:** Binj tonec ñam gebe kom oc anam ñanô ñapañ.

Jona

Buku tonec kêtôm propete ñagêdô nêñ buku atom Buku tau gêjac min propete Jona, tañ gebe êwê Anôtônê binj sa nan, nê lêñ ñagêñsêga. Anôtô kêsôm gêdêñ enj gebe êna lau Israel nêñ ñacjosêga Asuria nêñ malacsêga Niniwe. Mago Jona gedec. Enj gebe êkêñ Anôtônê jaenj êndêñ êsêac atom. Enj taê gêjam gebe Anôtô oc êngôm nê binj ensenj malac sunja ñanô êsa atom, tec gedec gebe êkêñ puc lau malac tônêña. Gêdêñ tañ binj ñagêdô kêtap enj sa su nan, enj taña wamu Anôtônê binj lêna-lênagenj. Enj gêja ma kêkêñ Anôtônê jaenj gêdêñ lau Niniwe, mago kêsâe gebe Anôtô gesenj malac su atom, tec gêoc gêdô gêdêñ enj.

Buku tau gêwa Anôtô sa gebe enj kêkêñ gêñ samob ma kêtû gêñ samob ñatau. Mago binj tonanjenj atom, enj Anôtô, tañ têtac gêwiñ to taê walô nê gêñ kêlêlêc su. Enj gedec gebe êmêtôc to ensenj nê launêñ ñacjo, enj têtac gêwiñ kêlêlêc ma gebe êsuc nêñ sec ôkwi to ênam êsêac sa.

Jona gebe ec Apômtau Anôtô

¹ Apômtaunê binj gêdêñ Amitai latu Jona gebe

² “Ajôc, ôndi ôna malac kapôênj Niniwe naônâam mêtê êsêac ma ôsôm êpi êsêac tenbelenjenj gebe nêñ sec ñawae kêpi gêdêñ aê gêmênj.”

³ Mago Jona gêdi gebe êc su anja Apômtau lanjônêm ma êna Tarsis. Enj kêsêp Jope gêja e kêtap wanj tenj, tañ gebe êna Tarsis nan sa. Tec gêjam ôli wanj tau ma kêpi gebe êc su anja Apômtau lanjônêm ma êna Tarsis.

⁴ Mago Apômtau kêbaliñ mu ñaclai sec tenj kêsêp gwêc gêjac, tec mu tau gêbuc ñatêna ma gêgôm gwêc kêtû sec e kêdabiñ gebe wanj popoc.

⁵ Ma lau wanja têtêc taunj ma awenj gêjac nêñ anôtôi gêdêñ-gêdênjenj. Ma sêbaliñ waba anja wanj kêsêp gwêc gêja gebe wanj ñagaô êsa. Mago Jona kêsêp wanj ñalêlôm gêja jakêsa tau sic ma gêc bêc e kêliñ tau siñ.

⁶ Go kapitai wanja gêdêñ enj jakêsôm gebe “Aôm gôêc bêc me. Taêm gêjam asagenj. Ôndi saman, awam ênac nêñ Anôtô, oc moae taê ênam aêac, gebe dambac tanaña atom.”

⁷ Go êsêac sêsôm gêdêñ taunj gebe “Ajôc, tapuc kapoac, talic acgom, gêñwapac, tec kêtap aêac sa nec, ñam kêsêp asa.” Ma sêpuc kapoac e jakêsêp Jona.

⁸ Gocgo sêsôm gêdêñ enj gebe “Ôsôm acgom, aôm gôjam kôm amboac ondoc, ma aôm anja ondoc gômôênj, nêñ gamênj ñaê amboac ondoc ma nêñ ñam kêsêp asa lau nêñ.”

⁹ Enj gêjô êsêac awenj gebe “Aê Ebolai tenj ma katêc Apômtau, Anôtô undambêña tau, tañ kêkêñ gwêc to nom nanj.”

¹⁰ Lau sênjô e têtêc taunj secanô ma sêsôm gêdêñ enj gebe “Aôm gôgôm asagenj.” Gebe lau tonanjenj sêjala gebe enj gêc Apômtau su, gebe tau kêsôm gêdêñ êsêac.

¹¹ Go sêsôm gêdêñ enj gebe “Aêac anjôm aôm amboac ondoc, gebe gwêc êtu malô ma êpônj aêac êtiam atom.” Gebe gwêc kêjamunj êsêac secanôtêna.

¹² Enj gêjô êsêac awenj gebe “Akôc aê ma ambaliñ aê jasêp gwêc jana, ocgo bênônj êsêp. Aê kajalagac, gebe mu gêbuc ñatêna nec ñam kêsêp aênagenj.”

¹³ Lau sênjô binj tau, mago sêsâe sebe sêsô bau sêna êtiam, tec segolem ñajana, mago sêgôm elêmê, gebe gwêc kêjamunj êsêac secanô ma kêtij êsêac su sêsa sêja.

¹⁴ Go awenj gêjac Apômtau ma sêsôm gebe “O Apômtau, aêac atenj aôm gebe ondec aêac e ambac ananja êtu ñac tonecña nec atom ma ôkêñ aêac awê ñac tobiñmê tenj nê dec ñakainj atom, gebe aôm, Apômtau, gôgôm kêtôm gôlic gêjac matamanô.”

¹⁵ Go sêkôc Jona tôñ ma sêbaliñ enj kêsêp gwêc gêja, go gwec kêtú malô.

¹⁶ Go lau têtêc Apômtau ñanô-ñanô ma sêkêñ da gêdêñ Apômtau ma sêjac mata biñ gêdêñ enj.

2

Jona gêjam danje Apômtau

¹ Ma Apômtau kêkêñ i kapôênj tenj gebe êndanğônj Jona. Ma Jona gêmôa i têtacîlêlôm gelenña têtêac ma gêbêcauc têtêac.

² Go Jona ketenj mec gêdêñ nê Apômtau Anôtô gêngônj i têtacîlêlôm

³ ma kêsôm gebe

“Aê kapô lêna tau ñanô ma aoc gêjac Apômtau, tec enj kêkêñ taña aê.

Aê gamôêc anğa lamboam ñalêlôm ma aôm gôê tañam aê aoc.

⁴ Aôm kôbaliñ aê kasêp gwêc ñagêdimbob gaja, kasêp gwêc ñaluñgenj,

ma ñasamac gêjam aê auc, aômnêm dembom to ñakôtônj-kôtônj samob kêsâlê aê auc.

⁵ Ma aê taêc gêjam gebe ‘Aôm kôtinj aê su anğa lanğômnêm, ma oc jañğôm amboac ondoc gebe matocanô êpi nêm lôm dabuñ êtiam.’

⁶ Gwêc ñasamac mêngêdêñ ñoc koclabenj, ñagêdimbob kêmakop aê auc

⁷ anğa lôc ñanombanj tau.

Kasêp nom ñalêlôm gaja ma ñakatam ñajana kêsâ gêc gedenj têngenj.

Mago aôm, o ñoc Apômtau Anôtô, gôê aê sa anğa gêsunj ñakêlêndinj gamoa matoc jali.

⁸ Gêdêñ tañ katuc kêpô lêna tau êndu-êndu nanj, aê taêc gêjam Apômtau,

ma ñoc mec gêdêñ aôm kêsô nêm lôm dabuñ gêwac.

⁹ Êsêac tañ sêsap gwam ñaôma tôñ nanj, sêwi nêñ lamuanô tau sinj.

¹⁰ Mago aê nec jakêñ-da êndêñ aôm todanğegenj. ma biñ, tañ gajac mata nanj,

gabe jañğôm ñanô êsa. Apômtau enj gêjam sa ñamôkê.”

Ma Apômtau kêjatu i jagêluc Jona kêpi bau gêja.

3

Lau Niniwe sêjam tauñ ôkwi

¹ Go Apômtaunê biñ gêdêñ Jona kêtú dim luagêcña gebe

² “Ajôc, ôndi ôna malac kapôênj Niniwe ma ôsôm biñ, nanj oc jasôm êndêñ aôm nanj, lasê êndêñ êsêac.”

³ Ma Jona gêdi gêja Niniwe kêtôm Apômtau kêsakinj enj nanj. Ma Niniwe tau malac kapôênjanô sec tenj, tasêlêñ oc samuc têtêac anğa malacgêdô oc kêsêpñja e tasa malacgêdô oc kêpiña.

⁴ Ma Jona kêsô malac tau kêsêlêñ oc samuc tenj, go gêoc awa sa ma gêmôêc gebe “Ñabêc 40genj, go sêku malac Niniwe tulu ênaña.”

⁵ Ma lau Niniwe sêkêñ gêwiñ Anôtô, tec sêsôm gebe sênâ dabuñ gênña kêtú tapa, ma lau kapôênj to saunj sêsô talu kêtôm êsêacgenj.

⁶ Ma binj tau n̄awae gêdêñ Niniwenêñ kinj gêñô, tec gêdi sa an̄ga nê lêpônñ kinjña ma kêkwalec nê ñakwê su ma kêsô talu jagêñgônñ wao.

⁷ Ma en̄ kêjatu gebe sêsôm binj tonec lasê an̄ga Niniwe samucgen̄ gebe “Kinj to nê kasêga nêñ jatu tonec gebe ñamalac to bôc ma bulimakao to domba sêniñ gêñ ten̄ atom, sêniñ gêgwan̄ atom to sênôm bu atom.

⁸ ñamalac to bôc sêsô talu ma awen̄ ênac Anôtô ma têtan̄ ñanôgen̄. Samob sênam tauñ ôkwi êndênñ-êndênñgen̄ ma sêwi nêñ lên̄ sec to gêñ alôb-alôb, tan̄ kêsap lemen̄ tôñ nan̄ sin̄.

⁹ Tajam kauc, oc moae Anôtô taê ênam ten̄ ma êwi nê têtac ñandan̄ ñalakoc sin̄ ma tanaña atom.”

¹⁰ Anôtô gêlic gêñ, tan̄ êsêac sêgôm nan̄, gebe sêjam tauñ ôkwi an̄ga nêñ lên̄ sec tau, tec taê gêjam ten̄ ma gêgôm gêñwapac, tan̄ gebe êngôm êndênñ êsêac nan̄, ñanô kêsa atom.

4

Jona gêlic Anôtô sec kêtü taê walô lauña

¹ Binj tonan̄ kêmasê Jona sa secanô e têtac ñandan̄ kêsa

² jakaten̄ nê mec gêdêñ Apômtau ma kêsôm gebe “O Apômtau, gêdêñ tan̄ gamoa ñoc gamênñgen̄ nan̄, aê taêc gêjam kwanan̄gen̄ gebe binj amboac tonan̄ oc êsa. Kêtu tonan̄ña tec gaêc gaja Tarsis. Aê kajalagac. gebe moasin̄ to taê labu ñaAnôtô aôm. Aôm gôê binj tôñ to nêñ têtac gêwiñ tenñgen̄ña kêlêlêc su ma taêm walô lau sec e ôñgôm nêñ taêm gêjam ñanô êsa atom.

³ Amboac tonan̄, Apômtau. aê galoc jaten̄ aôm gebe ôkôc katuc su. Embe jamac êndu, oc êmoasin̄ aê êlêlêc jamoa matoc jalin̄a su.”

⁴ Ma Apômtau gêjô en̄ awa gebe “Aôm têtac ñandan̄ oc jagêdêñ me masi.”

⁵ Go Jona kêsa an̄ga malac jagêñgônñ ñamagê gêmu oc kêpiña. En̄ gêjam bec ten̄ ma kêsô jagêñgônñ ñaajuñ, gebe ênsaê gêñ, tan̄ oc êtap malac tau sa nan̄.

⁶ Go Apômtau kêkên̄ ka ten̄ kêpoa kêpi e jakêlêlêc Jona su, gebe êkên̄ ajuñ en̄ môkêapac ma ênam malô ênê ñalêlôm. Ma Jona têtac ñajam ñanô kêtü ka tonan̄ña.

⁷ ñagelen̄ gamên̄ kêtun̄ tau ma Apômtau kêkên̄ gaoc ten̄ gêñac ka tau e kêmmêlin̄.

⁸ Go gêdêñ oc kêpi nan̄, Anôtô kêkên̄ mu ñandan̄ ten̄ an̄ga oc kêpiña kêsêlêñ ma oc kêpac Jona môkêapac e mata kêlô. Go kêpuc boa tau gebe êmac êndu ma kêsôm gebe “Aê embe jamac êndu, oc êmoasin̄ aê êlêlêc jamoa matoc jalin̄a su.”

⁹ Mago Apômtau kêsôm gêdêñ Jona gebe “Aôm têtac ñandan̄ kêtü kaña oc jagêdêñ me masi.” Ma Jona gêjô en̄ awa gebe “Aec, aê têtac ñandan̄ jagêdênñgoc ma katu gêñ gêbacgac.”

¹⁰ Ma Apômtau kêsôm gêdêñ en̄ gebe “Aôm taêm walô ka, tan̄ gôjam ñakolen̄ ten̄ atom to gôlôm kêtü kapôn̄en̄ atom, ka tan̄ kêpi gêdêñ gêbêc tagen̄ ma kêmmêlin̄ gêdêñ gêbêc tagen̄ nan̄.

¹¹ Ma aê nec oc taêc walô malac kapôn̄en̄ Niniwe tau, tan̄ ñamalac sêlêlêc 120,000 su sênñgônñ nan̄, atom me. Êsêac sêjala anô to gasê kêtü tôñ atom tagen̄, ma bôc taêsam ñasec sêmoa sêwiñ.”

Mika

Propete Mika gêmôa nom gêdêñ propete Jesaia nê têm. Têna kêkôc enj anja gamêñ Judanja ñamalac saunj tenj. Enj kêkêñ gêwiñ gebe gamêñ Judanja oc êtap gêñwapac, tanj Amos geoc lasê kêpi gamêñ Israelña nanj, sa amboac tonanjenj. Tec Anôtô oc êmêtôc lau Juda êtu nêñ keso kapôêñña. Mago Mikanê jaenj kêtôm Amosnê samucgenj atom. Mika geoc lasê gebe lau têtôm gebe sêkêñ matenjanô ñajam, tanj gêc têm nêñña nanj.

Mika gêlic ñakatu towae ñagêdô. Ñakatu tenj gebe Anôtônê wama ênam nom ñagamêñ samob auc (4:1-4). Tenj gebe kinj kapôêñ, tanj êsa anja Dawidnê gôlôac nanj, êkêñ wama êndêñ lau Juda nanj (5:2-4). Ma ñalô towae tenj gêc 6:8. Ñalô tau kêkatonj Israelnêñ propete samob nêñ binj sa gebe “Gêñ tanj Apômtau taê kêka anja aômñem nanj, tonec Ôñgôm gêñ samob tobiñgêdêñgenj, têtmac êwiñ lau ôsinj sugenj ma ôsêlêñ ômbu taômgenj ômoa nêñ Anôtô lanjônêñña.”

¹ Apômtaunê binj gêdêñ Mika anja malac Moreset gêdêñ kinj Judanja Jotam agêc Ahas ma Hiskia nêñ têm. Enj gêlic binj tau kêkanôñ Samaria to Jerusalem.

Tanjiboa kêpi Samaria to Jerusalem

² O amac lau tomôkê-tomôkê samob, akêñ tanjemmanj, o nom to ñagêñlêlôm samob, anjômanj. Apômtau Anôtô, tanj êsa anja nê lôm dabunj êmêñ nanj, gebe êwa amacnêñ binj sa e ênêc awêgenj.

³ Gebe alic acgom, Apômtau kêsa anja nê gamêñ gêmêñ, enj oc êsêp mênêka nom ñagamêñ ñabau.

⁴ Ma lôc, tanj akainj êka nanj, oc êwê êtôm lêp ñaobo, tanj ja genj nanj.

Ma gaboanj oc êôc êkôc êtôm bu, tanj gêboanj kêsêp salic nanj.

⁵ Binj samob tonanj êsa êtu Jakobnê geonja ma êtu gôlôac Israel nêñ secña.

Jakobnê geo tau ñam amboac ondoc

Ñam kêsêp Samaria atom me.

Gôlôac Juda nêñ sec tau ñam amboac ondoc.

Ñam kêsêp Jerusalem atom me.

⁶ Kêtu tonanña aê gabe janjôm Samaria êtu lênduc tenj êkô awê anja gamêñ tau,

janjôm êtu gamêñ sêsê wain êsêpña.

Aê jansambi ñapoc êsêp gaboanj êna ma jakip malac tau ñanombanj sa ênêc awêgenj.

⁷ Êsêac oc têtuc Samaria ñakatu samob popoc

ma sêkêñ ja êniñ ñada awalauñ

ma aê oc jansenj ñagwam samob su.

Gebe gêñ samob tonanj ñai ñam kêsêp mockainjo ñaôli.

tec gêñ tau êmu naêtu mockainjo ñaôli êtiam.

⁸ Kêtu tonanña aê gabe japuc tanjiboa sa ma jatanj, aê jasô atapa atom, jasêlêñ ña ockainj ñaôma ma toôlic ñaôma Aê oc jatanj amboac kêam salenja ma jatanj amboac kêcsêwa,

⁹ gebe kamoc, tañ Apômtau gêjac nan, oc emo atom,
ma kamoc tau jagelom Juda,
ma gêo lasê ñoc launêñ katam jagêdêñ Jerusalem.

Nacjo tédabiñ Jerusalem

¹⁰ Asôm biñ tau lasê ança Gat atom, atañ atomanô.
Ansambi taôm anêc kekop ança Bet-Le-Aprá.

¹¹ Amac lau Sapirña, andi asêlêñ.
Lau Sanannja sêsa ança nêñ malac sêmêñ atom.
Tanjiboa tañ kêpi ança Bet-Ësel nan, oc elom amac.

¹² Lau Marotña sêkêñ maten gêñ ñajam elê mê,
gebe gêñwapac sec kêsêp ança Apômtaunê gêmêñ
mêñgêo lasê katam Jerusalemña.

¹³ Amac lau Lakisña, amansañ hosnêñ ômbiñkap, gebe sê kareta.
Aôm kôtu Sion latuonê sec ñamôkê,
gebe êsêac têtáp Israelnêñ geo sa ança aôm ñalêlôm.

¹⁴ Amboac tonañ akêñ gêñ êndêñ Moreset-Gat ma awi êsêac siñ.
Aksib ñaandu oc êtu lakô êndêñ Israelnêñ kiñ.

¹⁵ O lau Maresña, aê jasakiñ lau-sêku-amac-tuluwaga êndêñ amac êtiam,
ma Israelnêñ ñawasi oc naêo lasê Adulam.

¹⁶ Ôkaliñ taôm ma ôkapiñ môkêmlaun êtu nêñ gêñenecña.

Ôkaliñ taôm pomgen,
gebe êsêac oc sêwi aôm siñ nasêñgôn kapoacwalô. * ñagêdô nêñ gêñwapac, tañ
atap êsêac sa nan sa. † êsêac sa nanja.

2

Ojae êsêac, tañ sêkônin lau ñalêlôm sawa tôñ nan

¹ Ojae êsêac, tañ sêmasañ lêñ sêñgôm secña
ma sêc nêñ mê ñaô to taêñ gêjam lêñ tau nan.
Embe elenña lasê, go sêñgôm nêñ lêñ tau ñanô êsa,
gebe nêñ ñaclai gêc.

² Êsêac maten katu kôm, tec sêjanço su.

Êsêac maten katu andu, tec sêkôc su.

Êsêac sêkônin andu ñatau to nê andu,
ma sêkônin ñac-gêwê-kaiñ-gêñlên-sêmwaga tonê gêñlênsêñ gêwiñ

³ Kêtu tonañña Apômtau kêsôm gebe
“Alic acgom, aê kamasañ lêñ sec kêtu gôlôac tonañña.
Amac atôm gebe andain su ança gêsômtêkwa atom,
ma oc asêlêñ totembelem ançenñ atom amboac tonançenñ,
gebe têm tônê oc têm sec.

⁴ Êndêñ bêc tonañ êsêac oc sênga wê êpi amac
to têtañ tanjiboa kapôêñ ma sêsôm gebe Aêac dabacgac.

Êsêac sêjam dôñ ñoc launêñ nomlênsêñ e su
ma sêjac sam gêdêñ taun.

Lau teñ oc sêkêñ nom tau êmu êndêñ êsêac êtiam atom.

Êsêac sênac sam nom êndêñ lau, tañ sesenñ aêac su nan.”

⁵ Kêtu tonañña amacnêñ ñac teñ ênam dôñ nom

* **1:16:** ñamadin 10-15 ñam gêc awa atom. Propete gêwa malac † **1:16:** Lau Juda sêkaliñ taun katu
gêñwapac, tañ katap

êndêñ tañ akac sa amoa Apômtaunê gôlôac ñalêlôm nan atom.

⁶ Lau sêjam mêtê aê gebe “Ônam mêtê atom,
ônam mêtê êpi biñ amboac tonan atom,
ñam gebe biñ majenña oc êtap aêac sa atom.

⁷ Apômtau kêpuc boa gôlôac Jakob me.
Apômtau lêma kêtú dambê me.

Gêñ tonan en gêgôm me.

Ênê biñ kêmoasin ñac, tañ kêsa lêñ ñanên nan, atom me.”

⁸ Mago amac adi amboac ñacjo gebe anac sin êndêñ ñoc lau.

Amac akwalec ñakwê su anga lau malô

to anga êsêac, tañ sêsêlêñ taên gêjam biñ sinña ten atom nan.

⁹ Amac ajanda ñoc lau nêñ lauo sêsa anga nêñ andu ñajam,
ma ajanjo ñoc ñawasi su anga êsêacnêñ gôlôac ñasec-ñasec samucgen.

¹⁰ Andi ma aêc su, gebe gamên tonec gamên talêwan taunña atom.

Genenmôkê gesen gamên tau su e ñajam êsa êtôm atom.

¹¹ Ñac ten embe ênac laoc gamêngeñ ma êsôm biñ agwa-agwa to biñdansañ
gebe

“Aê gabe janam mêtê amac êpi wain to bu ñac lai,”

ñac amboac tonan oc êtu lau tonan nêñ ñac-ênam-mêtêwaga.

¹² “O Jakob, aê gabe jajon amac samob sa biññanôgen,

aê oc janac Israelnêñ ñapopoc sa.

Aê oc jakên êsêac sêpi tagen amboac domba sêpi tagen sêmoa sapa,

amboac domba ñaton, tañ sen gêgwan sêwin taun nan.

Ma ñamalac taêsam ñaonda êsa.”

¹³ Ñac-ensen-balan-suwaga oc êsêlêñ êmun êsêac.

Êsêac oc têtuc katam popoc ma sêsa sêna.

Êsêacnêñ kin oc êmun êsêac,

Apômtau oc êsêlêñ êtu êsêacnêñ ñamata. * sênac sam nomlênsêm, tañ Apomtau
kêkên gêdên êsêac nan êndên taun.

3

Anôtô gec biñ lau Israel nêñ laumata

¹ Ma aê kasôm gebe

Amac Jakobnêñ laumata to Israelnêñ gôlinwaga, akên tanem.

² Amacnêm kôm, gebe ajala biñgêdên me masi.

Amac tañ akên kisa gêdên gên ñajam ma têtmac gêwin sec,

amac tañ akwalec ñoc launên ñaôlic su

ma amoata nêñ ñamêsôm su anga ñatêkwa,

³ amac tañ aen ñoc lau amboac aen gwada

ma akwalec nêñ ñaôlic su ma atuc nêñ ñatêkwa popoc-popocgen nan,

amac asa êsêac amboac asa gwada kêsêp ku,

amboac bôc ñamêsôm kêsêp suc.

⁴ Êsêac oc têtan êndên Apômtau,

mago en oc êkên tañ êsêac atom.

* **2:13:** Lau Israel sêkac sa kêsêp ñasawa ñagêdô, gebe

Êndêñ bęc tonañ eñ oc ênsañ lañôanô auc êndêñ êsêac,
gebe sêñgôm nêñ gêñ sec.

⁵ Apômtau kêsôm biñ tonec kêkanônñ propete, tañ sêwê aêñoc lau seso nañ, gebe
Êsêac embe têtap gêñ taniñña sa, go sêmôêc gebe “Wama,”
mago ñac, tañ kêkêñ gêñ taniñña kêsêp êsêac awenñsuñ atom nañ,
oc sênac siñ êndêñ eñ.

⁶ Kêtu tonañña êmbêcauc êkôm amac auc, gebe alic ñakatu êtiam atom,
gêsunbôm êsa, gebe aoc biñ lasê atom.
Oc êsêp gebe êpô propete tonañ êtiam atom,
ma êndêñ ocsalô ñakesec êkôm êsêac auc.

⁷ Go lau-sêlic-ñakatuwaga majenñ ê
ma lau-seoc-biñ-lasêwaga nêñ kauc oc êlênsônñ.
Êsêac oc sêmbôc awenñsuñ auc,
gebe Anôtô gêjô êsêac awenñ atom.

⁸ Mago aê amboac tenñ. Ñaclai to Apômtaunê ñalau
ma biñgêdêñ to ñajaña gêjam aê auc,
gebe jawa Jakobnê geo to Israelnêñ sec sa.

⁹ Amac gôlôac Jakob nêñ laumata to gôlôac Israel nêñ gôliñwaga, akêñ tanjem
biñ tonec.

Amac adec biñgêdêñ to alênsônñ lêñ solop samob.

¹⁰ Amac akwê Sion sa ña dec
ma Jerusalem ña biñ geo.

¹¹ Êsêacnêñ laumata sêmêtôc biñ gêjô awa ñalêsina su.
Nêñ dabunwaga têdônñ lau, tañ sêjam ôli êsêac nanñenñ.
Nêñ propete seoc biñ lasê gêdêñ lau, tañ sêkêñ mone gêdêñ êsêac nañ.
Mago êsêac taênñ kêka Apômtau ma sêsôm gebe
“Apômtau gêmoa aêac ñalêlôm gêwiñ atom me.
Gêñwapac tenñ êtôm gebe êtap aêac sa atom.”

¹² Mago êsêac oc sêkac Sion ôkwi amboac sêkac nom ôkwi anña kôm,
ma Jerusalem popoc-popocgenñ êtu lênduc,
ma lôm dabunñ ñalôc ênam tau ôkwi êtu salenbôm êtu amacña.

4

Apômtau ênam gôliñ nom ñagamêñ samob towamagenñ

¹ Êndêñ bęc ñamuña Apômtaunê
andu ñalôc oc êpi êlêlêc lôc ñagêdô su
ma elenñ gamêñ samob su.

Ma tentenlatu sêwê dêndêñ lôc tau sêna.

² Ma lau tomôkê-tomôkê oc sêmênñ ma sêsôm gebe
“Ajôc, tapi Apômtaunê lôc tana,
dandênñ Jakobnê Anôtônê andu tanamanñ,
gebe êndônñ nê lêñ êndêñ aêac e tasa ênê intêna.
Gebe ñagôliñ êsa anña Sion ma Apômtaunê biñ anña Jerusalem.”

³ Eñ oc êmêtôc tentenlatu taêsam nêñ biñ
ma ênam gôliñ lau tomôkê-tomôkê ñajaña anña gamêñ jaêc.

Êsêac sênam nêñ siñ ôkwi êtu kinom
ma nêñ kêm êtu lêngêc.

Lau-m tenñ sênac siñ êndêñ lau-m tenñ atom
ma têndônñ lêñ sênac siñña êtiam atom.

⁴ Êsêac samob sêngôn nêj wain ñalabu
ma sêngôn nêj kañanô ñaajuñlabu êndên-êndêngej,
ma lau teñ têtakê êsêac atom,
gebe lau siñ undambêña nêj Apômtau kêsôm sugac.

⁵ Tenteñlatu samob sêsêlêj sêjam nêj anôtôi jaba lajôn,
mago aêac oc tasêlêj tanam aêacnêj Apômtau Anôtô lajôn teñgej ma teñgej.

Apômtau êngamboac lau Israel su anga kapoacwalô

⁶ Apômtau kêsôm gebe
“Êndên bêc ônê aê oc jajon magiñ kêsû sa
ma jakaton êsêac, tañ sêjanda êsêac êliñ-êliñ
to êsêac, tañ kakêj ñandan gêdêj êsêac nañ sa.

⁷ Aê oc jangôm magiñ kêsû têtû lau ñapopoc,
ma êsêac, tañ sêsa êsêac êliñ-êliñ nañ, têtû lau-m ñajaña.
Ma Apômtau ênam gôliñ êsêac anga lôc Sion
galoc ma enden tônej.”

⁸ O andu soso, tañ domba ñaton sêkac sa sêmoa nañ,
o Sion latuonê ñabau
gôliñ kiñña ma gamêj kiñña, tañ gôlôac Israel sêwê kain gêdêj andanjen nañ,
oc êmu êndên aôm êwac êtiam.

⁹ Amboac ondoc tec kôtan kapôêj.
Kiñ teñ gêmoa gêwiñ aôm atom me.

Me ñac-gêwa-biñ-sawaga gêjaña,
tec ñandan kêtuj aôm amboac awê, tañ ñapalê kêtuj en nañ me.

¹⁰ O Sion latuo, ñandan êmônaj aôm ma ôtan
êtôm awê, tañ ñapalê kêtuj en nañ,
gebe galoc oc ôwi malac siñ ma ôsa naôngôn gamêj sawa.
Aôm oc ôna Babel, ma anga ônê Apômtau oc ênam aôm kêsû
ma ênam aôm sa anga nêj ñacjo lemej.

¹¹ Galoc lau-m taêsam sêkac sa sebe sênac siñ êndên aôm.
Êsêac sêsôm gebe “Danjôm ênê dabuj paliñ
e Sion ñapopoc ênac matenjanô ñajam.”

¹² Mago êsêac sêjam kauc biñ, tañ Apômtau taê gêjam nañ.
Êsêacnêj kauc kêsû kêpi biñ, tañ en kêmasañ gebe êngôm ñanô êsanja nañ, atom.
En kejon êsêac sa amboac sêjac logic polom tonakain,
gebe sêkôc sêna sêka polom ñamala.

¹³ O Sion latuo, ôndi ma ôka polom,
gebe aê jakêj jabo ki to ampoap ki jonjon êndên aôm.
Aôm oc ôka lau-m taêsam popoc
ma ôkêj êsêacnêj waba êtu da êndên Apômtau
to êsêacnêj awamata êndên nom samuc ñatau.

5

¹ Galoc tunbôm kêkwa aôm auc ma ñacjo sêgi aôm auc.
Êsêac si Israelnêj gôliñwaga alianô ña tôc.

Kêsiwaga tañ oc êsa anga Betlehem nañ, nê gôliñ

2 Mago aôm Betlehem Eprata,
aôm gôlôac Judaņa nêj toj sauņaô tej,
aêjoc ņas, taņ êtu Israelnêj gôliņwaga naņ, mênêsa aņga aôm.
Ênê ņas kêsêp têm lanğwaanô to bêc andanğenņa.

3 Kêtu tonanņa Apômtau oc êwi êsêac siņ e êndênj têm,
taņ awê tau, taņ ņaspalê kêtuj eņ naņ, êkôc ņaspalê su.
Go ņaspalênê lasitêwai ņasgêdô oc sêmu dêndênj Israel latui sêmênj êtiam.

4 Go eņ êndi êkô ma êlôm nê domba ņasatoj,
gebe Apômtaunê ņasclai ênam eņ auc to Apômtau Anôtô nê ņasê ņaswasi êpuc eņ
tôj.

Ma êsêac oc sênğôj ņasjênj êsa,
gebe ênê ņasclai esewec e naêndênj nom ņasadiņ.

Sêjam kêsî to sêkênj ņasgêjô

5 Êndênj taņ lau Asur sêsa aêacnêj gamênj sêmênj
ma eņkaiņ êka aêacnêj kôm tôj naņ,
aêac takênj nêj laugejoc 7 to nêj kasêga 8 sêkô êsêac auc.

6 Êsêac oc sênam gôliņ gamênj Asuria ņas siņ
ma Nimrodnê gamênj ņas siņ ņasmata,
ma êndênj taņ lau Asur sêsa aêacnêj gamênj sêmênj
ma sênğêli aêacnêj nom ņasadiņ naņ,
êsêac oc sênam aêac kêsî aņga Asur lemeņ.

7 Go Jakobnê lau ņaspopoc oc sêmoa lau tomôkê-tomôkê ņaslêlôm
têtôm maniņ, taņ kêsêp aņga Apômtaunê gêmênj naņ,
ma têtôm kom, taņ kêmoasiņ gêgwaņ naņ,
gênj tau gêoņ ņasmalac to kêsâê ņasmalac latui atom.

8 Ma Jakobnê lau ņaspopoc oc sêmoa lau tomôkê-tomôkê ņaslêlôm
têtôm lewe tej gêmoa bôc saleņņa ņaslêlôm,
têtôm lewe wakuc tej gêmoa domba ņasatoj ņaslêlôm.

Lewe embe êo lasê, go êka tôj
ma êkac êņgic-êņgic
ma ņas tej gebe ênam kêsîņa gêmoa atom.

9 Amac lememe akônij nêm soņo-soņo tôj
ma nêm ņasjoc samob oc sênanņa.

10 Apômtau kêsôm gebe
“Êndênj bêc tônê aê oc jansenj nêm hos su
ma jatuc nêm kareta siņņa popoc.

11 Aê oc jansenj malac kapôênj su aņga nêm gamênj
ma jaku nêm malac ņasanņa tulu.

12 Aê oc jansenj nêm mectomaņ su aņga amac lememe
ma nêm lau-seoc-biņ-lasêwaga oc malenjmê.

13 Aê oc jansenj nêm gwam to nêm alê gwam su aņga amac ņaslêlôm
ma apôj emduc êndênj lememe ņaskôm êtiam atom.

14 Aê oc jambuc nêm anôtônê ņaskatu sa
ma jansenj nêm malac kapôênj su.

15 Ma aê oc jamêtôc tentenlatu samob, taņ sêkênj taņej aê atom naņ,
tojoc têtac ņasdanj ma totêtac êmbôli aucgenj.”

6

Apômtau kêmêtôc Israel

¹ Akêñ tañem biñ, tañ Apômtau kêsôm nañ, gebe Ajôc, ôkô lôc ñalabu ma ôwa nêñ biñ samañ, ma gamêñ ñabau êñô aôm awam.

² O lôcac to amac nom ñaalê tengeñña, akêñ tañem Apômtaunê biñ mêtôcña, gebe Apômtaunê biñ teñ gêc nê launja, gebe êmêtôc Israel.

³ “O ñoc lauace, aê gagôm asageñ gêdêñ amac, aê kalênsôñ amac amboac ondoc. Ajô aê aocmañ.

⁴ Aê kakôc amac aña gamêñ Aiguptuña api amêñ ma gajam amac kêsi aña andu kapoacwalôña. Aê kasakiñ Mose agêc Aron ma Miriam sêmuñ amac.

⁵ O ñoc lauace, taêm ênam biñ, tañ kiñ Moabña Balak kêmasañ gebe êñgômña nañ, ma taêm ênam biñ, tañ Beor latu Bileam gêjô eñ awa nañ. Taêm ênam nêñ lêñ aña Sitim e gêdêñ Gilgal ma ajala Apômtaunê gêñsêga gêjam amac kêsiña.”

Biñ tañ Apômtau taê kêka nañ

⁶ “Aê jakôc asageñ ma jandêñ Apômtau najakô eñ lañônêñña ma japôñ ocduc êndêñ Anôtô lôlôcña. Aê oc jakôc bulimakao ñalatu, tañ ñajala tageñ nañ, ma jakêñ êtu daja êndêñ eñ me.

⁷ Apômtau oc êlic domba kapoac 1,000 to 1,000 me ñalêsi, tañ enselen amboac bu taêsam keselen nañ, ñajam me. Me aê oc jakêñ ñoc ñacsêga êtu da êjô ñoc geo su, jakêñ ôlic ñamêc êjô ñoc katucnê sec su me.”

⁸ O ñac tau, eñ gêwa gêñ, tañ ñajam nañ, sa gêdêñ aôm, ma gêñ, tañ Apômtau taê kêka aña aômñem nañ, tonec.

Ôñgôm gêñ samob tobiñgêdêñgeñ, têmtac êwiñ lêñ moasiñña ma ôsêlêñ ômbu taômgeñ ômoa nêñ Anôtô lañônêñña.

⁹ Akêñ tañemmañ. Apômtau awa gêjac malac, ma lau tokauc têtêc ênê ñaê.

“Amac gôlôac to lau malacña, tañ akac sa nañ, akêñ tañemmañ.

¹⁰ Aê katôm, gebe jaliñ awa alôb-alôb, tañ gêc lau alôb-alôb nêñ andu nañ, ma dôñdansañ, tañ aê kapuc boa nañ, siñ me.

¹¹ Aê oc jamêtôc ñac, tañ gêjam dôñ gêñ keso ma kêsau lau ña dôñdansañ nañ, atom me.

¹² Ñaclai sec gêjam amacnêñ lau tolêlôm auc, ma êsêac, tañ sêñgôn nêñ malac ñalêlôm nañ, sêsau biñdansañ ma imbelen kêbêlê biñdansañ.

¹³ Kêtu tonañña aê gadi, gebe janac aôm popoc ma janğôm aôm ôtu gasañ êtu nêñ secña.

¹⁴ Aôm oc ôniñ gêñ, mago êôc aôm tôñ atom, ma mo êjô aôm ñapangeñ.

Aôm ônac waba sa, mago ônam sa atom.
 Ma gêñ, tañ gôjac sa nañ, aê oc jakêñ êndêñ sinj ensen su.
 15 Aôm oc ôsê gêñ, mago ônac ñanô sa atom,
 aôm oc ôsac katêkwi ñanô, mago ôniñ oso taôm ña ñalêsi tau atom.
 Aôm oc ôka wain ñanô, mago ônôm wain tau atom,
 16 gebe aôm kôdaguc Omrinê ñagôlinj ma gôgôm gêñ samob, tañ Ahabnê gôlôac
 sêgôm nañ,
 ma aôm kôsa lêñ, tañ êsêac sêmasañ nañ.
 Kêtu tonañña aê jansenj nêñ gamêñ su êtu gasañ
 to jakêñ lau sêsu nêñ lau susu. Amboac tonañ aôm oc ôc biñ majenña anja
 launêñ.” * sênam sakinj anôtôi jaba.

7

Propete kêtañ tañiboa kêtu Israelnêñ mêtê ñajam kêtu secña

1 Ojae aêma, aê jatôm ñac, tañ
 gebe ejoñ kañanô sa nañ,
 mago sejoñ sa su.
 Aê katôm ñac, tañ gebe êtap wain ñanô sa nañ,
 mago sejoñ gêbacnê.
 Wain ñanô teñ genkaleñ, gebe janiñña atom.
 Jambô ñalêwê gêjô aê, mago masi.
 2 Lau mansañ samob maleñmê anja gamêñ tau,
 ma lau gêdêñ sêmoa lau ñalêlôm kêtiam atom.
 Êsêac dêdib ñamalac, gebe sêkêc dec sinj
 to sêkic uc, gebe sêlô nêñ lasitêwai.
 3 Êsêac lemeñ ñagaô kêtu sêngôm secña.
 Gôlinjwaga sêjatu mone,
 ma mêtôcwaga sêkôc awa ñalêsiña.
 Lau kapôêñ sêsa lêñ, tañ nêñ ñalêlôm kêkac êsêac nañ,
 ma sêlênsôñ biñgêdêñ.
 4 Êsêacnêñ lau ñajam têtôm wanganic,
 êsêacnêñ lau gêdêñ ñanô têtôm gêñ ñatêkwa.
 Nêñ dibwaganêñ bêc to bêc êsêac têtap ñagêjô sanja mênkêsa,
 galoc nêñ kauc kêlênsôñ.
 5 Ôsô nêñ ñac wacbañ aômña ñalabu atom
 ma ôkêñ êwiñ nêñ ñac ôli andañ aômña atom.
 Ojop awamsuñ êndêñ awê, tañ gêc gêwiñ aôm nañ.
 6 Gebe latu gêjac kapoac tama,
 ma latuo gêli tau sa gêdêñ têna,
 ma lawao wakuc gêdêñ lawao langwa.
 Ma lau, tañ sêngôñ andu tagenj nañ, têtu sonjo-sonjo gêdêñ taunj.

Apômtaunê ñawê êpô nê lau ma ênam êsêac sa

7 Mago aê tec oc jakêñ matoc Apômtau,
 aê oc jaôn Anôtô, tañ ênam aê kêsi nañ.
 ñoc Anôtô oc êkêñ taña aê.
 8 O ñoc ñacjo, ôlim êpi êtu aêña atom.
 Aê embe jambenj, oc jandi sa êtiam.
 Aê embe jangôn gamêñ ñakesecña, Apômtau oc êtu ñoc ja.

* 6:16: Israelnêñ kinj luagêc Omri agêc Ahab sêjatu lau, gebe

⁹ Aê gabe jaôc Apômtaunê têtac nandan, gebe aê gagôm sec gêdêñ en e êkôc ñoc biñ sa ma êmêtôc aê.

En oc êwê aê jasa ñawê jana ma aê oc jalic ênê lêñ ênam aê kêsiña.

¹⁰ Go ñoc ñacjo, tañ kêsôm gêdêñ aê gebe “Aômnêm Apômtau Anôtô gêmoa ondoc” nañ,

oc êlic ma maja êsa.

Aê matocanô jalic biñ tau ñajam,

êsêac sêka ñacjo tau tônia êtôm sêka lêsap tônia anğa intêna.

¹¹ Êndêñ bêc ônê oc sêkwê nêm tunbôm sa êtiam ma sêngôm nêm gamêñ ñamadiñ êtu kapôêñ.

¹² Êndêñ bêc ônê lau anğa Asuria e êndêñ Aiguptu

ma anğa Aiguptu e êndêñ bu Euprat

ma anğa gwêc ñamakeñ e êndêñ gwêc ñamakeñ

ma anğa lôcdênañ ten e êndêñ lôcdênañ ten sêndêñ aôm sêwac.

¹³ Mago nom tau oc êtu gasañ êtu lau, tañ sêngônia nom tau nanña, gebe êjô gêñ, tañ êsêac sêngôm nañ.

Apomtau taê walô lau Israel

¹⁴ Ojop nêm lau ña nêm tôc, êsêac têtû nêm dombalênsêm.

Êsêac sêmoa taunğen sêmoa salenbôm,

mago nom tonjalêsi ñajam kêgi êsêac auc.

Tec ôwê êsêac acgom, gebe nasêniñ gêgwan ñajam anğa gamêñ Basan to Gilead êtôm sêngôm gêdêñ andanğen.

¹⁵ Aê gabe jatôc gêñtalô êndêñ êsêac

êtôm andanğen gêdêñ tañ gômôêñ anğa Aiguptu nañ.

¹⁶ Tentenlatu sêlic ma êngôm êsêac majen êsa êtu nêñ ñaclai samobña.

Êsêac sêmbôc awenşun auc ma tañenşun êoc auc.

Êsêac sêndamôê kekop amboac moac to gêñ, tañ sêgalab sêmoa nom nañ.

¹⁷ Êsêac sêsa anğa nêñ malac ñajaña totêtênêpğen,

êsêac têtakê êtu aêacnêñ Apômtau Anôtôña ma têtêc aôm.

¹⁸ Asa anôtô kêtôm aôm, gebe êsuc sec ôkwi ma taê ênam nê gêñlênsêm ñapopoc nêñ biñ alôb-alôb êtiam atom.

En gê nê têtac nandan tônia geden tôniağen atom,

gebe en têtac gêwiñ, gebe taê walô lau.

¹⁹ En oc taê walô aêac êtiam

ma êka aêacnêñ keso tônia.

Aôm oc ômbaliñ ma sec samob êsêp gwêc ñagêdimbob êna.

²⁰ Aôm oc ôtôc biñ ñañêñ êndêñ Jakob

to têtac gêwiñ tenğenña êndêñ Abraham

êtôm gôjac mata gêdêñ aêac tamenmai gêdêñ andanğenña.

Habakuk

Propete Habakuk geoc biñ lasê gêdêñ tañ lau Babilon sêjam gôliñ gamêñ gêdêñ jala 605 gêmuj Kilisi gêmêñ nomña nan. Lau Babilon sêlêsû lau ma nêñ ñac lai sec kêlênsônñ Habakuk ñasec. Tec kêtû kêñac Apômtau gebe “ñacjo sesen lau gêdêñ, tañ ñajam kêlêlêc êsêac nan, su ma aôm gôjam taôm tôñ kêtû agenña.” Apômtau gêjô en awa gebe en êkêñ ñagêjô êndêñ ñanoc solop. Ma êndêñ ñasawa, tañ gen lau gêñgic anga noc tau nan, lau gêdêñ sêmoa maten jali êtu sêsap Anôtô tôñ ñanêngeña.

Buku ñabin ñagêdô geoc lasê gebe lau geo têtap mêtôc ñajana sa e sênaña.

Biñ ñamuña kêlambin Anôtô gebe en kapôen kêlêlêc ma gêwa propetenê kêkêñ gêwiñ ñajana sa.

¹ Anôtônê biñ, tañ geoc lasê gêdêñ Habakuk nan tonec.

Habakuk kêtañ kêtû mêtôc kesoña

² O Apômtau, aê jamôêc êtu ônam aê saña e êndêñ ondogen, mago aôm kôkêñ tañam atom. Aê gamôêc gêdêñ aôm gebe sêkônin aê tôñ ñanôgen, mago aôm gôjam aê sa atom.

³ Aôm kôkêñ aê galic gêñ geo to kasala gêñ keso kêtû asagenña. Aê galic sesen gêñ su to sêgôm gêñ saic-saicgen, galic kisa to sin ñabêlêc gêjam sêga.

⁴ Kêtû tonanña ñagôlin kêtû golon ma biñgêdêñ kêsa awê atom. Gebe ñac sec kêgi ñacgêdêñ auc, tec biñgêdêñ gêjam tau ôkwi kêtû meloc.

Anôtô gêjô propete awa

⁵ “Asala tentenlatu samob to alic. Alain matemanô to anac lememe. Gebe aê oc jangôm gêñ kain ten êndêñ amacnêm têm. Lau embe sênac min êndêñ amac nan, oc akên êwiñ atom.

⁶ Alicgac me, aê oc jali lau Kaldea sa. Êsêac lau salan-salan to têtac ñamacic, tañ sêsêlêñ sêjac laoc nom samucgen gebe sêjanço gamên, tañ êsêacnên atom nan su.

⁷ Lau kalomtêna sec to alôb-alôb sê mêtôc launên biñ waucwucgen êtôm tañ taên ênam.

⁸ Nên hos sêlêti sêlêlêc bôclai Leopard su. Sêlêti ñagaô kêlêlêc kêam-bôm gêdêñ gêbêc. Nên lau hosña sêmên amboac momboan kêpôp kêsêp gebe êtap gwada sa.

⁹ Êsêac samob sêmên kêtû gêñ saic-saicnagen. Nên wali kêtañ gêmuj êsêac. Êsêac sêboa lau kapoacwalô taêsam sa amboac ganac gwêcña.

¹⁰ Êsêac sêmajec kin ma sêsû gôlinwaga susu. Êsêac sêlic malac ñajana totunbôm ma sêomac. Êsêac sêboa nom sa e gêjam tunbôm tôñ ma sêjanço gamên tau su.

¹¹ Go êsêac sêsa amboac mu ilai sêja. Êsêac sêkên tañ nên ñac lai kêtû nên anôtô.”

Habakuk awasun gêoc ka Apômtau kêtiam

¹² O Apômtau, ñoc Anôtô dabun, tañ gômoa tengeñ nan, aêac abe amac êndu atomanô. O Apômtau, aôm kôkêñ lau tonan têtû mêtôcwaga me. O ñoc lamu, aôm kôjatu êsêac gebe sêkên ñagêjô me.

¹³ Nêm matamanô ñakênkênjosu, tec godec gebe ôsala sec ma ôlic gêñ geo. Mago kêtû agenña aôm kôsala sêjançowaga ma gôjam taôm tôñ gêdêñ tañ alôb-alôb têtangôn lau, tañ nên gêdêñ kêlêlêc êsêac tañ nên su nan.

¹⁴ Aôm gôgôm ñamalac amboac i gwêcña. Amboac gêñ sêgalabña, tañ nêñ ñatau masi nañ.

¹⁵ Ñacjo gêjac lau amboac gêjac i ña êñpañ. Eñ gêmô êsêac ña kata. Eñ gêlô lau amboac sêlô i ña wasañ, tec eñ têtac ñajam to ôli kêpi.

¹⁶ Tec eñ kêkêñ da gêdêñ nê wasañ ma gêsôb jadauñ kêtú nê gamña gebe kêtú gêñ tonañña eñ kêtú ñac tolêlôm ma gêñgôn gêñ masê ñaô.

¹⁷ Eñ oc in i su anga nê wasañ ñapañ êmoa ma ensen lau tentenlatu palin-palin geñ êmoa me.

2

Apômtau gêjô Habakuknê bin

¹ Aê gabe japi najakô ñoc andu ñaatêkwa baliñ ma jalic acgom. Ma jansaê bin ondoc Apômtau oc êsôm êndêñ aê, êjô ñoc bin, tañ aocsuñ gêôc ka enña nañ.

² Ma Apômtau gêjô aêñoc bin ma kêsôm gebe “Oto gêñ, tañ gôlic nañ, ñawageñ êsêp tapele gebe sêsam bin tau ênêc awêgeñ.

³ Gêñ tañ aôm gôlic nañ, oc ênêc e ñanô êsa êndêñ ñanoc, go êndêñ ñamu êwaka tau sa gebe êtu dansañ atom. Embe êmêñ sebenñ atom, go ôñ gêñ tau oc mênêô lasê ma ênam gamêñ tôñ atom.

⁴ Ôlic acgom, ñac alôb-alôb nê katu oc ênaña, mago ñac gêdêñ tau oc êngôn mata jali êtu kêkêñ gêwiñña.”

Bin ojaeña kêpi lau alôb-alôb

⁵ Wain kêjaniñ lau. Ñac tañ ketoc tau sa oc êmoa atom. Eñ gêña awa amboac lamboam. Eñ kêtôm gêmacanô, tañ geñ lasambo, tagenñ gêôc eñ tôñ atom. Eñ kejon lau tentenlatu samob sa gêdêñ tau ma kêkaton lau to-m-to-m sêsô eñ ñalabu.

⁶ Êsêac samob oc sênga wê kêsi-kêsigenña êpi eñ ma sêsu eñ susu ma sêsôm gebe “Ojae, ñac tenñ gêboa launêñ gêñ sa kêtú ênê ma gêgôm keso e gêjam sêga. Eñ oc êngôm e êndêñ ondocgeñ.”

⁷ Lau tañ nêñ tôp gêc aômñageñ nañ, oc dêndi sa sebenñ atom me. Nêm lau, tañ sêlênsu aôm nañ, oc matenñ êlac ma mênjsêjanço nêm gêñ su êtôm aôm taôm kôjanço tentenlatu taêsam nêñ su gêmunñ nañ.

⁸ Tec lau tentenlatu, tañ gacgeñ sêmoa nañ, oc sêjanço nêm gêñ su êjô ñamalacnêñ dec, tañ kôkêc sinñ nañ, to gêñ ñaclai, tañ gôgôm gêdêñ nom to malac ma lau samob, tañ sêngôn tonañ nañ.

⁹ Ojae ñac, tañ gêjam launêñ bôlêñ auc êtu êmboa awa sa anga nê andu ma ênam nê sac ênêc lôlôcgeñ gebe ênam tau sa êndêñ gêñ ensen enña.

¹⁰ Aôm nêm bin gêgôm nêm gôlôac majenñ kêsa. Gêdêñ tañ aôm gosenñ lau-m taêsam su nañ, aôm gosenñ taôm su amboac tonañgeñ.

¹¹ Poc sêpiñ anduña oc sêmôêc lasê ma gamêñtêkwa oc êjô bin.

¹² Ojae ñac, tañ kêkwê malac sa ña dec ma kêkajo malac ñajaña ña bin geo.

¹³ Ôlic acgom, lau undambêña nêñ Apômtau kêsôm bin tonec gebe “Lau sêjam kolenñ kêtú ja gesenñ sunña ma tentenlatu sim tauñ su ñaômageñ.” Eñ kêsôm me masi.

¹⁴ Gebe nom ñalau samob nêñ kauc êsa êpi Apômtaunê ñawasi êtôm bu gêjam gwêc auc.

¹⁵ Ojae êndêñ eñ, tañ êngôm nê lau jabañña sênôm gêñ e êjaninñ êsêac gebe êlic êsêac ôlinçêdô.

¹⁶ Majam ênam aôm auc êjô waem su. Tec aôm taôm ônôm gêñ tau e êjaninñ aôm. Laclu tañ kêsêp Apômtaunê lêma anôña nañ, oc wacêô lasê aôm e majam êkôninñ waem tôñ.

¹⁷ Gebe gêñ alôb-alôb, tañ gôgôm gêdên Lebanon nañ, oc êku aôm tulu. Ma bôc samob, tañ gôjac êndu nañ, oc êtakê aôm. Gêñ tonañ êtap aôm sa gebe kôkêc ñamalacnêñ dec siñ to gôgôm gêñ ñaclai gêdên nom to malac ma gêdên lau, tañ sêngôn malac tau ñalêlôm nañ.

¹⁸ Gwam teñ, tañ ñac lêma mêtêña kêsap nañ, oc ênam sa amboac ondoc. Gêñ tau ñakatu ñaôma teñ ma biñ dansañ ñamgoc. Kêsapwaga kêkên gêwiñ tau nê gêñ, tañ kêmasañ gwam awamê nañ, oc ênam eñ sa amboac ondoc.

¹⁹ Ojae ñac, tañ kêsôm gêdên ka gebe “Matam êlac,” gêdên poc awamê gebe” Ôndi sa” nañ. Gêñ tonañ oc eoc biñ lasê me. Alic acgom, sêkwa ña gold to silber, mago gêñ tau kêsi awa atom.

²⁰ Mago Apômtau gêmoa nê lôm dabuñ ñalêlôm, nom ñagamên samob ñañênj êsa sêmoa eñ lanônêmña.

3

Habakuknê mec

¹ Propete Habakuk nê mec, tatenj ñaawa amboac wê.

² O Apômtau, aê gañô gêñ, tañ aôm gôgôm nañ ñawae.

O Apômtau, aê katakê saun atom kêtû nêkômña.

Ônam nêkôm ñakôninña êndên tonec.

Ôngôm kôm tau ñawae êsa êndên ñasawa tonec.

Taêm ênam nêkôm labu êndên noc têtac ñandanj êsaña.

³ Anôtô gêmên anga gamên Edom ma ñac dabuñ tau anga lôc Paran.

Ênê ñawasi gêjam undambê auc

ma nê lambin mênghêjam nom auc.

⁴ Ênê ñawasi kêtôm oc ñawê.

Ñawê kêsa eñ lêma amboac ôsic kêkac. Ma eñ kêsin nê ñaclai kêsêp gêñ tonañ.

⁵ Gêmac sec kêsêlên gêmuj eñ

ma gêmac ñawajaôña kêpuc eñ waña.

⁶ Eñ gêdi kêkô ma nom ñawiwic kêsa.

Eñ mata gê tentenlatu ma têtênêp.

Go lôc tengeñña gêôc kêkôc.

Gamên ñabau, tañ kêkô wanêc-wanêc nañ, gênu kêsêp gêja. Nê mêtê gêgôm gêñña gêc andanjanô.

⁷ Aê galic becobo Kusañña kêtap ñawapac sa.

Midiannên becobo kêwiwic tau.

⁸ O Apômtau, gêdên aôm gôngôn nêkôm hos ñaô

ma nêkareta siñña kêku ñacjo tulu nañ,

aôm têtac ñandanj gêdên bu kapôên me.

Nêkôm têtac sec gêdên gwêc tau me.

⁹ Aôm kôka tikoc kêsêp nêkôm talam.

Aôm kôkên sôb kêkô tikoc. Aôm kôkên bu ñasamac kêsêli nom gêngic.

¹⁰ Lôc sêlic aôm e ñawiwic kêsa.

Kom kêsêwa kêsêp gêmên.

Gwêc ñagêdimbob kêgasim ñakicsêa kapôên

ma ñadembom kêpigenj gêja.

¹¹ Oc kêlinj tau siñ kêpi gêmên atom

ma ajônj kêkô ñañênj anga nê mala.

Êsêac têtêc nêkôm sôb ñaja

to nê m kêm ñawasi ñaôsic-ôsic.

¹² Aôm kôsêlêñ kôka nom totêmtac kêbuli aucgen
ma golo tentenlatu popoc totêmtac ñandanjen.

¹³ Aôm gôdi gebe ônam nê m lau sa
gebe ônam nê m ñac, tañ goen oso en nañ kêsi.
Aôm kômakiñ ñac alôb-alôb nê andu
ma gosen andu tau popoc e malamê.

¹⁴ Aôm nê m sôb kêpê ênê mômêapac e palalap
ma ênê laumata sêc êliñ-êliñ amboac mu gêju gêñ salin-salin.
gebe êsêac selo lau ñalêlôm sawa popoc ma têdanğon êsêac kelecgen.

¹⁵ Aôm kôka gwêc ña nê m hos e bu ñasamac kêsa.

¹⁶ Aê gañô e ôlic kêlênim tau
ma ñakicsêa gêgôm gêdôcôlic kêtênêp.
Ñoc ñatêkwa kêt u palê.
Ockaiñ kêt u mêlê-mêlê.

Aê gabe jamañjen jama ma jaôn bêc Anôtô êkêñ ñagêjô
êpi lau, tañ sêkônin aêac nañ.

¹⁷ Jambô oc êoc atom
ma wainmômê oc ênam ñanô atom.
Katêkwi êngamiñ nê ñatêkwi
ma gêñ taniñña ênam ñanô atom.
Domba maleñmê aña nêñ sapa
ma bulimakao sêmoa nêñ andu atom.

¹⁸ Mago aê jatu samuc Apômtau.
Aê janam lasê êtu ñoc moasiñ ñaAnôtô.

¹⁹ Apômtau Anôtô kêt u ñoc ñaclai ñam.
En kêkêñ aê kalêti amboac mojava.
En kêkêñ aê kasêlêñ aña gamêñ lôcña.

Hagai

Gêdên jala 520 gêmun Kilisi gêmên nomña Anôtô kékên jaen dambê ñagêdô gêdên propete Hagai. En kejon bin tonan sa kêsêp nê buku. Lau Juda sêmu sêmên anga nêj kapoacwalô ma sêngôn Jerusalem jala ñagêdô su. Mago lôm dabun ñapopoc gacgen gêc. Anôtônê jaen kékac launên kasêga gebe sêkwê lôm dabun sa êtiam. Ma Apômtau gêjac mata gebe lau, tan sêjam tauñ ôkwi e têtú selec nan, oc têtáp nêj gêj ñajam to wama sa êndên têm ten, tan gêc nêmña nan.

Jatu gebe sêkwê lôm dabun sa êtiam

¹ Gêdên kin Darius nê gôlin ñajala kêtú luagêcña ñaajôn kêtú 6 ñabêc ñamataña Apômtaunê bin gêmên gêdên Sealtiel latu Serubabel, tan kêtú gôlinwaga Judaña nan, agêc Jehosadak latu dabun sêga Josua kêsá propete Hagai awa gebe

² “Lausin undambêña nêj Apômtau kêsôm amboac tonec gebe Lau tonec sêsôm gebe ‘Têm takwê Apômtaunê andu sa êtiamña mên gêô lasê su atom tagen.’”

³ Kêtú tonanña Apômtau nê bin kêsá propete Hagai awa gebe

⁴ “Andu tonec popoc-popocgen gêc, mago amac akwê taôm nêm andu ñajam-ñajamña ñatêm mên kêsá me.”

⁵ Amboac tonan lausin undambêña nêj Apômtau kêsôm tonec gebe “Taêm ênam taôm alic acgom, amac amoa amboac ondoc.

⁶ Amac apalip ñawê taêsam, mago ajon ñanô ñagecgen sa. Gên aninña gêc amac, mago gêôc amac tôn atom. Amac akôc ñakwê gebe asô, mago kêtú andan amac atom. Ma lau, tan sêjam kôm kêtú awanña nan, sêjam kôm, mago kôm ñaôli tau gêlôm êsêac atom.

⁷ “Lausin undambêña nêj Apômtau kêsôm gebe Taêm ênam alic acgom, amac amoa amboac ondoc.

⁸ Galoc api lôc anaman ma akôc ka amên ma akwê andu tau gebe ênac matocanô ñajam ma atoc aê sa ñapep êtiam.

⁹ Amac taêm kêka kôm ñanô kapôên, mago gêtú tau ôkwi kêtú saun. Amac ajon kôm ñanô tau sa ma aê gaju sa gêtú. Apômtau kêsôm gebe Aê gagôm tonan kêtú asagenña. Ñam gebe ñoc andu popoc-popocgen gêc ma amac samob ôlim palê kêsá kêtú akwê taôm nêm andu sa kêtômgen.

¹⁰ Kêtú tonanña umbon kêtú manin ma nom kêtú ñanô.

¹¹ Ma aê gamôc oc kêsêgô gamên to lôc ma polom to wain wakuc ma niptêkwi to gêtú samob, tan nom kékên kêtú gêmên nan, ma ñamalac to buli-makao ma kôm samob tan sêjam nan.”

¹² Go Sealtiel latu Serubabel agêc dabun sêga Jehosadak latu Josua ma lau ñapopoc samob tanen wamu Apômtau, nêj Anôtô nê awa to propete Hagai, tan Apômtau, nêj Anôtô kêsakin en nan, nê bin ma têtêc Apômtau.

¹³ Go Apômtaunê jaenwaga Hagai kêsôm Apômtaunê bin gêdên lau tau gebe “Apômtau kêsôm gebe Aê gamoa gawin amac.”

¹⁴ Ma Apômtau kêtú Sealtiel latu gôlinwaga Serubabel agêc Jehosadak latu dabun sêga Josua ma lau ñapopoc samob nêj ñalêlôm ma êsêac sêmên sêjam kôm kêtú lausin undambêña nêj Apômtau, nêj Anôtô, nê andu

¹⁵ gêdên ajôn kêtú 6 ñabêc 24.

2

Lôm dabuŋ wakuc ŋawasi tau ma moasiŋ wakuc

¹ Gêdêŋ kiŋ Darius nê gôliŋ ŋajala kêtû luagêc ŋaajôŋ kêtû 7 ŋabêc 21 Apômtaunê biŋ kêsa propete Hagai awa amboac tonec gebe

² “Galoc ôsôm êndêŋ gôliŋwaga Judaŋa Sealtiel latu Serubabel agêc Jehosadak latu dabuŋsêga Josua ma êndêŋ lau ŋapopoc samob amboac tonec gebe

³ Amacnêma asa gêmôa, taŋ gêlic andu ŋawasi gêmunŋa su naŋ. Ma amac alic andu galocŋa tau amboac ondoc. O alic gêŋ galocŋa amboac gêŋ ŋaôma me masi.

⁴ O Serubabel, têmtac êpa sugen. Dabuŋsêga Josua, têmtac êpa sugen. Ma lau gamêŋ tonecŋa samob, têmtac êpa sugen. Apômtaunê biŋ tau tonec. Akôc kôm sa gebe aê gamôa gawiŋ amac. Lausiŋ undambêŋa nêŋ Apômtau nê biŋ tau tonec.

⁵ Aêŋoc ŋalau oc êmôa amac ŋalêlôm, atêc taôm atom.

⁶ Gebe lausiŋ undambêŋa nêŋ Apômtau kêsôm amboac tonec gebe Saunŋen acgom, go aê oc jawiwic undambê to nom ma gwêc to masanŋm dim tagenŋen êwiŋ.

⁷ Aê oc jawiwic tentenŋlatu pebenŋ gebe samob sêkôc nêŋ awamataêjam sêmêŋ ma aê jakêŋ ŋawasi andu tonecŋa ênam auc. Lausiŋ undambêŋa nêŋ Apômtau kêsôm biŋ tonec.

⁸ Gebe silber ŋatau aê ma gold ŋatau aêgoc. Lausiŋ undambêŋa nêŋ Apômtau kêsôm biŋ tonec.

⁹ Lôm dabuŋ tonec ŋawasi ŋamuŋa oc êlêlêc gêmunŋa su. Lausiŋ undambêŋa nêŋ Apômtau kêsôm biŋ tonec ma anŋa gamêŋ tau tonec tec janam mec lau. Lausiŋ undambêŋa nêŋ Apômtau kêsôm biŋ tonec.”

Propete kêtû kênac lau dabuŋwaga

¹⁰ Gêdêŋ Dariusnê gôliŋ ŋajala kêtû luagêc ŋaajôŋ 9 ŋabêc 24 Apômtaunê biŋ kêsa propete Hagai awa amboac tonec gebe

¹¹ “Lausiŋ undambêŋa nêŋ Apômtau kêsôm amboac tonec gebe Ôtu kênac êsêac dabuŋwaga gebe sêwa biŋ tonec sa gebe

¹² ‘Ŋac teŋ embe ênsambanŋ ŋamêsôm da dabuŋŋa êsêp nê ŋakwê ŋalêsu ma êmoasac polom me gêŋ kêsôc teŋ me wain me niptêkwi me gêŋ amboac tonanŋ ŋagêdô ŋa nê ŋakwê naŋ, oc gêŋ tau êtu dabuŋ me masi.’ ” Ma dabuŋwaga sêjô biŋ tau gebe “Masi.”

¹³ Go Hagai kêsôm gebe “Mago ŋac teŋ, taŋ gêmôa gêwiŋ ŋacmatê teŋ ma gesenŋ nê dabuŋ su naŋ, embe enŋ êmoasac gêŋ amboac tonanŋ ŋatenŋ naŋ, oc gêŋ tau ŋatêmui êsa e êtu da êtiam me masi.” Dabuŋwaga sêjô biŋ tau gebe “Oc selec atom.”

¹⁴ Go Hagai kêsôm gebe” Apômtau kêsôm gebe Lau tonanŋ nêŋ biŋ amboac tonanŋ. Aê galic gôlôacmôkê têtôm tonanŋ.

¹⁵ Mago galoc taêm ênam ŋapep ma ajop gêŋ, taŋ mênêsa ênac m êndêŋ bêc tonec ma elom-elom êna. Gêdêŋ taŋ adênanŋ poc teŋ gêsac poc teŋ ŋaô anŋa Apômtaunê lôm dabuŋ atomŋenŋ naŋ, amac amôa amboac ondoc.

¹⁶ Ŋac teŋ gêô lasê polom ŋatonŋ, taŋ gêjac talu 20 ŋawae naŋ, mago kêtap polom talu 10 geŋ sa. Teŋ gêô lasê sêpip wain ŋamala gebe êkôc gasuc 50, mago kêtap 20 geŋ sa.

¹⁷ Apômtau kêsôm gebe Aê gajac amac to nêma gêŋ kômŋa ŋa buŋ to gwa ma kompoc. Gêŋ samob, taŋ amac ajam kôm kêpi naŋ, mago amac amu adêŋ aê amêŋ atom.

¹⁸ Ajop ñapep, anac m êndêñ bêt tonec. Bêt tau ajôn 9 ñabêt 24. Akên Apômtaunê lôm dabun ñanombañ gêdên bêt tau. Ajop ñapep gebe

¹⁹ gên ñawê oc ê su ança andu ajac gên saña me masi. Ma wain to jambô ma nip to katêkwi oc ñanômê me masi. Ocsalô aê gajac m gebe janam mec.”

Apomtau gêjac mata bin gêdên Serubabel

²⁰ Gêdên bêt 24 tonanğen Apômtaunê bin gêdên Hagai kêt luagêcña amboac tonec gebe

²¹ “Ôsôm êndên gôliñwaga Judaña Serubabel gebe Aê gabe jawiwic undambê to nom

²² ma japô kiñnên lêpôn ênduc to jansen tentenlatu nên gamên ñaclai su. Aê oc japô nên kareta to êsêac, tañ sêkô ñaô nañ, ênduc ma nên hos to lau, tañ sênğôn hos ñaô nañ, sêu taun ma senseñ taun su sênaña.

²³ Lausiñ undambêña nên Apômtau kêsôm gebe Êndên bêt tonan aê oc jakôc ñoc sakiñwaga aôm Sealtiel latu Serubabel gebe jakôc aôm gebe ôtu gôliñwaga ônam aê lañôc gebe aê kajaliñ aôm sa.” Lausiñ undambêña nên Apômtau kêsôm bin tonan.

Sakaria

Sakarianê buku gêwa tau kêkôc gêja njasêbu luagêc gebe

1. Mòkêlatu 1-8 Sakaria katu kainj tenj kêsa e gêlic njakatu ma geoc binj lasê gêdênj jala 520-518 gêmunj Kilisi gêmênj nomnja nasawa. Enj gêlênj binj lau gebe sêkwê Jerusalem to njalôm dabunj sa êtiam ma sênam tauj ôkwi têtû selec. Ma enj geoc lasê gebe Mesianê têtû kêdabinj.
2. Mòkêlatu 9-14 Lau tauj sêkip Bibolo njam sa nanj, nênj njagêdô sêsaê gebe binj, tauj kêsêp mòkêlatu tonec nanj, lau tenj teto. Êsêac sêjac têtû Sakarianê binj ma sêsôm binj kêpi Mesianê têtû to têtû njamuja lasê.

2

Sion ênam lasê êtu Apômtauja

¹⁰ Sion latuo, ônam lasê to têtûtac wapigenj gebe aê oc wacjanjgônj aôm njalunj. Apômtau kêsôm amboac tonanj.

¹¹ Êndênj bêc tônê tentenlatu gwalêkinj oc sêmbinj tauj tônj dêndênj Apômtau ma têtû aênoc laugenj, ma wacsênjgônj aôm njalunjenj.

¹² Ocgo ôjala gebe lausinj undambênja nênj Apômtau kêsakinj aê gawac. Ma Apômtau oc êkôc lau Juda sa têtû ênê gênjênsêm sêmoa gamênj dabunj ma êjalinj Jerusalem tau sa êtiam.”

¹³ Njamalac pebenj sênam tauj tônj jamanjenj sêkô Apômtau lanjônêm gebe enj gêdi anja gamênj dabunj taugoc.

9

Kinj njamuja oc ênam nê lau sa

⁹ Ôtu samuc, o Sion latuo.

Ônam lasê, o Jerusalem latuo.

Gôlicgac me, nênj kinj gêdênj aôm gêwac.

Enj njac gêdênj to gêjam sa.

Njac malô jagênjgônj donjki tenj, gênjgônj bôc wabaña njalatu njâ.

¹⁰ “Aê oc jansenj kareta sinja su anja Epraim ma hos sinja anja Jerusalem.

Aê oc japônj talam sinja tulu

ma enj oc êjatu binjmalônja êndênj tentenlatu samob.

Ma nê gamênj kinja oc ênêc anja gwêc tenj e êndênj gwêc tenj, ma anja bu (Euprat) tau e êndênj nom njamadinj tau.

¹¹ “Ma kêtû aômja, kêtû poac decja, tauj kamoatinj gêdênj aôm nanj, aê oc janjgamboac nênj lau kapoacwalônja, tauj sênjgônj sê sawa bu masinja nanj su.

¹² Amboac tonanj amac lau kapoacwalônja, tauj akênj matem nanj, amu andênj nênj lamu njanjenja amênj.

Ocsalô tonec aê jasôm lasê gebe jajô nênj gênj êtu dim luagêc êndênj aôm.

¹³ Gebe aê kakêkam Juda amboac njoc talam

ma kakênj Epraim kêkô tikoc.

O Sion, aê kajatu latômi gebe sênac lau Grik nênj latui.

Aê jakam aôm amboac sinjwaga kêmêgôm nê sinj.”

¹⁴ Êndênj tonanj Apômtau oc êtu lasê êndênj êsêac

ma nê sôb oc êlôp amboac ôsic.
Apômtau Anôtô oc ênac dauc êtaŋ
ma êmêŋ amboac mu ilai, taŋ gêmêŋ aŋga gêmu kêsêpŋa naŋ.
¹⁵ Lausiŋ undambêŋa nêŋ Apômtau oc ejop êsêac
ma êsêac oc sêndaŋgôŋ lau dabaŋŋa
ma sênôm nêŋ dec amboac wain
e têtac êkôc amboac suc mêngêc, ŋawambuc kêsa amboac altar ŋakêclêsu.

¹⁶ Êndêŋ bêc tonan nêŋ Apômtau Anôtô oc ênam êsêac kêsi.
Eŋ oc ejop êsêac amboac gejobwaga gejob bôc ŋatonŋ ten
gebe êsêacnêŋ ŋawê oc êpô ênê gamêŋ
amboac sunsuŋ pocawa gêwê kô.

Maleaki

Lau sêkwê lôm dabuñ anğa Jerusalem sa su ma propete Maleaki keto buku tonec. Binj tañ kêkêñ wapac propete nañ, tonec gebe dabuñwaga to lau sêsap poac, tañ Anôtô kêmoatinj gêdêñ êsêac nañ tulu. Tec propete kêkalem êsêac gebe taêñ ênam poac tau ma sêngôm ñanô êsa.

Gêdêñ propete Maleaki nê têm lau sêsa nêñ lêñ paliñ-paliñgeñ to sêjam sakinj Anôtô kwalec-kwalec. Dabuñwaga to lau sêsau Anôtô. Êsêac sêgaminj da, tañ gêjac Apômtau ñawae nañ, ma sêsa nêñ lêñ kêtôm Anôtônê binj atom. Mago Apômtau oc êmêñ ma êmêtôc nê lau. Eñ oc êngôm êsêac têtû selec ma êsakinj nê jaenwaga teñ gebe êmansañ intêna to êsôm ênê poac lasê.

¹ Binj pucña. Maleaki kêsôm Apômtaunê binj, tañ gêdêñ lau Israel nañ lasê.

Apômtau têtac gêwiñ lau Israel

² Apômtau kêsôm gebe “Aê têtac gêwiñ amac.” Ma amac atu kênac gebe “Aôm têtmac gêwiñ aêac ñalêñ amboac ondóc.” Apômtau kêsôm gebe “Jakob têwa Esau atom me. Mago aê têtac gêwiñ Jakob,

³ ma têtac gedec Esau. Amboac tonañ aê gagôm ênê lôc kêtû gamêñ sawa ma gawi nê nomlênsêm sinj gêdêñ bôcbôm.”

⁴ Edom embe êsôm gebe “Sêjac aêacnêñ malac popoc, mago aêac oc akwê ñapopoc sa êtiam.” Go lausinj undambêña nêñ Apômtau oc êsôm gebe “Êsêac oc sêkwê sa, go aê jansenj su. Ma sêsam êsêac gebe ‘Gamêñ alôb-alôb’ to ‘Lau tañ Apômtau têtac ñandanj gêdêñ êsêac gedenj tônggeñ’ nañ.”

⁵ Ma amac taôm matemanô oc alic ma asôm gebe “Apômtau eñ kapôêñ kêlêlêc Israelnêñ gamêñ ñamadinj gêja.”

Apômtau gêjam la dabuñwaga

⁶ “Latu ketoc tama sa ma sakinjwaga ketoc nê ñatau sa. Ma aê embe jatu tama teñ ma amboac ondóc atoc aê sa atom. Ma aê embe jatu ñatau, go amboac ondóc atêc aê atom. Lausinj undambêña nêñ Apômtau kêsôm binj tonañ gêdêñ amac dabuñwaga, tañ asu ñoc ñaê susu nañ. Ma amac atu kênac gebe ‘Aêac asu nêñ ñaê susu amboac ondóc.’

⁷ Ñam gebe amac akêñ gêñ sec kêtû da gêsac ñoc altar. Ma amac atu kênac gebe ‘Aêac ajainj amboac ondóc.’ Ñam gebe amac taêm gêjam Apômtaunê tebo kêtû gêñ ñaôma teñ.

⁸ Embe akêñ bôc matapec êtu da, tonañ sec atom me. Embe akôc bôc kêlêc ma gêmac gêgômña teñ, tonañ sec atom me. Ôkêñ gêñ tau êndêñ nêñ gôlinjwaga eñ oc etoc gêñ tau sa ma êlic aôm ñajam me.” Lausinj undambêña nêñ Apômtau nê binj tonañ.

⁹ Ajôc, amac dabuñwaga, anam malô Anôtônê ñalêlôm gebe eñ taê walô aêac. Amac embe anğôm amboac tonañgeñ eñ oc êngaminj nê moasinj êndêñ amac me masi. Lausinj undambêña nêñ Apômtau nê binj tonañ.

¹⁰ “Ojae, ñac teñ êmoa amac ñaluñmanj, tañ ênsañ katam auc gebe ja êpô ñoc altar ñaômagenj atom nañ. Amac ajac aê matocanô ñajam atom ma gabe jakôc da teñ anğa amacnêñ sa atom. Lausinj undambêña nêñ Apômtau kêsôm binj amboac tonañ.

¹¹ Anğa oc ñam e gêdêñ oc kêsêp aênoc ñaê ñawae kêsa anğa tentenlatunêñ, ma sêkêñ da ñamalu to da selec kêtû aênoc ñaêña anğa gamêñ samob gebe aênoc ñaê kapôêñ anğa tentenlatunêñ. Lausinj undambêña nêñ Apômtau kêsôm binj tonañ.

¹² Mago amac asôm gebe 'Apômtaunê tebo selec atom' ma akêñ gêñ, tañ taôm adec nañ, êtu da, tec atoc aêñoc ñaê sa atom.

¹³ Lausij undambêña nêñ Apômtau kêsôm biñ tonec gebe Amac asôm gebe 'Aêac ôliñ ñakam têtú kôm samob tonañña,' ma apêc gêdôm aê. Amac abe aê jakôc gêñ amboac tonañ su ança amam lememe.

¹⁴ Aê japuc boa ñac dansañ, tañ gêjac mata bôc selec ñajam ten, tañ gêmoea nê ton ñalêlôm nañ, mago kêkêñ puliñ ten, tañ gêjô kêtú da gêdêñ Apômtau. Aê kiñ kapôêñ, nañ lau tentenlatu samob têtêc aêñoc ñaê.

2

¹ "Ajôc, amac dabunwaga, ñagôliñ tau tonec kêkanôñ amac.

² Lausij undambêña nêñ Apômtau kêsôm gebe Amac embe akêñ tanem atom ma embe taêm ênam gebe atoc aêñoc ñaê sa atom, go japuc boa amac. Ma janam amacnêm mec ôkwi êtu gêñ japuc boañña ten. Biññanô, aê gajam nêm mec ôkwi su gebe amac akêñ tanem aêñoc biñsu atom.

³ Alic acgom, aê jandim amac lememe êñgic, ma japalip amacnêm bôc dana nêñ tac êpi amac lanômanô ma jatiñ amac su ança lanôcnêmña.

⁴ Go amac ajala gebe aê kasakiñ biñsu tonañ kêtú amacña gebe aêñoc poac, tañ kamoatiñ gawiñ Lewi nañ, êtu tôñ. Lausij undambêña nêñ Apômtau kêsôm biñ tonañ.

⁵ Ñoc poac gêdêñ Lewi gebe enj êmoa mata jali to êwê kaiñ biñmalô ma enj etoc aê sa to êtêc ñoc ñaê.

⁶ Enj kêdôñ aêñoc lêñ tobiññanôgen ma biñ keso ten, kêsá ênê awa atom. Enj kêsá nê lêñ gêwiñ aê towama ma tobiñgêdêñgen to gêjam lau taêsam ôkwi ança nêñ lêñ sec.

⁷ Têndôñ lau sêjala Anôtô ñanôña gêjac dabunwaga ñawae. Lau dêndêñ êsêac sêna gebe sêñô ñoc ñalêlôm gebe êsêac têtú Apômtau ñaniniñ nê jaenwaga.

⁸ Mago amac dabunwaga ao sic ança intêna gêdêñ. Ma biñ, tañ amac adôñ nañ, gêgôm lau taêsam seben. Amac ajac poac, tañ kamoatiñ gawiñ amac nañ popoc. Lausij undambêña nêñ Apômtau kêsôm biñ tonañ.

⁹ Amboac tonañ aê kakêñ lau samob sêpêc gêdôñ amac to sêlic amac amboac gêñ ñaôma gebe amac adaguc ñoc biñ, tañ kakêñ nañ, atom ma embe andôñ aêñoc lau, go amac apuc êsêac ñamgen."

Lau Israel nêñ kwalec

¹⁰ Aêac samob nêñ tamenj tagen atom. Ma Anôtô tagen kêkêñ aêac atom me. Kêtú asagenña aêac tajac biñ, tañ tajac mata gêdêñ taun nañ gêñgic. Ma kêtú asagenña aêac tasu poac, tañ Anôtô kêmoatiñ gêdêñ nêñ mimi nañ susu.

¹¹ Lau Juda sêjac biñ, tañ sêjac mata gêdêñ Anôtô nañ, popoc ma sêgôm gêñ alôb-alôb ança Israel to Jerusalem. Êsêac sêjaiñ lôm dabun, tañ Apômtau têtac gêwiñ nañ. Ñacwaga sêjam lauo, tañ sêjam sakiñ anôtô jaba nañ.

¹² Apômtau ensen ñac, tañ gêgôm gêñ amboac tonañ nañ, sumañ ma enj êwê kaiñ aêacnêñ lau, tañ sêkêñ da gêdêñ lausij undambêña nêñ Apômtau nañ, êtiam atom.

¹³ Ma gêñ tonec amac agôm amboac tonañgen. Amac agadê Apômtaunê altar ña matemsulu to nêm tanj ma nêm olinj gebe enj êkôc da, tañ akôc amêñ nañ, sa kêtiam atom.

¹⁴ Ma amac atu kênac gebe "Kêkôc sa atom kêtú agenña." Ñam gebe amac asap biñ, tañ ajac mata gêdêñ lauo nañ, ajam gêdêñ amac ñapalêgen nañ popoc. Enj kêtú nêm kêpuctôño ma aôm kôsap biñ, tañ gôjac mata gêdêñ enj nañ tulu. Biñ tañ gôjac mata kôkô Anôtô lanônêm gebe ôsap enj tôñ nañ.

¹⁵ Anôtô gêgôm amagêc nê m awê atu ôli to katu tagen atom me. Ma en gêgôm tonan kêt u nam ondocna. Nam gebe amagêc atap gôlôac, tan têt u Anôtônê napanê nanôgen nan sa. Amboac tonan ajop taôm gebe nê m ten êwi nê awê, tan gêjam gêdên en nac matacgen nan, sin atom.

¹⁶ Apômtau Israelnên Anôtô kêsôm gebe “Aê gadec mêtê awê to nac sêwi tau n sinna. Aê têtac sec embe amacnê m ten êngôm mêtê sec tonan êndên nê awê. Amboac tonan ajop taôm gebe anac bin, tan ajac mata nan, popoc atom ma asap nê m lauo tôn.”

Bêc mêtôcna kêdabinjac

¹⁷ Amac asakam Apômtau na nê m bin. Mago amac asôm gebe “Aêac agôm en ôli nakam kês a na asagen.” Agôm na bin tonec gebe “Lausin undambêna nê n Apômtau gêlic lau, tan sêgôm sec nan najam. Ma en têtac najam kêt u êsêacna.” Ma amac atu kênac bin ten gebe “Anôtô tan oc êmêtôc bin nan, gêmoa ondoc.
*

3

¹ “Alic acgom, aê oc jasakin noc nacjaen gebe êmansan aênoc intêna. Ma Apômtau, tan amac asom amoa nan, gaôgen mênêô lasê nê lôm dabun. Nacjaen tan amac akên matem nan, oc êwac ma êsôm noc poac, tan kamoatin nan lasê.

² Mago asa êtôm gebe êpuc tau tôn êndên bêc en êmênna. Asa oc êtôm gebe êmoa êndên en êô lasêna.

“En oc êtôm nac-kêpac-kiwaga nê ja to nac-kêkwasi n-obowaga nê sop.

³ En oc êmên gebe êmêtôc bin amboac nac, tan gêgôm silber to gold nakênkên kês a nan, ma amboac nac-kêpac-kiwaga gêjam nê kôm, nan Apômtau oc êngôm Lewi latui têt u selec gebe sêkên da gêdên êndên Apômtau.

⁴ Go da, tan lau Juda to lau Jerusalem sêkên gêdên Apômtau nan, ênac en mataanô najam êtôm andangen.”

⁵ Lausin undambêna nê n Apômtau kêsôm gebe “Aê oc jawac gebe jawa amac sa nagaôgen êndên lauben to lau mockaino to mockainna ma dansanwaga to êsêac, tan sêsau sêôc kômwaga nê n mone ma onan sêgôm awê tuc to mosêbu sec to têt u kasec lau jaba ma têtêc aê atom nan.

Takên gen lemelu-lemelu (10-10) naten enden Apômtau

⁶ “Aê Apômtau, gajam tauc ôkwi atom. Ma amac amboac tonangen Jakob latui nawakuc amoa napan amboac amoa amboac tonangen.

⁷ Amac akac taôm su anga aênoc binsu kêtôm nê m mimi ma agôm binsu tau nanô kês a atom. Lausin undambêna nê n Apômtau kêsôm gebe Amu andên aê amên êtiam, go aê jandên amac jawac. Mago amac asôm gebe ‘Aêac amu awac amboac ondoc.’

⁸ Aê jatu kênac gebe Kêtôm gebe nac ten êmbuli Anôtô auc me masi. Ma amac tec abuli aê aucgoc.

⁹ Aê kapuc boa amacnê m lau samob gebe abuli aê auc.

¹⁰ Akôc nê m gên lemelu-lemelu naten samob amên andu tajak gên sana gebe gên tani nna ênêc noc andu. Ansaê aê acgom, go amac oc alic gebe aê oc jalêc undambê nakatam su ma jansêwa moasi n najamanô wacêpi amac.

¹¹ Aê oc jatin wagô su gebe sense n amacnê m gên nanô su atom. Ma nê m kôm wainna oc ênam nanô. Lausin undambêna nê n Apômtau kêsôm bin tonan.

¹² Go lau tentenlatu samob awen oc êôc amac gebe amacnê m gamên êtu gamên têtac najam na ten. Lausin undambêna nê n Apômtau kêsôm bin tonan.”

Anôtô gêjac mata nê moasi n

* **2:17:** Gebe enen êsêac su anga nê n kôm to sakin.

¹³ Apômtau kêsôm gebe “Amac awem ola gêdêñ aê. Ma asôm gebe ‘Aêac asôm biñ ondoc kêpi aôm.’

¹⁴ Amac asôm gebe ‘Tanam sakin Apômtau ñañanô masi. Danğôm nê biñ ñanô êsa ma tasêlêñ tonjalêlôm ñawapacgeñ tamoa lausiñ undambêña nêñ Apômtau lañônêm oc ñajam amboac ondoc.

¹⁵ Tec aêac talanem tetoc-taun-sawaga gebe lau sec têtap kôm ñanôgeñ sa atom, êsêac embe sênsaê Anôtô ña nêñ lêñ sec, mago sêwê ñagêjô sa amboac tonanğeñ.’ ”

¹⁶ Go lau, tañ têtêc Apômtau nañ, sêjam biñgalôm gêdêñ taun. Ma Apômtau kêkêñ taña ma gêñô biñ, tañ êsêac sêsôm nañ. Ma teto lau, tañ têtêc Apômtaunja ma tetoc eñ sa nañ, nêñ ñaê kêsêp buku teñ sêkô eñ lañônêmña.

¹⁷ Lausiñ undambêña nêñ Apômtau kêsôm gebe “Êsêac oc têtû ñoc lau. Êndêñ bêc, tañ aê jakêñ nañ, êsêac oc têtû aê tauc ñoc gêñ. Ma aê taêc walô êsêac êtôm tama, tañ taê walô nê latu, tañ gêjam sakin eñ nañ.

¹⁸ Êndêñ tonanğ amac oc alic êtiam gebe asagenğ gêwa ñac gêdêñ ma ñac alôb-alôb to ñac, tañ gêjam sakin aê ma teñ, tañ gêjam sakin aê atom nañ gêñgic.”

4

Apômtaunê bêc oc êmêñ

¹ “Alicgac me, bêc tau oc êmêñ, nañ tetoc-taun-sawaga to sêgôm secwaga samob ja oc êniñ êsêac amboac oba. Êndêñ bêc tonanğ ja oc êniñ êsêac su e nêñ ñawakac to ñalaka ñapopoc malamê samucgeñ. Lausiñ undambêña nêñ Apômtau kêsôm biñ tonanğ.

² Mago amac, tañ atêc aêñoc ñaê nañ, ñoc ñaclai ênam kêsiña oc êpô amac amboac oc ma oc ñawê êngôm amac ôlim ñajam êsa. Amac oc amboanğ to amoa ñajam amboac bulimakao ñalatu wakuc, tañ sêsa anğa sapa nañ.

³ Êndêñ bêc aê janğôm tonanğ ñanô êsaña amac oc aka lau alôb-alôb têtê gebe êsêac têtôm wao, tañ gêc anğa emtapa ñalabu. Lausiñ undambêña nêñ Apômtau kêsôm biñ tonanğ.

⁴ “Taêm ênam biñ, tañ ñoc sakinğwaga Mose kêdônğ nañ. Biñsu to ñagôliñ, tañ kakêñ gêdêñ eñ anğa lôc Horeb (Sinai) kêtû lau Israel samobña nañ.

⁵ “Alic acgom, aê oc jasakiñ propete Elia êndêñ amac êmunğ Apômtaunê bêc kapôêñ to ñawapac kainğ teñ êwac.

⁶ Eñ oc ênam tamenğ nêñ ñalêlôm ôkwi êndêñ nêñ ñapalê, ma ñapalênêñ êndêñ tamenğ. Embe masi, aê oc jawac ma japuc boa amacnêm gamêñ.”

Nawae Najam **kêtôm** **MATAI KETO**

Nawae najam kêtôm Matai Keto nec gêjac jaen najam tonec namin gebe Kilisi (Mesia, Kêsiwaga), tañ Anôtô gêjac mata en nan, Jesu tau. Bin tañ Anôtô gêjac mata gêdên nê lau gêc Binlênsêm Langwa nan, en gêgôm nanô kêsâ kêpi nac tau tonan. Jesu têna kêtôm en anga lau Juda nêñ, tañ en napalêgen gêmôa êsêac nalun e kêtû kapôên nan, mago najam gêlam gêden êsêac lau Juda taunjen nê atom, kepen namalac peben kêtôm nom najamênjen gêwin.

Matai kêdenan nê Nawae Najam natitipjen napep. En gêjac m gêdên Jesu têna kêtôm en namin, go keto Jesu gêlin sanju ma Sadan kêtôm en nabin. Go gelom en kêtôm nê sakin Mesiana sa namin gebe gêjam mêtê to kêtôm lau ma gêgôm gêmâc ôlin najam kêsâ jagêmôa Galilaia najamen nan. Su go keto Jesu anga Galilaia gêja Jerusalem nabin, gocgo gêjac min gên samob, tañ kêtap en sa gêdên nê woke namun nan, e jagêdên sêjac en kêpi ka ma Anôtô gênun en mata jali gêdi sa anga najamatênên nan.

Bin tê Najam tau gebe êwaka sa ênêc awêjen nê, naten tonec gebe Jesu en kêtôm sêga kapôên tau en goc, tañ gêwa Anôtônê Binju sa amboac natau en ma kêsôm Anôtônê Gamên nawae lasêjen. Bin tañ en kêtôm-kêtôm nan, sejen najêdê samob sa gêc nasêbu kapôên 5 tonec gebe (1) Bin Lônja, tañ en gêwa lau Gamên Undambêna nêñ nam sa gebe sêpô lêna taun kêtû Mêtêna to nalêlôm najapac ma têtac malô to sebe sêngôm Anôtônê bin êtu tônia ma taen walô lau to genja to nalêlôm nawa ma sê wama taunja to sêjanda êsêac kêtû Anôtônê binja. Go gêwa êsêacnên kolen to nêñ lên nam ma Anôtônê moasin to nê najêjê êjam ma sêngôn maten jali najasi nam sa amboac tonan (môkêlatu 5-7); (2) Jesu kêtên nê najesenomi 12 sêja ma gêwa nêñ sakin nam sa gêden êsêac (môkêlatu 10); (3) binôlin kêpi Gamên Undambêna namja (môkêlatu 13), (4) tanac dabin taunja gêjac Jesunê lau samob nawae (môkêlatu 18); go (5) Jesu geoc bin nom tonec natêm ênac pep to Anôtônê Gamên mênêsanja nabin lasê (môkêlatu 24-25).

Nadênan

1. Jesunê mimi nam to têna kêtôm en ma gêmôa napalêjenja namin 1:1-2:23
2. Najêcsagu Joan nê sakin 3:1-12
3. Jesu gêlin sanju ma Sadan kêtôm en 3:13-4:11
4. Jesu kêtôm nê sakin sa gêmôa Galilaia 4:12-18:35
5. Jesu gêwi Galilaia sin gêja Jerusalem 19:1-20:34
6. Jesunê woke namun anga Jerusalem to malac, tañ gêc malac tau najala nan 21:1-27:66
7. Apômtau gêdi sa ma geoc tau lasê namin 28:1-20

Jesu Kilisi nê nam *(Luk 3:23-38)*

- 1 Abraham latu Dawid nê latu Jesu Kilisi nê nam nabuku tonec.
- 2 Abraham kêka Isak lasê, Isak kêka Jakob lasê, Jakob kêka Juda to lasitêwai lasê,
- 3 Juda kêka Peres agêc Sera lasê, Tamar kêtôm êsêagêc, Peres kêka Hesron lasê, Hesron kêka Aram lasê,
- 4 Aram kêka Aminadab lasê, Aminadab kêka Nason lasê, Nason kêka Salmon lasê,
- 5 Salmon kêka Boas lasê, Rahab kêtôm en, Boas kêka Obed lasê, Rut kêtôm en, Obed kêka Isai lasê, Isai kêka kin David lasê.

- 6 Dawid kêka Salomo lasê, Urianê awê kêkôc en,
 7 Salomo kêka Rehoboam lasê, Rehoboam kêka Abia lasê, Abia kêka Asa lasê,
 8 Asa kêka Josapat lasê, Josapat kêka Joram lasê, Joram kêka Usia lasê,
 9 Usia kêka Jotam lasê, Jotam kêka Ahas lasê, Ahas kêka Hesehia lasê,
 10 Hesehia kêka Manase lasê, Manase kêka Amos lasê, Amos kêka Josia lasê,
 11 Josia kêka Jekonia to lasitêwai lasê gêdêñ tañ sêngôn gamêñ jaba Babel nañ.
 12 Sêngôn gamêñ jaba Babel su acgom, go Jekonia kêka Sealtiel lasê, Sealtiel kêka Serubabel lasê,
 13 Serubabel kêka Abiud lasê, Abiud kêka Eliakim lasê, Eliakim kêka Asor lasê,
 14 Asor kêka Sadok lasê, Sadok kêka Akim lasê, Akim kêka Eliud lasê,
 15 Eliud kêka Eleasar lasê, Eleasar kêka Matan lasê, Matan kêka Jakob lasê,
 16 Jakob kêka Josep, tañ gêjam Maria nañ lasê, ma awê tau tonañ kêkôc Jesu, tañ, sêsam en sebe Kilisi nañ.
 17 Gôlôac samob tonañ ñai anga Abrahamnê e gêdêñ Dawid nañ nêñ ñadênañ 14, ma anga Dawid e gêdêñ sêngôn gamêñ jaba Babel nañ nêñ ñadênañ 14, ma gêdêñ sêngôn gamêñ jaba Babel e gêdêñ Kilisi tau nañ nêñ ñadênañ 14.

*Jesu kêtû ñamalac
(Luk 2:1-7)*

- 18 Jesu Kilisi kêtû ñamalac ñalên tau tonec. Êsêac sê ênê tana Maria gêdêñ Josep. Agêc sêmoa sêwiñ tañ atom e sêlic awê tau taê anga Nalau Dabuñ nê.
 19 Ma ênê akwen Josep en ñac gêdêñ gebe êngôm awê tau maja êsa atom, tec gebe êwi en siñ kelecgen.
 20 Taê gêjam biñ tonañ gêmôa e Apômtaunê anjela geoc tau lasê to gêsun mê gêdêñ en ma kêsôm gebe “Dawidnê latu Josep, taêm dani taôm atom, ôkôc nêma awê Maria sa wacêngôn êwiñ aôm, gebe en taê anga Nalau Dabuñ nê.
 21 En oc êkôc latu teñ, nañ ôê ênê ñaê gebe Jesu, gebe en êsi nê lau su anga nêñ sec to ênam êsêac kêsî.”
 22 Biñ samob tonañ ñai ñanô kêsî gebe Apômtaunê biñ, tañ kêkêñ propete awasun kêsôm lasê nañ, êtu anô gebe
 23 “Alic acgom, awêtakiñ teñ taê e êkôc latu teñ, ma sê ênê ñaê gebe Imanuel!” (tanam ôkwi gebe “Anôtô mêngêwiñ aêac.”)
 24 Josep gêc mê e mata gêlac ma gêgôm kêtôm Apômtaunê anjela kêsakiñ en, tec jakêkôc nê awê sa mêngenngôn gêwiñ en,
 25 ma gêjac jaê en ñapep e kêkôc latu su, ma gê ênê ñaê gebe Jesu.

2

Lau mêtê anga oc ñam

- 1 Jesu têna kêkôc en anga Betlehem Judaiaña gêdêñ kiñ Herodo nê têm su, ma lau samuc nêñ lau mêtê anga oc ñam jasêo lasê Jerusalem
 2 ma têtû kênac gebe “Judanêñ kiñ, ñapale wakuc nañ, gêmôa ondoc. Aêac alic ênê utitalata anga oc ñam su, tec abe mêngapôn aenduc êndêñ en.”
 3 Kiñ Herodo gêñô e kêtakê ñanô, ma lau Jerusalemña samob amboac tonañ.
 4 Tec kêkalem launêñ dabuñsêga to biñsutau samob sa jakêtu lêsu êsêac ñapep gebe “Kilisi oc têna êkôc en anga ondoc.”
 5 Ma êsêac sêjô en awa gebe “Anga Betlehem Judaiaña gebe propete keto amboac tonec gebe
 6 ‘Aôm Betlehem gamêñ Judaña, tañ kôtu kasêga Judaña ñamôkê saun-saunma atom,

gebe kasêga tenj mênêsa anja aômnêm,
tañ ejop noc lau Israel.' ”

⁷ Herodo gêñô su, go kêkalem lau mêtê kelecgenj gebe sêndênj enj sêna ma kêtû Iêsu noc utitalata mêngeô lasêña gêdênj êsêac.

⁸ Go kêkênj êsêac sêja Betlehem ma kêsôm gebe “Naatu kênac ñapalê tau ansinj sugenj e embe atap enj sa, nanjo mênasôm ñawae êndênj aê gebe tauc wacjapônj ocduc amboac tonanj.”

⁹ Sênô kinjê binj su, go dêdi sêja. Ma utitalata, tañ sêlic anja oc ñam nanj, kêsêlênj gêmuj êsêac e jakêkô gamênj, tañ ñapalê gêc nanj ñaô.

¹⁰ Sêlic utitalata tau e têtac ñajam ma têtû samuc ñanô.

¹¹ Sêsô andu ñalêlôm sêja e sêlic ñapalê agêc têna Maria, tec sêu tauñ ma sêpônj aenduc gêdênj enj, go sêña nênj talu ma sê awa gold to katêkwi ma lakisia ñajam-ñajam sa jasêkênj gêdênj enj.

¹² Ma Anôtô kêkênj puc êsêac ña mê gebe sêmu sêndênj Herodo sêna atom, tec sêc sêsa intêna tenj sêmu sêja nênj gamênj.

Josep kêkôc nê gôlôac sa sêja Aiguptu

¹³ Êsêac sêc sêja su, go Apômtaunê anjela geoc tau lasê gêdênj Josep ña mê ma kêsôm gebe “Ôndi sa ma ôkôc ñapalê agêc têna sa aêc asap Aiguptu ana, naôngônj ônê jakênj binj aôm acgom, gebe Herodo kêtû kêka-kêka gebe ênac ñapalê êndu.”

¹⁴ Tec Josep gêdi sêc kêkôc ñapalê agêc têna sa gêdênj gêbêc, ma sêc sêsêp Aiguptu sêja.

¹⁵ Jasêmoa tonanj e Herodo gêmac êndu acgom, gebe binj tañ Apômtau kêkênj propete kêsôm lasê gebe
“Aê gamôêc ñoc Latuc anja Aiguptu gêmênj” nanj êtu anô.

Herodo gêjac ñapalê dedec êndu

¹⁶ Gêdênj tañ Herodo kêjala gebe lau mêtê sêsau enj nanj, enj têtac ñandanj kapônj ma kêjatu lau gebe sênac ñapalê ñac anja Betlehem to gamênj ñamadinj, tañ nênj jala tagenj to luagêc nanj, samob êndu kêtom ñasawa, tañ enj kêtû Iêsu binj gêdênj lau mêtê nanj.

¹⁷ Gêdênj tonanj binj, tañ propete Jeremia kêsôm lasê nanj, kêtû anô gebe

¹⁸ “Sênô awenj ñaonda anja Rama,
sêwakic to têtanj tañiboa ñanô,
gebe Rahel kêtanj nê gôlôac,
ma sêjam malô-malô enj e kêtôm atom,
gebe sêjanagac.”

Sêkôc ñapalê Jesu anja Aiguptu gêmu gêmênj

¹⁹ Herodo gêmac êndu su acgom, go Apômtaunê anjela geoc tau lasê gêdênj Josep anja Aiguptu ña mê

²⁰ ma kêsôm gebe “Ôndi s ma ôkôc ñapalê agêc têna sa amu ana gamênj Israel, gebe êsêac, tañ sêgôm gêñlêlôm sebe sensenj ñapalê nanj, sêmac êndugac.”

²¹ Tec Josep gêdi sa, kêkôc ñapalê agêc têna sa ma sêc sêja gamênj Israel.

²² Gêñô Arkelaus kêtû kinj Judaijana gêjô tama Herodo su ñawae e kêtêc tau gebe êna tônê atom, tec gêc mê kêkênj puc enj ma gêc kêtaiñ taugenj gêja gamênj Galilaijana.

²³ Jagêô laeê malac tenj ñaê Nasaret ma gêngônj tonanj gebe propetenênj binj êtu tônj gebe “Êsêac sêsam enj gebe ñac Nasareneña.”

3

Nackêsagu Joan gêjam mêtê

(Mar 1:2-8; Luk 3:1-18; Joan 1:19-28)

¹ Gêdêñ têm tonan ñackêsagu Joan kêpoa lasê ma gêjam mêtê gêmoa gamêñ sawa Judaiaña

² ma kêsôm gebe “Anam taôm ôkwi gebe gamêñ undambêña kêdabinçac.”

³ Ñac tau tonan, tec propete Jesaia kêsôm bin kêpi en gebe “Ñac tenj gêmôêc awa tonec gêmoa gamêñ sawa gebe ‘Amansañ gamêñ Apômtau êsêlêñña to amêtoc ênê intêna solop.’ ”

⁴ Joan tau tonan kêsô ñakwê bôc kamele ñaôlilu to kêjandinj ômbinçap bôc ñaôlic gêc dambêpalê, ma genj wagô to lêp kêtû nê mo.

⁵ Gêmoa tonan, go lau Jerusalem to Judaia samob ma gamêñ Jordanna samob sêwê sêsa dêdêñ en sêja.

⁶ Êsêac seoc nêñ sec lasê, go kêsagu êsêac ança bu Jordan.

⁷ Joan gêlic Parisai to Sadukai nêñ taêsam sêmêñ gebe ênsañgu êsêac, tec kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Moac ñalatu amac, asa gêwa sa gêdêñ amac gebe awê Anôtônê têtac ñandan, tañ oc mênêsa nan sa.

⁸ Asa nêm lêñ êwa amac sa gebe ajam taôm ôkwi.

⁹ Taêm êka to asôm êndêñ taôm gebe Abraham kêtû aêac tamenji, nec atom. Aê jasôm êndêñ amac gebe Anôtô kêtôm gebe êñu poc tonec ñai sa têtû Abrahamnê latui.

¹⁰ Ki ñamata gêdêñ kawakac tec gêc. Amboac tonan ka samob, tañ sêjam ñanô ñajam atom nan, oc êsap su ma êmbalinj êpi ja êna.

¹¹ Aê tec kasagu amac ña bu anam taôm ôkwiña, ma ñac, tañ êndançuc aê nan, nê ñaclai kêlêlêc aê su, ma aê katôm atom gebe jançen ênê atapa. Ñac tonan oc ênsañgu amac ña Ñalau Dabun to ja.

¹² Enj lêma kêkam lala sekolonj gêñña gebe êtinj gêñ ñapaôma ma ênac ñanô sa êpi nê andu-gêññanôña êna, go ñapaôma êkêñ êpi ja, tañ êsa ñapan nan.”

Joan kêsagu Jesu ança Jordan

(Mar 1:9-11; Luk 3:21-22)

¹³ Gêdêñ tonan tec Jesu ança Galilaia jagêô lasê Jordan gêdêñ Joan gebe ênsañgu enj.

¹⁴ Mago Joan gêjac jao tau gebe “Aôm ônsañgu aê acgom, go ñajam. Amboac ondoc gôdêñ aê gômôêñ.”

¹⁵ Tec Jesu gêjô enj awa gebe “Galoc ondecgenj gebe gêjac aêgêc ñawae gebe dançôm binj, tañ Anôtô kêjatu nan, ñanô êsa.” Go Joan kêkêñ gêwinj enj.

¹⁶ Jesu gêlinj sançu su, go gacgenj kêpi ança bu gêmêñ, ma undambê gêña e gêlic Anôtônê Ñalau amboac balôsi kêsêp mançêsac enj ñaô.

¹⁷ Ma awa tenj kêsa ança undambê gebe “Aênoc Latuc tau tonec, tec têtac gêwinj enj to galic enj ñajam.”

4

Sadanj kêlêtôm Jesu

(Mar 1:12-13; Luk 4:1-13)

¹ Gêdêñ tonan Ñalau Dabun gêwê Jesu kêsa gamêñ sawa gêja gebe Sadanj êlêtôm enj.

² Ma Jesu gêjam dabun mo gelenña 40 ma gêbêcauc 40 e mo gêjô enj.

³ Go Sadanj jakêsôm gêdêñ enj gebe “Aôm embe Anôtônê latu, go ôsôm poc tonec ñai êtu mo.”

⁴ Ma Jesu gêjô en awa gebe “Teto gêc gebe ‘Mo tagen êôc ñamalac tôñ atom, biñ samob, tañ kêsa Anôtô awa nan, tec gêoc en tôñ.’ ”

⁵ Go Sadañ kêkôc en agêc sêpi malac dabuñ sêja jaketoc en kêkô lôm dabuñ ñasalôm ñalami,

⁶ ma kêsôm gêdêñ en gebe “Aôm embe Anôtônê Latu, go u taôm ôna gebe teto gêc gebe

‘En oc êsakin nê añela êtu aômña mênêsip aôm ña lemeñ, gebe ôndiñ amkaiñ êpi poc atom.’ ”

⁷ Tec Jesu gêjô en awa gebe “Teto teñ kêtiam gêwiñ gebe ‘Ônsaê Apômtau aômnmê Anôtô atom.’ ”

⁸ Go Sadañ kêkôc en agêc sêpi lôc baliñ teñ sêja jakêtôc gamêñ nomña samob toñawasi gêdêñ en

⁹ ma Kêsôm gebe “Aôm embe ôpôn amduc to oteñ mec êndêñ aê, oc jalin gêñ tonec ñai samob su êndêñ aôm êwac.”

¹⁰ Go Jesu kêsôm gêdêñ en gebe “Sadañ, ôkôc taôm sa ôêc ôna gebe teto gêc gebe ‘Ôpôn amduc êndêñ Apômtau, aômnmê Anôtô, to ônam sakin en taugen.’ ”

¹¹ Go Sadañ gêwi en siñ, ma añela mênêsêjam sakin gêdêñ en.

Jesu gêja Galilaia ma gêjac m nê kôm mêtêja

(Mar 1:14-15; Luk 4:14-15)

¹² Jesu gêñô sêkôc Joañ tôñ ñawae su ma kêtaiñ tau su gêja Galilaia.

¹³ Go gêwi Nasaret siñ jagêñgôn Kapanaum, tañ gêc gamêñ Sebulon to Naptali jabañ bugêjactonña,

¹⁴ gebe biñ, tañ propete Jesaia kêsôm nan, êtu anô gebe

¹⁵ “Gamêñ Sebulon to gamêñ Naptali, tañ gêc kêkanôn bugêjacton anga Jordan ñamakeñ ônêña nan, lau samuc nêñ Galilaia.

¹⁶ Lau tañ sêñgôn gêsunbôm nan, sêlic ja kapôên tençoc, ma êsêac, tañ sêñgôn gêmac ñagamêñ ñakesec nan, nêñ ja mênkêpigac.”

¹⁷ Gêdêñ tonan Jesu gêjam mêtê gêjac m gebe “Anam taôm ôkwi gebe gamêñ undambêña kêdabiñgac.”

Jesu kêkalem lau iña aclê

(Mar 1:16-20; Luk 5:1-11)

¹⁸ Jesu kêsêlêñ gêmoa bugêjacton Galilaiana e gêlic ñaclagêc lasi, Simon, tañ sêsam en gebe Petere nan, agêc lasi Andrea sêkêñ wasañ sêmoa, gebe êsêagêc ñac ulu iña.

¹⁹ Tec kêsôm gêdêñ êsêagêc gebe “Andañguc aê ma oc jakêñ amagêc alô ñamalac.”

²⁰ Tec gacgeñ dedec nêñ wasañ gêc ma têdaguc en.

²¹ Gêwi gamêñ tau siñ ma kêsêlêñ gêja e gêlic ñac teñ agêc lasi kêtiam, Sebedai latuagêc Jakobo agêc lasi Joañ, sêñgôn wañ sêwiñ tamenï Sebedai tau sêbênôc nêñ wasañ sêmoa, go gêmôêc êsêagêc.

²² Tec gacgeñ dedec wañ totamenigen kêpoac ma têdaguc en sêja.

Jesu gêjam sakin lau

(Luk 6:17-19)

²³ Go Jesu kêsêlêñ gêjac laoc Galilaia ñagamêñ samob ma kêdôn êsêac anga nêñ lôm to gêjam mêtê kapi ñawae ñajam Anôtônê gamêañña ma gêgôm launêñ gêmac to ôliñ ñasec tokaiñtokaiñ ñajam kêsa.

24 Ma ênê wae kêsa gêjam gamêñ Suriana samob auc, tec sejon lau nasec samob dêdêñ en sêja, lau togêmac tokainj-tokainj ma tonandanj ñagêdô ma lau, tanj ñalau sec gêgôm êsêac to meloc kêtê êsêac ma ñatêkwa kêtû golonj nanj, ma gêgôm êsêac ôlinj ñajam kêsa samob.

25 Ma lau taêsam anja Galilaia to Malaclemenju ma anja Jerusalem to Judaia ma Jordan ñamakenj ôñêña têdaguc enj.

5

Bij lôcña

1 Jesu gêlic lau taêsam, tec kêpi lôc tenj e jagêñgônj sic, ma nê ñacsenjomi dêdêñ enj sêja.

2 Go gêoc awa sa ma kêdônj êsêac to kêsôm gebe

Jesu awa gêoc lau

(Luk 6:20-23)

3 “Aê aoc êoc êsêac, nanj sêpô lêna taunj kêtû mêtêña, gebe gamêñ undambêña kêtû êsêacnêñ.

4 Aê aoc êoc êsêac, nanj ñalêlôm ñawapac, gebe Anôtô oc ênac êsêac têtac tônj.

5 Aê aoc êoc êsêac, nanj nêñ ñalêlôm malô, gebe êsêac têtap gêñ, tanj Anôtô gêjac mata nanj sa.

6 Aê aoc êoc êsêac, nanj nêñ êka ñanô gebe sêñgôm binj, tanj Anôtô kêtatu nanj ñanô êsa, gebe Anôtô oc êmoasinj êsêac.

7 Aê aoc êoc êsêac, nanj taênj walô lau, gebe Anôtô oc taê walô êsêac.

8 Aê aoc êoc êsêac, nanj nêñ ñalêlôm ñawa, gebe oc sêlic Anôtô.

9 Aê aoc êoc êsêac, nanj sê wama lau, gebe Anôtô oc êsam êsêac gebe latui.

10 Aê aoc êoc êsêac, nanj ñamalac êjanda êsêac kêtû sêgôm binj, tanj Anôtô kêtatu nanj, ñanô kêsa, gebe gamêñ undambêña kêtû êsêacnêñ.

11 “Aê aoc êoc amac tec ñamalac sêmbu to sêjanda amac ma sêñgôlinj binj ñakainj gwalêkinj êpi amac êtu aênja.

12 Têmtac ñajam ma atu samuc, gebe nêñ ñagêjô kapônj gêc undambê, gebe amac masigenj ma sêgôm propete lanjwa amboac tonanj.

Bij nom ñagwêc to ñajana

(Mar 9:50; Luk 14:34-35)

13 “Nom ñagwêc amac. Gwêc embe ñamakic ênaña, oc dangôm ñamakic êsa êtiam amboac ondoc, kêtû secgac. Tambalinj sinj ma lau sêka tônj.

14 “Nom ñaja amac. Malac tenj embe ênêc lôc, oc êsinj tau ôkwi êtôm atom.

15 Embe têtunj ja sa, go sêñgênduc ña suc auc atom, tetoc êkô jakainj ñaô, go êpô lau samob, tanj sêmoa andu ñalêlôm nanj.

16 Amboac tonanj nêñ ja ñawê êsa êpô ñamalac, gebe sêlic amacnêñ kolenj ñajam ma sêlambinj Tamemi undambêña.

Bij kêpi binjsu

17 “Taêm anam gebe aê gamenj kêtû jansenj Mosenê binjsu to propetenêñ binj samob sunja atom. Gamêñ kêtû jansenj sunja atom, kêtû jangôm êtu tônjña.

¹⁸ Biññanô, aê jasôm êndênj amac gebe Undambê to nom oc ênaña ma ñatalô sepeñ to sêmôêña ñasauñ teñ oc ênaña anja Mosenê biñsuña atom e samob êtu tônj acgom.

¹⁹ Amboac tonañ, ñac teñ embe êwi biñsu tonañ ñasauñanô teñ siñ ma êndônj lau êtôm tonañ, oc sêsam eñ gebe ñapalê saun ec teñ anja gamêñ undambêña. Ma ñac teñ embe êmansañ to êndônj biñ tau, oc sêsam eñ gebe ñac kapôêñ anja gamêñ undambêña.

²⁰ Gebe aê jasôm êndênj amac gebe amacnêm biñgêdênj embe êlêlêc biñsutau to Parisai nêñ ñêñgeñ atom, oc asô gamêñ undambêña ana atom.

Biñ kêpi têtac ñandanj
(Luk 12:57-59)

²¹ “Amac anjôgac gebe sêsôm gêdênj lau ñanô gebe ‘Ônac ñamalac êndu atom. Teñ embe ênac ñac teñ êndu, oc sêmêtôc eñ.’

²² Mago aê jasôm êndênj amac gebe Ñac teñ embe têtac ñandanj êndênj nê lasitêwainêñ teñ, oc sêmêtôc eñ. Ma teñ embe êsôm lasitêwainêñ teñ gebe ‘Majam gêbac,’ oc gôlôacnêñ laumata sêmêtôc eñ. Ma teñ embe êsôm gebe, ‘Melocma gôbacgac,’ oc êsêp lamboam ñakêlêndiñ ñaja êna.

²³ Embe ôkêñ nêm da êndênj altar êna ma taêm ênam taôm gebe agêc lasim nêm biñ teñ gêc,

²⁴ go ondec nêm da ênêc altar ñagala ma ôna agêc lasim amansañ biñ êndênj taôm acgom, go ômu ôna ôkêñ nêm da.

²⁵ “Nêm soño-soño embe êkêñ aôm ôndênj ñac-mêtôcwaga, go ôtu palê êndênj eñ sebeñ êndênj tañ asêlêñ amoa intêna nan, gebe soño-soño êkêñ aôm ôndênj mêtôcwaga atom. Moae mêtôcwaga êmasuc aôm ôndênj gejobwaga kapoacwalôña, go eñ êmbaliñ aôm ôsêp kapoacwalô ôna.

²⁶ Biññanô, aê jasôm êndênj aôm gebe Oc ôsa anja tônê ômôêñ atom e ônac nêm tôp samob êmbacnê acgom.

Biñ mockalñona

²⁷ “Amac anjôgac sêsôm gebe ‘Ôngôm gêñ mockaiño to mockaiñña atom.’

²⁸ Mago aê jasôm êndênj amac gebe Ñac teñ embe mata ê awê teñ e têtac êkac eñ, nan êngôm gêñ mockaiñña êndênj eñ anja nê ñalêlôm.

²⁹ Matamanô anôña embe êtim aôm, nan ôkip sa ma ômbaliñ siñ. Ôlim ñagêñ teñ ênaña acgom, gebe sêmbaliñ aôm toôlim samucgeñ ôsêp lamboam ñakêlêndiñ ôna atom.

³⁰ Ma lêmam anôña embe êtim aôm, nan ôndim su ma ômbaliñ siñ. Ôlim ñagêñ teñ ênaña acgom, gebe sêmbaliñ aôm toôlim samucgeñ ôsêp lamboam ñakêlêndiñ ôna atom.

Biñ sêndim sêmôcwalo êngicna
(Mat 19:9; Mar 10:11-12; Luk 16:18)

³¹ “Êsêac sêsôm teñ gebe ‘Ñac teñ embe êndim sêmôcwalo êngic, nan êkêñ papia sêwi tauñ siñña êndênj awê.’

³² Mago aê jasôm êndênj amac gebe Ñac teñ embe êndim sêmôcwalo êngic, go êngôm eñ êtu awê mockaiñña. Embe awê tobiñ, go tasôm atom. Ma teñ embe ênam awê, tañ sêwi siñ su nan, oc êngôm gêñ mockaiñña.

Biñ tatôc lemeñña

³³ “Ma amac anjô teñ, tañ sêsôm gêdênj lau ñanô gebe ‘Ôtôc lêmam ônsau atom, ma ôngôm biñ, tañ kôtôc lêmam nan, ñanô êsa êndênj Apômtau.’

³⁴ Mago aê jasôm êndênj amac gebe Atôc lemêm atomanô, atôc êndênj undambê atom gebe Anôtônê lêpônj tônê,

³⁵ ma atôc êndêñ nom atom gebe ênê akainñ ñalêpônñ, to atôc êndêñ Jerusalem atom gebe Kinñ kapônêñ tau nê malac.

³⁶ Ma ôtôc lêmam êpi môkêmapac atom gebe aôm tonanñ ôñgôm môkêmlaunñ tagenñ êpô tau ôkwi êtu kwalam me êtu jec nec kôtôm atom.

³⁷ Amacnêm binñ amboac tonec acgom gebe ‘Aec’ to ‘Masi’. Embe asôm ñalô êlêlêc tonec su, oc anña ñac sec tau nê.

Binñ ñagêjônña
(Luk 6:29-30)

³⁸ “Amac anñogac sêsôm gebe ‘Mataanô êjô mataanô ma lulunñ êjô lulunñ.’

³⁹ Mago aê jasôm êndêñ amac gebe Anac jao taôm êndêñ ñamalac sec atom. Tenñ embe êtap aôm êsêp alimanô anônña, nanñ ôtôc ñamakenñ êndêñ enñ êwiñ.

⁴⁰ Ma ñac tenñ embe taê ênam gebe êwê aôm ôndêñ mêtôcwaga ôna êtu êkôc nêm ñakwê ôlimña, nanñ ôkêñ ñaobo baliñ êwiñ.

⁴¹ Ma tenñ embe êkac aôm gebe ojonñ ênê waba intêna ñasawa tagenñ, nanñ ôsêlêñ ñasawa luagêc ôwiñ enñ.

⁴² Tenñ embe etenñ gêñ êndêñ aôm, nanñ ôkêñ, ma tenñ embe êkôc tôp anña aôm nêm, nanñ ôkêñ dêmôêm enñ atom.

Binñ têtac gewiñ ñacjonña
(Luk 6:27-28, 32-36)

⁴³ “Amac anñogac sêsôm gebe, ‘Têtac êwiñ nêm lau wacbanñ aôm ma têtac endec nêm soño-soño.’

⁴⁴ Mago aê jasôm êndêñ amac gebe Têtac êwiñ nêm soño-soño to atenñ mec êtu êsêac, tanñ sêjanda amac nanña,

⁴⁵ ec atu Tamemi, tanñ gêñgônñ undambê nanñ, nê latui, gebe enñ kêkêñ nê oc kêpi kêpô lau sec to lau ñajam, ma kêkêñ nê kom gêjac lau gêdêñ to lau keso.

⁴⁶ Embe têtac êwiñ lau, tanñ têtac gêwiñ amac nanñ, oc ñanô amboac ondoc. Telonñ sêgôm gêñ tonanñ amboac tonanñ enñ.

⁴⁷ Ma embe awem ênac nêm lasitêwaigenñ, go anñgôm gêñ ñanô amboac ondoc. Lau samuc sêgôm gêñ tonanñ amboac tonanñ enñ.

⁴⁸ Amboac tonanñ anac dabin taôm ñapep amboac Tamemi undambêña gêjac dabinñ tau ñapep.

6

Binñ tamoasinñ lauña

¹ “Alic taôm gebe anam sakinñ Anôtô êtu ñamalac sêlic amacña atom. Embe anñgôm êtu lau sêlic amacña, go atap ñagêjô anña Tamemi, tanñ gêmôa undambê nanñ, nê sa atom.

² “Amboac tonanñ embe ômoasinñ lau, nanñ ôkêñ lau sênac dauc êtanñ aôm atom amboac lau tetoc taunñ sanña sêgôm sêmôa lôm to malaclunñ gebe ñamalac sêlambinñ êsêac. Binñnanô, aê jasôm êndêñ amac gebe Êsêac seso nêñ ñaôligac.

³ Mago aôm embe ômoasinñ lau, nanñ ôñgôm kelecgenñ, lau tenñ sêñô ñawae atom,

⁴ gebe nêm moasinñ êsinñ tau ênêc lêlômgenñ, go Tamam, tanñ gêlic gêñ kêsêp lêlômgenñ nanñ, êkêñ ñagêjô êndêñ aôm.

Binñ tatenñ mecña
(Luk 11:2-4)

⁵ “Ma embe atenñ mec, nanñ atôm lau tetoc taunñ sanña atom, gebe êsêac têtac gêwiñ gebe tetenñ mec sêkô lôm to intêna gêga tau ñamala êtu têtôc taunñ êndêñ lau sêlic êsêacña. Binñnanô, aê jasôm êndêñ amac gebe Êsêac seso nêñ ñaôligac.

6 Mago aôm embe otenj mec, nanj ôsô nêmbalêm ôna e naôlai katam auc, go otenj mec êndênj Tamam, tanj gêmoa lêlôm, ma Tamam, tanj gêlic gênj kêsêp lêlômgenj nanj, êkênj ñagêjô êndênj aôm.

7 “Embe atenj mec, nanj atenj êtu binj ole amboac lau samuc atom. Êsêac tonanj seboc sêkôc ñanô êtu nênj ñalô gwalêkinja.

8 Atôm êsêac atom, gebe Tamemi kêjala gênj, tanj gêjô amac ma abe atenj nanj kwananjenj.

9 Amboac tonanj atenj nêmbalêm mec amboac tonec gebe ‘Tamemai, tanj gêmoa undambê. Aôm nêmbalêm ñaê lau sênambalêm dabunjanj.

10 Ômôênj ôtu Apômtau ôtôm gamênjenj.

Aôm nêmbalêm binj êtu tônj anja nom amboac anja undambê.

11 Ôkênj aêacma mo êtôm bêcgenja êndênj aêac êndênj oc tonec.

12 Nêmbalêm tôp, tanj gêc aêac nanj, ôsuc ôkwi amboac aêac asuc ma tôp ôkwi gêdênj tauj.

13 Ôwê aêac asa lêtôm atom.

Ôjanjo aêac su anja gênj sec.

(Aôm Apômtau, aôm ñanininj to ñajanja ma ñawê ñatau langwa tenjenj. Binjanô.)’

14 Gebe amac embe asuc ñamalacnênj binj ôkwi, go Tamemi undambêja êsuc amacnêmbalêm binj ôkwi amboac tonanj.

15 Ma embe asuc ñamalacnênj binj ôkwi atom, go Tamemi êsuc amacnêmbalêm binj ôkwi atom amboac tonanj.

Binj tanambalêm dabunjanja

16 “Embe anambalêm dabunjanja mo, nanj anjôm langômanô bêlê-bêlê amboac lau tetoc tauj sanja atom. Lau tonanj sêgôm langônanô taujala gebe têtêc tauj êndênj lau sêlic êsêac sêjam dabunjanja mo. Tec binjanô, aê jasôm êndênj amac gebe Êsêac seso nênj ñaôligac.

17 Amboac tonanj aôm embe ônam dabunjanja mo, nanj ôninj oso môkêmapac to Okwasinj langômanô,

18 gebe ôtôc taôm ôndênj lau sêllc aôm gôjam dabunjanja mo nec atom, mago Tamam, tanj gêmoa lêlôm nanj, oc êjala ma gêlic gênj kêsêp lêlômgenj, tec êkênj ñagêjô êndênj aôm.

Binj awa undambêja

(Luk 12:33-34)

19 “Anac nêmbalêm awa sa anja nom atom, gebe bulesenj to da ensenj gênj tau su ma genjenj têna oc sêkwê ma sênambalêm genjenj sa.

20 Anac nêmbalêm awa sa anja undambê acgom, gebe bulesenj to da ensenj su ma genjenj têna sêkwê ma sênambalêm genjenj sa atom.

21 Gebe gamênj, tanj nêmbalêm awa gêc nanj, nêmbalêm ñalêlôm oc êsap tônj amboac tonanj.

Binj kêpi ôlinj ñaja

(Luk 11:34-36)

22 “Matamanô kêtu ôlim ñaja. Matamanô embe ñajambalêm, oc ñawê ênam ôlim samucgenj auc.

23 Ma matamanô embe sec, oc ôlim samuc ñakesec. Embe ñawê, tanj gêc nêmbalêm ñalêlôm nanj, ñakesec êsa, go ñakesec tau ênam sêga.

Binj tanambalêm sakinj Anôtu to awanja

(Luk 16:13)

24 “Nac tenj ênam sakinj natau luagêc êngôm êtôm atom, enj oc têtac endec tenj ma têtac êwiñ tenj me oc êsap tenj tôñ ma têtac êmbu tenj. Amac amboac tonanj. Atôm gebe anam sakinj Anôtô to awa êpi tagenj atom.

Biñ tapô sim taañ atomña

(Luk 12:22-31)

25 “Tec aê jasôm êndênj amac gebe Apô sim taôm êtu anij to anôm genj êoc amac tôñ amoa matem jaliña atom to êtu ñakwê ênsañ ôlimña atom. Amoa matem jali kêlêlêc mo ma ôlim kêlêlêc ñakwê su.

26 Asala moc, nañ sêmoa umbonj ñalabu. Êsêac tauñ sêsê gênj to sejonj ma sêjac ñanô sa kêpi andu atom, mago Tamemi undambêña gêlôm êsêac. Ma amac abe oc alêlêc moc tau atom me.

27 Amacnêm asa oc êpô sim tau êtu nê têm êmoa nomñaña ma ênac têku ñasawa tagenj êwiñ.

28 “Amac apô sim taôm ñakwêña kêtû asagenña. Asala mênaminj, tañ kêpuc kêkô salenj nañ, gêjam kôm to kêsac obo atom.

29 Mago jasôm êndênj amac gebe Salomonê gênj ñawasi samob, tañ kêkwa enj auc nañ, ñateñ kêtôm gênj tonanj ñai atomanô.

30 Mago Anôtô embe êkênj gêgwanj, tañ galoc kêkô kôm ma bêtêc sêkênj êsa ja nañ, ñagêlôm êkwa auc, nañ oc êkênj gênj êkwa amac auc êlêlêc atom me. Amac lau akênj gêwiñ kwalecña.

31 Amboac tonanj apô sim taôm to asôm gebe “Taniñ asagenj” me “Tanôm asagenj” me “Tasô asagenj” nañ atom.

32 Gênj samob tonanj ñai lau samuc oc taênj êka. Mago Tamemi undambêña tec kêjala gebe apô lêna gênj samob tonanj ñai.

33 Amboac tonanj ansom ênê gamênj to anjôm binj, tañ enj kêjatu nañ, êtu ñamata acgom, go gênj samob tonanj ñai êtu amacnêm êwiñ.

34 Apô sim taôm êtu gênj elenj bêtêcña atom, gebe apô sim taôm gênjña oc masi êndênj elenj bêtêc atom. Gênjwapac kêlêti bêtêc samob auc kêtômgenj.

7

Biñ tamêtôc lauña

(Luk 6:37-38, 41-42)

1 “Amêtôc lau atom, go Anôtô êmêtôc amac atom.

2 Gebe Anôtô êmêtôc amac êtôm amac amêtôc lauña nañ, to ênam dôñ amac êtôm dôñ, tañ anam dôñ lauña nañ.

3 Asagenj gôlic ka ñasili, nañ gêgunj lasim mataanô ma ka ñadambê, tañ kêkô taôm matamanô nañ, gôlio, sapu.

4 Ma amboac ondoc gobe ôsôm êndênj lasim gebe ‘Ondecgenj ma jambuc ñasili anja matamanô sa.’ Mago ka ñadambê kêko aôm taôm matamanô.

5 Aôm dansantêna, ômbuc ka ñadambê anja matamanô sa êmuñ acgom e ñawa êsa, go ômbuc ñasili anja lasim mataanô sa.

6 “Akênj gênj dabunj êndênj kêam atom, oc sêkac tauñ ôkwi ma sênjac amac, to ambaliñ nêm kêkôm, tañ kêtû nêm awamata nañ, êndênj bôt atom, oc sêka popoc.

Ateñ, ansom, amandi katam

(Luk 11:9-13)

7 “Ateñ gênj, go akôc ñanô, ansom, go atap sa, amandi katam, go êlêc su êndênj amac.

8 Gebe ñac, tañ keteñ gênj nañ, êkôc ñanô sa to ñac, tañ gesom nañ, êtap sa. Ma ñac, tañ kêmadi katam nañ, êlêc su êndênj enj.

9 Amacnêm asa, nañ latu etenj mo ma êkênj poc êndênj enj,

¹⁰ me eteṅ i ma êkêṅ moac êndêṅ eṅ.

¹¹ Amac lau sec, mago ajala akêṅ gêṅ ṅajam êndêṅ nêṅ gôlôac ṅasec-ṅasec. Ma abe Tamemi, taṅ gêmoa umdambê naṅ, êkêṅ gêṅ ṅajam êndêṅ êsêac, taṅ teteṅ eṅ naṅ, êlêlêc su atom me.

¹² Gêṅ samob, taṅ amac abe ṅamalac sêṅgôm êndêṅ amac naṅ, taôm aṅgôm êndêṅ êsêac, gebe Mosenê biṅsu to propetenêṅ biṅ ṅam tau tonec.

Biṅ sacgêdô gasuc-gasucṅa

(Luk 13:24)

¹³ “Asô sacgêdô gasuc-gasuc ana, gebe sacgêdô kapôêṅ to intêna kêsô gedec, taṅ gêwê lau sepeṅ sênaṅa tau naṅ, ma lau taêsam sêsa tonanṅ.

¹⁴ Ma sacgêdô gasuc-gasuc to intêna saunṅ, taṅ gêwê gêdêṅ gamêṅ danṅonṅ matenṅ jalinṅa naṅ, ma lau, taṅ têtap intêna tonanṅ sa naṅ luagêcgeṅ.

Tajala ka êndêṅ ṅaṅanô

(Luk 6:43-44)

¹⁵ “Ajop taôm êndêṅ propete dansanṅ, gebe lau tonanṅ toṅakwê domba ṅaôlic dêndêṅ amac sêwac, mago nêṅ ṅalêlôm amboac kêam ṅaclai sêṅac gêṅ ṅawaô.

¹⁶ Ajala êsêac êndêṅ nêṅ lê geṅ. Aiṅ oc tajonṅ aṅga okêṅ atom, ma jambô aṅga locgôm atom.

¹⁷ Amboac tonanṅ ka ṅajam samob gêṅam ṅanô ṅajamgeṅ, ka sec tec gêṅam ṅanô sec.

¹⁸ Ka ṅajam oc êtôm gebe ênam ṅanô sec atom, ma ka sec oc êtôm gebe ênam ṅanô ṅajam atom.

¹⁹ Ka samob, taṅ ênam ṅanô ṅajam atom naṅ, oc sêsap su ma sêmbalinṅ êpi ja êna.

²⁰ Amboac tonanṅ ajala êsêac êndêṅ nêṅ lêṅ ṅanô.

²¹ “Lau samob, taṅ sêsam aê gebe ‘Apômtau, Apômtau’ naṅ, oc sêsô gamêṅ undambêṅa sêna tomalagenṅ atom, lau tagenṅ, naṅ sêṅgôm Tamoc, taṅ gêmoa undambê naṅ, nê biṅ êtu tôṅ.

²² Êndêṅ bêc ônê lau taêsam oc sêsôm endenṅ aê gebe ‘Apômtau, Apômtau, aêac aoc biṅ lasê ajam aôm lanôm to atinṅ ṅalau sec ajam aôm lanôm ma agôm gêṅsêga gwalêki ṅ ajam aôm lanôm, agôm atom me.’

²³ Mago aê oc jasôm êpi êsêac gebe ‘Kajala amac atomanô, secwaga, aêc su aṅga aêṅoc.’

ṅac luagêc sêkwê andu

(Luk 6:47-49)

²⁴ “Lau, taṅ sêṅô aêṅoc biṅ tonec ma sêṅgôm ṅanô êsa naṅ, têtôm ṅac tokauc, taṅ kêsunṅ nê andu kêsêp poc.

²⁵ Ma kom gêṅac to bu gêc ma mu gêbuc ṅatêna jakêpi andu tau, mago kêku atom, gebe poc kêkapiṅ tôṅ.

²⁶ Ma lau samob, taṅ sêṅô aêṅoc biṅ tonec ma sêṅgôm ṅanô êsa atom naṅ, têtôm ṅac meloc, taṅ kêsunṅ nê andu kêsêp ganṅac.

²⁷ Ma kom gêṅac to bu gêc ma mu gêbuc ṅatêna jakêpi andu tau e kêku sa jagulunṅ tagenṅ.”

²⁸ Jesu gêṅac mata nê biṅ tonec ma lau samob têtakê kêtû ênê mêtêṅa,

²⁹ gebe eṅ kêdônṅ êsêac kêtôm êsêacnêṅ biṅsutau atom, kêdônṅ êsêac kêtôm ṅac toṅaclai teṅ.

8

Jesu gêṅgôm ṅac tokamochôm ôli kêtû selec
(Mar 1:40-44; Luk 5:12-14)

1 Gêdêñ Jesu gêmu kêsêp anga lôc nan, lau taêsam tédaguc enj.

2 Ma sêlic ñac tokamocbôm tenj mênkêpôn aduc gêdêñ enj ma kêsôm gebe “Apômtau, embe têtac êwiñ, go ôngôm aê jatu selec.”

3 Tec Jesu kêmêtôc lêma jakêmoasac enj ma kêsôm gebe “Aê gabe ôtu selec.” Ma gacgenj ênê kamocbôm kêsêlô.

4 Go Jesu kêsôm gêdêñ enj gebe “Ôlic acgom, ôtu awê êndêñ lau tenj atom, naôtôc taôm êndêñ dabunwaga ma ôkênj da êtôm Mose kêjatu gebe êwaka nêmbin sa êndêñ êsêac.”

*Jesu gêgoôm kapitai Kapanaumña nê ñacsenjom ôli ñajam kêsa
(Luk 7:1-10)*

5 Go jagêô lasê Kapanaum ma kapitai tenj gêdêñ enj gêja jaketenj enj

6 ma kêsôm gebe “Apômtau, aêñoc ñacsenjom, tê gêc ñatékwa kêtû golonj ma ñandanj secanô.”

7 Tec Jesu kêsôm gêdêñ enj gebe “Aê gabe jawac janngôm enj ôli ñajam êsa.”

8 Ma kapitai gêjô enj awa gebe “Apômtau, aê galic tauc katôm gebe ôsô ñoc andu ñasalôm ñalabu ôna atom, ôsôm ña awamgenj ma ñoc ñacsenjom ôli ñajam êsa.

9 Gebe aê ñac tenj, tanj kasô gôlinwaga ñagêdô ñalabu ma sinwaga sêsô aê ñalabu. Embe jasôm êndêñ ñac tenj gebe ‘Ôna,’ oc êna, ma êndêñ ñac tenj gebe ‘Ômôênj,’ oc êmênj, ma êndêñ ñoc sakinwaga gebe ‘Ôngôm gêñ tonac,’ oc êngôm.”

10 Jesu gêñô e gêñac lêma ma kêsôm gêdêñ lau, tanj tédaguc enj nan, gebe “Binjanô, aê jasôm êndêñ amac gebe Aê katap Israelnêñ ñac tenj nê kékênj gêwiñ amboac tonanj sa atom.

11 Amboac tanj jasôm êndêñ amac gebe Lau taêsam anga oc kêpi to oc kêsêpña nasêwiñ Abraham agêc Isak ma Jakob sêniñ gêñ sêngônj gamênj undambêña.

12 Ma gamênj tau ñaawêlatu nanj têtiñ êsêac su sêsêp gêsunbôm, tanj gêc dêmôênja nanj sêna. Anja tônê lau oc têtanj ma lunlunj êkôsiniñ tau ñano.”

13 Go Jesu kêsôm gêdêñ kapitai gebe “Ôna, aômnêmbin ñanô êsa êtôm kôkênj gêwiñ.” Ma gêdêñ ñasawa tecenanjenj ñacsenjom ôli ñajam kêsa.

*Jesu gêgôm lau taêsam ôlinj ñajam kêsa
(Mar 1:29-34; Luk 4:38-41)*

14 Ma Jesu gêja Peterenê andu ma gêlic ênê lawao gêmac ôli ñawajaô kapôênj gêc.

15 Tec kêmoasac enj lêma ma ñandanj gêônj su, go gêdi sa mênngêjam sakinj enj.

16 Go ñakêtula sejonj lau tonjalau sec gwalêkinj dêdêñ Jesu sêja, jakêtiñ ñalau sec tonanj ña awagenj, ma gêgôm lau togêmac samob ôlinj ñajam kêsa.

17 Enj gêgôm amboac tonanj, tec binj, tanj propete Jesaia kêsôm nanj, kêtû anô gebe

“Enj gêôc aêacnêñ gêmac to kêsip aêacnêñ ñandanj sa.”

*Binj tandanguc Jesuña
(Luk 9:57-62)*

18 Jesu gêlic lau taêsam sêgi enj auc, tec kêjatu gebe sembonj enj êna ñamakenj ônêña.

19 Go binjutau tenj gêdêñ enj gêja jakêsôm gebe “Mêtêmôkê, gamênj, tanj aôm gobe ôna nanj, aê oc jandanguc aôm.”

20 Tec Jesu kêsôm gêdêñ enj gebe “Mojanj sê ic ma moc, tanj sêmoa umbonj ñalabu nanj, sêjam sac, mago ñamalacnê Latunê gamênj tenj gebe endenj kwalim ênêcña gêc atom.”

21 Go ñacsenjominênj ñac tenj kêsôm gêdêñ enj gebe “Apômtau, ôlôc gebe jana jansunj tamoc acgom.”

²² Tec Jesu kêsôm gêdêñ enj gebe “Ôndanğuc aê ma ñacmatê sênsuñ tauñ nêñ ñacmatê.”

Jesu kêsôm mu to ñadembom kêtú malô
(Mar 4:35-41; Luk 8:22-25)

²³ Jesu kêpi wanj ma nê ñacseñomi sêwiñ enj sêja,

²⁴ go mu gêbuc ñatêna gêli bu sa e ñadembom kêsâlê wanj auc, ma enj tau gêc bêc gêc.

²⁵ Tec êsêac têtú gasuc jasêñu enj ma sêsôm gebe “Apômtau, ônam aêac sa, oc dambac tanaña.”

²⁶ Go enj kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amac atênêp kêtú agenña, akêñ gêwiñ kwalecgoc.” Go gêdi sa gec binj mu to ñadembom, ma bênônj kêsêp e kênôma.

²⁷ Tec ñamalac sêñac lemeñ ma sêsôm gebe “Enj ñac amboac ondóc tec mu to ñadembom tanenj wamu gêdêñ enj nec.”

Ñac luagêc tonjalau sec anğa Gadarene ôliñ ñajam kêsa
(Mar 5:1-20; Luk 8:26-39)

²⁸ Ma Jesu jakêsô lau Gadarene nêñ gamêñ anğa ñagêjactorñ ñamakeñ ôñêña. Tec ñac luagêc tonjalau sec sêsa anğa sêô jadêdac enj. Ñaclagêc tau ñaclai sec, tec lau têtêc tauñ ma sêsa intêna tonanğ atom.

²⁹ Tec agêc têtôc enj êndu ma sêmôêc gebe “Anôtônê Latu, aêacnêñ asagenj ñagêdô gêdêñ tauñ. Amboac ondóc, ñanoc kêdabinğ atom ma gômôêñ gobe ôlênsu aêac.”

³⁰ Bôcanô matu kapôêñ tenj senj gêñ sêmoa ñasawa ec baliñ,

³¹ tec ñalau sec tau tetenğ enj gebe “Embe ôtiñ aêac, nanğ ôkêñ aêac asêp bôc tomatu tônê ñai ñalêlôm ana.”

³² Ma enj kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Ana.” Tec sêsa jasêsêp bôc tonanğ ñalêlôm sêja ma bôc tau samob tomatugenğ sêsabi anğa sêlic gulunğ tagenğ jasêsêp bu sêjaña.

³³ Go lau bôcña sêc jasêô lasê malac ma sêjac miñ binğ samob, tanğ kêtap ñaclagêc tonjalau sec sa nanğ.

³⁴ Go lau malac tonanğña samob sêpuc Jesu t ñtônğ sêsa sêja e dêdac enj ma tetenğ enj gebe êwi êsêacnêñ gamêñ sinğ ma êc êna.

9

Jesu gêgôm ñac ñatêkwa kêtú golonğ ôli ñajam kêsa
(Mar 2:1-12; Luk 5:17-26)

¹ Jesu kêpi wanğ tenğ ma gelom jakêsô nê malac.

² Ma lau anğa tonanğ sêbalanğ ñac tenğ ñatêkwa kêtú golonğ gêsac sac gêdêñ enj sêja. Jesu gêlic êsêac sêkêñ gêwiñ, tec kêsôm gêdêñ ñac ñatêkwa kêtú golonğ gebe “Latucenec, têmtac êpa su, gebe aê kasuc aômnêñ sec ôkwi su.”

³ Ma binğsutaunêñ ñagêdô sêsôm gêdêñ tauñgenğ gebe “Ñac tonec kêsôm binğ alôbalôbgoc.”

⁴ Mago Jesu kêjala binğ, tanğ êsêac taêñ gêjam sêmoa nanğ, ma kêsôm gebe “Amboac ondóc, amac taêñ gêjam binğ sec gêc nêñ ñalêlôm.

⁵ Binğ ondóc tasôm ñagaô. Tasôm tonec gebe ‘Aê kasuc aômnêñ sec ôkwi’ nec, me tasôm gebe “Ôndi sa ma ôsêlêñ.”

⁶ Ma aê gabe amac ajala gebe Ñamalacnê Latu kêtú ñatau anğa nom gebe êsuc sec ôkwi anğa nomña.” Go awa gêjac ñac ñatêkwa kêtú golonğ gebe “Ôndi sa, ôc nêñ mê sa ma ôêc ôna nêñ andu.”

⁷ Tec ñac tau gêdi sa ma gêc gêja nê andu.

⁸ Lau taêsam sêlic e têtakê ma sêlambin Anôtô, gebe kêpuc ñamalac tôñ ña ñaclai amboac tonañ.

Jesu kêkalem Matai
(*Mar 2:13-17; Luk 5:27-32*)

⁹ Ma Jesu gêdi anğa tonañ ma gêlic ñac tenj gêngôn telonj malen, nê ñaê Matai. Tec kêsôm gêdên enj gebe “Ôndanğuc aê.” Ma enj gêdi kêdaguc enj gêja.

¹⁰ Jesu geñ gênj gêngôn andu tau, ma telonj to lau sec taêsam sêmênj sênğônj sêwiñ Jesu to nê ñacseñomi.

¹¹ Parisai sêlic ma sêsôm gêdênj ênê ñacseñomi gebe “Amboac ondoc, ma amacnêm mêtêmôkê geñ gênj gêngônj gêwiñ telonj to lau sec.”

¹² Jesu gênô ma kêsôm gebe “Lau ôlinj ñajam sêpô lêna tauñ kêtü doktaña atom, mago lau togêmac tec sêpô lêna.

¹³ Ana ma taêm ênam binj tonec ñam acgom gebe ‘Aê gabe akênj da atom, gabe taêm walô taômgeñ.’ Gebe aê gamênj gabe jakalem lau gêdênj atom, jakalem lau secgeñ.”

Binj tanam dabuñ moña
(*Mar 2:18-22; Luk 5:33-39*)

¹⁴ Gêdênj tonañ Joaņnê ñacseñomi dêdênj enj jatêtu kênac enj gebe “Amboac ondoc, tec aêac to Parisai ajam dabuñ mo, ma aômñêm ñacseñomi sêjam dabuñ atom nec.”

¹⁵ Ma Jesu kêsôm gêdênj êsêac gebe “Lau embe sêniñ awê ñamoasiñ ma ñacgebe-ênam-awêwaga êmoa êwiñ êsêac, oc nêñ ñalêlôm ñawapac me. Mago ñabêc oc mênjêsa ma sêkôc ñacgebe-ênam-awêwaga su anğa êsêacnênj, nañgo êsêac sênam dabuñ mo.

¹⁶ “Ñamalac tenj ambênôc ñakwê langwa ña obo ñatali wakuc atom, gebe ñatali wakuc oc êôc ñakwê êngic ma êkac kalalac e êtu sec samucgeñ.

¹⁷ Ma ñac tenj êkênj wain wakuc êsêp bôc ñaôlic langwa atom. Embe êngôm, oc wain êôc ñaôlic êpoa e êtainj ênaña, ma naôlic tau Êtu sec. Wain wakuc sêkênj êsêp ñaôlic wakuc acgom, go êmoasiñ gên tau lulugeñ.”

Jairi latuo to awê, tañ kêmoasac Jesunê ñakwê nañ
(*Mar 5:21-43; Luk 8:40-56*)

¹⁸ Gêdênj tañ Jesu kêsôm binj tonañ gêdênj êsêac gêmoa nañ, Iômmôkê tenj mênjkêpônj aduc gêdênj enj ma kêsôm gebe “Aênoc latuco galoc gêmac êndu su. Mago ômôênmanj gebe ôkênj lêmam ênsac enj ma mata jali êsa.”

¹⁹ Tec Jesu gêdi ma tonê ñacseñomi têdaguc enj sêja.

²⁰ Ma awê tenj gêjam dec kêtôm Jala 12, nañ kêtü gasuc mênjkêkô enj dêmôêmu ma kêmoasac ênê ñakwê ñalêsô.

²¹ Awê tau kêsôm gêc taugenj gebe “Aê embe jamoasac ênê ñakwêgeñ, oc êngôm aê ôlic ñajam êsa.”

²² Tec Jesu kêsa tau ôkwi jamata gê enj ma kêsôm gebe “Latucoenec, têtmac êpa su, kôkênj gêwiñ tec gêgôm aôm ôlim ñajam kêsa.” Ma gêdênj ñasawa tecenañ awê tau ôli ñajam kêsa.

²³ Go Jesu gêja e gêô lasê Iômmôkênê andu ma gêlic lau sêju gasuc to sêgôm ñaonda kapônj,

²⁴ tec kêsôm gebe “Aêc su, gebe ñapalêo gêmac êndu atom, gêc bêcgeñ tec gêc.” Ma êsêac sêômac enj.

²⁵ Ma gêdênj sesoc lau sêsa sêja nañ, Jesu kêsô gêja kêkam ñapalêo gêdênj lêma ma enj gêdi sa.

²⁶ Ma binj tau ñawae kêsa kêtôm gamênj tonañ ñai samob.

Jesu gêgôm materñec luagêc ñajam kêsa

²⁷ Jesu gêdi anġa tonan, ma matenpec luagêc tédaguc en, nan sêmôêc kapôên gebe “Dawidinê Latu, taêm walô aéagêc.”

²⁸ Kêsô andu gêja, ma matenpec luagêc tonan dédên en sêja, tec Jesu kêtú kênac êsêagêc gebe “Amagêc akên gêwiñ gebe aé katôm gebe janġôm gên tonec me masi.” Agêc sêsôm gedên en gebe “Aec, Apômtau.”

²⁹ Go kêmoasac êsêagêc matenjanô ma kêsôm gebe “Nêm biñ, tan akên gêwiñ nan, ñanô êsa.”

³⁰ Ma agêc matenjanô kêpoa lasê. Go Jesu kêbaob êsêagêc gebe “Alic taôm gebe asôm êndên lau ten sênô atom.”

³¹ Mago agêc sêsa sêja e sêgôm ênê wae kêsa kêtú tapa kêtôm gamên tonan ñai samob.

Jesu gêgôm awamê kêsôm biñ lasê

³² Êsêac sêsa sêja ma lau sêkôc ñac tonalau awamê ten sêmên.

³³ Jesu kêtin ñalau sec tonan kêsa gêja su, go awamê tau kêsôm biñ lasê ma lau taêsam tonan sênac lemen ma sêsôm gebe “Aêac taiic gên ten amboac tonec anġa Israel atomanô.”

³⁴ Ma Parisai sêsôm gebe “En kêtin ñalau sec ña ñalau sec nên kasêga.”

Jesu taê walô lau

³⁵ Ma Jesu gêjac laoc malac kapôên to saun samob gêja ma kédôn êsêac anġa nên lôm togêjam mêtê kêpi ñawae ñajam Anôtônê gamênña ma gêgôm launên gêmác to ôlin ñasec samob ñajam kêsa.

³⁶ En gêlic êsêac lau taêsam ma taê walô êsêac, gebe sêpô lêna taun to sêmoa jageo ñanô amboac domba, nan nên ñacgejob masi.

³⁷ Go en kêsôm gadên nê ñacsenjomi gebe “Mo tau tec ñanô kêsa samob, mago kolenwaga tec luagêcgen.

³⁸ Amboac tonan aten êndên mo tau ñatau, gebe êkên kolenwaga nasênac nê gên ñanô sa.”

10

Jesu kêjalin aposolo 12 sa

(Mar 3:13-19; Luk 6:12-16)

¹ Jesu gêmôêc nê ñacsenjomi 12 dédên en sêja ma kêkên ñaclai gédên êsêac gebe têtin ñalau ñatêmui to sêngôm gêmác to ôlin ñasec samob ñajam êsaña.

² Êsêac aposolo 12 tau nên ñaê tonec ñac ñamataña Simon, tan sêsam en gebe Petere nan, agêc lasi Andrea ma Sebedai latuagêc Jakobo agêc lasi Joan,

³ Pilip agêc Batolomai, Tom agêc telon Matai, Alpai latu Jakobo agêc Tadaï,

⁴ Simon Kanaanna agêc Juda Isariot, tan geoc en lasê.

Jesu kêkên ñacsenjomi 12 kêtú kôm misionña

(Mar 6:7-13; Luk 9:1-6)

⁵ Lau 12 tonan Jesu kêsakin êsêac to gêjac biñsu êsêac gebe “Asa lau samuc nên intêna atom to asa lau Samaria nên malac atom,

⁶ andên lau Israel nên domba gêbômgen ana.

⁷ Asêlên naanam mêtê to asôm gebe ‘Gamên undambêña kédabinġac.’

⁸ Anġôm gêmác ôlin ñajam êsa, anġu ñacmatê dendi sa, anġôm kamocbôm têtú selec, atin ñalau sec su sêna. Amac akôc ñaômagen, tec akên ñaômagen.

⁹ Gold to silber ma mone saun ñagêdô êsêp nêmbinġap ñaatali atom.

¹⁰ Ambic atali amoa intêna atom, akôc ñakwê luagêc atom, akôc atapa atom ma aôc tôc atom, gebe kolen tau ñanô oc êlôm kolenwaga.

11 “Embe asa malac kapôêḅ to saun ana, go atu kênac ḅac, taḅ sêlic eḅ jagêdêḅ aḅga malac tau ma naaḅgôḅ awiḅ eḅ andi êtiam.

12 Ma embe api andu tau ana, go awem ênac lau acgom.

13 Ma embe lau gêdêḅ, go amacnêḅ biḅmalô êpi êsêac. Mago embe lau gêdêḅ atom, go nêḅ biḅmalô êḅu wacêpi amac taôm.

14 Ma embe sêkôc amac sa atom to sêkêḅ taḅeḅ nêḅ biḅ atom, naḅ awi andu to malac tau siḅ e andôḅ ḅakekop aḅga emkaiḅ su.

15 Biḅ ḅanô, aê jasôm êndêḅ amac gebe Êndêḅ bêc sêmêtôc biḅḅa Sodom to Gomora oc sêḅgôḅ naeo êtôm malac tonanḅ atom.

Jesunê lau sêôc ḅandanḅ

(Mar 13:9-13; Luk 21:12-27)

16 “Alic acgom, aê jasakiḅ amac amboac domba asêḅ kêam sec ḅalêlôm ana. Amboac tonanḅ aḅgôm nêḅ gêḅ tokauc atôm moac ma malô-malô amboac balôsi.

17 Ajop taôm êndêḅ ḅamalac, gebe oc sêkêḅ amac andêḅ mêtôcwaga ana ma si amac aḅga êsêacnêḅ lôm,

18 ma sêwê amac andêḅ gôliḅwaga to kiḅ ana êtu aêḅa gebe awa biḅ sa ḅaḅêḅgeḅ êndêḅ êsêac to lau samuc.

19 Êndêḅ taḅ sêkôc amac ana naḅ, apô sim taôm êtu leḅ to biḅ asômḅa atom, gebe êndêḅ noc tau biḅ asômḅa tau êḅsuḅ tau êndêḅ amac êwac.

20 Gebe amac taôm asôm biḅ atom, Tameminê ḅalau êôc amac awem sa.

21 “Têwa êkêḅ lasi êndêḅ siḅ ma tama êkêḅ latu ma ḅapalêo to ḅac sêli taunḅ sa êndêḅ teneḅi to tameḅi ma sêḅsuḅ êsêac e siḅ enseḅ êsêac su.

22 Ma lau samob têtac endec amac êtu ḅoc ḅaêḅa. Mago ḅac, taḅ êôc gêḅwapac totêtac êpa sugenḅ e ḅatêku êsu naḅ, Anôtô ênam eḅ kêsi.

23 Embe sêjanda amac aḅga malac teḅ, naḅ aêc ana teḅ. Biḅḅanô, aê jasôm êndêḅ amac gebe Amac oc anam kôm êpi Israelnêḅ malac samob tomalagenḅ atom, ma ḅamalacnê Latu êmêḅ.

24 “Kwapuc oc êlêlêc kwalam laḅgwa, ma sakiḅwaga oc êlêlêc nê ḅatau atom.

25 Kwapuc êtôm nê kwalam laḅgwa, ma sakiḅwaga êtôm nê ḅatau, go êtôm. Embe sêsam gôlôac teḅ nêḅ ḅatau gebe Belsebul, oc sêsam ḅaê sec êpi ênê lau amboac tonanḅgeḅ.

Aêac tatêc asa

(Luk 12:2-7)

26 “Amboac tonanḅ atêc ḅamalac atom. Gêḅ samob, taḅ sêsaḅ auc naḅ, oc êtu awê, ma biḅ samob, taḅ gêc lêlômgeḅ naḅ, oc êsa awê.

27 Biḅ taḅ jasôm êndêḅ amac kesecgeḅ naḅ, asôm êtu awê, ma biḅ taḅ aḅô êsêḅ taḅemsuḅ naḅ, anam mêtê êpi akô salôm ḅaô.

28 Ma atêc êsêac, taḅ sênac ôlimgeḅ êndu, mago sênac katôm êndu têtôm atom naḅ atom. Mago atêc Anôtô, taḅ kêtôm gebe enseḅ ôlim to katôm sêsêḅ lamboam ḅakêlêndiḅ sênaḅa naḅ.

29 Kêliḅkeieḅ luagêc, naḅ ḅaôli saunḅ ec teḅ. Mago ḅateḅ êu tau êsêḅ nom atom e Tamemi êlôc sa acgom.

30 ḅac tau tonanḅ kêsa amac môkêmlaunḅ sa tomalagenḅ.

31 Tec atêc taôm atom gebe amac alêlêc kêliḅkelenḅ taêsam su.

Tasom Killsi lase êndêḅ ḅamalac

(Luk 12:8-9)

32 “ḅac teḅ embe êsôm aê lasê êndêḅ ḅamalac, oc jasôm eḅ lasê êndêḅ Tamoc, taḅ gêḅgôḅ undambê naḅ, amboac tonanḅ.

³³ Ma ñac tenj embe ênsê aê auc êndênj ñamalac, oc jansa enj auc êndênj Tamoc, tanj gêngônj undambê nanj, amboac tonanj.

Bijnmalô masi, sinjenj

(Luk 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ “Taêm ênam tonec gebe aê gamênj gabe jakênj biñmalô ênêc nom nec atom. Aê gamênj gabe jakênj biñmalô atom, gamênj gabe jakênj sinj.

³⁵ Aê gamênj gabe jawa ñamalac êkôc, latu agêc tama, ma latuo agêc têna, ma lawao wakuc agêc lawao langwa.

³⁶ Ma lau gôlôac m tenjta têtuj ñacjo êndênj taunj andênj-êndênjenj.

³⁷ “Ñac tenj embe têtac êwinj tama me têna êlêlêc aê su, oc êwê kainj aê atom. Ma tenj embe têtac êwinj latu me latuo êlêlêc aê su, oc êwê kainj aê atom.

³⁸ Ma ñac tenj embe êôc nê kakesotau êndanjuc aê atom, oc êwê kainj aê atom.

³⁹ Ñac tenj embe taê ênam gebe êmoa mata jali, oc êmac êndu. Ma ñac tenj embe êmac êndu êtu aênja, oc êngônj mata jali.

Bijn tatap ñagêjô sanja

(Mar 9:41)

⁴⁰ “Ñac tenj embe êkôc amac sa, oc êkôc aê sa, ma tenj embe êkôc aê sa, oc êkôc ñac, tanj kêsakiñ aê gamênj nanj sa.

⁴¹ Ñac tenj embe êkôc propete tenj sa êtu enj propeteña, nanj ocgo êkôc ñagêjô êtôm propete êkôc, ma tenj embe êkôc ñac gêdênj tenj sa êtu enj ñac gêdênjña, nanj ocgo êkôc ñagêjô êtôm ñac gêdênj êkôc.

⁴² Ma tenj embe êkênj bu ñaluc laclu tenj êndênj lau ñaôma tonec ñai nênj tenj ênôm êtu enj aênjoc ñacsenjomña, nanj jasôm biñjanôgenj êndênj amac gebe ñagêjô ñajam eso enj atomanô.” * sêc samob nê ñatau. Sandanñê ñaê tenj, tanj gêwa sa gebe enj kêtuj ñalau sec samob nênj ñatau.

11

¹ Jesu kêdônj nê ñacsenjomi 12 su, go gêdi anja tonanj gêja gebe naêndônj ênam mêtê lau êtôm nênj malacgenj.

Ñackêsagu Joanj kêkênj lau dêdenj Jesu sêja

(Luk 7:18-30)

² Joanj gêngônj kapoacwalô e gêñô Kilisinê kolenj ñawae, tec kêsakiñ nê ñacsenj omi ñagêdô

³ jatêtu kênac enj gebe “Aôm ñac tau, tanj sêsôm sebe êmênjña nanj, me aêac ansaê ñac tenj acgom.”

⁴ Tec Jesu gêjô êsêac awenj gebe “Ana ma anac minj gêñ, tanj anjô to alic nanj, êndênj Joanj

⁵ gebe matenpec sêlic gamênj kêtiam to maginj kêsuj sêsêlênj, kamocbôm têtuj selec to tanjensunbic sênjô biñ, ñacmatê dêdi sa to lau sêsôm ñawae ñajam lasê gêdênj lau ñalêlôm sawa.

⁶ Ma aê aoc êôc êsêac, nanj têtac lulu kêtuj aênja atom nanj.”

⁷ Êsêac sêc sêja acgom, go Jesu gêôc awa sa ma kêsôm biñ gêdênj lau totoñ-totoñ tau kêpi Joanj gebe “Amac asa gamênj sawa aja abe al ic asagenj. Abe alic sôbolec tenj mu gêôc jakêsêp mênkêsêp me.

⁸ Aja abe alic asagenj. Abe alic ñac tenj kêsô ñakwê palê-palê me. Alic acgom, lau, tanj sêsô ñakwê palê-palê nanj, sênjônj kingenj nênj andu.

⁹ Asa aja kêtuj agenjña. Abe alic propete tenj me. Aec, aê jasôm êndênj amac gebe ñac tau kêlêlêc propete su,

¹⁰ gebe ñac tau tec teto biñ kêpi enj gebe

* **10:42:** Sanda n aen tenj, tanj gêwa sa gebe enj kêtuj ñalau

‘Ôlic acgom, aê jasakinj ñoc ñacjaen êmunj aôm naêmansanj nê m intêna, tañ gêc aôm lanômnmênja nanj.’

Anôtônê binj tau tonanj.

¹¹ Binjanô, aê jasôm êndênj amac gebe Lau samob, tañ lauo sêkôc êsêac nanj, nêj teñ kêlêlêc ñackêsagu Joan atom. Mago ñac saun, tañ sêsam enj kêt u ñamu anja gamênj undambêja nanj, kêlêlêc enj su.

¹² Gêdênj tañ ñackêsagu Joan kêpoa lasê e mênjgêdênj galoc nec Anôtô gêu gamênj undambêja lasê, ma lau, tañ sêjac tênêp nanj, oc sêjanjo su.

¹³ Gebe propete samob to Mosenê binjsu seoc binj lasê e gêdênj Joan

¹⁴ ma amac embe taêm ênam gebe akôc sa, go akêj êwinj gebe Joan enj Elia, tañ sêsôm gebe êmênj nanj.

¹⁵ Ñac teñ nê tanjasunj embe ênêc, nanj êñômanj.

¹⁶ “Aê janam dôñ lau têm tonecña êpi asagenj. Êsêac têtôm ñapalê, tañ sêmoa malaclun ma sêmôêc gêdênj taunj gebe

¹⁷ ‘Aêac ajac onj, mago amac atê wê atom. Aêac atanj tanjiboa, mago amac atanj awin atom.’

¹⁸ Joan gêmênj e genj to gênôm gêj atom, ma lau sêsôm sebe ‘Ñalau sec teñ gêgôm enj.’

¹⁹ Ñamalacnê Latu mênjenj to gênôm gêj ma mênjac sêsôm teñ gebe ‘Alic enj lasamtêna to gênôm wain anaboa, telonj to lau sec nêj teñ enjgoc.’ Mago Anôtônê mêtê tokauc gêjam ñanô kêwaka tau sa.”

Jesu genj oliñ malac, tañ sêkêj gêwinj atom nanj

(Luk 10:13-15)

²⁰ Go Jesu gêôc awa sa ma genj oliñ malac, tañ sêlic ênê gêñtalô taêsam nanj, gebe sêjam taunj ôkwi atom gebe

²¹ “Ojae Korasinma, ojae Betsaidama, gêñtalô tañ gagôm anja amacnê m nanj, embe janjôm anja Turu to Sidon nêj, oc sên am taunj ôkwi wanêcgenj su ma sêsô talu sa to sênac taunj auc.

²² Amboac tonanj jasôm êndênj amac gebe Êndênj bêc Anôtô êmêtôc ñamalacnêj binja enj taê walô lau Turu to Sidon êlêlêc amac su.

²³ Ma aôm Kapanaum gobe sêsunj aôm sa e ñatêpôê nadinjenj undambê me. Aôm oc u taôm ôsêp lamboam ôna. Gêñtalô tañ kêsa aômnmê gamênj nanj, embe êsa Sodom oc ênêc e mênjêndênj tonec.

²⁴ Amboac tonanj jasôm êndênj amac gebe êndênj bêc Anôtô êmêtôc ñamalacnêj binja enj taê walô lau Sodom êlêlêc amac su.”

Andênj aê amênj ma alêwanj taôm

(Luk 10:21-22)

²⁵ Gêdênj ñasawa tonanj Jesu gêôc awa sa ma kêsôm gebe “Tamoc, undambê to nom Ñatau, aê jalambin aôm gebe gôsa binj tônê ñai auc gêdênj lau mêtê to lau tokauc ma goc lasê gêdênj ñapalê dedec.

²⁶ Tamoc, binjanô, aôm gôlic ñajam amboac tonanj, tec gôgôm nê m gêj.

²⁷ “Tamoc kêkêj gêj samob gêdênj aê, ma ñac teñ kêjala Latu atom, Tama taugenj. Ma Tama, nanj ñac teñ kêjala enj atom, Latu taugenj to lau, tañ Latu gebe eoc lasê êndênj êsêac.

²⁸ “Amac samob, tañ anjônj jageo to aôm wapac amoa nanj, andênj aê amênj, go janam amac awem su.

²⁹ Aôm ta ambalanj ñoc wabaña e jat u nê m kêdônjwaga gebe ñoc ñalêlôm malô to katoc tauc sa atom, ec atap malem alêwanj taômña sa.

³⁰ Gebe ñoc tê ñagaô to ñoc waba ñawapac atom.”

12

Nacseḡomi sesolop polom ḡanô gêdêḡ sabat

(Mar 2:23-28; Luk 6:1-5)

¹ Gêdêḡ ḡasawa tonanḡ Jesu kêsêlêḡ ḡêmoa kôm polomḡa ḡalêlôm ḡêdêḡ sabat. Mo ḡêjô ênê ḡacseḡomi ma êsêac sesolop polom ḡanô mênseḡ.

² Parisai sêlic e sêsôm ḡêdêḡ eḡ gebe “Gôlicḡac me, nêḡ ḡacseḡomi sêḡôm ḡêḡ, taḡ sêjac jao gebe daḡḡôm êndêḡ sabat atom.”

³ Tec eḡ kêsôm ḡêdêḡ êsêac gebe “Biḡ taḡ Dawid to nê lau sêḡôm ḡêdêḡ mo ḡêjô êsêac naḡ, asam atom me.

⁴ Eḡ kêsô Anôtônê andu jageḡ polom, taḡ sêkêḡ ḡêdêḡ Anôtô kêtû da ma sêjac jao gebe êsêac sêniḡ atom, lau dabuḡwaga taunḡeḡ.

⁵ Ma biḡ, taḡ ḡêc Mosenê biḡsu naḡ, gebe ḡêdêḡ sabat samob dabuḡwaga sêjac sabat popoc aḡga lôm dabuḡ, mago sêwê ḡakaiḡ atom naḡ asam atom me.

⁶ Aê jasôm êndêḡ amac gebe ḡêḡ taḡ kêlêlêc lôm dabuḡ su naḡ, tau tonec.

⁷ Embe ajala biḡ tonec gebe ‘Aê gabe akêḡ da atom, gabe taêm walô laugeḡ,’ oc ambu lau, tec nêḡ biḡ masi nec atom,

⁸ gebe ḡamalacnê Latu kêtû sabat ḡatau.”

Jesu ḡêḡôm lêma kêtû golonḡ ḡajam kêsa

(Mar 3:1-6; Luk 6:6-11)

⁹ Go Jesu ḡêdi aḡga tonanḡ ḡêja e kêsô êsêacnêḡ lôm.

¹⁰ Ma ḡamalac teḡ lêma kêtû golonḡ ḡêmoa tonanḡ. Ma lau ḡagêdô sêmoa, taḡ sebe sêḡḡolinḡ biḡ êpi eḡ, tec têtû kênac eḡ gebe “Embe daḡḡôm lau ôlinḡ ḡajam êsa êndêḡ sabat, oc êtôm me masi.”

¹¹ Tec eḡ kêsôm ḡêdêḡ êsêac gebe “Amacnêḡ asa embe nê domba teḡ êmoa ma êu tau êsêp sê êndêḡ sabat, oc naê sa atom me.

¹² Op, ḡamalac kêlêlêc domba su ḡêḡeḡ. Tec tatôm gebe tamoasiḡ lau êndêḡ sabat.”

¹³ Go kêsôm ḡêdêḡ ḡac tau gebe “Ômêtôc lêmam.” Tec kêmetôc lêma e ḡajam kêsa kêtiam kêtôm ḡamakeḡ.

¹⁴ Ma Parisai sêsa sêkic ênê biḡ gebe senseḡ eḡ.

Sakiḡwaga taḡ Anôtô kêjaliḡ sa naḡ

¹⁵ Jesu kêjala biḡ tonec, tec kêtaiḡ tau su aḡga gamêḡ tonanḡ, ma lau taêsam têdaguc eḡ, ma ḡêḡôm êsêac samob ôlinḡ ḡajam kêsa.

¹⁶ Go kêbaob êsêac ḡajanaḡ gebe sêsôm eḡ lasê atom,

¹⁷ gebe biḡ, taḡ propete Jesaia kêsôm naḡ, êtu tôḡ gebe

¹⁸ “Alic acgom, aêḡoc sakiḡwaga, taḡ kajaliḡ sa

to ḡoc ḡac têtac ḡêwiḡ eḡḡa, taḡ

gallic eḡ ḡajam naḡ,

oc jakêḡ ḡoc ḡalau êpi eḡ

ma êsôm bêc jamêtôc biḡḡa lasê

êndêḡ lau samuc.

¹⁹ Eḡ oc ênam wambaḡ to êmôec atom,

ma teḡ êḡô eḡ awa aḡga malaclun atom.

²⁰ Siḡ taḡ ḡêjac bic naḡ, eḡ oc

êmandôm su atom,

ma daweḡ gasilana naḡ, eḡ oc êsi

êmac atom,

êngôm êmoa e êwê biŋgêdêŋ êku
 ɲaɲacjo tulu,
 21 ma lau samoc sêkêŋ matenj ênê
 ɲaê.”

Jesu ma Belsebul

(Mar 3:20-30; Luk 11:14-23)

22 Gêdêŋ tonanɲ sêkôc ɲac tenj tonjalau sec, nanj matapec to awamê, dêdêŋ Jesu sêja. Ma Jesu gêgôm enj ôli ɲajam kêsa e awamê kêsôm biŋ lasê to gêlic gamêŋ.

23 Ma lau samob sê taêŋ ma sêsôm gebe “Nac tonec oc Dawidnê Latu me.”

24 Parisai sêŋô, tec sêsôm gebe “Nac tône kêtinɲ ɲalau sec ɲa ɲalau sec nêŋ kasêga Belsebul.”

25 Jesu kêjala biŋ, taŋ êsêac taêŋ gêjam nanj, ma kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Gamêŋ tenj embe êwa tau êkôc, go êtu gasanɲ ma malac me gôlôac tenj embe sêwa taunɲ êkôc, oc sêmoa atom.

26 Ma embe Sadaŋ êtinɲ Sadaŋ, go êwa tau êkôc. Ma ênê gamêŋ ênêc amboac ondoc.

27 Ma aê embe jatinɲ ɲalau sec ɲa Belsebul, go amac latômi têtinɲ ɲa asa. Kêtu tonanɲa êsêac taunɲ ocgo sêmêtôc amac.

28 Mago aê embe jatinɲ ɲalau sec ɲa Anôtônê Njalau, go êwa sa gebe Anôtônê gôlinɲ wacêpi amac.

29 “Me ɲac tenj êsô ɲac ɲajaŋa tenj nê andu naêjanɲgo ênê waba su amboac ondoc. Enj ênsô ɲac ɲajaŋa tau tône êmunɲ acgom, go êjanɲgo ênê waba.

30 “Nac tenj embe êwinɲ aê atom, oc ensenɲ aê, ma ɲac tenj embe ejonɲ ɲanô êwinɲ aê atom, oc êtê salinɲ-salinɲ.

31 Kêtu tonanɲa aê jasôm êndêŋ amac gebe Njamalacnêŋ sec to biŋ alôb-alôb samob Anôtô oc êsuc ôkwi, tagenɲ biŋ alôb-alôb êpi Njalau Dabunɲ, tec Anôtô êsuc ôkwi atom.

32 Ma tenj embe ênam saic biŋ êndêŋ Njamalacnê Latu, tec Anôtô oc êsuc ôkwi, mago tenj embe ênam saic biŋ êndêŋ Njalau Dabunɲ, nanj Anôtô oc êsuc ôkwi êndêŋ têm tonec to ônêŋa atomanô.

Biŋ kaŋanôŋa

(Luk 6:43-45)

33 “Embe asê ka ɲajam, oc ênam ɲanô ɲajam, ma embe asê ka sec, oc ênam ɲanô sec. Gebe ka tajala gêdêŋ ɲanôŋenɲ.

34 Moac ɲalatu amac. Amac secgoc, tec asôm biŋ ɲajam amboac ondoc. Gêŋ taŋ geIôc gêc nêŋ ɲalêlôm nanj, mênkêsa awemsunɲ.

35 Njamalac ɲajam oc êtainɲ gêŋ ɲajam sa anɲa nê awa ɲajam, taŋ gêc nê ɲalêlôm, ma ɲamalac sec oc êtainɲ gêŋ sec sa anɲa nê awa sec.

36 “Aê jasôm êndêŋ amac gebe Êndêŋ bêc mêtôcɲa ɲamalac sêwa biŋ ag-waagwa samob, taŋ sêsôm nanj, ɲam sa.

37 Awamsunɲ ɲabinɲ oc ênam aôm kêsi, ma awamsunɲ ɲabinɲ oc êtinɲ aôm su.”

Lau sec sêjatu gêŋtalô

(Mar 8:11-12; Luk 11:29-32)

38 Go biŋsutau to Parisai nêŋ ɲagêdô sêjô Jesu awa gebe “Mêtêmôkê, aêac abe alic aôm ôŋgôm gêŋtalô tenj.”

39 Tec enj gêjô êsêac awenɲ gebe “Lau sec to mockainɲa sêjatu gêŋtalô, mago gêŋtalô tenj oc êndêŋ êsêac atom, gêŋtalô propete Jonanɲa tagenɲ.

40 Jona gêmoa gêŋsêga têtacêlêlôm kêtôm gelenɲa têtêac ma gêbêcauc têtêac, ma Njamalacnê Latu oc amboac tonanɲenɲ. Enj ômoa nom ɲalêlôm êtôm elenɲa têtêac ma êmbêcauc têtêac.

⁴¹ Êndêñ noc mêtôcña ñacwaga Niniweña oc sêndi sa sêwiñ lau tônê ma sêmêtôc êsêac, gebe Jona gêjam mêtê êsêac, tec sêjam tauñ ôkwi. Ma alic acgom, teñ kêlêlêc Jona su tec gêmoa.

⁴² Êndêñ noc mêtôcña kwin anğa mula-mña oc êndi sa êwiñ lau tônê ma êmêtôc êsêac, gebe eñ anğa nom ñamadiñ, mago gêmêñ gebe êñô Salomonê mêtê. Ma alicgac, teñ kêlêlêc Salomo su tec gêmoa.

Nalau sec gêmu gêja nê gamêñ lanğwa kêtiam
(Luk 11:24-26)

⁴³ “Nalau ñatêmui embe êsa anğa ñamalac teñ nê, oc eo êmoa gamêñ kwalam ma ensom gamêñ êlêwan tauña e êtap sa atom.

⁴⁴ Go êsôm gebe ‘Aê jamu jana ñoc andu, tañ kasa gamêñ nañ êtiam.’ Ma embe naêô lasê, oc alic andu tau sawa ma sêkajo sa to sêgêlôn.

⁴⁵ Go naêkôc ñalau 7, tañ nêñ sec kêlêlêc ênê su nañ, sêwiñ eñ sêsô nasengôn. Go ñamalac tonañ êmoa naeo ñanô êlêlêc gêmunña su. Ma lau sec tônê ñai amboac tonanğen.”

Jesu têna ma lasiio to ñac
(Mar 3:31-35; Luk 8:19-21)

⁴⁶ Eñ kêsôm biñ gêdêñ lau gêmoa ma têna to lasii mênşêkô dêmôêña sebe sêsôm biñ êndêñ eñ.

⁴⁷ Tec ñac teñ kêsôm gêdêñ eñ gebe “Gôlicgac me, tênam to lasimi tec mênşêkô dêmôêña sebe sêsôm biñ êndêñ aôm.”

⁴⁸ Mago Jesu gêjô ñac, tañ kêsôm biñ gêdêñ eñ nañ, awa gebe “Tinoc asa ma lasici asa lau.”

⁴⁹ Ma kêmêtôc lêma jakêtôc nê ñacseñomi ma kêsôm gebe “Alic acgom, aê tinoc to lasici tau tonec.

⁵⁰ Lau tañ sêmasañ Tamoc, tañ gêngôn undambê nañ nê biñ nañ, go têtû lasicio to ñac ma tinoc.” *

13

Bingôliñ ñac kêpalip ñ awêña
(Mar 4:1-9; Luk 8:4-8)

¹ Bêc tonanğen ma Jesu anğa andu kêsa jagêñgôn ambêô.

² Lau topom-topom sêkac sa sêgi eñ auc, tec kêpi wan teñ jagêñgôn ma lau samob sêkô bau.

³ Ma gêjac miñ biñ taêsam gêdêñ êsêac gêjam kêtû bingôliñgen ma kêsôm gebe “Alic acgom, ñac kêpalip ñawêña teñ kêsa gêja gebe êpalip ñawê.

⁴ Kêpalip gêmoa e ñagêdô kêsêp intêna, tec moc mênşen su.

⁵ Nawe ñagêdô kêsêp poclêlôm nañ nom kapôêñ gêc atom. Tec kêpoa sebenğen gebe kêsêp nomlêiôm gêja atom,

⁶ e oc kêpi ma kêsêgô e kêtû masê gebe ñawakac keselen kêsêp gêja atom.

⁷ Ma ñagêdô kêsêp êcmôkê ma êc kêpoa e gejon êndu.

⁸ Ma ñagêdô kêsêp nom ñajam, tec gêjam ñanô. Teñ gêjam 100, ma teñ 60, ma teñ 30.

⁹ Nac teñ nê tanasun embe ênêc, nañ êñô.”

Bingôliñ tau ñam
(Mar 4:10-12; Luk 8:9-10)

¹⁰ Nacseñomi dêdêñ Jesu jasêsôm gêdêñ eñ gebe “Amboac ondoc tec gôjam kêtû bingôliñgen gêdêñ êsêac nec.”

* **12:50:** Sadañnê ñaê teñ. Alic Mat 10:25

11 Ma en gêjô êsêac awen gebe “Amac atap kauc sa, tec ajala gamêj undambêja nabiñ ñalêlômja, mago êsêac têtap sa atom.

12 Ñac tañ nê gêj gêc nañ, êtap ñagêdô sa naêwiñ e êlêlêc su. Mago ñac, tañ nê gêj masi nañ, sêkôc ñakêsu, tañ gêc enja nañ, su amboac tonanjen.

13 Êsêac sêlic gêj e amboac sêlic atom to seño biñ e amboac sêjô atom ma nêj kauc kêsa atom, tec gajam kêtû biñgôlinjen gêdêj êsêac.

14 Ma Jesaianê biñdêm, tañ geoc lasê nañ, kêtû tôj kêpi êsêac gebe ‘Tanjemsuñ oc añô, mago oc nêm kauc êsa atom.

Matemanô oc alic, mago oc ajala atom.

15 Lau tonan nêj ñalêlôm ñadani to tanjensuñ gêôc auc ma maten gêmôb.

Mago embe amboac tonan atom,

go sêlic gêj to tanjensuñ sêjô

biñ ma nêj ñalêlôm sêjala mêtê

to sênam taun ôkwi ma aê janam

êsêac sa.’

16 Aê aoc aoc amac matamanô gebe alic gêj ma amac tanjemsuñ gebe añô biñ.

17 Biñjanô, aê jasôm êndêj amac gebe Propete to lau gêdêj gwalêkiñ sêkêj maten gebe sêlic gêj, tec amac alic nec, mago sêlic atom to sêjô biñ, tec amac añô nec, mago sêjô atom.

*Jesu gêwa biñ gôlin ñac kêpalip ñawêja ñam sa
(Mar 4:13-20; Luk 8:11-15)*

18 “Amboac tonan añô biñgôlin ñac kêpalip ñawêja tau ñam acgom.

19 Lau embe sêjô gamêj undambêja nabiñ ma sêjala atom, nañ têtôm ñawê, tañ kêpalip kêsêp intêna nañ. Ñac sec tau naêjanjo biñ, tañ kêpalip kêsêp nêj ñalêlôm nañ su.

20 Ma ônan kêpalip kêsêp poc kêtôm lau, tañ sêjô biñ ma gacgen sêkôc sa totêntac ñajamgen.

21 Mago nêj ñawakac jagêjam atom, êsêac lau daiñdaiñ. Embe gêj wapac êtap êsêac sa ma sêjanda êsêac êtu mêtêja, oc gacgen sêwi siñ.

22 Ma ônan kêpalip kêsêp êcmôkê kêtôm lau, tañ sêjô biñ ma gêjêlêlôm-lêlôm nomja to lêtôm awêja ejoj biñ tau êndu ma sênam ñanô atom.

23 Ma ônan kêpalip kêsêp nom ñajam kêtôm lau, tañ sêjô biñ e sêjala ma sêjam ñanô, ten gêjam 100, ten gêjam 60 ma ten 30.”

Biñgôlin waôja

24 Go Jesu kêkêj biñgôlin tau ñaten gêdêj êsêac ma kêsôm gebe “Tanam dôj gamêj undambêja êpi ñac, tañ kêpalip ñawê ñajam kêsêp nê kôm.

25 Ma gêdêj tañ lau sêc bêc sêc nañ, ênê soño-soño mênkêpalip waôj ñawê gêsac padi ñaô ma gêc gêja.

26 Ñawê gêlêc e jagêuc acgom, go têtap waôj sa kêpi gêwiñ.

27 Tec ñataunê sakiñwaga mênjsêsôm gêdêj en gebe ‘Apômtau, aôm oc kôpalip ñawê ñajamgen kêsêp nêm kôm me. Ma waôj tec aña ondoc mênkêsa.’

28 En kêsôm gêdêj êsêac gebe ‘Gêj tonan ñacjo ten gêgôm.’ Ma sakiñwaga sêsôm gêdêj en gebe ‘Aôm gobe aêac naajo sa me masi.’

29 Ma en kêsôm gebe ‘Masi, gebe amac embe ajo waôj, oc ambuc padi sa êwiñ.

30 Andec, lulugen têtû kapôj sêsêlip taunjen sêkô e êndêj têm sêsêpja acgom. Ma êndêj noc sêsêpja aê jasôm êndêj sêsapwaga gebe Ajoj waôj tau

sa êmuḡ mēḡanac logic sa naja êniḡ su. Mago gēḡ taniḡḡa tau anac sa êpi aēḡoc andu gēḡ ḡanôḡa êna.’ ”

Biḡḡoliḡ gēmēc ḡawēḡa
(*Mar 4:31-32; Luk 13:18-19*)

³¹ Go kēkēḡ biḡḡoliḡ tau ḡatenḡ gēdēḡ êsēac ma kēsôm gebe “Gamēḡ undambēḡa kētôm gēmēc ḡawē ḡamalac tenḡ kēkôc jakēsē kēsēp nē kôm.

³² Gēḡ tau talic ḡasec-ḡasec kētôm gēḡ ḡagēdô ḡamatu atom ma êpi acgom, go êiêlêc gēḡ tolaunḡ ḡagēdô su e naētu ka, ma moc umbonḡ ḡalabuḡa mēḡsēnam sac sēḡḡôḡ ḡalaka.”

Biḡḡoliḡ jistḡa
(*Luk 13:20-21*)

³³ Ma kēsôm biḡḡoliḡ tau ḡatenḡ gēdēḡ êsēac gebe “Gamēḡ undambēḡa kētôm jist, awē tenḡ kēkôc mēḡkēgalunḡ gēwiḡ polom kēsēp suc tēlêac e gējam aucgeḡ.”

Jesu kēsôm biḡ kētu biḡoliḡ ḡamḡa
(*Mar 4:33-34*)

³⁴ Biḡ samob tonanḡ Jesu gējam kētu biḡḡoliḡḡenḡ gēdēḡ lau ma kēsôm biḡ tenḡ gēc awē atom, kēsôm kētu biḡḡoliḡḡenḡ,

³⁵ gebe propetenê biḡdēm tonec êtu tōḡ gebe
“Aê gabe jaḡa aoc êtu biḡḡoliḡḡa,
aê gabe jaōḡ biḡ sa, taḡ kēsiniḡ tau
gēc lēlôm gēdēḡ Anôtô kēkēḡ nom
e mēḡgēdēḡ galoc.”

Jesu gēwa biḡḡoliḡ waōḡḡa sa

³⁶ Go kēkēḡ lau tonanḡ sēja ma kēsô andu gēja. Ma nē ḡacsenḡomi dēdēḡ enḡ jasēsôm gebe “Ôwa biḡ waōḡ kēsēp kômḡa nanḡ ḡam sa êndēḡ aēac acgom.”

³⁷ Tec enḡ gējô êsēac awenḡ gebe “ḡac, taḡ kēpalip ḡawē ḡajam nanḡ, ḡamalacnê Latu.

³⁸ Kôm kētôm nom, ma ḡawē ḡajam kētôm gamēḡ undambēḡa tau ḡaawêlatu, go waōḡ kētôm ḡac sec nē latui.

³⁹ Ma ḡacjo, taḡ kēpalip waōḡ nanḡ Sadanḡ. Noc sēsēḡḡa kētôm nom ḡabêc ḡamuḡa. Ma sēsapwaga tau aḡela.

⁴⁰ Kētôm sejoḡ waōḡ nasēmboa êpi ja êna, ma êndēḡ bēc ḡamuḡa oc sēḡḡôm amboac tonanḡ.

⁴¹ ḡamalacnê Latu êkēḡ nē aḡela sēna sejoḡ lau kalomtēna to secwaga samob aḡḡa ênê gamēḡ sa,

⁴² ma sēmbaliḡ êsēac sēsēp gamēḡ, taḡ ja ḡawaô kēlakoc sēna, natêtanḡ ma luḡluḡ êkôsiḡ tau.

⁴³ Ma lau gēdēḡ nēḡ ḡawē êpoa lasê amboac oc aḡḡa Tameḡiniḡ gamēḡ. ḡac tenḡ nē taḡasunḡ embe ênêc, nanḡ êḡômanḡ.

Biḡḡoliḡ awa gēc kômḡa

⁴⁴ “Gamēḡ undambēḡa kētôm awa, taḡ ḡac tenḡ kēsiniḡ ôkwi gēc kôm e ḡac tenḡ kêtap sa ma kēsunḡ auc kêtiam ma totêtac ḡajamgeḡ gēja, jakēkēḡ nē gēḡ samob lau sējaḡ ôli, go jagējaḡ ôli kôm tau.

Biḡḡoliḡ kēkômḡa

⁴⁵ “Ma tenḡ gēwiḡ gebe Gamēḡ undambēḡa kētôm ḡac-kêtulu-gēḡwaga tenḡ gesom kēkôm ḡajam-ḡajam gēmoa

⁴⁶ e kêtap kēkôm mata êjam tenḡ sa, go gēja ma kēkēḡ nē gēḡ samob lau sējaḡ ôli, go jagējaḡ ôli gēḡ tau.

Biḡḡoliḡ wasaḡḡa

47 “Ma tenj gêwiñ gebe Gamêñ undambêña kêtôm wasañ, tanj sêkêñ kêsêp gwêc ma gêñ tokainj-tokainj sêwê

48 e tonjoma, go sê sa kêpi bau gêja jasêñgônj sic ma sêjalinj i njamgenj sa kêsêp laclu, ma sec nanj sêbalinj sinj.

49 Êndêñ nom njabêc njamuña nanj, oc amboac tonanjenj. Anjela oc sêsa sêmêñ ma sêjalinj lau sec anjga lau gêdêñ nêñ sa

50 ma sêmbalinj êsêac sêsêp gamêñ ja njawaô kêlakocña sêna. Anjga tônê oc têtanj ma lunlunj êkôsinj tau.

Awa wakuc to lanjwa

51 “Amacnêm kauc kêsa kêpi binj samob tonanj naj me masi.” Ma êsêac sêlôc sebe “Aec.”

52 Tec enj kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Kêtu tonanña binjsutau samob, tanj sêñô binj gamêñ undambêña katu tônj nanj, têtôm andu njatau tenj, nanj gê nê gêñ wakuc to lanjwa sa anjga nê awa njalêlôm.”

*Jesunê lau têtinj enj anjga Nasaret
(Mar 6:1-6; Luk 4:16-30)*

53 Jesu gêjac mata binjgôlinj tonanj naj su, go gêdi sa anjga tonanj.

54 Jagêô lasê nê malacmôkê ma kêdônj êsêac gêmoa nêñ lôm e têtakê njanô ma sêsôm gebe “Nac tonec kêkôc kauc to gêñtalô nec anjga ondoc.

55 Enj tonec kamunda latu me masi. Sêsam enj têna sebe Maria me. Ma lasii Jakobo agêc Josep ma Simon agêc Juda me.

56 Ma luio samob sêmoa sêwiñ aêac atom me. Ma enj kêkôc gêñ samob tônê naj anjga ondoc.”

57 Ma têtû môsi enj. Tec Jesu kasôm gêdêñ êsêac gebe “Lau gamêñ tenj tetoc propete tenj sa kwalec atom, tau nê malacmôkê to nê laugenj tec sêmbu enj.”

58 Ma enj gêgom gêñtalô taêsam anjga tonanj atom gebe sêkêñ gêwiñ atom. * êsêp ewin gebe polom esuj êtu kapôênj. Jist njanac lai ênam polom samucgenj auc.

14

*Nackêsagu Joanj gêmâc endu
(Mar 6:14-29; Luk 9:7-9)*

1 Gêdêñ têm tonanj kinj Herodo gêñô Jesu njawae

2 ma kêsôm gêdêñ nê sakinjwaga gebe “Enj tonec njackêsagu Joanj. Enj gêdi sa anjga njacmatênênj, tec njac lai kêpoa kêpi enj.”

3 Gebe Herodo kêjatu gebe sêkôc Joanj tônj ma sênsô enj tônj nasêkêñ enj êñgônj kapoacwalô kêtû têwa Pilip nê awê Herodianja,

4 gebe Joanj kêsôm gêdêñ enj gebe “Gôjam awê tonanj tec keso.”

5 Ma têtac kêkac Herodo gebe ênac enj êndu, mago kêtêc lau gebe sêlic Joanj kêtôm propete.

6 Gêdêñ tanj Herodo taê gêjam nê bêc têna kêkôc enjja nanj, Herodia latuo jakêtê wê gêmoa êsêac to nê njaclej njalêlôm. Herodo gêlic e têtac njam kêsa,

7 tec kêtôc lêma ma kêsôm gebe “Gêñ tanj otenj nanj, oc jakêñ êndêñ aôm.”

8 Ma têna kêsôm binj kêsêp latuo têtac, tec kêsôm gebe “Ôkêñ njackêsagu Joanj môkêapac êsêp laclu tenj êndêñ aê anjga tonec.”

9 Kinj nê njalêlôm njawapac kêsa, tagenj kêtû kêtôc lêma njaclej sêlic suja, tec kêjatu gebe sêkêñ,

10 ma kêsakinj jadêdim Joanj gêsutêkwa gêñgic anjga kapoacwalô.

* 13:58: Bômbôm embe sêpac nanj polom, go sêkêñ gên tau

11 Ma sêkênj mômêapac kêsêp laclu tenj mênjsêkênj gêdênj ñapalêo, ma kêkôc gêdênj têna gêja.

12 Ma Joannê ñacsenjomi mênjsêkôc ênê ñawêîelanj su jasêsunj ma jasêsôm ñawae gêdênj Jesu.

Jesu gêlôm lau 5,000

(Mar 6:30-44; Luk 9:10-17; Joaņ 6:1-14)

13 Jesu gênj Joaņ gêmâc êndu ñawae e kêtaiņ tau su anja gamênj tonaj jakêpi wanj ma gêja gebe êmoa nê ñasawa tenj tauņa. Ma lau sênj ñawae tec sêlêlênj anja nêj malac têdaguc enj sêja.

14 Jesu jakêsô bau ma gêlic lau topom-topom tau, tec taê walô êsêac ma gêgôm êsêacnênj gêmâc ñajam kêsa.

15 Oc jagêjam kwalam, tec nê ñacsenjomi dêdênj enj jasêsôm gebe “Gamênj tonec gamênj sawa ma oc gêja su. Amboac tonaj ôkênj lau sêc êliņ-êliņ têtôm malacgenj nasênâc ôli nêj mo.”

16 Ma Jesu kêsôm gêdênj êsêac gebe “Oc sêc sêna atom, amac taôm akênj gênj êsêac sêninj.”

17 Go êsêac sêsôm gêdênj enj gebe “Aêacma gênj gêc tonec atom polom lemenj tenj to i luagêcgenj tec gêc.”

18 Ma enj kêsôm gebe “Akôc gênj tau andênj aê amênj.”

19 Tec kêjatu lau tau gebe sênjônj sic sênjônj gêgwanj, ma kêkôc polom lemenj tenj to i luagêc tau sa mênjmata gedec undambê ma gêjam danje, go kêpô kêkôc ma kêkênj polom gêdênj nê ñacsenjomi jasêjac sam gêdênj lau.

20 Samob senj e gêoc êsêac tônj, go sejonj ñapopoc sa kêsêp gadob 12 e mênjgêc.

21 Ma êsêac, tanj senj gênj tau nanj, ñacwaga amboac 5,000, ma sêsa lauo to ñapalê sa sêwinj atom.

Jesu kêsêlênj gêmâc ñadembom ñaô

(Mar 6:45-52; Joaņ 6:15-21)

22 Ma Jesu kêkac nê ñacsenjomi gacgenj sêpi wanj sêmunj enj sêna ñamakenj ônênja ma enj tau êmoa e êkênj lau sêna acgom.

23 Enj kêkênj lau tau sêja ma taugenj kêpi lôc gêja gebe etenj mec. Oc jakêsêp su ma enj taugenj gêmâc nê tônê.

24 Wanj kêsa e jakêkô ñaluņgenj ma dembom kêpônj êsêac secanô gebe mu kêpuc êsêac tônj.

25 Talec kêtaj, go Jesu kêsêlênj gêmâc dembom ñaôgenj kêsa gêdênj êsêac gêja.

26 Ñacsenjomi sêlic enj kêsêlênj gêmâc ñadembom ñaôgenj e têtakê ma sêsôm gebe “Joe, balôm tenj.” Tec têtêc e sêwakic.

27 Go Jesu awa kêsa sebenj ma kêsôm gebe “Têmtac êpa su, aê tau tonec, atêc taôm atom.”

28 Tec Petere gêjô enj awa gebe “Apômtau, embe aôm tau tonaj, nanj ôsôm ma jamoa bu ñaô jandênj aôm jawac.”

29 Ma Jesu kêsôm gebe “Ômôênj.” Go Petere anja wanj kêsêp kêsêlênj gêmâc bu ñaô gêdênj Jesu gêja.

30 Mago enj gêlic mu ñasênôm ma kêtakê e kêka tau su ma gêmôêc gebe “Apômtau, ôkam aê sa.”

31 Tec Jesu kêmêtôc lêma ôb tagenj jakêkam enj ma kêsôm gêdênj enj gebe “O aôm ñac, kôkênj gêwinj kwalec, kêtû asagenja nêj ñalêlôm gêja lu.”

32 Agêc jasêpi wanj ma mu kêtû malô.

33 Ma êsêac, tanj sênjônj wanj nanj, sêpônj aenjduc dêdênj enj ma sêsôm gebe “Anôtônê Latu aôm binjanôgoc.”

*Jesu gêgôm gêmac ôliņ nĵam kêsa anĵa Genesaret
(Mar 6:53-56)*

³⁴ Ma sêja e sêpi bau anĵa Genesaret.

³⁵ Ma gêdêņ taņ lau gamêņ tonanĵa sêjala eņ naņ, sêkêņ biņ kêtôm nêņ malac nĵamagêņa samob gêja, go sejon lau samob, taņ gêņ gêgôm êsêac naņ, dêdêņ eņ sêja

³⁶ ma teten eņ gebe sêmoasac ênê nĵakwê nĵataligen. Tec samob, taņ sêmoasac naņ, ôliņ nĵam kêsa.

15

*Lau nĵanô nêņ mêtê
(Mar 7:1-13)*

¹ Gêdêņ tonanĵ Parisai to biņsutau anĵa Jerusalem dêdêņ Jesu sêja ma têtu kênac eņ gebe

² “Amboac ondoc, nêņ nĵacsenĵomi sêgêli lau nĵanô nêņ biņ ma sebe sêniņ gêņ, naņ sêkwasiņ lemeņ atom.”

³ Tec eņ gêjô êsêac awenĵ gebe “Ma amac taôm gêdêņ taņ amasanĵ nêņ nĵagôliņ lanĵwa naņ, asenĵ Anôtônê biņsu gêwiņ.

⁴ Anôtô gêjac jatu gebe ‘Otoc tamam agêc tēnam sa, ma teņ embe êpuc boa tama me tēna, naņ senseņ eņ su ênaņa.’

⁵ Mago amac asôm gebe Nĵac taņ êsôm êndêņ tama me tēna gebe ‘Aôm taêm kêka nĵoc gêņ, mago gabe jakêņ êtu da,’

⁶ nĵac tonanĵ embe etoc tama agêc tēna sa atom, oc naêndêņ. Tec agôm nêņ nĵagôliņ lanĵwa nĵanô kêsa ma asenĵ Anôtônê biņ su.

⁷ Dansanĵtēna, Jesaia geoc biņ tonec lasê jagadêņgenĵ kêpi amac gebe

⁸ Anôtô kêsôm gebe

‘Lau tonec tetoc aê sa nĵa gêdonĵolicgêņ,
ma nêņ nĵalêlôm gêmoa jaêc aê.

⁹ Êsêac sêjam sakiņ aê kwalec,
gebe biņsu, taņ têdôņ naņ,

nĵamalacnêņ biņ nĵaômagenĵ.’ ”

*Gêņ taņ gêgôm nĵamalac kêtu sêc
(Mar 7:14-23)*

¹⁰ Go Jesu gêmôêc lau dêdêņ eņ sêja ma kêsôm gêdêņ êsêac gebe “Anĵô biņ ma nêņ kauc êsa.

¹¹ Gêņ taņ kêsô awasunĵ naņ, oc êņgôm nĵamalac êtu sec atom, tagenĵ gêņ taņ kêsa awasunĵ, tonanĵ tec êņgôm nĵamalac êtu sec.”

¹² Go nê nĵacsenĵomi jasêsôm gêdêņ eņ gebe “Parisai tau sêņo biņ tonanĵ e gêli nêņ nĵalêlôm sa, nê kôjalagac me.”

¹³ Tec Jesu gêjô êsêac awenĵ gebe “Gêņ samob, taņ Tamoc undambêņa kêsê atom naņ, oc êjô sa.

¹⁴ Andec êsêac, êsêac matenĵpec, taņ sêwê matenĵpec. Matapec teņ embe êwê matapec teņ, naņ oc agêc lulugenĵ sêu taunĵ sêsêp sê sêna.”

¹⁵ Ma Petere gêjô eņ awa ma kêsôm gebe “Ôwa biņgôliņ tonec nĵam sa êndêņ aêac acgom.”

¹⁶ Tec Jesu kêsôm gebe “Ma amac tonec amboac ondoc, nêņ kauc kêsa atom tagenĵ atom êsêac me.

¹⁷ Ajala atom me. Gêņ samob, taņ êsô awemsunĵ naņ, oc êsêp nĵatêtac ma tau êtaiņ su êna.

¹⁸ Ma gêņ samob, taņ kapi anĵa nĵalêlôm mêņkêsa awemsunĵ, tonanĵ tec oc êņgôm nĵamalac êtu sec.

19 Gebe gêṅ tonec anḡa ṅalêlôm kêpi gêmêṅ gebe Taêṅ gêjam sec, sêjac ṅamalac êndu, dêdim sêmôcwalô gêogic, sêgôm gêṅ mockainḡo to mockainḡa, geṅgeṅ, biṅ gêga ma biṅ alôb-alôb.

20 Gêṅ tonanḡ ṅai tec gêgôm ṅamalac kêtû sec. Mago embe sêkwasiṅ lemeṅ atom ma sêniṅ gêṅ, tonanḡ oc êṅgôm ṅamalac êtu sec atom.”

Awê Kanaanḡa kêkêṅ gêwiṅ ṅajaṅa
(Mar 7:24-30)

21 Jesu gêdi kêtaiṅ taugenḡ anḡa tonanḡ jagêô lasê gamêṅ Turu to Sidonḡa.

22 Ma gêdêṅ tonanḡ awê Kanaanḡa teṅ anḡa gamêṅ tonanḡ mênḡgêmôêc gebe “Apômtau, Dawidnê Latu, taêm walô aê. Aêṅoc latuco ṅalau sec teṅ kêlêsu eṅ.”

23 Mago Jesu gêjô ênê biṅ teṅ atom. Ma nê ṅacseṅomi dêdêṅ eṅ jateteṅ eṅ gebe “Ôkêṅ eṅ ênamaṅ, kêtaṅ-kêtaṅ kêdaguc aêac nec.”

24 Eṅ gêjô êsêac awenḡ gebe “Anôtô kêsakiṅ aê gadêṅ gôlôac Israel taunenḡ nêṅ domba gêbôm tec gamêṅ.”

25 Ma awê tau kêpônḡ aduc gêdêṅ eṅ ma kêsôm gebe “Apômtau, ônam aê sa.”

26 Tec Jesu gêjô eṅ awa gebe “Embe takôc ṅapalênêṅ mo su ma tambalin êndêṅ kêamlatu, oc ṅajam atom.”

27 Ma awê tau gêjô eṅ awa gebe “Apômtau, kôsômḡac. Mago mo ṅapopoc, taṅ kêsêlô kêsêp nêṅ ṅataunêṅ tebo ṅalabu nanḡ, kêamlatu seṅḡoc.”

28 Go Jesu gêjô eṅ awa gebe “O awê tau, aôm kôkêṅ gêwiṅ ṅajaṅa. Amboac tonanḡ biṅ, taṅ koteṅ nanḡ, êtu tônḡ.” Ma gêdêṅ ṅasawa tonanḡenḡ awê tau latuo ôli ṅajam kêsa.

Jesu gêgôm lau taêsam ôliṅ ṅajam kêsa

29 Ma Jesu gêdi anḡa tonanḡ jagêô lasê bugêjactonḡ Galilaianaḡ, go kêpi lôc teṅ jakêponḡ tau sic gêṅḡonḡ.

30 Go lau topom-topom dêdêṅ eṅ sêja, nanḡ sejonḡ nêṅ magiṅ kêsu, puliṅ, matenḡpec, awenḡmê ma gêmâc tokaiṅ-tokaiṅ sêwiṅ dêdêṅ eṅ sêja jatetoc êsêac sêc eṅ a-mḡa, ma gêgôm êsêac ṅajam kêsa.

31 Lau sêlic awenḡmê sêsôm biṅ to puliṅ ôliṅ ṅajam kêsa, ma magiṅ kêsu sêsêlêṅ to matenḡpec sêlic gamêṅ, tec sê taêṅ ma sêlambiṅ Israelnêṅ Anôtô ṅanô.

Jesu gêlôm lau 4,000
(Mar 8:1-10)

32 Go Jesu gêmôêc nê ṅacseṅomi dêdêṅ eṅ jakêsôm gebe “Aê taêc walô lau tonec gebe sêmoa sêwiṅ aê e bêc têlêac samuc ma nêṅ gêṅ sêniṅḡa masi, tec gabe jakêṅ êsêac têtac sawagenḡ sêna atom gebe oc eṅkaiṅ to lemeṅ êmac anḡa intêna.”

33 Ma ṅacseṅomi sêsôm gêdêṅ eṅ gebe “Aêac tamoa gamêṅ sawa nec, oc takôc polom taêsam anḡa ondoc gebe lau tonec sêniṅ êtôm êsêac.”

34 Tec Jesu kêtû kênac êsêac gebe “Amacnêm polom tendocgeṅ gêc.” Ma êsêac sêsôm gebe “7 to i palê ṅagêdô.”

35 Go kêsôm lau sêṅḡonḡ sic sêṅḡonḡ nom.

36 Ma kêkôc polom 7 to i tonanḡ sa ma gêjam danḡe, go kêpô kêkôc ma kêkêṅ gêdêṅ ṅacseṅomi, go ṅacseṅomi sêjac sam gêdêṅ lau.

37 Êsêac samob seṅ e gêôc êsêac tônḡ ma sejonḡ ṅapopoc sa kêsêp gadob 7 e mênḡgêc.

38 Ma êsêac, taṅ seṅ gêṅ tau nanḡ, ṅacwaga 4,000, ma sêsa lauo to ṅapalê sa sêwiṅ atom.

³⁹ Enj kêkêñ lau tau sêja acgom, go kêpi wan jagêô lasê gamêñ Magadanna. * enaņa nec atom. Êsêac sêkêñ gêwiñ gebe êsêac embe sêmoasac lau samuc nêñ gêñ teñ, go lau samuc nêñ ñatêmui ñalêlômña elom êsêac, tec sêkwasiñ lemeñ gebe ñatêmui tau tonañ ênaña.

16

Lau sêjatu gêñtalô

(Mar 8:11-13; Luk 12:54-56)

¹ Ma Parisai to Sadukai dêdêñ Jesu jasêlêtôm enj ma teten enj gebe êtôc gêñtalô umdambêña teñ êndêñ êsêac sêlic.

² Tec enj gêjô êsêac awen gebe “Êndêñ êtula amac asôm gebe ‘Gêjac wêcdêlan, oc gamêñ ñajam.’

³ Ma bêbêc asôm gebe ‘Gêjac wêcdêlan ma gamêñ kêtun tau. Ocsalô gamêñ oc êtu sec.’ Gamêñ ñapuc tec ajala, mago têm to noc ñabelo tec ajam kauc.

⁴ Gôlôac sec to mockaiñña sêgôm mocsac gêñtalô, mago gêñtalô teñ oc êndêñ êsêac atom, gêñtalô Jonaña tagen.” Go gêjam dêmôê êsêac gacgen sêkô ma gêc gêja.

Parisai to Sadukai nêñ jist

(Mar 8:14-21)

⁵ Ñacseñomi jasêsô ñamakenj ônêña ma sêlinj polom sinj sêkôc gêwiñ atom.

⁶ Tec Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Alic ma ajop taôm ñapep êndêñ Parisai to Sadukai nêñ jist.”

⁷ Ma êsêac taênj gêjam gêc taunña ma sêsôm gebe “Kec, aêac takôc polom gêwiñ atom, tec kêsôm binj tonec.”

⁸ Ma Jesu kêjala ma kêsôm gebe “O amac, akêñ gêwiñ kwalec, kêtun agenña amac taêm gêjam gêc taômñagenj gebe akôc polom gêwiñ atom.

⁹ Nêm kauc kêsa atom tagen me. Taêm gêjam polom lemeñ teñgen, nañ gêdêñ lau 5,000 me masi. Ma ajonj ñagêdô-gêdô sa ñagadob tendocgenj.

¹⁰ Ma polom 7, nañ gêdêñ lau 4,000 nañ amboac ondoc. Ajonj ñagêdô-gêdô sa ñagadob tendocgenj.

¹¹ Amboac ondoc nêm kauc kêsa atom gebe aê kasôm binj kêpi polom gêdêñ amac nec atom. Ajop taôm êndêñ Parisai to Sadukai nêñ jist.”

¹² Gêdêñ tonañ nêñ kauc kêsa gebe enj kêsôm binj sejop taunña kêpi jist polomña atom, kêsôm kêpi Parisai to Sadukai nêñ mêtê.

Petere kêsôm Jesu ñam

(Mar 8:27-30; Luk 9:18-21)

¹³ Jesu kêsa gamêñ Kaisarea Pilipiña, go kêtun kênac gêdêñ nê ñacseñomi gebe “Lau sêsam Ñamalacnê Latu sebe asa.”

¹⁴ Ma êsêac sêjô enj awa gebe “Lau ñagêdô sebe ñackêsagu Joan, ma ñagêdô sebe Elia, ma ñagêdô sebe Jeremia me propetenêñ teñ.”

¹⁵ Go gêjam kênac êsêac gebe “Ma amac nec asam aê abe asa.”

¹⁶ Go Simon Petere gêjô enj awa gebe “Aôm Kilisi tau, Anôtô mata jali nê Latu aôm.”

¹⁷ Ma Jesu gêjô enj awa gebe “Jona latu Simon, aê aoc êtôc aôm gebe ñamalac teñ geoc binj tonañ lasê gêdêñ aôm atom, Tamoc taugen, tañ gêñgônj undambê nañ.

¹⁸ Ma aêgenj mênjasôm êndêñ aôm gebe Petere, aôm poc teñ ma jansunj ñoc gôlôac sa êsêp poc tonec naêkô, ma lamboam ñañaclai êku tulu atom.

* **15:39:** Lau tonañ sekwasin lemeñ gebe ñatemui demôêña

¹⁹ Aê jakêñ gamêñ undambêña ñaki êndêñ aôm gebe gêñ, tañ aôm ôi tôñ anja nom nañ, oc si tôñ anja undambê ma gêñ, tañ aôm ônac pêla anja nom nañ, oc sênac pêla anja undambê.”

²⁰ Go gêjam ñacseñomi awenñ auc gebe sêsôm enñ wae Kilisiña lasê êndêñ lau teñ atom.

*Kilisi geoc êmac êndu to êndi saña lasê
(Mar 8:31-9:1; Luk 8:22-27)*

²¹ Gêdêñ tonañ Jesu geoc lasê gêdêñ nê ñacseñomi kêtú ñamata gebe “Aê oc jana Jerusalem ma laumata to dabuñsêga ma biñsutau sêkêñ ñandanñ taêsam êndêñ aê ma sênac aê êndu e ñabêc êtu têtêac, go jandi sa matoc jali êsa êtiã.”

²² Tec Petere gê enñ jakêsôm enñ gebe “Apômtau, Anôtô êkô biñ tonañ auc. Biñ amboac tonañ êtap aôm sa atommanñ.”

²³ Tec Jesu kêsa tau ôkwi jakêsôm gêdêñ Petere gebe “Sadãñ, ôkôc taôm sa naôkô jaêc, aôm gôwa lakô aê. Aôm taêm gêjam biñ Anôtôña atom, taêm gêjam biñ ñamalacñagenñ.”

²⁴ Go Jesu kêsôm gêdêñ nê ñacseñomi gebe “Ñac teñ embe taê ênam gebe êsap aê tôñ, nañ ênac kapoac tau ma êoc nê kakesotau êndanñguc aê,

²⁵ gebe ñac teñ embe êngôm mocsac gebe êmoa mata jali, nañ oc êmac êndu. Ma teñ embe êmac êndu êtu aêña, nañ oc êngôñ mata jali.

²⁶ Ñac teñ embe ênsôb gêñ nomña samob sa êtu ênê gêñ, mago êjainñ katu, oc ênam enñ sa me masi. Oc ênam enñ sa atom. Ñamalac oc ênac da katu ña asagenñ.

²⁷ Gebe Ñamalacnê Latu oc êmêñ to Tamanê ñasawi ma nê anjela oc sêwiñ, ma êkêñ ñagêjô êndêñ ñamalac samob êndêñ-êndêñgenñ êtôm gêñ, tañ êsêac tau ñ sêgôm.

²⁸ Biññanô, aê jasôm êndêñ amac gebe Êsêac tec sêkô nec nêñ ñagêdô oc sêmac êndu atomgenñ, e sêlic Ñamalacnê Latu tonê gôliñ êmêñ acgom.” * kêpi jist. Jist êtôm gebe polom samucgrñ auc (alic Mat 13:33) ma Parisai to Sadukai nêñ mêtê êtôm gebe êenam launêñ ñalêlôm auc amboac tonañgenñ. †

17

*Jesu ôli kainñ têñ kêsa
(Mar 9:2-13; Luk 9:28-36)*

¹ Bêc 6 gêjaña acgom, go Jesu kêkôc Petere ma Jakobo agêc lasi Joanñ sêwiñ enñ. Enñ gêwê êsêac sêpi lôc ñatêpôê baliñ teñ sêja gebe nasêmoa taunña.

² Ma sêlic enñ ôli kêpô tau ôkwi e lanñanô kêpô gamêñ amboac oc, ma nê ñakwê ñawasi ñaeb ñaôma.

³ Go sêlic Mose agêc Elia seoc taunñ lasê dêdêñ êsêac ma sêjam biñgalôm sêwiñ enñ.

⁴ Tec Petere gêoc awa sa ma kêsôm gêdêñ Jesu gebe “Apômtau, ñajam gebe tamoa gamêñ tonec. Embe ôsôm, go janam bec têtêac anja tonec, aômnmê teñ ma Mosenê teñ ma Elianê teñ.”

⁵ Kêsôm biñ tonañ gêmoa ma sêlic tao tonawê teñ gêjam ajuñ êsêac, go awa teñ kêsa anja tao kêsôm gebe “Aêñoc Latuc, tañ têtac gêwiñ enñ ma galic enñ ñajam nañ tonec. Akêñ tañem enñ.”

⁶ Ñacseñomi sêñô e sêu taunñ jasêc ma têtêc taunñ ñanô.

⁷ Go Jesu kêsa jakêmoasac êsêac ma kêsôm gebe “Andi sa ma atêc taôm atom.”

⁸ Ma gêdêñ tañ sêoc matenñanô sa nañ, sêlic teñ atom, Jesu taugenñ.

* **16:28:** Apômtau gêjam dônñ Parisai to Sadukai nêñ mêtê † **16:28:** Ñaê Petere ñam be poc. (alic Joanñ 1 42)

⁹ Êsêac sêsêp anğa lôc sêmoa ma Jesu gêjac jao êsêac gebe “Asôm gêj kain teŋ, taŋ amac alic naŋ, êndêj ɲac teŋ atom e ɲamalacnê Latu êndi sa anğa ɲacmatênêj su acgom.”

¹⁰ Go ɲacsenomi têtû kênac eŋ gebe “Amboac ondoc, biŋsutau sêsôm sebe Elia êmêj êmuŋ acgom.”

¹¹ Tec eŋ gêjô êsêac awen gebe “Elia oc êmêj ma êsa gêj samob ɲalanô sa êtiam.

¹² Mago aê jasôm êndêj amac gebe Elia tec gêmêj su, ma sêjala eŋ atom, ma têtû kasec eŋ kêtôm taêj gêjam. Ma ɲamalacnê Latu oc êtap ɲandan sa anğa êsêacnêj amboac tonanŋen.”

¹³ Gêdêj tonan ɲacsenominêj kauc kêsa gebe biŋ, taŋ eŋ kêsôm gêdêj êsêac naŋ, kêsôm kêpi ɲackêsagu Joaŋ.

*Jesu gêgôm ɲapalê tonjalau sec ôli ɲajam kêsa
(Mar 9:14-29; Luk 9:37-43)*

¹⁴ Ac sêmêj e sêô lasê dêdêj lau, ma ɲac teŋ kêsa gêdêj Jesu jakêpôn aduc gêdêj eŋ

¹⁵ ma kêsôm gebe “Apômtau, taêm walô ɲoc latuc, tê meloc kêtê eŋ ma gêmoa jageo ɲanô, tec gêu tau kêpi ja to kêsêp bu kêtû dim taêsam.

¹⁶ Aê kakôc eŋ gadêj nêj ɲacsenomi gamêj, mago têtôm gebe sêngôm eŋ ôli ɲajam êsa atom.”

¹⁷ Tec Jesu gêjô eŋ awa gebe “O amac akêjgêwiŋ-atom to laukesowaga, aê jamoa jawiŋ amac e êndêj ondoc, ma jaôc amacnêm biŋ e êndêj ondocŋen. Akôc ɲapalê andêj aê amêj.”

¹⁸ Jesu gec biŋ ɲalau sec e kêsa anğa ênê gêja, ma gêdêj ɲasawa tonanŋen ɲapalê tau ôli ɲajam kêsa.

¹⁹ Go ɲacsenomi dêdêj Jesu sêja sêkô tauŋŋa ma sêsôm gebe “Amboac ondoc tec aêac atôm gebe atij ɲalau tonan atom.”

²⁰ Eŋ kêsôm gêdêj êsêac gebe “Kêtû amac akêj gêwiŋ kwalecŋa. Biŋŋanô, aê jasôm êndêj amac gebe Amac embe nêj akêj êwiŋ êtôm gêmêc ɲamatu tageŋ ênêc, ma asôm êndêj lôc tonec gebe ‘Ômbuc taôm sa anğa tonec naôkô ônêja’ oc êmbuc tau sa êna, ma anğôm gêj teŋ eselop sa atom.

²¹ [ɲalau amboac tonan ɲai oc tauŋ sêsa ɲagaô sêna atom, tateŋ mec to tanam dabuŋ mogeŋ, go êtôm.]”

*Jesu geoc êmac êndu to êndi saŋa lasê kêtû luagêcŋa
(Mar 9:30-32; Luk 9:43-45)*

²² Ac sêsêlêj sêmoa Galilaia ma Jesu kêsôm gêdêj êsêac gebe “Kêdabiŋ gebe sêkêj ɲamalacnê Latu êndêj ɲamalac lemeŋ êna

²³ nasênac eŋ êndu e bêc êtu têtêac, go êndi sa êtiam.” Ma ɲacsenominêj ɲalêlôm ɲawapac kêsa ɲanô.

Biŋ takis lôm dabuŋŋa

²⁴ Ac jasêô lasê Kapanaum ma lau, taŋ sêjac takis lôm dabuŋŋa sa naŋ, dêdêj Petere jasêsôm gebe “Amacnêm mêtêmôkê oc êkêj takis me masi.”

²⁵ Tec eŋ gêtêc gebe “Aec.” Ma gêdêj taŋ Petere kêpi andu gêja naŋ, Jesu sep tageŋ kêsôm gêdêj eŋ gebe “Simon, aôm gobe amboac ondoc. Kiŋ nomŋa naŋ sêkôc awa to takis anğa asa nê, anğa tauŋ latuŋinêj me anğa lau jaba nêj.”

²⁶ Ma Petere kêsôm gebe “Anğa lau jaba nêj.” Tec Jesu kêsôm gêdêj eŋ gebe “Amboac tonan ma êsêac tauŋ latuŋi oc gacŋen sêmoa.

²⁷ Mago aêac dabe danğôm êsêac sêli awen sa atom. Amboac tonan ôna bu tau naweŋ i ma ôkôc i ɲamataŋa, taŋ ôjac naŋ, ôŋa awasuŋ, go ôtap mone tau ɲateŋ sa, ma ôkôc naôkêj êndêj êsêac êtu aêagêc lemeŋ.”

18

Asa êtu nac kapôêj

(Mar 9:33-37; Luk 9:46-48)

¹ Gêdêj nasawa tonañ nacsejomi dêdêj. Jesu sêja ma sêsôm gebe “Asa oc êtu nac towae êlêlêc anga gamêj undambêja.”

² Tec enj gêmôêc napalê saunj tej mênketoc enj kêkô êsêac nalunjen

³ ma kêsôm gebe “Binjanô, aê jasôm êndêj amac gebe Amac embe akac taôm ôkwi ma atôm napalê atom, oc asô gamêj undambêja ana atomanô.

⁴ Nac tañ kêkônij tau kêtôm napalê tonec nañ, kêtû nac towae kêlêlêc anga gamêj undambêja.

⁵ Ma tej embe êkôc napalê tej amboac tonec sa êtu noc naêja, oc êkôc aê sa.

Tatim lau atom

(Mar 9:42-48; Luk 17:1-2)

⁶ “Nac tej, embe êtim lau saunj, tañ sêkêj gêwiñ aêja nañ nêj tej e êtu sec, nañ lau oc sêwa poctêmui sa enj gêsutêkwa ma sêmbaliñ enj êsêp gwêc gêdimbobsêga êna, go njam.

⁷ Ojae êsêac kalomtênâmêj. Binjalom oc êsa, mago ojae njackalomma.

⁸ “Lêmam me amkaiñ embe êtim aôm gebe ôngôm sec, nañ ôndim su ma ômbaliñ siñ. Ôngôn matam jali amboac puliñ me magi kêsu nañ, njam êlêlêc sembaliñ aôm lêmam to amkaiñ samucgenj ôsêp ja, tañ kêsa gedênj tonjenja ôna nañ su.

⁹ Ma matamanô embe êtim aôm gebe ôngôm sec, nañ ôkip sa ma ômbaliñ siñ, ômoa matam jali tomatamanô makenjenj nañ, njam êlêlêc sêmbaliñ aôm tomatamanô lulu ôsêp ja kêlakoc njalamboam njakêlêndiñ ôna nañ su.

Binj gôliñ domba gêlaña

(Luk 15:3-7)

¹⁰ “Alic taôm gebe ambu êsêac lau saunj tonec nêj tej atom. Aê jasôm êndêj amac gebe Êsêacnêj anjela, tañ sêmoa undambê nañ, sêlic Tamoc, tañ gêmoa undambê nañ, lanôanô njapañ.

¹¹ [Gebe Njalacnê Latu gêmêj gebe ênam gêjgebenj sa.]

¹² “Amac abe amboac ondoc. Nac tej embe nê domba 100. sêmoa e njatenj êmbôm, oc endec 99, nañ sêmoa lôc ma naensom gêbôm tonañ atom me.

¹³ Aê jasôm binjanôgenj endênj amac gebe Embe êtap sa, oc êtu samuc gêj tau nanô êlêlêc 99, tañ sêbom atom nañ su.

¹⁴ Amboac tonañ tec Tamoc, tañ gêmoa undambê nañ, gebe êsêac saunj tecenec nêj tej ênaña atom.

Lasitêwai tobiñ keso

(Luk 17:3)

¹⁵ “Lasim embe êngôm sec, go ôna e agêc taômgenj lanômanô êpi tagenj ma ômêtôc enj. Embe êkêj taña aôm, go ambiñ taôm tôj lasitêwaiña êtiâm.

¹⁶ Ma embe êkêj taña aôm atom, nañ ôkôc nac tej me luagêc sêwiñ aôm acgom, gebe ‘nac luagêc me têlêac, tañ sêjô binj sêwiñ nañ, sêpuc binj tau tôj amboac tonañ.’

¹⁷ Embe êkêj taña Êsêac tonañ atom, nañ ôsôm êndêj gôlôac. Ma embe êkêj taña gôlôac atom, nañ ôlic enj amboac nac samuc me telonj tej.

Dai binj tôj to tanac pêla binj

¹⁸ “Binjanô, aê jasôm êndêj amac gebe Gêj, tañ amac ai tôj anga nom nañ, Anôtô i tôj anga undambê, ma gêj, tañ amac anac pêla anga nom nañ, Anôtô ênac pêla anga undambê.

19 “Ma jasôm tenj êndênj amac êwinj gebe Amacnêm luagêc embe nêm njalêlôm tagenj anja nom êtu gênj samob, tanj abe atenj nanja, Tamoc tanj gêmoa undambê nanj, êngôm njanô êsa êndênj amagêc.

20 Gebe gamênj-gamênj samob, tanj luagêc me têlêac sêpi tagenj kêtû njoc njaêna, tê gêngônj êsêac njalu.

Bingôlinj kêpi sakinwaga, tanj kêsuc binj ôkwi atom

21 Go Petere kêsa jakêtu kênac Jesu gebe “Apômtau, lasic embe êngôm sec êndênj aê, oc jasuc ôkwi êtu dim tendocgenj. Êtu dim 7 oc êtôm me masi.”

22 Tec Jesu kêsôm gêdênj enj gebe “Aê jasôm êndênj aôm gebe êtu dim 7 genj atom, 70 e êtu dim 7 acgom.

23 Kêtu tonanja gamênj undambêna kêtôm kinj tenj, tanj gebe nê sakinwaga sêwa ênê awa njabinj sa êndênj enj.

24 Gêgôm gêjac m gêmoa ma sêkôc njac tenj, tanj nê tốp kêtôm gold totalu milion samuc tenj gêc nanj, dêdênj enj sêja.

25 Ma njac tonan nê gênj gebe êjô tốpna gêc atom, tec njatau kêjatu gebe sêkênj êsêagêc nê awê to nênj gôlôac ma nênj waba samob lau sênam ôli, ma njaôli tau êjô ênê tốp.

26 Tec sakinwaga kêpônj aduc ma ketenj nê njatau gebe ‘Ôê aênoc binj tônj ma aê janac nêm tốp samob e êmbacnê.’

27 Amboac tonan apômtau taê walô njac tonan, tec kêgaboac enj su ma kêsuc tốp tau ôkwi gêwinj.

28 “Sakinwaga tau kêsa gêja e gêdac nê njac tenj, tanj sêjam kôm sêwinj tauj nanj. Njac tonan nê tốp denari 100 gêc enja. Tec kêkam enj tônj gêginj enj ma kêsôm gebe ‘Ônac njoc tốp.’

29 Ma nê njac tonan gêu tau ma ketenj enj gebe ‘Oê njoc binj tônj, ma aê janac nêm tốp e êmbacnê.’

30 Mago enj gedec jakêbalinj enj kêsêp kapoacwalô gebe ênac ênê tốp e êmbacnê.

31 Tec nê lau, tanj sêjam kôm sêwinj tauj nanj, sêlic gênj tonan e têtac kêbôli auc, tec sêja sêsôm binj tonac lasê samob gêdênj nênj njatau.

32 Go nê njatau gêmôc enj ma kêsôm gêdênj enj gebe ‘Aôm sakinwaga sec, aê kasuc aôm nêm tốp samob ôkwi kêtû kotenj aêna.

33 Aê tec taêc walô aôm, ma aôm gobe taêm walô nêm njac amboac tonan atom me.’

34 Ma nê njatau têtac njandanj sec ma kêkênj enj gêdênj gejobwaga kapoacwalôna gebe sêlênsu enj e ênac ênê tốp samob su.

35 Ma amac embe asuc lasiminênj binj ôkwi tonêm njalêlômgenj atom, go Tamoc undambêna êngôm amac amboac tonanjenj.” *

19

Binj sêmcwalôna

(Mar 10:1-12; Luk 16:18)

1 Jesu gêjac mata binj tônê su acgom, go gêdi anja Galilaia ma kêsêlênj e gêo lasê Judaia njagamênj, tanj gêc Jordan njamakenj ônêna.

2 Ma lau topom-topom têtaduc enj jagêgôm êsêac njam kêsa anja tônê.

3 Ma Parisai njagêdô dêdênj enj sêja sebe sêlêtôm enj ma sêsôm gebe “Njac tenj embe êwi nê awê sinj êtu binj gêga tenja palinj-palinjenj, oc êtôm me masi.”

4 Tec enj gêjô êsêac awenj gebe “Gêdênj andanjenj njac-kêkênj-gênwaga kêkênj awêlu njac, nanj asam atom me.

* **18:35:** Denari tagenj kêtû kômwaganênj njaôli bêc tagenja.

⁵ Anôtô kêsôm gebe ‘Amboac tonan ñac oc êwi tama agêc têna sinj êsap nê awê tòn, ma agêc lulu têtù ñanô tagen,’

⁶ ma agêc têtôm gên luagêc êtiam atom, têtôm ñanô tagen. Gên tanj Anôtô kêkên kékwa tau nan, ñamalac tenj êkac su atom.”

⁷ Go Parisai sêsôm gédên enj gebe “Ma kêtù asagenña Mose kêtatu gebe sêkên papia sêwi awê sinj acong, go sêwi enj sinj.”

⁸ Jesu gêjô êsêac awenj gebe “Mose gêlôc gédên amac gebe awi nê m lau sinj kêtù nê m kauc ñadaniña. Mago gédên andanjen nan amboac tonan atom.

⁹ Tec aê jasôm êndên amac gebe Ñac tenj embe nê awê êsêlên mockainña atom, mago êwi enj sinj ma ênam awê tenj, nan oc êngôm binj sêjam tauñña popoc.”

¹⁰ Go nê ñacsenjomi sêsôm gédên enj gebe “Embe lau to ñac sêjam tauñ ñabin amboac tonan, go sênam tauñ ñamoasinj masi.”

¹¹ Ma enj kêsôm gédên êsêac gebe “Lau samob oc nê kauc êsa êpi binj tonan atom, lau tanj Anôtô gêwa sa gédên êsêac nanjen.

¹² Lau ñagêdô sêmoa, tanj tenenji sêkôc êsêac têtôm gebe sênam awê atomña kwananjen, ma ñagêdô ñamalac sêjam êsêac ôkwi gebe sênam awê atom, ma ñagêdô sêmoa, tanj sêjam awê atom kêtù gamên undambêña. Tenj embe êjala ñam, oc êjala.”

*Jesu gêjam mec ñapalê ñasec-ñasec
(Mar 10:13-16; Luk 18:15-17)*

¹³ Ma sejonj ñapalê dêdên Jesu sêja gebe êkên lêma ênsac êsêac to etenj mec. Ma ñacsenjomi sec binj lau.

¹⁴ Mago Jesu kêsôm gebe “Andec, ma ñapalê dêndên aê sêmên. Akô êsêac auc atom, gebe lau tecenanj ñai têtù gamên undambêña ñatau.”

¹⁵ Go kêkên lêma gêsac êsêac su ma gêdi anja tonan gêja.

*Ñacsenjom tolêlôm
(Mar 10:17-31; Luk 18:18-30)*

¹⁶ Ma ñac tenj gédên enj jakêtù kênac enj gebe “Mêtêmôkê, aê janjôm gên ñajam ondoc gebe janjônj matoc jali tenjen.”

¹⁷ Tec Jesu kêsôm gédên enj gebe “Amboac ondoc kôtu kênac aê kêtù gên ñajamña. Ñac ñajam tagenânô tê gêmoa. Embe taêm ênam gebe ôngônj matam jali tenjen, nan ômansanj binjsu.”

¹⁸ Enj kêtù kênac gebe “Binjsu ondoc.” Tec Jesu gêjô enj awa gebe “Ônac ñamalac êndu atom. Ôngôm gên mockainjo to mockainña atom. Ônam genjen atom. Ônga binj atom.

¹⁹ Otoc tamam agêc tênam sa ma têmtac êwiñ lau wacbanj aôm amboac têmtac gêwiñ taôm.”

²⁰ Ñacsenjom tau kêsôm gédên enj gebe “Gên tonan ñai samob kamasanj su, ma janjôm asagenj tenj êwiñ.”

²¹ Jesu kêsôm gédên enj gebe “Embe taêm ênam gebe ômansanj taôm e ñapep sawa, go ôna naôkên nê m waba samob lau sênam ôli ma ôkên ñaawa êndên lau ñalêlôm sawa, go nê m awa oc ênêc undambê, ma ômôên ôndanjuc aê.”

²² Ñacsenjom tau gênô binj tonan e nê ñalêlôm ñawapac ñanô ma kêsâ gêja, gebe nê waba taêsam.

²³ Ma Jesu kêsôm gédên nê ñacsenjomi gebe “Binjanô, aê jasôm êndên amac gebe Ñac tolêlôm embe êsô gamên undambêña êna, oc êngôm elê mê.

²⁴ Ma jasôm êndên amac êwiñ gebe Bôc kamele tenj oc êsêli êsô so ñalasê êna ñagaôgenj êlêlêc ñac tolêlôm êsô Anôtônê gamên ênanja su.”

²⁵ Nacsenjomi sêjô biñ tonañ e t êkakê ñanô ma têtú kênac gebe “Ai, amboac tonan asa oc ênam samuc.”

²⁶ Tec Jesu mata gê êsêac ma kêsôm gebe “Ñamalac oc têtôm gêñ amboac tonañ atom, mago Anôtô oc êñgôm gêñ samob naêtôm.”

²⁷ Go Petere gêjô enj awa gebe “Ôlic acgom, aêacmêñ tec awi ma gêñ samob sinj gêcña ma adaguc aôm nec. Oc akôc asagenj êjô.”

²⁸ Tec Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Biññanô, aê jasôm êndêñ amac, tec adaguc aê nec, gebe Êndêñ tanj gêñ samob êtu wakuc nanj, Ñamalacnê Latu oc êñgôñ nê lêpônj ñawasi, ma amac oc anjônj lêpônj 12 amboac tonañ ma amêtôc Israelnêñ gôlôacmôkê 12.

²⁹ Lau samob, tanj sêwi andu me lasitêwai me lunjo me teneñj me tamenj me ñapalê me kôm sinj êtu aêña, oc sêkôc ñagêjô êtu dim 100 ma sêwê kainj sêñgônj matenj jali tenjenj.

³⁰ Ma lau ñamataña taêsam oc têtú ñamu, ma ñamu oc têtú ñamata.

20

Biñgôlinj ñapalê sêjam kôm wainja

¹ “Gamêñ undambêña kêtôm kôm wainja ñatau tenj, nanj bêbêc kanucgenj gêja gebe etenj kômwaga sênam ênê kôm wainja.

² Enj to kômwaga nêñ biñ kêpi tagenj gebe têtáp denari tagenj-tagenj sa êndêñ oc tenj. Su, go kêsakinj êsêac sêja ênê kôm wainja.

³ Oc mêngic launj sa ma kêsa gêja e jagêlic lau ñagêdô tau sêkô malaclunj.

⁴ Tec kêsôm gêdêñ êsêac gebe ‘Ana kôm wainja êwiñmanj, oc janam ôli amac ñajam.’

⁵ Tec Êsêac sêja. Go ocsalô to ocmata ma kêsa gêja kêtiam nanj gêgôm amboac tonañgenj

⁶ e oc kêpô sisi, gocgo kêsa gêja e gêdac ñagêdô sêkô ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe ‘Asagenj oc samuc tonec amac taôm akô tonec.’

⁷ Êsêac sêsôm gêdêñ enj gebe ‘Ñac tenj ketenj aêac kêtú anam kômña atom.’ Tec kêsôm gêdêñ êsêac gebe ‘Ana kôm wainja êwiñmanj.’

⁸ “Kêtula acgom, go kôm wainja ñatau kêsôm gêdêñ nê gejobwaga gebe ‘Ômôc kômwaga ma ôkêñ nêñ ñaôli êndêñ êsêac, ônac m êndêñ lau ñamuña ma êsêlêñ e êndêñ lau ñamata.’

⁹ Tec lau, tanj sêmêñ gêdêñ oc kêpô sisi nanj, sêkôc denari tagenj-tagenj kêtôm êsêacgenj.

¹⁰ Ma lau ñamataña sêmêñ, tec seboc oc sêkôc êlêlêc, mago êsêac sêkôc denari tagenj-tagenj kêtôm êsêacgenj amboac tonañ.

¹¹ Ac sêkôc su acgom, go sêli awenj sa gêdêñ ñatau

¹² ma sêsôm gebe ‘Lau ñamuña tonec sêjam kôm kêtôm ockatu ñasawa tagenj, mago gôjam ôli êsêac kêtôm aêac, tec aôc wapac to ñandanj oc samucgenjña nec.’

¹³ Tec ñatau gêjô acnêñ ñac tenj awa gebe ‘Ñacnec, aê gagôm aôm sec atom, taôm gôlôc kêtú denari tagenjña gêdêñ aê.

¹⁴ Ôkôc nêñ ñaôli sa ma ôcêc ôna. Aê gabe jakêñ ñac ñamuña tonec êkôc êtôm aôm.

¹⁵ Gêñ ñatau aê katôm gebe jañgôm ñoc gêñ êtôm taêc gêjamña nec atom me. Ma aôm amboac ondóc. Gôlic aê sec kêtú aê ñac wapômña me.’

¹⁶ Amboac tonañ tec lau ñamu têtú ñamata, ma ñamata têtú ñamu.”

*Jesu geoc êmac êndu to êndi sanja Iasê kêtú têlêacña
(Mar 10:32-34; Luk 18:31-34)*

17 Ma gédêñ tañ Jesu gebe êpi Jerusalem êna nañ, kékôc êsêac ñacsenjomi 12 sa jasêmoa nêñ tauñña ma kêsôm gédêñ êsêac anga intêna gebe

18 “Alic acgom, aêac tapi Jerusalem tana ma oc sêkêñ Ñamalacnê Latu êndêñ lau dabuñsêga to biñsutau sêkic ênê biñ,

19 go sêkêñ eñ êndêñ lau samuc gebe sêsu eñ susu ma si eñ to sênac eñ êpi kakesotau. Ma ñabêc êtu têtêac, go êndi sa.”

*Jakobo agêc Joaņ teneñi keten Jesu kêtú êsêagêcña
(Mar 10:35-45)*

20 Gédêñ tonañ Sebedai latuagêc to teneñi dédêñ Jesu sêja ma teneñi kêpôn aduc gebe eteñ gêñ anga Jesunê.

21 Tec Jesu kêsôm gédêñ eñ gebe “Aôm gobe amboac ondoc.” Awê tau kêsôm gédêñ eñ gebe “Ôsôm êtu tôn gebe latucagêc tonec nêñ teñ êngôn aôm anôña ma teñ êngôn aôm gasêña anga nêñ gamêñ.”

22 Ma Jesu gêjô eñ awa gebe “Amac ajam kauc gêñ, tañ ateñ nañ. Amac atôm gebe anôm êsêp laclu, tañ aê oc janôm êsêpña nañ me.” Ac sêsôm gédêñ eñ gebe “Aêac atôm.”

23 Eñ kêsôm gédêñ êsêac gebe “Amac oc anôm êsêp aêñoc laclu, tageñ aê katôm gebe jakêñ lau sêñgeñ ñoc anôña to gasêña atom, gêjac lau, nañ Tamoc kêjal i ñ êsêac sa nanğeñ ñawae.”

24 Êsêac lau 10 sêñô e têtú môsi ñaclu lasi.

25 Tec Jesu gêmôêc êsêac dédêñ eñ sêja ma kêsôm gebe “Amac ajalagac gebe lau samuc nêñ gôliñwaga sêkônin êsêac ma nêñ lau kapôên sêjam gôliñ êsêac ñajaña.

26 Mago amac amboac tonañ atom. Ñac teñ embe taê ênam gebe êtu amacnêñ ñac kapôên, nañ êtu amacnêñ sakinwaga.

27 Ma teñ embe taê ênam gebe êtu amacnêñ ñamata, nañ êtu amacnêñ gêñôma.

28 Ñamalacnê Latu gêmêñ gebe sênam sakin eñña atom, mago gebe ênam sakin to êkêñ tau ênac da lau taêsam.”

*Jesu gêgôm matapec luagêc sêlic gamêñ kêtiam
(Mar 10:46-52; Luk 18:35-43)*

29 Ma gédêñ tañ sêwi Jeriko sin nañ, lau topom-topom sêwê têdaguc Jesu.

30 Ma matapec luagêc sêngôn intêna ñatali, nañ sêñô gebe Jesu kêsêlêñ gêmêñ, tec sêmôêc gebe “Apômtau, Dawidnê Latu, taêm walô aêagêc.”

31 Tec lau tonañ ñai sec biñ êsêagêc gebe sênam tañ tôn. Mago êsêagêc sêmôêc sêpuc sagen gebe “Apômtau, Dawidnê Latu, taêm walô aêagêc.”

32 Tec Jesu kékô ma gêmôêc êsêagêc ma kêsôm gebe “Agêc abe janğôm asagen êndêñ amagêc.”

33 Agêc sêsôm gédêñ eñ gebe “Apômtau, ôngôm aêagêc mateñanô êpoa lasê.”

34 Tec Jesu taê walô êsêagêc ma kêmomasac êsêagêc mateñanô e sep tageñ mateñ gêlac ma têdaguc eñ. *

21

*Jesu jagêô lasê Jerusalem
(Mar 11:1-11; Luk 19:28-38; Joaņ 12:12-19)*

1 Ma gédêñ tañ êsêac têdabin Jerusalem jasêsa Betpage, tañ gêc Lôckatêkwi nañ, Jesu kêsakin ñacsenjom luagêc

* 20:34: Alic Mat 18:28

2 ma kêsôm gêdêñ êsêagêc gebe “Agêc asêlêñ apen malac, tañ gêc nêmnja nan, ana ma gaôgen andac donki têna teñ sêkô tòn ma ñalatu kêkô gêwiñ, nan anjamboac su ma awê andêñ aê amêñ.

3 Ñac teñ embe êsôm bin êndêñ amagêc, nan agêc asôm gebe ‘Apômtau kêpô lêna gen tau’ ma oc êkêñ gaôgen êndêñ amagêc.”

4 Bin tonan kêsa gebe bin, tañ propete kêsôm nan, êtu anô gebe

5 “Asôm êndêñ Sion latuo gebe
Gôlicgac me, nêmn kin gêdêñ aôm gêmên,
ñac malô kêpi jagêngôn donki
ma gêngôn bôc wabaña ñalatu ñaô.”

6 Ñacsenomagêc sêja jasêsôm kêtôm Jesu kêsakin êsêagêc,

7 sêwê donki têna to ñalatu sêja jasêu nêñ ñakwê gêsac ma Jesu gêngôn ñaô.

8 Lau topom nêñ taêsam sêja nêñ ñakwê gêc intêna, ma ñagêdô, sêsapu kalaun mênssêja gêc intêna.

9 Ma lau, tañ sêwê topom-topom sêmun to têtadaguc nan, sêmôêc gebe “Osana êndêñ Dawidnê Latu, alanem en, nan gêmên gêjam Apômtau lanô. Osana êsa anga lôlôc.”

10 Ma gêdêñ tañ Jesu jagêô lasê Jerusalem nan, lau malacña samucgen sêjam sêjô ma sêsôm gebe “Tônê asa.”

11 Go lau topom tonan sêsôm gebe “Propete Jesu, tañ anga Nasaret Galiliana nan, ñac tau tonsc.”

Jesu kêjanda lau anga lôm dabun

(Mar 11:15-19; Luk 19:45-48; Joa 2:13-22)

12 Ma Jesu kêsô lôm dabun jakêjanda lau-samob, tañ têtulu gêñ sêmoa lôm dabun ñalêlôm nan, sêsa awê sêja ma kêtin lau sêjam-mone-gêjô-tauwaga nêñ tebo to lau-têtulu-balôsiwaga nêñ lêpôn pinpon.

13 Go kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Teto gêc gebe ‘Aênoc andu sêsam gebe andu mecña,’ mago amac agôm kêtû kêjanngowaganên gêsun.”

14 Ma matenpec to magin kêsû dêdêñ en sêja ma gêgôm êsêac ôlin ñajam kêsa anga lôm dabun.

15 Lau dabunsêga to binjutau sêlic gêñ kain teñ, tañ en gêgôm nan, to ñapalê, tañ sêmôêc sêmoa lôm dabun gebe “Osana êndêñ Dawidnê Latu,” tec têtû môsi,

16 ma sêsôm gêdêñ Jesu gebe “Bin tec êsêac sêsôm nec aôm gônô me.” Ma Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Aec, ganôgac. Ma bi ñ tonec gebe “Aôm kômasan lambin kêsa ñapalê sauñ to gêñ dedec awenñun’ nec amac asam atom me.”

17 Ma gêwi êsêac sin kêsa anga malac gêja Betania ma gêc tônê.

Jesu kêpuc boa jambô

(Mar 11:12-14, 20-24)

18 Gêdêñ bêbêcgen Jesu gêmu gêja malac kêtiam e mo gêjô en.

19 Ma gêlic jambô teñ kêkô intêna, tec kêtû gasuc gêja e gêlic gêñ teñ atom, gêlic ñalaun naômagen. Ma kêsôm gêdêñ ka tau gebe “Aôm oc ônam ñanô êtiam atom enden tòngen.” Ma jambô tau kêsêlic sep tagen.

20 Ma ñacsenomi sêlic e sênac lemen ma sêsôm gebe “Amboac ondoc, tec jambô kêsêlic sep tagen nec.”

21 Tec Jesu gêjô êsêac awen gebe “Binñanô, aê jasôm êndêñ amac gebe Embe akên ôwiñ ma têtmac lulu atomanô, oc anngôm gêñ amboac tonan api jambôgen atom. Embe asôm êndêñ lôc tonec gebe ‘Ômbuc taôm sa nau taôm ôsêp gwêc ôna,’ ma oc alic ñanô êsa.

22 Ma gêñ samob, tañ amac aten êsêp nêmn mec ñalêlôm embe akên êwiñ, oc atap ñanô sa.”

*Judawaga têtù kênac Jesunê ñaclai ñam
(Mar 11:27-33; Luk 20:1-8)*

²³ Jesu kêsô lôm dabuñ gêja kêtiam jakêdôn lau. Tec lau dabuñsêga to launên laumata dêdên en sêja ma têtù kênac en gebe “Aôm gôgôm gên tonan gôjam ñaclai ondoc lanô. Ma asa kêkên ñaclai tau gêdên aôm.”

²⁴ Jesu gêjô êsêac awen gebe “Aê gabe jatu kênac bin ten êndên amac amboac tonan. Embe ajô ñoc kênac, go aê Jasam ñaclai, tan gêjam aê sa ma gagôm gên tau nan, êndên amac amboac tonan en.

²⁵ Joaņê sanġa anġa ondoc, oc anġa Anôtônê me anġa ñamalacnên.” Ma Êsêac taên gêjam gêc taunġen gebe “Embe tasôm gebe anġa Anôtônê, en oc êsôm êndên aêac gebe Ma amboac ondoc tec akên ġewin en atom.

²⁶ Ma embe tasôm gebe anġa ñamalacnên, oc tatêc lau gebe samob sêlic Joaņ kêtôm propete.”

²⁷ Tec sêjô Jesu awa gebe “Aêac ajam kauc.” Ma en kêsôm gêdên êsêac gebe “Amboac tonan aê jasôm ñaclai, tan gêjam aê sa ma gagôm gên tau nan, lasê êndên amac atom amboac tonan en.

Binġolin latuagêcnên bin keso taunġa

²⁸ “Amac abe amboac ondoc. Ñac ten latu luagêc sênġôn. En gêdên ñacsêga gêja ma kêsôm gebe ‘Latucenec, ocsalô ôna ônam kôm wainġa.’

²⁹ Ñac tau gêjô en awa gebe ‘Apômtau, aêc.’ Mago gêja atom.

³⁰ Go gêdên ñac sêu ñ gêja ma kêsôm amboac tonanġen gêdên en. Tec ñac tau gêjô en awa gebe ‘Aê gadec.’ E saunġen, go taê gêjam tau tec gêja.

³¹ Ñaclagêc tonan nên asa gêgôm tamenjinê bin kêtù tôn.” Ma êsêac sêsôm gebe “Ñac saunġ.” Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe “Binġanô, aê jasôm êndên amac gebe Telon to mockainġo oc sêsô Anôtônê gamên sêna sêmuñ amac.

³² Joaņ tec gêdên amac ġêmên ma kêtôc bin, tan Anôtô kêtatu nan, gêdên amac gebe andanġuc, mago akên ġewin en atom. Telon to mockainġogen tec sêkên ġewin en. Amac tec alicġac, mago taêm gêjam taôm to akên ġewin en atom.

*Binġolin kêpi kôm wainġa to ñageġbwaga
(Mar 12:1-12; Luk 20:9-19)*

³³ “Anô binġolin ten. Andu ñatau ten ġêmoa, nan kêsê wain kôm ten, ġêsô tun e kêsô tau ma kêsap sêpip wain ñamala to kêkwê andu ñaatêkwa balin kêtù seġop kôm taunġa, go kêmasan bin gêdên lau sênam kôm êpinġa ma en tau ġêja gamênġôm ten.

³⁴ Noc wain ñanô êsanġa kêdabin, go kêsakin nê sakinġwaga gêdên kômwaga sêja gebe sêkôc ênê ñanô.

³⁵ Ma lau-sêjam-kômwaga sêkôc ênê sakinġwaga tôn jasi ten ma sêjac ten êndu ma têtuc ten ña poc.

³⁶ Ma kêsakin ñagêdô kêtiam sêlêlêc ñamataġa su sêja e sêgôm gên tonanġen gêdên êsêac.

³⁷ Kêtù ñamu en kêsakin nê latu gêdên êsêac gêja ma kêsôm gebe ‘Êsêac oc tetoc aênoc latuc sa.’

³⁸ Kômwaga sêlic latu tau ġêmên ma sêsôm gêdên taunġen gebe ‘Ñac-ġêwê-kainġ-ġênġlênsêmwaga tau tonec. Ajôc, tanac en êndu ma ênê ġênġlênsêm êtu aêacnên.’

³⁹ Go sêkôc en tôn ma têtin en anġa kôm wainġa kêsê ġêja e sêjac en êndu.

⁴⁰ Amboac tonan kôm wainġa ñatau embe êô lasê, oc ênġôm lau-sêjam-kômwaga tonan amboac ondoc.”

41 Ma êsêac sêsôm gêdêñ enj geb “Oc ensenj lau sec tonanj popoc ma êwi kôm wainja sinj êndêñ lau tenj sênam kôm êpi, tanj sêkêñ kôm ñanô êndêñ enj êtôm ñanocgeñ nanj.”

42 Ma Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe
 “ ‘Poc tanj sêkwêwaga sêbalinj sinj nanj,
 poc tonanjenj tec kêtú poc kêclêsuja.
 Gêñ tonanj Apômtau gêgôm,
 tec materjanô talic amboac gêñsêga tenj.’
 Binj tonanj teto gêc, oc asam atom me.

43 Amboac tonanj jasôm êndêñ amac gebe sêkôc Anôtônê gamêñ su anja amacnêma ma sêkêñ êndêñ lau tenj gebe sênam ñanjanô.

44 Ñac tenj embe êtuc êpi poc tonec, oc ôli êñgic, ma poc tau êmbe êtuc êpi tenj, oc êsac enj popocgeñ.”

45 Lau dabunjsêga to Parisai sêñô ênê binjgôlinj e sêjala gebe enj kêsôm binj kêpi êsêac.

46 Tec sebe sêkam enj tônia, mago têtêc lau gebe sêlic enj kêtôm propete tenj. *

22

Binjgôlinj kêpi moasinj awêña

(Luk 14:15-24)

1 Go Jesu gêoc awa sa ma gêjam kêtú binjgôlinjenj gêdêñ êsêac kêtiam ma kêsôm gebe

2 “Gamêñ undambêña kêtôm kinj tenj kêsi awê gebe latu ênam.

3 Ma kêsakinj nê sakinjwaga gebe nasêkalem êsêac, tanj jaenj moasinj awêña gêdêñ êsêac kwananjenj nanj, e dedec ma sêmêñ atom.

4 Go kêsakinj sakinjwaga ñagêdô ma kêsôm gebe Asôm êndêñ êsêac, tanj jaenj gêdêñ êsêac nanj, gebe ‘Alicgac, aê gagôm ñoc moasinj su, gagunj ñoc bulimakao to bôc ñadambê kapôêñ-kapôêñ ma gajac dabinj gêñ samob e gêbacnê. Amboac tonanj amêñ ma aninj moasinj awêña tau.’

5 Lau tau sêñô e sêkônia auc ma sêc êlinj-êlinj. Tenj gêja nê kôm, ma tenj gêgôm nê kôm awaña.

6 Lau ñagêdô sêkam ênê sakinjwaga tau tônia ma sêlêsu êsêac e sêjac êsêac êndu.

7 Tec kinjê lai kêpoa ma kêkêñ nê lausinj sêja e sesenj lau, tanj sêjac ênê sakinjwaga êndu nanj su ma sêkêc êsêacnêñ malac ja geñ.

8 Gocgo kêsôm gêdêñ nê sakinjwaga gebe ‘Moasinj tau tec gajac dabinj su, mago êsêac, tanj jaenj gêdêñ êsêac nanj, têtôm atom.

9 Amboac tonanj naakô intêna gêga tau ma embe andac lau, go akalem êsêac sêmêñ sêniñ moasinj awêña.’

10 Tec sakinjwaga tonanj ñai sêsa intênaña sêja ma sêjac lau samob, tanj dêdac nanj sa, sec to ñajam gôlinj-golinjenj e ñaclenj sêlôc andu moasinjña.

11 “Ma kinj kêsô gêja gebe êlic ñaclenj. Ma gêlic ñac tenj gêmôa, tanj kêsô ñakwê moasinjña atom.

12 Tec kêsôm gêdêñ enj gebe ‘Ñacnec, aôm kôsô ñakwê moasinjña atom, mago amboac ondóc tec kôsô gômôêñ.’ Ma ñac tau awamê kêsa.

13 Go kinj kêsôm gêdêñ sakinjwaga gebe ‘Ansô enj lêma to akainj tônia ma ambalinj enj êsa naêsêp gêsunjbôm ñalêlôm êna, ec êtanj ma lulunj êkôsiniñ êpi tau.’

14 Ñakalem gêdêñ lau gwalêkinj, mago sêjalinj ulugenj sa.”

Binj takisña

(Mar 12:13-17; Luk 20:20-26)

15 Go Parisai sêja sêkic binj sebe sêwa lip Jesu ña tau nê binj.

* 21:46: Osana ñam gebe lambinj.

16 Tec sêsakiņ nêņ ņacsenomi to Herodonê lau dêdêņ Jesu jasêsôm gebe “Mêtêmôkê, aêac alic aôm ņac biņņanôņa ma kôdôn Anôtônê intêna ņa biņņanôgeņ ma goe go lau teņ atom ma kôpuc openj lau teņ atom.

17 Amboac tonanj ôsôm biņ, taņ taêm gêjam nanj êndêņ aêac. Embe takêņ takis êndêņ kaisara oc eso biņsu me masi.”

18 Mago Jesu kêjala êsêacnêņ ņalêlôm sec, tec kêsôm gebe “Amac dansantêna, amboac ondoc tec abe alêtôm aê.

19 Akôc mone takisņa mênjalic acgom.” Tec êsêac sêkôc denari teņ dêdêņ eņ sêja.

20 Ma kêsôm gêdêņ êsêac gebe “Asa nê ņakatu to ņatalô tonec.” Êsêac sêsôm gebe “Kaisaranê.”

21 Tec kêsôm gêdêņ êsêac gebe “Amboac tonanj akêņ kaisaranê gêņ êndêņ kaisara ma Anôtônê gêņ êndêņ Anôtô.”

22 Êsêac sêņô biņ tonanj e sê taêņ ma sêwi eņ siņ ma sêc sêja.

ņacmatê sêndi sa ņabiņ

(Mar 12:18-27; Luk 20:27-40)

23 Gêdêņ bêc tonanjenj ma Sadukai, taņ sêsôm sebe ņacmatê oc sêndi sa atom nanj, dêdêņ Jesu sêja ma têtû kênac eņ gebe

24 “Mêtêmôke, Mose kasôm gebe ‘ņac teņ embe êmac êndu ma nê gôlôac masi, nanj lasi ênam ênê awêtuc gebe êka gôlôac lasê êjô têwa su.’

25 Lasitêwai 7 sêmoa sêwiņ aêac. ņacsêga gêjam awê e gêmac êndu. Ênê wakuc masi, tec gêwi nê awê siņ gêdêņ lasi, taņ kêsi eņ nanj.

26 Awê tagenj tonanj ma lasitêwa m teņ tonanj sêjam gelom-gelom jakêsu ņac sauņ.

27 Samob sêmac acgom, go awê tau gêmac êndu kêdaguc.

28 Êndêņ noc ņacmatê sêndi saņa, eņ oc êtu lau 7 nêņ asa nê awê gebe êsêac samob sêjam eņ su.”

29 Ma Jesu gêjô êsêac awenj gebe “Amac ajala mêtê to Anôtônê ņaclai atom, tec taêm gêjam biņ keso.

30 Gebe êndêņ noc ņacmatê sêndi saņa ņacwaga oc sênam awê atom ma lauo sênam ņac atom, samob têtôm aņela, taņ sêmoa undambê nanj.

31 Biņ ņacmatê sêndi saņa, taņ Anôtô kêsôm gêdêņ amac gêc mêtê nanj, asam atom me. Eņ kêsôm gebe

32 ‘Abrahamnê Anôtô agêc Isaknê Anôtô ma Jakobnê Anôtô aê.’ Eņ ņacmatênêņ Anôtô atom, eņ lau mateņ jali nêņ Anôtô.”

33 Lau topom-topom sêņô biņ, taņ Jesu kêdôn nanj, e têtakê.

Biņsu ņalô, taņ kêlêlêc ņagêdô su nanj

(Mar 12:28-34; Luk 10:25-28)

34 Parisai sêņô eņ gêjam Sadukai awenj auc, tec sêkac tauņ sa

35 ma acnêņ biņsutau teņ gebe êlêtôm eņ, tec kêtû kênac gebe

36 “Mêtêmôkê, biņsu ņajatu ondoc kapôêņ kêlêlêc ņagêdô su gêc biņsu ņabuku.”

37 Ma eņ kêsôm gêdêņ eņ gebe “ ‘Têmtac êwiņ Apômtau, aômnmê Anôtô, tonêm ņalêlôm samuc ma nêm katôm samuc ma nêm kauc samuc êwiņ eņgeņ.’

38 Biņsu ņajatu ņamataņa tonanj tec kapôêņ kêlêlêc.

39 Kêtû luagêcņa kêtôm tonanj gebe “Têmtac êwiņ lau wacbaņ aôm amboac têmtac gêwiņ taôm.’

40 Biņsu ņajam luagêc tonanj tec gedêņ Mosenê biņsu samob to propetenêņ biņ tôņ.”

Kilisi asa nê latu eņ

(Mar 12:35-37; Luk 20:41-44)

41 Parisai sêkac taun sa sêmoa ma Jesu kêtû kênac êsêac gebe

42 “Amac taêm gêjam biñ amboac ondoc kêpi Kilisi, asa nê latu en.” Ma êsêac sêsôm gêdên en gebe “Dawidnê latu.”

43 En kêtû kênac êsêac gebe “Amboac ondoc, Nalau gêôc Dawid awa sa ma kêsam en gebe ‘Apômtau’ ma kêsôm gebe

44 ‘Apômtau kêsôm gêdên aênoc Apômtau gebe mênôngôn aênoc anôna

e jakên nêma nâcjo sênêc amkain ñalabu acgom.’

45 Embe Dawid êsam en gebe ‘Apômtau’ mago amboac ondoc tec Kilisi kêtû ênê latu.”

46 Ma ñac ten kêtôm gebe êjô en awa ña biñ ten atom ma gêdên bêc tonan têtêc taun e têtû kênac biñ ten gêdên en kêtiam atom.

23

Jesu gen olin biñsutau to Parisai

(*Mar 12:38-40; Luk 11:37-52; 20:45-47*)

1 Gêdên ñasawa tonan Jesu kêsôm biñ gêdên lau pom kapôên ten to nê ñacsenomi gebe

2 “Biñsutau to Parisai têdôn to sêwa Mosenê biñsu sa.

3 Amboac tonan biñ samob, tañ sêsôm gêdên amac nan, ajop to amansan. Tagen gên, tañ sêgôm nan, anôm atom, gebe êsêac sêsôm gêc awenñunjen, mago taun sêgôm atom.

4 Êsêac sêkic gên ñawapac ma sêu gêsac lau maginm, ma êsêac taun segen taunjen.

5 Êsêac sêgôm nêjen gên samob kêtû ñamalac sêlicñagen, sebec nanenjen kapôên mecña to sêsô ñakwê ñalêsô baliñ.

6 Ma êsêac têtac gêwiñ sebe sênac taun mata-mata gebe sênôgn ñamatagen anga gamên sênin gênña to anga lôm amboac tonanjen,

7 ma sebe lau awen ênac êsêac anga malaclun to sêsam êsêac gebe ‘Mêtêmôkê’.

8 Mago sêsam amac gebe ‘Mêtêmôkê’ atom, ñac tagen kêtû nêma mêtêmôkê ma amac samob atu ñalasetwaigen.

9 Ma asam ñac ten anga nom gebe ‘Tamemi’ atom, amac Tamemi tagen tê gêmoe undambê.

10 Ma sêsam amac gebe “Laumata mêtêña’ atom, gebe amacnêma laumata mêtêña tagen tec Kilisi tau.

11 Amacnêma ñac kapôên atu amacnêma sakinwaga.

12 Ten embe etoc tau sa, go Anôtô êkônin en ma ten embe êkônin tau, go Anôtô etoc en sa.

13 “Ojaê amac dansantêna, biñsutau to Parisaimên, tec êlai gamên undambêña auc gêdên ñamalacgoc. Amac taôm oc asô ana atom, ma lau tañ sebe sêsô sêna nan, tec amac akô êsêac auc sêwiñ.

14 [“Ojae amac dansantêna, biñsutau to Parisaimên, tec ajango awêtucnên andu to ñawaba ñawaô, mago akwa taôm auc ña mec baliñ. Ñagêjô oc êtap amac sa êlêlêc.]

15 “Ojae amac dansantêna, biñsutau to Parisaimên, tec ajac laoc gwêc to masanmgen abe anam ñac jaba tagen ôkwi êtu Juda. Ma embe anam en ôkwi su, oc anôm en êtu lamboam ñakêlêndin ñalatu êlêlêc amac taôm su.

16 “Ojae amacmên tec matempec, mago abe awê lau. Amac asôm gebe ‘Ñac ten embe êtôc lêma êpi lôm dabun, oc êngôm nê biñ ñanô êsa atom. Ma tagen embe êtôc lêma êpi lôm dabun ñagold, tonan tec oc êngôm ñanô êsa.’

¹⁷ Meloc to matempec ñanô amac. Gêñ ondoc ñanô, gold me lôm dabuñ, tañ gêgôm gold kêtú gêñ dabuñ.

¹⁸ Ma teñ gebe 'Teñ embe êtôc lêma êpi altar, oc êñgôm nê biñ ñanô êsa atom. Ma tagen embe êtôc lêma êpi da, tañ gêsac altar tau ñaô, tonañ tec oc êñgôm ñanô êsa.'

¹⁹ O matempecac, gêñ ondoc ñanô, da me altar, tañ gêgôm da kêtú dabuñ.

²⁰ Ñac embe êtôc lêma êpi altar, nañ oc êtôc êpi altar tau to gêñ samob, tañ gêsac ñaô nañ êwiñ.

²¹ Ma teñ embe êtôc lêma êpi lôm dabuñ, nañ oc êtôc êpi lôm tau to ñac, tañ gêmoa lôm ñalêlôm nañ êwiñ.

²² Ma ñac teñ embe êtôc lêma êpi undambê nañ oc êtôc êpi Anôtônê lêpôn to ñac, tañ gêñgôn ñaô nañ êwiñ.

²³ "Ojae amac dansantêna, biñsatau to Parisaimêñ, amac embe atap laki to gwêc ma môsi 10-10 sa, go akêñ naten êtu da. Ma biñsu ñakoleñ ñanô tonec biñgêdêñ to taêm walô launja ma akêñ gêwiñ, tec awi siñ, Dangôm teñ ma dawî teñ siñ atom.

²⁴ Amac matempec, mago abe awê lau. Embe anîñ gwada saunsaun, go ajaliñ ñatêkwa ñapepen, ma bôc tec aen totêkwagen.

²⁵ "Ojae amac dansantêna, biñsatau to Parisaimêñ, tec akwasîñ laclu to suc ñadêmôêña ñapep ma ñalêlôm genjen to gêñ wauc-wauc gêjam auc.

²⁶ Aô, matapec Parisai, ôkwasiñ laclu ñalêlôm êmun acgom, go ñadêmôêña ñawasi êsa êwiñ.

²⁷ "Ojae amac dansantêna, biñsatau to Parisaimêñ, amac tec atôm sêô, tañ sêsê ñadêmôêña ña pocco gebe ñakatu ñajam, go ñalêlôm nañ ñacmatê ñatêkwa to gêñ gêmôb gêjam auc.

²⁸ Amac atôm tonañ. Ñamalac sêlic amacnêm ñadêmô ña amboac lau gadêñ, mago nêm ñalêlôm tec biñdansañ to gêñ sec gêjam auc.

²⁹ "Ojae amac dansantêna, biñsatau to Parisaimêñ, tec akwê andu kêkô propetenêñ sêô ñaô to ajam gêlôn lau gêdêñ nêñ sêô

³⁰ ma asôm gebe 'Aêac embe dangôn êndêñ tamenjinêñ têm, oc tawe propetenêñ dec ñakaiñ atom.'

³¹ Amacnêm biñ tonañ gêwa amac sa gebe Lau tañ sêjac propete êndu nañ, nêñ latuñ amac.

³² Amboac tonañ anac dabiñ tameminêñ secmañ.

³³ Moac to lêñuckêm ñalatu amac, abe aêc lamboam ñakêlêndîñ ñamêtôc su amboac ondoc.

³⁴ Amboac tonañ alic acgom, aê jasakiñ propete to lau malô ma biñsatau êndêñ amac, ma amac oc anac êsêacnêñ ñagêdô êndu to anac ñagêdô sêpi kakesotau ma ai ñagêdô anja nêm lôm ma ajanda ñagêdô selom-selom malacgen sêna,

³⁵ gebe dec ñajam samob, tañ sêkêc siñ anja nom gêdêñ ñac gêdêñ Abelnê dec e gêdêñ Balakia latu Sakaria nê dec, tañ ajac en êndu anja lôm dabuñ tau to altar dajana ñasawa nañ, êpi amac samob.

³⁶ Biññanô, aê jasôm êndêñ amac gebe Gêñ samob tonañ ñai ñagêjô oc êtap lau têm tonecña sa.

Jesu kêtañ tanjiboa kêpi Jerusalem

(Luk 13:34-35)

³⁷ "Jerusalem, Jerusalem, aôm gôjac propete êndu to kôtuc êsêac, tañ Anôtô kêsakiñ dêdêñ aôm sêwac nañ, ña poc êndu. Aê gagôm gêñlêlôm elêmé gabe janac aômnêm ñapalê sa amboac talec têna gêjac ñalatu sa sêsô magê ñalabu, mago amac adec.

³⁸ Alic acgom, amacnê m andu oc êtu tuc êkôŋa.

³⁹ Aê jasôm êndên amac gebe Galoc oc alic aê êtiam atom, e taôm asôm gebe ‘Lambin êndên en, taŋ gêmên gêjam Apômtau laŋô nan.’ * nanen en toatali ŋasec-ŋasec. Êsêac teto biŋsu ŋagêdô kêsêp papia ma sêkên kêsêp atali ma sebec gêdên noc mecŋa. Ŋakwê ŋalêsô aclê ŋam gebe êkên puc lau e sêlin Anôtônê biŋsu sin atom.

24

Jesu geoc senseŋ lôm dabuŋ su ŋabin lasê

(Mar 13:1-2; Luk 21:5-6)

¹ Jesu kêsa aŋga lôm dabuŋ gêja ma nê ŋacsenomi dêdên en sêja sebe têtôc lôm dabuŋ ŋaandu êndên en.

² Tec en gêjô êsêac awen gebe “Amac alambin gên samob tônê me. Binŋanô, aê jasôm êndên amac gebe Poc ten oc êŋgôn ten ŋaô aŋga tonec atom, têta samob salin-salin en.”

Gêŋwapac ênac m tau

(Mar 13:3-13; Luk 21:7-19)

³ Jesu jagêŋgôn Lôckatêkwi acgom, go ŋacsenomi dêdên en sêja jasêmoa nêŋ tauŋŋa, go sêsôm gebe “Ôsôm êndên aêac acgom, êndên ondoc bin tonan ŋanô êsa ma asagen oc êtu aôm ômôên to nom ŋatêku êsuŋa ŋabelo.”

⁴ Ma Jesu gêjô êsêac awen gebe “Alic taôm gebe lau sênam amac ôkwi atom.

⁵ Lau gwalêkin oc sênam aê laŋôc sêmên ma sêsôm gebe ‘Aê Kilisi,’ ma sênam lau taêsam ôkwi.

⁶ Malôgen oc aŋô sin ŋawae to sin ŋaboŋa. Alic taôm, atakê atom. Gên samob tonan mênêsa, mago noc ŋatêku êsuŋa atom tagen.

⁷ Laum ten sêndi sebe sênac sin êndên laum ten ma gamên ten êndên gamên ten to tôbôm êsa ma ôjô ênamênam êtôm gamên en.

⁸ Gên samob tonan ŋai gêjac m gên ŋandan ŋanô tau.

⁹ “Go sêkên amac gebe sêlênsu amac e sênac amac êndu. Ma lau tomôkêtomokê têtac endec amac êtu aêŋoc ŋaêŋa.

¹⁰ Êndên tonan lau taêsam oc sêwi sêkên gêwin sin to seoc tauŋ lasê-lasê ma têtac endec tauŋ.

¹¹ Ma propete dansan gwalêkin oc sêndi sa mên sênam lau taêsam ôkwi.

¹² Êtu gên alôb-alôb ênam sêgaŋa lau taêsam nêŋ têtac gêwin oc ŋaluc êsa.

¹³ Ma ŋac, taŋ êpuc tau tôn e êndên ŋamadin nan, Anôtô ênam en kêsi.

¹⁴ Ma sênam mêtê êpi ŋawae ŋajam Anôtônê gamênŋa tonec aŋga nom samucgen e lau samuc samob sêŋô, go bêc ŋatêku êsuŋa tau mênêsa.”

Gêŋwapac ŋanô tau

(Mar 13:14-23; Luk 21:20-24)

¹⁵ “Embe alic gên alôb-alôb, taŋ propete Daniel kêsôm ŋabin nan, ensen gên ŋawaô êkô gamên dabuŋ—lau taŋ sêsam bin tonec nan, nêŋ kauc êsamaŋ —

¹⁶ go êsêac, taŋ sêŋgôn Judaia nan, sêc sêpi lôc sêna.

¹⁷ Ten embe êŋgôn salôm ŋaô, nan oc ê-sêp naêkôc nê gên su aŋga nê andu atom.

¹⁸ Ma ten embe êmoa kôm, nan êmu naêkôc nê ŋakwê atom.

¹⁹ Ojae lauo, taŋ sêmoa ten to êsêac, taŋ sêkên su ŋapalê sêmoa nanmên êndên bêc ônê.

²⁰ Amboac tonan aten mec êtu aêc êndên komô to êndên sabet atomŋa,

* **23:39:** Mosenê biŋsu kêjatu gebe lau Juda sêmansan

²¹ gebe êndêñ béc ônê gêñwapac kapôên êsa êtôm tanj kêsa gédên nom ñatêm andanjenña e mênjgédên galoc atom, ma êtu ñamu oc êsa amboac tonan êtiam atomanô.

²² Ma embe Anôtô ênac béc tonan ñagêdô êngic atom, oc lau tenj sênjgôn materj jali atom. Mago êtu lau, tanj enj kêjalij êsêac sa nanña, tec oc ênac béc tonan êngic.

²³ “Êndên tonan tenj embe êsôm êndên amac gebe ‘Alic acgom, Kilisi tec gêmoa tonec’ me ‘Gêmoa ônê,’ nanj akênj êwiñ atom.

²⁴ Kilisi dansan to propete dansan oc mênjsêsa ma sênjgôm gêñtalô kapôên to gêñsêga. Embe têtôm, go sêwê lau Anôtô kêjalij êsêac saña ôkwi amboac tonan.

²⁵ Alic acgom, aê kakênj puc amac kwananjenjac.

²⁶ “Amboac tonan embe sêsôm êndên amac gebe ‘Alic acgom, enj gêmoa gamênj sawa,’ nanj asa ana atom. Embe sêsôm gebe ‘Alic acgom, enj gêmoa balêmlêlôm,’ nanj akênj êwiñ atom.

²⁷ Kêtôm ôsic kêkac anja gamênj oc kêpiña gê tönjenj e gédênj gamênj oc kêsêpña nanj Ñamalacnê Latu embe êmênj, oc êtôm tonan.

²⁸ Gênjgêmôb tenj embe ênêc, nanj aoco sêkac taun sa.

Ñamalacnê latu êmu êmênj

(Mar 13:24-27; Luk 21:25-28)

²⁹ “Gênjwapac ñabêc tonan êmbacnê, go sep tagenj oc ênam kanuc ma ajônj êngaminj ñawê ma utitalata êpôp-êpôp anja undambê, ma gênj ñaclai undambêña kôtên-kôtênjenj.

³⁰ Tonan su acgom, go Ñamalacnê Latunê gêbôm anja undambê mênjêsa ma lau tomôkê-tomôkê samob anja nom oc têtanj tanjboa ma sêlic Ñamalacnê Latu êngônj tao undambêña ñaô tonajlai ma tonajwasi kapôênj êmênj.

³¹ Ma enj oc êsakinj nê anjela todauc êtanj kapôênj ma êsêac sênac ênê lau, tanj kêjalij êsêac anja mu aclê ñam to anja undambê ñamadinj samobjenj nanj sa.

Kalelonj êkênj puc aêac

(Mar 13:28-31; Luk 21:29-33)

³² “Kalelonj êtu binjôlinj êwa nêmb kauc sa. Êndên tanj ñalaka êlinj têkwi to ñamatadêbu êjac sa nanj, ajala gebe ockêsa kêdabinj.

³³ Amac amboac tonan. Êndênj tê alic gênj samob tonan ñai mênjêsa nê, ajala gebe Ñac tau mênjkêdabinj katam.

³⁴ Binjnanô, aê jasôm Êndênj amac gebe Gôlôac tonec oc sênajna atom e gênj tonan ñai samob ñanô êsa acgom.

³⁵ Undambê to nom oc ênaña, mago aênjoc binj oc ênaña atomanô.

Ñac tenj kêjala béc to ockatu atom

(Mar 13:32-37; Luk 17:26-30, 34-36)

³⁶ “Béc tonan to ockatu ñac tenj kêjala atom e anjela undambêña sêjam kauc ma Latu gêjam kauc amboac tonan, Tama taugenj tec gêlic.

³⁷ Ñamalacnê Latu êmu êmênj ñabêc oc êtôm Noanê béc.

³⁸ Gédênj tanj bu kêsunj atomjenj nanj, senj to sênôm gênj ma ñac sêjam awê to awê sêjam ñac, sêgôm sêmoa e gédênj béc, tanj Noa kêsô wanj ñalêlôm gêja nanj,

³⁹ ma sêjam kauc taunj sêmoa e bu kêsunj mênjgesenj êsêac samob su. Ñamalacnê Latu êmu êmênj ñabêc oc êtôm tonan.

⁴⁰ Êndênj tonan ñac luagêc oc sêmoa kôm, nanj Anôtô oc êkôc tenj sa ma êwi tenj sinj,

⁴¹ ma awê luagêc oc sêlai polom sêmoa, nanj Anôtô oc êkôc tenj sa ma êwi tenj sinj.

⁴² Amboac tonan anam jali gebe ajam kauc bêc amacnêm Apômtau êmu êmêṅṅa.

⁴³ Ajala tonec gebe Andu ṅatau embe êjala ockatu geṅgeṅtêna oc êmêṅ êndêṅ êmbêcṅa, nan oc ênam jali gebe êkô geṅgeṅtêna auc, ec êtuc ênê andu popoc atom.

⁴⁴ Tec amansan taôm amboac tonanṅen gebe ṅamalacnê Latu êmêṅ êndêṅ ockatu, nan amac abe oc êmêṅ atom nan.

Bingôlin sakinwaga gêden to kesonja
(Luk 12:41-48)

⁴⁵ “Sakinwaga ṅanêṅ ma tokauc ondoc, tan nê ṅatau kêkêṅ en gebe ejop ênê komwaga gebe êkêṅ mo êndêṅ êsêac êtôm ṅanocṅen.

⁴⁶ Aê aoc êôc sakinwaga tonan, tan nê ṅatau êmu êmêṅ ma êtap en sa gebe kêsap nê kôm tōṅ gêmoa.

⁴⁷ Binṅanô, aê jasôm êndêṅ amac gebe ṅatau oc êkêṅ en ejop ênê waba samob.

⁴⁸ Ma sakinwaga sec tonan embe taê ênam ênêc tau gebe ‘ṅoc ṅatau gêjam gamêṅ tōṅ,’

⁴⁹ ma ênac m gebe i nê sakinwaga ṅagêdô ma êniṅ to ênôm gêṅ êwiṅ lau, tan sênom gêṅ e kêjanṅ êsêac nan,

⁵⁰ go sakinwaga tonan nê ṅatau êmêṅ êndêṅ bêc, nan en gebe oc êmêṅ atom nan, to êndêṅ ockatu, nan en kêjala atom nan,

⁵¹ oc ênac en popoc to êkêṅ ṅagêjô êpi en êwiṅ dansanṅtêna, go ac têtan ṅanô ma lunṅun êkôsiṅ êpi tau anṅa ônê.

25

Bingôlin awêtakin 10ṅa

¹ “Êndêṅ tonan gamêṅ undambêṅa oc êtôm awêtakin 10 sêkôc nêṅ lamp sa ma sêpuc ṅac-gebe-ênam-awêwaga tōṅtōṅ sêja.

² Êsêacnêṅ lemeṅ teṅ nêṅ kaucmê ma lemeṅ teṅ tokauc.

³ Kaucmêo sêkôc nêṅ lamp sa, mago sêkôc buja gêwiṅ atom.

⁴ Ma êsêac tokauc, nan tec sêkôc buja kêsêp kekec gêwiṅ nêṅ lamp.

⁵ ṅac-gebe-ênamawêwaga gêjam gamêṅ tōṅ ma êsêac sêjac tuluc sêṅgōṅ e sêc bêc samob.

⁶ “Gêdêṅ gêbêc gêja lugeṅ môêc teṅ kêtan gebe ‘Aô, ṅac-gebe-ênam-awêwaga gêmêṅ, apuc en tōṅtōṅ ana.’

⁷ Gêdêṅ tonan awêtakin samob dêdi sa ma sêmasan nêṅ lamp.

⁸ Go kaucmêo sêsôm gêdêṅ tokauc gebe ‘Akêṅ buja ṅagêdô êndêṅ aêac gebe aêacma lamp oc êmac.’

⁹ Tec tokauc sêjô êsêac awen gebe ‘Masigoc, oc êtôm aêac sêlêṅ atom. Amboac tonan naanam ôli nêṅ êndêṅ têtulu-gêṅwaga acgomman.’

¹⁰ Êsêac tonan sebe sênam ôli, tec têtulu lêṅṅa sêmoa ma ṅac-gebe-ênawêwaga gêmêṅ e êsêac, tan sêmasan taun kwananṅen nan, sêso sêwiṅ en gebe nasêniṅ ṅamoasiṅ ma katam ṅajanṅa kêsa.

¹¹ “Sêmoa acgom, go awêtakin ṅagêdô, nan sêmêṅ amboac tonan ma sêsôm gebe ‘Apômtau, Apômtau, ôiêc katam su êndêṅ aêac.’

¹² Mago en gêjô êsêac awen gebe ‘Binṅanô, aê jasôm êndêṅ amac gebe Gajam kauc amac.’

¹³ Amboac tonan anam jali, gebe ṅabêc to ṅaockatu amac ajam kauc.

Bingôlin gold totaluṅa
(Luk 19:12-27)

14 “Têm tau tonan tanam dôn êpi ñamalac, tan gebe êna gamênjbôm ten nan. En kékalem nê sakinwaga gebe ênac sam nê waba êndên êsêac.

15 En kékên gold talu lemen ten gédên ñac ten, ma luagêc gédên ñac ten, ma ten gédên ñac ten, kêtôm êsêacnên kauc, ma gêc gêja.

16 Ma ñac, tan kékôc talu lemen ten nan, gêja seben jagêjam kôm kêpi awa tau ma kêtulu gên e kêtap talu lemen ten sa mênghêwiñ.

17 Ma ñac, tan kékôc talu luagêc nan, kêtulu luagêc mênghêwiñ.

18 Ma ñac, tan kékôc tagen nan, gêja jakêkwê nom ma kêsun nê ñataunê awa auc.

19 “Ñasawa nêngen gêjanja su, go sakinwaga tonan nê ñatau gêmu gêmên gebe sêwa awa ñam sa êndên en.

20 Ma ñac, tan kékôc gold talu lemen ten nan, kêsas gêja ma kékôc gold talu lemen ten mênghêwiñ ma kêsôm gebe ‘Apômtau, aôm kôkên gold talu lemen ten gédên aê, mago aê katap lemen ten sa mênghêwiñ.’

21 Tec nê ñatau kêsôm gédên en gebe ‘O ñajam, aôm sakinwaga ñajam ma ñanên, tec gojob gen luagêcgen ñapep. Aê jakên aôm ojop gên taêsam. Ôsô nê ñataunê gamên têtac ñajamña ôna.’

22 Ma ñac, tan kékôc gold talu luagêc nan, kêsas gêja ma kêsôm gebe ‘Apômtau, aôm kôkên gold talu luagêc gédên aê, mago aê katap gold talu luagêc sa mênghêwiñ.’

23 Ma nê ñatau kêsôm gédên en gebe ‘O ñajam, aôm sakinwaga ñajam ma ñanên, tec gojob gên luagêgen ñapep. Aê jakên aôm ojop gên taêsam. Ôsô nê ñataunê gamên têtac ñajamña ôna.’

24 Go ñac, tan kékôc gold talu tagen nan, kêsas gêja amboac tonan ma kêsôm gebe ‘Apômtau, aê galic aôm ñac lanômsiboa. Gên tan aôm kôsê atom, mago kôkôc ñanô, ma gên tan aôm kôpalip atom, mago gôjac sa elêmê.

25 Aê katêc tauc, tec gaja ma kasun nê gold totalu auc kêsêp nom. Ôlic acgom, nê gên tau tec gêwac.’

26 Mago nê ñatau gêjô en awa gebe ‘Aôm sakinwaga sec to ojom, aôm gôlic aê kakoc gên, tan kêsê atom nan, ñanô sa to gajac gên, tan kapalip atom nan, sa me.

27 Embe amboac tonan, go ôkên ñoc awa êndên lausêjam-mone-gêjô-tauwaga acgomman, go embe jamu jamên amboac tec ma jakôc ñoc gên tonalacakgen.

28 Amboac tonan akôc ênê gold totalu tau su ma akên êndên ñac, tan kékôc gold talu 10 nan.

29 Gebe ñac, tan kêtap gên sa su nan, oc sêkên ñagêdô naêwiñ e êlêlêc su. Ma ñac, tan kékôc gên ten atom nan, oc sêkôc gên ñagec, tan gêc enja nan su êwiñ.

30 Ma sakinwaga ñanô masi nan, ambaliñ en sin êsêp gêsunjbômsêga êna. Anja ônê êsêac oc têtan ma lunlun ekôsin tau.’ ”

Jesu êmêtoç laum nomja samob

31 “Êndên tan Ñamalacnê Latu êmu êmên tonê ñawasi ma anjela samob sêwiñ en nan, êngôn ñawasi ñalêpôn ñaô

32 ma êkac laum nomja samob sa sêkô en lanônêma ma êwa êsêac êkôc amboac ñacgejob gêwa nê domba to nonin kékôc

33 ma êkên domba sêkô ênê anônja ma nonin sêkô gasêja.

34 Go kin oc êsôm êndên êsêac, tan sêkô ênê anônja nan gebe ‘Amac tan Tamoc gêjam mec amac nan amên. Tamoc kêmasan gamên kwananjen kêtum amacna gédên tan kékên undambê to nom nan. Tec akôc gamên tau sa êtu nê gênlênsêm.

35 Mo gêjô aê, ma amac akên gên aê gaen, bu gêjô aê, ma amac akên bu aê ganôm, aê ñac jaba, ma amac agôm ja aê.

³⁶ Aê ôlic ñaôma, ma amac akêñ ñakwê aê kasô, gêmâc gêgôm aê, ma amac ajac aê kêsi, aê ganğôn kapoacwalô, ma amac adêñ aê amêñ.'

³⁷ Êndêñ tonañ lau gêdêñ oc sêjô enj awa gebe 'Apômtau, gêdêñ ondoc aêac alic mo gêjô aôm, ma akêñ gêñ aôm goen, me bu gêjô aôm, ma akêñ bu aôm gônôm.

³⁸ Gêdêñ ondoc aêac alic aôm ñac jaba, ma agôm ja aôm, me ôlim ñaôma, ma akêñ ñakwê aôm kôsô.

³⁹ Ma gêdêñ ondoc alic gêmâc gêgôm aôm me gônğôn kapoacwalô, ma adêñ aôm awac ajac aôm kêsi.'

⁴⁰ Ma kinj oc êjô êsêac awenj gebe 'Binjanô, aê jasôm êndêñ amac gebe Gêñ tanj amac agôm gêdêñ aênoc lasici ñasec-sec tecenec ñai nêñ tenj nanj, agôm gêdêñ aêgac.'

⁴¹ "Go êsôm êndêñ êsêac, tanj sêkô gasêña nanj, amboac tonec gebe 'Sec ñalatu amac, aêc su asêp ja kêlakoc tenğenja, tanj Tamoc kêmasanj kêtû Sadanj to nê anelanj nanj ana.

⁴² Mo gêjô aê, ma amac akêñ gêñ aê gaenj atom, bu gêjô aê, ma amac akêñ bu aê ganôm atom.

⁴³ Aê ñac jaba, ma agôm ja aê atom, aê ôlic ñaôma, ma amac akêñ ñakwê aê kasô atom, gêmâc gêgôm aê, ma gênğôn kapoacwalô, ma amac ajac aê kêsi atom.'

⁴⁴ Go êsêac oc sêjô enj awa gebe 'Apômtau, gêdêñ ondoc aêac alic mo gêjô aôm, me bu gêjô aôm, me alic aôm ñac jaba, me ôlim ñaôma, me gêmâc gêgôm aôm, me gônğôn kapoacwalô, ma ajam sakinj aôm atom.'

⁴⁵ Go enj êjô êsêac awenj gebe 'Binjanô, aê jasôm êndêñ amac gebe Gêñ tanj amac agôm gêdêñ lau ñasec-sec tecenec ñai nêñ tenj atom nanj, agôm gêdêñ aê atom amboac tonanj.'

⁴⁶ Ma êsêac tonanj sêsêp ñagêjô ñañandanj ênêc tenğenja, mago lau gêdêñ oc sênğônj maten jali tenğenj."

26

Sêkic Jesunê binj

(Mar 14:1-2; Luk 22:1-2; Joan 11:45-53)

¹ Jesu gêjac mata binj tonanj ñai samob su, go kêsôm gêdêñ nê ñacsenomi gebe

² "Amac alicgac, bêc luagêc ênanja acgom, ma Pasa, ma oc sêkêñ Ñamalacnê Latu êpi kakesotau êna."

³ Gêdêñ tonanj lau dabunșêga to launêñ laumata sêkac taunj sa sêmoa dabunșêga, tanj sêsam enj gebe Kaiapa nanj, nê gamêñ,

⁴ ma sêkic Jesunê binj gebe sêkôc enj tônj kelecgenj e sênac enj êndu.

⁵ Mago sêsôm gebe "Danğôm êndêñ om atom, moae tali launêñ ñalêlôm sa."

Awê tenj genj oso Jesu anja Betania

(Mar 14:3-9; Joan 12:1-8)

⁶ Jesu gêmôa Betania gênğônj ñac tokamocbôm Simon nê andu,

⁷ nanj awê tenj kêkôc ñop kwalam-kwalam togênmalu, tanj ñaôli kapôên nanj. Enj kêtû gasuc gêdêñ Jesu, tanj genj gêñ nanj, jakêkêc kêpi enj môkêapac.

⁸ Ñacsenomi sêlic e têtû môsi ma sêsôm gebe "Amboac ondoc sêjainj gêñ tonanj.

⁹ Sêkêñ êndêñ lau sênam ôlimanj ma sêkôc ñaawa kapôênj ma sêkêñ êndêñ lau ñalêlôm sawa acgom."

¹⁰ Jesu gênô ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe "Amboac ondoc tec agôm awê tonec nê ñalêlôm ñawapac kêsa nec. Enj gêjam kôm ñajam kêpi aê.

¹¹ Lau ñalêlôm sawa oc sênğônj sêwinj amac ñapanj, mago aê oc janğônj jawinj amac ñapanj atom.

12 En kêsêwa gêṅmalu tonec kêpi aê ôlic gêgôm kêtû sênsuṅ aêṅa.

13 Binṅanô, aê jasôm êndêṅ amac gebe Anṅa nom samucgeṅ ṅagamêṅ embe sênam mêtê êpi ṅawae ṅajam tonec, go sênac miṅ gêṅ, taṅ en gêgôm naṅ, êwiṅ gebe taêṅ ênam en.”

*Juda geoc nê ṅatau lasê
(Mar 14:10-11; Luk 22:3-6)*

14 Go êsêac lau 12 nêṅ teṅ, taṅ sêsam en gebe Juda Isariot naṅ, gêdêṅ lau dabuṅsêga gêṅa

15 ma kêsôm gebe “Embe jaoc Jesu lasê êndêṅ amac, oc akêṅ asageṅ êndêṅ aê.” Ma êsêac sêjam ôli en ṅa silber 30.

16 Gêdêṅ tonanṅen en gêdib gebe êtap ṅasawa ṅajam teṅ sa gebe eoc en lasêṅa.

*Jesu geṅ Pasa gêwiṅ nê ṅacseṅomi
(Mar 14:12-21; Luk 22:7-14, 21-23; Joaṅ 13:21-30)*

17 Gêdêṅ Om Polom ṅalucṅa ṅabêc ṅamataṅa ṅacseṅomi dêdêṅ Jesu sêṅa ma têtû kênac gebe “Aôm gobe aêac amansaṅ ôniṅ Pasa ṅamala anṅa ondoc.”

18 Ma en kêsôm gebe “Asa malac andêṅ ṅac teṅ ana ma asôm êndêṅ en gebe ‘Mêtêmôkê awa tonec gebe ṅoc noc kêdabiṅ ma aê to ṅoc ṅacseṅomi abe aniṅ Pasa anṅon awiṅ aôm.’”

19 Ma ṅacseṅomi sêgôm kêtôm Jesu kêsakiṅ êsêac ma sêmasaṅ Pasa.

20 Kêtula acgom ma en to nê ṅacseṅomi 12 sêsa tauṅ sic.

21 Seṅ gêṅ sêmoa ma Jesu kêsôm gebe “Binṅanô, aê jasôm êndêṅ amac gebe Amacnêm ṅac teṅ oc eoc aê lasê.”

22 Êsêacnêṅ ṅalêlôm ṅawapac ṅanô ma sêkêṅ tauṅ tagen-tagen jatêtu kênac en gebe “Apômtau, oc aê me.”

23 Ma en gêṅjô êsêac awen gebe “ṅac tau, taṅ aêagêc asac polom tôṅ selenṅen kêsêp laclu su, ṅac tonanṅ tec oc eoc aê lasê.

24 ṅamalacnê Latu tau oc êsa nê lêṅ êtôm teto gêc. Tagen ojae ṅac tauma, naṅ eoc ṅamalacnê Latu lasê naṅ, têna êkôc en atommaṅ.”

25 Ma Juda tau, taṅ gebe eoc en lasê naṅ, kêsôm gebe “Mêtêmôkê, oc aê me.” Jesu kêsôm gadêṅ en gebe “Taôm kôsômgaç.”

*Biṅ moasiṅ dabuṅṅa
(Mar 14:22-26; Luk 22:15-20; 1Kor 11:23-25)*

26 Seṅ gêṅ sêmoa, go Jesu kêkôc polom mênṅêṅjam danṅe ma kêpô kêkôc jakêkên gêdêṅ ṅacseṅomi ma kêsôm gebe “Akôc êwac aniṅ. Aêṅoc ôlic tonec.”

27 Go kêkôc laclu mênṅêṅjam danṅe ma kêkêṅ gêdêṅ êsêac ma kêsôm gebe “Samob akôc êwac anôm.

28 Aêṅoc dec jamoatiṅ poacṅa tau tonec, taṅ kakêc siṅ kêtû taêsamṅa gebe êsuc sec ôkwi.

29 Aê jasôm êndêṅ amac gebe Aê janôm wain ṅanô tonec êtiam atom, e êndêṅ bêc ônê, go janôm wakuc jawiṅ amac anṅa Tamocnê gamêṅ.”

30 Sêsôm wê moasiṅṅa su acgom, go sêpi Lôckatêkwi sêṅa.

*Jesu kêkêṅ puc Petere
(Mar 14:27-31; Luk 22:31-34; Joaṅ 13:36-38)*

31 Sêsêlêṅ sêmoa, go Jesu kêsôm gêdêṅ êsêac gebe “Êmbêc tonec amac samob awi aê siṅ gebe teto gêc gebe ‘Aê janac ṅacgejob ma domba samob sêc êliṅ-êliṅ.’

32 Mago embe jandi sa su, oc jamuṅ amac jana Galilaia.”

33 Ma Petere gêṅjô en awa gebe “Samob embe sêwi aôm siṅ, mago aê taucgeṅ oc jawi aôm siṅ atomanô.”

³⁴ Jesu kêsôm gêdêñ enj gebe “Binjanô, aê jasôm êndêñ aôm gebe Êmbêc tonec talec oc êtañ atomgenj, ma aôm ônsa aê auc êtu dim têlêac.”

³⁵ Ma Petere kêsôm gêdêñ enj gebe “Sênac aê êndu jawiñ aômmanj, aê gabe jansa aôm auc atomanô.” Ma ñacseñomi samob sêsôm amboac tonanjenj.

Jesu ketenj mec gêmoa kôm Getsemane

(Mar 14:32-42; Luk 22:30-46)

³⁶ Go Jesu kêkôc êsêac sa sêja gamêñ tenj, ñaê Getsemane, ma kêsôm gêdêñ ñacseñomi gebe “Anğôñ tonec ma aê gabe jana ônê najatenj mec.”

³⁷ Ma kêkôc Petere to Sebedai latuagêc sêwiñ enj. Nê ñalêlôm ôluñ-ôluñgenj ma katu kêlênim tau.

³⁸ Go kêsôm gêdêñ êsêac lau têlêac gebe “Ñoc katuc ôluñôluñgenj e gabe jamac. Amoa tonec ma anam jali awiñ aê.”

³⁹ Go kêsa ñasawa gêngic saunjenj e gêu tau lanđanô jagêdêñ nom ma ketenj mec gebe “Tamoc, embe êtôm, go ôkôc laclu tonec su anğa aêñoc. Mago aêñoc biñ êtu tônia atom, aôm taôm nêmbiñ.”

⁴⁰ Go gêmu gêdêñ ñacseñomi gêja e gêlic êsêac sêc bêc ma kêsôm gêdêñ Petere gebe “Amboac ondoc, amac oc anam jali ockatu ñasawa tagenj awiñ aê atôm atom me.

⁴¹ Anam jali to atenj mecmanj gebe lêtôm êtap amac sa atom. Ñalau ôli palê, mago ôlim tekwem gêbac.”

⁴² Go gêja kêtiam kêtü dim luagêcña ma ketenj gebe “Tamoc, embe êtôm gebe ôkôc laclu tonec su atom, nan janômmanj. Aôm taôm nêmbiñ êtu tônia.”

⁴³ Ma gêmu gêja kêtiam e gêlic êsêac sêc bêc gebe matenjanô ñawapac kêsa su.

⁴⁴ Tec gêwi êsêac siñ kêtiam ma gêja jaketenj kêtü dim têlêac ma kêsôm biñ tonanjenj kêtiam.

⁴⁵ Go gêmu gêdêñ ñacseñomi gêja ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Aêc bêc to alêwanj taôm amoa me. Alicgac, ñanoc tau kêdabinjgac, oc sêkênj Ñamalacnê Latu êsêp lau sec lemenj.

⁴⁶ Andi sa ma tawac. Alic acgom, ñac-eoc-aê-lasêwaga mênjkêdabinj.”

Sêkôc Jesu tonj

(Mar 14:43-50; Luk 22:47-53; Joañ 18:3-12)

⁴⁷ Kêsôm biñ kêkô ma êsêac 12 nêñ tenj, Juda, kêkôc lau pom kapôênj tenj sêoc siñ to olopoac anğa dabuñsêga to launênj laumata nêñ sêmbênj.

⁴⁸ Ñac-eoc-enj-lasêwaga kêkênj ñabelo tenj gêdêñ êsêac ma kêsôm gebe “Ñac tañ jalêsôp enj alianô nanj, ñac tau tonanj. Akôc enj tônia.”

⁴⁹ Go gacgenj kêtü gasuc gêdêñ Jesu gêja ma kêsôm gebe “O Metêmôkê” ma kêlêsôp enj alianô.

⁵⁰ Ma Jesu kêsôm gêdêñ enj gebe “Ñacnec, gômôênj kêtü agenña.” Go êsêac têtü gasuc sêja e sêjac lemenj kêsêp Jesu ma sêkôc enj tônia.

⁵¹ Ma êsêac tañ sêwiñ Jesu nanj, nêñ tenj kêkênj lêma jagêbuc nê siñ sa ma gêjac dabuñsêganê sakinjwaga e kêpa tañalauñ su.

⁵² Ma Jesu kêsôm gêdêñ enj gebe “Ônsêmunj nêmbiñ siñ êsêp ñamala êtiam, gebe samob, tañ lemenj gêdêñ siñ nanj, siñ oc ensenj êsêac su.

⁵³ Aôm gobe aê embe jatenj Tamoc gebe êkênj anjela êlêlêc tonj kapôênj 12 su sep tagenj mênjsênam aê kêsi, oc jatôm atom me.

⁵⁴ Aê embe jangôm amboac tonanj. go biñdêm, tañ teto gêc gebe biñ tonec mênjêsaña nanj, oc êtu anô amboac ondoc.”

⁵⁵ Gêdêñ ñasawa tonanj Jesu kêsôm gêdêñ lau tau gebe “Amac amênj abe akôc aê tônia, mago agôm amboac adênj kêjanğowaga tenj, tec aóc siñ to olopoac gêwiñ. Kêtôm bêcgenj kadônia lau gêngônia lôm dabuñ ma amac akôc aê tônia atom.

⁵⁶ Biñ tonanj samob mênjkêsa gebe propetenênj biñ, tañ teto gêc nanj, êtu tônia.”

Ma ñacsenjomi samob sêwi enj sinj ma sêc su sêja.

Dabuñwaga to laumata sêgôm Jesunê binj

(Mar 14:53-65; Luk 22:54-55, 63-71; Joaņ 18:13-14, 19-24)

⁵⁷ Lau taņ sêkôc Jesu tônia nanj, sêwê enj dêdênj dabuñsêga Kaiapa sêja. Anja tônia binjsutau to laumata sêkac taunj sa sêmoa.

⁵⁸ Ma Petere gêjac tau susu kêdaguc e jakêsa dabuñsêganê andu ñamalacuj ma kêsô jagênjgônj gêwiñ sakinjwaga gebe êlic binj tau ñam.

⁵⁹ Lau dabuñsêga to laumata samob, taņ sêkac sa sêmoa nanj, sêsôm binj sebe sêngôlinj êpi Jesu gebe sênac enj ênduñja.

⁶⁰ Lau taêsam sêgôlinj binj kêpi enj, mago têtap ñanô tenj sa atom. Ñac luagêc dêdi sa kêtû ñamu

⁶¹ ma sêsôm gebe “Ñac tonec kêsôm gebe ‘Aê katôm gebe jansenj Anôtônê lôm dabuñ su ma jakwê sa êtôm bêc têlêac.’ ”

⁶² Ma dabuñsêga gêdi sa ma kêsôm gêdênj enj gebe “Aôm gobe ôjô binj atom me. Binj amboac ondoc tec sêgôlinj kêpi aôm.”

⁶³ Mago Jesu gêjam tau tôniaenj. Ma dabuñsêga kêsôm gêdênj enj gebe “Aê jatôc lemoc êpi Anôtô mata jali gebe aôm ôwa taôm sa êndênj aêacmañ gebe Kilisi, Anôtônê Latu tau aôm me masi.”

⁶⁴ Jesu gêjô enj awa gebe “Taôm kôsôm gac. Mago jasôm êndênj amac gebe Oc alic Ñamalacnê Latu ênjgônj ñaniniñ Natau nê anônia ma ênjgônj tao undambêña ñaô êmênj.”

⁶⁵ Kêsôm e dabuñsêga kêkac nê ñakwê gênjic ma kêsôm gebe “Enj kêsôm binj alôbalôbgoc, tapô lêna lau sêsôm binj lasêña ñagêdô êtu asagenña. Binj alôb-alôb tau tec galoc anôgac.

⁶⁶ Ma abe amboac ondoc.” Tec êsêac sêjô enj awa gebe “Enj êmac êndugenj.”

⁶⁷ Sêsôm tonañ ma sêkasôp kêpi enj lanjôanô sêmêgôm lemenj ma têtuc enj, ma ñagêdô têtap enj

⁶⁸ ma sêsôm gebe “Kilisi, oc lasê êndênj aêac. Asa taņ gêjac aôm.”

Petere gêsa Jesu auc

(Mar 14:66-72; Luk 22:56-62; Joaņ 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Petere gênjgônj malacluj ma sakinjwagao tenj kêtû gasuc enj ma kêsôm gebe “Aôm tec gôwiñ Jesu Galiliana amboac tonañ.”

⁷⁰ Mago enj kêpa tau gêdênj êsêac samob gebe “Binj taņ kôsôm nanj, aê gajam kauc.”

⁷¹ Go Petere gebe êsa sacgêdônia êna e sakinjwagao tenj gêlic enj kêtiam ma kêsôm gêdênj lau, taņ sêkô nanj, gebe “Ñac tonec gêwiñ Jesu Nasaretna.”

⁷² Ma Petere kêpa tau kêtiam e kêtôc lêma gêwiñ gebe “Aê kajala ñamalac tônia atom.”

⁷³ Saunjenj acgom, go lau, taņ sêkô-sêkô nanj, têtû gasuc sêja ma sêsôm gêdênj Petere gebe “Binjñanôgoc, êsêacnênj ñac tenj aôm, tec awam tau jala.”

⁷⁴ Go enj gêoc awa sa, kêpuc boa tau ma kêtôc lêma gebe “Aê kajala ñamalac tônia atom.” Kêsôm binj tonañ gêmoe e gacgenj talec kêtanj.

⁷⁵ Tec taņ gêjam binj, taņ Jesu kêsôm nanj, gebe “Talec oc êtanj atomgenj, ma aôm ônsa aê auc êtu dim têlêac.” Tec kêsa gêja kêtanj ñanô.

27

Sêwê Jesu dêdênj gôlinjwaga Pilata

(Mar 15:1; Luk 23:1-2; Joaņ 18:28-32)

¹ Oc mênjketuj tau ma lau dabuñsêga samob to launênj laumata sêkac taunj sa ma sêkic Jesunê binj gebe sênac enj êndu.

² Tec sêsô enj tônia ma sêkôc enj dêdênj gôlinjwaga Pilata sêja.

Juda gêjaŋa
(Apos 1:18-19)

³ Gêdêŋ taŋ ɲac-geoc-eŋ-lasêwaga Juda gêlic gebe sêkic Jesunê biŋ e gêbacnê, tec taê gêjam tau ma kêkôc awa silber 30 naŋ gêdêŋ lau dabuŋsêga to laumata gêmu gêja,

⁴ ma kêsôm gebe “Aê gagôm secgoc, gebe gaoc ɲac gêdêŋ lasê.” Ma êsêac sêsôm gebe “Aêacma gêŋ atom, aôm taôm ôlic.”

⁵ Tec eŋ kêbaliŋ silber siŋ gêc lôm dabuŋ ma kêtaiŋ tau su jagêbic tau êndu.

⁶ Go dabuŋsêga sêkôc awa tau sa ma sêsôm gebe “Awa decŋa tonec embe takêŋ êsêp kanom lôm dabuŋŋa, oc eso biŋsu.”

⁷ Tec sêsôm biŋ kêpi tagen ma sêjam ôli ɲac-gêjac-kuwaga nê kôm gebe sênsuŋ lau jaba sênc.

⁸ Kêtu tonanŋa sêsam kôm tau gebe “Kômdec” e mênghêdêŋ galoc.

⁹ Tec biŋ, taŋ propete Jeremia kêsôm naŋ, kêtu anô gebe “Êsêac sêkôc silber 30, taŋ kêtu ênê ɲaôli lau Israel sêlôc kêpi naŋ,

¹⁰ ma sêkêŋ gêdêŋ ɲac-gêjackuwaga nê kôm kêtôm Apômtau kêsakiŋ aê.”

Pilata kêtu lêsu Jesu
(Mar 15:2-5; Luk 23:3-5; Joaŋ 18:33-38)

¹¹ Êsêac sêkôc Jesu kêkô gôliŋwaga laŋônêŋ, ma gôliŋwaga kêtu kênac eŋ gebe “Judanêŋ kiŋ aôm me masi.” Tec Jesu gêiôc gebe “Kôsômgaç.”

¹² Go lau dabuŋsêga to laumata sêgôliŋ biŋ kêpi eŋ, tec gêjô êsêac awen atom.

¹³ Ma Pilata kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Gônô biŋ, tê sêgôliŋ kêpi aôm nê atom me.”

¹⁴ Ma Jesu gêjô ênê biŋ ten atomanô, tec gôliŋwaga tau gê taê ɲanô.

Sêsôm kêtu tôŋ gebe Jesu êmac êndu
(Mar 15:6-15; Luk 23:13-25; Joaŋ 18:39-19:16)

¹⁵ Kêtôm omsêgagen gôliŋwaga kêsa nê lêŋ ten amboac tonec. Eŋ kêgaboac ɲac kapoacwalôŋa ten su gêdêŋ lau kêtôm êsêac tauŋ sêsam.

¹⁶ Ma gêdêŋ tonan êsêacnêŋ ɲac kapoacwalôŋa towae secŋa ten gêŋgôn, ɲaê Baraba.

¹⁷ Sêkac tauŋ sa su, go Pilata kêtu kênac êsêac gebe “Amac abe jaŋgamboac asa êndêŋ amac, Baraba me Jesu, taŋ sêsam eŋ gebe Kilisi naŋ.”

¹⁸ Pilata kêjalagac gebe sêkêŋ Jesu kêtu têtac secŋa gêdêŋ eŋ gêja.

¹⁹ Pilata jagêŋgôn lêpôn sêmêtoc biŋŋa, ma nê awê kêsakiŋ biŋ gêdêŋ eŋ gêja gebe “Ôlic gebe ôwê ɲac gêdêŋ tonan nê biŋ ɲakaiŋ atom, gebe aê gaêc mê kêpi eŋ ma ênê biŋ kêkêŋ wapac aê ɲanô.”

²⁰ Ma lau dabuŋsêga to laumata sêsôm biŋ kêsêp lau têtac gebe teten êtu Barabaŋa ma senseŋ Jesu suŋa.

²¹ Ma gôliŋwaga kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Amac abe jaŋgamboac ɲac luagêc tonec nêŋ asa su êndêŋ amac.” Ma êsêac sêsam “Baraba”.

²² Pilata kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Ma Jesu, taŋ sêsam eŋ gebe Kilisi naŋ, oc jaŋgôm eŋ amboac ondoc.” Ma êsêac samob sêsôm gebe “Eŋ êpi kakesotau êna.”

²³ Ma eŋ kêsôm gebe “Eŋ gêgôm sec amboac ondoc.” Mago êsêac sêmôêc sêoc aucgen gebe “Eŋ êpi kakesotau êna.”

²⁴ Pilata gêlic gebe oc êŋgôm êtôm atom ma lau sêli tauŋ sa ênam sêga, tec kêkôc bu jakêkwasiŋ lêma lau sêlic ma kêsôm gebe “Aê jawê ɲac tonec nê dec ɲakaiŋ atom, amac taôm alic.”

²⁵ Ma lau samob sêjô ênê biŋ gebe “Ênê dec êpi aêac tauŋ to ma ɲapalê.”

²⁶ Go Pilata kêgaboac Baraba su gêdêñ êsêac, ma si Jesu ma kêkêñ eñ gêja gebe sênac eñ êpi kakesotau.

Lau siñ sêsu Jesu susu
(*Mar 15:16-20; Joaņ 19:2-3*)

²⁷ Ma gôliñwaganê lau siñ sêkôc Jesu sêja gôliñwaganê andu ma sêkac siñwaga samucgeñ sa gebe sêlic eñ.

²⁸ Êsêac sêkwalec ênê ñakwê su ma sêu siñwaganêñ ñakwê asôsamuc baliñ jagêsan eñ,

²⁹ go sêmôê okêm kêtú sunsun jasêkêñ eñ kêkuc to sêkêñ ôpic eñ kêkam gêc lêma anôña ma sêpôn aenđuc gêdêñ eñ to sêsu eñ susu gebe “Judanêñ kiñ, ômoa ñajamôn.”

³⁰ Sêkasôp kêpi eñ to si eñ ña ôpic tau kêsêp môkêapac.

³¹ Sêsu eñ susu su acgom, go sêkwalec ñakwê baliñ nan su ma sêu eñ tau nê ñakwê gêsan eñ, go sêwê eñ sêja sebe sênac eñ êpi kakesotau.

Sêjac Jesu kêpi ka
(*Mar 15:21-32; Luk 23:26-43; Joaņ 19:17-27*)

³² Sêsêlêñ sêmoa e jadêdac ñac ten, ñaê Simon anğa Kurene, ma sêkac eñ gebe êc Jesunê kakesotau su.

³³ Jasêo lasê gamêñ ten, ñaê Golgata, ñam gebe “Gamêñ môkêlacña”

³⁴ ma sêkêñ wain to ñaikisi gêdêñ eñ gebe ênôm. Eñ kêsaê ma gebe ênôm atom.

³⁵ Sêjac eñ kêpi kakesotau su acgom, go sêpuc kapoac ênê ñakwê ma sêjac sam

³⁶ ma sejop eñ Sêngôn tônê.

³⁷ Ma teto ênê biñ ma sêjac tamiñ ka gêc eñ môkêapac ñaôña gebe “Judanêñ kiñ Jesu tau tonec.”

³⁸ Gêdêñ tonan sêjac kêjanğowaga luagêc sêpi kakesotau sêwiñ eñ, ten genkaleñ anôña ma ten genkaleñ gasêña.

³⁹ Ma lau, tan sêwê sêja sêmêñ sêmoa nan, têdaiñ gêsun ma sêsôm biñ alôb-alôb kêpi eñ

⁴⁰ gebe “Aôm tau, tan gobe onsen lôm dabun su ma ôkwê sa êndêñ bêc têlêac nan, embe Anôtônê Latu aôm, go ônam taôm sa ôsêp anğa kakesotau ômôênman.”

⁴¹ Lau dabunșêga to biñsutau ma laumata sêsu eñ susu amboac tonan gebe

⁴² “Lau ñagêdô tec gêjam êsêac sa, mago gêjam tau sa jakêtôm atom. Israelnêñ kiñ eñ, tec galoc êsêp anğa kakesotau êmênman, go aêac takêñ êwiñ eñ.

⁴³ Eñ taê kêka Anôtô ma kêsôm gebe Anôtônê Latu eñ. Tec galoc embe Anôtô taê ênam eñ, nan ênam eñ kêsi.”

⁴⁴ Ma kêjanğowaga, tan sêjac êsêagêc sêpi kakesotau sêwiñ eñ nan, sêbu eñ amboac tonan.

Jesu gêmác endu
(*Mar 15:33-41; Luk 23:44-49; Joaņ 19:28-30*)

⁴⁵ Gêdêñ tan oc kêkô ñaluñ nan, gêsunbôm gêjam gamêñ samob auc e gêdêñ oc mata.

⁴⁶ Ma gadêñ oc mata tonan Jesu gêmôêc awa kapôên gebe “Êli, Êli, lêma sabatani,” ñam gebe “Aênoc Anôtô, aênoc Anôtô, amboac ondóc gôwi aê siñ.”

⁴⁷ Ma lau ñagêdô, tan sêkô ñagala nan sêñô, tec sêsôm gebe “Ñac tau gêmôêc Elia.”

⁴⁸ Ma êsêacnêñ ñac ten kêlêti seben jakêsac mêckelep tôn kêsêp bu ñamakic ma gêjac kêsô ôpic jagêsun gêdêñ eñ gênôm.

49 Ma ñagêdô sêsôm sebe “Akôgen ma talic acgom, Elia oc êmên ênam en kêsî me masi.”

50 Go Jesu gêmôêc awa kapôên kêtiam ma gêwi katu sin.

51 Ma obo baliñ, tañ genkaleñ lôm dabuñ nan, kékac tau gêngic gêja luagêc anga ñaô e jakêsu ñalabu, ma ôjô gêjam e poc gêôc kékôc,

52 ma sêo gêña ma lau dabuñ, tañ sêc bêc sêc nan, nêñ taêsam dêdi sa toôliñgen

53 sêsa anga sêo sêmên. Ma gêdên tañ en gêdi sa nan, sêsa malac dabuñ sêja ma têtôc taun dêdên lau taêsam sêlic.

54 Ma kapitai to nê lau, tañ sejop Jesu sêmoa nan, sêlic ôjô gêjam to gêñ samob tonan tec têtakê ñanô ma sêsôm sebe “Ñac tonec Anôtônê Latu en biññanôgoc.”

55 Ma lauo taêsam, tañ têdaguc Jesu anga Galilaia sêmên sêjam sakiñ en nan, sêkô ec jaêcgen ma sêlic.

56 Ma lauo tau nêñ ñagêdô tonec Maria anga Magdala ma Jakobo agêc Josep tenenji Maria ma Sebedai latuagêc tenenji.

Sêsun Jesu

(Mar 15:42-47; Luk 23:50-56; Joaņ 19:38-42)

57 Ñakêtula ma ñac tolêlôm ten anga Arimatia, ñaê Josep, gêmên. En kêtua Jesunê ñacsenjom amboac tonan.

58 En gêdên Pilata gêja ma keten Jesunê ñawêlêlan, tec Pilata kêtua gebe sêkên êndên en.

59 Josep kékôc ñawêlêlan jakêkwa auc ña obo kwalam-kwalam ñajam ten

60 ma ketoc en gêc nê sêo wakuc, tañ kêsap kêsêp poc nan, ma kêsabi poc kapôên jagêngôn sêawa auc, ma gêc gêja.

61 Ma Maria anga Magdala agêc Maria ten sêmoa tônê sêngôn sêkanôn sêo tau.

Siñwaga sejop sêo

62 Bêc sêmasan taunña gêjaña su, ma ñabêc ten, go lau dêbuñsêga to Parisai sêwiñ taun dêdên Pilata sêja

63 ma sêsôm gebe “Apômtau, aêac taên gêjam biñ, tañ dansantêna tônê kêsôm gêdên tañ gêmôa mata jaligen nan, gebe ‘Bêc têlêac ênaña acgom, go jandi sa êtiam.’

64 Tec abe akên lau nasejop ênê sêo e bêc têlêac ênaña acgom gebe moae ênê ñacsênomi nasênam genjen en ma sêsôm êndên lau gebe ‘En gêdi sa anga ñacmatênên.’ Biñdansañ ñamuña tonan oc êtu kapôên êlêlêc gêmunña su.”

65 Tec Pilata kêsôm gêdên êsêac gebe “Akôc siñwagaman, ana ma amansañ sêo ñajaña êsa e alic naêtôm.”

66 Êsêac sêja sêpac katêkwi gêwê kêsêp poc ñasawa e sêmasan sêo ñajaña kêsua ma sêkên siñwaga sejop.

28

Jesu gêdi sa

(Mar 16:1-10; Luk 24:1-12; Joaņ 20:1-10)

1 Gêdên woke ñabêc ñamata ñabêbêc kanucgen, go Maria anga Magdala agêc Maria ten sêja sebe sênac e sêo kêsî.

2 Ma Apômtaunê anela ten kêsêp anga undambê gêmên, tec ôjô gêjam kapôên ma anela tau kêsabi poc su ma gêngôn ñaô.

3 Ñac tau ôli amboac ôsic ma nê ñakwê sêp samuc amboac oc ñaboatilo.

4 Gejobwaganên ñalêlôm ñatutuc e têtênên ma maten kêlô sêsêp jasêc.

⁵ Ma anela awa gêjac lauo gebe “Atêc taôm atom. Aê galic amac asôm Jesu, tañ sêjac enj kêpi kakesotau nanj.

⁶ Enj gêc tonec atom, enj gêdi sa su kêtôm tañ enj kêsôm nanj. Amênj, mênjêlic mala, tañ enj gêc nanj.

⁷ Go sebenj naasôm nawae êndênj ênê nacsenjomi gebe ‘Enj gêdi sa anja nacmatênênj su ma alicgac, enj oc êmunj amac êna Galilaia, oc alic enj anja ônê.’ Binj tau tañ kasôm gêdênj amac.”

⁸ Awêlagêc tonanj sêsa anja sêo sebenj sêja totetec taunj ma totêntac najam samucgenj. Agêc sêlêti sebe nasêsôm nawae êndênj ênê nacsenjomi.

⁹ Tec Jesu gêdac êsêagêc ma kêsôm gebe “Têmtac najam êsa.” Ma agêc têtû gasuc sêja e sêkam enj akainj tônj ma sêpônj aenjuduc gêdênj enj.

¹⁰ Go Jesu kêsôm gêdênj êsêagêc gebe “Atêc taôm atom. Ana asôm nawae êndênj njoc lasici gebe sêna Galilaia acgom, go sêlic aê anja tônê.”

Sinjwaga sêsôm Jesu gêdi sa nawae

¹¹ Agêc sêsêlênj sêmoa ma sinjwaga, tañ sejop sêo nanj, nênj njagêdô sêja malac ma sêsôm binj samob, tañ gêgôm êsêac nanj, nawae gêdênj lau dabunjsêga.

¹² Ma êsêac sêkac sa sêwinj laumata ma sêmasanj e sêkênj awa taêsam gêdênj sinjwaga

¹³ ma sêsôm gebe “Asôm gebe Aêac aêc bêc, ma gêdênj gêbêc ênê nacsenjomi sêmênj sêjam genjenj ênê nawêlêlanj.

¹⁴ Ma binj tau embe njapuc êsa êndênj gôlinjwaga, aêac oc anac enj têtac tônj ma akac amac su anja gênjwapac.”

¹⁵ Tec sinjwaga sêkôc nênj awa sa ma sêgôm kêtôm sêjac binjsu êsêac. Ma binj tau kêtû tapa anja Judanênj ma gêc mênjgêdênj galoc.

Jesu geoc tau lasê gêdênj nê nacsenjomi

(Mar 16:14-18; Luk 24:36-49; Joanj 20:19-23; Apos 1:6-8)

¹⁶ Êsêac nacsenjomi 11 sêja Galilaia jasêpi lôc, tañ Jesu gêjac noc êsêac nanj.

¹⁷ Ac sêlic enj e sêpônj aenjuduc ma êsêacnênj njagêdô têtac lulu.

¹⁸ Tec Jesu kêsa jakêsôm gêdênj êsêac gebe “Undambê to nom njatau aê.

¹⁹ Amboac tonanj ana e akalem lau samob sa têtû njoc njapalê, go ansanjgu êsêac anam Tamoc agêc Latu ma Nalau Dabunj nê lanjô,

²⁰ ma andônj êsêac gebe sêmansanj binj samob, tañ kasakinj amac nanj. Alicgac me, aê jawinj amac êtôm bêc samob e nom njatêm êmbacnê.”

Nawae Najam **kêtôm** **MARKA KETO**

Nawae Najam kêtôm Marka Keto kêtû “Jesu Kilisi, Anôtônê Latu, nê Nawae Najam,” tec enj gêwa Jesu sa gebe ñac tékwa saki gêgôm kôm ñadôbgeñ ma amboac ñatau enj. Gêgôm gêñ amboac ñatau enj nec, kêtû awê kêpi binj enj kédôn-kédôn nañ, ma kêpi nê ñaclai, tañ kêtinñ ñalau sec ña awageñ ma kêsuc launêñ sec ôkwi nañ. Jesu kêsam tau gebe Ñamalacnê Latu enj gêwiñ, tañ gêmêñ gebe êkêñ tau gebe êñgamboac lau su anja sec ñañaclai.

Marka keto Jesunê minj gêc awê solop, keto kêtû wakac. Enj kêtû kôm Jesu gêgôm nañ sa kêtû binj enj kêsôm to kédôn launja nañ. Gêjac m Nawae Najam tau keto binj dambêgeñ kêpi ñackêsagu Joañ ma kêpi Jesu gêlinñ sanju to Sadañ kêtû enj nañna ma gacgeñ gelom Jesu gêgôm gêmac ñajam kêsâ ma gêjam mêtê lau ñasakinñ tau. Malôgeñ acgom, go lau, têtêdaguc Jesu nê, nêñ kauc kêsâ-kêsâ kêpi enj ma ênê soño-soño sêkêñ kisa enj ñandañ kêsâ. Marka gêjac Jesunê woke ñamuña, tañ sêjac enj kêpi ka ma enj gêdi sa anja ñacmatênêñ ñaminñ gêc môtêlatu ñamuña.

Ñadênañ

1. Gêjac m Nawae Najam tau 1:1-13
2. Jesu gêjam mêtê gêmôa Galilaia 1:14-9:50
3. Anja Galilaia gêja Jerusalem 10:1-52
4. Jesunê woke ñamuña anja Jerusalem to malac, tañ gêc malac tau ñagala nañ 11:1-15:47
5. Jesu gêdi sa anja ñaematên ñ 16:1-8
6. Apômtau gêdi sa su jageoc tau lasê ma kêpi undambê gêja 16:9-20

*Ñackêsagu Joañ gêjam mêtê
(Mat 3:1-12; Luk 3:1-18; Joañ 1:19-30)*

- ¹ Jesu Kilisi, Anôtônê Latu, nê nawae najam tonec.
- ² Nawae ñajam tau gêjac m kêtôm propete Jesaia keto gebe “Ôlic acgom, Anôtônê binj tau tonec, aê jasakinñ ñoc ñacjaenñ êmuñ aôm naêmansañ nê intêna.
- ³ Ñac teñ gêmôc awa tonec gêmôa gamêñ sawa gebe ‘Amansañ gamêñ Apômtau êsêlêñña to amêtôc ênê intêna êtu solop.’ ”
- ⁴ Ñackêsagu Joañ gêtê lasê gamêñ sawa ma kêsagu lau to gêjam mêtê êsêac gebe “Anam taôm ôkwi to alinñ sanju ma Anôtô êsuc nê sec ôkwi.”
- ⁵ Tec lau gamêñ Judaiana to lau Jerusalemña samob sêsa dêdêñ enj sêja ma seoc nêñ sec lasê, go kêsagu êsêac anja bu Jordan.
- ⁶ Ma Joañ kêsô bôc kamele ñaôlilu, tañ sêwa kêtû obo nañ, to kêtû ñambinñkap bôc ñaôlic gêc dambêpalê ma geñ wagô to lêt kêtû nê mo.
- ⁷ Ma gêjam mêtê gebe “Ñac teñ oc êndañguc aê, nañ ñaclai kêtû aê su. Aê oc jatôm gebe jatu ênê ataliwaga atom.
- ⁸ Aê tec kasagu amac ña bu ma enj oc ênsañgu amac ña Ñalau Dabuñ.”

*Jesu gêlinñ sanju
(Mat 3:13-17; Luk 3:21-22)*

- ⁹ Gêdêñ tonañ Jesu anja Nasaret Galilaiana gêja ma Joañ kêsagu enj anja Jordan.
- ¹⁰ Jesu kêpi anja bu gêmêñ e gêtêc undambê gêja ma Ñalau Dabuñ amboac balôsi kêsêp mênjêgêc enj ñaô.

11 Ma awa tenj kêsâ anjâ undambê gebe “Aênjoc Latuc aôm, tec têtac gêwiñ aôm ma galic aôm njajam.”

Sadañ kêtêtôm Jesu

(Mat 4:1-11; Luk 4:1-13)

12 Ma Njalau Dabuñ kékac Jesu gacgenj kêsâ gamêñ sawa gêja.

13 Gêmoa gamêñ sawa bêc 40 ma Sadañ kêtêtôm enj, ma gêmoa gêwiñ bôc salenja, mago anjela sêjam sakinj enj.

Jesu gêjac m nê kôm mêtêña anjâ Galilaia

(Mat 4:12-17; Luk 4:14-15)

14 Êsêac sêkôc Joanj tônia su acgom, go Jesu gêja Galilaia jagêjam mêtê kêpi Anôtônê njawae njajam

15 gebe “Noc tau mênjkêsâ ma Anôtônê gamêñ kêdabinj. Amboac tonanj anam taôm ôkwi ma akêñ êwiñ njawae njajam tau.”

Jesu kêkalem lau inja aclê

(Mat 4:18-22; Luk 5:1-11)

16 Jesu kêsêlêñ gêmoa bugêjactonj Galilaianja e gêlic Simon agêc lasi Andrea sêkêñ wasanj sêmoa gebe êsêagêc njac ulu inja.

17 Tec Jesu kêsôm gêdêñ êsêagêc gebe “Andanjuc aê ma oc jakêñ amagêc alô njamalac.”

18 Tec gacgenj dedec nêñ wasanj gêcña ma têtadaguc enj.

19 Gêwi gamêñ tau sinj ma kêsêlêñ gêja ec saunjenj ma gêlic Sebedai latui Jakoboa agêc lasi Joanj sêbênôc wasanj sêngônj wanj.

20 E gacgenj gêmôêc êsêagêc ma sêwi tamenji Sebedai to nê kômwaga sinj sêngônj wanj ma têtadaguc Jesu sêja.

Njac tonjalau sec

(Luk 4:31-37)

21 Anjâ tonanj jasêsa Kapanaum ma gêdêñ sabbat Jesu gacgenj kêsô lôm jakedônj lau

22 e êsêac têtakê kêtû ênê mêtêña, gebe enj kêdônj êsêac kêtôm biñsutau atom, kêdônj êsêac kêtôm njac tonjaclai tenj.

23 Gêdêñ tonanj njac tonjalau njatêmui tenj gêngônj nêñ lôm, nanj gêmôêc gebe

24 “Jesu Nasaretnja, aêacnêñ asagenj njagêdo gêdêñ taunj. Aôm gômôênj gebe onsenj aêac su me. Aê kajala aômngac, Anôtônê njac dabuñ aôm.”

25 Ma Jesu gec biñ enj gebe “Awammê êsa ma ôsa anjâ ênê ôna.”

26 Ma njalau njatêmui kêmônaj enj e kêwakic kapônj, go kêsâ anjâ ênê gêja.

27 Ma lau samob selendec njanô e têtû kênac gêdêñ taunj gebe “Gêñ tonec amboac ondoc, mêtê wakucgoc. Enj kêjatu njalau njatêmui tonjaclaigenj ma tanjenj wamu enj.”

28 Ma gacgenj ênê wae kêsâ kêtôm Galilaia njagamêñ samob gêjam aucgenj gêja.

Jesu gêgôm lau taêsam ôlinj njajam kêsâ

(Mat 8:14-17; Luk 4:38-41)

29 Ma êsêac sêsa anjâ lôm mênjsêpi Simon agêc Andrea nêñ andu sêja, ma Jakoboa agêc Joanj sêwiñ.

30 Ma Simon lawao gêmâc ôli njawajaô kapônj gêc, tec gacgenj sêsôm enj njawae gêdêñ Jesu.

31 Tec Jesu gêja e kêkôc enj sa e njawajaô gêwi enj sinj ma gêjam sakinj êsêac.

32 Kêtula gêdêñ oc jakêsêp êsêac sejonj lau gêmâc samob ma lau tonjalau sec samob dêtênj Jesu sêja.

33 Lau malac tonanjâ samob sêkac sa jasêkô katamja.

³⁴Ma enj gêgôm lau gêmac tokainj-tokainj taêsam ôlinj njajam kêsa ma kêtinj njalau sec taêsam su ma gêjac jao njalau sec gebe sêsôm binj atom, gebe êsêac sêjala enjac.

Jesu gêjam mêtê gêmoa Galilaia

(Luk 4:42-44)

³⁵Ma gêdênj bêbêc kanucgenj Jesu gêdi gêja gamênj sawa tenj jaketenj mec gêmoa nê taunja.

³⁶Go Simon to êsêac, tanj sêwinj enj nanj, têdaguc enj

³⁷e têtap enj sa ma sêsôm gêdênj enj gebe “Lau samob sêsôm aôm.”

³⁸Ma enj kêsôm gêdênj êsêac gebe “Tana malac njagêdô anja ônêna êwinjman najanam mêtê êsêac anja ônêna amboac tonanj, gebe aê gajac kôm tonecgenj njawae tec gamênj.”

³⁹Amboac tonanj enj gêjam mêtê kêtôm lôm Galilaiana samob ma kêtinj njalau sec su.

Jesu gêgôm njac tokamobôm ôli kêtû selec

(Mat 8:2-4; Luk 5:12-16)

⁴⁰Njac tokamobôm gêdênj Jesu gêja kêpônj aduc ma kêsôm gêdênj enj gebe “Embe têtac êwinj, nanj ôngôm aê jatu selec.”

⁴¹Jesu taê walô enj tec kêmêtôc lêma jakêmoasac enj ma kêsôm gêdênj enj gebe, “Aê gabe ôtu selec.”

⁴²Ma gacgenj kamobôm gêwi enj sinj ma ôli kêtû selec.

⁴³Go Jesu kêmasuc enj gacgenj kêsa gêja

⁴⁴ma kêsôm gêdênj enj gebe “Ôlic acgom, ôtu awê êndênj lau tenj atom, naôtôc taôm êndênj dêbuwaga ma ôkênj da êtu kôtu selecna êtôm Mose kêjatu, gebe êwaka nêmbin sa êndênj êsêac.”

⁴⁵Mago enj kêsa gêja e gêjac tau nê minj topalêgenj ma gêgôm binj tau kêtû tapa. Tec Jesu jakêsa malac samob gêmoa awêgenj kêtôm gêmunja kêtiam atom, go gêjam tau susu gêmoa njamagêgenj ma lau anja malac gêdô-gêdô dêdênj enj sêja-sêja.

2

Jesu gêgôm njac natêkwa kêtû golonj ôli njajam kêsa

(Mat 9:1-8; Luk 5:17-26)

¹Bêc njagêdô gêjana acgom, go Jesu gêja Kapanaum kêtiam ma êsêac sênjô enj njawae gebe gêngônj nê andu.

²Ma lau taêsam sêkac taunj sa jasêpô enj njênjôma ma sêkô katam dêmônja gêwinj, go enj gêjam mêtê êsêac.

³Gêjam mêtê gêmoa ma sêkôc njac tenj njatêkwa kêtû golonj dêdênj enj sêja. Lau aclê sêbalanj enj.

⁴Lau taêsam sêkô êsêac auc ma sêgôm gênlêlôm sebe nasêsa Jesu njagala elêmê, tec sêkac andu njasalôm sa kêkanônj ônanj Jesu kêkô nanj, go sêlêwanj njac njatêkwa kêtû golonj tonanj tomêgenj kêsêp gêja.

⁵Jesu gêlic êsêac sêkênj gêwinj, tec kêsôm gêdênj njac njatêkwa kêtû golonj gebe “Latucenec, aê kasuc aôm nêmbin sec ôkwi su.”

⁶Ma binjsutau njagêdô, tanj sêngônj tonanj sêwinj nanj, taênj gêjam gêc nênj njalêlôm gebe

⁷“Njac tonec kêsôm binj amboac ondoc. Enj kêsôm binj alôb-alôb. Asa kêtôm gebe êsuc sec ôkwi. Anôtô taugenj.”

⁸Tec Jesunê kauc kêtap bi nj, tanj taênj gêjam gêc nênj njalêlôm nanj sa, ma kêsôm gêdênj êsêac gebe “Asagenj amac taêm gêjam binj amboac tonanj gêc nêmbin njalêlôm.

9 Binj ondoc tasôm nagaô êndênj nac natêkwa kêtû goloj. Tasôm tonec gebe 'Aê kasuc aômnêm sec ôkwi' nec, me tasôm gebe 'Ôndi sa, ôluj nêm mê sa ma ôsêlênj.'

10 Ma aê gabe amac ajala gebe Namalacnê Latu kêtû natau anja nom gebe êsuc sec ôkwi." Go kêsôm gêdênj nac natêkwa kêtû goloj gebe

11 "Aê jasôm andênj aôm gebe Ôndi sa, ôluj nêm mê sa ma ôêc ôna nêm andu."

12 Nac tau gêdi sa gacgej e kêluj nê mê sa ma kêsa gêja, samob sêlic enj e têtakê nanô ma sêlambinj Anôtô gebe "Aêac alic gêj tenj amboac tonec atomanô."

Jesu kêkalem Lewi

(Mat 9:9-13; Luk 5:27-32)

13 Go Jesu kêsa bugêjactoj gêja kêtiam ma lau samob dêdênj enj sêja jakêdôj êsêac.

14 Go kêsêlênj ma gêlic Alpai latu Lewi gêngôj teloj malej. Tec kêsôm gêdênj enj gebe, "Ôndaŋguc aê." Lewi gêdi kêdaguc enj gêja.

15 Jesu gej gêj gêngôj ênê andu, ma teloj to lau sec taêsam, tanj têdaguc enj nanj, sêngôj sêwiŋ Jesu to nê nacsejomi.

16 Parisainênj binsutau nagêdô sêlic enj gej gêj gêngôj gêwiŋ lau sec to teloj, tec têtû kênac ênê nacsejomi gebe "Enj gej to gênôm gêj gêngôj gêwiŋ teloj to lau sec kêtû asagejja."

17 Jesu gêjô tec gêjô êsêac awenj gebe "Lau ôlinj najam sêpô lêna taunj kêtû doktaŋa atom. Mago lau togêmac tec sêpô lêna. Aê gamênj gabe jakalem lau gêdênj atom, jakalem lau secgej."

Binj tanam dabuj moŋa

(Mat 9:14-17; Luk 5:33-39)

18 Joaŋnê nacsejomi to Parisai sêjam dabuj mo. Tec lau nagêdô dêdênj Jesu sêja têtû kênac enj gebe, "Kêtû agenjja Joaŋnê nacsejomi to Parisainênj nacsejomi sêjam dabuj mo, mago aômnêm nacsejomi masi."

19 Ma Jesu kêsôm gêdênj êsêac gebe "Lau embe sêniŋ awê namoasiŋ ma nac-ênamawêwaga êmoa êwiŋ êsêac, oc sênam dabuj mo me. Nac-ênam-awêwaga embe emôa êwiŋ êsêac, oc sênam dabuj mo atom.

20 Mago nabêc oc mênêsa ma sêkôc nac-ênam-awêwaga su anja êsêacnênj, nanjo êsêac sênam dabuj mo êndênj bêc tonanj.

21 "Nac tenj oc êsi obo natali wakuc êpi nakwê lanjwa atom, gebe natali wakuc oc êoc nakwê êngic, wakuc êkac su anja lanjwa ma êkac kalalac e êtu sec samucgej.

22 Ma tenj oc êkêc wain wakuc êsêp bôc naôlic lanjwa atom. Embe sêngôm, oc wain êoc naôlic êpoa e êtaiŋ ênaŋa ma naôlic tau êtu sec amboac tonanj. Wain wakuc sêkênj êsêp naôlic wakuc."

Nacsejomi sesolop polom nanô gedej sabbat

(Mat 12:1-8; Luk 6:1-5)

23 Gêdênj sabbat tenj Jesu kêsêlênj gêmôa kôm polom-na nalêlôm ma nê nacsejomi sêsêlênj sêwiŋ ma sesolop polom nanô.

24 Tec Parisai sêsôm gêdênj enj gebe "Gôlicgac me, êsêac sêgôm gêj, tanj tatôm gebe danjôm êndênj sabbatŋa atom."

25 Ma enj kêsôm gêdênj êsêac gebe "Binj tanj Dawid gêgôm gêdênj gêmôa jageo ma mo gêjô enj to nê lau nanj, asam atom me.

26 Enj kêsô Anôtônê andu gêdênj nac dabuj sêga Abiatar nê têm jagej polom, tanj sêkênj gêdênj Anôtô kêtû da ma sêjac jao gebe lau sêniŋ atom, dabujwaga taunjgej, ma kêkênj gêdênj lau, tanj sêwiŋ enj nanj, senj amboac tonanjgej."

²⁷ Ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Anôtô kêkêñ sabat kêtú ñamalacña, eñ kêkêñ ñamalac kêtú sabatña atom.

²⁸ Amboac tonañ Ñamalacnê Latu kêtú sabat ñatau gêwiñ.”

3

*Ñac lêma kêtú golonê nê biñ
(Mat 12:9-14; Luk 6:6-11)*

¹ Jesu kêsô lôm kêtiam ma ñac tenj gêmôa tonañ, tañ lêma kêtú golonj.

² Tec êsêac dêdib Jesu gebe moae êngôm eñ ôli ñajam êsa êndêñ sabat, gebe êsêac sebe sêngôlinj biñ êpi eñ.

³ Ma eñ kêsôm gêdêñ ñac lêma kêtú golonj gebe “Ôsa ômôênj.”

⁴ Go kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Tatôm gebe tamoasinj lau me dangôm êsêac sec êndêñ sabat. Tanam katunj sa me dansenj su.” E êsêac sêjam taunj tøj.

⁵ Tec eñ têtac ñandanj ma mata gê êsêac gelom-gelom e nê ñalêlôm ñawapac kêtú êsêac têtac ñadaniña, go kêsôm gêdêñ ñac tau gebe “Ômêtôc lêmam.” Tec eñ kêmêtôc lêma e ñajam kêsa kêtiam.

⁶ Parisai sêsa e jagacgenj sêwiñ Herodonê lau ma sêkic Jesunê biñ gebe senseñ eñ su.

Lau taêsam sêkac sa semoa bugêjactoj

⁷ Go Jesu to nê ñacseñomi têtaiñ taunj su sêsa bugêjactoj sêja, ma lau taêsam anja Galilaia to Judaia

⁸ ma anja Jerusalem to Idumaia ma anja Jordan ñamakenj ônêña ma anja Turu to Sidon ñagamêñ ñagêdô têdaguc eñ sêja. Lau taêsam, tañ sêñô eñ gêgôm gêñ samob ñawae, tec dêdêñ eñ sêja.

⁹ Ma eñ kêsôm gêdêñ nê ñacseñomi gebe sêmansañ wanj saunj tenj êtu eñña, gebe lau sêkapiñ eñ sa atom.

¹⁰ Eñ gêgôm lau taêsam ôlinj ñajam kêsa, ma êsêac, tañ ñandanj totau-totau gêgôm êsêac nanj, sêsêli-sêsêli lau dêdêñ eñ sêja sebe sêmoasac eñ.

¹¹ Ñalau ñatêmui sêlic eñ e sêu taunj sêc eñ lañônêmña ma sêmôêc gebe “Anôtônê Latu aôm.”

¹² Tec eñ kêbaob êsêac ñajañña, gebe sêsôm eñ lasê atom.

*Jesu kêjaliñ nê aposolo 12 sa
(Mat 10:1-4; Luk 6:12-16)*

¹³ Go kêpi gamêñ ñabau gêja ma gêmôêc êsêac, tañ nê ñalêlôm kepenj êsêac nanj, dêdêñ eñ sêja.

¹⁴ Ma Jesu kêjaliñ êsêac 12 sa ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amoa awiñ aê e jasakinj amac anam mêtê lau

¹⁵ to jakêñ ñaclai êndêñ amac gebe atinj ñalau sec.”

¹⁶ Eñ kêjaliñ êsêac 12 tonañ sa ma gê Simonnê ñaê gebe Petere

¹⁷ ma Sebedai latuagêc Jakobo agêc Joan, tañ gê êsêagêcnêñ ñaê gebe Boaneges, ñam gebe Wapap latuagêc,

¹⁸ ma Andrea agêc Pilip, ma Batolomai agêc Matai, ma Tom agêc Alpai latu Jakobo, ma Tadai agêc Simon Kanaanña

¹⁹ ma Juda Isariot, tañ geoc Jesu lasê.

*Jesu ma Belsebul
(Mat 12:22-32; Luk 11:14-23; 12:10)*

²⁰ Ma Jesu gêmu gêja nê andu, ma lau sêkac sa sêpi tagenj kêtiam, tec eñ to nê ñacseñomi sebe sêniñ gêñ e sêgôm jageo.

²¹ Ênê lau sêñô ma sêsa sebe sêkôc eñ tøj sêsôm sebe “Gêñ tenj gêgôm eñ”.

²² Ma binjutau, tañ anğa Jerusalem sêsêp sêmên nan, sêsôm gebe “Belsebul gêwiñ en, tec kêtiñ ñalau sec ña ñalau sec nêñ kasêga.”

²³ Amboac tonañ enj kêkalem êsêac sa ma kêsôm kêtü binğôliñ gêdêñ êsêac gebe “Sadañ oc êtiñ Sadañ amboac ondodoc.

²⁴ Gamêñ tenj embe êwa tau êkôc, oc gamêñ tonañ ênêc êtôm atom.

²⁵ Ma gôlôac tenj embe sêwa tauñ êkôc, oc gôlôac tonañ sêmoa êtôm atom.

²⁶ Ma Sadañ embe êkêñ kisa êndêñ tau e êwa tau êkôc, oc êmoa êtôm atom, êtu ñacgêbac.

²⁷ “Mago ñac tenj êsô ñac ñajana tenj nê andu naêjanğo ênê waba su atom. Enj ênsô ñac ñajana tau tônia êmuñ acgom, go êjanğo ênê waba.

²⁸ “Binğanô, aê jasôm êndêñ amac gebe Ñamalac latuñi nêñ sec samob to nêñ binj alôb-alôb, tañ sêsôm-sêsôm nan, Anôtô oc êsuc ôkwi.

²⁹ Mago ñac tenj embe êsôm binj alôb-alôb êpi Ñalau Dabuñ, oc sêsuc sec tau ôkwi atomanô. Sec êsap enj tônia ênêc tenğenj.”

³⁰ Êsêac sêsôm gebe “Ñalau ñatêmui gêgôm enj,” tec Jesu kêsôm binj tonañ.

Jesu têna to lasii ñanô

(Mat 12:46-50; Luk 8:19-21)

³¹ Ma Jesu têna to lasii mênşêkô dêmôêña ma sêkêñ lau jasêmoêc enj.

³² Lau sêgi enj auc sêngônia ma êsêac sêsôm gêdêñ enj gebe “Gôlicgac me, tênam to lasimi tec sêsôm aôm sêmoa dêmôêña.”

³³ Tec Jesu gêjô êsêac awenj gebe “Tinoc to lasici asa lau.”

³⁴ Go mata gaôc lau, tañ sêgi enj auc sanğônia nan, ma kêsôm gebe “Alic acgom, aê tinoc to lasici tau tonec.

³⁵ Lau tañ sêmasañ Anôtônê binj, lau tonañ têtü lasicio to ñac ma tinoc.” *

4

Binğôliñ ñac kêpalip ñawêña

(Mat 13:1-9; Luk 8:4-8)

¹ Go Jesu gêmu jagêjac m kêdônia êsêac gêngônia ambêô kêtiam. Lau taêsam sêkac sa dêdêñ enj sêja, tec kêpi wanj tenj jagêngônia. Sêsu wanj su jakêpoac ma lau samob sêmoa bau e gêdêñ butali.

² Ma kêsôm binj taêsam gêdêñ êsêac gêjam kêtü binğôliñenj. Ma kêsôm kêsêp nê mêtê gêdêñ êsêac gebe

³ “Akêñ tanjem acgom. Alic acgom, ñac-kêpalip-ñawêwaga tenj kêsa gêja gebe êpalip nê ñawê.

⁴ Kêpalip gêmoa e ñagêdô kêsêp intêna, tec moc mênşenj su.

⁵ Ma ñawê ñagêdô kêsêp nompoc, nanj nom ñalêsi gêc atom. Tec gacgenj kêpoa gebe kêsêp nomlêlôm gêja atom.

⁶ E oc kêpi ma kêsêgô e kêtü masê gebe ñawakac keselenj kêsêp gêja atom.

⁷ Ma ñagêdô kêsêp êcmôkê, ma êc kêpoa e gejonj êndu ma gêjam ñanô atom.

⁸ Ma ñagêdô kêsêp nom ñajam, tec kêpi to kesewec ma gêjam ñanô ñajam. Tenj gêjam 30, tenj 60, ma tenj 100.”

⁹ Ma kêsôm gebe “Ñac tenj nê tanjasuñ embe ênêc, nanj êñômanj.”

Jesunê binğôliñ ñam

(Mat 13:10-17; Luk 8:9-10)

¹⁰ Ma gêdêñ tañ enj gêmoa tauña nanj, êsêac tañ sêwiñ enj to êsêac 12 têtü kênac enj kêtü binğôliñ tauña.

* **3:35:** Sadañnê ñaê tenj. (Alic Mat 10:25)

11 Ma eñ kêsôm gédêñ êsêac gebe “Amac atap Anôtônê gamêñ ñabin ñalêlômña tônê sa, mago êsêac, tañ sêmoa dêmôêña nan, sêñô biñ samob êtu biñgôliñgen

12 gebe

‘Êsêac sêlic amboac sêlic ma sêjala atom to sêñô amboac sêñô ma nêñ kauc êsa atom, gebe sênam taun ôkwi atom ma nêñ sec ênaña atom.’ ”

*Jesu gêwa biñgôliñ ñac kêpalip ñawêña ñam sa
(Mat 13:18-23; Luk 8:11-15)*

13 Go kêsôm gédêñ êsêac gebe “Amac ajala biñgôliñ tônê ñam atom, ma oc ajala biñgôliñ ñagêdô samob ñam amboac ondoc.

14 Ñac-kêpalip-ñawêwaga nan kêpalip mêtê.

15 Lau tañ sêsêp intêna nan amboac tonec gebe sêpalip mêtê kêsêp êsêacnêñ ñalêlôm ma êndêñ tañ sêñô nan e gacgen Sadan mênêjanjo mêtê, tañ sêpalip kêsêp êsêacnêñ ñalêlôm nan su.

16 Ma tonec têtôm êsêac, tañ sêpalip kêsêp nompoc nan gebe Gêdêñ tañ sêñô mêtê nan e gacgen sêkôc sa totêntac ñajamgen.

17 Mago êsêacnêñ ñawakac jagêjam atom. Êsêac lau daiñ-daiñ. Embe gêñ wapac êtap êsêac sa me sêjanda êsêac êtu mêtêña, oc gacgen sêwi siñ.

18 Ma ñagêdô, tañ sêpalip kêsêp êcmôkê nan, têtôm êsêac, tañ sêñô biñ

19 ma gêñlêlôm-lêlôm nomña to lêtôm awêña ma têntac kalac gêñ ñagêdôña ejoñ biñ tau êndu ma sênam ñanô atom.

20 Ma ônañ sêpalip kêsêp nom ñajam têtôm êsêac, tañ sêñô biñ to sêkôc sa ma sêjam ñanô, ñagêdô 30, ñagêdô 60, ñagêdô 100.”

*Lamp kékô suc ñalêlôm
(Luk 8:16-18)*

21 Ma Jesu kêsôm gédêñ êsêac gebe “Sêkôc lamp sêmên gebe sêngênduc ña suc auc me sêkên êsô pöpô ñalabu me masi. Me sêkôc lamp sêmên gebe sêkên êkô jakaiñ ñaô.

22 Gêñ samob, tañ kêsiniñ tau nan, oc sêkên êsa awê samob. Ma gêñ samob, tañ gêc ñalêlômgen nan, oc êtu awê samob.

23 Ñac ten nê tañasuñ êñôña embe ênêc, nan êñômañ.”

24 Go kêsôm gédêñ êsêac gebe “Gêñ tañ amac anô nan, taêm ênam. Dôn tañ anam dôn lau nan, Anôtô oc ênam dôn amac, ma oc ênsalê ñagêdô êlêlêc amacnêm êndêñ amac êwiñ.

25 Ñac tañ nê gêñ gêc nan, êtap ñagêdô sa naêwiñ. Ma ñac tañ nê gêñ masi nan, sêkôc ñakêsu, tañ gêc eñña nan, su amboac tonanjen.”

Biñgôliñ kêpi ñawê tau kêpoaña

26 Ma Jesu kêsôm gebe “Anôtônê gamêñ amboac ñamalac ten gêjac ñawê kêsêp kôm,

27 go gêc nê bêc gédêñ gêbêc ma gêdi sa gédêñ gelenña, ma ñawê tau kêpoa e kêtü kapôên nan ñam eñ gêjam kauc.

28 Nom tau gêjam ñakôm, ñakaiñ kêtü ñamata, go ñaola, gocgo ñanô gêjac têtü auc.

29 Ma êndêñ tañ ñanô êtu gagwen nan, ñatau gacgen êsakiñ bôjan jalô êna gebe noc sênac gêñ ñanô saña mênkêsa.”

*Biñgôliñ gêmêc ñawêña
(Mat 13:31-32; Luk 13:18-19)*

30 Go kêsôm gebe “Aêac tanam dôn Anôtônê gamêñ êpi asagen ma tanam biñgôliñ ondoc êpi.

³¹ Kêtom gêmêc ñawê. Embe tapalip êsêp kôm, oc talic ñasec-ñasec kêtôm gêñ ñagêdô ñamatu atom. Gêñ tau saunânô.

³² Mago tapalip êsêp nom acgom, go êpi e êlêlêc gêñ tolaun samob su ma etoc laka kapôên, go moc umboñ ñalabuña sênam sac sêngôñ ñaajuñ.”

³³ Eñ kêsôm binj tau gêdên êsêac gêjam kêtû binjôlinj taêsam kêtôm sêjalaña.

³⁴ Ma kêsôm binj tenj kêsâ awê gêdên êsêac atom, kêsôm kêtû binjôlinjenj e êsêac to nê ñacseñomi sêmoa tauñña acgom, go gêwa binj samob sa gêdên êsêac.

Jesu kêsôm mutêna kêtû malô

(Mat 8:23-27; Luk 8:22-25)

³⁵ Gêdên bêc tonañ ñakêtulala Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe “Tanac êngic tana ñamakenj ônêña.”

³⁶ Sêwi lau sinj ma sêkôc enj toônjenj sêja wanj ma wanj ñagêdô sêwinj enj.

³⁷ Gêdên tonañ mu gêbuc kêtû têna e ñadembom kêsâlê wanj auc ma landôm jagodoc-jagodoc.

³⁸ Ma enj tau nanj gedenj kwalim ma gêc bêc gêc wanjkuña, tec jasêñu enj ma sêsôm gêdên enj gebe “Mêtêmôkê, aôm gôlic oc tanaña necgac me.”

³⁹ Tec enj mata gêlac ma gec binj mu ma kêsôm gêdên ñadembom gebe “Jamangenj ma ônam taôm tôñ.” Ma mu kêtû malô to bênônj kêsêp e kênôma.

⁴⁰ Go Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe “Amac matem golec asagenjña. Amac akênj gêwinj atom me.”

⁴¹ Êsêac têtêc tauñ ñanô ma sêsôm gêdên tauñ gebe “Ñac tonec asa, tec mu to ñadembom tanjenj wamu gêdên enj nec.”

5

Jesu gêgôm ñac tonjalau natêmui ôli ñajam kêsâ

(Mat 8:28-34; Luk 8:26-39)

¹ Êsêac jasêsô lau Gadarene nêñ gamênj anjga bugêjactonj ñamakenj ônêña.

² Ma gêdên tanj enj kêsêp anjga wanj nanj, e gacgenj ñac tenj tonjalau ñatêmui kêsâ anjga sêô jagêdac enj.

³ Ñac tau gêmôa gamênj sêôña ma lau tenj têtôm gebe sênsô enj tôñ atom, sêsô enj ña kapoacwalô, mago kêtôm atom amboac tonañ.

⁴ Sêsô enj akainj tôñ to sêbôênj enj ña kapoacwalô kêtû dim taêsam, mago kêmônaj kapoacwalô tulu to kêlêsanj Iêpoa gêngic ma lau tenj nêñ ñaclai kêtôm gebe sênam enj tôñña atom.

⁵ Kêtôm bêc to gelenjenj enj gêmôa sêô to lôc gedenj tôñjenj ma kêwakic to kêtuc tau ña poc.

⁶ Ñac tau gêlic Jesu kêsâ jaêcgenj ma kêlêti jakêpônj aduc gêdên enj

⁷ ma gêmôêc awa kapôênj gebe “Lôlôc Natau Anôtô nê Latu Jesu, aêagêcnênj asagenj ñagêdô gêdên tauñ, aê aoc gêjac Anôtô nanj kêtû ôiênsu aê atomña.”

⁸ Ñac tau kêsôm binj tonañ gebe Jesu kasôm gêdên enj gêmuj su gebe “Aôm ñalau ñatêmui, ondec ñamalac tonec ma ôsa ôna.”

⁹ Go Jesu kêtû kênac enj gebe “Aômnêm ñaê asa.” Ma enj gêjô enj awa gebe “Aêñoc ñaê ‘Legion’, gebe aêac lau taêsam.”

¹⁰ Go ketenj Jesu kepenj ducgenj gebe êôc êsêac ôkwi sêsa gamênj tonañ sêna atom.

¹¹ Bôcanô pom kapôênj tenj senj gêñ sêmoa gamênj tau ñalôc.

¹² Tec ñalau tau tetenj enj gebe “Ôkênj aêac naasêp bôc tônê ñalêlôm ana.”

¹³ Ma Jesu gêlôc gebe sêna. Tec ñalau ñatêmui sêsa anjga ñamalacnê jasêsêp bôc tonañ ñalêlôm sêja ma bôc tau topomgenj sêsabi anjga salic gulunj tagenj jasêsêp bu. Bôc tau amboac 2,000 ma sênôm bu su sêjaña.

14 Go lau bôcña sêc jasêsôm ñawae anja malac to gamêñ ñakêtu gêdô. Tec lau sêmêñ sebe sêlic gêñ tau ñam.

15 Amboac tonañ dêdêñ Jesu sêja e sêlic ñac, tañ ñalau ñatêmui taêsam sêpôn en ñañ, nê kauc kêsa ma kêsô ñakwê sa gêñgôn, ñac to Legion tau tônê, ma têtêc tañ ñanô.

16 Ma êsêac, tañ matenânô sêlic gêñ, tañ kêtap ñac tonalau ñatêmui ma bôc sa ñañ, sêjac ñamin gêdêñ êsêac gêwiñ.

17 Ma êsêac jateten Jesu gebe êwi êsêacnêñ gamêñ sinj ma êc êna.

18 Gêdêñ en kêpi wañ ñañ, ñac tau gêmunjen ñalau ñatêmui gêgôm en ñañ, keten Jesu gebe “Aê jawiñ aômmanj.”

19 Mago Jesu gêlôc gêdêñ en atom ma kêsôm gêdêñ en gebe “Ôpi nêmandu ôndêñ nêmandu lau ôna ma ônac minj gêñ kapôên, tañ Apômtau gêgôm gêdêñ aôm to taê walô aôm ñañ, êndêñ êsêac.”

20 Tec en gêja ma gêjac minj gêñ kapôên, tañ Jesu gêgôm gêdêñ en ñañ, anja gamêñ Malaclemenluna. Ma lau samob sê taên ñanô.

*Jairi latuo to awê, tañ kêmoasac Jesunê ñakwê ñañ
(Mat 9:18-26; Luk 8:40-56)*

21 Jesu kêpi wañ ma gêjac gêñgic jakêsô ñamakenj ônêña kêtiam. Ma lau taêsam sêkac sa dêdêñ en sêja. Ma en gêmoa bugêjactonj ñataligenj.

22 Ma lômmôkê tenj, ênê ñaê Jairi, gêmênj e gêlic enj ma gêu tau gêc enj akainja,

23 ma keten enj kepenj ducgenj ma kêsôm gebe “Latuco tecênê gêmac e awa kêtû dambê. Tec ômôênj ma ôkênj lêmam ênsac enj gebe ñajam êsa ma êmoa mata jali.”

24 Tec Jesu gêwiñ enj gêja ma lau taêsam têdaguc enj e sêkapiñ enj sa.

25 Ma awê tenj gêjam dec kêtôm jala 12,

26 ma kêtap ñandanj kapôênj sa anja dokta taêsam nêñ ma kêjainj nê awa samob. Mago gêjam enj sa atom e gêmac gêjam sêga.

27 Awê tau gêñô Jesu ñawae ma gêmênj kêsêli lau gêc enj dêmôêmuña mênkêmoasac ênê ñakwê,

28 gebe enj kêsôm gebe “Aê embe lamoasac ênê ñakwêgenj, oc êñgôm aê ôlic ñajam êsa.”

29 Kêmoasac e gacgenj nê dec kêpa ma kêsaê ôli gebe gêmac gêwi enj sinj.

30 Ma Jesu kêsaê sebenj gebe ñaclai kêsa anja ênê gêja, tec kêkac tau ôkwi gêdêñ lau ma kêtû kênac gebe “Asa kêmoasac ñoc ñakwê.”

31 Ma nê ñacsenomi sêsôm gêdêñ enj gebe “Aôm gôlic lau sêkapiñ aôm sa sêmoa, mago kôtu kênac gebe ‘Asa kêmoasac aê.’ ”

32 Ma Jesu kêkac tau ôkwi gebe êlic asa gêgôm gêñ tau.

33 Mago awê tau kêjala gêñ, tañ kêtap enj sa ñañ, kêtakê e kêtênêp tau ênduêndu, kêsa jagêu tau gêc Jesu lanônêmuña ma geoc binj samob lasê gêdêñ enj.

34 Ma enj kêsôm gêdêñ enj gebe “Latucoenec, nêmandu kôkênj gêwiñ gêgôm aôm ñajam kêsa, ôsa totêmtac malôgenj ôna ma nêmandu gêmac êwi aôm sinj.”

35 Kêsôm binj gêmoa ma lau ñagêdô sêmênj anja lômmôkênê andu ma sêsôm gebe “Latômô gêmac êndugac, aôm ôlênsônj mêtêmmôkê êtu agenja.”

36 Êsêacnêñ binj gêlênj Jesu tônj atom ma kêsôm gêdêñ Iômômôkê gebe “Ôtêc taôm atom, ôkênj êwiñgenj.”

37 Ma enj gêlôc gêdêñ lau tenj gebe sêndanjuc enj atom, Petere ma Jakobo agêc lasi Joañ taunjenj sêwiñ enj.

38 Ac jasêo lasê Iômômôkênê andu e gêñô ñaonda ma lau têtanj to sêjam tanj sa.

³⁹ Ma kêsô gêja e kêsôm gédêñ êsêac gebe “Amac agôm ñaonda to atan kêtú asagenña. Ñapalêo gêmác êndú atom, gêc bêcgen tec gêc.”

⁴⁰ Ma êsêac sêomác enj. Tec kêjanda êsêac samob sêsa sêja ma kêkôc ñapalê têna agêc tama to êsêac, tanj sêwiñ enj sêja nanj, ma kêsô balêm, tanj ñapalêo gêc nanj gêja.

⁴¹ Jakêkam ñapalêo lêma ma kêsôm gédêñ enj gebe “Talita kumi,” tanam ôkwi gebe “Ñapalêo, aê jasôm aôm ôndi sa.”

⁴² E gacgenj ñapalêo gêdi sa ma kêsêlêñ, gebe ênê jala kêtú 12. Ma êsêac selendec ñanô.

⁴³ Go enj gêjac jao ñajana gédêñ êsêac gebe lau tenj sêñô ñawae atom, ma kêsôm gebe sêkêñ gêñ ñapalêo tau êniñ. * Legion.

6

Jesunê lau têtij enj anja Nasaret (Mat 13:53-58; Luk 4:16-30)

¹ Ma Jesu gêwi gamêñ tonanj sinj jagêô lasê tau nê malacmôkê ma nê ñacsenjomi têdaguc enj sêja.

² Gédêñ sabat enj kédôñ mêtê gêmoa lôm ma êsêac taêsam, tanj sêñô nanj, têtakê ñanô ma sêsôm gebe “Ñac tonec kêkôc gêñ tonec anja ondóc, ma kauc, tanj enj kêtáp sa nanj, amboac ondóc, ma gêñtalô, tec enj lêma gêgôm nec, ñam amboac ondóc.

³ Ñac tonec kamunda, Maria latu ma Jakobo agêc Joses ma Juda agêc Simon teweñi nec. Ma ênê lasiio tec sêmoa sêwiñ aêac nec atom me.” Ma têtú môsi enj.

⁴ Tec Jesu kêsôm gédêñ êsêac gebe “Lau gamêñ tenj tetóc propete tenj sa kwalec atom, tau nê malacmôkê to tau nê lasitêwai ma nê gôlôac tec sêmbu enj.”

⁵ Ma enj kêtôm gebe êngôm gêñtalô tenj anja tonanj atom, tagenj kêkêñ lêma gêsac lau togêmac luagêcgenj ma gêgôm êsêac ôliñ ñajam kêsa.

⁶ Ma êsêacnêñ sêkêñ gêwiñ masiña gêjac ênê lênô auc.

Jesu kêsakiñ nê aposolo sêja (Mat 10:5-15; Luk 9:1-6)

Jesu gêjac laoc gamêñgenj jakêdôñ lau.

⁷ Go gêmôêc êsêac 12 dêdêñ enj jakêsakiñ êsêac luagêc-luagêc ma kêkêñ ñaclai gédêñ êsêac gebe sêkôniñ ñalau ñatêmui.

⁸ Go gêlêñ binj êsêac gebe sêkôc gêñ tenj sêmoa intêna atom, tôc tagenj. Mo masi, atali masi, awa êsêp ômbiñkap atom.

⁹ Mago sêsô nêñ atapa ma sêsô ñakwê luagêc atom.

¹⁰ Go kêsôm gédêñ êsêac gebe “Embe api andu tenj, nanj anjônj tonanjenj e awi gamêñ tau sinj.

¹¹ Malac tenj embe sêkôc amac sa to sêkêñ tanjenj amac atom, nanj awi gamêñ tonanj sinj, ma andônj ñakekop, tanj gêc amac emkaiñ nanj, su êtu nêñ geo ñabelo tenj êndêñ êsêac.”

¹² Go ñacsenjomi sêsa sêja ma sêjam mêtê gebe lau sênam tauñ ôkwi.

¹³ Ma têtij ñalau sec taêsam sêsa sêja to senj oso lau gêmác taêsam ña niptêkwi ma sêgôm êsêac ôliñ ñajam kêsa.

Ñackêsagu Joañ gêmác endu (Mat 14:1-12; Luk 9:7-9)

¹⁴ Jesunê ñaê ñawae kêsa e kiñ Herodo gêñô ma lau sêsôm sebe “Ñackêsagu Joañ gêdi sa anja ñacmatênêñ, tec ñaclai kêpoa kêpi enj.”

* **5:43:** Lau Rom sêsam sinjwaganêñ tonj kapôêñ tenj gebe

¹⁵ Lau ñagêdô sêsôm sebe “Enj Elia,” ma ñagêdô sêsôm sebe “Propete tê sêmoa-sêmoa nê nêñ tenj.”

¹⁶ Mago gêdên tanj Herodo gênô binj tonanj ñawae nanj, kêsôm gebe “Joan tanj kajatu dêdim enj gêsutêkwa gêngic nanj, gêdi sa.”

¹⁷ Herodo tau tonanj kêsôm sêkôc Joanj tøj ma sêsô enj tøj gêngôñ kapoacwalô. Herodo gêgôm gên tonanj gebe tau gêjam têwa Pilip nê awê Herodia,

¹⁸ ma Joan kêsôm gêdên Herodo gebe “Gôjam têwamnê awê tec keso.”

¹⁹ Herodia genj anô-anô Joan gebe ênac enj êndu, mago gêgôm elêmê,

²⁰ gebe Herodo kêtêc Joan. Enj kêjala enj gebe enj ñac gêdên to ñac dabunj, tec gejob enj. Herodo gênô ênê binj e kêpô lêna tau ñasec, mago kêkên tanja enj gêjac ñawaegenj.

²¹ Ma gêdên ñasawa tenj Herodo taê gêjam nê bêc têna kêkôc enja, tec gêgôm moasinj kapôênj gêdênj nê kiap to kapitai ma laumata Galilaianja.

²² Ma Herodia latuo kêsô jakêtê wê e Herodo to nê ñaclej sêlic ñajam. Tec Herodo kêsôm gêdênj ñapalêo gebe “Embe têmtac êwiñ gênj tenj anja aênjoc ma otenj, oc jakênj êndênj aôm.”

²³ Enj kêtôc lêma ma kêsôm gêdênj ñapalêo gebe “Gênj samob, tanj otenj nanj, oc jakênj êndênj aôm. Embe otenj ñoc gamênj ñamakenj, oc jakenjenj.”

²⁴ Tec ñapanjo kêsâ jakêsôm gêdênj têna gebe “Aê jatenj asagenj.” Ma têna kêsôm gebe “Otenj ñackêsagu Joanj mômêapac.”

²⁵ E ñapalêo kêlêti gacgenj kêsô gêdênj kinj gêja jaketenj gebe “Aê gabe galocgenj ôkênj ñackêsagu Joanj mômêapac êsêp laclu tenj êndênj aê.”

²⁶ Kinjê ñalêlôm ñawapac ñanô, tagenj kêtû kêtôc lêmanja to kêtû ñaclejña tec enj gebe ensenj binj su atom.

²⁷ E gacgenj kinj kêsakinj sinjwaga tenj ma kêjatu gebe êkôc Joanj mômêapac êmênj. Ñac tau gêja e gêdim Joanj gêsutêkwa gêngic anja andu kapoacwalôña,

²⁸ go kêkênj mômêapac kêsêp laclu tenj mênkêkênj gêdênj ñapalêo, ma ñapalêo kêkênj gêdênj têna.

²⁹ Joanjê ñacsenjomi sênjô ñawae mênjsêkôc ênê ñawêlêlanj su jasêkênj gêc sê tenj.

Jesu gêlôm lau 5,000

(Mat 14:13-21; Luk 9:10-17; Joan 6:1-15)

³⁰ Aposolo sêkac sa dêdênj Jesu sêja ma sêjac gênj samob, tanj sêgôm to têdônj nanj, ñaminj gêdênj enj.

³¹ Lau taêsam sêja sêmênj-sêja sêmênj, ma nêñ ñasawa sêninj gênjña gêc atom. Tec Jesu kêsôm gêdênj êsêac gebe “Ajôc, tana gamênj ñasawa tenj tamoa nêñ taunja gebe aninj awem ñagec.”

³² Tec êsêac sêpi wanj sêsô gamênj ñasawa tenj sêmoa nêñ taunja.

³³ Lau sêlic êsêac sêja ma taêsam sêjala êsêac. Tec lau anja malac samob sêsêlênj sêwiñ taunj e jasêo lasê gamênj tau, tanj Jesu to nê ñacsenjomi sebe sêmoa nanj, sêmunj êsêac.

³⁴ Gêdênj tanj Jesu mênkêsô nanj, gêlic lau toñ kapôênj ma taê walô êsêac gebe êsêac amboac domba, nanj ñacgejobña masi. Tec gêôc awa sa ma kêdônj binj taêsam gêdênj êsêac.

³⁵ Oc gêja, tec ênê ñacsenjomi dêdênj enj sêja ma sêsôm gebe “Gamênj tonec gamênj sawa ma oc gêja su.

³⁶ Amboac tonanj ôkênj lau sêc êlinj-êlinj gebe sêna malac to gamênj ñakêtu gêdô nasênam ôli nêñ gênj sêninjña.”

³⁷ Tec Jesu gêjô êsêac awenj ma kêsôm gebe “Amac taôm akênj gênj êsêac sêninj.” Ma êsêac têtû kênac enj gebe “Amboac ondoc, aêac ana anam ôli polom ña denari 200 mênjakênj êsêac sêninj me.”

³⁸ Ma eñ gêjam kênac êsêac gebe “Amacnêm polom tendocgenj gêc, ana alic acgom.” Êsêac sêlic su ma mênşêsôm gebe “Polom lemenj teñ ma i luagêc.”

³⁹ Go eñ kêjatu êsêac gebe samob sênğonj sic tomôkê-tomôkê sênğonj gêgwanj namêdôb wakuc tonanj.

⁴⁰ Ma lau sênğonj sic totonj-totonj, tonj ñagêdô 100, ñagêdô 50.

⁴¹ Go Jesu kêkôc polom lemenj teñ to i luagêc tonanj sa mênmata gedec undambê ma gêjam danje, go kêpô polom kêkôc ma kêkênj gêdênj ñacsenjomi gebe sênac sam êndênj lau. Ma gêjac sam i luagêc tau gêdênj êsêac samob.

⁴² Samob senj e gêôc êsêac tônj.

⁴³ Go ñacsenjomi sejonj ñapopoc sa kêsêp gadob 12 e mênğêc ma i ñagêdôgêdô gêwiñj.

⁴⁴ Ma êsêac, tanj senj polom tau nanj, ñacwaga 5,000.

*Jesu kêsêlêrl gêmoa ñadembom ñaô
(Mat 14:22-33; Joan 6:15-21)*

⁴⁵ Ma Jesu kêkac nê ñacsenjomi gacgenj sêpi wanj sêmunj eñ sêna Betsaida, nanj gêc ñamakenj ônêña, ma eñ tau êmoa e êkênj lau sêna acgom.

⁴⁶ Eñ kêkênj lau sêja su acgom, go kêpi lôc gêja gebe etenj mec.

⁴⁷ Oc jakêšep su ma wanj kêsa e jakêkô ñalunj ma eñ taugenj gêmoa baugenj gêmoa.

⁴⁸ Ma gêlic êsêac segolem elêmê gebe mu kêpuc êsêac tônj. Talec kêtanj, go kêsêlênj gêmoa ñadembom ñaôgenj kasa gêdênj êsêac gêja. Eñ gebe êôc lêlêc êsêac êna.

⁴⁹ Ac sêlic eñ kêsêlênj gêmoa ñadembom ñaôgenj ma sêjam kauc sebe oc balôm teñ, tec sêwakic.

⁵⁰ Êsêac samob sêlic eñ e têtakê. Go eñ awa kêsa sebenj ma kêsôm gêdênj êsêac gebe “Têmtac êpa su, aê tau tonec, atêc taôm atom.”

⁵¹ Ma eñ jakêpi wanj gêwiñj êsêac ma mu kêtu malô. Ma êsêac têtakê e sênjac lemenj ñanô,

⁵² gebe êsêacnênj kauc kêsa kêpi binj polomña atom, nêñ ñalêlôm ñajana tec gêc.

*Jesu gêgôm lau gêmac anğa Genesaret ôlinj ñajam kêsa
(Mat 14:34-36)*

⁵³ Ma sêja e sêpi bau anğa Genesaret ma sêsô wanj tônj.

⁵⁴ Sêsêp anğa wanj sêja e gacgenj lau sêjala eñ denj tagenj.

⁵⁵ Ma sêlêti sêjam gamênj aucgenj e lau sêbalanj lau, tanj gênj gêgôm êsêac nanj, tosac-tosac sêja gamênj, tanj sênô gebe eñ gêmoa nanj.

⁵⁶ Ma gêdênj tanj gêô lasê malac saunj to kapôênj ma gamênj ñakêtu gêdô-gêdô nanj, êsêac sêkênj lau gêmac sec malaclunj kêtômgenj ma tetenj eñ gebe sêmoasac ênê ñakwê ñataligenj, ma samob, tanj sêmoasac eñ nanj, tec ôlinj ñajam kêsa. *

7

*Lau ñanô nêñ mêtê
(Mat 15:1-9)*

¹ Ma Parisai to binjutau ñagêdô, tanj sêmênj anğa Jerusalem nanj, sêkac sa dêdênj Jesu sêja.

² Ma sêlic ênê ñacsenjomi ñagêdô sêkwasiñ lemenj atom, senj gênj paliñ-paliñgenj.

³ Parisai to Juda samob senj gênj atom e sêkwasiñ lemenj su acgom, gebe têdaguc lau ñanô nêñ ñagôlinj.

* **6:56:** K mwaganênj a c tagenja. Alic Mat 18:28

⁴ Ma embe anġa gamêñ têtulu gêñña sêmêñ, nan sêniñ gêñ atom e sêliñ bu su acgom. Ma ñagôliñ lanġwa ñagêdô taêsam gêc, tañ têtadaguc gêwiñ amboac sêkwasiñ suc to laclu ma ku.

⁵ Amboac tonanġ tec Parisai to biñsutau têtû kênac eñ gebe “Amboac ondoc, aômñêm ñacseñomi têtadaguc lau ñanô nêñ ñagôliñ atom, sêkwasiñ lemenġ atom ma señ gêñ.”

⁶ Tec eñ kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Jesaia geoc biñ lasê jagêdêñgoc kêpi amac dansañtêna amboac teto gêc gebe ‘Lau tonec tetoc aê sa ña gêdôñôlicgeñ, mago nêñ ñalêlôm gêmôa jaêc aê.

⁷ Êsêac sêjam sakiñ aê kwalec gebe biñsu, tañ êsêac têtônġ nanġ, ñamalacnêñ biñ ñaômagenġ.’

⁸ Anôtônê biñsu nanġ amac awi siñ su, ma ñamalacnêñ ñagôliñ lanġwa tec akôc tônġ.”

⁹ Ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Anôtônê biñsu tec abanac e ñapep sawa gebe amansañ taôm nêñ ñagôliñ lanġwanġa.

¹⁰ Mose kêsôm gebe ‘Otoc tamam agêc tênam sa. Ñac teñ embe êsôm biñ sec êpi têna me tama, nan sênac eñ êndu.’

¹¹ Mago amac tec asôm gebe ‘Ñac teñ embe êsôm êndêñ têna me tama gebe Aêñoc gêñ, tañ taêm kêka amoa nanġ, Korban,’ ñam gebe jakêñ êndêñ Anôtô,

¹² go anac jao eñ gebe ênam têna me tama sa êtiam atom.

¹³ Amac ajam Anôtônê biñ auc ña taôm nêñ ñagôliñ lanġwa, tañ adônġ gelom-gelom nanġ, ma ajam gêñ ñagêdô ôkwi gêwiñ.”

*Geñ tañ gêgôm ñamalac kêtû sec
(Mat 15:10-11, 15-20)*

¹⁴ Go Jesu gêmôêc lau dêdêñ eñ sêja kêtiam ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Samob anô aêñoc biñ ma nêñ kauc êsa.

¹⁵ Gêñ dêmôêña teñ embe êsêp ñamalacnê ñalêlôm êna, oc êñgôm eñ êtû sec atom. Mago gêñ, tañ kêsa anġa ñamalac gêmêñ nanġ, tec gêgôm eñ kêtû sec.” [

¹⁶ Ñac teñ nê tañasunġ êñônġa êmbe ênêc, nanġ êñômanġ.]

¹⁷ Ma gêdêñ tañ gêwi lau siñ kêsô andu gêja nanġ, ênê ñacseñomi têtû kênac biñgôliñ tau ñam gêdêñ eñ.

¹⁸ Ma eñ kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Ma amac tonec nec, nêñ kauc kêsa atom amboac tonanġ me. Ajala atom me. Gebe gêñ samob, tañ anġa dêmôêña êsêp ñamalac êna nanġ, oc êñgôm eñ êtû sec atom,

¹⁹ gebe kêsêp ênê ñalêlôm gêja atom, kêsêp ñatêtacñagenġ gêja e gê su kêtôm gêgôm-gêgôm.” Tec Jesu gêwa gêñ taniñña samob sa gebe ñajam.

²⁰ Ma kêsôm gebe “Tagenġ gêñ, tañ kêsa anġa ñamalacnê nanġ, tec gêgôm ñamalac kêtû sec.

²¹ Gebe taêñ gêjam biñ sec kêsa anġa ñamalacnêñ ñalêlôm, biñ mockaiñña, geñgeñ, sêjac ñamalac êndu,

²² dêdim sêmôcwalô gêñgic, matenġ katu, sêgôm sec ñawaô, biñdansañ, wauc-wauctêna, matenġ danġucboa, sêsôm biñ alôb-alôb, tetoc taunġ sa ma biñ meloc.

²³ Gêñ sec samob tonanġ ñai tec kêsa anġa ñalêlôm ma gêgôm ñamalac kêtû sec.”

*Awê teñ kêtêñ gêwiñ ñajana
(Mat 15:21-28)*

²⁴ Go Jesu gêdi anġa tonanġ gêja gamêñ Turunġa. Ma kêpi andu teñ gêja ma gebe ênam tau aucgeñ e gêgôm jageo.

²⁵ Ma awê teñ, tañ latuo saunġ ñalau ñatêmui gêgôm eñ nanġ, gêñô eñ ñawae ma sebeñ gêja gêu tau gêc eñ akaiñña.

26 Awê tau en Heleno, têna kêkôc en anğa Suropoinikianğa. En keten Jesu gebe êtin nğalau sec anğa latuonê êsa êna.

27 Mago Jesu kêsôm gêdên en gebe “Ondecgen, nğalê sêniğ nêğ gêğ e êôc êsêac tøn acgom. Embe takôc nğalênên mo su ma tambalin êndên kêamlatu, oc nğajam atom.”

28 Tec awê tau gêjô en awa gebe “Apômtau, mago kêamlatu sen nğalênên mo nğapopoc sêmoa tebo nğalabugoc.”

29 Ma Jesu kêsôm gêdên en gebe “Kêtu bin tonanğa tec ôna. Nğalau sec kêsa anğa latômonê gêja su.”

30 Ma en gêmu gêja nê andu e gêlic nğalêo gêc ma nğalau sec kêsa gêja su.

Tanğasunğbic to awamê nğajam kêsa

31 Ma Jesu gêwi gamên Turunğa sin kêtiam kêsa Sidonğa e jagêo lasê Mala-clemenğlu nğagamên gêc bugêjacton Galilaianğa.

32 Go sêkôc tanğasunğbic to nê bi n kwackwac dêdên en sêja ma teten en gebe êkên lêma ênsac en.

33 Tec Jesu kêkôc en su anğa launên jasêkô tauğğa, go kêkên lêmatalu kêsô en tanğasunğ ma kêkasôp to kêmoasac en imbêla.

34 Go mata gedec undambê e kêsê awa su ma kêsôm gêdên en gebe “Epata,” gebe “Ôpoa lasê.”

35 Tec tanğasunğ kêpoa lasê ma imbêla kêtu golonğ e kêsôm bin nğanên kêsa,

36 ma Jesu gêjac jao gebe sêsôm nğawae êndên lau atom. En gêjac jao gêmoa, tagen êsêac sêjac minğ binğ tau kêtu tapa-tapa sêjac nğawaegenğ.

37 Lau sênjac lemenğ nğanô ma sêsôm gebe “Enğ gêgôm gêğ samob nğajam. Tanğasunğbic sênğ binğ ma awenğmê sêsôm binğ lasê.” *

8

Jesu gêlôm lau 4,000

(Mat 15:32-39)

1 Gêdên tonanğenğ lau taêsam sêkac tauğ sa kêtiam ma nêğ gêğ sêniğğa masi. Tec Jesu gêmôc nê nğacsenğomi dêdên en jakêsôm gêdên êsêac gebe

2 “Aê taêc walô lau tonec gebe sêmoa sêwiğ aê e bêc têlêac samuc ma nêğ gêğ sêniğğa masi.

3 Amboac tonanğ embe jakênğ êsêac têntac sawagenğ sêmu sêna nêğ gamênğ, oc enğkainğ to lemenğ êmac anğa intêna, gebe lau gamênğ baliğğa nğagêdo tec sêwiğ êsêac.”

4 Ma ênê nğacsenğomi têtu kênac en gebe “Aêac takôc mo anğa ondoc ma takênğ lau tonec sêniğ êôc êsêac tønğ, tamoa gamênğ sawa nec.”

5 Tec enğ kêtu kênac êsêac gebe “Amacnêm polom tendocgenğ gêc.” Ma êsêac sêsôm gebe “Polom 7.”

6 Ma kêsôm gêdên lau gebe sênğônğ sic sênğônğ nom. Ma kêkôc polom 7 tonanğ mênğgêjam danğe su, go kêpô kêkôc ma kêkênğ gêdên nê nğacsenğomi gebe sênac sam. Tec sêjac sam gêdên lau.

7 Ma êsêacnênğ i palê luagêcgenğ gêc, nanğ gêjam danğe ma kêsôm gebe sênac sam amboac tonanğ.

8 Senğ e gêôc êsêac tønğ, go sejonğ nğapopoc sa kêsêp gadob 7.

9 Ma lau tau amboac 4,000. Ma kêkênğ êsêac sêja.

10 Go êsêac to nê nğacsenğomi gacgenğ jasêpi wanğ tenğ ma jasêo lasê gamênğ Dalmanutağğa.

* 7:37: Asam binğ, tanğ gec Mat 15:2

Parisai teten gêntalô
(Mat 16:1-4)

¹¹ Parisai sêsa sêja jaêc sesen taun sêmoa e sebe sênsaê Jesu. Tec sêsôm gebe “Ông m gêntalô undambêna ten.”

¹² Jesu gêñô bin tonan e nê ñalêlôm ñawapacgosu ma kêsôm gebe “Lau têm tonecña sêsôm gêntalô ten kêtú asagenña. Binñanô, aê jasôm êndên amac gebe Lau têm tonecña oc sêlic gêntalô ten atomanô.”

¹³ Go gêwi êsêac sin ma kêpi wan kêtiam jakêsô ñamaken ònêña.

Parisai to Herodo nêñ jist
(Mat 16:5-12)

¹⁴ Nacsenomi sêlin polom sin sêkôc gêwiñ atom, sêkôc ñanô tagen gec wan.

¹⁵ Tec Jesu gêlên bin êsêac gebe “Alic ma ajop taôm ñapep êndên Parisai to Herodo nêñ jist.”

¹⁶ Ma êsêac taên gêjam gêc taunña ma sêsôm gebe “Kec, en kêsôm bin tonan gebe aêac takôc polom gêwiñ atom.”

¹⁷ Ma Jesu kêjala bin, tan sêsôm nan, tec kêsôm gêdên êsêac gebe “Kêtu asagenña amac taêm gêjam gêc taomñagen gebe akôc polom gêwiñ atom. Amacnêm kauc kêsa atom ma ajala bin tonec ñam atom tagen me. Nêm ñalêlôm ñadani kêsa me.

¹⁸ Matemanô gêc, mago alic gên atom to tanemsun gêc, mago anô bin atom me. Ma taêm gêjam bin atom me.

¹⁹ Gêdên tan kêpô polom lemen ten kêkôc gêdên lau 5,000 nan, ajon ñapopoc sa kêsêp gadob tendocgen.” Ma êsêac sêsôm gêdên en gebe “Gadob 12.”

²⁰ “Ma gêdên tan kêpô polom 7 kêkôc gêdên lau 4,000 nan, ajon ñapopoc sa kêsêp gadob tendocgen.” Ma êsêac sêsôm gêdên en gebe “Gadob 7.”

²¹ Go en kêtú kênac êsêac gebe “Ajala bin tonec ñam atom tagen me.”

Ñac matapec ñjam kêsa anga Betsaida

²² Jasêo lasê Betsaida ma lau sêkôc matapec ten dêdên Jesu sêja ma teten en gebe êmoasac en.

²³ Tec Jesu kêkam matapec gêdên lêma ma gêwê en agêc sêsa malac ñamagê sêja, go kêkasôp kêsêp en mataanô ma gêu lêma gêsac en ma kêtú kênac en gebe “Gôlic gên ten me masi.”

²⁴ Ma ñac tau kêsa sa ma kêsôm gebe “Aê galic ñamalac, galic êsêac sêsênñ amboac ka.”

²⁵ Go Jesu gêu lêma gêsac en mataanô kêtiam ma kêpuc mata tôn e mataanô ñawa kêsa ma gêlic gamên ñanên kêsa.

²⁶ Go kêsakin en gêja nê andu ma kêsôm gebe “Ôsa malac ôna atom.”

Petere kêsôm Jesu ñam
(Mat 16:13-20; Luk 9:18-21)

²⁷ Go Jesu to nê ñacsenomi dêdi sêsa malac Kaisarea Pilipi sêja. Sêsêlên e jasêsa ñadambê ten ma kêtú kênac nê ñacsenomi gebe “Lau sêsam aê sebe asa.”

²⁸ Ma êsêac sêjô en awa gebe “Ñagêdô sêsôm gebe ñackêsagu Joan, ma ñagêdô gebe Elia, ma ñagêdô gebe propetenên teri.”

²⁹ Go kêtú kênac êsêac gebe “Ma amac taôm nec asam aê abe asa.” Tec Petere gêjô en awa gebe “Aôm Kilisi tau.”

³⁰ Ma Jesu gêjam êsêac awen auc gebe sêsôm en lasê êndên lau ten atomanô.

Jesu geoc êmac êndu to êndi sanja lasê
(Mat 16:21-28; Luk 9:22-27)

³¹ Go gêoc awa sa ma kêdônê êsêac gebe “Namalacnê Latu oc êoc nandan taêsam ma laumata to dabunșêga to bișutau oc têtin en to sênac en êndu. Ma bêc têtêac ênaŋa, go êndi sa êtiam.”

³² En kasôm biŋ tonan gêc awagen. Tec Petere gê en jaagêc sêkô tauŋŋa ma kêsôm en.

³³ Ma Jesu kêkac tau ôkwi mata gê nê ŋacseŋomi ma kêsôm Petere gebe “Sadan, ôkôc taôm sa naôkô jaêc. Aôm taêm gêjam biŋ Anôtônê atom, taêm gêjam biŋ ŋamalacŋagen.”

³⁴ Go gêmôêc lau to nê ŋacseŋomi sêmên ma kêsôm gêdên êsêac gebe “Nac ten embe taê ênam gebe êsap aê tôn, nan ênac kapoac tau ma êoc nê kakesolau êndanŋuc aê.

³⁵ Nac ten embe êngôm mocsac gebe êmoa mata jali, nan oc êmac êndu. Ma ten embe êmac êndu êtu aê to ŋawae ŋajamŋa, nan oc êngôn mata jali.

³⁶ Nac ten embe ênsôb gêŋ nomŋa samob sa êtu ênê gêŋ, mago êjain katu, oc ênam en sa amboac ondoc. Oc ênam en sa atom.

³⁷ Namalac oc ênac da katu ŋa asagen.

³⁸ Lau mockaino to lau sec tonec nêŋ ten embe maja aê to ŋoc biŋ, oc Namalacnê Latu maja en amboac tonan êndên têm, tê êmên to Tamanê ŋawasi ma anela dabun sêwiŋ en.” *

9

¹ Ma en kêsôm gêdên êsêac gebe “Biŋŋanô, aê jasôm êndên amac gebe Êsêac tec sêkô nec, nêŋ ŋagêdô oc sêmac êndu atomgen e sêlic Anôtônê gôlin tonac lai mênêsa acgom.”

Jesu ôli kain ten kêsâ

(Mat 17:1-13; Luk 9:28-36)

² Bêc 6 gêjaŋa acgom, go Jesu kêkôc Petere agêc Jakobo ma Joaŋ sêwiŋ en. Ma gêwê êsêac sêpi lôc ŋatêpôê baliŋ ten sêja gebe sêmoa tauŋŋa. Ma sêlic en ôl i kêpô tau ôkwi

³ e nê ŋakwê sêpôma kêlêlêc oc ŋaboatilo su.

⁴ Go Elia agêc Mose seoc tauŋ lasê dêdên êsêac ma sêjam biŋgalôm sêwiŋ Jesu.

⁵ Ma Petere gêoc awa sa kêsôm gêdên Jesu gebe “Mêtêmôkê, ŋajam gebe tamoa gamên tonec. Aêac anam bec têtêac acgom, aôm nê ten ma Mosenê ten ma Elianê ten.”

⁶ Êsêac têtêc tauŋ ŋanô, tec en gêjam kauc biŋ êsômŋa.

⁷ Go tao ten mên gêjam ajuŋ êsêac ma awa ten kêsâ anŋa tao tau gêmên gebe, “Aêŋoc Latuc taŋ têtac gêwiŋ en nan, tau tonec. Akên taŋem en.”

⁸ Ma sep tagen ac maten geso gamên e sêlic lau ten sêkô sêwiŋ êsêac atom, Jesu taugen.

⁹ Êsêac sêsêp anŋa lôc sêmoa ma en gêjac jao êsê c gebe “Gên taŋ alic nan, anac ŋamiŋ êndên ŋac ten atom e Namalacnê Latu êndi sa anŋa ŋacmatênên su acgom.”

¹⁰ Êsêac taên gêjam biŋ tonan gêc tauŋgen sêmoa ma têtê kênac gêdên tauŋ gebe “Êndi sa anŋa ŋacmatênên nec ŋam amboac ondoc.”

¹¹ Go têtê kênac en gebe “Amboac ondoc, biŋsutau sêsôm gebe Elia êmên êmuŋ acgom”

¹² Tec en kêsôm gêdên êsêac gebe “Elia nan êmuŋ ma êsa gêŋ samob ŋalanô sa êtiam. Ma teto kêpi Namalacnê Latu amboac ondoc gebe en oc êoc nandan taêsam to têtê kasec en.

* **8:38:** Asam biŋ, taŋ gêc Mat 16:6

13 Mago aê jasôm êndên amac gebe Elia tec gêmên su, ma sêgôm en waucwauçgen amboac teto kêpi en.”

*Napalê tonjalau sec ôli njam kêsa
(Mat 17:14-20; Luk 9:37-43)*

14 Ac sêmên ma sêo lasê gêdên nacsenomi njagêdô ma sêlic lau taêsam sêgi êsêac auc ma bijsutau to êsêac awensun gêoc ka tauñ.

15 Lau sêlic en e gacgen têtakê ma sêlêti dêdên en sêja to sê moalêc en.

16 Ma en kêtû kênac êsêac gebe “Amac awemsun gêoc ka taôm kêtû agenña.”

17 Tec nac ten anga lau taêsam tonan nên gêjô en awa gebe “Mêtêmôkê, aê kakôc latuc gadên aôm gamên gebe njalau awamê gêgôm en.

18 Gên tau embe êtap en sa anga njasawa ten, oc êmônân en e awaôpic êsa ma lulun njakicsêa kikec-kikec e êtu ton lanwgagen. Ma katen nêm nacsenomi gebe têtin njalau tau e sêgôm kêtôm atom.”

19 Tec Jesu gêjô êsêac awen gebe “O amac lau-akên-gêwiñatomwaga, aê jamoa jawiñ amac e êndên ondoc, ma jaôc amacnêm biñ e êndên ondocgen. Akôc njapalê tau andên aê amên.”

20 Ma sêkôc njapalê tau dêdên en sêja. Ma gêdên tan njalau gêlic Jesu nan, gacgen kêgasun njapalê tau e gêjac tau êndu jagêc nom ma kêsabi tau to awaôpic kêsa.

21 Go Jesu kêtû kênac tama gebe “Gên tonec gêgôm en kêtôm jala tendocgen su.” Ma en kêsôm gebe “Njapalêgen ma gêgôm en

22 ma kêtin en kêpi ja to kêsêp bu kêtû dim taêsam gebe enen en su. Mago aôm embe ôtôm, go taêm walô aêac ma ônam aêac sa.”

23 Ma Jesu kêsôm gêdên en gebe “Aôm gônac aê ôkwi gebe Aôm embe ôtôm me. Nac tan kêkên gêwiñ nan, oc êngôm gên samob naêtôm.”

24 E gacgen njapalê tama gêmôc ma kêsôm gebe “Aê kakên gêwiñ, tagen kakên gêwiñ kwalec, tec ônam sa.”

25 Jesu gêlic lau sêwêgen sêmên, tec gec biñ njalau njatêmui ma kêsôm gêdên en gebe “Aôm njalau awammê to tanjamsunbic, aê jasakiñ aôm gebe Ondec en ma ôsa ôna, ma ômu ôsô nac tau nê njalêlôm ôna êtiam atom.”

26 Ma njalau kêgasun en secanô e kêwakic lasê ma kêsa gêja. Ma njapalê tau gêc amboac nacmatê, tec lau taêsam sêsôm gebe “Gêmac êndu su.”

27 Go Jesu kêkam en kêsêp lêma ma gegen en sa jakêkô.

28 Gêc gêmu gêja nê andu acgom, go nê nacsenomi têtû kênac en sêmoa tauñña gebe “Amboac ondoc, tec aêac atin njalau tonan agôm kêtôm atom nec.”

29 Ma Jesu gêjô êsêac awen gebe “Gên ten kêtôm gebe êtin gên amboac tonan naji su sêsa njagaô sêna atom, mec tagen.”

*Jesu geoc êmac êndu to êndi saña lasê kêtû luagêcña
(Mat 17:22-23; Luk 9:43-45)*

30 Go ac dêdi anga tonan sêsa Galilaiagen sêja ma en gebe lau sênô êsêac njawae atom,

31 gebe en kêdôn nê nacsenomi ma kêsôm gêdên êsêac gebe “Lau sêkên Njamacnê Latu êsêp njamac lemen êna nasênac en êndu. Sênac en êndu e njabêc têtêac ênaña su acgom, go êndi sa.”

32 Mago êsêacnên kauc kêsa kêpi biñ tonan atom ma têtêc tauñ tec têtû kênac en atom.

*Asa êtu nac kapôên
(Mat 18:1-5; Luk 9:46-48)*

33 Jasêo lasê Kapanaum sêngôn andu acgom, go kêtû kênac êsêac gebe “Amac asôm biñ amboac ondoc gêdên taôm amoa intêna.”

³⁴ Ma êsêac sêjam taun tøj, gebe anja intêna sêjam kênac taun kêpi nêj asa kêtú ñac towae kélêlêc êsêac ñagêdô su.

³⁵ Go gêngôñ sic ma gêm êc êsêac 12 mênkêsôm gêdêñ êsêac gebe, “Ñac teñ embe taê ênam gebe êtu ñamata, nañ êtu samob nêñ ñamu to samob nêñ sakinwaga acgom.”

³⁶ Ma kêkôc ñapalê saun mênketoc enj kêkô êsêac ñaluñgen, go kêmbôên enj ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe

³⁷ “Ñac tañ kêkôc ñapalê saun amboac tonec nêñ teñ sa kêtú ñoc ñaêña nañ, kêkôc aê sa. Ma ñac, tañ kêkôc aê sa nañ, kêkôc aê taucgenj atom, enj kêkôc ñac, tañ kêsakinj aê nañ sa.”

Lau tañ sesenj aêac atom nañ, sêpuc aêac tøj
(Luk 9:49-50)

³⁸ Go Joañ kêsôm gêdêñ enj gebe “Mêtêmôkê, aêac alic ñac teñ, nañ kêdaguc aêac atom, kêtinj ñalau sec su ña aômnmê ñaê. Tec ajac jao enj, gebe enj kêdaguc aêac atom.”

³⁹ Ma Jesu kêsôm gebe “Anac jao enj atom, gebe ñac tañ êngôm gêñtalô êpi aêñoc ñaê, go gacgenj êkac awa ôkwi ma êsôm binj sec êpi aê nañ, oc êngôm êtôm atom.

⁴⁰ Gebe ñac, tañ kêkêñ kisa gesenj aêac atom nañ, kêpuc aêac tøj.

⁴¹ Ñac nañ êkêñ bu laclu teñ amac anôm êtu Kilisinê lau amacña nañ, jasôm binjanô êndênj amac gebe ñagêjô ñajam oc eso enj atomanô.

Tatim lau atom
(Mat 18:6-9; Luk 17:1-2)

⁴² “Ma ñac teñ, nañ êtim lau saun, tañ sêkêñ gêwinj aêña nañ, nêñ teñ e êtu sec nañ, lau sêwa poctêmui sa enj gêsutêkwa ma sêmbalinj enj êsêp gwêc êna, go ñajam.

⁴³ “Lêmam embe êtim aôm, go ôndim êngic. Tolêmamkatucgenj ôngôñ matam jali, oc ñajam êlêlêc tolêmam lulugenj ôsêp lamboam ñakêlêndinj ñaja, tañ kêsâ ñapañ nañ ôna. [

⁴⁴ Gamênj nañ ñatêmoa to ñaja êmac atom.]

⁴⁵ Ma amkainj embe êtim aôm, nañ ôndim êngic. Toamkatucgenj ôngôñ matam jali, oc ñajam êlêlêc sêmbalinj aôm toamkainj lulugenj ôsêp lamboam ñakêlêndinj ôna. [

⁴⁶ Gamênj nañ ñatêmoa to ñaja êmac atom.]

⁴⁷ Ma matamanô teñ embe êtim aôm, nañ ôkip sa. Tomatamanô tagenj ôsô Anôtônê gamênj ôna, oc ñajam êlêlêc sêmbalinj aôm tomatamanô lulugenj ôsêp lamboam ñakêlêndinj ôna.

⁴⁸ Gamênj nañ ñatêmoa to ñaja êmac atom.

⁴⁹ “Sêpalip ja kêpi lau samob kêtôm sêpalip gwêc kêpi gwada.

⁵⁰ Gwêc tau gênj ñajam, mago gwêc tau ñamakic embe ênaña, oc dangôm ñamakic êsa êtiam amboac ondóc. Gwêc ênêc amacña ma amoa tobinjalôgenj awinj taôm.”

10

Binj sêmcwalôña
(Mat 19:1-12; Luk 16:18)

¹ Jesu gêdi anja tonañ jagêô lasê Judaia to gamênj, tañ gêc Jordan ñamakenj ônêña nañ, ma lau taêsam sêkac sa dêdêñ enj sêja kêtiam, tec kêdônj êsêac clmboac gêgôm-gêgôm nañ kêtiam.

² Ma Parisai ñagêdô dêdêñ enj sêja sebe sêlêtôm enj ma têtú kênac enj gebe, “Ñac teñ embe êwi nê awê sinj, oc êtôm me masi.”

³ Tec enj gêjô êsêac awenj gebe, “Mose gêjac biñsu amac amboac ondoc.”

⁴ Ma êsêac sêsôm gebe, “Mose gêlôc gebe teto papia sêwi awê siñja ma sêwi enj siñ.”

⁵ Tec Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Enj keto biñsu tonanj kêtû nêñ ñalêlôm ñadaniña.

⁶ Mago andanjenj gêdêñ tanj Anôtô kêkêñ undambê to nom nanj, kêkêñ awêlu ñac.

⁷ Amboac tonanj ‘ñac oc êwi tama agêc têna siñ ma êsap nê awê tôñ

⁸ ma agêc lulu têtû ôli tagenj.’ Ma agêc têtôm gêñ luagêc êtiam atom, têtôm ñanô tagenj.

⁹ Gêñ tanj Anôtô kêkêñ kêkwa tau nanj, ñamalac tenj êkac su atom.”

¹⁰ Jasêñgôn andu acgom, go ênê ñacseñomi têtû kênac enj kêtû biñ tau tonecña kêtiam.

¹¹ Tec Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Ñac tenj embe êwi nê awê siñ ma ênam tenj, oc êñgôm gêñ mockaiñja,

¹² ma awê tenj embe êwi nê akwenj siñ ma ênam tenj, oc êñgôm gêñ mockaiñja amboac tonanj.”

*Jesu gêjam mec ñapalê ñasec-ñasec
(Mat 19:13-15; Luk 18:15-17)*

¹³ Ma sejonj ñapalê ñasec-ñasec dêdêñ Jesu sêja gebe êmoasac êsêac. Ma ñacseñomi sec biñ lau.

¹⁴ Jesu gêlic e kêtû môsi ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Andec ñapalê dêdêñ aê sêmênj, akô êsêac auc atom, gebe lau tecenanj ñai têtû Anôtônê gamênj ñatau.

¹⁵ Biññanô, aê jasôm êndêñ amac gebe ñac tanj êkôc Anôtônê gamênj sa êtôm ñapalê atom nanj, oc êsô êna atom.”

¹⁶ Go kêmbôênj to gêu lêma gêsac êsêac ma gêjam mec êsêac.

*Ñacseñom tolêlôm
(Mat 19:16-30; Luk 18:18-30)*

¹⁷ Jesu jakêsa intêna acgom, go ñac tenj kêlêti gesenj enj auc jakêpônj aduc gêdêñ enj ma kêtû kênac enj gebe “Mêtêmôkê ñajam, aê ñangôm asagenj gebe jawê kaiñ ñangônj matoc jali tenjenj.”

¹⁸ Tec Jesu kêtû kênac enj gebe “Amboac ondoc, kôsam aê gebe ñajam. ñajam tenj gêmôa atom, Anôtô taugenj.

¹⁹ Biñsu tau tec gônô su gebe ‘Ônac ñamalac êndu atom, ôñgôm gêñ mockaiño to mockaiñja atom, ôñam genjenj atom, ôñga biñ atom, ôñgambec gêñ atom ma otoc tamam agêc tênam sa.’ ”

²⁰ Ma ñac tau kêsôm gêdêñ enj gebe “Mêtêmôkê, aê ñapalêgenj ma kamasanj biñ samob tonanj kêtû tôñ aê.”

²¹ Ma Jesu mata gê enj e têtac gêwinj enj ma kêsôm gêdêñ enj gebe “Gêñ tagenj tec kôpô lêna. Ôna ma ôkêñ nêñ waba samob lau sênâñ ôli ma ôkêñ ñaawa êndêñ lau ñalêlôm sawa, go nêñ awa oc ênêc undambê, ma ômôênj ôndanjguc aê.”

²² Ñac tau gêñô biñ tonanj e lanñanô kêtû sêp ma kêsa tonê ñalêlôm ñawapacgenj gêja, gebe nê waba taêsam.

²³ Go Jesu kêsala nê ñacseñomi ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Lau toawa embe sêsô Anôtônê gamênj sêna, oc sêñgôm elêmê.”

²⁴ Ñacseñomi têtakê kêtû ênê biñ tonanjja, tec Jesu kêsôm gêdêñ êsêac kêtiam gebe “Ñapalêac, lau sêsô Anôtônê gamênj sênanja ñawapac ñanô.

²⁵ Bôc kamele tenj oc êsêli êsô so ñalasê êna ñagaôgenj êlêlêc ñac tolêlôm tenj êsô Anôtônê gamênj ênanja su.”

²⁶ Êsêac têtakê ñanô ma sêsôm gêdêñ taun gebe “Ai, amboac tonañ, asa oc ênam samuc.”

²⁷ Tec Jesu mata gê êsêac ma kêsôm gebe “Ñamalac oc têtôm gêñ amboac tonañ atom. Mago Anôtô enj kêtôm, gebe Anôtô gêgôm gêñ samob jakêtôm.”

²⁸ Ma Petere gêôc awa sa ma kêsôm gêdêñ enj gebe “Ôlic acgom, aêacmêñ tec awi ma gêñ samob sinj ma adaguc aôm.”

²⁹ Ma Jesu kêsôm gebe “Binñanô, aê jasôm êndêñ amac gebe Ñac tenj nanj êwi nê andu, me lasitêwai, me luio, me têna agêc tama, me ñapalê, me kôm sinj êtu aê to ñawae ñajamña,

³⁰ oc êndêñ têm tonec êkôc gêñ tau ñagêjô êtu dim 100 êjô andu ma lasitêwai to luio, ma tênai to ñapalê ma kôm, ma oc sêjanda enj êwiñ, ma êndêñ têm ñamuña oc êngônj mata jali tenjenj.

³¹ Lau ñamataña taêsam oc têtù ñamu ma ñamu oc têtù ñamata.”

*Jesu geoc êmac êndu to êndi saña lasê kêtù têtêacña
(Mat 20:17-19; Luk 18:31-34)*

³² Êsêac sêsêlêñ sêmoa intêna sebe sêpi Jerusalem sêna ma Jesu kêsêlêñ gêmuj êsêac ma êsêac têtakê. Ma êsêac, tanj têtadaguc enj nanj, têtêc taunj. Ma kêkôc êsêac 12 sêmoa nêñ taunña kêtiam jagêwa gêñ, tanj oc êtap enj saña nanj, ñam sa gêdêñ êsêac gebe

³³ “Alicgac me, aêac tapi Jerusalem tana, ma oc sêkêñ Ñamalacnê Latu êndêñ lau dabuñsêga to binjutau sêkic ênê binj, go sêkêñ enj êndêñ lau samuc.

³⁴ Ma êsêac sêsu enj susu to sêkasôp êpi enj ma si enj, go sênac enj êndu. Ma bêc têtêac ênaña, go êndi sa.”

*Jakobo agêc Joan tetenj gêñ
(Mat 20:20-28)*

³⁵ Ma Sebedai latuagêc, Jakobo agêc Joan, dêdêñ enj sêja ma sêsôm gêdêñ enj gebe “Mêtêmôkê, aêagêc abe ôngôm gêñ, tanj aêagêc atenj êndêñ aôm nanj, ñanô êsa êndêñ aêagêc.”

³⁶ Tec Jesu kêtù kênac êsêagêc gebe “Amagêc abe aê janjôm asagenj ñanô êsa êndêñ amagêc.”

³⁷ Go êsêagêc sêsôm gêdêñ enj gebe “Ôkêñ aêagêcma tenj êngônj nêñ anôña ma tenj êngônj nêñ gasêña anja nêñ ñawasi ñalêlôm.”

³⁸ Ma Jesu kêsôm gêdêñ êsêagêc gebe “Amagêc ajam kauc gêñ, tanj atenj nanj. Amagêc atôm gebe anôm êsêp laclu, tanj aê janôm êsêpña nanj, ma alinj sanju, tanj aê jalinj nanj me.”

³⁹ Ma êsêagêc sêjô enj awa gebe “Aêagêc atôm.” Ma Jesu kêsôm gêdêñ êsêagêc gebe “Laclu tanj aê janôm êsêp nanj, amagêc oc anôm, ma sanju, tanj aê oc jalinj nanj, amagêc oc alinj.

⁴⁰ Tagenj aê katôm gebe jakêñ lau sêngônj ñoc anôña to ñoc gasêña nec atom, gêjac lau, tanj Tamoc kêmasan kêtù êsêacña nanjenj ñawae.”

⁴¹ Êsêac lau 10 sêñô e têtù môsi Jakobo agêc Joan.

⁴² Ma Jesu gêmôc êsêac dêdêñ enj sêja ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amac ajalagac gebe lau, tanj seboç têtù lau samuc nêñ gôlinjwaga nanj, sêkôninj êsêac ma nêñ lau kapôênj sêjam gôlinj êsêac ñajaña.

⁴³ Mago amac amboac tonañ atom. Ñac tenj embe taê ênam gebe êtu amacnêñ ñac kapôênj, nanj êtu amacnêñ sakinjwaga.

⁴⁴ Ma tenj embe taê ênam gebe êtu amacnêñ ñamata, nanj êtu amacnêñ gêñôma.

⁴⁵ Ñamalacnê Latu gêmêñ gebe sênam sakinj enja atom, mago gebe ênam sakinj to êkêñ tau ênac da lau taêsam.”

Matapec tej njam kesa
(*Mat 20:29-34; Luk 18:35-43*)

⁴⁶ Êsêac sêsêlên e sêo lasê malac Jeriko. Ma gêdên tañ êsêac to nê nacsenomi ma lau taêsam sêwê sêsa anja Jeriko sêja nañ, Timai latu matapec Batimai keten-keten gên gêngôn intêna natali.

⁴⁷ Nac tonañ gênô nawaê gebe Jesu Nasaretña tau en, tec gêoc awa sa ma gêmôêc gebe “Dawidnê Latu Jesu, taêm walô aêma.”

⁴⁸ Lau taêsam sec biñ en gebe “Ônam taôm tôñ,” mago en gêmôêc kêpuc sagen gebe “Dawidnê Latu, taêm walô aêma.”

⁴⁹ Tec Jesu kêkô ma kêsôm gebe “Amôêc en êmên.” Ma êsêac sêmôêc matapec tau ma sêsôm gêdên en gebe “Têmtac êpa su ma ôndi sa, gebe en gêmôêc aôm.”

⁵⁰ Tec nac tau kêbaliñ nê nakwê siñ ma gêboañ sa gêdên Jesu gêja.

⁵¹ Ma Jesu awa gêjac en gebe “Aôm gobe jañgôm asagen êndên aôm.” Go matapec kêsôm gêdên en gebe “Mêtêmôkê, aê gabe matoc êlac.”

⁵² Ma Jesu kêsôm gêdên en gebe “Ôêc ôna, aôm kôkên gêwiñ gêjam aôm sa.” E gacgen mata gêlac ma kêdaguc en gêmoa intêna.

11

Jesu kêsô Jerusalem gêja
(*Mat 21:1-11; Luk 19:28-40; Joan 12:12-19*)

¹ Ma gêdên tañ êsêac tédabiñ Jerusalem jasêsa malac Betpage to Betania, tañ gêc Lôckatêkwi nañ, Jesu kêsakiñ nê nacsenomi luagêc

² ma kêsôm gêdên êsêagêc gebe “Agêc asêlên apen malac, tañ gêc nêmña nañ, ana ma êndên tañ aô lasê nañ, gacgen andac donki njalatu ten sêkô tôñ kêkô, nmalac ten gêngôn njo kwananjen atomanô, nañ anjamboac su ma awê amên.

³ Nac ten embe êtu kênac amagêc gebe ‘Agôm tonañ kêtû agenña,’ nañ asôm gebe ‘Apômtau kêpô lèna gên tau ma oc êsakiñ gaôgen êmu êmên tonec êtiam.’”

⁴ Tec agêc sêja e dêdac donki njalatu tau sêkô tôñ kêkô andu ten njasagêdô kêsi malaclunña ma sêgaboac su.

⁵ Ma êsêac, tañ sêkô tônê nañ, nêñ nagedô têtû kênac êsêagêc gebe “Amagêc abe anjô-m asagen, tec agaboac donki njalatu tonañ su.”

⁶ Ma êsêagêc sêsôm biñ, tañ Jesu kêsôm nañ, gêdên êsêac e sêwi siñ.

⁷ Ma sêwê donki njalatu tau gêdên Jesu sêja e sêu nêñ nakwê gêsac ma Jesu gêngôn njo.

⁸ Ma lau taêsam sêja nêñ nakwê gêc intêna ma nagedô sêja ka njalauñ, tañ sêsapu anja kôm

⁹ ma êsêac, tañ sêmun to tédaguc nañ, sêmôêc gebe “Osana, alanem en nañ gêmên gêjam Apômtau lanô.

¹⁰ Alanem tamenji Dawid nê gamên kiñña, tañ mênkêsa nañ. Osana êsa anja lolôc.”

¹¹ Ma en gêo lasê Jerusalem jakêsô lôm dabun gêja ma kêsala gên samob gêmoa. Tagen oc gêja su, tec en to êsêac 12 sêsa Betania sêja.

Jesu kêpuc boa jambô
(*Mat 21:18-19*)

¹² Nabêbêc sêwi Betania siñ ma mo gêjô en.

¹³ Kêkô jaêcgen ma gêlic jambô tolaun ten kêkô, tec kêtû gasuc gêja gebe moae oc êtap jambô nanô ten sa. Gêja e gêlic nanô ten atom, njalauñ njo magen, gebe jambô nanoc atom.

¹⁴ Tec kêsôm gêdên jambô tau gebe “Êtôm têngen lau ten oc sênin nanô anja aômnêm ten êtiam atomanô.” Ma ênê nacsenomi sênô.

Jesu kêjanda lau anġa lôm dabuġ
(*Mat 21:12-17; Luk 19:45-48; Joaġ 2:13-22*)

¹⁵ Êsêac jasêo lasê Jerusalem ma Jesu kêsô lôm dabuġ gêja e kêjanda lau, taġ têtulu gêġ sêmoa lôm dabuġ ŋalêlôm naġ, sêsa awê sêja ma kêtiġ sêjam-mone-gêjô-tauwaga nêġ tebo to lau-têtulu-balôsiwaga nêġ lêpôġ piġpoġ

¹⁶ ma gêjac jao gebe ŋac teġ êoc gêġ teġ êsêlêġ êmoa lôm dabuġ ŋalêlôm atom.

¹⁷ Go kêdôġ êsêac ma kêsôm gebe “Teto gêc gebe Anôtô kêsôm gebe ‘Aêġoc andu sêsam gebe tentenlatu samob nêġ andu mecġa.’ Mago amac agôm kêtu kêjanġowaganêġ gêsunġ.”

¹⁸ Lau dabuġsêga to biġsutau sêġô ma dêdib sebe senseġ en su, gebe têtêc en gebe lau samob têtakê kêtu ênê mêtêġa.

¹⁹ Oc gêja su, tec Jesu to nê ŋacsenġomi sêc sêsa anġa malac tonanġ sêja.

Jesu gêwa jambô, taġ kêtu masê naġ, ŋabiġ sa
(*Mat 21:20-22*)

²⁰ Ŋageleġ ac sêsêlêġ e sêsa gamêġ, taġ jambô kêkô naġ, ma sêlic jambô tau kêtu masê e jakêsêp ŋawakac tau gêja.

²¹ Ma Petere taê gêjam biġ tau, tec kêsôm gêdêġ Jesu gebe “Mêtêmôkê, ôlic jambô, taġ kôpuc boa naġ, tec kêtu masê su.”

²² Ma Jesu gêjô êsêac awenġ gebe “Biġġanô, aê jasôm êndêġ amac gebe

²³ Amac embe akêġ êwiġ Anôtô ma asôm êndêġ lôc tônê gebe Ômbuc taôm sa nau taôm ôsêp gwêc ôna, ma embe asôm totêmtac lulu atom, akêġ êwiġ gebe biġ oc ŋanô êsa, naġ oc êtu tôġ.

²⁴ Amboac tonanġ aê jasôm êndêġ amac gebe Gêġ samob, taġ atenġ kêsêp mec ŋalêlôm naġ, embe akêġ êwiġ gebe akôc ŋanô, oc akôc.

²⁵ Embe naatenġ nêġ mec akô ma nêġ biġ teġ êndêġ ŋac teġ ênêc, naġ asuc ôkwi acgom, gebe Tamemi, taġ gêmoa undambê naġ, êsuc amacnêġ keso ôkwi amboac tonanġenġ. [

²⁶ Mago amac embe asuc biġ ôkwi atom, go Tamemi, taġ gêmoa undambê naġ, oc êsuc amacnêġ keso ôkwi atom amboac tonanġenġ.]”

Judawaga têtû kênac Jesunê ŋaclai ŋam
(*Mat 21:23-27; Luk 20:1-8*)

²⁷ Ac sêmu sêsa Jerusalem kêtiam ma Jesu jakêsêlêġ gêmoa lôm dabuġ ŋalêlôm, go lau dabuġsêga to biġsutau ma laumata dêdêġ en sêja

²⁸ ma têtû kênac enġ gebe “Aôm gôgôm gêġ tonanġ gôjam ŋaclai ondoc lanô. Ma asa kêkêġ ŋaclai tonec gêdêġ aôm, tec gôgôm gêġ amboac tonanġ.”

²⁹ Go Jesu kêsôm gêdêġ êsêac gebe “Aê gabe jatu kênac biġ teġ êndêġ amac. Ajô aêġoc kênac acgom, go jasam ŋatau, taġ gêjam aê sa ma gagôm gêġ tau naġ, êndêġ amac.

³⁰ Joaġnê sanġu nec anġa Anôtônê me anġa ŋamalacnêġ. Ajô ŋoc kênac tonanġmaġ.”

³¹ Ma êsêac taêġ gêjam gêc taunġenġ gebe “Embe tasôm gebe anġa Anôtônê, enġ oc êsôm gebe Ma amboac ondoc tec akêġ gêwiġ enġ atom.

³² Ma embe tasôm gebe Anġa ŋamalacnêġ, tec tatêc lau gebe samob sêlic Joaġ gebe enġ propete teġ.”

³³ Tec sêjô Jesu awa gebe “Aêac ajam kauc.” Ma Jesu kêsôm gêdêġ êsêac gebe “Amboac tonanġ aê jasôm ŋaclai, taġ gêjam aê sa ma gagôm gêġ tau naġ, êndêġ amac atom amboac tonanġ.” *

* **11:33:** Lambiġ

12

*Bingôlinj kêpi kôm wainja to nagejobwaga
(Mat 21:33-46; Luk 20:9-19)*

¹ Jesu gêoc awa sa ma gêjam kêtû bingôlinj gédênj êsêac gebe “Nac tenj kêsê wain kôm tenj ma gêsô tunj e kêsô tau, go kêsap sêpip wain njamala ma kêkwê andu njaatêkwa balinj tenj kêtû sejop kôm taunja, go kêmasanj binj gédênj lau sênam kôm êpija ma enj tau gêja gamênbôm tenj.

² Gédênj njanoc enj kêsakinj sakinjwaga tenj gédênj kômwaga gêja gebe êkôc kôm wainja njanô anja kômwaganênj.

³ Êsêac sêkôc nac tau tônj ma si enj e sêsakinj enj lêma sawagenj gêmu gêja.

⁴ Go natau kêsakinj sakinjwaga tenj gédênj êsêac gêmu gêja kêtiam, nanj têtuc enj kêsêp môkêapac to sêpêlê enj.

⁵ Ma kêsakinj tenj gêja kêtiam, nanj sêjac enj êndu. Ma lau nagejêdô taêsam sêwinj, nanj si êsêacnênj nagejêdô ma sêjac nagejêdô êndu.

⁶ Nac tagenj gêmoa, ênê latu, tanj têtac gêwinj enj njanô. Kêtû namu kêsakinj enj gédênj êsêac gêja ma kêsôm gebe ‘Êsêac oc tetoc aênoc latuc sa.’

⁷ Gêja e kômwaga tonanj nai sêsôm gédênj taunj gebe ‘Nacgêwê-kainj-gênjlênsêmwaga tau tonec. Ajôc, tanac enj êndu, gebe gênjlênsêm êtu aêacnênj.’

⁸ Go sêkôc enj tônj e sêjac enj êndu ma sêbalinj ênê njawêlêlanj anja kôm wainja kêsa gêja.

⁹ “Kôm wainja natau oc êngôm amboac ondod. Enj oc êmênj ma ensenj kômwaga su ma êkênj kôm wainja êndênj lau tenj.

¹⁰ Binj tonec amac asam me masi gebe
‘Poc tanj sêkwêwaga sêbalinj sinj nanj,
tec kêtû poc njakêclêsuja.

¹¹ Gênj tonanj Apômtau gêgôm, tec matenjanô talic amboac gênsêga tenj.’ ”

¹² Êsêac senj anô-anô sebe sêkôc Jesu tônj, mago têtêc lau gebe sêjala bingôlinj tau nam jakêsêp êsêac taunj, tec sêwi enj sinj ma sêc sêja.

*Binj takisja
(Mat 22:15-22; Luk 20:20-26)*

¹³ Ma êsêac sêsikinj Parisai to Herodonê lau nagejêdô dédênj Jesu sêja sebe sêwa lip enj na tau nê binj.

¹⁴ Tec sêmênj ma sêsôm gédênj enj gebe “Mêtêmôkê, aêac alic aôm nac binjanôna, ma gôê go lau tenj atom gebe aôm kôpuc openj lau tenj atom, mago kôdônj Anôtônê intêna na binjanôgenj. Embe takênj takis êndênj kaisara, oc eso aêacnênj binjsu me masi. Takênj me takênj atom.”

¹⁵ Mago Jesu kêjala êsêacnênj dansanj, tec kêsôm gédênj êsêac gebe “Amboac ondod tec abe atim aê. Akênj denari tenj êndênj aê jalic acgom.”

¹⁶ Tec sêkôc tenj sêja. Ma enj kêsôm gédênj êsêac gebe “Asa nê njakatu to njatalô tonec.” Ma êsêac sêsôm gédênj enj gebe “Kaisaranê.”

¹⁷ Tec Jesu kêsôm gédênj êsêac gebe “Akênj kaisaranê gênj êndênj kaisara ma Anôtônê gênj êndênj Anôtô.” Tec êsêac sê taênj enj.

*Nacmêtê sêndi sa njabin
(Mat 22:23-33; Luk 20:27-40)*

¹⁸ Go Sadukai, tanj sêsôm sebe njacmatê oc sêndi sa atom nanj, dédênj Jesu sêja ma têtû kênac enj gebe

¹⁹ “Mêtêmôkê, Mose keto nagejêdô tonec gédênj aêac gebe ‘Nac tenj têwa embe nê njapalê masi ma êmac êndu ma nê awêtuc êngônj, nanj lasi ênam ênê awêtuc ma êka gôlôac lasê êjô têwa su.’

20 Amboac tonañ lasitêwai 7 sêmoa, ñacsêga gêjam awê tenj. Enj kêka ñapalê lasê atom ma gêmâc êndu.

21 Go lasi, tanj kêsi enj nanj, gêjam awêtuc tau. Enj kêka ñapalê lasê atom ma gêmâc êndu. Ma ñac ñawaluñ tenj amboac tonanjen.

22 Êsêac 7 nêñ gôlôac masi. Samob sêmac êndu, go awêtuc gêmâc êndu kêdaguc.

23 Êndênj noc ñacmatê sêndi saña enj oc êtu êsêacnênj asa nê awê, gebe êsêac 7 sêjam enj kêtû nêñ awê sugac.”

24 Tec Jesu kêsôm gêdênj êsêac gebe “Amboac ondoc ajala binj, tanj teto gêc nanj, to Anôtônê ñaclai atom, tec taêm gêjam binj keso nec.

25 Êndênj tanj sêndi sa anja ñacmatênênj nanj, ñacwaga oc sênam awê atom ma lau sênam ñac atom, samob têtôm anjela, tanj sêmoa undambê nanj.

26 Binj kêpi ñacmatê sêndi saña gêc Mosenê buku gêwiñ. Amac asam minj kêpi ja kêsâ gamênjdani nanj me masi. Gêdênj tonanj Anôtô kêsôm gêdênj Mose gebe ‘Abrahamnê Anôtô agêc Isaknê Anôtô ma Jakobnê Anôtô aê.’

27 Binj tonec ñam gebe Anôtô kêtû lau matenj jali nêñ Anôtô, kêtû ñacmatênênj Anôtô atom. Amac taêm gêjam binj keso samucjen.”

*Biñsu ñalô, tanj kêlêlêc ñagêdô su nanj
(Mat 22:34-40; Luk 10:25-28)*

28 Ma biñsutaunênj tenj mênjgêo lasê e gênjô êsêac sêpa tauñ ma gêlic gebe Jesu gêjô Sadukai awenj jagêdênjenj, tec kêtû kênac enj gebe “Biñsu ñajatu ondoc ñanô kêlêlêc ñagêdô samob su.”

29 Jesu gêjô enj awa gebe “Biñsu ñamataña tonec gebe ‘O Israel, ôkênj tanjam gebe Apômtau, aêacnênj Anôtô, enj Apômtau tagenj.

30 Têmtac êwiñ Apômtau, aômniêm Anôtô, tonêm ñalêlôm samuc ma nêni katôm samuc ma nêni kâuc samuc to nêni ñaclai samuc êwiñ enjenj.’

31 Ma kêtû luagêcña gebe ‘Têmtac êwiñ lau wacbanj aôm amboac têmtac gêwiñ taôm.’ Biñsu ñajatu kêlêlêc tonanj su tenj gêc atom.”

32 Go biñsutau kêsôm gêdênj enj gebe “Mêtmôkê, biñjanô, aôm kôsôm jagêdênj gebe Anôtô enj tagenj, tenj gêmôa atom, enj taugenj.

33 Ma binj têtac êwiñ enj tonênj ñalêlôm samuc ma nêni kâuc samuc to nêni ñaclai samuc êwiñ enjenj, to binj têtac êwiñ lau mênjbanj aêac amboac têtac gêwiñ tauñña, nanj kêlêlêc daja to da ñagêdô samob su.”

34 Jesu gêlic enj kêsôm binj tokâuc amboac tonanj ma kêsôm gêdênj enj gebe “Aôm gômôa jaêc Anôtônê gamênjña atom.” Ma lau samob têtêc tauñ e têtû kênac binj tenj gêdênj enj kêtiam atom.

*Kilisi asa nê latu enj
(Mat 22:41-46; Luk 20:41-44)*

35 Go Jesu kêdônj mêtê gêmôa lôni dabunj ma kêsôm gebe “Amboac ondoc tec biñsutau sêsôm sebe Kilisi enj Dawidnê latu.

36 Dawid tau Nalau Dabunj gêoc enj awa sa ma kêsôm gebe ‘Apômtau kêsôm gêdênj aênjoc Apômtau gebe Ôngônj aênjoc anônja

e jakênj aômniêm ñacjo sênêc amkainj ñalabu acgom.’

37 Dawid tau kêsam enj gebe ‘Apômtau,’ mapo amboac ondoc tec Kilisi kêtû ênê latu.”

Ma lau tonj kapônênj sêkênj tanjenj enj sêjac ñawaegenj.

*Lau sejop tauñ êndênj biñsutaunenj mêtê geo
(Mat 23:1-36; Luk 11:37-54; 20:45-47)*

38 Ma Jesu kédôn̄j mêtê gédên̄j êsêac ma kêsôm gebe “Ajop taôm êndên̄j biñsutau, nan̄j sebe sêsêlên̄j ton̄jakwê baliñgen̄j ma sebe lau awen̄j ênac êsêac an̄ja malaclun̄j

39 to sebe sênac taun̄j mata-mata gebe sên̄gôn̄j ñamatagen̄j an̄ja lôm to gamên̄j sên̄in̄j gên̄ña.

40 Êsêac tonan̄j sêjan̄go awêtucnên̄j andu su ma sêsaban̄j ña mec baliñ auc. Ñagêjô oc êtap êsêac sa êlêlêc.”

*Awêtucnê da
(Luk 21:1-4)*

41 Jesu gên̄gôn̄j kêkanôn̄j kanom ma mata gê lau, tan̄j sêkên̄j awa kêsêp kanom nan̄j. Ma gêlic lau tolêlôm sêkên̄j awa taêsam

42 e gêlic awêtuc ñalêlôm sawa ten̄j gêmên̄j kêkên̄j mone saun̄j luagêc kêsêp kêtôm toea tagen̄j.

43 Go Jesu gêmôêc nê ñacsen̄jomi dêdên̄j en̄j mên̄kêsôm gédên̄j êsêac gebe “Biññanô, aê jasôm êndên̄j amac gebe Awêtuc ñalêlôm sawa tônê kêkên̄j gên̄j kêsêp kanom kêlêlêc êsêac samob su,

44 gebe lau tau samob sêkôc an̄ja nên̄j gên̄j kêlêsuc êsêacña mên̄sêkên̄j kêsêp gêja, mago en̄j kêpô lêna ñanô, mago kêkên̄j nê gên̄j tonê mo samobgen̄j kêsêp gêja.”

13

*Jesu geoc senseñ lôm dabun̄j su ñabin̄j lasê
(Mat 24:1-2; Luk 21:5-6)*

1 Ma en̄j kêsa an̄ja lôm dabun̄j gêmên̄j ma nê ñacsen̄jominên̄j ten̄j jakêsôm gédên̄j en̄j gebe “Mêtêmôm kê, ôlic poc to andu nê acgom, têtac kêsa lan̄gwagen̄j.”

2 Tec Jesu kêsôm gédên̄j en̄j gebe “Aôm gôlic andu kapôên̄j tônê me. Poc ten̄j oc êngôn̄j poc ten̄j ñaô an̄ja tonec atom, têta samob salin̄j-salin̄jen̄j.”

*Gên̄wapac ênac m tau
(Mat 24:3-14; Luk 21:7-19)*

3 Jesu jagên̄gôn̄j Lôkatêkwi kêkanôn̄j lôm dabun̄j acgom, go Petere agêc Jakobo ma Joan̄ agêc Andrea têtû kênac en̄j sêmoa taun̄ja gebe

4 “Ôsôm êndên̄j aêac acgom, êndên̄j ondoc bin̄j tonan̄j mên̄êsa ma asagen̄j oc êtu gên̄j tonan̄j ñai ñanô êsan̄ja ñabelo.”

5 Tec Jesu gêoc awa sa ma kêsôm gédên̄j êsêac gebe “Alic taôm gebe lau sênam amac ôkwi atom.

6 Lau gwalêkin̄j oc sênam aê lan̄jôc sêmên̄j ma sêsam taun̄j gebe ‘Aê Kilisi,’ ma sênam lau taêsam ôkwi.

7 Ma êndên̄j an̄j sin̄j ñawae to sin̄j ñaboña, nan̄j atakê atom. Gên̄j samob tonan̄j mên̄êsa, mago noc ñatêku êsun̄ja atom tagen̄j.

8 Laum ten̄j sêndi sebe sênac sin̄j êndên̄j laum ten̄j ma gamên̄j ten̄j êndên̄j gamên̄j ten̄j. Ôjô ênam-ênam êtôm gamên̄jen̄j ma tôbôm oc êsa. Gên̄j samob tonan̄j ñai gêjac m gên̄j ñandan̄j ñanô tau.

9 “Amboac tonan̄j amac ajop taôm ñapep gebe êsêac oc sêkên̄j amac andên̄j lau-sêmêtôc-bin̄jwaga ana to si amac an̄ja lôm ma akô gôlin̄jwaga to kin̄j lan̄jôn̄nêm̄ja êtu aêña, gebe awa bin̄j sa ñan̄jên̄jen̄j êndên̄j êsêac.

10 Ma sênam mêtê êpi ñawae ñajam êndên̄j lau samuc samob sên̄jô êmun̄j acgom.

11 Êndên̄j tan̄j sêwê to sêkôc amac ana nan̄j, apô sim taôm êtu bin̄j asômñja êmun̄j atom. Asôm bin̄j tê Anôtô oc êkên̄j êndên̄j amac êndên̄j noc tônê nêgen̄j, gebe amac taôm asôm bin̄j atom, Ñalau Dabun̄j tau.

¹² Têwa êkêñ lasi êndêñ siñ ma tama êkêñ latu, ma ñapalêo to ñac sêli taun sa êndêñ tenerji to tamenji ma sênsuñ êsêac e siñ enserñ êsêac su.

¹³ Ma lau samob têtac endec amac êtu ñoc ñaêña. Mago ñac, tañ êoc gêñwapac totêtac êpa sugen e ñatêku êsu nan, Anôtô ênam en kési.

Gêñwapac ñanô tau

(Mat 24:15-28; Luk 21:20-24)

¹⁴ “Êndêñ tañ alic gêñ alô-alôb êkô gamêñ, tañ gêñac en ñawae atom nan, (lau tañ sêsam bin tonec nan, nêñ kauc êsaman) êsêae tañ sêngôn Judaia nan, sêc sêpi lôc sêna.

¹⁵ Teñ embe êngôn salôm ñaô, nan êsêp naêsô gebe êkôc gêñ su anga nê andu atom.

¹⁶ Ma teñ embe êmoa kôm, nan êmu naêkôc nê ñakwê atom.

¹⁷ Ojae lauo, tañ sêmoa teñ to êsêac, tañ sêkêñ su ñapalê sêmoa nanmên, êndêñ bêc ônê.

¹⁸ Amboac tonan aten mec gebe êtap amac sa êndêñ komô atom,

¹⁹ gebe êndêñ bêc ônê gêñwapac êsa êtôm kêsa gêdêñ tañ Anôtô kêkêñ undambê to nom e mênghêdêñ galoc atom, ma êtu ñamu oc êsa amboac tonan êtiam atomanô.

²⁰ Ma Apômtau embe ênac bêc tonan êngic atom, oc lau teñ sêngôn materñ jali atom. Mago kêtú lau gêdêñ, tañ kêjaliñ êsêac sa nanña, tec gêñac bêc tonan gêngic.

²¹ “Ma êndêñ tônê ñac teñ embe êsôm êndêñ amac gebe ‘Alic acgom, Kilisi gêmoa tonec,’ me ‘Alic acgom, gêmoa ônê,’ nan akêñ êwiñ atom.

²² Kilisi dansañ to propete dansañ oc mênhsêsa ma sêngôm gêñtalô kapôên to gêñsêga. Embe sê gôm êtôm, oc sêwê lau Anôtô kêjaliñ êsêac saña ôkwi amboac tonan.

²³ Amboac tonan ajop taôm, gebe bin samob tec kakêñ puc amac kwananjen.

Ñamalacnê Latu êmu êmêñ

(Mat 24:29-31; Luk 21:25-28)

²⁴ “Gêñwapac ñabêc tonan êmbacnê, go oc ênam kanuc ma ajôn êngamiñ ñawê

²⁵ ma utitalata êpôp-êpôp anga undambê ma gêñ ñaclai undambêña kôtên-kôtênjen.

²⁶ Ma êndêñ tonan oc sêlic Ñamalacnê Latu tonaclai kapôên ma tonawasi êngôn tao ñalêlôm êmêñ.

²⁷ Go en êsakiñ anjela ma sênac lau, nan kêjaliñ êsêac saña nan, sa anga mu aclê ñam, anga nom ñamadiñ e êndêñ undambê ñamadiñ.

Kalelon êkêñ puc aêac

(Mat 24:32-35; Luk 21:29-33)

²⁸ “Kalelon êtu bingôlinê êwa nêñ kauc sa. Êndêñ tañ ñalaka êlin têkwi to ñamatadêbu êñac sa nan, ajala gebe ockêsa kêdabin.

²⁹ Ma amac amboac tonanjen. Êndêñ tê alic gêñ samob tonan ñai mênhsêsa nê, ajala gebe ñac tau mênghêdabin katam.

³⁰ Binñanô, aê jasôm êndêñ amac gebe Gôlôac tonec oc sênaña atom e gêñ tonan ñai samob ñanô êsa acgom.

³¹ Undambê to nom oc ênaña, mago aênoc bin oc ênaña atomanô.

Ñac teñ kêjala bêc to ockatu atom

(Mat 24:36-44)

³² “Bêc tonan to ñaockatu ñac teñ kêjala atom. Anjela undambêña sêjam kauc ma Latu gêjam kauc amboac tonan, Tama taugen.

³³ Alic taôm ma anam jaligen gebe amac ajam kauc ñanoc.

³⁴ Tanam dôñ êpi ñamalac, tañ gebe êna gamênj ten nan, ma gêwi nê andu siñ. Enj kêkênj nê sakinwaga gebe sênac enj lanjô ma sênac nêñ kôm êndênj-êndênjenj. Ma gêjac biñsu ñac gejob sacgêdôña gebe ênam jaligenj.

³⁵ Amboac tonañ anam jali, gebe ñanoc, tañ andu ñatau êmu êmênja nan, amac ajam kauc, oc êndênj êtula, me êmbêcauc êna lu, me êndênj talec êtañ, me bêbêcgenj.

³⁶ Embe êmênj sep tagenj, nanj êtap amac sa amboac aêc bêc atom.

³⁷ Biñ tañ kasôm gêdênj amac nanj, kasôm gêdênj samob gebe Anam jali.”

14

Sêkic Jesunê biñ

(Mat 26:1-5; Luk 22:1-2; Joañ 11:45-53)

¹ Om Pasa to Polom Ñalucña ñabêc luagêcgenj gêc ma lau dabuñsêga to biñsutau sêsôm intêna sebe sêkôc Jesu tôñ kelecgenj ma sênac enj ênduña.

² Ma sêsôm gebe “Danjôm êndênj om atom, moae tali launênj ñalêlôm sa.”

Awê tenj genj oso Jesu anja Betania

(Mat 26:6-13; Joañ 12:1-8)

³ Jesu genj genj gêngônj ñac tokamocbôm Simon nê andu anja Betania tec awê tenj gêmênj kêkôc ñop kwalam-kwalam togênmalu ñajamanô, tañ ñaôli kapôênj kêlêlêc nanj, mênjketuc ñop tau popoc ma kêkêc kêpi Jesu môkêapac.

⁴ Lau ñagêdô sêmoa, tañ têtû môsi ma sêsôm gêdênj tauñ gebe “Amboac ondoc sêjaiñ gênmalu tonañ.

⁵ Sêkênj gênmalu tau êndênj lau sênac ôlimañ ma sêkôc êlêlêc denari 300 su ma sêkênj êndênj lau ñalêlôm sawa acgom.” Ma êsêac sêsac awê tau.

⁶ Tec Jesu kêsôm gebe “Andec enjmanj, amboac ondoc agôm ênê ñalêlôm ñawapac kêsa. Enj kêmoasiñ aê ñanôgoc.

⁷ Lau ñalêlôm sawa oc sênjônj sêwiñ amac ñapanj. Embe têtac êwiñ, oc atôm gebe amoasiñ êsêac. Mago aê oc janjônj jawiñ amac ñapanj atom.

⁸ Gênj tañ enj kêtôm gebe êngômña nanj, tec gêngômjac. Enj genj oso aê ôlic kwananjenj kêtû sênsunj aêña.

⁹ Biññanô, aê jasôm êndênj amac gebe Anja nom samucgenj ñagamênj embe sênac mêtê êpi ñawae ñajam, oc sênac minj gênj, tañ enj gêngôm nanj êwiñ, gebe taênj ênam enj.”

Juda Isariot gêlôc gebe eoc Jesu lasê

(Mat 26:14-16; Luk 22:3-6)

¹⁰ Go êsêac lau 12 nêñ tenj, Juda Isariot, gêdênj lau dabuñsêga gêja gebe eoc Jesu lasê.

¹¹ Êsêac sênjô e têtac ñajam kêsa ma sêjac mata gebe sêkênj mone êndênj enj. Tec enj gêdib gebe êtap ñasawa ñajam tenj sa gebe eoc enj lasêña.

Jesu genj Pasa gêwiñ nê ñacseñomi

(Mat 26:17-25; Luk 22:7-14, 21-23; Joañ 13:21-30)

¹² Gêdênj Om Polom Ñalucña ñabêc ñamataña, tañ sêbuc-sêbuc domba Pasaña nanj, ênê ñacseñomi sêsôm gêdênj Jesu gebe “Aôm gobe aêac naamansañ gamênj ôniñ Pasa ômoaña ênêc ondoc.”

¹³ Tec Jesu kêkênj nê ñacseñomi luagêc ma kêsôm gêdênj êsêagêc gebe “Agêc ana malac, oc andac ñac tenj gegenj ku buña, nanj andanjuc enj

¹⁴ e naaô lasê andu, tañ enj oc êsô êna nanj, ma asôm êndênj andu ñatau gebe ‘Mêtêmôkê kêtû kênac aôm gebe Ñoc balêm, tañ janij Pasa jawiñ ñoc ñacseñomi nanj, gêc ondoc.’

15 Ma enj oc êtôc balêm ñalêlôm kapôênj tenj êndênj amagêc, tañ gêc ñadenj ñaôña ma sêpô adênj kwananjenj nañ. Tec amansañ aêacnênj gênj amoa balêm tonañ.”

16 Ñacsenjomagêc sêsa jasêô lasê malac ma têtap sa kêtôm enj kêsôm gêdênj êsêagêc, go sêmasañ Pasa.

17 Kêtula acgom, go Jesu tonê lau 12 sêwiñ taunj sêja.

18 Senj gênj sênghônj ma Jesu kêsôm gebe “Binñanô, aê jasôm êndênj amac gebe Amacnêm ñac tenj, tec genj gê gêwiñ aê gêmoa nec, oc eoc aê lasê.”

19 Êsêac sênghô e nênj ñalêlôm ñawapac kêsa ma sêkênj taunj tagenj-tagenj jatêtu kênac enj gebe “Oc aê me.”

20 Ma Jesu gêjô êsêac awenj gebe “Amac 12 nêmm tenj, tañ kêsac gênj tôñ kêsêp laclu gêwiñ aê.

21 Ñamalacnê Latu tau oc êsa nê lênj êtôm teto gêc. Tagenj ojae ñac tauma, nañ eoc Ñamalacnê Latu lasê nañ, têna êkôc enj atommanj.”

Apômtaunê moasiñ dabun

(Mat 26:26-30; Luk 22:15-20; 1Kor 11:23-25)

22 Senj sêmoa, go Jesu kêkôc polom mênghêjam danje su ma kêpô kêkôc jakêkênj gêdênj êsêac ma kêsôm gebe “Akôc êwac, aênghoc ôlic tonec.”

23 Go kêkôc laclu mênghêjam danje su ma kêkênj gêdênj êsêac ma ac samob sênôm kêsêp tonañ.

24 Go Jesu kêsôm gêdênj êsêac gebe “Aênghoc dec jamoatiñ poacña tau tonec, tañ kêkêc siñ kêtû taêsamña.

25 Binñanô, aê jasôm êndênj amac gebe oc janôm wainj ñanô êtiam atom, e êndênj bêc ônê, go janôm wakuc anja Anôtônê gamênj.”

26 Sêsôm wê moasiñña su acgom, go sêpi Lôckatêkwi sêja.

Jesu kêkênj puc Petere

(Mat 26:31-35; Luk 22:31-34; Joañ 13:36-38)

27 Ma Jesu kêsôm gêdênj êsêac gebe “Amac samob oc awi aê siñ gebe teto gêc gebe ‘Aê janac ñacgejob ma domba sêc êliñ-êliñ.’

28 Mago embe jandi sa su, oc jamunj amac jana Galilaia.”

29 Ma Petere kêsôm gêdênj enj gebe “Samob embe sêwi aôm siñ, mago aê taucgenj oc masi.”

30 Ma Jesu kêsôm gêdênj enj gebe “Binñanô, aê jasôm êndênj aôm gebe Êmbêc tonec talec oc êtañ êtu ñim luagêc atomgenj, ma aôm oc ônsa aê auc êtu ñim têlêac.”

31 Ma Petere gêôc lênj tau gêc-gêcgenj gebe “Sênac aê êndu jawiñ aômmanj, aê gabe jansa aôm auc atomanô.” Ma êsêac samob sêsôm amboac tonanjenj.

Jesu ketenj mec gêmoa kôm Getsemane

(Mat 26:36-46; Luk 22:39-46)

32 Go ac sêô lasê gamênj tenj, ñaê Getsemane, ma enj kêsôm gêdênj nê ñacsenjomi gebe “Anghônj tonec, aê gabe jatenj mec acgom.”

33 Ma kêkôc Petere agêc Jakobo ma Joañ sêwiñ enj. Enj kelendec ma katu kêlênim tau gêmoa,

34 ma kêsôm gêdênj êsêac gebe “Ñoc katuc ôluñ-ôluñgenj e gabe jamac. Amoa tonec ma anam jali.”

35 Go kêsa ñasawa gênghic saunjenj gêja e gêu tau gêc nom ma ketenj gebe embe êtôm, go têm wapacña êôc lêlêc enj.

36 Ma kêsôm gebe “O Tamoc, aôm kôtôm gênj samob, ôkôc laclu tonec su anja aêmanj. Mago aênghoc binj êtu tôñ atom, aômgenj nêmm binj êtu tôñ.”

³⁷ Go gêmu gêja e gêlic êsêac sêc bêc. Ma kêsôm gêdêñ Petere gebe “Simon, aôm gôêc bêc me. Aôm oc ônam jali ockatu ñasawa tagerñ ôtôm atom me.

³⁸ Anjam jali to atenñ mecmanñ gebe lêtôm êtap amac sa atom. Nalau ôli palê, mago ôlim tekwem gêbac.”

³⁹ Go gêja kêtiam ma ketenñ mec kêsôm binñ tonanñenñ.

⁴⁰ Ma gêmu gêja kêtiam e gêlic êsêac sêc bêc gebe materjanô ñawapac kêsa su ma sêjam kauc binñ sêjô enñ awêña.

⁴¹ Go gêmu gêja kêtû dim têlêacña ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Aêc bêc to alêwanñ taôm amoa me. Kêtômngac, ñanoc tau kêdabinñgac. Alicgac me, sêkêñ Namalacnê Latu êsêp lau sec lemenñ.

⁴² Andi sa ma tawac. Alic acgom, ñac-eoc-aê-lasêwaga mênñkêdabinñgac.”

Sêkôc Jesu tôñ

(Mat 26:47-56; Luk 22:47-53; Joañ 18:2-12)

⁴³ Kêsôm binñ gêmôa ma gacgenñ êsêac 12 nêñ tenñ, Juda, kêkôc lau pom tenñ sêôc sinñ to olopoac anga lau dabunñsêga to binñsutau ma laumata nêñ sêmênñ.

⁴⁴ Nac-eoc-enñ-lasêwaga kêkêñ ñabelo tenñ gêdêñ êsêac gebe “Ñac tanñ jalêsôp enñ alianô nanñ, ñac tau tonanñ. Akôc enñ tôñ ma ajop enñ ñapep ana.”

⁴⁵ Jagêô lasê e gacgenñ gêdêñ Jesu gêja ma kêsôm gebe “Mêtêmôkê,” ma kêlêsôp enñ alianô.

⁴⁶ Ma êsêac sêjac lemenñ kêsêp enñ ma sêkôc enñ tôñ.

⁴⁷ Go êsêac, tanñ sêkô sêwinñ Jesu nanñ, nêñ ñac tenñ gêbuc nê sinñ sa ma gêjac dabunñsêganê sakinñwaga e kêpa tanñalauñ su.

⁴⁸ Ma Jesu awa gêjac êsêac ma kêsôm gebe “Amac amênñ abe akôc aê tôñ, mago agôm amboac adênñ kêjanñgowaga tenñ, tec aôm sinñ to olopoac gêwinñ.

⁴⁹ Kêtôm bêcgenñ gajam mêtê gamoa lôm dabunñ gawinñ amac ma akôc aê tôñ atom, mago galoc agôm gebe binñ, tanñ teto gêc nanñ, êtu tôñ.”

⁵⁰ Ma ñacsenñomi s, êwi enñ sinñ ma sêc sêja.

⁵¹ Ma ñapalê tenñ kêdaguc enñ gêja. Enñ gi tau auc ña obogenñ. Ma êsêac sebe sêkôc enñ tôñ.

⁵² Tec kêpô obo sinñ gêcña ma gêc ôli ñaômagenñ gêja.

Dabunñwaga to laumata sêgôm Jesunê binñ

(Mat 26:57-68; Luk 22:54-55, 63-71; Joañ 18:13-14, 19-24)

⁵³ Êsêac sêkôc Jesu dêdêñ ñac dabunñsêga sêja, ma lau dabunñsêga to laumata ma binñsutau samob sêkac taunñ sa.

⁵⁴ Ma Petere gêjac tau susu kêdaguc êñ e jakêsô dabunñsêganê andu ñamalac-lunñ gêja jagênñgônñ gêwinñ sakinñwaga ma kêsêlu ja.

⁵⁵ Lau dabunñsêga to laumata samob, tanñ sêkac sa sêmôa nanñ, sêsôm binñ sebe sêngôlinñ êpi Jesu gebe senac enñ êndunña. Mago têtap tenñ sa atom.

⁵⁶ Lau taêsam sêgôlinñ binñ kêpi enñ, mago nêñ binñ keso tau samob.

⁵⁷ Go lau ñagêdô dêdi sa ma sêgôlinñ binñ kêpi enñ gebe

⁵⁸ “Aêac anô gebe enñ kêsôm gebe Lôm dabunñ, tanñ sêkwê ña lemenñ nanñ, aê oc jansenñ su ma jakwê tenñ êtiam atôm bêc têlêac, janñgôm ña lemoc atom.”

⁵⁹ Sêsôm sêjac ñawaegenñ, mago nêñ binñ keso tau ñapanñ.

⁶⁰ Ma dabunñsêga gêdi jakêkô êsêac ñalunñ ma kêtû kênac Jesu gebe “Aôm gobe ôjô binñ atom me. Binñ amboac ondóc sêgôlinñ kêpi aôm.”

⁶¹ Mago Jesu gêjam tau tôñgenñ, gêjô êsêacnêñ binñ tenñ atom. Ma dabunñsêga kêtû kênac enñ kêtiam gebe “Aôm Kilisi, ñac tanñ alanem enñ nanñ, Latu aôm me.”

⁶² Ma Jesu gêjô enñ awa gebe “Aec, aê tau tonec. Ma amac oc alic Namalacnê Latu êñgônñ ñaniniñ Natau nê anônña ma êwinñ tao undambênña êmênñ.”

⁶³ Ma dabuņsêga kêkac nê ñakwê gêngic ma kêsôm gebe “Tapô lêna lau sêsôm biņ lasêja ñagêdô êtu asageņja.

⁶⁴ Biņ alôb-alôb tau tec anôgac. Ma abe amboac ondoc.” Tec êsêac samob sêsôm kêtū toņ gebe “Eņ ñac tobiņ tec êmac êndugeņ.”

⁶⁵ Lau ñagêdô sêkasôp kêpi eņ ma sêkwa eņ laņôanô auc, go sêmêgôm lemeņ ma têtuc eņ ma sêsôm gêdêņ eņ gebe “Oc lasêmaņ, asa kêtuc aôm.” Ma sakiņwaga sêkôc eņ su to têtap eņgeņ.

Petere gêsa Jesu auc

(Mat 26:69-75; Luk 22:56-62; Joaņ 18:17, 25-27)

⁶⁶ Ma Petere gêmoa bêbê gêmoa malacluņ ma dabuņsêganê sakiņwagao teņ gêmêņ.

⁶⁷ Eņ gêlic Petere kêsêlu ja, ma mata gê eņ e kêsôm gebe “Aôm tec gôwiņ Jesu Nasaretņa amboac tonaj.”

⁶⁸ Mago eņ kêpa tau gebe “Aê kajala ma ñoc kauc kêsa kêpi biņ, taņ aôm kôsôm naņ atom.” Go eņ kêsa sacgêdô gêja ma talec kêtaj.

⁶⁹ Sakiņwagao tau gêlic eņ ma kêsôm kêtiam gêdêņ lau, taņ sêkô-sêkô naņ, gebe “Êsêacnêņ ñac teņ tônê.”

⁷⁰ Ma eņ kêpa tau kêtiam. Saungeņ acgom, go lau, taņ sêkô-sêkô naņ, sêsôm gêdêņ Petere kêtiam gebe “Biņņanôgoc, êsêacnêņ ñac teņ aôm gebe aôm ñac Galilaija teņ.”

⁷¹ Mago eņ gêoc awa sa kêpuc boa tau ma kêtôc lêma gebe “Aê kajala ñac, taņ amac asôm ênê biņ naņ atom.”

⁷² Kêsôm biņ tonaj gêmoa e gacgeņ talec kêtaj kêtū dim luagêcņa. Tec Petere taê gêjam biņ, taņ Jesu kêsôm gêdêņ eņ naņ, gebe “Talec oc êtaj êtu dim luagêc atomgeņ ma aôm ônsa aê auc êtu dim têtêac.” Taê gêjam birl tonaj ma kêtaj ñanô.

15

Jesu kêkô Pilata laņônêm

(Mat 27:1-2, 11-14; Luk 23:1-5; Joaņ 18:28-38)

¹ Bêbêc kanucgeņ lau dabuņsêga to laumata ma biņsutau to lau ñanô samob sêkac sa jasêsôm biņ kêtū tôn, go sêsô Jesu tôn ma sêkêņ eņ gêdêņ Pilata gêja.

² Ma Pilata kêtū kênac eņ gebe “Judanêņ kiņ aôm me masi.” Tec Jesu gêjô eņ awa gebe “Kôsômgac.”

³ Ma lau dabuņsêga sêgôliņ biņ taêsam kêpi eņ.

⁴ Tec Pilata kêtū kênac eņ kêtiam gebe “Aômnêm biņ ôjô êsêac awenja gêc atom me. Ôlic acgom, êsêac sêgôliņ biņ gwalêkiņ kêpi aômngoc.”

⁵ Mago Jesu gêjô biņ teņ kêtiam atom, tec Pilata gê taê eņ.

Sêsôm kêtū tôn gebe Jesu êmac endu

(Mat 27:15-26; Luk 23:13-25; Joaņ 18:39-19:16)

⁶ Kêtôm omsêgagen Pilata kêgaboac ñac kapoacwalôņa teņ su gêdêņ êsêac kêtôm teten.

⁷ Ma ñac teņ, ñaê Baraba, gêngôn kapoacwalô gêwiņ sêli-lausawaga, taņ sêjac ñac teņ êndu gêdêņ taņ sêli taun sa naņ.

⁸ Tec lau sêpi sêja ma teten Pilata gebe êngôm êndêņ êsêac amboac gêgôm-gêgôm gêmoa.

⁹ Ma Pilata gêjô êsêac awen gebe “Amac abe aê jaņgamboac Judanêņ kiņ su êndêņ amac me masi.”

¹⁰ Gebe eņ kêjalagac gebe lau dabuņsêga sêkêņ Jesu gêdêņ eņ kêtū têtac secņa.

11 Ma lau dabuņsēga sēli lau sa gebe teten Pilata êngamboac Baraba su êndênj êsêac.

12 Tec Pilata kêtû kênac êsêac kêtiam gebe “Ma enj, taņ asam enj gebe Judanêj kin naņ, jaņgôm enj amboac ondoc.”

13 Ma êsêac sêmôêc kêtiam gebe “Ônac enj êpi kakesotau.”

14 Ma Pilata kêsôm gêdênj êsêac gebe “Enj gêgôm sec ondoc.” Mago êsêac sêmôêc sêoc aucgenj gebe “Ônac enj êpi kakesotau.”

15 Pilata gebe ênac malô lau têtac, tec kêgaboac Baraba su gêdênj êsêac ma kêsôm si Jesu ma kêkênj enj gêja gebe sênac enj êpi kakesotau.

Sinwaga sêsu Jesu susu

(Mat 27:27-31; Joaņ 19:2-3)

16 Sinwaga sêwê Jesu sêja gôliņ-waganê andu ma sêkalem sinwaga samucgenj sa.

17 Go sêkênj enj kêsô ņakwê asôsamuc tenj ma sêmoê okêm kêtû sunsuņ jasêkênj enj kêkuc.

18 Ma awenj gêjac enj to sê moalêc enj gebe “Judanêj kin, ômoa ņajamônj.”

19 Ma si enj ņa ôpic kêsêp mômêapac to sêkasôp kêpi enj, ma sêpônj aenjduc to awenj gêoc enj.

20 Sêsu enj susu su acgom, go sêkwalec ņakwê asôsamuc naņ su ma sêu tau nê ņakwê gêsaj enj kêtiam. Ma sêwê enj sêsa sêja sebe sênac enj êpi kakesotau.

Sêjac Jesu kêpi kakesotau

(Mat 27:32-44; Luk 23:26-43; Joaņ 19:17-27)

21 Sêsa sêja e dêdac ņac tenj kêsa aņga kôm gêmênj, Alesandere agêc Rupu tamenj Simon aņga Kurene. Tec sêkac enj g ebe êoc Jesunê kakesotau.

22 Ma sêkoc Jesu sêpi gamênj Golgata sêja, tanam ôkwi gebe “Gamênj mokê-lacņa.”

23 Ma sêsuņ wain togênj ņamakic gêdênj enj gebe ênôm e gedec.

24 Sêjac enj kêpi kakesotau su, go sebe sênac sam ênê ņakwê, tec sêpuc kapoac gebe sêlic asa oc êkoc asagenj.

25 Oc mênģic lauņ sa ma sêjac enj kêpi kakesotau gêja.

26 Ma teto ņabiņ gêwiņ gebe “Judanêj kin tonec.”

27 Ma sêjac kêjaņgowaga luagêc sêpi kakesotau sêwiņ enj, tenj genkaleņ ênê anônja ma tenj genkaleņ ênê gasêņa. [

28 Tec biņ, taņ teto gêc naņ, gebe “Sêsam enj gêwiņ lau sec” naņ, kêtû tôņ.]

29 Ma lau, taņ sêwê sêja sêmênj semoa naņ, têdaiņ gêsunj ma sêsôm biņ alôb-alôb kêpi enj gebe “Op, aôm tau, taņ gobe onsenj lôm dabuņ su ma ôkwê sa êndênj bêc têlêac naņ,

30 ônam taôm sa ma ôsêp aņga kakesotau ômôênjmaņ.”

31 Lau dabuņsêga to biņsutau sêsu enj susu amboac tonaj to sêsôm gêdênj taunj gebe “Lau ņagêdô tec gêjam êsêac sa, mago gêjam tau sa jakêtôm atom.

32 Kilisi, Israelnêj kin, êsêp aņga kakesotau êmênjmaņ, go talic ec takênj êwiņ enj.” Ma êsêagêc, taņ sêjac agêc sêwiņ enj naņ, têtaj pêlê enj amboac tonajgenj.

Jesu gêmac êndu

(Mat 27:45-56; Luk 23:44-49; Joaņ 19:28-30)

33 Gêdênj taņ oc kêkô ņaluņ naņ, gêsunjbôm gêjam gamênj samucgenj auc e gêdênj ocmata.

34 Ma gêdênj ocmata tonaj Jesu gêmôêc awa kapônj gebe “Êli, Êli lama sabatani,” tanam ôkwi gebe “Aêņoc Anôtô, aêņoc Anôtô, amboac ondoc gôwi aê sinj.”

³⁵ Ma lau ñagêdô, tañ sêkô ñagala nañ, sêñô tec sêsôm gebe “Kec, enj gêmôêc Elia.”

³⁶ Ma ñac tenj kêlêti gêja kêsac mêckelep tôñ kêsêp bu ñamakic ma jagêsunj gêdêñ enj gênôm ma kêsôm gebe “Akôgenj ma talic acgom, Elia oc mênêkôc enj su me masi.”

³⁷ Go Jesu gêmôêc awa kapôênj ma gêmac êndu.

³⁸ Ma obo baliñ, tañ genjkalenj lôm dabunj nañ, kêkac tau gênjgic gêja luagêc anja ñaô e jakêsu ñalabu.

³⁹ Ma kapitai, tañ kêkô kêkanônj Jesunê kakesotau nañ, kêkô e gêlic Jesu gêmac êndu amboac tonanj ma kêsôm gebe “Ñac tonec Anôtônê Latu enj biññanôgoc.”

⁴⁰ Lauo ñagêdô sêkô ec jaêcgenj ma sêlic sêwinj. Êsêacnêñ ñagêdô tonec Maria Magdalaña ma Jakobo saunj agêc Joses tenenji Maria ma Salome.

⁴¹ Gêdêñ tañ Jesu gêmoa Galilaia nañ, lauo tonanj têdaguc enj ma sêjam sakinj enj. Ma ñagêdô taêsam, tañ sêpi Jerusalem sêwinj enj sêja nañ, sêkô sêwinj amboac tonanj.

Sêsunj Jesu

(Mat 27:57-61; Luk 23:50-56; Joañ 19:38-42)

⁴² Ñakêtula ma sêmasanj taunj gebe ñaelenj oc sêlic sabat.

⁴³ Tec kasêga towae tenj, ñaê Josep anja Arimatia, gêmênj, tañ gêônj Anôtônê gamênj amboac tonanj nañ. Enj taê kêpa sugenj kêsô gêdêñ Pilata gêja ma ketenj Jesunê ñawêlêlanj.

⁴⁴ Pilata gênô gebe Jesu gêmac êndu su, tec gê go ma gêmôêc kapitai tau mênjêtu kênac enj gebe “Ñac tau gêmac êndu su me.”

⁴⁵ Enj gênô kêtù katô anja kapitainê, tec gêwi ñawêlêlanj sinj gêdêñ Josep.

⁴⁶ Ma Josep gêjam ôli obo kwalam-kwalam tenj ma jakêkôc enj su anja kakesotau mênjêsabanj enj kêsêp obo tonanj ma ketoc enj gêc sêô tenj, tañ sêsap kêsêp poc nañ, ma kêsabi poc jagêsanj sêawa auc.

⁴⁷ Ma Maria anja Magdala agêc Joses têna Maria sêlic gamênj, tañ tetoc enj gêc nañ.

16

Jesu gêdi sa

(Mat 28:1-8; Luk 24:1-12; Joañ 20:1-10)

¹ Sabat gêbacnê acgom, go Maria anja Magdala agêc Jakobo têna Maria ma Salome sêjam ôli gênmalu sebe nasêninj oso enj.

² Tec woke ñabêc ñamatana gêdêñ bêbêc kanucgenj jasêô lasê sêô, go oc kêpi.

³ Ma sêsôm gêdêñ taunj gebe “Asa ênsambi poc anja seawa su êndênj aêac.”

⁴ (Gebe poc tau kapôênj.) Sêôc matenjanô sa e sêlic poc tau sêsabi su.

⁵ Tec sêsô sêlêlôm sêja e sêlic ñac matak tenj to ñakwê sêpsêp baliñ gênjgônj kêsi anônja ma selendec.

⁶ Ma enj kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Alendec atom. Amac asôm Jesu Nasaretña, tañ sêjac enj kêpi kakesotau nañ. Enj gêdi sa su, gêmoa tonec atom. Alic, mala tañ tetoc enj gêc nañ tonec.

⁷ Ana ma asôm ñawae êndênj ênê ñacsenjomi to Petere genje Enj oc êmunj amac êna Galilaia, oc alic enj anja ônê êtôm biñ, tañ kêsôm gêdêñ amac nañ.”

⁸ Tec lauo tau sêsa anja sêô sêc sêja gebe têtênêp e katunj gêjaña. Ma sêsôm biñ tenj gêdêñ lasi tenj atom gebe têtêc taunj.

Jesu yeoc tau lasê gêdêñ Maria Magdalaña

(Mat 28:9-10; Joañ 20:11-18)

⁹ Jesu gêdi sa gêdêñ woke ñabêc ñamatana gêdêñ bêbêc kanucgen su acgom, go geoc tau lasê gêdêñ Maria ança Magdala, tañ kêtin ñalau sec 7 ança ênê sêsa sêja nan, kêtû ñamata.

¹⁰ Awê tau gêja ma kêsôm ñawae gêdêñ nê lau, tañ sêmoa sêwiñ en nan. Êsêac sêmoa tonêñ ñalêlôm ñawapacgen ma têtan.

¹¹ Êsêac sêñô gebe Jesu gêmoa mata jali ma awê tau gêlic en, mago sêkêñ gêwiñ atom.

*Jesu geoc tau lasê gêdêñ ñacsenomi luagêc
(Luk 24:13-35)*

¹² Tonañ su acgom, go Jesu geoc tau lasê gêjam ñac ten lanô gêdêñ êsêagêc ñac luagêc, tañ sêsêlêñ sêmoa gamêñ ñasawa ten.

¹³ Ñaclagêc tonañ sêja sêsôm ñawae gêdêñ lau ñagêdô, mago sêkêñ gêwiñ êsêagêc atom amboac tonanjen.

*Jesu geoc tau lasê gêdêñ nê aposolo
(Mat 28:16-20; Luk 24:36-49; Joaņ 20:19-23)*

¹⁴ Kêtû ñamu en geoc tau lasê gêdêñ lau 11 gêdêñ tañ sen gêñ sêngôn tebo, ma kêsôm êsêac kêtû sêkêñ gêwiñ atom to kêtû nêñ ñalêlôm ñadaniña, gebe êsêac sêkêñ gêwiñ lau, tañ sêlic en gêdi sa ñanô nan, nêñ bin atom.

¹⁵ Ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Atôm nom ñagamêñ samob ana ma anam mêtê ñawae ñajam êndêñ ñamalac peben.

¹⁶ Lau tañ sêkêñ gêwiñ ma sêlin sanju nan, Anôtô oc ênam êsêac kêsi. Ma êsêac, tañ sêkêñ gêwiñ atom nan, oc sênaña.

¹⁷ Gêñtalô tonec oc êwiñ lau-sêkêñ-gêwiñwaga gebe têtin ñalau sec su sênam aê lanôc to sêsôm bin ña awen wakuc,

¹⁸ lemen sêkôc moac sa ma embe sênôm gêñ ñamalic ten, oc êmalic êsêac atom, sêu lemen ênsac lau gêmac ma oc ñajam êsa.”

*Jesu kêpi undambê gêja
(Luk 24:50-53; Apos 1:4-11)*

¹⁹ Apômtau Jesu kêsôm bin gêdêñ êsêac su acgom, go Anôtô kêsun en sa kêpi undambê jagêngôn ênê anôña.

²⁰ Ma ñacsenomi tauñ têtôm gamê samob sêja ma sêjam mêtê kêtôm gamênjen ma Apômtau gêjam kôm gêwiñ êsêac to kêpuc nê bin tôn ña gêñtalô, tañ gêgôm nan.

Nawae Najam **kêtôm** **LUKA KETO**

Nawae Najam kêtôm Luka Keto nec gêwa Jesu sa gebe Israelnêj Kêsiwaga, tañ Anôtô geoc en lasê gêdên êsêac nañ, ma lau nomña samob tapaôngeñ nêj Kêsiwaga tau en gêwiñ amboac tonanğeñ. Luka taugen keto gebe Apômtaunê Nalau Dabuñ kékalem Jesu gebe “êsôm Nawae Najam lasê êndên lau ñalêlôm sawa” (4:18). Nawae Najam tau tec gêjac lau sêngôn jageo to sêoc ñawapac tokain-tokain nañ ñawae. Aêac tatap ñalô têtac wapiña sa anğa Lukan gêjam môkêlatu ñamataña luagêc, tañ kêsôm Jesu gêmên nom nec ñaboña lasê nañ auc, go anğa môkêlatu ñamuña, tañ keto Jesu kêpi undambê gêja ñamiñ nañ, amboac tonanğeñ.

Anğa ñasêbu 2 to 6ña (alic ñadênañ sêpuc gêc ñalabuña) aêac tatap bin to min ñagêdô taêsam sa, nañ Luka taugen keto gêc Nawae Najam tonec, amboac anela sêjam wê lambiña ma gejobwaga bôcña dêdên ñapalê Jesu sêja Betlehem nañ, to ñapalê Jesu gên-gôn lôm dabuñ, go bingôliñ Nac Samaritiña taê walô ñac gêbac ma Latu Gêjaña to ñagêdô gêwiñ. Bin tañ Nawae Najam tonec kêwaka sa gêc awêgeñ nañ, ñagêdô tonec gebe Taten mec ñabiñ to Nalau Dabuñ nê bin ma Anôtô kêsuc sec ôkwi ñabiñ.

Ñadênañ

1. Gêjac m Nawae Najam tau 1:1-4
2. Joaņ agêc Jesu nêj bin ñapalêgeñña 1:5-2:52
3. Nackêsagu Joaņ nê sakiñ 3:1-20
4. Jesu gêliñ sanğu ma Sadan kêtêtôm en 3:21-4:13
5. Jesunê sakiñ anğa Galilaia 4:14-9:50
6. Gêdi anğa Galilaia gêja Jerusalem 9:51-19:27
7. Jesunê woke ñamuña anğa Jerusalem ma malac, tañ gêc malac tau ñagala nañ 19:28-23:56
8. Apômtau gêdi sa to jageoc tau lasê ma kêpi undambê gêja 24:1-53

Bin tau ñam

¹ Lau taêsam sêsaê gebe sênac miñ bin, tañ kêsâ gêdên aêacnêj têm nañ, sêpuc gêdôgeñ.

² Êsêac teto miñ kêtôm lau, tañ matenânô sêlic gêdên tañ gêjac m tau ma sêjam sakiñ mêtê tau nañ, sêjac tulu gêdên aêac.

³ O ñac towae Teopili tau, aê tec galic ñajam amboac tonanğeñ, tec kakip bin tau sa kagêluc tomalagen ma kato kadênanğeñ gêdên aôm,

⁴ gebe ôjala bin, tañ têtôn gêdên aôm nañ, gebe binñanôngeñ.

Nackêsagu Joaņ nê puc têna êkôc enña

⁵ Gêdên kin Judaiaña Herodo nê têm nañ dabuñwaga ten gêmoea, ñaê Sakaria. En gêjam sakiñ gêwiñ dabuñwaga Abia nê ton. En gêjam awê anğa Aronnê wakuc nêj, ñaê Elisabet.

⁶ Anôtô gêlic êsêagêc lulu gêdêngeñ, gebe sêsa nêj lên sejop Apômtaunê binsu to ñagôliñ samob ñabiñ masigen sêmoa.

⁷ Agêcnêj gôlôac masi, gebe Elisabet en awê kapoac, ma agêc nê akweñ têtû lauo ñanô to ñac.

⁸ Ma gêdên tañ Sakarianê ton nêj têm sênam sakiña nañ, en gêjam nê kôm dabuñwagaña gêmoea Anôtônê lanônêmña.

⁹ Ma sêpuc kapoac kêtôm dabuñwaganêj mêtê e jakêsêp en gebe êsô Apômtaunê lôm dabuñ naêkên da jadaunña.

¹⁰ Ma gédêñ noc sêkêñ da jadaunña nan, lau samucgen teten mec semoa dêmôêña.

¹¹ Ma Apômtaunê anjela ten geoc tau lasê geden en kêkô kési altar jadaunña naanôña.

¹² Sakaria gelic e kélênsôn en ma kêtakê ñanô.

¹³ Tec anjela kêsôm gédêñ en gebe “Sakaria, ôtêc taôm atom, gebe Anôtô gêñô nêñ mecgac. Aômnêñ awê Elisabet oc êkôc latôm ten ma ôê ênê ñaê gebe Joan.

¹⁴ Aôm oc ôtu samuc ma ômoa totêmtac ñajamgen ma lau taêsam têtú samuc êndên bêc têna êkôc enña amboac tonanjen.

¹⁵ En êtu ñac towae êkô Apômtau lañônêñ ma ênôm wain to bu ñaclai atom. En ênêc têna têtacelômgen ma Ñalau Dabun ênam en auc kwananjen,

¹⁶ gebe en ênam Israelnên gôlôac taêsam ôkwi dêndên Apômtau, nên Anôtô, sêmu sêna.

¹⁷ Ñac tau tonan Elianê ñalau to ñaclai êpi en ma êsêlên êmuñ Apômtau, gebe ênam tameninên ñalêlôm ôkwi êndên latunji ma lau tanenpêc dêndên lau, tan sêsap binğêdên tôn nan, oc êmansañ lau sênac dabun nên ñalêlôm ñapen êtu Apômtaunña.”

¹⁸ Go Sakaria kêsôm gédêñ anjela gebe “Aê jajala bin tonan êndên asagen, aêagêc ñoc awê atu lauo ñanô to ñac su nec.”

¹⁹ Tec anjela gêjô en awa gebe “Aê Gabriel tec kakô Anôtô lañônêñ, ma en kêsakin aê gebe jasôm bin êndên aôm ma jakên ñawae ñajam tonec êndên aôm.

²⁰ Mago aôm kôkên gêwiñ aênoc bin, tan oc ñanô êsa êndên ñanoc tau nan atom. Amboac tonan oc awammê êsa, ôsôm bin naeo ômoa e êndên bêc, tan bin tau êtu anô su acgom.”

²¹ Lau sêôn Sakaria elême ma sênac maten en gebe gêmoa lôm dabun e ñênjen su nec.

²² Go kêsá gêmên ma gebe êsôm bin êndên êsêac e gêgôm jageo. Tec êsêacnên kauc kêsá gebe en oc gêlic gên ñakatu ten anga lôm dabunğac. Amboac tonan en gêjam dônđôn binğên gêdên êsêac ma gêjam tau tôn kêkô.

²³ Gêmoa e nê bêc sakinña gêbacnê ma gêc gêmu gêja nê andu kêtiam.

²⁴ Têm ñagêdô gêbacnê, go Elisabet kêkêkam ñapalê ma kêsiniñ tau gêmoa ajôn lemen ten, ma kêsôm gebe

²⁵ “Gên tonan Apômtau gêgôm gêdên aê, gêdên têm taê gêjam aênja en kêkac majoc su anga launên.”

Jesunê puc têna êkôc enña

²⁶ Elisabet kêkêkam ñapalê ñaajôn kêtú 6, go Anôtô kêsakin anjela Gabriel gêja malac Galilaianna ten, ñaê Nasaret,

²⁷ gêdên awêtakin ten, tan sê en gêdên ñac ten, ñaê Josep, kwananjen gebe agêc sênam taun. Ñac tau anga Dawidnê gôlôac. Ma awê tau nê ñaê Maria.

²⁸ Anjela kêsô gêdên en gêja ma kêsôm gebe “O gabêjamo, binmalô êndên aôm, Apômtau gêwiñ aômğoc.”

²⁹ Maria gêñô bin tonan e kélênsôn en ñanô ma taê gêjam gebe “Awa gêjac aê amboac tonec kêtú asagenña.”

³⁰ Tec anjela kêsôm gêdên en gebe “Maria, ôtêc taôm atom, gebe Anôtô gêlic aôm gêjac mataanô ñajam.

³¹ Ôlic acgom, aôm oc ôkêkam ñapalê e ôkôc latôm ten ma ôê ênê ñaê Jesu.

³² Ñac tau tonan oc êtu ñac towae ma sêsam en gebe Lôlôc Ñatau nê Latu. Apômtau Anôtô oc êkên en êngôn aba Dawid nê lêpôn,

³³ gebe en oc êtu kin ma ênam gôlin Jakobnê gôlôac enden tônjen. Ma ênê gamên kinña ñatêku masi.”

³⁴ Ma Maria kêsôm gêdên aņela gebe “Biņ tau ŋanô êsa amboac ondoc, gebe aêņoc akweņ masi.”

³⁵ Tec aņela gêjô eņ awa gebe “Ŋalau Dabuņ mênjêpi aôm ma Lôlôc ŋatau nê ŋaclai mênênam ajuņ aôm. Amboac tonan ŋapalê, taņ aôm ôkôc nan, sêsam eņ gebe dabuņ, eņ Anôtônê Latu.

³⁶ Gôlicgac me, nêm tawaņo Elisabet, taņ kêtû awêanôgac ma sêsam eņ gebe awê kapoac nan, tec kêkêkam ŋapalê gêmoa e galoc ŋaajôn kêtû 6gac,

³⁷ gebe Anôtô eņ ŋaclai, eņ kêtôm gêņ samobņa.”

³⁸ Ma Maria kêsôm gebe “Amboac tonan, Apômtaunê sakiņwagao aê, ma biņ, taņ kôsôm nan, oc êtu tônj êpi aê.” Go aņela gêwi eņ siņ ma gêc gêja.

Maria kêtû ŋacleņ gêdên Elisabet

³⁹ Gêdên ŋasawa tonan Maria gêdi kêsaic tau e jakêpi Judanên gamênj lôcņa jagêô lasê malac teņ,

⁴⁰ ma kêsô Sakarianê andu gêja e awa gêjac Elisabet.

⁴¹ Elisabet gêņô Maria awa gêjac eņ, tec ŋapalê gêboan aņga têna têtacclêlôm. Ma Ŋalau Dêbuņ gêjam Elisabet auc

⁴² e awa gêôc eņ ŋa awa kapôên ma kêsôm gebe “Anôtô gêjam mec aôm kêlêlêc lauo ŋagêdô su ma gêjam mec ŋanô têtacclêlômņa gêwiņ.

⁴³ Aê amboac ondoc, tec aêņoc Apômtau têna gêdên aê gêmênj nec.

⁴⁴ Gôlicgac me, awam gêjac aê kêsô taņocsuņ e ŋapalê kêtû samuc tec gêboan aņga têtacclêlôm.

⁴⁵ Aê aoc gêôc awê, taņ kêkêņ gêwiņ gebe biņ, taņ Apômtau kêsôm gêdên eņ nan, oc êtu tônj.”

Marianê wê lambiņņa

⁴⁶ Go Maria kêsôm gebe

“Aêņoc ŋalêlôm gêôc Apômtau sa

⁴⁷ ma katuc kêtû samuc ŋoc kêsiwaga Anôtô,

⁴⁸ gebe gewec gêdên nê sakiņwagao ŋaôma aê, tec galoc gôlôac togôlôac samob oc awenj êôc aê.

⁴⁹ Gebe eņ ŋaclai ŋatau gêgôm gêņsêga kêtû aêna, ênê ŋaê dabuņ.

⁵⁰ Eņ taê walô gôlôac togôlôac, taņ têtêc eņ nan.

⁵¹ Ênê lêma gêgôm gêņ ŋaclai

ma kêta lau, taņ nêņ ŋalêlôm sêkianj tauņ sa nan, salij-salij sêja.

⁵² Eņ kêtij gôliņwaga ŋajaņa aņga nêņ lêpônj su ma ketoc lau ŋaôma sa.

⁵³ Lau taņ mo gêjô êsêac nan, tec kêkêņ gêņ ŋajam gêjam êsêac aucgeņ ma kêtij lau tolêlôm su tolemenj sawagenj.

⁵⁴ Eņ gêjam nê sakiņwaga Israel sa taê gêjam nê moasinj

⁵⁵ kêtôm biņ, taņ gêjac mata gêdên aêac tamenj Abraham to nê wakuc nan, ma ênêc endenj tôngeņ.”

⁵⁶ Maria gêmoa gêwiņ Elisabet amboac ajônj têtêac, go gêmu gêja nê gamênj kêtiam.

Joan têna kêkôc eņ

⁵⁷ Têm Elisabet êkôc ŋapalêņa kêdabiņ, tec kêkôc ŋapalê ŋac teņ.

⁵⁸ Ma ênê lau, taņ nêņ sackapoagêdô gêdên tau nan, to nêņ tawaņ sêņô Apômtau gêgôm nê taê walô ŋanô kêsa kêpi eņ ŋawae ma têtac ŋajam kêsa sêwiņ eņ.

⁵⁹ Ŋabêc kêtû 8 ma sêkac sa sêja sebe sêsa ŋapalê tau ma sê tama Sakaria nê ŋaê êpi eņ.

⁶⁰ Mago têna kêsôm gebe “Masi, taê ênê ŋaê gebe Joanj.”

⁶¹ Tec êsêac sêsôm gêdêñ en gebe “Nêm lau ten sêmoa ondoc, tañ nêñ ñaê amboac tonañ.”

⁶² Ma sêjac kajo tama gebe mên̄tau êsôm acgom.

⁶³ Tec en gêjam dôñdôñ gebe sêkên̄ tapele saun̄ ten êndên̄ en ma keto gebe “Ênê ñaê Joañ.” Ma samob sê taên̄.

⁶⁴ Ma sep tagen̄ awasun̄ to imbêla kêtũ golon̄ ma kêsôm bin̄ lasê to kêlanem Anôtô.

⁶⁵ Ma nêñ lau samob, tañ nêñ sackapoagêdô gêdêñ tau nan̄, têtêc taun̄. Ma lau samob sêjam bin̄ tau kêtũ bin̄galôm e gêjam lau, tañ sên̄gôn̄ Judaia ñagamên̄ lôcña nan̄, auc samucgen̄.

⁶⁶ Êsêac samob, tañ sên̄ô bin̄ tau nan̄, taên̄ gêjam gêc nêñ ñalêlômgen̄ gebe “Ñapalê tonec amboac ondoc.” Êsêac sêlic gebe Apôm̄tau lêma gêwiñ en̄.

Sakaria geoc bill lasê

⁶⁷ Ma Ñalau Dabun̄ gêjam tama Sakaria auc e geoc bin̄ lasê ma kêsôm gebe

⁶⁸ “Aê jalambin̄ Apôm̄tau, Israelnêñ Anôtô, gebe kêtũ ñaclen̄ mên̄gêjam nê lau kêsũ.

⁶⁹ En̄ kêkên̄ kêsũwaga ton̄aclai tec mên̄kêsa an̄ga nê sakin̄waga Dawid nê gôlôac,

⁷⁰ kêtôm en̄ tau kêsôm kêsa nê propete dabun̄ gêmũñña awensun̄ gebe

⁷¹ ênam aêac kêsũ an̄ga nan̄ ñacjo to an̄ga lau samob, tañ sêkên̄ kisa aêac nan̄ lemen̄.

⁷² En̄ taê walô aêac tamen̄i to taê gêjam nê poac dabun̄.

⁷³ En̄ gêjac mata bin̄ to kêtôc lêma gêdêñ tamen̄i Abraham gebe

⁷⁴ ênam aêac kêsũ an̄ga nan̄ ñacjo lemen̄ ma êkên̄ aêac tanam sakin̄ en̄ tatêc taun̄ atom.

⁷⁵ Tatu lau dabun̄ to gêdêñ tamoã en̄ lañônêmña êtôm aêacnêñ têm samob.

⁷⁶ Ma aôm ñapalêenec, lau oc sêsam aôm gebe Lôlôc Ñatau nê propete.

Aôm oc ômun̄ Apôm̄tau gebe ômansañ ênê intêna.

⁷⁷ Aôm oc ôkên̄ ênê lau sêjala moasin̄, tañ ñam kêsêp kêsuc nêñ sec ôkwiña.

⁷⁸ Aêacnêñ Anôtô taê walô aêac ñanô tec êkên̄ ñawê mên̄gêsa an̄ga lôlôc gebe êtu ñaclen̄ aêac

⁷⁹ ma êpô êsêac, tañ sên̄gôn̄ gêsũñbôm to gêmacanô ñakanuc nan̄, to êwê aêac en̄kain̄ katôgen̄ tasa lên̄ bin̄malôn̄a.”

⁸⁰ Ñapalê tau kêtũ kapôn̄ ma nê kauc taê gêjam bin̄ ñapep, go jagêmoã gamên̄ sawa e gêdêñ bêc, tañ kêtôc tau gêdêñ lau Israel nan̄.

2

Jesu têna kêkôc en̄

(Mat 1:18-25)

¹ Gêdêñ ñasawa tonañ kaisara Augustu kêjatu bin̄ ten̄ gebe teto lau samob, tañ sên̄gôn̄ nom samucgen̄ nan̄, nêñ ñaê sa.

² Kôm tau tonañ sêjac m gêdêñ gôlin̄waga Suriana Kuren gên̄gôn̄,

³ ma lau samob dêdi sêja nêñ malacmôkê gêdêñ-gêdên̄gen̄ gebe teto êsêac.

⁴ Tec Josep an̄ga malac Galilaiana Nasaret kêpi Judaia gêja Dawidnê malac, ñaê Betlehem, gebe en̄ an̄ga Dawidnê gôlôac taun̄ nêñ.

⁵ En̄ gebe teto êsêagêic nê awê Maria, tañ sê êsêagêc dêdêñ taun̄ nan̄, ma awê tau kêkêkam ñapalê gêmoo.

⁶ Agêc jasên̄gôn̄ tonañ e têm Maria êkôc ñapalêña kêdabin̄.

⁷ Tec kêkôc latu ñamêc, nan̄ kêkwa en̄ ña obo auc ma ketoc en̄ gêc bôcnêñ sac ten̄, gebe nêñ gamên̄ ñasawa ten̄ gêc andu ñaclen̄ña atom.

Gejobwaga to an̄jela

⁸ Ma gamêñ tonan ñagejobwaga sêmoa jasejop nêñ domba gêdêñ gêbêc sêmoa oba.

⁹ Tec Apômtaunê anela tenj gêô lasê gêdêñ êsêac e Apômtaunê ñawasi kêpô êsêac gêjam aucgenj ma nêñ ñalêlôm ñatutuc ñanô.

¹⁰ Tec anela kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Atêc taôm atom, alicgac me, aê jasôm ñawae ñajam atu samucña tenj êndêñ amac, ñawae tau oc êtu tapa ênam lau samucgenj auc.

¹¹ Galoc tonec amacnêm kêsiwaga Apômtau Kilisi kêtú ñamalac anja Dawidnê malac.

¹² Amac ajala enj êndêñ ñabelo tonec gebe Atap ñapalê dedec tenj sa, tanj sêkwê enj ña obo auc ma sêkêñ enj gêc bôcnêñ sac.”

¹³ Ma sep tagenj lau sinj undambêña taêsam mênswênj anela tau ma sêlanem Anôtô gebe

¹⁴ “Anôtônê wae êsa anja lólôc ma binjalô ênêc nom, tanj Anôtô gêlic lau tau ñajam.”

¹⁵ Anela têtaiñ tauñ su anja êsêacnêñ sêmu sêja undambê acgom, go gejobwaga sêsôm gêdêñ tauñ gebe “Ajôc, tawac Betlehem ma talic binj, tanj mênkêsa ma Apômtau kêkêñ ñawae gêdêñ aêac nanj acgom.”

¹⁶ Ma ac sêsaic tauñgenj sêja e têtap Maria agêc Josep sa ma sêlic ñapalê dedec tau gêc sac.

¹⁷ Sêlic su ma têdônj binj, tanj anela kêsôm kêpi ñapalê tau nanj, gêdêñ êsêac.

¹⁸ Ma lau samob, tanj sêñô binj nanj gejobwaga sêjac minj nanj, sê taênj ñanô.

¹⁹ Ma Maria kêmasañ binj samob tonan ñai ñapep ma taê gêjam gêc nê ñalêlôm.

²⁰ Gejobwaga sêmu sêja ma awenj gêôc Anôtô to sêlanem enj kêtú binj samob, tanj sêñô to sêlic kêtôm anela kêsôm gêdêñ êsêac nanja.

Sê Jesunê ñaê

²¹ Bêc kêtú 8, go sêsa ñapalê tau ma sê ênê ñaê, tanj anela kêsam gêdêñ enj gêc têna têtacêlêlôm atomgenj nanj, gebe Jesu.

Têtôc ñapalê tau anja lôm dabunj

²² Têm sêmbunj ñatêmui sunja gêbacnê kêtôm Mosenê binjsu, go Maria agêc Josep sêkôc ñapalê sêpi Jerusalem sêja sebe sênsunj enj êndêñ Apômtau.

²³ Ac sêgôm kêtôm binj, tanj teto gêc Apômtaunê binjsu gebe “Ñamêc samob, tanj tenenji sêkôc nanj, sênam dabunj êsêac ñapep, gebe têtú Apômtaunê gênj.”

²⁴ Ma agêc sêkêñ da kêtôm binj, tanj sêsôm gêc Apômtaunê binjsu gebe “Mongôm luagêc me balôsi ñalatu luagêc.”

²⁵ Gêdêñ tonan ñac tenj, nê ñaê Simeon, gêmoa Jerusalem. ñac tau enj ñac gêdêñ to ôli andañ Anôtô ma gêônj Israelnêñ binjalô ñam gêmoa ma ñalau Dabunj gêjam enj auc.

²⁶ Ñalau Dabunj tau gêwa sa gêdêñ enj gebe êmac êndu atom e êlic Apômtaunê Kilisi acgom.

²⁷ Tec Ñalau Dabunj gêôc enj kêsô lôm dabunj gêja. Ma gêdêñ tanj têna agêc tama sêkôc ñapalê Jesu sêsô sêja sebe nasêngôm gênj êtôm binjsu ñajatu nanj,

²⁸ tec Simeon kêsip enj sa ma kêlanem Anôtô gebe

²⁹ “Apômtau, galoc ôkôc nêñ ñacsakij aê tobinjalôgenj jawac êtôm nêñ binj,

³⁰ gebe matocanô galic nêñ moasiñ ñam,

³¹ tanj kômasañ gêc awêgenj nanj, gebe lau samob sêlicña.

³² Enj oc êtu ja êpô lau samuc to êtu nêñ lau Israel nêñ ñawasi.”

³³ Tama agêc têna sê taênj binj, tanj sêsôm kêpi ñapalê nanj.

³⁴ Go Simeon gêjam mec êsêac ma kêsôm gêdêñ têna Maria gebe “Gôlicgac me, ñapalê tonec oc êngôm Israelnêñ lau taêsam sembenj to sêndi sa. Lau ñagêdô oc sênac enj êtu mu, mago ñagêdô oc sêsôm sêôc aucgenj.

³⁵ Binj tonan̄ êsa gebe eoc lau taêsam nêñ ñalêlôm ñabin̄ lasê. Ma aôm taôm nêñ ñalêlôm oc epen̄ aôm êtôm kêm kêkô nêñ ñalêlôm.”

³⁶ Go Panuel latuo, propeteo ten̄, gêngôn̄, ñaé Ana. Awê tonan̄ an̄ga Asernê gôlôalc. Ênê jala taêsam ñanô. En̄ gêmoa awêtakiñgen̄ e gêjam ñac sa ma agêc sêmoa sêwiñ taun̄ jala 7,

³⁷ go kêtû awêruc gêngôn̄ e nê jala kêtû 84. Mago gêwi lôm dabun̄ sin̄ atom, gêjam sakin̄ Anôtô ma gêjam dabun̄ mo to keten̄ mec kêtôm gêbêc to gelen̄gen̄.

³⁸ Gêdên̄ ñasawa tecenangen̄ en̄ gêô lasê jagêjam dan̄ge Anôtô ma gêwa ñapalê sa gêdên̄ lau samob, tañ sêôn̄ têm Anôtô ênam Jerusalem kêsin̄a nan̄.

Sêmu sêja Nasaret

³⁹ Sêjac dabin̄ gên̄ samob kêtôm Apômtaunê bin̄su ñajatu e gêbacnê acgom, go sêmu sêja Galilaia jasêngôn̄ nêñ malac Nasaret.

⁴⁰ Ñapalê kêtôp e kêtû kapôn̄ ma mêtê gêjam en̄ auc to Anôtônê moasin̄ kêpi en̄.

Ñapalê Jesu gêngôn̄ lôm dabun̄

⁴¹ Kêtôm jalagen̄ Jesu têna agêc tama sêpi Jerusalem sêja sêlic omsêga Pasa.

⁴² Gêdên̄ tañ ñapalê Jesu nê jala kêtû 12 nan̄, ac sêmu sêpi sêja kêtôm omsêga ñamêtê.

⁴³ Pasa gêbacnê, go êsêac sêc sêmu sêja ma ñapalê Jesu gacgen̄ gêngôn̄ Jerusalem, ma têna agêc tama sêjam kauc.

⁴⁴ Êsêagêc seboc en̄ oc gêwiñ nêñ lau ñagêdô, tec sêsêlên̄ oc samuc ten̄ ma sêsôm en̄ an̄ga nêñ tawan̄ to lau ôlin̄ andan̄ taun̄ña,

⁴⁵ e têtap en̄ sa atom. Tec sêmu sêja Jerusalem jasêsôm en̄.

⁴⁶ Sêsôm sêmoa e bêc têlêac gêjan̄a acgom, go têtap en̄ sa gêngôn̄ lôm dabun̄ kêsêp lau-mêtêwaga ñalêlôm gên̄ô êsêacnên̄ bin̄ ma kêtû kênac-kênac êsêac.

⁴⁷ Ma samob, tañ sên̄ô ênê bin̄ nan̄, sên̄jac lemen̄ kêtû ênê kauc to bin̄, tañ gêjô êsêac awen̄ nan̄ña.

⁴⁸ Agêc sêlic en̄ e têtakê ma têna kêsôm gêdên̄ en̄ gebe “Latucenec, amboac ondoc, tec gôgôm aêagêc amboac tonan̄. Ôlic acgom, aêagêc tamam asôm aôm totaên̄-totaên̄gen̄ tec amoa.”

⁴⁹ Ma en̄ kêsôm gêdên̄ êsêagêc gebe “Agêc asôm aê kêtû asagen̄ña. Agêc alic ñoc ñalêlôm kêkac aê gebe jamoa Tamocnê andu nec atom me.”

⁵⁰ Ma bin̄, tañ en̄ kêsôm gêdên̄ êsêagêc nan̄, agêc sêjala ñam atom.

⁵¹ Go gêwiñ êsêagêc ac sêsêp Nasaret sêja ma en̄ tañ wamu êsêagêc ñapep ma têna kêmasan̄ bin̄ samob tonan̄ ñai gn̄c nê ñalêlôm.

⁵² Jesu kêtôp to nê kauc mêtên̄a kêsa gêwiñ ma Anôtô to ñamalac têtac gêwiñ en̄.

3

Ñackêsagu Joañ gêjam mêtê

(Mat 3:1-12; Mar 1:1-8; Joañ 1:19-28)

¹ Kaisara Tiberi gêjam gôlin̄ lau e ñajala kêtû 15, Ponti Pilata kêtû gôlin̄waga Judaian̄a, Herodo kêtû kasêga Gallilain̄a, têwa Pilip kêtû kasêga Ituraia to gamên̄ Trakonitiñ, Lusani kêtû kasêga Abileneñ,

² ma Anas agêc Kaiapa têtû dabun̄sêga sêmoa. Gêdên̄ têm tonan̄ Anôtônê bin̄ gêdên̄ Sakaria latu Joañ, tañ gêmoa gamên̄ sawa nan̄ gêja.

³ Ñac tau tonan̄ gêjac laoc gamên̄ Jordan̄a samob ma gêjam mêtê lau gebe “Anam taôm ôkwi to alin̄ san̄gu, ma Anôtô êsuc nêñ sec ôkwi.”

⁴ Bin̄ tonan̄ kêtôm bin̄, tañ propete Jesaia keto kêsêp nê buku gebe “Ñac ten̄ gêmôêc awa tonec gêmoa gamên̄ sawa gebe

'Amansañ gamêñ Apômtau esêlê a to amêtôc ênê intêna êtu solop.

⁵ Sênsuñ gaboañ samob auc to sensen lôc to gamêñ ñabau êtu tapa ma sêmêtôc ñapoalic samob êtu solop to sêmansañ intêna kalon-kalon ñatip êsa.

⁶ Ma ñamalac samob sêlic Anôtônê lêñ ênam ñamalac kêsiña.' "

⁷ Lau taêsam dêdêñ en sêja sebe sêlin ênê sanju. En kêsôm gêdêñ êsêac gebe "Moac ñalatu amac, asa gêwa sa gêdêñ amac gebe awê Anôtônê têtac ñandan, tañ mênêsa nañ sa.

⁸ Anam ñanô êwa amac sa gebe ajam taôm ôkwiña acgom. Ma asôm êndêñ taôm gebe 'Abraham kêtû aêac tamenji,' nec atom. Aê jasôm êndêñ amac gebe Anôtô kêtôm gebe êñu poc tonec ñai sa têtû Abrahamnê latui.

⁹ Ki ñamata gêdêñ kawakac tec gêc. Amboac tonañ ka samob, tañ sêjam ñanô ñajam atom nañ, oc êsap su ma êmbalin êpi ja êna."

¹⁰ Ma lau samob sêjam kênac Joan gebe "Aêac oc anjôm amboac ondocgeñ."

¹¹ Tec en gêjô êsêac awen gebe "Ñac ten nê ñakwê luagêc embe ênêc, nañ êkên ten êndêñ ñac, tañ nê ñakwê masi nañ. Ma ñac ten nê mo embe ênêc, nañ êngôm amboac tonañ."

¹² Go telon ñagêdô dêdêñ en sêja amboac tonañ gebe ênsañgu êsêac, tec têtû kênac en gebe "Mêtêmôkê, aêac anjôm amboac ondocgeñ."

¹³ Tec en kêsôm gêdêñ êsêac gebe "Akôc gêñ anja launêñ êlêlêc ñaôli, tañ sêsakin amac nañ su atom."

¹⁴ Ma sinwaga ñagêdô têtû kênac en amboac tonañgeñ gebe "Ma aêac nec oc anjôm amboac ondoc." Tec en kêsôm gêdêñ êsêac gebe "Anjôlin bin to alênsu lau e ajanjo êsêacnêñ gêñ su atom. Ñaôli tañ gêjô nêkôm nañ, akôc ma kêtôm."

¹⁵ Lau samob taên gêjam bin jakêsa-jakêsa ma sêjam kênac tauñ gêc nêñ ñalêlômña kêtû Joanña gebe "Moae en Kilisi tau tonec nec."

¹⁶ Tec Joan gêjô êsêac awen ma kêsôm gêdêñ êsêac samob gebe "Aê tec kasagu amac ña bu, mago ñac ten oc êmên, en ñaclai kêlêlêc aê su. Aê katôm gebe janac pêla ênê atapa ñalêkôn atom. Ñac tonañ tec oc ênsañgu amac ña Ñalau Dabuñ to ja.

¹⁷ En lêma kêkam lala sekolon gêñña gebe êtin gêñ ñapaôma ma ênac ñanô sa êpi nê andu-gên-ñanôña êna, go ñapaôma êkên êpi ja, tañ êsa ñapan nañ."

¹⁸ Joan gêjac binju lau ña bin ñagêdô taêsam gêwin to gêwa ñawae ñajam sa gêdêñ êsêac.

¹⁹ Mago kasêga Herodo, tañ Joan gêbu en kêtû têtwanê awê Herodia to sec samob, tañ Herodo gêgôm nañña,

²⁰ ñac tau kêsalê sec tonec gêsac ñaô gêwin gebe kêlai Joan auc gêngôn andu kapoacwalôña.

Jesu gêlin sanju

(Mat 3:13-17; Mar 1:9-11)

²¹ Gêdêñ tañ lau samob sêlin sanju nañ, Jesu gelin gêwin. Keten mec gêmoa ma undambê gêña

²² e Ñalau Dabuñ gêjam balôsi lanô kêsêp mênjêc en ñaô, ma awa ten anja undambê kêsa gebe "Aênoc Latuc tau aôm, tec têtêc gêwin to galic aôm ñajam."

Jesunê ñam

(Mat 1:1-17)

²³ Jesunê jala amboac 30 ma gêjac m nê kôm. Ma lau seboc en Josep latu, nañ Êli latu,

²⁴ nañ Matat latu, nañ Lewi latu, nañ Melki latu, nañ Janai latu, nañ Josep latu,
²⁵ nañ Matatia latu, nañ Amos latu, nlañ Naum latu, nañ Esli latu, nañ Nagai latu,
²⁶ nañ Mat latu, nañ Matatia latu, nañ Semein latu, nañ Josek latu, nañ Joda latu,
²⁷ nañ Joanan latu, nañ Resa latu, nañ Serubabel latu, nañ Sealtiel latu, nañ Neri latu,
²⁸ nañ Melki latu, nañ Adi latu, nañ Kosam latu, nañ Elmadam latu, nañ Er latu,
²⁹ nañ Josua latu, nañ Elieser latu, nañ Jorim latu, nañ Matat latu, nañ Lewi latu,
³⁰ nañ Simeon latu, nañ Juda latu, nañ Josep latu, nañ Jonam latu, nañ Eliakim latu,
³¹ nañ Melea latu, nañ Mena latu, nañ Matata latu, nañ Natan latu, nañ Dawid latu,
³² nañ Isai latu, nañ Obed latu, nañ Boas latu, nañ Sala latu, nañ Nason latu,
³³ nañ Aminadab latu, nañ Admin latu, nañ Ami latu, nañ Hesron latu, nañ Peres latu, nañ Juda latu,
³⁴ nañ Jakob latu, nañ Isak latu, nañ Abraham latu, nañ Tara latu, nañ Nahor latu,
³⁵ nañ Serug latu, nañ Reu latu, nañ Peleg latu, nañ Eber latu, nañ Sela latu,
³⁶ nañ Kainan latu, nañ Arpaksad latu, nañ Sem latu, nañ Noa latu, nañ Lamek latu,
³⁷ nañ Metusala latu, nañ Enok latu, nañ Jared latu, nañ Mahalalel latu, nañ Kainan latu,
³⁸ nañ Enos latu, nañ Set latu, nañ Adam latu, nañ Anôtô latu.

4

Sadañ kêlêtôm Jesu

(Mat 4:1-11; Mar 1:12-13)

¹ Nalau Dabuñ gêjam Jesu auc, go gêmu anğa Jordan gêja ma Nalau Dêbu ñ gêwê eñ gêjac laoc gamêñ sawagenj gêmoa,
² e kêtôm bêc 40 ma Sadañ kêlêtôm eñ. Jesu genj gêñ atom e bêc samob tonañ gêbacnê, tec mo gêjô eñ.
³ Ma Sadañ kêsôm gêdêñ eñ gebe “Embe Anôtônê Latu aôm, nañ ôsôm poc tonec êtu mo.”
⁴ Jesu gêjô eñ awa gebe “Teto gêc gebe ‘Mo tagenj êc ñamalac tôñ atom.’ ”
⁵ Ma gêwê eñ kêpi jakêtôc gamêñ nomña samob gêdêñ eñ eb tagenj.
⁶ Ma Sadañ kêsôm gêdêñ eñ gebe “Aê gabe jakêñ ñaclai samob tônê tonawasigenj êndêñ aôm gebe sêkêñ gêdêñ aê. Ma aê embe jakêñ êndêñ ñac tenj, oc jakêñ.
⁷ Amboac tonañ embe ôpônj amduc êndêñ aê, go gêñ tau samob êtu aômnêm.”
⁸ Tec Jesu gêjô eñ awa ma kêsôm gêdêñ eñ gebe “Teto gêc gebe ‘Ôpônj amduc êndêñ Apômtau, aômnêm Anôtô, ma ônam sakinj eñ taugenj.’ ”
⁹ Go Sadañ gêwê Jesu agêc sêpi Jerusalem jaketoc eñ kêkô lôm dabuñ ñasalôm ñalami ma kêsôm gêdêñ eñ gebe “Aôm embe Anôtônê Latu, go u taôm anğa tonec ôna,
¹⁰ gebe teto gêc gebe ‘Eñ oc êsakinj nê anela êtu aômña gebe mênsejop aôm
¹¹ to sêsip aôm ña lemenjenj gebe ôndinj amkainj êpi poc atom.’ ”
¹² Tec Jesu gêjô eñ awa gebe “Binj gêc gebe ‘Ônsaê Apômtau, aômnêm Anôtô, atom.’ ”

¹³ Sadan kêsaê enj kêpi binj samob tonan e gêbacnê, go gêwi enj sinj gebe êmoa e noc tenj acgom.

*Jesu gêjac m nê kôm anja Galilaia
(Mat 4:12-17; Mar 1:11-15)*

¹⁴ Go Njalau Dabuñ kékac Jesu gêmu gêja Galilaia, ma nê wae kêsa kêtôm gamênj tau ñamadinj samob gêja.

¹⁵ Enj kêdônj êsêac anja nênj lôm e samob sêlambinj enj.

*Jesunê lau têtinj enj anja Nasaret
(Mat 13:53-58; Mar 6:1-6)*

¹⁶ Enj gêô lasê Nasaret, nanj êsêac sêlôm enj ñapalêgenj e kêtû kapôênj anja tonan. Ma gêdênj sabbat kêsô lôm gêja amboac gêgôm-gêgôm gêmoa, ma gêdi sa gebe êsam mêtê lasê.

¹⁷ Tec sêkênj propete Jesaia nê buku gêdênj enj ma kêlainj buku tau e kêtap ñalô, tanj teto gêc nanj sa gebe

¹⁸ “Apômtaunê Njalau kêpi aê.

Enj genj oso aê gebe jasôm ñawae ñajam lasê êndênj lau ñalêlôm sawa.

Enj kêsakinj aê gebe jasôm lasê êndênj lau, tanj sêngônj kapoacwalô nanj, gebe sêngamboac êsêac su,

ma êndênj matenpec gebe sêlic gamênj êtiam,

to êndênj lau, tanj ñamalac sêgôm êsêac êndu-êndu gebe sêmoa nênj lêtêgenj

¹⁹ to jasôm Apômtau ênam lau kêsi ñajala lasê.”

²⁰ Go Jesu kêluñ buku sa jakêkênj gêdênj sakinwaga ma gêngônj sic. Ma lau samob, tanj sêngônj lôm nanj, matenj gê enjenj.

²¹ Ma enj gêôc awa sa ma kêsôm gêdênj êsêac gebe “Binj tanj teto gêc ma tanjemsunj anô nanj, kêtû anô gêdênj ocsalô tonec.”

²² Lau samob sênjô ênê binj moasinj, tanj kêsôm kêsa awa nanj, ñajam-ñajam e sê taênj ma sêsôm gebe “Ñac tonec Josep latu atom me.”

²³ Tec enj kêsôm gêdênj êsêac gebe “Kec, galoc oc abe asôm binjdêm tonec êndênj aê gebe ‘Dokta, ôngôm taôm ôlim ñajam êsamanj. Binj tanj aêac anô gebe gôgôm anja Kapanau m nanj, ôngôm anja taôm nêmalacmôké amboac tonan acgom.’”

²⁴ Go kêsôm gebe “Binjnanô, aê jasôm êndênj amac gebe Propete tenj oc tetoc enj sa ñapep anja enj tau nê malacmôké atom.

²⁵ Ma jasôm tenj tobinjnanôgenj êwinj gebe Gêdênj têm Elia gêmoa nanj, undambê ñajana gêc e jala têlêac ma ajônj 6 ma tóbôm kapôênj gêjam gamênj samucgenj auc nanj, awêtuc taêsam sêmoa Israel.

²⁶ Mago Anôtô kêsakinj Elia gêdênj êsêacnênj tenj gêja atom, kêsakinj enj gêdênj awêtuc, tanj gêngônj Sarepta Sidonna nanj, taugenj gêja.

²⁷ Ma gêdênj tanj propete Elisa gêmoa nanj, kamocbôm gwalêkinj sêmoa Israel. Mago êsêacnênj tenj kêtû selec atom, ñac Suriana Naeman taugenj.”

²⁸ Lau samob, tanj sêngônj lôm ma sênjô binj tau nanj, têtac kêbôli auc ñanô.

²⁹ Tec dêdi ma têtinj enj kêsa malacmagê gêja. Malac tau sêkwê gêc lôc. Tec sêwê enj jasêô lasê sêlic tau gebe têtinj enj pinjanj êsêp êna.

³⁰ Mago enj gêsinj êsêac popoc kêsa ñaluñgenj gêc gêja.

*Ñac tonjalau sec
(Mar 1:21-28)*

³¹ Jesu kêsêp malac Galilaiana Kapanau gêja ma kêdônj êsêac gêdênj sabbat

³² e êsêac têtakê kêtû ênê mêtêña, gebe kêsôm binj tonjaclaigenj.

³³ Ma ñamalac tenj tonjalau ñatêmui gêngônj lôm, nanj gêmôc awa kapôênj gebe

³⁴ “Op, Jesu Nasaretña, aêacnêñ asagen ñagêdô gêdên taun. Aôm gômôên gebe onsen aêac su me. Aê kajala aôm-gac. Anôtônê ñac dabun aôm-goc.”

³⁵ Tec Jesu gec binj en gebe “Awammê êsa ma ôsa anga êné ôna.” Ma ñalau sec kêmônaj ñac tau gêmôa e gêu tau kêsêp êsêac ñalunjen jagêc, go kêsa anga ñamalacnê gêja, mago gêgôm en ôli kêtú sec atom.

³⁶ Tec êsêac samob têtakê e sêsôm gêdên taun gebe “Binj tonec amboac ondoc. Enj kêjatu ñalau ñatêmui tonjaclaigen amboac ñatau ma sêc sêsa sêja.”

³⁷ Ma êné wae kêsa kêtôm gamên tonaj ña-malac samobgenj gêja.

Jesu gêgom lau taêsam ôlinj ñajam kêsa

(Mat 8:14-17; Mar 1:29-34)

³⁸ Jesu gêdi anga lôm kêsa jakêsô Simonnê andu. Ma Simon tau lawao gêmac ôli ñawajaô kapôên tec gêc, nanj êsêac teten enj kêtú awê taunja.

³⁹ Tec Jesu kêtú gasuc gêja e gêôc gadê enj, go gec binj ñawajaô ma gêwi enj sinj e gacgenj gêdi sa mênjgêjam sakinj êsêac.

⁴⁰ Oc jakêsêp acgom, go lau samob, tanj nêñ lau gêmac ñagêdô tokainj-tokainj sêc nanj, sejonj êsêac dêdên Jesu sêja. Ma gêu lêma gêsac êsêac gêdên-gêdênjenj ma gêgôm êsêac ôlinj ñajam kêsa.

⁴¹ Ma ñalau sec sêsa anga lau taêsam nêñ amboac tonaj. Êsêac sêwakic to sêsôm gebe “Anôtônê Latu aôm.” Ma Jesu gec binj êsêac to gêjac jao gebe sêsôm binj atom gebe êsêac sêjala gebe enj Kilisi tau.

Jesu gêjam mêtê gêmôa Judaia

(Mar 1:35-39)

⁴² Gelenja lasê, go Jesu gêdi kêsa gamên sawa tenj gêja. Ma lau sêsôm enj e têtap enj sa ma sebe sênjgaminj enj gebe êwi êsêac sinj atom.

⁴³ Mago enj kêsôm gêdên êsêac gebe “Kôm tonec gêjac aê ñawae gebe jasôm ñawae ñajam Anôtônê gamênja lasê êndên malac ñagêdô êwinj, gebe Anôtônê kêsakinj aê kêtú kôm tonajja.”

⁴⁴ Ma enj gêjam mêtê gêmôa lôm Judaianja.

5

Jesu kêkalem nê ñacseñomi ñamataña

(Mat 4:18-22; Mar 1:16-20)

¹ Ñabêc tenj Jesu kêkô bugêjactonj Genesaret ma lau taêsam sêkatonj enj sa sebe sênjô Anôtônê mêtê.

² Ma gêlic wanj luagêc sêpoac, mago lau inja sêwi wanj sinj jasêkwasinj nêñ wasanj sêmoa.

³ Tec jakêpi wanj luagêc tonaj ñatenj, tanj ñatau Simon nanj, ma ketenj enj gebe êsu wanj su êkênj bau sinj saunjenj. Go gênjgônj sic ma kêdônj mêtê gêdên lau gênjgônj wanj.

⁴ Gêjac mata nê binj su ma kêsôm gêdên Simon gebe “Asinj asa gêdim ana e au nêñ wasanj êsêp gebe alô i.”

⁵ Tec Simon gêjô enj awa gebe “Mêtêmôkê, gêbêc samuc tonec aêac ajam wasanj e tekwenj gêbac ma atap ñanô tenj sa atom. Mago kêtú aôm-nêñ binjja tec najau wasanj êtiam.”

⁶ Sêu wasanj ma sêkênj i taêsam auc e gebe ênjgônj wasanj ênjcic.

⁷ Tec sêjac kajo nêñ lau wanj tenj gebe nasênam jaônj sêwi ñ êsêac, tec sêja ma sêjac i tulu kêsêp wanj lulu e gebe êné.

⁸ Simon Petere gêlic e gêu tau jagêc Jesu akainjja ma kêsôm gebe “Apôm-tau, ômoa nêñ lêtêgenj, gebe aê ñac sec.”

⁹ Petere to lau samob, tanj sêwinj enj nanj, têtakê kêtú i taêsam, tanj sêlô nanjja.

¹⁰ Sebedai latuagêc, Jakobo agêc Joan, tañ sêwê kainj kôm sêwiñ Simon nañ, têtakê amboac tonanjen. Go Jesu kês jm gêdêñ Simon gebe “Ôtêc taôm atom, galoc oc ôlô ñamalac amboac tonañ.”

¹¹ Ma êsêac sêsijn e jasêsô bau, go dedec nêñ waba samob gêc ma têdaguc enj.

*Jesu gêgôm ñac tokamochôm ôli ñajam kêsa
(Mat 8:1-4; Mar 1:40-45)*

¹² Ñasawa tenj Jesu gêmoa malac tenj ma ñac tenj kamochôm gêjam enj auc gêngônj. Enj gêlic Jesu e gêu tau jagêc nom, go keten enj gebe “Apômtau, embe têtac êwiñ, go ôngôm aê jatu selec.”

¹³ Tec Jesu kêmêtôc lêma jakêmoasac enj ma kêsôm gebe “Aê gabe ôtu selec.” E gacgenj ênê kamochôm gêwi enj sinj.

¹⁴ Jesu gêjac jao gebe “Ôsôm binj tonec êndênj lau tenj atom.” Ma kêjatu enj gebe “Naôtôc taôm êndênj dabunwaga ma ôkênj da êtu kôtu selecñ a êtôm Mose kêjatu, gebe êwaka nêñ binj sa êndênj êsêac.”

¹⁵ Tagenj Jesunê wae kêtû tapa kêlêlêc, tec lau taêsam sêkac sa sêmênj sebe sênjô ênê binj ma êngôm êsêacnênj gêmac tokainj-tokainj ñajam êsa.

¹⁶ Go enj kêtaiñ tau su kêsa gamênj sawañagenj jaketenj mec.

*Jesu gêgôm ñac ñatêkwa kêtû golonj ôli ñajam kêsa
(Mat 9:1-8; Mar 2:1-12)*

¹⁷ Gêdênj bêc tenj Jesu kêdônj mêtê gêmoa, ma Parisai to binjsutau anja malac Galilaia to Judaiana samob ma anja Jerusalem mênjsênjônj. Ma Apômtaunê ñaclai gêjam enj sa gêgôm lau gêmac ñajam kêsa.

¹⁸ Ma lau sêbalañ ñac ñatêkwa kêtû golonj tenj kêsêp mê, tec têtû kêka-kêka sebe sejon enj sêsô andu natetoc enj ênêc Jesu lañônêmja.

¹⁹ Mago têtap lêñ sejon enj sêsô sênaña sa atom, gebe lau taêsam. Tec sêpi salôm jasêkip salôm sa ma sêlêwanj enj tomêgenj kêsêp ñaluñgenj jagêc Jesu lañônêm.

²⁰ Jesu gêlic êsêac sêkênj gêwiñ, tec kêsôm gebe “Ñac tau, aê kasuc nêñ sec ôkwiçac.”

²¹ Ma binjsutau to Parisai sêoc awen sa ma têtû kênac gebe “Ñac tonec asa, tec kêsôm binj alôb-alôb amboac tonec nec. Asa gebe êsuc sec ôkwi, Anôtô taugenj.”

²² Mago Jesu kêjala binj, tañ êsêac taênj gêjam nañ, ma gêjô êsêac awen gebe “Amboac ondoc tec taêm gêjam binj amboac tonañ gêc nêñ ñalêlômgenj.

²³ Binj ondoc oc tasôm ñagaô. Tasôm tonec gebe ‘Aê kasuc aômñêm sec ôkwi’ nec, me tasôm gebe ‘Ôndi sa ma ôsêlêñ.’

²⁴ Ma aê gabe amac ajala gebe Ñamalacnê Latu kêtû ñatau anja nom gebe êsuc sec ôkwi,” go kêsôm gêdênj ñac ñatêkwa kêtû golonj gebe “Aê jasôm êndênj aôm gebe Ôndi sa. Ôluñ nêñ mê sa ma ôêc ôna nêñ andu.”

²⁵ Ñac tau gêdi sa sep tagenj gêdênj êsêac matenjanô sêlic, go kêluñ nê mê, tañ enj gêc nañ, sa ma gêc gêja nê andu ma kêlanem Anôtô.

²⁶ Lau samob têtakê ñanô ma sêlambijn Anôtô tonênj ñalêlôm ñatutucgenj ma sêsôm gebe “Ocsalô tonec aêac alic gênj kainj tenj.”

*Jesu kêkalem Lewi
(Mat 9:9-13; Mar 2:13-17)*

²⁷ Jesu gêgôm tonañ su, go kêsa gêja e gêlic telonj tenj, ñaê Lewi, gêngônj telonj malen ma kêsôm gêdênj enj gebe “Ôndanjuc aê.”

²⁸ Tec ñac tau gedec nê gênj samob gêcña ma gêdi kêdaguc Jesu gêja.

²⁹ Lewi gêgôm moasinj kapôênj tenj anja nê andu kêtû Jesunja, ma telonj to lau ñagêdô taêsam senj gênj tau sênjônj sêwiñ êsêac.

³⁰ Tec Parisai to nêj biñsutau têtü môsi ma sêsôm gêdêj ênê ñacseñomi gebe “Amboac ondoc tec amac aen to anôm gêj anğôj awiñ telon to lau sec nec.”

³¹ Ma Jesu gêjô êsêac awen gebe “Lau ôlin ñajam sêpô lêna tauñ kêtü doktaña atom, mago lau gêmac tec sêpô lêna.

³² Aê gamêj gabe jakalem lau gêdêj atom, jakalem lau secgeñ gebe sênam tauñ ôkwi.”

Bij tanam dabuñ moña

(Mat 9:14-17; Mar 2:18-22)

³³ Ma êsêac sêsôm gêdêj Jesu gebe “Joanê ñacseñomi sêjam dabuñ mo to teten mec elêmê ma Parisainêj ñacseñomi amboac tonan. Mago aômnêm nec señ to sênôm gêj.”

³⁴ Tec Jesu kêsôm gêdêj êsêac gebe “Lau embe sêniñ awê ñamoasiñ, ma ñac-gebe-ênâm-awêwaga êmoa êwiñ êsêac, oc amac akac êsêac gebe sênam dabuñ mo me. Masianô.

³⁵ Mago ñabêc oc mênêsa ma sêkôc ñac-gebe-ênâm-awêwaga su anğa êsêacnêj. Êndêj bêc tônê, go sênam dabuñ mo.”

³⁶ Go kêsôm biñgôlin ten gêdêj êsêac gêwiñ gebe “Lau ten sêkac obo ñatali su anğa ñakwê wakuc gebe sêsi êpi ñakwê lanğwa atom. Embe sêngôm, go sêkac ñakwê wakuc êngic ma ñakwê wakuc ñatali naêtôm ñakwê lanğwa atom.

³⁷ Ma lau ten sêkêj wain wakuc êsêp bôc ñaôlic lanğwa atom. Embe sêngôm, oc wain wakuc êôc ñaôlic êpoa e êtain ma ñaôlic tau êtu sec.

³⁸ Takêj wain wakuc êsêp ñaôlic wakuc ênaman.

³⁹ Ma lau, tan sênôm wain lanğwa su nan, sebe sênôm wain wakuc atom. Êsêac sêsôm gebe ‘Wain lanğwa ñajam kêlêlêc.’ ”

6

Ñacseñomi sesolop polom gêdêj sabat

(Mat 12:1-8; Mar 2:23-28)

¹ Gêdêj sabat ten Jesu kêsêlêj gêmoa kôm polomña ñalêlôm, ma nê ñacseñomi sesolop polom ñanô mênşêlêsa popoc ma señ.

² Tec Parisainêj ñagêdô sêsôm gebe “Amboac ondoc amac agôm gêj, tan biñsu gêjac jao gebe danğôm êndêj sabat atom nan.”

³ Ma Jesu gêjô êsêac awen gebe “Amac asam biñ, tan Dawid gêgôm gêdêj mo gêjô en tau to êsêac, tan sêwiñ en nan, atom me.

⁴ En kêsô Anôtônê andu gêja ma kêkôc polom, tan sêkêj gêdêj Anôtô kêtü da nan, mêngeñ to kêkêj gêdêj êsêac, tan sêwiñ en nan, señ amboac tonan. Mago polom tau biñsu gêjac jao gebe lau ten sêniñ atom, dabuñwaga tau ngeñ.”

⁵ Tec Jesu kêsôm gêdêj êsêac gebe “Ñamalacnê Latu kêtü sabat ñatau gêwiñ.”

Ñac lêma kêtü golon ñajam kêsa

(Mat 12:9-14; Mar 3:1-6)

⁶ Gêdêj sabat ten Jesu kêsô lôm gêja ma kêdôn êsêac. Ma ñac ten gêngôn tonan, tan lêma anônja kêtü golon.

⁷ Ma biñsutau to Parisai dêdib Jesu gebe moae êngôm ñac tau ôli ñajam êsa êndêj sabat, sebe têtap lêj sêngôlin biñ êpi enña sa.

⁸ Mago Jesu kêjala êsêac taên gêjam biñ tonan tec kêsôm gêdêj ñac lêma kêtü golon gebe “Ôndi sa ôkô ñaluñ.” Ma ñac tau gêdi sa kêkô.

⁹ Ma Jesu kêsôm gêdêj êsêac gebe “Aê jatu kênac amac acgom, oc tatôm gebe tamoasiñ lau me danğôm êsêac sec êndêj sabat. Tanam katun kesi me tajaiñ.”

¹⁰ Go mata gê êsêac gelom-gelom ma kêsôm gêdêj ñac tau gebe “Ômêtôc lêmam.” Ñac tau kêmêtôc lêma e ñajam kêsa kêtiam.

11 Tec êsêac têntac nandanj gêôc nêj njalêlôm auc ma sêsôm nabinj sêwiñ taunj gebe sêngôm Jesu amboac ondoc.

*Jesu kêjalij nê aposolo 12 sa
(Mat 10:1-4; Mar 3:13-19)*

12 Gêdêj njasawa tonanj Jesu kêpi lôc gêja gebe etej mec. Tec gêbêc samuc tonanj ketenj mec gêdêj Anôtô napanj

13 e gелеñña lasê, go gêmôêc nê nacsenjomi mênkêjalij 12 sa anja êsêacnêj ma kêsam êsêac gebe “Aposolo.”

14 Simon tanj gê enj gebe Petere gêwiñ nanj, agêc lasi Andrea, ma Jakobo agêc Joanj, Pilip agêc Batolomai,

15 Matai agêc Tom, Alpainê latu Jakobo ma Simon, tanj sêsam enj gebe Seloto nanj,

16 Jakobonê latu Juda, go Juda Isariot, tanj geoc enj lasê nanj.

*Jesu gêjam sakinj lau taêsam
(Mat 4:23-25)*

17 Jesu gêwiñ êsêac sêsêp anja lôc sêmêj e sêsa nadenj tenj, go nê nacsenjomi pom kapôêj tenj ma lau nageêdô taêsam anja malac Judaianja samob ma anja Jerusalem to anja gamêj gwêcña Turu to Sidonja sêwiñ.

18 Lau tonanj naj samob sêja sebe sêjô ênê binj ma sebe enj êngôm êsêacnêj gêmac tokainj-tokainj najam êsa. Ma gêgôm êsêac, tanj njalau natêmui kêlêsu êsêac nanj, najam kêsa amboac tonanj.

19 Naclai kêsa anja ênê, tec gêgôm samob ôlij najam kêsa, amboac tonanj lau pebenj sêgôm mocsac gebe sêmoasac enj.

*Binj moasinj to binj ojaenja
(Mat 5:1-12)*

20 Jesu kêsa lanôanô sa gêdêj nê nacsenjomi ma kêsôm gebe “Aê aoc êôc amac lau njalêlôm sawa, gebe Anôtônê gamêj kêtû amacnêj.

21 Aê aoc êôc amac, tanj mo gêjô amac galoc nanj, gebe oc anij gêj e êôc amac tôj.

Aê aoc êôc amac, tanj galoc atanj nanj, gebe oc aômac.

22 “Aê aoc êôc amac embe namalac têntac endec amac to sêmasuc ma sêmbu amac to sêsôm gebe amac lau sec êtu Namalacnê Latuñña.

23 Têmtac najam êsa êndêj bêc ônê toôlim êpigenj gebe amacnêj nagejô najam kapôêj gêc undambê. Êsêacnêj lau nanô sêgôm gêj tonanj gêdêj propete amboac tonanjenj.

24 “Ojae amac lau tolêlôm, gebe nêj moasinj tec akôc kwananjenj.

25 Ojae amac, tanj galoc têmtac kêkôc nanj, gebe mo oc êjô amac.

Ojae amac, tanj galoc aômac nanj, gebe almac oc têmtac nawapac to atanj.

26 “Ojaê amac, embe lau samob awenj aôc amac nanj, gebe êsêacnêj lau nanô sêgôm gêj tonanj gêdêj propete dansanj kêtôm tonanjenj.

*Têmtac êwiñ nêj soñjo-soñjo
(Mat 5:38-48; 7:12)*

27 “Mago aê jasôm êndêj amac, tec anô aênoc binj amoa nec, gebe Têmtac êwiñ nêj soñjo-soñjo to amoasinj êsêac, tanj têntac gedec amac nanj.

28 Anam mec êsêac, tanj sêpuc boa amac, to atenj mec êtu lau, tanj sêsac amac nanja.

29 Nac, tanj êtap aôm alimanô namakenj nanj, ôkêj namakenj êndêj enj êwiñ, ma naj tanj êjanjo nêj najkwê su nanj, ôngaminj obo êndêj enj atom.

30 Samob tanj tetenj gêj êndêj aôm nanj ôkêj, ma êsêac, tanj sêkôc nêj gêj su nanj, otenj êêc gebe sêkêj êm u êmêj êtiam atom.

³¹ Gêñ tañ amac abe lau sêngôm êndên amac nañ, taôm anğôm êndên êsêac.

³² “Embe têtac êwiñ lau, tañ têtac gêwiñ amac nañ, oc ñanô amboac ondoc, gebe lau sec têtac gêwiñ lau, tañ têtac gêwiñ êsêac nañ amboac tonañ.

³³ Ma embe amoasiñ lau, tañ sêmoasiñ amac nañ, oc ñanô amboac ondoc. Lau sec sêgôm nêñ gêñ amboac tonañ.

³⁴ Ma embe akêñ gêñ êtu tîp êndên lau ma taêm êka gebe sênac ñatîp, oc ñanô amboac ondoc. Lau sec sêkêñ gêñ kêtîp tîp gêdên lau amboac tonañgen.

³⁵ Têtac êwiñ nêñ sonjo-sonjo to amoasiñ lau ma akêñ gêñ êsêac, taêm êka ñagêjî atom, go amacnêñ ñagêjî ñajam êtu kapîen ma atu Lîlîc Nîtau latui, gebe eñ kêtîp lau têtac dani to lau sec nêñ ñac gabêjam.

³⁶ Taêm walî lau amboac Tamemi taê walî.

Biñ lamêtîc launja

(Mat 7:1-5)

³⁷ “Amêtîc lau atom, go Anîtî êmêtîc amac atom. Anac jatu lau atom, go Anîtî ênac jatu amac atom. Anac pêla lau, go Anîtî ênac pêla amac.

³⁸ Akêñ gêñ êndên lau, go Anîtî êkêñ gêñ êndên amac. Oc êkêñ gêñ êndên amac êsêp nêñ gadob e mênêc ma ekolon, go ênsalê ñagêdî ênsac ñaî êwiñ, gebe dîñ, tañ anam dîñ lau nañ, oc Anîtî ênam dîñ amac.”

³⁹ Go Jesu kêsîm biñgîliñ tonec gêdên êsêac gebe “Matapec teñ kêtîm gebe êwê matapec teñ atom. Agêc lulu oc sêu tauñ sêsêp sê sêna.

⁴⁰ Kwapuc teñ êlêlêc kwalam langwa atom. Mago kwapuc samob embe sênac dabiñ ñapep, go têtîm nêñ kwalam langwa.

⁴¹ “Asagen gîlic ka ñasili, nañ gêgun lasim mataanî, ma ñadambê, tañ kêtî taôm matamanî nañ, gîlic sapu.

⁴² Ma amboac ondoc îsîm êndên lasim gebe ‘Lasicenec, ondecgen ma jambuc ñasili, tañ gêgun matamanî nañ sa.’ Mago ka ñadambê, tañ kêtî aîm taôm matamanî nañ, gîlic sapu. Aîm dansantêna, îmbuc ka ñadambê anja taôm matamanî sa acgom e matamanî ñawa êsa, go îmbuc ñasili, tañ gêgun lasim mataanî nañ sa.

Tajala ka enden ñanî

(Mat 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ “Ka ñajam oc ênam ñanî sec atom, ma ka sec oc ênam ñanî ñajam atom.

⁴⁴ Ka samob tajala êndên ñanî êndên-êndêngen. Sêpip jambî ñanî anja locgîm atom ma sêwa aiñ anja okêñ atom.

⁴⁵ Ñamalac ñajam kêtaiñ gêñ ñajam sa anja nê awa ñajam, tañ gêc nê ñalêlîm nañ, ma ñamalac sec kêtaiñ gêñ sec sa anja nê awa sec. Gebe gêñ, tañ gêlîc gêc nê ñalêlîm tonañ tec mênêsa awasun.

Ñac lulagêc sêkwê andu

(Mat 7:24-27)

⁴⁶ “Amboac ondoc, amac asam aê gebe ‘Apîmtau, Apîmtau,’ mago agîm biñ, tañ kasîm nañ, ñanî kêsî atom.

⁴⁷ Lau samob, tañ dêdên aê sêmên to sênî aênoc biñ ma sêgîm ñanî kêsî nañ, aê janam dîñ êsêac amboac tonec.

⁴⁸ Êsêac têtîm ñac, tañ kêtî andu teñ. Eñ kêtî sê baliñgen kêsêp gêja e poc kêtîkapiñ ñaalê tîñ. Gêdên tañ bu kêsî kapîen nañ, ñasamac kêtîgasim jakêpi andu tau, mago kêtîwic jageo, gebe poc kêtîkapiñ tîñ.

⁴⁹ Ma Ñac tañ gêñî biñ, mago gêgîm ñanî kêsî atom nañ, kêtîm ñac, tañ kêtî nê andu kêtî nom ñaî kêtî alê kêsêp gêja atom. Ma bu kêsî kapîen jakêpi andu tau ma gacgen kêtî sa jagulun tagen.”

7

Jesu gëgôm lau Rom nëj kapitainê sakinwaga ôli njajam kêsa

(Mat 8:5-13)

¹ Jesu kêsiôm në bi nj samob tonaj gëdênj lau sênjô su, go kêsêp Kapanaum gêja.

² Ma kapitai tenj në sakinwaga, tanj têtac gëwiñ enj nanj, gëmac jaonagenj gëc.

³ Tec në njatau gênjô Jesu njawae ma kêsakinj Judanênj lômmôkê dëdênj enj sêja gebe tetenj enj mênjênam ênê sakinwaga sa.

⁴ Lau tau jasêô lasê dëdênj Jesu ma tetenj enj sepenj ducgenj gebe “Ôkênj tanjam enjmanj,

⁵ gebe enj têtac gëwiñ aêacnênj lau ma kêkwê aêacma lôm.”

⁶ Tec Jesu gëwiñ êsêac gêja. Kêselênj e gëjam andu njasawa kêtû dambê, go kapitai kêsakinj në lau jasêsôm gëdênj enj gebe “Apômtau, ôjainj taôm atom, gebe aê galic tauc katôm gebe ôsô njoc andu njasalôm njalabu ômôênj atom.

⁷ Aê galic tauc amboac tonaj, tec gabe jatoc tauc sa jandênj aôm jawac atom. Amboac tonaj, ôsôm nj awamgenj ma njoc njacsenjom oc ôli njajam êsa.

⁸ Gebe aê njac tenj, tanj kasô lau kapôênj njalabu ma sinwaga sêsô aê njalabu. Embe jasôm êndênj njac tenj gebe ‘Ôna,’ oc êna. Ma êndênj njac tenj gebe ‘Omôênj,’ oc êmênj, ma êndênj njoc sakinwaga gebe ‘Ôngôm gênj tonec,’ oc êngôm.”

⁹ Jesu gênjô binj tonaj e gênjac lêma ma kêsa tau ôkwi jakêsôm gëdênj lau, tanj tédaguc enj nanj gebe “Lauac, anja Israelnênj aê katap kêkênj gëwiñ kapôênj amboac tonaj sa atomgenj.”

¹⁰ Go lau, tanj kapitai kêsakinj êsêac nanj, sêmu sêja andu e sêlic sakinwaga tau ôli njajam kêsa.

Jesu gënu awêtuc tenj latu mata jali kêsa

¹¹ Njasawa baliñ atom, go Jesu gêja malac tenj njâ Nain, ma në njacsenjomi to lau taêsam sêwê sêwiñ enj.

¹² Enj kédabinj malac njacgêdô ma gêlic sêbalanj njacmatê tenj sêsa sêmênj, awêtuc tenj në latu tagenj tonaj, tec lau malacnja taêsam sêwiñ enj.

¹³ Apômtau gêlic awê tau e taê walô enj ma kêsôm gëdênj enj gebe “Ôtanj atom.”

¹⁴ Go kêtû gasuc jagêu lêma gêsac katapa e lausêbalanjwaga têtû malô sêkô. Go kêsôm gebe “Njapalê, aê jasôm aôm ôndi sa.”

¹⁵ Ma njacmatê gëdi gëngônj e kêsôm binj lasê. Go Jesu kêkênj enj gëdênj têna gêja.

¹⁶ Lau samob têtakê ma sêlanem Anôtô gebe “Aêacnênj propete kapôênj tenj mênjkêpi anja aêacnênj ma Anôtô mênjkêtu njaclej në lau.”

¹⁷ Go ênê binj njawae kêtû tapa anja Judaia tau to njagamênj njagamênja samob gêja.

Njackêsagu Joanj kêkênj në njacsenjomi têtû kênac Jesu njam

(Mat 11:2-19)

¹⁸ Ma Joanjnê njacsenjomi sêkênj gênj samob tonaj njawae gëdênj enj. Tec gêmôêc në njacsenjom luagêc

¹⁹ mênj kêsakinj êsêagêc gebe dëndênj Apômtau sêna ma sêsôm gebe “Njac tanj sêsôm sebe êmênjnanj nanj, njac tau aôm tonec, me aêac ansaê njac tenj acgom.”

²⁰ Njac ulu tau dëdênj Jesu sêja ma sêsôm gebe “Njackêsagu Joanj kêsakinj aêagêc tec adênj aôm amênj ma kêsôm gebe Njac tanj sêsôm sebe êmênjnanj nanj, njac tau aôm tonec, me aêac ansaê njac tenj acgom.”

²¹ Gëdênj njasawa tonaj Jesu kêmoasinj gëmac taêsam to lau ôlinj kêtuj êsêac ma njalau sec gëgôm êsêac nanj, ôlinj njajam kêsa ma gëgôm matenjec taêsam sêlic gamênj kêtiam.

22 Tec enj gêjô êsêagêc awenj gebe “Ana ma anac minj genj, tanj alic to anjô nanj, êndênj Joanj gebe matenpec sêlic gamênj kêtiam to maginj kêsû sêsêlênj, kamocbôm têtû selec to tanjensunbic sênjô binj, ma njacmatê dêdi sa to lau sêsôm njawae njam lasê gêdênj lau njalêlôm sawa.

23 Ma aê aoc êôc êsêac, tanj têtac lulu kêtû aênja atom.”

24 Joanjê njacjaenj luagêc tonanj sêc sêmu sêja acgom, go Jesu gêôc awa sa ma gêwa Joanj sa gêdênj lau gebe “Amac asa gamênj sawa aja abe alic asagenj. Abe alic sôbolec tenj mu gêôc jakêsêp mênjkêsêp me.

25 Me aja abe alic asagenj. Abe alic njac tenj kêsô njakwê palê-palê me. Alicgac me, lau tanj sêsô njakwê togênj ma sêmoasinj tauj ôlinj nanj, sênjgônj kinjênj andugenj.

26 Me aja abe alic asagenj. Abe alic propete tenj me. Binjano, aê jasôm êndênj amac gebe Njac tanj kêlêlêc propete su.

27 Njac tau tonanj, tec teto binj kêpi enj gebe ‘Anôtô kêsôm gebe Ôlic acgom, aê jasakinj njoc njacjaenj êmunj aôm naêmansanj nê m intêna, tanj gêc aôm lanjômnêmnanj.’

28 Aê jasôm êndênj amac gebe lau samob, tanj lauo sêkôc êsêac nanj, nênj tenj kêlêlêc Joanj su atom. Mago njac saunj, tanj sêsam enj kêtû njamu anja Anôtônê gamênj nanj, kêlêlêc enj su.”

29 Lau samob to telonj, tanj sênjô binj tonanj nanj, tanjenj wamu Anôtônê binj, tanj kêjatu jagêdênjenj nanj, sêlinj Joanjê sanju su.

30 Mago Parisai to binjsutau sêpô Anôtônê mêtê njagôlinj, tanj kêmasanj kêtû êsêacnja nanj sinj, tec sêlinj ênê sanju atom.

31 “Aê janam dônj lau têm tonecnja êpi asagenj, ma êsêac oc têtôm asa lau.

32 Êsêac têtôm njapalê, tanj sênjgônj malaclunj ma sêmoêc binj gelom tau gebe ‘Aêac ajac onj, mago amac atê wê atom. Aêac atanj tanjiboa, mago amac atanj awinj atom,

33 Njacksêsagu Joanj gêmênj e genj mo atom to gênôm wain atom, tec amac asôm gebe ‘Njalau sec tenj gêgôm enj.’

34 Njamalacnê Latu gêmênj e genj to gênôm gênj ma amac asôm gebe ‘Alic enj lasamtêna to gênôm wain anaboa, telonj to lau sec nênj njac enjgoc.’

35 Mago binj amboac tonanj Anôtônê mêtê tokauc kêwaka tau sa kêpi êsêac, tanj têtû ênê lau nanj.”

Jesu kêtû njaclej Parisai Simon

36 Parisainênj tenj ketenj Jesu gebe êninj gênj êwinj enj. Tec Jesu kêsô Parisai tonanj nê andu jagênjgônj gebe êninj gênj.

37 Ma awê tenj gêmôa malac tonanj. Enj awê sec. Enj gênjô Jesu genj gênj gênjgônj Parisainê andu njawae, tec kêkôc gênjmalu kêsêp kekec kwalam-kwalam tenj.

38 Enj jakêkô Jesu dêmoêmu kêsî akainjja ma kêtanj e matasulu gêgôm Jesu akainj njawambuc kêsa. Tec gêbuñ ja mômêlauñ ma kêlêlêc enj akainj ma genj oso ja gênjmalu.

39 Parisai tanj kêkalem Jesu nanj, gêlic ma taê gêjam gêc taugenj gebe “Njac tonec embe propete tenj, oc êlic awê tec kêmoasac enj nec, to êjala ênê lênj, gebe enj awê sec.”

40 Ma Jesu gêjô binj tau ma kêsôm gebe “Simon, aê gabe jasôm njoc binj tenj êndênj aôm.” Go enj kêsôm gebe “Mêtêmôkê, ôsômmanj.”

41 Tec Jesu kêsôm gebe “Njamalac tenj kêkênj mone kêtû tôp gêdênj njac luagêc. Njac tenj nê tôp kêtôm denari 500, ma tenj nê 50.

42 Êsêagêc têtôm gebe sênac tôp tau atom, tec njatau gêwi njabinj sinj. Aôm gobe êsêagêcnênj asa oc têtac êwinj enj êlêlêc.”

⁴³ Tec Simon gêjô Jesu awa gebe “Aê gabe ñac, tañ awa ñatau gêwi gêñ taêsam siñ gêdêñ en nan.” Ma Jesu kêsôm gêdêñ en gebe “Kôsôm jagêdêñ.”

⁴⁴ Go Jesu kêkac tau ôkwi gêdêñ awê tau ma kêsôm gêdêñ Simon gebe “Aôm gôlic awê tonec me masi. Aê kasô nêmandu gamêñ, mago aôm kôkêñ bu ockainña gêdêñ aê atom, e en matasulugen gêgôm ockainñawambuc kêsama gêbuñ ña môkêlauñ.

⁴⁵ Aôm kôlêsoip aê alicanô atom, mago gêdêñ tañ aê kasô gamêñ e mêngeêdêñ tonec en kêlêsoip ockainñ geden töngeñ tec gêmoa.

⁴⁶ Aôm goen oso môkêcapac ña niptêkwi atom. Mago en tec geñ oso ockainñ ña gêñmalu.

⁴⁷ Amboac tonañ jasôm êndêñ aôm gebe Ênê sec taêsam gêjanña, gebe en têtac gêwiñ ñanô. Mago ñac, tañ nê sec luagêcgeñ gêjanña nan, en têtac gêwiñ ñagecgeñ.”

⁴⁸ Go Jesu kêsôm gêdêñ awê tau gebe “Aômnêmandu sec aê kasuc ôkwi su.”

⁴⁹ Ma lau, tañ sen gêñ sêngôñ sêwiñ en nan, sêoc awen sa ma sêsôm gêdêñ tauñ gebe “Ñac tonec asa, tec kêsuc sec tau ôkwi gêwiñ nec.”

⁵⁰ Go Jesu kêsôm gêdêñ awê tau gebe “Kôkêñ gêwiñ, tec gêjam aôm kêsima. Ôêc ôna totêmtac malôgeñ.”

8

Lauo tañ sêsêlêñ sêwiñ Jesu nan

¹ Ñasawa sauñgeñ, go Jesu kêsêlêñ kêsô malac sauñ to kapôêñ ma gêjam mêtê to kêsôm ñawae ñajam Anôtônê gamêñña lasê. Ma ñacsenomi 12 sêwiñ en.

² Ma lauo ñagêdô, tañ kêtinñ ñalau sec anña êsêacnêñ to gêgôm êsêacnêñ gêmacc ñajam kêsama nan, sêwiñ amboac tonañ, Maria tañ sêsam en gebe Magdalanña, nan ñalau sec 7 sêsama anña ênê nan,

³ ma Herodonê gejobwaga Kusa nê awê Joana, ma Susana to lauo ñagêdô taêsam, tañ sêmoasinñ Jesu to nê ñacsenomi ña nêñ gêñ tokainñ-tokainñ.

Binçolinñ ñac kêpalip ñawêña (Mat 13:1-9; Mar 4:1-9)

⁴ Ma gêdêñ tañ lau taêsam sêkac sa to lau anña malac tomalac sêwê dêdêñ Jesu sêjanña, en kêsôm ña binçolinñgeñ gebe.

⁵ “Ñac-kêpalip-ñawêwaga ten kêsama gêjanña gebe êpalip nê ñawê. Kêpalip gêmoa ma ñagêdô kêsêp intêna, nan ñamalac sêka tön ma moc, tañ sêmoa umbonñ ñalabu nan mênseñ su.

⁶ Ma ñagêdô gêsac poc ñaô, nan kêpoa e su, go kêmêlinñ, gebe nom ñawambuc gêc atom.

⁷ Ma ñagêdô kêsêp êcmôkê ñalêlôm, nan êc kêpoa gêwiñ tec gejonñ endu.

⁸ Ma ñagêdô kêsêp nom ñajam, tec kêpi jagêjam ñanô e kêtum 100.” Kêsôm binç tonañ su, go gêmôêc gebe “Ñac ten nê tanasunñ êñôña embe ênêc, nan êñômanñ.”

Binçolinñ tau ñam (Mat 13:10-17; Mar 4:10-12)

⁹ Ma ênê ñacsenomi têtum kênac binçolinñ tau ñam gêdêñ Jesu.

¹⁰ Tec en kêsôm gebe “Amacc atap kauc sa, tec ajala Anôtônê gamêñ ñabinñ ñalêlômña. Mago lau ñagêdô oc sêñô êtum binçolinñgeñ, gebe sêlic gêñ e amboac sêlic atom, ma sêñô binç e sêjala atom.

Jesu gêwama binçolinñ ñac kêpalip ñawêña ñam sa (Mat 13:18-23; Mar 4:13-20)

¹¹ “Ma binçolinñ ñam tau tonec gebe Ñawê kêtôm Anôtônê binç.

12 Êsêac tañ sêsêp intêna nan, sêjô biñ e Sadan mênkêjanjo biñ su anja êsêacnêñ ñalêlôm gebe sêkêñ êwiñ atom ma sênaña.

13 Ma êsêac tañ sêsac poc ñaô nan, gêdêñ tañ sêjô biñ nan, sêkôc sa totêntac ñajamgeñ. Mago êsêacnêñ ñawakac masi. Ac sêkêñ gêwiñ ñasawa saunjeñ ma gêdêñ noc lêtômña sêwi taun siñ.

14 Ma ônan kêsêp êcmôkê nan, êsêac tañ sêjô biñ ma sêc sêja e gêñ Iêlôm-lêlôm to waba ma moasiñ ôliñña gejoñ êsêac, tec nêñ ñanô kêtú gagweñ atom.

15 Ma ônan kêsêp nom ñajam nan, êsêac tañ sêjô biñ e sêkôc sa tonêñ ñalêlôm mansañ to ñajam ma sêjam ñanô gedêñ tôngeñ.

Lamp kêkô suc ñalêlôm

(Mar 4:21-25)

16 “Ñac teñ êtuñ lamp ma êngênduc ña suc auc me êkêñ êsô pôpô ñalabu atom, etoc êkô jakaiñ ñaô gebe êsêac, tañ sêsô sêmêñ nan, sêlic nawê.

17 Gebe gêñ samob, tañ kêsiñ tau nan, sêkêñ êsa awê ma gêñ samob, tañ gêc lêlômgeñ nan, oc ñapuc êsa ma ênêc awêgeñ.

18 “Amboac tonañ taêm ênam nêñ lêñ anô biñña acgom gebe ñac, tañ nê gêñ gêc nan, oc êtap ñagêdô sa naêwiñ. Ma ñac teñ, tañ nê gêñ masi nan, oc sêkôc ñakêsu, tañ eñ geboç kêkôc nan, su amboac tonanjeñ.”

Jesu têna to lasii

(Mat 12:46-50; Mar 3:31-35)

19 Go Jesu têna to lasii dêdêñ eñ sêja e têtôm gebe têtú gasuc eñ atom gebe lau taêsam.

20 Tec lau sêsôm ñawae gêdêñ Jesu gebe “Tênam to lasimi tê mênjsêkô dêmôêña sebe sêlic aôm.”

21 Mago eñ gêjô êsêac awen ma kêsôm gebe “Lau tañ sêjô Anôtônê biñ ma sêgôm ñanô kêsa nan, tec têtú aêñoc tinoc to lasici.”

Jesu kêsôm mutêna kêtú malô

(Mat 8:23-27; Mar 4:35-41)

22 Ñabêc teñ acgom, go Jesu to nê ñacseñomi sêpi wan teñ, ma eñ kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Tanac êngic tana bugêjacton ñamakeñ ônêña.” Tec ac sêlac sêja.

23 Sêlac sêmoa ma eñ gêc bêc. Go mu gêbuc ñatêna mênkêjamun bugêjacton ma ñadembom kêsalê wan auc e sêmoa jageo.

24 Tec ñacseñomi têtú gasuc jasêñu eñ ma sêsôm gebe “Mêtêmôke, mêtêmôkê, aêac oc dambac tanaña.” Tec eñ mata gêlac ma gec biñ mu to ñadembom sec e kêtú malô to bênôn kêsêp.

25 Go kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amac akêñ gêwiñ ñanô gêc ondóc.” Ma êsêacnêñ ñalêlôm ñatutuc e sêñac lemeñ ma sêsôm gêdêñ taun gebe “Ñac tonec asa, tec kêjatu mu to bu ma tanjeñ wamu gêdêñ eñ nec.”

Jesu gêgôm ñac tonjalau sec ôli ñajam kêsa

(Mat 8:28-34; Mar 5:1-20)

26 Go ac sêlac sêja Gadarenenêñ gamêñ, tañ gêc Galilaia ñamakeñ ônêña.

27 Ma gêdêñ tañ Jesu jakêpi bau nan, ñac teñ tonjalau sec kêsa anja malac jagêdac eñ. Ñac tau kêsô ñakwê atom e ñasawa ñêngeñ ma gêñgôn andu atom, gêmoa gamêñ sêônjageñ.

28 Eñ gêlic Jesu e kêwakic ma gêu tau gêc eñ akaiñña, go gêmôêc ña awa kapônêñ gebe “Lôlôc Ñatau Anôtô nê Latu Jesu, aêagêcnêñ asageñ ñagêdô gêdêñ taun. Aê jateñ aôm gebe Ôlênsu aê atomman.”

29 Eñ kêsôm biñ tonañ gebe Jesu kêjatu ñalau ñatêmui gebe êsa anja ñamalac tau nê êna. Gebe ñalau tonañ kêsaic eñ todim-todim, tec sejob eñ ma sêbônêñ eñ

na kapoacwalô to sêsô en akainj tøj. Mago en kêmônaj gøj, taj sêsô en tøjna nan gøjgic-gøjgic, ma njalau sec tau kækac njamalac tonaj kêsaj gamøj sawa gēja.

³⁰ Go Jesu këtuj kënac en gebe “Aômniem njaê asa.” Ma en kêsôm gebe “Legion,” gebe njalau sec taêsam sêsêp en.

³¹ Go njalau tau teten Jesu gebe êmasuc êsêac sêsêp gamøj njakêlëndinj sec sêna atom.

³² Bôcanô tonj kapôênj tenj senj gøj sêmoa gamøj tau njalôc, tec njalau teten Jesu gebe êlôc ma sêsêp bôc tonaj njalêlôm sêna. Tec Jesu gêlôc gêdênj êsêac.

³³ Tec njalau sec sêsa anja njamalac tonaj ma jasêsêp bôc tonaj njalêlôm sêja ma bôc tau totongenj sêsabi anja salic guluj tagenj jasêsêp bugêjactonj ma sênôm bu su.

³⁴ Lau bôcna sêlic gøj tonaj ma sêc jasêsôm njawae anja malac to gamøj njakêtu gêdô.

³⁵ Tec lau sêsa sêja sebe sêlic gøj tau e jasêô lasê Jesu ma sêlic njac, taj njalau sec sêsa anja ênê sêja nan, nê kauc kêsaj ma kêsô njakwê sa jagêngônj Jesu akainjja ma têtêc tauj njanô.

³⁶ Ma êsêac, taj tauj matenjanô sêlic njac tonjalau sec ôli njajam kêsaj nan, sêjac njaminj gêdênj êsêac gêwinj.

³⁷ Ma lau samob anja Gadarenenênj gamøj nênj njalêlôm njatutuc njanô, tec teten Jesu gebe êwi êsêac sinj. Tec Jesu kêpi wanj ma gêc gêmu gēja kêtiam.

³⁸ Njac tau, taj njalau sec sêsa anja ênê nan, ketenj Jesu gebe êmoa êwinj en. Mago Jesu gêwi en sinj ma kêsôm gebe

³⁹ “Ômu ôna nêmu andu ma ônac minj gøj kapôênj, taj Anôtô gêgôm gêdênj aôm nanj.” Tec en gêc gēja ma kêsôm gøj, taj Jesu gêgôm gêdênj en nanj, lasê anja malac samucgenj.

*Jairi latuo to awê, taj kêmoasac Jesunê njakwê
(Mat 9:18-26; Mar 5:21-43)*

⁴⁰ Lau samob sêonj Jesu sêngônj e gêmu gêmênj kêtiam, tec sêkôc en sa.

⁴¹ Ma lômmôkê tenj, njaê Jairi, jagêtu tau gêc Jesu akainjja ma ketenj en gebe êna ênê andu

⁴² gebe ênê latuo tagengenj, taj nê jala këtuj 12 nanj, tec gêmac e awa këtuj dambê su.

Jesu gêdi gēja ma lau taêsam sêkapij en sa.

⁴³ Ma awê tenj gêjam dec kêtôm jala 12 ma gêjam ôli dokta kêkênj nê awa samob gêjana su. Mago tenj kêtôm gebe êngôm enj ôli njajam êsanja atom.

⁴⁴ Ênj këtuj gasuc mênjkêkô Jesu dêmôêmu ma kêmoasac ênê njakwê njalêsô, ma sep tagenj nê dec kêpa.

⁴⁵ Ma Jesu këtuj kënac gebe “Asa kêmoasac aê.” Tec êsêac samob sêpê tauj ma Petere kêsôm gebe “Mêtêmôkê, lau taêsam sêkapij aôm sa to têtinj aôm.”

⁴⁶ Ma Jesu kêsôm gebe “Tenj kêmoasac aê, tec kêsajê njac lai kêsaj anja aênoc gēja.”

⁴⁷ Awê tau gêlic gebe oc êsinj tau êtôm atom, tec gēja tokêtênêpgej jagêtu tau gêc Jesu akainjja ma gêwa nê binj kêmoasac enj e gacgenj njajam kêsajja njam sa lau samob sênjô.

⁴⁸ Tec Jesu kêsôm gêdênj enj gebe “Latucoenec, kôkênj gêwinj gêgôm aôm njajam kêsaj, ôêc ôna totêmtac malôgenj.”

⁴⁹ Jesu kêsôm binj tonaj gêmoa ma njac tenj anja lômmôkênê andu gêmênj ma kêsôm gebe “Latômô gêmac êndugac, ôlênsanj Mêtêmôkê êtiam atom.”

⁵⁰ Jesu gênô mago kêsôm gêdênj Jairi gebe “Ôtêc taôm atom, ôkênj êwinjenj, go njapalêo njajam êsa.”

⁵¹ Go Jesu jagêô lasê andu ma gêlôc gêdênj tenj gebe êpi andu êwinj atom, Petere agêc Joanj ma Jakoboj ma njapalêo têna agêc tama taujenj.

⁵² Lau samob têtaj to sêjam tanj sa kêtü ñapalêõña. Mago Jesu kêsôm gebe “Ataj atom, ñapalêo gêmác êndu atom, gêc bêc tec gêc.”

⁵³ Ma êsêac sêômac enj gebe sêlic ñapalêo gêmác êndu tomatêgenj.

⁵⁴ Go Jesu kêkam ñapalêo lêma e awa gêjac enj ma kêsôm gebe “Ñapalêo, ôndi sa.”

⁵⁵ Tec ñapalêonê katu gêmu gêmêñ e gacgenj gêdi sa, ma Jesu kêjatu gebe sêkêñ gêñ êndênj ñapalêo tau êniñ.

⁵⁶ Têna agêc tama selendec ñanô. Ma Jesu gêjac jao êsêagêc gebe sênac minj binj tau êndênj lau tenj atom. * Legion. 8:48 Luk 7:50

9

Jesu kêsakinj nê lau 12

(Mat 10:5-15; Mar 6:7-13)

¹ Jesu gêmôêc êsêac 12 sêpi tagenj ma kêkêñ ñajajña to ñaclai gelom êsêac gebe têtinj ñalau sec samob to sêngôm gêmác ôlinj ñajam êsa.

² Go kêsakinj êsêac sêja gebe sênam mêtê êpi Anôtônê gamêñ to sêngôm gêmác ñajam êsa.

³ Ma enj kêsôm gêdênj êsêac gebe “Akôc gêñ tenj amoa intêna atom. Aôc tôc atom. Ambic atali atom. Akôc mo atom. Akôc mone atom. Akôc ñakwê luagêc atom.”

⁴ Embe api andu tenj, nanj anjôn tonanjenj e awi gamêñ tau sinj.

⁵ Ma lau embe sêkôc amac sa atom, nanj awi malac tonan sinj ma êndônj ñakekop anja emkainj su êtu geo ñabelo tenj êndênj êsêac.”

⁶ Tec ñacsenomi têtôm malacgenj sêja ma sêsôm ñawae ñajam lasê to sêgôm gêmác ñajam kêsa kêtôm malacgenj.

Jesunê binj kêlênsônj Herodo

(Mat 14:1-12; Mar 6:14-29)

⁷ Kasêga Herodo gêñô binj samob tonan ñawae e kêpô lêna tau ñanô, gebe lau ñagêdô sêsôm sebe “Joan gêdi sa anja ñacmatênênj.”

⁸ Ñagêdô sêsôm sebe “Elia tec geoc tau lasê.” Ma ñagêdô sêsôm sebe “Propete langwa nêñ tenj gêdi sa.”

⁹ Ma Herodo kêsôm gebe “Joan tec gabuc enj gêsutêkwa gêngic su. Mago tonê asa, tê ganjô ñawae amboac tonec kêpi enj nê.” Ma gêgôm mocsac gebe êlic Jesu ñanô.

Jesu gêlôm lau 5,000

(Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Joan 6:1-14)

¹⁰ Aposolo sêmu sêmênj kêtiam ma sêjac minj gêñ, tanj sêgôm nanj, gêdênj enj. Go kêkôc êsêac sa ma ac têtainj taunjenj sêja malac tenj, ñaê Betsaida, gebe nasêmôa nêñ taunja.

¹¹ Mago lau sêlic ma têdaguc enj, tec kêkôc êsêac sa ma kêsôm Anôtônê gamêñ ñawae gêdênj êsêac, to gêgôm êsêac, tanj sêpô lêna nanj, ôlinj ñajam kêsa.

¹² Kêdabinj gebe oc naêsêp, ma ñacsenomi 12 jasêsôm gêdênj enj gebe Aêac tamoa gamêñ sawa nec, ôkêñ lau sêc êlinj-êlinj gebe sêna malac to gamêñ ñakêtu gêdô nasêlêwanj taun ma têtap nêñ mo sa.”

¹³ Mago Jesu kêsôm gêdênj êsêac gebe “Amac taôm akêñ gêñ êsêac sêniñ.” Tec êsêac sêsôm gebe “Aêacma polom lemenj tenjenj ma i luagêcanô tec gêc. Aôm gobe aêac ana anam ôli mo êtu lau samob tonanja me.”

¹⁴ Êsêac ñacwaga amboac 5,000. Tec Jesu kêsôm gêdênj nê ñacsenomi gebe Asôm êsêac sêngônj sic totonj-totonj êtôm 50-50 sêwinj taunj.”

* **8:56:** Lau Rom sêsam sinjwaganênj tonj kapônj tenj gebe

15 Tec nacsenjomi sêgôm amboac tonan ma samob sêngôn sic.

16 Go kêkôc polom lemeñ ten to i luagêc tonan sa mênmata gedec undambê ma gêjam danje, go kêpô kêkôc-kêkôc ma kêkênj gêdênj nacsenjomi, gebe sênac sam êndênj lau.

17 Senj e gêôc êsêac tôñ samob, go sejonj nãpopoc sa kêsêp gadob 12.

Petere kêsôm Kilisi ñam

(Mat 16:13-19; Mar 8:27-29)

18 Ñasawa tenj Jesu ketenj mec gêmoa tauña ma nê nacsenjomi sêwiñ enj. Go kêtú kênac êsêac gebe “Lau sêsam aê sebe asa.”

19 Ma êsêac sêjô enj awa gebe “Ñagêdô sêsôm gebe aôm ñackêsagu Joan, ma ñagêdô sêsôm gebe aôm Elia, ma ñagêdô sêsôm gebe Propete langwa nêñ tenj, tec gêdi sa.”

20 Ma Jesu kêtú kênac êsêac gebe “Ma amac nec asam aê abe asa.” Tec Petere gêjô enj awa gebe “Aôm Anôtônê Kilisi tau.”

Jesu geoc êmac êndu to êndi sanja lasê

(Mat 16:20-28; Mar 8:30-9:1)

21 Ma Jesu gêjam êsêac awenj auc to gêjac jao gebe sêsôm lasê êndênj lau tenj atomanô.

22 Ma kêsôm gebe “Ñamalacnê Latu oc êôc ñandanj taêsam. Laumata to lau dabunjsêga ma binjutau oc têtin enj to sênac enj êndu e ñabêc êtu têtêac, go êndi sa êtiam.”

23 Ma kêsôm gêdênj êsêac samob gebe “Ñac tenj embe taê ênam gebe êsap aê tôñ, nanj ênac kapoac tau ma êôc nê kakesotau êtôm bêcgenj, go êndanjguc aê,

24 gebe ñac tenj embe êngôm mocsac gebe êmoa mata jali, nanj oc êmac êndu, ma tenj embe êmac êndu êtu aêña, nanj oc êngônj mata jali.

25 Ñac tenj embe ênsôb gêñ nomña samob sa ma êjainj tau to ênam tau sapu, oc ênam enj sa amboac ondoc.

26 Ñac tenj embe maja aê to ñoc binj, Ñamalacnê Latu oc maja enj amboac tonan êndênj tanj êmênj totau nê ñawasi ma Tamanê ñawasi ma anjela dabunj nêñ ñawasi.

27 Binñanô, aê jasôm êndênj amac gebe Êsêac tec sêkô-sêkô nec, nêñ ñagêdô oc sêmac êndu atomgenj e sêlic Anôtônê gôlinj su acgom.”

Jesu ôli kainj tenj kêsa

(Mat 17:1-9; Mar 9:2-8)

28 Jesu kêsôm binj tonan su ma ñabêc 8 gêjaña acgom, go kêkôc Petere agêc Joan ma Jakobo sêpi lôc tenj sêja gebe etenj mec.

29 Tec ketenj gêmoa e lanñanô kainj tenj kêsa ma nê ñakwê e ñaeb ñaôma.

30 Ma sêlic ñac luagêc sêjam binjalôm sêwiñ enj. Ñaclagêc tau Mose agêc Elia.

31 Tec agêc seoc tauñ lasê toñawasigenj mênjsêsôm ênê lênj, tanj oc ênac dabinj anja Jerusalemña nanj, lasê gêdênj enj.

32 Petere to nê ñac luagêc, tanj sêwiñ enj nanj, sêc bêc sêc e matenj gêlac, go sêlic Jesunê ñawasi, ma ñaclagêc tonan sêkô sêwiñ enj.

33 Agêc dêdi sêmoa gebe sêwi Jesu sinj, go Petere kêsôm gêdênj Jesu gebe “Mêtêmôkê, ñajam gebe tamoã tonec. Aêac anam bec têtêac acgom, aômnmên tenj ma Mosenê tenj ma Elianê tenj.” Petere gêjam kauc binj, tanj tau kêsôm nanj.

34 Kêsôm binj tonan gêmoa ma tao tenj mênjgêjam ajuñ êsêac e kêkôm êsêac auc ma nacsenjomi têtêc tauñ ñanô.

35 Go awa tenj kêsa anja tao tonan gêmênj gebe “Aênoc Latuc tecenec, tec kajalinj enj sa nanj akênj tanjem enj.”

³⁶ Awa tonan kêsâ gêmên ma sêlic Jesu taugen kêkô. Sêlic gên tonan e sêjam taun tângên, tec gêdên nasawa tonan sêjac min biñ, tañ sêlic nan, nawae gêdên lau ten atom.

Jesu gêgôm ñapalê tonalau sec ôli ñajam kêsâ
(*Mat 17:14-18; Mar 9:14-27*)

³⁷ Ñabêbêc sêsêp anga lôc sêmên e dêdac lau taêsam.

³⁸ Ma ñac ten anga lau tonan nên gêmôêc gebe “Mêtêmôkê, aê jaten aôm gebe ôlic ñoc latuc acgom, gebe ñoc gên tagenânô.

³⁹ Ñalau sec ten kêkam en e kêwakic sec ma kêjamun en e awaôpic kêsâ, ma êwi en sin atom e nasawa ec baliñ.

⁴⁰ Tec aê katen nêm ñacsenomi gebe têtin ñalau tau e sêgôm jageo.”

⁴¹ Ma Jesu gêjô en awa gebe “Ojae, amac akên-gêwiñ-atom ma amac laukesowaga, aê jamoa jawiñ amac e êndên ondoc ma jaôc amacnêm bin e êndên ondocgen. Ôkôc latôm êmên tonec acgom.”

⁴² Ñapalê kêsêlên gêmoa ma ñalau tau kêmonan to kêjamun en. Tec Jesu gec bin ñalau sec ma gêgôm ñapalê ñajam kêsâ, go kêkên en gêdên tama gêmu gêja.

⁴³ Ma êsêac lau samob têtakê ñanô kêtû Anôtônê ñaclai kapôênña.

Jesu geoc êmac endu to êndi sanja lasê kêtû luagêcña
(*Mat 17:22-23; Mar 9:30-32*)

Lau samob sênac lemen kêtû ênê gên samob, tañ gêgôm nanña, sêmoa ma Jesu kêsôm gêdên nê ñacsenomi gebe

⁴⁴ “Akên tañem bin tecenec ñapep, gebe sêkên Ñamalacnê Latu êndên ñamalac lemen êna.”

⁴⁵ Mago êsêacnên kauç kêsâ kêpi bin tonan atom, ma bin tau kêsiniñ tau gêdên êsêac e sêjala ñam atom. Ma têtêc taun tec têtû kênac en kêtû bin taunja atom.

Asa êtu ñac kapôên
(*Mat 18:1-5; Mar 9:33-37*)

⁴⁶ Nasawa ten êsêac taên gêjam jakêsa-jakêsa gebe nên asa kêtû ñac towae kêlêlêc êsêac ñagêdô su.

⁴⁷ Tec Jesu kêjala bin, tañ êsêac taên gêjam gec nên ñalêlôm nan, ma kêkôc ñapalê ten ketoc en kêkô kêsiniñ enña

⁴⁸ ma kêsôm gêdên êsêac gebe “Ñac ten embe êkôc ñapalê tonec sa êtu aênoc ñaênña, nan êkôc aê sa. Ma ñac ten embe êkôc aê sa, nan êkôc ñac, tañ kêsakin aê nan sa. Amacnêm ñac, tañ alic en ñac saun ec ten nan, en ñac kapôên.”

Ñac tañ kêken kisa amac atom nan, kêpuc amac tôñ
(*Mar 9:38-40*)

⁴⁹ Tec Joan gêjô en awa gebe “Mêtêmôkê, aêac alic ñac ten kêtin ñalau sec su ña aôlmnêm ñaê, tec ajac jao en gebe en kêdaguc aêac atom.”

⁵⁰ Ma Jesu kêsôm gêdên en gebe “Anac jao en atom, gebe ñac, tañ kêkên kisa gesen amac atom nan, kêpuc amac tôñ.”

Lau Samaria sêkôc Jesu sa atom

⁵¹ Ñanoc tañ Anôtô gebe êkôc Jesu sanja nan kêdabin, tec Jesu kêsêlên kepen Jerusalem gêja,

⁵² ma kêsakin laujaen sêmun en. Ma êsêac sêsô lau Samaria nên malac ten sebe sêmansan ênê gamên kwanangen.

⁵³ Mago lau tau sêkôc en sa atom gebe en kêsêlên kepen Jerusalemgen.

⁵⁴ Ñacsenomagêc Jakobo agêc Joan sêlic ma sêsôm gebe “Apômtau, aôm gobe aêac asôm gebe ja êsêp anga undambê mênênin êsêac su me masi.”

⁵⁵ Tec Jesu kêkac tau ôkwi ma gec biñ êsêagêc gebe “Asa ñalau latu amagêc. Ñamalacnê Latu gêmênj gebe ensenj launênj katuñ su atom, gêmênj gebe ênam sa.”

⁵⁶ Ma ac sêc sêja malac tenj.

*Lau sebe sêndanjuc Jesu
(Mat 8:19-22)*

⁵⁷ Êsêac sêsêlênj sêmoa intêna ma ñac tenj kêsôm gêdênj enj gebe “Gamênj tanj aôm gobe ôna nanj, aê oc jandanjuc aôm.”

⁵⁸ Tec Jesu kêsôm gêdênj enj gebe “Mojanj sê ic ma moc, tanj sêmoa umbonj ñalabu nanj, sêjam sac. Mago Ñamalacnê Latu nê gamênj tenj gebe endenj kwalim ênêcña gêc atom.”

⁵⁹ Go kêsôm gêdênj ñac tenj gebe “Ôndanjuc aê.” Ma ñac tonanj kêsôm gebe “Apômtau, ôlôc acgom gebe jana jansunj tamoc acgom.”

⁶⁰ Tec Jesu kêsôm gêdênj enj gebe “Andec ñacmatê sênsunj taunj nêj ñacmatê ma aôm ôna ôsôm Anôtônê gamênj ñawae lasêmanj.”

⁶¹ Go ñac tenj kêsôm gebe “Apômtau, aê gabe jandanjuc aôm. Tagenj ôlôc êmunj êndênj aê gebe jana ma jakam ñoc gôlôac lemenj acgom.”

⁶² Tec Jesu kêsôm gêdênj enj gebe “Ñac tanj lêma gêdênj wanj ñagôlinj su ma mataanô geogeo nanj, kêtôm Anôtônê gamênj atom.”

10

Jesu kêsakinj lau 70 sêja

¹ Tonanj su, go Apômtau kêjalinj lau 70 sa sêwinj ma kêsakinj êsêac luagêc-luagêc gebe sêmunj sêna malac to gamênj, tanj enj taê gêjam gebe êna nanj.

² Ma kêsôm gêdênj êsêac gebe “Mo tau tec ñanô kêsa samob, mago kolenwaga tec luagêcgeñ. Amboac tonanj atenj êndênj mo tau ñatau gebe êkênj kolenwaga nasênac nê gênj ñanô sa.

³ Alic acgom, aê jasakiñ amac amboac domba asêp kêam sec ñalêlôm ana.

⁴ Akôc awa êsêp ômbinjak ñaatali atom. Ambic atali atom. Asô atapa atom. Ma awem ênac lau anja intêna atom.

⁵ Embe api andu tenj, go asôm êtu ñamatagenj gebe ‘Binjalô êpi andu tonec.’

⁶ Ma binjalô latu tenj embe êngônj tônê, go amacnêm naênsac enj. Ma embe masi, go êmu êndênj amac êwac êtiam.

⁷ Anjônj andu tau tonanj ma aninj to anôm gênj, tanj sêkênj êndênj amac nanj, gebe kolenwaganê ñaôli gêjac enj ñawae. Alom-alom andu atom.

⁸ Ma embe naasa malac tenj e sêkôc amac sa, go aninj gênj, tanj êsêac sêkênj amac nanj,

⁹ ma anjôm lau gêmac, tanj sêmoa malac tau nanj, ôlinj ñajam êsa to asôm êndênj êsêac gebe ‘Anôtônê gamênj kêdabinj amacgac.’

¹⁰ Ma embe asa malac tenj e sêkôc amac sa atom, go aêc mênjako intêna ma asôm gebe

¹¹ ‘Amacnêm malac ñakekop, tec gi aêac enjkainj nec, aêac êndônj su wacêpi amac taôm. Mago binj tonec ajala gebe Anôtônê gamênj kêdabinj su.’

¹² Aê jasôm êndênj amac gebe Êndênj bêc Anôtô êmêtôc binjña lau Sodom oc sêngônj naeo êtôm lau malac tonanjña atom.

*Ojae kêpi malac, tanj sêjam taunj ôkwi atom
(Mat 11:20-24)*

¹³ “Ojae Korasinma, ojae Betsaidama. gênjalô tanj gagôm anja amacnêm nanj, embe janjôm anja Turu to Sidon nêj, oc sênam taunj ôkwi wanêcgeñ ma sêsô talu to sêlinj wao sa sêngônj.

14 Êndêñ béc mêtôcña Anôtô taê walô lau Turu to Sidon êlêlêc amac su.

15 Ma aôm Kapanaum tonañ, gobe sêsun aôm sa e nadiñen undambê me. Aôm oc u taôm e gacgeñ ôsêp lamboam ôna.”

16 Ma Jesu kêsôm gêdêñ nê ñacseñomi gebe “Ñac tañ gêñô amac nañ, gêñô aê, ma ñac tañ kêmasuc amac nañ, kêmasuc aê. Ma ñac tañ kêmasuc aê nañ, kêmasuc ñac, tañ kêsakiñ aê gamêñ nañ.”

Lau 70 tonañ sêmu dêdêñ Jesu sêja

17 Lau 70 sêmu sêmêñ kêtiam totêntac ñajamgeñ ma sêsôm gebe “Apômtau, ñalau sec tañen wamu gêdêñ aêac gêwiñ kêtû aômniêm ñaêña.”

18 Ma Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Aê galic Sadañ tau gêu tau anja undambê amboac ôsic.

19 Alicgac me, aê kakêñ ñaclai gelom amac gebe aka moac to alidêbu ma akôniñ ñacjo tau nê ñactêkwa samob tônia, ma gêñ teñ oc êngôm amac atu sec atomanô.

20 Tagen atu samuc êtu ñalau sec tañen wamu amacña nec atom, atu samuc gebe teto amacniêm ñaê gêc undambê.”

Jesu têtac ñajam kêsa

(Mat 11:25-27; 13:16-17)

21 Gêdêñ ñasawa tonañ Ñalau Dabuñ gêjam Jesu auc e têtac ñajam kêsa ma kêsôm gebe “Tamoc, undambê to nom Natau, aê jalambiñ aôm gebe gôsañ biñ tônia auc gêdêñ laumêtê to lau tokauc ma goc lasê gêdêñ ñacpalê dedec. Aec, Tamoc, biñnanô, aôm gôlic ñajam amboac tonañ, tec gôgôm nêñ gêñ.

22 “Tamoc kêkêñ gêñ samob gêdêñ aê. Ma ñac teñ kêjala Latu atom, Tama taugen. Ma teñ kêjala Tama atom, Latu taugen to êsêac, tañ Latu gebe eoc lasê êndêñ êsêac nañ.”

23 Go kêsa tau ôkwi mênkêsôm gêdêñ nê ñacseñomi taunjen gebe “Aê aoc êoc matenjanô, tañ sêlic gêñ ônan amac alic nañ,

24 gebe aê jasôm êndêñ amac gebe Propete to kiñ gwalêkiñ sebe sêlic gêñ, tec amac alic nec, mago sêlic atom to sebe sêñô biñ, tec amac anô nec, mago sêñô atom.”

Biñgôlin ñac Samaria taê walô ñacgêbac

25 Biñsutañ teñ gêdi sa gebe ênsaê en, tec kêsôm gebe “Mêtêmôkê, aê jangôm asagen, ec jawê kain jangôn matoc jali tenjen.”

26 Jesu gêjô en awa gebe “Teto biñ ondoc gec Mosenê biñsu. Aôm kôsam amboac ondoc.”

27 Tec ñac tau kêsôm gebe “Têmtac êwiñ Apômtau, aômniêm Anôtô, tonêm ñalêlôm samuc ma nêñ katôm samuc ma nêñ ñaclai samuc ma nêñ kauc samuc êwiñ enjen, ma têmtac êwiñ lau wacban aôm amboac têmtac gêwiñ taôm.”

28 Ma Jesu kêsôm gêdêñ en gebe “Kôsôm jagêdêñ. Ôngôm amboac tonanjen, go ômoa matam jali tenjen.”

29 Ñac tonañ gebe êwaka tau sa, tec kêtû kênac Jesu gebe “Lau ondoc mênban aê.”

30 Go Jesu gêjô en awa gebe “Ñac teñ anja Jerusalem kêsêp Jeriko gêja e kêsêp kêjangowaga ñalêlôm. Êsêac sêkwalec ênê ñakwê su ma sêjac en gêwê siñ sa ma sêc sêja.

31 Gocgo ñac dabuñwaga teñ gêjam kauc ñac tonañ ñabiñ kêsêlêñ kêsêp intêna tonanjen gêja e gêlic ñac tau gêc ma gêoc lêlêc en gêja.

32 Ma Lewi teñ amboac tonanjen. Mêngeô lasê gamêñ tau e gêlic en su ma gêoc lêlêc en gêja.

³³ Go ñac Samarianja tenj kêsêlêñ gêmôa e jagêô lasê gêdêñ enj, tec gêlic e taê walô enj

³⁴ ña kêtû gasuc gêdêñ enj jakêkêc niptêkwi to wain kêsêp ênê kamoc su, go kêsabanj ma gêôc enj sa gêñgôñ tau nê bôc ñaô ma kejonj enj kêpi andu ñaclenja jagejob enj.

³⁵ Ñabêbêc gê denari luagêc sa jakêkêñ gêdêñ andu ñatau tonanj ma kêsôm gebe 'Ojop enj ñapep. Ma gêñ, tanj ôkêñ êlêlêc ñaôli tonanj su nanj, embe jamu jamênj, go janac ñatôp.'

³⁶ Aôm gobe lau têlêac tonanj nêñ asa kêtû ñac, tanj kêjanjowaga sêjac enj nanj, nê ñac jabanj enj."

³⁷ Tec biñsutau kêsôm gebe "Ñac tanj taê walô enj nanj." Go Jesu kêsôm gêdêñ enj gebe "Ôêc ôna ma ôñgôm amboac tonanjenj."

Jesu kêtû ñaclenj Maria agêc Marta

³⁸ Ac sêsêlêñ-sêsêlêñ sêmôa e jasêô lasê malac tenj. Ma awê tenj, ñaê Marta, kêkôc enj sa kêsô ênê andu gêja.

³⁹ Ma lasio tenj gêmôa, nê ñaê Maria, nanj gêñgôñ Apômtau akainja ma gêñô ênê biñ.

⁴⁰ Marta gim tau su kêtû sakinjagenj, tec gêdêñ Jesu jakêsôm gebe "Apômtau, lasico gêwi sakinj sinj gêdêñ aê taucgenj gajam nec, oc gôlic ñajam me masi. Ôsôm êndêñ enj gebe ênam aê samanj."

⁴¹ Tec Apômtau gêjô enj awa gebe "Marta, Marta, aôm kôpô sim taôm to gôm taôm su gêñ taêsamja elêmê.

⁴² Aômnêm gêñ ñanô tagenj masi. Maria kêjalij nê gêñ ñajam sa sugac, oc sêkôc su anja ênê atom."

11

Biñ tatenj mecña

(Mat 6:9-15; 7:7-11)

¹ Ñasawa tenj Jesu ketenj mec gêmôa gamênj tenj. Ketenj e su ma nê ñacsenominênj tenj kêsôm gedenj enj gebe "Apômtau, ôndônj aêac êtu atenj mecñamanj êtôm Joanj kêdônj nê ñacsenomi."

² Ma enj kêsôm gêdêñ êsêac gebe "Êndênj atenj mec, nanj asôm gebe 'Tamemai, Aômnêm ñaê lau sênam dabunjanj.

Ômôênj ôtu Apômtau ôtôm gamênjenj.

³ Ôkêñ aêacma mo êtôm bêcgenja êndênj aêac êtôm bêcgenj.

⁴ Ma ôsuc aêacma sec ôkwi, gebe aêac tauñ asuc launênj tôp ôkwi amboac tonanjenj.

Ôwê aêac asa lêtôm atom.' "

⁵ Ma Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe "Amacnêm ñac tenj embe êndênj nê gwadê êna ên êñ êmbêcauc êna lugenj naêsôm êndênj enj gebe 'Gwadêc, ôkêñ mo têlêac êndênj aê,

⁶ gebe ñoc ñac tenj kêtû intênanjagenj mênjgêô lasê gêdêñ aê, ma ñoc gêñ gebe jakênj êndênj enja masi,'

⁷ ma embe nê gwadê tonanj êmôa nê gamênj ñanjômgenj ma êjô enj awa gebe 'Ôlênsônj aê amboac secgenjanj. Katam ñajanja kêsa ma aêac to ñoc gôlôac saunj êu tauñ jaaêc sugac. Aê katôm gebe jandi sa jakênj gêñ tenj êndênj aômja atom,'

⁸ go amboac ondóc. Aê jasôm êndênj amac gebe Ñac tau embe êndi sa mênjêkênj êndênj enj êtu ênê gwadê enja atom, mago oc êndi sa naêkênj gêñ, tanj kêpô lêna nanj, êtu enj ketenj gêôc aucgenja.

⁹ Amboac tonañ aê jasôm êndêñ amac gebe Ateñ gêñ, oc akôc ñanô. Ansom gêñ, oc atap sa. Amandi katam, oc êlêc su êndêñ amac.

¹⁰ Gebe ñac, tañ eteñ gêñ nan, êkôc ñanô. Ma ñac, tañ ensom nan, êtap sa. Ma ñac, tañ êmandi katam nan, katam oc êlêc su êndêñ eñ.

¹¹ Tama asa ança amacnêm nan latu eteñ mo êndêñ eñ ma êkêñ poc, me eteñ i ma êkêñ moac êjô i êndêñ eñ,

¹² me eteñ ñakecsulu ma êkêñ alidêbu êndêñ eñ.

¹³ Amac lau sec ajala akêñ geñ ñajam-ñajam êndêñ nêm gôlôac ñasec-ñasec, ma abe Tamemi undambêña êkêñ Nalau Dabuñ êndêñ lau, tañ teteñ eñ nan atom me.”

Jesu ma Belsebul

(Mat 12:22-30; Mar 3:20-27)

¹⁴ Jesu kêtiñ ñalau sec toawamê kêsa gêja. Nalau tonañ kêsa gêja su, go awamê tau kêsôm biñ lasê, ma lau samob sêñac lemeñ.

¹⁵ Tec êsêacnêñ lau ñagêdô sêsôm gebe “Eñ kêtiñ ñalau sec ña Belsebul, tañ kêtù ñalau sec nêñ kasêga nan.”

¹⁶ Ma ñagêdô sebe sênsaê eñ, tec sêsôm gêñtalô undambêña ança ênê.

¹⁷ Jesu kêjala biñ, tañ êsêac taêñ gêjam nan, ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Gamêñ teñ embe êwa tau êkôc, oc êtu gasañ, ma gôlôac teñ oc senseñ gôlôac teñ.

¹⁸ Ma Sadan to nê lau embe sêwa tauñ êkôc, go nêñ gamêñ ênêc amboac ondoc. Amac tañ asôm gebe aê kêtiñ ñalau sec ña Belsebul nan, taêm ênam biñ tonañ.

¹⁹ Aê embe jatiñ ñalau sec ña Belsebul, go amac latômi têtin ña asa. Kêtù tonañña êsêac tauñ oco go sêmêtôc amac.

²⁰ Ma aê embe jatiñ ñalau sec ña Anôtônê ñaclai, go êwa sa gebe Anôtônê gôlin wacêpi amac.

²¹ “Nactêkwa teñ embe lêma tokêmgên ma ejop nê gamêñ êmoa, oc nê waba ênêc teñgen

²² Mago ñac siñsêlêc teñ embe êndac eñ, oc êku eñ tulu ma êjanço ênê laukasap, tañ taê kêka nan su, ma ênac sam ênê waba.

²³ “Ñac tañ êwiñ aê atom nan, enseñ aê. Ma ñac tañ ejoñ ñanô sa êwiñ aê atom nan, êtê salin-salin.

Nalau sec gêmu gêja nê gamêñ langwa kêtiam

(Mat 12:43-45)

²⁴ “Nalau ñatêmui embe êsa ança ñamalac teñ nê, oc eo êmoa gamêñ kwalam ma ensom gamêñ êlêwan tauña, e embe êtap sa atom, go êsôm gebe ‘Aê jamu jana ñoc andu, tañ kasa gamêñ nan êtiam.’

²⁵ Ma embe naêô lasê, oc êlic sêkajo sa to sêgelôn.

²⁶ Go naêkôc ñalau 7, tañ nêñ sec kêlêlêc ênê su nan, mênjsêsô nasêngôn. Go ñamalac tonañ êmoa naeo ñanô êlêlêc gêmuñña su.”

Jesu awa gêôc lau

²⁷ Jesu kêsôm biñ tonañ gêmoa ma awê teñ ança lau tau nêñ gêôc awa sa ma kêsôm gêdêñ eñ gebe “Aê aoc êôc têtacelêlôm, tañ kêkêkam aôm to su, tañ aôm gônôm nan.”

²⁸ Mago Jesu kêsôm gebe “Biññanô, aê aoc êôc êsêac, tañ sêñô Anôtônê biñ ma sêmasañ nan.”

Lau sêjatu gêñtalô

(Mat 12:38-42)

²⁹ Lau taêsam sêkac sa sêpi tagen, go Jesu gêoc, awa sa ma kêsôm gebe “Lau tèm tonecña êsêac lau sec. Ac sêsôm gêntalô, mago gêntalô tenj oc êndênj êsêac atom, gêntalô Jonaña tagen.

³⁰ Kêtom Jona kêtû lau Niniwe nêj gêntalô, Njamalacnê Latu êtu lau tèm tonecña nêj gêntalô amboac tonanjen.

³¹ Êndênj noc mêtôcña kwîn anja mula-mña oc êndi sa êwiñ gôlôac tèm tonecña nêj lau ma êmêtôc êsêac, gebe enj anja nom njamadinj, mago gêmênj gebe êñô Salomonê mêtê. Ma alic acgom, nac tenj kêlêlêc Salomo su tec gêmôa.

³² Êndênj noc mêtôcña nacwaga Niniwenja oc sêndi sa sêwiñ lau tèm tonecña ma sêmêtôc êsêac gebe Jona gêjam mêtê êsêac, tec sêjam tauñ ôkwi. Ma alic acgom, nac tenj kêlêlêc Jona su tec gêmôa.

Binj kêpi ôlinj njaja
(*Mat 5:15; 6:22-23*)

³³ “Nac tenj embe êtuñ ja sa, oc êsinj ôkwi me êngênduc nja suc auc atom. Enj etoc êkô jakainj njaôgenj gebe êsêac, tañ sêsô sêmênj nanj, sêlic nawê.

³⁴ Matamanô kêtû ôlim njaja. Matamanô embe njajam, go nawê ênam ôlim samucgenj auc. Ma matamanô embe sec, go ôlim samuc njakesec.

³⁵ Amboac tonanj ojop taôm njapep gebe nawê, tañ gêc nêj njalêlôm nanj, njakesec êsa atom.

³⁶ Ôlim samuc embe nawê êsa e njagêñlêlôm tenj njakesec atom, oc nawê êsa samucgenj êtôm ja nanô kêpô aôm.”

Jesu genj olinj Parisai to binjsutau
(*Mat 23:1-36; Mar 12:38-40; Luk 20:45-47*)

³⁷ Jesu kêsôm binj tonanj gêmôa ma Parisai tenj ketenj enj gebe êna êniñ gêñ ocsalôña êwiñ enj. Tec kêsô gêja e jagêñgônj sic.

³⁸ Parisai tonanj gêlic enj gebe êniñ gêñ, mago kêkwasiñ tau gêmuj atom, tec gêñac lêma.

³⁹ Ma Apômtau kêsôm gêdênj enj gebe “Kec, amac Parisai akwasiñ laclu to suc njadêmôênja njapep, mago nêj njalêlôm nanj genjenj to sec gêjam auc.

⁴⁰ Amac lau meloc, nac tau, tañ kêmasanj gêñ njadêmôênja nanj, kêmasanj gêñ njalêlômña gêwiñ atom me.

⁴¹ Akêñ gêñ, tañ gêc laclu to suc njalêlôm nanj, êtu moasiñ êndênj lau, go talic amacnêj gêñ samob njawasi.

⁴² “Ojae amac Parisaimênj, amac embe atap lai to môm ma gêñ gêga 10-10 sa, go akêñ njatenj êtu da ma awi binjgêdênj to têtac gêwiñ Anôtôña sinj. Dangôm tenj ma dawî tenj sinj atom.

⁴³ “Ojae amac Parisaimênj, tec têtac gêwiñ abe anjônj njamatagenj anja lôm to sê moalêc amac anja malaclunjenj.

⁴⁴ Ojae amacmênj, tec atôm sêô, tañ gamênj kêkênj auc nanj. Njamalac sêka tôñ palin-palinjenj ma sêjam kauc.”

⁴⁵ Tec binjsutau tenj kêsôm gêdênj enj gebe “Mêtêmôkê, kêsôm binj tonanj tec gêbu aêac binjsutau gêwiñ amboac tonanjenj.”

⁴⁶ Ma Jesu kêsôm gebe “Ojae amac binjsutaumênj amboac tonanjenj. Amac akêñ gêñ wapac kêsac lau, mago taôm lememlatu tenj kêmoasac gêñ wapac njagec atôm.

⁴⁷ Ojae amacmênj, tec aboa propete, tañ tamemi sêjac êsêac êndu nanj, nêj sêô sa.

⁴⁸ Tec amac awa tameminênj gêñ, tañ sêgôm nanj, sa to alic njajam, gebe êsêac sêjac propete êndu ma amac aboa êsêacnênj sêô sa.

⁴⁹ Amboac tonan Anôtônê mêtê kêsôm lasê gebe 'Aê oc jasakin propete to laujaen dëndên êsêac sêna, ma oc sênac êsêacnên ñagêdô êndu to sêjanda ñagêdô,'

⁵⁰ Amboac tonan Anôtô êjatu propete samob nên, dec, tañ sêkêc sin gêdên Anôtô kêkên undambê to nom e mênghêdên galoc nan, ñagêjô anga lau têm tonecña nên,

⁵¹ anga Abelnê dec e gêdên Sakarianê dec, tañ sêjac en êndu anga altar dajaña to lôm dabun ñasawa nan.

⁵² "Ojae amac biñsutaumên, amac akôc ki, tañ êlai andu tajala mêtê ñamña ñakatann su. Amac taôm asô aja atom ma akô lau, tañ sebe sêsô sêna nan, auc amboac tonanjen."

⁵³ Jesu kêsâ anga andu tonan gêja ma Parisai to biñsutau sêoc awen sa ma sêkac en to têtû lêsû en kêtû biñ taêsamña.

⁵⁴ Aê dêdib en sebe tau êwa lip tau ña biñ, tañ êsôm nan. *

12

Jesu gêlên biñ nê ñacsenomi

(Mat 10:26-27)

¹ Lau taêsam ñasec sêkac taun sa e gamên gêlôc, ma Jesu kêsôm biñ gêjac m gêdên nê ñacsenomi gebe "Ajop taôm êndên Parisainên jist. Jist tau êsêacnên dansan.

² Gên samob, tañ sêsan auc nan, oc êtu awê, ma biñ samob, tañ gêc lêlôm nan, oc êsa awê.

³ Amboac tonan biñ samob, tañ asôm kesecjen, oc sênô ênêc awêjen. Ma biñ, tañ atu dindin gêdên taôm anghôn balêmlêlôm nan, oc sênam mêtê êpi anga malaclun.

Aêac tatêc asa

(Mat 10:28-31)

⁴ "Noc lauac, aê jasôm êndên amac gebe Êsêac tañ sênac ôlimgen êndu, mago têtôm gebe sênghôm gên ñagêdô êwinña atom nan atêc atom.

⁵ Aê jakên puc amac êtu ñac, tañ atêc enña nan. Atêc Anôtô, tañ ênac ñamalac êndu su acgom, go nê ñaclai êtôm gebe êmbalin en êsêp lamboam ñakêlêndin êna. Kec, jasôm êndên amac gebe Atêc ñac tau tonan.

⁶ "Kêlinkelen lemen ten nan ñaôli sauñanô. Mago Anôtô kêlin ñaten sin atomanô.

⁷ Ma ñac tau, nan kêsâ amac môkêmlaun sa tomalagen. Amboac tonan atêc taôm atom gebe amac tonan alêlêc kêlinkelen taêsam su.

Tasôm Kilisi lasê enden ñamalac

(Mat 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ "Aê jasôm êndên amac gebe ñac ten embe êsôm êndên ñamalac gebe Aê katu ênê gên, nan ñamalacnê Latu êsôm en lasê êndên Anôtônê anela.

⁹ Ma ñac ten embe ênsa aê auc êndên ñamalac, nan ñamalacnê Latu ênsê en auc êndên Anôtônê anela amboac tonan.

¹⁰ "Ñac ten embe êsac ñamalacnê Latu, nan Anôtô oc êsuc ôkwi. Mago ten embe êsôm biñ alôb-alôb êpi ñalau Dabun, nan Anôtô oc êsuc ôkwi atom.

¹¹ "Embe sêkên amac akô lôm me gôlinwaga me lau tonaclai lanôgnêmña, nan apô sim taôm êtu lên me biñ ajô êsêac awen me asômña atom,

¹² gebe êndên noc tau tonan ñalau Dabun oc êndôn biñ, tañ amac asômña nan êndên amac."

Biñgôlin kêpi ñac meloc tolêlôm

* 11:54: Sadañnê ñaê ten.

¹³ Go ñac tenj anja launêj kêsôm gêdêj Jesu gebe “Mêtêmôkê, ôsôm teoc gebe êwa aêagêcma gêrlênsêm êkôc ma êkêj ñamakenj êndêj aê acgom.”

¹⁴ Tec Jesu kêsôm gêdêj enj gebe “Ñacnec, asa kêkêj aê gebe jamêtôc binj to janac sam amagêcniêm gêrlênsêm.”

¹⁵ Go kêsôm gêdêj êsêac gebe “Alic taôm to ajop taôm êndêj matem katu gêj tokainj-tokainja, gebe ñac tenj oc êmoa mata jali êtu nê waba taêsamja atom.”

¹⁶ Go kêsôm binjôlinj tenj gêdêj êsêac gebe “Ñac tolêlôm tenj nê kôm gêjam ñanô taêsam,

¹⁷ tec taê gêjam gêc tau gebe ‘Jangôm amboac ondoc, gebe ñoc gamêj janac ñoc kôm ñanô saja masi.’

¹⁸ Go kêsôm gebe ‘Aê jangôm amboac tonec, jansenj ñoc andu-gêj-ñanôja su ma jakwê êtu kapôêj, go janac ñoc kôm ñanô to gêj samob sa êpi tagenj.

¹⁹ Go jasôm êndêj ñoc katuc gebe Katucenec, nêj gêj taêsam gêc kêtôm jala taêsamja. Ôngôj nêj ñêjgenj, ôniñ to ônom gêj ma ômoa totêmtac ñajamgenj.’

²⁰ Mago Anôtô kêsôm gêdêj enj gebe ‘Melocma, êmbêc tonec jakalem katôm su ma gêj, tañ kômasanj nañ, oc êtu asa nê.’

²¹ Lau tañ sêjac nêj gêj taêsam sa kêtû tauñja, mago Anôtô gêlic êsêac amboac lau tolêlôm atom nañ, nêj binj amboac tonanj.”

Tapô sim tauñ atomja (Mat 6:25-34)

²² Go Jesj kêsôm gêdêj nê ñacsenjomi gebe “Kêtû gêj tônêja aê jasôm êndêj amac gebe Apô sim taôm êtu anij gêj êoc amac tôj amoa matem jalinja atom to êtu ñakwê ênsanj ôlimja atom.

²³ Amoa matem jali kêlêlêc mo ma ôlim kêlêlêc ñakwê su.

²⁴ Alic aoco acgom. Êsêac sêsê gêj atom ma sêjac gêj ñanô sa atom. Êsêacnêj Iêsucm to andu sênac gêj saja masi. Mago Anôtô gêlôm êsêac. Ma amac alêlêc moc tau su ñêjgenj.

²⁵ Amacnêj asa êpô sim tau êtu nê têm êmoa nomja ma nê êpô sim tauja ênac têku ñasawa tagenj êwiñ.

²⁶ Embe angôm gêj sauj ec tenj naêtôm atom, nañ apô sim taôm êtu gêj ñagêdôja êtu agenja.

²⁷ Alic mênaminj, tañ kêpi nañ, gêjam kôm to kêsac obo atom, mago jasôm êndêj amac gebe Salomonê gêj ñawasi samob, tañ kêkwa enj auc nañ, ñatenj kêtôm gêj tonanj ñai atomanô.

²⁸ Anôtô embe êkêj gêgwanj, tañ galoc kêkô kôm ma bêtêc sêkêj êsa ja nañ, ñagêlôm êkwa auc, nañ oc êkêj gêj êkwa amac auc êlêlêc atom me, amac lau akêj gêwiñ kwalecja.

²⁹ Ma ansom gêj anij to anômja atom to aê go taôm atom.

³⁰ Gêj samob tonanj ñai nom ñatentenlatu oc sensom. Mago amac Tamemi tec kêjala gebe apô lêna gêj tonanj.

³¹ Amboac tonanj ansom ênê gamêj, go gêj tonanj ñai êtu amacnêj.

Binj awa undambêja (Mat 6:19-21)

³² “Amac toñ sauj tonec, atêc taôm atom, gebe Tamemi têtac gêwiñ gebe êkêj gamêj tau êndêj amac.

³³ Akêj nêj waba lau sênam ôli ma akêj awa tau êmoasinj lau ñalêlôm sawa. Awa nêj atali monêja, tañ êtu manê atom nañ, to anac nêj awa ñanô, tañ ênañ atomanô nañ, sa ênêc undambê. Genjêntêna nasêsa atom ma bulesenj senj su atom.

³⁴ Gebe gamêñ, tañ nêma awa gêc nan, nêma ñalêlôm oc êsap tôñ amboac tonanjen.

Bij tanam jaliña

³⁵ “Apen obo sa ma aoc nêma ja sa,

³⁶ ma atôm lau, tañ sêôn nêñ natau gebe êmu êmêñ anga moasin awê to ñacña. Embe êtuc katam, go sêlêc su seben êndên enj.

³⁷ Aê aoc êoc sakinwaga, tañ Apômtau oc êtap êsêac sa sênam jaligen êndên noc êmu êmêñña. Binjanô, aê jasôm êndên amac gebe Enj oc epen nê obo sa ma mênêsôm êsêac sêngôn sic, go enj tau mênênam sakin êsêac.

³⁸ Aê aoc êoc êsêac, tañ Apômtau embe êmu êmêñ êndên omm êsa me êu bôn ma êtap êsêac sa sêjam jali sêmoa.

³⁹ Ajala tonec gebe andu natau embe êjala ockatu êmbêcña ondoc genjentêna oc êmêñ, nan êkô genjentêna auc, gebe êtuc ênê andu popoc atom.

⁴⁰ Tec amansan taôm amboac tonanjen, gebe Ñamalacnê Latu êmêñ êndên ockatu ñasawa, tañ amac abe enj oc êmêñ atom nan.”

Sakinwaga gêdên to keso

(Mat 24:45-51)

⁴¹ Go Petere kêsôm gebe “Apômtau, aôm kôsôm binjôlin tonan gêdên aêac taunjen me gêdên êsêac samob gêwiñ.”

⁴² Tec Apômtau gêjô enj awa gebe “Sakinwaga nanên ma tokauc asa. Enj ñac, tañ nê natau oc êkên enj ejop ênê kômwaga gebe êkên mo êtôm dôñ êndên êsêac êndên ñanoc.

⁴³ Aê aoc êoc sakinwaga, tañ nê natau êmu êmêñ ma êlic enj kêsap nê kôm tôñ gêmoa.

⁴⁴ Aê jasôm binjanôgen êndên amac gebe natau oc êkên enj ejop ênê waba samob.

⁴⁵ Ma sakinwaga tonan embe taê ênam ênêc tau ña gebe ‘Ñoc natau gêjam gamêñ tôñ’ ma ênac m gebe i sakinwagao to ñac ma êniñ to ênôm gêñ e êjanin enj,

⁴⁶ go sakinwaga tonan nê natau oc êmêñ êndên bêc, tañ enj gebe êmêñ atom nan, to êndên ockatu, tañ enj gêjam kauc nan, ma oc ênac enj popoc to êkên ñagêjô êndên enj êwiñ lau-sêkên-gêwiñ-atomwaga.

⁴⁷ “Sakinwaga tañ kêjala nê natau nê bin, mago kêmasan to gêgôm ênê bin kêtú tôñ atom nan, oc êndac sêm ñanô.

⁴⁸ Mago ñac, tañ gêjam kauc nataunê bin ma gêgôm keso, tañ kêtôm gebe sêmêtôc enj ña sêm nan, oc êndac sêm ñanô atom. Ñac, tañ sêkên gêñ taêsam gêdên enj nan, Anôtô oc êjatu gêñ taêsam anga ênê. Ma ñac, tañ sêkên gêñ taêsam jakesen sa gêwiñ nan, Anôtô oc êjatu ñanô taêsam êlêlêc anga ênê.

Jesu gêwa lau kêkôc

(Mat 10:34-36)

⁴⁹ “Aê gamêñ gabe jambalin ja ênêc nom ma taêc kêka gebe jalic elom lasêmanj.

⁵⁰ Ñoc busangu gabe jalinña naten tec gêc, tec ñoc ñalêlôm ñatutuc ñanô, gabe gêñ tau êmbacnê acgom.

⁵¹ Amac abe aê gamêñ gabe jaê wama anga nom me. Masigoc, aê jasôm êndên amac gebe gamêñ gabe jawa amac êkôc.

⁵² Êndên galoc tonec lau lemen tenj embe sêngôn andu tagen, oc sêwa taun êkôc. Têlêac sêmoa gêdôgen ma luagêc sêmoa gêdôgen, luagêc sêmoa gêdôgen ma têlêac sêmoa gêdôgen.

⁵³ Tama agêc latu ma latu agêc tama, têna agêc latuo ma latuo agêc têna, lawao langwa agêc lawao wakuc ma lawao wakuc agêc lawao langwa oc sêwa taun êkôc-êkôc amboac tonanjen.”

Têm to noc nabelo

(Mat 16:2-3)

⁵⁴ Go Jesu kêsôm gêdên lau gebe “Amac embe alic namajan êpuc êpi gwêcm, oc asôm seben gebe ‘Kom oc ênac,’ ma oc êtôm tonanjen.

⁵⁵ Ma musanjen embe êsêlên, oc asôm gebe ‘Gamên oc nandan êsa,’ ma oc êtôm tonanjen.

⁵⁶ Amac dansantêna, nom to umbonjen napuc tec ajala, mago amboac ondoc tec ajala noc tonec atom.

Tamansanjen binj êndên nêjen sonjo-sonjo

(Mat 5:25-26)

⁵⁷ “Ma amboac ondoc amac taôm ajala binj êndênjenjen atom.

⁵⁸ Embe amagêcnêm sonjo-sonjo andênjen gôlinwaga ana ma agêc asêlên amoa intêna nadambê, nanjen têmtac êtu lêsi êndênjen taôm, gebe moae enjen ê aôm ôndênjen mêtôcwaga ôna, go mêtôcwaga êkênjen aôm êndênjen gejobwaga kapoacwalôna ma gejobwaga kapoacwalôna êmbalinjen aôm ôsêp kapoacwalô ôna.

⁵⁹ Aê jasôm êndênjen aôm gebe Oc ôsa anjen tônê ômôênjen atom e ônac nêmen tôp samob êmbacnê tomalagen acgom.”

13

Jesu gêlênjen binj lau kêtu nêrl secjen

¹ Gêdênjen nasawa tonanjen lau najêdô sêmoa, tanjen sêjac minjen gêdênjen Jesu kêpi lau Galilaiana najêdô, tanjen Pilata gêjac êsêac êndu gêdênjen tanjen sêkênjen da gêdênjen Anôtô.

² Tec Jesu gêjô êsêac awenjen gebe “Amac abe Galilaia tonanjen lau sec sêlêlêc lau Galilaiana najêdô samob su, tec sêôc gênwapac amboac tônê me.

³ Aê jasôm êndênjen amac gebe Masigoc. Maiaio amac embe anam taôm ôkwi atom, oc anaenjen samob amboac tônêjenjen.

⁴ Me abe lau 18, tanjen andu tonatêpôê balinjen anjen Siloamjen kêku sa jagêjac êsêac êndu nanjen, lau geo sêlêlêc lau najêdô samob, tanjen sênghôjen Jerusalem nanjen su me.

⁵ Aê jasôm êndênjen amac gebe Masigoc. Mago amac embe anam taôm ôkwi atom, oc anaenjen samob amboac tônêjenjen.”

Binjen ainjen gêjam nanô atomjen

⁶ Go Jesu kêsôm binghôlinjen tonec gebe “Nac tenjen kêsê nê ainjen tenjen kêsêp nê kôm monjen ma gêja gesom nanô e kêtap sa atom.

⁷ Tec kêsôm gêdênjen nac-gejobkômwaga gebe ‘Gôlicgac me, aê gamênjen kêtôm jala têlêc gasom ainjen tonec nanô, mago katap sa atom. Amboac tonanjen ôsap su, êkô nom auc êtu agenjenjen.’

⁸ Tec gejobwaga gêjô enjen awa gebe ‘Apômtau, ondec, êkô jala tecenec êwinjen, ma jasap nom to jaôc bôckêpêc êpi namôkê.

⁹ Moae oc ênam nanô. Embe masi, go ôsap su.’ ”

Jesu gêgôm awê tenjen gêmâc kegâsunjen enjen ôli najam kêsa gedenjen sabat

¹⁰ Gêdênjen sabat tenjen Jesu kêdônjen lau gêmâc lôm tenjen.

¹¹ Ma awê tenjen gêmâc tonanjen nalau gêmâcjenjen tenjen gêgôm enjen kêtôm jala 18. Enjen gêmâc gewec-gewecgenjen ma kêtôm gebe êsa sa atom samucgenjen.

¹² Jesu gêlic enjen tec gêmôêc enjen ma kêsôm gêdênjen enjen gebe “Awê, aê kêgaboac aôm su anjen nêmen gêmâcjenjen.”

13 Go gêu lêma gêsac en e sep tagen awê tau kêmetôc tau kêtiam ma kelanem Anôtô.

14 Mago lômmôke gêlic Jesu gêgôm gêmâc njam kêsa gêdên sâbat e kêtû môsi, tec kêsôm gêdên lau gebe “Bec kômna 6 tec gêc. Amboac tonan amên êndên bêc tônegej gebe sêngôm amac ôlim njam êsanja. Amên êndên sâbat atom.”

15 Ma Apômtau gêjô en awa gebe “Amac dansantêna, amac samob agaboac nêmbôc to donki anja sêni gên njamala su gêdên sâbat ma awê êsêac jasênôm bugoc.

16 Ma awê tau, Abraham latuo tecenec, Sadan gêsô en tône kêtôm jala 18 nec, oc janngamboac ênê Iêpoa su êndên sâbat atom me.”

17 Jesu kêsôm bin tonan e nê sojo-sojo samob majen taun. Ma lau samob têtac njam kêtû gênsêga njam samob, taen en gêgôm nanja.

Binngôlin gêmêc njawêna

(Mat 13:31-32; Mar 4:30-32)

18 Ma Jesu kêsôm gebe “Anôtônê gamên kêtôm asagen ma jaê don êpi asagen.

19 Gamên tau kêtôm gêmêc njawê, njamalac ten kêkôc jakêsê kêsêp nê kôm. Gên tau kêtû kapôn e kêtû ka, go moc umbon njalabuja jasêjam sac sêngôn njalaka.”

Binngôlin jistna

(Mat 13:33)

20 Go Jesu kêtû kênac kêtiam gebe “Jaê don Anôtônê gamên êpi asagen.

21 Gamên tau kêtôm jist awê ten kêkôc ma kêgalun gêwin polom kêsêp suc têtêac e gêjam aucgen.”

Bin sacgêdô gasuc-gasucna

(Mat 7:13-14, 21-23)

22 Go Jesu kêsêlên jakêdon-kêdon lau anja malac saun to kapôn lanjô gêlac Jerusalemgen gêja.

23 Ma nac ten kêsôm gêdên en gebe “Apômtau, lau taen sêngôn maten jali nan, oc luagêcgen me.” Tec Jesu gêjô êsêac awen gebe

24 “Atu kêka-kêka gebe asô sacgêdô gasucgasuc ana. Aê jasôm êndên amac gebe Taêsam oc sêngôm gênlêlôm elêmê, mago têtôm gebe sêsô sênanja atom.

25 “Êndên taen andu natau êndi naêlai katam auc nan, amac oc akô awê ma atuc katam to asôm gebe ‘Apômtau, ôlêc su êndên aêac.’ Ma en oc êjô amac awem gebe ‘Aê gajam kâc amac amên anja ondoc.’

26 Go amac aôc awem sa ma asôm gebe ‘Aêac aen to anôm gên amoa awin aôm, ma kôdon aêac gômoa ma malaclun.’

27 Mago en oc êsôm êtiam gebe ‘Aê gajam kâc amac amên anja ondoc, amac sec njakolenwaga samob, atain taôm su anja aênoc.’

28 Amac oc alic Abraham agêc Isak ma Jakob to propete samob sêmoa Anôtônê gamên, mago amac taôm oc têtin amac su naamo aônê. Anja onê oc têtin sêwakicgen ma lunlun êkôsij tau nan.

29 Ma lau oc sêmên anja oc kêpi to oc kêsêp ma anja musangu-m to mula-mna, nasêngôn êtu sêni gên anja Anôtônê gamên.

30 Alicgac me, lau njamuja oc têtû njamata, ma njamataja oc têtû njamu.”

Jesu têtac gêwin Jerusalem

(Mat 23:37-39)

31 Gêdên nasawa tonangen Parisai njagêdô dêdên Jesu sêja ma sêsôm gebe “Ôêc anja tonêc ona, gebe Herodo gebe ênac aôm êndu.”

32 Tec Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe “Ana ma asôm êndên nac imbêla pap tônê gebe ‘Gôlicgac me, aê tec kêtin njalau sec ma gagôm gêmâc njam kêsa. Oc janngôm êndên galoc ma bêbêc, ma êndên bêc êtu têtêacna oc janac dabinj noc kôm.

³³ Lêñ tonec gêjac aê ñawae gebe jasêlêñ galoc to bêbêc ma ñaelen gebe propete tenj kêtôm gebe ênaña anja gamêñ tenj atom, anja Jerusalem tagen.’

³⁴ “Jerusalem, Jerusalem, aôm gôjac propete êndu to kôtuc êsêac, tañ Anôtô kêsakiñ dêdêñ aôm sêwac nan, ña poc endu. Aê gagôm gêñlêlôm elêmê gebe janac aômnêm ñapalê sa amboac talec têna gêjac ñalatu sa sêsô magê ñalabu, mago amac adec.

³⁵ Alic acgom, amacnêm andu oc êtu tuc êkôña. Ma aê jasôm êndên amac gebe Alic aê atom e asôm gebe ‘Lambin êndên en, tañ gêmên gêjam Apômtau lanjô nan.’ ”

14

Jesu gêgôm ñac gêmac ôli ñajam kêsa

¹ Gêdên sabat tenj Jesu kêsô Parisainên kasêga tenj nê andu gaja gebe sênin genj ma lau dêdib enj sêmoa.

² Sêmoa e ñac ôli kêsun-kêsun tenj gêdên Jesu gêja.

³ Tec Jesu gêoc awa sa ma kêsôm gêdên binjsutau to Parisai gebe “Embe dangôm gêmac ñajam êsa êndên sabat, oc eso binjsu me masi.”

⁴ Mago êsêac sêjam tauñ tôn. Tec Jesu kêkam ñac tau e gêgôm enj ôli ñajam kêsa ma kêkên enj gêc gêja.

⁵ Go kêsôm gêdên êsêac gebe “Amacnêm asa, embe latu me bôc embenj êsêp sê tobu êndên sabat ma oc ê enj sa sebenj êndên sabat atom me.”

⁶ Ma êsêac têtôm gebe sêjô binj tonan atom.

Binj tamoasinj lau to takôninj tauñña

⁷ Jesu gêlic gebe ñaclenj sêgôm mocsac gebe sêngônj ñamatañagenj, tec kêsôm binjôninj tenj gêdên êsêac gebe

⁸ “Ñac tenj embe êkalem aôm gebe ôninj awê to ñac ñamoasinj ôwinj, nanj ôngônj ñamata atom, gebe moae ñatau kêkalem ñac towae tenj êlêlêc aôm su êwinj êmên,

⁹ go ñac, tañ kêkalem amagêc wacêsôm êndên aôm gebe ‘Ôwi malam sinj êndên ñac tonecmanj.’ Ma aôm oc ôndi tomajamgenj naôngônj ñamuña.

¹⁰ Embe sêkalem aôm, nanj naôngônj ñamuña acgom. Go ñac, tañ kêkalem aôm nanj, embe êmên, oc êsôm êndên aôm gebe ‘Ñoc ñac, ôsa mênjônjônj ñamataña.’ Amboac tonan oc etoc aôm sa êndên lau samob, tañ sêngônj sêwinj aôm nanj sêlic.

¹¹ Tenj embe etoc tau sa, nanj Anôtô oc êkôninj enj, ma tenj embe êkôninj tau, nanj Anôtô oc etoc enj sa.”

¹² Go Jesu kêsôm gêdên ñac, tañ kêkalem enj nanj gebe “Embe ono gêñ ocsalô me êtulaña, nanj ôkalem nêm lau to lasimi ma tawanj to lau tolêlôm, tañ acnêm sackapoagêdô gêdên tau nanj, gebe moae sêkalem aôm ñagêjônja nanjenj atom.

¹³ Embe ono moasinj, nanj ôkalem lau ñalêlôm sawa to pulin ma maginj kêsû to matenjpecgenj,

¹⁴ go aê aoc êoc aôm, gebe êsêac tonan oc sêkalem aôm ñagêjônja atom, ma êndên tañ lau gêdên sêndi sa nanj, Anôtô oc êkênj ñagêjô êndên aôm.”

Binjôninj moasinj kapôênja

(Mat 22:1-10)

¹⁵ Ñaclenjênj tenj gêñô binj tonan ma kêsôm gêdên Jesu gebe “Aê aoc êoc ñac, tañ oc êninj gêñ anja Anôtônê gamênj nanj.”

¹⁶ Tec Jesu kêsôm gêdên enj gebe “Ñac tenj gêgôm moasinj kapôênj ma kêkênj jaenj lau taêsam.

17 Kêdabinj gebe sêniñ ñamoasiñ tau ma kêsakinj nê sakinjwaga tenj gêja gebe naêsôm êndênj lau, tanj jaenj gêdênj êsêac kwananjenj nanj gebe ‘Amênj, gebe gajac ñabinj gênj gêbacnê.’

18 Ma êsêac samob nêñ ñalêlôm kêtôm taugenj tec sesenj taunj su. Ñac ñamataña kêsôm gêdênj enj gebe ‘Aê gajam ôli kôm tenj, tec najanac kêsi acgom. Amboac tonanj jatenj aôm gebe naômansanj ñoc binj.’

19 Ma ñac tenj kêsôm gebe ‘Aê gajam ôli bôc 10, tec najanac ñoc gênj kêsi. Aê jatenj aôm gebe naômansanj ñoc binj.’

20 Go tenj kêsôm gebe ‘Aê galoc gajam awê sa, tec katôm gebe jawac atom.’

21 Sakinjwaga tonanj gêmu jagêjac minj binj samob tonanj ñai gêdênj nê ñatau. Teic andu ñatau têtac ñandanj kêsa ma kêsôm gêdênj nê sakinjwaga tonanj gebe ‘Sebenj ôna ma ojonj lau ñalêlôm sawa to pulinj ma matenpec to maginj kêsu sa anjga malac ñaintêna sauñ to kapôênj mênjsêsô gamênj tonec.’

22 Ma sakinjwaga kêsôm gebe ‘Apômtau, binj tanj kôjatu aê gebe janjgômña nanj gagôm su, mago andu gêlôc atom tagenj.’

23 Tec ñatau kêsôm gêdênj sakinjwaga tau gebe ‘Ôsa kôm ñaintêna to tunmagê ôna ma ôkac lau gebe sêsô sêmênj e ñoc: andu êlôc.’

24 Ma aê jasôm êndênj amac gebe Lau tanj sênjô aênjoc jaenj su nanj, nêñ tenj oc êsac aênjoc moasiñ ñagec atom.”

Binj tasap Jesu tôñña

(Mat 10:37-38)

25 Lau taêsam sêwiñ Jesu sêja, tec kêsa tau ôkwi ma kêsôm gêdênj êsêac gebe

26 “Ñac tenj embe êndênj aê êmênj ma têtac endec tama agêc têna ma nê awê to ñapalê ma lasiio to ñac ma ênac kapoac tau atom, nanj oc êtôm gebe êtu ñoc ñacsenjom atom.

27 Ñac tenj embe êoc nê kakesotau êndanjguc aê atom, nanj oc êtôm gebe êtu ñoc ñacsenjom atom.

28 Amacnêm tenj embe taê ênam gebe êkwê lôm tenj, go êngônj sic ma êsa waba andu taunja ñaôli samob sa êmunj acgom e êjala gebe nê awa kêtôm gebe ênac dabij kôm tau.

29 Enj embe êngôm amboac tonanj atom, go êu dembonj ênsac ñaômagenj ma êtôm gebe ênac dabij andu atom. Ma lau samob, tanj sêlic nanj, oc sêsu enj susu

30 ma sêsôm gebe ‘Ñac tônê kêkwê lôm gêjac mgenj, mago kêtôm gebe ênac dabij atom.’

31 Ma kinj tenj, tanj nê sinjwaga 10,000 embe ênac sinj êndênj kinj tenj, tanj nê sinjwaga 20,000 nanj êngônj sic ma taê ênam tau ñapep êmunj acgom e êjala gebe nê ñaclai kêtôm gebe êku ñacjo tulu me masi.

32 Embe êtôm atom, go êsakinj lau-sê-wamawaga nasêpuc ñacjo tônj jaêcgenj ma tetenj êtu wamaña.

33 Amboac tonanj amacnêm ñac tenj embe êwi nê gênj samob sinj samucgenj atom, oc êtôm gebe êtu ñoc ñacsenjom atom.

Gwêc tanj kêtû sec

(Mat 5:13; Mar 9:50)

34 “Gwêc tonanj gênj ñajam, mago embe ñamakic ênaña, oc danjgôm ñamakic êsa êtiam amboac ondoc.

35 Oc êtôm gebe tapalip êsêp kôm to êpi lênduc êna atom, tambalinj sinj ñaômagenj. Ñac tenj nê tanjasunj êñônja embe ênêc, nanj êñômanj.”

15

Binjgôlinj domba gêjaña

(Mat 18:12-14)

1 Telonj to lau sec samob têtû gasuc Jesu sêmênj sebe sênô enj.

2 Tec Parisai to biñsutau têtû môsi ma sêsôm gebe “Nac tonec kêkôc lau sec sa ma genj gênj gêngônj gêwiñj êsêac.”

3 Go Jesu kêsôm biñgôlinj tonec gêdênj êsêac gebe.

4 “Amacnêm ñac tenj embe nê domba 100 sêmoa e ñatenj eo tau, oc êngôm amboac ondoci. Enj oc êwi 99 sinj sêmoa gamênj sawa ma naensom nanj gêbôm e êtap sa.

5 Embe ensom êmoa e êtap sa, oc êu ênsac magim ma êtu samuc nê gênj

6 e naêpi nê andu, go êmôêc nê tawanj to lau sackapoagêdô gêdênj tauña mênjêsôm êndênj êsêac gebe ‘Têmtac ñajam awiñj aê gebe aê katap ñoc domba, tanj gêjaña nanj, sa kêtiam.’

7 Aê jasôm êndênj amac gebe Nac sec tagenj embe ênam tau ôkwi, nanj lau undambênja oc têtû samuc enj êtôm tonanj êlêlêc lau gêdênj 99, tanj sêpô lêna biñ sênam tauñj ôkwiña atom nanj.

Biñgôlinj mone gejaña

8 “Me awê tenj embe nê mone 10 ênêc ma embe tenj ênaña, oc êngôm amboac ondoci. Enj êtuñj ja sa naêsa gamênj ma ensom ñapanj e êtap sa.

9 Enj embe êtap sa, oc êmôêc nê lauo to lau sackapoagêdô gêdênj tauña ma êsôm gebe ‘Têmtac ñajam awiñj aê, gebe aê katap ñoc mone, tanj gêjaña su nanj sa kêtiam.’

10 Aê jasôm êndênj amac gebe Nac sec tagenj embe ênam tau ôkwi, Anôtônê anjela oc têtû samuc enj êtôm tonanj,”

Biñgôlinj latu gêjaña

11 Go Jesu kêsôm gebe “Nac tenj latuagêc sêmoa.

12 Ma ñac saunj kêsôm gêdênj tama gebe ‘Tamoc, ôkênj gênj samob, tanj gawê kainj nanj, êndênj aê.’ Tec tama gêwa waba kêkôc gêdênj êsêagêc.

13 Bêc jauc atom, go ñac saunj kêkênj nê waba samob lau sêjam ôli su ma kêkôc ñaawa gêdi gêja gamênjbôm. Anja ôné kêsa lêñj sêlêñj e kêjainj nê awa samob.

14 Kêta nê gênj salinj-salinjenj e gêbacnê samob ma tôbôm kapôênj kêsa gamênj tonanj, go ñac tau gêngônj jageo ñanô.

15 Tec jakêsap gamênj ñatau tenj tôñj, tanj kêsakinj enj gebe ejop ênê bôcanô, nanj sêmoa sênjam.

16 Nac tau taê kêka tagenj tonec gebe êniñj gênj ñaôlic, tanj bôc senj-senj nanj, gebe êôc enj tôñj, mago lau tenj sêkênj gênj tenj gêdênj enj atom.

17 Tec taê gêjac tau kêsi-kêsi gebe ‘Tamocnê kômwaga taêsam e gênj kêlêsuc êsêac, mago aê tec mo êjô aê êndu anja tonec nec.

18 Aê jandi jandênj tamoc najasôm êndênj enj gebe Tamoc, aê gagôm sec gêdênj Anôtô to gêdênj aôm.

19 Amboac tonanj ôsam aê gebe latôm aê êtiam atom. Ôkênj aê jatu nêkômwaga tenj.’

20 Go gêdi gêdênj tama gêja.

“Kasêlêñj jakêsa jaêcgenj e tama gêlic enj. Tec taê walô enj ma kêlêti jakambôênj enj ma kêlêsoñj enj alianô.

21 Go latu kasôm gêdênj enj gebe ‘Tamoc, aê gagôm sec gêdênj Anôtô to gêdênj aôm. Amboac tonanj ôsam aê gebe latôm aê êtiam atom.’

22 Ma tama kêsôm gêdênj nê sakinjwaga gebe ‘Sebenj akôc ñakwê ñajamanô tau mênjakênj enj êsô ma akêka joc êsêp enj lêma to akênj atapa êsêp enj akainj.

23 Ma akôc bôc, tanj talôm e kêtôp ñajam nanj, mênjanjunj gebe taniñj totêntac ñajamgenj,

²⁴ gebe latuc tecenec gêmâc êndu su, mago mata jali gêmôa. Gêjaña su, mago katap enj sa kêtiam.' Ma samob sêmôa totêntac ñajamgeñ.

²⁵ "Latu ñacsêga gêmôa kôm. Enj gêmû gêmênj e kêdabinj andu su, go gêñô onj to wê.

²⁶ Tec gêmôêc ñapalê tej jakêtu kênac gêñ tônê ñam gêdênj enj.

²⁷ Ma ñapalê kêsôm gêdênj enj gebe 'Lasim gêmû gamênj tec tamam gegunj bôc, tañ talôm e kêtôp ñajam nanj, gebe kêtap lasim sa toôli samucgeñ kêtiam.'

²⁸ Têwa têtac ñandanj e gebe êsô andu êna atom. Tec tama kêsa gêja jagêjam malô-malô enj.

²⁹ Ma enj gêjô tama awa gebe 'Gôlicgac me, jala taêsam gajam sakinj gêdênj aôm ma kagêli aômñêm binjsu tej atom. Mago kôkênj noninj ñalatu tej gêdênj aê gebe aêac to ñoc lau aninj totêntac ñajamgeñ nec atomanô.

³⁰ Mago latôm, tañ kêjainj nêm waba gêmôa gêwinj mockainjo nanj, gêmênj acgom, gocgo gôgunj bôc, tañ talôm e kêtôp ñajam nanj, kêtû enja.'

³¹ Tec tama kêsôm gêdênj enj gebe 'Latucenec, aôm gôngônj gôwinj aê ñapanj, ma aêñoc gêñ samob kêtû aômñêm gêwinjgac.

³² Aêac têtac ñajam to ôlinj kêpi nec jagêdênjgoc, gebe lasim tecenec gêmâc êndu su, mago mata jali gêmôa. Enj gêjaña su, mago tatap enj sa kêtiam.' "

16

Binğôlinj gejobwaga secña

¹ Nasawa tej Jesu kêsôm gêdênj nê ñacseñomi gebe "Ñac tolêlôm tej gêngônj ma nê gejobwaga tej gêmôa. Ma lau sêju binj gêdênj ñatau gebe gejobwaga kêjainj ênê waba.

² Tec ñatau gêmôêc enj ma kêsôm gêdênj enj gebe 'Binj amboac ondoc tec ganjô kêpi aôm nec. Ôwa kôm gejobwagaña sa acgom gebe aômñêm kôm gejobwagaña gêbacnê.'

³ Gejobwaga tonanj kêsôm gêdênj tau gebe 'Ñoc ñatau oc êkôc ñoc kôm gejobwagaña su anja aêñoc, tec janğôm asagenj. Kôm takwê nomña oc janğôm êtôm atom, ma embe jatenj gêñ, oc majoc.

⁴ Aê kajala gêñ, tañ gabe janğôm nanj, ec sêkôc aê sa janğônj nêñ andu êndênj noc ñatau êtinj aê su anja kôm gejobwagaña.'

⁵ Go kêkalem lau samob, tañ nê ñataunê tôp gêc êsêacña nanj, tagenj-tagenj dêdênj enj sêja ma kêtû kênac gêdênj ñac ñamataña gebe 'êôc ñataunê tôp amboac ondoc gêc aômña.'

⁶ Ma enj kêsôm gebe 'Niptêkwi wapap 100.' Go enj kêsôm gêdênj ñac tau gebe 'Ôngônj sic ma ôkôc nêm papia tôpña mênjoto sebenj gebe 50.'

⁷ Go kêtû kênac ñac tej gebe 'Ma aômñêm binj tôpña amboac ondoc.' Tec enj kêsôm gebe 'Janğom gasuc kapôênj 100.' Ma gejobwaga kêsôm gêdênj enj gebe 'Ôkôc nêm papia tôpña ma oto gebe 80.'

⁸ Go ñatau kêlanem gejobwaga keso tonanj gebe gêgôm tokauc gebe lau nom tonecña sêgôm gêñ gêdênj tañj tokauc sêlêlêc lau ñawêña su.

⁹ "Amboac tonanj jasôm êndênj amac gebe Akôc awa nomña naanam lau ôkwi têtac êwinj amac, gebe sêkôc amac sa anğônj bec tenjenja êndênj noc awa êmbacnêña.

¹⁰ Ñac tej embe ejop gêñ ñasec-ñasec ñapepgeñ, oc ejop gêñ kapôênj-kapôênj êtôm tonanj.

¹¹ Embe ajop awa nomña ñapep atom, ma asa oc êkênj waba ñanô êndênj amac gebe ajopña.

¹² Ma embe ajop gêñ jaba tonec ñapep atom, ma asa oc êkênj gêñ ñanô êndênj amac gebe awê kainj êsa ôlim.

13 “Sakin waga ten ênam sakin apômtau luagêc êtôm atom, en oc têtac endec ten ma têtac êwin ten me oc êsap ten tôj ma têtac êmbu ten. Amac amboac tonan, atôm gebe anam Anôtô to awa êpi tagen atom.”

Jesunê binjalô nagedô

(*Mat 11:12-13; 5:31-32; Mar 10:11-12*)

14 Parisai tan sêgôm mocsac awêja nan, sêjô binjalô samob tônê e sêlêc lusunjan sa.

15 Tec en kêsôm gêdên êsêac gebe “Amac tec atoc taôm sa gêdên jamalac gebe lau gêdên amac, mago Anôtô kêjala amacnêm jalêlôm su. Waen tan jamalac sê taên nan, Anôtô gêlic amboac gên alôb-alôb.

16 “Mosenê binjan to propetenên binjalô gêbacnê gêdên Joanê têm, go sêsôm jawae jam Anôtônê gamênja lasê ma lau samob sêkac tauj sebe sêsô sêna.

17 Mago undambê to nom embe ê su, oc nagaô êlêlêc binjan natalô saujanô ten ê suna su.

18 “Nac ten embe endec nê awê ma ênam ten, oc êngôm gên mockainja. Ma nac ten embe ênam awê, tan nê akwen gedec en nan, oc êngôm gên mockainja amboac tonanjen.

Nac tolêlôm agêc Lasara

19 “Nac tolêlôm ten gêngôn. En kêsô nakwê asôsamuc to kwalam-kwalam jam-jam ma kêtôm bêcgen kêmoasin tau napep.

20 Ma nac jalêlôm sawa ten gêngôn, nê naê Lasara. Kamoc gêjac têt en auc ma tetoc en gêt nac tolêlôm nê sacgêdô.

21 En gebe ênin mo napoc, tan kêsêlô anja nac tolêlôm nê tebo nan, ma kêam sêja e têtamôê ênê kamoc.

22 Sêmoa acgom, go nac jalêlôm sawa tau gêmac êndu ma anja sêsip en jatetoc en gêngôn Abrahamnê labum naô. Go nac tolêlôm gêmac êndu amboac tonanjen ma sêsun en.

23 En gêmoa lamboam tonandan kapôn ma gêoc mataanô sa e gêlic Abraham gêngôn jaêcgen ma Lasara gêngôn en labum naô.

24 Tec gêmôc gebe ‘Tamoc Abraham, taêm walô aê ma ôsakin Lasara êsac lêmalatu jatêpôê njagêc tôj êsêp bu ma mêjêmoasac imbeloc êtu luc gebe gamoa jawaô jalêlôm tonandanjen.’

25 Ma Abraham kêsôm gebe ‘Latucenec, taêm ênam gebe kôkêc nêm jam su kwananjen gêdên gômoa matam jali, ma Lasara kêkêc secgen. Mago galoc en gêngôn malôgen anja tonêc ma aôm gômoa tonandanjen.’

26 Ma binjalô ten êwin gebe Nasawa kapôn tec gec, gen aêac to amac gêngic. Lau ten anja tonêc embe taên ênam gebe dêndên amac sêwac, oc têtôm atom. Ma anja tonan amboac tonanjen.’

27 Go nac tolêlôm kêsôm gebe ‘Amboac tonan, tamoc, jaten aôm gebe ôsakin en êna tamocnê andu.

28 Aênoc lasici lemen ten têt sêngôn, têt naêkên puc êsêac napep gebe sêsêp nandan njagamên tonêc sêmên sêwi n atom.’

29 Tec Abraham kêsôm gebe ‘Mose to propete nê binjalô têt gêt êsêacna nê, ac sêjôman.’

30 Ma en kêsôm gebe ‘Masi, tamoc Abraham, tonêc kêtôm atom. Mago nac ten anja nacmatênên embe êndên êsêac êna, oc sênam tauj ôkwi.’

31 Tec Abraham kêsôm gêdên en gebe ‘Êsêac embe sêkên tanen Mose to propete nê binjalô atom, oc sêkên êwin nac, tan êndi sa anja nacmatênên nan, atom amboac tonanjen.’ ”

17

Biñ kêpi sec

(Mat 18:6-7, 21-22; Mar 9:42)

¹ Go Jesu kêsôm gêdenj nê ñacseñomi gebe “Lêtôm tañ êngôm lau têtü sec nanj mênêsa, mago ojae ñac, tañ Iêtôm ñam kêsêp enj nanjma.

² Sêwa poctêmui sa enj gêsutêkwa ma sêmbalinj enj êsêp gwêc êna, go ñajam, gebe êtim lau sauñ tonec nêñ tej e êtu sec nec atom.

³ Alic taôm.

“Lasim embe êngôm sec, go wec biñ enj. Ma enj embe ênam tau ôkwi, go ôsuc ênê biñ ôkwi.

⁴ Ma embe êngôm aôm sec êtu dim 7 êndênj bec tagenj, ma êkac tau ôkwi êndênj aôm êmu êwac êtu dim 7 wacêsôm gebe ‘Aê gajam tauc ôkwi,’ go ôsuc ênê biñ ôkwi.”

Biñ kêpi takêñ gêwinj

⁵ Aposolo sêsôm gêdênj Apômtau gebe “Ôkênj aêacma akênj gêwinj esewec.”

⁶ Tec Apômtau kêsôm gebe “Embe nêñ akênj êwinj êtôm gêmêc ñawê ma asôm êndênj ka kamoc-kamoc tonec gebe ‘Ômbuc taôm sa naôsê taôm ôkô gwêc,’ oc taña wamu êndênj amac.

Sakiñwaganê kôm

⁷ “Amacnêñ asa nê sakiñwaga embe êkaliñ nom me ejop bôc su ma anja kôm êmu êmênj, oc êsôm êndênj enj gebe ‘Gacgenj mênjôñgônj sic ma ôniñ genj.’

⁸ Ñatau tej oc êsôm atom. Enj oc êsôm êndênj sakiñwaga gebe ‘Ono ñoc gênj ma ômansañ taôm êtu ônam sakiñ aêña e janiñ to janôm gênj su acgom, go taôm naônij to ônom nêñ gênj êndanjuc.’

⁹ Oc ênam danje êndênj nê sakiñwaga tonañ gebe gêgôm kôm, tañ kêjatu enja nanj, me masi.

¹⁰ Ma amac amboac tonañ. Embe anjom kôm samob, tañ sêjatu amacña nanj, go asôm gebe ‘Aêac sakiñwaga ñaôma, tec agôm gênj, tañ gêjac aêac ñawae nanjenj.’”

Jesu gêgôm lau tokamobôm 10 ôliñ têtü selec

¹¹ Jesunê lênj kepenj Jerusalem, tec kêsêlênj kêsa Samaria to Galilaia ñamadinjenj gêja.

¹² Ma enj gêo lasê malac tej ma lau tokamobôm 10 dêdac enj sêkô jaêcgenj sêkanônj enj

¹³ ma sêmoêc sêpuc awenj sagenj gebe “Mêtêmôkê Jesu, taêm walô aêacmênj.”

¹⁴ Jesu gêlic ma kêsôm gêdênj êsêac gebe “Aêc naatôc taôm êndênj lau dabunwaga.” Tec sêsêlênj sêmoa ma ôliñ têtü selec.

¹⁵ Êsêacnênj ñac tej gêlic tau gebe ôli ñajam kêsa, tec kêkac tau ôkwi gêmu menjêlambij Anôtô ña awa kapônj,

¹⁶ ma gêu tau lanjanô jagêdênj nom gêc Jesu akainja, go gêjam danje gêdênj enj. Ma ñac tau enj ñac Samarianja tej.

¹⁷ Ma Jesu kêsôm gebe “Aê gaboc lau 10 ôliñ têtü selec. Ma 9 sêmoa ondoc.

¹⁸ Nêñ ñac tej gebe êmu êmênj êlambij Anôtôña gêmoa atom me, ñac jaba tagenj tonec me.”

¹⁹ Go Jesu kêsôm gêdênj enj gebe “Ôndi sa ma ôc ôna, aôm nêñ kôkênj gêwinj tec gêgôm aôm ñajam kêsa.”

Biñ kêpi Anôtônê gôliñ êmenja *(Mat 24:23-28, 37-41)*

20 Parisai ñagêdô têtù kênac Jesu gebe “Êndênj ondoc Anôtônê gôlinj êmênj.” Tec enj gêjô êsêac awenj gebe “Anôtônê gôlinj êmênj tonjapuc gebe talic ña materjanôña nec atom.

21 Êsêac oc sêsôm gebe ‘Gêc tonec’ me ‘gêc ônê’ nec atom, gebe Anôtônê gôlinj wacgêc amac ñalêlôm.”

22 Ma enj kêsôm gêdênj ñacsenjomi gebe “Ñabêc ñagêdô oc êmênj, ma amac oc anam awem su gebe alic Ñamalacnê Latunê bêc tagenjenj, mago oc alic atom.

23 Êsêac oc sêsôm êndênj amac gebe ‘Alic, gêmoa ônê. Alic, gêmoa tonec,’ nan ana atom ma andanjuc êsêac atom.

24 Kêtom ôsic kêkac eb tagenj ma kêpô umbonj ñalabu anja ñagêdô e jakêsa gêdô nanj, Ñamalacnê Latu embe êmênj, oc êtôm tônê.

25 Mago enj êoc ñandanj taêsam to lau têm tonecña têtinj enj su êmunj acgom.

26 Gênj tanj sêgôm gêdênj Noanê bêc nanj, oc sênjgôm êndênj Ñamalacnê Latunê bêc amboac tonanj.

27 Êsêac samob senj to sênôm gênj ma ñac sêjam awê to awê sêjam ñac e gêdênj bêc, tanj Noa kêsô wanj ñalêlôm gêja nanj, ma bu kêsunj mênjgesenj êsêac samob su.

28 Gêdênj Lotnê bêc sêgôm amboac tonanjenj. Êsêac samob senj to sênôm gênj, ma sêjam ôli gênj to sêkênj gênj gêdênj lau sêjam ôli, ma sêsê gênj to sêkwê nênj andu.

29 Mago gêdênj bêc, tanj Lot kêsa anja Sodom gêja nanj, ja to talao anja undambê kêsêp e gesenj êsêac samob su.

30 Ma êndênj bêc, tanj Ñamalacnê Latu eoc tau lasê nanj, oc êtôm tonanjenj.

31 “Êndênj bêc tônê ñac tenj embe êngônj salôm ñaô, nanj êsêp naêkôc nê gênj, tanj gêc andu ñalêlôm nanj atom. Ma ñac tenj embe êmoa kôm, nanj êkac tau ôkwi êmu êna nê andu atom amboac tonanjenj.

32 Taêm ênam Lotnê awê.

33 Ñac tenj embe êngôm gênjlêlôm gebe êmoa mata jali, oc êmac êndu, ma ñac tenj embe êmac êndu, oc êngônj mata jali.

34 Aê jasôm êndênj amac gebe Êndênj êmbêc tau tônê ñac luagêc embe sênêc mê tagenj, nanj Apômtau oc êkôc tenj sa ma êwi tenj sinj.

35 Ma awê luagêc embe sêlai polom sêwiñj tauñj sêmoa, nanj Apômtau oc êkôc tenj sa ma êwi tenj sinj. [

36 Ma ñac luagêc embe sêmoa kôm sêwiñj tauñj, nanj Apômtau oc êkôc tenj sa ma êwi tenj sinj.]”

37 Ma êsêac têtù kênac enj gebe “Apômtau, oc ñanô êsa anja ondoc.” Tec enj kêsôm gêdênj êsêac gebe “Gamênj tanj ñamêtê tenj gêc nanj, aoco oc sêkac sa sêmoa.”

18

Binjôlinj awêruc ma mêtôcwagaña

1 Jesu kêsôm binjôlinj tenj gêdênj êsêac gebe êkêli êsêac gebe tetenj mec ñapanj têtù golonj atom.

2 Enj kêsôm gebe “Mêtôcwaga tenj gêngônj malac tenj. Enj kêtêc Anôtô atom ma gê go ñamalac atom.

3 Ma awêruc tenj gêngônj malac tonanj, nanj gêdênj enj gêja-gêja ma kêsôm gebe ‘Ônam aê kêsi anja ñoc soño-soñonê.’

4 Mêtôcwaga gedec e ñasawa tenj, gocgo kêsôm gêdênj tau gebe ‘Aê katêc Anôtô atom ma gaê go ñamalac atom,

5 mago kêtù awêruc tonec kêlênsônj aêña, tec gabe janam enj kêsi, gebe moae nê meloco êsa mênjêtap aê lanjôcanô auc.’ ”

⁶ Go Apômtau kêsôm gebe “Akêñ tañem bi ñ, tañ mêtôcwaga keso kêsôm nañ.

⁷ Amac abe Anôtô oc ênam nê lau, tañ kējalinj êsêac sa ma awenj gējac enj kêtôm bêc to gelenjen nañ, kêsi atom me. Ma abe oc ênam tau tōñ me.

⁸ Aê jasôm êndênj amac gebe Enj oc ênam êsêac kêsi sebeñ. Tagenj êndênj noc Ñamalacnê Latu êmênña nañ, oc êtap sêkênj gêwiñ ñanô sa anja nom me masi.”

Biñgôlinj Parisai agêc telonja

⁹ Jesu kêsôm biñgôlinj tonec gêdênj lau ñagêdô, tañ sêlic tañj sebe lau gêdênj ma sêbu lau ñagêdô nañ gebe

¹⁰ “Ñac luagêc sêpi lôm dabuj sêja sebe tetenj mec, Parisai tenj ma telonj tenj.

¹¹ Parisai kêsa jakêkô ma ketenj mec gêc lêlômgenj gebe ‘O Anôtô, aê gabe janam danje êndênj aôm gebe aê katôm ñamalac ñagêdô amboac kējañgowaga to lau sec ma mockainj ma amboac telonj tonec atom.

¹² Aê gajam dêbu ñ mo kêtôm dim luagêc kêtôm wokegenj, ma ñoc gênj samob, tañ katap 10-10 sa nañ, kakôc ñatenj su kêtômgenj mênjkêkênj kêtû da.’

¹³ Go telonj tau kêsa jakêkô ñalêtiñ. Enj gebe êoc mataanô sa êpi undambê atom, go kêpô gêduc ma kêsôm gebe ‘O Anôtô, taêm labu aê ñac secmanj.’

¹⁴ Aê jasôm êndênj amac gebe Ñac tonañ kêsêp nê andu gêja nañ Anôtô gêlic enj amboac ñac gêdênj kêlêlêc Parisai su. Tenj embe etoc tau sa, go Anôtô êkônij enj, ma tenj embe êkônij tau, go Anôtô etoc enj sa.”

Jesu gêjam mec ñapalê

(Mat 19:13-15; Mar 10:13-16)

¹⁵ Lau sejonj ñapalê dedec dêdênj Jesu sêja gebe êkênj lêma ênsac êsêac. Ma nê ñacsenomi sêlic e sec biñj êsêac.

¹⁶ Go Jesu gêmôêc êsêac ma kêsôm gebe “Andec ñapalê dêndênj aê sêmênmanj. Akô êsêac auc atom, gebe lau tecenanj ñai tec têtû Anôtônê gamênj ñatau.

¹⁷ Biñjanô, aê jasôm êndênj amac gebe Ñac, tañ êkôc Anôtônê gamênj sa êtôm ñapalê atom nañ, oc êsô êna atom.”

Ñac tolêlôm

(Mat 19:16-30; Mar 10:17-31)

¹⁸ Ma kasêga tenj kêtû kênac Jesu gebe “Mêtêmôkê ñajam, aê jangôm amboac ondoc gebe jawê kainj jangônj matoc jali tenjenj.”

¹⁹ Tec Jesu kêtû kênac enj gebe “Amboac ondoc kôsam aê gebe ñajam. Ñac ñajam tenj gêmôa atom, Anôtô taugenj.

²⁰ Biñsu tec gônj su gebe ‘Ôngôm gênj mockainjo to mockainja atom. Ônac ñamalac êndû atom. Ônam genjenj atom. Ônga biñj atom. Otoc tamam agêc tênam sa.’ ”

²¹ Ma ñac tau gêjô enj awa gebe “Aê kamasanj biñj samob tonañ kêtû tōñ su gêdênj aê ñapalêgenj e mênjgêdênj galoc.”

²² Jesu gênjô ma kêsôm gêdênj enj gebe “Gênj tagenj tec aôm kôpô lêna. Ôkênj nêm waba samob lau sênam ôli ma ônac sam ñaawa êndênj lau ñalêlôm sawa, go nêm awa oc ênêc undambê, ma ômôênj ôndanjuc aê.”

²³ Ñac tau gênjô biñj tonañ e nê ñalêlôm ñawapac kêsa, gebe enj ñac tolêlôm ñanô.

²⁴ Jesu mata gê enj ma kêsôm gebe “Lau tolêlôm embe sêsô Anôtônê gamênj sêna oc sênjgôm elêmê.

²⁵ Bôc kamele tenj oc êsêli êsô so ñalasê êna ñagaôgenj êlêlêc ñac tolêlôm êsô Anôtônê gamênj ênanja su.”

²⁶ Ma lau, tañ sênjô biñj tau nañ, sêsôm gebe “Ai, amboac tonañ asa ênam samuc.”

²⁷ Tec Jesu kêsôm gebe “Gêñ tañ ñamalac sêngôm êtôm atom nañ, Anôtô oc ê gôm naêtôm.”

²⁸ Go Petere kêsôm gebe “Ôlic acgom, aêacmêñ tec awi ma gêñ samob siñ ma adaguc aôm.”

²⁹ Tec Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Bi anô, aê jasôm êndêñ amac gebe Lau samob, tañ sêwi andu me awê me lasitêwai me tenerñi me tamenñi me ñapalê siñ kêtú Anôtônê gamê ña,

³⁰ oc têtap gêñ ñanô tau taêsam sa êlêlêc su êndêñ têm tonec, go êndêñ têm ônêña oc sêngônñ matenñ jali tengeñ.”

*Jesu geoc nê ñandanñ lasê kêtú têlêacña
(Mat 20:17-19; Mar 10:32-34)*

³¹ Go Jesu kêkôc êsêac 12 sa ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Alic acgom, aêac tapi Jerusalem tana, ma biñ samob, tañ propete teto kêpi ñamalacnê Latu nañ, oc êtu anô,

³² gebe êsêac oc sêkêñ eñ êndêñ lau samuc nasêsu eñ susu to sêlênsu eñ ma sêkasôp êpi eñ.

³³ Êsêac oc si eñ, go sênac eñ êndu e abêc êtu têlêac oc êndi sa êtiam.”

³⁴ Mago êsêacnêñ kauc kêsa kêpi biñ tonañ ñai atom. Biñ ñalô tonañ ñam kêsiñ tau gêdêñ êsêac ma sêjala biñ, tañ Jesu kêsôm nañ atom.

*Jesu gêgôm matapec, tañ ketenñ-kêté geñ nañ, mata gêjac
(Mat 20:29-34; Mar 10:4-52)*

³⁵ Jesu kêsêlêñ e kêdabiñ Jeriko, ma ñac matapec tenñ gêñgônñ intêna ñatali ketenñ-ketenñ gêñ gêmôa.

³⁶ Eñ gêñô lau taêsam sêsêlêñ ñaonda ma kêtú kênac ñam.

³⁷ Êsêac sêwa sa gêdêñ eñ gebe “Jesu anña Nasaret tec kêsêlêñ gêmêñ.”

³⁸ Ma ñac tau gêmôêc gebe “Dawidnê Latu Jesu, taêm walô aêma.”

³⁹ Tec lau, tañ sêsêlêñ sêmuñ nañ, sec biñ eñ gebe ênam tau tôñ, mago eñ gêmôêc kêpuc sagenñ gebe “Dawidnê Latu, taêm walô aêma.”

⁴⁰ Tec Jesu kêkô ma kêjatu gebe sêkôc eñ dêndêñ eñ sêmêñ. Sêwê eñ kêtú gasuc Jesu, go kêtú kênac eñ gebe

⁴¹ Aôm gobe aê jañgôm asagenñ êndêñ aôm. Ma eñ kêsôm gebe “Apômtau, aê gabe matoc êlêc.”

⁴² Tec Jesu kêsôm gêdêñ eñ gebe “Matam êlêc, aôm kôkêñ gêwiñ, tec gêgôm aôm ñajam kêsa.”

⁴³ Ma mata gêlac gaôgeñ e kêdaguc Jesu ma kêlambiñ Anôtô. Lau samob, tañ sêlic gêñ tonañ nañ, sêlanem Anôtô.

19

Jesu agêc Sakai

¹ Go Jesu kêsô Jeriko gebe êsêlêñ tôngeñ êna.

² Ma ñac tenñ gêmôa, nê ñaê Sakai. Eñ telonñêñ kasêga ma eñ ñac tolêlôm tenñ.

³ Eñ kêtú kêka-kêka gebe êlic Jesu êpi ñanôgeñ, mago gêgôm elêmê kêtú lau taêsamña gebe eñ ñac dambê ec tenñ.

⁴ Tec kêlêti gêmuñ jakêpi ka kamoc-kamoc tenñ gebe Jesu naêsa tonañ ma êlic eñ êpi ñanôgeñ.

⁵ Jesu kêsêlêñ e mênkêkanônñ eñ, go mata gedec ma kêsôm gêdêñ eñ gebe “Sakai, ôsêp sebeñ ômôêñ, gebe ocsalô tonec jañgônñ nêmandu.”

⁶ Tec Sakai kêsêp sebeñ mênkêkôc Jesu sa totêtac ñajamgeñ.

⁷ Êsêac samob sêlic ma sêsac biñ to sêsôm gebe “Eñ kêsô ñac sec nê andu gêja gebe êlêwanñ tau.”

8 Sakai jakêkô ma kêsôm gêdêñ Apômtau gebe “Apômtau, ôlic acgom, aêñoc waba samob tonec galoc jakêñ ñamakeñ êndêñ lau ñalêlôm sawa, ma moae kasau ñac teñ, tec jakêñ gêñ aclê êjô gêñ, tañ kakôc su nañ.”

9 Go Jesu kêsôm gêdêñ eñ gebe “Ocsalô Anôtônê moasiñ ênam ñamalac kêsiniñ mênkêpi andu tonecgoc, gebe Abrahamnê wakuc teñ eñ amboac tonañ.

10 Gebe Ñamalacnê Latu tec gêmêñ gebe ensom gêñ geben ma ênam sa.”

*Bingôliñ mone goldña
(Mat 25:14-30)*

11 Jesu kêdabiñ Jerusalem ma lau, tañ sêñô biñ tonañ ñai nañ, seboç Anôtônê gôliñ oc gaôgeñ êô lasê, tec eñ kêsôm bingôliñ teñ gêwiñ gebe

12 “Ñac towae teñ gêdi gêja gamêñ jaêcsêga teñ gebe sêkêñ eñ êtu kiñ, go êmu êmêñ êtiam.

13 Tec gêmôêc nê sakiñwaga 10 sêmêñ ma kêkêñ mone goldña 10 gêdêñ êsêac. Go kêsôm gêdêñ êsêac gebe ‘Atulu gêñ amoa e jamu jamêñ êtiam.’

14 Ñac tau nê lau malacm têtac gedec eñ, tec sêsakiñ laumata têdaguc eñ sêja ma sêsôm gebe ‘Aêac abe ñac tônê êtu aêacma kiñ atom.’

15 “Sêkêñ ñac tau kêtû kiñ su, go gêmu gêmêñ ma kêsôm sêmôêc sakiñwaga, tañ eñ kêkêñ mone gêdêñ êsêac nañ, gebe êñô nêñ kôm têtulu gêñña ñañanô.

16 Ñac ñamataña mênkêsôm gebe ‘Apômtau, aômniem mone gold tagen nañ, tec katulu gêñ e kêtap 10 sa mêngewiñ.’

17 Ma ñatau kêsôm gêdêñ eñ gebe ‘Aôm, aôm sakiñwaga ñajam. Aôm gojob geñ sauñanô ñapep, tec jakêñ aôm ôtu ñatau ônam gôliñ malac 10.’

18 Go ñac kêtû luagêcña mênkêsôm gebe ‘Apômtau, nê mone gold, tec kêtulu gêñ e kêtap lemeñ teñ sa mêngewiñ.’

19 Tec ñatau kêsôm amboac tonec gebe ‘Amboac tonañ, aôm ônam gôliñ malac lemeñ teñ.’

20 Ma ñac teñ mênkêsôm gebe ‘Apômtau, ôlic nê mone. Aê kasaban ña obo auc ma tec gec.

21 Aê katêc aôm gebe aôm ñac ñajaña. Aôm kôkôc gêñ, tañ kotoc gêcña atom nañ, ma kojoñ kôm, tañ kôsê atom nañ ñanô sa.’

22 Go ñatau kêsôm gêdêñ eñ gebe ‘Aôm ñac sec. Aôm taôm kôkic nê mone bingac. Aôm gôlic aê ñac ñajaña ma kakôc gêñ, tañ katoc gêcña atom nañ, ma kajon kôm, tañ kasê atom nañ ñanô sa.

23 Amboac ondoc kôkêñ ñoc mone gêja gamêñ têtulu moneña atom. Embe jamu jamêñ amboac tec, go jatap ñoc gêñ tonjalacgeñ sa.’

24 Go kêsôm gêdêñ lau, tañ sêkô-sêkô nañ, gebe ‘Akôc mone gold su aña ênê ma akêñ êndêñ ñac, tañ nê mone gold 10 gêc nañ.’

25 Ma êsêac sêsôm gêdêñ eñ gebe ‘Apômtau, ênê mone 10 gêc sugac.’

26 Mago eñ kêsôm gebe ‘Aê jasôm êndêñ amac gebe Ñac tañ nê gêñ gêc nañ, oc sêkêñ ñagêdô naêwiñ, mago ñac, tañ nê gêñ masi nañ, oc sêkôc ñakêsu, tañ gêc eñña nañ, su amboac tonañ.

27 Ma ñoc ñacjo, tañ sebe aê jatu êsêacnêñ kiñ atom nañ, akôc êsêac mênjanac êsêac êndu êndêñ aê lañôcnêmña.’ ”

*Lau sêwê Jesu sêsô Jerusalem sêja
(Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Joañ 12:12-19)*

28 Jesu kêsôm biñ tonañ su, go kêsêlêñ kêpi Jerusalem gêja.

29 Kêsêlêñ e kêdabiñ Betpage to Betania, tañ kêsî lôc, tañ sêsam sebe Lôkatêkwi nañ, go kêsakiñ ñacsenjomi luagêc

³⁰ ma kêsôm gebe “Agêc asêlêñ apen malac, tañ gêc nêmnja nan ana. Ma êndên tañ aô lasê, oc atap donki ñalatu teñ sa sêkô tôñ kêkô, ñamalac teñ gêngôn ñaô kwananjen atomanô nan. Anjamboac su ma awê amên.

³¹ Ma ñac teñ embe êtu kênac amagêc gebe ‘Agaboac su kêtû agenña,’ nan asôm gebe ‘Apômtau kêpô lêna gêñ tau.’ ”

³² Naclagêc tau sêja e têtap sa kêtôm kêsôm gêdên êsêagêc.

³³ Agêc sêgaboac donki ñalatu sêmoa, go ñatau sêsôm gêdên êsêagêc gebe “Agêc agaboac donki ñalatu su kêtû asagenña.”

³⁴ Ma êsêagêc sêsôm gebe “Apômtau kêpô lêna gêñ tau.”

³⁵ Go êsêagêc sêwê donki dêdên Jesu sêja, sêu nêñ ñakwê gêsac donki ñalatu ñaô ma sêkên Jesu gêngôn.

³⁶ En kêsêlên gêmoa, tec lau sêja nêñ ñakwê gêc intêna.

³⁷ En kêsêlên intêna, tañ kêsêp anga Lôckatêkwi kepen Jerusalem gêja, tec ñacsenomi samob sêoc awen sa ma sêlambin Anôtô totêntac ñajamgen ña awen kapôên kêtû gêñsêga samob, tañ sêlic nanña,

³⁸ ma sêmôc gebe “Alanem kin, tañ gêmên gêjam Apômtau lanô nan. Binjalô ênêc undambê to ñawasi êsa anga lolôc.”

³⁹ Ma Parisai ñagêdô, tañ sêwê sêwiñ êsêac ton tonan nan, sêsôm gêdên Jesu gebe “Mêtêmôkê, wec bi ñ nêñ ñacsenomiman.”

⁴⁰ Ma en gêjô êsêac awen gebe “Aê jasôm êndên amac gebe Êsêac tonec embe sênam tauñ tôñ, ma poc oc sêmôc.”

Jesu kêtañ kêpi Jerusalem

⁴¹ En kêsêlên e kêdabin malac tau ma gêlic e kêtañ lasê

⁴² gebe “Ojae, ñabêc tecenec ôjala gêñ, tañ gebe ênam malô aômña nan ôwiñman, mago galoc kêsin tau gêdên matamanô.

⁴³ Têm oc mênêsa, go nêñ ñacjo mênêskwê tunbôm to sêwê aôm auc ma sênji aôm auc e sêkapiñ aôm sa.

⁴⁴ Oc senseñ aôm to nêñ ñapalê samob su ma sêwi poc teñ sin êngôn poc teñ ñaô atom, gebe kôjala noc Anôtô ênam aôm saña atom.”

Jesu kêjanda lau anga lôm dabuñ

(Mat 21:12-17; Mar 11:15-19; Joañ 2:13-22)

⁴⁵ Go Jesu kêsô lôm dabuñ gêja e kêjanda lau, tañ têtulu gêñ sêmoa nan,

⁴⁶ ma kêsôm gêdên êsêac gebe “Teto gêc gebe Anôtô kasôm gebe ‘Aênoc andu tonec andu mecña,’ mago amac agôm kêtû kêjanngowaganên gêsun.”

⁴⁷ Jesu kêdôn lau gêmoa lôm kêtôm bêcgen, ma lau dabuñsêga to binjutau ma launên laumata dêdib sebe senseñ en su.

⁴⁸ Mago têtap ñalên senseñ enña sa atom gebe lau samob sêsap en tôñ sebe sênjô enjen.

20

Dabuñsêga sebe sêkip Jesunê ñaclai ñam sa

(Mat 21:23-27; Mar 11:27-33)

¹ Ñabêc teñ Jesu kêdôn lau anga lôm dabuñ to gêjam mêtê êsêac gêmoa ma lau dabuñsêga to binjutau ma laumata dêdên en sêja

² ma sêsôm gêdên en gebe “Ôsôm êndên aêc gebe Aôm gôgôm gêñ tonan gôjam ñaclai ondoc lanô, me asa kêkên ñaclai tau gêdên aôm.”

³ Tec en gêjô êsêac awen gebe “Aê gabe jatu kênac bin teñ êndên amac amboac tonan. Asôm êndên aê acgom gebe

⁴ Joañnê sanju nec anga Anôtônê me anga ñamalacnên.”

⁵ Ma êsêac taêñ gêjam gêc taunğen gebe “Aêac embe tasôm gebe Anğa Anôtônê, eñ oc êsôm aêac gebe ‘Ma amboac ondoc tec akêñ gêwiñ eñ atom.’

⁶ Ma embe tasôm anğa ñamalacnêñ, oc lau samob têtuc aêac ña poc êndu, gebe sêjala Joañ gebe eñ propete teñ.”

⁷ Tec sêjô eñ awa gebe “Aêac ajam kauc ênê ñam.”

⁸ Ma Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amboac tonañ aê jasôm ñaclai, tañ gêjam aê sa ma gagôm geñ tau nañ, êndêñ amac atom amboac tonañgeñ.”

Biñgôliñ kôm wainña ñakômwagaña

(Mat 21:33-46; Mar 12:1-12)

⁹ Go Jesu gêoc awa sa ma kêsôm biñgôliñ tonec gêdêñ lau gebe “Ñac teñ kêsê nê wain kôm teñ, go kêmasañ ñabin gêdêñ lau sênam kôm êpiña ma eñ tau gêc gêja gamêñ teñ gêmoe e ñasawa ñêngeñ.

¹⁰ Gêdêñ noc wain gêjam ñanôña eñ kêsakiñ sakiñwaga teñ gêdêñ kômwaga gêja gebe sêkêñ wain ñanô ñagêdô êndêñ eñ. Ma kômwaga si eñ ma sêkêñ eñ lêma sawageñ gêmu gêja.

¹¹ Ma ñatau kêsakiñ sakiñwaga teñ gêja, nañ si eñ ma sêpêlê eñ amboac tonañgeñ e sêkêñ eñ lêma sawageñ gêmu gêja.

¹² Go kêsakiñ ñac teñ gêwiñ kêtú têtêacña, nañ sêjac eñ ôli lasê amboac tonañ ma têtin eñ kêsá gêja.

¹³ Ma kôm wainña ñatau kêsôm gebe ‘Aê jangôm amboac ondocgeñ. Aê jasakiñ ñoc latuc, tec têtac gêwiñ eñ nec êna. Moae tetoc eñ sa.’

¹⁴ Kômwaga sêlic latu tau ma sêsôm gêdêñ taun gebe ‘Ñac-gêwê-kain-gêñlênsêmwaga tau tonec. Ajôc, tanac eñ êndu gebe gêñlênsêmu êtu aêacnêñ.’

¹⁵ Tec têtin eñ anğa kôm wainña kêsá gêja e sêjac eñ êndu.

“Kôm wainña ñatau oc êngôm êsêac amboac ondoc.

¹⁶ Eñ oc êmêñ ma enseñ kômwaga tonañ su ma êkêñ kôm wainña êndêñ lau teñ.” Ma êsêac, tañ sêñô biñ tau nañ, sêsôm gebe “Masi, amboac tonañ atom.”

¹⁷ Tec Jesu mata gê êsêac ma kêsôm gebe “Biñ tañ teto gêc gebe ‘Poc tañ sêkwêwaga sêbaliñ siñ nañ, poc tonañgeñ kêtú poc kêclêsuña nañ, ñam amboac ondoc.’

¹⁸ Ñac teñ embe êtuc tau êpi poc tonec oc ôli êngic, ma poc tau embe êtuc êpi teñ, oc êsac eñ popocgeñ.”

Biñ takisña

(Mat 22:15-22; Mar 12:13-17)

¹⁹ Biñsuta to lau dabuñsêga sêjala gebe eñ kêsôm biñgôliñ tonañ kepen êsêac, tec gacgeñ sebe sêkam eñ têt gêdêñ ñasawa tonañgeñ, mago têtêc lau.

²⁰ Êsêac dêdib eñ ma sêsakiñ lau sepen biñwaga, tañ sêsabañ taun gebe lau mansañ nañ, ec sêlô eñ ña tau nê biñ ma sêkêñ eñ êsêp gôliñwaga lêma gebe êmêtôc eñ.

²¹ Tec sêsôm gêdêñ eñ gebe “Mêtêmôkê, aêac alic aôm kôsôm to kôdôn jagêdêñ ma kôpuc open ñamalac atom ma kôdôn Anôtônê lêt tonañgeñ.

²² Aêac embe takêñ takis êndêñ kaisara oc eso aêacnêñ biñsu me masi.”

²³ Jesu kêjala êsêac têtin eñ, tec kêsôm gêdêñ êsêac gebe

²⁴ “Akôc denari teñ mênjalic acgom. Asa nê ñakatu to ñatalô gêc.” Ma êsêac sêsôm gebe “Kaisaranê.”

²⁵ Tec Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amboac tonañ akêñ kaisaranê gêñ êndêñ kaisara ma Anôtônê gêñ êndêñ Anôtô.”

²⁶ Ma êsêac têtôm gebe sêlô eñ ña tau nê biñ lau sêlic nec atom. Ac sê taêñ biñ, tañ eñ kêsôm gêjô êsêac awen nañ, ma sêjam taun têt.

*Bij nacmatê sêndi saña**(Mat 22:23-33; Mar 12:18-27)*

²⁷ Ma Sadukai, tañ sêsôm gebe nacmatê oc sêndi sa atom nañ, nêñ ñagêdô dêdêñ Jesu sêja ma têtû kênac enj gebe

²⁸ “Mêtêmôkê, Mose keto biñsu gêdêñ aêac gebe Ñac tenj, tañ gêjam awê sa, mago nê gôlôac masi, embe êmac êndu, nañ lasi ênam ênê awêtuc tau gebe êka gôlôac lasê êjô têwa su.

²⁹ Amboac tonañ lasitêwai 7 tec sêmoa. Ñacsêga gêjam awê e nê gôlôac masi ma gêmac êndu.

³⁰ Ma lasi, tañ kêsi enj nañ, gêjam ênê awêtuc,

³¹ go ñac ñawaluj tenj. Bij tonac kêtap lasitêwai 7 tonañ sa kêtômgenj gebe sêmac êndu togôlôac masigenj.

³² Sêmac êndu su, go awêtuc tau gêmac êndu amboac tonañ.

³³ Êndêñ noc nacmatê sêndi saña nañ, enj oc êtu êsêacnêñ asa nê awê, gebe êsêac 7 sêjam enj kêtû nêñ awêgac.”

³⁴ Tec Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Lau nom tonecña nañ ñac sêjam awê to awê sêjam ñac.

³⁵ Ma lau, tañ Anôtô ketoc êsêac sa gebe sêndi sa aña nacmatênêñ to sêwê kai ñ têm ônêña nañ, oc sênam awê to sênam ñac atom,

³⁶ ma sêmac êndu êtiam atom gebe êsêac têtôm aña ma têtû Anôtô latui gebe Anôtô gêñu êsêac dêdi sa aña nacmatênêñ.

³⁷ Ñacmêtê sêndi sa ñabinj Mose kêsôm lasê amboac tonañ. Enj gêjac minj kêpi ja kêsa gamêñ daniña, tec kêsam Apômtau gebe Abrahamnê Anôtô agêc Isaknê Anôtô ma Jakobnê Anôtô.

³⁸ Bij tonañ ñam gebe Anôtô kêtû nacmatênêñ Anôtô atom, enj kêtû lau matenj jali nêñ Anôtô, gebe samob sêmoa matenj jali sepenj enjenj.”

³⁹ Ma biñsutau ñagêdô sêjô enj awa gebe “Mêtêmôkê, aôm kôsôm jagêdêñ.”

⁴⁰ Gebe êsêac têtêc e têtû kênac bij ñagêdô gêdêñ enj kêtiam atom.

*Bij kêpi Kilisi**(Mat 22:41-46; Mar 12:35-37)*

⁴¹ Go Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Ac sêsôm amboac ondoc tec sebe Kilisi Dawidnê latu enj

⁴² gebe Dawid tau tec kêsôm gêc Pesalem ñabuku gebe ‘Apômtau kêsôm gêdêñ aêñoc Apômtau gebe

Ôngôn aêñoc anôña

⁴³ e jakêñ aômnêm ñacjo sênêc amkainj ñalabu acgom.’

⁴⁴ Kec, Dawid kêsam enj gebe ‘Apômtau.’ Mago amboac ondoc tec Kilisi kêtû ênê latu.”

*Lau sejoj tauñ endenj biñsutau**(Mat 23:1-36; Mar 12:38-40; Luk 11:37-54)*

⁴⁵ Ma Jesu kêsôm gêdêñ nê ñacsenomi lau samob sêñô gebe

⁴⁶ “Ajop taôm êndêñ biñsutau, tañ sebe sêsêlêñ tonakwê balingenj ma têtac gêwiñ gebe lau awenj ênac êsêac aña malacluj ma sebe sênac tauñ mata-mata gebe sêngôn ñamataña aña lôm to gamêñ sêniñ gêñña.

⁴⁷ Êsêac sêjanjo awêtucnêñ andu su ma sêsabanj ña mec baliñ auc. Ñagêjô oc êtap êsêac sa êlêlêc.”

21*Awêtuc kêkêñ da**(Mar 12:41-44)*

¹ Jesu gêoc mataanô sa ma gêlic lau tolêlôm sêkêñ nêñ da kêsêp Anôtônê kanom

² e gêlic awêtuc ñalêlôm sawa teñ kêkêñ mone saunjanô luagêc kêsêp.

³ Go kêsôm gebe “Binjanô, aê jasôm êndêñ amac gebe Awêtuc ñalêlôm sawa tônê kêkêñ kêlêlêc êsêac samob su,

⁴ gebe lau samob tônê sêkôc anja nêñ gêñ kêlêsuc êsêacña sa mênșêkêñ kêtuda. Ma enj kêpô lêna ñanô, mago kêkêñ nê gêñ tonê mo samobgenj kêsêp gêja.”

Jesu kêsôm binj kêpi senseñ lôm dabun suña

(Mat 24:1-2; Mar 13:1-2)

⁵ Lau ñagêdô sêsôm binj kêpi lôm dabun gebe sêjam gêlôn ña poc ñajam to ña awalaun, tañ sêkêñ kêtudaña. Tec Jesu kêsôm gebe

⁶ “Têm oc mênșesa, go gêñ tê alic nê, ñapoc teñ oc êngôn poc teñ ñaô anja tonec atom, têta samob salin-salin.”

Gêñwapac ênac m tau

(Mat 24:3-14; Mar 13:3-13)

⁷ Ma êsêac têtuda kênac Jesu gebe “Mêtêmôkê, êndêñ ondoc binj tonec mênșesa ma asagenj oc êtu gêñ tonan ñai ñanô êsaña ñabelo.”

⁸ Ma Jesu kêsôm gebe “Alic taôm gebe sênac amac ôkwi atom, gebe lau gwalêkinj oc sênac aê lanjoc sêmên ma sêsam taun gebe ‘Aê enj.’ Ma sêsôm gebe ‘Ñanoc kêdabinjac.’ Mago andanjac êsêac atom.

⁹ Ma embe anj sinj to lau sêli taun sa ñawae, nan atakê atom, gebe gêñ samob tonan mênșesa êmunj, mago noc nom ñatêku êsunja oc êsa seben atom.”

¹⁰ Go kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Laum teñ sêndi sênac sinj êndêñ laum teñ, ma gamênj teñ êndêñ gamênj teñ.

¹¹ Ôjô oc ênam kapônj-kapônj ma tóbôm to gêmac sec êsa êtôm gamênjenj ma gênșega têtakê ñamalacña to gênjalô kapônj anja undambê oc mênșesa.

¹² Gêñ tonan ñai samob êsa atomgenj ma sêu lemenj êpi amac ma sêjanda amac to sêkêñ amac asô lôm malacña to andu kapoacwalônja ma sêwê amac akô kinj to gôlinwaga lanjônênj êtu aênjoc ñaênja.

¹³ Ñasawa tonan amacnêm noc awa Anôtônê mêtê saña.

¹⁴ Taêm ênam êtu tônj gebe amansan binj ajô êsêac awenja kwanan-kwanan atom,

¹⁵ gebe aê jansun binj to kauc êndêñ amac êwac ma nêm ñacjo samob sêkinj auc to senseñ nêm binj nê sênjôm êtôm atom.

¹⁶ Tenemi to tamemi, ma tewemi to lasimi, ma nêm tawan to nêm lau ñagêdô oc sêkêñ amac nasênac amacnêm ñagêdô êndu,

¹⁷ ma lau samob têtac endec amac êtu ñoc ñaênja.

¹⁸ Mago môkêmlaun tagenj oc ênaña anja môkêmapac atom.

¹⁹ Apuc taôm tônj ma atap anjônj matem jali sa.

Jesu kêsôm binj kêpi senseñ Jerusalem suña

(Mat 24:15-21; Mar 13:14-19)

²⁰ “Amac embe alic sinjwaga topomtopom sêwa Jerusalem auc, nan ajala êndêñ tonan gebe kêdabinj gebe malac tau oc êtu gasan.

²¹ Êndêñ tonan lau, tañ sênjônj Judaia nan, sêc sêpi lôc sêna, ma êsêac tañ sêmoa malaclêlôm tau nan, sêc sêsa sêna, ma êsêac tañ sêmoa malacmagê nan, sêsô malac sêna atom,

²² gebe ‘bêc Anôtô êkêñ ñagêjônja tau tônê,’ gebe binj samob, tañ teto gêc nan, ñanô êsa.

²³ Ojae lauo, tañ sêmoa teñ to ônañ sêkêñ su ñapalê sêmoa nanmêñ, gebe gêñwapac ñanô êtap gamêñ tonañ sa ma Anôtônê têtac ñandañ êtap laum tonañ sa.

²⁴ Oc sênac êsêac ña siñ ma sêkôc êsêac tôñ sêwê êsêac nasêsêp tentenlatu samob ñalêlôm. Ma lau samuc sêka Jerusalem popoc sêmoa e lau samuc nêñ noc ênac pep.

Namalacnê Latu êmu êmêñ

(Mat 24:29-31; Mar 13:24-27)

²⁵ “Oc to ajôn ma utitalata kainteñkainteñ êsa ma gwêc ñadembom êngasim ñakicsêa e ñamalac samob, tañ sêmoa nom nañ, nêñ meloco êsa ma nêñ ñalêlôm ñatutuc ñanô.

²⁶ Ñamalac têtêc taun to gêñ, tañ mênêsa anga nom nañ, ñawêc êngôm ñamalac maten êiô gebe gêñ ñaclai undambêña kôtêñ-kôtêñgen.

²⁷ Ma êndêñ tonañ oc sêlic Ñamalacnê Latu toñaclai ma toñawasi ñanô êngôn tao teñ ñalêlôm êmêñ.

²⁸ Ma gêñ tonañ embe êndambin gebe ñanô êsa, nañ matem tentenjen to aôc lanôm sa, gebe bêc Anôtô ênam amac kêsina kêdabin.”

Kalelon êkêñ puc aêac

(Mat 24:32-35; Mar 13:28-31)

²⁹ Ma Jesu kêsôm binçolin teñ gêdêñ êsêac gebe “Alic kalelon to ka ñagêdô samob.

³⁰ Embe alic êlêc, go taôm ajala gebe ockêsa kêdabinçac.

³¹ Amac amboac tonañ. Êndêñ tañ alic gêñ samob tonañ mênêsa nañ, amac ajala gebe Anôtônê gamêñ kêdabin.

³² Binçanô, aê jasôm êndêñ amac gebe Gôlôac tonec oc sênaña atom e gêñ tonañ ñai samob ñanô êsa acgom.

³³ Undambê to nom ênaña ma aêñoc bin oc ênaña atom.

Tanam jali

³⁴ “Ajop taôm gebe gêñ êjanin amac to anôm gêñ anaboa ma apô sim taôm êtu gêñ nomña êkônin nêñ ñalêlôm tôñ atom, gebe bêc tonañ êtap amac sa sep tagen

³⁵ êtôm lip gêjac gwada nec atom. Bêc tonañ oc êtap lau samob, tañ sêngôn nom auc nañ sa.

³⁶ Amboac tonañ anam jali to aten mec ñapan gebe êpuc amac tôñ ma awê gêñ samob, tañ oc êmêñ nañ sa ma naêkô Ñamalacnê Latu lanônêñ.”

³⁷ Gêdêñ bêc, tañ Jesu kêdôn lau anga lôm dabun nañ, ñagêbêc en kêsa jagêmoa lôc, tañ sêsam sebe Lôckatêkwi nañ.

³⁸ Ma ñabêbêc lau samob dêdêñ en sebe sêñô ênê bin anga lôm dabun.

22

Judanêñ laumata sêkêc Jesunê bin

(Mat 26:1-5, 14-16; Mar 14:1-2, 10-11; Joañ 11:45-53)

¹ Om Polom Ñalucña, tañ sêsam gebe Pasa nañ, kêdabin

² ma lau dabunçêga to binçutau sêgôm mocsac sebe sensen Jesu suna elêmê, gebe têtêc lau.

³ Ma Sadañ kêsêp Juda, tañ sêsam en sebe Isariot ma gêmoa gêwin êsêac 12 nañ, nê ñalêlôm gêja.

⁴ Ma en gêdêñ lau dabunçêga to siñwaga lôm dabunña nêñ laumata jakêmasañ lêñ eoc Jesu lasê êndêñ êsêacña.

⁵ Tec êsêac têtac ñajam kêsa ma sêsôm kêtú tôñ gebe sêkêñ mone êndêñ en.

⁶ Nac tau gêlôc gebe êngôm, tec gêdib gebe êtap nasawa najam ten sa nan lau sêkac tauñ su anga ênê acgom, go eoc en lasê êndên êsêac.

Sêmansañ moasiñ Pasaña

(Mat 26:17-25; Mar 14:12-21; Joañ 13:21-30)

⁷ Polom naluc nabêc sêmbuc domba Pasaña mênkêsa.

⁸ Ma Jesu kêsakiñ Petere agêc Joañ ma kêsôm gebe “Agêc naamansañ aêacnên moasiñ Pasaña gebe taniñ.”

⁹ Tec êsêagêc sêsôm gêdên en gebe “Aôm gobe aêagêc amansañ anga ondoc.”

¹⁰ Tec en kêsôm gêdên êsêagêc gebe “Alic acgom, agêc embe asô malac ana, oc andac nac ten enjen ku buña. Andanguc en asô andu tau, tan en êsô êna nan.

¹¹ Go asôm êndên andu natau gebe ‘Mêtêmôkê kêtû kênac aôm gebe Balêm nacleña, tan aê to noc nacsenomi aniñ Pasa amoaña nan, gêc ondoc.’

¹² Ma en oc êtôc gamên nalêlôm kapôên ten êndên amagêc, tan gêc naden jaôña, sêpô adên kwanangen nan, go amansañ gên anga tonan.”

¹³ Agêc sêja ma têtap sa kêtôm Jesu kêsôm gêdên êsêagêc ma sêmasañ Pasa.

Bij moasiñ dabunña

(Mat 26:26-30; Mar 14:22-26; 1Kor 11:23-25)

¹⁴ Noc mênkêsa, tec Jesu jagêngôn sic ma aposolo jasêwiñ en.

¹⁵ Go kêsôm gêdên êsêac gebe “Noc nalêlôm taêc gêjam geden tôngên gebe janiñ Pasa tonec jawiñ amac êmuñ acgom, go jaôc nandan.

¹⁶ Aê jasôm êndên amac gebe Oc janiñ êtiam atom jamoa e janiñ tonanôgen anga Anôtônê gamên.”

¹⁷ Go kêkôc laclu gêjam danje ma kêsôm gebe “Akôc êwac ma anac sam êndên taôm.

¹⁸ Ma aê jasôm êndên amac gebe Galoc janôm wain nanô êtiam atom e Anôtônê gamên mênêsa acgom.”

¹⁹ Go kêkôc polom mêngêjam danje su, ma kêpô kêkôc jakêkên gêdên êsêac ma kêsôm gebe “Aênoc ôlic, tan kakên gêjô amacña nan tonan. Angôm amboac tonan ec taêm ênam aêgen.”

²⁰ Sen su, go kêkôc laclu amboac tonan ma kêsôm gebe “Laclu tonan kêtû aênoc dec jamoatiñ poac wakucña tau, tan kêkêc sin kêtû amacña.

²¹ “Alic acgom, nac tan gebe eoc aê lasê nan, lêma gêsac tebo gêwiñ aênoc.

²² Namalacnê Latu tec oc êsa nê lên êna êtôm Anôtô kêmasañ, tagen ojae nac, tan eoc en lasê nanma.”

²³ Ma êsêac têtû kênac tauñ gebe êsêacnên asa oc êngôm gên amboac tônê.

Asa lau têtû lau kapôên

²⁴ Nacsenomi sêsôm tauñ gebe nên asa oc êtu nac kapôên êlêlêc nagêdô su.

²⁵ Tec Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe “Lau samuc nên kin sêkôniñ nên lau. Ma êsêac, tan sêjam gôliñ lau tonac lai nan, sêsam êsêac sebe ‘Moasiñ natau.’

²⁶ Amac amboac tonan atom. Mago amacnêm nacsêga nan êtôm nac saun ma kasêga êtôm sakiñwaga acgom, go najam.

²⁷ Nac ondoc kêlêlêc ondoc su. Nac tan gêngôn gebe êniñ nêngen nan, me nac tan gêjam sakiñ gên gêmoa nan. Nac tan gêngôn gebe êniñ gênña nan. Aê tec gamoa amac nasawa nec, katôm sakiñwaga.

²⁸ “Amac lau tonan asap aê tôn kêtôm noc noc lêtômña napan.

²⁹ Tamoc gêliñ nagôliñ su gêdên aê, tec aê jalin su êndên amac.

³⁰ Aniñ to anôm gên anga noc tebo amoa noc gamên ma angôn lêpôn jaô, gebe amêtôc Israelnên gôlôac 12 nên bij.

Jesu kêkêñ puc gédêñ Petere

(*Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Joan 13:36-38*)

³¹ “Simon, Simon, ôlic Sadañ gebe êkôc amac su, gebe ekolonj amac êtôm sekolonj lala sêjalinj ñanô to ñapa saña.

³² Ma aê tec kateñ kêtû aômña gebe nêñm kôkêñ gêwiñ ê su atom. Ma êndêñ tañ ônam taôm ôkwi su nañ, ôpuc lasimi tôñ.”

³³ Tec Petere kêsôm gédêñ eñ gebe “Apômtau, aê gajac ñawae gabe jasêp kapoacwalô to jamac êndu jawiñ aôm.”

³⁴ Tec Jesu kêsôm gebe “Petere, aê jasôm êndêñ aôm gebe Êmbêc tonec talec oc êtañ atomgenj, ma aôm ônsa aê auc êtu dim têlêac gebe gôjam kauc aê.”

Binj atali to siñña

³⁵ Go Jesu kêsôm gédêñ êsêac gebe “Gédêñ tañ kasakiñ amac aja akôc awa kêsêp ômbiñkap ñaatali ma abic atali to asô atapa atom nañ, gêñ teñ gêjô amac me masi.” Ma êsêac sêjô eñ awa gebe “Masianô, gêñ teñ gêjô aêac atom.”

³⁶ Tec eñ kêsôm gédêñ êsêac gebe “Mago galoc amboac teñ. Ñac tañ nê awa to atali gêc nañ, êkôc gêñ tau. Ma ñac tañ kêkôc siñ atom nañ, êkêñ nê ñakwê êndêñ lau sênam ôli ma êkôc ñaawa naênam ôli siñ teñ.

³⁷ Ma aê jasôm êndêñ amac gebe Binj tañ teto amboac tonec nañ, oc êtu tôñ êpi aê gebe ‘Sêsam eñ gêwiñ kêjañgowaga.’ Binj tañ teto kêpi aê nañ, oc ñanô êsa.”

³⁸ Ma êsêac sêsôm gebe “Apômtau, alic acgom, siñ luagêc tec gêc.” Go eñ kêsôm gédêñ êsêac gebe “Kêtôm su.”

Jesu keteñ mec

(*Mat 26:36-46; Mar 14:32-42*)

³⁹ Go Jesu kêsa gêja ma kêpi Lôckatêkwi amboac gêgôm-gêgôm gêmoa ma ñacsenomi têdaguc eñ.

⁴⁰ Sêo lasê gamêñ tau acgom, go kêsôm gédêñ êsêac gebe “Ateñ mecmañ, gebe lêtôm êtap amac sa atom.”

⁴¹ Go gêwi êsêac siñ ma kêsu tau su kêsa gêja ñasawa kêtôm têtuc poc naêsêpña, go kêpônj aduc ma keteñ mec gebe

⁴² “O Tamoc, embe aôm têmtac teñ, nañ ôkôc laclu tonec su aña aêñoc. Mago aêñoc binj êtu tôñ atom, aôm taôm nêñm êtu tôñ.” [

⁴³ Go añela teñ aña undambê mêngeôc tau lasê gédêñ eñ ma kêpuc eñ tôñ.

⁴⁴ Binj tonañ kêmonañ eñ ñanô e keteñ mec ñajaña. Ma nê waen keselen jatep-jatep amboac dec kêsêp nom.]

⁴⁵ Keteñ mec su ma gêdi gédêñ nê ñacsenomi gêja e gêlic binj gêjac êsêac êndu ma sêc bêc sêc.

⁴⁶ Tec Jesu kêsôm gédêñ êsêac gebe “Amac aêc bêc kêtû asagenña. Andi sa ma ateq mecmañ, gebe lêtôm êtap amac sa atom.”

Sêkôc Jesu tôñ

(*Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Joan 18:3-11*)

⁴⁷ Jesu kêsôm binj tonañ gêmoa ma sêlic lau pom teñ sêmênj, nañ êsêac 12 nêñ ñac teñ, ñaê Juda, gêwê êsêac. Juda tau kêtû gasuc gédêñ Jesu gêja gebe êiêsôp eñ alianô.

⁴⁸ Tec Jesu kêsôm gédêñ eñ gebe “Juda, aôm kôlêsoñ Ñamalacnê Latu gobe oc eñ lasê me.”

⁴⁹ Ma êsêac tañ sêsap Jesu tôñ sêmoa nañ, sêlic gêñ tonañ e sêsôm gebe “Apômtau, aêac oc anac êsêac ña siñ me masi.”

⁵⁰ Ma nêñ ñac teñ gêjac dabuñsêganê sakiñwaga kêpa eñ tañalaun anôña su.

⁵¹ Tec Jesu kêsôm gédêñ êsêac gebe “Andec, agôm kêtôm.” Ma kêmoasac ênê tañalaun e ñajam kêsa.

⁵² Ma Jesu kêsôm gêdêñ lau dabuñsêga to siñwaga lôm dabuñña ma lau-mata, tañ têtú oloñ-olonñen dêdêñ en sêja nañ, gebe “Amac alic aê amboac kêjanğowaga teñ me, tec aóc siñ to olopoac adêñ aê amêñ.

⁵³ Kêtôm bêcğen gawiñ amac gamoa lôm dabuñ, mago êu lememe teñ kêpi aê atom. Ma onec amac to ñakesec ñañaclai tau nême nocğoc.”

Petere gêsa Jesu auc

(Mat 26:57-58, 69-75; Mar 14:53-54, 66-72; Joaņ 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Êsêac sêkôc Jesu tônia ma sêwê en sêsô dabuñsêganê andu sêja. Ma Petere gêjac tau susu kêdaguc.

⁵⁵ Lau sêboa ja kêsa andu tau ñamalaclun ma sêsêlu sênğon. Tec Petere jakêsêp êsêac ñasawa.

⁵⁶ Ma sakiñwagao teñ gêlic ja kêpô Petere ma kêpuc mata tônia en e kêsôm gebe “Ñac tônia gêwiñ Jesugoc.”

⁵⁷ Ma Petere kêpa tau gebe “Awê, aê gajam kauc en nec.”

⁵⁸ Têlagen ma ñac teñ gêlic en e kêsôm gebe “Êsêacnêñ teñ aôm amboac tonañ.” Mago Petere kêsôm gebe “Ñac tau, aê atom.”

⁵⁹ Ma kêtôm ockatu ñasawa teñ gêbacnê, go ñac teñ kêsôm ñajaña gebe “Biññanô, ñac tônia gêwiñ en amboac tonañğoc, gebe en ñac Galilaiña.”

⁶⁰ Tec Petere kêsôm gebe “Ñac tau, biñ tañ aôm kôsôm nañ, aê gajam kauc.” Kêsôm biñ tonañ gêmoa ma gaôğen talec kêtañ.

⁶¹ Tec Apômtau kêkac tau ôkwi mêmata gê Petere e Petere taê gêjam Apômtaunê biñ, tañ kêsôm gêdêñ en gebe “Êmbêc tonec talec oc êtañ atomğen ma aôm ônsa aê auc êtu dim têtêac.”

⁶² Tec kêsa gêja ma kêtañ ñanô.

Lau sêsu Jesu susu to sêjac en

(Mat 26:67-68; Mar 14:65)

⁶³ Lau tañ sêkôc Jesu tônia nañ, sêsu en susu to sêjac en.

⁶⁴ Êsêac sêkwa en lanğanô ña obo auc, go têtú kênac en gebe “Ôsôm lasê gebe asa gêjac aôm.”

⁶⁵ Ma sêsôm biñ alôb-alôb ñagêdô taêsam kêpi en gêwiñ.

Laumata sêkip Jesunê biñ sa

(Mat 26:59-66; Mar 14:55-64; Joaņ 18:19-24)

⁶⁶ Gelenmata ma launên lau ñanô to dabuñsêga ma biñsutau sêkac sa ma sêsôm sejoñ Jesu sêja lau ñanô sêkac sa ñamala.

⁶⁷ Go sêsôm gebe “Aôm embe Kilisi, nañ ôsôm taôm lasê êndên aêac.” Tec en kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Aê embe jasôm êndên amac, oc akên êwiñ atom.

⁶⁸ Ma embe jatu kênac biñ teñ êndên amac, oc ajô aê aoc atom.

⁶⁹ Ma galoc tonec ñamalacnê Latu oc êngôn Anôtô ñaniniñ Natau nê anôña.”

⁷⁰ Ma lau samob sêsôm gêdêñ en gebe “Amboac tonañ Anôtônê Latu aôm me.” Tec en kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amac asôm gebe aê ênê Latu.”

⁷¹ Ma êsêac sêsôm gebe “Aêac tapô lêna biñ ñagêdô êtu ağenña. Aêac taun tañ biñ tau kêsa en tau awa.”

23

Jesu kêkô Pilata lanğnême

(Mat 27:1-2, 11-14; Mar 15:1-5; Joaņ 18:28-38)

¹ Lau samob, tañ sêkac taun sa sêmoa nañ, dêdi jasejoñ en dêdên Pilata sêja.

² Go sêoc awen sa ma sêgôlinj binj kêpi enj ma sêsôm gebe “Nac tonec aêac alic enj gêli aêacma lau sa, ma kêkô lau auc gebe sêkênj takis êndênj kaisara atom to gê tau kêpi kinj Kilisi.”

³ Tec Pilata kêtû kênac Jesu gebe “Judanênj kinj aôm me masi.” Ma Jesu gêjô enj awa gebe “Kôsômgeac.”

⁴ Go Pilata kêsôm gêdênj lau dabujsêga to lau ñagêdô gebe “Aê galic ñac tonec gêwê binj tenj ñakainj atom.”

⁵ Mago êsêac sêsôm ñajana gebe “Enj gêli lau sa ma kêdônj kêtôm Judaia ñagamênj samob. Gêjac m anja Galilaia e mênjgêdênj tonec.”

Jesu kêkô Herodo lanjônem

⁶ Pilata gêjô binj tonan ma kêtû kênac gebe “Nac tônê enj ñac Galilaiana me.”

⁷ E gêjô gebe enj anja Herodonê gôlinj ñalêlôm, tec kêkênj enj gêdênj Herodo tau, tanj gêdênj ñasawa tonanj gêmoa Jerusalem nanj gêja.

⁸ Herodo gêlic Jesu e têtac ñajam samucgenj gebe gêjô enj ñawaegenj ma gebe êlic enj ñanô elêmê ma taê gêjam gêwinj gebe Jesu êngôm nê gênsêga tenj enj êlic acgom.

⁹ Tec kêtû kênac binj taêsam gêdênj enj. Mago Jesu gêjô enj awa tenj atom.

¹⁰ Ma lau dabujsêga to binjutau, tanj sêkô nanj, sêgunj binj ñajana kêpi enj.

¹¹ Go Herodo to nê sinwaga sêmajec enj to sêsu enj susu ma sêkênj ñakwê kwalam-kwalam gêdênj enj kêsô, ma sêkênj enj gêdênj Pilata gêmu gêja kêtiam.

¹² Gêdênj bêc tonan Herodo agêc Pilata, tanj gêmungenj sêkênj kisa gêdênj taun nanj, sêwê taun auc kêtiam.

Sêsôm kêtû tônj gebe Jesu êmac êndu

(Mat 27:15-26; Mar 15:6-15; Joanj 18:39-19:16)

¹³ Pilata kêkalem lau dabujsêga to kasêga ma lau ñagêdô sa sêpi tagenj,

¹⁴ go kêsôm gêdênj êsêac gebe “Nac tonec amac akôc enj adênj aê amênj kêtû gêli lau saña, mago aê katu Iêsu enj, amac taôm anjô. Binj tanj amac agôlinj kêpi enj nanj, aê katap ñanô tenj sa anja ênê atom.

¹⁵ Ma Herodo amboac tonan, tec kêkênj enj gêdênj aêac gêmu gêmênj kêtiam. Alicgac me, enj gêgôm binj tenj kêtôm gebe dansen enj sunja nec atom.

¹⁶ Amboac tonan jasôm si enjen ma janjamboac enj su.” [

¹⁷ ñagôlinj tenj gêc gebe Pilata êngamboac ñac tenj su êtôm omsêgagenj êndênj êsêac.]

¹⁸ Tec lau samob sêmôêc gulungenj gebe “Enj ênanjamañ, ma ôngamboac Baraba su êndênj aêac.”

¹⁹ Nac tonan gêli lau sa anja malac e gêjac ñamalac êndu, tec sêkênj enj gêngônj kapoacwalô.

²⁰ Pilata taê gêjam gebe êngamboac Jesu su, tec kêmasan binj gêdênj êsêac kêtiam.

²¹ Ma êsêac sêmôêc kêkô aucgenj gebe “Ônac enj êpi kakesotau, ônac enj êpi kakesotau.”

²² Go Pilata kêsôm gêdênj êsêac kêtû dim têtêac gebe “Nac tonec gêgôm sec amboac ondoc. Aê katap ênê binj dansen enj su ênanjana tenj sa atom, tec gabe jai enjen ma janjamboac enj su.”

²³ Ma êsêac sêkac enj sêmôêc kapôênj ma sêjatu gebe ênac enj êpi kakesotau êna.

²⁴ Amboac tonan Pilata kêsôm kêtû tônj gebe sêngôm nênj binj ñanô êsa,

²⁵ ma kêgaboac ñac, tanj gêngônj kapoacwalô kêtû gêli lau sa to gêjac ñamalac ênduna nanj, su kêtôm êsêac teten, ma Jesu tec kêkênj enj gêja kêtôm êsêacnênj binj.

*Sêjac Jesu kêpi kakesotau
(Mat 27:32-44; Mar 15:21-32; Joan 19:17-27)*

²⁶ Êsêac sêkôc Jesu sêja e sêkam ñac Kureneja tenj têt, ñaê Simon, tanj anja kôm gêmên nanj, ma sêu kakesotau gêsac enj gebe êoc êndanjguc Jesu.

²⁷ Lau taêsam ñasec têtadaguc Jesu ma lauo, tanj taênj walô enj to têtanj nanj, sêwiñ amboac tonanjenj.

²⁸ Tec Jesu kêkac tau ôkwi gêtênj êsêac ma kêsôm gebe “Jerusalem latuio, atanj aê atom, atanj taôm to nêm ñapalê acgom.

²⁹ Alicgac me, têm tenj oc êmênj êsa, go lau sêsôm gebe ‘Aêac awenj êoc lauo kapoac to êsêac, tanj sêkêkam atom nanj, ma su tanj gêtôm gênj dedec atom nanj.’

³⁰ Êndênj ñasawa tônê oc lau sêoc awenj sa ma sêsôm êndênj lôc gebe ‘Au taôm ansac aêac ñaô,’ ma êndênj gamênj ñabau gebe ‘Anjênduc aêac auc.’

³¹ Embe êtap ka matak sa amboac tonec, ma oc êngôm ka masê amboac ondogenj.”

³² Ma sêwê ñac sec luagêc sêwiñ sêja sebe sênac êsêagêc êndu sêwiñ Jesu.

³³ Sêja e sêo lasê gamênj tau, nanj sêsam sebe “Môkêlac” nanj acgom, go sêjac enj to ñac sec luagêc sêpi kakesotau, tenj genjkalenj anônja ma tenj genjkalenj gasênja.

³⁴ Ma Jesu kêsôm gebe “Tamoc, ôsuc êsêacnênj binj ôkwi, gebe sêjam kauc gênj, tanj sêgôm nanj.” Go êsêac sêpuc kapoac ênê ñakwê ma sêjac sam.

³⁵ Lau sêkô ma sêlic gênj tonanj ñai sêwiñ. Kasêga têtanj pêtê enj gebe “Enj gêtjam lau ñagêdô sa, ma enj embe Kilisi, tanj Anôtô kêjalij enj sa nanj, go ênam tau sa amboac tonanjenj.”

³⁶ Ma sinjwaga sêsu enj susu amboac tonanj ma têtju gasuc enj sebe sêkênj bu ñamakic êndênj enj

³⁷ ma sêsôm gebe “Embe Judanênj kinj aôm, nanj ônam taôm samanj.”

³⁸ Ma binj tenj gêt enj ñaônja gebe “Judanênj kinj tau tonec.”

³⁹ Ma ñac sec luagêc, tanj senjkalenj nanj, nênj tenj kêsôm binj alôb-alôb kêpi enj gebe “Aôm tonanj oc Kilisi me. Ônam taôm kêsi ma aêagêc awinjanj.”

⁴⁰ Go nê ñac tenj gêtjô enj awa jagêc binj enj gebe “Ñandanj kêpi aêac kêtôm tau, ma aôm tonanj kôtêc Anôtô atom me.

⁴¹ Aêagêc tec daôc jagêdênj, gebe kêtju aêagêcnênj binj ñagêjô, mago ñac tecenanj gêtgôm gênj tenj keso atom.”

⁴² Ma kêsôm gebe “O Jesu, taêm ênam aêma êndênj tanj mênjôtu kinj.”

⁴³ Ma Jesu kasôm gêtênj enj gebe “Binjanô, aê jasôm êndênj aôm gebe Ocsalô tonec aôm ômoa ôwiñ aê anja Paradis.”

*Jesu gêtmac êndu
(Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Joan 19:28-30)*

⁴⁴ Kêdabinj gebe oc êkô ñalunj ma gêsunjbôm gêtjam gamênj samob auc e gêtênj ocmata.

⁴⁵ Oc ñawê gêtjana ma obo balij, tanj genjkalenj lôm dabunj nanj, gêtngic kêsêp ñalunjenj.

⁴⁶ Ma Jesu gêtômêc kapônj gebe “O Tamoc, aê jasakinj katuc êndênj lêmam êwac.” Kêsôm tonanj su ma gêtmac êndu.

⁴⁷ Kapitai tau gêtlic e awa gêtoc Anôtô gebe “Binjanô, ñac tonec enj ñac gêtênjgoc.”

⁴⁸ Ma lau samob, tanj mênjsêkô sebe sêlic gênj tau nanj, sêlic e têtuc bôndagi ma sêc sêmu sêja.

⁴⁹ Jesunê lau samob to lauo, tanj têtadaguc enj anja Galilaia sêmênj nanj, sêkô jaêcgenj ma sêlic gênj tonanj samob.

*Sêkêñ Jesu kêsêp sê**(Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Joaņ 19:38-42)*

⁵⁰ Judanêñ kasêga tenj gêmoa, nê ñaê Josep, nanj ñac ñajam to ñac gêdêñ.

⁵¹ Enj gêlôc sa gêdêñ binj, tanj êsêac sêsôm to sêgôm nanj atom. Enj anja Judanêñ malac tenj, ñaê Arimatia. Ñac tau gêôn Anôtônê gamêngeñ gêmoa.

⁵² Enj gêdêñ Pilata gêja ma ketenj Jesunê ñawêlêlanj,

⁵³ jakêkôc su mênkêsabanj ña obo ma ketoc enj gêc sêo, tanj sêsap kêsêp poc nanj. Tetoc ñawêlêlanj tenj gêc sê tau su atom tagenj.

⁵⁴ Bêc sêmasanj tauñña ma sabat kêdabinj.

⁵⁵ Tec lauo, tanj têdaguc Jesu anja Galilaia sêmênj nanj, sêwinj Josep jasêlic sêo to kôm tetoc Jesunê ñawêlêlanj ênêcña.

⁵⁶ Go sêmu sêja ma sêmasanj gêñ ñamalu to ñalêsi gebe sêniñ oso ñawêlêlanj. Ma gêdêñ sabat tau sêlêwanj tauñ kêtôm binjsu ñajatu.

24*Jesu gêdi sa**(Mat 28:1-10; Mar 16:1-8; Joaņ 20:1-10)*

¹ Gêdêñ woke ñabêc ñamataña gêdêñ bêbêc kanucgeñ nanj lauo sejonj gêñ ñamalu, tanj sêmasanj nanj, sa sêja sêo

² e sêlic sêsabi poc su anja sêawa.

³ Tec sêsô sêja ma têtap Apômtau Jesu nê ñawêlêlanj sa atom.

⁴ Lauo tonanj taênj gêjam jakêsa-jakêsa sêkô e sêlic ñac luagêc tonjakwê ñaeb ñaôma mênjsêkô sêwinj êsêac.

⁵ Êsêac têtêc tauñ e sêpô dêducgeñ sêkô, go êsêagêc sêsôm gêdêñ lauo gebe “Amboac ondoc asôm mata jali tau anja ñacmatênêñ.

⁶ Enj gêmoa tonec atom, Anôtô gêñu enj sa su. Taêm ênam binj, tanj enj kêsôm gêdêñ amac gêdêñ gêmoa Galilaia nanj

⁷ gebe ‘Oc sêkêñ Ñamalacnê Latu êndênj lau sec nêñ lemenj nasênac enj êpi kakesotau ma ñabêc êtu têlêac, go êndi sa.’ ”

⁸ Lauo taênj gêjam ênê binj tau tonanj,

⁹ tec sêmu anja sêo sêja ma têdônj binj samob tonanj ñai gêdêñ ñacsenjomi 11 to lau ñagêdô samob.

¹⁰ Lauo tau tonec ñai Maria anja Magdala agêc Joana ma Jakobonê têna Maria to lauo ñagêdô, tanj sêwinj êsêac nanj, sêsôm binj tonanj gêdêñ aposolo.

¹¹ Mago lau tonanj sêñô lauonêñ binj tonanj ñai e amboac sêboaco ma sêkêñ gêwinj atom.

¹² Tec Petere gêdi ma kêlêti gêja sêo jakêtuc kêniñ kêsêp e gêlic obo kwalam-kwalam tau gêc ma gêñac lêma kêtû gêñ tonanjña, go gêc gêmu gêja kêtiam.

*Ñac luagêc sêja Emaus**(Mar 16:12-13)*

¹³ Bêc tonanjenj ma lau tonanj nêñ ñac luagêc sêja malac tenj, ñaê Emaus, nanj gêc Jerusalem ñagala, ñasawa kêtôm ockatu ñasawa têlêac,

¹⁴ ma agêc sêjam binj samob tonanj ñai kêtû binjalôm gêdêñ tauñ.

¹⁵ Agêc sêsôm binj tau ma sênac matenj gêdêñ tauñ sêmoa e Jesu tau jagêo lasê ma kêsêlêñ gêwinj êsêagêc,

¹⁶ mago agêc matenjanô kainj tenj e sêjala enj atom.

¹⁷ Go Jesu kêtû kênac êsêagêc gebe “Binj ondoc tec amagêc ajam kêtû binjalôm gêdêñ taôm amoa intêna nec.” Ma êsêagêc sêpô dêducgeñ sêkô.

18 Go agêcnêñ ñac ten, ñaê Kleopa, gêjô enj awa gebe “Aôm ñac jaba tagen tonec, tec gômoa Jerusalem ma kôjala biñ, tañ sêgôm anğa malac gêdêñ ñasawa tecenec nañ atom me.”

19 Go Jesu kêtû kênac êsêagêc gebe “Biñ amboac ondoc.” Tec êsêagêc sêjô enj awa gebe “Biñ tonañ kêpi Jesu anğa Nasaret. Enj propete, tañ kêsôm to gêgôm nê gêñ ñajana, Anôtô to lau samob sêlic.

20 Ma aêacma lau dabunșêga to kasêga sêkêñ enj gêdêñ lau-mêtôcwaga sebe sênac enj êndu e sêjac enj kêpi kakesotau.

21 Mago aêac tec taên kêka gebe Ñac tau tonañ oc ênam Israel sa. Biñ tonañ mênkêsa ma galoc ñabêc kêtû têlêac.

22 Go aêacma lauo ñagêdô têtakê aêac gebe bêbêc kanucgenj sêja sêô

23 ma têtap ênê ñawêlêlanj sa atom, tec sêmu sêmênj ma sêsôm gebe sêlic anğa seoc taunj lasê, nañ sêsôm gebe enj gêmoa mata jali.

24 Tec aêacma lau ñagêdô sêja sêô ma têtap sa kêtôm tañ lauo sêsôm nanğenj. Mago ñac tau tec sêlic enj atom.”

25 Go Jesu kêsôm gêdêñ êsêagêc gebe “Melocagêc, tonêm ñalêlôm ñadanigenj e akêñ gêwiñ biñ samob, tañ propete sêsôm nañ atom.

26 Ñandanj tonañ gêjac Kilisi ñawae gebe êôc, go êkôc nê ñawasi sa atom me.”

27 Ma enj gêwa biñ, tañ teto kêpi enj nañ, sa gêdêñ êsêagêc gêjac m anğa Mose to propete samob nêñ.

28 Ac sêsêlêñ e têdabijn malac, tañ sebe sêna nañ, ma enj gêgôm amboac gebe êôc lêlêc êsêagêc êna.

29 Tec agêc sêsôm sepenj ducgenj gebe “Ômoa ôwiñ aêagêcmanj gebe kêtula ma oc jakêșpgac.” Tec enj kêsô gêja gebe êngônj êwiñ êsêagêc.

30 Gêdêñ tañ sêngônj sêwiñ taunj sebe sêniñ gêñ nañ, Jesu kêkôc polom mênğêjam danğe ma kêpô kêkôc jakêkêñ gêdêñ êsêagêc.

31 Ma agêc matenjanô ñakêñkêñ kêsa e sêjala enj su ma malamê.

32 Gocgo agêc sêsôm gêdêñ taunj gebe “Kec, gêdêñ tañ enj kêsôm biñ gêdêñ aêagêc anğa intêna ma gêwa biñ, tañ teto gêc nañ sa, ma nêñ ñalêlôm kepenj aêagêc nec atom me.”

33 Ma gacgenj dêdi sêmu sêja Jerusalem e têtap êsêac 11 to nêñ lau ñagêdô, tañ sêkac taunj sa sêngônj nañ sa.

34 Ma lau tonañ sêsôm gêdêñ êsêagêc gebe “Apômtau gêdi sa biññanôgoc, tec geoc tau lasê gêdêñ Simon.”

35 Go êsêagêc sêjac minj biñ, tañ kêsa anğa intêna to sêjala enj gêdêñ kêpô polom kêkôc nañ, gêdêñ êsêac.

Jesu geoc tau lasê gêdêñ nê ñacsenjomi

(Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Joaņ 20:19-23; Apos 1:6-8)

36 Sêsôm biñ tonañ sêmoa ma Jesu tau kêsa jakêkô êsêac ñalunğenj ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Biñmalô êndêñ amac.”

37 Mago êsêac têtakê ma têtêc taunj ñanô seboç sêlic ñalau tenj.

38 Tec enj kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amboac ondoc tec atakê ma nêm ñalêlôm ulu-ulu kêtû asagenja.

39 Alic lemoc to ockainj acgom, gebe aê tau tec kakô. Mênjamoasac aê alic acgom. Ñalaunê ñamêsôm to ñatêkwa amboac alic anğa aênoc nec gêc atom.”

40 Kêsôm tonañ ma kêtôc lêma to akainj gêdêñ êsêac.

41 Êsêac têtac ñajam gêbôc nêñ ñalêlôm auc ma sêkêñ gêwiñ atom, sê taênj ñaômagenj. Tec enj kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amacnêm gêñ taniñja tenj gêc tonec me masi.”

42 Ma sêkêñ i sigob ñagêdô tenj gêdêñ enj.

⁴³ Ma enj kêkôc su mêngeŋ êsêac sêlic.

⁴⁴ Ma kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Aênoc biŋ, taŋ gêŋgôn gawiŋ amac ma kasôm gêdêŋ amac naŋ, tonec gebe Biŋ samob. taŋ teto kêpi aê gêc Mosenê biŋsu to propete ma Pesalem naŋ, samob oc êtu tôn.”

⁴⁵ Go gêwa biŋ sa gêdêŋ êsêac e nêŋ kauc jakêsêp biŋ, taŋ teto gêc naŋ.

⁴⁶ Ma kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Biŋ amboac tonec tec teto gêc gebe Kilisi êoc ŋandaŋ ma êndêŋ bêc êtu têlêac, go êndi sa aŋga ŋacmatênêŋ.

⁴⁷ Ma ênê lau sênam enj laŋô nasênam mêtê lau samuc samob gebe sênam taŋ ôkwi e êsuc êsêacnêŋ sec ôkwi. Êsêac sênam mêtê sênac m aŋga Jerusalem.

⁴⁸ Biŋ tonanŋ ŋai ŋasêwa-biŋ-sawaga amac.

⁴⁹ Alicgac me, biŋ tau, taŋ Tamoc gêjac mata naŋ, oc jakêŋ wacêpi amac. Mago aŋgôn malac tonecgeŋ e ŋaclai aŋga lôlôc êkwa amac auc acgom.”

Jesu kêpi undambê gêja

(Mar 16:19-20; Apos 1:9-11)

⁵⁰ Go gêwê êsêac sêsa Betania sêja e gêoc lêma sa ma gêjam mec êsêac.

⁵¹ Gêjam mec êsêac gêmoa e gêwi êsêac siŋ ma Anôtô kêkôc enj sa kêpi undambê gêja.

⁵² Go êsêac sêpôn aenduc gêdêŋ enj ma sêc sêmu sêja Jerusalem kêtiam totêntac ŋajam samucgeŋ.

⁵³ Ac sêmoa lôm dabuŋ sêwi siŋ atom, sêlanem Anôtôgeŋ.

Nawae Najam **kêtôm** **JOAN KETO**

Nawae Najam kêtôm Joan Keto nec gêwa Jesu sa gebe Anôtônê Bin ênêc tenjen to tenjenja en, tañ “kêtu ñamalac mêngêmoa nom gêwiñ aêac”. Teto Nawae Najam ñam buku tau gêwa sa gebe Lau tê sêsam-sêsam nê, sêkên êwiñ Jesu gebe Kilisi tau, tañ Anôtô gêjac mata en nan, Anôtônê Latu tau ma lau, tañ sêkên êwiñ en oc sêngôñ maten jali nan (20:31).

Joan Gêjac m nê Nawae Najam gêwa Jesu sa gebe Anôtônê Bin Tau ênêc tenjen to tenjenja, tañ ñaê lulu sêkwa taunjen. En keto gêntalô ñagêdô, tañ sêwaka Jesu sa gebe Kilisi, tañ Anôtô gêjac mata nan, to Anôtônê Latu en. Go keto gêntalô ñabingalôm, tañ gêwa bin nan Anôtô geoc lasê ña gêntalô tau nan, ñam sa. Buku ñasêbu tonan gêjac ñagêdô sêkên gêwiñ Jesu to tédaguc en ñamin, mago ñagêdô sêli taun sa gêdên en ma sêjac jao taun e sêkên gêwiñ en atom. Jesu to nê ñacsenomi sêbin taun tón ñanêngosu, tec kêtu awê gêdên gêbêc, tañ sêkôc en tón nan, ma kêpi bin, tañ en kêkên puc to gêjac êsêac têtac tón gêdên tañ ñacjo sêjac en kêpi ka ñanoc kêdabin nan. Joan keto bin tonan gêc môlêlatu 13-17. Go sêkôc Jesu tón to sêmêtôc ênê bin ma sêjac en kêpi ka e gêdi sa to jageoc tau lasê gêdên nê ñacsenomi ñamin nan, teto gêc môkêlatu ñamuña.

Joan tec kêwaka bin tonac sa gêc awêgen gebe Danğôn maten jali ñam kêsêp Kilisigen. Anôtô gêsun moasin ñanô gêdên ñamalac sêkôc ñaômagen. Moasin tau en galocgen gêjac m ma kêkên lau, tañ sêkên gêwiñ Jesu gebe intêna to binñanô ma danğon maten jali ñamôkê en nan ñawae (14:6). Go Joanê bin taujala ten tonac gebe gê dôn gêñ ñanô undambêña kêpi ñamalacnên gêñ kêtôm bêcgenja amboac bu to mo ma ñawê to gejobwaga to nê domba ma wainmôkê to ñanjanô.

Nadênan

1. Binandan 1:1-18
2. Ñackêsagu Joan ma Jesunê ñacsenomi ñamatarja 1:19-51
3. Jesu kêkôc nê sakin sa gêjam mêtê lau gêmoa awêgen 2:1-12:50
4. Jesunê bêc ñamuña anğa Jerusalem to malac, tañ gêc malac tau ñagala nan 13:1-19:42
5. Apômtau gêdi sa anğanacmatênên ma geoc tau lasê 20:1-31
6. Ñatêkku gebe Apômtau geoc tau lasê anğa Galilaia gêwiñ 21:1-25

Bin danğon maten jaliña

¹ Anôtô kêkên undambê to nom atomgen nan Bin tau gêmoa. Bin tau tonan gêmoa jagêwiñ Anôtôgen, ma Bin tau nan Anôtô tau.

² Anôtô kêkên undambê to nom atomgen nan Bin tau gêmoa jagêwiñ Anôtôgen.

³ Anôtô kêkên gêñ samob ña enjen. En kêkên gêñ ten ña en masi nec atom.

⁴ Maten jali ñam gêc Bin tau ma maten jali tau tonan kêtu ñamalacnên ñawê.

⁵ Ñawê tau tec mênkêpô ñakesec, mago ñakesec gêjam auc atom.

⁶ Anôtô kêsakin ñamalac ten, nê ñaê Joan.

⁷ En gêmên gebe êwa Bin sa, gebe êwa ñawê tau ñam sa, gebe ñamalac samob sênô ênê bin ma sêkên êwiñ.

⁸ Ñac tau tonan ñawê tau en atom, gêmên gebe êwa ñawê ñam sagen.

⁹ Ñawê ñanô tau tonac mênkêsêp nom e kêpô ñamalac samob.

¹⁰ En gêmoa nom ma Anôtô kêkên nom ña en, mago lau nomña sêjala en atom.

11 En gêmêñ tau nê gamêñ, mago nê lau sêkôc en sa atom.

12 Lau tañ sêkôc en sa to sêkêñ gêwiñ en nañ, tec kêkêñ ñaclai gêdêñ êsêac gebe têtù Anôtônê ñapalê.

13 Êsêacnêñ ñam kêsêp dec to têtac kêkac ma ñac teñ kêka lasêña atom. Nêñ ñam jakêšêp Anôtôgeñ.

14 Biñ tau kêtù ñamalac mêngêmoa gêwiñ aêac. Ma aêac talic ênê ñawasi, tañ moasiñ to biññanô gêjam en auc nañ, ma ñawasi tau kêtôm Tama kêkêñ gêdêñ Latu tagen.

15 Joaņ gêwa en ñam sa kêkac awa sagen gebe “Ñac tau, nañ kasôm ênê biñ gebe ‘ñac tañ êndanğuc aê êmêñ nañ, gêmun aê gebe en kêtù aêñoc ñamata.’ ”

16 Aêac samob takôc moasiñ to moasiñ aña gêñ, tañ gêjam en auc samucgen nañgoc.

17 Anôtô kêkêñ biñsu gêdêñ Mose kêsôm lasê, ma moasiñ to biññanô kêsa aña Jesu Kilisi nê.

18 Ñamalac teñ gêlic Anôtô atomanô, Anôtônê Latu tagen, tañ gêñgôn Tama labum nañ, gêwa en ñam sa.

*Ñackêšagu Joaņ gêjam mêtê
(Mat 3:1-12; Mar 1:1-8; Luk 3:1-18)*

19 Juda sêsakiñ lau dabuñwaga to Lewinê wakuc aña Jerusalem dêdêñ Joaņ sêja gebe têtù kênac en gebe “Aôm asa.” Ma Joaņ gêwa biñ amboac tonec sa

20 ma kêsôm lasê to gêsañ biñ teñ auc atom, kêsôm lasêgen gebe “Aê Kilisi tau atom.”

21 Tec êsêac têtù kênac en gebe “Amboac ondoc, aôm Elia me.” Ma en kêsôm gebe “Aê en atom.” Tec têtù kênac en gebe “Aôm oc propete tau me.” Tec en gêjô êsêac awen gebe “Masi.”

22 Go têtù kênac en gebe “Aôm asa. Ôsôm acgom gebe awa biñ sa êndêñ lau, tañ sêsakiñ aêac nañ. Aôm taôm ôwa taôm sa acgom.”

23 Tec en kêsôm gebe
“Aê ñac teñ awa, tañ gêmôêc gêmôa gamêñ sawa gebe ‘Amansañ Apômtaunê
intêna’
amboac propete Jesaia kêsôm.”

24 Go lau, tañ Parisai sêsakiñ êsêac nañ,

25 têtù kênac en gebe “Aôm Kilisi tau atom ma aôm Elia atom, ma aôm propete tau atom, mago amboac ondoc tec kôsagu lau.”

26 Tec Joaņ gêjô êsêac awen gebe “Aê tec kasagu lau ña bugen, ma ñac tau, nañ amac ajala en atom nañ, tec wackêkô amac ñaluñgen.

27 En kêdaguc aê gêmêñ, ma aê katôm gebe janac pêla ênê atapa ñalêkôn atom.”

28 Biñ tonañ kêsa Betania, nañ gêc Jordan ñamaken ònêña, gamêñ tañ Joaņ kêšagu lau gêmôa nañ.

Anôtônê domba

29 Ñagelen Joaņ gêlic Jesu gêdêñ en gêmêñ ma kêsôm gebe “Kec, nê Anôtônê domba, tañ kêsip ñamalacnêñ sec su nañ, tau tônê.

30 Ñac tau, tañ ñawa en sa gebe ‘Ñac teñ êndanğuc aê êmêñ, nañ gêmun aê gebe en kêtù aêñoc ñamata.’

31 Aê tec kajala en kwananğen atom, mago Anôtô gebe lau Israel sêlic en, tec aê mênkasagu lau ña bugen.”

32 Joaņ gêwa biñ ñagêdô sa gebe “Aê galic Ñalau kêsêp aña undambê amboac balôsi mêngêmoa gêwiñ en.

³³ Aê tauc tec kajala en kwanangen atom. Mago nac, tan kêsakin aê gamên gebe jansangu lau na bu nan, kêsôm gêdên aê gebe ‘Aôm oc ôlic Nalau êsêp mênêmoa êwiñ nac ten. Ma nac tau tonan oc ênsangu lau na Nalau Dabuñ.’

³⁴ Bin tonan aê galic, tec gawa sa gebe Anôtônê Latu en.”

Jesunê nacsenjomi namatana

³⁵ Nagelen ma Joan to nê nacsenjomi luagêc sêmu jasêkô kêtiam

³⁶ e Joan mataanô gêlic Jesu kêsêlên gêmên ma kêsôm gebe “Kec, nê Anôtônê domba.”

³⁷ Nacsenomagêc tau sênô en kêsôm bin tonan, tec têdaguc Jesu sêja.

³⁸ Jesu kêsâ tau ôkwi e gêlic êsêagêc têdaguc en ma kêtû kênac êsêagêc gebe “Amagêc asôm asagen.” Ma êsêagêc sêjô en awa gebe “Rabi” (tanam ôkwi gebe Mêtêmôkê), “aôm gôêc ondoc.”

³⁹ Ma en kêsôm gêdên êsêagêc gebe “Amên, mênalic.” Tec êsêagêc sêja sêlic gamên, tan en gêc nan, ma gêdên bêc tonan agêc sêmoa sêwiñ en. Ma bin tonan gêdên oc beben kwalamgen.

⁴⁰ Naclagêc tan sênô Joan kêsôm bin tau e agêc têdaguc Jesu sêja nan, nên nac ten tec Simon Petere lasi Andrea.

⁴¹ Nac tau kêtap têwa Simon sa kêtû namata ma kêsôm gêdên en gebe “Aêagêc atap Mesia tau sa” (tanam ôkwi gebe Kilisi).

⁴² Go gêwê têwa gêdên Jesu gêja. Jesu mata gê en ma kêsôm gebe “Aôm Joan latu Simon, tasam aôm gebe Kêpa acgom” (tanam ôkwi gebe Petere).

Jesu kêkalem Pilip agêc Natanael

⁴³ Nagelen Jesu gebe êna Galilaia e gêdac Pilip ma kêsôm gêdên en gebe “Ôndanuc aê.”

⁴⁴ Ma Pilip tau anga Andrea agêc Petere nên malac Betsaida.

⁴⁵ Pilip gêdac Natanael ma kêsôm gêdên en gebe “Nac tan Mose keto bin kêpi en gêc bin su to propete teto nan, aêac atap en sênac. En Josep latu Jesu anga Nasaret.”

⁴⁶ Ma Natanael kêsôm gêdên en gebe “Gên najam ten oc mênêsa Nasaret me.” Tec Pilip kêsôm gêdên en gebe “Ômôên ôlic.”

⁴⁷ Jesu gêlic Nata nael gêdên en gêja ma kêsôm kêpi en gebe “Kec, Israel nan en, bin dansan ten gêc ênê nalêlôm atom.”

⁴⁸ Natanael kêtû kênac en gebe “Gôlic aê anga ondoc.” Tec Jesu gêjô en awa gebe “Pilip gêmôêc aôm atomgen, ma aê galic aôm kôkô jambô nalabu.”

⁴⁹ Ma Natanael gêjô en awa gebe “Mêtêmôkê, Anôtônê Latu aôm, Israelnên kin aôm goc.”

⁵⁰ Go Jesu gêjô en awa gebe “Aê kasôm gêdên aôm gebe Galic aôm kôkô jambô nalabu, tec kôkên gêwiñ aê nec me. Aôm oc ôlic nanô nagêdô êlêlêc gên tonan su.”

⁵¹ Ma kêsôm gêdên en gebe “Bin nanô, aê jasôm tobin nanôgen êndên amac gebe Amac oc alic undambê êna ma Anôtônê anela sêpi sêsêp dêndên Namalacnê Latu.” * sêjam naê Petere ôkwi kesep taun awen gebe Kêpa. 1

2

Sen awê to nac namoasin anga Kana

¹ Nâbêc kêtû têlêac, go sêsi awê anga Kana Galilaiana ma Jesu têna gêmoa gêwiñ.

² Ma sêkên jaen gêdên Jesu to nê nacsenjomi gêja amboac tonan gebe sênin moasin sêwiñ.

* **1:51:** Nae Kêpa to nae Petere nam tagen gebe poc. Lau Juda

³ Wain kêpa, tec Jesu têna kêsôm gêdêñ enj gebe “Êsêacnêñ wain masi.”

⁴ Ma Jesu kêsôm gêdêñ enj gebe “Awê, aêagêcnêñ asagenj ñagêdô gadêñ taun. Ñoc noc mênkêsa atom tagenj.”

⁵ Go têna kêsôm gêdêñ sakinwaga gebe “Enj embe êsôm biñ tenj êndêñ amac, nanj anjom.”

⁶ Lau tau nêñ kupoc buña 6 kêkô kêtôm Judanêñ biñ sêkwasiñ taunj têtú selecña. Ku tau tagenj ñalêlôm kêtôm sêsêwa bu bakep luagêc me têtêac êsêpña.

⁷ Tec Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Asunj bu êsêp ku tonanj e mênjêc.” Tec êsêac sêsunj bu kêsêp e mênjêc poap tagenj.

⁸ Go kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Galoc akati ma akôc andêñ Ñac-kêsaê-gênwaga ana.” Tec êsêac sêkôc sêja.

⁹ Ñac-kêsaê-gênwaga kêsaê e gêlic bu kêtú wain ma gêjam kauc ñam. Tagenj sakinwaga, tanj sêsunj bu tau nanj, tec sêjalagac. Go gêmôêc ñac-gêjam-awêwaga

¹⁰ mênkêsaôm gêdêñ enj gebe “Lau samob sêkêñ wain ñajam lau sênôm gêmunj e kêtôm, go sêkêñ wain ñaôma kêdaguc. Ma aôm kôgaminj wain ñajam e galoc, go kôkêñ.”

¹¹ Jesu gêjac m nê gêñtalô kêpi gêñ tonanj anja Kana Galilaiana ma geoc nê ñawasi lasê, ma nê ñacsenjomi sêkêñ gêwinj enj.

¹² Gêgôm gêñ tonanj su, go agêc têna ma lasii to nê ñacsenjomi sêsêp Kapanaum sêja jasêmoa tonanj bec ñagêdô.

*Jesu kêjanda têtulu-gênwaga anja lôm dabunj
(Mat 21:12-13; Mar 11:15-17; Luk 19:45-46)*

¹³ Judanêñ Pasa kêdabinj, tec Jesu kêpi Jerusalem gêja.

¹⁴ Anja lôm dabunj enj kêtap sa gebe lau sejon bulimakao to domba ma balôsi gebe lau sênam ôli, ma sêjô-monewaga sênjgônj sêwinj.

¹⁵ Tec gêjam lêpoa kêtú bôcômbinj ma kêjanda êsêac samob to nêñ domba ma bulimakao anja lôm dabunj sêsa awê sêja. Go kêsêwa sêjô-monewaga nêñ mone sinj ma kêtinj tebo pinjonj.

¹⁶ Ma kêsôm gêdêñ lau-têtulu-balôsiwaga gebe “Akôc gêñ tau sa êsa awê êna. Anjom Tamocnê andu Êtu andu sênam ôli gêñña atom.”

¹⁷ Ma nê ñacsenjomi taênj gêjam biñ, tanj teto gêc nanj gebe “Gaim tauc su katu nêñ andunja.”

¹⁸ Tec Juda têtú kênac enj gebe “Aôm gôgôm gêñ amboac tonanj, nanj ôwa taôm sa ña gêñtalô ondoc êndêñ aêac.”

¹⁹ Ma Jesu gêjô êsêac awenj gebe “Embe ansenj lôm dabunj tonec su ma oc jakwê sa êtôm bêc têtêac êtiam.”

²⁰ Tec Juda sêsôm gebe “Lôm dabunj tecenec sêkwê sêmoa e jala 46 gêjaña, ma aôm tonanj gobe ôkwê sa êtôm bêc têtêac me.”

²¹ Jesu kêsôm biñ lôm dabunjña tonanj kêpi tau ôli.

²² Gêdêñ tanj Anôtô gêñu Jesu sa anja ñacmatênêñ nanj, nê ñacsenjomi taênj gêjam ênê biñ tau tonanj ma sêkêñ gêwinj biñ, tanj teto gêc to biñ Jesu kêsôm nanj.

Jesu kêjala lau samob

²³ Jesu gêmôa Jerusalem gêdêñ omsêga Pasa ma gêgôm gêñtalô lau taêsam sêlic, tec sêkêñ gêwinj ênê ñaê.

²⁴ Mago Jesu kêkêñ tau pan-panj gêdêñ êsêac atom, gebe kêjala êsêac samob,

²⁵ ma kêpô lêna lau sêwa ñamalac tenj ñam sa êndêñ enjña atom, gebe enj tau kêjala biñ, tanj gêc ñamalacnêñ ñalêlôm nanj.

3

Jesu agec Nikodeme

¹ Parisainêḡ ḡac teḡ ḡêmoa, nê ḡaê Nikodeme. Eḡ Judanêḡ kasêḡa teḡ.

² ḡac tonanḡ ḡêdêḡ ḡêbêc ḡêdêḡ Jesu ḡêḡa ma kêsôm ḡêdêḡ eḡ ḡebe “Mêtemôkê, aêac alic aôm mêtemôkê anḡa Anôtônê tec ḡômôêḡ, ḡebe ḡêḡtalô taḡ aôm ḡôḡôm nanḡ, ḡamalac teḡ oc êḡḡôm êtôm atom, Anôtô êwiḡ eḡ acgom.”

³ Ma Jesu ḡêḡo eḡ awa ḡebe “Biḡḡanô, aê jasôm tobiḡḡanôḡeḡ êndêḡ aôm ḡebe ḡamalac teḡ embe êtu wakuc atom, oc êtôm ḡebe êlic Anôtônê ḡamêḡ atom.”

⁴ Go Nikodeme kêsôm ḡêdêḡ eḡ ḡebe “ḡamalacanô êtôm ḡebe êtu wakuc êtiam amboac ondocḡeḡ. Oc êtôm ḡebe êsêḡ têna têtacîêlôm êtu dim luagêc ma êkôc eḡ êtiam me.”

⁵ Tec Jesu ḡêḡo eḡ awa ḡebe “Biḡḡanô, aê jasôm tobiḡḡanôḡeḡ êndêḡ aôm ḡebe Bu to ḡalau embe êkôc ḡamalac êtu wakuc atom, oc êsô Anôtônê ḡamêḡ êna atom.

⁶ ḡêḡ taḡ ôli kêkôc nanḡ ôli, ma ḡêḡ taḡ ḡalau kêkôc nanḡ ḡalau.

⁷ Ôḡac lêmam atom ḡebe kasôm ḡêdêḡ aôm ḡebe ‘Amac atu wakuc êtiam.’

⁸ Mu kêsêlêḡ amboac kêsêlêḡ. Aôm ḡôḡô ḡakicsêa, mago mu-m to mutêḡpôê nanḡ ḡôḡam kauc. Lau taḡ ḡalau kêkôc êsêac nanḡ, nêḡ biḡ amboac tonanḡ.”

⁹ Ma Nikodeme ḡêḡo eḡ awa ḡebe “Biḡ tonanḡ êtu anô amboac ondoc.”

¹⁰ Jesu ḡêḡo eḡ awa ḡebe “Israelnêḡ mêtemôkê aôm, mago ḡôḡam kauc biḡ tonec me.

¹¹ Biḡḡanô, aê jasôm tobiḡḡanôḡeḡ êndêḡ aôm ḡebe ḡêḡ taḡ aêac ajala nanḡ, tec asôm lasê, ma ḡêḡ taḡ aêac alic nanḡ, tec awa sa. Mago amac akôc aêacma biḡ, taḡ awa sa nanḡ, sa atom.

¹² Aê kasôm biḡ nomḡa ḡêdêḡ amac, mago akêḡ ḡêwiḡ atom. Ma embe jasôm biḡ undambêḡa êndêḡ amac, oc akêḡ êwiḡ amboac ondoc.

¹³ ḡamalac teḡ kêḡi undambê ḡêḡa atom, ḡac tagenḡ, taḡ kêsêḡ anḡa undambê ḡêmêḡ nanḡeḡ. Eḡ ḡamalacnê Latu tau.

¹⁴ Mose ḡêḡac moac ḡakatu sa anḡa ḡamêḡ sawa ma oc sênac ḡamalacnê Latu sa êtôm tônê,

¹⁵ ḡebe ḡamalac samob, taḡ sêkêḡ ḡêwiḡ eḡ nanḡ, sêḡḡôḡ matenḡ jali tenḡeḡ.”

¹⁶ ḡebe Anôtô têtac ḡêwiḡ ḡamalac kainḡ teḡ, tec kêkêḡ nê Latu tagenḡ ḡêmêḡ ḡebe samob, taḡ sêkêḡ ḡêwiḡ eḡ nanḡ, sênaḡa atom, sêḡḡôḡ matenḡ jali tenḡeḡ.

¹⁷ ḡebe Anôtô kêsakinḡ Latu tagenḡ ḡêmêḡ nom, ḡebe êmêtôc ḡamalac atom, ḡêmêḡ ḡebe ênam ḡamalac kêsi.

¹⁸ Lau taḡ sêkêḡ ḡêwiḡ eḡ nanḡ, oc êmêtôc êsêac atom. Ma lau taḡ sêkêḡ ḡêwiḡ eḡ atom nanḡ, têtap mêtôc sagac, ḡebe sêkêḡ ḡêwiḡ Anôtônê Latu tagenḡ nê ḡaê atom.

¹⁹ Mêtôc tau ḡam amboac tonec ḡebe ḡawê ḡêmêḡ nom, mago ḡamalac têtac ḡêwiḡ ḡakesec kêlêlêc ḡawê su, ḡebe sêḡôm nêḡ secḡeḡ.

²⁰ Lau samob, taḡ sêḡôm sec nanḡ, têtac gedec ḡawê ma oc nasêô lasê ḡawê tau atom, ḡebe ḡawê oc êmbu êsêacnêḡ kolenḡ.

²¹ Ma lau taḡ sêḡôm biḡḡanô ḡanô kêsa nanḡ, tec oc nasêô lasê ḡawê ḡebe êḡô nêḡ kolenḡ e ênêc awê, ḡebe sêḡôm toAnôtôḡeḡ.

Jesu agêc ḡackêsagu Joan

²² Biḡ tonanḡ su, go Jesu to nê ḡacsenḡomi sêḡa ḡamêḡ Judaiaḡa. Eḡ ḡêmoa ḡêwiḡ êsêac ḡêmoa tonanḡ ma kêsagu lau.

²³ Ma Joan kêsagu lau ḡêmoa Aion, taḡ ḡêc Salim ḡagala nanḡ amboac tonanḡ ḡebe bu taêsam kêḡoac tônê, tec lau sêḡa jakêsagu êsêac,

²⁴ ḡebe ḡêdêḡ tonanḡ sêkêḡ Joan ḡêḡḡôḡ kapoacwalô atomḡeḡ.

²⁵ Joan nê nacsenomi to nac Judana ten ac sêpa taun kêtû bin sêkwasi ten têtû seletca.

²⁶ Go êsêac dêdên Joan sêja ma sêsôm gêdên en gebe “Mêtêmôkê, ôlic acgom, nac nan agêc amoa Jordan namaken onêna awin taôm ma gôwa en nam sa nan, tec tau kêsagu lau ma samob dêdên en sêja.”

²⁷ Tec Joan gêjô êsêac awen gebe “Namalac ten tau êkôc gên ten êtôm atom, Anôtô êkên êndên en acgom.

²⁸ Taôm anôgac gebe kasôm gebe ‘Aê Kilisi atom, mago Anôtô kêsakin aê gamun en.’

²⁹ Nac ten sêsi awê gêjac en nawae nan, kêtû nac-ênam-awêwaga. Mago nac-ênamawêwaga nê nac, ten jakêkô ma gêjô en nan, kêtû samuc nac-ênam-awêwaga nê awa. Ma galoc aê amboac tonan têtac najam kêlêlêc samucgen.

³⁰ En êtôp ma aê jamêlin.”

³¹ En ten anga lolôc nan, kêlêlêc samob su. En ten nê nam gêc nom nan, kêtû gên nomna ma kêsôm bin nomna. Ma en ten anga undambê nan, kêlêlêc samob su

³² Bin ten en gêlic to gêjô nan, tec gêwa sa, mago lau ten sêkôc ênê bin sa atom.

³³ Ma lau ten sêkôc bin tonan sa nan, sêlôc kêtû tô ten gebe Anôtô en Nac binjanôna.

³⁴ Nac ten Anôtô kêsakin en nan, kêsôm Anôtônê bin, gebe Anôtô kêkên Nalau gêdên en kêtôm dônge atom, en kêsêwage.

³⁵ Tama têtac gêwin Latu, tec kêkên gên samob kêsêp en lêma.

³⁶ En ten kêkên gêwin Latu nan, êngôn mata jali tenge. Ma en ten tanapêc gêdên Latunê bin nan, êlic gamên êngôn mata jalin atom, gebe Anôtô têtac nandan gin en têngac.

4

Jesu agêc awê Samarianan

¹ Jesu kejala gebe Parisai sênô en gêjam lau taêsam ôkwi têtû nacsenomi to kêsagu lau kêlêlêc Joan nawae,

² Jesu tau kêsagu lau atom, ênê nacsenomigen sêgôm,

³ tec gêwi Judaia sin ma gêmu gêja Galilaia kêtiam.

⁴ Gamên tonan naintêna tagen kêsâ Samarianagen gêja.

⁵ Tec en kêsêlên e gêô lasê malac Samarianan ten naê Sukar gêc kôm, ten Jakob kêkên gêdên latu Josep nan nagala.

⁶ Ma Jakobnê bumata kêpoac tonan. Jesu kêsêlên e têtwa gêbac tec gêngôn bumata tau, ma oc amboac kêkô nalunge.

⁷ Go awê ten anga Samaria kêsâ gêmên gebe êtê bu. Tec Jesu kêsôm gêdên en gebe “Ôkên bu mênjanôm.”

⁸ Gêdên tonan Jesunê nacsenomi sêsa malac sêja sebe sênâm ôli mo.

⁹ Ma awê Samarianan tonan kêsôm gêdên en gebe “Aôm Juda ma aê awê Samarianan, mago amboac ondoc tec koten gebe jakên bu aôm onôm nec.” (Gebe Juda to lau Samaria nê bin gelom tau atom.)

¹⁰ Go Jesu gêjô en awa gebe “Aôm embe ôjala gên, ten Anôtô kêkên nan, to nac ten kêsôm gêdên aôm gebe Ôkên bu mênjanôm nan, go aômgen oten en gebe êkên bu mata jalin êndên aôm.”

¹¹ Ma awê kêsôm gêdên en gebe “Apômtau, aômnmê laclu masi ma bu nec gacgen kêsêp gêja su, ma aôm oc ôkôc bu mata jalin tau anga ondoc.

¹² Aêac tamenji Jakob kêkên bumata tonac gêdên aêac. Êsêac to latui ma nê bôc sênôm bu tau. Aôm kôlêlêc en su me.”

13 Go Jesu gêjô enj awa gebe “Lau samob, nanj sênôm bu tonec, oc êjô êsêac êtiam.

14 Mago tenj embe ênôm bu, tanj aê oc jakêj êndêj enj nanj, oc bu êjô enj êtiam atom, êoc enj tôj endenj tôngenj. Gebe bu, tanj aê jakêj êndêj enj nanj, êtu bumata êpulu anja ênê njalêlôm ma êkêj enj êngôj mata jali tenjenj.”

15 Tec awê tau kêsôm gêdêj Jesu gebe “Apômtau, ôkêj bu tonanj êndêj aê acgommanj, gebe bu êjô aê êtiam atom ma jamêj tonec êtu jatê bunja êtiam atom.”

16 Ma Jesu kêsôm gêdêj enj gebe “Ôna ômôêc nê m akwenj, agêc amu amêj tonec.”

17 Tec awê gêjô enj awa gebe “Aênoc akwenj masi.” Go Jesu kêsôm gêdêj enj gebe “Kôsôm jagêdêj gebe nê m akwenj masi.

18 Aôm gôjam njac lemenj tenj su, ma njac, tanj galoc gôjam gômoa nanj, nê m akwenj enj atom. Tec kôsôm jagêdêj.”

19 Ma awê kêsôm gêdêj enj gebe “Apômtau, aê galic aôm propete tenj.

20 Aêac tamenj tetenj mec anja lôc tônê, ma amac tec asôm gebe atenj mec njamala gêc Jerusalem.”

21 Go Jesu kêsôm gebe “Awê, ôkêj êwiñ aê gebe noc tenj oc mênêsa, nanj atenj mec êndêj Tamoc anja lôc tônê to Jerusalem atom.

22 Amac tonanj atenj mec gêdêj njac, tanj ajala enj sapu nanj, ma aêac tec atenj gêdêj njac, tanj ajala enj nanj, gebe Anôtô ênam njamalac kêsi njamoasinj êsa anja Judanêj.

23 Mago noc oc mênêsa, ma noc tau kêdabinj su, ma êsêac, tanj tetenj mec njanô nanj, oc tetenj êndêj Tamoc tonjalau ma tobinjnanôgenj. Tamoc tec gesom lau, nanj tetenj mec amboac tonanj êndêj enj.

24 Anôtô enj Njalau, ma êsêac, tanj tetenj mec êndêj enj nanj, tetenj tonjalau ma tobinjnanôgêj.”

25 Ma awê kêsôm gêdêj enj gebe “Aê kajala gebe Mesia, tanj sêsam enj sebe Kilisi nanj, oc êmêj. Êndêj noc êmênja, oc êwa binj samob njam sa êndêj aêac.”

26 Tec Jesu kêsôm gêdêj enj gebe “Njac tau aê, tec kasôm binj gêdêj aôm.”

27 Gêdêj tonanj ênê njacsenjomi sêo lasê e têtakê, gebe gêjam binjalôm gêwiñ awê tenj. Mago nêj tenj kêsôm gebe “Aôm gobe amboac ondoc,” me “Aôm kôsôm asagenj gêdêj enj,” nec atom.

28 Awê tau gedec nê ku kêkô ma gêja malac jakêsôm gêdêj lau gebe

29 “Amêj alic njac tenj, tê kêsôm njoc gêj, tanj gagôm nanj, samob lasê nê. Oc moae Kilisi tau me.”

30 Tec êsêac sêsa anja malac dêdêj enj sêja.

31 Gêdêj njasawa tonangenj ênê njacsenjomi jatetenj enj gebe “Mêtêmôkê, ôniñ gêj.”

32 Tec enj kêsôm gêdêj êsêac gebe “Aênoc mo tenj tec gêc, amac ajala atom.”

33 Ma ênê njacsenjomi sêsôm gêdêj taunj gebe “Njac tenj kêkêj gêj taniñja gêdêj enj me.”

34 Tec Jesu kêsôm gêdêj êsêac gebe “Aênoc mo tonec gebe jangôm njac, tanj kêsakinj aê gamêj nanj, nê binj êtu tôj to janac dabinj ênê kolej.

35 Amac asôm gebe ‘Ajônj aclê ênanja acgom, go tajonj kôm njanô sa,’ asôm me masi. Ma aê tec jasôm êndêj amac gebe Aoc matemanô njac alic gêj kômja gebe mo tau njakwac kêtú sôlôcgac.

36 Njac-kejonj-sawaga kêkôc nê njali tec gêmôa ma gêjac njanô sêngônj matenj jali tenjenjja sa, e njackêsêgêjwaga agêc njac-kejonj-sawaga lulugenj têtac njajam.

37 Binj tonec binjnanô gebe njac tenj kêsê ma njac tenj kejonj njanô sa.

38 Aê kasakinj amac gebe akôc kôm, tañ ajam atom nanj, ñanô sa. Lau tenj gêjam ñakôm su, ma amac akôc êsêac lemenjêdô su.”

39 Lau Samaria taêsam anja malac tonanj sêkênj gêwinj enj kêtû binj, tañ awê kêsôm lasê gêdênj êsêac nanja gebe “Enj kêsôm aênoc gênj, tañ gagôm nanj, samob gêdênj aê.”

40 Amboac tonanj lau Samaria dêdênj enj sêja ma tetenj enj gebe êmoa êwinj êsêac. Tec enj gêmoa gamênj tonanj kêtôm bêc luagêc.

41 Lau taêsam kêlêlêc sêkênj gêwinj enj kêtû enj tau nê binja,

42 ma sêsôm gêdênj awê tau gebe “Aêac akênj gêwinj kêtû aômnmê binjagenj atom, gebe aêac taunj anjô to ajalagac gebe ñac tecenec kêtû ñamalac samob nênj kêsiwaga binjanô.”

Jesu gêgôm kinjê ñacnê latu ôli ñajam kêsa

43 Bêc luagêc tonanj gêjana, go Jesu gêdi anja tonanj gêja Galilaia.

44 Enj tau tec kêsôm lasê gebe “Propete tenj oc tetoc enj sa anja tau nê malac atom.”

45 Gêdênj tañ jagêô lasê Galilaia nanj, lau Galilaiana sêkôc enj sa kêtû sêlic gênj samob, tañ gêgôm gêdênj om gêmoa Jerusalem nanja, gebe taunj sêlic om tonanj sêwinj.

46 Amboac tonanj gêmu gêja Kana Galilaiana, tañ gêjam bu ôkwi kêtû wain nanj.

Kinjê ñac tenj gêmoa Kapanaum, nanj latu gêmac gêc.

47 Ñac tau gênj Jesu anja Judaia gêmênj Galilaia ñawae ma gêdênj enj jaketenj enj gebe êsêp êwinj enj naênjôm ênê latu ôli ñajam êsa, gebe enj awa kêtû dambê.

48 Ma Jesu kêsôm gêdênj enj gebe “Amac embe alic gênjalô to gênjsêga atom, oc akênj êwinj atom.”

49 Tec kinjê ñac kêsôm gêdênj enj gebe “Apômtau, ôsêp ôwinj aê ñagaô, gebe ñoc ñapalê oc êmac êndu.”

50 Ma Jesu kêsôm gêdênj enj gebe “Ôna, latôm oc êmoa mata jali.” Ñac tau kêkênj gêwinj binj, tañ Jesu kêsôm gêdênj enj nanj, ma gêja.

51 Kêsêlênj gêmu kêsêp gêmoa ma nê sakinjwaga sêpuc enj tôntônj sêja e sêsôm gêdênj enj gebe “Latôm gêmoa mata jali.”

52 Enj kêtû kênac ockatu ñasawa, tañ ñac tau ôli kêpôlac tau su nanja gêdênj êsêac e sêsôm gêdênj enj gebe “Gêdênj nôgenj katunj gêmu kêsa ma ôli ñandanj gawij enj sinj.”

53 Ma tama kêjala gebe oc kêtôm tonanj, tec Jesu kêsôm gêdênj enj gebe “Latôm oc êmoa mata jali.” Amboac tonanj êsêac to nê gôlôac samob sêkênj gêwinj Jesu.

54 Gênjalô tonanj Jesu gêgôm kêtû luagêc gêdênj tañ gêmu anja Judaia gêja Galilaia nanj.

5

Ñac gêmac anja bugêjactorj ôli ñajam kêsa

1 Tonê su ma Judanênj om tenj kêdabinj, tec Jesu kêpi Jerusalem gêja.

2 Ma bugêjactorj tenj kêpoac Jerusalem kêsi sacgêdô domba, sêsam ña Ebolai awenj gebe Betsada, ma andu sêlêb lemenj tenj kêkô tonanj.

3 Lau togêmac taêsam sêc tonanj, matenpec to maginj kêsu ma ñatêkwa kêtû golonj. [Êsêac sêônj gebe bu tau ñakotonj-kotonj êsa

4 gebe Apômtaunê anjela tenj kêsêp bu ñatonj tau jakêjali bu tonanj kêsêp ñasawa elêmmê. Bu tonanj embe ñakotonj-kotonj êsa ma ñac tenj embe êsêp êtu ñamata, nanj oc ôli ñajam êsa, gebe bu tonanj kepenj gêmac su paliñ-paliñgenj.]

5 Ñac tenj gêc tonanj, nanj gêmac gêc e ñajala kêtôm 38.

⁶ Jesu gêlic ñac tau gec ma kêjala gebe gêmac tonañ gêjam eñ tøj kêtôm têm taêsam su, tec kêtû kênac eñ gebe “Gobe ôlim ñajam êsa me masi.”

⁷ Ma ñac gêmac tau gêjô eñ awa gebe “Apômtau, bu tonañ embe ñakotoñ-kotoñ êsa, nan ñoc ñac teñ gebe êkênj aê jasêp bu ñatoñ tau jana nan, gêmoa atom. Tauc gabe jana, tec ñawapac ma lau sêmunj aê ñapañ.”

⁸ Tec Jesu kêsôm gêdênj eñ gebe “Ôndi sa, oc nêm mê sa ma ôsêlênj,”

⁹ e gacgeñ ñac tau ôli ñajam kêsa, gêôc né mê sa ma kêsêlênj.

Ma gêñ tonañ gêdênj sabat.

¹⁰ Tec Juda sêsôm gêdênj ñac, tañ ôli ñajam kêsa nanj gebe “Sabat tec gêc, amboac tonañ kêtôm atom gebe ôc mê.”

¹¹ Ma eñ gêjô êsêac awenj gebe “Ñac nanj gêgôm aê ôlic ñajam kêsa nanj, kêsôm gêdênj aê gebe ‘Oc nêm mê sa ma ôsêlênj.’ ”

¹² Ma êsêac têtû kênac eñ gebe “Ñac asa tê kêsôm gêdênj aôm gebe ‘Ôc nêm mê sa ma ôsêlênj.’ ”

¹³ Mago ñac tañ ôli ñajam kêsa nanj, gêjam kauc, gebe lau taêsam sêkac sa sêmoa ma Jesu kêtaiñ tau su anja êsêacnênj.

¹⁴ Tonê su ma Jesu kêtap eñ sa gêmoa lôm dabunj ma kêsôm gêdênj eñ gebe “Ôlic acgom, ôlim ñajam kêsagac. Amboac tonañ ôngôm sec êtiam atom, gebe geñ teñ êtap aôm sa êlêlêc gêmunja su atom.”

¹⁵ Go ñac tau jakêsôm gêdênj Juda gebe “Ñac tañ gêgôm aê ôlic ñajam kêsa nanj Jesu.”

¹⁶ Amboac tonañ Juda señ oliñ Jesu gebe gêgôm gêñ amboac tonañ gêdênj sabat.

¹⁷ Tec Jesu gêjô êsêac awenj gebe “Tamoc gêjam kôm e mênjgêdênj galoc, ma aê gajam kôm amboac tonañ.”

¹⁸ Kêtû tonañja Juda dêdib eñ ñanogenj sebe sênac eñ êndu kêtû gêgôm sabat popocñagenj atom, kêtû binj, tañ eñ kêsam Anôtô tau gebe Tama ma gêgôm tau kêtôm Anôtô nanja gêwiñ.

Jesunê ñaclai ñam

¹⁹ Go Jesu gêjô êsêac awenj gebe “Binjanô, aê jasôm tobinjanôgenj êndênj amac gebe Latu kêtôm gebe tau êngôm gêñ teñ atom. Gênj tañ eñ êlic Tama gêgôm nanj, go êngôm êtôm tonañ, gebe gêñ, tañ Tama gêgôm nanj, Latu gêgôm amboac tonañgenj.

²⁰ Tama têtac gêwiñ Latu ma kêtôc gêñ samob, tañ eñ tau gêgôm nanj, gêdênj eñ ma oc êtôc kôm êlêlêc tonañ su êndênj eñ e amac oc êñac lemem.

²¹ Tama gêñu ñacmatê matenj jali kêsa. Ma Latu tau êñu êsêac, tañ taê ênam nanj, matenj jali êsa amboac tonañgenj.

²² Tama tau oc êmêtôc ñac teñ atom. Eñ gêwi mêtôc sinj samucgeñ gêdênj Latu,

²³ gebe ñamalac samob tetoc Latu sa êtôm tetoc Tama sa. Teñ embe etoc Latu sa atom, nanj oc etoc Tama, tañ kêsakinj eñ gêmênj nanj, sa atom amboac tonañ.

²⁴ “Binjanô, aê jasôm tobinjanôgenj êndênj amac gebe Ñac tañ gêñô ñoc binj ma kêkênj gawinj ñac, tañ kêsakinj aê nanj, eñ gêngônj mata jali tengeñ. Ma eñ oc êô lasê mêtôc atom, eñ anja gêmac êndu tau jagelom gêngônj mata jali.

²⁵ Binjanô, aê jasôm tobinjanôgenj êndênj amac gebe Noc teñ oc mênjêsa, ma noc tau kêdabinj su gebe ñacmatê sênjô Anôtônê Latu awa, ma êsêac, tañ sênjô nanj, oc sênjônj matenj jali.

²⁶ Tama mata jali ñam gêc eñ tauña ma kêkênj Latu mata jali ñam gêc eñ tauña amboac tonañgenj.

²⁷ Ma kêkênj ñaclai gêdênj eñ gebe êmêtôc ñamalac gebe eñ Ñamalacnê Latu.

28 Anjac lememe atom, gebe noc oc mênjêsa ma samob, tañ sêc sêo nañ, oc sênjô enj awa

29 ma mênjsêsa. Lau tañ sêgôm genj njam nañ, sêndi sa sênjônj matenj jali. Ma êsêac, tañ sêgôm sec nañ, sêndi sa gebe têtap mêtôc sa.

Lau sêwa Jesunê njam sa

30 “Aê katôm gebe tauc jangôm gênj tenj atom. Aê jamêtôc êtôm ganjô. Tec njoc mêtôc tau jagêdênj gebe gagôm tauc njoc binj atom, gagôm njac, tañ kêsakinj aê nanjenj nê binj.

31 “Aê embe jawa tauc njam sa, oc jawa sa êtôm atom.

32 Njac tenj gêwa aê njam sa tec gêmoa, ma aê kajala binj, tañ gêwa sa kêpi aê nañ, gebe binjnanô.

33 Amac tonanj asakinj lau dêdênj Joanj sêja, ma enj gêwa binjnanô njam sa,

34 mago binj, tañ njamalac sêwa sa nañ, aê nec kakôc sa atom, tagenj kasôm binj tau gebe ênam amac kêsi.

35 Joanj kêtuj ja, nañ gelom njawê kêpô gamênj nañ, ma amac abe atu samuc ênê njawê têlagenj.

36 Njoc binj gêwa aê njam sanja kêlêlêc Joanjnê su, gebe kôm tañ tamoc kêkênj aê gebe janac dabijnj nañ, tec gajam. Ma kôm tau gêwa aênjoc njam sa gebe Tamoc kêsakinj aê.

37 Ma Tamoc, tañ kêsakinj aê nañ, gêwa aênjoc njam sa. Amac anjô ênê awa atom e alic enj lanjô atom.

38 Ma ênê binj gêc amacnêm njalêlôm atom, gebe akênj gêwinj njac, tañ kêsakinj aê nañ atom.

39 Mêtê tañ teto gêc nañ, amac apuc atu dôbgenj amoa, abe anjônj matem jali tenjenj njam jakêsêp binj tonanj, ma binj tonanj naj gêwa aê njam sagoc.

40 Mago amac abe andênj aê amênj akôc matem jali njam atom.

41 “Aê jakôc waec anja njamalacnênj atom.

42 Mago aê kajala amac têmtac gêwinj Anôtônja gêc nêm njalêlôm atom.

43 Aê gamênj gajam Tamoc lanjô, mago amac akôc aê sa atom. Njac tenj embe êmênj ênam tau lanjô, go akôc enj sa.

44 Amac tañ akôc waem anja taôm nêm ma matem gêdinj waem anja Anôtô tagenj nê atom nañ, atôm gebe akênj êwinj amboac ondoc.

45 Taêm ênam gebe aê jandônj amacnêm binj êndênj Tamoc nec atom. Njac êndônj-amacnêm-binjwaga gêmoa, enj Mose, tañ akênj matem enj amoa nañ.

46 Embe akênj êwinj Mose, oc akênj êwinj aê, gebe njac tônê tê keto binj kêpi aê.

47 Ma embe akênj êwinj binj, tañ enj keto nañ atom, oc akênj êwinj aênjoc binj amboac ondoc.”

6

Jesu gêlôm 5,000

(Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Luk 9:10-17)

1 Tônê su ma Jesu gelom bugêjactonj Galilaiana, tañ sêsam tenj gebe Tiberiana nañ, njamakenj ônênja gêja.

2 Ma lau taêsam têdaguc enj sêja, gebe sêlic gênjalô, tañ enj gêgôm gêdênj lau gêmac nañ.

3 Jesu kêpi lôc jagênjônj sic gêwinj nê njacsenjomi.

4 Ma Judanênj omsêga Pasa kêdabinj.

5 Jesu gêoc mataanô sa e gêlic lau taêsam dêdênj enj, ma kêsôm gêdênj Pilip gebe “Aêac tanam ôli mo anja ondoc gebe lau tonec sêninj.”

6 Binj tonanj Jesu kêsôm gebe ênsaê enj, gebe tau kêjala gênj, tañ gebe ênjômna nañ.

7 Ma Pilip gêjô eñ awa gebe “Aêac embe tanam ôli mo ña denari 200 ma mênhtakên ñagec-ñagec êndên êsêac êndên-êndêngeñ, mago oc êtôm atom.”

8 Go ênê ñacsenominên teñ, Simon Petere lasi Andrea, kêsôm gadên eñ gebe

9 “Ñapalê teñ kêkôc mo lemeñ teñ ma i luagêc tec gêmoa, mago gên tecenec oc êtôm lau taêsam tonec ñai amboac ondoc.”

10 Go Jesu kêsôm gebe “Asôm gebe lau sênghôn sic.” Anğa gamên tonan gêgwan taêsam gêc. Amboac tonan lau, tañ sênghôn sic nan, amboac 5,000.

11 Go Jesu kêkôc mo ma gêjam danje, go gêjac sam gêdên lau, tañ sênghôn nan, ma gêgôm i amboac tonan geñ gebe sênin êtôm têntac êwiñ.

12 Sen e gêoc êsêac tôñ, go kêsôm gêdên nê ñacsenomi gebe “Anac ñagêdôgêdô sa, gebe teñ ênana atom.”

13 Mo lemeñ tengeñ tecenan, mago lau sen e dedec ñagêdô-gêdô gêcña, go sêjac sa kêsêp gadob 12 e mênghêc.

14 Ñamalac sêlic gêntalô, tañ eñ gêgôm nan, tec sêsôm gebe “Propete tañ êmên nom nan ñac tau tonec binñanôgoc.”

15 Jesu kêjala gebe êsêac sebe sêmên sêjanjo eñ su ma sêkên eñ êtu nêñ kin, tec kêtaiñ taugen gêc kêpi lôc gêja.

*Jesu kêsêlên gêmoa ñadembom ñaô
(Mat 14:22-23; Mar 6:45-52)*

16 Kêtula, go nê ñacsenomi sêsêp bugêjacton sêja

17 e sêpi wan teñ sebe sêlac sêna Kapanaum. Gamên ñakesec kêsa su, mago Jesu gêo lasê êsêac atom tagen,

18 ma mu gêbuc ñatêna e ñadembom secanô.

19 Sêlac e sêkên gamên kêtû sêga gêc wanñuñ, go sêlic Jesu tau kêsêlên gêmoa ñadembom ñaôgeñ mênghêdabin wan ma têtêc tauñ.

20 Tec eñ kêsôm gêdên êsêac gebe “Aê tau tonec, atêc taôm atom.”

21 Êsêac sebe nasêkôc eñ êpi wan, ma eb tagen wan kêsô gamên, tañ sepen nan.

Jesu kêtû mo ñanô dangôn maten jalinja

22 Ñageleñ lau, tañ sêmoa bugêjacton ñamaken ônêña nan, sêlic gebe wan teñ kêpoac sêclun gêwiñ atom, wan tagen, ma Jesu tau gêwiñ nê ñacsenomi gêja atom, nê ñacsenomi tauñgeñ sêja.

23 Mago wan ñagêdô anğa Tiberia sêlac e jasêsô gamên, tañ Apômtau gêjam danje ma kêkên mo êsêac sen nan ñagala.

24 Gêdên tañ lau sêlic Jesu to nê ñacsenomi lanñômê nan, ac sêpi wan jasêsôm Jesu anğa Kapanaum.

25 Êsêac têtap eñ sa gêmoa bu makeñ, tec sêsôm gêdên eñ gebe “Mêtêmôkê, aôm gêdên ondoc gômônê tonec.”

26 Ma Jesu gêjô êsêac awen gebe “Binñanô, aê jasôm tobinñanôgeñ êndên amac gebe Amac asôm aê kêtû alic gêntalônja atom, ac asôm aê kêtû aen mo e gêoc amac tôñña.

27 Anghôm mocsac gên taniñña, tañ êtu palê nan atom, mago anghôm mocsac gên taniñña, tañ ênêc e êkên ñamalac sênghôn maten jali tengeñña nan. Ñamalacnê Latu oc êkên gên tau êndên amac gebe Tama Anôtô gêlôc gêdên eñ kêtû tôñ sugac.”

28 Ma êsêac sêsôm gêdên eñ gebe “Aêac anghôm amboac ondoc gebe anam Anôtônê kôm.”

29 Tec Jesu gêjô êsêac awen gebe “Anôtônê kôm tau tonec gebe akên êwiñ ñac, tañ eñ kêsakiñ nan.”

³⁰ Ma êsêac sêsôm gêdêñ enj gebe “Aôm ôngôm gêñtalô ondoc gebe aêac alic ec akêñ êwiñ aôm. Aôm ôngôm asagenj.

³¹ Tamenj tec senj mana anja gamêñ sawa kêtôm biñ, tañ teto gêc nañ gebe ‘Enj kêkêñ mo anja undambê gêdêñ êsêac senj.’ ”

³² Go Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Biññanô, aê jasôm tobiññanôgenj êndêñ amac gebe Mose kêkêñ mo anja undambê gêdêñ amac atom. Mo ñanô undambêña tonañ Tamoc tau kêkêñ gêdêñ amac,

³³ gebe ñac, tañ anja undambê kêsêp gêmêñ ma kêkêñ ñamalac sêñgônñ maten jali nañ, tec kêtû Anôtônê mo.”

³⁴ Ma êsêac sêsôm gêdêñ enj gebe “Apômtau, ôkêñ mo tonañ êndêñ aêac enden tôngeñmanj.”

³⁵ Tec Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Aê tauc tec katu mo ñamalac sêmoa maten jaliña tau. Ñac tañ êndêñ aê êmêñ nañ, mo êjô enj êtiam atom. Ma ñac, tañ êkêñ êwiñ aê nañ, bu êjô enj êtiam atomanô.

³⁶ “Aê tec kasôm gêdêñ amac su gebe Amac alic aêgac, mago akêñ gêwiñ atom.

³⁷ Gêñ samob, tañ Tamoc kêkêñ gêdêñ aê nañ, oc êndêñ aê êmêñ ma ñac ten embe êndêñ aê êmêñ, oc jamasuc enj atom.

³⁸ Aê kasêp anja undambê gamêñ gebe jañgôm tauc ñoc biñ êtu tônñ atom, jañgôm ñac-kêsakiñaêwaga nê biñ êtu tônñ.

³⁹ Ma ñackêsakiñ-aêwaga tau nê biñ amboac tonec gebe gêñ samob, tañ kêkêñ gêdêñ aêña nañ, janam ñatenj sapu atom, jañu samob sêndi sa êndêñ bêc ñamuña.

⁴⁰ Tamocnê biñ tau tonec gebe lau samob, tañ sêlic Latu ma sêkêñ gêwiñ enj nañ, gêñgônñ maten jali tengeñ ma aê êñu êsêac sêndi ña êndêñ bêc ñamuña.”

⁴¹ Juda sêli awen sa kêtû biñ, tañ kêsôm gebe “Aê mo kasêp anja undambê gamêñ nañña.”

⁴² Ma êsêac sêsôm gebe “Ñac tonec Josep latu Jesu me masi. Têna agêc tama tec tajalagac. Ma amboac ondoc tec galoc enj kêsôm gebe Aê kasêp anja undambê gamêñ nec.”

⁴³ Tec Jesu gêjô êsêac awen gebe “Ali awem sa atom.

⁴⁴ Ñac tenj kêtôm gebe tau êndêñ aê êmêñ atom. Tamoc tañ kêsakiñ aê gamêñ nañ, embe ê enj, go aê jañu enj êndi sa êndêñ bêc ñamuña.

⁴⁵ Teto gêc propetenêñ buku gebe ‘Anôtô oc êndônñ ñamalac samob.’ Ma samob, tañ sêñô Tamocnê biñ ma sêkôc kauc anja ênê nañ, tec dêdêñ aê sêmêñ.

⁴⁶ Tenj gêlic Tamoc atom, ñac tagenj, tañ kêsâ anja Anôtô tau nê nañ, taugenj tec gêlic tama.

⁴⁷ Biññanô, aê jasôm tobiññanôgenj êndêñ amac gebe Enj tañ kêkêñ gêwiñ nañ, gêñgônñ mata jali tengeñ.

⁴⁸ Mo ñamalac gêñgônñ maten jaliña aê.

⁴⁹ Tamemi senj mana anja gamêñ sawa, mago sêmac êndu.

⁵⁰ Mo tecenec kêsêp anja undambê gêmêñ gebe tenj embe êniñ oc êmac êndu atom.

⁵¹ Mo mata jali, tañ kêsêp anja undambê gêmêñ nañ aê. Ñamalac tenj embe êniñ mo tau tonec, oc êñgônñ mata jali tengeñ. Ma mo tau, tañ aê jakêñ nañ, tauc ôlic tec jakêñ gebe ñamalac samob sêñgônñ maten jali.”

⁵² Judawaga awenñsunj gêôc ka tauñ ma sêsôm gebe “Amboac ondoc, ñac tonec kêtôm gebe êkêñ nê ôli aêac taniñ me.”

⁵³ Tec Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Biññanô, aê jasôm tobiññanôgenj êndêñ amac gebe Amac embe aniñ Ñamalacnê Latunê ôli to anôm ênê dec atom, oc matem jali ñam ênêc amacña atom.

⁵⁴ Enj tañ genj aênoc ôlic to gênôm aênoc dec nanj, gêngôñ mata jali tenjenj, ma aê oc janu enj sa êndê bêc ñamuña,

⁵⁵ gebe aênoc ôlic kêtù gêñ taniñña ñanô tau, ma aênoc dec kêtù gêñ tanômña ñanô tau.

⁵⁶ Enj tañ genj aênoc ôlic to gênôm aênoc dec nanj, gêmoa aê ñalêlôm ma aê gamoa enj ñalêlôm.

⁵⁷ Tamoc mata jali kêsakiñ aê gamêñ, ma aê tec gamoa matoc jali kêtù Tamocña. Ma enj tañ genj aê nanj, êngôñ mata jali êtu aêña amboac tonanjenj.

⁵⁸ Mo tau, tañ kêsêp anja undambê gêmêñ nanj, kêtôm mo, tañ tamemi señ-señ ma sêmac êndu nanj atom. Enj tañ genj mo tonanjenj êngôñ mata jali tenjenj.”

⁵⁹ Biñ tonanjenj Jesu kêsôm gêdêñ kêdôñ mêtê gêmoa lôm Kapanaumña.

Biñ dangôñ maten jaliña

⁶⁰ Ênê ñacseñomi gwalêkiñ sêñô biñ tonanjenj ma sêsôm gebe “Biñ tonanjenj ñawapac sec. Asa kêtôm gebe êkêñ taña.”

⁶¹ Jesu kêjala gêc tau gebe nê ñacseñomi sêli awenj sa, tec kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Biñ tonenec kêtù kasec amac me.

⁶² Ma embe alic Ñamalacnê Latu êmu êpi gamêñ, tañ andanjenj gêngôñ nanj êna, oc amboac ondoc.

⁶³ Ñalau tagenj êkêñ ñamalac sêngôñ maten jali. Ôlinj oc ênam sa naeo. Biñ tañ kasôm gêdêñ amac su nanj, tau ñalau to mata jali.

⁶⁴ Mago amacnêm ñagêdô sêkêñ gêwiñ atom.” Jesu kêsôm biñ tonanjenj gebe kêjala êsêac, tañ sêkêñ gêwiñ enj atomña nanj, ma kêjala ñac, tañ eoc enj lasêña nanj kawananjenj.

⁶⁵ Tec kêsôm gebe “Kêtù tonanjenj tec kasôm gêdêñ amac gebe Ñac tenj kêtôm gebe tau êndêñ aê êmêñ atom, Tamoc êlôc êndêñ enj acgom.”

⁶⁶ Gêdêñ tonanjenj ênê ñacseñomi gwanjkiñ sêwi enj sinj sêsêlêñ sêwiñ enj kêtiam atom.

⁶⁷ Tec Jesu kêsôm gêdêñ êsêac lau 12 gebe “Ma amac abe aêc ana amboac tonanjenj me.”

⁶⁸ Ma Simon Petere gêjô enj awa gebe “Apômtau, aêac oc andêñ asa ana, anjôñ maten jali tenjenj ñam gêc aômgenj nêm, biñ.

⁶⁹ Ma aêac akêñ gêwiñ to ajala gebe Anôtônê ñac dabunj aôm.”

⁷⁰ Go Jesu gêjô êsêac awenj gebe “Aê kajaliñ amac lau 12 sa me masi. Mago amacnêm ñac tenj kêtù Sadañnê ñac.”

⁷¹ Enj kêsôm biñ tonanjenj kêpi Simon Isariot latu Juda, tañ gebe eoc enj lasê nanj. Êsêac lau 12 nêñ ñac tenj enj.

7

Jesu to lasii

¹ Biñ tônê su ma Jesu kêsêlêñ gêmoa Galilalagenj. Enj gebe êsêlêñ êmoa Judaia atom, gebe Juda dêdib sebe sênac enj êndu.

² Judanêñ omsêga Lômbec kêdabiñ.

³ Tec Ênê lasii sêsôm gêdêñ enj gebe “Ôndi anja tonec ma ôna Judaia gebe nêm ñacseñomi sêlic kôm, tañ aôm ôngômña nanj sêwiñ.

⁴ Ñac tenj embe taê ênam gebe nê wae êtu tapa, nanj êngôm nê gêñ ênêc lêlômgenj atom. Embe ôngôm nêm kôm tenj, go ôtu awê êndêñ lau samob sêlic.”

⁵ Lasii sêsôm biñ tonanjenj gebe sêkêñ gêwiñ enj atom amboac tonanjenj.

⁶ Tec Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Aênoc noc kêdabiñ atom tagenj, êmacgenj nêm noc tec gêc ñapanj.

⁷ Lau nomña têntac gedec amac atom, têntac gedec aêgen, gebe gawa êsêac sa gebe nêñ kôm keso.

⁸ Taôm api ana alic om. Aê tec oc japi jawac êndên om tonec atom tagen, gebe aênoc noc kêdabin atom.”

⁹ Bin tonan kêsôm gêdên êsêac su ma gêmoe Galilaia.

Jesu gêlic om Lômbecña

¹⁰ Lasii sêpi sêja su sebe sêlic om, go en kêpi gêja amboac tonan, mago gêmoe awê atom, kêsini taugen.

¹¹ Gêdên om tau Juda sesom en ma sêsôm gebe “Ñac tau gêmoe ondoc.”

¹² Lau taêsam sêli awen sa kêtû enña. Ñagêdô sêsôm gebe “En ñac ñajam”, ma ñagêdô sêsôm gebe “Masi, en kêsau lau.”

¹³ Bin tonan kêpi en, tec êsêacnên ten kêsôm kêtû awê atom, gebe samob têtêc Juda.

¹⁴ Sêlic om e sêkô lungen, go Jesu kêpi lôm dabun jakêdôn mêtê gêdên êsêac.

¹⁵ Tec Juda sênac lemen ma sêsôm gebe “Ñac tônê kêjala mêtê amboac ondoc, têtôn en atom nec.”

¹⁶ Ma Jesu gêjô êsêac awen gebe “Aênoc mêtê kêtû tauc êoc gên atom, ñac tan kêsakin aê gamên nan, nê gên.

¹⁷ Ten embe taê ênam gebe êngôm Anôtônê bin êtu tôn, oc êjala ñoc mêtê ñam gebe anga Anôtônê me aê kasôm tauc ñoc bin.

¹⁸ Ñac tan kêsôm tau nê bin nan, gebe êngôm tau nê wae êsa. Ma ñac tan gebe êngôm ñac-kêsakinenwaga nê wae êsa nan, en ñac binñanônã ma keso ten gêc enña atom.

¹⁹ Mose kêkên bin su gêdên amac atom me. Mago amacnên ten kêmasan kêtû tôn atom. Ma amac adib aê abe anac aê êndu êtu asagenña.”

²⁰ Lau tau sêjô en awa gebe “Ñalau sec gêgôm aôm. Asa gebe ênac aôm êndu.”

²¹ Tec Jesu gêjô êsêac awen gebe “Aê gajam koleñ tagen ma amac samob êñac lememe.

²² Mose kêsakin amac gebe asa ñapalê, (lên tau kê a anga Mosenê atom, gelom anga abeminên,) tec amac êsa lau gêdên sabet amboac tonan.

²³ Embe sêsa ñac ten êndên sabet gebe senseñ Mosenê bin su atom, ma amboac ondoc tec têtac ñandan gêdên aê gebe gagôm ñac ten ôli samucgen ñajam kêsã gêdên sabet.

²⁴ Amêtôc bin êtôm alic gen gêc dêmônã atom. Amêtôc akip ñam ña êndên gen êtôm mêtôc gêdên.”

Jesu en Mesia me masi

²⁵ Ma lau Jerusalemña ñagêdô sêsôm gebe “Ñac tau, tan dêdib sebe sênac en êndu nan tônê me.

²⁶ Alic acgom, en kêsôm bin gêmoe awêgen, mago sêsôm en awa auc atom. Moae kasêga sêjala en gebe en Kilisi tau me.

²⁷ Ñac tônê aêac tajala ênê ñamgac. Mago Kilisi tau embe êmên, nan ñac ten êjala ênê ñam atom.”

²⁸ Jesu kêtôn mêtê gêmoe lôm dabun, tec kêsôm bin kêkac awa sagen gebe “Amac tec ajala aê to ajala ñoc ñam me masi. Tauc ñoc ñalêlôm kêkac aê tec gamên nec atom. En tan kêsakin aê nan, ñac binñanonã tau, nan amac ajam kauc en.

²⁹ Aê tec kajala engac, gebe aê anga ênê, ma en kêsakin aê tec gamên.”

³⁰ Êsêac dêdib en gebe sêkôc en tôn, mago ñac ten lêma kêsac en atom, gebe nê noc kêdabin atom tagen.

³¹ Lau taêsam sêkêñ gêwiñ eñ ma sêsôm gebe “Kilisi tau embe êmêñ, oc êñgôm gêñtalô wakuc ondoc êlêlêc ñac tonec su.”

Juda sêsakiñ siñwaga gebe sêkôc Jesu tôn

³² Parisai sêñô gebe lau sêli awen sa amboac tonan, tec lau dabuñsêga to Parisai sêsakiñ sakiñwaga sêja sebe sêkôc eñ tôn.

³³ Ma Jesu kêsôm gebe “Aê jamoa saunjen jawiñ amac acgom, go jandêñ ñac, tañ kêsakiñ aê gamêñ nan jana.

³⁴ Amac oc ansom aê e atap aê sa atom, ma gamêñ, tañ aê jañgôn nan, amac oc atôm gebe naasa atom.”

³⁵ Tec Juda sêsôm gêdêñ taun gebe “Ñac tônê gebe êna ondoc, tec kêsôm gebe aêac tatap eñ sa atom nê. Eñ gebe êndêñ lau Helen me.

³⁶ Biñ tec eñ kêsôm gebe ‘Oc ansom aê e atap aê sa atom,’ ma ‘Gamêñ tañ aê jañgôn nan, amac atôm gebe naasa atom,’ nec ñam amboac ondoc.”

Biñ kêpi bu mata jali

³⁷ Gêdêñ omsêga ñabêc kapôêñ ñamuña nan, Jesu gêdi ña ma kêsôm kêkac awa sagen gebe “Ñac ten embe bu êjô eñ, go mênênôm anga aêñoc.

³⁸ Ñac tañ kêkêñ gêwiñ aê kêtôm biñ, tañ teto gêc nan, gebe ‘Bu mata jaliña êc ñasamac kapôêñ êsa anga ênê ñalêlôm êna.’ ”

³⁹ Biñ tonan eñ kêsôm kêpi Ñalau. tañ eñ gebe lau-sêkêñ-gêwiñwaga êkêc anga ênê. Jesunê ñawasi kêsa atomgen, tec Ñalau gêmêñ atom tagen.

Lau sêwa taun kêkôc

⁴⁰ Lau tañ sêñô biñ tonan nêñ ñagêdô sêsom gebe “Ñac tonê eñ propete tau, biñjanô.”

⁴¹ Ma ñagêdô sêsôm gebe “Ñac tônê eñ Kilisi tau.” Mago ñagêdô sêsôm gebe “Kilisi êsa anga Galilaia me.

⁴² Biñ tañ teto gêc nan, amboac tonec gebe Kilisi êsa anga Dawidnê ñawê ma êsa anga malac Betlehem, tañ Dawid gêñgôn nan êmêñ.”

⁴³ Amboac tonan lau sêwa taun kêkôc kêtû Jesuña

⁴⁴ e lau ñagêdô sebe sêkôc eñ tôn, mago ñac ten lêma kêsac eñ atom.

Judanêñ laumata seken gêwiñ atom

⁴⁵ Sakiñwaga dêdêñ lau dabuñsêga to Parisai sêmu sêja ma nêñ ñataui sêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amboac ondoc, tec akôc eñ atom nec.”

⁴⁶ Ma sakiñwaga sêjô êsêac awen gebe “Ñamalac ten kêsôm biñ amboac ñac tônê kêsôm nec atomanô.”

⁴⁷ Tec Parisai sêjô êsêac awen gebe “Eñ gêwa amac ôkwi amboac tonanjen me.

⁴⁸ Amac alic kasêga to Parisai ten kêkêñ gêwiñ eñ su me.

⁴⁹ Mago lau tônê sêjam kauc Mosenê biñsu nan, acmêñ sêbacgac.”

⁵⁰ Go êsêacnêñ ñac ten, Nikodeme, tañ gêmunjen gêdêñ Jesu gêja nan, kêsôm gêdêñ êsêac gebe

⁵¹ “Aêac embe tañô ñac ten nê biñ to tajala gêñ, tañ eñ gêgôm nan atom, biñsu êmêtôc eñ me masi. Oc masi.”

⁵² Tec êsêac sêjô eñ awa gebe “Aôm anga Galilaia amboac tonan me. Ôsala ôlic acgom, propete ten gêdi sa anga Galilaia atom.”

⁵³ Êsêac sêc gêdêñ-gêdêñjen sêja nêñ andu.

8

Jesu taê walô mockaiño

¹ [Jesu kêpi Lôckatakwi gêja

² e bēbēcgeṅ, go gemu gēja lôm dabuṅ ma lau samob dēdēṅ eṅ sēja, tec gēṅgōṅ sic ma kēdōṅ mētē gēdēṅ êsêac.

³ Ma biṅsutau to Parisai sêwê awê teṅ, taṅ têtap eṅ sa gējac sēmôcwalô gēṅgic naṅ, jatetoc eṅ kēkô êsêac ṅaluṅ.

⁴ Ma sêsôm gēdēṅ eṅ gebe “Mêtêmôkê, awê tonec lau têtap êsêagêc nê mockaiṅ sa.

⁵ Mose kējatu gēc biṅsu gebe têtuc lau amboac tonanṅ ṅa poc êndu. Ma aôm oc ôsôm amboac ondoc.”

⁶ Êsêac sebe sēṅgôliṅ biṅ êpi eṅ, tec sêsau sêoc eṅ ṅa biṅ tonanṅ. Jesu gewec ma lêmalatu keto gēṅ gēc nom.

⁷ Ma êsêac tētu kēnac eṅ sêoc aucgeṅ sêmoa, tec eṅ kêsa sa ma kêsôm gēdēṅ êsêac gebe “Amacnêm ṅac, taṅ nê sec masi naṅ, êtuc poc êpi awê tonec êtu ṅamata.”

⁸ Kêsôm su ma gewec jaketo nê gēṅ kêtiam.

⁹ Êsêac sēṅô biṅ tonanṅ ma têtaiṅ tauṅ tagenṅ-tagenṅ. Lau ṅanô sêc sêmuṅ e sedec Jesu taugenṅ kēkô gēwiṅ awê, taṅ kēkô ṅaluṅ naṅ.

¹⁰ Go Jesu kêsa sa ma kêsôm gēdēṅ awê gebe “Awê tau, ma lau tau. Nêṅ teṅ kêtinṅ aôm me masi.”

¹¹ Ma awê tau kêsôm gebe “Apômtau, masianô.” Tec Jesu kêsôm gēdēṅ eṅ gebe “Ma aê latinṅ aôm atom amboac tonanṅeṅ. Ôna ma ôṅgôm sec teṅ êtiam atom.”]

Jesu kētu ṅawê nomṅa

¹² Go Jesu kêsôm biṅ gēdēṅ êsêac kêtiam gebe “Nom ṅaja aê. ṅac taṅ êndanṅuc aê naṅ, êsêlêṅ tokesec atom, mata jali ṅaja êpô enṅeṅ.”

¹³ Ma Parisai sêsôm gēdēṅ eṅ gebe “Taôm gôwa taôm nêm biṅ sa, tec nêm biṅ tonanṅ biṅṅanô atom.”

¹⁴ Go Jesu gējô êsêac awenṅ gebe “Aê tauc embe jawa tauc ṅoc biṅ sa, go ṅoc biṅ tonanṅ biṅṅanô gebe ṅoc ṅam, taṅ kasa gamêṅ to ṅoc lêṅtêpôê, taṅ jana naṅ kajalagac, mago amac ajam kauc ṅam, taṅ kasa gamêṅ to ṅoc lêṅtêpôê, taṅ jana naṅ.

¹⁵ Amac amêtôc kôtôm ṅamalacnêṅ kauc. Aê kêmêtôc ṅac teṅ atom.

¹⁶ Aê embe jamêtôc biṅ, go ṅoc mêtôc tau biṅṅanô, gebe aê taucgeṅ gamoa atom, ṅac taṅ kêsakinṅ aê naṅ, gēwiṅ aê.

¹⁷ Teto gēc amac taôm nêm biṅsu gebe ‘Biṅ taṅ ṅamalac luagêc sêwa sa kēpi tagenṅ naṅ biṅṅanô.’

¹⁸ Aê tec gawa tauc ṅam sa gamoa, mago Tamoc, taṅ kêsakinṅ aê naṅ, gêwa aê sa gēwiṅ.”

¹⁹ Tec êsêac sêsôm gēdēṅ eṅ gebe “Tamam gêmoa ondoc.” Ma Jesu gējô êsêac awenṅ gebe “Amac ajala aê atom, tec ajala Tamoc atom. Embe ajala aê, oc ajala Tamoc êwiṅ.”

²⁰ Biṅ tonanṅ Jesu kêsôm gêmoa lôm dabuṅ ma kēdōṅ lau gêmoa balêm, taṅ kanom kēkô naṅ. Mago lau sêkam eṅ tōṅ atom gebe ênê noc mēṅkêsa atom tagenṅ.

Gamêṅ taṅ aê gabe lêna naṅ, amac atôm gebe naasa atom

²¹ Go kêsôm gēdēṅ êsêac kêtiam gebe “Aê jana ma amac oc ansom aê e amac êndu tonêm secgeṅ. Gamêṅ taṅ aê jana naṅ, amac atôm gebe naasa atom.”

²² Tec Juda sêsôm gebe “Moae gebe êjaiṅ tau, tec kêsôm gebe ‘Gamêṅ taṅ aê jana naṅ, amac atôm gebe naasa atom’ nec me.”

²³ Go eṅ kêsôm gēdēṅ êsêac gebe “Amac aṅga elonṅ, mago aê aṅga lôlôc. Amac aṅga nom tonec, mago aê aṅga nom tonec atom.

²⁴ Tec kasôm gêdêñ amac gebe Amac êndu tonêm secgeñ. Ma embe akêñ êwiñ gebe aê ñac tau tonec atom, oc amac êndu tonêm secgeñ.”

²⁵ Ma êsêac sêsôm gêdêñ eñ gebe “Ma aôm asa.” Tec Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Êtu asageñña aê jasôm biñ êndêñ amac ñapañ.

²⁶ Aêñoc biñ jasôm êndêñ amac to jamêtôc amacña taêsam tec gêc. Ñac tañ kêsakiñ aê gamêñ nañ, eñ ñac biññanôña, ma biñ tañ ganjô anja ênê nañ, kasôm lasê gêdêñ ñamalac samob.”

²⁷ Eñ kêsôm biñ kêpi Tama gêdêñ êsêac, mago nêñ kauc kêsa atom.

²⁸ Go Jesu kêsôm gebe “Êndêñ tañ anac Ñamalacnê Latu sa nañ, ajala gebe aê tau tonec. Aê gagôm tauc ñoc gêñ atom, gêñ tañ Tamoc kêdôn gêédêñ aê nañ, tec kasôm.

²⁹ Ma ñac, tañ kêsakiñ aê gamêñ nañ, tec gêwiñ aê. Eñ gedec aê taucgêñ gamoa atom, gebe aê gagôm gêñ, tañ eñ gêlic ñajam nañ, ñapañ tec gamoa.”

³⁰ Eñ kêsôm biñ tonañ ma lau gwalêkiñ sêkêñ gêwiñ eñ.

Biññanô oc êngamboac amac su

³¹⁻³² Go Jesu kêsôm gêdêñ Juda, tañ sêkêñ gêwiñ eñ nañ gebe “Amac embe amoa ñoc biñ ñalêlôm, oc atu aêñoc ñacsenomi ñanô “ma ajala biññanô e biññano tau engamboac amac su.”

³³ Tec êsêac sêjo eñ awa gebe “Abrahamnê ñawê aêac ma aêac atu lau ten nêñ sakiñwaga atomanô, ma amboac ondoc tec kôsôm gebe ôngamboac aêac su.”

³⁴ Go Jesu gêjô êsêac aweñ gebe “Biññanô, aê jasôm tobiññanôgeñ êndêñ amac gebe Ñamalac samob, tañ sêgôm sec nañ, têtú sec ñasakiñwaga.

³⁵ Sakñwaga oc êngôn andu enden tôngeñ atom, latu tec êngôn enden tôngeñ.

³⁶ Latu embe engamboac amac su, ôc tec amoa nêñ lêtêgeñ.

³⁷ Aê kajalagac gebe Abrahamnê wakuc amac, mago amac adib abe anac aê andu ñam gebe aêñoc biñ wackêsêp amacnêñ ñalêlôm atom.

³⁸ Gêñ tañ aê galic anja Tamocnê nañ, tec kasôm. Ma biñ, tañ amac anjô anja tameminê nañ, tec agôm amboac tonangeñ.”

³⁹ Ma êsêac sêjô eñ awa gebe “Tamemai Abraham.” Tec Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Embe Abrahamnê ñapalê amac, nañ anjôm gêñ atôm Abraham acgom,

⁴⁰ ma galoc amac adib abe anac aê êndu. Aê kasôm biññanô, tañ ganjô anja Anôtônê nañ, gêdêñ amac, tec abe anac aê. Abraham gêgôm gêñ amboac tonan atom.

⁴¹ Amac agôm tameminê geñ.” Ma êsêac sêsôm gêdêñ eñ gebe “Mockaiñ ten kêka aêac lasê atom, aêac tamemai tagen tec gêmoa, eñ Anôtô.”

⁴² Tec Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Anôtô embe amac tamemi, oc têtmtac êwiñ aê, gebe aê kasa anja Anôtônê, ma anja ênê tec gamêñ. Tauc kakac tauc tec gamêñ nec atom. Ñac tau tônê kêsakiñ aê gamêñ.

⁴³ Ambôac ondoc tec nêñ kauc kêsa kêpi aêñoc biñ atom. Ñam gebe amac akêñ tañem aêñoc biñ akêtôm atom.

⁴⁴ Amac tamemi Sadañ tau, ma sec, tañ kêkac tameminê ñalêlôm nañ, abe anjôm ñanô êsa. Ñac tau tonanjôc andanjenjêtu gêjac-ñamalac-ênduwaga ma eñ gêmoa biññanô ñalêlôm atom, gebe biññanô gêc eñña atom. Embe êsôm biñdansañ, oc êsôm tau nê geñ, gebe dansañtênato dansañmôkê eñ.

⁴⁵ Mago aê kasôm biññanô, tec akêñ gêwiñ aê atom.

⁴⁶ Amacnêñ asa oc eoc aêñoc geo ten lasê. Aê embe jasôm blññanô, ma amboac ondoc tec akêñ êwiñ aê atom.

⁴⁷ Ñac tañ anja Anôtônê nañ, gêñô Anôtônê biñ. Amac anja Anôtônê atom, tec anjô ênê biñ atom.”

Jesu agêc Abraham

⁴⁸ Juda sêjô enj awa gebe “Aêac asôm gebe aôm ñac Samarianja tenj, tec ñalau sec tenj gêoc aôm nec. Aêac asôm jagêdênj me masi.”

⁴⁹ Tec Jesu gêjô êsêac awenj gebe “Ñalau sec tenj gêoc aê atom. Aê katoc Tamoc sa, mago amac agôm aê êndu-êndugenj.

⁵⁰ Tauc gasom waec atom. Ñac tanj gesom ñoc waec ma kêmêtôc binj nanj, tec gêmoa.

⁵¹ Binjanô, aê jasom tobinjanôgenj êndênj amac gebe Ñac tenj embe êmansanj aênoc binj êtu tôj, oc êlic gêmacanô atom endenj tôngenj.”

⁵² Ma Juda sêsôm gêdênj enj gebe “Galoc aêac ajala ñanôgenj gebe ñalau sec tenj gêoc aôm. Abraham to propete sêmac êndu, mago aôm kôsôm gebe ‘Ñac tenj embe êmansanj aênoc binj êtu tôj, oc ênsaê gêmacanô atom endenj tôngenj.’

⁵³ Aôm kôlêlêc tamemai Abraham, tanj gêmac êndu nanj su me. Ma propete sêmac êndu. Aôm gobe ôngôm taôm amboac asa.”

⁵⁴ Tec Jesu gêjô êsêac awenj gebe “Embe jangôm tauc waec êsa, oc ñoc waec ñanô masi. Tamoc tanj amac asôm gebe nê Anôtô enj nanj, tec gêgôm aê waec kêsa.

⁵⁵ Amac ajala enj atom, mago aê tec kajala engac. Aê embe jasôm gebe Kajala enj atom, oc jatu dansantêna tenj jatôm amac. Mago aê kajala enj tec kamasanj ênê binj gamoa.

⁵⁶ Tamemi Abraham têtac ñajam gebe êlic aênoc bêc e gêlic ma kêtû samuc.”

⁵⁷ Ma Juda sêsôm gêdênj enj gebe “Aômnêm jala kêtôm 50 su atom, ma gôlic Abraham amboac ondoc.”

⁵⁸ Tec Jesu kêsôm gêdênj êsêac gebe “Binjanô, aê jasôm tobinjanôgenj êndênj amac gebe Abraham têna kêkôc enj atomgenj, ma aê gamoa.”

⁵⁹ Ma êsêac sejonj poc sa sebe têtuc enj. Tec Jesu kêtajn tau su anja lôm dabunj kêsa awê gêja.

9

Ñac têna kêkôc enj tomatapecgenj mataano ñajam kêsa

¹ Jesu kêsêlênj gêmoa e gêlic ñac tenj têna kêkôc enj tomatapecgenj.

² Ma nê ñacsenjomi têtû kênac enj gebe “Mêtêmôkê, asa gêgôm sec, ñac tau me têna agêc tama, tec têna kêkôc enj tomatapecgenj.”

³ Tec Jesu gêjô êsêac awenj gebe “Ñac tau gêgôm sec atom. Têna agêc tama sêgôm sec atom. Enj matapec gebe Anôtônê kôm tenj êtu awê êpi enj.

⁴ Aêac tanam ñac, tanj kêsakinj aê nanj, nê kôm êndênj elenjagenj. Ñakesec êsa nanj lau tenj oc sênam kôm tenj atom.

⁵ Aê gamoa nom, tec katu nom tau ñaja.”

⁶ Kêsôm binj tonanj ma kêkasôp kêsêp nom, go kêjalinj e ñalemonjoma jakêkênj kêpi ñac tau mataanô,

⁷ go kêsôm gêdênj enj gebe “Ôna ma ônsanjgu taôm anja bugêjactonj Siloam” (tanam ôkwi gebe “Ñac tanj sêsakinj enj nanj.”) Amboac tonanj tec enj gêja kêsagu tau su ma gêmu gêja tomataanô gêlic gamênjenj.

⁸ Ênê lau sackapoagêdô gêdênj taunja to êsêac, tanj gêmunjenj sêlic enj keten-ketenj gênj nanj, sêsôm gebe “Ñac tanj gênj gônj keten-ketenj gênj nanj, ñac tau tonec me masi.”

⁹ Tec ñagêdô sêsôm gebe “Aec, ñac tau tonec.” Ma ñagêdô sêsôm gebe “Masi, ñac tenj, tanj lanônjanô kêtôm tau nanj.” Ma ñac tau kêsôm gebe “Aê tau tonec.”

¹⁰ Go êsêac sêsôm gêdênj enj gebe “Asagenj gêgôm matamanô kêpoa lasê.”

11 Ma en gêjô Êsêac awen gebe “Namalac tan sêsam en gebe Jesu nan, kêlalin lemon mênkêkên kêpi matocanô. Go kêsôm gêdên aê gebe ‘Ôna Siloam ma ônsangu taôm.’ Tec aê gaja kasagu tauc e matocanô kêpoa lasê.”

12 Ma êsêac sêsôm gêdên en gebe “Ma nac tau gêmoa ondoc.” En kêsôm gebe “Aê gajam kauc.”

Parisai sêkip en mataanô njam kêsâ njalên sa

13 Ma êsêac sêwê nac, tan gêmunjen matapec nan, dêdên Parisai sêja,

14 gebe Jesu kêjalij lemon ma gêgôm en mataanô kêpoa lasê tonan gêdên sabat tenj.

15 Go Parisai têtû kênac en kêtiam kêtû mataanô kêpoa lasêja. Ma en kêsôm gêdên êsêac gebe “Nac tau kêkên nom njalemon kêpi matocanô ma kasagu tauc, tec matocanô galic gamênj.”

16 Tec Parisai njagêdô sêsôm gebe “Nac tonan anja Anôtônê atom, gebe gêjam dabun sabat atom.” Ma njagêdô sêsôm gebe “nac sec tenj oc êngôm gêntalô kapôên tônê naj amboac ondocgenj.” Ma sêwa tauj kêkôc.

17 Ma sêsôm gêdên matapec kêtiam gebe “Ma aôm taôm oc ôsôm binj amboac ondoc êpi nac, tan gêgôm matamanô kêpoa lasê nanj.” Tec en kêsôm gebe “En propete tenj.”

18 Juda sêkênj gêwiñ gebe en gêmunjen matapec ma galoc mataanô kêpoa lasê nanj atom e sêmôêc nac, tan mataanô kêpoa lasê nanj, têna agêc tama.

19 Ma têtû kênac êsêagêc gebe “Amagêc latômi, tan asôm gebe têna kêkôc en tomatapecgenj nanj, nac tau tonec me. Ma amboac ondoc tec galoc mataanô gêlic gamênj.”

20 Ma têna agêc tama sêjô êsêac awen gebe “Aêagêc ajala gebe latunji en, tan têna kêkôc en tomatapecgenj.

21 Mago mataanô gêlic gamênj njalênj tec aêagêc ajam kauc. Ma nac tan gêgôm en mataanô kêpoa lasê nanj, aêagêc ajam kauc en amboac tonan. Atu kênac en. En kêtû kapôênj sugac, tau êsôm nê binj.”

22 Têna agêc tama sêsôm amboac tonan kêtû têtêc Judaña, gebe Juda sêsôm binj kêpi tagen gebe “Nac tenj embe êsam Jesu gebe Kilisi,” nanj têtij en su anja gôlôacnênj.

23 Têna agêc tama têtêc tonan, tec sêsôm gebe “Enj tau kêtû kapôênj sugac, atu kênac enj tau.”

24 Amboac tonan sêmôêc nac, tan gêmunjen matapec nanj, kêtû luagêcña ma sêsôm gêdên en gebe “Otoc Anôtô sa. Aêac ajala gebe nac tônê enj nac sec.”

25 Tec enj gêjô êsêac awen gebe “Enj embe nac sec, oc janam kauc. Tagenj tonec tec kajala gebe gêmunjen matocpec, mago galoc galic gamênj.”

26 Ma êsêac sêsôm gêdên en gebe “Enj gêgôm asagenj gêdên aôm. Enj gêgôm matamanô kêpoa lasê njalênj amboac ondoc.”

27 Enj gêjô êsêac awen gebe “Kasôm gêdên amacgac mago akênj tanjem atom. Abe anjô asagenj êtiam. Amac abe atu ênê njacsenomi awiñ me.”

28 Ma êsêac sêbu enj ma sêsôm gebe “Aôm tec kôtu ênê njacsenom, ma aêac tec atu Mosenê njacsenomi.

29 Aêac ajalagac gebe Anôtô kêsôm binj gêdên Mose. Mago nac tônê tec ajam kauc ênê njam.”

30 Tec nac tau gêjô êsêac awen gebe “Tonan gênj kaiñ tenj gebe amac ajam kauc ênê njam, mago gêgôm matocanô kêpoa lasêgoc.

31 Aêac tajala gebe Anôtô kêkênj tanja gêdên lau sec atom. Mago nac tenj embe êsap Anôtô tônj ma êngôm ênê binj njanô êsa, nanj Anôtô oc êkênj tanja enj.

³² Gêdêñ andanğen e mênğêdêñ galoc aêac tañô ñac teñ gêgôm ñac, tañ têna kêkôc eñ tomatapecğen nañ, mataanô kêpoa lasê ñawae teñ atomanô.

³³ Embe ñac tônê anğa Anôtônê atom, oc êtôm gebe êñgôm gêñ teñ atom.”

³⁴ Tec êsêac sêjô eñ awa gebe “Tênam kêkôc aôm tosec samucğen ma gobe ôndônğ aêac me.” Ma têtinğ eñ kêsa gêja.

³⁵ Jesu gêñô têtinğ eñ kêsa ñawae, go gêdêñ tañ kêtap ñac lau sa nañ, kêsôm gebe “Aôm kôkêñ gêwiñ Ñamalacnê Latu me masi.”

³⁶ Ma ñac tau gêjô eñ awa gebe “Apômtau, eñ asa gebe jakêñ êwiñ eñ.”

³⁷ Tec Jesu kêsôm gêdêñ eñ gebe “Aôm gôlic eñğac. Eñ ñac tau, tañ gêjam biñğanğm gêdêñ aôm gêmoa.”

³⁸ Ma ñac tau kêsôm gebe “Apômtau, aê kakêñ gêwiñ.” Ma kêpônğ aduc gêdêñ eñ.

³⁹ Go Jesu kêsôm gêdêñ eñ gebe “Aê gamêñ nom tonec gebe jamêtôc ñamalac, gebe êsêac, tañ sêlic gamêñ atom nañ, sêlic gamêñ, ma êsêac, tañ sêlic gamêñ sêmoa nañ, matenğec êsa.”

⁴⁰ Parisai tañ sêmoa sêwiñ eñ nañ, ñagêdô sêñô biñ tonanğ ma sêsôm gêdêñ eñ gebe “Aêac matenğec amboac tonanğ me.”

⁴¹ Tec Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amac embe matemğec, go sec ênêc amacña atom. Mago galoc asôm gebe ‘Aêac alic gamêñ,’ tec nêmm sec kêsap amac tônğ.”

10

Jesu kêtü ñacğejob ñajam

¹ “Biñğanô, aê Jasôm tobiñğanôğenğ êndêñ amac gebe Ñac tañ kêsô dombanêñ sapa gêja, mago kêsô sacğêdônğa atom, kêgêli paliñ-paliñğenğ nañ, kêtü ñacğenğenğ to kêjanğowaga teñ.

² Ma ñac tañ kêsô sacğêdônğa nañ, tec dombanêñ ñacğejob eñ.

³ Ñacğejobsacğêdônğawa gêlêc katam su gêdêñ eñ, ma domba sêñô eñ awa ma eñ gêmôêc nê domba kêsam êsêacnêñ ñaêğenğ, ma gêwê êsêac ña sêja.

⁴ Kêkêñ nê domba sêsa awê su, go tau kêsêlêñ gêmunğ ma domba têdaguc eñ, gebe sêjala ênê awagac.

⁵ Ñac jaba teñ oc têndaguc eñ atom, oc sêc eñ, gebe sêjala lau jaba awenğ atom.”

⁶ Biñğôliñ tonanğ Jesu kêsôm gêdêñ êsêac, ma biñ tau, tañ kêsôm gêdêñ êsêac nañ, sêlala ñam atom.

⁷ Go Jesu kêsôm biñ kêtiam gebe “Biñğanô, aê jasôm tobiñğanôğenğ êndêñ amac gebe Aê katu domba ñasacğêdô.

⁸ Lau samob, tañ sêmunğ aê sêmêñ nañ, geñğenğtêna to kêjanğowaga. Tagenğ domba sêkêñ tanğenğ êsêac atom.

⁹ Aê katu ñasacğêdô. Teñ embe êsô aêñagenğ êna, oc ênam eñ kêsi. Eñ êsô êsa ma êtap nê gêñ êlôm tauña sa.

¹⁰ Geñğenğtêna gêmêñ kêtü gêñ tagenğ tonecña gebe ênam geñğenğ to êmbuc ma ensenğñagenğ. Aê gamêñ gabe êsêac sêmoa matenğ jali ma nêñ gêñ êlêsuc êsêacğenğ.

¹¹ “Ñacğejob ñajam tau aê. Ñacğejob ñajam tau êmac êndu êjô domba su.

¹² Ñac tañ gêjôb kêtü awaña nañ, eñ ñacğejob ñanô atom, ma domba têtü ênê gêñ atom. Eñ êlic kêam sec êmêñ, oc êwi domba siñ ma êc êna, ma kêam sec mênêñğac to ênam domba tau salinğ-salinğ.

¹³ Eñ gejob kêtü awaña, tec gê go domba tau atom.

¹⁴ Ñacğejob ñajam aê, tec kajala ñoc gêñ ma ñoc gêñ sêjala aê,

¹⁵ kêtôm Tamoc kêjala aê ma aê kajala Tamoc. Ma aê jamac êndu jajô domba su.

16 Aênoc domba ñagêdô sêmoa. Êsêac ança ton sapa tonecña atom. Amboac tonan kôm tonec gêjac aê ñawae gebe jawê êsêac sêmên e sênô aê aoc têtú ton tagen ma ñacgejob tagen.

17 Aê jamac êndu gebe ñangôn matoc jali êtiam. Kêtu bin tonanña Tamoc têtac gêwiñ aê.

18 Ñac ten êkôc matoc jali su ança aênoc atom, tauc jakên êna. Ñatau aê tec jakên êna, ma ñatau aê tec jakôc su êtiam. Tamoc kêjatu aê gebe amboac tonan.”

19 Ma Juda sêwa taun kékôc kêtiam kêtu bin tonanña.

20 Êsêacnên gwalêkin sêsôm gebe “Ñalau sec ten gégôm en, tec kêtu meloc. Amac akên tanem en êtu asagenña.”

21 Ma ñagêdô sêsôm gebe “Ñac tonalau sec ten oc êsôm bin amboac tonan atom. Ñalau sec ten kêtôm gebe êngôm matenpec maten êlêc me.”

Juda têtin Jesu su

22 Kêdabin om-sêjac-kawi-lôm-dabunña ança Jerusalem ma komô.

23 Ma Jesu kêsêlên gêmoa lôm dabun gêmoa Salomonê lôm sêlêb.

24 Tec Juda sêgi en auc ma sêsôm gêdên en gebe “Aô, aôm gobe aêac amoa totêntac lulu e êndên ondogen. Aôm embe Kilisi tau, nan ôsôm lasê êndên aêac.”

25 Ma Jesu gêjô êsêac awen gebe “Aê kasôm gêdên amacgac, mago amac akên gêwiñ atom. Kôm tan gagôm gajam Tamoc lanô nan, gêwa aê sa su.

26 Ma amac akên gêwiñ atom, gebe amac ança aênoc dombanên atom.

27 Aênoc domba sênô aê aoc ma aê kajala êsêac ma tédaguc aê.

28 Aê oc jakên êsêac sêngôn maten jali tenjen. Êtôm têm samob oc sênaña atomanô ma ten oc êjanço êsêac su ança aê lemoc atom.

29 Tamoc tan kékên êsêac gêdên aê nan, kêlêlêc samob su, ma ñac ten kêtôm gebe êjanço êsêac su ança Tamoc lêma atom.

30 Aêagêc Tamoc atu ñanô tagen.”

31 Tec Juda sejon poc sa kêtiam sebe têtuc en êndu.

32 Ma Jesu gêjô êsêac awen gebe “Aê katôc kôm ñajam taêsam ança Tamocnê gêdên amac alic, mago kêtu kôm tonan ñai ñaondocña tec abe atuc aê êndu.”

33 Go Juda sêjô en awa gebe “Aêac abe atuc aôm êndu kêtu kôm ñajam tenña atom, kêtu bin alôb-alôbña to kêtu aôm ñamalac, mago gôboa taôm kôtu Anôtôña.”

34 Tec Jesu gêjô êsêac awen gebe “Teto gêc amacnêm bin su gebe ‘Aê kasôm gebe amac anôtôi.’ Teto gêc me masi.

35 En kêsam lau, tan Anôtônê bin gêdên êsêac nan, gebe anôtôi. Bin tan teto gêc nan, dansen su atom.

36 Aê kasam tauc gebe Anôtônê Latu aê. Ma amboac ondoc amac asôm gêdên aê, tan Tamoc gêjam dabun aê e kêsakin aê kasêp nom gamên nan, gebe Kôsôm bin alôb-alôb.

37 Embe janam Tamocnê kôm atom, go akên êwiñ aê atom.

38 Mago embe janam kôm tau, ma amac embe akên êwiñ aê atom, nan akên êwiñ kômgen ma ajala to nêk kauc êsa gebe Tamoc gêmoa aê ñalêlôm ma aê gamoa Tamoc ñalêlôm.”

39 Tec êsêac sebe sêkam en tôn êtiam, mago en gêwê êsêac lemen sa.

40 Go gelom Jordan ñamaken ônêña kêtiam jagêmoa gamên, tan gêmungen Joan kêsagu lau nan.

41 Ma lau taêsam dêdên en sêja ma sêsôm gebe “Joan gégôm gêntalô ten atom, mago bin samob, tan Joan kêsôm kêpi ñac tonec nan binñanô.”

42 Amboac tonan lau taêsam sêkên gêwiñ en ança tônê.

11

Lasara gêmac êndu

¹ Nac ten, nê ñaê Lasara, gêmac gêc Maria agêc têwao Marta nêñ malac Betania.

² Maria nan gen oso Apômtau ña gêñmalu ma gêbuñ ênê akain ña môkêlauñ nan, lu ñac Lasara êmac gêc.

³ Tec luoagêc sêsakin bin gêdêñ Jesu gebe “Apômtau, ôlic acgom, ñac tan têtmac gêwiñ en nan, tec gêmac gêc.”

⁴ Jesu gêñô bin tonan ma kêsôm gebe “Tonan gêmac êmac ênduñ atom, êgôm en gebe Anôtônê wae êsa. Ma Anôtô êwaka Latunê wae sa êwiñ.”

⁵ Jesu têtac gêwiñ Marta agêc lasio ma Lasara.

⁶ En gêñô gêmac tonan ñawae su, mago gêñgôn gamên, tan gêmoa nan, e bêc luagêc gêjan acgom.

⁷ Go kêsôm gêdêñ nê ñacsenomi gebe “Aêac tamu tana Judaia êtiam.”

⁸ Tec ñacsenomi sêsôm gêdêñ en gebe “Mêtêmôkê, galocgen Juda sebe têtuc aôm ña poc êndu, ma gobe ômu ôna tônê êtiam me.”

⁹ Jesu gêjô êsêac awen gebe “Bêc samuc ten kêtôm ockatu ñasawa 12. Nac ten embe êsêlêñ êndên ocgen, oc êndin akain êpi gên ten atom, gebe êllc ñawê nom tonecña.

¹⁰ Nac ten embe êsêlêñ êndên êmbêc, oc êndin akain, gebe ñawê gêc ênê ñalêlôm atom.”

¹¹ En kêsôm tonan su acgom, go kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Aêacnên ñac Lasara gêc bêc su, tec gabe najanu en.”

¹² Ma ñacsenomi sêsôm gêdêñ en gebe “Apômtau, embe ênêc bêc, oc ênam en sa nan.”

¹³ Bin tonan Jesu kêsôm kêpi Lasara gêmac êndu, mago êsêac seboc en kêsôm kêpi tanêc bêc talêwan tauñña.

¹⁴ Tec Jesu kêsôm lasê gêdêñ êsêac gebe “Lasara gêmac êndu.

¹⁵ Aê têtac ñajam gebe gamoa en ñagala atom kêtum amacña, gebe akên êwiñ. Amboac tonan dandên en tana.”

¹⁶ Ma Tom, tan sêsam en gebe Ôlinbôm nan, kêsôm gêdêñ ênê ñacsenomi ñagêdô gebe “Dawin en tanaman, gebe tamac êndu dawin en.”

Jesu kêtum dandi sa to danğôn maten jali ñam

¹⁷ Jesu gêo lasê ma kêtum sa gebe Lasara gêc sêlêlôm bêc aclê su.

¹⁸ Betania tonan gêc Jerusalem ñagala, intêna tau kêtôm ockatu ñasawa tagen.

¹⁹ Tec Juda gwalêkin dêdên Marta agêc Maria sêja-sebe sênac êsêac têtac tôn êtu luñña.

²⁰ Marta gêñô Jesu gêmên ñawae ma kêpuc en tônğôn gêja, ma Maria gacgen gêñgôn andu.

²¹ Marta kêsôm gêdêñ Jesu gebe “Apômtau, aôm embe ômoa tonec, luc oc êmac êndu atom.

²² Ma kajala gêwiñ gebe Aôm embe oten gên ten êndên Anôtô, oc Anôtô êkên êndên aôm.”

²³ Ma Jesu kêsôm gêdêñ en gebe “Lômñac oc êndi sa.”

²⁴ Marta kêsôm gêdêñ en gebe “Aê kajalagac gebe êndên bêc ñamu êndên tan ñacmatê sêndi sa nan, en oc êndi sa êwiñ.”

²⁵ Tec Jesu kêsôm gêdêñ en gebe “Sêndi sa to sênğôn maten jali ñam aê. Nac tan êkên êwiñ aê nan, êmac ênduman, tagen oc êñğôn mata jali.

²⁶ Lau samob, tan sêmoa maten jali ma sêkên gêwiñ aê nan, sêmac êndu atomanô, sêmoa tenjen. Kôkên gêwiñ bin tonec me masi.”

27 Ma awê tau kêsôm gêdêñ en gebe “Aec, Apômtau, aê kakêñ gêwiñ gebe Kilisi Anôtônê Latu, tañ êmêñ nom nañ aôm.”

Jesu kêtañ

28 Marta kêsôm biñ tonañ su ma jagêmoêc lasio Maria mênkêsôm kelecgen gêdêñ en gebe “Mêtêmôkê tec gêmoa ma gêmôêc aôm.”

29 Maria gêñô e gêdi sa ôb tagen gêdêñ Jesu gêja.

30 Jesu gêô lasê malaclêlôm atom, gacgen gêmoa gamêñ, tañ Marta jagêdac en nañ.

31 Juda tañ sêjac Maria têtac têt sêngôn andu sêwiñ nañ, sêlic en gêdi seben kêsa gêja ma têtaduc en, seboc en êna sêô ma êtañ aña tônê.

32 Maria gêja e gêô lasê gamêñ, tañ Jesu gêmoa nañ, jagêlic en ma gêu tau jagêc en akaiñña, go kêsôm gêdêñ en gebe “Apômtau, aôm embe ômoa tonec ma luc oc êmac êndu atom.”

33 Jesu gêlic êsêac to Juda, tañ sêwiñ tañ sêmêñ nañ, têttañ e atê gêmô en ma kêlênim tau.

34 Go Jesu kêsôm gebe “Amac atoc ñac tau gêc ondod.” Ma êsêac sêsôm gêdêñ en gebe “Apômtau, ômôên, go ôlic.”

35 Jesu matasulu kêsa

36 ma Juda sêsôm gebe “Alic acgom, têtac gêwiñ en ñanôgoc.”

37 Ma êsêacnêñ ñagêdô sêsôm gebe “Ñac tau, nañ gêgôm matapec mata gêlac nañ, oc kêtôm gebe ênam Lasara sa e êmac êndu atom me masi.”

Jesu gêñu Lasara mata jali kêsa kêtiam

38 Jesu atê gêmô en kêtiam e gêô lasê sêô. Ma sêô tau nañ pocgêsuy, tec sêkêñ poc tapa gêsaj auc.

39 Tec Jesu kêsôm gebe “Akac poc tapa su.” Ma ñac gêmác nê luu Marta kêsôm gêdêñ en gebe “Apômtau, ñasu kêsa gebe gêc bêc aclê su.”

40 Tec Jesu kêsôm gêdêñ en gebe “Aê kasôm gêdêñ aôm, embe ôkêñ êwiñ, oc ôlic Anôtônê ñawasi. Kasôm me masi.”

41 Go sêkac poc su, ma Jesu mata gedec ma kêsôm gebe “Tamoc, aê gajam danje aôm gebe kôkêñ tañam aêgac.

42 Aê kajalagac gebe kôkêñ tañam aê gedên têtgen. Mago kasôm biñ tau kêtú lau tec sêkôsêkô necña, gebe sêkêñ êwiñ aôm kôsakiñ aê gamêñ.”

43 Kêsôm biñ tonañ su ma gêmôêc ña awa kapôên gebe “Lasara, ôsa ômôên.”

44 Ma ñacmatê kêsa toobo, nañ si en akaiñ to lêma têt, ma toobo waenña, nañ sêkwa en lanôanô auc nañgen gêmêñ. Go Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Anjamboac en su ma akêñ en êna.”

Lau dabuñsêga to Parisai sêkic Jesunê biñ

(Mat 26:1-5; Mar 14:1-2; Luk 22:1-2)

45 Juda tañ dêdêñ Maria nañ, nêñ taêsam sêlic Jesu gêgôm gêñ tonañ e sêkêñ gewiñ en.

46 Ma nêñ ñagêdô dêdêñ Parisai jatedôn gen, tañ Jesu gêgôm nañ, ñawae gêdêñ êsêac.

47 Tec lau dabuñsêga to Parisai sêkac laumata sa ma sêsôm gebe “Aêac danôm amboac ondod. Ñac tônê tec gêgôm gêñtalô taêsam.

48 Aêac embe talicgen ma êngôm nê gêñ, oc lau samob sêkêñ êwiñ en ma Rom mênssêjanjo aêacnêñ gamêñ tolaugen su.”

49 Ma êsêacnêñ ñac ten, nê ñaê Kaiapa, tañ kêtú ñac dabuñsêga gêdêñ jala tonañ gêmoa nañ, kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amac ajam kauc biñ.

50 Ma nêñ kauc kêsa kêpi biñ tonec atom gebe Ñac tagen êmac êndu êjô lau, go êmoasiñ amac êlêlêc lau samob sênaña su.”

⁵¹ Binj tonañ enj kêsôm tau nê binj atom. Enj kêtü ñac dabuñsêga gêdêñ jala tonañ gêmôa, tec geoc ñalô tonañ lasê kêpi Jesu êmac êndü êjô lauñja.

⁵² Enj oc êmac êndü êjô lau tecenanğenñ atom, enj êkatoñ Anôtônê lau samob, tañ sêñgônñ palip-palipğenñ nañ, sa sêpi tagenñ amboac tonañ.

⁵³ Gêdêñ bôc tonañ êsêac sêjac m sêkic êna binj sênac enj êndüña.

⁵⁴ Tonañ su ma Jesu kêsêlêñ gêmôa awê kêsêp Juda ñalêlôm kêtiam atom, kêtaiñ taugenñ aña tonañ gêja malac teñ, ñaê Epraim gêc kêsî gamêñ sawaña, jatonê ñacseñomi sêmoa tonañ.

⁵⁵ Judanêñ Pasa kêdabinñ, tec lau taêsam aña gamêñ tonañ sêpi Jerusalem sêja sêmuñ Pasa ñanoc, sebe sênac dabinñ taunñ.

⁵⁶ Êsêac sêsôm Jesu sêmoa lôm dabuñ ma sêsôm gêdêñ taunñ gebe “Amac abe amboac ondoc, abe enj oc êmêñ êlic om êwiñ me.”

Lau dabuñsêga to Parisai sêjatu binj gebe “Ñac teñ embe êjala gamêñ, tañ Jesu gêmôa nañ, go êsôm lasê gebe sêkôc enj tônñ.”

12

Maria geñ oso Jesu

(Mat 26:6-13; Mar 14:3-9)

¹ Pasa atom tagenñ, bec 6geñ gêc, tec Jesu gêo lasê Betania. Lasara tañ Jesu gêñu enj sa aña ñacmatênêñ nañ, gêmôa malac tonañ.

² Êsêac seno moasinñ gêdêñ enj aña tonañ, tec Marta gêjam sakinñ gêñ ma Lasara geñ gêñ gêñgônñ gêwiñ êsêac.

³ Go Maria kêkôc bu ñamalu, tañ ñaôli kapôêñ nañ, kekec teñ mênğenñ oso Jesu akainñ ma gêbuñ enj akainñ ña môkêlauñ e bu tau ñamalu kêpônñ popoc kêkô andu tonañ ñalêlôm.

⁴ Tec ênê ñacseñominêñ teñ, Juda Isariot, tañ gebe eoc enj lasê nañ, kêsôm gebe

⁵ “Amboac ondoc sêkêñ bu tau gêdêñ lau sêjam ôli ña denari 300 atom, gebe sêkêñ ñaawa êndêñ lau ñalêlôm sawa.”

⁶ Enj taê gêjam lau ñalêlôm sawa, tec kêsôm binj tonañ nec atom. Enj ñacgeñğenñ tec kêbic êsêacnêñ kanom, ma gêñ tañ lau sêkêñ kêsêp nañ, enj kêkôc sa.

⁷ Tec Jesu kêsôm gebe “Ondec enğenñ, enj gêjam dôñ aêñoc bec sênsuñ aêña.

⁸ Lau ñalêlôm sawa tec sêñgônñ sêwiñ amac ñapañ, ma aê oc jañgônñ jawiñ amac ñapañ atom.”

Sêkic Lasaranê binj

⁹ Judanêñ lau taêsam sêñô enj gêmôa tonañ ñawae tec sêja, mago sêja kêtü Jesu taugenñña atom, sebe sêlic Lasara, tañ Jesu gêñu enj sa aña ñamatênêñ nañ êwiñ.

¹⁰ Lau dabuñsêga sêkic binj gebe sênac Lasara êwiñ,

¹¹ gebe Juda taêsam sêja kêtü enña e sêkêñ gêwiñ Jesu.

Jesu kêsô Jerusalem gêja

(Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Luk 19:28-40)

¹² Ñageleñ ma lau taêsam, tañ sêo lasê kêtü omña nañ, sêñô Jesu êna Jerusalem ñawae,

¹³ tec sêoc tômtômlauñ sêpuc enj tônğônñ sêja ma sêmôêc gebe “Osana, alanem enj, nañ gêmêñ gêjô Apômtau lanô nañ, to Israelnêñ kinñ,”

¹⁴ Jesu kêtap donki ñalatu teñ sa ma gêñgônñ ñaô kêtôm teto gêc gebe

¹⁵ “Sion Latuo, ôtêc taôm atom.

Ôlic acgom. nêmm kinñ gêñgônñ donki ñalatu teñ ñaô gêdêñ aôm gêwac.”

16 Gêdêñ tonañ Jesunê ñacsenjomi sêjala bin tonañ ñam atom. Mago gêdêñ tan Jesu kêkôc nê ñawasi sa su nan, ac taên gêjam gebe bin tônê teto kêpi en. tec sêgôm ñanô kêsa amboac tonañ,

17 Lau tan sêwiñ en gêdêñ gêmôêc Lasara anga sêo ma gêñu en sa anga ñacmatênên nan, tec sêsôm bin tau lasê.

18 Amboac tonañ lau sêpuc en tôñtôn sêja, gebe sênô en gêgôm gêñtalô tonañ ñawaegac.

19 Ma Parisai sêsôm gêdêñ tauñ gebe “Kec, amac alicgac, amacnêm bin ñanô masi, lau samob jatêdaguc enjen.”

Helen ñagêdô sebe sêlic Jesu

20 Ma Helen ñagêdô sêwiñ êsêac, tan sêpi Jerusalem sêja nan, sebe teten mec êndên om.

21 Lau tau dêdên Pilip anga Betsaida Galilaiana sêja ma teten en gebe “Apômtau, aêacmên abe alic Jesu.”

22 Tec Pilip jakêsôm gêdên Andrea ma Andrea agêc Pilip jasêsôm gêdên Jesu.

23 Ma Jesu gêjô êsêagêc awen gebe “Ñanoc kêdabinjac gebe Ñamalacnê Latunê ñawasi êsa.

24 Binñanô, aê jasôm tobinñanôgen êndên amac gebe Janjom ñawê embe êsêp nom atom, oc êtu palê atom ma tau ênêc. Êtu palê acgom, go ênam ñanô taêsam.

25 Ñac tan têtac gêwiñ gebe êmoa mata jali nan, oc ênam sapu. Ma ñac tan têtac gedec tau gebe êmoa mata jali anga nom tonec nan, oc êmoasiñ en êngôn mata jali tenjen.

26 Ten embe ênam sakin aê, nan êndanjac aêman ma gamên, tan aê janjôn nan, ñoc sakinwaga oc êngôn êwiñ. Ten embe ênam sakin aê, nan Tamoc oc etoc en sa.

Jesu gêwa tau sa gebe êmac êndu

27 “Galoc aênoc katuc kêlênim tau, ma jasôm bin amboac ondoc. Jasôm gebe ‘Tamoc, ônam aê kêsi êndên noc tonec me.’ Masianô, aê gamên kêtuc noc tonecña.

28 Tamoc, ôngôm nêm ñaê ñawae êsa.” Ma bin ten kêsa anga undambê gêmên gebe “Aê gagôm ñawae kêsagac, ma oc janjôm ñawae êsa êtiam.”

29 Lau tan sêkô nan, sênô e sêsôm gebe “Wapap gêjac.” Ma ñagêdô sêsôm gebe “Anela ten kêsôm bin gêdên en.”

30 Tec Jesu gêjô êsêac awen gebe “Awa tônê kêsa kêtuc aênja atam, kêsa kêtuc amacña.

31 Galoc nom tonec ñatêm mêtôcña. Galoc Anôtô êtiñ nom tonec ñatau êsa êna.

32 Ma embe sêsun aê sa anga nom, oc jaê êsêac samob sa dêndên aê sêmên.”

33 Bin tonañ en kêsôm gebe êwa nê êmac êndu ñalên sa.

34 Tec lau sêjô en awa gebe “Aêac tec anô gêc binju gebe Kilisi tau oc êmoa tenjen. Ma amboac ondoc aôm kôsôm sêsun Ñamalacnê Latu sa acgom. Ñamalacnê Latu tonê asa.”

35 Go Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe “Ja tau oc êwê amac ñasawa saunjen ôwiñ. Asalên atôm lau, tan ja gêwê êsêac nan, gebe ñakesec êtap amac sa atom. Ñac tan kêsêlên gêmoa ñakesec ñalêlôm nan, gêjam kauc gamên, tan gebe êna nan.

36 Ja tec gêwê amac gêmoa. Amboac tonañ akên êwiñ ja tau gebe atu ñawê latui.”

Juda sêkên gêwiñ Jesu atom

Jesu kêsôm bin tonañ su ma gêja kêsiñ tau gêdên êsêac.

37 En gêgôm gêñtalô kapôn taêsam êsêac sêlic, mago sêkên gêwiñ en atom,

- ³⁸ gebe propete Jesaia nê biñ êtu anô gebe
 “Apômtau, asa lau sêkêñ gêwiñ aêacma jaen,
 ma Apômtau geoc nê lêma ñañaclai lasê gêdêñ asa.”
- ³⁹ Amboac tonañ êsêac têtôm gebe sêkêñ êwiñ atom gebe Jesaia kêsôm ten
 gêwiñ gebe
- ⁴⁰ “En kêpô êsêac matenânô ôkwi
 to gêjac kapoac êsêac e nêñ ñalêlôm ñadani kêsa,
 gebe matenânô sêlic gêñ atom
 to gêñ ñalêlôm sêjala biñ atom ma sênam taun ôkwi atom,
 e janğôm êsêac ñajam êsa atom.”
- ⁴¹ Biñ tonañ Jesaia kêsôm gebe gêlic Jesunê ñawasi to gêwa en sêñac.
- ⁴² Biñ tonañ gêc, mago kasêganêñ taêsam sêkêñ gêwiñ en, tagen sêsôm lasê
 atom kêtû Parisainja gebe têtin êsêac su anğa gôñacnêñ atom.
- ⁴³ Lau tonañ ñai têtac gêwiñ waen, tañ gêc ñamalacña nan, kêlêlêc waen, tañ
 gêc Anôtôña nan su.
- ⁴⁴ Jesu gêmôêc gêc awêgen gebe “Ñac tañ kêkêñ gêwiñ aê nan, kêkêñ gêwiñ
 aê atom, kêkêñ gêwiñ ñac, tañ kêsakin aê gamêñ nan.
- ⁴⁵ Ma en tañ gêlic aê nan, gêlic ñac, tañ kêsakin aê gamêñ nan.
- ⁴⁶ Aê ja tec gamêñ nom, gebe ñamalac samob, tañ sêkêñ gêwiñ aê nan, nêñ
 ten êmoa ñakesec atom.
- ⁴⁷ Ma ñac ten embe êñô aêñoc biñ ma êmansañ atom, nan aê oc jamêtôc en
 atom, gebe aê gamêñ gabe jamêtôc lau nomña atom, gamêñ gabe janam lau
 nomña kêsi.
- ⁴⁸ Ñac tañ kêpô aê sin ma kêkôc ñoc biñ sa atom nan, kêtap nê ñac-êmêtôc-
 enwaga sa. Biñ tañ kasôm nan, êmêtôc en êndêñ bêc ñamuña,
- ⁴⁹ gebe aê kasôm tauc ñoc biñ atom, Tamoc tau, tañ kêsakin aê gamêñ nan,
 kêjatu aê kêtû biñ, tañ jasôm to jawa sa nanña.
- ⁵⁰ Ma aê kajala gebe ênê jatu kêtû ñangôn maten jali tengeñ ñam. Amboac
 tonañ biñ, tañ gawê sa nan, gawa sa kêtôm Tamoc kêsôm gêdêñ aê.” *

13

Jesu kêkwasiñ nê ñacsenomi enkain

- ¹ Om Pasa kêdabin su ma Jesu kêjala nê noc êwi nom tonec sin êndêñ Tama
 ênaña gêsun sa. En têtac gêwiñ nê lau, tañ sêmoa nom nan ñanô, ma têtac gêwiñ
 êsêac e gêjac dabin kêpi nê ñacsenomi.
- ² Êsêac sen gêñ sêñgôn ma Sadan kêbaliñ biñ kêsêp Simon Isariot latu Juda
 su, gebe eoc Jesu lasê.
- ³ Jesu kêjala gebe Tama kêkêñ gêñ samob kêsêp en lêma to kêjala gebe
 mênkêsa anğa Anôtônê ma oc êmu êndêñ Anôtô êna êtiam,
- ⁴ tec gêdi sa anğa tebo ma kêkôc nê ñakwê ñaôña su ma kêkôc obo sakinña
 jakêjandiñ.
- ⁵ Go kêkêc bu kêsêp laclu jagêjac m kêsagu ñacsenomi enkain ma gêbuñ ña obo,
 tañ kêjandiñ nan.
- ⁶ Gêgôm e jakêsa Simon Petere, go ñac tau kêsôm gêdêñ en gebe “Apômtau,
 aôm gobe ônsanğa aê ockain me.”
- ⁷ Tec Jesu gêjô en awa gebe “Gêñ tañ galoc gagôm nan, gôjam kauc malôgen
 go ôjala.”

* **12:50:** Denari tagen kêtû komwaganen ñaoli bec tagenña.

⁸ Ma Petere kêsôm gêdêḅ enḅ gebe “Masianô, aôm ônsanḅu aê ockainḅ atom-anô.” Jesu gêjô enḅ awa gebe “Aê embe jansanḅu aôm atom, oc ôwê kainḅ aê atom.”

⁹ Ma Simon Petere kêsôm gêdêḅ enḅ gebe “Apômtau, amboac tonanḅ ockainḅ enḅ atom, lemoc to môkêcapac êwinḅ acgom.”

¹⁰ Ma Jesu kêsôm gêdêḅ enḅ gebe “Ḥac tanḅ gêlinḅ bu su nanḅ, êkwasiḅ tau êtiam atom, akainḅ tagenḅ, gebe enḅ kêtû selecḅac. Amac atu selec amboac tonanḅ, tagenḅ samob atom.”

¹¹ Enḅ kêjala ḅaceoc-enḅ-lasêwaga su, tec kêsôm gebe “Amac samob atu selec atom.”

¹² Enḅ kesagu êsêac enḅkainḅ su, go kêsô nê ḅakwê sa kêtiam jagêḅḅḅḅ sic ma kêsôm gêdêḅ êsêac gebe “Amacnêm kauc kêsa kêpi gêḅ, tanḅ gagôm gêdêḅ amac nanḅ, me masi.

¹³ Amac tonanḅ asam aê gebe Mêtêmôkê to Apômtau, nanḅ asôm jagêdêḅ, gebe aê tau tonec.

¹⁴ Apômtau to mêtêmôkê tau aê embe jansanḅu amac emkainḅ, go ansanḅu taôm emkainḅ êndêḅ-êndêḅ enḅ amboac tonanḅ enḅ,

¹⁵ gebe aê katôc ḅadônḅdonḅ gêdêḅ amac gebe amac taôm anḅôm amboac gagôm gêdêḅ amac su.

¹⁶ Binḅnanô, aê jasôm tobinḅnanôḅ enḅ êndêḅ amac gebe Sakiḅwaga kêlêlêc nê ḅatau atom, ma jaenḅwaga kêlêlêc ḅac, tanḅ kêsakiḅ enḅ nanḅ atom.

¹⁷ Embe ajala binḅ tonanḅ ma embe anḅôm ḅnanô êsa, oc aê aoc êôc amac.

¹⁸ “Ma Jasôm êpi amac samob atom. Aê kajala lau, tanḅ kajalinḅ êsêac sa nanḅ. Mago binḅ, tanḅ teto gec nanḅ, êtu anô gebe ‘Ḥac tanḅ ḅ enḅ aêḅoc mo nanḅ, gêôc akainḅ sa gebe êka aê.’

¹⁹ Binḅ tau ḅnanô kêsa atom tagenḅ, ma galoc jawa sa êndêḅ amac kwananḅ enḅ. Ma êndêḅ binḅ tau ḅnanô êsa, go akêḅ êwinḅ gebe aê tau tonec.

²⁰ Binḅnanô, aê jasôm tobinḅnanôḅ enḅ êndêḅ amac gebe Tenḅ embe êkôc ḅac, tanḅ aê kasakiḅ enḅ nanḅ sa, oc êkôc aê sa. Ma tenḅ embe êkôc aê sa, oc êkôc ḅac, tanḅ kêsakiḅ aê gamêḅ nanḅ sa.”

Jesu kêtôc ḅac, tanḅ eoc enḅ lasê nanḅ

(Mat 26:20-25; Mar 14:17-21; Luk 22:21-23)

²¹ Jesu kêsôm binḅ tonanḅ su e katu kêlênim tau, go gêwa sa gêc awêḅ enḅ gebe “Binḅnanô, aê jasôm tobinḅnanôḅ enḅ êndêḅ amac gebe Amacnêm ḅac tenḅ oc eoc aê lasê.”

²² Ma ḅacseḅomi matenḅanô gêdêḅ tauḅ ma sêjam kauc ḅac, tanḅ enḅ kêsôm binḅ kêkanôḅ enḅ nanḅ.

²³ Ḥacseḅominêḅ tenḅ, tanḅ Jesu têtac gêwinḅ enḅ nanḅ, gêḅḅḅ kêsî enḅḅa.

²⁴ Ḥac tonanḅ tec Simon Petere kêsênic mata enḅ ma kêsôm gêdêḅ enḅ gebe “Ôtu kênac enḅ gebe binḅ tonanḅ kêsôm kêpi asa.”

²⁵ Go Ḥac tau kêsô Jesu asêtêkwa ḅalabu gêja ma kêtû kênac gebe “Apômtau, asa.”

²⁶ Tec Jesu gêjô enḅ awa gebe “Ḥac tau tec aê oc jasac mo ḅagêdô tôḅ ma jakêḅ êndêḅ enḅ.” Go kêsac mo ḅagêdô tôḅ ma kêkôc jakêkêḅ gêdêḅ Simon Isariot latu Juda.

²⁷ Ḥac tau ḅ enḅ su, ma Sadaḅ kêsêḅ ênê ḅalêlôm gêja. Tec Jesu kêsôm gêdêḅ enḅ gebe “Gêḅ tanḅ gobe ôḅḅôm nanḅ, ôḅḅôm sebeḅ enḅ.”

²⁸ Ma êsêac samob, tanḅ seḅ ḅ enḅ sêmoa nanḅ, nêḅ tenḅ kêjala binḅ, tanḅ Jesu kêsôm gêdêḅ enḅ nanḅ, ḅam atom.

²⁹ Nêñ ñagêdô seboç Jesu kêsôm gêdêñ eñ gebe “Ônam ôli aêacnêñ gêñ omña kwananğen,” gebe Juda kêbic kanom. Ñagêdô seboç eñ êkêñ gêñ êndêñ lau ñalêlôm sawa.

³⁰ Ñac tau geñ gêñ su ma gacgen kêsâ gêja. Ma gêbêcauc.

Biñsu wakuc

³¹ Juda kêsâ gêja su, go Jesu kêsôm gebe “Galoc Ñamalacnê Latunê ñawasi mênkêsâ ma Anôtônê ñawasi kêsâ kêtû eñña.

³² Anôtônê ñawasi embe êsa êtu eñña, go Anôtô êkêñ tau nê ñawasi êndêñ eñ amboac tonañ. Ma êkêñ ênê ñawasi êsa seben.

³³ Ñapalêac, aê jamoa jawiñ amac ñasawa saunğen êwiñ, go ansom aê. Ma biñ tañ kasôm gêdêñ Juda nañ, galoc jasôm êndêñ amac amboac tonañ gebe Gamêñ tañ aê jana, amac atôm gebe naasa atom.

³⁴ Aê jakêñ biñsu wakuc teñ êndêñ amac gebe Akêñ nêñ têmtac gêwiñ elom tau. Akêñ nêñ têmtac gêwiñ elom tau êtôm aê têtac gêwiñ amac.

³⁵ Embe akêñ nêñ têmtac gêwiñ elom tau, go samob sêjala êndêñ tonañ gebe aêñoc ñacseñomi amac.”

Jesu kêsôm lasê gebe Simon Petere ênsê eñ auc (Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Luk 22:31-34)

³⁶ Ma Simon Petere kêsôm gêdêñ eñ gebe “Apômtau aôm ôna ondoc.” Tec Jesu gêjô eñ awa gebe “Gamêñ tañ aê jana nañ, galoc kôtôm gebe ôndañguc aê nec atom. Malôgen, go ôndañguc.”

³⁷ Ma Petere kêsôm gêdêñ eñ gebe “Apômtau, amboac ondoc galoc katôm gebe jandañguc aôm atom. Aê jamac endu êtu aômña.”

³⁸ Tec Jesu gêjô eñ awa gebe “Aôm gobe ômac êndu êtu aêña me. Biññanô, aê jasôm tobiññanôgen êndêñ aôm gebe Talec oc êtañ atomgen, ma aôm ônsa aê auc atu dim têlêac.

14

Jesu kêtû intêna daô lasê dandêñ Tameñña

¹ “Nêñ ñalêlôm êlênim tau atom. Akêñ êwiñ Anôtô ma akêñ êwiñ aê.

² Tamocnê andu tec ñabalêm taêsam gêc. Embe ênêc atom, oc jasôm êndêñ amac gebe Jana jamansañ nêñ gamêñ.

³ Aê jana jamansañ amacnêñ gamêñ su acgom, go jamu jamêñ ma jakôc amac, gebe gamêñ, tañ aê gêñgôn nañ, amac anğôn awiñ.

⁴ Ma gamêñ, tañ aê jana nañ, ñaintêna amac alicgac.”

⁵ Tom kêsôm gêdêñ eñ gebe “Apômtau, gamêñ tañ aôm ôna nañ, aêac ajala atom, ma oc alic ñaintêna amboac ondoc.”

⁶ Tec Jesu kêsôm gêdêñ eñ gebe “Intêna aê ma biññanô to anğôn matem jali ñam aê. Ñamalac teñ oc êndêñ Tamoc êna atom, aê jawê eñ acgom.

⁷ Embe ajala aê, oc ajala Tamoc amboac tonañ. Galoc tec ajala eñ ma alic eñgac.”

⁸ Go Pilip kêsôm gêdêñ Jesu gebe “Apômtau ôtôc Tamam êndêñ aêac alic, go êtôm aêac.”

⁹ Tec Jesu kêsôm gêdêñ eñ gebe “O Pilip, gamoa gawiñ amac e ñeñgen ma kôjala aê atom me. Ñac tañ gêlic aê nañ, gêlic Tamoc su. Amboac ondoc tec kôsôm gebe ‘Ôtôc Tamam êndêñ aêac.’

¹⁰ Aê gamoa Tamoc ñalêlôm ma tamoc gêmoa aê ñalêlôm nec kôkêñ gêwiñ atom me. Biñ tañ kasôm gêdêñ amac nañ, aê tauc ñoc biñ atom. Tamoc tañ gêmoa aê ñalêlôm nañ, gêjam nê kôm tonañ.

11 Akêñ êwiñ aê gebe gamoa Tamoc ñalêlôm ma Tamoc gêmoa aê ñalêlôm. Embe masi, go akêñ êwiñ êtu kôm tonanña.

12 Binñanô, aê jasôm tobinñanôgen êndên amac gebe Ñac tan kêkên gêwiñ aê nan, ênam kôm, tan aê gajam nan amboac tonan ma oc ênam êlêlêc tonan su, gebe aê jandên Tamoc jana.

13 Ma gêñ samob, tan aten anam aê tanôc nan, oc janğôm ñanô êsa, gebe Latu êwaka Tamanê ñawasi sa.

14 Embe aten gêñ ten êndên aê anam aê lanôc, oc janğôm ñanô êsa.

Jesu gêjac mata Nalau Dabun

15 “Embe têmtac êwiñ aê, oc amansañ aêñoc binñsu.

16 Go aê jaten êndên Tamoc ma en êkên amacnêm ênamawemwaga ten gebe ômoa êwiñ amac tenjen.

17 Ñac tau Nalau binñanôña, tan lau nomña sêkôc en sa êtôm atom nan, gebe êsêac sêlic to sêjala en atom. Amac tec ajala enğac, gebe gêwiñ amac ma gêmoa amacnêm ñalêlôm.

18 “Aê oc jandec amac atôm mosêbu atom, aê oc jandên amac jawac.

19 Ñasawa saunjen ma lau nomña sêlic aê êtiam atom, mago amac tec oc alic aê, gebe aê ganğôn matoc jali, tec amac oc anğôn matem jali amboac tonanjen.

20 Êndên bêc ônê amac oc ajala gebe aê gamoa Tamoc ñalêlôm ma amac amoa aê ñalêlôm ma aê jamoa amac ñalêlôm.

21 “Ñac tan kêkôc aêñoc binñsu sa ma kamasan nan, en ñac têtac gêwiñ aêña. Ñac tan têtac gêwiñ aê nan, Tamoc têtac êwiñ en ma aê têtac êwiñ en amboac tonan ma jaoc tauc lasê jandên en.”

22 Ma Juda, Isariot latu tonan atom, kêsôm gêdên en gebe “Apômtau, aôm gobe oc taôm lasê êndên aêac, mago êndên lau nomña atom, nan ñam amboac ondoc.”

23 Tec Jesu gêjô en awa gebe “Ñac ten embe têtac êwiñ aê ma êmansañ aêñoc bin, oc Tamoc têtac êwiñ en ma aêagêc andên en naanğôn awiñ en.

24 Ma ñac tan têtac gêwiñ aê atom nan, kêmasañ aêñoc bin atom. Ma bin tau, tan amac anô nan, aêñoc bin atom, Tamoc tan kêsakiñ aê gamên nan nê.

25 “Bin tonan nan aê gêñğôn gawiñ amac tec kasôm gêdên amac.

26 Ma ênam-awemwaga Nalau Dabun tau, tan Tamoc êsakiñ mênênam aê lanôc nan, oc êndôn bin samob êndên amac to êwa amacnêm kauc sa e taêm ênam bin samob, tan kasôm gêdên amac nan.

27 Aê jandec binmalô êndên amac ma aêñoc binmalô oc jakên êndên amac. Mago jakên êndên amac amboac lau nomña sêkên nec atom. Nêm ñalêlôm êlênim tau to atêc taôm atom.

28 Amac anô aê kasôm gêdên amac gebe jana ma oc jandên amac jamên êtiam. Embe têmtac êwiñ aê, oc têmtac ñajam êsa gebe jandên Tamoc jana, gebe Tamoc kapôên kêlêlêc aê su.

29 Bin tau ñanô kêsa atom tagen, mago gabe jasôm êndên amac kwananjen gebe êndên tan ñanô êsa nan akên êwiñ.

30 Aê jasôm bin gwalêkiñ êndên amac êwiñ atom, gebe nom tonec ñatau êmên, mago oc êku aê tulu atom.

31 Tagen aê gagôm gêñ, tan Tamoc kêjatu aê nan, gebe lau nomña sêjala aê têtac gêwiñ Tamoc. Andi sa ma taêc anğa tonec tana.

15

Jesu kêtü wainmôkê ñanô

1 “Wainmôkê ñanô aê ma Tamoc kêtü kôm wainña ñatau.

² Njoc njawalô samob, tanj gêjam njanô atom nanj, oc eso êngic, ma samob, tanj gêjam njano nanj, oc ênac njasêli su gebe ênam njanô êlêlêc.

³ Amac atu selec su kêtû binj, tanj kasôm gêdênj amac nanjja.

⁴ Amoa aê njalêlôm, oc jamoa amac njalêlôm. Njawalô tenj embe naêndinj êsô njamôkê atom, tau ênêc, oc êtôm gebe ênam njanô atom. Ma amac embe amoa aê njalêlôm atom, oc amboac tonanj.

⁵ “Wainmôkê aê ma njawalô amac. Njac tanj gêmoa aê njalêlôm, ma aê gamoa enj njalêlôm nanj, gêjam njanô taêsam, gebe aê embe jawinj atom, oc atôm gebe anjôm gênj tenj atom.

⁶ Tenj embe êmoa aê njalêlôm atom, oc sêmbalinj enj sinj e êtu masê amboac njawalô, tanj kêmêlinj ma sejonj sa nasêmbalinj êpi ja gebe êninj su.

⁷ Embe amoa aê njalêlôm ma njoc binj oc ênêc amacnêm njalêlôm, ma embe têtmac êwinj gênj tenj ma atenj, nanj oc akôc.

⁸ Embe anam njanô taêsam e atu aênjoc njacsenjomi, go anjôm Tamocnê njawasi êsa.

⁹ Aê têtmac gêwinj amac kêtôm Tamoc têtmac gêwinj aê. Amoa njoc têtmac gêwinj, tanj kepenj amac auc nanj njalêlôm.

¹⁰ Embe amansanj aênjoc binjsu, oc amoa njoc têtmac gêwinj, tanj kepenj amac auc nanj njalêlôm, atôm aê kamasanj Tamocnê binjsu ma gamoa ênê têtmac gêwinj, tanj kepenj aê auc nanj njalêlôm.

¹¹ “Binj tonanj naj samob kasôm gêdênj amac, gebe njoc têtmac njajam wacênêc amacnêm njalêlôm ma ênac dabinj amacnêm têtmac njajam ênam amac auc.

¹² Aênjoc binjsu tonec gebe Akênj nêm têtmac gêwinj elom tau êtôm aê têtmac gêwinj amac.

¹³ Njac tanj êmac êndu êjô nê lau nanj, nê têtmac gêwinj kêlêlêc njênjenj su.

¹⁴ Amac embe anjôm gênj, tanj kajatu amac nanj, oc atu aênjoc lau.

¹⁵ Aê jasam amac gebe sakinjwaga êtiam atom, gebe sakinjwaga gêjam kauc gênj, tanj nê njatau gêgôm nanj. Aê kêsam amacgac gebe atu njoc lau, gebe gênj samob, tanj ganjô anja Tamocnê nanj, tec gaoc lasê gêdênj amac su.

¹⁶ Amac tec ajalinj aê sa atom, aê kajalinj amac sa ma kasakinj amac gebe ana ma anam njanô, ma amacnêm njanô tonanj ênêc njapanj. Ma gênj tanj atenj anam aê lanjoc nanj, Tamoc oc êkênj êndênj amac.

¹⁷ Aê jajatu amac gebe akênj têtmac gêwinj elom tau.

Lau nomnja têtmac gedec Jesunê lau

¹⁸ “Lau nomnja embe têtmac endec amac, nanj taêm ênam gebe têtmac gedec aê kêtû njamata.

¹⁹ Amac embe anja lau nomnja nênj, oc lau nomnja têtmac êwinj amac, gebe êsêacnênj njagêdô amac. Mago aê kajalinj amac sa anja lau nomnja nênj, gebe atu lau nomnja êtiam atom, tec lau nomnja têtmac gedec amac.

²⁰ Taêm ênam binj, tanj kasôm gêdênj amac nanj gebe Sakinjwaga kêlêlêc nê njatau su atom. Êsêac sêjanda aêgac, tec oc sêjanda amac amboac tonanj.

²¹ Gênj samob tonanj naj oc sênjôm êndênj amac êtu njoc njânja, gebe sêjala njac, tanj kêsakinj aê gamênj nanj atom.

²² Aê embe jamênj to jawa binj sa êndênj êsêac atom, oc nênj sec masi. Mago galoc embe taênj ênam gebe sênsa nênj sec auc, oc sênjôm naeo.

²³ Njac tanj têtmac gedec aê nanj, têtmac gedec Tamoc amboac tonanj.

²⁴ Aê embe janam kôm, tanj njac tenj gêjam atom nanj, anja êsêacnênj atom, go nênj sec masi. Tagenj galoc sêlic njoc kôm tau su, mago têtmac gedec aêagêc Tamoc.

²⁵ Amboac tonanj binj, tanj teto gêc êsêacnênj binjsu nanj, oc êtu anô gebe ‘Êsêac têtmac gedec aê njamagenj.’

26 “Êndênj tanj jasakinj ênam-awemwaga anja Tamocnê êndênj amac êmênj, Njalau binjanôna, nanj êsa anja Tamocnê nanj, oc êwa aê nam sa.

27 Ma amac awa aê nam sa amboac tonanj, gebe amoa awinj aê gêdênj gajac m noc kôm e mênjgêdênj galoc.

16

1 “Binj tonanj naj kasôm gêdênj amac gebe têmtac lulu e ananja atom.

2 Êsêac oc têtinj amac su anja gôlôacnênj. Nanoc oc mênjêsa ma samob, tanj sênac amac êndu nanj, oc sênac kauc gebe sêjam sakinj gêdênj Anôtô na gênj amboac tonanj.

3 Gênj tonanj naj oc sênjgôm gebe sêjala Tamoc atom ma sêjala aê atom.

4 Binj samob kasôm gêdênj amac gebe êsêac embe sênjgôm gênj tau êndênj nanoc, nanj taêm ênam gebe binj tau kasôm gêdênj amac su.

Njalau Dabuñ nê kôm

“Gêmunjgeñ kasôm binj amboac tonanj gêdênj amac atom, gebe tauc gênjgônj gawinj amac.

5 Ma galoc jandênj nac, tanj kêsakinj aê gamênj nanj jana, ma amacnêm nac tenj kêtû kênac aê gebe ‘Ôna ondoc’ nec atom.

6 Aê kasôm binj tonanj gêdênj amac e amacnêm njalêlôm njawapac gêjam aucgenj,

7 ma aê jasom binjanô êndênj amac gebe jawi amac sinj nec, oc êmoasinj amac. Embe jawi amac sinj atom, oc ênam-awemwaga êndênj amac êmênj atom. Embe jana, go jasakinj enj êndênj amac êmênj.

8 Nac tonanj êmênj, go êwaka lau nomnja nêñ kauc sa êpi sec tau ma êpi binjgêdênj to êpi Anôtônê mêtôc.

9 Êpi sec gebe sêkênj gêwinj aê atom.

10 Ma êpi binjgêdênj gebe jandênj Tamoc jana ma amac alic aê êtiam atom.

11 Ma êpi mêtôc gebe Anôtô kêmêtôc nom tonec njatau su.

12 “Aênoc binj njagêdô gwalêkinj gebe jasôm êndênj amacnja tec gêc, mago galoc oc asip sa atôm atom.

13 Ma êndênj tanj nac ônê, Njalau binjanôna, tau êmênj nanj, oc êwê amac ajala binjanô tau tomalagenj, gebe enj oc êsôm tau nê binj atom. Binj tanj enj gênjgônj nanjenj, tec êsôm ma eoc binj, tanj oc mênjêsa nanj, lasê êndênj amac.

14 Nac tau oc êwaka aênoc njawasi sa, gebe enj oc êkôc su anja aênoc ma êsôm lasê êndênj amac.

15 Tamocnê gênj samob kêtû aênoc. Amboac tonanj tec kasôm gebe Nac tau êkôc su anja aênoc ma êsôm lasê êndênj amac.

Njalêlôm njawapac ênam tau ôkwi êtu têtac njajam

16 “Têlagenj acgom ma alic aê sapu, ma têlagenj êtiam, go alic aê êtiam.”

17 Ênê njacsenjomi njagêdô sêsôm gêdênj tanj gebe “Binj tonec amboac ondoc, tec enj kêsôm gêdênj aêac nec gebe ‘Têlagenj acgom ma alic aê sapu, ma têlagenj êtiam, go alic aê êtiam, ma njalô tonec ‘Aê jandênj Tamoc jana.’ ”

18 Ma Êsêac sêsôm gebe “Binj tonec amboac ondoc, tec enj kêsôm nec gebe ‘Têlagenj.’ Aêac tajala ênê binj nam atom nec.”

19 Jesu kêjala êsêac sebe têtû kênac enj, tec kêsôm gêdênj êsêac gebe “Amac apuc taôm gebe kasôm gebe ‘Têlagenj acgom ma amac alic aê sapu, ma têlagenj êtiam, go alic aê êtiam me.’

20 Binjanô, aê jasôm tobinjanôgenj êndênj amac gebe Amac oc atanj nanj e apuc tanjiboa sa ma atanj ma lau nomnja oc têtû samuc. Amac oc amoa tonêm njalêlôm njawapacgenj, mago nêm njalêlôm njawapac tonanj oc ênam tau ôkwi êtu têtac njajam.

21 Awê tenj embe êkôc ñapalê, oc nê ñalêlôm ñawapac gebe nê noc kêdabingac. Mago êndênj tanj êkôc ñapalê su nanj, taê ênam ñandanj êtiam atom, têtac ñajam gebe kêkôc ñapalê kêtü awê sugac.

22 Amboac tonanj galoc tonêm ñalêlôm ñawapacgenj amoa e êndênj tanj jalic amac êtiam nanj, têtac ñajam êsa. Ma lau tenj oc sêkôc têtac ñajam su anja amacnêm êtiam atom.

23 Êndênj bêc ônê oc atu kênac binj tenj êndênj aê êtiam atom. Binjanô, aê jasôm tobijnjanôgenj êndênj amac gebe Embe atenj gênj tenj êndênj Tamoc anam aê lanjôc, oc êkênj êndênj amac.

24 Mênjgêdênj tonec amac atenj gênj tenj ajam aê lanjôc atom. Atenj oc akôc ma têtac ñajam êsa samucgenj.

Jesu kêku nom tau tulu

25 “Binj tonec ñai kasôm kêtü bingôlinj gêdênj amac. Ma ñanoc tau mênjêsa, oc janam êtu bingôlinj êndênj amac êtiam atom, jawa Tamoc ñam sa êndênj amac ênêc awêgenj.

26 Êndênj bêc onanj amac oc atenj gênj anam aê lanjôc, nanj aê jasôm êndênj amac gebe aê oc jatenj êndênj Tamoc êtu amacña êtiam nec atom.

27 Tamoc tau tec têtac gêwinj amac, gebe amac têtac gêwinj aê ma akênj gêwinj gebe aê kasa anja Tamocnê tec gamênj.

28 Aê kasa anja Tamocnê tec gamênj nom. Ma jawi nom sinj ma jandênj Tamoc jamu jana êtiam.”

29 Tec ênê ñacsenjomi sêsôm gebe “Kec, galoc kôsôm gêc awêgenj, gôjam kêtü bingôlinj atom.

30 Galoc aêac ajala gebe aôm kôjala binj samob ma kôpô lêna lau gebe têtü kênac binj tenj êndênj aômña atom. Amboac tonanj tec aêac akênj gêwinj gebe aôm kôsa anja Anôtônê.”

31 Go Jesu gêjô êsêac awenj gebe “Galoc akênj gêwinj me.

32 Alic acgom, noc tenj oc mênjêsa, ma noc tau kêdabinj sugac, tanj sêsa amac êlinj-êlinj amoa nêm êndênjêndênjgenj ma oc andec aê taucgenj jamoa, mago oc taucgenj jamoa atom, gebe Tamoc gêwinj aê.

33 Aê kasôm binj tonec gêdênj amac gebe tobijnmalôgenj amoa aê ñalêlôm. Anja nom tonec amac amoa tonêm ñalêlôm ñawapacgenj, mago têtac êpa sugenj. Aê kaku nom tau tulu sugac.”

17

Jesu ketenj mec kêtü nê ñacsenjomiña

1 Jesu kêsôm binj tonanj su, go mata gedec undambê ma ketenj mec gebe “O Tamoc, ñanoc kêdabingac, ôkênj Latômnê ñawasi êsa, gebe Latôm oc êkênj aômnêm ñawasi êsa.

2 Aôm kôkênj enj kêtü gênj totau-totau samob natau, gebe êkênj lau samob, tanj kôkênj gêdênj enj nanj, sênjgônj matenj jali tenjenj.

3 Sênjgônj matenj jali ñam tonec gebe sêjala aôm Anôtô ñanô tagenj agêc Jesu Kilisi tau, tanj kôsakinj enj gêmênj nanj.

4 Kôm tanj kôsakinj aê gebe janam nanj, tec gajam e gajac dabinj su ma kakênj aômnêm ñawasi kêsa anja nom.

5 O Tamoc, galoc ôkênj ñawasi, tanj gêc aomña nanj, êndênj aê, ñawasi tanj gawê kainj gêdênj nom masigenj ma gamoa gawinj aôm nanj.

6 “Aê gawa nêm ñaê sa gêdênj ñamalêc, tanj kôkênj gêdênj aê anja lau nomña nênj. Aômnêm gênj êsêac, tec kôkbj êsêac gêdênj aê ma sêmasanj aômnêm binj.

7 Galoc sêjala gebe gênj samob, tanj kôkênj gêdênj aê nanj, anja aômnêmgenj,

⁸ gebe bin, nan kôkêñ gêdêñ aê, tec kakêñ gêdêñ êsêac. Ac sêkôc sa e sêjala tonjanôgeñ gebe aê kasa anja aômnêm, ma sêkêñ gêwiñ gebe aôm kôsakiñ aê tec gamêñ.

⁹ “Aê kateñ kêtú êsêacña, kateñ kêtú lau nom-ñaña atom. Kateñ kêtú êsêac tañ kôkêñ gêdêñ aê nanña, gebe nêñ gêñ êsêac.

¹⁰ Aêñoc gêñ samob kêtú aômnêm gêñ, ma aômnêm gêñ samob kêtú aêñoc gêñ, ma êsêac sêwaka aêñoc ñawasi sa.

¹¹ Aê tec janğôñ nom êtiam atom, mago êsêacmêñ gacgeñ sêñgôñ nom. Ma aê jandêñ aôm jawac. O Tamoc dabuñ, ômansañ êsêac gebe sêmoa nêñ ñaê, tañ kôkêñ gêdêñ aê nan ñalêlôm, ma têtú gêñ tagen amboac aêagêc tagen.

¹² Gêdêñ tañ gamoa gawiñ êsêac nan, kamasañ êsêac sêñgôñ tonêñ ñaêgeñ, tañ kôkêñ gêdêñ aê nan. Aê gajob êsêac e nêñ teñ gêjaña atom, ñac gêbac latu tagen, gebe bin tañ teto gêc nan, êtu anô.

¹³ Galoc tonec aê jandêñ aôm jawac, ma bin tonec jasôm anja nom êwiñ gebe ñoc têtac ñajam ênam êsêac auc samucgeñ.

¹⁴ Aê kakêñ aômnêm bin gêdêñ êsêac ma lau nomña têtac gedec êsêac, gebe êsêac anja lau nomña nêñ atom, têtôm aê tauc anja nom atom amboac tonañ.

¹⁵ Aê jateñ gebe aôm ôkôc êsêac su anja nom atom, jateñ gebe ojop êsêac êndêñ ñac sec.

¹⁶ Êsêac anja nom atom têtôm aê anja nom atom.

¹⁷ Ônam dabuñ êsêac ña binjanô tau, gebe aômnêm bin kêtú binjanô.

¹⁸ Aê kasakiñ êsêac sêmoa nom kêtôm aôm kôsaki ñ aê gamêñ nom.

¹⁹ Ma aê janam dabuñ tauc êtu êsêacña gebe êsêac têtú dabuñ tobinjanô amboac tonañ.

²⁰ “Aê jateñ êtu êsêac tonec taunğenña atom, jateñ êtu lau, tañ sêñô êsêacnêñ bin e sêkêñ êwiñ aê nanña êwiñ

²¹ gebe samob têtú gêñ tagen amboac aôm, Tamoc, gômoa aê ñalêlôm ma aê gamoa aôm ñalêlôm. Ma êsêac sêmoa aêagêc ñalêlôm, ec lau nomñc sêkêñ êwiñ gebe aôm kôsakiñ aê gamêñ.

²² Ma ñawasi, tañ kôkêñ gêdêñ aê nan, tec kakêñ gêdêñ êsêac, gebe êsêac têtú gêñ tagen amboac aêagêc tagen.

²³ Aê gamoa êsêac ñalêlôm kêtôm aôm gômoa aê ñalêlôm, gebe ônac dabin êsêac têtú gêñ tagen, ma lau nomña sêjala gebe aôm kôsakiñ aê gamêñ to têtac gêwiñ êsêac amboac têtac gêwiñ aê.

²⁴ “O Tamoc, aê gabe gêñ, tañ kôkêñ gêdêñ aê nan, sêmoa sêwiñ aê sêñgôñ gamêñ, tañ aê oc janğôñ nan, gebe sêlic aêñoc ñawasi, tañ kôkêñ gêdêñ aê, gebe aôm têtac gêwiñ aê gêdêñ nom ñanô kêsá atom tagen.

²⁵ O Tamoc, ñac gêdêñ, lau nomña sêjala aôm atom, mago aê kajala aômğac, ma êsêac tonec tec sêjala gebe aôm kôsakiñ aê.

²⁶ Aê ñawa nêñ ñaê sa gêdêñ êsêac ma oc jawa sa-jawa sa jamoa, gebe nêñ têtac gêwiñ aêña ênêc êsêacnêñ ñalêlôm ma aê jamoa êsêacnêñ ñalêlôm.”

18

Sêkôc Jesu tôñ

(Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Luk 22:47-53)

¹ Jesu kêsôm bin tonañ su, go gêwiñ nê ñacsenomi sêsa jaselom bu Kidron. Kôm teñ gêc bu ñamakeñ ônêña, ma Jesu to nê ñacsenomi sêsêp kômlêlôm sêja.

² Juda tañ geoc eñ lasê nan, gêlic gamêñ tonañ kwananğen, gebe Jesu kêkac nê ñacsenomi sa anja tonañ elêmê.

³ Juda tau kêkôc lau matu teñ sa ma lau dabuñsêga to Parisai nêñ sakiñwaga ñagêdô sêwiñ sêoc dawen to lamp ma laukasap sa jasêo lasê.

⁴ Jesu kêjala gêñ samob, tañ gebe êtap enj sa nañ kwananjen, mago kêsa jakêsôm gêdênj êsêac gebe “Amac asôm asa.”

⁵ Ma êsêac sêjô enj awa gebe “Jesu Nasaretña.” Go enj kêsôm gêdênj êsêac gebe “Aê tau tonec.” Ma Juda tañ gebe eoc enj lasê nañ, kêkô gêwiñj êsêac.

⁶ Jesu kêsôm gêdênj êsêac gebe “Aê tau tonec,” ma êsêac sênu taunjenj e jasêu taunj sêc.

⁷ Tec enj kêtû kênac êsêac kêtiam gebe “Amac asôm asa.” Ma êsêac sêsôm gebe “Jesu Nasaretña.”

⁸ Tec Jesu gêjô êsêac awenj gebe “Aê kasôm gêdênj amac su gebe aê tau tonec. Embe ansom aê, ma andec êsêac onec sêna.”

⁹ Binj tonanjen gebe ênê binj, tañ kêsôm nañ, êtu anô gebe “Êsêac tañ kôkênj gêdênj aê nañ, gajam êsêacnênj tenj sapu atom.”

¹⁰ Ma Simon Petere, nañ nê sinj gêc, tec gêbuc sa jakêpa dabunjsêganê sakinwaga tañalauñ anôña su, ma sakinwaga tau nê ñaê Malku.

¹¹ Tec Jesu kêsôm gêdênj Petere gebe “Ônsêmunj sinj êmu êsêp ñaatali êna. Laclu tañ Tamoc kêkênj gêdênj aê nañ, oc janôm gêñj êsêp atom me.”

Jesu kêkô dabunjsêga lanjônêm

¹² Lau tonjen tonanjen to nêñ kapitai ma Judanênj sakinwaga sêkôc Jesu ma sêsô enj tônj.

¹³ Go sêwê enj dêdênj Anas sêja, Kaiapa tañ kêtû ñac dêbunjsêga gêdênj jala tonanjen gêmoa nañ iawa.

¹⁴ Kaiapa tau tec kêsôm gêdênj Juda gebe “Ñac tagenjen êmac êndu êjo lau, go êmoasinjen lau êlêlêc.”

Petere gêsa Jesu auc

(Mat 26:69-70; Mar 14:66-68; Luk 22:55-57)

¹⁵ Simon Petere agêc ñacsenjom tenj têdaguc Jesu sêja. Ma ñac dabunjsêga kêjala ñacsenjom tonanjen, tec gêwin Jesu kêsô ñac dabunjsêga nê andu ñamalacluñ gêja.

¹⁶ Ma Petere kêkô sacgêdô ñadêmôênja. Go ñacsenjom, tañ ñac dabunjsêga kêjala enj su nañ, kêsa jakêmasanjen binj gêdênj awê gejob sacgêdônja ma gêwê Petere agêc sêsô sêja.

¹⁷ Ma awê gejob sacgêdônja kêsôm gêdênj Petere gebe “Aôm kôtu ñac tônê nê ñacsenjom tenj gôwiñ me.” Ma enj kêsôm gebe “Masi.”

¹⁸ Gamênjen ñaluc ma kômwaga to sakinwaga sêmakop ja ma sêsêlu sêkô, tec Petere kêsêlu ja kêkô gêwiñj êsêac.

Dabunwaga kêtû lêsu Jesu

(Mat 26:59-66; Mar 14:55-64; Luk 22:66-71)

¹⁹ Ma ñac dabunjsêga kêtû kênac Jesunê ñacsenjomi to nê mêtê ñam gêdênjen enj.

²⁰ Tec Jesu gêjô enj awa gebe “Aê kasôm binj gêdênjen lau samob gamoa awêgenjen ma kadônjen mêtê gamoa lôm malacña to lôm dabunjen, tañ Juda samob sêkac sa nañ, elêmê ma kasôm binjen tenjen kasiñ atom.

²¹ Aôm kôtu kênac aê kêtû asagenjenja. Ôtu kênac lau-sênjô-binjwaga acgom, gebe êsêac tec sêjala aênjoc bi ñ, tañ kasôm nañ.”

²² Kêsôm bi ñ tonanjen gêmoa ma sakinwaga, tañ sêkô nañ, nêñ tenjen kêtap Jesu kêsêp alianô ma kêsôm gebe “Aôm gôjô ñac dabunjsêga awa amboac tonanjen me.”

²³ Tec Jesu gêjô enj awa gebe “Embe jasôm eso, nañ ôwa sa gebe keso. Ma embe jasôm êndênjen, ma amboac ondoc gôjac aê.”

²⁴ Go Anas gêsô enj tônjen ma kêsakinjen enj tolêpoagenjen gêdênjen ñac dabunjsêga Kaiapa gêja.

*Petere gêsa Jesu auc kêtiam**(Mat 26:71-75; Mar 14:69-72; Luk 22:58-62)*

²⁵ Simon Petere kêsêlu ja kêkô ma êsêac sêsôm gêdêñ enj gebe “Aôm anja ênê ñacseñominêñ tenj amboac tonan me.” Ma enj kêpa tau gebe “Masi.”

²⁶ Go ñac dabuñsêga nê sakinwaganêñ tenj, Ñac tanj Petere kêpa enj tanjalaun su nanj gwadê, tec kêsôm gebe “Aôm tonec tê galic aôm gômoa kôm gôwiñ enj nê me.”

²⁷ Ma Petere kêpa tau kêtiam, tec sep tagenj talec kêtanj.

*Jesu kêkô Pilata lanjônêm**(Mat 27:1-2, 11-14; Mar 15:1-5; Luk 23:1-5)*

²⁸ Bêbêcgenj ma sêwê Jesu anja Kaiapanê sêja gôliñwaganê andu. Juda taunj sêsô gôliñwaganê andu sêja atom, têtêc gebe sêngôm taunj têtetu sec a têtôm gebe sêniñ Pasa sêwiñ atom.

²⁹ Amboac tonan Pilata kêsâ gadêñ êsêac gêja ma kêsôm gebe “Atiñ binj ondoc ñakainj kêpi ñac tonec.”

³⁰ Ma êsêac sêjô enj awa gebe “Ñac tonanj êmbe ñac secanô atom, aêac oc akôc enj andêñ aôm amêñ atom.”

³¹ Tec Pilata kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amac taêm akôc enj awac ma amêtôc enj êtôm amacnêm binjsu.” Ma Juda sêsôm gêdêñ enj gebe “Aêacma jao kêkô gebe anac ñamalac tenj êndu atom.”

³² Binj tonan kêsâ gebe Jesunê binj, tanj kêsôm gêwa nê êmac êndu ñalêñ sa nanj, êtu anô.

³³ Amboac tonan Pilata kêsô gôliñwaganê andu gêja kêtiam jagêmoêc Jesu ma kêtetu kênac enj gebe “Judanêñ kinj aôm me masi.”

³⁴ Tec Jesu gêjô enj awa gebe “Aôm taôm taêm gêjam binj tonanj tec kôsôm, me lau ñagêdô sêwa aê ñam sa gêdêñ aôm.”

³⁵ Ma Pilata gêjô enj awa gebe “Aê Juda me. Aômnêm lau to lau dabuñsêga sêkêñ aôm gôdêñ aê gômôêñ. Aôm gômôm asagenj.”

³⁶ Ma Jesu gêjô enj awa gebe “Aêñoc gamêñ gêc nom tonec atom. Embe aêñoc gamêñ ênêc nom tonec, oc ñoc lau sênac sinj ma Juda sêkôc aê tôñ atom. Mago aêñoc gamêñ gêc tonec atom.”

³⁷ Ma Pilata kêsôm gêdêñ enj gebe “Amboac tonan aôm kinj tenj me.” Tec Jesu gêjô enj awa gebe “Kôsômgaç, aê kinj tenj. Tinoc kêkôc aê tec gamêñ nom tonec gebe jawa binjanô sa. Lau samob, tanj nêñ ñam kasêp binjanô nanj, sêñô aê aoc.”

³⁸ Ma Pilata kêsôm gêdêñ enj gebe “Binjanô tau tonan asagenj.”

*Pilata kêkic Jesunê binj**(Mat 27:15-31; Mar 15:6-20; Luk 23:13-25)*

Kêsôm binj tonan su, go kêsâ gêdêñ Juda gêja kêtiam ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Aê katap binj tenj sa kêpi ñac tônê atomanô.

³⁹ Amacnêm mêtê tenj tec gêc gebe janjamboac ñac tenj su êtôm Pasagenj êndêñ amac. Ma galoc abe janjamboac Judanêñ kinj su êndêñ amac me masi.”

⁴⁰ Ma êsêac sêmôêc sêôc aucgenj kêtiam gebe “Enj atom, Baraba.” Ma Baraba tau tonan enj kêjanjowaga tenj.

19

¹ Gocgo Pilata kêsôm sêkôc Jesu tôñ ma si enj ña lêpoa.

² Ma sêkôc okêm mênjsêmôê kêtetu sunsunj, go sêkêñ enj kêkuc ma sêu ñakwê asôsamuc gêsac enj,

³ go jasêkô enj lanjônêmña ma sêsêm gebe “Judanêñ kinj, ômoa ñajamôñ.” Ma têtap enj kêsêp alianô.

⁴ Pilata kêsâ gêja kêtiam ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Alic acgom, aê jawê enj êsa awê êndêñ amac, go taôm ajala gebe katap binj tenj sa kêpi enj atom.”

⁵ Go Jesu tosunsuj okêm ma tonjakwê asôsamuc kêsâ awê gêdêñ êsêac gêja. Ma Pilata kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Alic ñamalac tau tonec.”

⁶ Lau dabuñsêga to sakiñwaga sêlic enj e sêmôêc gebe “Ônac enj êpi kakesotau êna. Ônac enj êpi kakesotau êna.” Tec Pilata kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Taôm akôc enj awac ma anac enj êpi kakesotau, gebe aê tauc tec katap binj tenj sa kêpi enj atom.”

⁷ Juda sêjô enj awa gebe “Aêacma binjsu tenj gêc, ma êtu binjsu tonanña tec enj êmac êndu, gebe kêsam tau gebe Anôtônê Latu.”

⁸ Pilata gêñô binj tonan e kêtêc tau ñanô,

⁹ ma kêsô gôliñwaganê andu gêja kêtiam jakêtu kênac Jesu gebe “Aôm anja ondoc,” e Jesu gêjam tau tôn.

¹⁰ Tec Pilata kêsôm gêdêñ enj gebe “Aôm gôjam taôm tôn aê me. Aôm kôjala gebe aê katu ñatau janğamboac aôm sunja to ñatau janac aôm ôpi kakesotaunja me masi.”

¹¹ Ma Jesu gêjô enj awa gebe “Anôtô lôlôcña embe êlôc atom, aôm ôtu aêñoc ñatau atom. Amboac tonan ñac, tanj kêkêñ aê gadêñ aôm gamêñ nanj, nê sec kêlêlêc aômnêm su.”

¹² Pilata gêñô binj tonan tec gesom intêna êngamboac enj sunja, mago Juda sêmôêc sêôc aucgenj gebe “Embe ôngamboac ñac tonan su, oc kaisaranê ñac aôm atom. Ñac tenj embe êngôm tau êtu kinj nanj, oc etoc tau sa êndêñ kaisara.”

¹³ Pilata gêñô binj tonan su, go gêwê Jesu kêsâ awê e Pilata tau gêngônj lêpônj sêmêtôc binjña, nanj kêkô gamêñ, tanj sêsam sebe “Masacpoc” nanj, sêsam ña Ebolai awenj gebe “Gabata.”

¹⁴ Binj tonanj sêgôm gêdêñ bêc, tanj sêmasanj tauñ kêtû Pasaña nanj. Ñaoc kêkô ñaluñgenj ma Pilata kêsôm gêdêñ Juda gebe “Alic nêm kinj tauma acgom.”

¹⁵ Ma lau tau sêmôêc gebe “Enañamanj, ênanjamanj. Ônac enj êpi kakesotau.” Tec Pilata kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amac abe aê janac amacnêm kinj êpi kakesotau êna me.” Ma lau dabuñsêga sêjô enj awa gebe “Aêacma kinj masi, kaisara taugenj.”

¹⁶ Sêsôm su, go kêkêñ Jesu gêdêñ êsêac gebe sênac enj êpi kakesotau.

Sêjac Jesu kêpi kakesotau

(Mat 27:32-44; Mar 15:21-32; Luk 23:26-43)

Amboac tonanj sêkôc Jesu sa sêja.

¹⁷ Enj tau gêôc nê kakesotau ma sêsa gamêñ, tanj sêsam gebe “Gamêñ môkêlacña” nanj sêja, sêsam ña Ebolai awenj gebe “Golgata.”

¹⁸ Jasêjac enj kêpi kakesotau anja tonan, ma ñac luagêc sêwiñ enj senkalenj makenj-makenj, ma Jesu kêsêp ñaluñgenj.

¹⁹ Ma Pilata keto ñalô tenj ma gêjac tamiñ kakesotau. Ñalô tau gebe “Judanêñ Kinj Jesu Nasaretna.”

²⁰ Gamêñ tanj sêjac Jesu kêpi kakesotau nanj, gêc malacgala, tec Juda taêsam sêsam ñalô tau. Ma teto ñalô tau ña Ebolai ma Rom to Helen awenj.

²¹ Tec Judanêñ lau dabuñsêga sêsôm gêdêñ Pilata gebe “Oto gebe ‘Judanêñ kinj atom,’ oto gebe ‘Enj tau kêsam tau gebe Judanêñ kinj aê.’ ”

²² Ma Pilata gêjô êsêac awenj gebe “Binj tanj kato nanj katogac.”

²³ Siñwaga sêjac Jesu kêpi kakesotau su acgom, go sêboa ênê ñakwê sa gêja toê aclê kêtôm êsêac siñwaga kêtômgenj. Ma ñakwê ôliña gacgenj gêc. Ñakwê baliñ tau sêsi atom, sêwa samucgenj anja gêsutêkwa ma kêsêp e gêdêñ akaiñ,

²⁴ ma sêsôm gêdêñ taun gebe “Takac êngic atom, tapuc kapoac ma takêñ êndêñ ñac tenj êkôc samucgenj.” Sêgôm tonanj gebe binj, tanj teto gêc nanj, êtu anô gebe

“Êsêac sêjac sam aêñoc ñakwê gêdêñ taun ma sêpuc kapoac kêtù ñoc ñakwê baliñña.” Gêñ tonanj sinjwaga sêgôm.

²⁵ Jesu têna agêc têna saun, Kleopanê awê Maria, ma Maria Magdalaña sêkô Jesunê kakesotau ñalabu.

²⁶ Jesu gêlic têna agêc ñacsenjom, tanj têtac gêwiñ enj nanj, agêc sêkô sêwiñ taun, tec kêsôm gêdêñ têna gebe “Awê, ôlic latôm tonanj.”

²⁷ Go kêsôm gêdêñ ñacsenjom tau gebe “Ôlic tênam tonanj.” Ma gêdêñ ñasawa tau tonanjenj ñacsenjom tau kêkôc Jesu têna sa jagêngônj ênê andu gêwiñ enj.

Jesu gêmac êndu

(Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Luk 23:44-49)

²⁸ Tonañ su ma Jesu kêjala gebe gêjac dabinj nê gêñ samob e gêbacnê gebe binj, tanj teto gêc nanj, êtu anô, tec kêsôm gebe “Bu gêjô aê.”

²⁹ Laclu tobu ñamakic kêkô, tec sêsac mêckelep tônj kêsêp bu ñamakic ma sêjac kêsô ôpic jasêsunj kêpi gêdêñ enj awasunj gêja.

³⁰ Jesu gênôm bu ñamakic tau su ma kêsôm gebe “Gajac dabinj sugac.” Go môkêapac gêjac tuluc ma kêkêñ nê katu gêja.

Sêgunj Jesu kêsêp nê bl

³¹ Gêdêñ bêc tonanj, bêc sêmansañ taunj êtu Pasaña, tec Juda tetenj Pilata gebe êkêñ lau têtuc lau tau enjkañj tulu ma sêkôc êsêacnêñ ñawêlêlanj su. Tetenj enj nanj ñam gebe ñawêlêlanj senjkalenj kakesotau êndêñ sabat atom, gebe sabat tonanj kapônj kêlêlêc.

³² Amboac tonanj sinjwaga jatêtuc ñac ñamataña akainj tulu ma ñac, tanj sêjac enj genjkalenj ñamakenj nanj, sêgôm enj amboac tonanjenj.

³³ Go dedenj Jesu sêja e sêlic enj gêmac êndu su, tec têtuc enj akainj tulu atom.

³⁴ Mago sinjwaga tenj gêgunj enj ña kem ñamata kêsêp nê bi e gacgenj dec to bu kêsa.

³⁵ Ma ñac, tanj gêlic genj tau nanj, kêsôm lasê ma kêsôm lasê tobinjñanônjenj. Ñac tau kêjala gebe kêsôm binjñanô gebe amac akêñ êwiñ amboac tonanj.

³⁶ Sêgôm gêñ tonec gebe binj, tanj teto gêc nanj, êtu anô gebe “Êsêac oc têtuc ênê ñatêkwa tenj tulu atom.”

³⁷ Ma binj tonec êwiñ gebe “Lau oc matenj e ñac, tanj sêgunj enj nanj.”

Êsêac sêsunj Jesu kêsêp sê

(Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Luk 23:50-56)

³⁸ Binj tonanj su acgom, go Jesunê ñacsenjom tenj, tanj gêjam nê ñalêlôm auc kêtù kêtêc Judaña nanj, Josep anja Arimatia, ketenj Pilata gebe êkôc Jesunê ñaweleanj su, tec Pilata gêlôc. Amboac tonanj Josep jakêkôc ñawêlêlanj tau su.

³⁹ Ma Nikodeme, tanj gêmunjenj gedenj gêbêc gedenj Jesu gêja nanj, kêkôc katêkwi to môsê sêgalunj gawinj tau kêtôm dôñ 100 ma gêja amboac tonanj.

⁴⁰ Êsêac lau tonanj jasekôc Jesunê ñawêlêlanj su ma sêsabañ togenjmalugenj kêsêp obo kwalam-kwalam kêtôm Juda sesabañ nêñ ñacmatê semoa.

⁴¹ Kôm tenj gêc gamêñ, tanj sêkêñ Jesu kêpi kakesotau nanj ñagala, ma sêô wakuc tenj gec kôm tonanj ñalêlôm, tanj tetoc ñacmatê tenj gêc gêmunj su atomanô.

⁴² Ac tetoc enj gec tonanj gebe Judanêñ bêc sêmansañ taunña gêbacnê, tec sesunj Jesu gêc sêô tonanj dambegenj.

20

Jesu gêdi sa anğa nacmatênêj

(Mat 28:1-8; Mar 16:1-8; Luk 24:1-12)

¹ Gêdêj woke ñabêc ñamata ñabêbêc kanucgen nanj Maria Magdalaña gêja sêo e gêlic sêkac poc su anğa sêawa.

² Tec kêlêti jakêsôm gêdêj Simon Petere agêc ñacsenjom, tanj Jesu têtac gêwinj enj nanj gebe “Êsêac sêkôc Apômtau sa anğa sêo ma ajam kauc gamêj, tanj tetoc enj gêc nanj.”

³ Tec Petere agêc ñacsenjom tau sêsa sêo sêja.

⁴ Agêc sêlêti lulugenj sêwinj taunj sêja e ñacsenjom, nanj kêlêlêc Petere ma gêmuj jagêo lasê sêo kêtuj ñamata

⁵ jakêruc kêniñ e gêlic obo kwalam-kwalam gêc, mago enj tau kêsêp gêja atom.

⁶ Simon Petere kêdaguc e gacgenj kêsêp sêlêlôm gêja ma gêlic obo kwalam-kwalam gêc,

⁷ ma obo waenña, tanj sêu gêsac môkêapac nanj, gêc gêwinj obo kwalam-kwalam tonanj atom, sêluj sa ma tetoc gêc taunja.

⁸ Gocgo ñacsenjom, tanj jagêo lasê sêo kêtuj ñamata nanj, kêsêp ñalêlôm gêja e gêlic ma kêkêj gêwinj,

⁹ gebe agêcnêj kauc kêsa kêpi biñ, tanj teto gêc gebe Enj oc êndi sa anğa nacmatênêj nanj, su atom tagenj.

¹⁰ Tonanj su, go ñacsenjomagêc sêc sêmu sêja.

Jesu geoc tau lasê gêdêj Maria Magdalaña

(Mat 28:9-10; Mar 16:9-11)

¹¹ Maria mênkêtanj kêkô sê ñamagê. Kêtanj ma kêruc kêniñ kêsêp sê ñalêlôm

¹² e gêlic anjela luagêc tonêj ñakwê ñaeb ñaôma sêngônj gamêj, tanj tetoc Jesunê ñawêlêlanj gêc nanj ñamala, tenj gêngônj enj môkêapacña ma tenj gêngônj enj akaiñña.

¹³ Ma agêc sêsôm gêdêj enj gebe “Awê, aôm kêtanj asagenj.” Tec enj kêsôm gêdêj êsêagêc gebe “Êsêac sêkôc ñoc Apômtau sa ma aê gajam kauc gamêj, tanj tetoc enj gêc nanj.”

¹⁴ Kêsôm biñ tonanj su ma kêkac tau ôkwi e jagêlic Jesu kêkô, mago kêjala enj gebe Jesu nec atom.

¹⁵ Tec Jesu kêsôm gêdêj enj gebe “Awê, aôm kêtanj asagenj. Aôm gosom asa.” Ma awê tau geboc enj ñac-gejob-kômwaga tenj, tec kêsôm gêdêj enj gebe “Apômtau, embe aôm ôkôc enj su, nanj ôsôm gamêj, tanj kotoc enj gêc nanj, ñam êndêj aê, ma jakôc enj jamêj,”

¹⁶ Go Jesu awa gêjac enj gebe “Maria.” Tec awê tau gêjac tau ôkwi ma kêsôm gêdêj enj ña Ebolai awenj gebe “Rabuni,” gebe “Mêtêmôkê.”

¹⁷ Tec Jesu kêsôm gêdêj enj gebe “Ômoasac aê atom, gebe kapi gadêj Tamoc gaja atom tagenj. Ôndêj lasici naôsôm êndêj êsêac gebe ‘Aê japi jandêj aê Tamoc to ac Tamemi, jandêj êoc Anôtô to amacnêm Anôtô jana acgom.’ ”

¹⁸ Amboac tonanj Maria Magdalaña jakêsôm lasê gêdêj ñacsenjomi gebe “Aê galic Apômtau su, tec kêsôm biñ tonec gêdêj aê.”

Jesu geoc tau lasê gêdêj ñacsenjomi

(Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Luk 24:36-49)

¹⁹ Woke ñabêc ñamataña tonanj ñakêtula ma ñacsenjomi sêlai balêm, tanj sêngônj nanj, ñakatam auc gebe têtêc Juda. Go Jesu jakêkô êsêac ñalujgenj ma kêsôm gêdêj êsêac gebe “Biñmalô êndêj amac.”

²⁰ Kêsôm biñ tonañ su, go kêtôc lêma to nê bi gêdêñ êsêac. Tec ñacsenjomi têtac ñajam kêsâ gebe sêlic Apômtau.

²¹ Go Jesu kêsôm gêdêñ êsêac kêtiam gebe “Biñmalô êndêñ amac, aê jasakiñ amac amboac Tamoc kêsakiñ aê.”

²² Kasôm biñ tonañ su, go gêju awajaô kêpi êsêac ma kêsôm gebe “Akôc Ñalau Dabuñ êwac.

²³ Embe asuc launêñ sec ôkwi, oc ênaña, ma embe aê tônia, oc gacgenj ênêc êsêacña.”

Jesu agêc Tom

²⁴ Gêdêñ tañ Jesu mêngeoc tau lasê nañ, êsêac 12 nêñ teñ, Tom, tañ sêsam enj gebe Ôlinbôm nañ, gêmoa gêwiñ êsêac atom.

²⁵ Tec ñacsenjomi ñagêdô sêjac miñ gêdêñ enj gebe “Aêac alic Apômtau su.” Ma enj kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Aê embe jalic bêlêm ñamala, tañ gêc ênê lêma nañ atom, ma embe jakêñ lemoclatu êsêp bêlêm ñamala atom, ma embe jakêñ lemoc êsô ênê bi atom, oc jakêñ êwiñ atomanô.”

²⁶ Ñabêc 8 gêjaña acgom, go ñacsenjomi sêngônj balêm kêtiam ma Tom gêwiñ êsêac. Ac sêlai katam auc sêngônj, ma Jesu jakêkô êsêac ñaluñgenj, go kêsôm gebe “Biñmalô êndêñ amac.”

²⁷ Ma kêsôm gêdêñ Tom gebe “Ôkêñ Iêmamlatu ênsac tecenec ma ôlic lemoc ma ôkêñ lêmam êsô ñoc bi ec têtac lulu atom, ôkêñ êwiñgenj.”

²⁸ Tec Tom gêjô enj awa gebe “O ñoc Apômtau to êôc Anôtô.”

²⁹ Ma Jesu kêsôm gêdêñ enj gebe “Aôm kôkêñ gêwiñ kêtû gôlic aêña me. Aê aoc êôc êsêac, tañ sêlic ñanô atom ma sêkêñ êwiñ.”

Joan keto buku tonec kêtû ñam amboac ondocña

³⁰ Jesu gêgôm gêntalô gwalêkiñ nê ñacsenjomi sêlic, mago teto samob tomalagenj kêsêp buku tonec atom.

³¹ Teto tonanjenj gebe akêñ êwiñ Jesu, gebe Kilisi tau, Anôtônê Latu enj, ma akêñ êwiñ gebe anğônj matem jali êtu ênê ñaêña.

21

Jesu geoc tau lasê gêdêñ ñacsenjomi 7

¹ Tonañ su, go Jesu geoc tau lasê gêdêñ nê ñacsenjomi kêtiam anğa bugêjactonj Tiberiaña, ma ñamiñ tau tonec.

² Simon Petere agêc Tom, tañ sêsam enj gebe Ôlinbôm nañ, ma Natanael anğa Kana Galilaiaña, ma Sebedai latuagêc to ñacsenjomi ñagêdô nêñ luagêc, ac sêngônj sêwiñ taunj.

³ Ma Simon Petere kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Aê jana jansom i.” Tec êsêac sêsôm gêdêñ enj gebe “Aêac awiñ aôm.” Ac sêsa jasiñ wañ teñ ma gêdêñ gêbêc tonañ têtac i teñ sa atom.

⁴ Gêdêñ gelenmata, go Jesu kêkô ambêô ma nê ñacsenjomi sêjala enj gebe Jesu nec atom.

⁵ Tec Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Napalêac, amacnêm gêñ taniñña teñ gêc me masi.” Ma êsêac sêjô enj awa gebe “Masi.”

⁶ Go kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Au wasañ êsêp wañ ñalêsiniñ, tañ kêsâ anônja nañ, ma oc atap ñanô sa.” Sêu kêsêp gêja ma sebe sênam jaônj êpi êmênj e sêgôm jageo gebe i taêsam gêwê.

⁷ Ma ñacsenjom tañ Jesu têtac gêwiñ enj nañ, kêsôm gêdêñ Petere gebe “Op, Apômtaugoc.” Simon Petere gêñô gebe Apômtau, tec kêkwa tau auc ña nê ñakwê, tañ kêkôc su gêc nañ, ma gêu tau kêsêp bu gêja.

⁸ Nacsenomi ñagêdô towanjen sêpoac jaban bau amboac tasaka ñasawa êtôm 50, tec sêjam jaôn wasan toigen kêpi bau gêja.

⁹ Jasêsô bau e sêlic ja kêsâ ma i to mo kêsâ gêwiñ.

¹⁰ Tec Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe “Akôc i, tan galoc alô nan, ñagêdô amên.”

¹¹ Tec Simon Petere kêpi wan gêja ma gêjam jaôn wasan, tan i kapôên 153 sêwê e tonoma nan, kêpi bau gêja, mago wasan gêngic atom.

¹² Go Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe “Amên, anin gên bêbêcña acgom.” Nacsenomi samob têtêc tan e nêñ ten katu kênac en gebe “Aôm asa,” nec atom. Êsêac sêjala engac gebe en Apômtau.

¹³ Go Jesu kêkôc mo jakêkên gêdên êsêac ma i amboac tonanjen.

¹⁴ Jesu gêdi sa anga ñacmatênên ma geoc tau lasê gêdên nê ñacsenomi kêtû dim têtêacña tonan.

Jesu agêc Petere

¹⁵ Sen gên su, go Jesu kêsôm gêdên Simon Petere gebe “Joan latu Simon, aôm têtac gêwiñ aê kêtêlêc êsêac tônê su me masi.” Tec Simon gêjô en awa gebe “Aec, Apômtau, aôm kôjala gebe aênoc ñalêlôm gêwiñ aôm. “Ma Jesu kêsôm gêdên en gebe “Ojop aênoc domba ñalatu.”

¹⁶ Go Jesu kêtû kênac en kêtiam kêtû dim luagêc gebe “Joan latu Simon, aôm têtac gêwiñ aê me masi.” Tec Simon gêlôc gêdên Jesu gebe “Aec, Apômtau, aôm kôjalagac gebe aênoc ñalêlôm gêwiñ aôm.” Ma Jesu kêsôm gêdên en gebe “Ojop aênoc domba.”

¹⁷ Go kêtû kênac en kêtû dim têtêac gebe “Joan latu Simon, aôm nêñ ñalêlôm gêwiñ aê me masi.” Tec Peterenê ñalêlôm ñawapac kêsâ, gebe kêtû kênac en katu dim têtêac gebe “Aôm nêñ ñalêlôm gêwiñ aê me masi,” ma kêsôm gêdên en gebe “Apômtau, aôm kôjala gên samob, aôm kôjala gebe ñoc ñalêlôm gêwiñ aôm.” Ma Jesu kêsôm gêdên en gebe “Ojop aênoc domba.”

¹⁸ Binjanô, aê jasôm tobinjanôgen êndên aôm gebe Aôm ñapalêgen, tec taôm kôjandin nêñ ômbinjak ma kôsêlên gôja gamên, tan gobe ôna nan. Ma embe otu ñac lanwa, oc ôlam lêmam ma ten êjandin aôm nêñ ômbinjak ma êwê aôm ôna gamên, tan taôm godec gebe ôna atom nan.”

¹⁹ Jesu kêsôm bin tonan gebe êtôc Peterene lên êmac êndu ma êwaka Anôtônê ñawasi sanja. Kêsôm bin tonan su ma keten en gebe “Ôndanuc aê.”

Jesu agêc ñacsenom, tan en têtac gêwiñ nan

²⁰ Petere kêtac tau ôkwi e gêlic ñacsenom, tan Jesu têtac gêwiñ en nan kêtaduc. Gêdên êsêac sen Pasa ma en gêc kêsâ Jesuña ma kêsôm gebe “Apômtau, asa oc eoc aôm lasê.”

²¹ Tec Petere gêlic en e kêsôm gêdên Jesu gebe “Apômtau, ma ñac tônê oc amboac ondoc.”

²² Ma Jesu kêsôm gêdên en gebe “Aê embe têtac ten gebe en êmoa e jamu jamên, nan oc aôm nêñ bin me. Aôm tec ôndanuc aêgen.”

²³ Amboac tonan bin tonac kêsâ gêdên lasitêwai ñagêdô gêja gebe Nacsenom tônê oc êmac êndu atom. Jesu kêsôm ñalô tonac gebe “En êmac êndu atom” nec atom. En kêsôm tagen tonac gebe “Aê embe têtac ten gebe en êmoa e jamu jamên, nan oc aôm nêñ bin me.”

²⁴ Nacsenom tonac tec gêwa bin tau ñai ñam sa ma keto bin tau ma aêc ajala gebe bin, tan gêwa sa nan binjanô.

²⁵ Jesu gêgôm gên ñanô ñagêdô gwalêkin gêwiñ. Aê taêc gêjam gebe êsêac embe sêwa samob sa tomalagen ma teto, oc êsêp papia taêsam e ênam ñom aucgen.

Gêṅ Taṅ Apostolo Sêgôm Nan APOSOLO

Gêṅ Taṅ Aposolo Sêgôm Nan nec Luka keto gêjac têku nê Ṇawae Ṇajam. En keto buku tau gebe ênac miṅ ṅalau Dabuṅ gêwê lau buṅa ṅamataṅa sêpuc Jesu waṅa ma sêsôm ênê Ṇawae Ṇajam lasê “aṅga Jerusalem to Judaia samucgeṅ ma Samaria ṅagamêṅ e naêndêṅ nom ṅamadiṅ” (1:8). Mêtê kêlainṅ tau gêjac m aṅga Judanêṅ gamêṅ acgom, ma gelom-gelom jakêtu lau nomṅa samobgeṅ nêṅ sekêṅ gêwiṅ, tec ṅamiṅ tau tonanṅ. Luka gebe ênac nê lau têm tônêṅa têntac tônṅ, tec keto gebe Mêtê tau kêkêli lau teṅ sêli tauṅ sa gêdêṅ kaisara, tê sejam gôliṅ Romnêṅ gamêṅ nê atomanô. En gêwa lau tau nêṅ kauc sa kêpi biṅ, taṅ lau Juda sêkêṅ gêwiṅ to sêkêṅ matenṅeṅ sêmoa nanṅ, gebe kêtu anô kêpi biṅ lau buṅa sêkêṅ gêwiṅ necgac.

Buku tau nec ṅasêbu têlêac, nanṅ kêtôc aposolo to lau sêsôm Jesunê Ṇawae Ṇajam lasê kêsa aṅga gamêṅ dambê jaselom gamêṅ baliṅ ma sêwaka Gôlôac Dabuṅ tau sa-sa nanṅ gebe (1) Jesu kêpi undambê gêja su acgom, go gôlôac buṅa ṅamataṅa kêwaka tau sa aṅga Jerusalem tau; (2) Mêtê kêsa aṅga Palestina ṅagameṅ ṅagêdô (Samaria to Suria) gêwiṅ; ma (3) Mêtê gelom Gwêc Ṇalunṅ ṅagamêṅ ṅagêdô samob e jagêdêṅ malacsêga Rom.

Aposolonêṅ buku tonec ṅagêbôm teṅ gebe sêjac Ṇalau Dabuṅ nê kolensêga ṅamiṅ gêjam auc. Gêdêṅ Om Pentekostṅa Ṇalau Dabuṅ tonjaclaigeṅ mênkêpi lau buṅa aṅga Jerusalem, tec gêwê to kêpuc êsêac to nêṅ laumata tônṅ kêtôm biṅ, tê sêjac ṅamiṅ gec buku tau nê, samob gêmoageṅ. Ac sêkatoṅ lau buṅa ṅamataṅa nêṅ jaenṅ sa ṅatênageṅ gêc biṅ ṅagêdô, taṅ aposolo sêjam-sejam mêtê lau ma teto sa nanṅ. Go gêṅsêga, taṅ teto ṅamiṅ gêc nanṅ, kêtôc jaenṅ tau ṅaṅaclai kêtu anô kêpi lau buṅa sêsa nêṅ lêṅṅa ma kêpi gôlôac samob sêbiṅ tauṅ tônṅ tonjanôgeṅ nanṅa.

Ṇadênanṅ

1. Jesu gêjac dabiṅ aposolo kêtu nêṅ kôm sêwa enṅ ṅam saṅa 1:1-26
 - a. Jesunê awamu kêjatu aposolo sa sêsôm enṅ wae lasêṅa ma gêjac mata Ṇalau Dabuṅ gêdeṅ êsêac 1:1-14
 - b. Sêjaliṅ ṅac teṅ sa gêjô Juda su 1:15-26
 2. Sêwa Jesu sa aṅga Jerusalem 2:1-8:3
 3. Sêwa Jesu sa aṅga Judaia to Samaria 8:4-12:25
 4. Aposolo Paulu nê sakiṅ 13:1-28:31
 - a. Lêṅ Misionṅa ṅamataṅa 13:1-14:28
 - b. Aposolo sêkac tauṅ sa aṅDa Jerusalem 15:1-35
 - c. Lêṅ Misionṅa kêtu luagêcṅa 15:36-18:22
 - d. Lêṅ Misionṅa kêtu têlêacṅa 18:23-21:16
 - e. Sêkêc Paulu tônṅ gêṅgônṅ kapoacwalô aṅga Jerusalem ma Kaisarea to Rom 21:17-28:31

APOSOLO

Jesu gêjac mata Ṇalau Dabuṅ

¹ Teopili, biṅ ṅamataṅa tec kato su kêpi biṅ samob, taṅ Jesu gêgôm to kêdônṅ gêdêṅ taṅ gêjac m nê kôm

² e gêdêṅ bêc, taṅ Anôtô kêkôc enṅ sa nanṅ. Anôtô kêkôc enṅ sa atomgeṅ ma Ṇalau Dabuṅ kêkac Jesu tec kêsakiṅ aposolo, taṅ kêjaliṅ êsêac sa nanṅ.

³ Gêdêṅ taṅ kêkôc nê ṅandanṅ su nanṅ, kêtôc tau gêmoa mata jaliṅa gêdêṅ êsêac gêjagêmu-gêjagêmu ṅalêṅ gwalêkiṅ. Sêlic enṅ kêtôm bêc 40 ma kêsôm biṅ kêpi Anôtônê gamêṅ gêdêṅ êsêac.

⁴ Enj gêmoa gêwiņ êsêac ma gêjac jao gebe “Awi Jerusalem siņ atom ma aon biņ, taņ Tamoc gêjac mata to aņô aņga aêņoc naņ, e ņanô êsa acgom.

⁵ Gebe Joaņ tec kêsagu lau ņa bu, ma amac oc alij Țalau Dabuņ êtu nêma sanġu ņabêc jauc atom.”

Jesu kêpi undambê gêja

(Mar 16:19-20; Luk 24:50-53)

⁶ Lau taņ sêkac taun sa naņ, têtu kênac enj gebe “Apômtau, êndên têt tonec oc ômansaņ Israelnêņ gamêņ êtu gamêņ towae êtiam me masi.”

⁷ Ma enj kêsôm gêdên êsêac gebe “Amacnêma kôm gebe ajala têt to noc, naņ ņaclai ņatau Tamoc taê gêjam gêc nê taunja naņ atom.

⁸ Mago Țalau Dabuņ wacêpi amac e atu lau toņaclai ma awa aê ņam sa aņga Jerusalem to Judaia samucgeņ ma Samaria ņagamêņ e naêndên nom ņamadiņ.”

⁹ Jesu kêsôm biņ tonan su, go êsêac sêlic enj kêpi lólôc gêja e tao teņ kêsip enj su, tec matenano sêlic enj sapu.

¹⁰ Enj kêpi gêja ma êsêac matenj gê undambê ņanêņgeņ sêkô e sêlic ņac luagêc toņakwê ņaeb ņaôma mênșsêkô sêwiņ êsêac.

¹¹ Ac sêsôm gebe “Amac Galilaiawaga, asagenj akô matem gê undambê. Jesu tau, taņ aņga amacnêma kêpi undambê gêja naņ, oc êmu êmên êtôm tê alic enj kêpi undambê gêja nê.”

Sêjalij ņac teņ sa gêjô Juda

¹² Go aposolo sêmu aņga lôc, taņ sêsam gebe Lôckatêkwi naņ, sêja Jerusalem. Lôc tau gêc Jerusalem ņagala amboac lên sabaņja teņ.

¹³ Jasêo lasê e gacgeņ sêpi andu ņabalêm ņadenj ņaôņa, taņ êsêac sêmoasêmoa naņ sêja. Ma êsêac lau tau tonec Petere agêc Joaņ ma Jakobo agêc Andrea ma Pilip agêc Tom ma Batolomai agêc Matai ma Alpai latu Jakobo agêc Simon Seloto ma Jakobo latu Juda.

¹⁴ Lau samob tonan sêwiņ lauo ņagêdô ma Jesu têna Maria to Jesu lasii teten mec tonên ņalêlôm kêpi tagenj sêjac ņawae sêmoa.

¹⁵ Gêdên ņasawa tonan lasitêwai amboac 120 sênġôn sêwiņ taun, go Petere gêdi kêkô êsêac ņaluņ ma kêsôm gebe

¹⁶ “O lasitêwaac, Țalau Dabuņ gêoc Dawid awa sa ma kêsôm biņ kwananġenj kêpi Juda, taņ gêwê lau-sêkôc-Jesu-tônwaga naņ. Biņ taņ teto gêc naņ, kêtu ano sugac.

¹⁷ Țac tonan gêwiņ aêac ma gêwê kainj sakinj tonec gêwiņ.”

¹⁸ Țac tau kêkôc awa geo jagêjam ôli kôm teņ, go gêu tau môkêapac gêmunj e jagêoc ġênġic kêsêp ņaluņgeņ ma ņatêtac gêwê.

¹⁹ Lau Jerusalemņa samob sênô biņ tonan ņawae, tec sêsam kôm tau ņaê ņa êsêac taun awenj gebe Akeldama, ņam gebe “Kômdec.”

²⁰ “Biņ tau teto gêc buku Pesalemņa gebe

‘Ênê andu oc êtu tuc e ņac teņ êņġôn ņalêlôm atomanô.’

Ma teto biņ tonec gêwiņ gebe

‘Țac teņ oc êwê kainj ênê sakinj.’

²¹⁻²² “Amboac tonan ņac teņ mênêwiņ aêacmaņ ma êsôm Apômtau Jesu gêdi sa ņawae lasê. Enj ņac taņ aņga lau, taņ sêsêlên sêwiņ aêac gêdên taņ Apômtau Jesu kêsênġenj gêja gêmênġenj gêmoa aêac ņasawa gêdên taņ enj ġêlin Joaņnê sanġu naņ, e mênġêdênġenj gêwi aêac siņ ma kêpi lólôc gêja naņ.”

²³ Amboac tonan sêkêņ ņac luagêc, Josep, taņ sêsam enj gebe Barsaba, ma nê ņaê teņ gebe Justu naņ, agêc Matia.

²⁴ Go teten mec gebe “O Apômtau, aôm kôjala ņamalac samob nêņ ņalêlôm, mênôc ņac tau, taņ kôjalij enj sa aņga ņac luagêc tonec nêņ naņ, êndên aêac,

²⁵ gebe êkôc sakin to aposolonêḡ kôm sa êjô Juda, taḡ gêwi sin ma gêc gêja nê gamêḡ.”

²⁶ Ma sêpuc kapoac e jakêsêp Matia ma sêsam eḡ gêwiḡ aposolo 11. * paliḡ-paliḡeḡ êndêḡ sabat atom. Êsêac sêsêlêḡ intêna dambêḡeḡ, tec sêsam ḡasawa tonan gebe lêḡ sabatḡa.

2

Nalau Dabuḡ kêsêp gêmêḡ

¹ Gêdêḡ bêc Pentekostḡa nan êsêac samob sêkac tauḡ sa sêḡgônḡ tagenḡ.

² Go sep tagenḡ ḡadindiḡ kêsâ anḡa undambê kêtôm mu gêbuc ḡatêna mênḡgêjam andu, taḡ êsêac sêḡgônḡ nan, auc samucḡeḡ.

³ Ma sêlic gêḡ gêwa gêḡgic-gêḡgic amboac ja ḡaimbêla mênḡgêsac êsêac ḡaô gêdêḡ-gêdêḡeḡ.

⁴ Ma ḡalau Dabuḡ gêjam êsêac samob auc, tec sêjam lau jaba awenḡ kêtôm ḡalau Dabuḡ gêôc êsêac awenḡ sa.

⁵ Juda mansanḡ anḡa gamêḡ samob, taḡ gêc umbonḡ ḡalabu nan, sêkac tauḡ sa jasêḡgônḡ Jerusalem.

⁶ Gamêḡ tau tonanḡ ḡadindiḡ kêsâ, tec lau samob sêpi tagenḡ e têtakê gebe sêḡô lau tôḡ sêjam êsêac tauḡ awenḡ gêdêḡ-gêdêḡeḡ.

⁷ Lau samob sêlic e gêjac nêḡ Iênô auc to sê taêḡeḡ ma sêsôm gebe “Êsêac samob, tê sêsôm biḡ sêmoa nê, lau Galilaiḡa me masi.

⁸ Amboac ondoc tec taḡô êsêac sêsôm aêac tauḡ awenḡ, taḡ teneḡi sêkôc aêac ma tasôm nanḡ.

⁹ Lau Parta to Mede ma Elam, ma aêac, taḡ dangônḡ Mesopotamia to Judaia ma Kapadokia ma Pontu to Asia

¹⁰ ma Prugia to Pampulia ma Aiguptu to Libua ḡagamêḡ Kurene ma lau, taḡ tamêḡ anḡa Rom nanḡ,

¹¹ Judawaga to lau lêḡḡa ma lau Krete to Arabia, aêac taḡô êsêac sêsôm Anôtônê gêḡtalô kapôêḡ ḡawae ḡa aêac tauḡ awenḡ.”

¹² Gêḡ tonanḡ gêjac êsêac samob nanḡ Iênô auc e sêpê lêna ma sêsôm gêdêḡ tauḡ gebe “Gêḡ tonanḡ ḡam amboac ondoc.”

¹³ Ma lau ḡagêdô sêsu susu gebe “Wain wakuc kêjaḡiḡ êsêac.”

Petere gêjam mêtê

¹⁴ Tec Petere to êsêac lau 11 dêdi sêkô, go kêsôm kêpuc awa sagenḡ gêdêḡ êsêac gebe “Judawaga to amac samob, taḡ anḡônḡ Jerusalem nanḡ, aê jawa biḡ tonec ḡam sa êndêḡ amac anḡ acgom.

¹⁵ Amac abe lau tonanḡ wain kêjaḡiḡ êsêac me. Masigoc. Oc gocgo tec mênḡgic lauḡ sa kêkô.

¹⁶ Tagenḡ biḡ, taḡ propete Joel kêsôm nanḡ, kêtû anô gebe

¹⁷ ‘Anôtô kêsôm gebe Êndêḡ bêc ḡamuḡa oc jakêc ḡoc ḡalau êpi ḡamalac samob e latômio to ḡac oc seoc biḡ lasê, ma nêḡ ḡacsenḡomi oc sêlic ḡakatu, ma amacnêḡ lau ḡanô oc sênêc mê.

¹⁸ Êndêḡ bôc tonanḡ oc jakêc ḡoc ḡalau êpi ḡoc sakinḡwagao to ḡac e seoc biḡ lasê.

¹⁹ Ma oc jakêḡ gêḡsêga anḡa umbonḡ Iôlôcḡa ma gêḡtalô anḡa nom elonḡa tonec ḡai, dec to ja ma jadauḡ.

²⁰ Oc oc ênam kanuc ma ajônḡ êtôm dec, go Apômtaunê bêc kapôêḡ ma bêc towae tau mênḡsa.

* **1:26:** Lau Juda sêjac go gebe sênam kôm go sêsêlêḡ

21 Êndêñ tònê lau samob, tañ awen gêjac Apômtaunn ñaê nan, tec Anôtô oc ênam êsêac kêsi.'

22 "Amac Israelwaga, anô ñoc biñ tonec acgom. Anôtô kêwaka Jesu Nasaretna sa geden amac ña gen kapôên to gêñsêga ma gêñtalô. En kêkên Jesu gêgôm gêñ tau gêmoa amac ñalêlôm taôm ajalagac.

23 Anôtô taê gêjam ñabin to kêjala kêtú tòn kwananjen gebe êwi ñac tau sin êsêp amac lememe. Amac akên en gêdên lau-sesen-biñsu-popocwaga sêjac en kêpi kakesotau, tec kêtôm amac taôm ajac en êndu.

24 Ñac tau tonan Anôtô kêgaboac en su anja gêmac ñañandan ma gêñu en gêdi sa gebe gemacanô tau kêkôc en tòn kêtôm atom.

25 Dawid kêsôm biñ kêpi en gebe 'Aê galic Apômtau kêkô ñoc lanôcnêm geden tònjen. En gêmoa aênoc anôña gebe jaku atom.

26 Amboac tonan tec têtac ñajam kêsa ma imbeloc kêtú samuc. Aê gamoa toôlic matê-matêjen, mago kakên matoc

27 gebe aôm oc ondec aênoc katuc êmoa lamboam atom ma aôm Ôkên nêm ñac dabun ôli êtu palê atom.

28 Aôm kôtôc intêna janğon matoc jalinja gêdên aê.

Aôm oc ôkên aê jamoa aôm lanômnêm e têtac ñajam ênam aê auc samucjen.'

29 "O ñoc lasitêwaac, aê gabe jasôm abenji Dawid nê biñ ênêc awêjen êndên amac. En gêmac êndu ma sêsun en ma ênê sêô gêc aêac ñalêlôm e geden galoc.

30 Ñac tonan en propete ten ma kêjala biñ, tañ Anôtô kêsôm kêtú tòn kêpi en gebe 'Aô mnêm wakuc ten oc êngôn nêm lêpôn kinja.'

31 En propete, tec gêlic biñ, tañ ocgo mênêsa nan kwananjen ma kêsôm ñalô tonec kêpi Kilisi êndi saña gebe

'Anôtô gedec en gêmoa lamboam atom ma en ôli kêtú palê atom.'

32 Ma Jesu tau tec Anôtô gêñu en gêdi sa ma aêac lau samob tonec alic gen tau asôm lasê.

33 Anôtô kêsun en sa jagênğon ênê anôña, ma Jesu kêkôc Ñalau Dabun anja Tamanê kêtôm Tama gêjac mata gêdên en nan, menkekec tec amac alic to anô.

34 Dawid tau kêpi undambê gêja atomjen, mago kêsôm gebe

'Apômtau kêsôm gêdên aênoc Apômtau gebe Ôngôn aênoc anôña

35 e jakên aômnêm ñacjo sênêc amkain ñalabu acgom.'

36 "Amboac tonan lau Israel samob sêjala ñanôjen acgom gebe Jesu tau, tañ amac ajac en kêpi kakesotau nan, Anôtô kêkên en kêtú Apômtau to Kilisi."

37 Sênô biñ tonan e kepen êsêacnên ñalêlom ñanô ma sêsôm geden Petere to aposolo ñagêdô gebe "O lasitêwaac, aêacmên oc anğom taun amboac on-clogjen."

38 Tec Petere kêsôm geden êsêac gebe "Anam taôm ôkwi ma sensanğuc amac sênam Jesu Kilisi lanô êtômjen gebe êsuc amacnêm sec ôkwi, go Anôtô êkên Ñalau Dabun êndên amac êwac.

39 Gebe Anôtô gêjac mata biñ kêpi amac to nêm ñapalê ma êsêac lau gamênbômña samob, kêpi êsêac samob, tañ Apômtau, aêacnên Anôtô, kêkalem êsêac nan."

40 Ma Petere gêwa sa to gêjac biñsu êsêac ña biñ ñagêdô gwalêkin gebe "Akên taôm andên Anôtô gebe ênam amac kêsi anja lau geo tonan nên."

41 Lau tañ sêkôc Peterenê biñ sa nan, sêlin sanğuc. Ma gêdên bêc tonan lau amboac 3,000 jasêwiñ gôlôac.

42 Lau tonan ñai sêmasan aposolonên mêtê to biñ sêmbin taun tònña ma sêpô polom kêkôc to teten mec. Sêgôm gêñ tonan geden tònjen.

Gôlôacnên lên

⁴³ Êsêac samob têtac ñatutuc, gebe aposolo sêgôm Ogênsêga to gêntalô taêsam.

⁴⁴ Ma êsêac, tañ sêkên, gêwiñ nan, samob sêngôn sêwiñ taun ma sêwê kain nêñ gêñ samob sêpi tagen.

⁴⁵ Êsêac sêkên nêñ waba to gêñ lau sêjam ôli ma sêjac sam ñaawa gêdên lau samob kêtôm sêpô lêna taun gêdên-gadêngeña.

⁴⁶ Êsêac semoa lôm dabun kêtôm bêcgeñ, ma nêñ ñalêlôm kêpi tagen to sêpô polom kêkôc kêtôm nêñ andugen ma señ nêñ gêñ totêntac ñajam ma tonên ñalêlôm ñañêñ.

⁴⁷ Êsêac sêlambin Anôtô ma lau samob sêlic êsêac ñajam ma sêmoasin êsêac. Ma Apômtau kêkên lau, tañ gêjam êsêac kêsî nan, jasêwiñ gôlôac tau kêtôm bêcgeñ.

3

Ñac ñatêkwa kêtû goloñ ôli ñajam kêsa

¹ Ñasawa ten Petere agêc Joan sêpi lôm dabun sêja sebe teten mec êndên ñanoc ocmatan.

² Ma ñac ten gêmoa tonan. Têna kêkôc en akain to lêma kêtû goloñ. Kêtôm bêcgeñ lau sêbalan en jatetoc en gêngôn lôm dabun ñakatam, tañ sêsam gebe Katamñajam nan, gebe eten gêñ êndên lau, tañ sêsô lôm dabun sêna nan.

³ Ñac tau gêlic Petere agêc Joan sebe sêsô lôm dabun sêna, tec keten gêñ gêdên êsêagêc.

⁴ Tec Petere agêc Joan maten gê en e Petere kêsôm gebe “Matam ê aêagêc acgom.”

⁵ Ma ñac tau mata gê êsêagêc gêjam kauc gebe sêkên gêñ êndên en.

⁶ Go Petere kêsôm gebe “Silber to gold gêc aêña atom, ma gêñ, tañ gêc aêña nan, tec gabe jakên êndên aôm. Gajam Jesu Kilisi Nasaretña lanô gebe Ôsêlên.”

⁷ Go kêkam en gêdên lêma anôña ma gegen en sa. Ma gaôgeñ ñac tau atapa to agwam ñajan kêsâ,

⁸ ma gêboan sa jakêkô ma kêsêlên, go gêwiñ êsêagêc kêsô lôm dabun jakêlambin Anôtô to kêsêlên gêboan kêpigen.

⁹ Lau samob sêlic en kêlambin Anôtô gegen taugen gêmoa,

¹⁰ ma sêjala gebe ñac, tañ gêngôn kêsî lôm dabun ñaKatamñajam ma keten-keten gêñ gêmoa nan, ñac tau tonecgoc. Ma sê taên to sêñac lemen kêtû gêñ, tañ kêtap en sa nanña.

Petere gêjam mêtê gêmoa Salomonê lôm seleb

¹¹ Ñac tau kêsap Petere agêc Joan tôn ñapan, tec lau samob sê taên ma sêkac sa dêdên êsêac sêja jasêkô lôm sêlêb, tañ sêsam gebe Salomonê nan.

¹² Petere gêlic lau tonan ma awa gêjac êsêac gebe “Amac lau Israelwaga, asagen asôm bin selec kêtû ñac tonecña ma matemanô gêdên aêagêc kêtû asagenña. Abe aêagêc taun ma ñaclai to ñajam tec agôm en kêsêlên nec me.

¹³ Abraham agêc Isak ma Jakob nêñ Anôtô ma tamenji samob nêñ Anôtô kêkên nê sakinwaga Jesu nê ñawasi kêsa. Ñac tonan, tañ amac akên en gêdên ñajo ma asa en auc akô Pilata lanônêm. Pilata gebe êngamboac en su,

¹⁴ mago amac asa ñac dabun to gêdên tau auc ma aten gebe sêngamboac ñac, tañ gêjac ñamalac êndu nan, su êndên amac.

¹⁵ Ñac tau gebe êwê amac angon matem jali, mago ajac en êndu, nan tec Anôtô gênu en sa anga ñacmatênên, aêac alic gêñ tau tec asôm lasê.

¹⁶ Ma ñac tau, nan amac alic to ajala en nan, kêkên gêwiñ Jesunê ñaê, tec ñaê tau gêjam en sa. Jesu kêpuc ñac tau tôn kêkên gêwiñ, tec gêgôm en ôli samucgen ñajam kêsa tec alic en kêkô amac samob lanômnmênña.

17 “O lasitêwaac, aê galicgac gebe amac ajam kauc tê agôm, ma amacnêm kasêga sêjam kauc amboac tonanjen.

18 Anôtô gégôm nê binj, tañ gêôc propete samob awen sa ma sêsôm lasê gebe Kilisi êkôc nandan nan, njanô kêsa.

19 Amboac tonan ambu taôm ma anam taôm ôkwi gebe nêsec ênaña,

20 ma têt moasiñña anga Apômtaunê lanjôanô mênêsa wacêlau amac tekwek saki êsa, ec êkên Kilisi Jesu, tañ kêjaliñ sa kêtû amacña kwananjen nan êmên.

21 Nac tau êmoa undambê e êndên têt Anôtô êmansañ gên samob êtu wakuc êtiam, amboac kêsôm lasê gêôc propete dabun awen sa gêdên andanjen nan.

22 Mose kêsôm gebe ‘Apômtau, amacnêm Anôtô, oc êñu amacnêm propete ten sa anga lasimi to tewemi nên êtôm aê, ma binj samob, tañ en êsôm êndên amac nan, akên tanem.

23 Lau embe sêkên tanen propete tau tonan nê binj atom, oc Anôtô enen êsêac samob su anga nê launên.

24 Propete samob, Samuel to êsêac, tañ têtadaguc nan, sêsôm to sêkên têt tonan njawae.

25 Propete latunji amac to poac, tañ Anôtô kêmoatiñ gêdên tamemi nan, njalati amac. Anôtô kêmoatiñ poac tau gêdên Abraham ma kêsôm gebe ‘Êtu nêsec wakucña laum nomña samob têtap moasiñ sa.’

26 Anôtô kêtôc nê sakiñwaga gêdên amac kêtû njamata ma kêsakiñ en gebe êmoasiñ amac e anam taôm ôkwi êndên-êndênjen ma awi nêsec tokaiñ-tokaiñ siñ.”

4

Petere agêc Joañ sênjôn kapoacwalô

1 Agêc sêsôm binj tonan gêdên lau sêmoa ma lau dabunwaga to kapitai lôm dabunja ma Sadukai dêdên êsêagêc sêja.

2 Lau tonan naj sêlic êsêagêc sec gebe têtôn lau ma sêkên Jesu gêdi sa anga njacmatênên njawae gêdên êsêac.

3 Tec sêkôc êsêagêc tôn jasêlai agêc auc sênjôn e bêbêcgen acgom, gebe kêtula su.

4 Lau tañ sênjôn Peterenê binj tau nan, nên taêsam sêkên gêwiñ ma lau tau nên njacwaga amboac 5,000.

5 Njâbêbêc êsêacnên kasêga to laumata ma binjutau sêkac tauñ sa anga Jerusalem,

6 ma nac dabunjêga Anas agêc Kaiapa ma Joañ agêc Alesandere ma êsêac njagêdôn anga nac dabunjêga nê gôlôac sêwiñ.

7 Ma sêsôm sejon njaclagêc tau jasêkô êsêac lanjônên, go têtû Iêsu êsêagêc gebe “Asa nê njac lai to njâê kêpuc amagêc tôn, tec agôm gên tônê nec.”

8 Tec Njalau Dabunj gêjam Petere auc e kêsôm gêdên êsêac gebe “O launên kasêga to laumataac,

9 galoc amac embe atu Iêsu aêagêc êpi moasiñ, tañ agôm gêdên nac puliñ nan,

10 go amac samob to lau Israel samob ajala gebe Jesu Kilisi Nasaretña, tañ amac ajac en kêpi kakesotau gêja ma Anôtô gên en sa anga njacmatênên nan, nê njâê gégôm nac, tañ kêkô amac lanjônên nan, ôli njajam kêsa.

11 Nac tau

‘poc, tañ amac akwêwaga alic gebe sec nan, tec kêtû poc kêclêsuña.’

12 Njamoasiñ ten gêmoa atom, ma njâê njajam ten anga umbon njalabu gêdên njamalac gebe ênam aêac saña ten gêc atomanô.”

¹³ Lau tau sêlic Petere agêc Joaņ têtac kêpa su ma nêņ kauc kêsa gebe êsêagêc anġa lau ŋaôma nêņ, taņ sêsô lôm teņ atom naņ, tec sê taêņ ma sêjala êsêagêc gebe sêsap Jesu tônġeņ.

¹⁴ Ac sêlic ŋac puliņ, taņ ôli ŋajam kêsa naņ, kêkô gêwiņ êsêagêc ma sêsôm biņ sêjô agêc awenġa e masi.

¹⁵ Amboac tonan sêjatu êsêagêc sêwi gamêņ sêkac saņa siņ sêsa awê sêja, ma sêmasaņ biņ gêdêņ taun

¹⁶ ma sêsôm gebe “Aêac danġôm ŋaclagêc tônê amboac ondoc. Lau Jerusalemġa samob sêlic gêņtalô, tê êsêagêc sêgôm nêgac, ma aêac oc dansa auc êtôm atom.

¹⁷ Dambôc êsêagêc awenġ auc ŋajana gebe biņ tau tonec ŋawae êtu tapa êndêņ lau samob êna atom, ma sêsam ŋac tônê nê ŋaê êndêņ lau teņ êtiam atom.”

¹⁸ Go sêmôêc êsêagêc mêņsêjac jao gebe êsêagêc sêsôm Jesunê ŋaê lasê to têndônġ ŋaê tau teņ êtiam atomanô.

¹⁹ Ma Petere agêc Joaņ sêjô êsêac awenġ gebe “Taôm taêm ênam alic acgom, Anôtô êlic biņ ondoc naêndêņ, taņeņ wamu amac me taņeņ wamu eņ.

²⁰ Aêagêc atôm atom gebe akapic awenġsunġ êtu gêņ, taņ alic to anô naņġa.”

²¹ Amboac tonan sêjac biņsu êsêagêc ŋakôninġa ma sêkêņ agêc sêja. Êsêac têtap lêņ sêmêtôc êsêagêcġa teņ sa atom kêtu launġa, gebe samob tetoc Anôtô sa kêtu gêņ, taņ gêgôm naņġa.

²² Ŋac tau, naņ êsêagêc sêgôm gêņtalô ôli ŋajam kêsaņa kêpi eņ naņ, nê jala kêtu 40 su.

Gôlôac tetenġ mec kêtu sêmoa totêntac êpa sugenġa

²³ Sêwi Petere agêc Joaņ siņ su, tec agêc dêdêņ nêņ lau sêja ma sêjac miņ biņ, taņ lau dabunġsêga to laumata sêsôm gêdêņ êsêagêc naņ.

²⁴ Lau tonan sêjô su e awenġ gêôc Anôtô selenġeņ gebe “O Ŋatau, aôm naņ kôkêņ undambê to nom ma gwêc to gêņ samob, taņ sêmoa ŋalêlôm naņ,

²⁵ aôm tau tonan kôkêņ Ŋalau Dabuņ gêôc aêac abeņi Dawid, taņ kêtu aôm nê m sakinġwaga naņ, awa sa gebe

‘Lau samuc nêņ ŋaonda kêpi kêtu asagenġa

to lau taêņ gêjam biņ ŋaôma-ŋaôma naņ, ŋam amboac ondoc.

²⁶ Kiņ nomġa sêkac taunġa sa,

ma kasêga sêmoatiņ biņ sêņġônġ tagenġ amboac tonanġ,

sebe senseņ Apômtau agêc nê ŋac, taņ ġeņ oso eņ naņ su.’

²⁷ Biņġanôġeņ, Herodo agêc Ponti Pilata ma lau samuc to lau Israel sêkac sa anġa malac tonec sebe senseņ aôm nê m sakinġwaga dabuņ Jesu, taņ ġoerġ oso eņ naņ su.

²⁸ Ma sêgôm gêņ, taņ aôm taêm gêjam kwananġeņ gebe lêmam ôņġômġa naņ, ŋanô kêsa.

²⁹ O Apômtau, galoc ôlic gebe êsêac sêjô aêac ŋa biņġeņ. Amboac tonan ôpuc nê m sakinġwaga aêac tônġ gebe asôm nê m biņ totêntac êpa sugenġ.

³⁰ Ômêtôc lêmam moasiņ ma ôkêņ nê m sakinġwaga dabuņ Jesu nê ŋaê êņġôm ġêņsêga to gêņtalô.”

³¹ Ac tetenġ mec tonanġ su, ma gamêņ, taņ êsêac sêkac sa sêņġônġ naņ, kêwiwiġ tau e Ŋalau Dabuņ gêjam êsêac samob auc ma sêsôm Anôtônê mêtê totêntac kêpa sugenġ.

Gôlôac sêwê kaiņ nêņ ġeņ samob ŋatonġ tagenġ

³² Lau-sêkêņ-gêwiņwaga samob têtac tagenġ to nêņ ŋalêlôm kêpi tagenġ. Ma ŋac teņ ġêlic nê ġeņ amboac taugenġ nê ġeņ atom, êsêac samob sêwê kaiņ ġeņ ŋatonġ tagenġ.

³³ Aposolo sêwa Apômtau Jesu gêdi sa nawae sa tonjaclaigen, ma namoasin kapôên kêpi êsêac samob,

³⁴ gebe êsêacnêj nac tenj kêpô lêna tau kêtû gêj tenja gêmôa atom, gebe gamêj to and-u natau samob sêkêj nêj gêj lau sêjam ôli ma sêkôc naawa

³⁵ jatetoc gêc aposolo enkaingna. Go êsêac sêjac sam gêj tau gêdêj lau, tanj sêpô lêna kêtû gêj tenja nanj kêtômgenj.

³⁶ Ma Lewinê wakuc tenj gêmôa, nê malacmôkê Kupro. Ênê naê Josep, mago aposolo sêsam enj gebe Bamaba, tanam ôkwi gebe “Binjanlatu,”

³⁷ nac tau nê kôm tenj gêc, tec kêkêj lau sêjam ôli ma kêkôc naawa jaketoc gêc aposolo enkaingna amboac tonanjenj.

5

Anania agêc Sapira nêj binj

¹ Nac tenj, nê naê Anania, agêc nê awê Sapira sêkêj nêj kôm najêdô tenj lau sêjam ôli.

² Nac tau gêjam naawa najêdô auc, nê awê gêlic, ma kêkôc najêdô jaketoc gêc aposolo enkaingna.

³ Ma Petere kêsôm gebe “Anania, amboac ondoc Sadanj gêjam nêj najêlôm auc e kôsau Najau Dabunj ma gôjam kôm naawa najêdô auc.

⁴ Aôm kôkêj gêdêj lau sêjam ôli atomgenj, tec taôm kôtu nêj gêj natau. Kôkêj gêdêj lau sêjam ôli su, tec kôtu naawa natau amboac tonanj. Amboac ondoc tec taêm gêjam binj amboac tonanj gêc nêj najêlôm. Aôm kôsau namalac atom, aôm kôsau Anôtôgoc.”

⁵ Anania gêjô binj tonanj e gêu tau jatomatêgenj gêc. Ma lau samob, tanj sêjô binj tonanj nawae nanj, têtêc taunj nanô.

⁶ Go lau matak dêdi jasêsabanj enj ma sêbalanj enj sêsa awê jasêsunj enj.

⁷ Ockatu nasawa amboac têtêac gêjana, ma nac tau nê awê gêjam kauc binj, tanj gêgôm nê akwenj nanj, tec gêmêj.

⁸ Ma Petere kêtû kênac enj gebe “Ôsôm êndêj aê acgom gebe Amagêc akôc kôm naôli tau tecenecgenj me.” Ma awê tau kêsôm gebe “Aec, gêj tau tecenanjenj.”

⁹ Tec Petere kêsôm gêdêj enj gebe “Amboac ondoc amagêcnêj najêlôm kêpi tagenj abe ansaê Apômtaunê Najau. Ôlic acgom, lau tanj sêsunj nêj akwenj su nanj, enmata gêdinj katam sebe sêmbalanj aôm sêsa sêna.”

¹⁰ Ma gacgenj awê tau kêku e jatomatêgenj gêc enj akainja. Lau matak sêsô sêja e sêlic awê tau tomatêgenj gêc, tec sêbalanj enj jasêsunj enj gêwinj nê akwenj.

¹¹ Gôlôac dabunj pebenj têtakê nanô e lau najêdô samob, tanj sêjô binj tau nawae nanj, têtakê amboac tonanjenj.

Aposolo sêgôm gêntalô to gêjsêga taêsam

¹² Aposolo sêgôm gêntalô to gêjsêga taêsam sêmoa lau najêlôm ma lausêkêj-gêwinjwaga samob sêkac taunj sa semoa Salomonê lôm sêlêb.

¹³ Lau najêdô têtêc taunj, tec sêsap êsêac tôj atom, mago tetoc êsêac sa têtôm apômtau towae.

¹⁴ Ma êsêac, tanj sêkêj gêwinj Apômtau nanj, têtû gwalêkinj, gebe lauo to nac taêsam.

¹⁵ Lau tau sejonj nêj gêmâc sêsa malaclunj sêja jasêkêj êsêac sêc mê to sac ma taênj kêka gebe Petere embe êsêlêj êmêj, nanj katu naênêc ajunj ênsac êsêacnêj najêdô êwinj-êwinj.

¹⁶ Ma lau taêsam anġa malac, taġ ġec Jerusalem nġala naġ, sejoġ lau ġêmac to lau nġagêdô, taġ nġalau nġatêmui ġêġôm êsêac naġ sêmêġ, tec aposolo sêġôm êsêac ôliġ nġajam kêsâ samob.

Sêkôc aposolo tôġ kêtû dim luagêcġa

¹⁷ Ma nġac dabuġsêġa to nê lau samob, taġ anġa Sadukainêġ tonġ naġ, sêġjam lêmuġ aposolo nġanô

¹⁸ e sêkam êsêac tôġ ma sêkêġ êsêac sêġġômġ andu kapoacwalôġa.

¹⁹ ġêdêġ ġêbêc Apômtaunê anġela teġ ġagêlêc katam andu kapoacwalôġa su, ġo ġêwê êsêac sêsa sêġa ma kêsôm ġebe

²⁰ “Ana anam mêtê lau akô lôm dabuġ ma asôm biġ anġômġ matem ġaliġa samob lasê.”

²¹ Ac sêġô biġ tonġ, tec bêbêc kanucġeġ sêsô lôm dabuġ sêġa ma têdômġ lau.

ġo nġac dabuġsêġa to nê lau sêkac tauġ sa ma sêkalem laumata to Israelnêġ lau nġanô samob sa ma sêkêġ lau sêġa andu kapoacwalôġa ġebe sêkôc aposolo tau sêmêġ.

²² Tec sakiġwagâ sêġa e têtap aposolo sa sêmoa andu kapoacwalôġa atom, ġo sêmu sêġa ma sêsôm ġebe

²³ “Aêac aja e alic sêlai andu kapoacwalôġa auc e paġ tagenġ to ġeġobwagâ seġop katam sêkô, mago alêc katam su e alic ġaôb tagenġ.”

²⁴ Lôm dabuġ nġakapitai to lau dabuġsêġa sêġô biġ tonġ ma taêġ ġêġjam ġakêsâ-ġakêsâ.

²⁵ ġo nġac teġ kasôm ġedenġ êsêac ġebe “Alic acġom, lau tau, taġ akenġ êsêac sêġġômġ kapoacwalô naġ, tê ġatedômġ lau sêkô lôm dabuġ.”

²⁶ Amboac tonġ kapitai ġêwiġ nê sakiġwagâ ġasêkôc aposolo. Sêkôc êsêac sêġjam saicġeġ atom, têtêc ġebe lau oc têtuc êsêac nġa poc êndu.

²⁷ Amboac tonġ sêwê êsêac sêġa laumata sêkac sa nġamala. Nġac dabuġsêġa kêtû kênac êsêac ġebe

²⁸ “Aêac ajac ġao nġajanaġ ġêdêġ amac ġebe andômġ nġaê tonġ êtiam atom, mago alic acġom, amacnêġ mêtê ġêġjam Jerusalem aucġeġ. Amac abe aê nġamalac tônê nê dec êpi aêac me.”

²⁹ Tec Petere to aposolo sêġô êsêac awenġ ġebe “Aêac taġeġ wamu Anôtô êlêlêc nġamalac.

³⁰ Jesu taġ amac akêġ eġ ġeġkaleġ kakesotau ġaasenġ eġ su naġ, tec aêac tamenġinêġ Anôtô ġêġu eġ sa.

³¹ Nġac tau Anôtô ketoc eġ sa ġêġġômġ ênê anôġa, ġebe êtu laumata to kêsîwagâ ma ênam Israel ôkwi to êsuc êsêacnêġ sec ôkwi.

³² Biġ tonġ nġai aêac alic nġanô, tec awa sa amoa, aêac to Nġalau Dabuġ, taġ Anôtô kêkêġ ġêdêġ lau taġeġ wamu eġna naġ.”

³³ Lau tonġ nġai sêġô biġ tonġ e ġêli nêġ nġalêlôm sa secanô sebe sênac aposolo endu.

³⁴ ġo laumatanêġ teġ ġêdi sa, eġ Parisai teġ, nê nġaê ġamaliel. Eġ kêdômġwagâ biġsuġa teġ ma lau samob tetoc eġ sa. Eġ kêġatu ġebe seġonġ aposolo sêsa awê saunġeġ.

³⁵ ġo kêsôm ġêdêġ laumata ġebe “Amac lau Israelwagâ, alic taôm nġapep, anġôm lau tonġ amboac secġeġmaġ.

³⁶ ġêdêġ nġasawa teġ Teuda ketoc tau sa ġebe êtu nġac towae ma lau 400 sêsap eġ tôġ. Tec sêġac eġ endu, ma lau, taġ sêsap eġ tôġ naġ, sêġanda êsêac samob sêc êliġêliġeġ e nêġ kôm ġê su.

³⁷ Tonġ su, ġo ġêdêġ bêc, taġ sêsa lau saġa naġ, nġac ġalilaianaġ ġuda ġêdi ma kêlêtôm lau e taêsam sêsap eġ tôġ. Sêmoa e nġac tau ġêġanaġ ma sesenġ êsêac, taġ sêsap eġ tôġ naġ, samob êliġ-êliġ.

³⁸ Ma galoc jasôm ñoc ñalêlôm êndên amac gebe Awi lau tônê siñ ma akên êsêac sêc sêna. Gêñ amboac tônê embe ñamalac taun taên ênam me sêngôm, oc êtu golon.

³⁹ Ma embe anga Anôtônê, oc anseñ su atôm atom. Ajop tagen tonec, anseñ Anôtô atom.”

⁴⁰ Lau tau sêkên gêwiñ Gamalielnê biñ, go sêmôêc aposolo jasi êsêac ña palipgen ma sêjac biñsu êsêac gebe sênam mêtê êpi Jesunê ñaê êtiam atom. Go sêkên êsêac sêsa sêja.

⁴¹ Lau tau sêwi laumata siñ sêsa sêja totêntac ñajamgen, gebe Anôtô ketoc êsêac sa ma gêlic êsêac têtôm gebe lau sêgôm êsêac majen kêsa kêtû Jesunê ñaêña.

⁴² Êsêac têdôn lau anga lôm dabun to andu kêtôm bêcgen ma sêsôm ñawae ñajam lasê gebe Jesu en Kilisi, sêwi siñ atom.

6

Sêjaliñ samwaga 7 sa

¹ Gêdên ñasawa tonan ñacseñomi têtû taêsam. Ma lau Helen têtû môsi lau Ebolai gebe sim êsêacnên awêtuc su ña gêñ, tañ sêjac sam kêtôm bêcgenña nan.

² Tec êsêac lau 12 sêkalem ñacseñomi samob sa ma sêsôm gebe “Aêac embe anac sam mo ma oc angom Anôtônê mêtê êtôm atom. Gêñ amboac tonan aêac alic kêtôm atom.

³ O lasitêwaac, ajaliñ nêma lau mansan 7, tañ Nalau Dabun to kauc mêtêña gêjam êsêac auc nan sa, gebe mênșêkôc kôm tau tonan su.

⁴ Aêac lau tonec abe aten mec to anam sakin êndên mêtêgen.”

⁵ Lau samob, tañ sêkac taun sa nan, sêñô biñ tonan ñajam, tec sêjaliñ lau tonec ñai sa, ñac ten kêkên gêwiñ ñajana to Nalau Dêbu ñ gêjam en auc, nê ñaê Stepan, gêwiñ Pilip agêc Prokoro ma Nikanor agêc Timon ma Parmena agêc Judanên ñac lênña ten anga Antiokia, nê ñaê Nikolaus.

⁶ Sêkên lau tonan ñai sêkô aposolo lanôñnêma ma teten mec to sêu lemen gêsac êsêac.

⁷ Anôtônê mêtê kêtû tapa e ñacseñominên ton anga Jerusalem kêtû kapôên, ma lau dabunwaga taêsam sêkên gêwiñ mêtê to sêsô ñalabu.

Sêkôc Stepan tôn

⁸ Moasin to ñaclai gêjam Stepan auc ma gêgôm gêñsêga to gêñtalô kapôên lau sêlic.

⁹ Tec lau ñagêdô anga ton, tañ sêsam êsêac sebe Libertini to Kurene ma Alesandrianan, dêdi sa ma lau Kilikia to Asianan sêwiñ. Êsêac to Stepan ac sêpa taun kêtû mêtêña.

¹⁰ En kêsôm biñ tokauc ma to Nalau Dabun, tec êsêac sêku en tulu atom.

¹¹ Amboac tonan sêu biñ gêdên lau ten jasêsôm gebe “Aêac anô en kêsôm biñ alôb-alôb kêpi Mose to Anôtô.”

¹² Sêgôm sêmoa e dêdac lau to laumata ma biñsuta sa, jasêkôc Stepan tôn ma sê en dêdên laumata sêja.

¹³ Ma sêjaliñ lau ñagêdô sa gebe sêngôlin biñ êpi en gebe “Ñac tonec kêsôm biñ kêpi gamên dabun to Mosenê biñsu ñawaô.

¹⁴ Aêac anô en kêsôm gebe Jesu Nasaretña oc enseñ gamên tonec su, ma mêtê, tañ Mose kêkên gelom aêac nan, en oc ênam ôkwi.”

¹⁵ Laumata samob, tañ sêkac taun sa sêngôn nan, maten gê en e sêlic lanôanô kêtôm anela ten nê.

7

Stepan gêjam mêtê

¹ Go ñac dabuñsêga kêsôm gebe “Binj tau amboac tônê me masi.”

² Tec Stepan kêsôm gebe

“O tamocac to ñoc lasitêwaac, añ ñoc binj acgom. Gêmunjen aêac abenji Abraham gêngôn Haran atomgen, gêmoa Mesopotamiagen e ñawasi ñatau Anôtô geoc tau lasê

³ ma kêsôm gêdên en gebe ‘Ondec nê gamên ênêc to nê lau sêmoa ma ôna ôngôn gamên, tañ aê oc jatôc êndên aôm nan.’

⁴ Tec en gedec Kaldeanên gamên gêcña ma gêdi mênghênôn Haran. Gêmoa e tama gêmac êndu acgom, go Anôtô gêwê en anga tonan mênghelom gamên tau tec galoc êmac anghôn nec.

⁵ Gêdên tonan ênê ñapalê masi, ma Anôtô kêkên en gêwê kain gamên ñagec atomanô, mago Anôtô gêjac matagen geden en gebe êkên gamên tonec êndên en to nê wakuc, tañ sêjô en su nan.

⁶ Ma Anôtônê binj amboac tonec gebe ‘Nê wakuc oc têtû lau jaba sêmoa lau ten nê gamên, ma malacm oc sêkônin esêac têtû nê gênôma to sejon esêac êtôm jala 400.’

⁷ Ma Anôtô kêsôm gêwin gebe ‘Lau tau, tañ sêkônin esêac têtû nê gênôma nan, aê oc jamêtôc esêac. Tonan su, go esêac sêc sêmu mênshênam sakin aê anga gamên tau tonec.’

⁸ Go Anôtô kêmoatin poac sêsa ñapalêña gêdên Abraham gêwin, tec kêka Isak lasê ma kêsa en gêdên ñabêc kêtû 8, ma Isak gêgôm gêdên Jakob, ma Jakob gêgôm gêdên aêac abenji 12 amboac tonanjen.’

⁹ “Aêac abenji têtac sec gêdên Josep e sêkên en gêdên lau sêjam ôli en ma sêkôc en sêja Aiguptu, mago Anôtô gêwin en.

¹⁰ Tec kêjanjo en su anga nê ñandan samob to kêkên moasin ma kauc mêtêña gêdên en kêkô kin Aiguptuña, Parao, lanônem. Ma Parao kêkên en gêjam gôlin Aiguptu to ênê gôlôac samob.

¹¹ Tôbôm kêsa Aiguptu to Kanaan ñagamên samob e sênghôn jageo ñanô ma tamenji têtap nê gên sêninña sa atom.

¹² Jakob gênô polom gêc Aiguptu ñawae, tec kêsakin tamenji sêsêp sêja kêtû ñamata.

¹³ Sêmoa e sêsêp sêja kêtû luagêcña nan, tec Josep gêwa tau sa gêdên têtai ma Parao gênô Josep tau nê gôlôac ñam.

¹⁴ Go Josep kêkên binj gêja ma kêkalem tama Jakob to nê gôlôac samob sêja. Ma lau tau têtôm 75.

¹⁵ Jakob tau kêsêp gêja e gêmac êndu anga Aiguptu, ma tamenji amboac tonan.

¹⁶ Go sêkôc esêac sêja Sikem ma sêsun esêac sêc sêô, tañ Abraham gêjam ôli ña silber ton ten gêdên Hamor latui anga Sikem nan.

¹⁷ “Ñanoc sêwi gamên tau sinña, tañ Anôtô gêjac mata gêdên Abraham nan, kêdabin gebe êmbacnê, ma lau têtû taêsam e sêjam Aiguptu auc.

¹⁸ Sêmoa e kin wakuc ten, tañ gêjam kauc Josep nan, gêjam gôlin Aiguptu.

¹⁹ Ñac tonan kêsau kêtîm aêacnên lau ma gejon tamenji ma kêkac esêac gebe sêwi nê gên dedec sin paliñ-paliñen gebe sêmoa maten jali atom.

²⁰ Gêdên ñasawa tonan Mose têna kêkôc en, ma Anôtô gêlic en ñajam, tec agêc sêlôm en sêmoa nê andulêlôm e ajôn têtêac.

²¹ Go sêwi en sin paliñ-paliñen e Parao latuo kêkôc en sa jagêlôm en kêtôm latu ten.

²² Ma têtôn Aiguptunên mêtê samob gêdên Mose, gêmoa e kêtû ñac ñajanja binj to kômña.

23 “Nac tau gêmôa e nê jala kêtû 40 su, go taê gêjam gebe ênac lasitêwai Israelna kêsi.

24 Gêlic nac tenj kêlêsu nac Israelna tenj, tec gêjam Israel tonan kêsi ma gêjac nac Aiguptuna nan êndu kêtû kêlêsu nac tonanña.

25 Mose geboc lasitêwai sêjala Anôtô gebe ênam êsêac kêsi ya ey lêma, mago nêj kauc kêsâ su atom.

26 Nâbêbêc lau ngêdô sêsôm tauj sêmoa e enj gêlic, tec gê wama êsêac ma kêsôm gebe ‘Lauac, amac lau nam tagen. Amboac ondoc tec abe angôm taôm kwalec nec.’

27 Ma nac-kisa-môkêwaga tonan kêtij enj ma kêsôm gebe ‘Asa kêkênj aôm kôtu aêacma gôlijwaga to mêtôcwaga.

28 Oc gobe ônac aê êndu amboac nôgenj gôjac Aiguptu tau nanj me.’

29 Tec Mose gêc su kêtû binj tonanña jakêtu nac jaba gêngôj nom Midian e kêka napalê luagêc lasê anja tonan.

30 “Jala 40 gêjanja gêwinj, go anjela tenj geoc tau lasê gêdênj enj anja gamênj sawa lôc Sinainja, kêsêp ja njawaô, tanj kêsâ gamênjdani nanj njalêlôm.

31 Mose gêlic gêj tonan e gêjac lêma ma kêtû gasuc gêja gebe êlic gêj tau nam acgom. Tec Apômtaunê awa tenj kêsâ gebe

32 ‘Tamaminênj Anôtô, Abraham agêc Isak ma Jakob nêj Anôtô aê.’ Tec Mose kêtênêp ma kêtêc tau e gebe êlic gêj tau nam atom.

33 Go Apômtau kêsôm gêdênj enj gebe ‘Ôngamboac atapa su anja amkainj gebe gamênj, tanj kôkô nanj, gamênj dabu nj.

34 Aê galic sejonj njoc lau anja Aiguptu e sêmoa jageo, ma ganjô nêj tanj, tec kasêp gamênj gebe janam êsêac kêsi. Amboac tonanj ômôênj, aê gabe jakinj aôm êna Aiguptu.’

35 “Mose tau, tanj êsêac sêsa enj auc ma sêsôm gebe ‘Asa kêkênj aôm kôtu gôlijwaga to mêtôcwaga nanj,’ tec Anôtô kêsakinj enj kêtû gôlijwaga to kêsîwaga. Enj kêkênj anjela geoc tau lasê gêdênj Mose anja gamênjdani gebe êpuc enj tøj.

36 Nac tonanj kejonj êsêac sa ma gêgôm gêjnsêga to gêjtalô anja gamênj Aiguptu to anja Gwêckoc ma gamênj sawa kêtôm jala 40.

37 Mose tau tec kêsôm gêdênj Israelwaga gebe ‘Anôtô oc ênju amacnêm propete tenj sa anja lasimi to tewemi nêj êtôm aê.’

38 Nac tagenj tonanj tec gêmôa gêwinj gôlôac dabunj anja gamênj sawa ma gêwinj anjela, tanj kêsôm binj gêdênj êsêac to tamenj anja lôc Sinai nanj, ma nac tonanjenj tec binj mata jalinja gêdênj enj gebe êndônj aêac.

39 “Mago aêac tamenj sebe tanjenj wamu enj atom. Êsêac sêmasuc enj to sêjam nêj njalêlôm ôkwi gêdênj Aiguptu kêtiam.

40 Ma sêsôm gêdênj Aron gebe ‘Ômansanj aêacma anôtôi gwam gebe sêwê aêacnja, gebe Mose, tanj gêwê aêac anja Aiguptu amênj nanj, aêac ajam kauc binj ondoc kêtap enj sa.’

41 Gêdênj tonanj sêgôm nêj bulimakao njalatu njakatu tenj ma sêkênj da gêdênj anôtô gwam tau to têtû samuc lemenj njakôm.

42 Tec Anôtô gêjam dêmôê êsêac ma kêkênj êsêac sêjam sakinj umbonj ngêlônj kêtôm teto gêc propetenênj buku gebe

‘Amac lau Israelwaga, gêdênj tanj amoa gamênj sawa e jala 40 nanj, oc akênj bôc to da gêdênj aê me masi.

43 Amac abalanj gwam Moloknê bec to anôtô gwam Repan nê utitalata ma agôm gêj tau njakatu abe atenj mec êpi.

Amboac tonanj aê jawê amac e naanjônj Babel njakatenj ônênja.’

44 “Aêac tamenji sêkôc lôm bec, tañ gêwa Anôtô gêmôa gêwiñ êsêacña sa nañ, sêmoa gamêñ sawa. Ac sêmasañ kêtôm ñadôn, tañ Anôtô kêtôc gêdêñ Mose gêlic ma kêjatu enj gebe êngômña nañ.

45 Tamenji sêbalañ lôm bec tonañ sêwiñ Josua sêja lau samuc nêñ gamêñ, tañ sêkôc su nañ. Anôtô tau gêmun tamenji ma kêtin lau samuc su, tec lôm bec kêkô gamêñ tonec e gêdêñ Dawidinê têm.

46 Anôtô gêlic Dawid ñajam, tec ñac tau keten gebe êtap gamêñ ten sa ma êsun Jakobnê Anôtônê andu ten sa êkô.

47 Mago gêc e Salomo kêkwê Anôtônê andu tau.

48 Tagen Lôlôc Natau oc êngôn andu, tañ sêgôm ña lemen nañ atom, êtôm propete kêsôm gebe

49 ‘Undambê kêtû ñoc lêpôn ma nom kêtû ockain ñakadembon. Apômtau kêsôm gebe

Amac abe akwê aênoc andu amboac ondoc, me ñoc gamêñ, tañ jangôn tekoc saki êsaña nañ, oc ênêc ondoc.

50 Amac abe gên totau-totau samob tonañ ñai tauc lemoc gajam kauc me.’

51 “Ojae amac, gêsômtêkwa ñaton ma nêm ñalêlôm to tañemsun ñadani atôm lau samuc. Amac akô Nalau Dabun auc ñapañ atôm tamemi tec amoa.

52 Propete ondoc ten amac tamemi sêjanda enj atom. Ma êsêac sêjac lau, tañ andanjen seoc binj lasê kwananjen gebe ñac gêdêñ oc êmên nañ êndugac.

53 Amac lau tau tonec tec êkêc binjsu anga anjanên, mago amasan kêtû tôñ atom.”

Têruc Stepan ña poc êndu

54 Lau sênô binj tonañ e gêli nêñ ñalêlôm sa secanô ma sêmôe lunlun enj.

55 Ma Nalau Dabun gêjam Stepan auc e mata gedec undambê, gêlic Anôtônê ñawasi ma gêlic Jesu kêkô Anôtônê anôña.

56 Tec kêsôm gebe “Op, aê galic undambê gêña ma Namalacnê Latu kêkô Anôtônê anôñagoc.”

57 Lau tonañ sêwakic e sêbôc tañensun auc ma gulun tagen sêja sêgi enj auc.

58 Ma têtin enj kêsa malacmagê gêja sebe têtuc enj ña poc êndu. Tec lau binjômê sêkôc nêñ ñakwê su ma sêkên jatetoc gêc ñac matac ten, nê ñaê Saulu, akainña.

59 Êsêac têtuc Stepan ña poc sêmoa ma keten mec gebe “Apômtau Jesu, ôkôc ñoc ñalau sa.”

60 Enj kêpôn aduc ma gêmôêc ña awa kapôên gebe “Apômtau, ôê êsêacnên sec tôñ atom.” Kêsôm tonañ su ma gêmac êndu.

8

1 Saulu gêlic êsêac sesen Stepan su e gêjac mataanô ñajam.

Saulu kêlêsu gôloac dabun

Gêdên ñasawa tonañ lau sêlêsu gôlôac dabun Jerusalemña kêlêlêc. Sêgôm e lau samob sêc êlin-êlin têtôm Judaia to Samaria ñagamênjen sêja. Aposolo taunjen tec sêmoa.

2 Ma lau mansañ ñagêdô sêsun Stepan ma têtan tanjiboa ñanô kêpi enj.

3 Saulu kêpi gôlôac dabun nêñ andu kêtômgenj ma gê lau to ñac jakêkên êsêac sêsô kapoacwalô sêja, gêgôm e gesen gôlôac dabun êlin-êlin.

Mêtê kêtû tapa anga Samaria

4 Êsêac tañ sêc êlin-êlin kêtôm gamênjen sêja nañ, jasêsôm ñawae ñajam lasê.

5 Ma Pilip tec kêsêp malac Samarianja jagêjam mêtê êsêac kêpi Kilisi.

⁶ Lau taêsam sêhông Pilipnê binj to sêlic gêntalô, tanj enj gêgôm nanj, e sêkênj tanjen enj totêntac tagenj,

⁷ gebe lau taêsam tonjalau natêmui sêmoa, nanj njalau tau sêwakic ma sêsa anja êsêacnênj sêja, ma natêkwa kêtuj to maginj kêsuj taêsam ôlinj njajam kêsa.

⁸ Ma lau, tanj sêngông malac tonanj nanj, têntac njajam samucgenj.

⁹ Ma njac mecwaga tenj, nê njâ Simon, gêngông malac tonanj, nanj gêmunjenj gêgôm mectomanj e gêjac lau Samarianaja nênj Iênô auc ma gêboa tau gebe enj njac tonjaclai kainj tenj.

¹⁰ Tec lau saunj to lau kapôênj samob sêkênj tanjen enj ma sêsôm gebe “Anôtônê njac lai, tanj sêsam gebe kapôênj nanj, oc njac tau tonanj.”

¹¹ Êsêac sêkênj tanjen enj gebe enj gêjac êsêacnênj Iênô auc njâ nê mecgenj e njasawa ec balinj su.

¹² Ma Pilip kêsôm njawae njajam Anôtônê gamênj to Jesu Kilisi nê njânj lasê e lauo to njac sêkênj gêwinj ma sêlinj sanju.

¹³ Go Simon tau kêkênj gêwinj amboac tonanj e gêlinj sanju ma kêsap Pilip tônj. Enj gêlic gêntalô to gênsêga kapôênj e gêjac ênê Iênô auc.

¹⁴ Aposolo tanj sêngông Jerusalem nanj, sêhông njawae gebe lau Samarianaja sêkôc Anôtônê mêtê sa, tec sêsakinj Petere agêc Joanj dêdênj êsêac sêja.

¹⁵ Nac lagêc tonanj sêsêp sêja, go tetenj mec kêtuj lau tauja gebe Njalau Dabunj êpi êsêac,

¹⁶ gebe Njalau Dabunj kêpi êsêacnênj tenj atom tagenj, ac sêlinj busanj njânmagenj kêpi Apômtau Jesu nê njâ.

¹⁷ Tec aposolo luagêc sêkênj lemenj gêsac êsêac acgom, go Njalau Dabunj gelom êsêac.

¹⁸ Simon gêlic aposolo sêkênj lemenj gêsac lau, ma Njalau Dabunj gelom êsêac, tec kejonj awa gêdênj êsêagêc gêja

¹⁹ ma kêsôm gebe “Akênj njac lai tonanj êndênj aê amboac tonanj. Aê embe jakênj lemoc ênsac njac tenj, go Anôtô êkênj Njalau Dabunj êndênj enj.”

²⁰ Tec Petere kêsôm gêdênj enj gebe “Aôm ônanja tonêm awagenj. Aôm gobe ônam ôli Anôtônê moasinj njâ awa me.

²¹ Aôm gôwê kainj kôm tonec njagêc atomanô, gebe Anôtô gêlic aômnmê njâlêlôm geogenj.

²² Amboac tonanj ônam taôm ôkwi anja nênj geo tonanj ma otenj Apômtau, moae êsuc binj geo, tanj gêc nênj njâlêlôm nanj ôkwi.

²³ Aê galic nênj geo kêtôm njakisi njamakic gêjam aôm auc to sec njâlêpoa gêsô aôm tônj.”

²⁴ Go Simon gêjô enj awa gebe “Amagêc taôm atenj mec êndênj Apômtau anam aê aoc gebe binj, tanj agêc asôm nanj, njatenj êtap aê sa atom.”

²⁵ Nac lagêc tau sêsôm to sêwa Apômtaunê binj sa su, go sêmu sêja Jerusalem ma sêsôm njawae njajam lasê anja Samarianênj malac gwalêkinj gêwinj.

Pilip agêc gejobwagasêga Aitiopianja

²⁶ Apômtaunê anjela tenj kêsôm gêdênj Pilip gebe “Ôndi ma ôsêlênj êndênj oc êkô njalunj ôsa intêna, tanj anja Jerusalem kêsêp Gasanja gêja nanj. “Intêna tau kêsêp gamênj sawa.

²⁷ Tec enj gêdi gêja. Ma njac Aitiopianja tenj, lau Aitiopianja nênj kwin Kandake nê gejobwagasêga, nanj kwin kêkênj enj gejob ênê waba samob nanj, jaketenj mec anja Jerusalem.

²⁸ Enj gêmu gêja nênj gamênj ma kêsam propete Jesaia nênj binj gêngông nênj kareta njâ.

²⁹ Go Njalau Dabunj kêsôm gêdênj Pilip gebe “Ôtu gasuc nawê kareta tônê tônj.”

³⁰ Tec Pilip këlêti kêdaguc gêja e gêjô eñ kêsam propete Jesaia nê biñ ma kêtû kênac gebe “Biñ tañ kôsam nañ, kôjala ñam me masi.”

³¹ Ma ñac tau kêsôm gebe “Embe ñac teñ êtôc intêna êndên aê atom, oc jajala amboac ondoc.” Go ketenñ Pilip gebe êpi naêngônñ êwiñ eñ.

³² Ma biñ tau, tañ ñac tau kêsam nañ, tonec gebe “Sejoñ eñ amboac domba, nañ sebe sêmbucña ma amboac domba ñalatu, tañ sebe sêkapiñ ñaôlilu nañ, mago kêtanñ atom.

³³ Gêdênñ tañ sêkôninñ eñ nañ, sêmêtôc eñ kêtôm ñagôlinñ atom. Asa kêtôm gebe ênac ênê wakuc nêñ miñ. Oc masi, gebe sesenñ eñ su anga nom.”

³⁴ Go gejobwagasêga tau kêsôm gêdênñ Pilip gebe “Aê jatenñ aôm ôwa sa acgom. Propete kêsôm biñ tau kêpi asa. Kêsôm kêpi tau me kêpi ñac teñ.”

³⁵ Tec Pilip gêôc awa sa gêjac m nê mêtê ña propetenê ñalô tonanñ ma kêsôm Jesunê ñawae ñajam lasê gêdênñ eñ.

³⁶ Agêcnênñ kareta kêsêlênñ e jasêô lasê bu teñ ma gejobwagasêga tau kêsôm gebe “Kec, bu tec kêpoac. Asagenñ êkô aênoc busanñ auc.” [

³⁷ Go Pilip kêsôm gêdênñ eñ gebe “Aôm embe ôkênñ êwiñ tonêm ñalêlôm samucgenñ, go dangôm.” Ma eñ gêjô Pilip awa gebe “Aê kakênñ gêwiñ Jesu Kilisi eñ Anôtônê Latu.”]

³⁸ Go eñ kêjatu gebe kareta êkô, ma Pilip agêc gejobwagasêga sêsêp bu jasêkô, go Pilip kêsagu eñ.

³⁹ Agêc anga bu sêpi sêmênñ e Apômtaunê ñalau kêkôc Pilip su, ma gejobwagasêga gêlic eñ kêtiam atom ma gêc totêtac ñajamgenñ gêja.

⁴⁰ Pilip jagêô lasê Asoto, go kêsôm ñawae ñajam lasê gêjac laoc malac samob e jagêô lasê Kaisarea.

9

Jesu gêjam Saulu ôkwi

¹ Saulu tau nê ñalêlôm gegenñ eñ sa e gêjô Apômtaunê ñacsenñomi ña biñ ma gebe ênac êsêac êndu. Eñ gêdênñ dabunñsêga gêja

² ma ketenñ eñ gebe êkênñ papia êwa eñ sanña êndênñ lau Damaskus nêñ Iômmôke gebe Saulu embe êtap lau ñagêdô, nañ sêkênñ gêwiñ Jesunê mêtê nañ sa, oc ênsô êsêac awê ma ñac tônñ ma ejoñ êsêac sêna Jerusalem.

³ Eñ kêsêlênñ gêmoa e kêdabinñ Damaskus ma sep tagenñ ja teñ anga undambê kêpô eñ gêjam aucgenñ

⁴ e gêu tau jagêc nom ma gêjô awa teñ, tañ kêsôm gêdênñ eñ gebe “Saulu, Saulu, asagenñ kôjanda aê.”

⁵ Ma eñ kêsôm gebe “Apômtau, aôm asa.” Go ñac tau kêsôm gebe “Aê Jesu tec kôjanda aê.

⁶ Mago galoc aôm ôndi ôsa malac ôna, go sêsôm biñ, tañ gêjac aôm ñawae nañ. Iasê êndênñ aôm.”

⁷ Ma lau, gêñ sêwiñ eñ nañ, sênô biñ tau, mago sêlic ñamalac teñ atom, tec sêjam tañ tônñenñ sêkô.

⁸ Saulu gêdi anga nom ma mata gêlac e gêlic gamênñ atom. Tec êsêac sêkam eñ ma sêwê engenñ sêja Damaskus.

⁹ Eñ gêjônñ tonanñ gêlic gamênñ atom kêtôm bôc têtêac ma genñ to gênôm gêñ atom.

¹⁰ Ma ñacsenñom teñ gêjônñ Damaskus, nê ñaê Anania, nañ Apômtau gêgôm ênê katu kainñ teñ kêsâ ma kêsôm gêdênñ eñ gebe “Anania,” e ñac tau kêsôm gebe “Apômtau, aê tec gamoa.”

11 Go Apômtau kêsôm gédêñ enj gebe “Ôndi ma ôsa intêna, tañ sêsam sebe intêna solop nañ, ôna ma ôtu kênac ñac, tañ sêsam enj sebe Saulu Tarsusña nañ, anğa Judanê andu, gebe enj keten mec

12 ma gêlic ñac tenj, nê ñaê Anania, jakêkêñ lêma gêsac enj gebe mata êlêc êtiam.”

13 Go Anania gêjô enj awa gebe “Apômtau, aê ganô lau taêsam sêsôm gebe ñac tonañ gêgôm aômnêm lau dabuñ, tañ sêngôn Jerusalem nañ, sec elê mê.”

14 Ma sêsôm gebe kêkôc ñaclai anğa lau dabuñsêga nêñ gebe ênsô lau samob, tañ awenj gêjac aômnêm ñaê nañ tônj.”

15 Tec Apômtau kêsôm gédêñ enj gebe “Ôna, ñac tau tônê tê gajac dabiñ enj su gebe ejonj ñoc ñaê êndêñ lau samuc to kiñ ma Israel latuñi êna.

16 Gebe aê tauc jatôc gêñwapac, tañ enj êôc êtu ñoc ñaêña nañ, êndêñ enj.”

17 Tec Anania gêdi gêja e jakêpi andu tau, go kêkêñ lêma gêsac enj ma kêsôm gebe “Lasicenec Saulu, Apômtau Jesu, tañ geoc tau lasê gédêñ aôm anğa intêna, tañ kôsa gômôñ nañ, kêsakiñ aê tec gamêñ gebe matamanô êpoa lasê êtiam ma Nalau Dabuñ ênam aôm auc.”

18 Ma gaôgenj gêñ, tañ gêsañ Saulu mataanô auc nañ, kêsêlô amboac i ñagala e gêbacnê ma gêlic gamêñ kêtiam. Go gêdi sa e gêliñ sanju

19 ma genj gêñ têtwa saki kêsâ kêtiam.

Saulu gêjam mêtê anğa Damasku

Bêc ñagêdô Saulu gêwiñ ñacsenjomi gêmôa Damaskus.

20 E gacgenj gêjam mêtê kêpi Jesu anğa Judanenj lôm gebe ñac tau tonañ Anôtônê Latu.

21 Ma lau samob, tañ sêñô ênê bi ñ tonañ nañ, sêñac lemenj ma sêsôm gebe “Ñac tau, tañ gesenj êsêac, tañ awenj gêjac ñaê tônê anğa Jerusalem nañ, ñac tau tonec me masi. Enj gêmêñ gebe ênsô êsêac anğa tonecña tônj êwiñ ma ejonj êsêac sêndêñ lau dabuñsêga sêna atom me.”

22 Ma Saulu gêwa sa ñajañ kêlêlêc gebe Jesu tonec enj Kilisi tau. Kêsôm biñ amboac tonañ tec gêgôm lau Juda, tañ sêngôn Damaskus nañ, nêñ kauc kêñnsônj e tonjoma.

Saulu gêc Judawaga su

23 Bêc ñagêdô gêjaña acgom, go Judawaga sêkic ênê biñ gebe sênac enj êndu.

24 Biñ tau ñapuc kêsâ gédêñ Saulu. Ac sêkêñ lau sejop malac ñasacgêdô gêwiñ kêtôm bêc to gelenjenj gebe sênac enj êndu.

25 Tec Saulunê ñacsenjomi sêkôc enj gédêñ gêbêc jasêkêñ enj kêsêp sêm, tañ sêwa amboac talu nañ, ma sêlêwanj enj kêsêp tunjbôm ñadêmmôê gêja.

Saulu gêmôa Jerusalem

26 Gêja e gêo lasê Jerusalem jakêsâê gebe êsap ñacsenjomi tônjña. Tec gêgôm elê mê gebe samob têtêc enj, sêkêñ gêwiñ gebe Jesunê ñacsenjom tenj enj atom.

27 Tec Barnba gêjam enj sa ma gêwê enj agêc dêdêñ aposolo sêja. Enj gêjac m inj biñ Saulu gêlic Apômtau anğa intêna ma Jesu kêsôm biñ gédêñ enjña. Ma gêjac miñ gêwiñ gebe Saulu kêsôm Jesunê ñaê lasê gêmôa awêgenj anğa Damaskus.

28 Go Saulu gêmôa-gêmôa gêwiñ êsêac anğa Jerusalem ma kêsôm Apômtaunê ñaê lasê gêmôa awêgenj.

29 Enj gêjam biñgalôm gêwiñ lau Juda, tañ sêsôm biñ Helen nañ, e sêpê taunj kêtû mêtêña. Tec êsêac sebe sêkam enj tônj ma sênac enj êndu.

30 Lasitêwai sêñô biñ tonañ ñawae ma sêkêñ enj kêsêp Kaisarea gêja acgom, go sêsakiñ enj anğa tonañ gêja Tarsus.

³¹ Gêdêñ ñasawa tonañ gôlôac dabuñ ança Judaia to Galilaia ma Samaria ñagamêñ samob sêngôn towamag-en. Lau tau sêsa nêñ lêñ totêtêc Apômtaugen ma Nalau Dabuñ kêpuc êsêac tôn to gêjac lênsôn êsêac e têtû taêsam.

Aenea ôli ñajam kêsa

³² Petere kêsêlêñ-kêsêlêñ gêmôa e jagêo lasê Anôtônê lau, tañ sêngôn Luda nañ.

³³ Go kêtap ñac teñ ança tonañ sa, nê ñaê Aenea, tañ nê ñatêkwa kêtû golon ma gêcgen kêtôm jala 8.

³⁴ Tec Petere kêsôm gêdêñ en gebe “Aenea, Jesu Kilisi gêgôm aôm ñajam kêsa, ôndi sa ma ôluñ nêñ mê sa,” e en gêdi sa gulun tagen.

³⁵ Lau Luda to Saron samob, tañ sêlic ñac tau nañ, sêjam tauñ ôkwi dêdêñ Apômtau.

Tabita mata jali kêsa kêtiam

³⁶ Awê teñ gêngôn Jope, nê ñaê Tabita, tanam ôkwi gebe Mojawa, nañ kêkêñ gêwiñ Jesu. En gêjam lau sa ña kolên tokain-tokain to kêmoasin êsêac ñanô.

³⁷ Gêdêñ ñasawa tonañ gêmâc gêgôm en gêc e gêmâc êndu. Go sêmasañ ênê ñawêlêlan ma tetoc gêc andu ñaden teñ.

³⁸ Ñacseñomi sêñô Petere gêmôa Luda, tañ gêc Jope ñagala nañ ñawae, tec sêsakin ñac luagêc jateten en gebe “Ôndêñ aêac ômôêñ sebenman.”

³⁹ Petere gêdi ma gêwiñ êsêagêc sêja. Ac sêo lasê su acgom, go sêwê Petere sêpi andu tau ñaden tonañ sêja. Ma awêtuc samob dêdêñ en sêja e têtôc obo to ñakwê, tañ Tabita gêngôn gêwiñ êsêac ma kêsi nañ, gêdêñ en ma têtan.

⁴⁰ Tec Petere kêmasuc êsêac samob sêsa sêja, go kêpôn aduc keten mec. Tônañ su, go kêkac tau ôkwi gêdêñ ñacmatê ma kêsôm gebe “Tabita, ôndi sa.” Ma awê tau mata gêlac e gêlic Petere ma gêdi gêngôn.

⁴¹ Go Petere gêsun lêma jakekam en sa ma gêmôêc Anôtônê lau to awêtuc mênkêtôc awê tau gêdêñ êsêac gebe mata jali kêsa su.

⁴² Lau Jope samob sêñô bin tonañ ñawae ma taêsam sêkêñ gêwiñ Apômtau.

⁴³ Ma Petere gêmôa Jope gêngôn gêwiñ ñac kêmasañ bôc ñaôlicña teñ, nê ñaê Simon, ñasawa ec balin.

10

Petere agêc Korneli

¹ Ñac teñ gêngôn Kaisarea, nê ñaê Korneli. Ñac tonañ kêtû sinwaga ton teñ, tañ sêsam êsêac sebe “TonItaliana” nañ, nêñ kapitali.

² En to nê gôlôac samob lau ñajam têtêc Anôtô, ma en kêmoasin lau Juda ñapep to keten mec gêdêñ Anôtô geden têngen.

³ Gêdêñ ocmata ñac tonañ katu gêlic Anôtônê anela teñ katôgen gêdêñ en jakêsôm gêdêñ en gebe “Korneli.”

⁴ Korneli kêtakê e mata gê en ma kêsôm gebe “Apômtau, bin amboac ondoc.” Go anela kêsôm gêdêñ en gebe “Nêñ mec to nêñ moasin kêpi gêdêñ Anôtô jataê gêjam gêmôa.

⁵ Amboac tonañ galoc ôkêñ lau sêna Jope nasêkôc Simon teñ, tañ sêsam en sebe Petere nañ sêmên.

⁶ Ñac tau kêtû ñacên jagêngôn gêwiñ Simon teñ, tañ kêmasañ bôc ñaôlic nañ, nê andu kêkô gwêctaligen.”

⁷ Anela kêsôm bin gêdêñ en su ma gêc gêja acgom, gocgo Korneli gêmôêc nê sakinwaga luagêc ma sinwaga teñ. Ñac tau kêtêc Anôtô ma gêjam sakin Korneli ñapep.

⁸ Korneli gêjac min bin samob gêdêñ êsêac ma kêsakin êsêac sêja Jope.

⁹ Lau tonan sêselên sêmoa e ñagelen, go jatêdabin malac. Gêdên tonan Petere kêpi andu tau ñaden ñaôña gebe eten mec, ma oc kêkô ñaluñ.

¹⁰ Gêmoa e mo gêjô en ma gebe êniñ gêñ. Tec sêmasañ ênê gêñ sêmoa ma katu kain ten kêsá

¹¹ e gêlic undambê gêña ma sêlêwan gêñ ten amboac obo kapôên sêmoatin ñalêsu aclê ma sêlêwan kêsêp nom gêmên.

¹² Ma bôc nomña kain ten-kain ten to gêñ, tan kêkêngeñ nan, ma moc umbon ñalabuña sêsêp jasêmoa ñaiêlôm.

¹³ Go awa ten gêdên en gebe “Petere, ôndi sa, ômbuc ma ôniñ.”

¹⁴ Tec Petere kêsôm gebe “Apômtau, masigoc, gêñ sec to alôb-alôb amboac tonan aê gaen ten su atomanô.”

¹⁵ Go awa tau kêsá kêtiam kêtú dim luagêc gebe “Gêñ tan Anôtô kêmasañ kêtú selec nan, ômbu gebe alôb-alôb atom.”

¹⁶ Bin tonan kêsá kêtú dim têlêac su, go gaôgeñ obo tau gegen tau sa kêpi undambê gêja kêtiam.

¹⁷ Petere taê gêjam gêñ, tan gêlic nan, ñam jakêsa-jakêsa gêmoa ma lau, tan Korneli kêsakiñ êsêac nan, têtú kênac Simonnê andu gêdên lau e têtap sa mênșêkô ñasacgêdô.

¹⁸ Lau tau sêmôêc têtú kênac gebe “Simon, tan sêsam en sebe Petere nan, kêtú ñacên mênșênğôn tonac me masi.”

¹⁹ Petere taê gêjam gêñ, tan gêlic nan, ñam gêñğôn, ma Nalau Dabuñ kêsôm gêdên en gebe “Ôlic acgom, lau têlêac mênștêtú kênac aôm sêkô.

²⁰ Ôndi ôsêp ma ôwiñ êsêac, taêm ênam naêsa-naêsa atom, gebe aê tauc kasakiñ êsêac tec sêmên.”

²¹ Tec Petere kêsêp jakêsôm gêdên êsêac gebe “Aô, ñac tan asôm nan, aê tau tonac. Ac amên kêtú bin ondocña.”

²² Lau tau sêsôm gebe “Kapitai Korneli, ñac gêdên, tan kêtêc Anôtô nan, ma Judawaga sêlic en ñac mansañ, ñac tau tônê anela dabuñ ten mênșkêsôm bin gêdên en gebe êkên lau mênșêkôc aôm ôna ênê andu ma êñô bin anğa aômnêm.”

²³ Tec Petere kêmasañ bin gêdên êsêac sêsô nê andu ñalêlôm sêja ma kêkên gêñ êsêac sen.

Ñagelen en gêdi gêwiñ êsêac sêja ma lasitêwai ñagêdô anğa Jope dêdi sêwiñ en.

²⁴ Ñagelen, go jasêo lasê Kaisarea. Korneli kêkalem nê lasitêwai to nê tawan sa kwananğen, ma sêôn êsêac sêmoa.

²⁵ Gêdên tan Petere kêsô gêja nan, Korneli kêpuc en tônğôn kêsá gêmên e gêu tau gêc en akainña ma ketoc en sa.

²⁶ Tec Petere kêkam en sa ma kêsôm gebe “Ôndi sa, aê ñamalac amboac tonan.”

²⁷ Sêjam binğalôm sêwiñ tauñ sêsô sêja e gêlic lau taêsam sêkac tauñ sa,

²⁸ ma kêsôm gêdên êsêac gebe “Amac alicğac gebe biñsu gêjac jao gebe Judawaga têtú ñacên me sênğôn sêwiñ tentenlatu ten atom. Mago Anôtô kêtôc gêdên aê gebe jambu ñamalac ten gebe sec to ñatêmui atomanô.

²⁹ Kêtú tonanña aê ganğô amacnêm môêc tec gader atom, gadi gamên. Ma galoc jatu kênac amac gebe amôêc aê kêtú asagenña.”

³⁰ Tec Korneli kêsôm gebe “Gêdên ocmata ten aê katen mec gamoa ñoc andu e galic ñac ten tonakwê ñaôsicôsic mênșkêkô aê lanğcnêm, galoc ñabêc aclê gêjan sa.

³¹ Ma ñac tau kêsôm gebe ‘Korneli, Anôtô gêñô aômnêm mec ma taê gêjam nêm moasiñğac.

³² Amboac tonañ ôsakiñ lau sêna Jope nasêkôc Simon, tañ sêsam enj sebe Petere nañ êmêñ. Nac tau kêtù ñaclenj gêngônj Simon, tañ kêmasañ bôc ñaôlic nañ nê andu, tañ kêkô gwêctali nañ.

³³ Tec kakêñ lau ñagaôgenj dêdênj aôm sêwac ma aôm gôgôm ñajam gebe gômôênj. Aêac samob, tec amoa Anôtô lañônêm nec, abe anjô binj samob, tañ Apômtau kêsakiñ aôm nañ.”

Petere gêjam mêtê gêmoa Kornelinê andu

³⁴ Go Petere gêôc awa sa ma kêsôm gebe “Galoc aê kajala binñanôgenj gebe Anôtô kêpuc openj lau tenj atom.

³⁵ Lau samuc samob nêñ tenj embe êtêc enj ma êngôm gêñ êndênjenj, nañ oc êlic enj ñajam.

³⁶ Amac anjô binj, tañ Anôtô kêsakiñ gêdênj lau Israel. Enj kêsôm ñawae ñajam lasê kêpi Jesu Kilisi gê wama. Nac tau kêtù samob nêñ Apômtau.

³⁷⁻³⁸ Amac ajala binj tau, tañ gêjam Judaia samucgenj auc nañgac. Ma binj tau tonec gebe Anôtô genj oso Jesu anja Nasaret ña Nalau Dabunj to ñaclai. Ma binj tau gêjac m anja Galilaia gêdênj Joanj gêjam mêtê kêpi busanju su acgom, go Jesu gêjac laoc gamênjenj jakêmoasinj lau to gêgôm lau, tañ Sadañ kêkôninj êsêac tôñ nañ, ôlinj ñajam kêsa. Gêgôm gêñ tonañ gebe Anôtô gêwinj enj.

³⁹ Ma aêac alic gêñ samob, tañ gêgôm anja Judanênj gamênj to Jerusalem nañ, tec awa sa. Nac tonañ êsêac sêkênj enj genjkalenj ka ma sêjac enj êndu.

⁴⁰ Nac tau tonañ Anôtô gêñu enj sa gêdênj bêc kêtù têlêac ma kêkênj enj geoc tau lasê.

⁴¹ Geoc tau lasê gêdênj lau samob atom, gêdênj aêacgenj, tec Anôtô kêjalinj aêac sa kwananjenj gebe awa ênê binj sa nec. Enj gêdi sa anja ñacmatênênj ma aêac tec aenj to anôm gêñ awinj enj.

⁴² Go enj kêjatu aêac gebe anam mêtê lau to awa sa gebe Anôtô kêjalinj enj sa kêtù lau matenj jali to ñacmatê nêñ mêtôcwaga.

⁴³ Propete samob sêwa enj ñam sa gebe Anôtô êsuc lau pebenj, tañ sêkênj gêwinj enj nañ, nêñ sec ôkwi êtu ênê ñaêña.”

Anôtô kêkênj Nalau Dabunj gêdênj lau samuc

⁴⁴ Petere kêsôm binj tonañ gêmoa ma Nalau Dabunj mênjkêpi êsêac samob, tañ sênjô binj semoa nañ.

⁴⁵ Ma Judawaga ñanô, tañ sêkênj gêwinj ma sêwinj Petere nañ, sê taênj gebe Anôtô kêkêc nê Nalau Dabunj kêpi lau samuc gêwinj,

⁴⁶ gebe sênjô êsêac sêjam lau ñagêdô awenj ma sêlambinj Anôtô. Go Petere kêsôm gebe

⁴⁷ “Nalau Dabunj kêpi lau tonec kêtôm kêpi aêac. Asa oc ênac jao gebe sêlinj sanju atom.”

⁴⁸ Go kêsôm sêsagu êsêac sêjam Jesu Kilisi lañô. Ma lau tau tetenj Petere gebe êngônj êwinj êsêac bêc ñagêdô acgom. * Judawaga sêkênj gêwinj gebe gêñ dêmôênja êtôm gebe êngôm nêñ ñalêlôm êtu sec, tec senj palinj-paligenj atom, senj gêñ, tañ Mosenê binjsu gêwa sa gebe gêñ selec nanjenj.

11

Petere gêjac minj gedenj gôlôac Jerusalemja

¹ Aposolo to lasitêwai, tañ sênjônj Judaia nañ, sênjô lau samuc sêkôc Anôtônê mêtê sa ñawae.

² Petere kêpi Jerusalem gêja, tec lau Juda ñanô ñagêdô sêsôm enj gebe

³ “Aôm kôpi lau samuc nêñ andu to goenj gêñ gônjônj gôwinj êsêacgoc.”

* **10:48:** Judawaganenj binj têtù selecña ñagêdo gêc Mat 15:2.

4 Tec Petere gêoc awa sa ma gêwa binj tau sa tomalagenj gêdênj êsêac gebe

5 “Aê katenj mec ganjônj malac Jope e katuc kainj tenj kêsa ma galic gênj tenj amboac obo kapôênj sêmoatinj njalêsu aclê tônj kêsêp anja undambê gêdênj aê gêmênj.

6 Aê gaôc kêniñ e galic bôc nomnja kainj tenj-kainj tenj, bôclai ma gênj kêkênjja to moc umbonj njalabuña.

7 Ma ganjônj awa tenj kêsa gêdênj aê gebe ‘Petere, ôndi sa, ômbuc ma ôniñ.’

8 Go kasôm gebe ‘Apômtau, masigoc, gênj sec to alôb-alôb amboac tonanj aocsunj gêjam kauc samuc.’

9 Go awa tau anja undambê gêjônj aê aoc kêtû dim luagêc gebe ‘Gênj tanj Anôtô kêmasanj kêtû selec nanj, ômbu gebe alôb-alôb atom.’

10 Ganjônj binj tonanj e kêtû dim têtêac, go gênj samob tonanj naj kêpi undambê gêja kêtiam.

11 Ma gaôgenj galic lau têtêac, tanj sêsakinj anja Kaisarea dêdênj aê mênjsêo lasê andu, tanj ganjônj nanj.

12 Ma Njalau Dabunj kêsôm gêdênj aê gebe ‘Ôwiñ êsêac taêm ênam binj naêsanaêsa atom.’ Tec gawinj lasitêwai 6 tecenec e api njac tau nê andu.

13 Go Njac tau gêjac minj gêdênj aêac gebe gêlic anjela tenj kêkônj ênê andu ma kêsôm gêdênj enj gebe ‘Ôsakinj lau sêna Jope ma sêkôc Simon, tanj sêsam enj sebe Petere nanj sêmênj.

14 Njac tau êsôm binj, tanj ênam aôm to nênm gôlôac samob kêsi nanj, êndênj aôm.’

15 Aê gocgo gajac m njoc binj gamoa ma Njalau Dabunj kêpi êsêac amboac gêmunjenj kêpi aêac.

16 Tec aê taêc gêjam Apômtaunê binj, nanj kêsôm gebe ‘Joanj kêsagu amac nja bu, mago amac oc alinj Njalau Dabunj êtu nênm sanju nanj.’

17 Êsêac sêkênj gêwiñ Apômtau Jesu Kilisi e Anôtô kêmoasi nj êsêac amboac kêmoasinj aêacgenj. Ma aê asa gebe jakônj Anôtô auc.”

18 Lau tau sênjônj binj tonanj e sêjam tauñ tônj. Ac sêlambinj Anôtô ma sêsôm gebe “Anôtô gêjam lau samuc ôkwi, gebe sênjônj matenj jali sêwiñ amboac tonanjenj.”

Gôlôac Antiokianja

19 Sêjac Stepan su acgom, go gênjwapac, tanj kêdaguc nanj, gêjam gôlôac salinj-salinj. Êsêac sêc sêjac laoc gamênjenj e jasêo lasê Poinike to Kupro ma Antiokia ma sêsôm mêtê gêdênj lau tenj atom, sêsôm gêdênj Judawagagenj.

20 Go nênj lau njagêdônj dêdi anja Kupro to Kurene jasêo lasê Antiokia. Anja tonanj sêsôm Apômtau Jesu nê njawae njajam lasê gêdênj lau Helen gêwiñ.

21 Apômtau lêma gêwiñ êsêac e lau taêsam sêkênj gêwiñ ma sêjam tauñ ôkwi dêdênj Apômtau sêja.

22 Gôlôac dabunj Jerusalemnja sênjônj binj, tanj êsêac sêgôm nanj, njawae ma sêsakinj Bamaba gêja Antiokia.

23 Kêsêlênj jagêo lasê e gêlic Anôtô kêmoasinj lau tonanj njanônj, tec têtac njajam ma gêlênj binj êsêac samob gebe nênj njalêlôm taênj ênam Apômtaugenj ma sêsap enj tônj njapanj.

24 Enj tau njac njajam ma Njalau Dabunj gêjam enj auc to kêkênj gêwiñ njajanja, tec gêjam lau taêsam ôkwi e sêkênj gêwiñ Apômtau

25 Go Barnaba tau gêja Tarsus gebe ensom Saulu.

26 Enj jakêtap enj sa, go kêkônj enj gêja Antiokia. Ma êsêagêc sênjônj sêwiñ gôlôac dabunj jala samuc tenj ma têtônj lau taêsam. Anja Antiokia tonanj tec sêsam Apômtaunê njacsenomi gebe lau Kilisinja kêtû njamataanônj.

27 Gêdênj njasawa tonanj propete anja Jerusalem sêsêp Antiokia sêja.

²⁸ Êsêacnêñ ten, nê ñaê Agaba, Ñalau Dabuñ kêkac en, tec gêdi ma geoc bin tonec lasê gebe Tôbôm kapôên êsa ênam ñamalac samob nêñ gamên auc. Ma bin tau nanô kêsa gêdên kaisara Klaudi né têm.

²⁹ Tec ñacsenomi sêsôm kêtú tôn gebe sênam lasitêwai, tañ sêngôn Judaia nan sa. Êsêac samob êtôm ñacanôgen sêkên êtôm awa, tañ gêc êsêacña nan.

³⁰ Sêgôm gên tau su, go sêsakin Barnaba agêc Saulu gebe nasêkên awa tau êndên laumata. * Judawaga sêkên gêwiñ gebe gên dêmoêña êtôm gebe êngôm nêñ ñalêlôm êtu sec, tec sen gên paliñ-paliñgen atom, sen gên, tañ Mosenê bin su gêwa sa gebe gên selec nanñen.

12

Sêjac Jakobo endu ma sêkôc Petere tôn

¹ Gêdên têm tonan kin Herodo kêkac lêma sa gebe ejon gôlôac dabuñ nêñ ñagêdô.

² En gêjac Joan têwa Jakobo ña sin êndu.

³ Herodo gêlic gebe bin tonan gêjac Judawaga matenânô ñjam, tec gêjac têku e kêkôc Petere tôn amboac tonan. (Bin tonan kêsa gêdên Om Polom Ñalucña.)

⁴ Kêkôc en tôn su, go kêkên en kêsô andu kapoacwalôña gêja. Go kêkên sinwaga ton aclê gebe sejop en. Ton ten ñalau aclê-aclê. Herodo taê gêjam gebe Pasa êmbacnê acgom, go êtôc en êndên lau.

⁵ Amboac tonan sejop Petere gêngôn kapoacwalô, ma gôlôac dabuñ teten mec gêdên Anôtô kêtú enña geden tônñen.

Mec ñaclai kêgaboac Petere su

⁶ Gêdên tañ Herodo taê gêjam gebe êtôc Petere êndên lau nan, ñagêbêc sêsô Petere tôn ña kapoacwalô luagêc ma sêkên en gêc bêc gêc sinwaga luagêc ñasawa. Ma gejobwaga sêkô katamdêmôê ma sejop andu kapoacwalôña.

⁷ Ma sep tagen Apômtaunê anjela geoc tau lasê e ñawê kêpô balêm ñalêlôm. Go anjela tau kepen Petere dambê ma gênju en ma kêsôm gebe “Ôndi sa seben.” Gêdên tonan kapoacwalô kêsu anja en lêma.

⁸ Go anjela kêsôm gêdên en gebe “Ôjandin nêm ômbin kap ma ôkic nêm atapa tôn.” Ma en gêgôm amboac tonan. Go anjela kêsôm gêdên en gebe “U nêm ñakwê ênsañ taôm ma ôndan guc aê.”

⁹ Petere kêsa kêdaguc en gêja. En gêjam kauc gebe gên, tañ anjela gêgôm nan, ñanô atom, geboc gêc mêgen.

¹⁰ Agêc sêsêlên e jasêlêlêc gejobwaga ñamataña to gejobwaga kêtú luagêcña, go jasêlê lasê katam ki, tañ kêsi intêna malacña nan. Ma katam tau gêlêc tau su gêdên êsêagêc, tec agêc sêsa sêja sêsêlên sêmoa intêna. Go sep tagen anjela malamê.

¹¹ Peterenê kauc ñawa kêsa, go kêsôm gebe “Galoc kajala ñanôgen gebe Apômtau kêsakin nê anjela kêjan go aê su anja Herodo lêma to gên samob, tañ Juda sêkên maten gebe sêngôm nan.”

¹² Nê kauc kêsa su ma kêpi Joan, tañ sêsam en sebe Marka, têna Maria nê andu gêja. Lau taêsam sêkac tauñ sa anja tonan ma teten mec sêmoa.

¹³ En kêmadi katam anduña ma sakin wagao ten, nê ñaê Rode, gêja gebe êlic ñam.

¹⁴ En gêja e kêjala Petere awa ma têtac ñjam gêjam en auc e gêlêc katam su atom, kêlêti kêsô gêja ma kêsôm lasê gebe Petere tec kêkô katamdêmôê.

¹⁵ Ma êsêac sêsôm gêdên awê tau gebe “Aôm meloc.” Ma en kêsôm ñajana gebe “Masi, ñac tau tônê binñanô.” Tec êsêac sêsôm gebe “Oc ênê anjela.”

* **11:30:** Judawaganên bin têtú selecña ñagêdô gêc Mat 15:2.

¹⁶ Ma Petere kêmedi katam gedên tôngên e sêlêc su ma sêlic en e têtakê ñanô.

¹⁷ En gêjab lêma gédên êsêac gebe jamanên, go gêjac Apômtau gêwê en anğa andu kapoacwalôña kêsa gêmên ñamiñ gédên êsêac ma kêsôm gêwiñ gebe “Asôm biñ tonec ñawae êndên Jakobo to lasitêwai ñagêdô.” Go en tau kêsa malac ten gêja.

¹⁸ Gelenmata siñwaga selendec ñanô ma sênac maten taun gebe Petere gêja ondoc.

¹⁹ Herodo gesom en, mago kêtap en sa atom. Amboac tonan kêtú lêsú gejobwaga ma kêtiñ êsêac gebe sênac êsêac êndu. Go Herodo tau gêdi anğa Judaia kêsêp Kaisarea gêja gêngôñ tonan.

Herodo gêmac êndu

²⁰ Herodo têtac ñandan gédên lau Turu to Sidon. Lau tonan nêñ ñalêlôm kêpi tagen, tec dédên en sêja. Êsêac sêjam nenen kiñné sakiñwaga andulêlômña, Blasta, ma tetên gebe sê wama taun, gebe kiñné nom ñanô gêlôm êsêac.

²¹ Gédên noc sêmasañ biñ tonanña, go Herodo kêsô ñakwê kiñña sa jagêngôñ lêpôn ma kêsôm bi ñ gédên êsêac.

²² Tec lau awen gêôc en gebe “Awa tônê ñamalacnê atom, anôtô ten nê.”

²³ Ma sep tagen Apômtaunê anela gêjac en gebe ketoc Anôtô sa atom, tec têmoa sen en e gêmac êndu.

²⁴ Go Anôtônê mêtê kêlain tau gêjam gamên auc.

²⁵ Barnaba agêc Saulu sêjam nêñ sakiñ tonan e gêbacnê anğa Jerusalem, go sêkôc Joan, tañ sêsam en gebe Marka nan, gêwiñ êsêagêc ma sêmu sêja Antiokia.

13

Sêjam mec Bamaba agêc Saulu

¹ Propete to biñsu, tañ sêmoa gôlôac dabun Antiokiana ñalêlôm nan tonec, Barnaba agêc Simeon, tañ sêsam en sebe Niger nan, ma Luki anğa Kurene ma Manaen, tañ agêc kiñ Herodo ñapalêgen sêmoa sêwiñ taun nan, ma Saulu.

² Ñasawa ten êsêac sêjêm sakiñ Apômtau to sêjam dabun mo sêmoa, ma Ñalau Dabun kêsôm gebe “Awaka Bamaba agêc Saulu sa êtu kôm, tañ kakalem êsêagêc nanña.”

³ Tec sêjam dabun mo ma tetên mec, go sêu lemen gêsac êsêagêc ma sêkên êsêagêc sêja.

Aposolo sêjam mêtê anğa Kupro

⁴ Ñalau Dabun kêsakiñ êsêagêc e sêsêp Selaikia sêja. Anğa tonan sêlac jasêso nuc Kupro.

⁵ Sêmoa Salami ma sêsôm Anôtônê biñ lasê anğa Judanên lôm. Ma Joan gêjam sakiñ gêmôa gêwiñ êsêagêc.

⁶ Go ac sêselên tédaguc nuc samuc tonan e jasêo lasê Papo. A nga Papo têtap ñac Judaña ten sa. En mecwaga ten to propete dansañ, nê ñaê Barjesu.

⁷ Ñac tau gêmôa gêwiñ gôliñwaga Sergi Paulus, en ñac tokauc ten. Ñac tonan kêkalem Barnaba agêc Saulu dédên en sêja, ñam en gebe êñô Anôtônê biñ.

⁸ Mago mecwaga Eluma (lau Helen sêjam ênê ñaê ôkwi amboac tonan) gêlêc biñ sa êsêagêc ma gêgôm gêñlêlôm gebe ênam gôliñwaga ôkwi êkên êwiñ mêtê atom.

⁹ Tec Saulu, tañ sêsam en ten gebe Paulu nan, Ñalau Dabun gêjam en auc ma kêpuc mata tôn en

¹⁰ ma kêsôm gebe “Aôm Sadan latu. Biñdansañ to alôb-alôb gêjam aôm auc samucgen, tec kôkên kisa gédên biñ gédên samob. Aôm gôjam Apômtaunê intêna solop ôkwi napan. Êndên ondoc, go ôwi siñ.

11 Ôlic acgom, galoc Apômtaunê lêma oc ênac aôm gebe matampec êsa ôlic oc êtiam atom e ñasawa tenj acgom.” Ma sep tagenj ñakanuc to ñakesec kékôm enj auc ma gesom lau kêlêsağenj gebe sêkam enja.

12 Gôlinjwaga gêlic gêñ tonanj tec kêtakê kêtû Apômtaunê mêtêña e kékênj gêwiñ.

Paulu agêc Barnaba sêmoa Antiokia Pisidiaña

13 Paulu to nê lau sêpi wanj anja Papo ma sêlac e jasêsô Perge, tanj gêc Pampulia nanj. Go Joanj kêtaiñ tau su anja êsêagêcnêñ ma gêmu gêja Jerusalem.

14 Sêwi Perge sinj ma sêsêlêñ e sêô lasê Antiokia Pisidiaña. Gêdêñ sabat sêsô Judanêñ lôm jasêñgônj.

15 Lômômokê sêsam Mosenê binjsu to propetenêñ binj lasê su acgom, go sêsakinj binj gêdêñ êsêagêc gêja gebe “O lasitêwaagêc, binj êpuc lau tônia embe ênêc amagêcña, go asômmanj.”

16 Tec Paulu gêdi sa gêjab lêma êsêac ma kêsôm gebe

“O Israelwaga to amac, tanj atêc Anôtô nanj, akêñ tanjem acgom.

17 Lau Israel tonec nêñ Anôtô kêjalij tamenj sa ma ketoc lau tau sa gêdêñ tanj sêñgônj nom jaba Aiguptu nanj, go gêôc lêma sa ma gêwê êsêac anja tonanj sêsa sêja.

18 Ma gêlôm êsêac sêmoa gamêñ sawa kêtôm jala 40.

19 Go geseñ nom Kanaan ñalaum 7 su ma gêjac sam ñagamêñ tau gêdêñ êsêac sêwê kaiñ,

20 kêtôm jala 450.

“Tonanj su, go kékênj gôlinjwaga gêdêñ êsêac e gêdêñ propete Samuel nê têm.

21 Gêdêñ ñasawa tonanj tetenj kinj e Anôtô kékênj Kis latu Saulu anja Benjaminnê gôlôac kêtû nêñ kinj kêtôm jala 40.

22 Go kêsap enj tulu ma ketoc Dawid sa kêtû nêñ kinj. Anôtô gêwa ñac tonanj sa amboac tonec gebe ‘Aê katap Isai latu Dawid sa, nanj ñoc ñalêlôm galic enj ñajam. Enj oc êñgôm aêñoc binj samob êtu tônia.’

23 Anja ênê wakuc Anôtô kékênj kêsawaga Jesu gêdêñ lau Israel kêtôm gêjac mata.

24 Jesu kêtû awê atomgenj, ma Joanj kêsôm mêtê lasê gêdêñ lau Israel samob kêpi busañgu sênam taunj ôkwiña.

25 Kêdabinj gebe Joanj ênac mata nê kolenj ma kêsôm gebe ‘Amac abe aê asa. Aê ñac tau, tanj asaê amoa nanj atom. Alic acgom, ñac tau oc êndanğuc aê ma aê katôm gebe janac pêla ênê atapa ñalêkônj atom.’

26 “O lasitêwaac, Abraham latui amac ma amac lau, tanj atêc Anôtô nanj, Anôtô kêsakinj binj moasinjña tonanj gêdêñ aêac.

27 Lau tanj sêñgônj Jerusalem nanj, to nêñ laumata sêjala Jesu tônia to propetenêñ binj, tanj sêsam kêtôm sabatgenj nanj atom. Mago sêkic ênê binj, tec sêgôm binj tau ñanô kêsâ.

28 Êsêac têtap ênê keso ensenj enj sunja tenj sa atom, mago tetenj Pilata gebe ênac enj êndu.

29 Êsêac sêgôm binj samob, tanj teto kêpi enj nanj, ñanô kêsâ su acgom, go sêkôc enj su anja ka jatetoc enj gêc sêô.

30 Go Anôtô gêñu enj sa anja ñacmatênêñ.

31 Bêc taêsam enj geoc tau lasê gêdêñ êsêac, tanj sêwiñ enj anja Galilaia sêpi Jerusalem sêja. Ma lau tau tec galoc sêwa enj ñam sa gêdêñ lau sêmoa.

32 Ma aêac asôm ñawae ñajam, tanj Anôtô gêjac mata gêdêñ tamenj nanj, lasê gêdêñ amac.

33 Ma binj tau Anôtô gêgôm ñanô kêsâ kêpi êsêac latunj aêac, gedenj tanj gêñu Jesu sa, kêtôm binj, tanj teto gec Pesalem kêtû luagêcña gebe ‘Aôm kôtu aêñoc Latuc,

galoc katu aôm Tamam.'

³⁴ Anôtô gênu enj sa anja nacamtênênj, gebe ôli êtu palê atomja. Enj geoc binj tonanj lasê kwananjenj ma kêsôm gebe

'Aê gabe jakênj Dawidnê gênj dabunj to nanjenj tau êndênj amac.'

³⁵ Ma kêsôm nâgêdô gêc madij tenj gêwiñ gebe

'Aôm oc ôkênj nênj nâc dabunj ôli êtu palê atom.'

³⁶ Gebe Dawid tê gêjam sakinj kêtôm Anôtônê binj gêdênj tau nê launênj têt, go gêc nê bêc ma sêsunj enj gêwiñ tamai ma ôli kêtû palê.

³⁷ Ma nâc, tanj Anôtô gênu enj sa nanj, ôli kêtû palê atom.

³⁸⁻³⁹ O Lasitêwaac, amboac tonanj ajala tonec êwiñ acgom. Aêac asôm lasê êndênj amac gebe Anôtô kêsuc sec samob ôkwi kêtû nâc tônênja. Samob tanj sêkênj êwiñ enj nanj, têtû lau gêdênj. Mosenê binjsu êtôm gebe enserj aêacnênj sec su e tatu lau gêdênj nec atom.

⁴⁰ Amboac tonanj alic taôm gebe binj, tec propete sêsôm nec, êtap amac sa atom
⁴¹ gebe

'Amac asenj-binjwaga alic acgom,

oc anjac lemec, mago ananja,

gebe êndênj amacnênj têt aê oc janam njoc kôm tenj.

Embe sênac kôm tau njaminj, oc akênj êwiñ atom.' "

⁴² Nâc ulu sebe sêsa awê sêna ma lau tetenj êsêagêc gebe êndênj sabat tenj sêsôm binj tonanj nâgêdô êndênj êsêac êtiam.

⁴³ Lau sêsa anja Judanênj lônj ma Judawaga to nênj lau lênja taêsam, tanj têtêc Anôtô nanj, têdaguc Paulu agêc Barnaba. Agêc sêsôm binj to sêjac binjsu êsêac gebe sinj Anôtônê moasinj tônjenj.

⁴⁴ Gêdênj sabat, tanj kêdaguc nanj, lau malacnja ec jauc sêkac tau nj sa sebe sênjô Apômtaunê mêtê.

⁴⁵ Judawaga sêlic lau taêsam tonanj e têtac sec ma sêsôm binj alôb-alôb sêoc Paulunê binj aucgenj.

⁴⁶ Tec Paulu agêc Barnaba sêsôm totêntac kêpa sugenj gebe "Aêagêc ajac njawae gebe asôm Anôtônê mêtê êndênj amac êtu njamata. Mago amac atinj mêtê to amac taôm asaê taôm atôm anjônj matem jali tenjenja atom, tec aêagêc andênj lau samuc ana.

⁴⁷ Gebe Apômtau kêjatu aêac amboac tonecgenj gebe

'Aê kakênj aôm kêtû lau samuc nênj ja,

gebe ônam lau kêsi e naêndênj nom njamadinj nanj.' "

⁴⁸ Lau samuc sênjô binj tonanj e têtac njam kêsa ma sêlambinj Anôtônê mêtê. Ma êsêac samob, tanj Anôtô kêjalinj êsêac sa gebe sênjônj matenj jali tenjenj nanj, tec sêkênj gêwiñ.

⁴⁹ Ma Apômtaunê mêtê kêtû tapa gêjam gamênj samob auc.

⁵⁰ Tagenj Judawaga sêkalom lauo towae, tanj têtêc Anôtô nanj, to malac tonanj njakasêga njanô-njanô e sêli launênj njalêlôm sa gebe sênac Paulu agêc Barnaba. Tec têtinj êsêagêc anja nênj gamênj sêsa sêja.

⁵¹ Agêc dedonj kekop anja enjkañ su, gebe lau tau nênj binj êpi êsêac taunj, ma sêja Ikonium.

⁵² Nâcserjomi têtac njam kêsa to njalau Dêbu nj gêjam êsêac auc.

14

Paulu agêc Barnaba sêmoa Ikonium

¹ Gêdênj tanj nâc ulu sêmoa Ikonium nanj, sêsô Judawaganênj lônj amboac tonanjenj. Agêc sêjam mêtê kainj tenj e Judawaga to Helen taêsam sêjam taunj ôkwi.

² Mago Judawaga, tañ sêkênj gêwiñ atom nañ, sêli lau sa to sêgôm lau samuc nêñ ñalêlôm ñamalac kêsa e têtac ñandanj gêdênj lasitêwai ñawaô.

³ Agêc sêmoa tonanj ñasawa baliñ. Apômtau tau gêwa êsêagêc sêjam ênê mêtê ñamoasinj sa kêpuc agêc tônj, tec lemenj sêgôm gêñsêga to gêñtalô

⁴ e lau malacña sêwa taunj kêkôc e ñagêdô sêwiñ Judawaga ma ñagêdô sêwiñ aposolo.

⁵ Sêmoa, go lau samuc to Judawaga tonênj kasêga dêdi sebe sênac to têtuc êsêagêc ña poc êndu.

⁶ Tec agêc sêjala ma sêc sêja Lukaonia ñamalac Lustra to Derbe ma gamênj ñagêdô, tañ gêc ñamagêña nañ.

⁷ Sêmoa tonanj ma sêsôm ñawae ñajam lasê.

Paulu agêc Barnaba semoa Lustra

⁸ Ma ñac tenj gêngônj Lustra, têna kêkôc enj tomagi kêsugenj e akainj ñajana atom ma kêsêlênj ñagec atomanajana atom ma kêsêlênj ñagec atomanô.

⁹ Ñac tau gêñô binj, tañ Paulu kêsôm nañ. Paulu mata gê enj e gêlic gebe ñac tau kêkênj gêwiñ jakêtom su gebe ôli ñajam êsaña.

¹⁰ Tec kêsôm awa kacgenj gebe “Amkainj ñajana êsa ma ôndi sa ôkô.” Ma enj gêboanj sa ôb tagenj ma kêsêlênj.

¹¹ Lau pom kapôênj tenj sêlic Paulu gêgôm gêñ tonanj, nañ sêmôêc ña binj Lukaonianagenj gebe “Anôtôi têtú ñamalac ma sêsêp dêdênj aêac sêrrênjoc.”

¹² Ma sêsam Barnaba gebe Dia ma Paulu gebe Hermes gebe enj ñac awa binja.

¹³ Dianê lôm kêkô malac ñamagê, tec dabunwaga kejonj bulimakao kapoac to ñaola gebe sêngêlônja jagêô lasê sacgêdô gebe êkênj da êwiñ lau tau.

¹⁴ Aposolo Barnaba agêc Paulu sêñô binj tonanj ñawae e sêkac nêñ ñakwê gêngic jasêboanj sêsêp lau ñalêlôm ma sêmôêc gebe

¹⁵ “Lauac, abe anjom amboac ondoc. Aêagêc tonec ñamalac palê-palê atôm amac. Aêagêc asôm ñawae ñajam gêdênj amac gebe anam taôm ôkwi anja gêñ ñaôma tecenec andênj Anôtô mata jali tau ana. Enj ñac, tañ kêkênj undambê to nom ma gwêc to ñagênj totau-totau samob.

¹⁶ Gêdênj têtú gêmunja enj gêlôc gebe lau samuc sêsa taunj nêñ lênj.

¹⁷ Mago enj gêwa tau sa ña moasinj, kêkênj kom anja undambê gêdênj amac ma têtú tomoasu gêlôm amac to kêkênj mo gêôc amac tônj anjônj totêmtac ñajamgenj.”

¹⁸ Ñaclagêc sêsôm bi ñ tonanj, mago kêtú kôm kapôênj gebe sêkô lau auc êtu sêkênj da êndênj êsêagêc atomja.

¹⁹ Go Judawaga ñagêdô anja Antiokia to Ikonium sêmênj ma sêjam lau pom tonanj ôkwi e têtuc Paulu ña poc ma sê enj kêsa anja malac gêja seboac enj gêmac endu.

²⁰ Go ñacsenomi sêgi enj auc sêkô e gêdi sa kêsô malac gêja. Ñagelenj êsêagêc Barnaba sêja Derbe.

Paulu agêc Barnaba sêmu sêja Antiokia Suriana

²¹ Ñaclagêc sêsôm ñawae ñajam lasê anja malac tonanj e sêjam lau taêsam ôkwi, go sêmu sêja Lustra to Ikonium ma Antiokia Pisidianja kêtiam.

²² Agêc sêpuc ñacsenominênj ñalêlôm tônj to sêjac binjsu êsêac ñajana gebe sêwi binj sêkênj gêwiñja sinj atom. Ma sêsôm binj tonec gêwiñ gebe “Ñandanj taêsam êpi aêac acgom, go tasô Anôtônê gamênj tana.”

²³ Go ñaclagêc sêjalij lau sa kêtôm gôlôac dabunjenj têtú laumata. Go sêjam dabunj mo to tetenj mec ma sêsunj êsêac dêdênj Apômtau, tañ sêkênj gêwiñ enj nañ.

²⁴ Go sêsa Pisidianagenj e jasêô lasê Pampulia.

²⁵ Sêjam mêtê anja Perge su acgom, go sêsêp Atalia sêja.

²⁶ Anġa tonanġ sêlac jasêsô Antiokia, malac taġ ġemunġenġ sêkêġ êsêagêc sêsêp Anôtônê moasiġ ŋalêlôm to sêsakiġ êsêagêc kêtû kôm, taġ sêgôm su nanġa.

²⁷ Jasêô lasê su acgom, go sêkac gôlôac dabuġ sa ma sêjac miġ biġ samob, taġ Anôtô kêkêġ êsêac sêgôm nanġ, ma ġêlêc katam takêġ ġêwiġŋa su ġêdêġ lau samuc.

²⁸ Ma agêc sêmoa sêwiġ ŋacsenġomi ec ŋêġenġ. * agêc Hermes.

15

Aposolo sêkac taunġ sa anġa Jerusalem

¹ Lau buġa ŋagêdô anġa Judaia sêsêp sêja Antiokia, ma têdônġ lasitêwai amboac tonec ġebe “Embe sêsa amac êtôm Mosenê biġ atom, oc Anôtô ênam amac kêsî atom.”

² Paulu agêc Bamaba ma lau tonanġ ac awenġsuġ ġêôc ka taunġ ma sêjô biġ tonanġ ŋapaġ. Tec gôlôac dabuġ sêsôm kêtû tônġ ġebe sêkêġ Paulu agêc Barnaba ma êsêac taunġ nêġ lau ŋagêdô dêndêġ aposolo to laumata sêpi Jerusalem sêna êtu biġ sêpê taunġa nanġ.

³ Amboac tonanġ gôlôac dabuġ sêkêġ êsêac sêsa Poinike to Samariaġa sêja ma sêjac miġ lau samuc sêjam taunġ ôkwi ŋawae e ġêgôm lasitêwai samob têntac ŋajam kêsî samucġenġ.

⁴ Jasêô lasê Jerusalem su acgom, go gôlôac dabuġ to aposolo ma laumata sêkôc êsêac sa, ma ac sêjac miġ ġêġ kapôêġ samob, taġ Anôtô kêkêġ êsêac sêgôm nanġ.

⁵ Go lau ŋagêdô anġa Parisainêġ tonġ, taġ sêkêġ ġêwiġ mêtê nanġ, dêdi sa ma sêsôm ġebe “Asa lau samuc acgom, go anac biġsu êsêac ġebe sêmansaġ Mosenê biġsu.”

⁶ Tec aposolo to laumata sêkac sa ġebe sêjô biġ tau sêlic acgom.

⁷ Ac sêjô biġ tonanġ sêmoa e Petere ġêdi sa ma kêsôm ġêdêġ êsêac ġebe “O lasitêwaac, amac taôm alicġac ġebe ġemunġenġ ġaġġônġ ġawiġ amac ma Anôtô kêjaliġ aê sa ġebe aocsuġ jasôm ŋawae ŋajam lasê êndêġ lau samuc sêġô ma sêkêġ êwiġ.

⁸ Ma Anôtô, taġ kêjala ŋamalacnêġ ŋalêlôm nanġ, kêwaka lau samuc sa ma kêkêġ ŋalau Dabuġ ġêdêġ êsêac amboac kêkêġ ġêdêġ aêac.

⁹ Eġ kêmoasiġ aêac to êsêac ŋadônġ tagenġ. Êsêac sêkêġ ġêwiġ, tec eġ ġêgôm nêġ ŋalêlôm kêtû selec.

¹⁰ Ma galoc abe ansaê Anôtô amboac ondoc, tec abe akêġ ġêġ ŋawapac, nanġ aêac to tamenġ daôc e tatôm atom nanġ, ênsac ŋacsenġomi magiġm.

¹¹ Mago aêac tec takêġ ġêwiġ ġebe Anôtô ġêjam aêac to êsêac kêsî kêtû Apômtau Jesu nê moasiġŋa ŋa lêġ tagenġ.”

¹² Lau samob sêjam taunġ tônġenġ ma sêkêġ taġenġ Barnaba agêc Paulu nêġ miġ. Êsêagêc sêjac miġ ġêġtalô to ġêġsêga, taġ Anôtô ġêgôm ŋa êsêagêc lemenġ ġêdêġ lau samuc nanġ.

¹³ ŋaclagêc sêsôm biġ e sêjac mata, go Jakobo ġêjô êsêagêc awenġ ma kêsôm ġebe “O lasitêwaac, aġô ŋoc biġ acgom.

¹⁴ Simon ġêjac miġ ġebe andanġenġ Anôtô kêtû ŋaclenġ lau samuc ġebe êjaliġ lau teġ sa anġa êsêacnêġ têtû ênê lau.

¹⁵ Biġ tonanġ to biġ, taġ propete teto nanġ, ŋam kêsêp tagenġ amboac tonec ġebe

¹⁶ ‘Malôġenġ acgom, go aê jamu jamêġ ma jakwê Dawidnê bec, taġ kêsêp jakêtap nanġ, sa êtiam. Ma jakwê ġêġ, taġ kêku sa nanġ, sa êtiam to jamansaġ êtu solop.

* **14:28:** Lau Rom nêġ anôtôi jabe luagêc nêġ ŋaê Dia

17 Amboac tonan lau nomña ñagêdô to lau samuc samob, tañ ñoc ñaê kêpi êsêac nañ, sensom Apômtau.

18 “Apômtau tañ gêgôm biñ tau kêtû awê gêdêñ andanğen nañ, nê biñ tau tonan.’

19 “Amboac tonan aê taêc gêjam ñoc biñ tonec gebe Lau samuc, tañ sênam taunğ ôkwi dêndêñ Anôtô nañ, talênsônğ êsêac atom.

20 Tagenğ tato papia êndêñ êsêac gebe sêngaminğ taunğ êndêñ gwam ñagêñ môm-môm ma êndêñ mockainğ to mockainğ ma êndêñ bôc sêginğ ênduña to êndêñ dec,

21 gebe Mosenê biñ tônê tec sêjam mêtê langwa-langwa kêtôm gamênğenğ ma sêsam lasê anğa Judanêñ lôm samob kêtôm sabatğenğ.”

Biñ tañ laumata sêmasanğ nañ

22 Sêsôm biñ tonanğ su, go aposolo to laumata ma gôlôac dabunğ samob sêsôm kêtû tônğ ma sêjalinğ nêñ lau ñagêdô sa, gebe sêkêñ êsêac sêwiñ Paulu agêc Barnaba sêna Antiokia. Tec sêkêñ lasitêwainêñ gôlinğwaga Juda, tañ sêsam enğ sebe Barsaba nañ, agêc Sila.

23 Ma sêkêñ papia tonec gêdêñ êsêac sebe sêkôc sêna gebe

“Amacnêm lasitêwai aêac, aposolo to laumata awenğ gêjac lasitêwai anğa lau samuc nêñ, tañ sêngônğ Antiokia to Suria ma Kilikia nañ.

24 Aêac anğ ñawae gebe aêacma lau ñagêdô, tañ asakinğ êsêac atom, taunğ dêdêñ amac sêwac nañ, sêlênsônğ amac ña taunğ nêñ biñ e sêgôm nêm ñalêlôm ñawapac kêsa.

25 Tec aêac akac taunğ sa ma amasanğ ma biñ kêpi tagenğ e ajalinğ lau sa ma akêñ êsêac sêwiñ aêacnêñ ñaclagêc, tañ têtac gêwiñ êsêagêc nañ, Barnaba agêc Paulu, sêwac.

26 Ñaclagêc tonanğ sêjac ka kêtû aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi nê ñaêña.

27 Juda agêc Sila, tañ aêac akêñ êsêagêc sêwac, ocgo taunğ sêwa biñ tonanğ ñagêdô sa êndêñ amac êwiñ.

28 Ñalau Dabunğ to aêac asôm kêtû tônğ gebe akêñ biñ ñawapac ñagêdô êkôninğ amac tônğ êwiñ atom, gêñ tecenecğenğ, go amasanğ ñapep gebe

29 Anğaminğ taôm êndêñ da gwamña to êndêñ dec ma êndêñ bôc, tañ sêginğ êndu ma êndêñ mockainğ to mockainğ nañ. Embe andec gêñ tonanğ ñai, ma oc êtôm. Amoa ñajamônğ.”

30 Amboac tonanğ sêkêñ êsêac sêja. Sêsêlêñ e sêo lasê Antiokia ma sêkac gôlôac dabunğ sa aegom, go sêkêñ papia gêdêñ êsêac.

31 Ac sêsam papia tau ma têtac ñajam kêsa kêpi biñ, tañ kêpuc êsêac tônğ nañ.

32 Juda agêc Sila têtû propete sêwiñ, tec sêjac biñsu lasitêwai to sêpuc êsêac tônğ ña biñ gwalêkinğ.

33 Sêmoa acgom, go lasitêwai sêwi êsêac sinğ tobinğmalôğenğ sêmu dêdêñ lau, tañ sêsakinğ êsêac nañ, sêja kêtiam. [

34 Sila taê gajam gebe gacğenğ êmoa.]

35 Paulu agêc Barnaba sêmoa Antiokia ma têdônğ to sêsôm ñawae ñajam lasê kêpi Apômtaunê biñ sêwiñ lau ñagêdô taêsam.

Paulu agêc Barnaba sêwa taunğ kêkôc

36 Bêc ñagêdô gêjaña acgom, go Paulu kêsôm gêdêñ Barnaba gebe “Aêagêc tamu malac samob, tañ tasôm Apômtaunê biñ lasê nañ tana, ma tanac lasitêwai kêsi gebe sêmoa ñajam me masi.”

37 Ma Barnaba gebe êkôc Joanğ, tañ sêsam enğ sebe Marka nañ êwiñ.

38 Mago Paulu gêlic ñac tau kêtôm gebe sêkôc enğ êwiñ êsêagêcña atom, gebe enğ gêwi êsêagêc sinğ anğa Pampulia ma kêsêlêñ gêwiñ êsêagêc kêtû kômña atom.

³⁹ Amboac tonan êsêagêc awensun gêoc ka taun njanja e sêkac taun kêkôc. Barnaba kêkôc Marka gêwin en agêc sêja Kupro.

⁴⁰ Paulu kajalin Sila sa ma lasitêwai teten moasin anja Apômtaunê kêtû êsêagêcna, go sêkên êsêagêc sêja.

⁴¹ Sêsêlên sêsa Suria to Kilikianja jasêpuc gôlôac dabun tôn.

16

Timote gêwin Paulu agêc Sila

¹ Go sêo lasê Derbe ma Lustra. Ma têtap nacsenom ten sa anja tonan, nê nê Timote. Nac tau têna Judao ten, nan kêkên gêwin, ma tama nac Helenja.

² Lasitêwai Lustra to Ikoniumja sêwa en nam sa

³ e Paulu gebe êkôc Timote êwin en. Tec kêkôc en jakêsa en gebe Juda gamên tonanja samob sêjala tama gebe en nac Helenja ten.

⁴ Sêjac laoc malacgen sêja ma tédôn bin, tan aposolo to laumata sêsôm kêtû tôn anja Jerusalem nan, gédên êsêac gebe sejop.

⁵ Amboac tonan gôlôac dabun sêkên gêwin njanja kêsa, ma lau jasêwin-jasêwin kêtôm bêcgen.

Paulu gêc me kêpi nac Makedoniaja

⁶ Nalau Dabun kêkô êsêac auc gebe sênam mêtê anja Asia atom, tec sêsa Prugia to Galata nagamên sêja.

⁷ Têdabin Musia ma sêsa Bitunianagen, mago Jesunê Nalau gêlôc gédên êsêac atom.

⁸ Amboac tonan jatêdaguc Musia nagamên namadin ma sêsêp gwêc dédên Troasja sêja.

⁹ Ma gédên gêbêc Paulu gêc mê gebe nac Makedoniaja ten kêkô ma keten en gebe “Olom Makedonia mênônâc aêc sa.”

¹⁰ Paulu mata gêlac acgom, go aêc asaia taunjen abe ana Makedonia seben, taên gêjam gebe Anôtônê kalem gédên aêc gebe asôm nawae najam lasê êndên êsêac anja tônêja.

Ludia gêjam tau ôkwi

¹¹ Amboac tonan êsun su anja Troas ma gacgen apen Samotrakiagen e ngelen ma asô Neapoli.

¹² Anja tonan jaasa Romnên malac wakuc Pilipi, tan kêtû Makedonia namalacsêga nan, ma anjôn malac tonan bêc nagédô.

¹³ Go gédên sabbat aêc asa malac namagê aja e aô lasê bu ten, gebe aêc taên gêjam gebe teten mec namala oc gêc tonan. Aêc anjôn sic ma asôm bin gédên lauo, tan sêkac tau n sa nan.

¹⁴ Ma awê ten, nê nê Ludia, gêmôa; nan gêjam sakin Anôtô. En anja malac Tuatira ma kêtulu obo asôsamuc. En gênô bin tau ma Apômtau kêlain ênê nalêlôm e kêkên tan bin, tan Paulu kêsôm nan.

¹⁵ Asagu en to nê lau su, go keten aêc ma kêsôm gebe “Embe alic aê kakên gêwin Apômtau nanôgen, nan asô mênangôn njoc andu,” ma kêkac aêcgen.

Sêkên Paulu agêc Sila sêsêp kapoacwalô

¹⁶ Nabêc ten aêc abe ana mec namala tonan. Asêlên amoa e adac sakinwagao ten tonalau geoc bin lasêja. Awê tonan geoc bin lasê gédên lau ma sêkên nawa taêsam gédên ênê natui.

¹⁷ Awê tau kêdaguc aêc to Paulu ma gêmôêc gebe “Lau tonac têtû Lôlôc Natau Anôtô nê sakinwaga, tec sêwa lên Anôtô ênam namalac kêsinja sa êndên amac.”

18 Awê tau kêsôm bin tonan e tobêc-tobêc, tec Paulu têtac nandan kékac tau ôkwi ma kêsôm gêdên nyalau gebe “Aê jajatu aôm gajam Jesu Kilisi lanô gebe ôwi awê tonan sin ôsa ôna.” Ma gaôgen nyalau tau gêwi en sin kêsa gêja.

19 Awê tau nê nataui sêlic nêñ awa ñamôkê gêc gêja, tec sêkôc Paulu agêc Sila tôn ma sê êsêagêc sêsa malaclun dêdên kasêga sêja.

20 Go sêwê êsêagêc dêdên gôlinwaga sêja ma sêsôm gebe “Juda luagêc tonec mênjsêli aêacnên malac sa.

21 Agêc têtôn mêtê ten amboac aêac lau Rom tatôm gebe takôc sa ma dangôm ña nan atom.”

22 Lau malacña sêbu êsêagêc sêwiñ, tec gôlinwaga sêkac êsêagêcnên ñakwê su ma sêjatu gebe si êsêagêc ña sêm.

23 Si êsêagêc ñanô su acgom, go sêbaliñ agêc sêsêp kapoacwalô sêja ma sêjac binjsu ñagejobwaga gebe ejop êsêagêc ñapep.

24 Sêjac binjsu ñac tau amboac tonan, tec kêbaliñ êsêagêc sêsô andu kapoacwalôña ñabalêm ñaluñña sêja ma kêkapiñ êsêagêc enkaiñ tôn ña ka.

25 Sêc e gêbêcauc gêja lu acgom, go Paulu agêc Sila teten mec to sêjam nêñ wê gêdên Anôtô, ma lau kapoacwalôña sêñô êsêagêc awen sêwiñ.

26 Sêgôm sêmoa e gaôgen ôjô gêjam kapôên, tec andu kapoacwalôña ñaalê wiwic e katam samob gêlêc tau su sep tagen ma lau samob nêñ kapoacwalô kêsû.

27 Ñagejobwaga mata gêlac e gêlic kapoacwalô ñakatam samob gêña, tec kêtaiñ nê sin sa gebe êmbuc tau, gêjam kauc gebe lau kapoacwalôña oc sêc sêja.

28 Go Paulu gêmôc awa kapôên gebe “Ôjaiñ taôm atom, aêac samob tec anjôn.”

29 Tec ñac tau keten gebe sêkôc ja sêmên ma kêlêti kêsô gamên ñalêlôm gêja e jakêtênêp tau êndu-êndu gêu tau gêc Paulu agêc Sild enkaiñña

30 ma gêwê êsêagêc sêsa awê sêja ma kêsôm gebe “O apômtauagêc, aê jangôm asagen gebe Anôtô ênam aê kêsî.”

31 Tec êsêagêc sêsôm gebe “Ôkên êwiñ Apômtau Jesu, go Anôtô ênam aôm to nêm gôlôac kêsî.”

32 Go agêc sêwa Apômtaunê mêtê sa gêdên en to nê lau samob, tan sêngôn ênê andu nan.

33 Gêdên gêbêcauc ñasawa tonanjen ñac tau kêkôc êsêagêc sa jakêkwasiñ êsêagêcnên sêm ñamala ma gaôgen êsêagêc sêsagu en to nê lau samob.

34 Go kêkôc êsêagêc sêsô nê andu jakêkên mo êsêagêc sen, ma tonê gôlôac samob têtac ñajam samucgen gebe sêkên gêwiñ Anôtôgac.

35 Gelenña lasê, go gôlinwaga sêsakiñ nêñ sakiñwaga sêja sêsôm gebe “Ôwi ñac luagêc tonan sin.”

36 Tec gejobwaga kêdôn bin tau gêdên Paulu gebe “Gôlinwaga sêsakiñ lau sêmên gebe jawi amagêc sin. Amboac tonan aêc tobinmalôgen ana.”

37 Tec Paulu kêsôm gêdên êsêac gebe “Aêagêc ñac Romña, mago sêmasan aêagêcma bin atom. ma si aêagêc akô malaclun to sêbaliñ aêagêc asêp kapoacwalô. Ma galoc sebe sêkên aêagêc kelecgen ana me. Masigoc, amboac tonan atom. Êsêac tauñ sêmên ma sêwê aêagêc asa ana.”

38 Sakiñwaga tedôn bin tonan gêdên gôlinwaga. Ac sêñô ñawae gebe êsêagêc ñac Romña ma têtakê ñanô.

39 Tec sêja sê binmalo êsêagêc, go sêwê êsêagêc sêsa sêja ma teten êsêagêc gebe sêwi êsêacnên malac sin.

40 Agêc sêsa anja andu kapoacwalôña ma gêdên Ludia jasêlic lasitêwai ma sê binmalô êsêac sa su. go sêc sêja.

17

Lau sêli awen sa anga Tesaloniki

¹ Êsêac sêsêlên e jasêsa Ampipoli to Apolonia ma jasêo lasê Tesaloniki, nan Judanên lôm tenj kékô.

² Paulu kêsô lôm gêja amboac gêgôm-gêgôm gêmoa ma gêjam binjanm gêwinj êsêac kêpi Anôtônê binj kêtôm sabat têlêac.

³ Enj kêsôm mêtê lasê to kêwaka Kilisi tau sa gêdênj êsêac gebe gêoc nandan ma gêdi sa anga nacmatênênj nanj gêjac enj nawae. Go kêsôm gêwinj gebe “Jesu, tanj kasôm enj lasê gêdênj amac nanj, enj Kilisi tau.”

⁴ Ma êsêacnênj nagêdô sêkênj gêwinj ma sêsap Paulu agêc Sila tônj. Ma Helen, tanj têtêc Anôtô nanj, nênj taêsam sêwinj ma kasêganênj lauo nalêlêma atom amboac tonanjenj.

⁵ Tec Judawaga têtac nandanj kêsa ma sejonj lau sec nagêdô anga malaclêlôm mênjsêjac êsêac sa gebe sêkalom malac. Tec sêwa Jasonnê andu auc ma sêsôm Paulu agêc Sila sebe sêkôc êsêagêc dêndênj lau sêna.

⁶ Mago têtap êsêagêc sa atom. Tec sê Jason to lasitêwai nagêdô dêdênj malac nagôlinjwaga sêja ma sêmôêc gebe “Lau tau, tê sêlênsônj gamênjboa nê, sêjam aêacnênj gamênj tônj amboac tonanjoc.

⁷ Jason tonec kékôc êsêac sa. Lau samob tônê sesenj kaisaranê binjsu su ma sêsôm gebe kinj tenj gêmoa nê naê Jesu.”

⁸ Lau malac tonanjan to nagôlinjwaga sênô binj tonan e kêlênsônj êsêac nanô.

⁹ Tec sêsôm Jason to nê lau nagêdô sêkênj gênj sêjac da taunj su, go sêwi êsêac sinj.

Aposolo sêmoa Beroia

¹⁰ Nagêbêc tonan lasitêwai sêkênj Paulu agêc Sila sebenj sêja Beroia. Agêc sêo lasê su, go sêsô Judanênj lôm sêja.

¹¹ Lau tau nênj lênj mansanj najam sêlêlêc Juda Tesalonikijan nênj su. Ac sêkôc mêtê sa napep sêjac nawaegeenj ma sêkip buku dabunj nam sa kêtôm bêcgeenj, sê dônj mêtê, tanj aposolo sêsôm nanj, gebe oc kêtôm tau me masi.

¹² Amboac tonan êsêacnênj lau taêsam sêkênj gêwinj ma Helennênj lau towaenj nênj lauo to nacwaga nagêdô nalêlêma atom amboac tonanjenj.

¹³ Juda Tesalonikijan sênô Paulu kêsôm Anôtônê mêtê anga Beroia gêwinj nawae, tec taunj sêja sebe sêlênsu to sêlênsônj êsêac amboac tonanjenj.

¹⁴ Lasitêwai sênô nawae, tec sejonj Paulu sebenj sêsa gwêc sêja, ma Sila agêc Timote gacgeenj sêngônj.

¹⁵ Lau tanj sêwinj Paulu nanj, sêwê enj e jasêo lasê Atenj. Êsêac sebe sêmu sêna, go enj kêmasanj binj gêdênj êsêac gebe nasêkac Sila agêc Timote sebenj dêndênj enj sêna.

Paulu gêmoa Aten

¹⁶ Paulu gêônj êsêagêc gêngônj Aten ma gêlic sêkênj gwam taêsam gêjam malac auc, ma nê nalêlôm kêbôli auc nanô.

¹⁷ Tec gêjam binjalôm gêwinj Judawaga anga nênj lôm to êsêac, tanj têtêc Anôtô nanj, kêtôm bêcgeenj ma lau, tanj kêtap êsêac sa anga malaclunj nanj, amboac tonanjenj.

¹⁸ Ma Epikuri to Stoiki nênj lau tokauc nagêdô sebe sênsaê enj, tec lau nagêdô sêsôm sebe “Nac gwai-gwai natau tonan gebe êsôm asageenj.” Nagêdô sêsôm gebe “Enj gebe êsôm anôtôi jaba nawae.” Êsêac sêsôm binj tonan gebe Paulu kêsôm nawae najam lasê kêpi Jesu gêdi sa anga nacmatênênj.

19 Amboac tonan sêkôc Paulu jasêwê en sêja Areo Pagu (nêj sêmêtôc bin ñamala) ma sêsôm gebe “Aêac abe ajala bin wakuc, tañ kôdôn gêdên lau nan awiñ.

20 Aôm kôs m bin kain teñ kêsêp aêac tañensun, ma aêac abe ajala bin tonan ñam.”

21 Lau Aten samob to lau jaba, tañ sêngôn sêwiñ êsêac nan, ôlin palê sebe sêsôm to sênô bin wakucgen ñapañ.

22 Tec Paulu gêdi jakêkô Areo Pagu ñaluñgen, go kêsôm gebe “Lau Atenwaga, aê galic amac atoc anôtôi sa ñapepgen.

23 Kasêlên katôm malacgêdôgen gaja ma kêsala amacnêm gên dabun e katap altar teñ sa teto ñabin gêc gebe ‘Anôtô tañ tajam kauc en nan nê.’ Tec gabe jawa gên tau, tañ ajam kauc ma atoc sa nan, sa êndên amac.

24 Anôtô tau, tañ kêkên undambê to nom ma ñagên totau-totau samob nan, kêtû undambê to nom Natau, mago gêngôn lôm dabun, tañ sêkwê ña lemenjen nan atom.

25 En kêpô lêna gên, tañ ñamalac sêgôm ña lemen nan atom, gebe en tau kêkên êsêac sêmoa maten jali to sêsê awen ma kêkên ñagên samob gêdên êsêac.

26 En kêkên ñamalac tagen kêtû ñamalac toton-toton, tañ sêngôn nom auc nan, samob nêj ñamôkê. En kêkên nêj têm sêmoa to gamên sêngônña ñamadin kwananjen.

27 Anôtô gêgôm gên tonan gebe sensom en. Moae sênsaê en ma têtap en sa, gebe en gêmoa jaêc aêac samob nêj teñ atom.

28 ‘En kêkôm aêac auc, tec tamoa maten jali to dangôm nêj gên samob ma tamoa amboac tamoa,’ kêtôm amacnêm sêga-wêwaga ñagêdô sêsôm gebe ‘Aêacnên ñam kêsêp en.’

29 Aêacnên ñam kêsêp Anôtô, tec tanam dôn Anôtô êpi gwam gold to silber ma poc, tañ ñamalac taên gêjam ñamêtê ma sêgôm nan atom.

30 Anôtô gêlic têm, tañ ñamalac sêjam kauc taunña nan gêbacnê, ma galoc gêjac bin su ñamalac gebe lau samob êtôm gamên samobgen sênam taun ôkwi.

31 Ma kêtôc bêc êmêtôc ñamalac samob êndênjenña kêkô kwananjen ma kêjalij ñac êmêtôc binña sa su. En kêwaka ñac tau sa gêdên lau samob gebe gên en sa anga ñacmatênên.”

32 Lau tau sênô ñacmatê sêndi sa ñabin e ñagêdô sêsu susu ma ñagêdô sêsôm gebe “Malôgen, go anô aôm ôsôm bin tonan ñagêdô êtiam.”

33 Sêsôm su, go Paulu gêwi êsêac sin kêsê gêja.

34 Go lau ñagêdô sêsap en tôn ma sêkên gêwiñ. Acnên Areo Pagu ñalaumata teñ, nê ñaê Dionusi agêc awê teñ, nê ñaê Damari, ma lau ñagêdô sêwiñ. * sêmoasin taun ôlin ma sêjam kauc gebe gên ñanô tau tonan. Stoiki têtû mêtê taun ñapep ma sêjam kauc gebe ênam êsêac sa sêmoa ñajamgen. † sêkac taun saña.

18

Paulu gêmoa Korinti

1 Tonan su, go Paulu gêwi Aten sin gêja Korinti.

2 Anga tonan kêtap Juda teñ sa, nê ñaê Akwila. Têna kêkôc en anga Pontu. Êsêagêc nê awê Priskila sêwi Italia sin sêmên wakucgen. Ñam kêsêp kaisara Klaudi kêjatu gebe Judawaga samob sêwi Rom sin. Tec Paulu gêdên êsêagêc gêja.

* 17:34: Lau Helen nêj lau tokauc nêj ton luagêc. Epikuri † 17:34: Gamên tonan kêtû lau Aten nêj gamên laumata

³ Enj gêlic acnêj lemenj ñakolenj tagenj, tec gêmoa gêwiñ êsêagêc ma sêjam kôm sêwiñ tauñ. Êsêac sêwa becobo kêtú nêj kôm.

⁴ Paulu gêjam biñgalôm anja Judanêj lôm kêtôm sabbatgenj gebe êkêli Juda to Helen gebe sêkêj êwiñgenj.

⁵ Sila agêc Timote anja Makedonia sêmêj acgom, go Paulu gêjam mêtê toôli palêgenj ma gêwa Jesu sa gêdêj Judawaga gebe enj Kilisi.

⁶ Gêdêj tan Judawaga sêôc ênê biñ auc ma sêsôm biñ alôb-alôb nanj, enj kekolonj kekop anja nê ñakwê su ma kêsôm gêdêj êsêac gebe “Nêm dec êpi amac taôm mômêmapac. Aê oc jawê ñakainj atom. Galoc jandêj lau samuc jana.”

⁷ Go kêsá anja tonanj ma jagelom ñac tenj, tanj kêtêc Anôtô nanj, nê andu. Ñac tau nê ñaê Titi Justu. Nê andu kêkô jabanj Judanêj lôm.

⁸ Lômômôkê Krispi to nê gôlôac samob sêkêj gêwi ñ Apômtau, ma lau Korinti taêsam sêñô mêtê e sêkêj gêwiñ ma sêliñ sanju.

⁹ Ñagêbêc Apômtau gêsunj mê gêdêj Paulu ma kêsôm gebe “Ôtêc taôm atom, ôsôm biñ lasêgenj, ônam taôm tôñ atom.

¹⁰ Aê tec gawij aôm ma ñac tenj êndi sa ma êngôm ôlim êtu sec atom, gebe aêñoc lau taêsam sêmoa malac tonanj.”

¹¹ Paulu kêdônj Anôtônê mêtê gêngônj gêwiñ êsêac jala samuc tenj ma ajônj 6.

¹² Gêdêj tanj Galio kêtú gôliñwaga Akaijanj nanj, Judawaga samob nêj biñ kêpi tagenj sêli tauñ sa gêdêj Paulu, tec sêwê enj dêdêj sêmêtôc-biñ-ñamala sêja

¹³ ma sêsôm sebe “Ñac tonec kêpiñkap lau, gebe sênam sakinj Anôtô eso biñsu ñalêñ.”

¹⁴ Paulu gebe êjô biñ e Galio kêsôm gêdêj Judawaga gebe “Amac Judawaga, embe biñ sec ñanô me sec kapôênj tenj, go jakôc amacnêm biñ sa êtôm ñagôliñ.

¹⁵ Ma embe awemsunj êôc ka taôm êtu amacnêm mêtê to waem ma biñsunja, nanj amac taôm amansanj. Aê gabe jatu biñ tonanj ñamêtôcwaga atom.”

¹⁶ Kêsôm ma kêmasuc êsêac anja kêmetôc-biñ-ñamala sêsa sêja.

¹⁷ Tec êsêac samob sêkôc lômômôkê Sostene tôñ e sêjac enj anja sêmêtôc-biñ-ñamala ñatêclabu, mago Galio gêlic amboac gêlic.

Paulu gêmu gêja Antiokia

¹⁸ Paulu gêmoa Koriniti ec ñêñgenj acgom, go kêkam lasitêwai lemenj ma gebe êlêc êna Suria. Ma Priskila agêc Akwila sêwiñ enj. Anja Kenkrea kêsôm sêsêbunj ênê mômêlauñ su gebe gêjac mata biñ tenj gêdêj Apômtau kêtú gêñ tenja.

¹⁹ Sêlac e jasêsô Epese, go kêkêj êsêagêc sêngônj ma enj tau kêsô Judanêj lôm jagêjam biñgalôm gêwiñ Judawaga.

²⁰ Lau tonanj tetênj enj gebe êmoa bêc ñagêdô êwiñ êsêac acgom, mago gêlôc sa atom,

²¹ kêkam êsêac lemenj su ma kêsôm gêdêj êsêac gebe “Anôtô embe têtac êwiñ, go jamu jamêñ êtiam.” Go gêdi anja Epese ma gêlac gêja.

²² Wanj kêsô Kaisarea ma enj kêpi bau jakêkam gôlôac dabunj su ma kêsêp Antiokia gêja.

²³ Jasêmoa e têm ñagêdô gêjanj acgom, go gêdi kêtiam. Enj kêsá Galata to Prugia ñagamêñgenj gêja ma kêpuc lau bunja samob tôñ.

Apolo gêjam mêtê anja Epese

²⁴ Ñasawa tonanj Juda tenj, nê ñaê Apolo, jagêô lasê Epese. Têna kêkôc enj anja Alesandria. Enj ñac tokauc tenj, nanj kêjala Anôtônê mêtê ñapep.

²⁵ Êsêac têtônj Apômtaunê mêtê gêdêj enj e nê ñalêlôm kêkac enj tec kêsôm to kêdônj biñ kêpi Jesu solopgenj. Tagenj enj kêjala Joanê busanjugenj.

²⁶ Enj gêjam mêtê gêjac m totêtac kêpa sugen anja Judanêj lôm. Priskila agêc Akwila sêjô enj, tec sêkôc enj sa gêngônj gêwiñ êsêagêc ma sêwa Anôtônê mêtê sa e tomalagenj gêdênj enj.

²⁷ Gêmoa e gebe êna Akaia, tec lasitêwai teto papia gêdênj lau buña ma tetenj êsêac gebe sêkôc enj sa. Enj jagêô lasê Akaia ma gêjam êsêac, tañ Anôtônê moasinj gêjam êsêac auc e sêkênj gêwiñ sêmoa nanj, sa ñapep,

²⁸ gebe kêku Judawaga tulu ña biñ toñaclai gêmoa awêgenj lau samob sêlic ma gêwa Jesu sa gebe enj Kilisi kêtôm biñ, tañ teto gêc nanj.

19

Paulu gêmoa Epese

¹ Gêdênj tañ Apolo gêmoa Korinti nanj, Paulu kêsêlênj gêmoa Asia ñagamênj lôcña e jagêô lasê Epese ma kêtap ñacsenjomi ñagêdô sa anja tonanj.

² Tec kêtû kênac êsêac gebe “Gêdênj tañ amac akênj gêwiñ su nanj, atap Ñalau Dabuj sa me masi.” Ma êsêac sêsôm gêdênj enj gebe “Masi, aêac tec anjô Ñalau Dabuj gêmoa ñawae tenj atomanô.”

³ Ma enj kêsôm gêdênj êsêac gebe “Amac alinj busangu ondoc.” Tec êsêac sêsôm gebe “Aêac alinj Joañnê sangû.”

⁴ Go Paulu kêsôm gebe “Joañ kêsagu lau sêlinj busangu sênam taunj ôkwiña, ma kêsôm gêdênj lau gebe sêkênj ewiñ ñac, tañ oc êndanjuc enj nanj ac tau Jesu.”

⁵ Lau tau sêjô biñ tonanj, tec sêlinj sangû kêpi Apômtau Jesu nê ñaê.

⁶ Paulu kêkênj lêma gêsac êsêac acgom, go ñalau Dabuj kêpi êsêac e sêsôm biñ awenj talô ma seoc biñ lasê.

⁷ Lau tau moae têtôm 12.

⁸ Paulu kêsô Judanêj lôm gêja jakêsôm biñ totêtac kêpa sugenj gêmoa ajônj têlêac. Enj gêjam biñgalôm kêpi Anôtônê gamênj gêwiñ êsêac to gêgôm gêjnlêlôm êsêac gebe sêkênj êwiñ Apômtaunja.

⁹ Mago lau ñagêdô nêj ñalêlôm ñadani kêsa e sêkênj gêwiñ atom, sêbu mêtê, tañ Paulu gêjam nanj, gêdênj lau, tec Paulu kêkac tau su anja êsêacnêj ma kêkôc ñacsenjomi sêwiñ enj. Enj gêjam biñgalôm gêmoa Turananê lôm kêtôm bêcgenj.

¹⁰ Gêgôm gêmoa e jala samuc luagêc, go Juda to Helen samob, tañ sêngônj gamênj Asianja nanj, sêjô Apômtaunê mêtê.

Skewa latui

¹¹ Anôtô kêpuc Paulu lêma tôj ma gêgôm gêjnsêga kapôênj,

¹² gebe lau sêkôc obo waenja to nê ñakwê kômña, tañ enj kêjandinj nanj, su jasêu gêsac gêmac e ôlinj ñajam kêsa, ma ñalau sec sêsa sêja.

¹³ Ma Judanêj lau têtinj ñalau secña sêsêlênj sêjac laoc gamênjenj. Êsêac taunj sêsam Apômtau Jesu nê ñaê kêpi lau toñalau sec, ma sêsôm gebe “Aê jajatu amac ña Jesu, tañ Paulu gêjam mêtê kêpi enj nanj, nê ñaê.”

¹⁴ Judanêj ñac dabujnsêga Skewa nê latui 7 sêsa lênj tonanj.

¹⁵ Tec ñalau sec gêjô êsêac awenj gebe “Jesu tañ kajala enjgac, ma Paulu nanj kajala enj amboac tonanj. Mago amac tonec asa lau.”

¹⁶ Ma ñamalac, tañ ñalau sec gêgôm enj nanj, gêboanj jagêlô êsêac tôj e kêku êsêac tulu ma kêjamunj êsêac e ôlinj ñaômagenj ma todecgenj sêc anja andu tonanj sêja.

¹⁷ Ma lau Juda to Helen samob, tañ sêngônj Epese nanj, sêjô biñ tonanj e têtakê samob ma awenj gêôc Apômtau Jesu nê ñaê ñanôgenj.

¹⁸ Lau gwalêkinj, tañ sêkênj gêwiñ su nanj, sêmênj ma seoc nêj sec, tañ sêgôm nanj lasê.

19 Ma êsêac mec-geowaga taêsam sejon nêj buku mecņa kêpi tagen jasêkêj ja genj su gêc lau taêsam lanjônêmņa, ma sêsam buku tonan ļai ļaoli kêpi tagen kêtôm silber 50,000.

20 Ma mêtê ļajana kêsas gêjam gamêj auc kêtôm Apômtaunê ļaclai.

Sêli binj sa anļa Epese

21 Binj tonan gêbacnê su, go Paulu taê gêjam gêc nê ļalêlôm gebe êsas Makedonia to Akaiļagenj êna Jerusalem, taê gêjam gebe “Jana ônê su acgom, go najalic Rom amboac tonanļenj.”

22 Ma kêkêj nê kêpuctônjwagaagêc Timote agêc Erasta sêja Makedonia, eļ tau gêjgônj Asia ļasawa ļagêdô gêwiļ.

23 Gêdêj ļasawa tonan ļau sêli taunj sa ļanô kêtû mêtêņa.

24 Ņam gebe ļac-kêpac-silberwaga teļ, nê ļaê Demetri, gêgôm anôtô Diana nê lôm jaba ļakatu silber ma gêjam ôli kômwaga sêkôc ļaoli saunj atom anļa ênê.

25 Tec ļac tau kêkalem ļau tonan to êsêac ļagêdô, taļ sêwê kaiļ kôm amboac tônê nanj, sêpi tagenj, go kêsôm gebe “Lauac, amac ajalagac gebe kôm tonec ļai gêjam aêac sa tec tatu ļau tolêlôm.

26 Ma galoc taôm alic to anjogac gebe Paulu tonan gêgôm gêjļlêlôm e gêjam ļau taêsam ôkwi, mago gêgôm anļa Epese tagenj atom, eļ kêsôm binj gêjam Asia samucļenj auc gebe anôtôi, taļ dagôm ļa lemeļ nanj, ļanô masi.

27 Binj tonan oc êjgôm aêacļenj nêj waenj kômņa êtu sec atom, êjgôm ļau sêlic anôtô kapôeļ Diana nê lôm amboac gêj ļaoma êwiļ amboac tonan e malôļenj acgom, go senseļ anôtô, taļ ļau anļa Asia samucļenj to nom ļagamêj samob tetoc eļ sa nanj, nê wae kapôeļ tau su amboac tonanļenj.”

28 Lau tau sêjô binj tonan e têtac ļandanj secanô ma sêmôêc kêsas aucļenj gebe “Epesenêj Diana kapôeļgoc.”

29 Sêgôm e malac samucļenj ļadindij kêsas ma ļau samob jasêsêwa sêsas nêj gamêj dôa-dôanļa ma sê ļac Makedoniaļa ļuagêc Ņai agêc Aristarka, taļ sêsêlêj sêwiļ Pauluļenj nanj sêwiļ.

30 Paulu gebe êsêp ļau tonan ļai ļalêlôm êna e ļacsenjomi sesenj eļ.

31 Ma gôliļwaga Asiaļa ļagêdô, taļ têtac gêwiļ Paulu nanj, sêkêj puc eļ ma tetenj eļ gebe naêsas gamêj dôadôanļa atom,

32 gebe êsêac, taļ sêkac sa anļa tonan nanj, nêj binj kêlênsônj samucļenj, ac sêmôêc kesotau-kesotau. Nêj taêsam sêkac sa ļaômageļ ma sêjam kauc ļam.

33 Lau ļagêdô sêlic Alesandere, taļ Judawaga sêsuc eļ kêsas gêjas nanj, ma sêjam kauc sebe eļ binjômê. Tec eļ gêoc lêmas sa gebe êwas nê binj sa êndêj ļau.

34 Mago êsêac sêjala eļ gebe ļac Judanļa, tec sêmôêc gulunj-gulunļenj gebe “Epesenêj Diana kapôeļgoc.” Sêmôêc sêkô kêtôm ockatu ļasawa ļuagêc.

35 Sêgôm sêmoa, go acnêj ļac-ketobiļwaga gêjac êsêac têtac tônj ma kêsôm gebe “Amac Epesewaga, ļau samob sêjala malac Epese tec kêtû Diana kapôeļ nê lôm to lôm ļakatu, taļ kêsêp anļa undambê gêmêj nanj ļageļowaga.

36 Binj tau tonec gêc awê, tasôm binj taêsam atom. Amboac tonan nêj ļalêlôm êtu malô ma anjgôm gêj teļ paliļ atom.

37 Amac awê ļac ļuagêc tônê amêj, mago êsêagêc sêjanjgo gêj teļ anļa lôm atom ma sêsôm binj alôb-alôb teļ kêpi aêacnêj anôtô atom.

38 Ma Demetri to nê kômwaga embe nêj binj êndêj ļac teļ ênêc, nanj noc sêmêtôc binjļa gêc ma gôliļwaga semoa, tec sêwaka taunj samanj.

39 Ma embe nêj binj ļagêdô ênêc, nanj amansanj êndêj ļau malacņa nêj noc sêkac saņa.

⁴⁰ Ocsalô tonec aêac tawê biñ talênsôn launja ñakainçoc, gebe aêac tali taun sa nec ñam teñ gêc atom, tec tatôm gebe dawa tau ñ sa êtôm atom.”

⁴¹ Kêsôm tonañ su ma kêkêñ lau sêc êlin-êlin.

20

Paulu kêsa Makedonia gêja Helenneñ gamêñ

¹ Biñ kêtü malô acgom, go Paulu kêkac ñacseñomi sa ma gêlêñ biñ êsêac to kêkam êsêac lemeñ ma gêdi gêja Makedonia.

² Eñ gêjac laoc gamêñ tonañ ma gêlêñ biñ êsêac ña biñ taêsam e jakêsa Helennêñ gamêñ.

³ Gêmoa e ajôn tâlêac gêjana ma gebe êpi wan êna Suria, tec kêtap sa gebe Judawaga dêdib eñ. Amboac tonañ taê gêjam kêtü tôn gebe êsa Makedoniañagen êmu êna êtiam.

⁴ Puru Beroiana latu Sopatra ma Aristarka agêc Sekundu ança Tesaloniki, —Gai agêc Timote ança Derbe ma Tukiki agêc Tropim ança Asia sêsêlêñ sêwiñ eñ.

⁵ Ñac luagêc tonañ sêmuñ ma sêôn aêac ança Troas.

⁶ Aêac alic Om Polom Ñalucña su acgom, go asuñ su ança Pilipi ma alac amoa e bêc lemeñ teñ, go jaasô Troas adêñ êsêac ma anğôn tonañ bêc 7.

Paulu kêtü ñacleñ Troas

⁷ Gêdêñ woke ñabêc ñamataña aêac akac sa kêtü apô polom êkôcña ma Paulu gêjam biñgalôm gêwiñ êsêac. Eñ taê gêjam gebe ñaleñ go êndi, tec sêjac têku biñgalôm e gêbêcauc gêja lugeñ.

⁸ Êsêac têtun lamp taêsam gelom ança ñaden, tañ aêac akac sa nañ.

⁹ Paulu gêjam biñgalôm gêmoa ma ñapalê teñ, nê ñaê Aitiku, gêngôn katam sauñ, tec bec gêgôm eñ e kêlin tau sin ma gebeñ kêsêp ñaden tâlêac tonañ gêja e tomatêgeñ. Tec lau sêkôc eñ sa.

¹⁰ Paulu kêsêp jakêtap labôc gêsac eñ ñaô, go gêlô eñ tôn ma kêsôm gebe “Ali taôm sa atom, katu tec gêmoa eñ ñalêlôm.”

¹¹ Go gêmu kêpi gêja kêtiam, jakepô polom kêkôc ma geñ, go gêjam biñgalôm geden töngeñ e gêu bôn kêsa ma gêdi gec gêja.

¹² Ñapalê tau, tañ mata jali kêsa nañ, sêkôc eñ sêja totêntac ñajamgeñ.

Dêdi ança Troas e jasêsô Milete

¹³ Paulu kêsôm gebe êmoa baugen êna ma aêac lau ñagêdô api wan amuñ naasô Asos gebe akôc eñ sa ança tônê.

¹⁴ Aêac asô Asos e atap taun sa kêtiam ma akôc eñ sa jaasô Mitulene.

¹⁵ Ñabêbêc aêac asuñ su ma alac e apoac akanôn Kio ma ñagelen asô Samos e ñagelen teñ, go jaasô Milete.

¹⁶ Paulu taê gêjam kêtü tôn gebe êsô Epese atom, êoc kêsigen êna. Eñ gebe ênam gamêñ tôn êmoa Asia atom, kêkac taugen gebe êna Jerusalem ma embe ñasawa êtôm, go naelic om Pentekost ança tônê.

Paulu gêjam mête laumata Epeseña ma sebon taun

¹⁷ Paulu gêmoa Miletgeñ ma kêkêñ biñ gêja Epese ma kêkalem gôlôac dabun nêñ laumata gebe dêndêñ eñ sêna.

¹⁸ Jasêo lasê dêdêñ eñ tec kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amac alic ñoc lêñ, tañ kasa gêdêñ gaô lasê gamêñ Asia wakucgeñ ma kasa kêtôm têm samob, tañ gamoa gawiñ amac nañ.

¹⁹ Aê gajam sakin Apômtau ma gabu tauc tomatoc-sulugeñ ma katap lêtôm sa gebe Judawaga dêdib aê.

20 Ma kégamiñ biñ êmoasiñ amacña ten atom, kasôm lasê gêdêñ amac to kadôn amac anga awêgen to andulêlôm gêwiñ.

21 Aê gawa sa ñanôgen gêdêñ lau Juda to Helen gebe sênam taun ôkwi êndên Anôtô to sêkên êwiñ Apômtau Jesu Kilisi.

22 Ma galoc Ñalau Dabuñ gêjam gôliñ aê gebe jana Jerusalem ma gêñ, tê êtap aê sa anga ônêña nê, tau kajala atom.

23 Tagen tonec ñalau Dabuñ gêwa sa gêdêñ aê kêtôm malacgen ma kêsôm gebe oc jatap kapoacwalô to gêñwapac sa.

24 Aê taêc labu ñoc katuc atom. Aê gabe janac dabiñ ñoc lêñ to sakiñ, tañ kakôc anga Apômtau Jesu nê nan, gebe jawa ñawae ñajam Anôtônê moasiñña sa.

25 “Ma galoc aê kajala gebe amac samob, tañ gajam mêtê kêpi Anôtônê gamên gamao gawiñ amac nan, oc alic aê lanjoc êtiam atom.

26 Amboac tonan galoc tecenec jawa sa êndên amac gebe Amacnêm ñac ten embe ênaña, aê oc jawê biñ tonan ñakaiñ ten atomanô,

27 gebe kégamiñ biñ ten atom, kasôm Anôtônê biñ lasê tomalagen gêdên amac.

28 Ajop taôm to lau samob, tañ ñalau Dabuñ kêkên amac atu êsêacnên gejobwaga gebe ajop Anôtônê gôlôac dabuñ, tañ en gêjam ôli êsêac ña tau nê dec nan.

29 Aê kajala gebe aê embe jawi amac siñ jana ma kêam sec oc dêndên amac mênşêlênsôn gôlôac ñawaô.

30 Ma lau ñagêdô anga amac taôm nêm oc sêndi mênşênam mêtê ôkwi e sê ñacseñomi têndanğuc êsêac.

31 Amboac tonan anam jaligen, taêm ênam gebe jala samuc têlêac gêngôn gawiñ amac ma gajac biñsu amac gêdên-gêdêngeñ tomatocsulugen kêtôm bêc to geleñ samob, kêlêwan atom.

32 “Ma galoc jansuñ amac andên Anôtô to nê moasiñ ñabiñ ana. En kêtôm gebe ênac dabiñ amac to êkên gêñlênsêm êndên amac awiñ Anôtônê lau samob.

33 Aê matoc katu lau ten nêñ silber to gold ma ñakwê atom.

34 Taôm alicgac gebe lemoc tecenec gêjam aê to ñoc lau ma apô lêna sa.

35 Aê kadôn amac kêpi gêñ samobgen ñapan gebe tanam kôm ñajana amboac tonan, ec tanam lau ñasec sa. Taêm ênam Apômtau Jesu nê biñ, tañ tau kêsôm gebe ‘Takên gêñ êndên lau nan êmoasiñ aêac êlêlêc takôc gêñ anga launên su.’ ”

36 Paulu kêsôm biñ tonan su, go kêpôn aduc ma keten mec gêwiñ êsêac samob.

37 Lau samob sêmbôn taun to têtan ñanô ma sêlêşop en alianô.

38 Ênê biñ, tañ kêsôm gebe êsêac sêlic en lanjônô êtiam atom nan, tec gêgôm êsêacnên ñalêlôm ñawapac kêlêlêc. Sêgôm tonan su, go sêkên en kêpi wan gêja.

21

Paulu gêja Jerusalem

1 Aêac akên êsêac siñ ma alac e jaasô Kos. Go ñabêbêc jaasô Rodo ma anga tonan alac e jaasô Patara.

2 Aêac atap wan ten sa gebe êlac êna Poinike, tec api ma alac aja.

3 Alac e aê Kupro sa mênakên gêc gasêña gêja ma apen Suria e jaasô Turu, gebe sênam waba anga wan êşep bau.

4 Aêac atap ñacseñomi sa ma anğôn awiñ êsêac bêc 7. Lau tonan Ñalau Dabuñ kêkac êsêac e sêsôm gêdên Paulu gebe êpi Jerusalem êna atom.

⁵ Aêac amoa e ma bêc gêbacnê, go adi gebe asêlêḡ. Ma lau malacḡa samob to nêḡ lauo ma nêḡ ḡapalêo to ḡac seḡoḡ aêac aḡa malac asa sêcluoḡ aja. Go aḡa ambêo aêac apôḡ aenḡduc to ateoḡ mec.

⁶ Su, go akam taunḡ ma aêac api waḡ, ma êsêac sêc sêmu sêḡa.

⁷ Aêac alac aḡa Turu e jaasô Tolemai ma atap lasitêwai gamêḡ tônêḡa sa, tec awenḡ gêḡac taunḡ ma aḡgônḡ awiḡ êsêac bêc teḡ.

⁸ ḡagelenḡ adi asêlêḡ e aô lasê Kaisarea ma asô jaenḡwaga Pilip nê andu aja ma aḡgônḡ awiḡ eoḡ. ḡac tonaoḡ samwaga 7 nêḡ teḡ eoḡ.

⁹ ḡac tau latuio awêtakiḡ aclê seoc biḡ lasê sêmoa.

¹⁰ Aêac aḡgônḡ bêc ḡagêdô, go propete teḡ kêsêp aḡa Judaia gêmêḡ, nê ḡaê Agaba.

¹¹ Eḡ kêtuo ḡaclenḡ gêdêḡ aêac. ḡac tau kêkôc Paulunê ômbiḡkap su mênḡgêsô tau akaiḡ to lêma tôḡ ma kêsôm gebe “ḡalau Dabuḡ nê biḡ tau tonec gebe Judawaga oc sênsô ômbiḡkap tecenec ḡatau tôḡ amboac tonec aḡa Jerusalem ma sêkêḡ eoḡ êsêp lau samuc lemeḡ.”

¹² Aêac to malac ḡatau aḡô biḡ tonaoḡ, tec ateoḡ eoḡ gebe êpi Jerusalem êna atom.

¹³ Mago Paulu gêḡô aêac awenḡ gebe “Amboac ondoo ataoḡ ma agôm aêḡoc ḡalêlôm ḡawapac kêsa. Embe sênsô aê tôḡ ma sênḡgômmanḡ. Aê gajac dabioḡ tauc gebe jamac êndu aḡa Jerusalem êtu Apômtau Jesu nê ḡaêḡa.”

¹⁴ Aêac asôm biḡ elêmê tec ajam taunḡ tôḡ ma asôm gebe “Apômtaunê biḡ êtu anô.”

¹⁵ ḡabêc ḡagêdô gêḡaḡa acgom, go aêac amasaḡ ma waba ma api Jerusalem aja.

¹⁶ ḡacsenḡomi ḡagêdô aḡa Kaisarea sêwiḡ, tec sêwê aêac atu ḡaclenḡ Nason. Eḡ ḡac buḡa lanḡwa teḡ aḡa Kupro.

Paulu kêtuo ḡaclenḡ Jakobo

¹⁷ Aêac jaaô lasê Jerusalem su, go lasitêwai sêkôc aêac sa totêntac ḡajamḡeoḡ.

¹⁸ ḡagelenḡ Paulu kêkôc aêac sa adêḡ Jakobo aja, ma laumata samob sêkac sa sêmoa tonaoḡ.

¹⁹ Êsêac awenḡ gêḡac taunḡ su, go Paulu gêḡac mioḡ biḡ, taḡ Anôtô gêgôm gêdêḡ lau samuc gebe kêpuc ênê sakiḡ tôḡ naḡ tomalagenḡ.

²⁰ Lau tau sênḡo e sêlambioḡ Anôtô ma sêsôm gêdêḡ Paulu gebe “O lasitêwa, aôm gôlicḡac, Judawaga taêsam ḡanô lasê sekêḡ gêwiḡ Kilisi, mago sêsap Mosenê bioḡsu tôḡ sêḡac ḡawae.

²¹ Lau tonaoḡ sênḡo ḡawae gebe aôm kôdônḡ Judawaga, taḡ sêsêp lau samuc ḡasawa naḡ, gebe sêwi Mose siḡ, ma kôsôm gebe sêsa nêḡ ḡapalê atom to sêwi lêḡ mêtê lanḡwaḡa siḡ.

²² Ma galoc danḡôm amboac ondoo. Lau samob oc sênḡo aôm gômôêḡ ḡawae su.

²³ Amboac tonaoḡ ôḡgôm êtôm bioḡ, tec aêac abe asôm êndêḡ aôm nec. Aêacma lau aclê sêḡac mata bioḡ kêpi bioḡ teḡ tec sênḡônḡ.

²⁴ Naôkôc lau tonaoḡ sa, gebe lau dabuoḡwaga sênḡgôm bioḡ atu selecḡa êpi aôm ôwi êsêac ma ônam ôli lau, taḡ sêkapiḡ êsêac môkêḡlauḡ naḡ, go lau samob sêḡala gebe bi ḡ, taḡ têdônḡ kêpi aôm naḡ, ḡanô masi. Êsêac taunḡ ocgo sêlic aôm gebe kôsa nêḡm lêḡ kôsap bioḡsu tônḡeoḡ.

²⁵ Ma bioḡ kêpi lau samuc, taḡ sêkêḡ gêwiḡ su naḡ, aêac asôm bioḡ tonec kêtuo tôḡ gebe êsêac sênḡgamiḡ taunḡ êndêḡ da gwamḡa to êndêḡ bôc ḡadec, ma êndêḡ bôc, taḡ sêḡiḡ êndu ma êndêḡ mockaiḡo to mockaiḡo.”

²⁶ Njabêbêc Paulu kékôc lau tau sa, ma sêmasañ ênê binj êtu selecña gêwin lau tau tonañ, go kêsô lôm dabunj gêja ma kêsôm bêc sêngônj selecña lasê ma sêmasañ noc sêkêñ nêñ da êndênj-êndênjgenja.

Êsêac sêkôc Paulu tôñ anja lôm dabunj

²⁷ Kêdabinj gebe njabêc 7 tonañ êmbacnê ma Judawaga Asiaña sêlic enj gêmoa lôm dabunj, tec sêli lau samob nêñ njalêlôm sa e sêkôc enj tôñ.

²⁸ Ma sêmôêc gebe “Aô, Israelwaga, anam aêac samañ. Alic njaç tau, tañ kêdônj lau anja gamênj samob gêbu lau Israel to Mosenê binjsu ma gamênj tau tonec nañ. Ma galoc gêwê Helen njaçêdô sêsô lôm dabunj sêja ma gêgôm gamênj dabunj tau kêtû secgoc.”

²⁹ Njasawa tenj lau tonañ sêlic njaç Epesena Tropim gêmoa malaclunj gêwin Paulu, tec seboc Paulu oc gêwê enj kêsô lôm dêbu ñ gêja.

³⁰ Tec malac natau samob sêii taun sa ma sêjac taun sa sêpi tagenj jasêkôc Paulu tôñ ma sê enj anja lôm dêbu ñ kêsâ gêja, ma sêlai nkatam auc sebenj.

³¹ Lau tau sêsôm sebe sênac Paulu êndu e sinwaganênj kapitaisêga gêñô lau Jerusalemja samob sêli taun sa njaawae,

³² tec kékôc sinwaga to nêñ kapitai njaçêdô sa jasêlêti dêdênj lau tau sêsêp sêja. Lau tonañ sêlic kapitaisêga to sinwaga sêmênj ma sêwi Paulu sinj sêjac enj kêtiam atom.

³³ Go kapitaisêga kêtû gasuc gêja, kékôc Paulu tôñ ma kêsôm sêsô enj tôñ ña kapoacwalô luagêc. Go kêtû kênac ênê ñam to binj, tañ enj gêgôm nañ.

³⁴ Lau samob sêmôêc kesotau-kesotau e sêôc gamênj auc langwagenj, tec enj gêñô binj sapu ma kêsôm sêkôc Paulu dêdênj sinwaganênj gamênj sêja.

³⁵ Sêô lasê njaçêcwale ma lau sebe sênac Paulu, tec sinwaga sêôc enj sa lôlôcgenj,

³⁶ gebe lau tau samob sêwinj ma sêmôêc panjenj gebe “Enañamanj.”

Paulu gêjam talañ tau

³⁷ Sebe sêkêñ Paulu êsô sinwaganênj gamênj êna, tec kêsôm gêdênj kapitaisêga gebe “Oc ôlôc gebe jasôm binj tenj êndênj aôm me masi.” Ma njaç tau kêsôm gêdênj enj gebe “Aôm kôsôm binj Helen me masi.

³⁸ O, aôm njaç Aiguptuña, tañ wali tenjenj gôli kêjanjgowaga 4,000 nêñ njalêlôm sa ma kojônj êsêac sêsa gamênj sawa sêja nañ, aôm atom me.”

³⁹ Tec Paulu kêsôm gebe “Aê tinoc Judao, tec kékôc aê anja Tarsus Kilikianja ma gawê kainj malac towae tônê gawin, tec katenj aôm gebe ôlôc ma jasôm binj êndênj lau tônê.”

⁴⁰ Kapitaisêga gêlôc, go Paulu kékô têcwale ma gêjab lêma gêdênj lau e gamênj gêmac, go awa gêjac êsêac ña awenj Ebolai gebe

22

¹ “O lasitêwaac to tamocac, binj tañ galoc gabe jawa tauc sa êndênj amac nañ, anjô acgom.”

² Lau tau sêñô enj awa gêjac êsêac ña awenj Ebolaijenj, tec binj gêmac samob. Ma Paulu kêsôm gebe

³ “Aê tinoc Judao kékôc aê anja Tarsus Kilikianja ma katu kapôênj anja malac tonec, kasô Gamalielnê lôm ma kêdônj tamenjinênj binjsu gêdênj aê e tomalagenj. Aê gajam sakinj Anôtô gajac njaawae katôm tec amac samob agômagôm amoa nec.

⁴ Aê kêjanda lau, tañ sêsap mêtê wakuc tonec tôñ nañ, e gasenj êsêac su sêjana ma gêsô êsêac tôñ to kakênj êsêac lauo to njaç sêsêp kapoacwalô sêja.

⁵ Njaç dabunjsêga to laumata samob embe sêwa aênjoc minj sa, oc êtôm tec tauc kasôm nec. Aê kakôc papia anja êsêacnênj gêjac lasitêwai Damaskusja

ɲawae, tec gaja gebe jakôc êsêac, taɲ sêmoa tonan nan tônia, ma-jakêɲ êsêac sêna Jerusalem gebe têtap nêɲ ɲagêjô sa.

Paulu gêjac tau nê miɲ Apômtau Jesu gêjam enj ôkwiɲa

⁶ “Aê kasêlêɲ gamoa e kêdabiɲ Damaskus. Ma gêdêɲ oc kêkô ɲalunɲen, go ɲawê kapôêɲ tenj gaôgenj anja undambê mênkêpô aê e gêjam aucgenj.

⁷ Aê gau tauc jagaêc nom, go ganjô awa tenj gêdêɲ aê gebe ‘Saulu, Saulu, asagenj kôjanda aê.’

⁸ Ma aê gajô biɲ tonan gebe ‘Apômtau, aôm asa.’ Go enj kêsôm gêdêɲ aê gebe ‘Aê Jesu Nasaretɲa, tec kôjanda aê.’

⁹ Lau taɲ sêwiɲ aê nanj, sêlic ɲawêgenj, mago sêɲô ɲac, taɲ kêsôm biɲ gêdêɲ aê nanj, awa atom.

¹⁰ Go aê kasôm gebe ‘Apômtau, aê janjôm asagenj.’ Ma Apômtau kêsôm gêdêɲ aê gebe ‘Ôndi sa ma ôna Damaskus acgom, go sêwa biɲ samob, taɲ Anôtô gebe ôɲgômɲa nanj, sa êndêɲ aôm anja tônia.’

¹¹ ɲawê tonjawi tônia kêpô aê e matocanô kêtû pec ma ɲoc lau sêkam aêgenj gaja Damaskus.

¹² “Ma ɲac mansan tenj, nê ɲaê Anania, kêmasan biɲsu ɲapep e Judawaga gamêɲ tônia samob tetoc enj sa.

¹³ ɲac tau gêdêɲ aê gêmêɲ mênkêkô aê lanjôcnêmɲa ma kêsôm gebe ‘Lasicenec Saulu, matam êlêc.’ Ma gêdêɲ tonanɲen matoc gêlac e galic enj kêkô.

¹⁴ Ma ɲac tau kêsôm gebe ‘Tameninêɲ Anôtô kêjalij aôm sa gebe ôjala ênê biɲ ma ôlic ɲac gêdêɲ tau to ôɲô enj awa,

¹⁵ gebe ôwa enj sa êndêɲ ɲamalac samob ɲa biɲ, taɲ gôlic to gônia nanj.

¹⁶ Ma galoc gobe amboac ondoc. Ôndi sa, mênjawam ênac ênê ɲaê ma ôlij sanju êkwasiɲ nê m sec su.’

Jesu kêsakiɲ Paulu gêdêɲ lau samuc gêja

¹⁷ “Gamoac acgom, go gamu gamêɲ Jerusalem kêtiam mênkatenj mec gamoa lôm dabun e katuc kaiɲ tenj kêsa

¹⁸ ma galic Jesu kêkô ma kêsôm biɲ gêdêɲ aê gebe ‘Ôwi Jerusalem siɲ sebenj ma ônsaic taômgenj ôna, gebe êsêac oc sêkôc biɲ, taɲ aôm gobe ôwa sanja nanj, sa atom.’

¹⁹ Ma aê kasôm gebe ‘Apômtau, êsêac taun sêjalagac gebe aê tec kakôc lau, taɲ sêkêɲ gêwi ɲ aôm nanj, tônia ma kalêsu êsêac ɲanô-ɲanô kêtôm Judanêɲ lômgenj.

²⁰ Ma gêdêɲ taɲ sêkêc ɲac-gêwa-aôm-sawaga Stepan nê dec siɲ nanj, tauc kakô gawin e galic ɲajam ma gajob lau-sêjac-enj-ênduwaga nêɲ ɲakwê.’

²¹ Ma ɲac tau kêsôm gêdêɲ aê gebe ‘Ôêc ôna, aê jasakiɲ aôm ôndêɲ lau samuc, taɲ sêɲgônia gamêɲbômgenj nanj ôna.’ ”

Paulu agêc kapitaisêga nêɲ biɲ

²² Lau sêɲô Paulunê biɲ e mênjgêdêɲ tonan, go sêli awen sa ma sêmôêc gebe “Ansenj ɲac tonec su anja nom, gebe enj kêtôm gebe êmoa mata jali atom.”

²³ Êsêac sêɲala e sêôc gamêɲ auc lanjwageɲ sêkô ma têdaiɲ nêɲ ɲakwê baliɲ to sêpalip kekop kêpi jakêkô.

²⁴ Tec kapitaisêga kêjatu gebe sêwê Paulu sêna siɲwaganêɲ gamêɲ ma kêsôm gebe si enj ma têtû Iêsu biɲ, taɲ lau sêmôêc kêpi enj nanj ɲam.

²⁵ Êsêac sêsô enj ɲa ômbiɲkap tônia ma Paulu kêsôm gêdêɲ kapilai, taɲ kêkô ɲagala nanj, gebe “Embe ɲac Romɲa tenj, ma amêtôc enj atom, oc êtôm gebe ai enj ɲaômagenj me masi.”

²⁶ Kapilai gônia biɲ tonan, tec gêdêɲ kapitaisêga jakêsôm gêdêɲ enj gebe “Aôm gobe ôɲgôm amboac ondoc, ɲac tônia enj Romgoc.”

27 Tec kapitaisêga mênkêtu kênac Paulu gebe “Ôsôm êndênj aê acgom, aôm ñac Romña binñanô me masi.” Ma Paulu gêlôc gebe “Aec, binñanô.”

28 Go kapitai gêjô enj awa gebe “Aê gabe jatu ñac Romña nanj gajam ôli ña awa kapôênj.” Ma Paulu kêsôm gebe “Aê tonec ñac Romña anja tamocnê.”

29 Amboac tonan lau, tanj sebe têtû lêsû enj nanj, gacgenj sêkac taun su. Ma kapitaisêga tau, tanj kêjala gebe Paulu ñac Romña nanj, kêtêc tau kêtû kêsôm sêsô ñac tau tônia.

Paulu kêkô lau dabuñsêga to laumata lanjônêm

30 Ñagelenj kapitaisêga gebe ênjô binj, tanj Judawaga sêgôlinj kêpi Paulu nanj, ñam ñapep. Tec kêsôm sêgaboac enj su ma kêkac lau dabuñsêga to laumata samob sa, go kêsôm sêwê Paulu sêsêp sêja jakêkô êsêac lanjônêm.

23

1 Paulu mata gê lau ñanô, tanj sêkac taun sa nanj, ma kêsôm gebe “O lasitêwaac, aê kasa ñoc lêtj tonjoc ñalêlôm ñawagenj gamoa Anôtô lanjônêmña e mênjgêdênj tonec.”

2 Tec ñac dabuñsêga Anania kêjatu lau, tanj sêkô jabanj enj nanj, gebe têtap enj awa auc.

3 Ma Paulu kêsôm gêdênj enj gebe “Aôm tanj kotoc taôm sa ñaôma-ñaôma nanj, Anôtô êtap aôm. Aôm gôngônj tonanj gobe ômêtôc aênjoc binj êtôm binjsu ma amboac ondoc tec gosenj binjsu ma kôsôm gebe têtap aê nec.”

4 Go lau, tanj sêkô jabanj Paulu nanj, sêsôm gebe “Amboac ondoc aôm gôbu Anôtônê ñac dabuñsêga amboac tonanj.”

5 Tec Paulu kêsôm gebe “Lasitêwaac, aê kajala gebe enj ñac dabuñsêga nanj atom. Teto gêc gebe ‘Ôsôm binj sec êpi launênj gôlinjwaga atom.’ ”

6 Paulu kêjala Sadukainênj lau ñagêdô ma Parisainênj ñagêdô sêmoa sêwinj, tec gêmôêc kapôênj gêdênj êsêac, tanj sêkac taun sa nanj, gebe “O lasitêwaac, Parisai tenj latu aê ma aê tauc Parisai amboac tonanj. Êsêac sêmêtôc aê kêtû kakênj matoc ñacmatê sêndi saña.”

7 Kêsôm binj tonan su ma Parisai to Sadukai sêli taun sa sêmoa e sêkac taun kêkôc,

8 gebe Sadukai sêsôm gebe ñacmatê sêndi sa atom ma anjela to ñalau sêmoa atom. Ma Parisai tec sêkênj gêwinj gênj tonan ñai samob.

9 Lau tau sêmôêc sêôc aucgenj e binjsutau ñagêdô anja Parisainênj tonj dêdi sa ma sesenj taun ma sêsôm gebe “Aêac atap sec tenj sa gêc ñac tonec nê atom, tagenj moae ñalau tenj me anjela tenj oc kêsôm binj gêdênj enj nec.”

10 Sêsôm taun ñanô-ñanô e kapitaisêga kêtêc gebe moae sêkac Paulu êkôc, tec kêjatu sinjwaga matu tenj sêsêp mênjsêjanjo Paulu su anja launênj ma sêkôc enj sêja nênj gamênj.

11 Ñagêbêc tonan Apômtau mênjkêkô gêwinj Paulu ma kêsôm gebe “Têmtac êpa su, aôm gôwa aê sa anja Jerusalem su ma oc ôwa aê sa anja Rom amboac tonanjenj.”

Lau Juda sêkic Paulunê binj

12 Gamênj ñawê kêsa acgom, go Juda ñagêdô sêkac taun sa ma sêjac kapoac taun gebe sêninj to sênôm gênj tenj atom e sênac Paulu êndû su acgom.

13 Ma lau, tanj sêkic Paulunê binj amboac tonan nanj, sêlêlêc 40 su.

14 Lau tau tonanj dêdênj lau dabuñsêga to laumata ma sêsôm lasê gebe “Aêac lau tonec ajac kapoac taun gebe aninj to anôm gênj tenj atom e anac Paulu êndû acgom.

15 Amboac tonan amac to laumata naansau kapitaisêga gebe êkênj ñac tau êsêp êndênj amac êmênj gebe atu Iêsû ênê binj ñapep. Ma aêac oc naamansanj

taun kwananjen gebe anac en êndu anga intêna nãdambê ten. En oc êô lasê amac atom.”

¹⁶ Paulunê sib gêjô sêkic sa langwa nê bin jawae, tec gêja kêsô sinwaganên gamên jakêsôm lasê gêdên Paulu.

¹⁷ Tec Paulu gêmôêc kapitai ten ma kêsôm gêdên en gebe “Ôwê ñapalê tecenec ôndên kapitaisêga ôna, en gebe êsôm bin ten êndên en.”

¹⁸ Tec kapitai kêkôc ñapalê tau sa ma gêwê en agêc dêdên kapitaisêga sêja, go kêsôm gêdên en gebe “Ñac kapoacwalôña Paulu gêmôêc aê gaja ma keten gebe jakôc ñapalê tecenec jandên aôm jamên, gebe ñac tau gebe êsôm bin ten êndên aôm.”

¹⁹ Go kapitaisêga kêmam ñapalê tau lêma agêc jasêkô taunña ma kêtû Iêsu en gebe “Aôm gobe ôsôm bin amboac ondoc êndên aê.”

²⁰ Ma ñapalê tau kêsôm gebe “Judawaga sêmasan bin kêtû tôn gebe teten aôm ma bêbêc ôkên Paulu êsêp êndên laumata êna. Êsêac sebe sênsau sêôc aôm gebe têtû Iêsu ênê bin ñapep.

²¹ Amboac tonan ôkên êwin êsêacnên bin atom, gebe lau kêlêlêc 40 su dêdib en sêmoa. Êsêac sêjac kapoac taun gebe sênin to sênôm gên ten atom e sênac Paulu êndu acgom. Ma galoc sêmasan taun sêsaê aômgen gebe ôlôc.”

²² Go kapitaisêga gêjac binjsu ñapalê tecenan gebe “Bin tan kêsôm lasê gêdên aê nan, ônac min êndên lau ten atom.” Ma kêkên en gêc gêja.

Sêsakin Paulu gêdên gôlinwaga Peliki gêja

²³ Go kapitaisêga gêmôêc nê kapitai luagêc ma kêsôm gêdên êsêagêc gebe “Amasan sinwaga 200 to lau sêngôn hosña 70 ma lau kêmña 200 gebe sêsa Kaisarea sêna êndên 9 oklok êmbêc.

²⁴ Amasan hos ñagêdô êwin gebe Paulu êngôn ñaô ma akôc en toôli samucgen andên gôlinwaga Peliki ana.”

²⁵ Go keto papia ten gêwin gebe

²⁶ “Aê Klaudi Lusi aoc gêjac gôlinwaga towae Peliki.

²⁷ Ñac tecenec tec Judawaga sêkôc en tôn ma sebe sênac en êndu. Aê ganô en ñac Romña, tec kakôc en sa ma gajam en kêsî.

²⁸ Aê gabe jakip bin, tan sêgôlin kêpi en nan, ñam sa, tec kakên en kêsêp gêdên nê laumata gêja.

²⁹ Aê katap sa gebe bin, tan sêgôlin kêpi en nan, ñam kêsêp êsêacnên binjsu, mago êsêac taun nên ñalêlôm kêpi tagen kêtû bin tonanña atom. Tagen aê galic bin ten kêtôm amboac tanac en êndu to takên en êngôn kapoacwalôña nan, gêc atom.

³⁰ Ma ganô bin ten jawae gebe dêdib en sebe sênac en êndu, tec kakên en seben gêdên aôm gêwac ma ka-som gêdên lau-sêgôlin-bin-kêpi-enwaga gebe dêndên aôm sêwac ma sêwa nên bin sa êndên aôm.”

³¹ Sinwaga tau sêkôc Paulu sa kêtôm kapitaisêganê bin ma gêdên gêbêc sêkôc en sêja Antipatri.

³² Ñabêbêc sêkên en gêdên lau, tan sêngôn hos ñaô nan, gebe sêkôc en sêna, go êsêac taun sêc sêmu sêja nên gamên kêtiam.

³³ Lau tonan jasêô lasê Kaisarea, go sêkên papia gêdên gôlinwaga ma sêkôc Paulu dêdên en sêja.

³⁴ Gôlinwaga kêsam papia su, go kêtû kênac Paulu gebe en ñac anga gamên ondocña e gêjô gebe en anga Kilikia.

³⁵ Tec kêsôm gebe “Lau tan sêgôlin bin kêpi aôm nan, sêmên acgom, go janô nê bin.” Ma kêjatu gebe sejop Paulu êngôn Herodonê andu.

24

Sêmêtôc Paulunê binj

¹ Bêc lemenj tenj gêjaŋa acgom, go ŋac dabuŋsêga Anania kêkôc laumata ŋagêdô to ŋac tenj, nê ŋaê Tertulu, taŋ gêjam lau awenj gêdêŋ gôliŋwaga naŋ, ma ac sêsêp sêja e sêjac miŋ nêŋ binj, taŋ sêgôliŋ kêpi Paulu naŋ, gêdêŋ gôliŋwaga.

² Êsêac sêmôêc Paulu gêmêŋ su, ma Tertulu gêôc awa sa gebe êŋgôliŋ binj êpi enj, tec kêsôm gebe

“O ŋac towae Peliki, aôm gômoa, tec aêac amoa tobiŋmalô ŋajam. Aôm ŋac tokauc, tec kômoasiŋ lau gamêŋ tonecŋa ŋapep.

³ Aêac lau samob aŋga gamêŋ samob akôc moasiŋ tonan sa to ajam danje ŋanô.

⁴ Aê gabe janam aôm tôŋ atom, gabe jatenj aômgenj gebe ôlic ŋajam ma ôkêŋ taŋam ma binj dambê.

⁵ Ŋac tonec aêac ajala enj ŋac kalomtêna sec. Enj gêli Judawaga aŋga nom ŋagamêŋ samob sa ma kêtû lau mêtê-geowaga Nasaretŋa nêŋ ŋamata.

⁶ Galoc enj gêgôm gêŋlêlôm gebe êŋgôm lôm dabuŋ êtu sec êwiŋ, tec aêac akôc enj tôŋ abe amêtôc ênê binj êtôm aêacma biŋsu.

⁷ Mago kapitaisêga Lusi kêsêp e jakêjaŋgo enj su aŋga aêacma

⁸ ma kêsôm gebe lau, taŋ sêgôliŋ binj kêpi enj naŋ, dêndêŋ aôm sêmêŋ. Galoc aôm taôm ôtu lesu enj, go ôŋô binj samob, taŋ aêac agôliŋ kêpi enj naŋ ŋam.”

⁹ Ma Judawaga sêpuc binj tôŋ sêwiŋ enj ma sêlôc gebe binj tau amboac tonan.

Paulu kêsôm binj gêjam talaŋ tau

¹⁰ Go gôliŋwaga gêjac gêsû gêdêŋ Paulu gebe êsôm nê binj. Tec Paulu kêsôm gebe

“Aê kajala gebe kôtu lau tonec nêŋ mêtôcwaga jala taêsam su. Amboac tonan jamansaŋ êôc binj êndêŋ aôm totêtac êpa sugenj.

¹¹ Aôm embe ôpuc binj tau ŋam, oc ôjala gebe aê kapi Jerusalem gaja kêtû jatenj mecŋa naŋ bêc taêsam gêjaŋa atom, bêc 12genj.

¹² Judawaga têtap aê sa gebe aê to lau tenj awenŋsunj gêôc ka tau aŋga lôm dabuŋ atom. Ma têtap aê sa gali lau tenj sa aŋga Judanêŋ lôm ŋagêdô to malacluŋ atom.

¹³ Binj samob, taŋ galoc lau tônê sêgôliŋ kêpi aê naŋ, êsêac têtôm gebe sêkip ŋam tenj sa atom amboac tonan.

¹⁴ Tagenj tonec jasôm lasê êndêŋ aôm gebe Aê gajam sakiŋ tamocinêŋ Anôtô kêdaguc mêtê wakuc, taŋ êsêac sêsam gebe mêtê geo tenj naŋ. Aê kakêŋ gêwiŋ binj, taŋ gêc Mosenê biŋsu to teto kêsêp propetenêŋ buku naŋ samob.

¹⁵ Aê kakêŋ matoc kêtôm êsêac tec sêkêŋ mateŋ sêmoa gebe Anôtô êŋu lau gêdêŋ to lau keso sêndi sa.

¹⁶ Amboac tonan tec katu mêtê tauc gebe jamoa tonoc ŋalêlôm ŋawagenj êndêŋ Anôtô to ŋamalac ŋapaŋ.

¹⁷ “Aê gamoa e jala ŋagêdô gêjaŋa acgom, go sêkêŋ awa kakôc gadêŋ ŋoc lau gamêŋ ma gabe jakêŋ da êwiŋ.

¹⁸ Tec kamasan binj jatu selecŋa gamoa lôm dabuŋ ma gabe jakêŋ da, tec têtap aê sa. Aê kasêp lau tenj ŋasawa atom to gali lau tenj sa atom.

¹⁹ Judawaga Asiaŋa nêŋ ŋagêdô sêmoa lôm sêwiŋ. Lau tônê nêŋ binj êndêŋ aê embe ênêc, naŋ sêmêŋ sêsôm sêkô aôm laŋômnêmŋa, go ŋajam.

²⁰ Me êsêac taun sêsôm acgom. Êsêac têtap ŋoc keso ondod sa gêdêŋ taŋ kakô laumata laŋô nêmŋa.

²¹ Moae keso tagenj tonec gebe kakô êsêac ŋaluŋ ma gamôêc gebe Galoc amac amêtôc aê gebe kakêŋ gêwiŋ gebe ŋacmatê oc sêndi sa.”

²² Peliki kêjala mêtê tonan njan su, tec gebe ênam êsêac tøn ma kêsôm gebe “Kapitaisêga Lusi êsêp êmên acgom, go tamêtôc amacnêm binj êmbacnê.”

²³ Go kêsôm gêdên kapitai gebe ejop Paulu êmoa awêgen, ma ênê lau embe taên ênam gebe sêmoasin en, nan ênac jao atom.

Sejop Paulu sêmoa

²⁴ Bêc nãgêdô gêjaña acgom, go Peliki agêc nê awê Judao Drusila sêja ma kêsôm sêkôc Paulu dêdên en sêja, go gênô en gêwa sêkên gêwin Kilisi Jesu njan sa.

²⁵ Paulu kêsôm binj kêpi binjgêdên to têtû mêtê tauñ nãpêp ma Anôtô êmêtôc nãmalacnên binja. En kêsôm binj tonan, tec Peliki kêtêc tau ma kêsôm gebe “Galoc aôm ôna acgom. Nôc nãsawa ten embe ênêc, go jamôêc aôm êtiam.”

²⁶ En taê kêka gêwin gebe Paulu ênac da tau nã awa êndên en, tec kêsôm sêkôc en sêja sêmu mênjgêjam binjalôm gêdên en.

²⁷ Jala luagêc gêjaña ma Porki Peste mênjgêjô Peliki su. Peliki gebe Judawaga sêlic en nãjam, tec gedec Paulu tokapoacwalôgen gêmoa.

25

Paulu awa gêjac kaisara

¹ Peste kêkôc kôm gôlinwagaña sa e nãbêc têlêac gêjaña, go anja Kaisarea kêpi Jerusalem gêja.

² Anja tønê lau dabunjsêga to Judawaganên laumata sêu Paulunê binj gêdên en ma semasan binj gêdên en gebe

³ êkên Paulu êpi Jerusalem êndên êsêac êna ec ac sêlic gebe en kêmoasin êsêac. Êsêac sêmasan binj tau gebe dêndib en e senseñ en su anja intêna nãdambê ten.

⁴ Tec Peste gêjô êsêac awen gebe “Paulu tau tê sêkôc en tøn gacgen gêmoa Kaisarea, ma sauñgen, go jamu jana amboac tonanjen.”

⁵ Ma kêsôm gêwin gebe “Amacnêm kasêga sêwin aê sêsêp sêna acgom, go embe sêlic nãc tønê nê binj ênêc, nan sêsôm êpi en.”

⁶ Peste gêngôn gêwin êsêac bêc 8 me 10, go kêsêp Kaisarea gêja. Nãbêbêc jagêngôn nê lêpôn sêmêtôc binja ma kêsôm sêkôc Paulu sêja.

⁷ Gêja acgom, ma Judawaga, tan anja Jerusalem sêsêp sêja nan, sêwa en auc jasêgôlin binj sec taêsam kêpi Paulu, mago têtôm gebe sêwaka binj nanô ten sa atom.

⁸ Tec Paulu kêkac binj su tau gebe “Aê gagôm gên ten gasen Judanên binjsu to lôm dabun ma kaisara atom.”

⁹ Peste gebe Judawaga sêlic en nãjam, tec kêsôm gêdên Paulu gebe “Aôm gobe ôpi Jerusalem ôna ma jamêtôc aômnêm binj anja ônê me masi.”

¹⁰ Ma Paulu kêsôm gêdên en gebe “Aê kasêp kaisaranê mêtôc nãnlom su, tec sêmêtôc aê anja tonecman. Aôm tec kôjalagac gebe gagôm keso ten gêdên Judawaga atom.

¹¹ Embe jangôm gên eso ten êtôm sênac aê êndunã, oc janac jao tauc atom. Mago lau tonec embe sêngolin binj êpi aê nãômagen, nan nãc ten êtôm gebe êkên aê jasêp êsêac lemen atom. Amboac tonan aoc ênac kaisara.”

¹² Kêsôm su, go Peste gêjam binjalôm gêwin nãc kêpuc en tønna su, ma sêjô Paulu awa gebe “Awam gêjac kaisara, amboac tonan ôndên kaisara ôna.”

Paulu kêkô Agripa agêc Bernke lanjônêm

¹³ Bec nãgêdô gêjaña acgom, go kin Agripa agêc nê awê Bernike sêo lasê Kaisarea sebe sêlic to sêkam Peste.

¹⁴ Agêc jasemoa e bêc nãgêdô gêjaña acgom, go Peste gêwa Paulunê binj sa gêdên kin ma kêsôm gebe “Peliki gedec nãc kapoacwalôna ten gêmoa tonec.

15 Gêdêñ tañ gaja Jerusalem nañ, Judanêñ lau dabuñsêga to laumata sêsôm ênê biñ lasê gêdêñ aê, ma teten gebe aê jamêtôc ênê biñ.

16 Tec aê gajô êsêac awen gebe Romnêñ mêtê tonec gebe sêmêtôc ñac ten palin-palingen atom. Ñac tobiñ naêkô lau-sêgôlin-biñwaga lanôñnêm êmun ma ênac kolec tau to êwaka nê biñ sa acgom.

17 Tec lau tau mênrsêo lasê e gaon bêt taêsam atom. Ñagelen gaja gêngon lêpon sêmêtôc biña ma kasôm sêkôc ñac tau sêmên.

18 Lau-sêgôlin-biñwaga dêdi, mago sêsôm biñ sec, tañ aê gaboc sêsôm êpi en ñaten atom.

19 Ac sêsôm biñ luagêc kêpi en. Ten kêtû taun nêñ mêtênja ma ten kêtû ñacmatê ten, nê ñaê Jesu, tañ Paulu gêwa en sa gebe gêmoa mata jali nanja.

20 Aê kapuc biñ tau ñam e kapô lêna tauc, tec katu kênac en gebe êpi Jerusalem êna sêmêtôc ênê biñ anga tônê me masi.

21 Mago Paulu keten gebe ajop en e kaisara tau êmêtôc ênê biñ acgom. Tec kasôm gebe sejop en ñapep e jakên en êndên kaisara êna.”

22 Go Agripa kêsôm gêdên Peste gebe “Aê tauc gabe janô biñ anga ñac tau nê acgom.” Tec en kêsôm gebe “Bêbêt go onô.”

23 Ñagelen Agripa agêc Bernike to nêñ gêlon kain ten-kain ten jasêsô gamên ñalêlôm tau sêja. Go kapitaisêga to malac ñakasêga sêwin, ma Peste kêjatu gebe sêkôc Paulu sêmên.

24 Go Peste kêsôm gebe “O kin Agripa to amac samob tec amoa awin aêac, alic ñac tau, tañ Judawaga samob anga Jerusalem to anga tonec sêkac aê kêtû enja ma sêmôc ñajana gebe êmoa mata jali êtiam atom.

25 Aê kajala gebe ênê biñ sec kêtôm sênac en êndunja ten gêc atom, tagen en tau awa gêjac kaisara. Amboac tonan tec kasôm kêtû ton gabe jakên en êna.

26 Mago katap ñac tau nê biñ nanô ten sa kêtôm gebe jato êndên êoc ñatau ênaja nec atom. Kêtû tonanja tec kasôm sêkôc ñac tau mênkêkô aôm, kin Agripa, to amac samob lanômnêm, gebe tatu Iêsu en e jajala biñ tau êtu katô acgom, go jato êna.

27 Embe takên ñac kapoacwalôña ten êna ma dawa ênê biñ sa êwin atom, oc êtôm atom.”

26

Paulu gêjac kolec tau

1 Go Agripa kêsôm gêdên Paulu gebe “Aê galôcgac gebe ôwaka taôm sa.” Kêsôm su, go Paulu kêmêtôc lêma ma gêjam talan tau gebe

2 “O kin Agripa, Judawaga sêgôlin biñ kêpi aê elêmê e galoc têtac ñajam gebe jawaka tauc sa jakô aôm lanômnêm.

3 Aê têtac ñajam kêlêlêc ñam gebe aôm kôjala Judawaganên mêtê to nêñ biñ sêpê taunja samob tomalagen. Amboac tonan tec jaten aôm gebe ôpuc taôm tonjen ma ôkên tanam ñoc biñ acgom.

4 “Judawaga samob sêlic aênoc lên ñapalêgenja, tañ gamoa gawin ñoc lau to gêngon Jerusalem nanjac.

5 Êsêac sêjala wanêcgen su gebe aê Parisai. Embe taên ênam, go taun sêwa biñ tonec sa gebe gajam sakin Anôtô kasa êoc lên kêdaguc Parisainên gôlin ñajana kain ten.

6 Anôtô gêjac mata biñ gêdên aêac tamenja gebe nanô êsa, tec kakên matoc gamoa ma galoc katap mêtôc sa kêtû biñ taunja.

7 Aê kakên matoc biñ, tañ aêacnên gôlôac sêkên maten gebe têtap sana nan, ma sêjam sakin Anôtô kêtôm bêt to gelenjen kêtû biñ tonanja. O kin, kêtû biñ, tañ takên maten tamoa nanja, tec Judawaga sêgôlin biñ kêpi aê.

⁸ Amboac ondoc tec akêñ gêwiñ biñ, nañ Anôtô êñu ñacmatê sêndi saña nañ atom.

⁹ “Gêmungeñ ñoc ñalêlôm taêc gêjam elê mê gebe jansen Jesu Nasaretña nê ñaê su ña kisa tokaiñ-tokaiñ.

¹⁰ Geñ amboac tonañ tec gagôm anğa Jerusalem. Aê kakôc ñaclai anğa lau dabuñsêga nêñ ma kakeñ Anôtônê lau gwalekiñ sêsêp kapoacwalô sêja, ma gêdêñ tañ sêkic êsêacnêñ biñ nañ, aê kasôm gawiñ.

¹¹ Aê kalêsu êsêac todim-todim kêtôm Judanêñ lôm samobgeñ ma kakac êsêac gebe sêsêm biñ alôb-alôb. Ñoc ñalêlôm kêpuc aê melocña ma kêjanda êsêac e gagôm anğa malac gameñbômña gêwiñ.

Paulu gêjac tau nê miñ Apômtau Jesu gêjam eñ ôkwiña

¹² “Amboac tonañ kakôc ñaclai anğa lau dabuñsêga nêñ ma sêsakiñ aê gaja Damaskus.

¹³ O kiñ, kasêlêñ gamoa intêna e gêdêñ oc kêkô ñaluñ ma galic ñawê anğa undambê ñawasi kêlêlêc oc su mênkêpô aê to lau, tañ sêwiñ aê nañ, e gêjam aucgeñ.

¹⁴ Aêac samob au taun jaaêc nom, ma gañô awa teñ kêsôm ña Ebolai awen gêdêñ aê gebe ‘Saulu, Saulu, asageñ kôjanda aê. Kêm tañ gêjam aôm nañ, ôwê sa ôtôm atom.’

¹⁵ Ma aê kasôm gebe ‘Apômtau, aôm asa.’ Tec Apômtau kêsôm gebe ‘Aê Jesu tec kôjanda aê.

¹⁶ Amboac tonañ ôndi sa ôkô ñajaña. Aê gaoc tauc lasê gadêñ aôm, gabe jamansañ aôm ôtu ñoc sakiñwaga ma ôwa biñ, tañ gôlic su to biñ, nañ jatôc êndêñ aôm nañ sa.

¹⁷ Aê gabe janam aôm sa anğa Judawaganêñ to anğa lau samuc, tañ gabe jasakiñ aôm ôndêñ êsêac ôna nañ nêñ amboac tonañ.

¹⁸ Ôñgôm êsêac mateñ êlêc e sênam taun ôkwi anğa ñakesecña dêndêñ ñawê to anğa Sadañnê ñaclai dêndêñ Anôtô sêna. Go jasuc êsêacnêñ sec ôkwi kêtü sêkêñ gêwiñ aêña ma sêwê kaiñ gêñlênsêm sêwiñ Anôtônê lau.’

Paulu gêwa mête sa gêdêñ Judawaga to lau samuc

¹⁹ “O kiñ Agripa, amboac tonañ tec tañocpêc gêdêñ biñ undambêña, tañ galic nañ atom.

²⁰ Aê gawa sa gêdêñ êsêac, tañ sêngôn Damaskus kêtü ñamata to gêdêñ Jerusalem ma Judaia ñagamêñ samob ma gêdêñ lau samuc, gebe sênam taun ôkwi dêndêñ Anôtô sêna to sênam nêñ koleñ ñasakiñ êwaka êsêac sa, gebe sêjam taun ôkwi su.

²¹ Kêtü biñ tonañña tec Judawaga sêkôc aê tôn anğa lôm dabuñ sebe sênac aê êndu.

²² Anôtô tec kêpuc aê tôn gêmoa e galoc kakô tonec ma gawa biñ sa gêdeñ lau sauñ to kapôêñ. Aê kasôm biñ wakuc teñ atom, kasôm biñ tagen, tañ propete to Mose sêsôm kêpi geñ, tañ oc ñanô êsaña nañgeñ,

²³ gebe Kilisi kêkôc ñandañ ma gêdi sa anğa ñacmatênêñ kêtü ñamata to kêtü ñawê kêpô Judawaga to lau samuc gawiñ.”

Paulu keteñ Agripa gebe ênam tau ôkwi

²⁴ Paulu kêwaka tau sa amboac tonañ kêkô ma Peste gêmôêc kapôêñ gebe “Paulu, aôm meloc. Kôpuc biñ taesam ñam e gêgôm nêñ kauc kêlênsôn.”

²⁵ Go Paulu gêjô eñ awa gebe “O ñac towae Peste, meloc gêgôm aê atom, aê kasôm biññanô ma biñ tokauc.

²⁶ Kiñ kêjala biñ tonecgac, amboac tonañ tec aê kasôm ñoc biñ totêtac kêpa sugen gêdêñ eñ, gebe aê kajalagac, eñ keso biñ samob tonec ñai ñateñ atom, gebe gêñ tau kêsa anğa gamêñ ñakêsiniñ teñ atom, ñanô kêsa gêc awêgeñ.

²⁷ O kiñ Agripa, aôm oc kôkêñ gêwiñ propetenêñ biñ me masi. Aê kajala gebe aôm kôkêñ gêwiñgac.”

²⁸ Ma Agripa kêsôm gédêñ Paulu gebe “Ñasawa dambê tecenecgeñ aôm gobe ônam aê ôkwi jatu ñac Kilisiña.”

²⁹ Tec Paulu kêsôm gebe “Aê jateñ Anôtô gebe ñasawa dambê me baliñ, go aôm taômgeñ atom, amac lau samob, tañ galoc anô ñoc biñ nañ, atôm aêgeñ, tageñ kapoacwalô tec êngôm amac êwiñ atomman.”

³⁰ Go kiñ agêc gôliñwaga ma Bernike to nêñ lau dêdi

³¹ jasêsa ma sêsôm gédêñ taun gebe “Ñac tônê gégôm sec teñ amboac êmac êndu to êngôñ kapoacwalôña atom.”

³² Ma Agripa kêsôm gédêñ Peste gebe “Ñac tônê embe awa ênac kaisara atom, oc tanjamboac eñ su.”

27

Paulu gêjac gêja Rom

¹ Sêsôm biñ kêtú tônia gebe aêac alac ana Italia, tec sêkêñ Paulu to lau kapoacwalôña ñagêdô gédêñ siñwaga “Ton Kaisaraña,” nañ nêñ kapitai teñ, nê ñaê Juli.

² Aêac api lau Adramuti nêñ wañ teñ, tañ gebe naêsô sêcluj gamêñ Asiaña nañ, jac agen lac sa, ma ñac Makedoniaña Aristarka anga Tesaloniki gêwiñ aêac.

³ Ñageleñ aêac asô Sidon, ma Juli, tañ kêmoasiñ Paulu ñapep nañ, gêlôc gédêñ eñ gebe naênac nê lau kêsi ma sênam eñ sa acgom.

⁴ Go agen sa anga tonañ ma aja e mu kêpuc aêac tônia, tec aêc Kupro ñalêlômgeñ,

⁵ e jaasac Kilikia to Pampulia nêñ gamêñ ma jaasô Mura gêc Lukia.

⁶ Kapitai kêtap lau Alesandria nêñ wañ teñ sa kêpoac tonañ gebe êna Italia, tec gêjac aêac tulu api wañ tonañ.

⁷ Wañ kêsêlêñ ñajam atom, aêac agôm elêmê amoa e bêc taêsam gêjaña, go adabiñ Nidi. Mu kêsêlêñ kêtú kapôên, tec aêac abe asô e jageo. Tec alac apen Krete e adabiñ gamêñ Salmonenja.

⁸ Ma kêtij aêac e gebe naapi bau ma agôm ñapan e jaasô gamêñ teñ sêsam sebe Lêlômêjam. Gamêñ tonañ gêc malac Lasea ñagala.

⁹ Bêc taêsam gêjaña e gamêñ kêtú sec, gebe Judawaganêñ noc sênam dabuj moña gêbacnê, tec Paulu gêjac biñsu êsêac

¹⁰ ma kêsôm gebe “Lauac, aê kajala gebe aêac embe talac, go tatap gêñ wapac sa ma gêñ taêsam oc ênaña. Waba to wañgeñ êtu sec atom, aêac taun oc tanaña amboac tonañgeñ.”

¹¹ Ma kapitai kêkêñ gêwiñ Paulunê biñ atom, kêkêñ gêwiñ ñac gôliñña to wañ ñatau nêñ biñgeñ.

¹² Sêcluj tonañ kêtôm gebe wañ êpoac ñajam êndêñ komô atom, tec lau taêsam sêsôm kêtú tônia gebe sêwi sêcluj tonañ siñ. Êsêac sebe nasêsô Poiniki ma embe êtôm, go sêpoac tonañ êndêñ komô. Poiniki tonañ sêcluj Kretenja teñ, tañ gêbôc mu auc.

Gwêc kêtú sec

¹³ Mula kêsêlêñ ñajam, tec êsêac taên gêjam sebe sêngôm nêñ biñ, tañ sêsôm nañ, êtu tônia. Amboac tonañ sê kapoacwalô sa ma sêlac sêjac Kretenêñ gamêñ baugen sêja.

¹⁴ Aêac akêñ gamêñ siñ saunjen acgom, go mu gêbuc sec teñ kêsa anga nuc tau

15 mênkêtap wan sa, ma abe anja mu e agôm jageo, tec awi sin ma adam njaômagenj.

16 Aêac aêc nuc saun, njaê Kauda, njalêlômngagenj, tec atôm gebe anam gombo sa, mago kêtû kôm kapôênj.

17 Êsêac sê gombo sa, go sêkic lêpoa kêsêp wan dambê gebe êngaminj wan tau tônj. Ma têtêc gebe mu êtinj êsêac sêpi mêc Surti, tec sêlêc lac su ma adamgenj.

18 Mu to gwêc kêjamunj aêac kainj tenj e njabêbêc sêbalinj waba njagêdô sinj

19 ma njagelenj êsêac sêbalinj wan njagênjlêlôm njagêdô sinj nja taunj lemenj.

20 Bêc njagêdô gêjaña ma aêac alic oc to utitalata sapu, ma mu gêbuc secanô e aêac taênj gêjam gebe aêac taunj sugac.

21 Êsêac senj gên atom e njasawa njêngej, tec Paulu jakêkô gêwinj lau wanña ma kêsôm gebe “O lauac, embe akênj tanjem aênoc binj ma angenj lac sa anja Krete atom, go tatap gên wapac tonec sa atom to gên tenj ênaña atom.

22 Ma galoc janac binjsu amac gebe têtmac êpa su, gebe amacnêm njac tenj oc ênaña atom, wan tagenj tec oc ênaña,

23 gebe gêdênj gêbêc tonanj njoc Anôtô, tanj gajam sakinj gêdênj enj nanj, nê anjela tenj mênjgêdênj aê

24 ma kêsôm gebe ‘Paulu, ôtêc taôm atom, aôm oc ôkô kaisara lanjônêm. Ma ôlic acgom, Anôtô kêkênj samob, tanj sêlac sêwinj aôm nanj, gêdênj aôm.’

25 Lauac, amboac tonanj têtmac êpa su. Aê kakênj gêwinj Anôtôgac gebe binj, tanj anjela kêsôm gêdênj aê nanj, êtu tônj.

26 Mago aêac oc dandam nadansac nuc tenj acgom.”

27 Aêac adam gwêc Adrianja e bêc 14 gêjaña, njagêbêc e gêja lugenj ma lau wanña sêsaê gebe têtabinj baugac.

28 Ac sêu poc e sêlic saka samuc 15.

29 Tec têtêc gebe moae wan naênsac poc, tec sêu anjka aclê kêsêp wanjuña ma sêpuc boagenj gebe elenja sebenmanj.

30 Lau wanña sebe sêwi wan sinj ma sêc sêna, tec sebe sêlêwanj gombo ma sêsau gebe sêu anjka wanj nêmña êsêp.

31 Tec Paulu kêsôm gêdênj kapitai to sinjwaga gebe “Lau tônê embe sêmoa wanj sêwinj atom, ma amac oc anaña samob.”

32 Tec sinjwaga dêdim gombo tau njalêpoa gêngic ma gêu tau kêsêp gêjaña.

33 Kêdabinj gebe elenja, go Paulu awa gêjac êsêac ma ketenj êsêac gebe sêninj gênj. Enj kêsôm gebe “Bêc 14 gêjaña ma anjônj njaômagenj, aenj gênj tenj atom.

34 Tec aoc gêjac amac gebe aninj gênj tekwenj saki êsa, ma ênam amac sa gebe anam samuc, ma môkêmlaunj tenj êmbuc sa anja môkêmapac ênaña atom.”

35 Kêsôm su, go kêkôc mo mênjgêjam danje Anôtô êsêac samob sêlic, go kêpô kêkôc ma genj.

36 Go samob nênj njalêlôm kêtû malô ma senj gênj sêwinj.

37 Ma aêac lau samob tanj anjônj wan nanj, lau 276.

38 Senj gênj e kêtom, go sêbalinj gênj taniñña njagêdô kêsêp gwêc gêja gebe wanj êtu gaô.

Gwêc gesenj wan su

39 Gamênj njawê kêsa, mago sêjala gamênj kêtû katô atom, sêlic njasuc tolêlôm tenj, tec sêsôm kêtû tônj gebe Embe êtôm, go wanj naêpi bau anja tônê.

40 Amboac tonanj dêdim anjka gêngic kêsêp gwêc gêja, to sêgaboac gôlinj su ma segenj lac saunj jamoatêpôênja sa, go mu gêlinj-gêlinj êsêac sêsô bau sêja.

41 Têtabinj mêc ma wanj nêmña kêsêmunj e janjaña kêsa, tec gwêc kêgasim jagêjac wanjuña popoc.

⁴² Siŋwaga sebe sênac lau kapoacwalôŋa êndu gebe sêkêkôc nasêpi bau ma sêc sêna atom.

⁴³ Mago kapitai gebe ênam Paulu sa, tec gesen êsêacnêŋ biŋ ma kêjatu lau, taŋ sêkêkôc kêtû tôŋ nan, gebe sêu taun sêsêp gwêc sêmun ma nasêpi bau.

⁴⁴ Go lau ŋagêdo sênsac katapa to wan ŋagêŋlêlôm ŋagêdô-gêdô. Êsêac sêgôm amboac tonan, tec jasêpi bau tomalagen.

28

Paulu gêmoa nuc Malta

¹ Aêac anğon acgom, go anğ nuc tau ŋaê gebe Malta.

² Malacm sêmoasiŋ aêac ŋanô. Êsêac sêboa ja ma sejon aêac samob jaasêlu ja, gebe kom to malo gêgôm aêac.

³ Paulu gêsôb gabgab gebe naêkêŋ êpi ja, tec ja gêôc moac ten ôli ŋandan kêsa ma kêkêŋ kêsa jagêŋac en kêsêp lêma.

⁴ Malacm sêlic moac genkaleŋ ênê lêma ma sêsôm gêdêŋ taun gebe “Ŋac tône oc gêjac ŋamalac êndu. En gêjam samuc anğa gwêc, mago gêwê ŋagêjô sa atom.”

⁵ Paulu kêdaiŋ moac su kêpi ja gêja, mago gêŋ ten gêgôm en atom.

⁶ Êsêac sêsaê gebe en lêma êsun auc ma êmac êndu elêmê. Sêon seboç gêŋ ten êngôm en e sêlic ŋanô masi, tec taêŋ gêjam biŋ ten kêtû wakuc gebe “en anôtô ten.”

⁷ Nuc tau tonan ŋakasêga tau nê ŋaê Pupli. Ênê gamêŋ ŋagêdô gêc tonan, nan kêkôc aêac sa ma gêjac ja aêac bêc têlêac.

⁸ Ma ŋac tau tama ôli ŋawajaô kapôêŋ ma gêjam bu gêc. Tec Paulu kêsô gêdêŋ en jaketen mec ma kêkêŋ lêma gêsac en e ŋac tau ôli ŋajam kêsa.

⁹ Gêgôm tonan tec lau gêmac ŋagêdô anğa nuc tonanŋa sêmêŋ, ma gêgôm êsêac ŋajam kêsa.

¹⁰ Lau tau tetoc aêac sa ŋanô e aêac abe alac ana ma sêkêŋ gêŋ, taŋ aêac apô lênaŋa nan, kêpi wan gêdêŋ aêac.

Paulu gêô lasê Rom

¹¹ Ajôn têlêac gêjaŋa, go api Alesandrianêŋ wan ten alac aja. Wan tau kêpoac tonan gêdêŋ komô. Sêsap anôtô ten latuagêc ôlinbôm ŋakatu gêc wanŋêmŋa.

¹² Aêac asô Suraku ma anğon tonan bêc têlêac.

¹³ Go asa anğa tonan ma asô Regi, ma ŋagelen mula kêsêlêŋ ma alac e ŋabêc kêtû luagêc ma asô Potiolo.

¹⁴ Aêac aja e atap lasitêwai ŋagêdô sa sêngôn tonan. Êsêac teten aêac gebe anğon awiŋ êsêac bêc 7. Tonan su, go aja Rom.

¹⁵ Lasitêwai anğa tonan sêŋô aêac ŋawae ma sêpuc aêac têtôn sêmêŋ e dêdac aêac anğa Apiunê malac têtulu gêŋŋa to andu ŋacleŋŋa têlêac. Paulu gêlic êsêac e gêjam danğe Anôtô totêtac kêpa sugen.

¹⁶ Aêac aô lasê Rom, go sêlôc sa gebe Paulu êmoa nê taunja êwiŋ siŋwaga ten ejop en.

Paulu gêjam mêtê anğa Rom

¹⁷ Gêmoa e bêc têlêac gêjaŋa acgom, go kêkalem Judanêŋ kasêga sa. Êsêac sêpi tagen su, go kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “O lasitêwaac, aê gagôm gêŋ ten gasen gôlôac to tameninêŋ mêtê lanğwa atom, mago tec sêkôc aê tôŋ anğa Jerusalem ma sêkêŋ aê kasêp lau Rom lemen.

¹⁸ Êsêac têtû Iêsu ŋoc biŋ e sêlic gagôm sec amboac sênac aê ênduŋa atom, tec sebe sêngamboac aê su.

¹⁹ Judawaga sêôc biñ aucgen, tec noc ñalêlôm kêkac aê gebe aoc ênac kaisara. Êsêac sêgôm tônê, mago aê gabe janğolin biñ tenj êpi êsêac atom.

²⁰ Kêtu biñ tonanña tec kakalem amac gebe jalic amac to jasôm biñ êndên amac gebe gaôc kapoacwalô tonec kêtu biñ, tanj Israel sêkênj matenjanña.”

²¹ Go êsêac sêsôm gêdênj enj gebe “Papia tenj kêpi aôm anğa Judaia gêdênj aêac gêmênj atom, ma ñac tenj anğa lasitêwainênj mênkêdônj to gêjac minj biñ sec tenj kêpi aôm gêdênj aêac anô atom.

²² Mago aêac abe anô biñ, tanj taêm gêjam nanj acgom, gebe aêac anô ñawae gebe lau têt m gamênjenj sesenj mêtê, tanj aôm kôsap tônj nanj elêmê.”

²³ Ma ac sêjac noc taunj kêpi bêc tenj, go êsêacnênj taêsam dêdênj enj sêja ênê andu, jagêjam mêtê gêwa Anôtônê gamênj sa gêdênj êsêac. Enj gêjam nenenj êsêac gebe sêkênj êwinj Jesu to gêwa Mosenê biñsu ma propetenênj biñ sa gêdênj êsêac kêtôm bêc to gelenjenj.

²⁴ Lau ñamakenj sêkênj gêwinj Paulunê biñ, ma ñamakenj sêkênj gêwinj atom.

²⁵ Êsêacnênj biñ keso tau ñapanj e sebe sêc sêna, tec Paulu kêsôm biñ tecenec gebe “Ñalau Dabunj gêôc propete Jesaia awa sa gêdênj tamemi jagêdênjenj

²⁶ gebe

‘Ôndênj lau tônê ôna ma ôsôm gebe
Tanjemsunj anô, mago nê m kauc êsa atom
to matemanô alic, mago ajala atom,

²⁷ gebe lau tônê nêj ñalêlôm ñajanja kêsâ
ma tanjensunj gêôc auc to matenj gêmôb,
tec matenjanô sêlic gênj sapu
to tanjensunj sênjô biñ atom,
ma nêj ñalêlôm sêjala gênj atom
ma sebe sênam taunj ôkwi
mênjanğôm êsêac ñajam êsa atom.’

²⁸ Amboac tonanj jasôm lasê êndênj amac gebe Anôtônê moasinj ênam ñamalac kêsina tonec enj kêkênj gêjac lau samuc ñawae. Êsêac tec oc sêkênj tanjenj.” [

²⁹ Kêsôm biñ tonanj su, ma Judawaga sêc jasêsôm taunj ñanô.]

³⁰ Paulu gêjam ôli nê gamênj ñalêlôm tenj ma gêmoa e jala samuc luagêc. Enj kêkôc lau, tanj têtû ñaclenj dêdênj enj sêja-sêja nanj, sa samob,

³¹ ma gêjam mêtê kêpi Anôtônê gamênj to kêdônj biñ kêpi Apômtau Jesu Kilisi totêtac kêpa sugenj ma lau tenj sêkô enj auc atom.

Paulunê papia gêdêŋ lau ROM

Paulunê papia gêdêŋ lau Rom nec ŋac tau keto gebe êkêŋ puc lau tau gebe ŋasawa teŋ acgom, go naêô lasê Rom gebe ênac gôlôac buŋa aŋga malacsêga tau kêsi. Eŋ gebe ênam mêtê lau buŋa tônêŋa êmoa e su, go naelom Spania ma êsêac sêpuc eŋ to nê kôm wakuc tonanŋ tôŋ. Go ŋam teŋ gêwiŋ gebe êwa biŋ lau buŋa sêkêŋ gêwiŋ nanŋ ŋam sa kêtôm tau kêjalagac ma êlêŋ biŋ êsêac sêsa nêŋ lêŋ têtôm lau buŋa ŋanômanŋ. Mêtê taŋ Paulu gêjam-gêjam nanŋ, eŋ keto gêc awê tomalagenŋ aŋga buku tau tonec.

Eŋ awa gêjac lau buŋa gôlôac Romŋa e su, go kêsôm eŋ taê gêjam êsêac kêsêp nê mec ŋalêlôm gêmoa ŋapanŋ nanŋ lasê gêdêŋ êsêac, gocgo keto ŋalôtêna, taŋ kêdênanŋ papia tau kêsô ŋalabu gêja nanŋ, gebe “Ŋawae Ŋajam tonanŋ geoc Anôtô kêmasanŋ ŋamalacnêŋ biŋ e gêlic êsêac têtû lau gêdêŋŋa lasê. Gêgôm kêtû takêŋ gêwiŋŋagenŋ, tec kêtû lêŋ tau ŋam to ŋatêpôê” (1:17).

Go gêwa ŋamôkê tonanŋ kêkôc gêja mata têlêac. (1) Ŋamalac samob, lau Juda to lau samuc, sêsô sec ŋaŋaclai ŋalabu têtôm taunŋenŋ, tec Anôtô êlic êsêac lau gêdêŋŋa atomanô. Anôtô gêlic lau têtû lau gêdêŋ ŋalêŋ tagenŋ gebe sêkêŋ êwiŋ Jesu Kilisi. (2) Go lau, taŋ Anôtô gêlic êsêac têtû lau gêdêŋ kêtû Kilisiŋa su nanŋ, ac sêm biŋ taunŋ tôŋ tamiŋ Kilisi tau e sêsa nêŋ lêŋ samob êtu wakuc amboac tonanŋenŋ. Ŋac-kêkêŋ-gêwiŋwaga gê malô tau gêdêŋ Anôtô kêtû Kilisiŋa, tec Anôtônê Ŋalau kêgaboac eŋ su aŋga sec ŋaŋaclai to gêmacanô tau gêwiŋ amboac tonanŋenŋ. Ŋac buŋa nê lêŋ kêtôm sêsi eŋ su aŋga sec to gêmaccgac. Paulu kêsôm Anôtônê Biŋsu to nê Ŋalau gêjam gôliŋ ŋac buŋa kêtû nê lêŋ samobŋa nanŋ ŋabiŋ kêsêp môkêlatu tonec ŋai gêwiŋ-gêwiŋ. Anôtô gebe ênam ŋamalac pebenŋ kêsi ŋabiŋ kêtû tôŋ gêc, tec Aposolo kêpuc biŋ tau ŋam gebe Anôtô taê gêjam kwananŋenŋ gebe ejoŋ ŋamalac samobgenŋ sêwê kainŋ ênê moasiŋ êtu Jesu Kilisiŋa sêwiŋ. Paulu taê gêjam kêtû tôŋ gebe lau Juda oc sêmbuc dêmôêŋ Jesu endenŋ tôŋgenŋ atom. (3) Go Paulu gêwa lêŋ, taŋ gêjac lau buŋa ŋawae nanŋ, ŋam sa gêc môkêlatu ŋamuŋa gebe tamo a dawinŋ taunŋ totêntac êwiŋ taunŋenŋ. Eŋ keto ŋabiŋ ŋagêdô kêpi tanam sakiŋ Anôtôŋa ma tasô gôliŋwaga ŋalabu taŋenŋ wamugenŋa to tapuc nêŋ lau mênbanŋ tôŋŋa ma talênsôŋ lasitêwai atomŋa to tatoc taunŋ sa êndêŋ-êndêŋŋa. Go gêjac mata nê papia keto tau nê biŋ ŋagêdô e awa gêoc Anôtô kêtû ŋamu.

Ŋadênanŋ

1. Paulu gêjac m nê papia to kewake ŋalôtêna sa 1:1-17
2. Ŋamalac gêŋgôŋ jageo gêjac Anôtô ênam eŋ kêsi ŋawae 1:18-3:20
3. Anôtô gêjam ŋamalac kêsi ŋalêŋ gebe têtû lau gêdêŋ kêtû sêkêŋ gêwiŋ Kilisi kêsi êsêac suŋa 3:21-4:25
4. Kilisi gêbiŋ lau buŋa tôŋ sêsa nêŋ lêŋ kêtû wakuc 5:1-8:39
5. Anôtô ênam lau Israel kêsi ŋalêŋ 9:1-11:36
6. Lêŋ taŋ gêjac lau buŋa ŋawae nanŋ 12:1-15:13
7. Paulu gêjac mata nê papia to awa gêjac nê lau ŋagêdô 15:14-16:27

Paulu gêjac m nê papia

¹ Kilisi Jesu nê sakiŋwaga aê, Paulu, taŋ Anôtô kêkalem aê katu aposolo ma kêjaliŋ aê sa gebe jasôm ênê ŋawae ŋajam lasê.

² Ŋawae ŋajam tau Anôtô gêjac mata kwananŋ ma kêkêŋ nê propete sêsôm lasê ma teto gêc buku dabuŋ.

³ Bin tau kêpi ênê Latu, aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi, tañ kêtü ñamalac mênkêsa anğa Dawidnê wakucnêñ.

⁴ Ma Anôtô gêñu enj gêdi sa anğa ñacmatênêñ, tec kêwaka enj sa tonjaclaigenj gebe enj kêtü ênê Latu, tañ gêwê kainj Ñalau êngôm aêac tatu dabuñña.

⁵ Anôtô kêkêñ enj kêmoasinj aê to kêkêñ sakinj aposoloña gelom aê, gebe jawê lau samuc samob sêkêñ êwiñ to tañenj wamu êtu ênê ñaêña.

⁶ Lau samuc tau nêñ ñagêdô amac, tañ Anôtô kêkalem amac atu Jesu Kilisi nê gêñ awiñ.

⁷ Amboac tonan aê jato êndênj amac samob, tañ Anôtô têtac gêwiñ amac to kêkalem amac atu ênê lau anğa Rom nanj.

Tameñi Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêñ moasinj to binmalô êndênj amac êwac.

Paulu gêjam danje Anôtô kêtü gôlôac Romña

⁸ Ma ñoc bin ñamataña tau tonec gebe Aê gajam danje ñoc Anôtô kêtü amac samobña gajam Jesu Kilisi lanô gebe lau nomña pebenj sêñô amac akêñ gêwiñ ñawae.

⁹ Anôtô tañ gajam sakinj enj tonoc ñalêlôm samucgenj kasôm Latunê ñawae ñajam lasê nanj, kêtü ñoc gêwa-aê-sawaga ma kêjala kêtü tônj gebe aê taêc gêjam amac gedênj tönjenj tec gamoa

¹⁰ ma katenj mec kêtü amacña ñapanj. Aê katenj mec kêtü bin tonecña gebe Anôtô êlôc sa acgom ma êmoasinj aê gebe jandênj amac jawacmanj.

¹¹ Binñanô, aê gajam aoc su amac ñanô, gebe jalic amac ma jakêñ moasinj ñalaunja ñagêdô êndênj amac êwac, gebe êpuc amac tônj.

¹² Aê gabe amboac tonec gebe amacnêm akêñ gêwiñ ênam aê sa ma aêñoc kakêñ gêwiñ ênam amac sa, ec tapuc tauñ tônj ña nêñ takêñ gêwiñ elom tau.

¹³ O lasitêwaac, aê gabe jansa binj auc êndênj amac atom. Aê kamasan binj kêtü dim taêsam su gebe jandênj amac jawac, mago binj kêkô aê auc e mênjgêdênj galoc. Aê jawac gebe janam kôm e jatap ñanô sa anğa amacnêm êwiñ amboac katap sa anğa lau samuc ñagêdô nêñ.

¹⁴ Kôm tonec gêjac aê ñawae gebe janam sakinj lau Helen to lau samuc ma lau tokauc to lau kaucmê.

¹⁵ Amboac tonan ñoc ñalêlôm kêkac aê gebe jasôm ñawae ñajam lasê êndênj amac anğa Rom êwiñ.

Ñawae ñajam ñañaclai

¹⁶ Aê majoc kêtü ñawae ñajamña atom, gebe Anôtônê ñaclai, tañ ênam lau sêkêñ gêwiñña samob kêsi nanj, Juda sêmunj, go lau samuc amboac tonanjenj.

¹⁷ Gebe Ñawae Ñajam tonan geoc Anôtônê binjgêdênj ñam lasê gebe anğa takêñ gêwiñ êndênj takêñ êwiñ, kêtôm teto gêc gebe “Ñacgêdênj êngônj mata jali êtu kêkêñ gêwiñña.”

Ñamalac samob nêñ keso

¹⁸ Anôtônê têtac ñandanj geoc tau lasê anğa undambê mênkêpi ñamalacnêñ dedec Anôtônja to sec samob. Ñamalac sêkônin binj ñanô tônj ña nêñ geo.

¹⁹ Anôtô têtac ñandanj gêdênj êsêac, gebe gêñ ñagêdô, tañ kêwaka enj sa nanj, tec gêc awê gêdênj êsêac, gebe Anôtô tau kêkêñ kêtü awê gêdênj êsêac su.

²⁰ Anôtônê ñam kêsinj tau, mago lau, tañ sêjala gêñ, nanj Anôtô kêkêñ nanj, sêjala ênê ñaclai tenjenña to ênê ñawasi Anôtônja. Gêdênj tañ enj kêkêñ undambê to nom nanj, e mênjgêdênj galoc gêñ tonan kêtü awê gêdênj êsêac sêlic. Êsêac tec sêpa tauñ ma sêsôm gebe Aêac ajam kauc enj nec, oc sênjgôm têtôm atom.

²¹ Êsêac sêjala Anôtôgac, mago tetoc enj sa kêtôm enj Anôtô atom ma sêjam danje atom. Êsêac taênj gêjam biñ meloc-meloc gêbôc nêñ kauc e ñakesec gajam nêñ ñalêlôm auc.

²² Seboc êsêac lau tokauc, mago êsêac lau meloc.

²³ Êsêac sêjam Anôtô tenjenj nê ñawasi ôkwi ma sêkênj ñakatu gênj mêtê-mêtêña, tañ ñalanjô kêtôm ñamalac to moc ma bôc to gênj kêgalabña nanj, gêjô su.

²⁴ Kêtu ñamalacnêñ kauc gêbôc tonanña Anôtô gêwi êsêac sinj gêdênj nêñ têtac ñakalac e sêgôm gênj môpña ma sêjainj taunj e ôlinj kêtu sec.

²⁵ Êsêac sêjam Anôtônê biññanô ôkwi ña biñdansañ ma tetoc gênj, tañ Anôtô kêkênj nanj, sa to sêjam sakinj gêdênj gênj tonê ñai ma sêwi Anôtô, tañ kêkênj gênj samob nanj sinj. Aêac talanem enj endenj tônjenj. Biññanô.

²⁶ Kêtu biñ tonanña Anôtô gêwi êsêac sinj sêsêp ñakalac melocña sêja. Êsêacnêñ lauo sêjam lênj lauo to ñacña ôkwi ma sêsa lênj keso.

²⁷ Ma ñacwaga amboac tonan. Êsêac sêwi lênj lauo to ñacña sinj ma têtac ñakalac gêdênj taunj ñawaô. Ñacwaga sêgôm gênj têtac ñakalacña gêdênj taunj, tec têtap nêñ geo ñagêjô sa kêpi taunj.

²⁸ Êsêac dedec gebe sêjala Anôtô, tec Anôtô gêwi êsêac sinj dêdênj kauc meloc e sêgôm gênj, tañ kêtôm gebe ñamalac sêngôm atomña nanj.

²⁹ Gênj geo samob gêjam êsêac auc samucgenj, sec, geo, lênj sesec. Biñ tonec gêlôc gêc êsêacnêñ ñalêlôm gebe Têtac sec, sêjac ñamalac êndu, sêsôm taunj, sêsau taunj ma sêgôm lau waenj kêtu sec. Êsêac sêsac lau,

³⁰ sêgôlinj biñ kêpi lau, sêkênj kisa gêdênj Anôtô, sêsôm biñ alôb-alôb, sêkianj taunj sa, tetoc taunj sa ña awenjsunj kapôênj. Êsêac têtap sec ñalênj wakuc sa to tañenpêc gêdênj tenenji to tamenji.

³¹ Êsêacnêñ kauc masi to sêsap biñ, tañ sêjac mata nanj tulu. Êsêac têtac gêwiñ lau to taênj labu lau atom.

³² Anôtônê biñsu gêwa sa gebe lau samob, tañ sêgôm gênj amboac tonan, oc sêmac êndu. Êsêac sêjalagac, mago sêgôm gênj tau sêmoa. Ma gênj tonanjenj atom, sêlic lau, tañ sêgôm sec tau sêwiñ êsêac nanj, ñajam amboac tonanjenj.

2

Anôtô kêmetôc biñ jagêdênjenj

¹ Ojae, amac lau, tañ amêtôc launênj biñ nanj, oc ansa taôm auc amboac ondoc. Amac embe amêtôc lau ñagêdô nêñ biñ, go am u taôm êwiñ, gebe biñ, tañ amêtôc nanj, amac taôm agôm awinjac.

² Aêac tajalagac gebe Anôtônê metôc êtap êsêac, tañ sêgôm gênj tonan ñai nanj, sa biññanôgenj.

³ Ma amac lau, tañ amêtôc lau kêtu gênj tonan ñainja, mago taôm agôm nanj, taêm gêjam amboac ondoc. Amac oc aêc Anôtônê metôc su me masi.

⁴ Anôtô enj têtac wapôm to kêpuc tau tônj ma gê biñ tônj. Ma amac alic gênj samob tonan ñai sec me. Anôtônê têtac wapôm gebe êwê amac anam taôm ôkwi. Biñ tonan amac ajala me masi.

⁵ Amac atoc taôm sa ma ajam nêñ ñalêlôm ôkwi atom, tec êndênj bêc Anôtô eoc nê têtac ñandanj to metôc êndênjenjña lasênja nanj, amac oc akalem ênê têtac ñandanj êpi taôm.

⁶ Anôtô oc êkênj ñagêjô êndênj ñamalac samob êndênj-êndênjenj êtôm nêñ kolenj, tañ sêjam nanj.

⁷ Lau tañ sêjam kolenj ñajam totêtac kêpa sugenj ma taênj kêka ñawasi to waenj ñajam ma sêmoa tenjenj nanj, Anôtô êkênj êsêac sêngônj matenj jali tenjenj.

⁸ Ma lau, tañ taên gêjam taun waengen to tañenpêc gêdên binjanô, mago tañen wamu gêdên gêj geo nan, Anôtônê têtac nandan to têtac kêbôli auc gêdên êsêac.

⁹ Gêjwapac to nandan êpi namalac samob, tañ sêgôm sec nan. Juda oc têtap sa êmun, ma lau samuc amboac tonan.

¹⁰ Nawasi to waen najam ma binmalô êndên lau samob, tañ sêgôm nêj gêj najam nan. Juda oc têtap sa êmun, ma lau samuc amboac tonan,

¹¹ gebe Anôtô kêpuc lau ten nam atom, gêlic samob kêtôm taunjen.

¹² Namalac samob, tañ sêjam kauc biñsu ma sêgôm sec nan, biñsu oc êtin êsêac su atom, taun sênaña, ma êsêac samob, tañ sêjô biñsugac, mago sêgôm sec nan, Anôtô oc êmêtôc êsêac êtôm biñsu tau tonan,

¹³ gebe lau, tañ sêjô biñsu ñamagen nan, Anôtô êlic êsêac amboac lau gêdên atom. Lau tañ sêgôm ñanô kêsa nanjen, tec têtû lau gêdên.

¹⁴ Lau samuc têtap biñsu sa atom. Mago taun embe sêngôm gêj, tañ biñsu kêjatu nan, ñanô êsa, go êsêac, tañ têtap biñsu sa atom nan, sêkên taun nêj lên ñagôlinj gêwê êsêac kêtû taun nêj biñsu.

¹⁵ Êsêacnên lên gêwa sa gebe Anôtô keto biñsu ñakôm kêsêp êsêacnên ñalêlôm. Ma êsêacnên awa ñalêlômña gêwa biñ tonan sa gêwinj gebe nêj taên gêjam kêmetôc êsêac to kêpuc êsêac tôj gêwinj.

¹⁶ Biñ tonan ñai oc êtu awê êndên bêc, tañ Anôtô êkên Jesu Kilisi êmêtôc ñamalacnên biñ kêsin taun nan, êtôm ñoc ñawae najam, tañ kasôm lasê nan.

Lau Juda to Mosenê biñsu

¹⁷ Aôm kôsam taôm gebe Juda to taêm kêka biñsu ma kôlanem taôm Anôtônâ.

¹⁸ Aôm kôjala Anôtônê biñ ma biñsu gêwa nêj kauc sa e kôjala gêj gêdên to gêj keso.

¹⁹ Aôm kôsâ taôm gebe kôtu matenpecnên ñac-êwê-êsêacwaga to lau, tañ sêmoa ñakesec nan, nêj ñawê,

²⁰ kôtu lau kauc gêbôc nêj jaomwaga to ñapalê ñasec-ñasec nêj kêdônwaga, tañ gôlic biñsu kêtû kauc to binjanô ñamôkê gêdên aôm.

²¹ Amboac ondôc kôdôn lau ñagêdô, mago kôdôn taôm atom. Aôm gôjam mêtê gebe tanam genjen atom, mago taôm gôjam genjen me masi.

²² Aôm kôsôm gebe dangôm gêj mockainjo to mockainja atom, mago aôm taôm gôgôm gêj tau me masi. Aôm gôlic sakin gwamña gebe gêj sec, mago taôm kôjanjo gêlôn su anja gwam ñalôm me masi.

²³ Aôm kôlanem taôm biñsuña, mago kôgêli biñsu tau tec gôwê Anôtô auc me masi.

²⁴ Biñ tonan kêtôm biñ, tañ teto gec gebe “Lau samuc sêsôm biñ alôb-alôb kêpi Anôtônê ñaê kêtû amacña.”

²⁵ Aôm embe ômansañ biñsu, go sêsa aômña ênam aôm sa. Embe ôngêli biñsu, go sêsa aôm suña êtôm sêsa aôm atom.

²⁶ Ma ñac samuc ten embe ejop biñsu ñajatu, go Anôtô êlic ñac samuc tau êtôm ñac, tañ sêsa en nan.

²⁷ Ma ñac, tañ sêsa en atom, mago gêgôm biñsu ñanô kêsa nan, oc êmêtôc aôm. Êtu agenja. Gebe aôm kôtap biñsu ñabuku sa to sêsa aôm, mago kôgêli biñsu.

²⁸ ñac tañ sêlic en ôli dêmônênjen gebe Juda nan, en Juda ñanô atom. Ma ñac, tañ sêsa en ôligen nan, sêsa en ñanô atom.

²⁹ Mago Juda ñanô tau nec en ñac, tañ nê ñalêlôm kêsap Judanên mêtê tôj. Ma ñac, tañ sêsa en ñanô nan, sêsa en tonê ñalêlômgen. Kôm tonan gêjac biñsu, tañ teto gêc nan, ñawae atom, gêjac ñalau Dabun ñawae. ñac tau tonan nê wae nam kêsêp ñamalacña atom, kêsêp Anôtônênjen.

3

¹ Amboac ondoc, lau Juda oc têtap moasiñ sa êlêlêc lau samuc su me masi. Me sêsa launja tau nañ ñanô amboac ondoc.

² Op, moasiñ to ñanô tokaiñ-tokaiñ taêsam. Moasiñ ñamataña tonec gebe Anôtô kêkêñ né mêtê gêdêñ êsêac.

³ Ñagêdô embe sêkêñ êwiñ atom, go amboac ondoc. Êsêacnêñ sêkêñ gêwiñ atomña oc ensey Anôtônê lêñ ñañêñ su me.

⁴ Masigoc. Ñamalac samob dansañtêna. Anôtô taugen en ñac biññanôña kêtôm teto gêc gebe

“Nêm biñ êwaka aôm sa gebe kôsôm jagêdêñ, ma lau embe sêmêtôc aôm, nañ oc ôku êsêac tulu.”

⁵ Aêacnêñ biñ geo embe êwaka Anôtônê biñgêdêñ sa, nañ tasôm asagen. Ma Anôtô embe êjac né têtac ñandan sa, oc êñgôm eso me masi. Biñ tonañ kasôm kêtôm ñamalacnêñ kaucgoc.

⁶ Masigoc. Anôtô embe ensey tau amboac tonañ, oc êmêtôc ñamalac samob nêñ biñ êtu katô amboac ondoc.

⁷ Ma amboac ondoc. Ñoc biñdansañ embe êwaka Anôtônê biññanô sa e ênê ñawasi êsa êlêlêc su, nañ en oc êmêtôc aê amboac ñac sec teñ me.

⁸ Embe amboac tonañ, go tasôm biñ alôb-alôb gebe “Danğôm secman, gebe sec ênam ñanô ñajamôn.” Tasôm amboac tonañ me. Lau ñagêdô sêgôliñ biñ kêpi aêac ma sêsôm gebe aêac asôm ñalô tau tonañ. Lau tonañ oc sêndac nêñ mêtôc naêndêñgen.

Ñac gêdêñ teñ gêmôa atom

⁹ Amboac ondoc, aêac Juda atap moasiñ ñajam sa êlêlêc su me. Masianô. Aêac asôm sugac gebe Juda to lau samuc samob sêsô sec ñañaclai ñalabu,

¹⁰ kêtôm teto gêc gebe

“Ñac gêdêñ teñ gêmôa atomanô.

¹¹ Ñac tokauc teñ gêmôa atom, ma ñac gesom Anôtônê teñ gêmôa atom.

¹² Samob sêkac tauñ su e têtú sec samobgac.

Ñac têtac wapômña teñ gêmôa atom, masi samucgen.

¹³ Êsêacnêñ awenñsun kêtôm sêawa gêña.

Imbelen geno-geno biñdansañ e ñawasi lanğwagen.

Gêdônôlic kêsabañ moac ñamalac auc.

¹⁴ Awenñsun kêpuc boa ñawaô ma biñ ñaclai gêjam auc.

¹⁵ Sêlêtigen gebe sêkêc dec siñ.

¹⁶ Êsêacnêñ lêñ kepen sensen gêñ popocña ñawaô

to sêngôm launêñ ñalêlôm ñawapac êsaña,

¹⁷ ma sêjam kauc lêñ sê wamaña.

¹⁸ Êsêac sêkô Anôtô lanğônêm, mago têtêc en atom.”

¹⁹ Aêac tajala gebe biñ samob, tañ biñsu kêsôm nañ, kêkanôn êsêac, tañ sêmôa biñsu ñalabu nañ. Biñsu êmbôc êsêac awenñ auc ma ñamalac samob sêjala nêñ keso, tañ sêgôm gêdêñ Anôtô nañ, gebe

²⁰ Anôtô kêmasañ ñamalac samob nêñ biñ e gêlic êsêac têtú lau gêdêñ kêtú ñamalac sêgôm biñsu ñanô kêsaña nec atom. Biñsu ñakolen tagen tonec gebe êtôc aêacnêñ sec ênêc awêgen êndêñ aêac.

Takêñ êwiñ Kilisiña gêjam aêac kêsi

²¹ Galoc lêñ tec Anôtô kêsa gebe êmansañ ñamalacnêñ biñ e êlic êsêac têtú lau gêdêñ, mêngeoc tau lasê. Geoc tau lasê kêpi biñsu ñalêñ atom. Mose tau né biñsu to propete sêwa biñ tau sa.

²² Anôtô kêmasañ ñamalacnêñ biñ e gêlic êsêac têtù lau gêdêñ nañ gêgôm kêtù sêkêñ gêwiñ Jesu Kilisiña. Êsêac samob, tañ sêkêñ gêwiñ Kilisi nañ, têtap moasiñ tonañ sa kêtômgen,

²³ gebe ñamalac pebeñ sêgôm sec tec sêjac jaê Anôtônê ñawasi.

²⁴ Mago Anôtô kêmoasiñ êsêac to kêmasañ êsêacnêñ biñ e gêlic êsêac têtù lau gêdêñ ñaômagen, gêgôm kêtù Kilisi Jesu kêsî êsêac suña.

²⁵ Anôtô tau kêkêñ Kilisi kêtù da wamaña gebe ênê dec enseñ lau, tañ sêkêñ gêwiñ en nañ, nêñ sec su. Biñ tonañ gêwa Anôtô kêmasañ ñamalacnêñ biñ e gêlic êsêac têtù lau gêdêñ ñalêñ sa. Gêdêñ têm gêmunña Anôtô gé ñamalacnêñ biñ tôñ ma gêwi nêñ sec ñabiñ siñ gêcña.

²⁶ Mago galoc Anôtô gebe êwaka lêñ kêmasañ ñamalacnêñ biñña sa, ec tajala gebe en ñac gêdêñ ma kêmasañ lau, tañ sêkêñ gêwiñ Jesu nañ, nêñ biñ e gêlic êsêac têtù lau gêdêñ.

²⁷ Ma aêacnêñ waen tau gêc ondoci. Waen tau gêbacnêgac. Biñsu amboac ondoci gesen su. Biñsu tañ kêjatu aêac gebe tanam koleñ me. Masianô. Biñ takêñ gêwiñña.

²⁸ Aêac tajala biñ tonac kêtù tôñ gebe Anôtô kêmasañ ñamalacnêñ biñ e gêlic êsêac têtù lau gêdêñ kêtù sêkêñ gêwiññagen, kêtù sêjam biñsu ñakoleñña nec atom.

²⁹ Anôtô kêtù Juda taunjen nêñ Anôtô me. En kêtù lau samuc nêñ Anôtô gêwiñ atom me. Aec, lau samuc nêñ gêwiñgoc.

³⁰ Anôtô tagen, tec êmansañ Judanêñ biñ e êlic êsêac têtù lau gêdêñ êtu sêkêñ gêwiñña ma êmansañ lau samuc nêñ êtu sêkêñ gêwiñña amboac tonanjen.

³¹ Amboac tonañ aêac dasen biñsu su kêtù takêñ gêwiñña me. Masigoc, aêac tatoc biñsu sagen.

4

Abraham kêtù ñadôñ

¹ Amboac tonañ aêac tasôm asagen êpi aêac abenji Abraham. Ênê biñ amboac ondoci.

² Anôtô embe êlic Abraham êtu ñac gêdêñ êtu gêjam koleñ ñajamña, go Abrahamnê wae êsa. Mago Anôtô gêlic amboac tonañ atom.

³ Biñ tañ teto gêc nañ, kêsôm amboac ondoci. Kêsôm gebe “Abraham kêkêñ gêwiñ Anôtô, tec gêlic en ñac gêdêñ.”

⁴ Ñac tañ gêjam kôm nañ, nê ñaôli kêtù moasiñ gêdêñ en atom, kêtù ênê kôm ñagêjô.

⁵ Ñac tañ gêjam kôm atom, mago kêkêñ gêwiñ Anôtô gebe kêmasañ lau sec nêñ biñ e gêlic êsêac têtù lau gêdêñ nañ, Anôtô oc êmansañ ñac tonañ nê biñ êtu nê kêkêñ gêwiñña.

⁶ Biñ tau kêtôm Dawid kêsôm gêdêñ tañ awa gêoc ñac, nañ Anôtô kêmasañ ênê biñ e gêlic en kêtù ñac gêdêñ kêtù ênê koleñ gêdêñ tenña atom gebe

⁷ “Aê aoc êoc lau, tañ Anôtô kêsuc nêñ geo ôkwi to kêgêduc nêñ sec auc nañ.

⁸ Aê aoc êoc ñac,

tañ Apômtau taê gêjam ênê sec kêtiam atom nañ.”

⁹ Amboac ondoci, Dawid awa gêoc lau nec kêkanôn lau tañ sêsa êsêac nanjen, me kêkanôn lau samuc gêwiñ. Aêac tasôm sugac gebe Abraham kêkêñ gêwiñ Anôtô, tec gêlic en ñac gêdêñ.

¹⁰ Gêdêñ ondoci biñ tonañ kêsa. Gêdêñ tañ sêsa en su nañ, me gêdêñ tañ sêsa en atomgen nañ. Biñ tau kêsa gêdêñ tañ sêsa en atomgen nañ.

11 Sêsa Abraham atomgeñ, mago Anôtô kêmasañ ênê biñ kêtü kêkêñ gêwiñña. Go sêsa enj kêtü biñ tau tonañ ñabelo. Tec enj kêtü lau samuc samob, tañ sêkêñ gêwiñ nañ tamenji. Sêsa êsêac atom, mago sêkêñ gêwiñ Anôtô, tec kêmasañ êsêacnêñ biñ e gêlic êsêac têtü lau gêdêñ.

12 Enj kêtü êsêac, tañ sêsa êsêac nañ, tamenji amboac tonañ. Mago enj kêtü êsêac tamenji kêtü sêsa êsêacñagenj atom, kêtü sêsêlêñ sêpuc aêac tamenji Abraham wêña ma sêkêñ gêwiñ kêtôm enj kêkêñ gêwiñ gêdêñ tañ sêsa enj atomgeñ nañ.

Takêñ êwiñ, go tatap moasiñ, tañ Anôtô gêjac mata nañ, ñanô sa

13 Anôtô gêjac mata gêdêñ Abraham to nê wakuc gebe nom samuc tau êtu nêñ gêñlênsêm. Enj gêjac mata biñ tonañ kêtü Abraham gêgôm biñsu ñanô kêsaña nec atom, gêjac mata kêtü gêlic enj ñacgêdêñ kêtü kêkêñ gêwiñña.

14 Embe lau, tañ sêñgôm biñsu ñanô êsa nañ, sêwê kainj gêñlênsêm, go biñ takêñ gêwiñña ñanô masi, ma biñ, tañ Anôtô gêjac mata nañ, ê su.

15 Aêac talicgac gebe biñsu kêkalem Anôtônê têtac ñandañ. Ma biñsu embe masi, go biñ tañgêli biñsuña masi amboac tonañgeñ.

16 Kêtü tonañña biñ, tañ Anôtô gêjac mata nañ, ñam kêsêp launêñ sêkêñ gêwiñ, gebe sêjala gebe Anôtô êkêñ nê moasiñ ñaômagenj êndêñ Abrahamnê wakuc samob, êndêñ êsêac, tañ sêgôm biñsu ñanô kêsa nañgeñ atom, êndêñ êsêac, tañ sêkêñ gêwiñ têtôm Abraham nañ, amboac tonañgeñ. Gebe Abraham kêtü aêac samob tamenji

17 amboac teto gêc gebe “Aê kakêñ aôm kêtü tentenlatu taêsam tamenji.” Abraham kêkêñ gêwiñ Anôtô, tañ gêñu ñacmatê matenj jali kêsa to kêkalem gêñ, tañ gêc atom nañ, gebe mênêsa.

18 Abraham kêkêñ mata gêñ, tañ kêtôm gebe takêñ matenj atomña nañ, ma kêkêñ gêwiñ gebe êtu tentenlatu taêsam tamenji êtôm biñdêm langwa kêsôm gebe “Aômnêm wakuc têtü taêsam têtôm tônê.”

19 Abraham kêjala gebe nê jala amboac 100 ma kêjala tau gebe ôli kêtü mêtê su, ma Saranê têm êkôc ñapalêña gêbacnê amboac tonañgeñ, mago Abraham kêkêñ gêwiñ kêtü goloñ atom.

20 Anôtô gêjac mata biñ amboac tonañ, mago Abraham têtac lulu to kêkêñ gêwiñ kwalec atom. Enj kêkêñ gêwiñ kêpuc enj tônia ñajaña ma gêgôm Anôtônê ñawasi kêsa.

21 Enj kêjala tonañgeñ gebe Anôtô kêtôm gebe êñgôm biñ, tañ gêjac mata nañ, ñanô êsa.

22 Kêtü tonañña tec “Anôtô gêlic enj gêwê kainj biñgêdêñ.”

23 Ñalô “Anôtô gêlic enj gêwê kainj biñgêdêñ” nañ, teto kêtü Abraham taugenña atom.

24 Teto gêc kêtü aêacña gêwiñ. Aêac embe takêñ êwiñ Anôtô, tañ gêñu aêacnêñ Apômtau Jesu aña ñacmatênêñ sa nañ, enj oc êlic aêac lau gêdêñ amboac tonañgeñ.

25 Enj kêkêñ Jesu gêmacc êndü kêtü tagêli biñsuña ma gêñu enj sa gebe êmansañ aêacnêñ biñ êndêñ Anôtô.

5

Anôtô kêmasañ aêacnêñ biñ ñañanô

1 Anôtô kêmasañ aêacnêñ biñ e gêlic aêac tatu lau gêdêñ kêtü takêñ gêwiñña, tec gê wama aêac kêtü aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisiña.

2 Aêac takêñ gêwiñ, tec ñac tau gêlêc katam su ma tamoa moasiñ ñalêlôm to takêñ matenj tawê kainj Anôtônê ñawasiña toôliñ kêpigenj.

³ Mago tonanjen atom. Aêac ôliñ kêpi kêtú gêñwapacña amboac tonanjen, gebe tajala gêñwapac tau kêkêñ aêac daôc wapac totêntac kêpa sugen.

⁴ Daôc gêñwapac totêntac kêpa sugen kêkêñ aêac tatu lau ñañên. Tatu lau ñañên, tec takên maten gên, tañ gêc nêmnja.

⁵ Takên maten oc êngôm aêac majen êsa atom, gebe Anôtô kêkêñ nê Ñalau Dabun gêdên aêac, tec kêkêc nê têtac gêwiñ ñanô kêsêp aêacnên ñalêlôm.

⁶ Gêdên tañ aêac tamoa tonên palêpalagen nan, Kilisi gêmác êndu gêdên ñanoc kêtú lau dedec Anôtôña.

⁷ Ñamalac ten oc êmac êndu êtu ñac gêdên tenña atom. Moae lau tagen-tagen oc sêmac êndu êtu ñac ñajamña.

⁸ Mago Kilisi gêmác êndu kêtú aêacña gêdên tañ tamoa tosecgen. Bin tonan gêwa Anôtônê têtac gêwiñ aêacña sa.

⁹ Kilisinê dec kêmasañ aêacnên bin gêdên Anôtô, tec Kilisi oc ênam aêac kêsi êndên Anôtônê têtac ñandan amboac tonanjen.

¹⁰ Aêac tatu Anôtônê ñacjo, mago en gê wama aêac kêtú Latu gêmác ênduñja. Galoc gê wama aêac su ma Latu tau gêmóa mata jali, tec oc ênam aêac kêsi êlêlêc su ñênjen.

¹¹ Mago bin tonanjen atom. Aêac ôliñ kêpi Anôtôña kêtú aêacnên Apômtau Jesu Kilisi gê wama aêac gêdên Anôtôña.

Adam agêc Kilisi

¹² Sec gêmên nom kêtú ñamalac tagen nê secña. Ma gêmácânô tau mêngeô lasê kêtú sec tauña. Gêmác tau gelom-gelom e kêtap ñamalac samob sa, gebe samob sêgôm secgac.

¹³ Bin su mênkêsa atomgen ma sec gêc nom kwananjen. Mago bin su embe masi, oc sec ñadôn masi amboac tonan, tec sêsôm ñabin atom.

¹⁴ Mago gêmácânô tau gêjam gôliñ ñamalac samob, tañ sêmoa Adam agêc Mose nên têm ñasawa nan. Êsêac sêgôm sec kêtôm Adam kêgêli bin su nec atom, mago gêmácânô tau gêjam gôliñ êsêac amboac tonanjen. Adam tau kêtú ñac, tañ oc êmênña nan, nê dôñ.

¹⁵ Mago Anôtônê moasiñ ma Adam kêgêli bin su kêtôm tau atom. Taêsam sêmac êndu kêtú ñac tagen kêgêli bin suña, mago Anôtônê moasiñ to ñamalac tagen Jesu Kilisi nê moasiñ, tañ lau taêsam sêkôc aômagen nan, kapônên kêlêlêc su.

¹⁶ Ma moasiñ, tañ Anôtô kêkêñ ñaômagen nan, to sec, tañ ñac tagen gêgôm nan, keso tau. Ñac tagen gêgôm sec, tec mêtôc gesen en. Mago moasiñ tau kêmasañ lau sêgêli bin su ñabin taêsam kêtú solop.

¹⁷ Bin ñanô, ñac tagen kêgêli bin ma kêtú ñac tagen tonanña gêmácânô gêjam gôliñ gên samob. Mago ñac tagen tonec, Jesu Kilisi, nê kôm ñanô kêlêlêc su. Lau samob, tañ sêkôc moasiñ tolêlôm-tolêlôm to êsêac, tañ Anôtô kêmasañ êsêacnên bin e gêlic êsêac têtú lau gêdên nan, oc sênam gôliñ sêngeôn maten jali êtu ñac tagen Jesu Kilisiña.

¹⁸ Amboac tonan, ñac tagen kêgêli bin, tec gesen ñamalac samob su, ma ñac tagen gêjam kôm gêdên, tec Anôtô kêmasañ ñamalac samob nên bin e sêngeôn maten jali.

¹⁹ Ñac tagen nê tanapêc gêgôm lau taêsam têtú sec. Ma ñac tagen nê tana wamu kêmasañ lau taêsam nên bin e Anôtô gêlic êsêac têtú lau gêdên.

²⁰ Bin su tau mêngeô lasê gebe êngôm lau sêngeôli bin su ênam sêga. Mago gêdên tañ sec gêjam sêga nan, Anôtônê moasiñ tañ kêtôp kêtú kapônên kêlêlêc su.

²¹ Amboac tonan sec gêjam gôliñ kepen gêmácânogen, ma Anôtônê moasiñ gêjam gôliñ kepen dangeôn maten jali tenjenña kêtú Anôtô kêmasañ aêacnên bin tatu lau gêdên kêtú aêacnên Apômtau Jesu Kilisiña.

6

Aêac tamac êndu dawij Kilisi

¹ Ma galoc tasôm biñ amboac ondoc. Tasôm gebe Tamoã sec ñalêlômman, gebe moasiñ tau ênam sêga me.

² Masigoc, amboac tonañ atom. Aêac dawî sec siñ nañ kêtôm tamac êndu su, tec tasêlêñ tamoã sec ñalêlôm êtiam amboac ondoc.

³ Amac ajala biñ tonañ atom me. Aêac samob, tañ busañgu gêbiñ aêac tôñ tamiñ Kilisi Jesu nañ, busañgu gêbiñ aêac tôñ tamiñ eñ gêmãc êndu amboac tonañ.

⁴ Gêdêñ tañ taliñ sangû nañ, Anôtô kêsun aêac dawij Kilisi gebe tawê kain eñ gêmãc êndu. Ma Tamanê ñawasi gêñu Kilisi sa aña ñacmatênêñ, tec aêac tasa nêñ lêñ tamoã maten jali wakuc amboac tonañ.

⁵ Aêac tamac êndu dawij Kilisi tatôm eñ gêmãc êndu, tec oc dandi sa dawij eñ tatôm eñ gêdi sa amboac tonañ.

⁶ Biñ tonec aêac tajalagac gebe aêacnêñ ñalêlôm langwa kêpi kakesotau gêwiñ Kilisi, gebe enser ôliñ ñasec tau su ma tatu sec tau ñasakiñwaga êtiam atom.

⁷ Gebe ñac, tañ gêmãc êndu su nañ, gêmãc kêgaboac eñ su aña sec ñañaclai.

⁸ Aêac embe tamac êndu dawij Kilisi, go takêñ êwiñ gebe dangôn maten jali dawij eñ amboac tonañ.

⁹ Aêac tajala gebe Anôtô gêñu Kilisi sa aña ñacmatênêñ, tec oc êmac êndu êtiam atomanô. Gêmacanô tau oc ênam gôliñ eñ êtiam atom.

¹⁰ Eñ gêmãc êndu tonañ gêmãc êndu kêtû dim tagen ma gesen sec ñañaclai su. Eñ mata jali, tec gêñgôn mata jali kêtû Anôtôña.

¹¹ Ma amac amboac tonañ, alic taôm amboac awi sec siñ su kêtôm amac êndu. Ma Kilisi Jesu gêbiñ amac tôñ añañ matem jali kêtû Anôtôña.

¹² Amboac tonañ sec ênam gôliñ amac ôlim, tañ êmac êndu nañ, e tañem wamu têtmac ñakalac ôlimña nec êtiam atom.

¹³ Akêñ ôlim ñagêñlêlôm êndêñ sec êtu geo ñalaukasap atom. Akêñ taôm êndêñ Anôtô êtôm ñac, tañ mata jali kêsa ma akêñ ôlim ñagêñlêlôm êndêñ Anôtô êtu biñgêdêñ ñalaukasap,

¹⁴ gebe sec ênam gôliñ amac êtiam atom, gebe amoa biñsu ñalabu atom, amoa Anôtônê moasiñ ñalabu.

Aêac tatu biñgêdeñ ñasakiñwaga

¹⁵ Ma galoc amboac ondoc. Aêac tamoã biñsu ñalabu atom, tamoã moasiñ ñalabu, tec dangôm sec tamoã me. Masigoc, amboac tonañ atom.

¹⁶ Amac ajalagac, amac embe akêñ taôm anam sakiñ ñac ten ma tañem wamu eñ, go atu ñac, tañ tañem wamu eñ nañ, nê sakiñwaga. Embe atu sec ñasakiñwaga, go anaña ma embe atu taña wamu ñasakiñwaga, go Anôtô êmansañ amacnêñ biñ.

¹⁷ Mago tanam danje Anôtô, gebe gêmunjen amac atu sec ñasakiñwaga, mago galoc têdôn mêtê gêdêñ amac, tec tañem wamu biññanô tonêm ñalêlôm samucjen.

¹⁸ Kilisi kêgaboac amac su aña sec ñañaclai, tec ajam sakiñ biñgêdêñ.

¹⁹ Aê jasôm ñoc biñ amboac ñamalac sêsôm nêñ acgom, gebe amac ñamalac palê-palê. Gêmunjen amac akêñ ôlim ñagêñlêlôm kêtû gêñ ñatêmui to geo ñasakiñwaga. Ma galoc akêñ ôlim ñagêñlêlôm kêtû biñgedêñ ñasakiñwaga, tec asa Anôtônê launêñ lêñ.

²⁰ Gêdêñ tañ atu sec ñasakiñwaga nañ, amac asô biñgêdêñ ñalabu atom.

²¹ Ma amac atap sakiñ tonañ, tañ galoc gêgôm amac majem kêsa nañ, ñañanô sa amboac ondoc. Ñanô tonec gebe gêmãcanô tau.

²² Mago galoc tec Anôtô kégaboac amac su anga sec njanclai ma atu êné sakinwaga. Sakin tonan njananô gebe asa Anôtônê launêj lêj e êtu njanu anğon matem jali tengej.

²³ Sec naôli tau tonec gebe gêmacanô. Ma Anôtônê moasin tau tonec gebe aêacnêj Apômtau Kilisi Jesu gêbin aêac tøn danğon matem jali tengej.

7

Awê to nac sêjam tauj kêtû nadôndôn

¹ O lasitêwaac, aê galic amac ajala bijsu njan, tec njan biñ tonec êndên amac gebe Bijsu gêjam gôlin njanalac kêtôm nêj têm, tan sêmoa matem jali anga nom nanengej.

² Awê tengej embe ênam nac, go bijsu êmbin êsêagêc tøn sêpi tagej e nac tau êmac êndu. Nac tau embe êmac êndu su, go bijsu, tan gêbin êsêagêc tøn nan êmbacnê.

³ Amboac tonan awê tau nê akwengej embe êmoa ma ênam nac tengej, oc êngôm biñ sêjam taujja popoc. Mago nê akwengej embe êmac êndu, go bijsu êmbin êsêagêc tøn êtiam atom. Ma awê tau embe ênam nac tengej, oc êngôm biñ sêjam taujja popoc atom.

⁴ O njan lasitêwaac, amacnêm biñ amboac tonan. Amac awi bijsu sin kêtôm amac êndu su, gebe atu Kilisinê ôli awin, tec atu nac, tan Anôtô gêngej e sa anga njanmatênêj nan, nê gêngac, gebe tanam njanô njan êtu Anôtôja.

⁵ Gêdên tan taên gêjam tauj ôlingej tamoa nan, bijsu kêjali sec njan gêngej têtac kalacja sa, mêngejam kôm anga ôlin njanêjlêlôm samob e kôm tau njananô gebe gêmacanô tau.

⁶ Ma galoc bijsu, tan gêbin aêac tøn nan, gêbacnê ma tamac êndu, tec dawi gêngej, tan gêsô aêac tøn nan sin. Tec galoc tanam sakin têtandug lên langwa, tan teto gêc bijsu nan, êtiam atom, tanam sakin têtandug Njalaunê lên wakuc.

Bijsu to sec nabin wapac

⁷ Ma oc tasôm biñ amboac ondoc. Bijsu tau oc gêngej sec me. Masigoc, amboac tonan atom. Bijsu embe êtôc sec êndên aê atom, oc jajala sec atom. Bijsu kêsôm gebe “Matam katu atom.” Embe ênac jao biñ tonan atom, oc jajala biñ matoc katuja atom.

⁸ Sec tau gesom lên êjali têtac kalacja sa anga njan njanêlôm, tec kêtap sa gêc bijsu njan to njanatu njanêlôm. Embe bijsu masi, oc sec tau êtu gêngej matê.

⁹ Gêdên tan gajam kanc bijsu nan, gamoa matoc jali e bijsu njan to mêngej lasê, tec sec tau mata jali kêsa ma aê gamac êndu.

¹⁰ Ma bijsu njanatu, tan gebe êkêngej aê jangôn matoc jali nan, kêkêngej aê gêmac êndu.

¹¹ Gebe sec tau gesom lên e kêtap sa gêc bijsu njan to jatu njanêlôm, tec kêtim aê e bijsu tau gêjac aê êndu.

¹² Amboac tonan bijsu tau gêngej dabun, ma bijsu njanatu to jao gêngej dabun to gêdên ma njan amboac tonan.

¹³ Ma amboac ondoc, gêngej njan tonec kêkêngej aê gamac êndu me. Masianô, amboac tonan atom. Sec tau gêngôm. Sec tau kêtû awê njanêj gêjam gêngej njan lanô mênkêkêngej aê gêmac êndu. Lên tonan gêwa sa gebe bijsu njanatu to jao kêkêngej sec gêjam sêga.

¹⁴ Aêac tajala gebe bijsu njan kêsêp Njalau. Mago aê njanalac nomja, tec sec kêkônin aê e gajam sakin sec tau.

¹⁵ Aê gajam kanc gêngej, tan gagôm nan, gebe gêngej, tan têtac gêngej gabe jangômja nan, gagôm atom. Mago gêngej, tan têtac gedec gabe jangôm atomja nan, tec gagôm.

¹⁶ Embe jaŋgôm gêŋ, taŋ têtac gedec naŋ, go êwa sa êndêŋ aê gebe biŋsu tau ŋajam.

¹⁷ Amboac tonan, tec aê tauc gagôm gêŋ tonan atom, sec taŋ gêc ŋoc ŋalêlôm naŋ, tec gêgôm.

¹⁸ Aê ŋamalac ŋaôma tonec kajala taucgac gebe gêŋ ŋajam ten gêc ŋoc ŋalêlôm lanŋwa tonec atom. Aê têtac gêwiŋ gebe jamansaŋ gêŋ ŋajam, mago katôm gebe jaŋgôm ŋajam tau ŋanô êsaŋa atom.

¹⁹ Gebe gêŋ ŋajam, taŋ têtac gêwiŋ gabe jaŋgômŋa naŋ, tec gagôm atom, mago sec, taŋ têtac gedec gabe jaŋgôm atom ŋa naŋ, tec gagôm.

²⁰ Aê embe jaŋgôm gêŋ, taŋ têtac gedec naŋ, go aê tauc jaŋgôm gêŋ tau êtiam atom. Sec taŋ gêc ŋoc ŋalêlôm naŋ, tec gêgôm.

²¹ Amboac tonan aê katap ŋagôliŋ tonec sa gebe Gabe jaŋgôm gêŋ ŋajam, mago sec kêsap aê tøy tec gesen.

²² Aê têtac gêwiŋ Anôtônê biŋsu ŋanôgen gêc ŋoc ŋalêlôm,

²³ mago aê kêsaê tauc gebe biŋsu ten gêc ŋoc ôlic ŋagêŋlêlôm. Biŋsu tonan gêjac siŋ gêdêŋ biŋsu, taŋ gêc ŋoc kauclêlôm naŋ, e gêsô aê tøy kasô sec ŋabiŋsu, taŋ gêc ŋoc ôlic ŋagêŋlêlôm naŋ ŋalabu.

²⁴ Ijoc aêma, asa êjaŋgo aê su aŋga ôlic togêmac tonec.

²⁵ Aê gajam danŋe Anôtô kêtû aêacnêŋ Apômtau Jesu Kilisiŋa. Amboac tonan kasôm biŋ tonec gebe ŋoc kauc tec gajam sakiŋ gêdêŋ Anôtônê biŋsu, ma ŋoc ŋalêlôm lanŋwa tec gajam sakiŋ gêdêŋ sec ŋabiŋsu.

8

Tasa nêŋ lêŋ to ŋalaugen

¹ Amboac tonan lau, taŋ Kilisi Jesu gêbiŋ êsêac tøy naŋ, têtap mêtôc ensen êsêac suŋa sa atom,

² gebe ŋalau, taŋ kêkêŋ aêac danŋôn matem jali kêtû Kilisi Jesuŋa naŋ, nê biŋsu tec kêgaboac aêac su aŋga sec to tamac êndu ŋabiŋsu.

³ Kôm taŋ nêŋ ŋalêlôm lanŋwa kêkô auc e biŋsu gêgôm kêtôm atom naŋ, Anôtô gêgôm. En kêmetôc sec, taŋ gêc ŋalêlôm lanŋwa naŋ, e gesen su gêjaŋa gebe kêsakiŋ tau Latu toôli nomŋa kêtôm ŋamalac ôliŋ tosec naŋ, gebe ensen sec su.

⁴ En gêgôm gêŋ tonan gebe tasa nêŋ lêŋ tandanŋuc ŋalêlôm lanŋwa atom, tandanŋuc ŋalaugen e taŋen wamu êndêŋ biŋsu ŋajatu gêdêŋ ênam aêac aucgen.

⁵ Gebe êsêac, taŋ sêsêlêŋ kêtôm nêŋ ŋalêlôm lanŋwa gêwê êsêacŋa naŋ, taên gêjam gêŋ ŋalêlôm lanŋwaŋa. Ma êsêac, taŋ sêsêlêŋ kêtôm ŋalau gêwê êsêacŋa naŋ, taên gêjam gêŋ ŋalauna.

⁶ Embe taên ênam gêŋ ŋalêlôm lanŋwaŋa, oc tamac êndu. Embe taên ênam gêŋ ŋalauna, oc danŋôn matem jali tobiŋmalôgen.

⁷ ŋac ten embe taê ênam gêŋ ŋalêlôm lanŋwaŋa, oc êtu Anôtônê ŋacjo, gebe en kêsô Anôtônê biŋsu ŋalabu atom, tau embe têtac êkac en gebe naêsô ŋalabu, oc êngôm êtôm atom.

⁸ Êsêac taŋ sêsêlêŋ kêtôm nêŋ ŋalêlôm lanŋwa gêwê êsêac naŋ, oc kêtôm gebe ênac Anôtô mataanô ŋajam atom.

⁹ Mago amac asêlêŋ kêtôm ŋalêlôm lanŋwa gêwê amac nec atom, asêlêŋ kêtôm ŋalau gêwê amac. Anôtônê ŋalau embe êngôn amacnêŋ ŋalêlôm biŋŋanôgen, oc biŋ amboac tonan. ŋac ten embe êkôc Kilisinê ŋalau sa atom, oc êtu Kilisinê gêŋ atom.

¹⁰ Ma Kilisi embe êmoa nêŋ ŋalêlôm, go ôlim êtu gêŋ matê êtu secŋa, ma ŋalau êkêŋ amac anŋôn matem jali êtu Anôtô kêmasaŋ amacnêŋ biŋ e gêlic amac atu lau gêdêŋŋa.

11 Anôtô gênu Jesu anga nacmatênêñ sa. Ênê Nalau embe êngôn amacnêm ñalêlôm, go Anôtô, tañ gênu Kilisi anga nacmatênêñ sa nañ, êngôm amac ôlim, tañ kêtü mêtê nañ, mata jali êsa amboac tonanjen. En kêkêñ nê Nalau gêngôn amacnêm ñalêlôm gebe ênam kôm tau.

12 O lasitêwaac, amboac tonan sakinj tej gêjac aêac ñawae tec gêc. Tagen tanam sakinj êtôm nêñ ñalêlôm lanjwa êkac aêacña nec atom.

13 Embe asêlêñ êtôm ñalêlôm lanjwa êwê amac, oc amac êndu. Mago Nalau embe êwê amac e ôlim ñalêñ êtu gêñ mêtê, oc êkêñ amac anjôn matem jali.

14 Gebe lau samob, tañ Anôtônê Nalau gêwê êsêac nañ, têtü Anôtônê latui.

15 Nalau tañ amac akôc sa nañ, kêkêñ amac atu sakinjwaga e atêc taôm kêtiam nec atom. Nalau tañ amac akôc sa nañ, kêkêñ amac atu Anôtônê latui. Nalau tau kêpuc aêac tôn, tec tamôêc gebe “Tamemai, o Tamemai.”

16 Nalau tau tonan tec gêwa sa mênjgêwiñ aêacnêñ ñalau gebe Aêac tatu Anôtônê ñapalêgac.

17 Embe tatu Anôtônê ñapalê, go tawê kainj ênê gêñlênsêm. Embe tawê kainj Anôtônê gêñlênsêm, go tawê kainj Kilisinê dawin amboac tonanjen, gebe aêac embe daôc ñandan dawin Kilisi, oc tatap ñawasi sa dawin en amboac tonan.

Nawasi tañ mênjêsa nañ

18 Aê taêc gêjam gebe Aêac embe tanam dôñ gêñwapac, tañ galoc gêgôm aêac nañ, êpi ñawasi, tañ malôgenj oc mênjeoc tau lasê êndênj aêac nañ, oc talic gêñwapac tau gebe ec sauñ.

19 Gêñ samob, tañ Anôtô kêkêñ nañ, sêkêñ materj to têtü gwasae ñanoc Anôtô eoc latui lasêña.

20 Gêñ samob, tañ Anôtô kêkêñ nañ, ñalêñ gêc gebe oc sênaña. Tauñ taênj gêjam lêñ tau atom, Anôtô kêkêñ êsêac sêsô lêñ tonan ñalabu, gebe sêkêñ materj binj tonec gebe

21 Anôtô êngamboac gêñ samob, tañ en kêkêñ nañ, su anga sakinj sênañaña ma sêmoa nêñ lêtêgenj sêwê kainj Anôtônê ñapalênêñ ñawasi.

22 Aêac tajalagac gebe gêñ samob, tañ Anôtô kêkêñ nañ, sêmoa jageo to têtan ñanô e mênjgêdênj galoc kêtôm awê ñapalê kêtunj en.

23 Mago binj tonanjenj atom. Aêac tauñ tamoa jageo to tatanj gêc lêlômgenj ma tatu gwasae noc tatu Anôtônê latui to noc Anôtô êngamboac aêac su anja tauñ ôlinja. Aêac takôc Nalau sa kêtü gêñ tonan ñakamaclauñ.

24 Anôtô kêsî aêac su, tec takêñ materj ñanô tau. Mago aêac embe talic gêñ, tañ takêñ materj nañ, ñanô su, oc takêñ materj gêñ tau êtiam atom. Asa êkêñ mata gêñ, tañ gêlic gêc nañ.

25 Mago embe takêñ materj gêñ, tañ talic ñanô atom nañ, oc daônj ñanjenjenj tamoa.

26 Ma Nalau tau mênkêpuc aêacnêñ palê-palê tôn amboac tonan. Aêac tajam kauc tatenj gêñ êndênj Anôtô naêndênjenja. Mago Nalau tau ketenj gêjô aêac su ñaawa kainj tej kêtôm tasôm naêtôm atom.

27 Mago Anôtô, tañ gêbi ñamalacnêñ ñalêlôm lêtênj nañ, kêjala binj, tañ Nalau taê gêjam nañ, gebe Nalau ketenj gêjô Anôtônê lau su kêtôm Anôtô tau taê gêjam.

28 Aêac tajalagac gebe Anôtô gêjam gôlinj gêñ samob gebe gêñ tau êmoasinj êsêac, tañ têtac gêwiñ en nañ êtômgenj. Anôtô kêjalij êsêac sa kwananjenj tec kêkalem êsêac.

29 Gebe en kêjala êsêacgac ma kêjalij êsêac sa kwananjenj gebe têtôm en Latunê katu, gebe Latu êtu lasii taêsam nêñ ñacsêga.

30 Ma lau, tañ Anôtô kêkalem êsêac nañ, en kêjalij êsêac sa kwananjenj amboac tonan. Ma lau, tañ en kêkalem êsêac nañ, kêmasanj êsêacnêñ binj e gêlic

êsêac têtû lau gêdêñ. Go êsêac, tañ kêmasañ nêñ biñ su nañ, kêkêñ nê ñawasi gêdêñ êsêac amboac tonañ.

Anôtô têtac gêwiñ aêac kêtû Kilisi Jesuñ

³¹ Aêac oc tasôm biñ amboac ondoc êjô biñ samob tonañ ñai. Anôtô embe êwiñ aêac, oc asa ensey aêac su.

³² Ñac tau taê walô tau nê Latu atom, kêkêñ eñ kêtû da kêtû aêac samobña. Eñ kêkêñ Latu gêdêñ aêac, tec oc êkêñ gêñ ñagêdô samob gebe êmoasiñ aêacña atom mê.

³³ Asa oc êñgôliñ biñ êpi lau, tañ Anôtô kêjaliñ êsêac sa nañ. Anôtô tau kêmasañ êsêacnêñ biñ sugac.

³⁴ Asa oc êmêtôc êsêac e ensey êsêac su. Masigoc. Kilisi Jesu, tañ gêmac êndu ma gêdi sa kêtiam nañ, jagêñgôñ Anôtônê anôña ma ketey Anôtô gêjô aêac su.

³⁵ Asa oc êkac aêac su anga Kilisinê têtac gêwiñ aêacña. Gêñwapac me tamoa naeo me lau sêjanda aêacña me mo êjô aêacña me tapô lêna ñakwê to gêñ ñagêdôña me êndambiy gêñ ñaclai ensey aêac suña me siñ. Gêñ tonañ ñai oc êkac aêac su me masi.

³⁶ Biñ tañ teto gêc nañ, gêwa biñ tau sa gebe
“Sêjaiñ aêac kêtôm bêcgeñ kêtû aômña,
ma sêgôm aêac atôm domba, tañ sebe sêmbucña nañ.”

³⁷ Mago aêac taku gêñwapac samob tonañ ñai tulu gebe ñac, tañ têtac gêwiñ aêac nañ, kêpuc aêac tôñ.

³⁸ Tonec aê kajala kêtû tôñ gebe Tamac êndu me dangôñ mater jali, anela me ñaclai, biñ galocña me biñ ñamuña me gêñ ñajaña teñ,

³⁹ gêñ Iôlôcña me gêñ elonña me gêñ nomña teñ kêtôm atom gebe êkac aêac su anga Anôtônê têtac gêwiñ, tañ ñam kêsêp aêacnêñ Apômtau Kilisi Jesu nañ.

9

Anôtô to nê lau Israel nêñ biñ

¹ Aê katu Kilisinê ñac, tec kasau atom, kasôm biññanôgeñ. Ñoc awa ñalêlômña, tañ Ñalau Dabuñ gêjam gôliñ nañ, gêwa sa amboac tonañ gebe kasau atom.

² Aê gaôc wapac ñanô to ñandañ kêtun ñoc ñalêlôm ñapañ kêtû teoci to lasici, tañ ma ñam nomña kêsêp tagen nañña.

³ Aê tauc gabe Anôtô êpuc boa aê jamoa jaêc Kilisi êtu êsêacña.

⁴ Êsêac lau Israelgoc. Êsêac Anôtônê latui to sêwê kaiñ ênê ñawasi. Anôtô kêmoatiñ nê poac to kêkêñ nê biñsu gêdêñ êsêac. Eñ kêkêñ sakiñ omña ma gêjac mata biñ to biñ gêdêñ êsêac.

⁵ Êsêac sêsa anga abenjinêñ ma Kilisinê ñam nomña kêsêp êsêacgeñ. Talanem eñ, tañ Anôtô ñanô kêlêlêc gêñ samob su nañ, endey tôñgeñ. Biññanô.

⁶ Aê jasôm tonec gebe Anôtônê biñ kêsêlô nec atom, gebe lau samob, tañ nêñ ñam kêsêp Israel nañ, Israel ñanô êsêac atom.

⁷ Ma Abrahamnê wakuc samob têtû ênê ñ apalê ñanô atom amboac tonañ. Anôtô kêsôm gêdêñ Abraham gebe “Nêñ wakuc ñanô oc sêsa anga Isaknêgeñ.”

⁸ Biñ tonañ ñam amboac tonec gebe Ñapalê tañ tenenji sêkôc êsêac ñalêñ ñamalacña nañ, Anôtônê ñapalê ñanô êsêac atom, mago ñapalê, tañ tenenji sêkôc êsêac kêtû Anôtô gêjac mata êsêacña nanñgeñ, tec têtû Abrahamnê wakuc ñanô.

⁹ Biñ tañ Anôtô gêjac mata nañ, tonec gebe “Êndêñ ñanoc amboac tonec aê oc jamu jamêñ êtiam ma Sara êkôc latu teñ.”

¹⁰ Mago tonanñgeñ atom. Rebekanê biñ kêtôm tonañ.

¹¹ Aêac abenji Isak gêjam eñ e gêmoa teñ.

¹² Enj kêkôc ôlinjbôm atomgenj ma êsêagêc sêgôm gêj njajam me sec tej atom tagenj, ma Anôtô kêsôm gêdêj Rebeke gebe “Nacsêga oc ênam sakinj njac sauj.” Binj tonanj gêwa sa gebe Anôtô gebe êngôm binj, taj enj tau taê kêka nanjenj, njanô êsa ma êjalij njac tej sa êtu ênê kolenj njajamja atom, êtu kêkalem enjnjageq.

¹³ Kêtom binj, taj teto gêc nanj gebe “Aê têtac gêwinj Jakob ma têtac gedec Esau.”

¹⁴ Galoc oc tasôm binj amboac ondoc. Anôtô kêsa lêj geo me. Masigoc, amboac tonanj atom.

¹⁵ Enj kêsôm gêdêj Mose gebe “Aê taêc walô njac, taj gabe taêc walô enj nanj, to taêc labu njac, taj gabe taêc labu enj nanj.”

¹⁶ Amboac tonanj Anôtô kêjalij aêac sa, njam kêsêp aêacnêj taêj gêjam to nêj lêj atom, kêsêp Anôtônê taê walônagenj.

¹⁷ Teto binj gêc gebe Anôtô kêsôm gêdêj Parao gebe “Aê kakêj aôm kôtu kinj gebe jawa njoc njac lai sa êpi aôm e njoc njawae êsa êtôm nom samucgenj êna.”

¹⁸ Amboac tonanj Anôtô embe têtac tej, go taê walô lau ma embe têtac tej, oc êngôm launêj njalêlôm njadani êsa.

Anôtônê têtac njandaj to nê taê walô

¹⁹ Talic, go ôsôm binj tonec gebe “Embe amboac tonanj, go Anôtô êmbu aêac êtu asagenja. Asa êtôm gebe ensenj ênê binj, taj taê gêjam kêtuj tôj nanj.”

²⁰ Aôm asa tec otoc taôm sa ma ôjô Anôtônê binj amboac tonanj. Ku tej oc êsôm êndêj awê kêpac ku tauja gebe “Aôm kôpac aê lajoc amboac tonec kêtuj asagenja,” oc êsôm me.

²¹ Awê-kêlêsob-kuwagao nanj kêtuj nomku tau njatauo atom me. Enj kêtôm gebe êkôc nomlêsob tagenj ma êngôm njamakenj êtu ku tolanjô gêj njajam êsêpja ma njamakenj êtu ku njâma gêj sec êsêpja.

²² Anôtô amboac tonanj. Enj gebe êtôc nê têtac njandaj ênêc awê ma gebe êwa nê njac lai sa. Mago enj gê êsêac, taj têtac njandaj kêpi êsêac gebe ensenj êsêac su nanj, nêj binj tôj.

²³ Ma enj gebe êwa nê njawasi tolêlôm-tolêlôm sa amboac tonanj. Ewa sa êpi lau, taj taê walô to kêmasanj êsêac kwananjenj gebe sêwê kainj ênê njawasi.

²⁴ Enj njêkalem aêac anja lau Juda nêj tonnjagenj atom, kêkalem aêac anja lau samuc nêj tôjja gêwinj amboac tonanj.

²⁵ Binj tonanj enj kêsôm gêc Hoseanê buku gebe “Aê oc jakalem lau, taj têtuj aênjoc atom nanj, gebe têtuj njoc lau,

ma êsêac, taj têtac gêwinj êsêac atom nanj, têtuj njoc gêj têtac êwinj njanôja.

²⁶ Ma anja gamênj, taj Anôtô kêsôm gêdêj êsêac gebe ‘Aênjoc lau amac atom’ nanj, oc sêsam êsêac gebe ‘Anôtô mata jali nê latui.’ ”

²⁷ Jesaia gêmôêc kêpi Israel gebe “Israel latui embe taêsam njanô têtôm ganjac gwêcja, nanj Anôtô oc ênam njagêdôgenj sa,

²⁸ gebe Apômtau oc ênac dabij nê binj ma êngôm njanô êsa anja nom njagamênj samob êkajagenj”

²⁹ Binj tonanj kêtôm binj, taj Jesaia kêsôm kwananjenj gebe

“Lau sij undambêja nêj Apômtau embe endec aêacnêj njawê njagêdô sêmoa atom,

oc tatôm Sodom to sêlic aêac amboac Gomora.”

Lau Israel to njawae njajam njabinj

³⁰ Aêac oc tasôm biñ ondoc. Tasôm tonec gebe Anôtô kêmasañ lau samuc, tañ sêsôm lêñ sêmansañ biñ êndên Anôtôña atom nan, nêñ biñ e gêlic êsêac têtou lau gêdên kêtou sêkên gêwiñña.

³¹ Ma Israel, tañ tédaguc biñsu gebe sêmansañ nêñ biñ êndên Anôtô nan, têtap biñsu ñanô sa atom.

³² Têtap sa atom nan ñam kêsêp asagen. Êsêac sêkên gêwiñ atom, êsêac taên kêka taun nêñ kolengen. Êsêac dêdiñ enkañ kêpi poc dêndiñ enkañ êpiña,

³³ kêtôm teto gêc gebe
 “Alic acgom, aê jatoc poc teñ lau dêndiñ enkañ êpiña
 to pocsêga teñ êngôm lau têtac êmbôli aucña naêngôñ Sion.
 Ma ñac, tañ kêkên gêwiñ poc tonañ, oc ênaña, atom.”

10

¹ O lasitêwaac, aê taêc kêka tonoc ñalêlôm samucgen ma katen mec gêdên Anôtô kêtou êsêacña gebe ênam êsêac kêsi.

² Aê gabe jawa êsêacnên biñ sa gebe sêgôm Anôtônê biñ topalêgen, mago sêgôm tokauc atom.

³ Êsêac sêjam kauc Anôtônê lêñ êmansañ ñamalacnên biñña, tec sêsôm taun nêñ lêñ ma sêsô Anôtônê lêñ êmansañ êsêacnên biñña ñalabu atom.

⁴ Ñam gebe Biñsu mêngêjac pep gêdên Kilisi, gebe Anôtô taugen tec êmansañ lau, tañ sêkên gêwiñ nan, nêñ biñ.

Anôtô gebe ênam ñamalac samob kêsi

⁵ Mose keto gebe biñsu kêtôm gebe êmansañ ñamalacnên biñ êndên Anôtô ma kêsôm gebe “Ñac tañ êngôm ñanô êsa nan, oc êngôñ mata jali.”

⁶ Mago ñac, tañ Anôtô kêmasañ ênê biñ nan, kêtou kêkên gêwiñña nan, êsôm ênêc nê ñalêlômgen gebe “Asa oc êpi undambê ana,” nec atom. Biñ tonañ ñam gebe êkôc Kilisi êsêp nom êmên.

⁷ Me êsôm tonec gebe “Asa oc asêp lamboam êna,” nec atom. Biñ tonañ ñam gebe êkôc Kilisi anga ñacmatênên êpi êmên.

⁸ Biñ tau amboac tonec gebe “Anôtônê biñ wacgêc aôm ñagala, gêc aôm awamsuñ to nêñ ñalêlôm.” Biñ takên gêwiñña tau tonañ, tec tajan mêtê kêpi.

⁹ Embe awamsuñ ôsôm Jesu lasê gebe en Apômtau, ma embe nêñ ñalêlôm ôkên êwiñ gebe Anôtô gêñu en sa anga ñacmatênên, nan Anôtô oc ênam aôm kêsi.

¹⁰ Embe nêñ ñalêlôm takên êwiñ, go Anôtô êmansañ aêacnên biñ e êlic aêac tatu lau gêdên. Embe awensuñ tasôm biñ lasê, go Anôtô ênam aêac kêsi.

¹¹ Teto biñ gêc gebe “Ñac tañ kêkên gêwiñ en nan, oc ênaña atom.”

¹² Juda to lau samuc têtôm taungen. Êsêac samob nêñ Apômtau tagen. En ñac tolêlôm kêtôm gebe êmoasiñ lau samob, nan awen gêjac en nan,

¹³ gebe “Apômtau ênam lau samob, tañ awen ênac ênê ñaê nan kêsi.”

¹⁴ Lau embe sêkên êwiñ ñac tau atom, oc awen ênac en amboac ondoc. Embe sênô ênê biñ atom, oc sêkên êwiñ amboac ondoc. Embe sênam mêtê êsêac atom, ma oc sênô amboac ondoc.

¹⁵ Ma Anôtô embe êsakiñ jaenwaga atom, oc sênam mêtê amboac ondoc. Kêtôm teto gêc gebe “Op, lau tañ sêsôm ñawae ñajam lasê nan, enkañ ñakicsêa ñajamanô.”

¹⁶ Mago samob sênô ñawae ñajam tau ma sêkôc sa atom gebe Jesaia kêsôm gebe “O Apômtau, asa kêkên gêwiñ jaen, tañ aêac akên nan.”

¹⁷ Amboac tonañ takên gêwiñ ñam kêsêp tañô jaen. Tañô jaen ñam kêsêp sêsôm Kilisinê biñ lasê.

18 Ma gabe jatu kênac gebe Êsêac sêñô ñawae ñajam atom me. Masi, sêñôgac, gebe teto gêc gebe

“Awenj ñaonda kêsa gêjam nom ñagamênj samob auc, ma êsêacnênj biñ gelom-gelom e gêdênj nom ñamadinj.”

19 Jatu kênac êtiam gebe Israel oc sêjala me masi. Sêjalagac. Andanjenj Mose kêsôm gebe

“Aê jakênj amac anam lêmunj êsêac, tañ têtû laum tej atom tagenj, ma janğôm amac têmtac êmbôli auc êndênj lau-kauc-masiwaga nanj.”

20 Ma Jesaia kêsôm gêc awêgenj gebe

“Lau tañ sêsôm aê atom nanj, têtap aê sa, ma gaoc tauc lasê gêdênj êsêac, tañ têtû kênac aê atom nanj.”

21 Go kêsôm tonec kêpi Israel gebe “Gajac kajo lau tañenpêc to awenj olaboa kêtôm bêcgenj elêmê.”

11

Anôtô taê walô lau Israel

1 Ma galoc jatu kênac acgom gebe Anôtô oc kêtinj nê lau su me masi. Masigoc, amboac tonanj atom. Aê tauc nec Israel tej anja Abrahamnê ñawê ma Benjaminnê gôlôac.

2 Anôtô kêtinj nê lau, tañ kêjalinj êsêac sa kwananjenj nanj, su atom. Amac ajala biñ, tañ teto kêpi Elia nanj, me masi. Enj gêbu Israel gêdênj Anôtô ma kêsôm gebe

3 “O Apômtau, êsêac sêjac nê propete êndu ma sesenj aômnê altar su e gêjac aê taucgenj sa, ma galoc dêdib aê sêmoa sebe sênac aê êndu amboac tonanjenj.”

4 Ma Anôtônê biñ ondoc gêjô Elia awa. Biñ tonec gebe “Aê kajalinj ñoc lau 7,000 sa tec sêmoa, lau tonanj sêpônj aenđuc gêdênj Bal atom.”

5 Ma têt galocña ñabinj kêtôm tonanj. Lau ñagêdô gacgenj sêmoa, nanj kêtôm Anôtô kêjalinj êsêac sa kêtû nê taê walô êsêacña.

6 Anôtô embe taê walô êsêac, go nêj kolenj ênam êsêac sa êtiam atom. Kolenj embe ênam êsêac sa, go ênê moasinj tau êtu moasinj ñanô atom.

7 Ma galoc amboac ondoc. Gêj tañ Israel sêsôm nanj, têtap sa atom. Lau tañ Anôtô kêjalinj êsêac sa nanj, taunjenj tec têtap sa, ma êsêac ñagêdô nêj ñalêlôm ñajana kêsa.

8 Kêtôm biñ, tañ teto gêc nanj gebe

“Anôtô gêgôm êsêacnênj kauc ñawapac kêsa e matenjanô sêlic gêj atom

to tañensunj sêñô biñ atom, tec sêmoa ñapanj e mênğêdênj galoc.”

9 Ma Dawid kêsôm gebe

“Êsêacnênj moasinj sêniñña êtu nêj lakô to nêj uc ma êtu nêj lip ênac êsêacña to nêj ñagêjô sec.

10 Ôkênj êsêac matenjanô êtu kanuc e sêlic gamênj atom, ma dêmôêntêkwa êwa lip endenj tônjenj.”

Anôtô gêjam lau samuc kêsi

11 Amboac tonanj jatu kênac acgom. Êsêac dêdinj enkainj gebe sêu taunj sênanjana me. Masigoc, amboac tonanj atom. Êsêac sêgêli biñ, tec kêtû moasinj gêjam lau samuc kêsi. Biñ tonanj epenj lau Israel nêj ñalêlôm e sênam lêmunj lau samuc.

12 Êsêac sêgêli biñ, tec kêtû moasinj gêdênj lau nomña samob, ma êsêac têtôm Anôtônê mêtê atom, tec kêtû moasinj gêdênj lau samuc. Ma embe êsêac

tomalagen sêmansan Anôtônê binj, oc moasinj êlêlêc su nêngenj êndênj ñamalac samob.

¹³ Aê jasôm ñoc binj êndênj amac lau samuc gebe Aê tec katu lau samuc nêj jaenwaga ma jalambinj ñoc sakinj tonanj gebe ñajamanô.

¹⁴ Aê taêc kêka gebe jakêj ñoc lau sênam lêmunj amac e janam esêacnêj ñagêdô kêsi.

¹⁵ Anôtô kêtinj êsêac su, tec gê wama ñamalac nomña samob. Ma Anôtô embe êkôc êsêac sa, oc êtôm ñacmatê sêndi sa sêmoa materj jali.

¹⁶ Embe tapac polom ma takêj polom ñamataña êndênj Anôtô, go polom samucgenj êtu ênê amboac tonanj. Ma embe ka ñawakac êtu Anôtônê, go ka ñalaka êtu ênê amboac tonanj.

¹⁷ Katêkwianô ñalaka ñagêdô Anôtô kêsapu su ma jakêkôc katêkwibôm ñalaka jagêjam jaba. Amac lau samuc atôm katêkwibôm ñalaka tec galoc awê kainj ñalési, tanj katêkwianô ñawakac kêkêj nanj.

¹⁸ Amboac tonanj otoc taôm sa êndênj ñalaka, tanj sêsapu su nanj atom. Embe otoc taôm sa, go taêm ênam taôm gebe aôm gôlôm ñawakac atom, ñawakac gêlôm aôm.

¹⁹ Moae ôsôm gebe “Sêsapu ñalaka tônê su gebe sênam jaba aê jajô.”

²⁰ Binjanô, êsêac sêkêj gêwinj atom, tec sêsapu êsêac su. Ma aôm kôkêj gêwinj, tec kôkô êsêac malenj. Amboac tonanj taêm ênam binj otoc taôm sanj atom, ôtêc taôm.

²¹ Anôtô embe taê labu ka tau ñalaka atom, oc taê labu aôm atom amboac tonanjenj.

²² Amboac tonanj matam êsap Anôtônê moasinj to nê ñajanja. Êsêac tanj têtû sec nanj, têtûp ñajanja sa. Mago aôm kôtap moasinj sa. Embe ômoa ênê moasinj ñalêlôm, oc êmoasinj aôm. Embe masi, oc êsapu aôm su amboac tonanj.

²³ Ma lau Israel embe sêwi nêj sêkêj gêwinj atomña sinj, Anôtô oc êkêj êsêac nasêkô malenj tau êtiam.

²⁴ Amac lau samuc atôm katêkwibôm ñalaka, tanj sêsapu su ma sêjam jaba amac api katêkwianô, nanj kêtû amacnêm ñamôkê kwananjenj atom. Ma Anôtô embe êkêj katêkwianô tau ñalaka tonanj, tanj kêsapu su nanj, sêmu sêndênj taunj ñamôkê, oc êngôm ñagaô êlêlêc.

Anôtô taê walô lau samob

²⁵ O lasitêwaac, aê gabe amac anam kauc binj ñalêlômña tonec atom, gebe akêli taôm êtu taôm nêk kaucña atom. Binj amboac tonec gebe Israelnêj ñagêdo nêj ñalêlôm ñajanja kêsa ênêc e lau samuc samob tomalagenj sêsô Anôtônê gamênj sêna su acgom,

²⁶ go Anôtô ênam Israel samob kêsi amboac tonanj, kêtôm teto gêc gebe “Kêsiwaga oc mênjêsa anja Sion ma ênam Jakobnê geo ôkwi.

²⁷ Êndênj tanj jakôc êsêacnêj sec su nanj, jamoatinj ñoc poac tonec êndênj êsêac.”

²⁸ Lau Israel sêkôc ñawae ñajam sa atom, tec têtû Anôtônê ñacjo kêtû amacña. Mago Anôtô kêjalinj êsêac sa su, tec têtû ênê lau têtac gêwinj êsêacña kêtû abenja.

²⁹ Binj tonec kêtû tônj gebe Anôtô ênam nê moasinj to kalem ôkwi atom.

³⁰ Gêmunjenj amac lau samuc tanjempêc gêdênj Anôtô, ma galoc lau Israel nêj tanjenpêc tec kêkêj Anôtô taê walô amac.

³¹ Êsêac amboac tonanj. Galoc êsêac tanjenpêc kêtû Anôtô taê walô amacña ma êsêacnêj tanjenpêc oc êkêj Anôtô taê walô êsêac ôwinj amboac tonanjenj,

³² gebe Anôtô kékêñ tanenpêc kékônin ñamalac samob tôn, gebe taê walô êsêac samobña.

³³ Ojae, Anôtô en ñac moasin tolêlôm-tolêlôm-goc. Kauc mêtêña to kauc êjala gêñña ñamsêga en-goc. Asa oc êwa ênê mêtôc ñam sa, ma asa oc êkip ênê lên ñam sa.

³⁴ “Asa kêjala Apômtaunê taê gêjam ma asa kêtú ênê ñac-êwa-bin-sawaga.

³⁵ Me asa kékêñ gêñ ten gêdên en kwananjen, tec galoc gebe êkôc nê gêñ ñagêjô.”

³⁶ En kékêñ to kêpuc gêñ samob tôn gêmoa ma gêñ samob tonan ñai kepen enjen. Ñawasi êndên en enden tónjen. Binñanô.

12

Tasa nêñ lên toKillsigen

¹ O lasitêwaac, aê jalên bin amac êtu Anôtônê taê walôña gebe akên ôlim êtu da mata jali to dabuñ êndên Anôtô naêlic ênac mataanô ñajam. Amacnêm sakin tokauc ñajam tau tonan.

² Asa nêñ lên atôm lau nom tonecña nêñ atom. Anam taôm ôkwi e nêñ ñalêlôm êtu wakuc gebe nêñ kauc êsa êpi Anôtônê bin, tan gebe êngôm ñanô êsaña nan, e ajala gêñ ñajam to gêñ, tan gêjac Anôtô mataanô ñajamña nan, ma gêñ tan Anôtô gêjac dabîn.

³ Anôtô kékêñ moasin gêdên aê, tec jasôm êndên amac samob êndên-êndênjen gebe Akêli taôm êlêlêc su atom. Taêm ênam nêñ gêñ ñañênjen êtôm nêñ akên gêwiñ ñadôn, tan Anôtô gêjac sam gêdên amac gêdên-gêdênjen nan.

⁴ Aêac ôlin ñagêñlêlôm taêsam gêc kêtômgen ma ôlin ñagêñ tonan samob sêwê kain kôm gêdên-gêdênjen nan.

⁵ Ma aêac amboac tonan. Aêac lau taêsam, mago Kilisi gêbin aêac tôn tatu ôli tagen, mago ôli tagen tau ñagêñlêlôm gêdên-gêdênjen.

⁶ Anôtô kêmoasin aêae ña moasin tokain-tokain. Embe tatap moasin daoc bin lasêña sa, go tanam kôm tau êtôm nêñ takên gêwiñ ñadôn.

⁷ Embe tatap moasin sakinña sa, go tanam sakin. Embe tatap moasin tandôn lauña sa, go tandôn lau.

⁸ Ñac ten embe êlên bin lau, go êngôm ñapep. Ten embe êkên to ênac sam gêñ êndên lau, go êngôm tonê ñalêlôm makenjen. Ten embe êtu gejobwaga, go ejop nê gêñ topalêjen. Ten embe taê wald lau, go êngôm totêtac wapigen.

Lau bunja nêñ lên ñagôlin

⁹ Têmtac êwiñ taôm totêmtac makenjen. Akên kisa êndên sec ma asap ñajam tôn.

¹⁰ Têmtac êwiñ taôm lasitêwaña êmbin amac tôn ma atoc taôm sa êjô taugen.

¹¹ Anam nêñ kôm samob ñadôb, anam tokam-tokam atom. Ñalau êkac amac ñanôgen, ec anam sakin êndên Apômtau.

¹² Akên matem to têmtac ñajamgen. Aôc gêñwapac totêmtac êpa sugen, ma aten mec ansin sugen.

¹³ Anôtônê lau embe sêpô lêna tauñ, go anam êsêac sa. An-gôm ja lau topalêjen.

¹⁴ Anam mec lau, tan sêjanda amac nan, apuc boa êsêac atom, anam mecgen.

¹⁵ Têmtac ñajam awin lau, tan têtac ñajam nan, ma atan awin lau, tan têtan nan.

¹⁶ Taêm ênam nêñ gêñ êpi tagen awin taôm ñajamgen. Taêm ênam gêñ towaegen atom, ansun taôm êndên lau ñaôma êwiñ. Akêli taôm êtu nêñ kaucña atom.

¹⁷ Akêñ sec êjô sec atom. Gêñ tañ ñamalac samob sêlic ñajam nan, taêm ênam ñapep.

¹⁸ Amac taôm ênsaê, embe alic êtôm, go amoa awiñ lau samob tobiñmalôgen.

¹⁹ O lauace, taôm akac kamocgôc atom. Aliñ su êndêñ Anôtônê têtac ñandan êna êtôm teto gêc gebe “Aê oc jakac kamocgôc to jakêñ ñagêjô. Apômtaunê biñ tau tonañ.”

²⁰ Mago “embe mo êjô nêñ soño-soño, nan ôkêñ en êniñ ma embe bu êjô en, nan ôkêñ en ênôm. Ôngôm amboac tonañ, ec en maja siñ tagen.”

²¹ Sec êku aôm tulu atom, ôkêñ ñajam êku sec tulu.

13

Tañem wamu enden gôliñwaga

¹ Lau samob sêsô nêñ gôliñwaga ñalabu, gebe gôliñwaga taun sêkêñ taun atom, Anôtô kêkêñ êsêac. Anôtô kêtú gôliñwaga, tañ sêmoa nan, nêñ ñamôkê.

² Amboac tonañ ñac teñ embe enen gôliñwaganêñ biñ, oc êkô Anôtônê ñagôliñ auc. Ma êsêac, tañ sêkô ñagôliñ auc nan, têtac Anôtônê mêtôc sa.

³ Lau tañ sêsa nêñ lêñ ñajam nan, têtêc gôliñwaga atom, lau tañ sêgôm sec nanjen, tec oc têtêc. Aôm embe têtac êwiñ gebe ôtêc gôliñwaga atom, nan ôngôm nêñ gêñ ñajamgen, go gôliñwaga awa êôc aôm.

⁴ Ñac tau kêtú Anôtônê sakiñwaga, gebe ejop aôm ômoa ñajamña. Embe ôngôm sec, oc ôtêc taôm, gebe en gêc nê siñ ñaômagen atom. En kêtú Anôtônê sakiñwaga ma gêgôm ênê têtac ñandan ñanô kêsa kêpi ñac, tañ gêgôm sec nan.

⁵ Amboac tonañ asô gôliñwaga ñalabuman, tagen asô ñalabu êtu atêc Anôtônê têtac ñandanñagen atom, asô ñalabu êtu nêñ ñalêlôm êkac amacña êwiñ.

⁶ Kêtú tonañña akêñ takis êndêñ gôliñwaga gebe sêjam kôm tonañ tec têtú Anôtônê sakiñwaga.

⁷ Launêñ tôp, tañ gêc amacña nan anac. Akêñ takis êndêñ ñac takisña to anam ôli gôliñwaganêñ takis ñagêdô amboac tonañ. Asô nêñ laumata ñalabu to atoc lau towaen sa.

Biñ têtac gêwiñ launja

⁸ Ajop taôm gebe anğôm tôp atom. Tôp tagen tonec ênêc amacña gebe akêñ têtac gêwiñ elom tau. Ñac tañ têtac gêwiñ nê lau jaban en nan, gêgôm biñsu ñanô kêsa.

⁹ Biñsu tonec ñai gebe “Ôngôm gêñ mockaiño to mockaiñña atom, ônac ñamalac êndu atom, ônam genjen atom, matam katu gêñ atom,” to biñsu ñalô ñagêdô samob, nan ñalô tonec kêkaton sa gebe “Têtac êwiñ nêñ lau wacban aôm amboac têtac gêwiñ taôm.”

¹⁰ Ñac tañ têtac gêwiñ nê lau jaban enña nan, êngôm êsêac sec atom. Amboac tonañ embe têtac êwiñ lau, go danğôm biñsu samob ñanô êsa.

Kilisinê bec kêdabin

¹¹ Anğôm gen tonañ gebe ajala noc taugac. Aêc bêc kêtôm, galoc noc andi saña mênkêsagac. Gêdêñ tañ takôc takêñ gêwiñ sa nan, Anôtônê moasiñ ênam aêc kêsiña gêc ñasawa ec baliñ mago galoc mênkêdabinğac.

¹² Gêbêcauc gêbacnê ma gelenmatagac. Amboac tonañ takwalec koleñ ñakesecña su ma daja laukasap ñawêña sa.

¹³ Aêc tasa nêñ lêñ ñapep amboac lau, tañ sêsêlêñ gêdêñ ocsalôgen nan. Taniñ lasambo atom to tanôm anaboa atom, danğôm gêñ mockaiño to mockaiñña atom ma mater danğucboa atom, takêñ kisa êndêñ lau to tanam lêmun êsêacboa atom.

¹⁴ Asô Apômtau Jesu Kilisi sa êtu nêma ñakwê ma amoasin ôlim ñapep, tagen ajop taôm êndên têtac ñakalac.

14

Amêtôc lasitêwai atom

¹ Ñac ten embe êkên ewin lêna-lêna, nan akôc en sa ewin amac, mago alênsôn en ña bin tokain-tokain atom.

² Ñac tan kêkên gëwin ñajana nan, tec gen gwada to gën samob. Tagen ñac, tan kêkên gëwin lêna-lêna nan, gen gen gagagen.

³ Ñac tan gen gwada nan, êmbu ñac, tan gedec gwada nan atom. Ma ñac, tan gen gën gagagen nan, êmêtôc ñac, tan gen gën ñagêdô samob nan atom, gebe Anôtô kêkôc en sênac.

⁴ Aôm asa, tec gobe omêtôc ñac ten nê sakinwaganê bin. En tau nê Natau oc êjac en sa êkô, me êkên en êku sa. En oc êkô gebe ênê Natau ñajana gëmoa, tec oc êjac en sa êkôgen.

⁵ Ñac ten ketoc bêc ten sa kêlêlêc ñagêdô su, ma ñac ten ketoc bêc samob sa kêtôm taugen. Agêc lulugen sêkên ewin nên bin tau ma sêsap tônman.

⁶ Ñac tan ketoc bêc ñagêdô sa nan, gëgôm kêtû Apômtau ña, ma ñac, tan gen gën ñagêdô samob nan, gëgôm kêtû Apômtauna, gebe gëjam danje gêdên Anôtô gëwin. Ma ñac, tan gen gën ñagêdô samob atom nan, gen gën atom kêtû Apômtauna ma gëjam danje Anôtô,

⁷ gebe aêacnên ten gëmoa mata jali kêtû taunagen atom, ma ten gëmac êndu kêtû tauna atom amboac tonanjen.

⁸ Aêac embe tamoa maten jali, go tamoa êtu Apômtauna, ma embe tamac êndu, go tamac êndu êtu Apômtauna. Amboac tonan tamoa maten jali me tamac êndu, oc tatu Apômtaunê gëngen.

⁹ Kêtû bin amboac tonanña Kilisi gëmac êndu to gëmoa mata jali gebe êtu ñacmatê to lau maten jali nên Apômtau.

¹⁰ Aôm kômêtôc lasimnê bin kêtû asagenña. Ma aôm ten tonec gôbu lasim kêtû asagenña, gebe aêac samob oc takô Anôtônê lêpôn ñanêmña,

¹¹ êtôm teto gêc gebe
 “Apômtau kêsôm gebe Aê tec gëngôn matoc jali binjanô.
 Amboac tonan ñamalac samob sêpôn aenduc êndên aê,
 ma awen samob êoc aê Anôtô.”

¹² Amboac tonan aêac samob tonec oc dawa tau nên lën ñam sa êndênêndênjen êndên Anôtô.

Talênsôn lasitêwai atom

¹³ Amboac tonan tamêtôc lasitêwai êtiam atom, ma asôm êtu tôn gebe êlênsôn to atim nêma lasitêwai êtiam atom amboac tonanjen.

¹⁴ Apômtau Jesu gëbin aê tôn, tec galic ma kajala kêtû tôn gebe gën tonan ñai samob ñaten tau sec atom. Ma ñac ten embe taê ênam gën ten gebe sec, oc êtu sec êndên en.

¹⁵ Aôm embe ônin gën, tan êlênsôn lasimnê ñalêlôm nan, oc ôsa nêma lën totêtac gëwinjen êtiam atom. Kilisi gëmac êndu kêtû lasimña, tec onsen en su ña nêma gën taniña atom.

¹⁶ Amboac tonan ajop nêma gën ñajam gebe lau sêsôm bin alôb-alôb êpi atom.

¹⁷ Anôtônê gamên ñam kêsêp sênin to sênôm gënña atom. Ñam tau tonec gebe Nalau Dabun kêkên binêdên to binmalô ma têtac ñajam mêngejam auc.

¹⁸ Ñac tan ênam sakin Kilisi ña lën amboac tonan nan, ênac Anôtô mataanô ñajam to ñamalac tetoc en sa.

¹⁹ Amboac tonañ tapenñ biñ, tañ êmboa biñmalô sa to biñ, tañ ênam aêac sa gebe tapuc lasitêwai tôn.

²⁰ Onsenñ Anôtônê kôm su ña gêñ taniñña atom. Gêñ samob ñajamgenñ, mago nêñ gêñ taniñña embe êlênsônñ ñac tenñ nê ñalêlôm, nanñ ôwi sinñ ma ôlic amboac gêñ sec.

²¹ Lasim embe êlic aôm ôniñ bôc me ônom wain me gêñ tenñ e êlênsônñ ênê ñalêlôm nanñ, ondec ênêcña, go ñajam.

²² Biñ tañ aôm kôkêñ gêwiñ nanñ, ênêc aôm to Anôtônagenñ. Aê aoc êôc ñac, tañ kêsaê nê lêñ e gêlic kêtôm ma kêsa lêñ tau tonê ñalêlôm makenñ.

²³ Mago ñac tenñ embe êniñ gêñ totêtac lulugenñ, oc Anôtô êmêtôc enñ, gebe gêgôm gêñ tau tonê kêkêñ gêwiñgenñ atom. Gêñ samob, tañ ñam jakêsêp takêñ gêwiñ atom nanñ tau sec.

15

Tamoasiñ taunjenñ atom, tamoasiñ lau menbañ aêacña êwiñ

¹ Kôm tenñ gêjac aêac lau, tañ takêñ gêwiñ ñajanañ nanñ, ñawae gebe tamoasiñ taunjenñ atom, daôc lau palê-palê nêñ gêñwapac dawinñmanñ.

² Aêac samob êndênñ-êndênjenñ tamoasiñ lau mênbañ aêac gebe damboa êsêac sa e sêmoa ñajam,

³ gebe Kilisi kêmoasiñ tau atom amboac tonañgenñ, kêtôm teto gêc gebe “Lau tañ sêmbu aôm nanñ, nêñ biñ sêmbuña mênkêpi aêgenñ.”

⁴ Biñ samob, tañ gêmunjenñ teto nanñ, teto gebe êndônñ aêacña, gebe daôc gêñwapac totêntac êpa sugenñ ma biñ, tañ teto gêc nanñ, êpuc aêac tônñ e êkêñ aêac takêñ materñ Anôtô.

⁵ Anôtô tañ kêpuc amac tônñ aôc gêñwapac totêmtac kêpa sugenñ ma amoa totêmtac malôgenñ nanñ, êkêñ amac taêm ênam nêñ biñ êpi tagenñ andanñguc Kilisi Jesu nê Iênjenñ,

⁶ gebe amac samob têmtac tagenñ atoc aêacnênñ Apômtau Jesu Kilisi Tama Anôtô sa ña awem tagenñ.

Ñawae ñajam gêjac lau Juda to lau samuc ñawae kêtômgenñ

⁷ Amboac tonañ akôc taôm sa êtôm Kilisi tau kêkôc amac sa, gebe anğôm Anôtônê ñawasi êsa.

⁸ Aê jasôm ñoc biñ tonec gebe Kilisi gêmênñ kêtú lau Juda nêñ sakiñwaga gebe êwaka Anôtô sa, gebe enñ ñac biññanônña ma êñğôm biñ, tañ Anôtô gêjac mata gêdênñ êsêac abenñ nanñ, êtu anô.

⁹ Ma enñ gêmênñ kêtú sakiñwaga gebe lau samuc tetoc Anôtô sa êtu taê walô êsêacña. Kêtôm teto gêc gebe

“Amboac tonañ aê aoc êôc aôm jamoa lau samuc ñalêlôm, ma janña wê êpi nêñ ñaê.”

¹⁰ Ma kêsôm biñ tenñ gêwiñ gebe

“Amac lau samuc têmtac ñajam êsa awinñ ênê lau.”

¹¹ Ma biñ tenñ gêc gebe

“Amac lau samuc samob alambinñ Apômtau, ma tentenlatu samob sêlanem enñ.”

¹² Ma Jesaia kêsôm nê biñ tonec gebe

“Isainê ñawakac oc êlêc sa,

ma ñac, tañ mênêsa nanñ, oc ênam gôlinñ lau samuc, ma lau samuc oc sêkêñ materñ enñ.”

13 Anôtô tañ kêtü aêac takêñ materñ ñamôkê nan, êkêñ amac akêñ êwiñ ñajana e têtac ñajam to biñmalô ênam amac auc samucgeñ, gebe Nalau Dabuñ êpuc amac tôñ ma akêñ matem anac ñawaegen.

Paulu têtac ñajam kêtü nê kôm jaerñwagaña

14 O ñoc lasitêwaac, aê kajaJa kêtü tôñ gebe gabêjam gêjam nêñ ñalêlôm auc ma ajala gêñ samob tomalagen ma atôm gebe alêñ biñ taôm ñañêngen.

15 Mago kato biñ tonan ñalô ñagêdô ec ñajana gêdêñ amac, gebe japuc nêñ ñalêlôm tôñ taêm ênam biñ tau êtiam. Aê kato ñalô tau gebe Anôtô kêkêñ moasiñ gêdêñ aê,

16 ma kêkêñ aê katu Kilisi Jesu nê sakiñwaga gebe janam kôm êpi lau samuc amboac dabuñwaga ten, tañ gêjam Anôtônê ñawae ñajam ñasakiñ dabuñ gebe Nalau Dabuñ êkalem lau samuc têtü Anôtônê gêñ e têtü da dabuñ ênac Anôtô mataanô ñajamña.

17 Kilisi Jesu gêbiñ aê tôñ, tec ôlic kêpi kêtü kômña gebe gajam kêtü Anôtônê.

18 Aê katêc tauc, tec jasôm biñ ten atom, biñ tagen, tañ Kilisi kêkêñ gebe jangôm e lau samuc tañen wamu Anôtô nan. Aê gajam kôm tau ña biñ to lêñ.

19 Kilisi kêkêñ ñaclai gêdêñ aê, tec gagôm gêñtalô to gêñsêga, ma Nalau Dabuñ kêkêñ ñaclai gêdêñ aê amboac tonan, tec gajam mêtê Kilisinê ñawae ñajam tomalagen gajac m anga Jerusalem ma gajam e gaô lasê lluriki.

20 Aê têtac gêwiñ gebe jasôm ñawae ñajam lasê êndêñ lau tañensuñ samuc Kilisinê ñaêña. Aê gabe jau ñoc dembon ênsac lau ten nêñ alê mata atom.

21 Kêtôm teto gêc gebe

“Lau tañ sêñô en ñawae atom nan, oc sêlic en,
ma lau tañensuñ samuc nan, oc sêjala en.”

Paulu gebe êna Rom

22 Kôm tonan kêkô aê auc ñapan, tec gadêñ amac gêwac atom.

23 Kêtôm jalagen gajam aoc su gabe jandêñ amac jawac, ma galoc gajac dabiñ ñoc kôm anga gamêñ tonec sugac.

24 Amboac tonan taêc kêka gebe jalic amac êndêñ wacjasa amacnêñ gamêñ êndêñ tañ gabe jana Spania nan. Aê jatu samuc amac ñasawa dambê su acgom, go jakêñ matoc gebe akêñ aê jana gamêñ ôñê.

25 Galoc tonecgeñ aê kasêlêñ kapen Jerusalem gebe najanam sakiñ Anôtônê lau anga tônê.

26 Gôlôac dabuñ Makedonia to Akaiana sêmasan kêtü tôñ gebe sêkêñ da ênam Anôtônê lau anga Jerusalem nêñ lau ñalêlôm sawa sa.

27 Êsêac tauñ sêmasan kêtü tôñ ma sêgôm jagêdêñ gebe lau Jerusalemña nêñ tôp gêc êsêacña, gebe lau samuc sêwê kain lau Jerusalemña nêñ moasiñ ñalêlômña, tec gêjac lau samuc ñawae gebe sênam lau Jerusalem ña sa ña moasiñ olinña.

28 Aê jakêñ ñanô, tañ êsêac sejon sa nan, êsêp lau Jerusalemña lemen to janac dabiñ kôm tau su acgom, go jandi jasa nêñ gamêññagen jana Spania.

29 Aê kajalagac, embe jandêñ amac jawac, oc jawac to Kilisinê mec tolêlôm-tolêlôm.

30 O lasitêwaac, aê jaten amac êtu aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi to êtu Nalau Dabuñ nê têtac gêwiñ aêacña, gebe anac siñ awiñ aê ma aten mec êndêñ Anôtô êtu aêña.

31 Aten gebe ênam aê kêsi êndêñ lau sêkêñ-gêwiñatomwaga, tañ semoa Judaia nan, to Anôtônê lau sêlic ñoc sakiñ, tañ janam anga Jerusalem nan, ênac materñanô ñajam.

³² Go Anôtô embe êlôc sa, go jandêñ amac jawac totêtac ñajamgenñ ma jasê aoc su jañgônñ jawiñ amac.

³³ Biñmalô ñamôkê Anôtô êwiñ amac samob. Biññanô.

16

Paulu awa gêjac lau Romña

¹ Aê jakêñ lasiñio Poibe, tañ gêjam sakiñ gôlôac dabuñ Kenkreanña gêmoea, nê ñawae êndêñ amac.

² Akôc enñ sa êtôm Anôtônê launêñ mêtê êtu Apômtaunê ñaêña. Enñ embe êpô lêna tau êtu nê kôm me gêñ tenña, nanñ anam enñ sa gebe awê tonanñ gêjam lau taêsam sa ma gêjam aê sa gêwiñ.

³ Aê aoc gêjac Priska agêc Akwila, tañ sêjam Kilisi Jesu nê kôm sêwiñ enñ nanñ.

⁴ Êsêagêc tec sêjac môkê taunñ kêtú aêña. Mago aê taucgenñ gajam dançe êsêagêc atom, gôlôac dabuñ anña lau samuc nêñ samob sêjam dançe êsêagêc sêwiñ.

⁵ Aê aoc gêjac gôlôac dabuñ, tañ sêkac sa sêmoea agêcnêñ andu nanñ, amboac tonanñ. Aê aoc gêjac ñoc ñac Epainete. Ñac tau kêtú lau sêkêñ gêwiñ Kilisiña nêñ ñamêc anña Asia ñagamêñ.

⁶ Aê aoc gêjac Maria. Enñ gim tau su kêtú amacña.

⁷ Aê aoc gêjac Androniki agêc Junia. Êsêagêc Juda têtôm aê ma sêngônñ kapoacwalô sêwiñ aê. Aposolo sêjala êsêagêc kêtú tônñ su, ma agêc têtú Kilisinê lau sêmunñ aê.

⁸ Aê aoc gêjac ñoc ñac Ampliata, tañ Apômtau gêbiñ aêagêc tônñ nanñ.

⁹ Aê aoc gêjac Urbana. Enñ gêjam Kilisinê kôm gêwiñ aêac. Ma aoc gêjac ñoc ñac Staku gêwiñ.

¹⁰ Aê aoc gêjac Apele, tañ kêsap Kllisi tônñ ñanêngeñ nanñ. Aê aoc gêjac Aristobulunê gôlôac.

¹¹ Aê aoc gêjac Herodion, tañ aêagêcma ñam tagenñ. Aê aoc gêjac êsêac, tañ Apômtau gêbiñ êsêac tônñ anña Narikisinê gôlôac.

¹² Aê aoc gêjac awêlagêc Trupaina agêc Truposa. Êsêagêc sim taunñ su kêtú Apômtauña. Aê aoc gêjac Persida. Enñ awê ñajam ma gim tau su ñanôgenñ kêtú Apômtauña.

¹³ Aê aoc gêjac Rupu, tañ Apômtau kêjaliñ enñ sa nanñ, agêc enñ têna, tañ kêtú aê tinoc gêwiñ nanñ.

¹⁴ Aê aoc gêjac Asunñkriti agêc Plagon ma Herme agêc Patroba ma Herma to lasitêwai, tañ sêmoea sêwiñ êsêac nanñ.

¹⁵ Aê aoc gêjac Pilologo agêc Julia ma Nerea agêc luo ma Olumpa to Anôtônê lau samob, tañ sêmoea sêwiñ êsêac nanñ.

¹⁶ Aê moalêc taôm to akôc taôm sa êtôm Anôtônê launêñ mêtê. Kilisinê gôlôac samob awenñ gêjac amac.

¹⁷ O lasitêwaac, aê jalêñ biñ amac gebe Ajop taôm êndêñ êsêac, tañ sêwa gôlôac êkôc to sêlênsônñ biñ takêñ gêwiñña, tañ amac anô to akôc sa nanñ. Anñgamiñ taôm êndêñ êsêac.

¹⁸ Lau tonanñ ñai sêjam sakiñ aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi atom, sêjam sakiñ taunñ têtacwalôgenñ. Êsêac sêsôm biñ malô-malô to biñ ñalêsi ñajam ma sêsau lau, tañ sêmoea totêtac makengeñ ma taênñ gêjam biñ sec tenñ atom nanñ, nêñ ñalêlôm.

¹⁹ Amac tañem wamu Anôtônê biñ ñawae kêsa gêjam gamêñ samob auc su, tec aê têtac ñajam kêtú amacña. Aê gabe nêñ kauc êsa êpi genñ ñajam to anac jaê gêñ sec,

²⁰ Aêacnêj biñmalô ñamôkê Anôtô êkêj Sadan êso emkainj ñalabu ma ênac en popoc sebenj. Aêacnêj Apômtau Jesu Kilisi nê moasinj êndêj amac.

²¹ Timote tanj gêjam kôm gêwinj aê nanj, awa gêjac amac. Ma Luki agêc Jason ma Sosipatra, tanj aêacma ñam kêsêp tagenj nanj, awenj gêjac amac amboac tonanjenj.

²² Ñac kêlêpêwaga aê, Terti, Apômtau gêbinj aê tôj, tec aoc gêjac amac.

²³ Ñai tanj gejob aê to kêkêj nê andu kêtû gôlôac dabunj nêj gamêj sêkac saña nanj, awa gêjac amac. Erasta tanj gejob malac tau ñakanom nanj, agêc aêac lasinj Kwarta awenj gêjac amac amboac tonanjenj.

²⁴ [Aêacnêj Apômtau Jesu Kilisi nê moasinj êndêj amac samob. Biññanô.]

Paulu ketenj mec lambiñja

²⁵ Ñawasi êndêj Anôtô. Enj kêtôm gebe êngôm amac akêj êwinj ñajana êtôm ñawae ñajam, tanj kakêj gêdêj amac nanj, to êtôm Jesu Kilisi nê jaenj ma êtôm biñ, tanj kêsij tau totêm-totêm gêc lêlômgenj e galoc geoc tau lasê nanj.

²⁶ Ma galoc biñ tau kêtû awê gebe Anôtô, tanj gêmoa tenjenj nanj, kêtatu propete gebe teto biñ tau e lau samuc samob sêjô to sêjala ma sêkêj êwinj to tanjenj wamu biñ tau.

²⁷ Anôtô tagenj, tanj taugenj gêwê kainj kauc samob tomôkêgenj nanj, nê ñawasi ênêc tenjenj ma tenjenj êtu Jesu Kilisinja. Biññanô.

Paulunê papia ñamataña gêdêñ lau KORINTI

Paulunê papia ñamataña gêdêñ lau Korintña nec ñac tau keto bin, tañ kélênsôn lau buña e sêsa nêñ lêñ to sêkêñ gêwiñ kwalec nañ. Bin amboac tonañ kélênsôn gôlôac, tañ Paulu kêwaka sa ança malac Korint nañ gêwiñ. Gêdêñ têm ñac tau gêmoa nê, Korint tonañ lau Helen nêñ malac to sêcluj towae teñ kêsa pañ wañ gamêñ-gamêñ ñalêñ, tec lau jaba toê-toê sêja sêmêñ-sêja sêmêñ ñapañ, ma gagedô taêsam jasêngôn malac tau kêtû têlê. Lau Rom sêjanço sugac, tec sêkêñ kêtû gamêñ Akaia ñamalacsêga. Bin amboac tec kêlain Korintwaganêñ waen kêtû tapa gêja gebe malacm têtulu gen sêjac ñawae e têtû awa ñatau. Lau mêtê tokauc êsêac, tec sêkwê nêñ andu to sêmasañ nêñ gêñ ñagêdo samob e ñakatu ñajam êndu. Bin mockaiñoña to sec ôlin ñakalacga gêjam sêga ança malac tau. Sêjam sakin gêdêñ anôtôi jaba ñanô lasê.

Bin tañ kêkêñ wapac Paulu tau ma gebe êkônin en tañ nañ, tonec gebe Gôlôac Korintga gêwa tau kêkôc-kêkêc. Lau buña têtû palê gêdêñ sec ma sêmêtôc lau tobin jageo, go bin lauo to gêc sênam taunña ma semoa sêwiñ taunña to bin ñalêñm epenña ma Gôlôac Dabuñ ñagôlin to ñanô ança Ñalau Dabuñ nê ma bin ñacmatê dêndi saña. Paulu kêpuc bin tonañ ñai ñam e kêkip sa tonanogên ma ketoc Ñawae Ñajam kêmêtôc binlensôn tau ñalêñ.

Ança môkêlatu 13 en kêwaka têtac êwiñ taunña sa gebe Anôtônê moasin ñajamanô tau gedên nê lau. Lau kêtôm nom ñagamêngeñ sêñô bin tagên tonañ kêtû tôñ êsêac e moae kêlêlêc buku tau ñamin ñagêdô su.

Ñadênañ

1. Paulu gêjac m nê bin 1:1-9
2. Gôlôac gêwa tau kêkôc 1:10-4:21
3. Awêlagôc ñac sênam taun ñapepña 5:1-7:40
4. Lau buña to lau samuc nêñ bin 8:1-11:1
5. Lau buña sêlic nêñ om nagôlin 11:2-14:40
6. Killsi gêdi sa gêjac kamoalêc lau buña dêndi saña 15:1-58
7. Sêkêñ da gêjac lau buña Judaiança ñawae 16:1-4
8. Paulu tau nê bin ñagêdô ma gêjac mata nê papia 16:5-24

Paulu gêjac m nê bin

¹ Kilisi Jesu nê aposolo aê, Paulu, tañ Anôtô taê gêjam kwananğen tec kêkalem aê nañ, agêc lasic Sostene

² aêagêcma bin êndên Anôtônê gôlôac amac, tañ anğôn Korinti nañ. Kilisi Jesu kêkêñ amac atu Anôtônê lau awin samob, tañ awen gêoc aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi nê ñaê kêtôm gamêñ samobğen. En kêtû aêac to êsêacnêñ Apômtau.

³ Tamenji Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêñ moasin to binmalô êndên amac êwac.

Paulu gêjam danğe gêdêñ noc Anôtô

⁴ Aê gajam danğe gêdêñ ñoc Anôtô kêtû amacña ñapañ, gebe en kêkêñ Kilisi Jesu kejon moasin wackêmoasin amac.

⁵ Ñac tau tonañ kêkêñ amac atu lau tolêlôm gêñ samobña, atu lau tolêlôm bin tokauc samobña amboac tonañ.

⁶ Tec ñawae, tañ gêwa Kilisi sa nañ, kêtû tôñ amac sugac.

⁷ Ma amac, tañ asaê aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi eoc tau lasêña nañ, apô lêna ênê moasin teñ atom.

⁸ Nac tau tonan oc êpuc amac tôñ atu lau najaña, ec êtu namu amoa nabin masigen e êndên aêacnên Apômtau Jesu Kilisi nê bêc.

⁹ Anôtô en nac nanên. En kêkalem amac ma gêbin amac tôñ tamin Latu, aêacnên Apômtau Jesu Kilisi.

Gôlôac gêwa tau kékôc

¹⁰ O lasitêwaac, aê jalên bin amac êtu aêacnên Apômtau Jesu Kilisi nê nâña gebe amac samob nêmbin êpi tagen ec awa taôm êkôc-êkôc atom. Kauc tagen to nêmbin nalêlôm tagen êkic amac tôñ.

¹¹ O ñoc lasitêwaac, Kloenê lau mênjtêdôn gêdên aê gebe bin kisaña gêc amac nasawa.

¹² Bin tau amboac tonec gebe Amac samob nêmbin keso tau-keso tau amboac tonec gebe “Aê katu Paulune gên.” “Aê katu Apolonê gên.” “Aê katu Kepanê gên.” “Aê katu Kilisinê gên.”

¹³ Êsêac sêkac Kilisi kékôc me. Êsêac sêjac Paulu kêpi kakesotau kêtû amacña me. Êsêac sêsagu amac ña Paulunê nâ me.

¹⁴ Aê gajam danje Anôtô gebe kasagu amacnêmbin ten atom, Krispi agêc Gai tauñgen.

¹⁵ Tec nac ten êsôm gebe kasagu en ña ñoc nâ nec atom.

¹⁶ Binñanô aê kasagu Stepana to nê gôlôac amboac tonan, mago amac ñagêdô tec gajam kauc oc kasagu me masi.

¹⁷ Kilisi kêsakin aê gebe jansanju lau atom, en kêsakin aê gebe jasôm ñawae ñajam lasê. Aê jasôm lasê ña bin tokauc ñamalacña atom, gebe jawê Kilisinê kakesotau auc atom.

Kilisi kêtû Anôtônê ñaclai to mêtê tokauc

¹⁸ Aêac tajala gebe lau, tan sênaña nan, sênô kakesotau ñawae amboac bin meloc. Mago aêac, tan Anôtô ênam aêac kêsî nan, tasaê ñawae tau gebe Anôtônê ñaclai.

¹⁹ Kêtôm teto gêc gebe

“Aê oc jansen lau tokauc nên kauc su
ma oc iatin mêtê, tan laumêtê sêkip sa nan su.”

²⁰ Lau tokauc sêmoa ondoc. Binjutau sêmoa ondoc. Lau nom tonecña, tan sêpa tauñ nan, sêmoa ondoc. Anôtô gêgôm kauc-nom tonecña kêtû meloc su.

²¹ Anôtô en nac tokauc, tec kêmasan nalên amboac tonec gebe ñamalac tauñ nên kauc êwê êsêac sêjala Anôtô atom. En tec gêlic ñajam gebe ênam lau kêsî êtu sêkên gêwin jaen meloc, tan aêac ajac nanña.

²² Lau Juda sêjatu gêntalô to lau Helen sêpuc kauc ñam sebe têtap sa.

²³ Mago aêac ajam mêtê kêpi Kilisi, tan sêjac en kêpi kakesotau gêja nan. Juda sênô e têtac kêbôli auc, ma lau samuc sênô amboac bin meloc.

²⁴ Tagen aêac lau Juda to lau Helen, tan Anôtô kêkalem aêac nan, talicgac gebe Kilisi kêtû Anôtônê ñaclai to Anôtônê mêtê tokauc,

²⁵ gebe Anôtônê bin meloc nan gên tokauc kêlêlêc ñamalacnên kauc su, ma Anôtônê gên palê-palê nan gên tonac lai kêlêlêc ñamalacnên ñaclai su.

²⁶ O lasitêwaac, taêm ênam Anôtônê kalem gêdên amac acgom. En kêkalem lau tokauc nomña to lau tonac lai ma lau towae taêsam sêwin amac atom.

²⁷ Lau tan ñamalac sêlic êsêac amboac gên meloc nan, Anôtô kêjalij êsêac sa, gebe êngôm lau tokauc majen êsa. Ma lau, tan ñamalac sêlic êsêac amboac gên palê-palê nan, Anôtô kêjalij êsêac sa, gebe êngôm lau najaña majen êsa.

²⁸ Lau tan ñamalac sêlic êsêac amboac gên ñaôma to gên ñanômê to gên, tan gêc atom nan, Anôtô kêjanñ sa, gebe ensen gên, tan gêc nan su.

²⁹ Amboac tonañ ñamalac teñ kêtôm gebe etoc tau sa êkô Anôtô lanônêmña atomanô.

³⁰ Anôtô kékêñ Kilisi Jesu gêbiñ amac tôñ ma kékêñ eñ kêtû aêacnêñ mêtê tokauc ñam. Anôtô kékêñ Kilisi kêmasañ aêacnêñ biñ e Anôtô gêlic aêac tatu lau gêdêñ, ma gêwê aêac tasa Anôtônê launêñ lêñ ma kési aêac su anğa gêñ samob

³¹ kêtôm teto gêc gebe
 “Ñac teñ embe etoc tau sa,
 oc etoc tau sa êtu Apômtaunagen.”

2

Tasôm Kilisi gêmac endu anğa kakesotau ñawae lasê

¹ O lasitêwaac, gêdêñ tañ gadêñ amac gêwac nañ, gêwac toaoc êjam ma tokauc kapôêñ gebe jasôm Anôtônê biñ ñalêlômña lasê êndêñ amac nec atom.

² Aê gamoa gawiñ amac nañ taêc gêjam biñ ñagêdô gêwiñ atom, Jesu Kilisi taugen, tañ sêjac eñ kêpi kakesotau gêja nañ.

³ Aê ñac palê-palê ma katêc-katêc tauc, tec gamoa gawiñ amac toñoc ñalêlôm ñatutucgen.

⁴ Aê kasôm ñoc biñ to gajac jaen amac gabe janam amac ôkwi ña kauc nom ña nec atom, aê gajam mêtê kawaka Anôtônê Ñalau to ñaclai sa,

⁵ gebe amacnêm akêñ gêwiñ ñam êsêp ñamalacnêñ kauc atom, êsêp Anôtônê ñaclaigen.

Anôtônê Ñalau geoc biñ lasê

⁶ Biññanô, aêac asôm biñ tokauc gêdêñ lau, tañ sêkêñ gawiñ ñajana kêsanañ. Mago biñ tokauc tonañ biñ tokauc nom tonecña atom, to gôlinwaga, tañ sêjam gôlin nom tonec ma malôgen oc sênaña nañ, nêñ biñ tokauc atom amboac tonanjen.

⁷ Mago aêac asôm Anôtônê biñ tokauc, tañ kêsiniñ tau gêc lêlômgen nañ. Anôtô kêjaliñ biñ tau sa gêdêñ kékêñ undambê to nom atomgen, gebe êkêñ ñawasi êndêñ aêac.

⁸ Nom tonec ñagôlinwaga teñ kêjala biñ tonañ atomanô. Êsêac embe sêjala, oc sênac ñawasi Ñatau êpi kakesotau êna atom.

⁹ Mago kêtôm teto gêc gebe
 “Gêñ tañ ñac teñ mataanô gêlic atom
 to ñac teñ tañasun gêñô atom

ma ñamalac teñ taê gêjam gêc nê ñalêlôm kwananjen atom nañ,
 gêñ tonañ Anôtô kêmasañ gebe êkêñ êndêñ êsêac, tañ têtac gêwiñ eñ nañ.”

¹⁰ Ma Anôtô kékêñ nê Ñalau, tec geoc biñ ñalêlômña tonañ lasê gêdêñ aêac, gebe Ñalau kêkip gêñ samob ñam sa, ma kêkip Anôtônê biñ ñalêlômña sa amboac tonanjen.

¹¹ Ñamalac asa oc êjala nê gêñ ñalêlôm ña. Ñamalacnê ñalau, tañ gêmoea ênê ñalêlôm nañ, taugen tec kêjala. Ma Anôtônê gêñ amboac tonañ, ñac teñ kêjala atom, Anôtônê Ñalau taugen.

¹² Ma aêac takôc ñalau nomña sa atom, takôc Ñalau, tañ gêmên anğa Anôtônê nañ sa, gebe tajala moasiñ samob, tañ Anôtô kékêñ gêdêñ aêac nañ.

¹³ Amboac tonañ aêac asôm biñ, tañ ñamalacnêñ kauc kêdôn nañ atom, asôm biñ, tañ Ñalau kêdôn nañ, ma awa biñ Ñalauña sa gêdêñ lau, tañ sêwê kaiñ Ñalau nañ.

¹⁴ Mago ñac, tañ gêwê kaiñ Ñalau atom nañ, êkôc gêñ, tañ Anôtônê Ñalau êkêñ nañ, sa atom. Eñ oc êlic amboac gêñ meloc ma nê kauc êsa êpi gêñ tau atom, gebe Ñalau êwê lau acgom, go sêpuc ñam naêndênjen.

¹⁵ Nac tañ gêwê kainj Nalau nan, êtôm gebe êpuc gêñ samob ñam, mago ñac teñ êpuc ñac, tañ gêwê kainj Nalau nan, nê ñam êtôm atom.

¹⁶ Asa kêjala Apômtaunê taê gêjam geboc êndôn binj êndên enj.”
Aêac tec tatap Kilisinê taê gêjam sa.

3

Anôtônê koleñwaga

¹ O lasitêwaac, gêmunjenj aê katôm gebe jasôm binj êndên amac amboac kasôm gêdên lau, tañ sêwê kainj Nalau nan atom. Aê kasnôm binj amboac kasôm gêdên lau tonjalêlôm langwa to gêdên lau, tañ sêkôc Kilisi sa amboac ñapalê dedecgenj.

² Aê kakêñ su gêdên amac anôm, kakêñ mo atom, gebe amac atôm atom gebe aninj gêñ ñajana. Ma galoc embe jakêñ, oc atôm atom amboac tonanjenj,

³ gebe amac asa lau tonjalêlôm langwa nêñ lêñ amoa. Amac embe anam lêmunj taôm to akêñ kisa êndên taôm, go êwa amac sa gebe amac lau tonjalêlôm langwa to asa lêñ ñamalacña amoa atom me.

⁴ Nac teñ embe êsôm gebe “Aê katu Paulunê gêñ,” ma teñ embe êsôm gebe “Aê katu Apolonê gêñ,” oc asa lêñ ñamalacña atom me.

⁵ Amboac ondoc, Apolo enj asa me Paulu enj asa. Aêagêc sakinwaga, tañ awê amac akêñ gêwiñ Kilisi nan. Aêagêc ajam ma kôm gêdên-gêdênjenj kêtôm Apômtau kêkêñ gêdên aêagêc.

⁶ Aê kapunj ñawê ma Apolo kêsanem bu, mago Anôtô kêkêñ gêñ tau kêpi.

⁷ Amboac tonanjenj ñac, tañ kêpunj ñawê agêc ñac, tañ kêsanem nan, talic amboac ñanô atom, ñanô tagenjenj ñac, tañ kêkêñ gêñ tau kêpi. Nac tau enj Anôtô.

⁸ Nac kêpunj ñawêña agêc ñac kêsanem buña agêc têtôm taunjenj. Êsêagêc lulugenjenj sêkôc nêñ kôm ñaôli êtôm nêñ koleñ, tañ sêjam nan,

⁹ gebe aêagêc ajam kôm awiñ Anôtô, ma amac atu ênê kôm moña to atu Anôtônê andu, tañ kêkwê gêmoa nan.

¹⁰ Anôtô kêkêñ moasiñ gêdên aê katu kamunda tokauc, tec kasunjenj andu tau ñaalê, ma ñac teñ gêu dembonjenj, go lau samob, tañ sêkwê andu tau sêmoa nan, sejop nêñ kôm ñapepjenjmanjenj.

¹¹ Alê ñanô Jesu Kilisi tau tec kêkô sugac, ma ñac teñ êtôm gebe ênsunjenj alê teñ êjô alê ñanô tonanjenj atomanô.

¹² Mago ñac teñ embe êkwê andu êkô alê tau ñaô, oc êtôm gebe êkôc gold me silber me pocawa me ka me oba me labilaujenj.

¹³ Lau samob nêñ kôm gêdên-gêdênjenjenj oc êtu awê. Kilisinê bêc oc êkêñ kôm tau ênêc awê ma eoc ñanô lasê ña ja ma ja tau êwaka lau samob nêñ kôm gêdên-gêdênjenjenj ñanjanô sa.

¹⁴ Nac teñ nê kôm, tañ kêkwê sa nan, embe êkô, nanjenj ñac tau oc êkôc ñaôli.

¹⁵ Embe ja êniñ ñac teñ nê kôm, oc nê kôm ñanô ênaña, mago enj tau, Anôtô oc ênam enj kêsi, êtôm êjanjenjgo enj anja ja ñalêlôm su.

¹⁶ Amac atu Anôtônê lôm dabunjenj ma Anôtônê Nalau gêngônjenj amacnêm ñalêlôm. Amac ajala binj tonanjenj me masi.

¹⁷ Nac teñ embe ensenjenj Anôtônê lôm dabunjenj su, nanjenj Anôtô oc ensenjenj enj su, gebe Anôtônê lôm tonanjenj gêñ dabunjenj, ma amac tec atu lôm dabunjenj tau.

¹⁸ Ansau taôm atom. Amacnêm ñac, tañ geboc enjenj ñac tokauc nom tonecña nanjenj, êtu ñac meloc acgom, ec êtu ñac tokauc ñanô,

¹⁹ gebe kauc nom tonecña Anôtô gêlic amboac gêñ meloc kêtôm teto gêc gebe

“Enjenj gêwa lau tokauc nêñ kaucdansanjenj kêtû lip ênac êsêacña.”

²⁰ Ma teto teñ gêwiñ gebe

“Apômtau kêjala lau tokauc nêj taêj gêjam ma gêlic gebe ñanô masi.”

²¹ Amboac tonan ñac teñ etoc tau sa êtu ñamalac teñña atom, gebe gêj samob kêtú amacnêm.

²² Paulu agêc Apolo ma Kepa, nom tonec ma anğôn matem jaliña to amac ênduña, ma gêj galocña to gêj ñamuñña, gêj samob tonan ñai kêtú amacnêm.

²³ Ma amac taôm tec atu Kilisinê gêj, ma Kilisi tau kêtú Anôtônê.

4

Kilisine aposolo

¹ Amac alic aêc amboac Kilisinê sakiñwaga to Anôtônê gêj ñalêlômña ñagejobwaga acgom.

² Ñatau gebe êtap gêj tagen tonec sa anğa gejobwaganê gebe en ñac ñañêj.

³ Amac me ñamalacnêj mêtôc teñ embe êmêtôc aê, oc jalic amboac gêj ñaôma. Ma aê tauc jamêtôc tauc atom amboac tonanğen.

⁴ Aê gabe ñoc keso teñ gêc atom, tagen biñ tonan gêwa aê sa gebe katu ñac gêdêj nec atom. Ñoc mêtôcwaga Apômtau taugen.

⁵ Amboac tonan amêtôc lau êmuñ noc Apômtau êmêñña atom. Ñac tau tonan oc êpô gêj, tañ kêsiñ tau gêc ñakesec ñalêlôm nan, ñawê êsa ma oc êkêj biñ, tañ ñamalac taêj gêjam gêc nêj ñalêlôm nan, êtu awê. Êndêj tonan lau samob têtap nêj lambiñ sa anğa Anôtônê êndêj-êndêjgen.

⁶ O lasitêwaac, kêtú amacña aê kato biñ tonan kêpi aêagêc Apolo. Aê kato kêpi aêagêc gebe jandôn ñalô tonec êndêj amac gebe Aôc lêlêc biñ, tañ teto gêc nan atom. Amacnêm teñ etoc ñac teñ sa ma êmbu ñac teñ atom.

⁷ Asa ketoc aôm sa. Aômnêm asagen gêc, tañ kôkôc anğa Anôtônê atom. Embe ôkôc gêj anğa Anôtônê ma amboac ondoc kotoc taôm sa amboac kôkôc atom.

⁸ Amac aen gêj gêôc amac tôn sugac. Amac atu lau tolêlôm sugac. Amac taôm ajam gôliñ taômğac, apô lêna aêc atom. Ojae, aê gabe amac anam gôliñ taôm ñanôgenman, go aêc anam gôliñ awiñ amac amboac tonanğen.

⁹ Tagen aê gabe Anôtô kêdênan aêc aposolo akô ñamuñagen atôm lau, tañ sêkic êsêacnêj biñ nan, gebe sênac êsêac êndu e anjela to ñamalac nom samucgenña sêlic amboac êsêac sêgôm dôj teñ.

¹⁰ Aêc atu lau meloc kêtú Kilisiña, ma amac atu lau tokauc awiñ Kilisi. Aêc lau palê-palê, ma amac lau ñajaña. Amac lau towaem, ma aêc lau waenmê.

¹¹ Mo to bu gêjô aêc, aêc apô lêna ñakwê, lau sêjac aêc ma amoa ñasawagen e mênğêdêj galoc.

¹² Aêc taun lemen ajam kôm to aim taun sugen. Lau sêbu aêc, mago ajam mec êsêac gêjô. Êsêac sêjanda aêc, ma aêc apuc taun tôn.

¹³ Êsêac sêsôm biñ alôb-alôb kêpi aêc, mago aêc akêj biñ malô gêjô. Aêc atu nom tonec ñagênğambu to ñagênğesuñ-ôpic. Sêlic aêc amboac tonan e mênğêdêj galoc.

¹⁴ Aê kato biñ tonan gebe jangom amac majem êsa atom, aê galic amac amboac ñoc ñapalê ñajam, tec gabe janac biñsu amac.

¹⁵ Amac moae atap jaomwaga 10,000, tañ Kilisi gêbiñ êsêac tôn nan sa, mago atap tamemi taêsam sa atom. Aê tonec katu amac tamemi kêtú Kilisi Jesuña gêdêj tañ kakêj ñawae ñajam gêdêj amac nan.

¹⁶ Amboac tonan aê jalêj biñ amac gebe atêku aê.

¹⁷ Kêtú tonanña aê kasakiñ Timote gêdêj amac gêwac. En kêtú aênoc ñapalê ñajam to ñañêj, tañ Apômtau gêbiñ en tôn nan. En êkêj puc amac gebe taêm ênam Kilisinê lêj, tañ kasa to kadôn gêdêj gôlôac dabuñ samob kêtôm gamênğen nan.

¹⁸ Amacnê m ñagêdô sebo c aê jandê ñ amac jawac atom, tec sêboa tauñ.

¹⁹ Apômtau embe êlôc sa, oc jandê ñ amac jawac seben ma janô êsêac, tañ sêboa tauñ nan, nê ñ biñgeñ atom, jajala êsêacnê ñ aclair acgom,

²⁰ gebe Anôtônê gamê ñ nam kêsêp tasôm biñña atom, kêsêp ñ aclairageñ.

²¹ Amac abe amboac ondoc. Aê jandê ñ amac jawac tosêmgeñ me jawac totêtac êwiñ ma tonjalêlôm malôgeñ.

5

Tamêtôc biñ mockaiñña to mockaiñña

¹ Lau sêñô ñawae gebe biñ mockaiñña gêc amacña. Biñ mockaiñña tau kaiñ teñ kêtôm lau samuc sêgôm atom. Ñac teñ gêjam tamanê awê.

² Biñ tonañ gêc, mago amac aboa taôm amoa me. Amoa tonê m ñalêlôm ñawapacgeñmañ, ec atin ñac, tañ gêgôm gêñ tonañ nan, su aña amac ñalêlôm.

³ Aê tec gamoa jaêc amac, mago ñoc ñalau gêmoa gêwiñ amac tec kêmêtôc ñac, tañ gêgôm gêñ tau nan, nê biñ su amboac gamoa gawiñ amac.

⁴ Amac embe akac sa anam aêacnê ñ Apômtau Jesu lanô, nan ñoc ñalau to aêacnê ñ Apômtau Jesu nê ñaclai wacêwiñ amac,

⁵ ma akêñ ñac tau êsêp Sadañ lêma gebe enseñ eñ ôli, ec êndê ñ Apômtaunê bêc Anôtô ênam ênê ñalau kêsi.

⁶ Amac waem ñajam atom. Jist ñagec kêtôm gebe ênam polom samucgeñ auc. Biñ tonañ amac ajala me masi.

⁷ Amac atu polom ñaluc sugac. Amboac tonañ andec jist lanğwa ênêcña gebe atu polom wakuc, gebe sêbuc aêacnê ñ domba Pasaña su. Domba Pasaña tau Kilisi.

⁸ Amboac tonañ talic nêñ om tojist lanğwa atom. Jist lanğwa tau sec to geo. Talic topolom ñalucgeñ. Polom ñaluc ñam gebe talic tonjalêlôm ñawa ma tobiññanôgeñ.

⁹ Aê kato gêdê ñ amac kêsêp papia teñ su gebe Anac jaê lau mockaiñña.

¹⁰ Aê taêc gêjam gebe êñgamin taôm êndê ñ nom tonec ñalau mockaiñña tapañgeñ nec atom me añgamin taôm êndê ñ lau maten katu gêñña me kêjanğowaga me lau, tañ sêjam sakin gwam nan, atom amboac tonañ. Embe taêm ênam gebe añgamin taôm êndê ñ lau samob amboac tonañ, nan awi nom sin acgom, go êtôm.

¹¹ Aê kato gêdê ñ amac gebe ñac, tañ êsam tau gebe amac lasimi eñ nan, embe eñ ñac mockaiñña me ñac mata katu gêñña me ênam sakin gwam me êsôm biñ alôb-alôb me ênôm gêñ anaboa me êjanğo gêñboa, nan anac jaê eñ ma anin gêñ añğôñ awin eñ atom.

¹² Amboac ondoc, aê jamêtôc lau, tañ sêmoa mômêñ samuc me. Masi. Amac amêtôc êsêac, tañ sêmoa gôlôac ñalêlôm nan.

¹³ Lau tañ sêmoa mômêñ samuc nan, Anôtô oc êmêtôc êsêac, ma amac atin ñac sec aña amacnê m êsa êna. * sêpac nêñ polom Pasaña, go sêkêñ jist êsêp êwiñ atom. Êsêac sêkasin nêñ laclu samob ñawasi kêsa gebe jist ñagec êsap laclu tau tônia atomanô. Tec Paulu gêjam dônia lau buña kêpi polom Pasaña tau tonañ.

6

Lau samuc nêñ mêtôcwaga sêmêtôc lau buna atom

¹ Amboac ondoc, amacnê m ñac teñ embe nê biñ êndê ñ nê ñac teñ ênêc, oc maja tau atom ma êndê ñac samuc teñ êna gebe êmêtôc ênê biñ me. Eñ êndê ñ Anôtônê lau ênemañ gebe sêmansañ biñ tau.

* **5:13:** Asam biñ jist'a, tañ gêc Mat 13:33. Mago Judawaga embe

² Anôtônê lau oc sêmêtôc lau nomņa samob. Biņ tonañ amac ajala me masi. Amboac ondoc, amac embe amêtôc lau nomņa samob, oc atôm gebe amêtôc nêm biņ ņasawaņa ņasec-ņasec atom me.

³ Aêac oc tamêtôc aņela amboac tonañ. Biņ tonañ amac ajala me masi. Embe tamêtôc aņela, go tatôm gebe tamêtôc nêņ biņ nom tonecņa atom me.

⁴ Amboac tonañ biņ nom tonecņa embe êlênsôn amac, go lau, taņ gôlôac dabuņ sêlic êsêac sêmoa tomôkêņ samucgeņ naņ, sêmêtôc biņ tau me.

⁵ Majem taôm. Amboac ondoc, amacnêm ņac tokauc teņ gêmoa, taņ kêtôm gebe êmêtôc lasitêwainêņ biņ ņasawaņa naņ, oc gêmoa atom me.

⁶ Tec akêņ lasitêwainêņ biņ gêdêņ lau-sêkêņ-gêwiņ-atomwaga gebe sêmêtôc nec.

⁷ Amac akêņ taôm adêņ mêtôcwaga, tec gêwa amac sa gebe asô sugac. Kêtu asageņņa amac aôc sec, taņ sêgôm gêdêņ amac naņ atom. Kêtu asageņņa amac ajac jao gebe sêjaņgo gêņ aņga amacņa.

⁸ Mago tonañgeņ atom. Amac taôm agôm sec to ajaņgo gêņ su ma agôm gêņ tau gêdêņ taôm nêm lasitêwai.

⁹ Amac ajalagac gebe lau sec sêwê kaiņ Anôtônê gamêņ êtu nêņ gêņlênsêm atom. Ansau taôm atom. Lau mockaiņo to mockaiņņa to êsêac, taņ sêjam sakin gêdêņ gwam ma êsêac, taņ sêgôm biņ sêjam tauņņa popoc to ņapalê, taņ sêkêņ tauņ têtôm lauo ma ņacwaga, taņ sêkwa ec tauņ naņ,

¹⁰ ma geņgeņtêna to lau maten katu gêņņa ma lau, taņ sênôm gêņ e kêjaņiņ êsêac to êsêac, taņ sêsôm biņ alôb-alôb ma kêjaņgowaga, lau samob tonañ ņai oc sêwê kaiņ Anôtônê gamêņ êtu nêņ gêņlênsêm atom.

¹¹ Gêmungeņ amacnêm ņagêdô sêgôm gêņ amboac tonê. Mago galoc Anôtô kêkwasiņ amac su e atu Anôtônê laugac. Galoc Anôtô kêmasaņ amacnêm biņ e gêlic amac atu lau gêdêņ kêtu Apômtau Jesu Kilisi nê ņaê to aêacnêņ Anôtônê Nalauņa.

Alambij Anôtô ņa nêm ôlim

¹² “Gêņ samob kêtôm gebe jaņgômņa,” mago gêņ samob tau oc êmoasiņ aê atom. “Gêņ samob kêtôm gebe jaņgômņa,” mago ņateņ ênam gôliņ aê atom.

¹³ Biņņaņô, lau sêsôm gebe Gêņ taniņņa gêjac têtacwalô ņawae, ma têtacwalô gêjac gêņ taniņņa ņawae.” Mago Anôtô oc enseņ lulugeņ su. Aêac ôliņ gêjac gêņ mockaiņo to mockaiņņa ņawae atom, gêjac Apômtau tau ņawae. Ma Apômtau gêjac aêac ôliņ ņawae.

¹⁴ Anôtô gêņu Apômtau sa ma oc êņu aêac sa ņa nê ņaclai amboac tonañ.

¹⁵ Amac ôlim kêtu Kilisinê ôli ņagêņlêlôm. Amac ajala biņ tonañ me masi. Ma amboac ondoc, oc jakôc Kilisinê ôli ņagêņlêlôm teņ ma jaņgôm gêņ tau êtu mockaiņo ôli ņagêņlêlôm teņ me. Masigoc.

¹⁶ ņac taņ êmoa êwiņ awê mockaiņoņa naņ, êsêagêc oc têtû ôli tageņ. Amac ajala biņ tonañ me masi. Teto gêc gebe “Êsêagêc oc têtû ņaņô tageņ.”

¹⁷ Mago ņac, taņ gêbiņ tau têtû tamiņ Apômtau naņ, gêwê kaiņ Nalau tageņ gêwiņ eņ.

¹⁸ Aêc gêņ mockaiņoņa su. ņac teņ embe êņgôm sec ņagêdô, oc êlênsôn eņ tau ôli atom. Mago embe êņgôm mockaiņ, oc êņgôm sec êndêņ tau ôli solop.

¹⁹ Amac ôlim kêtu Nalau Dêbuņ, taņ gêmoa amacnêm ņalêlôm naņ, nê lôm dabuņ. Ôlim kêtu amacnêm gêņ atom, Anôtô kêkêņ gêdêņ amac. Amac ajala atom me.

²⁰ Eņ gêjam ôli amac ņa ņaôli kapôêņ. Amboac tonañ alambij Anôtô ņa amac ôlimgeņ.

7

Lauo to ñac sêjam tauñ ñabin

¹ Aê gabe jajô biñ, tañ amac ato nañ. Ñac teñ embe êmoasac awê atom, oc ñajam.

² Mago kêtú biñ mockainoña tec ñacwaga sênam awê êndên-êndêngeñ to lauo sênam ñac êndên-êndêngeñ.

³ Ñac êngamiñ tau êndên nê awê atom, ma awê êngamiñ tau êndên nê akweñ atom,

⁴ gebe awê kêtú tau ôli ñatauo atom, ñac kêtú nê awênê ôli ñatau, ma ñac kêtú tau ôli atom, awê kêtú ñatauo.

⁵ Anğamiñ taôm êndên taôm atom. Embe taêm ênam gebe anam dabuñ taôm êsêp ñasawa êtu atañ mecña, go amansañ biñ awiñ taôm êmuñ acgom ma ñajam. Têm tau êmbacnê, go amoa awiñ taôm êtiam, gebe Sadañ êlêtôm amac êtu nêm têtmac ñakalacña atom.

⁶ Biñ tonañ aê kasôm amboac jatu atom, kasôm gebe jawa sagan êndên amac.

⁷ Aê gabe ñamalac samob têtôm aêmañ. Tagan Anôtô gêjac sam moasiñ gêdên ñamalac gêdên-gêdêngeñ, kêkêñ teñ gêdên ñac teñ ma teñ gêdên teñ.

⁸ Aê jasôm ñoc biñ êndên lau, tañ sêjam awê to ñac atom ma êndên awê tuc. Êsêac embe sêmoa têtôm aê, go ñajam.

⁹ Mago êsêac embe sênam dabuñ ôliñ têtôm atom, go lauo sênam ñac ma ñacwaga sênam awê samañ. Sênam tauñ tec ñajam êlêlêc sêmoa toôliñ ñakalac su.

¹⁰ Êndên lau to ñac, tañ sêjam tauñ nañ, aê jakêñ biñsu teñ. Biñsu tau aêñoc atom, Apômtaunê gebe Awê êkac tau su anğa nê akweñê atom.

¹¹ Embe êkac tau su, nañ êmoa nê tauña e taê ênam teñ, go êmansañ bi ñ êndên nê akweñ ma êmu êndên eñ êna êtiam. Ma ñac tau êwi nê awê siñ atom amboac tonanğeñ.

¹² Êndên lau ñagêdô aêgeñ tec jasôm biñ tonec. Biñ tau Apômtaunê biñ atom. Ñac buña teñ embe ênam samuco teñ ma awê tau embe têtac êwiñ gebe êngôñ êwiñ ñac tonañ, nañ ñac tau êwi eñ siñ atom.

¹³ Ma awê buña teñ embe ênam ñac samuc teñ, ma ñac tau embe têtac êwiñ gebe êngôñ êwiñ awê tonañ, nañ awê tau êwi nê akweñ tonañ siñ atom,

¹⁴ gebe ñac samuc êtu Anôtônê gêñ êtu ênê awêña, ma awê samuco êtu Anôtônê gêñ êtu ênê akweñña. Embe amboac tonañ atom, go nêm ñapalê têtú gêñ sec, mago êsêac têtú Anôtônê gêngac.

¹⁵ Mago samuco to ñac, tañ sêjam lau buña nañ, embe sêkac tauñ su anğa lau buña nêñ, go sêngôm. Biñ amboac tonañ êkônin awê buña to ñac buña tônia atom. Anôtô kêkalem amac gebe amoa tobiñmalôgeñ.

¹⁶ O awê tau, aôm oc ônam nêm akweñ kêsi. Kôjala biñ tonañ me masi. O ñac tau, aôm oc ônam nêm awê kêsi. Kôjala biñ tonañ me masi.

Tasa nêñ lêñ, tañ Anôtô kêmasañ nañ

¹⁷ Aê kamasañ biñ tonec gêdên gôlôac dabuñ samob gebe Lau samob sêsa nêñ lêñ êtôm tañ Apômtau gêjac sam moasiñ gêdên êsêac gêdên-gêdêngeñ ma êtôm tañ Anôtô kêkalem êsêac nañ.

¹⁸ Anôtô embe êkalem ñac, tañ sêsa eñ su nañ, go ñac tau ênam tau auc atom. Embe êkalem ñac samuc teñ, go sêsa ñac tau atom.

¹⁹ Sêsa lau me sêmoa amboac lau samuc, biñ tau tonañ ñanô masi. Gêñ ñanô tau tonec gebe sêmansañ Anôtônê biñsu.

²⁰ Kôm tañ lau sêjam gêdên tañ Anôtô kêkalem êsêac nañ, sêsap tôniañ.

21 Gêdêñ tañ Anôtô kêkalem aôm nañ, aôm oc kôtu ñac teñ nê gêñôma me. Embe amboac tonañ, go biñ tau êkêñ wapac aôm atom. Mago embe sêñgamboac aôm su, nañ ômoa nêñ lêtêgeñ.

22 Gêñôma tañ Apômtau kêkalem eñ nañ, kêtû Apômtaunê ñac, tañ kêgaboac eñ su jagêmoa nê lêtêgeñ nañ. Ma ñac, tañ gêmoa nê lêtêgeñ ma Apômtau kêkalem eñ nañ, jakêtu Kilisinê gêñôma.

23 Anôtô gêjam ôli amac ña ñaôli kapôên, amboac tonañ atu ñamalacnêñ gêñôma atom.

24 O lasitêwaac, kôm tañ lau sêjam gêdêñ Anôtô kêkalem êsêac sêmoa nañ, sêsap têtêñ êndêñ-êndêñgeñ sêwiñ Anôtômañ.

Lau tañ sêjam awê to ñac atom ma awêtuc nêñ biñ

25 Aê katap Apômtaunê biñsu teñ kêpi lau, tañ sêjam awê to ñac atom nañ, sa atom. Mago Apômtau taê walô aê tec katu ñac ñañêñ. Amboac tonañ jasôm ñoc taêc gêjam lasê ma amac akêñ êwiñ ñoc biñ.

26 Aê taêc gêjam amboac tonec gebe galoc gêñwapac tec gêc. Tec ñamalac embe sêmoa amboac sêmoa, oc ñajam.

27 Aôm gôjam awê sa su me. Tec ôñgôm gêñlêlôm gebe ôwi eñ sinña atom. Ma aôm tonañ gôjam awê atom me. Tec onsom awê atom.

28 Mago aôm embe ênam awê sa, oc ôñgôm sec atom. Ma awêtakiñ embe ênam ñac, oc êñgôm sec atom amboac tonañgeñ. Mago gêñwapac nom ña oc êtap lau amboac tonañ sa, tec aê gabe jambôc auc êndêñ amac.

29 O lasitêwaac, aê jasôm ñoc biñ tonec gebe Têm kêtû dambê sugac, amboac tonañ êsêac, tañ sêjam awê sa su nañ, sêmoa amboac sêjam awê atom.

30 Êsêac tañ têtat nañ, sêmoa amboac têtat atom, ma êsêac tañ têtac ñajam nañ, sêmoa amboac têtac ñajam atom. Êsêac tañ sêjam ôli gêñ nañ, sêmoa têtôm lau, tañ nêñ waba masi.

31 Ma êsêac, tañ sêjam kôm kêpi gêñ nomña sêmoa nañ, sêmoa têtôm lau, tañ sêjam kôm tonañ atom, gebe nom tonec oc ê su ênaña.

32 Aê gabe amac apô sim taôm atom. Ñac tañ gêjam awê atom nañ, kêpô sim tau kêtû Apômtauña, gebe Apômtau êlic eñ ênac mataanô ñajam.

33 Ñac tañ gêjam awê sa nañ, kêpô sim tau kêtû gêñ nomñaña, gebe nê awê êlic eñ ênac mataanô ñajam.

34 Amboac tonañ nê ñalêlôm gêja lu. Ma awê, tañ gêjam ñac sa atom to awêtakiñ sêpô sim tauñ kêtû Apômtauña gebe êsêac ôliñ to nêñ ñalau têtû Apômtaunê gêñ. Mago awê, tañ gêjam ñac sa nañ, kêpô sim tau kêtû gêñ nomñaña, gebe nê akweñ êlic eñ ênac mataanô ñajam.

35 Aê kasôm biñ tonañ gebe ênam amac sa. Aê gabe jawa lakô amac atom, aê taêc gêjam gebe amac atu lau mansañ to ñañêñ asap Apômtau têtêmtac makengeñ.

36 Embe sê awê to ñac gebe sênam tauñ, mago sênam tauñ seben atom, ma ñac tau embe taê ênam gebe lêt tonañ keso, ma têtac êkac eñ gebe sênam tauñ ñagaô, nañgo sêñgôm ñanô êsa êtôm eñ taê gêjam. Oc sêñgôm sec atom, sênam tauñmañ.

37 Ma ñac embe taê ênam êtu têtê ma biñ teñ êkac eñ atom, ma nê ñaclai êtôm gebe ênam gôliñ tau ma êmansañ nê ñalêlôm gebe ênam awê atomgeñ, oc ñajam amboac tonañ.

38 Amboac tonañ ñac teñ embe ênam awê, oc ñajam, ma teñ embe ênam awê atom, oc ñajam êlêlêc.

³⁹ Sêmôcwalô gêbiņ awê tamiņ nê akweņ kêtôm têm, taņ nê akweņ gêmôa mata jali. Embe nê akweņ êmac êndu, go awêtuc êtôm gebe ênam ñac ten sa êtôm têtac êwiņ. Tagen ênam to Apômtaugen.

⁴⁰ Mago awêtuc embe êmoa amboac awêtuc, oc aoc êoc enj êlêlêc. Ñoc taêc gêjam tau tonaņ, ma aê gabe oc kakôc Anôtônê Ñalau sa amboac tonaņ.

8

Bij kêpi gêj taniņja, taņ sêkêj kêtû da gêdêj gwam

¹ Bij kêpi da gwamņa amboac tonec. Aêac tajala gebe aêac samob tatap kauc sêņac. Mago kauc tonaņ kêkêli ñamalac e tetoc taun sa, ma têtac gêwiņ ñanô tau tec gêboa gôlôac sa.

² Ñac taņ taê gêjam gebe kêjala gêņgac, mago enj kêjala gêj tau e jagêdêj ñamadiņ atom tagen.

³ Ñac ten embe têtac êwiņ Anôtô, naņ Anôtô oc êjala enj.

⁴ Bij kêpi taniņ gêj, taņ sêkêj kêtû da gêdêj gwamņa naņ, amboac tonec. Aêac tajala gebe “gwam mata jali ten gêmôa nom atom,” tajala gebe “Anôtô ñanô tagen tec gêmôa.”

⁵ Êsêac oc sêsam ñaclai undambê to nomņa ñagêdô gebe anôtôi kêtôm “anôtôi” to “apômtaui” taêsam sêmôa.

⁶ Mago Anôtô tagen tec kêtû aêacnêj Tameni. Enj kêkêj gêj samob ma aêac tamoa tapen enjen. Ma Apômtau tagen gêmôa, Jesu Kilisi. Anôtô kêkêj gêj samob ña enjen, ma aêac tamoa ña enjen.

⁷ Mago samob têtap kauc tonaņ sa atom. Lau ñagêdô, taņ gêmunjen sêsa lêj gwamņa naņ, sêsap gwam ñalêj tôj e mêngeđêj galoc. Êsêac senj gwada da gwamņa ñanô ten e gêgôm nêj ñalêlôm palê-palê ñatêmui kêsa.

⁸ Gêj taniņja oc êwaka aêac sa êndêj Anôtô atom. Embe taniņ gêj atom, oc tasô gêj ñanô ten atom. Ma embe taniņ gêj, oc tatap ñanô ten sa êlêlêc su atom amboac tonanjen.

⁹ Tagen alic taôm gebe gêj, taņ amac asaê gebe atôm gebe oc anğôm naņ, êlênsôn lau palê-palê atom.

¹⁰ Ñac ñalêlôm palê-palê ten embe êlic aôm, taņ nêk kauc kêsa kêpi bin tonaņ naņ, ôniņ gêj ôņgôn lôm gwamņa, oc êoc awasun tôj êndêj gêj gwamņa tau me. Masigoc.

¹¹ Aômniem kauc oc êjaiņ ñac palê-palê tonaņ e ênaņa. Mago ñac tau tonaņ kêtû aôm lasim ma Kilisi gêmâc êndu kêtû enja.

¹² Embe anğôm sec êndêj lasitêwai amboac tonaņ e êlênsôn nêj ñalêlôm palê-palê, go anğôm sec êndêj Kilisi tau.

¹³ Kêtû tonaņja gêj taniņja embe êtim lasic, go janiņ gwada ten êtiam atomanô gebe jatim lasic e êtu sec nec atom.

9

Paulu kêwaka aposolonêj kôm to lêj sa

¹ Kilisi kêgaboac aê su gamoa ñoc lêtêgen atom me. Ma aê aposolo atom me. Aê galic aêacnêj Apômtau Jesu atom me. Aê gajam kôm kêtû Apômtauņa ma amac atu kôm tau ñanô atom me.

² Lau ñagêdô oc moae sêlic aê katôm aposolo atom, mago katu amacnêj aposolo. Apômtau gêbiņ amac tôj, tec atu ñoc sakiņ aposoloņa ñabelo.

³ Lau embe sêmêtôc aê go jawaka tauc sa amboac tonec.

⁴ Aê katôm gebe janiņ to janôm gêj me masi.

⁵ Aê kêtom gebe janam awê buña ma jasêlêñ jawiñ eñ amboac aposolo ñagêdô to Apômtaunê lasii ma Kêpa sêgôm me masi.

⁶ Aêagêc Barnaba taunğen atôm gebe awi kôm lemeñña siñ atom me.

⁷ Siñwaga ondoc gêjac siñ ma tau gêjam ôli tau. Asa kêsê wain kôm teñ ma geñ ñanô atom. Ma asa gejob bulimakao ma gênôm ñasu atom.

⁸ Aê ñawa biñ tonan sa kêpi ñamalacnêñ gêñgen ma biñsu kêsôm biñ tau gêwiñ amboac tonan.

⁹ Kêsômğac. Teto gêc Mosenê biñsu gebe “Ôkic bulimakao, tañ kêka polom ñanô gêmoa nan, awasun auc atom.” Anôtô taê gêjam kêpi bulimakaogen me.

¹⁰ Me kêsôm biñ tonan kêtü aêacña. Biñ tonan teto kêtü aêac taunña. Ñac tañ êkac nom ôkwi to ñac, tañ ejon ñanô sa nan, agêc lulugen sêkêñ mateñ gebe sêwê kain kôm ñanô sêwiñ.

¹¹ Aêac asê ñawe ñalaunja kêsêp amac. Embe ajon ñanô nomña sa anja amacnêñ, oc alic amboac gêñ kain teñ me.

¹² Lau ñagêdô embe sêlic êtôm gebe sêwê kain amacnêñ kôm ñanô, go aêac awê kain gêñ alêlêc êsêac su atom me.

Mago aêac akôc gêñ teñ anja amacnêñ atom, aôc gêñwapac samob, gebe aêacma biñ teñ êkô Kilisinê ñawae ñajam auc atom.

¹³ Amac ajalagac gebe lau, tañ sêjam kôm sêmoa lôm dabun nan, têtap nêñ gêñ taniñña sa anja lôm dabun. Ma êsêac, tañ sêkêñ da jagêsac altar nan, sêwê kain da tonan ñagêdô.

¹⁴ Kêtü tonanña Apômtau kêjatu gebe lau, tañ sêsôm ñawae ñajam lasê nan, kôm ñawae ñajamña tau êlôm êsêac amboac tonan.

¹⁵ Mago aê tonec gagôm gêñ samob tonan ñai ñateñ ñanô kêsa atomanô. Ma kato biñ tonan ñai gebe akêñ gêñ êndên aêña nec atom. Aê embe jamac êndü êtu moña, oc jalic ñajam êlêlêc ñac teñ enseñ êôc waec kôm tonanña su.

¹⁶ Aê embe jasôm ñawae ñajam lasê, oc êngôm aê waec êsa atom. Kôm tonec gêjac aê ñawaegac. Ojae aêma, embe jasôm ñawae ñajam lasê atom, oc jamoa nêo.

¹⁷ Aê tauc embe jajaliñ kôm tonan sa, oc jatap kôm tau ñaôli sa. Mago tauc embe jajaliñ sa atom, oc êtu ñoc kôm, tañ gêjac aê ñawae nan.

¹⁸ Amboac tonan aê jatap kôm ñaôli ondoc sa. Ñoc ñaôli tau tonec gebe jasôm ñawae ñajam lasê to jakêñ ñawae ñajam tau ñaômagen ma jakac lau gebe sêkêñ ñagêjô, tañ gêjac aê ñawae kêtü gajam sakiñ ñawae ñajamña nan atom.

¹⁹ Kilisi kêgaboac aê su, tec gamoa ñoc lêtêgen, mago aê tauc kakêñ tauc katu samob nêñ sakiñwaga, gebe janam lau taêsam ôkwi.

²⁰ Aê katu lau Juda nêñ ñac Judanja teñ, gebe janam lau Juda ôkwi. Aê tauc kasô Mosenê biñsu ñalabu atom, mago katu lau, tañ sêsô biñsu ñalabu nan, nêñ ñac kêsô biñsu ñalabuñ teñ, gebe janam êsêac, tañ sêsô biñsu ñalabu nan ôkwi.

²¹ Aê tauc gamoa Kilisinê biñsu ñalêlôm ma yamoa to Anôtônê biñsumêgen atom, mago katu lau tobiñsumê nêñ ñac tobiñsumêña teñ, gebe janam lau tobiñsumê ôkwi.

²² Aê katu lau palê-palê nêñ Ñac palê-palêña teñ, gebe janam lau palê-palê ôkwi. Aê katu lau samob nêñ ñac gêñ samobña, gebe janam nêñ ñagêdô ôkwi-ôkwi.

²³ Gêñ samob tonan ñai aê gagôm kêtü ñawae ñajamña, gebe jawê kain ñawae ñajam ñamoasiñ jawiñ.

²⁴ Amac alicğac me, êsêac, tañ señ kwanğwaninoc sêmoa nan, samob sêlêti, mago ñac tageñ oc êtap ñanô sa. Amboac tonan alêtigen gebe atap ñanô tau sa.

²⁵ Lau samob, tañ sebe sêniñ kwanḡkwaninoc nan, têtü mêtê taunḡ gêñ samobña. Êsêac sêgôm gêñ tonanḡ, gebe têtap sunsunḡ têlagenña tenḡ sa. Mago aêac tec dagôm, gebe tatap sunsunḡ tenḡgeñña tau sa.

²⁶ Aê tauc kêlêti kalêsagenḡ atom. Ma aêagêc ḡac tenḡ embe apenḡ taunḡ, oc jatuc lemoc tenḡ sawa atom.

²⁷ Aê katu kasec ôlic to kêkôninḡ tauc gebe tauc, tañ gajam mêtê lau ḡagêdô nanḡ, jatu meloc atom.

10

Tajop taunḡ êndenḡ sakinḡ gwamña

¹ O lasitêwaac, aê gabe jansa binḡ tonec auc êndênḡ amac atom gebe Tamenḡ samob sêsêlêñ sêmoa tao ḡalabu ma samob selom gwêc sêja.

² Êsêac samob sêlinḡ tao to gwêc kêtü nêñ sanḡu, tañ gêbinḡ êsêac tônḡ taminḡ Mose.

³ Êsêac samob senḡ mo ḡalaunḡ tagenḡ têtôm taunḡgeñ,

⁴ ma samob sênôm gêñ ḡalaunḡ, gebe êsêac sênôm anḡa poc ḡalaunḡ, tañ kêdaguc êsêac nanḡ, Ma poc tau Kilisi tau.

⁵ Mago Anôtô gêlic êsêacnêñ taêsam gêjac mataanô ḡajam atom, tec gesenḡ êsêac su anḡa gamêñ sawa.

⁶ Gêñ tonanḡ ḡai kêtü ḡadônḡdônḡ gêdênḡ aêac gebe tajop taunḡ ma matenḡ katu gêñ sec tatôm êsêac nec atom.

⁷ Ma amac anam sakinḡ gwam atôm êsêacnêñ ḡagêdô sêjam sakinḡ nec atom amboac tonanḡ. Teto gêc amboac tonec gebe “Lau sêñgônḡ sic sebe sêniñ to sênôm gêñ ma dêdi sa sebe têtê wê.”

⁸ Aêac danḡôm genḡ mockainḡo to mockainḡña tatôm êsêacnêñ ḡagêdô sêgôm nanḡ atom amboac tonanḡgeñ. Êsêac sêgôm, tec gêdênḡ bêc tagenḡ lau 23,000 sêjaña.

⁹ Ma aêac tansaê Apômtau tatôm esêacnê ḡagêdô sêsaê enḡ nanḡ atom amboac tonanḡgeñ. Êsêac sêgôm, tec moac gesenḡ êsêac.

¹⁰ Aôc gêdô atôm êsêacnêñ ḡagêdô sêôc gêdô nanḡ atom. Êsêac sêgôm, tec anḡela sinḡña gêjac êsêac endu.

¹¹ Binḡ tonanḡ ḡai kêtap êsêac sa kêtü ḡadônḡdônḡ ma teto gêc gebe êkênḡ puc aêac gebe nom ḡatêm êmbacnêña mênḡ-kêdabinḡ aêac sugac.

¹² Amboac tonanḡ ḡac, tañ geboc kêkô ḡajaña nanḡ, ejop tau gebe ênac tau êndü atom.

¹³ Lêtôm tañ kêtap amac sa nanḡ, Iêtôm kainḡ tenḡ atom, lêtôm ḡamalacḡagenḡ. Ma Anôtô enḡ ḡac ḡañênḡ, tec êlôc gebe letôm êtap amac sa êlêlêc ôlimwalô su atom. Lêtôm embe êtap amac sa, oc êmansanḡ lêñ awê letôm sanḡa, ma êpuc amac tônḡ e atôm gebe aôc letôm tau.

¹⁴ O lauace, amboac tonanḡ aêc sakinḡ gwamña sumanḡ.

¹⁵ Amac lau tokauc, tec kasôm binḡ gêdênḡ amac. Amac taôm ansaê binḡ, tec jasôm nec.

¹⁶ Aêac tajam danḡe Anôtô kêpi laclu moasinḡña ma embe tanôm, go tawe kainḡ Kilisine dec dawinḡ atom me. Ma embe taniñ polom, tañ tapô êkôc nanḡ, go tawe kainḡ Kilisinê ôli dawinḡ atom me.

¹⁷ Polom tagenḡ tec gêc, tec aêac lau taêsam tatu ôli tagenḡ, gebe aêac samob tawê kainḡ polom tagenḡ.

¹⁸ Alic lau Israel acgom. Lau tañ senḡ da nanḡ, sêwê kainḡ sakinḡ altarnḡa tonanḡ.

¹⁹ Aê jasôm binḡ amboac ondoc. Jasôm gebe da gwamña tau gêñ ḡanô tenḡ me. Me gwam tau gêñ ḡanô. Masianô.

²⁰ Mago gabe jasôm tonec gebe Gêñ tañ lau samuc sêkêñ kêtû da nañ, sêkêñ gederñ Anôtô atom, sêkêñ gêdêñ ñalau sec. Aê gadec gebe ambiñ taôm tôñ tamiñ ñalau sec.

²¹ Amac atôm gebe anôm gêñ êsêp Apômtaunê laclu to êsêp ñalau sec nêñ laclu êpi tagenñ atom. Amac atôm gebe awê kainñ Apômtaunê moasiñ to ñalau sec nêñ êpi tagenñ atom amboac tonañ.

²² Aêac takêli Apômtau e têtac ñandañ êsa me. Aêacnêñ ñaclai kêlêlêc ênê su me.

Dangôm nêñ gêñ samob tawaka Anôtônê wae sagen

²³ “Gêñ samob kêtôm gebe dangôm,” mago gêñ tau samob oc êmoasiñ aêac atom. “Gêñ samob kêtôm gebe dangôm,” mago gêñ tau samob oc êmboa gôlôac sa atom.

²⁴ Ñac tenñ taê ênam gebe nê gêñ êmoasiñ enñ taugenñ nec atom, taê ênam gebe ensom gêñ êmoasiñ lau nagêdôña êwiñ acgom.

²⁵ Aninñ gwada, tañ sêkêñ gêdêñ lau sêjam ôli anña têtulu gêñ ñamala nañ samob. Apuc gwada tenñ ñam êtu nêñ ñalêlôm ulu-uluña atom,

²⁶ gebe teto gêc gebe “Nom to ñagênñ samob kêtû Apômtaunê gêngênñ.”

²⁷ Ñac samuc tenñ embe êkalem amac gebe aninñ gêñ awinñ enñ ma embe ana, nañ aninñ gêñ samob, tañ sêkêñ êndênñ amac nañ ñaucñagenñ, apuc ñam êtu nêñ ñalêlôm ulu-uluña atom.

²⁸ Mago ñac tenñ embe êsôm êndênñ amac gebe “Gêñ tonañ sêkêñ kêtû da gêdêñ gwam,” nañ aninñ atom êtu ñac, tañ kêkêñ puc amacña ma êtu êlênsônñ ñalêlôm atomña.

²⁹ Aê kasôm kêpi amac taôm nêñ ñalêlôm atom, kasôm kêpi ñac tau tonañ nêñ ñalêlôm. Kilisi kêgaboac aê su gamoa ñoc lêtêgenñ, tec ñac tenñ nêñ ñalêlôm êmêtoc aê amboac ondogenñ.

³⁰ Aê embe janam dançe Anôtô to janiñ gêñ, oc sêsôm binñ alôb-alôb êpi gêñ, tañ gajam dançe su nañ, êtu asagenña.

³¹ Gêñ tañ amac aenñ to gêñ, tañ amac anôm ma gêñ, tañ amac agômagôm nañ, anğôm samob gebe awaka Anôtônê wae sa.

³² Amacnêñ lêñ êlênsônñ Juda to Helen ma Anôtônê gôlôac atom.

³³ Aê gagôm amboac tonañ. Aê gagôm ñoc gêñ samob e lau samob sêlic ênac matenjanô ñajam. Aê taêc gêjam gebe êtu moasiñ êndênñ aê taucgenñ atom, êtu moasiñ êndênñ lau taêsam êwiñ gebe Anôtô ênam êsêac kêsi.

11

¹ Atêku aê amboac aê katêku Kilisi.

Lauo to ñac sêlic om ñamêtê

² Aê jalambiñ amac gebe taêm gêjam aê ñapanñ tec amoa ma amasanñ mêtê, tañ kakêñ gêdêñ amac nañ.

³ Aê gabe amac ajala tonec Kilisi kêtû ñacwaganênñ mômêñapac ma ñacwaga têtû nêñ lauo mômêñapac, ma Anôtô kêtû Kilisi mômêapac.

⁴ Ñac tenñ embe etenñ mec me eoc binñ lasê ma êkuc gêñ tenñ, oc êngôm enñ tau mômêapac, Kilisi kwalec.

⁵ Ma awê tenñ embe etenñ mec me eoc binñ lasê ma êkuc gêñ tenñ atom, oc êngôm tau mômêapac, nê akwenñ, kwalec. Kêkuc gêñ tenñ atom, tec kêtôm awê, tañ sêsêbuñ enñ mômêlauñ su samucgenñ.

⁶ Awê tenñ embe taê ênam gebe êkuc gêñ atom, nañ sêkapiñ mômêlauñ sumañ. Mago awê tenñ embe sêkapiñ me sêkaliñ mômêlauñ, oc êtu binñ majenña êndênñ enñ, tec enñ êkuc gêñ tenñ acgommanñ.

⁷ Njac êkuc gêñ tej atom. Eñ kêtú Anôtônê katu to ñawasi. Ma awê tau kêtú ñacnê ñawasi

⁸ gebe ñac tau anğa awênê atom, awê anğa ñacnê.

⁹ Ma Anôtô kékêñ ñac tau kêtú awêña atom, kékêñ awê kêtú ñacña.

¹⁰ Amboac tonañ awê êkuc gêñ êtu anęlaña. Gêñ tau êwa eñ sa gebe kêsô nê akweñnê ñaclai ñalabu.

¹¹ Apômtau gêbiñ aêac têt, amboac tonañ ñac ênam awê sa ma awê ênam ñac sa,

¹² gebe awê kêsá anğa ñacnê ma ñac gêmoa kêtú awê kékôc eñña. Ma gêñ samob gêmêñ anğa Anôtônê.

¹³ Amac taôm asôm acgom. Awê tej embe eteñ mec êndêñ Anôtô ma êkuc gêñ tej atom, oc êtôm me masi.

¹⁴ Njac tej embe mókêlauñ baliñanô, oc êtu biñ majeñña êndêñ eñ.

¹⁵ Mago awê embe mókêlauñ baliñanô, oc êtu ênê gêlôn. Ñamalacnêñ mêtê kêdôn biñ tonañ gêdêñ amac atom me. Anôtô kékêñ mókêlauñ baliñ gêdêñ awê gebe êngandê eñ auc.

¹⁶ Njac tej embe taê ênam gebe êkêñ kisa êndêñ mêtê tonañ, nañ jasôm biñ tageñ tonec gebe aêac to Anôtônê gôlôac ma mêtê tej gêc atom.

Sêgôm Apômtaunê moasiñ ñalêñ kêlênsôn

¹⁷ Aê gabe jakêñ ñagôliñ tej êndêñ amac. Aê jalambiñ amac êtu nêñ akac saña atom, gebe nêñ akac sa tonañ kêmoasiñ amac atom, gêgôm amac atu sec.

¹⁸ Biñ tonec tec gañô kêtú ñamata gebe Amac gôlôac akac taôm sa ma awa taôm kékôc-kékôc. Aê kakêñ gêwiñ gebe biñ ñagêdô amboac tonañ oc gêc biññanô.

¹⁹ Gôlôac sêwa tauñ êkôc-êkôc oc ñajam, gebe amacnêñ lau mansañ sêwaka tauñ sa têtú awê.

²⁰ Gêdêñ tañ amac akac taôm sa nañ, akac sa kêtú aniñ Apômtaunê moasiñña atom.

²¹ Gêdêñ noc aniñ gêñña amac samob aeñ nêñ gêñ gêdêñ-gêdêñgeñ, tec lau ñagêdô mo gêjô êsêac ma ñagêdô sênôm gêñ e kêjañiñ êsêac.

²² Nêñ andu aniñ to anôm gêñña kékô atom me. Amac atu kasec Anôtônê gôlôac ma anğôm êsêac, tañ nêñ gêñ masi nañ, majeñ êsa me. Aê jasôm biñ amboac ondoc êndêñ amac. Oc jalambiñ amac me. Masi, aê jalambiñ amac êtu nêñ biñ tonañña atom.

Apômtau Jesu kékêñ moasiñ dabuñ gêdêñ nê lau (Mat 26:26-29; Mar 14:22-25; Luk 22:14-20)

²³ Biñ tañ kakêñ gêdêñ amac nañ, aê kakôc anğa Apômtaunê gebe Gêdêñ gêbêc tañ Juda geoc Apômtau lasê nañ, Jesu tau kékôc polom

²⁴ mênğêjam danęe ma kêpô kékôc, go kêsôm gebe “Aêñoc ôlic, tañ gêjô amac nañ tonec. Anğôm amboac tonañ, ec taêm ênam aêgeñ.”

²⁵ Señ su, go kékôc laclu amboac tonañ ma kêsôm gebe “Laclu aêñoc dec poac wakucña tau tonec. Anğôm amboac tonañ, go embe anôm, ma taêm ênam aêgeñ.”

²⁶ Êtôm têm samob, tañ aniñ polom tonec to anôm êsêp laclu tonec nañ, asôm Apômtau gêmác êndú ñawae lasê e tau êmu êmêñ.

Taniñ moasiñ dabuñ ñapeñ, takic tauñ nêñ biñ atom

²⁷ Amboac tonañ tej embe êniñ polom tonec me ênôm êsêp Apômtaunê laclu tonec wauc-waucgeñ, nañ oc êwê Apômtaunê ôli to dec ñakaiñ.

²⁸ Samob sênsaê tauñ êndêñ-êndêñgeñ su acgom, go sêniñ polom to sênôm êsêp laclu tonec.

²⁹ Namalac tañ êniñ moasiñ to ênôm êsêp laclu nan, embe etoc Apômtaunê ôli sa atom, oc êniñ to ênôm gêñ tau êtu êkic tau nê biñña.

³⁰ Kêtu tonañña tec amacnêm lau taêsam têtap gêmac sa to ôliñwalô gêjaña ma ñagêdô sêmac êndu.

³¹ Aêac embe tansaê tauñ ñapep, go Anôtô êmêtôc aêac atom.

³² Apômtau kêmetôc to gêjac aêac, gebe ênê mêtôc ñamuña ensen aêac su tanaña dawin nom atom.

³³ O lasitêwaac, amboac tonañ embe akac sa êtu aniñ moasiñña, nan aôn taôm acgom.

³⁴ Teñ embe mo êjô en, nan êniñ gêñ anğa nê andu kwananğen, gebe akac taôm sa êtu akic taôm nêm biñña atom. Tauc jandên amac jawac acgom, go jamansañ biñ ñagêdo êwiñ.

12

Ñalau Dabuñ nê moasiñ

¹ O lasitêwaac, aê gabe jansa moasiñ Ñalauña auc êndên amac atom.

² Amac ajalagac gebe Gêdên tañ amoa lau samucñagen nan, nêm ñalêlôm kêkac amac e awê adên gwam awamê aja.

³ Amboac tonañ aê jasôm lasê êndên amac gebe Ñac teñ embe Anôtônê Ñalau êc en awa sa, nan êsôm gebe “Aê japuc boa Jesu” nec atom. Me teñ embe Ñalau Dabuñ ênam en auc atom, nan oc êtôm atom gebe êsôm gebe “Jesu en Apômtau.”

⁴ Moasiñ gêdên-gêdênğen, mago ñaÑalau tagen.

⁵ Sakiñ gêdên-gêdênğen, mago ña Apômtau tagen.

⁶ Ñaclai tanam kômña gêdên-gêdênğen, mago ñaAnôtô tagen, tañ gêjam kôm kêpi lau samob gebe sênğôm gêñ samob ñanô êsa nan.

⁷ Ñalau geoc tau lasê gêdên ñamalac ñalên gêdên-gêdênğen gebe êmoasiñ gôlôac.

⁸ Ñalau kêkên kauc mêtêña gêdên ñac teñ, to Ñalau tonanğen kêkên kauc êkip biñ ñam saña gêdên teñ.

⁹ Ñalau tagen tonañ kêkên ñac teñ kêkên gêwiñ ma kêkên moasiñ danğôm lau ôliñ ñajam êsaña gêdên ñac teñ.

¹⁰ En kêkên ñaclai gêdên ñac teñ, tec gêgôm gêsêga ma kêkên ñac teñ geoc biñ lasê. En kêkên ñac teñ kêjala ñalau ñajam to secña ma kêkên ñac teñ kêsôm biñ awen ñatalô, ma kêkên teñ gêwa biñ awen ñatalôña sa.

¹¹ Ñalau tagen tau tonañ gêjam kôm samob tonañ ñai. En gêjac sam nê moasiñ gêdên lau gêdên-gêdênğen kêtôm en tau taê gêjam.

Ôli tagen, ma ñagêñlêlôm taêsam

¹² Kilisi kêtôm ôli teñ. ôli tau gêñ tagen, mago ñagêñlêlôm taêsam. Ôli ñagêñlêlôm tokain-tokain, mago samob tonañ têtü ôli tagen.

¹³ Aêac samob talin sanğu ma Ñalau tagen gêbiñ aêac tôn tatu ôli tagen Juda to lau samuc, gênôma to lau, tañ sêmoa nêñ Iêtêgen nan, ma sêkên Ñalau tagen gêdên aêac samob tanôm.

¹⁴ Ôli tau ñagêñlêlôm tagen atom, ñagêñlêlôm taêsam.

¹⁵ Akain embe êsôm gebe “Aê lêma atom, tec katu ôli ñagêñlêlôm teñ atom,” biñ tonañ oc êkac en su anğa ôli êtôm atom.

¹⁶ Ma tanasuñ embe êsôm gebe “Aê mataanô atom, tec katu ôli ñagêñlêlôm t en atom,” biñ tonañ oc êkac en su anğa ôli êtôm atom.

¹⁷ Ôli samucgen embe êtu mataanônğen, oc êñ biñ amboac ondoc. Ma embe êtu tanasuñğen, oc êñu gêñ ñamalu amboac ondoc.

18 Mago galoc amboac tenj. Anôtô kékênj ôli ñagênjlêlôm gêdênj-gêdênjenj kêtôm enj taê gêjam.

19 Ôli samucgenj embe êtu ñagênjlêlôm tagenj, go ôli ñanô tau ênêc ondoc.

20 Mago galoc amboac tenj. Ôli ñagênjlêlôm taêsam ma ôli ñanô tagenj.

21 Mataanô kêtôm atom gebe êsôm êndênj lêma gebe “Aê kêpô lêna aôm atom.” Ma môkêapac kêtôm atom gebe êsôm êndênj akainjagêc gebe “Aê kêpô lêna amagêc atom.”

22 Amboac tonanj atom. Ôlinj ñagênjlêlôm, tanj talic amboac gênj palê-palê nanj, embe masi, oc tapô lêna ñanô.

23 Ôli ñagênjlêlôm, tanj talic amboac gênj ñaôma nanj, têkwa auc ñapep. Ma aêac ôlinj ñasec, nanj tajop ñapep sawa.

24 Ôlinj ñagênjlêlôm ñajam, nanj tajop amboac tonanj atom. Anôtô kêmasanj ôlinj ma ketoc ñagênjlêlôm ñaôma-ñaôma sa kêlêlêc.

25 Enj gêgôm amboac tonanj gebe ôli êwa tau êkôeêkôc atom, ñagênjlêlôm samob taênj ênam tauñ ma sênam tauñ sa êndênjêndênjenj.

26 Ôli ñagênjlêlôm tagenj embe êtap ñandanj sa, go ñagênjlêlôm samob sêôc ñandanj sêwinj. Ma embe tetoc ñagênjlêlôm tagenj sa, go samob têtac ñajam sêwinj.

27 Amac atu Kilisinê ôli ma atu ñagênjlêlôm gêdênj-gêdênjenj.

28 Ma Anôtô kêdênanj gôlôac dabunj nênj lau ñagêdô amboac tonec. Aposolo têtû ñamata, propete têtû luagêcña, kêdônjwaga têtû têlêacña. Go kékênj ñagêdô sêgôm gêñsêga, ñagêdô têtap moasinj sêñgôm lau gêmac ôlinj ñajam êsanja sa, ñagêdô sêjam lau sa, ñagêdô sêjam gôlinj gôlôac, ñagêdô sêsôm binj awenj ñatalônja.

29 Êsêac samob têtû aposolo ma têtû propete ma têtû kêdônjwaga atom. Samob sêgôm gêñsêga atom.

30 Samob têtap moasinj sêñgôm lau gêmac ôlinj ñajam êsanja sa atom. Samob sêsôm binj awenj ñatalônja ma sêwa binj awenj ñatalônja sa atom.

31 Ma amac atu kêka-kêka moasinj ñanô taumanj.

Ma galoc jatôc lênj, tanj kêlêlêc ñagêdô su nanj, andênj amac.

13

Binj têtac gêwinj ñanônja

1 Aê embe jasôm ñamalac to anjela awenj, mago têtac êwinj ñanôgenj atom, oc jatôm ki kêdônj tau to kelenkelenj kêtanj.

2 Ma embe jaoc binj lasê to jajala gênj kêsijn tauñja to kauc ñam samob, ma embe jakênj êwinj ñajanja êtôm jasôm lôc sêmbuc tauñ sanja, mago têtac êwinj ñanô atom, oc jatu gênj ñaôma.

3 Ma embe janac sam ñoc waba samob êndênj lau ñalêlôm sawa to jakênj ôlic ja êniñ, mago têtac êwinj ñanôgenj atom, oc ênam aê sa atom.

4 Têtac gêwinj ñanô gé binj tônj, têtac gêwinj ñanô kêtôm ñac gabêjam, gêjam lêmunj atom. Têtac gêwinj ñanô kêkianj tau sa atom to ketoc tau sa atom,

5 kêsa lênj wauc-waucgenj atom, taê gêjam taugenj nê gênj atom, têtac ñandanj sebenj atom, gê launênj sec tônj atom.

6 Têtac gêwinj ñanô tau kêtû samuc gênj geo atom, kêtû samuc binjñanô taugenj.

7 Têtac gêwinj ñanô tau gêôc gênjwapac samob, kékênj gêwinj binj samob, kékênj mata gênj samob, gêôc gênj samob totêtac kêpa sugenj.

8 Têtac gêwinj ñanô oc êmbacnê atomanô. Binj daoc Anôtônê binj lasênja oc ê su ênanja. Binj awenj ñatalônja oc êmbacnê. Binj tajala kauc ñamñja oc ê su ênanja amboac tonanj.

9 Aêac tajala kauc ñatênagenj ma daoc binj lasênja ñatênagenj amboac tonanj.

¹⁰ Mago êndêj tañ gêj ñanô tau mênêsa nan, gêj ñatênagenña tau oc ê su ênaña.

¹¹ Gêdêj tañ aê ñapalêgen nan, kasôm biñ katôm ñapalê sêsôm, ma kajala gêj katôm ñapalê sêjala ma taêc gêjam biñ katôm ñapalê taên gêjam e katu ñac acgom, go gawi mêtê ñapalêgenña tau siñ.

¹² Galoc talic gêj kêtôm tasala gêj tau kêsêp tasalakatu ñadaunđauñ teñ, mago êtu ñamu oc talic gêj samob ñalañô êpi tagen. Galoc aê kajala gêj ñatênagen. Mago êtu ñamu oc jajala gêj samob tomalagen êtôm Apômtau kêjala aê.

¹³ Galoc gêj tâlêac tonec tec gêc gebe Takêj gêwiñ ñanô to takêj maten ñanô ma têtac gêwiñ ñanô. Mago têtac gêwiñ ñanô tau tec gêj ñanô kêlêlêc gêj ñagêdô su ñêngeñ.

14

Biñ ñagêdô kêpi moasiñ Njalaña

¹ Amacnêm lêj epen têtac êwiñ ñanôña ma atu kêka-kêka moasiñ Njalaña ma taêm êka moasiñ aoc Anôtônê biñ lasêña êtu ñamatagen,

² gebe ñac, tañ kêsôm biñ awen ñatalôña nan, kêsôm biñ gêdêj ñamalac atom, kêsôm gêdêj Anôtô taugen. Lau teñ sêñô biñ tonan atom, Njalau kêkac en tec kêsôm biñ, tañ gêc lêlômgeñ nan.

³ Mago ñac, tañ geoc Anôtônê biñ lasê nan, kêsôm biñ gêdêj ñamalac ma gêboa êsêac sa to gêlêj biñ êsêac ma gêjam malô nêj ñalêlôm.

⁴ Ñac tañ kêsôm biñ awen ñatalôña nan, gêboa tau sa, mago ñac, tañ geoc Anôtônê biñ lasê nan, gêboa gôlôac dabuñ sa amboac tonan.

⁵ Aê gabe amac samob asôm biñ awen ñatalôña, mago aê têtac gêwiñ kêlêlêc gebe aoc Anôtônê biñ lasê. Ñac tañ geoc Anôtônê biñ lasê nan, kêmoasiñ gôlôac kêlêlêc ñac, tañ kêsôm biñ awen ñatalôña nan su. Tagen ñac teñ embe êwa ênê biñ tau sa e êmboa gôlôac dabuñ sa, oc êtôm amboac tonan.

⁶ O lasitêwaac, aê embe jandêj amac wacjasôm biñ awen ñatalôña, oc janam amac sa amboac ondoc. Aê embe jasôm biñ, tañ gêc lêlômgeñ nan, lasê ma jawa kauc ñam sa me jaoc Anôtônê biñ lasê ma jandôj mêtê êndêj amac atom, oc janam amac sa atom.

⁷ Gêj tañ takôc kêtû tanam wê êsêpña amboac gasuc me kalingwan nan, embe sêju me sênac ñalêj tagen ñapan, oc tajala ñaawa, tañ êsêac sebe sêju me sênac nan amboac ondoc.

⁸ Ma dauc embe êtañ meloc-meloc, go asa êmansan tau atu ênac siñña.

⁹ Amacnêm biñ amboac tonan. Amac embe asôm biñ ênêc awê atom, asôm biñ awen ñatalôñagen, oc sêjala biñ, tañ asôm nan amboac ondoc. Amac oc asôm nêm biñ êsêp sawa.

¹⁰ Lau nomña nêj awen tokain-tokain, mago awen samob tonam.

¹¹ Aê embe jajala ñac teñ awa ñam atom, go ñac, tañ kêsôm tau awa nan, êlic aê amboac ñac jaba, ma aê oc jalic en amboac ñac jaba amboac tonan.

¹² Amac amboac tonan. Amac atu kêka-kêka moasiñ Njalaña, tec ansom moasiñ, tañ emboa gôlôac dabuñ sa nan, e ênam amac aucgen.

¹³ Amboac tonan ñac, tañ kêsôm biñ awen ñatalôña nan, eten mec êndêj Anôtô gebe êkêj moasiñ êwa biñ saña êndêj en êwiñ.

¹⁴ Aê embe jaten mec jasôm biñ awen ñatalôña, go ñoc ñalau eten mec, mago ñoc kauc oc êjala ñam atom.

¹⁵ Biñ tau amboac ondoc. Aê gabe ñoc ñalau embe eten mec, nan ñoc kauc eten êwiñ. Ñoc ñalau embe ênam wê, nan ñoc kauc ênam êwiñ.

16 Nêm nalaugen embe ênam danġe Anôtô, go lau năġêdô, taŋ sêmoa naŋ, sênac mata nêm mec ma sêsôm gebe “Biŋŋanô” sêwiŋ naŋ amboac ondoc. Êsêac sêjam kauc biŋ, taŋ koteŋ naŋ.

17 Aôm oc gôġam danġe Anôtô ŋajamgeŋ, tageŋ nêm mec gêboa lau năġêdô sa gêwiŋ atom.

18 Aê gajam danġe Anôtô kêtû kasôm biŋ awenġ nătalôŋa kêlêlêc amac samob suŋa.

19 Mago aŋġa gôlôac dabuŋ ŋalêlôm embe jasôm biŋ tokauc ŋalô lemenġ tenġeŋ gebe jandôŋ lau năġêdôŋa, oc ŋajam êlêlêc jasôm biŋ awenġ nătalôŋa ŋalô 10,000 su.

20 O lasitêwaac, taêm ênam biŋ atôm ŋapalê sauŋ taêŋ gêġam nec atom. Taêm ênam biŋ atôm lau kapôêŋ taêŋ gêġam. Mago lêŋ secŋa tec atôm ŋapalê dedecmaŋ.

21 Apômtau kêsôm biŋ teto ġêc gebe
“Aê jasôm biŋ êndêŋ lau tônê janam lau jaba awenġ
to janam lau, naŋ sêsôm biŋ jaba laŋôŋ.
Mago êsêac oc sêkêŋ taŋeŋ aê atom.”

22 Amboac tonanġ biŋ awenġ nătalôŋa kêtû lau-sêkêŋ-gêwiŋwaga nêŋ ŋabelo atom, kêtû lau-sêkêŋ-gêwiŋ-atomwaga nêŋ ŋabelo. Ma daoc Anôtônê biŋ lasêŋa kêtû lau-sêkêŋ-gêwiŋ-atomwaga nêŋ ŋabelo atom, kêtû lau-sêkêŋ-gêwiŋwaga nêŋ ŋabelo.

23 Gôlôac dabuŋ embe samob sêkac taunġ sa ma samob sêsôm biŋ awenġ nătalôŋa, go lau năġêdô me lau samuc, taŋ nasêwiŋ naŋ, oc sêsôm biŋ amboac ondoc. Oc sêsôm gebe meloc kêtê amac.

24 Mago samob embe seoc Anôtônê biŋ lasê ma ŋac samuc tenġ me ŋac jaba tenġ embe naêwiŋ, oc samob nêŋ biŋ epeŋ to êmêtôc eŋ

25 e biŋ, taŋ kêsiniŋ tau ġêc nê ŋalêlôm naŋ, êtu awê, go êu tau laŋôanô êndêŋ nom etoc Anôtô sa ma êsôm lasê ênêc awêgeŋ gebe “Anôtô ġêmoa ġêwiŋ amac biŋŋanôġoc.”

Danġôm nêŋ ġê ŋ samob ŋapep sawa

26 O lasitêwaac, biŋ tonanġ ŋam amboac ondoc. Amac embe akac taôm sa, go ŋac tenġ êpuc wê tenġ sa, tenġ êndôŋ mêtê, tenġ êsôm biŋ, taŋ ġêc lêlômgeŋ naŋ, lasê, tenġ êsôm biŋ awenġ nătalôŋa ma tenġ êwa biŋ tau sa. ġêŋ samob tonanġ ŋai aŋġôm êtu amboa gôlôac dabuŋ saŋa.

27 Lau embe sêsôm biŋ awenġ nătalôŋa, go ŋac luagêc me têlêac sêsôm biŋ ma êtôm. Êsêac sêsôm biŋ sêndênaŋ taunġeŋ ma ŋac tenġ êwa biŋ tau sa.

28 Ŋac êwa biŋ saŋa tenġ embe êmoa atom, go ŋac êsôm biŋ awenġ nătalôŋa ênam tau tôŋ êndêŋ gôlôac dabuŋ, êsôm biŋ ênêc eŋ tau to Anôtôŋageŋ.

29 Ŋac luagêc me têlêac seoc Anôtônê biŋ lasê ma lau năġêdô sênsaê biŋ tau.

30 Anôtô embe eoc biŋ, taŋ ġêc lêlômgeŋ naŋ, tenġ lasê êndêŋ ŋac tenġ, taŋ ġêŋġôŋ gôlôac ŋalêlôm naŋ, go ŋac, taŋ kêsôm biŋ ġêmoa naŋ, êôc nê biŋ tôŋ aġôm.

31 Amac samob atôm gebe aoc Anôtônê biŋ lasê asôm ajô taôm-ajô taômgeŋ e andôŋ lau to alêŋ biŋ lau samob.

32 Lau seoc biŋ lasêŋa nêŋ ŋalau taŋeŋ wamu êndêŋ êsêac, taŋ seoc biŋ lasê naŋ,

33 gebe Anôtô kêtû ġêŋ wauc-waucgeŋ ŋaAnôtô atom, kêtû biŋmalô ŋaAnôtô. Mêtê taŋ sêġôm aŋġa Anôtônê launêŋ gôlôac samob naŋ, sêŋġôm aŋġa amacnêm amboac tonanġ gebe

34 Gôlôac embe sêkac sa, go lauo sênam taunġ tôŋ. Alôc gebe sêsôm biŋ nec atom. Êsêac sêkôniniŋ taunġ êtôm Anôtônê biŋsu kêsôm.

³⁵ Lauo embe taêñ ênam gebe sêjala biñ ñagêdô êtu tôñ, go têtù kênac nêñ ñaci anğa taun nêñ ênduman. Gôlôac embe sêkac sa ma awê ten embe êsôm biñ, oc êtu biñ majenña.

³⁶ Taôm asôm acgom, Anôtônê biñ kêsa anğa amac taômgen nêñ me gêsun tau gêdên amac taômgen gêwac me.

³⁷ Ñac ten embe êlic tau gebe ñac eoc Anôtônê biñ lasêña me êwê kain moasin Ñalaun ten, nan êjala gebe biñ, tan aê kato gêdên amac nan, Apômtaunê jatu.

³⁸ En embe êjala biñ tonan atom, oc amac ajala en atom amboac tonan.

³⁹ O lasitêwaac, amboac tonan atu kêka-kêka gebe aoc Anôtônê biñ lasê ma akô lau, tan sêsôm biñ awen natalôña nan, auc atom.

⁴⁰ Anğôm gên samob naêndêngeñ ma êtôm ñagôlingeñ.

15

Apômtau Jesu gêdi sa

¹ O lasitêwaac, aê jakên puc amac gebe taêm ênam ñawae ñajam êtiam. Aê kasôm ñawae ñajam tau lasê gêdên amac ma amac akôc sa ma ñawae ñajam tau kêpuc amac tôñ akô ñajana.

² Embe akôc ñawae ñajam, tan kasôm lasê gêdên amac nan tôñ, go ênam amac kêsi. Mago embe akôc tôñ atom, oc akên êwiñ ñaôma.

³ Biñ ñamataña, tan kakên gelom amac nan, gelom aê amboac tonan gebe Kilisi gêmac êndu kêtù aêacnên secña kêtôm teto gêc.

⁴ Êsêac sêsun en ma Anôtô gêñu en sa gêdên bêc kêtù têtêac kêtôm teto gêc.

⁵ En geoc tau lasê gêdên Kepa su acgom, go gêdên êsêac 12.

⁶ Go geoc tau lasê gêdên lasitêwai, tan sêlêlêc 500 su nan, ma sêlic en sêwiñ taungeñ. Lau tau nêñ taêsam tec maten jali sêmoa ma ñagêdô sêmac êndu su.

⁷ Go geoc tau lasê gêdên Jakobo su, go gêdên aposolo samob.

⁸ En geoc tau lasê gêdên samob su, go kêtù ñamuanô tau en geoc tau lasê gêdên aê amboac tonan, tec katôm ñapalê, tan têna kêkôc en keso têm.

⁹ Aê katu aposolonên ñac ñamuña ten. Aê katôm gebe sêsam aê gebe aposolo atom, gebe aê kêjanda Anôtônê gôlôac dabun.

¹⁰ Mago Anôtônê moasin kêkên aê katu aposolo. Ma ênê moasin, tan kêkên gêdên aê nan, ñanô masi atom. Aê gajam kôm kapôên kêlêlêc êsêac samob su, mago aê tauc gagôm atom, Anôtônê moasin, tan gêwiñ aê nan gêgôm.

¹¹ Mago mêtê tau aê to êsêac ajam kêtôm taugen ma amac tec akên gêwiñ.

Ñacmêtê oc sêndi sa

¹² Aêac ajam mêtê gebe Anôtô gêñu Kilisi gêdi sa anğa ñacmatênên. Ma amboac ondoc amacnêm lau ñagêdô sêsôm gebe ñacmatê oc sêndi sa atom nec.

¹³ Ñacmêtê embe sêndi sa atom, oc Anôtô êñu Kilisi gêdi sa atom amboac tonan.

¹⁴ Kilisi embe êndi sa atom, oc jaen, tan aêac ajac gêdên amac nan, ñanô masi ma amacnêm akên gêwiñ ñanô masi amboac tonan.

¹⁵ Embe amboac tonan, oc aêac atu lau, tan awa biñdansan sa kêpi Anôtô, aêac awa sa gebe Anôtô gêñu Kilisi sa, mago en embe êñu ñacmatê sa atom, nanngo gêñu Kilisi sa atom amboac tonan.

¹⁶ Anôtô embe êñu ñacmatê sa atom, nanngo gêñu Kilisi sa su atom amboac tonan.

¹⁷ Mago en embe êñu Kilisi sa atom, oc akên êwiñ ñaôma ma amoa tonêm secgen ñapan.

¹⁸ Ma êsêac, tan sêkên gêwiñ Kilisi ma sêmac êndu su nan, sêjana amboac tonan.

19 Aêac embe takêñ materñ Kilisi êndêñ têm tamoa nom tonecñagenñ, go lau sêlic aêac tatu gêñ gêbac ma taêñ walô aêac êlêlêc lau ñagêdô samob su ñêngeñ.

20 Mago Anôtô gêñu Kilisi gêdi sa anña ñacmatênêñ sugac. Enñ kêtú lau, tañ sêmac êndú su nañ, nêñ ñamêc.

21 Ñamalac tagenñ kêtú tamac êndú ñañamôkê, ma ñamalac tagenñ kêtú dandi sa anña ñacmatênêñ ñañamôkê.

22 Binñ tau amboac tonec gebe Adam gêbiñ aêac tôñ, tec samob tamac êndú, ma Kilisi gêbiñ aêac tôñ, tec samob materñ jali êsa.

23 Mago samob materñ jali êsa êndêñ-êndêñgeñ êtôm nêñ noc. Kilisi kêtú ñamêc, go êsêac, tañ têtú ênê lau nañ, sêndi sa êndêñ noc enñ êmu êmêñña.

24 Su, go Kilisi ênac dabiñ gêñ samob. Enñ oc enseñ gôliñ to ñaclai ma ñajaña samob su, ma êkêñ gôliñ tau êndêñ Tama Anôtô.

25 Gôliñ kiñña gêjac Kilisi ñawae e Anôtô êkêñ ñacjo samob sêsô enñ akainñ ñalabu acgom.

26 Go êtu ñamu enseñ ñacjo gêmacanô tau su.

27 Teto gêc gebe “Gêñ samob kêsô enñ akainñ ñalabu.” Teto gebe “Gêñ samob kêsô enñ ñalabu,” mago binñ tonec gêc awê gebe ñalô Gêñ samob kêkanônñ ñac, tañ kêkêñ gêñ samob kêsô enñ ñalabu nañ, gêwiñ atom.

28 Gêñ samob êsô Latu ñalabu su acgom, go Latu tau êsô ñac, tañ kêkêñ gêñ samob kêsô enñ ñalabu nañ, ñalabu amboac tonañ, gebe Anôtô ênam gôliñ gêñ samob ênam aucgeñ.

29 Lau tañ sêliñ sanju sêjô ñacmatê nañ, oc sêngôm amboac ondoc. Ñacmatê embe sêndi sa atomanô, go êsêac sêliñ sanju sêjô ñacmatê su êtu asageñña.

30 Ma aêac amboac ondoc. Aêac amoa jageo kêtôm bêc samob kêtú gêñ ñaclai gebe enseñ aêacña nec kêtú asageñña.

31 O lasitéwaac, binñanôgoc, aê gêmac êndú kêtôm bêcgeñ. Aê kasôm binñ tonañ kêtú amac atu ñoc waec, tañ gêc gêwiñ aêacnêñ Apômtau Kilisi Jesu nañña.

32 Aê gajac siñ gêdêñ bôc ñaclai anña Epese. Aê embe janac siñ tau êtu binñ ñamalacñagenñ, oc ênam aê sa amboac ondoc. Ñacmatê embe sêndi sa atom, go taniñ to tanôm gêñ tanac ñawaegenñ, gebe ñaelenñ oc tamac êndú.

33 Ansau taôm atom. Embe asêlêñ awiñ lau sec, oc enseñ nêñ mêtê ñajam su.

34 Tekwem saki êsa ñapep ma anngôm sec êtiam atom. Aê jasôm binñ tonec e janngôm amac majem êsa gebe Amacnêñ lau ñagêdô sêjam kauc Anôtô.

Aêac oc dandi sa toôliñgeñ

35 Lau ñagêdô oc têtú kênac gebe “Ñacmêtê oc sêndi sa amboac ondoc. Ma embe mênşêpi, oc sêkôc ôliñ amboac ondoc.”

36 Melocma. Gêñ tañ kôsê nañ, embe êtu palê atom, oc êpoa atom.

37 Embe ôsê gêñ, oc ôsê ñadambê, tañ êlêc êpi êmêñ nañ atom, oc ôsê ñamatugeñ, amboac janngom me gêñ ñagêdô ñawê.

38 Anôtô êkêñ ñanô êndêñ ñawê êtôm taê gêjam ma êkêñ ñanô tokainñ-tokainñ êndêñ ñawê êndêñ-êndêñgeñ.

39 Gêñ samob ôliñ têtôm tauñ atom. Ñamalac ôliñ teñ ma bôc ôliñ teñ ma moc ôliñ teñ ma i ôliñ teñ.

40 Ñanô undambêña to ñanô nomña gêc gêdêñ-gêdêñgeñ amboac tonañ. Mago gêñ undambêña ñawasi teñ, ma gêñ nomña ñawasi teñ.

41 Oc ñawasi teñ ma ajônñ ñawasi teñ ma utitalata ñawasi teñ. Ma utitalata tonañ ñai ñawasi gêdêñ-gêdêñgeñ amboac tonañ.

42 Êndêñ noc ñacmatê sêndi saña nañ, oc amboac tonañ. Sêsê gêñ, tañ ê su nañ, ma gêñ teñgeñña oc êndi sa.

⁴³ Sêsê ôli ñaôma ma ôli ñawasi oc êndi sa. Sêsê ôli palê-palê ma ôli tonjaclai oc êndi sa.

⁴⁴ Sêsê ôli nomña ma ôli ñalauña oc êndi sa. Embe ôli nomña ênêc, go ôli ñalauña ênêc amboac tonanjen.

⁴⁵ Amboac teto gêc gebe “Ñac ñamataña, Adam, kêtü gêñ mata jali.” Mago Adam ñamuña en ñalau, tañ kékênj aêac danjônj maten jali.

⁴⁶ Ôli ñalauña mênjkêsa kêtü ñamata atom, ôli nomña gêmuj, go ôli ñalauña kêdaguc.

⁴⁷ Ñamalac ñamataña en anja nom, tec kêtü gêñ nomña. Ñamalac kêtü luagêcña gêmênj anja undambê.

⁴⁸ Lau nomña têtôm ñac nomña tonan, ma lau undambêña têtôm ñac undambêña tonan.

⁴⁹ Aêac tec tawê kainj ñac nomña lanjô nec, oc tawê kai ñ ñac undambêña lanjô amboac tonanjen.

⁵⁰ O lasitêwaac, binj tonec tec jasôm gebe Aêac ôlinj to dec tonec tawê kainj Anôtônê gamênj atom. Ma gêñ, tañ ê su nan, oc êwê kainj gêñ tenjenña atom.

⁵¹ Anjô acgom, aê jasôm binj ñalêlômña tenj êndênj amac gebe Aêac samob oc tamac êndu atom, mago Anôtô oc êpô aêac samob ôlinj ôkwi kainj tenj êsa.

⁵² Binj tau êsa sep tagen ma eb tagen êndênj dauc êtanj ñamuña. Dauc tonan embe êtanj, go ñacmatê oc sêndi sa toôlinj tenjenña ma Anôtô oc êpô aêac olinj ôkwi kainj tenj êsa,

⁵³ gebe gêñ tonec, tañ ê su nan, oc êsô gêñ tenjenña sa amboac ñakwê, ma gêñ tonec, tañ êmac êndu nan, oc êsô gêñ, tañ êmac êndu atomña nan sa.

⁵⁴ Mago êndênj tañ gêñ tonec, tañ ê su nan, oc êsô gêñ tenjenña sa, ma gêñ tonec, tañ êmac êndu nan, oc êsô gêñ, tañ êmac êndu atomña nan sa, go binj, tañ teto gêc nan, êtu anjô gebe

“Ñac tañ kêku ñacjo tulu nan, gesenj gêmacanô tau su.

⁵⁵ O gêmacanô tau, aôm kôku ñacjo tulu ñanjanô gêc ondoc. O gêmacanô tau, nêkêm tau ondoc.”

⁵⁶ Sec kêtü gêmacanô ñakêm, ma binjsu kêtü sec ñanjaclai.

⁵⁷ Mago danje êndênj Anôtô, tañ kékênj aêac taku ñacjo tulu kêtü aêacnênj Apômtau Jesu Kilisija.

⁵⁸ O ñoc lasitêwaace, amboac tonan atu lau ñajana to amoa nêkêm ñanjen. Anam Apômtaunê kôm ênam amac auc ñapanj. Ma ajala gebe kolej, tañ anam êtu Apômtauña nan, oc anam ñaôma atom.

16

Da tanam Anôtônê lau sanja

¹ Galoc binj êpi awa ênam Anôtônê lau sanja. Anjôm êtôm binj, tañ kajatu gêdênj gôlôac dabuj Galatana gebe sênjômña nan.

² Êtôm woke ñabêc ñamataña samob amac samob êndênjêndênjenj anac awa sa ênêc tauña êtôm gêñ, tañ gêc amacña nan, ec êndênj tañ jaô lasê amac nan, ajonj da sa ñalênj ñawapac atom.

³ Aê jaô lasê amac su acgom, go jasakinj lau, tañ amac alic êaêac têtôm nan, topapia êwa êsêac sanja sêna Jerusalem gebe sêkênj nêkêm moasinj êndênj lau ônê.

⁴ Embe jalic êtôm gebe tauc jasêlênj, go êsêac sêsêlênj sêwinj aê.

Paulu tae gêjam nê lênj ñagêdô

⁵ Aê jana Makedonia su acgom, go jandênj amac jawac, gabe jasa Makedoniañagenj jawac.

⁶ Aê oc jamoa jawiņ amac ŋasawa ec, moae jamoa e komô êmbacnê. Go amac anam aê sa to akêņ aê jasa ŋoc lêņ ŋagêdô êtiam.

⁷ Aê gabe jalic amac têlagen ma jawi amac siņ seben atom. Aê taêc kêka gebe Apômtau embe êlôc sa, go jaņgôņ jawiņ amac ŋasawa ec baliņ.

⁸ Aê jamoa Epese tonec e Pentekost êmbacnê,

⁹ gebe katam teņ gêlêc su samucgeņ gêdêņ aê, tec janam kôm toņanôgeņ, mago ŋoc soņo-soņo taêsam tec sêmoa.

¹⁰ Timote embe êwac, naņ amoasiņ eņ ec ôli andañ amac gebe eņ gêjam Apômtaunê kôm kêtôm aê tauc.

¹¹ Teņ êlic eņ amboac gêņ ŋaôma atom. Anam eņ sa to akêņ eņ tobiņmalôgeņ êndêņ aê êmu êmêņ êtiam, gebe aê to lasitêwai aôņ eņ.

¹² Biņ êpi lasiņi Apolo amboac tonec. Aê kateņ eņ kêtû dim taêsam su gebe êwiņ lasitêwai êndêņ amac êwac. Mago eņ taê gêjam gebe êwac galoc atom, ŋasawa teņ embe êtap lêņ ŋajam teņ sa, go êwac.

Paulu gêjac mata nê biņ

¹³ Anam jali to akêņ êwiņ ma akô ŋajaņa atôm ŋacgeņ.

¹⁴ Anğôm nê m gêņ samob totêmtac êwiņgeņ.

¹⁵ O lasitêwaac, amac ajala Stepana to nê gôlôac. Êsêac lau buņa ŋamataņa anğa gamêņ Akaiaņa ma sêkêņ taun sêjam sakiņ Anôtônê lau sêjac ŋawaegen.

¹⁶ Aê jalêņ biņ amac gebe asô lau amboac tonañ ŋalabu êtôm asô êsêac samob, taņ sêjam sakiņ to sim taun su sakiņ tonañņa naņ, ŋalabu amboac tonañ.

¹⁷ Aê têtac ŋajam gebe Stepana agêc Potunata ma Akaika dêdêņ aê sêmêņ sêjô amac samob su.

¹⁸ Êsêac tonañ sêlau amac to aêacnêņ ŋalêlôm. Tec atoc lau amboac tonañ samaņ.

¹⁹ Gôlôac dabuņ Asia Saunņa awen gêjac amac. Akwila agêc Priska to gôlôac dabuņ, taņ sêkac sa anğa êsêagêcnêņ andu naņ, awen gêjac amac ŋanô kêtû Apômtaunņa.

²⁰ Lasitêwai samob awen gêjac amac. Aê moalêc taôm to akôc taôm sa êtôm Anôtônê lau nêņ mêtê.

²¹ Aê Paulu tauc kato biņ aoc gêjac amacņa tonec ŋa tauc lemoc.

²² Teņ embe têtac êwiņ Apômtau atom, oc Anôtô êpuc boa eņ. Marana tê (ŋam gebe O Apômtau ômôêņ).

²³ Apômtau Jesu nê moasiņ wacêpi amac.

²⁴ Aê têtac gêwiņ amac samob, taņ Kilisi Jesu gêbiņ aêac tôņ naņ.

Paulunê papia kêtû luagêcña gêdêñ lau KORINTI

Paulunê papia kêtû luagêcña gêdêñ lau Korintña nec ñac tau keto gêdêñ ñasawa ten, tañ ênê to gôlôac Korintña nêñ biñ kêlêsa tau ñasec nañ. Lau buña ñagêdô oc sêli tauñ sa gêdêñ Paulu ma sêbu en ñajaña, mago en gêjam awa su ñanôgen gebe sê wama tauñman. Lau tau sêwi nêñ kisa siñ, tec keto nê kêtû samuc ñawae gêdêñ êsêac gêja.

Papia ñasêbu ñamataña Paulu keto biñ kêlêsa tau to kêlênsôn en to gôlôac Korintña nañ acgom, go gêwa en keto nê biñ ñajaña kepen lau, tañ sêbu en to sêli tauñ sa gêdêñ en nañ, ñam sa e kêsôm nê têtac ñajam lasê kêpi lau tau gebe taên gêjam tauñ e sêjam tauñ ôkwi ma sê wama tauñ, sêgôm kêtû nê papia ñajaña tônêña. Go keteñ gôlôac tau gebe sêkên nêñ da kapôêngeñ sênam lau buña ñalêlôm sawa anga Judaia nañ sa. Gocgo kêkac biñ su tau ma gêwa nê sakiñ sa gebe aposolo ñanô ten en. En keto biñ tonañ gêdêñ Korintwaga luagêcgeñ, tañ sêbu Paulu gebe aposolo dansañ en ma sêboa tauñ sa sebe aposolo ñanô êsêac tauñgeñ nañ.

Nadênan

1. Paulu gêjac m papia tau 1:1-11
2. Paulu tau to gôlôac Korintña nêñ biñ 1:12-7:16
3. Da kêtû lau buña Judaiaña 8:2-9:15
4. Paulu kêpuc biñ su tau to gêwa tau sa gebe aposolo ñanô ten en 10:1-13:10
5. Paulu gêjac mata nê papia 13:11-14

Paulu gêjac m nê papia ma gêjam danje Anôtô

¹ Kilisi Jesu nê aposolo aê, Paulu, tañ Anôtô kêkalem aê nañ, agêc lasic Timote, aêagêcma biñ êndên Anôtônê gôlôac amac, tañ anğon Korinti to êndên Anôtônê lau samob, tañ ajam Akaia aucgen anğon nañ.

² Tameñi Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêñ moasiñ to biñmalô êndên amac êwac.

³ Talanem Anôtô, aêacnên Apômtau Jesu Kilisi tama en. Aêac Tameñi en, tañ kêtû taê walô ñatau to gêjam malô samob ñaAnôtô.

⁴ En gêjam malô aêac gêdêñ tañ nêñ gêñwapac tokain-tokain kêtap aêac sa nañ, e tauñ tatôm gebe tanam malô êsêac, tañ sêmoa gêñwapac tokain-tokain ñalêlôm nañ, ña biñmalô, tañ Anôtô gêjam malô aêac tauñ nañ.

⁵ Kilisinê ñandan mênkêsâlê aêac auc, mago Kilisinê gêjam malô aêacña mênkêsâlê aêac auc amboac tonanğen.

⁶ Aêac embe aôc gêñwapac, go aôc êtu ênam malô amac to ênam amac kêsiña. Ma Anôtô embe ênam malô aêac, go êngôm êtu ênam malô amacña, gebe êngôm nêñ ñalêlôm ñajaña êsa e aôc gêñwapac totêmtac êpa sugen atôm aêac aôc gêñwapac tau tonañ.

⁷ Aêac taên kêka amac amoa ma ajala gebe amac, tañ aêc gêñwapac awiñ aêac nañ, awê kain Anôtônê gêjam malô aêacña awiñ amboac tonañ.

⁸ O lasitêwaac, aêac abe ansañ gêñwapac, tañ kêtap aêac sa anga Asia nañ, auc êndên amac atom. Gêñwapac tau kêlêlêc aêacma ôliñwalô su ma kêkônin aêac tôn ñanôgen e atañ tauñ gebe atu lau gêbacğac.

⁹ Aêac tauñ asaê gebe sêkic aêacma biñ sugac. Mago gêñ tau gêgôm aêac kêtû êwa ma kauc saña gebe taên êka tauñ ma tekwen saki atom, taên êka Anôtô, tañ gêñu ñacmatê dêdi sa nañ taugen.

¹⁰ Enj gêjam aêac kêsi anġa gêmâc njanġaclai ônê ma oc ênam aêac kêsi. Aêac akêñ materj enġen gebe ênam aêac kêsi êtiam.

¹¹ Ma amâc anam aêac sa atenġ mec êtu aêacnġa êwiñmanġ. Anôtô oc êñô lau taêsam nêñ mec, ma enj êmoasiñ aêac e lau taêsam sênam danġe enj êtu aêacnġa.

Paulu kêtù nġacnġ lau Korinti sebenġ atom nanġ nġam

¹² Aêacma waenġ nġam tau tonec gebe aêacma awa nġalêlômġna gêwa sa gêdêñ aêac gebe asa ma lêñ amoa nom atôm Anôtônê lau tolanġônġnêm sawagenġ. Kauc nġamalacnġa gêjam gôlinġ aêac atom, Anôtônê moasiñ gêjam gôlinġ aêac. Ma lêñ tau tonanġ aêac asa ajac nġawaegenġ gêdêñ amoa awiñ amâc amboac tonanġenġ.

¹³ Gebe aêac ato biñ kaiñ tenġ gêdêñ amâc atom, ato biñ, tanġ amâc atôm gebe asam to ajala nanġenġ. Aê taêc kêka gebe oc ajala biñ tau tomalagenġ,

¹⁴ amboac ajala aêacma biñ nġatênagenġ su gebe êndêñ Apômtau Jesu nê bêc aêac atu nêm waem nġam, amboac amâc atu ma waenġ nġam.

¹⁵ Aê taêc gêjam biñ tonanġ kêtù tônġac, tec gabe jandêñ amâc jawac êmunġ acgom, gebe atap moasiñ sa êtu dim luagêc.

¹⁶ Aê gabe jasa amâcnêm gamêñnġagenġ jana Makedonia. Ma anġa Makedonia gabe jamu jandêñ amâc jawac êtiam, gebe anam aê sa ma akêñ aê jana Judaia.

¹⁷ Aê gabe jasa nġoc lêñ amboac tonanġ, tec taêc gêjam biñ palinġalinġenġ me. Me gêñ, tanġ taêc gêjam kêtù tônġ gebe janġôm nanġ, oc taêc gêjam kêtôm kauc nġamalacnġa ma jasôm “aêc, aêc” to “masi, masi” êpi tagenġ me.

¹⁸ Anôtô enj nġac nġanġênġ, tec kêjala gebe aêacma biñ gêdêñ amâc kêtù “aêc” to “masi” kêpi tagenġ nec atom,

¹⁹ gebe Anôtônê Latu Jesu Kilisi, tanġ aêagêc Silwana ma Timote ajam mêtê kêpi enj gêdêñ amâc nanġ, nê biñ aec to masl nec atom. Gêdêñ tanġ Kilisi gêmêmġ nanġ, Anôtô gêiôc gebe “Aec.”

²⁰ Kilisi gêlôc gêdêñ Anôtônê biñ samob, tanġ gêjac mata nanġ. Kêtù tonanġna aêac tasôm gebe “Biñnanô” kêtù Kilisiñna gebe talambiñ Anôtô.

²¹ nġac tanġ kêpuc aêac to amâc tônġ tamoa dawinġ Kilisi ma genġ oso aêac nanġ, Anôtô tau.

²² Enj kepenġ nê nġatalô kêpi aêac, tec tatu ênê gêñ, ma kakêñ Nġalau Dabuñ kêsêp aêacnêñ nġalêlôm kêtù nġakamaclauñ êtu gêñ, tanġ gebe êkêñ êndêñ aêacnġa nanġ.

²³ Aê aoc gêjac Anôtô gebe mênġêwa nġoc nġalêlôm sa êndêñ amâc gebe taêc walô amâc, tec gaja Korinti atom tagenġ gebe janġôm amâc sec atom.

²⁴ Aêac atu amâcnêm akêñ gêwiñ nġataui atom, amâc akêñ gêwiñ nġajana tec amoa. Tagenġ aêac abe anam kôm awiñ amâc gebe têtmtac nġajam êsa.

2

¹ Aê taêc gêjam kêtù tônġ gêc nġoc nġalêlômgenġ gebe jandêñ amâc jawac atom, gebe janġôm nêm nġalêlôm nġawapac êsa êtiam atom.

² Gebe aê embe janġôm amâcnêm nġalêlôm nġawapac êsa, asa oc êñgôm aê têtac nġajam êsa. Lau tenġ sêmoa gebe sênġômġna atom, lau tanġ gagôm nêñ nġalêlôm nġawapac kêsa nanġenġ.

³ Aê kato biñ tonanġ gebe aê embe jawac, go anġôm nġoc nġalêlôm nġawapac êsa atom, gebe kôm tonec gêjac amâc nġawae gebe anġôm aê têtac nġajam êsa. Aê kakêñ gêwiñ gebe aê embe jamoa totêtac nġajamgenġ, go amâc samob amoa totêtmtac nġajam amboac tonanġenġ.

⁴ Aê kato papia tau tonanġ gêdêñ amâc tonġoc nġalêlôm nġawapac to nġatutucgenġ ma tomatocsulugenġ. Aê kato kêtù janġôm nêm nġalêlôm nġawapac êsanġa nec atom, kato gebe ajala aê têtac gêwiñ amâc nġanġenġna.

Korinti sêsuc nġac, tanġ gêgôm sec nanġ, nê biñ ôkwi

⁵ Njac tenj embe êli binj sa, oc êngôm aê tauc njoc njalêlôm njawapac êsa atom, êkênj wapac amacnêm njagêdô. Aê gabe jasôm gebe êkênj wapac êndênj amac samob nec atom, gabe jakônij enj samucgenj atom.

⁶ Njac tau kêtap nê sec njagêjô anja lau taêsam nênj sa sugac, tec kêtôm.

⁷ Amboac tonanj galoc asa njalênj tenj ma asuc ênê binj ôkwi to anam malô enj gebe nê njalêlôm njawapac êlêlêc e êngôm tau paliñ nec atom.

⁸ Kêtu tonanjja aê jalênj binj amac gebe êtôc nênj têtac gêwiñ enjja ênêc awê êndênj enj êtiam.

⁹ Papija tanj kato gêdênj amac nanj, njam tau tonec gebe jansaê amac gebe jajala amac oc tanjem wamu aênoc binj samob me masi.

¹⁰ Amac embe asuc njac tenj nê binj ôkwi, aê oc jasuc ôkwi amboac tonanj. Binj jasuc ôkwiñja tenj embe ênêc, oc jasuc ôkwi êtu janam amac sanja jakô Kilisi lanjônêm.

¹¹ Aêac tanac jao tauñ êndênj Sadanj gebe ênsau êc aêac atom. Aêac tajam kauc ênê gêñlêlôm atom.

Paulu gêmoa Troas tonê njalêlôm njatutucgenj

¹² Gêdênj tanj gaô lasê Troas gabe jasôm Kilisinê njawae njam lasê nanj, galic gebe Apômtau gêlêc katam tenj su gêdênj aê gebe janam kôm.

¹³ Mago gamoa totêtac malôgenj atom, njam gebe katap lasic Titi sa atom, tec kêkam êsêac lemenj ma gaja Makedonia.

¹⁴ Mago danje êndênj Anôtô. Enj kêkênj aêac, tanj Kilisi gêbinj aêac tôñ nanj, awaka ênê wae kêku njacjo tulunja sa. Ma kêkênj aêac gebe aoc Kilisinê wae lasê ênam gamênj samob auc êtôm njamalu njam, tanj gêjam gamênj popoc nanj.

¹⁵ Gebe Anôtô gêlic aêac atu Kilisinê gêñmalu amoa lau, tanj Anôtô ênam êsêac kêsi to lau, tanj sênanja nanj njalêlôm.

¹⁶ Lau njamakenj sêñu amboac njasu gêmacanônja, tanj gesenj êsêac nanj. Lau njamakenj sêñu amboac njamalu njam, tanj kêsa anja gamênj sêngônj matenj jalija ma kêkênj êsêac sêngônj matenj jali. Asa kêtôm sakinj amboac tonanj.

¹⁷ Aêac atulu Anôtônê mêtê amboac lau taêsam sêgôm kêtu awanja nanj atom. Anôtô kêsakinj aêac, tec asôm ênê mêtê lasê tonjalêlôm njawagenj akô Anôtô lanjônêm, asôm kêtôm Kilisi gêbinj aêac tôñ.

3

Poac wakuc njasakinjwaga

¹ Galoc amac alic aêac amboac akianj tauñ sa kêtiam me. Me moae aêac apô lêna papija êwa aêac sa êndênj amacnja, me apô lêna amacnêm papija êwa aêac sa êndênj launja kêtôm lau njagêdô sêkôc-sêkôc nec me.

² Aêacma papija êwa aêac sanja nanj amac taôm. Papija tau teto kêsêp aêacma njalêlôm, lau samob têtôm gebe sêjala to sêsam.

³ Binj tau gêc awê gebe amac atu Kilisinê papija, tanj kêkênj gêdênj aêac gebe asakinj. Enj keto papija tau ña busa kêsêp poc tapa atom, keto ña Anôtô mata jali nê Njalau kêsêp njamalacnênj njalêlôm.

⁴ Kilisi kêwaka aêac akênj gêwiñ sa e ôliñ andanj Anôto, tec asôm tonanj.

⁵ Aêac tauñ atôm gebe tauñ taênj ênam binj to anam kôm amboac tonanj atom. Aêac atôm kôm tau nanj njam kêsêp Anôtôñagenj.

⁶ Enj kêpuc aêac tôñ e atu poac wakuc njasakinjwaga. Poac wakuc tau njam kêsêp binjsu tetonja atom, kêsêp Njalau, gebe binjsu tetonja tec gesenj njamalac su, mago Njalau kêkênj êsêac sêngônj matenj jali.

⁷ Binjsu tanj Anôtô keto kêsêp poc nanj, mênjkêsa tonjawasigenj e lau Israel têtôm gebe sêlic Mose lanjônô atom kêtu njawasi, tanj gêjam lanjônô auc nanjja. Tagenj

ñawasi tau tonañ gê su kêtiam. Binju tañ kêtü gêmacanô ñasakiñwaga embe êmên tonñawasi amboac tonañ,

⁸ go ñawasi, tañ êsap sakinj Ñalauña tôñ nan, oc êlêlêc su.

⁹ Sakinj tañ kêmêtôc ñamalac gebe sênaña nan, kêtap ñawasi sa, ma sakinj, tañ kêmasanj ñamalacnênj binj e Anôtô gêlic êsêac têtü lau gêdênj nan, kêtap ñawasi sa kêlêlêc su atom me.

¹⁰ Tec ñawasi ônênja embe tanam dôñ êpi ñawasi tonec, oc talic gebe ñawasi ñanô atom, ñam gebe sakinj tonec ñawasi kêlêlêc ñênjenj su.

¹¹ Embe gênj, tañ ê su nan, êtap ñawasi amboac tonañ sa, go gênj, tañ ênêc tenjenja nan, êtap ñawasi sa êlêlêc su.

¹² Aêac akênj materj binj amboac tonañ, tec amoa totêntac kêpa sugenj.

¹³ Aêac atôm Mose atom. Enj gêsanj lanjônô ña obo auc, gebe lau Israel sêlic ñawasi ê su ênaña anja lanjônô nanj atom.

¹⁴ Ma êsêacnênj ñalêlôm ñadani kêsa. Kêtôm têm sêsam poac langwa ñabinj, go obo tonañ gêsanj binj auc ñapanj e mênjgêdênj galoc, sêkôc obo tau su atom, gebe Kilisi taugenj kêtôm gebe êkac obo tau su.

¹⁵ Binjanô, kêtôm têm samob, gênj sêsam Mosenê binj lasê nan, obo tau tonañ gêsanj êsêacnênj ñalêlôm auc e mênjgêdênj galoc.

¹⁶ Mago Israel embe sênam taunj ôkwi êndênj Apômtau, go êkac obo tau su.

¹⁷ Apômtau enj Ñalau. Ma Apômtaunê Ñalau embe êmoa êwiñ ñamalac, go êngamboac êsêac su sêmoa nênj lêtêgenj.

¹⁸ Aêac tec obo gêsanj aêac lanjônô auc atom nec, tatôm tasalakatu, tañ Apômtaunê ñawasi jakêpô lau e Apômtau Ñalau êkênj aêac tapô taunj ôkwi tatôm enj tau katu ma tawê kainj ñawasi to ñawasi.

4

Anôtônê awamata kêsêp kunom

¹ Anôtô taê walô aêac, tec kêkênj sakinj tonañ gêdênj aêac. Amboac tonañ aêac tatu goloñ atom.

² Aêac akac taunj su anja gênj, tañ kêsijn tau ma kêtôm gebe êngôm aêac majenj êsaja nan. Aêac asêlênj asa lênj dansanj atom ma ajam Anôtônê binj ôkwi atom. Aêac aoc binjanô lasê akô Anôtô lanjônêm e awaka taunj sa gêdênj lau samob, tañ sêkênj tañenj nênj awa ñalêlôm ña nanj.

³ Ñawae ñajam, tañ ajam nan, embe êsinj tau, go êsinj tau êndênj lau, tañ oc sênaña nanjenj.

⁴ Êsêac sêkênj gêwiñ atom gebe nom tonec ñañatausêga gêsanj nênj ñalêlôm auc e ñakesec kêsa ma sêlic ñawê, tañ kêsa anja ñawae ñajam nanj atom. Ñawae ñajam tau gêwa Kilisi, tañ kêtü Anôtô katu solop nanj, né ñawasi sa.

⁵ Gebe aêac ajam mêtê kêpi aêac taunj atom, awa Jesu Kilisi sa gebe enj Apômtau ma aêac taunj gebe atu amacnêm saki ñwaga katu Jesunja.

⁶ Anôtô tañ kêsôm gebe ñawê êsa anja ñakesec nanj, kêkênj aêacma ñalêlôm ñawê kêsa. Ñawê tau ñam kêsêp ajala Anôtônê ñawasi, tañ gêc Kilisi lanjônô nanj.

⁷ Mago awamata, tañ awê kainj nanj, kêsêp aêacma ñalêlôm amboac kêsêp ku, tañ sêpac ña nom nanj, gebe ñaclai ñamôkê ênêc awê gebe anja aêac taunj ma atom, anja Anôtônêgenj.

⁸ Gênjwapac tokainj-tokainj kêlêsuc aêacgenj, mago kêlêsa aêac popoc atom. Aêac aê go taunj, mago katuñ gêbac atom.

⁹ Lau sêjanda aêac, mago Anôtô gêwi aêac sinj atom. Sêku aêac tulu, mago sesenj aêac su atom.

¹⁰ Aêac aôc Jesu gêmac êndu kêpi aêac ôlin napan, gebe Jesu gêmoa mata jali eoc tau lasê êpi aêac ôlin amboac tonanjen.

¹¹ Aêac amoa maten jali, mago asa pan gêmac nalêndan napan kêtû Jesu, gebe Jesu gêmoa mata jali eoc tau lasê êpi aêac ôlin mêtê-mêtê.

¹² Amboac tonan naclai tamac êndu naga gêjam kôm kêpi aêac, ma naclai dangôn maten jalin naga gêjam kôm kêpi amac.

¹³ Teto gec gebe “Aê kakên gêwin tec kasôm lasê.” Nalau tan kakac nac tonan e kêkên gêwin nan, kêkac aêac amboac tonanjen. Tec aêac akên gêwin ma asôm lasê amboac tonan.

¹⁴ Aêac ajala gebe Nac tan gênu Apômtau Jesu gêdi sa nan, oc ênu aêac andi sa awin Jesu to êkên aêac awin amac takô en lanônêmna.

¹⁵ Bin samob tonan kêsâ kêtû amacna. Anôtônê moasin embe ênam sêga anga launên, go êsêacnên mec dangenâ êtu dani êlêlêc e Anôtônê nawasi êsa.

Tasa nê leŋ totakêŋ êwinjen

¹⁶ Amboac tonan aêac atu golon atom. Aêac ôlin embe êtu sec, ma êtu sec. Mago aêacma nalêlôm êtu wakuc êtôm bêcgen,

¹⁷ gebe ma gêwapac gêgôm aêac têlagen ma asaê amboac nagaô nan, êkên nawasi tenjen naga kapôên êlêlêc gêwapac su nêngen.

¹⁸ Aêac maten gê gê, tan matenanô talic sapu nan, gebe gê, tan matenanô talic nan, ê su, mago gê, tan talic sapu nan, oc ênêc tenjen.

5

¹ Aêac ajala gebe aêacma bec nomna tonac embe etoc su, go Anôtô êkên andu ten êndên aêac. Andu tau, tan namalac sêkwê naga lemen atom nan êkô undambê tenjen.

² Amboac tonan aêac aen olin to ajam awen su ma andu undambêna gebe êkwa aêac auc.

³ Embe êkwa aêac auc, go têtac aêac sa toôlin nagaô atom.

⁴ Aêac angon bec ôlin naga tonac amoa, tec aen olin tau toma nalêlôm nawapacgen. Aêac abe akwalec bec tau tonac su atom, abe asô bec undambêna êkwa aêac auc êwin, gebe gê mata jali tau mênênam gê mêtê-mêtê auc.

⁵ Nac tan kêmasan aêac kêtû gê tonan naga nan, Anôtô tau, ma kêkên Nalau gêdên aêac kêtû nakamaclau.

⁶ Amboac tonan aêac têtac kêpa su napan ma ajala gebe têm, tan amoa ôlinjen nan, kêtôm amoa gamên jaba ma amoa jaêc Apômtau.

⁷ Aêac alic nanô atom, ma akên gêwinjen ma tec asa ma lên.

⁸ Aêac têtac kêpa sugen ma têtac gêwin kêlêlêc gebe awi ôlin tonac nabec sin ma angon ma malacmôkê awin Apômtau.

⁹ Aêac amoa ma malacmôkê me amoa jaêc, tec atu kêka-kêka gebe Anôtô êlic aêac ênac mataanô njam.

¹⁰ Gebe aêac samob oc tatu awê natakô Kilisinê lêpôn mêtôcna nêmna, gebe aêac samob êndên-êndênjen tatap nagejô sa êjô njam to sec, tan dagôm gêdên têm tamoa toôlinjen nan.

Sakin daê wamaŋa

¹¹ Aêac ajala bin atêc Apômtau naga naga tec ajam kôm kêpi lau gebe sênam tau ôkwi. Anôtô kêjala aêacgac ma aê taêc kêka gebe amac ajala aê gêc nêm nalêlôm amboac tonanjen.

¹² Aêac abe awaka tau wæn sa êndên amac êtiamêtiam atom. Aêac abe êkêli amac e awaka aêac sa atu amac waem naga gebe amac ajô lau, tan tetoc tau sa gê dêmônên naga, mago têtôm gebe tetoc tau sa gê nalêlôm naga atom nan awen.

¹³ Aêac embe amoa atôm lau meloc, go amoa amboac tonanj êtu Anôtônja me embe amoa tokauc njawa, go amoa amboac tonanj êtu amacnja.

¹⁴ Kilisinê têtac gêwinj njanô kékac aêac, tec aêac ajala gebe njac tagenj gêmac êndu kêtû lau samobnja, amboac tonanj tec kêtôm lau samob sêmac êndu sugac.

¹⁵ Enj gêmac êndu gêjô lau samob su gebe lau, tanj sêmoa matenj jali nanj, sêmoa matenj jali êtu sêmoasinj taunja atom, sêmoa êtu sênam sakinj njac, tanj gêmac êndu gêjô êsêac ma gêdi sa nanjagenj.

¹⁶ Amboac tonanj aêac ajam dônj njac tenj njalênj njamalacnja kêtiam atom. Gêmunjenj tec ajam dônj Kilisi njalênj njamalacnja, mago galoc ajala enj amboac tonanj kêtiam atom.

¹⁷ Amboac tonanj njac tenj embe Kilisi êmbinj enj tônj, go êtu gênj wakuc tenj. Alic acgom, gênj lanjwa gêjanja su ma gênj wakuc mênkêsa.

¹⁸ Gênj samob tonanj njam Anôtô, tanj kékênj Kilisi gebe ê wama aêac êndênj tau ma kékênj sakinj wamanja gêdênj aêac.

¹⁹ Anôtô gêmoea gêwinj Kilisi ma gê wama njamalac samob gêdênj tau. Enj tanj gêjam nênj geo kêtiam atom ma kékênj aêac asôm Anôtô gê wama njamalacnja njawae lasê.

²⁰ Kilisi kêsakinj aêac gebe ajô enj su ma Anôtô kékênj aêac gebe alênj binj amac. Tec atenj amac ajô Kilisi gebe Ansunj taôm êndênj Anôtô gebe ê wama amac êndênj tau.

²¹ Kilisi gêjam kauc sec, mago Anôtô kékênj enj kêtû sec njam gêjô aêac su gebe aêac, tanj Kilisi gêbinj aêac tônj nanj, tawê kainj Anôtônê binjêdênj.

6

¹ Aêac tanj ajam kôm awinj Anôtô nanj, alênj binj amac gebe Akôc Anôtônê moasinj sa njadmagenj atom.

² Anôtô kêsôm gebe

“Aê kakênj tanjoc aôm gêdênj noc njajam

ma gajam aôm sa gêdênj bêc gajam aôm kêsinja.”

Alic acgom, galoc noc njajam tau, galoc bêc gêjam aêac kêsinja.

³ Aêac agôm gênj tenj, tanj kêlênsônj lau nanj atom, gebe sêmbu aêacma sakinj atom.

⁴ Gênj samob, tanj agôm nanj, kêwaka aêac sa gebe atu Anôtônê sakinjwaga. Aêac aôm gênjwapac totêntac kêpa sugenj ma amoa toma njalêlôm njawapac. Aêac apô lêna tauj to anjônj jageo.

⁵ Êsêac sêjac aêac to sêkênj aêac anjônj kapoacwalô. Aêac asêp lau sêli awen sa to njanda njalêlôm. Aêac ajam kolenj aim tauj sugenj. Aêac aêc bêc atom to mo gêjô aêac.

⁶ Aêac amoa toma njalêlôm njawa to ajala binj njam. Aêac aê launênj binj tônj ma amoa totêntac wapôm genj. Njalau Dêbu njagêwê aêac ma têtac gêwinj totêntac makenjenj.

⁷ Aêac asôm binjnanô lasê ma Anôtônê njac lai kêpuc aêac tônj. Binjêdênj njalaukasap kékêli aêac to gêjam aêac kêsini.

⁸ Njagêdô tetoc aêac sa ma njagêdô sêgôm aêac majenj. Njagêdô sêsôm aêac waen sec, njagêdô sêsôm waen njajam. Njagêdô sêsôm aêac gebe dansanjtêna, mago asôm binjnanôgenj.

⁹ Aêac amoa amboac lau sêjam kauc aêac, mago sêjala aêac kêtû tônj. Aêac amoa amboac amac êndu, mago amoa matenj jaligac. Êsêac sêkic aêacma binj, mago sêjac aêac êndu atom.

¹⁰ Aêac amoa amboac lau tonjalêlôm ñawapac, mago amoa totêntac ñajamgeñ ñapañ. Aêac amoa amboac lau ñalêlôm sawa, mago amoasiñ lau taêsam. Aêac amoa amboac gêñ teñ gêc aêacña atom, mago atu gêñ samob ñatau.

¹¹ O amac lau Korinti, aêac asôm ma biñ gêdêñ amac gêc awêgeñ to êlêc ma ñalêlôm ñakatam su gêdêñ amac.

¹² Aêac agamiñ ma ñalêlôm gêdêñ amac atom, mago amac agamiñ nêñ ñalêlôm gêdêñ aêac.

¹³ Akêñ ñajam êjô ñajammañ. Aê kasôm ñoc biñ gêdêñ amac amboac kasôm gêdêñ ñoc ñapalê. Alêc nêñ ñalêlôm ñakatam su êndêñ aêac.

Aêac tatu Anôtônê lôm dabuñ

¹⁴ Ambin taôm tôñ tamiñ lau-sêkêñgêwiñ-atomwaga to anam kôm awiñ êsêac atom. Bin gêdêñ agêc biñ geo sênam kôm sêwiñ taun amboac ondoc. Ñawê agêc ñakesec sêsêlêñ sêwiñ taun amboac ondoc.

¹⁵ Kilisi agêc Sadañ nêñ biñ kêpi tagen me. Ñac tañ kêkêñ gêwiñ agêc ñac, tañ kêkêñ gêwiñ atom nañ, sêwê kaiñ gêñ tagen amboac ondoc.

¹⁶ Anôtônê lôm dabuñ ma lôm gwamña ñam tagen me. Amac ajala gebe aêac tatu Anôtô mata jali nê lôm dabuñ kêtôm Anôtô tau kêsôm gebe “Aê jakwê ñoc andu sa jañgôn jawiñ êsêac to jasêlêñ jamoa êsêac ñalêlôm.

Aê oc jatu êsêacnêñ Anôtô to êsêac oc têtû aêñoc lau.

¹⁷ Tec akac taôm su anğa êsêacnêñ ma êñgamiñ taôm êndêñ êsêac. Apômtaunê biñ tau tonañ.

Amoasac gêñ ñatêmui atom, go jakôc amac sa

¹⁸ ma jatu amac Tamemi ma amac atu aê latucio to ñac. Apômtau ñaniniñ Ñatau nê biñ tau tonañ.”

7

¹ O lauace, Anôtô gêjac mata biñ gêdêñ aêac, tec takwasin ôliñ to ñalêlôm ñajec samob su ma tanac dabiñ taun tatu lau dabuñ tasa nêñ lêñ totat c Anôtôgeñ.

Lau Korinti sêjam taun ôkwi, tec Paulu têtac ñajam kêsa

² Akêñ ñasawa êndêñ aêac anğa nêñ ñalêlôm. Aêac agôm keso gêdêñ ñac teñ atom, asen ñac teñ su atom ma awê ñac teñ auc kêtû nê awaña atom.

³ Aê kasôm biñ tonañ gebe jamêtôc amacña atom. Aê kasôm biñ gêmun su gebe aêac têtac gêwiñ amac ñanôgeñ, tec tamoã maten jali dawin taun, ma tamac êndu dawin taun amboac tonanğen.

⁴ Aê taêc kêpa amac su kasôm amac waem kêtû tapa. Gêñwapac gêgôm aêac ñanô, mago Anôtô gêjam malô aêacña gêjam aê auc to têtac ñajam kêsalê aê auc.

⁵ Gêdêñ tañ aô lasê Makedonia su nañ, ñasawa alêwan taunña teñ gêc atom, gêñwapac kêkôm aêac aucgen. Aêac ôliñ kêtap sin sa ma atêc taun gêc ma ñalêlôm.

⁶ Mago Anôtô, tañ gêjam malô lau-ñalêlôm-ñawapacwaga nañ, kêsakin Titi mêngeô lasê aêac tec gêjam malô aêac amboac tonañ.

⁷ Titi mêngeô lasê aêac tagen tec gêjam malô aêac nec atom, amac ajam malô en ñawae nañ mêngejam malô aêac gêwiñgoc. En gêjac min gêdêñ aêac gebe ajam awem su aê to atan aê ma nêñ ñalêlôm kêkac amac aêña, tec têtac ñajam kêlêlêc.

⁸ Aê têtac sec gêdêñ tauc ñanô kêtú ñoc papia, tañ kato gagôm amacnêm ñalêlôm ñawapac kêsaña nan atom. Aê galic papia, tañ kato e gêgôm amacnêm ñalêlôm ñawapac kêsa têlageñ nan ma têtac sec gêdêñ tau ñagec.

⁹ Ma galoc aê têtac ñajam kêsa. Têtac ñajam kêtú nêm ñalêlôm ñawapac kêsa samucgeñña nec atom kêtú amacnêm ñalêlôm ñawapac kêsa e ajam taôm ôkwiña. Amacnêm ñalêlôm ñawapac kêsa ñam kêsêp Anôtô, abacma biñ gêgôm amac atu sec atom.

¹⁰ Gebe ñalêlôm ñawapac, tañ ñam kêsap Anôtôña nan, êkac aêac e tanam tauñ ôkwi natatap moasiñ Anôtô ênam aêac kêsiña sa. Ñalêlôm ñawapac tonañ êkêñ wapac lau teñ êtiam atom. Mago ñalêlôm ñawapac, tañ ñam kêsêp nomña nan, tec êkêñ aêac tamac êndu.

¹¹ Alic acgom, nêm ñalêlôm ñawapac, tañ ñam kêsêp Anôtô nan, kêkac amac kôm tokaiñ-tokaiñña. Kêkêñ amac ôlim kêpi kêtú amansañ nêm biñña ma alic kesowaga sec. Amac atêc taôm to ajam awem su aê ma nêm ñalêlôm kêkac amac kêtú aêña. Ma amac amêtôc sec. Amacnêm kôm samob tonañ kêwaka amac sa gebe awê biñ tau ñakaiñ teñ atom.

¹² Amboac tonañ aê kato gêdêñ amac, mago kato kêtú ñac, tañ gêgôm keso me kêtú ñac, tañ sêgôm eñ sec nanña atom. Masi. Aê kato gebe jakêli amac e ôlim palê aêacña ênêc awêgeñ ma amac taôm ajala akô Anôtô lanônêmña.

¹³ Biñ tonañ gêgôm aêacma ñalêlôm kêtú malô.

Mago tonanğeñ atom. Titi têtac ñajam gebe amac samob alau ênê ñalêlôm ñawasi kêsa. Ma ênê têtac ñajam gêgôm aêac têtac ñajam kêsa samucgeñ.

¹⁴ Aê kalanem tauc gêdêñ Titi kêtú amacña, ma amac agôm aê majoc kêsa atom. Biñ samob, tañ asôm gêdêñ amac nan biññanô, tec ma biñ lanemña, tañ asôm gêdêñ Titi nan, biññanô amboac tonanğeñ.

¹⁵ Titi kêkêñ nê ñalêlôm samucgeñ gêdêñ amac gebe taê gêjam lêñ amac akôc eñ saña. Amac tanem wamu eñ ñapep ma akôc eñ sa toatêc taôm ma atênêp.

¹⁶ Aê têtac ñajam to têtac kêpa su kêtú amacña samucgeñ.

8

Tanam Anôtônê lau sa

¹ O lasitêwaac, aêac anac Anôtônê moasiñ, tañ kêkêñ gêdêñ gôlôac dabuñ Makedoniaña nan, ñamiñ êndêñ amac anô acgom.

² Gêñwapac kêkôninğ êsêac, mago sêpuc tauñ tôñ ma sêmoa totêntac ñajam samucgeñ. Êsêac lau ñalêlôm sawaanô, mago sêkêñ da totêntac wapômgeñ sêjac ñawae.

³ Aê galic, tec jawa sa endenğ amac gebe tauñ nêñ ñalêlôm kêkac êsêac tec sêkêñ da kêtôm gêñ, tañ gêc êsêacña ma sêkêñ kêlêlêc su.

⁴ Êsêac tetenğ aêac ñapanğ gebe alôc ma sêwê kaiñ sakiñ sênam Anôtônê lau saña sêwiñ.

⁵ Êsêac sêkêñ da kêtôm aêac taênğ kêka necgeñ atom, êsêac sêkêñ tauñ samucgeñ dêdêñ Apômtau gêmunğ, ma Anôtô kêpuc êsêac tôñ, go sêkêñ tauñ gêdêñ aêac amboac tonanğeñ.

⁶ Tec aêac asakiñ Titi, tañ gêmunğeñ gêjac m moasiñ tonañ ñakolenğ nan, gebe ênac dabiñ kôm tau anğa amacnêm.

⁷ Amac atu lau tolêlôm gêñ samob tonec ñaiña, akêñ gawiñ, asôm mêtê, ajala biñ, ajam kôm toôlim palêgeñ ma têtac gêwiñ aêac, tec galoc atu lau tolêlôm amoasiñ Anôtônê lauña êwiñmañ.

⁸ Aê gabe jakac amac atom. Lau ñagêdô sêgôm toôlinğ palêgeñ, tec gabe jansaê amac gebe oc têtac gêwiñ ñanô amboac tonañ me masi.

⁹ Amac ajala aêacnêḡ Apômtau Jesu Kilisi nê moasiḡac. Eḡ ḡac tolêlôm, mago kêtḡ ḡac ḡalêlôm sawa kêtḡ amacḡa, gebe ênê ḡalêlôm sawa tonanḡ êkêḡ amac atu lau tolêlôm.

¹⁰ Aê jawa ḡoc taêc ḡêjam sa êpi binḡ tau acgom. Binḡ tonec oc êmoasiḡ amac. Gêdêḡ jala lanḡwa amac ajac m kôm tau, mago ajam ḡaômagenḡ atom, têmtac ḡêwiḡ ḡanôḡenḡ tec ajam.

¹¹ Amboac tonanḡ galoc anac dabiḡ kôm tau ma anḡôm binḡ, taḡ nêḡ ḡalêlôm êkac amacḡa nanḡ, ḡanô êsa ḡa ḡêḡ, taḡ ḡêc amacḡa nanḡ.

¹² Embe nêḡ ḡalêlôm êkac amac ma akêḡ êtôm ḡêḡ, taḡ ḡêc amacḡa, go Anôtô êlic ḡajam. Akêḡ ḡenḡ, taḡ taôm apô lêna amoa nanḡ atom.

¹³ Aê taêc ḡêjam binḡ tonec gebe lau ḡagêdô sêmoa ḡajam ma sêlêwanḡ taunḡenḡ ma amac aôc ḡêḡwapac nec atom. Amac samob atôm taômḡenḡ.

¹⁴ Galoc tonec amacnêḡ ḡêḡ taêsam ḡêc, tec anam êsêacnêḡ sêpô Iênanḡa sa. Ma êsêacnêḡ ḡêḡ ḡagêdô embe ênêc, go sênam amacnêḡ apô lênanḡa sa amboac tonanḡ ma amoa atôm taômḡenḡ.

¹⁵ Êtôm binḡ, taḡ teto ḡêc gebe
 “ḡac taḡ kejoḡ mana taêsam nanḡ,
 nê mana kêlêlêc su atom.
 Ma ḡac, taḡ kejoḡ luagêc nanḡ,
 kêpô lêna atom.”

Titi to nê launêḡ binḡ

¹⁶ Aê ḡajam danḡe ḡêdêḡ Anôtô gebe kêkac Titinê ḡalêlôm e ôli palê kêsa kêtḡ amacḡa ma ḡêḡôm kêtôm aê ḡagôm.

¹⁷ Aêac alêḡ binḡ ḡac tau tec kêkêḡ taḡa ma tau ôli palê kôm tonanḡa e nê ḡalêlôm kêkac eḡ ma ḡêdêḡ amac ḡêwac.

¹⁸ Aêac asakiḡ lasiḡi teḡ, taḡ ḡôlôac dabuḡ samob sêḡô eḡ ḡêjam mêtê ḡajam ḡawae nanḡ, tec ḡêwiḡ eḡ ḡêwac.

¹⁹ Mago kêtḡ tonanḡagenḡ atom, ḡôlôac dabuḡ samob sêjaliniḡ eḡ sa gebe êsêlêḡ to ênam sakiḡ êwiḡ aêac êtu moasiḡ tonanḡa, gebe Apômtaunê wae êsa to êwaka aêacma têmtac ḡêwiḡ kôm tonecḡa sa.

²⁰ Aêac aḡôm tonanḡ gebe lau teḡ sêḡgoliḡ binḡ êpi aêac êtu moasiḡ kapôêḡ, tec aêac akôc necḡa atom.

²¹ Aêac taêḡ ḡêjam gebe anḡôm ma ḡêḡ ḡapep sawa êtu Apômtau taunḡenḡ êlicḡa atom, anḡôm êtu ḡamalac sêlicḡa amboac tonanḡenḡ.

²² Ma aêac asakiḡ lasiḡi teḡ ḡêwiḡ. Aêac asaê eḡ kêtḡ dim taêsam kêtḡ kôm ḡagêdôḡa ma alic eḡ ḡêḡôm ḡêḡ toôli palêḡenḡ. Eḡ taê kêpa amac su, tec ôli palê kêsa amacḡa.

²³ Titi tau tec jawa eḡ sa gebe ḡoc ḡac eḡ, nanḡ ḡêjam kôm kêpi amac ḡêwiḡ aê. Ma aêac lasiḡiagêc têtḡ ḡôlôac dabuḡ nêḡ aposolo sêwaka Kilisinê wae saḡa.

²⁴ Atôc nêḡ têmtac ḡêwiḡ êndêḡ êsêac ma awaka aêacma binḡ lanemḡa, taḡ asôm kêpi amac nanḡ sa, ḡôlôac samob sêjala gebe binḡanô.

9

Tanam Anôtônê lau sa

¹ Sakiḡ tanam Anôtônê lau saḡa tau ḡêc awê, tec jato ḡabiḡ êndêḡ amac êtiam atom.

² Aê kajala gebe nêḡ ḡalêlôm kêkac amac sakiḡ tonanḡa, tec kalanem amac ḡêdêḡ lau Makedoniaḡa ma kasôm gebe “Lau Akaiaḡa sêmasanḡ taunḡ kêtḡ sakiḡ tonanḡa ḡêdêḡ jala lanḡwa sugac.” Amac waem ôlim palenḡa tonanḡ kêkêli lau taêsam ma sêkôc kôm tau sa amboac tonanḡenḡ.

³ Galoc jasakin lasitêwai tonan sêwac, gebe bin, tañ kalanem amac nan, êwaka tau sa gebe binjanô, tec amac amansan taôm êtôm aê kasôm.

⁴ Aê embe jawin lau Makedoniaña ñagêdô jawac ma jatap amac sa gebe amasan taôm su atom, oc êngôm aêac, tañ taên kêka amac nan, majen ñanô. Aê gabe jasôm bin êpi amac majem êsaña nec atom.

⁵ Kêtu bin tonanña aê taêc gêjam kêtu tôn gebe janac binsu lasitêwai tonan, gebe sêsêlên sêmuñ sêndên amac sêwac ma sênac dabin moasin, tañ amac akên ñawae gebe asakin nan kwananjen. Embe anac dabin taôm amboac tonan, go éwa moasin tau sa gebe akên kêtu aêac akac amacña atom, taôm nêmo ñalêlôm kêkac amac tec akên.

⁶ Taêm ênam tonac acgom. Ñac tañ kêsê ñawê luagêcgen nan, oc ejon ñanô luagêcgen sa. Ma ñac, tañ kêsê ñawê taêsam nan, oc ejon ñanô taêsam sa.

⁷ Lau samob sêkên atôm nên ñalêlôm êkac êsêacña, sêkên totêntac secgen êtu sêkac êsêacña atom, gebe Anôtô têtac gêwin ñac, tañ kêkên totêtac wapômgen nan.

⁸ Anôtô kêtôm gebe êkên moasin samob ênam amac auc, gebe atap nêmo gêñ êoc amac tônia sa ñapan ma atap sa êlêlêc e atôm gebe anjom kôm ñajam samob,

⁹ kêtôm teto gêc gebe

“Enj kêpalip nê gêñ gêdên lau ñalêlôm sawa.

Ênê binjêdên oc ênêc enden tônia.”

¹⁰ Ñac tañ kêkên ñawê gêdên ñackêpalip-ñawêwaga to kêkên mo gebe enj ênin nan, oc êkên ñawê êndên amac amboac tonan ma êkên êtu taêsam e amacnêmo binjêdên ñajanô êtu kapôên.

¹¹ Enj êkên amac atu lau tolêlôm gêñ samobña e atôm gebe akên gêñ totêmtac wapômgen. Ma aêac anam amac sa e lau sênam danje Anôtô êtu nêmo moasin tonanña.

¹² Amac ajam kôm kêpi sakin tonan, tec gêjam Anôtônê lau sêpô lêna taunñagen sa atom, êkêli lau taêsam sênam danje Anôtô.

¹³ Sakin tonan êwaka amac sa ma êkêli lau sêlambin Anôtô êtu tañem wamu to asôm Kilisinê ñawae ñajam lasêña ma êtu têtac wapôm gêbin amac tônia têmin êsêac to ñagêdô samobña.

¹⁴ Êsêacnên mec, tañ tetên kêtu amacña nan, gêwa sa gebe sêjam awen su amac kêtu moasin kapôênanô, tañ Anôtô kêkên gêdên amac nanña.

¹⁵ Danje êndên Anôtô êtu moasin ñanô, tañ kêkên gêdên aêac ñaômagen nanña. Aêac tatôm gebe dawa moasin tau sa tomalagen atom.

10

Paulu kêkac bin su tau

¹ Aê, Paulu, tauc jalên bi ñ amac êtu Kilisinê ñalêlôm ñajam to malôña. Lau sêsôm bin kêpi aê gebe aê embe jamoa jawin amac, oc jambu tauc, mago embe jamoa jaêc, oc jasôm bin ñajana.

² Aê jaten amac gebe Anjom aê jasôm bin ñajana êndên amac êndên tañ jamoa jawin amac nan atom. Aê taêc gêjam kêtu tôn gebe jasôm bin ñajana amboac tonan êndên lau ñagêdô, tañ taên gêjam gebe aêac asêlên asa lên ñamalacña.

³ Binjanô, aêac ñamalac, tec asa ma lên, mago ajac sin ña lên ñamalacña atom.

⁴ Aêacma sin ñalaukasap ñam kêsêp nom atom, Anôtônê laukasap tau ñajana kêtôm gebe anac sin ma ansen ñacionên tunbôm ñajana su. Aêac ansen ñamalacnên kauc keso,

⁵ to nêñ biñ tetoc tauñ saña, tañ gêsañ aêac auc e tajala Anôtô sapu nañ su. Ma êkôninñ biñ samob, tañ taêñ gêjam nañ, tôn e êsô Kilisinê biñ ñalabu.

⁶ Aêac amasanñ tauñ su gebe êndênñ tañ amac anac dabinñ tañem wamu su acgom, go aêac amêtôc tañenñ pêc samob.

⁷ Matem êndinñ gêñ, tañ gêc lañônêmña nañ. Ñac teñ embe êlic tau amboac Kilisinê ñac, nañ taê ênam ênêc tauña êwinñ gebe aêac atu Kilisinê lau amboac tonañ atôm enñ.

⁸ Aê embe jalanem tauc êlêlêc su êtu ñaclai, tañ Apômtau kêkêñ gêdênñ aêac nañña, oc majoc atom. Eo kêkêñ ñaclai amboa amac saña, kêkêñ ñaclai anseñ amac sunñ atom.

⁹ Taêm ênam gebe aê gabe jatakê amac ña ñoc papia nec atom.

¹⁰ Lau ñagêdô sêsôm gebe “Ênê papia tec ñajaña to ñatêkwa. Mago enñ tau embe êmoa êwinñ aêac, go talic enñ ñac palê-palê ma ênê biñ amboac ñanô masi.”

¹¹ Ñac tañ kêsôm biñ tonañ nañ, taê ênam biñ tonec acgom gebe Aêac tañ amoa jaêc ma ato ma papia ñajaña nañ, oc anğôm biñ, tañ ato kêsêp papia nañ, ñanô êsa êndênñ tañ wacamo awinñ amac.

¹² Aêac abe akianñ tauñ e naanam taminñ lau ma anam dônñ tauñ êpi êsêac, tañ tauñ sêwaka tauñ sa nañ, nêñ ñagêdô atom. Êsêac tonañ têttauñ nêñ dônñ to sêjam dônñ tauñ kêpi tauñ e nêñ kauc kêlênsônñ.

¹³ Aêac tonec abe alanem tauñ êlêlêc su atom. Anôtô tau kêkêñ dônñ gebe anam dônñ-ma kôm. Aêac adaguc dônñ tonañ tec wacaô lasê amac.

¹⁴ Amac amoa madinñ ñalêlom, tec gêdênñ tañ adênñ amac awac toKilisinê ñawae ñajamgeñ nañ, aka lêlêc madinñ tonañ atom.

¹⁵ Aêac alanem tauñ kêttauñ teñ nêñ kolenña atom. Mago aêac akêñ matenñ gebe amacnêm akêñ gêwinñ esewec ma akêñ aêacma kôm êlainñ tau ñanô anña amacnêm e êtôm madinñ, tañ Anôtô kêkêñ nañ.

¹⁶ Go asôm ñawae lasê e aka lêlêc amac naakêñ êsêp lau samuc nêñ gamênñ ma alanem tauñ êtu kôm, tañ lau teñ sêjam su anña nêñ tunjêlôm nañ atom.

¹⁷ “Ñac teñ embe êlanem tau, go êlanem tau êtu Apômtauñagenñ.”

¹⁸ Ñac tañ tau kêwaka tau sa nañ, enñ kolenwaga ñanô atom. Ñac tañ Apômtau kêwaka enñ sa nañgeñ, tec enñ kolenwaga ñanô.

11

Paulu to aposolo dansañ

¹ Anô ñoc biñ meloc ñagec acgommanñ. Aê kajalagac gebe amac oc anô.

² Aê gajam lêmunñ amac kêtôm Anôtô gêjam lêmunñ gebe amac atôm awêtakinñ ñajam teñ, tañ kêsini enñ kêttauñ ñac tagenña nañ, tec gabe jawê amac andênñ enñ ana. Ñac tau Kilisi.

³ Mago aê taêc dani amac gebe nêm ñalêlôm, tañ kêsap Kilisi tônñ ñañêngeñ nañ, oc êtu sec ma awi enñ sinñ atôm Ewa, tañ moac kêsau enñ ña biñdansañ tokauc nañ.

⁴ Gebe ñac teñ embe wacênam mêtê êpi Jesu teñ, tañ aêac ajam mêtê kêpi atom, me embe akôc ñalau teñ sa, tañ akôc sa anña aêacma atom, me embe ñawae ñajam teñ, tañ aêac akêñ gêdênñ amac nañ atom, oc anô anac ñawaegeñ.

⁵ Aê kasaê tauc gebe “aposolosêga” tonañ lau tokauc sêlêlêc aê su nec atom.

⁶ Moae kasôm biñ amboac kwapuc, mago ñoc kauc amboac kwapucnênñ atom. Biñ tonañ aêac awa sa gêdênñ amac gêc awêgeñ ña biñ to lênñ tokainñtokainñ.

⁷ Aê gabu tauc gebe jatoc amac sa ma kasôm Anôtônê ñawae ñajam lasê kakôc ñaôli gêjô su atom, tec gagôm sec me.

⁸ Gôlôac dabunñ ñagêdô sêjam ôli aê gebe janam sakinñ amac. Aê galic amboac kajanço gêñ anña êsêacnênñ.

⁹ Gêdêñ tañ gamoa gawiñ amac tokapô lêna nêñgen nan, aê kaêlênsôñ amac ma katerñ gêñ anğa amacnêm ñac teñ nê atom. Lasitêwai tañ sêmêñ anğa Makedonia nan, sêjam ñoc kêpô lêna sa. Aê gajob tauc ma oc jajop tauc ñapep gebe jakêñ wapac teñ êndêñ amac atomanô.

¹⁰ Kilisinê binñanô gêjam aê auc, tec jasôm êtu tôñ gebe ñoc waec tonañ ñawae êmbacnê anğa Akaia ñagamêñ samob atomanô.

¹¹ Aê kasôm binñ tau kêtú asagenña. Kasôm gebe têtac gêwiñ amac atom me. Anôtô kêjala gebe têtac gêwiñ amacgac.

¹² Gêñ tañ gagôm gamoa nan, oc jawi siñ atom, gebe jakô êsêac, tañ sebe tetoc tauñ sa ma sêsôm gebe sêjam kôm têtôm aêac nan, waenñ auc.

¹³ Lau tônê ñai êsêac aposolo dansañ. Êsêac kolenwaga dansañ, tañ sêjam Kilisinê aposolo lanñonñ nan.

¹⁴ Binñ tonañ êtakê amac atommanñ, gebe Sadanñ tau gêjam anñela ñawêña lanñô.

¹⁵ Tec ênê sakinwaga embe sênam sakinwaga binñgêdêñña lanñonñ, oc alic amboac gêñ kainñ teñ atom. Êtu ñamu êsêac têtap ñagêjô sa êtôm nêñ kôm, tañ sêjam nanñ.

Paulu gêôc ñandanñ taêsam kêtú enñ aposoloña

¹⁶ Aê jasôm ñoc binñ êtiam gebe alic aê amboac ñac meloc atom. Mago embe alic aê amboac ñac meloc, nanñ alicmanñ, tagenñ alóc sa gebe jalanem tauc ñagec acgom.

¹⁷ Binñ tec jasôm nec Apômtaunê binñ atom. Aê jasôm binñ lanemña tonec amboac ñac meloc teñ.

¹⁸ Lau taêsam sêlanem tauñ kêtú binñ ñamalacña, tec gabe jalanem tauc êtu tonañña êwiñmanñ.

¹⁹ Amac taôm lau tokaucgac, mago anñô lau meloc nêñ binñ ajac ñawaegeñ.

²⁰ Ñac teñ embe êkôninñ amac atu ênê sakinwaga, me êniñ amacnêm mo ñaômagenñ, me êkôc amacnêm gêñ, me etoc tau sa, me êtap amac lanñomanô auc, oc alic ñajam.

²¹ Aê jasôm tomajocgeñ gebe aêacma ñajañña masi, tec agôm gêñ amboac tonañ atom.

Mago ñac teñ embe êkianñ tau sa gêñ teñña, go jakianñ tauc sa amboac tonañgeñ. Galoc kasôm binñ amboac ñac meloc kêtiam.

²² Êsêac Ebolaiwaga me. Aê amboac tonañ. Êsêac Israelwaga me. Aê amboac tonañ. Êsêac Abrahamnê wakuc me. Aê amboac tonañ.

²³ Êsêac Kilisinê sakinwaga me. Aê jasôm ñagêbôcñagenñ gebe Aê gajam sakinñ Kilisi kêlêlêc êsêac su. Aê gajam kolenñ kêlêlêc êsêac. Aê gêñgônñ kapoacwalô kêtú dim taêsam, si aê kêlêlêc e kêdabinñ gebe jamac êndu.

²⁴ Judawaga si aê kêtú dim lemeñ teñ kakôc sêm 39 kêtômgeñ.

²⁵ Si aê ña sêm kêtú dim têlêac kêtiam, ma gêdêñ ñasawa teñ gadam kapoac gwêc geleñña samuc teñ ma gêbêcauc samuc teñ.

²⁶ Aê kasêlêñ gajac laoc gamêñ todim-todim, galom bu secsec, ma kêjanğowaga to aê tauc ñoc lau ma lau samuc dêdib aê ñawaô sebe sênac aê êndu. Aê gêñgônñ malac to gamoa gamêñ sawa ma kapoac gwêc to ganğônñ gawiñ lasitêwai dansañ ma gamoa jageo ñanô.

²⁷ Aê gajam kolenñ e tekoc gêbac ma gêbêc taêsam gaêc bêc atom. Mo to bu gêjô aê ma kêpô lêna tauc gêñ taniñña samucgeñ ma malo gêjam aê ma ñoc ñakwê masi.

²⁸ Aê gabe jasa binñ ñagêdô sa êwiñ atom, tagenñ tonec gebe kêtôm bêcgeñ kêpô sim tauc kêtú gôlôac dabunñ samobña, tec kêkôninñ aê tôñ ñanôngeñ.

²⁹ Nac ten embe êtu palê, go aê jatu pan atom me. Sec nhalip embe ênac nac ten, go aê têtac nandan êsa atom me.

³⁰ Lau embe sêkac aê gebe jalanem tauc, go jalanem tauc êtu noc palêpalêngan.

³¹ Apômtau Jesu Tama Anôtô, tan aêac têlanem en enden têngen nan, tec kêjala gebe kasau atom.

³² Gêdên tan aê gamoa Damasku nan, kin Areta nê gôlinwaga kêsôm gebe sêlai Damasku nakatam auc sebe sêkôc aê têng.

³³ Mago sêkên aê kasêp sêm, tan sêwa kêtôm talu ten nan, ma sêlêwan aê kasa katam saun ten kasêp tunbôm namagêna gamên, tec gaêc êsêac lemen su.

12

Paulu katu kain ten kêsas to Anôtô geoc bin lasê gêdên en namîn

¹ Bin tonec gêc awê gebe lanem tau nanô masi. Mago talanem tauyman. Galoc jawa bin katuc kain ten kêsas to Apômtau geoc bin lasê gêdên aênja sa.

² Aê kajala nac ten Kilisi gêbin en têng ma kêsun en sa kêpi undambê naden kêtû têtêacna nan gêja. Bin tonan kêsas najala 14 su. Nac tau toôligen gêja me gêwi ôli sin, aê kajala atom. Anôtô tec gêlic.

³⁻⁴ Aê kajala gebe Anôtô kêsun nac tau tonan sa kêpi paradis. Nac tau toôligen gêja me gêwi ôli sin, aê kajala atom. Anôtô tec gêlic. Anja ônê en gêng bin, tan namalac awen sêsôm têtôm atom to sêjac jao gebe sêsôm atom nan.

⁵ Aê gabe jalanem nac tonan, gabe jalanem tauc atom. Embe jalanem tauc, oc jalanem tauc êtu noc palêpalêna.

⁶ Aê embe taêc ênam gebe jalanem tauc, oc jangôm tauc jatu meloc atom, oc jasôm binnanôgen. Mago aê gabe janam tauc têng gebe nac ten êlic aê najam êlêlêc su atom. Gên tan en gêlic aê gagôm to bin, tan en gêng aê kasôm nanen êwaka aê sa.

⁷ Anôtô geoc bin kain ten nanô lasê gêdên aê, mago en gebe aê jatoc tauc sa atom, tec kêtên gêmac tonandan kain ten gêdên aê, aê galic gêmac tau kêtôm Sadaanê anela ten, tan kêtuc aê gebe jatoc tauc sa atom.

⁸ Aê katen Apômtau kêtû dim têtêac kêtû gêmac tauja gebe êkôc su anja aê.

⁹ Mago en kêsôm gêdên aê gebe "Aôm kôtap noc moasin sênac, tec kôpô lèna gêng ten kêtiam atom, gebe noc naclai ênac dabin tau anja lau palê-palê nêng." Amboac tonan aê jalanem tauc noc palê-palêna janac nawaegen gebe Kilisinê naclai êkwa aê auc.

¹⁰ Amboac tonan oc jalic najam gebe jamoa topalê-palêgen ma lau sêngôm aê sec to japô lèna tauc ma sêjanda aê to jangôn naeo êtu Kilisina. Êndên tan jamoa topalê-palêgen nan, jamoa tonaclaigen.

Paulu kêpô sim tau kêtû lau Korintiña

¹¹ Aê katu nac meloc sugac. Amac akac aê tec katu gêng meloc. Kôm awaka aê sanja gêjac amac nawaegac. Aê nac naôma, mago aposolo towae tonan naj sêlêlêc aê su atom.

¹² Aê gamoa gawin amac ma gaôc gêngwapac totêtac kêpa sugen e gagôm gêngsêga, tan kêwaka aposolo sa nan. Aê gagôm gêngsêga to gêngtalô ma gêng tonaclai.

¹³ Gôlôac dabun nagêdô têtap gêng ondoc sa, tan amac atap sa atom. Gêng tagen tonec tec atap sa atom gebe aê tauc kalênsôn amac ma katen gêng ten anja amacnêm atom. Asuc noc geo tonan ôkwiman.

¹⁴ Galoc kamasan tauc gebe jandên amac jawac êtu dim têtêacna. Ma aê gabe jakôc gêng ten anja amacnêm atom. Aê gabe jatap amacnêm gêng sa atom,

aê gabe jatap amac taôm sa. Njapalê sênac awa sa êtu teneņi to tamenįna atom, teneņi to tamenį sênac sa êtu njapalêna.

¹⁵ Aê têtac gêwiņ njanô gebe jakêņ njoc gêņ samob to jaim tauc su êtu janam amac saņa. Ma aê embe têtac êwiņ amac êlêlêc su, go amacnêm njagêjô tonec gebe têtmac êwiņ aê njagecgeņ me.

¹⁶ Binj tau tonec gêc awê, aê kateņ gêņ e kakêņ wapac amac atom. Tageņ lau njagêdô sêsôm gebe oc gagôm gêņlêlôm amac ma kasau amac e gajam amac ôkwi.

¹⁷ Amboac ondoc. Aê kasakiņ lau dêdêņ amac sêwac naņ kasakiņ nêņ teņ gebe êwê amac aucņa me.

¹⁸ Aê kateņ Titi gebe êwac ma kasakiņ lasiņi teņ gebe êwiņ eņ. Tec Titi oc gêwê amac auc me. Aêagêc asa ma lêņ toma njalêlôm tageņ atom me. Aêagêc apuc njac tageņ waņa atom me.

¹⁹ Amac abe aêac awa tauņ sa êndêņ amac endeņ tôngeņ me. Masigoc. Kilisi gêbiņ aêac tông ma aêac asôm binj akô Anôtô lanjônêm. O lauace, geņ samob tonanņ aêac agôm gebe amboa amac saņa.

²⁰ Aê gaê go tauc gebe moae êndêņ taņ wacjao lasê amac naņ, jatap amac sa atôm aê taêc gêjamņa nec atom. Ma moae amac atap aê sa jatôm amac taêm gêjamņa naņ, atom amboac tonanņeņ. Aê katêc gebe moae jatap kisa to binj lêmunņa ma têtac njandanņ, binj saic-saic to binj gêga ma binjalom, atoc taôm sa ma lêņ wauc-waucgeņņa sa.

²¹ Aê gaê go tauc gebe aê embe jandêņ amac jawac êtiam, go njoc Anôtô oc moae êkônį aê ma amac alic, ma jatanņ api taêsam, taņ sêgôm sec wanêcgeņ su, mago sêjam tauņ ôkwi anņa gêņ môp to mockaiņņa ma mateņ danjucņa, taņ sêgôm naņ atom.

13

Paulu gêlêņ binj lau kêtũ namũ ma gêjac mata nê papia

¹ Galoc gabe jandêņ amac jawac êtu dim têlêacņa. “Njac luagêc me têlêac sêwa binj teņ sa acgom, go njanô êsa.”

² Gêdêņ taņ gamoa gawiņ amac kêtũ dim luagêcņa naņ, kasôm binj gêdêņ lau, taņ gêmunņeņ sêgôm sec to gêdêņ lau njagêdô samob gebe Embe jawac êtiam, oc taêc walô amac atom. Galoc gamoa jaêc amac, tec jasôm binj tonanņeņ êtiam.

³ Amac abe Kilisi êwa tau sa njanôgeņ gebe aê gajam eņ awa. Eņ gêmoa gêwiņ amac amboac njac palê-palê atom, gêmoa gêwiņ amac tonjclaigeņ.

⁴ Binjnanô, eņ njac palê-palê, tec sêjac eņ kêpi kakesotau. Mago Anôtônê njac lai kêkêņ eņ gêmoa mata jali. Eņ gêbiņ aêac tông awê kaiņ ênê palê-palê, mago Anôtônê njac lai êkêņ aêac amoa mateņ jali awiņ eņ gebe anam amac sa.

⁵ Ansaê taôm acgom. Amac akêņ gêwiņ njanô me masi. Taêm ênam taômmanņ. Amac ajala gebe Kilisi Jesu gêmoa gêwiņ amac me masi. Embe ajala atom, go atap saê njanô sa atom.

⁶ Aê taêc kêka gebe amac ajala aêac gebe atap saê njanô sagac.

⁷ Aêac ateņ Anôtô gebe amac anjgôm sec teņ atom. Aêac ateņ binj tonanņ kêtũ awaka tauņ sa êndêņ amac alic gebe aêac lau njanêņ nec atom, ateņ gebe amac anjgôm gêņ njajamgeņ. Embe alic aêac amboac lau, taņ têtap saê njanô sa atom naņ, oc êtôm, mago oc êlênsônį aêac atom.

⁸ Aêac tec atôm gebe akônį binjnanô tông atom, aêac atoc binjnanô sageņ.

⁹ Embe aêac lau palê-palê ma amac lau njajaņa, oc aêac alic totêntac njajamgeņ. Aêac ateņ ma mec kêtũ binj tau tonecņa gebe Anôtô êkêņ amac atu lau njajaņa samucgeņ.

¹⁰ Aê gamoa jaêc ma kato biñ tonec kêtú ñam tonecña gebe êndêñ tañ jaô lasê amac nañ, jansaic biñ amac atom. Apômtau kêkêñ ñaclai tau gêdêñ aê, mago kêkêñ kêtú ensey amac suña atom, kêkêñ kêtú êmboa amac sañagen.

¹¹ O lasitêwaac, añgôn ñajamôn. Anac dabiñ taôm ñapep. Alêñ biñ taôm. Nêm ñalêlôm êpi tagen ma amoa tobiñmalôgen. Ma Anôtô, tañ kêtú têtac gêwiñ to biñmalô ñamôkê nañ, wacêwiñ amac.

¹² Aê moalêc taôm to akôc taôm sa êtôm Anôtônê lau nêñ mêtê. Anôtônê lau samob awen gêjac amac.

¹³ Apômtau Jesu Kilisi nê moasiñ to Anôtônê têtac gêwiñ ma Ñalau Dabun êmbiñ amac tôñ êwiñ amac samob.

Paulunê papia gêdêŋ lau GALATA

Apômtau Jesu nê Njawaë Njajam kêlainj tau e sêsôm lasê lalau samuc, taŋ nêŋ nam kêsêp Juda atom sêŋô to sêkôc sa sêjac njawaegenj sêwiŋ-sêwiŋ naŋ, biŋ tonec kêlênsôŋ gôlôac buŋa gebe lau teŋ têtû lau buŋa ŋanô atom aê seŋop Mosenê Biŋsu sêwiŋ aegom. Paulu taê gêjam gebe aê sêsô Biŋsu ŋalabu nê geŋae êsêac njawaë atom. Masianô. Eŋ gebe dambiŋ taunj toŋ tamiŋ Kilisi nee takêŋ gêwiŋ taugenj kêtû ŋanombaŋanô gebe Anôtô gêlic ŋamalac samob gêdêŋ kêtû sêkêŋ gewiŋŋagenj. Tagenj lau ŋagêdô jasêô lasê gôlôac Galatianja, naŋ sêôc Paulunê biŋ tonanj auc ma sêsôm njajaŋa gebe Lau seŋop Mosenê Biŋsu êwiŋ acgom, go Anôtô êlic êsêac têtû lau gêdêŋ. Galatia tonanj Romnêŋ gamêŋ teŋ gêc Asia Saunj.

Paulunê papia gêdêŋ lau Galata nec ŋac tau keto gebe lau, taŋ sêkêŋ taŋenj mêtê geo tonanj e seo sic naŋ, sêkac taunj ôkwi dêndêŋ gôlôac buŋa nêŋ sêkêŋ gewiŋ to nêŋ lêŋ ŋaŋêŋ naŋ. Paulu gêjac m nê papia gêwa tau sa gebe Jesu Kilisi nê aposolo teŋ eŋ ma gêwê kainj gaê tau, tec gêjam talanj tau gêdêŋ lau, taŋ seboc eŋ aposolo ŋanô atom naŋ. Paulu gesenj esêae ma kêsôm njajaŋa gebe ŋamalac sêsunj sakinj aposoloŋa gelom eŋ atom, kekôc aŋga Anôtônê. Ma Anôtô kêsakinj eŋ gêdêŋ lau samuc gebe ênam mêtê êsêac êlêlêc lau Judawaga su. Go gelom biŋ teŋ gebe sêkêŋ gêwiŋ taugenj kêpô lau ôkwi têtû lau gêdêŋ. Gocgo kêwaka biŋ tonec sa gêc môkêlatu 5 to 6 gebe takêŋ gêwiŋ Kilisiŋa kêkac lau buŋa têtac gêwiŋ taunj, tec gêbiŋ êsêac tôŋ jasêjam taunj sa to sêmoasiŋ taunj topalêgenj.

Nadênaŋ

1. Paulu gêjac m papia tau 1:1-10
2. Paulu gêwa tau sa gebe eŋ aposolo ŋanô teŋ 1:11-2:21
3. Njawaë Njajam Anôtônê moasiŋŋa 3:1-4:31
4. Kilisi kêgaboac lau buŋa su sêmoa nêŋ lêtêgenj, tec sêmansaŋ biŋsu sênac njawaegenj 5:1-6:10
5. Paulu gêjac mata papia tau 6:11-18

Paulu gêjac m nê papia

¹ Aê aposolo Paulu ŋoc biŋ tonec. Aê katu aposolo aŋga ŋamalacnêŋ atom, ma ŋamalac teŋ kêjalij aê sa atom. Jesu Kilisi agêc Tama Anôtô, taŋ gêŋu eŋ aŋga ŋacmatêŋeŋ sa naŋ, tec kêkêŋ aê.

² Aê to lasitêwai samob, taŋ semoa sêwiŋ aê naŋ, ma biŋ êndêŋ gôlôac dabun Galatanaŋ naŋ.

³ Tameŋi Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêŋ moasiŋ to biŋmalô êndêŋ amac êwac.

⁴ Kilisi tau kêkêŋ tau kêtû aêacnêŋ secŋa ma kêjaŋgo aêac aŋga nom sec tonec su kêtom Tameŋi Anôtô nê biŋ.

⁵ Njawasi êndêŋ eŋ teŋgenj ma teŋgenj. Biŋŋanô.

Njawaë njajam tagenj tec gêc

⁶ Aê kêtakê, gebe amac akac taôm su sebenj aŋga ŋac, taŋ kêkêŋ Kilisine moasiŋ kêkaiem amac naŋ, ma asunj taôm adêŋ njawaë njajam taunja teŋ aja.

⁷ Tagenj njawaë njajam teŋ gêc atom, mago lau ŋagêdô tec sêlênsôŋ amac ma sebe sênam Kilisinê njawaë njajam ôkwi.

⁸ Anô acgom, aêac me anjela undambêna ten embe êsôm nawae najam ten lasê êndên amac eso nawae najam, tan aêac asôm lasê sugac nan, Anôtô oc êpuc boa en.

⁹ Noc bin, tê kasôm su nê, galoc jasôm nakônina êtiam gebe Nac ten embe êsôm nawae najam ten lasê eso nawae najam, tan akôc anga aêacma nan, Anôtô oc êpuc boa en.

¹⁰ Galoc alic amboac ondoci. Alic aê gabe namalac sênô noc bin najam me Anôtô ênô noc bin najam. Me abe aê gagôm gênlêlôm gebe namalac sêlic aê najamina me. Embe jangôm êtu namalac sêlic aê najamina, oc jatu Kilisinê sakinwaga atom.

Paulu kêtû aposolo namin

¹¹ Lasitêwaac, aê jawa sa êndên amac gebe Nawae najam, tan kasôm lasê gêdên amac nan, nam kêsêp namalacna atom.

¹² Aê kakôc anga namalac ten nê atom, ma namalac ten kêdôn aê atom, Jesu Kilisi tau geoc bin tau lasê gêdên aê.

¹³ Noc lên gêmuna, tan kasa gawin lau Juda nan, amac anô nawaegac gebe kêjanda Anôtônê gôlôac ma gasen êsêac nawaô.

¹⁴ Aê gajob Judanên mêtê kalêlêc lau Juda taêsam, tan ma jala kêtôm tau nan su, ma kamasan noc lau nan nê najônên najolin langwa toôlic palê kain ten.

¹⁵ Mago Anôtô gêlic najam, tec kêjalin aê sa gêdên tan tinoc kêkôc aê atomgen nan, ma kêkên nê moasin mênkêkalem aê kwanangen.

¹⁶ Ma en geoc nê Latu lasê gêdên aê gebe jasôm ênê nawae najam lasê êndên lau samuc, tec aê katu kênac nam gêdên namalac ten atom,

¹⁷ ma kapi Jerusalem gaja gebe jalic lau, tan têtû aposolo sêmun aê nan atom. Aê gaja Arabia e gamu gaja Damasku kêtiam.

¹⁸ Gamoa e jala têlêac gêjana, go kapi Jerusalem gaja gebe jalic Kepa, tec gangôn gawin en bêc 15.

¹⁹ Mago galic aposolo najêdô nên ten atomanô. Apômtau lasi Jakobo taugen tec galic en.

²⁰ Bin tec kato gêdên amac nec, kasau atom, kato kakô Anôtô lanônemna.

²¹ Go gaja Suria to Kilikia najamên.

²² Gôlôac dabun Judaina, tan Kilisi gêbin êsêac tôn nan, sêlic aê lanôcanô atom.

²³ Bin tagen tonec tec sênô nawae gebe “Nac tan gêmungen kêjanda aêac nan, tec galoc kêsôm nawae najam lasê kêpi bin takên gêwinna, tan gêmungen gesen su nan.”

²⁴ Ma sêlambin Anôtô kêtû aêna.

2

Paulu to aposolo najêdô nên bin

¹ Gamoa e jala 14 gêjana su acgom, go aêagêc Barnaba api Jerusalem aja kêtiam ma akôc Titi gêwin aêagêc.

² Anôtô geoc bin tau lasê gêdên aê, tec gaja. Ma nawa nawae najam, tan gajam mêtê lau samuc nan, sa gêdên laumata amoa ma tauuna, gebe kôm, tan gajam su to gajam gamoa nan, janam najomagen atom.

³ Ma êsêac sêkac aêac kêtû asa nac Helen Titi, tan gêmoa gêwin aêac nan na atom.

⁴ Lasitêwai dansan najêdô sebe sêsa en. Êsêac sêsêli aêac popoc su mênswên sebe sêndib aêac, tan Kilisi Jesu kêgaboac aêac su anga binsuanô nan. Ma êsêac sebe sêkônin aêac tôn asô binsuanô nalabu êtiam.

⁵ Mago aêac atu palê to asô êsêac ñalabu ñagec atom, ñam gebe ñawae ñajam ñabinñanô ênêc amacña.

⁶ Lau ñagêdô sêmoa, tañ sêlic êsêac amboac laumata nañ. Oc têtü laumata ñanô me masi, biñ tonañ kêkêñ wapac aê atom, gebe Anôtô kêpuc lau ten ñam atom, gêlic samob têtôm taunjen. Laumata tonañ sêkêñ ñagôlin wakuc ten gêdêñ aê atom.

⁷ Masianô. Êsêac sêjala kêtü tônia, gebe Anôtô kêkêñ kôm jasôm ñawae ñajam lasê êndên lau samucña gêdên aê kêtôm kêkêñ kôm gêdên Petere gebe êsôm lasê êndên Juda,

⁸ gebe Anôtô, tañ kêpuc Petere tônia kêtü Judanên aposolo nañ, tec kêpuc aê tônia gêwiñ katu lau samuc nên aposolo.

⁹ Jakobo agêc Kepa ma Joañ, tañ sêsam êsêac gebe gôlôac dêbu ñ ñaalê nañ, sêjala moasiñ, tañ Anôtô kêkêñ gêdên aê, tec sêkam aêagêc Barnaba lemen kêtü ambiñ taun tônia, ma amasañ biñ kêpi tagen gebe aêac akên mêtê êndên lau samuc, ma êsêac sêkêñ êndên Juda.

¹⁰ Tagen sêmasañ biñ tonec gêwiñ gebe aêac taên ênam lau ñalêlôm sawa aña êsêacnên. Aê tec taêc gêjam biñ tonañ ma gajam kêtü ñoc kôm gajac ñawaegen.

Paulu gec biñ Kepa aña Antiokia

¹¹ Gêdên tañ Kepa gêo lasê Antiokia nañ, aêagêc asen taun e kasôm kêpi en têtêla gebe Gôgôm keso.

¹² Jakobonê lau jasêo lasê atomgen, ma en gen gên gêngôn gêwiñ lau samuc. Mago gêdên tañ êsêac sêo lasê su nañ, en kégamiñ tau jagêmoa nê tauña gebe kêtêc lau buña, tañ sêsap lên sêsa lauña tônia nañ.

¹³ Juda buña ñagêdô sêsa lëndansañ sêwiñ en e sê Bamaba ôkwi jakêsa lëndansañ tau gêwiñ amboac tonanjen.

¹⁴ Aê galic lau tonañ nên lên keso ñawae ñajam ñabinñanô, tec kasôm gêdên Kêpa, êsêac samob sênô, gebe “Aôm Juda, tagen kôsa Judanên lên atom, gômoa amboac ñac samuc ten. Mago amboac ondoc tec kôkac lau samuc gebe sêsa Judanên lên.”

Anôtô gêjam Juda to lau samuc kêsi kêtü sêkêñ gêwiñña

¹⁵ Teneñi sêkôc aêac Judagen, aêac lau sec aña lau samuc nên atom.

¹⁶ Mago aêac tajala gebe ñamalac ten embe ênam kôm, tañ biñsu kêjatu nañ, ñanô êsa, oc êtôm gebe êmansañ tau e Anôtô êlic en ñac gêdên atom, en êkên êwiñ Jesu Kilisi acgom. Amboac tonañ aêac takên gêwiñ Kilisi Jesu gebe Anôtô êmansañ aêacnên biñ to êlic aêac tatu lau gêdên êtu takên gêwiñ Kilisiña, êtu tajam kôm, tañ biñsu kêjatu nañ, ñanô kêsaña nec atom. Anôtô oc êmansañ ñamalacnên biñ to êlic êsêac têtü lau gêdên êtu ñamalac sêjam kôm, tañ biñsu kêjatu nañ ñanô kêsaña nec atomanô.

¹⁷ Mago aêac embe taên êka gebe Anôtô êmansañ nên biñ to êlic aêac tatu lau gêdên êtu Kilisiña, go tatôm lau sec. Embe amboac tonañ, oc Kilisi êtu sec ñasakiñwaga me. Masigoc.

¹⁸ Aê embe jakwê gên, tañ gasen su nañ êtiam, go jawa tauc sa amboac ñac, tañ kégêli biñsu nañ.

¹⁹ Biñsu gêjac aê êndü, tec jawê kaiñ biñsu êtiam atom, gebe jamoa janam sakiñ Anôtôgen. Sêjac aê kapi kakesotau gawiñ Kilisi.

²⁰ Gamoa matoc jali nec ñam kêsêp aê tauc atom. Kilisi gêmoa mata jali mêngêjam ñoc ñalêlôm auc. Aê galoc tec gamoa matoc jali gamoa nom nec, ñam kêsêp kakên gêwiñ Anôtônê Latu, tañ têtac gêwiñ aê to kêkên tau kêtü aêña nañ.

21 Aê kêtin Anôtônê moasin su atom. Biñsu embe êtôm gebe êmansañ ñamalacnêñ bin e Anôtô êlic êsêac têtû lau gêdêñ, oc Kilisi gêmac êndu ñaômagenñ.
*

3

Biñsu to takêñ gêwiñ ñabin

1 O amac Galatawaga, amac lau kauc gêbôc. Aê gawa Jesu Kilisi sa gêdêñ amac e kêtôm amac taôm alic eñ genkaleñ kakesotau. Ma asa gêwê amacnêm kauc ôkwi.

2 Aê gabe janô bin tagen tonec anga amacnêm gebe Njalau Dêbuñ gêdêñ amac gêwac nec ñam kêsêp amac ajam kôm, tañ biñsu kêjatu nañ, e ñanô kêsâ me anô ñawae ñajam e akêñ gêwiñgen.

3 Amac kauc gêbôc amboac tonañ me. Amac ajac m nêm lêñ toNjalau Dabuñgen ma galoc abe anac dabin ña taôm nêm ôlimwalô me.

4 Amac atap moasin tonañ ñai sa ñaômagen me. Moae amboac tonañ nec.

5 Anôtô tañ kêkêñ Njalau gêdêñ amac to gêgôm gêñsêga kapôêñ anga amacnêm nañ, oc gêgôm kêtû amac ajam kôm, tañ biñsu kêjatu nañ, e ñanô kêsañ me kêtû anô ñawae ñajam e akêñ gêwiñña.

6 Bin tonañ kêtôm teto gêc gebe “Abraham kêkêñ gêwiñ Anôtô, tec gêlic eñ ñac gêdêñ.”

7 Amboac tonañ ajala acgom gebe lau, tañ sêkêñ gêwiñ nañ, têtû Abrahamnê latui ñanô.

8 Bin tañ teto gêc nañ, gêwa sa kwananjen gebe Anôtô êmansañ lau samuc nêñ bin e êlic êsêac têtû lau gêdêñ êtu sêkêñ êwiñña, tec ñawae ñajam gêdêñ Abraham kwananjen gebe “Gôlôac nomña samob têtap mec ñamoasin sa êtu aômña.”

9 Amboac tonañ lau, tañ sêkêñ gêwiñ nañ, têtap mec ñamoasin sa sêwiñ Abraham, tañ kêkêñ gêwiñgen nañ.

10 Samob tañ taên kêka kôm, tañ biñsu kêjatu nañ, biñsu oc êpuc boa êsêac gebe teto gêc gebe “Biñsu êpuc boa lau peben, nañ sêngôm bin, tañ teto gêc biñsu ñabuku nañ, samob ñanô êsa tomalagen atom.”

11 Bin tonec gêc awê gebe biñsu kêtôm gebe êmansañ ñamalacnêñ bin e Anôtô êlic êsêac têtû lau gêdêñ nec atom, gebe teto gêc gebe “Ñac tañ Anôtô kêmasañ ênê bin e gêlic eñ kêtû ñac gêdêñ nañ, êngôn mata jali êtu kêkêñ gêwiñña.”

12 Mago biñsu gêc kêtû takêñ êwiñña atom, gêc kêtû dangôm ñanô êsaña amboac teto gêc gebe “Ñac teñ embe êmansañ biñsu tomalagen, nañgo êngôn mata jali.”

13 Biñsu kêpuc boa aêac, mago Kilisi kêsi aêac su. Eñ kêkêñ tau kêsô bin kêpuc boaña ñalabu gêjô aêac su kêtôm teto gêc gebe “Biñsu kêpuc boa lau samob, tañ senkaleñ ka nañ.”

14 Anôtô gêgôm gêñ tonañ ma kêkêñ Kilisi Jesu gebe mec ñamoasin, tañ Anôtô gêjac mata gêdêñ Abraham nañ, elom lau samuc gebe aêac takôc Njalau, tañ Anôtô gêjac mata nañ, sa êtu takêñ gêwiñña.

Biñsu to bin, tañ Anôtô gêjac mata nañ

15 Lasitêwaac, aê gabe janam dôn ñoc bin êpi ñamalacnêñ mêtê acgom. Ñac teñ embe êmansañ nê awalênsêm êtu tañ su, go Ñac teñ êtôm gebe ensey su me ênac têtû nê bin teñ atom.

16 Ma Anôtô gêjac mata bin gêdêñ Abraham agêc nê wakuc. Eñ kêsom gebe “Aôm to nêm wakuc” nec atom. Embe êsôm amboac tonañ, go êwa ña gebe

* 2:21: Kepa kêtû Peterenê ñaê teñ. Asam Joan 1:42.

ênê wakuc taêsam. Mago kêsôm gebe “Agêc nêw wakuc,” tec gêwa ña gebe ênê wakuc tagen. Ênê wakuc tau Kilisi.

¹⁷ Aê gabe jasôm biñ amboac tonec gebe Anôtô kêmasañ awalênsêm kwananğen e jala 430 gêjaña acgom, go kêkên biñsu kêdaguc. Mago biñsu tau êtôm gebe ensen awalênsêm su to ênam biñ, tañ Anôtô gêjac mata nañ, ôkwi atom.

¹⁸ Gêñlênsêm tañ Anôtô gebe êkên nañ, embe ñam êsêp biñsu, go biñ, tañ Anôtô gêjac mata nañ, ñanô masi. Mago Abraham kêtap moasiñ tonañ sa kêtü Anôtô gêjac mata gên tau gêdên enña.

¹⁹ Ma biñsu tau ñam amboac ondóc. Biñsu tau ñam gebe ñamalac sêngêlisêngêli sêmoa e Abrahamnê wakuc, tañ Anôtô gêjac mata biñ kêpi enñ nañ, mênêsa acgom. Anjela sêkên biñsu tau kêsêp sêliñwaga ten lêma.

²⁰ Sêliñwaganê kôm gêjac ñac tagen ñawae atom. Mago Anôtô enñ ñac tagen.

Biñsu ñakôm

²¹ Ma biñsu tonañ oc ensen biñ, tañ Anôtô gêjac mata nañ su me. Masianô. Biñsu ten embe ênêc, tañ êtôm gebe êkên aêac danğôn maten jali nañ, go biñsu tonañ oc êtôm gebe êmansañ aêacnên biñ e Anôtô êlic aêac tatu lau gêdên amboac tonañ.

²² Mago Anôtônê biñ gêwa sa gebe sec kêkôninğ gên samob tônğ, gebe lau, tañ sêkên gêwiñ Jesu Kilisi nanğen, têtap moasiñ, tañ Anôtô gêjac mata nañ sa.

²³ Gêdên tañ biñ takên gêwiñña mênkêsa atomğen nañ, biñsu tau kêgaminğ aêac danğônğ kapoacwalô, gebe êkôninğ aêac tônğ e êndênğ têm Anôtô eoc biñ takên gêwiñña lasê acgom.

²⁴ Amboac tonañ biñsu kêtü aêacnênğ jaomwaga, tañ gêwê aêac dêdênğ Kilisi taja, gebe Anôtô êmansañ aêacnênğ biñ e êlic aêac tatu lau gêdênğ êtu aêac takênğ gêwiñña.

²⁵ Galoc biñ takênğ gêwiñña mênkêsa, tec aêac tasô jaomwaga ñalabu kêtiam atom.

²⁶ Amac samob atu Anôtô latui kêtü akênğ gêwiñ Kilisi Jesuña.

²⁷ Amac samob, tañ alinğ sanğsu su nañ, Kilisi gêbiñğ amac tônğ taminğ enñ, tec asô Kilisi kêtü nêw ñakwêgac.

²⁸ Talic lau ñagêdô amboac Juda ma ñagêdô amboac lau samuc atom. Talic ñagêdô amboac gênôma ma ñagêdô amboac lau sêmoa nênğ lêtêgeñña atom. Talic ñagêdô amboac ñacwaga ma ñagêdô amboac lau atom. Amac samob, tañ Kilisi Jesu gêbiñğ amac tônğ nañ, atu ñanô tagenğ.

²⁹ Embe Kilisinêğ gênğ amac, oc atu Abrahamnê wakuc ma awê kainğ gênlênsêm êtôm Anôtô gêjac mata.

4

¹ Aê jasôm êpi biñ tenğ êwiñğ acgom gebe Ñac-gêwê-kainğ-gênlênsêm-waga kêtü tamanêğ gênğ samob ñatau. Mago ñac tau embe ñapalê saunğ, nanğo enğ êtôm sakinğwaga.

² Lau ñagêdô oc sênam enğ awa to sejop ênêğ gênğ e êndênğ noc, tañ tama ketoc kêkô kwananğen nañ.

³ Aêac amboac tonañ. Gêdênğ tañğ aêac ñapalêgeñğ nañ, aêac tajañğ sakinğğ tasô nom tonec ñagênğlêlômğ ñalabu.

⁴ Mago gêdênğ tañğ ñanoc tau mênkêsa nañ, Anôtô kêsakinğ Latu, awê tenğ kêkôc enğ, ma kêsô biñsu ñalabu.

⁵ Enğ kêsô biñsu ñalabu gebe êsi aêac lau, tañ tamoa biñsu ñalabu nañ, su e tatu Anôtônêğ latui.

⁶ Amac atu Anôtônêğ latuigac, tec enğ kêsakinğ Latunêğ Ñalau kêsêp aêacnênğğ ñalêlômğ ma Ñalau tau gêmôêc gebe “Tamoc, o Tamoc.”

⁷ Amboac tonan aôm sakinwaga kêtiam atom, aôm latu. Embe latu aôm, go Anôtô êkêñ aôm ôwê kain gêñlênsêm amboac tonan.

Paulu kêpô sim tau kêtú lau Galatana

⁸ Gêmungeñ amac ajam kauc Anôtô, tec ajam sakin gêdêñ anôtôi, tan nêñ ñanô masi nan.

⁹ Galoc tonec amac ajala Anôtôgac, moae jasôm amboac tonec gebe Anôtô tau kêjala amacgac, ma amboac ondoc, tec abe akac taôm su amu andêñ nom ñagêñlêlôm palê-palê to ñanô masi ana êtiam, ma abe anac m sakin tau êtiam.

¹⁰ Amac atoc bêc to ajôn ma om to jala sagoc.

¹¹ Aê gaê go to kêpô lêna kêtú amacña gebe moae oc gajam kolen kêpi amac ñaômagen.

¹² O lasitêwaac, aê jateñ amac gebe atôm aêman amboac aê katôm amac. Amac atu kasec aê atom.

¹³ Amac ajalagac, gêdêñ tan kasôm ñawae ñajam lasê gêdêñ amac kêtú ñamata nan, kasôm kêtú gêmác kêkô aê tôñña.

¹⁴ Aê ôlic togêmac kêlênsôn amac to matem paña gêjac aê ma alic aê amboac gêñ sec atom. Amac akôc aê sa amboac Anôtônê anjela teñ ma amboac Kilisi Jesu tau.

¹⁵ Ijoc amacmêñ, nêñ têmtac wapi gêmunña nan gêc ondoc. Aê galic, tec jasôm lasê to jawa sa êndêñ amac gebe amac embe alic êtôm, oc akip matemlakôp sa ma akêñ êndêñ aê.

¹⁶ Ma galoc amboac ondoc. Aê kasôm binñanô gêdêñ amac nec katu nêñ ñacjo me.

¹⁷ Êsêac lau tonan sêgôm gêñlêlôm amac nan ñajam atom. Êsêac sebe sêkac amac su anga aê gebe atoc êsêac taungeñ sa.

¹⁸ Anôm gêñlêlôm gêñ ñajam ñapan ma anôm êndêñ noc aê jamoa jawin amacñageñ nec atom.

¹⁹ O ñoc ñapalêac, ñandan kêtun aê kêtiam amboac awê ñapalê kêtun eñ e Kilisi êtu anô anga amacnêñ ñalêlôm acgom.

²⁰ Ojae, aê gabe jamoa jawin amac galocgeñ. Aê gabe jasôm bin êndêñ amac janam aoc ôkwi-ôkwi. Aê kapô lêna tauc ñanô kêtú amacña.

Hagar agêc Sara têtú ñadôn

²¹ Amac tan abe amoa binñsu ñalabu nan, asôm êndêñ aê acgom, amac anô binñsu atom me.

²² Teto gêc gebe Abrahamnê latuagêc tec sêmoa, teñ anga sakinwagaonê ma teñ anga ñataunê.

²³ Ñac tan sakinwagao kêkôc nan, ñam kêsêp ñamalacña. Ma ñac, tan ñatauo kêkôc nan, ñam kêsêp Anôtônê bin, tan gêjac mata nanña.

²⁴ Bin tonan kêtú binçolin gebe awê luagêc têtôm poac luagêc. Teñ kêkanôn lôc Sinai, tec ñawakuc tau têtú gêñôma,

²⁵ gebe ñaê Hagar tonan sêsam kêpi lau Arabia nêñ lôc Sinai ma kêkanôn Jerusalem galocña, gebe Jerusalem galocña to ñagôlôac têtú gêñôma sêmoa.

²⁶ Mago Jerusalem ôña tau, tan kêtú tau nê ñatauo gêmoa nê tauña nan, kêtú aêac samob teneñi,

²⁷ gebe teto gêc gebe

“Aôm awê kapoac, tan kôkôc ñapalê atom nan,

têmtac ñajam êsa,

ma aôm awê, tan ñapalê kêtun aôm atom nan,

ônám lasê toôndugeñ,

gebe awê sawa nê ñapalê taêsam kêlêlêc awê toñac nê su.”

²⁸ O lasitêwaac, Anôtônê biñ, tañ gêjac mata nañ, kêkêñ amac atu ñapalê atôm Isak.

²⁹ Gêmunğen ñac, tañ nê ñam kêsêp ñamalacña nañ, kêjanda ñac, tañ Ñalau gêjac mata biñ kêpi en nañ, ma galoc amboac tonanğen.

³⁰ Mago biñ, tañ teto gêc nañ, kêsôm asagen. Kêsôm gebe “Ômasuc sakiñwagao agêc latu sêc sêna, gebe sakiñwagaonê latu êwê kaiñ gênlênsêm êwiñ ñatauonê latu atom.”

³¹ Lasitêwaac, amboac tonanğ sakiñwagaonê ñapalê aêac atom, ñatauonê ñapalê aêac.

5

Kilisi kêgaboac aêac su, tec tajop nêñ lêñ ñapep

¹ Kilisi kêgaboac aêac su gebe tamoa nêñ Iêtêgen. Amboac tonanğ akô ñajaña gebe sênam amac ôkwi nasêkôninğ amac atu sakiñwaga êtiam atom.

² Alic acgom, aê Paulu jasôm êndênğ amac gebe Amac embe asôm gebe sêsa amac, go Kilisi ênam amac sa atom.

³ Ñamalac samob, tañ sêsôm gebe sêsa êsêac nañ, jawa sa êtiam êndênğ êsêac gebe êsêac sênğôm biñsu samucgen ñanô êsa tomalagenğmanğ.

⁴ Amac embe taêm ênam gebe biñsu êmansañ nêñ e Anôtô êlic amac atu lau gêdênğ nañ, oc andim taôm êngic anğa Kilisinê e akac taôm su anğa moasinğ tau.

⁵ Aêac takênğ matenğ gebe Anôtô êmansañ nêñ biñ e êlic aêac tatu lau gêdênğ. Aêac daônğ biñ tonanğ tamoa gebe Ñalau Dabuñ kêkêñ aêac takênğ gêwiñ.

⁶ Kilisi Jesu embe êmbiñ aêac tônğ, oc sêsa aêac me sêsa aêac atom, tonanğ ñanô masi. Ñanô tagenğ tonec gebe takênğ gêwiñ êkac aêac têtac êwiñ ñanôña.

⁷ Gêmunğenğ amac asêlênğ nêñ lêñ ñajamgenğ amoa e asa kêkô amac auc, tec tañem wamu biññanô kêtiam atom.

⁸ Anôtô tañ kêkalem amac nañ, kêkô amac auc atom.

⁹ Jist ñagec kêtôm gebe ênam polom samucgenğ auc e êsuñ.

¹⁰ Apômtau gêbiñ aêac tônğ, tec taêc kêka amac, gebe nêñ ñalêlôm oc ênam tau ôkwi atom. Ma ñac, tañ kêlênsônğ amac nañ, oc êndac nê ñagêjô. Ñac tau aê gajam kauc enğ, mago enğ oc êwê sa atom.

¹¹ O lasitêwaac, embe janam mêtê êpi sêsa launğa, oc sêjanda aê êtu asagenğa. Embe jasôm ñoc biñ amboac tonanğ, oc kakesotau ñawae êlênsônğ lau tenğ atom.

¹² Ojae, lau tañ sêli amac sa nañ, sêsa ôliñgêdô samucgenğ sumanğ.

¹³ O lasitêwaac, Anôtô kêkalem amac gebe amoa nêñ lêtêgen. Tagenğ amac amoa nêñ lêtêgenğ êtu têtac ñakalac ñamôkê atom, amac anam sakiñ taôm êtu têtac gêwiñ ñanôñagenğ.

¹⁴ Gebe ñalô tagenğ kêkatonğ biñsu samob sa gebe “Têtac êwiñ lau wachañ aôm amboac têtac gêwiñ taôm.”

¹⁵ Embe êñac to asac taôm, nañ alic taômgenğ gebe êndanğônğ taôm su atom.

Ñalaunê ñanô to têtac ñakalac nê ñanô

¹⁶ Aê jasôm biñ tenğ êwiñ acgom gebe Asêlênğ toÑalauğenğ ma anğôm têtac ñakalac êkac amacña ñanô êsa atom.

¹⁷ Aêac tajala gebe Têtac ñakalac gedec Ñalau ma Ñalau gedec têtac ñakalac. Gênğ tauagêc sêkênğ kisa gêdênğ tauñ, tec amac atôm gebe anğôm gênğ, tañ abe êngômña nañ, ñanô êsa atom.

¹⁸ Ma ñalau embe êwê amac, oc amoa biñsu ñalabu atom.

¹⁹ Têtac ñakalac nê ñanô tau tonec ñai tec gêc awêgenğ gebe Biñ mockainço to mockainğa, lêñ môpña, wauc-wauctêna,

²⁰ sakin gwamņa, beņ, kisa, sêsôm taun, sêjam lêmun taun, têtac nandan, sêoc taun auc, sêwa taun kêkoc, sêkac taun su,

²¹ têtac sec, sênôm gêņ anaboa, seņ lasam nawaô to gêņ nagedô amboac tonan. Biņ tonan nai jasôm nakôniņņa êndên amac amboac kasôm kwananņeņ su gebe Lau taņ sêgôm gêņ amboac tonan naņ, sêwê kain Anôtônê gamên atom.

²² Ma nălau tau nê nanô tonec gebe Têtac gêwiņ, têtac njam, biņmalô daê biņ tôn, nălêlôm malô, gabêjam, tamoā nănêņ,

²³ malô-malô, tatu mêtê taun napep. Biņsu ênac jao gêņ amboac tonanņa teņ gêc atom.

²⁴ Samob tê têtū Kilisi Jesu nê gêņ naņ, sêjac têtac nkalac to nălêlôm kêkac-kêkac êsêacņ kêpi kakesotau gêja su.

²⁵ Nălau embe êkêņ aêac tamoā maten jali, naņ tasa nêņ lêņ to Nălauenņmaņ.

²⁶ Damboa taun êtu waenņa atom to tatan pêlê taun atom ma têtac sec êndên taun atom. *

6

Daoc gêņwapac tanam taun sagen

¹ O lasitêwaac, nmalac teņ embe êņgêli biņsu, naņ amac lau tonalau anam eņ sa nă nêm nălêlôm malô. Ma alic taôm gebe lêtôm etap amac sa êwiņ atom.

² Aoc gêņwapac anam taôm sagen, go aņgôm Kilisinê biņsu nanô êsa.

³ Năc teņ embe êkian tau gebe eņ năc towae, mago eņ năc năoma, oc ênsau tau.

⁴ Lau samob sênsaê nêņ koleņ êndên-êndênņeņ sêlic acgom. Embe njam, go êtu êsêac taun waen. Êsêac sênam dôņ nêņ koleņ êpi lau nagedô nêņ atom.

⁵ Samob oc sêoc taun nêņ gêņwapac êndên-êndênņeņ.

⁶ Năc taņ gêņô mêtê naņ, ênac sam gêņ njam samob êndên mêtê nakêdônŵaga êwê kain êwiņ.

⁷ Akêli taôm êtu awê Anôtô aucņa atom, gebe gêņ, taņ nmalac êsê naņ, tec êkoc nanô.

⁸ Năc teņ embe êsê gêņ êsêp têtac nkalac, oc nanô têtac nkalacņa enseņ eņ su. Năc teņ embe êsê gêņ êsêp Nălau, oc nanô Nălauņa êkêņ eņ êņgôn mata jali teņeņ.

⁹ Aêac tanam nêņ koleņ njam tokam-tokam atom. Aêac embe tekweņ êmbac atom, go tatap nêņ nanô sa êndên nanoc.

¹⁰ Nêņ năsawa tamoasiņ nmalacņa tec gêc. Amboac tonan tamoasiņ lau samob, mago tamoasiņ gôlôac, taņ sêkêņ gewiņ Kilisi gebiņ aêac tôn naņ, êlêlêc su.

Paulu gêjac mata nê bņ ma gêjac biņsu to gêjam mec gôlôac

¹¹ Alic natalô kapôên-kapôên tonec tauc lemoc kato gêdên amac.

¹² Êsêac samob, taņ sebe lau tetoc êsêac sa êtu gêņ nomņaņa naņ, sêkac amac gebe aloc ma sêsa amac. Êsêac taên gêjam biņ tageņ tonec gebe lau sêjanda êsêac êtu Kilisinê kakesotaunņa atom.

¹³ Mago lau, taņ sêsa êsêac naņ, taun sejop biņsu atom. Êsêac sebe sêsa amac e tetoc taun sa êtu amacņa gebe asô sakin ôliņņa tonan nlabu.

¹⁴ Mago aê, aê jatoc tauc sa êtu gêņ teņņa atom, êtu aêacnêņ Apômtau Jesu Kilisi nê kakesotaunņeņ. Kêtu kakesotaunņa aê galic nom amboac gêņ matê, ma lau nomņa sêlic aê amboac gêņ matê.

¹⁵ Sêsa lauņa me sêmoā samucņeņņa tonan nanô atom. Nanô tageņ tonec gebe Anôtô êkêņ aêac tatu gêņ wakuc acgom.

* 5:26: Alic Kor 1.5:6

¹⁶ Biɲmalô to Anôtônê taê walô êndêɲ êsêac samob, taɲ sêsa nêɲ lêɲ sêndaɲguc ɲagôliɲ tonanɲ nanɲ, to êndêɲ Anôtônê lau Israel êwiɲ.

¹⁷ Alênsôɲ aê êtiam atom, gebe Jesunê bêlêm ɲamala gêc aê ôlicgac.

¹⁸ O lasitêwaac, aêacnêɲ Apômtau Jesu Kilisi nê moasiɲ êwiɲ amacnêɲ ɲalau. Biɲɲanô.

Paulunê papia gêdêŋ lau EPESE

Paulunê papia gêdêŋ lau Epese nec ŋac tau keto gebe êwaka biŋ, tê Anotôtô taê gêjam gebe êngômŋa nê, sa ênêc awegeŋ gebe “Êndêŋ ŋanocgeŋ ma embiŋ gêŋ samob aŋge undambê to nom tônia, go êkêŋ Kilisi êtu ŋamôkê” (1:10). Go keto kêtú tonecŋa gewiŋ gebe êkêli Anôtônê lau sêsa nêŋ lêŋ samob sêwaka biŋ kapôêŋ tonanŋ ŋam sa, ec sêkêŋ gewiŋ Jesu Kilisi êmbiŋ ŋamalac pebenŋ tonŋ têtú gêŋ ŋanô tagenŋ.

Paulu gêôŋ papia tau ŋatêna sa gec ŋasêbu ŋamataŋa keto kêpi Tameŋi Anôtô kêjaliŋ nê lau sa têtú ŋanô tagenŋ ŋalêŋ. Eŋ kêsuc êsêacnêŋ biŋ ôkwi ma kêgaboac êsêac su aŋga nêŋ sec kêtú Latu Jesu Kilisiŋa, tec kêkêŋ ŋalau Dabuŋ kêtú moasiŋ kapôêŋ tonanŋ ŋakamaclauŋ gebe gêjac êsêac ŋawae biŋŋanôgeŋ. Go kêkêli lau-sêsam-papia-tauwaga gebe sêsa nêŋ lêŋ samob amboac lau, taŋ seŋgom Kilisi gêbiŋ êsêac tôniaŋc êtu anô êpi tauŋ nêŋ sêmbiŋ tauŋ tônia tonanôgeŋŋa. Kilisi gêbiŋ Anôtônê lau tônia têtú gôlôac dabuŋ tagenŋ nec, Paulu gêwa sa to gê dôŋ kêpi biŋ tonec ŋai gebe gê dôŋ gôlôac dabuŋ kêpi ôli tenŋ, taŋ Kilisi kêtú ŋamôkê nanŋ, me kêpi andu tenŋ, taŋ Kilisi kêtú ŋaalê kêclêsuŋa nanŋ, me kêpi awê tenŋ, taŋ Kilisi kêtú ênê akwenŋ nanŋ. Paulu keto papia tau keto biŋ gêjam dani ma eŋ taê gêjam Anôtônê moasiŋ, taŋ mênkêtu anô kêpi Kilisi nanŋac. Ênê ŋalêlôm kêkac eŋ todim-todim, tec gêga kêtú wê ma kêpuc wê sa kêsêp ŋasawa gêwiŋ-gêwiŋ. Eŋ keto biŋ samob kepeŋ Kilisi têtac gêwiŋ ŋamalacŋa to kêkêŋ tau kêtú da gêjô ŋamalac suŋa ma kêsuc ŋamalacneŋ sec ôkwiŋa to taê labu ma kêmoasiŋ ŋamalacŋa to nê ŋalêlôm ŋawê ma nê lêŋ selecŋa.

Nadênanŋ

1. Paulu gêjac m papia tau 1:1-2
2. Kilisi to Gôlôac Dabuŋ 1:3-3:21
3. Lêŋ wakuc gêjac lau, taŋ Kilisi gêbiŋ êsêac tônia nanŋ ŋawae 4:1-6:20
4. Paulu gêjac mata papia tau 6:21-24

Paulu awa gêjac lau Epese

¹ Kilisi Jesu nê aposolo aê, Paulu, taŋ Anôtô kêkalem aê nanŋ, ŋoc biŋ êndêŋ Anôtônê lau, taŋ sêkêŋ gêwiŋ Kilisi Jesu sêŋgôŋ Epese nanŋ.

² Tameŋi Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêŋ moasiŋ to biŋmalô êndêŋ amac êwac.

Moasiŋ taŋ tatap sa kêtú Kilisiŋa

³ Awenŋ gêôc aêacnêŋ Apômtau Jesu Kilisi Tama Anôtô, taŋ kêkêŋ Kilisi ma gêjam mec aêac ŋa mec ŋalêlômŋa tokaiŋ-tokaiŋ, taŋ ŋam kêsêp undambê nanŋ.

⁴ Anôtô kêkêŋ nom atomgeŋ, ma kêjaliŋ aêac sa tatu ênê gêŋ kêtú Kilisiŋa e tatu lau dabuŋ to ŋanêŋ tamoa eŋ laŋônêm. Anôtô têtac gêwiŋ aêac,

⁵ tec taê gêjam kêtú tônia gebe êkêŋ Jesu Kilisi êwê aêac dandêŋ eŋ tana natatu ênê latui. Biŋ tonanŋ eŋ têtac gêwiŋ gebe êngôm ŋanô êsa.

⁶ Lambiŋ êndêŋ Anôtô gebe kêkêŋ latu, taŋ têtac gêwiŋ eŋ nanŋ, mênkêtu moasiŋ ŋawasi tau gêdêŋ aêac.

⁷ Kilisi tau kêgaboac aêac su ŋa nê dec ma kêsuc tagêli biŋsu ŋabiŋ ôkwi. Biŋ tonanŋ gêwa ênê moasiŋ kapôêŋanô sa.

⁸ Anôtô kêsêwa moasiŋ tonanŋ mênkêpi aêac. Eŋ ŋac tokauc to kêjala biŋ, taŋ gêc lêlômgeŋ nanŋ,

⁹ tec gêwa nê biñ ñalêlômña sa gêdêñ aêac ma gebe êngôm biñ tañ taê gêjam kêtú tòn nan, ñanô êsa gêdêñ tañ kêkêñ Kilisi.

¹⁰ Anôtô ênac dabiñ nê biñ, tañ kêmasañ nan, êndêñ ñanocgeñ ma êmbiñ gêñ samob anga undambê to nom tòn, go êkêñ Kilisi êtu ñamôkê.

¹¹ Ñac tau kêkêñ aêac awê kaiñ gêñlênsêñ kêtôm Anôtô kêmasañ kwananğen ma gêgôm biñ, tañ taê gêjam kêtú tòn nan, ñanô kêsa.

¹² Aêac tañ akêñ mateñ Kilisi kwananğen nan, alambiñ Anôtônê ñawasi.

¹³ Ma amacnêñ biñ amboac tonanğen. Eñ kêkêñ amac anô biññanô ñamêtê, ñawae ñajam kêpi lêñ Anôtô ênam amac kêsiña e akêñ gêwiñ Kilisi, ma Anôtô kêkêñ Ñalau Dabuñ, tañ gêjac mata nan, kêtú ñabelo atu ênê gêñña.

¹⁴ Ñalau Dabuñ tau kêtú aêacnêñ gêñlênsêñ ñakamaclaun, gebe ênam aêac kêsi tatu ênê gêñ ma talambiñ ênê ñawasi.

Paulunê mec

¹⁵ Aê gañô amac akêñ gêwiñ Apômtau Jesu to têmtac gêwiñ Anôtônê lau samob ñawae,

¹⁶ tec gajam danğe Anôtô kêtú amacña geden tònğen ma taêc gêjam amac kêsêp ñoc mec ñalêlôm,

¹⁷ ma kateñ aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi nê Anôtô, aêac Tameñi eñ, tañ kêtú ñawasi ñatau nan, gebe eñ êkêñ Ñalau ênsuñ kauc mêtêña to eoc biñ lasêña êndêñ amac e ajala Anôtô ñanôğen.

¹⁸ Aê kateñ gebe Anôtô êpô nêñ ñalêlôm ñawê êsa e ajala ênê kalem, tañ akêñ matem nan, to ajala moasiñ ñawasi tolêlôm-tolêlôm, tañ gêjac mata gadêñ nê lau nan,

¹⁹ to ajala ênê ñac lai kapôêñ kêlêlêc, tañ gêjam kôm gêmoe aêac takêñ-gêwiñwaga ñalêlôm nan. Ñac lai ñajaña kapôêñ tonanğen

²⁰ gêjam kôm gêdêñ tañ Anôtô gêñu Kilisi gêdi sa anga ñacmatênêñ ma ketoc eñ gêngôn ênê anôña anga undambê.

²¹ Kilisi gêngôn tônê ma gêjam gôliñ apômtau to ñac lai ma ñactêkwa to ñatau. Eñ kêlêlêc ñaê towae samob, tañ tetoc sa anga nom tonec to ôñêña nan su.

²² Anôtô kêkêñ gêñ samob kêsô Kilisi akaiñ ñalabu ma kêkêñ eñ kêtú gôlôac dabuñ ñamôkê gebe ênam gôliñ gêñ samob.

²³ Gôlôac dabuñ tau tonanğen kêtú Kilisi ôli, ma eñ, tañ gêbiñ gêñ samob tòn nan, gêjam ôli tau auc samucgeñ.

2

Anôtô gêñu aêac sa tamoe mateñ jali

¹ Amac agêli biñsu to nêñ sec gêgôm amac atu matê su.

² Gêmunğen agôm nêñ gêñ amboac tonec, asêlêñ kêtôm nom tonec ñagôiiñ to asô ñatau, tañ gêjam gôliñ ñac lai sec umbon ñalabuña to ñalau, tañ gêjam kôm kêpi lau tañenpêc gêdêñ Anôtônê biñ nan ñalabu.

³ Gêmunğen aêac samob tatôm êsêac ma tasa nêñ lêñ kêtôm têmtac ñakalac kêkac aêacña. Aêac dagôm gêñ, tañ ôliñ to ñalêlôm kêkac aêacña nan, ñanô kêsa, tec Anôtô têtac ñandanğ gêdêñ aêac kêtôm têtac ñandanğ gêdêñ êsêac ñagêdô.

⁴ Mago Anôtô taê walô aêac ñanôğen ma têtac gêwiñ aêac kêlêlêc,

⁵ tec kêkêñ aêac, tañ tatu mêtê kêtú tagêli biñsuña nan, tamoe mateñ jali dawin Kilisi. Anôtônê moasiñ gêjam amac kêsi.

⁶ Ma eñ gêñu aêac sa dawin Kilisi Jesu to ketoc aêac danğôn gamêñ undambêña dawin eñ.

⁷ Anôtô gêgôm gêḡ tonanḡ gebe êtôc nê moasinḡ tolêlôm-tolêlôm êndêḡ lau êndêḡ têm samob, taḡ oc mênêsa nanḡ. Moasinḡ tau gêwa tau sa gêdêḡ taḡ Anôtô têtac gêwiḡ aêac ma kêkêḡ Kilisi Jesu gêmêḡ nanḡ.

⁸ Gebe Anôtô kêmoasinḡ amac, tec gêjam amac sa kêtû akêḡ gêwiḡḡa. Taôm agôm atom, Anôtô tau kêkêḡ ḡaômagenḡ.

⁹ ḡamalac teḡ nê koleḡ gêjam eḡ sa atom, gebe teḡ etoc tau sa atom.

¹⁰ Anôtô tau nê koleḡ ḡanô aêac. Eḡ gêwiḡ Kilisi Jesu ma kêkêḡ aêac gebe tanam koleḡ ḡajam, taḡ eḡ kêmasanḡ kwananḡenḡ nanḡ, gebe tasa nêḡ lêḡ tapeḡ ḡanô tonanḡenḡ.

Anôtô gêbiḡ aêac tôḡ tatu gôlôac dabuḡ tagenḡ

¹¹ Amboac tonanḡ taêm ênam gebe gêmunḡenḡ tenemi sêkôc amac amboac tentenḡlatui, ma lau Juda, taḡ sêsa êsêac ḡa lemeḡ nanḡ, tec sêsam amac gebe lau samuc.

¹² Gêdêḡ ḡasawa tonanḡ amac amoa jaêc Kilisi, ma Israelwaga sêlic amac amboac êsêacnêḡ lau ḡagêdô amac atom. Amac lau jaba, tec awê kainḡ poac ḡamoasinḡ, taḡ Anôtô gêjac mata gêdêḡ nê lau nanḡ atom. Amac amoa nom tonec akêḡ matem gêḡ teḡ atom to ajam kauc Anôtô.

¹³ Mago galoc awiḡ Kilisi Jesu ma amac, taḡ gêmunḡenḡ amoa jaêc nanḡ, atu gasuc amêḡ kêtû Kilisi gêmamac ênduḡa.

¹⁴ Kilisi tau kêtû aêacnêḡ biḡmalô ḡamôkê. Eḡ gêbiḡ aêac Juda to lau samuc tôḡ tapi tagenḡ to gesenḡ kisa, taḡ kêtû balanḡ geḡ aêac gêḡgic nanḡ, su ḡa tau ôli.

¹⁵ Eḡ gesenḡ biḡsu ḡajatu to ḡagôliḡ su gebe êkêḡ toḡ luagêc têtû toḡ wakuc tagenḡ êmoa eḡ tau ḡalêlôm, tec kêkêḡ biḡmalô.

¹⁶ Eḡ gêmamac êndu aḡa kakesotau, tec gesenḡ kisa su jagêbiḡ lulugenḡ tôḡ têtû ôli tagenḡ ma gê wama gêdêḡ Anôtô.

¹⁷ Amboac tonanḡ Kilisi gêmêḡ ma gêjam mêtê kêpi biḡmalô tau ḡaḡawae ḡajam gêdêḡ amac, taḡ amoa jaêc Anôtô to êsêac, taḡ têtû gasuc eḡ nanḡ

¹⁸ gebe ḡac tau tonanḡ kêkêḡ ḡalau tagenḡ gêwê aêac samob dêdêḡ Tama taja.

¹⁹ Amboac tonanḡ amac atôm lau jaba to lau ḡamagêḡa kêtiam atom. Amac atu Anôtônê launêḡ ḡagêdô to atu Anôtônê gôlôac awiḡ.

²⁰ Eḡ kêkwê amac sa atu andu akô nombanḡ aposolo to propete ḡaô. Ma Kilisi Jesu tau kêtû andu tau ḡaalê kêclêsuḡa.

²¹ ḡac tonanḡ gedenḡ andu tau tôḡ ma êḡḡôm êtu kapôêḡ e êtu Apômtaunê lôm dabuḡ,

²² ma kêsuḡ amac sa awiḡ atu Anôtônê andu. taḡ nê ḡalau gêjam auc nanḡ.

3

Paulu gêjam kôm kêpi lau samuc

¹ Kêtû tonanḡḡa aê, Paulu, tec katu Kilisi Jesu nê ḡac kapoacwalôḡa kêtû amac lau samucḡa nec, katenḡ mec gêdêḡ Anôtô.

² Amac anôḡac gebe ḡac moasinḡ Anôtô kêkêḡ sakinḡ gêdêḡ aê kêtû êmoasinḡ amacḡa.

³ Anôtô geoc nê biḡ, taḡ gêc lêlômḡenḡ nanḡ, lasê gêdêḡ aê kêtôm biḡ, taḡ kato dambêḡenḡ gêc ḡamataḡa nanḡ.

⁴ Amac embe asam biḡ tau, oc ajala ḡoc kauc kêsa kêpi Kilisinê biḡ, taḡ gêc lêlômḡenḡ nanḡ.

⁵ Gêdêḡ têm gêmunḡḡa ḡamalac sêjala biḡ, taḡ gêc lêlômḡenḡ nanḡ atom. Mago galoc Anôtô kêkêḡ nê ḡalau geoc biḡ tau lasê gêdêḡ nê aposolo dabuḡ to propete.

⁶ Binj tañ géc lèlômgeñ nan, tau tonec gebe Lau samuc sêñô ñawae ñajam, tec gégôm êsêac sêwê kainj Anôtônê gêñlênsêm to têtù Kilisinê ôli ñagêñlèlôm ma têtap binj, tañ Anôtô gêjac mata kêtù Kilisi Jesuñ nan, ñañanô sa sêwiñ.

⁷ Anôtô taê walô aê, tec kékêñ aê katu ñawae ñajam tonañ ñasakiñwaga. Ñaclai ñatau enj, tec kékêñ kôm tonañ gédêñ aê.

⁸ Anôtônê lau samob nêñ ñac ñasec aê, mago ñac moasiñ ketoc aê sa gebe jasôm ñawae ñajam lasê êpi ñac tolèlôm Kilisinê awa tengeñña êndêñ lau samuc

⁹ to jawa Anôtônê lêñ êngôm nê binj ñalèlômña ñanô êsaña sa êndêñ lau samob. Gédêñ andanげñanô Anôtô, tañ kékêñ gêñ samob nan, kêsñ binj tonañ géc lèlômgeñ,

¹⁰ gebe galoc gôlôac dabuñ sêwa Anôtônê kauc mêtêña tolèlôm-tolèlôm sa êndêñ apômtau to ñaclai undambêña.

¹¹ Anôtô kêsa lêñ tonañ, tec gégôm binj, tañ taê gêjam kêtù tônj gédêñ andanげñanô nan, ñanô kêsa kêpi aêacnêñ Apômtau Kilisi Jesu tau.

¹² Aêac tasêp enj tônj to takêñ êwiñ enj, ma tatêc taunj atom, ôliñ andañ Anôtô to tasa enj ñagala totêntac êpa sugenj.

¹³ Amboac tonañ aê kateñ gebe ñoc gêñwapac, tañ gaôc kêtù amacña nan, êlêc amac sa atom. Ñoc gêñwapac tau êngôm amac waem êsa.

Kilisinê têtac gêwiñ aêacña

¹⁴ Kêtù tonañña aê kêpônj ocduc gédêñ aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi Tama,

¹⁵ tañ nê ñaê kêpi gôlôac undambê to nomña samob kêtômgeñ nanj.

¹⁶ Aê kateñ Anôtô gebe êkêñ ñaclai êndêñ amac êtôm ênê ñawasi kapôênj ma êkêñ nê Ñalau êpuc nêñ ñalèlôm tônj ñajaña êsa.

¹⁷ Amac akêñ gêwiñ Kilisi tec êkêñ nêñ ñalèlôm êtu ênê andu ma têtmtac êwiñ ñanô ñawakac enselenj naendêñ amac tañ.

¹⁸ Go amac to Anôtônê lau samob nêñ kauc êsa e ajala gebe Kilisinê têtac gêwiñ aêacña kesewec kêtù tapa to kêtù baliñ ma kêpi gêja to kêsêp gêja

¹⁹ ma ajala Kilisinê têtac gêwiñ tonañ, tañ kélêlêc kauc samob ñêñgeñ su nanj, gebe Anôtô tau ênam auc samucgeñ.

²⁰ Ma ñac tau tonañ, tec oc êngôm gêñ samob, tañ aêac tateñ to taênj gêjam nanj, ñanô êsa êlêlêc ñêñgeñ su êtôm ñaclai, tañ gêjam kôm gêmoea nêñ ñalèlôm nanj,

²¹ gôlôac dabuñ to Kilisi Jesu tau sêwaka ênê ñawasi sa êtôm gôlôac to gôlôac ma têm to têm ñêñgeñ êna. Binjñanô.

4

Aêac tatu Kilisinê ôli tagenj

¹ Amboac tonañ aê, tec ganğônj kapoacwalô kêtù Apômtauña nec, jalêñ binj amac gebe asa nêñ lêñ êtôm Anôtônê kalem, tañ kêtap amac sa nanj.

² Ambu taôm to amoea tonêñ ñalèlôm malôgeñ, aê binj tôngeñ ma asip taôm sa totêmtac êwiñgeñ.

³ Ôlim palê gebe Ñalau êkêñ binjalô êmbin amac tônj atu gêñ tagenj.

⁴ Ôlim tagenj to Ñalau tagenj êtôm Anôtô kêkalem amac ma akêñ matem nêñ ñanô kalem ña tagenj.

⁵ Apômtau tagenj ma binj takêñ gêwiñña tagenj to busanğug tagenj.

⁶ Ñamalac samob Tameñi Anôtô tagenj, tañ kêtù gêñ samob ñatau ma gêjam kôm kêpi gêñ samob nanj, gêjam gêñ samob auc.

⁷ Aêac samob tonec takôc moasiñ sa gédêñ-gédêñgeñ kêtôm Kilisi tau gêjam dôñ ma gêjac sam gédêñ aêac.

⁸ Kêtôm binj tec géc gebe.

“En kêpi lôlôc gêja
ma kêkôc lau kapoacwalôña sêwiñ en,
ma gêjac sam gêñ njam njaômagen gédên lau.”

⁹ Nalô tonec gebe “En kapi lôlôc gêja” nan njam amboac ondoc. Njam tau tonec gebe kêsêp nom njalêlôm njakêlêndiñ gêja gêmun.

¹⁰ Nac tau, tañ kêsêp gêja nan, nac tau tonan kêpi e jakêlêlêc undambê samob su gebe ênam gêñ samob auc.

¹¹ Nac tau tonanjen tec kêkên lau njagêdô têtû aposolo ma njagêdô têtû propete to njagêdô têtû jaenwaga ma njagêdô têtû lausakiñ to kêdônwaga.

¹² Kilisi kêkên lau amboac tonan gebe ênac dabiñ Anôtônê lau sênam sakiñ njapep gebe sêmboa en ôli sa

¹³ e takên gêwiñ êmbiñ aêac samob tôn tapi tagen to tajala Anôtônê Latu êtu tôn ma têtôp tatu lau kapôên e tatôm Kilisi tau nê dôñ.

¹⁴ Ma tatôm njapalê dedec êtiam atom gebe laudansanên mêtê êtêliñ to êmbam aêac êtôm gwêc to mu kêtêliñ to gêbam wan nec atom. Lau amboac tonan têtûm to sêsau njamalac.

¹⁵ Aêac amboac ten. Aêac tasôm biñnanô êndên tauñ totêntac êwiñgen ma têtôp tatu kapôên e nêñ lêñ samob esewec tatôm Kilisi, tañ kêtû njamôkê nan.

¹⁶ Nac tau tonec tec gêbiñ ôli njagênjlêlôm samob tôn kêpi tagen to kêkên njaduc gêdiñ kêsô tau ma njakalôc geden ôli njagênjlêlôm tôn. Ôli njagênjlêlôm gédên-gédênjen embe ênam kôm, tañ gêjac gêñ tau njawae nan, oc ôli êtôp to êmboa tau sa ma têtac gêwiñ êmbiñ njanô tau tôn.

Kilisi kêkên aêac tasa lêñ wakuc

¹⁷ Amboac tonan aê jasôm njoc biñ tonec êndên amac toaoc gêjac Apômtaugen gebe Asa nêmb lêñ atôm lau samuc, tañ taên gêjam biñ njoma-njoma elême nan atom.

¹⁸ Nakesec gêjam êsêacnên kauc auc. Êsêacnên kauc masi to nêñ njalêlôm njadani, tec kêbalañ êsêac auc gédên sênğôn maten jali, tañ njam kêsêp Anôtônê nan.

¹⁹ Êsêac sêgôm gêñ waucwacgen ma sêgôm gêñ môm-môm samob gêjam auc, sêgôm kêtû maten katu awaņa tomajen gêbacgen.

²⁰ Biñ amboac tonan têtôn gédên amac kêtû Kilisiña atom.

²¹ Amac anô njawae tau to têtôn mêtê tau gédên amacgac kêtôm biñnanô, tañ gêc Jesu tauña nan.

²² Amboac tonan awi nêmb njamalac lanğwa, nêmb njalêlôm geo, tañ kêsa lêñ gêmunña nan siñ. Têtac njakalac kêsau gêôc njamalac lanğwa e gesen tau su gêjaña.

²³ Amacnêmb njalêlôm to biñ, tañ taêm gêjam nan, êtu wakuc samucgen.

²⁴ Ma asô njamalac wakuc, tañ Anôtô kêkên kêtôm tau nê katu nan sa. En êwaka tau sa na lêñ gédên to dabun biñnanônja.

²⁵ Amboac tonan awi biñdansañ siñ ma asôm biñnanô êndên taôm êndênêndênjen, gebe aêac tatu ôli tagen njagênjlêlôm.

²⁶ Embe têtac njandañ, nan anğôm taôm sec atom ma aê têtac njandañ tôn e oc naêsêp nec atom.

²⁷ Alin taôm gebe Sadañ ênğôn amac njasawa atom.

²⁸ Nac genjen ênam genjen gêñ êtiam atom, tau lêma ênam koleñ acgom, gebe êkôc nê koleñ njanô ma ênac sam enden lau, tañ sêpô lêna tauñña nanjen.

²⁹ Biñ agwa-agwa êsa awemsun atom, asôm biñ njamgen, tañ êpuc lau-sêpô-lênawaga tôn to êmoasiñ lau, tañ sênğô biñ tau nan.

³⁰ Ma anğôm Anôtônê Nalau Dabun nê njalêlôm njawapac êsa atom, gebe en kêtû njabelo Anôtô ênam amac kêsi enden nê becña.

³¹ Binjalom samob to bin keso-keso ma têtac nandan to ali awem sa ma bin alôb-alôb to bin sesec tonan nari samob nan, awi sin.

³² Amosin taôm to taêm walô taôm ma asuc nêmbin ôkwi êndên-êndênge, anjôm êtôm Anôtô kêsuc amacnêmbin ôkwi kêtû Kilisina.

5

¹ Amac atu Anôtônê napolê, tan en têtac gêwin nan, tec atêku enge.

² Ma asêlên totêtac êwinge amboac Kilisi gêwin aêc to kêkên tau kêtû aêcna kêtû moasin to da gêdên Anôtô gênu namalu najam.

³ Asôm gêng mockaino to mockainna ma ge ng môm-môm samob to bin matem katu awana êsêp nêmbinjalôm atom, gebe Anôtônê lau samob dedec bin amboac tonan nari.

⁴ Andec bin sesec ma bin meloc-meloc to bin agwa-agwa kêtôm amac asôm atomna amboac tonange, anam dangege êjô.

⁵ Bin tonac amac ajalagac gebe Mockaino to mockain tan me môm natau tan me nac mata katuboa tan, tan talic en kêtôm nac gêjam sakin anôtô jaban tan nan, nê tan oc êwê kain gênlênsêmanja Kilisi agêc Anôtô nê gamên atom.

Tasêlên tamoa nawê nalêlôm

⁶ Lau tan têtîm amac na bin namanama atom, gebe kêtû bin amboac tonanna Anôtônê têtac nandan kêtap tanenpêcwaga sa.

⁷ Awê kain êsêacnê bin atom.

⁸ Binjanô, gêmunge amac amoa tokesec, mago galoc amoa tonawê gebe atu Anôtônê gêngac, tec asa nêmbin lên atôm napolê nawêna,

⁹ gebe nawê janô tonac moasin totau-totau ma binjêdên to binjanô.

¹⁰ Ansaê gêng, tan Apômtau gêlic najam nan.

¹¹ Nakesec nakolen, tan janô masi nan, anam awin atom, akip sa ênêc awêgen acgom,

¹² gebe gêng, tan êsêac sêgôm kelecge nan, embe tasôm ênêc awêge, oc majen.

¹³ Gêng samob, tan takip sa e nawê êpô nan, oc ênêc awê.

¹⁴ Ma gêng samob, tan gêc awê nan nawê. Tec bin gêc gebe
“Aôm tan gôc bêc nan, matam êlac
ma ôndi sa anja nacmatênên,
go Kilisi êpô aôm.”

¹⁵ Amboac tonan ajop taôm êtu nêmbin lên samobna napep. Asêlên atôm lau meloc atom, asêlên atôm lau tokauc mêtêjagen.

¹⁶ Ajain têm ênana nômage atom, gebe têm tonac sec.

¹⁷ Amboac tonan atu meloc atom, mago nêmbin kauc êsa bin, tan Apômtau taê gêjam gebe êngômna nan.

¹⁸ Anôm wain e êjanin amac atom, gebe gêng tonan oc êjanin amac. Nalau Dabun ênam amac auc acgom

¹⁹ e pesalem to wê dabun ma wê najam-najam êtu nêmbinjalôm. Apuc wê dabun sa to aoc Apômtau sa na pesalem anja nêmbinjalôm.

²⁰ Anam dange êndên Tamen Anôtô enden têngen êtu gêng samobna anam aêcênên Apômtau Jesu Kilisi lanô.

Bin lauo to nacna

²¹ Asô taôm nalabu êtu atêc Kilisina.

²² Lauo sêsô nêng naci nalabu êtôm sêsô Apômtau nalabu,

²³ gebe nac kêtû awênê mômêapac kêtôm Kilisi kêtû gôlôac dabun mômêapac, ma kêtû gôlôac dabun, tan kêtû en ôli nan nê kêsîwaga.

²⁴ Tec lauo sêsô nêñ ñaci ñalabu êtu gêñ samobña, têtôm tañ gôlôac dabuñ sêsô Kilisi ñalabu nañ.

²⁵ Amac ñacwaga têtac êwiñ nêñ lauo atôm Kilisi têtac gêwiñ gôlôac dabuñ ma kêkêñ tau kêtú êsêacña.

²⁶ Eñ kêkêñ nê mêtê ma kêsagu êsêac ña bu têtú selecña e têtú Anôtônê gêñ,

²⁷ gebe ênac dabiñ gôlôac dabuñ e ñawasi lanwgagen ma ênac eñ mataanô ñajam. Eñ gebe êlic gôlôac dabuñ ñatêmui to mêliñ-mêliñ ma gêñ ñagêdô amboac tonañ ñai êpi eñ atom, gebe êlic eñ êtu dabuñ to lanônêñ sawagen.

²⁸ Amboac tonañ êsêac ñacwaga têtac êwiñ nêñ lauo êtôm têtac gêwiñ taun ôliñ. Ñac tañ têtac gêwiñ nê awê nañ, têtac gêwiñ tau.

²⁹ Ñac teñ kêkêñ kisa gêdêñ tau ôli atomanô. Eñ gêlôm to kêtú mêtê tau ôli ñapep, kêtôm Kilisi gêgôm gêdêñ gôlôac dabuñ,

³⁰ gebe aêac tatu ênê ôli ñagêñlêlôm.

³¹ “Kêtú biñ tonañña ñamalac êwi têna agêc tama siñ ma êsap nê awê tônia, ma êsêagêc têtú ôli tagen.”

³² Biñ tonec ñam kêsêp lêlômsêga ma aê gawa sa kêkanônia Kilisi to gôlôac dabuñ.

³³ Mago kêkanônia amac gêwiñ. Ñacwaga samob têtac êwiñ nêñ lauo amboac têtac gêwiñ taun, ma lauo samob tetoc nêñ ñaci sa.

6

Biñ kêpi ñapalê to teneñi ma tamenji

¹ Ñapalêac, tañem wamu êndêñ tenemi to tamemi êtu Apômtauña, gebe biñ tonec jagêdêñ.

² “Otoc tamam agêc tênam sa.” Anôtô kêkêñ biñsu tonañ ma gêjac mata biñ teñ gêwiñ kêtú ñamata gebe

³ “Ôñgôm gebe ômoa ñajam to ômoa matam jali ec ñêñgen añga nom.”

⁴ Tamenjiac, atu kasec nêñ ñapalê e añgôm êsêac têtac ñandanêsa atom. Anam jaom êsêac ma amêtôc to alêñ biñ êsêac ña Apômtaunê biñgen.

Biñ kêpi sakiñwaga to nêñ ñataui

⁵ Amac sakiñwaga, tañem wamu êndêñ nêñ ñataui nomña. Atêc êsêac to anam go taôm tonêñ ñalêlôm ñañêñ êtôm ajam sakiñ Kilisi.

⁶ Anac ñamalac mateñanô auc ña tañem wamu êtu sêlic amac ñajamña nec atom, añgôm atôm Kilisinê sakiñwaga ma amansañ Anôtônê biñ êtu tônia tonêñ ñalêlôm samucgen.

⁷ Anam sakiñ topalêgen ma añgôm êtôm ajam sakiñ ñamalac atom, añgôm êtôm ajam sakiñ Apômtau.

⁸ Taêm ênam, lau samob, sakiñwaga to êsêac, tañ sêmoa nêñ lêtêgen nañ, embe sênam koleñ ñajam, oc Apômtau êkêñ ñagêjô ñajam êndêñ êsêac êtôm taugen.

⁹ Ma amac ñataui, amoasiñ nêñ sakiñwaga amboac tonañgen. Awi biñ saic-saic siñ. Taêm ênam gebe êsêac to amac nêñ Ñataui gêñgônia undambê. Eñ kêpuc lau ñam atom, gêlic samob kêtôm taugen.

Anôtônê laukasap

¹⁰ Ñoc biñ ñagêdô tec gêc gebe Apômtau êpuc amac tônia ma nê ñaclai ênam amac auc akô ñajaña.

¹¹ Akôc Anôtônê laukasap sa tomalagen e akô ñajaña ma aku Sadañnê Iêñdansañ samob tulu,

¹² gebe aêac tajak siñ gêdêñ ñamalac nomña atom, tajak siñ gêdêñ apômtaui to ñaclai ma nom ñakesec tonec ñataui to ñalau sec, tañ sêmoa undambê nañ.

¹³ Tec akôc Anôtônê laukasap sa tomalagenman, go atôm gebe akô njanja êndêj bêc sec tau e aku njacjo samob tulu akôgen.

¹⁴ Amboac tonan akôgen. Ajandin binjanô ênêc dambêmpalê to anôj bingêdêj êtu nêmaluku.

¹⁵ Asô binmalô njawae njam êtu atapa ma anam anac njawaegej.

¹⁶ Akêj gêwiñ êtu nêmlautuc. Aja sa enden tônej, gebe asi njac sec nê sôb toja samob êndu.

¹⁷ Akuc moasin Anôtô gêjam amac kêsiña êtu nêmlulun sinja to aôc Anôtônê mêtê êtu sin, tan Njalau kêkêj nan.

¹⁸ Gêj samob tonan angôm tomecgej ma aten Anôtô gebe ênam amac sa. Aten mec êtôm têm samob êtôm Njalau êwê amacña. Kêtu tonanña anam jali to angôm atu dôbgej ma aten êtu Anôtônê lau samobña.

¹⁹ Ma aten êtu aêña êwiñ gebe Anôtô êkêj mêtê êndêj aê êndêj noc jasôm binja e jawa njawae njam njabin kêsêp lêlômña sa totêtac êpa sugen.

²⁰ Kêtu njawae njam tonanña aê katu njacjaen gangôj kapoacwalô. Tec aten gebe jasôm bin, tan gêjac aê njawae nan, lasê totêtac êpa sugen.

Paulu gêjac mata nê bin

²¹ Lasiñi njam Tukiki, tan gêjam sakin Apômtau njanêngen nan, ênac aê gamoa to gagôm njoc gêj samob njamin êndêj amac gebe ajala.

²² Aê jasakiñ njac tau êndêj amac êwac gebe ênac min aêacma bin samob êndêj amac ma ênam malô amacnêmlalêlôm.

²³ Tamenj Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêj binmalô ma têtac gêwiñ to takêj gêwiñ nan tau êndêj lasitêwai êwac.

²⁴ Moasin êndêj êsêc samob, tan têtac gêwiñ aêacnêj Apômtau Jesu Kilisi tengej ma tengej.

Paulunê papia gêdêŋ lau PILIPHI

Paulunê papia gêdêŋ lau Pilipi nec ŋac tau keto gêjac Gôlôac ŋamataŋa, taŋ enj kêwaka sa aŋga masanŋm Airopa naŋ ŋawae. Malac Pilipi gêc Makedonia, taŋ lau Rom sêjaŋgo su kêtû nêŋ gamêŋ naŋ. Aposolo gêŋgônŋ kapoacwalô, tec keto papia tonec. Enj gêmôa tonê ŋalêlôm ŋawapacgeŋ gêdêŋ ŋasawa tonanŋ gebe kômwaga ŋagêdô sêsôm sêôc ênê biŋ auc ma mêtê dansanŋ kêpi sa aŋga gôlôac Pilipiŋa, tec kêkêŋ wapac enj gêwiŋ. Mago biŋ têtac ŋajam to têtac êpa suŋa gêjam papia tau auc, ŋam kêsêp Paulu kêkêŋ gêwiŋ Jesu Kilisi tonanôgeŋŋa.

Paulu keto papia tau ŋamanô tonec gebe ênam danŋe lau buŋa aŋga Pilipi êtu gêŋ, tê sêsakiŋ gêdêŋ enj nêga. Êsêac sêpuc enj tôŋ gêdêŋ têtac, taŋ enj gêŋgônŋ jageo naŋŋa. Enj gêlic gêŋ gwalêkiŋ kêlênsônŋ enj tau to êsêac gêwiŋ amboac taŋ, tec keto biŋ êpuc êsêac têtac tôŋŋa to awa enŋenŋ êsêacŋa ma ôlinŋ andanŋ Anôtônê kêsêp papia tonec gêwiŋ-gêwiŋ. Go gêjam nenenŋ êsêac gebe sêmboa to tetoc taunŋ sa atommanŋ, sêkêŋ taunŋ sêsô Kilisi ŋalabu tosêmbu taunŋenŋ. Enj gêônŋ biŋ tonec sa gêdêŋ êsêac taêŋ ênam êtiam gebe sêsa nêŋ lêŋ têtôm Kilisi gêbiŋ êsêac tôŋgac nê, ac taunŋ sêwê kaiŋ kêtû sêmasanŋ Judanêŋ biŋsu totanem wamugeŋ ma sêjop êsêacnêŋ om to gêŋ ŋagôlinŋŋa atom, Anôtônê moasiŋ gêdêŋ êsêac tec sêgôm. Ma moasiŋ tau gelom êsêac kêtû nêŋ sêkêŋ gêwiŋŋagenŋ. Gocgo keto têtac wapi to biŋmalô, taŋ Anôtô gêsunŋ ŋaômagenŋ gêdêŋ lau, taŋ Kilisi gêbiŋ êsêac tôŋ naŋ, ŋawae gêdêŋ êsêac amboac tonanŋenŋ.

Lau buŋa sêkêŋ êwiŋ to sêsa nêŋ lêŋ totêtac wapigenŋ ma totêtac êpa sugenŋ ma sêŋgôm to sêôc nêŋ geŋ sênsinŋ sugenŋŋa ŋabinŋ gêjam sêga aŋga papia tonec ŋalêlôm. Paulu tau têtac gêwiŋ gôlôac Pilipiŋa ŋanôgeŋ naŋ kêtû awê aŋga papia tau gêwiŋ.

Nadênanŋ

1. Paulu gêjac m papia tau 1:1-11
2. Paulu tau nê biŋ ŋagêdô 1:12-26
3. Dambiŋ taunŋ tôŋ tamiŋ Kilisiŋa 1:27-2:18
4. Paulu gêwa Timote agêc Epaproditi nêŋ kôm ŋam sa 2:19-30
5. Paulu gêjam ja lau buŋa gebe seŋjop taunŋ êndêŋ ŋacjo, taŋ sêmôa dêmôêŋŋa to gêŋ gêdib êsêac gêc lêlômŋa naŋ 3:1-4:9
6. Paulu to nê lau Pilipiŋa 4:10-20
7. Paulu gêjac mata papia tau 4:21-23

Paulu gêjac m nê papia

¹ Kilisi Jesu nê sakiŋwagaagêc Paulu agêc Timote ma biŋ êndêŋ Anôtônê lau samob, taŋ Kilisi Jesu gêbiŋ êsêac tôŋ sêŋgônŋ Pilipi naŋ, ma êndêŋ gejobwaga to sakiŋwaga êwiŋ.

² Tamenŋ Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêŋ moasiŋ to biŋmalô êndêŋ amac êwac.

Paulu keteŋ mec kêtû lau Pilipiŋa

³ Aê gajam danŋe ŋoc Anôtô kêtôm têtac samob, taŋ taêc gêjam amac naŋ.

⁴ Kêtôm têtac samob, taŋ kateŋ ŋoc mec kêtû amac samobŋa naŋ, kateŋ totêtac ŋajamgeŋ,

⁵ gebe ŋawae ŋajam gêô lasê amac wakucgeŋ, tec aŋam ŋakoleŋ awinŋ aê amoa e mênŋgêdêŋ galoc.

⁶ Aê kajala kêtû tôŋ gebe Anôtô, taŋ gêjac m koleŋ ŋajam tau aŋga nêŋ ŋalêlôm naŋ, oc ênac dabiŋ koleŋ tau êndêŋ Kilisi Jesu nê bêtac.

⁷ Aê taêc gêjam amac gêc ñoc ñalêlôm ñapan, tec gagôm jagêdêngen gebe taêc gêjam bin tonan kêpi amac samob. Ñam gebe gêdên tan gêngôn kapoacwalô to gêdên tan gamoa awê ma gajam ñawae ñajam kêsi to kapuc mêtê tôn nan, amac awê kain moasin, tan Anôtô kêkên gêdên aê nan awin.

⁸ Aê gajam aoc su amac samob ñam kêsêp Kilisi Jesu nê taê walô aêacña. Anôtô kêjala gebe kasôm binñanô.

⁹ Aê katen ñoc mec tecenec gebe Nêm têmtac gêwin ñanô esewec ñapan ma ajala gên to awa gên samob êkôc e ñapep,

¹⁰ ec ajala gên ñajam tau ma amoa tonêm ñalêlôm ñakênkên ma tolanômnêm sawagen e êndên Kilisinê bêc.

¹¹ Ma binêdên ñañanô, tan Jesu Kilisi taugen êkên nan, ênam amac auc gebe Anôtônê ñawasi to wae êsa.

Kilisi kêtû aêac dangôn maten jali ñamôkê

¹² O lasitêwaac, aê gabe jakên ñawae êndên amac anô gebe bin, tan kêtap aê sa nan, kêmoasin ñawae ñajam ñanôgen.

¹³ Sinwaga tan sejop gôlinwaganê andu nan, to lau ñagêdô samob sêjalagac, gebe aê gêngôn kapoacwalô kêtû Kilisina.

¹⁴ Ma ñoc kapoacwalô kêkên lasitêwai taêsam, tan Apômtau gêbin êsêac tôn nan, sêkên gêwin ñajana kêsa, tec têtêc tau ñ atom ma sêsôm Anôtônê mêtê lasê totêntac kêpa sugen.

¹⁵ Lau ñagêdô sêwa Kilisi sa kêtû têtac sec to têtac ñandanña, mago ñagêdô tec sêjam mêtê tonên ñalêlôm ñajamgen.

¹⁶ Lau tau tonan sêgôm kêtû têtac gêwinña. Êsêac sêjala gebe Anôtô kêkên aê gebe janam ñawae ñajam kêsi.

¹⁷ Lau ñagêdô ônê sêsôm Kilisi lasê tonên ñalêlôm makengeñ atom, sêgôm kêtû tauñ waenña ma sebe sêkên gêwapac êkônin aê êwin ñoc kapoacwalôgen.

¹⁸ Bin tonan kêlênsôn aê atom. Aê têtac ñajam gebe sêsôm Kilisi lasê ñalên tokain-tokain. Lau ñagêdô sêsau sêbanac bin, ma ñagêdô sêsôm tobinñanôgen.

¹⁹ Ma aê oc têtac ñajam ñapan gebe aê kajala amac aten nêm mec kêtû aêña amoa, ma Jesu Kilisi nê Ñalau ênam aê sa, tec gêwapac tonec oc êtu moasin êndên aê.

²⁰ Aê taêc kêka to kakên matoc ñanôgen, gebe gên ten êngôm aê majoc êsa atom. Aê jamoa matoc jali me jamac êndu, mago ñangôm Kilisinê wae êsa ña tauc ôlic totêntac êpa sugen. Gêmungeñ gagôm, ma galoc amboac tonanengeñ.

²¹ Kilisi kêtû ñoc gêngôn matoc jali ñam, ma embe jamac êndu, oc gêmac tau êtu ñoc moasin.

²² Embe jamoa matoc jali anga nom êtu jatap kolen ñanô ñagêdô sanja, nan oc japô lêna gebe jajalin ondod sa.

²³ Bin luagêc tonec kêlênsôn aê ñanô. Aê têtac gêwin gabe janac tauc lêtên jamoa jawin Kilisi, tonec tec galic ñajam kêlêlêc.

²⁴ Mago kêtû amacña tec gabe ñangôn nom tonec.

²⁵ Ñoc ñalêlôm kêsaê, tec kajala gebe jamoa jawin amac samob ma janam amac sa êtu nêm akên gêwinña gebe atôp ma akên êwin totêmtac ñajamgen.

²⁶ Aê embe jamu jandên amac jawac ten êtiam, oc êngôm amac awem êoc Kilisi Jesu ñanô-ñanô êtu aêña.

²⁷ Bin tagen tonec tec gêc gebe Asa nêm lên ñapep atôm Kilisinê ñawae ñajam, ec embe jawac, nan jalic me embe jamoa jaêc, go ñanô ñawae gebe akô ñajana totêmtac tagen ma anac sin apuc taôm tôn êtu akên gêwin ñawae ñajamña.

²⁸ Atêc nê m ñajonêñ gêñ teñ atomanô. Biñ tonañ êwa sa êndêñ nê m ñajon gebe oc sênanja, ma êwa sa êndêñ amac gebe oc aku êsêac tulu, gebe Anôtô ênam amac kêsi.

²⁹ Anôtô kêmoasiñ amac kêtû Kilisiña ña lêñ luagêc, teñ gebe akêñ gêwiñ eñ, ma teñ gebe aôc wapac kêtû eñña gêwiñ amboac tonañgeñ.

³⁰ Ma siñ, tañ gêmunña alic aê gajac ma galoc anô ñawae gebe gajac gamoan, amac taôm anac amboac tonañgeñ.

2

Lau bunja sêkônij tauñ têtôm Kilisi kêkônij tau

¹ Amac asaê gebe Kilisi kêpuc amac tônia me masi. Ênê têtac gêwiñ amac gêjam malô amac me masi. Ñalau dabun gêbiñ amac tônia me masi. Amac taêm walô to têtac gêwiñ taôm me masi.

² Embe amboac tonañ, go anac dabiñ aê têtac ñajam êsa samucgeñ ma anğôm amboac tonec gebe taêm ênam gêñ tageñ to têtac êwiñ tageñ êmbiñ amac ton amoa tonêm ñalêlôm tageñ ma apeñ biñ tageñ.

³ Anğôm gêñ teñ êtu amboa taôm nê m awa to waemgeñña atom. Ambu taôm to atoc lau ñagêdô sa sêlêlêc amac taôm acgom.

⁴ Taêm ênam amac taôm nê m ñêngeñ atom, taêm ênam lau ñagêdô nêñ êwiñ.

⁵ Amacnê m ñalêlôm êtôm Kilisi Jesu nê acgomman.

⁶ Eñ tec katu kêtôm Anôtô, mago taê gêjam gebe in katu tonañ tônia atom,

⁷ kêkac tau su anja nê ñawasi ma gêjam sakiñ katu kêtôm ñamalac to gêgôm gêñ samob kêtôm ñamalac sêgôm.

⁸ Eñ kêkônij tau ma taña wamu ñapan e gêmac êndu anja kakesotau.

⁹ Kêtû biñ tonañña Anôtô ketoc eñ sa ñanô ma gê ñaê, tañ kêlêlêc ñaê samob su nan, kêpi eñ,

¹⁰ gebe ñaê Jesu tonec oc êkêñ êsêac pebeñ, tañ sêmoa undambê to sêmoa nom ma sêmoa nom ñalêlôm nan, sêpônia aenduc,

¹¹ ma imbeleñ samob sêsôm lasê gebe Jesu Kilisi kêtû Apômtau gebe Tama Anôtônê wae êsa.

Tatu nom ñaja

¹² O ñoc lauace, gêdêñ tañ gamoa gawiñ amac nan, tañem wamu ñapan. Ma galoc gamoa jaêc tec anğôm anac ñawae êtôm tôniaeñ. Atêc to anam go taôm gebe anac dabiñ nê m lêñ Anôtô ênam amac kêsiña,

¹³ gebe Anôtô tau gêjam kôm gêmoa nê m ñalêlôm ma kêkac amac gebe anğôm ênê biñ ñanô êsa e ênac mataanô ñajam.

¹⁴ Anğôm nê m gêñ samob tobiñ diñdiñ atom ma taêm ênam naêsa-naêsa atom,

¹⁵ gebe asa nê m lêñ lanôm nê m sawa tonêm ñalêlôm ñakêñkêñ atu Anôtônê ñapalê mansañ, amoa lau sec to geo ñalêlôm. Apô êsêac atôm utitalata sêpônia gamêñ.

¹⁶ Andêñ mêtê mata jali tônia. Embe anğôm amboac tonañ, go awaka aê waec sa êndêñ Kilisinê bêc e êwa aê sa gebe kasa ñoc lêñ to gajam ñoc koleñ kêjaiñ tauc ñaôma atom.

¹⁷ Embe sêkêñ aê jatu da êtu amac akêñ gêwiñña, nan oc têtac ñajam ma jatu samuc jawiñ amac samob.

¹⁸ Amboac tonañ amac têtac ñajam ma atu samuc awiñ aêgeñ.

Timote agêc Epaproditi nêñ biñ

¹⁹ Aê taêc kêka gebe Apômtau Jesu êlôc ma jasakiñ Timote sebeñ êndêñ amac êwac, gebe janô amac waem êpuc aê tônia acgom.

20 Aê katap ñac tenj sa, tanj taê gêjam binj kêtôm aê to kêpô sim tau kêtú amacña amboac ñac tonec nanj atom.

21 Êsêac ñagêdô samob taênj gêjam Jesu Kilisi nê binj atom, taênj gêjam tauñ nêñ binjenj.

22 Amac ajala gebe enj kêwaka tau sênjac, gêjam sakinj ñawae ñajam gêwinj aê kêtôm latu gêwinj tama.

23 Aê kakênj matoc gebe jakênj ñac tonanj êndênj amac êwac ñagaôgenj, tagenj gabe jansaê ñoc binj e êtu katô acgom.

24 Aê taêc kêka Apômtaugenj gebe jandênj amac jawac sebenj amboac tonanjenj.

25 Aê taêc gêjam binj tenj kêtú tônj gêwinj gebe jakênj aêac lasinji Epaproditi, tanj amac asakinj enj gebe mênênjam aê sa nanj, êmu êndênj amac êwac. Enj gêjam kôm to gêjac sinj gêwinj aê ñapep.

26 Ênê ñalêlôm kêkac enj kêtú amacña ma gêmoa jageo ñanô gebe amac anô ênê gêmác ñawaegac.

27 Binñanô, gêmác kapôênj gégôm enj e kêsa panj sêawa, mago Anôtô taê walô enj ma taê walô enj taugenj atom, taê walô aê gêwinj, gebe êsalê gênwapac ñagêdô êpi aê êwinj atom.

28 Amboac tonanj kêkacgenj gebe jakênj enj wamac alic enj, ec têtmtac ñajam êsa êtiam, ma ñagênwapac êlêwanj aê saunjenj.

29 Amboac tonanj akôc enj sa totêtmtac ñajamgenj. Atôc lau amboac tonanj sa êtu Apômtau gêbinj amac tônña,

30 gebe enj kêsa panj sêawa kêtú Kilisinê kolenña ma gêjam sakinj aê gim tau su gebe ênac dabinj sakinj, tanj amac ajac m nanj.

3

Binjêdênj ñanô

1 O ñoc lasitêwaac, aênoc binj ñagêdô tonec gebe Apômtau êngôm amac têtmtac ñajam êsa. Aê ôl ic ñakam gebe jato binj tonan êtiam-êtiam nec atom. Binj tonanjenj oc êpuc amac tônj amoa ñajam.

2 Ajop taôm êndênj kolenwaga sec. Ajop taôm êndênj êsêac, tanj sêgôm mêtê sêsa lau wauc-waucgenña nanj. Ajop taôm êndênj êsêac, êsêac kêam.

3 Aêac tec sêsa aêac ñanô. Anôtônê Ñalau kêkac aêac, tec tajam sakinj Anôtô ma aêac waenj ñam kêsêp Kilisi Jesu. Aêac taênj kêka gênj ôlinña tenj atom.

4 Aê oc jatôm gebe taêc êka gênj ôlicña amboac tonanj. Tenj embe taê ênam gebe taê êka gênj ôlinja, nanj aê oc jangôm êlêlêc su.

5 Aê tonec sêsa aê gêdênj ñabêc kêtú 8ña. Aê ñac Israelña tenj anja Benjaminê gôlôac. Aê Ebolainênj Ebolai tenj, ma kamasanj binjsu katôm Parisai sêmasanj.

6 Aê kêlênsônj gôlôac dabunj gajac ñawaegenj. Aê kasa bi ñsu ñalênj tolanjôcnêm sawagenj e sêlic aê amboac ñac gêdênj.

7 Gênj samob tonanj galic amboac gênj ñanô, mago galoc galic gebe gênj ñaôma kêtú Kilisinja.

8 Binñanô, aê galic gênj samob tonanj ñai amboac gênj ñaôma, tagenj tonec tec galic kêtú gênj ñanô kêlêlêc su. Gênj ñanô tau gebe kajala ñoc Apômtau Kilisi Jesu kêtú tônj. Kêtú ñac tonecña tec gawi gênj samob tonanj ñai sinj ma galic kêtôm lêndêm gebe jakôc Kilisi sa êtu gênj ñanô,

9 ma aê jatu ênê gênj. Aê gawê kainj tauc ñoc binjêdênj, tanj ñam kêsêp tanjoc wamu binjsunja nanj, kêtiam atom. Galoc aê gawê kainj binjêdênj, tanj ñam kêsêp takênj gêwinj Kilisinja nanj, biogêdênj tanj gêmênj anja Anôtônê nanj, ñam kêsêp takênj gêwinj.

¹⁰ Bin tagen tonec aê gabe jatap sa gebe jajala Kilisi to ñaclai, tañ gêñu en sa nan, êtu tòn, ma jaêc ênê ñandan jawiñ e jatôm en, tañ gêmac êndu nan,

¹¹ ec moae jatap jandi anga ñacmatênên sa jawiñ.

Talêti tapen ñanô lau

¹² Aê kakôc ñanô tau su atom tagen, ma gajac dabiñ tauc gêbacnê atom tagen. Gocgo kapuc geden tòngeñ tec gamoa, gabe jakôc ñanô tau tòn, gebe Kilisi kêkôc aê tòngeñ.

¹³ O lasitêwaac, aê kêsaê gebe kakôc ñanô tau tòn atom tagen. Bin tagen tonec tec jasôm gebe Bin langwa nan jaliñ siñ ma japuc gwêc êtu gêñ, tañ gêc aêñoc nêñña nangeñ, gebe najakôc.

¹⁴ Aê kêlêti kapeñ ñabelo gebe jatap ñanô sa. Ñanô tau Anôtônê kalem ôña, tañ kêkên Kilisi Jesu kêkalem aê nan.

¹⁵ Aêac tañ tatu kwalam langwa su nan, samob taên ênam bin amboac tonan acgom. Ma embe taêm ênam bin ten eso, nan Anôtô oc êwa sa êndên amac.

¹⁶ Tagen tasa nêñ lên tandanğuc ñagôlin, tañ gêwê aêac ñapan e mênğedên tonec nan.

¹⁷ O lasitêwaac, atêku aêman ma asala êsêac, tañ sêpuc aêac wa en nan.

¹⁸ Aê kasôm gêdên amac kêtú dim taêsam sugac ma galoc jasôm tomatoc-sulugen gebe Êsêacnên taêsam sêmoa, tañ nêñ lên kêwaka êsêac sa gebe êsêac têtú Kilisinê kakesotau ñañacjo.

¹⁹ Êsêacnên lêñtêpôê gebe sênaña. Têntacwalô kêtú nêñ anôtô ma êsêac tetoc tau ñ sa kêpi gêñ, tañ kêtôm gebe êñğôm êsêac majen êsa. Êsêac taên gêjam gêñ nomñagen.

²⁰ Aêacnên malacmôkê ñanô tê gêc undambê. Tec daôn tamoa gebe kêsiwaga Apômtau Jesu Kilisi anga tônê êmên.

²¹ En oc êpô aêac ôlin ñaôma langwa ôkwi tatôm en tau nê ôli ñawasi. En êñğôm gêñ tonan ñanô êsa ña ñaclai, tañ kêtôm gebe êkên gêñ samob êsô en ñalabu nan.

4

¹ O ñoc lasitêwaac, aê têtac gêwiñ to gajam aoc su amac, gebe amac tec agôm aê têtac ñajam ma atu aêñoc gêlôn. O lauace, amboac tonan akô ñajaña, gebe Apômtau gêbin amac tòngeñ.

Paulu gêlên bin lau

² Aê jalên bin awêlagêc Ewodia agêc Suntuku gebe sêmoa têtac tagen êtu Apômtauña.

³ Ma aê gabe jaten aôm, ñoc ñac, tañ gôjam kôm ñañêngeñ gôwiñ aê nan, gebe ônam awêlagêc tonan sa, gebe êsêagêc sêjam kôm ñawae ñajamña sêwiñ aê têtôm Klemen to lau-sêjam-kôm-sêwiñ-aêwaga ñagêdo, nan nêñ ñaê gêc buku maten jaliña.

⁴ Têmtac ñajam ñapan gebe Apômtau gêbin amac tòn, ma jasôm êtiam gebe Têmtac ñajam.

⁵ Anğôm nêñ gêñ totêmtac wapôm êwa amac sa êndên ñamalac samob. Apômtau kêdabiñgeñ.

⁶ Apô sim taôm atom. Gên ten embe êñğôm amac, nan aten to atan êndên Anôtô todanğegen.

⁷ Ma Anôtônê binmalô, tañ ñam kêlêlêc kauc to kauc nomña samob su nan, ênsôb nêñ ñalêlôm to bin, tañ taêm gêjam nan, samob sa êkanôn Kilisi Jesu.

⁸ O lasitêwaac, aê jasôm bin ten êwiñ acgom gebe Binñanô to bin mansan ma bin gêdên to bin ñawa ma bin tañô ñajamña to bin ñapep ma bin ñañên to pin wae ñajamña ten, bin samob tonan ñai taêm ênam êtu tòn amac.

⁹ Biñ tañ kadôñ to kakêñ gêdêñ amac ma biñ, tañ aňô to alic aê gagôm nan, aňgôm amboac tonañ. Ma biñmalô ñatau Anôtô oc êwiñ amac.

Paulu gêjam danje kêtú sêkêñ gen sêjam en sanja

¹⁰ Apômtau kêkêñ aê têtac ñajam kêsa samucgen gebe amac amoa ec ñêngeñ e galoc ôlim palê kêsa kêtiam gebe anam aê sa. Amac abe anam aê sa, mago ñalêñ masi.

¹¹ Aê kasôm biñ tonañ kêtú kapô lêna gêñña atom. Aê kadôñ tauc gebe gen ñagec-ñagec, tañ jatap sa nan, kêtôm aê.

¹² Aê kajala tapô lêna gêñña. Aê kajala danğôñ moasu ñaôña. Aê kajala gêñ samob tonañ kêtú tônia tomalagen. Ñasawa teñ aê gaen gêñ e gêôc aê tônia, ma ñasawa teñ mo gêjô aê. Ñasawa teñ aê katap ñoc gêñ taêsam sa, ma ñasawa teñ kapô lêna gêñ.

¹³ Aê katôm gêñ samob tonañ ñai kêtú Kilisi, tañ kêpuc aê tônia nanña.

¹⁴ Ma amac agôm ñajam gebe aôc ñoc gêñwapac awiñ.

¹⁵ Amac lau Pilipi taôm ajalagêc gebe gêdêñ tañ gawa ñawae ñajam sa kêtú ñamata ma gawi Makedonia siñ nan, gôlôac dabuñ teñ sêpuc aê tônia ma aêac akêñ gêñ teñ gêjô tau atom, amac taômgen.

¹⁶ Gêdêñ tañ gamoa Tesaloniki nan, amac ajam aê sa ma asakiñ gêñ kêtú dim luagêc.

¹⁷ Aê taêc kêka gebe akêñ gêñ êndêñ aêña nec atom, masi, aê taêc kêka amac gebe anam ñanô êlêlêc su e êmoasiñ amac.

¹⁸ Gêñ samob, tañ akêñ nan, kêtap aê sa su ma gêñ tau kêlêlêc aê su. Gêñ tañ Epaproditi kêkôc aňga amacnêm gêmên nan, mênkêlêsuc aêgen. Gêñ tonañ kêtôm ñamalu ñajam to da mansañ, tañ Anôtô gêlic gêjac mataanô ñajamanô nan.

¹⁹ Ñoc Anôtô, tañ kêkêñ Kilisi Jesu gêbiñ amac tônia nan, kêtú gêñ tolêlôm-tolêlôm ñatau tonjawasi. En oc êkêñ gêñ, tañ apô lêna nan, êlêsuc êmacgen.

²⁰ Ñawasi êndêñ aêac Tamenji Anôtô totêm-totêm. Biññanô.

Paulu gêjac mata nê biñ

²¹ Aê aoc gêjac Anôtônê lau samob, tañ Kilisi Jesu gêbiñ aêac tônia nan. Lasitêwai tañ sêmoa sêwiñ aê nan, awen gêjac amac.

²² Anôtônê lau samob awen gêjac amac, ma êsêac, tañ aňga kaisaranê anduñ nan, taên gêjam amac ñanô.

²³ Apômtau Jesu Kilisi nê moasiñ êwiñ amacnêm ñalau.

Paulunê papia gêdên lau KOLOSOS

Paulunê papia gêdên lau Koloso nec ñac tau keto gêjac gôlôac buña anğa Koloso ñawae. Malac Asia Saunğa tonan gêc Epese ñagamên oc kêpiña. Paulu tau kêwaka gôlôac tonan sa atom. Gêdên tañ gêngôn Romnên gêmên Asia ñamalacsêga Epese tau nan, en kêkên kômwaga jasêjam mêtê lau malac-malac, tec kêsaê gebe kôm ênam jaom gôlôac Kolosonğa gêjac en ñawae gêwiñ. Paulu gêngô gawae gebe lau-mêtêgeowaga anğa Judanên jasêo lasê gôlôac tau. Lau tonan sêgaluñ Helennên mêtê jaba ñagêdô to biñ anelaña kêsêp taulêlôm. Ac sêpiñkap lau gebe awenê êoc “ñaclai to apômtau” tônê sêwiñ. Sêsau sebe lau teñ sêjala Anôtô ñanên atom ma sêwê kain en gêjam êsêac kêsi ñamoasin ñanô atom, sêkên êwiñ mêtê geo tonan acgom. Go sêsôm teñ gêwiñ, sêsôm sêkacgeñ gebe sêsô êsêacnên ñagôlin amboac sêsa ñamalacña ñalabu ma sejop nên jao samob amboac sênam dabuñ bôc to gên taniñğa toê toê ma gên ñagêdô taêsam êwiñ e tomalagen.

Paulu tec keto papia tonec kêwaka lau buña nên Mêtê ñanô sagen gebe êkônin mêtê geo tonan ñai tôn. Biñ tañ en keto gêdên êsêac gêja nan, ñamatu tonec gebe Jesu Kilisi kêtôm gebe ênam ñamalac peben kêsi tonanôgeñ. Lau teñ embe sêkên êwiñ biñ jaba to sejop ñamêtê kain teñ, oc sêkac taun su anğa Kilisinê. Anôtô kêkên undambê to nom ña Kilisigen, ma êkalem undambê to nom sêmu dêndên en ña Kilisigen amboac tonanğen. Lau sêmbiñ taun tôn tamiñ Kilisi acgom, go Anôtô ênam ñamalac kêsi. Nalên teñ gêc atom. Kilisi kêtü ñamalac samob tapaôngeñ nên kêsiwaga kêtômgac. Paulu kêwaka biñ ñanô kapôn tonan sa acgom, go gêwa ñalên, tañ gêjac lau buña ñawae gebe sêsa to sejop nan, sa tomalagen gêdên êsêac.

Paulu kêkên Tukiki kêkôc papia tonec gêdên lau Kolosonğa gêja. En kêsakin ñac gêngôma ñaê Onesimi gêwiñ en gêmu gêdên nê ñatau Pilemon gêja, tañ kêtü gôlôac Kolosonğa nên ñac buña teñ.

Nadênan

1. Paulu gêjac m papia tau 1:1-8
2. Kilisi tau to nê sakin ñam 1:9-2:19
3. Lên wakuc gêjac Kilisinê lau ñawae 2:20-4:6
4. Paulu gêjac mata nê papia 4:7-18

Paulu awa gêjac lau Koloso

¹ Kilisi Jesu nê aposolo aê, Paulu, tañ Anôtô kêkalem aê nan, agêc lasic Timote

² ma biñ êndên Anôtônê lau to ma lasitêwai, tañ sêkên gêwiñ Kilisi sêngôn Koloso nan. Tamenji Anôtô nê moasin to biñmalô êndên amac êwac.

Paulu gêjam danğe Anôtô

³ Aêac aten ma mec gêdên aêacnên Apômtau Jesu Kilisi Tama Anôtô ma ajam danğe kêtü amacña ñapan.

⁴ Aêac anô amac akên gêwiñ Kilisi Jesu to têtmac gêwiñ Anôtônê lau samob ñawae.

⁵ Amac akên gêwiñ to têtmac gêwiñ ñam kêsêp gên, tañ akên matem gêc undambê nan. Anôtô kêmasan gên tau kêtü amacña. Gên tañ amac akên matem nan, ñawae tec anô su gêdên tañ biñnanô gêo lasê amac. Biñnanô tau ñawae ñajam.

⁶ Njawae njam gédêñ amac gêwac ma gêjam ñanô to kesewec anja amacnêm kêtôm gégôm e gêjam nom samucgeñ auc, gêjac m gédêñ bêc, tañ amac anô to ajala Anôtônê moasiñ tobiññanôgeñ nañ.

⁷ Aêacnêñ kolenwaga Epapra, tañ têtac gêwiñ eñ nañ, kédôn biñ tonañ gédêñ amac. Nac tau kêtú Kilisinê sakiñwaga ñañêñ géjô aêac su.

⁸ Eñ gêjac miñ gédêñ aêac gebe Nalau Dabuñ kékêñ amac akêñ nêñ têtac gêwiñ gelom tau ñanô.

⁹ Kêtú tonañña gédêñ bêc, tañ aêac anô biñ tonañ kêpi amac nañ, aêac ajac m to atañ ma mec kêtú amacña gedeg tóngé. Aêac atañ Anôtô gebe amac ajala êñê biñ êtu tón e ênam amac auc ma êñê Nalau êkêñ kauc mêtêña to kauc êkip ñam saña samob êndêñ amac.

¹⁰ Go atôm gebe asa nêñ lêñ e êwa amac sa gebe Apômtaunê lau amac, ma eñ êlic ênac mataanô njam. Anam kolen njam tokaiñ-tokaiñ e atap ñanô sa ma nêñ kauc ajala Anôtônê esewec anja amacnêm.

¹¹ Naclai tañ ñam kêsêp êñê ñajaña tonawasi nañ, êpuc amac tón gebe aóc gêñwapac totêtac êpê sugen ma êôn ñañêñgeñ.

¹² Ma anam danje totêtac ñajamgeñ êndêñ Tamenji, tañ gêjac dabiñ amac su gebe awê kaiñ Anôtônê launêñ gêñlênsêm anja gamêñ ñawêña awiñ.

¹³ Eñ gêjam aêac sa anja ñaclai ñakesecña ma ketoc aêac dangôn êñê Latu, tañ têtac gêwiñ eñ nañ, nê gamêñ.

¹⁴ Nac tau tonañ kégaboac aêac su ma kêsuc aêacnêñ sec ôkwi.

Biñ kêpi Kilisi to nê kolen

¹⁵ Nac tonañ gêjam Anôtô, tañ talic eñ atom nañ lanô. Eñ kêtú gêñ samob, tañ Anôtô kékêñ nañ ñañacsêga,

¹⁶ gebe Anôtô kékêñ gêñ samob, tañ gêc undambê to nom nañ, ña engeñ, gêñ tañ matenânô talic to gêñ, tañ talic sapu nañ, amboac gôliñ to apômtaui ma ñasêga to ñaclai. Anôtô kékêñ gêñ samob ña engeñ ma kêtú eñña.

¹⁷ Gêñ samob tonañ ñai masigen, eñ taugen gêmoa gêmun ma gêbiñ gêñ samob tón kêpi tagen.

¹⁸ Eñ kêtú ôli ñamôkêapac. Ma eñ ôli tau gôlôac dabuñ. Eñ kêtú gêñ samob ñam. Eñ kêtú lau, tañ sêndi sa anja ñacmatênêñ nañ, nêñ ñacsêga, gebe eñ tau êtu gêñ samob ñañamata.

¹⁹ Amboac tonañ Anôtô gêlic ñajam gebe nê ñanô ênam Latu auc samucgeñ.

²⁰ Anôtô kékêñ eñ gê wama gêñ samob gédêñ tau. Eñ kékêñ Latu kékêc nê dec siñ anja kakesotau, tec kékêñ biñmalô gédêñ gêñ samob, tañ sêmoa nom to undambê nañ.

²¹ Amac tec gêmungeñ amoa jaêc Anôtô. Ma biñ, tañ taêm gêjam to ñakolen sec, tañ ajam nañ, gégôm amac atu êñê ñacjo.

²² Mago galoc Kilisi gêmac êndu, tec gê wama amac gédêñ Anôtô. Eñ gebe êmansañ amac atu dabuñ ma akô Anôtô lanônêñ tolanônêñ sawa ma tobiñ masigen.

²³ Tec akêñ êwiñ to apuc taôm tón akô ñajaña. Gêñ ten êkac amac su anja ñawae njam, tañ anô to akêñ matem amoa nañ atom. Sêjam mêtê ñamalac samob, tañ sêmoa umbon ñalatu nañ, ma aê, Paulu tauc, tec katu ñawae njam tau ñasakiñwaga.

Paulu gêjam sakiñ gôlôac dabuñ

²⁴ Ma galoc gaóc ñoc gêñwapac totêtac ñajamgeñ kêtú amacña. Nandan ñagêdô, tañ kêtap Kilisi sa atom, gacgeñ gêc nañ, janac dabi ñ êpi tauc ôlic, jajô Kilisi su êtu eñ ôliña. Ma eñ ôli tau gôlôac dabuñ.

²⁵ Aê katu gôlôac dabun nêj sakinwaga ma Anôtô kékêj kôm tonec gêdêj aê gebe jawa ênê binj sa tomalagenj êndêj amac.

²⁶ Gêdêj andanjenj binj tau tonanj kêsinj tau gêdêj ñamalac samob gêc lêlômgenj. Mago galoc kêtû awê gêdêj Anôtônê lau.

²⁷ Anôtô gebe êwa sa êndêj nê lau gebe binj tonjawasi tolêlôm-tolêlôm, tanj kêsinj tau gêc lêlômgenj nanj, jakêtu awê gêdêj lau samuc. Binj ñalêlômña tau tonec gebe Kilisi gêmoa gêwiñ amac, tec akêj matem ênê ñawasi.

²⁸ Amboac tonanj aêac asôm mêtê lasê ma alêj binj ñamalac samob to adôj kauc mêtêña gêdêj ñamalac samob, gebe anac dabinj ñamalac samob sêkô Anôtô lañônêm ma Kilisi êmbinj êsêac tøj,

²⁹ tec gajam kolenj to gajac sinj kêtôm Kilisinê ñaclai, tanj gêjam kôm ñajanja anja ñoc ñalêlôm nanj.

2

¹ Aê gabe amac ajala kolenj kapôêj, tanj gajam kêtû amac to lau Laodikea ma êsêac samob, tanj sêlic aê lañôc atom nanja acgom.

² Aê gajam kolenj tonanj gebe nêj ñalêlôm êtu malô e têtac êwiñ ñanô êmbinj êsêac tøj ma têtac kauc êkip ñam sanja sa tomalagenj. Go sêjala Anôtônê binj ñalêlômña. Binj ñalêlômña tonanj Kilisi tau.

³ Kauc mêtêña to binj taêj gêjam ña tolêlôm-tolêlôm samob kêsinj tau gêc Kilisinja.

⁴ Binj tonanj kasôm gebe lau tenj sênsau sêôc amac ña binj ñalêsi atom.

⁵ Ôlic tec gamoa jaêc amac, mago ñoc ñalau nanj gainj amac tøjgenj ma têtac ñajam gebe galic amac amasanj nêj gêj samob ñapep to akêj gêwiñ Kilisi ñajanja.

Tasa nêj lêj tasap Kilisi tøjgenj

⁶ Amac akôc Apômtau Kilisi Jesu sa su, tec asa nêj lêj ambi ñ taôm tøj taminj enjenj.

⁷ Nêj ñawakac êsêp enj to amboa taôm sa akô enj ñaô ma akêj êwiñ ñajanja êsa êtôm têtôj amacgac, ma anam danje êndêj Anôtô ênam amac auc.

⁸ Alic taôm gebe sêlô amac tøj ña kauc ñamalacña to binjdanjanj ñaôma e atôm lau kapoacwalôña nec atom. Binj keso tonanj ñam kêsêp Kilisi atom, gelom-gelom anja ñamalacnêjenj gêmênj, ñam kêsêp ñaclai nomña.

⁹ Gebe Kilisi tonanj Anôtô ñanô tau gêjam enj ôli auc samucgenj.

¹⁰ ñac tau tonanj tec kêtû apômtau to ñaclai samob nêj ñamôkê ma gêbinj amac tøj e matem jali gêjam amac auc.

¹¹ Ma amac, tanj enj gêbinj amac tøj nanj, sêsa amac ña lemenj atom. Kilisi kêsa amac tec akwalec ôlim nomña su.

¹² Gêdêj tanj alinj busanjanj nanj, sêsunj amac awinj Kilisi. Ma gêdêj tanj alinj busanjanj nanj, adi sa awinj Kilisi amboac tonanj. ñam gebe amac akêj gêwiñ Anôtônê ñaclai, tanj gêju enj sa anja ñacmatênêj nanj.

¹³ Ma amac tec agêli binjsu to asa lêj lau samucña gêgôm amac atu mêtê nec. Mago Anôtô gêju amac matem jali kêsa awinj Kilisi. Enj kêsuc aêacnêj binj, tanj tagêli binjsunja nanj, samob ôkwi.

¹⁴ Enj gesenj papia, tanj teto ñagôlinj sêkic aêacnêj binja kêsêp nanj, su ma kejonj jagêjac kêpi kakesotau.

¹⁵ Anja kakesotau Kilisi kêku apômtau to ñaclai tulu ma kêtôc êsêac gêdêj lau samob sêlic ma kêtê wê sinj kêpi nê ñacjo.

¹⁶ Amboac tonanj lau tenj sêmêtôc amac êtu gêj aninj to anômña me êtu alic om ñagêdô me ajôj êsô ñaom me sabat atom.

¹⁷ Gêj tonanj ñai têtû ñanô, tanj mênêsanja nanj ñadôjndôj, ma ñanô tau Kilisi.

¹⁸ Lau ñagêdô sêmoa, tañ sêsau sêbu taun ñanô to sêjam sakinj anjela. Êsêac tetoc taun sa kêtû katuñ kainj teñ kêsa ma sêlic gêñ ñakatuña. Nêñ kauc nomña kêkianj êsêac sa ñaômagenj. Akô ñajaña gebe lau amboac tonañ sêku amac tulu atom.

¹⁹ Êsêac sêsap Kilisi, tañ kêtû môkêapac nanj, tôñ atom. Kilisi tau gêlôm tau ôli to kêkêñ ñaduc to ñawalô gedenj ôli ñagêñlêlôm tôñ e kesewec to kêtôp kêtôm Anôtô tau gêsunj ñaclai.

Kilisi gêbinj aêac tôñ tec tamoa maten jali

²⁰ Anlac amac êndu awinj Kilisi, tec kêgaboac amac su anja ñaclai nomña. Amboac ondoc tec asa lêñ nomña to asô ñagôlinj tonec ñalabu gebe

²¹ “Ôkôc gêñ tonec atom. Ônsaê gêñ tônê atom. Ômoasac gêñ tonec atom.”

²² ñagôlinj tonañ ñamalac sêmasañ to têdônj ma kêkanônj gêñ ênêc teñgenj atomña. Embe tanam kôm gêñ tau su, oc êmbacnê.

²³ Êsêac sêjam sakinj anjela to sêbu taun ma sêkôninj taun ôlinj. ñagôlinj tonañ kêtôm gebe ênac lau matenjanô auc e sênam kauc sebe binj tokauc. Mago gêñ samob tonañ ñai kêtôm gebe êkôninj têtac ñakalac tôñ atom.

3

¹ Anôtô gêñu amac sa awinj Kilisi. Amboac tonañ ansom ñanô tau, tañ gêc ôña, gêc gamêñ, tañ Kilisi gêñgônj Anôtônê anôña nanjenj.

² Taêm ênam gêñ ôña, taêm ênam gêñ nomña atom,

³ gebe amac amac êndugac, ma nêñ angônj matem jali ñam jagêwinj Kilisi ma kêsinj tau gêc Anôtônagenj.

⁴ Aêac danğônj maten jali ñam Kilisi. Êndênj noc Kilisi eoc tau lasêña, oc êñgôm amac aoc taôm lasê awinj enj toñawasi amboac tonanjenj.

Lêñ lanğwa to wakuc

⁵ Amboac tonañ anseñ nom ñagêñlêlôm, tañ gêc nêñ ñalêlôm nanj su. Gêñlêlôm tau tonec gebe Gêñ mockainjo to mockainja, gêñ môpña, têtac ñakalac, matem katuboa ma têtac ñaminj, tañ kêtû sakinj anôtôi jabaña nanj.

⁶ Kêtû gêñ tonañña Anôtônê têtac ñandanj oc êtap tañenpêcwaga sa.

⁷ Gêñ tonañ ñai gêmunjenj amac asa kêtû nêñ lêñ e kêkôm amac auc.

⁸ Mago galoc awi gêñ samob tonec sinj gebe Têtac ñandanj, têtac kêbôli auc, têtac sec, ma binj alôb-alôb to binj môpña êsa awemsunj atom.

⁹ Ansau binjansañ êndênj taôm atom, gebe amac akwalec ñamalac lanğwa, nêñ ñalêlôm lanğwa tau to ñagêñlêlôm samob su,

¹⁰ ma asô ñamalac wakuc sa sugac. Ñamalac wakuc tau Anôtô kêkêñ enj. Ma Anôtô gêjam kôm kêpi enj ñapanj gebe êtu wakuc e êtôm enj tau ma êjala enj ñanôgenj.

¹¹ Tatu wakuc amboac tonañ, tec tajam kauc Helen to Juda ma lau-sêsa-êsêacwaga to lau samuc, ma lau lanğônj matac to lau gamêñ bôm ma gêñôma to lau, tañ sêmoa nêñ Iêtêgenj nanj. Kilisi kêtû ñamalac samob nêñ ñam ma gêbinj aêac samob tôñ tapi tagenj.

¹² Anôtô têtac gêwinj to kêjalinj amac sa, tec atu ênê lau. Amboac tonañ êkwa taôm auc ña taêm walô lau, têtac wapi, ambu taôm, ñalêlôm malô ma êônj ñanjenjenj.

¹³ Asip taôm sa, ma lau teñ nêñ binj embe ênêc, nanj sêsuc ôkwi êndênj taun. Asuc nêñ binj ôkwi êndênj taôm êtôm Apômtau kêsuc amacnêñ binj ôkwi.

¹⁴ Ma têtac gêwinj ñanô ênsôb gêñ tonañ sa ma êmbinj samob tôñ e ñapep sawa.

¹⁵ Ma Kilisinê biñmalô ênam gôliñ amacnêm ñalêlôm. Anôtô kêkalem amac gebe êmbiñ amac tôñ ña biñmalô tonañ e atu Kilisinê ôli tagen. Ma anam danje en ñapañ.

¹⁶ Kilisinê biñ ênam nêm ñalêlôm auc samucgen. Andôn taôm to alên biñ taôm tokauc ma tomêtêgen. Anam pesalem to wê dabuñ ma wê ñajam-ñajam. Apuc wê sa to anam danje Anôtô anja nêm ñalêlôm.

¹⁷ Gên samob, tañ asôm to anjôm nañ, anjôm anam Apômtau Jesu lanô, anam danje êndên Tama Anôtô êtu enja.

Lên wakuc êtu gôlôacnên gôliñ

¹⁸ Amac lauo, asô amacnêm ñaci ñalabu gebe lên tonañ Apômtau gêlic kêtôm.

¹⁹ Amac ñacwaga, têmtac êwiñ nêm lauogen, ma atu kasec êsêac atom.

²⁰ Amac ñapalê, tañem wamu êndên tenemi to tamemi êtu gên samobña, gebe gên tonañ ñai Apômtau gêlic gêjac mataanô ñajam.

²¹ Tameñiac, alênsôn nêm ñapalê e sênac kapoac tauñ atom.

²² Amac sakiñwaga, tañem wamu amacnêm ñataui nomña êtu gên samobña. Anac ñamalac mateñanô auc ña tañem wamu êtu sêlic amac ñajamña nec atom, anam sakiñ tonêm ñalêlôm makengeñ êtu atêc Apômtaunja.

²³ Gên samob, tañ anjôm nañ, anjôm tonêm ñalêlôm samucgen ma anjôm êtôm ajam sakiñ gêdên ñamalac atom, anjôm êtôm ajam sakiñ gêdên Apômtau,

²⁴ Amac ajalagac gebe oc atap nêm gêñlênsêm sa êtu ñagêjô anja Apômtaunê. Taêm ênam gebe ajam sakiñ gêdên Apômtau Kilisi.

²⁵ Ñac tañ gêgôm geo nañ, oc êtap nê geo ñagêjô sa. Anôtô kêpuc lau ten ñam atom, gêlic samob kêtôm taugen.

4

¹ Amac ñataui, amoasiñ nêm sakiñwaga ñapep ma êndêngeñ. Taêm ênam gebe amacnêm Ñatau gêngôn undambê amboac tonanjen.

Paulu gêlên biñ lau

² Ateñ mec ansiñ sugen ma anam jali todanegen.

³ Ma ateñ mec êtu aêacña êwiñ gebe Anôtô êlêc katam su êndên aêac gebe asôm Kilisinê biñ ñalêlômña lasê, gebe kêtû biñ tonañña aê gangôn kapoacwalô.

⁴ Ateñ gebe jawa biñ tau sa ênêc awêgen êtôm kôm, tañ Anôtô kêkên gêdên aê nañ.

⁵ Asa nêm lên tokauc mêtênja êndên lau, tañ sêkên gêwiñ atom nañ. Ajaiñ têm ênaña ñaômagen atom.

⁶ Amacnêm biñgalôm samob êmoasiñ lau to êkêli êsêac. Ma ajala lên ajô lau samob nêñ biñña e ñapep.

Paulu awa gêjac nê lau

⁷ Lasinji ñajam Tukiki, tañ gêjam sakiñ Apômtau ñañêngeñ to gêjam kôm gêwiñ aê nañ, wacênac miñ ñoc biñ samob êndên amac.

⁸ Aê jasakiñ ñac tau êndên amac êwac gebe ênac miñ aêacma biñ samob êndên amac, ma ênam malô amacnêm ñalêlôm.

⁹ Lasinji ñañên to ñajam Onesimi, tañ anja amacnêm nañ, oc êwiñ en. Êsêagêc sênac miñ biñ samob, tañ gêc tonec nañ, êndên amac.

¹⁰ Aristarka tañ gêngôn kapoacwalô gêwiñ aê nañ, awa gêjac amac, ma Barnaba gwadê Marka awa gêjac amac amboac tonañ. Ñac tau embe êô lasê amac, go akôc en sa êtôm ñagôliñ, tañ kasakiñ gêdên amac gêwac nañ.

¹¹ Ma Jesu, tañ sêsam en gebe Justu nañ, awa gêjac amac amboac tonañ. Lau tecenecgeñ anğa Judawaganêñ tec sêjam kôm Anôtônê gamêñña sêwiñ aê, êsêac sêjac aê têtac tónñ ñanôgeñ.

¹² Epapra awa gêjac amac amboac tonañgeñ. En anğa amacnêma ma kêtú Kilisi Jesu nê sakinwaga. En keteñ mec gêjac ñawaegen kêtú amacña, gebe Anôtô ênac dabiñ amac akô ñajaña amboac ñacgeñ, ma êkêñ nê biñ ênam amac auc samucgeñ.

¹³ Aê tauc galic tec jasôm gebe en gêjam kôm gim tau su kêtú amac to lau Laodikea ma Hirapolina.

¹⁴ Dokta ñajam Luka agêc Dema awen gêjac amac.

¹⁵ Amac awem ênac lasitêwai Laodikeaña ma Numba to gôlôac dabuñ, tañ sêngôn awê tau nê andu nañ.

¹⁶ Amac embe asam papia tonec su, go akêñ êndêñ gôlôac dabuñ Laodikeaña nasêsam amboac tonañgeñ. Ma ñoc papia, tañ gêdêñ Laodikea nañ, amac asam awiñ.

¹⁷ Ma asôm êndêñ Arkipi gebe “Taêm ênam sakin, tañ kôkôc anğa Apômtaunê nañ, ma ônac dabiñ e ñapep.”

¹⁸ Aê, Paulu, tauc; lemoc kato biñ aoc gêjôac amacna tonec. Taêm ênam aêñoc kapoacwalo. Anôtônê moasiñ êndêñ amac.

Paulunê papia namatanja gêdên lau TESALONIKI

Tesaloniki nec Romnên gamên Makedonia namalacsega. Paulu gêwi Pilipi sin su acgom, go jakêwaka gôlôac ten sa anja malac tônê. Gêmoa saunjen ma Juda sêjam lêmun en, nam gebe lau ngêdô taêsam anja lau samuc nên, tan nên nalêlôm gêwin lau Juda nên mêtê su nan, sêbuc dêmôên êsêac jasênô Nawae Najam anja Paulunê. Bin tonan geli Juda sa e sêjanda Paulu ma gêwi Tesaloniki sin jagelom Berea. Malôgen Paulu jagêngôn Korint acgom, go nê nac-gêjam-kôm-gêwin-enwaga Timote kêdaguc en jakêdôn gôlôac Tesalonikinja nên bin gêdên en.

Paulunê papia namatanja gêdên lau Tesaloniki nec nac tau keto gebe ênac to êpuc lau buña tônêna têtac tô. En gêjam danje Anôtô kêtû gêngô êsêac sêkên gêwin mêtê to têtac g win tauñ nawae nanja. Go gêwa nê lên, tan en kêsê gêdên tan gêmoa gêwin êsêsc nan, sa kêtiam gebe taên ênamgen. Gocgo gêjô bin, tan sêjam kênac gêdên en kêpi Kilisi êmu êmênja nan. Nac buña ten embe êmac êndu êndên Killisi êmu êmên su atomgen, en oc êwê kain êngôn mata jali, tê Kilisi mênêwaka sa êndên têm namuja tônê nê, me masi. Ma êndên ondoc Kilisi êmu êmên êtiam. Sêsun nên kênac amboac tonan gêdên Paulu gêja, tec keto ngêjô gebe sêkên mater Kilisi êmu êmênja ma sênac nên kôm êtôm bêcgenja nanênjen sêôn en sêmoaman.

Nadênan

1. Paulu gêjac m papia tau 1:1
2. Paulu gêjam danje to êwa gêôc Anôtô 1:2-3:13
3. Paulu gêlên bin gebe sêsa lên buña sênac nawae e sênac dabin 4:1-12
4. Bin Kilisi êmu êmênja 4:13-5:11
5. Paulu gêlên bin kêtû namu 5:12-22
6. Paulu gêjac mata papia tau 5:23-28

Paulu awa gêjac lau

¹ Paulu agêc Silwana ma Timote ma bin êndên gôlôac dabun Tesaloniki. tan Tamenji Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi sêbin aêac tôñ nan. Moasin to binmalô êndên amac êwac.

Lau Tesaloniki nên lên to nên sêkên gêwin

² Aêac ajam danje Anôtô kêtû amac samobja geden tônjen ma taên gêjam amac kêsêp ma mec nalêlôm napan.

³ Aêac akô aêacnên Anôtô to Tamenji lanônêm ma taên gêjam amacnêm akên gêwin jakôm to têtac gêwin jakolen ma akên matem aêacnên Apômtau Jesu Kilisi totêmtac kêpa sugen.

⁴ O lasitewaac, aêac ajala gebe Anôtô têtac gêwin amac to kêjalij amac sa atu ênê gên.

⁵ Gebe aêac asôm nawae najam gêdên amac na awensunjen atom, ajam tonac lai ma to Nalau Dêbunjen ma ajam mêtê toma nalêlôm samucgen. Amac taôm ajala aêacma lên, tan asa gêdên amoa awin amac nan. Aêac asa lên tonan kêtû anam amac saña.

⁶ Amac atêku aêac to Apômtau. Amac amoa gêngwapac gwalêkin nalêlôm, mago Nalau Dabun kêpuc amac tôñ, tec akôc mêtê sa totêmtac najamgen.

⁷ Amac agôm amboac tonan tec atu nadônjon gêdên lau sêkên-gêwinwaga samob anja Makedonia to Akaia,

⁸ tec Anôtônê mêtê kêtañ gelom-gelom anga amacnêm gêja Makedonia to Akaia tagen atom, masi. Amac akêñ gêwiñ Anôtô ñawae gêô lasê gamêñ samob, tec aêacma kôm anam mêtêña ten gêc kêtiam atom.

⁹ Lau tau tonan sêjac miñ amac akôc aêac saña ñawae gêdêñ tañ aêac atu ñaclen amac nan, to sêjac miñ amac abuc dêmôêm gwam ma akac taôm ôkwi adêñ Anôtô, abe anam sakiñ Anôtô mata jali tonanôgen nan,

¹⁰ ma êsêac sêjac miñ gebe amac êññ Anôtônê Latu anga undambê êmu êmêñña. Anôtô gêñu en sa anga ñacmatênêñ ma Jesu tau oc ênam aêac sa êndêñ Anôtônê têtac ñandan, tañ mênêsa nan.

2

Paulunê kom, nan gêjam anga Tesaloniki

¹ O lasitêwaac, amac taôm ajalagac gebe aêac adêñ amac awac ñaôma atom.

² Amac ajala gebe aêac aoc ñandan to sêgôm aêac sec anga Pilipi gêmun su acgom, go aô lasê amac. Mago aêacnêñ Anôtô kêkêñ aêac têtac kêpa su, tec atêc ñacjo atom, asôm Anôtônê ñawae ñajam lasêgen gêdêñ amac.

³ Aêac alêñ biñ amac asôm biñ keso me asôm biñ toma ñalêlôm ñatêmui me asau aoc amac nec atom.

⁴ Mago Anôtô kêsaê aêac su, tec kêkêñ ñawae ñajam gêdêñ aêac gebe asôm lasê. Aêac ajam kôm tau kêtû ñamalac sêlic aêac ñajam ña nec atom, ajam gebe Anôtô, tañ kêsaê ma ñalêlôm nan, taugen êlic ñajam.

⁵ Amac ajalagac gebe aêac asôm biñ ñalêsi gêdêñ amac atom ma asaban mateñ katu ña biñ banac auc atom. Anôtô kêjala gebe biñ tonan biññanô.

⁶ Aêac asôm waen ñamalacña anga amacnêm to lau ñagêdô nêñ atom.

⁷ Aêac tañ atu Kilisinê aposolo nan, oc atôm gebe ajatu amac e atoc aêac sa. Mago gêdêñ tañ aêac amoa awiñ amac nan, amoa totêntac malôgen atôm jaomwagao ten, tañ kêmoasiñ gôlôac ñasec-ñasec nan.

⁸ Amboac tonan ma ñalêlôm kêkac aêac gebe akêñ Anôtônê ñawae ñajam enden amac awê kaiñ awiñ. Mago tonanjen atom. Aêac têtac gêwiñ amac ñanôgen e abe amac êndu êtu amacña.

⁹ O lasitêwaac, amac oc taêm gêjam ma kolen, tañ ajam e tekwen gêbac nan. Gêdêñ tañ ajam mêtê Anôtônê ñawae ñajam gêdêñ amac nan, aêac ajam kôm lemeñña kêtôm bêc to geleñgen gebe amac aim tekwen su êtu aêacña atom.

¹⁰ Amac alic ma Anôtô gêlic amboac tonan gebe biñ, tañ aêac asôm nan biññanô. Aêac asa ma lêñ awiñ amac lau-akêñ-gêwiñwaga amboac Anôtônê lau gêdêñ tolanôñnêm sawagen.

¹¹ Amac alicgac gebe aêac amoasiñ amac gêdêñ-gêdêñgen amboac tama ten kêmoasiñ latuio to ñac.

¹² Aêac alêñ biñ to ajam malô amac ma êkêli amac gebe asêlêñ êtôm Anôtô êlic ñajam. En kêkalem amac asô ênê gamêñ to awê kai ñ ênê ñawasi.

¹³ Kêtu biñ tonecña aêac ajam dange Anôtô ñapan gêwiñ gebe amac akôc Anôtônê biñ, tañ anô anga aêacma nan, sa amboac ñamalacnêñ biñ atom, akôc sa amboac Anôtônê biññanô tau. Ma biñ tau tonan tec gêjam kôm anga amac akêñ-gêwiñwaga nêm ñalêlôm.

¹⁴ O lasitêwaac, amac atêku Anôtônê gôlôac Judaiana, tañ Kilisi Jesu gêbiñ êsêac tøn nan. Gêñwapac tañ êsêac sêoc anga Judanêñ nan, amac taôm nêm lau sêgôm gêdêñ amac amboac tonanjen.

¹⁵ Lau Juda sêjac Apômtau Jesu to propete êndu ma sêjanda aêac. Anôtô gêlic êsêac gêjac mataanô ñajam atom. Êsêac sêkêñ kisa gêdêñ ñamalac samob.

¹⁶ Êsêac sebe sêkô aêac auc gebe asôm mêtê, tañ ênam lau samuc sa nañ atom. Amboac tonañ tec sêgôm nêñ sec sêboa sasa ñapañ sêmoa e gêjam sêga. Mago Anôtônê têtac ñandañ kêtac êsêac sa sugac.

Paulu gêjam awa su gôlôac gebe êlic êsêac

¹⁷ O lasitêwaac, êsêac sêkac aêac su amoa jaêc amac ñasawa dambêgen. Aêac alic amac lañôm atom, mago ma ñalêlôm gêmoa gêwiñ amac ma kêkac aêac ñanô-ñanô gebe alic lañôm êtiam.

¹⁸ Kêtu tonañña aêac abe andêñ amac awac. Aê, Paulu, gabe jañgôm ñanô êsa kêtu dim luagêc su. Mago Sadañ gêbôc aêac auc.

¹⁹ Êndêñ noc aêacnêñ Apômtau Jesu êmu êmêñña nañ, asa lau oc têtû aêac akêñ maten to têtac ñajam ma waen ñagêlôn ñamôkê. Lau ten atom, amac taômgen.

²⁰ Binñanô, ma waen to têtac ñajam ñam amac taômgen.

3

¹ Kêtu tonañña aêac atôm gebe aôn têm alic amacña kêtiam atom, tec asôm kêtu tôn gebe aêagêc añgôn Aten

² ma asakiñ lasiñi Timote, tañ gêjam Anôtônê kôm gêwiñ aêac ma kêsôm Kilisinê ñawae ñajam lasê gêmoa nañ, êndêñ amac êwac. Aêac asakiñ en gebe êpuc amac tôn to ênam amacnêm akêñ gêwiñ sa,

³ gebe gêñwapac tonañ ñai ênam amacnêm ten ôkwi atom. Taôm alicgac gebe gêñwapac tonañ gêjac aêac ñawae tec gêmoa.

⁴ Gêdêñ tañ aêac amoa awiñ amac nañ, asôm gêdêñ amac kwananjen gebe aêac oc dandac gêñwapac. Galoc amac alic gebe gêñ tau ñanô kêsagac.

⁵ Kêtu tonañña aê katôm gebe jaôn têm jalic amacña êtiam atom, tec kasakiñ Timote gebe jañô amac akêñ gêwiñ ñawae. Oc moae lêtômtêna kêlêtom amac e gesen aêacma koleñ ñanô su me.

⁶ Galoc Timote gêmu gêdêñ aêac gêmêñ ma kêsôm amac akêñ gêwiñ to têtac gêwiñ ñawae ñajam gêdêñ aêac. En gêjac miñ gebe taêm gêjam aêac totêmtac gêwiñgen ñapañ e nêm ñalêlôm kêkac amac abe alic aêacña amboac aêacma ñalêlôm kêkac aêac abe alic amacña.

⁷ O lasitêwaac, amac akêñ gêwiñ ñanô ñawae mêngejam malô aêac kêtu amacña ma kêpuc aêac, tec amoa jageo to aóc gêñwapac nec tôn.

⁸ Amac embe akô ñajana awiñ Apômtau, oc êmoasiñ aêac amoa ñajam.

⁹ Amac agôm aêac têtac ñajam samucgen akô aêacnêñ Anôtô lañônêm, tec aêac oc atôm gebe anam danje Anôtô êtu amacña naêtôm me masi.

¹⁰ Aêac aten en toma ñalêlôm samucgen kêtôm bêc to gelenjen gebe alic lañôm êtiam ma apuc amacnêm akêñ gêwiñ tôn e ñajana êsa.

¹¹ Aêac Tamenji Anôtô agêc nêñ Apômtau Jesu tau sênam aêacma intêna aô lasê amacña.

¹² Apômtau êkêñ amac têtac gêwiñ taôm to têtac gêwiñ ñamalac samobña esewec ênam amac auc êtôm aêac tauñ têtac gêwiñ amac ñanô.

¹³ Apômtau tau êpuc amacnêm ñalêlôm tôn e amoa tolañômnêm sawagen ma atu dêbu ñ akô aêac Tamenji Anôtô lañônêm êndêñ noc aêacnêñ Apômtau Jesu êmu êmêñña nañ ênê lau dabuñ samob oc sêwiñ en.

4

Tasa nêñ lêñ ênac Anôtô mataanô ñajam

¹ O lasitêwaac, aêac adôn amac gebe asa nêm lêñ e ênac Anôtô mataanô ñajam tec agôm amoa. Ma galoc aten to alên bin amac, tañ Apômtau Jesu gêbiñ amac tôn nañ, gebe asa lêñ tonañ anac ñawaejen e anac dabiñ.

² Gôliñ tañ aêac akêñ gêdêñ amac ajam Apômtau Jesu lañô nañ ajalagac.

³ Anôtônê biñ tonec êtu tôñ gebe asa nê m lêt atôm ênê lau ma êngamiñ taôm êndên gêt mockainjo to mockainja.

⁴ Ma amac samob ajala nê m lêt awê to ñacña, tec asa Anôtônê launêt lêt tau ñapep to êndêngeñ.

⁵ Asa nê m lêt totêmtac ñakalacboa atôm lau samuc, tañ sêjam kauc Anôtô nañ atom.

⁶ Ansau aóc taôm ma ambôli lasitêwainêt gêt auc atom. Aêac asôm to awa sa kwananget gêdên amac gebe Apômtau oc êkêt ñagêtô êtu biñ samob tonan ñaiña.

⁷ Anôtô kêkalem aêac gebe tasa lêt môtña atom, en gebe aêac tasa lêt dabunget.

⁸ Ñamalac teñ embe tañapêc êndên biñ tonan, nañ en tañapêc êndên ñamalac teñ atom, en tañapêc êndên Anôtô, tañ kêkêt nê Ñalau Dabun kêsêp amacnê m ñalêlôm nañ.

⁹ Biñ têtac êwiñ lasitêwainja tonan aêac oc ato êndên amac atom, gebe Anôtô tau kêdôn amac tec têtac gêtwiñ taôm amoa.

¹⁰ Taôm agôm kêt tôñ kêpi lasitêwai samob, tañ sêngôn Makedonia nañ su. O lasitêwaac, tonec tec aêac alêt biñ amac gebe anôm anac ñawaegen.

¹¹ Atu kêka-kêka gebe asa nê m lêt ñanêngeñ to ajop taôm nê m ñêngeñ ma amac taôm lemem ñakoleñ êlôm amac êtôm ajatu amac kwananget su.

¹² Asa lêt amboac tonan, go lau-sêkêt-gêtwiñ-atomwaga sêlic ñajam ma amac oc apô lêt taôm êtu gêt teñña atom.

Apômtau êmu êmêt

¹³ O lasitêwaac, aêac abe akô lau, tañ sêc bêc sêc nañ, nêt ñam auc êndên amac atom, gebe moae nê m ñalêlôm ñawapac atôm lau, tañ sêkêt mateñ ñanô teñ atom nañ.

¹⁴ Aêac takêt gêtwiñ gebe Jesu gêtac êndu ma gêt sa. Amboac tonan lau, tec sêc bêc sêc nec, Anôtô oc êkêt Jesu tau êwê êsêac.

¹⁵ Biñ tonan aêac awa sa gêdên amac adaguc Apômtau tau nê biñ teñ gebe Êndên noc Apômtau êmu êmêtña aêac, tec tamoa mateñ jali nec, tamun êsêac, tañ sêc bêc sêc nañ atom.

¹⁶ Êndên tonan Apômtau tau oc êpô awa, go nê anelanêt kasêga awa êsa ma Anôtônê dauc êtan, go Ñatau êsêp anga undambê êmêt. Ma êsêac, tañ sêkêt gêtwiñ Kilisi ma sêmac êndu su nañ, oc sêndi sa têt ñamata.

¹⁷ Go aêac, tec tamoa mateñ jali nec, tao êsun aêac sa dawin êsêac tapuc Apômtau tôñtôn natasa ñasawa ôña e tamoa dawin Apômtau teñgeñ ma teñgeñ.

¹⁸ Anam malô taôm ña biñ tonan ma apuc taôm tôn êndênêndêngeñ.

5

Tamansañ tauñ gebe takêc Apômtau sa

¹ O lasitêwaac, aê jato biñ têt to nocña êndên amac êtu agenja.

² Taôm ajalagac gebe Apômtaunê bêc oc mêtêt lasê êtôm gengetêna êmêt êndên êmbêc.

³ Êndên tañ ñamalac sêsôm gebe “Galoc biñmalô gêt ma oc tamoa ñajam” nañ, gêtngêga tau êtap êsêac sa gaôgen amboac awê ñapalê kêtun en, ma sêc su sêngôm naeo.

⁴ O lasitêwaac, anôn tokesec atom, gebe bêc tau êtap amac sa êtôm gengetêna atom,

⁵ gebe amac peben atu ñawê latui to gelenja latui. Aêac tatu gêtêcauc to ñakesec ñagêt atom.

⁶ Amboac tonañ aêac tanêc nêñ bêc tatôm lau ñagêdô atom, tanam jali tokauc ñawageñ acgom.

⁷ Lau, tañ sêc bêc nan, sêc bêc gêdêñ gêbêc. Ma êsêac, tañ sênôm bu e kêjanñ êsêac nan, sêgôm nêñ gêñ gêdêñ gêbêc.

⁸ Ma aêac, tec anga geleñña nec, tamoã tonêñ kauc ñawageñ acgom. Tanôn takêñ gêwiñ to têtac gêwiñ ñamaluku ma takuc takêñ maten moasiñ Anôtô ênam aêac kêsiña ñakululuñ ki,

⁹ gebe Anôtô kêkêñ aêac kêtú nê têtac ñandan ensen aêac suña atom. En kêkêñ aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi kêtú ênam aêac kêsi danğôn maten jaliña.

¹⁰ Ñac tau tonañ gêmac êndú kêtú aêacña gebe aêac tamoã maten jali me tamac êndú, mago oc danğôn maten jali dawin engeñ.

¹¹ Amboac tonañ amoasiñ taôm to amboã taôm sa amboac agôm amoa.

Paulu gêjac mata nê papia

¹² O lasitêwaac, aêac aten amac gebe ajala êsêac, tañ sêjam koleñ anga amacnêñ to sêjam gôliñ amac ma sêmêtôc amac kêtú Apômtauña.

¹³ Atôc êsêac sa to têtac êwiñ êsêac êtu nêñ koleñña. Amoa tobiñmalôgen awin taôm.

¹⁴ O lasitêwaac, aêac alêñ biñ amac gebe amêtôc wauc-wauctêna ma aê biñ malô sa êndêñ lau ñalêlôm ñatutuc. Anam lau palê-palê sa ma aê samob nêñ biñ tôñ.

¹⁵ Alic taôm gebe akêñ sec êjô sec atom, amoasiñ taôm to ñamalac samob anac ñawaegen.

¹⁶ Têtac ñajam ñapan.

¹⁷ Ateñ mec ênêc awemgen.

¹⁸ Anam danğe êtu gêñ samobña, gebe Anôtô, tañ kêkêñ Kilisi Jesu gêdêñ amac nan, gebe nêñ ñalêlôm amboac tonañ.

¹⁹ Akônin Ñalau Dabuñ atom.

²⁰ Matempaña ênac biñ, tañ Ñalau Nabuñ geoc lasê nan atom.

²¹ Ansaê gêñ samob ma ajalin ñanô sa.

²² Anğamiñ taôm êndêñ sec tokain-tokain samob.

²³ Biñmalô ñam Anôtô tau ênac dabin amac atu dabuñ ênam aucgen, ma êmansañ nêñ ñalau to nêñ ñalêlôm ma ôlim amoa tolanômnêñ sawagen e aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi êmu êmêñ.

²⁴ Ñac tau, tañ kêkalem amac nan, en ñac ñanêñ, oc ênac dabin e êmbacnê.

²⁵ O lasitêwaac, aten mec êtu aêacña.

²⁶ Amac awem ênac lasitêwai samob ajô aêac su ma aê moalêc taôm to akôc taôm sa atôm Anôtônê launêñ mêtê.

²⁷ Aê aoc gêjac Apômtau gebe asam papia tonec lasê êndêñ lasitêwai samoo sêñô.

²⁸ Aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi nê moasiñ êndêñ amac êwac.

Paulunê papia kêtû luagêcña gêdênj lau TESALONIKI

Noc Kilisi êmu êmênja kêlênsôn gôlôac anja Tesaloniki e lau ñagêdô sênô keso ñapañ. Amboac tonañ Paulunê papia kêtû luagêcña gêdênj lau Tesaloniki nec ñac tau keto gesen biñ, nañ gêôn sa anja gôlôac tau sebe Apômtau êmu êmênj ñanoc kêdabiñgac. Paulu gesen biñ tonañ ma gêwa sa gebe Kilisi êmu êmênj atom, “Ñac alôb-alôb secsêga”, tañ êkênj kisa êndênj Kilisi ñawaô nañ, mênjêpoa lasê ma êkac ñamalac sênjôm sec to gên alôb-alôb ênam sêga acgom.

Lau sêsam papia tauña sêoc kisa to ñandañ, tec aposolo gêlênj biñ êsêac gebe sêkênj êwiñ ñañênj sênsiñ sugen to sênam nêñ kôm sênac ñawaegenj, ec lemenj ñakolenj êlôm êsêac amboac sêlic Paulu to nê kômwaga sêgôm-sêgôm nañ, ma sêmoasiñ lau sênjôm gênj ñajamña endenj tôngeñ.

Nadênañ

1. Paulu gêjac m papia tau 1:1-2
2. Paulu awa gêoc to awa gêjac Anôtô kêtû gôlôac tauña 1:3-12
3. Biñ Kilisi êmu êmênja 2:1-17
4. Paulu gêlênj biñ êsêac gebe sêsa nêñ lênj têtôm lau buña 3:1-15
5. Paulu gêjac mata nê papia 3:16-18

Paulu awa gêjac lau

¹ Paulu agêc Silwana ma Timote ma biñ êndênj gôlôac dabuñ Tesaloniki, tañ Tamenj Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi sêbiñ aêac tôn nañ.

² Tamenj Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêñ moasiñ to biñmalô êndênj amac êwac.

Kilisi êmu êmênj ma êmêtôc ñamalac

³ O lasitêwaac, aêacma ñalêlôm kêkac aêac tec ajam danje gêdênj Anôtô kêtû amacña ñapañ, gebe amacnê m akênj gêwiñ kesewec kêlêlêc, ma akênj têtac gêwiñ gelom tau gêdênj-gêdênjenj gêjam amac auc.

⁴ Agôm amboac tonañ, tec aêac alanem tauñ kêtû amacña gêdênj Anôtônê gôlôac ñagêdô. Êsêac sêjanda amac to aôc gênwapac, mago aôc totêmtac kêpa sugen ma akênj gêwiñ ñajana.

⁵ Biñ tonañ gêwa Anôtônê mêtôc sa gebe jagêdênj. Amac aôc gênwapac kêtû Anôtônê gamênja ma Anôtô kêmasañ amac e atôm gebe awê kainj gamênj tau.

⁶ Ma Anôtô oc êngôm gên naêndênj. Enj êkênj lau, tañ sêkênj gênwapac gêdênj amac aôc nañ, tauñ sêoc gênwapac êjô.

⁷ Ma enj oc êlêwanj gênwapac, tañ aôc amoa nañ, su anja amac to aêac amboac tonanjenj. Enj êngôm gênj tau êndênj noc Apômtau Jesu eoc tau lasêna anja undambê to nê añela ñaclai.

⁸ Enj eoc tau lasê tojawaô ma êkênj ñagêjô êndênj êsêac, tañ sêjam kauc Anôtô to tañenpêc aêacnênj Apômtau Jesu nê ñawae ñajam nañ.

⁹ Êsêacnênj ñagêjô gebe sêoc ñandañ sênañña, tañ ênêc endenj tôngeñ. Ac sêmoa jaêc Apômtau lanjônê m to nê ñaclai ñañawasi.

¹⁰ Êndênj bêc Apômtau Jesu êmênja nañ, Anôtônê lau oc tetoc enj sa to lau samob, tañ sêkênj gêwiñ aêacma biñ, tañ ajac jaen amac nañ.

¹¹ Aêac taênj gêjam biñ tonañ, tec atenj mec kêtû amacña ñapañ. Aêac atenj aêacnênj Anôtô gebe êmansañ amac e atom gebe andanjug ênê kalem. Aêac atenj Anôtô gebe nê ñaclai ênam kôm êpi amac e êngôm gênj ñajam, tañ abe anjôm nañ anô êsa to ênac dabiñ akênj gêwiñ ñakolenj.

¹² Embe amboac tonañ, go amac atoc aêacnêñ Apômtau Jesu nê ñaê sa, ma enj etoc amac sa. Aêacnêñ Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêñ moasinj êngôm gêñ tau ñanô êsa.

2

Ñac gesenj biñsuña nê biñ

¹ O lasitêwaac, aêac abe asôm biñ êpi aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi êmu êmêñ to ênac aêac sa tapi tagenj dawinj enja, tec atenj amac gebe.

² Lau sênam amacnêm kauc ôkwi-ôkwi sebenj to sêlênsônj amac atom. Êsêac oc sêsôm gebe Apômtaunê bêc gêmêñ sugac. Êsêac oc sêngôlinj biñ êpi ñalau, tañ geoc biñ tau lasê me êpi ñac tenj, tañ kêsôm biñ tau me êpi papia, tañ sêsôm gebe aêac ato nañ.

³ Alic taôm gebe lau tenj sêngôm gêñlêlôm gebe sênsau sêoc amac atomanô. Bêc tau oc êmêñ atomgenj e ñamalac sêkac taunj su anja Anôtônê êmunj ma ñac gesenj biñsuña eoc tau lasê su acgom. Ñac tau tonañ oc ênaña samucgenj.

⁴ Enj oc êkêñ kisa êndêñ Anôtô to nê sakinj samob. Ma enj oc etoc tau sa ma êngônj Anôtônê lôm dabunj to êtôc tau êndêñ lau gebe enj Anôtô.

⁵ Biñ tonañ kasôm gêdêñ amac gêdêñ tañ gamoa gawinj amac nañ. Amac oc taêm gêjam biñ tau me masi.

⁶ Ma amac ajala gêñ, tañ kêkô enj auc gebe êmêñ galoc atom nañ. Enj eoc tau lasê êndêñ noc, tañ Anôtô êkêñ nanjenj.

⁷ Ñaclai tañ gesenj biñsu su nañ, gêjam kôm gêmoa, tagenj kêsijnj tau gêc lêlômgenj. Êsinj tau e sêkôc ñac, tañ kêkô gêñ tau auc nañ, su acgom.

⁸ Go ñac gesenj biñsuña eoc tau lasê. Ma Apômtau Jesu oc ênac enj êndu ña nê awajaô. Ma Apômtau embe êmêñ tonawêgenj, go ñawê tau enjenj enj su amboac tonañ.

⁹ Ñac gesenj biñsuña oc êmêñ toSadañnê ñajaña ma êngôm gêñ ñaclaiña tokainj-tokainj ma gêñtalô to gêñsêga dansañña.

¹⁰ Ma enj êns u êoc êsêac, tañ sênaña nañ, ña dansañ tokainj-tokainj. Êsêac oc sênaña gebe têtac gêwinj biññanôña gêc êsêacña atom. Embe têtac êwinj biññanô, oc Anôtô ênam êsêac kêsij.

¹¹ Kêtu tonañña Anôtô êkêñ ñaclai dansañña êoc êsêac gebe sêkêñ êwinj biñdansañ,

¹² gebe êsêac samob, tañ sêkêñ gêwinj biññanô atom ma têtac gêwinj biñ geo ñawaô nañ, Anôtô êmêtôc êsêac e sênaña.

Anôtô kêjalij aêac sa gebe danjônj matenj jali

¹³ O lasitêwaac, Apômtau têtac gêwinj amac tec aêacma ñalêlôm kêkac aêac e ajam danje Anôtô kêtu amacña ñapanj, gebe Anôtô kêjalij amac sa gêdêñ andanjenj ma Ñalau Dabunj kêkêñ amac atu Anôtônê lau e akêñ gêwinj biññanô tau, tec Anôtô gêjam amac kêsij.

¹⁴ Anôtô kêkêñ aêac asôm ñawae ñajam, tañ kêkalem amac nañ, gebe amac akôc aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi nê ñawasi sa.

¹⁵ O lasitêwaac, amboac tonañ akô ñajaña ma amansañ mêtê, tañ aêac adônj gêdêñ amac nañ. Biñ ñagêdô asôm ña awenjenj ma ñagêdô ato kêsêp papia.

¹⁶ Aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi agêc Tamenj Anôtô tau, tañ têtac gêwinj aêac to kêmoasinj aêac tamoa tenjenj totêtac malôgenj ma takêñ matenj ñanô ñajam ôña tau nañ,

¹⁷ ênam malô nêm ñalêlôm to êpuc amac tôñ gebe anjôm gêñ samob to asôm biñ samob ñajamgenj.

3

Ateñ mec êtu aêacña

¹ O lasitêwaac, jasôm teñ êwiñ gebe ateq mec êtu aêacña gebe Apômtaunê biñ êiêti ênam gamên auc êna e ñamalac tetoc mêtê sa amboac amac agôm.

² Ma ateq gebe Anôtô ênam aêac sa ança lau sec to alôb-alôb nêñ gebe lau taêsam sêmoa, tañ sêkênj gêwiñ ñawae ñajam atom.

³ Mago Apômtau eq ñac ñañêñ. Eq oc êpuc amac tôñ ma ejop amac êtu ñac sec tauña.

⁴ Apômtau kêkênj aêac akênj gêwiñ gebe biñ, tañ asôm gêdênj amac nañ, amac amañ su ma oc amañ.

⁵ Apômtau tau ênam gôliñ amacnêm ñalêlôm gebe têtmac êwiñ Anôtô ma aóc gêñwapac totêtmac êpa sugen atôm Kilisi tau.

Aêac samob tanam kôm tanac ñawaegeñ

⁶ O lasitêwaac, aêac ajac biñsu amac ajam aêacnênj Apômtau Jesu Kilisi lanô, gebe ançaminj taôm êndênj lasitêwai, tañ sêsa nêñ lênj salañ to sêbu biñsu, tañ aêac akênj gêdênj êsêac nañ.

⁷ Taôm ajalagac gebe atêku aêac, ec ñajam, gebe gêdênj tañ aêac amoa awiñ amac nañ, asa ma lênj salênj atom.

⁸ Aêac aeq amacnêm ñac teñ nê mo teñ ñaôma atom. Aêac ajam ma kolenj e tekweñ gêbac kêtôm bêc to gelenjenj, gebe amacnêm teñ im têkwa su ñaômagenj êtu aêacña atom.

⁹ Aêac atôm gebe ajatu gêñ taniñña ança amacnêm, mago agôm atom, abe akênj ñadôñdôñ êndênj amac gebe atêku aêacña.

¹⁰ Gêdênj tañ aêac amoa awiñ amac nañ, asôm biñ tonec gêdênj amac su gebe “Ñac teñ embe endec kôm, nañ êniñ gêñ atom.”

¹¹ Aêac ato biñ tonañ gebe anô ñawae gebe nêm lau ñagêdô sêsa nêñ lênj salênj. Êsêac sêjam kôm atom, sêgôm gêñ sêbôcgeñ.

¹² Aêac anac biñsu lau amboac tonañ to alênj biñ êsêac êtu Apômtau Jesu Kilisiña gebe sênam nêñ kôm êtu katô, ec sêniñ tauñ nêñ ñênjenj.

¹³ O lasitêwaac, ôlim ñakam êsa êtu ançôm gêñ ñajamña atom.

¹⁴ Ñac teñ embe taña wamu aêacma biñ, tañ ato kêsêp papia tonec nañ atom, nañ taêm ênam ênê biñ ma êngaminj taôm êndênj eq gebe maja tau.

¹⁵ Mago alic eq amboac nêm ñacjo atom, anêc biñsu eq amboac lasimi teñ.

Paulu gêjac mata nê papia

¹⁶ Ma biñmalô Ntau tau êkênj biñmalô êndênj amac êtôm têm samob ñalênj tokaiñ-tokaiñ. Apômtau êwiñ amac samob.

¹⁷ Aê, Paulu tauc, lemoc kato biñ aoc gêjac amacña tonec. Ñoc papia tonec taujala. Aê kato amboac tonecgeñ.

¹⁸ Aêacnênj Apômtau Jesu Kilisi nê moasin êndênj amac samob êwac.

Paulunê papia namataña gêdên TIMOTE

Timote tau nec en ñac buña matac teñ anğa Asia Sauñ. Têna Judao ma tama Helen. En gêwiñ Paulu ma kêpuc en êon kêtú kom mêtêña samob jakêsap en tón ñañêngosu.

Paulunê papia namataña gêdên Timote nec gêc tau keto kêwaka biñ ñatêna têlêac sa. (1) Paulu gêjam la Timote gebe ejop tau êndên mêtêgeo, tañ gêon sa anğa gôlôac buña tau ñalêlom gêwiñ nañ. Mêtêgeo tonañ ñai ñam kêsêp lau ñagêdô sêgaluñ kauc jaba anğa lau Juda to lau samuc nêñ kêsêp taulêlôm. Lau seboc lau teñ sênam taun kêsî sêngôm naêtôm atom, sêjala gên, tê ñam kêsiñ tau gêc lêlôm en nê, êwiñ acgom. Ac tec sêsôm lau sênam dabuñ gên taniñña ñagêdô ma sêjac jao lauo to ñac sênam taunña atom. (2) Go Paulu keto biñ tanam jaom gôlôacña ma om ñasakiñ ñagoliñ ñagêdô gêwiñ. En gêwa kômwaga gôlôacña nêñ ñalêlôm to nêñ gam sa. (3) Gocgo gêlên biñ Timote gebe ênac dabiñ tau êtu Jesu Kilisi nê sakiñwaga mansañ ñajam teñ. Ma gêwa ênê kôm, tañ gêjac en ñawac gebe ênam êndên lau buña ñagêdô êndên-êndêngeñ nañ, ñam sa amboac tañ.

Nadênan

1. Paulu gêjac m papia tau 1:1-2
2. Gôlôac dabuñ tau to gakolegwaga nêñ kôm ñagoliñ 1:3-3:16
3. Timote tau nê kôm to ñagoliñ 4:1-6:21

Paulu gêjac m nê papia

¹ Kilisi Jesu nê aposolo aê, Paulu, tec aêacnên kêsîwaga Anôtô agêc Kilisi Jesu, tañ takên maten en tamoa nañ, kêjatu aê,

² tec kato ñoc papia tonec gêdên aôm, Timote. Aôm kôtu aê latuc kêtú kôkên gêwiñña. Tamenji Anôtô agêc aêacnên Apômtau Kilisi Jesu nêñ moasiñ to taên walô ma biñmalô êndên aôm êwac.

Ojop taôm êndên mêtê geo

³ Gêdên tañ aê gaja Makedonia nañ, kasakiñ aôm gebe onğon Epese ma ôsôm êndên lau ñagêdô gebe sênam mêtê teñ eo atom.

⁴ Ôsôm êndên êsêac gebe sêwi miñ langwa ñaôma-ñaôma to nêñ abenji to dêbuñi nêñ ñaê ñadênan sêpuc taun ñamña siñ. Biñ tonañ oc anğôm biñ êlênsôn elêmé ma anam lau teñ sa êtu sêkên awiñ Anô tóna atom.

⁵ ñagoliñ tañ aôm kôkên gêdên êsêac nañ, ñamanô tau tonec gebe têtmac êwiñ ñanô, tañ ñam kêsêp ñalêlôm ñawa to ñalêlôm ñañên ma akên êwiñ ñakênkên ñajam tonêm ñalêlôm makengeñ.

⁶ Lau ñagêdô sêwi lên tonañ siñ ma sêlênsôn taun sêsôm biñ agwa-agwa ñaôma.

⁷ Êsêac seboc têdôn Anôtônê biñsu, mago sêjam kauc biñ, tañ sêsôm to biñgalôm, tañ sêjam sêmoa nañ ñam.

⁸ Aêac tec tajala gebe Anôtônê biñsuanô embe tamansañ ñapep, oc gên ñajam samucgeñ.

⁹ Aêac tajala tonec gêwiñ gebe sêmasañ biñsu kêtú lau gêdênña atom. Biñsu tau mênkêsa kêtú lau, tañ sêgôm gên wauc-waucgeñ to tañenpêc ma dedec Anôtô to sêgôm sec, sêlic gên teñ kêtú nêñ gên dabuñ atom, sêsôm biñ alôb-alôb ñawaô, sêjac tenenji to tamenji ma ñamalac êndu nañña.

¹⁰ Biñsu tonañ mênkêsa kêtú lau mockaiño to mockaiñña ma ñacwaga, tañ sêkwalec taunña, ma kêtú êsêac, tañ têtulu ñamalac têtú gênômaña to lau dansañ

ma êsêac, tañ têtôc lemen, mago sêsau nanña, ma kêtû êsêac, tañ sêgôm gêñ ñagêdô samob, tañ gesen mêtê ñajam suña nan.

¹¹ Bin tonan gêc ñawae ñajam, tañ Anôtô kékêñ gêdêñ aê gebe jasôm lasêña. Ñawae ñajam tonec gêwa Anôtô, tañ awen gêoc en nan, nê ñawasi sa.

Paulu gêjam danje Anôtô kêtû taê walô enña

¹² Aê gajam danje aêacnêñ Apômtau Kilisi Jesu, tañ kêpuc aê tôñ ma gêlic aê katôm gebe janam sakin en nan, tec kékêñ kôm gêdêñ aê.

¹³ Gêmunjen tec aê kasôm bin alôb-alôb kêpi Jesu ma kêjanda en to kalêsu gôlôac dabun. Mago Anôtô taê walô aê, gebe kakêñ gêwiñ mêtê atom tagen ma gajam kauc gêñ, tañ gagôm nan.

¹⁴ Aêacnêñ Apômtau kêsêwa nê moasin kêpi aê ma kékêñ aê kakêñ gêwiñ to têtac gêwiñ ñanô, tañ ñawakac kêsêp Kilisi Jesu tau nan.

¹⁵ Bin tonec tec ñanô, ñamalac samob sêkêñ êwiñ acgomman, gebe Kilisi Jesu gêmên nom gebe ênam lau sec kêsî. Ma aê tec katu lau sec tau nêñ ñac ñamata.

¹⁶ Kêtû bin tonanña Anôtô taê walô aê gebe Kilisi Jesu êwa nê lêñ ê ñamalacnêñ bin tôñña sa êpi aê êtu ñamata e jatu lau, tañ oc sêkêñ êwi ñ en ma sêngôn maten jali tenjen nan, nêñ ñadôñdôn.

¹⁷ Anôtô taugen kêtû têm samob ñakin. En gêmoa tenjen ma ñamalac ten mataanô gêlic en atom. En taugen kêtû Anôtô. Lanem to ñawasi êndên en êtôm têm totênjen. Binñanô.

¹⁸ Latucenec Timote, aê kakêñ ñagôlin tonan gêdên aôm gebe ojop. Bin tonan seoc lasê kêpi aôm gebe êpuc aôm tôñ ma ônac sin ñajam.

¹⁹ Ôkêñ êwiñ tonêm ñalêlôm ñañênjen. Lau ñagêdô sêwê bin tonan auc ma sêkêñ gêwiñ atom, tec têtû lau gêbac.

²⁰ Lau tau nêñ ñagêdô tonec Humenai agêc Alesandere. Aê kakêñ êsêagêc sêsêp Sadañ lêma gebe êndôn êsêagêc e sêsôm bin alôb-alôb êtiam atom.

2

Bin taten mecña

¹ Amboac tonan aê jalên bin amac gebe anôm gêñ tonec êtu ñamatagen acgom gebe aten nêm gêñ êndên Anôtô to aten mec ma taêm ênam nêm lau êsap nêm mec ñalêlôm to anam danje êtu ñamalac samobña.

² Aten mec êtu kin to gôlinwaga samobña, gebe tamoa nêñ ñajam to danğôn tomalô, ma danğôm nêñ gêñ tasa Anôtônê lêñ to tamansan gêñ samob ñapep.

³ Bin tonan gêjac aêacnêñ kêsîwaga Anôtô mataanô ñajam ma gêlic jagêdên.

⁴ Ñac tau tonan gebe ênam ñamalac samob kêsî ma gebe êkêñ êsêac sêjala binñanô tau,

⁵ gebe Anôtô tagen tec gêmoa, ma sêlinwaga tagen tec gêmoa Anôtô to ñamalac ñasawa. Sêlinwaga tau ñamalac Kilisi Jesu,

⁶ tañ kékêñ tau gêjac da lau peber. Bin tonan gêwa sa gêdên ñanoc gebe Anôtô gebe ênam ñamalac samob kêsî.

⁷ Anôtô kékêñ aê katu ñacjaen to aposolo ma lau samuc nêñ kêdônwaga gebe jasôm lêñ takên gêwiñña to binñanô tau lasê êndên êsêac. Aê kasôm binñanô, kasau atom.

⁸ Aê gabe ñacwaga teten mec êtôm gamên samobjen. Êsêac embe sêlam lemen dabun, go têtac ñandan to têtac lulu atom.

⁹ Ma bin tonec êpi lauo amboac tonanjen, gebe sêmansan taun ñapep ma majen taun êtu gêñ secña ma sênam gêlôn taun tokaucjen. Êsêac sêmac poac ma sêkôc gold to kékôm ma sêsô ñakwê tonjôli kapôn-kapôn atom.

¹⁰ Êsêac sênam gêlôn taun ña kôm ñajamgen, tec êwa êsêac sa gebe têtôm lauo, tañ têtêc Anôtô nañ.

¹¹ Lauo sênam taun tônggen to sêkônin taun, go sêhôn bin e êtu tañ êsêac.

¹² Aê jalôc gebe lauo têndôn lau to têtû ñacwaganên ñatauo nec atom. Êsêac sêmoa sênam taun tônggen.

¹³ Anôtô kêkên Adam kêtû ñamata acgom, go kêkên Ewa kêdaguc.

¹⁴ Ma Adam kêkên gêwin bin dansañ atom, awê tec kêkên gêwin e kêgêli binsu.

¹⁵ Lauo embe sêsap sêkên gêwin to têtac gêwin tôn ma sêsa nêñ lêt sênam dabun taun tokaucgen ma embe sêkôc ñapalê, go Anôtô ênam êsêac kêsî.

3

Gôlôac dabun nêñ laumata nêñ ñagôlin

¹ Bin tonec bin ñanô gebe ñac ten embe taê êka gebe êtu gôlôac dabun ñagejobwaga, nañ nê ñalêlôm êkac en êtu kôm ñajam tenña.

² Gejobwaga tonañ talic en ñac mansañ samucgen, ênam awê tagen ma êmoa tokauc ñawagen. En êsa nê lêt tokauc ma katôgen. En êngôm ja lau samob ma en êtôm gebe êndôn launja.

³ Ênôm gêñ anaboa atom to lêma ênac sin ñawaô atom. En ñac malô to ñac wama. En têtac gamin atom.

⁴ En ênam gôlin tau nê gôlôac ñapep e nê ñapalêo to ñac tetoc en sa totañen wamugen.

⁵ Ñac ten embe ênam gôlin tau nê gôlôac êtôm atom, oc ejop Anôtônê gôlôac amboac ondogen.

⁶ Akên ñac, tañ kêtû ñac bunja dambêgen nañ, êtu gejobwaga atom, gebe en oc etoc tau sa e mêtôc, tañ kêtap Sadan sa nañ, êpi en amboac tonañ.

⁷ Akên ñac, tañ lau sêmoa jaêc gôlôacña sêsôm en wae ñajam nanjen, gebe sêmbu en atom to Sadanê lip ênac en atom.

Sakinwaga gôlôac dabunña nêñ ñagôlin

⁸ Sakinwaga gôlôac dabunña amboac tonañ. Êsêac lau wapac, imbelen pap atom, sênôm wain anaboa atom ma sêwê launên gêñ auc atom.

⁹ Binñanô tañ êsêac sêkên gêwin nañ, sêkam tôn ña nêñ ñalêlôm ñawa.

¹⁰ Ansaê lau tonañ êmun acgom. Embe alic êsêac têtôm, go sênam sakin gôlôac.

¹¹ Êsêacnên lauo amboac tonañen. Êsêac lauo wapac, sênnga bin atom, sêmoa tokauc ñawagen ma sênngôm nêñ gêñ samob ñañênjen.

¹² Sakinwaga gôlôac dabunña sênam awê tagen-tagen ma sênam gôlin nêñ ñapalêo to ñac ma nêñ gôlôac ñapep.

¹³ Êsêac tañ sêjam sakin nêñ gôlôac ñapep nañ, oc nêñ sakin etoc êsêac sa ma sêkên êwin Kilisi Jesu totêtac êpa sugen.

Anôtônê mêtê ñabin ñalêlômña

¹⁴ Bin tonañ kato gêdên aôm ma taêc kêka gebe jandên aôm jawac seben.

¹⁵ Mago gêñ ten embe ênam aê tôn, go papia tonec êwa bin sa êndên aôm e ôjala lêt ômoa Anôtônê andunja ñam. Anôtônê andu tau Anôtô mata jali nê gôlôac, tañ kêtû binñanô ñaalê to ñasenjen.

¹⁶ Binñanôgoc, Anôtônê mêtê, tañ kêsîñ tau kêsêp lêlômgen nañ kapôênanô. En geoc tau lasê kêtû ñamalac.

Ñalau Dabun gêwa en sa gebe en ñac gêdên.

Añela sêlic en.

Sêjam ênê mêtê gêdên lau samuc.

Lau nomŋa sêkêŋ gêwiŋ eŋ.
Anôtô kêsip eŋ sa tonawasigeŋ.

4

Bij kêpi kédôŋwaga dansaŋ

¹ Nalau Dabuŋ gêwa sa kwananŋeŋ e gêc awêgeŋ gebe êndêŋ têm ŋamuŋa lau ŋagêdô oc sêkac tauŋ su aŋga sêkêŋ gêwiŋ ŋanôŋa nasêsap ŋalau dansaŋŋa tôŋ to sêkôc ŋalau sec nêŋ mêtê sa.

² Nalau sec tonanŋ sêjam ŋamalac dansaŋ laŋôŋ, taŋ sêsau lau. Êsêacnêŋ ŋalêlôm kêtôm ja kêpac gêŋ kêtû matê.

³ Êsêac tonanŋ sêjac jao gebe ŋacwaga sênam awê atom ma lauo sênam ŋac atom. Ma êsêac sêkac ŋamalac gebe sêŋgamiŋ tauŋ êndêŋ gêŋ taniŋŋa ŋagêdô. Mago Anôtô kêkêŋ gêŋ taniŋŋa tonanŋ gebe aêac lau takêŋ gêwiŋ to tajala biŋŋanôŋa takôc sa todaŋgegeŋ.

⁴ Gêŋ totau-totau samob, taŋ Anôtô kêkêŋ nanŋ, tau ŋajam. Amboac tonanŋ takôc gêŋ tonanŋ ŋai samob sa todaŋgegeŋ ma dambu teŋ atom,

⁵ gebe Anôtônê biŋ to mec gêgôm gêŋ tau kêtû dabuŋgac.

Kilisi Jesu nê sakiŋwaga ŋajam

⁶ Aôm embe ôwa biŋ tonanŋ sa êndêŋ lasitêwai, oc ôtu Kilisi Jesu nê sakiŋwaga ŋajam, gebe takêŋ gêwiŋ ŋabiŋ to mêtê ŋajam, taŋ kôdaguc nanŋ, kêtû nêŋ mo gêlôm aômŋa.

⁷ Mago miŋ alôb-alôb to lauo ŋanô nêŋ biŋ ole nanŋ ômasuc. Ôsa Anôtônê lêŋ ônsaê-ônsaê e êtu tônŋ aôm.

⁸ Embe tansaê gebe tatu mêtê ôliŋgeŋ, oc ênam aêac sa ŋanô atom. Mago embe tasa Anôtônê lêŋ, oc ênam aêac sa êtu gêŋ samobŋa. Anôtô gêjac mata gebe ênam aêac sa êndêŋ têm tamoŋa materŋ jali aŋga nomŋa to êndêŋ têm danŋôŋ materŋ jali aŋga ônêŋa amboac tonanŋgeŋ.

⁹ Biŋ tonanŋ ŋanô to gêdêŋ kêtôm gebe ŋamalac samob sêkôc saŋa.

¹⁰ Kêtû mêtê tonanŋŋa aêac tajaŋ kolenŋ tosiŋgeŋ gebe aêac takêŋ materŋ Anôtô mata jali, taŋ kêtû ŋamalac samob nêŋ kêsiwaga, mago kêtû aêac lau-takêŋ-gêwiŋwaga nêŋ kêtû ŋamata.

¹¹ Ôjatu biŋ tonanŋ ma ôndôŋ lau gebe sêmansaŋ.

¹² Lau teŋ laŋôŋ elo aôm êtu aôm ŋac matacŋa atom. Aôm nêŋ biŋ to nêŋ lêŋ ma têtac gêwiŋ to kôkêŋ gêwiŋ ŋanô ma nêŋ ŋalêlôm ŋawa êtu ŋadôŋdôŋ êndêŋ lau-sêkêŋ-gêwiŋwaga.

¹³ Ôsam mêtê lasê to ôlêŋ biŋ gôlôac ma ôndôŋ lau tau ômoŋa e tauc jawac acgom.

¹⁴ Ôim Anôtônê moasiŋ, taŋ gêc ŋalêlôm nanŋ, su atom. Moasiŋ tau gelom aôm gêdêŋ taŋ seoc Anôtônê biŋ lasê gêdêŋ aôm ma gôlôac dabuŋ nêŋ laumata sêu lemeŋ gêsac aôm nanŋ.

¹⁵ Biŋ tonanŋ taêm ênam ma biŋ tonanŋ ênam gôliŋ nêŋ lêŋ, gebe lau samob sêlic aôm nêŋ kôm esewec.

¹⁶ Ojop taôm to mêtê, taŋ kôdôŋ gômoŋa nanŋ ŋapep. Ôsap tônŋeŋ. Ôŋgôm tonanŋ, ec ênam aôm taôm to êsêac, taŋ sêŋô aôm nêŋ biŋ nanŋ sa.

5

Timote ênam sakiŋ to ejop nê lau ŋapep

¹ Ônsaic biŋ ŋamalacanô teŋ atom, ôlêŋ biŋ eŋ amboac tamam. Ma lau wakuc nanŋ ôlic êsêac amboac lasimi.

² Lauo ñanô nanj ôlêñ binj êsêac amboac tênami, ma lauo wakuc amboac latômio tonêm ñalêlôm ñawagenj.

³ Awêtuc embe awêtuc ñanôgenj, nanjo otoc êsêac sa.

⁴ Ma awêtuc tenj embe nê gôlôac to dêbui sêmoa, nanj sênam enj sa êjô moasinj tanj tenenji to tamenji sêkêñ gêdêñ êsêac nanj. Sêngôm amboac tonanj, ec ênac Anôtô mataanô ñajam.

⁵ Ma embe awêtuc ñanô, tanj taugenj êmoa nanj, oc êkêñ mata Anôtôgenj ma êsap mec tônj ma etenj Anôtô êtôm êmbêc to elenjenj.

⁶ Ma awêtuc tenj embe êsa nê lêñ taê ênam tau ôligenj, nanj talic enj mata jali, mago gêmac êndugac.

⁷ Ônac binjsu êsêac gebe sêmoa tobinj masigenj.

⁸ Ñac tenj embe ejop tau nê lau to êmoasinj tau nê lasitêwai atom, oc ensenj binj takêñ gêwiñña su. Enj êtu ñac sec êlêlêc lau-sêkêñ-gêwiñ-atomwaga su.

⁹ Oto awêtuc tenj nê ñaê êsêp awêtucnêñ ñaêmôkê palin-palingenj atom. Awêtuc tanj nê jala kêtú 60 su ma gêjam ñac tagenj nanjenj nê ñaê êsêp.

¹⁰ Ênê wae gêjam kôm ñajamña ênêc amboac tonanjenj. Enj embe êlôm nê gôlôac ñapep, êngôm ja lau, êkwasiñ Anôtônê lau enkainj, ênam lau sêngônj jageonja sa to êpuc gêñ ñajam samob ñam, nanjo nê ñaê êsêp ñaêmôkê.

¹¹ Oto awêtuc wakuc nêñ ñaê êsêp ñaêmôkê atom, gebe êsêac oc taêñ ênam binj ñacña ma ôlinj ñakam êsa êndêñ Kilisi.

¹² Lauo tonanj ñai oc sêsap nêñ binj, tanj sêmoatinj kêtú ñamata nanj, tulu e sêmoa tobinjenj.

¹³ Lauo amboac tonanj têdônj taunj gebe sênam ojom ma sênac laoc launêñ andugenj. Ma sêjam ojomgenj atom, awenjsunj ñakasop-kasop ma sêlênsônj lau ñagêdô nêñ binj to sêsôm binj, tanj têtôm atom gebe sêsôm nanj.

¹⁴ Amboac tonanj aê gabe awêtuc wakuc sênam ñac êtiam, ec sêkôc ñapalê ma sêmansañ nêñ andu ñapep. Sêngôm amboac tonanj, gebe ñacjo êmbu aêac êtu lêñ keso tenñña atom.

¹⁵ Awêtuc tau ñagêdô tec sêkac taunj su ma sêsap Sadanj tônjac.

¹⁶ Awêtuc ñagêdô embe sêngônj sêwiñ nêñ awê kêkêñ gêwiñña tenj, go awê tau ênam êsêac sa, gebe êkêñ wapac êndêñ gôlôac atom. Go gôlôac dabunj têtôm gebe sênam awêtuc sawaanô sa.

¹⁷ Atôc gôlôacnêñ laumata, tanj sêjam jaom nêñ gôlôac ñapep nanj, sa êlêlêcmanj. Aê kasôm binj kêpi êsêac, tanj sêjam mêtê to têdônj lau sim taunj sugenj nanj.

¹⁸ Amac ajala gebe teto gêc gebe “Ôkic bulimakao, tanj kêka mopolom gêmoa nanj, awasunj auc atom.” Ma binj tenj gêc gêwiñ gebe “Kolenjwaganê kôm ñaôli gêjac enj ñawaegoc.”

¹⁹ Binj tenj embe êpi laumata tenj, nanj ôkêñ tanjam sebenj atom. Ñac luagêc me têlêac sêwa sa êtôm tau acgom, go ôkêñ êwiñ.

²⁰ Lau tanj sêngôm sec nanj, ômêtôc êsêac anja lau samob lanjônñêm gebe lau ñagêdô sêlic ma têtêc taunj.

²¹ Aê kakô Anôtô agêc Kilisi Jesu to anjela, tanj Anôtô kêjalijn êsêac sa nanj, lanjônñêm ma aoc gêjac aôm gebe Ojop ñagôlinj tonanj ñapep. Ômoasinj ñac tenj êlêlêc ñac tenj su atom to taêm labu nêñ ñac ôlim andanj taômñña atom.

²² Ôkêñ lêmam ênsac ñac tenj gebe ônam mec enj êtu sakinj tenñña sebenj atom. Ma ôwê lau ñagêdô nêñ sec ñakainj ôwiñ atom. Ojop taôm nêñ ñalêlôm gebe ñawagenj.

²³ Ônôm bu ñaômagenj atom, ônôm wain ñagec êwiñ êtu nêñ têtacwalô to gêmac gêgôm aôm elêmêña.

²⁴ Lau ñagêdô nêñ sec kêtú awê seben ma sec tau kêsêlêñ gêmun têm sêmêtôc êsêacña. Mago ñagêdô nêñ sec oc êtu awê êndanñgucgen.

²⁵ Ma koleñ ñajam kêtú awê amboac tonanñ. Ma ñagêdô embe êtu awê seben atom, oc êsinñ tau êtôm atom.

6

¹ Sakinwaga samob tetoc nêñ ñataui sa ñapepgen, gebe bi ñ alôb-alôb êpi Anôtônê ñaê to mêtê atom.

² Sakinwaga tañ nêñ ñataui sêkêñ gêwiñ nan, taên êpa êsêac su gebe êsêacnêñ lasitêwai nec atom. Masi. Êsêac sênam sakin sênac ñawaegen gebe nêñ sakin oc êmoasinñ lau sêkêñ gêwiñña, tañ Anôtô têtac gêwiñ êsêac nan.

Mêtê geo to awa ñanô

Binñ tonac ôndôn to ôlêñ binñ gôlôac.

³ Ñac ten embe êndôn mêtê ten eso mêtê tonan ma êsap aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi nê binñ ñajam to Anôtônê lêñ tôñ atom,

⁴ nan oc etoc tau sa ñaômagen ma êjala binñ ten atom. Lau amboac tonan nêñ ñalêlôm kêkac êsêac keso, tec awenñsunñ gêôc ka tauñ to sêsôm binñkalom ñawaô. Binñ tonan kêtú têtac sec to kisa ma binñ alôb-alôb to sêga binñ sec ñamôkê.

⁵ Lau tonan sêjam binñgalôm ñawaô, mago nêñ kauc kêlênsôn ma sêkac tauñ su anña binññanô tau e seboc Anôtônê lêñ kêtú intêna têtac awa sanña ten.

⁶ Binññanô, lau embe sêsap Anôtônê lêñ tôñ to sêlic gên, tañ gêc êsêacña gebe kêtôm, nan têtac awa ñanô tau sa su.

⁷ Aêac tamên nom tolemenñ sawagen ma oc dawî nom sinñ tolemenñ sawagen amboac tonan.

⁸ Embe tatap nêñ mo to nêñ ñakwê sa naêtôm aêac, nan kêtôm.

⁹ Lau tañ taên kêka gebe têtú lau tolêlôm nan, sêsêp lêtôm ñalelom ma têtac ñakalac meloc tokainñ-tokainñ, tañ enenñ êsêac su nan, ñalakô êkô êsêac. Gên amboac tonan ñai oc êmbam ñamalac e sêmbac sênanna.

¹⁰ Têtac gêwiñ awa kêtú sec samob ñawakac. Lau ñagêdô matenñ katu gên tonan, tec sêjac jaê sêkêñ gêwiñ ma têtac nêñ kamoc to ñandanñ ñalêlômña taêsam sa.

Paulu kêpuc Timote tôñ

¹¹ Anôtônê ñac aôm ôc gên tonan ñai samob su. Ôndanñguc binñ gêdên ma ôsa Anôtônê lêñ to ôkêñ êwiñ mêtê ma têtac êwiñ lau to ôc gênwapac totêtac êpa sugenñ ma ômoa tonêm ñalêlôm malôgen.

¹² Ônac sinñ ñajam êtu takên gêwiñña ma ôkam ôñgônñ matam jali tenñenña tôñ. Gêdên tañ kôsôm kôkêñ gêwiñ lasê lau taêsam sênô nan, Anôtô kêkalem aôm gebe ôñgônñ matam jali.

¹³ Aê kakô Anôtô, tañ kêkêñ gên samob sêmoa matenñ jali nan, agêc Kilisi Jesu, tañ kêsôm binññanô lasê gêdênñ Ponti Pilata nan, lanñônêm ma jajatu aôm gebe

¹⁴ Ômansañ binñsu ñapep sawa ômoa e aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi eoc tau lasê.

¹⁵ Êndênñ ñanoc acgom, go Ñatau tagenñ, kinñênñ Kinñ to apômtaunênñ Apômtau, tañ awenñ gêôc enñ nan, êñgôm gên tonan ñanô êsa.

¹⁶ Enñ taugenñ êmac êndu atom, êmoa tenñenñ. Enñ gêmoa ñawê, tañ ñamalac tenñ êsa ñagala atom nan ñalêlôm. Ñamalac tenñ gêlic enñ su atom ma tenñ kêtôm gebe oc êlic enña atom. Ênê wae êsa to ênê ñajanna ênêc tenñenñ. Binññanô.

¹⁷ Ôjatu lau tolêlôm awa nom tonenña gebe tetoc tauñ sa atom. Êsêac sêkêñ matenñ awa nomña ñaôma atom, sêkêñ matenñ Anôtô, tañ kêkêñ gên samob e kêlêsuc aêacgenñ gebe êñgôm aêac têtac ñajam êsa.

¹⁸ Ojatu êsêac gebe sêmoasiñ lau to têtû lau tolêlôm koleñ ñajamña. Êsêac sêmoa totêntac wapômgeñ to sênac sam nêñ awa êndêñ lau sêwê kain sêwiñ.

¹⁹ Sêngôm amboac tonañ, go sênac nêñ awa sa êtu têm, tañ oc mênêsa nañ, ñamôkê ñajam gebe têtap sêngôñ maten jali ñanô sa.

²⁰ O Timote, ojop gêñ samob, tañ kêsêp aôm lêmam su nañ. Ondec biñ alôb-alôb ñaôma to biñ sêôc tañ aucña, tañ sêsam gebe “Biñ tokauc,” mago sêsau tañ, biñ tau biñ tokauc atom.

²¹ Lau ñagêdô sêkôc biñ tokauc tonañ sa, mago seso biñ takêñ gêwiñña. Moasiñ êndêñ amac êwac.

Paulunê papia kêtû luagêcña gêdên TIMOTE

Paulunê papia kêtû luagêcña gêdên Timote nec ñac tau keto gebe êpuc nê kêpuctônwaga matac tau tônia êtu mêtê ñakolenña. Bin êpuc tau tônia ñañênña gêjam paplê tonec auc. Paulu gêlên bin to kêkêli Timote gebe êwa Jesu Kilisi sa êsap en tônia ñañêngeñ ma etoc Ñawae Ñajam to Binlênsêm Langwa ñabin ñanô sa ñapañ amboac tañ. Timote gêoc ñandan to lau sêli tauñ saboa gêdên en, mago êngôm nê kôm kêdônwaga to jaenwagaña êkô ñajana enden tôniañ.

Paulu gêjac binjsu en kêkacgeñ gebe ênac jaê “binjalôm ñaôma to kaucgêbôc” gebe kêmoasiñ lau teñ atomanô, gêgôm lau, tañ sêkên tañen bin amboac tonan sêbac tauñ sugen.

Paulu gêwa tau to nê lên ma nê kolen sa gêdên Timote gebe en taê ênam ma êkên êtu ñadônôn êndên tau. Aposolo gêoc ñandan to kisa, mago kêkên gêwiñgeñ. En gê bin tôniañ to têtac gêwiñ laugen ma kêpuc tau tôniañ, tec gebe Timote êpuc en wêña.

Ñad ênañ

1. Paulu gêjac m papia tau 1:1-2
2. Awa gêoc Anôtô ma gêlên bin Timote 1:3-2:13
3. Timotenê gôliñ kêtû mêtêgeowagaña 2:14-4:5
4. Paulu tau nê bin 4:6-18
5. Paulu gêjac mata nê papia 4:19-22

Paulu gêjac m nê papia

¹ Kilisi Jesu nê aposolo aê, Paulu, tañ Anôtô taê gêjam kêtû tônia gebe jatu aposolo. En gêjac mata gebe Kilisi Jesu êkên aêac danğôn maten jali, tec kêsakiñ aê gebe jasôm bin tonan lasê.

² Aênoc papia tonec êndên latuc Timote, tañ ñoc têtac gêwiñ aôm nañ. Tamenji Anôtô agêc aêacnên Apômtau Kilisi Jesu nên moasiñ ma taên walô to binmalô êndên aôm êwac.

Paulu gêjam danğe Anôtô to kêpuc Timote tônia

³ Aê gajam danğe Anôtô ma gajam sakiñ en tonoc ñalêlôm ñawa kêtôm ñoc lau ñanô sêgôm, ma taêc gêjam aôm kêsêp ñoc meclêlôm kêtôm bêc to gelengeñ ñapañ.

⁴ Aê taêc gêjam aôm matamsulu ma gajam aoc su gabe jalic aôm e têtac ñajam êsa samucgeñ.

⁵ Aê taêc gêjam aôm gebe kôken gêwiñ ñanô kêtôm dêbômo Lois agêc tênam Ainike êsêagêc sêkên gêwiñ amboac tonan. Ma aê kajala gebe aôm kôkên gêwiñ kêtôm êsêagêc.

⁶ Kêtû bin tonanña aê gabe aôm taêm ênam Anôtônê moasiñ, tañ kêsêp nê ñalêlôm. Moasiñ tau aôm gôwê kaiñ kêtû kakên lemoc gêsac aômña. Ôngôm nê moasiñ tonan elom lasê êtôm jamên.

⁷ Aôm kôjala gebe Anôtô kêkên ñalau tatêc tauñña gêdên aêac atom. En kêkên Ñalau ñaclai to têtac gêwiñ tauñña ma tatu mêtê tauñña gêdên aêac.

⁸ Amboac tonan ôwa aêacnên Apômtaunê mêtê sa tomajam êmbacgeñ ma majam êtu ênê ñac kapoacwalôña aê atom amboac tonan. Anôtô ñaclai êpuc aôm tônia ma ôc ñawae ñajam ñagênwapac ôwiñ.

⁹ Anôtô gêjam aêac kêsi to kêkalem aêac gebe tatu ênê lau. En kêkalem aêac kêtû aêacnên kolenña atom, masianô, kêkalem aêac kêtû en tau nê bin, tañ

taê gêjam kwananjen nanja to kêtû êmoasiñ aêacña. Gêdênj andanjenanô enj kêmoasi ñ aêac kêtû Kilisi Jesuña.

¹⁰ Ma galoc aêacnênj kêsiwaga Kilisi Jesu mêngeô lasê, tec geoc nê moasiñ tau lasê gêdênj aêac. Enj gesenj gêmacanô su ma nê ñawae ñajam geoc dangônj maten jali tenjenña lasê.

¹¹ Anôtô kêkênj aê gebe jatu binj tonanj ñajaenwaga to ñaaposolo ma ñakêdônjwaga.

¹² Kêtû binj tonanj ñaiña tec gaôc gêñwapac tonec, mago majoc atom. Aê kajala ñac, tanj kakênj gêwiñ enj nanj, ma galic kêtû tônj gebe enj kêtôm gebe ejop gêñ, tanj kêkênj kêsêp aê lemoc nanj, e êndênj bêc ônê.

¹³ Binj ñajam, tanj gônjô anja aênjoc nanj, êtu ñadônjônj. Ôndanjuc binj tau toôkê êwiñ ma totêmtac êwiñ, tanj ñam kêsêp Kilisi-Jesu nanjenj.

¹⁴ Ojop gêñ ñajam samob, tanj kêsêp aôm lêmam sugac nanj. Ma ñalau Dabunj, tanj gêngônj nêñ ñalêlôm nanj, êpuc aôm tônj êtu kôm tonanña.

¹⁵ Aôm gônjô sugac gebe lau Asianja samob sêkac tauñ su anja aênjoc e Pugele agêc Hermogene sêwiñ êsêac amboac tonanjenj.

¹⁶ Apômtau taê walô Onesiporonê gôlôac gebe ñac tau kêmoasiñ aê kêtû dim taêsam ma maja kêtû aênjoc kapoacwalônja atom.

¹⁷ Enj mêngeô lasê Rom e gacgenj gesom aê ñapanj e kêtap aê sa.

¹⁸ Apômtau êkênj enj êtap Apômtaunê taê walô sa êndênj bêc ônê. Aôm taôm kôjalagac gebe enj gêjam sakinj aê ñanô anja Epese amboac tonanj. * tau kêpi gamênj tanj sêsam tenj gebe Asia sauñ.

2

Kilisi Jesu nê sinjwaga ñajam

¹ Ma aôm latucenec, moasiñ tanj ñam kêsêp Kilisi Jesu nanj, êkênj aôm ôkô ñajanja.

² Ôkênj binj, tanj aôm gônjô aê kasôm lasê gêdênj lau taêsam sênjônj nanj, êndênj lau-ñanjenwaga. Lau tonanj oc têtôm gebe sêndônj êndênj lau ñagêdô amboac tonanjenj.

³ Aôm kôtû Kilisi Jesu nê sinjwaga ñajam, tec ôc gêñwapac ôwiñ sinjwaga ñagêdô.

⁴ Ñac tanj kêtû sinjwaga nanj, ênam nê kôm ñagêdô êwiñ atom, gebe sinj ñatau êlic enj ñajam.

⁵ Ñac tenj embe êniñ kwanjkwaniñoc êwiñ lau ñagêdô ma êlêti êtu ñamata, mago eso ñagôlinj, oc êkôc ñasunsunj atom, êlêti êtôm ñagôlinj acgom.

⁶ Ñac tanj gim tau su kêtû kôm moña nanj, ñac tonanjenj êniñ kôm ñanô êtu ñamata.

⁷ Taêm ênam ñoc binj, tanj kasôm nanj, gebe Apômtau êkênj aômnêm kauc êsa êpi binj samob.

⁸ Taêm ênam Jesu Kilisi, tanj gêdi sa anja ñacmatênênj. Enj anja Dawidnê ñawê kêtôm ñawae ñajam, tanj gawa sa nanj.

⁹ Kêtû binj tonanña aê gaôc gêñwapac e sêsê aê tônj katôm ñac sec. Mago sêsô Anôtônê mêtê tônj gêwiñ atom.

¹⁰ Kêtû binj tonanña aê gaôc gêñwapac totêtac kêpa sugenj kêtû lau, tanj Anôtô kêjalij êsêac sa nanja, gebe êsêac têtap moasiñ Anôtô ênam êsêac kêsiña to ñawasi tenjenña, tanj ñam kêsêp Kilisi Jesu nanj, sa amboac tonanjenj.

¹¹ Binj tonec tec ñanô gebe
“Aêac embe tamac êndu dawin enj, go dangônj maten jali dawin enj amboac tonanj.

¹² Embe daôc gêñwapac totêntac êpa sugenj, go tanam gôlinj lau dawin enj.

* **1:18:** Ñaê Asia kêkanônj masanjm kapônj Asia atom. Ñaê

Embe dansa enj auc, oc ênsê aêac auc amboac tonanjen.

¹³ Embe takênj êwiñ enj atom, mago enj oc êmoa njanênj, gebe enj ensenj tau nê binj êngôm êtôm atom.”

Bij kêpi kolenwaga njanô

¹⁴ Binj tonanjen ôsôm êndênj lau gebe taênj ênam. Ma ôwa sa êndênj êsêac tonanôgenj ôkô Anôtô lanônêm gebe sêpa taunjen êtu mêtê nabinj tokainjtokainjja atom. Lênj amboac tonanjen njanomasinjen tenjen gêc atom, oc êlênsônjen lau-sênjô-binj-tauwaga.

¹⁵ Ôlim palê ma ôwaka taôm sa êndênj Anôtô amboac aôm kwalam lanjgwa tenjen. Ôwa taôm sa amboac kolenwaga, tañ maja kêtunê kolenjja atom ma kêdônjen Anôtônê binj-njanô jagêdênjenjen nanjen.

¹⁶ Ônac jaê binjalôm njanôma to alôb-alôb. Binjalôm tonanjen oc êwê lau e sendec Anôtô samucjenjen.

¹⁷ Êsêacnênjen binj kêtôm kamoc sec, tañ todec-todec ma gelom-gelom nanjen. Lau tonanjen nêjen njan luagêc tonec Humenai agêc Pilete.

¹⁸ Êsêagêc seso binjanô sugac. Agêc sêsôm sebe dêdi sa sugac, tec sesenjen lau njagêdô nêjen sêkênjen gêwiñ su.

¹⁹ Mago Anôtônê alê njananja tec kêkô ma sepenjen binj tonec kêsêp gêja gebe “Apômtau kêjala nê lau,” ma njalô tenjen tonec gêwiñ gebe “Samob tañ sêsam Apômtaunê njanê lasê nanjen, sêkac taunjen su anja binj geo.”

²⁰ Anja andu kapôênjen njalêlôm aêac tatap laclu gold to silbergenjen sa atom, laclu njagêdô sêmasanjen njan ka to nomku amboac tonanjen. Laclu njagêdô kêtunê gênjen njajamja, njagêdô gêjac gênjen njanômanjanôma njawae.

²¹ Njan tenjen embe êngaminjen tau êndênjen lau tonanjen njan e êtu seleg, oc êtôm laclu dabunjen, tañ gêjac gênjen njajam njawae nanjen, ma andu njatau oc êlic enjen êtôm gebe ênam kôm njajam samob njapep.

²² Ôêc gênjen njakalac, tañ kêlêtôm lau matac nanjen su. Ôtu kêka-kêka binj gêdênjen to ôkênjen êwiñ ma têmtac êwiñ to binjalô ôwiñ lau, tañ awenjen gêjac Apômtau tonjalêlôm njawagenjen gebe êpuc êsêac tôjen nanjen.

²³ Ômasuc binjalôm meloc to kauc gêbôc. Aôm kôjalagac gebe binj tonanjen oc êtu kisa njamôkê.

²⁴ Apômtaunê sakinjwaga êtôm gebe êtu kisa njamôkê atom. Enjen têtac malô êndênjen lau samob ma êndônjen êsêac njapep to êôc launênjen sec totêtac êpa sugenjen.

²⁵ Enjen êmêtôc lau-sesenjen-binjwaga tonê njalêlôm malôgenjen. Moae Anôtô êkênjen êsêac sênam taunjen ôkwi e sêjala binjanô tau.

²⁶ Go nêjen kauc njawa êsa êtiam ma sêkac Sadañnê lakô, tañ kêkô êsêac e sêsô ênê binj njalabu nanjen su.

3

Bij kêpi têm njamuja

¹ Taêm ênam binj tonec acgom gebe Êndênjen têm njamuja gênjwapac sec oc mênjêsa.

² Êndênjen tonanjen njamalac oc têntac êwiñ lau njagêdô atom, sêmoasinjen taunjen ôlinjenjen to matenjen katu awa. Êsêac sênjgôm lanemboa to tetoc taunjen sa njawaô. Êsêac sêsôm binj alôb-alôb to tañenpêc êndênjen tenenjen to tamenjen. Êsêac sênam danjen moasinjen tenjen atom to sendec mêtê njalênjen.

³ Êsêac têtunê kasec lau to taênjen walô êsêac atom. Êsêac sênjga binj to sênjgôm eso tonjaclaigenjen. Êsêac lanjônjsiboa to têntac endec gênjen njajam.

⁴ Êsêac seoc nêñ lau lasê êndên ñaço, sêñgôm nêñ gêñ sêkacgeñ e sêñgôm gêñ ñagêdô paliñ. Êsêac sêmboa taun to têtac êwiñ lêñ têtac ñakalacña êlêlêc têtac êwiñ Anôtônê su.

⁵ Êsêac oc sêkwê taun auc ña Anôtônê mêtê, ma tagen sênsa mêtê ñañaclai auc. Ônac jaê lau samob tonan ñai.

⁶ Lau tonan nêñ ñagêdô oc sêpi andu nasêlêtmô lauo tobiñ, tañ ñakalac tokain-tokain kêkac êsêacña nan.

⁷ Lauo tonan sebe sêñô biñ wakuc-wakuc ñapan, mago nêñ kauc êsa êpi biññanô tau atom.

⁸ Lau tonan sêjac jao taun gêdên biññanô tau amboac Jane agêc Jambre sêjac jao taun gêdên Mose. Ñamalac tonan nêñ kauc kêtú sec ma sêkên gêwiñ kwalec.

⁹ Mago lau tau sêsa nêñ lêñ tonan baliñgeñ atom, gebe nêñ meloc êtu awê êndên lau samob êtmô biñ, tañ kêtap Jane agêc Jambre sa nan.

Daôc gêñwapac tasêp mêtê têtac

¹⁰ Mago aôm kôdaguc mêtê, tañ kadôn gêdên lau nan, to ñoc lêñ. Aôm kopeñ lêtêpôê tagen gôwiñ aê to kodaguc ñoc kakên gêwiñ. Aôm gôn ñañêñgeñ to têtac gêwiñ lau kôtôm aê ma gôc gêñwapac totêmtac kêpa sugen gôwiñ.

¹¹ Aôm gôlic lau sêjanda aê to gaôc gêñwapac, tañ kêtap aê sa anga Antiokia to Ikonium ma Lustra nan. Lau tônê sêlêsu aê ñanôgeñ. Mago Apômtau gêjam aê sa anga gêñ samob tonan ñaigoc.

¹² Lau samob, tañ sebe sêsa nêñ lêñ mansanğen to Kilisi Jesugeñ nan, oc sêjanda êsêac ma têtac ñandan sa.

¹³ Lau sec to dansantêna oc sêsa nêñ lêñ geo e ênam sêga. Êsêac oc sênsau lau ñagêdô to sênsau taun êwiñ.

¹⁴ Mago aôm ôsap biñ, tañ têtôn gêdên aôm e kôkên gêwiñ ñajana nan têt, gebe aôm kôjala lau, tañ têtú nêñ kêtônwaga nanğac.

¹⁵ Ma aôm kôjala gebe aôm ñapalêgeñ ma gônô mêtê dabun, tañ teto gêc nan. Mêtê tonan kêtôm gebe êkên kauc êndên aôm e ôkên êwiñ Kilisi Jesu ma ôtap moasiñ Anôtô ênam aôm kêsiña sa.

¹⁶ Mêtê samob, tañ teto gêc nan, Anôtônê ñalau gêsun gêdên ñamalac, tec kêtôm gebe êndôn biññanô êndên aêac ma êmbu aêacnêñ sec to êmêtôc aêac ma êwê aêac tasa lêñ gêdên.

¹⁷ Mêtê gêjam kôm tonan kêpi ñamalac gebe ñac, tañ kêsap Anôtô têt nan, ênac dabiñ tau e êtmô gebe ênam kôm ñajam samob topalêgeñ. * Lanğwa atom, mago Judawaga sêjac miñgeñ kêpi êsêagêc. Êsêagêc têtú Paraonê mectomanğwa a, tañ sêjac siñ gêdên Mose.

4

¹ Aê kajatu aôm kakô Anôtô agêc Kilisi Jesu, tañ oc êmêtôc lau maten jali to ñacmatê ma eoc tau to nê gôliñ lasê nan, lanğwnêñ gebe

² Ônam mêtê lau topalêgeñ êtmô têt samob, êsêac sêkên tanen me sêkên tanen atom. Ômbu êsêacnêñ sec to wec biñ êsêac ma ôlên biñ êsêac to ôndôn mêtê êndên êsêac ôñ ñañêñgeñ.

³ Aê galic gebe noc oc mênêsa ma lau oc sêkôc mêtê ñajam sa atom. Êsêac taun oc sêmboa nêñ kêtônwaga sa êtmô taun nêñ têtac ñakalac. Kêtônwaga tonan oc sêndôn biñ êtmô êsêac têtac êwiñ gebe sêñôña.

⁴ Lau tônê oc sênam tanensun ôkwi eo gala anga biññanô ma sêkên tanen sêboacogeñ.

* **3:17:** Ñac luagêc tonan nêñ miñ kêsêp Biñiênsêñ

⁵ Amboac tonan aôm ôngôm nê gêj samob tonêm kauc nawagen. Ôc gêjwapac. Ônam kôm jaenwagan to ônac dabin nê sakin.

⁶ Aê katu da tec gamoa ma noc noc jamac êndunja kêdabingac.

⁷ Aê gajac sin najam tau e gêbacnê. Aê kêlêti e gaô lasê noc lêtêpôê nabelo ma kêkam kakêj gêwinj têtj.

⁸ Galoc sêmasan sunsun binjêdêjja tec kêsaê aê gêc, ma Apômtau, mêtôcwaga gêdêj tau, oc êkêj sunsun tau êndêj aê êndêj bêc ônê. Mago aê taucgenj oc jatap sa atom, êkêj êndêj êsêac, tan têtac gêwinj en eoc tau lasêjja nan, samob sêkuc sêwinj amboac tonanjen.

Paulu tau nê binj najêdô

⁹ Ônsaic taôm ôndêj aê ômôêj sebenj

¹⁰ gebe Dema têtac gêwinj gêj nomja e gêwi aê sin ma gêc gêja Tesaloniki, ma Kreske gêja Galata, ma Titi gêja Dalmatia.

¹¹ Luka taugenj tec gêmoa gêwinj aê. Ôkôc Marka agêc awinj taôm amêj. En kêtôm gebe ênam aê sa êtu sakinjja.

¹² Tukiki tec kasakinj en gêja Epese su.

¹³ Embe ômôêj, nan ôkôc noc najkwê balinj, tan gawi sin gêc Karpanê andu anja Troas nan. Ojon buku amboac tonan ma ôlinj bôc najôlic, tan kato noc binj kêsêp nan, sin atom.

¹⁴ Naj-kêpac-kiwaga Alesandere kêtû kasec aê elêmê. Apômtau êkêj najêjô êndêj en êtôm gêj, tan en gêgôm nan.

¹⁵ Ojop taôm êndêj en êwinj, gebe en gesenj aêacnêj binj najawô.

¹⁶ Gêdêj tan najawa tauc sa gêdêj gôlinjwaga kêtû najamata nan, naj tenj kêpuc aê têtj atom, samob sêwi aê si najac. Aê katenj Anôtô gebe êkêj najêjô endêj êsêac atom.

¹⁷ Mago Apômtau gêmoa gêwinj aê ma kêpuc aê têtj, tec gajam mêtê toma-lagenj lau samuc samob sêjô. Ma Apômtau gêjam aê sa gêdêj lewe awasunj.

¹⁸ Apômtau tau oc ênam aê sa êndêj najamalacnêj sec samob ma ênam aê kêsi najngôn ênê gamêj undambêja. Najawasi êndêj en tenjenj ma tenjenj. Binjanô.

Paulu gêjac mata nê papia

¹⁹ Ôsôm êndêj Priska agêc Akwila ma Onesiporonê gôlôac gebe aoc gêjac êsêac.

²⁰ Erasta gacgenj gêngônj Korinti ma Tropim kêtap gêmac sa, tec gawi en sin gêc Milete.

²¹ Ônsaic taômgenj ômôêj gebe ôsêp komô najêlôm atom. Aibulu agêc Pude ma Lini agêc Klaudia ma lasitêwai samob awenj gêjac aôm.

²² Apômtau êwinj aôm nê najalau. Moasinj êndêj amac êwac.

Paulunê papia gêdên TITI

Titi tonan têna kêkôc en ñac samuc. En gêngô Mêtê anga Paulunê, tec gêjam tau ôkwi ma gêlin sanju, go kêtû ênê kômwaga ten, tan gêwin en to kêpuc en tôk kêtû kôm mêtêna kêsap en ton ñanên.

Paulunê papia gêdên Titi nec en kêsakin gêdên nê kêpuctônwaga matac gêja Krete. Paulu gêwi en sin gêngôn nuc tonan gebe ênac dabin kolen ñagêdô-gêdô samob, tan agêc sêjam e gêbacnê atom tagen nan.

Papia tonec kêwaka bin ñatêna kapôên têlêac sa. (1) Paulu gêôn bin sa gêdên Titi kepen ênê kauc lasê kêpi lau Krete tau gebe tanenpêc ma dansantêna to ojomtêna ma lasamtêna êsêac, tec gebe Titi êjalin êsêac tau nê lau mansan ñagêdo sa têtû iaumata, ec sejop to sênam gôlin êsêac sêngôm naêtômgen. (2) Paulu gêsun gôlin ñagêdô geden Titi gebe êndôn lau tokain-tokain anga gôlôac buña ñalêlôm amboac lau ñanô to lauo ñanô (tan en gebe tau têndôn lauo matacman nan), ma lau matac to sakinwaga. (3) Gocgo Paulu gêlên bin Titi kêtû lên lau buña sêsa-sêsa nan. En kêkac êsêac sê wama tauña ma sêwin tau sêmoa tonên ñalêlôm malôgen ma tolanônanô ñakênkenen nan. En ênac jao têtac sec to binjalom ma sêwa tau êkôcna gebe lau buña dendec bin sec tonan ñain.

Ñadênan

1. Paulu gêjac m papia tonec 1:1-4
2. Gôlôac ñakolenwaga 1:5-16
3. Gôlin gêdên lauo ñanô to ñac ma lau matac 2:1-15
4. Paulu gêlên bin to gêjam ja lau buña 3:1-11
5. Paulu gêiac mata nê papia 3:12-15

Paulu gêjac m nê bin

¹ Anôtônê sakinwaga ma Jesu Kilisi nê aposolo aê, Paulu. Anôtô kêsakin aê gebe japuc lau-sêkên-gêwinwaga, tan Anôtô kêjalin êsêac sa nan, tôk to jawê êsêac sêjala binnanô, tan ñam kêsêp Anôtônê mêtê nan,

² ma sêkên maten dangôn maten jali tenen, tan Anôtô gêjac mata gêdên andanen nan gê samob masigen. En kêsau atom,

³ go gêdên ñanoc tau Anôtô geoc nê bin lasê ma kêkên aê kasôm ñawae ñajam lasê kêtôm aêacnên kêsawaga Anôtô kêjatu aê nan.

⁴ Aênoc bin êndên latuc ñanô, Titi, tan aêagêc takên gêwin-ñanô tagen nan.

Tamenji Anôtô agêc aêacnên kêsawaga Kilisi Jesu nê moasin to binmalô êndên aôm êwac.

Tiinê kôm, tan gêjam gêmoa nuc Krete nan

⁵ Aê gawi aôm sin gêngôn Krete gebe ônac dabin kôm ñagêdô, tan gacgen gêcna nan, e êmbacnê acgom. Ôkên laumata sêngôn êtôm malacgen amboac kasakin aôm.

⁶ Ñac lanônem sawa, tan gêjam awê tagen ma nê ñapalêo to ñac sêkên gêwin ñapep to nê waen wauc-waucêna to tanenpêcna ten gêc atom nan, ñac amboac tonan êtû lômmôkê.

⁷ Aôm kôjala gebe gejobwaga kêtû Anôtônê gê ñasakinwaga, tec êmoa lanônem sawagen. En etoc tau sa atom, ñac têtac ñandanboa atom, ênôm gê anaboa atom, lêma ênac si ñawaô atom ma êwê launên gê auchoa atom.

⁸ En êngôm ja lau, ñac têtac êwin bin ñajamna, êsa nê lên tokaucgen, ñac gêdên, ñac dabun ma ñac ñalêlôm ñawa êtû mêtê tau ñapep.

⁹ Enj êkam mêtê ñanô tau tôñ êtôm tañ tédôñ en nañ, e tau êtôm gebe êlêñ biñ lau ña mêtê solop ma êmêtôc êsêac, tañ sebe sensen mêtê tau su nañ.

¹⁰ Lau tañenpêcña gwalêkin tec sêmoa. Êsêac sêsôm biñ agwa-agwa ma sêsau sêoc lauboa. Lau tañ sêsa êsêac têtù Judawaga nañ, tec sêgôm gêñ tonañ sêjac ñawaegen.

¹¹ Tanac lau amboac tonañ awensun aucman, gebe tédôñ biñ, tañ kêtôm gebe têndôñ atomña nañ, e sêjam gôlôac andu ñagêdôña ôkwi samucgen. Sêgôm kêtù ñam tagen tonecña gebe têtap awa saña.

¹² Lau Krete tau nêñ ñac ten, tañ kêtù êsêacnêñ propete ten nañ, kêsôm gebe “Lau Krete êsêac dansantêna to bôclai ma ojomtêna, tañ sen lasambo nañ, sêgôm ñapan sêmoa.”

¹³ Ênê biñ tonañ biññanô. Amboac tonañ ômêtôc êsêac ñajaña gebe gêmac, tañ kêtap nêñ sêkêñ géwiñ sa nañ, ñajam êsa êtiam,

¹⁴ ma sêsap Judanêñ sêboaco to ñamalac, tañ sêkac tauñ su anga biññanô nañ, nêñ biñsu tôñ êtiam atom.

¹⁵ Lau tonêñ ñalêlôm selec sêsaê gêñ samob gebe selec. Mago êsêac tonêñ ñalêlôm ñatêmui ma sêkêñ géwiñ atom nañ nêñ gêñ selec ten gêc atom, nêñ kauc to nêñ ñalêlôm ñatêmui kêtôm taugen.

¹⁶ Ac awensun sêsôm lasê gebe sêjala Anôtô, mago sêgôm nêñ gêñ sêsa en aucboa. Gêñ secsêga êsêac, tañenpêcboa, ma sêgôm gêñ ñajam ten ñapep atômanô.

2

Tandôñ mêtê ñajamgen

¹ Mago aôm ôsôm biñ êtôm mêtê ñajam.

² Ôsôm êndên lau ñanô gebe sêmoa tokauc ñawagen. Êsêac lau wapac to sêsa nêñ lên tokauc. Êsêac sêkêñ êwiñ tonêñ ñalêlôm ñajamgen ma têtac êwiñ tauñ ñapep to sêoc gêñwapac totêntac êpa sugen.

³ Ôsôm bi ñ êndên lauo ñanô amboac tonañ. Êsêac sêsa nêñ lên amboac lauo, tañ sêjam sakin gêñ dabun nañ. Êsêac sênga biñ atom to sênôm wain anaboa atom. Êsêac têtù kêdôñwagao biñ ñajamña,

⁴ gebe sêndôñ lauo wakuc têtac êwiñ nêñ ñaci to nêñ gôlôac ñasec-ñasec.

⁵ Êsêac sêsa nêñ lên tokauc to sêmoa tonêñ ñalêlôm selec. Êsêac sejop kôm andulêlômña ñapep to tañen wamu êndên nêñ ñaci. Êsêac sêngôm gêñ samob tonañ ñai gebe lau ten sêsôm biñ alôb-alôb êpi Anôtônê biñ atom.

⁶ Ôlêñ biñ lau matac gebe sêsa nêñ lên tokauc amboac tonanjen.

⁷ Aôm taôm ôsa nêñ lên samob e ôngôm nêñ gêñ ñajam ôtu ñadôñ êndên êsêac. Ô ñdôñ mêtê ñawa êndên êsêac ñapepjen, ôngôm wapacjen.

⁸ Ôsôm biñ ñajam to solopjen e aêacnêñ soño-soño têtôm gebe sêsôm biñ sec êpi aêac atom, sêmoa tomajenjen.

⁹ Ôsôm êndên sakinwaga gebe tañen wamu êndên nêñ ñataui êtu gêñ samobña e nêñ ñataui sêlic ñajam. Sakinwaga sêjô nêñ ñataunêñ biñ atom.

¹⁰ Êsêac sênam genjen gêñ ten atom, sêngôm nêñ gêñ samob ñajên to ñajamgen, gebe êsêacnêñ lên samob êtu aêacnêñ kêsîwaga Anôtô nê mêtê ñagêlôn.

¹¹ Gebe Anôtô geoc nê moasiñ ênam ñamalac peben kêsîña lasê.

¹² Moasiñ tonañ kêdôñ aêac gebe takac tauñ su anga lên dandec Anôtônja to anga gêñ ñakalac nomña. Kêdôñ aêac gebe tasa nbn lên anga nom tonec tokaucjen amboac lau gêdên to mansan,

¹³ ma aêac daôn béc êjam, tañ takêñ materñ nan, gebe Anôtô kapôên agêc aêacnêñ kêsiwaga Jesu Kilisi nêñ ñawasi mênœoc tau lasê êndên béc tônê.

¹⁴ Ñac tau kêkêñ tau kêtú aêacña gebe êñgamboac aêac su anña nêñ geo samob ma enj kêsagu aêac tatu selec ma tatu ênê lau, tec tanam koleñ ñajam tatu dôbgeñ.

¹⁵ Ôsôm biñ tonañ ma ôlêñ biñ to ômêtôc lau tonœaclaigen. Ñac tenj matapaña ênac aôm atom.

3

Lau bunja nêñ lêtj

¹ Ôjatu nêñ lau gebe sêsô gôlinwaga to ñaclai ñalabu ma tañenj wamu êndên êsêac to sêmansañ taunj gebe sênam koleñ ñajam samob.

² Êsêac sêmbu lau tenj atom. Êsêac lau wama to lau wapôm ma sêmoa sêwiñ lau samob tonêñ ñalêlôm malôgenj.

³ Aôm kôjala gebe gêmunjenj aêac taunj tamoã tokauc gêbôc ma tañenpêc e dao sic. Aêac tajam sakijn têtac ñakalac tokainj-tokainj, tañ kêkêli ôlinjenj nan. Aêac tamoã togeo ma totêntac secgenj. Lau têtac gedec aêac ma aêac têtac gedec lau.

⁴ Tagenj gêdên tañ aêacnêñ kêsiwaga Anôtô geoc nê têtac wapi to têtac gêwiñ ñamalacña lasê nan,

⁵ enj gêjam aêac kêsi, kêtú koleñ gêdên, tañ aêac tajam têdaguc Anôtônê biñsu nanña atom, kêtú enj taê walô aêacñagenj. Enj kêsagu aêac tec kêkôc aêac kêtiam ma Ñalau Dabunj kêkêñ aêac tatu wakuc.

⁶ Anôtô kêkêñ aêacnêñ kêsiwaga Jesu Kilisi mênkêsêwa Ñalau Dabunj kêpi aêac, ⁷ gebe Anôtô êmansañ aêacnêñ biñ e êlic aêac tatu lau gêdên êtu moasiñ tonañña ma aêac tawê kainj danjôn materñ jali tenjenj, tañ takêñ materñ nan.

⁸ Biñ tonañ tec ñanô.

Aê gabe aôm ôwa sa ñajanagenj gebe êsêac, tañ sêkêñ gêwiñ Anôtô nan, sênam nêñ koleñ ñajam topalêgenj. Gêñ tonañ ñajam, oc êmoasiñ ñamalac.

⁹ Ônac jaê êsêacnêñ biñgalôm meloc to nêñ abenji to dêbuñi nêñ ñaê ñadênanj sêpuc taunj ñamña ma kisa to siñ, tañ sêjac kêtú biñsuña nan. Biñ tonañ ñai ñanô masi ma ênam aêac sa atom.

¹⁰ Ñac tañ êkac gôlôac êkôc nan, ôlêñ biñ enj êtu dim tagenj me luagêc. Embe êkêñ taña atom, go ondec enj êmoaña.

¹¹ Aôm kôjala gebe ñac amboac tonañ kêsa lêtj keso to gêgôm sec. Ênê lêtj kêmêtôc enjac.

Paulu gêjac mata nê biñ

¹² Embe jasakijn Arema me Tukiki êndên aôm êwac, nanj ôkac taômgenj ôndên aê ômôên Nikopoli. Aê taêc gêjam kêtú tôñ gebe jamoa tônê êndên komô.

¹³ Ôkêñ biñsutau Sêna agêc Apolo sêndi sêmunj aôm ma alic gebe gêñ êjô êsêagêc anña intêna atom.

¹⁴ Ma ôndôn aêacnêñ lau e sêjala gebe sênam koleñ ñajam ma sênam lau sêpô lêna taunña sa. Sêngôm amboac tonañ, go sêsa nêñ lêtj tonœanômêgenj atom.

¹⁵ Lau samob, tañ sêmoa sêwiñ aê nan, awenj gêjac aôm. Ôsôm êndên êsêac, tañ takêñ gêwiñ gêbiñ aêac tôñ ma têtac gêwiñ taunj nan, gebe aoc gêjac êsêac. Moasiñ êndên amac samob êwac.

Paulunê papia gêdên PILEMON

Pilemon tonan gôlôac Kolosona nêñ nac towae tenj enj. Onesiminê natau enj. Kolenwaga gênôma tonan gêbôm anga nê nataunê. Gêdên nasawa tenj enj jagêô lasê gêdên Paulu, tanj gêngôñ kapoacwalô nanj. Onesimi gênô mêtê gêwiñ e gêjam tau ôkwi ma gêlinj sanju.

“Paulunê papia gêdên Pilemon” nec enj ketenj nac tau gebe taê walô nê kolenwaga anga gênômanênj, tanj Paulu kêsakinj enj gêmu gêdên nê natau gêja kêtiam. Enj gebe Pilemon êkôc nê sakinwaga sa amboac gênômagenj atom, êkôc enj sa êtôm lasi bunja tenj, tanj enj kêsuc ênê binj ôkwiñac nanj.

Nadênanj

1. Paulu gêjac m nê papia 1-3
2. Paulu kêlanem Pilemon 4-7
3. Paulu gêjam nenenj kêtû Onesimiña 8-22
4. Paulu gêjac mata papia tau 23-25

Paulu gêjac m nê papia

¹ Kilisi Jesu nê nac kapoacwalôña aê, Paulu, agêc Timote ma binj êndênj aêacma nac Pilemon, tanj gêjam kôm gêwiñ aêac nanj,

² agêc lasinjio Apia ma Arkipi, tanj gêjac sinj gêwiñ aêac gêmoa nanj, ma êndênj gôlôac dabunj, tanj sêngôñ nêñ andu nanj.

³ Tamenj Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêñ moasinj to binjmalô êndênj amac êwac.

Pilemonnê têtac gêwiñ to kêkênj gêwiñ njabinj

⁴ Aê taêc gêjam aôm kêsêp njoc mec njalêlôm ma gajam danje njoc Anôtô njapanj,

⁵ gebe ganjô njawae gebe aôm têtac gêwiñ to kêkênj gêwiñ Apômtau Jesu to têtac gêwiñ Anôtônê lau samob.

⁶ Aê katenj mec gebe takênj gêwiñ êmbinj aêac tôñ e êkênj aôm ôjala gênj njajam samob, tanj tatap sa anga Kilisinê nanj.

⁷ O lasicenec, aôm têtac gêwiñ lau gêngôm aê têtac njajam kêsa njanô to gêngôm aê gamoa totêtac malôgenj. Aôm kôlau Anôtônê launênj njalêlôm tekwenj saki kêsa.

Paulu kêmasanj Onesiminê binj

⁸ Amboac tonan aê katôm gebe jajatu kôm, tanj gêjac aôm njawae gebe ôngômña nanj, êndênj aôm totêtac êpa sugenj êtu Kilisiña.

⁹ Mago gabe jangôm atom. Aê, Paulu, tanj katu nac langwa sugac ma galoc katu Kilisi Jesu nê nac kapoacwalôña gêwiñ nanj, kajatu aôm atom, katenj aôm kêtû têtac gêwiñ tauñña.

¹⁰ Aê tec katenj aôm kêtû njoc latuc Onesimiña. Aê ganjôñ kapoacwalô ma kadônj mêtê gêdênj enj e kêkênj gêwiñ, tec galic enj kêtôm njoc latuc, tanj kêka enj lasê nanj.

¹¹ Gêmunjenj enj gêjam kôm gêjam aôm sa atom, mago galoc tec kêtôm gebe ênam aêagêc lulugenj sa.

¹² Aê jaskainj enj tonjoc njalêlôm samucgenj êndênj aôm êmu êwac.

¹³ Aê gabe jakôc enj tôñ gebe ênam sakinj aê, tanj gêngôñ kapoacwalô kêtû njawae njajamña nanj, êjô aôm su.

¹⁴ Mago taêc gêjam tenj gebe jangôm atom, aôm taôm ôlôc acgom. Aê gabe jakac aôm gebe ôngôm gêj njamnja nec atom. Taôm nêj njalêlôm êkac aôm acgom, go êtôm.

¹⁵ Onesimi gêmoa jaêc aôm nasawa dambê tonan, oc moae nam gebe êmoa êwinj aôm endenj têngen.

¹⁶ Enj êmoa êwinj aôm amboac gêjômagenj êtiam atom, masi, êlêlêc gêjôma su. Têmtac êwinj enj amboac lasim. Aê galic enj amboac tauc lasic enj amboac tonan, ma aôm têmtac êwinj enj amboac lasim êlêlêc aê su gebe enj kêtû aôm nêj gôlôacnêj tenj to kêtû aôm lasim kêtû Apômtauja.

¹⁷ Amboac tonan embe ôlic aê amboac nêj nam, nanj ôkôc enj sa êtôm ôkôc aê tauc sa.

¹⁸ Embe enj êngôm aôm nêj gêj tenj êtu sec, me ênac aôm nêj tôp tenj atom, nanj ôkêj aê jawê kainj tôp tau jajô enj su.

¹⁹ Aê, Paulu, tauc lemoc kato binj tonec gebe “Aê oc janac ênê tôp.” Aê gabe jasôm binj noc tôp gêc aôm nja nec atom. Tôp tau aôm taôm.

²⁰ O lasic, binjanô, ômoasinj aê nagec êtu Apômtauja to ôlau noc njalêlôm êtu Kilisi nja acgom.

²¹ Aê taêc kêka gebe aôm oc tanam wamu binj, tec kato gêdêj aôm nec, ma kajalagac gebe aôm oc ôngôm êlêlêc aênoc binj tonan su.

²² Ma jasôm tenj êwinj gebe Ômansan aênoc balêj tenj kwanangenj gebe aê kakêj matoc gebe Anôtô êkêj aê jamu jandêj amac jawac êtu nêj mecja.

Paulu awa gêjac lau namuja

²³ Epapra tanj gêngônj kapoacwalô gêwinj aê kêtû Kilisi Jesuja nanj, awa gêjac aôm.

²⁴ Ma Marka agêc Aristarka ma Dema agêc Luka, tec sêjam kôm sêwinj aê nec, awenj gêjac amac amboac tonangenj.

²⁵ Apômtau Jesu Kilisi nêj moasinj êwinj amac.

JAKOBONÊ papia

Jakobonê papia nec ñac tau gêjac lau buña nêñ kôm to nêñ lêñ ñagôlin gwalêkin sa. En keto binj tau gêjac gôlôac tapaôngeñ ñawae kêtôm en awa gêjac Anôtônê lau, tañ sêng ñ kêsî-k sigenj anja nom ñagamêñ samob nañ. Ñac-ketowaga gebe epenj lau buña nêñ kauc lasê êpi nêñ ñalêlôm to nêñ lêñ, tañ gêjac êsêac ñawae nañ, tec kêwaka nê ñagôlinj sa keto ñalô totau-totau gêjam dani ma keto binjôlinj to ñadôñdôñ gêwinj-gêwinj e ñam gêc awê ñajam. Lau buña nêñ ñagôlinj tonanj kêkwa binj tonec ñai gebe lau tolêlôm to lau ñalêlôm sawa ma lêtôm to lêñ mansanj ma tatu kasec to takêñ êwinj ma dangôm ñanô êsanj to tajop imbeleñ ma mêtê tokauc to binjalom ma tenbeleñ aêgeñ to dambu taunja ma tatoc taun sa to daê binj tônia ma tapuc taunj tônia to tatenj mec.

Jakobo keto papia tonec kêkac lau buña ñajanageñ gebe dangôm Mêtê ñanô êsa, ec dawa nêñ takêñ gêwinj sa ña nêñ lêñ to nêñ koleñ ênêc awê êndêñ lau sêlic êpi matenjanô.

Nadênanj

1. Gêjac m nê papia 1:1
2. Takêñ gêwinj to tajala binja 1:2-8
3. Lau ñalêlôm sawa to lau tolêlôm 1:9-11
4. Saê to lêtôm 1:12-18
5. Tañô mêtê ma gacgeñ dangôm ñanô êsa 1:19-27
6. Tapuc lau ñam atom 2:1-13
7. Takêñ gêwinj gêjac ñakoleñ ñawae 2:14-26
8. Tajop imbeleñ ñapepja 3:1-18
9. Tajop taunj êndêñ maten katu gêñ nomnja 4:1-5:6
10. Ñagôlinj toê-toê ñagêdô 5:7-20

Jakobo awa gêjac lau

¹ Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêñ sakinwaga aê, Jakobo, aoc gêjac gôlôac 12, tañ sêngông kêsî-kêsigenj anja nom ñagamêñ samob nañ.

Binj kêpi takêñ gêwinj to tajala binja

² O ñoc lasitêwaac, lêtôm tokainjtokainj embe êtap amac sa, go alic amboac gêñ têtmac ñajam ña tenj.

³ Amac ajalagac gebe gêñ, tañ kêsaê amacnêm akêñ gêwinj nañ, gêgôm amac aoc gêñwapac totêtmac kêpa sugenj.

⁴ Aôc gêñwapac totêtmac kêpa sugenj tau ênam ñanô amboac tonec gebe ênac dabij amac e atu kwalam langwa ma apô lêna gêñ tenj atom,

⁵ mago amacnêm tenj embe êpô lêna kauc mêtêña, nañ etenj êndêñ Anôtô ma êkêñ êndêñ enj, gebe Anôtô kêkêñ gêñ gêdêñ lau samob totêtac wapômgenj ma kêgaminj tenj atom.

⁶ Mago ñac tau etenj toêkêñ êwinjenj, etenj totêtac lulu atom, gebe ñac-têtac-luluwaga kêtôm gwêc ñadembom, tañ mu gêli sa e ñakotonj-kotonj kêsa nañ.

⁷ Ñac amboac tonanj taê êka gebe êkôc gêñ tenj anja Apômtaunê atom.

⁸ Enj ñac ñalêlôm-gêja-luwaga ma kêsa nê lêñ samob lulusawa.

Lau ñalêlôm sawa to lau tolêlôm

⁹ Lasimi ñalêlôm sawa êlanem tau gebe Anôtô ketoc enj sa.

¹⁰ Ma ñac tolêlôm êlanem tau êtu Anôtô kêkônij enja, gebe enj oc ênanja êtôm gêgwanj ñaola.

11 Oc kêpi tonandangej ma kêsêgô gêgwanj e ñaola kêsêlô ma talic ñakatu masi. Ñac tolêlôm amboac tonanj. Eñ ênaña anja nê kôm ñaluñgej.

Saê to letôm

12 Aê aoc êôc ñac, tanj gêôc saê totêtac kêpa sugenj. Eñ êwaka tau sa su acgom, go êkôc êngôñ mata jali ñasunsun, tanj Anôtô gêjac mata gêdêñ lau-têntac-gêwiñ-eñwaga nanj.

13 Ñac tenj embe lêtôm êtap enj sa, nanj êsôm gebe “Lêtôm tonec anja Anôtônê” nec atom. Sec kêtôm gebe êlêtôm Anôtô atom. Ma Anôtô tau kêlêtôm ñamalac tenj atom.

14 Lêtôm ñam kêsêp ñamalac tau nê têtac kalac, tanj kêkac to kêlêtôm enj nanj.

15 Têtac kalac embe taê, go êsu ñalatu sec. Sec tau embe ênac dabiñ tau su, go êsu ñalatu gêmacanô.

16 O ñoc lasitêwaace, êkêli taôm atom.

17 Gêñ ñajam samob, tanj sêkêñ gêdêñ amac to gêñ ñanô samob, tanj atap sa nanj, gêmênj anja lôlôc. Gêñ tau kêsêp gêmênj anja ñawê ñataunê. Eñ gêjam tau ôkwi atom ma enj gêjam kanuc atom amboac tonangej.

18 Eñ taê gêjam kêtû tôñ, tec kêkêñ nê binñanô kêka aêac lasê gebe tatu gêñ samob, tanj enj kêkêñ nanj ñañamata.

Tanjô mêtê to dangôm ñanô êsa

19 O ñoc lasitêwaace, taêm ênam binj tonec gebe ñamalac samob sêñô binj ñagaôgeñ acgom, ma sêsôm binj malô-malôgeñ to têtac ñandanj sebenj-sebenj atom amboac tonangej,

20 gebe ñamalacnêñ têtac ñandanj gêjam Anôtônê binjgêdêñ sa atom.

21 Amboac tonanj akac ñatêmui to sec totau-totau su ma akôc mêtê, tanj Anôtô kêsê kêsêp amacnêm ñalêlôm nanj sa. Mêtê tonanj kêtôm gebe ênam amac katôm kêsi, tec akôc sa tonêm ñalêlôm malôgeñ.

22 Embe anjô mêtê ñaômagenj, oc ansau taôm, anjôm mêtê tau ñanô êsa acgom.

23 Ñac tenj embe êñô mêtê ñaômagenj ma êngôm ñanô êsa atom, nanj êtôm ñac, tanj kêsala lanjôanô kêsêp tasalakatu nanj.

24 Eñ kêsala tau su, go gec gêja ma kêlinj lanjôanô ñakatu sinj sebenj.

25 Mago ñac, tanj êtuc kêniñ êsêp binjsu ñanô tau, tanj kêgaboac aêac su nanj, ma êsô ñalabu êmoa to êñô binj e êlinj sinj êtiam atom, êngôm ñanô êsa nanj, Anôtô oc ênam mec ênê kôm samob.

26 Ñac tenj embe taê ênam gebe ênam sakinj Anôtô, mago ênam gôlinj imbêla atom, oc ênsau tau ma nê sakinj Anôtôña êtu gêñ ñaôma.

27 Sakinj ñawa to mansanj, tanj Tamenji Anôtô gêlic gêjac mataanô ñajam nanj tonec gebe tanac mosêbu to awêtuc, tanj sêmoa jageo nanj, kêsi to tanjgaminj tauñ êndêñ geñ ñatêmui nomña.

2

Tapuc lau ñam atom

1 O ñoc lasitêwaac, amac akêñ gêwiñ aêacnêñ ñawasi Ñatau Jesu Kilisi, tec apuc lau ñam atom, alic samob têtôm taunjenj.

2 Ñac tenj togêlônj gold ma tonjakwê ñawasi embe naêsô nêm akac sanja êna, ma ñac ñalêlôm sawa tenj tonjakwê kômña embe êsô êna amboac tonanj,

3 ma amac matem êndiñ ñac tonjakwê ñawasi e asôm gebe Ôngônj lêpônj ñajam tonec,” ma asôm êndêñ ñac ñalêlôm sawa gebe “Naôkô ônê” me “mêñônjgônj masac êsi ockainja,”

4 embe anjôm amboac tonanj, oc awa lau êkôc atom me. Ma atu mêtôcwaga, tanj taênj gêjam binj keso nanj atom me.

⁵ O ñoc lasitêwaace, anô acgom. Anôtô kêjaliñ êsêac, tañ lau nomña sêlic amboac lau ñalêlôm sawa nañ sa, gebe têtú lau tolêlôm sêkênj gêwiñña ma sêwê kainj gamênj, tañ enj gêjac mata gêdênj lau-têntac-gêwiñ-enjwaga nañ.

⁶ Ma amac abu ñac ñalêlôm sawa. Asa lau sêkônij amac. Asa lau sê amac jaakô mêtôcwaga lanôñnêmña. Lau tolêlôm goc.

⁷ Lau tonañ sêsôm biñ alôb-alôb kêpi ñaê ñajam, tañ Anôtô kêkênj gêdênj amac nañ.

⁸ Amac embe anjôm biñsu, tañ aêacnênj Kinj kêkênj gêdênj aêac kêtôm teto gêc nañ, ñanô êsa, go ñajam. Biñsu tau tonec gebe “Têmtac êwiñ lau wacbañ aôm amboac têmtac gêwiñ taôm.”

⁹ Mago amac embe apuc lau ñam, go anjôm sec ma biñsu êmêtôc amac amboac lau-sêgêli-biñsuwaga.

¹⁰ Ñac tañ kêmasañ biñsu samob, mago kêgêli tagenjenj nañ, kêtôm gêgôm samob popoc.

¹¹ Ñac tañ kêsôm gebe “Ôngôm gênj mockainjo to mockainña atom” nañ, kêsôm tenj gêwiñ gebe “Ônac ñamalac êndu atom.” Ma aôm embe ôngôm mockainj atom, mago embe ônac ñamalac êndu, nañ kôgêli biñsugac.

¹² Amboac tonañ asôm nêm biñ to anjôm nêm gênj atôm lau, tañ Anôtô oc êmêtôc êsêac êndanjuc biñsu, tañ kêgaboac êsêac su nañ.

¹³ Ma êndênj mêtôc tonañ Anôtô taê walô êsêac, tañ taênj walô lau atom nañ atomanô. Mago ñac, tañ taê walô lau nañ, oc êtêc mêtôc tonañ atom.

Takênj êwiñ to ñakolenj ñabinj

¹⁴ O ñoc lasitêwaac, ñac tenj embe ôsôm gebe “Aê kakênj gawij,” mago enj ñac kolenj atom, oc ênam enj sa amboac ondóc. Ênê kêkênj gêwiñ oc ênam enj kêsi me masi.

¹⁵ Embe lasimi me lasimio tenj nênj ñakwê masi me sêpô lêna mo kêtôm bêcgenjña

¹⁶ ma amacnêm tenj embe êsôm êndênj êsêac gebe “Ana tobiñmalôgenj, asô nêm ñakwê sa êjandanj amac to anij nêm gênj,” mago akênj gênj êôc êsêac ôlij tônia tenj êndênj êsêac atom, oc ênam êsêac sa amboac ondóc.

¹⁷ Biñ takênj gêwiñña amboac tonañ. Embe takênj êwiñ, mago tanam ñakolenj êwiñ atom, oc takênj gêwiñ tau êtu gênj mêtê ñaôma.

¹⁸ Ma ñac tenj embe êsôm gebe “Aôm kôkênj gêwiñ ma aê gajam kolenj,” go jasôm gebe “Ôtôc nêm kôkênj gêwiñ, tañ ñakolenj masi nañ, êndênj aê, go aê jatôc ñoc kolenj, tañ êwaka ñoc kakênj gêwiñ sa nañ, êndênj aôm.”

¹⁹ Aôm kôkênj gêwiñ gebe Anôtô tagenj tec gêmôa me. Ñajam. Mago ñalau sec sêkênj gêwiñ biñ tonañ amboac tonanjenj ma têtêc taunj ñanô.

²⁰ O melocma, aôm gobe takênj gêwiñ, tañ ñakolenj masi nañ, gênj ñanômêgoc. Aôm gobe aê jawa biñ tau ñam sa êndênj aôm me.

²¹ Aêac abenji Abraham amboac ondóc. Gêdênj tañ enj kêkênj latu Isak kêtú da gêsac altar ñaô nañ, Anôtô gêlic enj ñac gêdênj kêtú ênê kolenj tonanña.

²² Kec, aôm gôlicgac gebe enj kêkênj gêwiñ ma gêjam ñakolenj ulu kêtômgenj, tec sêjam taunj sa, tec nê kolenj gêjac dabij nê kêkênj gêwiñ su.

²³ Ma biñ, tañ teto gêc nañ, kêtú anô gebe “Abraham kêkênj gêwiñ Anôtô, tec Anôtô gêlic enj ñac gêdênj” ma sêsam enj gebe Anôtônê ñac.

²⁴ Kec, amac alicgac gebe ñamalac êtu ñac gêdênj êtu nê kolenjña, êtu enj kêkênj gêwiñña tagenj nec atom.

²⁵ Mockainjo Rahab kêtôm tonañ. Enj kêkôc kelenjwaga sa ma kêkênj êsêac sêsa intêna tenj sêja. Tec Anôtô gêlic enj awê gêdênj kêtú ênê kolenjña.

²⁶ Aêac ôlinj embe njalau masi, oc êtu mêtê. Ma aêacnêj takêj gêwinj embe njakolenj masi, oc êtu mêtê amboac tonanjenj.

3

Bij kêpi imbelenj

¹ O njoc lasitêwaac, amacnêm taêsam têtû kêdônjwaga atommanj. Alic acgom, aêac kêdônjwaga oc atap mêtôc njajaŋa sa êlêlêc lau njagêdô nêj mêtôc su.

² Aêac samob dagôm keso elê mê. Tenj embe êsôm bij tenj eso atom, nanj enj njac kwalam lanjwa tenjgoc ma êtôm gebe ênam gôlinj nê ôli samucgenj njapep amboac tonanj.

³ Aêac embe takêj gôlinj êsêp hos awenjsunj gebe tanjenj wamu aêac, go tanam gôlinj bôc tau ôlinj samucgenj êwinj.

⁴ Alic wanj acgom. Gêj tau kapôênanô ma mutêna gêngônj lac njajaŋa sec, mago njagôlinj saunj ec tenj gêjam gôlinj wanj tau kêtôm njac gôlinjta taê gêjam.

⁵ Aêac imbelenj amboac tonanj. Ôlinj njagênjêlôm saunj tenj, mago kêlanem tau gêj kapôênjta.

Alic acgom, ja njamôsi saunj tenj kêtôm gebe êkêj ja êninj oba kapôêj tenj.

⁶ Imbelenj kêtôm ja amboac tonanj, genj geo gêjam imbelenj auc samucgenj. Imbelenj tau ôlinj njagênjêlôm tenj, tanj gêgôm ôlinj samucgenj njatêmui kêsa nanj. Lamboam njakêlêndinj tau njaja kêpoa anjga imbelenj, tec imbelenj njaja genj gêj samob, tanj Anôtô kêkêj nanj, ma gesenj njalêj su gêwinj.

⁷ Njamalac têtôm gebe senjenj gêj materj jalinj tokainj-tokainj nanj sêgôm su. Bôc salenjta to moc ma gêj kêgalabjta to i têtû malô e têtû gêj masinj.

⁸ Mago njamalac tenj kêtôm gebe êngôm imbêla êtu gêj masinj atomanô. Genj sec tau oleb-olebboa to njamalic tamac êndunja gêjam auc.

⁹ Aêac talambinj Apômtau to Tamenj nj imbelenj ma tapuc boa njamalac, tanj Anôtô kêkêj kêtôm enj tau katu nanj, nj imbelenj tagenj tonanj amboac tonanjenj.

¹⁰ Bij lambinjta to bij tapuc boanjta kêsa awenjsunj tagenj. O lasitêwaac, bij amboac tonanj êsa atomanô.

¹¹ Bu njaluc to njamakic kêpulu kêpi bumata tagenj me.

¹² O njoc lasitêwaac, jambô oc ênam ainj me, ma wain oc ênam jambô me. Ma gwêc oc ênam tau ôkwi êtu bu atom amboac tonanj.

Kauc undambêjta

¹³ Asa njac tokauc ma njac mêtêjta gêmôa gêwinj amac. Enj êwaka tau sa nj nê lêj njajam to nê kolenj, tanj gêjam tokauc mêtêjta ma tonê njalêlôm malôgenj nanj.

¹⁴ Mago amac embe anam lêmunj lau njawaô to asac lau ênêc lêlômgenj, nanj atoc taôm sa ma ansau binjdananj e ansej binjnanô tau su atom.

¹⁵ Kauc tonanj kêsêp anjga undambê gêmêj atom, kêsa anjga nom to genj nomjta ma njalau sec nêj.

¹⁶ Lau tanj sêjam lêmunj taunj to sêsac taunj nanj, oc semoa naeo ma sêngôm sec tokainj-tokainj.

¹⁷ Mago kauc mêtêjta, tanj lau sêkôc anjga ôjta nanj, êngôm nêj njalêlôm njawa êsa êtu njamata. Go sê wama taunj njagaôgenj, têtû lau malô, tanjenj wamu, taêj walô lau ênam êsêac auc ma sênam njanô njajam. Êsêac têtac lulu atom ma sêka nêj bij auc atom.

¹⁸ Njawê tanj lau-sê-wamawaga sêsê tobijnmalôgenj nanj, ênam njanô binjgedenj.

4

Tajop taunj êndêj lêj nomjta

¹ Amac akêñ kisa gêdêñ taôm to ajac taôm nanñ ñam kêsêp asagenñ. Kêsêp gêñ têtmac ñakalacña, tañ gêjac siñ anña ôlim ñagêñlêlôm nanñgoc.

² Amac matem katu gêñ, mago atôm gebe atap sa atom, tec ajac ñamalac êndu. Amac agôm mocsac gêñ, mago atôm gebe atap sa atom, tec ajac taôm to akêñ kisa gêdêñ taôm. Amac akôc gêñ atom, gebe atenñ mec atom.

³ Amac atenñ mec, mago akôc ñanô atom nec ñam kêsêp amac atenñ mec kesoña gebe atenñ gêñ, tañ abe êjainñ êpi gêñ têtmac ñakalacña genñ.

⁴ Mockainñ ñatêna amac. Lau tañ sê sêlêb gêdêñ nom nanñ, têtû Anôtônê ñacjo. Amac ajala biñ tonanñ me masi. Tenñ embe ê sêlêb êndênñ nom, oc êtu Anôtônê ñacjo.

⁵ Me biñ, tañ teto gêc gebe “Ñalau tañ gêngônñ aêacnênñ ñalêlôm nanñ, gêjam lêmuñ to gêgôm mocsac ñanô,” amac abe teto biñ tonanñ ñaômageñ me.

⁶ Ma moasinñ, tañ Anôtô kêkênñ nanñ, kapôênñ kêlêlêc. Amboac tonanñ tec teto gêc gebe

“Anôtô kêkôninñ lau, tañ tetoc tauñ sa nanñ,
ma kêkênñ moasinñ gêdênñ lau, tañ sêbu tauñ nanñ.”

⁷ Amboac tonanñ asô Anôtô ñalabu. Apuc taôm tôñ êndênñ Sadañ, go êwi amac siñ ma êc su.

⁸ Atu gasuc Anôtô, go êtu gasuc amac. Amac lau sec, akwasinñ lememe êtu selec. Ma amac lau-têtmac-luluwaga, amansañ nêmm ñalêlôm ñawa êsa.

⁹ A jala taôm gebe angnônñ jageo ma nêmm ñalêlôm ñawapac to atanñ. Amacnêmm ômac ênam tau ôkwi êtu tanjiboa ma têtmac ñajam êtu têtmac ñawapac.

¹⁰ Ambu taôm êndênñ Apômtau, go etoc amac sa.

Amêtôc nêmm lasitêwai atom

¹¹ O lasitêwaac, anña biñ êpi taôm atom. Ñac tañ ênga biñ êpi lasi me êmêtôc lasi nanñ, êtôm gêga biñ kêpi biñsu to kêmêtôc biñsu. Aôm embe ômêtôc biñsu, go ôtu ñac-kêmasañbiñsuwaga atom, ôtu biñsu ñamêtôcwaga.

¹² Ñac tageñ kêtû ñac-kêkênñ-biñsuwaga to mêtôcwaga. Enñ kêtôm gebe ênam kêsî me enseñ su. Mago aôm asa, tec kômêtôc ñac wacbañ aômña.

Atôc taôm sa atom

¹³ Ao, amac lau, tañ asôm gebe “Galoc me elenñ aêac oc tana malac tônê me ônê nadañgnônñ jala samuc tenñ ma tatulu gêñ e ñamone êlêsuc aêacgenñ.”

¹⁴ Amac ajam kauc gêñ, tañ oc êngôm amac êndênñ elenñ nanñ. Amac oc amoa matem jali me masi. Amac atôm bu ñawajaô, tañ talic dambêgenñ ma gê su.

¹⁵ Asôm biñ amboac tonec êjô biñ tônê su gebe “Apômtau embe êlôc, go aêac tamoa mateñ jali ma tanam kôm tonec me tônê.”

¹⁶ Mago galoc alanem taôm to atoc taôm sa. Lanem tokainñ-tokainñ amboac tonanñ samob sec.

¹⁷ Ñac tañ kêjala êngôm gêñ ñajamña, mago êngôm atom, oc êngôm sec.

5

Lau tolêlôm taênñ ênam tauñ

¹ Ajôc, amac lau tolêlôm, atanñ to apuc tanjiboa sa êtu gêñwapac, tañ wackêdabinñ amac nanña.

² Amacnêmm awa kêtû manê to bulesenñ genñ nêmm ñakwê e lasê-lasêgenñ.

³ Da gênôm amacnêmm gold to silber. Ma ñada tau tonanñ oc êkic amacnêmm biñ e êniñ amac ôlim su êtôm ja genñ gêñ. Amac ajac awa to awa sa gêdênñ bêc ñamuña tónec.

⁴ Alic acgom, amac agaminñ lau, tañ sêjam amacnêmm kôm nanñ, nêñ ñaôli, tec ñaôli tau gêmôêc to lau-sejoñ-kôm-ñano-sawaga nêñ tanñ jakêsô siñwaga undambêña nêñ Apômtau tanjasunñ.

⁵ Amac amoasinj taôm toôlim kêpigenj amoa nom. Amac angenj nê m nâlêlôm e nâdambê kêsa ma kêtôm gebe sêngunj amac êndênj njanoc.

⁶ Amac amêtôc nâc gêdênj to ajac enj êndu ma enj gêjam tau nâgêjô gêdênj amac atom.

Tapuc tauj tôj to tatej mec

⁷ O lasitêwaac, amboac tonanj apuc taôm tôjmanj ma êôj Apômtau e mênjêô lasê. Alic kôm nâtau acgom, enj kêsaê gebe kôm ênam njanô nâjam ma kêpuc tau tôj to gêôj kom gebe ênac êndênj njanoc.

⁸ Amac apuc taôm tôj amboac tonanjenj ma aôj anac senjenj nê m nâlêlôm gebe noc Apômtau mênjêô lasênja kêdabinj.

⁹ O lasitêwaac, anac kapoac taôm e atap mêtôc sa atom. Alicgac me, mêtôcwaga tec mênkêkô katamdêmôê.

¹⁰ O lasitêwaac, aôc nandanj to apuc taôm tôjgenj apuc propete, tanj sêsôm binj sêjam Apômtau lanjô nanj wanjenj.

¹¹ Alic acgom, aêac awenj gêôc êsêac, nanj sêôc gênwapac totêntac kêpa sugenj nanj. Amac anjô Job gêôc nandanj totêtac kêpa sugenj nâwae, ma ajala Apômtau gêjac dabinj enj nâlênjgac. Binjanô, Apômtau enj taê walô to taê labu nâtau.

¹² O lasitêwaac, binj tonec ajop êtu nâmata gebe atôc lememe atom. Atôc lememe êpi undambê to nom me gênj nâgêdô tenj atomanô. Amac embe asôm gebe “Aec,” nanj aêc tonanj kêtôm. Me embe asôm gebe “Masi,” nanj masi tonanj kêtôm amboac tonanjenj. Anjôm amboac tonanj, ec mêtôc êtap amac sa atom.

¹³ Amacnêm nâc tenj embe gênwapac êtap enj sa, nanj etenj mec. Ma tenj embe têtac nâjam, nanj ênam wê dêbuñ.

¹⁴ Amacnêm tenj embe gêmace êngôm enj, nanj êkênj binj gôlôac dabuñ nênj laumata. Êsêac tetenj mec êpi enj to sêninj oso enj nâ niptêkwi sênâm Apômtau lanjô.

¹⁵ Mec tonanj embe tetenj tosêkênj êwinjenj, go ênam nâc gêmace tau sa. Ma Apômtau oc êsuñ enj sa êngônj êtiam, ma nâc tau nê sec embe ênêc, oc Apômtau êsuc sec tau ôkwi.

¹⁶ Amboac tonanj aoc nê m sec lasê êndênj taôm ma atenj mec êjô tau êtu taômna gebe ôlim nâjam êsa. Nâc gêdênj nê mec gêjam njanô tonjaclai.

¹⁷ Elia enj nâmalac kêtôm aêac. Enj ketenj mec gebe kom ênac atom, tec kom gêjac atom kêtôm jala têlêac ma ajôj 6.

¹⁸ Go ketenj mec kêtiam ma undambê kêkênj kom e nom gêjam njanô nâjam.

¹⁹ O lasitêwaac, amacnêm tenj embe eo anjga lênj binjanôna ma tenj embe ênam enj ôkwi êmu êmênj,

²⁰ go ajala gebe nâc, tanj gêjam nâc sec ôkwi anjga ênê lênj keso nanj, oc ênam ênê katu kêsi anjga gêmacanô tau ma êngênduc sec taêsam auc.

PETERENÊ papia ñamataña

Peterenê papia ñamataña nec gêjac lau buña ñawae, tañ enj kêsam êsac gebe Lau jaba, tañ “Anôtô kêjalij êsêac sa” nañ. Lau tau sêngônj kêsi-kêsigenj anja Asia Sauñ ñagamênj gêmu kêsêpña (ñanodoña). Ac sêngôo salij-salij sêsêp lau samuc ñalêlôm. Keto papia tonec gebe ênac sêsamwaga têtac tøj gebe lau sêjanda to sêlêsu êsêac kêtú nêñ sêkêñ gêwiñ Anôtôña. Kêtu tonañña ñac-ketowaga gêônj Jesu Kilisi nê Ñawae Ñajam sa gêdêñ êsêac gebe taênj ênam to sêkêñ matenj enj, tañ gêmác êndu to gêdi sa ma gêjac mata gebe êmu êmênj êtiam nañ. Êsêac tec sêsô nêñ ñandanj ñalabu ma sêôc sêpuc taunj tøjgenj gebe sêkêñ gêwiñ Anôtô toñanôgenj ñasaê tenj tonañ. Ac taênj ênam êtu tøj gebe êndênj bêc Jesu Kilisi eoc tau lasêña, oc têtáp nêñ ñagêjô ñawasi sa.

Ketowaga êjam danj lau tau gebe sêôc gêñwapac totêntac êpa sugenj ma kêkêli êsêac sêsa nêñ lêñ têtôm lau, tañ têtú Kilisinê gêñgac nañ.

Ñadênañ

1. Gêjac m papia tau 1:1-2
2. Taêm ênam Anôtô gêjam kêsi ñamoasinj 1:3-12
3. Gêlêñ biñ gebe tamoá todabunjenj 1:13-2:10
4. Daôc ñandanj tapuc Kilisi wagamanj 2:11-4:19
5. Tanam nêñ sakinj todambu taunjenj 5:1-11
6. Gêjac mata nê papia 5:12-14

Petere awa gêjac lau

¹ Jesu Kilisi nê aposolo aê, Petere, ñoc biñ êndênj lau jaba, tañ Anôtô kêjalij êsêac sa sêngônj kêsi-kêsigenj anja Pontu to Galatia ma Kapadokia to Asia ma Bitunia nañ.

² Tamenj Anôtô taê gêjam kwananjenj, tec kêjalij amac sa ma kêkêñ Ñalau Dabunj gêwê amac asa lau Dabunj nêñ lêñ ma tañem wamu Jesu Kilisi to alinj ênê dec e atu selec. Moasinj to biñmalô êndênj amac êwac e ênam amac auc.

Biñ takêñ matenja

³ Talambinj aêacnênj Apômtau Jesu Kilisi Tama Anôtô, tañ taê walô aêac gêjam sêga. Enj gêñu Jesu Kilisi anja ñacmatênênj sa, tec kêkôc aêac tatu wakuc ma takêñ matenj enj endenj tøjgenj.

⁴ Enj gêgôm gêñ tonanj gebe tawê kainj gêñlênsêñ tenjenja to ñawasi, nañ ê su atom. Anôtô kêmasanj gêñlênsêñ tau tonanj gêc undambê kwananjenj kêtú amacña.

⁵ Anôtônê ñaclai gejob amac gebe akêñ êwiñ e atap moasinj ênam amac kêsinja sa, tañ enj kêmasanj kwananjenj gebe êtu awê êndênj têm ñamuña nañ.

⁶ Êndênj tônê oc atu samuc. Galoc tecenec oc moae gêñ amboac tonec ênac amac ñawae gebe lêtôm tokainjtokainj êkêñ wapac amac têlagenj acgom

⁷ e Anôtô ênsaê amacnêñ akêñ gêwiñ tau gebe ñanô. Ñamalac sêsaê gold, tañ kêtôm gebe oc ênaña nañ, ña ja. Ma amacnêñ akêñ gêwiñ, tañ kêlêlêc gold tonanj su nañ, oc êtap saê sa amboac tonanj, gebe êwaka tau sa gebe gêñ ñanô tenj. Ma êndênj tañ Jesu Kilisi eoc tau lasê nañ, amac atap lambinj to ñawasi to waem sa.

⁸ Ñac tau tonanj amac alic enj atom, mago têtac gêwiñ enj. Amac matemanô kêpi enj galoc atom, mago akêñ gêwiñgenj e atu samuc enj totêmtac ñajam ma totêmtac wapigenj nañ. Ñamalac sêwa biñ tonanj ña jakêtôm atom.

⁹ Amac atu samuc gebe atap nêñ akêñ gêwiñ ñañanô sa. Ñanô tau moasinj ênam katôm kêsinja.

¹⁰ Moasiñ tau tonañ propete sêsôm to sêkip ñam sa ma seoc moasiñ ênam amac kêsija, tañ amac atap sa nañ lasê.

¹¹ Kilisinê Ñalau, tañ gêmoea êsêacnêñ ñalêlôm nañ, geoc lasê gebe Kilisi êoc ñandañ e su acgom, go êmoa toñawasigeñ. Êsêac sebe sêkip biñ tonañ ñanoc sa gebe êmêñ êndêñ ondoc ma êmêñ amboac ondoc.

¹² Anôtô geoc lasê gêdêñ propete tonañ gebe biñ tonañ ênam êsêac taun sa atom, ênam amac sa. Lau tañ sêsôm ñawae ñajam gêdêñ amac sêsôm bi ñ, tañ propete sêwa sa nañ, lasê gêdêñ amac. Ma Ñalau Dabuñ, tañ Anôtô kêsakiñ aña undambê gêmêñ nañ, kêpuc êsêac tôñ. Ñawae tonañ aña taun têtú kêka-kêka ñanô gebe sêjala sêwiñ.

Anôtô kêkalem aêac gebe tasa lêñ dabuñ

¹³ Amboac tonañ amansañ nêñ kauc ñajana êsa ma nêñ ñalêlôm tekweñ sakigeñ, ec akêñ matem moasiñ, tañ Jesu Kilisi eoc tau lasê ma êkêñ êndêñ amac nañ.

¹⁴ Atôm Anôtônê ñapalê tañem wamuña, ma têtmac ñakalac, tañ kêkac amac gêdêñ tañ nêñ kauc kêsa atomgeñ nañ, ênam gôliñ amac êtiam atom.

¹⁵ Atôm ñac dabuñ tau, tañ kêkalem amac nañ, ma asêlêñ to asa nêñ lêñ samob atôm lau dabuñgeñ,

¹⁶ gebe teto biñ gec gebe “Amac atu lêu dabuñ, gebe aê tauc dabuñ.”

¹⁷ Amac embe awem ênac Anôtô, tañ êmêtôc ñamalac êndêñ-êndêñgeñ atôm nêñ koleñgeñ ma êpuc open ñac teñ atom nañ, ma embe asam eñ gebe Tamemi, go asa nêñ lêñ toatêc engeñ êtôm têm amoa gamêñ jaba tonecña.

¹⁸ Amac alicgac gebe awa, tañ ê su amboac gold to silber nañ, kêsi amac su aña lêñ sec, tañ gelom amac aña abeminêñ nañ, ma mênjamo a nêñ lêtêgeñ nec atom.

¹⁹ Kilisinê dec kêtú awa ñanô tau, tec kêsi amac su. Eñ kêtôm domba ñabiñmê to ñajamanô teñ,

²⁰ Anôtô kêjaliñ eñ sa gêdêñ tañ kêkêñ undambê to nom atomgeñ nañ, tec kêkêñ eñ mênkêtu awê gêdêñ têm ñamuña tonec kêtú amacña.

²¹ Eñ kêkêñ amac akêñ gêwiñ Anôtô, tañ gêñu eñ sa aña ñacmatênêñ ma kêkêñ ñawasi gêdêñ eñ nañ. Amboac tonañ amac akêñ gêwiñ to akêñ matem apeñ Anôtôgeñ.

²² Amac tañem wamu biññanô, tec gêgôm amac katôm ñawa kêsa ma gêgôm amac têtmac gêwiñ lasitêwai ñanôgeñ. Amboac tonañ akêñ têtmac gêwiñ elom tau tonêñ ñalêlôm samucgeñ.

²³ Amac atu wakuc ñam kêsêp ñawê, tañ ênaña nañ atom, kêsêp ñawê, tañ ênêc ñapañ. Ñawê tau Anôtônê biñ mata jali, tañ ênêc teñgeñ nañ,

²⁴ gebe

“Ñamalac samob têtôm gêgwan,
ma nêñ ñawasi samob kêtôm gêgwan ñaola.
Gêgwan kêmêliñ,
ma ñaola kêsêlô.

²⁵ Mago Apômtaunê biñ oc ênêc teñgeñ.”

Ma biñ tau tonañ ñawae ñajam, nañ sêsôm gêdêñ amac.

2

Poc mata jali to lau dabuñ

¹ Amboac tonañ akwalec nêñ biñ sec totau-totau to biñdansañ samob ma ajam biñ auc to têtmac sec ma biñ gêga samob su.

² Atôm ñapalê dedec, tañ têttañ su nañ, ma atañ su ñanô mêtê ñawa tau, gebe atôp atu kapôêñ e atap moasiñ ênam amac kêsija sa.

³ Amac asaê sugac gebe Apômtau en ɲajam.

⁴ Amac andêɲ poc mata jali, Apômtau tau, ana. ɲamalac têtɲ en siɲ su, mago Anôtô kêjaliɲ en sa ma gêlic en amboac poc awamata ɲanô ten.

⁵ Ma Anôtô êkwê amac sa amboac poc maten jali atu ɲalau Dabuɲ nê andu to atu dabuɲwaga dabuɲ, gebe akêɲ da ɲalêlômɲa, taɲ ênac Anôtô mataanô ɲajam êtu Jesu Kilisiɲa,

⁶ êtôm teto gêc gebe

“Alic acgom, aê kajaliɲ poc awamata ɲanô ten sa kêtú poc kêclêsuɲa ma kasuɲ kêkô Sion.

ɲac taɲ kêkêɲ gawiɲ en naɲ, oc ênaɲa atom.”

⁷ Poc tau tonan kêtú amac akêɲ-gêwiɲ-waga nê amawamata ɲanô. Mago êndêɲ êsêac, taɲ sêkêɲ gêwiɲ atom naɲ,

“poc taɲ lau-sêkwêwaga sêbaliɲ siɲ naɲ, kêtú poc kêcɲsuɲa,”

⁸ ma

“kêtú poc sêndiɲ enkain êpiɲa to poctêna êɲgôm lau têtac êmbôli aucɲa.”

Êsêac taɲ sêkêɲ gêwiɲ Anôtônê biɲ atom naɲ, dêdiɲ enkain kêpi poc kêtôm Anôtô kêmasaɲ ɲabiɲ kwananɲen.

⁹ Mago amac atu gôlôac, taɲ Anôtô kêjaliɲ sa naɲ. Amac atu kiɲnê dabuɲwaga to lau dabuɲ m ten. Amac atu Anôtônê lau solop, tec asôm ɲac, taɲ kêkalem amac aɲga ɲakesec adêɲ ênê ɲawê kain ten aja naɲ, nê gêɲtalô ɲawae lasê.

¹⁰ Gêmuɲɲen atu Anôtônê lau atom, mago galoc atu ênê lau. Gêmuɲɲen amac atap Anôtônê taê walô sa atom, mago galoc en taê walô amac.

Tasa lêɲ êtôm Anôtônê sakiɲwaga

¹¹ O lauace, aê jalêɲ biɲ amac, taɲ amoa amboac lau waba to lau jaba naɲ, êɲgamiɲ taôm êndêɲ têtac ɲakalac, taɲ gêjac siɲ gebe ensen katôm su naɲ.

¹² Asa nê m lêɲ amoa lau samuc ɲalêlôm tolaɲômnê m sawagen. Go êsêac, taɲ sêɲgôliɲ biɲ êpi amac gebe agôm secɲa naɲ, sêsala amacnê m koleɲ ɲajam ma sêlambiɲ Anôtô êndêɲ bôc en êô lasêɲa.

¹³ Asô ɲamalacnêɲ ɲagôliɲ samob ɲalabu êtu Apômtauɲa. Asô kiɲ, taɲ kêtú ɲatau ɲamataɲa naɲ ɲalabu,

¹⁴ to asô gôliɲwaga, taɲ en kêsakiɲ êsêac gebe sêkêɲ ɲagêjô êndêɲ lau, taɲ sêgôm sec to sêlambiɲ lau, taɲ sêjam kôm ɲajam naɲ, ɲalabu amboac tonanɲen.

¹⁵ Gebe Anôtô taê gêjam biɲ amboac tonec gebe amac anam kôm ɲajam gebe êmbaob lau meloc, taɲ sêjam kauc biɲ naɲ, awen auc.

¹⁶ Asa lêɲ tau amboac lau, taɲ Kilisi kêgaboac Êsêac su naɲ. Mago kêgaboac amac su ɲamoasiɲ êtu sec ɲasabaɲ atom. Atu Anôtônê sakiɲwaga.

¹⁷ Atôc lau samob sa ma têtac ôwiɲ gôlôac, taɲ têtú nê m lasitêwai naɲ. Atêc Anôtô ma atoc kiɲ sa.

Kilisi gêôc ɲandan êtu ɲadôɲdôɲ ênden aêac

¹⁸ Amac sakiɲwaga asô nê m ɲatau ɲalabu to atoc êsêac sa. Asô ɲataui ɲajam to wapôm taunɲen ɲalabu atom, asô ɲataui keso ɲalabu êwiɲ.

¹⁹ ɲac ten embe nê ɲalêlôm êsap Anôtô tôɲ ma êôc wapac êtu biɲ tagen tonanɲa, naɲ Anôtô oc ênam mec en.

²⁰ Embe têtac amac to aôc wapac êtu agôm secɲa, naɲ oc êkêɲ amac waem amboac ondoc. Mago embe sêkêɲ ɲandan êndêɲ amac to aôc wapac êtu agôm ɲajamɲa, naɲgo Anôtô ênam mec amac.

²¹ Kêtu biñ tonanña tec Anôtô kêkalem amac, gebe Kilisi gêôc nandanê kêtuc amacna. Enê kêtuc nandandê gêdêñ amac gebe apuc enê wanña.

²² Enê gêgôm sec tenê atom ma têtac biñdansañ tenê sa kêsa enê awasunê atom.

²³ Êsêac sêbu enê, ma enê gêbu êsêac nandandê atom. Sêkênê enê gêôc nandanê, mago enê kêkôtênê lêma gêdêñ êsêac atom. Enê gêlênê nê biñ samob su gêdêñ nac, tañ êmêtôc biñ nandandê nandandê gêja.

²⁴ Aêacnêñ sec kêpi enê tau ôli ma enê kêkôc sec tau sa kêpi ka gêja, gebe tatu mêtê êndêñ sec, ma matenê jali êsa êndêñ biñgêdêñ. Ênê sêm nandandê gêgôm amac nandandê kêsa.

²⁵ Gêmunênê amac amoa amboac domba sêbôm, mago galoc Anôtô gêjam amac ôkwi adêñ nacgejob, tañ gejob amac katôm nandandê aja.

3

Lauo to nac nêñ biñ

¹ Amac lauo asô nêñ naci nandandê amboac tonandêñ. Nandandê nandandê embe sêkênê êwiñ Anôtônê biñ atom, go lauo sêsôm biñ tenê atom, nêñ lênênê êngom nandandê sênandê taunê ôkwi,

² gebe nandandê sêlic amac asa nêñ lênê gêdêñ to atêc Anôtôgênê, ec sêndandê.

³ Anandê gêlônê taôm nandandê gêñ dêmônêñ amboac mômêmlaunê nandandê tokainê tokainê ma anônê gold nandandê to asô nandandê nandandê nandandê nec atom.

⁴ Anandê gêlônê taôm nandandê gêñ nandandê, tañ ê su atom nandandê. Gêñ tau tonêc gebe amoa tonêñ nandandê malô to nandandê gebe gêñ tonandê nandandê Anôtô gêlic amboac awamata nandandê.

⁵ Andandêñ lauo dabunê, tañ sêkênê matenê Anôtô nandandê, sêjam gêlônê taunê nandandê awamata tonandê, ma sêsô nêñ naci nandandê nandandê.

⁶ Sara kêtôm tonandê. Enê tañ wamu Abraham ma kêsam enê gebe Nandandê Apômtau. Amac embe nandandê gêñ nandandê to atêc gêñ tenê atom, go atu Sara latuio.

⁷ Amac nandandê amboac tonandê. Awênê nêñ lauo tokaucênê, gebe êsêac ôlênêwalô kêtôm amac atom. Atoc êsêac sagenê gebe êsêac sêwê kainê moasinê dandêñ matenê jalinê amboac tonandê. Nandandê gêñ tau gebe gêñ tenê êkô amandêñ mec auc atom.

Daôc nandanê êtu biñgêdêñ

⁸ Aê jakatonê nandandê sa amboac tonêc gebe Amac samob nêñ biñ elom tau nandandê. Aôc gêñwapac awênê taôm, têtac êwiñ lasitêwai to atoc taôm sa atom, êkônênê taômgenê.

⁹ Akênê sec êjô sec atom ma biñ alôb-alôb êjô biñ alôb-alôb atom, akênê mecgenê êjô. Taêm ênam gebe Anôtô kêkalem amac gebe awê kainê mec êtu nêñ gêñlênsêm.

Gebe teto gêc gebe

¹⁰ “Nandandê tañ têtac gêwiñ gebe êmoa mata jali ma gebe êmoa nandandê nandandê, ejop imbêla êndêñ biñ sec to gêdôlic êndêñ biñdansañ.

¹¹ Enê ênac jaê sec to êngôm gêñ nandandê.

Enê ensom biñmalô ma êndandê e naê tônê,

¹² gebe Apômtau mata kêsap lau gêdêñ ma kêkênê tañ nêñ mec.

Mago Apômtau lanê gelo lau, tañ sêgôm sec nandandê.”

¹³ Embe nandandê nandandê atu dôbgenê, ma asa oc êngôm amac atu sec.

14 Embe aóc gêḡwapac êtu adaguc biḡ gêdêḡḡa, go aê aoc êóc amac. ḡamalacnêḡ biḡ êtakê to êlênsôḡ amac atom.

15 Atóc Kilisi sa aḡga nêḡ ḡalêlôm ma akêḡ eḡ êtu nêḡ Apômtau. Amansaḡ taôm ḡapaḡ e lau teḡ embe teteḡ amac gebe awa biḡ, taḡ akêḡ matem gêc nêḡ ḡalêlôm naḡ sa, naḡgo gaôgeḡ asôm lasê êndêḡ êsêac.

16 Anḡôm totêmtac malô ma ajop taômgeḡ, gebe nêḡ ḡalêlôm ḡajam, ec êḡgôm êsêac, taḡ sêgôliḡ biḡ kêpi amac to sêbu amac, taḡ asa Kilisinê lêḡ ḡajam naḡ majeḡ.

17 Anôtô embe taê ênam gebe aóc ḡandaḡ êtu agôm ḡajamḡa naḡ, oc ḡajam êlêlêc aóc ḡandaḡ êtu agôm secḡa su.

18 Kilisi amboac tonanḡ. Eḡ gêmac êndu kêtú dim tageḡ kêtú aêacnêḡ secḡa. ḡac gêdêḡ gêjô aêac lau gêdêḡmê su, gebe êwê aêac dandêḡ Anôtô tana. Êsêac sêjac eḡ ôligen êndu, mago ḡalau kêkêḡ eḡ mata jali kêsa.

19 Ma toḡalaugeḡ gêja gêjam mêtê ḡalau, taḡ sêḡgôḡ kapoacwalô naḡ.

20 Gêdêḡ andaḡgeḡ êsêac sêkêḡ gêwiḡ Anôtônê biḡ atom. Anôtô kêsaê êsêac to gê êsêacnêḡ biḡ tôḡ gêdêḡ taḡ Noa gêsô waḡ gêmoa naḡ. Waḡ tonanḡ gêjam lau 8geḡ sa selom bu kêsuḡ ḡatêna.

21 Bu tonanḡ kêtú busaḡgu, taḡ galoc gêjam amac kêsi naḡ ḡadôḡdôḡ. Busaḡgu tau êkwasiḡ ḡatêmui ôliḡḡa su atom, mago êtu môêc endeḡ Anôtô gebe êmansaḡ ḡalêlôm ḡawa êsa êtu Jesu Kilisi gêdi saḡa.

22 Eḡ kêpi undambê gêja jagêḡḡôḡ Anôtônê anôḡa, ma aḡela to ḡaclai ma ḡactêkwa sêsô eḡ ḡalabu.

4

Tanam tauḡ ôkwi ma tasa lêḡ wakuc

1 Kilisi gêóc ḡandaḡ kêpi tau ôli. Amboac tonanḡ amansaḡ taôm e nêḡ ḡalêlôm êtôm ênê acgom, gebe ḡac, taḡ gêóc ḡandaḡ kêpi tau ôli naḡ, sec kêlêwaḡ eḡ.

2 Tec ḡamalacnêḡ têtac ḡakalac ênam gôliḡ amac êndêḡ têm amoa nomḡa êtiam atom, Anôtônê biḡgeḡ ênam gôliḡ amac.

3 Gêdêḡ têm, taḡ gêjaḡa su naḡ, amac agôm lau samuc nêḡ biḡ kêtú tôḡ, tec kêtômḡac. Amac asa nêḡ lêḡ mockaiḡo to mockaiḡḡa ma amoa totêmtac ḡakalac. Gêḡ kêjaḡiḡ amac ma aeḡ lasam to anôm anaboa aḡgôḡ awiḡ taôm to ajam sakiḡ gêdêḡ gwam aseḡ Anôtônê biḡsu su.

4 Ma galoc asêlêḡ awiḡ lau samuc ma asa nêḡ lêḡ wauc-waucgeḡḡa kêtiam atom, tec sêlic sec ma sêsôm biḡ alôb-alôb kêpi amac.

5 Mago êsêac oc sêwa nêḡ biḡ sa êndêḡ ḡac, taḡ kêmasaḡ tau su gebe êmêtôc mateḡ jali to ḡacmatê nêḡ biḡ naḡ.

6 Kêtú biḡ amboac tonanḡa eḡ kêsôm ḡawae ḡajam lasê gêdêḡ ḡacmatê gebe êsêac têtap mêtôc sa kêtôm ḡamalac têtap sa, mago ḡalau sêmoa mateḡ jali kêtôm Anôtô gêmoa mata jali.

7 Gêḡ samob ḡatêku êsuḡa ḡanoc kêdabiḡḡac. Amboac tonanḡ taêm ênam taôm ma ateḡ nêḡ mec totekweḡ sakiḡgeḡ.

8 Tonec tec tasôm êtu ḡamata gebe akêḡ têtac gêwiḡ elom tau ḡanôgeḡ gebe têtac gêwiḡ êḡgênduc sec samob auc.

9 Anḡôm ja lau atu môsi atom.

10 Anam sakiḡ taôm êndêḡ-êndêḡgeḡ êtôm moasiḡ, taḡ akôc naḡ, ma atu Anôtônê moasiḡ tokaiḡ-tokaiḡ ḡagejobwaga ḡajam.

11 ḡac teḡ embe ênam mêtê, naḡ êsôm êtôm Anôtônê biḡgeḡ. Teḡ embe ênam sakiḡ, naḡ ênam êtôm ḡaclai, taḡ Anôtô kêkêḡ gêdêḡ eḡ naḡ. Anḡôm gêḡ samob tonanḡ gebe Anôtônê ḡawasi êsa êtu Jesu Kilisiḡa. ḡawasi to ḡajaḡa êndêḡ eḡ teḡgeḡ ma teḡgeḡ. Biḡḡanô.

Daôc nandan tatôm Kilisine lau

¹² O lauace, alic nandan, tañ këlêtôm amac gêmoa nan, amboac gêñ kainj tenj, tañ kêtap amac sa nan atom.

¹³ Têmtac njam êsa gebe awê kainj Kilisinê nandan awiñ. Ma êndênj noc enj eoc nê nawasi lasêña nan, amac oc atu samuc totêmtac njamgenj.

¹⁴ Embe sêmbu amac êtu Kilisinê nânêña, oc aoc êoc amac, gebe Anôtônê Nalau nawasi wacêpi amac.

¹⁵ Amacnêm tenj êoc nandan amboac nac, tañ gêjac namalac êndu me gêjam genjenj gêñ me gêgôm sec me kêgabec launêñ kôm paliñ-paliñgenj nan atom.

¹⁶ Mago amac embe aoc nandan atôm Kilisinê lau, nan majem atom. Alambij Anôtô gebe kêkêñ amac awê kainj nânê tonañ.

¹⁷ Noc kêdabij gebe Anôtô êmêtoc bij ênac m anja enj tau nê gôlôac. Embe êngôm êndênj aêac amboac tonañ, ma êsêac, tañ tañenpêc gêdênj Anôtônê njawae njam nan, oc êngôm êsêac amboac ondogenj.

¹⁸ “Anôtô embe ênam lau gêdênj kêsi, oc nalênj nawapac, ma lau geo to lau sec oc amboac ondoc.”

¹⁹ Amboac tañ êsêac, tañ sêoc nandan kêtôm Anôtô taê gêjam nan, sêsa nêñ lênj njam to sêsakij katunj êndênj nac nanênj, tañ kêkêñ gêñ samob nanj.

5

Tajop Anôtônê domba

¹ Aê jalênj bij laumata, tañ sêmoa amac nalêlôm nanj. Aê laumata tenj katôm amac ma galic Kilisi gêoc nandan ma oc jawê kainj nawasi, tañ mênêtu awê êtu njamu nanj.

² Ajop Anôtônê domba njatonj, tañ kêkêñ gêdênj amac nanj, ma ajop êtu sêkac amacña atom. Taôm anjom anac njawae êtôm Anôtônê bij. Anjom êtu awa geonja atom, anjom êtu nêñ sakinj topalêgenja.

³ Ajop êsêac, tañ sêsêp amac lememe nanj amboac gôlinwaga, tañ sêkônij nêñ gôlôac nanj atom. Atu njadôndôñ njam êndênj nêñ domba njatonj.

⁴ Ma gejobsêga tau embe êo lasê, go amac akoc nawasi njasunsunj, tañ ênanja atom nanj.

⁵ Amac lau wakuc amboac tonañ. Asô lau nanô nalabu. Amac samob akônij taôm to anam sakinj taôm êndênj-êndênjenj, êtôm teto gêc gebe “Anôtô êkô lau, tañ tetoc taun sa nanj auc, ma êkênj moasij êndênj êsêac, tañ sêkônij taun nanj.”

⁶ Amboac tonañ akônij taôm asô Anôtônê lêma njanja nalabugenj, ec etoc amac sa êndênj njanoc.

⁷ Gêñwapac samob, tañ kêkônij amac nanj, apô êpi enj êna, gebe enj gejob amac.

⁸ Tekwem saki ma anam jaligenj, gebe amacnêm njacjo Sadanj kêsêlêñ kêtanj-kêtanj amboac lewe ma gesom nê gêñ gebe êndanjgôñ.

⁹ Anjaminj taôm êndênj enj ma akênj êwiñ njanja. Ma ajala gebe amacnêm lasitêwai, tañ sêmoa nom njagamênj samob nanj, sêoc nandan tau tonañ têtôm amac.

¹⁰ Moasij samob njatau Anôtô, tañ gêbij amac to Kilisi tônj nanj, kêkalem amac gebe akoc ênê nawasi tenjenja. Oc akoc nandan têlagenj ma enj tau mênênac dabij amac to êpuc amac tônj, ma êkênj njacjai êndênj amac to ênsunj amac sa akô njanja.

¹¹ Njanja êndênj enj endenj tônjenj. Bijnanô.

Petere gêjac mata nê bij

¹² Aê kato papia dambê tonañ gêdêñ amac ma lasic Silwana, tañ galic en amboac ñac ñañêñ nañ, gêjam aê sa. Aê galêñ biñ to gawa sa gêdêñ amac gebe Anôtônê moasiñ ñanô tau tonec. Akô ñajaña akô moasiñ tau ñalêlôm.

¹³ Gôlôac dabuñ aña Babel, tañ Anôtô kêjaliñ êsêac sa sêwiñ nañ, awen gêjac amac, ma latuc Marka amboac tonañen.

¹⁴ Aê moalêc taôm to akôc taôm sa totêmtac êwiñen.

Biñmalô êndêñ amac samob, tañ Kilisi gêbiñ amac tôñ nañ êwac.

PETERENÊ papia kêtû luagêcna

Peterenê papia kêtû luagêcna nec gêjac lau buña namataña nagêdô tapaôngeñ nawae. Lau-mêtê-geowaga jasêsêli-sêsêli gôlôac Asia Saunña, tec Petere keto papia tonec gebe êmbôc êsêac auc, ec nêñ mêtê ôliñ nakalacña êlain tau amboac secgeñ. Lau buña sênac jao taun êndên lêtôm amboac tonan ñalên tonec gebe sênac dabiñ nêñ kauc e sêjala Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi êpi ñanôgeñ, tec Petere gebe êsêac sêkên tañen êndên lau, tañ taun matenânô sêlic Jesu ma taun tañensun sênô eñ kêsôm biñ to kêdôn êsêac nan, sênac ñawaengeñ. Petere gesen lau, tañ sêsôm sebe Kilisi êmu êmên êtiam atom nan, ñajanageñ. Kilisi gêmu gêmên su atom tageñ nec ñam kêsêp Anôtô gê biñ tôneñ “gebe lau ten sênanja atom, gebe samob sêkac taun su anja nêñ sec acgomman.”

Nadênan

1. Petere gêjac m papia tau 1:1-2
2. Anôtônê kalem gêdên lau buña 1:3-21
3. Mêtê-geowaga têdôn mêtê dansan 2:1-22
4. Kilisi êmu êmên êtu ñamuña 3:1-18

Petere awa gêjac lau

¹ Jesu Kilisi nê sakiñwaga to aposolo aê, Simon Petere, ñoc biñ êndên amac, tañ aêacnên Anôtô agêc kêsiwaga Jesu Kilisi nêñ biñgêdên kêkên amac akên gêwiñ ñanô atôm aêac.

² Ajala Anôtô agêc aêacnên Apômtau Jesu êtu tône e moasiñ to biñmalô ênam sêga anja amacña.

Anôtô kêkalem aêac to kêjaliñ aêac sa

³ Anôtônê ñaclai kêkên gêñ samob, tañ kêpuc aêac tône tamoac maten jali to tasa Anôtônê lên nan, gêdên aêacgac. Kêkên gêñ tau kêtû tajala ñac, tañ kêkalem aêac tawê kaiñ ênê ñawasi to lên ñanên nanña.

⁴ Eñ gêgôm amboac tonan, tec gêjac mata gêñ ñanô mataêjam to kapôên-kapôên gêdên aêac. Eñ gêjac mata gêñ tonan gebe amac awê kaiñ ñanô anja Anôtô tau nê ma awê nom tonec ñanajclai sa. Ñaclai ensen amac sunja tonan ñam kêsêp ñamalacnên têtac ñakalacña.

⁵ Amboac tonan ôlim palêgen gebe nêñ akên gêwiñ ênam ñanô lên ñanên. Lên ñanên êkên kauc ajala gêñña.

⁶ Kauc ajala gêñña êkên amac atu mêtê taôm ñapep. Atu mêtê taôm ñapep êkên amac aôc gêñwapac totêmtac êpa sugen. Aôc gêñwapac totêmtac kêpa sugen êkên amac asa Anôtônê lên.

⁷ Asa Anôtônê lên êkên amac têtac êwiñ lasitêwai. Têtac gêwiñ lasitêwai êkên amac têtac êwiñ ñanô tau.

⁸ Gêñ ñanô tau tonan embe ênêc amacña e ênam amac auc, go êkêli amac, ec ôlim palê êsa to anam ñanô ajala aêacnên Apômtau Jesu Kilisi.

⁹ Ma ñac, nan êtap gêñ tau tonan sa atom, eñ mataanô kêtû wao, tec gelic gêñ gêja baliñ atom ma kêliñ Anôtô kêkwasiñ ênê sec langwa su gêjanja nan siñ.

¹⁰ O lasitêwaac, Anôtô kêkalem amac to kêjaliñ amac sa, tec ôlim palêgen gebe awaka Anôtônê moasiñ tau sa. Embe anjôm amboac tonan, go amben ananja atomanô,

¹¹ ma Anôtô êkên amac asô aêacnên Apômtau to kêsiwaga Jesu Kilisi nê gamên tengeñña ana.

¹² Amac ajala binjanô, ma binjanô tau gêjam amac auc akô njajana, mago gabe jaôn bin tau sa anga amacnêm nalêlôm gebe taêm ênam njapan.

¹³ Jaôn bin tau sa anga amacnêm nec gêjac aê njawae êtôm noc têm jamoa bec tonec nalêlômna.

¹⁴ Aê kajalagac gebe saunjen, go sêmbuc noc bec tonec sa êtôm aêacnên Apômtau Jesu Kilisi tau geoc lasê gêdên aê.

¹⁵ Amboac tonan tec jawaka nalên ten sa e êndên têm jawi nom tonec sin su nan, bin tonan nai êôn sa anga nêm nalêlôm njapan.

Kilisinê njawasi, tan propete seoc lasê nan

¹⁶ Gêdên tan asôm aêacnên Apômtau Jesu Kilisi nê naclai to êmu êmên njawae lasê gêdên amac nan, aêac ajac sêboaco, tan njamalac sêga tokaucjen nan atom. Aêac tauj matenânô alic ênê njawasi towae, tec asôm lasê.

¹⁷ Aêac alic gebe en Tama Anôtô kêkên wae to njawasi gêdên en ma njawasi njatau awa amboac tonec gêdên en gebe “Aênoc Latuc, tan têtac gêwin en ma galic en njam nan tonec.”

¹⁸ Awa tecenan aêac anô kêsap anga undambê gêmên gêdên tan amoa lôc dabun awin en nan.

¹⁹ Amboac tonan aêac akên gêwin propetenên bin kêlêlêc. Ma amac embe akôc bin tau sa, oc njam amboac tonan, gebe bin tau kêtôm dawen kêpô gamên njakesec e êu bôn acgom, go utitêna mênêpi anga nêm nalêlôm.

²⁰ Ajala bin tonec êtu njamata acgom, gebe nac ten kêtôm gebe êwa prope-tenên bin, tan teto gêc nan, sa na tau nê kauc atom,

²¹ gebe njamalac ten nê nalêlôm kêkac en tec geoc bin ten lasê nec atom. Nalau Dabun gêoc njamalac, go sêsôm bin lasê kêtôm Anôtô gêsun.

2

Propete dansan

¹ Gêmunjen propete dansan dêdi anga lau Israel nalêlôm. Ma kêdônwaga dansan oc mênșêsa anga amac nalêlôm amboac tonan. Êsêac oc sêndôn mêtê geo, tan ensen njamalac su nan, ma sênsa Njatau, tan gêjam ôli êsêac su nan auc. Êsêac sêkic tauj nên bin ma sênaja seben.

² Ma lau taêsam sêsap êsêacnên lên kêli ôlin njakalacna tôn, ma kêtun tonanjan lau sêsôm bin alôb-alôb êpi binjanô nalên.

³ Êsêac maten katu gên njawao, tec têtulu amacnêm awa na nên bin dansan. Êsêacnên mêtôcwaga mata gêdin êsêac njapen wanêcjen ma nên nac ensen êsêac suna gêjac tuluc atom.

⁴ Anôtô taê labu anela, tan sêgôm sec nan atom. En kêtin êsêac sêsêp lamboam njagêsunbôm njakesec sêja ma gêsô êsêac tôn sêmoa e êndên bêc mêtôcna.

⁵ En taê labu nom langwa atom, kêkên bu kêsun njatêna gesen nom njalau, tan sêwi Anôtô sin nan su. Noa tan kêsôm bin gêdên lasê to nê lau 7 taunjen tec Anôtô gêjam jaom êsêac.

⁶ Ma Anôtô kêmêtôc malac Sodom to Gomora gebe sênaja, tec kêkên ja gen êsêac su sêjana. En kêkên dôn tonan gebe êkên puc lau, tan oc sêwi Anôtô sin êtu njamu nan.

⁷ En gêjam nac gêdên Lot kêsi. Lot tau gêmoe tonê nalêlôm njawapacjen kêtun lau alôb-alôb tonan nên lên mockainja.

⁸ Nac gêdên tonan gên gôn êsêac nalêlôm ma gêlic to gênô nên bin geo kêtôm bêc to bêc ma gejon ênê nalêlôm gêdên e gêmoe jageo.

⁹ Apômtau kêjala ênam lau-sêkêñ-gêwiñwaga kêsi anğa lêtôm ñalêñ ma kêjala êkôninñ lau sec tôn e têtap ñagêjô sa êndên bêc mêtôcña ñalêñ amboac tonanğen.

¹⁰ Ñagêjô tonanğ etap êsêac, tañ têtac ñakalac kêkac êsêac e sêsa lêt mômña ma sêli binñ sa kêpi Apômtaunê gôlinñ nanğ, sa êlêlêc su.

Êsêac lau ñaclai sec to tetoc taunğ sa ma têtêc lau ñawasi ôña atom, sêsôm binñ alôb-alôb kêpi êsêac gêwiñ.

¹¹ Anğela tonanğ nêtñ ñajana to ñaclai kêlêlêc lau tonanğ nêtñ su, mago anğela sêpuc boa êsêac to sêkêñ êsêac têtap Apômtaunê mêtôc sa atom.

¹² Lau tonanğ nêtñ kauc masi têtôm bôc, tañ têna kêsu gebe ñamalac sêlô êsêac tônğ to sênğunğ êsêac êndu. Lau tonanğ sêsôm binñ alôb-alôb kêpi gêtñ, tañ sêjam kauc nanğ. Êsêac oc sênaña têtôm bôc tau.

¹³ Êsêac têtap ñandanğ sa êjô nêtñ geo, tañ sêgôm gêdênğ lau nanğ. Êsêac sêjam kauc gebe sêninğ lasam to sênôm anaboa êndênğ ocsalô êtu têtac ñajam ñam. Êsêac gêtñ ñatêmui to gêtñ sec. Embe sêninğ gêtñ sênğônğ sêwiñ amac, go sênğôm nêtñ sec sênac ñawaegenğ.

¹⁴ Êsêac matenğ danğucboa ma sêgôm sec gedenğ tônğenğ. Êsêac sêwa lip lau palê-palê ma têdônğ nêtñ ñalêlôm e sêjala lêtñ matenğ katu gêtña kêtü tônğ. Anôtô kêpuc boa êsêac sugac.

¹⁵ Êsêac sêwi lêtñ ñanğênğ sinğ ma sêo sic sêsa Bosoro latu Balam, tañ têtac gêwiñ nê geo ñaôli nanğ, nê lêtñ.

¹⁶ Balêm kêsa lêtñ tonanğ e Anôtô kêmêtôc enğ kêtü nê kesonğa. Bôc wabana awamê kêsôm binñ lasê gêjam ñamalac awa e kêkô propetenê lêtñ meloc auc.

¹⁷ Lau tonanğ ñai têtôm bumata, tañ kêpa nanğ, me têtôm tao, tañ mu gêbuc ma kêdaba su nanğ. Anôtô kêmasanğ gêsunğbôm ñakesec kêtü êsêacña.

¹⁸ Êsêac sêsôm binñ lanem-lanem to binñ agwa-agwa ma sêwa nêtñ lêtñ kêli ôlinğ ñakalacña kêtü lip, gebe ênac lau, tañ sêkac taunğ su ñasawa dambêgenğ anğa lau, tañ sêsa lêtñ keso nanğ.

¹⁹ Lau-sêwalipwaga sêjac mata lêtñ sênğamboac ñamalac su sêmoa nêtñ lêtêgenğ, mago êsêac taunğ têtü ñaclai ensenğ ñamalac sunğa ñasakinğwaga, gebe gêtñ, tañ kêku ñamalac tulu nanğ, ñamalac têtü gêtñ tau ñasakinğwaga.

²⁰ Lau teñ embe sêkac taunğ su anğa nom ñagênğ mômña êtu sêjala aêacnêñ Apômtau to kêsiwaga Jesu Kilisina, mago gêtñ tau embe êlênsônğ êsêac êtiam e êku êsêac tulu, oc têtü sec êlêtêc gêmunğna su.

²¹ Ijoc êsêacmênğ, sêjala binğêdênğ ñalêñ atommanğ. Amboac ondoc sêjala su, mago sêjam dêmôênğ binğsu dabunğ, tañ sêkêñ gêdênğ êsêac nanğ kêtiam.

²² Binğôlinğ tonec ñanô kêsa kêpi êsêac gebe

“Kêam senğ gêtñ, tañ sêluc sinğ nanğ kêtiam.”

Ma teñ gebe

“Bôcanô tañ gêlinğ bu su nanğ, jagêjac wandob kêtiam.”

3

Apômtau êmu êmênğ binğnanôgenğ

¹ O lauace, papia tonec kêtü papia kêtü luagêcña, tañ kato gêdênğ amac nanğ. Aê kato papia luagêc tau gebe jaônğ binğ ñawa samob sa anğa nêm ñalêlôm gebe taêm ênam.

² Aê gabe jaônğ binğ, tañ propete dabunğ sêsôm wanêcgenğ su to Apômtau to kêsiwaga nê binğsu, tañ amacnêm aposolo sêsôm nanğ, sa anğa nêm ñalêlôm gebe taêm ênam êtiam.

³ Ajala biñ tonec êtu ñamata acgom, gebe êndêñ têm nañ mênêsa lau ñagêdô, tañ sêsa nêñ lêñ êtôm ôlin ñakalac kêkac êsêac nañ, oc mênșêô lasê ma sêsu amac susu

⁴ ma sêsêm gebe “Enj gêjac mata gebe êmu êmêñ me. Ma galoc gêmôa ondoc. Aêac abenji sêmac sêja-sêja ma gêñ samob gêc amboac gêc gêdêñ tañ Anôtô kêkêñ undambê to nom nañ, e mênğêdêñ galoc.”

⁵ Êsêac tañ gebe amboac tonañ nañ, sêlin biñ tonec siñ gebe andaogenanô Anôtô kêsôm biñ tec kêkêñ undambê to nom. Nom tau kêsa anğa bu ma bu gêjam nom sa.

⁶ Ma bu tau tonañ tec kêsuñ ñatêna e gesenñ nom lanğwa su gêjaña.

⁷ Mago Anôtô nê biñ gêjam jaom undambê to nom galocña gêmôa e ja ensenñ su. Undambê to nom oc sênaña atom, sênêc e êndêñ bêc Anôtô êmêtôc ñamalak to ensenñ lau sec suña.

⁸ O lauace, alin biñ tagenñ tonec siñ atom gebe Apômtau gêlic bêc tagenñ kêtôm jala 1,000 ma jala 1,000 kêtôm bêc tagenñ.

⁹ Apômtau gêgôm nê biñ, tañ gêjac mata nañ, ñanô kêsa kêlinñ tau siñ-siñ amboac lau ñagêdô taênñ gêjam nañ atom. Enj kêlinñ tau siñ-siñ atom, gê amacnêm biñ tônñ gebe enj gedec gebe lau teñ sênaña atom. Enj gebe lau samob sênam tauñ ôkwi.

¹⁰ Apômtaunê bêc oc êmêñ êtôm genğenğêna ma undambê oc ênaña tonakicsêa kainñ teñ. Ma ja êniñ gêñ umboñña e êsêlô ma nom to gêñ nom-ña samob malenğmê.

¹¹ Gêñ samob tonañ oc êsêlô amboac tonañ, tec amac oc amoa amboac ondoc. Asa nêm lêñ atôm Anôtônê lau to anam sakinñ enğenñ.

¹² Asa lêñ amboac tonañ ma aônñ Anôtônê bêc ma anğôm gênğlêlôm gebe êô lasê sebenmanñ. Endêñ tônê ja êniñ undambê e êsêlô ma ja êpac gêñ undambêña e êwê ênaña.

¹³ Mago Anôtô gêjac mata biñ kêpi undambê wakuc to nom wakuc, tañ biñğêdêñ ênam auc, ma aêac tec daônñ tamoa.

¹⁴ O lauace, amac aônñ gêñ amboac tonañ, tec amansañ taôm toolim palêgenñ gebe akô Anôtô lanğônêm tolanğônêm sawa to nêm ñalêlôm ñawagenñ ma amoa tobiñmalôgenñ.

¹⁵ Ma alic aêacnêñ Apômtau gê biñ tônña tau kêtû ênê moasiñ ênam aêac kêsiña ñamôkê, kêtôm tewenji Paulu, tañ têtac gêwiñ enj ñanô nañ, keto gêdêñ amac kêtôm kauc mêtêña, tañ Anôtô kêkêñ gêdêñ enj.

¹⁶ Enj keto biñ amboac tonañ kêsêp nê papia samob. Biñ ñagêdô, tañ keto gec nê papia ñalêlôm nañ, ñawapac ma lau kauc gêbôc to palê-palê sêwa biñ tau sa kesogenñ kêtôm sêwa biñ ñagêdô, tañ teto gêc nañ, sa kesogenñ amboac tonañ. Êsêac sêgôm gêñ tonañ, tec sêkic tauñ nêñ biñ.

¹⁷ O lauace, amac ajala biñ tonañ kwananğenñ, tec ajop taôm gebe lau alôb-alôb nêñ biñdansañ êwê amac ao sic e êkac amac su anğa nêm ñamôkê ñajaña nec atom.

¹⁸ Aêacnêñ Apômtau to kêsiwaga Jesu Kilisi nê moasiñ to nê kauc mêtêña esewec anğa amacnêm,

Ñawasi êndêñ enj galoc e naêndêñ bêc teñgenña. Biññanô.

JOAN NÊ papia namataña

“Joan nê papia namataña” nec nac tau keto kêtú nam kapôên luagêcña. Ten gebe êkêli lau-sêsamwaga gebe sêmbin tauñ tônia tamin Anôtô agêc Latu Jesu Kilisi, go ten gebe ênam la êsêac gebe sejop tauñ êndên mêtê-geowaga. Embe têndan guc êsêacnên mêtê geo, oc êkac êsêac su anga Anôtô agêc Kilisi nêñ. Mêtê keso nam kêsêp lau, tañ seboç tamoa nom nec sec, tec têdôn gebe Anôtônê Latu Jesu mênkêtu namalac nanô atom. Kedônwaga dansañ tonañ sêsôm gebe namalac sêmoa nom nec, kêtú sec namanô tau. Takônin nêñ dabe tamoa maten jalinã tônia acgom, go amboac tajam tauñ kêsigac. Go lau tonañ têdôn bin keso amboac tec gêwin seboç Anôtô ênam lau kêsina gêjac lên mansañ to têtac êwin tauñña nawae atom.

Joan tec gesen bin keso tonañ nai ma gêwa Jesu kêtú namalac nanô nabin sa gêc awêgen, go kêwaka bin tonec sa gêc awê gêwin gebe lau samob, tañ sêkên gêwin Jesu to têtac gêwin Anôtô nan, têtac êwin elom tau amboac tonanên.

Nadênan

1. Joan gêjac m papia tau 1:1-4
2. Nawê to nakesec 1:5-2:29
3. Anôtônê napalê to Sadañe napalê 3:1-24
4. Bin nanô to bin dansañ 4:1-6
5. Têtac êwin launã gêjac samob nawae 4:7-21
6. Takên gêwin nanô kêku gên nomña samob tulu 5:1-21

Bin tañ kêtú dangôn matên jali nanamôkê

¹ Aêac ato gêdên amac kêpi bin, tañ kêtú dangôn maten jali nanamôkê nan. Bin tau tonañ gêmoa gêdên Anôtô kêkên undambê to nom atomgen. Aêac anô bin tau to alic na matenanô. Aêac asala to ma lemen amoasac bin tau.

² Maten jali nanamôkê geoc tau lasê, tec aêac alic to awa sa ma asôm lasê gêdên amac. Maten jali nanamôkê tengeñña tau gêmoa gêwin Tama ma geoc tau lasê gêdên aêac.

³ Bin tañ alic to anô nan, aêac asôm lasê gêdên amac amboac tonanên, gebe êmbin aêac tônia tapi tagen dawin Tamenj agêc Latu Jesu Kilisi.

⁴ Aêac ato bin tonañ gebe têtac najam ênac dabin tau.

Anôtô en nawê

⁵ Nawae tañ aêac anô anga ênê ma asôm lasê gêdên amac nan, bin tau tonec gebe Anôtô en nawê, ma nakesec ten gêc enña atomanô.

⁶ Aêac embe tasôm gebe aêac to en dabin tauñ tônia tapi tagen, mago embe tasa lên nakesecña, oc tansau bin dansañ ma dangôm bin nanô tau nanô êsa atom.

⁷ Aêac embe tasa lên nawêña amboac en tau gêmoa nawê nalêlôm, go aêac tauñ dambin tauñ tônia ma Anôtônê Latu Jesu nê dec êkwasiñ aêacnên sec samob su tatu selec.

⁸ Aêac embe tasôm gebe nêñ sec masi, oc tansau tauñ ma bin nanô ênêc aêacnên nalêlôm atom.

⁹ Ma embe daoc nêñ sec lasê, oc nac nanên to gêdên tau êsuc aêacnên sec ôkwi ma êkwasiñ aêacnên bin geo samob su tatu selec.

¹⁰ Aêac embe tasôm gebe dagôm sec atom, oc takên Anôtô êtu dansañtêna, ma ênê bin ênêc aêacnên nalêlôm atom.

2

Kilisi kêtü aêacnêñ gêjamsawaga

¹ O ñoc gêñac, aê kato biñ tonec gêdêñ amac gebe añgôm sec atom. Mago ñac teñ embe êñgôm sec, go ñac gêdêñ Jesu Kilisi tau êtu aêacnêñ ênam-awenwaga êndêñ Tama.

² Ñac tau kêkêñ tau kêtü da kêtü aêacnêñ secña. Mago kêtü aêac taunjen nêñ secña atom, kêtü lau nomña samob nêñ secña.

³ Aêac embe tamansañ Anôtônê biñsu, go êwa aêac sa gebe tajala ençac.

⁴ Teñ embe êsôm gebe “Aê kajala ençac,” mago êmansañ ênê biñsu atom, nañ en dansañtena, ma biññanô gêc ênê ñalêlôm atom.

⁵ Ñac tañ kêmasañ Anôtônê biñ nañ, gêjac dabiñ nê têtac gêwiñ enña tonanôgeñ.

⁶ Biñ tonañ gêwa aêac sa gebe Anôtô gêbiñ aêac tôn. Ñac tañ kêsôm gebe “Anôtô gêbiñ aê tôn” nañ, êsa nê lêñ êtôm Kilisinê lêñ.

Biñsu wakuc

⁷ O lauace, aê kato biñsu wakuc teñ gêdêñ amac atom, biñsu langwa, tañ akôc gêdêñ gêmunjen. Biñ tañ añô su nañ, biñsu langwa tau tonañ.

⁸ Mago aê kato biñsu wakuc teñ, tañ ñanô kêsa kêpi Kilisi to amac nañ, gebe ñakesec gê su ma ñawê tau mênkêpoa lasêgac.

⁹ Ñac tañ kêsôm gebe “Aê gamoa ñawê ñalêlôm” mago têtac gedec nê lasitêwai nañ gêmoa ñakesec ñalêlôm e mênçêdêñ galoc.

¹⁰ Ñac tañ têtac gêwiñ nê lasitêwai nañ, gêmoa ñawê ñalêlôm ma nê biñ êwa lakô launja teñ gêc ênê ñalêlôm atom.

¹¹ Mago ñac, tañ têtac gedec nê lasitêwai nañ, gêmoa ñakesec ñalêlôm ma kêsa lêñ ñakesecña. En gêjam kauc gamên, tañ gebe êna nañ, gebe ñakesec gêgôm en matapec kêsa.

¹² O ñoc gêñac, aê tec kato gêdêñ amac nec, ñam gebe nêñ sec gêjañagac kêtü Jesunê ñaêña.

¹³ O tamenjac, aê kato gêdêñ amac, ñam gebe ajala en, tañ gêmoa geden Anôtô kêkêñ undambê to nom atomgen nañ. O lau matacac, aê kato gêdêñ amac, ñam gebe aku ñac sec tau tulu su.

¹⁴ O ñapalêac, aê kato biñ gêdêñ amac, ñam gebe ajala Tamemi su. O tamenjac, aê kato biñ gêdêñ amac, ñam gebe ajala en, tañ gêmoa gêdêñ Anôtô kêkêñ undambê to nom atomgen nañ. O lau matacac, aê kato biñ gêdêñ amac, ñam gebe atu lau ñajañagac ma Anôtônê biñ gêc amacnêñ ñalêlôm, tec aku ñac sec tau tulu su.

¹⁵ Têmtac êwiñ nom to gêñ nomña samob atom. Teñ embe têtac êwiñ nom, nañ oc têtac êwiñ Tama atom.

¹⁶ Gêñ nomña samob, ôliñ ñakalac to maten kalac ma gêñ tetoc taun saña nañ aña Tamenjinê atom, aña nomñagen.

¹⁷ Nom to ñagênjêlôm ñakalac oc ênaña, ma ñac tañ êmansañ Anôtônê biñ nañ, oc êmoa enden töngeñ.

Kilisinê ñacjosêga

¹⁸ O ñapalêac, têm ñamuña mênkêsa su. Amac añô gebe Kilisinê ñacjosêga oc êmên, ma galoc Kilisinê ñacjosêga taêsam sêmoa. Biñ tonañ gêwa sa gêdêñ aêac gebe têm ñamuña mênkêsa su.

¹⁹ Lau tonañ sêsa aña aêacnêñ, mago têtü aêacnêñ ñagêdô ñanô atom. Embe aêacnêñ ñagêdô ñanô êsêac, oc semoa sêwiñ aêac sêmoa. Mago sêwi aêac siñ tec gêwa sa gebe êsêac samob têtü aêacnêñ ñagêdô ñanô atom.

²⁰ Mago ñac dabunjen oso amac, tec ajala biññanô tau.

²¹ Aê kato gêdêñ amac kêtú asageña. Kato gebe amac ajala biññanô atom me. Masigoc. Kato gebe ajala biññanô tau su ma ajala gebe biñdansañ ten kêsá anğa biññanôña atom.

²² Dansañtêna tau asa. Nac tañ gêsá Jesu auc gebe en Kilisi atom. Ma Nac tañ gêsá Tama agêc Latu auc nañ, en Kilisinê ñacjosêga tau.

²³ Lau samob, tañ sêsá Latu auc nañ, sêwê kain Tama atom. Ma samob, tañ sêsôm Latu lasê nañ, sêwê kain Tama sêwiñ.

²⁴ Biñ tañ gemunğen anô nañ, ênêc nêñ ñalêlôm. Biñ tañ gêmunğen anô nañ, embe ênêc nêñ ñalêlôm, go Tama agêc Latu oc sêmbiñ amac tôñ.

²⁵ Ma biñ tau, tañ gêjac mata gêdêñ aêac nañ, tonec gebe dañğôñ maten jali tenğen.

²⁶ Aê kato biñ tonañ gêdêñ amac kêpi êsêac, tañ sebe sêwê amac ajô nañ.

²⁷ Amboac tonañ apô lêna ñac êndôñ amacña ten atom. Nalau Dabuñ kêdôñ amac gêñ samobña gêmoa. Ma biñ tau tonañ biñdansañ atom, biññanô. Amboac tonañ asap Kilisi tôñ êtôm biñ, tañ Nalau kêdôñ amac nañ.

²⁸ O ñoc gêñac, galoc tonec asap en tôñ, ec ñac tau embe eoc tau lasê, nañ tamoa totêntac êpa sugen ma êñğôm aêac majen êsa êndêñ noc êmu êmêñña atom.

²⁹ Embe nêñ kauc êsa gebe en ñac gêdêñ, go ajala gebe lau samob, tañ sêğôm biñğêdêñ nañ, têtú Anôtônê ñapalê.

3

Aêac tatu Anôtônê ñapalê

¹ Alic acgom, Tamenñ têtac gêwiñ aêac kain ten ñanô, tec kêsam aêac gebe Anôtônê ñapalê. Ma aêac tatu ênê ñapalê biññanôğoc. Lau nomña tec sêjam kauc aêac, gebe sêjala en atom.

² O lauace, galoc tatu Anôtônê ñapalêğac. Mago êtu ñamu aêac oc tamoa amboac ondocgen. Biñ tonañ geoc tau lasê gêdêñ aêac atom tagen. Biñ tonec tec tajalagac gebe Kilisi embe eoc tau lasê, go tatôm en tau, gebe aêac talic en lañðanô.

³ Ma lau samob, tañ sêkêñ maten en nañ, sêmansañ tañ têtú selec, têtôm en tau kêtú selec.

⁴ Lau samob, tañ sêğôm sec nañ, sesen Anôtônê biñsu. Sec tau ñam gebe dansen Anôtônê biñsu.

⁵ Amac ajalagac gebe Kilisi geoc tau lasê gebe êkôc sec su. Ma sec ten gêc enña atom.

⁶ Lau samob, tañ Kilisi gêbiñ êsêac tôñ nañ, sêğôm sec atom. Lau samob, tañ sêğôm sec nañ, sêlic en atom to sêjala en atom.

⁷ O ñoc gêñac, ajôp taôm gebe ten êwê amac ajô atom. Nac tañ gêğôm gêñ gêdêñ nañ, en ñac gêdêñ, kêtôm Kilisi tau en ñac gêdêñ.

⁸ Nac tañ gêğôm sec nañ, en anğa Sadañnê, gebe Sadañ tau gêjac m sec gêdêñ andanğen ñapañ e galoc. Anôtônê Latu geoc tau lasê gebe ensen Sadañnê kôm su.

⁹ Nac tañ kêtú Anôtônê ñapalê nañ, gêğôm sec atom, gebe Anôtônê ñaclai kêsêp ênê ñalêlôm. En kêtôm gebe êñğôm sec atom, gebe kêtú Anôtônê ñapalê.

¹⁰ Biñ tonec gêwa Anôtônê ñapalê to Sadañnê ñapañ sa gebe Lau samob, tañ sêğôm gêñ gêdêñ atom to têtac gêwiñ lasitêwai atom nañ, Anôtônê ñapalê êsêac atom.

Biñ takêñ têtac êwiñ elom taunña

¹¹ Jaen tañ amac anô gêdêñ andanğen nañ, gebe takêñ têtac gêwiñ elom tau.

¹² Aêac tatôm Kain atomman. En anğa ñac sec nê, tec gêjac lasi êndu. Gêjac en êndu ñam amboac ondoc. Nac tonec gebe êna lêñ sec, ma lasinê lêñ gêdêñ.

¹³ O lasitêwaac, lau nomña embe têtac endec amac, nan atakê atom.

¹⁴ Aêac têtac gawiñ lasitêwai, tec gêwa ea gêdên aêac gebe dawi gêmacanô sin ma talom dangôn maten jaliña. Nac tan têtac gêwiñ atom nan, gacgen gêmoa gêwiñ gêmacanô.

¹⁵ Nac tan têtac gedec lasitêwai nan, kêtü nac-gêjac-ñamalacênduwaga. Amac ajalagac gebe nacgêjac-ñamalac-ênduwaga oc êwê kain êngôn mata jali tengeñña atom.

¹⁶ Kilisi kêkên tau gêjo aêac su, tec gêwa têtac gêwiñ ñam sa gêdên aêac. Amboac tonan aêac takên tauñ tajô lasitêwai tanac ñawaegen amboac tonan.

¹⁷ Nac ten embe nê awa nomña ênêc ma êlic nê lasitêwai sêpô lêna tauñ, mago nê ñalêlôm ñadani êndên êsêac, nan têtac êwiñ Anôtôña ênêc ênê ñalêlôm amboac ondogen.

¹⁸ O ñoc gêñac, aêac têtac êwiñ ña bin to ña awenñun ñaôma atom têtac êwiñ ñanôgen to ñakolen êwiñ acgom.

Takô Anôtô lañônêm totêntac êpa sugen

¹⁹ Bin tonec êwa sa êndên aêac gebe aêac anga binñanôña, ma takô Anôtônê lañônêm tonên ñalêlôm malô.

²⁰ Nêñ ñalêlôm embe êmêtôc aêac, go tajala gebe Anôtô en ñac kapôên kêlêlêc aêacnên ñalêlôm su ma kêjala gên samob.

²¹ O lauace, aêacnên ñalêlôm embe êmêtôc aêac atom, nan takô Anôtô lañônêm totêntac êpa sugen.

²² Ma embe taten gên ten, oc takôc ñanô su anga ênê, gebe aêac tamasan ênê biñsu ma dagôm gên, tan gêjac en mataanô ñajam nan.

²³ Ma ênê biñsu tau tonec gebe takên êwiñ ênê Latu Jesu Kilisi nê ñaê ma takên têtac gêwiñ elom tau êtôm biñsu, tan kêkên gêdên aêac nan.

²⁴ Nac tan kêmasan ênê biñsu nan, Anôtô gêbin ñac tau tôn gêmoa gêwiñ en. Anôtô kêkên Nalau gêdên aêac, tec gêwa sa gebe Anôtô gêbin aêac tôn.

4

Anôtônê Nalau ma Kilisinê ñacjosêganê ñalau

¹ O lauace, propete dansan taêsam mênñsêsa dêdên ñamalac, tec akên êwiñ ñalau samob atom. Ansaê ñalau acgom e ajala oc anga Anôtônê me masi.

² Amac ajala Anôtônê Nalau êndên bin tonec gebe Nalau tan êsôm lasê gebe Jesu Kilisi kêtü ñamalac nan, en anga Anôtônê.

³ Ma ñalau, tan êsôm bin tonan lasê êpi Jesu atom nan, anga Anôtônê atom. En Kilisinê ñacjosêganê ñalau. Amac anô su gebe oc êmên ma galoc gêmoa nom sugac.

⁴ O ñoc gêñac, amac anga Anôtônê, tec aku ñacjo tulu su, gebe Nalau tan gêmoa gêwiñ amac nan, ñajañ kêlêlêc ñalau, tan gêmoa gêwiñ lau nomña nan su.

⁵ Êsêac anga nom. Kêtü tonanña êsêac sêsôm bin nomña ma lau nomña sêkên tanen êsêac.

⁶ Aêac anga Anôtônê. Nac tan kêjala Anôtô nan, kêkên tan aêac. Nac tan anga Anôtônê atom nan, kêkên tan aêac atom. Bin tonan gêwa Nalau binñanôña to ñalau dansanña sa gêdên aêac.

Têtac gêwiñ ñamôkê Anôtô tau

⁷ O lauace, takên têtac gêwiñ elom tau gebe têtac gêwiñ anga Anôtônê. Lau samob, tan têtac gêwiñ nan, têtü Anôtônê ñapalê ma sêjala Anôtô kêtü tôn.

⁸ Nac tan têtac gêwiñ gêc enña atom nan, gêjam kauc Anôtô, gebe Anôtô kêtü têtac gêwiñ ñamôkê.

⁹ Anôtô geoc nê têtac gêwiñ lasê kêpi biñ tecenec gebe eñ kêsakiñ nê Latu tagen gêmêñ nom gebe danğon mater jali êtu eñña.

¹⁰ Têntac gêwiñ ñam kêsêp aêac têtac gêwiñ Anôtôña nec atom, kêsêp Anôtô têtac gêwiñ aêacña ma kêsakiñ Latu mênkêkên tau kêtü da kêtü aêacnên secña.

¹¹ O lauace, Anôtô embe têtac êwiñ aêac kaiñ ten amboac tonañ, go aêac takên têtac gêwiñ elom tau tanac ñawaegen amboac tonañgenmañ.

¹² Ñamalac ten gêlic Anôtô atomanô. Aêac embe takên têtac gêwiñ elom tau, go Anôtô êmbiñ aêac tön ma nê têtac gêwiñ ênac dabiñ tau ênêc aêacnên ñalêlôm.

¹³ Eñ kêkên Ñalau gêdên aêac anğa tau nê Ñalau, tec gêwa aêac sa gebe tamoa dawin Anôtô ma Anôtô gêmoa gêwiñ aêac.

¹⁴ Ma aêac alic to awa sa gebe Tama kêsakiñ Latu gebe êtu nom ñakêsiwaga.

¹⁵ Ñac ten embe êsôm lasê gebe Jesu eñ Anôtônê Latu, go Anôtô êmoa êwiñ eñ ma eñ êmoa êwiñ Anôtô.

¹⁶ Ma aêac tajala to takên gêwiñ gebe Anôtô têtac gêwiñ aêac ñanô.

Anôtô eñ têtac gêwiñ ñamôkê. Ma ñac tañ gêmoa totêtac gêwiñgen nañ, gêmoa gêwiñ Anôtô ma Anôtô gêmoa gêwiñ eñ.

¹⁷ Aêac tec tamoa nom tatôm Kilisi gêmoa nom. Aêac embe taên ênam bêc mêtôcna totêtac êpa sugen, go êwa sa gebe têtac gêwiñ gêjac dabiñ tau anğa nêñ ñalêlôm.

¹⁸ Aêac embe têtac êwiñ ñanô, go tatêc taun atom. Têtac gêwiñ ñanô kêtin tatêc taunña su. Tatêc taun ñam gebe taên gêjam sec ñagêjô.

¹⁹ Aêac têtac êwiñmañ gebe Anôtô têtac gêwiñ aêac kêtü ñamata su.

²⁰ Ñac ten embe êsôm gebe “Aê têtac gêwiñ Anôtô,” mago eñ embe têtac endec lasitêwai nañ eñ dansañtêna. Gebe ñac ten embe têtac êwiñ lasitêwai, tañ gêlic êsêac nañ atom, oc êtôm gebe têtac êwiñ Anôtô, tañ galic eñ atom nañ, amboac ondoc.

²¹ Biñsu tañ takôc anğa ênê nañ tonec gebe Ñac tañ têtac gêwiñ Anôtô nañ, têtac êwiñ lasitêwai amboac tonañgen.

5

Takên gêwiñ go taku nom ñañac lai tulu

¹ Lau samob, tañ sêkên gêwiñ gebe Jesu eñ Kilisi nañ, têtü Anôtônê ñapalê. Ma samob, tañ têtac gêwiñ tama nañ, têtac gêwiñ latu amboac tonañgen.

² Aêac embe têtac êwiñ Anôtô to tamansañ ênê biñsu, oc êwa aêac sa gebe têtac gêwiñ ênê latui amboac tonañgen.

³ Têtac êwiñ Anôtô tau tonec gebe tamansañ ênê biñsu. Ma ênê biñsu tau ñawapac atom.

⁴ Lau samob, tañ têtü Anôtônê ñapalê nañ, sêku nom tulu. Ma aêacnên takên gêwiñ kêtü taku nom tulu ñamôkê.

⁵ Asa tec oc êku nom tulu. Ñac tagen, tañ kêkên gêwiñ gebe Jesu eñ Anôtônê Latu.

Anôtô gêwa Latu sa

⁶ Jesu Kilisi eñ gêmên ña bu to dec. Eñ gêmên tobugen atom, gêmên tobu ma dec gêwiñ. Ma Ñalau tau gêwa biñ tonañ sa gebe biññanô, gebe Ñalau eñ biññanô tau.

⁷ Amboac tonañ sêwa-biññanô-sawaga têtêac tonec,

⁸ Ñalau ma bu to dec. Ma êsêac têtêac tau tagen.

⁹ Aêac embe takên êwiñ biñ, tañ ñamalac sêwa sa nañ, go takên êwiñ biñ, tañ Anôtô gêwa sa tonañ kêtêlêc su nañ, amboac tonañgen. Biñ tañ Anôtô gêwa sa nañ tonec gebe gêwa nê Latu sa.

¹⁰ Nac tañ kékêñ gêwiñ Anôtônê Latu nañ, gêwê kain biñ, tê Anôtô gêwa sa nê. Nac tañ kékêñ gêwiñ Anôtô atom nañ, kékêñ Anôtô kêtú dansañtêna, gebe enj kékêñ gêwiñ biñ, tañ Anôtô gêwa sa kêpi tau nê Latu nañ atom.

¹¹ Ma biñ, tañ Anôtô gêwa sa nañ, tonec gebe Anôtô kékêñ aêac dangôn maten jali tengeñ. Ma dangôn maten jali tonañ nam kêsêp ênê Latu.

¹² Nac tañ gêwê kain Anôtônê Latu nañ, gêwê kain êngôn mata jali. Ma nac, tañ gêwê kain Latu atom nañ, gêwê kain êngôn mata jali atom amboac tonañgeñ.

Biñ dangôn maten jali tengeña

¹³ Aê kato biñ tonañ gêdêñ amac, tañ akêñ gêwiñ Anôtônê Latunê ñaê nañ, gebe ajala amac awê kain anğôn matem jali tengeñ.

¹⁴ Aêac embe tatenj gêñ êtôm ênê biñ, oc êkêñ taña aêac, tec dandêñ enj tana totêntac êpa sugen.

¹⁵ Aêac embe tajala gebe êkêñ taña biñ, tañ tatenj nañ, go tajala gebe takôc gêñ, tañ tatenj nañ, anğa ênê su.

¹⁶ Nac tenj embe êlic lasi êngôm sec, tañ kêtôm gebe ensen enj su ênaña atom, nañ eten Anôtô, go êkêñ enj êngôn mata jali. Biñ tonañ kêkanôn lau, tañ sêgôm sec, tañ kêtôm gebe ensen êsêac su sênaña atom nañ. Mago sec tenj gêc, tañ kêtôm gebe ensen ñamalac su sênaña. Aê jasôm gebe atenj mec êtu sec tonañña atom.

¹⁷ Biñ geo samob tonañ sec. Mago sec ñagêdô kêtôm gebe ensen ñamalac su sênaña atom.

¹⁸ Aêac tajalagac gebe Anôtônê ñapaê samob sêgôm sec atom, Anôtônê Latu tau gejob êsêac, gebe Sadan tau êmoasac êsêac atom.

¹⁹ Aêac tajalagac gebe aêac anğa Anôtônê ma nom samucgenj kêsô Sadan ñalabu.

²⁰ Ma aêac tajalagac gebe Anôtônê Latu gêmêñ, tec kékêñ kauc gêdêñ aêac gebe tajala Anôtô ñanô. Ma tamoã dawin Anôtô ñanô tau gebe dawin ênê Latu Jesu Kilisi. Nac tonañ Anôtô ñanô ma dangôn maten jali tengeñ nam enj.

²¹ O ñôc gêñac, ajop taôm êndêñ anôtôi jaba.

JOAANË papia kêtü luagêcña

Joanê papia kêtü luagêcña nec ñaketowaga kêsam tau gebe “Laumata”, tañ keto biñ tau gêdên “Ñatauo to nê gôlôac”, tañ en têtêc gêwiñ êsêac ñanô nañ. Joan keto amboac tonên oc moae kêlêwiñ gôlôac teñ to lau buña. En gêlên biñ lau tau kêtü têtac êwiñ elom tauña ma gêjam la êsêac gebe sejop tañ êndên mêtê-geowaga tonên biñ, tec keto papia dambê tonec.

Nadênan

1. Joan gêjac m papia tau 1-3
2. Têtac êwiñ tauña kêlêlêc samob su 4-6
3. Tajop tañ êndên mêtê geo 7-11
4. Joan gêjac mata nê papia 12-13

Joan awa gêjac lau

¹ Gôlôac dabuñ nêñ laumata aê jato biñ tonec êndên aôm ñatauo, tañ Anôtô kêjaliñ aôm sa nañ, to êndên nêñ gôlôac, tañ aê têtac gêwiñ êsêac ñanô nañ. Mago aê taucgen têtac gêwiñ êsêac atom, lau samob, tañ sêjala biññanô nañ, têtac gêwiñ êsêac amboac tonañ

² kêtü biññanô, tañ gêc aêacnêñ ñalêlôm galoc ma oc ênêc enden tônggen naña.

³ Tama Anôtô agêc Tamanê Latu Jesu Kilisi sêkên moasiñ to taên walô ma biñmalô êndên aêac, tamoã tobiññanô ma totêtac gêwiñgen.

Biñ têtac gêwiñ to biññanôña

⁴ Aê katap nêñ gôlôac ñagêdô sa sêsa nêñ lên tobiññanôgen, kêtôm biñsu, tañ takôc anga Tameninê, tec aê têtac ñajam ñanô.

⁵ O ñatauo, galoc jaten aôm gebe takên têtac gêwiñ elom tau. Biñ tonañ aê kato gêdên aôm amboac biñsu wakuc teñ atom, kato kêtôm biñsu, tañ takôc gêdên andangen nañ.

⁶ Têtac gêwiñ tau tonec gebe tasa nêñ lên têtanduguc Anôtônê biñsu. Biñsu tau tonec gebe tasa nêñ lên totêtac êwiñgen. Biñ tau amac anô gêdên andangen su.

⁷ Lau taêsam mênêsêsa têtôm nom ñagamêngen, tañ sebe sênsau amac. Êsêac sêsa Jesu Kilisi kêtü ñamalac auc. Ñac tonañ en dansantêna ma Kilisinê ñacjosêga.

⁸ Ajop taôm ñapep gebe kôm, tañ aêac ajam nañ, ñanô ênaña atom, atap ñaôli sa samucgen.

⁹ Lau samob, tañ sêc lêlêc Kilisinê mêtê ma sêmoã ñalêlôm atom nañ, sêwê kain Anôtô atom. Ñac tañ gêmoa mêtê ñalêlôm nanjen, tec gêwê kain Tama agêc Latu.

¹⁰ Ñac teñ embe wacêo lasê êndên amac tomêtê tonecgen atom, nañ aê moalêc en ma akôc en sa êngôn nêñ andu atom.

¹¹ Ñac tañ gê moalêc ñac amboac tonañ nañ, gêjam kôm sec tau gêwiñ en.

Joan gêjac mata nê biñ

¹² Biñ taêsam gêc, nañ gabe jatoña. Mago aê gabe jato biñ tau ña busa êsêp papia atom. Aê taêc kêka gebe tauc jandên amac jawac ma lanñanô êpi tagen to tasôm biñ tajô tañ awen, ec têtac ñajam samucgen.

¹³ Lasimo tañ Anôtô kêjaliñ en sa nañ, nê gôlôac awen gêjac aôm.

JOANĀNĒ papia kĕtu tĕlĕacĕa

Joanĕ papia kĕtu tĕlĕacĕa nec Gŏlŏacnĕĕj "laumata" Joan tau keto gĕdĕĕj gŏlŏac ņagejobwaga teĕj ņaĕ Gai. Joan kĕlambiĕj Gai gebe gĕgŏm ja lau buĕa ņagĕdŏ to kĕpuc ĕsĕac tŏĕj ņaĕĕj naĕ, ma gĕjam la lau sejop tauĕj ĕndĕĕj ņac teĕj nĕ ņaĕ Diotrepe.

Nadĕnaĕj

1. Gĕjac m papia tau 1-4
2. Kĕlambiĕj Gai 5-8
3. Gĕbu Diotrepe 9-10
4. Gĕwa Demetri sa gebe ņac mansaĕj 11-12
5. Gĕjac mata papia tau 13-15

Joan awa gĕjac lau

¹ Gŏlŏac dabuĕj nĕĕj laumata aĕ jato biĕj tonec ĕndĕĕj ņoc ņac Gai, taĕj tĕtac gĕwiĕj eĕj ņaĕnŏ naĕ.

² O ņoc ņac, aĕ kateĕj mec gebe ŏmoa ņajam toŏlim samucĕj etŏm katŏm gĕmoa ņajam.

³ Lasitĕwai ņagĕdŏ mĕĕsĕŏ lasĕ ma sĕjac miĕj gebe kŏsap biĕjĕnaĕnŏ tŏĕj gŏmoa, kĕtŏm gĕmuĕĕj kŏsa nĕm lĕĕj tobiĕjĕnaĕnŏĕj naĕ, tec gĕgŏm aĕ tĕtac ņajam kĕsa ņaĕnŏĕj.

⁴ Aĕ embe jaĕĕj ņoc ņapalĕ sĕsa nĕĕj lĕĕj tobiĕjĕnaĕnŏĕj ņawae, oc ĕĕgŏm aĕ tĕtac ņajam ĕlĕlĕc ņawae ņagĕdŏ ņatĕtac ņajam su.

Joan kĕlambiĕj Gai

⁵ O ņoc ņac, aŏm gŏjam kŏm kŏkŏc lasitĕwai saĕa ņaĕĕĕĕj ma kŏkŏc lasitĕwai laĕĕj matac sa amboac tonaĕj.

⁶ ĕsĕac sĕjac miĕj aŏm tĕmtac gĕwiĕj ĕsĕac ņawae gĕdĕĕj gŏlŏac dabuĕj tonec. Aŏm embe ŏnam ĕsĕac sa ma ŏkĕĕj ĕsĕac sĕsa nĕĕj lĕĕj, oc ŏĕgŏm ņajam ma ĕnac Anŏtŏ mataanŏ.

⁷ ĕsĕac sĕsĕlĕĕj lĕĕj tonaĕj kĕtu Anŏtŏnĕ ņaĕĕa ma oc sĕkŏc gĕĕj ĕnam ĕsĕac saĕa teĕj aĕga lau samuc nĕĕj atom.

⁸ Amboac tonaĕj tec gĕjac aĕac ņawae gebe tapuc lau amboac tonaĕj tŏĕj gebe tatu biĕjĕnaĕnŏ ņakoleĕwaga dawĕj ĕsĕac.

Diotrepe agĕc Demetri nĕĕj biĕj

⁹ Aĕ kato papia teĕj gĕdĕĕj gŏlŏac dabuĕj, magŏ Diotrepe, taĕj gebe ĕtu ĕsĕacnĕĕj ņamata naĕ, kĕsŏ aĕ ņalabu atom.

¹⁰ Amboac tonaĕj embe jawac, oc jakip biĕj, taĕj eĕj gĕgŏm naĕ sa, gebe eĕj kĕsau biĕjĕnaĕnŏ to kĕgŏliĕj biĕj sec kĕpi aĕac. Mago tonanĕj atom. Gĕgŏm tonec gĕwiĕj gebe kĕkŏc lasitĕwai sa atom to kĕkŏ lau, taĕj sebe sĕkŏc ĕsĕac sa naĕ, auc ma ketĕj ĕsĕac su aĕga gŏlŏac dabuĕj nĕĕj.

¹¹ O ņoc ņac, ŏtĕku lĕĕj sec atom, ŏtĕku lĕĕj ņajamĕj. ņac taĕj gĕgŏm gĕĕj ņajam naĕ, aĕga Anŏtŏnĕ. ņac taĕj gĕgŏm gĕĕj sec naĕ, gĕlic Anŏtŏ atom.

¹² Lau samob sĕwa Demetri sa gebe eĕj ņac ņajam. Biĕjĕnaĕnŏ tau gĕwa eĕj sa amboac tonaĕj. Ma aĕac awa eĕj sa awĕj ma aŏm kŏjala gebe aĕacma biĕj tonanĕj biĕjĕnaĕnŏ.

Joan gĕjac mata nĕĕj biĕj

¹³ Biĕj taĕsam gĕc, taĕj gabe jato ĕndĕĕj aŏm. Mago aĕ gabe jato ņa kĕlĕpĕ ma busa ĕndĕĕj aŏm atom.

¹⁴ Aê taêc kêka gebe jalic aôm seben ma lanônanô êpi tagen to tasôm bin tajô taun awen.

¹⁵ Binmalô êndên aôm. Nêm lau ôlim andan taômna awen gêjac aôm. Ôsôm êndên noc lau ôlin andan taunna gebe aoc gêjac êsêac gédên-gédênge.

JUDANÊ papia

Judanê papia nec ñac tau keto gebe ênam la lau êndênj mêtê-geowaga, tañ sêsam taunj gebe lau-sêkênj-gêwiñja êsêac nanj. Binj tec teto gêc papia dambê tonec nec, kêtôm tañ teto gêc Peterenê Papia kêtû luagêcña nanj. Ñac-ketowaga kêkêli nê lau-sêsamwaga gebe “Anac sinj êtu binj takênj gêwiñ, tañ Anôtô kêkênj gêdênj nê lau kêtû dim tagenjen ma kêtôm nanja awiñmanj.”

Nadênanj

1. Gêjac m papia tau 1-2
2. Kêdônjwaga dansanj nêñ ñam ma nêñ binj têdônja to ñagêjô êtap êsêac sanja 3-16
3. Gêlênj binj lau gebe sêsap sêkênj êwiñ tôn ñañênjen 17-23
4. Gêjac mata ña mec lambiñja 24-25

Juda awa gêjac lau

¹ Jesu Kilisi nê sakiñwaga ma Jakobo lasi aê, Juda, ñoc binj êndênj êsêac, tañ Anôtô kêkalem êsêac nanj. Tamenji Anôtô têtac gêwiñ êsêac to Jesu Kilisi gêjam jaom êsêac gêmoa.

² Anôtônê taê walô to binjmalô ma têtac gêwiñ ênam sêga anja amacnêm.

Anôtô êmêtôc kêdonjwaga dansanj

³ O lauace, aê taêc gêjam kêtû tônj gebe jato êndênj amac ma jawa Anôtônê moasiñ ênam aêac kêsiña, tañ gêjac aêac samob ñawae nanj ñam sa. Ma galoc ñoc ñalêlôm kêkac aê gebe jato êndênj amac ma jalêñ bi ñ amac gebe anac sinj êtu binj takênj gêwiñja, tañ Anôtô kêkênj gêdênj nê lau kêtû dim tagenja nanj êwiñ.

⁴ Ñamalac ñagêdô sêsap aêac ñalêlôm kelecgenj. Êsêac dedec Anôtô ma sêjam aêacnêñ Anôtônê moasiñ ôkwi e kêtû ôlinj ñakalac ñagêñ ma sêsa Ñatau tagenj, aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi auc. Mêtôc tañ êsêac têtap sa nanj, teto ñabinj gêc wanêcgenj su.

⁵ Aê gabe jaônj binj, tañ amac ajala samob su nanj, sa anja nêm ñalêlôm gebe taêm ênam êtiam acgom. Apômtau gêjam lau Israel kêsi anja gamênj Aiguptunja, mago sêkênj gêwiñ atom, tec kêtû ñamu gesenj êsêac su.

⁶ Taêm ênam anela ñagêdô, tañ sejop taunj nêñ gôlinj atom ma sêwi nêñ malenj sinj nanj. Anôtô gêsô êsêac tônj ña kapoacwalô tenjenja sêmoa gêsunjbôm ñalabu gebe tau êmêtôc êsêac êndênj bêc kapôênj.

⁷ Taêm ênam Sodom to Gomora to malac, tañ gêc ñagala nanj. Êsêac sêsa lênj têtôm anela tonanj. Êsêac sêgôm gênj mockaiñja kaiñ tenj to matenj danguc taunjoa. Ñagêjô tañ kêtap êsêac sa nanj, êkênj puc aêac gebe êsêac sêsa ja tenjenja.

⁸ Lau-mêtê-geowaga tau sêjala binj tonanj, mago sêgôm binj, tañ sêc mê kêpi nanj, ñanô kêsa ma sêjac môp taunj. Êsêac sesenj Apômtaunê gôlinj su to sêsôm binj alôb-alôb kêpi lau ñawasi ôña.

⁹ Anelasêga Mikael gêgôm amboac tonanj atom. Gêdênj tañ êsêagêc Sadañ sêsôm taunj to sêjô binj kêtû Mosenê ñawêlêlanja nanj, enj kêtêc tau ma kêmetôc Sadañ ña binj alôb-alôb atom, enj kêsôm binj tagenj tonec gebe “Apômtau êmêtôc aôm.”

¹⁰ Ma lau tonec sêsôm binj alôb-alôb kêpi gênj, tañ sêjam kauc ñam nanj. Ma gênj nomja, tañ sêjala kêtû tañ kêtôm bôc kaucmê sêjala nanj, tec gênj tau tonanjenj gesenj êsêac su.

¹¹ Ojae êsêacmêñ, gebe sêsa Kainnê lêñ ma têdaguc Balamnê keso kêtú têtáp awa sarja to sêli biñ sa têtôm Kora, tec sêjaña.

¹² Amac embe anin moasin awin taôm ma êsêac embe sêniñ sêwiñ tomajen êmbacgen, go têtôm ñatêmui, tañ jakêsap moasin tônia nan. Êsêac sen gên taên gêjam taunjen. Êsêac têtôm tao, tañ mu gêbuc ma kêdaba, mago kêkên kom atom nan. Êsêac têtôm ka, tañ ñalauñ kêsêlô, mago gêjam ñanô gêdên ñatêmu atom nan. Têtôm ka, tañ kêtú masê su ma kêku sa tomôkêgen.

¹³ Êsêac têtôm gwêc kêjaun, ma gên tañ sêgôm tomajen gêbacgen nan, mênkêsa kêtôm gwêc ñaôpic. Êsêac têtôm utitalata, tañ sêsêlên seo-seogen nan. Anôtô kêmasañ ñagêsunbôm ñakesec tenjenña kêtú êsêacnên gamên sêmoaña.

¹⁴ Enok tañ kêtú Adamnê wakucnên ñadênan ñañac kêtú 7ña nan, geoc biñ Iasê kêpi êsêac wanêcgen su gebe “Alic acgom, Apômtau gêmên to nê anjela 1,000 to 1,000,

¹⁵ gebe êmêtôc lau samob ma êkên ñagêjô êndên laudedec-Anôtôwaga êjô êsêacnên kolen geo samob, tañ sêgôm nan, to êjô lau sec, tañ dedec Anôtô nan, nên biñ sec ñajaña kain ten samob, tañ sêsôm kêpi en nan.”

¹⁶ Êsêac sêoc gêdô to sêbu Anôtônê gôlin. Êsêac sêsa nên lêñ têtac ñakalacña to awen ola sec ma awensun geno-geno biñ gebe têtáp moasin sa anja launên.

Juda gêjac biñsu nê lau

¹⁷ O lauace, taêm ênam biñ, tañ aêacnên Apômtau Jesu Kilisi nê aposolo sêsôm kwananjen nanman.

¹⁸ Êsêac sêsôm gêdên amac gebe “Êndên têm ñamuña lau-sêsu-susuwaga oc mênjsêsa, tañ sêsa nên lêñ sêndanuc tauñ nên têtac ñakalac secña nan.”

¹⁹ Êsêac sêwa gôlôac êkôc-êkôc ma taên ênam gên nomñagen to sêwê kain Ñalau Dabuñ atom.

²⁰ O lauace, amboa taôm saman, akô biñ takên gêwiñña dabujanô tau ñaô. Ñalau Dabuñ êpuc amac tônia ma aten mec.

²¹ Amoa Anôtônê têtac gêwiñ ñalêlôm ma aôn aêacnên Apômtau Jesu Kilisi nê taê walô êkên amac anğôn matem jali tenjen.

²² Taêm walô êsêac, tañ sêmoa tonên ñalêlôm gêja lulu nan.

²³ Anam lau ñagêdô kêsi ma ajañgo Êsêac su anja ja, ma taêm walô lau ñagêdô toatêc taômgen. Andec nên ñakwê, tañ sec ôlinña gêgôm ñatêmui kêsa nan.

Mec lambiñña

²⁴ Êndên ñac, tañ kêtôm gebe ejop amac gebe amben anaña atom ma etoc amac naakô ênê ñawasi ñanêmña tolanômnêm sawa ma totêmtac ñajamgen nan,

²⁵ êndên Anôtô tagen, tañ kêtú aêacnên kêsiwaga kêtú nên Apômtau Jesu Kilisiña nan, ñawasi to wae kinña ma ñajaña to ñaclai. En gêmoa amboac tonan gêdên andanjenanô ma galoc ma oc êmoa enden tôniañ. Biññanô.

BIÑ KILISI GEOCLASÊ GÊDÊÑ JOANNA

Biñ Kilisi Geoc Lasê Gêdêñ Joanna nec ñac tau keto gêdêñ ñasawa ten, tañ lau sêjanda to sêlêsú lau buña kêtú nêñ sêkêñ gêwiñ Jesu Kilisi gebe Apômtau enña. Joan keto papia tonec ñamanô tau nec gebe êkêli lau tônê sêkêñ maten Anôtô to taên êka en totêntac êpa sugen ma gebe êpiñkap êsêac gebe sêsap en tón ñañêngeñña êtôm têm, tañ sêôc wapac to ñandañ nanña sênsin sugen.

Anôtô geoc nom ñatêm êsu ñawêc totau-totau lasê gedêg Joan, tec keto gêjam buku tonec ñamaken kapôên auc. Gêgôm en kêtú kain ten kêsá, tec gêlic gêñ ñakatu kêpi ñadônđonggeñ ma gêñô biñ ñalêwiñgeñ, nan lau buña têm tônêña sêjala ñam gêc awê gêdêñ êsêac taungeñ, mago kêsin tau gêc lêlômgeñ gêdêñ lau samuc. Ñacsakin ten embe ênam mêtê aêac, oc êndênañ biñ ñapep. En êkêñ ñasêbu samob sêsô ñalôtêna tagen ñalabu, nan en êsam lasê êsêp ñasawa, ec êwê aêac êndêñ tajala biñña. Joan keto buku tonec ñabiñ totau-totau kêsô ñalôtêna ñalabu gêdêñ-gêdêñgeñ kêtôm tônêgeñ, tec kêdênañ gêñ, tê katu gêlic to gêñô-gêñô nê, kêsi tau gêc awê ñajam. Lau sêpuc biñ tonan ñai ñam ma sêwa sa nan, nêñ kauc keso-keso tau. Mago buku tau ñagalôtênasêga tonec gêc awêgeñ gebe Êtu ñamu Anôtô oc êkêñ Apômtau Jesu Kilisi mênêku nê ñacjo peben tulu tomalagen ma Sadan tau êwiñ amboac tonanengeñ. Êkêñ êsêac sêsô en ñañbu su, gocgo êkêñ moasin êndêñ nê lau sêsêp en tón ñañênña naêjô gebe êkêñ êsêac sêwê kain undambê wakuc to nom wakuc ñawasi sêwiñ en.

Nadênañ

1. Joan gêjac m papia tonec 1:1-8
2. Joan katu kain ten kêsá gêlic gêñ ñakatu ñamataña ma biñ gêdêñ gôlôac 7ña 1:9-3:22
3. Papia tonapeñ 7ña 4:1-8:1
4. Dauc 7ña 8:2-11:19
5. Lêñuckêm to bôclai luagêc ñabiñ 12:1-13:18
6. Katu gêlic gêñ ñakatu ñagêdô 14:1-15:8
7. Anôto têtac ñandañ ñaclu 7 16:1-21
8. Babilon kêku sa ma sêku Bôc tau tulunja to propete dansañ ma Sadan tau 17:1-20:10
9. Anôtô êmêtôc biñ êtu ñamu 20:11-15
10. Undambê wakuc to Nom wakuc ma Jerusalem wakuc 21:1-22:5
11. Joan gêjac mata buku tonec 22:6-21

Joan gêjac m nê biñ ma awa gêjac nê lau

¹ Biñ tonec ñai Jesu Kilisi geoc lasê. Anôtô tau kêkêñ biñ tonec gêdêñ en gebe en êtôc biñ, tañ kêdabin gebe mênêsa nan, êndêñ nê sakinwaga samob. Tec kêsakin nê anjela geoc biñ tau lasê gêdêñ ênê sakinwaga aê, Joan.

² Aê, Joan, galic gêñ samob tonec, tec kasôm Anôtônê biñ to Jesu Kilisi nê biñnanô tau lasê.

³ Aê aoc êôc ñac, tañ êsam biñ tonec lasê to êsêac, tañ sênô biñ Kilisi geoc lasêña ma sêmansañ biñ samob, tañ kato gêc papia tonec nan, gebe ñanoc kêdabin.

⁴ Aê, Joan, ñoc biñ êndêñ gôlôac dabun 7, tañ sêmoa gamêñ Asiana. Moasin to biñmalô êndêñ amac anja ñac, tañ gêmoa gêdêñ andanengeñ ma gêmoa galoc ma oc êmên nan nê, ma anja Ñalau 7, tañ sêmoa ênê lêpôn kinña ñanêmña nan nêñ,

⁵ to anğa Jesu Kilisi nê. En ɲac-gêwa-biɲ-sa-ɲaɲêɲ-waga ma kêtɹ ɲacmatê sêndi sa nêɲ ɲamêc to gêjam gôliɲ kiɲ nomɲa.

En têtac gêwiɲ aêac ma kêgaboac aêac su anğa nêɲ sec ɲa tau nê dec.

⁶ En kêkêɲ aêac tatu Tama Anôtô nê gamêɲ to dabuɲwaga. ɲawasi to ɲajana êndêɲ en tengeɲ ma tengeɲ. Biɲɲanô.

⁷ Alic acgom, en oc êmêɲ totaogen.

Lau samob oe sêlic en.

Ma êsêac, taɲ sêguɲ en ôli lasê naɲ, oc sêlic en sêwiɲ.

Lau to-m-to-m anğa nom têtan êpi en.

Aec, biɲ tau amboac tônê.

Biɲɲanô.

⁸ Apômtau Anôtô, ɲaniniɲ ɲatau, taɲ gêmoa gêdêɲ andanɲen ma gêmoa galoc ma oc êmêɲ naɲ, kêsôm gebe “Aê ɲac ɲamata to ɲamu.”

Joan gêlic Kilisi

⁹ Amac tewemi aê, Joan. Jesu gêbiɲ aêac têtɲ, tec gawê kaiɲ nêɲm gêɲwapac to Anôtônê gamêɲ ma gaôc gêɲwapac totêtac kêpa sugen gawiɲ amac. Êsêac sêkêɲ aê ganğon nuc, taɲ sêsam gebe Patmos naɲ, kêtɹ kasôm Anôtônê biɲ lasê to gawa Jesu saɲa.

¹⁰ Gêdêɲ Apômtaunê om ɲalau gêjam aê auc, tec ganğô awa kapôêɲ ten amboac dauc kêtan anğa aê dêmôêcɲuɲa.

¹¹ ɲaawa tau kêsôm gebe “Gêɲ taɲ ôlic naɲ, oto êsêp buku ten ma ôsakiɲ êndêɲ gôlôac dabuɲ 7 tonec, Epese, Smurna, Pergamon, Tuatira, Sardes, Piladelpia ma Laodikea êna.”

¹² Go kakac tauc ôkwi gabe jalic awa, taɲ kêsôm biɲ gêdêɲ aê naɲ. Kakac tauc ôkwi e galic jakaiɲ gold 7.

¹³ Ma ɲac ten amboac ɲamalac latuɲi ten gêmoa jakaiɲ tonan ɲasawa. En kêsô ɲakwê baliɲ e jagêdêɲ agêbi ma kêjandiɲ ômbiɲkap gold gêsac bôdagi.

¹⁴ ɲac tau môkêapac to môkêlauɲ sêpôma amboac katen sêpsêp ma amboac tao kwalam, ma mataanô amboac jawaô,

¹⁵ ma akaiɲ amboac ki jonjon, taɲ sêpac e ɲamondec-mondec kêsa naɲ, ma nê awa amboac bu kapôêɲkapôêɲ ɲakicsêa.

¹⁶ ɲac tau lêma anôɲa kêkam utitalata 7, ma siɲ ten sêuc ɲamata makeɲ-makeɲ kêsa en awasuɲ, ma en lanğanô amboac oc ɲawê tonçlai.

¹⁷ Aê galic en e gau tauc jatomatêgen gaêc en akaiɲɲa, go kêkêɲ lêma anôɲa gêsac aê ma kêsôm gebe “Ôtêc taôm atom. Aê ɲac ɲamata to ɲamu.

¹⁸ Aê matoc jali. Aê gamac êndu su, mago aôm gôlicgac, aê matoc jali gamoa tengeɲ ma tengeɲ, ma kakôc gêmacanô to lamboam ɲaki.

¹⁹ Amboac tonan oto gêɲ, taɲ gôlic naɲ, sa acgom. Oto gêɲ, taɲ galoc gêc naɲ, to gêɲ taɲ mênêsa êtu ɲamu naɲ, amboac tonanɲen.

²⁰ Utitalata 7, taɲ gêc lemoc anôɲa naɲ, to jakaiɲ gold 7 ɲabiɲ, taɲ gêc lêlômgen naɲ, ɲam tau tonec. Utitalata 7 tonan têtɹ gôlôac dabuɲ 7 nêɲ ançla, ma jakaiɲ 7 tonan têtɹ gôlôac dabuɲ 7 tau. * saun. Alic Tim II. 1:15

2

Biɲ gêdêɲ gôlôac Epeseɲa

¹ “Oto biɲ tonec êndêɲ gôlôac dabuɲ Epeseɲa nêɲ ançla.

“ɲac taɲ lêma anôɲa kêkam utitalata 7 ma kêsêlêɲ gêmoa jakaiɲ gold 7 ɲasawa naɲ, kêsôm biɲ tonec gebe

* **1:20:** ɲaê Asia kêkanôn gamêɲ, taɲ sêsam ten gebe Asia

² Aê kajala nê m kolen to gôm taôm su ma gôc gêwawapac totêmtac kêpa sugen. Aê kajala gebe aôm godec lau sec gebe sêmoa sêwiñ aôm atom. Aôm kôsaê êsêac, tañ sê taun gebe aposolo, mago êsêac aposolo atom nan, e kôjala êsêac gebe dansantêna.

³ Aôm gôc gêwawapac, tañ kêtap aôm sa kêt u noc naêña nan, totêmtac kêpa sugen, ma têkwam gêbac atom.

⁴ Tagen nê m binj tej tec gêc. Aôm gôwi nê m têtac gêwiñ namataña sinj.

⁵ Amboac tonan taêm ênam gêñ, tañ gôwi sinj su nan, e ônam taôm ôkwi ma ônam kôm, tañ gôjam gêdêñ namataña nan êtiam. Embe ônam taôm ôkwi atom, oc jandêñ aôm jawac ma jatiñ nê m jakaiñ su anja namala.

⁶ Mago tonec tec gôgôm jagêdêñ gebe têtac gedec Nikolainê launêñ kôm, tañ aê têtac gedec amboac tonanjen nan.

⁷ Nac tañ nê tanasun gêc nan, êñô binj, tec Nalau kêsôm gêdêñ gôlôac dabun nec, gebe Tej embe êku nacjo tulu, oc jakêñ enj êniñ ka dangônj maten jaliña, tañ kêkô Anôtônê paradis nan nanô.

Binj gêdêñ gôlôac Smurnanja

⁸ “Ma oto binj tonec êndêñ gôlôac dabun Smurnanja nêñ anjela.

“Nac namata to namu, tañ gêmac êndu e mata jali kêsa nan, kêsôm binj tonec gebe.

⁹ Aê kajala gebe gônğônj jageo to nalêlôm sawa. Mago aôm nac tolêlômğoc. Aê kajala êsêac, tañ sê taun gebe Juda nan, sêsôm binj alôb-alôb kêpi aôm. Mago êsêac Juda atom, êsêac anja Sadañnê lôm.

¹⁰ Ôtêc nandan, tañ oc ôc nan atom. Gôlicgac me, Sadañ oc êkêñ amacnê m nagêdô sêsêp kapoacwalô, gebe ênsaê amac ma oc anğônj naeo êtôm bêc 10. Ôc nanjenjen e ômac êndu, go jakêñ dangônj maten jali nasunsun êndêñ aôm.

¹¹ Nac tañ nê tanasun gêc nan, êñô binj, tec Nalau kêsôm gêdêñ gôlôac dêbu nj nec, gebe Tej embe êku nacjo tulu, oc gêmacanô kêt u luagêcña êkêñ nandan êndêñ enj atom.

Binj gêdêñ gôlôac Pergamonja

¹² “Ma oto binj tonec êndêñ gôlôac dabun Pergamonja nêñ anjela.

“Nac tañ gêoc sinj tej sêuc namata maken-maken nan kasôm binj tonec.

¹³ Aê kajala gamêñ, tañ gônğônj nan, Sadañnê lêpônj kêkô tônê. Mago aôm kôkam aênoc naê tôn ma gôsa kôkêñ gêwiñ aêña auc atom. Gêdêñ tañ sêjac noc nac-gêwa-binj-sa-nanjenwaga Antipas êndu anja amacnê m gamêñ, tañ Sadañ gênğônj nan, aôm gôsa aê auc atom amboac tonanjen.

¹⁴ Tagen nê m binj nagêdô tec gêc. Lau nagêdô sêkam Balamnê mêtê tôn sêmoa Pergamon sêwiñ aôm. Balam tonan kêdônj Balak gebe êwa lakô lau Israel, gebe sêniñ da gwamña to sênğôm mockaiñ.

¹⁵ Lau nagêdô sêkam Nikolainê launêñ mêtê tôn sêmoa sêwiñ aôm amboac tonanjen.

¹⁶ Amboac tonan ônam taôm ôkwi. Embe masi, oc jandêñ aôm jawac seben ma janac êsêac na sinj, tañ kêsa aocsun nan.

¹⁷ Nac tañ nê tanasun gêc nan, êñô bi nj, tec Nalau kêsôm gêdêñ gôlôac dabun nec, gebe Tej embe êku nacjo tulu, oc jakêñ mana, tañ kêsinj tau gêc nan, ma jakêñ poc sêpsêp tej êndêñ enj êwiñ. Aê kato naê wakuc tej kêsêp poc tau, nac tej kêjala atom, nac-kêkôc poc-waga taugenj kêjala.

Binj gêdêñ gôlôac Tuatiranja

¹⁸ “Ma oto binj tonec êndêñ gôlôac dabun Tuatiranja nêñ anjela.

“Anôtônê Latu, tañ mataanô kêtôm jawaô ma akaiñ amboac ki jonjon nan, kêsôm binj tonec.

¹⁹ Aê kajala nê m kolen to têtmac gêwin ma kôkên gêwin ma gôjam sakin to gôc gêwupac totêtmac kêpa sugen. Aê kajala gebe galoc gôjam kolen kapôên kêlêlêc gêmunja su.

²⁰ Tagen nê m bin tej tec gêc. Aôm gôlôc gêdên Jesebel, tañ gê tau gebe propeteo tej ma kêdôn to kêlênsôn noc sakinwaga gebe sêngôm mockain to sênin da gwamja.

²¹ Aê kakên jasawa gêdên en gebe ênam tau ôkwi, mago gedec, en gebe ênam tau ôkwi anja nê lên mockainja atom.

²² Ôlic acgom, aê oc jambalin en sin ênsac nê mê togêmacgen, ma êsêac, tañ sêgôm mockain gêdên en nan, embe sênam tauñ ôkwi anja gêñ, tañ sêgôm sêwin en nan atom, oc jambalin êsêac sin sêmoa naeo nanô.

²³ Ma aê jansen ênê latuio to nac samob su sênanja, go gôlôac dabun samob sêjala gebe aê nac, tañ kabêlê m namalacnên nalêlôm e gabi lêtên, ma jakên nagêjô êndên amac êndên-êndêngeñ êjô nê m kôm, tañ ajam.

²⁴ Mago amac lau Tuatiraja nagêdô akôc mêtê sec tonan sa atom ma akip bin, tañ sêsam gebe 'Sadarnê bin nalômja' nan, sa atom. Tec jasôm êndên amac gebe Aê oc jau gêwupac tej ênsac amac êwin atom.

²⁵ Mago gêñ, tañ akôc kêt u nê m gêñ su nan, amêngôm njajanageñ e aê jawac.

²⁶ Tej embe êku nacjo tulu ma ênam noc kôm e ênac dabi ñ, oc jakên naclai êndên en gebe êtu lau samuc nêñ natau

²⁷ ma ênam gôlin êsêac ña tôcki

to elo êsêac popoc llnsim-linsimgeñ amboac kunom.

²⁸ Naclai amboac tonan aê kakôc anja Tamocnê, ma jakên utitêna elenmatanja êndên en.

²⁹ Nac tañ nê tanasun gêc nan, êñô bin, tec Nalau kêsôm gêdên gôlôac dabun nec.

3

Biô gêdên gôlôac Sardesja

¹ "Ma oto bin tonec êndên gôlôac dabun Sardesja nêñ anja.

"Nac tañ kêkôc Anôtônê Nalau 7 ma utitalata 7 nan, kêsôm bin tonec gebe Aê kajala nê m kolen ma waem gêc gebe gômoa matam jali, mago kôtu matê.

² Matam êlêc ma ôpuc gêñ nagêdô, tañ gebe êmac êndugeñ nan tôn, gebe aê galic aôm gôjac dabin nê m kolen njapep kêtôm ênac Anôtô mataanô njamja atom.

³ Amboac tonan taêm ênam bin, tañ gônô to kôkôc su nan, ma ômansan e ônam taôm ôkwi. Embe matam êlac atom, oc jawac amboac genjentêna, ma aôm oc ônam kauc noc jandên aôm jawacja.

⁴ Mago aôm nê m lau luagêcgeñ tec sêngôn Sardes, tañ sêgôm nêñ njakwê natêmui kêsa atom. Lau tonan tec galic êsêac têtôm gebe oc sêselên tonakwê kwalam sêwin aê.

⁵ Tej embe êku nacjo tulu, oc jakên en êsô njakwê kwalam sa ma jansen ênê njê su anja buku maten jalinja atom ma jasôm ênê njê lasê êndên Tamoc to nê anja.

⁶ Nac tañ nê tanasun gêc nan, êñô bin, tec Nalau kêsôm gêdên gôlôac dabun nec.

Bin gedên gôlôac Piladelpianja

⁷ "Ma oto bin tonec êndên gôlôac dabun Piladelpianja nêñ anja.

"Nac dabun to nac binjanôña, tañ kêkôc Dawidnê ki katamja nan, embe êlai su, oc tej êlai auc êtôm atom, ma embe êlai auc, oc tej êlai su êtôm atom,

ḡac tau tonan̄ kēsôm biḡ tonec gebe

⁸ Aê kajala nêḡ koleḡ. Ôlic acgom, aê galêc katam teḡ su gêdêḡ aôm, tec kêkô, ma teḡ kêtôm gebe ênsan̄ aucḡa atomanô. Aê kajala gebe nêḡ ḡaclai ḡagec gêc, mago kôḡasan̄ ḡoc biḡ to gôsa aêḡoc ḡaê auc atom.

⁹ Ôlic acgom, oc jakêḡ êsêac an̄ga Sadaḡḡê lôḡ, taḡ sê tauḡ gebe êsêac Juda, mago êsêac J uda atom, sêsau tauḡ nan̄, sêḡdêḡ aôm sêwac sêpôn̄ aen̄duc sêḡêc aôm amkaiḡḡa, ec sêjala gebe aê têtac gêwiḡ aôm.

¹⁰ Aê jaḡgôm biḡ tonan̄ gebe aôm kôḡasan̄ ḡoc biḡ to gôc gêḡwapac totêḡmtac kêpa sugêḡ. Amboac tonan̄ aê oc jajop aôm êḡdêḡ noc Iêtômḡa, taḡ oc mêḡêsa an̄ga nom ḡagamêḡ samob gebe ênsaê lau samob, taḡ sêḡgôn̄ nom nan̄, gebe lêtôm tau êḡap aôm sa êwiḡ atom.

¹¹ Aê oc jawac sebeḡ. Gêḡ taḡ kôkôc kêtḡ nêḡ gêḡ su nan̄, ôḡmêḡgôm ḡajaḡageḡ gebe ḡac teḡ êjaḡgo nêḡ sunsuḡ su atom.

¹² Teḡ embe êku ḡacjo tulu, oc jakêḡ eḡ êtu alê êkô ḡoc Anôtônê lôḡ dabuḡ. Eḡ oc êwi lôḡ dabuḡ siḡ êsa êna atomanô. Ma aê jato ḡoc Anôtônê ḡaê to ḡoc Anôtônê malac Jerusalem wakuc ḡaê ênsac eḡ. ḡoc Anôtô oc êkêḡ malac tau êsêp an̄ga undambê êḡmêḡ. Ma jato tauc ḡoc ḡaê wakuc ênsac eḡ êwiḡ.

¹³ ḡac taḡ nê taḡasan̄ gêc nan̄, êḡô biḡ, tec ḡalau kêsôm gêdêḡ gôlôac dabuḡ nec.

Biḡ gêdêḡ gôlôac Laodikean̄a

¹⁴ “Ma oto biḡ tonec êḡdêḡ gôlôac dabuḡ Laodikean̄a nêḡ an̄ela.

“Biḡḡanô ḡatau tau, taḡ gêwa biḡ sa ḡaḡêḡ to biḡḡanôgeḡ, gêḡ taḡ Anôtô kêkêḡ nan̄, samob ḡamôkê nan̄, kêsôm biḡ tonec gebe

¹⁵ Aê kajala nêḡ koleḡ ma kajala gebe aôm ḡaluc atom me ḡandan̄ atom. Ojae, jalic aôm ḡaluc me ḡandan̄ acgomḡan̄.

¹⁶ Mago aôm ḡaluc atom ma ḡandan̄ atom, aôm ḡakola-kola, amboac tonan̄ aê gabe jakasôp aôm siḡ an̄ga aocsuḡ.

¹⁷ Aôm kôsôm gebe Aê ḡac toawa ma ḡoc waba taêsam, tec kapô lêna gêḡ teḡ atom. Mago aôm gôjam kauc taôm. Aôm gôḡmoa jageo ḡanô ma lau embe sêlic, oc taêḡ walô aôm. Aôm ḡac ḡalêlôm sawa ma matampec to gôḡmoa ôlim ḡaômageḡ.

¹⁸ Amboac tonan̄ aê gabe jawa lêḡ teḡ sa êḡdêḡ aôm acgom. Ôḡnam ôli gold, taḡ sêpac ḡaja e ḡawasi kêsa nan̄, êḡdêḡ aê gebe ôtu ḡac tolêlôm. Onam ôli ḡakwê kwalam gebe ênsan̄ aôm gebe majam êsa êtu ôlim ḡaômḡan̄a atom, ma ôḡnam ôli ḡalêsi gebe ôḡniḡ oso matamanô e ôlic gamêḡ ḡaḡêḡ êsa.

¹⁹ Aê embe têtac êwiḡ lau teḡ, oc jamêḡtôc to jakôn̄iḡ êsêac. Amboac tonan̄ ôpôn̄ taôm topalêgeḡ e ôḡnam taôm ôkwi.

²⁰ Alic acgom, aê tec kakô katamdêḡmôê ma kamadi kakô. Teḡ embe êḡô aê aoc ma êlêc katam su, oc jasô jandêḡ eḡ jana ma janiḡ gêḡ jawiḡ eḡ ma eḡ êḡniḡ gêḡ êwiḡ aê.

²¹ Teḡ embe êku ḡacjo tulu, oc jakêḡ eḡ êḡgôn̄ ḡoc lêpôn̄ êwiḡ aê, amboac aê kaku ḡacjo tulu ma gaḡgôn̄ Tamocnê lêpôn̄ gawiḡ eḡ.

²² ḡac taḡ nê taḡasan̄ gêc nan̄, êḡô biḡ, tec ḡalau kêsôm gêdêḡ gôlôac dabuḡ nec.”

4

Sakiḡ dabuḡ undambêḡa

¹ Tonan̄ su acgom, go galic ḡakatu teḡ. Aê galic undambê ḡakatam teḡ gêḡa ma awa ḡamataḡa, taḡ kêsôm biḡ gêdêḡ aê ma gaḡô amboac dauc kêḡtaḡ nan̄, kêsôm gebe “Ôpi ôḡmôêḡ, aê gabe jatôc biḡ, taḡ oc mêḡêsa êtu ḡamu nan̄, êḡdêḡ aôm.”

² Ma sep tagen katuc kain ten kêsa e galic lêpôn kinja ten kêkô undambê ma nac ten gêngôn lêpôn tau.

³ Ma nac, tan gêngôn lêpôn kinja nan, lanjanô nawasi amboac jabo ma bomsamuc amboac môc. Ma kasômbuc kêgi lêpôn auc ma galic amboac kalacwaô.

⁴ Go lêpôn 24 kêgi lêpôn kinja tau auc, ma laumata 24 sêngôn lêpôn tau naô. Êsêac sêsô nakwê kwalam-kwalam to sêkuc sunsun gold.

⁵ Ma ôsic kêkac to awen kêsa ma wapap gêjac kêsa anja lêpôn kinja tau. Ma dawen 7 gelom kêkô lêpôn tau nanêmja. Dawen tau Anôtônê Nalau 7.

⁶ Ma gwêc ten kêpoac lêpôn tau nanêmja. Gwêc tau nakênkên langwagen amboac glas.

Ma anja gamên jalun tau bôc aclê sêkô sêgi lêpôn kinja auc. Êsêac matenânô taêsam gêjam ôlin nêmja to muja auc samucgen.

⁷ Bôc namataja kêtôm lewe. Go ônan kêtû luagêcja nan, kêtôm bulimakao kapoac. Ma ônan kêtû télêacja nan, lanjanô kêtôm jamalac. Ma ônan kêtû aclêja nan, kêtôm momboan gêlôb.

⁸ Ma bôc aclê tonan nêj namagê 6 kêtôm êsêacgen. Ma matenânô gêjam ôlin dêmôêja to lêlômja auc. Êsêac sêsôm bin tonec kêtôm bêc to gelen sêlêwan atom gebe

“Apômtau Anôtô, nanini Natau, en nac dabun, dabun, dabun.

En gêmoa gêdên andanjen ma gêmoa galoc ma oc êmên.”

⁹ Ma gêdên tan bôc tau sêkên nawasi to wae ma danje gêdên nac tau, tan gêngôn lêpôn kinja ma oc êmoa mata jali tenjen ma tenjen nan,

¹⁰ êsêac laumata 24 tonan sêu tauj gêdên nac, tan gêngôn lêpôn nan, to teten mec gêdên nac, tan gêngôn lêpôn nan, to teten mec gêdên nac, tan êmoa mata jali tenjen ma tenjen, ma tetoc nêj sunsun gêc lêpôn nanêmja ma sêsôm gebe

¹¹ “O Apômtau, aêacma Anôtô, aôm kôtômgoc gebe ôkôc nawasi ma waem to naclai,

gebe aôm kôkên gêj samob ma aômnêm bin kêkên gêj samob mênkêsa to nanô kêsa tec sêmoa.” * têtac nandan gêdên nêj natauja nec atom. Êsêac tetoc nêj Apômtau sa na lên amboac tonan.

5

Buku ma domba nabin

¹ Aê galic buku ten kêsêp nac, tan gêngôn lêpôn nan, nê lêma anôja. Teto bin kêsêp lêlômja to dêmôêja, go sêkic tôn ma sêkên pen 7 kêpi naomata.

² Go galic anela naclai ten kêsôm bin kêkac awa sagen gebe “Asa kêtôm gebe êkac pen su ma êkac buku tau sa.”

³ Nac ten anja undambê me anja nom me anja nom nalêlôm kêtôm gebe êkac buku sa ma êsam atom.

⁴ Ma aê kêtan nanô gebe têtap nac ten sa kêtôm gebe êkac buku sa ma êsamja nec atom.

⁵ Go laumata tau nêj ten kêsôm gêdên aê gebe “Ôtan atom. Ôlic acgom, lewe anja Judanê gôlôac, Dawidnê wakuc ten, kêku nacjo tulu. Nac tonan tec êkac pen 7 su ma êkac buku tau sa.”

⁶ Go galic domba ten kêkô lêpôn kinja to bôc aclê ma laumata 24 nalêlôm. Domba tau nalanô amboac sêbuc su. Nê jabo 7 to mataanô 7. Mataanô 7 tau Anôtônê Nalau 7, tan kêsakin sêjam nom samucgen auc.

⁷ Tec domba tau jakêkôc buku su anja nac, tan gêngôn lêpôn kinja naô nan, nê lêma anôja.

* **4:11:** Laumata 24 sêkac nêj sunsun su gêc nom kêtû

⁸ Gêdêñ tañ en kêkôc buku su nañ, bôc aclê to laumata 24 sêu taun sêc domba lañônêmña. Êsêac sêkôc gêñ wêña kêtômgen ma sêkôc laclu gold. Gêñmalu tañ kêsêp laclu nañ, Anôtônê launêñ mec.

⁹ Ma êsêac sêpuc wê wakuc teñ sa gebe
 “Aôm kôtôm gebe ôkôc buku ma okac ñapeñ su,
 gebe sêbuc aôm ma nêñ dec gêjam ôli ñamalac
 tomôkê-tomôkê ma awen teñ-awen teñ ma to-m-to-m ma toton-toton têtù
 Anôtônê lau.

¹⁰ Aôm kôkêñ êsêac têtù Anôtônê gamêñ to dabuñwaga,
 gebe sênam sakin aêacnêñ Anôtô ma sênam gôlin aña nom.”

¹¹ Go galic to gañô añela taêsam awen. Añela tau sêgi lêpôn kinña to bôc ma laumata auc ma nêñ namba 1,000 to 1,000 ma 10,000 to 10,000.

¹² Êsêac sêsôm ña awen kapôêñ gebe
 “Domba tañ sêbuc nañ, kêtôm gebe êkôc ñaclai to
 gêñ tolêlôm-tolêlôm ma kauc mêtêña to ñajaña ma
 wae to ñawasi ma lambin.”

¹³ Ma gañô gêñ samob, tañ Anôtô kêkêñ nañ, aña undambê to nom ma aña nom ñalêlôm to gwêc ma gen samob, tañ sêjam aucgen nañ sêsôm gebe
 “Lambin to wae ma ñawasi to ñajaña enden ñac, tañ
 gêngôn lêpôn kinña nañ, agêc Domba tenjen ma tenjen.”

¹⁴ Go bôc aclê tau tonan sêlôc gebe “Binñanô.” Ma êsêac laumata sêu taun jasêc ma teten mec. * taên ênam gebe lau teñ sêsam papia tau sewin atom, go sêkic papia tôn ña gam me o teñ ma sêsap ñaomata tôn kêpi tagen ña katêkwi, go sêpen nêñ ñatalô êwa êsêac saña kêsêp katêkwi tau. Katêkwi tonatalô tau sêsam gebe pen. Ñac tañ papia gêjac en ñawae nañ, êkac pen tau su acgom, go êtôm gebe êsam papia tau. tau. Kat kwl to atalô tau Jam gebe pe ac tañ papla gêjac en ñawae nañ, êkac pe tau 8 U aC 9 Om, go êtôm gebe Ñam papla tau.

6

Bin penña

¹ Go galic Domba kêkac buku ñapeñ 7 ñamataña su. Ma gañô bôc aclê nêñ teñ kêsôm awa amboac wapap gêjac gebe “Ômôên.”

² Ma gaôc matocanô sa ma galic hos kwalam-kwalam teñ. Ñac tañ gêngôn hos ñaô nañ, kêmgôm talam ma sêkêñ sunsun gêdêñ en kêkuc. Ma ñac tau kêsa gêja kêtôm ñac-kêku-ñacjo-tuluwaga, ma en oc êku ñacjo tulu.

³ Go Domba kêkac ñapeñ kêtù luagêcña su. Ma gañô bôc kêtù luagêcña kêsôm gebe “Ômôên.”

⁴ Ma hos kokoc teñ kêsa gêmên. Ma ñac, tañ gêngôn hos ñaô nañ, kêtù ñatau gebe êkôc binmalô su aña nom ma êkêñ ñamalac senseñ taun, tec sêkêñ sin kapôên teñ gêdêñ en.

⁵ Go Domba kêkac ñapeñ kêtù têtêacña su. Ma gañô bôc kêtù têtêacña kêsôm gebe “Ômôên.” Ma gaôc matocanô sa e galic hos jejec teñ. Ma ñac, tañ gêngôn hos ñaô nañ, kêkôc dôn tanam dôn gêñ ñawapacña kêsêp lêma.

⁶ Ma gañô awa teñ kêsa bôc aclê ñasawa gebe “Kôm bêc tagenña ñaôli kêtôm gebe tanam ôli padi kap luagêc. Kôm bêc tagenña ñaôli kêtôm gebe tanam ôli labi kap 6gen. Mago ôngôm ñalêsi to wain êtu sec atom.”

⁷ Go Domba kêkac ñapeñ kêtù aclêña su. Ma gañô bôc kêtù aclêña nê awa gebe “Ômôên.”

* **5:14:** Lau ñanô embe teto papia êndên ñac teñ ma embe

⁸ Tec gaôc matocanô sa e galic hos bobob tenj. Ma ñac, tanj gêngônj hos gaô nanj, nê ñaê gebe Gêmacanô. Ma lau lamboamña tédaguc enj. Ma sêwa lau nomña kékôc gêja tonj aclê, ma Gêmacanô to nê lau têtáp ñaclai sa gebe senseñ tonj aclê tonanj ñatenj su ña sinj to ña tôbôm ma ña gêmac tokainj-tokainj to ña bôclai nomña.

⁹ Go Domba kékac ñapeñ kêtú lemenj tenjña su. Ma aê galic lau, tanj sêjac êsêac êndú kêtú sêsôm Anôtônê binj lasê to sêwa binj tau sa ñañênña nanj, nêñ katunj sêmoa altar ñalabu.

¹⁰ Ma êsêac sêmôêc ña awenj kapôênj gebe “O ñatau dabunj to binjñanôña, êndênj ondóc go ômêtôc binj ma ôkênj aêacma dec ñagêjô êndênj lau nomña.”

¹¹ Tec sêkênj ñakwê kwalam-kwalam gêdênj êsêac kêtômgenj ma sêsôm gêdênj êsêac gebe sêlêwanj taunj saunjenj êwinj e ñacjo sênac lau, tanj sêjam kôm sêwinj êsêac to nêñ lasitêwai êndú nasêwinj êsêac, go Anôtô êmêtôc lau nomña.

¹² Ma aê galic Domba kékac ñapeñ kêtú bña su ma ôjô gêjam kapôênjanô e oc kêtú jec amboac talu ñasaô-saô ma ajônj samuc amboac dec.

¹³ Utitalata umbonña sêpôp sêsêp nom amboac wa tomatac-tomatac sêsêlô êndênj tanj mu êsêlênj kapôênj nanj.

¹⁴ Ma umbonj gêlêc tau amboac sêlêc lacgenj ma lôc to nuc samob sêkênj malenj sinj.

¹⁵ Go kinj nomña to lau towae ma sinjwaganênj kapitai to lau tolêlôm ma ñajaña to gênôma ma êsêac, tanj sêmoa nêñ lêtêgenj nanj, êsêac samob sêsijn taunj sêsêp gêsunj to poclabu anja lôc.

¹⁶ Ma sêsôm gêdênj lôc to poc kapôênj gebe “Aku taôm sa mênjanjênduc aêac auc gebe ñac, tanj gêngônj lêpônj kinjña nanj, agêc Domba, tanj têtac ñandanj nanj, sêlic aêac sapu.

¹⁷ Gebe agêcnênj bêc kapôênj têtac ñandanña mênkêsa, ma asa kêtôm gebe êpuc tau tôñ êkô.”

7

Sepeñ ñatalô kêpi Israelneñ lau 144,000

¹ Tonanj su, go galic anjela aclê sêkô nom ñakêclêsu aclê ma sêmêgôm nom ñamu aclê tôñ, gebe mu tenj êsêlênj naêpi nom ma gwêc to ka tenj atom.

² Go galic anjela tenj anja oc ñam kêpi gêmênj, nanj kékôc Anôtô mata jali nê peñ sepeñ ñatalôña ma gêmôêc ña awa kapôênj gêdênj anjela aclê, tanj têtáp ñaclai sêngôm nom to gwêc êtu secña sa nanj gebe

³ “Anjôm nom to gwêc ma ka êtu sec atomgenj e aêac apeñ ñatalô êpi aêacnênj Anôtônê sakinjwaganênj tenjbeñ su acgom.”

⁴ Go ganô sêsa lau, tanj sepeñ ñatalô kêpi êsêac nanj, nêñ namba sa kêtôm 144,000. Sepeñ ñatalô kêpi Israel latuinênj gôlôac samob kêtômgenj.

⁵ Anja Judanê gôlôac sepeñ ñatalô kêpi lau 12,000,

anja Rubennê gôlôac 12,000,

anja Gadnê gôlôac 12,000,

⁶ anja Asernê gôlôac 12,000,

anja Naptalinê gôlôac 12,000,

anja Manasenê gôlôac 12,000,

⁷ anja Simeonnê gôlôac 12,000,

anja Lewinê gôlôac 12,000,

anja Isakamê gôlôac 12,000,

⁸ anja Sebulonnê gôlôac 12,000,

anja Josepnê gôlôac 12,000,

ma anja Benjaminnê gôlôac 12,000.

Lau nomnja toton-toton sêjam sakinj Anôtô

⁹ Tonaj su, go galic lau taêsam nâsec, nâc tenj kêtôm gebe êsa êsêac sanja atomanô. Êsêac anja lau toton-toton samob nêj to lau tomôkê-tomôkê ma lau to-m-to-m samob to lau awen tenj-awen tenj. Êsêac sêkô lêpônj kinja to Domba lanônêmja sêsô nâkwê kwalam-kwalam ma sêoc tômtôm njalaun.

¹⁰ Ma sêmôêc nâ awen kapôênj gebe “Moasinj ênam aêac kêsinja gêmênj anja Anôtô, tanj gêngônj lêpônj kinja nanj, agêc Domba nêj.”

¹¹ Ma anjela samob, tanj sêkô sêgi lêpônj kinja to laumata ma bôc aclê auc nanj, sêu taunj têtâp labôcgenj sêc lêpônj kinja nanêmja ma teterj mec gêdênj Anôtô

¹² ma sêsôm gebe

“Binjanô, lambinj to njawasi

ma kauc mêtênja to danje

ma wae to njac lai ma njajanja

êndênj aêacnênj Anôtô tenjenj ma tenjenj. Binjanô.”

¹³ Go laumata tenj kêtû kênac aê gebe “Êsêac tanj sêsô nâkwê kwalam-kwalam nanj, asa lau ma sêmênj anja ondoc.”

¹⁴ Ma aê kasôm gebe “Noc apômtau, aôm kôjalagac.” Tec enj kêsôm gêdênj aê gebe “Gênwapac kêkôninj êsêac njanô, tec sêmênj ma sêkwasinj nêj nâkwê kêsêp Dombanê dec, tec nâkwê tau kêtû sêp.

¹⁵ Sêgôm amboac tonaj, tec sêkô Anôtônê lêpônj kinja nanêmja ma sêjam sakinj enj kêtôm bêc to gelenj sêmoa ênê lôm dabunj.

Ma nâc, tanj gêngonj lêpônj kinja njanô nanj,

mênjêtu nêj bec.

¹⁶ Mo to bu oc êjô êsêac êtiam atom.

Ma oc to gên njandanj tenj oc êtunj êsêac êtiam atom,

¹⁷ gebe Domba, tanj kêkô lêpônj njalunjenj nanj, oc ejop êsêac

ma oc êwê êsêac sêndênj bumata mata jali sêna.

Ma Anôtô oc êmbunj êsêac matenjsulu samob anja matenjsasi su.”

8

Napej kêtû 7nja

¹ Domba kêkac njapej kêtû 7nja su, go undambê njagamênj njanênj kêsa kêtôm ockatu njasawa njamakenj.

² Go galic anjela 7, tanj sêkô Anôtô lanônêmja nanj, sêkôc dauc 7.

³ Ma anjela tenj gêmênj kêkô kêsi altarnja. Enj kêkôc laclu gold gênmalunja tenj. Ma sêkênj gênmalu taêsam gêdênj enj gebe êkênj êtu da ênsac altar gold, tanj kêkô lêpônj kinja nanêmja nanj, êwinj Anôtônê lau samob nêj mec.

⁴ Ma gênmalu njajadaunj gêônj sa anja anjela, tanj kêkô Anôtô lanônêmja nanj lêma, kêpi gêwinj Anôtônê launênj mec gêja.

⁵ Go anjela kêkôc laclu gênmalunja jakêkênj ja anja altar kêsêp e mênjgêc ma kêbalinj kêsêp nom gêja. Su, go wapap gêjac to gamênj njakicsêa kêsa ma ôsic kêkac to ôjô gêjam.

Dauc kêtanj

⁶ Ma anjela 7, tanj sêkôc dauc 7 nanj, sêmasanj taunj gebe sênac êtanj.

⁷ Anjela njamatanja gêjac dauc kêtanj ma kompoc to ja ma dec kêgalunj gêwinj tau kêsêp nom gêja. Sêwa nom samuc kêkôc gêja njamakenj têtêac ma sêwa ka kêkôc gêja tonj têtêac amboac tonanjenj. Tec ja genj nom njamakenj tenj to ka njatonj tenj su ma gêgwanj matac-matac samob tomalagenj.

⁸ Go anjela kêtû luagêcnja gêjac dauc kêtanj ma gên amboac ja genj lôc kapôênj tenj gêu tau kêsêp gwêc gêja. Gwêc tau sêwa kêkôc gêja têtêac ma njatenj kêtû dec.

⁹ Ma sêwa gêñ maten jali, tañ sêsê awen sêmoa gwêc nan, to wan, tañ sêpoac gwêc nan, kêkôc gêja tonj têtêac ma gêñ maten jali nêñ tonj tenj to wan ñatonj tenj sêjaña.

¹⁰ Go anjela kêtú têtêacña gêjac dauc kêtan. Ma utitalata kapôên tenj kêpôp anja umbonj kêtôm dawen ñawaô. Ma sêwa bu samob kêkôc gêja têtêac, tec jakêsêp ñatenj to kêsêp bumata gêwinj.

¹¹ Ma utitalata tau ñaê gebe Ñamakic. Ma bu têtêac tau ñatenj ñamakic kêsá. Ma ñamalac taêsam sênôm bu ñamakic tau, tec sêmac êndu.

¹² Go anjela kêtú aclêña gêjac dauc kêtan. Ma sêwa oc kêkôc gêja ñamakenj têtêac ma sêwa ajônj kêkôc gêja ñamakenj têtêac to sêwa utitalata kêkôc gêja tonj têtêac. Ma oc ñamakenj tenj to ajônj ñamakenj tenj ma utitalata ñatonj tenj gêjam kanuc. Ma têtê oc to ajônj ma utitalata kêpô nomña kêtú dambê kêtôm tonanjenj.

¹³ Go galic to ganjô momboan tenj gêtôb gêmóa umbonj ñalabu ma gêmôêc ña awa kapôên gebe “Ojae, ojae, ojae, lau tañ sêngônj nom nanmênj. Anjela têtêac tec sêmoa. Nêñ dauc embe êtan, oc êsêacmênj sêngônj naeo ñanôgoc.”

9

¹ Go anjela kêtú lemenj tenja gêjac dauc kêtan. Ma galic utitalata tenj kêpôp anja umbonj kêsêp nom gêja, ma sêkênj ki gamênj ñakêlêndinj secña gêdênj enj.

² Ma enj kêtai gamênj ñakêlêndinj ñakatam su ma jadaunj kêpi anja gêsunj tau tonan kêtôm ja genj oba ñatêtac mênngêjam oc to gamênj auc e ñakesec kêsá.

³ Ma wagô sêsa anja jadaunj ñalêlôm mênjsêjam nom auc, ma nêñ ñaclai kêtôm alidêbu nomña nêñ.

⁴ Ma binj gêdênj êsêac gebe sêngôm gêgwanj nomña to gêñ ñalaunj matac-matac ma ka sec atom, têtú kasec ñamalac, tañ sepenj Anôtônê ñatalô kêpi êsêac tenbelenj atom nanjenj.

⁵ Mago wagô tau têtôm gebe sênac ñamalac êndu atom, sêlôc gebe sêlênsu êsêacgenj êtôm ajônj lemenj tenj. Sêlênsu êsêac ña ñandanj êtôm alidêbu êñac lau ñandanj.

⁶ Êndênj ñasawa tonan ñamalac sêngôm gêñlêlôm gebe sêmac ênduña, mago sêngôm elê mê. Êsêac oc sênam awenj su gebe sêmac êndu, mago gêmác oc êc êsêac sugenj.

⁷ Wagô tau ñalanjô amboac hos, tañ sêmasanj kêtú sinja nan. Êsêac sêkuc gêñ amboac sunsunj gold, ma êsêac lanjônjanô amboac ñamalac lanjônânô.

⁸ Êsêac môkênlaunj balinj amboac lauonênj ma lunlunj amboac lewenênj.

⁹ Talic êsêac bônj dagi amboac maluku ki gêsanj auc, ma nêñ magênj ñakicsêa amboac kareta, tañ hos taêsam sê ma sêlêti kêtú sinja nan.

¹⁰ Ma nêñ lêñuc tokêm amboac alidêbunênj, ma nêñ ñaclai gêc ñalêñuc tau ñalêlôm, gebe têtú kasec ñamalac êtôm ajô lemenj tenj.

¹¹ Anjela gamênj ñakêlêndinj secña kêtú nêñ kinj, nê ñaê ña Ebolai awenj gebe Abadon, ma ña aêac awenj gebe ñac-gesenj-gênj-ñsamob-suwaga.

¹² Ojae ñamataña mênngêja su. Ojae luagêc gacgenj gêc, oc mênngêsa êtu ñamu.

¹³ Go anjela kêtú ña gêjac dauc kêtan. Ma aê ganjô awa tenj kêsá anja jabo aclê, *tañ gêsac altar gold, tañ kêkô Anôtô lanjônêmña nan ñakêclêsu.

¹⁴ Awa tau kêsôm gêdênj anjela kêtú ña, tañ kêkôc dauc nan, gebe “Ôngamboac anjela aclê, tañ sêkô êsêac tônj sêmoa bu kapôênj Euprat nan su.”

¹⁵ Ma enj kêgaboac anjela aclê tonan su. Anjela tau sêmasanj taunj kêpi jala tonan ñaajônj to ñabêc ma ñaockatu su gebe sêwa ñamalac samob êkôc êna tonj têtêac ma sênac ñamalacnênj tonj têtêac tau ñatenj êndu.

¹⁶ Ma aê ganjô sêsa sinjwaga, tañ sêngônj hos ñaô nan, nêñ namba sa, ma namba tau 200 million.

17 Ma katuc kainj tej kêsa e galic hos to lau, taj sênggônj ñaô nanj. Êsêacnêj maluku kokoc kêtôm ja to majanj-majanj ma jonjonj. Ma hos tau môkênjapac amboac lewenêj, ma ja to jadaunj ma talao kêsa êsêac awenjsunj.

18 Gênjwapac têtêac tonec ja to jadaunj ma talao, taj kêsa êsêac awenjsunj nanj, gesenj ñamalac, taj sêwa kêtôc gêja tonj têtêac nanj, ñatenj su.

19 Hos tau nêj ñaclai ñam kêsêp êsêac awenjsunj to nêj Iênjuc. Nêj Iênjuc tomôkênjapac amboac moac. Ma môkênjapac tau tonanj têtû kasec ñamalac.

20 Ma ñamalac ñagêdô, taj gênjwapac tonanj gesenj êsêac su atom nanj, sêjam tauj ôkwi anja nêj kôm, taj lemenj sêgôm nanj atom. Êsêac tetenj mec gêdênj ñalau sec sêwi sinj atom ma tetenj mec gêdênj gwam, taj sêmasanj ña gold to silber ma ki to poc ma ka, ma têtôm gebe sêlic gamênj to sênjô binj ma sêsêlênj atom nanj.

21 Ma êsêac sêjam tauj ôkwi anja nêj lênj sêjac ñamalac êndu to nêj sôlônj toê-toê ma nêj lênj mockainj to mockainj ma nêj binj genjenj atom. * jabo kapôênj aclê ma sêkênj jabo ñakatu tau kêtô altar ñakêclêsu aclê. ma êkênj jabo akatu tau k k altar akacju acj.

10

Anjela to buku saunj

1 Go galic anjela ñajanja tej anja undambê kêsêp gêmênj. Enj kêtôm tau auc ña tao, ma kasômbuc tej gêsac enj môkêapac, ma lanjôanô amboac oc ma akainj amboac alê ja.

2 Buku saunj tej kêtac tau sa kwananjenj kêsêp enj lêma. Ma ketoc akainj anôña kêtô gwêc ma gasênja kêtô bau.

3 Go enj gêmôêc ña awa kapôênj amboac lewe kêtanj. Enj gêmôêc su, go wapap 7 sêjac ma sêsôm binj.

4 Wapap 7 sêsôm binj su, ma gabe jato binj tau. Mago ganjô awa tej kêsa anja undambê gêmênj gebe “Binj taj wapap 7 sêsôm nanj, ênêc aômñagenj, oto sa atom.”

5 Go anjela, taj galic enj kêtô gwêc to bau nanj, gêtac lêma anôña sa kêpi undambê gêja,

6 ma kêtôc lêma kêpi ñac mata jalinj, taj gêmôa tenjenj ma tenjenj. Ñac tau kêtênj undambê to ñagênj samob ma nom to ñagênj samob ma gwêc to ñagênj samob. Ma anjela kêsôm gebe “Têm oc êmbacnê.

7 Êndênj taj anjela kêtû 7ña ênac dauc êtanj nanj, Anôtô oc ênac dabinj nê binj ñalêlômña, amboac kêsôm ñawae ñajam tau lasê gêdênj propete, taj têtû ênê sakinjwaga nanj.”

8 Ma awa, taj ganjô kêsa anja undambê gêmênj nanj, kêsôm binj gêdênj aê kêtiam gebe “Ôna ma ôkôc buku, tê kêtac tau sa kwananjenj kêsêp anjela, taj kêtô gwêc to bau nanj, lêma nê su.”

9 Tec aê gadênj anjela tau gaja ma kasôm gêdênj enj gebe “Ôkênj buku saunj tonanj êndênj aê.” Ma enj kêsôm gêdênj aê gebe “Ôkôc wacônij. Buku tau oc êngôm nê ñatêtacsêga ñamakic êsa. Mago awamsunj oc ênsaê ñakana amboac lêp.”

10 Ma kakôc buku saunj tau su anja anjela lêma ma mênjgaenj e kêsaê ñakana amboac lêp gêc aocsunj. Aê kadanjônj su, go ñoc ñatêtacsêga ñamakic kêsa.

11 Ma sêsôm gêdênj aê gebe “Oc binj lasê êtiamnanj êpi lau to-m-to-m to lau totonj-totonj ma lau awenj tej-awenj tej ma kinj tokinj.”

* 9:21: Lau Juda sêmasanj nêj ñagêlônj tej. Êsêac sêsap

11

Sêwa-binj-sa-ñanñewaga luagêc

¹ Go sêkêñ ôpic tenj kêtôm tôc tanam dôñ gêñña gêdên aê ma sêsôm gêdên aê gebe “Ôndi naônâñm dôñ Anôtônê lôñ dabunj to altar ma êsêac, tanj tetenj mec sêmoa lôñ dabunj ñalêlôm nanj.

² Mago ondec malaclunj lôñ dabunj ñmagêña ênêcña, ônam dôñ atom, gebe sêkêñ gêdên lau samuc sêwê kainj ma êsêac oc sêka malac dabunj popoc êtôm ajônj 42.

³ Ma aê oc jakêñ ñoc sêwa-binj-sa-ñanñewaga luagêc. Êsêagêc sêsô talu sa ma seoc binj lasê êtôm bêc 1,260.”

⁴ Ñac ulu tonanj têtôm katêkwi luagêc me jakainj luagêc, tanj sêkô nom Ñatau lanjônêm nanj.

⁵ Ma tenj embe taê ênam gebe êtu kasec êsêagêc, go ja êsa êsêagêc awenjsun e naêninj agêcnênj ñacjo su. Tenj embe taê ênam gebe êtu kasec êsêagêc, nanj sensenj enj su ña ja êtôm tônêgenj.

⁶ Ñaclai gêdênj êsêagêc gebe sêmbôc umbonj auc e kom tenj ênac êndênj bêc êsêagêc seoc binj lasêña atom. Ma ñaclai gêdênj êsêagêc gebe sênam bu ôkwi êtu dec. Ma êsêagêc oc sêlênsu nom ña gêñwapac tokainj-tokainj êtôm tanj taênj gêjam nanj.

⁷ Êndênj tanj sênac dabinj nêñ kôm sêwa binj saña nanj, bôc tau oc êpi anja ñakêlêndinj sec mênjênac sinj êndênj êsêagêc e êku êsêagêc tulu ma ênac êsêagêc êndu.

⁸ Ma êsêagêcnênj ñawêlêlanj oc ênêc malacsêga ñaintêna. Êsêac sêlêwinj malac tau gebe Sodom to Aiguptu. Anja malac tonanj êsêac sêjac êsêagêcnênj Apômtau kêpi kakesotau.

⁹ Ma lau anja lau to-m-to-m ma lau tomôkê-tomôkê to lau awenj tenj-awenj tenj ma lau totonj-totonj sêlic êsêagêcnênj ñawêlêlanj ênêc êtôm bêc têlêac ma ñasêku ma sênac jao gebe sênsunj atom.

¹⁰ Ma lau nomña oc têtû samuc êsêagêc sêmac êndunja ma têtac ñajam, tec sêkêñ gêñ ñajam-ñajam ñaômagenj êndênj taunj, gebe propete luagêc tonanj sêlêsu lau nomña.

¹¹ Bêc têlêac ma ñasêku gêjaña, go Ñalau mata jalinja anja Anôtônê kêsêp êsêagêcnênj ñalêlôm gêja, tec agêc dêdi sêkô, ma êsêac, tanj sêlic êsêagêc nanj, têtêc taunj ñanô.

¹² Ma ñaclagêc tau sênjô awa kapôênj kêsa anja undambê ma kêsôm gêdênj êsêagêc gebe “Api tonec amênj.” Go tao tenj kêsunj êsêagêc sa sêpi undambê sêja ma agêcnênj I acjo sêlic êsêagêc sêpi sêja.

¹³ Ma gêdênj ñasawa tonanj ôjô gêjam kapôênj e malac tonanj ñaandu samob embe tawa êkôc êna tonj 10, nanj ñatenj gêjaña. Ma ôjô tau gesenj lau 7,000 su. Ma lau ñagêdô têtêc taunj, tec tetoc Anôtô undambêña sa.

¹⁴ Ojae kêtû luagêcña tec mênjgêja su. Ma ojae kêtû têlêacña oc mênjêsa.

Dauc kêtû 7ña

¹⁵ Go anjela kêtû 7ña gêjac dauc kêtanj. Ma awenj kapôênj kêsa anja undambê gebe

“Aêacnênj Apômtau agêc nê Kilisi têtû nom ñagamênj Ñatau, ma enj oc ênam gôlinj êmoa tenjenj ma tenjenj.”

¹⁶ Go laumata 24, tanj sênjônj nêñ lêpônj sêmoa Anôtô lanjônêm nanj, sêu taunj têtap labôcgenj sêc ma tetenj mec gêdênj Anôtô gebe

¹⁷ “O Apômtau Anôtô, ñanininj Ñatau, tanj gômôa gêdênj andanjenj ma galoc gômôa nanj,

aêac anam danje aôm gebe kôwaka nê m ñaclai kapôêñ sa ma gôjam gôlin gômoa.

¹⁸ Lau samuc têtac ñandan kêsa,
mago aôm têtac ñandan kêsa amboac tonanjen.

Noc ômêtôc ñacmatêña

to ôkêñ ñagêjô ñajam êndên propete, tañ têtû nê m sakinwaga

to êndên nê m lau ma êndên êsêac lau sauñ to kapôêñ,

tañ têtêc aôm nê m ñaê nanña, mên gêô lasê.

Noc onsen êsêac, tañ sesen nom nan, tau tonec.”

¹⁹ Ma Anôtônê lôm dabuñ anga undambê ñakatam gêlêc su e Anôtônê poac ñakatapa, tañ kêkô ênê lôm dabuñ nan, kêtû awê. Go ôsic kêkac to gamên ñakicsêa kêsa ma wapap gêjac to ôjô gêjam ma kompoc gêjac kapôêñ.

12

Awê ma lêñuckêm nêñ biñ

¹ Ma gên talô kapôêñ ten anga undambê mên kêsa gebe awê ten kêsô oc kêtû nê ñakwê ma kêkô ajôn ñaô ma kêkuc utitalata 12 kêtû sunsun.

² Awê tau taê ma ñapalê kêtun en gebe êkôc, tec gên gôn jageo ma kêwakic.

³ Go gên talô ten anga undambê mên kêsa. Lêñuckêm bom samuc kapôêñ ten tomôkêapac 7 ma ñajabo 10 kêkuc sunsun 7.

⁴ Ma nê Iêñuc gêbam utitalata umbonña ton têtêac tonan ñaten pinpañ, ma kêpalip kêsêp nom gêja. Go lêñuckêm jakêkô awê, tañ gebe êkôc ñapalê nan lanônem. En kêkô ma kêsâê gebe awê êkôc ñapalê su acgom, go en êndan gôn ñapalê tau su.

⁵ Awê tau kêkôc ñapalê ñac. Ñapalê tau tonan oc ênam gôlin lau samuc samob ña tôcki. Go gên ten kêjan go ñapalê su gêdên Anôtô to nê lêpôn gêja.

⁶ Ma awê tau kêsâ gamên sawa gêja. Anôtô tau kêmasan gamên ñasawa ten kêtû enña gebe sêlôm en anga tônê êtôm bêc 1,260.

⁷ Go sin kêsâ anga undambê. Mikael to nê anela sêjac sin gêdên Iêñuckêm. Ma lêñuckêm to nê anela sêjac sin gêdên êsêac,

⁸ mago sêku êsêac tulu atom, tec lêñuckêm to nê anela nêñ ñasawa ten gêc undambê kêtiam atom.

⁹ Êsêac têtin Iêñuckêm kapôêñ, moac langwa tau, tañ sêsam en gebe Ñackêlênsôn-biñwaga me Sadañ nan su. Ñac tau kêsau nom ñagamên samob. Êsêac têtin en to nê anela su sêsêp nom sêja.

¹⁰ Go ganô awa kapôêñ anga undambê kêsâ gebe

“Galoc moasin to ñajana ma gôlin kinña gêmu gêdên aêacnên Anôtô gêja.

Ma ênê Kilisinê ñaclai kêsâ,

gebe têtin ñac, tañ kêkô Anôtô lanônem

ma kêgôlin biñ kêpi aêacnên lasitêwai nan su.

En kêgôlin biñ kêpi êsêac kêtôm bêc to gelenjen.

¹¹ Ma êsêac sêku en tulu ña Dombanê dec

to ña nêñ biñ, tañ sêwa sa nan.

Êsêac têtac gêwin gebe sêmoa maten jali atom, tec sêmac êndu.

¹² Amboac tonan undambê to amac, tañ an gôn undambê nan, têtac ñajam êsa.

Ojae, nom to gwêcmên,

Sadañ kêsêp gêdên amac gêwac totêtac ñandan kapôêñ,

gebe en kêjala su gebe nê têt kêtû dambêgac.”

¹³ Gêdên tonan Iêñuckêm kêjala gebe têtin en su kêsêp nom gêja, tec kêjanda awê, tañ kêkôc ñapalê ñac nan.

¹⁴ Ma sêkênj momboan kapôênj ñamagê luagêc gêdênj awê tau, gebe êiôp êna nê mala, tanj gêc gamênj sawa nanj. Êsêac oc sêlôm enj anja tônê êtôm jala têtêac ma ajônj 6, gebe êmoa jaêc moac.

¹⁵ Tec moac gêluc bu kapôênj kêsa awasunj kêdaguc awê tau gêja, gebe êc enj su.

¹⁶ Mago nom gêjam awê tau sa ma gêña awasunj e kêdangac bu, tanj Iênjuckêm gêluc kêsa awasunj nanj su.

¹⁷ Tec Iênjuckêm têtac ñandanj gêdênj awê tau ma gêja gebe ênac sinj êndênj ênê wakuc ñagêdô, tanj sêmasanj Anôtônê binjsu to sêwa Jesunê mêtê sa nanj.

¹⁸ Ma Iênjuckêm kêkô ambêô.

13

Bôc luagêc nêj binj

¹ Go galic bôc tenj kêpi anja gwêc gêmênj. Bôc tau nê jabo 10 ma môkêapac 7. Ma sunsunj 10 gêsac nê jabo ñaô ma teto ñaê alôb-alôb gêsac môkêapac.

² Ma bôc tau, tanj galic nanj, ñalanjô amboac pusip salenja kapôênj ma akainj amboac iwanê ma awasunj amboac lewe awasunj. Ma Iênjuckêm kêkênj nê ñajanja to nê lêpônj ma nê ñaclai kapôênj gêdênj enj.

³ Ma sêlic bôc tau nê môkêapac tau ñatenj kêtôm sêjac êndu, mago ñakamoc sec tau gêmô. Tec lau nomña samob sê taênj ma têtadaguc bôc tau.

⁴ Ma êsêac tetenj mec gêdênj Iênjuckêm gebe kêkênj ñaclai gêdênj bôc, go tetenj mec gêdênj bôc tau ma sêsôm gebe “Asa kêtôm bôc tonanj ma asa kêtôm gebe ênac sinj êndênj enj.”

⁵ Ma Anôtô gêlôc gebe bôc etoc tau sa ña awasunj kapôênj to êsôm binj alôb-alôb, ma kêkênj ñaclai gêdênj enj gebe êngôm gênj tau êtôm ajônj 42.

⁶ Bôc tau gêña awasunj ma kêsôm binj alôb-alôb kêpi Anôtô to kêpi ênê ñaê to ênê andu ma kêpi êsêac, tanj sêngônj undambê.

⁷ Ma Anôtô gêlôc gebe enj ênac sinj êndênj Anôtônê lau e êku êsêac tulu. Ma kêkênj ñaclai gêdênj enj gebe êtu lau tomôkê-tomôkê to lau to-m-to-m ma lau awenj tenj-awenj tenj to lau totonj-totonj samob nêj ñatau.

⁸ Ma lau nomña samob oc tetenj mec êndênj bôc tau. Mago gêdênj tanj Anôtô kêkênj undambê to nom atomgenj nanj, lau tonanj nêj ñaê kêsêp Domba, tanj sêjac êndu nanj, nê buku mata jalinja atom.

⁹ Ñac tenj nê tanjasunj embe ênêc, nanj, êjômanj.

¹⁰ Embe ênac ñac tenj ñawae gebe êngônj kapoacwalô, oc êsêp kapoacwalô êna.

Ma embe ênac ñac tenj ñawae gebe sênac enj ña sinj êndu, oc sênac enj êndu.

Amboac tonanj Anôtônê lau sêôc gênwapac totêntac êpa sugenj ma sêkênj êwiñj.

¹¹ Go galic bôc taunja tenj kêpi anja nom ñalêlôm gêmênj. Bôc tonanj nê jabo luagêc kêtôm dombanê, mago kêsau binj kêtôm Iênjuckêm.

¹² Ma gêjam kôm ña bôc ñamataña nê ñaclai gêmôa bôc tau lanjônêmña. Ma kêkac nom to êsêac, tanj sêngônj nom nanj, gebe tetenj mec êndênj bôc ñamataña tonjakamoc sec, tanj gêmô su nanj.

¹³ Ma enj gêgôm gêñtalô kapôênj-kapôênj. Enj kêkênj ja kêsêp anja undambê gêmênj nom mênj-ñamalac samob sêlic.

¹⁴ Bôc tau kêsau gêôc lau nomña samob ña gêñtalô, tanj Anôtô gêlôc gebe êngôm êmoa bôc ñamata ñalanjônêm nanj. Ma bôc tau kêsôm gêdênj lau nomña gebe sêmansanj bôc, tanj kêtap sinj ñakamoc sa, mago gêmôa mata jali nanj, nê ñakatu tenj.

¹⁵ Ma Anôtô gêlôc, tec bôc tau gêju awajaô mata jali kêsêp bôc ñakatu gebe bôc ñakatu êsôm biñ ma ensey êsêac, tañ tetey mec êndêñ ñakatu atom nañ su.

¹⁶ Ma bôc tau kêkac ñamalac samob, lau saun to kapôên ma lau tolêlôm to lau ñalêlôm sawa ma lau, tañ sêmoa nêñ lêtêgen nañ, to gêñôma gebe sepen ñatalô teñ ênêc lemen anôña me teñbeley.

¹⁷ Ñac teñ embe êtap ñatalô tonan sa atom, oc êtôm gebe ênam ôli gêñ me êkêñ gêñ êndêñ lau sênam ôli atom. Ñatalô tonan bôc tau nê ñaê me ñaê tau ñanamba.

¹⁸ Amboac tonan lau tokauc mêtêña taên ênam biñ tau acgom. Ñac tokauc êkip bôcnê namba ñam saman, gebe namba tau ñamalac teñ nê. Ma namba tau 666.

14

Lau 144,000 nêñ wê

¹ Go gaôc matocanô sa ma galic Domba tau kêkô lôc Sion ma lau 144,000, tañ teto êsêagêc Tama nêñ ñaê kêpi êsêac teñbeley nañ, sêkô sêwiñ ey.

² Ma ganô awa teñ kêsa anga undambê kêtôm bu taêsam ñakicsêa ma kêtôm wapap gêjac kapôênanô. Ma ganô awa tau amboac lau wêña sêjac nêñ gêñ wêña kêtan.

³ Lau tau sêjam wê wakuc teñ sêkô lêpôn kinña to bôc aclê ma laumata lanôñnêmña. Ñac teñ kêtôm gebe êñô wê tonan e êtu tôñ ey atom, lau 144,000 taunjen, tañ Domba gêjam ôli êsêac su anga nom nañ, tec sêjam.

⁴ Lau tonan ñai têtú sec gêdêñ lauo atom, sêmoa tonên ñalêlôm ñawasigen. Êsêac têdaguc Domba sêsa intêna samob, tañ ey kêsa nañ. Domba gêjam ôli êsêac su anga ñamalacnêñ e têtú Anôtô agêc Domba nêñ gêñ ñanô ñamêc.

⁵ Biñdansañ teñ kêsa êsêac awenjsun atomanô, gebe êsêacnêñ keso masi.

Anjela têlêac nêñ biñ

⁶ Go galic anjela teñ gêlôb gêmôa undambê ñalêlôm. Ey kêkôc ñawae ñajam tenjenña teñ gebe êsôm lasê êndêñ lau, tañ sêngôn nom nañ, ma êndêñ lau toton-toton samob to lau tomôkê-tomôkê ma lau awen teñ-awen teñ to lau to-m-to-m.

⁷ Ey kêsôm ña awa kapôên gebe “Atêc Anôtô to atoc ey taugen sa, gebe ênê mêtôc ñanoc mênkêsa. Ateñ mec êndêñ ñac, tañ kêkêñ undambê to nom ma gwêc to bumata nañ.”

⁸ Ma anjela teñ kêdaguc mênkêtu luagêc ma kêsôm gebe “Sêku Babel kapôên tulu, sêku tulugac, Babel tau kêkêñ nê wain têtac ñakalacña gêdêñ lau samuc sênôm.”

⁹ Go anjela teñ kêdaguc êsêagêc mênkêtu têlêac. Ey kêsôm ña awa kapôên gebe “Teñ embe etey mec êndêñ bôc to êndêñ nê ñakatu ma êkôc ñatalô ênêc têbêla me lêma,

¹⁰ nañ oc ênôm wain Anôtônê têtac ñandanña, tañ kêkêc kêsêp nê têtac ñandan ñalaclu, kêgalun gêwiñ gêñ teñ atom. Ma sêlênsu ñac tau ña ja to talao anga anjela dabun to Domba lanôñnêmña.

¹¹ Ja tañ êlênsu êsêac nañ, ñajadaun oc êpi endey tôñjen. Êsêac tañ tetey mec gêdêñ bôc to gêdêñ ênê ñakatu ma sêkôc ênê ñaê ñatalô sa nañ, oc sêniñ awen atom êtôm bêc to elenjen.”

¹² Amboac tonan Anôtônê lau, tañ sêmasañ Anôtônê biñsu to sêkêñ gêwiñ Jesu nañ, sêôc gêñwapac totêntac êpa sugen.

¹³ Go ganô awa teñ kêsa anga undambê gebe “Oto gebe Aê aoc êôc lau, tañ Apômtau gêbiñ êsêac tôñ ma sêmac êndu galoc ma êndêñ bêc ñamuña samobgen.” Ñalau Dabun kêsôm gebe “Biññanô, êsêac oc sêwi nêñ kolen sin ma sêniñ awen gebe nêñ kolen ñanô kêdaguc êsêac.”

Têm sejon kôm ñanô saña

¹⁴ Go galic matocanô sa ma galic tao sêpsêp tenj ma ñac tenj amboac ñamalacnê latu gêngônj tao tonanj ñaô. Enj kêkuc sunsunj gold ma lêma kêmgôm bôjanj jalô ñamata tenj.

¹⁵ Ma anjela taunja tenj kêsa anja lôm dabunj mêngêmôêc ña awa kapôênj gédênj ñac, tanj gêngônj tao ñaô nanj, gebe “Ôsakinj nêmbôjanj jalô naônêc kôm ñanô sa gebe noc tajonj kôm ñanô saña mênkêsa ma gêj nomña kêtulêwê su.”

¹⁶ Tec ñac, tanj gêngônj tao ñaô nanj, gêjac bôjanj jalô kêsêp nom ma gêjac nom ñakôm ñanô sa.

¹⁷ Go anjela taunja tenj kêsa anja lôm dêbunj, tanj kêkô undambê nanj, gêmênj ma gêôc bôjanj jalô ñamata tenj amboac tonanj.

¹⁸ Go anjela taunja tenj kêsa anja altar gêmênj gêwinj, nanj kêtuj ja ñatau ma gêmôêc ña awa kapôênj gédênj ñac tobôjanj jalô ñamata tonanj gebe “Ôsakinj nêmbôjanj jalô ñamata êna ma ojonj ñanô anja nom ñakôm wainja sa, gebe wain ñanô kêtulêwê su.”

¹⁹ Go anjela gêjac nê bôjanj jalô kêsêp nom ma kejonj wain ñanô anja nom sa jakêbalinj ñanô tau kêsêp sêpip wain ñamala kapôênj. Ñamala tau tonanj Anôtônê têtac ñandanj.

²⁰ Êsêac sêpip wain ñanô sêmoa malac ñamagê e dec kêsa sêpip wain ñamala tau. Dec tau kêsunj kêtôm gebe ênôm hos auc e êndênj ñagôlinj ma keselenj gêja kêtôm 300 kilometer.

15

Anjela togeñwapac ñamuña tau

¹ Go galic gêjtalô-kapôênj kainj tenj gêc undambê. Anjela 7 sêkôc gêjwapac ñamuña 7 tau. Anôtônê têtac ñandanj oc ênac dabinj tau êpi gêjwapac tonec.

² Ma galic gêj amboac gwêc, nanj kêtom glas sêgalunj gêwinj ja. Ma galic lau, tanj sêkubôc to nê ñakatu ma nê ñaê ñanamba tulu nanj, sêkôc Anôtônê geñ wêja sêkô gwêc glas tau ñatali.

³ Êsêac sêjam Anôtônê sakinjwaga Mose nê wê ma Dombanê wê gebe
 “O Apômtau Anôtô, ñaninj Ñatau,
 aômnêm kôm kapôênj to kainj tenj.
 O lau totonj-totonj samob nêj kinj,
 aômnêm lêj samob jagédênj to binjanô.”

⁴ O Apômtau, asa oc êtêc aôm atom,
 ma asa oc etoc aômnêm ñaê sa atom.
 Gebe aôm taômgeñ dabunj.

Lau totonj-totonj samob mênjtetenj mec êndênj aôm,
 gebe nêmbôjanj kômêtôc binj jagédênj kêtulêwê sugac.”

⁵ Tonanj su, go galic lômbec undambêja, tanj kêtuj Anôtô gêmôa gêwinj nê lau ñabelo nanj, ñakatam gêlêc tau su.

⁶ Ma anjela 7, tanj sêkôc gêjwapac 7 nanj, sêsa anja lôm dêbunj sêmênj. Êsêacnêj ñakwê ñawasi e ñaeb ñaôma ma sêjandinj ômbinjak gold gêsac bôjndagi.

⁷ Go bôc aclê nêj tenj kêkênj laclu gold 7 gédênj anjela 7 ma Anôtô mata jali tengeñ ma tengeñja nê têtac ñandanj kêsêp laclu tau e mêngêc.

⁸ Ma Anôtônê ñawasi to nê ñaclai ñajadaunj gêjam lôm dabunj ñalêlôm auc ma ñac tenj kêtôm gebe êsô lôm dabunj êna atomanô e anjela 7 nêj gêjwapac mênjênac pep acgom.

16

Anôtônê têtac nandanj njalaclu 7

¹ Ma ganjô awa kapôênj kêsa anja lôm dabunj ma kêsôm gêdênj anjela 7 tonanj gebe “Ana akêc Anôtônê têtac nandanj njalaclu 7 êsêp nom êna.”

² Go anjela namata jakêkêc nê laclu kêsêp nom gêja. Ma lau, tanj sêkôc bôcnê natalô sa to tetenj mec gêdênj ênê nakatu nanj, têtap gwatêlê sec to nandanj sa.

³ Go anjela kêtû luagêcna kêkêc nê laclu kêsêp gwêc gêja e kêtû dec. Ma dec tau amboac nacamatê naded. Ma gênj materj jali samob, tanj sêmoa gwêc nanj, sêmac endu.

⁴ Go anjela kêtû têtêacna kêkêc nê laclu kêsêp bu to bumata samob gêja e kêtû dec.

⁵ Ma aê ganjô bu tau njaanjela kêsôm gebe
“O nac dabunj tau, tanj galoc gômôa to andanjenj gômôa nanj,
aôm nac gêdênj, tec kômêtôc binj njalênj amboac tonanj.

⁶ Êsêac sêkêc Anôtônê lau to propete nênj dec sinj,
ma galoc kôkênj dec gêdênj êsêac sênôm.
Nagêjô tonanj jakêtôm êsêacnênj keso solop.”

⁷ Ma ganjô awa kêsa anja altar gebe
“Binjanô, Apômtau Anôtô, naniniñ Natau,
aômnêm mêtôc tau binjanô to jagêdênjgoc.”

⁸ Go anjela kêtû aclênja kêkêc nê laclu kêsêp oc e kêkênj oc njaja kapôênj kêpac namalac.

⁹ Nandanj kapôênj tau kêpac namalac, e sêsôm binj alôb-alôb kêpi Anôtônê njaê,
gebe ênê njaclai kêtû gênjwapac tonanj namôkê, tec sêjam tauñ ôkwi ma tetoc enj sa atom.

¹⁰ Go anjela kêtû lemenj tenja kêkêc nê laclu kêsêp bôc tau nê lêpônj. Ma bôcnê gamênj samob njakesec kêsa. Ma nandanj gêgôm namalac e sênjac imbelenj.

¹¹ Ma sêsôm binj alôb-alôb kêpi Anôtô undambêna kêtû nênj nandanj to gwatêlênja. Mago sêjam tauñ ôkwi sêwi nênj lênj lanjwa sinj atom.

¹² Go anjela kêtû 6na kêkêc nê laclu kêsêp bu kapôênj Euprat e bu tau kêpa. Gêgôm tonanj gebe êmansanj kinj anja oc namnja nênj intêna.

¹³ Ma aê galic njalau njatêmui têtêac amboac ôpoac sêsa anja lênjuckêm agêc bôc ma propete dansanj awenjsunj sêmênj.

¹⁴ Êsêac njalau sec, tanj sêgôm gênjalô nanj, nênj njalau. Êsêac dêdênj kinj, tanj sêngônj têtôm nom njagamênj samobgenj nanj sêja, gebe sejonj êsêac sa ma sênac sinj êndênj naniniñ Natau Anôtô nê béc kapôênj.

¹⁵ “Alic acgom, aê oc jawac amboac nacgenjenj. Aê aoc êôc êsêac, tanj sêjam jali ma sêsô nênj njakwê banjenj nanj, gebe sêsêlênj toôlinj njaôma e lau sêlic êsêac ôlinj njagênj majenja atom.”

¹⁶ Go njalau sec sêkac kinj sa sêpi tagenj anja gamênj, nanj sêsam nja Ebolai awenj gebe Harmagedon.

¹⁷ Go anjela kêtû 7na kêkêc nê laclu kêsêp njalaulau. Ma awa kapôênj kêsa anja lêpônj kinja, tanj kêkô lôm dabunj nanj, gebe “Gêjac dabinj sugac.”

¹⁸ Ma ôsic kêkac to gamênj njakicsêa kêsa ma wapap gêjac to ôjô gêjam secanô. Ôjô secanô amboac tonanj gêjam gêdênj têm namalac sêngônj nomnja tenj atomanô.

¹⁹ Malacsêga tau kêkac tau kêkôc gêja njapopoc têtêac, ma lau samuc nênj malac sêku sa. Ma Anôtô taê gêjam malac Babel kapôênj, tec kêkênj wain laclu tenj gêdênj enj gênôm. Wain tau ênê têtac nandanj kapôênj.

²⁰ Go nuc samob sêc su ma lôc samob malenjemê.

21 Ma kompoc ñamatu kapôên-kapôên, ten ñawapac kêtôm padi talu ten gêjac anğa undambê kêsêp mênkêpi ñamalac e ñamalac sêsôm bin alôb-alôb kêpi Anôtô kêtû kompoc tau ñagênwapacña, gebe gênwapac tonan kapôênanô sec.

17

Awê mockainjo agêc bôc tau

1 Ma anğa 7, tan sêkôc laclu 7 nan, nêñ ten kêsâ mênkêsôm gêdên aê gebe “Ômôên, aê jatôc mockainjo towae, tan gêngôn bu kapôên ñatali nan, nê mêtôc êndên aôm.

2 Kin nomña sêgôm gên mockainña gêdên en, ma lau tan sêngôn nom nan, sênôm ênê wain mockainña e kêjanin êsêc.”

3 Go katuc kain ten kêsâ e ñac tau gêc aê kasa gamên sawa ten gaja. Ma galic awê ten gêngôn bôc bomsamuc ten ñaô, ma teto ñaê alôb-alôb gêjam en ôli auc. Ma bôc tau môkêapac 7 to nê jabo 10.

4 Awê tau kêsô ñakwê asôsamuc to bomsamuc ma gêjam gêlôn tau ña gold ma pocawa to kêtôm. Lêma kêtôm laclu gold, tan awê tau nê mockain ñagên môp to ñatêmui kêsêp e mêngêc.

5 Ma teto ñaê ten gêc en têbela, nan ñam kêsêp lêlôm gebe “Babel kapôên, nom ñamockainjo samob to gên môpña samob ñatêna.”

6 Ma galic awê tau gênôm Anôtônê lau to lau, tan sêwa Jesu sa nan, nêñ dec e kêjanin en.

Gêdên tan galic en nan, gaê taêc en ñanô.

7 Mago anğa kêsôm gêdên aê gebe “Gôê taêm kêtû asagenña. Aê oc jawa awê to bôc tomôkêapac 7 ma nê jabo 10, tan kêbalañ awê tau nan, nêñ ñam kêsêp lêlômña sa êndên aôm.

8 Bôc tan gôlic nan, gêmoa gêdên gêmunjen e galoc malamê, ma malôgen acgom, go êpi anğa gêsunbôm êmên e ênaña. Lau tan sêngôn nom nan, oc sêlic bôc tau, tan gêmunjen gêmoa e galoc malamê ma oc mênêô lasê êtiam nan, ma sê taên. Mago gêdên tan Anôtô kêtên undambê to nom atomjen nan, lau tan sê taên nan, nêñ ñaê kêsêp buku mata jalin atom.

9 “Amboac tonan lau tokauc mêtên taên ênam bin tau acgom. Môkêapac 7 têtôm lôc 7, tan awê gêngôn ñaô, nan. Môkêapac tau têtôm kin 7 amboac tonan.

10 Kin lemen ten sêjaña su. Ten tec gêmoa. Ma ten gêmên atom tagen. En embe êmên, oc êmoa ñasawa dambêgen.

11 Ma bôc tau, tan gêmunjen gêmoa ma galoc malamê nan, kêtû kin 8ña. En anğa êsêc 7 nêñ, mago oc ênaña.

12 “Ma jabo 10, tan gôlic nan, têtôm kin 10, tan sêkôc nêñ gôlin kinña sa atom tagen. Mago êsêc oc sêkôc ñaclai kinña sa êtôm ockatu ñasawa tagenjen sêwin bôc tau.

13 Êsêcnên bin kêpi tagen ma sêkên nêñ ñajaña to ñaclai gêdên bôc tau.

14 Êsêc oc sênac sin êndên Domba, mago Domba tau oc êku êsêc tulu, gebe en kêtû apômtaunên Apômtau to kinên Kin. Ma lau, tan en kêkalem to kêjalín êsêc sa ma têdaguc en ñajênjen nan, sênac sin sêwin en.”

15 Go anğa kêsôm gêdên aê gebe “Bu tan gôlic mockainjo gêngôn ñatali nan, kêtôm lau to-m-to-m to lau tomôkê-tomôkê ma lau toton-toton to lau awen ten-awen ten.

16 Ma jabo 10, tan gôlic nan, to bôc tau, nan têtac gedec mockainjo. Êsêc sêjaño ênê gên samob su e êmoa ôli ñaômagen êmoa nê tauña, ma sênin ênê ñamêsôm to sêkên ja ênin en su.

¹⁷ Bin tonañ êsa gebe Anôtô kêkêñ kêsêp êsêacnêñ ñalêlôm gebe sêngôm ênê bin êtu anô, tec kêkêñ êsêacnêñ ñalêlôm kêpi tagen ma sêwi nêñ gôlin kinña sin gêdêñ bôc tau ênêc e Anôtônê bin ñanô êsa acgom.

¹⁸ “Ma awê, tañ gôlic nan, kêtôm malacsêga, tañ gêjam gôlin kin nomña samob.”

18

Babel kêku sa

¹ Tonañ su, go galic anjela tañña ten anga undambê kêsêp gêmên, en tonaclai kapôên, ma nê ñawasi kêpô nom.

² En gêmôêc ña awa kapôên gebe
“Sêku Babel kapôên tulu, sêku tulugac,
Babel kêtù ñalau sec nêñ malac sêngôñña
ma kêtù ñalau ñatêmui to moc sec, tañ ñamalac dedec nan ñagêsun,

³ gebe lau samuc samob sênôm ênê wain mockainña
to kin nomña sêgôm mockain gêdên en
ma en mata katu gênboa, tec gêjam ôli gên gêdên lau-têtuiu-gañwaga nomña
ñawaô e êsêac têtù lau toêlôm.”

⁴ Go ganô awa ten kêsã anga undambê gebe
“O ñoc lauac, awi malac tonañ sin
asa amên, gebe awê kain ênê sec awin atom,
ma atap ênê gênwapac sa awin atom.

⁵ En gêgôm sec jagêboa-jagêboa
ma ñatêpôê kêpi e jagêjam undambê tôn,
ma Anôtô taê gêjam ênê lên keso tonañ gêmoa.

⁶ Anôm êndên en êtôm en gêgôm gêdên amac.
Akên ênê kôm sec ñagêjô êndên en êtu dim luagêc.
En kêjalîn gên anômña tonaclai kêsêp laclu ten,
tec amac ajalîn gên tonaclai êsêp laclu ten êtu dim luagêc.

⁷ En ketoc tau sa ma kêmoasin tau ñasec,
tec akên ñagêjô ñandan to gênwapac ñadôn êtôm ênê gên tonañ.
En kêsôm gêdên tau gêc nê ñalêlômgen gebe Aê awêtuc atom,
aê ganôñ kwinnê lêpôn
ma gênwapac ten oc êtap aê sa atom.

⁸ Kêtù tonañña gên ñandan tonac ñai êpi en êndên bêc tagen gebe
gêmacanô to gênwapac ma tóbôm to ja ênin en
gebe ênê mêtôcwaga, Apômtau Anôtô, en ñac ñajaña.”

⁹ Kin nomña, tañ sêgôm mockain gêdên en to sêmoasin tañ ñasec sêwin en
nan, êndên bêc sêlic ja ênin gamên ñajadaun nan, oc sênam awen su to têtân
tanjiboa ñanô êtu enña.

¹⁰ Êsêac oc sêkô jaêcgen gebe têtêc tañ êtu ênê andañña ma sêsôm gebe
“Ojae, ojae, aôm malacsêga Babelma,
aôm malac ñajaña,
mago sêmêtôc aôm gêdên ockatu ñasawa tagenjen.”

¹¹ Ma lau-têtulu-gênwaga nomña sêpuc tanjiboa sa ma têtân kêpi en gebe lau
ten oc sênam ôli êsêacnêñ waba êtiam atom.

¹² Waba tau tonac gold to silber ma pocawa to kêkôm ma obo sêpsêp
to asôsamuc ma ñawasi to bomsamuc, ka ñamalu tokain-tokain ma andu
ñagênlêlôm, tañ sêmasañ ña bôc ñajabo to ña ka ñajam-ñajam ma ña ki kokoc to
jejec ma ña poc ñawasi,

¹³ ma môsê to katêkwi ma gêṅmalu to salin ma gêṅmalu jadaunṅa, ma wain to niptêkwi ma polom to janṅom ma bulimakao to domba ma hos to kareta ma gêṅôma to ṅamalacnêṅ katunṅ.

¹⁴ Ma lau-têtulu-gêṅwaga sêsôm gebe
 “ṅanô taṅ gôgôm mocsac naṅ, kêtaiṅ tau su aṅga aômṅnêṅ.
 Ma moasiṅ nomṅa to gêlôṅ samob gêwi aôm siṅ gêjaṅa,
 ma oc ôtap gêṅ tonanṅ ṅai ṅateṅ sa êtiam atomanô.”

¹⁵ Lau-têtulu-gêṅwaga taṅ têtulu lau tolêlôm kêtulu enṅa naṅ, sêkô jaêcgeṅ gebe têtêc taunṅ kêtulu ênê ṅandanṅa ma sêpuc taṅiṅboa sa ma têtaiṅ gebe

¹⁶ “Ojae, ojae, malacsêga tauma.
 Eṅ kêsô ṅakwê kwalam-kwalam to asôsamuc ma bomsamuc
 ma gêjam gêlôṅ tau ṅa gold to pocawa ma kêkôm.”

¹⁷ Mago geṅ tolêlôm-tolêlôm tau gêjaṅa gêdêṅ ockatu ṅasawa tagenṅeṅ.”

Ma kapitai waṅṅa samob ma lau, taṅ sêjam ôli waṅ gebe sêna gamêṅ tenṅamêṅ teṅ naṅ, ma lau waṅṅa to êsêac samob, taṅ sêjam kôm gwêcṅa naṅ, sêkô jaêcgeṅ.

¹⁸ Êsêac sêlic ja geṅ malac tau ṅajadaunṅ, tec têtaiṅ ma sêsôm gebe
 “Asa malac teṅ kêtôm malacsêga tônê.”

¹⁹ Êsêac segaiṅ kekop mênṅsêpalip kêpi môkêṅapac ma sêpuc taṅiṅboa sa ma têtaiṅ to sêmôêc gebe

“Ojae, ojae, malacsêga tauma.

Ênê gêṅ tolêlôm-tolêlôm gêgôm lau samob, taṅ nêṅ waṅ kêpoac gwêc naṅ, têtulu lau tolêlôm.

Mago gêjaṅa gêdêṅ ockatu ṅasawa tagenṅeṅ.

²⁰ O undambê to Anôtônê lau ma aposolo to propete,
 têtmac ṅajam êsa êtu malac tônêṅa,
 gebe Anôtô kêmêtôc malac tau gêjô sec,
 taṅ gêgôm gêdêṅ amac naṅ sugac.”

²¹ Go aṅela ṅajaṅa teṅ gêôc poctêmui kapôêṅanôtêna teṅ sa ma gêu kêsêp gwêc gêja ma kêsôm gebe

“Sêu malacsêga Babel gôdub tagenṅ amboac tonanṅ
 ma têtaiṅ malac tau sa êtiam atomanô.”

²² Ma sênac gêṅ wêṅa to oṅ
 ma sêju gasuc to sênac dauc êtaiṅ aṅga nêṅ malaclunṅ êtiam atom.

Ma têtaiṅ lau lemeṅ mêtêṅa tokaiṅ-tokaiṅ samob sa sêmoa aôm ṅalêlôm êtiam atom.

²³ Lamp ṅawê teṅ êpô aôm êtiam atom,
 ma sêṅô awêlagêc ṅac sênam taunṅ ṅaonda aṅga aômṅnêṅ êtiam atom.

Biṅ tonanṅ êtaiṅ aôm sa gebe aômṅnêṅ lau-têtulu-gêṅwaga têtulu nom ṅatau kapôêṅanô.

Ma kôsau lau samuc nomṅa samob ṅa nêṅ biṅ beṅṅa.”

²⁴ Ma têtaiṅ propete ma Anôtônê lau to lau samob, taṅ sêjac êndu aṅga nom naṅ, nêṅ dec sa aṅga malac tau.

19

¹ Tonanṅ su, go gaṅô ṅaôndu kapôêṅ aṅga undambê amboac lau taêsam awenṅ, sêsôm gebe

“Haleluja.

Aêacnêṅ Anôtô kêtulu moasiṅ ênam aêac kêsiniṅa
 ma ṅawasi to ṅajaṅa ṅatau.

² Ênê mêtôc samob biṅṅanô to gêdêṅ,
 gebe eṅ kêmêtôc mockaiṅo kapôêṅ gêjô nê sakiṅwaganêṅ dec,

tañ awê tau kékêc siñ nañ.”

³ Go êsêac sêsôm kêtiam gebe

“Haleluja.

Malacsêga tau ñajadauñ êpi êna enden tòngeñ.”

⁴ Go laumata 24 to bôc aclê tau sêu taun jasêc ma teten mec gêdên Anôtô, tañ gêngôn lêpôn kinña nañ, gebe

“Biñjanô. Haleluja.”

Dombanê moasiñ awêña

⁵ Ma awa ten kêsa anga lêpôn kinña gebe

“Amac samob, tañ atu Anôtônê sakinwaga, ma amac, tañ atêc en, samob, lau saun to kapôên, alambin aêacnên Anôtô.”

⁶ Go ganô ñaôndu amboac lau taêsam awen ma amboac bu taêsam ñakicsêa to amboac wapap gêjac kapôênanô gebe

“Haleluja.

Gebe Apômtau aêacnên Anôtô, ñaniniñ Natau, kékôc gôlin kinña sa.

⁷ Têntac ñajam to tatu samuc

ma dangôm ênê ñawasi êsa,

gebe Domba ênam awê sa ñanoc mênkêsa

ma ênê awê tau kêmasañ tau sugac.

⁸ Sêkên ñakwê sêpsêp tonawasi en kêsô.

Ñakwê tau Anôtônê launên lên gêdên.”

⁹ Go anela kêsôm gêdên aê gebe “Oto gebe Aê aoc êôc êsêac, tañ kalem gêdên êsêac gebe nasênin moasiñ Domba ênam awê saña sêwiñ nañ.” Ma kêsôm gêdên aê gebe “Anôtônê biñjanô tau tonañ.”

¹⁰ Aê gau tauc gaêc en akainña gebe jaten mec êndên en. Mago en kêsôm gêdên aê gebe “Ondecgen, aê katu sakinwaga gawin aôm to nêm lasitêwai, tañ sêwa Jesu sa nañ. Aôm oten mec êndên Anôtô taugen.” Lau tañ sêwa Jesu sa nañ, sêwê kain Nalau seoc bin lasêña.

Ñac tañ gêngôn hos kwalam-kwalam ñaô

¹¹ Go galic undambê gêña ma hos kwalam-kwalam ten kêsa gêmên. Ma ñac, tañ gêngôn ñaô nañ, sêsam en gebe Ñac ñañên to Biñjanô. En kêmetôc bin to gêjac siñ jagêdên.

¹² En mataanô amboac jawaô ma kékuc sunsun taêsam. Ma teto ñaê ten gêc en ôli, tañ ñac ten kêjala atom, en taugen.

¹³ En kêsô ñakwê ten sêsac tôn kêsêp dec, ma sêsam ñac tau gebe “Anôtônê Bin tau.”

¹⁴ Go siñwaga undambêña sêsô ñakwê sêpsêp tonawasi sêngôn hos kwalam-kwalam ñaô tédaguc en.

¹⁵ Ma siñ ñamata ten kêsa en awasun gebe ênac lau samuc ña siñ tau. Ma en oc ênam gôlin êsêac ña tôcki ma êka wain ñanô popoc êsêp Anôtô ñaniniñ Natau nê sêpip wain ñamala. Ñamala tau Anôtônê têtac ñandan kapôên tau.

¹⁶ Ma teto ñaê tonec gêc ênê ñakwê to en akain gebe “Kinên Kin ma apômtaunên Apômtau.”

¹⁷ Go galic anela ten kékô oc ñalêlôm. En gêmôêc ña awa kapôên gêdên moc samob, tañ sêlôp sêmoa umbon ñalabu gebe “Akac sa amên êtu Anôtônê moasiñ kapôênña.

¹⁸ Amêñ gebe anij kinj to kapitaisêga ma lau siñsêlêc nêñ ñamêsôm, ma anij hos to lau, tañ sêngônj hos ñaô nanj, nêñ ñamêsôm to lau, tañ sêmoa nêñ lêtêgenj ma gêñôma to lau sauñ ma kapôênj samob nêñ ñamêsôm êtômgenj.”

¹⁹ Go galic bôc tau ma kinj nomña to nêñ siñwaga sêkac sa gebe sênac siñ êndênj ñac, gêñ gêngônj hos ñaô nanj, to nê siñwaga.

²⁰ Ma êsêac sêsô bôc agêc propete dansañ tônia. Propete dansañ tau gêgôm gêñtalô gêmoa bôc lanônêm ma kêsau êsêac, tañ sêkôc bôcnê ñatalô to tetenj mec gêdênj ênê ñakatu nanj, ña gêñtalô tonanj. Sêsô bôc agêc propete dansañ tônia ma sêbaliñ êsêagêc tomatenj jaligenj sêsêp jagêjactonj, tañ genj talao nanj sêja.

²¹ Ma siñ, tañ kêsau ñac gêngônj hos ñaôña awasunj nanj, gêjac lau ñagêdô samob êndu, ma moc samob señ lau tonanj nê ñamêsôm e gaôc êsêac tônia. *

20

Jala 1,000 ñabinj

¹ Go galic anjela tenj kêsêp anja undambê gêmênj nanj kêkôc gêsunjbôm ñaki ma kapoacwalô kapôênj tenj kêsêp lêma.

² Enj kêkôc lêtuckêm, moac lanjwa tau tônia. Enj ñac-kêlênsônj-binjwaga Sadanj tau. Anjela gêsô enj tônia gebe ênêc e jala 1,000 êmbacnê acgom.

³ Go kêbaliñ enj kêsêp gêsunjbôm gêja ma kêlai ñakatom auc, go kêpac katêkwi gêwê kêsêp ñakatom ñasawa gebe ênsau lau samuc êtiam atom e jala 1,000 êmbacnê acgom. Têm tonanj êmbacnê, go sêngamboac enj su ñasawa ec saunjenj.

⁴ Go galic lêpônj taêsam ma lau sêngônj ñaô. Ma Anôtô kêkênj kôm mêtôcña gêdênj êsêac. Go galic ñamalac, tañ sêjac êsêac êndu kêtû sêwa Jesu sa to sêsôm Anôtônê binj lasêña nanj, nêñ katunj. Êsêac tetenj mec gêdênj bôc to gêdênj ênê ñakatu atom ma sêkôc bôcnê ñatalô sa gêc êsêac tenjbelej to lemenj atom. Katunj tau matenj jali kêsau to sêjam gôliñ sêwiñ Kilisi têtôm kinj kêtôm jala 1,000.

⁵ Ñacmatê dêdi sa ñamata tau tonec. Ñacmatê ñagêdô matenj jali kêsau atom tagenj e jala 1,000 êmbacnê acgom.

⁶ Aê aoc êôc lau dabunj, tañ sêndi sa êtu ñamata nanj. Gêmacanô kêtû luagêcña ñanjaclai kêkônij êsêac tônia atom. Êsêac têtû Anôtô agêc Kilisi nêñ dabunjwaga ma sênam gôliñ sêwiñ Kilisi têtôm kinj êtôm jala 1,000 tau.

Sêku Sadanj tulu

⁷ Endênj tañ jala 1,000 êmbacnê nanj, oc sêngamboac Sadanj su anja nê kapoacwalô.

⁸ Ma êsa êna gebe ênsau lau samuc, Gog to Magog, tañ sêjam nom auc e gêdênj ñakêclêsu aclê nanj, ma ênac êsêac sa gebe sênac siñ. Lau tau têtôm ganjac gwêcña,

⁹ ma êsêac sêsêlênj sêjam nom aucgenj ma sêwa Anôtônê launênj gamênj sêngônjña to malac, tañ Anôtô têtac gêwiñ nanj, auc e ja kêsêp anja undambê jagenj êsêac su.

¹⁰ Go Anôtô kêbaliñ Sadanj, tañ kêsau êsêac nanj, kêsêp jagêjactonj totalao, tañ gêmunjña sêbaliñ bôc tau agêc propete dansañ sêsêp sêja nanj gêja. Ma ñandanj oc êlakoc êsêac êtôm bêc to elenj tenjenj ma tenjenj.

Metôc kapôênj mênkêsau

¹¹ Go galic lêpônj kinjña kwalam-kwalam kapôênj tenj to ñac, tañ gêngônj ñaô nanj. Ma nom to undambê kêtaiñ tau su anja ñac tau nê lanônêmña, jagêjanja kêsêp sawa gêja e malamê.

* **19:21:** Ñam gebe alambij Apômtau.

¹² Ma galic ñacmatê kapôên to sauñ samob jasêkô lêpôn kinña tau ñanêmña ma sêkac buku ñagêdô sa. Ma sêkac buku ten sa, nañ buku mata jaliña tau. Ma sêmêtôc ñacmatê nêñ biñ kêtôm nêñ kolen, tañ teto ñabin gêc buku tonañ ñai su.

¹³ Gwêc kêkên ñacmatê, tañ sêc ñalêlôm nañ, ma gêmacanô to lamboam sêkên ñacmatê, tañ sêc lamboam ñalêlôm nañ, ma sêmêtôc êsêac gêdên-gêdêngeñ kêtôm gên, tañ sêgôm nañ.

¹⁴ Go sêbaliñ gêmacanô to lamboam sêsêp jagêjacton sêja. Jagêjacton tau gêmacanô kêtû luagêcña.

¹⁵ Ma embe têtap ñac ten nê ñaê sa ênêc buku mata jaliña tau atom, nañ sêmbaliñ en êsêp jagêjacton êna. * Mago kêtû ñamu lau sêsam ñaê luagêc kêpi lau samuc nêñ ton kapôên, tañ sêkên kisa gêdên Anôtô to nê lau.

21

Undambê to nom wakuc

¹ Go galic undambê wakuc to nom wakuc, gebe undambê ñamataña to nom ñamataña nañ gêjaña su ma gwêc malamê amboac tonañ.

² Ma galic malac dabuñ Jerusalem wakuc, tañ Anôtô kêkên kêsêp anğa undambê gêmên nañ, ñagêlôn amboac awê, tañ sêjam gêlôn en gebe ênam ñac.

³ Ma gañô awa kapôên ten kêsa anğa lêpôn kinña gebe “Ôlic acgom, Anôtônê andu kêkô gêwiñ ñamalac. En oc êngôn êwiñ êsêac ma êsêac oc têtû ênê lau, ma Anôtô tau oc êmoa êwiñ êsêac.

⁴ Ma en oc êmbuñ maten sulu samob anğa matengasi su ma gêmacanô oc ênêc êtiam atom ma gêñwapac to tanjboa ma ñandañ oc ênêc êtiam atom, gebe gên ñamataña samob gêjanagac.”

⁵ Ma ñac, tañ gêngôn lêpôn kinña nañ, kêsôm gebe “Ôlic acgom, aê oc jañgôm gên samob êtû wakuc.” Ma en kêsôm gebe “Oto gebe Bin tonec bin ñanên to biñanô.”

⁶ Ma kêsôm gêdên aê gebe “Ñanô kêsagac. Aê ñac ñamata to ñamu. Aê katu ñam to ñatêpôê. Aê jakên bu anğa bumata mata jali êndên lau, tañ bu gêjô êsêac nañ, sênôm ñaômagen.

⁷ Ñac tañ êku ñacjo tulu nañ, êwê kain gên tonañ ñai êtû ênê gêñlênsêm, ma aê jatu ênê Anôtô ma en êtû aê latuc.

⁸ Ma lau maten golec to sêkên gêwiñ atom, ma lau tosec to sêjac ñamalac êndu, ma mockaino to mockain ma lauben to gwam ñasakinwaga ma dansantêna samob, oc sêwê kain ñagêjacton, tañ ja to talao gelom nañ. Gêmacanô kêtû luagêcña tau tonañ.”

Jerusalem wakuc

⁹ Go anela 7 tolaclu 7, tañ gêñwapac ñamuña 7 kêsêp e menğêc nañ, nêñ ten gêmên ma kêsôm gêdên aê gebe “Ômônê, aê jatôc awê, tañ Domba gebe ênam nañ, êndên aôm.”

¹⁰ Tec aênoc katuc kain ten kêsa e en gêôc aê kapi lôc baliñ kapôên ten gaja, go en kêtôc malac dabuñ Jerusalem, tañ Anôtô kêkên kêsêp anğa undambê gêmên nañ, gêdên aê.

¹¹ Gêmên toAnôtônê ñawasigen. Malac tau ñawê amboac pocawa, amboac pocawa jaspera ñaôsic amboac glas.

¹² Malac tau ñatunbôm kapôên ma baliñ tonasagêdô 12. Ma anela 12 sêkô sacgêdô tonañ ñaô gêdên-gêdêngeñ. Ma teto Israel latuinên gôlôacmôkê 12 nêñ ñaê kêpi sacgêdô tau.

* **20:15:** Gêdên andanğen Gog kêtû kin anğa gamên Magog.

¹³ Sacgêdô têlêac gêc oc kêpiña, têlêac gêc musanġu-mña, têlêac gêc mula-mña ma têlêac gêc oc kêsêpña.

¹⁴ Ma poc 12 kêtû malac ñatunġbôm tau ñanombañ, ma Dombanê aposolo 12 nêñ ñaê 12 gêc poc tau.

¹⁵ Anġela tañ kêsôm binġ gêdêñ aê nañ, kêkôc dônġ gold teñ gebe ênam dônġ malac tau ma ñasacgêdô to tunġbôm.

¹⁶ Malac tau ñalêsiniña to ñatakôcña baliñ kêtôm taugenġ. Anġela gêjam dônġ malac tau kêtôm dônġ 12,000, ñalêsiniña to ñatakôcña ma ñabaliñ kêpi lôlôcña kêtôm taugenġ.

¹⁷ Eñ gêjam dônġ malac ñatunġbôm amboac tonanġenġ. Ma tunġbôm tau baliñ kêtôm dônġ 144 kêtôm ñamalacnêñ dônġ, tañ anġela kêkôc nañ.

¹⁸ Tunġbôm tau êsêac sêboa ña pocawa jaspañagenġ, ma malac tau sêkwê ña goldanô e ñakêñkêñ lanġwagenġ kêtôm glas.

¹⁹ Êsêac sêjam gêlônġ malac ñatunġbôm ñanombañ ña pocawa tokainġtokainġ. Nombañ ñamataña jasper, ma kêtû luagêcña sapir, ma kêtû têlêacña agat, kêtû aclêña emeral,

²⁰ kêtû lemenġ teñña sardonî, kêtû 6ña konelian, kêtû 7ña krisolit, kêtû 8ña beril, kêtû 9ña topa, kêtû 10ña krisopra, kêtû 11ña hiasint ma kêtû 12ña ameti.

²¹ Ma sêkêñ kêkôm tagenġ-tagenġ kêtû sacgêdô 12 ñakatam. Ma malac ñaintêna tau goldanô ñakêñkêñ kêtôm glas e ñawa lanġwagenġ.

²² Ma galic lôm dabunġ teñ kêkô malac tau atom, gebe Apômtau Anôtô ñaniniñ Natau agêc Domba têtû ñalôm dabunġ.

²³ Ma malac tau kêpô lêna oc to ajônġ gebe êpônġ nec atom, gebe Anôtônê ñawasi kêpô malac tau ma Domba kêtû ñalamp.

²⁴ Lau totonġ-totonġ oc sêsêlêñ sêmoa ñawê tonanġ ñalêlôm. Ma kinġ nomña oc sejonġ nêñ waba tonġawasi sêsô malac tau sêna.

²⁵ Êsêac sêsanġ ñakatam auc atomanô, ñawê oc ênêc ñapañ, elenġ to êmbêc oc naêsa gamêñ tonanġ atom.

²⁶ Ma êsêac oc sejonġ lau totonġ-totonġ nêñ waba to awa towae sêsô malac tau sêna.

²⁷ Gêñ ñatêmui teñ oc êsô malac tonanġ êna atom, ma ñac sec to dansanġtêna teñ êsô êna atom amboac tonanġenġ. Lau tañ teto nêñ ñaê kêsêp Dombanê buku mata jaliña nanġenġ, sêsô sêna. * ñawasi kainġ teñ ma ñatalô tokainġ-tokainġ. Ñagêdô kokoc, ñagêdô matac-matac to majanġ-majanġ. Bin pocawaña gêwa ña gebe ñawasl oc ênam Jerusalem wakuc auc samucgenġ. Malac ñagêñlêlôm tañ ênêc awê to gêñ, tañ êsinġ tau nañ ñawasigenġ.

22

¹ Go anġela kêtôc bu teñ gêdêñ aê, ñakêñkêñ kêtôm pocawa. Bu tau bu mata jaliña kêsa anġa Anôtô agêc Domba nêñ lêpônġ kinġña.

² Bu tau keselenġ kêsêp malaclunġ ñalunġenġ ma ka mata jaliña kêkô bu ñatali makenġ-makenġ. Ka tau gêjam ñanô kêtû dim 12 kêtôm jalagenġ, gêjam kêtôm ajônġenġ. Ma ka tau ñalaunġ gêgôm lau samuc ôlinġ ñajam kêsa.

³ Ma gêñ, tañ Anôtô kêpuc boa nañ, oc tatap ñatenġ sa anġa malac tonanġ atom. Anôtô agêc Domba nêñ lêpônġ kinġña oc êkô malac tau, ma ênê sakinġwaga oc sênam sakinġ enġ.

⁴ Êsêac oc sêlic enġ lanġôanô ma ênê ñaê ênsac êsêac teñbelenġ.

⁵ Elenġ to êmbêc oc êsa êtiam atom, ma êsêac oc sêpô lêna lamp ñawê to oc atomanô, gebe Apômtau Anôtô tau oc êpô êsêac ma êsêac sênam gôlinġ lau têtôm kinġ sêmoa teñgenġ ma teñgenġ.

* **21:27:** Ñaê 12 tonanġ têtû pocawa 12 ñaê. Pocawa tau

Jesu oc êmu êmêñ

⁶ Go anjela teñ kêsôm gêdêñ aê gebe “Biñ tonec biñ ñañêñ to biññanô. Ma Apômtau Anôtô, tañ kêkêñ nê Ñalau gêdêñ propete nañ, kêsakiñ nê anjela gebe êtôc biñ, tañ oc mênêsa seben nañ, êndêñ ênê sakiñwaga.”

⁷ Jesu kêsôm gebe “Ôñô acgom, aê oc jawac seben. Aê aoc êôc êsêac, tañ sêmasañ biñ, tec Anôtô gêôc lasê gêc buku tonec nec.”

⁸ Aê Joan, aê ñac, tañ gañô to galic gêñ tonañ ñai. Gañô to galic gêñ tau su acgom, go gau tauc gaêc anjela, tañ kêtôc gêñ samob gêdêñ aê nañ, akainña gabe jateñ mec êndêñ eñ.

⁹ Mago eñ kêsôm gêdêñ aê gebe “Ondecgeñ, aê katu sakiñwaga gawin aôm to propete, tañ têtû nêñ lasitêwai nañ, ma êsêac, tañ sêmasañ buku tonec ñabin nañ. Oteñ mec êndêñ Anôtô taugen.”

¹⁰ Ma eñ kêsôm gêdêñ aê gebe “Ôñgamin biñ, tañ Anôtô geoc lasê gêc buku tonec nañ, to ôsiñ ôkwi atom, gebe noc gêñ samob tonec ñanô êsaña kêdabinçac.

¹¹ Ñac tañ gêgôm sec nañ, êngôm nê sec êmoa. Ñac tañ gêgôm gêñ môpña nañ, êngôm nê gêñ môpña êmoa. Ñac gêdêñ êngôm gêñ êndêñgeñ êmoa. Ma ñac dabuñ êsa nê lêñ ênam dabuñ taunja êmoa.”

¹² Jesu kêsôm gebe “Ôñô acgom, aê oc jawac seben ma tonoc ñagêjôgeñ jawac, gebe jakêñ êndêñ lau samob êndêñ-êndêñgeñ êtôm nêñ lêñ.

¹³ Aê ñac ñamata to ñamu, aê ñam to ñamôkê ma gajac m ma oc janac dabuñ.”

¹⁴ Aê aoc êôc êsêac, tañ sêkwasiñ nêñ ñakwê nañ, ec êsêac têtôm gebe sêwê kain ka ñanô sêngôn mateñ jaliña ma oc sêsô malac tau ñasacgêdô sêna.

¹⁵ Lau amboac tonec oc sêmoa malac ñamagê, kêam to laubeñ ma mockainjo to mockain ma lau, tañ sêjac ñamalac êndu to gwam ñasakiñwaga ma êsêac, tañ têtac gêwiñ biñdansañ to sêgôm ñanô kêsa nañ.

¹⁶ “Aê, Jesu, kasakiñ ñoc anjela gêdêñ amac gebe êwa biñ tonañ sa êndêñ gôlôac dabuñ. Aê katu Dawidnê ñawakac ma nê wakuc. Aê katu utitêna geleñmataña ñawasi tau.”

¹⁷ Ñalau agêc awê, tañ gebe ênam ñac nañ, sêsôm gebe “Ômôêñ.” Lau samob, tañ sêñô biñ tonañ nañ, sêsôm sêwiñ gebe “Ômoêñ.” Lau tañ bu gêjô êsêac nañ sêmêñmañ, ma samob, tañ sebe sêkôc nañ, sêkôc bu mata jaliña taumañ, sêkôc ñaômageñ.

¹⁸ Aê jasôm biñ tonec êtu tôn êndêñ lau samob, nañ sêñô biñ, tañ Anôtô geoc lasê gêc buku tonec nañ gebe Teñ embe ênac têku biñ teñ naêwiñ, oc Anôtô ênac têku gêñwapac, tañ teto ñawae gêc buku tonec nañ, êpi eñ naêwiñ amboac tonançgeñ.

¹⁹ Ma teñ embe êkôc biñ, tañ Anôtô geoc lasê gêc buku tonec nañ, ñateñ su, oc Anôtô êkôc ênê kañanô mata jaliña to ênê mala ança malac dabuñ, tañ teto ñabinç gêc buku tonec nañ, su amboac tonançgeñ.

²⁰ Ñac tañ gêwa biñ samob tonañ sa nañ, kêsôm gebe “Biññanô, aê oc jawac seben.” Biññanô, Apômtau Jesu ômôêñ.

²¹ Apômtau Jesu nê moasiñ êndêñ lau samob.

Naê To Nalô Nam

A

Agat Pocawa njawasi njam tenj. Kwalam-kwalam to majanj-majanj gêga tau (Geoc 21:19).

Ajôn, Israelnê Takac Kalender

Alabaster Poc amboac jonjon ma palêpalê, tec sêsap kêtû kekec to suc njam-njam, tanj sêkênj njaola kêsêp.

Aleñ Aleq Lau sêmac katunj, tanj lau langwa gêmunja seboc mênjsêlêsu njamalac. Têtu kasec lau ma sêgôm bôc to kêam sêbôm sêsêp salenj sêja. Takac Nalau Sec.

Aloe Ka tenj natêkwi njamalu njam. Lau langwa sêkôc kêtû nênj gênj malu ma kêtû bu gêmacnja gêwiñ.

Altar Lau Juda sêkênj bulimakao to gênj kêtû da gêdênj Anôtô. Sêkênj gêsac altar ma sêkênj ja genj. Êsêac sêsap poc kapôênjenj kêtû altar njamêtê tenj amboac tonec gebe sêsap njakêclêsu aclê e njakatu amboac bulimakao njabao kêkô altar njakêclêsu aclê tonanj njaô (Geoc 9:13). Jabo aclê tonanj kêtû Anôtônê njac lai kapôênj njadôndônj. Anôtô kêtû lau gêbac, tanj sêlêti jasêkam jabo tau njatenj tônj, gebe sênac êsêac êndu atom nanj, nênj lamu.

Amen Nalô Ebolai awenja nec tanam ôkwi gebe Gênj tau amboac tonanj me Nanô êsa amboac tônêmanj. Go njam tenj gebe Binj njanôgenj. Êtôm tonanjoc, Magobe. Geoc 3:14 sê Kilisinê njaê gebe Amen kêtôm Binjanô (Natau).

Ametist Takac Pocawa.

Anao Takac Aneñio, Binj Aneñionja.

Aneñio, Binj Anellionja Lau Israel nênj mêtê langwa tenj amboac tonec gebe Njac tenj embe nê gôlôac masi, êsêagêc awê (kapoac) semasanj binj gêdênj tauñ ma njac tau gêjam agêcnênj sakinjwagao tenj kêtû nê awênê anao. Njam gebe anao tonanj êkôc njapalê êjô ênê awê su. Anao kêsam njac tonanj gebe njatau ma lau sêsam enj gebe ênê akwenj. Enj gêwê kainj njac tau nê waba to gênj ma ênê gênlênsêm gêjac awê tau nê njapalê njawae gêwiñ (Gen 25:6; 35:22).

Anôtô Latui Takac Lau Undambênja, Anjela, Bôc.

Anôtô N. Malê gêwa njaê Anôtô sa gebe njam oc kêsêp Wapômtau Anôtâu. Lau langwa sêsôm gebe kêkênj gênj samob to gedenj tônj ma kêmoasinj njamalac njam kêlêlêc. Jabêm sêlinj nênj anôtô tonanj sinj e njawae kêtû gwasa su, tec tetoc enj sa kwalec. Gênsêga amboac ôjô me gwêctêna me mutêna embe êngôm êsêac acgom, go taênj gêjam enj ma sêkênj da gêdênj enj. Tetoc bôc to gênj gêc ambêô ma sêkênj kêpi wanj njasec tenj sêuc su dedec gêdam gêja. Seboc anôtô kêtainj tau su jagêmoa gwêcm njagêdimbob njalêlômgenj, tanj kêlinj njamalac ma gênj enj kêkênj nanj, samob sinj su. Sêlinj enj sinj amboac tonanj, tec tetoc nênj mimi to abenji katunj sa gêjô anôtô su. Binjsu sêô lasê acgom, go sêpuc minj langwa tonanj njam e sê njaê tau kêpi Anôtô mata jali, tanj kêkênj undambê to nom binjanôgenj nanj. Enj kêlinj tau sinj jagêmoa jaêc atom, taê gêjam nê gênj ma gejob to gêjam jaom gêmoa njapanj. Anôtô mata jali gêwa tau sa gebe enj Nalau. Aêac tec tanam sakinj êndênj enj tatoc gênj njagêdô njakatu sa êjô enj su atom. Gwam to gênj njakatu, tanj njamalac sêkênj kêtû nênj anôtôi jaba nanj, enj gêjac jao gêc Binjsu njamataja.

Enj kêjalij lau Israel sa jageoc tau lasê to kêsôm binj gêdênj êsêac kêsa propete to lau awenj. Enj gêwê êsêac ma gêgôm gênsêga e sêjala enj kêpi njanôgenj. Enj kêkênj Binjsu to Njagôlinj ma kêmoatinj poac gêdênj êsêac. Kêtû

namu go geoc tau lasê kêpi Latu Jesu Kilisi, tañ tau kêtü ñamalac mêngêmoa nom nañ. Jesu En Anôtô tau (Joan 14:9). Anôtô aêacnêñ Kêsiwaga En. Aêac tec tatêc to têtac êwiñ ma ôliñ andañ tamenñ undambêña Anôtô. Binlênsêm Langwa to Wakuc gêwa en sa amboac tonañ, tec tapuc en ñam tasam Bibolo tanac ñawaegeñ.

Anôtô Têlétagen Naê Têlétagen ñam gebe Têlêac kêtôm Tagen. Bin tonañ kêlêsoñ aêacnêñ kauc gebe gêñ ñanô têlêac têtôm gêñ tagen atom. Embe tapuc ñaê tau ñam, oc tapô lêna gebe gêc lêlômsêga. Aêac tatap ñaê tonañ sa anğa Bibolo tau solop atom. Kêwaka Anôtô sa gebe tagen tê gêmoa, go tonec gêwiñ gebe Kilisi ma Nalau Dabun têtôm Anôtô tau (Joan 1:1; 4:24). Bibolo tec gêwa Anôtônê ñalañô têlêac sa gêdên aêac gebe Anôtô Tama agêc Latu ma Nalau Dabun. Nām kêsêp gêñ, tañ Anôtô gêgôm anğa Gôlôac ñalêlôm nañ. Tama Anôtô kêkên gêñ samob. En kêkên to têtac gêwiñ ñamalac, tec gêlôm to gêjam jaom ma kêmoasiñ aêac kêtôm tamenñ ñanô en. En kêkên Latu mêngêjam aêac kêsi (Joan 1:14), ma kêkên Nalau Dêbun kêpuc aêac tôñ (Rom 8:26). Nalau Dabun tonañ Apômtau Jesu nê (Kor 11.3:17) ma Tama Anôtô nê amboac tonanğen (Joan 4:24). Anôtô geoc tau lasê kêpi ñalañô têlêac tonañ teto gêc Bibolo ñabuku. En kêkôninñ tau amboac tonañ, ec tajala en ñañêñ. Nalañô têlêac, mago Anôtô tauanô tagen. Têtac gêwiñ ñamôkê en (Joan 1.4:8). En gebe aêac têtac êwiñ taun e tatôm en tau katu. Têtac gêwiñ taun tonañ ocgo êmbinñ aêac tôñ êtôm gêbinñ Tama agêc Latu ma Nalau Dabun tau tôñ nañ (Kol 3:14).

Anôtônê Gamên, Anôtônê Gôlinñ Kinña. Anôtô kêtü nom samuc ñagôlinñsêga to ñakinñ. Anôtônê Gamên to ñagôlinñ tonañ kêtü anô anğa nom gêdên Jesu mêngêmoa nañ. En gêjam mêtê lau gêjac m gebe “Anam taôm ôkwi. Anôtônê Gamên kêdabinğac” (Mat 4:17; Mar 1:15). Bin Anôtônê Gamênña gêjam Nawe Njajam ma Binğolinñ to gêñtalô samob auc.

Jesu gêmên gebe ensen Sadañnê kôm su (Joan 1.3:8) ma êwaka Anôtônê Gamên sa (Mat 12:28; Luk 11:20). Gôlinñ tau êtu anô amboac ondoc. Nalên tonec gebe Tañô mêtê ma takên êwiñ Jesu to êsuc sec ôkwi ma dawî ñatau langwa sin to dawinñ Jesu êtu nêñ ñatau wakuc ma têndanğuc en to tasêp en tôñ. Tajalinñ Jesu sa êtu nêñ Apômtau nec kêtôm tasô Anôtônê Gamên/ Gôlinñ ñalabu. Tanam taunñ ôkwi su, tec nêñ gêñ ñagêdô samob ênam tau ôkwi amboac tonanğen. Nêñ ñalêlôm kêtü wakuc, tec nêñ lêñ êtu wakuc êndanğuc. Taunñ nêñ tekwenñ saki êngôm atom. Lau teñ taunñ sêjam taunñ kêsi atom. En kêgaboac aêac su, tec têtac gêwiñ lau kêtü nêñ ñagôlinñ wakuc e tamoa dawinñ taunñ ñajam.

Aêac tawê kainñ Anôtônê Gamên kêtü nêñ koleñña me nêñ lêñ mansañña atom. Nacmoasiñ Anôtô gêsunñ gêdên aêac kêtü takên gêwiñ Kilisiña. Kêmoasiñ aêac ñajam kêlêlêc su, tec tanğaminñ ênê moasiñ ênêc aêacña atom, takên ñawae elom lau gamên dambê to baliñña êwiñ. Aêac tec tatenñ kêsêp Mec Tamenmai gebe “Mênôtu Apômtau ôtôm gamênğen”, gebe sêwiñ aêac tatu Gôlôac Dabun tagen. Anôtô gêjac m gamênñ tau anğa nom nec ma kêlainñ nê gôlinñ gêmoa e êndênñ nom ñatêm ênac pep acgom, go ênac dabinñ êndênñ êkênñ samob êtu wakuc. Gêmac to ñandanñ ma gêñwapac to tapô lêna gêñña ma danğônñ jageo to sinñ ma gêñ keso Anôtônê Gamên oc êmbacnê anğa nom wakuc (Geoc 21:4).-Gamênñ Undambêña to Anôtônê Gamênñ kêkwa tau. Naê lulu ñam tagenñ gebe Undambê to Nom ñatau Anôtô. Gamênñ tau êtu anô ñalênñ to ñagêbôm ma ñakoleñ, tañ gêjac ñamalac ñawae nañ, Binğolinñ kêwaka sa.

Takac Môkêlatu to Njadinñ Njanamba gebe Anôtônê Gamênñ, Binğolinñ Anôtônê Gamênñña, Undambê.

Anjela Anôtônê ñalau sakinña êsêac, tec sêsô en ñalabu ma sêgôm ênê bin

nanô kêsa kêtôm enj kêsakinj êsêac, tec tasam êsêac gebe Anôtônê lau jaenja gêwiñ. Naê Anôtônê me Apômtaunê anjela elêmê kepenj Apômtau tau geoc tau lasê mênkêsôm binj gêdêñ ñamalac. Anjela nê Anôtônê lau sakinja têtôm propete to lau, tanj sêsôm Anôtônê wae lasê (Geoc 19:10; 22:9). Ac têtôm Kilisi atom (Eb 1:4ng), tec tatoc êsêac sa amboac enj atom. Anjela ñakatu, tê lau teto-teto nê, kêtôm êsêac ôlinj ñalaunja atomanô. Aêac taênj ênam anjela tau amboac sinjsêlêc tonjaclai kainjenj. (Takac MNÑ) Njalau undambêña tonanj sêwiñ Anôtô sêmoa. Sêgi ênê lêpônj kinja auc ma awenj gêoc enj.

Takac Bôc, Lau Undambêña, MNÑ gebe Anjela.

Aposolo Naê Aposolo tonanj kêpi lau 12, tanj Jesu kêjalinj êsêac sa jatêdaguc enj to sêpuc enj tôñ nanjenj. Go sê kêpi Paulu to Gôlôac Dabunj ñakolenjwaga ñagêdô gêwiñ gêc Binjlênsêm Wakuc amboac tonanj. Naê tau ñam gebe jaenjwaga me lau sêsakinj êsêacña. Anôtô kêsakinj êsêac to nê lausakinj samob gebe sêsôm ênê Gamênj ñawae ñajam lasê êndênj lau sênjô, ec sêkênj êwiñ enj ma ênam êsêac kêsi.

Areo Pagu Naê tonanj ñam (a) Aresnê Iôcmatu gêc Griknênj malacsêga Aten, (b) Kaunsil. Laumata malac tauña sêkac tauñ sa-sa anja lôc tau, tec ñaê tau sêsam kêpi kaunsil tonanj gêwiñ. Sêkac tauñ sa anja lôc tonanj kêtiam atom, mago ñaê Areo Pagu kêsap tôñ tec gêc (Apos 17:19-34; Kor I.1:22ngg).

Artemis Lau gêmunj andanjenja tetoc anôtôo tenj tonanj sa sêgôm kêtû nêñ lauo sêkôc gôlôac têtû taêsamña. Naê tau ñam kêsêp Grik awenj. Lau Rom sêsam ña tauñ awenj gebe Diana. Kêtû tonanjña sêsam anôtôo jaba tonanj nê ñaê sêgalunjenj. Lau Asia Saunja tetoc Artemis (Diana) sa sêjac ñawaejenj (Apos 19:23-40).

Asera Anôtôo jaba tenj. Lau Kanaan tetoc sa ma sêkalem enj kêtû nêñ lauo sêkôc ñapalê taêsamña. Aseranê akwenj Bal. Lau Israel sêku Kanaan tulu jasênjgônj gamênj tau kêtû têtê, tec taêsam tetoc anôtôo jaba tonanj sa sêwiñ. Sêsê ka kêtô lôc ma sêsap gwam (alê) kêtû ñagêbôm kêtô lôm dabunj ñalêlôm gêwiñ, tec sêgôm Anôtô têtac ñandanj kasa.

Asia Anja Bibolo ñaê Asia kêtwa masanm kapôênj, tanj gamênj Saina to India gêc nanj, gêwiñ atom; kêpi gamênj, tanj aêac tasam Asia Saunj nanjenj (Tim II.1:15; Geoc 1:4).

Astarte Anôtôo tonanj gêjam jaom lauo sêkôc ñapalê taêsamña, ma sinj to sinjwaga gêwiñ. Nsakinj gêjac gênj ôlinj ñakalacña ñawae. Lau Asia Saunja to gamênj ñagêdônja tetoc enj sa gêjam auc gêdênj têt lanjwa tônê.

B

Bal Lau Kanaan tetoc Bal sa kêtû nêñ anôtô jaba. Sêgôm gebe êkênj nêñ gôlôêc têtû taêsam. Sêsam Asera gebe Balnê awê. Lau Israel jasênjgônj gamênj Kanaan têtû têtê acgom, go tetoc anôtôo jaba luagêc tonanj sa sêwiñ.

Bal Poacña Lau Sikem sê ñaê tonanj kêpi nêñ Bal ma tetoc enj sa kêtû nêñ anôtô jaba (Gôl 8:33).

Bec Anôtô Gêngônja Naê tenj gebe Bec Anôtô Gêwa Tau Saña. Mose to nê lau sêsunj becsêga tau sa. Lau Israel sêlic nêñ om anja Lômbec ñalêlôm e Salomo kêtwe lôm dabunj sa acgom. Lômbec ñaê tenj gebe Anôtônê Bec me Bec Lanjônjanô Êndênj Tauñja (me takac tauñ saña). Takac gebe Lômbec, Ombec.

Bec Sêmasanj Tauñja Woke ñabêc 5 ñakêtula, tanj Judao to ñac sêmasanj tauñ ma sêjac dabinj ñagênj samob gebe sêlic nêñ om Sabat (Mat 27:62; Mar 15:42; Luk 23:54). Gêmunj omsêga samob gêwiñ amboac tonanj.

Belsebul Sadañnê ñaê ten, nan gêwa en sa gebe ñalau sec samob nêñ natau en.

Benj, Binj Benja Anôtô gêjac jao binj benja to sêpuc kapoacña gêdên lau Israel, mago lau tau sêwi sin samucgen atom, ñagêdô sêgôm (Gen 30:14, 37ng). Anôtô gêlic gên tau kêtôm sakin gêdên anôtô jaba to gwam (Sam I.15:23). Lau tan têtêc benj to ñalau sec nan, sêkên gêwiñ Anôtô kwalec, tec sêbu en gebe gêjam jaom êsêac gêdên sec to gên ñaclai samob jakêtôm atom. Anja Binlênsêm Wakuc lau-mec-geowaga sêkên kisa gêdên aposolo (Apos 19:14-18). Sêjac jao benj to gwam ñasakin anja Binlênsêm Wakuc gêwiñ (Gal 5:10, 20ng; Geoc 21:8). Laimôkê Anôtô taugen kêtôm gebe ênam nê lau kêsî êndên gên tonan ñai samob.

Beril Pocawa matac-matac me juju.

Bibolo Propete to lau teto nêñ buku gêdên-gêdêngeñ gêdên gêmun andangen. Ñasawa ñamuña ten lau ten sejon sa kêtû Binlênsêm Langwa ñabuku, tan teto binj Anôtô geoc tau lasê to kêsôm binj gêdên ñamalac nan ñamin. Anja Binlênsêm Wakuc sêsam buku langwa tonan ñai sebe Binj teto gêc (English gebe Scriptures). Go aposolo to lau teto Jesunê koleñ ñamin gêc Ñawae Ñajam ma teto papia gêdên Gôlôac buña to lau gêdên-gêdêngeñ, e kêtû ñamu sejon sa kêtû Binlênsêm Wakuc. Ñasawa ten kêtiam lau ten sêsi Binlênsêm Langwa to Wakuc ñabuku samob kêpi tagen kêtû buku kapôên samuc tagen ñaê Bibolo. Ñaê tonan ñam kêsêp lau Grik awen. Êsêac sêsam buku gebe biblia gebe buku taêsam, buku toêtoê, buku tolun.

Binj Tajac Matan Tanac mata binj ten tasôm êtu tôñ toawen ênac Anôtô êwiñgeñ. Embe binj dansan me dangôm ñanô êsa atom, oc takalem en ênac aêac ñagêjô (Sam I.1:11; Pes 50:14; 116:14; Apos 18:18; 21:24).

Binjôlin Anôtônê Gamên Apômtau Jesu kêwaka binjanô undambêña ñagêdô ñam sa gê dôñ kêpi ñamalacnên gên gêc awêgeñña gebe êwa launên kauc êsa êpi Anôtônê Gamên. En gêjam mêtê lau kêsôm binjôlin gêdên êsêac gêjac ñawaegen (Mat 13). Takac MNJ gebe Binjôlin.

Binjsu Ñagôlin Juda taun sêsam Binlênsêm Langwa ñabuku ñamataña lemenjen gebe “Binjsu” me “Mosenê Buku” me “Mosenê Binjsu Ñabuku”. Lau ñagêdô sê ñaê Binjsu tonan kêkwa Binlênsêm Langwa samucgen ma ñabuku samob tapaôngeñ gêwiñ.

Binjsu Nakêdônwaga Êsêacnên ñaê ten gebe Binjsutau. Êsêac sêpuc Binlênsêm Langwa ñabuku (Mosenê buku 5) ñam ma sêwa sa gêdên lau. Sêgôm gêdên Gôlôac Buña sêwaka Binlênsêm Wakuc sa su. Takac Binjsutau, Rabi.

Binjsutau Êsêac têtû binjsu ñakêdônwaga to mêtôcwaga kêpi tagen. Lau tau dabunwaga atom. Juda sêsam êsêac Rabi (Mêtêmôkê) gêwiñ. Ac sêwa binjsu ñam sa ma taun sêjac têtû binjsu ma sejon lên ñagôlin ñagêdô sa jagêwiñ binjsu tau e lau ñaôma sejop jageo. Takac Mêtêmôkê, Binjsu Ñakêdônwaga.

Bôc Bôc aclê sêkô sêgi lêpôn kinña auc (Geoc 4:6). Bôc tonan bôc malacña me saleñña nê atom. Ñalau undambêña. Tanam ñalô Grik awenña ôkwi amboac tonec gebe Gêñsêga maten jali, me gêñsêga tomagê. Êsêac sêwa Anôtônê ñaclai to nê ñawasi sa gebe jasêkô Lôlôc Natau dabunânô tau ñalañônêm. Esek 1:5-13, 10; Geoc 4:6-9 gêwa gên maten jali tonan sa. Lau ñagêdô taên gêjam gebe tasam êsêacnên ñaê ten gebe Kerubim. Takac Anôtô Latui, Lau Undambêña.

Bôjan Jalô Gên tau bôjan ten, nan gêmôê e talic amboac talec ñajalô. Sêkam gêdên ñaka ma sêsap padi to gên.

Da Namalac sêjala tau ŋ gebe taêŋ gêjam geo ma sêsôm geo to sêgôm geo. Samob sêsa nêŋ lêŋ seso Anôtônê biŋ, tec taun taêŋ gêjam gebe sêkêŋ nêŋ gêŋ ŋjam teŋ êtu da êndêŋ Anôtô gebe êngôm eŋ têtac êtu lêsi êndêŋ êsêac. Sebe da êkwa nêŋ sec auc êndêŋ Anôtô, tec sêkêŋ. Lau Israel sêkêŋ da tonec ŋai gebe Daja ma dadange to da êpuc ôliŋ tônia ma dawama to datôp.- Apômtau Jesu Kilisi kêkêŋ tau kêtû da gêjô ŋamalac pebeŋ nêŋ sec su, tec biŋ daŋa tonan gêjac lau buŋa ŋawae atom. Nêŋ ŋalêlôm to nêŋ kauc ma ôliŋwalô samucgeŋ êndêŋ Apômtau êtu aêacnêŋ da daŋge êndêŋ eŋ êjô ênê moasiŋ samob su. Anôtô gebe aêac dansuŋ taun tatu da êndêŋ engeŋ. Da tonan tec gêjac eŋ mataanô ŋjam. Takac Kanom, Takis.

Dabuŋwaga (a) Lau malac teŋ embe taêŋ ênam sebe sêngôm nêŋ gêŋ towae teŋ amboac sê balôm me seno sam, ac sêjaliŋ lau ŋagêdô sa têtû dabuŋwaga. Kôm tonec gêjac dabuŋwaga tonan ŋawae gebe sênam dabuŋ gêŋ ŋagêdô. Êsêac seŋ to sênôm gêŋ paliŋ-paliŋgeŋ atom. Sejop dabuŋ ŋapep. Embe sejop kwalec, sammôkê oc sêjaiŋ taun ŋaôma. Bôc ŋagêdô oc sêmac êndu. Lau beŋ to mectomaŋ sejop nêŋ dabuŋ gwalêkiŋ gebe sêngôm nêŋ beŋ ŋawanic êsa.

(b) Naê dabuŋwaga tonec ŋam teŋ samucgeŋ. Anôtônê lausakiŋ têm Biŋlênsêm Langwaŋa. Lau ôliŋ mansangeŋ têtû lau Israel nêŋ dabuŋwaga. Kôm tonec ŋai gêjac êsêac ŋawae gebe Sêmoa Anôtô laŋônêm ma sêpalip bôc daŋa ŋadec kêpi altar gêja to sêkêŋ daja aŋga altar dajaŋa ma sejop lôm dabuŋ ŋagêŋlêlôm samob (Luk 1:5, 8ŋgg). Ŋacdabuŋsêga kêtû êsêacnêŋ kasêga, taŋ kêtôm Omsêga Wamageŋ kêsô gamêŋ dabuŋanô tau gêja jakêpalip dec kêpi Anôtônê katapa ŋagadê gebe êôŋ Anôtônê poac sa ŋakôniŋa êtiam, tec gêgôm kêtôm jalageŋ. Dabuŋwaga to nêŋ da samob kêtû Kilisi to nê da ŋanô tau ŋadôndôn. Aêac takêŋ da teŋ amboac tônê gêdêŋ Anôtô kêtiam atom.

Dabuŋwaga aŋga **Lewinêŋ** Dabuŋwaga teŋ aŋga Lewinêŋ gôlôac. Sakin dabuŋwagaŋa gêjac Lewinê wakuc samob ŋawae, mago gêdêŋ ŋasawa ŋamuŋa teŋ êsêac samob tomalageŋ têtû dabuŋwaga atom. Takac Lewi.

Dabuŋ, Tanam dabuŋ mo to gêŋ Tanam dabuŋ gêŋ nec aêac lau Niuginiŋa tajaŋ kauc ŋamêtê atom. Lau langwa sêjam dabuŋ gêŋ sêgôm sêjac ŋawaegen. Sê balôm me seno sam, tec sêkêŋ lau ŋagêdô têtû dabuŋwaga sêjam dabuŋ gêŋgeŋ sêmoa e om tau êmbacnê. Takac Dabuŋwaga (a). Lau Israel sêjam dabuŋ mo to gêŋ gêdêŋ gêŋwapac kêtap êsêac sa (Sam II.1:11ŋg; 12:22ŋg; Joel 2:12). Gêdêŋ taŋ gêŋ teŋ gêgôm êsêacnêŋ ŋalêlôm ŋawapac kêsa naŋ (Sam 1.31:13). Kêtû sêmansaŋ taunŋa Eks 34:28, Omsêga Wama Apos 28:9. Gêdêŋ taŋ sêjam taun ôkwi gêdêŋ Anôtô naŋ (Jona 3:7ŋgg). Jesu tau gêjam dabuŋ mo kêsêp ŋasawa gêwiŋ (Mat 4:2; Luk 4:2). Eŋ gebe lau buŋa sêngôm amboac tonangeŋ (Mat 9:14ŋg; Apos 13:2ŋg; 14:23).

Daja Da ŋagêdô sêkêŋ bôc ŋatê to gêŋ ŋagêdôgeŋ kêpi altar ja geŋ su. Ma daja tonec ŋamêtê teŋ. Sêbuc bulimakao me domba me noniŋ teŋ jasêpalip ŋadec kêpi altar e su acgom, go sêu ŋanô samucgeŋ gêsac altar ma ja geŋ gêbacnê, kêtôm sêkêŋ nêŋ ŋanô samucgeŋ gêdêŋ Apômtau gêjô nêŋ sec su.

Dawidnê Malac (a) Aŋga Biŋlênsêm Langwa malac Jerusalem solop, taŋ kin Dawid kêjaŋgo su aŋga Jebusitnêŋ gêdêŋ amboac jala 1000 B.C. (gêmuŋ Kilisi gêmêŋ nom) ma kêwaka sa kêtû tau to nê lau nêŋ malacsêga. (b) Aŋga Biŋlênsêm Wakuc malac Betlehem, taŋ têna kêkôc eŋ ma ŋapalêgeŋ gêmoo tonan. Go malac tau tonan Jesu têna kêkôc eŋ.

Denari Embe daê dôŋ mone têm tônêŋa êpi aêacnêŋ mone galocŋa oc tapô lêna gebe keso tau ŋanôgeŋ. Denari teŋ kêtû kômwaganêŋ ŋaôli oc samuc

tagenja (Mat 20:2). (Mat 18:28; Mar 6:37; Joaņ 12:5).

Domba Kêmoasiņ lau Israel najamanô. Sen namêsôm to sênôm nasu ma sêwa naôlilu baliņ kêtû obo to sêsi obo kêtû nêj najkwê ma sêkêj domba tau najêdô têtû da gêdêj Anôtô gêdêj sêjam nêj wê to sêlic nêj om anga lôm dabuņ Jerusalemja. Najêsagu Joaņ kêsam Jesu gebe “Anôtônê Domba” (Joaņ 1:29,36). Nam amboac tonec gebe (a) Anôtô kêkêj Jesu gêmêj nom gebe sênac eņ êtû da êjô namalac pebeņ nêj sec su. (b) Domba nec bôc matamalô teņ, tec sêlic amboac gêj mansaņ najam (Pet I.1:19). (c) Joaņ kêsôm lau Aramai awen, taņ naê tagen kêkwa domba ma sakiņwaga (najkoleņ) gêwiņ (Jes 53). (d) Aposolo Joaņ kêsam Jesu gebe “Domba Pasaņa Wakuc” (Joaņ 19:36; Kor I.5:7; Pet I.1:18ņg). (e) Geoclasê gêwa Domba sa gebe kêku gêj samob tulu e gêjam gôliņ gêwiņ Anôtô (Geoc 5:12; 7:10; 19:5ņgg; 21:27; 22:1,3).

E

Epikuri Lau tokauc nêj ton teņ. Ac sê taun kêpi Epikur, lau Grik nêj nac tokauc ma towae teņ (+270 B.C.). Têdôn nêj kauc amboac tonec gebe Tamoa têtac wapigenja oc êkônij nandaņ samob tôn. Sêkêj gêwiņ biņ agwa-agwa najêdô gêwiņ. Sêmoasiņ ôliņ napepgeņ gebe seboç gêj nanô tau tonaj (Apos 17:18). Takac Stoiki.

Epod Nalô Ebolai awenja teņ. Gêj tau obo najêdô teņ, naņ nacdabuņsêga gênôj gêsac magi-m-agêc. Obo tau naatali teņ gêc, naņ Urim to Tumim kêsêp najêlôm ma gêsac eņ bôdagi. Najêlôn pocawa 12, naņ teto Israelnêj gôlôacmôkê 12 nêj naê kêpi. Nalô tau nam najêdô oc gêc, mago gêc awê napep atom. Takac Urim to Tumim.

G

Gamêj Dabuņanô Tau Israelnêj Lômbec to Lôm Dabuņ nabalêm najêlômsêga. Poac Najatapa kêkô Apômtaunê balêm tonaj, taņ geoc tau lasê gêmoa naņ. Najdabuņsêga kêsô balêm tau kêtû dim tagen kêtôm jalagen gêdêj Omsêga Wama naņ. Takac Lôm Dabuņ, Omsêga Wama, Poac najatapa.

Gamêj Najêlêndij Secja Nalau sec nêj gamêj kapoacwalôja. Êsêac sêôj Anôtô êmêtôc êsêac êndêj Bêc Namuņa tec sêngôn. Embe taêj ênam gebe sêwi gamêj tau siņ, oc sêngôm elêmê. Takac Gêsuņbôm, Lamboam.

Gamêrl Undambêja Takac Anôtônê Gamêj, MNJ.

Garnet Pocawa kokoc teņ.

Gejobwaga Anğa Biņlênsêm Langwa naê tonec kêpi laumata gamêj me laum me malac teņja. Anğa Biņlênsêm Wakuc naê tau kêpi lau kaiņ têlêac gebe (a) Anğa Nawae Najam naê tau gêjac Judanêj laumata kapôêj, taņ têdôn Anôtônê biņ gêdêj nêj lau naņ nawae. Ac najêdô têtû kasêga jasêwiņ kaunsil (Sanhedrin). (b) Anğa Aposolo 11-21 to anğa aposolonêj papia naê tonaj kêpi gôlôac buņa nagejobwaga, taņ sêjam jaom gôlôac dabuņ nêj koleņ to nêj lêj. (c) Anğa Geoclasê naê kasêga me laumata kêpi lau 24, tê sêngôn sêgi Anôtônê lêpôn kiņja auc nê. Lau tau oc sêjam Anôtônê lau lanôn. Takac Kaunsil.

Gêmêc Nawê Matai 13:31 to 17:20 sêpuc gêmêc nawê gêjô ka mastet nawê. Ka lulugen nawê saunjanô kêtôm tau, amboac dauņ nawê.

Gêjmalu Lau Israel sêkôc ka teņ natêkwi kêtû nêj gêjmalu ma nêj medisij gêwiņ. Ac sen oso lau sêmac êndu nêj nawêlêlan ja gêjmalu tokaiņ-tokaiņ amboac tonaj (Mar 16:1; Luk 23:56; Joaņ 19:40). Takac Katêkwi.

Gêsuņbôm Takac Lamboam najêlêndij Sec.

Gog Gêmun andanjenanô Gog kêtü kiñ gêngôn gamên Magog. En kêtü lau Israel nêñ ñaço anğa lau samuc nêñ ñadôndôn (Geoc 20:8).

Grik (a) Lau Grik tau (Joan 12:20). (b) lau tau nêñ gamên, tañ gêc Gwêc Nalun gêdên ñanodoña (malasêga Aten, Korint, Pilipi). (c) lau Juda tê teneñi sêkôc êsêac anğa gamên jaba ma sêsôm Grik awen kêtü tôn êsêac nê (Apos 6:1; 9:29; 11:20; 18:4; 20:21; Rom 1:14; Kor I.1:22). (d) ñaê Grik kêpi lau samuc gêwiñ (Rom 1:16; 2:9; 3:9; Kor I.1:23; 12:13; Gal 3:28).

Gwêc Koc Ebolai sêsam sebe Gwêc Siñ gebe gwêc, tañ siñ to ôpic kêkô gêjam auc nañ. Ñaê Gwêc Koc kêpi (a) gamên nañ andanjen bugêjacton to nom lêplêp gêjam auc, tê gêc Gwêc Koc to Gwêc Nalun ñasawa nê. Gamên tañ lau Israel sêwi Aiguptu siñ ma jasêo lasê nañ (Eks 14). (b) Ñasuc tañ malac Suez gêc nañ. (c) Ñasuc tañ malac Agaba gêc nañ, ma (d) Gwêc Koc tau.

H

Haleluja Alanem Anôtô, Awen êoc Anôtô.

Hermes Lau Grik nêñ anôtô jaba ten, tañ kêtü êsêacnêñ anôtôi nêñ ñacjaen nañ (Apos 14:12). Takac Sois.

J

Jala Takac Kalender.

Jala Kêtu 7ña Kêtom jala kêtü 7ña lau Israel sêsê gêñ kêsêp nêñ kôm atom. Sebe nom êlêwan tau acgom tec sêgôm. Sebe nêñ nom êkên om. Êsêacnêñ tîp êndên lau ten embe ênêc, ac sêwi siñ gêdên jala tau. Takac Jala-Lau-Sêsi-Awen-Sunja, ma Om Jala kêtü 7ña.

Jala Wakuc Lau Israel sêjac nêñ kôm ñanô samob sa su acgom, go sêlic nêñ Jala Wakuc kêtôm lau Kanaan sêgôm kwananjen kêsêp nêñ komô nañ (Eks 34:22). Go kiñ Jojakim kêkên ñanoc wakuc gêmun Omsêga Pasa (Eks 12:2; Lew 23:5), mago sêsap noc lanğwa tôn gêwiñ ñapan (Lew 23:4). Kêtü ñamu ac sêwaka ñanoc ñamataña sa kêtiam. Takac Kalender.

Jala Wakuc Naom (Om Jala Wakucña) Lau Israel sêlic om tonan to Ombec kêpi tagen kêsêp komô gêdên têm sêjac nêñ kôm ñanô sa gêbacnê su nañña. Ac taên gêjam noc sêjac kawî lôm dabun ñamataña (Esra 3:6) ma Anôtô kêmoatin poac gêdên lau tau kêtü wakuc nañña. Sêlêwan nêñ kôm samob gêdên oc tonan ma sêkên da gêdên Apômtau (Lew 23:23ngg). (Mago tasam Gal 4:10 to Kol 2:16ng ma taên ênam.) Israel taun sêsam om tonan gebe Rosh Hashanah.

Jala-Lau-Sêsi-Awen-Sunja Kêtom jala 50-50 geñ lau Israel sejop om tonan. Sêkên waba, nañ lau ten sêjô nêñ tîp atom ma gelom êsêac nañ, samob gêmu gêdên ñatau kêtiam. Go Juda, nañ têtü nêñ lau ten nêñ sakinwaga (gênôma) nañ, ñataui sêwi siñ sêmu dêdên nêñ gôlôacmôkê sêja kêtiam. Ma sêsê gêñ kêsêp nêñ nom gêdên jala tonan atom, dedec gêc gebe êlêwan tau ma êkên om amboac tonan. Takac Om Jala Kêtü 7ña.

Jane agêc Jambre Parao kêkalem nê mectoman to lau mêtê, tañ sêgôm gêntalô kêtôm Mose agêc Aron nañ, ñamin gêc Eksodus 7:11 to 22 ma ñaê ten gêwiñ atom. Paulu keto mectomanwaga luagêc nêñ ñaê gêc Tim II. 3:8 gebe Jane agêc Jambre. Aêac tatap ñaê tau sa anğa Binlênsêm Lanğwa atom. Têdôn gec awenjen gelom-gelom mênPaulu gênô ma keto.

Jao Jao gwalêkiñ gêdên lau Juda sejop e kêkên wapac êsêac. Jao tau ñam gebe êmbalan lau samuc nêñ mêtê geo auc gebe naelom lau Israel atom. Jao amboac tonan masi anğa Binlênsêm Wakuc. “Têmtac êwiñ lau wachan aôm amboac têtac gêwiñ taôm” gêjam gôlin lau bunja kêtü nêñ lên samobña (Joan 15:12; Gal 5:14). Binju tagen tonan kêkaton jatü to jao

samob sa. Embe tajop, oc tamoasin taun kwalec ten atomanô. Takac Sabat.

Jaspa Pocawa ten. Nagêdô matacmatac, nagêdô njawa kêtôm glas. Takac Pocawa.

Jist Binjlênsêm Wakuc awen Jabêmna namataja sêpuc golen gêjô jist su. Lau sêpsêp sêpac polom namêtê amboac tonec gebe Sêgalun jist to polom matac ma bu sêgamun e jist gêjam polom auc ma kêsû nj acgom, go sêpac. Embe tasa polom ten ja bôjan ma tasala nasêbu, oc talic njalasê-lasê gêjam auc. Njalasê nam kêsêp jist gêgôm polom kêsun, tec taen njam. Jist kêsêli polom popoc e kêsun nê, kêtû Gamên Undambêna njadôndôn ten (Mat 13:33). Go Jesu gêjam dônj Parisai to Sadukai ma Herodo nênj mêtê kêpi jist gêwin. Embe tajop taun atom mêtê geo oc ênam aêacnên njalêlôm samucgen auc amboac jist gêjam polom matac auc nan amboac tonan. (Mat 13:33; 16:6ngg; Mar 8:15; Luk 12:1). Takac Parisai, MNJ.

K

Kalender Lau oc kêpija gêmunja sêmasan nênj Kalender kêtôm utitalata njalêngej. Lau Israel sêjac nênj jala gêngic kêtôm sêlic ajôn kêsô, tec têtap njabêc 354gen sa, kêtôm ajôn 12 solop, mago ajôn tagen njabêc 29. Go ajôn samob njawoke aclê-aclê kêtômgen, ma woke ten njabêc 7. Êsêacnên têm kapôn luagêc gebe Ockêsa to komô. Ajôn tau tonec gebe (1) Nisan (Abib) kêtôm March/April, (2) Ijar kêtôm April/Mai, (3) Siwan kêtôm Mai/Juni, (4) Tamus kêtôm Juni/Juli, (5) Ab kêtôm Juli/August, (6) Elul kêtôm August/September, (7) Tisri kêtôm September/Oktober, (8) Bul (Mardewan) kêtôm Oktober/Nowember, (9) Kislew kêtôm Nowember/Desember, (10) Tebet kêtôm Desember/Januar, (11) Sebat kêtôm Januar/Februar, (12) Adar kêtôm Februar/ March. Takac Ajôn tau njê.

Kalsedoni Pocawa ten.

Kamelian Pocawa ten.

Kanom Aêac lau bunja tanjamin nênj waba êmoasin aêac taungen atom, tanam Gôlôac Dabun to njakolenwaga ma Kôm Mêtêna (Misionna) ma lau njalêlôm sawa to sêngôn jageona saman. Kôm tonan gêjac aêac njawaegoc. Kêtû tonanjan taun takên bin amboac tec êtu nênj njagôlin njam ten gebe Êtôm omgen takên nênj mone êsêp kanom gebe tapuc kôm tonan naj tônj dawin. (Apos 24:17; Kor I.16:1ngg; Kor II.8-9; Rom 15:25ng) Takac Da, Takis.

Kapoac Lau langwa gêmunja sêpuc kapoac nam gebe têtap njacgengej ten nê njê sa. Grik andangenja sêgôm gebe nênj anôtôi jaba seoc bin lasê êndên êsêac sêjala katôja. Lau Niugininja sêpuc kapoac sêgôm amboac tonec gebe Tetoc kapoac ten jagêc nom njadêmôê gêmu kêpi, go tetoc kapoac ten njatêpôê jakêkô, tan gêc nan, njadêmôêtêkwa njô. Sêsaê sêmoa ma sêsam launên njê lasê-lasê. Sêgôm e kapoac njônja embe êkô njapan êsa, go njê tê kêsû awen nê, geoc genjentêna lasê gêdên êsêac ma sêjac en njagêjô. Têtap lau geo sa nj mêtê tonan keso samucgen. Nam gêc awê (Joan 19:24).

Kasêga Takac Gejobwaga, Laumata.

Katapa Takac Poac Njakatapa.

Katêkwi Israel sêkôc ka gamên jabanja ten (Arabianja) njatêkwi kêtû nênj Gêjmalu. Lau Mêtê anja oc nam sêkên gêdên njapalê Jesu (Mat 2:11). Katêkwi tonan njapopoc kêsêp laclu (kuki) ma sêkêc ja gen, go njajadaun tonjamalu jagêjam andu popoc. Lau sêlic kêtû teten mec gêdên Anôtô njadôndôn. Takac Gêjmalu.

Kaunsil Lau Juda nêḡ laumata sêkac tauḡ sa kêtḡ sêmansaḡ launêḡ biḡḡa. Laumata 70 sêḡḡoḡ Kaunsil tau, taḡ ḡaḡoḡliḡ ḡêc ḡacdaḡuḡsêḡaḡa. (Mat 26:59; Apos 5:41; 17:34).

Kawi Omsêḡa Kawiḡa Lau Juda taêḡ ḡêḡam nêḡ siḡsêlêc towae Judas Makabeus kêku lau Siria tulu ma ḡêḡac kawi altar lôḡm daḡuḡ Jerusalemḡa ma têtḡḡ lampe gelom kêtiam naḡ ḡêdêḡ jala 165 B.C. Êsêac sêḡac m om tau ḡêdêḡ aḡoḡ Kislew ḡabêc 25 (amboac Desember 10) ma sêlic om tau kêtôm oc samuc 8. Juda tauḡ sêsam om tonan sebe Hanuka.

Kêpa Naê Kêpa me naê Petere ḡam tagenḡ gebe Poc. Lau Aramai sêsam poc gebe Kêpa lau Grik sêsam gebe Petere. Aposolo Simon kêsam Jesunê ḡam lasê, tec ḡê naê Poc kêpi enḡ Mat 16:18. (Joanḡ 1:42).

Kilisi Naê Kilisi lau Grik sêsam kêpi Apômḡtau Jesu ḡêḡô ênê naê Ebolai awenḡa “Mesia” su. Naê lulugenḡ ḡam gebe “Senḡ oso enḡ”. Sê naê Kilisi kêpi enḡ nê ḡam gebe Anôtô tau kêḡjaliḡ enḡ sa to kêkalem ma kêsakiḡ enḡ kêtḡ Kêsiwaga to Apômḡtau. Takac Taḡiḡ oso.

Kislew Israelnêḡ Kalender ḡaajôḡ kêtḡ 9ḡa. Aḡoḡ tau kêtôm ḡasawa amboac Nowember 15 e ḡaḡêdêḡ Desember 15. Takac Kalender.

L

Lala Sekolonḡ Genḡa (Mat 3:12). Takac Siac Têtiḡ ḡêḡḡa.

Lamboam (a) Gamêḡ taḡ lau sêmac êndḡ naḡ, nêḡ katḡḡ sêmoaḡa. Lau Grik sêsam sebe Hades. Êsêac to lau ḡaḡêdô taêsam taêḡ ḡêḡam gebe gamêḡ tau ḡêc nom ḡalêlôm (Dait 32:22). Lau teḡ aḡḡa Lamboam sêsa sêmu sêmêḡ nom natêḡôm atomanô. Sêsaê Anôtô ḡêmoa jaêc êsêac (Pes 6:5; 30:9). Lau ḡêdêḡ katḡḡ sêsaê Anôtô gebe ênam êsêac kêsḡ aḡḡa gamêḡ tau (Pes 49:15), gebe enḡ kêtḡ Lamboam ḡatau. (b) Lamboam toḡandaḡ me Lamboam ḡakêlêndiḡ Sec Grik sêsam sebe Gehenna. Naê luagêc tonanḡ ḡêc Biḡḡlênsêḡm Wakuc (Mar 9:43, 45, 47). Apômḡtau Jesu kêsêḡ Lamboam ḡêḡa ḡam gebe ḡêmac êndḡ biḡ ḡanôḡenḡ, mago Tama Anôtô ḡêḡu enḡ sa aḡḡa ḡacmatêḡnêḡ, tec mata jali kêsḡa ma ḡêdi sa kêtiam. (Rom 10:7; Pet I.4:6; Geoc 1:18).

Lamboam ḡakêlêndiḡ Sec ḡêḡac lau sêmac êndḡ tapaôḡḡenḡ katḡḡ ḡawae atom. Lau tê Anôtô êmêḡtôc êsêac e êkic nêḡ biḡ êḡu tôḡ su nêḡenḡ sêḡḡoḡ gamêḡ tôḡnê êḡu têtê gebe nêḡ sec to geo ḡaḡêḡô tonanḡ (Mar 9:43, 45, 47). Mêtôc ḡamuḡa tau tonanḡ. (Joanḡ 5:29; Pet II.3:7).

Lau Samuc Anôtô kêḡjaliḡ lau Israel sa têtḡ ênê lau, ma lau, taḡ enḡ gedec êsêac sêmoaḡa naḡ, ac sêsam sebe lau samuc (Tes I.4:5). Anôtô kêmoatiḡ nê poac ḡêdêḡ êsêac atom, ḡêdêḡ lau Israelḡenḡ. Êsêacnêḡ ḡaḡêdôḡenḡ ocgo nasêwiḡ Anôtônê lau. Jesu Kilisi kêkêc nê dec siḡ aḡḡa kakesotau kêtḡ ḡamalac pebenḡa su acgom, tec ḡabiḡ teḡ (Kol 1:19ḡḡ). Balanḡ kêsêlô su, tec ḡenḡ Juda to Grik ma lau samuc ḡêḡḡic sêkô dêmôêḡa amboac ḡêmuḡḡa kêtiam atom. Sêkêḡ ḡêwiḡ Kilisi ḡêbiḡ samob tôḡ, tec têtḡ Anôtônê laugac (Kol 1:21ḡḡḡ). Takac Grik.

Lau Sec Takac Telonḡ

Lau Undambêḡa Lau naḡ sêsêḡ Anôtô to ḡamalac ḡasawa. Lau Israel ḡêmuḡḡa taêḡ ḡêḡam aḡela sêḡi Anôtô auc amboac kiḡ nomḡa teḡ nê lau kapôêḡ sêḡi enḡ auc sêkô, sêḡac nêḡ kolenḡ ḡamiḡ ḡêdêḡ enḡ ma sêônḡ enḡ gebe êsakiḡ êsêac êḡu kôm wakucḡa (Job 1:6; 2:1). Anôtô Latui (Gen 6:2,4) ḡam oc kêsêḡ ḡalau amboac tonanḡ. Takac Aḡela, Bôc.

Laubenḡ Lauo to ḡac ḡaḡêdô sêsôm mec kêpi lau gebe dêḡdac ḡêḡwapac amboac ḡêmac to ḡêḡ êḡḡôm êsêac e sêḡḡoḡ naeo ma ensenḡ êsêac su sênaḡa. Lau amboac tonanḡ sêmoa Israel sêwiḡ. Lau naḡ sêkêḡ ḡêwiḡ Anôtô kwalec taêḡ kêka nêḡ sôlônḡ to ḡêḡ gebe ênam êsêac sa. Bibolo ḡêlic lau tau amboac

sêjam saki ŋ gêdêŋ anôtôî jaba, tec gêjac jao ŋajana (Gal 5:10; Geoc 21:8). Aêac lau buŋa takêŋ gêwiŋ to ôliŋ andanŋ Laimôkê Anôtô, tec taêŋ kêka to daê lamu eŋ taugenŋ e tatêc gêŋ teŋ atomanô.

Laumata (Gôliŋwaga) Takac Gejobwaga.

Legion Lau Rom nêŋ siŋwaga toŋ kapôêŋ teŋ amboac lau 6,000. Ŋalô tau ŋam teŋ gebe taêsam ŋasec (Mar 5:9; Luk 8:30).

Lemenŋ Parisai to lau sêkwasiŋ lemenŋ kêtû ŋatêmuiŋagenŋ atom, ac sejob nêŋ ŋagôliŋ tec sêgôm. Judawaga sêlic gêŋ ŋagêdô gebe selec ma ŋagêdô gebe ŋatêmui. Embe sêmoasac gêŋ teŋ, nanŋ nêŋ biŋsu gêwa sa gebe ŋatêmui, go ŋatêmui tau oc elom êsêac ma êŋgôm êsêac têtû sec. Sêgôm nêŋ ŋalêlôm ŋatêmui kêsa, tec sêkwasiŋ lemenŋ kêtû ŋadôndôŋ gebe ŋatêmui gêwi êsêac siŋ têtû selec kêtiamŋa. Lemenŋ kêpi gêŋ gwalêkiŋ, tec sê go tauŋ ma sêkwasiŋ lemenŋ todim-todim. Jesu to nê ŋacseŋomi sêgôm atom, tec sêsôm ŋabiŋ (Mat 15:2; Mar 7:2; Luk 11:38). Takac Sec, Selec.

Lêŋuckêm Ŋaê tonanŋ gêc lau gêmuŋŋa nêŋ seboacogenŋ. Sêwa Lêŋuckê m tau sa gebe amboac pap kapôêŋ teŋ. Ŋagêdô sêsam sebe moac (me iwa). Sadaŋnê ŋaê teŋ tonanŋ (Geoc 12:3 –13:4; 20:2,3). Anôtô kêku Lêŋuckê m tulu (Geoc 20:21; 20:7-10).

Lewi, (a) Ŋac teŋ aŋga Lewinêŋ (Luk 10:32; Apos 4:36). (b) Ŋac teŋ nanŋ kêpuc dabuŋwaga tôo kêtû nêŋ sakiŋ lôm dabuŋŋa.

Lewiatan Bôclai gwêc to buŋa teŋ, ŋawae kêtû gwasa su. Lau ŋagêdô taêŋ gêjam kêsêp iwa. (Pes 74:14).

Lômbec Lau Israel sêmoa Lôc Sinai ŋalabu sêmoagenŋ ma Anôtô kêsakiŋ Mose gebe naêsôm lasê êndêŋ êsêac gebe “Lau tau sênsuŋ aêŋoc bec obo dabuŋ teŋ sa gebe najanŋgônŋ jawiŋ êsêac. “Êsêac tec sêmasanŋ Anôtônê lôm to ŋagêŋlêlôm e sêjac dabiŋ tomalagenŋ. Su go tao jagêsac lômbec ŋaô ma Apômtaunê ŋawasi gêjam gamêŋ tau auc, taŋ sêjala gebe Anôtô mênŋgêŋgônŋ gêwiŋ nê lau. Takac Eks 33. Takac Bec, Ombec, Omsêga Lômbec.

Lômmôkê Gôlôac ŋagejobwaga, taŋ sêjam jaom lôm dabuŋ to ŋagêŋlêlôm. Takac Gejobwaga, Kasêga, Laumata.

M

Magiŋ Kêsu Gam ŋagêmac teŋ gêgôm lau magiŋ kêsu e lemenŋ to/me eŋkainŋ kêtû golonŋ sêkôc gêŋ me sêsêlêŋ jageo. Ŋagêdô têtû puliŋ. (Mat 11:5; 18:8; Luk 14:13; Apos 3:2).

Mana Gêŋ nanŋ Anôtô gêlôm lau Israel ma seŋ gêdêŋ sêô-sêô sêmoa gamêŋ sawa nanŋ. Ŋaê Mana tanam ôkwi gebe “Asagenŋ.” Sêsam amboac tonanŋ gebe gêŋ tau ŋam kêsiŋ tau gêdêŋ lau.

Mectomanŋ Ŋaê tonanŋ kêpi lau, taŋ sêgôm nêŋ mectomanŋ nanŋ, gebe sêkôc beŋ sa aŋga lau gêmac nêŋ ôliŋ.

Mesia Ŋaê Ebolai awenŋŋa tonanŋ ŋam gebe “Ŋac taŋ seŋ oso eŋ nanŋ.” Tanam ôkwi ŋa Grik awenŋ gebe “Kilisi”. Ŋaê tau kêpi Kêsiwaga, taŋ lau Israel nêŋ propete lanŋwa seoc eŋ lasê kêtôm Anôtô gêjac mata eŋ gêdêŋ nê lau. Takac Kilisi.

Mêtemôkê Kêdônŋwaga Mêtêŋa me ŋac gêjam mêtê lauŋa, me ŋac kêpuc Mêtê ŋamŋa. (Mat 23:8; 26:25; Mar 9:5; Joan 1:38) Takac Rabi.

Moac Lanŋwa Ŋaê tonanŋ kêpi Lêŋuckê m me Sadaŋnê ŋadôndôŋ teŋ (Geoc 12:3-17; 20:2-3).

Moasiŋ Dabuŋ Apômtau Jesu Kêwaka Moasiŋ Dabuŋ sa gêjô Judanêŋ Pasa su. Eŋ kêsam polom to wain gebe eŋ tau nê ŋamêsôm to dec. Biŋlênsê m Lanŋwa ŋapoac kêpi domba danŋa ŋadec. Biŋlênsê m Wakuc ŋapoac nec kêpi eŋ tau nê dec dêbuŋ, taŋ eŋ kêkêc siŋ aŋga kakesotau gebe êsuc sec ôkwi.

Lau buña tec sen Moasiñ Dabuñ totaên gêjam en gebe kêtú poac wakuc ñasêliñwaga. Moasiñ Dabuñ nec ñaê ten gebe Tapô Polom Êkôcña (Apos 2:42). Moasiñ Dabuñ gêbiñ aêac lau buña tôñ tamiñ Apômtau to tamiñ tauñ gêdêñ-gêdêñgenj tatu Gôlôac Dabuñ tagenj. Takac Pasa, Sêliñwaga.

Moloko Lau Kanaan andanğenña nêñ anôtôï jaba nêñ ten, tañ sêkêñ gôlôac saunj têtú da gêdêñ enj (Dait 12:31).

Môp, Tanac Môp Tauñ Takac Njatêmui, Sec, Selec.

N

Nañenñ Mecña Judawaga sêmasañ bôc naôlic kêtú ômbiñkap toatali ñasec-ñasec ma sebec. Teto biñsu ñagêdô amboac Dait 6:4-9 gelom papia saunj ma sêkêñ kêsêp atali tau gêja. Go gêdêñ tetenj mec ñanoc ac sebec kêtôm nañenñ ma atali tonalô dabuñ nañ gêsac tenbelenj. Ac sêka ômbiñkap tonañ ten amboac joc gêc lemenj gêwiñ. (Mat 23:5).

Niptêkwi Takac Taniñ Oso.

Nisan Israelnêñ Kalender ñaajôn ñamataña. Ajôn tau ñaê ten gebe Abib. Kêkwa ñasawa ten amboac March 15 e jagêdêñ April 15. Takac Kalender.

Noc Sêjam Dabuñ Moña (Apos 27:9) Noc tonañ Omsêga Wama, nañ sêlic gêdêñ Oktober 1 (Tisri 10). Ajôn tonañ lau Juda nêñ komô kêdabiñgac, tec sêlac nêñ wañ tagenj-tagenj kêtú gwêc secña. Go gêdêñ komô tau, Nowember 15 e March 15, sêwi siñ samucgenj, sêlac wañ ten atom e gamêñ ñajam êsa acgom. Takac Kalender, Omsêga Wama.

N

Nabelo (Natalô) Takac Penj

Ñacdabuñsêga Enj kêtú lau Juda nêñ dabuñwaga nêñ laumata. Kaunsil ñagôlinj gêc enja. Kêtú dim tagenj kêtôm jalagenj enj kêsô Gamêñ dabuñanô tau anja lôm dêbuñ gêja gêdêñ Omsêga Wama jakêkêñ da gêdêñ Anôtô kêtú enj tau to lau Israel samob nêñ secña. Enj gêsunj da kêtôm bêcgenjña gêdêñ Anôtô. Anja Biñlênsêñ Wakuc ñacdabuñsêga têlêac tonec nêñ aê gêc gebe Anas agêc Kaiapas ma Ananias. Kilisi gêmêñ tec poac lanğwa ñasakinj samob tonañ gêjac pep. (Papia gêdêñ lau Ebolai.) Takac Kaunsil, Omsêga Wama.

Ñacsenjomi Ñaê tonec kêpi lau nañ têdaguc to sêwiñ ñac ten gebe êndôn biñ wakuc êndêñ êsêac sênô to sêjala. Anja Biñlênsêñ Wakuc sê ñaê tonañ kêpi lau, nañ têdaguc ñackêsagu Joan to onañ sêkêñ gêwiñ Jesu nañ, go kêpi lau 12, tañ Jesu tau kêjalij êsêac sa ma têdaguc enj ban-banğenj nañ.

Ñalau Dabuñ Takac Anôtô Têlêtagenj.

Ñalau Sec Lau Israel têtêc gebe tonaçlai ma têtôm gebe têtú kasec ñamalacña. Sêlic Ñalau Sec amboac Sadanê lau jaen to nê sakinwaga. Takac Alenj, Belsebul, Sadan (MÑÑ).

Ñalêsô Lau Israel sêsi ñalêsô genkalenj ñakwê ñalêsu aclê ñam gebe lau sêlic ma êkêñ puc êsêac gebe taên ênam Apômtaunê biñsu ma sêmansañ. (Mat 23:5)

Ñatekwi Ka to gên ñatêkwi sêkôc kêtú gênmaluña.

Ñatêmui Judawaga sebec gên dêmôêña ñagêdô kêtôm gebe êngôm êsêacnêñ ñalêlôm ñatêmui êsa, tec senj gên ñagêdô paliñ-paliñgenj atom. Sejop ñajao sêgôm kêtôm Mosenê Biñsuña ñapepgenj. (Apos 10:14ñg; 11:8ñg; Eb 9:13) Takac Mop, Selec, Sec.

O

Om Takac Sabat.

Om Ajôn Kêsôna (Ajôn kêsêp gwêc gêja) Lau Israel sêlic bêc, tañ ajôn gêc tôñ su ma ñagelenj kêtú nêñ om tenj tauña. Ñam gebe êsêacnêñ ajôn wakuc

teŋ mênkêsa ŋanoc tonan, tec tetoc sa kêtôm om Sabat, taŋ sêlêwan kôm ma sêkac taun sa anġa lôm dabun ma seno moasin jaseŋ sêwiŋ taun. (Kin II.4:23; Jes 1:13ŋg; Am 8:5; Sam I.20:18-24)

Om Jala Kêtu 7ŋa Lau Juda nêŋ om kaiŋteŋ, taŋ sêsê gêŋ kêsêp nom gêdêŋ jala tonan atom, gebe nom êlêwan tau ma nêŋ kôm êkêŋ om amboac tonanġeŋ. Takac Jala Kêtu 7ŋa, Jala-Lau-Sêsê-Aweŋ-Suŋa.

Om Jala Wakucŋa Takac Jala Wakuc.

Om Polom Nalucŋa Lau Israel sêlic om tonan gêdêŋ Omsêga Pasa, taŋ sen polom ŋaluc kêtôm bêc 7 (Nisan 15-22 kêtôm April woke ŋamataŋa). Tapac polom ŋamêtê amboac tonec gebe takêŋ jist êsêp polom matac ŋalêlôm ma taŋgalun e êsêli popoc ma êsun. Polom ŋaluc tonan ŋamêtê teŋ. Sêkêŋ jist to gwêc kêsêp atom. Sêgôm gebe lau Israel taêŋ ênam Anôtô gêjam êsêac kêsi anġa nêŋ ŋacjo Aiguptu nêŋ lemeŋ nan. (Eks 12:14-20; Mat 13:33)

Ombec Takac Omsêga Lômbec.

Omsêga Lômbec Lau Israel sêlic omsêga tonan taêŋ gêjam gêŋ tonec ŋai gêdêŋ om tau gebe (a) Anôtô gêjam abeŋi sa ŋa mana to bu ma kêmbico gêdêŋ taŋ sêjam bêbêcgeŋ sêo sêmoa gamêŋ sawa nan. Kêtu tonanŋa lau tau sêkaja kalatu to gêŋ jasêjam kêtu nêŋ bec to ŋagadê kêkô nêŋ têclabu to malacluŋ ma nêŋ andu ŋasasacô gêwiŋ. (b) Sêgi malac Jeriko auc e sêoc ŋatuŋbôm popoc. (c) Sêjac nêŋ kôm ŋanô (mopolom to kaŋanô ma niptêkwi to wain) sa kêpi andu gêja. Taêŋ gêjam biŋ tonan ŋai, tec sêkêŋ om tau kêtu nêŋ om têtac ŋajamŋa kapôêŋ teŋ, taŋ sêoc tômtôm to bamlaun ma sêjam Pesalem kêtu nêŋ wê to sêkêŋ kôm ŋanô kêtu da gêdêŋ Anôtô ma sêŋô mêtê kêsêp om tau ŋasawa kêtôm bêc 7 tonan ŋapaŋ. Gêdêŋ om tau ŋabêc ŋamuŋa dabunwaga teŋ jakêkati bu anġa Siloa mênkêsêwa kêpi altar dajaŋa gêja gêdêŋ lau samob sêkac sa sêlic toôliŋ kêpigeŋ. Lau Israel sêlic nêŋ om towae tonan kêtôm jalageŋ gêdêŋ ajôn Tisri (Oktober. Apômtau Jesu gêlic Ombec nan sêpuc ŋamiŋ gêc Joan 7. Lau Juda sêsam ŋa taun aweŋ gebe Sukot. Aêac tasam gebe Ombec.

Omsêga Pasa Takac Pasa.

Omsêga Sêjac Kôm Njanô Saŋa Naê teŋ gebe Sen Kôm Njanô Lasêŋa. Lau Israel sêsun nêŋ kôm ŋanô ŋamêc gêdêŋ Anôtô kêtu nêŋ da danġe gêdêŋ eŋ. (Eks 34:22) Sêlêwan kôm ma sêmoa totêtac wapigeŋ. Sêlic Omsêga Pasa su ma semoa e ŋabêc 50 kêtôm woke 7 x 7 gêjaŋa acgom, go sêlic om tau, tec sêsam naê teŋ gebe Pentekost. Takac Pentekost.

Omsêga Wama Om tonec lau Israel nêŋ Omsêga kapôêŋanô tau, taŋ ŋacdabuŋsêga kêkêŋ da gêdêŋ Anôtô gêjô lau Israel nêŋ sec samob su (Lew 16). Lau pebeŋ sêjam dêbuŋ mo to kôm gêdêŋ om tonan. Sêlic om tau gêdêŋ nêŋ ajôn Tisri ŋabêc 10 (amboac Oktober 1). Ac sêsam ŋa taun aweŋ gebe Yom Kippur. Takac Noc Sêjam Dabuŋ Moŋa.

Oniks Pocawa teŋ.

Osiana Lambiŋ êndêŋ Anôtô, talanem Apômtau. Namanô gebe Ônam samaŋ. Go sêjam ôkwi kêtu nêŋ lasê, nan sêmôêc gêdêŋ taun têtac wapigeŋ. (Mat 21:15; Mar 11:9).

Oso Takac Taniŋ Oso.

P

Paradis Undambê tau naê teŋ tonec (Luk 23:43; Kor II.12:3).

Parisai Judanêŋ lau toŋ teŋ, taŋ sêmoa gêdêŋ Apômtau Jesu nê têm nan. Ac sêwaka taun sa gebe lau gêdêŋ sêlêiêc ŋagêdô samob su gebe sêmasaŋ Mosenê Biŋsu to taun nêŋ ŋagôliŋ, tê sêjac têku biŋsu tau nê, samob tomalageŋ.

Pasa, Omsêga Pasa Lau Israel nêj Omsêga ten, tañ sêlic gêdên ajôn Nisan ñabêc 14 (amboac April 1). Anôtô kêkac nê lau su anga Aiguptu, tec kêsôm sêlic om tau gebe taên ênam enj gêjam êsêac kêsî êsêp om tonanj êtôm jalagen (Eks 3:18; 5:3; 7:16). Naê Pasa tau ñam gebe Anôtô gêoc lêlêc Israelnêj andu, tañ sêsê domba Pasa ñadec kêpi katam ñakagêbôc gêja nanj (Eks 12:23-27). Lau Juda sêsam om tau ña taunj awenj gebe Pesach. Takac Moasinj Dabunj.

Pentekost Naê Pentekost ñam gebe ñabêc kêtû 50. Sêsam amboac tonanj gebe ñabêc 50 geñ Omsêga Pasa to Pentekost tau gêngic. Sêjac nêj mo to gên sa kêpi nêj andu gêja su, tec sêlic om tau, tañ sêjam danje gêdênj ñacmoasinj Anôtô.

Peñ, Peñ Sepeñ Njatalôna Embe tato papia êndênj taunj, jac tato nêj ñaê ênêc ñalabuña, gebe êwa ñac-ketowaga sa êndênj ñac, nanj papia tau gêjac enj ñawae nanj. Lau langwa oc ñamña sêmasan nêj gêbôm tenj kêtû nêj peñ, tec sepeñ njatalô kêpi nêj papia jagêwinj (Kinj I.21:8). Peñ ñamanô tau tonanj. Binj nanj sepeñ peñ kêpi ñasabanj gêja nanj, kêsînj tau gêdênj lau samob gebe lau tenj sêkac ñapeñ atom, ñatau taugenj êkac ma êsam binj tau (Dait 32:34). Kêtû tonanjna sêkic ñasabanj ña lêkônj tônj acgom, go sêsap ñaomata ña katêkwi tônj taminj sabanj tau ma sepeñ ñataunê gêbôm (ñaê me ñabelo me njatalô) kêsêp katêkwi gêja (Geoc 5:1).

Poac Lau tenj embe sêmansanj binj tenj e nêj ñalêlôm to awenj êpi tagenj ma sêlôc êtu tônj sebe sêngômña nanj jac tasam dabe sêmoatinj nêj poac gêdênj taunj. ñam gebe ac sêngôm nêj gên amboac sênac sinj me sêwinj taunj, tec taênj êka gebe sêmoasinj taunj ñajamgenj. Poac amboac tonanj Anôtô kêmoatinj gêdênj ñac gêdênj Noa (Gen 9:8-17), ma gêdênj Abraham (Gen 17:1-8). Anga Binjênsêma Langwa Anôtô kêmoatinj nê poac gêjac lau Israel ñawae amboac gêgôm gêdênj tañ Mose gêwê êsêac gêmoa nanj (Eks 24:4-8).

Poac ñakatapa Anôtônê Katapa Sêkôc katapa ñaôma ma sêmasanj nê atom. Sêbuñ ka e ñatip acgom, go sêkwa ña gold auc gêc lêlômña to dêmoênja. ñaakainj aclê kêtôm lewe ñaakainj. Anjela ñakatu luagêc gêngônj ñabaob gold ñaô. Sêmasanj anjela sepeñ têningenj sêngônj lanjônânô gêdênj taunj ma sêkac magê keso tau. ñamakenja kêpi e ñatêpôê gêdinj kêsô tau ma ñamakenja kêsêp e ñatêpôê gêdinj tau taminj katapa ñabaob. Sêmasanj ñakatu luagêc ña goldgenj. Rinj aclê gêc makenj-makenj gêdênj ñatakôcagêc kêtû ta ñamala. Ta tau sêkwa ña gold auc gêwinj. Tetoc tapele poc, tañ Anôtô kepeñ Binjsu Lemenju kêpi nanj, kêsêp katapa, tañ sêkêj kêkô Gamênj dêbuñânô tau (Dait 10:1-5) anga Lômbec ñalêlôm nanj. Apômtaunê Katapa tonanj kêtû enj gêmoa nê lau ñaluñgenja ñadôndônj (Nam 10:35; Sam I.4:7; Kinj I.8:11), tec lau Juda sêbalanj gêwinj êsêac gêdênj tañ sêjac sinj gêdênj nêj ñacjo nanj (Nam 10:33-36). Lau ñaôma tenj sêsa ñagala atom. ñagadê toanjela ñakatu nanj sêsam sebe Anôtô Gê Wama ñabaob. Go ñaê tenj gebe Poac ñawanj.

Pocawa Sêuc to sêbuñ pocawa ñawasi kêsâ e ñaôsîc-ñaôsîc tokainj-tokainj. Lau langwa to wakuc sêgêlônj taunj ña pocawa tokainj-tokainj. ñawasi kêsap poc tau tônj, tec tetoc sa kêtû gênj êjam to ñanininj ma ênêc tenjenja ñadôndônj gêwinj. Pocawa tau ñagêdô ñaê tonec gebe Jaspera, Sapir, Agat, Emeral, Sardoni, Kalsedoni, Kanelian, Krisolit, Beril, Topa, Krisopra, Hiasint, Ametist. (Geoc 21:19-21).

Polom ñaluc Polom tonanj sêpac sêkêj gwêc to jist kêsêp polom matak gêwinj atom. Juda sêpac ma senj gêdênj tañ taênj gêjam abenjinêj bêc dêdi anja Aiguptu nanja. Bêc Polom ñalucña kêtû lau Israel nêj Om Pasa ñabêc ñamataña. Takac Om Polom ñalucña, Pasa.

Propete Awê me ñac tenj, nanj kêsôm jaenj anja Anôtônê lasê. Jaenj tau

gêjac lau Binlênsêm Langwaña nawae. Anğa Binlênsêm Wakuc propete seoc bin lasê gêdên Gôlôac Buña namataña. Sêsam njackêsagu Joan gebe propete gêwiñ. Propete njagêdô teto nêñ bin kêsêp buku, tec gelom aêac, njagêdô amboac Natan ma Elia to Elisa teto nêñ bin sa atom.

Pulij Takac Magiñ Kêsu.

R

Rabi Nalô Ebolai awenña tonec nam gebe “Aênoc Kêdônwaga” “Mêtêmôkê”. Lau sêsam Apômtau Jesu amboac tonañ (Mat 23:8; 26:25; Mar 9:5; Joan 1:38). Takac Biñsutau.

S

Sabat Lau Juda sêsam woke njabêc kêtû 7ña sebe Sabat. Ac sêkên kêtû nêñ om kêtôm Anôtô kêsôm gêc Biñsu kêtû têtêacña. Sejop om tau sêjac m gêdên kôm kêtû lementen oc kêsêpña e jagêdên kôm njanô tê oc kêsêp nan. Êsêac sêlêwan kôm samob ma sêkên om njapep e mênjgêdên têm galocña njapan. Sêjac jao kôm tonañ naj gebe têtulu gêñ atom (Jes 58:13) ma têtun ja elom atom to sejon ka atom ma sêpac to seno gêñ atom ma sêwi nêñ andu ma sêsêlên sêna njasawa baliñ ec ten atom (Eks 16:29) to sêna kôm ma sêkôc njanô sa atom (Eks 34:21). Lên Sabatña nan njasawa dambê ec ten amboac taka nom êtu dim 1,000geñ ma tamu tana. Jesu gesen bin amboac tonañ. Alic Mat 12:8,12; Mar 2:27; Joan 9:16. Aposolo sêwaka Apômtaunê Bêc namataña sa kêtû Gôlôac Buña nêñ om. Alic Apos 20:7; Kor I.16:2; Kol 2:16; Geoc 1:10. Om Sabat to njajao gêjac lau buña nawae atom. Anôtô en njatau tec tanam sakiñ êndên en toNalaugeñ (Joan 4:24).

Sadañ Binlênsêm Langwa gêwa Sadañ sa gebe Anôtô Latui (anjela) nêñ ten. Sadañ kêkac tau su anğa Anôtônê ma kêkên kisa gêdên en (Juda 6). En kêtîm lau gebe sêli awen sa êndên Anôtô. En kepen tokauc gêjam anjela njawêña lanôn (Kor II.11:14). En gêdib lau buña (Pet I.5:8). En kêgôlin bin njawaô (Job 2:1; Geoc 12:10). Kilisi kêku en tulu su (Joan I.3:8; Geoc 20:10).

Sadukai Lau Juda nêñ lau ton ten sêmoa gêdên têm Binlênsêm Wakucña. Lau tau njagêdô samob dabunwaga. Êsêac tetoc Mosenê Buku Lementen (Pentatoik) nan sa ma sêlic Binlênsêm Langwa njabuku njagêdô amboac gêjac êsêac nawae atom. Êsêac sêkên gêwiñ bin to sêgôm nêñ gêñ njagêdô keso, tan Parisai sêkên gêwiñ to sêgôm nan (Apos 23:8).

Samaria Naê tonañ kêpi gamên, tan gêc Judaia to Galilaia njasawa nan. Lau Asiria sêku malac Samaria tulu ma sejon njalau jasênjôn gamên kapoacwalôña (jala 722 B.C.). Lau njapoc to lau jaba sêgalun taun sênjôn gamên Samarianña, tec êsêacnên wakuc to Judanên bin kêlêsa tau gedên tôñgeñ. Sêjac jao lau Samarianña gebe sêlic om anğa lôm dabun Jerusalemña atom, tec sêwaka taun nêñ gamên dabun ten sa gêc lôc Garisim. Apômtau Jesu gêjam mêtê êsêac gêwiñ. Takac Samaria, lau Samarianña anğa MNJ.

Sapir Pocawa majan-majan njaoli kapôn ten.

Sec, Danjôm Tauñ Tatu Sec Mosenê Biñsu to Njagôlin gêwa bôc ma kôm njagêdô sa gebe sec, tec njajao gêdên lau Israel gebe sênin to sêmoasac ma sênam kôm amboac tonañ atom. Lau embe sejop njagôlin tonañ atom, ac sêlic êsêac sêgôm taun têtû sec ma têtôm gebe sêlic om sêwiñ atom. Lau amboac tonañ têtû gasuc gamên dêbun atom ma awen gêc Anôtô jasêwiñ gôlôac atom. Sêlic om sêwiñ atom. Sejop njagôlin njagêdô e têtû selec kêtiam acgom. Takac Lemen, Selec.

Selec Judawaga seboe gēŋ dēmōēŋa ŋagêdô kêtôm gebe êŋgôm êsêacnēŋ ŋalêlôm ŋatēmui êsa, tec sejob ŋagôliŋ gwalêkiŋ gebe sêwê kaiŋ biŋ atom. Seŋ bôc to gēŋ paliŋ-paliŋgeŋ atom. Sêmoasac gēŋ ŋagêdô amboac ŋawêlêlaŋ atom. Sêjam kôm teŋ gêdêŋ Sabat to om ŋagêdô atom. Embe sêŋgêli ŋagôliŋ, taŋ oc lau sêlic êsêac amboac sêgôm taŋ têtū secgac. Lau amboac tonaiŋ sêlic om sêwiŋ gôlôac êtiam atom. Sejob ŋagôliŋ tomalageŋ ma sênam dabuŋ gēŋ e têtū sejob êtiam acgom. Ac taēŋ gêjam kêsêp gēŋ, taŋ Mosenê biŋsu gêwa sa gebe sejob naŋgeŋ. (Apos 10:15; 11:9; Eb 9:13) Takac Lemeŋ, Njatēmui, Sec.

Seliŋwaga Lau malac luagêc embe sêkêŋ kisa êndêŋ taŋ e ŋac teŋ ê wama êsêac, lau langwa sêsam eŋ sebe Seliŋwaga. Nac tau kêkêŋ sêliŋ lau, naŋ sebe sênac taŋ, tec sêwi nêŋ biŋ kisaŋa siŋ. Kilisi kêtū ŋamalacnēŋ sêliŋwaga to wamawaga gebe eŋ gesen sec su gêdêŋ taŋ kêkêc nê dec siŋ kêtū samobŋa naŋ, tec gê wama ŋamalac gêdêŋ Anôtô ma gêbiŋ aêac tōŋ tamiŋ eŋ. (Kor II.5:18ŋg; Gal 3:19ŋg; Ep 2:16; Tim I.2:5; Eb 8:6; 9:15; 12:24) Takac Wama, Wamawaga.

Sêmasaŋ Tauŋŋa Takac Bêc Sêmasaŋ Tauŋŋa.

Siac Têtij Gêŋŋa Lau Israel sejob nêŋ kôm ŋanô amboac polom sa sêgôm amboac tonac gebe Sebob polom amboac padi ŋanô aŋga ŋakaiŋ su ma têtā gêc nom tapa-tapa to ŋajaŋa, go sêwê bulimakao sêselêŋ sêgi-sêgi e polom ŋanô gedec ŋapa. Go sêkôc sapac ma sêjac gēŋ tau sa kêpi tageŋ ma dedec gêc e gêdêŋ mu kêsêlêŋ ŋajam, gocgo sêkôc siac jatêtij polom sêkô sêkanôŋ mu, tec gêju ŋapa jakêsêp ŋasawa teŋ ma ŋanô gacgeŋ gêc. Sejob ŋanô kêpi nêŋ andu gēŋ ŋanôŋa gêja ma sêkêŋ ŋapaôma ja geŋ su. Ma kêtôm bêcgeŋ sêsêwa ŋanô tau ŋagêdô kêsêp poc tapa luagêc ŋasawa, taŋ sêlai ŋaôŋa e kêlêsim kêtū polom matac ma sêpac kêtū polom. Takac Polom, Jist.

Simbal Gêŋ wêŋa teŋ. Sêmasaŋ wapap kuku luagêc, naŋ sêkôc tōŋ ŋa lemeŋ gêdêŋ ŋagabiŋ ma dedeŋ kêpi tau e ŋakicsêa ec kapôêŋ. Sêjac nêŋ oŋ to gēŋ wêŋa e simbal kêsêp ŋasawa gêwiŋ ma sêŋô kêmoasiŋ taŋeŋsuŋ ŋajam. Sêjac gêdêŋ sêlic nêŋ om sêŋgôŋ lôm dabuŋ ŋalêlôm gêwiŋ.

Sion Gêmuŋgeŋ ŋaê tonaiŋ kêpi kiŋ Dawid taugen nê malac, taŋ ênê lausiŋ sêku lau Jebusit tulu ma sêjaŋgo su aŋga êsêacnêŋ naŋgeŋ. Go ŋasawa ŋamuŋa teŋ sêsam ŋaê Sion kêpi lôc, taŋ lôm dabuŋ kêkô naŋ gêwiŋ (Sam II.5:7). Gocgo sêsam kêpi malac Jerusalem to ŋalau amboac tonaiŋ (Pes 48:13; Am 6:1). Nê tau ŋam teŋ gebe Anôtônê malac (Pes 48:1ŋg; Jer 31:6) ma lôc dabuŋ (Pes 2:6) to gamêŋ, taŋ Anôtô gêjam gôliŋ gêŋgôŋ naŋ (Pes 9:11). Nê tau kêtū Israelnêŋ kêsiwaganê ŋadôndôŋ (Pes 2:3ŋg). Anôtô geoc tau lasê aŋga lôc tau ma gêjam mec nê lau (Pes 128:5; 134:3). Aŋga Biŋlênsêŋ Wakuc ŋaê Sion kêtū lau, tê Anôtô gêjam êsêac kêsî nê, nêŋ malacmôkê (Eb 12:22) ma têm ŋamuŋa ŋadôndôŋ (Geoc 14:1).

Sois (Zeus) agêc Hermes Sois tonaiŋ lau Grik nêŋ anôtôî nêŋ ŋatau. Rom sêsam seber Jupiter. Go Hermes kêtū Soisnê ŋacjaeŋ. Rom sêsam sebe Merkur (Apos 14:12).

Sôlôŋ Sôlôŋ ŋajao ŋajaŋa gêc Bibolo (Geoc 9:21). Takac Beŋ, Mectomaŋ.

Stoiki Lau tokauc nêŋ toŋ teŋ. Nê tau ŋam kêsêp Stoa kêtū lôm towae teŋ aŋga malacsêga Aten, taŋ sêkac taŋ sa ma têdôŋ nêŋ biŋ gêdêŋ lau sêŋô (Apos 17:21). Stoiki têdôŋ biŋ amboac tonac gebe Embe tatu lau mansaŋ tasa nêŋ lêŋ tatu mêtê taŋgeŋ, go gêŋwapac embe êndac aêac, oc êlênsôŋ aêacnêŋ kauc ŋanô-ŋanô atom, talic amboac gêŋ Iêlê ma tamoa nêŋ malôgeŋ (Apos 17:18). Takac Epikuri.

Sunsuŋ Laumata 24 (Geoc 4:10) sêkuc sunsuŋ kêtû waenŋ ŋajamŋa. Êsêac sêkac sunsuŋ su jagêc nom nê sêgôm kêtû têtac ŋandanŋa atom. Tetoc Apômtau sagenŋ tec sêgôm. Ŋalô dabuŋ tonec gêwa sunsuŋ ŋam sa gebe Kor I.9:12; Tim II.2:5; 4:8; Jak 1:12; Pet I.5:4; Geoc 2:10, 3:11; 4:10.

T

Takis Lau Israel sêkêŋ takis gêdêŋ gôliŋwaga taugenŋ atom, sêkêŋ takis lôm dabuŋa gêwiŋ (Mat 17:24ŋg). Ŋagôliŋ tenŋ tonec gêc gebe Ŋac tenŋ nê waba to gêŋ lemenŋlu embe ênêc, nanŋ êkêŋ ŋatagenŋ êndêŋ Anôtô. Ŋagôliŋ tau ŋam gebe sêjam ôli dabuŋwaga to lau Lewi ma lôm dabuŋ ŋagêŋlêlôm ŋa mone to gêŋ tonanŋ. Ŋac tenŋ embe êkêŋ nê kôm ŋanô me gêŋ tenŋ êndêŋ lau sênam ôliŋŋa mone 100, ŋatau êkêŋ 10 êsêp kanom êna (Gen 14:20; Sam I.8:15; Luk 18:12). Ŋagôliŋ tonanŋ gêjac lau buŋa ŋawae atom, mago ŋagêdô taêsam tau ŋ nêŋ ŋalêlôm kêkac êsêac ma sêkêŋ nêŋ da kêtôm ŋamêtê ŋajamanô tonanŋ, ma ŋagêdô sêgôm sêlêlêc tonanŋ su. Sêjam danŋe Apômtau tec sêgôm. Takac Da, Kanom.

Talu Lau Israel lanŋwa sêsi obo asanŋasanŋ kêtû nêŋ talu. Gêŋwapac embe êtap êsêac sa, go ac sêso talu obo ŋagoneŋ tonanŋ kêtû nêŋ ŋakwê sêbu tauŋŋa ma têtanŋ nêŋ tanjiboa sêŋgônŋ waomôkê (Gen 37:34; Jona 3:5).

Taniŋ Oso Sêkêc niptêkwi kêpi ŋac tenŋ môkêapac gebe sêjalinŋ enŋ sa me sakinŋ tenŋ gelom enŋ. Lau Israel senŋ oso nêŋ kinŋ gêdêŋ noc, tanŋ sêsuŋ sakinŋ gôliŋwagaŋa jagelom enŋ nanŋ. Êsêac tec sêsam nêŋ kinŋ gebe Ŋac senŋ oso enŋŋa. Ŋaê Kilisi (Grik awenŋ) to Mesia (Ebolai awenŋ) ŋam gebe Senŋ oso enŋ, tec gêwa Jesunê sakinŋ sa gebe gêjam ŋamalac kêsi anŋa sec to gêmac kêtôm Anôtô kêkêŋ enŋ kêtû Kêsiwaga to Apômtau.-Lau Israel sêkôc nêŋ ŋaclenŋ sa ŋalêŋ tonec gebe senŋ oso êsêac môkêŋapac to enŋkainŋ (Luk 7:46). Lau buŋa senŋ oso nêŋ gêmac (Jak 5:14).

Tasa Ŋapalê Lau Israel sêsa nêŋ ŋapalê utinŋôlic. Sêgôm kêtôm poac, tanŋ Anôtô kêmoinŋ gêdêŋ êsêac gebe sêsa ŋapalê samob êtu nêŋ gêbôm tenŋ. Lauo sêkôc ŋapalê ma sêmoa e ŋabêc 8 gêjanŋa su, go sêsa, tec têtû Apômtaunê gêŋgac. Sêsa ŋapalê nê kêtû busanŋu ŋadôndônŋ gêwiŋ Takac MNŊ).

Têlêtagenŋ Ŋam gebe Têlêac mago tagenŋ. Takac Anôtô Têlêtagenŋ.

Telonŋ to Lau Sec Anŋa Ŋawae Ŋajam ŋaê tonanŋ kepenŋ lau, tanŋ laumata sêjac jao lôm dabuŋ gêdêŋ êsêac gebe sêlic om sêwiŋ atom nanŋ. Ŋam gebe lau tau tetoc ŋagôliŋ ŋagêdô sa kwalec, amboac senŋ gêŋ ŋagêdô palinŋ-palinŋenŋ me sêka lau samuc nêŋ têc me sêsa nêŋ lêŋ salanŋ. Judawaga mansanŋ tec sêbu lau amboac tonanŋ. Jesu lanŋôanô ŋakêŋkêŋ gêdêŋ êsêac, tec lau ŋagêdô sêlic enŋ sec kêtû tonanŋŋa (Mar 2:15-17; Luk 7:34; 15:1-2). Enŋ kêgaminŋ Mêtê gêdêŋ êsêac atom.

Tôc Gôliŋŋa Ka dambê tenŋ, nanŋ sepenŋ ŋatalô ŋajam-ŋajam kêsêp nanŋ. Kinŋ sêkôc kêtû nêŋ gêbôm. Gêwa êsêac sa gebe lau tonŋaclai.

Topas Pocawa jonjonŋ tenŋ.

Tumim Takac Urim.

U

Undambê, Gamêŋ Undambêŋa Takac MNŊ, Anôtônê Gamêŋ.

Urim to Tumim Gêŋ amboac poc sauŋ luagêc, tê sêwa ŋam sa gêc awê ŋapep atom nê. Israelnêŋ dabuŋwagagenŋ sênônŋ gêŋ tau gêc atali sauŋ tenŋ ŋalêlôm. Ac sêkôc gebe eoc gêŋ Anôtô gebe êsêac me nêŋ lau sêŋgômŋa nê lasê êndêŋ êsêac sêjala katôgenŋ (Dait 33:8; Nam 27:21; Sam I.28:6).

W

Wama Takac Omsêga Wama.

Wamawaga Takac Sêliŋwaga. (Tasuc Sec ôkwi-MNŊ).

Y
Ysop Ka ten amboac ôpic. Sêzac ñalaka tônia kêsêp bu me dec ma sêpalip kêpi altar to gêñ (Eks 12:22). Ôpic tañ tasam ñawae gêc Joañ 19:29 nañ, ysop ten ñakaiñ.